

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜਾਪੁ ॥ (ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ)

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ
 ਕਿਹ ॥ ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣ ਸਾਹਸਾਹਾਣਿ
 ਗਣਿੱਜੈ ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ ॥ ਤ੍ਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ
 ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਣਤ ਸੁਮਤਿ ॥੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਨਮਸਤੰ ਅਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
 ਅਰੂਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੂਪੇ ॥੨॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਲੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਾਏ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਏ
 ॥੩॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਠਾਮੇ ॥੪॥ ਨਮਸਤੰ
 ਅਕਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਾਮੰ ॥੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
 ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਢਾਹੇ ॥੬॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੀਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਦੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
 ਅਛੇਦੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਏ ॥੭॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਉਦਾਰੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
 ਅਪਾਰੇ ॥੮॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਏਕੈ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੇਕੈ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੂਪੇ ॥੯॥ ਨਮਸਤੰ
 ਨ੍ਰਿਕਰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭਰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਦੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭੇਸੇ ॥੧੦॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
 ਨ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤੇ ॥੧੧॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ

{੨}

ਅਲੋਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਸੋਕੇ ॥੧੨॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਤਾਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਥਾਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਮਾਨੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
ਨਿਧਾਨੇ ॥੧੩॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਥਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਬਰਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਸਰਗੇ ॥੧੪॥
ਨਮਸਤੰ ਪ੍ਰਭੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁਜੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਰੰਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਗੇ ॥੧੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਮੇ ॥
ਨਮਸਤੰ ਸਤੁ ਰੰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਜਲਾਸਰੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਿਰਾਸਰੇ ॥੧੬॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
ਅਪਾਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਮਜਬੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸਤੁ ਅਜਬੇ ॥੧੭॥ ਅਦੇਸੰ ਅਦੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
ਨ੍ਰਿਧਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਮੇ ॥੧੮॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਿਆਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੂਪੇ ॥
ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥੧੯॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਖਾਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਥਾਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ
॥੨੦॥ ਨਮਸਤੰ ਸਤੁ ਦੇਵੈ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਵੈ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਨਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁਬਨਮੇ ॥੨੧॥ ਨਮੋ
ਸਰਬ ਗਉਨੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਨੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੰਗੇ ॥੨੨॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥
ਨਮਸਤੰ ਸਤੁ ਦਿਆਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਰਨੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਮਰਨੇ ॥੨੩॥ ਨਮਸਤੰ ਜਰਾਰੰ ॥ ਨਮਸਤੰ
ਕ੍ਰਿਤਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਧੰਧੇ ॥ ਨਮੋ ਸਤੁ ਅਬੰਧੇ ॥੨੪॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਸਾਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
ਰਹੀਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਕਰੀਮੇ ॥੨੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੰਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਮਹੰਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸਤੁ ਰਾਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ
ਸੁਹਾਗੇ ॥੨੬॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਸੋਖੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪੋਖੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ॥੨੭॥
ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਿਆਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥੨੮॥ **ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥**
ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂ ਹੈਂ ॥੨੯॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਮ
ਹੈਂ ॥ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥੩੦॥ ਅਧੇ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥੩੧॥ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਨਿਧਾਨ
ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਸਰਗ ਹੈਂ ॥੩੨॥ ਅਨੀਲ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ਅਜੇ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ॥੩੩॥
ਅਜਨਮ ਹੈਂ ॥ ਅਬਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭਰਨ ਹੈਂ ॥੩੪॥ ਅਗੰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭੰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਝੁਝ ਹੈਂ ॥
ਅਝੰਝ ਹੈਂ ॥੩੫॥ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥ ਰਫੀਕ ਹੈਂ ॥ ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥ ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥੩੬॥ ਨ੍ਰਿਬੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਸੂਝ

{੨}

{੩}

ਹੈਂ ॥ ਅਕਾਲ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਲ ਹੈਂ ॥੩੭॥ ਅਲਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ॥ ਮਹੰਤ ਹੈਂ ॥੩੮॥
ਅਲੀਕ ਹੈਂ ॥ ਨਿਸ਼ੀਕ ਹੈਂ ॥ ਨਿਲੰਭ ਹੈਂ ॥ ਅਸੰਭ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਅਗੰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਜੰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥
ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥੪੦॥ ਅਲੋਕ ਹੈਂ ॥ ਅਸੋਕ ਹੈਂ ॥ ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭਰਮ ਹੈਂ ॥੪੧॥ ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ
ਹੈਂ ॥ ਅਬਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥੪੨॥ ਅਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਅਨੇਕ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰ ਏਕ ਹੈਂ ॥੪੩॥
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੇ ॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭੇਵੇ ॥੪੪॥
ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਣੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਣੇ ॥੪੫॥ ਅਨੰਗੀ
ਅਨਾਥੇ ॥ ਨਿਸੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥੪੬॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਭਾਨ
ਭਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਤਾਨ ਤਾਨੇ ॥੪੭॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਿੱਤੇ ॥ ਨਮੋ ਨਾਦ ਨਾਦੇ ॥ ਨਮੋ ਪਾਨ
ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਬਾਦ ਬਾਦੇ ॥੪੮॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਥੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਸਮਸਤੀ
ਬਿਭੂਤੇ ॥੪੯॥ ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾਨੇ ॥ ਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ॥ ਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਰੂਪੇ ॥੫੦॥ ਨਮੋ
ਜੋਗ ਜੋਗੇ ॥ ਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਸਿੱਧੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ॥ ਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਬਿੱਧੇ ॥੫੧॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੇ ॥
ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਮਾਣੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਗਿਆਤਾ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥੫੨॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭਰਮੀ ॥ ਅਭੋਗੀ
ਅਭੁਗਤੇ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ॥ ਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਜੁਗਤੇ ॥੫੩॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੇ ॥ ਕੂਰ ਕਰਮੇ ॥ ਨਮੋ
ਪ੍ਰੇਤ ਅਪ੍ਰੇਤ ॥ ਦੇਵੇ ਸੁਧਰਮੇ ॥੫੪॥ ਨਮੋ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਰਾਗ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੰ ॥ ਨਮੋ
ਭੂਪ ਭੂਪੇ ॥੫੫॥ ਨਮੋ ਦਾਨ ਦਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਗ ਰੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਇਸਨਾਨੰ ॥੫੬॥
ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਜੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਇਸਟ ਇਸਟੇ ॥ ਨਮੋ ਤੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥੫੭॥ ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ॥
ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਅਨੂਪੇ ਅਰੂਪੇ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥੫੮॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧਦਾ ॥ ਬੁਧਦਾ ਬਿੱਧ ਕਰਤਾ ॥
ਅਧੋ ਉਰਧ ਅਰਧੰ ॥ ਅਘੰ ਓਘ ਹਰਤਾ ॥੫੯॥ ਪਰਮ ਪਰਮ ਪਰਮੇ ॥ ਸ੍ਵਰੰ ਪ੍ਰੋਛ ਪਾਲੰ ॥ ਸਦਾ
ਸਰਬਦਾ ॥ ਸਿਧਿ ਦਾਤਾ ਦਇਆਲੰ ॥੬੦॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ॥ ਅਨਾਮੰ ਅਕਾਮੰ ॥ ਸਮਸਤੋ ਪਰਾਜੀ ॥

{੩}

{੪}

ਸਮਸਤਸਤੁ ਧਾਮੰ ॥੬੧॥ **ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥** ਜਲੇ ਹੈਂ ॥ ਥਲੇ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇ ਹੈਂ
॥੬੨॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ ॥ ਅਦੇਸ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਸ ਹੈਂ ॥੬੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਅਗਾਏ ਅਬਾਏ ॥
ਅਨੰਦੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥੬੪॥ ਨਮਸਤੁੰ ਨ੍ਰਿਨਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤੁੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥
ਨਮਸਤੁੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੁੰ ਅਭੰਜੇ ॥੬੫॥ ਨਮਸਤੁੰ ਅਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੁੰ ਅਪਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦੇਸੇ ॥
ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੇਸੇ ॥੬੬॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ॥ ਨਮੋ ਸਾਜ ਸਾਜੇ ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਹ ਮਾਹੇ
॥੬੭॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਖ ਰੋਖੇ ॥ ਨਮੋ ਸੋਖ ਸੋਖੇ ॥੬੮॥ ਨਮੋ ਸਰਬ
ਰੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੀਤੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੀਤੰ ॥੬੯॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਿਆਨੰ ॥ ਨਮੋ
ਪਰਮ ਤਾਨੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੭੦॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕ੍ਰਿਸੰ ॥
ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਅਨੰਗੇ ॥੭੧॥ ਨਮੋ ਜੀਵ ਜੀਵੰ ॥ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥ ਅਖਿੰਜੇ ਅਭਿੰਜੇ ॥
ਸਮਸਤੰ ਪ੍ਰਸਿੰਜੇ ॥੭੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਕੁ-ਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ॥ ਰਿਧਿ ਸਿਧੰ ਨਿਵਾਸੀ
॥੭੩॥ **ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਮੇ ॥ ਅੰਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੇ ॥ ਅੱਖਲ ਜੋਗੇ ॥ ਅੱਚਲ ਭੋਗੇ
॥੭੪॥ ਅੱਚਲ ਰਾਜੇ ॥ ਅੱਟਲ ਸਾਜੇ ॥ ਅੱਖਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅੱਲਖ ਕਰਮੰ ॥੭੫॥ ਸਰਬੰ ਦਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ
ਗਿਆਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਭਾਨੇ ॥ ਸਰਬੰ ਮਾਨੇ ॥੭੬॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ
ਜੁਗਤਾ ॥੭੭॥ ਸਰਬੰ ਦੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਕਾਲੇ ॥ ਸਰਬੰ ਪਾਲੇ ॥੭੮॥ **ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥**
ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ
ਆਦਿ ਉਦਾਰ ॥ ਸਰਬ ਪਾਲਕ ਸਰਬ ਘਾਲਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਹੀ ਅਵਧੂਤ
ਰੂਪ ਰਿਸਾਲ ॥੭੯॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ
ਅਜੋਨਿ ਆਦਿ ਅਸੇਖ ॥ ਦੇਸ ਔਰ ਨ ਭੇਸ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰਾਗ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਹੁਇ
ਫੈਲਿਓ ਅਨੁਰਾਗ ॥੮੦॥ ਨਾਮ ਕਾਮ ਬਿਹੀਨ ਪੇਖਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਂਹਿ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨ

{੪}

{੫}

ਸਦੈਵ ਮਾਨਤ ਤਾਹਿ ॥ ਏਕ ਮੂਰਤਿ ਅਨੇਕ ਦਰਸਨ ਕੀਨ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਖੇਲ ਖੇਲ ਅਖੇਲ ਖੇਲਨ ਅੰਤ
ਕੋ ਫਿਰਿ ਏਕ ॥੮੧॥ ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਸੁ
ਜਾਨਈ ਕਿਹ ਜੇਬ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ
ਮਾਨਹੀ ਪੁਰ ਤੀਨ ॥੮੨॥ ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਗ ਜਾਪਹੀ ਜਿਹ ਜਾਪ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ
ਬਾਪਿਓ ਸਬੈ ਜਿਹ ਬਾਪ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪੁਨੀਤ ਮੂਰਤਿ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਬਿਸੁ ਰਚਿਓ ਸੁਯੰਭਵ
ਗੜਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥੮੩॥ ਕਾਲ ਹੀਨ ਕਲਾਂ ਸੰਜੁਗਤਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਦੇਸ ॥ ਧਰਮ ਧਾਮ ਸੁ ਭਰਮ
ਰਹਤ ਅਭੂਤ ਅਲਖ ਅਭੇਸ ॥ ਅੰਗ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਜਾਕਹਿ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਨਾਮ ॥ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਦੁਸਟ
ਭੰਜਨ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਕ ਕਾਮ ॥੮੪॥ ਆਪਿ ਰੂਪ ਅਮੀਕ ਅਨ ਉਸਤਤਿ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਵਧੂਤ ॥ ਗਰਬ
ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਸੂਤ ॥ ਅੰਗ ਹੀਨ ਅਭੰਗ ਅਨਾਤਮ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ
ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥੮੫॥ ਸਰਬ ਗੰਤਾ ਸਰਬ ਹੰਤਾ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੇਖ ॥
ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ॥ ਪਰਮ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਜਾਕਹਿ ਨੇਤ ਭਾਖਤ ਨਿਤ ॥
ਕੋਟਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਆਵਈ ਵਹੁ ਚਿਤਿ ॥੮੬॥ **ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਗੁਨ
ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਨੰਗ ॥੮੭॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸ
ਦਿਨ ਅਨਾਸ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੮੮॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਭਾਨਾਨ ਭਾਨ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥
ਉਪਮਾ ਮਹਾਨ ॥੮੯॥ ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਇੰਦ੍ਰ ॥ ਬਾਲਾਨ ਬਾਲ ॥ ਰੰਕਾਨ ਰੰਕ ॥ ਕਾਲਾਨ ਕਾਲ ॥੯੦॥
ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੯੧॥ ਮੁਨਿ ਗਨਿ
ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਨਿਰਭੈ ਨਿਕਾਮ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਮਿਤਿ ਗਤਿ ਅਖੰਡ ॥੯੨॥ ਆਲਿਸਜ ਕਰਮ ॥
ਆਦ੍ਰਿਸਜ ਧਰਮ ॥ ਸਰਬਾ ਭਰਣਾਢ੍ਯ ॥ ਅਨਡੰਡ ਬਾਢ੍ਯ ॥੯੩॥ **ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥**
ਗੁਬਿੰਦੇ ॥ ਮੁਕੰਦੇ ॥ ਉਦਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥੯੪॥ ਹਰੀਅੰ ॥ ਕਰੀਅੰ ॥ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਅਕਾਮੇ ॥੯੫॥

{੫}

{੬}

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਤਾ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਹਰਤਾ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਨੇ ॥੯੬॥
ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭਰਤੀ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਲੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਾਲੇ ॥੯੭॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਸੇ ॥
ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਸੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਮਾਨਯੈ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨਯੈ ॥੯੮॥ **ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ** ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੈ ॥
ਨ ਭਰਮੰ ॥ ਨ ਭਿਤ੍ਰੈ ॥੯੯॥ ਨ ਕਰਮੰ ॥ ਨ ਕਾਏ ॥ ਅਜਨਮੰ ॥ ਅਜਾਏ ॥੧੦੦॥ ਨ ਚਿਤ੍ਰੈ ॥ ਨ
ਮਿਤ੍ਰੈ ॥ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰੈ ॥੧੦੧॥ ਪ੍ਰਿਥੀਸੈ ॥ ਅਦੀਸੈ ॥ ਅਦ੍ਰਿਸੈ ॥ ਅਕ੍ਰਿਸੈ ॥੧੦੨॥ **ਭਗਵਤੀ**
ਛੰਦ ॥ **ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ** ॥ **ਕਬਤੇ** ॥ ਕਿ ਆਛਿਜ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਭਿਜ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਗੰਜ ਕਰਮੈ ॥ ਕਿ
ਆਭੰਜ ਭਰਮੈ ॥੧੦੩॥ ਕਿ ਆਭਿਜ ਲੋਕੈ ॥ ਕਿ ਆਦਿਤ ਸੋਕੈ ॥ ਕਿ ਅਵਧੂਤ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਬਿਭੂਤ
ਕਰਨੈ ॥੧੦੪॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਆਸੋਕ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਾ ਅਭਰਨੈ
॥੧੦੫॥ ਕਿ ਜਗਤੰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਤ੍ਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਰੂਪੈ ॥ ਕਿ ਅਨਭਉ ਅਨੂਪੈ ॥੧੦੬॥
ਕਿ ਆਦਿ ਅਦੇਵ ਹੈ ॥ ਕਿ ਆਪਿ ਅਭੇਵ ਹੈ ॥ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨੈ ॥ ਕਿ ਏਕੈ ਅਧੀਨੈ ॥੧੦੭॥ ਕਿ
ਰੋਜੀ ਰਜਾਕੈ ॥ ਰਹੀਮੈ ਰਿਹਾਕੈ ॥ ਕਿ ਪਾਕ ਬਿਐਬ ਹੈ ॥ ਕਿ **ਗੈਬੁਲ ਗੈਬ** ਹੈ ॥੧੦੮॥ ਕਿ **ਅਫਵੁਲ**
ਗੁਨਾਹ ਹੈ ॥ ਕਿ **ਸ਼ਾਹਾਨ ਸ਼ਾਹ** ਹੈ ॥ ਕਿ ਕਾਰਨ ਕੁਨਿੰਦ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰੋਜੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈ ॥੧੦੯॥ ਕਿ **ਰਾਜਕ**
ਰਹੀਮ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕਰਮੰ ਕਰੀਮ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਦਲੀ ਹੈ ॥੧੧੦॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ
ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਨਿਯੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗਉਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਉਨੈ ॥੧੧੧॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ
ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜੈ ॥੧੧੨॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੀਨੈ ॥ ਕਿ
ਸਰਬਤ੍ਰ ਲੀਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜਾ ਹੋ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾ ਹੋ ॥੧੧੩॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ
ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਾਲੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਾਲੈ ॥੧੧੪॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥
ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੇਖੀ ॥੧੧੫॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ
ਸੋਖੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੋਖੈ ॥੧੧੬॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਤ੍ਰਾਣੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ

{੬}

{੭}

ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥੧੧੭॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਧਾਨਿਯੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜਾਪਯੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ
 ਥਾਪਯੈ ॥੧੧੮॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੈ
 ॥੧੧੯॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀਮੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਫਹੀਮੈ ॥ ਕਿ ਆਕਲ ਅਲਾਮੈ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਲਾਮੈ
 ॥੧੨੦॥ ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਵਜੂ ਹੈਂ ॥ ਤਮਾਮੁਲ ਰੁਜੂ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮੈ ॥ ਸਲੀਖਤ ਮੁਦਾਮੈ ॥੧੨੧॥
 ਗਨੀਮੁਲ ਸਿਕਸਤੈ ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੈ ॥ ਬਿਲੰਦੁਲ ਮਕਾਨੈਂ ॥ ਜ਼ਿਮੀਨੁਲ ਜਮਾਨੈਂ ॥੧੨੨॥ ਤਮੀਜੁਲ
 ਤਮਾਮੈ ॥ ਰੁਜੂਅਲ ਨਿਧਾਨੈ ॥ ਹਰੀਫੁਲ ਅਜੀਮੈ ॥ ਰਜਾਇਕ ਯਕੀਨੈ ॥੧੨੩॥ ਅਨੇਕੁਲ ਤਰੰਗ ਹੈਂ ॥
 ਅਭੇਦ ਹੈਂ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਜੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ ॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ ॥੧੨੪॥ ਨਿਰੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥
 ਤ੍ਰਿਮੁਕਤਿ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਸੁਜੁਗਤਿ ਸੁਧਾ ਹੈਂ ॥੧੨੫॥ ਸਦੈਵੰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਦੀ
 ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੋ ਪਰਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਜਿ ਹੈਂ ॥੧੨੬॥ ਸਮਸਤੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵਲ
 ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਧਿ ਹੈਂ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੨੭॥ ਓਅੰ ਆਦਿ ਰੂਪੈ ॥ ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪੈ ॥
 ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥੧੨੮॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗੰ ਤ੍ਰਿਬਾਧੇ ॥ ਅਗੰਜੇ ਅਗਾਧੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਭਾਗੇ ॥
 ਸੁ ਸਰਬਾ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੧੨੯॥ ਤ੍ਰਿਭੁਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਛਿਜ ਹੈਂ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥
 ਪ੍ਰਿਥੀਉਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੈਂ ॥੧੩੦॥ ਨਿਰੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਹੈਂ ॥ ਬਿਭੁਗਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ
 ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥੧੩੧॥ ਨਿਰੁਕਤ ਸਦਾ ਹੈਂ ॥ ਬਿਭੁਗਤ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਅਨਉਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ
 ਹੈਂ ॥੧੩੨॥ **ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥** ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥੧੩੩॥ ਅਭਰਮ
 ਹੈਂ ॥ ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ਜੁਗਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੩੪॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ॥ ਅਬੈ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਧੂਤ
 ਹੈਂ ॥੧੩੫॥ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਉਦਾਸ ਹੈਂ ॥ ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥ ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥੧੩੬॥ ਅਭਗਤ ਹੈਂ ॥ ਬਿਰਕਤ
 ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥੧੩੭॥ ਨਿਚਿੰਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਨਿੰਤ ਹੈਂ ॥ ਅਲਿੱਖ ਹੈਂ ॥ ਅਦਿੱਖ ਹੈਂ ॥੧੩੮॥
 ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਢਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥੧੩੯॥ ਅਸੰਭ ਹੈਂ ॥ ਅਗੰਭ ਹੈਂ ॥ ਅਨੀਲ ਹੈਂ ॥

{੭}

{੮}

ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥੧੪੦॥ ਅਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਦ ਹੈਂ ॥੧੪੧॥ ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥
ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਰਬੰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗੰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਖਿਆਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗਿਆਤਾ ॥੧੪੨॥ ਸਰਬੰ
ਹਰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥੧੪੩॥ ਸਰਬੰ ਕਰਮੰ ॥ ਸਰਬੰ ਧਰਮੰ ॥ ਸਰਬੰ
ਜੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਮੁਕਤਾ ॥੧੪੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਮੋ ਨਰਕ ਨਾਸੇ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥
ਅਨੰਗੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੫॥ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੇ ॥ ਅਗਾਧਿ ਸਰੂਪੇ ॥
ਨ੍ਰਿਬਾਧਿ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੬॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਰਬੰਗੀ ਅਨੂਪੇ
॥੧੪੭॥ ਨ ਪੋਤ੍ਰੈ ਨ ਪੁਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਸਤ੍ਰੈ ਨ ਮਿਤ੍ਰੈ ॥ ਨ ਤਾਤੈ ਨ ਮਾਤੈ ॥ ਨ ਜਾਤੈ ਨ ਪਾਤੈ ॥੧੪੮॥ ਨ੍ਰਿਸਾਕੰ
ਸਰੀਕ ਹੈਂ ॥ ਅਮਿਤੋ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ਅਜਾ ਹੈਂ ॥੧੪੯॥ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥
ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹਾਜ਼ਰ ਹਜ਼ੂਰ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਕਲਾਮ
ਹੈਂ ॥੧੫੦॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਚਰਾਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ
ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥੧੫੧॥ ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ
ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥੧੫੨॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ ॥ ਹਰੀਫੁਲ ਸ਼ਿਕੰਨ ਹੈਂ ॥ ਹਿਰਾਸੁਲ
ਫਿਕੰਨ ਹੈਂ ॥੧੫੩॥ ਕਲੰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮ ਹੈਂ ॥ ਰਜਾਇਕ
ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥੧੫੪॥ ਸਮਸਤੁਲ ਜੁਬਾਨ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਾਨ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਬਹਿਸਤੁਲ
ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥੧੫੫॥ ਕਿ ਸਰਬੁਲ ਗਵੰਨ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਰਵੰਨ ਹੈਂ ॥ ਤਮਾਮੁਲ ਤਮੀਜ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ
ਅਜੀਜ ਹੈਂ ॥੧੫੬॥ ਪਰੰ ਪਰਮ ਈਸ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਅਦੀਸ ਹੈਂ ॥ ਅਦੇਸੁਲ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਅਭੇਖ
ਹੈਂ ॥੧੫੭॥ ਜ਼ਿਮੀਨੁਲ ਜਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਅਮੀਕੁਲ ਇਮਾ ਹੈਂ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਜੁਰਅਤਿ ਜਮਾਲ
ਹੈਂ ॥੧੫੮॥ ਕਿ ਅਚਲੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਸੁਬਾਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਜਬ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਬਿਭੂਤ
ਹੈਂ ॥੧੫੯॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਪਸਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਆਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਚਲੰ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਅਭੰਗ

{੮}

{੯}

ਹੈਂ ॥੧੬੦॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਮੁਦਾਮ ॥ ਅਰਿ ਬਰ
ਅਗੰਜ ॥ ਹਰਿ ਨਰ ਪ੍ਰਭੰਜ ॥੧੬੧॥ ਅਨ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਸਲਾਮ ॥ ਹਰਿ ਨਰ ਅਖੰਡ ॥
ਬਰ ਨਰ ਅਮੰਡ ॥੧੬੨॥ ਅਨਭਵ ਅਨਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਗੁਨਿ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਜਲ ਥਲ
ਮੁਦਾਮ ॥੧੬੩॥ ਅਨਛਿਜ ਅੰਗ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਉਦਾਰ ॥੧੬੪॥
ਜਲ ਥਲ ਅਮੰਡ ॥ ਦਿਸ ਵਿਸ ਅਭੰਡ ॥ ਜਲ ਥਲ ਮਹੰਤ ॥ ਦਿਸ ਵਿਸ ਬਿਅੰਤ ॥੧੬੫॥ ਅਨਭਵ
ਅਨਾਸ ॥ ਪ੍ਰਿਤ ਧਰ ਧੁਰਾਸ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ॥ ਏਕੈ ਸਦਾਹੁ ॥੧੬੬॥ ਓਅੰਕਾਰਿ ਆਦਿ ॥ ਕਬਨੀ
ਅਨਾਦਿ ॥ ਖਲ ਖੰਡ ਖਿਆਲ ॥ ਗੁਰ ਬਰ ਅਕਾਲ ॥੧੬੭॥ ਘਰ ਘਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਚਿਤ ਚਰਨ ਨਾਮ ॥
ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ॥ ਆਜਿਜ ਨ ਬਾਤ ॥੧੬੮॥ ਅਨਝੰਝ ਗਾਤ ॥ ਅਨਰੰਜ ਬਾਤ ॥ ਅਨਟੁਟ ਭੰਡਾਰ ॥
ਅਨਠਟ ਅਪਾਰ ॥੧੬੯॥ ਆਡੀਠ ਧਰਮ ॥ ਅਤਿ ਢੀਠ ਕਰਮ ॥ ਅਣਬ੍ਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਦਾਤਾ ਮਹੰਤ
॥੧੭੦॥ ਹਰਿਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿਘਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥
ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਕਲਿ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਉਬਾਰਨ ਹੈਂ
॥੧੭੨॥ ਪ੍ਰਿਤ ਕੇ ਧਰਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕੇ ਕਰਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਮਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਜਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੩॥ ਸਰਬੰ
ਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਪਾਸਿਯ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਨਾਸਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੪॥ ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸੁੰਭਰ
ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥੧੭੫॥ ਬ੍ਰਹਮੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤੇ ਪਰ ਹੈਂ ॥
ਕਰੁਣਾਕਰ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥ ਅਜਪਾ ਜਪ ਹੈਂ ॥ ਅਥਪਾ ਥਪ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ
॥੧੭੭॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਧਰਣੀ ਪ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੮॥
ਅਮਿਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੯॥ ਅਜਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥
ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਨਰ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੦॥ ਬਿਸੁੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥
ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੧॥ ਭਵ ਭੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਰੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਰਿਪੁ ਤਾਪਨ ਹੈਂ ॥

{੯}

ਜਪੁ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੧੮੨॥ ਅਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ॥ ਕਰਤਾ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈਂ ॥੧੮੩॥ ਪਰਮਾਤਮ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਆਤਮ ਹੈਂ ॥ ਆਤਮ ਬਸ ਹੈਂ ॥ ਜਸ ਕੇ ਜਸ ਹੈਂ ॥੧੮੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ ਤੇਜੇ ॥ ਨਮੋ ਬਿੰਦ ਬਿੰਦੇ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥੧੮੫॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤਤੰ ਅਤਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਧਿਆਨ ਧਿਆਨੇ ॥੧੮੬॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਜ ਭੋਜੇ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਨਾਦੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੮੭॥ ਕਲੰਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ ॥ ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ ॥ ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ ਅਕਾਮੇ ॥੧੮੮॥ **ਏਕ ਅਛਰੀ ਛੰਦ ॥** ਅਜੈ ॥ ਅਲੈ ॥ ਅਭੈ ॥ ਅਬੈ ॥੧੮੯॥ ਅਭੂ ॥ ਅਜੂ ॥ ਅਨਾਸ ॥ ਅਕਾਸ ॥੧੯੦॥ ਅਗੰਜ ॥ ਅਭੰਜ ॥ ਅਲਖ ॥ ਅਭਖ ॥੧੯੧॥ ਅਕਾਲ ॥ ਦਿਆਲ ॥ ਅਲੇਖ ॥ ਅਭੇਖ ॥੧੯੨॥ ਅਨਾਮ ॥ ਅਕਾਮ ॥ ਅਗਾਹ ॥ ਅਢਾਹ ॥੧੯੩॥ ਅਨਾਥੇ ॥ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਅਜੋਨੀ ॥ ਅਮੋਨੀ ॥੧੯੪॥ ਨ ਰਾਗੇ ॥ ਨ ਰੰਗੇ ॥ ਨ ਰੂਪੇ ॥ ਨ ਰੇਖੇ ॥੧੯੫॥ ਅਕਰਮੰ ॥ ਅਭਰਮੰ ॥ ਅਗੰਜੇ ॥ ਅਲੇਖੇ ॥੧੯੬॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਨਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਸੇ ॥ ਅਗੰਜੁਲ ਅਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੇ ॥ ਨ੍ਰਿਕਾਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ਸਮਸਤੁਲ ਸਰੂਪੇ ॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਸੁਧਰਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੭॥ ਸਦਾ ਸੱਚਿਦਾਨੰਦ ਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕੁਨਿੰਦਾ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਅਜਾਇਬ ਬਿਭੂਤੇ ਗਜਾਇਬ ਗਨੀਮੇ ॥ ਹਰੀਅੰ ਕਰੀਅੰ ਕਰੀਮੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥੧੯੮॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭੁਗਤੇ ॥ ਸੁਯੰਭਵ ਸੁਭੰ ਸਰਬਦਾ ਸਰਬ ਜੁਗਤੇ ॥ ਦੁਕਾਲੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਦਇਆਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੯੯॥ (੧)

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਉਤਾਰ ਖਾਸੇ ਦਸਤਖਤ ਕਾ ॥ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰਛਾ ਹਮਨੈ ॥ ਸਰਬ ਲੋਹ ਦੀ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥

ਸਰਬ ਕਾਲ ਜੀ ਦੀ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥ ਸਰਬ ਲੋਹ ਜੀ ਦੀ ਸਦਾ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥

ਆਗੈ ਲਿਖਾਰੀ ਕੇ ਦਸਖਤ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਪ੍ਰਣਵੇ ਆਦਿ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥ ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਅਲ
ਕੀਓ ਪਸਾਰਾ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਿਗਤਿ ਅ ਬਿਨਾਸੀ ॥ ਲੋਕ ਚਤੁਦਸ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧॥ ਹਸਤ ਕੀਟ
ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਗ ਜਿਹ ਇਕਸਰ ਜਾਨਾ ॥ ਅਦੈ ਅਲੱਖ ਪੁਰਖ ਅਬਿਗਾਮੀ ॥ ਸਭ ਘਟ
ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥੨॥ ਅਲੱਖ ਰੂਪ ਅੱਛੈ ਅਨਭੇਖਾ ॥ ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖਾ ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ
ਸਭਹੂੰ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਦੈ ਅ ਬਿਕਾਰਾ ॥੩॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਜਿਹ ਜਾਤ ਨ ਪਾਂਤਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰ
ਮਿੱਤ੍ਰ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਨ ਤੇ ਨੇਰਾ ॥ ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਅਲ ਜਾਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥੪॥
ਅਨਹਦ ਰੂਪ ਅਨਾਹਦ ਬਾਨੀ ॥ ਚਰਨ ਸਰਨ ਜਿਹ ਬਸਤ ਭਵਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਪਾਇਓ ॥
ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਮੁਖਚਾਰ ਬਤਾਇਓ ॥੫॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁਦ੍ਰ ਉਪਾਇ ਖਪਾਏ ॥
ਲੋਕ ਚੱਤੁਦਸ ਖੇਲ ਰਚਾਇਓ ॥ ਬਹੁਰ ਆਪ ਹੀ ਬੀਚ ਮਿਲਾਇਓ ॥੬॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਅਪਾਰਾ ॥
ਰੰਧੂਬ ਜੱਛ ਰਚੈ ਸੁਭ ਚਾਰਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਕਹਾਨੀ ॥ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥੭॥
ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਂਤਾ ॥ ਏਕ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਰਾਤਾ ॥ ਸਰਬ ਜੋਤਿ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥ ਸਭਹੂੰ
ਸਰਬ ਠੌਰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥੮॥ ਕਾਲ ਰਹਤ ਅਨਕਾਲ ਸਰੂਪਾ ॥ ਅਲੱਖ ਪੁਰਖ ਅਬਿਗਤਿ ਅਵਧੂਤਾ ॥ ਜਾਤਿ
ਪਾਤਿ ਜਿਹ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨਾ ॥ ਅਬਿਗਤਿ ਦੇਵ ਅਛੈ ਅਨਭਰਮਾ ॥੯॥ ਸਭ ਕੋ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ॥

ਰੋਗ ਸੋਗ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥ ਏਕ ਚਿੱਤ ਜਿਹ ਇਕ ਛਿਨ ਧਿਆਇਓ ॥ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਇਓ ॥੧੦॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿਤ ॥** ਕਤਹੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੁਇਕੈ ਚੇਤਨਾ ਕੋ ਚਾਰੁ ਕੀਓ ਕਤਹੂੰ ਅਚਿੰਤ ਹੁਇਕੈ ਸੋਵਤ ਅਚੇਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਹੁਇਕੈ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਭੀਖ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂਦਾਨਿ ਹੁਇਕੈ ਮਾਂਗਿਓ ਧਨ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦੀਜਤ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂ ਰਾਜਨ ਤੇ ਛੀਨ ਛਿਤ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੧॥੧੧॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਰੰਧੂਬ ਉਰਗ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆਧਰ ਕਹੂੰ ਭਏ ਕਿੰਨਰ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਹੁਇਕੈ ਹਿੰਦੂਆ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਗੁਪਤ ਜਪਿਓ ਕਹੂੰ ਹੁਇ ਕੈ ਤੁਰਕਾ ਪੁਕਾਰੇ ਬਾਂਗ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਹੁਇਕੈ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪੜਤ ਮਤ ਕਤਹੂੰ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਨਿਦਾਨ ਜਾਨ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੨॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਮਤ ਦੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਿਲਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਸੀ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਛਿਪਾਇ ਛੀਨ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨਿਜ ਨਾਰ ਪਰਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੩॥੧੩॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ਅਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਾਰਦਾ ਭਵਾਨੀ ਕਹੂੰ ਮੰਗਲਾ ਮਿੜਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਿਆਮ ਕਹੂੰ ਸੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਧਾਮੀ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਠਉਰ ਗਾਮੀ ਕਹੂੰ ਜਤੀ ਕਹੂੰ ਕਾਮੀ ਕਹੂੰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੪॥੧੪॥ ਕਹੂੰ ਜਟਾ ਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਕੰਠੀ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮ ਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਸਾਧੀ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਨ ਫਾਰੇ ਕਹੂੰ ਡੰਡੀ ਹੁਇ ਪਧਾਰੇ ਕਹੂੰ ਫੂਕ ਫੂਕ ਪਾਵਨ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੋ ॥ ਕਤਹੂੰ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁਇ ਕੈ ਸਾਧਤ ਸਿਲਾਹਨ ਕੋ ਕਹੂੰ ਛੜੀ ਹੁਇ ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰਤ ਮਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਕੋ ਉਤਾਰਤ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹੂੰ ਭਵ ਭੂਤਨ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰਤ ਹੋ ॥੫॥੧੫॥ ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਨਾਦ ਕੇ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੋ ॥

ਕਤਹੂੰ ਪਯੂਖ ਹੁਇ ਕੈ ਪੀਵਤ ਪਿਵਾਵਤ ਹੋ ਕਤਹੂੰ ਮਯੂਖ ਉਖ ਕਹੂੰ ਮਦ ਪਾਨ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਸੂਰ ਹੁਇ ਕੈ ਮਾਰਤ ਮਵਾਸਨ ਕੋ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਮਹਾਂ ਦੀਨ ਕਹੂੰ ਦ੍ਰਬ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਕਹੂੰ ਭਾਨ ਹੋ ॥੬॥੧੬॥ ਕਹੂੰ ਅ ਕਲੰਕ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ਮਯੰਕ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਜੰਕ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਧਰਮ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕੇ ਹਰਮ ਕਹੂੰ ਕੁਤਸਤ ਕੁਕਰਮ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਨਰ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਾਲਾ ਧਰੇ ਛੈਲ ਭਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਕ ਵਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਲ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥੭॥੧੭॥ ਕਹੂੰ ਰੀਤਿ ਕੇ ਗਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਚੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨਰ ਕੋ ਅਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ਕਹੂੰ ਰਾਜਾ ਕਹੂੰ ਰਾਨੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ ਧੇਨ ਕੇ ਚਰੱਯਾ ਕਹੂੰ ਲਾਖਨ ਲਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਹੋ ॥ ਸੁੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ਕਿ ਸੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾਦਾਨਿ ਹੋ ਕਿ ਨ੍ਰਿਦੋਖੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੋ ॥੮॥੧੮॥ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੇ ਭੂਪ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾ ਦਾਨ ਹੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਬਚੱਯਾ ਦੂਧ ਪੂਤ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਰੋਗ ਸੋਗ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਕਿਧੋ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੋ ॥ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਹੋ ਕਿ ਅਦੈ ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਕਿ ਸਿਧਤਾ ਕੀ ਸੂਰਤਿ ਹੋ ਕਿ ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ॥ ਜੋਬਨ ਕੇ ਜਾਲ ਹੋ ਕਿ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੋ ਕਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਸੂਲ ਹੋ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ॥੯॥੧੯॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਕੋ ਨਿਨਾਦ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹੂੰ ਨੀਤ ਅਉ ਅਨੀਤ ਕਹੂੰ ਜ਼ਾਲਾ ਸੀ ਜਗਤ ਹੋ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੂੰ ਇਕਾਂਤੀ ਕੋ ਜਾਪ ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਕੋ ਅਤਾਪ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਤੇ ਡਿਗਤ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬਰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਛਲ ਸਿਉ ਛਿਨਾਇ ਲੇਤ ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਰਬ ਠਉਰ ਏਕ ਸੇ ਲਗਤ ਹੋ ॥੧੦॥੨੦॥ **ੜੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸ੍ਰਯੇ ॥** ਸ੍ਰਾਵਗ ਸੁਧ ਸਮੂਹ ਸਿਧਾਨ ਕੇ ਦੇਖਿ ਫਿਰਿਓ ਘਰ ਜੋਗਿ ਜਤੀ ਕੇ ॥ ਸੂਰ ਸੁਰਾਰਦਨ ਸੁੱਧ ਸੁਧਾਦਿਕ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਅਨੇਕ ਮਤੀ ਕੇ ॥ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ ਕੋ ਦੇਖਿ ਰਹਿਓ ਮਤ ਕੋਉ ਨ ਦੇਖੀਅਤ ਪ੍ਰਾਨਪਤੀ ਕੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਭਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂੰ ਤੇ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਰੱਤੀ ਕੇ

॥੧॥੨੧॥ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਜਰੇ ਜਰ ਸੰਗਿ ਅਨੂਪ ਉਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਵਾਰੇ ॥ ਕੋਟਿ ਤੁਰੰਗ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੂਦਤ
 ਪੌਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕਉ ਜਾਤ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੇ ਭੂਪ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਿਆਵਤ ਸੀਸ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥
 ਏਤੇ ਭਏ ਤੋ ਕਹਾ ਭਏ ਭੂਪਤਿ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਂਗੇ ਹੀ ਪਾਇ ਪਧਾਰੇ ॥੨॥੨੨॥ ਜੀਤ ਫਿਰੈ ਸਬ ਦੇਸ ਦਿਸਾਨ
 ਕੋ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਗੁੰਜਤ ਗੂੜ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਹਿੰਸਤ ਹੀ ਹਯਰਾਜ ਹਜਾਰੇ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿਖ
 ਭਵਾਨ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕਉਨ ਗਨੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ ਕਉ ਅੰਤ ਕੇ
 ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥੩॥੨੩॥ ਤੀਰਥ ਨੁਨ ਦਇਆ ਦਮ ਦਾਨ ਸੁ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਅਨੇਕ ਬਿਸੇਖੈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ
 ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਜਿਮੀਨ ਜਮਾਨ ਸਬਾਨ ਕੇ ਪੇਖੈ ॥ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਜਤੀ ਜਤ ਧਾਰਿ ਸਬੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹਜਾਰਕ
 ਦੇਖੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨ ਲੇਖੈ ॥੪॥੨੪॥ ਸੁਧ ਸਿਪਾਹ ਦੁਰੰਤ ਦੁਬਾਹ
 ਸੁ ਸਾਜਿ ਸਨਾਹ ਦੁਰਜਾਨ ਦਲੈਗੇ ॥ ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰ ਪਰਬਤ ਪੰਖ ਹਲੇ ਨ ਹਲੈਗੇ ॥ ਤੋਰਿ
 ਅਰੀਨ ਮਰੋਰਿ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗਨ ਮਾਨ ਮਲੈਗੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਤਿਆਗਿ ਜਹਾਨੁ
 ਨਿਦਾਨ ਚਲੈਗੇ ॥੫॥੨੫॥ ਬੀਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰ ਅਬਿਚਾਰਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਭਛੱਯਾ ॥ ਤੋਰਤ ਦੇਸ
 ਮਲਿੰਦ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਗਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮਲੱਯਾ ॥ ਗਾੜੇ ਗੜਾਨ ਕੇ ਤੋੜਨਹਾਰ ਸੁ ਬਾਤਨ ਹੀ ਚੱਕ ਚਾਰ
 ਲਵੱਯਾ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸਭ ਕੋ ਸਿਰ ਨਾਇਕ ਜਾਚਕ ਅਨੇਕ ਸੁ ਏਕ ਦਿਵੱਯਾ ॥੬॥੨੬॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ
 ਨਿਸਾਚਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਜਪੈਗੇ ॥ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਬਲ ਮੈ ਪਲ ਹੀ ਪਲ ਮੈ ਸਭ ਥਾਪ ਥਪੈਗੇ ॥
 ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਬਾਢ ਜੈਤ ਧੁਨਿ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਖਪੈਗੇ ॥ ਸਾਧ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਫਿਰੈ ਜਗ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਭੈ ਅਵਲੋਕ
 ਚਪੈਗੇ ॥੭॥੨੭॥ ਮਾਨਵ ਇੰਦ੍ਰ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਨਗਾਧਿਪ ਜੋਨ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕੋ ਰਾਜੁ ਕਰੈਗੇ ॥ ਕੋਟਿ ਇਸਨਾਨ ਗਜਾਦਿਕ
 ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਸੁਅੰਬਰ ਸਾਜ ਬਰੈਗੇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸਰ ਬਿਸਨ ਸਚੀਪਤਿ ਅੰਤਿ ਫਸੇ ਜਮ ਫਾਸ ਪਰੈਗੇ ॥
 ਜੇ ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਸ ਹੈ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਗੇ ॥੮॥੨੮॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਦੋਊ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ
 ਕੈ ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਬਕ ਧਿਆਨ ਲਗਾਇਓ ॥ ਨੁਤ ਫਿਰਿਓ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦਨ ਲੋਕ ਗਇਓ ਪਰਲੋਕ

ਗਵਾਇਓ ॥ ਬਾਸੁ ਕੀਓ ਬਿਖਿਆਨ ਸੋ ਬੈਠਿ ਕੈ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸ ਸੁ ਬੈਸ ਬਿਤਾਇਓ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੌ ਸੁਨ ਲੇਹੁ
 ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮੁ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਓ ॥੯॥੨੯॥ ਕਾਹੂੰ ਲੈ ਪਾਹਨ ਪੂਜ ਧਰਿਓ ਸਿਰ ਕਾਹੂੰ ਲੈ ਲਿੰਗੁ
 ਗਰੇ ਲਟਕਾਇਓ ॥ ਕਾਹੂੰ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਅਵਾਚੀ ਦਿਸਾ ਮਹਿ ਕਾਹੂੰ ਪਛਾਹ ਕੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਓ ॥ ਕੋਊ ਬੁਤਾਨ
 ਕੋ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਸੁ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਤਾਨ ਕਉ ਪੂਜਨ ਧਾਇਓ ॥ ਕੂਰ ਕ੍ਰਿਆ ਉਰਝਿਓ ਸਭ ਹੀ ਜਗੁ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੋ
 ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਇਓ ॥੧੦॥੩੦॥ **ੜੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥** ਹਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥ ਦਸਚਾਰ ਚਾਰ
 ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਉਦਾਰ ॥੧॥੩੧॥ ਅਨਭਿਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਸਭ ਜਗਤ
 ਭਗਤ ਮਹੰਤ ॥ ਜਸ ਤਿਲਕ ਭੂ ਭ੍ਰਿਤ ਭਾਨੁ ॥ ਦਸਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੨॥੩੨॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥
 ਸਭ ਲੋਕ ਸੋਕ ਬਿਦਾਰ ॥ ਕਲ ਕਾਲ ਕਰਮ ਬਿਹੀਨ ॥ ਸਭ ਕਰਮ ਧਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩॥੩੩॥ ਅਨਖੰਡ ਅਤੁਲ
 ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਸਭ ਥਾਪਿਓ ਜਿਹ ਥਾਪ ॥ ਅਨਖੇਦ ਭੇਦ ਅਛੇਦ ॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ॥੪॥੩੪॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ
 ਨਿਗਮ ਕਹੰਤ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਬਕਤ ਬਿਅੰਤ ॥ ਅਨਭਿੱਜ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਅਨਖੰਡ ਅਮਿਤ ਅਥਾਪ ॥੫॥੩੫॥
 ਜਿਹ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ ॥ ਰਚਿਓ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਖੰਡ ॥ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੬॥੩੬॥
 ਜਿਹ ਅੰਡ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਕੀਨੇ ਸੁ ਚੌਦਹ ਖੰਡ ॥ ਸਭ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ ॥ ਅਬਿਯਕਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ
 ॥੭॥੩੭॥ ਜਿਹ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨੁ
 ਭਗਤਿ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੮॥੩੮॥ ਕਈ ਸਿੰਧ ਬਿੰਧ ਨਗਿੰਦ੍ਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ॥ ਕਈ ਦੇਵ ਆਦਿ
 ਕੁਮਾਰ ॥ ਕਈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥੯॥੩੯॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਔ ਮੁਖਚਾਰ ॥
 ਕਈ ਰੁੱਦ੍ਰ ਛੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਨੂਪ ॥੧੦॥੪੦॥ ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਭਣੰਤ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਭੇਦ
 ਕਹੰਤ ॥ ਕਈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਕਬਤ ਹੀ ਸੁ ਪੁਰਾਨ ॥੧੧॥੪੧॥ ਕਈ ਅਗਨਹੋਤ੍ਰ ਕਰੰਤ ॥
 ਕਈ ਉਰਧ ਤਾਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹੁ ਸੰਨਿਆਸ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੇਸ ਉਦਾਸ ॥੧੨॥੪੨॥ ਕਹੂੰ ਨਿਵਲੀ
 ਕਰਮ ਕਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਦੁਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਗ ਕਰਮ ਉਦਾਰ

॥੧੩॥੪੩॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਹੋਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ॥ ਕਹੂੰ ਨਿਆਇ ਰਾਜ ਬਿਭੂਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ
 ਬੇਦ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤਿ ॥੧੪॥੪੪॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਫਿਰੰਤ ॥ ਕਈ ਏਕ ਠੋਰ ਇਸਬੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜਲ ਮਹਿ
 ਜਾਪ ॥ ਕਹੂੰ ਸਹਤ ਤਨ ਪਰ ਤਾਪ ॥੧੫॥੪੫॥ ਕਹੂੰ ਬਾਸ ਬਨਹਿ ਕਰੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਤਨਹਿ ਸਹੰਤ ॥
 ਕਹੂੰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਧਰਮ ਅਪਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤ ਉਦਾਰ ॥੧੬॥੪੬॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤ ਅਭਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਮ
 ਕਰਤ ਅਕਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ॥ ਕਹੂੰ ਨੀਤ ਰਾਜ ਅਨੂਪ ॥੧੭॥੪੭॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਸੋਗ ਬਿਹੀਨ ॥
 ਕਹੂੰ ਏਕ ਭਗਤਿ ਅਧੀਨ ॥ ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਅਵਤਾਰ ॥੧੮॥੪੮॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ
 ਬੇਦ ਰਟੰਤ ॥ ਕਈ ਸੇਖ ਨਾਮ ਉਚਰੰਤ ॥ ਬੈਰਾਗ ਕਹੂੰ ਸੰਨਿਆਸ ॥ ਕਹੂੰ ਫਿਰਤ ਰੂਪ ਉਦਾਸ ॥੧੯॥੪੯॥
 ਸਭ ਕਰਮ ਫੋਕਟ ਜਾਨੁ ॥ ਸਭ ਧਰਮ ਨਿਹਫਲ ਮਾਨੁ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ॥ ਸਭ ਕਰਮ ਭਰਮ
 ਬਿਚਾਰ ॥੨੦॥੫੦॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਲਘੁ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥** ਜਲੇ ਹਰੀ ॥ ਥਲੇ ਹਰੀ ॥ ਉਰੈ ਹਰੀ ॥ ਬਨੇ ਹਰੀ
 ॥੧॥੫੧॥ ਗਿਰੇ ਹਰੀ ॥ ਗੁਫੇ ਹਰੀ ॥ ਛਿਤੇ ਹਰੀ ॥ ਨਭੇ ਹਰੀ ॥੨॥੫੨॥ ਈਹਾਂ ਹਰੀ ॥ ਉਹਾਂ ਹਰੀ ॥
 ਜਿਮੀ ਹਰੀ ॥ ਜਮਾਂ ਹਰੀ ॥੩॥੫੩॥ ਅਲੇਖ ਹਰੀ ॥ ਅਭੇਖ ਹਰੀ ॥ ਅਦੋਖ ਹਰੀ ॥ ਅਦ੍ਵੈਖ ਹਰੀ
 ॥੪॥੫੪॥ ਅਕਾਲ ਹਰੀ ॥ ਅਪਾਲ ਹਰੀ ॥ ਅਛੇਦ ਹਰੀ ॥ ਅਭੇਦ ਹਰੀ ॥੫॥੫੫॥ ਅਜੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥
 ਅਮੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥ ਸੁਤੇਜ ਹਰੀ ॥ ਅਤੰਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥੬॥੫੬॥ ਅਜਾਤਿ ਹਰੀ ॥ ਅਪਾਤਿ ਹਰੀ ॥ ਅਮਿਤ੍ਰ ਹਰੀ ॥
 ਅਮਾਤ ਹਰੀ ॥੭॥੫੭॥ ਅਰੋਗ ਹਰੀ ॥ ਅਸੋਕ ਹਰੀ ॥ ਅਭਰਮ ਹਰੀ ॥ ਅਕਰਮ ਹਰੀ ॥੮॥੫੮॥ ਅਜੈ
 ਹਰੀ ॥ ਅਭੈ ਹਰੀ ॥ ਅਭੇਦ ਹਰੀ ॥ ਅਛੇਦ ਹਰੀ ॥੯॥੫੯॥ ਅਖੰਡ ਹਰੀ ॥ ਅਭੰਡ ਹਰੀ ॥ ਅਡੰਡ ਹਰੀ ॥
 ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਰੀ ॥੧੦॥੬੦॥ ਅਤੇਵ ਹਰੀ ॥ ਅਭੇਵ ਹਰੀ ॥ ਅਜੇਵ ਹਰੀ ॥ ਅਛੇਵ ਹਰੀ ॥੧੧॥੬੧॥ ਭਜੋ
 ਹਰੀ ॥ ਥਪੋ ਹਰੀ ॥ ਤਪੋ ਹਰੀ ॥ ਜਪੋ ਹਰੀ ॥੧੨॥੬੨॥ ਜਲਸ ਤੁਹੀਂ ॥ ਥਲਸ ਤੁਹੀਂ ॥ ਨਦਿਸ ਤੁਹੀਂ ॥
 ਨਦਸ ਤੁਹੀਂ ॥੧੩॥੬੩॥ ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੁਹੀਂ ॥ ਪਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥ ਛਿਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥ ਉਰਧਸ ਤੁਹੀਂ ॥੧੪॥੬੪॥
 ਭਜਸ ਤੁਅੰ ॥ ਭਜਸ ਤੁਅੰ ॥ ਰਟਸ ਤੁਅੰ ॥ ਠਟਸ ਤੁਅੰ ॥੧੫॥੬੫॥ ਜਿਮੀ ਤੁਹੀਂ ॥ ਜਮਾ ਤੁਹੀਂ ॥ ਮਕੀ

ਤੁਹੀਂ ॥ ਮਕਾ ਤੁਹੀਂ ॥੧੬॥੬੬॥ ਅਭੂ ਤੁਹੀਂ ॥ ਅਭੈ ਤੁਹੀਂ ॥ ਅਛੂ ਤੁਹੀਂ ॥ ਅਛੈ ਤੁਹੀਂ ॥੧੭॥੬੭॥
 ਜਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥ ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥ ਗਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥ ਮਤਸ ਤੁਹੀਂ ॥੧੮॥੬੮॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥
 ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥੧੯॥੬੯॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ
 ॥੨੦॥੭੦॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥** ਖੂਕ ਮਲਹਾਰੀ ਗਜ ਗਦਹਾ ਬਿਭੂਤ ਧਾਰੀ; ਗਿਦੂਆ ਮਸਾਨ ਬਾਸੁ
 ਕਰਿਓਈ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਘੁਘੁ ਮਟ ਬਾਸੀ ਲਗੇ ਡੋਲਤ ਉਦਾਸੀ; ਮ੍ਰਿਗ ਤਰਵਰ ਸਦੀਵ ਮੋਨ ਸਾਧੇ ਈ ਮਰਤ
 ਹੈ ॥ ਬਿੰਦ ਕੇ ਸਧੱਯਾ ਤਾਹਿ ਹੀਜ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ; ਬੰਦਰਾ ਸਦੀਵ ਪਾਇ ਨਾਂਗੇ ਹੀ ਫਿਰਤੁ ਹੈ ॥ ਅੰਗਨਾ
 ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ; ਏਕ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਛੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈ ॥੧॥੭੧॥ ਭੂਤ ਬਨਚਾਰੀ
 ਛਿਤ ਛਉਨਾ ਸਬੈ ਦੂਧਾਧਾਰੀ; ਪਉਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਸੁ ਭੁਜੰਗ ਜਾਨੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਧਨ ਲੋਭ ਕੇ ਤਜੱਯਾ;
 ਤੇਤੋ ਗਉਅਨ ਕੇ ਜੱਯਾ ਬ੍ਰਿਖਭੱਯਾ ਮਾਨੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਤਾਹਿ ਪੰਛੀ ਕੀ ਬਡੱਯਾ ਦੇਤ; ਬਗੁਲਾ ਬਿੜਾਲ
 ਬ੍ਰਿਕ ਪਿਆਨੀ ਠਾਨੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਜੇਤੇ ਬਡੇ ਗਿਆਨੀ ਤਿਨੋ ਜਾਨੀ ਪੈ ਬਖਾਨੀ ਨਾਹਿ; ਐਸੇ ਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮਨ ਭੂਲਿ
 ਆਨੀਅਤੁ ਹੈ ॥੨॥੭੨॥ ਭੂਮ ਕੇ ਬਸੱਯਾ ਤਾਹਿ ਭੂਚਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ ਕਹੈ ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਸੋ ਚਿਰੱਯਾ ਕੈ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਫਲ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਤਾਹਿ ਬਾਂਦਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ ਕਹੈ; ਆਦਿਸ ਫਿਰੱਯਾ ਤੇਤੋ ਭੂਤ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਜਲ
 ਕੇ ਤਰੱਯਾ ਕੋ ਗੰਗੋਰੀ ਸੀ ਕਹਤ ਜਗ; ਆਗ ਕੇ ਭਛੱਯਾ ਸੋ ਚਕੋਰ ਸਮ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੂਰਜ ਸਿਵੱਯਾ ਤਾਹਿ
 ਕਉਲ ਕੀ ਬਡਾਈ ਦੇਤ; ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵੱਯਾ ਕੋ ਕਵੀ ਕੈ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੩॥੭੩॥ ਨਾਰਾਇਣ ਕੱਛ ਮੱਛ ਤਿੰਦੂਆ
 ਕਹਤ ਸਭ; ਕਉਲ ਨਾਭਿ ਕਉਲ ਜਿਹ ਤਾਲ ਮੈ ਰਹਤੁ ਹੈ ॥ ਗੋਪੀ ਨਾਥ ਗੁਜਰ ਗੁਪਾਲ ਸਬੈ ਧੋਨਚਾਰੀ; ਰਿਖੀਕੇਸ
 ਨਾਮ ਕੈ ਮਹੰਤ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਮਾਧਵ ਭਵਰ ਔ ਅਟੇਰੂ ਕੋ ਕਨੁਯਾ ਨਾਮ ਕੰਸ ਕੋ ਬਧੱਯਾ ਜਮਦੂਤ ਕਹੀਅਤੁ
 ਹੈ ॥ ਮੂੜ ਰੂੜ ਪੀਟਤ ਨ ਗੂੜਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਪਾਵੈ; ਪੂਜਤ ਨ ਤਾਹਿ ਜਾਕੇ ਰਾਖੇ ਰਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥੪॥੭੪॥ ਬਿਸੁਪਾਲ
 ਜਗਤਕਾਲ ਦੀਨਦਿਆਲ ਬੈਰੀ ਸਾਲ; ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਜਮ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹਤੁ ਹੈ ॥ ਜੋਰੀ ਜਟਾ ਧਾਰੀ ਸਤੀ
 ਸਾਚੇ ਬਡੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ; ਪਿਆਨ ਕਾਜ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਦੇਹ ਪੈ ਸਹਤ ਹੈ ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਜਲ ਹੋਮ ਪਾਵਕ ਪਵਨ

ਹੋਮ; ਅਧੋ ਮੁਖ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਨ ਬਹਤ ਹੈ ॥ ਮਾਨਵ ਫਨਿੰਦ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਨ ਪਾਵੈ ਭੇਦ; ਬੇਦ ਔ ਕਤੇਬ
 ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕੈ ਕਹਤ ਹੈ ॥੫॥੭੫॥ ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਮੋਰ ਬਾਦਰ ਕਰਤ ਘੋਰ; ਦਾਮਨੀ ਅਨੇਕ ਭਾਉ ਕਰਿਓ
 ਈ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਤੇ ਸੀਤਲ ਨ ਸੂਰਜ ਤੇ ਤਪਤ ਤੇਜ; ਇੰਦ੍ਰ ਸੋ ਨ ਰਾਜਾ ਭਵ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਰਤ ਹੈ ॥ ਸਿਵ
 ਸੇ ਤਪਸੀ ਆਦਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੇ ਨ ਬੇਦ ਚਾਰੀ; ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਸੀ ਤਪੱਸਿਆ ਨ ਅਨਤ ਹੈ ॥ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ
 ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਕੇ ਅਧੀਨ; ਸਦਾ ਜੁਗਨ ਕੀ ਚਉਕਰੀ ਫਿਰਾਏ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈ ॥੬॥੭੬॥ ਏਕ ਸਿਵ ਭਏ ਏਕ
 ਗਏ ਏਕ ਫੇਰ ਭਏ; ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਰੁ ਬਿਸਨ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਔ ਪੁਰਾਨ
 ਕੇਤੇ; ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਮੂਹਨ ਕੈ ਹੁਇ ਹੁਇ ਬਿਤਏ ਹੈ ॥ ਮੋਨਦੀ ਮਦਾਰ ਕੇਤੇ ਅਸੁਨੀ ਕੁਮਾਰ ਕੇਤੇ; ਅੰਸਾ ਅਵਤਾਰ
 ਕੇਤੇ ਕਾਲ ਬਸ ਭਏ ਹੈ ॥ ਪੀਰ ਔ ਪਿਕਾਂਬਰ ਕੇਤੇ ਗਨੇ ਨ ਪਰਤ ਏਤੇ; ਭੂਮਿ ਹੀ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਭੂਮਿ ਹੀ
 ਮਿਲਏ ਹੈ ॥੭॥੭੭॥ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ; ਛਤ੍ਰ ਹੀ ਕੀ ਛਾਇਆ ਕਈ ਕੋਸ ਲੋ
 ਚਲਤ ਹੈ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦਾਬਤਿ ਫਿਰਤਿ ਦੇਸ; ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦ੍ਰੁਪ ਕੋ ਦਲਤੁ ਹੈ ॥ ਮਾਨ ਸੇ
 ਮਹੀਪ ਔ ਦਿਲੀਪ ਕੈਸੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ; ਬਡੇ ਅਭਿਮਾਨ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਦਾਰਾ ਸੇ ਦਿਲੀਸਰ ਦੂਜੋਧਨ
 ਸੇ ਮਾਨਧਾਰੀ; ਭੋਗ ਭੋਗ ਭੂਮਿ ਅੰਤਿ ਭੂਮ ਮੈ ਮਿਲਤ ਹੈ ॥੮॥੭੮॥ ਸਿਜਦੇ ਕਰੇ ਅਨੇਕ ਤੋਪਚੀ ਕਪਟ ਭੇਸ;
 ਪੋਸਤੀ ਅਨੇਕ ਦਾ ਨਿਵਾਵਤ ਹੈ ਸੀਸ ਕੋ ॥ ਕਹਾ ਭਇਓ ਮੱਲ ਜੋ ਪੈ ਕਾਢਤ ਅਨੇਕ ਡੰਡ; ਸੋ ਤੋ ਨ ਡੰਡੋਤ
 ਅਸਟਾਂਗ ਅਬਤੀਸ ਕੋ ॥ ਕਹਾ ਭਇਓ ਰੋਗੀ ਜੋ ਪੈ ਡਾਰਿਓ ਰਹਿਓ ਉਰਧ ਮੁਖ; ਮਨ ਤੇ ਨ ਮੂੰਡ ਨਿਹੁਰਾਯੋ ਆਦਿ
 ਈਸ ਕੋ ॥ ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਸਦਾ ਦਾਮਨਾ ਪ੍ਰਬੀਨ; ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ ਜਗਦੀਸ ਕੋ ॥੯॥੭੯॥
 ਸੀਸ ਪਟਕਤ ਜਾਕੇ ਕਾਨ ਮੈ ਖਜੂਰਾ ਧਸੈ; ਮੂੰਡ ਛਟਕਤ ਮਿਤ੍ਰ ਪੁਤ੍ਰ ਹੁੰ ਕੇ ਸੋਕ ਸੋ ॥ ਆਕ ਕੋ ਚਰੱਯਾ ਫਲ
 ਫੂਲ ਕੋ ਭਛੱਯਾ; ਸਦਾ ਬਨ ਕੋ ਭ੍ਰਮੱਯਾ ਅਉਰ ਦੂਸਰੋ ਨ ਬੋਕ ਸੋ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਭੇਡ ਜੋ ਘਸਤ ਸੀਸ ਬ੍ਰਿਛਨ ਸੋ;
 ਮਾਟੀ ਕੋ ਭਛੱਯਾ ਬੋਲਿ ਪੂਛਿ ਲੀਜੈ ਜੋਕ ਸੋ ॥ ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ; ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ
 ਕੈਸੇ ਭੇਟੈ ਪਰਲੋਕ ਸੋ ॥੧੦॥੮੦॥ ਨਾਚਿਓ ਈ ਕਰਤ ਮੋਰ ਦਾਦਰ ਕਰਤ ਸੋਰ; ਸਦਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨ ਕਰਿਓ

ਈ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਸਦਾ ਬਨ ਮੈ ਰਹਤ ਬਿਛ; ਫੂਕ ਫੂਕ ਪਾਵ ਭੂਮ ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਤ ਹੈ ॥ ਪਾਹਨ
 ਅਨੇਕ ਜੁਗ ਏਕ ਠਉਰ ਬਾਸੁ ਕਰੈ; ਕਾਗ ਅਉਰ ਚੀਲ ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਬਿਚਰਤ ਹੈ ॥ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਮਹਾ
 ਦਾਨ ਮੈ ਨ ਹੂਜੈ ਲੀਨ; ਭਾਵਨਾ ਯਕੀਨ ਦੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈ ॥੧੧॥੮੧॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਸ੍ਰਾਂਗੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀਆ
 ਬੈਰਾਗੀ ਬਨੈ; ਕਬਹੂੰ ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਸ ਬਨ ਕੈ ਦਿਖਾਵਈ ॥ ਕਹੂੰ ਪਉਨਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬੈਠੇ ਲਾਇ ਤਾਰੀ; ਕਹੂੰ ਲੋਭ
 ਕੀ ਖੁਮਾਰੀ ਸੋ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਾਵਈ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪੈ ਲਗਾਵੈ ਬਾਰੀ; ਕਹੂੰ ਡੰਡਧਾਰੀ ਹੁਇ ਕੈ
 ਲੋਗਨ ਭ੍ਰਮਾਵਈ ॥ ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਪਰਿਓ ਨਾਚਤ ਹੈ ਨਾਚਨ ਸੋ; ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ ਲੋਕ ਪਾਵਈ
 ॥੧੨॥੮੨॥ ਪੰਚ ਬਾਰ ਗੀਦਰ ਪੁਕਾਰੇ ਪਰੇ ਸੀਤ ਕਾਲ; ਕੁੰਚਰ ਔ ਗਦਹਾ ਅਨੇਕ ਦਾ ਪੁਕਾਰ ਹੀ ॥ ਕਹਾ
 ਭਯੋ ਜੋ ਪੈ ਕਲਵੱਤ੍ਰ ਲੀਓ ਕਾਂਸੀ ਬੀਚ; ਚੀਰ ਚੀਰ ਚੋਰਟਾ ਕੁਠਾਰਨ ਸੋ ਮਾਰ ਹੀ ॥ ਕਹਾ ਭਇਓ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ
 ਬੂਡਿਓ ਜੜ ਗੰਗਧਾਰ; ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸ ਠਗ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਡਾਰ ਹੀ ॥ ਡੂਬੇ ਨਰਕ ਧਾਰ ਮੂੜ ਗਿਆਨ ਕੇ
 ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ; ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਹੀ ॥੧੩॥੮੩॥ ਤਾਪ ਕੇ ਸਹੇ ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਪਾਈਐ
 ਅਤਾਪ ਨਾਥ; ਤਾਪਨਾ ਅਨੇਕ ਤਨ ਘਾਇਲ ਸਹਤ ਹੈ ॥ ਜਾਪ ਕੇ ਕੀਏ ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਪਾਯਤ ਅਜਾਪ ਦੇਵ; ਪੂਦਨਾ
 ਸਦੀਵ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਉਚਰਤ ਹੈ ॥ ਨਭ ਕੇ ਉਡੇ ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਨਾਰਾਇਣ ਪਾਈਯਤ; ਅਨਲ ਅਕਾਸ ਪੰਛੀ ਡੋਲਬੋ
 ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਆਗ ਮੈ ਜਰੇ ਤੇ ਗਤਿ ਰਾਂਡ ਕੀ ਪਰਤ ਕਰ; ਪਤਾਲ ਕੇ ਬਾਸੀ ਕਿਉ ਭੁਜੰਗ ਨ ਤਰਤ ਹੈ
 ॥੧੪॥੮੪॥ ਕੋਊ ਭਇਓ ਮੁੰਡੀਆ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਇਓ ਕੋਊ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕੋਊ ਜਤੀ ਅਨੁਮਾਨਬੋ ॥
 ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫੀ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤਿ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ ॥ ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਸੋਈ
 ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਓਈ; ਦੂਸਰੋ ਨ ਭੇਦ ਕੋਈ ਭੂਲ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨਬੋ ॥ ਏਕ ਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰਦੇਵ ਏਕ;
 ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕੈ ਜੋਤਿ ਜਾਨਬੋ ॥੧੫॥੮੫॥ ਦੇਹੁਰਾ ਮਸੀਤ ਸੋਈ ਪੂਜਾ ਔ ਨਿਵਾਜ ਓਈ; ਮਾਨਸ
 ਸਬੈ ਏਕ ਪੈ ਅਨੇਕ ਕੋ ਭ੍ਰਮਾਉ ਹੈ ॥ ਦੇਵਤਾ ਅਦੇਵ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ; ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਦੇਸਨ ਕੇ ਭੇਸ
 ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ ॥ ਏਕੈ ਨੈਨ ਏਕੈ ਕਾਨ ਏਕੈ ਦੇਹ ਏਕੈ ਬਾਨ; ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਤਸ ਔ ਆਬ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ ॥

ਅਲਹ ਅਭੇਖ ਸੋਈ ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਓਈ; ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕ ਹੀ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥੧੬॥੮੬॥ ਜੈਸੇ
 ਏਕ ਆਗ ਤੇ ਕਨੂਕਾ ਕੋਟਿ ਆਗਿ ਉਠੇ; ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਆਗ ਮੈ ਮਿਲਾਹਿਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ
 ਧੂਰ ਤੇ ਅਨੇਕ ਧੂਰ ਪੂਰਤ ਹੈ; ਧੂਰਿ ਕੇ ਕਨੂਕਾ ਫੇਰਿ ਧੂਰਿ ਹੀ ਸਮਾਹਿਗੇ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਨਦ ਤੇ ਤਰੰਗ ਕੋਟਿ
 ਉਪਜਤ ਹੈ; ਪਾਨਿ ਕੇ ਤਰੰਗ ਸਬੈ ਪਾਨ ਹੀ ਕਹਾਹਿਗੇ ॥ ਤੈਸੇ ਬਿਸ੍ਵ ਰੂਪ ਤੇ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇ; ਤਾਹੀ
 ਤੇ ਉਪਜਿ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਿਗੇ ॥੧੭॥੮੭॥ ਕੇਤੇ ਕੱਛ ਮੱਛ ਕੇਤੇ ਉਨ ਕਉ ਕਰਤ ਭੱਛ; ਕੇਤੇ ਅੱਛ ਵੱਛ
 ਹੁਇ ਸਪੱਛ ਉਡਿ ਜਾਹਿਗੇ ॥ ਕੇਤੇ ਨਭ ਬੀਚ ਅੱਛ ਪੱਛ ਕਉ ਕਰੈਗੇ ਭੱਛ; ਕੇਤਕ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੁਇ ਪਚਾਇ ਖਾਇ
 ਜਾਹਿਗੇ ॥ ਜਲ ਕਹਾ ਥਲ ਕਹਾ ਗਗਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕਹਾ ਕਾਲ ਕੇ ਬਨਾਏ ਸਬੈ ਕਾਲ ਹੀ ਚਬਾਹਿਗੇ ॥ ਤੇਜ
 ਜਿਉ ਅਤੇਜ ਮੈ ਅਤੇਜ ਜੈਸੇ ਤੇਜ ਲੀਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜਿ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਿਗੇ ॥੧੮॥੮੮॥ ਕੂਕਤ ਫਿਰਤ
 ਕੇਤੇ ਰੋਵਤ ਮਰਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈ ਡੁਬਤ ਕੇਤੇ ਆਗ ਮੈ ਜਰਤ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਗੰਗ ਬਾਸੀ ਕੇਤੇ ਮਦੀਨਾ ਮਕਾ ਨਿਵਾਸੀ;
 ਕੇਤਕ ਉਦਾਸੀ ਕੇ ਭ੍ਰਮਾਏ ਈ ਫਿਰਤ ਹੈ ॥ ਕਰਵਤ ਸਹਤ ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਮੈ ਗਡਤ ਕੇਤੇ ਸੂਆ ਪੈ ਚੜਤ ਕੇਤੇ
 ਦੂਖ ਕਉ ਭਰਤ ਹੈ ॥ ਗੈਨ ਮੈ ਉਡਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈ ਰਹਤ ਕੇਤੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਜਕ ਜਾਰੇ ਈ ਮਰਤ ਹੈ
 ॥੧੯॥੮੯॥ ਸੋਧ ਹਾਰੇ ਦੇਵਤਾ ਬਿਰੋਧ ਹਾਰੇ ਦਾਨੋ ਬਡੇ ਬੋਧ ਹਾਰੇ ਬੋਧਕ ਪ੍ਰਬੋਧ ਹਾਰੇ ਜਾਪਸੀ ॥ ਘਸ ਹਾਰੇ
 ਚੰਦਨ ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਚੋਆ ਚਾਰੁ ਪੂਜਿ ਹਾਰੇ ਪਾਹਨ ਚਢਾਇ ਹਾਰੇ ਲਾਪਸੀ ॥ ਗਾਹ ਹਾਰੇ ਗੋਰਨਿ ਮਨਾਇ
 ਹਾਰੇ ਮੜੀ ਮੱਟ ਲੀਪ ਹਾਰੇ ਭੀਤਨ ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਛਾਪਸੀ ॥ ਗਾਇ ਹਾਰੇ ਗੰਧੂਬ ਬਜਾਇ ਹਾਰੇ ਕਿੰਨਰ ਸਬ;
 ਪਚਿ ਹਾਰੇ ਪੰਡਿਤ ਤਪੰਤ ਹਾਰੇ ਤਾਪਸੀ ॥੨੦॥੯੦॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਨ ਰਾਰੀ ਨ ਰੰਗੀ
 ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਕ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਰੈਖੰ ॥ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ ॥ ਨ
 ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਪਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮਾਤੰ ॥੧॥੯੧॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਧਾਮੰ ॥ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ
 ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਭਾਮੰ ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧਿ ਦਾ ਬੁੱਧਿ ਦਾ ਬ੍ਰਿਧ ਰੂਪੰ ॥੨॥੯੨॥
 ਨਹੀ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥

ਕਹਾ ਕੈ ਬਖਾਨੇ ਕਹੈ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ॥੩॥੯੩॥ ਨ ਰੋਗੀ ਨ ਸੋਗੀ; ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਮਾਤੰ ॥ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ; ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ ॥ ਅਦੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੪॥੯੪॥ ਪਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਅਛੇਦੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੰਗੇ ॥ ਨਮੋ ਆਦਿ ਅਭੰਗੇ ਨਮੋ ਆਦਿ ਅਭੰਗੇ ॥੫॥੯੫॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਉਪਾਏ ॥ ਉਸਾਰੇ ਗੜੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੇ ਬਨਾਏ ॥ ਅਗਾਏ ਅਭੈ ਆਦਿ ਅਦੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੬॥੯੬॥ ਨ ਆਧੰ ਨ ਬਿਆਧੰ ਅਗਾਧੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਖੰਡਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਦਿ ਅਛੈ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬਿਆਏ ॥ ਅਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਅਦੰਡੇ ਅਸਾਏ ॥੭॥੯੭॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਸਨੇਹੰ ਸਨਾਥੇ ॥ ਉਦੰਡੇ ਅਮੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨ ਜਾਤੇ ਨ ਪਾਤੇ ਨ ਸੱਤ੍ਰੇ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੇ ॥ ਸੁ ਭੂਤੇ ਭਵਿਖੇ ਭਵਾਨੇ ਅਚਿਤ੍ਰੇ ॥੮॥੯੮॥ ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਚੋਭੰ ਅਭੂਤੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਨੇਹੰ ॥੯॥੯੯॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦੈ ਅਜੋਹੰ ॥ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬਿਆਧੰ ॥ ਨ ਰੋਗੀ ਨ ਸੋਗੀ ਅਭੈ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੧੦॥੧੦੦॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਅਕਾਲੰ ॥ ਅਖੰਡੰ ਅਭੰਡੰ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਅਪਾਲੰ ॥ ਨ ਤਾਤੰ ਨ ਮਾਤੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਕਾਇਅੰ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਭਾਇਅੰ ॥੧੧॥੧੦੧॥ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਭੂਪੰ ਨ ਕਾਯੰ ਨ ਕਰਮੰ ॥ ਨ ਤ੍ਰਾਸੰ ਨ ਪ੍ਰਾਸੰ ਨ ਭੇਦੰ ਨ ਭਰਮੰ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਬਿਰਧੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੧੨॥੧੦੨॥ ਨਿਉਕਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਆਦਿ ਅਨੁਕਤੰ ਪ੍ਰਤਾਪੇ ॥ ਅਜੁਗਤੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਵਿਕਤੇ ਅਥਾਪੇ ॥ ਬਿਭੁਗਤੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥੧੩॥੧੦੩॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੋਕੰ ਨ ਸਾਕੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਅਤਾਕੰ ॥ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮੰਤ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ ॥੧੪॥੧੦੪॥ ਨ ਧਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਸਰਮੰ ਨ ਸਾਕੇ ॥ ਨ ਬਰਮੰ ਨ ਚਰਮੰ ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਬਾਕੇ ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ ॥੧੫॥੧੦੫॥ ਕਹੂੰ ਕੰਜ ਕੇ ਮੰਜ ਕੇ ਭਰਮ ਭੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਕੇ ਰਾਜ

ਕੇ ਧਰਮ ਅਲੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਕੇ ਭੇਸ ਕੇ ਧਰਮ ਧਾਮੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਜ ਕੇ ਬਾਜ ਤਾਮੇ
 ॥੧੬॥੧੦੬॥ ਕਹੂੰ ਅਛ ਕੇ ਪਛ ਕੇ ਸਿੱਧ ਸਾਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੱਧ ਕੇ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿਧ ਲਾਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ
 ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦੇਖੇ ॥ ਕਹੂੰ ਜੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਪੇਖੇ ॥੧੭॥੧੦੭॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇ
 ਹਰਮ ਜਾਨੇ ॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਕੇ ਭਰਮ ਮਾਨੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਾਰੁ ਚੇਸਟਾ ਕਹੂੰ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ
 ਪ੍ਰਗਯਾ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥੧੮॥੧੦੮॥ ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਰੇਹੰ ਕਹੂੰ ਦੇਹ ਦੋਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਅਉਖਦੀ ਰੋਗ ਕੇ ਸੋਕ ਸੋਖੰ ॥
 ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਕਿੰਨਰ ਕਹਾਨੀ ॥੧੯॥੧੦੯॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ
 ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੇ ਤਾਪਸੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤਾ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਜੁਗਤੰ ॥ ਕਹੂੰ
 ਭੂਮ ਕੀ ਭੁਗਤ ਮੈ ਭਰਮ ਭੁਗਤੰ ॥੨੦॥੧੧੦॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਬਿਦਿਆ
 ਧਰੇ ਮਾਨਵੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ ਹੋ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਸਟ ਕੀ ਰਿਸਟ ਪੰਨਿਆ
 ॥੨੧॥੧੧੧॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਬਿਓਮ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਾਬਿ ਕਥੈ ਕਹਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਅਦ੍ਰ
 ਸਾਰੰ ਕਹੂੰ ਭਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਮੱਦ੍ਰ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਛੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪੰ ॥੨੨॥੧੧੨॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਕਾਬਿ
 ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਚੇਸਟਾ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਪਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੈਠ ਕੁਰਾਨ ਕੇ ਗੀਤ
 ਗਾਵੈ ॥੨੩॥੧੧੩॥ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਖੰ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਧਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਧ ਅਵਸਥਾ ਕਹੂੰ ਬਾਲ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ
 ਜੁਆਲ ਸਰੂਪੰ ਜਰਾ ਰਹਤ ਦੇਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਦੇਹੰ ਕਹੂੰ ਤਿਆਗ ਰੇਹੰ ॥੨੪॥੧੧੪॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੋਗੰ ਕਹੂੰ
 ਰੋਗ ਰਾਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ਕਹੂੰ ਭੋਗ ਤਿਆਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪੂਰਣ ਪ੍ਰਗਿਆ
 ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥੨੫॥੧੧੫॥ ਕਹੂੰ ਆਰਬੀ ਤੋਰਕੀ ਪਾਰਸੀ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਪਹਲਵੀ ਪਸਤਵੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ
 ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਭਾਖਿਆ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਧਾਨੀ ॥੨੬॥੧੧੬॥ ਕਹੂੰ
 ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੰਤ੍ਰ ਰੀਤੰ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੋਮ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥
 ਕਹੂੰ ਪਿੰਗੁਲਾ ਚਾਰਣੀ ਗੀਤ ਚਰਚਾ ॥੨੭॥੧੧੭॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤੰ ॥ ਕਹੂੰ ਮਲੇਛ

ਭਾਖਿਆ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਗ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਗਾਰੜੂ ਗੂੜ ਕਥੈ ਕਹਾਨੀ
 ॥੨੮॥੧੧੮॥ ਕਹੂੰ ਅਛਰਾ ਪਛਰਾ ਮਛਰਾ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਿਦਿਆ ਅਭੂਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋ ॥ ਕਹੂੰ ਛੈਲ ਛਾਲਾ
 ਧਰੇ ਛੜ ਧਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਧਿਰਾਜਾਧਿਕਾਰੀ ॥੨੯॥੧੧੯॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿਧਦਾਤਾ ॥
 ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦੈ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਨ ਤ੍ਰਸਤੰ ਨ ਗ੍ਰਸਤੰ ਸਮਸਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਮਸਤੰ ਤੁਅਸਤੰ
 ਅਭੂਤੇ ॥੩੦॥੧੨੦॥ **ੜੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥** ਅਬਯਕਤ ਤੇਜ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਛੈ ਸਰੂਪ ਅਦੈ
 ਅਨਾਸ ॥ ਅਨਤੁਟ ਤੇਜ ਅਨਖੁਟ ਭੰਡਾਰ ॥ ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥੧॥੧੨੧॥ ਅਨਭੂਤ ਤੇਜ
 ਅਨਛਿਜ ਗਾਤ ॥ ਕਰਤਾ ਸਦੀਵ ਹਰਤਾ ਸਨਾਤ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਭੂਤ ਕਰਮ ॥ ਦਾਤਾ ਦਇਆਲ
 ਅਨਭੂਤ ਧਰਮ ॥੨॥੧੨੨॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਨਹੀ ਜਨਮ ਜਾਤ ॥ ਜਿਹ ਪੁਤ੍ਰੁ ਭ੍ਰਾਤ ਨਹੀ ਮਿਤ੍ਰੁ ਮਾਤ ॥
 ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਧਰਮ ਧਿਆਨ ॥ ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਬਿਓਤ ਬਾਨ ॥੩॥੧੨੩॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ
 ਪਾਤਿ ਨਹੀ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ॥ ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਚਿਹਨ ਚਿਤ੍ਰੁ ॥ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀ ਰਾਗ ਰੇਖ ॥ ਜਿਹ
 ਜਨਮੁ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਭਰਮ ਭੇਖ ॥੪॥੧੨੪॥ ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ॥ ਨਹੀ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ
 ਪਿਤ੍ਰੁ ਮਾਤ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਥਾਮ ਨਹੀ ਬਰਗ ਬਿਆਧ ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਸਤ੍ਰੁ ਸਾਧ ॥੫॥੧੨੫॥
 ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਵਾਸ ਨਹੀ ਦੇਹ ਨਾਸ ॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤ ਨਹੀ ਰੂਪ ਰਾਸ ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ ਜੋਗ
 ਜੁਗਤਿ ॥ ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਆਸ ਨਹੀ ਭੂਮ ਭੁਗਤਿ ॥੬॥੧੨੬॥ ਜਿਹ ਕਾਲ ਬਿਆਲ ਕਟਿਓ ਨ ਅੰਗ ॥
 ਅਛੈ ਸਰੂਪ ਅਖੈ ਅਭੰਗ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ ॥ ਜਿਹ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਥਤ ਕਤੇਬ ॥੭॥੧੨੭॥
 ਜਿਹ ਅਲਖ ਰੂਪ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਛੈ ਅਤੋਲ ॥ ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਕਾਜ ਮੁਨਿ ਜਨ
 ਅਨੰਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਸਾਧਤ ਦੁਰੰਤ ॥੮॥੧੨੮॥ ਤਨ ਸੀਤ ਘਾਮ ਬਰਖਾ ਸਹੰਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ
 ਏਕ ਆਸਨ ਬਿਤੰਤ ॥ ਕਈ ਜਤਨ ਜੋਗ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਾਧੰਤ ਤਦਪਿ ਪਾਵਤ ਨ ਪਾਰ ॥੯॥੧੨੯॥
 ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹ ਦੇਸਨ ਭ੍ਰਮੰਤ ॥ ਕਈ ਉਰਧਿ ਮੱਧਿ ਪਾਵਕ ਝੁਲੰਤ ॥ ਕਈ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਉਚਰੰਤ

ਬੇਦ ॥ ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬਿ ਕੱਥਤ ਕਤੇਬ ॥੧੦॥੧੩੦॥ ਕਈ ਅਗਨਹੋੜ ਕਈ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ॥ ਕਈ
 ਕਰਤ ਕੋਟ ਮ੍ਰਿਤਿ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਸਾਕ ਪੈ ਪੜ ਭੱਛ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਦੇਵ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਤੱਛ
 ॥੧੧॥੧੩੧॥ ਕਈ ਗੀਤ ਗਾਨ ਗੰਧੂਬ ਰੀਤ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਸਾਸੜ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ
 ਜਗਿਆਦਿ ਕਰਮ ॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਹੋੜ ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਧਰਮ ॥੧੨॥੧੩੨॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਭਾਖਾ ਰਟੰਤ ॥
 ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿੱਦਿਆ ਪੜੰਤ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕ ਤਾਸ ਪਾਯਤ ਨ ਪਾਰ
 ॥੧੩॥੧੩੩॥ ਕਈ ਤੀਰਥ ਤੀਰਥ ਭਰਮਤ ਸੁ ਭਰਮ ॥ ਕਈ ਅਗਨ ਹੋੜ ਕਈ ਦੇਵ ਕਰਮ ॥ ਕਈ
 ਕਰਤ ਬੀਰ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯਤ ਨ ਪਾਰ ॥੧੪॥੧੩੪॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤ ਕਹੂੰ
 ਜੋਗ ਧਰਮ ॥ ਕਈ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸੜ ਉਚਰਤ ਸੁ ਕਰਮ ॥ ਨਿਉਲੀ ਆਦਿ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਹਸਤਿ ਦਾਨ ॥ ਕਹੂੰ
 ਅਸ੍ਰੁਮੇਧ ਮਖ ਕੋ ਬਖਾਨ ॥੧੫॥੧੩੫॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਰੀਤ ਕਹੂੰ
 ਬਿਰਧ ਚਾਰ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜੱਛ ਗੰਧਰਬ ਗਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕਹੂੰ ਅਰਘ ਦਾਨ ॥੧੬॥੧੩੬॥ ਕਹੂੰ
 ਪਿੜ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਨਾਚ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤ ॥ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਸਾਸੜ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਉਚਾਰ ॥
 ਕਈ ਭਜਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥੧੭॥੧੩੭॥ ਕਈ ਨੇਹ ਦੇਹ ਕਈ ਗੇਹ ਵਾਸ ॥ ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ
 ਦੇਸਨ ਉਦਾਸ ॥ ਕਈ ਜਲ ਨਿਵਾਸ ਕਈ ਅਗਨਤਾਪ ॥ ਕਈ ਜਪਤ ਉਰਧ ਲਟਕੰਤ ਜਾਪ ॥੧੮॥੧੩੮॥
 ਕਈ ਜਪਤ ਜੋਗ ਕਲਪੰ ਪ੍ਰਜੰਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯਤ ਨ ਅੰਤ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਕੋਟ ਬਿੱਦਿਆ
 ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਦਿਸਟਿ ਦੇਖੇ ਮੁਰਾਰਿ ॥੧੯॥੧੩੯॥ ਬਿਨ ਭਗਤਿ ਸਕਤਿ ਨਹੀ ਪਰਤ ਪਾਨ ॥
 ਬਹੁ ਕਰਤ ਹੋਮ ਅਰ ਜੱਗ ਦਾਨ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਨਾਮ ਇਕ ਚਿੱਤ ਲੀਨ ॥ ਫੋਕਟੋ ਸਰਬ ਧਰਮਾ ਬਿਹੀਨ
 ॥੨੦॥੧੪੦॥ **ੜੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥** ਜੈ ਜੰਪਹੁ ਜੁਗਣ ਜੁਹ ਜੁਅੰ ॥ ਭੈ ਕੰਪਹੁ ਮੇਰੁ ਪਯਾਲ ਭੁਅੰ ॥
 ਤਪ ਤਾਪਸ ਸਰਬ ਜਲੇਰੁ ਬਲੰ ॥ ਧਨ ਉਚਰਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਮੇਰ ਬਲੰ ॥੧॥੧੪੧॥ ਅਨਖੇਦ ਸਰੂਪ ਅਭੇਦ
 ਅਭਿਅੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਅਭੂਤ ਅਛੇਦ ਅਛਿਅੰ ॥ ਅਨ ਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਿਆਲ ਅ ਸੁਅੰ ॥ ਜਿਹ ਠਟੀਅੰ ਮੇਰ

ਅਕਾਸ ਭੁਅੰ ॥੨॥੧੪੨॥ ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਰੰ ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਰੰ ॥ ਸਭ ਕੀਨੀ
 ਦੀਨ ਜਿਮੀਨ ਜਮਾਂ ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਸਰਬ ਮਕੀਨ ਮਕਾਂ ॥੩॥੧੪੩॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਰੁਖੰ ॥
 ਜਿਹ ਤਾਪ ਨ ਸਾਪ ਨ ਸੋਕ ਸੁਖੰ ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਯੰ ॥ ਜਿਹ ਖੇਦ ਨ ਭੇਦ ਨ ਛੇਦ ਛਯੰ
 ॥੪॥੧੪੪॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਨ ਪਾਤਿ ਨ ਮਾਤ ਪਿਤੰ ॥ ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਛਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰ ਛਿਤੰ ॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ
 ਨ ਰੋਗ ਭਣੰ ॥ ਜਿਹ ਦ੍ਰੋਖ ਨ ਦਾਗ ਨ ਦੋਖ ਗਣੰ ॥੫॥੧੪੫॥ ਜਿਹ ਅੰਡਹ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਰਚਿਓ ॥ ਦਸ
 ਚਾਰ ਕਰੀ ਨਵ ਖੰਡ ਸੱਚਿਓ ॥ ਰਜ ਤਾਮਸ ਤੇਜ ਅਤੇਜ ਕੀਓ ॥ ਅਨਭਉ ਪਦ ਆਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲੀਓ
 ॥੬॥੧੪੬॥ ਸ੍ਰਿਅ ਸਿੰਧੁ ਰੁ ਬਿੰਧ ਨਰਿੰਦ ਨਗੰ ॥ ਸ੍ਰਿਅ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਫਣਿੰਦ ਭੁਜੰ ॥ ਰਚ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਅਭੇਵ
 ਨਰੰ ॥ ਨਰਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰਾਲ ਤ੍ਰਿਗੰ ॥੭॥੧੪੭॥ ਕਈ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਭੁਜੰਗ ਨਰੰ ॥ ਰਚਿ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ
 ਉੱਤਭੁਜੰ ॥ ਕੀਏ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਰਾਧ ਪਿਤੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਤੰ ॥੮॥੧੪੮॥ ਪ੍ਰਭ ਜਾਤਿ ਨ
 ਪਾਤਿ ਨ ਜੋਤਿ ਜੁਤੰ ॥ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਨ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਤੰ ॥ ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਅੰ ॥ ਜਿਹ
 ਜੰਪਹਿ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਜੁਅੰ ॥੯॥੧੪੯॥ ਨਰ ਨਾਰ ਨਪੁੰਸਕ ਜਾਹਿ ਕੀਏ ॥ ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦੀਏ ॥
 ਗਜ ਬਾਜ ਰਥਾਦਿਕ ਪਾਂਤਿ ਗਣੰ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਅੰ ॥੧੦॥੧੫੦॥ ਜਿਹ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ
 ਜੇਰ ਰਜੰ ॥ ਰਚਿ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ ॥ ਰਚਿ ਪਾਵਕ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੀ ॥ ਬਨ ਜਾਸੁ ਕੀਓ ਫਲ
 ਫੂਲ ਕਲੀ ॥੧੧॥੧੫੧॥ ਭੂਅ ਮੇਰੁ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਛਿਤੰ ॥ ਰਚਿ ਰੋਜ ਇਕਾਦਸਿ ਚੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤੰ ॥ ਦੁਤਿ
 ਚੰਦ ਦਿਨੀਸਹ ਦੀਪ ਦਈ ॥ ਜਿਹ ਪਾਵਕ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਈ ॥੧੨॥੧੫੨॥ ਜਿਹ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ
 ਕੀਏ ॥ ਜਿਹ ਛਤ੍ਰ ਉਪਾਇ ਛਪਾਇ ਦੀਏ ॥ ਜਿਹ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਚਾਰੁ ਰਚੇ ॥ ਨਰ ਗੰਧੂਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵ
 ਸਚੇ ॥੧੩॥੧੫੩॥ ਅਨਧੂਤ ਅਭੂਤ ਅਛੂਤ ਮਤੰ ॥ ਅਨਗਾਧਿ ਅਬਜਾਧਿ ਅਨਾਦਿ ਗਤੰ ॥ ਅਨਖੇਦ ਅਭੇਦ
 ਅਛੇਦ ਨਰੰ ॥ ਜਿਹ ਚਾਰ ਚਤੁਰਦਿਸ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥੧੪॥੧੫੪॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਰੁਗੰ ॥ ਜਿਹ
 ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਜੋਗ ਜੁਗੰ ॥ ਭੂਅ ਭੰਜਨ ਗੰਜਨ ਆਦਿ ਸਿਰੰ ॥ ਜਿਹ ਬੰਦਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਰੰ

॥੧੫॥੧੫੫॥ ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਰਚੇ ॥ ਮਣਿ ਮਾਣਕ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਸੁੱਚੇ ॥ ਅਨਭੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨਗੰਜ
 ਬ੍ਰਿਤੰ ॥ ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵਤ ਪੂਰ ਮਤੰ ॥੧੬॥੧੫੬॥ ਅਨਖੰਡ ਸਰੂਪ ਅਡੰਡ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜੈ ਜੰਪਤ ਬੇਦ
 ਪੁਰਾਨ ਸਭਾ ॥ ਜਿਹ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਨੰਤ ਕਹੈ ॥ ਜਿਹ ਭੂਤ ਅਭੂਤ ਨ ਭੇਦ ਲਹੈ ॥੧੭॥੧੫੭॥ ਜਿਹ ਬੇਦ
 ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਜਪੈ ॥ ਸੁਤ ਸਿੰਧ ਅਧੋ ਮੁਖ ਤਾਪ ਤਪੈ ॥ ਕਈ ਕਲਪਨ ਲੋ ਤਪ ਤਾਪ ਕਰੈ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਪਾਨ ਪਰੈ ॥੧੮॥੧੫੮॥ ਜਿਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਭੈ ਤਜਿ ਹੈ ॥ ਇਕ ਚਿੱਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਕੋ ਜਪ
 ਹੈ ॥ ਤੇਉ ਯਾ ਭਵ ਸਾਗਰ ਕੋ ਤਰ ਹੈ ॥ ਭਵ ਭੂਲ ਨ ਦੇਹ ਪੁਨਰ ਧਰ ਹੈ ॥੧੯॥੧੫੯॥ ਇਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ
 ਨਹੀ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਿਤੀ ॥ ਇਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ਸਾਰਸੁਤੀ ॥ ਜੋਉ ਵਾ ਰਸ ਕੇ ਚਸ ਕੇ ਰਸਿ ਹੈ ॥ ਤੇਉ ਭੂਲ ਨ
 ਕਾਲ ਫੰਧਾ ਫਸਿ ਹੈ ॥੨੦॥੧੬੦॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥** ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈਂ ਅਭੰਜ ਭੰਜ
 ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਹੈ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਹੈਂ ਸਦਾ ਅਭੇਵ ਭੇਵ ਨਾਥ ਹੈਂ ॥ ਸਮੱਸਤ
 ਸਿੰਧ ਬ੍ਰਿਧਦਾ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਸਾਥ ਹੈਂ ॥੧॥੧੬੧॥ ਅਨਾਥ ਨਾਥ ਨਾਥ ਹੈਂ ਅਭੰਜ ਭੰਜ ਹੈਂ ਸਦਾ ॥ ਅਗੰਜ
 ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈਂ ਸਦੀਵ ਸਿੰਧ ਬ੍ਰਿਧਿਦਾ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਅਛਿੰਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸਦੀਵ ਸਿੰਧਿ ਸੁੱਧਿਦਾ
 ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਤ੍ਰ ਜਾਨੀਐ ॥੨॥੧੬੨॥ ਨ ਰਾਗ ਰੰਗ ਰੂਪ ਹੈਂ ਨ ਰੋਗ ਰਾਗ ਰੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਦੋਖ ਅਦਾਗ ਅਦੱਗ
 ਹੈਂ ਅਭੂਤ ਅਭ੍ਰਮ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਾਤਿ ਹੈਂ ਨ ਪਾਤਿ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਦੇਖ ਅਸੇਖ ਅਭੇਖ
 ਹੈਂ ਸਦੀਵ ਬਿੱਸੁਭਰਨ ਹੈਂ ॥੩॥੧੬੩॥ ਬਿਸੁੰਭਰ ਬਿਸੁਨਾਥ ਹੈ ਬਿਸੇਖ ਬਿਸੁਭਰਨ ਹੈ ॥ ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ
 ਬਿਖੈ ਸਦੀਵ ਕਰਮ ਭਰਮ ਹੈ ॥ ਅਦ੍ਰੈਖ ਹੈ ਅਭੇਖ ਹੈ ਅਲੇਖ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੈ
 ਬਿਸੇਖ ਆਨ ਮਾਨੀਐ ॥੪॥੧੬੪॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਸਿ ਆਵਈ ॥ ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ ਨੇਤਿ
 ਨੇਤਿ ਕੈ ਬਤਾਵਈ ॥ ਨ ਕਰਮ ਮੈ ਨ ਧਰਮ ਮੈ ਨ ਭਰਮ ਮੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ਕਹੋ
 ਸੁ ਕੈਸ ਪਾਈਐ ॥੫॥੧੬੫॥ ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਮੱਸਤ ਏਕ ਜੋਤਿ ਹੈ ॥ ਨ ਘਾਟਿ ਹੈ ਨ ਬਾਢਿ ਹੈ
 ਨ ਘਾਟਿ ਬਾਢਿ ਹੋਤ ਹੈ ॥ ਨ ਹਾਨ ਹੈ ਨ ਬਾਨ ਹੈ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਮਕੀਨ ਔ ਮਕਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ

ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥੬॥੧੬੬॥ ਨ ਦੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਹੈ ॥ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ
 ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ ॥ ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ ਹੈ ਨ ਸਾਥ ਹੈ ॥ ਨ ਦੋਖ ਹੈ ਨ ਦਾਗ ਹੈ ਨ
 ਦ੍ਰੋਖ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਹੈ ॥੭॥੧੬੭॥ ਨ ਸਿੰਘ ਹੈ ਨ ਸਿਯਾਰ ਹੈ ਨ ਰਾਉ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ ॥ ਨ ਮਾਨ ਹੈ ਨ
 ਮਉਤ ਹੈ ਨ ਸਾਕ ਹੈ ਨ ਸੰਕ ਹੈ ॥ ਨ ਜੱਛ ਹੈ ਨ ਗੰਧੂਬ ਹੈ ਨ ਨਰੁ ਹੈ ਨ ਨਾਰਿ ਹੈ ॥ ਨ ਚੋਰ ਹੈ ਨ
 ਸਾਹੁ ਹੈ ਨ ਸਾਹ ਕੋ ਕੁਮਾਰ ਹੈ ॥੮॥੧੬੮॥ ਨ ਨੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ
 ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਲ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ ॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ॥ ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ
 ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ ਨ ਰੂਪੁ ਹੈ ॥੯॥੧੬੯॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ
 ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਾਇਆ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ ॥ ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ ॥ ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ
 ਧਰਮ ਹੈ ਅਜਨਮ ਹੈ ਅਭੇਖ ਹੈ ॥੧੦॥੧੭੦॥ ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ ਅਖਾਲ ਅਖੰਡ ਰੂਪ ਹੈ ॥
 ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੇਦ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ ਨ ਭੂਪ ਹੈ ॥ ਪਰੇ ਹੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤ ਹੈ ਪੁਰਾਨ ਹੈ ॥ ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ
 ਹੈ ਕਰੀਮ ਹੈ ਕੁਰਾਨ ਹੈ ॥੧੧॥੧੭੧॥ ਅਕਾਲ ਹੈ ਅਪਾਲ ਹੈ ਖਿਆਲ ਹੈ ਅਖੰਡ ਹੈ ॥ ਨ ਰੋਗ ਹੈ
 ਨ ਸੋਗ ਹੈ ਨ ਭੇਦ ਹੈ ਨ ਭੰਡ ਹੈ ॥ ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ ਹੈ ਨ ਸਾਥ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਿਯਾ ਹੈ ਪਵਿਤ੍ਰ
 ਹੈ ਪੁਨੀਤ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਥ ਹੈ ॥੧੨॥੧੭੨॥ ਨ ਸੀਤ ਹੈ ਨ ਸੋਚ ਹੈ ਨ ਘ੍ਰਾਮ ਹੈ ਨ ਘਾਮ ਹੈ ॥ ਨ ਲੋਭ
 ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ॥ ਨ ਦੇਵ ਹੈ ਨ ਦੈਤ ਹੈ ਨ ਨਰੁ ਕੋ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ
 ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਕੀ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈ ॥੧੩॥੧੭੩॥ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ ॥ ਨ ਦ੍ਰੋਖ
 ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਦੁਈ ਹੈ ਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹੈ ॥ ਨ ਕਾਲ ਹੈ ਨ ਬਾਲ ਹੈ ਸਦੀਵ ਦਇਆਲ ਰੂਪੁ ਹੈ ॥ ਅਗੰਜ
 ਹੈ ਅਭੰਜ ਹੈ ਅਭਰਮ ਹੈ ਅਭੂਤ ਹੈ ॥੧੪॥੧੭੪॥ ਅਛੇਦ ਛੇਦ ਹੈ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈ ॥ ਅਭੂਤ
 ਅਭੇਖ ਹੈ ਬਲੀ ਅਰੂਪ ਰਾਗ ਰੰਗ ਹੈ ॥ ਨ ਦ੍ਰੋਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਮ ਹੈ ॥ ਨ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ
 ਪਾਤਿ ਹੈ ਨ ਚਿਤ੍ਰ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈ ॥੧੫॥੧੭੫॥ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਤੇਜ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਭੂਮ

ਅਭਿੱਜ ਹੈ ਸਦਾ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਨ ਆਧਿ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧਿ ਹੈ ਅਗਾਧ ਰੂਪ ਲੇਖੀਐ ॥ ਅਦੋਖ ਹੈ
 ਅਦਾਗ ਹੈ ਅਛੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੇਖੀਐ ॥੧੬॥੧੭੬॥ ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਭਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ ॥ ਨ
 ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ ॥ ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ ॥ ਅਭੰਗ ਹੈ ਅਨੰਗ
 ਹੈ ਅਗੰਜ ਸੀ ਬਿਭੂਤਿ ਹੈ ॥੧੭॥੧੭੭॥ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਮੋਹ ਕਾਰ ਹੈ ॥ ਨ ਆਧਿ ਹੈ
 ਨ ਗਾਧ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥ ਨ ਰੰਗ ਰਾਗ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਰੇਖ ਰਾਰ ਹੈ ॥ ਨ ਹਾਉ ਹੈ ਨ ਭਾਉ
 ਹੈ ਨ ਦਾਉ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ॥੧੮॥੧੭੮॥ ਗਜਾਧਪੀ ਨਰਾਧਪੀ ਕਰੰਤ ਸੇਵ ਹੈ ਸਦਾ ॥ ਸਿਤਸੁਪਤੀ
 ਤਪਸਪਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਜਪਸ ਸਦਾ ॥ ਅਗਸਤ ਆਦਿ ਜੇ ਬਡੇ ਤਪਸਤਪੀ ਬਿਸੇਖੀਐ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ
 ਬਿਅੰਤ ਕੋ ਕਰੰਤ ਪਾਠ ਪੇਖੀਐ ॥੧੯॥੧੭੯॥ ਅਗਾਧ ਆਦਿ ਦੇਵ ਕੀ ਅਨਾਦਿ ਬਾਤ ਮਾਨੀਐ ॥ ਨ ਜਾਤਿ
 ਪਾਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰੁ ਸਤ੍ਰੁ ਸਨੇਹ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਲੋਕ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਖਿਆਲ ਮੈ ਰਹੈ ॥ ਤੁਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਦੇਹ
 ਕੇ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਹੈ ॥੨੦॥੧੮੦॥ **ਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥** ਰੂਪ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਰੰਗ ਨ ਜਨਮ
 ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥ ਆਦਿ ਨਾਥ ਅਗਾਧ ਪੁਰਖ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੁ ਨ ਤੰਤ੍ਰੁ ਜਾਕੋ ਆਦਿ ਪੁਰਖ
 ਅਪਾਰ ॥ ਹਸਤਿ ਕੀਟ ਬਿਖੈ ਬਸੈ ਸਭ ਠਉਰ ਮੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧॥੧੮੧॥ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਤਾਤ ਜਾਕੋ ਮੰਤ੍ਰੁ
 ਮਾਤ ਨ ਮਿਤ੍ਰੁ ॥ ਸਰਬ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਰਮਿਓ ਜਿਹ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਚਿਤ੍ਰੁ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਗਾਧ
 ਨਾਥ ਅਨੰਤ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਨ ਜਾਨੀਐ ਅਬਿਖਾਦ ਦੇਵ ਦੁਰੰਤ ॥੨॥੧੮੨॥ ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ
 ਮਰਮ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ॥ ਸਨਕ ਅਉ ਸਨਕੇਸ਼ ਨੰਦਨ ਪਾਵਹੀ ਨ ਹਸੇਬ ॥ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਮਾਨਸ ਮੁਰਗ ਉਰਗ
 ਅਪਾਰ ॥ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਪੁਕਾਰ ਹੀ ਸਿਵ ਸਕ੍ਰੁ ਔ ਮੁਖਚਾਰ ॥੩॥੧੮੩॥ ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰ ਜਾਪਹੀ
 ਜਿਹ ਜਾਪ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਗਾਧਿ ਤੇਜ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਤਾਪ ॥ ਜੰਤ੍ਰੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਨ ਆਵਈ ਕਰ ਤੰਤ੍ਰੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਨ
 ਕੀਨ ॥ ਸਰਬ ਠਉਰ ਰਹਿਓ ਬਿਰਾਜ ਧਿਰਾਜ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪॥੧੮੪॥ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਨ ਬ੍ਰਹਮ
 ਛਤ੍ਰੀਅਨ ਮਾਹਿ ॥ ਬੈਸਨੰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਰਾਜੈ ਸੂਦ੍ਰੁ ਭੀ ਵਹ ਨਾਹਿ ॥ ਗੂੜ ਗਉਡ ਨ ਭੀਲ ਭੀਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇਖ

ਸਰੂਪ ॥ ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਨ ਮੱਧ ਉਰਧ ਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਅਨੂਪ ॥੫॥੧੮੫॥ ਜਾਤਿ ਜਨਮ ਨ ਕਾਲ ਕਰਮ
 ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ ਬਿਹੀਨ ॥ ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰ ਨ ਦੇਵ ਪੂਜਾ ਗੌਰ ਕੇ ਨ ਅਧੀਨ ॥ ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰ
 ਜਾਨੀਐ ਜਿਹ ਜੋਤ ॥ ਸੇਸ ਨਾਮ ਸਹੰਸ ਫਨ ਨਹਿ ਨੇਤ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ॥੬॥੧੮੬॥ ਸੋਧ ਸੋਧ ਹਟੇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਬਿਰੋਧ
 ਦਾਨਵ ਸਰਬ ॥ ਗਾਇ ਗਾਇ ਹਟੇ ਗੰਧਰਬ ਗਵਾਇ ਕਿੰਨਰ ਗਰਬ ॥ ਪੜਤ ਪੜਤ ਥਕੇ ਮਹਾ ਕਬਿ ਗੜਤ
 ਗਾੜ ਅਨੰਤ ॥ ਹਾਰ ਹਾਰ ਕਹਿਓ ਸਭੂ ਮਿਲ ਨਾਮ ਨਾਮ ਦੁਰੰਤ ॥੭॥੧੮੭॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇਓ ਲਖਿਓ
 ਨ ਸੇਬ ਕਤੇਬ ॥ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਮੂੜ ਮਾਨੋ ਜਛ ਨ ਜਾਨੈ ਜੇਬ ॥ ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਾਨ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ॥
 ਅਗਨ ਬਾਇ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਸਰਬ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸ ॥੮॥੧੮੮॥ ਦੇਹ ਗੇਹ ਨ ਨੇਹ ਸਨੇਹ ਅਬੇਹ ਨਾਥ
 ਅਜੀਤ ॥ ਸਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੀਤ ॥ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ਸਰਬ ਦਿਆਲ
 ਅਦ੍ਵੇਖ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨ ਜਾ ਕੋ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਭੇਖ ॥੯॥੧੮੯॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਜਾਕੋ ਰਾਗ
 ਰੂਪ ਨ ਰੰਗ ॥ ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸੂਬ ਘਾਇਕ ਸੂਬ ਤੇ ਅਨਭੰਗ ॥ ਸੂਬ ਦਾਤਾ ਸੂਬ ਗਿਆਤਾ ਸੂਬ ਕੋ
 ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦਇਆਲ ਸੁਆਮੀ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਲ ॥੧੦॥੧੯੦॥ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸ੍ਰੀਪਤਿ
 ਸਰਬ ਕੋ ਕਰਤਾਰ ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਨ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਕੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਕਾਰ ॥ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਗੋਤ੍ਰ ਗਾਥਾ ਰੂਪ
 ਰੇਖ ਨ ਬਰਨ ॥ ਸੂਬ ਦਾਤਾ ਸੂਬ ਗਿਆਤਾ ਸੂਬ ਭੂਅ ਕੋ ਭਰਨ ॥੧੧॥੧੯੧॥ ਦੁਸਟ ਗੰਜਨ ਸੱਤ੍ਰ ਭੰਜਨ ਪਰਮ
 ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਿਹ ਗਾਥ ॥ ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੇਵ
 ਅਗੰਜ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਅਨਾਦਿ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਅਭੰਜ ॥੧੨॥੧੯੨॥ ਧਰਮ ਕੇ ਅਨ ਕਰਮ ਜੇਤਕ
 ਕੀਨ ਤਉਨ ਪਸਾਰ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧਰਬ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਪਾਰ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਮਾਨੀਐ
 ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਪੁਸਟ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਹਰਤਾ ਕਾਮ ॥੧੩॥੧੯੩॥ ਦੁਸਟ ਹਰਨਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਨਾ
 ਦਿਆਲ ਲਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪਾਲਕ ਸਤ੍ਰ ਘਾਲਕ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਮੁਕੰਦ ॥ ਅਘੋ ਡੰਡਣ ਦੁਸਟ ਖੰਡਣ
 ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਣੇ ਪੁਸਟ ਕਰਣੇ ਸਰਬ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥੧੪॥੧੯੪॥ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸਰਬ

ਹਰਤਾ ਸ੍ਰਬ ਕੇ ਅਨਕਾਮ ॥ ਸ੍ਰਬ ਖੰਡਣ ਸ੍ਰਬ ਦੰਡਣ ਸ੍ਰਬ ਕੇ ਨਿਜ ਭਾਮ ॥ ਸ੍ਰਬ ਭੁਗਤਾ ਸ੍ਰਬ ਜੁਗਤਾ ਸ੍ਰਬ
 ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸ੍ਰਬ ਖੰਡਣ ਸ੍ਰਬ ਦੰਡਣ ਸਰਬ ਕਰਮ ਅਧੀਨ ॥੧੫॥੧੯੫॥ ਸ੍ਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਸ੍ਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਨ
 ਸਰਬ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਬਿਸੁਭਰਤਾ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਦੰਡਣ ਪੁਸਟ ਖੰਡਣ ਆਦਿ
 ਦੇਵ ਅਖੰਡ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਜਪਤ ਜਾਪ ਅਮੰਡ ॥੧੬॥੧੯੬॥ ਸ੍ਰਿਸਟ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਜੇਤੇ
 ਜਾਨੀਐ ਸਬਿਚਾਰ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਰ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਅੰਨ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨ ਗਿਆਤਾ ਸ੍ਰਬ
 ਮਾਨ ਮਹਿੰਦ੍ਰ ॥ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਕਰੇ ਕਈ ਦਿਨ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ॥੧੭॥੧੯੭॥ ਜਨਮ ਜਾਤਾ ਕਰਮ
 ਗਿਆਤਾ ਧਰਮ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬੇਦ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਈ ਸਿਵ ਰੁਦ੍ਰ ਅਉ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ
 ਬਿਆਸ ਸਨਕ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਾਇ ਗਾਇ ਥਕੇ ਸਬੈ ਗੁਨ ਚਕ੍ਰਤ ਭੇ ਮੁਖਚਾਰ ॥੧੮॥੧੯੮॥ ਆਦਿ
 ਅੰਤਿ ਨ ਮਧ ਜਾਕੋ ਭੂਤ ਭਬ ਭਵਾਨ ॥ ਸਤ ਦੁਆਪਰ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਕਲਜੁਗ ਚਤ੍ਰ ਕਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥ ਧਿਆਇ
 ਧਿਆਇ ਥਕੇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਗਾਇ ਗੰਧੂਬ ਅਪਾਰ ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਥਕੇ ਸਭੈ ਨਹੀ ਪਾਈਐ ਤਿਹ ਪਾਰ
 ॥੧੯॥੧੯੯॥ ਨਾਰਦ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਬਿਆਸਕ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ਅਨੰਤ ॥ ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਥਕੇ ਸਭੈ ਕਰ
 ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਦੁਰੰਤ ॥ ਗਾਇ ਗਾਇ ਥਕੇ ਗੰਧੂਬ ਨਾਚ ਅਪਛੁ ਅਪਾਰ ॥ ਸੋਧ ਸੋਧ ਥਕੇ ਮਹਾ ਸੁਰ ਪਾਇਓ
 ਨਹਿ ਪਾਰ ॥੨੦॥੨੦੦॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਸਮੈ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਉਚਰਿਓ ਮਤਿ ਸਿਉ ਬੈਨ ॥
 ਸਬ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਗਦੀਸ ਕੋ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਧਿ ਤੈਨ ॥੧॥੨੦੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕੋ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ
 ਕੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਧਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਸਥਾਰ ॥੨॥੨੦੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਹ ਜੀਤਬ
 ਕਹ ਮਰਨ ਹੈ ਕਵਨ ਸੁਰਗ ਕਹ ਨਰਕ ॥ ਕੋ ਸੁਘੜਾ ਕੋ ਮੂੜਤਾ ਕਹਾ ਤਰਕ ਅਵਤਰਕ ॥੩॥੨੦੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਨਿੰਦਾ ਜਸ ਹੈ ਕਵਨ ਕਵਨ ਪਾਪ ਕਹ ਧਰਮ ॥ ਕਵਨ ਜੋਗ ਕੋ ਭੋਗ ਹੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਅਪਕਰਮ
 ॥੪॥੨੦੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਹੋ ਸੁ ਸਮ ਕਾਸੋ ਕਹੈ ਦਮ ਕੋ ਕਹਾਂ ਕਹੰਤ ॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਦਾਤਾ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤੰਤ
 ਕੋ ਮੰਤ ॥੫॥੨੦੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਹਾਂ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਵਨ ਹਰਖ ਸੋਗ ਹੈ ਕਵਨ ॥ ਕੋ ਰੋਗੀ ਰਾਗੀ ਕਵਨ ਕਹੋ

ਤੱਤ ਮੁਹਿ ਤਵਨ ॥੬॥੨੦੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਵਨ ਰਿਸਟ ਕੋ ਪੁਸਟ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਵਨ ਸ੍ਰਿਸਟ
 ਕੋ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੈ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਸਥਾਰ ॥੭॥੨੦੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾਂ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੋ ਨਾਸ ॥
 ਕਹਾ ਚਿਤਨ ਕੀ ਚੇਸਟਾ ਕਹਾ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੮॥੨੦੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਕਹਾ ਕਹਾ ਗਿਆਨ
 ਅਗਿਆਨ ॥ ਕੋ ਰੋਗੀ ਸੋਗੀ ਕਵਨ ਕਹਾ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥੯॥੨੦੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਸੁੰਦਰ ਕਵਨ
 ਕਹਾ ਜੋਗ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ਕੋ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥੨੧੦॥ **ੜੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥**
ਦੀਰਘ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦੰਡਣ ਅਸੁਰ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਚਛਰਾਸੁਰ
 ਮਾਰਣ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਗੂੜ ਗਤੇ ॥ ਅਛੇ ਅਖੰਡੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਖੰਡ ਉਦੰਡੇ ਅਲਖ
 ਮਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰਿ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਨ ਛੜੁ ਛਿਤੇ ॥੧॥੨੧੧॥ ਆਸੁਰੀ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ
 ਨਿਕੰਦਣ ਪੁਸਟ ਉਦੰਡਣ ਰੂਪ ਅਤੇ ॥ ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਹੰਡਣ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਣ ਮਹਿਖ ਮਥੇ ॥
 ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਉਰਧ ਅਧੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ
 ਕਪਰਦਨ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥੨॥੨੧੨॥ ਡਾਵਰੂ ਡਵੰਕੈ ਬਬਰ ਬਵੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਤੇਜ ਬਰੰ ॥ ਲੰਕੁੜੀਆ
 ਫਾਧੈ ਆਯੁਧ ਬਾਧੈ ਸੈਨ ਬਿਮਰਦਨ ਕਾਲ ਅਸੁਰੰ ॥ ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕੈ ਭੂਖਣ ਦਮਕੈ ਅਤਿ ਸਿਤ ਝਮਕੈ
 ਫੁੰਕ ਫਨੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਨ ਦੈਤ ਜਿਣੰ ॥੩॥੨੧੩॥ ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ
 ਮੁੰਡ ਬਿਮੁੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਖੂਨ ਖਿਤੇ ॥ ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕਣ ਧੁਜਾ ਫਰੰਕਣ ਫਣੀ ਫੁੰਕਾਰਣ ਜੋਧ ਜਿਤੇ ॥
 ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਰਖਣ ਦੁਸਟ ਮਥੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ
 ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਤਲ ਉਰਧ ਅਧੇ ॥੪॥੨੧੪॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸੁਛਬਿ ਨਿਵਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਗੂੜ
 ਗਤੇ ॥ ਰਕਤਾਸੁਰ ਆਚਨ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਮਾਚਨ ਨ੍ਰਿਦੈ ਨਰਾਚਨ ਧਰਮ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਸ੍ਰੇਣੰਤ ਅਚਿੰਤੀ ਅਨਲ ਬਿਵੰਤੀ
 ਜੋਗ ਜਯੰਤੀ ਖੜਗ ਧਰੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਕਰੇ ॥੫॥੨੧੫॥
 ਅਘ ਓਘ ਨਿਵਾਰਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਨ ਸੁਧ ਮਤੇ ॥ ਫਣੀਅਰ ਫੁੰਕਾਰਣ ਬਾਘ ਬਕਾਰਣ

ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਸਾਧ ਮਤੇ ॥ ਸੈਹਥੀ ਸਨਾਹਨ ਅਸਟ ਪ੍ਰਬਾਹਨ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਨ ਤੇਜ ਅਤੁਲੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ
 ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ ॥੬॥੨੧੬॥ ਚਾਚਰ ਚਮਕਾਰਨ ਚਿਛੁਰ ਹਾਰਨ ਧੂਮ
 ਧੁਕਾਰਨ ਦ੍ਰੁਪ ਮਥੇ ॥ ਦਾੜਵੀ ਪ੍ਰਦੰਤੇ ਜੋਗ ਜਯੰਤੇ ਮਨੁਜੁ ਮਥੰਤੇ ਗੂੜ ਕਥੇ ॥ ਕਰਮ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸਨ
 ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤੇਜਨ ਅਸਟ ਭੁਜੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥੭॥੨੧੭॥
 ਘੁੰਘਰੂ ਘਮਕਣ ਸਸਤ੍ਰ ਝਮਕਣ ਫਣੀਅਰ ਫੁੰਕਾਰਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥ ਅਸਟਾਟ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਨਿਵਾਸਨ
 ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚਕ੍ਰ ਗਤੇ ॥ ਕੇਸਰੀ ਪ੍ਰਵਾਹੇ ਸੁੱਧ ਸਨਾਹੇ ਅਗਮ ਅਥਾਹੇ ਏਕ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ
 ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰਿ ਅਗਾਧ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥੮॥੨੧੮॥ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਬੰਦਨ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ
 ਕ੍ਰਿਸਟ ਬਿਨਾਸਨ ਮ੍ਰਿਤ ਮਥੇ ॥ ਕਾਵਰੂ ਕੁਮਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਆਦਿ ਕਥੇ ॥ ਕਿੰਕਣੀ ਪ੍ਰਸੋਹਣ
 ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘਾ ਰੋਹਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਭ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸਨ ਬਾਇ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ
 ਅਨਲੇ ॥੯॥੨੧੯॥ ਸੰਕਟੀ ਨਿਵਾਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਤੁੰਦ ਤਥੇ ॥ ਦੁਖ ਦੋਖ ਦਹੰਤੀ
 ਜੁਆਲ ਜਯੰਤੀ ਆਦਿ ਅਨਾਦ ਅਗਾਧ ਅਛੇ ॥ ਸੁੱਧਤਾ ਸਮਰਪਣ ਤਰਕ ਬਿਤਰਕਣ ਤਪਤ ਪ੍ਰਤਾਪਣ ਜਪਤ
 ਜਿਵੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਅਭੇ ॥੧੦॥੨੨੦॥ ਚੰਚਲਾ ਚਖੰਗੀ ਅਲਕ
 ਭੁਜੰਗੀ ਤੁੰਦ ਤੁਰੰਗਣ ਤਿਛ ਸਰੇ ॥ ਕਰ ਕਸਾ ਕੁਠਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਤੂਰ ਭੁਜੇ ॥ ਦਾਮਨੀ
 ਦਮਕੇ ਕੇਹਰ ਲੰਕੇ ਆਦਿ ਅਤੰਕੇ ਕੂਰ ਕਥੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਰਕਤਾਸੁਰ ਖੰਡਣ ਸੁੰਭ ਚਕ੍ਰਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ
 ॥੧੧॥੨੨੧॥ ਬਾਰਜ ਬਿਲੋਚਨ ਬ੍ਰਿਤਨ ਬਿਮੋਚਨ ਸੋਚ ਬਿਸੋਚਨ ਕਉਚ ਕਸੇ ॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸੇ ਸੁਕ
 ਸਰ ਨਾਸੇ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬਾਸੇ ਦੁਸਟ ਗ੍ਰਸੇ ॥ ਚੰਚਲਾ ਪ੍ਰਅੰਗੀ ਬੇਦ ਪ੍ਰਸੰਗੀ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗੀ ਖੰਡ ਸੁਰੰ ॥ ਜੈ ਜੈ
 ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਉਰਧੰ ॥੧੨॥੨੨੨॥ ਘੰਟਕਾ ਬਿਰਾਜੈ ਰੁਣਝੁਣ ਬਾਜੈ
 ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਭਾਜੈ ਸੁਨਤ ਸੁਰੰ ॥ ਕੋਕਲ ਸੁਨ ਲਾਜੈ ਕਿਲਬਿਖ ਭਾਜੈ ਸੁਖ ਉਪਰਾਜੈ ਮਧਿ ਉਰੰ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲ
 ਦੌਝੈ ਮਨ ਤਨ ਰਿੜੈ ਸਭੈ ਨ ਭੱਜੈ ਰੋਹ ਰਣੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚੱਕ੍ਰਤਨ ਆਦਿ

ਗੁਰੰ ॥੧੩॥੨੨੩॥ ਚਾਚਰੀ ਪ੍ਰਜੋਧਨ ਦੁਸਟ ਬਿਰੋਧਨ ਰੋਸ ਅਰੋਧਨ ਕੂਰ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਨ ਪ੍ਰਲੈ
 ਪ੍ਰਜੁੰਸਨ ਜਗਿ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸੁਧ ਮਤੇ ॥ ਜਾਲਪਾ ਜਯੰਤੀ ਸਤ੍ਰੁ ਮਥੰਤੀ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹਨ ਗਾੜ ਮਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ
 ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਗਾਧ ਗਤੇ ॥੧੪॥੨੨੪॥ ਖੜੀਆਣ ਖਤੰਗੀ ਅਭੈ ਅਭੰਗੀ ਆਦਿ
 ਅਨੰਗੀ ਅਗਾਧ ਗਤੇ ॥ ਬਿੜਲਾਛ ਬਿਹੰਡਣ ਚੱਛੁਰ ਦੰਡਣ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ
 ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਦੁਸਟ ਨਿਵਾਰਣ ਦੋਖ ਹਰੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਬਿਸੁ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ
 ਕਰੇ ॥੧੫॥੨੨੫॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਉਨ ਤਨ ਨਾਸੇ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਅਤੁਲ ਬਲੇ ॥ ਦਾਨਵੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਖਣ ਸਰਵਰ
 ਵਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਯੁਖਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ ॥ ਅਸਟਾਇਧ ਬਾਹਣ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਣ ਸੰਤ ਪਨਾਹਣ ਗੂੜ ਗਤੇ ॥
 ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥੧੬॥੨੨੬॥ ਦੁਖ ਦੋਖ ਪ੍ਰਭਛਣ ਸੇਵਕ
 ਰਛਣ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਛਣ ਸੁਧ ਸਰੇ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸਨਾਹੇ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹੇ ਅਰਿ ਦਲ ਗਾਹੇ ਦੋਖ ਹਰੇ ॥ ਗੰਜਨ ਗੁਮਾਨੇ
 ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਸੰਤਿ ਜਮਾਨੇ ਆਦਿ ਅੰਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਸਾਧ ਪ੍ਰਦਛਨ ਦੁਸਟ ਹੰਤੇ
 ॥੧੭॥੨੨੭॥ ਕਾਰਣ ਕਰੀਲੀ ਗਰਬ ਗਹੀਲੀ ਜੋਤ ਜਤੀਲੀ ਤੁੰਦ ਮਤੇ ॥ ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕਣ ਸਸਤ੍ਰੁ
 ਝਮਕਣ ਦਾਮਿਨਿ ਦਮਕਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਡੁਕਡੁਕੀ ਦਮਕੈ ਬਾਘ ਬਬਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਸੁਧ ਗਤੇ ॥ ਜੈ
 ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨਾਦਿ ਮਤੇ ॥੧੮॥੨੨੮॥ ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣ ਨਰਕ
 ਨਿਵਾਰਣ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਏਕ ਭਟੇ ॥ ਪਾਪਾਨ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਕਾਲ ਕਟੇ ॥
 ਚੰਦ੍ਰਾਨਨ ਚਾਰੈ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੈ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੇ ਮੁੰਡ ਮਥੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਨ
 ਆਦਿ ਕਥੇ ॥੧੯॥੨੨੯॥ ਰਕਤਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਦਨ ਦਾਨਵ ਅਰਦਨ ਬਿੜਾਲ ਬਧੇ ॥ ਸਰ ਧਾਰ
 ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਰਜਨ ਧਰਖਣ ਅਤੁਲ ਅਮਰਖਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਚੁੰਸਨ ਸੁੰਭ ਨਪਾਤ
 ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਕਥੇ ॥੨੦॥੨੩੦॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥**
ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤੁਮ ਕਹੋ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮ ਕੀਓ ਆਪਿ ਕਰਤੇ ਪਸਾਰ ॥ ਜਦਪਿ ਅਭੂਤ ਅਨਭੈ

ਅਨੰਤ ॥ ਤਉ ਕਹੋ ਜਥਾ ਮਤ ਤ੍ਰੈਣ ਤੰਤ ॥੧॥੨੩੧॥ ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਕਾਦਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਅਦੈ ਅਭੂਤ
 ਅਨਭੈ ਦਿਆਲ ॥ ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਦੁਖ ਦੋਖ ਰਹਤ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਸਭ ਬੇਦ ਕਹਤ ॥੨॥੨੩੨॥ ਕਈ
 ਉਚ ਨੀਚ ਕੀਨੋ ਬਨਾਉ ॥ ਸਭ ਵਾਰ ਪਾਰ ਜਾਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥ ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ ਜਾਨੰਤ ਜਾਹਿ ॥ ਮਨ ਮੂੜ
 ਕਿਉ ਨ ਸੇਵੰਤ ਤਾਹਿ ॥੩॥੨੩੩॥ ਕਈ ਮੂੜ ਪੜ ਪੂਜਾ ਕਰੰਤ ॥ ਕਈ ਸਿੱਧ ਸਾਧ ਸੂਰਜ ਸਿਵੰਤ ॥
 ਕਈ ਪਲਟਿ ਸੂਰਜ ਸਿਜਦਾ ਕਰਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਰੂਪ ਦੈ ਕੈ ਲਖਾਇ ॥੪॥੨੩੪॥ ਅਨਛਿੰਜ ਤੇਜ ਅਨਭੈ
 ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਅਦੈ ਅਨਾਸ ॥ ਸਭ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਹਤ ਰੂਪ ॥ ਅਨਭੈ ਅਕਾਲ ਅਛੈ ਸਰੂਪ
 ॥੫॥੨੩੫॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਦੁਖ ਦੋਖ ਹਰਤ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲ ॥ ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ
 ਅਨਭੰਜ ਨਾਥ ॥ ਜਲ ਥਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਥ ॥੬॥੨੩੬॥ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨਹੀ ਭੇਦ ਭਰਮ ॥
 ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀ ਏਕ ਧਰਮ ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਉ ਏਕ ਸਾਰ ॥ ਅਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਿਚਲ ਅਪਾਰ
 ॥੭॥੨੩੭॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ ॥ ਕਹਿ ਬਾਸੁ ਤਾਸੁ ਕਹਿ ਕਉਨ ਭੇਖ ॥ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤਾਸ
 ਹੈ ਕਵਨ ਜਾਤਿ ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ॥੮॥੨੩੮॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਰਣ ਸਰੂਪ ॥ ਜਿਹ
 ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰੂਪ ॥ ਜਿਹ ਖੇਦ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ ॥ ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ ਕੀ ਕਰਤ ਪਾਲ
 ॥੯॥੨੩੯॥ ਉਰਧੰ ਬਿਰਹਤ ਸਿੱਧੰ ਸਰੂਪ ॥ ਬੁੱਧੰ ਅਪਾਲ ਜੁੱਧੰ ਅਨੂਪ ॥ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰਾਗ ॥
 ਅਨਛਿੰਜ ਤੇਜ ਅਨਭਿੰਜ ਅਦਾਗ ॥੧੦॥੨੪੦॥ ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਪ ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ
 ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ ॥ ਪਾਇਓ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਪੈਰ ਪਾਰ ॥ ਦੀਨਾਨ ਦੋਖ ਦਹਿਤਾ ਉਦਾਰ ॥੧੧॥੨੪੧॥
 ਕਈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨ ਹਾਰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁਗੀਆ ਦੁਆਰ ॥ ਕਈ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਨੰਤ ॥
 ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ ॥੧੨॥੨੪੨॥ **ਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸ੍ਰੁਯੇ ॥** ਦੀਨਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕਰੈ ਨਿਤ
 ਸੰਤ ਉਬਾਰ ਗਨੀਮਨ ਗਾਰੈ ॥ ਪੱਛ ਪਸੂ ਨਗ ਨਾਗ ਨਰਾਧਿਪ ਸਰਬ ਸਮੈ ਸਭ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੈ ॥ ਪੋਖਤ ਹੈ ਜਲ
 ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਮੈ; ਕਲ ਕੇ ਨਹੀ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆ ਨਿਧਿ ਦੋਖਨ ਦੇਖਤ ਹੈ ਪਰ

ਦੇਤ ਨ ਹਾਰੈ ॥੧॥੨੪੩॥ ਦਾਹਤ ਹੈ ਦੁਖ ਦੋਖਨ ਕੋ ਦਲ ਦੁੱਜਨ ਕੇ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਡਾਰੈ ॥ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ
 ਪਹਾਰਨ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਪਾਰ ਨ ਪਾਇ ਸਕੈ ਪਦਮਾਪਤਿ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਭੇਦ ਉਚਾਰੈ ॥ ਰੋਜ
 ਹੀ ਰਾਜਿ ਬਿਲੋਕਤ ਰਾਜਿਕ ਰੋਖਿ ਰੂਹਾਨ ਕੀ ਰੋਜੀ ਨ ਟਾਰੈ ॥੨॥੨੪੪॥ ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਕੁਰੰਗ ਭੁਜੰਗਮ
 ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਖਪੇ ਅਹੰਮੇਵ ਨ ਭੇਵ ਲਖਿਓ ਭ੍ਰਮ ਸਿਉ ਭਰਮਾਏ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ
 ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਹਸੇਬ ਥਕੇ ਕਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭਾਉ ਬਿਨਾ ਪਤਿ ਸਿਉ ਕਿਨ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ
 ਪਾਏ ॥੩॥੨੪੫॥ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅਗਾਧ ਅਦ੍ਰਿਖ ਸੁ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਅਭੈ ਹੈ ॥ ਅੰਤਿ ਬਿਹੀਨ ਨਾਤਮ
 ਆਪ ਅਦਾਗ ਅਦੋਖ ਅਛਿਦ੍ਰ ਅਛੈ ਹੈ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਭਰਤਾ ਪ੍ਰਭ ਵੈ ਹੈ ॥
 ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਏ ਹੈ ॥੪॥੨੪੬॥ ਕਾਮ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਲੋਭ
 ਨ ਮੋਹ ਨ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਭੈ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਬਿਹੀਨ ਸਨੇਹ ਸਭੋ ਤਨ ਨੇਹ ਬਿਰਕਤ ਅਗੋਹ ਅਛੈ ਹੈ ॥
 ਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਅਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮੀਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮਾਨ ਕੋ ਦੈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਸੁਧਿ ਸੁੰਦਰ
 ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਲੈ ਹੈ ॥੫॥੨੪੭॥ ਰੋਗਨ ਤੇ ਅਰੁ ਸੋਗਨ ਤੇ ਜਲ ਜੋਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਚਾਵੈ ॥ ਸਤ੍ਰੁ
 ਅਨੇਕ ਚਲਾਵਤ ਘਾਵ ਤਉ ਤਨ ਏਕ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵੈ ॥ ਰਾਖਤ ਹੈ ਅਪਨੋ ਕਰ ਦੈ ਕਰ ਪਾਪ ਸੰਬੁਹ ਨ
 ਭੇਟਨ ਪਾਵੈ ॥ ਔਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹ ਤੋ ਸੋ ਸੁ ਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਪਟ ਬੀਚ ਬਚਾਵੈ ॥੬॥੨੪੮॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ
 ਸੁ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਤੁਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰ ਧਿਆਵੈ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਰਸਾਤਲ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸਭੈ ਸਿਰ
 ਨਿਆਵੈ ॥ ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੂ ਕੋ ਨੇਤਿ ਹੀ ਨੇਤਹ ਬੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥ ਖੋਜ ਥਕੇ ਸਭ ਹੀ ਖੁਜੀਆ;
 ਸੁਰ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੭॥੨੪੯॥ ਨਾਰਦ ਸੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਰੁਮਨਾਰਿਖ ਸੇ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲਿ
 ਗਾਇਓ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਇਓ ॥ ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ
 ਉਮਾਪਤਿ ਸਿੱਧ ਸਨਾਥ ਸਨੰਤਨ ਧਿਆਇਓ ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਮਿਤੋਜੁ ਸਭੈ
 ਜਗ ਛਾਇਓ ॥੮॥੨੫੦॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਸਭੈ ਪਚਿਹਾਰੇ ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇ

ਸਕਿਓ ਅਨਭੇਦ ਕੋ ਖੇਦਤ ਹੈਂ ਅਨਛੇਦ ਪੁਕਾਰੇ॥ ਰਾਗਨ ਰੂਪਨ ਰੇਖਨ ਰੰਗਨ ਸਾਕਨ ਸੋਗਨ ਸੰਗਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥
ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਵੈਖ ਜਪਿਓ ਤਿਨ ਹੀ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ॥੯॥੨੫੧॥ ਤੀਰਥ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਇਸਨਾਨ;
ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਹਾ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੇ ॥ ਦੇਸ ਫਿਰਿਓ ਕਰਿ ਭੇਸ ਤਪੋਧਨ ਕੇਸ ਧਰੇ ਨ ਮਿਲੇ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਆਸਨ
ਕੋਟਿ ਕਰੇ ਅਸਟਾਂਗ ਧਰੇ ਬਹੁ ਨਿਯਾਸ ਕਰੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਅਕਾਲ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ
ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥੨੫੨॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਥਿਤੁ ॥** ਅਤ੍ਰ ਕੇ ਚਲ੍ਯਾ ਛਿਤ ਛਤ੍ਰ ਕੇ ਧਰ੍ਯਾ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀਯੋ ਕੇ ਛਲ੍ਯਾ
ਮਹਾਂ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਾਲ ਹੈਂ ॥ ਦਾਨ ਕੇ ਦਿਵ੍ਯਾ ਮਹਾ ਮਾਨ ਕੇ ਬਢ੍ਯਾ ਅਵਸਾਨ ਕੇ ਦਿਵ੍ਯਾ ਹੈਂ ਕਟ੍ਯਾ ਜਮਜਾਲ ਹੈਂ ॥
ਜੁਧ ਕੇ ਜਿਤ੍ਯਾ ਔ ਬਿਰੁਧ ਕੇ ਮਿਟ੍ਯਾ ਮਹਾਂ ਬੁਧਿ ਕੇ ਦਿਵ੍ਯਾ ਮਹਾਂ ਮਾਨਹੂੰ ਕੇ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਗਿਆਨ ਹੂੰ ਕੇ ਗਿਆਤਾ
ਮਹਾਂ ਬੁਧਿਤਾ ਕੇ ਦਾਤਾ ਦੇਵ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈਂ ॥੧॥੨੫੩॥ ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈ ਹਿੰਗੁਲਾ
ਹਿਮਾਲੈ ਧਿਆਵੈ ਗੌਰ ਗਰਦੇਜੀ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗ ਸਾਧੈਂ ਪਉਨ ਸਾਧਨਾ ਕਿਤੇਕ ਬਾਧੈਂ ਆਰਥ
ਕੇ ਆਰਬੀ ਅਰਾਧੈ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ ॥ ਫਰਾ ਕੇ ਫਿਰੰਗੀ ਮਾਨੈ ਕੰਧਾਰੀ ਕੁਰੇਸੀ ਜਾਨੈ; ਪਛਮ ਕੇ ਪਛਮੀ ਪਛਾਨੈ ਨਿਜ
ਕਾਮ ਹੈਂ ॥ ਮਰਹਟਾ ਮਘੇਲੇ ਤੇਰੀ ਮਨ ਸੋ ਤਪਸਿਆ ਕਰੈ ਦਿੜਵੈ ਤਿਲੰਗੀ ਪਹਚਾਨੈ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈਂ ॥੨॥੨੫੪॥
ਬੰਗ ਕੇ ਬੰਗਾਲੀ ਫਿਰਹੰਗ ਕੇ ਫਿਰੰਗਾਵਾਲੀ ਦਿਲੀ ਕੇ ਦਿਲਵਾਲੀ ਤੇਰੀ ਆਗਿਆ ਮੈ ਚਲਤ ਹੈਂ ॥ ਰੋਹ ਕੇ ਰੁਹੇਲੇ
ਮਾਘ ਦੇਸ ਕੇ ਮਘੇਲੇ ਬੀਰ ਬੰਗਸੀ ਬੁੰਦੇਲੇ ਪਾਪ ਪੁੰਜ ਕੋ ਮਲਤ ਹੈਂ ॥ ਗੋਖਾ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਕੇ ਸੀਸ ਨਯਾਵੈ;
ਤਿਬਤੀ ਧਿਆਇ ਦੋਖ ਦੇਹ ਕੇ ਦਲਤ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨੈ ਤੋਹਿ ਧਿਆਇਓ ਤਿਨੈ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਇਓ ਸਰਬ ਧਨ ਧਾਮ
ਫਲ ਫੂਲ ਸੋਂ ਫਲਤ ਹੈਂ ॥੩॥੨੫੫॥ ਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੋ ਸੁਰੇਸ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਮਹੇਸ ਗੰਗਾਧਾਨ ਕਉ ਅਭੇਸ ਕਹੀਅਤੁ
ਹੈਂ ॥ ਰੰਗ ਮੈ ਰੰਗੀਨ ਰਾਗ ਰੂਪ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਔਰ ਕਾਹੂ ਪੈ ਨ ਦੀਨ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਤੇਜ
ਪੁੰਜ ਮੈ ਅਪਾਰ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਅਪਾਰ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਹਾਬੀ ਕੀ ਪੁਕਾਰ ਪਲ ਪਾਛੈ ਪਹੁਚਤ ਤਾਹਿ;
ਚੀਟੀ ਕੀ ਚਿੰਘਾਰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਸੁਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੪॥੨੫੬॥ ਕੇਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਆਰ ਕੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮੁਖ ਚਾਰ ਕੇਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ
ਅਵਤਾਰ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਸਸਿ ਰਾਸੀ ਕੇਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਕੇਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਉਦਾਸੀ ਜੋਗ ਦੁਆਰ

ਦਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਮਹਾਂਦੀਨ ਕੇਤੇ ਬਿਆਸ ਸੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕੇਤੇ ਕੁਮੇਰ ਕੁਲੀਨ ਕੇਤੇ ਜਛ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰ
ਪੈ ਨ ਪੂਰਨ ਕੋ ਪਾਵੈ ਪਾਰ ਤਾਹੀ ਤੇ ਅਪਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥੫॥੨੫੭॥ ਪੂਰਨ ਅਵਤਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ
ਹੈਂ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਪੈ ਅਪਾਰ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਦੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਮਹਾਂ ਰੂਪ
ਹੂ ਕੇ ਰਾਸੀ ਹੈਂ ਅਨਾਸੀ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਹੂ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕੀ ਬਾਪ ਹੂ ਨ ਮਾਇ ਤਾਕੀ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਸੁਛਟਾ
ਕੈ ਅਨਮਾਨੀਐ ॥ ਤੇਜ ਹੂ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਨਿਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥੬॥੨੫੮॥
ਤੇਜ ਹੂ ਕੋ ਤਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੱਧਤਾ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਹੈਂ ॥ ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈਂ ਕਿ
ਸਾਧਨਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੈਂ ਬਿਰਕਤਤਾ ਕੀ ਬਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁਧ ਕੋ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੋ ਭੂਪ ਹੈਂ ਕਿ
ਰੂਪ ਹੂ ਕੋ ਰੂਪ ਹੈਂ ਕੁਮਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੈਂ ॥ ਦੀਨਨ ਕੋ ਦਾਤਾ ਹੈਂ ਗਨੀਮਨ ਕੋ ਗਾਰਕ ਹੈਂ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਛਕ ਹੈਂ ਗੁਨਨ
ਕੋ ਪਹਾਰ ਹੈਂ ॥੭॥੨੫੯॥ ਸਿੱਧ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧ ਕੋ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ ਕਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੋ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ਕਿ ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ
ਹੈਂ ॥ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹਿੰਦਾ ਹੈਂ ਗਨੀਮਨ ਗਰਿੰਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈਂ ॥ ਕਾਲ ਹੂ ਕੇ ਕਾਲ
ਹੈਂ ਕਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਾਲ ਹੈਂ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪੋਖਤ ਹੈਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਧਤਾ ਕੀ ਬਾਸੀ ਹੈਂ ॥ ਜੋਗ ਹੂ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਜ ਹੂ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ
ਹੈਂ ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈਂ ॥੮॥੨੬੦॥ ਰੂਪ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ
ਕੋ ਬਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁਧ ਹੂ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਹੈਂ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੱਧਤਾ ਕੋ ਸਰੁ
ਹੈਂ ॥ ਜਾਨ ਕੋ ਬਚੱਯਾ ਹੈਂ ਇਮਾਨ ਕੋ ਦਿਵੱਯਾ ਹੈਂ ਜਮ ਜਾਲ ਕੋ ਕਟੱਯਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮਨਾ ਕੋ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਚੰਡ
ਹੈਂ ਅਖੰਡਣ ਕੋ ਖੰਡ ਹੈਂ ਮਹੀਪਨ ਕੋ ਮੰਡ ਹੈਂ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ਨ ਨਰੁ ਹੈਂ ॥੯॥੨੬੧॥ ਬਿਸ੍ਰ ਕੋ ਭਰਨ ਹੈਂ ਕਿ ਅਪਦਾ
ਕੋ ਹਰਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰਨ ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ ਪਾਰਾਵਾਰ ਹੂ ਕੋ ਪਾਰ ਜਾਂ ਕੋ ਕੀਜਤ
ਬਿਚਾਰ ਸੁਬਿਚਾਰ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਗਾਵੈ ਹਬਸੀ ਹਲੱਬੀ ਧਿਆਵੈ ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈ ਆਸਾ
ਤੇ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂ ਕੇ ਦੇਵ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਨਾਥ ਅਦੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈਂ ॥੧੦॥੨੬੨॥
ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈਂ; ਕਿ ਸੇਵਕ ਅਧੀਨ ਹੈਂ ਕਟੱਯਾ ਜਮ ਜਾਲ ਕੇ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂ

ਕੇਦੇਵ ਨਾਥ ਭੂਮਕੇ ਭੁਜੰਯਾ ਹੈਂ ਮੁਹੀਯਾ ਮਹਾ ਬਾਲਕੇ ॥ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾ ਸਾਜ ਹੂੰ ਕੇ ਸਾਜਾ ਮਹਾ ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੇ ਜੋਗ
 ਹੈਂ ਧਰੰਯਾ ਦੂਮ ਛਾਲਕੇ ॥ ਕਾਮਨਾ ਕੇ ਕਰ ਹੈ ਕਿ ਬੁਧੰਤਾ ਕੇ ਹਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿਧਤਾ ਕੇ ਸਾਥੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲ ਹੈ ਕੁਚਾਲ ਕੇ
 ॥੧੧॥੨੬੩॥ ਛੀਰ ਕੈਸੀ ਛੀਰਾਵਧਿ ਛਾਛ ਕੈਸੀ ਛਤ੍ਰਾਨੇਰ ਛਪਾਕਰ ਕੈਸੀ ਛਬਿ ਕਾਲਇੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਕੂਲ ਕੇ ॥ ਹੰਸਨੀ
 ਸੀ ਸੀਹਾਰੂਮ ਹੀਰਾ ਸੀ ਹੁਸੈਨਾਬਾਦ ਰੰਗਾ ਕੈਸੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਸਾਤੇ ਸਿੰਧ ਰੂਲ ਕੇ ॥ ਪਾਰਾ ਸੀ ਪਲਾਉ ਗਢ ਰੂਪਾ ਕੈਸੀ
 ਰਾਮਪੁਰ ਸੋਰਾ ਸੀ ਸੁਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੇ ਰਹੀ ਝੂਲ ਕੇ ॥ ਚੰਪਾ ਸੀ ਚੰਦੇਰੀ ਕੋਟ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਾਗੜਿ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ
 ਰਹੀ ਮਾਲਤੀ ਸੀ ਫੂਲ ਕੇ ॥੧੨॥੨੬੪॥ ਫਟਕ ਸੀ ਕੈਲਾਸ ਕਮਾਉ ਗਢ ਕਾਂਸੀ ਪੁਰ ਸੀ ਸਾ ਸੀ ਸੁਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੈ ਸੋਹੀ ਅਤੁ
 ਹੈ ॥ ਹਿੰਮਾ ਸੀ ਹਿਮਾਲੈ ਹਰ ਹਾਰ ਸੀ ਹਲਬਾਨੇਰ ਹੰਸ ਕੈਸੀ ਹਾਜੀ ਪੁਰ ਦੇਖੇ ਮੋਹੀ ਅਤੁ ਹੈ ॥ ਚੰਦਨ ਸੀ ਚੰਪਾਵਤੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
 ਸੀ ਚੰਦ੍ਰਾਗਿਰ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਾਗੜ ਜੋਨ ਜੋਹੀ ਅਤੁ ਹੈ ॥ ਰੰਗਾ ਸਮ ਰੰਗ ਧਾਰ ਬਕਾਨ ਸੀ ਬਿਲੰਦਾਵਾਦ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ
 ਕੀ ਉਜਿਆਰੀ ਸੋਹੀ ਅਤੁ ਹੈ ॥੧੩॥੨੬੫॥ ਫਰਾ ਸੀ ਫਿਰੰਗੀ ਫਰਾ ਸੀ ਸ ਕੇ ਦੁਰੰਗੀ ਮਕਰਾਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗੀ ਤੇਰੇ ਗੀਤ
 ਗਾਈ ਅਤੁ ਹੈ ॥ ਭਖਰੀ ਕੰਧਾਰੀ ਗੋਰ ਗਖਰੀ ਗਰਦੇਜਾ ਚਾਰੀ ਪੌਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਤੇਰੇ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈ ਅਤੁ ਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਪਲਾਉ
 ਕਾਮ ਰੂਪ ਔਕਮਾਉ ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੈ ਬਿਰਾਜੈ ਜਹਾ ਜਹਾ ਜਾਈ ਅਤੁ ਹੈ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਅਤਾਪੀ ਨਾਥ ਕੀਰਤਿ
 ਤਿਹਾਰੀ ਕੇ ਨ ਪਾਰ ਪਾਈ ਅਤੁ ਹੈ ॥੧੪॥੨੬੬॥ **ਤ੍ਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥** ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਅਦ੍ਵੈ
 ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਤੋਲ ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਿਯਕਤ ਨਾਥ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਸਰਬਾ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੧॥੨੬੭॥ ਜੱਹ ਤੱਹ
 ਮਹੀਪ ਬਨਤਨ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ॥ ਸੋਭਾ ਬਸੰਤ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ॥ ਬਨਤਨ ਦੁਰੰਤ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮਹਾਨ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਸੁੰਦਰ
 ਸੁਜਾਨ ॥੨॥੨੬੮॥ ਫੁਲਤੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਲਹਿ ਲਹਿਤ ਮੋਰ ॥ ਸਿਰ ਢੁਰਹਿ ਜਾਨ ਮਨ ਮਥਹ ਚੋਰ ॥ ਕੁਜਰਤ ਕਮਾਲ ਰਾਜਕ
 ਰਹੀਮ ॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ॥੩॥੨੬੯॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਬਿਲੋਕ ਤੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਸੋਹ ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਮਿਤੋਜ
 ਮੋਹ ॥ ਰੋਸੰ ਬਿਰਹਤ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ॥੪॥੨੭੦॥ ਬਨਤਨ ਮਹੀਪ ਜਲ ਬਲ
 ਮਹਾਨ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਸੋਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਜਗ ਮਗਤ ਤੇਜ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਅੰਬਰ ਜਮੀਨ ਜਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ
 ॥੫॥੨੭੧॥ ਸਾਤੇ ਅਕਾਸ ਸਾਤੇ ਪਤਾਰ ॥ ਬਿਬਰਿਓ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਜਿਹ ਕਰਮ ਜਾਰਿ ॥ **ਉਸਤਤ ਸੰਪੁਰਨੰ ॥੬** (੨)

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਬ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗਿਰੰਥ ਲਿਖਯਤੇ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥

ਪੂਰਨ ਕਰੋਂ ਗਿਰੰਥ ਇਹੁ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੧॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥ ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡ ਖਲ ਦਲ ਖੰਡ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡ ਬਰਬੰਡ ॥
 ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜੋਤਿ ਅਮੰਡ ਭਾਨੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣ ਦੁਰਮਤਿ ਦਰਣ ਕਿਲਬਿਖ
 ਹਰਣ ਅਸ ਸਰਣ ॥ ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਣ ਮਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ
 ਛੰਦ ॥** ਸਦਾ ਏਕ ਜੋਤਜੰ ਅਜੂਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਜੰ ਨਿਰੂਪੰ
 ਨ੍ਰਿਬਾਣੰ ॥ ਕਲੰ ਕਾਰਣੇਯੰ ਨਮੋ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥੩॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਤਜੰ ਨਿਰਾਲੰ ॥ ਨ ਬ੍ਰਿਧੰ ਬਿਸੇਖੰ
 ਨ ਤਰੁਨੰ ਨ ਬਾਲੰ ॥ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ਅਪਾਰੰ ਅਭੇਖੰ ॥੪॥ ਨ ਰੂਪੰ ਨ
 ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ॥ ਨ ਨਾਮੰ ਨ ਠਾਮੰ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਜਾਗੰ ॥ ਨ ਦ੍ਰੈਖੰ ਨ ਭੇਖੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਿਯੰ ॥ ਮਹਾਂ
 ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੫॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥
 ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥੬॥ ਸੁ ਆਦੰ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨੰਤੰ ॥
 ਅਦ੍ਰੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਮਹੇਸੰ ਮਹੰਤੰ ॥ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਸੇਖੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਅਜੋਨੀ ਅਜੋਹੰ ॥੭॥
 ਪਰੇਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਭਵਿਖੰ ਭਵਾਣੰ ॥ ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਸੁ ਨਿਤਿਯੰ ਨਵੀਨੰ ॥
 ਅਜਾਯੰ ਸਹਾਯੰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥੮॥ ਸੁ ਭੂਤੰ ਭਵਿਖੰ ਭਵਾਨੰ ਭਵੇਯੰ ॥ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਜੁਰੇਯੰ ॥
 ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਨਿਰਾਲੰਬ ਨਿਤਿਯੰ ਸੁ ਰਾਜਾ ਧਿਰਾਜੰ ॥੯॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਦ੍ਰੈਖੰ ॥
 ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ਮਹਾਂ ਭੋਗ ਭੋਗੰ ॥੧੦॥

ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਤਕੇਯੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਨਰੇਯੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵੀਯੰ ਦੇਵਤੰ ਦਈਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ
 ਰੂਪ ਅਨੇਕ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੧॥ ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਹੈ ਕੈ ਭਲੇ ਰਾਜ ਫੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭਵਰ ਹੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੂਲੇ ॥
 ਕਹੂੰ ਪਵਨ ਹੈ ਕੈ ਬਹੇ ਬੇਗਿ ਐਸੇ ॥ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ਕਥੋ ਤਾਹਿ ਕੈਸੇ ॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਹੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ
 ਬਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਰਧੀ ਹੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਰਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ ਹੈ ਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮੋਹੇ ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਮਕੀ ਜਿਉ ਧਰੇ
 ਰੂਪ ਸੋਹੇ ॥੧੩॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾਂ ਬਾਸ ਤਾਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ
 ਤਾਕੋ ਕਹਾਂ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੧੪॥ ਨ ਤਾਕੋ ਕੋਈ ਤਾਤ ਮਾਤੰ ਨ ਭਾਯੰ ॥
 ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਪੌਤ੍ਰੰ ਨ ਦਾਯਾ ਨ ਦਾਯੰ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੈਨੰ ਨ ਸਾਥੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਮਹਾਂ ਨਾਥ ਨਾਥੰ
 ॥੧੫॥ ਪਰਮੰ ਪੁਰਾਨੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪਰੇਯੰ ॥ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਸੰਭੰ ਅਜੇਯੰ ॥ ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ॥
 ਮਹਾਂ ਦੀਨ ਦੀਨੰ ਮਹਾਂ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੬॥ ਅਦਾਰੰ ਅਦਰੰ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਅਨੀਲੰ ਅਰੂਪੰ ਅਦ੍ਰੇਖੰ ॥
 ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਮਹਾਂ ਜ਼ਾਲ ਜ਼ਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਕਾਲੰ ॥੧੭॥ ਕਰੰ ਬਾਮ ਚਾਪਿਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ
 ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਬਿਰਾਜੈ ਬਿਸਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਦਾੜ ਦਾੜੰ ਸੁ ਸੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚਰਬੀਯੰ ਜੀਵ ਜੱਗਯੰ
 ਹਜਾਰੰ ॥੧੮॥ ਡਮਾ ਡੰਮ ਡਉਰੂ ਸਿਤਾ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਹਾਹਾ ਹੂਹ ਹਾਸੰ ਝੱਮਾ ਝੱਮ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਸਬਦੰ
 ਬਜੇ ਸੰਖ ਐਸੰ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜ਼ਾਲ ਜੈਸੰ ॥੧੯॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਘਣੰ ਘੰਟ ਬਾਜੰ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ
 ਲਾਜੰ ॥ ਭਯੋ ਸੱਦ ਏਵੰ ॥ ਹੜਿਯੋ ਨੀਰਧੇਵੰ ॥੨੦॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰੇਯੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨੇਵਰੇਯੰ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਨਾਦੰ ॥
 ਸੁਰੰ ਨਿਰ ਬਿਖਾਦੰ ॥੨੧॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਰੁੱਦ੍ਰ ਲਾਜੰ ॥ ਸੁਭੇ ਚਾਰ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੨੨॥
 ਮਹਾਂ ਗਰਜ ਗਰਜੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੂਤ ਲਰਜੰ ॥ ਸ੍ਰਵੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸੋਹੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥੨੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥**
 ਸ੍ਰਿਜੇ ਸੇਤਜੰ ਜੇਰਜੰ ਉਤਭੁਜੇਵੰ ॥ ਰਚੇ ਅੰਡਜੰ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਏਵੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਯੰ ਜਿਮੀ ਆਸਮਾਣੰ ॥
 ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਕਥਿਯੰ ਕੁਰਾਣੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥੨੪॥ ਰਚੇ ਰੈਣ ਦਿਵਸੰ ਥਪੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਠਟੇ ਦਈਵ ਦਾਨੋ ਰਚੇ ਬੀਰ
 ਬ੍ਰਿੰਦੰ ॥ ਕਰੀ ਲੋਹ ਕਲਮੰ ਲਿਖਿਯੋ ਲੇਖ ਮਾਥੰ ॥ ਸਬੈ ਜੇਰ ਕੀਨਿ ਬਲੀ ਕਾਲ ਹਾਥੰ ॥੨੫॥ ਕਈ ਮੇਟ ਡਾਰੇ

ਉਸਾਰੇ ਬਨਾਏ ॥ ਉਪਾਰੇ ਗੜੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੇ ਉਪਾਏ ॥ ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਲ ਜੂ ਕੀ ਕਿਨੂ ਨ ਪਛਾਨੀ ॥ ਘਨਿਯੋ ਪੈ ਬਿਹੈ
 ਹੈ ਘਨਿਯੋ ਪੈ ਬਿਹਾਨੀ ॥੨੬॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਬਨਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਮੇਟਿ ਡਾਰੇ ਉਪਾਏ ॥
 ਮਹਾਂਦੀਨ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਾਂਝ ਹੂਏ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਆਪਨੀ ਅੰਤਿ ਮੂਏ ॥੨੭॥ ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ
 ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤਿਯੋ ਕਾਲ ਜੀਤਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਇ ਬਿਸਨ ਆਏ ॥ ਤਿਤਿਯੋ
 ਕਾਲ ਖਾਪਿਓ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥੨੮॥ ਜਿਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੇ ਹੋਤ ਆਏ ॥ ਤਿਤਿਓ ਕਾਲ ਖਾਪਾ ਨ
 ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥ ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਗਉਸ ਹੁਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਕਾਲ ਕੇ ਅੰਤ ਦਾੜਾ ਤਲੈ ਹੈਂ ॥੨੯॥
 ਜਿਤੇ ਮਾਨਧਾਤਾਦਿ ਰਾਜਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਭੈ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਕਾਲ ਜੇਲੈ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨੈ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਉਚਾਰੋ ਉਬਾਰੋ ॥
 ਬਿਨਾ ਸਾਮ ਤਾਂਕੀ ਲਖੇ ਕੋਟਿ ਮਾਰੇ ॥੩੦॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਚਮੱਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ
 ਭਯਾਣੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨੇਵਰਾਣੰ ॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘ੍ਰੁਯਾਣੰ ॥੩੧॥ ਚਤੁਰ ਬਾਂਹ ਚਾਰੰ ॥ ਨਿਜੂਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਦਾ ਪਾਂਸ ਸੋਹੰ ॥
 ਜਮੰ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥੩੨॥ ਸੁਭੰ ਜੀਭ ਜੁਆਲੰ ॥ ਸੁ ਦਾੜ੍ਹਾਂ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਜੀ ਬੰਬ ਸੰਖੰ ॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਬੰਖੰ ॥੩੩॥
 ਸੁਭੰ ਰੂਪ ਸਿਆਮੰ ॥ ਮਹਾ ਸੋਭ ਧਾਮੰ ॥ ਛਬੇ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੩੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਸਿਰੰ
 ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ਸੁ ਸੁਭੰ ਬਿਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਛੈਲ ਛਾਇਆ ਕਰੇ ਤੇਜ ਲਾਜੰ ॥ ਬਿਸਾਲਾਲ ਨੈਨੰ ਮਹਾਂਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਢਿਰੰ
 ਅੰਸੁਮਾਲੰ ਹਸੰ ਕੋਟਿ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੩੫॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥
 ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਹੈ ਕੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਪ ਹੈ ਕੈ ਬਜਾਏ ਨਿਸਾਨੰ ॥੩੬॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਧਨੁਰ ਬਾਨ
 ਧਾਰੇ ॥ ਛਕੇ ਛੈਲ ਭਾਰੇ ॥ ਲਏ ਖੱਗ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੩੭॥ ਜੁਰੇ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਕਰੇ ਜੁੱਧ ਘੋਰੰ ॥
 ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਦਿਆਲੰ ॥ ਸਦਾਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੩੮॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ॥ ਸਭੈ ਲੋਕ ਭੂਪੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਜਾਯੰ ॥ ਸਰਨਿਯੰ
 ਸਹਾਯੰ ॥੩੯॥ ਤਪੈ ਖੱਗ ਪਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਕ ਦਾਨੰ ॥ ਭਵਿਖਿਅੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੪੦॥ ਮਧੋ
 ਮਾਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਸੁਭੰ ਰੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਲਸੰ ਹਾਥ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੪੧॥ ਸੁਣੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥
 ਦਿਸਾ ਬਸਤ੍ਰ ਰਾਜੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੋਖ ਭਾਜੰ ॥੪੨॥ ਸੁਣੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਘਟਾ ਜਾਣੁ ਸਿਆਮੰ ॥

ਦੁਤੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥੪੩॥ ਚਤੁਰ ਬਾਂਹ ਚਾਰੰ ॥ ਕਰੀਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਦਾ ਸੰਖ ਚਕ੍ਰੰ ॥ ਦਿਪੈ ਕੂਰ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥੪੪॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥** ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜਿਅੰ ॥ ਨਿਹਾਰ ਕਾਮੁ ਲਾਜਿਯੰ ॥ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਸੋਭਿਅੰ ॥ ਬਿਲੋਕ ਲੋਕ ਲੋਭਿਅੰ ॥੪੫॥ ਚਮੱਕਿ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀਸਿਯੰ ॥ ਰਹਿਯੋ ਲਜਾਇ ਈਸਯੰ ॥ ਸੁ ਸੋਭ ਨਾਗ ਭੂਖਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੁਸਟ ਦੂਖਣੰ ॥੪੬॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਧਾਰੀਯੰ ॥ ਕਰੋਰ ਪਾਪ ਟਾਰੀਯੰ ॥ ਗਦਾ ਗਿ੍ਰਸਟ ਪਾਣਿਯੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਤਾਣਿਯੰ ॥੪੭॥ ਸਬਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਘਣੰਕਿ ਘੁੰਘਰ ਗੱਜਿਯੰ ॥ ਸਰਨਿ ਨਾਥ ਤੋਰੀਯੰ ॥ ਉਬਾਰ ਲਾਜ ਮੋਰੀਯੰ ॥੪੮॥ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੋਹੀਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਮੋਹੀਯੰ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਦੇਵਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕੇਵਲੰ ॥੪੯॥ ਸੁ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕਿਯੰ ॥ ਧਰੇ ਸਰੂਪ ਅਨੇਕਿਯੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਰਾਜਈ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਪਾਪ ਭਾਜਈ ॥੫੦॥ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ ਦੇਹਯੰ ॥ ਤਨੋ ਮਨੋ ਕਿ ਮੋਹਿਯੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰ ਹੀ ॥ ਅਨੇਕ ਸਤ੍ਰੁ ਟਾਰ ਹੀ ॥੫੧॥ ਘਮਕਿ ਘੁੰਘਰੰ ਸੁਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨਨਾਦ ਨੂਪਰੰ ॥ ਪ੍ਰਜੁਆਲ ਬਿੱਜੁਲੰ ਜੁਲੰ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੫੨॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਨਵ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਮੁਖ ਬਿਜੁਲ ਜੁਆਲ ਘਣੰ ਪ੍ਰਜੁਲੰ ॥ ਮਦਰਾ ਕਰ ਮੱਤ ਮਹਾਂ ਭਭਕੰ ॥ ਬਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬਾਘ ਬੱਚਾ ਬਬਕੰ ॥੫੩॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਭਵੰ ॥ ਕਲ ਕਾਰਣ ਉਬਾਰਣ ਏਕ ਤੁਵੰ ॥ ਸਭ ਠੋੜ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਤ ਨਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਤੁਯੰ ਸੁ ਭਯੰ ॥੫੪॥ ਦ੍ਰਿੜਦਾੜ ਕਰਾਲ ਦ੍ਰੈ ਸੇਤ ਉਧੰ ॥ ਜਿੰਹ ਭਾਜਤ ਦੁਸਟ ਬਿਲੋਕਿ ਜੁਧੰ ॥ ਮਦ ਮੱਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰਾਲ ਧਰੰ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਸੁਰਾ ਸੁਰਯੰ ਉਚੱਰੰ ॥੫੫॥ ਨਵ ਕਿੰਕਣ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਹੂਅੰ ॥ ਚਲ ਚਾਲ ਸਭਾ ਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥ ਘਣ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟਣ ਘੋਰ ਸੁਰੰ ॥ ਚਰ ਚਾਰੁ ਚਰਾ ਚਰਯੰ ਹੁਹਰੰ ॥੫੬॥ ਚਲ ਚੋਦਹੁੰ ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥ ਬਢਵੰ ਘਟਵੰ ਹਰੀਅੰ ਸੁਭਰੰ ॥ ਜਗ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲਯੰ ਬਲਯੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਜੁ ਤਵਾਇ ਸੁਅੰ ਮਲਯੰ ॥੫੭॥ ਘਟ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਜਾਣ ਸੁਭੰ ॥ ਤਨ ਸਾਵਰੇ ਰਾਵਰੇਅੰ ਹੁਲਸੰ ॥ ਰਦ ਪੰਗਤ ਦਾਮਨੀਅੰ ਦਮਕੰ ॥ ਘਨ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟ ਸੁਰੰ ਘਮਕੰ ॥੫੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਘਟਾ ਸਾਵਣੰ ਜਾਣ ਸਜਾਮੰ ਸੁਹਾਯੰ ॥ ਮਣੀ ਨੀਲ ਨਗਿਯੰ ਲਖੰ ਸੀਸ ਨਿਆਯੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥੫੯॥ ਫਿਰੈ ਚੱਕ੍ਰ ਚਉਦਹੁੰ ਪੁਰੀਯੰ ਮਧਿਆਣੰ ॥

ਇਸੇ ਕੌਨ ਬੀਯੰ ਫਿਰੈ ਆਇਸਾਣੰ ॥ ਕਹੋ ਕੁੰਟ ਕੌਨੈ ਬਿਖੈ ਭਾਜ ਬਾਚੈ ॥ ਸਭੰ ਸੀਸ ਕੇ ਸੰਗ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਨਾਚੈ
 ॥੬੦॥ ਕਰੇ ਕੋਟ ਕੋਊ ਧਰੇ ਕੋਟ ਓਟੰ ॥ ਬਚੈਗੋ ਨ ਕਿਉ ਹੁੰ ਕਰੈ ਕਾਲ ਚੇਟੰ ॥ ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜੰ ਮੰਤ੍ਰ
 ਕੋਟੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥੬੧॥ ਲਿਖੰ ਜੰਤ੍ਰ ਥਾਕੇ ਪੜੰ ਮੰਤ੍ਰ ਹਾਰੇ ॥ ਕਰੇ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ
 ਲੈ ਕੈ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਕਿਤਿਓ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਧੇ ਜਨਮੰ ਬਿਤਾਇਓ ॥ ਭਏ ਫੋਕਟੰ ਕਾਜ ਏਕੈ ਨ ਆਇਓ ॥੬੨॥ ਕਿਤੇ
 ਨਾਸ ਮੁੰਦੈ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਕੰਠ ਕੰਠੀ ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਚੀਰ ਕਾਨੰ ਜੁਗੀਸੰ ਕਹਾਯੰ ॥
 ਸਭੇ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਕਾਮੰ ਨ ਆਯੰ ॥੬੩॥ ਮਧੁ ਕੀਟਭੰ ਰਾਛਸੇਸੇ ਬਲੀਅੰ ॥ ਸਮੇ ਆਪਨੀ ਕਾਲ ਤੇਊ
 ਦਲੀਅੰ ॥ ਭਏ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸ੍ਰੇਣੰਤ ਬੀਜੰ ॥ ਤੇਊ ਕਾਲ ਕੀਨੇ ਪੁਰੇਜੇ ਪੁਰੇਜੰ ॥੬੪॥ ਬਲੀ ਪ੍ਰਿਥੀਅੰ ਮਾਨਧਾਤਾ
 ਮਹੀਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਰੱਥ ਚੱਕ੍ਰ ਕੀਏ ਸਾਤ ਦੀਪੰ ॥ ਭੁਜੰ ਭੀਮ ਭਰਥੰ ਜਗੰ ਜੀਤ ਡੰਡਯੰ ॥ ਤਿਨੈ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੋ
 ਕਾਲ ਖੰਡਯੰ ॥੬੫॥ ਜਿਨੈ ਦੀਪ ਦੀਪੰ ਦੁਹਾਈ ਫਿਰਾਈ ॥ ਭੁਜਾਦੰਡ ਦੈ ਛੋਣਿ ਛੁੜੰ ਛਿਨਾਈ ॥ ਕਰੇ ਜੱਗ
 ਕੋਟੰ ਜਸੰ ਅਨੇਕ ਲੀਤੇ ॥ ਵਹੈ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥੬੬॥ ਕਈ ਕੋਟ ਲੀਨੇ ਜਿਨੈ ਦੁਰਗ ਢਾਹੇ ॥
 ਕਿਤੇ ਸੂਰਬੀਰਾਨ ਕੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ਕਈ ਜੰਗ ਕੀਨੇ ਸੁ ਸਾਕੇ ਪਵਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ
 ॥੬੭॥ ਜਿਨੈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਕਰੀ ਕੋਟਿ ਜੁਗਿਯੰ ॥ ਰਸੰ ਆਨਰਸੰ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੁਗਿਯੰ ॥ ਵਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਪਾਵ
 ਨਾਗੋ ਪਧਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਹਠੀ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੮॥ ਜਿਨੈ ਖੰਡੀਅੰ ਦੰਡ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
 ਸੂਰ ਚੇਰੇ ਦੁਆਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਡ ਡਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥੬੯॥ **ਰਸਾਵਲ**
ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਹੂਏ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਮੂਏ ॥ ਜਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਇ ਹੈ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਜੈ ਹੈ ॥੭੦॥ ਜਿਤੇ ਦੇਵ
 ਹੋਸੀ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਸੀ ॥ ਜਿਤੇ ਬੋਧ ਹੁਇ ਹੈ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਛੈ ਹੈ ॥੭੧॥ ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਰਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਯੰ ॥
 ਜਿਤੇ ਦਈਤ ਏਸੰ ॥ ਤਿਤਿਯੋ ਕਾਲ ਲੇਸੰ ॥੭੨॥ ਨਰਸਿੰਘਾ ਅਵਤਾਰੰ ॥ ਵਹੇ ਕਾਲ ਮਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਦੰਡ ਧਾਰੀ ॥
 ਹਣਿਓ ਕਾਲ ਭਾਰੀ ॥੭੩॥ ਦਿਜੰ ਬਾਵਨੇਯੰ ॥ ਹਣਿਓ ਕਾਲ ਤੇਯੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਛ ਮੁੰਡੰ ॥ ਫਾਧਿਓ ਕਾਲ
 ਝੁੰਡੰ ॥੭੪॥ ਜਿਤੇ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਨਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਿਤਿਓ ਰਾਖ ਲੈ ਹੈ ॥੭੫॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾਂਕੀ ਨ ਅਉਰੈ ਉਪਾਯੰ ॥ ਕਹਾ ਦੇਵ ਦਈਤੰ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹੰ ਕਹਾ ਉਮਰਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾਂਕੀ ਨ ਕੋਟੈ ਉਪਾਯੰ ॥੭੬॥ ਜਿਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਸੁ ਦੁਨੀਅੰ ਉਪਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਕਾਲੰ ਬਲੀ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨਿ ਤਾਂਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥ ਲਿਖੰ ਜੰਤੂ ਕੇਤੇ ਪੜੇ ਮੰਤੂ ਕੋਟੰ ॥੭੭॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਜਿਤੇਕਿ ਰਾਜ ਰੰਕਯੰ ॥ ਹਨੇ ਸੁ ਕਾਲ ਬੰਕਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਲੋਕ ਪਾਲਯੰ ॥ ਨਿਦਾਨ ਕਾਲ ਦਾਲਯੰ ॥੭੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਜੇ ਜਪੈਂ ॥ ਅਨੰਤ ਥਾਟ ਤੇ ਥਪੈਂ ॥ ਜਿਤੇਕ ਕਾਲ ਧਿਆਇ ਹੈਂ ॥ ਜਗਤਿ ਜੀਤ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥੭੯॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰਯੰ ॥ ਪਰਮਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰਯੰ ॥ ਅਲੋਕ ਰੂਪ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ ਸੁ ਪਾਪ ਭਾਜਿਯੰ ॥੮੦॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਪਾਪ ਮੋਚਨੰ ॥ ਚਮਕ ਚੰਦ੍ਰ ਚਾਰਯੰ ॥ ਅਘੀ ਅਨੇਕ ਤਾਰਯੰ ॥੮੧॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਜਿਤੇ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਤਿਤੇ ਜੇਰ ਕਾਲੰ ॥ ਜਿਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿੰਦ੍ਰੰ ॥੮੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਫਿਰੈ ਚੌਦਹੁੰ ਲੋਕਯੰ ਕਾਲ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਥ ਨਾਥੇ ਭ੍ਰਮੰ ਭਉਂਹ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਹਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ॥ ਸਭੈ ਹਾਥ ਬਾਧੇ ਖਰੇ ਕਾਲ ਹਜੂਰੰ ॥੮੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਜਾਗਤ ਯਾਂ ਜਗ ਜਾਂਕੀ ਕਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਜੁਗੀਆ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਗੰਧੂਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਸਕਾਲ ਸਭੈ ਬਸਿ ਕਾਲ ਕੇ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਸਦਾ ਹੈ ॥੮੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਖੜਗਧਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਸਾਤਕੰ ਤਾਮਸੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੮੫॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਭਯਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ॥ ਭਵਾਣੰ ਭਵੇਅੰ ॥੮੬॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਨਮੋ ਖਗ ਖੰਡੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਨਮੋ ਦੰਡ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚੌਦਹੁੰ ਲੋਕ ਜੋਤੰ ਬਿਥਾਰਿਯੰ ॥੮੭॥ ਨਮਸਕਾਰਯੰ ਮੋਰ ਤੀਰੰ ਤੁਫੰਗੰ ॥ ਨਮੋ ਖਗ ਅਦੱਗੰ ਅਭੇਅੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਗਦਾਯੰ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ਨਮੋ ਸੈਹਥੀਅੰ ॥ ਜਿਨੈ ਤੁੱਲੀਯੰ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ਨ ਬੀਅੰ ॥੮੮॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਨਮੋ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਉਗ੍ਰ ਦਾੜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਗ੍ਰਿਸਟ ਗਾੜੰ ॥੮੯॥ ਨਮੋ

ਤੀਰ ਤੋਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਸਤ੍ਰੁ ਘੋਪੰ ॥ ਨਮੋ ਧੋਪ ਪੱਟੰ ॥ ਜਿਨੈ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥੯੦॥ ਜਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ
 ਤਾਮੰ ॥ ਜਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰੁ ਭੇਯੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤੇਯੰ ॥੯੧॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਮੇਰੁ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ
 ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋ ॥ ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਮੋ ਸੋ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ
 ਸਭਹੀ ਗਿਹੁ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋਸੋ ॥ ਯਾ ਕਲ ਮੈ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥੯੨॥
 ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੇ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਹਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਧੂਮਰ ਲੋਚਨ ਚੰਡ ਅਉ ਮੁੰਡ ਸੇ ਮਾਹਖ ਸੇ
 ਪਲ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਚਾਮਰ ਸੇ ਰਣਚਿੱਛਰ ਸੇ ਰਕਤਿੱਛਣ ਸੇ ਝਟ ਦੈ ਝਝਕਾਰੇ ॥ ਐਸੋ ਸੁ ਸਾਹਿਬੁ ਪਾਇ ਕਹਾ
 ਪਰਵਾਹ ਰਹੀ ਇਹ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ॥੯੩॥ ਮੁੰਡਹੁ ਸੇ ਮਧੁਕੀਟਭ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਅਘ ਸੇ ਜਿਨਿ ਕੋਟਿ ਦਲੇ ਹੈ ॥
 ਓਟ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਿਨੈ ਰਣ ਚੋਟ ਪਰੀ ਪਗ ਦੈ ਨ ਟਲੇ ਹੈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਬਿਖੈ ਜੇ ਨ ਬੂਡੈ ਨਿਸਾਚਰ ਪਾਵਕ ਬਾਣ
 ਬਹੇ ਨ ਜਲੇ ਹੈ ॥ ਤੇ ਅਸ ਤੋਰ ਬਿਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹੈ ॥੯੪॥ ਰਾਵਣ ਸੇ
 ਮਹਿਰਾਵਣ ਸੇ ਘਟਕਾਨਹੁ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਪਛਾਰੇ ॥ ਬਾਰਦ ਨਾਦ ਅਕੰਪਨ ਸੇ ਜਗ ਜੰਗ ਜੁਰੇ ਜਿਨ ਸਿਉ
 ਜਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਭ ਅਕੁੰਭ ਸੇ ਜੀਤ ਸਭੈ ਜਗ ਸਾਤਹੂੰ ਸਿੰਧੁ ਹਥੀਆਰ ਪਖਾਰੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਕੱਟੇ ਬਿਕੱਟੇ ਸੁ
 ਕੱਟੇ ਕਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੯੫॥ ਜੋ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਤੇ ਭਾਜ ਕੇ ਬਾਚੀਅਤ ਤੋ ਕਿਹ ਕੁੰਟ ਕਹੋ ਭਜਿ
 ਜਈਯੈ ॥ ਆਗੇ ਹੂੰ ਕਾਲ ਧਰੇ ਅਸ ਗਾਜਤ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਿੱਹ ਤੇ ਨਸਿ ਅਈਯੈ ॥ ਐਸੋ ਨ ਕੈ ਗਯੋ ਕੋਈ ਸੁ ਦਾਵ
 ਰੇ ਜਾਹਿ ਉਪਾਵ ਸੋ ਘਾਵ ਬਚਈਯੈ ॥ ਜਾਤੇ ਨ ਛੂਟੀਐ ਮੂੜ ਕਹੂੰ ਹਸਿ ਤਾਂਕੀ ਨ ਕਿਉ ਸਰਣਾਗਤਿ ਜਈਯੈ
 ॥੯੬॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਉ ਬਿਸਨ ਜਪੇ ਤੁਹਿ ਕੋਟਿਕ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧਿਆਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਜਪਿਓ ਅਰੁ ਸੰਭੁ
 ਬਪਿਓ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਕੋਟਿਕ ਕਾਹੂ ਨ ਕੋਡੀ ਕੋ ਕਾਮ ਕਢਾਯੋ ॥
 ਕਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕਸੀਰੇ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਕਾਲ ਕੋ ਘਾਉ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੯੭॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੂਰ ਕਰੇ ਤਪਸਾ ਇਨਕੀ
 ਕੋਊ ਕੋਡੀ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਤੋਹਿ ਬਚਾਇ ਸਕੈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਪਨ ਘਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਕਰਾਲ
 ਕੀ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਮੈ ਆਪ ਟੰਗਿਓ ਤਿਮ ਤੋਹਿ ਟੰਗੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜੋ ਜੀਅ ਮੈ ਜੜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ

ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈਂ ॥੯੮॥ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ ਮਹਾ ਪਸੁ ਜਾਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ
 ਕੈ ਜਿਹ ਕੈ ਪਰਸੈ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥ ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਲਜਾਹੀ ॥
 ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਜੜ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥੯੯॥ ਮੋਨ ਭਜੇ ਨਹੀ ਮਾਨ ਤਜੇ ਨਹੀ ਭੇਖ ਸਜੇ
 ਨਹੀ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਕੰਠ ਨ ਕੰਠੀ ਕਠੋਰ ਧਰੈ ਨਹੀ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ਚਿਤਿ
 ਦੈ ਬਿਨੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਸਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤ ਹੈ ਕਿਰਪਾਲ ਨ ਭੀਜਤ ਲਾਂਡ ਕਟਾਏ
 ॥੧੦੦॥ ਕਾਗਦ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈ ਹੋ ॥ ਕਾਟ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਿਗਰੀ ਲਿਖਬੇ
 ਹੂ ਕੇ ਲੇਖਨ ਕਾਜ ਬਨੈ ਹੋ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਗਨੇਸ ਕੈ ਹਾਥਿ ਲਿਖੈ ਹੋ ॥ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਬਿਨਾ ਬਿਨਤੀ ਨ ਤਉ ਤੁਮ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਨੈਕ ਰਿਝੈ ਹੋ ॥੧੦੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ**
ਉਸਤਤਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥ ਅਫਜੁ ॥੬
(ਕਵਿ ਵੰਸ ਵਰਣਨ) ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਮਹਿਮਾ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕਾ ਲਹਿਓ ਨ ਕਿਨਹੂ ਪਾਰਾ ॥ ਦੇਵ
 ਦੇਵ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥੧॥੧੦੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮੁਕ ਉਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟਿ
 ਪਿੰਗ ਗਿਰਨ ਚੜਿ ਜਾਇ ॥ ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੋ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥੨॥੧੦੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਕਹਾਂ
 ਬੁਧਿ ਪ੍ਰਭ ਤੁੱਛ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬਰਨਿ ਸਕੈ ਮਹਿਮਾ ਜੁ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਹਮ ਨ ਸਕਤ ਕਰਿ ਸਿਫਤ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਆਪ
 ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰੀ ॥੩॥੧੦੪॥ ਕਹਾਂ ਲਗੈ ਇਹੁ ਕੀਟ ਬਖਾਨੈ ॥ ਮਹਿਮਾ ਤੋਰਿ ਤੁੰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੈ ॥
 ਪਿਤਾ ਜਨਮ ਜਿਮ ਪੂਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਕਹਾਂ ਤਵਨ ਕਾ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੪॥੧੦੫॥ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਤੁਮੈ
 ਬਨਿਆਈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨੈ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਸ ਸਕਤ
 ਬਖਾਨੈ ॥੫॥੧੦੬॥ ਸੇਸਨਾਗ ਸਿਰ ਸਹਸ ਬਨਾਈ ॥ ਦੈ ਸਹੰਸ ਰਸਨਾਹ ਸੁਹਾਈ ॥ ਰਟਤ ਅਬ ਲਗੇ
 ਨਾਮ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਤਉ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰਾ ॥੬॥੧੦੭॥ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਹਾ ਕੋਉ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤ
 ਬਾਤ ਉਰਝ ਮਤਿ ਰਹੈ ॥ ਸੂਛਮ ਰੂਪ ਨ ਬਰਨਾ ਜਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਸਰੂਪਹਿ ਕਹੋ ਬਨਾਈ ॥੭॥੧੦੮॥

ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਜਬ ਗਹਿਹੈ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਸਭਹੀ ਤਬ ਕਹਿਹੈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਹੋਂ ਸੁ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ॥
 ਸੋਢੀ ਬੰਸ ਉਪਜਿਯਾ ਜਬਾ ॥੮॥੧੦੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪਤੇ ਕਹੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਬਡੋ ਬਿਸਥਾਰ ਕੈ ਕਹਿਹੈ ਸਭੇ ਸੁਨਾਇ ॥੯॥੧੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਲ ਜਬ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥
 ਓਅੰਕਾਰ ਤੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਰਾ ॥ ਕਾਲਸੈਣ ਪ੍ਰਥਮੈ ਭਇਓ ਭੂਪਾ ॥ ਅਧਿਕ ਅਤੁਲਿ ਬਲਿ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ
 ॥੧੦॥੧੧੧॥ ਕਾਲਕੇਤ ਦੂਸਰ ਭੂਅ ਭਯੋ ॥ ਕੂਰਬਰਸ ਤੀਸਰ ਜਗ ਠਯੋ ॥ ਕਾਲਪੁਜ ਚਤੁਰਥ ਨ੍ਰਿਪ
 ਸੋਹੈ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਭਯੋ ਜਗਤ ਸਭ ਕੋ ਹੈ ॥੧੧॥੧੧੨॥ ਸਹਸਰਾਛ ਜਾਂਕੇ ਸੁਭ ਸੋਹੈ ॥ ਸਹਸਪਾਦ ਜਾਕੇ
 ਤਨ ਮੋਹੈ ॥ ਸੇਖਨਾਗ ਪਰ ਸੋਇਬੋ ਕਰੈ ॥ ਜਗ ਤਿਹ ਸੇਖਸਾਇ ਉਚਰੈ ॥੧੨॥੧੧੩॥ ਏਕ ਸ੍ਰਵਣ ਤੇ
 ਮੈਲ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਤਾਤੇ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਤਨ ਧਾਰਾ ॥ ਦੁਤੀਆ ਕਾਨ ਤੇ ਮੈਲੁ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਤਾਤੇ ਭਈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ
 ਇਹ ਸਾਰੀ ॥੧੩॥੧੧੪॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਲ ਬਹੁਰ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਮੇਦ ਸਮੁੰਦ ਮੋ ਪਰਾ ॥ ਚਿਕਨ
 ਤਾਸ ਜਲ ਪਰ ਤਿਰ ਰਹੀ ॥ ਮੇਧਾ ਨਾਮ ਤਬਹਿ ਤੇ ਕਹੀ ॥੧੪॥੧੧੫॥ ਸਾਧ ਕਰਮ ਜੇ ਪੁਰਖ ਕਮਾਵੈ ॥
 ਨਾਮ ਦੇਵਤਾ ਜਗਤ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਕਰ ਹੀ ॥ ਨਾਮ ਅਸੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਸਭ ਧਰ ਹੀ
 ॥੧੫॥੧੧੬॥ ਬਹੁ ਬਿਥਾਰ ਕਹਾ ਲਗੈ ਬਖਾਨੀਅਤ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰੁ ਮਾਨੀਅਤ ॥ ਤਿਨ
 ਤੇ ਹੋਤ ਬਹੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਜਿਨ ਉਪਜਾਏ ॥੧੬॥੧੧੭॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰੁ ਤਿਹਿ ਗ੍ਰਿਹੁ ਭਈ
 ਕੰਨਿਆ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕਹ ਲਗੈ ਨ ਅੰਨਿਆ ॥ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਐਸੀ ਤਹ ਭਈ ॥ ਤੇ ਸਭ ਬਿਆਹ
 ਨਰੇਸਨ ਦਈ ॥੧੭॥੧੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨਤਾ ਕਦੂ ਦਿਤਿ ਅਦਿਤਿ ਏ ਰਿਖ ਬਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਨਾਰਾ
 ਨਾਗਰਿਪ ਦੇਵ ਸਭ ਦਈਤ ਲਏ ਉਪਜਾਇ ॥੧੮॥੧੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੂਰਜ ਰੂਪ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਜਾਤੇ
 ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਵਿ ਕਰਾ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸੁਨਾਊ ॥ ਕਥਾ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਊ ॥੧੯॥੧੨੦॥
 ਤਿਨ ਕੇ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਰਘੁ ਭਯੋ ॥ ਰਘੁਬੰਸਹਿ ਜਿਹ ਜਗਹਿ ਚਲਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਪੁਤ੍ਰੁ ਹੋਤ ਭਯੋ ਅਜ ਬਰ ॥
 ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥੨੦॥੧੨੧॥ ਜਬ ਤਿਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਦਸਰਥ ਕੋ

ਦਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਵਹਿ ਮਹਾ ਧਨੁਰਧਰ ॥ ਤੀਨ ਤ੍ਰਿਆਨ ਬਰਾ ਜਿਹ ਰੁਚਿ ਕਰ ॥੨੧॥੧੨੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਜਯੋ ਤਿਹ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਭਰਥ ਲੱਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁ ਬਿਦਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ
 ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨॥੧੨੩॥ ਸੀਆ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਭਏ ਦੁਇ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਉਨਹੀ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥
 ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ਏਸੁਰਜਾ ਬਰੀ ਜਬ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਜੱਗ ਕੀਏ ਤਬ ॥੨੩॥੧੨੪॥ ਤਹੀ ਤਿਨੈ ਬਾਧੇ ਦੁਇ
 ਪੁਰਵਾ ॥ ਏਕ ਕਸੂਰ ਦੁਤੀਯ ਲਹੁਰਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਪੁਰੀ ਤੇ ਦੋਉ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਲੰਕ ਅਮਰਾਵਤਿ ਲਾਜੀ
 ॥੨੪॥੧੨੫॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਤਿਨ ਰਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ ਫਸਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ
 ਜੇ ਵਏ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਇਹ ਜਗ ਕੋ ਭਏ ॥੨੫॥੧੨੬॥ ਕਹਾਂ ਲਗੇ ਤੇ ਬਰਨ ਸੁਨਾਉ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ
 ਨ ਸੰਖਿਆ ਪਾਉ ॥ ਹੋਤ ਚਹੂੰ ਜੁਗ ਮੈ ਜੇ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥੨੬॥੧੨੭॥ ਜੋ ਅਬ
 ਤਉ ਕਿਰਪਾ ਬਲ ਪਾਉ ॥ ਨਾਮ ਜਥਾਮਤਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਉ ॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਅਰੁ ਕਾਲਰਾਇ ਭਨ ॥ ਜਿਨ ਤੇ ਭਏ
 ਪੁਤ੍ਰ ਘਰ ਅਨ ਗਨ ॥੨੭॥੧੨੮॥ ਕਾਲਕੇਤੁ ਭਯੋ ਬਲੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਲਰਾਇ ਜਿਨਿ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥
 ਭਾਜ ਸਨੌਢ ਦੇਸ ਤੇ ਗਏ ॥ ਤਹੀ ਭੂਪਜਾ ਬਿਆਹਤ ਭਏ ॥੨੮॥੧੨੯॥ ਤਿਹ ਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਜੋ ਧਾਮਾ ॥
 ਸੋਢੀ ਰਾਇ ਧਰਾ ਤਿਹਿ ਨਾਮਾ ॥ ਬੰਸ ਸਨੌਢ ਤਦਿਨ ਤੇ ਥੀਆ ॥ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਜੁ ਕੀਆ
 ॥੨੯॥੧੩੦॥ ਤਾਤੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਹੁਇ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸੋਢੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕਹਾਏ ॥ ਜਗ ਮੈ ਅਧਿਕ ਸੁ ਭਏ
 ਪ੍ਰਸਿੱਧਾ ॥ ਦਿਨ ਦਿਨ ਤਿਨ ਕੇ ਧਨ ਕੀ ਖਿੱਧਾ ॥੩੦॥੧੩੧॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਭਏ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ
 ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਕਹ ਸੀਸ ਦੁਰਾਯੋ ॥੩੧॥੧੩੨॥
 ਰਾਜਸੂਅ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਏ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਦੇਸੇਸੁਰ ਲੀਏ ॥ ਬਾਜਮੇਧ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕਰੇ ॥ ਸਕਲ ਕਲੂਖ
 ਨਿਜੁ ਕੁਲ ਕੇ ਹਰੇ ॥੩੨॥੧੩੩॥ ਬਹੁਰ ਬੰਸ ਮੈ ਬਢੇ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਮੇਟ ਨ ਸਕਾ ਕੋਉ ਤਿਹ ਸਾਧਾ ॥
 ਬਿਚਰੇ ਬੀਰ ਬਨੈਤ ਅਖੰਡਲ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਭਿਰਨ ਰਨ ਮੰਡਲ ॥੩੩॥੧੩੪॥ ਧਨ ਅਰੁ ਭੂਮ ਪੁਰਾਤਨ
 ਬੈਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕਾ ਮੂਆ ਕਰਤਿ ਜਗ ਘੇਰਾ ॥ ਮੋਹ ਬਾਦ ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਤਾ ਜਗ

ਸਾਰਾ ॥੩੪॥੧੩੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਧਨਿ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ਜਾ ਕਾ ਜਗਤੁ ਗੁਲਾਮੁ ॥ ਸਭ ਨਿਰਖਤ ਯਾ
ਕੋ ਫਿਰੈ ਸਭ ਚਲ ਕਰਤ ਸਲਾਮ ॥੩੫॥੧੩੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਲ ਨ ਕੋਉ ਕਰਨ ਸੁਮਾਰਾ ॥ ਬੈਰ ਬਾਦ
ਅਹੰਕਾਰ ਪਸਾਰਾ ॥ ਲੋਭ ਮੂਲ ਇਹਿ ਜਗ ਕੋ ਹੂਆ ॥ ਜਾਸੋ ਚਾਹਤ ਸਭੈ ਕੋ ਮੂਆ ॥੩੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ
ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸੁਭਿ ਬੰਸ ਬਰਨਨੰ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਉ ॥੨॥ ਅਫਜੂ ॥੧੩੭॥੬**
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਚਾ ਬੈਰ ਬਾਦੰ ਬਿਧਾਤੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਸੈ ਸਾਧਿ ਸਾਕਿਓ ਨ ਕੋਉ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਬਲੀ
ਕਾਮਰਾਯੰ ਮਹਾ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਗਯੋ ਕਉਨ ਬੀਰੰ ਸੁ ਯਾਤੇ ਅਲੋਹੰ ॥੧॥੧੩੮॥ ਤਹਾ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਕੈ ਆਪ
ਮੱਧੰ ॥ ਉਠੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਲੈ ਲੈ ਮਚਾ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖਪਰੀ ਖੋਲ ਖੰਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੈ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੰ
॥੨॥੧੩੯॥ ਕਹੂੰ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕਹੂੰ ਕੰ ਬਿਤਾਲੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਅੰ
ਕਿਲੰਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥ ਗੁਥੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਬਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥੩॥੧੪੦॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਰਹੇ ਹਾਥ
ਡਾਰੇ ਉਭੈ ਉਰਧ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੋਪਰੀ ਖੋਲ ਖਿੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੜੀਅੰ ਖਗ ਖੇਤੰ ਨਿਖੰਗੰ ॥੪॥੧੪੧॥
ਚਵੀ ਚਾਵਡੀ ਡਾਕਨੀ ਡਾਕ ਮਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਕਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੰਕੇ ਬਿਹਾਰੰ ॥
ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਹੱਸੈ ਮਾਂਸ ਹਾਰੰ ॥੫॥੧੪੨॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਣੈ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ਝੰਡਾ
ਗਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮੰਡੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥੬॥੧੪੩॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਧਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥ ਭਿਰੇ
ਭੂਮ ਹੰਕੰ ॥੭॥੧੪੪॥ ਮਚੇ ਸੂਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਉਠੀ ਝਾਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਲੋਹ ਮਾਰੰ
॥੮॥੧੪੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਹਲੱਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਸਰੋਹੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥ ਬਹੀ ਕੋਪ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੀ ॥
ਕਹੂੰ ਸੈਹਬੀਅੰ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੇਲ ਸਾਂਗੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥੯॥੧੪੬॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਸਰੋਖ ਸੂਰ
ਸਾਜਿਅੰ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਕ ਬਾਜਿਅੰ ॥ ਨਿਸੰਕ ਸਸਤ੍ਰੁ ਮਾਰਹੀਂ ॥ ਉਤਾਰ ਅੰਗ ਡਾਰਹੀਂ ॥੧੦॥੧੪੭॥ ਕਛੂ
ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਭਾਖਹੀਂ ॥ ਸੁ ਹਾਂਕ ਹਾਠ ਰੇਲਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰੁ ਝੇਲਯੰ ॥੧੧॥੧੪੮॥
ਹਜਾਰ ਹੂਰ ਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਰੁੱਧਕੈ ਸੁਅੰਬਰੰ ॥ ਕਰੂਰ ਭਾਂਤਿ ਡੋਲਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਬੋਲਹੀ ॥੧੨॥੧੪੯॥ ਕਹੂੰ

ਕਿ ਅੰਗਿ ਕਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਰੋਹ ਪੱਟੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁ ਮਾਸ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੁ ਤੱਛ ਮੁੱਛੀਅੰ ॥੧੩॥੧੫੦॥
 ਢਮੱਕ ਢੋਲ ਢਾਲਯੰ ॥ ਹਰੋਲ ਹਾਲ ਚਾਲਯੰ ॥ ਝਟਾਕ ਝੱਟ ਬਾਹੀਅੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਨ ਗਾਹੀਅੰ
 ॥੧੪॥੧੫੧॥ ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜਿਅੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਧੀਰ ਗਾਜਿਅੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਣ ਬਾਹੀ ॥ ਅਜਾਤ ਅੰਗ
 ਲਾਹੀ ॥੧੫॥੧੫੨॥ ਬਿਰੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਜਿਅੰ ॥ ਨ ਚਾਰ ਪੈਰ ਭਾਜਿਯੰ ॥ ਸੰਭਾਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਜਹੀ ॥ ਸੁ ਨਾਦ
 ਮੇਘ ਲਾਜਹੀ ॥੧੬॥੧੫੩॥ ਹਲੰਕ ਹਾਂਕ ਮਾਰਹੀ ॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥ ਭਿਰੇ ਬਿਸਾਰਿ ਸੋਕਿਯੰ ॥ ਸਿਧਾਰ
 ਦੇਵ ਲੋਕਿਯੰ ॥੧੭॥੧੫੪॥ ਰਿਸੇ ਬਿਰੁਧ ਬੀਰਯੰ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਝਾਰਿ ਤੀਰਯੰ ॥ ਸਬਦ ਸੰਖ ਬਜਿਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ
 ਧੀਰ ਸੱਜਿਯੰ ॥੧੮॥੧੫੫॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਤੁਰੀ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸਾਜੇ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਮਚੇ
 ਸੂਰ ਗਾਜੀ ॥੧੯॥੧੫੬॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿੱਜ ਬੇਗੰ ॥ ਉਠੈ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ
 ॥੨੦॥੧੫੭॥ ਤੁੱਟੈ ਖੱਗ ਖੋਲੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥ ਧਕਾ ਧੀਕ ਧੱਕੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੱਕ ਬੱਕੰ ॥੨੧॥੧੫੮॥
 ਦਲੰ ਦੀਹ ਗਾਹੰ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੰ ॥ ਪ੍ਰਯੋਘੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੨੨॥੧੫੯॥ ਨਦੀ ਰਕਤ ਪੂਰੰ ॥
 ਫਿਰੀ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥ ਗੱਜੈ ਗੈਣ ਕਾਲੀ ॥ ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥੨੩॥੧੬੦॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥ ਮੰਡੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥
 ਮਹਾਂ ਗਰਬ ਗੱਜਿਯੰ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜਿਯੰ ॥੨੪॥੧੬੧॥ ਛਕੇ ਲੋਹ ਛੱਕੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੱਕੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥
 ਭਿਰੇ ਛਾਡ ਸੰਕੰ ॥੨੫॥੧੬੨॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬਾਜੀ ॥ ਘਿਰੀ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥ ਚਿਰੇ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ
 ॥੨੬॥੧੬੩॥ ਰੁਕੇ ਸੂਰ ਸਾਂਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਗੰਗੰ ॥ ਢਹੇ ਢਾਲ ਢੱਕੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੰ ॥੨੭॥੧੬੪॥
 ਹਕੰ ਹਾਕਿ ਬਾਜੀ ॥ ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਪਾਰੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਜਾਗੇ ॥੨੮॥੧੬੫॥ ਗਿਰੇ ਸੁੱਧ ਸੇਲੰ ॥
 ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ਪਲੰ ਹਾਰ ਨੱਚੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਮੱਚੇ ॥੨੯॥੧੬੬॥ ਹਸੇ ਮਾਸਹਾਰੀ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਭਾਰੀ ॥
 ਮਹਾਂ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥੩੦॥੧੬੭॥ ਗੱਜੈ ਗੈਣ ਦੇਵੀ ॥ ਮਹਾਂ ਅੰਸ ਭੇਵੀ ॥ ਭਲੇ ਭੂਤ ਨਾਚੰ ॥
 ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਚੰ ॥੩੧॥੧੬੮॥ ਭਿਰੈ ਬੈਰ ਰੁੱਝੈ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੁੱਝੈ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਬੱਜੇ ਬੈਰ ਬਾਢੇ
 ॥੩੨॥੧੬੯॥ ਗਜੰ ਗਾਹ ਬਾਧੇ ॥ ਧਨੁਰ ਬਾਨ ਸਾਧੇ ॥ ਬਹੇ ਆਪ ਮੱਧੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥੩੩॥੧੭੦॥

ਗਜੰ ਬਾਜ ਜੁੱਝੈਂ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੩੪॥੧੭੧॥ ਗਜੇ ਆਨਿ ਗਾਜੀ ॥
 ਨਚੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥ ਫਿਰੈ ਸੈਨ ਭੱਜੀ ॥੩੫॥੧੭੨॥ ਮਦੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥
 ਗਜੰ ਜੂਹ ਸਾਜੇ ॥ ਭਿਰੇ ਰੋਸ ਬਾਜੇ ॥੩੬॥੧੭੩॥ ਝਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ॥ ਘਣੰ ਬਿੱਜ ਬੇਗੰ ॥ ਬਹੇ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥
 ਜਲੰ ਜਿਉ ਗੰਗੈਰੀ ॥੩੭॥੧੭੪॥ ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੰ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤਿ ਚਾਹੰ ॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਤ ਮਾਤੇ
 ॥੩੮॥੧੭੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਮੱਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬੱਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੱਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਨਵੰ ਨੱਦ
 ਨੀਸਾਣ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੩੯॥੧੭੬॥ ਬਹੇ ਖੱਗ ਖੇਤੰ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥
 ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਮਹਾ ਜੋਧ ਜੰਗੰ ॥ ਬੰਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾ ਬਡੇ ਐਠਿਵਾਰੇ ॥ ਘੁਮੈ ਲੋਹ ਘੁਟੰ ਮਨੋ ਮੱਤਵਾਰੇ
 ॥੪੦॥੧੭੭॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਸਮਰਿ ਸਾਰ ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਕਿਧੋ ਅੰਤ ਕੇ ਕਾਲ ਕੇ ਮੇਘ ਗੱਜਿਯੰ ॥ ਭਈ ਤੀਰ
 ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕਿਯੰ ॥ ਬਜੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਮਹਾਂ ਜੰਗਿ ਮੱਚਿਯੰ ॥੪੧॥੧੭੮॥ ਬਿਰੱਚੇ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ
 ਜੁਆਣੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੜੀ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਬਲੀ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੈਂ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਖੰ ਮਹਾ ਤੇਜ ਤੱਤੇ
 ॥੪੨॥੧੭੯॥ ਝਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁ ਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰੁ ਝਾਰੰ ॥ ਬਬੱਕੰਤ ਬੀਰੰ ਭਭੱਕੰਤ
 ਘਾਯੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਇੰਦ੍ਰੰ ਜੁਟਿਓ ਬ੍ਰਿਤਰਾਯੰ ॥੪੩॥੧੮੦॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮੱਚਿਯੰ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਅਪੋ
 ਆਪ ਮੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੋਂ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਾਜੇ ॥ ਉਠੇ ਝਾਰ ਸਾਰੰ ਮਚੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲ ਬਾਸੰਤ ਮਾਹੰਤ ਸੋਹੰ
 ॥੪੪॥੧੮੧॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਜਿਤੇ ਬੈਰ ਰੁੱਝੈਂ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਜੁੱਝੈਂ ॥ ਜਿਤੇ ਖੇਤ ਭਾਜੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤਿ ਲਾਜੇ
 ॥੪੫॥੧੮੨॥ ਤੁੱਟੇ ਦੇਹ ਬਰਮੰ ॥ ਛੁਟੀ ਹਾਥ ਚਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤਿ ਖੇਲੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਟੋਲੰ ॥੪੬॥੧੮੩॥
 ਕਹੂੰ ਮੁੱਛ ਮੁੱਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੱਖੰ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਲ ਖੱਗੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੱਗੰ ॥੪੭॥੧੮੪॥ ਗਹੇ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥
 ਮੰਡੇ ਆਨ ਹੰਕੀ ॥ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੇ ਹਾਲ ਚਾਲੰ ॥੪੮॥੧੮੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ
 ਮਹਾਂਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਬਜੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਉਠੇ ਨਾਦ ਸੰਖੰ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਜੁਟੇ ਮਹਾਂ
 ਹੱਥ ਬੱਖੰ ॥੪੯॥੧੮੬॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਜਿਨਿ ਸੂਰਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸਬਲ ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ ਮੰਡਿਓ ॥ ਤਿਨ ਸੁਭਟਨ ਤੇ

ਏਕ ਕਾਲ ਕੋਊ ਜੀਅਤ ਨ ਛੱਡਿਓ ॥ ਸਭ ਖੜੀ ਖਗ ਖੰਡਿ ਖੇਤ ਤੇ ਭੂ ਮੰਡਪ ਆਹੁਟੇ ॥ ਸਾਰ ਧਾਰ ਧਰ ਧੁੱਮ
 ਮੁਕਤ ਬੰਧਨ ਤੇ ਛੁਟੇ ॥ ਹੈ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਪਾਵ ਨ ਪਾਛੈ ਡਾਰੀਯੰ ॥ ਜੈਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁ ਧਾਰ ਹੁਅੰ ਬਾਸਵ
 ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੀਯੰ ॥੫੦॥੧੮੭॥ **ਚਉਪਈ ॥** ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸਿਧਏ ਸੂਰ ਸੂਰਿ ਕੇ ਧਾਮਾ
 ॥ ਕਹਾਂ ਲਗੈ ਵਹ ਕਬੋਂ ਲਰਾਈ ॥ ਆਪਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥੫੧॥੧੮੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ
 ਛੰਦ ॥** ਲਵੀ ਸਰਬ ਜੀਤੇ ਕੁਸੀ ਸਰਬ ਹਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਜੇ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਠਿਯੰ ਕੀਯੋ
 ਕਾਸਿ ਬਾਸੰ ॥ ਘਨੇ ਬਰਖ ਕੀਨਿ ਤਹਾਂ ਹੀ ਨਿਵਾਸੰ ॥੫੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਲਵੀ ਕੁਸੀ ਜੁੱਧ
 ਬਰਨਨੰ ਨਾਮੁ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥ ਅਫਜੁ ॥੧੮੯॥**
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਨੈ ਬੇਦ ਪੱਠਿਓ ਸੁ ਬੇਦੀ ਕਹਾਏ ॥ ਤਿਨੈ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਨੀਕੇ ਚਲਾਏ ॥ ਪਠੇ
 ਕਾਗਦੰ ਮੱਦੁ ਰਾਜਾ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੋ ਬੈਰ ਭਾਵੰ ਬਿਸਾਰੰ ॥੧॥੧੯੦॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਮੁਕਲਿਯੰ ਦੂਤ ਸੋ ਕਾਸਿ
 ਆਯੰ ॥ ਸਬੈ ਬੇਦਿਯੰ ਭੇਦ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਯੰ ॥ ਸਬੈ ਬੇਦ ਪਾਠੀ ਚਲੇ ਮੱਦੁ ਦੇਸੰ ॥ ਪ੍ਰਣਾਮੰ ਕੀਯੋ ਆਨ ਕੈ ਕੈ
 ਨਰੇਸੰ ॥੨॥੧੯੧॥ ਧੁਨੰ ਬੇਦ ਕੀ ਭੂਪ ਤਾਤੇ ਕਰਾਈ ॥ ਸਬੈ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਸਭਾ ਬੀਚ ਭਾਈ ॥ ਪੜੇ ਸਾਮ
 ਬੇਦੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦ ਕੱਬੰ ॥ ਰਿਗੰਬੇਦ ਪਠਿਯੰ ਕਰੇ ਭਾਵ ਹੱਬੰ ॥੩॥੧੯੨॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਅਥਰ ਬੇਦ
 ਪੱਠਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ ਪਾਪ ਨੱਠਿਯੰ ॥ ਰਹਾ ਰੀਝ ਰਾਜਾ ॥ ਦੀਆ ਸਰਬ ਸਾਜਾ ॥੪॥੧੯੩॥ ਲਯੋ ਬੰਨਬਾਸੰ ॥
 ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਨਾਸੰ ॥ ਰਿਖੰ ਭੇਸ ਕੀਯੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਜ ਦੀਯੰ ॥੫॥੧੯੪॥ ਰਹੇ ਹੋਰ ਲੋਗੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਗੰ ॥
 ਧਨੰ ਧਾਮ ਤਿਆਗੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਗੇ ॥੬॥੧੯੫॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਬੇਦੀ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥
 ਦੇਤ ਭਯੋ ਬਰ ਦਾਨ ਹੀਐ ਹੁਲਸਾਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਮੈ ਹਮ ਆਨ ਕਹਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਜਗਤ ਪੂਜ
 ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਪਰਮਪਦ ਪਾਇ ਹੈ ॥੭॥੧੯੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਲਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਬਨ ਗਏ ਬੇਦੀਅਨ ਕੀਨੋ ਰਾਜ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨਿ ਭੋਗੀਯੰ ਭੂਅ ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੮॥੧੯੭॥ **ਚਉਪਈ ॥** ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਬੇਦ ਸੁਨਬੋ ਤੁਮ
 ਕੀਆ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਸੁਨਿ ਭੂਅ ਕੋ ਦੀਆ ॥ ਤੀਨ ਜਨਮ ਹਮਹੁੰ ਜਬ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਚੌਥੇ ਜਨਮ ਗੁਰੂ ਤੁਹਿ

ਕਰਿ ਹੈ ॥੯॥੧੯੮॥ ਉਤ ਰਾਜਾ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਇਤ ਇਨ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਹਾ
 ਲਗੇ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉ ॥ ਗੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਉ ॥੧੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬੇਦ
 ਪਾਠ ਭੇਟ ਰਾਜ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪॥ ਅਫਜੂ ॥੧੯੯॥**
ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਖਾਧ ਬਾਧਿਯੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਤਾਹਿ ਸਾਧਿਯੰ ॥ ਕਰੰਮ ਕਾਲ ਯੋ ਭਈ ॥ ਸੁ ਭੂਮ ਬੰਸ
 ਤੇ ਗਈ ॥੧॥੨੦੦॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਿਪ੍ਰ ਕਰਤ ਭਏ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛੜੀ ਬੈਸਨ ਕਰਮ ॥ ਬੈਸ ਕਰਤ ਭਏ ਛੜਿ
 ਬ੍ਰਿਤਿ ਸੂਦ੍ਰ ਸੁ ਦਿਜ ਕੋ ਧਰਮ ॥੨॥੨੦੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬੀਸ ਗਾਵ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਜਿਨ ਮੋ ਕਰਤ
 ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਭਏ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਜਨਮ ਸਮੈ ਨਾਨਕ ਕੋ ਆਯੋ ॥੩॥੨੦੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਤਿਨ ਬੇਦੀਯਨ ਕੇ ਕੁਲ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਨਾਨਕ ਰਾਇ ॥ ਸਭ ਸਿੱਖਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦਏ ਜੱਹ ਤੱਹ ਭਏ ਸਹਾਇ
 ॥੪॥੨੦੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਿਨ ਇਹ ਕਲ ਮੋ ਧਰਮੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਹੁ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਾਂ ਕੇ
 ਮਾਰਗਿ ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਪ ਸੰਤਾਏ ॥੫॥੨੦੪॥ ਜੇ ਜੇ ਪੰਥ ਤਵਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਪਾਪ
 ਤਾਪ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਹਰੇ ॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੰਤਾਏ ॥ ਜਾਲ ਕਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਏ ॥੬॥੨੦੫॥
 ਨਾਨਕ ਅੰਗਦ ਕੋ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰਿ ਇਹ ਜਗ ਮੋ ਕਰਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਪੁਨਿ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥
 ਜਨ ਦੀਪਕ ਤੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥੭॥੨੦੬॥ ਜਬ ਬਰ ਦਾਨਿ ਸਮੈ ਵਹੁ ਆਵਾ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ ਗੁਰੂ
 ਕਹਾਵਾ ॥ ਤਿਹ ਬਰ ਦਾਨਿ ਪੁਰਾਤਨਿ ਦੀਆ ॥ ਅਮਰਦਾਸਿ ਸੁਰਪੁਰਿ ਮਗੁ ਲੀਆ ॥੮॥੨੦੭॥ ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ
 ਅੰਗਦਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਅੰਗਦ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸ ਕਹਾਯੋ ॥ ਸਾਧਨਿ ਲਖਾ
 ਮੂੜ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥੨੦੮॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜਿਨਿ ਜਾਨਾ
 ਤਿਨ ਹੀ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਬਿਨ ਸਮਝੇ ਸਿਧਿ ਹਾਬ ਨ ਆਈ ॥੧੦॥੨੦੯॥ ਰਾਮਦਾਸ ਹਰਿ ਸੋ ਮਿਲਿ
 ਗਏ ॥ ਗੁਰਤਾ ਦੇਤ ਅਰਜਨਹਿ ਭਏ ॥ ਜਬ ਅਰਜਨ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਤਿਹ ਠਾਂ ਠਹਰਾਏ
 ॥੧੧॥੨੧੦॥ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਹਰੀਰਾਇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬੈਠਾਰੇ ॥ ਹਰੀਕ੍ਰਿਸਨਿ ਤਿਨ ਕੇ

ਸੁਤ ਵਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਭਏ ॥੧੨॥੨੧੧॥ ਤਿਲਕ ਜੰਵੁ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾਂ ਕਾ ॥ ਕੀਨੋ ਬਡੋ
 ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥ ਸਾਧਨਿ ਹੇਤਿ ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰੁ ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥੧੩॥੨੧੨॥
 ਧਰਮ ਹੇਤ ਸਾਕਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰੁ ਸਿਰਰੁ ਨ ਦੀਆ ॥ ਨਾਟਕ ਚੇਟਕ ਕੀਏ ਕੁਕਾਜਾ ॥
 ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਆਵਤ ਲਾਜਾ ॥੧੪॥੨੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਠੀਕਰਿ ਫੋਰਿ ਦਿਲੀਸਿ ਸਿਰਿ ਪ੍ਰਭ ਪੁਰ ਕੀਯਾ
 ਪਜਾਨ ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਆਨ ॥੧੫॥੨੧੪॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਕੇ ਚਲਤ ਭਯੋ
 ਜਗਤ ਕੋ ਸੋਕ ॥ ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗ ਭਯੋ ਜੈ ਜੈ ਜੈ ਸੁਰਲੋਕ ॥੧੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ**
ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਤਸਾਹੀ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥ ਅਫਜੂ ॥੨੧੫॥
ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈਂ ਅਪਨੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਪ ਸਾਧਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਆਨੋ ॥ ਹੇਮਕੁੰਟ ਪਰਬਤ ਹੈ
 ਜਹਾਂ ॥ ਸਪਤ ਸਿੰਗ ਸੋਭਿਤ ਹੈਂ ਤਹਾਂ ॥੧॥੨੧੬॥ ਸਪਤ ਸਿੰਗ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਕਹਾਵਾ ॥ ਪੰਡੁਰਾਜ ਜਹ ਜੋਗੁ
 ਕਮਾਵਾ ॥ ਤਹ ਹਮ ਅਧਿਕ ਤਪੱਸਿਆ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਾਲਕਾ ਅਰਾਧੀ ॥੨॥੨੧੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ
 ਕਰਤ ਤਪੱਸਿਆ ਭਯੋ ॥ ਦ੍ਰੈ ਤੇ ਏਕ ਰੂਪ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਮੁਰ ਅਲਖ ਅਰਾਧਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਜੋਗ
 ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਾ ॥੩॥੨੧੮॥ ਤਿਨ ਜੋ ਕਰੀ ਅਲਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਭਏ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ
 ਜਬ ਆਇਸ ਮੁਹਿ ਦੀਯਾ ॥ ਤਬ ਹਮ ਜਨਮ ਕਲੂ ਮਹਿ ਲੀਯਾ ॥੪॥੨੧੯॥ ਚਿਤ ਨ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਆਵਨ
 ਕਹ ॥ ਚੁਭੀ ਰਹੀ ਸ੍ਰੁਤਿ ਪ੍ਰਭੂ ਚਰਨਨ ਮਹਿ ॥ ਜਿਉ ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਹਮ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ
 ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੫॥੨੨੦॥ **ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ਇਸ ਕੀਟ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਪਹਿਲੇ ਹਮ ਸ੍ਰਿਸਟਿ
 ਬਨਾਈ ॥ ਦਈਤ ਰਚੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਦਾਈ ॥ ਤੇ ਭੁਜ ਬਲ ਬਵਰੇ ਹੈ ਗਏ ॥ ਪੂਜਤ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਰਹਿ ਗਏ
 ॥੬॥੨੨੧॥ ਤੇ ਹਮ ਤਮਕਿ ਤਨਕ ਮੋ ਖਾਧੇ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਠਉਰ ਦੇਵਤਾ ਥਾਧੇ ॥ ਤੇ ਭੀ ਬਲਿ ਪੂਜਾ
 ਉਰਝਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਪਰਮੇਸਰ ਕਹਾਏ ॥੭॥੨੨੨॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਅਚੁਤ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਆਪ
 ਹੀ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਬਖਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥੮॥੨੨੩॥ ਤਬ

ਸਾਖੀ ਪ੍ਰਭ ਅਸਟ ਬਨਾਏ ॥ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਦੇਬੇ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤੇ ਕਹੈਂ ਕਰੇ ਹਮਾਰੀ ਪੂਜਾ ॥ ਹਮ ਬਿਨ ਅਵਰੁ
 ਨ ਠਾਕੁਰੁ ਦੂਜਾ ॥੯॥੨੨੪॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੇ ਜਿਨ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਕਰਿ ਈਸਰ ਤਿਨ ਕਹੁ ਮਾਨਾ ॥
 ਕੇਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕਹੁ ਮਾਨੈ ॥ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਵਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧੦॥੨੨੫॥ ਕਿਨਹੂੰ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਹਨ
 ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਨ੍ਰਾਤਿ ਕਿਤੇ ਜਲ ਕਰਤ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਕੇਤਕ ਕਰਮ ਕਰਤ ਡਰਪਾਨਾ ॥ ਧਰਮਰਾਜ ਕੇ ਧਰਮ
 ਪਛਾਨਾ ॥੧੧॥੨੨੬॥ ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਸਾਖ ਨਮਿਤ ਠਹਰਾਏ ॥ ਤੇ ਹਿਆਂ ਆਇ ਪ੍ਰਭੁ ਕਹਵਾਏ ॥ ਤਾਕੀ ਬਾਤ
 ਬਿਸਰ ਜਾਤੀ ਭੀ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਪਰਤ ਸੋਭ ਭੀ ॥੧੨॥੨੨੭॥ ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਨ ਤਿਨੈ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥
 ਤਬ ਹਰਿ ਇਨ ਮਨੁਛਨ ਠਹਰਾਨਾ ॥ ਤੇ ਭੀ ਬਸਿ ਮਮਤਾ ਹੁਇ ਗਏ ॥ ਪਰਮੇਸਰ ਪਾਹਨ ਠਹਰਾਏ
 ॥੧੩॥੨੨੮॥ ਤਬ ਹਰਿ ਸਿੱਧ ਸਾਧ ਠਹਿਰਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਤ
 ਭਯੋ ਜਗਿ ਸਿਆਨਾ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨੋ ਪੰਬੁ ਚਲਾਨਾ ॥੧੪॥੨੨੯॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥
 ਬੈਰ ਬਾਦ ਹੰਕਾਰ ਬਢਾਯੋ ॥ ਪੇਡ ਪਾਤ ਆਪਨ ਤੇ ਜਲੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਪੰਬ ਨ ਕੋਊ ਚਲੈ ॥੧੫॥੨੩੦॥
 ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਤਨਕਿ ਸਿਧ ਕੇ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਅਪਨਾ ਰਾਹੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਪਰਮੇਸਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥
 ਮਮ ਉਚਾਰ ਤੇ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥੧੬॥੨੩੧॥ ਪਰਮ ਤਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਆਪ ਆਪ ਭੀਤਰਿ
 ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਤਬ ਜੇ ਜੇ ਰਿਖਰਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਤਿਨ ਆਪਨ ਪੁਨਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਚਲਾਏ ॥੧੭॥੨੩੨॥ ਜੇ
 ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕ੍ਰਿਆ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਤਿਆਗੀ ॥ ਜਿਨ ਮਨੁ ਹਰਿ ਚਰਨਨ
 ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਰਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥੧੮॥੨੩੩॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਾਰ ਹੀ ਬੇਦ ਬਨਾਏ ॥ ਸਰਬ ਲੋਕ
 ਤਿਹ ਕਰਮ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਲਿਵ ਹਰਿ ਚਰਨਨ ਲਾਗੀ ॥ ਤੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਭਏ ਤਿਆਗੀ ॥੧੯॥੨੩੪॥
 ਜਿਨ ਮਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਤਿਯਾਗੀ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਭਏ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗੂੜ ਮੱਤ ਜੇ ਚਲਹੀ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਦੁਖਨ ਸੋ ਦਲਹੀ ॥੨੦॥੨੩੫॥ ਜੇ ਜੇ ਸਹਿਤ ਜਾਤਨ ਸੰਦੇਹਿ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨ ਛੋਡਤ
 ਨੇਹ ॥ ਤੇ ਤੇ ਪਰਮਪੁਰੀ ਕਹ ਜਾਹੀ ॥ ਤਿਨ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅੰਤਰੁ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥੨੧॥੨੩੬॥ ਜੇ ਜੇ ਜੀਯ

ਜਾਤਨ ਤੇ ਡਰੇ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤਜਿ ਤਿਨ ਮਗ ਪਰੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਮੋ ਪਰਹੀ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਗ
 ਮੋ ਬਪੁ ਧਰਹੀ ॥੨੨॥੨੩੭॥ ਤਬ ਹਰਿ ਬਹੁਰਿ ਦੱਤ ਉਪਜਾਇਓ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਅਪਨਾ ਪੰਥੁ ਚਲਾਇਓ ॥
 ਕਰ ਮੋ ਨਖ ਸਿਰ ਜਟਾਂ ਸਵਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੩॥੨੩੮॥ ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਗੋਰਖ
 ਕੋ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਸਿੱਖ ਕਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰਵਨ ਫਾਰਿ ਮੁੰਦ੍ਰਾਂ ਦੁਐ ਡਾਰੀ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ
 ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੪॥੨੩੯॥ ਪੁਨਿ ਹਰਿ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਭੇਸ ਬੈਰਾਰੀ ਕੋ ਜਿਨ ਧਰਾ ॥ ਕੰਠੀ ਕੰਠਿ
 ਕਾਠ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੫॥੨੪੦॥ ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਏ ॥ ਤਿਨ
 ਤਿਨ ਅਪਨੇ ਰਾਹ ਚਲਾਏ ॥ ਮਹਾਦੀਨ ਤਬਿ ਪ੍ਰਭ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਅਰਬ ਦੇਸ ਕੋ ਕੀਨਿ ਰਾਜਾ ॥੨੬॥੨੪੧॥
 ਤਿਨ ਭੀ ਏਕੁ ਪੰਥੁ ਉਪਰਾਜਾ ॥ ਲਿੰਗ ਬਿਨਾ ਕੀਨਿ ਸਭ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਯੋ ॥ ਸਤਿਨਾਮੁ
 ਕਾਹੂ ਨ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥੨੭॥੨੪੨॥ ਸਭ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਪ
 ਸਾਧਤ ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੨੮॥੨੪੩॥ **ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਾਚ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਅਪਨਾ ਸੁਤ ਤੋਹਿ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਪੰਥੁ ਪ੍ਰਚੁਰ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਤੈ ਧਰਮੁ
 ਚਲਾਇ ॥ ਕਬਧਿ ਕਰਨ ਤੇ ਲੋਕ ਹਟਾਇ ॥੨੯॥੨੪੪॥ **ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਠਾਢ ਭਯੋ ਮੈ ਜੋਰਿ
 ਕਰਿ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਿਯਾਇ ॥ ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤ ਮੈ ਜਬ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੩੦॥੨੪੫॥
ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਕਾਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਮੋਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਜਗਤ ਜਨਮੁ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਜਿਮ ਤਿਨ ਕਹੀ ਇਨੈ
 ਤਿਮ ਕਹਿਹੋ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸੂ ਤੇ ਬੈਰ ਨ ਗਹਿਹੋ ॥੩੧॥੨੪੬॥ ਜੇ ਹਮ ਕੋ ਪਰਮੇਸਰ ਉਚਰਿ ਹੈ ॥ ਤੇ
 ਸਭ ਨਰਕਿ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰਿ ਹੈ ॥ ਮੋ ਕੋ ਦਾਸੁ ਤਵਨ ਕਾ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦੁ ਨ ਰੰਚ ਪਛਾਨੋ
 ॥੩੨॥੨੪੭॥ ਮੈ ਹੋ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦਾਸਾ ॥ ਦੇਖਨਿ ਆਯੋ ਜਗਤ ਤਮਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜਗਤਿ ਕਹਾ
 ਸੋ ਕਹਿ ਹੋ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਗ ਤੇ ਮੋਨਿ ਨ ਰਹਿਹੋ ॥੩੩॥੨੪੮॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥** ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁ ਭਾਖਿ ਹੋ ॥
 ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਨ ਰਾਖਿ ਹੋ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜ ਹੋ ॥ ਅਲੇਖ ਬੀਜ ਬੀਜ ਹੋ ॥੩੪॥੨੪੯॥ ਪਖਾਣ ਪੂਜ ਹੋ

ਨਹੀਂ ॥ ਨ ਭੇਖ ਭੀਜ ਹੋਂ ਕਹੀਂ ॥ ਅਨੰਤ ਨਾਮੁ ਗਾਇ ਹੋਂ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥੩੫॥੨੫੦॥ ਜਟਾਂ ਨ
 ਸੀਸ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸੁ ਧਾਰਿਹੋਂ ॥ ਨ ਕਾਨ ਕਾਂਹੁ ਕੀ ਧਰੋਂ ॥ ਕਹਿਯੋ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥੩੬॥੨੫੧॥
 ਭਜੋਂ ਸੁ ਏਕੁ ਨਾਮਯੰ ॥ ਜੁ ਕਾਮ ਸਰਬ ਠਾਮਯੰ ॥ ਨ ਜਾਪ ਆਨ ਕੋ ਜਪੋਂ ॥ ਨ ਅਉਰ ਬਾਪਨਾ ਬਪੋਂ
 ॥੩੭॥੨੫੨॥ ਬਿਅੰਤਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਹੋਂ ॥ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਇ ਹੋਂ ॥ ਨ ਧਿਆਨ ਆਨ ਕੋ ਧਰੋਂ ॥ ਨ ਨਾਮ
 ਆਨ ਉਚਰੋਂ ॥੩੮॥੨੫੩॥ ਤਵੱਕ ਨਾਮ ਰੱਤਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਮਾਨ ਮੱਤਿਯੰ ॥ ਪਰਮ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀਯੰ ॥ ਅਨੰਤ
 ਪਾਪ ਟਾਰੀਯੰ ॥੩੯॥੨੫੪॥ ਤੁਮੇਵ ਰੂਪ ਰਾਚਿਯੰ ॥ ਨ ਆਨ ਦਾਨ ਮਾਚਿਯੰ ॥ ਤਵੱਕ ਨਾਮੁ ਉਚਾਰੀਯੰ ॥
 ਅਨੰਤ ਦੂਖ ਟਾਰੀਯੰ ॥੪੦॥੨੫੫॥ ਚੋਪਈ ॥ ਜਿਨ ਜਿਨ ਨਾਮੁ ਤਿਹਾਰੋ ਧਿਆਇਆ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਨ
 ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਇਆ ॥ ਜੇ ਜੇ ਅਉਰ ਧਿਆਨ ਕੋ ਧਰਹੀਂ ॥ ਬਹਿਸ ਬਹਿਸ ਬਾਦਨ ਤੇ ਮਰਹੀਂ ॥੪੧॥੨੫੬॥
 ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ ॥ ਧਰਮ ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵ ਪਠਾਏ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰੋ ॥ ਦੁਸਟ
 ਦੋਖੀਯਨਿ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰੋ ॥੪੨॥੨੫੭॥ ਯਾਹੀ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ ਜਨਮੰ ॥ ਸਮਝਿ ਲੇਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਮਨਮੰ ॥
 ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ ॥ ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨਿ ॥੪੩॥੨੫੮॥ ਜੇ ਜੇ ਭਏ ਪਹਿਲ
 ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁ ਤਿਨ ਜਾਪੁ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦੋਖੀ ਕੋਈ ਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਨ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨ
 ਡਾਰਾ ॥੪੪॥੨੫੯॥ ਜੇ ਜੇ ਗਉਸ ਅੰਬੀਆ ਭਏ ॥ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਰਤ ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ ॥ ਮਹਾਪੁਰਖ ਕਾਂਹੁ
 ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥੪੫॥੨੬੦॥ ਅਵਰਨ ਕੀ ਆਸਾ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਏਕੈ ਆਸ
 ਧਰੋਂ ਮਨ ਮਾਂਹੀਂ ॥ ਆਨ ਆਸ ਉਪਜਤ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਵਾਕੀ ਆਸ ਧਰੋਂ ਮਨ ਮਾਂਹੀਂ ॥੪੬॥੨੬੧॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਈ ਪੜਤਿ ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਕੋਈ ਪੜਤ ਪੁਰਾਨ ॥ ਕਾਲ ਨ ਸਕਤ ਬਚਾਇ ਕੈ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਨਿਦਾਨ
 ॥੪੭॥੨੬੨॥ ਚੋਪਈ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਿਲਿ ਪੜਤ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਬਾਚਤ ਕਿਤੇ ਪੁਰਾਨ ਅਜਾਨਾ ॥ ਅੰਤਿ ਕਾਲ
 ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਆਵਾ ॥ ਦਾਵ ਕਾਲ ਕਾਂਹੁ ਨ ਬਚਾਵਾ ॥੪੮॥੨੬੩॥ ਕਿਉ ਨ ਜਪੋ ਤਾਕੋ ਤੁਮ ਭਾਈ ॥ ਅੰਤਿ
 ਕਾਲ ਜੋ ਹੋਇ ਸਹਾਈ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਲਖੇ ਕਰ ਭਰਮਾ ॥ ਇਨ ਤੇ ਸਰਤ ਨ ਕੋਈ ਕਰਮਾ ॥੪੯॥੨੬੪॥

ਇਹ ਕਾਰਨਿ ਪ੍ਰਭ ਹਮੈਂ ਬਨਾਯੋ ॥ ਭੇਦੁ ਭਾਖਿ ਇਹ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕਹਾ ਸੁ ਸਭਨ ਉਚਰੋਂ ॥
 ਡਿੰਡ ਵਿੰਡ ਕਛੁ ਨੈਕ ਨ ਕਰੋਂ ॥੫੦॥੨੬੫॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਨ ਜਟਾ ਮੂੰਡ ਧਾਰੋਂ ॥ ਨ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਸਵਾਰੋਂ ॥
 ਜਪੋਂ ਤਾਸ ਨਾਮੰ ॥ ਸਰੈਂ ਸਰਬ ਕਾਮੰ ॥੫੧॥੨੬੬॥ ਨ ਨੈਨੰ ਮਿਚਾਉਂ ॥ ਨ ਡਿੰਡੰ ਦਿਖਾਉ ॥ ਨ ਕੁਕਰਮੰ
 ਕਮਾਉ ॥ ਨ ਭੇਖੀ ਕਹਾਉ ॥੫੨॥੨੬੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਜੇ ਭੇਖ ਸੁ ਤਨ ਮੈ ਧਾਰੈਂ ॥ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਜਨ ਕਛੁ ਕੈ
 ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਭ ਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਡਿੰਡਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥੫੩॥੨੬੮॥ ਜੇ ਜੇ ਕਰਮ
 ਕਰਿ ਡਿੰਡ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਪਰਲੋਗਨ ਮੋਂ ਗਤਿ ਨਾਹੀ ॥ ਜੀਵਤ ਚਲਤ ਜਗਤ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰਾਂਗ ਦੇਖਿ
 ਕਰਿ ਪੂਜਤ ਰਾਜਾ ॥੫੪॥੨੬੯॥ ਸੁਆਂਗਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਖੋਜਿ ਫਿਰੈ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਕਾਹੀ ॥ ਅਪਨੇ
 ਮਨੁ ਕਰ ਮੋ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਤਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥੫੫॥੨੭੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ਜਗਤ
 ਕੋ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਸਿ ਕੀਨ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਕਾਤੀ ਕਟਯੋ ਬਾਸੁ ਨਰਕ ਮੋ ਲੀਨ ॥੫੬॥੨੭੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ
 ਜੇ ਜਗ ਕੋ ਡਿੰਡ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਲੋਗਨ ਮੂੰਡਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈਂ ॥ ਨਾਸਾ ਮੂੰਦ ਕਰੈਂ ਪਰਣਾਮੰ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ
 ਨ ਕਉਡੀ ਕਾਮੰ ॥੫੭॥੨੭੨॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਜਿਤੇ ਜਗ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨਰਕਿ ਕੁੰਡ ਭੀਤਰ ਤੇ ਪਰਹੀਂ ॥ ਹਾਥਿ
 ਹਲਾਏ ਸੁਰਗ ਨ ਜਾਹੂ ॥ ਜੋ ਮਨੁ ਜੀਤ ਸਕਾ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ॥੫੮॥੨੭੩॥ **ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ
 ਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿਹੋਂ ਜਗ ਮਾਹਿ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਧਿਆਇ ਹੈਂ ਅੰਤ ਸੁਰਗ ਕੋ ਜਾਹਿੰ
 ॥੫੯॥੨੭੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਈ ਏਕ ਹੈਂ ਬਿਬ ਬਿਚਾਰ ਕਛੁ ਨਾਹਿੰ ॥ ਜਲ ਤੇ ਉਪਜ ਤਰੰਗ
 ਜਿਉ ਜਲ ਹੀ ਬਿਖੈ ਸਮਾਹਿ ॥੬੦॥੨੭੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਜੇ ਬਾਦਿ ਕਰਤ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭਿੰਨ ਰਹਤ
 ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਨਾਹੀ ॥ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਹਰਿਜਨ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੬੧॥੨੭੬॥ ਆਂਖ ਮੂੰਦਿ
 ਕੋਉ ਡਿੰਡ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਆਂਧਰ ਕੀ ਪਦਵੀ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥ ਆਂਖਿ ਮੀਚ ਮਗ ਸੂਝ ਨ ਜਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਅਨੰਤ
 ਮਿਲੈ ਕਿਮ ਭਾਈ ॥੬੨॥੨੭੭॥ ਬਹੁ ਬਿਸਥਾਰ ਕਹ ਲਉ ਕੋਈ ਕਹੈ ॥ ਸਮਝਤ ਬਾਤਿ ਥਕਤਿ ਹੁਐ ਰਹੈ ॥
 ਰਸਨਾ ਧਰੈ ਕਈ ਜੋ ਕੋਟਾ ॥ ਤਦਪਿ ਗਨਤ ਤਿਹ ਪਰਤ ਸੁ ਤੋਟਾ ॥੬੩॥੨੭੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਆਇਸੁ

ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਭਯੋ ਜਨਮੁ ਧਰਾ ਜਗ ਆਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪਤੇ ਸਭਹੂੰ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੬੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਆਗਿਆ ਕਾਲ ਜਗ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਨ ਨਾਮ ਖਸਟਮੋ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥ ਅਫਜੂ ॥੨੭੯॥** ॐ

ਅਬ ਕਬਿ ਜਨਮ ਕਬਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਰ ਪਿਤ ਪੂਰਬ ਕੀਯਸਿ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਤੀਰਥਿ ਨੁਨਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਬੇਣੀ ਭਏ ॥ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਤਏ ॥੧॥੨੮੦॥ ਤਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹਮਾਰਾ ਭਯੋ ॥ ਪਟਨਾ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਭਵ ਲਯੋ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਕੋ ਲੇ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦਾਈਅਨ ਦੁਲਰਾਏ ॥੨॥੨੮੧॥ ਕੀਨੀ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰੱਛਾ ॥ ਦੀਨੀ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਸਿੱਛਾ ॥ ਜਬ ਹਮ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੇਂ ਆਏ ॥ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਬ ਪਿਤਾ ਸਿਧਾਏ ॥੩॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥ ਅਫਜੂ ॥੨੮੨॥** ॐ

ਅਬ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਬਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਹਮ ਪਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਜਬਾ ਸਕਤਿ ਤਬ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਨ ਖੇਲ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥੧॥੨੮੩॥ ਦੇਸ ਚਾਲ ਹਮ ਤੇ ਪੁਨਿ ਭਈ ॥ ਸਹਰ ਪਾਂਵਟਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਤਟਿ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਪੇਖਿ ਤਮਾਸਾ ॥੨॥੨੮੪॥ ਤਹ ਕੇ ਸਿੰਘ ਘਨੇ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਰੋਝ ਰੀਛ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਫਤੇਸਾਹ ਕੋਪਾ ਤਬਿ ਰਾਜਾ ॥ ਲੋਹ ਪਰਾ ਹਮ ਸੋਂ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥੩॥੨੮੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਤਹਾ ਸਾਹ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋਪੇ ॥ ਪੰਚੋ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥ ਹਠੀ ਜੀਤ ਮੱਲੰ ਸੁ ਗਾਜੀ ਗੁਲਾਬੰ ॥ ਰਣੰ ਦੇਖੀਐ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ਸਹਾਬੰ ॥੪॥੨੮੬॥ ਹਠਿਯੋ ਮਾਹਰੀ ਚੰਦਯੰ ਗੰਗਰਾਮੰ ॥ ਜਿਨੈ ਕਿਤੀਯੰ ਜਿਤਿਯੰ ਫੌਜ ਤਾਮੰ ॥ ਕੁਪੇ ਲਾਲ ਚੰਦੰ ਕੀਏ ਲਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਗੱਜੀਯੰ ਗਰਬ ਸਿੰਘੰ ਅਨੂਪੰ ॥੫॥੨੮੭॥ ਕੁਪਿਓ ਮਾਹਰੂ ਕਾਹਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨੈ ਖਾਨ ਖਾਵੀਨੀਯੰ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕੁਪਿਓ ਦੇਵਤੇਸੰ ਦਯਾ ਰਾਮ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕੀਯੋ ਦ੍ਰੋਣ ਕੀ ਜਿਉ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥੬॥੨੮੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋਪੀਯੰ ਕੁਤਕੋ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਹਠੀ ਖਾਨ ਹਯਾਤ ਕੇ ਸੀਸ ਝਾਰੀ ॥ ਉਠੀ ਛਿੱਛਿ

ਇੱਛੰ ਕੱਢਾ ਮੇਜ ਜੋਰੰ ॥ ਮਨੋ ਮਾਖਨੰ ਮਟਕੀ ਕਾਨੁ ਫੋਰੰ ॥੭॥੨੮੯॥ ਤਹਾ ਨੰਦ ਚੰਦੰ ਕੀਯੋ ਕੋਪੁ ਭਾਰੋ ॥
 ਲਗਾਈ ਬਰਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਤੁਟੀ ਤੇਗ ਤ੍ਰਿਖੀ ਕਢੇ ਜੱਮਦੱਢੰ ॥ ਹਠੀ ਰਾਖੀਯੰ ਲੱਜ ਬੰਸੰ ਸਨੱਢੰ
 ॥੮॥੨੯੦॥ ਤਹਾਂ ਮਾਤਲੇਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਛਕਿਯੋ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਰਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਮਹਾਬੀਰ
 ਬਾਣੰ ॥ ਕਰੋ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥੯॥੨੯੧॥ ਹਠਿਯੋ ਸਾਹਬੰ ਚੰਦ ਖੇਤੰ ਖਤ੍ਰਿਯਾਣੰ ॥ ਹਨੇ ਖਾਨ
 ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਭਾਨੰ ॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਬਚੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਰੇ
 ॥੧੦॥੨੯੨॥ ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੀਨੇ ਅਖਾਰੇ ॥ ਘਨੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਲਤਾਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਗੋਪਲਾਯੰ
 ਖਰੋ ਖੇਤ ਗਾਜੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਤੁੰਡ ਮੱਧਿਯੰ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥੧੧॥੨੯੩॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ਹਰੀਚੰਦ ਕੋਪਿਯੋ ॥
 ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਖੇਤ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਿਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਤੀਰ ਤੀਖੇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਲਗੈ ਜੋਨ ਕੇ ਤਾਹਿ ਪਾਰੈ ਪਧਾਰੇ
 ॥੧੨॥੨੯੪॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਹਰੀ ਚੰਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਹਨੇ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥ ਭਲੇ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ
 ॥੧੩॥੨੯੫॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਮਾਚੇ ॥ ਹਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥੧੪॥੨੯੬॥
 ਤਬੈ ਜੀਤ ਮੱਲੰ ॥ ਹਰੀਚੰਦ ਭੱਲੰ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਐਚ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਸੁ ਖੇਤੰ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥੧੫॥੨੯੭॥ ਲਗੇ ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥
 ਰਿਸਿਯੋ ਤੇਜਿ ਮਾਣੰ ॥ ਸਮੁਹ ਬਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਸੁਵਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੬॥੨੯੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਖੁਲੈ
 ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਸਾਨ ਖੱਗੰ ॥ ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ਉਠੀ ਝਾਲ ਅੱਗੰ ॥ ਭਈ ਤੀਰ ਭੀਰੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜਕੇ ॥
 ਗਿਰੇ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥੧੭॥੨੯੯॥ ਬੰਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ
 ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥ ਕਰੇ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਚਾਂਵਡੀ ਚੀਤਕਾਰੰ ॥੧੮॥੩੦੦॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾਂ ਲਗੇ ਬਰਨਨ ਕਰੋ ਮਚਿਯੋ ਜੁੱਧੁ ਅਪਾਰ ॥ ਜੇ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝੇ ਸਬੈ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਹਜਾਰ ॥੧੯॥੩੦੧॥
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਜਿਯੋ ਸਾਹ ਪਾਹਾੜ ਤਾਜੀ ਤ੍ਰਿਪਾਯੰ ॥ ਚਲਿਯੋ ਬੀਰੀਯਾ ਤੀਰੀਯਾ ਨਾ ਚਲਾਯੰ ॥
 ਜਸੋ ਡੱਢਵਾਲੰ ਮਧੁੱਕਰ ਸੁ ਸਾਹੰ ॥ ਭੱਜੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕੈ ਸੁ ਸਾਰੀ ਸਿਪਾਹੰ ॥੨੦॥੩੦੨॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਚੌਪਿਯੋ ਚੰਦ
 ਗਾਜੀ ਚੰਦੇਲੰ ॥ ਹਠੀ ਹਰੀਚੰਦੰ ਗਹੇ ਹਾਥ ਸੇਲੰ ॥ ਕਰਿਯੋ ਸੁਆਮਿ ਧਰਮੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਰੁੱਝਿਯੰ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਟੂਕ

ਟੂਕ ਹੈ ਇਸੇ ਸੂਰ ਝੁੱਝਿਯੰ ॥੨੧॥੩੦੩॥ ਤਹਾਂ ਖਾਨ ਨੈਜਾਬਤੋ ਆਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨਿਓ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਸਸਤ੍ਰੁ
 ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੈ ਖਾਨ ਬਾਨੀਨ ਹੁੰ ਅਸਤ੍ਰੁ ਝਾਰੇ ॥ ਸਹੀ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੨॥੩੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਮਾਰਿ ਨਿਜਾਬਤ ਖਾਨ ਕੋ ਸੰਗੋ ਜੁਝੈ ਜੁਝਾਰ ॥ ਹਾ ਹਾ ਇਹ ਲੋਕੈ ਭਇਯੋ ਸੁਰਗ ਲੋਕ ਜੈਕਾਰ ॥੨੩॥੩੦੫॥
ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਲਖੇ ਸਾਹ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਜੁਝੈ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਤਵੰ ਕੀਟ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਹਨਿਯੋ ਏਕ ਖਾਨੰ
 ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਡਸਿਯੋ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਜਾਨੁ ਸਿਯਾਮੰ ਭੁਜੰਗੰ ॥੨੪॥੩੦੬॥ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮ ਸੋ ਬਾਣ ਦੂਜੋ
 ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਮੁਖੰ ਭੀਖਨੰ ਖਾਨ ਕੇ ਤਾਨ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਭੱਜਿਯੋ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਰਹਿਯੋ ਖੇਤ ਤਾਜੀ ॥ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਤੀਜੇ
 ਲਗੇ ਬਾਣ ਬਾਜੀ ॥੨੫॥੩੦੭॥ ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹਰੀਚੰਦੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਕਾਮਾਣ ਭੇ ਐਚ ਮਾਰੇ ॥
 ਲਗੇ ਅੰਗ ਜਾਂਕੇ ਰਹੇ ਨਾ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਤਿਆਗ ਤੇ ਦੇਵਲੋਕੰ ਪਧਾਰੰ ॥੨੬॥੩੦੮॥ ਦੁਯੰ ਬਾਣ ਖੈਚੇ ਇਕੰ
 ਬਾਰ ਮਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ ਤਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜਿਸੈ ਬਾਨ ਲਾਰੈ ਰਹੈ ਨ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਤਨੰ ਬੇਧਿ ਕੈ ਤਾਹਿ
 ਪਾਰੰ ਸਿਧਾਰੰ ॥੨੭॥੩੦੯॥ ਸਬੈ ਸ੍ਰਾਮਿ ਧਰਮੰ ਸੁਬੀਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਬਕਾਰੇ ॥ ਹਸੇ
 ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਐ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਯੰ ਉਡੀ ਗਿੱਧ ਬਿਧੰ ॥੨੮॥੩੧੦॥ ਹਰੀਚੰਦ ਕੋਪੇ ਕਮਾਣੰ
 ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਜੀਯੰ ਤਾਣ ਬਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਦੁਤੀਯ ਤਾਕ ਕੈ ਤੀਰ ਮੋ ਕੋ ਚਲਾਯੰ ॥ ਰਖਿਓ ਦਈਵ ਮੈ
 ਕਾਨ ਛੈ ਕੈ ਸਿਧਾਯੰ ॥੨੯॥੩੧੧॥ ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਬਾਣ ਮਾਰਿਯੋ ਸੁ ਪੇਟੀ ਮਝਾਰੰ ॥ ਬਿਧਿਅੰ ਚਿਲਕਤੰ ਦੁਆਲ
 ਪਾਰੰ ਪਧਾਰੰ ॥ ਚੁਭੀ ਚਿੰਚ ਚਰਮੰ ਕਛੂ ਘਾਇ ਨ ਆਯੰ ॥ ਕਲੰ ਕੇਵਲੰ ਜਾਨ ਦਾਸੰ ਬਚਾਯੰ ॥੩੦॥੩੧੨॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਬਾਣ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸ ਜਾਗਿਯੋ ॥ ਕਰੰ ਲੈ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਨੰ ਬਾਣ ਤਾਣੰ
 ॥੩੧॥੩੧੩॥ ਸਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਤਬੈ ਤਾਕਿ ਬਾਣੰ ॥ ਹਨਿਯੋ ਏਕ ਜੁਆਣੰ
 ॥੩੨॥੩੧੪॥ ਹਰੀਚੰਦ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁ ਜੋਧਾ ਲਤਾਰੇ ॥ ਸੁ ਕਾਰੋੜ ਰਾਯੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥੩੩॥੩੧੫॥
 ਰਣੰ ਤਿਆਗਿ ਭਾਗੇ ॥ ਸਬੈ ਤ੍ਰਾਸ ਪਾਗੇ ॥ ਭਈ ਜੀਤ ਮੇਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੇਰੀ ॥੩੪॥੩੧੬॥ ਰਣੰ ਜੀਤਿ
 ਆਏ ॥ ਜਯੰ ਰੀਤਿ ਗਾਏ ॥ ਧਨੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੫॥੩੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਆਏ

ਜਥੈ ਟਿਕੈਂ ਨ ਤਿਨ ਪੁਰ ਪਾਵ ॥ ਕਾਹਲੂਰ ਮੈ ਬਾਂਧਿਯੋ ਆਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਗਾਵ ॥੩੬॥੩੧੮॥ ਜੇ ਜੇ ਨਰ
 ਤੱਹ ਨਾ ਭਿਰੇ ਦੀਨੇ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਜੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭਲੇ ਭਿਰੇ ਤਿਨੈ ਕਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥੩੭॥੩੧੯॥
ਚਉਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰ ਦੁਸਟ ਸਭ ਘਾਏ ॥ ਟਾਂਗ ਟਾਂਗ ਕਰਿ ਹੇ
 ਨਿਦਾਨਾ ॥ ਕੂਕਰ ਜਿਮਿ ਤਿਨ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥੩੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਭੰਗਾਣੀ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ**
ਨਾਮ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮॥ ਅਫਜੂ ॥੩੨੦॥੬
ਅਬ ਨਦਉਨ ਕਾ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਮੀਆਖਾਨ ਜੰਮੂ ਕਹ
 ਆਇਯੋ ॥ ਅਲਫਖਾਨ ਨਾਦੋਣ ਪਠਾਵਾ ॥ ਭੀਮ ਚੰਦ ਤਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥੧॥੩੨੧॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ
 ਹਮੈ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਪਿ ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਠਗੜ ਨਵਰਸ ਪਰ ਬਾਧੋ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਨਰੇਸਨ
 ਸਾਧੋ ॥੨॥੩੨੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਤਹਾ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਭੀਮਚੰਦੰ ॥ ਚੜਿਓ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਤੇਜਵੰਦੰ ॥
 ਸੁਖੰਦੇਵ ਗਾਜੀ ਜਸਾਰੋਟ ਰਾਜੰ ॥ ਚੜੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਨੇ ਕਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੩॥੩੨੩॥ ਪ੍ਰਿਥੀਚੰਦ ਚਢਿਓ ਡਢੇ
 ਡੱਢਵਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਸਿੱਧ ਹੁਐ ਕਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕਰੀ ਢੂਕ ਢੋਅੰ ਕਿਰਪਾਲ ਚੰਦੰ ॥ ਹਟਾਏ ਸਬੈ ਮਾਰਿ
 ਕੈ ਬੀਰ ਬਿੰਦੰ ॥੪॥੩੨੪॥ ਦੁਤੀਯ ਢੋਅ ਢੂਕੈ ਵਹੈ ਮਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥ ਖਰੇ ਦਾਂਤ ਪੀਸੈਂ ਉਭੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥
 ਉਤੈ ਵੈ ਖਰੇ ਬੀਰ ਬੰਬੈ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਤਰੇ ਭੂਪ ਠਾਢੇ ਬਡੇ ਸੋਕੁ ਪਾਵੈਂ ॥੫॥੩੨੫॥ ਤਬੈ ਭੀਮਚੰਦੰ ਕੀਯੋ ਕੋਪ
 ਆਪੰ ॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਮੁਖ ਜਾਪੰ ॥ ਸਬੈ ਬੀਰ ਬੋਲੇ ਹਮੈ ਭੀ ਬੁਲਾਯੰ ॥ ਤਬੈ ਢੋਅ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਨੀਕੇ
 ਸਿਧਾਯੰ ॥੬॥੩੨੬॥ ਸਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂਬੀਰ ਢੂਕੇ ॥ ਚਲੇ ਬਾਰਿਬੇ ਬਾਰਕੋ ਜਿਉ ਭਭੂਕੇ ॥ ਤਹਾਂ
 ਬਿਝੁੜਿਆਲੰ ਹਠਿਯੋ ਬੀਰ ਦਿਆਲੰ ॥ ਉਠਿਯੋ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੭॥੩੨੭॥ **ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥**
 ਕੁੱਪਿਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲ ॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ ॥ ਕੂਰੰ ਅਨੰਤ ॥੮॥੩੨੮॥ ਜੁੱਝੰਤ ਜੁਆਣ ॥ ਬਾਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥
 ਜੀਅ ਧਾਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਛੱਡੇ ਸਰੋਘ ॥੯॥੩੨੯॥ ਲੁੱਝੈ ਨਿਦਾਣ ॥ ਤਜੰਤ ਪਰਾਣ ॥ ਗਿਰ ਪਰਤ ਭੂਮ ॥ ਜਣੁ
 ਮੇਘ ਝੂਮ ॥੧੦॥੩੩੦॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਕੋਪਿਯੰ ॥ ਹਠੀ ਪਾਵ ਰੋਪਿਯੰ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਡੇ

ਬੀਰ ਘਾਏ ॥੧੧॥੩੩੧॥ ਹਣੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਿਟੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਭਲੇ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥੧੨॥੩੩੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕੀਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੇ ॥੧੩॥੩੩੩॥ ਕਰੋ ਜੁੱਧ ਚੰਡੰ ॥ ਸੁਣਿਯੋ ਨਾਵ ਖੰਡੰ ॥ ਚਲਿਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੀ ॥ ਰਜੋਤੀ ਨਿਬਾਹੀ ॥੧੪॥੩੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਾਜਾ ਸਬੈ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥ ਸੈਨ ਕਟੋਚਨ ਕੀ ਤਬੈ ਘੋਰ ਲਈ ਅਰਗਾਇ ॥੧੫॥੩੩੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਚਲੇ ਨਾਂਗਲੂ ਪਾਂਗਲੂ ਵੇਦੜੋਲੰ ॥ ਜਸਵਾਰੇ ਗੁਲੇਰੇ ਚਲੇ ਬਾਂਧ ਟੋਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗਾਜਿਯੋ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਦਿਆਲੰ ॥ ਰਖੀ ਲਾਜ ਜੋਨੈ ਸਬੈ ਬਿਝੜਵਾਲੰ ॥੧੬॥੩੩੬॥ ਤਵੰ ਕੀਟ ਤੋਲੋ ਤੁਫੰਗੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੇ ਏਕ ਰਾਵੰਤ ਕੇ ਤੱਕਿ ਮਾਰੋ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਝੂਮ ਭੂਮੈ ਕਰਿਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਤਉ ਮਾਰਿ ਬੋਲਿਯੋ ਮਹਾਂ ਮਾਨਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੧੭॥੩੩੭॥ ਤਜਿਯੋ ਤੁਪਕੰ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਨਯੰ ਲੈ ਸੁ ਸੱਬਿਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਣ ਲੈ ਬਾਮ ਪਾਣੰ ਚਲਾਏ ॥ ਲਗੇ ਯਾ ਲਗੇ ਨਾਂ ਕਛੂ ਜਾਨਿ ਪਾਏ ॥੧੮॥੩੩੮॥ ਸੁ ਤਉ ਲਉ ਦਈਵ ਜੁੱਧ ਕੀਨੋ ਉਝਾਰੰ ॥ ਤਿਨੈ ਖੇਦ ਕੈ ਬਾਰਿ ਕੇ ਬੀਚ ਡਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਬੁੰਗੰ ਛੁਟੀ ਬਾਣ ਗੋਲੀ ॥ ਮਨੋ ਸੂਰ ਬੈਠੇ ਭਲੀ ਖੇਲ ਹੋਲੀ ॥੧੯॥੩੩੯॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਭੂਮੰ ਸਰੰ ਸਾਂਗ ਪੇਲੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੰ ॥ ਲੀਯੋ ਜੀਤਿ ਬੈਰੀ ਕੀਯਾ ਆਨ ਡੇਰੰ ॥ ਤੇਉ ਜਾਇ ਪਾਰੰ ਰਹੇ ਬਾਰਿ ਕੇਰੰ ॥੨੦॥੩੪੦॥ ਭਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੁਬਾਰ ਕੇ ਅਰਧ ਜਾਮੰ ॥ ਤਬੈ ਛੋਰਿਗੇ ਬਾਰ ਦੇਵੈ ਦਮਾਮੰ ॥ ਸਬੈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੀ ਉਦਿਯੋ ਦਿਉਸਰਾਣੰ ॥ ਚਲੇ ਬੀਰ ਚਾਲਾਕ ਖੱਗੰ ਖਿਲਾਣੰ ॥੨੧॥੩੪੧॥ ਭੱਜਿਯੋ ਅਲਫਖਾਨੰ ਨ ਖਾਨਾ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਭੱਜੇ ਔਰ ਬੀਰੰ ਨ ਧੀਰੰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਨਦੀ ਪੈ ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਕੀਨੋ ਮੁਕਾਮੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖੇ ਸਬੈ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ॥੨੨॥੩੪੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਇਤ ਹਮ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਸੁਲਹ ਨਮਿਤ ਵੈ ਉਤਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਸੰਧਿ ਇਨੈ ਉਨਕੈ ਸੰਗਿ ਕਈ ॥ ਹੇਤ ਕਥਾ ਪੂਰਨ ਇਤ ਭਈ ॥੨੩॥੩੪੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਆਲਸੂਨ ਕੱਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ਇਹ ਦਿਸਿ ਕੀਯੋ ਪਿਯਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਕਰੇ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਆਨ ॥੨੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਦੋਨ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਨੌਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯॥ ਅਫਜੂ ॥੩੪੪॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਏ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥ ਕੇਤਕਿ ਭਾਜਿ ਸਹਿਰ
 ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੂਖ ਮਰਤ ਫਿਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥੧॥੩੪੫॥ ਤਬ ਲੋ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਆਏ ॥ ਪੂਤ ਆਪਨ
 ਹਮ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਦੂਕ ਘਰੀ ਬੀਤੀ ਨਿਸਿ ਜਬੈ ॥ ਚੜਤ ਕਰੀ ਖਾਨਨ ਮਿਲਿ ਤਬੈ ॥੨॥੩੪੬॥ ਜਬ
 ਦਲ ਪਾਰ ਨਦੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਆਨ ਆਲਮੈ ਹਮੈ ਜਗਾਯੋ ॥ ਸੋਰੁ ਪਰਾ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਜਾਗੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ
 ਸਸਤ੍ਰ ਬੀਰ ਰਿਸ ਪਾਗੇ ॥੩॥੩੪੭॥ ਛੂਟਨ ਲਗੀ ਤੁਫੰਗੈਂ ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਰਿਸਾਨੇ ਸਬ
 ਹੀ ॥ ਕੂਰ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਸੋਰੁ ਸੁਨਾ ਸਰਤਾ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥੪॥੩੪੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥
 ਬੱਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੇ ਬਕਾਰੇ ॥ ਭਏ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨੱਚੇ ਮਰਾਲੰ ॥
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਕਾਲੀ ਗਰੱਜੀ ਕਰਾਲੰ ॥੫॥੩੪੯॥ ਨਦੀਯੰ ਲਖਿਯੋ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੰ ਸਮਾਨੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੀਤ
 ਪਿੰਗੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਇਤੇ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥ ਭਜੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਬਿਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥੬॥੩੫੦॥ **ਨਰਾਜ
 ਛੰਦ** ॥ ਨਿਲੱਜ ਖਾਨ ਭੱਜਿਯੋ ॥ ਕਿਨੀ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜਿਯੋ ॥ ਸੁ ਤਿਆਗ ਖੇਤ ਕੋ ਚਲੇ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ
 ॥੭॥੩੫੧॥ ਚਲੇ ਤੁਰੇ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਕੇ ਨ ਸਸਤ੍ਰ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਨ ਲੈ ਹਥਿਆਰ ਗੱਜਹੀਂ ॥ ਨਿਹਾਰ ਨਾਰਿ
 ਲੱਜਹੀਂ ॥੮॥੩੫੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਰਵਾ ਗਾਂਉ ਉਜਾਰ ਕੈ ਕਰੇ ਮੁਕਾਮ ਭਲਾਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਬਲ ਹਮੈ ਨ ਛੁਇ
 ਸਕੈ ਭਾਜਤ ਭਏ ਨਿਦਾਨ ॥੯॥੩੫੩॥ ਤਵ ਬਲ ਈਹਾਂ ਨ ਪਰ ਸਕੈ ਬਰਵਾ ਹਨਾ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸਾਲਿਨ
 ਰਸ ਜਿਮ ਬਾਨੀਯੋਂ ਰੋਰਨ ਖਾਤ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਾਨਜਾਦੇ ਕੋ ਆਗਮਨ
 ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਉਠਿਜੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦॥ ਅਫਜੁ ॥੩੫੪॥**
ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਗਯੋ ਖਾਨਜਾਦਾ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਭੱਜੰ ॥ ਸਕੈ ਜੁਬਾ ਦੈ ਨਾ ਹਨੇ ਸੂਰ
 ਲੱਜੰ ॥ ਤਹਾ ਠੋਕ ਬਾਹਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਗਰੱਜਿਯੰ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਲੈਕੈ ਸਿਲਾ ਸਾਜ ਸੱਜਿਯੰ ॥੧॥੩੫੫॥ ਕਰਿਯੋ
 ਜੋਰ ਸੈਨੰ ਹੁਸੈਨੀ ਪਯਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੂਟਿ ਕੈ ਲੂਟ ਲੀਨੇ ਅਵਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰਿ ਡੱਢਵਾਲੰ ਕੀਯੋ ਜੀਤਿ ਜੇਰੰ ॥
 ਕਰੇ ਬੰਦਿ ਕੈ ਰਾਜਪੁੱਤ੍ਰਾਨ ਚੇਰੰ ॥੨॥੩੫੬॥ ਪੁਨਰਿ ਦੂਨ ਕੋ ਲੂਟ ਲੀਨੋ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕੋਈ ਸਾਮੁਹੇ ਹੁੈ ਸਕਿਯੋ

ਨ ਗਵਾਰੰ ॥ ਲੀਯੋ ਛੀਨ ਅੰਨੰ ਦਲੰ ਬਾਂਟਿ ਦੀਯੰ ॥ ਮਹਾ ਮੂੜਿਯੰ ਕ੍ਰੁਤਸਤੰ ਕਾਜ ਕੀਯੰ ॥੩॥੩੫੭॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤਤ ਭਏ ਕਰਤ ਉਸੈ ਉਤਪਾਤ ॥ ਗੁਆਲੇਰੀਯਨ ਕੀ ਪਰਤ ਭੀ ਆਨ ਮਿਲਨ
 ਕੀ ਬਾਤ ॥੪॥੩੫੮॥ ਜੋ ਦਿਨ ਦੁਇਕ ਨ ਵੇ ਮਿਲਤ ਤਬ ਆਵਤ ਅਰਗਾਇ ॥ ਕਾਲਿ ਤਿਨੂ ਕੇ ਘਰ ਬਿਖੈ
 ਡਾਰੀ ਕਲਹ ਬਨਾਇ ॥੫॥੩੫੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਗੁਆਲੇਰੀਯਾ ਮਿਲਨ ਕਹੁ ਆਏ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਭੀ ਸੰਗਿ
 ਸਿਧਾਏ ॥ ਚਤੁਰਥ ਆਨ ਮਿਲਤ ਭਏ ਜਾਮੰ ॥ ਫੂਟਿ ਗਈ ਲਖਿ ਨਜਰਿ ਗੁਲਾਮੰ ॥੬॥੩੬੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਜੈਸੇ ਰਵਿ ਕੇ ਤੇਜ ਤੇ ਰੇਤ ਅਧਿਕ ਤਪਤਾਇ ॥ ਰਵਿ ਬਲ ਛੁਦ੍ਰ ਨ ਜਾਨਈ ਆਪਨ ਹੀ ਗਰਬਾਇ
 ॥੭॥੩੬੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਫੂਲ ਗੁਲਾਮ ਜਾਤਿ ਭਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟ ਤਰੇ ਆਨਤ ਭਯੋ ॥
 ਕਹਲੂਰੀਯਾ ਕਟੋਚ ਸੰਗਿ ਲਹਿ ॥ ਜਾਨਾ ਆਨ ਨ ਮੋ ਸਰਿ ਮਹਿ ਮਹਿ ॥੮॥੩੬੨॥ ਤਿਨ ਜੋ ਧਨ ਆਨੋ
 ਬੋ ਸਾਥਾ ॥ ਤੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹੁਸੈਨੀ ਹਾਥਾ ॥ ਦੇਤ ਲੇਤ ਆਪਨ ਕੁਰਰਾਨੇ ॥ ਤੇ ਧਨਿ ਲੈ ਨਿਜਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ
 ॥੯॥੩੬੩॥ ਚੇਰੋ ਤਬੈ ਤੇਜ ਤਨ ਤਯੋ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਲਖਤ ਨ ਭਯੋ ॥ ਛੰਦ ਬੰਦ ਨਹ ਨੈਕੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥
 ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੇ ਤਬਹਿ ਨਗਾਰਾ ॥੧੦॥੩੬੪॥ ਦਾਵ ਘਾਵ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰਾ ॥ ਸਿੰਘਹਿ ਘੇਰਿ ਸਸਾ
 ਕਹੁ ਡਰਾ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਪਹਰਿ ਗਿਰਦ ਤਿਹ ਕੀਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਿਨ ਜਾਨ ਨ ਦੀਯੋ ॥੧੧॥੩੬੫॥ ਖਾਨ
 ਪਾਨ ਬਿਨੁ ਸੂਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਸਾਮ ਕਰਨ ਹਿਤ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਦਾਸ ਨਿਰਖ ਸੰਗਿ ਸੈਨ ਪਠਾਨੀ ॥ ਫੂਲਿ
 ਗਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥੧੨॥੩੬੬॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਅਬ ਹੀ ਕੈ ਦੈਹੂ ॥ ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੈਹੂ ॥
 ਸਿੰਘ ਸੰਗਤੀਯਾ ਤਹਾ ਪਠਾਏ ॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਧਰਮੁ ਦੇ ਲਯਾਏ ॥੧੩॥੩੬੭॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਨ ਉਨ ਕੀ
 ਬਨੀ ॥ ਤਬ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਚਿਤ ਮੋ ਇਹ ਗਨੀ ॥ ਐਸਿ ਘਾਤਿ ਫਿਰਿ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਸਭਹੂੰ ਫੇਰਿ ਸਮੋ ਛਲਿ
 ਜੈਹੈ ॥੧੪॥੩੬੮॥ ਗੋਪਾਲੈ ਸੁ ਅਬੈ ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈਦ ਕੀਜੀਐ ਕੈ ਬਧ ਕੀਜੈ ॥ ਤਨਕ ਭਨਕ ਜਬ ਤਿਨ
 ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜ ਦਲ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਟ ਰਾਈ ॥੧੫॥੩੬੯॥ **ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ** ॥ ਜਬ ਗਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥ ਕੁੱਪਿਯੋ
 ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਹਿੰਮਤ ਹੁਸੈਨ ॥ ਜੁੰਮੈ ਲੁਝੈਨ ॥੧੬॥੩੭੦॥ ਕਰਿਕੈ ਗੁਮਾਨ ॥ ਜੁੰਮੈ ਜੁਆਨ ॥ ਬੱਜੇ ਤਬੱਲ ॥

ਦੁੰਦਭਿ ਦਬੱਲ ॥੧੭॥੩੭੧॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਨਚੇ ਕਿੱਕਾਣ ॥ ਬਾਹੈ ਤੜਾਕ ॥ ਉਠੈਂ ਕੜਾਕ ॥੧੮॥੩੭੨॥
 ਬੱਜੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਗੱਜੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਛੁੱਟੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਲਿੱਟੈਂ ਜੁਆਨ ॥੧੯॥੩੭੩॥ ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਕੈਬਰ ਕੜਾਕ ॥
 ਸੈਹਥੀ ਸੜਾਕ ॥ ਛੌਹੀ ਛੜਾਕ ॥੨੦॥੩੭੪॥ ਗੱਜੇ ਸੁਬੀਰ ॥ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥ ਬਿਚਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਜੈਸੇ ਪਿਲੰਗ
 ॥੨੧॥੩੭੫॥ ਹੁੱਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੱਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਬਾਹੈਂ ਤੜਾਕ ॥ ਝੱਲੈਂ ਝੜਾਕ ॥੨੨॥੩੭੬॥ ਜੁੱਝੇ
 ਨਿਹੰਗ ॥ ਲਿੱਟੇ ਮਲੰਗ ॥ ਖੁੱਲੇ ਕਿਸਾਰ ॥ ਜਨੁ ਜਟਾਂ ਧਾਰ ॥੨੩॥੩੭੭॥ ਸਜੇ ਰਸਿੰਦ੍ਰ ॥ ਗੱਜੇ ਗਸਿੰਦ੍ਰ ॥
 ਉੱਤਰੇ ਖਾਨ ॥ ਲੈ ਲੈ ਕਮਾਨ ॥੨੪॥੩੭੮॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਕੁਪਿਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸੱਜਿ ਮਰਾਲੰ ਬਾਂਹ ਬਿਸਾਲੰ
 ਧਰਿ ਢਾਲੰ ॥ ਧਾਏ ਸਭ ਸੂਰੰ ਰੂਪ ਕਰੂਰੰ ਚਮਕਤ ਨੂਰੰ ਮੁਖਿ ਲਾਲੰ ॥ ਲੈ ਲੈ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ਬਾਣ ਕਮਾਣੰ
 ਸੱਜੇ ਜੁਆਨੰ ਤਨ ਤੱਤੰ ॥ ਰਣਿ ਰੰਗ ਕਲੋਲੰ ਮਾਰ ਹੀ ਬੋਲੰ ਜਨੁ ਗਜ ਡੋਲੰ ਬਨ ਮੱਤੰ ॥੨੫॥੩੭੯॥
ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪੀਯੰ ਕਾਂਗੜੇਸੰ ਕਟੋਚੰ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਨੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸੋਚੰ ॥ ਉਤੇ ਉੱਠੀਯੰ ਖਾਨ ਖੇਤੰ
 ਖਤੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿਹਚਰੇ ਮਾਂਸ ਹੇਤੰ ਪਿਲੰਗੰ ॥੨੬॥੩੮੦॥ ਬਜੀ ਭੇਰ ਭੁੰਕਾਰ ਤੀਰੰ ਤੜੱਕੇ ॥ ਮਿਲੇ ਹੱਥਿ ਬੱਥੰ
 ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਬਜੇ ਜੰਗ ਨੀਸਾਣ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੭॥੩੮੧॥ ਉਠੈਂ
 ਟੋਪ ਟੂਕੰ ਗੁਰਜੈ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰੁਲੇ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥ ਪਰੈਂ ਕੱਤੀਯੰ ਘਾਤ ਨਿਰਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ
 ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੨੮॥੩੮੨॥ ਬਹੀ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਨਿਰ ਘਾਤ ਬਾਣੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ
 ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥ ਬਹੇਂ ਜਾਹਿੰ ਖਾਲੀ ਫਿਰੈਂ ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥੨੯॥੩੮੩॥ ਜੁਟੇ
 ਆਪ ਮੈ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗਜ ਜੁੱਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥ ਕਿਧੋ ਸਿੰਘ ਸੌਂ ਸਾਰਦੂਲੰ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਸੀ
 ਭਾਂਤਿ ਕਿਰਪਾਲ ਗੋਪਾਲ ਜੁੱਝੇ ॥੩੦॥੩੮੪॥ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੀਰੰ ॥ ਸਹੇ ਦੇਹ ਆਪੰ ਭਲੀ
 ਭਾਂਤਿ ਤੀਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬਿੰਦੰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਕੈ ਦੇਵ ਲੋਕੰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੧॥੩੮੫॥ ਹਠਿਯੋ
 ਹਿੰਮਤੰ ਕਿੰਮਤੰ ਲੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥ ਲਏ ਗੁਰਜ ਚੱਲੰ ਸੁ ਜਲਾਲ ਖਾਨੰ ॥ ਹਠੇ ਸੂਰਮਾ ਮੱਤ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ
 ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੩੨॥੩੮੬॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਜਸੰਵਾਲ ਧਾਏ ॥ ਤੁਰੰਗੀ ਨਚਾਏ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰਿ

ਹੁਸੈਨੀ ॥ ਹਨਿਯੋ ਸਾਂਗ ਪੈਨੀ ॥੩੩॥੩੮੭॥ ਤਿਨੂ ਬਾਣ ਬਾਹੇ ॥ ਬਡੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ਜਿਸੈ ਅੰਗਿ ਲਾਗਿਯੋ ॥
 ਤਿਸੈ ਪ੍ਰਾਣ ਤਿਆਗਿਯੋ ॥੩੪॥੩੮੮॥ ਜਬੈ ਘਾਵ ਲਾਗਿਯੋ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਜਾਗਿਯੋ ॥ ਸੰਭਾਰੀ ਕਮਾਣੰ ॥ ਹਣੇ
 ਬੀਰ ਬਾਣੰ ॥੩੫॥੩੮੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਨਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈਂ ॥ ਦੋਊ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ
 ॥੩੬॥੩੯੦॥ ਰਿਸੇ ਖਾਨ ਜਾਦੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮਦ ਮਾਦੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬਾਣ ਬਰਖੇ ॥ ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥੩੭॥੩੯੧॥
 ਕਰੈਂ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਸੁ ਸਾਂਗੀ ਸਮ੍ਰਾਲੰ ॥ ਕਰੈਂ ਤਉਨ ਠਾਮੰ ॥੩੮॥੩੯੨॥ ਬਲੀ ਬੀਰ
 ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁੰਹ ਸਸਤ੍ਰ ਜੁੱਝੇ ॥ ਲਗੈਂ ਧੀਰ ਧੱਕੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਝਨੱਕੈ ॥੩੯॥੩੯੩॥ ਕੜੱਕੈਂ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝਣੱਕੇ
 ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਕੜੱਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਝਣੱਕਾਰ ਉਠੈਂ ॥੪੦॥੩੯੪॥ ਹਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੈਂ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਕਰੈਂ
 ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੪੧॥੩੯੫॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥ ਉਭੇ ਖੇਤ ਪਾਲੰ ॥ ਬਕੇ
 ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੪੨॥੩੯੬॥ **ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ** ॥ ਤਹ ਹੜਹੜਾਇ ਹੱਸੇ ਮਸਾਣ ॥ ਲਿੱਟੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰਿ ਛੁੱਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥
 ਜੁੱਟੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਹ ਕੜਕ ਜੰਗ ॥ ਛੁੱਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬੁਠੇ ਖਤੰਗ ॥੪੩॥੩੯੭॥ ਡਾਕਨ ਡਹੱਕਿ ਚਾਵਡ ਚਿਕਾਰ ॥
 ਕਾਕੰ ਕਹੱਕਿ ਬੱਜੇਂ ਦੁਧਾਰ ॥ ਖੇਲੰ ਖੜੱਕਿ ਤੁਪਕਿ ਤੜਾਕਿ ॥ ਸੈਬੰ ਸੜੱਕ ਧੱਕੰ ਧਹਾਕਿ ॥੪੪॥੩੯੮॥
ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾ ਆਪ ਕੀਨੋ ਹੁਸੈਨੀ ਉਤਾਰੰ ॥ ਸਭੂ ਹਾਬ ਬਾਣੰ ਕਮਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਰੁਪੇ ਖਾਨ ਖੂਨੀ ਕਰੈਂ
 ਲਾਗ ਜੁੱਧੰ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ਭਰੇ ਸੂਰ ਕੂਧੰ ॥੪੫॥੩੯੯॥ ਜਗਿਯੋ ਜੰਗ ਜਾਲਮ ਸੁ ਜੋਧੰ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਹੇ
 ਬਾਣ ਬਾਂਕੇ ਬਰੱਛੀ ਦੁਧਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ਮਹਾ ਧੀਰ ਬੰਕੇ ॥ ਧਕਾ ਧੱਕਿ ਸੈਬੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਝਨੱਕੇ
 ॥੪੬॥੪੦੦॥ ਭਏ ਢੋਲ ਢੰਕਾਰ ਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਉਠੈਂ ਬਾਹੁ ਆਘਾਤ ਗੱਜੈਂ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨੱਦ ਨੀਸਾਨ
 ਬਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੪੭॥੪੦੧॥ ਟਕਾ ਟਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ
 ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੰਕੈ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲਯੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਨਚੀ ਡਾਕਿਣੀ ਜੋਗਣੀ ਉਰਧ ਹੇਤੰ
 ॥੪੮॥੪੦੨॥ ਛੁੱਟੀ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਜਾਗੇ ॥ ਡਗਿਯੋ ਧਿਆਨ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਭਾਗੇ ॥ ਹਸੇ ਕਿੰਨਰੰ
 ਜੱਛ ਬਿੰਦਿਆ ਧਰੇਯੰ ॥ ਨਚੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਚਾਰਣੇਯੰ ॥੪੯॥੪੦੩॥ ਪਰਿਓ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ਸੁ ਸੈਨਾ ਪਰਾਨੀ ॥

ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਮੰਡਿਓ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ॥ ਉਤੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸੁ ਬੀਰੰ ਜਸ੍ਹਾਰੰ ॥ ਸਬੈ ਬਿਉਂਤ ਡਾਰੇ ਬਗਾ ਸੇ
 ਅਸ੍ਹਾਰੰ ॥੫੦॥੪੦੪॥ ਤਹਾਂ ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਰਹਿਯੋ ਏਕ ਠਾਢੰ ॥ ਮਨੋ ਜੁੱਧ ਖੰਭੰ ਰਣੰ ਭੂਮ ਗਾਡੰ ॥ ਜਿਸੈ ਕੋਪ
 ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਬਾਣਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਛੇਦ ਕੈ ਪੈਲ ਪਾਰੇ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥੫੧॥੪੦੫॥ ਸਹੇ ਬਾਣ ਸੂਰੰ ਸਭੈ ਆਣ
 ਢੂਕੈ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੈ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੌਂ ਅਸਤ੍ਰ ਅਉ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਿਸਤ ਕੇ
 ਖਾਂ ਹੁਸੈਨੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥੫੨॥੪੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਹੁਸੈਨੀ ਜੁੱਝਿਯੋ ਭਯੋ ਸੂਰ ਮਨ ਰੋਸੁ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਅਵਰੈ
 ਸਬੈ ਉਠਿਯੋ ਕਟੋਚਨ ਜੋਸੁ ॥੫੩॥੪੦੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੋਪਿ ਕਟੋਚਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਹਿੰਮਤਿ ਕਿੰਮਤਿ
 ਸਹਿਤ ਰਿਸਾਏ ॥ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਤਬ ਕੀਯਾ ਉਠਾਨਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ ਪਖਰੀਯਾ ਜੁਆਨਾ ॥੫੪॥੪੦੮॥
 ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕਟੋਚ ਕੋਪੀਯੰ ॥ ਸੰਭਾਰ ਪਾਵ ਰੋਪੀਯੰ ॥ ਸਰੱਕ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰਹੀ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਉਚਾਰਹੀ
 ॥੫੫॥੪੦੯॥ ਚੰਦੇਲ ਚੌਪੀਯੰ ਤਬੈ ॥ ਰਿਸਾਤ ਧਾਤ ਭੇ ਸਬੈ ॥ ਜਿਤੇ ਗਏ ਸੁ ਮਾਰੀਯੰ ॥ ਬਚੇ ਤਿਤੇ ਸਿਧਾਰੀਯੰ
 ॥੫੬॥੪੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਤ ਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਜੁਝੈ ਸੰਗਤ ਰਾਇ ॥ ਦਰਸੋ ਸੁਨਿ ਜੁਝੈ ਤਿਨੈ ਬਹੁਰ
 ਜੁਝਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੫੭॥੪੧੧॥ ਹਿੰਮਤ ਹੂੰ ਉਤਰਿਯੋ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੰਝਾਰ ॥ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨਿ ਘਾਇ
 ਸਹਿ ਕੇਤਨਿ ਕੇ ਤਨਿ ਝਾਰ ॥੫੮॥੪੧੨॥ ਬਾਜ ਤਹਾਂ ਜੁਝਤ ਭਯੋ ਹਿੰਮਤ ਗਯੋ ਪਰਾਇ ॥ ਲੋਥ ਕ੍ਰਿਪਾਲਹਿ
 ਕੀ ਨਮਿਤ ਕੋਪਿ ਪਰੇ ਅਰ ਰਾਇ ॥੫੯॥੪੧੩॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੈ ॥ ਸਮੁਹਿ ਸਾਰ ਜੁਝੈ ॥
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਰਾਮ ਗਾਜੀ ॥ ਲਰਿਯੋ ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥੬੦॥੪੧੪॥ ਮਹਾਂ ਸੈਨ ਗਾਹੈ ॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਹੈ ॥ ਘਨਿਯੋ ਕਾਲ
 ਕੈ ਕੈ ॥ ਚਲੈ ਜਸ ਲੈ ਕੈ ॥੬੧॥੪੧੫॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰ ਬਿਖਾਦੰ ॥ ਬਜੇ ਡੋਰ ਡੱਢੰ ॥ ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ
 ਕੱਢੰ ॥੬੨॥੪੧੬॥ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਜੁਝੈ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੰ ॥ ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਹੰਕੰ ॥੬੩॥੪੧੭॥
 ਮੁਖੰ ਮਾਰਿ ਬੋਲੈ ॥ ਰਣੰ ਭੂਮਿ ਡੋਲੈ ॥ ਹਥਿਆਰੰ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਉਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈ ॥੬੪॥੪੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਣ
 ਜੁਝਤ ਕਿਰਪਾਲ ਕੇ ਨਾਚਤ ਭਯੋ ਗੁਪਾਲ ॥ ਸੈਨ ਸਬੈ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈ ਭਾਜਤ ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥੬੫॥੪੧੯॥
 ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕੇ ਹਿੰਮਤ ਰਣ ਜੁਝੰਤ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜੋਧਾ ਸਬੈ ਜਿਮ ਦੇ ਮੁਕਟ ਮਹੰਤ ॥੬੬॥੪੨੦॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਆਪਨੇ ਸੂਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹਿੰਮਤ ਕੱਹ ਲਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਗੋਪਾਲ ਸਿਉ ਕਹਾ ॥੬੭॥੪੨੧॥ ਜਿਨ ਹਿੰਮਤ ਅਸ ਕਲਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਜੁ ਹਾਥ ਵਹ ਆਯੋ ॥ ਜਬ ਗੁਪਾਲ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਮਾਰਿ ਦੀਯੋ ਜੀਅਤ ਨ ਉਠਾਵਾ ॥੬੮॥੪੨੨॥ ਜੀਤ ਭਈ ਰਨ ਭਯੋ ਉਝਾਰਾ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕਰਿ ਸਭ ਘਰੋਂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਰਾਖਿ ਲੀਯੋ ਹਮ ਕੋ ਜਗਰਾਈ ॥ ਲੋਹ ਘਟਾ ਅਨਤੈ ਬਰਸਾਈ ॥੬੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਹੁਸੈਨੀ ਬਧਹ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹਿੰਮਤ ਸੰਗਤੀਆ ਬਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਗਿਆਰਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥ ਅਫਜੂ ॥੪੨੩॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤੁਰਕਨ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ਰਿਸਤਨ ਖਾਨ ਦਿਲਾਵਰ ਤਏ ॥ ਇਤੈ ਸਊਰ ਪਠਾਵਤ ਭਏ ॥੧॥੪੨੪॥ ਉਤੈ ਪਠਿਓ ਉਨ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਤਿੱਹ ਭਲਾਨ ਤੇ ਖੇਦ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਇਤ ਗਜਸਿੰਘ ਪੰਮਾ ਦਲ ਜੋਰਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਉਪਰ ਭੋਰਾ ॥੨॥੪੨੫॥ ਉਤੈ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਆਡਾ ॥ ਜਿਮ ਰਨ ਖੰਭ ਭੂਮਿ ਰਨਿ ਗਾਡਾ ॥ ਗਾਡਾ ਚਲੈ ਨ ਹਾਡਾ ਚਲਿਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਸੇਲ ਸਮਰ ਮੋ ਝਲਿ ਹੈ ॥੩॥੪੨੬॥ ਬਾਟ ਚੜੈ ਦਲ ਦੋਉ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਉਤੈ ਚੰਦੇਲ ਇਤੈ ਜਸਵਾਰਾ ॥ ਮੰਡਿਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੋ ਜੁੱਧਾ ॥ ਉਪਜਿਯੋ ਸਮਰ ਸੂਰ ਮਨ ਕੁੱਧਾ ॥੪॥੪੨੭॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਦੋਉ ਦਿਸ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਇਤੈ ਚੰਦੇਲ ਉਤੈ ਜਸ ਵਾਰੇ ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਭਭਕਾਰਾ ॥੫॥੪੨੮॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਧੁਣੈ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਵੰ ॥ ਚੜੇ ਚਿੱਤ ਚਾਵੰ ॥੬॥੪੨੯॥ ਨ੍ਰਿਭੈ ਬਾਜ ਡਾਰੈ ॥ ਪਰੱਘੈ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ਕਰੇ ਤੇਗ ਘਾਯੰ ॥ ਚੜੇ ਚਿੱਤ ਚਾਯੰ ॥੭॥੪੩੦॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਨ ਸੰਕਾ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਰੁਲੈਂ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸੁਰਗਾ ਇੱਛੰ ॥੮॥੪੩੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨੈਕ ਨ ਰਨ ਤੇ ਮੁਰਿ ਚਲੇ ਕਰੈਂ ਨਿਡਰ ਹੂ ਘਾਇ ॥ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੈਂ ਪਵੰਗ ਤੇ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ॥੯॥੪੩੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੁਝੇ ਚੰਦ ਨਗਾਇਨ ਨਾਮਾ ॥ ਤਬ ਜੁਝਾਰ ਏਕਲ ਹੀ ਧਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲਯੋ ॥੧੦॥੪੩੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਸਿਯੋ ਕਟਕ ਮੈ ਝਟਕ ਦੈ ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁਭਟਨ ਬਡੇ ਬਾਹਤਿ ਭਯੋ ਹਬਿਯਾਰ

॥੧੧॥੪੩੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਘਨੇ ਘਰਨ ਕੇ ਗਾਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕਰਿ ਹਥਿਯਾਰਾ ॥ ਚੁਨਿ
 ਚੁਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਮਾਰੇ ॥ ਅੰਤਿ ਦੇਵਪੁਰ ਆਪ ਪਧਾਰੇ ॥੧੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਜੁਝਾਰ**
ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਦ੍ਰਾਦਸਮੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨॥ ਅਫਜੂ ॥੪੩੫॥
ਸਹਜਾਦੇ ਕੇ ਆਗਮਨ ਮਦ੍ਰ ਦੇਸ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਧ ਭਯੋ ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਆਨ ਬਸੇ ਤਬ ਧਾਮ
 ਲੁਝਾਰਾ ॥ ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਸਾਵਾ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਕੇ ਪੂਤ ਪਠਾਵਾ ॥੧॥੪੩੬॥ ਤਿੱਹ ਆਵਤ
 ਸਭ ਲੋਕ ਡਰਾਨੇ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਗਿਰ ਹੇਰ ਲੁਕਾਨੇ ॥ ਹਮਹੂੰ ਲੋਗਨ ਅਧਿਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕੇ ਮਰਮ
 ਨ ਪਾਯੋ ॥੨॥੪੩੭॥ ਕਿਤਕ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਗਿਰਵਰ ਜੱਹ ਭਾਰੇ ॥ ਚਿਤ ਮੂਜੀਯਨ
 ਕੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥ ਤਿਨੈ ਉਬਾਰ ਨ ਅਪਨਾ ਜਾਨਾ ॥੩॥੪੩੮॥ ਤਬ ਅਉਰੰਗ ਜੀਅ ਮਾਂਝ ਰਿਸਾਏ ॥
 ਏਕ ਅਹਦੀਆ ਈਹਾਂ ਪਠਾਏ ॥ ਹਮ ਤੇ ਭਾਜਿ ਬਿਮੁਖ ਜੇ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਧਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਏ
 ॥੪॥੪੩੯॥ ਜੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਤੇ ਮੁਖ ਫਿਰ ਹੈ ॥ ਈਹਾਂ ਉਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਗਿਰ ਗਿਰਿ ਹੈ ॥ ਇਹਾਂ ਉਪਹਾਸ
 ਨ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥ ਸਭ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਹੇ ਨਿਰਾਸਾ ॥੫॥੪੪੦॥ ਦੁਖ ਭੂਖ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹੈ ਲਾਰੀ ॥ ਸੰਤ
 ਸੇਵ ਤੇ ਜੋ ਹੈ ਤਿਆਗੀ ॥ ਜਗਤ ਬਿਖੈ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਸਰਹੀ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਪਰਹੀ
 ॥੬॥੪੪੧॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਦਾ ਜਗਤ ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹਿ ਕੁੰਡ ਨਰਕ ਕੀ ਬਾਸਾ ॥ ਗੁਰ ਪਗ ਤੇ ਜੇ ਬੇਮੁਖ
 ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਈਹਾਂ ਉਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ ॥੭॥੪੪੨॥ ਪੁਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕੇ ਨਹੀ ਫਰੈ ॥ ਦੁਖ ਦੈ ਮਾਤ
 ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਰੈ ॥ ਗੁਰ ਦੋਖੀ ਸਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤ ਪਾਵੈ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ ਡਾਰੇ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥੮॥੪੪੩॥ ਬਾਬੇ ਕੇ
 ਬਾਬਰ ਕੇ ਦੋਊ ॥ ਆਪ ਕਰੇ ਪਰਮੇਸਰ ਸੋਊ ॥ ਦੀਨ ਸਾਹ ਇਨ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਦੁਨੀ ਪਤਿ ਉਨ ਕੋ ਅਨੁਮਾਨੋ
 ॥੯॥੪੪੪॥ ਜੋ ਬਾਬੇ ਕੇ ਦਾਮ ਨ ਦੈਹੈ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਗਹਿ ਬਾਬਰ ਕੇ ਲੈਹੈ ॥ ਦੈ ਦੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬਡੀ
 ਸਜਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਲੈਹੈ ਗ੍ਰਹਿ ਲੂਟਿ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥੪੪੫॥ ਜਬ ਹੂੰ ਹੈ ਬੇਮੁਖ ਬਿਨਾ ਧਨ ॥ ਤਬਿ ਚੜਿ
 ਹੈ ਸਿੱਖਨ ਕਹ ਮਾਂਗਨ ॥ ਜੇ ਜੇ ਸਿੱਖ ਤਿਨੈ ਧਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਲੂਟਿ ਮਲੇਛ ਤਿਨੂੰ ਕੋ ਲੈ ਹੈ ॥੧੧॥੪੪੬॥

ਜਬ ਹੁਇ ਹੈ ਤਿਨ ਦਰਬ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਤਬ ਧਰਿ ਹੈ ਨਿਜਿ ਗੁਰ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਜਬ ਤੇ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਕੋ ਐ
 ਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕੋ ਗੁਰ ਮੁਖ ਨ ਲਗੈ ਹੈ ॥੧੨॥੪੪੭॥ ਬਿਦਾ ਬਿਨਾ ਜੈਹੈਂ ਤਬ ਧਾਮੰ ॥ ਸਰਿਹੈ ਕੋਈ
 ਨ ਤਿਨ ਕੋ ਕਾਮੰ ॥ ਗੁਰ ਦਰ ਢੋਈ ਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪੁਰ ਵਾਸਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਠਉਰ ਤੇ ਰਹੇ ਨਿਰਾਸਾ ॥੧੩॥੪੪੮॥ ਜੇ
 ਜੇ ਗੁਰ ਚਰਨਨ ਰਤ ਹੂੈ ਹੈ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕਸਟਿ ਨ ਦੇਖਨ ਪੈਹੈ ॥ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਤਿਨ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਮਾਹੀ ॥ ਪਾਪ
 ਤਾਪ ਛੈ ਸਕੈ ਨ ਛਾਹੀ ॥੧੪॥੪੪੯॥ ਤਿੱਹ ਮਲੇਛ ਛੈ ਹੈ ਨਹੀ ਛਾਹਾਂ ॥ ਅਸਟ ਸਿੱਧਿ ਹੂੈ ਹੈ ਘਰਿ ਮਾਹਾਂ ॥
 ਹਾਸ ਕਰਤ ਜੋ ਉੱਦਮ ਉਠੈ ਹੈ ॥ ਨਵੇ ਨਿਧਿ ਤਿਨ ਕੇ ਘਰਿ ਐਹੈ ॥੧੫॥੪੫੦॥ ਮਿਰਜਾਬੇਗ ਹੁਤੇ ਤਿਹ
 ਨਾਮੰ ॥ ਜਿਨ ਢਾਹੇ ਬੇਮੁਖਨ ਕੇ ਧਾਮੰ ॥ ਸਬ ਸਨਮੁਖ ਗੁਰ ਆਪ ਬਚਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਏ
 ॥੧੬॥੪੫੧॥ ਉਤ ਅਉਰੰਗ ਜੀਯ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਚਾਰ ਅਹਦੀਯਨ ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੇ ਬੇਮੁਖ
 ਤਾਂਤੇ ਬਚਿ ਆਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਪੁਨਿ ਇਨੈ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭॥੪੫੨॥ ਜੇ ਤਜਿ ਭੱਜੇ ਹੁਤੇ ਗੁਰ ਆਨਾ ॥
 ਤਿਨ ਪੁਨਿ ਗੁਰੂ ਅਹਦੀਅਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਮੂੜ ਡਾਰ ਤਿਨ ਸੀਸ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਪਾਹੁਰਿ ਜਾਨਿ ਗਿ੍ਹਹਿ ਲੈ ਆਏ
 ॥੧੮॥੪੫੩॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਜ ਹੁਤੇ ਬਿਨੁ ਆਇਸੁ ॥ ਕਹੋ ਅਹਦੀਅਹਿ ਕਿਨੈ ਬਤਾਇਸੁ ॥ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਿ ਕਰਿ
 ਸਹਰਿ ਫਿਰਾਏ ॥ ਕਾਰ ਭੇਟ ਜਨੁ ਲੈਨ ਸਿਧਾਏ ॥੧੯॥੪੫੪॥ ਪਾਛੈ ਲਾਗਿ ਲਰਿਕਵਾ ਚਲੇ ॥ ਜਾਨੁਕ
 ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਹੈ ਭਲੇ ॥ ਛਿਕੇ ਤੋਬਰਾ ਬਦਨ ਚੜਾਏ ॥ ਜਨੁ ਗਿ੍ਹ ਖਾਨ ਮਲੀਦਾ ਆਏ ॥੨੦॥੪੫੫॥
 ਮਸਤਕ ਸੁਭੇ ਪਨਹੀਯਨ ਘਾਇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਟੀਕਾ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥ ਸੀਸ ਈਟ ਕੇ ਘਾਇ ਕਰੇਹੀ ॥ ਜਨੁ
 ਤਿਨੁ ਭੇਟ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਹੀ ॥੨੧॥੪੫੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਬਹੂੰ ਰਣ ਜੁੱਝਿਯੋ ਨਹੀ ਕਛੁ ਦੈ ਜਸੁ ਨਹੀ ਲੀਨ ॥
 ਗਾਂਵ ਬਸਤ ਜਾਨਿਯੋ ਨਹੀ ਜਮ ਸੋ ਕਿਨ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥੨੨॥੪੫੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨੋ ਭਯੋ
 ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਸਭ ਸੰਤਨ ਮਿਲਿ ਲਖਿਓ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੰਤਨ ਕਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪ ਹਾਬ ਦੈ ਨਾਬਿ
 ਬਚਾਯੋ ॥੨੩॥੪੫੮॥ **ਚਾਰਣੀ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਿਸਨੋ ਸਾਜਨ ਰਾਖਸੀ ਦੁਸਮਨ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਛੈ ਨ ਸਕੈ
 ਤਿਹ ਛਾਹਿ ਕੋ ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਗਵਾਰ ॥੨੪॥੪੫੯॥ ਜੇ ਸਾਧੂ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਣ ਬਿਚਾਰ ॥

ਦੰਤਿ ਜੀਭ ਜਿਮ ਰਾਖਿ ਹੈ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਸੰਘਾਰਿ ॥੨੫॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਾਹਜਾਦੇ ਵ ਅਹਦੀ
ਆਗਮਨ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਤ੍ਰੈਦਸਮੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥ ਅਫਜੂ ॥੪੬੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥ ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੈ ਦੋਖੀ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਅਦਭੁਤਿ ਗਤਿ ਭਗਤਨ
ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥੧॥੪੬੧॥ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਸਭ ਕੰਟਕ ਕੰਟਕ
ਜਿਮ ਘਾਏ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੁਰਿ ਕਰੀ ਸਹਾਇ ॥ ਆਪ ਹਾਥੁ ਦੈ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥੨॥੪੬੨॥ ਅਬ ਜੋ ਜੋ
ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਰੋ ਤੁਮੈ ਅਰਦਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਛ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਤਵ ਦਾਸ ਉਚਾਰਤ
ਜੈ ਹੈ ॥੩॥੪੬੩॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਚਾਹਤ ਤਿਨ ਕੋ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ
ਪੂਰਬਲੇ ਹੇਰੇ ॥ ਕਹਿਹੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਤੇਰੇ ॥੪॥੪੬੪॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਹੈ ਪਿਤਾ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦੇਬਿ ਕਾਲਕਾ
ਮਾਤ ਹਮਾਰਾ ॥ ਮਨੂਆ ਗੁਰ ਮੁਰਿ ਮਨਸਾ ਮਾਈ ॥ ਜਿਨਿ ਮੋ ਕੋ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪੜਾਈ ॥੫॥੪੬੫॥ ਜਬ
ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਗੁਰ ਮਨੂਆ ਕਹ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਲਹੇ ॥ ਤੇ ਤੇ
ਅਬ ਚਹੀਅਤ ਹੈ ਕਹੇ ॥੬॥੪੬੬॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕਰੁਣਾ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਦਯਾ ਰਸ ਢਰੇ ॥
ਜੋ ਜੋ ਜਨਮੁ ਪੂਰਬਲੇ ਭਯੋ ॥ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਸਿਮਰਣ ਕਰ ਦਯੋ ॥੭॥੪੬੭॥ ਮੋ ਕੋ ਇਤੀ ਹੁਤੀ ਕਹ ਸੁੱਧੰ ॥
ਜਸ ਪ੍ਰਭ ਦਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬੁੱਧੰ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਤਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਹਮ ਕੋ ਸਬ ਕਾਲਾ
॥੮॥੪੬੮॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਰੱਛਾ ਸਭ ਕਾਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਸਰਬਦਾ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਢੀਠ ਭਯੋ ਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਲਖਾਈ ॥ ਐਡੋ ਫਿਰੋ ਸਭਨ ਭਯੋ ਰਾਈ ॥੯॥੪੬੯॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਜਨਮਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਤਿਮ
ਤਿਮ ਕਹੇ ਗਿਰੰਥ ਬਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਜੁਗ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਹਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਦੇਬਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਕਹਾ
॥੧੦॥੪੭੦॥ ਪਹਿਲੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਤੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛੇਰਿ ਕਥਾ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ
ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਬ ਚਾਹਤ ਫਿਰਿ ਕਰੋ ਬਡਾਈ ॥੧੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੀ ਬੇਨਤੀ
ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਚੌਦਸਮੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥ ਅਫਜੂ ॥੪੭੧॥ (੩)

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ॥

ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਆਦਿ ਅਪਾਰ ਅਲੇਖ ਅਨੰਤ ਅਕਾਲ ਅਭੇਖ ਅਲੱਖ ਅਨਾਸਾ ॥ ਕੈ ਸਿਵ ਸਕਤਿ ਦਏ ਸ੍ਰੁਤਿ ਚਾਰ ਰਜੋ
ਤਮ ਸੱਤ ਤਿਹੁ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥ ਦਿਉਸ ਨਿਸਾ ਸਸਿ ਸੂਰ ਕੈ ਦੀਪ ਸੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਰਚੀ ਪੰਚ ਤੱਤ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਬੈਰ ਬਢਾਇ
ਲਰਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਆਪਹ ਦੇਖਤ ਬੈਠ ਤਮਾਸਾ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੋ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਿ
ਹੋਇ ॥ ਰਚੇ ਚੰਡਕਾ ਕੀ ਕਥਾ ਬਾਣੀ ਸੁਭ ਸਭ ਹੋਇ ॥੨॥ ਜੋਤ ਜਗਮਗੈ ਜਗਤਿ ਮੈ ਚੰਡ ਚਮੁੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥
ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਦੰਡਨਿ ਅਸੁਰ ਮੰਡਨ ਭੁਇ ਨਵ ਖੰਡ ॥੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਤਾਰਨ ਲੋਕ ਉਧਾਰਨ ਭੂਮਹਿ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ
ਚੰਡਿ ਤੁਹੀ ਹੈ ॥ ਕਾਰਨ ਈਸ ਕਲਾ ਕਮਲਾ ਹਰਿ ਅਦ੍ਰੁਸੁਤਾ ਜਹ ਦੇਖੋ ਉਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਮਸਤਾ ਮਮਤਾ ਨਮਤਾ
ਕਵਿਤਾ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਗੁਹੀ ਹੈ ॥ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕੰਚਨ ਲੋਹ ਜਗਤ੍ਰ ਮੈ ਪਾਰਸ ਮੂਰਤਿ ਜਾਹਿ ਛੁਹੀ ਹੈ ॥੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰਨ ਸਭ ਭੈ ਹਰਨ ਨਾਮ ਚੰਡਿਕਾ ਜਾਸ ॥ ਰਚੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤੁਅ ਕਰੋ ਸਬੱਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ
॥੫॥ **ਪੁਨਹਾ** ॥ ਆਇਸ ਅਬ ਜੋ ਹੋਇ ਗ੍ਰੰਥ ਤਉ ਮੈਂ ਰਚੋ ॥ ਰਤਨ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰ ਬਚਨ ਚੀਨ ਤਾ ਮੈਂ ਗਚੋ ॥
ਭਾਖਾ ਸੁਭ ਸਭ ਕਰ ਹੋ ਧਰਿ ਹੋ ਕ੍ਰਿਤ ਮੈ ॥ ਅਦਭੁਤ ਕਥਾ ਅਪਾਰ ਸਮਝ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ॥੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥
ਤ੍ਰਾਸ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਹੁਇ ਕੈ ਉਦਾਸ ਅਵਾਸ ਕੋ ਤਿਆਗਿ ਬਸਿਓ ਬਨ ਰਾਈ ॥ ਨਾਮ ਸੁਰੱਥ ਮੁਨੀਸਰ ਬੇਖ ਸਮੇਤ
ਸਮਾਦਿ ਸਮਾਧਿ ਲਗਾਈ ॥ ਚੰਡ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਕਰ ਕੋਪ ਭਈ ਸੁਰ ਰੱਛਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਈ ॥ ਬੁਝਹੁ ਜਾਇ ਤਿਨੈ
ਤੁਮ ਸਾਧ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥੭॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ **ਮੁਨੀਸਰੋ ਵਾਚ** ॥ ਹਰਿ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸਜ
ਸੈਨ ਤਹਾ ॥ ਜਲ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਹਾ ॥ ਭਯੋ ਨਾਭਿ ਸਰੋਜ ਤੇ ਬਿਸੁਕਰਤਾ ॥ ਸੂਤ ਮੈਲ ਤੇ ਦੈਤ
ਰਚੇ ਜੁਗਤਾ ॥੮॥ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਨਾਮ ਧਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥ ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਭਏ ਜਿਨਕੇ ॥ ਤਿਨ ਦੇਖ ਲੁਕੇਸ

ਡਰਿਓ ਹੀਅ ਮੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਕੋ ਧਿਆਨੁ ਧਰਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛੁਟੀ ਚੰਡਿ ਜਾਗੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਿਓ
ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜੁ ॥ ਦੈਤ ਸਭੈ ਘਟਿ ਜਾਹਿ ਜਿਉ ਬਢੈ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜੁ ॥੧੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵੰਤਿ
ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਅਤਿ ਦੈਤ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਸਾਲ ਭਏ ਤਿਨ ਪੰਚ ਹਜਾਰ ਦੁਹੂੰ ਲਰਤੇ ਨਹਿ ਬਾਂਹ ਟਲੀ ਹੈ ॥ ਦੈਤਨ ਰੀਝ
ਕਹਿਓ ਬਰ ਮਾਂਗ ਕਹਿਓ ਹਰਿ ਸੀਸਨ ਦੇਹੁ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਧਾਰਿ ਉਰੂ ਪਰਿ ਚੱਕ੍ਰ ਸੋ ਕਾਟ ਕੈ ਜੋਤਿ ਲੈ ਆਪਨੈ
ਅੰਗਿ ਮਲੀ ਹੈ ॥੧੧॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਦੇਵਨ ਬਾਪਿਓ ਰਾਜ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦੀਨਿ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ਬੈਕੁੰਠ
ਗਾਮੀ ਹਰਿ ਭਏ ॥੧੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਬਧਹਿ
ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ॥੧॥੬**

ਪੁਨਹਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਇਓ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਤਿਨ ਤੋ ਕਿਆ ਕੀਆ ॥ ਭੁਜਾ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਜੁੱਧੁ ਜੀਤ ਸਭ ਜਗੁ ਲੀਆ ॥
ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਸੰਘਾਰੇ ਰਣਹਿ ਪਚਾਰਕੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਆਜੁਧ ਧਾਰ ਕੈ ॥੧੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੁਧ ਕਰਖੋ
ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇਓ ॥ ਕੈ ਕੈ ਦੁ ਟੂਕ ਦਏ ਅਰਿ ਖੇਤਿ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਮਹਾਂ
ਰਨ ਪਾਇਓ ॥ ਸ੍ਰਉਣਤ ਰੰਗਿ ਸਨਿਓ ਨਿਸਰਿਓ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈਂ ਇਹਿ ਆਇਓ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ
ਛੜ੍ਹਨਿ ਕੁੰਡ ਕੈ ਛੇੜ੍ਹ ਮੈ ਮਾਨਹੁ ਪੈਠਿ ਕੈ ਰਾਮ ਜੂ ਨੁਾਇਓ ॥੧੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਲੈ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ
ਸਬੈ ਕਲਵਤ੍ਰੁ ਜਿਉ ਚੀਰ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਰਹੀ ਗੁਥ ਜੁੱਥ ਗਿਰੇ ਗਿਰ ਸੇ ਰਥ ਸੇਂਧਵ ਭਾਰੇ ॥ ਗੂਦ ਸਨੇ
ਸਿਤ ਲੋਹੁ ਮੈ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਗਜ ਕਾਰੇ ॥ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਜਮ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੀਤ ਮੈ ਬਾਰੈ ਅਨੇਕ
ਕਤਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਲੈ ਸੁਰ ਸੰਗ ਸਬੈ ਸੁਰਪਾਲ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਪੈ ਧਾਏ ॥ ਦੈ ਮੁਖ
ਢਾਰ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਮੈ ਦੈਤ ਸੁਰੰਗ ਭਏ ਕਬਿ ਨੇ ਮਨਿ ਭਾਉ ਇਹੈ
ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਰਾਮ ਮਨੋ ਰਨ ਜੀਤ ਕੈ ਭਾਲਕ ਦੈ ਸਿਰਪਾਉ ਸਬੈ ਪਹਰਾਏ ॥੧੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਘਾਇਲ ਘੁਮਤ
ਹੈਂ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਲੋਟਤ ਹੈ ਧਰਨੀ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥ ਦਉਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈਂ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਡਰ
ਪਾਤੇ ॥ ਇਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਤਬ ਜੰਬੁਕ ਗਿਰਝ ਭਏ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਪਾਇ ਪਸਾਰ ਕੈ

ਸੋਏ ਹੈਂ ਸੂਰ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੧੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੀਓ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਦੇਖਤ ਭਾਨੁ ਚਲੈ ਨਹੀ ਪੰਥਾ ॥
 ਸੌਨ ਸਮੂਹ ਚਲਿਓ ਲਖਿ ਕੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਭੂਲਿ ਗਏ ਸਭ ਗੰਥਾ ॥ ਮਾਂਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਗਿ੍ਝ ਰੜੈ ਚਟਸਾਰ ਪੜੈ
 ਜਿਮੁ ਬਾਰਕ ਸੰਥਾ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਤਟ ਲੈ ਭਟ ਲੋਥ ਸਿੰਗਾਲ ਕਿ ਸਿੱਧ ਬਨਾਵਤ ਕੰਥਾ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਗਨਤ
 ਮਾਰੇ ਗਨੈ ਕੋ ਭਜੇ ਜੁ ਸੁਰ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਧਾਰਿ ਧਿਆਨ ਮਨ ਸਿਵਾ ਕੋ ਤਕੀ ਪੁਰੀ ਕੈਲਾਸ ॥੧੯॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥
 ਦੇਵਨ ਕੋ ਧਨ ਧਾਮ ਸਭ ਦੈਤਨ ਲੀਓ ਛਿਨਾਇ ਕੈ ॥ ਦਏ ਕਾਢ ਸੁਰਧਾਮ ਤੇ ਬਸੇ ਸਿਵਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥੨੦॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕਿ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਤਹਾਂ ਨੁਵਨ ਨਿਕਸੀ ਦੇਵਿ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਸਭ ਦੇਵਤਨ ਕਰੀ ਦੇਵਿ ਕੀ
 ਸੇਵ ॥੨੧॥ **ਰੇਖਤਾ** ॥ ਕਰੀ ਹੈ ਹਕੀਕਤ ਮਾਲੂਮ ਖੁਦ ਦੇਵੀ ਸੇਤੀ ਲੀਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਹਮਾਰਾ ਛੀਨ ਧਾਮ
 ਹੈ ॥ ਕੀਜੈ ਸੋਈ ਬਾਤ ਮਾਤ ਤੁਮ ਕਉ ਸੁਹਾਤ ਸਭ ਸੇਵਕਿ ਕਦੀਮ ਤਕਿ ਆਏ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਹੈ ॥ ਦੀਜੈ ਬਾਜ
 ਦੇਸ ਹਮੇ ਮੇਟੀਐ ਕਲੇਸ ਲੇਸ ਕੀਜੀਏ ਅਭੇਸ ਉਨੈ ਬਡੋ ਯਹ ਕਾਮ ਹੈ ॥ ਕੂਕਰ ਕੋ ਮਾਰਤ ਨ ਕੋਉ ਨਾਮ
 ਲੈ ਕੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਖਾਵੰਦ ਕੋ ਨਾਮ ਹੈ ॥੨੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਏ ਚੰਡਿਕਾ ਮਨ
 ਮੈ ਉਠੀ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਉ ਬਸਉ ਸਿਵਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥੨੩॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਜਬੈ ਚੰਡੀ
 ਕੀਓ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਸਿੰਘ ਸੰਖ ਅਉ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਆਇਗੇ ਪਾਸ ॥੨੪॥ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਕਾਲ
 ਜਨਮੁ ਇਹ ਲੀਨ ॥ ਸਿੰਘ ਚੰਡਿ ਬਾਹਨ ਭਇਓ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਉ ਦੁਖੁ ਦੀਨ ॥੨੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਦਾਰੁਨ ਦੀਰਘੁ ਦਿੱਗਜ
 ਸੇ ਬਲ ਸਿੰਘਹਿ ਕੇ ਬਲ ਸਿੰਘ ਧਰੇ ਹੈ ॥ ਰੋਮ ਮਨੋ ਸਰ ਕਾਲਹਿ ਕੇ ਜਨੁ ਪਾਹਨ ਪੀਤ ਪੈ ਬ੍ਰਿਛ ਹਰੇ ਹੈ ॥ ਮੇਰ
 ਕੇ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਜਮਨਾ ਲਰ ਕੇਤਕੀ ਪੁੰਜ ਪੈ ਭ੍ਰਿੰਗ ਢਰੇ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਿਥੁ ਲੈ ਕੈ ਕਮਾਨ ਸੁ ਭੂਧਰ ਭੂਮ ਤੇ
 ਨਿਆਰੇ ਕਰੇ ਹੈ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਘੰਟਾ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਅਸਿ ਸੰਖ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਕਰ ਮੈ ਲੀਏ
 ਜਨੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਰਿਤੁ ਭਾਨੁ ॥੨੭॥ ਚੰਡ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚੰਡਿਕਾ ਏ ਆਜੁਧ ਕਰ ਲੀਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਪੁਰ ਦੈਤ
 ਕੇ ਘੰਟਾ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੇਹਰਿ ਸਬਦਿ ਅਸੁਰਨ ਅਸਿ ਰਨ ਲੀਨ ॥ ਚੜੇ
 ਕੋਪ ਕੈ ਜੂਥ ਹੁਇ ਜਤਨ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਕੀਨ ॥੨੯॥ ਪੈਂਤਾਲੀਸ ਪਦਮ ਅਸੁਰ ਸਜਿਯੋ ਕਟਕ ਚਤੁਰੰਗਿ ॥ ਕਛੁ

ਬਾਏਂ ਕਛੁ ਦਾਹਨੇ ਕਛੁ ਭਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ॥੩੦॥ ਭਏ ਇਕੋਠੇ ਦਲ ਪਦਮ ਦਸ ਪੰਦ੍ਰਹ ਅਰੁ ਬੀਸ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ
ਕੀਨੇ ਦਾਹਨੇ ਦਸ ਬਾਏਂ ਸੰਗਿ ਬੀਸ ॥੩੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦਉਰ ਸਬੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਦੈਤ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਚੰਡਿ ਕੇ
ਸਾਮੁਹੇ ਕਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨ ਘਨੇ ਅਰੁ ਕੋਪ ਸੋ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਕਰਵਾਰ
ਹਕਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਖਾਂਡਵ ਜਾਰਨ ਕੇ ਅਗਨੀ ਤਿਹ ਪਾਰਥ ਨੇ ਜਨੁ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਦੈਤ ਕੋਪ ਇਕ ਸਾਮੁਹੇ ਗਇਓ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥ ਸਨਮੁਖ ਦੇਵੀ ਕੇ ਭਇਓ ਸਲਭ ਦੀਪ ਅਨੁਹਾਰ ॥੩੩॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਲੀ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈਈਤ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਿਓ ॥ ਏਕ ਦਇਓ ਤਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ
ਕੈ ਦੂਸਰ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰਿਓ ॥ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲੁਧਾਰਿ ਲਇਓ ਗਹਿ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਮਾਰਿਓ ॥
ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਸਰਤਾ ਤਟਿ ਜਾਇਕੈ ਲੈ ਪਟ ਕੋ ਪਟ ਸਾਬ ਪਛਾਰਿਓ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਮਾਰਿਓ
ਦੈਤ ਇਉ ਲਰਿਓ ਜੁ ਸਨਮੁਖ ਆਇ ॥ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੀ ਸੈਨ ਮੈ ਧਸੀ ਸੁ ਸੰਖੁ ਬਜਾਇ ॥੩੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ
ਸਭੈ ਦਲੁ ਦੀਨੋ ॥ ਦੈਤ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਨੇ ਲਖਿ ਸੋਨ ਸਨੇ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥ ਜਿਉ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ
ਅਹਿਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕੈ ਕਾਟ ਕਤਾ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਬਹੁ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਸੇ
ਕੀਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਧਾਰ ਕਰਿ ਕਰਨ ਮੈ ਚਮੁੰ ਚਾਲ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੩੭॥ ਭੰਜੀ ਚਮੁੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰੀ ਤਕੀ ਸਰਨਿ ਨਿਜੁ
ਈਸ ॥ ਧਾਇ ਜਾਇ ਤਿਨ ਇਉ ਕਹਿਓ ਹਨਿਓ ਪਦਮ ਭਟ ਬੀਸ ॥੩੮॥ ਸੁਨਿ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮੂੜ ਮਤਿ ਮਨ
ਮੈ ਉਠਿਓ ਰਿਸਾਇ ॥ ਆਗਿਆ ਦੀਨੀ ਸੈਨ ਕੋ ਘੋਰੋ ਦੇਵੀ ਜਾਇ ॥੩੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ
ਸੈਨਹਿ ਸੂਰ ਮਿਲੇ ਇਕੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਜਾਇ ਪਰੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੈ ਮਨ ਮੱਧਿ ਕਰਿਓ
ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਦਲੁ ਇਉ ਬਿਹਰਿਓ ਹੈ ॥ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ
ਸੁ ਚੰਦ ਮਨੋ ਪਰਵੇਖ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੪੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਚਮੁੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਧਰਿਓ
ਹੈ ॥ ਦੱਛਨ ਬਾਮ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯਾਨਕ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਭੰਜਨ ਭੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਤੇ ਛੁਟ ਸੁਉਨ

ਸਮੂਹ ਧਰਾਨਿ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਆਠਵੇਂ ਸਿੰਧੁ ਪਚਾਯੋ ਹੁਤੇ ਮਨੋ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਬਿਧਿ ਨੇ ਉਗਰਿਓ ਹੈ ॥੪੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਭਈ ਅਰਿ ਦਲ ਬਿਖੈ ਚੰਡੀ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥ ਏਕ ਮਾਰਿ ਕੈ ਦ੍ਰੈ ਕੀਏ ਦ੍ਰੈ ਤੇ ਕੀਨੇ ਚਾਰ ॥੪੨॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਵਲਾਸ ਮੈ ਧਿਆਨ ਛੁਟਿਓ ਹਰਿ ਕਾ ॥ ਪੁਨਿ ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰ ਉਭਾਰ
ਗਦਾ ਧੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕਰਿਓ ਖਰਕਾ ॥ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੇ ਪਰ ਚਕ੍ਰ ਪਰਿਓ ਛੁਟ ਐਸੇ ਬਹਿਓ ਕਰਿ ਕੇ
ਬਰਕਾ ॥ ਜਨੁ ਖੇਲਨ ਕੇ ਸਰਤਾ ਤਟ ਜਾਇ ਚਲਾਵਤ ਹੈਂ ਛਿਛਲੀ ਲਰਕਾ ॥੪੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੇਖ ਚਮੁੰ
ਮਹਿਖਾਸੁਰੀ ਦੇਵੀ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਕਛੁ ਸਿੰਘਹਿ ਕਛੁ ਚਕ੍ਰ ਸੋਂ ਡਾਰੇ ਸਭੈ ਸੰਘਾਰਿ ॥੪੪॥ ਇਕ ਭਾਜੇ
ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਏ ਕਹਿਓ ਹਤੀ ਸਭ ਸੈਨ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕੋਪਿਓ ਅਸੁਰ ਚੜਿ ਆਇਓ ਰਨ ਐਨ ॥੪੫॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਝੂਝ ਪਰੀ ਸਭ ਸੈਨ ਲਖੀ ਜਬ ਤੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਖੱਗੁ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ
ਭਇਆਨਕ ਭਾਲਕ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰਿਓ ॥ ਮੁਗਦਰੁ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਸੁ ਕੈਬਰਿ ਤਾਂ ਤਨ ਉਪਰ ਡਾਰਿਓ ॥
ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਉਖਾਰ ਪਹਾਰ ਕੇ ਰਾਵਨ ਕੇ ਉਰ ਭੀਤਰ ਮਾਰਿਓ ॥੪੬॥ ਫੇਰਿ ਸਰਾਸਨ ਕੇ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ
ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਨ ਪਾਨ ਨ ਮੰਗੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੁਮ ਪਰੇ ਰਨ ਮਾਂਹਿ ਕਰਾਹਤ ਹੈਂ ਗਿਰ ਸੇ ਗਜਲੰਗੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ
ਤਨ ਕਉਚਨ ਸਾਬ ਪਰੇ ਧਰ ਭਾਉ ਉਠੇ ਤਹ ਚੰਗੇ ॥ ਜਾਨੋ ਦਵਾ ਬਨ ਮਾਂਝ ਲਗੇ ਤਹ ਕੀਟਨ ਭੱਛ ਕੋ ਦਉਰੇ
ਭੁਜੰਗੇ ॥੪੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਰਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਪ੍ਰੇਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ॥ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਲਾਲ
ਕੀਏ ਅਰਿ ਖੇਤ ਲਗੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਦੈਤਨ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ
ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਤੇਜੁ ਚਲਿਓ ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਦਾਮਨ ਜਾਨੁ ਚਲੇ ਘਨ ਮੈ ॥੪੮॥ ਛੁਟ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਗਰੀ
ਅਸਿ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜਬੈ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਦੈਤ ਮਰੈ ਨਹਿ ਬੇਖ ਕਰੇ ਬਹੁ ਤਉ ਬਰ ਬੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੀਨੋ ॥ ਚਕ੍ਰ
ਚਲਾਇ ਦਇਓ ਕਰਿ ਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਧਾਰ ਚਲੀ ਨਭ ਕੇ ਜਨੁ ਸੂਰ ਕੋ ਰਾਮ
ਜਲਾਂਜਲਿ ਦੀਨੋ ॥੪੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਬ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਤਿਹ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ
ਸਿੰਧੁ ਭਇਓ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਅਸਿ ਕੈ ਧਮ ਕੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਨੇ ਸੁਰ ਤਾਪ ਸੁ ਦਾਨਵ ਸੈਨ

ਗਈ ਜਮ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਸਿੰਧੁਰ ਕੇ ਦਲ ਪੈਠ ਕੈ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦੁਰਗਾ ਦਮਕੈ ॥੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਾਰਿਓ ਸਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਤਬ ਕਾਇਰ ਭਾਜੇ ਸਬੈ ਛਾਡਿਓ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੫੧॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮਹਾਬੀਰ ਕਹਰੀ ਦੁਪਹਰੀ ਕੋ ਭਾਨੁ ਮਾਨੋ ਦੇਵਨ ਕੇ ਕਾਜ ਦੇਵੀ ਡਾਰਿਓ ਦੈਤ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਅਉਰ ਦਲੁ ਭਾਜਿਓ ਜੈਸੇ ਪਉਨ ਹੁੰ ਤੇ ਭਾਜੇ ਮੇਘ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀਨਿ ਰਾਜ ਬਲੁ ਆਪਨੋ ਸੋ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਡਾਰੇ ਹੈ ਸੁਰੇਸ ਪਾਇ ਕੀਨਿ ਅਭਖੇਕ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਈਹਾਂ ਭਈ ਗੁਪਤਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਭਈ ਜਹਾਂ ਬੈਠੇ ਹਰਿ ਹਰਿਅੰਬਰਿ ਕੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੫੨॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ॥੨॥੬ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਹੋਇ ਗਈ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋ ਦੇ ਰਾਜ ॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਅਭੇਖ ਕਰਿ ਕੀਨੇ ਸੰਤਨ ਕਾਜ ॥੫੩॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਹੈ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਤਪ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥ ਜੱਗਜ ਕਰੈਂ ਇਕ ਬੇਦ ਰਰੈਂ ਭਵ ਤਾਪ ਹਰੈ ਮਿਲਿ ਧਿਆਨਹਿ ਲਾਵੈਂ ॥ ਝਾਲਰ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਰਬਾਬ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧੂਪ ਗਾਨ ਕਰੈਂ ਗਨਿ ਜੱਛ ਅੱਛਰ ਨਿਰਤਿ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥੫੪॥ ਸੰਖਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਘੰਟਨਿ ਕੀ ਕਰਿ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਵੈਂ ॥ ਆਰਤੀ ਕੋਟਿ ਕਰੈਂ ਸੁਰ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖ ਪੁਰੰਦਰ ਕੇ ਬਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਦਾਨਤ ਦੱਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਲਾਵੈਂ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਦੇਵਪੁਰੀ ਮਿਲਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਕੁਲਿ ਮੰਗਲਿ ਗਾਵੈਂ ॥੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬਢਿਓ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈ ਜੈ ਕਰੈਂ ਰਰੈ ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਜਾਪ ॥੫੬॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ਕੀਯੋ ਸੁਖੁ ਮਾਨ ॥ ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਇ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਲਿਵਾਨ ॥੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਕੇ ਰਾਜ ਹਿਤ ਚੜਿ ਧਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗਨਿ ਰਚੀ ਪਾਇਕ ਰਬ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥੫੮॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਪਰੀ ਧੁਨ ਕਾਨਿ ਸੁ ਸੰਕ ਪੁਰੰਦਰਿ ਮੁੰਦਤ ਪਉਰੈ ॥ ਸੂਰ ਮੈ ਨਾਹਿ ਰਹੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਕੇ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਭਏ ਇਕ ਠਉਰੈ ॥ ਕਾਂਪ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਉਠੇ ਸਿਗਰੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ਭਈ ਧਰਨੀ ਗਤਿ ਅਉਰੈ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲਿਓ ਦਹਲਿਓ ਸੁਰਲੋਕ ਜਬੈ ਦਲ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੇ ਦਉਰੈ ॥੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ

ਕੈ ਤਬੈ ਗਏ ਸਕ੍ਰ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥ ਕਹਿਓ ਦੈਤ ਆਏ ਪ੍ਰਬਲ ਕੀਜੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ
 ਕੋਪਿਓ ਸੁਰਪਾਲ ਤਬ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥ ਸੇਖ ਦੇਵਗਨ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ ॥੬੧॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥
 ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਜੁਧੁ ਠਟਾ ॥ ਗਰਜੈ ਮਦ ਮੱਤ ਕਰੀ ਬਦਰਾ ਬਗ ਪੰਤ ਲਸੈ
 ਜਨੁ ਦੰਤ ਗਟਾ ॥ ਪਹਰੇ ਤਨ ਤ੍ਰਾਨ ਫਿਰੈ ਤਹ ਬੀਰ ਲੀਏ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਅਰਿ ਦੇਵਨ
 ਪੈ ਉਮਡਿਓ ਮਾਨੋ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥੬੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਗਲ ਦੈਤ ਇਕਠੇ ਭਏ ਕਰਿਯੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥
 ਅਮਰਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਸੁਰਰਾਜ ॥੬੩॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਖੋਲਿ ਕੈ ਦੁਆਰਿ ਕਿਵਾਰ ਸਭੈ ਨਿਕਸੀ
 ਅਸੁਰਾਰ ਕੀ ਸੈਨ ਚਲੀ ॥ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਆਨਿ ਇਕੱਤ੍ਰ ਭਏ ਲਖਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੱਤ੍ਰ ਜਿਉ ਸੈਨ ਹਲੀ ॥ ਦੂਮ ਦੀਰਘ
 ਜਿਉ ਗਜ ਬਾਜ ਹਲੇ ਰਥ ਪਾਇਕ ਜਿਉ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ ॥ ਦਲ ਸੁੰਭ ਕੋ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਨਿਕਸਿਓ ਮਘਵਾ
 ਮਾਨੋ ਪਉਨ ਬਲੀ ॥੬੪॥ ਇਤ ਕੋਪ ਪੁਰੰਦਰ ਦੇਵ ਚੜੇ ਉਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸੁੰਭ ਚੜੇ ਰਨ ਮੈ ॥ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਹਿਰੇ ਤਨ ਤ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਦੁਹੁੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ ਰਹਿਓ ਭ੍ਰਮ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ
 ਮੈ ॥ ਬਹੁ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਝ ਚਲੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੬੫॥ ਰਾਜ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋਪ ਕੀਓ
 ਇਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਜੁਰੇ ਉਤ ਕੈਸੇ ॥ ਸਿਆਮ ਘਟਾ ਘੁਮਰੀ ਘਨ ਘੋਰ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਹਰਿ ਕੋ ਰਵਿ ਤੈਸੇ ॥
 ਸਕ੍ਰ ਕਮਾਨ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਸਰ ਫੋਕ ਲਸੈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕਰਾਰ ਮੈ ਚੋਚ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਸਿਸੁ
 ਸਾਰਕ ਜੈਸੇ ॥੬੬॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਬਾਨ ਲਗੇ ਲਖ ਸੁੰਭ ਦਈਤ ਧਸੇ ਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ॥ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮੈ ਸਤ੍ਰ
 ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁ ਸੁਉਨ ਬਹਿਓ ਅਸੁਰਾਰਨ ਕੋ ॥ ਪ੍ਰਗਟੇ ਗਨ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਝ ਪਿਸਾਚ ਸੁ ਯੋ ਰਨ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਨ
 ਕੋ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਭਟ ਸਾਰਸੁਤੀ ਤਟਿ ਨ੍ਰਾਤ ਹੈ ਪੂਰਬ ਪਾਪ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ॥੬੭॥ ਜੁੱਧ ਨਿਸੁੰਭ ਭਇਆਨ ਰਚਿਓ
 ਅਸ ਆਗੇ ਨ ਦਾਨਵ ਕਾਹੂ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਲੋਬਨ ਉਪਰਿ ਲੋਬ ਪਰੀ ਤਹ ਰੀਧਿ ਸਿੰਗਾਲਨਿ ਮਾਂਸੁ ਚਰਿਓ ਹੈ ॥
 ਗੂਦ ਬਹੈ ਸਿਰ ਕੇਸਨ ਤੇ ਸਿਤ ਪੁੰਜ ਪ੍ਰਵਾਹ ਧਰਾਨ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜਟਾਧਰ ਕੀ ਜਟ ਤੇ ਜਨੁ ਰੋਸ ਕੈ ਗੰਗ
 ਕੋ ਨੀਰ ਢਰਿਓ ਹੈ ॥੬੮॥ ਬਾਰ ਸਿਵਾਰ ਭਏ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਫੇਨ ਜਿਉ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰੇ ਤਰਤਾ ॥ ਕਰ ਅੰਗੁਲਕਾ

ਸਫਰੀ ਤਲਫੈਂ ਭੁਜ ਕਾਟ ਭੁਜੰਗ ਕਰੇ ਕਰਤਾ ॥ ਹਯ ਨਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਦ੍ਰੁਮ ਸ੍ਰਉਣਤ ਨੀਰ ਮੈਂ ਚਕ੍ਰ ਜਿਉ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੈ
 ਗਰਤਾ ॥ ਤਬ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਦੁਹੁੰ ਮਿਲਿ ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਕਰੀ ਰਨ ਮੈ ਸਰਤਾ ॥੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਰ ਹਾਰੇ ਜੀਤੇ
 ਅਸੁਰ ਲੀਨੇ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ਦੀਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਭਜਾਇ ਕੈ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜ ॥੭੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਛੀਨ ਭੰਡਾਰ
 ਲਇਓ ਹੈ ਕੁਬੇਰ ਤੇ ਸੇਸ ਹੁੰ ਤੇ ਮਨਿਮਾਲ ਛਡਾਈ ॥ ਜੀਤ ਲੁਕੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਗਨੇਸ ਜਲੇਸ ਦੀਓ ਹੈ
 ਭਜਾਈ ॥ ਲੋਕ ਕੀਏ ਤਿਨ ਤੀਨਹੁ ਆਪਨੇ ਦੈਤ ਪਠੈ ਤਹ ਦੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇਉ ਤਿਨ
 ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਫੇਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥੭੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਤ ਜੀਤ ਦੈਤਨ ਲੀਓ ਗਏ ਦੇਵਤੇ ਭਾਜ ॥ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਿਓ
 ਮਨ ਬਿਖੈ ਲੇਹੁ ਸਿਵਾ ਤੇ ਰਾਜ ॥੭੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਮਹੇਸ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਬਸੇ
 ਹੈ ॥ ਭੇਸ ਬੁਰੇ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਦੁਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜੁਰੇ ਰਨ ਤੇ ਜੁ ਤ੍ਰੁਸੇ ਹੈ ॥ ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਸੰਭਾਲ
 ਨਹੀ ਜਨੁ ਕਾਲ ਗ੍ਰੁਸੇ ਹੈ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਅਤਿ ਆਰਤਵੰਤ ਦਰੀਨਿ ਧਸੇ ਹੈ ॥੭੩॥ ਕਾਨ
 ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੀ ਸਬ ਦਾਨਵ ਮਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨਿ ॥ ਹੁਇ ਕੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਮਹਾਂ ਬਰ ਚੰਡਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੈ ਜੁੱਧ
 ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨਿ ॥ ਭਾਲ ਕੋ ਫੋਰ ਕੈ ਕਾਲੀ ਭਈ ਲਖਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਭੀਨਿ ॥ ਦੈਤ ਸਮੁਹਿ ਬਿਨਾਸਨ
 ਕੋ ਜਮਰਾਜ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮਨੋ ਭਵ ਲੀਨਿ ॥੭੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਰੇ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬਿੱਜਲ ਜਿਉ
 ਗਰਜੀ ਹੈ ॥ ਮੇਰੁ ਸਮੇਤ ਹਲੇ ਗਰੁਏ ਗਿਰ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਧਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਡਰਿਓ ਸੁਨਿ
 ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਛਤੀਆ ਤਰਜੀ ਹੈ ॥ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਕਾਲ ਕਾ ਕਾਲ ਹੀ ਜਿਉ ਅਰਜੀ ਹੈ ॥੭੫॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖ ਚੰਡਕਾ ਤਾਸ ਕੋ ਤਬੈ ਬਚਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਕਾਲਕਾ ਹੋਹੁ ਜੁ ਮੁਝ ਮੈ ਲੀਨ ॥੭੬॥
 ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਯਹ ਚੰਡਿ ਕੋ ਤਾਮਹਿ ਗਈ ਸਮਾਇ ॥ ਜਿਉ ਗੰਗਾ ਕੀ ਧਾਰ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਪੈਠੀ ਧਾਇ ॥੭੭॥
 ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਤਬੈ ਗਿਰਜਾ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਬੁੱਧਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜੁਧੁ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਫੇਰ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਭੂਮ
 ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਅਵਧਾਰੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕਹਿਓ ਅਬ ਢੀਲ ਬਨੇ ਨਹਿ ਮਾਤ ਸੁਨੋ ਯਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ
 ਕਾਜ ਚਲੀ ਰਣ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭੁਜੰਗਨਿ ਕਾਰੀ ॥੭੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਤਨ ਖੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜਨ ਕੀ

ਸੁਖਮਾ ਸਕੁਚੀ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕਰਤਾਰ ਸੁਧਾ ਕਰ ਮੈ ਮਧ ਮੂਰਤਿ ਸੀ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਕੀ ਸਰ ਕੋ ਸਸਿ
 ਨਾਹਿਨ ਅਉਰ ਕਛੁ ਉਪਮਾ ਨ ਬਚੀ ਹੈ ॥ ਸਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਚੰਡਿ ਬਿਰਾਜਤ ਮਾਨੋ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠੀ ਸਚੀ ਹੈ
 ॥੭੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਸਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਸੋਭਤ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕਰਿ ਬਰ ਧਰੇ ਜਨੁ ਜਮ ਲੀਨੇ ਦੰਡ
 ॥੮੦॥ ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਕੋ ਦੈਤ ਇਕੁ ਆਇਓ ਹੈ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਬਰਚੰਡਿ ਕੋ ਗਿਰਿਓ ਮੂਰਛਾ
 ਖਾਇ ॥੮੧॥ ਉਠਿ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰਿ ਜੋਰ ਕੈ ਕਹੀ ਚੰਡ ਸੋ ਬਾਤ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਹੋਂ ਕਹਯੋ ਬਚਨ
 ਸੁਕਚਾਤ ॥੮੨॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਿਨ ਬਸਿ ਕੀਏ ਅਤਿ ਬਲ ਭੁਜਾ ਅਖੰਡ ॥ ਐਸੇ ਭੂਪਤਿ ਸੁੰਭ ਹੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ
 ਬਰਿ ਚੰਡਿ ॥੮੩॥ ਸੁਨਿ ਰਾਕਸ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਦੇਵੀ ਉੱਤਰ ਦੀਨ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ਬਿਨੁ ਨਹਿ ਬਰੋਂ ਸੁਨਹੁ ਦੈਤ
 ਮਤਿਹੀਨ ॥੮੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨ ਦਾਨਵ ਚਪਲ ਗਤਿ ਗਇਓ ਸੁੰਭ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ
 ਜੋਰ ਕੈ ਕਰੀ ਏਕ ਅਰਦਾਸ ॥੮੫॥ ਅਉਰ ਰਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਤੁਅ ਤ੍ਰਿਆ ਰਤਨ ਤੇ ਹੀਨ ॥ ਬਧੂ ਏਕ ਬਨ
 ਮੈ ਬਸੈ ਤਿਹ ਤੁਮ ਬਰੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਮਨੋਹਰਿ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬੂਝਿਓ ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥ ਮੋ
 ਸੋਂ ਕਹਿਯੈ ਭ੍ਰਾਤ ਬਰਨਨ ਤਾਹਿ ਸਰੀਰ ਕੋ ॥੮੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮੁਖ ਹੈ ਹਰਿਤੀ ਦੁਖ ਹੈ ਅਲਿਕੈ ਹਰਿ
 ਹਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਨੀ ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਹਰਿ ਸੇ ਸਰਸੇ ਹਰਿ ਸੇ ਭਰੁਟੇ ਹਰਿਸੀ ਬਰੁਨੀ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੋਂ ਕਰਹਾ
 ਚਲਬੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿਨੀ ਤਰਨੀ ਹੈ ॥ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਰੂਪ ਕੀਏ ਹਰਿ ਕੀ ਧਰਨੀ
 ਹੈ ॥੮੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮੀਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ਕੰਜ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨੇ ਅਲਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ਬਨ ਡੋਲੈਂ ਜਿਤ ਤਿਤ ਹੀ
 ॥ ਕੀਰ ਅਉ ਕਪੋਤ ਬਿੰਬ ਕੋਕਿਲਾ ਕਲਾਪੀ ਬਨ ਲੂਟੇ ਫੂਟੇ ਫਿਰੈ ਮਨ ਚੈਨ ਹੁੰ ਨ ਕਿਤ ਹੀ ॥ ਦਾਰਮ ਦਰਕ
 ਗਇਓ ਪੇਖਿ ਦਸਨਨਿ ਪਾਂਤਿ ਰੂਪ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਜਗਿ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸਿਤ ਹੀ ॥ ਐਸੀ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ
 ਸੁ ਨਾਗਰ ਹੈ ਲੀਨੇ ਮਨ ਮੇਰੋ ਹਰਿ ਨੈਨ ਕੋਰ ਚਿਤ ਹੀ ॥੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਦੈਤ ਕੀ ਸੁੰਭ ਸੁਨਿ ਬੋਲਿਓ
 ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਤ ॥ ਚਤੁਰ ਦੂਤ ਕੋਊ ਭੇਜੀਏ ਲਖਿ ਆਵੈ ਤਿਹ ਘਾਤ ॥੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਉਨ ਦੈਤ
 ਅਬ ਕੀਜੈ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਸੈਨ ਮੈ ਭੇਜਹੁ ਦੈ ਅਧਿਕਾਰ ॥੯੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੱਧਿ

ਸਭਾ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕਹਿਓ ਮਮ ਜਾਉਂ ॥ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਿਝਵਾਇ ਮਿਲਾਇ ਹੋ ਨਾਤਰਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ
 ਲਿਆਉਂ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰੈ ਤਬ ਜੁਧੁ ਕਰੋ ਰਣਿ ਸੁਉਣਤ ਕੀ ਸਰਤਾਨ ਬਹਾਉਂ ॥ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਕਹੈ ਬਲ ਆਪਨੋ ਸ੍ਰਾਸਨ
 ਸਾਬ ਪਹਾਰ ਉਡਾਉਂ ॥੯੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹੀ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ॥ ਰੀਝੇ ਆਵੈ ਆਨੀਓ
 ਖੀਝੇ ਜੁਧੁ ਕਰਾਹੁ ॥੯੩॥ ਤਹਾ ਧੂਮਲੋਚਨ ਚਲੇ ਚਤੁਰੰਗਨ ਦਲੁ ਸਾਜ ॥ ਗਿਰ ਘੇਰਿਓ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਗਰਜ
 ਗਰਜ ਗਜਗਜ ॥੯੪॥ ਧੂਮਨੈਨ ਗਿਰ ਰਾਜ ਤਟ ਉਚੇ ਕਹੀ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਕੈ ਬਰੁ ਸੁੰਭ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਕੈ ਲਰ
 ਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੯੫॥ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਸਿੰਘ ਭਈ ਅਸਵਾਰ ॥ ਗਿਰ ਤੇ ਉਤਰੀ ਬੇਗ ਦੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ
 ਸਭ ਧਾਰਿ ॥੯੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੜੀ ਇਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਧੂਮ ਚੜੈ ਉਤ ਸੈਨੀ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ
 ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਦੇਵੀ ਲਈ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਪੈਨੀ ॥ ਦਉਰ ਦਈ ਅਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਮੈ ਕਟਿ ਓਠ ਦਏ ਜਿਮੁ ਲੋਹ
 ਕੋ ਛੈਨੀ ॥ ਦਾਂਤ ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਤਨ ਸਿਆਮ ਸੋ ਲੋਹੁ ਬਹਿਓ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ॥੯੭॥ ਘਾਉ ਲਗੈ ਰਿਸ
 ਕੈ ਦ੍ਰਿਗਧੂਮੁ ਸੁ ਕੈ ਬਲਿ ਆਪਨੋ ਖੱਗੁ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਬੀਸ ਪਚੀਸਕ ਵਾਰ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਪਗੁ ਨੈਕੁ ਨ
 ਹਾਰਿਓ ॥ ਧਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਫੋਰਿ ਕੈ ਫਉਜ ਕੋ ਘਾਉ ਸਿਵਾ ਸਿਰ ਦੈਤ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ॥ ਸਿੰਗ ਧਰਾ ਧਰ ਉਪਰਿ
 ਕੋ ਜਨੁ ਕੋਪ ਪੁਰੰਦ੍ਰ ਨੈ ਬੱਜੁ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥੯੮॥ ਲੋਚਨਧੂਮ ਉਠਿ ਕਿਲਕਾਰ ਲਏ ਸੰਗ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਰਮਾ ॥ ਗਹਿ
 ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਚਾਨਕ ਤਾਨ ਲਗਾਈ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਉਰਮਾ ॥ ਹਰਿ ਚੰਡ ਲਇਓ ਬਰਿ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਅਰੁ ਮੁੰਡ
 ਕਟਿਓ ਅਸੁਰੰ ਪੁਰਮਾ ॥ ਮਾਨੋ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਛੂਟ ਖਜੂਰ ਤੇ ਟੂਟ ਪਰਿਓ ਖੁਰਮਾ ॥੯੯॥ **ਦੋਹਰਾ**
 ॥ ਧੂਮਨੈਨ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਬਿਨ ਚੈਨ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਹਾਹਾਕਾਰ ॥੧੦੦॥
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਧੂਮਨੈਨ ਬਧਹ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਆਇ ॥੩॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸੋਰੁ ਸੁਨਿਓ ਜਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਚੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਹਰ ਧਿਆਨੁ ਛੁਟਿਓ ਮੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ
 ਕੈ ਧੁਨਿ ਟੂਟਿ ਖਗੋਸ ਗਈ ਪਖੀਆਂ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜੁਲ ਬਛੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ
 ਲਖੀਆਂ ॥ ਸਭੁ ਛਾਰ ਭਇਓ ਦਲੁ ਦਾਨਵ ਕੋ ਜਿਮੁ ਘੂਮਿ ਹਲਾਹਲ ਕੀ ਮਖੀਆਂ ॥੧੦੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਉਰ

ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਜਰੀ ਬਚਿਓ ਸੁ ਏਕੈ ਪ੍ਰੇਤੁ ॥ ਚੰਡਿ ਬਚਾਇਓ ਜਾਨਿ ਕੈ ਅਉਰਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤੁ ॥੧੦੨॥ ਭਾਜ
 ਨਿਸਾਚਰ ਮੰਦਮਤਿ ਕਹੀ ਸੁੰਭ ਪਹਿ ਜਾਇ ॥ ਧੂਮ੍ਰੈਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਡਾਰਿਓ ਚੰਡਿ ਖਪਾਇ ॥੧੦੩॥ ਸਕਲ
 ਕਟੇ ਭਟ ਕਟਕ ਕੇ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਅਚਰਜ ਹੈ ਕੋਪ ਕੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥੧੦੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦੈ ਦੈਤ ਤਬ ਲੀਨੇ ਸੁੰਭਿ ਹਕਾਰਿ ॥ ਚਲਿ ਆਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਮਹਿ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ਅਸਿ ਢਾਰ
 ॥੧੦੫॥ ਅਭਿਬੰਦਨ ਦੋਨੋ ਕੀਓ ਬੈਠਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਪਾਨ ਦਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮ ਦੋਨੋ ਮਮ ਬੀਰ
 ॥੧੦੬॥ ਨਿਜ ਕਟਿ ਕੇ ਫੈਂਟਾ ਦਇਓ ਅਰੁ ਜਮਧਰ ਕਰਵਾਰ ॥ ਲਿਆਵਹੁ ਚੰਡੀ ਬਾਂਧ ਕੈ ਨਾ ਤਰ ਡਾਰੋ
 ਮਾਰ ॥੧੦੭॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਕੋਪ ਚੜੇ ਰਨਿ ਚੰਡ ਅਉ ਮੁੰਡ ਸੁ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗਨ ਸੈਨ ਭਲੀ ॥ ਤਬ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ
 ਲਰਜੀ ਜਨੁ ਮਧਿ ਤਰੰਗਨਿ ਨਾਵ ਹਲੀ ॥ ਖੁਰ ਬਾਜਨ ਧੂਰ ਉਡੀ ਨਭਿ ਕੇ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਪਮਾ ਨ ਟਲੀ ॥
 ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਮਨੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਚਲੀ ॥੧੦੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦੈਤਨ ਦੁਹੁ
 ਸਬਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲੁ ਲੀਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਜਾਇ ਗਿਰ ਘੇਰਿ ਕੈ ਮਹਾਂ ਕੁਲਾਹਲ ਕੀਨ ॥੧੦੯॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਜਬ ਕਾਨ
 ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੈਤਨ ਕੀ ਤਬ ਕੋਪੁ ਕੀਓ ਗਿਰਜਾ ਮਨ ਮੈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਚਲੀ ਸਭਿ ਆਯੁਧ
 ਧਾਰ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਗਿਰ ਤੇ ਉਤਰੀ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੇ ਪਰ ਜੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਨਭ ਤੇ ਬਹਰੀ ਲਖਿ
 ਛੂਟ ਪਰੀ ਜਨੁ ਕੂਕ ਕੁਲੰਗਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੧੧੦॥ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਇਕ ਤੇ ਦਸ ਸਉ ਤੇ ਸਹੰਸ
 ਤਹ ਬਾਢੇ ॥ ਲੱਛਕ ਹੁਇ ਕਰਿ ਜਾਇ ਲਗੇ ਤਨ ਦੈਤਨ ਮਾਂਝ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥ ਕੋ ਕਵਿ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹ ਕਰੈ
 ਅਤਿਸੈ ਉਪਮਾ ਜੁ ਭਈ ਬਿਨੁ ਕਾਢੇ ॥ ਫਾਗੁਨਿ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਭਏ ਜਨੁ ਪਾਤੁ ਬਿਹੀਨ ਰਹੇ ਤਰੁ ਠਾਢੇ
 ॥੧੧੧॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਮੁੰਡ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਦਈ ਤਨ ਦਉਰ ਕੇ
 ਗਉਰ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਨਿਕਸੀ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਬਹਰੈ ਕਰ ਦੈਤ ਕੇ ਕੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥
 ਪਾਨ ਗੁਮਾਨ ਸੋ ਖਾਇ ਅਘਾਇ ਮਨੋ ਜਮੁ ਆਪਨੀ ਜੀਭ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੧੨॥ ਘਾਉ ਕੈ ਦੈਤ ਚਲਿਓ ਜਬ ਹੀ
 ਤਬ ਦੇਵੀ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਢੇ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚ ਕਮਾਨ ਚਲਾਵਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਹੁਇ ਬਾਢੇ ॥

ਮੁੰਡ ਲੈ ਢਾਲ ਦਈ ਮੁਖਓਟ ਧਸੇ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੂਰਮ ਪੀਠ ਪੈ ਨੀਠ ਭਏ ਹੈ ਸਹਸਫਨਿ
 ਕੇ ਫਨ ਠਾਢੇ ॥੧੧੩॥ ਸਿੰਘਹਿ ਪ੍ਰੇਰ ਕੈ ਆਗੈ ਭਈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਧੂਰਿ
 ਕੀਏ ਚਕਚੂਰ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਪੂਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥ ਫੇਰਿ ਕੈ ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਰਨ ਮਾਂਹਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡੁ ਜੁਦਾ
 ਕਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥ ਐਸੇ ਪਰਿਓ ਧਰਿ ਉਪਰ ਜਾਇ ਜਿਉ ਬੇਲਹਿ ਤੇ ਕਦੂਆ ਕਟਿ ਡਾਰਿਓ ॥੧੧੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥
 ਸਿੰਘ ਚੜੀ ਮੁਖ ਸੰਖ ਬਜਾਵਤ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਤੜਿਤਾ ਦੁਤਿ ਮੰਡੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਗਿਰਾਇ ਦਇਓ ਅਰਿ
 ਭਾਜਤ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਰਬੰਡੀ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਮਾਂਸ ਅਹਾਰ ਕਰੈ ਕਿਲਕਾਰ ਖਿਲਾਰ ਕੈ ਝੰਡੀ ॥ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ
 ਉਤਾਰ ਦਇਓ ਅਬ ਚੰਡ ਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਵਤ ਚੰਡੀ ॥੧੧੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧਿ ਹਨਿਓ ਫਿਰ
 ਕੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੇ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਸਭ ਸੈਨ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਚੰਡ ਸੋ ਆਹਵ ਕੀਨੇ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ
 ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕੈ ਬਰ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੇ ॥ ਲੈ ਕੈ ਮਹੇਸ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਨੇਸ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕੀਓ ਜਨੁ ਮੁੰਡ
 ਬਿਹੀਨੇ ॥੧੧੬॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਡਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਚੜ੍ਹਬ ਧਿਆਇ ॥੪॥
 ਸੋਰਠਾ ॥ ਘਾਇਲ ਘੁਮਤ ਕੋਟਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ਸੁੰਭ ਪੈ ॥ ਮਾਰੇ ਦੇਵੀ ਘੋਟਿ ਸੁਭਟ ਕਟਕ ਕੇ ਬਿਕਟਅਤਿ
 ॥੧੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਗਾਤ ਕੇ ਬਾਤਿ ਇਹ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹੀ ਠਉਰ ॥ ਮਰਿਹੋ ਜੀਅਤਿ ਨ ਛਾਡਹੋ ਕਹਿਓ
 ਸੱਤਿ ਨਹਿ ਅਉਰ ॥੧੧੮॥ ਤੁੰਡ ਸੁੰਭ ਕੇ ਚੰਡਿਕਾ ਚਢਿ ਬੋਲੀ ਇਹ ਭਾਇ ॥ ਮਾਨੋ ਅਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਲੀਨੋ
 ਅਸੁਰ ਬੁਲਾਇ ॥੧੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰ ਤਬ ਕੀਨ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ
 ਕੈ ਸੁਭਟ ਬੀਰ ਚੁਨ ਲੀਨ ॥੧੨੦॥ ਰਕਤਬੀਜ ਕੋ ਭੇਜੀਏ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪਾਥਰ ਜਿਉ ਗਿਰਿ ਡਾਰ
 ਕੈ ਚੰਡਹਿ ਹਨੈ ਹਕਾਰ ॥੧੨੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਭੇਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਗ੍ਰਹ ਤੇ ਲਿਆਵੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥ ਜੀਤਿਓ ਜਿਨ
 ਪੁਰਹੂਤ ਭੁਜ ਬਲਿ ਜਾਕੇ ਅਮਿਤ ਹੈ ॥੧੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਠਤ ਬਿੰਦ ਪੈ ਦੈਤ ਇਕੁ ਗਇਓ ਕਰੀ
 ਅਰਦਾਸ ॥ ਰਾਜ ਬੁਲਾਵਤ ਸਭਾ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥੧੨੩॥ ਰਕਤਬੀਜ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੀਨੋ ਆਨਿ
 ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਅਸੁਰ ਸਭਾ ਮਧਿ ਭਾਉ ਕਰਿ ਕਹਿਓ ਕਰਹੁ ਮਮ ਕਾਮ ॥੧੨੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੁੰਠਤ ਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ

ਨਿਸੁੰਭ ਬੁਲਾਇ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਦੈ ਸਿਰਤਾਜ ਬਡੇ ਗਜ ਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜ ਦਏ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥
 ਪਾਨ ਲੈ ਦੈਤ ਕਹੀ ਇਹ ਚੰਡਿ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕਰੋ ਅਬ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨਿ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਤਿਨ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝ
 ਕੈ ਮੇਘ ਅਡੰਬਰ ਦੀਨੋ ॥੧੨੫॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਲੈ ਕੈ ॥ ਛਾਰ
 ਕਰੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰਰਾਜਹਿ ਚੰਡਿ ਪਚਾਰ ਹਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਰਿਸਾਤ ਚਲਿਓ
 ਚੜ੍ਹਿ ਉਪਰਿ ਗੈ ਕੈ ॥ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੋਇ ਅੰਤਕ ਦੰਤ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਚਲਿਓ ਰਨਿ ਹੇਤ ਜੁ ਛੈ ਕੈ ॥੧੨੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਬੀਜਰਕਤ੍ਰੁ ਸੁ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ਕੈ ਆਗੈ ਕੀਏ ਗਜ ਬਾਜ ਰਬਈਆ ॥ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲਿ ਦਾਨਵ ਮੇਰ ਕੋ
 ਪਾਇਨ ਸਾਬ ਮਥਈਆ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸੁ ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਕਟਿ ਬਾਂਧਿ ਭਥਈਆ ॥ ਲੀਨੋ ਕਮਾਨਨ
 ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮਾਨ ਕੈ ਸਾਬ ਲਏ ਜੁ ਸਥਈਆ ॥੧੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਦਲ ਸਾਜ ਕੈ ਉਤਰੇ ਤਟ
 ਗਿਰਰਾਜ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਕੁਲਾਹਲ ਸੁਨਿ ਸਿਵਾ ਕਰਿਓ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥੧੨੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਹੁਇ ਸਿੰਘਹਿ ਅਸਵਾਰ
 ਗਾਜ ਗਾਜ ਕੈ ਚੰਡਿਕਾ ॥ ਚਲੀ ਪ੍ਰਬਲ ਅਸਿ ਧਾਰ ਰਕਤਿ ਬੀਜ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ॥੧੨੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਵਤ
 ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਸ੍ਰੋਣਤਬਿੰਦ ਮਹਾਂ ਹਰਖਿਓ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਹੂੰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਧਸੇ ਰਨ ਮੱਧਿ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧੁ ਕੈ ਜੁੱਧਹਿ ਕੋ
 ਸਰਖਿਓ ਹੈ ॥ ਲੈ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਬਾਦਲੁ ਸੋਂ ਕਵਿ ਨੇ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਪਰਖਿਓ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਚਲੇ ਇਮ
 ਬੀਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਬਰਖਿਓ ਹੈ ॥੧੩੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟਿ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ
 ਚੀਰ ਕੇ ਪਾਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਫੋਰਿ ਕੈ ਕਉਚਨ ਮੀਨਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਬਹਰਾਨੇ ॥ ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਨ
 ਚੰਡਿ ਅਨੇਕ ਸੁ ਸ੍ਰੋਣੁ ਚਲਿਓ ਬਹਿ ਕੈ ਸਰਿਤਾਨੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਰਿ ਪਹਾਰ ਹੂੰ ਕੋ ਸੁਤ ਤੱਛਕ ਕੇ ਨਿਕਸੇ ਕਰਿ
 ਬਾਨੇ ॥੧੩੧॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟ ਤੀਰ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਸਿੰਘਨਿ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਚੱਕ੍ਰ ਛੁਰੀ ਅਉ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਦਾਮਨ ਛੇਦਿ ਕੈ ਭੇਦਿ ਕੈ ਸਿੰਧਰ ਕੀ ਕਰੀ ਭਿੰਨ
 ਅੰਬਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਹਨੂ ਗੜ ਲੰਕ ਅਵਾਸ ਕੀ ਡਾਰੀ ਅਟਾਰੀ ॥੧੩੨॥ ਤੋਰਿ ਕੈ ਮੋਰਿ ਕੈ ਦੈਤਨ
 ਕੇ ਮੁਖ ਘੋਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਅਸਿ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋਰ ਕੈ ਕੋਰ ਕੈ ਠੋਰ ਕੈ ਬੀਰ ਸੁ ਰਾਛਸ ਕੋ ਹਤਿ ਕੈ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥

ਖੋਰ ਕੈ ਤੋਰ ਕੈ ਬੋਰ ਕੈ ਦਾਨਵ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਹਾਡ ਚਬੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਣ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਿਓ ਜਿਉ ਦਵਾ ਹਰਿ ਸਾਗਰ
 ਕੋ ਜਲ ਜਿਉ ਰਿਖਿ ਪੀਨਿ ॥੧੩੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਗਹਿ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਨ ਗਨੇ ਭਟ ਆਨੇ ॥
 ਮਾਰ ਦਈ ਸਭ ਦੈਤ ਚਮੁੰ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਣਤ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਝ ਅਘਾਨੇ ॥ ਭਾਲ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖਿ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਦਾਨਵ ਇਉ
 ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪੀਪਰ ਕੇ ਜਿਉ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੩੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਆਹਵ ਮੈ ਖਿਝ ਕੈ ਬਰ ਚੰਡਿ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਤੀਰਨ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਹਤਿ ਏਕਨ ਕੇ
 ਤਨ ਕੇਹਰਿ ਫਾਰੇ ॥ ਹੈ ਦਲ ਗੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਇ ਕੈ ਮਾਰ ਰਬੀ ਬਿਰਬੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਿੰਧੁਰ ਐਸੇ ਪਰੇ ਤਿਹ
 ਠਉਰ ਜਿਉ ਭੂਮਿ ਮੈ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਿਰ ਭਾਰੇ ॥੧੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਕੀ ਚਮੁੰ ਸਭ ਭਾਰੀ ਕਰਿ
 ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਕਹਿਓ ਦੈਤ ਪੁਨਿ ਘੇਰਿ ਕੈ ਕਰੋ ਚੰਡਿ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੩੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ
 ਬਾਤ ਸੁ ਬੀਰ ਫਿਰੇ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਬਲਿ ਕੈ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਕੁੱਧਤ ਹੈ ਕੈ ॥
 ਘਾਉ ਲਗੈ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਇਮ ਸ੍ਰਉਣ ਗਿਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਚੁਐ ਕੈ ॥ ਆਗ ਲਗੇ ਜਿਮੁ ਕਾਨਨ ਮੈ ਤਨ
 ਤਿਉ ਰਹੀ ਬਾਨਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹੈ ਕੈ ॥੧੩੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ
 ਅਰਿਓ ਹੈ ॥ ਢਾਰ ਅਉ ਸਾਂਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਨਹਿ ਆਹਵ
 ਤੇ ਮਨ ਮਹਿ ਤਿਹ ਧੀਰਜ ਗਾਢੇ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਰੋਕ ਲਈ ਚਹੁੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਸੁ ਭਾਨ ਮਨੋ ਪਰਬੇਖ ਪਰਿਓ ਹੈ
 ॥੧੩੮॥ ਕੋਪ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲਿ ਕੈ ਬਲਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠ
 ਕੈ ਕੈ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਦਲੁ ਮਾਰਿਓ ॥ ਬਾਨਨਿ ਸਾਬ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਅਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥
 ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਿਰਨੇ ਸਰ ਮਾਂਸਹਿ ਰੇਨੁ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥੧੩੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ
 ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਬਾਨਨ ਸੋ ਦਲ ਫੇਰਿ ਦਇਓ ਬਲ ਕੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਭਭਕਾਰਿਓ ॥
 ਮਾਰਿ ਦਏ ਸਿਰਦਾਰ ਬਡੇ ਧਰ ਸ੍ਰਉਣ ਬਹਾਇ ਬਡੇ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥ ਏਕ ਕੇ ਸੀਸ ਦਇਓ ਧਨੁ ਯੋ ਜਨੁ ਕੋਪਿ
 ਕੈ ਗਾਜ ਨੇ ਮੰਡਪ ਮਾਰਿਓ ॥੧੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰ ਸਭ ਦੈਤ ਕੀ ਐਸੇ ਦਈ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਪਉਨ ਪੂਤ

ਜਿਉ ਲੰਕ ਕੋ ਡਾਰਿਓ ਬਾਗ ਉਖਾਰਿ ॥੧੪੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗਾਜਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂਬਲਿ ਮੇਘ ਸੀ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ
 ਅਰਿ ਪੈ ਸਰ ਡਾਰੇ ॥ ਦਾਮਨਿ ਸੋ ਖਗ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਅਧੰ ਧਰ ਕੈ ਧਰਮਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮ ਪਰੇ ਤਿਹ
 ਇਉ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਕਵਿ ਯੋ ਅਨੁਸਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮਨੋ ਸਰਤਾ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਧਸੀ ਕਰਿ ਲੋਥ ਕਰਾਰੇ
 ॥੧੪੨॥ ਐਸੇ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਸੁ ਕੈ ਕੈ ਦੁਖੰਡ ਜੁ ਚੰਡਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਲੋਥਨ ਉਪਰ ਲੋਥ ਗਿਰੀ ਬਹਿ
 ਸ੍ਰਉਣ ਚਲਿਓ ਜਨੁ ਕੋਟਿ ਪਨਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਿਯਾਲ ਸੋ ਬਿਯਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਯੋ ਮਨ ਧਾਰੇ ॥
 ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਲਏ ਬਹੇ ਪਉਨ ਸੋ ਆਪਸਿ ਮੈ ਭਿਰ ਹੈ ਗਿਰਿਭਾਰੇ ॥੧੪੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਦਾਰੁਨ
 ਕਾਮ ਕਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਸੋ ਅਰਣੀ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਬਲੁਵਾਨ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲਿਓ ਬਹਿ ਬੈਤਰਨੀ ਹੈ ॥
 ਬਾਂਹ ਕਟੀ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਸੁੰਡ ਸੀ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ਹੈ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਲਰ ਕੈ ਸੁ ਮਨੋ ਗਿਰ ਤੇ ਗਿਰੀ
 ਸਰਪ ਕੀ ਦੁਇ ਘਰਨੀ ਹੈ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਦੈਤ ਕੋ ਚੰਡੀ ਦਇਓ ਭਜਾਇ ॥ ਪਾਪ
 ਤਾਪ ਹਰਿ ਜਾਪ ਤੇ ਜੈਸੇ ਜਾਤ ਪਰਾਇ ॥੧੪੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭਾਨੁ ਤੇ ਜਿਉ ਤਮ ਪਉਨ ਤੇ ਜਿਉ ਘਨੁ ਮੋਰ
 ਤੇ ਜਿਉ ਫਨਿ ਤਿਉ ਸੁਕਚਾਨੇ ॥ ਸੂਰ ਤੇ ਕਾਤੁਰੁ ਕੂਰ ਤੇ ਚਾਤੁਰੁ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਤੁਰੁ ਏਣਿ ਡਰਾਨੇ ॥ ਸੂਮ
 ਤੇ ਜਿਉ ਜਸ ਬਿਓਗ ਤੇ ਜਿਉ ਰਸ ਪੂਤ ਕਪੂਤ ਤੇ ਜਿਉ ਬੰਸੁ ਹਾਨੇ ॥ ਧਰਮ ਜਿਉ ਕ੍ਰੋਧ ਤੇ ਭਰਮ ਸੁ ਬੁਧਿ
 ਤੇ ਚੰਡਿ ਕੇ ਜੁਧ ਤੇ ਦੈਤ ਪਰਾਨੇ ॥੧੪੬॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਸਭ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥
 ਏਕ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨ ਕੈ ਤੂਰਨ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗ ਤੁਰਾਏ ॥ ਧੂਰ ਉਡੀ ਖੁਰ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਥ ਉਰਧ ਹੁਇ ਰਵਿ
 ਮੰਡਲ ਛਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫੇਰ ਰਚੇ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਧਰਾ ਖਟ ਆਠ ਅਕਾਸ ਬਨਾਏ ॥੧੪੭॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ
 ਲੈ ਬਾਨਨਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਤਨ ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਤੁੰਬੇ ॥ ਮਾਰ ਗਇੰਦ ਦਏ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਦਾਨਵ ਮਾਨ ਗਇਓ ਉਡ
 ਪੁੰਬੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਸਿਤ ਪਾਗ ਚਲੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰੋਨਤ ਉਪਰ ਖੁੰਬੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਸੂਰਨ
 ਕੇ ਜਸ ਕੇ ਉਠੇ ਬੁੰਬੇ ॥੧੪੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੈਤਨ ਸਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਿ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁੈ ਜੁਧੁ ਨਿਸੰਗ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥
 ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਮਾਰ ਤਬੈ ਦਲ ਛਾਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਪਾਗ ਸਮੇਤ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਏਕ ਕੋ ਭਾਉ

ਇਹੈ ਕਬਿ ਤਾਕੋ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਪੂਰਨਿ ਪੁੰਨ ਭਏ ਨਭ ਤੇ ਸੁ ਮਨੋ ਭੂਅ ਟੂਟਿ ਨਛੱਤ੍ਰ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੯॥ ਬਾਰਨ
ਬਾਰਦ ਜਿਉ ਨਿਰਵਾਰ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਆ ॥ ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੰਘਾਰ ਸਨੇਹ
ਤੇ ਸ੍ਰੋਨਤ ਪੀਆ ॥ ਏਕ ਗਏ ਕੁਮਲਾਇ ਪਰਾਇ ਕੈ ਏਕਨ ਕੋ ਧਰਕਿਓ ਤਨ ਹੀਆ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਕਿਯੋ
ਕਰ ਭਾਨਹਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਦੈਤ ਗਈ ਦੁਤਿ ਦੀਆ ॥੧੫੦॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਭਈ ਅਤਿ ਧਾਰ ਮਹਾਂਬਲ
ਕੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰ ਹਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਏਕ ਗਇੰਦ੍ਰ ਬਡੋ ਰਨਿ ਮਾਰਿਓ ॥ ਕਉਤਕਿ ਤਾ ਛਬਿ
ਕੋ ਰਨ ਪੇਖ ਤਬੈ ਕਬਿ ਇਉ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਸਾਗਰ ਬਾਂਧਨ ਕੇ ਸਮਏ ਨਲ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰ ਕੇ
ਡਾਰਿਓ ॥੧੫੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰ ਜਬੈ ਸੈਨਾ ਲਈ ਤਬੈ ਦੈਤ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਧਿਬੇ
ਕੋ ਮਨ ਦੀਨ ॥੧੫੨॥ ਸ੍ਰੋਯਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭਇਆਨਕ ਰੂਪ ਲਖਿਓ ਸਭ ਦੈਤ ਮਹਾਂ ਡਰ ਪਾਇਓ ॥
ਸੰਖ ਲੀਏ ਕਰ ਚਕ੍ਰ ਅਉ ਬਕ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਪੱਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇਓ ॥ ਧਾਇ ਭੁਜਾ ਬਲ ਆਪਨ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਤਿਨ
ਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਇਓ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਿੰਦ ਕਹੈ ਰਨਿ ਇਆਹੀ ਤੇ ਚੰਡਿਕਾ ਨਾਮ ਕਹਾਇਓ ॥੧੫੩॥
ਮਾਰਿ ਲਇਓ ਦਲ ਅਉਰ ਭਜਿਓ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁ ਭਿਰਿਓ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਅਸਿ
ਹਾਥਿ ਛੁਟਿਓ ਮਨ ਨਾਹਿ ਗਿਰਿਓ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਬਲ ਧਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੋਨ ਸਮੂਹ ਮੈ ਐਸੇ ਤਰਿਓ ਹੈ ॥
ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਿਓ ਮਾਨੋ ਮੇਰੁ ਕੋ ਮੱਧਿ ਧਰਿਓ ਸੁ ਫਿਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੪॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਦੈਤ ਬਲੀ
ਨਦ ਸ੍ਰੋਨ ਕੋ ਪੈਰ ਕੇ ਪਾਰ ਪਧਾਰਿਓ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਅਉ ਢਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਦਉਰ ਕੈ ਜਾਇ ਹਕਾਰਿਓ ॥
ਆਵਤ ਪੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਲਗਿਓ ਤਨ ਮੂਰਛ ਪਾਰਿਓ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤਨ ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਸੈਲ
ਸਮੇਤ ਧਰਾ ਪਰ ਡਾਰਿਓ ॥੧੫੫॥ ਸ੍ਰੋਯਾ ॥ ਫੇਰ ਉਠਿਓ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਕੋ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸਿਉ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ
ਹੈ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਤਨ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਬਹਿ ਸ੍ਰੋਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ਮਨ
ਕੀ ਹਰਨੀ ਤਿਹ ਨਾਉ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਗੇਰੂ ਨਗੰ ਪਰ ਕੈ ਬਰਖਾ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਮਾਨਹੁ ਰੰਗ ਢਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੬॥
ਸ੍ਰੋਣਤਬਿੰਦੁ ਸੋ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਰਨ ਮੱਧਿ ਰੁਹੇਲੀ ॥ ਪੈ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਮੀਜ ਦਇਓ ਤਿਲ ਤੇ ਜਿਮੁ

ਤੇਲ ਨਿਕਾਰਤ ਤੇਲੀ ॥ ਸ੍ਰੋਤੁਣ ਪਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਚੈ ਰੰਗਰੇਜ ਕੀ ਰੇਨੀ ਜਿਉ ਫੂਟ ਕੈ ਫੈਲੀ ॥ ਘਾਉ ਲਸੈਂ ਤਨ
 ਦੈਤ ਕੇ ਯੋ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮੱਧਿ ਫਨੂਸ ਕੀ ਬੈਲੀ ॥੧੫੭॥ ਸ੍ਰੋਤੁਣਤਬਿੰਦ ਕੋ ਸ੍ਰੋਤੁਣ ਪਰਿਓ ਧਰਿ ਸ੍ਰੋਤੁਣਤਬਿੰਦ
 ਅਨੇਕ ਭਏ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ਬਾਨਨਿ ਸਾਥਿ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੋਤੁਣ ਸਮੂਹ ਸਮਾਇ ਗਏ
 ਬਹੁਰੋ ਸੁ ਭਏ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਲਏ ਹੈ ॥ ਬਾਰਦ ਧਾਰਿ ਪਰੈਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਨੋ ਬਿੰਬਰ ਚੈ ਮਿਟ ਕੈ ਜੁ ਗਏ ਹੈ
 ॥੧੫੮॥ ਸ੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੇਤਕ ਸ੍ਰੋਤੁਣ ਕੀ ਬੁੰਦ ਗਿਰੈਂ ਰਨਿ ਤੇਤਕ ਸ੍ਰੋਤੁਣਤ ਬਿੰਦ ਚੈ ਆਈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ
 ਹਕਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਈ ॥ ਪੇਖਿ ਕੈ ਕੋਤਕਿ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥
 ਮਾਨਹੁ ਸੀਸ ਮਹੱਲ ਕੇ ਬੀਚ ਸੁ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਕੀ ਝਾਈ ॥੧੫੯॥ ਸ੍ਰੋਤੁਣਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਉਠਿ ਰਨਿ ਕ੍ਰੁਪ
 ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਫੇਰ ਜੁਟੇ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਭਾਨੁ ਕੀ ਅੰਸ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਏ
 ਸੁ ਭਏ ਫਿਰ ਲੈ ਮੁੰਗਰਾ ਜਿਮੁ ਧਾਨ ਕੁਟੇ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਦਏ ਸਿਰ ਖੰਡ ਜੁਦੇ ਕਰਿ ਬਿੱਲਨ ਤੇ ਜਨ ਬਿੱਲ ਤੁਟੇ ਹੈ
 ॥੧੬੦॥ ਸ੍ਰੋਤੁਣਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡਿ ਸੁ ਐਸੇ ਉਠੇ ਹੈ ॥ ਬੁੰਦਨ ਤੇ ਉਠਿ ਕੈ ਬਹੁ ਦਾਨਵ
 ਬਾਨਨ ਬਾਰਦ ਜਾਨੁ ਵੁਠੇ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਕੁਵੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਸੰਘਾਰ ਸੁਟੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਉਠੇ ਫਿਰ
 ਸ੍ਰੋਤੁਣ ਤੇ ਦੈਤ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਸੀਤ ਤੇ ਰੋਮ ਉਠੇ ਹੈ ॥੧੬੧॥ ਸ੍ਰੋਯਾ ॥ ਸ੍ਰੋਤੁਣਤ ਬਿੰਦ ਭਏ ਇਕਠੇ ਬਰ ਚੰਡਿ
 ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਅਉ ਸਿੰਘ ਦੁਹੁ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਇਓ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ
 ਉਠੇ ਧੁਨਿ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਕੋ ਛੁਟਿ ਧਿਆਨੁ ਗਇਓ ਹੈ ॥ ਭੂਲ ਗਏ ਸੁਰ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਨ
 ਸ੍ਰੋਤੁਣਤ ਬਿੰਦ ਗਇਓ ਹੈ ॥੧੬੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਸੋ ਚੰਡਿਕਾ ਇਉ ਕੀਨਿ ਬਰ ਜੁੱਧੁ ॥ ਅਗਨਤ ਭਏ
 ਦਾਨਵ ਤਬੈ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇਓ ਕ੍ਰੁੱਧੁ ॥੧੬੩॥ ਸ੍ਰੋਯਾ ॥ ਪੇਖ ਦਸੋਦਿਸ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਤਚੀ
 ਅਖੀਆਂ ॥ ਤਬ ਲੈ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁ ਕਾਟ ਦਏ ਅਰਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੀ ਜਿਉ ਪਖੀਆਂ ॥ ਸ੍ਰੋਤੁਣ ਕੀ ਛੀਟ ਪਰੀ
 ਤਨ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੇ ਲਖੀਆਂ ॥ ਜਨੁ ਕੰਚਨ ਮੰਦਰ ਮੈ ਜਰੀਆਂ ਜਰਿ ਲਾਲ ਮਨੀ ਜੁ ਬਨਾ ਰਖੀਆਂ
 ॥੧੬੪॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਬਹੁ ਚੰਡਿ ਨੇ ਏਤੋ ਕਰਿਓ ਮਧੁ ਸੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੋ ਨਿਜੁ

ਭਾਲ ਤੇ ਜ਼ਾਲ ਕੀ ਲਾਟ ਨਿਕਾਸੀ ॥ ਕਾਲੀ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਈ ਤਿਹ ਤੇ ਰਨਿ ਫੈਲ ਰਹੀ ਭਯ ਭੀਰੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੀ ॥ ਮਾਨਹੁ
 ਸਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਫੇਰਿ ਕੈ ਧਾਰ ਪਰੀ ਧਰ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਸੀ ॥੧੬੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲਿਓ ਦਹਲਿਓ ਸੁਰ ਲੋਕੁ
 ਦਸੋ ਦਿਸ ਭੂਧਰ ਭਾਜਤ ਭਾਰੀ ॥ ਚਾਲਿ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਚਉਦਹਿ ਲੋਕ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਭਇਓ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ ॥
 ਧਿਆਨ ਰਹਿਓ ਨ ਜਟੀ ਸੁ ਫਟੀਧਰ ਯੋਂ ਬਲਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧਿ ਕਾਰਨ ਕੋ ਕਰਿ
 ਕਾਲ ਸੀ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡੀ ਕਾਲੀ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੀਨੇ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਹਉਂ
 ਹਨਿਹੋਂ ਤੂੰ ਸ੍ਰਉਨ ਪੀ ਅਰਿ ਦਲਿ ਡਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੬੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਲੀ ਅਉ ਕੇਹਰਿ ਸੰਗਿ ਲੈ ਚੰਡਿ ਸੁ
 ਘੇਰੇ ਸਬੈ ਬਨ ਜੈਸੇ ਦਵਾ ਪੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਦੈਤ ਜਰੈਂ ਜੈਸੇ ਈਂਟ ਅਵਾ ਪੈ ॥ ਕਾਲਿਕਾ ਸ੍ਰਉਨ
 ਪੀਓ ਤਿਨ ਕੋ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲੀਯੋ ਭਾਉ ਭਵਾ ਪੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਨੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੇ
 ਹੈ ਤਵਾ ਪੈ ॥੧੬੮॥ ਚੰਡਿ ਹਨੇ ਅਰੁ ਕਾਲਿਕਾ ਕੋਪ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦਨ ਸੋ ਇਹ ਕੀਨੇ ॥ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ
 ਤਬੈ ਕਿਲਕਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸਭੈ ਦਲੁ ਦੀਨੇ ॥ ਆਮਿਖ ਸੋਨ ਅਚਿਓ ਬਹੁ ਕਾਲਿਕਾ ਤਾ ਛਬਿ ਮੈ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨ
 ਚੀਨੇ ॥ ਮਾਨੋ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੁਇ ਕੈ ਮਨੁੱਛ ਸੁ ਸਾਲਨ ਲਾਸਹਿ ਸੋ ਬਹੁ ਪੀਨੇ ॥੧੬੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਰਕਤੁ ਬੀਜ
 ਕਰਿਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਯੋਂ ਸੁਰ ਦੇਖਤ ਸਾਰੇ ॥ ਜੇਤਕ ਸੋਨ ਕੀ ਬੁੰਦ ਗਿਰੈਂ ਉਠ ਤੇਤਕ ਰੂਪ ਅਨੇਕਹਿ ਧਾਰੇ ॥
 ਜੁਗਾਨਿ ਆਨਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸੀਸ ਜਟਾਂ ਕਰਿ ਖੱਪਰ ਭਾਰੇ ॥ ਸੋਨਤ ਬੁੰਦ ਪਰੈਂ ਅਚਵੈ ਸਭ ਖੱਗ ਲੈ ਚੰਡਿ
 ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੭੦॥ ਕਾਲੀ ਅਉ ਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਸੋ ਜੁੱਧ ਨਿਸੰਗ ਸਜਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਮਹਾਂ
 ਰਨ ਮੱਧਿ ਭਈ ਪਹਰੇਕ ਲਉ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਬਜਿਓ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਗਿਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉ
 ਅਸਿ ਸੋ ਅਰਿ ਸੀਸ ਭਜਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਅਤੀਤ ਕਰਿਯੋ ਚਿਤ ਕੋ ਧਨਵੰਤ ਸਭੈ ਨਿਜੁ ਮਾਲ ਤਜਿਓ ਹੈ
 ॥੧੭੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਚੰਡੀ ਦਇਓ ਬਿਦਾਰ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਨ ਕਾਲੀ ਕਰਿਓ ॥ ਛਿਨ ਮੈ ਡਾਰਿਓ ਮਾਰ
 ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਦਾਨਵ ਮਹਾਂ ॥੧੭੨॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਰਕਤ
 ਬੀਜ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ ॥੫॥੬

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤੁੱਛ ਬਚੇ ਭਜ ਕੈ ਰਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬੀਜ ਹਨਿਓ ਦੁਹ ਨੇ
 ਮਿਲਿ ਅਉਰ ਮਹਾਂ ਭਟ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿਕੈ ਉਨਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਤਬ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਕਰਿ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥
 ਇਉ ਹਨਿ ਹੋਂ ਬਰ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਅਜਾ ਬਨ ਮੈ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਪਛਾਰੇ ॥੧੭੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਕਲ ਕਟਕ ਕੇ ਭਟਨ
 ਕੋ ਦਇਓ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਕੈ ਇਉ ਕਹਿਓ ਹਨਿਹੋਂ ਚੰਡਹਿ ਆਜੁ ॥੧੭੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕੋਪ
 ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚਢੇ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਕੀ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥ ਪਾਇਕ ਅਗ੍ਰ ਭਏ ਮਧਿ ਬਾਜ ਰਬੀ ਰਬ ਸਾਜ
 ਕੈ ਪਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਕੇ ਪੁੰਜਨ ਉਪਰਿ ਸੁੰਦਰ ਤੁੰਗ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥ ਸਕ੍ਰ ਸੋ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਮਨੋ
 ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਸਪੱਛ ਉਡੇ ਗਿਰ ਰਾਈ ॥੧੭੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਨਾਇ ਦਲੁ ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਗਿਰ ਰਾਜ ॥
 ਕਵਚ ਅੰਗ ਕਸਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਉਠੇ ਸਿੰਘ ਜਿਉ ਗਾਜ ॥੧੭੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨ
 ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਏ ॥ ਦੇਖਨ ਮੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਤੁਰਾ ਕਰਿ ਤੇਜ ਧਰਾ ਪਰ ਧਾਏ ॥ ਧੂਰ ਉਡੀ
 ਤਬ ਤਾਂ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੇ ਕਨਕਾ ਪਗ ਸੋਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਠਉਰ ਅਡੀਠ ਕੇ ਜੈ ਕਰਬੇ ਕਹਿ ਤੇਜ ਮਨੋ ਮਨ ਸੀਖਨ
 ਆਏ ॥੧੭੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੰਡਿ ਕਾਲਿਕਾ ਸੂਵਨ ਮੈ ਤਨਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਲੀਨ ॥ ਉਤਰਿ ਸਿੰਗ ਗਿਰ ਰਾਜ
 ਤੇ ਮਹਾਂ ਕੁਲਾਹਲਿ ਕੀਨ ॥੧੭੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੋ ਕੋਪ ਕਰਿਓ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ
 ਦਾਨੋ ॥ ਨਾਸ ਕਰੋਂ ਇਹ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨੋ ॥ ਕਾਲੀ ਕੇ ਬੱਕ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨ ਤੇ ਸੁ
 ਉਠਿਓ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਜਿਉ ਜਮ ਜਾਨੋ ॥ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਇ ਦਏ ਕਿਲਕਾਰ ਉਠਿਓ ਜੁ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਮਾਨੋ
 ॥੧੭੯॥ ਬੈਰਨ ਕੇ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਿ ਲਇਓ ਕਰਿ ਮੈ ਧਨੁ ਸਾਇਕੁ ਐਸੇ ॥ ਸਿਆਮ ਪਹਾਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਨੇ
 ਤਮ ਜੈਸੇ ਹਰੇ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ਸੇ ॥ ਭਾਜ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਡਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਕੈਸੇ ॥ ਭੀਮ
 ਕੋ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰਿਓ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉਰਉ ਜੈਸੇ ॥੧੮੦॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਸੁੰਭ ਕੀ
 ਸੁ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਆਏ ਚੰਡਿ ਉਪਰਿ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਨੀ ਠਨੀ ॥ ਚੰਡਿਕਾ ਲੈ ਬਾਨ ਅਉ ਕਮਾਨ ਕਾਲੀ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਛਿਨ ਮਧਿ ਕੈ ਕੈ ਬਲੁ ਸੁੰਭ ਕੀ ਹਨੀ ਅਨੀ ॥ ਡਰ ਤਜਿ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰੇਤ ਕੀਨੇ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਿਚਲ

ਬਿਬਰਿ ਐਸੇ ਭਾਜਗੀ ਅਨੀਕ ਨੀ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰੂਥਲ ਮੈ ਸਬੂਹ ਬਹੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਕੇ ਧੂਰ ਉਡਿ ਚਲੇ ਹੁਇ ਕੈ
 ਕੋਟਿਕ ਕਨੀ ਕਨੀ ॥੧੮੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਖੱਗੁ ਲੈ ਕਾਲੀ ਅਉ ਚੰਡੀ ਕੁਵੰਡਿ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਦਾਨਵ ਇਉ ਦਬਟੇ
 ਹੈਂ ॥ ਕੇਤਕ ਚਾਬ ਗਈ ਮੁਖਿ ਕਾਲਿਕਾ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚੰਡਿ ਕਟੇ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧੁ ਭਇਓ ਧਰ ਮੈ ਰਨ
 ਛਾਡਿ ਗਏ ਇਕ ਦੈਤ ਫਟੇ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਇਉ ਬਹੁ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਲਟੇ ਹੈਂ
 ॥੧੮੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਭਇਆਨਕ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕੀਨੋ ਬਿਸਨ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਸਕਤਿ ਸਹਾਇਤ ਕੇ ਨਮਿਤ ਭੇਜੀ
 ਰਨਹਿ ਮੰਝਾਰ ॥੧੮੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਪੈ ਆਈ ॥
 ਦੇਵੀ ਕਹਿਓ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰ ਆਦਰੁ ਆਈ ਭਲੇ ਜਨੁ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਵਿ
 ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਨਦੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਲ ਰਾਸ ਮੈ ਆਨ ਸਮਾਈ ॥੧੮੪॥
 ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਦੇਵਨ ਕੇ ਬਰ ਬੀਰ ਸੁ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨਨਿ ਸਾਥਿ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਰਨ
 ਮੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਬੀਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਦਾੜਨ ਸਾਥਿ ਚਬਾਇ ਗਈ ਕਲਿ ਅਉਰ ਗਹੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਗਾਏ ॥ ਰਾਵਨ
 ਸੋਂ ਰਿਸਕੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਭਾਲਕ ਜਿਉ ਗਿਰ ਰਾਜ ਚਲਾਏ ॥੧੮੫॥ ਫੇਰ ਲੈ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤਨ
 ਸੋਂ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰਿਓ ਹੈ ॥ ਗੂਦ ਬਹਿਓ
 ਅਰਿ ਸੀਸਨ ਤੇ ਕਵਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੇ ਇਹ ਭਾਉ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕੇ ਸਿੰਗਹੁ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਨਿ ਤੁਸਾਰ
 ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੮੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਜ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਭੈ ਰਹਿਓ ਨ ਕਛੁ ਉਪਾਉ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਸੋਂ ਕਹਿਓ
 ਦਲੁ ਲੈ ਤੁਮਹੂੰ ਜਾਹੁ ॥੧੮੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਸੁੰਭੁ ਕੇ ਬੋਲ ਨਿਸੁੰਭੁ ਚਲਿਓ ਦਲ ਸਾਜ ਮਹਾਂਬਲਿ ਐਸੇ ॥
 ਭਾਰਥ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਪਾਰਥ ਕ੍ਰੂਧ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਬਹੁ ਦੈਤ ਕਉ ਫੋਰਿ
 ਕੈ ਪਾਰ ਭਏ ਤਨ ਕੈਸੇ ॥ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਕੇ ਖੇਤਿ ਉਗੇ ਮਨੋ ਧਾਨ ਕੇ ਅੰਕੁਰ ਜੈਸੇ ॥੧੮੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁਰੇ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਇਉ ਰਨ ਕੀਨੇ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਸਬ ਦਾਨਵ
 ਕੇ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਇਓ ਛੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹਿ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਕਵਿ ਨੇ ਜਸੁ ਇਉ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥

ਸਾਤ ਹੂੰ ਸਾਗਰ ਕੋ ਰਚਿਕੈ ਬਿਧਿ ਆਠਵੇ ਸਿੰਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ਨਵੀਨੋ ॥੧੮੯॥ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ
ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਈ ਰਨ ਮੱਧਿ ਲਰੀ ਹੈ ॥ ਫੋਰ ਦਈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਬਲੁ ਕੈ ਬਹੁ ਕਾਲਿਕਾ ਮਾਰ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ
ਭਇਆਨਕ ਇਉਂ ਅਸੁਰੰਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸੋ ਲਾਲ ਭਈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅੰਗ ਸੂਹੀ
ਕੀ ਸਾਰੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥੧੯੦॥ ਦੈਤ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਬਲਿ ਚੰਡਿ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਫੇਰਿ ਅਰੇ ਹੈ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ
ਲਰੇ ਰਨ ਇਉਂ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮੱਧਿ ਪਤੰਗ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਰਨ ਮੱਧਿ ਦੁ ਟੂਕ ਕਰੇ
ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਬਨ ਮੈ ਬਰ ਬ੍ਰਿਛਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਬਾਢੀ ਜੁਦੇ ਕੈ ਧਰੇ ਹੈ ॥੧੯੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਇਓ ਦਲੁ
ਅਉਰ ਭਜਿਓ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਕੋਪਿ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਨਿ ਅਰਿਓ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ
ਪਗੁ ਨਾਹਿ ਟਰਿਓ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਿਓ ਮੁਖ ਦੈਤ ਕੇ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨਿ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ
ਗ੍ਰਸਿਓ ਨਭ ਭਾਨੁ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੋ ਅਤਿ ਬਉਨ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥੧੯੨॥ ਸਾਂਗ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰੰ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ
ਦਈ ਰਿਪੁ ਭਾਲ ਮੈ ਐਸੇ ॥ ਜੋਰ ਕੈ ਫੋਰ ਗਈ ਸਿਰ ਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਭਈ ਪਟ ਫਾਰਿ ਅਨੈਸੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ
ਚਲੀ ਪਥ ਉਰਧ ਸੋ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹੇਸ ਕੇ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੀ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਭਈ ਖੁਲ ਤੈਸੇ
॥੧੯੩॥ ਦੈਤ ਨਿਕਾਸ ਕੈ ਸਾਂਗ ਵਹੈ ਬਲਿ ਕੈ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਦੀਨੀ ॥ ਜਾਇ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ
ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਕੀਨੀ ॥ ਇਉਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਈ ਕਹਿ
ਦੀਨੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਗਲ ਦੀਪ ਕੀ ਨਾਰਿ ਗਰੇ ਮੈ ਤੰਬੋਰ ਕੀ ਪੀਕ ਨਵੀਨੀ ॥੧੯੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਨਿਸੁੰਭ
ਕਰਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥ ਨਹਿ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਰੁ ਦ੍ਰੋਣਜ ਭੀਮ ਨ
ਅਰਜਨ ਅਉ ਕਰਨੈ ॥ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਕੇ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਛਟੀ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਕੇ ਫਰਨੈ ॥ ਜਨੁ ਰਾਤ ਕੇ
ਦੂਰਿ ਬਿਭਾਸ ਦਸੋ ਦਿਸ ਫੈਲਿ ਚਲੀ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ॥੧੯੫॥ ਚੰਡਿ ਲੈ ਚੱਕ੍ਰ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੀਓ
ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਲਹਿਕੈ ਚਹਿਕੈ ਰਿਪੁ ਸੈਨ ਹਤੀ ਲਲਕਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰ ਖੱਗ ਅਦੱਗ ਮਹਾਂ
ਸਿਰ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਹੁ ਭੂ ਪਰ ਝਾਰੇ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਹਨੂਮਾਨ ਜੁਆਨ ਮਨੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰ ਡਾਰੇ ॥੧੯੬॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦਾਨਵ ਏਕ ਬਡੋ ਬਲਿਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਧਾਇਓ ॥ ਕਾਢਕੈ ਖੱਗੁ ਸੁ ਚੰਡਿਕਾ ਮਿਆਨ ਤੇ ਤਾਂ ਤਨ ਬੀਚ ਭਲੇ ਬਰ ਲਾਇਓ ॥ ਟੂਟ ਪਰਿਓ ਸਿਰ ਵਾ ਧਰ ਤੇ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਆਇਓ ॥ ਉਚ ਧਰਾਧਰ ਉਪਰਿ ਤੇ ਗਿਰਿਓ ਕਾਕ ਕਰਾਲ ਭੁਜੰਗਮ ਖਾਇਓ ॥੧੯੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬੀਰ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਦੈਤ ਬਲੀ ਇਕ ਪ੍ਰੇਰ ਤੁਰੰਗ ਗਇਓ ਰਨ ਸਾਮੁਹਿ ॥ ਦੇਖਤ ਧੀਰਜੁ ਨਾਹਿ ਰਹੇ ਅਬਿ ਕੋ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਾਂ ਮਹਿ ॥ ਚੰਡਿ ਲੈ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੇ ਹਨੇ ਅਰਿ ਫੇਰਿ ਦਈ ਸਿਰ ਦਾਨਵ ਤਾ ਮਹਿ ॥ ਮੁੰਡਹਿ ਤੁੰਡਹਿ ਰੁੰਡਹਿ ਚੀਰ ਪਲਾਨ ਕਿਕਾਨ ਧਸੀ ਬਸੁਧਾ ਮਹਿ ॥੧੯੮॥ ਇਉ ਜਬ ਦੈਤ ਹਤਿਓ ਬਰਚੰਡਿ ਸੁ ਅਉਰ ਚਲਿਓ ਰਨ ਮੱਧਿ ਪਚਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਦੁ ਤੀਨਕ ਝਾਰੇ ॥ ਚੰਡਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸੀਸ ਦਈ ਬਲੁ ਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ਸਿਰ ਦੂਰ ਪਰਾਇ ਜਿਉ ਟੂਟਤ ਅੰਬ ਬਖਾਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥ ਜਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਨਿਓ ਰਨ ਦੈਤ ਸਬੁਹ ਸਬੈ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਕਾਇਰ ਛਾਡ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਖੱਗ ਗਦਾ ਲਗ ਦਾਨਵ ਰੰਚਕ ਰੰਚਕ ਹੁਇ ਤਨ ਆਏ ॥ ਮੁੰਗਰ ਲਾਇ ਹਲਾਇ ਮਨੋ ਤਰੁ ਕਾਛੀ ਨੇ ਪੇਡ ਤੇ ਤੂਤ ਗਿਰਾਏ ॥੨੦੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪੇਖਿ ਚਮੁੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪੁਨਿ ਚੰਡਿਕਾ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਤਨ ਚੀਰ ਪਟੀਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਕਾਰ ਪਛਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਟੂਟ ਪਰੇ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਨਿਆਰੇ ॥ ਜੁੱਧੁ ਸਮੈ ਸੁਤ ਭਾਨ ਮਨੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਭ ਟੂਕ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥੨੦੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਤਬੈ ਬਲ ਧਾਰ ਸੰਭਾਰ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਕਰੀ ਕਰ ॥ ਕੋਪ ਦਈਅ ਨਿਸੁੰਭ ਕੇ ਸੀਸ ਬਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਰਹੀ ਤਰਵਾਤਰ ॥ ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਕਹਿ ਤਾ ਛਿਨ ਸੇ ਬਿਬ ਹੋਇ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰ ਕੀ ਤਾਰ ਲੈ ਹਾਥ ਚਲਾਈ ਹੈ ਸਾਬੁਨ ਕੋ ਸਬੁਨੀਗਰ ॥੨੦੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ॥੬॥੬** **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਨਿਸੁੰਭ ਰਨਿ ਮਾਰਿਓ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਭਾਜ ਦੈਤ ਇਕ ਸੁੰਭ ਪੈ ਗਇਓ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥੨੦੩॥ ਆਨ ਸੁੰਭ ਪੈ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸਕਲ ਜੁੱਧੁ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਤਬ ਭਾਜੇ ਦਾਨਵ ਸਭੈ ਮਾਰਿ ਲਾਇਓ

ਤੁਅ ਭ੍ਰਾਤ ॥੨੦੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਹਨਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤਿ ਛੋਭ ਸਮਾਇਓ ॥ ਸਾਜਿ
 ਚੜਿਓ ਗਜ ਬਾਜ ਸਮਾਜ ਕੈ ਦਾਨਵ ਪੁੰਜ ਲੀਏ ਰਨ ਆਇਓ ॥ ਭੂਮਿ ਭਇਆਨਕ ਲੋਥ ਪਰੀ ਲਖਿ ਸ੍ਰੋਇਨ
 ਸਮੂਹ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਇਓ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਉਮਡੀ ਜਲਿ ਸਾਗਰ ਕੇ ਮਿਲਿਬੇ ਕਹੁ ਧਾਇਓ ॥੨੦੫॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਕਾਲਿਕਾ ਅਉ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਹਤੀ ਇਨਹੂੰ ਸਭ
 ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥ ਬੰਧੁ ਕਬੰਧ ਪਰਿਓ ਅਵਲੋਕ ਕੈ ਸੋਕ ਕੈ ਪਾਇ ਨ ਆਗੈ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥
 ਧਾਇ ਸਕਿਓ ਨ ਭਇਓ ਭਇਭੀਤਹ ਚੀਤਹ ਮਾਨਹੁ ਲੰਗ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੨੦੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਿਓ
 ਦਲ ਕੋ ਜਬ ਸੁੰਭ ਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੇ ਤਬ ਦੈਤ ਘਨੇ ॥ ਗਜ ਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਰਥੀ ਰਥੁ ਪਾਇਕ ਕਉਨ
 ਗਨੇ ॥ ਤਹਾ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਦੀਹ ਬਨੇ ॥ ਮਨੋ ਭਾਨੁ ਕੋ ਛਾਇ ਲਇਓ ਉਮਡੇ
 ਘਨ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ਨਿਸ ਨੇ ॥੨੦੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰੋ ਪਰਿਓ ਤਬੈ ਚੰਡਿ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਕਾਲੀ
 ਸੋ ਹਸਿ ਤਿਨ ਕਹੀ ਨੈਨ ਸੈਨ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੦੮॥ **ਕਥਿਤੁ** ॥ ਕੇਤੇ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਅਉ ਕੇਤਕ ਚਬਾਇ ਡਾਰੇ
 ਕੇਤਕ ਬਗਾਇ ਡਾਰੇ ਕਾਲੀ ਕੋਪ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬਾਜ ਗਜ ਭਾਰੇ ਤੇਤੋ ਨਖਨ ਸੋ ਫਾਰ ਡਾਰੇ ਐਸੋ ਰਨ ਭੈਕਰ ਨ
 ਭਇਓ ਆਗੇ ਕਬ ਹੀ ॥ ਭਾਰੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਾਹੁ ਸੁੱਧਿ ਨ ਰਹੀ ਸਰੀਰ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ਮਰੇ ਆਪਸ ਮੈਂ ਦਬ
 ਹੀ ॥ ਪੇਖ ਸੁਰਗਾਇ ਮਨ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਸੁਰ ਪੁੰਜਨ ਬੁਲਾਇ ਕਰੈ ਜੈਜੈਕਾਰ ਸਬ ਹੀ ॥੨੦੯॥ **ਕਥਿਤੁ** ॥
 ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਨ ਭਇਓ ਕਹਿਓ ਰਾਜਾ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਐਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੀਨੋ ਕਾਲੀ ਡਾਰਿਓ ਬੀਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਬਲ ਕੋ
 ਸੰਭਾਰਿ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ਕਰਵਾਰ ਢਾਰਿ ਪੈਠੋ ਰਨ ਮੱਧਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਇਉ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਸਾਬ ਭਏ ਸੁੰਭ ਕੇ ਸੁ
 ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਲੀਨੇ ਹਥਿਆਰ ਆਪ ਆਪਨੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਐਸੇ ਚਲੇ ਦਾਨੋ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਪਾਨੋ ਮਾਨੋ
 ਸਲਭ ਉਡਾਨੋ ਪੁੰਜ ਪੰਖਨ ਸੁ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥੨੧੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਲਖੈ ਬਲਿਵਾਨ ਸੁ ਬਾਹਨਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ
 ਭ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਅਲਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਘੂਰਨ ਛਤ੍ਰ ਨਹੀ ਸਮ ਅਉ ਖਰਸਾਨੋ ॥ ਤਾ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਐਸੋ ਫਿਰਿਓ
 ਜਲ ਭਉਰ ਨਹੀ ਸਰ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਉਰ ਨਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੈ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਰੁਖੁ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਮਾਨੋ ॥੨੧੧॥

ਜੁੱਧੁ ਮਹਾਂ ਅਸੁਰੰਗਨਿ ਸਾਥਿ ਭਇਓ ਤਬ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਸੈਨ ਅਪਾਰ ਹਕਾਰ ਸੁਧਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸੰਘਾਰ
 ਦਈ ਰਨ ਕਾਰੀ ॥ ਖੇਤ ਭਇਓ ਤਹਾ ਚਾਰ ਸਉ ਕੋਸ ਲਉ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਦੇਖਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪੂਰਨ ਏਕ ਘਰੀ
 ਨ ਪਰੀ ਜਿ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਬਰ ਜਿਉ ਪਤਿ ਝਾਰੀ ॥੨੧੨॥ ਮਾਰਿ ਚਮੁੰ ਚਤੁਰੰਗ ਲਈ ਤਬ ਲੀਨੋ ਹੈ ਸੁੰਭ
 ਚਮੁੰਡ ਕੋ ਆਗਾ ॥ ਚਾਲ ਪਰਿਓ ਅਵਨੀ ਸਿਗਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਆਸਨਿ ਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥ ਸੂਖ ਗਇਓ ਤ੍ਰਸ
 ਕੈ ਹਰਿ ਹਾਰਿ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਅੰਕ ਮਹਾਂ ਭਇਓ ਜਾਗਾ ॥ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਲਪਟਾਇ ਗਰੇ ਮਧਿ ਮਾਨਹੁ ਮੁੰਡ ਕੀ
 ਮਾਲ ਕੋ ਤਾਗਾ ॥੨੧੩॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹਿਓ ਮੁਖਿ ਸੋ ਇਹ ਮੈ ਸਭ ਜਾਨੀ ॥
 ਕਾਲੀ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਦੀਨੋ ਖਪਾਇ ਸਭੈ ਦਲੁ ਬਾਨੀ ॥ ਚੰਡਿ ਕਹਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਉਨ ਕੋ ਤੇਉ ਤਾ
 ਛਿਨ ਗਉਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਸਰਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਮਿਲੈ ਬਰਖਾ ਬਹੁ ਬੁੰਦਨ ਪਾਨੀ ॥੨੧੪॥
 ਸੁੱਯਾ ॥ ਕੈ ਬਲਿ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧਿ ਸੁ ਲੈ ਜਮਦਾੜ ਕੀ ਤਾ ਪਰਿ ਲਾਈ ॥ ਬੈਠ ਗਈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ
 ਸ੍ਰਉਨਤ ਜੁਗਨਿ ਪੂਰ ਅਘਾਈ ॥ ਦੀਰਘ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਬੁੱਧਿ ਕਵੀਸੁਰ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਈ ॥ ਲੋਥ ਪੈ
 ਲੋਥ ਗਈ ਪਰ ਇਉ ਸੁ ਮਨੋ ਸੁਰਲੋਗ ਕੀ ਸੀਢੀ ਬਨਾਈ ॥੨੧੫॥ ਸੁੰਭ ਚਮੁੰ ਸੰਗ ਚੰਡਿਕਾ ਕੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ
 ਅਨੇਕਨਿ ਵਾਰਿ ਮਚਿਓ ਹੈ ॥ ਜੰਬੁਕ ਜੁਗਨਿ ਗਿੱਝ ਮਜੂਰ ਰਕੜ ਕੀ ਕੀਚ ਮੈ ਈਸ ਨਚਿਓ ਹੈ ॥ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ
 ਸੁ ਭੀਤੈ ਭਈ ਸਿਤ ਗੂਦ ਅਉ ਮੇਦ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਚਿਓ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਰੰਗੀਨ ਬਨਾਇ ਮਨੋ ਕਰਿਮਾਵਿਸ ਚਿਤ੍ਰ
 ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚਿਓ ਹੈ ॥੨੧੬॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਦੁੰਦ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਭਇਓ ਰਨ ਮੈ ਉਤ ਸੁੰਭ ਇਤੈ ਬਰਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਘਾਇ
 ਅਨੇਕ ਭਏ ਦੁਹੁ ਕੇ ਤਨ ਪਉਰਖ ਗਯੋ ਸਭ ਦੈਤ ਕੋ ਹਾਰੀ ॥ ਹੀਨ ਭਈ ਬਲ ਤੇ ਭੁਜ ਕਾਂਪਤ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ
 ਐਸੇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗਾਰੜੂ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਲਟੀ ਪੰਚ ਮੁਖੀ ਜੁਗਸਾਪਨਿ ਕਾਰੀ ॥੨੧੭॥ ਕੋਪ ਭਈ ਬਰਚੰਡਿ
 ਮਹਾਂ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਰਨ ਮੈ ਬਲੁ ਧਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਪਚਾਰ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੇ ਉਪਰਿ ਝਾਰੀ ॥
 ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਬਜੀ ਝਨਕਾਰ ਉਠੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਿਨਗਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਰੈਨ ਲਸੈ ਪਟਬੀਜਨ
 ਕੀ ਚਮਕਾਰੀ ॥੨੧੮॥ ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਿਓ ਬਲ ਛੀਨ ਭਇਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋਤਿ ਘਟੀ

ਮੁਖ ਕੀ ਤਨ ਕੀ ਮਨੋ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾ ਸਸਿ ਜੈਸੇ ॥ ਚੰਡਿ ਲਇਓ ਕਰਿ ਸੁੰਭ ਉਠਾਇ ਕਹਿਓ ਕਵਿ ਨੇ
 ਮੁਖਿ ਤੇ ਜਸੁ ਐਸੇ ॥ ਰੱਛਕ ਗੋਧਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਉਠਾਇ ਲਇਓ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨੁ ਜੈਸੇ ॥੨੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਕਰ ਤੇ ਗਿਰ ਧਰਨੀ ਪਰਿਓ ਧਰ ਤੇ ਗਇਓ ਅਕਾਸ ॥ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਗਈ ਚੰਡਿ ਤਿਹ ਪਾਸ
 ॥੨੨੦॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਬੀਚ ਤਬੈ ਨਭ ਮੰਡਲ ਚੰਡਿਕਾ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਜਿਮ ਆਗੇ ਨ ਹੋਊ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦੁ ਨਿਛੱਤ੍ਰੁ
 ਸਚੀਪਤਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੁਰ ਪੇਖਤ ਸੋਊ ॥ ਖੈਚ ਕੈ ਮੂੰਡ ਦਈ ਕਰਵਾਰ ਕੀ ਏਕ ਕੋ ਮਾਰ ਕੀਏ ਤਬ ਦੋਊ ॥
 ਸੁੰਭ ਦੁ ਟੂਕ ਹੈ ਭੂਮਿ ਪਰਿਓ ਤਨ ਜਿਉ ਕਲਵਤ੍ਰੁ ਸੌ ਚੀਰਤ ਕੋਊ ॥੨੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਮਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿਕਾ
 ਉਠੀ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ॥ ਤਬ ਧੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੀ ਕਰੀ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਮਨ ਪਾਇ ॥੨੨੨॥ ਦੈਤ ਰਾਜ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿਓ
 ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਅਸਟ ਕਰਨ ਮਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਗਹਿ ਸੈਨਾ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥੨੨੩॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਕੋਪ
 ਨ ਓਪ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿਧਾਰ ਭਈ ਸਮੁਹਾਈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਦਏ ਤਬ ਭੂਪ ਬਿਨਾ ਕਰੈ ਕਉਨ
 ਲਰਾਈ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠਿ ਅਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਹੀਏ ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਦਈ ਸਭ ਪਉਰਖ ਤਾਈ ॥ ਦੈਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਖੇਤ ਇਉ
 ਜੈਸੇ ਬਡੇ ਗੁਨ ਲੋਭ ਤੇ ਜਾਤ ਪਰਾਈ ॥੨੨੪॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਨਾਮ
 ਸਪਤਮੇ ਧਿਆਇ ਪੂਰਨ ॥੭॥੭

ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਭਾਜਿ ਗਇਓ ਮਘਵਾ ਜਿਨ ਕੇ ਡਰ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਭੈ ਭੀਤੇ ॥ ਤੇਈ ਵੈ ਦੈਤ ਪਰਾਇ ਗਏ
 ਰਨਹਾਰ ਨਿਹਾਰ ਭਏ ਬਲੁ ਰੀਤੇ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗਿ੍ਝ ਨਿਰਾਸ ਭਏ ਬਨ ਬਾਸ ਗਏ ਜੁਗ ਜਾਮ ਨ ਬੀਤੇ ॥ ਸੰਤ
 ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇੰ ਸੁ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਡੇ ਅਰਿ ਜੀਤੇ ॥੨੨੫॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਠਉਰ ਸੁ
 ਅੱਛਤ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨ ਲੀਨੋ ॥ ਤੱਛਨ ਲੱਛਨ ਦੈਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਟੀਕਾ ਸੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਭਾਲ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ
 ਉਪਜਯੋ ਤਹ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚੰਦ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੁਭ ਮੰਗਲ ਆਨਿ ਪ੍ਰਵੇਸਹਿ
 ਕੀਨੋ ॥੨੨੬॥ ਕਵਿਤੁ ॥ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਦੇਵਨ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਕੀ ਏਹੋ ਜਗ ਮਾਤ ਤੈਂ ਤੇ ਕੱਟਿਓ
 ਬਡੇ ਪਾਪੁ ਹੈ ॥ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਾਰ ਰਾਜ ਦੀਨੋ ਤੈ ਸੁਰੇਸ ਹੁੰ ਕੋ ਬਡੇ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ਜਗ ਤੇਰੋ ਈ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਹੈ ॥ ਦੇਤ

ਹੈਂ ਅਸੀਸ ਦਿਜ ਰਾਜ ਰਿਖਿ ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਤਹਾਂ ਹੀ ਪੜਿਓ ਹੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਉਚ ਹੂੰ ਕੋ ਜਾਪੁ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਸੁ ਪੂਰ ਰਹਿਓ ਚੰਡਿਕਾ ਕੋ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈਸੇ ਧਾਰ ਸਾਗਰ ਮੈ ਰੰਗਾ ਜੀ ਕੋ ਆਪੁ ਹੈ ॥੨੨੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ਆਰਤੀ ਦੀਪ ਜਗਾਇਓ ॥ ਫੂਲ ਸੁਗੰਧ ਸੁ ਅੱਛਤ ਦੱਛਨ ਜੱਛਨ ਜੀਤ ਕੋ ਗੀਤ ਸੁ ਗਾਇਓ ॥ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਇਓ ॥ ਹੇ ਜਗਮਾਇ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਇ ਤੈਂ ਸੁੰਭ ਕੋ ਘਾਇ ਬਡੇ ਜਸੁ ਪਾਇਓ ॥੨੨੮॥ ਸਕ੍ਰਹਿ ਸਾਜਿ ਸਮਾਜ ਦੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਮੋਦ ਮਹਾ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਨਭਿ ਥਾਪ ਕੈ ਤੇਜੁ ਦੈ ਆਪ ਤਹਾਂ ਤੇ ਸੁ ਲੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਢਿਓ ਤਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਤੇ ਨ ਗਈ ਹੈ ॥ ਪੂਰ ਕੈ ਪੂਰ ਮਲੀਨ ਹੁਤੇ ਰਵਿ ਮਾਨਹੁ ਚੰਡਿਕਾ ਓਪ ਦਈ ਹੈ ॥੨੨੯॥ ਕਵਿਤੁ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਧੁਕੈਟ ਮਦ ਮਥਨ ਮਹਿਖਾਸੁਰੈ ਮਾਨ ਮਰਦਨ ਕਰਨ ਤਰਨ ਬਰ ਬੰਡਿਕਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰਦ੍ਰਿਗ ਧਰਨਿ ਧਰ ਧੂਰਿ ਧਾਨੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਕੇ ਮੁੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡਿਕਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਹਰਨਿ ਰਕਤ ਭਛਨ ਕਰਨਿ ਦਰਨਿ ਅਨਸੁੰਭ ਰਨਿ ਰਾਰਿ ਰਿਸਿ ਮੰਡ ਕਾ ॥ ਸੁੰਭ ਬਲੁ ਧਾਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਵਾਰ ਕਰਿ ਸਕਲ ਖਲੁ ਅਸੁਰ ਦਲੁ ਜੈਤ ਜੈ ਚੰਡਿਕਾ ॥੨੩੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੋਂ ॥ ਨ ਡਰੋਂ ਅਰਿ ਸੋਂ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋਂ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ ॥ ਅਰੁ ਸਿਖ ਹੋਂ ਆਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋਂ ॥ ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ॥੨੩੧॥ ਚੰਡਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਵਿੱਤਨ ਮੈ ਬਰਨਿਓ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਰਸਾਲ ਭਇਓ ਨਖ ਤੇ ਸਿਖ ਲਉ ਉਪਮਾ ਸੁ ਨਈ ਹੈ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਤ ਕਰੀ ਕਵਿ ਨੇ ਸਤਿਸਯਾ ਕੀ ਕਥਾ ਇਹ ਪੂਰੀ ਭਈ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਨਮਿੱਤ ਪੜੈ ਸੁਨਿ ਹੈ ਨਰ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਦਈ ਹੈ ॥੨੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਤਿਸਇਆ ਕੋ ਕਰਿਓ ਜਾ ਸਮ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜਿਹ ਨਮਿੱਤ ਕਵਿ ਨੇ ਕਹਿਓ ਸੁ ਦੇਹ ਚੰਡਿਕਾ ਸੋਇ ॥੨੩੩॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਨਾਮ (ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਸਹਿਤ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦੁ ਕਰਾ) ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੮॥

ੴ ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਮਹਿੱਖ ਦਈਤ ਸੂਰਯੰ ॥ ਬਢਿਯੋ ਸੁ ਲੋਹ ਪੂਰਯੰ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਰਾਜ ਜੀਤਯੰ ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਾਜ
 ਕੀਤਯੰ ॥੧॥ ਭਜੇ ਸੁ ਦੇਵਤਾ ਤਬੈ ॥ ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਇ ਕੈ ਸਬੈ ॥ ਮਹੇਸੁਰਾ ਚਲੰ ਬਸੇ ॥ ਬਿਸੇਖ ਚਿੱਤ ਮੋ
 ਤ੍ਰਸੇ ॥੨॥ ਜੁਗੇਸ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਭਜੇ ਹਥਿਯਾਰ ਡਾਰ ਕੈ ॥ ਪੁਕਾਰ ਆਰਤੰ ਚਲੇ ॥ ਬਿਸੂਰ ਸੂਰਮਾ
 ਭਲੇ ॥੩॥ ਬਰਖ ਕਿਤੇ ਤਹਾ ਰਹੇ ॥ ਸੁ ਦੁੱਖ ਦੇਹ ਮੋ ਸਹੇ ॥ ਜਗਤ੍ਰਮਾਤਿ ਧਿਆਇਯੰ ॥ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ
 ਪਾਇਯੰ ॥੪॥ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ॥ ਚਰੰਨ ਪੂਜਬੇ ਧਏ ॥ ਸਨੰ ਮੁਖਾਨ ਠਢੀਯੰ ॥ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪਾਨ ਪਢੀਯੰ
 ॥੫॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਤਬੈ ਦੇਵ ਧਾਏ ॥ ਸਭੋਂ ਸੀਸ ਨਿਆਏ ॥ ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਬੈ ਸਾਧ
 ਹਰਖੇ ॥੬॥ ਕਰੀ ਦੇਬਿ ਅਰਚਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਜਬੈ ਪਾਇ ਲਾਗੇ ॥ ਤਬੈ ਸੋਗ ਭਾਗੇ ॥੭॥
 ਬਿਨੰਤੀ ਸੁਨਾਈ ॥ ਭਵਾਨੀ ਰਿਝਾਈ ॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਕਰੀ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੀ ॥੮॥ ਕਰੇ ਘੰਟ
 ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦਈਤ ਰਾਜੰ ॥ ਸਜਿਯੋ ਜੁੱਧ ਸਾਜੰ ॥੯॥ ਚੜਿਯੋ ਰਾਛਸੇਸੰ ॥ ਰਚੇ
 ਚਾਰ ਅਨੇਸੰ ॥ ਬਲੀ ਚਾਮਰੇਵੰ ॥ ਹਠੀ ਚਿੱਛਰੇਵੰ ॥੧੦॥ ਬਿੜਾਲੱਛ ਬੀਰੰ ॥ ਚੜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਬਡੇ
 ਇੱਖੁ ਧਾਰੀ ॥ ਘਟਾ ਜਾਨੁ ਕਾਰੀ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਾਣਿ ਜਿਤੇ ਰਾਛਸਨਿ ਮਿਲਿ ਛਾਡਤ ਭਏ
 ਅਪਾਰ ॥ ਫੂਲਮਾਲ ਹੁਐ ਮਾਤ ਉਰ ਸੋਭੇ ਸਭੇ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਜਿਤੇ ਦਾਨਵੋਂ
 ਬਾਨ ਪਾਨੀ ਚਲਾਏ ॥ ਤਿਤੇ ਦੇਵਤਾ ਆਪ ਕਾਟੇ ਬਚਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਹੇ ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਪੇਲੇ ॥
 ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਜਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥੧੩॥ ਦ੍ਰੁਗਾ ਹੁੰ ਕੀਯੰ ਖੇਤ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਰੰ ਪਟਿਸੰ ਪਰਘ
 ਪਾਸੀ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਹਾ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਹਠੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਕੈ ਪੁਕਾਰੈ ॥੧੪॥

{੧੦੦}

ਤਬੈ ਅਸਟ ਅਸਟਾਬ ਹਥਿਯਾਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਿਰੰ ਦਾਨਵੇਂਦ੍ਰਾਨ ਕੇ ਤਾਕਿ ਝਾਰੇ ॥ ਬਬੱਕਿਯੋ ਬਲੀ ਸਿੰਘ
ਜੁੱਧੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਖੰਡ ਖੰਡੰ ਸੁ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰੰ ॥੧੫॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਤਬ ਦਾਨਵ ਰੋਸ ਭਰੇ ਸਭ
ਹੀ ॥ ਜਗਮਾਤ ਕੇ ਬਾਣ ਲਗੇ ਜਬ ਹੀ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧੁ ਲੈ ਸੁ ਬਲੀ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨ ਬੁੰਦਨ ਜਿਯੋ
ਬਿਸਖੰ ਬਰਖੇ ॥੧੬॥ ਜਨੁ ਘੋਰਿ ਕੈ ਸਿਆਮ ਘਟਾ ਘੁਮਡੀ ॥ ਅਸੁਰੇਸ ਅਨੀਕਨਿ ਤਿਯੋਂ ਉਮਡੀ ॥
ਜਗ ਮਾਤ ਬਿਰੂਥਨਿ ਮੋਂ ਧਸਿ ਕੈ ॥ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਹਾਬ ਗਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ॥੧੭॥ ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ
ਗਿਰਾਇ ਦੀਏ ॥ ਇਕ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਦੁਖੰਡ ਕੀਏ ॥ ਸਿਰ ਏਕਨਿ ਚੋਟ ਨਿਫੋਟ ਬਹੀ ॥ ਤਰਵਾ ਤਰ
ਹੁਐ ਤਰਵਾਰ ਰਹੀ ॥੧੮॥ ਤਨ ਝੱਝਰ ਹੁਐ ਰਣ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਚੱਲੇ ਫਿਰ ਕੈ ਨ
ਫਿਰੇ ॥ ਇਕਿ ਹਾਬ ਹਥਿਯਾਰ ਲੈ ਆਨ ਬਹੇ ॥ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਗਿਰਿ ਖੇਤ ਰਹੇ ॥੧੯॥ **ਨਰਾਜ
ਛੰਦ** ॥ ਤਹਾਂ ਸੁ ਦੈਤ ਰਾਜਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸੁ ਸਰਬ ਸਾਜਯੰ ॥ ਤੁਰੰਗ ਆਪ ਬਾਹੀਅੰ ॥ ਬਧੰ ਸੁ ਮਾਤ ਚਾਹੀਯੰ
॥੨੦॥ ਤਬੈ ਦੂਗਾ ਬਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁ ਘਾਵ ਚਾਮਰੰ ਕੀਯੋ ॥ ਉਤਾਰ ਹਸਤ
ਤੇ ਦੀਯੋ ॥੨੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਤਬੈ ਬੀਰ ਕੋਪੰ ਬਿੜਾਲਾਛ ਨਾਮੰ ॥ ਸਜੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਦੇਹੰ ਚਲੇ
ਜੁੱਧ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਰੰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਆਨ ਘਾਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਸੋ ਹਾਬ ਸੋਂ ਮਾਰਿ ਡਾਰੰ ॥੨੨॥
ਬਿੜਾਲਾਛ ਮਾਰੇ ਸੁ ਪਿੰਗਾਛ ਧਾਏ ॥ ਦੂਗਾ ਸਾਮੁਹੇ ਬੋਲ ਬਾਂਕੇ ਸੁਨਾਏ ॥ ਕਰੀ ਅੱਭ੍ਰਿ ਜਿਯੋ ਗਰਜ
ਕੈ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰਬੀਰੰ ਭਰੇ ਜੁੱਧ ਹਰਖੰ ॥੨੩॥ ਤਬੈ ਦੇਵੀਅੰ ਪਾਣਿ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਹਨਿਯੋ
ਦੁਸਟ ਕੇ ਘਾਇ ਸੀਸੰ ਮੰਝਾਰੰ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਗਏ ਪ੍ਰਾਣ ਛੁੱਟੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸਿੰਗ
ਟੁੱਟੰ ॥੨੪॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਪਿੰਗਾਛ ਦੇਬੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਅਉਰੁ ਬੀਰੰ ਹਥਿਯਾਰੰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸ
ਦੇਬਿਯੰ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮੱਧੰ ਗਿਰਾਏ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਜੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਾਮੁਹੇ
ਆਏ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵਤਾ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜਬੈ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥ ਆਸੁਰੇਸ ਕੋਪਾ ਅਹੰਕਾਰੀ
॥੨੬॥ ਆਪ ਜੁੱਧ ਤਬ ਕੀਆ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚੁਨ ਚੁਨ ਹਨੇ ਪਖਰੀਆ ਬਾਨੀ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਆਲ ਮਸਤਕ

{੧੦੦}

{੧੦੧}

ਤੇ ਬਿਗਸੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕਾਲਿਕਾ ਨਿਕਸੀ ॥੨੭॥ **ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ** ॥ ਮੁਖ ਬਮਤ ਜੁਆਲ ॥ ਨਿਕਸੀ
 ਕਪਾਲ ॥ ਮਾਰੇ ਗਜੇਸ ॥ ਛੁੱਟੇ ਹੈਂ ਏਸ ॥੨੮॥ ਛੁੱਟੰਤ ਬਾਣ ॥ ਝਮਕਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਸਾਂਗੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥
 ਖੇਲਤ ਧਮਾਰ ॥੨੯॥ ਬਾਹੈਂ ਨਿਸੰਗ ॥ ਉਠੈਂ ਝੜੰਗ ॥ ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਉੱਠਤ ਕੜਾਕ ॥੩੦॥
 ਬਬਕੰਤ ਮਾਇ ॥ ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ॥ ਜੁੱਝੇ ਜੁਆਣ ॥ ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥੩੧॥ **ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ** ॥ ਧਾਈਯੋ
 ਅਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਤੱਹ ਨਿਜ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁੱਧ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਦੇਬਿ ਸਸਤ੍ਰ
 ਲਗੈ ਗਿਰੇ ਰਣ ਰੁੱਝਿ ਜੁੱਝਿ ਜੁਆਣ ॥ ਪੀਲ ਰਾਜ ਫਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਸੁੱਛ ਛੁੱਛ ਕਿਕਾਣ ॥੩੨॥ ਚੀਰ
 ਚਾਮਰ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਆਰ ਅਨੇਕ ॥ ਤੇਗ
 ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤਬਰ ਕੁਹੁਕ ਬਾਣ ਅਨੰਤ ॥ ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਗਿਰੇ ਬਰੱਛਿਨ ਸੂਰ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੩੩॥ ਗਿੱਧ
 ਬਿੱਧ ਉਡੇ ਤਹਾ ਫਿਕਰੰਤ ਸੁਆਨ ਸਿੰਗਾਲ ॥ ਮੱਤ ਦੰਤ ਸਪੱਛ ਪੱਥੈ ਕੰਕ ਬੰਕ ਰਸਾਲ ॥ ਛੁੱਦ੍ਰ ਮੀਨ
 ਛੁਰੱਧ੍ਰਕਾ ਅਰੁ ਚਰਮ ਕਛਪ ਅਨੰਤ ॥ ਨੱਕੁ ਬੱਕੁ ਸੁਬਰਮ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੇਣ ਨੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥੩੪॥ ਨਵ ਸੂਰ
 ਨਵਕਾ ਸੇ ਰਥੀ ਅਤਿਰਥੀ ਜਾਨ ਜਹਾਜ ॥ ਲਾਦਿ ਲਾਦਿ ਮਨੋ ਚੱਲੇ ਧਨ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸਲਾਜ ॥ ਮੋਲੁ
 ਬੀਚ ਫਿਰੈ ਚੁਕਾਤ ਦਲਾਲ ਖੇਤ ਖਤੰਗ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨਿ ਝਾਰਿ ਦਿਰਬ ਨਿਖੰਗ ॥੩੫॥
 ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਹੁ ਰੰਗ ਰੰਗਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਭੂਮ ਸਸਤ੍ਰ ਰੁਅਸਤ੍ਰ ॥
 ਮੁੰਡ ਤੁੰਡ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਟੂਕ ਟਾਕ ਅਰੇਕ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਪਰੇ ਸਬੈ ਅਰਿ ਬਾਚਿਯੋ ਨਹਿ ਏਕ ॥੩੬॥
 ਕੋਪ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ਦਾਨੋ ਧਾਈਯੋ ਤਿੱਹ ਕਾਲ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸੂਰੋ ਰੂਪ ਕੈ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ਕਾਲਿ
 ਪਾਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਲੈ ਤਿੱਹ ਮਾਰੀਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ਤਜ ਬ੍ਰਹਮ ਰੰਧਿ ਉਤਾਲ ॥੩੭॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕਹੱ ਮਾਰ ਕਰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭੀ ਜਗ ਮਾਇੰ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਮਹਿਖੇ ਬਲੈ ਦੇਤ ਜਗਤ
 ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੩੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ**
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥ ਅਫਜੁ ॥ੳ

{੧੦੧}

{੧੦੨}

ਅਬ ਧੂਮ੍ਰੈਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਦੇਵਿਸ ਤਬ ਗਾਜੀਯ ॥ ਅਨਹਦ ਬਾਜੀਯ ॥ ਭਈ ਬਧਾਈ ॥
 ਸਭ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧॥੩੯॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ॥ ਸਭ ਸੁਰ ਗਾਜੇ ॥ ਕਰਤ ਬਡਾਈ ॥ ਸੁਮਨ ਬ੍ਰੁਖਾਈ
 ॥੨॥੪੦॥ ਕੀਨੀ ਬਹੁ ਅਰਚਾ ॥ ਜਸ ਧੁਨ ਚਰਚਾ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਭ ਦੁਖ ਭਾਗੇ ॥੩॥੪੧॥
 ਗਾਏ ਜੈ ਕਰਖਾ ॥ ਪੁਹਪਨਿ ਬਰਖਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਸਭ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥੪॥੪੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲੋਪ
 ਚੰਡਿਕਾ ਜੂ ਭਏ ਦੈ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ॥ ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਐ ਦੈਤ ਬਡੇ ਸਿਰ ਤਾਜ ॥੫॥੪੩॥
ਚਉਪਈ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚੜ੍ਹੇ ਲੈਕੈ ਦਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲਿ ਥਲਿ ॥ ਦੇਵ ਰਾਜ ਕੋ
 ਰਾਜ ਛਿਨਾਵਾ ॥ ਸੇਸ ਮਨਿ ਮੁਕਟ ਭੇਟ ਪਠਾਵਾ ॥੬॥੪੪॥ ਛੀਨ ਲਯੋ ਅਲਕੇਸ ਭੰਡਾਰਾ ॥
 ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਕੱਹ ਦੈਤ ਪਠਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਫਿਰ ਆਏ
 ॥੭॥੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੇਵ ਸਬੈ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਏ ਮਨ ਮੋਂ ਕੀਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਰਨ ਭਵਾਨੀ ਕੀ ਸਬੈ
 ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਨਿਰਧਾਰ ॥੮॥੪੬॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਵ ਭਾਜੀਅੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਲਾਜ ਲਾਜੀਅੰ ॥
 ਬਿਸਿੱਖ ਕਾਰਮੰ ਕਸੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਮੋ ਬਸੇ ॥੯॥੪੭॥ ਤਬੈ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੇਬਿ ਹੁਐ ॥ ਚਲੀ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ
 ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥ ਸੁ ਮੁੱਦ ਪਾਨ ਪਾਨ ਕੈ ॥ ਗਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ॥੧੦॥੪੮॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਸੁਨੀ
 ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥ ਚੜ੍ਹੀ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਪਾਪ ਟਾਰੇ ॥੧੧॥੪੯॥ ਕਰੋ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥
 ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਦੰ ॥ ਭਯੋ ਸੰਖ ਸੋਰੰ ॥ ਸੁਣਯੋ ਚਾਰ ਓਰੰ ॥੧੨॥੫੦॥ ਉਤੇ ਦੈਤ ਧਾਏ ॥ ਬਡੀ ਸੈਨ
 ਲਿਆਏ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਬਕੈ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥੧੩॥੫੧॥ ਚਵੰ ਚਾਰ ਦੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥
 ਲਏ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਸੁ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੧੪॥੫੨॥ ਮੰਡੇ ਮੱਧ ਜੰਗੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਰਉਤੀ
 ਕਟਾਰੰ ॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੧੫॥੫੩॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥
 ਫਿਰੇ ਜਿਯੋ ਗੰਗੈਰੀ ॥੧੬॥੫੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਕਰੋਧਤ ਸਟਾਯੰ ਉਤੇ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਇਤੇ
 ਸੰਖ ਲੈ ਹਾਥ ਦੇਵੀ ਬਜਾਯੋ ॥ ਪੁਰੀ ਚਉਦਹੁੰਯੰ ਰਹਿਯੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥ ਚਮੱਕਿਯੋ ਮੁਖੰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਮੱਧਿ

{੧੦੨}

ਨੂਰੰ ॥੧੭॥੫੫॥ ਤਬੈ ਧੂਮ੍ਰੈਣੰ ਮਚਿਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਲਖੇ
 ਬੇੜਿ ਪੱਬੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨਿ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੧੮॥੫੬॥ ਸੁਣਯੋ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਣੰ
 ਕੀਯੋ ਦੇਵਿ ਕੋਪੰ ॥ ਸਜੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਧਰੇ ਸੀਸ ਟੋਪੰ ॥ ਭਈ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ
 ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੁੱਚੰ ॥੧੯॥੫੭॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਦੇਵੀ ਧਸੀ ਸੈਨ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਹਾਂ
 ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਜਿਸੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸੂਲ ਸੈਬੀ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਤਿਨੇ ਫੇਰਿ ਪਾਣੰ ਨ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ
 ॥੨੦॥੫੮॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਜਿਸੈ ਬਾਣ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਮਾਰ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਜਿਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥
 ਤਿਤੈ ਸੈਨ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥੫੯॥ ਜਿਤੇ ਘਾਇ ਡਾਲੇ ॥ ਤਿਤੈ ਘਾਰਿ ਘਾਲੇ ॥ ਸਮੁਹੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਆਯੋ ॥ ਸੁ
 ਜਾਨੇ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੨॥੬੦॥ ਜਿਤੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਜੁੱਝੇ ॥ ਜਿਨੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਘਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਮਾਰ
 ਡਾਲੇ ॥੨੩॥੬੧॥ ਤਬੈ ਮਾਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਪੀ ਤੇਜ ਜੁਵਾਲੀ ॥ ਜਿਸੈ ਘਾਵ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਸੁ ਸੁਰਗੰ
 ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੨੪॥੬੨॥ ਘਰੀ ਅੱਧ ਮੱਧੰ ॥ ਹਨਿਯੋ ਸੈਨ ਸੁੱਧੰ ॥ ਹਨਯੋ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ ॥ ਸੁਨਿਯੋ ਦੇਵ ਗੈਣੰ
 ॥੨੫॥੬੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਭੱਜੀ ਬਿਰੁਥਨ ਦਾਨਵੀ ਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਕਾਲੀ ਹਨਿਯੋ
 ਭਜੀਯੋ ਸੈਨ ਨਿਰਾਸ ॥੨੬॥੬੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਬਧਹ ਦੁਤੀਆ**
ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨॥ ਅਫਜੁ ॥੬
ਅਬ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰ ਕਰ ਧਵਲਾ ਚਲੀ ਅਵਾਸ ॥ ਜੋ ਯਹ
 ਕਥਾ ਪੜੈ ਸੁਨੈ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਸ ॥੧॥੬੫॥ **ਚਉਪਈ ॥** ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਜਬ ਸੁਣੇ ਸੰਘਾਰੇ ॥
 ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਤਬ ਭੂਪਿ ਹਕਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਪਠਏ ਸਨੁਮਾਨਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਪਤਿ ਦੀਏ ਰਥ ਨਾਨਾ
 ॥੨॥੬੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਰਖਿ ਦੇਬੀਅਹਿ ਜੇ ਆਏ ॥ ਤੇ ਧਵਲਾਗਿਰਿ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਤਨਕ
 ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਿਸਿਰੀ ਸੱਸਤ੍ਰੁ ਅੱਸਤ੍ਰੁ ਲੈ ਮਾਈ ॥੩॥੬੭॥ **ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥** ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ
 ਚੱਲੇ ਤਹਾਂ ਰਣ ਰਾਛਸੇਂਦ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਅਰਧ ਮੁੰਡਿਤ ਮੁੰਡਿਤੇਕ ਜਟਾ ਧਰੇ ਸੁ ਅਰੇਕ ॥ ਕੋਪਿ ਓਪੰ ਦੈ

{੧੦੪}

ਸਬੈ ਕਰ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰੈ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਤਿੱਛ ਤੇਗ ਕੰਪਾਇ ॥੪॥੬੮॥ ਸਸਤ੍ਰ
 ਅਸਤ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਤੇ ਸਬ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਗਏ ॥ ਕੋਪਿ ਓਪਿ ਬਿਲੋਕਿ ਅਤਿਭੁਤ ਦਾਨਵੰ ਬਿਸਮੈ ਭਏ ॥
 ਦਉਰ ਦਉਰ ਅਨੇਕ ਆਯੁਧ ਫੇਰ ਫੇਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੀਂ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਅਰੇਕ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ
 ਹੀਂ ॥੫॥੬੯॥ ਰੇਲ ਰੇਲ ਚਲੇ ਹਏਂਦ੍ਰਨ ਪੇਲ ਪੇਲ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਝੇਲ ਝੇਲ ਅਨੰਤ ਆਯੁਧ ਹੇਲ ਹੇਲ
 ਰਿਪੇਂਦ੍ਰ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਖਤੰਗ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣਿ ਰੰਗ
 ਸੂਰ ਉਤੰਗ ॥੬॥੭੦॥ ਝਾਰ ਝਾਰ ਫਿਰੇ ਸਰੋਤਮ ਡਾਰਿ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸੈਲ ਸੇ ਰਣ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ
 ਸੂਰ ਸੀਸ ਪਖਾਨ ॥ ਬੱਕ੍ਰ ਨਕ੍ਰ ਭੁਜਾ ਸੁ ਸੋਭਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸੇ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ॥ ਕੇਸ ਪਾਸ ਸਿਬਾਲ ਸੋਹਤ ਅਸਥ
 ਚੂਰ ਸਰੱਕ੍ਰ ॥੭॥੭੧॥ ਸੱਜਿ ਸੱਜਿ ਚਲੇ ਹਬਿਯਾਰਨ ਗੱਜਿ ਗੱਜਿ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਬੱਜਿ ਬੱਜਿ ਸਬੱਜ ਬਾਜਨ
 ਭੱਜਿ ਭੱਜਿ ਹਏਂਦ੍ਰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੈ ਹਥੀਆਰ ਹਾਬਿ ਸੰਭਾਰ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਿਸਾਚਰ
 ਬਾਇ ਸੰਖ ਅਪਾਰ ॥੮॥੭੨॥ ਸੰਖ ਗੋਯਮੰ ਗੱਜੀਯੰ ਅਰ ਸੱਜੀਯੰ ਰਿਪੁਰਾਜ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ
 ਕਿਤੇ ਤਜ ਲਾਜ ਬੀਰ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕੀਅੰ ਅਰੁ ਪੁੰਕੀਅੰ ਸੁ ਨਿਸਾਣ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ
 ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਗਦਾਣ ॥੯॥੭੩॥ ਬੀਰ ਕੰਗਨੇ ਬੰਧਹੀਂ ਅਰੁ ਅੱਛਰੈਂ ਸਿਰ ਤੇਲੁ ॥
 ਬੀਨ ਬੀਨਿ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫੁਲੇਲ ॥ ਘਾਲਿ ਘਾਲਿ ਬਿਵਾਨ ਲੇਗੀ ਫੇਰ ਫੇਰ ਸੁ ਬੀਰ ॥
 ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਝਾਗਿ ਝਾਗਿ ਸੁ ਤੀਰ ॥੧੦॥੭੪॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਲਰੇ ਤਹਾਂ ਰਣ ਰੀਝਿ
 ਰੀਝਿ ਭਟੇਂਦ੍ਰ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਜਿਨੈ ਕਈ ਬਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪੇਂਦ੍ਰ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਏ ਕਪਾਲੀ ਬਾਂਟਿ
 ਬਾਂਟਿ ਦਿਸਾਨ ॥ ਡਾਟਿ ਡਾਟਿ ਕਰੱਦਲੰ ਸੂਰ ਪੱਗੁ ਪੱਬ ਪਿਸਾਨ ॥੧੧॥੭੫॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਸੰਘਾਰੀਅੰ
 ਰਿਪੁ ਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਤਾ ਉਠੀ ਰਣ ਮੱਧਿ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਬਾਣ ਅਉਰ ਕਮਾਣ
 ਸੈਥੀ ਸੂਲ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਹਣੇ ਦੋਊ ਕਰ ਕੋਪ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਵਾਰ ॥੧੨॥੭੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮਾਰੇ ਦੋਊ ਕਾਲੀ ਕੋਪ ਕ੍ਰਵਾਰ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਛਿਨ ਮੋ ਦਈ

{੧੦੪}

ਸੰਘਾਰ ॥੧੩॥੧੭੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹ ਤ੍ਰਿਤੀਯੇ ਧਿਆਇ**
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩॥ ਅਫਸੁ ॥੬

ਅਬ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਭੂਪ ਇਮ ਗਾਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਕਾਲੀ ਹਨੇ ॥ ਬੈਠ ਭ੍ਰਾਤ
ਸੌ ਭ੍ਰਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਤ ਇੱਹ ਬਿਧਿ ਭਏ ॥੧॥੧੭੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਤਬ ਭੂਪ ਬੁਲਾਯੋ ॥
ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦਈ ਬਿਰੂਥਨ ਸੰਗਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ
॥੨॥੧੭੯॥ ਰਕਤਬੀਜ ਦੈ ਚਲਯੋ ਨਗਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਲੋਗ ਲਉ ਸੁਨੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਕੰਪੀ ਭੂਮ ਗਗਨ
ਬਹਰਾਨਾ ॥ ਦੇਵਨ ਜੁਤਿ ਦਿਵਰਾਜ ਡਰਾਨਾ ॥੩॥੧੮੦॥ ਧਵਲਾਗਿਰਿ ਕੇ ਜਬ ਤਟ ਆਏ ॥ ਦੁੰਦਭਿ
ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਏ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਾ ਕੁਲਾਹਲ ਕਾਨਾ ॥ ਉਤਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਨਾਨਾ
॥੪॥੧੮੧॥ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਬਰਖੀਯੰ ਬਾਣੰ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਿਰੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥ ਢਹਿ ਢਹਿ ਪਰੇ
ਸੁਭਟ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਕੱਟੇ ਬਿਰਛ ਸੰਗ ਆਰਾ ॥੫॥੧੮੨॥ ਜੇ ਜੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸਾਮੁਹੇ ਭਏ ॥ ਬਹੁਰਿ
ਜੀਅਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਨਹੀ ਗਏ ॥ ਜਿੰਹ ਪਰ ਪਰਤ ਭਈ ਤਰਵਾਰਾ ॥ ਇਕਿ ਇਕਿ ਤੇ ਭਏ ਦੋ ਦੋ
ਚਾਰਾ ॥੬॥੧੮੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁ ਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ
ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਮਚਿਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥੭॥੧੮੪॥
ਬੱਜੇ ਭੇਰ ਭੇਰੀ ਜੁਝਾਰੇ ਝਣੱਕੇ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਯੰ ਨਫੀਰੰ ਰਣੱਕੰ ॥
ਮਨੋ ਬਿਚਰੰ ਬਾਘ ਬੰਕੇ ਬਬੱਕੰ ॥੮॥੧੮੫॥ ਉਤੇ ਕੋਪੀਯੰ ਸ੍ਰੋਣਬਿੰਦੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ
ਸੌ ਆਨ ਤੀਰੰ ॥ ਉਤੇ ਦਉਰ ਦੇਵੀ ਕਰਯੋ ਖੱਗ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਮੂਰਛਨਾ ਹੁਐ ਭਯੋ ਜਾਨੁ ਘਾਤੰ
॥੯॥੧੮੬॥ ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾਯੰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜਿਯੋ ॥ ਘਰੀ ਚਾਰ ਲਉ ਸਾਰ ਸੌ ਸਾਰ ਬੱਜਿਯੋ ॥ ਲਗੇ
ਬਾਣ ਸ੍ਰੋਣੰ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਜੁੱਧੰ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਨਾਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੧੦॥੧੮੭॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ
ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਕੂਟੇ ॥ ਪਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਕਹੂੰ ਗਾਤ ਟੂਟੇ ॥ ਜਿਤੀ ਭੂਮ ਮੱਧੰ ਪਰੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਜਗੇ

{੧੦੬}

ਸੂਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੧੧॥੮੮॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਕਹੂੰ
ਮਾਂਸੁ ਮੁੱਛੰ ॥ ਭਯੋ ਚਾਰ ਸੈ ਕੋਸ ਲਉ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬਿੰਦੰ ਬਿਚੇਤੰ ॥੧੨॥੮੯॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮਚੇ ਰੋਸ
ਬਾਢੇ ॥੧੩॥੯੦॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥ ਪਛੇ ਆਹੁ
ਰੁੱਕੇ ॥੧੪॥੯੧॥ ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰੁ ਝਾਰੰ ॥ ਚਲੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਮਾਨੀ ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ
ਪਾਨੀ ॥੧੫॥੯੨॥ ਮਹਾ ਰੋਸ ਗੱਜੇ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬੱਜੇ ॥ ਭਰੇ ਰੋਸ ਭਾਰੀ ॥ ਮਚੇ ਛੱਤ੍ਰੁ
ਧਾਰੀ ॥੧੬॥੯੩॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥ ਫਿਰੈ ਸੈਣ ਭੱਜੀ ॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਛਕੇ ਸੂਰ ਸੋਹੰ
॥੧੭॥੯੪॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਦਵੰ ਜਾਨੁ ਦੰਗੰ ॥ ਕੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਝਣੰਕਾਰ ਉੱਠੇ ॥੧੮॥੯੫॥
ਕਟਾ ਕੱਟ ਬਾਹੈ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਤੇ ॥ ਤਪੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ॥੧੯॥੯੬॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰੁ
ਰਾਚੇ ॥ ਉਭੇ ਜੁੱਧ ਮਾਚੇ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੨੦॥੯੭॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ॥
ਉਠੀ ਝਾਰ ਤੀਰੰ ॥ ਗਲੋ ਗੱਡ ਫੋਰੈਂ ॥ ਨਹੀ ਨੈਨ ਮੋਰੈਂ ॥੨੧॥੯੮॥ ਸਮੁਹੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਰਖੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸੁ
ਕਰਖੇ ॥ ਕਰੈਂ ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥ ਬਹੈਂ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੨੨॥੯੯॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥
ਗਜੈ ਗੈਣ ਕਾਲੀ ॥ ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥੨੩॥੧੦੦॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ
ਟੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈ ਗੱਜ ਫੂਟੇ ॥੨੪॥੧੦੧॥ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੇਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਛੇਦੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪੀਲ ਪਰਮੰ ॥
ਕਟੇ ਬਾਜ ਬਰਮੰ ॥੨੫॥੧੦੨॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁਹੇ ਸਾਰ ਝੁੱਝੇ ॥ ਲਖੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ
ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੬॥੧੦੩॥ ਨਚੇ ਮਾਂਸ ਹਾਰੀ ॥ ਹਸੇ ਬਿਯੋਮ ਚਾਰੀ ॥ ਕਿਲਕਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ
॥੨੭॥੧੦੪॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰੁ ਧਾਰੀ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਚਾਰੀ ॥ ਉਠੇ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ॥ ਚਲੇ ਤੀਰ ਤਿੱਛੰ
॥੨੮॥੧੦੫॥ ਗਣੰ ਗਾਂਧੁਬੇਯੰ ॥ ਚਰੰ ਚਾਰਣੇਯੰ ॥ ਹਸੇ ਸਿੱਧ ਸਿੱਧੰ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥੨੯॥੧੦੬॥
ਡਕਾ ਡੱਕ ਡਾਕੈਂ ॥ ਹਕਾ ਹੱਕ ਹਾਕੈਂ ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ॥ ਡਮਕ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥੩੦॥੧੦੭॥ ਮਹਾਂ

{੧੦੬}

{੧੦੭}

ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥ ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਧਰਾ ਗੋਮ ਗੱਜੇ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾ ਦੈਤ ਬੱਜੇ ॥੩੧॥ ੧੦੮॥ **ਬਿਜੇ ਛੰਦ**

॥ ਜੇਤਕ ਬਾਣ ਚਲੇ ਅਰਿ ਓਰ ਤੇ ਫੂਲ ਕੀ ਮਾਲ ਹੁਐ ਕੰਠ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਦਾਨਵ ਪੁੰਗਵ ਪੇਖ ਅਚੰਡਵ
ਛੋਡ ਭੱਜੇ ਰਣ ਏਕ ਨ ਗਾਜੇ ॥ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਤਿਹੱ ਠਉਰ ਭਰੇ ਸਭ ਸ੍ਰੋਣਤ ਪੈ ਗਨ ਭਾਜੇ ॥
ਜਾਨੁਕ ਨੀਰਧ ਮੱਧਿ ਛਪੇ ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਧਰ ਕੇ ਭਯ ਤੇ ਨਗ ਭਾਜੇ ॥੩੨॥੧੦੯॥ **ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ** ॥ ਸ੍ਰੀ
ਜਗਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ਪ੍ਰਮਾਥਿਨ ਸੰਖ ਸ੍ਰੀਜਿਯੋ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਗਾਹਤ ਸੈਣ ਸੰਘਾਰਤ ਸੂਰ
ਬਬੱਕਤਿ ਸਿੰਘ ਭ੍ਰਮਿਯੋ ਰਣਿ ਕੁੱਧੰ ॥ ਕਉਚਹਿ ਭੇਦਿ ਅਭੇਦਿਤ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਉਤੰਗ ਸੋ ਸੋਭਿਤ
ਸੁੱਧੰ ॥ ਮਾਨੋ ਬਿਸਾਲ ਬੜਵਾਨਲ ਜੁਆਲ ਸਮੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਿਰਾਜਤ ਉੱਧੰ ॥੩੩॥੧੧੦॥ **ਬਿਜੇ
ਛੰਦ** ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਭਵਿ ਭੂਰ ਧਨੁਰ ਧੁਨਿ ਪੂਰ ਉਡੀ ਨਭਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥ ਨੂਰ ਭਰੇ ਮੁਖ ਮਾਰ ਗਿਰੇ
ਰਣ ਹੂਰਨ ਹੇਰ ਹੀਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥ ਪੂਰਣ ਰੋਸ ਭਰੇ ਅਰਿ ਤੂਰਣ ਪੂਰਿ ਪਰੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥
ਚੂਰ ਭਏ ਅਰਿ ਰੂਰੇ ਗਿਰੇ ਭਟ ਚੂਰਣ ਜਾਨੁਕ ਬੈਦ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪॥੧੧੧॥ **ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ
ਛੰਦ** ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕੜਾਕੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਕੰ ਤੜਾਕੰ ॥ ਝਾਗੜਦੰਗ
ਨਾਗੜਦੰਗ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਮਹਾਂ ਗੱਜ ਗਾਜੇ ॥੩੫॥੧੧੨॥ ਸਾਗੜਦੰਗ
ਸੂਰੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮੰ ਰਣੰ ਪਾਵ ਰੋਪੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਸਤੁੰ ਝਾਗੜਦੰਗ
ਝਾਰੈਂ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਕਾਰੈਂ ॥੩੬॥੧੧੩॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਪੇ ਬਾਗੜਦੰਗ
ਬੀਰੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਤਨੰ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰੈਂ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ
ਕੱਵੀਯਾਨ ਕੱਥੇ ਕਥੀਰੈਂ ॥੩੭॥੧੧੪॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਨੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ
ਜਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੇ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛਉਹੀ ਛੁਰੇ ਪ੍ਰੇ ਛੜਾਕੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਕੰ ਤੜਾਕੇ
॥੩੮॥੧੧੫॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਫੀਰੰ ॥
ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਬੱਜੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੇ ਸੁ ਭੂਤੰ ਪਰੇਤੰ ॥੩੯॥੧੧੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ

{੧੦੭}

{੧੦੮}

ਤੀਰੰ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ਬਾਗੜਦੰਗ
 ਬਾਜੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਜੇ ॥੪੦॥੧੧੭॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰਗ
 ਨਫੀਰੰ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ॥
 ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਗਾਗੜਦੰਗ ਰਾਜੇ ॥੪੧॥੧੧੮॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਜਿਤੇਕ ਰੂਪ ਧਾਰੀਯੰ ॥ ਤਿਤੇਕ
 ਦੇਬਿ ਮਾਰੀਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਰੂਪ ਧਾਰਹੀੰ ॥ ਤਿਤਿਓ ਦ੍ਰੁਗਾ ਸੰਘਾਰਹੀ ॥੪੨॥੧੧੯॥ ਜਿਤੇਕ ਸਸਤ੍ਰ
 ਵਾ ਝਰੇ ॥ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸੋਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਜਿਤੀ ਕਿ ਬਿੰਦੁਕਾ ਗਿਰੈਂ ॥ ਸੁ ਪਾਨ ਕਾਲਿਕਾ ਕਰੈ ॥੪੩॥੧੨੦॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹੂਓ ਸੋਣ ਹੀਨੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਗ ਛੀਨੰ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਅੰਤਿ ਝੂਮੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਘ
 ਭੂਮੰ ॥੪੪॥੧੨੧॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਮਾਰੇ ॥ ਸਬੈ ਸੰਤ
 ਉਬਾਰੇ ॥੪੫॥੧੨੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਰਕਤਬੀਰਜ ਬਧਹ ਚਤੁਰਥ**
ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੪॥ ਅਫਜੁ ॥ੴ
ਅਥ ਨਿਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁਣਯੋ ਜਬੈ ਰਕਤਬੀਰਜ ਕੋ ਨਾਸ ॥ ਆਪ ਚੜਤ
 ਭੇ ਜੋਰਿ ਦਲ ਸਜੇ ਪਰਸੁ ਅਰੁ ਪਾਂਸਿ ॥੧॥੧੨੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਚੜੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸੂਰਾ
 ਅਪਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਸੁ ਧਉਸਾ ਧੁਕਾਰੰ ॥ ਭਈ ਅਸਟ ਸੈ ਕੋਸ ਲਉ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਯੰ ॥ ਭੱਜੇ ਚੰਦ
 ਸੂਰੰ ਡਰਿਯੋ ਦੇਵਰਾਯੰ ॥੨॥੧੨੪॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਢਕਾ ਢੁੰਕ ਢੇਲੰ ॥ ਫਟੀ ਨਖ ਸਿੰਘੰ ਮੁਖੰ
 ਡੱਢ ਕੋਲੰ ॥ ਡਮਾ ਡੰਮਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾ ਡੁੰਕ ਡੰਕੰ ॥ ਰੜੇ ਗਿੱਧ ਬਿੱਧੰ ਕਿਲੱਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥੩॥੧੨੫॥
 ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ ਰਹਿਯੋ ਗੈਨ ਪੂਰੰ ॥ ਦਲੇ ਸਿੰਧ ਬਿੱਧੰ ਭਏ ਪੱਬ ਚੂਰੰ ॥ ਸੁਣੇ ਸੋਰ ਕਾਲੀ ਗਹੈ ਸਸਤ੍ਰ
 ਪਾਣੰ ॥ ਕਿਲੱਕਾਰ ਜੇਮੀ ਹਨੇ ਜੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥੪॥੧੨੬॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਗਜੇ ਬੀਰ ਗਾਜੀ ॥
 ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੫॥੧੨੭॥ ਇਤੈ ਸਿੰਘੁ ਗਜਿਯੋ ॥ ਮਹਾ
 ਸੰਖ ਬਜਿਯੋ ॥ ਰਹਿਯੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥ ਛੁਹੀ ਗੈਣਿ ਪੂਰੰ ॥੬॥੧੨੮॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ

{੧੦੮}

{੧੦੯}

ਗਾਜੇ ॥ ਚਲੇ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥੭॥੧੨੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥
ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥੮॥੧੩੦॥ ਮੁਖੰ ਨੈਣ ਰਕਤੰ ॥ ਧਰੇ ਪਾਣਿ ਸਕਤੰ ॥ ਕੀਏ
ਕ੍ਰੋਧ ਉੱਠੇ ॥ ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬੁੱਠੇ ॥੯॥੧੩੧॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਕੂਟੇ ॥ ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ ਛੂਟੇ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ
ਬਰਖੰ ॥ ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥੧੦॥੧੩੨॥ **ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ** ॥ ਕਹ ਕਹ ਸੁ ਕੂਕਤ ਕੰਕੀਯੰ ॥
ਬਹਿ ਬਹਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕੀਯੰ ॥ ਲਹ ਲਹਤ ਬਾਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਗਹ ਗਹਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣਯੰ
॥੧੧॥੧੩੩॥ ਡਹ ਡਹਤ ਡਵਰ ਡਮੰਕਯੰ ॥ ਲਹ ਲਹਤ ਤੇਗ ਤ੍ਰਮੰਕਯੰ ॥ ਧੂਮ ਧੂਮਤ ਸਾਂਗ
ਧਮੰਕਯੰ ॥ ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਸੁਬੰਕਯੰ ॥੧੨॥੧੩੪॥ ਛੁਟਕੰਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣਯੰ ॥ ਹਹਰੰਤ ਖੇਤ
ਖਤ੍ਰਾਣਯੰ ॥ ਡਹਕੰਤ ਡਾਮਰ ਡੰਕਣੀ ॥ ਕਹ ਕਹਕ ਕੂਕਤ ਜੁੱਗਣੀ ॥੧੩॥੧੩੫॥ ਉਫਟੰਤ ਸ੍ਰੇਣਤ
ਛਿੱਛਯੰ ॥ ਬਰਖੰਤ ਸਾਇਕ ਤਿੱਛਯੰ ॥ ਬੱਬਕੰਤ ਬੀਰ ਅਨੇਕਯੰ ॥ ਫਿਕਰੰਤ ਸਿਆਰ ਬਸੇਖਯੰ
॥੧੪॥੧੩੬॥ ਹਰਖੰਤ ਸ੍ਰੇਣਤ ਰੰਗਣੀ ॥ ਬਿਹਰੰਤ ਦੇਬਿ ਅਭੰਗਣੀ ॥ ਬਬਕੰਤ ਕੇਹਰ ਡੋਲ
ਹੀ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲ ਹੀ ॥੧੫॥੧੩੭॥ ਢਮ ਢਮਤ ਢੋਲ ਢਮੰਕਯੰ ॥ ਧਮ ਧਮਤ ਸਾਂਗ
ਧੂਮਕਯੰ ॥ ਬਹ ਬਹਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਜੁੱਝੰਤ ਜੋਧ ਜੁਆਣਯੰ ॥੧੬॥੧੩੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਜੀ ਚਮ੍ਰੁ
ਸਬ ਦਾਨਵੀ ਸੁੰਭ ਨਿਰਖ ਨਿਜ ਨੈਣ ॥ ਨਿਕਟ ਬਿਕਟ ਭਟ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੁਲਿਯੋ ਬੈਣ
॥੧੭॥੧੩੯॥ **ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁੰਭ ਕੋਪ ਕੈ ॥ ਪਠਿਯੋ ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ॥ ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਸੀਘ੍ਰ
ਜਾਈਯੋ ॥ ਦੂਗਾਹਿ ਬਾਂਧਿ ਲਿਆਈਯੋ ॥੧੮॥੧੪੦॥ ਚੜਿਯੋ ਸੁ ਸੈਣ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਸਕੋਪ ਸੂਰ ਗੱਜਿ
ਕੈ ॥ ਉਠੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲਿਯੋ ਸੁਰੇਸੁ ਭਾਜਿ ਕੈ ॥੧੯॥੧੪੧॥ ਅਨੰਤ ਸੂਰ ਸੰਗ ਲੈ ॥ ਚਲਿਯੋ
ਸੁ ਦੁੰਦਭੀਨ ਦੈ ॥ ਹਕਾਰ ਸੂਰਮਾ ਭਰੇ ॥ ਬਿਲੋਕ ਦੇਵਤਾ ਡਰੇ ॥੨੦॥੧੪੨॥ **ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ** ॥ ਕੰਪਿਯੋ
ਸੁਰੇਸ ॥ ਬੁਲਿਯੋ ਮਹੇਸ ॥ ਕਿਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪੁੱਛੇ ਜੁਝਾਰ ॥੨੧॥੧੪੩॥ ਕੀਜੈ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥ ਕਉਠੇ
ਚਰਿੱਤ੍ਰ ॥ ਜਾਤੇ ਸੁ ਮਾਇ ॥ ਜੀਤੈ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥੧੪੪॥ ਸਕਤੈ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭੇਜੋ ਅਪਾਰ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁਨ

{੧੦੯}

{੧੧੦}

{੧੧੦}

ਜਾਇ ॥ ਹਨਿ ਹੈਂ ਰਿਸਾਇ ॥੨੩॥੧੪੫॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਕੀਨ ॥ ਦੇਵਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਕਤੈਂ ਨਿਕਾਰ ॥
 ਭੇਜੀ ਅਪਾਰ ॥੨੪॥੧੪੬॥ **ਬਿਰਧ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥** ਚਲੀ ਸਕਤਿ ਸੀਘ੍ਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਿ ਪਾਣਿ ਧਾਰ
 ਕੈ ॥ ਉਠੇ ਸੁ ਗਿੱਧ ਬਿੱਧ ਡਉਰ ਡਾਕਣੀ ਡਕਾਰ ਕੈ ॥ ਹਸੇ ਸੁ ਕੰਕ ਬੰਕਮੰ ਕਬੰਧ ਅੰਧ ਉੱਠਹੀ ॥
 ਬਿਸੇਖ ਦੇਵਤਾਰੁ ਬੀਰ ਬਾਣ ਧਾਰ ਬੁੱਠਹੀ ॥੨੫॥੧੪੭॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਸਬੈ ਸਕਤਿ ਐ ਕੈ ॥
 ਚਲੀ ਸੀਸ ਨਿਐ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥੨੬॥੧੪੮॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਬਕੈਂ
 ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥ ਧਰੇ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੨੭॥੧੪੯॥ ਉਤੈਂ ਦੈਤ ਗਾਜੇ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਦ
 ਬਾਜੇ ॥ ਧਰੇ ਚਾਰ ਚਰਮੰ ॥ ਸ੍ਰਜੇ ਕੂਰ ਬਰਮੰ ॥੨੮॥੧੫੦॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ ॥
 ਛੁਟੇ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ਕਟੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥੨੯॥੧੫੧॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ
 ਬਰਖੰ ॥ ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥੩੦॥੧੫੨॥ ਇਤੇ ਦੇਬਿ ਮਾਰੈ ॥ ਉਤੈ ਸਿੰਘੁ ਫਾਰੈ ॥ ਗਣੰ ਗੂੜ
 ਗਰਜੈਂ ॥ ਸਬੈ ਦੈਤ ਲਰਜੈਂ ॥੩੧॥੧੫੩॥ ਭਈ ਬਾਣ ਬਰਖਾ ॥ ਗਏ ਜੀਤਿ ਕਰਖਾ ॥ ਸਬੈ ਦੁਸਟ
 ਮਾਰੇ ॥ ਮਈਯਾ ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ ॥੩੨॥੧੫੪॥ ਨਿਸੁੰਭੰ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥ ਦਲੰ ਦੈਤ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਸਬੈ ਦੁਸਟ
 ਭਾਜੇ ॥ ਇਤੈ ਸਿੰਘ ਗਾਜੇ ॥੩੩॥੧੫੫॥ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ॥ ਗਏ ਜੀਤਿ ਕਰਖਾ ॥ ਜੱਯੰ ਸੰਤ
 ਜੰਪੈਂ ॥ ਤ੍ਰਸੇਂ ਦੈਤ ਕੰਪੈਂ ॥੩੪॥੧੫੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹ ਪੰਚਮੋ**
ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥ ਅਫਜੂ ॥
ਅਥ ਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਲਘੁੰ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਝਿਯੋ ਸੁਨਿਯੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ
 ਅਸਤ੍ਰੰ ਚੜਿਯੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉਚੰ ਰਹਿਯੋ ਪੂਰ ਗੈਣੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਿਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਣੰ
 ॥੧॥੧੫੭॥ ਡਰਿਯੋ ਚਾਰ ਬਕਤ੍ਰੰ ਟਰਿਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥ ਡਿਗੋ ਪੱਬ ਸਰਬੰ ਸ੍ਰਜੇ ਸੁਭੁ ਸਾਜੰ ॥ ਪਰੇ
 ਹੂਹ ਦੈ ਕੈ ਭਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸਿੰਗ ਸੋਹੰ ॥੨॥੧੫੮॥ ਸਜਯੋ ਸੈਣ ਸੁੰਭੰ ਕੀਯੋ
 ਨਾਦ ਉਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥ ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਵੀਂ

{੧੧੧}

ਚਾਵਡਾ ਡਾਕਣੀਯੰ ਡਕਾਰੰ ॥੩॥੧੫੯॥ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰੁ ਕੱਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਭਲੇ ਕੈ ਨਿਬਾਹਿਯੋ
 ਭਟੰ ਸੁਆਮ ਧਰਮੰ ॥ ਉਠੀ ਕ੍ਰੂਹ ਜ੍ਰੂਹੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਪਰੀ ਗੱਛ ਤੀਰੰ
 ॥੪॥੧੬੦॥ ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰੁਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਉਡੈ ਗਿੱਧ ਬਿੱਧੰ
 ਰੜੈ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਡਹਾ ਡੂਹ ਡੰਕੰ ॥੫॥੧੬੧॥ ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥
 ਤਛਾ ਮੁੱਛ ਤੇਗੰ ਬਕੇ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥ ਹਲਾ ਚਾਲ ਬੀਰੰ ਧਮਾ ਧੰਮਿ ਸਾਂਗੰ ॥ ਪਰੀ ਹਾਲ ਹੂਲੰ ਸੁਣਿਯੋ
 ਲੋਗ ਨਾਗੰ ॥੬॥੧੬੨॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਜੋਗਣੀਯੰ ਬਿਤਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਕਪਾਲੰ ॥
 ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਰਿਸਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥ ਕਿਯੋ ਅਗਨਿ ਜੁਆਲੰ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥੭॥੧੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਜੇਤਿਕ ਅਸੁਰ ਪਠਏ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥ ਤੇ ਦੇਬੀ ਸੋਖਤ ਕਰੇ ਬੂੰਦ ਤਵਾ ਕੀ ਨਿਆਇ
 ॥੮॥੧੬੪॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਣ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚੜਿਯੋ ਸੁ ਕੋਪ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲਿਯੋ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰੁ
 ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥੯॥੧੬੫॥ ਸੰਗੀਤ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੜਾਕ ॥ ਤਾਗੜਦੰ
 ਤੜਾਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਹੀਰ ॥੧੦॥੧੬੬॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਜਾਗੜਦੰ
 ਜੁਆਣ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਲੰਗ ॥੧੧॥੧੬੭॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮੱਕਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ
 ਲਹੱਕਿ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਬਾਹੈਂ ਜੁਆਣ ॥੧੨॥੧੬੮॥ ਖਾਗੜਦੀ ਖਤੰਗ ॥ ਨਾਗੜਦੀ
 ਨਿਹੰਗ ॥ ਛਾਗੜਦੀ ਛੁਟੰਤ ॥ ਆਗੜਦੀ ਉਡੰਤ ॥੧੩॥੧੬੯॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਵੰਗ ॥ ਸਾਗੜਦੀ
 ਸੁਭੰਗ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁ ਆਣ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੁਝਾਣ ॥੧੪॥੧੭੦॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੜੰਗ ॥ ਕਾਗੜਦੀ
 ਕੜੰਗ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੜਾਕ ॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਾਕ ॥੧੫॥੧੭੧॥ ਘਾਗੜਦੀ ਘਬਾਕ ॥ ਭਾਗੜਦੀ
 ਭਭਾਕ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਪਾਲਿ ॥ ਨੱਚੀ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ॥੧੬॥੧੭੨॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਦੁਸਟ ਮਾਰਖੰ ॥
 ਬਿਅੰਤ ਸੋਕ ਟਾਰਖੰ ॥ ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉੱਠੀਅੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁੱਠੀਯੰ ॥੧੭॥੧੭੩॥ ਕੜਾਕ ਕਰ ਮੁਕੰ
 ਉਧੰ ॥ ਸੜਾਕ ਸੈਹਬੀ ਜੁਧੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਾਣਿ ਬਰਖੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬੀਰ ਪਰਖੰ ॥੧੮॥੧੭੪॥ ਸੰਗੀਤ

{੧੧੧}

{੧੧੨}

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕੜਾ ਕੜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਖੰ ॥ ਜਟਾ ਜੁਟੀ ਜੁਆਣਖੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਜਾਗੜਦੰ ਜਗੇ ॥ ਲੜਾਕ
ਲਾਗੜਦੰ ਪਗੇ ॥੧੯॥੧੭੫॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਝੱਟੰ ॥ ਛੁਰੀ ਛਿੱਪੁ ਛੁੱਟੰ ॥ ਗੁਰੰ ਗੁਰਜ
ਗੱਟੰ ॥ ਪਲੰਗੰ ਪਿਸੱਟੰ ॥੨੦॥੧੭੬॥ ਕਿਤੇ ਸੋਣ ਚੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਸੀਸ ਫੁੱਟੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੂਹ
ਛੁੱਟੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਉੱਠੰ ॥੨੧॥੧੭੭॥ ਕਹੂੰ ਧੂਰਿ ਲੁੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਰੱਟੰ ॥ ਭਣੈ ਜੱਸ
ਭੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫੱਟੰ ॥੨੨॥੧੭੮॥ ਭਜੇ ਛੱਤ੍ਰਿ ਬੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਖੂਨ ਖੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ
ਦੱਟੰ ॥ ਫਿਰੇ ਜਿਯੋ ਹਰੱਟੰ ॥੨੩॥੧੭੯॥ ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਰੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੇ ॥ ਲਏ
ਖੱਗਆਰੇ ॥ ਮਹਾ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥੨੪॥੧੮੦॥ ਸਹੀ ਰੂਪ ਕਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਖਾਰੇ ॥ ਕਈ
ਬਾਰ ਗਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮਾਰੰ ਉਚਾਰੇ ॥੨੫॥੧੮੧॥ ਭਵਾਨੀ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜਵਾ ਜੇਮਿ ਜਾਰੇ ॥
ਬਡੇਈ ਲੁਝਾਰੇ ॥ ਹੁਤੇ ਜੇ ਹੀਏ ਵਾਰੇ ॥੨੬॥੧੮੨॥ ਇਕੰ ਬਾਰ ਟਾਰੇ ॥ ਠਮੰ ਠੋਕ ਠਾਰੇ ॥
ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ॥ ਢਮੱਕੇ ਢੱਢਾਰੇ ॥੨੭॥੧੮੩॥ ਬਹੇ ਬਾਣਣਿਆਰੇ ॥ ਕਿਤੈ ਤੀਰ ਤਾਰੇ ॥
ਲਖੇ ਹਾਥ ਬਾਰੇ ॥ ਦਿਵਾਨੇ ਦਿਦਾਰੇ ॥੨੮॥੧੮੪॥ ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਿੰਘ ਫਾਰੇ ॥
ਕਿਤੇ ਆਪੁ ਬਾਰੇ ॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥੨੯॥੧੮੫॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਹਾਰੇ ॥ ਬਡੇਈ ਅੜਿਆਰੇ ॥
ਖਰੇਈ ਬਰਿਆਰੇ ॥ ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥੩੦॥੧੮੬॥ ਲਪੱਕੇ ਲਲਾਰੇ ॥ ਅਰੀਲੇ ਅਰਿਆਰੇ ॥ ਹਣੇ ਕਾਲ
ਕਾਰੇ ॥ ਭੱਜੇ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥੩੧॥੧੮੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹੋ ਬਿਧਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰ
ਲੀਨ ॥ ਬਾਣਾ ਬੁੰਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਰਖ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਪੁਨਿ ਕੀਨ ॥੩੨॥੧੮੮॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਸੁਣਿਯੋ
ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਜੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥੩੩॥੧੮੯॥ ਲਗੇ
ਢੋਲ ਢੰਕੇ ॥ ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ ॥ ਭਏ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੩੪॥੧੯੦॥ ਚਮੱਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥
ਹਠੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਮਹਾਬੀਰ ਹੁੰਕੇ ॥ ਸੁ ਨੀਸਾਣ ਦੁੰਕੇ ॥੩੫॥੧੯੧॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ
ਲਰਜੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਮਈਯਾ ਪਾਣ ਪਰਖੇ ॥੩੬॥੧੯੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਲਏ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ

{੧੧੨}

{੧੧੩}

ਧਏ ॥ ਤਿਤੇ ਨਿਧਨ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ॥ ਝਮਕਤ ਭਈ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਭਭਕੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ
 ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੭॥੧੯੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕੱਟੇ ਬਚਿਯੋ ਨ ਜੀਵਤ ਕੋਇ ॥ ਤਬ ਆਪੇ
 ਨਿਕਸਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੩੮॥੧੯੪॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਇਤ ਦ੍ਰੁਗਾ ਬੁਲਾਈ ॥
 ਕਾਨ ਲਾਗ ਨੀਕੈ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਭੇਜ ਦੀਜੀਐ ਤਹਾਂ ॥ ਦੈਤ ਰਾਜ ਇਸਬਿਤ ਹੈ ਜਹਾਂ
 ॥੩੯॥੧੯੫॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਜਬ ਇਮ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਸਿਵਹਿ ਦੂਤ ਕਰਿ ਉਤੈ ਪਠਾਵਾ ॥ ਸਿਵ
 ਦੂਤੀ ਤਾਤੇ ਭਯੋ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਬਾਮਾ ॥੪੦॥੧੯੬॥ ਸਿਵ ਕਹੀ ਦੈਤ ਰਾਜ
 ਸੁਨਿ ਬਾਤਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਹੁ ਜਗਮਾਤਾ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੈ ਕੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਕੈ ਮਾਂਡਹੁ
 ਹਮ ਸੰਗ ਲਰਾਈ ॥੪੧॥੧੯੭॥ ਦੈਤ ਰਾਜ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਆਪ ਚਲੇ ਜੂਝਨ
 ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਰਜਤ ਕਾਲਿ ਕਾਲ ਜਯੋ ਜਹਾਂ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਪਤਿ ਤਹਾਂ ॥੪੨॥੧੯੮॥
 ਚਮਕੀ ਤਹਾਂ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥ ਫਰਕੇ ਅੰਧ ਕਬੰਧ ਅਚੇਤਾ ॥ ਭਿਭਰੇ
 ਭਈਰਵ ਭੀਮ ਅਨੇਕਾ ॥੪੩॥੧੯੯॥ ਤੁਰਹੀ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੋਧਾ ਰਣ
 ਗਾਜੇ ॥ ਢਢਿ ਡਫ ਡਮਰੁ ਡੁਗਡੁਗੀ ਘਨੀ ॥ ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਜਾਤ ਨ ਗਨੀ ॥੪੪॥੨੦੦॥ **ਮਧੁਭਾਰ**
ਛੰਦ ॥ ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਸੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥੪੫॥੨੦੧॥ ਝੁੰਕੇ ਨਿਝੱਕ ॥
 ਬੱਜੇ ਉਬੱਕ ॥ ਸੱਜੇ ਸੁਬਾਹ ॥ ਅੱਛੈ ਉਛਾਹ ॥੪੬॥੨੦੨॥ ਕੱਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਫੁੱਟੇ ਚਵਾਣ ॥ ਸੂਲੇ
 ਸੜਾਕ ॥ ਉਠੇ ਕੜਾਕ ॥੪੭॥੨੦੩॥ ਗੱਜੇ ਜੁਆਣ ॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣਿ ॥ ਸੱਜੇ ਰਜੇਂਦੂ ॥ ਗੱਜੇ ਗਜੇਂਦੂ
 ॥੪੮॥੨੦੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਫਿਰੇ ਬਾਜੀਯੰ ਤਾਜੀਯੰ ਇੱਤ ਉਤੰ ॥ ਗਜੇ ਬਾਰਣੰ ਦਾਰੁਣੰ
 ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੰ ॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਉਠੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਰਣਕੈ ਨਫੀਰੀ ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪੯॥੨੦੫॥
 ਕੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ
 ਚੀਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੱਥ ਮੱਥੰ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੀਰੰ ॥੫੦॥੨੦੬॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੂਹ

{੧੧੩}

{੧੧੪}

ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ ॥ ਸੰਭਾਰੇ ਹਥੀਯਾਰੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੫੧॥੨੦੭॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥
 ਸਰੰ ਓਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕੜਕਾਰੁ ਉੱਠੇ ॥੫੨॥੨੦੮॥ ਬਜੈ ਬਾਦ੍ਰਿਤੇਅੰ ॥ ਹਸੈਂ ਗਾਂਧ੍ਰੁਭੇਅੰ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਜੁੱਟੇ ॥
 ਸਰੰ ਸੰਜ ਛੁੱਟੇ ॥੫੩॥੨੦੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉੱਠੇ ॥ ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟ ਬੁੱਠੇ ॥ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬਿੱਕਰਾਲੰ
 ॥੫੪॥੨੧੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਕਿਤੇ ਕੁੱਠੀਅੰ ਬੁੱਠੀਅੰ ਬ੍ਰਿਸਟ ਬਾਣੰ ॥ ਰਣੰ ਡੁੱਲੀਯੰ ਬਾਜ
 ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ਜੁਝੇ ਜੋਧਯੰ ਬੀਰ ਦੇਵੰ ਅਦੇਵੰ ॥ ਸੁਭੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਾਜਾ ਮਨੇ ਸਾਂਤਨੇਵੰ ॥੫੫॥੨੧੧॥
 ਗਜੇ ਗੱਜੀਯੰ ਸਰਬ ਸੱਜੇ ਪਵੰਗੰ ॥ ਜੁਧੰ ਜੁਟੀਯੰ ਜੋਧ ਛੁੱਟੇਂ ਖਤੰਗੰ ॥ ਤੜਕੇ ਤਬੱਲੰ ਝੜਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥
 ਸੜਕਾਰ ਸੇਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥੫੬॥੨੧੨॥ ਢਮਾ ਢੱਮ ਢੋਲੰ ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਗਹਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ
 ਹਯੰ ਹਾਲਚਾਲੰ ॥ ਸਟਾ ਸੱਟ ਸੇਲੰ ਖਹਾ ਖੂਨਿ ਖੱਗੰ ॥ ਤੁਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅੱਗੰ
 ॥੫੭॥੨੧੩॥ ਉਠੇ ਅੱਗਿ ਨਾਲੰ ਖਹੇ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥ ਨਿਸਾ ਮਾਵਸੀ ਜਾਣੁ ਮਾਸਾਣ ਜੱਗੰ ॥ ਡਕੀ
 ਡਾਕਣੀ ਡਾਮਰੂ ਡਉਰ ਡੱਕੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭਭੱਕੰ ॥੫੮॥੨੧੪॥ **ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥**
 ਸਰਬ ਸਤ੍ਰੁ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਤੇ ॥ ਸਭ ਕਾਟਿ ਦੀਨ ਦੂਗਾ ਤਿਤੇ ॥ ਅਰਿ ਅਉਰ ਜੇਤਿਕ ਡਾਰੀਅੰ ॥
 ਤੇਊ ਕਾਟਿ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰੀਅੰ ॥੫੯॥੨੧੫॥ ਸਰ ਆਪ ਕਾਲੀ ਛੰਡੀਅੰ ॥ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰੁ ਸਤ੍ਰੁ ਬਿਹੰਡੀਅੰ ॥
 ਸਸਤ੍ਰੁਹੀਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੬੦॥੨੧੬॥ ਨਭਿ ਮੱਧਿ ਬਾਜਨ
 ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੇਵਾਂ ਗਾਜਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਬਾਰੰਬਾਰਹੀਂ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਸਰਬ ਪੁਕਾਰ ਹੀਂ
 ॥੬੧॥੨੧੭॥ ਰਣ ਕੋਪ ਕਾਲ ਕਰਾਲੀਯੰ ॥ ਖਟ ਅੰਗ ਪਾਣਿ ਉਛਾਲੀਯੰ ॥ ਸਿਰ ਸੁੰਭ ਹੱਥ
 ਦੁਛੰਡੀਯੰ ॥ ਇਕ ਚੋਟ ਦੁਸਟ ਬਿਹੰਡੀਯੰ ॥੬੨॥੨੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਿਮ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਕੋ ਹਨਾ ਅਧਿਕ
 ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਲ ॥ ਤਿਯੋ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭ ਚਾਬਤ ਜਾਂਹ ਕਰਾਲ ॥੬੩॥੨੧੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰੁ**
ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਖ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬॥ ਅਫਜੂ ॥
ਅਥ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਥਨੰ ॥ ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰ ਹੀਂ ॥ ਸਭ ਫੂਲ ਫੂਲਨ

{੧੧੪}

{੧੧੫}

ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਘਨਸਾਰ ਕੁੰਕਮ ਲਿਆਇ ਕੈ ॥ ਟੀਕਾ ਦੀਯੋ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥੧॥੨੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥
ਉਸਤਤਿ ਸਭ ਹੂੰ ਕਰੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਕੋ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬੂਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਭਏ ॥
ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਾਸ ਹੁਐ ਗਏ ॥੨॥੨੨੧॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਸੁਖ ਬਢੇ ਅਨੇਕਾ ॥ ਦਾਨਵ ਦੁਸਟ ਨ
ਬਾਚਾ ਏਕਾ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਈ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਸਾਧਨ ਹੋਹਿ ਸਹਾਈ ॥੩॥੨੨੨॥
ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ਼ਾਲੰ ਧਰੀਯੰ ਜੁਆਲੰ ॥ ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ
ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੰ ॥ ਨਮੋ ਸ੍ਰੋਣ ਬੀਰਜਾਰਦ੍ਰਨੀ ਧੂਮ੍ਰਹੰਤੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਿਕਾ ਰੂਪ ਜੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀ
॥੪॥੨੨੩॥ ਨਮੋ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭਹਾ ਜੋਤਿ ਰੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡਾਰਦਨੀ ਭੂਪਿ ਭੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਚਾਮਰੰ
ਚੀਰਣੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਯਾ ਬਿਰਾਜੈ ਅਨੂਪੰ ॥੫॥੨੨੪॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ
ਕਰਮਾ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸਾ ਸਾਤਕਾ ਪਰਮ ਬਰਮਾ ॥ ਨਮੋ ਮਹਿਖ ਦਈਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ
ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਇਰਣੀ ॥੬॥੨੨੫॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਹੰਤੀ ਕਰੂਰਾਛ ਘਾਯਾ ॥ ਦਿਜਗਿ ਦਿਯਾਰ
ਦਨੀਅੰ ਨਮੋ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਨਮੋ ਭਈਰਵੀ ਭਾਰਗਵੀਅੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ਼ਾਲੰਧਰੀ ਸਰਬ ਮਾਨੀ
॥੭॥੨੨੬॥ ਅਧੀ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ਅਪਾਰੀ ॥ ਰਮਾ ਰਸਟਰੀ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਭਵੀ
ਭਾਵਨੀ ਭਈਰਵੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾਯੰ ਅਨੂਪਾ ॥੮॥੨੨੭॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧਨੀ ਕ੍ਰੁੱਧਨੀ
ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਨੀ ਸਿੱਧਨੀ ਸੁੱਧ ਕਰਮਾ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ॥ ਸਿਵੀ
ਬਾਸਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਰਿੱਧ ਕੂਪਾ ॥੯॥੨੨੮॥ ਮਿੜਾ ਮਾਰਜਨੀ ਸੂਰਤਵੀ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ॥ ਪਰਾ ਪਸਟਣੀ
ਪਾਰਬਤੀ ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਤੋਤਲਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਕਰਤਿਕਯਾਨੀ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾਯੰ
॥੧੦॥੨੨੯॥ ਭਵੀ ਭਾਰਗਵੀਯੰ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਤਾ ਨਮੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਜਯਾ
ਆਜਯਾ ਚਰਮਣੀ ਚਾਵੱਡਾਯੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲਕਾਯੰ ਨਅੰ ਨਿਤਿ ਨਿਆਯੰ ॥੧੧॥ ੨੩੦॥ ਨਮੋ ਚਾਪਣੀ
ਚਰਮਣੀ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥ ਗਦਾ ਪਾਣਿਣੀ ਚੱਕ੍ਰਣੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਮਾਤਾ ॥

{੧੧੫}

{੧੧੬}

ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਬਿਗਿਆਨ ਕੀ ਗਿਆਨ ਗਿਆਤਾ ॥੧੨॥੨੩੧॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀਅੰ ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ॥
 ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦੋਖਾਰਦਨੀ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕਯਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਕਾ ਤੋਤਲਾ
 ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੧੩॥੨੩੨॥ ਨਮੋ ਦੋਖ ਦਾਹੀ ਨਮੋ ਦੁੱਖਿਯ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਕਰਮ
 ਕਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਪਰਮ ਜੁਆਲਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰੁਣੀਅੰ ਨਮੋ ਬਿੱਧ ਬਾਲਾ
 ॥੧੪॥੨੩੩॥ ਨਮੋ ਸਿੰਘਬਾਹੀ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹ ॥ ਨਮੋ ਖੱਗ ਦੱਗੰ ਝੱਮਾ ਝੱਮ ਬਾੜ੍ਹ ॥ ਨਮੋ ਰੂੜ੍ਹ
 ਗੂੜ੍ਹ ਨਮੋ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਖਾਪੀ ॥੧੫॥੨੩੪॥ ਨਮੋ ਰਿੱਧ ਰੂਪੰ
 ਨਮੋ ਸਿੱਧ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਆਰਜਨੀ ਮਾਰਜਨੀ ਕਾਲ ਰਾੜ੍ਹੀ ॥
 ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੁਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਦਾੜ੍ਹੀ ॥੧੬॥੨੩੫॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੀ ਧਰਮ ਕਰਣੀ ॥ ਨਈ
 ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ ॥ ਛਲਾ ਆਛਲਾ ਈਸੁਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲੀ ॥ ਨਮੋ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ
 ਕੂਰ ਕਾਲੀ ॥੧੭॥੨੩੬॥ ਨਮੋ ਰੇਚਕਾ ਪੂਰਕਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਿਆ ॥ ਜਿਨੈ ਮੋਹੁ ਕੈ ਚਉਦਹੁ ਲੋਕ
 ਬੰਧਿਆ ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਰਬ ਅਸਤ੍ਰਾ ॥ ਨਮੋ ਧਾਰਣੀ ਬਾਰਣੀ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰਾ
 ॥੧੮॥੨੩੭॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੁਸਟ ਗਰਬਾ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਪੋਖਣੀ ਸੰਤ ਸਰਬਾ ॥ ਨਮੋ
 ਸਕਤਣੀ ਸੂਲਣੀ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਅੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੧੯॥੨੩੮॥ ਨਮੋ ਰੂਪ ਕਾਲੀ
 ਕਪਾਲੀ ਅਨੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਨਵੀਅੰ ਗੁਬਿੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਛੈਲ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ ॥ ਨਮੋ
 ਕਾਰਣੀ ਤਾਰਣੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਭਰਣੀ ॥੨੦॥੨੩੯॥ ਨਮੋ ਹਰਖਣੀ ਬਰਖਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਾ ॥ ਨਮੋ
 ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਅੰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਪ੍ਰਮਪ੍ਰੰਗਯਾ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦਈਤਯਾਇਣੀ ਦੇਵਿ
 ਦੁਰਗਯਾ ॥੨੧॥ ੨੪੦॥ ਨਮੋ ਘੋਰ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਚਾਰੁ ਨੈਣਾ ॥ ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਬਣੀ ਬੱਕ੍ਰ ਬੈਣਾ ॥
 ਨਮੋ ਬਿੱਧ ਬੁੱਧੰ ਕਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਮ੍ਰਿੜਾਕੂਰ ਕਾਲਾ ॥੨੨॥੨੪੧॥ ਨਮੋ ਦੁਸਟ
 ਪੁਸਟਾਰਦਨੀ ਛੇਮ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹਾ ਧਰੀ ਦੁੱਖਿਯ ਹਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਨਮੋ

{੧੧੬}

{੧੧੭}

ਸਸਤ੍ਰੁ ਗਾਮੀ ॥ ਨਮੋ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆਧਰੀ ਪੂਰਣ ਕਾਮੀ ॥੨੩॥੨੪੨॥ ਰਿਪੰ ਤਾਪਣੀ ਜਾਪਣੀ ਸਰਬ
ਲੋਗਾ ॥ ਥਪੇ ਖਾਪਣੀ ਥਾਪਣੀ ਸਰਬ ਸੋਗਾ ॥ ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੇਸੀ ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਪਾਣੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਕਾ
ਖੜਗ ਪਾਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੨੪॥੨੪੩॥ ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੇਸਾ ਨਮੋ ਨਾਗੂ ਕੋਟੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕਮਿੱਛਿਆ
ਕਰੋਟੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੀ ਕਪਰਦੀ ਕਲਿਆਣੀ ॥ ਮਹਾਂ ਰਿੱਧਣੀ ਸਿੱਧ ਦਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ
॥੨੫॥੨੪੪॥ ਨਮੋ ਚਤੁਰ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਅਸਟ ਬਾਹਾ ॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸਰਬ ਆਲਮ ਪਨਾਹਾ ॥ ਨਮੋ
ਅੰਬਕਾ ਜੰਭਹਾ ਕਾਰਤਿਕਆਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ਕਪਰਦੀ ਨਮੋ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੨੬॥੨੪੫॥ ਨਮੋ ਦੇਵ
ਅਰਦਯਾਰਦਨੀ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ॥ ਸਿਤਾ ਅਸਿਤਾ ਰਾਜ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਨੰਤੀ ॥ ਜੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀ ਅਲਾਸੀ
ਅਨੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਹਰੀ ਸੀ ਮੁਕੰਦੀ ॥੨੭॥੨੪੬॥ ਜਯੰਤੀ ਨਮੋ ਮੰਗਲਾ ਕਾਲ ਕਾਖੰ ॥
ਕਪਾਲੀ ਨਮੋ ਭੱਦ੍ਰਕਾਲੀ ਸਿਵਾਯੰ ॥ ਦ੍ਰੁਗਾਯੰ ਛਿਮਾਇਯੰ ਨਮੋ ਧਾਤ੍ਰੀਏਯੰ ॥ ਸੁਆਹਾ ਸੁਧਾਯੰ ਨਮੋ
ਸੀਤਲੇਯੰ ॥੨੮॥੨੪੭॥ ਨਮੋ ਚਰਬਣੀ ਸਰਬ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਅੰਬਕਾਯੰ ॥
ਨਮੋ ਦੀਰਘ ਦਾੜਾ ਨਮੋ ਸਿਆਮ ਬਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੈਤ ਦਰਣੀ ॥੨੯॥੨੪੮॥ ਨਮੋ
ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਇਣੀ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜੰ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਉਰਧਾ ਨਮੋ ਦਾੜੁ ਗੂੜੁ ॥ ਸਸੰ ਸੇਖਰੀ ਚੰਦ੍ਰਭਾਲਾ
ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਰਾਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੩੦॥੨੪੯॥ ਕਲੀ ਕਾਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਕਮੱਛਯਾ ॥
ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪੂਰਣੀ ਸਰਬ ਇੱਛਯਾ ॥ ਜੱਯਾ ਜੋਗਣੀ ਜੱਗ ਕਰਤਾ ਜਯੰਤੀ ॥ ਸੁਭਾ ਸੁਆਮਣੀ
ਸ੍ਰਿਸਟਜਾ ਸਤ੍ਰੁ ਹੰਤੀ ॥੩੧॥੨੫੦॥ ਪਵਿਤ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਪਰੇਯੰ ॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ
ਅਜੇਯੰ ॥ ਅਰੂਪੰ ਅਨੂਪੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਅਭੀਤੰ ਅਜੀਤੰ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੩੨॥੨੫੧॥ ਅਛੇਦੰ
ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਸੁ ਧਰਮੰ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੀ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਨਿਤਯੰ ॥ ਨਿਰੂਪੰ ਨ੍ਰਿਬਾਣੰ ਨਮਿਤਿਯੰ ਅਕਿਤਿਯੰ ॥੩੩॥੨੫੨॥ ਗੁਰੀ ਗਉਰਜਾ ਕਾਮਗਾਮੀ
ਗੁਪਾਲੀ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰਣੀ ਬਾਵਨਾ ਜੱਗਯਾ ਜੁਆਲੀ ॥ ਨਮੋ ਸੱਤ੍ਰੁ ਚਰਬਾਇਣੀ ਗਰਬ ਹਰਣੀ ॥ ਨਮੋ

{੧੧੭}

{੧੧੮}

ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥੩੪॥੨੫੩॥ ਪਿਲੰਗੀ ਪਵੰਗੀ ਨਮੋ ਚਰਚਿਤੰਗੀ ॥ ਨਮੋ ਭਾਵਨੀ
 ਭੂਤ ਹੰਤਾ ਭੜਿੰਗੀ ॥ ਨਮੋ ਭੀਮਿ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਵਿੱਖਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ
 ॥੩੫॥੨੫੪॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰੀ ਪੋਖਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਗਇੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜਟੀ
 ਜੁਆਲ ਪਰਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਚਮੁੰਡੀ ॥ ਬਰੰਦਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਖੰਡੀ ਅਖੰਡੀ ॥੩੬॥੨੫੫॥ ਸਬੈ ਸੰਤ ਉਬਾਰੀ
 ਬਰੰ ਬਜ੍ਰਹ ਦਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ਨਮਸਤਯੰ ਨਮਸਤਯੰ ਨਮਸਤਯੰ ਭਵਾਨੀ ॥
 ਸਦਾ ਰਾਖ ਲੈ ਮੁਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥੩੭॥੨੫੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਦੇਬੀ
 ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥ ਅਫਜੂ ॥੮**
ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੰ ॥ ਚਲੀ
 ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਡਕਾਰੰ ਡਕਾਰੰ ॥ ਭਰੇ ਨੇਹ ਗੇਹੰ ਗਏ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥ ਰੁਲੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਅਹਾੜੰ ਨ੍ਰਿਸੰਕੰ
 ॥੧॥੨੫੭॥ ਚਲੇ ਨਾਰਦਊ ਹਾਥ ਬੀਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਬਨੇ ਬਾਰਦੀ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਬਜਾਏ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਜਿ
 ਗਾਜੀ ਗਾਜੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨॥੨੫੮॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਅੱਧੰ
 ਕਮੱਧੰ ॥ ਬਧੇ ਬੱਧ ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਬੱਧੰ ॥ ਭਏ ਸਾਧੁ ਸੰਬੁਹ ਭੀਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ਭਲੇ
 ਸਤ੍ਰੂ ਜੀਤੇ ॥੩॥੨੫੯॥ ਪੜ੍ਹੇ ਮੂੜ੍ਹ ਯਾਕੋ ਧਨੰ ਧਾਮ ਬਾਢੇ ॥ ਸੁਨੈ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਲਰੈ ਜੁੱਧ ਗਾਢੇ ॥
 ਜਗੈ ਰੈਣਿ ਜੋਗੀ ਜਪੈ ਜਾਪ ਯਾਕੋ ॥ ਧਰੈ ਪਰਮ ਜੋਗੰ ਲਹੈ ਸਿੱਧਤਾ ਕੋ ॥੪॥੨੬੦॥ ਪੜ੍ਹੈ ਯਾਹਿ
 ਬਿੱਦਯਾਰਥੀ ਬਿਦਯ ਹੇਤੰ ॥ ਲਹੈ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਮੱਦ ਚੇਤੰ ॥ ਜਪੈ ਜੋਗ ਸੰਨਯਾਸ ਬੈਰਾਗ
 ਕੋਈ ॥ ਤਿਸੈ ਸਰਬ ਪੁੰਨਯਾਨ ਕੋ ਪੁੰਨਿ ਹੋਈ ॥੫॥੨੬੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਜੇ ਤੁਮਰੇ ਧਿਆਨ ਕੋ ਨਿਤ
 ਉਠਿ ਧਿਐਹੈਂ ਸੰਤ ॥ ਅੰਤ ਲਹੈਂਗੇ ਮੁਕਤਿ ਫਲੁ ਪਾਵਹਿਗੇ ਭਗਵੰਤ ॥੬॥੨੬੨॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ
 ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ
 ਮਸਤੁ ॥੮॥ ਅਫਜੂ ॥੮** (੫)

{੧੧੮}

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕੀ ॥ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈਂ ਧਿਆਇ ॥ ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈਂ
 ਸਹਾਇ ॥ ਅਰਜਨ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਸਿਮਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਰਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸੁ ਡਿੱਠੇ ਸਭਿ
 ਦੁਖ ਜਾਇ ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਐ ਘਰਿ ਨਉ ਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ ॥ ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇੰ ਸਹਾਇ ॥੧॥
ਪਉੜੀ ॥ ਖੰਡਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਾਜਿ ਕੈ ਜਿਨ ਸਭ ਸੈਸਾਰੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸ ਸਾਜਿ ਕੁਦਰਤੀ ਦਾ
 ਖੇਲੁ ਰਚਾਇ ਬਣਾਇਆ ॥ ਸਿੰਧੁ ਪਰਬਤ ਮੇਦਨੀ ਬਿਨੁ ਬੰਮਾ ਗਗਨਿ ਰਹਾਇਆ ॥ ਸਿਰਜੇ ਦਾਨੋ ਦੇਵਤੇ ਤਿਨ
 ਅੰਦਰਿ ਬਾਦੁ ਰਚਾਇਆ ॥ ਤੈਂਹੀ ਦੁਰਗਾ ਸਾਜਿ ਕੈ ਦੈਤਾ ਦਾ ਨਾਸੁ ਕਰਾਇਆ ॥ ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਰਾਮ ਲੈ ਨਾਲ
 ਬਾਣਾ ਦਹਸਿਰੁ ਘਾਇਆ ॥ ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲੈ ਕੰਸੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਗਿਰਾਇਆ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੁਨਿ ਦੇਵਤੇ
 ਕਈ ਜੁਗ ਤਿਨੀ ਤਨੁ ਤਾਇਆ ॥ ਕਿਨੀ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥੨॥ ਸਾਧੂ ਸਤਿਜੁਗੁ ਬੀਤਿਆ ਅਧਸੀਲੀ
 ਤ੍ਰੇਤਾ ਆਇਆ ॥ ਨੱਚੀ ਕਲ ਸਰੋਸਰੀ ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਡਉਰੂ ਵਾਇਆ ॥ ਅਭਿਮਾਨੁ ਉਤਾਰਨ ਦੇਵਤਿਆਂ
 ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਸੁੰਡੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਜੀਤ ਲਏ ਤਿਨ ਦੇਵਤੇ ਤਿੰਹ ਲੋਕੀ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇਆ ॥ ਵੱਡਾ ਬੀਰੁ ਅਖਾਇਕੈ
 ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਛਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇਆ ॥ ਦਿੱਤਾ ਇੰਦ੍ਰੁ ਨਿਕਾਲ ਕੈ ਤਿਨਿ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸੁ ਤਕਾਇਆ ॥ ਡਰਿ ਕੈ ਹੱਥੋ ਦਾਨਵੀ
 ਦਿਲ ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਾਸੁ ਵਧਾਇਆ ॥ ਪਾਸ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਇੰਦ੍ਰੁ ਆਇਆ ॥੩॥ **ਪਉੜੀ** ॥ ਇਕ ਦਿਹਾੜੇ ਨ੍ਰਾਵਣ
 ਆਈ ਦੁਰਗ ਸਾਹ ॥ ਇੰਦ੍ਰੁ ਬਿਰਥਾ ਸੁਣਾਈ ਅਪਣੇ ਹਾਲ ਦੀ ॥ ਛੀਨ ਲਈ ਠਕੁਰਾਈ ਸਾਤੇ ਦਾਨਵੀ ॥ ਲੋਕੀ
 ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ ॥ ਬੈਠੇ ਵਾਇ ਵਧਾਈ ਤੇ ਅਮਰਾਵਤੀ ॥ ਦਿੱਤੇ ਦੇਵ ਭਜਾਈ ਸਭਨਾ ਰਾਕਸਾਂ ॥
 ਕਿਨੈ ਨ ਜਿੱਤਾ ਜਾਈ ਮਹਖੇ ਦੈਤ ਨੂੰ ॥ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ॥੪॥ **ਪਉੜੀ** ॥ ਦੁਰਗਾ ਬੈਣ

{੧੨੦}

{੧੨੦}

ਸੁਣਦੀ ਹੱਸੀ ਹੜਹੜਾਇ ॥ ਓਹੀ ਸੀਹੁ ਮੰਗਾਇਆ ਰਾਕਸ ਭੱਖਣਾ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਨ ਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ
ਆਖਿਆ ॥ ਰੋਹ ਹੋਈ ਮਹਾਂਮਾਈ ਰਾਕਸਿ ਮਾਰਣੇ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਕਸ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਖੇਤ ਭਿੜਨ ਕੇ
ਚਾਇ ॥ ਲਸਕਨਿ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਸੂਰਜੁ ਨਦਰਿ ਨ ਪਾਇ ॥੬॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਢੋਲ
ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਬੱਜੇ ॥ ਰਾਕਸ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਤਰਵਾਰੀਂ ਬਖਤਰ ਸੱਜੇ ॥ ਜੁੱਟੇ ਸਉਹੇ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਤ ਨ ਜਾਣਨ
ਭੱਜੇ ॥ ਖੇਤ ਅੰਦਰਿ ਜੋਧੇ ਗੱਜੇ ॥੭॥ ਪਉੜੀ ॥ ਜੰਗ ਮੁਸਾਫਾ ਬੱਜਿਆ ਰਣ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਚਾਵਲੇ ॥ ਝੂਲਨ
ਨੇਜੇ ਬੈਰਕਾਂ ਨੀਸਾਣ ਲਸਨਿ ਲਸਾਵਲੇ ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਪਉਣ ਦੇ ਉੰਘਨ ਜਾਣ ਜਟਾਵਲੇ ॥ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੇ ਡਹੇ
ਰਣਿ ਨਾਦ ਵੱਜਨ ਖੇਤ ਭੀਹਾਵਲੇ ॥ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏਂ ਜਣ ਡਾਲ ਚਮੁੱਟੇ ਆਵਲੇ ॥ ਇਕ ਵੱਢੇ ਤੇਗੀਂ
ਤੜਫੀਅਨ ਮਦ ਪੀਤੇ ਲੋਟਨਿ ਬਾਵਲੇ ॥ ਇਕ ਚੁਣ ਚੁਣ ਝਾੜਉਂ ਕਢੀਅਨ ਰੇਤ ਵਿਚੋਂ ਸੁਇਨਾ ਡਾਵਲੇ ॥ ਗਦਾਂ
ਤ੍ਰਿਸੂਲਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਤੀਰ ਵੱਗਨ ਖਰੇ ਉਤਾਵਲੇ ॥ ਜਣੁ ਡਸੇ ਭੁਜੰਗਮ ਸਾਵਲੇ ॥ ਮਰ ਜਾਵਨ ਬੀਰ ਰੁਹਾਵਲੇ ॥੮॥
ਪਉੜੀ ॥ ਦੇਖਨ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਰਣਿ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਧਾਏ ਰਾਕਸਿ ਰੋਹਲੇ ਚਉਗਿਰਦੇ ਭਾਰੇ ॥ ਹੱਥੀ ਤੇਗਾਂ
ਪਕੜਿਕੈ ਰਣਿ ਭਿੜੇ ਕਰਾਰੇ ॥ ਕਦੇ ਨ ਨੱਠੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਜੋਧੇ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ
ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਮਾਰੇ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੈ ਬੀਰ ਖੇਤਿ ਉਤਾਰੇ ॥ ਮਾਰੇ ਜਾਪਨ ਬਿਜੁਲੀ ਸਿਰ ਭਾਰ ਮੁਨਾਰੇ ॥੯॥ ਪਉੜੀ ॥
ਚੋਟ ਪਈ ਦਮਾਮੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਦੇਵੀ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰ ਦੀ ॥ ਪੇਟ ਮਲੰਦੇ ਲਾਈ ਮਹਖੇ ਦੈਤ
ਨੂੰ ॥ ਗੁਰਦੇ ਆਂਦਾਂ ਖਾਈ ਨਾਲੇ ਰੁੱਕੜੇ ॥ ਜੇਹੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਈ ਕਹੀ ਸੁਣਾਇ ਕੈ ॥ ਚੋਟੀ ਜਾਣੁ ਦਿਖਾਈ
ਤਾਰੇ ਧੂਮਕੇਤ ॥੧੦॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਟਾਂ ਪਵਨ ਨਗਾਰੇ ਅਣੀਆਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਧੂਹ ਲਈਆਂ ਤਰਵਾਰੀਂ ਦੇਵਾਂ
ਦਾਨਵੀਂ ॥ ਵਾਹਨ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ ॥ ਵਗੈ ਰੱਤੁ ਝੁਲਾਰੀ ਜਿਉ ਗੇਰੂ ਬਾਬੁੜਾ ॥ ਦੇਖਨ ਬੈਠ ਅਟਾਰੀ
ਨਾਰੀ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਪਾਈ ਧੂਮ ਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀਂ ॥੧੧॥ ਪਉੜੀ ॥ ਲੱਖ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਨ ਆਮ੍ਰੇ ਸਾਮ੍ਰੇ ॥
ਰਾਕਸ ਰਣੇ ਨ ਭੱਜਨ ਰੋਹੇ ਰੋਹਲੇ ॥ ਸੀਹਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਗੱਜਨ ਸਭੇ ਸੂਰਮੇ ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਕੈਬਰ ਛੱਡਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮਣੇ
॥੧੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦੋਹਰੇ ਰਣ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ॥ ਧੂੜਿ ਲਪੇਟੇ ਧੂਹਰੇ ਸਿਰਦਾਰ ਜਟਾਲੇ ॥ ਉੱਖਲੀਆਂ

{੧੨੧}

ਨਾਸਾਂ ਜਿਨਾ ਮੁਹਿ ਜਾਪਨ ਆਲੇ ॥ ਧਾਏ ਦੇਵੀ ਸਾਮਣੇ ਬੀਰ ਮੁੱਛਲੀਆਲੇ ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਜੇਹੇ ਲੜ ਹਟੇ ਬੀਰ
ਟਲੇ ਨ ਟਾਲੇ ॥ ਗੱਜੇ ਦੁਰਗਾ ਘੇਰਿ ਕੈ ਜਣੁ ਘਣੀਅਰ ਕਾਲੇ ॥੧੩॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦਲਾਂ
ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਘੇਰ ਲਈ ਵਰਿਆਮੀ ਦੁਰਗਾ ਆਇ ਕੈ ॥ ਰਾਕਸ ਵਡੇ ਅਲਾਮੀ ਭੱਜ ਨ ਜਾਣਦੇ ॥ ਅੰਤ ਹੋਏ
ਸੁਰਗਾਮੀ ਮਾਰੇ ਦੇਵਤਾ ॥੧੪॥ ਪਉੜੀ ॥ ਅਗਣਤ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਭਿੜੰਦਿਆਂ ॥ ਪਾਏ ਮਹਖਲ ਭਾਰੇ
ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ ॥ ਵਾਹਨ ਫੱਟ ਕਰਾਰੇ ਰਾਕਸਿ ਰੋਹਲੇ ॥ ਜਾਪਨ ਤੇਰੀਆਰੇ ਮਿਆਨੋ ਧੂਹੀਆਂ ॥ ਜੋਧੇ ਵਡੇ ਮੁਨਾਰੇ
ਜਾਪਨਿ ਖੇਤ ਵਿਚਿ ॥ ਦੇਵੀ ਆਪ ਸਵਾਰੇ ਪੱਬਾਂ ਜਵੇਹਣੇ ॥ ਕਦੇ ਨ ਆਖਨ ਹਾਰੇ ਧਾਵਨ ਸਾਮੁਣੇ ॥ ਦੁਰਗਾ
ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸਿ ਖੜਗ ਲੈ ॥੧੫॥ ਪਉੜੀ ॥ ਉਮਲ ਲਬੇ ਜੋਧੇ ਮਾਰੂ ਬੱਜਿਆ ॥ ਬੱਦਲ ਜਿਉ ਮਹਿਖਾਸੁਰ
ਰਣ ਵਿਚਿ ਗੱਜਿਆ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੇਹਾ ਜੋਧਾ ਮੈਥਉ ਭੱਜਿਆ ॥ ਕਉਣੁ ਵਿਚਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਜਿਨ ਰਣੁ ਸੱਜਿਆ ॥੧੬॥
ਵੱਜੇ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਤੀਰ ਫਿਰੈ ਰੈਬਾਰੇ ਆਮੋ ਸਾਮਣੇ ॥ ਅਗਣਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਲਗਦੀ
ਕੈਬਰੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਜਾਣਿ ਮੁਨਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁ ਦੇ ॥ ਖੁੱਲੀ ਵਾਲੀ ਦੈਤ ਅਹਾੜੇ ਸਭੇ ਸੂਰਮੇ ॥ ਸੁੱਤੇ ਜਾਣੁ ਜਟਾਲੇ
ਭੰਗਾਂ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੭॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲਿ ਧਉਸਾਂ ਭਾਰੀ ॥ ਕੜਕ ਉਠਿਆ ਫਉਜ
ਤੇ ਵੱਡਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕੈ ਚਲਿਆ ਸੂਰਮੇ ਨਾਲਿ ਵਡੇ ਹਜਾਰੀ ॥ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਭਾਰੀ ॥
ਉਮਲ ਲੱਬੇ ਸੂਰਮੇ ਮਾਰ ਮਚੀ ਕਰਾਰੀ ॥ ਜਾਪੇ ਚੱਲੇ ਰਤੁ ਦੇ ਸਲਲੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥੧੮॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੱਟ ਪਈ
ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਧੂਹਿ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਦੁਰਗਾ ਮਿਆਨ ਤੇ ॥ ਚੰਡੀ ਰਾਕਸਿ ਖਾਣੀ ਵਾਹੀ ਦੈਤ
ਨੂੰ ॥ ਕੋਪਰ ਚੂਰ ਚਵਾਣੀ ਲੱਥੀ ਕਰਗ ਲੈ ॥ ਪਾਖਰ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਰੜਕੀ ਧਰਤਿ ਜਾਇ ॥ ਲੈਦੀ ਅਘਾਂ ਸਿਧਾਣੀ
ਸਿੰਗਾਂ ਧਉਲਦਿਆਂ ॥ ਕੂਰਮ ਸਿਰ ਲਹਿਲਾਣੀ ਦੁਸਮਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਵੱਢੇ ਗਨ ਤਿਖਾਣੀ ਮੂਏ ਖੇਤ ਵਿਚਿ ॥
ਰਣ ਵਿਚ ਘੱਤੀ ਘਾਣੀ ਲੋਹੂ ਮਿਜਦੀ ॥ ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਕਹਾਣੀ ਚੱਲਗੁ ਤੇਗ ਦੀ ॥ ਬਿੱਧਣ ਖੇਤ ਵਿਹਾਣੀ ਮਹਿਖੇ
ਦੈਤ ਨੂੰ ॥੧੯॥ ਇਤੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਦੈਤ ਮਾਰੇ ਦੁਰਗਾ ਆਇਆ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਰਾਣੀ ਸਿੰਘੁ ਨਚਾਇਆ ॥
ਮਾਰੇ ਵੀਰ ਜਟਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਅੱਗਲੇ ॥ ਮੰਗਨ ਨਾਹੀ ਪਾਣੀ ਦਲੀਂ ਹੰਕਾਰ ਕੈ ॥ ਜਣੁ ਕਰੀ ਸਮਾਇ ਪਠਾਣੀ

{੧੨੧}

{੧੨੨}

ਸੁਣਿ ਕੈ ਰਾਗ ਨੂ ॥ ਰੱਤੂ ਦੇ ਹੜਵਾਣੀ ਚੱਲੇ ਬੀਰ ਖੇਤ ॥ ਪੀਤਾ ਫੁੱਲੁ ਇਆਣੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ॥੨੦॥ ਹੋਈ
ਅਲੋਪੁ ਭਵਾਣੀ ਦੇਵਾ ਨੂੰ ਰਾਜੁ ਦੇ ॥ ਈਸਰ ਦੀ ਬਰਦਾਨੀ ਹੋਈ ਜਿੱਤ ਦਿਨ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਗੁਮਾਨੀ ਜਨਮੇ
ਸੂਰਮੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਰਜਧਾਨੀ ਤੱਕੀ ਜਿੱਤਨੀ ॥੨੧॥ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਤੇ ਧਾਵਣਾ ਵਡ ਜੋਧੀ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ॥
ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾ ਭੇੜ ਸੰਦਾ ਸਾਜੁ ਬਣਾਇਆ ॥ ਜੁੰਮੇ ਕਟਕ ਅਛੂਹਣੀ ਅਸਮਾਨੁ ਗਰਦੀ ਛਾਇਆ ॥ ਰੋਹ
ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸਿਧਾਇਆ ॥੨੨॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਅਲਾਇਆ ਵਡ ਜੋਧੀ ਸੰਘਰਵਾਏ ॥ ਰੋਹ ਦਿਖਾਲੀ
ਦਿੱਤੀਆ ਵਰਿਆਮੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ॥ ਘੁਰੇ ਦਮਾਮੇ ਦੋਹਰੇ ਜਮ ਬਾਹਣਿ ਜਿਉ ਅਰੜਾਏ ॥ ਦੇਉ ਦਾਨੋ ਲੁੱਝਣ
ਆਏ ॥੨੩॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦਾਨੋ ਦੇਉ ਅਨਾਰੀ ਸੰਘਰੁ ਰੱਚਿਆ ॥ ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਜਣੁ ਬਾਰੀ ਬਾਣੇ ਜੋਧਿਆਂ ॥
ਭੂਤਾਂ ਇੱਲਾਂ ਕਾਰੀ ਗੋਸਤੁ ਭੱਖਿਆ ॥ ਹੁੰਮੜ ਹੁੰਮੜ ਜਾਰੀ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ॥੨੪॥ ਸੱਟ ਪਈ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ
ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਦਿੱਤੇ ਦੇਉ ਭਜਾਈ ਮਿਲਿਕੈ ਰਾਕਸੀ ॥ ਲੋਕੀ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਸਾਮ
ਤਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਡਰਦਿਆਂ ॥ ਆਈ ਚੰਡ ਚੜਾਈ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥੨੫॥ ਪਉੜੀ ॥ ਆਈ ਫੇਰ ਭਵਾਣੀ ਖਬਰੀ
ਪਾਈਆਂ ॥ ਦੈਤ ਵਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਹੋਏ ਏਕਠੇ ॥ ਲੋਚਨਧੂਮ ਗੁਮਾਨੀ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਆ ॥ ਜਗ ਵਿਚ ਵੱਡਾ
ਦਾਨੋ ਆਪ ਕਹਾਇਆ ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ ॥੨੬॥ ਪਉੜੀ ॥ ਕੜਕ ਉਠੀ ਰਣਿ
ਚੰਡੀ ਫਉਜਾਂ ਦੇਖਿ ਕੈ ॥ ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਹੋਈ ਸਾਮਣੇ ॥ ਸਭੇ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਧੂਮਰਨੈਣ ਦੇ ॥ ਜਣੁ ਲੈ
ਕੱਟੇ ਆਰੇ ਦਰਖਤ ਬਾਢੀਆਂ ॥੨੭॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਬਜਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਰੋਹ ਭਵਾਣੀ ਆਈ
ਉਤੈ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਖੱਬੈ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰਦੀ ॥ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈ ਕੀਤੀ ਰੰਗੁਲੀ ॥ ਭਾਈਆਂ
ਮਾਰਨ ਭਾਈ ਦੁਰਗਾ ਜਾਣਿ ਕੈ ॥ ਰੋਹ ਹੋਇ ਚਲਾਈ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੂ ॥ ਜਮਪੁਰ ਦੀਆ ਪਠਾਈ ਲੋਚਨ
ਧੂਮ ਨੂ ॥ ਜਾਪੇ ਦਿੱਤੀ ਸਾਈ ਮਾਰਨ ਸੁੰਭ ਦੀ ॥੨੮॥ ਪਉੜੀ ॥ ਭੰਨੈ ਦੈਤ ਪੁਕਾਰੇ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਬੈ ॥ ਲੋਚਨ
ਧੂਮ ਸੰਘਾਰੇ ਸਣੈ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ॥ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਜੋਧੇ ਮਾਰੇ ਅੰਦਰ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਜਾਪਨ ਅੰਬਰਿ ਤਾਰੇ ਡਿੱਗਨਿ ਸੂਰਮੇ ॥
ਗਿਰੇ ਪਰਬਤ ਭਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁ ਦੇ ॥ ਦੈਤਾਂ ਦੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ਦਹਸਤ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਰੇ ਮਾਰੇ ਰਹਦੇ ਰਾਇ

{੧੨੨}

{੧੨੩}

ਬੈ ॥੨੯॥ **ਪਉੜੀ** ॥ ਰੋਹ ਹੋਇ ਬੁਲਾਏ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੇ ॥ ਬੈਠੇ ਮਤਾ ਪਕਾਈ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ ॥ ਚੰਡ
 ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਪਠਾਏ ਬਹੁਤਾ ਕਟਕੁ ਦੈ ॥ ਜਾਪੇ ਛੱਪਰ ਛਾਏ ਬਣੀਆ ਕੇਜਮਾ ॥ ਜੇਤੇ ਰਾਇ ਬੁਲਾਏ ਚੱਲੇ ਜੁੱਧ ਨੇ ॥
 ਜਣੁ ਜਮ ਪੁਰ ਪਕੜ ਚਲਾਏ ਸਭੇ ਮਾਰਨੇ ॥੩੦॥ **ਪਉੜੀ** ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਵਾਏ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਰੋਹ ਰੁਹੇਲੇ
 ਆਏ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਸਭਨੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ਬਰਛੇ ਪਕੜਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁਤੇ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ਅੰਦਰ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਤੀਰੀ
 ਛਹਬਰਿ ਲਾਈ ਬੁਠੀ ਦੇਵਤਾ ॥੩੧॥ ਭੇਰੀ ਸੰਖ ਵਜਾਏ ਸੰਘਰਿ ਰਚਿਆ ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ਦੁਰਗਾ
 ਧਨੁਖ ਲੈ ॥ ਜਿਨੀ ਦਸਤ ਉਠਾਏ ਰਹੇ ਨ ਜੀਵਦੇ ॥ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਖਪਾਏ ਦੌਨੇ ਦੇਵਤਾ ॥੩੨॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ
 ਰਿਸਾਏ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਸੁਣ ॥ ਜੋਧੇ ਸਭ ਬੁਲਾਏ ਅਪਣੇ ਮਜਲਸੀ ॥ ਜਿਨੀ ਦੇਉ ਭਜਾਏ ਇੰਦ੍ਰ ਜੇਹਵੇ ॥ ਤੇਈ
 ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ਪਲ ਵਿਚਿ ਦੇਵਤਾ ॥ ਓਨੀ ਦਸਤੀ ਦਸਤ ਵਜਾਏ ਤਿਨਾ ਚਿਤ ਕਰਿ ॥ ਫਿਰ ਸੁਣਵਤ ਬੀਜ ਚਲਾਏ
 ਬੀੜੇ ਰਾਇ ਦੇ ॥ ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਏ ਚਿਲਕਤ ਟੋਪੀਆਂ ॥ ਲੁੱਝਣ ਨੇ ਅਰੜਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ ॥ ਕਦੇ ਨ ਕਿਨੈ
 ਹਟਾਏ ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥ ਮਿਲਿ ਤੇਈ ਦਾਨੋ ਆਏ ਹੁਣ ਸੰਘਰ ਦੇਖਣਾ ॥੩੩॥ **ਪਉੜੀ** ॥ ਦੈਤੀ ਡੰਡ ਉਭਾਰੀ
 ਨੇੜੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਸੋਰ ਸੁਣ ॥ ਖੱਬੈ ਦਸਤ ਉਭਾਰੀ ਗਦਾ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਨਾ
 ਸਭ ਸੰਘਾਰੀ ਸੁਣਵਤ ਬੀਜ ਦੀ ॥ ਜਣੁ ਮਦ ਖਾਇ ਮਦਾਰੀ ਘੁਮਨ ਸੂਰਮੇ ॥ ਅਗਣਤ ਪਾਉ ਪਸਾਰੀ ਰੁਲੇ
 ਅਹਾੜ ਵਿਚਿ ॥ ਜਾਪੈ ਖੇਡ ਖਿਡਾਰੀ ਸੁੱਤੇ ਫਾਗ ਨੂੰ ॥੩੪॥ ਸੁਣਵਤ ਬੀਜ ਹਕਾਰੇ ਰਹਦੇ ਸੂਰਮੇ ॥ ਜੋਧੇ ਜੇਡੁ
 ਮੁਨਾਰੇ ਦਿੱਸਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ ॥ ਸਭਨੀ ਦਸਤ ਉਭਾਰੇ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ ॥ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ ਆਏ ਸਾਮਣੇ ॥
 ਸੰਜਾਤੇ ਠਣਿਕਾਰੇ ਤੇਗੀਂ ਉਭਰੇ ॥ ਘਾਟ ਘੜਨਿ ਠਠਿਆਰੇ ਜਾਣਿ ਬਣਾਇ ਕੈ ॥੩੫॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ
 ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਘੁਮਰ ਬਰਗਸਤਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਘੱਤੀਓ ॥ ਸਣੇ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਡਿੱਗਨ ਸੂਰਮੇ ॥ ਉਠਿ
 ਉਠਿ ਮੰਗਨਿ ਪਾਣੀ ਘਾਇਲ ਘੁਮਦੇ ॥ ਏਵਡੁ ਮਾਰ ਵਿਹਾਣੀ ਉਪਰ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਬਿਜਲ ਜਿਉ ਝਰਲਾਣੀ ਉਠੀ
 ਦੇਵਤਾ ॥੩੬॥ **ਪਉੜੀ** ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਉਭਾਰੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਸਭੇ ਸੈਨਾ ਮਾਰੀ ਪਲ ਵਿਚਿ ਦਾਨਵੀ ॥
 ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਸਿਰਿ ਵਿਚਿ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਸੁਣਵਤ ਬੀਜ ਦੇ ॥੩੭॥ ਅਗਣਤ ਦਾਨੋ

{੧੨੩}

ਭਾਰੇ ਹੋਏ ਲੋਹੂਆ ॥ ਜੋਧੇ ਜੇਡੁ ਮੁਨਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਦੁਰਗਾ ਨੋ ਲਲਕਾਰੇ ਆਵਨ ਸਾਮਣੇ ॥ ਦੁਰਗਾ
 ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸ ਆਵਦੇ ॥ ਰਤੂ ਦੇ ਪਰਨਾਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਭੁਇ ਪਏ ॥ ਉਠੇ ਕਾਰਣਿਆਰੇ ਰਾਕਸ ਹੜਹੜਾਇ
 ॥੩੮॥ ਧਗਾ ਸੰਗਲੀਆਲੀ ਸੰਘਰ ਵਾਇਆ ॥ ਬਰਛੀ ਬੰਬਲੀਆਲੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ ॥ ਭੇੜਿ ਮਚਿਆ ਬੀਰਾਲੀ
 ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀਂ ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਮੁਹਰਾਲੀ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਜਣੁ ਨਟ ਲੱਥੇ ਛਾਲੀ ਢੇਲਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਲੋਹੂ
 ਫਾਥੀ ਜਾਲੀ ਲੋਥੀ ਜਮਧੜੀ ॥ ਘਣਿ ਵਿਚਿ ਜਿਉ ਛੰਛਾਲੀ ਤੇਗਾਂ ਹਸੀਆਂ ॥ ਘੁਮਰਿਆਰਿ ਸਿਆਲੀ ਬਣੀਆਂ
 ਕੇਜਮਾਂ ॥੩੯॥ ਧਗਾ ਸੂਲਿ ਬਜਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਲਈਆਂ ਜੁਆਨੀ ਸੂਰਮੀ ॥
 ਸ੍ਰਣਵਤਬੀਜ ਬਧਾਈਆਂ ਅਗਣਤ ਸੂਰਤਾਂ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇ ਆਈਆਂ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਸਭਨੀ ਆਣ
 ਵਗਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਬਚਾਈਆਂ ਢਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ॥ ਦੇਵੀ ਆਪ ਚਲਾਈਆਂ ਤਕਿ ਤਕਿ
 ਦਾਨਵੀ ॥ ਲੋਹੂ ਨਾਲਿ ਡੁਬਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਜਣੁ ਨਾਈਆਂ ਮਿਲਕੈ ਦੇਵੀਆਂ ॥ ਸਭੇ ਮਾਰਿ
 ਗਿਰਾਈਆਂ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਤਿਦੂੰ ਫੇਰਿ ਸਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ॥੪੦॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੂਰੀ ਸੰਘਰਿ ਰਚਿਆ
 ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵਾਇਕੈ ॥ ਚੰਡਿ ਚਿਤਾਰੀ ਕਾਲਕਾ ਮਨ ਬਹਲਾ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਕਲੀ ਮੱਥਾ ਫੋੜਿ ਕੈ
 ਜਣੁ ਫਤੇ ਨੀਸਾਣ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਜਾਗ ਸੁ ਜੰਮੀ ਜੁੱਧ ਨੂ ਜਰਵਾਣਾ ਜਣੁ ਮਰੜਾਇ ਕੈ ॥ ਦਲ ਵਿਚਿ ਘੇਰਾ ਘੱਤਿਆ
 ਜਣੁ ਸੀਂਹ ਤੁਰਿਆ ਗਣਿਣਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪ ਵਿਸੂਲਾ ਹੋਇਆ ਤਿਹੁ ਲੋਕਾ ਤੇ ਖੁਨਸਾਇ ਕੈ ॥ ਰੋਹ ਸਿਧਾਈਆਂ
 ਚਕ੍ਰਪਾਨਿ ਕਰਿ ਨੰਦਾ ਖੜਗ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਅਗੈ ਰਾਕਸ ਬੈਠੇ ਰੋਹਲੇ ਤੀਰੀ ਤੇਗੀ ਛਹਬਰਿ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਪਕੜ
 ਪਛਾੜੇ ਰਾਕਸਾਂ ਦਲ ਦੈਤਾ ਅੰਦਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਪਛਾੜਿਅਨਿ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਧੂਮ ਰਚਾਇ ਕੈ ॥
 ਬਡੇ ਬਡੇ ਚੁਣਿ ਸੂਰਮੇ ਗਹਿ ਕੋਟੀ ਦਏ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਰਣ ਕਾਲੀ ਗੁੱਸਾ ਖਾਇ ਕੈ ॥੪੧॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾ
 ਕੰਧਾਰਾ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਅਣੀਆਰਾਂ ਚੋਈਆਂ ॥ ਧੂਹਿ ਕਿਰਪਾਣਾਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਨਾਲਿ ਲੋਹੂ ਧੋਈਆਂ ॥ ਹੂਰਾਂ ਸ੍ਰਣਵਤ
 ਬੀਜ ਨੂੰ ਘਤਿ ਘੇਰਿ ਖਲੋਈਆਂ ॥ ਲਾੜਾ ਦੇਖਨ ਲਾੜੀਆਂ ਚਉਗਿਰਦੈ ਹੋਈਆਂ ॥੪੨॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸਾ ਪਾਈ
 ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਦਸਤੀ ਧੂਹ ਨਚਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ॥ ਸੂਰਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈਆਂ ਗੋਸਤ ਰਿੱਧੀਆਂ ॥

{੧੨੫}

ਬਿੱਧਣਰਾਤੀ ਆਈਆਂ ਮਰਦਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ॥ ਜੋਗਣੀਆਂ ਮਿਲਿ ਧਾਈਆਂ ਲੋਹੂ ਭੱਖਣਾ ॥ ਫਉਜਾਂ ਮਾਰ ਹਟਾਈਆਂ
 ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ ॥ ਭਜਦੀ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈਆਂ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਬੈ ॥ ਭੁਈ ਨ ਪਉਣੈ ਪਾਈਆਂ ਬੁੰਦਾਂ ਰਕਤ ਦੀਆਂ ॥
 ਕਾਲੀ ਖੇਤ ਖਪਾਈਆਂ ਸਭੇ ਸੂਰਤਾ ॥ ਬਹੁਤੀਂ ਸਿਰੀਂ ਬਿਹਾਈਆਂ ਘੜੀਆਂ ਕਾਲ ਕੀਆਂ ॥ ਜਾਣਿ ਨ ਜਾਏ
 ਮਾਈਆਂ ਝੂਝੇ ਸੂਰਮੇ ॥੪੩॥ ਸੁੰਭ ਸੁਣੀ ਕਰਹਾਲੀ ਸ੍ਰਣਵਤਬੀਜ ਦੀ ॥ ਰਣ ਵਿਚਿ ਕਿਨੈ ਨ ਝਾਲੀ ਦੁਰਗਾ
 ਆਵਦੀ ॥ ਬਹੁਤੇ ਬੀਰ ਜਟਾਲੀ ਉਠੇ ਆਖ ਕੈ ॥ ਚੋਟਾਂ ਪਾਨ ਤਬਾਲੀ ਜਾਸਨ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ॥ ਥਰਿ ਥਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ
 ਚਾਲੀ ਦਲਾਂ ਚੜ੍ਹਦਿਆ ॥ ਨਾਉ ਜਿਵੇ ਹੈ ਹਾਲੀ ਸਹ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ ॥ ਧੂੜਿ ਉਤਾਹਾਂ ਘਾਲੀ ਛੜੀਂ
 ਤੁਰੰਗਮਾਂ ॥ ਜਾਣਿ ਪੁਕਾਰੂ ਚਾਲੀ ਧਰਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਬੈ ॥੪੪॥ ਪਉੜੀ ॥ ਆਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਆਹਰੀਆਂ ਸੈਣ
 ਸੂਰਿਆਂ ਸਾਜੀ ॥ ਚੱਲੇ ਸਉਹੇ ਦੁਰਗਸਾਹ ਜਣੁ ਕਾਬੈ ਹਾਜੀ ॥ ਤੀਰੀ ਤੇਰੀ ਜਮਧੜੀਂ ਰਣ ਵੰਡੀ ਭਾਜੀ ॥ ਇਕ
 ਘਾਇਲ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ਜਣੁ ਮਕਤਬ ਕਾਜੀ ॥ ਇਕ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏ ਜਿਉ ਝੁਕ ਪਉਨ ਨਿਵਾਜੀ ॥ ਇਕ
 ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇ ਖੁਨਸਕੈ ਖੁਨਸਾਇਨ ਤਾਜੀ ॥ ਇਕ ਧਾਵਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮਣੇ ਜਿਉ ਭੁਖਿਆਏ ਪਾਜੀ ॥ ਕਦੇ ਨ
 ਰੱਜੇ ਜੁਝ ਤੇ ਰਜ ਹੋਏ ਰਾਜੀ ॥੪੫॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਸੰਘਰ ਡੋਹਰੇ ॥ ਡਹੇ ਜੁ ਖੇਤ ਜਟਾਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੋੜਿ
 ਕੈ ॥ ਨੇਜੇ ਬੰਬਲੀਆਲੇ ਦਿੱਸਨ ਓਰੜੇ ॥ ਚੱਲੇ ਜਾਣੁ ਜਟਾਲੇ ਨਾਵਣ ਗੰਗ ਨੂੰ ॥੪੬॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ
 ਅਤੈ ਦਾਨਵੀ ਸੂਲ ਹੋਈਆਂ ਕੰਗਾਂ ॥ ਵਾਛੜ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ਵਿਚਿ ਖੇਤ ਖਤੰਗਾਂ ॥ ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾ ਤਿੱਖੀਆਂ
 ਬਢਿ ਲਾਹਨਿ ਅੰਗਾਂ ॥ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲਾਂ ਮਿਲੰਦਿਆਂ ਭੇੜ ਪਇਆ ਨਿਹੰਗਾਂ ॥੪੭॥ ਪਉੜੀ ॥ ਓਰੜ ਫਉਜਾਂ
 ਆਈਆਂ ਬੀਰ ਚੜੇ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਸੜਕ ਮਿਆਨੋ ਕਢੀਆਂ ਤਿਖੀਆਂ ਤਰਵਾਰੀ ॥ ਕੜਕ ਉਠੇ ਰਣ ਮਚਿਆਂ
 ਵਡੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਸਿਰ ਧੜ ਬਾਹਾਂ ਗਨਲੇ ਫੁਲ ਜੇਹੈ ਬਾੜੀ ॥ ਜਾਪੇ ਕਟੇ ਬਾਢੀਆਂ ਰੁਖ ਚੰਦਨਿ ਆਰੀ ॥੪੮॥
 ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਵਾਰ ਕੱਉ ॥ ਤਕਿ ਤਕਿ ਕੈਬਰਿ ਦੁਰਗਸਾਹ ਤਕ ਮਾਰੇ ਭਲੇ ਜੁਝਾਰ
 ਕੱਉ ॥ ਪੈਦਲ ਮਾਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਸੰਗ ਰਥ ਗਿਰੇ ਅਸਵਾਰ ਕੱਉ ॥ ਸੋਹਨ ਸੰਜਾਂ ਬਾਗੜਾਂ ਜਣੁ ਲੱਗੇ ਫੁੱਲ ਅਨਾਰ
 ਕੱਉ ॥ ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਕਾਲਕਾ ਹਥਿ ਸੱਜੇ ਲੈ ਤਰਵਾਰ ਕੱਉ ॥ ਏਦੂੰ ਪਾਰਉ ਓਤ ਪਾਰ ਹਣਿਰਾਕਸ ਕਈ ਹਜਾਰ

{੧੨੫}

{੧੨੬}

ਕੱਉ ॥ ਜਿਣ ਇੱਕਾ ਰਹੀ ਕੰਧਾਰ ਕੱਉ ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੇਰੇ ਵਾਰ ਕੱਉ ॥੪੯॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ
ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣ ਕੱਉ ॥ ਤਦ ਖਿੰਗ ਨਿਸੁੰਭ ਨਚਾਇਆ ਡਾਲ ਉਪਰਿ ਬਰਗਸਤਾਣ ਕੱਉ ॥ ਫੜੀ
ਬਿਲੰਦ ਮੰਗਾਇਉਸ ਫੁਰਮਾਇਸ ਕਰਿ ਮੁਲਤਾਨ ਕੱਉ ॥ ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਰਣਿ ਅੰਦਰਿ ਘੱਤਣ ਘਾਣ ਕੱਉ ॥
ਅਗੈ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਢ ਸੁੰਭਨ ਬਹੀ ਪਲਾਣ ਕੱਉ ॥ ਰੜਕੀ ਜਾਇ ਕੈ ਧਰਤ ਕੱਉ ਬਢ ਪਾਖਰ ਬੱਢ
ਕਿਕਾਣ ਕੱਉ ॥ ਬੀਰ ਪਲਾਣੇ ਡਿੱਗਿਆ ਕਰਿ ਸਿਜਦਾ ਸੁੰਭ ਸੁਜਾਣ ਕੱਉ ॥ ਸਾਬਾਸ ਸਲੋਣੇ ਖਾਨ ਕੱਉ ॥ ਸਦਾ
ਸਾਬਾਸ ਤੇਰੇ ਤਾਣ ਕੱਉ ॥ ਤਾਰੀਫਾਂ ਪਾਨ ਚਬਾਨ ਕੱਉ ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਕੈਫਾਂ ਖਾਣ ਕੱਉ ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ
ਤੁਰੇ ਨਚਾਣ ਕੱਉ ॥੫੦॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦਾਨਵੀ ਗਹਸੰਘਰਿ ਕੱਥੇ ॥ ਓਰੜ ਉੱਠੇ ਸੂਰਮੇ ਆ ਡਾਹੇ
ਮੱਥੇ ॥ ਕੱਟ ਤੁਫੰਗੀ ਕੈਬਰੀ ਦਲ ਗਾਹਿ ਨਿਕੱਥੇ ॥ ਦੇਖਨਿ ਜੰਗ ਫਰੇਸਤੇ ਅਸਮਾਨੇ ਲੱਥੇ ॥੫੧॥ ਪਉੜੀ ॥
ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਦਲ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਓਰੜ ਆਏ ਸੂਰਮੇ ਸਿਰਦਾਰ ਰਣਿਆਰੇ ॥ ਲੈ ਕੈ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ
ਹਥਿਆਰ ਉਭਾਰੇ ॥ ਟੋਪ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾਂ ਗਲਿ ਸੰਜ ਸਵਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕੈ ਬਰਛੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥
ਚੜੇ ਰਬੀਂ ਗਜ ਘੋੜਿਈਂ ਮਾਰ ਭੁਇ ਤੇ ਡਾਰੇ ॥ ਜਾਣੁ ਹਲਵਾਈ ਸੀਖ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹ ਵੜੇ ਉਤਾਰੇ ॥੫੨॥
ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲ ਧਉਸਾ ਭਾਰੀ ॥ ਲਈ ਭਗਉਤੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਵਰ ਜਾਗਨ ਭਾਰੀ ॥
ਲਾਈ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਨੇ ਰਤੁ ਪੀਐ ਪਿਆਰੀ ॥ ਸੁੰਭ ਪਲਾਣੇ ਡਿੱਗਿਆ ਉਪਮਾ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਡੁਬ ਰਤੁ ਨਾਲਹੁ ਨਿਕਲੀ
ਬਰਛੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥ ਜਾਣ ਰਜਾਦੀ ਉਤਰੀ ਪੈਨ ਸੂਹੀ ਸਾਰੀ ॥੫੩॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦਾਨਵੀਂ ਭੇੜ ਪਇਆ
ਸਬਾਰੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪਜੂਤੇ ਦੁਰਗਸਾਹ ਗਹ ਸਭਨੀਂ ਬਾਹੀਂ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਿਆ ਵਥ ਜੇਹੇ ਸਾਰੀ ॥ ਫਉਜਾ
ਰਾਕਸਿ ਆਰੀਆਂ ਦੇਖ ਰੋਵਨਿ ਧਾਹੀ ॥ ਮੁਹਿ ਕੜੂਚੇ ਘਾਹ ਦੇ ਛਡ ਘੋੜੇ ਰਾਹੀ ॥ ਭਜਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰੀਅਨਿ ਮੁੜਿ
ਝਾਕਨਿ ਨਾਹੀਂ ॥੫੪॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪਠਾਇਆ ਜਮ ਦੇ ਧਾਮ ਨੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੱਦ ਬੁਲਾਇਆ ਰਾਜ
ਅਭਿਖੇਖ ਨੇ ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ਰਾਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੈ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਾ ਛਾਇਆ ਜਸੁ ਜਗਮਾਤ ਦਾ ॥
ਦੁਰਗਾ ਪਾਠ ਬਣਾਇਆ ਸਭੇ ਪਉੜੀਆਂ ॥ ਫੇਰ ਨ ਜੂਨੀ ਆਇਆ ਜਿਨ ਇਹ ਗਾਇਆ ॥੫੫॥ (੬)

{੧੨੬}

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਅਬ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਾਤੇ ॥

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਕਰਮੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਸਦਾ ਏਕ ਧਰਮੰ ॥ ਕਲੰਕ ਬਿਨਾ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥
 ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਖੇਦੰ ਅਨੂਪੇ ॥੧॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ਼ੁਰੰ ਲੋਕ ਨਾਥੇ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਖੰ ਅਨਾਥੇ ॥
 ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੰ ਅਨੇਕੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਹੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥੨॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥
 ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿੱਧਿਦਾ ਬੁੱਧਿ ਧਾਮੰ ॥ ਅਜੰਤੰ ਅਮੰਤੰ ਅਕੰਤੰ ਅਭਰਮੰ ॥ ਅਖੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਅਕਰਮੰ
 ॥੩॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ਅਗੰਤੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਗੰਤੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ
 ਪਾਤੰ ॥ ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਮਾਤੰ ॥੪॥ ਅਭੂਤੰ ਅਭੰਗੰ ਅਭਿੱਖੰ ਭਵਾਨੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ
 ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਅਗੰਜੇ ਅਭੰਜੇ ਅਕਾਮੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ਅਨੰਤੇ ਬਿਅੰਤੇ ਅਭੂਮੇ ਅਭਰਮੰ ॥੫॥ ਨਹੀ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ
 ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਬਾਸੁ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ
 ਕਹੈ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ॥੬॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਪਰਮ ਰੂਪੀ ਪ੍ਰਧਾਨੈ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਅਰੂਪੀ ਮਹਾਨੈ ॥ ਅਸਾਧੇ
 ਅਗਾਧੇ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮੇ ॥ ਅਰੰਜੁਲ ਅਰਾਧੇ ਰਹਾਕੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥੭॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਦਾ ਸਿੱਧਿ ਦਾ ਬੁੱਧਿ
 ਦਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ਼ੁਰੰ ਲੋਕ ਗਿਯਾਤਾ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੈ ਆਦਿ ਰੂਪੀ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦੈ

{੧੨੮}

ਦੁਰੰਤੰ ॥੮॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਅਨੰਤ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈਂ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭਰਮ ਭੇਵ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਧਿ ਬਿਆਧਿ ਨਾਸ ਹੈਂ ॥
 ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸ ਹੈਂ ॥੧॥੯॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਹੈਂ ॥ ਅਖੰਡ ਦੁਸਟ ਖਾਪ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਦ ਆਦਿ ਕਾਲ ਹੈਂ ॥
 ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਲ ਹੈਂ ॥੨॥੧੦॥ ਅਖੰਡ ਚੰਡ ਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਰਬ ਸੂਪ ਹੈਂ ॥ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈਂ ॥
 ਸਦੈਵ ਰੱਛਪਾਲ ਹੈਂ ॥੩॥੧੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ ਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਭੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਨੰਤ ਸਰਬ ਆਸ ਹੈਂ ॥
 ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪਾਸ ਹੈਂ ॥੪॥੧੨॥ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਾਲ ਹੀਨ
 ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਹੈਂ ॥੫॥੧੩॥ ਭਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਭਜਸ ਤੁਯੰ ॥ **ਰਹਾਉ** ॥ ਅਗਾਧਿ ਬਿਆਧਿ
 ਨਾਸਨੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਰਮ ਉਪਾਸਨੰ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਂ ॥੬॥੧੪॥ ਤਬਸ
 ਤੁਯੰ ॥ ਤਬਸ ਤੁਯੰ ॥ **ਰਹਾਉ** ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ ਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਗੰਜ ਭੰਜ ਭਰਮ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕ ਪਾਲ
 ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਦਿਆਲ ਹੈਂ ॥੭॥੧੫॥ ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ **ਰਹਾਉ** ॥ ਮਹਾਨ ਮੋਨ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥
 ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਸਨੰ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸਨੰ ॥੮॥੧੬॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀ ॥
 ਉਦੰਡ ਰਾਜ ਸੁ ਥਲੀ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੁਆਲਕਾ ॥ ਜਲੰਤ ਦੀਪ ਮਾਲਕਾ ॥੯॥੧੭॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ
 ਲੋਚਨੰ ॥ ਮਚੰਕ ਬਾਣ ਮੋਚਨੰ ॥ ਸਿਰੰ ਕਰੀਟ ਧਾਰੀਯੰ ॥ ਦਿਨੇਸ ਕ੍ਰਿਤ ਹਾਰੀਯੰ ॥੧੦॥੧੮॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ
 ਲੋਚਨੰ ॥ ਮਨੋਜ ਮਾਨ ਮੋਚਨੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰੁ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ॥੧੧॥੧੯॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤ
 ਜੁਆਲਕਾ ॥ ਛਕੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੈਤਸੀ ॥ ਬਦੰਤਿ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥੧੨॥੨੦॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ**
ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਨਕਾਦ ਸਰੂਪੰ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੰ ਅਚਲ ਸਰੂਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰਣੰ ॥ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੰ
 ਆਦਿ ਅਨਾਸੰ ਅਮਿਤ ਅਗਾਸੰ ਸਰਬ ਭਰਣੰ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਕਾਲੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੰ ਦੀਨ ਦਿਆਲੰ ਸੁਭ
 ਕਰਣੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੰ ਅਨਹਦਿ ਰੂਪੰ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥੧॥੨੧॥ ਬਿਸੁੰਭਰ ਭਰਣੰ ਜਗਤ
 ਪ੍ਰਕਰਣੰ ਅਧਰਣ ਧਰਣੰ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕਰੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੀ ਤੇਜ ਬਰੰ ॥
 ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪੰ ਸਭ ਜਗ ਥਾਪੰ ਅਲਖ ਅਤਾਪੰ ਬਿਸੁਕਰੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਸਰਬ

{੧੨੮}

{੧੨੯}

ਉਦਾਸੀ ਏਕ ਹਰੰ ॥੨॥੨੨॥ ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਉਦੰਡੰ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥ ਅਨਭੈ ਅਨਗਾਧੰ
 ਅਲਖ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਚਲ ਬਿਭੂਤੀ ਭਵ
 ਤਰਣੰ ॥ ਅਨਗਾਧਿ ਅਬਾਧੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਸਰਬ ਅਰਾਧੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥੩॥੨੩॥ ਅਕਲੰਕ ਅਬਾਧੰ
 ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਜਗਤ ਅਰਾਧੰ ਭਵਨਾਸੰ ॥ ਬਿਸੁੰਭਰ ਭਰਣੰ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਿਤ ਉਧਰਣੰ ਸਭ ਸਾਥੰ ॥
 ਅਨਾਥਨ ਨਾਥੇ ਅਕ੍ਰਿਤ ਅਗਾਥੇ ਅਮਿਤ ਅਨਾਥੇ ਦੁਖ ਹਰਣੰ ॥ ਅਗੰਜ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਜਗਤ
 ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਤੁਯ ਸਰਣੰ ॥੪॥੨੪॥ **ਕਲਸ** ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਅਛੇਦ ਅਭੈ
 ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਪਰਮਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਸਰੂਪ ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ॥੫॥੨੫॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥
 ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਆਦਿ ਅਨਾਸੀ ਬਿਸੁਕਰੰ ॥ ਜਗਤਾਵਲ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਪ੍ਰਹਰਤਾ ਸਭ
 ਜਗ ਭਰਤਾ ਸਿੱਧ ਭਰੰ ॥ ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਰੂਪ ਸੁਰਾਸੀ ਸਰਬ ਛਿਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ
 ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੀ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥੬॥੨੬॥ **ਕਲਸ** ॥ ਆਦਿ ਅਭੈ ਅਨਗਾਧਿ ਸਰੂਪੰ ॥
 ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪੰ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵਤ ਕਹੁੰ ਭੂਪੰ ॥ ਕਹੁੰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਰਿਤਾ ਕਹੁੰ ਕੂਪੰ ॥੭॥੨੭॥
ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਰਿਤਾ ਕਹੁੰ ਕੂਪੰ ਸਮੁੰਦ ਸਰੂਪੰ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਅਦੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ
 ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਤੇਜ ਸੁਰਾਸੀ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖੰ ਅਲਖ ਅਭੇਖੰ ਅਮਿਤ ਅਦੈਖੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥
 ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਿਤ ਉਧਰਣੰ ਅਸਰਣਿ ਸਰਣੰ ਏਕ ਦਈ ॥੮॥੨੮॥ **ਕਲਸ** ॥ ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ
 ਸਾਰੰਗ ਕਰ ਧਰਣੰ ॥ ਅਮਿਤ ਜੋਤਿ ਜਗ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ॥ ਖੜਗ ਪਾਣ ਖਲ ਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ॥ ਮਹਾਂਬਾਹੁ
 ਬਿਸੁੰਭਰ ਭਰਣੰ ॥੯॥੨੯॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਖਲ ਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ਦੁਸਟ ਬਿਡਰਣੰ ਅਸਰਣ ਸਰਣੰ
 ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਚੰਚਲ ਚਖ ਚਾਰਣ ਮੱਛ ਬਿਡਾਰਣ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥ ਆਜਾਨ ਸੁ ਬਾਹੰ
 ਸਾਹਨ ਸਾਹੰ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥ ਜਲ ਬਲ ਬਨ ਰਹਿਤਾ ਬਨ ਤ੍ਰਿਨਿ ਕਹਿਤਾ ਖਲ ਦਲਿ ਦਹਿਤਾ
 ਸੁ ਨਰਿ ਸਹੀ ॥੧੦॥੩੦॥ **ਕਲਸ** ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਦਲ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਗਲ

{੧੨੯}

{੧੩੦}

ਜਗ ਬੰਦਨ ॥ ਸੋਹਤ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰ ਕਰ ਚੰਦਨ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਦੁਸਟ ਦਲ ਦੰਡਨ ॥੧੧॥੩੧॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹੀ ਲਖੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਬੁੱਝੈ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਸੁਕ ਸਨਾਦਿ ਸਿਵ ਅੰਤੁ ਨ ਸੁੱਝੈ ॥ ਸਨਤਿ ਕੁਆਰ ਸਨਕਾਦਿ ਸਰਬ ਜਉ ਸਮਾ ਨ ਪਾਵਹਿ ॥ ਲਖ ਲਖਮੀ ਲਖ ਬਿਸਨ ਕਿਸਨ ਕਈ ਨੇਤ ਬਤਾਵਹਿ ॥ ਅਸੰਭ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਜਲਿ ਬਲਿ ਕਰਣ ॥ ਅਚੁੱਤ ਅਨੰਤ ਅਦੈ ਅਮਿਤ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਤਵ ਸਰਣ ॥੧॥੩੨॥ ਅਚੁੱਤ ਅਭੈ ਅਭੇਦ ਅਮਿਤ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਟਲ ਅਨੰਤ ਅਨਾਦਿ ਅਖੈ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ॥ ਅਮਿਤ ਅਮਿਤ ਅਨਤੋਲ ਅਭੂ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥ ਅਨਬਿਕਾਰ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਰੰਜਨ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਸਦਾ ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਨ ਬੰਦਤ ਚਰਨ ॥ ਭਵ ਭਰਨ ਕਰਨ ਦੁਖ ਦੋਖ ਹਰਨ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹਰਨ ॥੨॥੩੩॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ** ॥ ਮੁਖ ਮੰਡਲ ਪਰ ਲਸਤ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਅਮਿਤ ਗਤਿ ॥ ਜਟਤ ਜੋਤ ਜਗ ਮਗਤ ਲੱਜਤ ਲਖ ਕੋਟਿ ਨਿਖਤਿ ਪਤਿ ॥ ਚਕ੍ਰਵਰਤਿ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉਚੱਕ੍ਰ ਕਰਿ ਧਰਿ ॥ ਪਦਮ ਨਾਥ ਪਦਮਾਛ ਨਵਲ ਨਾਰਾਇਣ ਨਰਹਰਿ ॥ ਕਾਲਖ ਬਿਹੰਡਣ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨ ਬੰਦਤ ਚਰਨ ॥ ਖੰਡਣ ਅਖੰਡ ਮੰਡਣ ਅਭੈ ਨਮੋ ਨਾਥ ਭਉ ਭੈ ਹਰਿਣ ॥੩॥੩੪॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਨ੍ਰਿਦਾਇਕ ਨਮੋ ਨਿਮ ਰੂਪ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਅਗੰਜਾਣ ਅਗੰਜਣ ਅਭੰਜ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥ ਅਛੈ ਅਖੈ ਅਬਿਕਾਰ ਅਭੈ ਅਨਭਿਜ ਅਭੇਦਨ ॥ ਅਖੇਦਾਨ ਖੇਦਨ ਅਖਿਜ ਅਨਛਿਦੁ ਅਛੇਦਨ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰਗਧਰ ਖੜਗ ਪਾਣ ਦੁਰਜਨ ਦਲਣ ॥ ਨਰ ਵਰ ਨਰੇਸ ਨਾਇਕ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਨਮੋ ਨਵਲ ਜਲ ਬਲ ਰਵਣਿ ॥੪॥੩੫॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਦੁਖ ਹਰਣ ਦੁਰਮਤਿ ਹੰਤਾ ਦੁਖ ਖੰਡਣ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਮਨ ਹਰਨ ਮਦਨ ਮੂਰਤਿ ਮਹ ਮੰਡਨ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਬਿਕਾਰ ਅਖੈ ਆਭੰਜ ਅਮਿਤ ਬਲ ॥ ਨਿਰਭੰਜ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਲ ਬਲ ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅੱਛੁ ਅਛਿਤ ਅਛੈ ਅਛਾਨ ਅਛਰ ॥ ਅਦਵੈ ਸਰੂਪ ਅਦ੍ਵਿਯ ਅਮਰ ਅਭਿਬੰਦਤ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ॥੫॥੩੬॥ ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਕਰਿ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਾਗਰ ਕਰੁਣਾਕਰ ॥ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰੱਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਸੂਰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਧਰ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕਰ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਹ ਕੋਇ ਨ ਬੁੱਝੈ ॥ ਕਹਾ

{੧੩੦}

{੧੩੧}

ਕਹੈ ਕਹ ਕਰੈ ਕਹਾ ਕਾਲਨ ਕੈ ਸੁੱਝੈ ॥ ਕੰਜਲਕ ਨੈਨ ਕੰਬੂ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਕੁੰਜਰ ਗਵਨ ॥ ਕਦਲੀ
 ਕੁਰੰਕ ਕਰਪੂਰ ਗਤ ਬਿਨ ਅਕਾਲ ਦੁੱਜੋ ਕਵਨ ॥੬॥੩੭॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ ॥** ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਲੇਖ ਅਬੈ
 ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਿਕਾਰ ਅਜੈ ਅਨਗਾਧ ਅਗੰਜਨ ॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਸਰੂਪ
 ਨਿਰਦੁਖ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਅਭੰਜਾਨ ਭੰਜਨ ਅਨਭੇਦ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮਤਿ ਬਡ ਸਰੂਪ
 ਬਡਵੈ ਬਖਤ ॥ ਕੋਟਿਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭੂਅ ਭਾਨ ਜਿਮ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇਸਥਿਤ ਤਖਤ ॥੭॥੩੮॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰ
 ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉਕੁੰਟ ਚਵੱਗਨ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਸਮ ਤੇਜ ਤੇਜ ਨਹੀ ਦੂਨ ਚਵੱਗਨ ॥
 ਕੋਟਿ ਚੰਦ ਚਕ ਪਰੈ ਤੁੱਲ ਨਹੀ ਤੇਜ ਬਿਚਾਰਤ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਭੇਦੁ ਨਹਿ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ॥ ਸਾਹਾਂ
 ਸਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸੁਘਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁੰਦਰ ਸਬਲ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਸਬਲ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਛੈ ਅਛਲ
 ॥੮॥੩੯॥ **ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਗਹਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗਾਹ ਕੈ ਕੈ ਗਾਹੀਅਤੁ ਛੇਦਿਓ ਜੋ ਨ
 ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਗੰਜਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗੰਜ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਅਤੁ ਭੰਜਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ
 ਸੋ ਅਭੰਜ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸਾਧਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਸਾਧਿ ਕੈ ਕੈ ਸਾਧ ਕਰ ਛਲਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ
 ਅਛਲ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੁ ਮਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ
 ॥੧॥੪੦॥ **ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਜਾਤਿ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜਾਤਿ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੁ ਜੀਅ ਪਾਤਿ ਮੈ ਨ ਆਵੈ
 ਸੋ ਅਪਾਤਿ ਕੈ ਬੁਲਾਈਐ ॥ ਭੇਦ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਭੇਦ ਕੈ ਕੈ ਭਾਖੀਅਤੁ ਛੇਦਯੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ
 ਕੈ ਸੁਨਾਈਐ ॥ ਖੰਡਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਖੰਡ ਜੂ ਕੋ ਖਿਆਲੁ ਕੀਜੈ ਖਿਆਲ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਗਮੁ ਤਾਕੋ ਸਦਾ
 ਖਾਈਐ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਪੀਅਤੁ ਧਿਆਨ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਤਾਕੋ ਧਿਆਨੁ ਕੀਜੈ ਧਿਆਈਐ
 ॥੨॥੪੧॥ **ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰੀਪਤਿ ਛੈਲਰੂਪ ਛਿਤਿਨਾਥ ਛੋਣੀ ਕਰ ਛਾਇਆ ਬਰ
 ਛਤ੍ਰੀਪਤਿ ਗਾਈਐ ॥ ਬਿਸੁਨਾਥ ਬਿਸੁੰਭਰ ਬੇਦਨਾਥ ਬਾਲਾ ਕਰ ਬਾਜੀਗਰਿ ਬਾਨ ਧਾਰੀ ਬੰਧਨ ਬਤਾਈਐ ॥
 ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਬਿਦਿਆ ਧਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਿਆਨ ਕੋ ਲਗਾਵੈ ਨੈਕ ਧਿਆਨ ਹੁੰ ਨ ਪਾਈਐ ॥

{੧੩੧}

{੧੩੨}

ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਰਾਜਨ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਐਸੇ ਰਾਜ ਛੇਡਿ ਅਉਰ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥੩॥੪੨॥
ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਿਤਈਆ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੇ ਭਵਈਆ ਭਾਰ ਭੂਮਿ ਕੇ ਮਿਟਈਆ ਨਾਥ
 ਤੀਨ ਲੋਕ ਗਾਈਐ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਤਨਈਆ ਹੈ ਨ ਮਈਆ ਜਾਕੇ ਭਈਆ ਕੋਊ ਛਉਨੀ ਹੂ ਕੇ ਛਈਆ ਛੇਡਿ
 ਕਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈਐ ॥ ਸਾਧਨਾ ਸਧਈਆ ਧੂਲ ਧਾਨੀ ਕੇ ਧੁਜਈਆ ਧੋਮ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰਈਆ ਧਿਆਨ
 ਤਾਕੇ ਸਦਾ ਲਾਈਐ ॥ ਆਉ ਕੇ ਬਢਈਆ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਈਆ ਅਉਰ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰਈਆ ਛੇਡਿ ਅਉਰ
 ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥੪॥੪੩॥ **ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੇ ਦਿਹੰਦਾ ਗਜ
 ਗਾਜੀ ਕੋ ਗਜੰਦਾ ਸੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਘਾਉ ਘਾਮ ਤੇ ਬਚਿੰਦਾ ਛਤ੍ਰ ਛੋਨੀ ਕੇ
 ਛਲਿੰਦਾ ਸੋ ਦਿਹੰਦਾ ਕੈ ਮਨਾਈਐ ॥ ਜਰ ਕੋ ਦਿਹੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਕੋ ਜਨਿੰਦਾ ਜੋਤ ਜੇਬ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਜਾਨ
 ਮਾਨ ਜਾਨ ਗਾਈਐ ॥ ਦੋਖ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਦੀਨ ਦਾਨਸ ਦਿਹੰਦਾ ਦੋਖ ਦੂਜਨ ਦਲਿੰਦਾ ਧਿਆਇ ਦੂਜੋ ਕਉਨ
 ਧਿਆਈਐ ॥੫॥੪੪॥ **ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਸਾਲਿਸ ਸਿਹਿੰਦਾ ਸਿੱਧਤਾਈ ਕੋ ਸਧਿੰਦਾ ਅੰਗ ਅੰਗ
 ਮੈ ਅਵਿੰਦਾ ਏਕੁ ਏਕੋ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ ॥ ਕਾਲਖ ਕਟਿੰਦਾ ਖੁਰਾਸਾਨ ਕੋ ਖੁਨਿੰਦਾ ਗ੍ਰਥ ਗਾਫਲ ਗਿਲਿੰਦਾ
 ਗੋਲ ਗੰਜਖ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਗਾਲਬ ਗਿਰੰਦਾ ਜੀਤ ਤੇਜ ਕੇ ਦਿਹੰਦਾ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਛੇਡਿ ਅਉਰ
 ਕਉਨ ਆਨੀਐ ॥ ਸੱਤਤਾ ਦਿਹਿੰਦਾ ਸਤਤਾਈ ਕੋ ਸੁਖਿੰਦਾ ਕਰਮ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਛੇਡਿ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਮਾਨੀਐ
 ॥੬॥੪੫॥ **ਕਬਿਤ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਜੋਤ ਕੋ ਜਗਿੰਦਾ ਜੰਗ ਜਾਫਰੀ ਦਿਹੰਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਮਾਰੀ ਕੇ ਮਲਿੰਦਾ
 ਪੈ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਪਾਲਕ ਪੁਨਿੰਦਾ ਪਰਮ ਪਾਰਸੀ ਪ੍ਰਗਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਨਿੰਦਾ ਪੈ ਅਨੰਦਾ
 ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਜਾਪਕੇ ਜਪਿੰਦਾ ਖੈਰ ਖੂਬੀ ਕੇ ਦਿਹਿੰਦਾ ਖੂਨ ਮਾਫ ਕੇ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈ ਅਭਿੱਜ ਰੂਪ ਠਾਨੀਐ ॥
 ਆਰਜਾ ਦਿਹੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਬਢਿੰਦਾ ਦੁਸਟ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਛੇਡਿ ਦੂਜੋ ਕੌਨ ਮਾਨੀਐ ॥੭॥੪੬॥
ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਹਿ ਸਿੱਧਤਾ ਸਰੂਪ ਤਾਹਿ ਬੁੱਧਤਾ ਬਿਭੂਤਿ ਜਾਹਿ ਸਿੱਧਤਾ
 ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥ ਰਾਗ ਭੀ ਨ ਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਭੀ ਨ ਰੇਖ ਜਾਹਿ ਅੰਗ ਭੀ ਸੁਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥

{੧੩੨}

ਚਿਤ੍ਰ ਸੋ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪਰਮਤਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਬਿਭੂਤਿ ਕੋ ਉਪਾਉ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ
 ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਨ ਕੋ ਸਾਹੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਾਉ ਹੈ ॥੮॥੪੭॥ **ਬਹਿਰ ਤਵੀਲ ਛੰਦ ॥ ਪਸਚਮੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਰੂਪਸ ॥ ਕਿ ਅਰੰਜਸ ॥੧॥੪੮॥
 ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਨਾਮਸ ॥ ਕਿ ਅਕਾਮਸ ॥੨॥੪੯॥ ਕਿ ਅਭੇਖਸ ॥ ਕਿ ਅਲੇਖਸ ॥
 ਕਿ ਅਨਾਦਸ ॥ ਕਿ ਅਗਾਧਸ ॥੩॥੫੦॥ ਕਿ ਅਰੂਪਸ ॥ ਕਿ ਅਭੂਤਸ ॥ ਕਿ ਅਦਾਰਾਸ ॥ ਕਿ ਅਰਾਰਾਸ
 ॥੪॥੫੧॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛਾਦਸ ॥ ਕਿ ਅਗਾਧਸ ॥੫॥੫੨॥ ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥
 ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੇਦਸ ॥ ਕਿ ਅਛੇਦਸ ॥੬॥੫੩॥ ਕਿ ਅਸੇ ਅਸ ॥ ਕਿ ਅਧੇ ਅਸ ॥ ਕਿ ਅਗੰਜਸ ॥
 ਕਿ ਇਕੰਜਸ ॥੭॥੫੪॥ ਕਿ ਉਕਾਰਸ ॥ ਕਿ ਨਿਕਾਰਸ ॥ ਕਿ ਅਖੰਜਸ ॥ ਕਿ ਅਭੰਜਸ ॥੮॥੫੫॥
 ਕਿ ਅਘਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਕਿਆਤਸ ॥ ਕਿ ਅਚਲਸ ॥ ਕਿ ਅਛਲਸ ॥੯॥੫੬॥ ਕਿ ਅਜਾਤਸ ॥ ਕਿ
 ਅਝਾਤਸ ॥ ਕਿ ਅਛਲਸ ॥ ਕਿ ਅਟਲਸ ॥੧੦॥੫੭॥ **ਬਹਿਰ ਤਵੀਲ ਪਸਚਮੀ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥**
 ਅਟਾਟਸਚ ॥ ਅਡਾਟਸਚ ॥ ਅਡੰਗਸਚ ॥ ਅਣੰਗਸਚ ॥੧੧॥੫੮॥ ਅਤਾਨਸੂ ॥ ਅਥਾਨਸੂ ॥ ਅਦੰਗਸੂ ॥
 ਅਨੰਗਸੂ ॥੧੨॥੫੯॥ ਅਪਾਰਸੂ ॥ ਅਫਾਰਸੂ ॥ ਅਬੇਅਸਤੁ ॥ ਅਭੇਅਸਤੁ ॥੧੩॥੬੦॥ ਅਮਾਨਸਚ ॥
 ਅਹਾਨਸਚ ॥ ਅਡੰਗਸਚ ॥ ਅਤੰਗਸਚ ॥੧੪॥੬੧॥ ਅਰਾਮਸਚ ॥ ਅਲਾਮਸਚ ॥ ਅਜੋਧਸਚ ॥
 ਅਵੋਜਸਚ ॥੧੫॥੬੨॥ **ਪਸਚਮੀ ॥** ਅਸੇ ਅਸਤੁ ॥ ਅਭੇ ਅਸਤੁ ॥ ਆ ਅੰਗਸਤੁ ॥ ਇ ਅੰਗਸਤੁ
 ॥੧੬॥੬੩॥ ਉਕਾਰਸਤੁ ॥ ਅਕਾਰਸਤੁ ॥ ਅਖੰਡਸਤੁ ॥ ਅਡੰਗਸਤੁ ॥੧੭॥੬੪॥ ਕਿ ਅਤਾਪਹਿ ॥
 ਕਿ ਅਥਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਦੰਗਹਿ ॥ ਕਿ ਅਨੰਗਹਿ ॥੧੮॥੬੫॥ ਕਿ ਅਤਾਪਹਿ ॥ ਕਿ ਅਥਾਪਹਿ ॥ ਕਿ
 ਅਨੀਲਹਿ ॥ ਕਿ ਸੁ ਨੀਲਹਿ ॥੧੯॥੬੬॥ **ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਸਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਧਜਸ ਤੁਯੰ ॥
 ਅਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਇਕਸ ਤੁਯੰ ॥੧॥੬੭॥ ਜਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੁਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਨਸ ਤੁਯੰ
 ॥੨॥੬੮॥ ਗੁਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗੁਫਸ ਤੁਯੰ ॥ ਨਿਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਨਿਦਸ ਤੁਯੰ ॥੩॥੬੯॥ ਰਵਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਸਸਿਸ

ਤੁਯੰ ॥ ਰਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤਮਸ ਤੁਯੰ ॥੪॥੭੦॥ ਧਨਸ ਤੁਯੰ ॥ ਮਨਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਨਸ ਤੁਯੰ
 ॥੫॥੭੧॥ ਮਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਚਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥੬॥੭੨॥ ਪਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਸੁਤਸ
 ਤੁਯੰ ॥ ਮਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਤਸ ਤੁਯੰ ॥੭॥੭੩॥ ਨਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪਿਤਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬ੍ਰਿਦਸ ਤੁਯੰ
 ॥੮॥੭੪॥ ਹਰਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਕਰਸ ਤੁਯੰ ॥ ਛਲਸ ਤੁਯੰ ॥ ਬਲਸ ਤੁਯੰ ॥੯॥੭੫॥ ਉਡਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੁਡਸ
 ਤੁਯੰ ॥ ਗਡਸ ਤੁਯੰ ॥ ਦਧਸ ਤੁਯੰ ॥੧੦॥੭੬॥ ਰਵਿਸ ਤੁਯੰ ॥ ਛਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਗਰਬਸ ਤੁਯੰ ॥ ਦਿਰਬਸ
 ਤੁਯੰ ॥੧੧॥੭੭॥ ਜੈ ਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਖੈ ਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਪੈ ਅਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤ੍ਰੈ ਅਸ ਤੁਯੰ ॥੧੨॥੭੮॥ **ਨਿਰਾਜ**
ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਕੰਤ ਚਾਰ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ॥ ਸੁਭੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਦਵੰਤ ਦੁਸਟ ਮੰਡਲੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਰਾਜ
 ਸੁ ਥਲੀ ॥੧॥੭੯॥ ਚਲੰਤ ਚੰਡ ਮੰਡਕਾ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਦੁਪਲਾ ॥ ਖਿਵੰਤ ਬਿਜੁ ਜ਼ਾਲਕਾ ॥ ਅਨੰਤ ਗੱਦਿ
 ਬਿੱਦਸਾ ॥੨॥੮੦॥ ਲਸੰਤ ਭਾਵ ਉੱਜਲੰ ॥ ਦਲੰਤ ਦੁੱਖ ਦੁੱਦਲੰ ॥ ਪਵੰਗ ਪਾਤ ਸੋਹੀਯੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਾਜ
 ਲੋਹੀਯੰ ॥੩॥੮੧॥ ਨਿਨੰਦ ਗੋਂਦ ਬ੍ਰਿਦਯੰ ॥ ਅਖੇਦ ਨਾਦ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਅਠੱਟ ਬੱਟ ਬੱਟਕੰ ॥ ਅਘੱਟ ਅਠੱਟ
 ਸੁੱਖਲੰ ॥੪॥੮੨॥ ਅਖੁੱਟ ਤੁੱਟ ਦ੍ਰਿਬਕੰ ॥ ਅਜੁੱਟ ਛੁੱਟ ਸੁੱਛਕੰ ॥ ਅਘੁੱਟ ਤੁੱਟ ਆਸਨੰ ॥ ਅਲੇਖ ਅਭੇਖ
 ਅਨਾਸਨੰ ॥੫॥੮੩॥ ਸੁਭੰਤ ਦੰਤ ਪਦੁਕੰ ॥ ਜਲੰਤ ਸਾਮ ਸੁ ਘਟੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਛਦ੍ਰ ਘੰਟਕਾ ॥ ਜਲੰਤ ਭਾਰਕ
 ਛਟਾ ॥੬॥੮੪॥ ਸਿਰੀਸੁ ਸੀਸ ਸੁੱਭੀਯੰ ॥ ਘਟਾਕ ਬਾਨ ਉੱਭੀਯੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸਿਧਰੰ ॥ ਜਲੰਤ ਸਿੱਧਰੀ
 ਨਰੰ ॥੭॥੮੫॥ ਚਲੰਤ ਦੰਤ ਪਤਕੰ ॥ ਭਜੰਤ ਦੇਖਿ ਦੁਦਲੰ ॥ ਤਜੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਕੰ ॥ ਚਲੰਤ ਚਕ੍ਰ ਚਉਦਿਸੰ
 ॥੮॥੮੬॥ ਅਗੰਮ ਤੇਜ ਸੋਭੀਯੰ ॥ ਰਿਖੀਸ ਈਸ ਲੋਭੀਯੰ ॥ ਅਨੇਕ ਬਾਰ ਧਿਆਵਹੀਂ ॥ ਨ ਤਤ੍ਰ ਪਾਰ ਪਾਵਹੀਂ
 ॥੯॥੮੭॥ ਅਧੋ ਸੁ ਧੂਮ ਧੂਮ ਹੀਂ ॥ ਅਘੂਰ ਨੇਤ੍ਰ ਘੂਮ ਹੀਂ ॥ ਸੁ ਪੰਚ ਅਗਨਿ ਸਾਧੀਯੰ ॥ ਨ ਤਾਮ ਪਾਰ
 ਲਾਧੀਯੰ ॥੧੦॥੮੮॥ ਨਿਵਲ ਆਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਧਰਮਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਬਾਸਨੰ ॥ ਨ ਏਕ
 ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥੧੧॥੮੯॥ ਅਨੰਤ ਜੱਗਯ ਕਰਮਣੰ ॥ ਗਜਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਭਰਮਣੰ ॥
 ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥੧੨॥੯੦॥ ਇਕੰਤ ਕੁੰਟ ਬਾਸਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੋਟਕੰ ਬਨੰ ॥ ਉਚਾਟਨਾਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥

{੧੩੫}

ਅਨੇਕ ਉਦਾਸ ਭਰਮਣੰ ॥੧੩॥੯੧॥ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਆਸਨੰ ॥ ਕਰੋਰ ਕੋਟਕੰ ਬ੍ਰੁਤੰ ॥ ਦਿਸਾ ਦਿਸਾ ਭ੍ਰੁਮੇਸਨੰ ॥
 ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਪੇਖਨੰ ॥੧੪॥੯੨॥ ਕਰੋਰ ਕੋਟ ਦਾਨਕੰ ॥ ਅਨੇਕ ਜਗਮ ਕ੍ਰੁਤੰਬਿਯੰ ॥ ਸਨਿਯਾਸ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥
 ਉਦਾਸ ਨਾਮ ਕਰਮਣੰ ॥੧੫॥੯੩॥ ਅਨੇਕ ਪਾਠਿ ਪਾਠਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਠਾਟ ਠਾਟਨੰ ॥ ਨ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਸਮੰ ॥
 ਸਮੱਸਤ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੇ ਭ੍ਰੁਮੰ ॥੧੬॥੯੪॥ ਜਗਾਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮਣੰ ॥ ਬੈਰਾਗ ਆਦਿ ਕਰਮਣੰ ॥ ਦਯਾਦਿ ਆਦਿ
 ਕਾਮਣੰ ॥ ਅਨਾਦਿ ਸੰਜਮੰ ਬ੍ਰਿਦੰ ॥੧੭॥੯੫॥ ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਭਰਮਣੰ ॥ ਕਰੋਰ ਦਾਨ ਸੰਜਮੰ ॥ ਅਨੇਕ ਰੀਤ
 ਗਿਆਨਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨਨੰ ॥੧੮॥੯੬॥ ਅਨੰਤ ਗਿਆਨ ਸੁੱਤਮੰ ॥ ਅਨੇਕ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁ ਬ੍ਰਿਤੰ ॥
 ਬਿਆਸ ਨਾਰਦ ਆਦਿਕੰ ॥ ਸੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਮਰਮ ਨਹਿ ਲਹੰ ॥੧੯॥੯੭॥ ਕਰੋਰ ਜੰਤ੍ਰੁ ਮੰਤ੍ਰੁਣੰ ॥ ਅਨੰਤ ਤੰਤ੍ਰੁਣੰ
 ਬਣੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬਿਯਾਸ ਨਾਸਨੰ ॥ ਅਨੰਤ ਨਿਯਾਸ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥੨੦॥੯੮॥ ਜਪੰਤ ਦੇਵ ਦੈਤਨੰ ॥ ਬਪੰਤ ਜੱਛ
 ਗੰਧੁਬੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬਿੱਦਣੇ ਧਰੰ ॥ ਗਣੰਤ ਸੇਸ ਉਰਗਣੰ ॥੨੧॥੯੯॥ ਜਪੰਤ ਪਾਰ ਵਾਰਯੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰੁ ਸਪਤ
 ਧਾਰਯੰ ॥ ਜਣੰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰੁਣੰ ॥ ਧ੍ਰੁਮੰਤ ਚਕ੍ਰੁ ਬਕ੍ਰੁਣੰ ॥੨੨॥੧੦੦॥ ਜਪੰਤ ਪੰਨਗੰ ਨਕੰ ॥ ਬਰੰ ਨਰੰ
 ਬਨਸਪਤੰ ॥ ਅਕਾਸ ਉਰਬੀਅੰ ਜਲੰ ॥ ਜਪੰਤ ਜੀਵ ਜਲ ਥਲੰ ॥੨੩॥੧੦੧॥ ਸੁ ਕੋਟ ਚਕ੍ਰੁ ਬਕ੍ਰੁਣੰ ॥ ਬਦੰਤ
 ਬੇਦ ਚਤ੍ਰੁਕੰ ॥ ਅਸੰਭ ਅਸੰਭ ਮਾਨੀਐ ॥ ਕਰੋਰ ਬਿਸਨ ਠਾਨੀਐ ॥੨੪॥੧੦੨॥ ਅਨੰਤ ਸੁਰਸੁਤੀ ਸਤੀ ॥
 ਬਦੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥ ਅਨੰਤ ਅਨੰਤ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਲਾਖੀਐ ॥੨੫॥੧੦੩॥ **ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥
 ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਬਿਆਧਿ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਕੋ ਮਨਾਈਐ ॥ ਅਗੰਜ ਅਭੰਜ ਅਰੰਜ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਕਉ
 ਧਿਆਈਐ ॥ ਅਲੇਖ ਅਭੇਖ ਅਦ੍ਰੈਖ ਅਰੇਖ ਅਸੇਖ ਕੋ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਨ ਭੂਲ ਜੰਤ੍ਰੁ ਤੰਤ੍ਰੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਭਰਮ ਭੇਖ
 ਠਾਨੀਐ ॥੧॥੧੦੪॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਲਾਲ ਅਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਇਆਲ ਕੋ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਧਰਮ
 ਭਰਮ ਕਰਮ ਮੈ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਧਿਆਨ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨਵਾਨ ਪੇਖੀਐ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ
 ਕੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥੨॥੧੦੫॥ ਬ੍ਰੁਤਾਦਿ ਦਾਨ ਸੰਜਮਾਦਿ ਤੀਰਥ ਦੇਵ ਕਰਮਣੰ ॥ ਹੈ ਆਦਿ
 ਕੁੰਜ ਮੇਦ ਰਾਜਸੂ ਬਿਨਾ ਨ ਭਰਮਣੰ ॥ ਨਿਵਲ ਆਦਿ ਕਰਮ ਭੇਖ ਅਨੇਕ ਭੇਖ ਮਾਨੀਐ ॥ ਅਦੇਖ ਭੇਖ

{੧੩੫}

{੧੩੬}

ਕੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਕਰਮ ਭਰਮ ਜਾਨੀਐ ॥੩॥੧੦੬॥ ਅਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਅਮਾਤ ਤਾਤ ਅਜਾਤ ਸਿੱਧ ਹੈ ਸਦਾ ॥
ਅਸਤੁ ਮਿਤੁ ਪੁਤੁ ਪਉਤੁ ਜਤੁ ਤਤੁ ਸਰਬਦਾ ॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡ ਚੰਡ ਉਦੰਡ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨ ਰੂਪ ਰੰਗ
ਰੇਖ ਅਲੇਖ ਭੇਖ ਮੈ ਨ ਰਾਖੀਐ ॥੪॥੧੦੭॥ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ ਆਦਿ ਆਸਨਾਦਿ ਨਾਰਦ ਆਸਨੰ ॥ ਬੈਰਾਗ
ਅਉ ਸੰਨਿਆਸ ਅਉ ਅਨਾਦਿ ਜੋਗ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥ ਅਨਾਦਿ ਤੀਰਥ ਸੰਜਮਾਦਿ ਬਰਤ ਨੇਮ ਪੇਖੀਐ ॥ ਅਨਾਦਿ
ਅਗਾਧਿ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸਮੱਸਤ ਭਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥੫॥੧੦੮॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਦਇਆਦਿ ਆਦਿ ਧਰਮੰ ॥
ਸੰਨਿਆਸ ਆਦਿ ਕਰਮੰ ॥ ਗਜਾਦਿ ਆਦਿ ਦਾਨੰ ॥ ਹਯਾਦਿ ਆਦਿ ਥਾਨੰ ॥੧॥੧੦੯॥ ਸੁਵਰਨ ਆਦਿ
ਦਾਨੰ ॥ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਆਦਿ ਇਸਨਾਨੰ ॥ ਬਿਸੁਵਾਦਿ ਆਦਿ ਭਰਮੰ ॥ ਬਿਰਕਤਾਦਿ ਆਦਿ ਕਰਮੰ ॥੨॥੧੧੦॥
ਨਿਵਲ ਆਦਿ ਕਰਣੰ ॥ ਸੁਨੀਲ ਆਦਿ ਬਰਣੰ ॥ ਅਨੀਲ ਆਦਿ ਧਿਆਨੰ ॥ ਜਪਤ ਤੱਤ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥੩॥੧੧੧॥
ਅਮਿਤਕਾਦਿ ਭਗਤੰ ॥ ਅਵਿਕਤਾਦਿ ਬ੍ਰਕਤੰ ॥ ਪ੍ਰਛਸਤੁਵਾ ਪ੍ਰਜਾਪੰ ॥ ਪ੍ਰਭਗਤਾ ਅਥਾਪੰ ॥੪॥੧੧੨॥ ਸੁ
ਭਗਤਾਦਿ ਕਰਣੰ ॥ ਅਜਗਤੁਆ ਪ੍ਰਹਰਣੰ ॥ ਬਿਰਕਤੁਆ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥ ਅਵਿਗਤੁਆ ਪ੍ਰਣਾਸੰ ॥੫॥੧੧੩॥
ਸਮਸਤੁਆ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਯੁਜਸਤੁਆ ਧਰਾਨੰ ॥ ਅਵਿਕਿਤੁਆ ਅਭੰਗੰ ॥ ਇਕਸਤੁਆ ਅਨੰਗੰ ॥੬॥੧੧੪॥
ਉਅਸਤੁਆ ਅਕਾਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਸਤੁਆ ਕ੍ਰਿਪਾਰੰ ॥ ਖਿਤਸਤੁਆ ਅਖੰਡੰ ॥ ਗਤਸਤੁਆ ਅਗੰਡੰ ॥੭॥੧੧੫॥
ਘਰਸਤੁਆ ਘਰਾਨੰ ॥ ਕ੍ਰਿਅਸਤੁਆ ਕ੍ਰਿਹਾਲੰ ॥ ਚਿਤਸਤੁਆ ਅਤਾਪੰ ॥ ਛਿਤਸਤੁਆ ਅਛਾਪੰ ॥੮॥੧੧੬॥
ਜਿਤਸਤੁਆ ਅਜਾਪੰ ॥ ਝਿਕਸਤੁਆ ਅਝਾਪੰ ॥ ਵਿਕਸਤੁਆ ਅਨੇਕੰ ॥ ਟੁਟਸਤੁਆ ਅਟੇਟੰ ॥੯॥੧੧੭॥
ਠਟਸਤੁਆ ਅਠਾਟੰ ॥ ਡਟਸਤੁਆ ਅਡਾਟੰ ॥ ਢਟਸਤੁਆ ਅਢਾਪੰ ॥ ਠਕਸਤੁਆ ਅਠਾਪੰ ॥੧੦॥੧੧੮॥
ਤਪਸਤੁਆ ਅਤਾਪੰ ॥ ਥਪਸਤੁਆ ਅਥਾਪੰ ॥ ਦਲਸਤੁਆ ਦਿਦੋਖੰ ॥ ਨਹਿਸਤੁਆ ਅਨੋਖੰ ॥੧੧॥੧੧੯॥
ਅਪਕਤੁਆ ਅਪਾਨੰ ॥ ਫਲਕਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥ ਬਦਕਤੁਆ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਭਜਸਤੁਆ ਅਭੇਖੰ ॥੧੨॥੧੨੦॥
ਮਤਸਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥ ਹਰਿਕਤੁਆ ਹਿਰਦਾਨੰ ॥ ਅੜਕਤੁਆ ਅੜੰਗੰ ॥ ਤ੍ਰਿਕਸਤੁਆ ਤ੍ਰਿਭੰਗੰ ॥੧੩॥੧੨੧॥
ਰੰਗਸਤੁਆ ਅਰੰਗੰ ॥ ਲਵਸਤੁਆ ਅਲੰਗੰ ॥ ਯਕਸਤੁਆ ਯਕਾਪੰ ॥ ਇਕਸਤੁਆ ਇਕਾਪੰ ॥੧੪॥੧੨੨॥

{੧੩੬}

{੧੩੭}

ਵਦਿਸਤੁਆ ਵਰਦਾਨੰ ॥ ਯਕਸਤੁਆ ਇਕਾਨੰ ॥ ਲਵਸਤੁਆ ਅਲੇਖੰ ॥ ਰਰਿਸਤੁਆ ਅਰੇਖੰ ॥੧੫॥੧੨੩॥
 ਤ੍ਰਿਅਸਤੁਆ ਤ੍ਰਿਭੰਗੇ ॥ ਹਰਿਸਤੁਆ ਹਰੰਗੇ ॥ ਮਹਿਸਤੁਆ ਮਹੇਸੰ ॥ ਭਜਸਤੁਆ ਅਭੇਸੰ ॥੧੬॥੧੨੪॥
 ਬਰਸਤੁਆ ਬਰਾਨੰ ॥ ਪਲਸਤੁਆ ਫਲਾਨੰ ॥ ਨਰਸਤੁਆ ਨਰੇਸੰ ॥ ਦਲਸਤੁਆ ਦਲੇਸੰ ॥੧੭॥੧੨੫॥ **ਪਾਧੜੀ**
ਛੰਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦਿਨ ਅਜਬ ਏਕ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ॥ ਅਨਭਉ ਸਰੂਪ ਅਨਹਦ ਅਕਾਮ ॥ ਅਨਿਛਿਜ
 ਤੇਜ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜੁ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥੧॥੧੨੬॥ ਉਚਰਿਓ ਆਤਮਾ ਪਰਆਤਮਾ ਸੰਗ ॥
 ਉਤਭੁਜ ਸਰੂਪ ਅਬਿਗਤ ਅਭੰਗ ॥ ਇਹ ਕਉਨ ਆਹਿ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜਿ ਅਤਿਭੂਤਿ
 ਬਿਭੂਤਿ ॥੨॥੧੨੭॥ **ਪਰਾਤਮਾ ਬਾਚ ॥** ਯਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਆਹਿ ਆਤਮਾ ਰਾਮ ॥ ਜਿਹ ਅਮਿਤ ਤੇਜਿ
 ਅਬਿਗਤ ਅਕਾਮ ॥ ਜਿਹ ਭੇਦ ਭਰਮ ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ ॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਸਰਬਾ ਦਿਆਲ ॥੩॥੧੨੮॥
 ਡੋਬਿਯੋ ਨ ਡੁਬੈ ਸੋਖਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਕੱਟਿਯੋ ਨ ਕਟੈ ਨ ਬਾਰਿਯੋ ਬਰਾਇ ॥ ਛਿੰਜੈ ਨ ਨੈਕ ਸਤ ਸਸਤ੍ਰੁ ਪਾਤ ॥
 ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ॥੪॥੧੨੯॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਹੰਸ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਘਾਇ ॥ ਛਿੰਜੈ ਨ ਨੈਕ ਖੰਡਿਓ
 ਨ ਜਾਇ ॥ ਨਹੀ ਜਰੈ ਨੈਕੁ ਪਾਵਕ ਮੰਝਾਰ ॥ ਬੋਰੈ ਨ ਸਿੰਧੁ ਸੋਖੈ ਨ ਬਖਾਰ ॥੫॥੧੩੦॥ ਇਕੁ ਕਰਿਯੋ
 ਪ੍ਰਸਨ ਆਤਮਾ ਦੇਵ ॥ ਅਨਭੰਗ ਰੂਪ ਅਨਭਉ ਅਭੇਵ ॥ ਯਹਿ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਸੰਸਾਰ ਦਾਨ ॥ ਕਿਹੁ ਚਤੁਰ
 ਵਰਗ ਕਿਜੈ ਵਖਿਆਨ ॥੬॥੧੩੧॥ ਇਕ ਰਾਜੁ ਧਰਮ ਇਕ ਦਾਨ ਧਰਮ ॥ ਇਕ ਭੋਗ ਧਰਮ ਇਕ
 ਮੋਛ ਕਰਮ ॥ ਇਕ ਚਤੁਰ ਵਰਗ ਸਭ ਜਗ ਭਣੰਤਿ ॥ ਸੇ ਆਤਮਾਹ ਪਰਾਤਮਾ ਪੁਛੰਤ ॥੭॥੧੩੨॥
 ਇਕ ਰਾਜ ਧਰਮ ਇਕ ਧਰਮ ਦਾਨ ॥ ਇਕ ਭੋਗ ਧਰਮ ਇਕ ਮੋਛਵਾਨ ॥ ਤੁਮ ਕਹੋ ਚਤ੍ਰੁ ਚਤ੍ਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥
 ਜੇ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਭਏ ਜੁਗ ਅਪਾਰ ॥੮॥੧੩੩॥ ਬਰਨੰਨ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਾਨ ॥ ਜਿਮ ਦਾਨ ਧਰਮ ਕਿਨੇ
 ਨ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕਰਮ ਸੁਰਦਾਨ ਦੰਤ ॥ ਭੂਮਾਦਿ ਦਾਨ ਕੀਨੇ ਅਕੰਥ ॥੯॥੧੩੪॥ ਤ੍ਰੈ ਜੁਗ ਮਹੀਪ
 ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਤ ॥ ਗਾਥਾ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਗਾਤ ॥ ਜੋ ਕੀਏ ਜਗਤ ਮੈ ਜੱਗ ਧਰਮ ॥ ਬਰਨੇ ਨ ਜਾਹਿ
 ਤੇ ਅਮਿਤ ਕਰਮ ॥੧੦॥੧੩੫॥ ਕਲਜੁਗ ਤੇ ਆਦਿ ਜੋ ਭਏ ਮਹੀਪ ॥ ਇਹਿ ਭਰਥ ਖੰਡਿ ਮਹਿ ਜੰਬੂ

{੧੩੭}

{੧੩੮}

ਦੀਪ ॥ ਤੂ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਰਣੈ ਸੁ ਤੈਣ ॥ ਰਾਜਾ ਯੁਧਿਸਟ੍ਰ ਭੂ ਭਰਥ ਏਣ ॥੧੧॥੧੩੬॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ
 ਜਿਹ ਚਤੁਰ ਖੰਡ ॥ ਕੈਰੋ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜਿਹ ਚਤੁਰ ਕੁੰਡ ਜਿਤਿਯੋ ਦੁਬਾਰ ॥ ਅਰਜਨ ਭੀਮਾਦਿ
 ਭ੍ਰਾਤਾ ਜੁਝਾਰ ॥੧੨॥੧੩੭॥ ਅਰਜੁਨ ਪਠਿਯੋ ਉੱਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਭੀਮਹਿ ਕਰਾਇ ਪੂਰਬ ਪਯਾਨ ॥
 ਸਹਿਦੇਵ ਪਠਿਯੋ ਦੱਛਣ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਨਕੁਲਹਿ ਪਠਾਇ ਪੱਛਮ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥੧੩॥੧੩੮॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਖੰਡਿਯੋ
 ਖੜਾਣ ॥ ਜਿਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੇ ਮਹਾਨ ॥ ਖੰਡਿਯੋ ਸੁ ਉਤ੍ਰ ਖੁਰਾਸਾਨ ਦੇਸ ॥ ਦੱਛਨ ਪੂਰਬ ਜੀਤੇ ਨਰੇਸ
 ॥੧੪॥੧੩੯॥ ਖਗ ਖੰਡ ਖੰਡ ਜੀਤੇ ਮਹੀਪ ॥ ਬੱਜਿਯੋ ਨਿਸਾਨ ਇਹ ਜੰਬੂ ਦੀਪ ॥ ਇਕ ਠਉਰ ਕੀਏ ਸਬ
 ਦੇਸ ਰਾਉ ॥ ਮਖ ਰਾਜਸੂਅ ਕੋ ਕੀਓ ਚਾਉ ॥੧੫॥੧੪੦॥ ਸਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਠੇ ਸੁ ਪਤ੍ਰ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ
 ਗੁਨਾਢ ਕੀਏ ਇਕਤ੍ਰ ॥ ਮਖ ਰਾਜਸੂਅ ਕੋ ਕੀਯੋ ਅਰੰਭ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਹੁ ਬੁਲਾਇ ਜਿਤੇ ਅਸੰਭ
 ॥੧੬॥੧੪੧॥ **ਰੁਆਲ ਛੰਦ** ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬੁਲਾਇ ਰਿੱਤਜ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਬਨਾਇ
 ਬਿੰਜਨ ਭੋਗੀਅਹਿ ਬਹੁ ਭਾਇ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਸਮਗ੍ਰਕਾ ਕਹੂੰ ਲਾਗ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਰਾਜ ਸੂਇ ਕਰਹਿ ਲਗੇ
 ਸਭ ਧਰਮ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥੧॥੧੪੨॥ ਏਕ ਏਕ ਸੁਵਰਨ ਕੋ ਦਿਜ ਏਕ ਦੀਜੈ ਭਾਰ ॥ ਏਕ ਸਉ ਗਜ
 ਏਕ ਸਉ ਰਥਿ ਦੁਇ ਸਹੰਸੁ ਤੁਖਾਰ ॥ ਸਹੰਸ ਚਤੁਰ ਸੁਵਰਨ ਸਿੰਗੀ ਮਹਿਖ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥ ਏਕ ਏਕਹਿ
 ਦੀਜੀਐ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਉਤਾਰ ॥੨॥੧੪੩॥ ਸੁਵਰਨ ਦਾਨ ਸੁ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਸੁ ਤਾਂਬੂ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ॥
 ਅੰਨ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ਦੀਜਤ ਦੇਖ ਦੀਨ ਦੁਰੰਤ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਦਾਨ ਪਟੰਬੂ ਦਾਨ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਦਾਨ ਦਿਜੰਤ ॥ ਭੂਪ
 ਭਿੱਛਕ ਹੁਇ ਗਏ ਸਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਦੁਰੰਤ ॥੩॥੧੪੪॥ ਚਤ੍ਰ ਕੋਸ ਬਨਾਇ ਕੁੰਡਕ ਸਹੰਸੁ ਲਾਇ ਪਰਨਾਰ ॥
 ਸਹੰਸੁ ਹੋਮ ਕਰੈ ਲਗੈ ਦਿਜ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਅਉਤਾਰ ॥ ਹਸਤ ਸੁੰਡ ਪ੍ਰਮਾਨ ਘ੍ਰਿਤ ਕੀ ਪਰਤ ਧਾਰ ਅਪਾਰ ॥
 ਹੋਤ ਭਸਮ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ ਲਪਟ ਝਪਟ ਕਰਾਲ ॥੪॥੧੪੫॥ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੀ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੋ ਲੈ
 ਬਾਰ ॥ ਕਾਸਟਕਾ ਸਭ ਦੇਸ ਕੀ ਸਭ ਦੇਸ ਕੀ ਜਿਉਨਾਰ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਕੇ ਮਹਾ ਰਸ ਹੋਮੀਐ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ॥
 ਦੇਖ ਚਕ੍ਰਤ ਰਹੈ ਦਿਜੰਬਰ ਰੀਝ ਹੀ ਨਰ ਨਾਹ ॥੫॥੧੪੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿੰਜਨ ਹੋਮੀਐ ਤਿਹ ਆਨ ॥

{੧੩੮}

{੧੩੯}

ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪੜੈ ਚੜ੍ਹ ਸਭ ਬਿੱਪ ਬਿਯਾਸ ਸਮਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਭੂਪਤਿ ਦੇਤ ਦਾਨ ਅਨੰਤ ॥ ਭੂਮਿ
 ਭੂਰ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨਿ ਜੱੜੁ ਤੱੜੁ ਦੁਰੰਤ ॥੬॥੧੪੭॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਮਵਾਸ ਆਸਨ ਅਰਬ ਖਰਬ ਛਿਨਾਇ ॥
 ਆਨਿ ਆਨਿ ਦੀਏ ਦਿਜਾਨਨ ਜਗ ਮੈ ਕੁਰਗਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਸੁ ਧੂਪੀਐ ਤਿਹ ਆਨ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਉਠੀ ਜਯ ਧੁਨਿ ਜੱੜੁ ਤੱੜੁ ਦਿਸਾਨ ॥੭॥੧੪੮॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧਹ ਮਾਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕੈਰਵਾਂ ਹਥਿ ਪਾਇ ॥
 ਰਾਜ ਸੂਇ ਕੀਓ ਬਡੇ ਮਖਿ ਕਿਸਨ ਕੇ ਮਤਿ ਭਾਇ ॥ ਰਾਜ ਸੂਇ ਸੁ ਕੈ ਕਿਤੇ ਦਿਨ ਜੀਤ ਸੜੁ ਅਨੰਤ ॥ ਬਾਜਮੇਧ
 ਅਰੰਭ ਕੀਨੇ ਬੇਦ ਬਿਯਾਸ ਮਤੰਤ ॥੮॥੧੪੯॥ **ਪ੍ਰਿਥਮ ਜੱਗ ਸਮਾਪਤਹਿ ॥੧॥੭**

{੧੩੯}

ਸ੍ਰੀ ਬਰਣ ਬਧ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਬਰਣ ਸੁ ਕਰਨਿ ਸਿਯਾਮ ਸੁਵਰਨ ਪੂਛ ਸਮਾਨ ॥ ਰਤਨ ਤੁੰਗ ਉਤੰਗ ਬਾਜਤ ਉਚ
 ਸੁਵਾਹ ਸਮਾਨ ॥ ਨਿਰਤ ਕਰਤ ਚਲੈ ਧਰਾ ਪਰਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾਇ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਛਕੈ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝਿ ਇਉ
 ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੯॥੧੫੦॥ ਬੀਣ ਬੇਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਜਤ ਬਾਂਸੁਰੀ ਸੁਰ ਨਾਇ ॥ ਮੁਰਜ ਤੂਰ ਮੁਚੰਗ ਮੰਦਲ ਚੰਗ
 ਬੰਗ ਸਨਾਇ ॥ ਢੋਲ ਢੋਲਕ ਖੰਜਕਾ ਡਫ ਝਾਂਝ ਕੋਟ ਬਜੰਤ ॥ ਜੰਗ ਘੰਘਰੂ ਟੱਲਕਾ ਉਪਜੰਤ ਰਾਗ ਅਨੰਤ
 ॥੧੦॥੧੫੧॥ ਅਮਿਤ ਸਬਦ ਬਜੰਤੁ ਭੇਰਿ ਹਰੰਤ ਬਾਜ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਤ ਜਉਨ ਦਿਸਾਨ ਕੋ ਪਛ ਲਾਗ ਹੀ
 ਸਿਰਦਾਰ ॥ ਜਉਨ ਬਾਂਧ ਤੁਰੰਗ ਜੂਝਤ ਜੀਤੀਐ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ॥ ਆਨਿ ਜੌਨ ਮਿਲੈ ਬਚੈ ਨਹਿ ਮਾਰੀਐ ਕਰਿ
 ਕ੍ਰੁੱਧ ॥੧੧॥੧੫੨॥ ਹੈ ਫੇਰ ਚਾਰ ਦਿਸਾਨ ਮੈ ਸਭ ਜੀਤ ਕੈ ਛਿਤਪਾਲ ॥ ਬਾਜਮੇਧ ਕਰਿਯੋ ਸੰਪੂਰਨ ਅਮਿਤ
 ਜਗ ਰਿਸਾਲ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਅਨੇਕ ਦਾਨ ਸੁ ਦੀਜੀਅਹਿ ਦਿਜਰਾਜ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਬਾਜਿਯੋ ਗਜ
 ਰਾਜ ॥੧੨॥੧੫੩॥ ਅਨੇਕ ਦਾਨ ਦੀਏ ਦਿਜਾਨਨ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਅਪਾਰ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿ ਸੁਵਰਨ
 ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰੁਸੇ ਸਬੈ ਬਰ ਹਰਿਓ ਸੁਨਿ ਗਿਰ ਰਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੈ ਦ੍ਰਿਜੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟ
 ਬਾਂਟ ਲੁਟਾਇ ॥੧੩॥੧੫੪॥ ਫੇਰ ਕੈ ਸਭ ਦੇਸ ਮੈ ਹੈ ਮਾਰਿਓ ਮਖ ਜਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬੈ ਪਲ
 ਕੈ ਕਰੈ ਚਤੁ ਭਾਇ ॥ ਏਕ ਬਿੱਪੁਨ ਏਕ ਛੜਿਨ ਏਕ ਇਸੜਿਨ ਦੀਨ ॥ ਚਤੁਰ ਅੰਸੁ ਬਚਿਯੋ ਜੁ ਤਾਂਤੇ ਹੋਮ
 ਮੈ ਵਹਿ ਕੀਨ ॥੧੪॥੧੫੫॥ ਪੰਚ ਸੈ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਰਾਜ ਕੈ ਇਹ ਦੀਪ ॥ ਅੰਤ ਜਾਇ ਗਿਰੇ ਰਸਾਤਲ

ਪੰਡ ਪੁਤ੍ਰ ਮਹੀਪ ॥ ਭੂਮਿ ਭਰਥ ਭਏ ਪਰੀਛਤ ਪਰਮ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ ਦਾਨ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਨਿਧਾਨ ॥੧੫॥੧੫੬॥ **ਸ੍ਰੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਪੋਥੀ ਦੁਤੀਆ ਜੱਗ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥੬**

ਅਥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਪਰੀਛਤਹਿ ਮਿਲਿ ਕੀਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾਨ ॥ ਗਜਾਮੇਧ ਸੁ ਜੱਗ ਕੋ ਕਿਉ ਕੀਜੀਐ ਸਵਾਧਾਨ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਓ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੇਤ ਦੰਤ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਬਹੁ ਜਗਤ ਸੋ ਅਬਿਚਾਰ ॥੧॥੧੫੭॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੋ ਰਚਿਯੋ ਤਹਿ ਕੋਸ ਅਸਟ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਅਸਟ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਰਿੱਤੁਜੁ ਅਸਟ ਲੱਛ ਦਿਜਾਨ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਹਾ ਅਸਟ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਨਾਰ ॥ ਹਸਤ ਸੁੰਡ ਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾਂ ਮਹਿ ਹੋਮੀਐ ਘ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ॥੨॥੧੫੮॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਕੇ ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਾਨ ਰਸਾਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਬਾਜ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਸਬੈ ਦੀਏ ਬਹੁ ਰਾਜ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ॥੩॥੧੫੯॥ ਐਸਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀਓ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਬਰਖ ਲਉ ਤਿਹ ਰਾਜ ॥ ਕਰਨ ਦੇਵ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਅਰ ਜੀਤ ਕੈ ਬਹੁ ਸਾਜ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਚੜਿਓ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸੈਲ ਕਾਜ ਅਖੇਟ ॥ ਦੇਖ ਮ੍ਰਿਗ ਭਇਓ ਤਹਾਂ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਸਿਉ ਭਈ ਭੇਟ ॥੪॥੧੬੦॥ ਪੈਡ ਯਾਹਿ ਗਯੋ ਨਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਰੇ ਰਖੀਸਰ ਬੋਲ ॥ ਉਤ੍ਰ ਭੂਪਹਿ ਨਾ ਦੀਓ ਮੁਨਿ ਆਂਖਿ ਭੀ ਇਕ ਖੋਲ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਹ ਅਗ੍ਰ ਤਾਹ ਉਠਾਇ ॥ ਤਉਨ ਕੇ ਗਰਿ ਡਾਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥੫॥੧੬੧॥ ਆਂਖ ਉਘਾਰ ਲਖੈ ਕਹਾ ਮੁਨਿ ਸਰਪ ਦੇਖ ਡਰਾਨ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ਦਿਜ ਰਕਤ ਨੇਤ੍ਰ ਚੁਚਾਨ ॥ ਜਉਨ ਮੋ ਗਰਿ ਡਾਰਿ ਗਿਓ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਹੈ ਅਹਿਰਾਇ ॥ ਸਪਤ ਦਿਵਸਨ ਮੈ ਮਰੈ ਯਹਿ ਸੱਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਸਦਾਇ ॥੬॥੧੬੨॥ ਸ੍ਰਾਪ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਦਰ ਏਕ ਉਸਾਰ ॥ ਮੱਧਿ ਗੰਗ ਰਚਿਯੋ ਧਉਲਹਰਿ ਛੁਇ ਸਕੈ ਨ ਬਿਆਰ ॥ ਸਰਪ ਕੀ ਤਹ ਗੰਮਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਟਿਯੋ ਤਬੈ ਤਹਿ ਆਨ ਕੈ ਅੱਹਿ ਰਾਇ ॥੭॥੧੬੩॥ ਸਾਠ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਦੁਇ ਮਾਸ ਯੋ ਦਿਨ ਚਾਰ ॥ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਰਲੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੀ ਕਰਤਾਰ ॥ ਭੂਮਿ ਭਰਥ ਭਏ ਤਬੈ ਜਨਮੇਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਹਠੀ ਤਪੀ ਦਸਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥੮॥੧੬੪॥ **ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਸਮਾਪਤੰ ਭਏ ॥੩॥੧॥੬**

{੧੪੧}

ਰਾਜਾ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜ ਪਾਵਤ ਭਏ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਰਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਜਨਮੇਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥
ਸੂਰਬੀਰ ਹਠੀ ਤਪੀ ਦਸਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪਿਤਰ ਕੇ ਬਧ ਕੋਪ ਤੇ ਸਬ ਬਿਪ੍ਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਰਪ
ਮੇਧ ਕਰਿਓ ਲਗੇ ਮਖ ਧਰਮ ਕੇ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥੧॥੧੬੫॥ ਏਕ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਮਖ ਕੁੰਡ ਕੀਨ
ਬਨਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰਸਕਤਿ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਤਹਿ ਹੋਮ ਬਿਪ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਗਿਰੈਂ ਲਗੇ ਤਹਿ ਸਰਪ ਕੋਟਿ
ਅਪਾਰ ॥ ਜੜ ਤੜ ਉਠੀ ਜੈਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰ ਉਦਾਰ ॥੨॥੧੬੬॥ ਹਸਤ ਏਕ ਦੁ ਹਸਤ ਤੀਨ ਚਉ
ਹਸਤ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬੀਸ ਹਾਥ ਇਕੀਸ ਹਾਥ ਪਚੀਸ ਹਾਥ ਸਮਾਨ ॥ ਤੀਸ ਹਾਥ ਬਤੀਸ ਹਾਥ
ਛਤੀਸ ਹਾਥ ਗਿਰਾਹਿ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਗਿਰੈਂ ਤਹਾਂ ਸਭ ਭਸਮ ਭੂਤ ਹੋਇ ਜਾਇ ॥੩॥੧੬੭॥ ਏਕ ਸੌ
ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੋ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਤੀਨ ਸੌ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਤੁਸੈ ਸੁ ਸਮਾਨ ॥ ਪਾਂਚ ਸੈ ਖਟ ਸੈ ਲਗੇ
ਤਹਿ ਬੀਚ ਆਨਿ ਗਿਰੰਤ ॥ ਸਹੰਸ ਹਸਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਸਭ ਹੋਮ ਹੋਤ ਅਨੰਤ ॥੪॥੧੬੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ
ਛੰਦ ॥** ਰਚਿਯੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਬਡੋ ਜੱਗ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੈ ਬਿੱਪ ਹੋਮੰ ਸਰੈਂ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥ ਦਹੇ ਸਰਬ ਸਰਪੰ ਅਨੰਤੰ
ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਭੁਜੈ ਭੋਗ ਅਨੰਤੰ ਜੁ ਗੈ ਰਾਜ ਦੁਆਰੰ ॥੧॥੧੬੯॥ ਕਿਤੇ ਅਸਟ ਹਸਤੰ ਸਤੰ ਪ੍ਰਾਇ ਨਾਰੰ ॥
ਕਿਤੇ ਦੁਆਦਿਸੇ ਹਸਤ ਲੌ ਪਰਮ ਭਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਐ ਸਹੰਸੁ ਕਿਤੇ ਜੋਜਨੇਕੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੋਮ ਕੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ਅਚੇਤੰ
॥੨॥੧੭੦॥ ਕਿਤੇ ਜੋਜਨੇ ਦੁਇ ਕਿਤੇ ਤੀਨ ਜੋਜਨ ॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਦਹੇ ਭੂਮ ਭੋਗਨ ॥ ਕਿਤੇ ਮੁਸਟ
ਅੰਗੁਸਟ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਕਿਤੇ ਡੇਢ ਗਿਸਟੇ ਅੰਗੁਸਟੰ ਅਰਧਾਨੰ ॥੩॥੧੭੧॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜੋਜਨ ਲਉ
ਚਾਰ ਕੋਸੰ ॥ ਛੁਐ ਘ੍ਰਿਤ ਜੈਸੇ ਕਰੈਂ ਅਗਨ ਹੋਮੰ ॥ ਫਣੰ ਫਟਕੈਂ ਫੇਣਕਾ ਫੰਤ ਕਾਰੰ ॥ ਛੁਟੈਂ ਲਪਟ ਜੁਆਲਾ
ਬਸੈ ਬਿਖ ਧਾਰੰ ॥੪॥੧੭੨॥ ਕਿਤੇ ਸਪਤ ਜੋਜਨ ਲੌ ਕੋਸ ਅਸਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਅਸਟ ਜੋਜਨ ਮਹਾ ਪਰਮ
ਪੁਸਟੰ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਬਧੰ ਜਰੇ ਕੋਟ ਨਾਰੰ ॥ ਭਜਿਯੋ ਤੱਛਕੰ ਭੱਛਕੰ ਜੇਮ ਕਾਰੰ ॥੫॥੧੭੩॥ ਕੁਲੰ ਕੋਟ ਹੋਮੇ
ਬਿਖੈ ਵਹਿਣ ਕੁੰਡੰ ॥ ਬਚੇ ਬਾਂਧ ਡਾਰੇ ਘਨੇ ਕੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥ ਭੱਜਿਯੋ ਨਾਗ ਰਾਜੰ ਤਕਿਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕੰ ॥ ਜਰਿਯੋ
ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰੰ ਭਰਿਯੋ ਸਕ੍ਰ ਸੋਕੰ ॥੬॥੧੭੪॥ ਬਧਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਮੱਧੰ ॥ ਅੜਿਓ ਆਸਤੀਕੰ ਮਹਾਂ

{੧੪੧}

{੧੪੨}

ਬਿਪ੍ਰ ਸਿੱਧੰ ॥ ਭਿੜਿਓ ਭੇੜ ਭੂਪੰ ਝਿਣਯੋ ਝੇੜ ਝਾੜੰ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਉਠਿਓ ਤਣੀ ਤੋੜ ਤਾੜੰ ॥੧੭॥੧੭੫॥
 ਤਜਿਯੋ ਸ੍ਰਪ ਮੇਧੰ ਭਜਿਯੋ ਏਕ ਨਾਥੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੰਤ੍ਰ ਸੂਝੈ ਸਥੈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੰ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਬਿਦਿਯਾ
 ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਤਪੈ ਤੇਜ ਸਾਵੰਤ ਜੁਆਲਾ ਸਮਾਨੰ ॥੮॥ ੧੭੬॥ ਮਹੀ ਮਾਹ ਰੂਪੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਭਾਨੰ ॥ ਦਸੰ
 ਚਾਰ ਚਉਦਾਹ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਾਸਤ੍ਰੰਗ ਸਾਰੰਗ ਪਾਨੰ ॥ ਤਜਹੁ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਦਿਜੈ ਮੋਹਿ
 ਦਾਨੰ ॥੯॥੧੭੭॥ ਤਜਹੁ ਜੋ ਨ ਸਰਪੰ ਜਰੋ ਅਗਨ ਆਪਿੰ ॥ ਕਰੋ ਦਗਧ ਤੋਕੋ ਦਿਵੋ ਐਸ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥ ਹਣਿਯੋ
 ਪੇਟ ਮੱਧੰ ਛੁਰੀ ਜਮ ਦਾੜੰ ॥ ਲਗੇ ਪਾਪ ਤੇ ਕੇ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜਗਾੜੰ ॥੧੦॥੧੭੮॥ ਸੁਨੇ ਬਿੱਪ ਬੋਲੰ ਉਠਿਯੋ
 ਆਪ ਰਾਜੰ ॥ ਤਜਿਯੋ ਸਰਪ ਮੇਧੰ ਪਿਤਾ ਬੈਰ ਕਾਜੰ ॥ ਬੁਲਿਯੋ ਬਿਆਸ ਪਾਸੰ ਕਰਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਮਹਾ
 ਬੇਦ ਬਿਆਕਰਣ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੧੧॥੧੭੯॥ ਸੁਨੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਦੁਇ ਗਿਰੰ ਕਾਸਿ ਰਾਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀ
 ਰੂਪ ਸੋਭਾ ਸਮਾਜੰ ॥ ਜਿਣਉ ਜਾਇ ਤਾ ਕੋ ਹਣੇ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ॥ ਕਰਿਯੋ ਪਿਆਨ ਤਾਨੇ ਲਦੇ ਭਾਰ ਉਸਟੰ
 ॥੧੨॥੧੮੦॥ ਚਲੀ ਸੈਨ ਸੂਕਰ ਪਰਾਚੀ ਦਿਸਾਨੰ ॥ ਚੜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਹਠੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ॥ ਦੁਰਿਯੋ ਜਾਇ
 ਦੁਰਗੰ ਸੁ ਬਾਰਾਣਸੀਸੰ ॥ ਘੇਰਿਯੋ ਜਾਇ ਫਉਜੰ ਭਜਿਓ ਏਕ ਈਸੰ ॥੧੩॥੧੮੧॥ ਮਚਿਯੋ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧੰ ਬਹੇ
 ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਵੱਧੰ ਸਨੱਧੰ ਬਿਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਰਜਾਣੰ ॥ ਕਟੇ ਅੱਧੁ ਅੱਧੰ ਛੁਟੇ
 ਰੁਦੁ ਪਿਯਾਨੰ ॥੧੪॥੧੮੨॥ ਗਿਰੇ ਖੇਤ੍ਰ ਖੱਤ੍ਰਾਣ ਖਤ੍ਰੀ ਖਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਬਜੀ ਭੇਰਿ ਭੁੰਕਾਰ ਦੁਕਿਆ ਨਿਸਾਣੰ ॥
 ਕਰੈ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੈ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਣੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੧੫॥੧੮੩॥ ਬਿਭੇ ਦੰਤ ਵਰਮੰ ਪ੍ਰਛੇਦੈ
 ਤਨਾਨੰ ॥ ਕਰੈ ਮਰਦਨੰ ਅਰਦਨੰ ਮਰਦ ਮਾਨੰ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਛੁਟੇ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ
 ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥੧੬॥੧੮੪॥ ਜਿਣਿਯੋ ਕਾਸਕੀਸੰ ਹਣਿਯੋ ਸਰਬ ਸੈਨੰ ॥ ਬਰੀ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਤਾਹ ਕੰਪਿਯੋ
 ਤ੍ਰਿਨੈਨੰ ॥ ਭਇਓ ਮੇਲ ਗੇਲੰ ਮਿਲੇ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਭਈ ਮਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੧੭॥੧੮੫॥ ਮਿਲੀ
 ਰਾਜ ਦਾਜੰ ਸੁ ਦਾਸੀ ਅਨੂਪੰ ॥ ਮਹਾ ਬਿੱਦਯਵੰਤੀ ਅਪਾਰੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਿਲੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਕਿਤੇ ਸਿਆਉ ਕਰਨੰ ॥
 ਮਿਲੇ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਕਿਤੇ ਸ੍ਰੇਤ ਬਰਨੰ ॥੧੮॥੧੮੬॥ ਕਰਿਯੋ ਬਿਆਹ ਰਾਜਾ ਭਇਓ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ

{੧੪੨}

ਪੋਖੇ ਦਿਜੰ ਸਰਬ ਅੰਨੰ ॥ ਕਰੇ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਮਹਾ ਗਜ ਦਾਨੰ ॥ ਭਏ ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਮਾਨੰ
 ॥੧੯॥੧੮੭॥ ਲਖੀ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦਾਸੀ ॥ ਮਨੋ ਚੀਰ ਕੈ ਚਾਰ ਚੰਦ੍ਰਾ ਨਿਕਾਸੀ ॥ ਲਹੈ ਚੰਚਲਾ
 ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਲਤਾ ਸੀ ॥ ਕਿਯੋ ਕੰਜ ਕੀ ਮਾਂਝ ਸੋਭਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੨੦॥੧੮੮॥ ਕਿਯੋ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ਲਖੈ
 ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੀ ॥ ਕਿਯੋ ਪਦਮਨੀ ਮੈ ਬਨੀ ਮਾਲਤੀ ਸੀ ॥ ਕਿਯੋ ਪੁਹਪ ਧੰਨਿਆ ਫੁਲੀ ਰਾਇ ਬੇਲੰ ॥ ਤਜੈ ਅੰਗ
 ਤੇ ਬਾਸੁ ਚੰਪਾ ਫੁਲੇਲੰ ॥੨੧॥੧੮੯॥ ਕਿਯੋ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੋਕ ਡੋਲੈ ॥ ਕਿਯੋ ਜੱਛਨੀ ਕਿੱਨ੍ਹਨੀ ਸਿਉ
 ਕਲੋਲੈ ॥ ਕਿਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਬੀਜੰ ਫਿਰੈ ਮੱਧਿ ਬਾਲੰ ॥ ਕਿਯੋ ਪਤ੍ਰ ਪਾਨੰ ਨਚੈ ਕਉਲ ਨਾਲੰ ॥੨੨॥੧੯੦॥ ਕਿਯੋ
 ਰਾਗਮਾਲਾ ਰਚੀ ਰੰਗ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿਯੋ ਇਸਤ੍ਰਿ ਰਾਜਾ ਰਚੀ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿਯੋ ਨਾਗ ਕੰਨਿਆ ਕਿਯੋ ਬਾਸਵੀ
 ਹੈ ॥ ਕਿਯੋ ਸੰਖਨੀ ਚਿਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥੨੩॥੧੯੧॥ ਲਸੈ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪਵੰਤੀ
 ਮਹਾਂ ਜੋਬਨਾਰੰ ॥ ਮਹਾ ਗਿਆਨਵੰਤੀ ਸੁ ਬਿਗਿਆਨ ਕਰਮੰ ॥ ਪੜੈ ਕੰਠਿ ਬਿੱਦਿਆ ਸੁ ਬਿੱਦਿਆਦਿ ਧਰਮੰ
 ॥੨੪॥੧੯੨॥ ਲਖੀ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆਨ ਤੇ ਰੂਪਵੰਤੀ ॥ ਲਸੈ ਜੋਤ ਜੁਆਲਾ ਅਪਾਰੰ ਅਨੰਤੀ ॥ ਲਖਿਯੋ ਤਾਹਿ
 ਜਨਮੇਜਏ ਆਪ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੇ ਪਰਮ ਭੋਗੰ ਦੀਏ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥੨੫॥੧੯੩॥ ਬਢਿਓ ਨੇਹੁ ਤਾਸੋਂ ਤਜੀ ਰਾਜ
 ਕੰਨਿਆ ॥ ਹੁਤੀ ਸਿਸਟ ਕੀ ਦਿਸਟ ਮਹਿ ਪੁਸਟ ਧੰਨਿਆ ॥ ਭਇਓ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਦਸੰ
 ਚਾਰ ਚਉਦਾਹ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੬॥੧੯੪॥ ਧਰਿਓ ਅਸੁਮੇਧੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥ ਭਇਓ ਅਸਮੇਧਾਨ
 ਦੂਜੋ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਖਿਯੋ ਰਜੀ ਪੁਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਜਸ ਪੂਰੰ ॥੨੭॥੧੯੫॥
 ਭਇਓ ਤਨ ਦੁਰਸਤੰ ਬਲਿਸਟੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਹਣੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਮਹਾਂ
 ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਬਡੇ ਸਤ੍ਰੁ ਜੀਤੇ ਜਿਵੇਂ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੨੮॥੧੯੬॥ ਚੜਿਓ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਅਖੇਟੰ ਨਰੇਸੰ ॥
 ਲਖੇ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਯੋ ਗਯੋ ਅਉਰ ਦੇਸੰ ॥ ਸ੍ਰਮਿਓ ਪਰਮ ਬਾਟੰ ਤੱਕਿਓ ਏਕ ਤਾਲੰ ॥ ਤਹਾ ਦਉਰ ਕੈ ਪੀਨ
 ਪਾਨੰ ਉਤਾਲੰ ॥੨੯॥੧੯੭॥ ਕਰਿਓ ਰਾਜ ਸੈਨੰ ਕਢਿਓ ਬਾਰ ਬਾਜੰ ॥ ਤਕੀ ਬਾਜਨੀ ਰੂਪ ਰਾਜੰ ਸਮਾਜੰ ॥
 ਲਗਿਯੋ ਆਨ ਤਾਕੋ ਰਹਿਓ ਤਾਹਿ ਗਰਭੰ ॥ ਭਇਓ ਸਿਯਾਮ ਕਰਣੰ ਸੁ ਬਾਜੀ ਅਦਰਬੰ ॥੩੦॥੧੯੮॥

ਕਰਿਯੋ ਬਾਜ ਮੇਧੰ ਬਡੋ ਜੱਗ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਣੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥ ਗਡਿਯੋ ਜੱਗ ਬੰਡੰ ਕਰਿਯੋ
 ਹੋਮ ਕੁੰਡੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਪੋਖੇ ਬਲੀ ਬਿਪ੍ਰੁ ਝੁੰਡੰ ॥੩੧॥੧੯੯॥ ਦਏ ਕੋਟ ਦਾਨੰ ਪਕੇ ਪਰਮ ਪਾਕੰ ॥ ਕਲੂ
 ਮੱਧਿ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਧਰਮ ਸਾਕੰ ॥ ਲਗੀ ਦੇਖਨੇ ਆਪ ਜਿਉ ਰਾਜ ਬਾਲਾ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪਵੰਤੀ ਮਹਾ ਜੁਆਲ
 ਆਲਾ ॥੩੨॥ ੨੦੦॥ ਉਡਿਯੋ ਪਉਨ ਕੇ ਬੇਗ ਸਿਯੋ ਅੱਗੂ ਪੜੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਖ ਨਗਨੰ ਤ੍ਰੀਯੰ ਬਿਪ੍ਰੁ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥
 ਭਇਓ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਗਹੇ ਬਿਪ੍ਰੁ ਸਰਬੰ ॥ ਦਹੇ ਖੀਰ ਖੰਡੰ ਬਡੇ ਪਰਮ ਗਰਬੰ ॥੩੩॥੨੦੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਂਧਿ
 ਕੈ ਸਰਬ ਮੁੰਡੇ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਪੁਨਰ ਏਡੂਆ ਸੀਸ ਤਾਕੇ ਟਿਕਾਏ ॥ ਪੁਨਰ ਤਪਤ ਕੈ ਖੀਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਡਾਰਿਓ ॥
 ਇਮੰ ਸਰਬ ਬਿਪ੍ਰਾਨ ਕਉ ਜਾਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥੩੪॥੨੦੨॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਬਿਪ੍ਰੁ ਬਾਚੇ ਦਿਵਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ
 ਬਾਂਧਿ ਫਾਸੀ ਦੀਏ ਬਿਪ੍ਰੁ ਭਾਰੰ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਰਿ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨਿ ਜਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਅੱਧਿ ਚੀਰੇ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ
 ਫਾਰੇ ॥੩੫॥੨੦੩॥ ਲਗਿਯੋ ਦੋਖ ਭੂਪੰ ਬਢਿਓ ਕੁਸਟ ਦੇਹੀ ॥ ਸਬੇ ਬਿਪ੍ਰੁ ਬੋਲੇ ਕਰਿਯੋ ਰਾਜ ਨੇਹੀ ॥
 ਕਹੋ ਕਉਨ ਸੋ ਬੈਠਿ ਕੀਜੈ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਦਹੇ ਦੇਹ ਦੋਖੰ ਮਿਟੈ ਪਾਪ ਭਾਰੰ ॥੩੬॥੨੦੪॥ ਬੋਲੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰੰ
 ਸਬੈ ਬਿਪ੍ਰੁ ਆਏ ॥ ਬਡੇ ਬਿਆਸ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੇਖੈ ਲਾਗ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਬੋਲੇ ਬਿਪ੍ਰੁ ਸਰਬੰ ॥ ਕਰਿਯੋ
 ਬਿਪ੍ਰੁ ਮੇਧੰ ਬਢਿਓ ਭੂਪ ਗਰਬੰ ॥੩੭॥ ੨੦੫॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਸਾਰਦੂਲ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਕਰਿਯੋ ਬਿਪ੍ਰੁ
 ਮੇਧੰ ਸੁ ਜੱਗੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਭਇਓ ਅਕਸਮੰਤ੍ਰੰ ਕਹਿਓ ਨਾਹਿ ਕਉਨੈ ॥ ਕਰੀ ਜਉਨ ਹੋਤੀ ਭਈ ਬਾਤ ਤਉਨੈ
 ॥੩੮॥੨੦੬॥ ਸੁਨਹੁ ਬਿਆਸ ਤੇ ਪਰਬ ਅਸਟੰ ਦਸਾਨੰ ॥ ਦਹੈ ਦੇਹ ਤੇ ਕੁਸਟ ਸਰਬੰ ਨ੍ਰਿਪਾਨੰ ॥ ਬੋਲੈ
 ਬਿਪ੍ਰੁ ਬਿਆਸੰ ਸੁਨੈ ਲਾਗ ਪਰਬੰ ॥ ਪਰਿਯੋ ਭੂਪ ਪਾਇਨ ਤਜੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ॥੩੯॥੨੦੭॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ
 ਸਾਰਦੂਲ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਹੂਓ ਭਰਬ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਰਘੁਰਾਨੰ ॥ ਭਇਓ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਰਾਮੁ ਰਾਜਾ ॥
 ਦੀਜੈ ਛਤ੍ਰ ਦਾਨੰ ਨਿਧਾਨੰ ਬਿਰਾਜਾ ॥੪੦॥੨੦੮॥ ਭਇਓ ਤਉਨ ਕੀ ਜੱਦ ਮੈ ਜੱਦੁ ਰਾਜੰ ॥ ਦਸੰ ਚਾਰ
 ਚੌਦਹ ਸੁ ਬਿੱਦਿਆ ਸਮਾਜੰ ॥ ਭਇਓ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਸੰਤਨੇਅੰ ॥ ਭਏ ਤਾਹਿ ਕੇ ਕਉਰਓ ਪਾਂਡਵੇਅੰ
 ॥੪੧॥੨੦੯॥ ਭਏ ਤਉਨ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਪ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰੰ ॥ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਬੋਧਾ ਮਹਾਂਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਏ ਤਉਨ

{੧੪੫}

ਕੇ ਕਉਰਵੰ ਕੂਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕੀਓ ਛਤ੍ਰਣੈ ਜੈਣ ਕੁਲਛੈਣਿ ਕਰਮੰ ॥੪੨॥੨੧੦॥ ਕੀਓ ਭੀਖਮੇ ਅੱਗ੍ਰ ਸੈਨਾ
 ਸਮਾਜੰ ॥ ਭਇਓ ਕ੍ਰੁਧ ਜੁੱਧੰ ਸਮੁਹ ਪੰਡੁ ਰਾਜੰ ॥ ਤਹਾਂ ਗਰਜਿਓ ਅਰਜਨੰ ਪਰਮ ਬੀਰੰ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਿਆਤਾ
 ਤਜੇ ਪਰਮ ਤੀਰੰ ॥੪੩॥੨੧੧॥ ਤਜੀ ਬੀਰ ਬਾਨਾਵਰੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਹਣਿਓ ਭੀਖਮੰ ਸਭੈ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤੰ ॥
 ਦਈ ਬਾਣ ਸਿੱਜਾ ਗਰੇ ਭੀਖਮੈਣੰ ॥ ਜਯੰ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇਓ ਸੁਖੰ ਪਾਂਡਵੇਣੰ ॥੪੪॥੨੧੨॥ ਭਏ ਦ੍ਰੋਣ ਸੈਨਾਪਤੀ
 ਸੈਨ ਪਾਲੰ ॥ ਭਇਓ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ਤਹਾਂ ਤਉਨ ਕਾਲੰ ॥ ਹਣਿਓ ਪ੍ਰਿਸਟ ਦੋਨੰ ਤਜੇ ਦ੍ਰੋਣ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਕਰਿਓ ਜੁੱਧ
 ਤੇ ਦੇਵ ਲੋਕੰ ਪਿਆਣੰ ॥੪੫॥੨੧੩॥ ਭਏ ਕਰਣ ਸੈਨਾਪਤੀ ਛਤ੍ਰਪਾਲੰ ॥ ਮਚਿਯੋ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁਧੰ ਮਹਾਂ
 ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥ ਹਣਿਓ ਤਾਹਿ ਪੰਥੰ ਸਦੰ ਸੀਸੁ ਕੱਪਿਓ ॥ ਗਿਰਿਓ ਤਉਣ ਜੁਧਿੱਸਟਰੰ ਰਾਜੁ ਬੱਪਿਓ
 ॥੪੬॥੨੧੪॥ ਭਏ ਸੈਣ ਪਾਲੰ ਬਲੀ ਸੂਲ ਸੱਲਿਅੰ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਕੁੱਟਿਓ ਬਲੀ ਪੰਡੁ ਦਲਜੰ ॥ ਪੁਨਰ
 ਹਸਤ ਜੁਧਿਸਟਰੰ ਸਕਤਿ ਬੇਦੰ ॥ ਗਿਰਿਓ ਜੁੱਧ ਭੂਪੰ ਬਲੀ ਭੂਪ ਬੇਦੰ ॥੪੭॥੨੧੫॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਸਲ
 ਰਾਜਾ ਜਉਨੈ ਦਿਨ ਜੂਝਾ ॥ ਕਉਰਉਂ ਹਾਰ ਤਵਨ ਤੇ ਸੂਝਾ ॥ ਜੂਝਤ ਸੱਲ ਭਇਓ ਅਸਤਾਮਾ ॥ ਕੂਟਿਓ
 ਕੋਟਿ ਕਟਕੁ ਇਕੁ ਜਾਮਾ ॥੧॥੨੧੬॥ ਪ੍ਰਿਸਟਦੋਨੁ ਮਾਰਿਓ ਅਤਿਰਥੀ ॥ ਪਾਂਡਵ ਸੈਨ ਭਲੇ ਕਰਿ ਮਥੀ ॥
 ਪਾਂਡਵ ਕੇ ਪਾਂਚੇ ਸੁਤ ਮਾਰੇ ॥ ਦੁਆਪੁਰ ਮੈ ਬਡ ਕੀਨ ਅਖਾਰੇ ॥੨॥੨੧੭॥ ਕਉਰਉ ਰਾਜ ਕੀਓ ਤਬ
 ਜੁੱਧਾ ॥ ਭੀਮ ਸੰਗਿ ਹੁਇ ਕੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਤ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਹਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਬਲੀ ਤਿਹ ਆਨ
 ਸੰਘਾਰਾ ॥੩॥੨੧੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਤਹਾਂ ਭੀਮ ਕੁਰਰਾਜ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਮੱਚਿਓ ॥ ਛਟੀ ਬ੍ਰਹਮ ਤਾਰੀ
 ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਨੱਚਿਓ ॥ ਉਠੈ ਸਬਦ ਨਿਰਘਾਤ ਆਘਾਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਏ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਣੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੧॥੨੧੯॥
 ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ਛੁਧੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਕਉਰਵੰ ਦੂਰ ਸਿੰਦੂਰ ਖੇਤੰ ॥
 ਨਚੇ ਗਿੱਧ ਆਵੱਧ ਸਾਵੰਤ ਖੇਤੰ ॥੨॥੨੨੦॥ ਬਲੀ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜੂਝੈਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਹਸੈਂ ਗਰਜ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾਂ
 ਹਰਦੁ ਗਾਜੈਂ ॥ ਦਿਖਾਵੈ ਬਲੀ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਬਾਨੈ ॥ ਉਭਾਰੈ ਭੁਜਾ ਅਉ ਫਟਾਕੈ ਗਜਾਨੈ ॥੩॥੨੨੧॥
 ਸੁਭੈਂ ਸੁਵਰਨ ਕੇ ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਂਧੇ ਗਜਾ ਮੈ ॥ ਭਈ ਅਗਨਿ ਸੋਭਾ ਲਖੀ ਕੈ ਧੁਜਾ ਮੈ ॥ ਭਿੜਾਵੈ ਭ੍ਰਮੈ ਮੰਡਲਾਕਾਰ

{੧੪੫}

{੧੪੬}

ਬਾਹੈ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਮੈ ਨੇਕ ਘਾਇੰ ਸਰਾਹੈ ॥੪॥੨੨੨॥ ਤਹਾਂ ਭੀਮ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਾਹੈ ॥ ਭਲੀ
ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਕੈ ਭਲੈ ਸੈਨ ਗਾਹੈ ॥ ਉਤੈ ਕਉਰ ਪਾਲੰ ਧਰੈ ਛੱਤ੍ਰੁ ਧਰਮੰ ॥ ਕਰੈ ਚਿਤ੍ਰੁ ਪਾਵਿਤ੍ਰੁ ਬਾਚਿਤ੍ਰੁ ਕਰਮੰ
॥੫॥੨੨੩॥ ਸੁਭੈ ਬਾਜੁਵੰਦੰ ਛਕੈ ਭੂਖਨਾਣੰ ॥ ਲਸੈ ਮੁਕਤਿਕਾ ਹਾਰ ਦੁਮਲਿਅੰ ਹਾਣੰ ॥ ਦੋਉ ਮੀਰ ਧੀਰੰ
ਦੋਉ ਪਰਮ ਓਜੰ ॥ ਦੋਉ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ਕਿ ਭੋਜੰ ॥੬॥੨੨੪॥ ਦੋਉ ਬੀਰਬਾਨਾ ਬਧੈ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥
ਦੋਉ ਸਸਤ੍ਰੁ ਧਾਰੀ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧੁ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਦੋਉ ਕੂਰ ਕਰਮੰ ਦੋਉ ਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥ ਦੋਉ ਹੱਦਿ ਹਿੰਦੂਨ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ
॥੭॥੨੨੫॥ ਦੋਉ ਸਸਤ੍ਰੁ ਧਾਰੰ ਦੋਉ ਪਰਮ ਦਾਨੰ ॥ ਦੋਉ ਢਾਲ ਢੀਚਾਲ ਹਿੰਦੂ ਹਿੰਦਾਨੰ ॥ ਦੋਉ ਸਸਤ੍ਰੁ
ਵਰਤੀ ਦੋਉ ਛਤ੍ਰੁ ਧਾਰੀ ॥ ਦੋਉ ਪਰਮ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧੁ ਕਾਰੀ ॥੮॥੨੨੬॥ ਦੋਉ ਖੰਡ ਖੰਡੀ ਦੋਉ ਮੰਡ
ਮੰਡੰ ॥ ਦੋਉ ਜੋਧ ਜੈਤਵਾਰੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ॥ ਦੋਉ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਦੋਉ ਬਾਹ ਯਾਹੰ ॥ ਦੋਉ ਸੂਰ ਸੈਨੰ ਦੋਉ
ਸੂਰ ਮਾਹੰ ॥੯॥੨੨੭॥ ਦੋਉ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਦੋਉ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬੇਤਾ ॥ ਦੋਉ ਜੰਗ ਜੋਧੀ ਦੋਉ ਜੰਗ ਜੇਤਾ ॥ ਦੋਉ
ਚਿਤ੍ਰੁ ਜੋਤੀ ਦੋਉ ਚਿਤ੍ਰੁ ਚਾਪੰ ॥ ਦੋਉ ਚਿਤ੍ਰੁ ਵਰਮਾ ਦੋਉ ਦੁਸਟ ਤਾਪੰ ॥੧੦॥੨੨੮॥ ਦੋਉ ਖੰਡ ਖੰਡੀ ਦੋਉ
ਮੰਡ ਮੰਡੰ ॥ ਦੋਉ ਚਿਤ੍ਰੁ ਜੋਤੀ ਸੁ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ॥ ਦੋਉ ਮੱਤ ਬਾਰੁਨੰ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਮਾਨੰ ॥ ਦੋਉ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬੇਤਾ ਦੋਉ
ਸਸਤ੍ਰੁ ਪਾਨੰ ॥੧੧॥੨੨੯॥ ਦੋਉ ਪਰਮ ਜੋਧੀ ਦੋਉ ਕ੍ਰੁਧਵਾਨੰ ॥ ਦੋਉ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬੇਤਾ ਦੋਉ ਰੂਪ ਖਾਨੰ ॥ ਦੋਉ
ਛਤ੍ਰੁ ਪਾਲੰ ਦੋਉ ਛੱਤ੍ਰੁ ਧਰਮੰ ॥ ਦੋਉ ਜੁੱਧੁ ਜੋਧਾ ਦੋਉ ਕੂਰ ਕਰਮੰ ॥੧੨॥੨੩੦॥ ਦੋਉ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜੁੜੈ
ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਹਸੈ ਹਰਦੁ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾ ਪਾਇ ਗਾਜੈ ॥ ਦੋਉ ਖੱਤ੍ਰੁ ਹਾਣੰ ਦੋਉ ਖੱਤ੍ਰੁ ਖੰਡੰ ॥ ਦੋਉ ਖੱਗ ਪਾਣੰ ਦੋਉ
ਛੇਤ੍ਰੁ ਮੰਡੰ ॥੧੩॥੨੩੧॥ ਦੋਉ ਚਿਤ੍ਰੁ ਜੋਤੀ ਦੋਉ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਦੋਉ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਖੰਡਾ ਅਬਾਰੰ ॥ ਦੋਉ
ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਦੋਉ ਖੱਤ੍ਰੁ ਹਾਣੰ ॥ ਦੋਉ ਖੱਤ੍ਰੁ ਖੇਤਾ ਦੋਉ ਛੱਤ੍ਰੁ ਪਾਣੰ ॥੧੪॥੨੩੨॥ ਦੋਉ ਬੀਰ ਬਿਬਆਸਤ
ਧਾਰੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਰਹੇ ਬਯੋਮ ਮੈ ਭੂਪ ਗਉਨੈ ਹਕਾਰੇ ॥ ਹੱਕਾ ਹੱਕ ਲਾਰੀ ਧਨੰ ਧੰਨ ਜੰਪਿਯੋ ॥ ਚਕਿਯੋ ਜੱਛ
ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਲੋਕ ਕੰਪਿਯੋ ॥੧੫॥ ੨੩੩॥ ਹਨਿਓ ਰਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨੰ ਜੁੱਧੁ ਭੂਮੰ ॥ ਭਜੇ ਸਭੈ ਜੋਧਾ ਚਲੀ
ਧਾਮ ਧੂਮੰ ॥ ਕਰਿਯੋ ਰਾਜ ਨਿਹਕੰਟਕੰ ਕਉਰ ਪਾਲੰ ॥ ਪੁਨਰ ਜਾਇ ਕੈ ਮੰਝਿ ਸਿੰਝੇ ਹਿਵਾਲੰ ॥੧੬॥ ੨੩੪॥

{੧੪੬}

{੧੪੭}

ਤਹਾ ਏਕ ਗੰਧੂਬ ਸਿਉ ਜੁੱਧੁ ਮੱਚਿਯੋ ॥ ਤਹਾ ਭੂਰਪਾਲੰ ਧੂਰਾਰੰਗੁ ਰੱਚਿਯੋ ॥ ਤਹਾ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੇ ਭੀਮ ਹਸਤੀ
 ਚਲਾਏ ॥ ਫਿਰੈ ਮੱਧਿ ਗੈਣੰ ਅਜਉ ਲਉ ਨ ਆਏ ॥੧੭॥ ੨੩੫॥ ਸੁਨੈ ਬੈਨ ਕਉ ਭੂਪ ਇਉ ਐਠ ਨਾਕੰ ॥
 ਕਰਿਯੋ ਹਾਸ ਮੰਦੈ ਬੁਲਿਯੋ ਏਮ ਬਾਕੰ ॥ ਰਹਿਯੋ ਨਾਕ ਮੈ ਕੁਸਟ ਛੱਤੀਸਵਾਨੰ ॥ ਭਈ ਤਉਨ ਹੀ ਰੋਗ ਤੇ
 ਭੂਪ ਹਾਨੰ ॥੧੮॥੨੩੬॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਇਮ ਚਉਰਾਸੀ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਸਪਤ ਮਾਹ ਚਉਬੀਸ ਦਿਨਾਨੰ ॥
 ਰਾਜੁ ਕੀਓ ਜਨਮੇਜਾ ਰਾਜਾ ॥ ਕਾਲ ਨੀਸਾਨੁ ਬਹੁਰਿ ਸਿਰਿ ਗਾਜਾ ॥੧੯॥੨੩੭॥ **ਇਤੀ ਜਨਮੇਜਾ ਸਮਾਪਤ**
ਭਇਆ ॥੪॥੨॥੭

{੧੪੭}

ਚਉਪਈ ॥ ਅਸੁਮੇਧ ਅਰੁ ਅਸਮੇਦ ਹਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਸਤਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਰਿਆਰ ਧਨੁਖ
 ਧਰ ॥ ਗਾਵਤ ਕੀਰਤ ਦੇਸ ਸਭ ਘਰ ਘਰ ॥੧॥੨੩੮॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖ ਧਰ ॥ ਕਾਂਪਤ
 ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ॥ ਬਡ ਮਹੀਪ ਅਰੁ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪਾ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਾਪਤ ਜਗ ਜਾਪਾ
 ॥੨॥੨੩੯॥ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸੂਰ ਮਹਾਨਾ ॥ ਬਡ ਮਹੀਪ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਤੋਲ
 ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲ ॥੩॥੨੪੦॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਨੇਕਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ
 ਅਸਤ੍ਰੁ ਧਰਿ ਛਾਡ ਨ ਏਕਾ ॥ ਮਹਾ ਸੂਰ ਗੁਨਵਾਨ ਮਹਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਲੋਕ ਸਗਲ ਜਿਹ ਆਨਾ
 ॥੪॥੨੪੧॥ ਮਰਨ ਕਾਲ ਜਨਮੇਜੇ ਰਾਜਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕੀਓ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਸਮਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਤਿਲਕ ਭੂਪਤਿ
 ਅਭਿਖੇਖਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਰੇਖਾ ॥੫॥੨੪੨॥ ਇਨ ਮਹਿ ਰਾਜ ਕਵਨ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥ ਕਉਨ
 ਨ੍ਰਿਪਤ ਸੁਤ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪੁ ਕੀਜੈ ॥ ਰਜੀਆ ਪੂਤ ਨ ਰਾਜ ਕੀ ਜੋਗਾ ॥ ਯਾਹਿ ਕੇ ਜੋਗ ਨ ਰਾਜ ਕੇ ਭੋਗਾ
 ॥੬॥੨੪੩॥ ਅਸੁਮੇਦ ਕਹੁ ਦੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜੈ ਪਤਿ ਭਾਖਯੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥ ਜਨਮੇਜਾ ਕੀ ਸੁਗਤਿ
 ਕਰਾਈ ॥ ਅਸੁਮੇਦ ਕੈ ਵਜੀ ਵਧਾਈ ॥੭॥੨੪੪॥ ਦੂਸਰ ਭਾਇ ਹੁਤੋ ਜੋ ਏਕਾ ॥ ਰਤਨ ਦੀਏ ਤਿਹ
 ਦਰਬ ਅਨੇਕਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੈ ਅਪਨਾ ਠਹਰਾਇਓ ॥ ਦੂਸਰ ਠਉਰ ਤਿਸਹ ਬੈਠਾਇਓ ॥੮॥੨੪੫॥ **(੫॥੩॥)**
 ਤੀਸਰ ਜੋ ਰਜੀਆ ਸੁਤ ਰਹਾ ॥ ਸੈਨਪਾਲ ਤਾਕੋ ਪੁਨ ਕਹਾ ॥ ਬਖਸੀ ਕਰਿ ਤਾਕੋ ਠਹਰਾਇਓ ॥ ਸਬ

{੧੪੮}

ਦਲ ਕੋ ਤਿਹ ਕਾਮੁ ਚਲਾਇਓ ॥੯॥੨੪੬॥ ਰਾਜੁ ਪਾਇ ਸਭ ਹੂ ਸੁਖ ਪਾਇਓ ॥ ਭੂਪਤ ਕਉ ਨਾਚਬ
 ਸੁਖ ਆਇਓ ॥ ਤੇਰਹ ਸੈ ਚੌਸਠ ਮਰਦੰਗਾ ॥ ਬਾਜਤ ਹੈ ਕਈ ਕੋਟਿ ਉਪੰਗਾ ॥੧੦॥੨੪੭॥ ਦੂਸਰ
 ਭਾਇ ਭਏ ਮਦ ਅੰਧਾ ॥ ਦੇਖਤ ਨਾਚਤ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧਾ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਦੁਹਹੂੰ ਤੇ ਭੂਲਾ ॥ ਵਾਹੀ ਕੈ ਜਾਇ
 ਛੜ੍ਹ ਸਿਰ ਝੂਲਾ ॥੧੧॥੨੪੮॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਦਿਨ ਅਸ ਰਾਜਾ ॥ ਉਨ ਦੁਹੂੰ ਭੂਲਿਓ ਰਾਜ ਸਮਾਜਾ ॥
 ਮਦ ਕਰਿ ਅੰਧ ਭਏ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਬਿਸਰੀ ਬਾਤਾ ॥੧੨॥੨੪੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੇ
 ਤਾਕੋ ਹਨੇ ਜੋ ਬਾਛੈ ਸੋ ਲੇਇ ॥ ਜਿਹ ਰਾਖੈ ਸੋਈ ਰਹੈ ਜਿਹ ਜਾਨੈ ਤਿਹ ਦੇਇ ॥੧॥੨੫੦॥ ਚਉਪਈ ॥
 ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨੋ ਇਹ ਜਬ ਹੀ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸਭ ਬਸ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਉ ਬਸਿ ਹੋਇ ਗਏ ਨੇਬ
 ਖਵਾਸਾ ॥ ਜੋ ਰਾਖਤ ਥੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਸਾ ॥੧॥੨੫੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਮੰਡਸ ਚੌਪਰ
 ਖੇਲ ਖਿਲਾਨਾ ॥ ਦਾਉ ਸਮੈ ਕਛੁ ਰਿਸਕ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਅਜੈ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਂਤ ਉਚਾਰਿਓ ॥੨॥੨੫੨॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾਂ ਕਰੈ ਦਾ ਕਹ ਪਰੈ ਕਹ ਯਹ ਬਾਧੈਂ ਸੂਤ ॥ ਕਹਾਂ ਸਤ੍ਰੁ ਯਾਤੇ ਮਰੈਂ ਜੋ ਰਜੀਆ ਕਾ ਪੂਤ
 ॥੧॥੨੫੩॥ ਚਉਪਈ ॥ ਯਹੈ ਆਜੁ ਹਮ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੋ ਭਾਖਤ ਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਏਕਹਿ
 ਰਤਨੁ ਰਾਜ ਧਨੁ ਲੀਨਾ ॥ ਦੁਤੀਐ ਅਸੁ ਉਸਟ ਗਜ ਲੀਨਾ ॥੧॥੨੫੪॥ ਕੁਅਰੈ ਬਾਟ ਸੈਨ ਸਭ ਲੀਆ ॥
 ਤੀਨਹੁ ਬਾਟ ਤੀਨ ਕਰ ਕੀਆ ॥ ਪਾਸਾ ਢਾਰ ਧਰੈਂ ਕਸ ਦਾਵਾ ॥ ਕਹਾ ਖੇਲ ਧੋ ਕਰੈ ਕਰਾਵਾ ॥੨॥੨੫੫॥
 ਚਉਪਰ ਖੇਲ ਪਰੀ ਤਿਹ ਮਾਹਾ ॥ ਦੇਖਤ ਉਚ ਨੀਚ ਨਰ ਨਾਹਾ ॥ ਜ਼ਾਲਾ ਰੂਪ ਸੁਪਰਧਾ ਬਾਢੀ ॥ ਭੂਪਨ
 ਫਿਰਤ ਸੰਘਾਰਤ ਕਾਢੀ ॥੩॥੨੫੬॥ ਤਿਨ ਕੈ ਬੀਚ ਪਰੀ ਅਸ ਖੇਲਾ ॥ ਕਟਨ ਸੁਹਿਤ ਭਇਓ ਮਿਟਨ
 ਦੁਹੇਲਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਰਤਨ ਦ੍ਰਿਬ ਬਹੁ ਲਾਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰੁ ਬਾਜ ਗਜ ਬਹੁਤ ਹਰਾਯੋ ॥੪॥੨੫੭॥ ਦੁਹੂੰਅਨ
 ਬੀਚ ਸਪਰਧਾ ਬਾਢਾ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਉਠੇ ਸੁਭਟ ਅਸ ਕਾਢਾ ॥ ਚਮਕਹਿ ਕਹੂੰ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਬਿਛ
 ਗਈ ਲੋਥ ਅਨੇਕ ਅਪਾਰਾ ॥੫॥੨੫੮॥ ਜੁਗਨ ਦੈਤ ਫਿਰਹਿ ਹਰਿਖਾਨੇ ॥ ਗੀਧ ਸਿਵਾ ਬੋਲਹਿ ਅਪਮਾਨੇ ॥
 ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਹਿ ਅਰੁ ਗਾਵਹਿ ॥ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਸਬਦ ਬੈਤਾਲ ਸੁਨਾਵਹਿ ॥੬॥੨੫੯॥ ਚਮਕਤ ਕਹੂੰ ਖਗਨ

{੧੪੮}

{੧੪੯}

ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਬਿਥ ਗਏ ਹੁੰਡ ਭਸੁੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਚਿੰਸਤ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥ ਸੋਵਤ ਕਹੂੰ ਸੁਭਟ ਰਣ
ਤਾਤੇ ॥੭॥੨੬੦॥ ਹਿੰਸਤ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਹੈ ਘਾਏ ॥ ਸੋਵਤ ਕੂਰ ਸਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਕਹੂੰ ਕਉਚ
ਅਰੁ ਚਰਮਾ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਬਰਮਾ ॥੮॥੨੬੧॥ ਜੁੱਗਨਿ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥ ਨਾਚਤ
ਭੂਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥ ਬਾਵਨ ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਚਹੂ ਓਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸਿੰਦਉਰਾ ॥੯॥੨੬੨॥
ਰਣ ਅਸਕਾਲ ਜਲਦ ਜਿਮ ਗਾਜਾ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਭੀਰ ਭੈ ਭਾਜਾ ॥ ਰਣ ਮਾਰੂ ਇਹ ਦਿਸ ਤੇ ਬਾਜਿਯੋ ॥
ਕਾਇਰੁ ਹੁਤੇ ਸੋ ਭੀ ਨਹਿ ਭਾਜਿਯੋ ॥੧੦॥੨੬੩॥ ਰਹਿ ਗਈ ਸੂਰਨ ਖਗ ਕੀ ਟੇਕਾ ॥ ਕਟਿ ਗਏ ਸੁੰਡ
ਭਸੁੰਡ ਅਨੇਕਾ ॥ ਨਾਚਤ ਜੋਗਨਿ ਕਹੂੰ ਬਿਤਾਰਾ ॥ ਧਾਵਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੧੧॥੨੬੪॥ ਧਾਵਤ
ਅੱਧ ਕਮੱਧ ਅਨੇਕਾ ॥ ਮੰਡਿ ਰਹੇ ਰਾਵਤ ਗਡਿ ਰਹੇ ਟੇਕਾ ॥ ਅਨਹਦ ਰਾਗ ਅਨਾਹਦ ਬਾਜਾ ॥ ਕਾਇਰੁ
ਹੁਤਾ ਵਹੈ ਨਹੀ ਭਾਜਾ ॥੧੨॥੨੬੫॥ ਮੰਦਰ ਤੂਰ ਕਰੂਰ ਕਰੋਰਾ ॥ ਗਾਜ ਸਰਾਵਤ ਰਾਗ ਸੰਦੋਰਾ ॥
ਝਮਕਸਿ ਦਾਮਨਿ ਜਿਮ ਕਰਵਾਰਾ ॥ ਬਰਸਤ ਬਾਨਨ ਮੇਘ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥੨੬੬॥ ਘੁਮਹਿ ਘਾਇਲ ਲੋਹ
ਚੁਚਾਤੇ ॥ ਖੇਲ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥ ਗਿਰ ਗਏ ਕਹੂੰ ਜਿਰਹ ਅਰੁ ਜੁਆਨਾ ॥ ਗਰਜਨ ਗਿੱਧ ਪੁਕਾਰਤ
ਸੁਆਨਾ ॥੧੪॥੨੬੭॥ ਉਨ ਦਲ ਦੁਹੂੰ ਭਾਇਨ ਕੇ ਭਾਜਾ ॥ ਠਾਢ ਨ ਸਕਿਓ ਰੰਕੁ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ਤਕਿਓ
ਓਡਛਾ ਦੇਸੁ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤ ਤਿਲਕ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ॥੧੫॥੨੬੮॥ ਮਦ ਕਰਿ ਮੱਤ ਭਏ ਜੇ
ਰਾਜਾ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਗਏ ਐਸ ਹੀ ਕਾਜਾ ॥ ਛੀਨ ਛਾਨ ਛਿਤ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਆਪ ਹੀ ਕਹਾਯੋ
॥੧੬॥੨੬੯॥ ਆਗੇ ਚਲੇ ਅਸਮੇਦ ਹਾਰਾ ॥ ਧਾਵਹਿ ਪਾਛੇ ਫਉਜ ਅਪਾਰਾ ॥ ਗੇ ਜਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤ ਤਿਲਕ
ਮਹਾਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜਪਾਟ ਵਾਹੂ ਕਉ ਛਾਜਾ ॥੧੭॥੨੭੦॥ ਤਹਾ ਇਕ ਆਹਿ ਸਨਉਢੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ॥ ਪੰਡਤ
ਬਡੋ ਮਹਾ ਬਡ ਗੁਨ ਜਨ ॥ ਭੂਪਹਿ ਕੋ ਗੁਰ ਸਭਹੁ ਕੀ ਪੂਜਾ ॥ ਤਿਹ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਮਾਨਹਿ ਦੂਜਾ
॥੧੮॥੨੭੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਨੀ ਕਰਹਿ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਬਿਪ੍ਰ ਬੈਠੇ ਕਰਹਿ
ਬ੍ਰਹਮ ਅਰਚਾ ॥ ਤਹਾ ਬਿਪ੍ਰ ਸਨੋਢ ਤੇ ਏਕ ਲੱਛਨ ॥ ਕਰੈ ਬਕਲ ਬਸਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਬਾਇ ਭੱਛਨ ॥੧॥੨੭੨॥

{੧੪੯}

{੧੫੦}

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਸਯਾਮੰ ਸੁਰੰ ਸਾਥ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੁਜਰ ਬੇਦੰ ਪੜੈ ਮਾਨ ਪਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਰਿਗ ਬਾਚੈਂ ਮਹਾਂ ਅਰਥ
 ਬੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਸਿੱਛਾ ਕਹੂੰ ਬਿਸਨ ਭੇਦੰ ॥੨॥੨੭੩॥ ਕਹੂੰ ਅਸਟ ਦ੍ਰੈ ਅਵਤਾਰ ਕਥੈਂ ਕਥਾਨੰ ॥ ਦਸੰ
 ਚਾਰ ਚਉਦਾਹ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਤਹਾ ਪੰਡਤੰ ਬਿਪ੍ਰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥ ਰਹੇ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਬਿਹੀਨੰ
 ॥੩॥੨੭੪॥ ਕਹੂੰ ਕੋਕਸਾਰੰ ਪੜੈਂ ਨੀਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਯਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਪੜੈਂ ਛਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ
 ਬਿੱਦਿਆ ਪੜੈਂ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿਉ ਪਾਠਿ ਪਠਿਐ ਪਿੜਾਨੀ ॥੪॥੨੭੫॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਨਾਗ
 ਭਾਖਾ ਉਚਾਰਹਿੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਹੰਸਕ੍ਰਿਤ ਬਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਿਚਾਰਹਿ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੰਗੀਤ ਮੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥
 ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਬਿੱਦਿਆ ਬਤਾਵੈਂ ॥੫॥੨੭੬॥ ਕਹੂੰ ਨਿਆਇ ਮੀਮਾਸਕਾ ਤਰਕ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨਿ
 ਬਾਣੀ ਪੜੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਪਾਤੰਜਲੈਂ ਸੇਖ ਕਾਨੰ ॥ ਪੜੈਂ ਚੱਕ੍ਰ ਚਵਦਾਹ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ
 ॥੬॥੨੭੭॥ ਕਹੂੰ ਭਾਖ ਬਾਚੈਂ ਕਹੂੰ ਕੋਮਦੀਅੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੱਧ ਕਾ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ ਸਾਰ ਸੁਤੀਯੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬਿਯਾਕਰਣ
 ਬੈਸਿ ਕਾਲਾਪ ਕੱਥੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਆ ਕਾਸਿਕਾ ਸ੍ਰਬ ਮੱਥੈਂ ॥੭॥੨੭੮॥ ਕਹੂੰ ਬੈਠ ਮਾਨੋਰਮਾ ਗੰਥ ਬਾਚੈਂ ॥
 ਕਹੂੰ ਗਾਇ ਸੰਗੀਤ ਮੈ ਗੀਤ ਨਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸਰਬ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ
 ਬਾਚੈ ਸੋਕ ਟਾਰੈਂ ॥੮॥੨੭੯॥ ਕਹੂੰ ਗਦਾ ਕੇ ਜੁੱਧ ਕੈ ਕੈ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਖੜਗ ਬਿੱਦਿਆ ਜੁੜੈਂ ਮਾਨੁ
 ਪਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਂਕ ਬਿਦਿਆਹਿ ਛੋਰੰ ਪ੍ਰਬਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਜਲਤੁਰੰ ਬਾਕ ਬਿੱਦਿਆ ਬਖਾਨੰ ॥੯॥੨੮੦॥ ਕਹੂੰ
 ਬੈਠਕੈ ਗਾਰੁੜੀ ਗੰਥ ਬਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਂਭਵੀ ਰਾਸ ਭਾਖਾ ਸੁ ਰਾਚੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜਾਮਨੀ ਤੋਰਕੀ ਬੀਰ ਬਿੱਦਿਆ ॥
 ਕਹੂੰ ਪਾਰਸੀ ਕੋਚ ਬਿੱਦਿਆ ਅਭਿੱਦਿਆ ॥੧੦॥੨੮੧॥ ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰ ਕੀ ਘਾਉ ਬਿੱਦਿਆ ਬਤੈਰੋਂ ॥ ਕਹੂੰ
 ਅਸਤ੍ਰ ਕੋ ਪਾਤਕਾ ਪੈ ਚਲੈਰੋਂ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕੀ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਬਤਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੱਦਿਆ ਕਰੈਂ ਦਰਬ
 ਪਾਵੈਂ ॥੧੧॥ ੨੮੨॥ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਭੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੌਰਾਨ ਕੱਥੈ ਕਤੇਬੰ ॥ ਸਭੈ
 ਅੱਛਰ ਬਿੱਦਿਆ ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਬਾਨੀ ॥ ਸਬੈ ਦੇਸ ਪੂਜਾ ਸਮਸਤੋ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ॥੧੨॥੨੮੩॥ ਕਹੂੰ ਸਿੰਘਨੀ ਦੂਧ
 ਬੱਛੇ ਚੁਘਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸੰਗ ਗਉਆਂ ਚਰਾਵੈ ॥ ਫਿਰੈ ਸਰਪੁ ਨ੍ਰਿਕ੍ਰੁਧ ਤੋਨਿਸ ਬਲਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰੀ

{੧੫੦}

{੧੫੧}

ਸਤ੍ਰ ਕੱਥੈਂ ਕਥਾਨੰ ॥੧੩॥੨੮੪॥ ਤਥਾ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰੰ ਤਥਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰੰ ॥ ਜਥਾ ਏਕ ਛਤ੍ਰੀ ਤਥਾ ਪਰਮ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥
 ਤਹਾਂ ਗਯੋ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਸੂਰਾ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਹਨਿਯੋ ਅੱਸਮੇਧੰ ਕਰਿਓ ਧਰਮ ਜੁੱਧੰ ॥੧੪॥੨੮੫॥ ਰਜੀਆ ਪੁਤ੍ਰ
 ਦਿੱਖਿਯੋ ਡਰੇ ਦੋਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਗਹੀ ਸਰਣ ਬਿੱਪੁੰ ਬੁਲਿਯੋ ਏਵ ਬਾਤੰ ॥ ਗੁਵਾ ਹੇਮ ਸਰਬੰ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦਾਨੰ ॥
 ਸਰੱਨੰ ਸਰੱਨੰ ਸਰੱਨੰ ਗੁਰਾਨੰ ॥੧੫॥੨੮੬॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤਹ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਤ੍ਰਿਪਤ ਸਕਲ
 ਦਿਜ ਕੀਏ ਰਿਝਾਏ ॥ ਅਸਮੇਦ ਅਰੁ ਅਸੁਮੇਧ ਹਾਰਾ ॥ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਘਰ ਤਾਕ ਤਿਹਾਰਾ ॥੧॥੨੮੭॥
 ਕੈ ਦਿਜ ਬਾਂਧ ਦੇਹੁ ਦੁਐ ਮੋਹੂ ॥ ਨਾ ਤਰ ਧਰੋ ਦੁਜਨਵਾ ਤੋਹੂ ॥ ਕਰਉਂ ਨ ਪੂਜਾ ਦੇਉਂ ਨ ਦਾਨਾ ॥ ਤੋ
 ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਵੋਂ ਦਿਜ ਨਾਨਾ ॥੨॥੨੮੮॥ ਕਹਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਦੇਹੁ ਹਮੈ ਤੁਮ ਕਹਾ ਲਜਾਏ ॥
 ਜਉ ਦੁਐ ਏ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਨ ਮੋਹੂ ॥ ਤਉ ਹਮ ਸਿੱਖ ਨ ਹੋਇ ਹੈਂ ਤੋਹੂ ॥੩॥੨੮੯॥ ਤਬ ਦਿਜ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀਓ
 ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਦੇਵ ਪਿਤ੍ਰ ਤੋਖੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਚੰਦਨ ਕੁੰਕਮ ਖੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਚਲਿ ਕਰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈ
 ਆਏ ॥੪॥੨੯੦॥ **ਦਿਜੋ ਬਾਚ** ॥ ਹਮਰੀ ਵੈ ਨ ਪਰੈ ਦੁਐ ਡੀਠਾ ॥ ਹਮਰੀ ਆਇ ਪਰੈ ਨਹੀ ਪੀਠਾ ॥
 ਝੂਠ ਕਹਿਯੋ ਜਿਨ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਈ ॥੧॥੨੯੧॥ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥
 ਨਾਇਕ ਅਖਲ ਧਰਣ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥ ਹਮ ਬੈਠੇ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਅਸੀਸਾਂ ॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਰਾਜਨ ਕੇ ਈਸਾਂ
 ॥੨॥੨੯੨॥ **ਰਾਜਾ ਬਾਚ** ॥ ਭਲਾ ਚਹੋਂ ਆਪਨ ਜੋ ਸਬ ਹੀ ॥ ਵੈ ਦੁਇ ਬਾਂਧ ਦੇਹੁ ਮੁਹਿ ਅਬ ਹੀ ॥
 ਸਬ ਹੀ ਕਰੋ ਅਗਨਿ ਕਾ ਭੂਜਾ ॥ ਤੁਮਰੀ ਕਰਉਂ ਪਿਤਾ ਜਿਉ ਪੂਜਾ ॥੩॥੨੯੩॥ ਜੋ ਨ ਪਰੈ ਵੈ ਭਾਜ
 ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਕਹੇ ਲਗੋ ਤੁਮ ਆਜੁ ਹਮਾਰੇ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਕੋ ਬਿੰਜਨਾਦ ਬਨਾਵੈਂ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਵੈ ਤੀਨੋ ਮਿਲ
 ਖਾਵੈਂ ॥੪॥੨੯੪॥ ਦਿਜ ਸੁਨ ਬਾਤ ਚਲੇ ਸਭ ਧਾਮਾ ॥ ਪੂਛੈ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਪੂਤ ਪਿਤਾਮਾ ॥ ਬਾਂਧ ਦੇਹੁ ਤਉ
 ਛੂਟੇ ਧਰਮਾ ॥ ਭੋਜ ਭੁਜੇ ਤਉ ਛੂਟੇ ਕਰਮਾ ॥੫॥੨੯੫॥ ਯਹਿ ਰਜੀਆ ਕਾ ਪੂਤ ਮਹਾ ਬਲ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ
 ਛਤ੍ਰੀ ਗਨ ਦਲ ਮਲ ॥ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਆਪਨ ਬਲ ਲੀਨਾ ॥ ਇਨ ਕੋ ਕਾਢਿ ਧਰਨ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥੬॥੨੯੬॥
ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਮ ਬਾਤ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਸੁਨਿਯੰ ॥ ਗ੍ਰਹ ਬੈਠ ਸਬੈ ਦਿਜ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਯੰ ॥ ਅਜ ਸੈਨ ਅਜੈ

{੧੫੧}

{੧੫੨}

ਭਟ ਦਾਸ ਸੁਤੰ ॥ ਅਤਿ ਦੁਹਕਰ ਕੁਤਸਿਤ ਕੂਰ ਮਤੰ ॥੧॥੨੯੭॥ ਮਿਲ ਖਾਂਇ ਤਉ ਖੋਵੈ ਜਨਮ ਜਗੰ ॥
 ਨਹਿ ਖਾਤ ਤੁ ਜਾਤ ਹੈ ਕਾਲ ਮਗੰ ॥ ਮਿਲ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੁ ਕੀਜੈ ਕਉਨ ਮਤੰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹੇ ਜਗ ਆਜ
 ਪਤੰ ॥੨॥੨੯੮॥ ਸੁਨ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ਮਤੰ ॥ ਅਨਭੀਤ ਅਜੀਤ ਸਮਸਤ ਛਿਤੰ ॥ ਅਨਗਾਹ ਅਥਾਹ
 ਅਨੰਤ ਦਲੰ ॥ ਅਨਭੰਜ ਅਗੰਜ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥੩॥੨੯੯॥ ਇਹ ਠਉਰ ਨ ਛੱਤ੍ਰੀ ਏਕ ਨਰੰ ॥ ਸੁਨ ਸਾਚੁ
 ਮਹਾ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਬਰੰ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਦਿਜ ਯਉ ਉਠਿ ਜਾਤ ਭਏ ॥ ਵੈ ਆਨਿ ਜਸੂਸ ਬਤਾਇ ਦਏ ॥੪॥੩੦੦॥
 ਤਹਾਂ ਸਿੰਘ ਅਜੈ ਮਨਿ ਰੋਸ ਬਢੀ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਮੁ ਚਤੁਰੰਗ ਚਢੀ ॥ ਤਹ ਜਾਇ ਪਰੀ ਜਹ ਖਤ੍ਰੁ ਬਰੰ ॥
 ਬਹੁ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਦਿਜ ਸਾਮ ਘਰੰ ॥੫॥੩੦੧॥ ਦਿਜ ਮੰਡਲ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕੀਯੋ ॥ ਸਬ ਹੀ ਦਿਜ ਮੰਡਲ
 ਗੋਦ ਲੀਯੋ ॥ ਕਹੁ ਕਉਨ ਸੁ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਬ ਰਹੈ ਨਹੀ ਏਉ ਮਰੈ ॥੬॥੩੦੨॥ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਸਭੈ ॥ ਤੁਮ ਤੋਰ ਜਨੇਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ॥ ਜੋਉ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਸੋਈ ਲੇਤ ਭਏ ॥
 ਤੇਉ ਬੈਸ ਹੁਇ ਬਾਣਜ ਕਰਤ ਭਏ ॥੭॥੩੦੩॥ ਜਿਹ ਤੋਰਿ ਜਨੇਉ ਨ ਕੀਨ ਹਠੰ ॥ ਤਿਨ ਸਿਉ ਉਨ
 ਭੋਜੁ ਕੀਓ ਇਕਠੰ ॥ ਫਿਰ ਜਾਇ ਜਸੂਸਹਿ ਐਸ ਕਹਿਓ ॥ ਇਨ ਮੈ ਉਨ ਮੈ ਇਕ ਭੇਦੁ ਰਹਿਓ ॥੮॥੩੦੪॥
 ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦਿਜੰ ॥ ਨਹਿ ਛੱਤ੍ਰੁਤੁ ਦੇਹੁ ਸੁ ਤਾਹਿ ਤੁਅੰ ॥ ਮਰਿ ਗੇ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਮਨੋ
 ਸਬ ਹੀ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਜਾਤ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥੯॥੩੦੫॥ ਸਭ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰੁ ਲਗੇ ॥ ਸਭ
 ਸੋਕ ਕੇ ਸਾਗਰ ਬੀਚ ਡੁਬੇ ॥ ਵਹਿ ਬਾਧ ਬਹਿਠ ਅਤਿ ਤੇਉ ਹਠੰ ॥ ਹਮ ਏ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੈ ਇਕਠੰ
 ॥੧੦॥੩੦੬॥ ਹਠ ਕੀਨ ਦਿਜੈ ਤਿਨ ਲੀਨ ਸੁਤਾ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋ ਪੇਟ
 ਸਨੋਢ ਤੇ ਪੂਤ ਭਏ ॥ ਵਹਿ ਜਾਤਿ ਸਨੋਢ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੧॥੩੦੭॥ ਸੁਤ ਅਉਰਨ ਕੇ ਉਹ ਠਾਂ ਜੁ
 ਅਹੇ ॥ ਉਤ ਛਤ੍ਰੀਅ ਜਾਤਿ ਅਨੇਕ ਭਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤੁ ਭਏ ॥ ਨਰ ਸੋ ਰਜਪੂਤ ਕਹਾਤ
 ਭਏ ॥੧੨॥੩੦੮॥ ਤਿਨ ਜੀਤ ਬਿਜੈ ਕਹੁ ਰਾਉ ਚੜਿਓ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਬਢਿਓ ॥ ਜੋਉ
 ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਅਰੁ ਸਾਕ ਦਏ ॥ ਨਰ ਤੇ ਰਜਪੂਤ ਕਹਾਤ ਭਏ ॥੧੩॥੩੦੯॥ ਜਿਨ ਸਾਕ ਦਏ ਨਹਿ ਰਾਰਿ

{੧੫੨}

{੧੫੩}

ਬਢੀ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਇਨ ਲੈ ਜੜ ਮੂਲ ਕਢੀ ॥ ਦਲ ਤੇ ਬਲ ਤੇ ਧਨ ਟੂਟਿ ਗਏ ॥ ਵਹਿ ਲਾਗਤ ਬਾਨਜ {੧੫੩}
 ਕਰਮ ਭਏ ॥੧੪॥੩੧੦॥ ਜੋਊ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਨਹਿ ਜੋਰਿ ਲਰੇ ॥ ਵਹਿ ਬਾਧ ਮਹਾਂ ਗਨਿ ਹੋਮ ਕਰੇ ॥
 ਅਨਰੀਧ ਜਰੇ ਮਹਾਂ ਕੁੰਡ ਅਨਲੰ ॥ ਭਇਓ ਛੜੀਅ ਮੇਧੁ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥੧੫॥੩੧੧॥ **ਇਤੀ ਅਜੈ ਸਿੰਘ**
ਕਾ ਰਾਜ ਸੰਪੂਰਨ ਭਇਆ ॥੬॥੪॥੬

ਜਗਰਾਜ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬਿਆਸੀ ਬਰਖ ਪਰਮਾਨ ॥ ਦਿਨ ਦੋਇ ਮਾਸ ਅਸਟਾਨ ॥ ਬਹੁ
 ਰਾਜੁ ਭਾਗੁ ਕਮਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥੧॥੩੧੨॥ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ
 ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦਸ ਦੋਇ ਦੁਆਦਸ ਮੰਤ ॥ ਧਰਨੀ ਧਰਾਨ ਮਹੰਤ ॥੨॥੩੧੩॥ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਉਦੋਤ
 ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਰੂਪ ਰਸਾਲ ॥ ਅਤਿ ਭਾਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੩॥੩੧੪॥
 ਤਿਨਿ ਬੋਲਿ ਬਿਪ੍ਰ ਮਹਾਨ ॥ ਪਸੁ ਮੇਧ ਜੱਗ ਰਚਾਨ ॥ ਦਿਜ ਪ੍ਰਾਗ ਜੋਤਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਪਿ ਕਾਮ ਰੂਪ ਕਹਾਇ
 ॥੪॥੩੧੫॥ ਦਿਜ ਕਾਮ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥ ਸਭ ਜੀਅ ਜੱਗ ਅਪਾਰ ॥ ਮਖ ਹੋਮ
 ਕੀਨ ਅਬਿਚਾਰ ॥੫॥੩੧੬॥ ਪਸੁ ਏਕ ਪੈ ਦਸ ਬਾਰ ॥ ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਅਬਿ ਮੱਧਿ ਹੋਮ
 ਕਰਾਇ ॥ ਧਨੁ ਭੂਪ ਤੇ ਬਹੁ ਪਾਇ ॥੬॥੩੧੭॥ ਪਸੁ ਮੇਧ ਜੱਗ ਕਰਾਇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜੁ ਸੁਹਾਇ ॥ ਬਰਖ
 ਅਸੀਹ ਅਸਟ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਦੁਇ ਮਾਸ ਰਾਜੁ ਕਮਾਨ ॥੭॥੩੧੮॥ ਪੁਨ ਕਠਿਨ ਕਾਲ ਕਰਵਾਲ ॥ ਜਗ ਜਾਰੀਆ
 ਜਿਹ ਜੁਵਾਲ ॥ ਵਹਿ ਖੰਡੀਆ ਅਨਖੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੮॥੩੧੯॥ **ਅਥ ਪੰਚਮੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤ**
ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੭॥੫॥੬

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪੁਨ ਭਏ ਮੁਨੀ ਛਿਤਰਾਇ ॥ ਇਹ ਲੋਕ ਕੇਹਰਿ ਰਾਇ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ
 ਅਖੰਡ ॥ ਮਹਿ ਕੀਨ ਰਾਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧॥੩੨੦॥ ਅਰਿ ਘਾਇ ਘਾਇ ਅਨੇਕ ॥ ਰਿਪੁ ਛਾਡਿਯੋ ਨਹੀ ਏਕ ॥
 ਅਨਖੰਡ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇ ॥ ਛਿਤ ਛੀਨ ਛੜੁ ਫਿਰਾਇ ॥੨॥੩੨੧॥ ਅਨਖੰਡ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਅਨਮੰਡ ਰਾਜੁ
 ਜੁਝਾਰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਅਮੰਡ ॥੩॥੩੨੨॥ ਬਹੁ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥

{੧੫੪}

ਬਹੁ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਅਨੰਤ ॥ ਛਿਤ ਕੀਨ ਰਾਜ ਦੁਰੰਤ ॥੪॥੩੨੩॥ ਬਹੁ ਰਾਜ
 ਭਾਗੁ ਕਮਾਇ ॥ ਇਮ ਬੋਲੀਓ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਇਕ ਕੀਜੀਐ ਮਖਸਾਲ ॥ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੇਹੁ ਉਤਾਲ
 ॥੫॥੩੨੪॥ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗਿਹੂ ਛਾਡੀਓ ਨਹੀ ਏਕ ॥ ਮਿਲਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮਤਿ
 ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿ ਉਚਾਰ ॥੬॥੩੨੫॥ ਤਬ ਬੋਲੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜੱਗ ਕੇ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥ ਕਿਵ ਕੀਜੀਐ
 ਮਖਸਾਲ ॥ ਕਹੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਉਤਾਲ ॥੭॥੩੨੬॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੁ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਯੱਉ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥
 ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਉਦਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਅਪਾਰ ॥੮॥੩੨੭॥ ਸਤਿਜੁੱਗ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਮਖ ਕੀਨ
 ਚੰਡਿ ਬਨਾਇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ॥ ਬਹੁ ਤੋਖ ਕੀਨ ਪਸੇਸ ॥੯॥੩੨੮॥ ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣ ਘਾਇ ॥
 ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰੁ ਛਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਤੋਖ ਜੋਗਨਿ ਸਰਬ ॥ ਕਰਿ ਦੂਰ ਦਾਨਵ ਗਰਬ ॥੧੦॥੩੨੯॥ ਮਹਿਖੇਸ
 ਕਉ ਰਣਿ ਜੀਤਿ ॥ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੀਨ ਅਭੀਤ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਛਿਤ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇ
 ॥੧੧॥੩੩੦॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿਤ ਚਉਪ ਸਿਉ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜਗ ਕੇ ਆਰੰਭ ॥ ਅਨਖੰਡ
 ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੨॥੩੩੧॥ ਤਬ ਬੋਲੀਐ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਚੰਡਿ ਚੰਡਿ ਜੁਹਾਰ ॥ ਜਿਮ ਹੋਇ ਆਇਸ ਮੋਹਿ ॥
 ਤਿਮ ਭਾਖਉ ਮਤ ਤੋਹਿ ॥੧੩॥੩੩੨॥ ਜਗ ਜੀਅ ਜੰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਜ ਲੀਨ ਦੇਵ ਹਕਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਾਟਿ
 ਕੈ ਪਲ ਖੰਡ ॥ ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰੁ ਉਦੰਡ ॥੧੪॥੩੩੩॥ **ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਬੋਲਿ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਮੰਤ੍ਰਿ
 ਮਿੱਤ੍ਰਨ ਜੱਗ ਕੀਨ ਅਪਾਰ ॥ ਇੰਦ੍ਰੁ ਅਉਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰੁ ਲੈ ਕੈ ਬੋਲਿ ਕੈ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਭਾਂਤਨ ਕੀਜੀਐ ਅਬ
 ਜਗ ਕੇ ਆਰੰਭ ॥ ਆਜ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੀਐ ਸੁਨਿ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਅਸੰਭ ॥੧॥੩੩੪॥ ਮਾਂਸ ਕੇ ਪਲ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪੜਿ
 ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰੁ ਅਪਾਰ ॥ ਅਗਨਿ ਭੀਤਰਿ ਹੋਮੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਛੇਦਿ ਚਿੱਛਰ ਬਿੜਾਰਾਸੁਰ ਧੂਲਿ
 ਕਰਣਿ ਖਪਾਇ ॥ ਮਾਰ ਦਾਨਵ ਕਉ ਕਰਿਓ ਮਖ ਦੈਤ ਮੇਧ ਬਨਾਇ ॥੨॥੩੩੫॥ ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਕੀਜੀਐ
 ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜੀਤਿ ਦਾਨਵ ਦੇਸ ਕੇ ਬਲਵਾਨ ਪੁਰਖ ਅਖੰਡ ॥ ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਮਾਰ ਕੈ ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰੁ
 ਛਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜੈਸ ਸੁਰ ਸੁਖੁ ਪਾਇਓ ਤਿਵ ਸੰਤ ਹੋਹ ਸਹਾਇ ॥੩॥੩੩੬॥ **੮॥੬॥੬** (੭)

{੧੫੪}

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਅਬ ਚੌਬੀਸ ਅਉਤਾਰ ॥

ਚਉਪਈ ॥ ਅਬ ਚਉਬੀਸ ਉਚਰੋਂ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜਿਹੋ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਕਾ ਲਖਾ ਅਖਾਰਾ ॥ ਸੁਨੀਯਹੁ ਸੰਤ ਸਬੈ ਚਿਤੁ
ਲਾਈ ॥ ਬਰਨਤ ਸਯਾਮ ਜਥਾਮਤਿ ਭਾਈ ॥੧॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਹੋਤ ਅਰਿਸਟਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤਬ
ਦੇਹ ਧਰਤ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਸਬਨ ਕੋ ਪੇਖਿ ਤਮਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹ ਕਾਲ ਕਰਤ ਹੈ ਨਾਸਾ ॥੨॥ ਚਉਪਈ ॥ ਕਾਲ
ਸਬਨ ਕਾ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋਈ ਖਾਪਨ ਹਾਰਾ ॥ ਆਪਨ ਰੂਪ ਅਨੰਤਨ ਧਰ ਹੀ ॥ ਆਪਹਿ ਮਧ ਲੀਨ
ਪੁਨਿ ਕਰ ਹੀ ॥੩॥ ਚਉਪਈ ॥ ਇਨ ਮਹਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁ ਦਸ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਮਹਿ ਰਮਿਯਾ ਰਾਮ ਹਮਾਰਾ ॥
ਅਨਤ ਚਤੁਰਦਸ ਗਨ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਕਹੋ ਜੁ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕੀਏ ਅਖਾਰੂ ॥੪॥ ਚਉਪਈ ॥ ਕਾਲ ਆਪਨੋ ਨਾਮੁ
ਛਪਾਈ ॥ ਅਵਰਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਦੈ ਬੁਰਿਆਈ ॥ ਆਪਨ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ਜਗ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਲਏ ਜਾਨਾ ਮੈ ਤਬ ਤੇ
॥੫॥ ਚਉਪਈ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਆਪੇ ਕਲ ਘਾਏ ॥ ਅਵਰਨ ਕੈ ਦੈ ਮੁੰਡ ਹਤਾਏ ॥ ਆਪ ਨਿਰਾਲਮੁ ਰਹਾ ਨ ਪਾਯਾ ॥
ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯਾ ॥੬॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜੋ ਚਉਬੀਸ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰਭੁ ਤਨਕ ਨ
ਪਾਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਭਰਮੇ ਭਵਰਾਯੰ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੰ ॥੭॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਛਲਤ ਨ
ਆਪ ਛਲਾਯਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਛਲੀਆ ਆਪ ਕਹਾਯਾ ॥ ਸੰਤਨ ਦੁਖੀ ਨਿਰਖਿ ਅਕੁਲਾਵੈ ॥ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹਲਾਵੈ
॥੮॥ ਚਉਪਈ ॥ ਅੰਤ ਕਰਤ ਸਬ ਜਗ ਕੋ ਕਾਲਾ ॥ ਨਾਮੁ ਕਾਲ ਤਾਂ ਤੇ ਜਗ ਡਾਲਾ ॥ ਸਮੈ ਸੰਤ ਪਰ ਹੋਤ
ਸਹਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੰਖਯਾ ਸੰਤ ਸੁਨਾਈ ॥੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਨਿਰਖ ਦੀਨ ਪਰ ਹੋਤ ਦਿਆਰਾ ॥ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਹਮ
ਤਬੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੰਤਨ ਪਰ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਢਰਈ ॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਿ ਜਗ ਤਬੈ ਉਚਰਈ ॥੧੦॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸੰਕਟ
ਹਰਤ ਸਾਧਵਨ ਸਦਾ ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਣ ਨਾਮੁ ਭਯੋ ਤਦਾ ॥ ਦੁਖ ਦਾਹਤ ਸੰਤਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਦੁਖ ਦਾਹਨ ਪ੍ਰਭੁ ਤਦਿਨ
ਕਹਾਯੋ ॥੧੧॥ ਚਉਪਈ ॥ ਰਹਾ ਅਨੰਤੁ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਗ ਮੋਰੂਪ ਸਭਨ

{੧੫੬}

{੧੫੬}

ਚੁੰਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਤਾਰ ਚੁੰਬੀਸ

ਕੇ ਧਰਤਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਨਾਮੁ ਬਖਾਨੀਯਤ ਕਰਤਾ ॥੧੨॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹੂੰ ਨ ਤਾਂਹਿ ਲਖਾਯੋ ॥ ਇਹ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਅਲਖ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜੋਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਆਯਾ ॥ ਯਾਂਤੇ ਸਭੋਂ ਅਜੋਨਿ ਬਤਾਯਾ ॥੧੩॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਬ ਹੀ ਪਚਿਹਾਰੇ ॥ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸੂਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਿਨਿ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਾਨੀਯਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧੪॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਸਦਾ ਅਭੇਖ ਅਭੇਖੀ ਰਹਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਗਤ ਅਭੇਖੀ ਕਹਈ ॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਤਿਹ ਕਰ ਜਾਤ ਅਲੇਖ ਬਖਾਨਾ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਭੇਖ ਅਭੇਖ ਸਭਨ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ॥ ਦਾਇਕ ਸਭੋ ਅਜਾਚੀ ਸਭ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਲਯੋ ਕਰਤਾ ਹਮ ਤਬ ਤੇ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲਗਨ ਸਗਨ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮੁ ॥ ਹੈ ਯਹ ਕਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਮਾਲਮੁ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਨ ਰਿਝਾਯਾ ॥ ਭੇਖ ਕਰਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯਾ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਗ ਆਪਨ ਆਪਨ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਇਕ ਮੜੀਅਨ ਕਬਰਨ ਵੇ ਜਾਂਹੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਅਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸੂਰ ਨਾਹੀ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏ ਦੋਊ ਮੋਹ ਬਾਦ ਮੋ ਪਚੇ ॥ ਇਨ ਤੇ ਨਾਥ ਨਿਰਾਲੇ ਬਚੇ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਭ੍ਰਮ ਉਰ ਕਾ ॥ ਤਿਹ ਆਗੈ ਹਿੰਦੂ ਕਿਆ ਤੁਰਕਾ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਕ ਤਸਬੀ ਇਕ ਮਾਲਾ ਧਰਹੀ ॥ ਏਕ ਕੁਰਾਨ ਪੁਰਾਨ ਉਚਰਹੀ ॥ ਕਰਤ ਬਿਰੁੱਧ ਗਏ ਮਰ ਮੂੜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਰੰਗੁ ਨ ਲਾਗਾ ਗੂੜਾ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਜੋ ਰੰਗ ਏਕ ਕੇ ਰਾਚੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਿਨਿ ਏਕੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦੁਤੀਆ ਭਾਵ ਨ ਮਨ ਮਹਿ ਆਨਾ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਵ ਦੁਤੀਆ ਮਹਿ ਰਾਚੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਤੇ ਬਾਚੇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖੁ ਜਿਨ ਨੈਕ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤ ਕੱਹ ਜਾਨਾ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੈਂ ਜੇਤੇ ॥ ਮੁੰਡੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗਨ ਕੇਤੇ ॥ ਭੇਖ ਧਰੇ ਲੂਟਤ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਛਪਤ ਸਾਧ ਜਿਹ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥੨੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪੇਟ ਹੇਤ ਨਰ ਡਿੰਭੁ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਡਿੰਭ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਪਈਯਤ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕਹਿ ਧਿਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਰ ਡਿੰਭ ਨ ਕਿਸੀ ਦਿਖਾਯੋ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਡਿੰਭ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕੋਊ ਨ ਕਾਹੂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹੁ ਪੇਟ ਨ ਕਾਹੂ ਹੋਤਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕਾਹੂ ਕੋ ਕਹਤਾ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਨ ਕਿਸੂ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਦੀਯੋ ਉਨ ਸਿਰ

{੧੫੭}

{੧੫੭}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾ

ਨ ਦੀਨਾ ॥ ਰੰਚ ਸਮਾਨ ਦੇਹ ਕਰਿ ਚੀਨਾ ॥੨੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਨ ਛੇਦ ਜੋਗੀ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਰ ਬਨਹਿ
 ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਮੁ ਕੋ ਤੱਤੁ ਨ ਲਯੋ ॥ ਬਨ ਕੋ ਭਯੋ ਨ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਭਯੋ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਹਾ ਲਗੈ ਕਬਿ ਕਬੈ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਰਸਨਾ ਏਕ ਨ ਪਇਯਤ ਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਬਾ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਕੋਉ ਧਰੈ ॥ ਗੁਣ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੂ ਪਾਰ ਨ ਪਰੈ ॥੨੮॥
ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਤਾਤਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਤੇਜ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ਸੋਈ ਭਵਾਨੀ ਨਾਮੁ ਕਹਾਈ ॥ ਜਿਨ
 ਸਿਗਰੀ ਯਹ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ॥੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਓਅੰਕਾਰ ਤਿਨਿ ਕਹਾ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਪੂਰ ਜਗਤ ਮੋਰਹਾ ॥
 ਤਾ ਤੇ ਜਗਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਜਬ ਦੁਹੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਗਤ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਸਭ
 ਜਨੀਯਤ ॥ ਚਾਰ ਖਾਨਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਨੀਯਤ ॥ ਸਕਤਿ ਇਤੀ ਨਹੀ ਬਰਨ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਨਾਮ
 ਬਤਾਉਂ ॥੩੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਲੀ ਅਬਲੀ ਦੋਉ ਉਪਜਾਏ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਦਿਖਾਏ ॥ ਬਪੁ ਧਰ ਕਾਲ
 ਬਲੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਆਪਹ ਰੂਪ ਧਰਤ ਭਯੋ ਨਾਨਾ ॥੩੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਿਮੁ ਦੇਹ ਧਰਾਏ ॥ ਤਿਮੁ ਤਿਮੁ
 ਕਰਿ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਜੋ ਏਕ ਕਹਾਯੋ ॥ ਅੰਤਿ ਸਭੋਂ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੩੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਿਤਿਕ
 ਜਗਤਿ ਕੇ ਜੀਵ ਬਖਾਨੋ ॥ ਏਕ ਜੋਤਿ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਭਗਵਾਨ ਭਨੈਬੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਲੀਨ ਜਗਤਿ
 ਸਭ ਹੂਬੋ ॥੩੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਦਿਸਟਿ ਅਗੋਚਰ ਆਵਤ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਮਨ ਮਾਯਾ ਠਹਰਾਵਤ ॥ ਏਕਹ ਆਪ
 ਸਭਨ ਮੋ ਬਿਆਪਾ ॥ ਸਭ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਥਾਪਾ ॥੩੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਰਮ ਰਹਯੋ ਅਲੇਖਾ ॥
 ਮਾਂਗਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੇ ਲੇਖਾ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨਹੀਂ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੩੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਏਕਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵਤ ਕਹੁੰ ਭੂਪਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹਨ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਸਭ ਤੇ ਜੁਦੋ ਨ ਕਿਨਹੂੰ
 ਪਾਯੋ ॥੩੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰਿ ਤਿਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥ ਆਪ ਕਿਸੂ ਕੋ ਦੋਸ ਨ
 ਲੀਨਾ ॥ ਅਉਰਨ ਸਿਰ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਨਾ ॥੩੮॥
(ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥) **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਦੁਖ ਦਯੋ ॥ ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ
 ਆਪ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ॥ ਆਪਨ ਜਾਪ ਆਪ ਮੋ ਕਰਾ ॥੩੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤੁੱਛ ਮੀਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਪੈਠ ਸਮੁੰਦ੍ਰ

{੧੫੮}

{੧੫੮}

ਸੁਖੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਠਾ

ਝਕੜੋਰਨ ਕਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਤਬ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਾ ॥੪੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥
 ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਿਯੋ ਬਲੀ ਸੰਖ ਬੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਲੋਹ ਚੀਰੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਾਤੰ ਕੀਯੋ ਸਿੰਧੁ ਮੱਧੰ ॥
 ਤ੍ਰਸਯੋ ਅਸਟਨੈਣੰ ਕਰਿਯੋ ਜਾਪੁ ਸੁੱਧੰ ॥੪੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਤਬੈ ਸੰਭਰੇ ਦੀਨ ਹੇਤੰ ਦਿਆਲੰ ॥ ਧਰੇ ਲੋਹ
 ਕ੍ਰੋਹੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ਟਰੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਗਿਰੇ ਲੋਕ ਸਾਤੰ ॥੪੨॥ **ਭੁਜੰਗ
 ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਭਏ ਅਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਉਠੇ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਰਣੰ ਭੀਮ
 ਰੂਪੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲ ਪਉਢੇ ਹਠੀ ਫਾਗ ਜੂਪੰ ॥੪੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਬਹੇ ਖੱਗਯੰ ਖੇਤ ਖਿੰਗੰ ਸੁ ਧੀਰੰ ॥ ਸੁਭੈ
 ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਜਾਨ ਸੋਂ ਸੂਰਬੀਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਗਉਰ ਗਾਜੀ ਖੁਲੇ ਹੱਥਿ ਬੱਥੰ ॥ ਨੱਚਿਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰੰ ਨੱਚੇ ਮੱਛ ਮੱਥੰ ॥੪੪॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਬੱਧੇ ਗੱਜ ਗਾਹੰ ॥ ਸੁ ਹੂਰੰ ਉਛਾਹੰ ॥੪੫॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥
 ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਕਾਲੰ ॥ ਕਟਾ ਕਾਟ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੪੬॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ
 ਬੰਕੀ ॥ ਤਮੰ ਤੇਗ ਅਤੰਕੀ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗਉਰ ਗਾਜੀ ॥ ਨਚੈਂ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੪੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਭਰਯੋ ਰੋਸ ਸੰਖਾਸੁਰੰ
 ਦੇਖ ਸੈਣੰ ॥ ਤਪੇ ਬੀਰ ਬਕਤ੍ਰੰ ਕੀਏ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕ ਭੂਪੰ ਕਰਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ
 ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੪੮॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਲਗੇ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਦਮਾਮੰ ਦਮੰਕੇ ॥ ਖੁਲੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖਿਮੰਕੇ ॥ ਭਏ ਕੂਰ ਭਾਂਤੰ
 ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭੜੱਕੇ ॥੪੯॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਗਿਰਯੋ ਆਯੁਧੰ ਸਾਯੁਧੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ
 ਹੀਣੰ ਕਮੱਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖਿਯਾਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਭੱਜੇ ਕਾਤਰੰ ਸੂਰ ਬੱਜੇ ਨਿਹੰਗੰ ॥੫੦॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਕਟੇ
 ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਗਿਰਿਯੋ ਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਕੇ ਭੈ ਭਰੇ ਭੂਤ ਭੂਮੰ ਨ੍ਰਿਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਤੇ ਸਭੀ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ
 ਮੱਧੰ ਬਲੀ ਝੂਮ ਝੂਮੰ ॥੫੧॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ਰਣੰ ਸੰਖ ਮੱਛੰ ॥ ਮਨੋ ਦੋ ਗਿਰੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਟੇ ਸਪੱਛੰ ॥ ਕਟੇ
 ਮਾਂਸ ਟੁੱਕੰ ਭਖੇ ਗਿੱਧਿ ਬ੍ਰਿਧੰ ॥ ਹਸੀ ਜੋਗਣੀ ਚਉਸਠਾ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥੫੨॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਕੀਯੋ ਉਧਾਰ ਬੇਦੰ ਹਤੇ ਸੰਖ
 ਬੀਰੰ ॥ ਤਜਯੋ ਮੱਛ ਰੂਪੰ ਸਜਯੋ ਸੁੰਦ੍ਰ ਚੀਰੰ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਬਾਧੇ ਕੀਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ॥ ਟਰੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਭਰੇ ਜੀਵ ਤ੍ਰਾਸੰ
 ॥੫੩॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਮਾਰੇ ਬੇਦ ਉਧਾਰੇ ਸਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰੇ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ਦੇਵੇਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ਰਾਜ ਬਿਠਾਯੋ

{੧੫੯}

{੧੫੯}

ਛੜ ਫਿਰਾਯੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥ ਕੋਟਿ ਬਜੇ ਬਾਜੇ ਅਮੁਰੇਸੁਰ ਗਾਜੇ ਸੁਭ ਘਰਿ ਸਾਜੇ ਸੋਕ ਹਰੇ ॥ ਦੈ ਕੋਟਕ ਦਛਨਾ ਕੋਰ ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਆਨਿ ਸੁ ਮੱਛ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੇ ॥੫੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਬਧਹ ॥੧॥**

ਅਥ ਕੱਛ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੋ ਕਾਲ ਬੀਤਯੋ ਕਰਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥ ਭਰੇ ਰਾਜ ਧਾਮੰ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਜੰ ਬਾਜ ਬੀਣੰ ਬਿਨਾ ਰਤਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਰਯੋ ਬਿਸਨ ਬੀਚਾਰ ਚਿੱਤੰ ਅਨੂਪੰ ॥੧॥੫੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਸਬੈ ਦੇਵ ਏਕਤ੍ਰ ਕੀਨੋ ਪੁਰਿੰਦੁੰ ॥ ਸਸੰ ਸੂਰਜੰ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ਉਪਿੰਦੁੰ ॥ ਹੁਤੇ ਦਈਤ ਜੇ ਲੋਕ ਮੱਧਜੰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਭਏ ਏਕੋਠੇ ਭ੍ਰਾਤਿ ਭਾਵੰ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨॥੫੬॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਬਦਯੋ ਅਰਧ ਅਰਧੰ ਦੁਹੂ ਬਾਟਿ ਲੀਬੋ ॥ ਸਬੋਂ ਬਾਤ ਮਾਨੀ ਯਹੈ ਕਾਮ ਕੀਬੋ ॥ ਕਰੋ ਮੱਥਨੀ ਕੂਟ ਮੰਦ੍ਰਾਚਲੇਯੰ ॥ ਤੱਕਯੋ ਛੀਰ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰ ਦੇਅੰ ਅਦੇਯੰ ॥੩॥੫੭॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਕਰੀ ਮੱਥਕਾ ਬਾਸਕੰ ਸਿੰਧ ਮੱਧੰ ॥ ਮਥੈ ਲਾਗ ਦੋਊ ਭਏ ਅੱਧੁ ਅੱਧੰ ॥ ਸਿਰੰ ਦੈਤ ਲਾਗੋ ਗਰੀ ਪੂਛ ਦੇਵੰ ॥ ਮਥਯੋ ਛੀਰ ਸਿੰਧੈ ਮਨੋ ਮਾਟਕੇਵੰ ॥੪॥੫੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਇਸੋ ਕਉਣ ਬੀਯੋ ਧਰੇ ਭਾਰੁ ਪੱਥੰ ॥ ਉਠੇ ਕਾਪ ਬੀਰੰ ਦਿਤਯਾਦਿਤਯ ਸੱਥੰ ॥ ਤਬੈ ਆਪ ਹੀ ਬਿਸਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤਰੇ ਪਰਬਤੰ ਕੱਛਪੰ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ॥੫॥੫੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੁਤੀਆ ਅਉਤਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ॥੨॥**

ਅਥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਨ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮਿਲਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਸਿੰਧੁ ਮਥਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਵਿੱਤਨ ਮੱਧਿ ਕਥਯੋ ॥ ਤਬ ਰਤਨ ਚਤੁਰ ਦਸ ਯੋਂ ਨਿਕਸੇ ॥ ਅਸਤਾਨਿ ਸਮੋ ਸਸਿ ਸੇ ਬਿਗਸੇ ॥੧॥੬੦॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥** ਅਮਰਾਂਤਕ ਸੀਸ ਕੀ ਓਰ ਹੂਅੰ ॥ ਮਿਲ ਪੂਛ ਗਰੀ ਦਿਸ ਦੇਵ ਦੂਅੰ ॥ ਰਤਨੰ ਨਿਕਸੇ ਬਿਗਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ॥ ਜਨੁ ਘੂਟਨ ਲੇਤ ਅਮੀ ਰਸ ਕੇ ॥੨॥੬੧॥ **ਤੋਟਕ ॥** ਨਿਕਸਯੋ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਸੁੱਧ ਸਿਤੰ ॥ ਮਧੁ ਪਾਨ ਕਢਯੋ ਘਟ ਮਦਯ ਮਤੰ ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਸੁਧਾ ਲਛਮੀ ਨਿਕਸੀ ॥ ਘਨ ਮੋ ਮਨੋ ਬਿੰਦੁਲਤਾ ਬਿਗਸੀ ॥੩॥੬੨॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥** ਕਲਪਾਦ੍ਰੁਮ ਮਾਹੁਰ ਅਉ ਰੰਭਾ ॥ ਜਿਹ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਲਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥ ਮਣਿ ਕੋਸਤਭ ਚੰਦ ਸੁ ਰੂਪ ਸੁਭੰ ॥ ਜਿਹ ਭੱਜਤ ਦੈਤ ਬਿਲੋਕ ਜੁਧੰ ॥੪॥੬੩॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥** ਨਿਕਸੀ ਗਵਰਾਜ ਸੁ

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾ

{੧੬੦}

{੧੬੦}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾਹ

ਪੇਨੁ ਭਲੀ ॥ ਜਿਹ ਛੀਨਿ ਲਯੋ ਸਹ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਲੀ ॥ ਗਨ ਰਤਨ ਗਨਉ ਉਪ ਰਤਨ ਅਬੈ ॥ ਤੁਮ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਚਿਤ
 ਲਾਇ ਸਬੈ ॥੫॥੬੪॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਗਨ ਜੋਕ ਹਰੀਤਕੀ ਓਰ ਮਧੰ ॥ ਜਨ ਪੰਚ ਸੁ ਨਾਮਯ ਸੰਖ ਸੁਭੰ ॥ ਸਸਿ
 ਬੇਲ ਬਿਜਿਯਾ ਅਰ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ॥ ਜੁਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਪਾਨਿ ਸਦਾ ॥੬॥੬੫॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਨੰਦਗ
 ਖੱਗ ਭਣੰ ॥ ਜਿਨ ਖੰਡਿ ਕਰੇ ਗਨ ਦਈਤ ਰਣੰ ॥ ਸਿਵ ਸੂਲ ਬੜਵਾਨਲ ਕਪਿਲ ਮੁਨੰ ॥ ਤ ਧਨੰਤਰ ਚਉਦਸਵੇ
 ਰਤਨੰ ॥੭॥੬੬॥ ਗਨ ਰਤਨ ਉਪਰਤਨ ਔਧਾਤ ਗਨੋਂ ॥ ਕਹਿ ਧਾਤ ਸਬੈ ਉਪਧਾਤ ਭਨੋਂ ॥ ਸਬ ਨਾਮ ਜਥਾਮਤਿ
 ਸਿਆਮ ਧਰੋਂ ॥ ਘਟ ਜਾਨ ਕਵੀ ਜਿਨ ਨਿੰਦ ਕਰੇ ॥੮॥੬੭॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੋ ਗਨ ਲੋਹ ਸਿਕਾ ਸੂਰਨੰ ॥
 ਚਤੁਰਥ ਭਨ ਧਾਤ ਸਿਤੰ ਰੁਕਮੰ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਥ ਤਾਂਬਰ ਕਲੀ ਪਿਤਰੰ ॥ ਕਥਿ ਅਸਟਮ ਜਿਸਤੁ ਹੈ ਧਾਤ ਧਰੰ
 ॥੯॥੬੮॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਉਪਧਾਤ ਕਥਨੰ** ॥ ਸੁਰਮੰ ਸਿੰਗਰਫ ਹਰਤਾਲ ਗਣੰ ॥ ਚਤੁਰਥ ਤਿਹ ਸਿੰਬਲ ਖਾਰ
 ਭਣੰ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਸੰਖ ਮਨਾਸਿਲ ਅਭੁਕਯੰ ॥ ਭਨ ਅਸਟਮ ਲੋਣ ਰਸੰ ਲਵਣੰ ॥੧੦॥੬੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਾਤ ਉਪਧਾਤ
 ਜਥਾਸਕਤਿ ਸੋਰਹੂੰ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਖਾਨਨ ਮਹਿ ਭੀ ਹੋਤ ਹੈ ਕੋਈ ਕਹੂੰ ਕਮਾਇ ॥੧੧॥੭੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਤਨ
 ਉਪਰਤਨ ਨਿਕਾਸੇ ਤਬ ਹੀ ॥ ਧਾਤ ਉਪਧਾਤ ਦਿਰਬ ਮੋ ਸਬ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤਬ ਹੀ ਬਿਸਨਹਿ ਹਿਰ ਲਯੋ ॥ ਅਵਰਨਿ
 ਬਾਟ ਅਵਰਨਹਿ ਦਯੋ ॥੧੨॥੭੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਾਰੰਗ ਸਰ ਅਸਿ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਲੀਅ ॥ ਪਾਂਚਾਮਰ ਲੈ ਨਾਦ ਅਧਿਕ
 ਕੀਅ ॥ ਸੂਲ ਪਿਨਾਕ ਬਿਸਹ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਸੋ ਲੈ ਮਹਾਂਦੇਵ ਕਉ ਦੀਨਾ ॥੧੩॥੭੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਦੀਯੋ
 ਇੰਦ੍ਰ ਐਰਾਵਤੰ ਬਾਜ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਜੁਧੰ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ਅਨੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਖ ਉਠੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤਬੈ ਬਿਸਨ
 ਜੁ ਚਿਤ ਕੀਨੋ ਬਿਚਾਰੰ ॥੧੪॥੭੩॥

ਅਬ ਨਰ ਨਾਰਾਇਣ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਨਰੰ ਅਉਰ ਨਾਰਾਇਣੰ ਰੂਪ ਧਾਰੀ ॥ ਭਯੋ ਸਾਮੁਹੇ ਸਸਤ੍ਰ
 ਅਸਤ੍ਰੰ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਭਟੰ ਐਠਿ ਫੈਟੇ ਭੁਜੰ ਠੋਕ ਭੂਪੰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੂਲ ਸੇਲੰ ਭਏ ਆਪ ਰੂਪੰ ॥੧੫॥੭੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ**
 ॥ ਪਰਯੋ ਆਪ ਮੋ ਲੋਹਿ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਧਰਯੋ ਐਸ ਕੈ ਬਿਸਨੁ ਤ੍ਰਿਤੀਆਵਤਾਰੰ ॥ ਨਰੰ ਏਕ ਨਾਰਾਇਣੰ ਦੁਐ
 ਸਰੂਪੰ ॥ ਦਿਪੈ ਜੋਤਿ ਸਉਂਦਰਜੁ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੬॥੭੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਉਠੇ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ਗੁਰਜੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥

{੧੬੧}

{੧੬੧}

ਸੁਖੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਲਿਯਾ

ਜੁੱਟੇ ਜੰਗ ਕੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਉਡੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਨ ਗੈਨੰ ॥ ਡਿਗੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਿਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਨੰ ॥੧੭॥੭੬॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਸੁਭੇ ਜੰਗ ਮੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਸੁਭੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਪੌਢੇ ਮਲੰਗੰ ॥੧੮॥੭੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਦਿਸਾਮਉ ਨ ਆਈ ਅਨੀ ਦੈਤ ਰਾਜੰ ॥ ਭੱਜੇ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਤਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੰਜ ਪੁੰਜੰ ਸਿਰੰ ਬਾਹੁ ਬੀਰੰ ॥ ਸੁਭੇ ਬਾਨ ਜਿਉ ਚੇਤਿ ਪੁਹਪੰ ਕਰੀਰੰ ॥੧੯॥੭੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਜਬੈ ਜੰਗ ਹਾਰਿਯੋ ਕੀਯੋ ਬਿਸਨੁ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਤ੍ਰ ਧਯਾਨੰ ਕਰਜੋ ਜਾਨੁ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਯੋ ਅਨੂਪੰ ॥ ਛਕੇ ਦੇਖਿ ਦੇਉ ਦਿਤਿਯਾਦਿਤਿ ਭੂਪੰ ॥੨੦॥੭੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਰ ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਨਾਰਾਇਣ ਚਤੁਰਥ ਅਵਤਾਰ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥੩॥੪॥੬**

ਅਬ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਹਨੀ ਰੂਪ ਧਾਰਜੋ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰਹੇ ਮੋਹਿ ਕੈ ਦਿਤਿਅਦਿਤਿਯਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੰ ਰਹੇ ਰੀਝ ਸਰਬੰ ॥ ਤਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਦੀਯੋ ਛੋਰ ਗਰਬੰ ॥੧॥੮੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਫੰਧੇ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਂਧੰ ਭਯੋ ਕੋਪ ਹੀਣੰ ॥ ਲਗੈ ਨੈਨ ਬੈਨੰ ਧਯੋ ਪਾਨ ਪੀਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੁੱਮੰ ਛੁਟੇ ਜਾਨ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਭੈ ਚੇਤ ਹੀਣੰ ਲਗੇ ਜਾਨ ਬਾਣੰ ॥੨॥੮੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਲਖੇ ਚੇਤ ਹੀਣੰ ਭਏ ਸੂਰ ਸਰਬੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਭੈ ਅਰਬ ਖਰਬੰ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਜੋਗੰ ਲਗੈ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਂਧ ਫਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥੩॥੮੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਜਿਨੇ ਰਤਨ ਬਾਂਟੇ ਤੁਮਉ ਤਾਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਬਾਤ ਬੋਰੀ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਬੈ ਪਾਂਤ ਪਾਂਤੰ ਬਹਿਠੇ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਕਟੰ ਪੇਚ ਛੋਰੇ ਤਜੇ ਤੇਗ ਤੀਰੰ ॥੪॥੮੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਜੁ ਧਨੰਤਰਿ ਦੀਆ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਛਮੀ ਕਰਿ ਲੀਆ ॥ ਸਿਵ ਮਾਹੁਰ ਰੰਭਾ ਸਭ ਲੋਕਨ ॥ ਸੁਖ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਸਭ ਸੋਕਨ ॥੫॥੮੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਿਸ ਦੇ ਕਰਬੇ ਨਮਿਤ ਮਨਿ ਲਛਮੀ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਉਰਿ ਰਾਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਮਕ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਈ ਦੀਨ ॥੬॥੮੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਾਇ ਰਖੀਸਨ ਕਉ ਦਈ ਕਹ ਲਉ ਕਰੋਂ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੋਧ ਕਬੀਅਨ ਮੁਖਨ ਲੀਜਹੁ ਪੂਛਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭॥੮੬॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਰਹੇ ਰੀਝ ਐਸੇ ਸਬੈ ਦੇਵ ਦਾਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਕਾਨੰ ॥ ਬਟੇ ਰਤਨ ਸਰਬੰ ਗਈ ਛੂਟ ਰਾਰੰ ॥ ਧਰਜੋ ਐਸ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ

ਪੰਚਮ ਵਤਾਰੰ ॥੮॥੮੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਪੰਚਮ ਅਵਤਾਰ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥੫॥੬**
ਅਥ ਬੈਰਾਹ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਦਯੋ ਬਾਂਟ ਮੱਦਿਯੰ ਅਮੱਦਿਯੰ ਭਗਵਾਨੰ ॥ ਗਏ ਠਾਮ ਠਾਮੰ
 ਸਬੈ ਦੇਵ ਦਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਬੱਢਯੋ ਸੁ ਆਪੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਭਜੇ ਦੇਵਤਾ ਦਈਤ ਜਿੱਤੇ ਜੁਝਾਰੰ ॥੧॥੮੮॥ **ਭੁਜੰਗ ॥**
 ਹਿਰਿਨਯੋ ਹਿਰੰਨਾਛਸੰ ਦੋਇ ਬੀਰੰ ॥ ਸਬੈ ਲੋਗ ਕੈ ਜੀਤ ਲੀਨੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਜਲੰ ਬਾ ਬਲੇਯੰ ਕੀਯੋ ਰਾਜ ਸਰਬੰ ॥ ਭੁਜਾ
 ਦੇਖਿ ਭਾਰੀ ਬਢਯੋ ਤਾਹਿ ਗਰਬੰ ॥੨॥੮੯॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਚਹੈ ਜੁਧੁ ਮੋ ਸੋ ਕਰੇ ਆਨ ਕੋਊ ॥ ਬਲੀ ਹੋਇ ਵਾ ਸੋ
 ਭਿਰੇ ਆਨ ਸੋਊ ॥ ਚੜਯੋ ਮੇਰ ਸਿੰਗੰ ਪਗੰ ਗੁਸਟ ਸੰਗੰ ॥ ਹਰੇ ਬੇਦ ਭੂਮੰ ਕੀਏ ਸਰਬ ਭੰਗੰ ॥੩॥੯੦॥ ਧਸੀ ਭੂਮਿ
 ਬੇਦੰ ਰਹੀ ਹੁਐ ਪਤਾਰੰ ॥ ਧਰਯੋ ਬਿਸਨ ਤਉ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜਾ ਵਤਾਰੰ ॥ ਧਸਯੋ ਨੀਰ ਮੱਧੰ ਕੀਯੋ ਉਚ ਨਾਦੰ ॥ ਰਹੀ
 ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪॥੯੧॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਬਜੇ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਦੋਊ ਬੀਰ ਜਾਗੇ ॥ ਸੁਣੇ ਨਾਦਿ ਬੰਕੇ ਮਹਾਂ
 ਭੀਰ ਭਾਗੇ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਵੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥੫॥੯੨॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਮੁਖੰ
 ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ਬਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ॥ ਤੜਕਾਰ ਤੇਗੰ ਸੜਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥ ਧਮੱਕਾਰ ਸਾਰੰ ਖੜਕਾਰ ਖੱਗੰ ॥ ਟੁਟੇ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ਉਠੇ
 ਨਾਲ ਅੱਗੰ ॥੬॥੯੩॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਢਮੱਕਾਰ ਢੋਲੰ ॥ ਢਲੰਕਾਰ ਢਾਲੰ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਬੋਲੰ ॥ ਖਹੇ ਖਗ
 ਖੂਨੀ ਖੁਲੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧਿ ਹੀਣੰ ਕਮੱਧੰ ਨ੍ਰਿਚੇਤੰ ॥੭॥੯੪॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪੜੁ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥
 ਨਚੀ ਖੋਲ ਸੀਸੰ ਬਕੀ ਬਿਕਰਾਰੀ ॥ ਹਸੈ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਮਹਾਂ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ਬਜੇ ਡਾਕ ਡਉਰੂ ਕੂਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥੮॥੯੫॥
ਭੁਜੰਗ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੰਤ ਮੁਸਟੰ ਕਰੈ ਪਾਵ ਘਾਤੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘੰ ਡਹੇ ਗਜ ਮਾਤੰ ॥ ਛੁਟੀ ਈਸ ਤਾੜੀ ਡਗਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮ
 ਧਿਆਨੰ ॥ ਭਜਯੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕਾਪ ਭਾਨੰ ਮਧਯਾਨੰ ॥੯॥੯੬॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਜਲੇ ਬਾ ਬਲੇਯੰ ਬਲੰ ਤਬ ਨੀਰੰ ॥ ਕਿਯੋ
 ਸੰਧਿਯੰ ਬਾਣੁ ਰਘੁ ਇੰਦ੍ਰ ਬੀਰੰ ॥ ਕਰੈ ਦੈਤ ਆਘਾਤ ਮੁਸਟੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਮਨੋ ਚੋਟ ਬਾਹੈ ਘਰਿਯਾਰੀ ਘਰਿਯਾਰੰ
 ॥੧੦॥੯੭॥ ਬਜੇ ਡੰਕ ਬੰਕੇ ਸੁ ਕੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਗਜ ਜੁਟੇ ਦੰਤਾਰੇ ਦੰਤਾਰੇ ॥ ਢਮੱਕਾਰ ਢੋਲੰ ਰਣਕੇ ਨ ਫੀਰੰ ॥
 ਸੜਕਾਰ ਸਾਰੰ ਤੜਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥੧੧॥੯੮॥ **ਭੁਜੰਗ ॥** ਦਿਨੰ ਅਸਟ ਜੁਧੰ ਭਯੋ ਅਸਟ ਰੈਣੰ ॥ ਡਰੀ ਭੂਮਿ
 ਸਰਬੰ ਉਠਯੋ ਕਾਪ ਗੈਣੰ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ਸਭੈ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥ ਹਣਿਯੋ ਬਿਸਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਗਿਰਯੋ ਅੰਤਿ ਝੂਮੰ

{੧੬੩}

{੧੬੩}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਠਿਕੁ ਛਾਪ

॥੧੨॥੯੯॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਧਰੇ ਦਾੜ ਅਗਰੰ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਬੰ ॥ ਹਠੀ ਦੁਸਟਿ ਜਿੱਤੇ ਭਜੇ ਦੈਤ ਸਬੰ ॥ ਦਈ ਬ੍ਰਹਮ ਆਗਿਆ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਕੀਯੰ ॥ ਸਬੈ ਸੰਤਨੰਤਾਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਯੰ ॥੧੩॥੧੦੦॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਧਰਜੋ ਖਸਟਮੰ ਬਿਸਨ ਐਸਾਵਤਾਰੰ ॥ ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਜਿੱਤੇ ਕੀਯੋ ਬੇਦ ਉਧਾਰੰ ॥ ਥਟਜੋ ਧਰਮਰਾਜੰ ਜਿੱਤੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ॥ ਉਤਾਰਿਯੋ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਗਰਬੰ ॥੧੪॥੧੦੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਛੇਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ਬੈਰਾਹ ॥੬॥੬**

ਅਬ ਨਰਸਿੰਘ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਯੋ ਦਿਵ ਰਾਜ ਰਾਜ ॥ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਸੁਭ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥ ਜਬ ਦੇਵਤਾਨ ਬਢਿਯੋ ਗਰੂਰ ॥ ਬਲਵੰਤ ਦੈਤ ਉਠਿ ਕਰੂਰ ॥੧॥੧੦੨॥ **ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥** ਲਿੱਨੋ ਛਿਨਾਇ ਦਿਵ ਰਾਜ ਰਾਜ ॥ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰਨੇਕ ਉਠੇ ਸੁ ਬਾਜ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਗਤ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜਲੰ ਬਾ ਬਲੇਅੰ ਹਿਰਨਾਛ ਰਾਇ ॥੨॥੧੦੩॥ **ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥** ਇਕ ਦਿਯੋਸ ਗਯੋ ਨਿਜ ਨਾਰਿ ਤੀਰ ॥ ਸਜਿ ਸੁੱਧ ਸਾਜ ਨਿਜ ਅੰਗਿ ਬੀਰ ॥ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸਤ੍ਰ ਮੋ ਭਯੋ ਨੁਰਕਤ ॥ ਤਬ ਭਯੋ ਦੁਸਟ ਕੋ ਬੀਰਜ ਮੁਕਤ ॥੩॥੧੦੪॥ **ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥** ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਭਗਤ ਲੀਨੋ ਵਤਾਰ ॥ ਸਬ ਕਰਨਿ ਕਾਜ ਸੰਤਨ ਉਧਾਰ ॥ ਚਟਸਾਰ ਪੜਨ ਸਉਪਯੋ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਪਟੀਯਹਿ ਕਹਿਯੋ ਲਿਖ ਦੈ ਗੁਪਾਲ ॥੪॥੧੦੫॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥** ਇਕਿ ਦਿਯੋਸ ਗਯੋ ਚਟਸਾਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਚਿਤ ਚੋਕ ਰਹਿਯੋ ਸੁਭ ਦੇਖ ਸੁਤੰ ॥ ਜੁ ਪੜਯੋ ਦਿਜ ਤੇ ਸੂਅ ਤਾਹਿ ਰੜੋ ॥ ਨਿਰਭੈ ਸਿਸੁ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲ ਪੜੋ ॥੫॥੧੦੬॥ **ਤੋਟਕ ॥** ਸੁਨਿ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲ ਰਿਸਯੋ ਅਸੁਰੰ ॥ ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਸੁ ਕਉਣੁ ਭਜੋ ਦੁਸਰੰ ॥ ਜੀਯ ਮਾਹਿ ਧਰੋ ਸਿਸੁ ਯਾਹਿ ਹਨੋ ॥ ਜੜੁ ਕਿਉਂ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਨਾਮੁ ਭਨੋ ॥੬॥੧੦੭॥ **ਤੋਟਕ ॥** ਜਲ ਅਉਰ ਬਲੰ ਇਕ ਬੀਰ ਮਨੰ ॥ ਇਹ ਕਾਹਿ ਗੁਪਾਲ ਕੋ ਨਾਮੁ ਭਣੰ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿੱਹ ਬਾਂਧਤ ਬੰਮ ਭਏ ॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਦਾਨਵ ਬੈਨ ਧਏ ॥੭॥੧੦੮॥ **ਤੋਟਕ ॥** ਗਹਿ ਮੂੜ ਚਲੇ ਸਿਸੁ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥ ਨਿਕਸਯੋ ਬ ਗੁਪਾਲ ਉਬਾਰਨ ਕੋ ॥ ਚਕਚਉਧ ਰਹੇ ਜਨੁ ਦੇਖਿ ਸਬੈ ॥ ਨਿਕਸਿਯੋ ਹਰਿ ਫਾਰਿ ਕਿਵਾਰ ਤਬੈ ॥੮॥੧੦੯॥ **ਤੋਟਕ ॥** ਲਖਿ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰ ਸਬੈ ਬਹਰੇ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਰਾਚਰ ਹੂਹਿ ਹਿਰੇ ॥ ਗਰਜੇ ਨਰਸਿੰਘ ਨਰਾਂਤ ਕਰੰ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਰੱਤ ਕੀਏ ਮੁਖ ਸ੍ਰੋਣ ਭਰੰ ॥੯॥੧੧੦॥ **ਤੋਟਕ ॥** ਲਖ ਦਾਨਵ ਭਾਜ ਚਲੇ ਸਬ ਹੀ ॥ ਗਰਜਯੋ ਨਰਸਿੰਘ ਰਣੰ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਕ ਭੂਪਤਿ

{੧੬੪}

{੧੬੪}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾ

ਠਾਢਿ ਰਹਯੋ ਰਣ ਮੈਂ ॥ ਗਹਿ ਹਾਥ ਗਦਾ ਨਿਰਭੈ ਮਨ ਮੈ ॥੧੦॥੧੧॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਲਰਜੇ ਸਬ ਸੂਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ਗਰਜੇ ॥
 ਸਮੁਹਾਤ ਭਏ ਭਟ ਕੇਹਰ ਕੇ ॥ ਜੁਗਏ ਸਮੁਹੇ ਛਿਤ ਤੈ ਪਟਕੇ ॥ ਰਣ ਭੇ ਰਣ ਧੀਰ ਬਟਾ ਨਟ ਕੇ ॥੧੧॥੧੧੨॥
ਤੋਟਕ ॥ ਬਬਕੇ ਰਣ ਧੀਰ ਸੁਬੀਰ ਘਣੇ ॥ ਰਹਿਗੇ ਮਨੋ ਕਿੰਸਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਣੇ ॥ ਉਮਗੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਰਿਪੁ ਯੋਂ ॥
 ਬਰਸਾਤ ਬਹਾਰਨ ਅਭ੍ਰੁਨ ਜਿਯੋਂ ॥੧੨॥੧੦੩॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਬਰਖੇ ਸਰ ਸੁੱਧਿ ਸਿਲਾ ਸਿਤਯੰ ॥ ਉਮਡੇ ਬਰ ਬੀਰ
 ਦਸੋ ਦਿਸਯੰ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣ ਜੁੱਧੰ ॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਜਨੁ ਬੀਰ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੧੩॥੧੦੪॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਹਹਰੰਤ
 ਹਠੀ ਬਰਖੰਤ ਸਰੰ ॥ ਜਨੁ ਸਾਵਨ ਮੇਘ ਬੁਠਿਯੋ ਦੁਸਰੰ ॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ॥ ਉਪਜਿਯੋ ਜੀਅ ਦਾਨਵ
 ਰਾਇ ਭਯੰ ॥੧੪॥੧੦੫॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਹਹਨਾਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਭਟ ਬਾਂਹ ਕਟੀ ਜਨੁ ਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜੰ ॥ ਤਰਫੰਤ
 ਭਟੰ ਗਰਜੰਤ ਗਜੰ ॥ ਸੁਣਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥੧੦੬॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਬਿਚਲਯੋ ਪਗ ਦ੍ਰੈਕ ਫਿਰਯੋ
 ਪੁਨਿ ਯੋਂ ॥ ਕਰਿ ਪੁੰਛ ਲਗੇ ਅਹਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਜਯੋਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸਮੈ ਮੁਖ ਯੋਂ ਚਮਕਿਯੋ ॥ ਲਖਿ ਸੂਰ ਸਰੋਰਹੁ ਸੋਂ ਦਮਕਿਯੋ
 ॥੧੬॥੧੦੭॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗਨ ਐਸ ਭਯੋ ॥ ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਛੁਟਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਗਿਰਯੋ ॥ ਸਰ ਸੇਲ
 ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਐਸ ਬਹੇ ॥ ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੇਉ ਪੂਰਿ ਰਹੇ ॥੧੭॥੧੦੮॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਗਨ ਗੰਧੂਬ ਦੇਖ ਦੇਉ
 ਹਰਖੇ ॥ ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਦੇਵ ਸਬੈ ਬਰਖੇ ॥ ਮਿਲਿ ਗੋਭਟ ਆਪ ਬਿਖੈ ਦੇਉ ਯੋਂ ॥ ਸਿਸੁ ਖੇਲਤ ਰੈਣਿ ਹੁਡੂ ਹੁਡ ਜਯੋਂ
 ॥੧੮॥੧੦੯॥ **ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਛੰਦ** ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸੁ ਗੱਜ ਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸੁ ਲੱਜ ਹੀਂ ॥ ਇਕ ਸੂਰ
 ਘਾਇਲ ਘੁੰਮ ਹੀਂ ॥ ਜਨੁ ਧੂਮਿ ਅਧੋ ਮੁਖ ਧੂਮ ਹੀਂ ॥੧੯॥੧੨੦॥ **ਬੇਲੀ ਬਿਦ੍ਰੁਮ ਛੰਦ** ॥ ਭਟ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਹੀ ॥ ਜੁੱਝੇ ਅਜੁੱਝ ਜੁਝਾਰ ਹੀ ॥ ਫਹਰੰਤ ਬੈਰਕ ਬਾਣਯੰ ॥ ਠਹਰੰਤ ਜੋਧ ਕਿਕਾਣਯੰ ॥੨੦॥੧੨੧॥ **ਤੋਮਰ
 ਛੰਦ** ॥ ਹਿਹਣਾਤ ਕੋਟ ਕਿਕਾਨ ॥ ਬਰਖੰਤ ਸੇਲ ਜੁਆਨ ॥ ਛੁਟਕੰਤ ਸਾਇਕ ਸੁੱਧ ॥ ਮਚਯੋ ਅਨੂਪਮ ਜੁੱਧ
 ॥੨੧॥੧੨੨॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥ ਭਟ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਅਨੰਤ ਸਾਰ ॥ ਬਾਹੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਸੰਗ ॥ ਮਚਯੋ
 ਅਪੂਰਬ ਜੰਗ ॥੨੨॥੧੨੩॥ **ਦੋਧਕ ਛੰਦ** ॥ ਬਾਹ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣ ਭੱਟ ਗਣ ॥ ਅੰਤਿ ਗਿਰੇ ਪੁਨਿ ਜੁਝ ਮਹਾਂ
 ਰਣ ॥ ਘਾਇ ਲਗੈਂ ਇਮ ਘਾਇਲ ਝੂਲੈਂ ॥ ਫਾਗਨਿ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਫੂਲੈਂ ॥੨੩॥੧੨੪॥ **ਦੋਧਕ ਛੰਦ** ॥ ਬਾਹਿ

{੧੬੫}

{੧੬੫}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਇਲਿਓ

ਕਟੀ ਭਟ ਏਕਨ ਐਸੀ ॥ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਗਜ ਰਾਜਨ ਜੈਸੀ ॥ ਸੋਹਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਜਨੁ ਮੱਧਿ ਫੁਲਵਾਰੰ ॥
 ॥੨੪॥੧੨੫॥ **ਦੋਧਕ** ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਰੰਗੇ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕੰ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਨੁ ਕਿੰਸੁਕ ਨੇਕੰ ॥ ਧਾਵਤ ਘਾਵ ਕ੍ਰਿਪਾਣ
 ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਜਾਨੁਕ ਕੋਪੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਰੰ ॥੨੫॥੧੨੬॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕੰ ॥ ਘਾਇ
 ਲਗੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਕਾਟਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਏਕਹ ਵਾਰੰ ॥ ਸਾਬੁਨ ਜਾਨੁ ਗਈ ਬਹਤਾਰੰ ॥੨੬॥੧੨੭॥ **ਤੋਟਕ** ॥
 ਪੂਰ ਪਰੇ ਭਏ ਚੂਰਿ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਸੁਆਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕੀ ਲਾਜ ਨਿਬਾਹੀ ॥ ਬਾਹਿੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣਨ ਬਾਣ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਅੰਤ
 ਭਜੇ ਭਯ ਮਾਨ ਅਧੀਰੰ ॥੨੭॥੧੨੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਯਾਗ ਚਲੇ ਰਣ ਕੋ ਸਬ ਬੀਰਾ ॥ ਲਾਜ ਬਿਸਰਿ ਗਈ
 ਭਏ ਅਧੀਰਾ ॥ ਹਿਰਨਾਛਸ ਤਬ ਆਪ ਰਿਸਾਨਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਚਲਯੋ ਰਣ ਕੋ ਕਰ ਗਾਨਾ ॥੨੮॥੧੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਭਰਯੋ ਰੋਸ ਨਰ ਸਿੰਘ ਸਰੂਪੰ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਸਮੁਹਿ ਰਣਿ ਭੂਪੰ ॥ ਨਿਜ ਘਾਵਨ ਕੋ ਰੋਸ ਨ ਮਾਨਾ ॥ ਨਿਰਖਿ
 ਸੇਵਕ ਹਿਦੁਖੀ ਰਿਸਾਨਾ ॥੨੯॥੧੩੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਕੰਪਾਈ ਸਟਾ ਸਿੰਘ ਗਰਜਯੋ ਕੂਰੰ ॥ ਉਡਯੋ ਹੇਰਿ
 ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਨੂਰੰ ॥ ਉਠਯੋ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ਛੁਹੀ ਗੈਣਿ ਰੱਜੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਭਏ ਦੈਤ ਲੱਜੰ ॥੩੦॥੧੩੧॥
ਭੁਜੰਗ ॥ ਮਚਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁਧੰ ਮਚੇ ਦੁਇ ਜੁਆਣੰ ॥ ਤੜਕਾਰ ਤੇਗੰ ਕੜਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਭਿਰਿਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਨਵੰ ਸੁਲਤਾਣੰ ॥
 ਹੜੰ ਸ੍ਰੋਣ ਚਲੇ ਮਧੰ ਮੁਲਤਾਣੰ ॥੩੧॥੧੩੨॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਕੜਕਾਰ ਤੇਗੰ ਤੜਕਾਰ ਤੀਰੰ ॥ ਭਏ ਟੂਕ ਟੂਕੰ ਰਣੰ
 ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਤੂਰੰ ਸੁ ਢੋਲੰ ਢਮੰਕੇ ॥ ਰੜੰ ਕੰਕ ਬੰਕੇ ਡਹੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥੩੨॥੧੩੩॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਭਜੇ ਬਾਜ
 ਗਾਜੀ ਸਿਪਾਹੀ ਅਨੇਕੰ ॥ ਰਹੇ ਠਾਢ ਭੂਪਾਲ ਆਗੇ ਨ ਏਕੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਸਿੰਘ ਸੂਰੰ ਸੁ ਕੂਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਕੰਪਾਈ ਸਟਾ
 ਪੂਛ ਫੇਰੀ ਬਿਸਾਲੰ ॥੩੩॥੧੩੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਰਜਤ ਰਣ ਨਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਅਨੇਕ ॥ ਏਕ ਟਿਕਯੋ ਹਿਰਨਾਛ
 ਤਹ ਅਵਰੁ ਨ ਜੋਧਾ ਏਕ ॥੩੪॥੧੩੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੁਸਟ ਜੁਧ ਜੁਟੇ ਭਟ ਦੋਊ ॥ ਤੀਸਰ ਤਾਹਿ ਨ ਪੇਖੀ ਅਤ
 ਕੋਊ ॥ ਭਏ ਦੁਹਨ ਕੇ ਰਾਤੇ ਨੈਣਾ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਤਮਾਸੇ ਗੈਣਾ ॥੩੫॥੧੩੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਸਟ ਦਿਵਸ
 ਅਸਟੇਨਿਸ ਜੁਧਾ ॥ ਕੀਨੋ ਦੁਹੰ ਭਟਨ ਮਿਲਿ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਸੁਰ ਕਿਛੁ ਕੁ ਮੁਰਝਾਨਾ ॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਬ੍ਰਿਛ
 ਪੁਰਾਨਾ ॥੩੬॥੧੩੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੀਚਿ ਬਾਰਿ ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥ ਜਗੇ ਮੂਰਛਨਾ ਪੁਨਿ ਜੀਯ ਆਯੋ ॥

{੧੬੬}

{੧੬੬}

ਸੁਖੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਇਲਿਛਾਹ

ਬਹੁਰੋ ਭਿਰੇ ਸੂਰ ਦੋਈ ਕ੍ਰੁਧਾ ॥ ਮੰਡਿਯੋ ਬਹੁਰ ਆਪ ਮਹਿ ਜੁਧਾ ॥੩੭॥੧੩੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਹਲਾ ਚਾਲ
ਕੈ ਕੈ ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮਚਯੋ ਜੁਧ ਜਿਯੋਂ ਕਰਨ ਸੰਗੰ ਘੜੁਕੇ ॥ ਨਖੰ ਪਾਤਿ ਦੋਊ ਕਰੇ ਦੈਤ ਘਾਤੰ ॥
ਮਨੋ ਗਜ ਜੁਟੇ ਬਨੰ ਮਸਤ ਮਾਤੰ ॥੩੮॥੧੩੯॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਪੁਨਰ ਨਾਰ ਸਿੰਘੰ ਧਰਾ ਤਾਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪੁਰਾਨੋ
ਪਲਾਸੀ ਮਨੋ ਬਾਇ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਨਿਯੋ ਦੇਖਿ ਦੁਸਟੰ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥ ਕੀਏ ਦੇਵਤਿਯੋਂ ਆਨ ਕੈ ਜੀਤ
ਕਰਖੰ ॥੩੯॥੧੪੦॥ **ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ** ॥ ਕੀਨੋ ਨ੍ਰੁਸਿੰਘ ਦੁਸਟੰ ਸੰਘਾਰ ॥ ਧਰਯੋ ਸੁ ਬਿਸਨ ਸਪਤਮਵਤਾਰ ॥
ਲਿਨੋ ਸੁ ਭਗਤ ਅਪਨੋ ਛਿਨਾਇ ॥ ਸਬ ਸਿ੍ਸਟਿ ਧਰਮ ਕਰਮਨ ਚਲਾਇ ॥੪੦॥੧੪੧॥ **ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ** ॥
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਰਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛੱਤ੍ਰ ਫੇਰ ॥ ਦੀਨੋ ਸੰਘਾਰ ਸਬ ਇਮ ਅੰਧੇਰ ॥ ਸਬ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਦਿਨੇ
ਖਪਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਲਈ ਜੋਤਿ ਜੋਤਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੪੧॥੧੪੨॥ **ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ** ॥ ਸਬ ਦੁਸਟ ਮਾਰ ਕੀਨੇ
ਅਭੇਖ ॥ ਪੁਨਿ ਮਿਲਿਯੋ ਜਾਇ ਭੀਤਰ ਅਲੇਖ ॥ ਕਬਿ ਜਥਾਮਤਿ ਕਬਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਮ ਧਰਯੋ ਬਿਸਨੁ
ਸਪਤਮਵਤਾਰ ॥੪੨॥੧੪੩॥ **ਨਰ ਸਿੰਘ ਸਪਤਮੋ ਅਵਤਾਰ ॥੭॥ ਸਮਾਪਤੰ ॥**

ਅਬ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਦਿਯੋਸ ਕੇਤੇ ਨਰ
ਸਿੰਘਾਵਤਾਰੰ ॥ ਪੁਨਰ ਭੂਮਿ ਮੋਂ ਪਾਪ ਬਾਢਿਯੋ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਲਾਗ ਜੱਗੰ ਪੁਨਰ ਦੈਤ ਦਾਨੰ ॥ ਬਲਰਾਜ ਕੀ ਦੇਹ
ਬੱਢਿਯੋ ਗੁਮਾਨੰ ॥੧॥੧੪੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਨ ਪਾਵੈਂ ਬਲੰ ਦੇਵਤਾ ਜੱਗ ਬਾਸੰ ॥ ਭਈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ
ਬਿਨਾਸੰ ॥ ਕਰੀ ਜੋਗ ਆਰਾਧਨਾ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨੰ ਭਏ ਕਾਲ ਪੁਰਖੰ ਅਭੇਵੰ ॥੨॥੧੪੫॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਦੀਯੋ
ਆਇਸੰ ਕਾਲ ਪੁਰਖੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਧਰੋ ਬਾਵਨਾ ਬਿਸਨੁ ਅਸਟਮਵਤਾਰੰ ॥ ਲਈ ਬਿਸਨੁ ਆਗਿਆ ਚਲਿਯੋ ਧਾਇ
ਐਸੇ ॥ ਲਹਯੋ ਦਾਰਦੀ ਭੂਪ ਭੰਡਾਰ ਜੈਸੇ ॥੩॥੧੪੬॥ **ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਸਰੂਪ ਛੋਟ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚਲਯੋ ਤਹਾਂ ਬਿਚਾਰਿ
ਕੈ ॥ ਸਭਾ ਨਰੇਸ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਹੀ ਸੁ ਪਾਵੰ ਠਾਨਯੋ ॥੪॥੧੪੭॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਸੁ ਬੇਦ ਚਾਰ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਸੁਣਯੋ
ਨ੍ਰਿਪੰ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪੁ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਮਲਯਾਗਰਮੂੜ ਕਾ ਦਯੋ ॥੫॥੧੪੮॥ **ਨਰਾਜ** ॥ ਪਦਾਰਘ ਦੀਪ ਦਾਨ
ਦੈ ॥ ਪ੍ਰਦੱਛਨਾ ਅਨੇਕ ਕੈ ॥ ਕਰੋਰਿ ਦੱਛਨਾ ਦਈ ॥ ਨ ਹਾਬ ਬਿੱਪ ਨੈ ਲਈ ॥੬॥੧੪੯॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਕਹਯੋ

{੧੬੭}

{੧੬੭}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾਹ

ਨ ਮੋਰ ਕਾਜ ਹੈ ॥ ਮਿਥਿਯਾਹ ਤੋਰ ਸਾਜ ਹੈ ॥ ਅਢਾਈ ਪਾਵ ਭੂੰਮਿ ਦੈ ॥ ਬਸੇਖ ਭੂਪ ਕੀਰਤਿ ਲੈ ॥੭॥੧੫੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਦਿਜ ਐਸ ਬਖਾਨੀ ਬਾਨੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਹਤ ਨ ਜਾਨਯੋ ਰਾਨੀ ॥ ਪੈਗ ਅਢਾਇ ਭੂੰਮਿ ਦੇ ਕਹੀ ॥
 ਦਿੜ ਕਰਿ ਬਾਤ ਦਿਜੋਤਮ ਗਹੀ ॥੮॥੧੫੧॥ ਦਿਜਬਰ ਸੁਕ੍ਰ ਹੁਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰਾ ॥ ਜਾਨ ਗਯੋ ਸਭ ਭੇਦ ਵਜੀਰਾ ॥
 ਜਿਯੋ ਜਿਯੋ ਦੇਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ॥ ਤਿਮੁ ਤਿਮੁ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰੋਹਤ ਗਹੈ ॥੯॥੧੫੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਨ ਧਰਾ
 ਮਨ ਕੀਨਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਉਤਰ ਸੁਕ੍ਰ ਇਮ ਦੀਨਾ ॥ ਲਘੁ ਦਿਜ ਯਾਹਿ ਨ ਭੂਪ ਪਛਾਨੇ ॥ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਇਸੀ
 ਕਰ ਮਾਨੇ ॥੧੦॥੧੫੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਦਾਨਵ ਸਭ ਹਸੇ ॥ ਉਚਰਤ ਸੁਕ੍ਰ ਕਹਾ ਘਰ ਬਸੇ ॥ ਸਸਿਕ
 ਸਮਾਨ ਨ ਦਿਜ ਮਹਿ ਮਾਸਾ ॥ ਕਸ ਕਰ ਹੈ ਇਹ ਜੱਗ ਬਿਨਾਸਾ ॥੧੧॥੧੫੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰ ਬਾਚ** ॥ ਜਿਮ
 ਚਿਨਗਾਰੀ ਅਗਨਿ ਕੀ ਗਿਰਤ ਸਘਨ ਬਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਤਨਕ ਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਤਿਮ ਦਿਜਬਰ ਨਰ ਨਾਹਿ
 ॥੧੨॥੧੫੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਸ ਭੂਪਤਿ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੁਕ੍ਰ ਤੁਮ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਫੁਨਿ ਇਹ
 ਸਮੇ ਸਭੋ ਛੱਲ ਜੈ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਸੋ ਫੇਰਿ ਨ ਭਿਛਕ ਐ ਹੈ ॥੧੩॥੧੫੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਬਾਤ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥
 ਮਨ ਮੋ ਧਰੀ ਨ ਕਿਸੁ ਬਤਾਈ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਤੇ ਮਾਂਗ ਕਮੰਡਲ ਏਸਾ ॥ ਲਗਿਯੋ ਦਾਨ ਤਿਹ ਦੇਨ ਨਰੇਸਾ ॥੧੪॥੧੫੭॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਕ੍ਰ ਬਾਤ ਮਨ ਮੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਹਤ ਭੂਪ ਅਗਿਆਨੀ ॥ ਧਾਰਿ ਮਕਰਿ ਕੇ ਜਾਰ ਸਰੂਪਾ ॥
 ਪੈਠਿਯੋ ਮੱਧ ਕਮੰਡਲਿ ਭੂਪਾ ॥੧੫॥੧੫੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਪਾਨ ਸੁਰਾਹੀ ਲਈ ॥ ਦਾਨ ਸਮੈ ਦਿਜਬਰ
 ਕੀ ਭਈ ॥ ਦਾਨ ਹੇਤ ਜਬ ਹਾਬ ਚਲਾਯੋ ॥ ਨਿਕਸ ਨੀਰ ਕਰ ਤਾਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥੧੬॥੧੫੯॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥**
 ਚਮਕਯੋ ਤਬੈ ਦਿਜ ਰਾਜ ॥ ਕਰੀਐ ਨ੍ਰਿਪੇਸੁ ਇਲਾਜ ॥ ਤਿਨਕਾ ਮਿਲੇ ਇਹ ਬੀਚ ॥ ਇਕ ਚੱਛ ਹੁਐ ਹੈ ਨੀਚ
 ॥੧੭॥੧੬੦॥ **ਤੋਮਰ** ॥ ਤੁਨਕਾ ਨ੍ਰਿਪਤ ਕਰ ਲੀਨ ॥ ਭੀਤਰ ਕਮੰਡਲ ਦੀਨ ॥ ਸੁਕ੍ਰ ਆਂਖਿ ਲਗੀਆ ਜਾਇ ॥
 ਇਕ ਚੱਛ ਭਯੋ ਦਿਜ ਰਾਇ ॥੧੮॥੧੬੧॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੇ ਜੁ ਗਿਰਯੋ ਨੀਰ ॥ ਸੋਈ ਲੀਯੋ ਕਰ ਦਿਜ
 ਬੀਰ ॥ ਕਰਿ ਨੀਰ ਚੁਵਨ ਨ ਦੀਨ ॥ ਇਮ ਸੁਆਮਿ ਕਾਰਜ ਕੀਨ ॥੧੯॥੧੬੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੱਛ ਨੀਰ ਕਰ
 ਭੀਤਰ ਪਰਾ ॥ ਵਹੈ ਸੰਕਲਪ ਦਿਜਹ ਕਰਿ ਧਰਾ ॥ ਐਸ ਤਬੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਲੋਕ ਛੇਦਿ ਪਰਲੋਕਿ ਸਿਧਾਯੋ

{੧੬੮}

{੧੬੮}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾਹ

॥੨੦॥੧੬੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਿਰਖਿ ਲੋਗ ਅਦਭੁਤ ਬਿਸਮਏ ॥ ਦਾਨਵ ਪੇਖ ਮੂਰਛਨਾ ਭਏ ॥ ਪਾਵ ਪਤਾਰ
ਛੁਯੋ ਸਿਰ ਅਕਾਸਾ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਭਏ ਲਖਿ ਲੋਕ ਤਮਾਸਾ ॥੨੧॥੧੬੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕੈ ਪਾਵ ਪਤਾਰਹ ਛੁਆ ॥
ਦੂਸਰ ਪਾਵ ਗਗਨ ਲਉ ਹੂਆ ॥ ਭਿਦਯੋ ਅੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਗਿਰੀ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰਾ
॥੨੨॥੧੬੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੂਪ ਅਚੰਭਵ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਤ ਹੁਐ ਰਹਾ ॥ ਸੁ ਕੁਛ
ਭਯੋ ਜੋਉ ਸੁਕੁ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੋਈ ਅਖੀਯਨ ਹਮ ਆਜੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥੨੩॥੧੬੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਰਧਿ ਦੇਹਿ
ਅਪਨੋ ਮਿਨਦੀਨਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥ ਜਬ ਲਉ ਗੰਗ ਜਮਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਚਲੀ
ਕਥਾ ਜਗਿ ਧੀਰਾ ॥੨੪॥੧੬੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੁਐ ਕਹਾ ॥ ਚੋਬਦਾਰ ਦੁਆਰੇ ਹੁਐ ਰਹਾ ॥
ਕਹਯੋ ਚਲੇ ਤਬ ਲਗੈ ਕਹਾਨੀ ॥ ਜਬ ਲਗ ਗੰਗ ਜਮਨ ਕੋ ਪਾਨੀ ॥੨੫॥੧੬੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੱਹ ਸਾਧਨ
ਸੰਕਟ ਪਰੈ ਤੱਹ ਤੱਹ ਭਏ ਸਹਾਇ ॥ ਦੁਆਰ ਪਾਲ ਹੁਐ ਦਰ ਬਸੇ ਭਗਤ ਹੇਤੁ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੨੬॥੧੬੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਅਸਟਮ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨ ਅਸਧਰਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਬੈ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕਰਾ ॥ ਅਬ ਨਵਮੋਂ ਬਰਨੋ
ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸੁਧਾਰਾ ॥੨੭॥੧੭੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ
ਅਸਟਮੋਂ ਕਥਨੰ ॥੮॥ ਬਲ ਛਲਨ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੬**
ਅਬ ਪਰਸੁਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਕੇਤਕ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤਾ ॥
ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਸਕਲ ਧਰਾ ਕਹੁ ਜੀਤਾ ॥ ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਮਹਿ ਉਚ ਜਨਾਯੋ ॥ ਬਾਸਵ ਬਲਿ ਕਹੁ ਲੇਨ ਨ ਪਾਯੋ
॥੧॥੧੭੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬਿਆਕੁਲ ਸਕਲ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ॥ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਸਭੁ ਬਾਸਵ ਪੈ ਗਏ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਧਰੇ
ਸਭੁ ਅਸੁਰਨ ॥ ਆਵਤ ਕਹਾ ਭੂਪ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ॥੨॥੧੭੨॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਮਿਲਿ ਕਰਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ
ਕਹੁ ਚਲੇ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਇਮ ਆਗਿਆ ਤਹ ਤੇ ਤਿਨ ਆਈ ॥੩॥੧੭੩॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਜ ਜਮਦਗਨਿ ਜਗਤ ਮੋ ਸੋਹਤ ॥ ਨਿਤ ਉਠਿ ਕਰਤ ਅਘਨ ਓਘਨ ਹਤ ॥ ਤਹ ਤੁਮ ਧਰੋ ਬਿਸਨ
ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਹਨਹੁ ਸਕੁ ਕੇ ਸਤੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੪॥੧੭੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਜਯੋ ਜਮਦਗਨੰ ਦਿਜੰ ਆਵਤਾਰੀ ॥

{੧੬੯}

{੧੬੯}

ਸੁਖੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾ

ਭਯੋ ਰੇਣੁਕਾ ਤੇ ਕਵਾਚੀ ਕੁਠਾਰੀ ॥ ਧਰਯੋ ਛਤ੍ਰੀਯਾ ਪਾਤ ਕੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਹਨਯੋ ਜਾਇ ਜਉਨੇ ਸਹੰਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥੫॥੧੭੫॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਕਹਾ ਗੰਮ ਏਤੀ ਕਥਾ ਸਰਬ ਭਾਖਉਂ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਬੋਰੀਐ ਬਾਤ ਰਾਖਉਂ ॥ ਭਰੇ ਗਰਬ ਛਤ੍ਰੀ ਨਰੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤਿਨੈ ਨਾਸ ਕੋ ਪਾਣਿ ਧਾਰਯੋ ਕੁਠਾਰੰ ॥੬॥੧੭੬॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਹੁਤੀ ਨੰਦਨੀ ਸਿੰਧਜਾ ਕੀ ਸੁਪੁੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤਿਸੈ ਮਾਂਗ ਹਾਰਯੋ ਸਹੰਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਲੀਯੋ ਛੀਨ ਗਾਯੰ ਹਤਯੋ ਰਾਮ ਤਾਤੰ ॥ ਤਿਸੀ ਬੈਰ ਕੀਨੇ ਸਬੈ ਭੂਪ ਪਾਤੰ ॥੭॥੧੭੭॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਗਈ ਬਾਲ ਤਾਤੇ ਲੀਯੋ ਸੋਧ ਤਾਕੋ ॥ ਹਨਯੋ ਤਾਤ ਮੇਰੋ ਕਹੋ ਨਾਮੁ ਵਾਕੋ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ਸੁਣਯੋ ਸੁਉਣ ਨਾਮੰ ॥ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚਲਯੋ ਤਉਨ ਠਾਮੰ ॥੮॥੧੭੮॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਕਹੋ ਰਾਜ ਮੇਰੋ ਹਨਿਯੋ ਤਾਤ ਕੈਸੇ ॥ ਅਬੈ ਜੁੱਧੁ ਜੀਤੋਂ ਹਨੋ ਤੋਹਿ ਤੈਸੇ ॥ ਕਹਾਂ ਮੂੜ ਬੈਠੋ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਚਲੋ ਭਾਜ ਨਾ ਤੋ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਡਾਰੋ ॥੯॥੧੭੯॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਸੁਣੇ ਬੋਲ ਬੰਕੇ ਭਰਯੋ ਭੂਪ ਕੋਪੰ ॥ ਉਠਯੋ ਰਾਜ ਸਾਰਦੂਲ ਲੈ ਪਾਣਿ ਧੋਪੰ ॥ ਹਠਿਯੋ ਖੇਤ ਖੂਨੀ ਦਿਜੰ ਖੇਤ੍ਰ ਹਾਯੋ ॥ ਚਹੇ ਆਜ ਹੀ ਜੁੱਧੁ ਮੋਂ ਸੋਂ ਮਚਾਯੋ ॥੧੦॥੧੮੦॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਧਏ ਸੂਰ ਸਰਬੰ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਰਾਜੰ ॥ ਚੜਯੋ ਕੁੱਧ ਜੁੱਧੰ ਸੁਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਗਦਾ ਸੈਹਥੀ ਸੂਲ ਸੇਲੰ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕਾਜੰ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੧॥੧੮੧॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣਿ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਬਲੀ ਪੁਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਭਾਖ ਹੀਂ ॥ ਸਰੋਘ ਸ੍ਰੋਣ ਚਾਖ ਹੀਂ ॥੧੨॥੧੮੨॥ **ਨਰਾਜ** ॥ ਸੰਜੋਇ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ॥ ਚੜੇ ਸੁ ਬੀਰ ਰੋਸ ਕੈ ॥ ਚਟਾਕ ਚਾਬਕੰ ਉਠੇ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਾਇਕੰ ਬੁਠੇ ॥੧੩॥੧੮੩॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਭਏ ਏਕ ਠਉਰੇ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਦਉਰੇ ॥ ਲਯੋ ਘੋਰ ਰਾਮੰ ॥ ਘਟਾ ਸੂਰ ਸਿਯਾਮੰ ॥੧੪॥੧੮੪॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਕਮਾਣੰ ਕੜਕੇ ॥ ਭਏ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ॥ ਘਟਾ ਜਾਣਿ ਸਿਆਹੰ ॥ ਚੜਿਓ ਤਿਉ ਸਿਪਾਹੰ ॥੧੫॥੧੮੫॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਭਏ ਨਾਦ ਬੰਕੇ ॥ ਸੁ ਸੇਲੰ ਧਮੰਕੇ ॥ ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸੰਜ ਸੱਜੇ ॥੧੬॥੧੮੬॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਗਜੰ ਜੂਹ ਝੂਕੇ ॥ ਸਰੰ ਬਜੂਹ ਛੂਟੇ ॥ ਰਿਪੰ ਸੀਸ ਛੂਟੇ ॥੧੭॥੧੮੭॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਰਿਸੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਘਿਰਯੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ॥ ਸਿਵੰ ਜੇਮ ਮੈਨੰ ॥੧੮॥੧੮੮॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਤ੍ਰੁਸੇ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਉਠੀ ਸੈਣ ਧੂਰੰ ॥ ਰਹਯੋ ਗੈਣ ਪੂਰੰ ॥੧੯॥੧੮੯॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਪਣੋ ਢੋਲ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਇਮੰ ਬੀਰ

{੧੭੦}

{੧੭੦}

ਸੁਖੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਠਿਕੁ ਛਾਦ

ਜੁੱਟੇ ॥੨੦॥੧੯੦॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਕਰੈਂ ਮਾਰਿ ਮਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬਿਕਰਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਦਵੰ ਜਾਨੁ
ਦੰਗੰ ॥੨੧॥੧੯੧॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਗਏ ਛੂਟ ਅਸਤੁੰ ॥ ਭਜੇ ਹੈ ਨ੍ਰਿਅਸਤੁੰ ॥ ਖਿਲੇਂ ਸਾਰ ਬਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ
ਤਾਜੀ ॥੨੨॥੧੯੨॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕਿ ਬੀਰੰ ॥ ਕਰੇ ਘਾਇ ਤੀਰੰ ॥ ਨੇਜੇ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮਚੇ ਬੈਰ
ਬਾਢੇ ॥੨੩॥੧੯੩॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਘਣੇ ਘਾਇ ਪੇਲੇਂ ॥ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇਂ ॥ ਕਰੇਂ ਬਾਣ ਬਰਖਾ ॥ ਭਏ ਜੀਤ
ਕਰਖਾ ॥੨੪॥੧੯੪॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਤ ਘੂਮੰ ॥ ਮਨੋ ਬ੍ਰਿਛ ਝੂਮੰ ॥ ਟੁਟੇ ਸਸਤੁ ਅਸਤੁੰ ॥ ਭਜੇ ਹੁਐ ਨਿਰ
ਅਸਤੁੰ ॥੨੫॥੧੯੫॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਜਿਤੇ ਸਤੁ ਆਏ ॥ ਤਿਤੇ ਰਾਮ ਘਾਏ ॥ ਚਲੇਂ ਭਾਜਿ ਸਰਬੰ ॥ ਭਯੋ ਦੂਰ ਗਰਬੰ
॥੨੬॥੧੯੬॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਮਹਾਂ ਸਸਤੁ ਧਾਰੇ ਚਲਯੋ ਆਪ ਭੂਪੰ ॥ ਲਏ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਕੀਏ ਆਪ ਰੂਪੰ ॥ ਅਨੰਤ
ਅਸਤੁ ਛੋਰੇ ਭਯੋ ਜੁੱਧੁ ਮਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਕਾਲ ਮਾਨੋ ਸਭੈ ਰਸਮਿ ਭਾਨੰ ॥੨੭॥੧੯੭॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕ ਭੂਪੰ
ਕੀਯੋ ਜੁੱਧੁ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਸਬੈ ਕਾਟਿ ਰਾਮੰ ਕੀਯੋ ਬਾਂਹਿ ਹੀਨੰ ॥ ਹਤੀ ਸਰਬ ਸੈਨਾ
ਭਯੋ ਗਰਬ ਛੀਨੰ ॥੨੮॥੧੯੮॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਗਹਯੋ ਰਾਮ ਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ਕਰਾਲੰ ॥ ਕਟੀ ਸੁੰਡ ਸੀ ਰਾਜ ਬਾਹੰ
ਬਿਸਾਲੰ ॥ ਭਏ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਕਰੰ ਕਾਲ ਹੀਣੰ ॥ ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭਈ ਸੈਣ ਛੀਣੰ ॥੨੯॥੧੯੯॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥
ਰਹਯੋ ਅੰਤ ਖੇਤੰ ਅਚੇਤੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਬਚੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਗਏ ਭਾਜ ਦੇਸੰ ॥ ਲਈ ਛੀਨ ਛਉਨੀ ਕਰੇ ਛੱਤ੍ਰਿ ਘਾਤੰ ॥ ਚਿਰੰਕਾਲ
ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਲੋਗ ਮਾਤੰ ॥੩੦॥੨੦੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਜਾ ਸਹੰਸ੍ਰਬਾਹ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥**
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਲਈ ਛੀਨ ਛਉਨੀ ਕਰੇ ਬਿੱਪ ਭੂਪੰ ॥ ਹਰੀ ਫੇਰਿ ਛਤ੍ਰਿਨ ਦਿਜੰ
ਜੀਤ ਜੂਪੰ ॥ ਦਿਜੰ ਆਰਤੰ ਤੀਰ ਰਾਮੰ ਪੁਕਾਰੰ ॥ ਚਲਿਯੋ ਰੋਸ ਸੀ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਕੁਠਾਰੰ ॥੩੧॥੨੦੧॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥
ਸੁਨਯੋ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਹਠੀ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਭੰ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਸਸਤੁ ਅਸਤੁੰ ਬਨਾਏ ॥ ਚੜੈ ਚਉਪ ਕੈਕੈ ਕੀਏ ਜੁੱਧ ਐਸੇ ॥
ਮਨੋ ਰਾਮ ਸੋਂ ਰਾਵਣੰ ਲੰਕ ਜੈਸੇ ॥੩੨॥੨੦੨॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥ ਲਗੋ ਸਸਤੁ ਅਸਤੁੰ ਲਖੇ ਰਾਮ ਅੰਗੰ ॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ
ਕੀਏ ਸਤੁ ਭੰਗੰ ॥ ਭੁਜਾ ਹੀਣ ਏਕੰ ਸਿਰੰ ਹੀਣ ਕੇਤੇ ॥ ਸਬੈ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਗਏ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ॥੩੩॥੨੦੩॥ **ਭੁਜੰਗ** ॥
ਕਰੀ ਛੱਤ੍ਰੁ ਹੀਣੰ ਛਿਤੀਕੀਸ ਬਾਰੰ ॥ ਹਣੇ ਐਸ ਹੀ ਭੂਪ ਸਰਬੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਕਥਾ ਸਰਬ ਜਉ ਛੋਰ ਤੇ ਲੈ ਸੁਨਾਉੰ ॥

{੧੭੧}

{੧੭੧}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਹਿਦੈ ਗੰਥ ਕੇ ਬਾਢਬੇ ਤੇ ਡਰਾਉਂ ॥੩੪॥੨੦੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਰਿ ਜਗਮੋ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਅਖਾਰਾ ॥ ਨਵਮਵਤਾਰ
ਬਿਸਨ ਇਮ ਧਾਰਾ ॥ ਅਬ ਬਰਨੋ ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥੩੫॥੨੦੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ**
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਨਵਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਪਰਸ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ॥੯॥ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਅਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਉਚਰੋ ਮੈ ਕਥਾ ਚਿਰਾਨੀ ॥ ਜਿਮ
ਉਪਜਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾਸੁਰ ਗਿਆਨੀ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਘ ਓਘਨ ਹਰਤਾ ॥ ਉਪਜਯੋ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਕਰਤਾ
॥੧॥੨੦੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਜਬ ਬੇਦ ਨਾਸ ਹੋਇ ਜਾਹੀਂ ॥ ਤਬ ਤਬ ਪੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਗਟਾਹੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਬਿਸਨ
ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕਰ ਜਗਤ ਉਚਰਾ ॥੨॥੨੦੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਬਿਸਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥
ਤਬ ਸਬ ਬੇਦ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਕਰਾ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਕਲ ਬਨਾਏ ॥ ਜੀਵ ਜਗਤ ਕੇ ਪੰਥਿ ਲਗਾਏ
॥੩॥੨੦੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਘਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ॥ ਤੇ ਤੇ ਭਏ ਪਾਪ ਤੇ ਹਰਤਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮੁ ਕਹੋ ਪ੍ਰਗਟਿ
ਦਿਖਾਏ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਜੀਵ ਚਲਾਏ ॥੪॥੨੦੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸਬ
ਪਾਪਨ ਕੋ ਮੇਟਨਹਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕੁ ਸਬ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਸਬੈ ਹਟਾਏ ॥੫॥੨੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਜਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰ ਧਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ਸਬੈ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਹੋ ਡਾਰ
॥੬॥੨੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦਸਮ ਅਵਤਾਰ ਬਿਸਨੁ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ॥ ਧਰਯੋ ਜਗਤਿ ਭੀਤਰਿ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ
ਬਿਸਨ ਮਹਿ ਭੇਦੁ ਨ ਲਹੀਐ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਭੀਤਰ ਇਮ ਕਹੀਐ ॥੭॥੨੧੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ**
ਦਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਥਨੰ ॥੧੦॥ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੬
ਅਬ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਬਰਨਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸਬ ਹੀ ਜਨ ਧਰਮ ਕੇ ਕਰਮ ਲਗੇ ॥
ਤਜ ਜੋਗ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗੇ ॥ ਜਬ ਧਰਮ ਚਲੇ ਤਬ ਜੀਉ ਬਢੇ ॥ ਜਨੁ ਕੋਟਿ ਸਰੂਪ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮੁ ਗਢੇ
॥੧॥੨੧੩॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਜਗਜੀਵਨ ਭਾਰ ਭਰੀ ਧਰਣੀ ॥ ਦੁਖ ਆਕਲ ਜਾਤ ਨਹੀ ਬਰਣੀ ॥ ਧਰ ਰੂਪ ਗਊ
ਦੁਧਸਿੰਧ ਗਈ ॥ ਜਗਨਾਇਕ ਪੈ ਦੁਖੁ ਰੋਤ ਭਈ ॥੨॥੨੧੪॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਹਸ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਦੁਖ

{੧੭੨}

{੧੭੨}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਠਿਕੁ ਛਾਹ

ਸ੍ਰੋਨਨ ਭੂਮਿ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਢਿਗ ਬਿਸਨ ਬੁਲਾਇ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਿਹਕੋ ਸੁਪਨੇ ॥੩॥੨੧੫॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਸੁਕਹਯੋ ਤੁਮ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰੋ ॥ ਜਗ ਜੀਵਨ ਕੋ ਚਲਿ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਰੁਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ਧਰਯੋ ॥ ਜਗ ਜੰਤ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਜੋਗ ਕਰਯੋ ॥੪॥੨੧੬॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਕਹਿ ਹੋਂ ਸਿਵ ਜੈਸਕ ਜੁੱਧ ਕੀਏ ॥ ਸੁਖ ਸੰਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਏ ॥ ਗਨਿ ਹੋਂ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਰੀ ਗਿਰਜਾ ॥ ਜਗਜੀਤ ਸੁਯੰਬਰ ਮੋ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ॥੫॥੨੧੭॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਜਿਮ ਅੰਧਕ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋਜ ਕੋ ਮਾਨ ਹਰਯੋ ॥ ਦਲ ਦੈਤ ਦਲੇ ਕਰ ਕੋਪ ਜਿਮੰ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਸਬ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤਿਮੰ ॥੬॥੨੧੮॥ **ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ** ॥ ਜਬ ਹੋਤ ਧਰਨ ਭਾਰਾਕਰਾਂਤ ॥ ਤਬ ਪਰਤ ਨਾਹਿ ਤਿਹੋਂ ਹਿੰਦੇ ਸਾਂਤਿ ॥ ਚਲ ਦਧਿਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕਰਈ ਪੁਕਾਰ ॥ ਤਬ ਧਰਤ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ॥੭॥੨੧੯॥ **ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ** ॥ ਤਬ ਕਰਤ ਸਕਲ ਦਾਨਵ ਸੰਘਾਰ ॥ ਕਰ ਦਨੁਜੁ ਪੂਲਵ ਸੰਤਨ ਉੱਧਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਕਲ ਕਰਿ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥ ਪੁਨਿ ਕਰਤਿ ਹਿੰਦੈ ਭਗਤਾਨ ਬਾਸ ॥੮॥੨੨੦॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰੈ ਇਕ ਦੈਤ ਬਢਿਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਜਿਹ ਤੇਜ ਤਪੈ ਰਵਿ ਜਿਉ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਬਰਦਾਇ ਮਹਾਸੁਰ ਐਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ ਜੀਤ ਲਯੋ ॥੯॥੨੨੧॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਜੋਉ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਹਣੈ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥ ਸੋਉ ਨਾਸ ਕਰੈ ਤਿਹ ਦੈਤ ਦੁਰੰ ॥ ਅਸ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਕਬਿ ਤਾਹਿ ਗਨੈ ॥ ਇਕ ਬਾਣ ਹੀ ਸੋਂ ਪੁਰ ਤੀਨ ਹਨੈ ॥੧੦॥੨੨੨॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਸਿਵ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਨ ਕੋ ॥ ਜਗ ਕੇ ਸਬ ਜੀਵ ਉਧਾਰਨ ਕੋ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਜਯੋ ਸਿਤ ਸੁੱਧ ਸਰੰ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਨਾਸ ਕੀਯੋ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੧॥੨੨੩॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਲਖ ਕਉਤਕ ਸਾਧ ਸਬੈ ਹਰਖੇਂ ॥ ਸੁਮਨੰ ਬਰਖਾ ਨਭ ਤੇ ਬਰਖੇਂ ॥ ਧੁਨਿ ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਜਯ ਸੱਦ ਹੂਅੰ ॥ ਗਿਰਿ ਹੇਮ ਹਲਾਚਲ ਕੰਪ ਭੂਅੰ ॥੧੨॥੨੨੪॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਸੁਰੰਧਕ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਤਬ ਬੈਲ ਚੜਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥ ਸੁਰ ਚਉਂਕ ਚਲੇ ਹਰ ਕੋਪ ਕਿਵੰ ॥੧੩॥੨੨੫॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਗਣ ਗੰਧੂਬ ਜੱਛ ਸਬੈ ਉਰਗੰ ॥ ਬਰ ਦਾਨ ਦਯੋ ਸਿਵ ਕੋ ਦੁਰਗੰ ॥ ਹਨਿਹੋਂ ਨਿਰਖੰਤ ਮਰਾਰਿ ਸੁਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰ ਹਨਯੋ ਜਿਮ ਕੈ ਤ੍ਰਿਪੁਰੰ ॥੧੪॥੨੨੬॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਉਹੁ ਓਰ ਚੜੇ ਦਲ ਲੈ ਦੁਜਨੰ ॥ ਇਹ ਓਰ ਰਿਸਯੋ ਗਹਿ ਸੂਲ ਸਿਵੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਰਣ ਧੀਰ ਰਣੰ ॥ ਜਨੁ ਸੋਭਤ ਪਾਵਕ ਜੁਆਲ ਬਣੰ

{੧੭੩}

{੧੭੩}

ਸੁਖੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਇਲਿਛਾਹ

॥੧੫॥੨੨੭॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਦਨੁ ਦੇਵ ਦੋਊ ਰਣ ਰੰਗ ਰਚੇ ॥ ਗਹ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਚੇ ॥ ਸਰ ਛਾਡਤ ਬੀਰ
ਦੋਊ ਹਰਖੇ ॥ ਜਨੁ ਅੰਤਿ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਸੇ ਬਰਖੇ ॥੧੬॥੨੨੮॥ **ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ** ॥ ਘਾਇ ਖਾਇ ਭਜੇ ਸੁਰਾਰਦਨ ਕੋਪੁ
ਓਪ ਮਿਟਾਇ ॥ ਅੰਧਿ ਕੰਧਿ ਫਿਰਜੋ ਤਬੈ ਜਯ ਦੁੰਦਭੀਨ ਬਜਾਇ ॥ ਸੂਲ ਸੈਹਿ ਪਰਘ ਪਟਸਿ ਬਾਣ ਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥
ਪੇਲ ਪੇਲ ਗਿਰੇ ਸੁ ਬੀਰਨ ਖੇਲੁ ਜਾਨੁ ਧਮਾਰ ॥੧੭॥੨੨੯॥ **ਰੁਆਮਲ** ॥ ਸੇਲ ਰੇਲ ਭਈ ਤਹਾ ਅਰੁ ਤੇਗ ਤੀਰ
ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਸਰਬੰਗ ਸੋਨਤ ਪੂਰ ॥
ਏਕ ਏਕ ਬਰੀ ਅਨੇਕਨ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਸੁ ਹੂਰ ॥੧੮॥੨੩੦॥ **ਰੁਆਮਲ** ॥ ਚਉਰ ਚੀਰ ਰਬੀ ਰਬੋਤਮ ਬਾਜ ਰਾਜ
ਅਨੰਤ ॥ ਸੋਣ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਉਠੀ ਸੁ ਬਿਅੰਤ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਤਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਉਸਟਿ
ਪੁਸਟਿ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਿਪੁ ਬਾਚੀਯੰ ਨਹੀ ਏਕ ॥੧੯॥੨੩੧॥ **ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ** ॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ
ਸਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਹਨੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸੂਰਬੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਹਠੀ ਹਥਿਆਰ ਹਾਥਿ
ਬਿਸਾਰ ॥ ਬਾਣ ਪਾਣਿ ਕਮਾਣ ਛਾਡਿ ਸੁ ਚਰਮ ਬਰਮ ਬਿਸਾਰ ॥੨੦॥੨੩੨॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਜਿਤੇਕ ਸੂਰ
ਧਾਈਯੰ ॥ ਤਿਤੇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਘਾਈਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਅਉਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਤਿਤਜੋ ਮਹੇਸ ਘਾਵਹੀਂ ॥੨੧॥੨੩੩॥ **ਨਰਾਜ** ॥
ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉਠਹੀਂ ॥ ਬਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁਠਹੀਂ ॥ ਪਿਨਾਕ ਪਾਣ ਤੇ ਹਣੇ ॥ ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਬਣੇ ॥੨੨॥੨੩੪॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਿਲਹ ਸੰਜਿ ਸੱਜੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ॥ ਮਿਟੈਂ ਨਾਹਿ ਡੰਕੇ ॥੨੩॥੨੩੫॥
ਰਸਾਵਲ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰਿ ਬਾਜੰ ॥ ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਜੰ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਗੱਜੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਸੱਜੇ ॥੨੪॥੨੩੬॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥
ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਬਜੋਮ ਚਾਰੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸੂਰ ਹਰਖੇ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੨੫॥੨੩੭॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਧਰੇ
ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਕਟਾ ਕਟਿ ਬਾਹੈਂ ॥ ਅਧੋ ਅੰਗ ਲਾਹੈਂ ॥੨੬॥੨੩੮॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਰਿਸੇ ਰੋਸ
ਰੁਦ੍ਰੰ ॥ ਚਲੈਂ ਭਾਜ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਿਲਹਿ ਸੰਜਿ ਸੱਜੇ ॥੨੭॥੨੩੯॥ **ਰਸਾਵਲ** ॥ ਲਏ ਸਕਤਿ ਪਾਣੰ ॥
ਚੜੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਗਣੰ ਗਾੜ ਗਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੇ ॥੨੮॥੨੪੦॥ ਭਭੰਕੇਤ ਘਾਯੰ ॥ ਲਰੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥
ਡਕੀ ਡਾਕਣੀਯੰ ॥ ਰੜੇ ਕਾਕਣੀਯੰ ॥੨੯॥੨੪੧॥ ਭਯੰ ਰੋਸ ਰੁਦ੍ਰੰ ॥ ਹਣੇ ਦੈਤ ਛੁਦ੍ਰੰ ॥ ਕਟੇ ਅਧੁ ਅੱਧੰ ॥ ਭਈ

{੧੭੪}

{੧੭੪}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਠਿਕੁ ਛਾਹ

ਸੈਣ ਬੱਧੰ ॥੩੦॥੨੪੨॥ ਰਿਸਜੋ ਸੂਲ ਪਾਣੰ ॥ ਹਣੇ ਦੈਤ ਭਾਣੰ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੁੱਟੇ ॥ ਘਣੰ ਜੇਮ ਟੁੱਟੇ ॥੩੧॥੨੪੩॥
 ਰਣੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਗੱਜੇ ॥ ਤਬੈ ਦੈਤ ਭੱਜੇ ॥ ਤਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ॥ ਮਿਟਿਓ ਦੇਹ ਗਰਬੰ ॥੩੨॥੨੪੪॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਧਾਯੋ ਤਬੈ
 ਅੰਧਕ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਨਾਨਾ ॥ ਅਮਿਤ ਬਾਣ ਨੰਦੀ ਕਹੁੰਮਾਰੇ ॥ ਬੇਧਿ ਅੰਗ ਕਹ ਪਾਰਿ ਪਧਾਰੇ
 ॥੩੩॥੨੪੫॥ ਜਬ ਹੀ ਬਾਣ ਲੱਗੇ ਬਾਹਣ ਤਨ ॥ ਰੋਸੁ ਜਗਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਮਨ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸੁ ਕਰ ਬਿਸਖ
 ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸਿ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਛਾਏ ॥੩੪॥੨੪੬॥ ਬਾਣਾ ਵਲੀ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਸਾਜੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੈਣ
 ਦਾਨਵੀ ਭਾਜੀ ॥ ਤਬ ਅੰਧਕ ਸਿਵ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੁ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਚਾਯੋ ॥੩੫॥੨੪੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਬੀਸ ਬਾਣ ਤਿਨ ਸਿਵਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕੋਪੁ ਕਰਿ ॥ ਲਗੇ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਤ ਗਏ ਓਹ ਘਾਨਿ ਕਰਿ ॥ ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹ ਪਾਣਿ
 ਪਿਨਾਕੀ ਧਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਤੁੰਮਲ ਜੁੱਧੁ ਦੁਹੰਅਨ ਰਣ ਮੱਧਿ ਮਚਾਇਯੋ ॥੩੬॥੨੪੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਾੜਿ ਸਤ੍ਰੁ ਕਹੁੰ
 ਬਹੁਰਿ ਪਿਨਾਕੀ ਕੋਪੁ ਹੁਐ ॥ ਹਣੇ ਦੁਸਟ ਕਹੁ ਬਾਣ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢਿ ਦੁਐ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਭੀਤਰਿ ਸਿਰਿ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਗਾਜ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬੁਰਜ ਕਹੁੰਮਾਰਿਯੋ ॥੩੭॥੨੪੯॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਘਟ ਏਕ ਬਿਖੈ ਰਿਪੁ ਚੇਤ
 ਭਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਣ ਬਲੀ ਪੁਨਿ ਪਾਣਿ ਲਯੋ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਕਰਖਯੋ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਲੀ ਘਨ ਜਿਯੋਂ ਬਰਖਯੋ
 ॥੩੮॥੨੫੦॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਬਲੀ ਬਰਖਯੋ ਬਿਸਖੰ ॥ ਇਹ ਓਰ ਲਗੇ ਨਿਸਰੇ ਦੁਸਰੰ ॥ ਤਬ ਕੋਪ
 ਕਰੰ ਸਿਵ ਸੂਲ ਲੀਯੋ ॥ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰੁ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕੀਯੋ ॥੩੯॥੨੫੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪਿਨਾਕ
 ਪਰਬਧਹਿ ਅੰਧਕ ਬਧਹਿ ਰੁਦ੍ਰੋਸਤਤੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੬**
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਅਥ ਗਉਰ ਬਧਹ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਸੁਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਰਿ
 ਅੰਧਕ ਨਾਸੁ ਸੁਨਿਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਮ ਕੈ ਦਿਨ ਕੇਤਕ ਬੀਤ ਗਏ ॥ ਸਿਵਧਾਮ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਜਾਤ ਭਏ ॥੧॥੨੫੨॥
 ਤਬ ਰੁਦ੍ਰ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪੁ ਧਰਯੋ ॥ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਹਰੰ ਹਬਿਯਾਰ ਹਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕੀਯੋ ॥ ਇਕੁ
 ਜਨਮੁ ਅੰਗਾਰ ਅਪਾਰ ਲੀਯੋ ॥੨॥੨੫੩॥ ਤਿਹ ਤੇਜ ਜਰੇ ਜਗਜੀਵ ਸਬੈ ॥ ਤਿਹ ਡਾਰ ਦਯੋ ਮਧਿ ਸਿੰਧੁ ਤਬੈ ॥
 ਸੋਊ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸਿੰਧੁ ਮਹਿ ਨ ਗਯੋ ॥ ਤਿਹ ਆਨਿ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪੁ ਲਯੋ ॥੩॥੨੫੪॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ

{੧੭੫}

{੧੭੫}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਇਲਿਓ

ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਲਯੋ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਲੂਟ ਖਜਾਨਾ ॥ ਪਕਰ ਸਮਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੁ ਰੁਵਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤ ਸਿਰ ਛੱਤ੍ਰ ਢੁਰਾਯੋ ॥੪॥੨੫੫॥ ਜੀਤ ਦੇਵਤਾ ਪਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਬਸਾਏ ॥ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਆਨਿ ਰਾਖੇ ਗਿ੍ਹ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਬੈਠਾਏ ਨਵ ਗ੍ਰਹ ॥੫॥੨੫੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੀਤਿ ਬਸਾਏ ਨਿਜ ਪੁਰੀ ਅਸੁਰ ਸਕਲ ਅਸੁਰਾਰਿ ॥ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਮਹੇਸ ਕੀ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸ ਮੰਡਾਰ ॥੬॥੨੫੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਧਿਯਾਨ ਬਿਧਾਨ ਕਰੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਅਧਿਕ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਕਾਲ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਅਬ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ਸਿਵ ਉਪਰ ਆਯੋ ॥੭॥੨੫੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੂਤਰਾਟ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਕਾਂਪਤ ਭਏ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਜਲ ਬਲ ॥ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਹੋਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥੮॥੨੫੯॥ ਤਿਨ ਇਕ ਬਾਰ ਸੁਯੰਬਰੁ ਕੀਯਾ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦੁਹਿਤਾ ਇਸੁ ਦੀਯਾ ॥ ਜੋ ਬਰੁ ਰੁਚੈ ਬਰਹੁ ਅਬ ਸੋਈ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਹੁਇ ਕੋਈ ॥੯॥੨੬੦॥ ਜੋ ਜੋ ਜਿਸੈ ਰੁਚਾ ਤਿਨਿ ਬਰਾ ॥ ਸਬ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਹੀ ਜਾਤ ਉਚਰਾ ॥ ਜੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਿ ਛੋਰਿ ਸੁਨਾਉ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਉ ॥੧੦॥੨੬੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਾਰ ਸੁਤਾ ਕੱਸਪ ਕਹੰ ਦੀਨੀ ॥ ਕੇਤਕ ਬਿਯਾਹ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲੀਨੀ ॥ ਕੇਤਕ ਗਈ ਅਉਰ ਦੇਸਨ ਮਹਿ ॥ ਬਰਜੋ ਗਉਰਜਾ ਏਕ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਿ ॥੧੧॥੨੬੨॥ ਜਬ ਹੀ ਬਿਯਾਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿ੍ਹ ਆਨੀ ॥ ਚਲੀ ਜੱਗ ਕੀ ਬਹੁਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਸਬ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਲੀਨੇ ਸੰਗਿ ਭਤਾਰਨ ਆਈ ॥੧੨॥੨੬੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸਾ ॥ ਜਾਤ ਭਏ ਸਸੁਰਾਰ ਨਰੇਸਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਅਉਰ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਕਿਨਹੁ ਨ ਭੂਪਤਿ ਤਾਹਿ ਚਿਤਾਰਾ ॥੧੩॥੨੬੪॥ ਨਹਨ ਗਉਰਜਾ ਦੱਛ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਨਾਰਦ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਸਾਈ ॥ ਬਿਨੁ ਬੋਲੇ ਪਿਤੁ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਗਈ ॥ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇਜ ਤਨ ਤਈ ॥੧੪॥੨੬੫॥ ਜੱਗ ਕੁੰਡ ਮਹਿ ਪਰੀ ਉਛਰ ਕਰ ॥ ਸਤਪ੍ਰਤਾਪਿ ਪਾਵਕ ਭਈ ਸੀਤਰਿ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਤਾ ਤਨ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥੧੫॥੨੬੬॥ ਆਇ ਨਾਰਦ ਇਮ ਸਿਵਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਕਹਾਂ ਬੈਠਿਹੋ ਭਾਂਗ ਚੜਾਈ ॥ ਛੂਟਯੋ ਧਯਾਨੁ ਕੋਪੁ ਜੀਯ ਜਾਗਾ ॥ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥੧੬॥੨੬੭॥ ਜਬ ਹੀ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਬਲੈ ॥ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ਸੂਲ ਕਰ ਬਲੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰੇ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਬਿਧੁੰਸੁ ਜੱਗ ਕਰ ਡਾਰਾ ॥੧੭॥੨੬੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥

{੧੭੬}

{੧੭੬}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾ

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਇਕ ਇਕ ਤੇ ਕਰ ਦੁਇ ਦੁਇ ਡਾਰੇ ॥ ਜਾਂ ਕਹੁ ਪਹੁਚਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾਂ ਕਹੁ ਮਾਰਿ ਠਉਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥੧੮॥੨੬੯॥ ਜੱਗ ਕੁੰਡ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ਉਖਾਰਸ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬੀਰ ਭਦ੍ਰ ਤਬ ਕੀਆ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਉਪਜਤ ਕਰੋ ਨਰੇਸਨ ਨਾਸਾ ॥੧੯॥੨੭੦॥ ਕੇਤਕ ਕਰੇ ਦੁਖੰਡ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਕੇਤਕ ਪਠੈ ਦਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਕੇਤਕ ਗਿਰੇ ਧਰਣ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਸਰਿਤਾ ਕੇ ਗਿਰੇ ਕਰਾਰਾ ॥੨੦॥੨੭੧॥ ਤਬ ਲਉ ਸਿਵਹ ਚੇਤਨਾ ਆਈ ॥ ਗਹਿ ਪਿਨਾਕ ਕਹੁ ਪਰੋ ਰਿਸਾਈ ॥ ਜਾਂ ਕੇ ਤਾਣ ਬਾਣੁ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਨ ਪਾਨਨੁ ਚਾਰਾ ॥੨੧॥੨੭੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਡੱਮਾ ਡੱਮ ਡਉਰੂ ਬਹੁ ਬਾਜੇ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਦਸਉਦਿਸ ਗਾਜੇ ॥ ਝਿੱਮ ਝਿੱਮ ਕਰਤ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਨਾਂਚੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੨੨॥੨੭੩॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਸਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜੁਟੇ ਜੰਗ ਕੇ ਜੋਧ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਖਹਿ ਖਹਿ ਮਰੇ ਅਪਰ ਰਿਸ ਬਢੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਦੇਖੀਯਤ ਤਾਜੀਅਨ ਚਢੇ ॥੨੩॥੨੭੪॥ ਜਾ ਪਰ ਮੁਸਟ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾਕਹੁ ਠਉਰ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥ ਐਸੋ ਭਯੋ ਬੀਰ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਭਕਭਕਾਇ ਤਹ ਜਗੋ ਮਸਾਨਾ ॥੨੪॥੨੭੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੀਰ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਛੁਆ ਬਰਸੇ ਬਿਸਖ ਅਨੇਕ ॥ ਸਬ ਸੂਰਾ ਜੁਝਤ ਭਏ ਸਾਬਤ ਬਚਾ ਨ ਏਕ ॥੨੫॥੨੭੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਨਰੇਸ ਦੁਖੰਡਾ ॥ ਬਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰਗੋ ਜਨੁ ਝੰਡਾ ॥ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਪਰਜੋ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਕਰਜੋ ॥੨੬॥੨੭੭॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਤਬ ਚਲੇ ਨਰੇਸਾ ॥ ਜੱਗ ਬਿਸਾਰ ਸੰਭਾਰਜੋ ਦੇਸਾ ॥ ਜਬ ਰਣ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰ ਹੁਐ ਧਾਏ ॥ ਭਾਜਤ ਭੂਪ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥੨੭॥੨੭੮॥ ਤਬ ਸਬ ਭਰੇ ਤੇਜ ਤਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਜਨ ਲਗੇ ਅਨੰਤਨ ਬਾਜਾ ॥ ਮਚਜੋ ਬਹੁਰਿ ਘੋਰਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜਮ ਕੇ ਭਰਾ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਧਾਮਾ ॥੨੮॥੨੭੯॥ ਭੂਪਤਿ ਫਿਰੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥ ਲੈਲੈ ਬਾਣ ਪਾਣਿ ਹਥੀਯਾਰਨ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਅਰਿ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਚੋਟ ਪਰਤ ਘਰੀਯਾਰਾ ॥੨੯॥੨੮੦॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਰਣਿ ਗਿਰੇ ਅਖੰਡਾ ॥ ਕਾਂਪਜੋ ਖੰਡ ਨਵੇਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ॥ ਛਾਡਿ ਛਾਡਿ ਅਸਿ ਗਿਰੇ ਨਰੇਸਾ ॥ ਮੱਚਿਯੋ ਜੁੱਧੁ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈਸਾ ॥੩੦॥੨੮੧॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਅਰੁੱਝੇ ਕਿਕਾਣੀ ॥ ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੀ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਬਾਣੀ ॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੀ ॥੩੧॥੨੮੨॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਧਰੇ ਧੂਰ ਧਾਣੀ ॥ ਚੜੇ ਬਾਨ ਸਾਣੀ ॥ ਰਟੇ ਏਕ ਪਾਣੀ

{੧੭੭}

{੧੭੭}

ਪ੍ਰਥਮ ਅਠਾਰ

ਪ੍ਰਥਮ ਅਠਾਰ

॥੩੨॥੨੮੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਚਵੀ ਚਾਂਵਡਾਣੀ ॥ ਜੁਟੇ ਹਾਣ ਹਾਣੀ ॥ ਹਸੀ ਦੇਵ ਰਾਣੀ ॥ ਝਮੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥
 ॥੩੩॥੨੮੪॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁਮਾਰ ਮਾਰ ਸੂਰਮਾ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਚਲੇ ॥ ਅਨੰਤ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਗਣੇ ਬਿਅੰਤ
 ਬੀਰਹਾ ਦਲੇ ॥ ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਅਘੋਰ ਜਿਉ ਘਟਾ ਉਠੀ ॥ ਅਨੰਤ ਬੁੰਦ ਬਾਣ ਧਾਰ ਸੁੱਧ ਕੁੱਧ ਕੈ ਬੁਠੀ
 ॥੩੪॥੨੮੫॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਿਅੰਤ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁਮਾਰ ਮਾਰ ਘਾਵਹੀਂ ॥ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਉੱਠਹੀਂ ॥
 ਅਨੇਕ ਬਾਣ ਬੁੱਠਹੀਂ ॥੩੫॥੨੮੬॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਅਸਤ੍ਰ ਸੱਜਕੈ ॥ ਚਲੇ ਸੁ ਬੀਰ ਗੱਜਕੈ ॥ ਨਿਰਭੈ ਹਥਿਯਾਰ
 ਝਾਰਹੀਂ ॥ ਸੁ ਮਾਰਿ ਮਾਰ ਉਚਾਰਹੀਂ ॥੩੬॥੨੮੭॥ ਘਮੰਡ ਘੋਰ ਜਿਉ ਘਟਾ ॥ ਚਲੇ ਬਨਾਇ ਤਿਉ ਬਟਾ ॥ ਸੁ
 ਸਸਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਤਾ ਸੁਰਾਨ ਲੋਭਹੀਂ ॥੩੭॥੨੮੮॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਨ ਕੈ ਬਰੈਂ ॥ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਬਿਚਰੈਂ ॥ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ
 ਭੂਪ ਜੇ ਭਜੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਤਜੇ ॥੩੮॥੨੮੯॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੱਜਕੈ ਪਰੇ ਹੁੰਕਾਰ ਕੈ
 ਹਠੀ ॥ ਬਿਲੋਕ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸੈਣ ਏਕਠੀ ॥ ਅਨੰਤ ਘੋਰ ਸਾਵਣੀ ਦੁਰੰਤ ਜਯੋ ਉਠੀ ਘਟਾ ॥ ਸੁ ਸੋਭ ਸੂਰਮਾ
 ਨਚੈਂ ਸੁ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਕੀ ਛਟਾ ॥੩੯॥੨੯੦॥ ਬ੍ਰਿਧ ਨ ਰਾਜ ॥ ਕੰਪਾਇ ਖੱਗ ਪਾਣਿ ਮੋ ਤ੍ਰਪਾਇ ਤਾਜੀਯਨ ਤਹਾਂ ॥
 ਜੁਆਨ ਆਨ ਕੈ ਪਰੇ ਸੁ ਰੁਦ੍ਰ ਠਾਢਬੋ ਜਹਾਂ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨਕੈ ਕਰੈਂ ॥ ਧਕੇਲ ਰੇਲ ਲੈ ਚਲੈਂ ਪਛੇਲ
 ਪਾਵ ਨਾ ਟਰੈਂ ॥੪੦॥੨੯੧॥ ਸਤ੍ਰਕ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਤਤ੍ਰਕ ਤੇਗ ਤੀਰਯੰ ॥ ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਿਯੋਂ ਬਲੀ ਭਭੱਕ ਘਾਇ
 ਬੀਰਯੰ ॥ ਅਘਾਇ ਘਾਇਕੈ ਗਿਰੇ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨਾ ਟਰੈਂ ॥ ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਅੱਛਰੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੀਨ ਹੁਐ ਬਰੈਂ
 ॥੪੧॥੨੯੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੂਝ ਗਿਰਯੋ ਸਬ ਸਾਥਾ ॥ ਰਹਿ ਗਯੋ ਦੱਛ ਅਕੇਲ ਅਨਾਥਾ ॥ ਬਚੇ ਬੀਰ
 ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇਸ ॥ ਪਹਰ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇਸ ॥੪੨॥੨੯੩॥ ਆਪਨ ਚਲਾ ਜੁੱਧ ਕਹੁੰ ਰਾਜਾ ॥ ਜੋਰਿ
 ਕਰੋਰ ਅਯੋਧਨ ਸਾਜਾ ॥ ਛੂਟਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਦਿਨ ਤੇ ਹੁਐ ਗਯੋ ਅੰਧਾਰਾ ॥੪੩॥੨੯੪॥
 ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਮਸਾਣ ਹਕਾਰੇ ॥ ਦੁਹੁੰ ਓਰ ਡਉਰੂ ਡਮ ਕਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਮੱਚਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜੈਸਕ ਲੰਕ ਰਾਵਣ
 ਅਰੁ ਰਾਮਾ ॥੪੪॥੨੯੫॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪੰ ਧਰਯੋ ਸੂਲ ਪਾਣੰ ॥ ਕਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸਰਬ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥
 ਉਤੇ ਏਕ ਦੱਛੰ ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਏਕੰ ॥ ਕਰਯੋ ਕੋਪ ਕੈ ਜੁੱਧ ਭਾਂਤੰ ਅਨੇਕੰ ॥੪੫॥੨੯੬॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਗਿਰਯੋ ਜਾਨ ਕੂਟਸਥਲੀ

{੧੭੮}

{੧੭੮}

ਚੁੰਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਚੁੰਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਬ੍ਰਿਛ ਮੂਲੰ॥ ਗਿਰਜੋ ਦੱਛ ਤੈਸੇ ਕਟਜੋ ਸੀਸੁ ਸੂਲੰ॥ ਪਰਿਯੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ਭਯੋ ਦੇਹ ਘਾਤੰ॥ ਹਨ੍ਯੋ ਜਾਨੁ ਬੱਜੰ ਭਯੋ
 ਪੱਬ ਪਾਤੰ॥੪੬॥੨੯੭॥ ਗਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਬੀਰੰ॥ ਚਲ੍ਯੋ ਭਾਜ ਅੰਤਹ ਪੁਰੰ ਹੁਐ ਅਧੀਰੰ॥ ਗਰੇ ਡਾਰਿ
 ਅੰਚਰ ਪਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਯੰ॥ ਅਹੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਸਹਾਯੰ॥੪੭॥੨੯੮॥ **ਚੌਪਈ**॥ ਹਮ ਤੁਮਹੋ ਹਰ ਓਜ ਨ
 ਜਾਨਾ॥ ਤੁਮਹੋ ਮਹਾਂ ਤਪੀ ਬਲਵਾਨਾ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ॥ ਅਜਾ ਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰ ਉਤਾਲਾ
 ॥੪੮॥੨੯੯॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕਾਲ ਕੋ ਧਰਾ ਧਿਆਨਾ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੀਯਾਇ ਨਰੇਸ ਉਠਾਨਾ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾਪਤਿ ਸਕਲ
 ਜੀਯਾਏ॥ ਕਉਤਕ ਨਿਰਖਿ ਸੰਤ ਤ੍ਰਿਪਤਾਏ॥੪੯॥੩੦੦॥ ਨਾਰਿ ਹੀਨ ਸਿਵੁ ਕਾਮਿ ਖਿਝਾਯੋ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੰਭੁ
 ਘਨੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪੁ ਕੈ ਕਾਮ ਜਰਾਯਸ॥ ਬਿਤਨ ਨਾਮੁ ਤਿੱਹ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯਸ॥੫੦॥੩੦੧॥ **ਇਤਿ**
ਸ੍ਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੱਛ ਬਧਹ ਰੁਦ੍ਰ ਮਹਾਤਮੇ ਗਉਰ ਬਧਹ॥੧੧॥ ਧਿਆਇ ਯਾਰਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੬
(ਅਬ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ॥) ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ॥ ਚੌਪਈ॥ ਵਹੁ ਜੋ ਜਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦਾਰਾ॥ ਤਿਨ
 ਹਿਮਗਿਰਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲੀਯ ਅਵਤਾਰਾ॥ ਛੁਟੀ ਬਾਲਤਾ ਜਬ ਸੁਧਿ ਆਈ॥ ਬਹੁਰੋਂ ਮਿਲੀ ਨਾਬ ਕਹੁ ਜਾਈ
 ॥੧॥੩੦੨॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲੀ ਰਾਮ ਸੋ ਸੀਤਾ॥ ਜੈਸਕ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਤਨ ਗੀਤਾ॥ ਜੈਸੇ ਮਿਲਤ ਸਿੰਧੁ ਤਨ
 ਗੰਗਾ॥ ਤਜੋਂ ਮਿਲਿ ਗਈ ਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਸੰਗਾ॥੨॥੩੦੩॥ ਜਬ ਤਿਹ ਬਿਯਾਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਘਰਿ ਆਨਾ॥ ਨਿਰਖਿ ਜਲੰਧਰ
 ਤਾਂਹਿ ਲੁਭਾਨਾ॥ ਦੂਤ ਏਕ ਤਹੁਂ ਦੀਯੋ ਪਠਾਈ॥ ਲਿਆਉ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਨਾਰਿ ਛਿਨਾਈ॥੩॥੩੦੪॥ **ਦੋਹਰਾ॥**
ਜਲੰਧਰ ਬਾਚ॥ ਕੈ ਸਿਵ ਨਾਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ਕੈ ਮਮ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਹ ਪਠਾਇ॥ ਨਾਤਰ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸੰਗਿ ਲਰਹੁ ਮੁਰਿ
 ਆਇ॥੪॥੩੦੫॥ **ਚੌਪਈ॥** ਕਥਾ ਭਈ ਇਹ ਦਿਸ ਇਹ ਭਾਂਤਾ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਬਿਸਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੀ ਬਾਤਾ॥
 ਬ੍ਰਿੰਦਾਰਿਕ **ਇਨ** ਏਕ ਪਠਾਏ॥ ਦੈਤ ਸਭਾ ਤੇ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਏ॥੫॥੩੦੬॥ **ਚੌਪਈ॥** ਆਇ ਗਯੋ ਤਹ ਨਾਰਦ
 ਰਿਖਿ ਬਰ॥ ਬਿਸਨ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮਿ ਛੁਧਾਤੁਰ॥ ਬੈਗਨ ਨਿਰਖਿ ਅਧਿਕ ਲਲਚਾਯੋ॥ ਮਾਂਗ ਰਹਿਯੋ ਪਰੁ ਹਾਥਿ
 ਨ ਆਯੋ॥੬॥੩੦੭॥ ਨਾਥ ਹੇਤੁ ਮੈ ਭੋਜ ਪਕਾਯੋ॥ ਮਨੁਛ ਪਠੈ ਕਰ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਯੋ॥ ਨਾਰਦ ਖਾਇ ਜੂਠ **ਹੋਇ**
 ਜੈ ਹੈ॥ ਪੀਅ ਕੋਪਤ ਹਮਰੇ ਪਰ ਹੁਐ ਹੈ॥੭॥੩੦੮॥ **ਨਾਰਦ ਬਾਚ॥** ਮਾਂਗ ਬਕਯੋ ਮੁਨਿ ਭੋਜਨ ਦੀਆ॥ ਅਧਿਕ

{੧੭੯}

{੧੭੯}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿ ਬਿਦ

ਰੋਸੁ ਮੁਨਿਬਰ ਤਬ ਕੀਆ ॥ ਬਿੰਦਾ ਨਾਮ ਰਾਛਸੀ ਬਪੁ ਧਰਿ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਹੁਐ ਬਸੋ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰਿ ॥੮॥੩੦੯॥
 ਦੇ ਕਰ ਸ੍ਰਾਪ ਜਾਤ ਭਯਯੋ ਰਿਖਿਬਰ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਬਿਸਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਾਪ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥
 ਬਿਹਸ ਬਚਨ ਤ੍ਰੀਯ ਸੰਗਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੯॥੩੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤ੍ਰੀਯ ਕੀ ਛਾਯਾ ਲੈ ਤਬੈ ਬਿੰਦਾ ਰਚੀ ਬਨਾਇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਕੇਸ
 ਦਾਨਵ ਸਦਨਿ ਜਨਮ ਧਰਤ ਭਈ ਜਾਇ ॥੧੦॥੩੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੈਸਕ ਰਹਤ ਕਮਲ ਜਲ ਭੀਤਰ ॥ ਪੁਨਿ
 ਨ੍ਰਿਪ ਬਸੀ ਜਲੰਧਰ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਤਿਹ ਨਿਮਿਤ ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਧਰ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮੁਰਾਰਾ ॥੧੧॥੩੧੨॥
 ਕਥਾ ਐਸ ਇਹ ਦਿਸ ਮੋ ਭਈ ॥ ਅਬ ਚਲਿ ਬਾਤ ਰੁਦ੍ਰ ਪਰ ਗਈ ॥ ਮਾਂਗੀ ਨਾਰਿ ਨ ਦੀਨੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕੋਪਾ
 ਅਸੁਰਪਤਿ ਛੁਦ੍ਰਾ ॥੧੨॥੩੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਨਫੀਰਿ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੁਹੁੰ ਦਿਸਾ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਰੇ ॥ ਮਾਚਤ
 ਭਯੋ ਲੋਹ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਝਮਕਤ ਖੱਗ ਅਦੱਗ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥੩੧੪॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰਤ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮਾਰੀ ॥
 ਧੁਕ ਧੁਕ ਉਠਤ ਮਸਾਣ ਤਹਾ ਹੀ ॥ ਗਜੀ ਰਥੀ ਬਾਜੀ ਪੈਦਲ ਰਣਿ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਰਣ ਕੀ ਛਿਤਿ ਅਨਗਣ
 ॥੧੪॥੩੧੫॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਬਿਰਚੇ ਰਣਬੀਰ ਸੁਧੀਰ ਕ੍ਰੁਪੰ ॥ ਮੱਚਿਯੋ ਤਿਹ ਦਾਰੁਣ ਭੂਮਿ ਜੁਪੰ ॥ ਹਹਰੰਤ ਹਯੰ ਗਰਜੰਤ
 ਗਜੰ ॥ ਸੁਣਕੈ ਧੁਨਿ ਸਾਵਣ ਮੇਘ ਲਜੰ ॥੧੫॥੩੧੬॥ ਬਰਖੈਂ ਰਣਿ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਖਗੰ ॥ ਤਹ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਪ
 ਜਗੰ ॥ ਗਿਰ ਜਾਤ ਭਟੰ ਹਹਰੰਤ ਹਠੀ ॥ ਉਮਗੀ ਰਿਪੁ ਸੈਣ ਕੀਏ ਇਕੱਠੀ ॥੧੬॥੩੧੭॥ ਚਹੁੰ ਓਰ ਘਿਰਯੋ ਸਰ
 ਸੋਧਿ ਸਿਵੰ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਅਸੁਰਾਰ ਇਵੰ ॥ ਦੁਹੁੰ ਓਰਨ ਤੇ ਇਮ ਬਾਣ ਬਹੇ ॥ ਨਭ ਅਉਰ ਧਰਾ ਦੋਉ ਛਾਇ ਰਹੇ
 ॥੧੭॥੩੧੮॥ ਗਿਰਗੇ ਤਹ ਟੋਪਨਿ ਟੂਕ ਘਨੇ ॥ ਰਹਗੇ ਜਨੁ ਕਿੰਸਕ ਸ੍ਰੋਣ ਸਨੇ ॥ ਰਣ ਹੇਰਿ ਅਗੰਮ ਅਨੂਪ ਹਰੰ ॥
 ਜੀਯ ਮੋ ਇੱਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੰ ॥੧੮॥੩੧੯॥ ਜੀਯ ਮੋ ਸਿਵ ਦੇਖ ਰਹਾ ਚਕ ਕੈ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਮੱਧਿ ਪਰਾ ਹਕ
 ਕੈ ॥ ਰਣਿ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੰ ॥ ਸੁਣਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਡਰੰ ॥੧੯॥੩੨੦॥ **ਤੋਟਕ** ॥ ਜੀਯ ਮੋ ਸਿਵ
 ਧਯਾਨ ਧਰਾ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਲਿ ਕਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ॥ ਕਹਿਯੋ ਬਿਸਨ ਜਲੰਧਰ ਰੂਪ ਧਰੋ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਰਿਪੇਸ
 ਕੋ ਨਾਸ ਕਰੋ ॥੨੦॥੩੨੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਦਈ ਕਾਲ ਆਗਿਆ ਧਰਿਯੋ ਬਿਸਨ ਰੂਪੰ ॥ ਸਜੇ ਸਾਜ ਸਰਬੰ
 ਬਨਿਯੋ ਜਾਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਰਯੋ ਨਾਥ ਯੋ ਆਪ ਨਾਰੰ ਉਧਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜ ਬਿੰਦਾ ਸਤੀ ਸੱਤ ਟਾਰੰ ॥੨੧॥੩੨੨॥ ਤਜਯੋ

{੧੮੦}

{੧੮੦}

ਦੁਬੀਸ ਅਵਤਾਰ

ਦੁਬੀਸ ਅਵਤਾਰ

ਦੇਹਿ ਦੈਤੰ ਭਈ ਬਿਸਨੁ ਨਾਰੰ॥ ਧਰਜੋ ਦੁਆਦਸਮੋ ਬਿਸਨੁ ਦਈਤਾਵਤਾਰੰ॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧੁ ਸੱਜਯੋ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ॥
 ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋ ਸੂਰ ਸੋਭੇ ਬਿਮਾਣੰ॥੨੨॥੩੨੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ**॥ ਮਿਟਯੋ ਸਤਿ ਨਾਰੰ ਕਟਯੋ ਸੈਨ ਸਰਬੰ॥
 ਮਿਟਯੋ ਭੂਪ ਜਾਲੰਧਰੰ ਦੇਹ ਗਰਬੰ॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧੁ ਸੱਜਯੋ ਹਠੇ ਤੇਜ ਹੀਣੰ॥ ਭਜੇ ਛਾਡ ਕੈ ਸੰਗ ਸਾਥੀ ਅਧੀਣੰ
 ॥੨੩॥੩੨੪॥ **ਚੌਪਈ**॥ ਦੁਹੰ ਜੁੱਧੁ ਕੀਨਾ ਰਣ ਮਾਹੀ॥ ਤੀਸਰ ਅਵਰੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨਾਹੀ॥ ਕੇਤਕ ਮਾਸ ਮਚਯੋ
 ਤਹ ਜੁੱਧਾ॥ ਜਾਲੰਧਰ ਹੁਐ ਸਿਵ ਪਰ ਕ੍ਰੁੱਧਾ॥੨੪॥੩੨੫॥ ਤਬ ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਸਕਤਿ ਕੋ ਧਰਾ॥ ਤਾਤੇ ਸਕਤਿ
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹੱ ਕਰਾ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਬਲਵਾਨਾ॥ ਮੰਡਯੋ ਜੁੱਧੁ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ॥੨੫॥੩੨੬॥ ਉਤ ਹਰਿ
 ਲਯੋ ਨਾਰਿਰਿਪ ਸਤ ਹਰਿ॥ ਇਤ ਸਿਵ ਭਯੋ ਤੇਜ ਦੇਬੀ ਕਰਿ॥ ਛਿਨਮੋ ਕੀਯੋ ਅਸੁਰ ਕੋ ਨਾਸਾ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝ
 ਭਟ ਰਹੇ ਤਮਾਸਾ॥੨੬॥੩੨੭॥ ਜਲੰਧਰੀ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਨਾਮਾ॥ ਜਪਹੁ ਚੰਡਿਕਾ ਕੋ ਸਬ ਜਾਮਾ॥ ਤਾਂ ਤੇ
 ਹੋਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੀਰਾ॥ ਜਿਮ ਨਾਏ ਜਲ ਗੰਗ ਗਹੀਰਾ॥੨੭॥੩੨੮॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹੀ ਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹਾਨੀ॥ ਗੰਥ ਬਢਨ
 ਕੀ ਚਿੰਤ ਪਛਾਨੀ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਥਾ ਬੋਰਿ ਹੀ ਭਾਸੀ॥ ਨਿਰਖ ਭੂਲਿ ਕਬਿ ਕਰੋ ਨ ਹਾਸੀ॥੨੮॥੩੨੯॥ **ਇਤਿ**

ਜਲੰਧਰ ਅਵਤਾਰ ਬਾਰੁਵਾਂ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੨॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰਾ॥ ਜੈਸਕ ਧਰੋ ਸਰੂਪ ਮੁਰਾਰਾ॥
 ਬਿਆਕੁਲ ਹੋਤੁ ਧਰਨਿ ਜਬ ਭਾਰਾ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਹਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ॥੧॥੩੩੦॥ **ਚੌਪਈ**॥ ਅਸੁਰ ਦੇਵਤਨ
 ਦੇਤਿ ਭਜਾਈ॥ ਛੀਨ ਲੇਤ ਭੂਅ ਕੀ ਠਕੁਰਾਈ॥ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰ ਧਰਣਿ ਭਰਿ ਭਾਰਾ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ
 ਕ੍ਰਿਪਾਰਾ॥੨॥੩੩੧॥ **ਦੋਹਰਾ**॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਅੰਸ ਲੈ ਤਤ ਆਪਨ ਠਹਰਾਇ॥ ਬਿਸਨੁ ਰੂਪ ਧਾਰਤ ਤਦਿਨ
 ਗ੍ਰਿਹਿ ਅਦਿੱਤ ਕੇ ਆਇ॥੩॥੩੩੨॥ **ਚੌਪਈ**॥ ਆਨ ਹਰਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੋ ਭਾਰਾ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰਨ ਕਰਤ
 ਸੰਘਾਰਾ॥ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਹਰਿ ਸੁਰਪੁਰਿ ਜਾਈ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਮੋ ਰਹਤ ਸਮਾਈ॥੪॥੩੩੩॥ ਸਕਲ ਕਥਾ
 ਜਉ ਛੋਰਿ ਸੁਨਾਉਂ॥ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਹਤ ਸੂਮ ਪਾਉਂ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਬੋਰੀਐ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਾਖ
 ਅਬਿਨਾਸੀ॥੫॥੩੩੪॥ **ਇਤਿ ਤੇਰਵਾਂ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ॥੧੩॥ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥**

{੧੮੧}

{੧੮੧}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਦੇਹਿ ਮੋ ਕੋਟਿਕ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਤੇ
 ਰਵਿ ਸਸਿ ਕ੍ਰੋਰਿ ਜਲੇਸ ॥੧॥੩੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਬਿਸਨੁ ਤਹੱ ਰਹਤ ਸਮਾਈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਬਿੰਧੁ ਜਹੱ ਗਨ੍ਯੋ
 ਨ ਜਾਈ ॥ ਸੇਸਨਾਗਿ ਸੇ ਕੋਟਿਕ ਤਹਾਂ ॥ ਸੋਵਤ ਸੈਨ ਸਰਪ ਕੀ ਜਹਾਂ ॥੨॥੩੩੬॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੀਸ ਤਬ ਧਰਤਨ
 ਜੰਗਾ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪਾਵ ਕਰ ਸਹੰਸ ਅਭੰਗਾ ॥ ਸਹੰਸਰਾਛ ਸੋਭਤ ਹੈਂ ਤਾਕੇ ॥ ਲਛਮੀ ਪਾਵ ਪਲੋਸਤ ਵਾਂਕੇ
 ॥੩॥੩੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਧੁਕੀਟਭ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ਜਾਂ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਸੁਕਬਿ ਸਿਯਾਮ ਤਾਂਕੋ ਕਹੇ ਚੌਦਸਵੇਂ
 ਅਵਤਾਰ ॥੪॥੩੩੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਮੈਲ ਤੇ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਨੁ ਦੁਤੀਯ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ॥ ਮਾਯਾ
 ਤਜਤ ਬਿਸਨੁ ਕਹੁੱ ਤਬ ਹੀ ॥ ਕਰਤ ਉਪਾਧਿ ਅਸੁਰ ਮਿਲਿ ਜਬ ਹੀ ॥੫॥ ੩੩੯॥ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਰਤ ਬਿਸਨੁ
 ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਬਰਖ ਹਜਾਰ ਪੰਚ ਪਰਮਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤਬ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥ ਦੁਹੰਅਨਿ ਹਨਤ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਈ
 ॥੬॥੩੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਰਤ ਹੈ ਐਸੋ ਬਿਸਨੁ ਚੌਦਸਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸੰਤ ਸੰਬੁਹਨਿ ਸੁਖ ਨਮਿਤ ਦਾਨਵ ਦੁਹੰ
 ਸੰਘਾਰ ॥੭॥੩੪੧॥ ਚੌਦਵਾਂ ਅਵਤਾਰ ॥੧੪॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਚਤ੍ਰਦਸਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੮॥
 ਅਬ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਦਾਨਵ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ ॥
 ਤਬ ਤਬ ਬਿਸਨੁ ਕਰਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਅਸੁਰ ਇਕੱਠੇ ਤਹਾਂ ਭਏ ॥ ਸੁਰ ਅਰਿ ਗੁਰ ਮੰਦਿਰਿ ਚਲਿ ਗਏ
 ॥੧॥੩੪੨॥ ਸਬਹੁੰ ਮਿਲਿ ਅਸ ਕਰਜੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਦਈਤਨ ਕਰਤ ਘਾਤ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਐਸ ਕਰੋ ਕਿਛੁ
 ਘਾਤਾ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਬਨੇ ਹਮਾਰੀ ਬਾਤਾ ॥੨॥੩੪੩॥ ਦਈਤ ਗੁਰੂ ਇਮ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਦਾਨਵੋ ਨ ਭੇਦ
 ਪਛਾਨਾ ॥ ਵੇ ਮਿਲਿ ਜੱਗ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਕੁਸਲ ਹੋਤੁ ਤਾਂ ਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤਾ ॥੩॥੩੪੪॥ ਤੁਮਹੁੰ ਕਰੋ ਜੱਗ
 ਆਰੰਭਨ ॥ ਬਿਜੈ ਹੋਇ ਤੁਮਰੀ ਤਾਂ ਤੇ ਰਣ ॥ ਜੱਗ ਅਰੰਭਯ ਦਾਨਵਨ ਕਰਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੁਰ ਪੁਰਿ ਬਰਹਰਾ
 ॥੪॥੩੪੫॥ ਬਿਸਨੁ ਬੋਲ ਕਰਿ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਕਰੋ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੁਰਾਰਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਨਵੀਨ ਕਹਜੋ ਬਪੁ
 ਧਰਿ ਹੋ ॥ ਜੱਗਿ ਬਿਘਨ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਕਰਿ ਹੋ ॥੫॥੩੪੬॥ ਬਿਸਨੁ ਅਧਿਕ ਕੀਨਿ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਦੀਨੇ ਅਮਿਤ
 ਦਿਜਨ ਕਹੁੰ ਦਾਨਾ ॥ ਮਨ ਮੋ ਕਵਲਾਸ੍ਰਿ ਜੋ ਗਯਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਜੋ ਧਆਨਾ ॥੬॥੩੪੭॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ

{੧੮੨}

{੧੮੨}

ਸੁਖੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾਦ

ਤਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਹ ਬਚਨ ਰਿਸਾਲਾ ॥ ਧਰੁ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ ਕੋ ਰੂਪਾ ॥ ਨਾਸ ਕਰੋ ਅਸੁਰਨ
 ਕੇ ਰੂਪਾ ॥੧੭॥੩੪੮॥ ਬਿਸਨੁ ਦੇਵ ਆਗਿਆ ਜਬ ਪਾਈ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਭੂਅ ਅਰਹੰਤ ਦੇਵ
 ਬਨਿਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਅਉਰ ਹੀ ਪੰਥ ਚਲਾਯੋ ॥੮॥੩੪੯॥ ਸਬ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਭਯੋ ਗੁਰੁ ਆਈ ॥ ਬਹੁਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਨਿਜ ਮਤਹਿ ਚਲਾਈ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਉਪਰਾਜਨ ਕੀਆ ॥ ਸੰਤ ਸਬੂਹਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਆ ॥੯॥੩੫੦॥ ਸਬਹੂੰ
 ਹਾਥਿ ਮੋਚਨਾ ਦੀਏ ॥ ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਕੀਏ ॥ ਸਿਖਾ ਹੀਣ ਕੋਈ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਫੁਰੈ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਜਪੈ ਉਲਟ
 ਤਿਹ ਪਰੈ ॥੧੦॥੩੫੧॥ ਬਹੁਰ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਬ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਜੀਅ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਸਭਹੂੰ ਹਟਾਯੋ ॥ ਬਿਨ ਹਿੰਸਾ ਕੀਅ
 ਜੱਗ ਨ ਹੋਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜੱਗ ਕਰੈ ਨਾ ਕੋਈ ॥੧੧॥੩੫੨॥ ਯਾਤੇ ਭਯੋ ਜਗਨ ਕੋ ਨਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜੀਯ ਹਨੇ ਹੋਇ
 ਉਪਹਾਸਾ ॥ ਜੀਅ ਮਰੇ ਬਿਨੁ ਜੱਗ ਨ ਹੋਈ ॥ ਜੱਗ ਕਰੈ ਪਾਵੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੨॥੩੫੩॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੀਯੋ
 ਸਬਨ ਉਪਦੇਸਾ ॥ ਜੱਗ ਸਕੈ ਕੋ ਕਰ ਨ ਨਰੇਸਾ ॥ ਅਪੰਥ ਪੰਥ ਸਬ ਲੋਗਨ ਲਾਯਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰਨ
 ਨ ਪਾਯਾ ॥੧੩॥੩੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਨਿ ਅੰਨਿ ਤੇ ਹੋਤੁ ਜਜੋਂ ਘਾਸਿ ਘਾਸਿ ਤੇ ਹੋਇ ॥ ਤੈਸੇ ਮਨੁਛ ਮਨੁਛ ਤੇ ਅਵਰੁ
 ਨ ਕਰਤਾ ਕੋਇ ॥੧੪॥੩੫੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸ ਗਿਆਨ ਸਭਹੂੰ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋਊ ਕਰੈ ਨ ਪਾਯੋ ॥
 ਇਹ ਬ੍ਰਿਤ ਬੀਚ ਸਭੇ ਚਿਤ ਦੀਨਾ ॥ ਅਸੁਰ ਬੰਸ ਤਾਂ ਤੇ ਭਯੋ ਛੀਨਾ ॥੧੫॥੩੫੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਵਨ ਦੈਤ ਨ
 ਪਾਵੈ ਕੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਸਨਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਿਨੁ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਕੋਈ ਫੁਰੇ ਨ ਮੰਤ੍ਰਾ ॥ ਨਿਫਲ ਭਏ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭ ਜੰਤ੍ਰਾ
 ॥੧੬॥੩੫੭॥ ਦਸ ਸਹੰਸੂ ਬਰਖ ਕੀਆ ਰਾਜਾ ॥ ਸਬ ਜਗ ਮੋ ਮਤ ਐਸੁ ਪਰਾਜਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਹੀ
 ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਛੀਨ ਅਸੁਰ ਕੁਲ ਭਯੋ ॥੧੭॥੩੫੮॥ ਦੇਵ ਰਾਇ ਜੀਅ ਮੋ ਭਲੁ ਮਾਨਾ ॥ ਬਡਾ ਕਰਮੁ ਅਬ
 ਬਿਸਨੁ ਕਰਾਨਾ ॥ ਆਨੰਦ ਬਢਾ ਸੋਕੁ ਮਿਟ ਗਯੋ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਸਬਹੂੰ ਬਧਾਵਾ ਭਯੋ ॥੧੮॥੩੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਬਿਸਨ ਐਸ ਉਪਦੇਸ ਦੈ ਸਭ ਹੂੰ ਧਰਮ ਛੁਟਾਇ ॥ ਅਮਰਾਵਤਿ ਸੁਰ ਨਗਰ ਮੋ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਾਜਯੋ ਜਾਇ
 ॥੧੯॥੩੬੦॥ ਸ੍ਰਾਵਗੋਸ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦੈਤ ਕੁਪੰਥ ਸਬ ਡਾਰਿ ॥ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ਇਮ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ਮੁਰਾਰਿ
 ॥੨੦॥੩੬੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਅਵਤਾਰ ॥੧੫॥ ਅਰਹੰਤ ॥੬

{੧੮੩}

{੧੮੩}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਅਬ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਸਬਹੀ ਜਨ ਲਾਗੇ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਹੀ ਤਜ ਭਾਗੇ ॥ ਤਯਾਗ ਦਈ ਸਬ ਹੂੰ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਕੋਇ ਨ ਮਾਨਤ ਭੇ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥੧॥੩੬੨॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਸਬੈ ਹੁਐ ਗਏ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬ ਹੂੰ ਤਜਿ ਦਏ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਗਯਾ ਤਬ ਦੀਨੀ ॥ ਬਿਸਨੁ ਚੰਦ ਸੋਈ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥੨॥੩੬੩॥ ਮਨੁ ਹੈ ਰਾਜਵਤਾਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਮਨੁ ਸਿਮਰਤਹਿ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਿ ਕਰਾ ॥ ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਲੋਗ ਹਟਾਏ ॥੩॥੩੬੪॥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਸਬ ਹੀ ਸ੍ਰੇਯੋ ਧਰਮ ਕੇ ਸਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਕਰਾ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੂੰ ਮਾਰਗਿ ਡਾਰਾ ॥੪॥੩੬੫॥ ਪਾਪ ਕਰਾ ਜਾਹੀ ਤੱਹ ਮਾਰਸ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਸਿਖਾਰਸ ॥ ਨਾਨੁ ਦਾਨ ਸਬ ਹੂੰ ਨ ਸਿਖਾਰਾ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਪੰਥ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੫॥੩੬੬॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਜਿ ਦੂਰ ਕਹੂੰ ਗਏ ॥ ਸ੍ਰਾਵਗ ਧਰਮਿ ਸੋਊ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਅਉਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ ਮਾਰਗਿ ਲਾਈ ॥ ਕੁਪੰਥ ਪੰਥ ਤੇ ਸੁਪੰਥ ਚਲਾਈ ॥੬॥੩੬੭॥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜਗ ਮੋ ਭਲੁ ਸਾਜਾ ॥ ਸਕਲ ਕੁਪੰਥੀ ਪੰਥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਤੇ ਧਰਮ ਲਗਾਏ ॥੭॥੩੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੰਥ ਕੁਪੰਥੀ ਸਬ ਲਗੇ ਸ੍ਰਾਵਗ ਮਤ ਭਯੋ ਦੂਰ ॥ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਕੇ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹਿਯੋ ਸੁ ਜਸੁ ਭਰਪੂਰ ॥੮॥੩੬੯॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਮਨੁ ਰਾਜਾ ਅਵਤਾਰ ਸੋਲਵਾਂ ॥੧੬॥ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯॥

ਅਬ ਧਨੰਤਰ ਬੈਦ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਧਨਵੰਤ ਭਏ ਜਗ ਲੋਗਾ ॥ ਏਕ ਨ ਰਹਾ ਤਿਨੋ ਤਨਿ ਸੋਗਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੱਛਤ ਪਕਵਾਨਾ ॥ ਉਪਜਤ ਰੋਗ ਦੇਹ ਤਿਨ ਨਾਨਾ ॥੧॥੩੭੦॥ ਰੋਗਾ ਕੁਲ ਸਬ ਹੀ ਭਏ ਲੋਗਾ ॥ ਉਪਜਾ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਸੋਗਾ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਿਨ ਪਰ ਹਰਿ ਰਾਈ ॥੨॥੩੭੧॥ ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਕੋ ਕਹਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਧਰੁ ਅਵਤਾਰ ਧਨੰਤਰ ਜਾਈ ॥ ਆਯੁਰਬੇਦ ਕੋ ਕਰੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਰੋਗ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਕਰਿਯਹੁ ਨਾਸਾ ॥੩॥੩੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੇਵ ਇਕਤ੍ਰ ਹੁਐ ਮਥਯੋ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਜਾਇ ॥ ਰੋਗ ਬਿਨਾਸਨ ਪ੍ਰਜਾ ਹਿਤ ਕਢਯੋ ਧਨੰਤਰ ਰਾਇ ॥੪॥੩੭੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਯੁਰਬੇਦ ਤਿਨਿ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜਗ ਕੇ ਰੋਗ ਕਰੇ ਸਬ ਨਾਸਾ ॥ ਬਈਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਅਉਖਧੀ ਬਤਾਵਾ

{੧੮੪}

{੧੮੪}

ਸੁਖੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਛਾ

॥੫॥੩੭੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੋਗ ਰਹਤ ਕਰਿ ਅਉਖਧੀ ਸਬ ਹੀ ਕਰੋ ਜਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਤੱਛਕ ਹਨਿਯੋ ਸੁਰਪੁਰਿ
ਕੀਯੋ ਪਜਾਨ ॥੬॥੩੭੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਧਨੰਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਸਤਾਰਵਾਂ ॥੧੭॥ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥**
ਅਥ ਸੂਰਜ ਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਢੇ ਦਿਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਅਤੁਲਿ ਬਲਿ ॥ ਅਰਿ
ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲਿ ਬਲਿ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਆਗਯਾ ਪਾਈ ॥ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਧਰਜੋ ਹਰਿ ਰਾਈ
॥੧॥੩੭੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇਜੇ ਹੋਤ ਅਸੁਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਰਵਿ ਮਾਰਤ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਅੰਧਕਾਰ ਧਰਨੀ
ਤੇ ਹਰੇ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਕਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਉਠਿ ਪਰੇ ॥੨॥੩੭੭॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਆਰਸੰ ਸਬੈ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਲੋਗ
ਜਾਗਹੀਂ ॥ ਅਨੰਤਿ ਜਾਪ ਕੋ ਜਪੈਂ ਬਿਅੰਤ ਧਯਾਨ ਪਾਗਹੀਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈਂ ਅਥਾਪ ਬਾਪ ਬਾਪਹੀਂ ॥ ਗਾਇਤ੍ਰੀ
ਸੰਧਿਯਾਨ ਕੈ ਅਜਾਪ ਜਾਪ ਜਾਪਹੀਂ ॥੩॥੩੭੮॥ ਸੁਦੇਵ ਕਰਮ ਆਦਿ ਲੈ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਜਾਗ ਕੈ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁਜੱਗ ਧੂਪ ਦੀਪ
ਹੋਮ ਬੇਦ ਬਿਯਾਕਰਨ ਰਰੈਂ ॥ ਸੁ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਹੈਂ ਜਿਤੇ ਸੋ ਬ੍ਰਿਤ ਬ੍ਰਿਤਿ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਸੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਉਚਰੰ ਸੁ ਧਰਮ
ਧਿਯਾਨ ਕੋ ਧਰੈਂ ॥੪॥੩੭੯॥ **ਅਰਧ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਸੁ ਧੂਮ ਧੂਮ ਧੂਮ ਹੀ ॥ ਕਰੰਤ ਸੈਨ ਭੂਮ ਹੀ ॥ ਬਿਅੰਤਿ ਧਯਾਨ
ਧਯਾਵਹੀਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਠਉਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫॥੩੮੦॥ ਅਨੰਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਰੈਂ ॥ ਸੁ ਜੋਗ ਜਾਪਨਾ ਕਰੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਨ ਪੁਰਖ
ਧਯਾਵਹੀਂ ॥ ਬਿਮਾਨ ਅੰਤਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥੬॥੩੮੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਮ ਬੀਤਯੋ ਕਰਤ ਧਰਮੁ ਅਰੁਦਾਨ ॥
ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਬਢਿਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਦੀਰਘੁਕਾਇ ਦੁਤਿ ਮਾਨ ॥੭॥੩੮੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਾਣ ਪ੍ਰਜੰਤ ਬਢਤ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਤਨ ॥
ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਘਾਤ ਕਰਤ ਦਿਜ ਦੇਵਨ ॥ ਦੀਰਘੁਕਾਇ ਐਸੋ ਰਿਪੁ ਭਯੋ ॥ ਰਵਿ ਰਥਿ ਹਟਕ ਚਲਨ ਤੇ ਗਯੋ
॥੮॥੩੮੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਹਟਕ ਚਲਤ ਰਬੁ ਭਯੋ ਭਾਨੁ ਕੋ ਪਯੋ ਤਬੈ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਚਲਯੋ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਬੈ ॥
ਮੰਡਯੋ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਹਾਂ ਰਣ ਜਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਦੇਵ ਅਰੁ ਦੈਤ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇਕੈ ॥੯॥੩੮੪॥ ਗਹਿ ਗਹਿ
ਪਾਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਦੁਬਹੀਯਾ ਰਣਿ ਭਿਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਨ ਪਗ ਪਾਛੇ ਫਿਰੇ ॥ ਅੰਗਨਿ ਸੋਭੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ
ਹੀ ਬਢੇ ॥ ਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਮਨੋ ਛਿਟਕਾਇ ਜਨੇਤੀ ਸੇ ਚਢੇ ॥੧੦॥੩੮੫॥ **ਅਨੁਭਵ ਛੰਦ** ॥ ਅਨਹਦ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਣਿ
ਘਣ ਲੱਜੇ ॥ ਘਣ ਹਣ ਘੋਰੰ ॥ ਜਣ ਬਣ ਮੋਰੰ ॥੧੧॥੩੮੬॥ **ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਛੰਦ** ॥ ਢਲ ਹਲ ਢਾਲੰ ॥ ਜਿਮ ਗੁਲ

{੧੮੫}

{੧੮੫}

ਸੁਖੀਸ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਉਕਿਯਾ

ਲਾਲੰ ॥ ਖੜ ਭੜ ਬੀਰੰ ॥ ਤੜ ਸੜ ਤੀਰੰ ॥੧੨॥੩੮੭॥ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੇ ॥ ਜਣੁ ਘਣ ਗਾਜੇ ॥ ਢੰਮਕ ਢੋਲੰ ॥
 ਖੜ ਰੜ ਖੋਲੰ ॥੧੩॥੩੮੮॥ ਬਰ ਹਰ ਕੰਪੈਂ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਜਣੁ ਗਜ ਮੱਤੇ ॥੧੪॥੩੮੯॥
 ਬਰਕਤ ਸੂਰੰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਹੂਰੰ ॥ ਸਰਬਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਟਿ ਭਟ ਲਿੱਟੇ ॥੧੫॥੩੯੦॥ ਚਮਕਤ ਬਾਣੰ ॥ ਫਰਹ ਨਿਸਾਣੰ ॥
 ਚਟ ਪਟ ਜੂਟੇ ॥ ਅਰਿ ਉਰ ਫੂਟੇ ॥੧੬॥੩੯੧॥ ਨਰ ਬਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਰ ਬਰ ਸੱਜੇ ॥ ਸਿਲਹੱ ਸੰਜੋਯੰ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਪੋਯੰ
 ॥੧੭॥੩੯੨॥ ਸਰਬਰ ਛੂਟੇ ॥ ਅਰਿ ਉਰਿ ਫੂਟੇ ॥ ਚਟ ਪਟ ਚਰਮੰ ॥ ਫਟ ਫੁਟ ਬਰਮੰ ॥੧੮॥੩੯੩॥ **ਨਰਾਜ**
ਛੰਦ ॥ ਦਿਨੇਸ ਬਾਣ ਪਾਣਿ ਲੈ ਰਿਪੇਸ ਤਾਕ ਧਾਈਯੰ ॥ ਅਨੰਤ ਜੁੱਧੁ ਕੁੱਧੁ ਸੁੱਧੁ ਭੂਮ ਮੈ ਮਚਾਈਯੰ ॥ ਕਿਤੇਕ ਭਾਜਿ
 ਚਾਲੀਯੰ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ ਕੋ ਗਏ ॥ ਨਿਸੰਤ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥੧੯॥੩੯੪॥ ਸਿਮਟ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹੇ
 ਸਰਕ ਸੂਰ ਝਾੜਹੀਂ ॥ ਬਬੱਕ ਬਾਘ ਜਜੋਂ ਬਲੀ ਹਲੱਕ ਹਾਕ ਮਾਰਹੀਂ ॥ ਅਭੰਗ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੈ ਉਤੰਗ ਜੰਗ ਮੇ ਗਿਰੇ ॥
 ਸੁਰੰਗ ਸੂਰਮਾ ਸਬੈ ਨਿਸੰਗ ਜਾਨ ਕੈ ਅਰੇ ॥੨੦॥੩੯੫॥ **ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਨਵੰ ਨਿਸਾਣ ਬਾਜੀਯੰ ॥ ਘਟਾ
 ਘਮੰਡ ਲਾਜੀਯੰ ॥ ਤਬੱਲ ਤੁੰਦਰੰ ਬਜੇ ॥ ਸੁਣੰਤ ਸੂਰਮਾ ਗਜੇ ॥੨੧॥੩੯੬॥ ਸੁ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਪਰੈਂ ॥ ਸੁਰੇਸ ਲੋਗ
 ਬਿਚਰੈਂ ॥ ਚੜੈ ਬਿਵਾਨ ਸੋਭ ਹੀਂ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਲੋਭ ਹੀਂ ॥੨੨॥੩੯੭॥ **ਬੇਲੀ ਬਿਦੁਮ ਛੰਦ** ॥ ਡਹ ਡਹ ਸੁ ਡਾਮਰ
 ਡੰਕਣੀ ॥ ਕਹ ਕਹ ਸੁ ਕੂਕਤ ਜੋਗਣੀ ॥ ਝਮ ਝਮਕ ਸਾਂਗ ਝਮੱਕੀਯੰ ॥ ਰਣਿ ਗਾਜ ਬਾਜ ਉਬੱਕੀਯੰ ॥੨੩॥੩੯੮॥
 ਢਮ ਢਮਕ ਢੋਲ ਢਮੱਕੀਯੰ ॥ ਝਲ ਝਲਕ ਤੇਗ ਝਲੱਕੀਯੰ ॥ ਜਟ ਛੋਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਤਹ ਨੱਚੀਯੰ ॥ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਮਾਰ ਜਹ ਮੱਚੀਯੰ
 ॥੨੪॥੩੯੯॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਉਬਕੇ ਰਣਿ ਬੀਰਣ ਬਾਜ ਬਰੰ ॥ ਝਮਕੀ ਘਣ ਬਿੱਜੁ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰੰ ॥ ਲਹਕੇ ਰਣ
 ਧੀਰਣ ਬਾਣ ਉਰੰ ॥ ਰੰਗ ਸ੍ਰੇਣਤ ਰੱਤ ਕਢੇ ਦੁਸਰੰ ॥੨੫॥੪੦੦॥ ਫਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਬਹਰੰਤ ਭਟੰ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਲਜੀ
 ਛਬਿ ਸਿਯਾਮ ਘਟੰ ॥ ਚਮਕੰਤ ਸੁ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥ ਜਿਮ ਕਉਧਿਤ ਸਾਵਣ ਬਿੱਜੁ ਘਣੰ ॥੨੬॥੪੦੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧਿ ਤੇ ਮੈ ਡਰੋਂ ਕਹਾਂ ਕਰੋਂ ਬਖਾਨ ॥ ਨਿਸਾਹੰਤ ਅਸੁਰੇਸ ਸੋਂ ਸਰ ਤੇ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੨੭॥੪੦੨॥
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਸੂਰਜ ਅਵਤਾਰ ਅਸਟ ਦਸਮੇ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤ ॥੧੮॥੬
ਅਬ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਫੇਰਿ ਗਨੋ ਨਿਸਰਾਜ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਧਰਜੋ

{੧੮੬}

{੧੮੬}

ਦੁਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਪਾਇਲਿਓ

ਅਵਤਾਰ ਮੁਰਾਰਾ ॥ ਬਾਤ ਪੁਰਾਤਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਜਾਤੇ ਕਬਿ ਕੁਲ ਸਰਬ ਰਿਝਾਉਂ ॥੧॥੪੦੩॥ ਦੋਧਕ ॥
 ਨੈਕ ਕ੍ਰਿਸਾ ਕਹੁੰ ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥ ਭੂਖਨ ਲੋਗ ਮਰੈਂ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਅੰਧਿ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਭਾਨੁ ਜਰਾਵੈ ॥ ਤਾਤੇ ਕ੍ਰਿਸ ਕਹੁੰ
 ਹੋਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨॥੪੦੪॥ ਲੋਗ ਸਬੈ ਇਹ ਤੇ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਿਮ ਪਾਤ ਪੁਰਾਨੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਭਾਂਤਿ ਕਰੇਂ
 ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥੩॥੪੦੫॥ ਨਾਰਿ ਨ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਨਿਜ ਨਾਥੰ ॥ ਲੀਨੇ ਹੀ ਰੋਸੁ ਫਿਰੈਂ ਜੀਅ
 ਸਾਥੰ ॥ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮੁ ਕਹੁੰ ਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋਊ ਕਾਮੁ ਨ ਭਾਵੈ ॥੪॥੪੦੬॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਪੂਜੇ ਨ ਕੋ
 ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਾਥ ॥ ਐਠੀ ਫਿਰੈ ਜੀਅ ਸਾਥ ॥ ਦੁਖੁ ਵੈ ਨ ਤਿਨ ਕਹੁੰ ਕਾਮ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਬਿਨਵਤ ਬਾਮ ॥੫॥੪੦੭॥
 ਕਰ ਹੈ ਨ ਪਤਿ ਕੀ ਸੇਵ ॥ ਪੂਜੈ ਨ ਗੁਰ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਧਰਿ ਹੈ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਧਆਨ ॥ ਕਰਿ ਹੈ ਨ ਨਿਤ ਇਸਨਾਨ
 ॥੬॥੪੦੮॥ ਤਬ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਸਨੈ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥ ਸਸਿ ਕੋ ਧਰਹੁ ਅਵਤਾਰ ॥ ਨਹੀ ਆਨ
 ਬਾਤ ਬਿਚਾਰ ॥੭॥੪੦੯॥ ਤਬ ਬਿਸਨੁ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਧਰਿ ਹੋਂ ਦਿਨਾਂਤ ਵਤਾਰ ॥
 ਜਿਤ ਹੋਇ ਜਗਤ ਕੁਮਾਰ ॥੮॥੪੧੦॥ ਤਬ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਧਰਿਯੋ ਸੁ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥ ਤਨ ਕੈ ਮਦਨ
 ਕੋ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਿਯੋ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕਹੁੰ ਤਾਨਿ ॥੯॥੪੧੧॥ ਤਾਂ ਤੇ ਭਈ ਤ੍ਰੀਯ ਦੀਨ ॥ ਸਬ ਗਰਬ ਹੁਐ ਗਯੋ ਛੀਨ ॥
 ਲਾਰੀ ਕਰਨ ਪਤਿ ਸੇਵ ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਦੇਵ ॥੧੦॥੪੧੨॥ ਬਹੁ ਕ੍ਰਿਸਾ ਲਾਰੀ ਹੋਨ ॥ ਲਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
 ਕੀ ਜੋਨ ॥ ਸਬ ਭਏ ਸਿਧ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਮ ਭਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੧॥੪੧੩॥ ਚੋਪਈ ॥ ਇਮ ਹਰਿ ਧਰਾ
 ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਢਿਯੋ ਗਰਬ ਲਹਿ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਆਨ ਕਿਸੂ ਕਹੁੰ ਚਿਤਿ ਨ ਲਿਆਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ
 ਲਗਾਯੋ ॥੧੨॥੪੧੪॥ ਭਜਤ ਭਯੋ ਅੰਬਰ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕੀਯ ਮੁਨਿ ਰੋਸ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨਾਰਜੁਨ ਮ੍ਰਿਗ
 ਚਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਿਹੁੰ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਕਲੰਕ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩॥੪੧੫॥ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗਯੋ ਤਾਂਕੋ ਮੁਨਿ ਸੰਦਾ ॥ ਘਟਤ
 ਬਢਤ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਚੰਦਾ ॥ ਲਜਿਤ ਅਧਿਕ ਹਿਰਦੇ ਮੋ ਭਯੋ ॥ ਗਰਬ ਅਖਰਬ ਦੂਰ ਹੁਐ ਗਯੋ ॥੧੪॥੪੧੬॥
 ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਬਹੁਰੁ ਤਿਹੁੰ ਕਾਲਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਦਿਆਲਾ ॥ ਛਈ ਰੋਗ ਤਿਹ ਸਕਲ ਬਿਨਾਸਾ ॥ ਭਯੋ
 ਸੂਰ ਤੇ ਉਚ ਨਿਵਾਸਾ ॥੧੫॥੪੧੭॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਉਨੀਸਵੇਂ ॥੧੯॥ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੬

ੴ ਅਬ ਬੀਸਵਾਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਅਬ ਮੈ ਕਹੋਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਜਗਤ ਮੋਂ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਬੀਤਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥
 ਅਸੁਰਨ ਬੰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਤਬੈ ॥੧॥ ਅਸੁਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਕਰੈਂ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਨੈ ਤਨਿਕ ਮੈ
 ਸਾਧਾ ॥ ਸਕਲ ਦੇਵ ਇਕਠੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਗਏ ॥੨॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਬਸਤ ਭਏ
 ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥ ਬਿਸਨੁ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹੋਂ ਨਾਮਾ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੀ ਦੁਖਤ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਕਾਨ ਪਰੀ ਕਲ
 ਕੇ ਧੁਨਿ ਆਰਤ ॥੩॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥** ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਦੇਵ ਲਖੇ ਬਿਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਹਾਸ ਕਰੀ ਕਰਿ ਕਾਲਿ
 ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੰ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਵਧੰ ॥੪॥ ਬਿਸਨੇਸ ਧੁਣੰ ਸੁਣਿ
 ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਖੰ ॥ ਅਬ ਸੁੱਧ ਚਲੀ ਰਘੁਬੰਸ ਕਬੰ ॥ ਜੁ ਪੈ ਛੋਰਿ ਕਥਾ ਕਵਿ ਯਾਹਿ ਰਢੈ ॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ
 ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢੈ ॥੫॥ ਤਿਹੋਂ ਤੇ ਕਹੀ ਬੋਰੀਯੈ ਬੀਨ ਕਥਾ ॥ ਬਲਿ ਤ੍ਵੈ ਉਪਜੀ ਬੁਧਿ ਮੱਧਿ ਜਥਾ ॥ ਜਹੋਂ
 ਭੂਲਿ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਲਹੀਯੋ ॥ ਸੁ ਕਬੋ ਤਹ ਅੱਛੁ ਬਨਾ ਕਹੀਯੋ ॥੬॥ ਰਘੁਰਾਜ ਭਯੋ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣੰ ॥
 ਜਿਹ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਪੁਰਿਅਉਧ ਘਣੰ ॥ ਸੋਊ ਕਾਲਿ ਜਿਣਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਜਬੰ ॥ ਭੂਅ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਅਜ
 ਰਾਜ ਤਬੰ ॥੭॥ ਅਜ ਰਾਜ ਹਣਿਯੋ ਜਬ ਕਾਲ ਬਲੀ ॥ ਸੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਥਾ ਦਸਰਥ ਚਲੀ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ
 ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਵਧੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿ ਬਿਹਾਰਿ ਬਣੰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥੮॥ ਜਗ ਧਰਮ ਕਥਾ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ਤਬ ਤੇ ॥
 ਸੁ ਮਿਤ੍ਰੇਸ ਮਹੀਪ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ॥ ਦਿਨ ਰੈਣਿ ਬਨੈਸਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਕਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤਿ ਹਰੈ
 ॥੯॥ ਇਹੋਂ ਭਾਂਤਿ ਕਥਾ ਉਹ ਠੋਰ ਭਈ ॥ ਅਬ ਰਾਮ ਜਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਗਈ ॥ ਕੁਹੜਾਮ ਜਹਾਂ ਸੁਨੀਐ
 ਸਹਰੰ ॥ ਤਹੋਂ ਕੌਸਲ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਬਰੰ ॥੧੦॥ ਉਪਜੀ ਤਹੋਂ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਕੁਸਲੰ ॥ ਜਿਹੋਂ ਜੀਤ ਲਈ

{੧੮੮}

{੧੮੮}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਸਸਿ ਅੰਸ ਕਲੰ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਿਓ ॥ ਅਵਧੇਸ ਨਰੇਸਹਿ ਚੀਨਿ ਬਰਿਓ ॥੧੧॥
 ਪੁਨਿ ਸੈਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹੱ ਜੁਧ ਲੀਏ ਮੱਦੁ ਦੇਸ ਹਰੰ ॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ॥
 ਜਿਹੱ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸਿ ਸੂਰ ਪ੍ਰਭਾ ॥੧੨॥ ਸੋਊ ਬਾਰਿ ਸਬੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਵਧੇਸਹਿ ਚੀਨਿ ਬਰਿਓ
 ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਨ ਯਾਹ ਭਣੇ ਕਸਟੁਆਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਜਿਹੱ ਕੇਕਈ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥੧੩॥ ਇਨ ਤੇ
 ਗ੍ਰਹ ਮੋ ਸੁਤ ਜਉਨ ਬੀਓ ॥ ਤਬ ਬੈਠਿ ਨਰੇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ॥ ਤਬ ਕੇਕਈ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀ ॥
 ਜਿਹੱ ਤੇ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਸੋਭ ਧਰੀ ॥੧੪॥ ਤਿਹੱ ਬਿਯਾਹਤ ਮਾਂਗ ਲਏ ਦੁ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹੱ ਤੇ ਅਵਧੇਸ ਕੇ
 ਪ੍ਰਾਣ ਹਰੰ ॥ ਸਮਝੀ ਨ ਨਰੇਸਰ ਬਾਤ ਹੀਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਹੱ ਕੋ ਬਰ ਦੋਇ ਦੀਏ ॥੧੫॥ ਪੁਨਿ ਦੇਵ
 ਅਦੇਵਨ ਜੁੱਧ ਪਰੋ ॥ ਜਹੱ ਜੁੱਧ ਘਣੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪ ਕਰੋ ॥ ਹਤਿ ਸਾਰਥੀ ਸਿਯੰਦਨ ਨਾਰਿ ਹਕਿਯੋ ॥ ਯਹ
 ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਚਕਿਯੋ ॥੧੬॥ ਪੁਨਿ ਰੀਝਿ ਦੇਏ ਦੋਊ ਤੀਅ ਬਰੰ ॥ ਚਿਤ ਮੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ
 ਕਰੰ ॥ ਕਹੀ ਨਾਟਕ ਮੱਧ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ॥ ਜਯ ਦੀਨ ਸੁਰੇਸ ਨਰੇਸ ਜਥਾ ॥੧੭॥ ਅਰਿ 'ਜੀਤਿ ਅਨੇਕ'
 ਅਨੇਕ ਬਿਧੰ ॥ ਸਭ ਕਾਜ ਨਰੇਸੂਰ ਕੀਨ ਸਿਧੰ ॥ ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਿਹਾਰਤ ਮੱਧਿ ਬਣੰ ॥ ਜਲ ਲੈਨ ਦਿਜਾਇ
 ਤਹਾਂ ਸ੍ਰਵਣੰ ॥੧੮॥ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਤਜੇ ਦੋਊ ਅੰਧ ਭੁਅੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਤ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਜਲੁ ਲੈਨ ਸੁਅੰ ॥ ਮੁਨਿਨੋਦਿਤ
 ਕਾਲ ਸਿਧਾਰ ਤਹਾਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ ਪਤਊਵਨ ਬਾਂਧਿ ਜਹਾਂ ॥੧੯॥ ਭਭਕੰਤ ਘਟੰ ਅਤਿ ਨਾਦਿ ਹੁਅੰ ॥
 ਧੁਨਿ ਕਾਨਿ ਪਰੀ ਅਜ ਰਾਜ ਸੁਅੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਣਿ ਸੁ ਬਾਣਹਿ ਤਾਨਿ ਧਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਣਿ ਦਿਜੰ ਸਰ
 ਸੁੱਧ ਹਨੰ ॥੨੦॥ ਗਿਰ ਗਇਯੋ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਸੁੱਧ ਮੁਨੰ ॥ ਨਿਸਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਹਕਾਰ ਧੁਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨਾਂਤ
 ਕਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਲਹੈ ॥ ਦਿਜ ਦੇਖ ਦੋਊ ਕਰ ਦਾਂਤ ਗਹੈ ॥੨੧॥ **ਸਰਵਣ ਬਾਚ** ॥ ਕਛੂ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ
 ਤਿਹ ਮੱਧ ਤਨੰ ॥ ਨਿਕਰੰਤ ਕਹਾ ਜੀਅ ਬਿਪ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਮੁਰ ਤਾਤਰੁਮਾਤ ਨ੍ਰਿਚੱਛੁ ਪਰੇ ॥ ਤਿਹੱ ਪਾਣਿ
 ਪਿਆਇ ਨ੍ਰਿਪਾਧਮ ਰੇ ॥੨੨॥ **ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ** ॥ ਬਿਨ ਚੱਛੁ ਭੂਪ ਦੋਊ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥ ਤਿਨ ਦੇਹ ਪਾਨਿ
 ਤੁਹ ਕਹੋ ਬਾਤ ॥ ਮਮ ਕਥਾ ਨ ਤਿਨ ਕਹੀਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਮਰਯੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਊ ਹੋਹਿ ਛੀਨ ॥੨੩॥

{੧੮੯}

{੧੮੯}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਬੈ ਦਿਜ ਕਹੇ ਬੈਨ ॥ ਜਲ ਸੁਨਤ ਭੂਪ ਚੁਐ ਚਲੇ ਨੈਨ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੋਹ ਜਿਨ ਸੁ ਕੀਨੋ
ਕੁਕਰਮ ॥ ਹਤਿ ਭਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਯੋ ਧਰਮ ॥੨੪॥ ਜਬ ਲਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹੱ ਸਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਤਬ ਤਜੇ
ਪ੍ਰਾਣ ਮੁਨਿਬਰ ਉਦਾਰ ॥ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਰਾਵ ਮਨ ਮੈ ਉਦਾਸ ॥ ਗ੍ਰਹਿ ਪਲਟਿ ਜਾਨ ਕੀ ਤਜੀ ਆਸ
॥੨੫॥ ਜੀਅ ਠਟੀ ਕਿ ਧਾਰੋ ਜੋਗ ਭੇਸ ॥ ਕਹੂੰ ਬਸੋ ਜਾਇ ਬਨਿ ਤਿਆਗਿ ਦੇਸ ॥ ਕਿਹੱ ਕਾਜ ਮੋਰ
ਯਹ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਦਿਜ ਮਾਰਿ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕੁਕਾਜ ॥੨੬॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥
ਸਬ ਜਗਤਿ ਕਾਲ ਕਰ ਮੈ ਅਧੀਨ ॥ ਅਬ ਕਰੋ ਕਛੁ ਐਸੋ ਉਪਾਇ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸੁ ਬਚੈ ਤਿਹੱ ਤਾਤੁ ਮਾਇ
॥੨੭॥ ਭਰਿ ਲਯੋ ਕੁੰਭ ਸਿਰ ਪੈ ਉਠਾਇ ॥ ਤਹੱ ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਦਿਜ ਤਾਤ ਮਾਇ ॥ ਜਬ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ
ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧਾਰ ॥ ਤਬ ਲਖੀ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਪਾਵ ਚਾਰ ॥੨੮॥ ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥ ਕਹੱ ਕਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਾਗੀ
ਅਵਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਰਹਿਓ ਮੋਨ ਭੂਪਤਿ ਉਦਾਰ ॥ ਫਿਰਿ ਕਹਿਓ ਕਾਹਿ ਬੋਲਤ ਨ ਪੂਤ ॥ ਚੁਪ ਰਹੇ ਰਾਜ
ਲਹਿਕੈ ਕਸੂਤ ॥੨੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਓ ਪਾਨਿ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਜਾਇ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਅੰਧ ਤਿਹ ਕਰ ਛੁਹਾਇ ॥
ਕਰ ਕੋਪ ਕਹਿਓ ਤੂ ਆਹਿ ਕੋਇ ॥ ਇਮ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਨ੍ਰਿਪ ਦਯੋ ਰੋਇ ॥੩੦॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋ ॥
ਹੱਉ ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਤ ਤਵ ਬ੍ਰਹਮਣੇਸ ॥ ਜਿਹੱ ਹਨਿਯੋ ਸ੍ਰਵਣ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਦੇਸ ॥ ਮੈ ਪਰਯੋ ਸਰਣ ਦਸਰਬ
ਰਾਇ ॥ ਚਾਹੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਬਿਪ ਆਇ ॥੩੧॥ ਰਾਖੈ ਤੁ ਰਾਖ ਮਾਰੈ ਤੁ ਮਾਰੁ ॥ ਮੈ ਪਰੋ ਸਰਣਿ ਤੁਮਰੈ
ਦੁਆਰ ॥ ਤਬ ਕਹੀ ਤਿਨੋ ਦਸਰਬ ਰਾਇ ॥ ਬਹੁ ਕਾਸਟ ਅਗਨਿ ਦੋਊ ਦੇਇ ਮੰਗਾਇ ॥੩੨॥ ਤਬ
ਲੀਯੋ ਅਧਿਕ ਕਾਸਟ ਮੰਗਾਇ ॥ ਚੜ ਬੈਠੇ ਤਹਾਂ ਸਲ ਕਉ ਬਨਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਈ ਜੁਆਲਾ
ਜਗਾਇ ॥ ਦਿਜ ਜਾਨ ਗਈ ਪਾਵਕ ਸਿਰਾਇ ॥੩੩॥ ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮਰਨ
ਜਰਨ ਕੋ ਸਜਯੋ ਸਾਜ ॥ ਤੇ ਭਸਮ ਭਏ ਤਿਹੱ ਬੀਚ ਆਪ ॥ ਤਿਹ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ॥੩੪॥
ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋ ॥ ਜਿਮ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਮ ਸੁਤ ਬਿਛੋਹ ॥ ਤਿਮ ਲਗੋ ਸ੍ਰਾਪ ਸੁਨ ਭੂਪ ਤੋਹਿ ॥ ਇਮ
ਭਾਖ ਜਰਯੋ ਦਿਜ ਸਹਤ ਨਾਰਿ ॥ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕੀਯੋ ਸੁਰਪੁਰਿ ਬਿਹਾਰਿ ॥੩੫॥ ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਚਹੀ

{੧੯੦}

{੧੯੦}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਭੂਪ ਹਉਂ ਜਰਉਂ ਆਜ ॥ ਕੈ ਅਤਿਬ ਹੋਉਂ ਤਜਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਹ ਜੈ ਕੈ ਕਰਿਹੋ ਉਚਾਰ ॥ ਮੈ
 ਦਿਜ ਆਯੋ ਨਿਜੁ ਕਰ ਸੰਘਾਰ ॥੩੬॥ **ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥** ਤਬ ਭਈ ਦੇਵਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਿਨ ਕਰੋ
 ਦੁੱਖ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਤਵ ਧਾਮ ਹੋਹਿਗੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਸਨੁ ॥ ਸਬ ਕਾਜ ਆਜ ਸਿਧ ਭਏ ਜਿਸਨੁ ॥੩੭॥
 ਹੈ ਹੈ ਸੁ ਨਾਮ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥ ਕਰਿ ਹੈ ਸੁ ਸਕਲ ਜਗ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥ ਕਰਿ ਹੈ ਸੁ ਤਨਿਕ ਮੈ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਰਤਿ ਕਰਿ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੮॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥** ਨਚਿੰਤ ਭੂਪ ਚਿੰਤਿ ਧਾਮਿ ਰਾਮ ਰਾਇ
 ਆਇ ਹੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੁਸਟ ਜੀਤ ਕੈ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਅਖਰਬ ਗਰਬ ਜੇ ਭਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ਗਰਬ ਘਾਲ
 ਹੈ ॥ ਫਿਰਾਇ ਛਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪੈ ਛਤੀਸ ਛੋਣਿ ਪਾਲ ਹੈ ॥੩੯॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੈ ਅਡੰਡ ਡੰਡ ਦੰਡ ਹੈ ॥
 ਅਜੀਤ ਜੀਤਿ ਜੀਤ ਕੈ ਬਸੇਖ ਰਾਜ ਮੰਡ ਹੈ ॥ ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕੈ ਸਬੈ ਨਿਸੰਕ ਲੰਕ ਘਾਇ ਹੈ ॥ ਸੁ ਜੀਤਿ
 ਬਾਂਹਬੀਸ ਗਰਬ ਈਸ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਹੈ ॥੪੦॥ ਸਿਧਾਰ ਭੂਪ ਧਾਮ ਕੋ ਇਤੋ ਨ ਸੋਕ ਕੋ ਧਰੋ ॥ ਬੁਲਾਇ
 ਬਿੱਪ ਛੋਣਿ ਕੇ ਅਰੰਭ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਸੁਣੰਤ ਬੈਣ ਰਾਵ ਰਾਜਧਾਨੀਐ ਸਿਧਾਰੀਅੰ ॥ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਸਿਸਟ
 ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਸੁ ਧਾਰੀਅੰ ॥੪੧॥ ਅਨੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥ ਦਿਜੇਸ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ਛਿਤੇਸ
 ਧਾਮ ਆ ਗਏ ॥ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨ ਕੈ ਦਿਵਾਨ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ
 ਭਏ ॥੪੨॥ ਸੁ ਪਾਦਿ ਅਰਘ ਆਸਨੰ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕੈ ॥ ਪਖਾਰਿ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਣੰ ਪ੍ਰਦੱਛਣਾ ਬਿਸੇਖ
 ਦੈ ॥ ਕਰੋਰ ਕੋਰ ਦੱਛਣਾ ਦਿਜੇਕ ਏਕ ਕਉ ਦਈ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਈ ॥੪੩॥
 ਨਟੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਾਵਹੀਂ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਲੈ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਲੋਗ
 ਜੇ ਭਏ ਸੁ ਜਾਤ ਕਉਨ ਤੇ ਕਹੇ ॥ ਬਿਮਾਨ ਆਸਮਾਨ ਕੇ ਪਛਾਨ ਮੋਨ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥੪੪॥ ਹੁਤੀ ਜਿਤੀ
 ਅਪਛਰਾ ਚਲੀ ਸੁਵਰਗ ਛੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਹਾਇ ਭਾਇ ਕੈ ਨਚੰਤ ਅੰਗ ਮੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭੂਪ ਰੀਝ
 ਹੀਂ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਵ ਹੀਂ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਅੱਛਰਾਨ ਕੋ ਅਪਛਰਾ ਲਜਾਵ ਹੀਂ ॥੪੫॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੈ
 ਬੁਲਾਇ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥ ਦੁਰੰਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਦੈ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਪਾਇ

{੧੯੧}

{੧੯੧}

ਪਾਰੀਅੰ ॥ ਮਹੇਸ ਜੀਤ ਕੈ ਸਬੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰਪਤ੍ਰ ਢਾਰੀਅੰ ॥੪੬॥ ਰੁਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪੰ ਨਰੇਸੁਰ
ਸੱਤ੍ਰੁ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਪ੍ਰੁ ਆਦਿ ਬਿਸਿਸਟ ਤੇ ਲੈ ਕੈ ਸਬੈ ਰਿਖਰਾਇ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧਿ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਘਨੇ ਅਵਗਾਹਿ
ਗਾਹਿ ਸੁਦੇਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪਗ ਲਾਰੀਅੰ ਅਵਨੇਸ ॥੪੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੈ ਲਏ
ਸਨਮਾਨ ਆਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬਨ ਦਰਬ ਦੈ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਨ ਕੋ ਸਕੈ ਗਨ
ਜਟਤ ਜੀਨ ਜਰਾਇ ॥ ਭਾਉ ਭੂਖਨ ਕੋ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਤੇ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥ ਪਸਮ ਬਸਤ੍ਰੁ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ
ਦੀਏ ਭੂਖਨ ਭੂਪਿ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਕਉਨ ਇੰਦ੍ਰੁ ਕ੍ਰੁਰੂਪ ॥ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰੁਸੈਂ ਸਬੈ ਬਰਹਰਿਯੋ
ਸੁਨਿ ਗਿਰਗਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੇ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਲੁਟਾਇ ॥੪੯॥ ਬੇਦ ਧੁਨਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸਬੈ
ਦਿਜ ਕੀਅਸ ਜੱਗ ਅਰੰਭ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਇ ਹੋਮਤ ਰਿੱਤਜਾਨ ਅਸੰਭ ॥ ਅਧਿਕ ਮੁਨਿਬਰ ਜਉ
ਕੀਯੋ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਹੋਮ ਬਨਾਇ ॥ ਜੱਗ ਕੁੰਡਹੁ ਤੇ ਉਠੇ ਤਬ ਜੱਗ ਪੁਰਖ ਅਕੁਲਾਇ ॥੫੦॥ ਖੀਰ ਪਾਤ੍ਰੁ
ਕਢਾਇ ਲੈ ਕਰਿ ਦੀਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਨਿ ॥ ਭੂਪ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਜਿਮੁ ਦਾਰਦੀ ਲੈ ਦਾਨ ॥ ਚਤ੍ਰੁ ਭਾਗ
ਕਰਯੋ ਤਿਸੈ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਏਕ ਏਕ ਦਯੋ ਦੁਹੁ ਤ੍ਰੀਅ ਏਕ ਕੋ ਦੁਇ ਭਾਇ ॥੫੧॥
ਗਰਭਵੰਤਿ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੀਰ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਰਾਖਤ ਭੀ ਭਲੇ ਦਸ ਦੋਇ ਮਾਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥
ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਉਦਸਮੋ ਚਢਯੋ ਤਬ ਸੰਤਨ ਹੇਤੁ ਉਧਾਰ ॥ ਰਾਵਣਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਰਿਗ ਆਨਿ ਰਾਮਾਵਤਾਰ
॥੫੨॥ ਭਰਬ ਲਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਪੁਨਿ ਭਏ ਤੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਬਾਜੀਯੰ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਾਜਨ
ਦੁਆਰ ॥ ਪਾਇ ਲਾਗਿ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪਨ ਦੀਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤਿ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਨਾਸਤ ਹੋਹਿੰਗੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹੈਂ ਸਭ
ਸੰਤ ॥੫੩॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸਟ ਰਿਖਬਰ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਦਿਜ ਪਤਨ
ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੀਤਰਿ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮਹੰਤ ॥ ਨਾਚਿ ਨਾਚਿ ਉਠੇ ਸਬੈ ਜਨੁ ਆਜ
ਲਾਗਿ ਬਸੰਤ ॥੫੪॥ ਕਿੰਕਣੀਨ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਿਤ ਬਾਜ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਦਏ ਦਿਜੇਸਨ
ਆਜ ਕਉਸਲ ਰਾਜਿ ॥ ਰੰਕ ਰਾਜ ਭਏ ਘਨੇ ਤਹੱ ਰੰਕ ਰਾਜਨ ਜੈਸ ॥ ਰਾਮ ਜਨਮਤ ਭਯੋ ਉਤਸਵ ਅਉਧ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

{੧੯੨}

{੧੯੨}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਪੁਰਿ ਮੈ ਐਸ ॥੫੫॥ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਤੂਰ ਤਰੰਗ ਤਾਨ ਅਨੇਕ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਬਜੰਤ ਛੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ
ਬੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥ ਝਾਂਝ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰਨਾਦਿਨਿਯਾਨ ॥ ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸਰਬ ਬਯੋਮ
ਬਿਵਾਨ ॥੫੬॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਹੋਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ॥ ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਕਰੈਂ ਲਗੇ ਸਬ ਬਿਪ੍ਰ ਬੇਦ
ਬਿਚਾਰ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਮਹੀਪ ਗ੍ਰੋਹ ਸਨੇਹ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਫੂਲ ਫੂਲਿ ਫਿਰੈਂ ਸਬੈ ਗਣ ਦੇਵ ਦੇਵਨ ਰਾਇ
॥੫੭॥ ਆਜ ਕਾਜ ਭਏ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥ ਭੂੰਮਿ ਭੂਰ ਉਠੀ ਜਯਤਪੁਨਿ ਬਾਜ ਬਾਜਤ ਗੈਨ ॥
ਐਨ ਐਨ ਧੁਜਾ ਬੰਧੀ ਸਬ ਬਾਟ ਬੰਦਨਵਾਰ ॥ ਲੀਪ ਲੀਪ ਧਰੇ ਮਲਜਾਗਰ ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਜਾਰ ॥੫੮॥
ਸਾਜ ਸਾਜ ਤੁਰੰਗ ਕੰਚਨ ਦੇਤ ਦੀਨਨ ਦਾਨ ॥ ਮਸਤ ਹਸਤਿ ਦਏ ਅਨੇਕਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਰਦ ਸਮਾਨ ॥ ਕਿੰਕਣੀ
ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਤ ਦਏ ਸਜੰਦਨ ਸੁੱਧ ॥ ਗਾਇਨਨ ਕੇ ਪੁਰ ਮਨੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਆਵਤ ਬੁੱਧਿ ॥੫੯॥ ਬਾਜ
ਸਾਜ ਦਏ ਇਤੇ ਜਿਹੋ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਪਾਰ ॥ ਦਯੋਸ ਦਯੋਸ ਬਛੈ ਲਗਯੋ ਰਨਧੀਰ ਰਾਮਵਤਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ
ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਬੈ ਬਿਧਿ ਦੀਨ ਤਾਹਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ਅਸਟ ਦਯੋਸਨ ਮੋ ਗਏ ਲੈ ਸਰਬ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ॥੬੦॥
ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਿਹਰੰਤ ਸਰਜੂ ਤੀਰ ॥ ਪੀਤ ਪੀਤ ਪਿਛੋਰਕਾ ਰਨਧੀਰ ਚਾਰਹੁੰ ਬੀਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ
ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਬਿਹਰੰਤ ਬਾਲਕ ਸੰਗ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਧਰੇ ਤਨ ਚੀਰ ਰੰਗ ਤਰੰਗ ॥੬੧॥ ਐਸ ਬਾਤ
ਭਈ ਇਤੈ ਉਹ ਓਰ ਬਿਸੁਆਮਿਤ੍ਰ ॥ ਜਗ ਕੋ ਸੁ ਕਰਯੋ ਅਰੰਭਨ ਤੋਖਨਾਰਥ ਪਿਤ੍ਰ ॥ ਹੋਮ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ
ਉਠਿ ਧਾਤ ਦੈਤ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲੂਟ ਖਾਤ ਸਬੈ ਸਮਗਰੀ ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਮਹੰਤ ॥੬੨॥ ਲੂਟ ਖਾਤ ਹਵਿਖਯ ਜੇ
ਤਿਨ ਪੈ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ॥ ਤਾਕਿ ਅਉਧਹ ਆਇਯੋ ਤਬ ਰੋਸ ਕੈ ਮੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਆਇ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਕਹਾ
ਸੁਤ ਦੇਹੁ ਮੋਕਉ ਰਾਮ ॥ ਨਾਤ੍ਰ ਤੋਕਉ ਭਸਮ ਕਰਿ ਹਉਂ ਆਜ ਹੀ ਇਹ ਠਾਮ ॥੬੩॥ ਕੋਪ ਦੇਖ ਮੁਨੀਸ
ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਤਾ ਸੰਗ ਦੀਨ ॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕਉ ਚਲਯੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਏਕ ਮਾਰਗ ਦੂਰ
ਹੈ ਇਕ ਨੀਅਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ॥ ਰਾਹ ਮਾਰਤ ਰਾਛਸੀ ਜਿਹ ਤਾਰਕਾ ਗਨਿ ਨਾਮ ॥੬੪॥ ਜਉਨ ਮਾਰਗ
ਤੀਰ ਹੈ ਤਿਹ ਰਾਹਿ ਚਾਲਹੁ ਆਜ ॥ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਨ ਕੀਜੀਐ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੈ ਹੈਂ ਕਾਜ ॥ ਬਾਟਿ ਚਾਪੈ ਜਾਤ

{੧੯੩}

{੧੯੩}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰੀ ਆਨਿ ॥ ਜਾਹੁਗੇ ਕਤ ਰਾਮ ਕਹਿ ਮਗਿ ਰੋਕਿਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥੬੫॥ ਦੇਖ ਰਾਮ
 ਨਿਸਾਚਰੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ॥ ਭਾਲ ਮਧ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ਸਰ ਤਾਨਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬਾਨ ਲਾਗਤ
 ਹੀ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਦੇਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹਾਥਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਭਯੋ ਪਾਪਨੀ ਕੋ ਕਾਲ ॥੬੬॥ ਐਸ ਤਾਹਿ
 ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਕਰ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਮੰਡ ॥ ਆਇਗੇ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਦੀਹ ਦੋਇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ
 ਸਭੈ ਰਿਖਿ ਠਾਢ ਭੇ ਹਠਿ ਰਾਮ ॥ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਿਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੋਰਹ ਜਾਮ ॥੬੭॥ ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ
 ਪੁਕਾਰ ਦਾਨਵ ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਕਉ ਧਰਿ ਤਬਰ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰਿ ॥ ਘੇਰਿ ਘੇਰਿ
 ਦਸੋ ਦਿਸਾਨਹਿ ਸੂਰਬੀਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਆਇ ਕੈ ਜੂਝੇ ਸਬੈ ਰਣਿ ਰਾਮ ਏਕਲ ਸਾਥ ॥੬੮॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥
 ਰਣੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਧੁਜੰ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੬੯॥ ਬੱਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ
 ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾੜੇ ॥ ਮੰਡੇ ਬੈਰ ਬਾੜੇ ॥੭੦॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਢਲਾ
 ਢੁੱਕ ਢਾਲੈਂ ॥ ਚਲੀ ਪੀਤ ਪਾਲੈਂ ॥੭੧॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਮੱਤੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ
 ਕਰਖੇ ॥੭੨॥ ਕਰੀ ਬਾਨ ਬਰਖਾ ॥ ਸੁਣੇ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਸੁਬਾਹੰ ਮਰੀਚੰ ॥ ਚਲੇ ਬਾਛ ਮੀਚੰ ॥੭੩॥
 ਇਕੈ ਬਾਰ ਟੂਟੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਲਯੋ ਘੇਰਿ ਰਾਮੰ ॥ ਸਸੰ ਜੇਮ ਕਾਮੰ ॥੭੪॥ ਘਿਰਯੋ ਦੈਤ ਸੈਣੰ ॥
 ਜਿਮੰ ਰੁਦ੍ਰ ਮੈਣੰ ॥ ਰੁਕੇ ਰਾਮ ਜੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧ ਰੰਗੰ ॥੭੫॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ਰੁਲੇ
 ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸੁੱਛੰ ॥੭੬॥ ਚਲੈ ਐਠ ਮੁੱਛੈਂ ॥ ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਪੁੱਛੈਂ ॥ ਅਬੈ ਹਾਥਿ ਲਾਗੇ ॥ ਕਹਾ
 ਜਾਹੁ ਭਾਗੇ ॥੭੭॥ ਰਿਪੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਹਠਯੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੈ ਨੈਣ ਰਾਤੰ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਗਯਾਤੰ ॥੭੮॥
 ਧਨੰ ਉਗ੍ਰ ਕਰਖਯੋ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬਰਖਯੋ ॥ ਹਣੀ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੭੯॥ ਭੱਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥
 ਲਖੀ ਮ੍ਰੀਚ ਨੈਣੰ ॥ ਫਿਰਿਯੋ ਰੋਸ ਪ੍ਰੇਰਯੋ ॥ ਮਨੋ ਸਾਪ ਛੇੜਯੋ ॥੮੦॥ ਹਣਯੋ ਰਾਮ ਬਾਣੰ ॥ ਕਰਯੋ ਸਿੰਧ
 ਪਿਆਣੰ ॥ ਤਜਯੋ ਰਾਜ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਜੋਗ ਭੇਸੰ ॥੮੧॥ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰੰ ਉਤਾਰੇ ॥ ਭਗਵੇ ਬਸਤ੍ਰੁ ਧਾਰੇ ॥ ਬਸਯੋ
 ਲੰਕ ਬਾਰੰ ॥ ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਿਆਗੰ ॥੮੨॥ ਸ ਰੋਸੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਚੜਯੋ ਲੈ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਠਟਯੋ ਆਣ ਜੁੱਧੰ ॥

{੧੯੪}

{੧੯੪}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥੮੩॥ ਸੁਭੰ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥੮੪॥
 ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਸੁਭੀ ਪੀਤ ਲਾਲੰ ॥ ਗਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਉਠੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁਠੇ ॥੮੫॥ ਬਹੇ ਅਗਨ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥
 ਛੁਟੇ ਸਰਬ ਸੱਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਐਸੇ ॥ ਚੜੇ ਬਯਾਹ ਜੈਸੇ ॥੮੬॥ ਘਣੇ ਘਾਇ ਘੁਮੇ ॥ ਮਦੀ ਜੈਸ ਝੁਮੇ ॥
 ਰਹੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ॥ ਫੁਲੇ ਫੂਲ ਜੈਸੇ ॥੮੭॥ ਹਠਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ
 ਅੱਭ੍ਰ ਲਾਜੇ ॥੮੮॥ ਰਥੀ ਨਾਗ ਕੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਭਯੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤਾਰੀ ॥੮੯॥
 ਬਜੇ ਘੰਟ ਭੇਰੀ ॥ ਡਹੇ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਕਣੰਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੯੦॥ ਧਹਾ ਧੂਹ ਧੋਪੰ ॥ ਟਕਾ
 ਟੂਕ ਟੋਪੰ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਪਲਿਯੋ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥੯੧॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਰਯੋ ਰਾਮ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥ ਕਟੀ
 ਦੁਸਟ ਬਾਹੰ ॥ ਸੰਘਾਰਯੋ ਸੁਬਾਹੰ ॥੯੨॥ ਤ੍ਰੁਸੇ ਦੈਤ ਭਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥
 ਰਿਖੀਸੰ ਉਬਾਰਯੋ ॥੯੩॥ ਸਬੈ ਸਾਧ ਹਰਖੇ ॥ ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖੇ ॥ ਕਰੈਂ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥ ਰਰੈਂ ਬੇਦ ਚਰਚਾ
 ॥੯੪॥ ਭਯੋ ਜੱਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਏ ਪਾਪ ਦੂਰੰ ॥ ਸੁਰੰ ਸਰਬ ਹਰਖੇ ॥ ਧਨੰਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੯੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ**
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਕਥਾ ਸੁਬਾਹ ਮਰੀਚ ਬਧਹ ਜੱਗ ਸਪੁਰਨ ਕਰਨੰ ਸਮਾਪਤਹਿ ॥੧॥ **ॐ**
ਅਬ ਸੀਤਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਰਚਿਯੋ ਸੁਯੰਬਰ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੱਧ ਗੀਤਾ ॥ ਬਿਧੰ ਚਾਰ
 ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥੯੬॥ ਸੁਣਯੋ ਮੋਨਨੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਸੰਗਰਾਮੰ ॥ ਚਲਯੋ ਧਰਮ
 ਧਾਮੰ ॥੯੭॥ ਸੁਨੋ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ॥ ਚਲੋ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੀਆ ਸੁਯੰਬਰ ਕੀਨੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਬੋਲ ਲੀਨੋ ॥੯੮॥
 ਤਹਾ ਪ੍ਰਾਤ ਜੱਈਐ ॥ ਸੀਆ ਜੀਤ ਲੱਈਐ ॥ ਕਹੀ ਮਾਨ ਮੇਰੀ ॥ ਬਨੀ ਬਾਤ ਤੇਰੀ ॥੯੯॥ ਬਲੀ ਪਾਨ
 ਬਾਕੇ ॥ ਨਿਪਾਤੋ ਪਿਨਾਕੇ ॥ ਸੀਆ ਜੀਤ ਆਨੋ ॥ ਹਨੋ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ॥੧੦੦॥ ਚਲੇ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ॥ ਸੁਹਾਏ
 ਨਿਖੰਗੰ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਠਾਢੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਬਾਢੇ ॥੧੦੧॥ ਪੁਰੰ ਨਾਰਿ ਦੇਖੈਂ ॥ ਸਹੀ ਕਾਮ ਲੇਖੈਂ ॥ ਰਿਪੰ
 ਸਤ੍ਰੁ ਜਾਨੈ ॥ ਸਿਧੰ ਸਾਧ ਮਾਨੈ ॥੧੦੨॥ ਸਿਸੰ ਬਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਲਹਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਤਪਯੋ ਪਉਨ ਹਾਰੀ ॥
 ਭਟੰ ਸੱਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੧੦੩॥ ਨਿਸਾ ਚੰਦ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਿਨੰ ਭਾਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੇਖਯੋ ॥ ਸੁਰੰ ਇੰਦ੍ਰ

{੧੯੫}

{੧੯੫}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਦੇਖਯੋ ॥੧੦੪॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਿਜੰ ਬਿਯਾਸ ਮਾਨਯੋ ॥ ਹਰੀ ਬਿਸਨ ਲੇਖੇ ॥ ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥
 ॥੧੦੫॥ ਸੀਆ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਬਿਧੀ ਬਾਣ ਕਾਮੰ ॥ ਗਿਰੀ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ॥ ਮਦੀ ਜਾਣੁ ਘੂਮੰ ॥੧੦੬॥
 ਉਠੀ ਚੇਤ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥ ਰਹੀ ਨੈਨ ਜੋਰੀ ॥ ਸਸੰ ਜਿਉ ਚਕੋਰੀ ॥੧੦੭॥ ਰਹੇ ਮੋਹ ਦੋਨੋ ॥
 ਟਰੇ ਨਾਹਿ ਕੋਨੋ ॥ ਰਹੇ ਠਾਢ ਐਸੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੧੦੮॥ ਪਠੇ ਕੋਟਿ ਦੂਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥
 ਕੁਵੰਡਾਨ ਡਾਰੇ ॥ ਨਰੇਸੋ ਦਿਖਾਰੇ ॥੧੦੯॥ ਲਯੋ ਰਾਮ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰਯੋ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਹਸਯੋ ਐਚ ਲੀਨੋ ॥
 ਉਭੈ ਟੂਕ ਕੀਨੋ ॥੧੧੦॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥ ਲਜਾਨੇ ਨਰੇਸੰ ॥ ਚਲੇ ਆਪ ਦੇਸੰ
 ॥੧੧੧॥ ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਧੰਨਿਆ ॥ ਧਰੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰਯੋ ਰਾਮ ਬਾਲਾ ॥੧੧੨॥
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਯੋ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਂ ਕਿਯੋ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਯੋ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਹਨੀ ਨਾਗਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਯੋ
 ਗੰਧੂਬੀ ਦੈਤਜਾ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ॥ ਕਿਯੋ ਸੂਰਜ ਜਾ ਸੁਧ ਸੋਧੀ ਸੁਧਾ ਸੀ ॥੧੧੩॥ ਕਿਯੋ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੀ
 ਗੰਧੂਬੀ ਹੈ ॥ ਕਿਯੋ ਰਾਗਨੀ ਭਾਗ ਪੂਰੇ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿਯੋ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਹੈ ॥ ਕਿਯੋ ਕਾਮ
 ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੧੧੪॥ ਕਿਯੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਸੀ ਬਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਯੋ ਸੰਖਨੀ ਚਿੱਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ
 ਹੈ ॥ ਕਿਯੋ ਰਾਗ ਪੂਰੇ ਭਰੀ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰੀ ਰਾਮ ਤੈਸੀ ਸੀਆ ਆਜ ਬਾਲਾ ॥੧੧੫॥ ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ
 ਦੋਨੋ ਲਗੇ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਧ ਫਾਧੈ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ਕਟੰ ਦੇਸ ਛੀਣੰ ॥ ਰੰਗੋ
 ਰੰਗ ਰਾਮੰ ਸੁਨੈਣੰ ਪ੍ਰਬੀਣੰ ॥੧੧੬॥ ਜਿਣੀ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰਉਣ ਰਾਮੰ ॥ ਗਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਰਿਸਯੋ
 ਤਉਨ ਜਾਮੰ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਭਾਖਯੋ ਰਹੋ ਰਾਮ ਠਾਢੇ ॥ ਲਖੋ ਆਜ ਕੈਸੇ ਭਏ ਬੀਰ ਗਾਢੇ ॥੧੧੭॥
ਭਾਖਾ ਪਿੰਗਲਦੀ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਹੁੰਕੇ ਧੁੰਕੇ ਬੰਕਾਰੇ ॥ ਰਣ ਬੱਜੇ ਗੱਜੇ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਰਣ ਹੁੱਲ ਕਲੋਲੰ
 ਹੁੱਲਾਲੰ ॥ ਢਲ ਹੁੱਲੰ ਢੁੱਲੰ ਉੱਛਾਲੰ ॥੧੧੮॥ ਰਣ ਉੱਠੇ ਕੁੱਠੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਸਰ ਛੁੱਟੇ ਜੁੱਟੇ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਤੁ
 ਤਿੱਗੇ ਭਿੱਗੇ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਕਣਣੰਛੇ ਕੱਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥੧੧੯॥ ਭੀਖਣੀਯੰ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕਾਰੰ ॥ ਝਲ ਲੰਕੇ ਖੰਡੇ ਦੁੱਧਾਰੰ ॥
 ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਝਾਰੰ ਬੁੱਝਾੜੇ ॥ ਰੁੱਲੀਏ ਪਖਰੀਏ ਆਹਾੜੇ ॥੧੨੦॥ ਬੱਕੇ ਬੁੱਝਾੜੇ ਬੰਕਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਜੁੱਝਾਰੰ ॥

{੧੯੬}

{੧੯੬}

ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਏ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਮੱਤੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੧॥ ਉਛਲੀਏ ਕੱਛੀ ਕੱਛਾਲੇ ॥ ਉੱਤੇ ਜਣੁ ਪੱਬੰ
 ਪੱਛਾਲੇ ॥ ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਛੁੱਟੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਰੁਲੀਏ ਆਹਾੜੰ ਪਖਰਾਲੇ ॥੧੨੨॥ ਬੱਜੇ ਸੰਧੂਰੰ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਕੱਛੇ ਕੱਛੀਲੇ
 ਲੁੱਝਾਰੇ ॥ ਗਣ ਹੂਰੰ ਪੂਰੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥ ਅੰਜਨਯੰ ਅੰਜੇ ਨੈਣਾਯੰ ॥੧੨੩॥ ਰਣ ਠੰਕੇ ਨਾਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬੱਬਾੜੇ
 ਬੀਰੰ ਹਾਬੀਰੰ ॥ ਉਘੇ ਜਣੁ ਨੇਜੇ ਜੱਟਾਲੇ ॥ ਛੁੱਟੇ ਸਿਲ ਸਿਤਿਯੰ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥੧੨੪॥ ਭਟ ਡਿੱਗੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥
 ਤਨ ਸੁੱਭੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥ ਦਲ ਗੱਜੇ ਬੱਜੇ ਨੀਸਾਣੰ ॥ ਚੰਚਲੀਏ ਤਾਜੀ ਚੀਹਾਣੰ ॥੧੨੫॥ ਚਵ ਦਿਸਯੰ ਚਿੰਕੀ
 ਚਾਵੰਡੈ ॥ ਖੰਡੇ ਖੰਡਿ ਕੇ ਆਖੰਡੈ ॥ ਰੜੜੰਕੇ ਗਿੱਧੰ ਉਧਾਣੰ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈਂ ਸਿੰਧੰ ਸੁੱਧਾਣੰ ॥੧੨੬॥ ਫੁੱਲੇ ਜਣੁ
 ਕਿੰਸਕ ਬਾਸੰਤੰ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਸੂਰਾ ਸਾਮੰਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਸੁੰਡੀ ਸੁੰਡਾਣੰ ॥ ਧਰ ਭੂਰੰ ਪੂਰੰ ਮੁੰਡਾਣੰ ॥੧੨੭॥
ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਛੰਦ ॥ ਤਰ ਭਰ ਰਾਮੰ ॥ ਪਰਹਰ ਕਾਮੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਤੀਰੰ ॥੧੨੮॥ ਦਰ
 ਬਰ ਗਾਮਾਨੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਧਾਮਾਨੰ ॥ ਬਰਹਰ ਕੰਪੈਂ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈਂ ॥੧੨੯॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ
 ਦਲਿਤੰ ॥ ਕਰ ਸਰ ਸਰਤਾ ॥ ਧਰਮਰ ਹਰਤਾ ॥੧੩੦॥ ਸਰਬਰ ਪਾਣੰ ॥ ਧਰ ਕਰ ਮਾਣੰ ॥ ਅਰ ਉਰ
 ਸਾਲੀ ॥ ਧਰ ਉਰ ਮਾਲੀ ॥੧੩੧॥ ਕਰ ਬਰ ਕੋਪੰ ॥ ਬਰਹਰ ਧੋਪੰ ॥ ਗਰ ਬਰ ਕਰਣੰ ॥ ਘਰ ਬਰ ਹਰਣੰ
 ॥੧੩੨॥ ਛਰ ਹਰ ਅੰਗੰ ॥ ਚਰ ਖਰ ਸੰਗੰ ॥ ਜਰ ਬਰ ਜਾਮੰ ॥ ਝਰ ਹਰ ਰਾਮੰ ॥੧੩੩॥ ਟਰ ਧਰ
 ਜਾਯੰ ॥ ਠਰ ਹਰਿ ਪਾਯੰ ॥ ਢਰ ਹਰ ਢਾਲੰ ॥ ਬਰਹਰ ਕਾਲੰ ॥੧੩੪॥ ਅਰ ਬਰ ਦਰਣੰ ॥ ਨਰ ਬਰ
 ਹਰਣੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਫਰ ਹਰ ਤੀਰੰ ॥੧੩੫॥ ਬਰ ਨਰ ਦਰਣੰ ॥ ਭਰ ਹਰ ਕਰਣੰ ॥ ਹਰ ਹਰ
 ਰੜਤਾ ॥ ਬਰ ਹਰ ਗੜਤਾ ॥੧੩੬॥ ਸਰਬਰ ਹਰਤਾ ॥ ਚਰਮਰ ਧਰਤਾ ॥ ਬਰਮਰ ਪਾਣੰ ॥ ਕਰਬਰ
 ਜਾਣੰ ॥੧੩੭॥ ਹਰਬਰ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰ ਬਰ ਬਾਰੰ ॥ ਗਡਬਡ ਰਾਮੰ ॥ ਗੜਬੜ ਧਾਮੰ ॥੧੩੮॥ **ਚਰਪਟ**
ਛੀਗਾ ਕੇ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਖੱਗ ਖਿਆਤਾ ॥ ਗਾਮਾਨ ਗਾਮਾਤਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਮਾ ॥ ਚਾਰ ਚਰਮਾ
 ॥੧੩੯॥ ਸਾਸਤ੍ਰੰ ਗਿਆਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਿਆਤਾ ॥ ਚਿਤ੍ਰੰ ਜੋਧੀ ॥ ਜੁੱਧੰ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੧੪੦॥ ਬੀਰੰ ਬਰਣੰ ॥
 ਭੀਰੰ ਭਰਣੰ ॥ ਸਤ੍ਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਧਰਤਾ ॥੧੪੧॥ ਬਰਮੰ ਬੋਧੀ ॥ ਚਰਮੰ ਛੇਦੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰੰ ਹੰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ

{੧੯੭}

{੧੯੭}

ਗੰਤਾ ॥੧੪੨॥ ਜੁੱਧੰ ਧਾਮੀ ॥ ਬੁੱਧੰ ਗਾਮੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਆਤਾ ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਗਆਤਾ ॥੧੪੩॥ ਜੁੱਧਾ ਮਾਲੀ ॥
ਕੀਰਤ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥ ਰੂਪੰ ਰਾਮੰ ॥੧੪੪॥ ਧੀਰੰ ਧਰਤਾ ॥ ਬੀਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੇਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ
ਨੇਤਾ ॥੧੪੫॥ ਦੁਰਦੰ ਗਾਮੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੀ ॥ ਜੋਗੰ ਜੁਵਾਲੀ ॥ ਜੋਤੰ ਮਾਲੀ ॥੧੪੬॥ **ਪਰਸਰਾਮ**
ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਤੂਣਿ ਕਸੇ ਕਟ ਚਾਂਪ ਧਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਕਹੀ ਦਿਜ ਰਾਮ ਅਹੋ ॥ ਗ੍ਰਹ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ
ਕੋ ਸੀਅ ਜਾਤ ਹਰੇ ਤੁਮ ਕਉਨ ਕਹੋ ॥ ਬਿਨ ਸਾਚ ਕਹੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਜਿਨ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਸਹੋ ॥
ਘਰ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤਜ ਰਾਮ ਰਣੇ ਜਿਨ ਝੂਝ ਮਰੋਂ ਪਲ ਠਾਢ ਰਹੋ ॥੧੪੭॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਵਿਲੋਕ
ਮੁਝੈ ਹਠਿ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀ ਠਾਢ ਰਹੈਗੇ ॥ ਤਾਤਿ ਗਹਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਤ੍ਰਿਣ ਦਾਂਤਨ ਤੇਨ ਕਹਾ ਰਣ ਆਜ ਗਹੈਗੇ ॥
ਬੰਬ ਬਜੇ ਰਣ ਖੰਭ ਗਡੇ ਗਹਿ ਹਾਬ ਹਥਿਆਰ ਕਹੂੰ ਉਮਹੈਗੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੁਰੈਬੇ ਕਉ ਰਾਮ
ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਠਾਮ ਲਹੈਗੇ ॥੧੪੮॥ **ਕਬਿ ਬਾਚ** ॥ ਯੋ ਜਬ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ
ਬਲਕਾਨੇ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੋ ਗਰਵੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦੋਉ ਥਹਰਾਨੇ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ
ਕੇ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਹਾਬ ਕਹੋ ਰਿਸ ਕੈ ਕਿਹੋਂ ਪੈ ਸਰ ਤਾਨੇ ॥੧੪੯॥
ਪਰਸਰਾਮ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਜੇਤਕ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁ ਕਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈ ਹੋਂ ॥ ਹਾਥਿ ਹਥਿਆਰ
ਗਹੇ ਸੁ ਗਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਗਹੇ ਤੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਨ ਲੈ ਹੋਂ ॥ ਰਾਮ ਰਿਸੈ ਰਣ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੋ ਭੱਜਿ ਕੈ ਕਤ ਪ੍ਰਾਨ
ਬਚੈ ਹੋਂ ॥ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਹਰਿ ਸੀਅ ਚਲੇ ਘਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪੈ ਹੋਂ ॥੧੫੦॥ **ਰਾਮ ਬਾਚ ਪਰਸਰਾਮ**
ਸੋਂ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬੋਲ ਕਹੇ ਸੁ ਸਹੇ ਦਿਜ ਜੁ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨ ਖੈਹੋਂ ॥ ਬੋਲਤ ਐਂਠ ਕਹਾ ਸਠ ਜਿਉਂ
ਸਭ ਦਾਂਤ ਤੁਰਾਇ ਅਬੈ ਘਰਿ ਜੈਹੋ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਹਿਹੈ ਤੁਮ ਕਉ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੀ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈਹੋਂ ॥
ਬਾਤ ਸੰਭਾਰ ਕਹੋ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਫਲਿ ਪੈਹੋਂ ॥੧੫੧॥ **ਪਰਸਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ** ॥ ਤਉ
ਤੁਮ ਸਾਚ ਲਖੋਂ ਮਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜਉ ਤੁਮ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਹਾਓ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੁਵੰਡ ਬਿਹੰਡੀਯ ਜਿਉਂ ਕਰ ਤਿਉਂ
ਅਪਨੋ ਬਲ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਓ ॥ ਤਉਹੀ ਗਦਾ ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਚਕ੍ਰ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰ ਮੱਧ ਸੁਹਾਓ ॥ ਮੇਰੋ ਉਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

{੧੯੮}

{੧੯੮}

ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਂਬਲ ਮੋਹੂ ਕੱਉ ਆਜ ਚੜਾਇ ਦਿਖਾਓ ॥੧੫੨॥ **ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣਿ
 ਸੂਰ ਕੁਵੰਡ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਲੀਅ ਚਾਂਪ ਚਟਾਕ ਚੜਾਇ ਬਲੀ ਖਟ ਟੂਕ ਕਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਿ ਕੈ ॥
 ਨਭ ਕੀ ਗਤਿ ਤਾਹਿ ਹਤੀ ਸਰ ਸੋਂ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਤ ਰਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ॥ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨਟ ਕੇ ਬਟ ਜਯੋਂ ਭਵ
 ਪਾਸ ਨਿਸੰਗਿ ਰਹੈ ਫਸਿ ਕੈ ॥੧੫੩॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਜਯਤ ॥੨॥੬**

ਅਬ ਅਉਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭੇਟ ਭੁਜਾ ਭਰ ਅੰਕ ਭਲੇ ਭਰਿ ਨੈਨ ਦੋਉ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਗੁੰਜਤ
 ਭਿੰਗ ਕਪੋਲਨ ਉਪਰਿ ਨਾਗ ਲਵੰਗ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਕੰਜ ਕੁਰੰਗ ਕਲਾ ਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਹੇਰ ਹੀਏ
 ਹਹਰਾਈ ॥ ਬਾਲ ਲਖੈ ਛਬਿ ਖਾਟ ਪਰੈ ਨਹਿ ਬਾਟ ਚਲੈ ਨਿਰਖੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥੧੫੪॥ ਸੀਅ ਰਹੀ
 ਮੁਰਛਾਇ ਮਨੈ ਰਨਿ ਰਾਮ ਕਹਾ ਮਨ ਬਾਤ ਧਰੈਗੇ ॥ ਤੋਰਿ ਸਰਾਸਨਿ ਸੰਕਰ ਕੋ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਬਰਿਓ ਤਿਮ
 ਅਉਰ ਬਰੈਗੇ ॥ ਦੂਸਰ ਬਿਯਾਹ ਬਧੂ ਅਬ ਹੀ ਮਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਨਾਬ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈਗੇ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਨਿਜ ਭਾਗ
 ਭਲੇ ਬਿਧ ਆਜ ਕਹਾ ਇਹ ਠੋਰ ਕਰੈਗੇ ॥੧੫੫॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਆਇ
 ਬਜਾਇ ਬਧਾਈ ॥ ਭੱਗੁਲ ਲੋਕ ਫਿਰੈਂ ਸਭ ਹੀ ਰਣ ਮੋਂ ਲਖ ਰਾਘਵ ਕੀ ਅਧਕਾਈ ॥ ਸੀਅ ਰਹੀ ਰਨ
 ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਅਵਧੇਸਰ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਧਨ ਕੇ ਘਨ ਕੀ ਬਰਖਾ
 ਬਰਖਾਈ ॥੧੫੬॥ ਬੰਦਨਵਾਰ ਬੰਧੀ ਸਭ ਹੀ ਦਰ ਚੰਦਨ ਸੋਂ ਛਿਰ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਸਾਰੇ ॥ ਕੇਸਰ ਡਾਰ ਬਰਾਤਨ
 ਪੈ ਸਬ ਹੀ ਜਨ ਹੁਇ ਪੁਰਹੂਤ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮੁਚੰਗ ਪਖਾਵਜ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੇ ॥
 ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਸਭ ਹੀ ਅਗੂਆ ਸੁਤ ਕੱਉ ਪਿਤੁ ਲੈ ਪੁਰਿ ਅਉਧ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੫੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸਬਹੂੰ ਮਿਲਿ
 ਗਿਲ ਕੀਯੋ ਉਛਾਹਾ ॥ ਪੂਤ ਤਿਹੂੰ ਕਉ ਰਚਯੋ ਬਿਯਾਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸੀਆ ਬਰ ਕੈ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਦੇਸ
 ਬਿਦੇਸਨਿ ਹੋਤ ਬਧਾਏ ॥੧੫੮॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਹੋਤ ਉਛਾਹ ਅਪਾਰੂ ॥ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੋ ਬਿਯਾਹ ਬਿਚਾਰੂ ॥
 ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਾਚਤ ਕੋਟਿਨ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੰ ॥੧੫੯॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ
 ਚਲੇ ॥ ਜੋਬਨਵੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੇ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਇਸਬਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰ ਪਰ ॥ ਮਹਾਰਬੀ ਅਰੁ ਮਹਾਂ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਭਾਗ ਮਾਠ

{੧੯੯}

{੧੯੯}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਧਨੁਰਧਰ ॥੧੯੦॥ ਬਾਜਤ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ
 ਚੰਚਲਾ ਨਾਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੧੯੧॥ ਭਿੱਛਕਨ ਹਉਸ ਨ ਧਨ ਕੀ ਰਹੀ ॥ ਦਾਨ
 ਸੂਰਨ ਸਰਿਤਾ ਹੁਇ ਬਹੀ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਂਗਨ ਕਉ ਆਵੈ ॥ ਬੀਸਕ ਬਾਤ ਘਰੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧੯੨॥
 ਬਨਿ ਬਨਿ ਚਲਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਫੂਲੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤ ਜਾਨੁ ਬਨਿ ॥ ਸੋਭਤ ਕੇਸਰ ਅੰਗ ਡਰਾਯੋ ॥
 ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਉਛਰ ਜਨੁ ਆਯੋ ॥੧੯੩॥ ਸਾਜਤ ਭਏ ਅਮਿਤ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਉਮਡਿ ਚਲਤ ਜਿਹੋ ਬਿਧਿ
 ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਕੁਅਰ ਚੜੇ ਸਜ ਸੈਨਾ ॥ ਕੋਟਿਕ ਚੜੇ ਸੂਰ ਜਨੁ ਗੈਨਾ ॥੧੯੪॥ ਭਰਬ ਸਹਿਤ
 ਸੋਭਤ ਸਭ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕਹਿ ਨ ਪਰਤ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਬਾਤਾ ॥ ਮਾਤਨ ਮਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਮੋਹੈ ॥ ਜਨੁ ਦਿਤਿ
 ਗ੍ਰਹ ਰਵਿ ਸਸਿ ਦੋਊ ਸੋਹੈ ॥੧੯੫॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਸਜ ਸੁੱਧ ਬਰਾਤਾ ॥ ਕਛੁ ਨ ਪਰਤ ਕਹਿ ਤਿਨਕੀ
 ਬਾਤਾ ॥ ਬਾਢਤ ਕਹਤ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਤਨ ਕਰ ॥ ਬਿਦਾ ਹੋਨ ਸਿਸੁ ਚਲੇ ਤਾਤ ਘਰ ॥੧੯੬॥ ਆਇ ਪਿਤਾ
 ਕਹੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪਾਨ ਠਾਢੇ ਬਲ ਧਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨੰਦ ਮਨ ਭਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ
 ਬਿੱਪਨ ਕਹੁ ਕਰੇ ॥੧੯੭॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਲੈ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨੁ ਦੁਇ ਰਤਨ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਏ ॥ ਬਿਦਾ
 ਮਾਂਗ ਜਬ ਗਏ ਰਾਮ ਘਰ ॥ ਸੀਸ ਰਹੇ ਧਰਿ ਚਰਨ ਕਮਲ ਪਰ ॥੧੯੮॥ **ਕਬਿੱਤ** ॥ ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਕਰੇ
 ਸਿਰ ਚੂਮਯੋ ਪਾਨ ਪੀਠ ਧਰੇ ਆਨਦ ਸੋ ਭਰੇ ਲੈ ਤੰਬੋਰ ਆਗੇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਤੀਨੋ ਭਾਈ ਯੋ
 ਚਲਤ ਭਏ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕੋਟਿ ਆਨਿ ਅਵਤਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਸਰ ਸੋ ਭੀਜੇ ਪਟ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨੋ
 ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਭਾਗ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਾ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਐਸੇ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਕਾਮਜੂ ਨੇ ਕੋਰਿਕ
 ਕਲਿਯੋਰਾ ਕੈਯੋ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥੧੯੯॥ **ਕਬਿੱਤ** ॥ ਅਉਧ ਤੇ ਨਿਸਰਿ ਚਲੇ ਲੀਨੇ ਸੰਗਿ ਸੂਰ ਭਲੇ ਰਨ ਤੇ ਨ
 ਟਲੇ ਪਲੇ ਸੋਭਾਹੂ ਕੇ ਧਾਮ ਕੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਰਹਾਰ ਸੋਭੀਅਤ ਅਪਾਰ ਤੀਨੋ ਲੋਗ ਮੱਧ ਕੀ ਮੁਹੱਯਾ
 ਸਬ ਬਾਮ ਕੇ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲੱਯਾ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਤੀਨੋ ਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭੱਯਾ ਹੈ ਚਹੱਯਾ ਹਰਿ ਨਾਮ
 ਕੇ ॥ ਬੁੱਧਿ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈ ਸਿੰਗਾਰ ਅਵਤਾਰ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੇ ਪਹਾਰ ਕੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨੇ ਕਾਮ ਕੇ ॥੧੯੦॥

ਅਸੁ ਬਰਨਨੰ ॥ ਕਬਿਤ ॥ ਨਾਗਰਾ ਕੇ ਨੈਨ ਹੈਂ ਕਿ ਚਾਤੁਰਾ ਕੇ ਬੈਨ ਹੈਂ ਬਘੂਲਾ ਮਾਨੋ ਗੈਨ ਕੈਸੇ ਤੈਸੇ
 ਬਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਤਕਾ ਕੇ ਪਾਵ ਹੈਂ ਕਿ ਜੂਪ ਕੈਸੇ ਦਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਛਲ ਕੇ ਦਿਖਾਉ ਕੋਉ ਤੈਸੇ ਬਿਹਰਤ ਹੈਂ ॥
 ਹਾਕੇ ਬਾਜ ਬੀਰ ਹੈਂ ਤੁਫੰਗ ਕੈਸੇ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਅੰਜਨੀ ਕੇ ਧੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਧੁਜਾ ਸੇ ਫਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਲਹਰੈਂ ਅਨੰਗ
 ਕੀ ਤਰੰਗ ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਕੀ ਅਨੰਗ ਕੈਸੇ ਅੰਗ ਜਯੋਂ ਨ ਕਹੂੰ ਠਹਰਤ ਹੈਂ ॥੧੭੧॥ ਨਿਸਾ ਨਿਸਨਾਬਿ ਜਾਨੈ
 ਦਿਨ ਦਿਨਪਤਿ ਮਾਨੈ ਭਿੱਛਕਨ ਦਾਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਹੈਂ ॥ ਅਉਖਧੀ ਕੈ ਰੋਗਾਨਿ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਜੋਗਾਨਿ
 ਸਮੀਪ ਕੈ ਬਿਯੋਗਾਨਿ ਮਹੇਸ ਮਹਾਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੈ ਖੱਗ ਖਯਾਤਾ ਸਿਸੁ ਰੂਪਨ ਕੇ ਮਾਤਾ ਮਹਾਂ ਗਿਆਨੀ
 ਗਿਆਨ ਗਯਾਤਾ ਕੈ ਬਿਧਾਤਾ ਕੈ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਗਨਨ ਗਨੇਸ ਮਾਨੇ ਸੁਰਨ ਸੁਰੇਸ ਜਾਨੇ ਜੈਸੇ ਪੇਖੇ ਤੈਸੇ
 ਈ ਲਖੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥ ਸੁਧਾ ਸੌ ਸੁਧਾਰੇ ਰੂਪ ਸੋਭਤ ਉਜਿਯਾਰੇ ਕਿਯੋਂ ਸਾਚੇ ਬੀਚ ਢਾਰੇ ਮਹਾਂ
 ਸੋਭਾ ਕੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਯੋਂ ਮਹਾ ਮੋਹਨੀ ਕੇ ਮੋਹਬੇ ਨਮਿੱਤ ਬੀਰ ਬਿਧਨਾ ਬਨਾਏ ਮਹਾਂਬਿਧਿ ਸੋ ਬਿਚਾਰਿ
 ਕੈ ॥ ਕਿਯੋਂ ਦੇਵ ਦੈਤਨ ਬਿਬਾਦ ਛਾਡ ਬਡੇ ਚਿਰ ਮਥ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਛੀਰ ਲੀਨੇ ਹੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਯੋਂ
 ਬਿਸਨਾਥ ਜੂ ਬਨਾਏ ਨਿਜ ਪੇਖਬੇ ਕਉ ਅਉਰ ਨ ਸਕਤਿ ਐਸੀ ਸੁਰਤੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥੧੭੩॥ ਸੀਮ ਤਜ
 ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੇ ਦੇਸ ਲਾਂਘਿ ਲਾਂਘਿ ਰਾਜਾ ਮਿਥਲੇਸ ਕੇ ਪਹੁਚੇ ਦੇਸ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਤੁਰਹੀ ਅਨੰਤ ਬਾਜੈਂ
 ਦੁੰਦਭੀ ਅਪਾਰ ਗਾਜੈਂ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜਾਏ ਜੋਰ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਆਗੈ ਆਨਿ ਤੀਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਠ ਲਾਇ
 ਲੀਨੇ ਰੀਤ ਰੂੜ ਸਬੈ ਕੀਨੇ ਬੈਠੇ ਬੇਦ ਕੈ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ॥ ਬਰਖਿਯੋ ਧਨ ਕੀ ਧਾਰ ਪਾਇਯਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ
 ਭਿੱਛਕ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ਐਸੇ ਪਾਇ ਦਾਨ ਕੈ ॥੧੭੪॥ ਬਾਨੇ ਫਹਰਾਨੇ ਘਰਾਨੇ ਦੁੰਦਭਿ ਅਰਾਨੇ ਜਨਕ
 ਪੁਰੀ ਕੋ ਨੀਅਰਾਨੇ ਬੀਰ ਜਾਇਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ਕਹੂੰ ਚਾਰਣ ਉਚਾਰੈਂ ਕਹੂੰ ਭਾਟ ਜੁ ਪੁਕਾਰੈਂ ਛੰਦ
 ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਾਜੈਂ ਕੋਉ ਬਾਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸਾਜੈਂ ਦੇਖੇ ਕਾਮ ਲਾਜੈ ਰਹੇ ਭਿੱਛਕ ਅਘਾਇ
 ਕੈ ॥ ਰੰਕ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਭਏ ਆਸਿਖ ਅਸੇਖ ਦਏ ਮਾਂਗਤ ਨ ਭਏ ਫੇਰ ਐਸੇ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੭੫॥
 ਆਨਿ ਕੈ ਜਨਕ ਲੀਨੇ ਕੰਠ ਸੋ ਲਗਾਇ ਤਿਹੂੰ ਆਦਰ ਦੁਰੰਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤਿ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਬੇਦ ਕੇ ਬਿਧਾਨ

{੨੦੧}

{੨੦੧}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਕੈ ਕੈ ਬਯਾਸ ਤੇ ਬਧਾਈ ਬੇਦਿ ਏਕ ਏਕ ਬਿਪ੍ਰ ਕਉ ਬਿਸੇਖ ਸੂਰਨ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਕੁਆਰ ਸਬੈ ਪਹਿਰਾਇ
 ਸਿਰਪਾਇਨ ਤੇ ਮੋਤੀ ਮਾਨਕਨ ਕੇ ਬਰਖ ਮੇਘ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਦੰਤੀ ਸ੍ਰੇਤ ਦੀਨੇ ਕੇਤੇ ਸਿੰਧਲੀ ਤੁਰੇ ਨਵੀਨੇ ਰਾਜਾ
 ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਤੀਨੋ ਬਯਾਹ ਕੈ ਪਠਏ ਹੈਂ ॥੧੭੬॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਬਿਯਾਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲੰ ॥
 ਮਾਂਗ ਬਿਦਾ ਮੁਖਿ ਲੀਨ ਉਤਾਲੰ ॥ ਸਾਜਨ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਸੰਜੁਤ ॥ ਏਸਨ ਏਸ ਨਰੇਸਨ ਕੇ ਜੁਤ
 ॥੧੭੭॥ ਦਾਜ ਸੁਮਾਰ ਸਕੈ ਕਰ ਕਉਨੈ ॥ ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਧਨਾ ਨਹੀ ਤਉਨੈ ॥ ਬੇਸਨ ਬੇਸਨ ਬਾਜ
 ਮਹਾ ਮਤ ॥ ਭੇਸਨ ਭੇਸ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥੧੭੮॥ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ॥ ਗਾਜਤ ਸੂਰ
 ਪ੍ਰਮਾਥ ਮਹਾ ਮਨ ॥ ਅਉਧ ਪੁਰੀ ਨੀਅਰਾਨਜ ਹੀ ਜਬ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦ ਤਹੀਂ ਤਬ ॥੧੭੯॥
 ਮਾਤਨ ਵਾਰ ਪੀਯੋ ਜਲ ਪਾਨੰ ॥ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਰਹੇ ਛਬਿ ਮਾਨੰ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਲਾਇ ਲਏ ਉਰ ॥
 ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਏ ਪੁਰਿ ॥੧੮੦॥ ਭੂਪਜ ਬਯਾਹ ਜਬੈ ਗ੍ਰਹ ਆਏ ॥ ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ
 ਬਧਾਏ ॥ ਤਾਤ ਬਸਿਸਟਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਰਿਖਿ ਆਏ ॥੧੮੧॥ ਘੋਰ ਉਠੀ
 ਘਹਰਾਇ ਘਟਾ ਤਬ ॥ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸਾ ਦਿਗ ਦਾਹ ਲਖਯੋ ਸਬ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਪਤਿ
 ਸੋਂ ਇਹੰ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੇ ॥੧੮੨॥ ਹੋਤ ਉਤਪਾਤ ਬਡੇ ਸੁਣ ਰਾਜਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੋ ਰਿਖਿ ਜੋਰਿ ਸਮਾਜਨ ॥
 ਬੋਲਹੁ ਬਿੱਪ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮੩॥ ਆਇਸ ਰਾਜ ਦਯੋ
 ਤਤਕਾਲਹ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰਹ ਬੁੱਧਿ ਬਿਸਾਲਹ ॥ ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਇਸ ਬੇਗ ਨਰੇਸ
 ਕਰੀਜੈ ॥੧੮੪॥ ਬੋਲ ਬਡੇ ਰਿਖਿ ਲੀਨ ਮਹਾਂ ਦਿਜ ॥ ਹੈ ਤਿਨ ਬੋਲ ਲਯੋ ਜੁਤ ਰਿਤਜਜ ॥ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ
 ਖੁਦਯੋ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ॥ ਗਾਡੀਯ ਖੰਭ ਤਹਾਂ ਧਰਮੰ ਧਰ ॥੧੮੫॥ ਛੋਰਿ ਲਯੋ ਹਯਸਾਰਹ ਤੇ ਹਯ ॥
 ਅਸਿਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਕੇਕਯ ॥ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਨਰੇਸ ਦਏ ਸੰਗਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੈਂ ਅੰਗ
 ॥੧੮੬॥ ਸਮਾਨਿਕਾ ਛੰਦ ॥ ਨਰੇਸ ਸੰਗ ਕੈ ਦਏ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਹੁਇ ਚਲੇ ॥
 ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥੧੮੭॥ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸ ਗਾਹ ਕੈ ॥ ਅਦਾਹ ਠਉਰ ਦਾਹ ਕੈ ॥ ਫਿਰਾਇ ਬਾਜ ਰਾਜ

{੨੦੨}

{੨੦੨}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਕੱਉ ॥ ਸੁ ਧਾਰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕੱਉ ॥੧੮੮॥ ਨਰੇਸ ਪਾਇ ਲਾਰੀਯੰ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੋਖ ਭਾਰੀਯੰ ॥ ਸੁਪੂਰ ਜੱਗ
ਕੋ ਕਰਯੋ ॥ ਨਰੇਸ ਤ੍ਰਾਸ ਕਉ ਹਰਯੋ ॥੧੮੯॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਦਿਜੰ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥ ਦੁਰੰਤ
ਆਸਿਖੈਂ ਰੜੈਂ ॥ ਰਿਚਾ ਸੁ ਬੇਦ ਕੀ ਪੜ੍ਹੈਂ ॥੧੯੦॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ॥ ਸੁਭੰਤ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ॥ ਬਿਸੇਖ
ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਸੀਲ ਨਾਰਿ ਲੋਭਹੀਂ ॥੧੯੧॥ ਬਜੰਤ ਕੋਟਿ ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਸਨਾਇ ਭੇਰ ਸਾਜਹੀਂ ॥ ਬਨਾਇ
ਦੇਵਤਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥੧੯੨॥ ਕਰੈ ਡੰਡਉਤ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਭਾਵਨਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ
ਜੰਤ੍ਰ ਜਾਪੀਐ ॥ ਦੁਰੰਤ ਥਾਪ ਥਾਪੀਐ ॥੧੯੩॥ ਨਚਾਤ ਚਾਰੁ ਮੰਗਨਾ ॥ ਸੁਜਾਨ ਦੇਵ ਅੰਗਨਾ ॥ ਕਮੀ
ਨ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕੀ ॥ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਮ ਰਾਜ ਕੀ ॥੧੯੪॥ ਸਾਰਸ੍ਰੁਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਿਖਵੰਤ
ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕ ॥ ਬਾਨ ਅਉਰ ਕਮਾਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਦੇਤ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਸੌਂ ਪੜਾਵਤ ਬਾਰ ਨਾਰਿ
ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋਕ ਕਾਬਜ ਪੜੈਂ ਕਹੂੰ ਬਜਾਕਰਨ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥੧੯੫॥ ਰਾਮ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਰਘੁਬੰਸ
ਕੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ॥ ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਨਰੇਸ ਜੀਤਿ ਅਸੇਸ ਕੀਨ
ਗੁਲਾਮ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬੰਧੀ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰ ਕੀ ਸਬ ਧਾਮ ॥੧੯੬॥ ਬਾਟਿ ਤੀਨ ਦਿਸਾ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤ ਰਾਜਧਾਨੀ
ਰਾਮ ॥ ਬੋਲ ਰਾਜ ਬਿਸਿਸਟ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ਕੇਤਕ ਜਾਮ ॥ ਸਾਜ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਕੇ ਘਟ ਪੂਰ ਰਾਖਸਿ
ਏਕ ॥ ਆਂਬੂ ਮਉਲ ਨਦੀ ਸੁ ਉਦਕੰ ਅਉਰ ਪੁਹਪ ਅਨੇਕ ॥੧੯੭॥ ਬਾਰ ਚਾਰੁ ਅਪਾਰ ਕੁੰਕਮ
ਚੰਦਨਾਦਿ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਧਰੇ ਸਬੈ ਤਹ ਆਨਿ ਆਨਿ ਦੁਰੰਤ ॥ ਮੰਬਰਾ ਇਕ ਗਾਂਧੂਬੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਠੀ
ਤਿਹੂੰ ਕਾਲ ॥ ਬਾਜ ਸਾਜ ਸਣੈ ਚੜੀ ਸਭ ਸੁਭ ਧਉਲ ਉਤਾਲ ॥੧੯੮॥ ਬੇਣ ਬੀਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਦ ਸੁਣੇ
ਰਹੀ ਚਕ ਬਾਲ ॥ ਰਾਮਰਾਜ ਉਠੀ ਜਯੰਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰ ਬਿਸਾਲ ॥ ਜਾਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਕੇਕਈ ਇਹੂੰ ਭਾਂਤਿ
ਬੋਲੀ ਬਾਤਿ ॥ ਹਾਥ ਬਾਤ ਛੁਟੀ ਚਲੀ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹੈਂ ਕਿਹੂੰ ਰਾਤਿ ॥੧੯੯॥ ਕੇਕਈ ਇਮ ਜਉ ਸੁਨੀ ਭਈ
ਦੁੱਖਤਾ ਸਰਬੰਗ ॥ ਝੂਮ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਿਮ ਲਾਗ ਬਾਣ ਸੁਰੰਗ ॥ ਜਾਤ ਹੀ ਅਵਧੇਸ ਕੱਉ ਇਹੂੰ
ਭਾਂਤਿ ਬੋਲੀ ਬੈਨ ॥ ਦੀਜੀਏ ਬਰ ਭੂਪ ਮੋ ਕਉ ਜੋ ਕਹੇ ਦੁਇ ਦੈਨ ॥੨੦੦॥ ਰਾਮ ਕੋ ਬਨ ਦੀਜੀਐ ਮਮ

{੨੦੩}

{੨੦੩}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਪੂਤ ਕੱਉ ਨਿਜ ਰਾਜ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਦੋਉ ਚਉਰ ਛੱਤ੍ਰ ਸਮਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਕੀ ਠਕੁਰਾਇ
 ਦੈ ਸਭ ਮੋਹਿ ॥ ਸੱਤ ਸੀਲ ਸਤੀ ਜਤੱਬ੍ਰਤ ਤਉ ਪਛਾਨੋ ਤੋਹਿ ॥੨੦੧॥ ਪਾਪਨੀ ਬਨ ਰਾਮ ਕੋ ਪੈ ਹੈ ਕਹਾ
 ਜਸ ਕਾਢ ॥ ਭਸਮ ਆਨਨ ਤੇ ਗਈ ਕਹਿੰ ਕੈਸ ਕੈ ਅਸਿ ਬਾਢ ॥ ਕੋਪ ਭੂਪ ਕੁਅੰਡ ਲੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟੀਐ
 ਇਹੱ ਕਾਲ ॥ ਨਾਸ ਤੋਰ ਨ ਕੀਜੀਐ ਤਕ ਛਾਡੀਐ ਤੁਹਿ ਬਾਲ ॥੨੦੨॥ **ਨਗਸਰੂਪੀ ਛੰਦ** ॥ ਨਰ ਦੇਵ
 ਦੇਵ ਰਾਮ ਹੈ ॥ ਅਭੇਵ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈ ॥ ਅਬੁੱਧਿ ਨਾਰਿ ਤੈਂ ਮਨੈ ॥ ਬਿਸੁੱਧ ਬਾਤ ਕੋ ਭਨੈ ॥੨੦੩॥ ਅਗਾਧਿ
 ਦੇਵ ਅਨੰਤ ਹੈ ॥ ਅਭੂਤ ਸੋਭਵੰਤ ਹੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰਮ ਕਾਰਣੰ ॥ ਬਿਹਾਲ ਦਿਆਲ ਤਾਰਣੰ ॥੨੦੪॥
 ਅਨੇਕ ਸੰਤ ਤਾਰਣੰ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਕਾਰਣੰ ॥ ਸੁਰੇਸ ਭਾਇ ਰੂਪਣੰ ॥ ਸਮਿੱਧ ਸਿੱਧ ਕੂਪਣੰ ॥੨੦੫॥ ਬਰੰ
 ਨਰੇਸ ਦੀਜੀਐ ॥ ਕਹੇ ਸੁ ਪੂਰ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨ ਸੰਗ ਰਾਜ ਧਾਰੀਐ ॥ ਨ ਬੋਲਿ ਬੋਲੁ ਹਾਰੀਐ ॥੨੦੬॥
ਨਗਸਰੂਪੀ ਅੱਧਾ ਛੰਦ ॥ ਨ ਲਾਜੀਐ ॥ ਨ ਭਾਜੀਐ ॥ ਰਘੁਏਸ ਕੋ ॥ ਬਨੇਸ ਕੋ ॥੨੦੭॥ ਬਿਦਾ ਕਰੋ ॥
 ਧਰਾ ਹਰੋ ॥ ਨ ਭਾਜੀਐ ॥ ਬਿਰਾਜੀਐ ॥੨੦੮॥ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ॥ ਦਿਜਿਸਟ ਕੋ ॥ ਬੁਲਾਈਐ ॥ ਪਠਾਈਐ
 ॥੨੦੯॥ ਨਰੇਸ ਜੀ ॥ ਉਸੇਸ ਲੀ ॥ ਘੁਮੇ ਘਿਰੇ ॥ ਧਰਾ ਗਿਰੇ ॥੨੧੦॥ ਸੁਚੇਤ ਭੇ ॥ ਅਚੇਤ ਤੇ ॥
 ਉਸਾਸ ਲੈ ॥ ਉਦਾਸ ਹੈ ॥੨੧੧॥ **ਉਗਾਧ ਛੰਦ** ॥ ਸਬਾਰਿ ਨੈਣੰ ॥ ਉਦਾਸ ਬੈਣੰ ॥ ਕਹਿਯੋ ਕੁਨਾਰੀ ॥
 ਕੁਬਿੱਤ ਕਾਰੀ ॥੨੧੨॥ ਕਲੰਕ ਰੂਪਾ ॥ ਕੁਵਿਰਤ ਕੂਪਾ ॥ ਨਿਲੱਜ ਨੈਣੀ ॥ ਕੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥੨੧੩॥ ਕਲੰਕ
 ਕਰਣੀ ॥ ਸਮਿੱਧ ਹਰਣੀ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮਾ ॥ ਨਿਲੱਜ ਧਰਮਾ ॥੨੧੪॥ ਅਲੱਜ ਧਾਮੰ ॥ ਨਿਲੱਜ ਬਾਮੰ ॥
 ਅਸੋਭ ਕਰਣੀ ॥ ਸਸੋਭ ਹਰਣੀ ॥੨੧੫॥ ਨਿਲੱਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥ ਅਧਰਮ ਰੂਪਾ ॥ ਅਕੱਜ
 ਕੂਪਾ ॥੨੧੬॥ ਪਹ ਪਿਟਆਰੀ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥ ਮਰੈ ਨ ਮਰਣੀ ॥ ਅਕਾਜ ਕਰਣੀ ॥੨੧੭॥ **ਕੇਕਈ
 ਬਾਚ** ॥ ਨਰੇਸ ਮਾਨੋ ॥ ਕਹਯੋ ਪਛਾਨੋ ॥ ਬਦਯੋ ਸੁ ਦੇਹੂ ॥ ਬਰੰ ਦੁ ਮੋਹੂ ॥੨੧੮॥ ਚਿਤਾਰ ਲੀਜੈ ॥ ਕਹਯੋ
 ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਨ ਧਰਮ ਹਾਰੋ ॥ ਨ ਭਰਮ ਟਾਰੋ ॥੨੧੯॥ ਬੁਲੈ ਬਸਿਸਟੈ ॥ ਅਪੂਰਬ ਇਸਟੈ ॥ ਕਹੀ ਸੀ
 ਏਸੈ ॥ ਨਿਕਾਰ ਦੇਸੈ ॥੨੨੦॥ ਬਿਲਮ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ॥ ਰਿਖੇਸ ਰਾਮੰ ॥ ਨਿਕਾਰ ਧਾਮੰ

॥੨੨੧॥ ਰਹੇ ਨ ਇਆਨੀ ॥ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਚੁਪੈਂ ਨ ਬਉਰੀ ॥ ਬਕੈਂ ਤ ਡਉਰੀ ॥੨੨੨॥ ਧ੍ਰਿਗੰ ਸਰੂਪਾ ॥ ਨਿਖੇਧ ਕੂਪਾ ॥ ਦੂਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਨਰੇਸ ਛੈਣੀ ॥੨੨੩॥ ਨਿਕਾਰ ਰਾਮੰ ॥ ਅਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਹਤਯੋ ਨਿਜੇਸੰ ॥ ਕੁਕਰਮ ਭੇਸੰ ॥੨੨੪॥ ਉਗਾਥਾ ਛੰਦ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਡ ਭੰਡੇ ਅਡੰਗ ਡੰਗੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥੨੨੫॥ ਅਕਰਮ ਕਰਮੰ ਅਲੱਖ ਲੱਖੇ ॥ ਅਡੰਡ ਡੰਡੇ ਅਭੱਖ ਭੱਖੇ ॥ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥੨੨੬॥ ਅਭਿੱਜ ਭਿੱਜੇ ਅਜਾਲ ਜਾਲੇ ॥ ਅਖਾਪ ਖਾਪੇ ਅਚਾਲ ਚਾਲੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਡੰਡ ਡਾਂਡੇ ॥ ਅਕਿੱਤ ਕਿੱਤੇ ਅਮੰਡ ਮਾਂਡੇ ॥੨੨੭॥ ਅਛਿੱਦ ਛਿੱਦੇ ਅਦੱਗ ਦਾਗੇ ॥ ਅਚੋਰ ਚੋਰੇ ਅਠੱਗ ਠਾਗੇ ॥ ਅਭਿੱਦ ਭਿੱਦੇ ਅਫੋੜ ਫੋੜੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥੨੨੮॥ ਅਦੱਗ ਦੱਗੇ ਅਮੋੜ ਮੋੜੇ ॥ ਅਖਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥ ਅਕੱਢ ਕੱਢੇ ਅਸਾਧ ਸਾਧੇ ॥ ਅਫੱਟ ਫੱਟੇ ਅਫਾਧ ਫਾਧੇ ॥੨੨੯॥ ਅਧੰਧ ਧੰਧੇ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਭੱਜ ਭੱਜੇ ॥ ਅਛੇੜ ਛੇੜੇ ਅਲੱਧ ਲੱਧੇ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬੱਧ ਬੱਧੇ ॥੨੩੦॥ ਅਚੀਰ ਚੀਰੇ ਅਤੋੜ ਤਾੜੇ ॥ ਅਠੱਟ ਠੱਟੇ ਅਪਾੜ ਪਾੜੇ ॥ ਅਧੱਕ ਧੱਕੇ ਅਪੰਗ ਪੰਗੇ ॥ ਅਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਅਜੰਗ ਜੰਗੇ ॥੨੩੧॥ ਅਕੁੱਟ ਕੁੱਟੇ ਅਘੁੱਟ ਘਾਏ ॥ ਅਚੂਰ ਚੂਰੇ ਅਦਾਵ ਦਾਏ ॥ ਅਭੀਰ ਭੀਰੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥ ਅਟੁੱਕ ਟੁੱਕੇ ਅਕੰਗ ਕੰਗੇ ॥੨੩੨॥ ਅਖਿੱਦ ਖੇਦੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਗੰਜ ਗੰਜੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਹੇਹ ਹੇਹੇ ॥ ਵਿਰਚੰਨ ਨਾਰੀ ਤ ਸੁਖ ਕੇਹੇ ॥੨੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੇਕਈ ਹਠ ਗਾਹਯੋ ਬਰ ਮਾਂਗਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਤਿ ਆਤਰ ਕਿਆ ਕਹਿ ਸਕੈ ਬਧਯੋ ਕਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ॥੨੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪਰ ਪਾਇਨ ਰਹੇ ਮੋਰੇ ਬਚਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗਹਿਅਉ ਹਠਿ ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਮਾਨਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥੨੩੫॥ ਬਰ ਦਯੋ ਮੈ ਛੋਰੋਂ ਨਹੀ ਤੈਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਘਰ ਮੋ ਸੁਤ ਕਉ ਦੀਜੀਐ ਬਨਬਾਸੈ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੩੬॥ ਭੂਪ ਧਰਨਿ ਬਿਨ ਬੁੱਧਿ ਗਿਰਜੋ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰੀਯ ਕਾਨ ॥ ਜਿਮ ਮ੍ਰਿਗੋਸ ਬਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਧਯੋ ਬਧਕ ਬਰਿ ਬਾਨ ॥੨੩੭॥ ਤਰਫਰਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰਜੋ ਸੁਨਿ ਬਨ ਰਾਮ ਉਚਾਰ ॥ ਪਲਕ

{੨੦੫}

{੨੦੫}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਗੇ ਤਜਤ ਮੱਧਿ ਸਫਰਿ ਸਰ ਬਾਰੁ ॥੨੩੮॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਣਯੋ ਉਠਿ ਬਿਰ ਭਯੋ ਸੁਚੇਤ ॥
 ਜਨੁ ਰਣ ਸੁਭਟ ਗਿਰਯੋ ਉਠਯੋ ਗਹਿ ਅਸਿ ਨਿਡਰ ਸੁਚੇਤ ॥੨੩੯॥ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਸਹੋ ਧਰਮ
 ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਦੈਨ ਕਹੇ ਜੋ ਬਰ ਹੁਤੇ ਤਨੁ ਜੁਤ ਦਏ ਉਠਾਇ ॥੨੪੦॥ **ਕੇਕਈ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪੋ ਬਾਚ ॥**
ਬਸਿਸਟ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਪਯਾਨੋ ਬਨ ਕਰੈ ਭਰਥ ਕਰੈ ਠਕੁਰਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤੁਰਦਸ ਕੇ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ
 ਰਾਜਾ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੧॥ ਕਹੀ ਬਸਿਸਟ ਸੁਧਾਰ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤੁਰਦਸ ਭਰਥ
 ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੨॥ ਸੁਨਿ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਣ ਰਘੁਪਤਿ ਫਿਰੇ ਸਸੋਗ ॥ ਉਤ
 ਦਸਰਥ ਤਨ ਕੋ ਤਜਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗ ॥੨੪੩॥ **ਸੋਰਠਾ ॥** ਗ੍ਰਹ ਆਵਤ ਰਘੁਰਾਇ ਸਭੁ ਧਨ ਦੀਯੋ
 ਲੁਟਾਇ ਕੈ ॥ ਕਟਿ ਤਰਕਸੀ ਸੁਹਾਇ ਬੋਲਤ ਭੇ ਸੀਅ ਸੋਂ ਬਚਨ ॥੨੪੪॥ **ਸੋਰਠਾ ॥** ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਸੁਜਸ
 ਸੁਜਾਨ ਰਹੋ ਕੋਸੱਲਿਆ ਤੀਰ ਤੁਮ ॥ ਰਾਜ ਕਰਉ ਫਿਰਿ ਆਨਿ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਬਨਬਾਸ ਬਸਿ ॥੨੪੫॥
ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮੈ ਨ ਤਜੋ ਪੀਅ ਸੰਗਿ ਕੈਸੋ ਈ ਦੁਖ ਜੀਅ ਪੈ ਪਰੋ ॥ ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਉਂ
 ਅੰਗਿ ਅੰਗਿ ਤੇ ਹੋਇ ਅਨੰਗ ਕਿਨ ॥੨੪੬॥ **ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥** ਜਉ ਨ ਰਹਉਂ
 ਸਸੁਰਾਰ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਨੈਕ ਸੁ ਭਾਨਨ ਤੇ ਹਮ ਕਉਂ ਜੋਈ ਠਾਟ ਕਹੋਂ
 ਸੋਈ ਗਾਠ ਗਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਜੇ ਕਛੁ ਚਾਹ ਕਰੋਂ ਧਨ ਕੀ ਟੁਕ ਮੋਹ ਕਹੋਂ ਸਭ ਤੋਹਿ ਉਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਕੇਤਕ ਅਉਧ
 ਕੋ ਰਾਜ ਸਲੋਚਨਿ ਰੰਕ ਕੋ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲੁਟੈ ਦਿਉਂ ॥੨੪੭॥ ਘੋਰ ਸੀਆ ਬਨ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਕਹੋਂ ਹਮਸੋਂ
 ਕਸ ਤੈ ਨਿਬਹੈ ਹੈਂ ॥ ਗੁੰਜਤ ਸਿੰਘ ਡਕਾਰਤ ਕੋਲ ਭਯਾਨਕ ਭੀਲ ਲਖੈ ਭ੍ਰਮ ਐ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਕਤ ਸਾਪ ਬਕਾਰਤ
 ਬਾਘ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਪੈ ਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਸੁਕੁਮਾਰ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਬਿਚਾਰ ਚਲੇ ਤੁਹਿ ਕਿਉਂ ਬਨਿ
 ਐ ਹੈ ॥੨੪੮॥ **ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥** ਸੂਲ ਸਹਉਂ ਤਨ ਸੂਕਿ ਰਹਉਂ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹਉਂ
 ਸਿਰ ਸੂਲ ਸਹਉਂਗੀ ॥ ਬਾਘ ਬੁਕਾਰ ਫਨੀਨ ਫੁੰਕਾਰ ਸੁ ਸੀਸ ਗਿਰੋ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹਉਂਗੀ ॥ ਬਾਸ ਕਹਾ
 ਬਨਬਾਸ ਭਲੋ ਨਹੀ ਪਾਸ ਤਜੋਂ ਪੀਅ ਪਾਇ ਗਹਉਂਗੀ ॥ ਹਾਸ ਕਹਾ ਇਹ ਉਦਾਸ ਸਮੈ ਗ੍ਰਹਿਆਸ

{੨੦੬}

{੨੦੬}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਹਉ ਪਰ ਮੈਂ ਨ ਰਹਉਂਗੀ ॥੨੪੯॥ **ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ** ॥ ਰਾਸ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਬਾਸ ਕਰੇ ਗ੍ਰਹ ਸਾਸੁ
ਕੀ ਸੇਵ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਬਾਸ ਬਨੈ ਮ੍ਰਿਗਲੋਚਨਿ ਰਾਜ ਕਰੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਉ
ਨ ਲਗੈ ਜੀਯ ਅਉਧ ਸੁਭਾਨਨਿ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਚ ਭਨੀਜੈ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਗਡੀ ਜੀਯ ਜਾਤ
ਸਿਧਾਤ ਬਨੈ ਮੁਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥੨੫੦॥ **ਲਛਮਣ ਬਾਚ** ॥ ਬਾਤ ਇਤੈ ਇਹੋਂ ਭਾਂਤਿ ਭਈ ਸੁਨਿ ਆਇਗੇ
ਭ੍ਰਾਤ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੇ ॥ ਕਉਨ ਕੁਪੂਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਮੈਂ ਜਿਨਿ ਰਾਮਹਿ ਬਾਸ ਬਨੈ ਕਹੁੰ ਦੀਨੇ ॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਣ
ਬਧਿਯੋ ਬਸਿ ਕਾਮਿਨਿ ਕੂਰ ਕੁਚਾਲ ਮਹਾਂ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਰਾਂਡ ਕੁਭਾਂਡ ਕੇ ਹਾਥਿ ਬਿਕਯੋ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚ
ਛਰੀ ਜਿਮ ਚੀਨੇ ॥੨੫੧॥ ਕਾਮ ਕੇ ਡੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਕੇਕਈ ਬਾਨਰਿ ਜਿਉ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਚ ਨਚਾਵੈ ॥ ਐਠਨ
ਐਠ ਅਮੈਠ ਲੀਏ ਢਿਗ ਬੈਠ ਸੂਆ ਜਿਮੁ ਪਾਠ ਪੜਾਵੈ ॥ ਸਉਤਨ ਸੀਸ ਹੁਐ ਈਸਕੋ ਈਸ ਪ੍ਰਿਥੀਸ
ਜਿਉ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕੂਰ ਕੁਜਾਤਿ ਕੁਪੰਥ ਦੁਰਾਨਨਿ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਵੈ ॥੨੫੨॥
ਲੋਗ ਕੁਟੇਵ ਲਗੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਵ ਤਜੇ ਮੁਹਿ ਕਿਯੋਂ ਬਨਿ ਐ ਹੈ ॥ ਜਉ ਹਟ ਬੈਠ ਰਹੋਂ ਘਰਿ ਮੋ ਜਸ
ਕਿਯੋਂ ਚਲਿਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਲਜੈ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਕਾਲ ਉਚਾਰਤ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਹ ਕਾਲ ਸਭੋ ਛਲ ਜੈ ਹੈ ॥
ਧਾਮ ਰਹੋਂ ਨਹੀ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਇਹ ਘਾਤ ਗਈ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਐ ਹੈ ॥੨੫੩॥ ਚਾਪ ਧਰੇ ਕਰਿ ਚਾਰ
ਕੁ ਤੀਰ ਤੁਨੀਰ ਕਸੇ ਦੋਉ ਬੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਆਵਧਰਾਜ ਤ੍ਰੀਯਾ ਜਿਹੋਂ ਸੋਭਤ ਹੋਨ ਬਿਦਾ ਤਿਹੋਂ ਤੀਰ
ਸਿਧਾਏ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਭਰਿ ਨੈਨ ਰਹੇ ਭਰ ਮਾਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥ ਬੋਲੇ ਤੇ ਪੂਤ ਨ ਆਵਤ
ਧਾਮਿ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਆਪਨ ਤੇ ਕਿਮੁ ਆਏ ॥੨੫੪॥ **ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਤਿ** ॥ ਤਾਤ ਦਯੋ ਬਨਬਾਸ
ਹਮੈ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਰਜਾਇ ਅਬੈ ਤਹੋਂ ਜਾਉਂ ॥ ਕੰਟਕ ਕਾਨਨ ਬੇਹੜਿ ਗਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੇ ਫਿਰਿ
ਆਉਂ ॥ ਜੀਤ ਰਹੇ ਤੁ ਮਿਲੋਂ ਫਿਰਿ ਮਾਤ ਮਰੇ ਗਏ ਭੂਲਿ ਪਰੀ ਬਖਸਾਉਂ ॥ ਭੂਪਹ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਬਰੁ ਤੇ ਬਸ
ਕੇ ਬਨ ਮੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜ ਕਮਾਉਂ ॥੨੫੫॥ **ਮਾਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ** ॥ **ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ** ॥ ਮਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਬਾਤ
ਜਬੈ ਤਬ ਰੋਵਤ ਹੀ ਸੁਤ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗੀ ॥ ਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣਿ ਰਾਮ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਮੁਹਿ

ਕੱਉ ਕਤ ਤਿਆਗੀ ॥ ਨੀਰ ਬਿਨਾ ਜਿਮ ਮੀਨ ਦਸਾ ਤਿਮ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਗਈ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥ ਝੂਮਿ
 ਝਰਾਕ ਝਰੀ ਝਟ ਬਾਲ ਬਿਸਾਲ ਦਵਾ ਉਨ ਕੀ ਉਰ ਲਾਗੀ ॥੨੫੬॥ ਜੀਵਤ ਪੂਤ ਤਵਾਨਨ ਪੇਖਿ ਸੀਆ
 ਤੁਮਰੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਅਘਾਤੀ ॥ ਚੀਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਜ ਕੀ ਛਬਿ ਕੋ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰਿ ਹੀਏ ਹਰਖਾਤੀ ॥ ਕੇਕਈ
 ਆਦਿਕ ਸਉਤਨ ਕੱਉ ਲਖਿ ਭਉਂਹ ਚੜਾਇ ਸਦਾ ਗਰਬਾਤੀ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਤਾਤ ਅਨਾਥ ਜਿਉ ਆਜ ਚਲੇ
 ਬਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਲਲਾਤੀ ॥੨੫੭॥ ਹੋਰ ਰਹੇ ਜਨ ਕੋਰ ਕਈ ਮਿਲਿ ਜੋਰ ਰਹੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਲੱਛਨ
 ਮਾਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਦਾ ਕਹੁ ਜਾਤ ਭਏ ਜੀਅ ਮੇ ਇਹ ਠਾਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਪਾਤ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਤ ਭਲੀ
 ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸੇਲ ਸੁਮਾਰ ਲਗੇ ਛਿਤਿ ਸੋਵਤ ਸੂਰ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੫੮॥ ਕਉਨ
 ਕੁਜਾਤਿ ਕੁਕਾਜ ਕੀਯੋ ਜਿਨੁ ਰਾਘਵ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਗਵਾਇ ਦੁਰਾਨਿ ਭੂਪ
 ਸੰਘਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭਰਮੁ ਗਯੋ ਉਡ ਕਰਮ ਕਰਯੋ ਘਟਿ ਧਰਮੁ ਕੋ ਤਿਆਗਿ ਅਧਰਮ
 ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਨਾਕ ਕਟੀ ਨਿਰਲਾਜ ਨਿਸਾਚਰਿ ਨਾਹ ਨਿਪਾਤਤ ਨੇਹੁ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥੨੫੯॥ **ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਬਾਚ ॥**
ਲਛਮਨ ਸੋ ॥ ਦਾਸ ਕੋ ਭਾਵ ਧਰੇ ਰਹੀਯੋ ਸੁਤ ਮਾਤ ਸਰੂਪ ਸੀਆ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਤੁੱਲਿ ਸੀਆ
 ਪਤਿ ਕੱਉ ਕਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥ ਜੇਤਕ ਕਾਨਨ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈਂ ਸਭ ਸੇ ਸੁਖ ਕੈ ਤਨ ਪੈ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥
 ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਗਹੇ ਰਹੀਯੋ ਬਨ ਕੈ ਘਰ ਕੋ ਘਰ ਕੈ ਬਨੁ ਜਾਨੋ ॥੨੬੦॥ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ
 ਚਲੇ ਬਨ ਕੱਉ ਸੰਗਿ ਭ੍ਰਾਤਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਛੱਤ੍ਰੁ ਸਚੀਪਤਿ ਚੱਉਕ ਚਕੇ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥
 ਆਨਨ ਬਿੰਬ ਪਰਯੋ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਫੈਲਿ ਰਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕੀਯੋ ਤਿਨਿ
 ਤਾਂਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਮਯੰਕ ਕਹਾਯੋ ॥੨੬੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਪਿਤੁ ਆਗਿਆ ਤੇ ਬਨ ਚਲੇ ਤਜਿ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥
 ਸੰਗ ਸੀਆ ਮ੍ਰਿਗਲੋਚਨੀ ਜਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥੨੬੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥੩॥**
ਅਬ ਬਨਬਾਸ ਕਥਨੰ ॥ ਸੀਤਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਚ ॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਚੰਦ ਕੀ ਅੰਸੁ ਚਕੋਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਮੋਰਨ
 ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਅਨੁਮਾਨੀ ॥ ਮੱਤ ਗਇੰਦਨ ਇੰਦ੍ਰ ਬਧੂ ਭੁਨਸਾਰ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਜੀਅ ਜਾਨੀ ॥ ਦੇਵਨ

{੨੦੮}

{੨੦੮}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਅਰਿ ਦੇਵਨ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਦੇਸਨ ਸਿੰਧੁ ਦਿਸੇਸਨ ਬਿੰਧੁ ਜੋਗੇਸਨ ਗੰਗ
ਕੈ ਰੰਗ ਪਛਾਨੀ ॥੨੬੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਉਤ ਰਘੁਬਰ ਬਨ ਕੇ ਚਲੇ ਸੀਅ ਸਹਿਤ ਤਜਿ ਗੋਹੁ ॥ ਇਤੈ ਦਸਾ
ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਈ ਸਕਲ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੬੪॥ **ਮਾਤਾ ਬਾਚ ॥ ਕਥਿਤ** ॥ ਸਬੈ ਸੁਖ ਲੈ ਕੈ ਗਏ ਗਾੜੇ
ਦੁਖ ਦੇਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂ ਕਉ ਕੈ ਕੈ ਆਜ ਪਾਤ ਹੋ ॥ ਆਜ ਹੂੰ ਨ ਛੀਜੈ ਬਾਤ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ਰਾਜ
ਕੀਜੈ ਕਹੋ ਕਾਜ ਕਉਨ ਕੋ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੇਣ ਨਾਤੁ ਹੋ ॥ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਧਾਰੋ ਸਾਜ ਸਾਧਨ ਕੈ ਕੀਜੈ ਕਾਜ ਕਹੋ
ਰਘੁਰਾਜ ਆਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸਿਧਾਤ ਹੋ ॥ ਤਾਪਸੀ ਕੇ ਭੇਸ ਕੀਨੇ ਜਾਨਕੀ ਕੋ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ਮੇਰੇ ਬਨਬਾਸੀ
ਮੋਹਿ ਉਦਾਸੀ ਦੀਏ ਜਾਤ ਹੋ ॥੨੬੫॥ ਕਾਰੇ ਕਾਰੇ ਕਰਿ ਬੇਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਕੈ ਕੈ
ਭੇਸ ਸਾਬਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੋ ॥ ਕੁਲ ਹੂੰ ਕੀ ਕਾਨ ਛੋਰੋ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਸਾਜ ਤੋਰੋ ਸੰਗਿ ਤੇ ਨ ਮੋਰੋ ਮੁਖ ਐਸੋ
ਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ਹੋ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਕਾਨ ਧਾਰੋ ਸਾਰੇ ਮੁਖ ਪੈ ਬਿਭੂਤਿ ਡਾਰੋ ਹਠਿ ਕੋ ਨ ਹਾਰੋ ਪੂਤ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਾਰਿ
ਹੋ ॥ ਜੁਗੀਆ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬੇਸ ਕਉਸਲ ਕੇ ਛੋਰਿ ਕ੍ਰੇਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਚੰਦ ਜੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੋ
॥੨੬੬॥ **ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥** ਕਾਨਨੇ ਗੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਧਾਮ ॥ ਲੱਛਨੈ ਲੈ ਸੰਗਿ ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੁਭੰਗਿ
॥੨੬੭॥ ਤਾਤ ਤਿਆਗੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਉਤਰੇ ਬਯੋਮਾਨ ॥ ਬਿਚਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਯੰ ਅਪਾਰ ॥੨੬੮॥ ਬੈਠਿਯੋ
ਬਸਿਸਟਿ ॥ ਸਰਬ ਬਿੱਪ ਇਸਟ ॥ ਮੁੱਕਲਿਯੋ ਕਾਗਦ ॥ ਪੱਠਏ ਮਾਗਧ ॥੨੬੯॥ ਸੰਕੜੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਮੱਤਏ
ਮੱਤੰਤ ॥ ਮੁੱਕਲੇ ਕੇ ਦੂਤ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਸੇ ਪੂਤ ॥੨੭੦॥ ਅਸਟ ਨਦਿਯੰ ਲਾਖ ॥ ਦੂਤ ਗੇ ਚਰਬਾਖ ॥ ਭਰਤ
ਆਗੇ ਜਹਾਂ ॥ ਜਾਤ ਭੇ ਤੇ ਤਹਾਂ ॥੨੭੧॥ ਉਚਰੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਉਰਧ ਗੇ ਅਉਧੇਸ ॥ ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਚੇ ਭਲੇ ॥ ਲਾਗ
ਸੰਗੰ ਚਲੇ ॥੨੭੨॥ ਕੋਪ ਜੀਯੰ ਜਗਿਯੋ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮੰ ਭਗਿਯੋ ॥ ਕਾਸਮੀਰੰ ਤਜਿਯੋ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮੰ ਭਜਿਯੋ
॥੨੭੩॥ ਪੁੱਜਏ ਅਵੱਧ ॥ ਸੂਰਮਾ ਸਾਨੱਧ ॥ ਹੇਰਿਓ ਅਉਧੇਸ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕੰ ਕੇ ਭੇਸ ॥੨੭੪॥ **ਭਰਬ ਬਾਚ**
ਕੇਕਈ ਸੋ ॥ ਲਖਿਯੋ ਕੁਸੂਤ ॥ ਬੁਲਿਯੋ ਸਪੂਤ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਮਈਯਾ ਤੋਹਿ ॥ ਲਜਿ ਲਾਈਯਾ ਮੋਹਿ ॥੨੭੫॥
ਕਾ ਕਰਿਯੋ ਕੁਕਾਜ ॥ ਕਿਯੋ ਜੀਐ ਨਿਲਾਜ ॥ ਮੋਹਿ ਜੈਬੇ ਤੱਹੀ ॥ ਰਾਮ ਹੈਗੇ ਜੱਹੀ ॥੨੭੬॥ **ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰ**

{੨੦੯}

{੨੦੯}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਛੰਦ ॥ ਤਿਨ ਬਨਬਾਸੀ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੈ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮ ਕਰਿ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਾਨੈ ॥ ਬਲਕਲ ਧਰ ਕਰਿ
 ਅਬ ਬਨਿ ਜੈਹੈ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਸੰਗਿ ਹਮ ਬਨ ਫਲ ਖੈਹੈ ॥੨੭੭॥ ਇਮ ਕਹ ਬਚਨਾ ਘਰਬਰ ਛੋਰੇ ॥
 ਬਲਕਲ ਧਰਿ ਤਨ ਭੂਖਨ ਤੋਰੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਜਾਰੇ ਅਵਧਹਿ ਛਾਡਿਯੋ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਪਗਤਰਿ ਕਰਿ ਘਰ
 ਮਾਂਡਿਯੋ ॥੨੭੮॥ ਲਖ ਜਲ ਬਲ ਕਹ ਤਜ ਕੁਲ ਧਾਏ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਆਏ ॥ ਲਖਿ
 ਬਲ ਰਾਮ ਖਲ ਦਲ ਭੀਰੰ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਪਾਣੰ ਸਿਤਧਰ ਤੀਰੰ ॥੨੭੯॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਰਾਮੰ ਸਰਬਰ ਪੂਰੰ ॥
 ਅਰਿ ਬਰ ਬਹਰੇ ਖਲ ਦਲ ਸੂਰੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਹਰਖੇ ਘਰ ਘਰ ਅਮਰੰ ॥ ਅਮਰਰਿ ਧਰਕੇ ਲਹਿ ਕਰਿ
 ਸਮਰੰ ॥੨੮੦॥ ਤਬ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਭਰਬਰ ਜਾਨੀ ॥ ਰਨ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਰਘੁਬਰ ਮਾਨੀ ॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ
 ਕਰਿ ਇਕਲੇ ਨਿਸਰੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਨਿਰਖੇ ਸਬ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ॥੨੮੧॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਬ ਨਿਰਖੇ ਭਟ ਮਣਿ
 ਰਾਮੰ ॥ ਸਿਰ ਧਰਿ ਟੇਕਿਯੋ ਤਜ ਕਰਿ ਕਾਮੰ ॥ ਇਮ ਗਤਿ ਲਖਿ ਕਰ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਭਰਬਰ ਆਏ
 ਤਜਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥੨੮੨॥ ਰਿਪਹਾ ਨਿਰਖੇ ਭਰਬਰ ਜਾਨੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਮੂਏ ਤਿਨ ਮਨਿ ਮਾਨੇ ॥ ਰਘੁਬਰ
 ਲਛਮਨ ਪਰਹਰਿ ਬਾਨੰ ॥ ਗਿਰਿ ਤਰਿ ਆਏ ਤਜ ਅਭਿਮਾਨੰ ॥੨੮੩॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਿਲਿ
 ਗਲ ਰੋਏ ॥ ਦੁਖ ਕਸ ਬਿਧਿ ਦੀਆ ਸੁਖ ਸਬ ਖੋਏ ॥ ਅਬ ਘਰਿ ਚਲੀਏ ਰਘੁਬਰ ਮੇਰੇ ॥ ਤਜਿ ਹਠਿ
 ਲਾਰੋਂ ਸਭ ਪਗ ਤੇਰੇ ॥੨੮੪॥ ਰਾਮ ਬਾਚ ਭਰਬ ਸੋਂ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਭਰਬ ਕੁਮਾਰ ਨ ਅਉਹਠ
 ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਨ ਹਮੈ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਰਾਜ ਕਹਿਯੋ ਜੁ ਹਮੈ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਸੈਂ
 ਬਨ ਬਾਨੀ ॥੨੮੫॥ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੈ ਫਿਰਿ ਐਹੈ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਛੱਡੁ ਸੁਹੈ ਹੈ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੈ
 ਸਿਖ ਮਾਨ ਹਮਾਰੀ ॥ ਰੋਵਤ ਤੋਰ ਉਤੈ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੮੬॥ ਭਰਬ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ
 ਛੰਦ ॥ ਜਾਉਂ ਕਹਾ ਪਗ ਭੇਟ ਕਹਉਂ ਤੁਹਿ ॥ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਰਾਮ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ॥ ਮੈ ਅਤਿ ਦੀਨ ਮਲੀਨ
 ਬਿਨਾ ਗਤਿ ॥ ਰਾਖ ਲੈ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਚਰਣਾਮਤਿ ॥੨੮੭॥ ਚੱਛ ਬਿਹੀਨ ਸੁਪੱਛ ਜਿਮੰ ਕਰ ॥ ਤਿਉ
 ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਗਿਰਿਯੋ ਪਗ ਭਰਬਰ ॥ ਅੰਕਿ ਰਹੇ ਗਹਿ ਰਾਮ ਤਿਸੈ ਤਬ ॥ ਰੋਇ ਮਿਲੇ ਲਛਨਾਦਿ ਭੱਯਾ

{੨੧੦}

{੨੧੦}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਸਬ ॥੨੮੮॥ (ਰਾਮ ਬਾਚ ॥) ਪਾਨਿ ਪੀਆਇ ਜਗਾਇ ਸੁ ਬੀਰਹ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਿਯੋ ਹਸ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹ ॥
 ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਗਏ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਹਮੈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਕਿਵੈਹੈਂ ॥੨੮੯॥ ਚੀਨ ਗਏ ਚਤੁਰਾ ਚਿਤ
 ਮੋ ਸਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਅਸ ਕੈ ਜਬ ॥ ਮਾਤ ਸਮੋਧਿ ਸੁ ਪਾਵਰ ਲੀਨੀ ॥ ਅਉਰ ਬਸੇ ਪੁਰਿ ਅਉਧ
 ਨ ਚੀਨੀ ॥੨੯੦॥ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਧਰੇ ਬਰ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦੀਯੋ ਪਉਵਾ ਪਰ ॥ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦਿਨੁ
 ਹੋਤ ਉਜਿਆਰੈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਰਘੁਰਾਜ ਸੰਭਾਰੈ ॥੨੯੧॥ ਜੱਜਰ ਭਯੋ ਝੁਰਿ ਝੰਝਰ ਜਿਉ ਤਨ ॥ ਰਾਖਤ
 ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਖੈ ਮਨ ॥ ਬੈਰਨ ਕੇ ਰਨ ਬਿੰਦ ਨਿਕੰਦਤ ॥ ਭਾਸਿਤ ਕੰਠਿ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦਤ ॥੨੯੨॥
 ਝੁਲਾ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਕਰੈ ਦੇਵ ਕਾਜੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰੈ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥੨੯੩॥ ਜਹਾਂ
 ਸਾਲ ਭਾਰੇ ॥ ਦੂਮੰ ਤਾਲ ਨਯਾਰੇ ॥ ਛੁਏ ਸੁਰਗ ਲੋਕੰ ॥ ਹਰੈ ਜਾਤ ਸੋਕੰ ॥੨੯੪॥ ਤਹਾਂ ਰਾਮ ਪੈਠੇ ॥
 ਮਹਾਂਬੀਰ ਐਠੇ ॥ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭੁ ਗੀਤਾ ॥੨੯੫॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ
 ਨੈਣੀ ॥ ਕਟੰ ਛੀਨ ਦੇਸੀ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਸੀ ॥੨੯੬॥ ਝੁਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਚੜੇ ਪਾਨਿ ਬਾਨੀ ਧਰੇ ਸਾਨ
 ਮਾਨੋ ਚੱਛਾ ਬਾਨ ਸੋਹੈਂ ਦੋਉ ਰਾਮ ਰਾਨੀ ॥ ਫਿਰੈਂ ਖਿਆਲ ਸੋਂ ਏਕ ਹਵਾਲ ਸੇਤੀ ਛੁਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇਤੀ ਮਨੋ
 ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਨੀ ॥ ਮਨੋ ਨਾਗ ਬਾਂਕੇ ਲੱਜੀ ਆਂਬ ਫਾਂਕੈਂ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸੁਹਾਬ ਸੋਂ ਰਾਮ ਬਾਰੇ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਦੇਖਿ ਮੋਹੇ
 ਲਖੇ ਮੀਨ ਰੋਹੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਚੀਨੇ ਤਿਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਵਾਰੇ ॥੨੯੭॥ ਸੁਨੇ ਕੂਕ ਕੇ ਕੋਕਿਲਾ ਕੋਪ ਕੀਨੋ ਮੁਖੰ ਦੇਖ
 ਕੈ ਚੰਦ ਦਾਰੇਰ ਖਾਈ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਬਾਂਕੇ ਮਨੈ ਮੀਨ ਮੋਹੈ ਲਖੇ ਜਾਤਕੇ ਸੂਰ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਈ ॥ ਮਨੋ
 ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਲਗੇ ਨੈਨ ਝੂਲੇ ਲਖੇ ਲੋਗ ਭੂਲੇ ਬਨੇ ਜੋਰ ਐਸੇ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਬਾਰੇ ਬਿਧੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਰੰਗੇ
 ਰੰਗ ਸਾਰਾਬ ਸੁਹਾਬ ਜੈਸੇ ॥੨੯੮॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਮਯੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ਮਕਬੂਲਿ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਸੋਹੈਂ ॥
 ਨਰਾਗਸ ਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਨਾਕ ਐਂਠਾ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੇ ਦੇਖਤੈਂ ਮਾਨ ਮੋਹੈਂ ॥ ਸਬੋ ਰੋਜ ਸਰਾਬ ਨੇ ਸੋਰ ਲਾਇਆ
 ਪ੍ਰਜਾ ਆਮ ਜਾਹਾਨ ਕੇ ਪੇਖ ਵਾਰੇ ॥ ਭੱਵਾਂ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਪਿਆਰੀ ਨਿਕਮਾਨ ਹੀ ਨੈਨ ਕੇ ਬਾਨ
 ਮਾਰੇ ॥੨੯੯॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਉਚੇ ਦੂਮਸਾਲ ਜਹਾਂ ਲਾਂਬੇ ਬਟਤਾਲ ਤਹਾਂ ਐਸੀ ਠਉਰ ਤਪ ਕਉ ਪਧਾਰੈ ਐਸੇ

{੨੧੧}

{੨੧੧}

ਕਉਨ ਹੈ ॥ ਜਾਕੀ ਛਬਿ ਦੇਖ ਦੁਤਿ ਖਾਂਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਆਭਾ ਤਾਕੀ ਨੰਦਨ ਬਿਲੋਕਿ ਭਜੈ ਮੌਨ
 ਹੈ ॥ ਤਾਰਨ ਕੀ ਕਹਾ ਨੈਕ ਨਭਿ ਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤਿ ਤਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜਉਨ ਹੈ ॥
 ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ਕੋਊ ਦੈਤ ਨ ਬਿਹਾਰਯੋ ਤਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮ ਜਹਾਂ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗਉਨ ਹੈ ॥੩੦੦॥
ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਲਖੀਏ ਅਲੱਖ ॥ ਤਕੀਏ ਸੁਭੱਛ ॥ ਧਾਯੋ ਬਿਰਾਧ ॥ ਬੰਕੜਯੋ ਬਿਬਾਦ ॥੩੦੧॥ ਲਖੀਅੰ
 ਅਵੱਧ ॥ ਸੰਬਹਿਯੋ ਸਾਨੱਧ ॥ ਸੰਮਲੇ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਉਰੜੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੨॥ ਚਿਕੜੀ ਚਾਵੰਡ ॥ ਸਮੁਹੇ
 ਸਾਵੰਤ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋਂ ਉਛਾਹ ॥੩੦੩॥ ਪੱਖਰੇ ਪਾਵੰਗ ॥ ਮੋਹਲੇ ਮਾਤੰਗ ॥ ਚਾਵਡੀ
 ਚਿੰਕਾਰ ॥ ਉਝਰੇ ਲੁਝਾਰ ॥੩੦੪॥ ਸਿੰਧਰੇ ਸੰਧੂਰ ॥ ਬੱਜਏ ਤੰਦੂਰ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋਂ ਉਛਾਹ
 ॥੩੦੫॥ ਬਿੱਝੜੇ ਉਝਾੜ ॥ ਸੰਮਲੇ ਸੁਮਾਰ ॥ ਹਾਹਲੇ ਹੰਕਾਰ ॥ ਅੰਕੜੇ ਅੰਗਾਰ ॥੩੦੬॥ ਸੰਮਲੇ
 ਲੁੱਝਾਰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਬਿਸਿਯਾਰ ॥ ਹਾ ਹਲੇ ਹੰਬੀਰ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥੩੦੭॥ **ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਗਜੰ
 ਗੰਜੇ ਹਯੰ ਹੱਲੇ ਹੱਲਾ ਹੱਲੀ ਹੱਲੋ ਹੱਲੰ ॥ ਬਬੱਜਿ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪੱਖ ਪੱਖਰੇ ਤੁਰੇ
 ਭਭੱਖ ਘਾਇ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਪਲੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਮੱਥ ਜੁੱਥ ਉੱਥਲੰ ॥੩੦੮॥ ਅਜੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਮਿਲੰਤ
 ਹੱਥ ਬੱਖਯੰ ॥ ਅਘੁੱਮ ਘਾਇ ਘੁੱਮ ਏ ਬਬੱਕ ਬੀਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਕਿਲੰ ਕਰੰਤ ਖੱਪਰੀ ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣਯੰ ॥
 ਹਹੱਕ ਭੈਰਵੰ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਜੁੱਧ ਜੁਾਲਯੰ ॥੩੦੯॥ ਫਿਰੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ਰੜੰਤ ਗਿੱਧ ਬਿੱਧਣੰ ॥ ਡਹੱਕ
 ਡਾਮਰੀ ਉਠੰ ਬਕਾਰ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥ ਖਹੱਤ ਖੱਗ ਖੱੜੀਯੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਘਣੱਕ ਜਾਣੁ ਸਾਵਣੰ
 ਲਸੰਤ ਬੇਗ ਬਿੱਜੁਲੰ ॥੩੧੦॥ ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਖੱਪਰੀ ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਚਾਵਡੰ ॥ ਹਕਾਰ ਵੀਰ ਸੰਭਿੜੈਂ ਲੁਝਾਰ
 ਧਾਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਪਰੇ ਸਹੰਤ ਅੰਗ ਭਾਰਯੰ ॥ ਬਿਹਾਰ ਦੇਵ ਮੰਦਲੰ ਕਟੰਤ ਖੱਗ ਧਾਰਯੰ
 ॥੩੧੧॥ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਰ ਪੈਜ ਕੈ ਖੁਮਾਰਿ ਘਾਇ ਘੁਮਹੀ ॥ ਤਪੀ ਮਨੋ ਅਧੋ ਮੁਖੰ ਸਧੂਮ ਆਗ ਧੂਮ ਹੀ ॥
 ਤੁਟੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗਯੰ ਬਹੰਤ ਅਸੜੁ ਧਾਰਯੰ ॥ ਉਠੰਤ ਛਿੱਛ ਇੱਛਯੰ ਪਿਪੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਯੰ ॥੩੧੨॥ ਅਘੋਰ
 ਘਾਇ ਅੱਘਏ ਕੱਟੇ ਪਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਜਾਣੁ ਰਾਵਲੰ ਲਗੇ ਸੁ ਸਿੱਧ ਆਸਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

{੨੧੨}

{੨੧੨}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਹੁਇ ਬਕੰਤ ਮਾਰ ਮਾਰਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਜਾਣੁ ਬੰਦੀਯੰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਪਾਰਯੰ ॥੩੧੩॥ ਬਜੰਤ ਤਾਲ ਤੰਬੁਰੰ
 ਬਿਸੇਖ ਬੀਨ ਬੇਣਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਲ ਨਾਫਿਰੰ ਸਨਾਇ ਭੇਰਿ ਭੈ ਕਰੰ ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਨਿਰਮਲੰ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ
 ਤੱਥਿਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਕਿੱਤ ਬੰਦੀਅੰ ਕਬਿੰਦ੍ਰ ਕਾਬਜ ਕੱਥਿਯੰ ॥੩੧੪॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਮਾਲਯੰ ਖਹੰਤ ਖੱਗ
 ਖੇਤਯੰ ॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣ ਤੀਛਣੰ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਕੰਕਯੰ ॥ ਸਿਮਟਿ ਸਾਂਗ ਸੁੰਕੜੰ ਸਟੱਕ ਸੂਲ ਸੇਲਯੰ ॥ ਰੁਲੰਤ
 ਰੁੰਡ ਮੁੰਡਯੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਅੱਝਲੰ ॥੩੧੫॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਹੰਤ ਦਾਰੁਣੰ ਰਣੰ ॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਅੱਢਲੰ
 ਢੁਲੰਤ ਚਾਰੁ ਚਾਮਰੰ ॥ ਦਲੰਤ ਨਿਰਦਲੋ ਦਲੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੰ ਦਿਤੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਯੰ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ
 ਦੁਭਰੰ ॥੩੧੬॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠੀ ਕਿਲੰਕ ਖੇਚਰੀ ਕਰੰ ॥ ਫਿਰੰਤ ਹੂਰ ਪੂਰਯੰ ਬਰੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਨਰੰ ॥
 ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਗੋਧਯੰ ਸੁਸੋਭ ਅੰਗੁਲਿੰਤ੍ਰਿਣੰ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਭ੍ਰਮੰ ਭਖੰਤ ਆਮਿਖੰ ਰਣੰ ॥੩੧੭॥ ਕਿਲੰਕ
 ਦੇਵੀਯੰ ਕਰੰ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੂ ਸੁਰੰ ॥ ਕੜੱਕ ਕੱਤੀਯੰ ਉਠੰ ਪਰੰਤ ਧੂਰ ਪੱਖਰੰ ॥ ਬਬੱਜਿ ਸਿੰਧਰੇਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤ
 ਸੂਲ ਸੈਹਥੀਯੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਕਾਤਰੋ ਰਣੰ ਨਿਲੱਜ ਭੱਜ ਭੂ ਭਰੰ ॥੩੧੮॥ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਨਿਧੰ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧਣੋ
 ਜੁੱਧੰ ॥ ਅਰੁੱਝ ਪੰਕ ਲੱਜਣੰ ਕਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਐ ਉਠੰਤ ਮਾਂਸ ਕਰਦਮੰ ॥ ਖਿਲੰਤ
 ਜਾਣੁ ਕੱਦਵੰ ਸੁ ਮੱਝ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪਿਕੰ ॥੩੧੯॥ ਡਹੱਕ ਡਉਰਿ ਡਾਕਣੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲਰੋ ਸੁਰੰ ॥ ਨਿਨੱਦ ਨਾਦ
 ਨਾਫਿਰੰ ਬਜੰਤ ਭੇਰਿ ਭੀਖਣੰ ॥ ਘੁਰੰਤ ਘੋਰ ਦੁੰਦਭੀ ਕਰੰਤ ਕਾਨ੍ਹਰੋ ਸੁਰੰ ॥ ਕਰੰਤ ਝਾਂਝਰੋ ਝੜੰ ਬਜੰਤ
 ਬਾਂਸੁਰੀ ਬਰੰ ॥੩੨੦॥ ਨਚੰਤ ਬਾਜ ਤੀਛਣੰ ਚਲੰਤ ਚਾਚਰੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਲਿਖੰਤ ਲੀਕ ਉਰਬੀਅੰ ਸੁਭੰਤ ਕੁੰਡਲੀ
 ਕਰੰ ॥ ਉਡੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਿਯੰ ਖੁਰੀਨ ਨਿਰਦਲੀ ਨਭੰ ॥ ਪਰੰਤ ਭੂਰ ਭਉਰਣੰ ਸੁ ਭਉਰ ਠਉਰ ਜਿਉ ਜਲੰ
 ॥੩੨੧॥ ਭਜੰਤ ਧੀਰ ਬੀਰਣੰ ਚਲੰਤ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ॥ ਦਲੰਤ ਪੰਤ ਦੰਤੀਯੰ ਭਜੰਤ ਹਾਰ ਮਾਨਕੈ ॥ ਮਿਲੰਤ
 ਦਾਂਤ ਘਾਸ ਲੈ ਰਠੱਛ ਸਬਦ ਉਚਰੰ ॥ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵੰ ਜੁਝਯੋ ਸੁ ਹੱਥਿ ਰਾਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੩੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਥਾ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵ ਬਧਹ ॥੪॥੬
ਅਥ ਬਨ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰ ਬਿਰਾਧ ਕਉ ਬਨਮੈ ਧਸੇ ਨਿਸੰਗਿ ॥ ਸੁ ਕਥਿ

{੨੧੩}

{੨੧੩}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਬਾਬ

ਸਖਾਮ ਇਹੋ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਰਘੁਬਰ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ॥੩੨੩॥ **ਸੁਖਦਾ ਛੰਦ** ॥ ਰਿਖਿ ਅਗਸਤਿ ਧਾਮਿ ॥
 ਗਏ ਰਾਜ ਰਾਮ ॥ ਧੁਜ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਸੀਆ ਸਹਿਤ ਬਾਮ ॥੩੨੪॥ ਲਖਿ ਰਾਮ ਬੀਰ ॥ ਰਿਖਿ ਦੀਨ
 ਤੀਰ ॥ ਰਿਪੁ ਸਰਬ ਚੀਰਿ ॥ ਹਰਿ ਸਰਬ ਪੀਰ ॥੩੨੫॥ ਰਿਖਿ ਬਿਦਾਕੀਨ ॥ ਆਸਿਖਾ ਦੀਨ ॥ ਦੁਤਿ
 ਰਾਮ ਚੀਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੨੬॥ ਪ੍ਰਭੁ ਭ੍ਰਾਤ ਸੰਗਿ ॥ ਸੀਅ ਸੰਗ ਸੁਰੰਗ ॥ ਤਜਿ ਚਿੰਤ ਅੰਗ ॥
 ਧਸਿ ਬਨ ਨਿਸੰਗ ॥੩੨੭॥ ਧਰਿ ਬਾਨ ਪਾਨਿ ॥ ਕਟਿ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਭੁਜ ਬਰ ਅਜਾਨੁ ॥ ਚਲਿ ਤੀਰਥ
 ਨ੍ਰਾਨ ॥੩੨੮॥ ਗੋਦਾਵਰਿ ਤੀਰ ॥ ਗਏ ਸਹਿਤ ਬੀਰ ॥ ਤਜਿ ਰਾਮ ਚੀਰ ॥ ਕੀਅ ਸੁਚ ਸਰੀਰ ॥੩੨੯॥
 ਲਖਿ ਰਾਮ ਰੂਪ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਅਨੂਪ ॥ ਜੱਹ ਹੁਤੀ ਸੂਪ ॥ ਤੱਹ ਗਏ ਭੂਪ ॥੩੩੦॥ ਕਹੀ ਤਾਹਿ ਧਾਤਿ ॥
 ਸੁਨਿ ਸੂਪ ਬਾਤਿ ॥ ਦੁਐ ਅਥਿਤਿ ਨ੍ਰਾਤ ॥ ਲਹੇ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ॥੩੩੧॥ **ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ** ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੀ ਜਬ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਅਥਿਲੰਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਕਲੇਵਰ ਜਾਨੈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਤਿਹੂੰ
 ਪੁਰ ਮਾਨੈ ॥੩੩੨॥ ਧਾਇ ਕਹਯੋ ਰਘੁਰਾਇ ਭਏ ਤਿੱਹ ॥ ਜੈਸ ਨਿਲਾਜ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਿੱਹ ॥ ਹਉ
 ਅਟਕੀ ਤੁਮਰੀ ਛਬਿ ਕੇ ਬਰ ॥ ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਰੰਗਏ ਦ੍ਰਿਗ ਦੂਪਰ ॥੩੩੩॥ **ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ** ॥
 ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਵੈ ਰਿਝਹੈਂ ਲਖ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸੰਗ ਸੀਆ ਅਵਿਲੋਕ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ॥
 ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਖ ਸਕੋਂ ਤੁਮ ਕੱਉ ਘਰਿ ॥੩੩੪॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਹ ਮੋਹਿ ਤਜਯੋ ਮਨ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਹਮਰੇ
 ਬਨ ਹੀ ਬਨ ॥ ਤਾਹਿ ਤਜੋਂ ਕਸ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ॥ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ ॥੩੩੫॥ ਜਾਤ
 ਭਈ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹੋਂ ॥ ਬੈਠਿ ਹੁਤੇ ਰਣਧੀਰ ਜਤੀ ਜਹ ॥ ਸੋ ਨ ਬਰੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਤਬ ॥
 ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਗਈ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਸਬ ॥੩੩੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੂਪਨਖਾ**
ਕੋ ਨਾਕ ਕਾਟਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥ੴ
ਅਬ ਖਰ ਦੂਖਨ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਰਾਵਨ ਤੀਰ ਰੁਰੋਤ ਭਈ ਜਬ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਨੁ
 ਬੰਸ ਬਲੀ ਸਬ ॥ ਲੰਕਸ ਧੀਰ ਬਜੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੂਖਣ ਔ ਖਰਦਈਤ ਪਠਾਏ ॥੩੩੭॥ ਸਾਜ ਸਨਾਹ

ਸੁ ਬਾਹ ਦੁਰੰਗਤ ॥ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਸੋਂ ਦਿਸ ਕੂਕੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਯੋਂ ਘੁਰਿ ਢੂਕੇ ॥੩੩੮॥ ਗੱਜਤ ਹੈਂ ਰਣਬੀਰ ਮਹਾਂ ਮਨ ॥ ਤੱਜਤ ਹੈਂ ਨਹੀ ਭੂਮਿ ਅਯੋਧਨ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ਚਖ ਸੋਣਤ ਸੇ ਸਰ ॥ ਨਾਦਿ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥੩੩੯॥ ਤਾਰਕਾ ਛੰਦ ॥ ਰਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਿਰੱਚਹਿੰਗੇ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਰਾਸਨ ਨੱਚਹਿੰਗੇ ॥ ਸੁ ਬਿਰੁੱਧ ਅਵੱਧਿਸੁ ਗਾਜੱਹਿੰਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਹਿ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਹਿੰਗੇ ॥੩੪੦॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੈਗੇ ॥ ਰਣਿ ਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰੈਗੇ ॥ ਸਰ ਸੂਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੁੱਟਹਿੰਗੇ ॥ ਦਿਤਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧਰਾ ਪਰ ਲੁੱਟਹਿੰਗੇ ॥੩੪੧॥ ਸਰ ਸੰਕ ਅਸੰਕਤ ਬਾਹਹਿੰਗੇ ॥ ਬਿਨੁ ਭੀਤ ਭਯਾ ਦਲ ਦਾਹਹਿੰਗੇ ॥ ਛਿਤਿ ਲੁੱਥ ਬਿਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿੰਗੇ ॥ ਤਰੁ ਸਣੈ ਸਮੂਲ ਉਪਾਰਹਿੰਗੇ ॥੩੪੨॥ ਨਵ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਬਾਜਤ ਭੇ ॥ ਗਲ ਗੱਜਿ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਫਿਰੇ ॥ ਲਗਿ ਬਾਨ ਸਨਾਹ ਦੁਸਾਰ ਕੱਢੇ ॥ ਸੂਅ ਤੱਛਕ ਕੇ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮਢੇ ॥੩੪੩॥ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਰਣਬੀਰਨ ਵੀਰ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਸੁੱਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਛੋਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜੀਅ ਰੋਸ ਹਲਾਹਲ ਘੋਰਤ ਹੈਂ ॥੩੪੪॥ ਰਣ ਧੀਰ ਅਯੋਧਨੁ ਲੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰਦ ਪੀਸਿ ਭਲੇ ਕਰ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜੱਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦਿ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥ ਗਣ ਗਿਧਨਿ ਬਿੱਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਸੁ ਡਾਕਣਿ ਉਚ ਸੁਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਛਾਡਿ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਭੂਅੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਬਿਹਾਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਦੂਅੰ ॥੩੪੬॥ ਖਰ ਦੂਖਣ ਮਾਰ ਬਹਾਇ ਦਏ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਭਏ ॥ ਸੁਰ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੇ ॥ ਰਣਧੀਰ ਅਧੀਰ ਦੇਉ ਪਰਖੇ ॥੩੪੭॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਖਰ ਦੂਖਣ ਦਈਤ ਬਧਰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੬॥

ਅਬ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਮਰੀਚ ਹੂੰ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਬੀਚ ਗਏ ਬੱਧ ਬੀਰ ਸੁਨੈ ਹੈ ॥ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਰਿਸਿ ਮਾਰ ਮਨੈ ਦਸ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਹੈ ॥ ਨਾਕ ਕਟਯੋ ਜਿਨ ਸੂਪਨਖਾ ਕਹ ਤਉ ਤਿਹ ਕੋ ਦੁਖ ਦੋਖ ਲਗੈ ਹੋਂ ॥ ਰਾਵਲ ਕੋ ਬਨੁ ਕੈ ਪਲ ਮੋ ਛਲ ਕੈ ਤਿਹੱ ਕੀ ਘਰਨੀ ਧਰਿ ਲਜੈ

{੨੧੫}

{੨੧੫}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਹੋਂ ॥੩੪੮॥ **ਮਰੀਚ ਬਾਚ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥** ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਕੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾ
ਕਹ ਆਏ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਅਟੀ ਬਿਕਟੀ ਪ੍ਰਭ ਆਜ ਸਬੈ ਘਰਬਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੁਐ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕਰਉ
ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਨਾਥ ਬੁਰੋ ਮਤ ਮਾਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹੀ ਅਵਤਾਰ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਮਾਨਸ ਕੈ ਨ
ਪਛਾਨੋ ॥੩੪੯॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਸਬ ਅੰਗ ਜਰਯੋ ਮੁਖ ਰੱਤ ਕਰਯੋ ਜੁਗ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਤੈਂ ਨ ਲਗੈ ਹਮਰੇ
ਸਠ ਬੋਲਨ ਮਾਨਸ ਦੁਐ ਅਵਤਾਰ ਗਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਕੀ ਏਕ ਹੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ਤਜਿ ਤਾਤ ਘ੍ਰਿਣਾ ਬਨ
ਬਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤੇ ਦੋਊ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਜੁਗੀਯਾ ਕਸ ਕੈ ਭਿਰਿਹੈਂ ਸੰਗ ਆਨਿ ਹਮਾਰੇ ॥੩੫੦॥ ਜਉ
ਨਹੀ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਕਹ ਤੈਂ ਸਠਿ ਤੋਰਿ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਪਟੈ ਹੋਂ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਕੇ ਉਪਰ ਤੇ ਡਰਿ ਤੋਹਿ ਨਦੀ
ਸਰ ਬੀਚ ਡੁਬੈ ਹੋਂ ॥ ਚਿਤ ਚਿਰਾਤ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨ ਰਿਸਾਤ ਚਲਯੋ ਮੁਨਿ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਰਾਵਨ ਨੀਚ
ਕੀ ਮੀਚ ਅਧੋਗਤਿ ਰਾਘਵ ਪਾਨਿ ਪੁਰੀ ਸੁਰਿ ਮਾਨੀ ॥੩੫੧॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਹਰਨਾ ਬਨ ਕੈ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ
ਜਹੱ ਥੋ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਰਾਵਨ ਹੈ ਉਤ ਤੇ ਜੁਗੀਆ ਸੀਅ ਲੈਨ ਚਲਯੋ ਜਨੁ ਮੀਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੀਅ ਬਿਲੋਕਿ
ਕੁਰੰਕ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੱ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਆਨਿ ਦਿਜੈ ਹਮ ਕੱਉ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਸੁਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਧੇਸ
ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥੩੫੨॥ **ਰਾਮ ਬਾਚ ॥** ਸੀਅ ਮ੍ਰਿਗਾ ਕਹੂੰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕਾਨ ਸੁਨਯੋ ਬਿਧਿ ਨੈ ਨ
ਬਨਾਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਛਲ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਜਿੰਹ ਆਨ ਤੁਮੈ ਡਹਕਾਯੋ ॥ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਆਇਸ ਮੇਟ
ਸਕੈ ਨ ਬਿਲੋਕ ਸੀਆ ਕਹੁ ਆਤੁਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਾਂਧ ਨਿਖੰਗ ਚਲੇ ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਈਹਾਂ ਕਰਿਜੈ ਰਖਵਾਰੀ
॥੩੫੩॥ ਓਟ ਬਕਯੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਦਾਨ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥ ਹੇ ਲਹੁ ਬੀਰ ਉਬਾਰ
ਲੈ ਮੋ ਕਹ ਯੋਂ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਜਾਨਕੀ ਬੋਲ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ
ਪਠਾਯੋ ॥ ਰੇਖ ਕਮਾਨ ਕੀ ਕਾਢਿ ਮਹਾਬਲਿ ਜਾਤ ਭਏ ਇਤ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੩੫੪॥ ਭੇਖ ਅਲੇਖ ਉਚਾਰ
ਕੈ ਰਾਵਣ ਜਾਤ ਭਏ ਸੀਅ ਕੇ ਢਿਗ ਯੋਂ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਧਨੀ ਧਨਵਾਨ ਬਡੋ ਤਿੰਹ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਮਗ ਮੋ
ਠਗ ਜਯੋ ॥ ਕਛੂ ਦੇਹੁ ਭਿੱਛਾ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨਿ ਹਮੈ ਇਹ ਰੇਖ ਮਿਟਾਇ ਹਮੈਂ ਅਬ ਹੀ ॥ ਬਿਨੁ ਰੇਖ ਭਈ

ਅਵਿਲੋਕ ਲਈ ਹਰਿ ਸੀਅ ਉਡਯੋ ਨਭਿ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ॥੩੫੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਾਵਤਾਰ**
ਕਥਾ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੭॥੬

ਅਥ ਸੀਤਾ ਖੋਜਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੀ ਸੀਅ ਹੇਰ ਮਨੰ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਸਿਲਾ ਸਿਤ
ਸੱਜਿ ਧਨੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁਧਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਛਿਤ ਉਪਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਗਿਰੇ ॥੩੫੬॥ ਲਘੁ ਬੀਰ
ਉਠਾਇ ਸੁ ਅੰਕ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਪੋਛਿ ਤਬੈ ਬਚਨਾ ਉਚਰੇ ॥ ਕਸ ਅਧੀਰ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਧੀਰ ਧਰੇ ॥ ਸੀਅ
ਜਾਇ ਕਹਾ ਤਿਹੱ ਸੋਧ ਕਰੇ ॥੩੫੭॥ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਭਏ ਫਿਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਪਹਰੇਕਕ ਲਉ ਫਿਰਿ
ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੇ ॥ ਤਨ ਚੇਤ ਸੁਚੇਤ ਉਠੇ ਹਰਿ ਯੋ ॥ ਰਣ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਭਟ ਜਯੋ ॥੩੫੮॥ ਚਹੂੰ ਓਰ
ਪੁਕਾਰ ਬਕਾਰ ਥਕੇ ॥ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਝਥੇ ॥ ਉਠਕੈ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਾਤਿ ਇਸਨਾਨ ਗਏ ॥ ਜਲ
ਜੰਤ ਸਬੈ ਜਰਿ ਛਾਰਿ ਭਏ ॥੩੫੯॥ ਬਿਰਹੀ ਜਿਹੱ ਓਰਿ ਸੁਦਿਸਟ ਧਰੇ ॥ ਫਲ ਫੂਲ ਪਲਾਸ ਅਕਾਸ
ਜਰੈ ॥ ਕਰ ਸੋ ਧਰਿ ਜਉਨ ਛੁਅੰਤ ਭਈ ॥ ਕਚ ਬਾਸਨ ਜਯੋ ਪਕਿ ਫੂਟਿ ਗਈ ॥੩੬੦॥ ਜਿਹੱ ਭੂਮਿ
ਬਲੀ ਪਰ ਰਾਮ ਫਿਰੇ ॥ ਦਵ ਜਯੋ ਜਲਿ ਪਾਤ ਪਲਾਸ ਗਿਰੇ ॥ ਟੁਟ ਆਸੁ ਆਰੁਣ ਨੈਨ ਝਰੀ ॥ ਮਨੋ
ਤਾਤ ਤਵਾ ਪਰ ਬੁੰਦ ਪਰੀ ॥੩੬੧॥ ਤਨ ਰਾਘਵ ਭੇਟਿ ਸਮੀਰ ਜਰੀ ॥ ਤਜਿ ਧੀਰ ਸਰੋਵਰ ਮਾਂਝ ਦੁਰੀ ॥
ਨਹਿ ਤੱਤ੍ਰੁ ਬਲੀ ਸਤ ਪੱਤ੍ਰੁ ਰਹੇ ॥ ਜਲਜੰਤ ਪਰੱਤ੍ਰਿਣ ਪਤ੍ਰੁ ਦਹੇ ॥੩੬੨॥ ਇਤ ਢੂੰਢ ਬਨੇ ਰਘੁਨਾਥ
ਫਿਰੇ ॥ ਉਤ ਰਾਵਨ ਆਨਿ ਜਟਾਯੁ ਘਿਰੇ ॥ ਰਣਿ ਛੋਰ ਹਠੀ ਪਗ ਦੁਐ ਨ ਭਜਯੋ ॥ ਉਡਿ ਪੱਛ ਗਏ
ਪੈ ਨ ਪੱਛ ਤਜਯੋ ॥੩੬੩॥ **ਰੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥** ਪਛਿ ਰਾਜ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਘੁਰਾਜ ਸੀਤਹਿ ਲੈ
ਗਯੋ ॥ ਨਭਿ ਓਰ ਖੋਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁ ਜਟਾਉ ਸੀਅ ਸੰਦੇਸ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਰਾਮ ਗਏ ਬਲੀ ਸੀਅ ਸੱਤ
ਰਾਵਨ ਹੀ ਹਰੀ ॥ ਹਨਵੰਤ ਮਾਰਗ ਮੋ ਮਿਲੇ ਤਬ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੀ ॥੩੬੪॥ ਤਿਨ ਆਨਿ ਸ੍ਰੀ
ਰਘੁਰਾਜ ਕੇ ਕਪਿਰਾਜ ਪਾਇਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਬੈਠ ਗੈਠ ਇਕੈਠ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥
ਕਪਿ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸਧੀਰ ਕੇ ਭਟ ਮੰਤ੍ਰੁ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਅਪਨਾਇ ਸੁਰ੍ਰੀਵ ਕਉ ਚਲੇ ਕਪਿਰਾਜ ਬਾਲ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥੩੬੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਲਿ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੮॥੬**
ਅਬ ਹਨੂਮਾਨ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠੈਬੋ ॥ ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦਲ ਬਾਂਟਿ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਪਠਯੋ ਹਨਵੰਤ ਲੰਕ ਪਠੈ
ਦਏ ॥ ਲੈ ਮੁੱਦ੍ਰਕਾ ਲਖਿ ਬਾਰਿਧੈ ਜਹੱ ਸੀ ਹੁਤੀ ਤਹੱ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਪੁਰਿ ਜਾਰਿ ਅੱਛ ਕੁਮਾਰ ਛੈ ਬਨ
ਟਾਰਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਆਇਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਜੋ ਅਮਰਾਰਿ ਕੋ ਸਬ ਰਾਮ ਤੀਰ ਜਤਾਇਯੋ ॥੩੬੬॥ ਦਲ ਜੋਰਿ
ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਲੈ ਬਡ ਘੋਰ ਤੋਰਿ ਸਬੈ ਚਲੇ ॥ ਰਾਮ ਚੰਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਲੇ ॥ ਜਾਮਵੰਤ
ਸੁਖੈਨ ਨੀਲ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ॥ ਕਪਿ ਪੂਤ ਜੂਬਪ ਜੂਬ ਲੈ ਉਮਡੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਕੈ ਝਰੀ ॥੩੬੭॥
ਪਾਟਿ ਬਾਰਿਧ ਰਾਜ ਕਉ ਕਰਿ ਬਾਟਿ ਲਾਂਘ ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਦੂਤ ਦਈਤਨ ਕੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਦਉਰ ਰਾਵਨ ਪੈ
ਗਏ ॥ ਰਨ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਬੈ ਕਰੋ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮਮ ਮਾਨੀਐ ॥ ਗੜ ਲੰਕ ਬੰਕ ਸੰਭਾਰੀਐ ਰਘੁਬੀਰ ਆਗਮ
ਜਾਨੀਐ ॥੩੬੮॥ ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛ ਸੁ ਜਾਂਬਮਾਲਿ ਬੁਲਾਇ ਵੀਰ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਸੋਰ ਕੋਰ ਕੋਰ ਕੈ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਥੇ
ਤਹਾਂ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਹਨਵੰਤ ਬਾਪਰ ਰੋਪਿ ਪਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰੀਯੰ ॥ ਝੂਝ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਬਲੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਮਾਂਝਿ
ਬਿਹਾਰੀਯੰ ॥੩੬੯॥ ਜਾਂਬਮਾਲਿ ਭਿਰੇ ਕਛੂ ਪੁਨਿ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਈ ਕੈ ਲਏ ॥ ਭਾਜਿ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਲੰਕ ਸੰਦੇਸ
ਰਾਵਨ ਸੋ ਦਏ ॥ ਧੂਮਰਾਛ ਸੁ ਜਾਂਬਮਾਲਿ ਦੁਹੰਨ ਰਾਘਵ ਜੂ ਹਰਿਯੋ ॥ ਹੈ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੁ ਕੇ ਹੀਏ ਸੁਭ ਮੰਤ੍ਰ
ਆਵਤ ਸੋ ਕਰੋ ॥੩੭੦॥ ਪੇਖਿ ਤੀਰ ਅਕੰਪਨੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਦੈ ਸੁ ਪਠੈ ਦਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ
ਨਿਨੱਦ ਸੱਦ ਪੁਰੀ ਭਯੋ ॥ ਸੁਰ ਰਾਇ ਆਦਿ ਪ੍ਰਹਸਤ ਤੇ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਸੀਅ ਦੇ ਮਿਲੋ
ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਕਸ ਰੋਸ ਰਾਵ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥੩੭੧॥ **ਛਪਯ ਛੰਦ ॥** ਝਲ ਹਲੰਤ ਤਰਵਾਰ ਬਜਤ ਬਾਜੰਤ੍ਰ
ਮਹਾ ਧੁਨਿ ॥ ਖੜ ਹੜੰਤ ਖਹ ਖੋਲ ਧਿਆਨ ਤਜਿ ਪਰਤ ਚਵਧ ਮੁਨਿ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈ ਇੱਕ ਤਨ
ਇੱਕ ਅਰੁੱਝੈ ॥ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਪਰ ਗਈ ਹੱਬਿ ਅਰ ਮੁੱਖ ਨ ਸੁਝੈ ॥ ਸੁਮੁਹੇ ਸੂਰ ਸਾਵੰਤ ਸਬ ਫਉਜ ਰਾਜ
ਅੰਗਦ ਸਮਰ ॥ ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਹੂਅ ਧੰਨੁ ਜੰਪਤ ਸੁਰ ਪੁਰਿ ਅਮਰ ॥੩੭੨॥ ਇਤ ਅੰਗਦ ਯੁਵਰਾਜ
ਦੁਤੀਅ ਦਿਸ ਬੀਰ ਅਕੰਪਨ ॥ ਕਰਤ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਸਰ ਧਾਰ ਤਜਤ ਨਹੀ ਨੈਕ ਅਯੋਧਨ ॥ ਹੱਥ ਬੱਥ ਮਿਲ ਗਈ

{੨੧੮}

{੨੧੮}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਲੁੱਥ ਬਿਬਰੀ ਅਹਾੜੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਅਘਾਇ ਬੀਰ ਬੰਕੜੇ ਬਬਾੜੰ ॥ ਪਿੱਖਤ ਬੈਠਿ ਬਿਬਾਣ ਬਰ ਧੰਨਿ
ਧੰਨਿ ਜੰਪਤ ਅਮਰ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਯ ਭਵਾਨ ਮੋਂ ਅਬ ਲਗ ਲਖਯੋ ਨ ਅਸ ਸਮਰ ॥੩੭੩॥ ਕਹੂੰ
ਮੁੰਡ ਪਿਖੀਅਹ ਕਹੂੰ ਭਕ ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਧਰਿ ॥ ਕਿਤਹੀ ਜਾਘ ਤਰਫੰਤ ਕਹੂੰ ਉਛਰੰਤ ਸੁ ਛਬਿ ਕਰ ॥ ਭਰਤ
ਪੱਤ੍ਰ ਖੇਚਰੀ ਕਹੂੰ ਚਾਵੰਡ ਚਿਕਾਰੈਂ ॥ ਕਿਲਕਤ ਕਤਹ ਮਸਾਨ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਜੈ
ਕਪਿ ਕੀ ਭਈ ਹਣਯੋ ਅਸੁਰ ਰਾਵਣ ਤਣਾ ॥ ਭੈ ਦੱਗ ਅਦੱਗ ਭੱਗੇ ਹਠੀ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰ ਦਾਂਤਨ ਤ੍ਰਿਣਾ
॥੩੭੪॥ ਉਤੈ ਦੂਤ ਰਾਵਣੈ ਜਾਇ ਹਤ ਬੀਰ ਸੁਣਾਯੋ ॥ ਇਤ ਕਪਿਪਤਿ ਅਰੁ ਰਾਮ ਦੂਤ ਅੰਗਦਹਿ
ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਹੀ ਕੱਥ ਤਿਹੱ ਸੱਥ ਗੱਥ ਕਰਿ ਤੱਥ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਿਲਹੁ ਦੇਹੁ ਜਾਨਕੀ ਕਾਲ ਨਾਤਰ ਤੁਹਿ ਆਯੋ ॥
ਪਗ ਭੇਟ ਚਲਤ ਭਯੋ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਾਨ ਰਘੁਬਰ ਧਰੇ ॥ ਭਰਿ ਅੰਕਿ ਪੁਲਕ ਤਨ ਪਸਜਿਯੋ ਭਾਂਤਿ
ਅਨਿਕ ਆਸਿਖ ਕਰੇ ॥੩੭੫॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਸੰਬਾਦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਦੇਹ ਸੀਆ ਦਸਕੰਧ ਛਾਹਿ ਨਹੀ
ਦੇਖਨ ਪੈਹੋਂ ॥ ਲੰਕ ਛੀਨ ਲੀਜੀਐ ਲੰਕ ਲਖਿ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋਂ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਘੋਰੁ ਪਿੱਖਿ ਕਸ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ
ਹੈਂ ॥ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜ ਮ੍ਰਿਗ ਸਜਾਰ ਖਵੈ ਹੈਂ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰ ਸੁ ਗਰਬ ਸੁਣ ਮੂੜ ਮਤ ਗਰਬ
ਗਵਾਇ ਘਨੇਰਿ ਘਰ ॥ ਬਸਿ ਕਰੇ ਸਰਬ ਘਰ ਗਰਬ ਹਮ ਏਕਿਨ ਮਹਿ ਦੈ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੬॥ ਰਾਵਨ
ਬਾਚ ਅੰਗਦ ਸੋਂ ॥ ਛਪੈ ॥ ਅਗਨਿ ਪਾਕ ਕਹੂੰ ਕਰੈ ਪਵਨ ਮੁਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥ ਚਵਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਧਰੈ ਸੂਰ
ਛੱਤ੍ਰਹਿ ਸਿਰ ਢਾਰੈ ॥ ਮਦ ਲਛਮੀ ਪਿਆਵੰਤ ਬੇਦ ਮੁਖ ਬ੍ਰਹਮੁ ਉਚਾਰਤ ॥ ਬਰਨ ਬਾਰਿ ਨਿਤ ਭਰੇ ਔਰ
ਕੁਲੁਦੇਵ ਜੁਹਾਰਤ ॥ ਨਿਜ ਕਹਤਿ ਸੁ ਬਲ ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਤ ਧਨੁਦਿ ਜਛ ਮੋਹਿ ਕਰ ॥ ਵੇ ਜੁੱਧ ਜੀਤਿ
ਤੇ ਜਾਂਹਿਗੇ ਕਹਾਂ ਦੋਇ ਤੇ ਦੀਨ ਨਰ ॥੩੭੭॥ ਕਹਿ ਹਾਰਯੋ ਕਪਿ ਕੋਟਿ ਦਈਤ ਪਤਿ ਇੱਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥
ਉਠਤ ਪਾਵ ਰੁਪਿਯੋ ਸਭਾ ਮਧਿ ਸੁ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਥੱਕੇ ਸਕਲ ਅਮਰਾਰਿ ਪਾਵ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਉਚੱਕਯੋ ॥
ਗਿਰੇ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਬਿਮਨ ਦਾਨਵ ਦਲ ਥੱਕਯੋ ॥ ਲੈ ਚਲਯੋ ਬਭੀਛਨ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੱ ਬਾਲਿਪੁਤ੍ਰ ਧੂਸਰ
ਬਰਨ ॥ ਭਟ ਹਟਕ ਬਿਕਟ ਤਿਹ ਨਾ ਸਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ਜਿਤ ਰਾਮ ਰਨਿ ॥੩੭੮॥ ਕਹਿ ਬੁਲਯੋ ਲੰਕੇਸ

{੨੧੯}

{੨੧੯}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਜੀਵਲੋਚਨ ॥ ਕੁਟਿਲ ਅਲਕ ਮੁਖ ਛਕੇ ਸਕਲ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਮੋਚਨ ॥ ਕ੍ਰੁਪੇ ਸਰਬ ਕਪਿਰਾਜ
 ਬਿਜੈ ਪਹਿਲੀ ਰਣਿ ਚੱਖੀ ॥ ਫਿਰੇ ਲੰਕ ਗੜਿ ਘੇਰਿ ਦਿਸਾ ਦੱਛਣੀ ਪਰੱਖੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਰੈ ਬਭੀਛਨ ਲੰਕਪਤਿ
 ਸੁਣੀ ਬਾਤਿ ਰਾਵਣ ਘਰਣਿ ॥ ਸੁੱਧਿ ਸੱਤ ਤਬਿ ਬਿਸਰਤ ਭਈ ਗਿਰੀ ਧਰਣਿ ਪਰ ਹੁਐ ਬਿਮਣ ॥੩੭੯॥
ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਉਟੰਕਣ ਛੰਦ ॥ ਸੂਰਬੀਰਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬੱਜੇ ਭਾਜ ਕੰਤਾ ਸੁਣੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥
 ਬਾਲਿ ਮਾਰਯੇ ਬਲੀ ਸਿੰਧੁ ਪਾਟਯੇ ਜਿਨੈ ਤਾਹਿ ਸੌ ਬੈਰਿ ਕੈਸੇ ਰਚਾਏ ॥ ਬਿਰਾਧ ਜੀਤਯੇ ਜਿਨੈ ਜੰਭ ਮਾਰਯੇ
 ਉਨੈ ਰਾਮ ਅਉਤਾਰ ਸੋਈ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇ ਮਿਲੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਸਿਆਨ ਕੀ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕਾਹੇ
 ਚਲਾਏ ॥੩੮੦॥ **ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥** ਬਯੂਹ ਸੈਨਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬੱਜੇ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਗੱਜੇ ਆਨਿ ਨੇਰੇ ॥
 ਸਾਜ ਸੰਜੋਅ ਸੰਬੂਹ ਸੈਨਾ ਸਬੈ ਆਜ ਮਾਰੋਂ ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੋ ਕਰੋਂ ਜੱਛ ਰੀਤੋ ਧਨੰ ਨਾਰਿ
 ਸੀਤਾ ਬਰੰ ਜੀਤਿ ਜੁੱਧੈ ॥ ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਆਕਾਸ ਜੁਆਲਾ ਜਰੈ ਬਾਚਿ ਹੈ ਰਾਮ ਕਾ ਮੋਰਿ ਕੁੱਧੈ ॥੩੮੧॥
ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਤਾਰਕਾ ਜਾਤ ਹੀ ਘਾਤ ਕੀਨੀ ਜਿਨੈ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੀਚ ਮਾਰੇ ॥ ਬਯਾਧ ਬੱਧਿਯੋ ਖਰੰ
 ਦੂਖਣੰ ਖੇਤ ਬੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਸੌਂ ਬਾਲਿ ਮਾਰੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛਾਦਿ ਅਉ ਜਾਂਬੁ ਮਾਲੀ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੀਣੰ ਕਰਯੋ
 ਜੁਧ ਜੈ ਕੈ ॥ ਮਾਰਿਹੈਂ ਤੋਹਿ ਯੋ ਸਯਾਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਜਯੋਂ ਲੇਹਿੰਗੇ ਲੰਕ ਕੋ ਡੰਕ ਦੈ ਕੈ ॥੩੮੨॥ **ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥**
 ਚਉਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ਕਰੰ ਛੱਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ਧਰੰ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਰੰ ਦੁਆਰਿ ਮੇਰੇ ॥ ਪਾਕ ਪਾਵਕ ਕਰੰ ਨੀਰ ਬਰਣੰ ਭਰੰ
 ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੰ ਕੀਨ ਚੇਰੇ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬੰ ਪੁਰੰ ਚਰਬ ਸਰਬੰ ਕਰੇ ਦੇਖੁ ਕੈਸੇ ਕਰੋਂ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਚਿੰਕ
 ਹੈ ਚਾਂਵਡਾ ਫਿੰਕ ਹੈ ਫਿੰਕਰੀ ਨਾਚ ਹੈ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੩੮੩॥ **ਮੰਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥** ਤਾਸ ਨੇਜੇ ਢੁਲੈਂ
 ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬੱਜੈਂ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਦਲੈ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ॥ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਚਿੰਕਾਰ ਅਪਾਰੰ ਕਰੰ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਚਹੂੰ ਓਰ
 ਕੂਕੇ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬੱਜੈਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਜੈਂ ਬਾਨ ਚਾਪੈ ਚਲੈਂ ਨਾਹਿ ਜਉ ਲੋ ॥ ਬਾਤ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ਘਾਤੁ
 ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਰਾਵਰੀ ਦੇਹ ਕਿ ਸਾਂਤਿ ਤਉ ਲੋ ॥੩੮੪॥ ਘਾਟ ਘਾਟੈ ਰੁਕੋ ਬਾਟਬਾਟੈ ਤੁਪੋ ਐਂਠਿ ਬੈਠੇ
 ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਖੋਰ ਹਰਾਮ ਹਰੀਫ ਕੀ ਆਖ ਤੈਂ ਚਾਮ ਕੇ ਜਾਤ ਕੈਸੇ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਇਗੋਂ ਖੁਆਰ

ਬਿਸੀਆਰ ਖਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਜਉ ਲੋ ਨ ਗੱਜਿ ਹੈਂ ॥ ਲੰਕਿ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕੈਂ ਆਸੁਰੀ
 ਪੂਤ ਲੈ ਘਾਸਿ ਭਜਿ ਹੈਂ ॥੩੮੫॥ **ਰਾਵਣ ਬਾਚ** ॥ ਬਾਵਰੀ ਰਾਂਡ ਕਿਆ ਭਾਂਡ ਬਾਤੈਂ ਬਕੈ ਰੰਕ ਸੇ ਰਾਮ
 ਕਾ ਛੋਡ ਰਾਸਾ ॥ ਕਾਢਹੋਂ ਬਾਂਸਿ ਦੈ ਬਾਨ ਬਾਜੀਗਰੀ ਦੇਖਿ ਹੋਂ ਆਜ ਤਾਂ ਕੋ ਤਮਾਸਾ ॥ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਧਰੰ
 ਸੀਸ ਦਸਿਯੰ ਸਿਰੰ ਸੈਨ ਸੰਬੂਹ ਹੈ ਸੰਗਿ ਮੇਰੇ ॥ ਭਾਜ ਜੈ ਹੈਂ ਕਹਾਂ ਬਾਟਿ ਪੈ ਹੈਂ ਉਹਾਂ ਮਾਰਿ ਹੋਂ ਬਾਜ ਜੈਸੇ
 ਬਟੇਰੇ ॥੩੮੬॥ ਏਕ ਏਕੰ ਹਿਰੈਂ ਝੂਮਿ ਝੂਮੰ ਮਰੈਂ ਆਪੁ ਆਪੰ ਗਿਰੈਂ ਹਾਕੁ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗ ਜੈ ਹੋਉ ਤਹਾਂ
 ਭਾਜ ਜੈ ਹੈ ਜਹਾਂ ਫੂਲ ਜੈ ਹੈ ਕਹਾਂ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜੇ ਸਬੈ ਆਜ ਲੈਹਉਂ ਤਿਨੈ ਰਾਜ ਕੈਸੇ ਕਰੈ
 ਕਾਜ ਮੋ ਸੋ ॥ ਬਾਨਰੰ ਛੈ ਕਰੋਂ ਰਾਮ ਲੱਛੈ ਹਰੋਂ ਜੀਤ ਹੋਂ ਹੋਡ ਤਉ ਆਨ ਤੋ ਸੋ ॥੩੮੭॥ ਕੋਟਿ ਬਾਤੈਂ ਗੁਨੀ
 ਏਕ ਕੈ ਨਾ ਸੁਨੀ ਕੋਪਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੱਠੈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਾਂਤ ਦੇਵਾਂਤ ਦੂਜੇ ਬਲੀ ਭੂਮਿ ਕੰਪੀ ਰਣੰ ਬੀਰ
 ਉੱਠੈ ॥ ਸਾਰ ਭਾਰੰ ਪਰੇ ਧਾਰ ਧਾਰੰ ਬੱਜੀ ਕ੍ਰੋਹ ਕੈ ਲੋਹ ਕੀ ਛਿੱਟ ਛੁੱਟੈ ॥ ਰੁੰਡ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੈਂ ਘਾਇ
 ਭਕਭਕ ਕਰੈਂ ਬਿੱਥਰੀ ਜੁੱਥ ਸੋ ਲੁੱਥ ਲੁੱਟੈਂ ॥੩੮੮॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣਿ ਭਰੈਂ ਸੱਦ ਦੇਵੀ ਕਰੈ ਨੱਦ ਭੈਰੋ ਰਰੈ ਗੀਤ
 ਗਾਵੈਂ ॥ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲ ਬੀਰੰ ਬਲੀ ਮਾਂਸ ਅਹਾਰਿ ਤਾਰੀ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਅਉ ਸਰਬ ਬਿੱਦਿਆ
 ਧਰੰ ਮੱਧਿ ਆਕਾਸ ਭਯੋ ਸੱਦ ਦੇਵੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿਬੁੱਥਰੀ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੀ ਮੱਚੀਯੰ ਜੁੱਧ ਅਨੂਪ ਅਤੇਵੰ ॥੩੮੯॥
ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੁਪਯੋ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜਨ ਰਣ ਬੱਜੀਯ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੇਗ
 ਝਲਹਲੀ ਗਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਗਲ ਗੱਜੀਯ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੂਰ ਸੰਮੁਹੇ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੱਚਯੋ ॥
 ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਆਗੜਦੀ ਆਰੁਣ ਰੰਗ ਰੱਚਯੋ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਨੱਚੇ ਸਮਰਿ ਫਾਗੜਦੀ
 ਫੁੰਕ ਫਣੀਅਰ ਕਰੈਂ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਮਟੈ ਸੁੰਕੜੈ ਫਣ ਪਤਿ ਫਣਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਧਰੈਂ ॥੩੯੦॥ ਫਾਗੜਦੀ
 ਫੁੰਕ ਫਿੰਕਰੀ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣਿ ਗਿੱਧ ਰੜਕੈ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿਬੁੱਥਰੀ ਭਾਗੜਦੀ ਭਟ ਘਾਇ ਭਭੱਕੈ ॥
 ਬਾਗੜਦੀ ਬਰਖਤ ਬਾਣ ਝਾਗੜਦੀ ਝਲ ਮਲਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਗਾਗੜਦੀ ਗੱਜ ਸੰਜਰੈਂ ਕਾਗੜਦੀ ਕੱਛੇ
 ਕਿੰਕਾਣੰ ॥ ਬੰਬਾਗੜਦੀ ਬਹਤ ਬੀਰਨ ਸਿਰਨ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮਕਿ ਤੇਗੰ ਕੜੀਅ ॥ ਝੰਝਾਗੜਦੀ ਝਟਕਦੈ

ਝੜ ਸਮੈ ਝਲਮਲ ਝੁਕਿ ਬਿੱਜੁਲ ਝੜੀਅ ॥੩੯੧॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਰਾਂਤਕੁ ਗਿਰਤ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵਾਂਤਕੁ
 ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁੱਧ ਕਰ ਤੁਮਲ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਦਾਗੜਦੀ ਦੇਵ ਰਹਸੰਤ ਆਗੜਦੀ
 ਅਸੁਰਣ ਰਣਿਸੋਗੰ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਿੱਧ ਸਰ ਸੰਤ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਚਤ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖਯਹ ਭਏ
 ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਖਲ ਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਡਾਰਤ ਅਮਰ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਸਕਲ ਜੈ ਜੈ ਜਪੈਂ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਨਾਰਿ
 ਨਰ ॥੩੯੨॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਦੋਊ ਸੁਤ ਰਣਿ ਜੁੱਝੇ ॥ ਬਾਗੜਦੀ ਬੀਰ ਬਹੁ ਗਿਰੇ
 ਆਗੜਦੀ ਆਹਵਹਿ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਬੁਰੀ ਚਾਗੜਦੀ ਚਾਂਵੰਡ ਚਿੰਕਾਰੰ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੱਦ
 ਭਏ ਗੱਦ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਲੀ ਕਿਲਕਾਰੰ ॥ ਭੰਭਾਗੜਦੀ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਜੁਰੀਅ ॥
 ਕੰਕਾਗੜਦੀ ਕਿਲਕਤ ਕੁਹਰ ਕਰ ਪਾਗੜਦੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀਅ ॥੩੯੩॥ **ਇਤਿ ਦੇਵਾਂਤਕ ਨਰਾਂਤਕ ਬਧਹਿ**
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੯॥

ਅਬ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁੱਧ ਕਬਨੰ ॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਪਠਿਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦੈਕੈ ਦਲ ਅਨਗਨ ॥
 ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪ ਭੂਅ ਉਠੀ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜੀਯ ਖੁਰੀਅਨ ਤਨ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੀਲ ਤਿਹ ਝਿਣਯੋ ਭਾਗੜਦੀ
 ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾੜੀਅ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਰਿ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਭਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦਾਨਵ ਦਲ ਭਾਰੀਅ ॥ ਘੰਘਾਗੜਦੀ
 ਘਾਇ ਭਕਭਕ ਕਰਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੁਹਿਰ ਰਣ ਰੰਗ ਬਹਿ ॥ ਜੰਜਾਗੜਦੀ ਜਯ ਜੁੱਗਣ ਜਪੈ ਕਾਗੜਦੀ ਕਾਕ
 ਕਰਕਹ ਕਕਹ ॥੩੯੪॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਝੰਤ ਲਾਗੜਦੀ ਲੈ ਚਲਯੋ ਅੱਪ ਦਲ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਮਿ
 ਭੜਹੜੀ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪੀ ਦੋਈ ਜਲ ਥਲ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਾਦ ਨਿਹ ਨੱਦ ਭਾਗੜਦੀ ਰਣ ਭੇਰਿ ਭਯੰਕਰ ॥
 ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਝਲਹਲਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਮਕੰਤ ਚਲਤ ਸਰ ॥ ਖੰਖਾਗੜਦੀ ਖੜਗ ਖਿਮਕਤ ਖਹਤ
 ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਕਿ ਚਿਨਗੈਂ ਕਢੈਂ ॥ ਠੰਠਾਗੜਦੀ ਠਾਟ ਠੱਟ ਕਰ ਮਨੋ ਠਾਗੜਦੀ ਠਣਕ ਠਠਿਆਰ **ਘੜੈ**
 ॥੩੯੫॥ ਢਾਗੜਦੀ ਢਾਲ ਉਛਲਹਿੰ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣਿਬੀਰ ਬਬੱਕਹਿੰ ॥ ਆਗੜਦੀ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ
 ਕਹੁ ਇੱਕ ਉਚੱਕਹਿੰ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਾਲ ਤੰਬੂਰੰ ਬਾਗੜਦੀ ਰਣਿ ਬੀਨ ਸੁ ਬੱਜੈਂ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਖ ਕੇ ਸਬਦ

{੨੨੨}

{੨੨੨}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਗਾਗੜਦੀ ਗੈਵਰ ਗਲ ਗੱਜੈਂ ॥ ਧੰਧਾਗੜਦੀ ਧਰਣਿ ਧੜਿ ਧੁਕਿ ਪਰਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਕਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਮਰ ॥
 ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਬਰ ॥੩੯੬॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ
 ਮਾਗੜਦੀ ਮੁਖਿ ਮਾਰ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਜ ਪੰਜਰੇ ਘਾਘੜਦੀ ਘਣੀਅਰ ਜਣੁ ਕਾਰੇ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੀਰ
 ਬਰਖੰਤ ਗਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗਿਸਟੰ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪੈਂ ਆਗੜਦੀ ਅੱਛਰ ਬਰ ਇਸਟੰ ॥
 ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸਦਾ ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਕਰਿ ਜਾਗੜਦੀ ਜੂਝ ਜੋਧਾ ਮਰਤ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਨਮੁਖ ਗਿਰਤ
 ਆਗੜਦੀ ਅਪਛਰਨ ਕਹੱ ਬਰਤ ॥੩੯੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਇਤੈ ਉੱਚਰੇ ਰਾਮ ਲੰਕੇਸਿ ਬੈਣੰ ॥
 ਉਤੈ ਦੇਵ ਦੇਖੇ ਚੜੈ ਰਥਿ ਗੈਣੰ ॥ ਕਹੋਂ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਜੁੱਧ ਜੇਤੇ ਸਮੰਤੰ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥੩੯੮॥
ਬਭੀਛਣ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਧਨੁ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜਾਂਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਤੰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਜੈ ॥ ਰਥੰ
 ਬੇਸਟਤੰ ਬਿਯਾਘੁ ਚਰਮੰ ਅਭੀਤੰ ॥ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਜਾਨੋ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੰ ॥੩੯੯॥ ਨਹੈਂ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ
 ਜੇਨ ਸੋਭੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਪੇਖੇ ਸਬੈ ਦੇਵ ਛੋਭੈਂ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਧਨੰ ਪਾਲ ਦੇਵੰ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਇ ਨਾਮਾ
 ਮਹਾਂਬੀਰ ਏਵੰ ॥੪੦੦॥ ਲਗੇ ਮਯੂਰ ਬਰਣੰ ਰਥੰ ਜੇਨ ਬਾਜੀ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥
 ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰ ਮਹੋਦਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਿਸੈ ਜੁੱਧ ਕਰਤਾ ਬਡੋ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ॥੪੦੧॥ ਲਗੇ ਮੁਖਕੰ ਬਰਣ
 ਬਾਜੀ ਰਥੇਸੰ ॥ ਹਸੈ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੋ ਚਾਰੁ ਦੇਸੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕਿਧੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਮ
 ਜਾਨੋ ਸਹੀ ਦਈਤ ਭੂਪੰ ॥੪੦੨॥ ਫਿਰੈ ਮੋਰ ਪੁੱਛੰ ਢੁਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਰੜੈ ਕਿਤ ਬੰਦੀ ਅਨੰਤੰ ਅਪਾਰੰ ॥
 ਰਥੰ ਸੁਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਚਾਰੁ ਸੋਹੈਂ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਂ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੋਹੈਂ ॥੪੦੩॥ ਛਕੈ ਮੱਧ ਜਾਂਕੀ
 ਧੁਜਾ ਸਾਰਦੂਲੰ ॥ ਇਹੈ ਦਈਤ ਰਾਜੰ ਦੁਰੰ ਦ੍ਰੋਹ ਮੂਲੰ ॥ ਲਸੈਂ ਕ੍ਰੀਟ ਸੀਸੰ ਕਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾ ਕੋ ॥ ਰਮਾਨਾਥ
 ਚੀਨੋ ਦਸੰ ਗ੍ਰੀਵ ਤਾਕੋਂ ॥੪੦੪॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰਿ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥
 ਕਰੈਂ ਅੱਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਨਿਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਮੱਧ ਜੁੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ਕੂਰੰ ॥੪੦੫॥ ਗਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ॥
 ਰੁਲੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਜਕੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਛਕੇ ਜਾਣੁ ਮੱਦੰ ॥੪੦੬॥

{੨੨੩}

{੨੨੩}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਅਘ੍ਰਮੇਤਿ ਘਾਯੰ ॥ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਚੜੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੇ ਵੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥
 ਕੱਟੇ ਅੰਗ ਜੰਗੰ ਰਟੈ ਮਾਰੁ ਮਾਰੰ ॥੪੦੭॥ ਛੁਟੈਂ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਉਠੈਂ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਰੁਲੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ
 ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਨੱਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ਤਤੱਥਈ ਤਤੱਥਯੰ ॥ ਛੁਟੈਂ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਫਿਰੈਂ ਛੂਛ ਹੱਥਿਯੰ ॥੪੦੮॥ ਗਿਰੇ
 ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨੱਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਭਰੈਂ ਖੇਚਰੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥ ਚਲੇ
 ਸਰਬ ਆਨੰਦਿ ਹੁਐ ਮਾਂਸਹਾਰੀ ॥੪੦੯॥ ਗਿਰੇ ਬੰਕੁੜੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਸੁਦੇਸੰ ॥ ਪਰੇ ਪੀਲਵਾਨੰ ਛੁਟੇ ਚਾਰੁ
 ਕੇਸੰ ॥ ਕਰੈਂ ਪੈਜ ਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਉਠੈਂ ਸ੍ਰੇਣ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਹਮੀਰੰ ॥੪੧੦॥ ਛੁਟੈਂ ਚਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰੰ
 ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਚੱਲੇ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ਬਿਮਾਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਰੁਣੰ ਬਿੱਥੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ॥ ਖੁਲੇ ਸੁਰਗਦੁਆਰੰ
 ਗਏ ਵੀਰ ਅਛੁਬੰ ॥੪੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਹਤ ਸੈਨਾ ਭਈ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਲੰਕ ਬੰਕ
 ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਦਸਸਿਰ ਮਹਾਂ ਸਕੁੱਧ ॥੪੧੨॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਮੁੱਕਲੇ ਦੂਤ ਲੰਕੇਸ ਅੱਪੰ ॥
 ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਸਿਵੰ ਜਾਪੁ ਜੱਪੰ ॥ ਸਬੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਸਮੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ॥ ਭਜੋ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਸੁ ਕਾਲੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ
 ॥੪੧੩॥ ਰਥੀ ਪਾਇਕੰ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਅਨੰਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪੱਖਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁ ਭੰਤੰ ॥ ਧਸੇ ਨਾਸਕਾ ਸ੍ਰੇਣ
 ਮੱਝੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਕਾਨੂਰੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਨਫੀਰੰ ॥੪੧੪॥ ਬੱਜੈਂ ਲਾਗ ਬਾਦੰ ਨਿਨਾਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਉਠੈਂ
 ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਭਏ ਆਕਲੰ ਬਿਆਕੁਲੰ ਛੋਰਿ ਭਾਗਿਅੰ ॥ ਬਲੀ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਤਉ ਨਾਹਿ ਜਾਗਿਅੰ
 ॥੪੧੫॥ ਚਲੇ ਛਾਡਿਕੈ ਆਸ ਪਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ॥ ਭਏ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਜਾਗਬੇ ਤੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵਕੰਨਿਆ
 ਕਰਿਯੋ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਉਠਯੋ ਦੇਵ ਦੋਖੀ ਗਦਾ ਲੀਸ ਪਾਨੰ ॥੪੧੬॥ ਕਰੋ ਲੰਕ ਦੇਸੰ ਪ੍ਰਵੇਸੰਤਿ ਸੂਰੰ ॥
 ਬਲੀ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਲਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਇਤੈ ਉਚਰੇ ਬੈਣ ਭ੍ਰਾਤੰ ਲੁਝਾਰੰ
 ॥੪੧੭॥ ਜਲੰ ਗਾਗਰੀ ਸਪਤ ਸਾਹੰਸੂ ਪੂਰੰ ॥ ਮੁਖੰ ਪੁੱਛ ਲਯੋ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਕੂਰੰ ॥ ਕੀਯੋ ਮਾਂਸਹਾਰੰ ਮਹਾ ਮਦਜ
 ਪਾਨੰ ॥ ਉਠਯੋ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਭਰਯੋ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥੪੧੮॥ ਭੱਜੀ ਬਾਨਰੀ ਪੇਖਿ ਸੈਨਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਜੂਥ
 ਪੈ ਜੂਥ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਉਠੈਂ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੧੯॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਗਿਰੈਂ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡ ਭਸੁੰਡ ਗਜਾਨੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਸੁ ਝੁੰਡ ਨਿਸਾਨੰ ॥ ਰੜੈਂ ਕੰਕ ਬੰਕ ਸੱਸੰਕੰਤ ਜੋਧੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਮਿਲੇ ਸੈਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੪੨੦॥ ਝਿਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣੁ ਭਾਦੋ ਮਝਾਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕ ਕਸੇ ਸੂਰ ਵੀਰੰ ॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਮਾਲੰ ਸੁਭੇ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੨੧॥ **ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਹੱਕ ਦੇਬੀ ਕਰੰ ॥ ਸੱਦ ਭੈਰੋ ਰਰੰ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਰੰ ॥ ਡਾਕਣੀ ਡਿੰਕਰੰ ॥੪੨੨॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿਬੁੱਥਰੰ ॥ ਸੰਮੁਹੇ ਸੰਘਰੰ ॥ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੰ ॥੪੨੩॥ ਅੱਛਰੀ ਉੱਛਰੰ ॥ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸਿੰਧੁਰੰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰੁੱਚਰੰ ॥ ਬੱਜ ਗੱਜੇ ਸਰੰ ॥੪੨੪॥ **ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਉੱਝਰੇ ਲੁੱਝਰੰ ॥ ਝੁੱਮਰੇ ਜੁੱਝਰੰ ॥ ਬੱਜੀਯੰ ਡੰਮਰੰ ॥ ਤਾਲਣੇ ਤੁੰਬੁਰੰ ॥੪੨੫॥ **ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ** ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਰਟੈਂ ਮਾਰੁ ਮਾਰੰ ॥ ਤੁਟੈ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥੪੨੬॥ ਉਠੈਂ ਛਿੱਛ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੈਂ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਸੈਂ ਮਾਂਸਹਾਰੰ ॥ ਪੀਐਂ ਸ੍ਰੋਣ ਸਯਾਰੰ ॥੪੨੭॥ ਗਿਰੈਂ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਭੱਜੇ ਏਕ ਹਾਰੰ ॥ ਰਟੈਂ ਏਕ ਮਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸੁਆਰੰ ॥੪੨੮॥ ਚਲੇ ਏਕ ਸੁਆਰੰ ॥ ਪਰੇ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਬਡੇ ਜੁੱਧ ਪਾਰੰ ॥ ਨਿਕਾਰੇ ਹਥਿਯਾਰੰ ॥੪੨੯॥ ਕਰੈਂ ਏਕ ਵਾਰੰ ॥ ਲਸੈਂ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅੰਗਿਆਰੰ ॥ ਲਖੈਂ ਬਯੋਮ ਚਾਰੰ ॥੪੩੦॥ ਸੁ ਪੈਜੰ ਪਚਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਇਕੇ ਕੰਪ ਚਾਰੰ ॥੪੩੧॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥ ਤੜਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਝੜਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥੪੩੨॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ॥ ਜੁੱਗੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸੁ ਰੁੱਠੈਂ ॥ ਇਕੰ ਏਕ ਕੁੱਠੈਂ ॥੪੩੩॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਉੱਠੈਂ ॥ ਅਰੰ ਫਉਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥ ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥੪੩੪॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੁੱਠੈਂ ॥ ਗਿਰੇ ਏਕ ਉੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਫੇਰਿ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਬਹੇ ਤੇਗ ਤੁੱਟੈਂ ॥੪੩੫॥ ਮਚੇ ਵੀਰ ਵੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਵੀਰ ਚੀਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੪੩੬॥ ਇਤੈਂ ਬਾਨ ਰਾਜੰ ॥ ਉਤੈ ਕੁੰਭ ਕਾਜੰ ॥ ਕਰਯੋ ਸਾਲ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਵੀਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੭॥ ਦੋਊ ਜਾਘ ਫੂਟੀ ॥ ਰਤੰ ਧਾਰ ਛੂਟੀ ॥ ਗਿਰੇ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਬਡੇ ਦੁਸਟ ਲੇਖੇ ॥੪੩੮॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰਯੋ ਸੈਨ ਹਰਖੰ ॥ ਹਣੇ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥ ਝਿਣਯੋ ਕੁੰਭ ਕਾਣੰ ॥੪੩੯॥ ਭਏ ਦੇਵ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥ ਸੁਣਯੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਮਾਥੰ ॥੪੪੦॥ **ਇਤਿ**

ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਕੁੰਭਕਰਨ ਬਧਹਿ ਧਿਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੦॥੬

ਅਥ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਠਯੋ ਤੀਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਚਲਯੋ ਸੈਨ ਝੁੰਡੰ ॥ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਮੰਡੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥੪੪੧॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਨੂਮੰਤ ਕੋਪੇ ॥ ਰਣੰ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥੪੪੨॥ ਅਸੰ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ॥ ਤਿਸੀ ਕੰਠਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਣ੍ਯੋ ਖਸਟ ਨੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੪੪੩॥

ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਧਿਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੧॥੬

ਅਥ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਯੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਧੁਣੇ ਸਰਬ ਮਾਥੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਦ ਪਾਣੰ ॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਮਾਣੰ ॥੪੪੪॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਥੈਂ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬਰਥੈਂ ॥ ਮਹੋਦ੍ਰਾਦਿ ਵੀਰੰ ॥ ਹਠੇ ਖੱਗ ਧੀਰੰ ॥੪੪੫॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਢਲ ਹੱਲ ਸੁਢੱਲੀ ਢੋਲਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਾਣੰ ॥ ਭਣਣੰਕਸੁ ਨੱਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬਰਣੰਕਸੁ ਬੱਜੇ ਮੱਜੀਰੰ ॥੪੪੬॥ ਭਰਣੰਕਸੁ ਭੇਰੀ ਘੋਰਾਣੰ ॥ ਜਣ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋ ਮੋਰਾਣੰ ॥ ਉੱਛਲੀਏ ਪੱਖਰੇ ਪਾਵੰਗੰ ॥ ਮੱਚੇ ਜੁੱਝਾਰੇ ਜੋਧੰਗੰ ॥੪੪੭॥ ਸਿੰਧੁਰੀਏ ਸੁੰਡੀ ਦੰਤਾਲੇ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਉਰੜੀਏ ਸਰਬੰ ਸੈਣਾਯੰ ॥ ਦੇਖੰਤ ਸੁ ਦੇਵੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥੪੪੮॥ ਝੱਲੈ ਅਵਝੜੀਯੰ ਉਝਾੜੰ ॥ ਰਣਿ ਉਠੈਂ ਬੈ ਹੈਂ ਬੱਬਾੜੰ ॥ ਘੈ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਅੱਧੋ ਅੱਧਾਯੰ ॥੪੪੯॥ ਰਿਸਿ ਮੰਡੈਂ ਛੰਡੈਂ ਅਉ ਛੰਡੈਂ ॥ ਹਠਿ ਹੱਸੈਂ ਕੱਸੈਂ ਕੋਅੰਡੈਂ ॥ ਰਿਸਿ ਬਾਹੈਂ ਗਾਹੈਂ ਜੋ ਧਾਣੰ ॥ ਰਣਿ ਰੋਹੈਂ ਜੋਹੈਂ ਕ੍ਰੋਧਾਣੰ ॥੪੫੦॥ ਰਣਿ ਗੱਜੈਂ ਸੱਜੈਂ ਸਸੜਾਣੰ ॥ ਧਨੁ ਕਰਥੈਂ ਬਰਥੈਂ ਅਸੜਾਣੰ ॥ ਦਲ ਗਾਹੈਂ ਬਾਹੈਂ ਹਥਿਯਾਰੰ ॥ ਰਣਿ ਅਰੁੱਝੈ ਲੁੱਝੈ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥੪੫੧॥ ਭਟ ਭੇਦੇ ਛੇਦੇ ਬਰਮਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਚਉਰੰ ਚਰਮਾਯੰ ॥ ਉਘੇ ਜਣੁ ਨੇਜੇ ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਚੱਲੇ ਜਯੋ ਰਾਵਲ ਜੱਟਾਲੇ ॥੪੫੨॥ ਹੱਠੇ ਤਰਵਰੀਏ ਹੰਕਾਰੰ ॥ ਮੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਸੂਰਾਰੰ ॥ ਅੱਕੁੜਿਯੰ ਵੀਰੰ ਐਠਾਲੇ ॥ ਤਨ ਸੋਹੇ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪੱਤ੍ਰਾਲੇ ॥੪੫੩॥ ਨਵ ਨਾਮਕ ਛੰਦ ॥ ਤਰਭਰ ਪਰਸਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਸੁਰਨਰ ॥ ਹਰਪੁਰ ਪੁਰ ਸਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰਨਰ ॥੪੫੪॥ ਬਰਖਤ ਸਰਬਰ ॥ ਕਰਖਤ ਧਨੁ ਕਰਿ ॥ ਪਰਹਰ ਪੁਰ ਕਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰਨਰ ॥੪੫੫॥ ਸਰਬਰ ਧਰਿ ਕਰਿ ॥ ਪਰਹਰ

{੨੨੬}

{੨੨੬}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਪੁਰਸਰ ॥ ਪਰਖਤ ਉਰ ਨਰ ॥ ਨਿਸਰਤ ਉਰਿ ਧਰ ॥੪੫੬॥ ਉਝਰਤ ਜੁੱਝ ਕਰ ॥ ਬਿਝਰਤ ਜੁੱਝ ਨਰ ॥
 ਹਰਖਤ ਮਸਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਸਿਤ ਸਰ ॥੪੫੭॥ ਝੁਰ ਝਰ ਕਰ ਕਰ ॥ ਡਰਿ ਡਰਿ ਧਰ ਹਰਿ ॥ ਹਰ ਬਰ
 ਧਰ ਕਰ ॥ ਬਿਹਰਤ ਉਠਿ ਨਰ ॥੪੫੮॥ ਉਚਰਤ ਜਸ ਨਰ ॥ ਬਿਚਰਤ ਧਸਿ ਨਰ ॥ ਥਰਕਤ ਨਰਹਰ ॥
 ਬਰਖਤ ਭੁਅ ਪਰ ॥੪੫੯॥ **ਤਿਲਕੜੀਆ ਛੰਦ** ॥ ਚਟਾਕ ਚੋਟੈਂ ॥ ਅਟਾਕ ਓਟੈਂ ॥ ਝੜਾਕ ਝਾੜੈਂ ॥
 ਤੜਾਕ ਤਾੜੈਂ ॥੪੬੦॥ ਫਿਰੰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਬਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਰਣੰਕ ਜੋਹੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੪੬੧॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ॥
 ਤੁਟੰਤ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਝੜੰਤ ਅਗਨੰ ॥ ਜਲੰਤ ਜਗਨੰ ॥੪੬੨॥ ਤੁਟੰਤ ਖੋਲੰ ॥ ਜੁਟੰਤ ਟੋਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਖੱਗੰ ॥
 ਉਠੰਤ ਅੱਗੰ ॥੪੬੩॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁਕੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਪਪਾਤ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਘਾਤ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੪੬੪॥
 ਖਹੰਤ ਖੱਤ੍ਰੀ ॥ ਭਿਰੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਬੁਠੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਖਿਵੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੪੬੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰ
 ਰਹੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਹਤਯੋ ਮਹੋਦਰ ਦੇਖ ਕਰ ਹਰਿ ਅਰਿ ਫਿਰਜੋ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥੪੬੬॥ **ਇਤਿ**
ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੨॥੬
ਅਥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸਿਰਖਿੰਡੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਧੱਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਕਰਾਰੇ ਦਲਾਂ
 ਮੁਸਾਹਦਾ ॥ ਲੁੱਝੇ ਕਾਰਣਯਾਰੇ ਸੰਘਰਿ ਸੂਰਮੇ ॥ ਵੁੱਠੇ ਜਾਣੁ ਡਰਾਰੇ ਘਣੀ ਅਰ ਕੈ ਬਰੀ ॥੪੬੭॥ ਵੱਜੇ
 ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਖੇਤਿ ਬਹੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ਕਹਰ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਹੁੰਗਾਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ॥
 ਬੱਕੇ ਜਾਣੁ ਮਤਵਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇਕੈ ॥੪੬੮॥ ਓਰੜਏ ਹੰਕਾਰੀ ਧੱਗਾਂ ਵਾਇਕੈ ॥ ਵਾਹਿ ਫਿਰੇ ਤਰਵਾਰੀਂ
 ਸੂਰੇ ਸੂਰਿਆਂ ॥ ਵੱਗੈ ਰਤੁ ਝੁਲਾਰੀ ਝਾੜੀ ਕੈਬਰੀ ॥ ਪਾਈ ਧੂਮ ਲੁੱਝਾਰੀਂ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਦੀ ॥੪੬੯॥
 ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਵਜਾਈ ਸੰਘਰੁ ਮੱਚਿਆ ॥ ਬਾਹਿ ਫਿਰੇ ਵੈਰਾਈ ਤੁਰੇ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਹੂਰਾਂ ਚਿੱਤ ਵਧਾਈ ਅੰਬਰ
 ਪੂਰਿਆ ॥ ਜੋਧਿਆ ਦੇਖਣ ਤਾਂਈ ਹੂਲੇ ਹੋਈਆਂ ॥੪੭੦॥ **ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ** ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰਿ ਵੀਰ ਕੁੱਪਜੋ ਕਰਾਲ ॥
 ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਗਹਿ ਧਨੁ ਬਿਸਾਲ ॥ ਥਰਕੰਤ ਲੁੱਥ ਫਰਕੰਤ ਬਾਂਹ ॥ ਜੁੱਝੰਤ ਸੂਰ ਅੱਛਰੈਂ ਉਛਾਹ ॥੪੭੧॥
 ਚਮਕੰਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ॥ ਜੁੱਮੇ ਜਟਾਲ ਜਣੁ ਗੰਗ ਮੇਲਿ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੂਰ ਅੱਘਾਇ ਘਾਇ ॥ ਬਰਖੰਤ

{੨੨੭}

{੨੨੭}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਬਾਣ ਚੜਿ ਚਉਪ ਚਾਇ ॥੪੭੨॥ ਸੰਮੁਲੇ ਸੂਰ ਆਹੁਰੇ ਜੰਗ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਬਿਖ ਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥
 ਨਭਿ ਹੈ ਅਲੋਪ ਸਰ ਬਰਖ ਧਾਰ ॥ ਸਭ ਉਚ ਨੀਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਮਾਰ ॥੪੭੩॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ
 ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਰਖ ਸਰਦਾਰ ਚੀਨ ॥ ਰਘੁਰਾਜ ਆਦਿ ਮੋਹੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭੂਮਿ ਡਿੱਗੇ
 ਅਧੀਰ ॥੪੭੪॥ ਤਬ ਕਹੀ ਦੂਤ ਰਾਵਣਹਿ ਜਾਇ ॥ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਜੀਤਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸੀਅ ਭਜਹੁ
 ਆਜੁ ਹੁਐ ਕੈ ਨਿਚੀਤ ॥ ਸੰਘਰੇ ਰਾਮ ਰਣਿ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤਿ ॥੪੭੫॥ ਤਬ ਕਹੇ ਬੈਣ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਬੁਲਾਇ ॥
 ਰਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਸੀਤਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਲੈ ਗਈ ਨਾਥ ਜਹਿ ਗਿਰੇ ਖੇਤਿ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਸਿੰਘ ਜਯੋ ਸੁਪਤ
 ਅਚੇਤ ॥੪੭੬॥ ਸੀਅ ਨਿਰਖਿ ਨਾਥ ਮਨ ਮਹਿ ਰਿਸਾਨਿ ॥ ਦਸ ਅਉਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੜਿ
 ਨਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਘਰੀ ਪਾਸਿ ॥ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਯਾਇ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥੪੭੭॥ ਸੀਅ ਗਈ ਜਗੇ ਅੰਗ
 ਰਾਇ ਰਾਮ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਤ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਬੱਜੇ ਸੁਨਾਦਿ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਸੱਜੇ ਹਥਿਯਾਰ ਭੱਜੇ
 ਅਧੀਰ ॥੪੭੮॥ ਸੰਮੁਲੇ ਸੂਰ ਸਰਬਰਖ ਜੁੱਧ ॥ ਹਨਿ ਸਾਲ ਤਾਲ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ਕੁੱਧ ॥ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧ ਸੁਰ
 ਮੇਘ ਧਰਣ ॥ ਬਲ ਗਿਯੋ ਨਿਕੁੰਭਿਲਾ ਹੋਮ ਕਰਣ ॥੪੭੯॥ ਲਘੁ ਬੀਰ ਤੀਰ ਲੰਕੇਸ ਆਨਿ ॥ ਇਮ ਕਹੈ
 ਬੈਣ ਤਜਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਾਨ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸਤ੍ਰੁ ਇਹ ਘਾਤਿ ਹਾਥਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰਿ ਬੀਰ ਅਰਿਬਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੪੮੦॥
 ਨਿਜ ਮਾਂਸ ਕਾਟ ਕਰ ਕਰਤ ਹੋਮ ॥ ਥਰਹਰਤ ਭੂਮਿ ਅਰ ਚਕਤ ਬਯੋਮਿ ॥ ਤਹ ਗਯੋ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤਾ
 ਨਿਸੰਗਿ ॥ ਕਰ ਧਰੇ ਧਨੁਖ ਕਟਿ ਕਸਿ ਨਿਖੰਗਿ ॥੪੮੧॥ ਚਿੰਤੀ ਸੁ ਚਿਤ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਰਿ ਹਣਯੋ
 ਬਾਣ ਕੀਨੋ ਦੁਖੰਡ ॥ ਰਿਪੁ ਫਿਰੇ ਮਾਰਿ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ॥ ਉਤ ਭੱਜੇ ਦਈਤ ਦਲਪਤਿ ਜੁਝਾਇ ॥੪੮੨॥

ਇਤਿ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੩॥

ਅਥ ਅਤਿਕਾਇ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪ ਕੈ ਦਈਤ ਰਾਜ ॥
 ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਜਯੋ ਸਾਜ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬੁੱਲੇ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਰੋਹੇ ਦੁਰੰਤ
 ॥੪੮੩॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮ ਬਾਜੀ ਬੁਲੰਤ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ੍ਰੁ ਨਟ ਜਯੋ ਕੁਦੰਤ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੂਰ

{੨੨੮}

{੨੨੮}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਕੱਢੇ ਹਥਿਆਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨਿ ਬੱਜੇ ਜੁੱਝਾਰ ॥੪੮੪॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਸੁਕੁੱਧ ॥
 ਜਾਗੜਦੰਗ ਜ਼ਾਨ ਜੁੱਝੰਤ ਜੁੱਧ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਸਾਣ ਨਵ ਸੈਣ ਸਾਜਿ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੂੜ ਮਕਰਾਛ
 ਗਾਜਿ ॥੪੮੫॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਅਤਿਕਾਇ ਵੀਰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਕੀਨੋ ਗਹੀਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ
 ਏਕ ਹੁੱਕੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੰਧੁ ਬੇਲਾ ਬਿਬੇਕੁ ॥੪੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰ ਛੁਟੈ ਅਪਾਰ ॥
 ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੁੰਦ ਬਨ ਦਲ ਅਨੂ ਆਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਅਰਬ ਟੀਡੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਾਰੁ ਚੀਟੀ
 ਸਮਾਨ ॥੪੮੭॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬਾਹੁੜੇ ਨੇਖ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਅਤਿਕਾਇ ਦੇਖਿ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ
 ਦੇਵ ਜੈ ਜੈ ਕਹੰਤ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪ ਧੰਨ ਧੰਨ ਭਨੰਤ ॥੪੮੮॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਹਕ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥
 ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਅਨੰਤ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸ੍ਰੇਣ ਪਾਣੰ ਕਰੰਤ
 ॥੪੮੯॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਉਰ ਡਾਕਣਿ ਡਹੱਕ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੂਰ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਤੁਰ
 ਚਾਂਵਡੀ ਚਿੰਕਾਰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਡਾਰਤ ਧਮਾਰ ॥੪੯੦॥ ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਟੁਟੇ ਪਰੇ ॥ ਨ ਵੇ ਮੁਰੇ ॥
 ਅਸੰ ਧਰੇ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੇ ॥੪੯੧॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਚਕਿਯੋ ਹਰੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥ ਚਪੇ ਕਿਸੰ ॥੪੯੨॥ ਛੁਟੇ
 ਸਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੰ ॥ ਗਿਰੈ ਭਟੰ ॥ ਜਿਮੰ ਅਟੰ ॥੪੯੩॥ ਘੁਮੇ ਘਯੰ ॥ ਭਰੇ ਭਯੰ ॥ ਚਪੇ ਚਲੇ ॥ ਭਟੰ
 ਭਲੇ ॥੪੯੪॥ ਰਟੈ ਹਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਜਰੰ ॥ ਰੁਪੇ ਰਣੰ ॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥੪੯੫॥ ਗਿਰੈ ਧਰੰ ॥ ਹੁਲੈ ਨਰੰ ॥
 ਸਰੰ ਤੱਛੇ ॥ ਕੱਛ ਕੱਛੇ ॥੪੯੬॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰਣੰ ॥ ਲਜੰ ਫਸੇ ॥ ਕਟੰ ਕੱਸੇ ॥੪੯੭॥ ਧੁਕੇ ਧਕੰ ॥
 ਟੁਕੇ ਟਕੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰੁਕੇ ਦਿਸੰ ॥੪੯੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਰੁਹੇ ਇੱਕ ਇੱਕਨ ਕਹੱ ਤੱਕੈ ॥
 ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈ ਇੱਕ ਕਹ ਇੱਕ ਉਚੱਕੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਰ ਬਰਖ ਇੱਕ ਧਨੁ ਕਰਖਿ ਰੋਸ ਭਰਿ ॥
 ਇੱਕ ਇੱਕ ਤਰਫੰਤ ਇੱਕ ਭਵ ਸਿੰਧ ਗਏ ਤਰਿ ॥ ਰਣਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਾਵੰਤ ਭਿੜੈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹੁਐ
 ਬਿੱਝੜੇ ॥ ਨਰ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਸਸਤ੍ਰੁਣ ਭਿੜੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅਵਝੜ ਝੜੈ ॥੪੯੯॥ ਇੱਕ ਜੁਝਿ ਭਟ ਗਿਰੈ
 ਇੱਕ ਬਬਕੰਤ ਮੱਧ ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਦੇਵਪੁਰਿ ਬਸੈ ਇੱਕ ਭਜਿ ਚਲਤ ਖਾਇ ਬ੍ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਜੁੱਝ ਉੱਝੜੇ ਇੱਕ

{੨੨੯}

{੨੨੯}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਵਿੱਝੜੇ ਝਾੜਿ ਅਸਿ ॥ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਬ੍ਰਣ ਝਲੈਂ ਇੱਕ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਕਸਿ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਘੂਮਿ ਸਾਵੰਤ ਮੰਡੈਂ
 ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਬਲ ॥ ਥਿਰ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਉਪਬਨ ਕਿਧੋ ਜਣੁ ਉੱਤਰ ਦਿਸਿ ਦੁਐ ਅਚਲ ॥੫੦੦॥
 ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰੋਹੇ ਕਾਲੰ ॥੫੦੧॥ ਢੰਕੇ ਢੋਲੰ ॥ ਬੰਕੇ ਬੋਲੰ ॥
 ਕੱਛੇ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੫੦੨॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਤੰ ॥ ਗੱਜੈਂ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੈਂ ਤੀਰੰ ॥੫੦੩॥
 ਰੱਤੇ ਨੈਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਬੈਣੰ ॥ ਲੁੱਝੈਂ ਸੂਰੰ ॥ ਸੁੱਝੈਂ ਹੂਰੰ ॥੫੦੪॥ ਲੱਗੈਂ ਤੀਰੰ ॥ ਭੱਗੈਂ ਵੀਰੰ ॥ ਰੋਸੰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ
 ਜੁੱਝੇ ॥੫੦੫॥ ਝੁੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਹੂਰੰ ॥ ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ॥ ਬੱਕੈਂ ਮਾਰੰ ॥੫੦੬॥ ਭਿੱਦੇ ਬਰਮੰ ॥ ਛਿੱਦੇ ਚਰਮੰ ॥
 ਤੁੱਟੈਂ ਖੱਗੰ ॥ ਉੱਠੈਂ ਅੱਗੰ ॥੫੦੭॥ ਨੱਚੇ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੇ ਤੀਰੰ ॥੫੦੮॥
 ਝੁੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ॥ ਕੱਛੇ ਬਾਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਮਾਣੰ ॥੫੦੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਹੱ ਭਯੋ ਘੋਰ ਆਹਵ
 ਅਪਾਰ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਝੂਮਿ ਜੁੱਝੇ ਜੁੱਝਾਰ ॥ ਇਤ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿਕਾਇ ਉੱਤ ॥ ਰਿਸ ਜੁੱਝ ਉੱਝਰੇ ਰਾਜ
 ਪੁੱਤ ॥੫੧੦॥ ਤਬ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੋਸ ॥ ਜਿਮ ਪਰਤ ਅਗਨਿ ਘ੍ਰਿਤ ਕਰਤ ਜੋਸ ॥ ਗਹਿ ਬਾਣ
 ਪਾਣਿ ਤਜੇ ਅਨੰਤ ॥ ਜਿਮ ਜੇਠਿ ਸੂਰ ਕਿਰਣੈ ਦੁਰੰਤ ॥੫੧੧॥ ਬ੍ਰਣ ਆਪ ਮਧਿ ਬਾਹਤ ਅਨੇਕ ॥
 ਬਰਣੈ ਨ ਜਾਹਿੰ ਕਹਿ ਏਕ ਏਕ ॥ ਉੱਝਰੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਣਿ ਜੁੱਝਾਰ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਭਾਖਤ ਪੁਕਾਰ
 ॥੫੧੨॥ ਰਿਪੁ ਕਰਜੋ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨ ॥ ਬਹੁ ਸੱਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਹੱਯ ਮੁਕਟ
 ਸੂਤ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਗਵਾਰ ॥ ਕਛੁ ਚਪੇ ਚੋਰ ਜਿਮ ਬਲ ਸੰਭਾਰ ॥੫੧੩॥ ਰਿਪੁ ਹਣੇ ਬਾਣ ਬੱਜ੍ਰਵ ਘਾਤ ॥
 ਸਮ ਚੱਲੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁਆਲ ਤਾਤ ॥ ਤਬ ਕੁਪਜੋ ਵੀਰ ਅਤਿਕਾਇ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੋ ਮੇਘ ਜੈਸ
 ॥੫੧੪॥ ਇਮ ਕਰਨ ਲਾਗ ਲਪਟੈਂ ਲਬਾਰ ॥ ਜਿਮ ਜੁੱਬਣਹੀਣ ਲਪਟਾਇ ਨਾਰਿ ॥ ਜਿਮ ਦੰਤ ਰਹਤ
 ਗਹ ਸ੍ਰਾਨ ਸਸਕ ॥ ਜਿਮ ਗਏ ਬੈਸ ਬਲ ਬੀਰਜ ਰਸਕ ॥੫੧੫॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਕਛੁ ਕਰਿ
 ਬਿਪਾਰ ॥ ਜਣੁ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਣ ਰੁੱਝਜੋ ਜੁੱਝਾਰਿ ॥ ਜਿਮ ਰੂਪ ਹੀਣ ਬੇਸਿਯਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਜਣੁ ਬਾਜ ਹੀਣ ਰਬ
 ਕੋ ਚਲਾਵ ॥੫੧੬॥ ਤਬ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਲਛਮਨ ਉਦਾਰ ॥ ਤਹ ਹਣਯੋ ਸੀਸ ਕਿੰਨੋ ਦੁਫਾਰ ॥ ਤਬ

ਗਿਰਯੋ ਵੀਰ ਅਤਿਕਾਇ ਏਕ ॥ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਸੂਰ ਭੱਜੇ ਅਨੇਕ ॥੫੧੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ**
ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਅਤਿਕਾਇ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੪॥

ਅਬ ਮਕਰਾਛ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਸੈਨ ਮਕਰਾਛ ਆਨਿ ॥ ਕਹਿ ਜਾਂਹੁ ਰਾਮ ਨਹੀ
 ਪੈਹੋਂ ਜਾਨ ॥ ਜਿਨਿ ਹਤਯੋ ਤਾਤ ਰਣ ਮੋ ਅਖੰਡ ॥ ਸੋ ਲਰੋ ਆਨਿ ਮੋ ਸੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੫੧੮॥ ਇਮ ਸੁਣਿ
 ਕੁਬੈਣ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ॥ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਅੱਸਤ੍ਰੁ ਕੋਪਯੋ ਜੁੱਝਾਰ ॥ ਬਹੁ ਤਾਣ ਬਾਣ ਤਿੰਹ ਹਣੇ ਅੰਗ ॥
 ਮਕਰਾਛ ਮਾਰਿ ਡਾਰਯੋ ਨਿਸੰਗ ॥੫੧੯॥ ਜਬ ਹਤੇ ਬੀਰ ਅਰੁ ਹਣੀ ਸੈਨ ॥ ਤਬ ਭੱਜੇ ਸੂਰ ਹੁਐ ਕਰਿ
 ਨਿਚੈਨ ॥ ਤਬ ਕੁੰਭ ਔਰ ਅਨਕੁੰਭ ਆਨਿ ॥ ਦਲ ਰੁੱਕਯੋ ਰਾਮ ਕੋ ਤਯਾਗਿ ਕਾਨ ॥੫੨੦॥ **ਅਜਬਾ**
ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੁੱਪੇ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜੀ ॥ ਸੱਜੇ ਸਸਤ੍ਰੁੰ ॥ ਕੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੁੰ ॥੫੨੧॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਬਾਣੰ ॥
 ਰੁੱਪੇ ਵੀਰੰ ॥ ਬੁੱਠੇ ਤੀਰੰ ॥੫੨੨॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ॥ ਜੁੱਮੇ ਚਾਯੰ ॥ ਰੱਜੇ ਰੋਸੰ ॥ ਤੱਜੇ ਹੋਸੰ ॥੫੨੩॥ ਕੱਜੇ
 ਸੰਜੰ ॥ ਪੂਰੇ ਪੰਜੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਖੇਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਚੇਤੰ ॥੫੨੪॥ ਘੇਰੀ ਲੰਕੰ ॥ ਬੀਰੰ ਬੰਕੰ ॥ ਭੱਜੀ ਸੈਣੰ ॥ ਲੱਜੀ
 ਨੈਣੰ ॥੫੨੫॥ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰੰ ॥ ਭਿੱਗੇ ਨੂਰੰ ॥ ਬਿਯਾਹੈਂ ਹੂਰੰ ॥ ਕਾਮੰ ਪੂਰੰ ॥੫੨੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ**
ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਮਕਰਾਛ ਕੁੰਭ ਅਨਕੁੰਭ ਬਧਹਿ ਧਿਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੫॥

ਅਬ ਰਾਵਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਿਯੋ ਇਸੰ ॥ ਜਿਣਿਯੋ ਕਿਸੰ ॥ ਚੱਪਿਯੋ ਚਿੱਤੰ ॥ ਬੁੱਲਿਯੋ ਬਿੱਤੰ
 ॥੫੨੭॥ ਘਿਰਿਯੋ ਗੜੰ ॥ ਰਿਸੰ ਬੜੰ ॥ ਭਜੀ ਤ੍ਰਿਯੰ ॥ ਭ੍ਰਮੀ ਭਯੰ ॥੫੨੮॥ ਭ੍ਰਮੀ ਤਬੈ ॥ ਭਜੀ ਸਬੈ ॥
 ਤ੍ਰਿਯੰ ਇਸੰ ॥ ਗਹਯੋ ਕਿਸੰ ॥੫੨੯॥ ਕਰੈਂ ਹਹੰ ॥ ਅਹੋ ਦਯੰ ॥ ਕਰੋ ਗਈ ॥ ਛਮੋ ਭਈ ॥੫੩੦॥ ਸੁਣੀ
 ਸੂਤੰ ॥ ਧੁਣੰ ਉਤੰ ॥ ਉਠਯੋ ਹਠੀ ॥ ਜਿਮੰ ਭੱਠੀ ॥੫੩੧॥ ਕਛਯੋ ਨਰੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰੰ ॥ ਹਣੇ ਕਿਸੰ ॥
 ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥੫੩੨॥ **ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਛੰਦ ॥** ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿਣਣਿਣ ਬੀਰੰ ॥ ਢ੍ਰਣਣਣ ਢਾਲੰ ॥
 ਜ੍ਰਣਣਣ ਜ਼ਾਲੰ ॥੫੩੩॥ ਖ੍ਰਣਣਣ ਖੋਲੰ ॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬੋਲੰ ॥ ਕ੍ਰਣਣਣ ਰੋਸੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੋਸੰ ॥੫੩੪॥
 ਬ੍ਰਣਣਣ ਬਾਜੀ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਣ ਤਾਜੀ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੁਝੇ ॥ ਲ੍ਰਣਣਣ ਲੂਝੇ ॥੫੩੫॥ ਹਰਣਿਣ ਹਾਥੀ ॥

{੨੩੧}

{੨੩੧}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਸਰਣਣ ਸਾਥੀ ॥ ਭਰਣਣ ਭਾਜੇ ॥ ਲਰਣਣ ਲਾਜੇ ॥੫੩੬॥ ਚਰਣਣ ਚਰਮੰ ॥ ਬਰਣਣ ਬਰਮੰ ॥
 ਕਰਣਣ ਕਾਟੇ ॥ ਬਰਣਣ ਬਾਟੇ ॥੫੩੭॥ ਮਰਣਣ ਮਾਰੇ ॥ ਤਰਣਣ ਤਾਰੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੀਤਾ ॥ ਸਰਣਣ
 ਸੀਤਾ ॥੫੩੮॥ ਗਰਣਣ ਗੈਣੰ ॥ ਅਰਣਣ ਐਣੰ ॥ ਹਰਣਣ ਹੂਰੰ ॥ ਪਰਣਣ ਪੂਰੰ ॥੫੩੯॥ ਬਰਣਣ
 ਬਾਜੇ ॥ ਗਰਣਣ ਗਾਜੇ ॥ ਸਰਣਣ ਸੁੱਝੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੁੱਝੇ ॥੫੪੦॥ **ਤ੍ਰਿਗਤਾ ਛੰਦ** ॥ ਤੱਤ ਤੀਰੰ ॥
 ਬੱਬ ਬੀਰੰ ॥ ਢੱਢ ਢਾਲੰ ॥ ਜੱਜ ਜੁਆਲੰ ॥੫੪੧॥ ਤੱਤ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਗ ਗਾਜੀ ॥ ਮੱਮ ਮਾਰੇ ॥ ਤੱਤ
 ਤਾਰੇ ॥੫੪੨॥ ਜੱਜ ਜੀਤੇ ॥ ਲੱਲ ਲੀਤੇ ॥ ਤੱਤ ਤੇਰੇ ॥ ਛੱਛ ਛੇਰੇ ॥੫੪੩॥ ਰੱਰ ਰਾਜੰ ॥ ਗੱਗ ਗਾਜੰ ॥
 ਧੱਧ ਧਾਯੰ ॥ ਚੱਚ ਚਾਯੰ ॥੫੪੪॥ ਡੱਡ ਡਿੱਗੇ ॥ ਭੱਭ ਭਿੱਗੇ ॥ ਸੱਸ ਸ੍ਰੇਣੰ ॥ ਤੱਤ ਤੇਣੰ ॥੫੪੫॥ ਸੱਸ
 ਸਾਧੈਂ ॥ ਬੱਬ ਬਾਧੈਂ ॥ ਅੱਅ ਅੰਗੰ ॥ ਜੱਜ ਜੰਗੰ ॥੫੪੬॥ ਕੱਕ ਕ੍ਰੇਧੰ ॥ ਜੱਜ ਜੇਧੰ ॥ ਘੱਘ ਘਾਏ ॥ ਧੱਧ
 ਧਾਏ ॥੫੪੭॥ ਹੱਹ ਹੂਰੰ ॥ ਪੱਪ ਪੂਰੰ ॥ ਗੱਗ ਗੈਣੰ ॥ ਅੱਅ ਐਣੰ ॥੫੪੮॥ ਬੱਬ ਬਾਣੰ ॥ ਤੱਤ ਤਾਣੰ ॥
 ਛੱਛ ਛੇਰੈਂ ॥ ਜੱਜ ਜੇਰੈਂ ॥੫੪੯॥ ਬੱਬ ਬਾਜੇ ॥ ਗੱਗ ਗਾਜੇ ॥ ਭੱਭ ਭੂਮੰ ॥ ਝੱਝ ਝੂਮੰ ॥੫੫੦॥ **ਅਨਾਦ**
ਛੰਦ ॥ ਚੱਲੇ ਬਾਣ ਰੁਕੈ ਗੈਣ ॥ ਮੱਤੇ ਸੂਰ ਰੱਤੇ ਨੈਣ ॥ ਢੱਕੇ ਢੋਲ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲ ॥ ਛੁੱਟੈ ਬਾਣ ਉੱਠੈ
 ਜੁਾਲ ॥੫੫੧॥ ਭਿੱਗੇ ਸ੍ਰੇਣਿ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰ ॥ ਝੁੱਮੇ ਭੂਮਿ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਖ ਸੱਦੰ ਗੱਦ ॥ ਤਾਲੰ
 ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਨੱਦ ॥੫੫੨॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣ ਛੁੱਟੇ ਅੰਗ ॥ ਜੁੱਝੇ ਵੀਰ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗਿ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰ ਨੱਚੀ ਹੂਰ ॥
 ਮੱਚੀ ਧੂਮ ਭੂਮੀ ਪੂਰ ॥੫੫੩॥ ਉੱਠੇ ਅੱਧ ਬੱਧ ਕਮੱਧ ॥ ਪੱਖਰ ਰਾਗ ਖੋਲ ਸਨੱਧ ॥ ਛੱਕੇ ਛੋਭ
 ਛੁੱਟੇ ਕੇਸ ॥ ਸੰਘਰਿ ਸੂਰ ਸਿੰਘਨ ਭੇਸ ॥੫੫੪॥ ਟੁੱਟਰ ਟੀਕ ਟੁੱਟੇ ਟੋਪ ॥ ਭੱਗੇ ਭੂਪ ਭੰਨੀ ਧੋਪ ॥
 ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਝੂਮੀ ਭੂਮਿ ॥ ਅਉਝੜ ਝਾੜ ਧੂਮੰ ਧੂਮ ॥੫੫੫॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਬਾਦ ਅਪਾਰ ॥ ਸੱਜੇ ਸੂਰ
 ਵੀਰ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਖੇਤਿ ॥ ਮੱਤੇ ਮੱਦ ਜਾਣੁ ਅਚੇਤ ॥੫੫੬॥ ਛੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ
 ਅਨੰਤ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਦੁਰੰਤ ॥ ਖੁੱਲੇ ਅੰਧ ਪੁੰਧ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਬੱਕੇ ਸੂਰਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ॥੫੫੭॥
 ਬਿਬੁਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਅਨੇਕ ॥ ਮੱਚੇ ਕੋਟਿ ਭੱਗੇ ਏਕ ॥ ਹੱਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣ ॥ ਲੁੱਝੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝ ਕ੍ਰਿਪਾਣ

॥੫੫੮॥ **ਬਹੜਾ ਛੰਦ** ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਰਾਜ ਪਖਰੀਆ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਪੁਕਾਰਤ ਆਵਹੀਂ ॥ ਰੁੱਝਿ ਜੁੱਝਿ ਝੜਿ ਪੜਤ ਭਯਾਨਕ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਹਾਥ ਗਏ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰਿ ॥੫੫੯॥ ਸਿਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈਂ ਸਮੁਹ ਹੁਐ ਜੂਝ ਹੀਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰਤ ਨ ਘਰ ਕਹੁ ਬੂਝ ਹੀ ॥ ਖੰਡਿ ਖੰਡਿ ਹੁਐ ਗਿਰਤ ਖੰਡ ਧਨੁ ਖੰਡ ਰਨਿ ॥ ਤਨਕ ਤਨਕ ਲਗ ਜਾਂਹਿ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨਿ ॥੫੬੦॥ **ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ** ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈਂ ਤਾਗੜਦੀ ਰਣਿ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਹਿੰ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧਾਵਹਿੰ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅੰਗ ਹੁਐ ਭੰਗ ਆਗੜਦੀ ਆਹਵ ਮਹਿ ਡਿਗਹੀਂ ॥ ਹੋ ਬਾਗੜਦੀ ਵੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰ ਸਾਗੜਦੀ ਸੋਣਤ ਤਨ ਭਿਗਹੀਂ ॥੫੬੧॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਰਿਪੁ ਰਾਜ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਕੁੜਯੋ ਪਾਗੜਦੀ ਹੁਐ ਪਵਨ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਗੜਦੀ ਅਨੁਜ ਉਰਿ ਤਾਤ ਘਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੂਮਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਤ ਬੈਰ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥੫੬੨॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਿੰਕ ਚਾਂਵਡੀ ਡਾਗੜਦੀ ਡਾਕਣਿ ਡੱਕਾਰੀ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭਰ ਹਰੇ ਰਾਗੜਦੀ ਰਣ ਰੋਸ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥ ਮਾਗੜਦੀ ਮੂਰਛਾ ਭਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਰਣਿ ਜੁਝਿਯੋ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜਾਣੁ ਜੁਝਿ ਗਯੋ ਰਾਗੜਦੀ ਰਘੁਪਤਿ ਇਮ ਬੁਝਿਯੋ ॥੫੬੩॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰ ਲਛਮਣ ਮੂਰਛਨਾ ਭਵੇਤ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੬॥** **ਸੰਗੀਤ ਬਹੜਾ ਛੰਦ** ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕਟਕ ਕਪਿ ਭੱਜਯੋ ਲਾਗੜਦੀ ਲਛਮਣ ਜੁੱਝਯੋ ਜਬ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰਾਮ ਰਿਸ ਭਰਯੋ ਸਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਅੱਸਤ੍ਰ ਸੱਸਤ੍ਰ ਸਬ ॥ ਧਾਗੜਦੀ ਧਉਲ ਧੜ ਹੜਯੋ ਕਾਗੜਦੀ ਕੇੜੰਭ ਕੜੱਕਯੋ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂੰਮਿ ਭੜਹੜੀ ਪਾਗੜਦੀ ਜਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਪਲੱਟਯੋ ॥੫੬੪॥ **ਅਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਕਢੀ ਸੁ ਤੇਗ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੁੱਭਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੇਰਿ ਭੈ ਕਰੰ ॥ ਬਕਾਰ ਬੰਦਣੇ ਬਰੰ ॥੫੬੫॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ॥ ਤਜੰਤ ਤੀਖਣੇ ਨਰੰ ॥ ਪਰੰਤ ਝੂਝਤੰ ਭਟੰ ॥ ਜਣੇਕਿ ਸਾਵਣੇ ਘਟੰ ॥੫੬੬॥ ਘੁਮੰਤ ਅੱਘ ਓਘਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬਕ੍ਰੁ ਤੇ ਜਯੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤਯਾਗਿ ਤੇ ਤਨੰ ॥ ਭਣੰਤ ਦੇਵਤਾ ਧਨੰ ॥੫੬੭॥ ਛੁਟੰਤ ਤੀਰ ਤੀਖਣੰ ॥

ਬਜੰਤ ਭੇਰਿ ਭੀਖਣੇ ॥ ਉਠੰਤਿ ਗੱਦਿ ਸੱਦਣੇ ॥ ਮਮੱਤ ਜਾਣੁ ਮੱਦਣੇ ॥੫੬੮॥ ਕਰੰਤ ਚਾਚਰੋ ਚਰੰ ॥ ਨਚੰਤ
ਨਿਰਤਣੇ ਹਰੰ ॥ ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ॥ ਹਸੰਤ ਪ੍ਰੇਤਣੀ ਫਿਰੰ ॥੫੬੯॥ ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਡਕੰਤ
ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਬਾਜ ਕੁੰਡਲੰ ॥ ਰੜੰਤ ਬੰਦਿਣੇ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਬਦੰਤ ਮਾਗਯੋ ਜਯੰ ॥੫੭੦॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ
ਉੱਢਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਚਲੰਤ ਰਾਜਿਵੰ ਸਰੰ ॥ ਪਪਾਤ ਉਰਵੀਅੰ ਨਰੰ ॥੫੭੧॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ
ਸੁਤੰ ॥ ਕਿਲੰਕ ਬਾਨਰੀ ਪੁਤੰ ॥ ਬਜੰਤ ਤੀਰ ਤੁੱਪਕੰ ॥ ਉਠੰਤ ਦਾਰੁਣੇ ਸੁਰੰ ॥੫੭੨॥ ਭਭੱਕ ਭੂਤ ਭੈ ਕਰੰ ॥
ਚਚੱਕ ਚਉਦਣੇ ਚਕੰ ॥ ਤਤੱਖਿ ਪੱਖਰੰ ਤੁਰੇ ॥ ਬਜੇ ਨਿਨੱਦ ਸਿੰਧੁਰੇ ॥੫੭੩॥ ਉਠੰਤ ਭੈ ਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਮਚੰਤ
ਜੋਧਣੇ ਜੁਧੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੀ ਅਸੰ ॥ ਬਬਰਖ ਤੀਖਣੇ ਸਰੰ ॥੫੭੪॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਝਯੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ
ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੋਰੇ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਕਾਸ ਤੇ ਜਾਨੁ ਓਰੇ ॥੫੭੫॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਬਾਣੁ ਕਾਟੇ ॥
ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਵੀਰ ਡਾਟੇ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਯਾਰੈ
ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥੫੭੬॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੀਤਾ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਰੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੇਤੰ ॥
ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰਾਨੁਜੰ ਆਨਿ ਪੇਖਾ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਖਾ ॥੫੭੭॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਿੰਤੰ
ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੈਨਾ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਰਗੀਵ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈਕੈ ॥
ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈਕੈ ॥੫੭੮॥ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨੂ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪਾ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰਾਨ
ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਾ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈਕੈ ਹਨੂ ਤਉ ਪੁਕਾਰੇ ॥੫੭੯॥
ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਨਹੋ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੀਜੈ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਨੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪੀਠੰ
ਠਾਗੜਦੰਗ ਠੋਕੋ ॥ ਹਰੋ ਆਜ ਪਾਨੰ ਸੁਰੰ ਮੋਹ ਲੋਕੋ ॥੫੮੦॥ ਆਗੜਦੰਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਉ ਉਡਾਨੋ ॥
ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੈਨੰ ਮਿਲਯੋ ਮੱਧ ਮਾਨੋ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਆਗੜਦੰਗ ਆਸੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੈਠੇ
ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਰਾਸੰ ॥੫੮੧॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਊ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ

ਸੋਊ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਕੀ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸਾਲੰ ॥੫੮੨॥
ਆਗੜਦੰਗ ਏਕੰ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਨੋ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੀਰਾ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੁਰਾਨੋ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਖੀ
ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂਟੀ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਹੈ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਜੂਟੀ ॥੫੮੩॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਂਕਾ ਹਾਗੜਦੰਗ
ਹਨਵੰਤਾ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੰਤਾ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਉਖਾਰਾ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਹਾਰੰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ
ਲੈ ਅਉਖਧੀ ਕੋ ਸਿਧਾਰੰ ॥੫੮੪॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਏ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਖੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਜਹਾਂ ਤੇ
ਅਚੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸੱਲਜਾ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੁੱਖੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੀ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁੱਖੰ ॥੫੮੫॥
ਜਾਗੜਦੰਗ ਜਾਗੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰਗ ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ
ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ॥੫੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰਗ
ਛੂਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਟੇ ॥ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਏ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਤੇ
ਪਾਕ ਸ਼ਾਹੀਦ ਹੋਏ ॥੫੮੭॥ **ਕਲਸ** ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰ ਬੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰੰ ॥ ਝਮਝਮ ਲਸਤ
ਕੋਟਿ ਕਰਵਾਰੰ ॥ ਝਲਹਲੰਤ ਉੱਜਲ ਅਸਿ ਧਾਰੰ ॥੫੮੮॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਉੱਜਲ ਅਸਿ ਧਾਰੰ ਲਸਤ
ਅਪਾਰੰ ਕਰਣ ਲੁਝਾਰੰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਜਿਮੁ ਆਰੰ ਅਤਿ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਸੁ ਬਿਧਿ ਸੁਧਾਰੰ ਅਰਿ
ਗਾਰੰ ॥ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰੰ ਦਾਤੀ ਮਦਿਣੰ ਮਾੱਤੀ ਸ੍ਰੋਣੰ ਰਾਤੀ ਜੈ ਕਰਣੰ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਹੰਤੀ ਅਛਲ ਜਯੰਤੀ
ਕਿਲਵਿਖ ਹੰਤੀ ਭੈ ਹਰਣੰ ॥੫੮੯॥ **ਕਲਸ** ॥ ਭਰਹਰੰਤ ਭੱਜਤ ਰਣਿ ਸੂਰੰ ॥ ਬਰਹਰ ਕਰਤ ਲੋਹ
ਤਨ ਪੂਰੰ ॥ ਤੜਭੜ ਬੱਜੈਂ ਤਬਲ ਅਰੁ ਤੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਪੇਖਿ ਸੁਭਟ ਰਨਿ ਹੂਰੰ ॥੫੯੦॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥
ਘੁੱਮੀ ਰਣ ਹੂਰੰ ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ਲਖਿ ਲਖਿ ਸੂਰੰ ਮਨ ਮੋਹੀ ॥ ਆਰੁਣ ਤਨ ਬਾਣੰ ਛਬਿ ਅਪ੍ਰਮਾਣੰ
ਅਣਦੁੱਤਿ ਖਾਣੰ ਤਨ ਸੋਹੀ ॥ ਕਾਛਨੀ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲੱਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖਿ ਰੂਪੰ ॥ ਸਾਇਕ
ਦ੍ਰਿਗ ਹਰਣੀ ਕੁਮਤਿ ਪ੍ਰਜਰਣੀ ਬਰ ਬਰ ਬਰਣੀ ਬੁਧਿ ਕੂਪੰ ॥੫੯੧॥ **ਕਲਸ** ॥ ਕਮਲ ਬਦਨ ਸਾਇਕ
ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ॥ ਰੂਪ ਰਾਸਿ ਸੁੰਦਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਤਿ ਕਟਿ ਛਾਜਤ ਰਾਜ ਗੈਣੀ ॥ ਨੈਨ ਕਟਾਛਿ

{੨੩੫}

{੨੩੫}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਮਨਹਿ ਹਰਿ ਲੈਣੀ ॥੫੯੨॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਸੁੰਦਰ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਸੁਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ਚਿਤ ਹਰਿ ਲੈਣੀ ਗਜ
ਗੈਣੇ ॥ ਮਾਧੁਰ ਬਿਧੁ ਬਦਨੀ ਸੁਬੁੱਧਿਨ ਸਦਨੀ ਕੁਮਤਿਨ ਕਦਨੀ ਛਬਿ ਮੈਣੇ ॥ ਅੰਗਿਕਾ ਸੁਰੰਗੀ ਨਟਵਰ
ਰੰਗੀ ਝਾਂਝ ਉਤੰਗੀ ਪਗਿ ਧਾਰੰ ॥ ਬੇਸਰ ਗਜ ਰਾਰੰ ਪਹੂਚਿ ਅਪਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਆਹਾਰੰ
॥੫੯੩॥ **ਕਲਸ** ॥ ਚਿਬਕ ਚਾਰੁ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮੁਕਤਨ ਕੇ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰਿ ਕੰਗਨ
ਪਹੁਚੀ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਨਿਰਖ ਮਦਨ ਦੁਤਿ ਹੋਤ ਸੁ ਮਾਰੰ ॥੫੯੪॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਸੋਭਿਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ
ਕਚ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਰਸਨ ਰਸਾਰੰ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਪਹੁਚੀ ਗਜ ਰਾਰੰ ਸੁਬਿਧਿ ਸੁਧਾਰੰ ਮੁਕਤਨਿ ਹਾਰੰ
ਉਰਿਧਾਰੰ ॥ ਸੋਹਤ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੰ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ਅਤਿ ਆਂਜੇ ॥ ਬਿਬਿ ਧਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜੈਸੇ ਜਲਜ
ਨ ਵੈਸੇ ਸੱਸੀਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰ ਮਾਂਜੇ ॥੫੯੫॥ **ਕਲਸ** ॥ ਭਯੋ ਮੂੜ ਰਾਵਣ ਰਣਿ ਕੂਧੰ ॥ ਮੱਚਿਓ ਆਨਿ
ਤੁਮਲ ਜਬ ਜੁਧੰ ॥ ਜੂਝੇ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾਂ ਸੁਧੰ ॥ ਅਰਿ ਦਲ ਮੱਧਿ ਸਬਦ ਕਰਿ ਉਧੰ ॥੫੯੬॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ
ਛੰਦ** ॥ ਧਾਯੋ ਕਰ ਕੂਧੰ ਸੁਭਟ ਬਿਰੁਧੰ ਗਲਿਤ ਸੁਬੁਧੰ ਗਹਿ ਬਾਣੰ ॥ ਕੀਨੋ ਰਣ ਸੁਧੰ ਨਚਤ ਕਬਧੰ ਅਤਿ
ਧੁਨਿ ਉਧੰ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥ ਧਾਏ ਰਜਵਾਰੇ ਦੁੱਧਰ ਹਕਾਰੇ ਸੁ ਬ੍ਰਣ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪੰ ॥ ਘਾਇਨ ਤਨ ਰੱਜੇ
ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜੇ ਜਨੁ ਹਰਿ ਗੱਜੇ ਪਗ ਰੋਪੰ ॥੫੯੭॥ **ਕਲਸ** ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸਿ ਸਾਵਤ ਰਨਿ ਜੂਟੇ ॥
ਬਖਤਰ ਟੋਪ ਜਿਰੈ ਸਭ ਫੂਟੇ ॥ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਸਾਇਕ ਜਨੁ ਛੂਟੇ ॥ ਜਨੁਕ ਸਿਚਾਨ ਮਾਂਸ ਲਖਿ ਟੂਟੇ
॥੫੯੮॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਸਾਇਕ ਜਨੁ ਛੂਟੇ ਤਿਮ ਅਰਿ ਜੂਟੇ ਬਖਤਰ ਫੂਟੇ ਜੇਬ ਜਿਰੇ ॥ ਮਸਹਰ
ਭੁਖਿਆਏ ਤਿਮੁ ਅਰਿ ਧਾਏ ਸੱਸੜੁ ਨਚਾਇ ਨ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਸਨਮੁਖਿ ਰਣ ਗਾਜੈਂ ਕਿਮਹੁੰ ਨ ਭਾਜੈਂ
ਲਖਿ ਸੁਰ ਲਾਜੈਂ ਰਣ ਰੰਗੰ ॥ ਜੈਜੈ ਧੁਨਿ ਕਰਹੀਂ ਪੁਹਪਨ ਡਰਹੀਂ ਸੁ ਬਿਧਿ ਉਚਰਹੀਂ ਜੈ ਜੰਗੰ ॥੫੯੯॥
ਕਲਸ ॥ ਮੁਖ ਤੰਬੋਰ ਅਰੁ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਨਿਡਰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੁੰਮਿ ਉਹ ਜੰਗੰ ॥ ਲਿਪਤ ਮਲੈਂ ਘਨਸਾਰ
ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਰੂਪ ਭਾਨੁ ਗਤਿਵਾਨ ਉਤੰਗੰ ॥੬੦੦॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਤਨ ਸੁਭਤ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ
ਲੱਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖਿ ਨੈਣੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਕਚਕਾਰੇ ਅਤਿ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ਰਸਨ ਰਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦੁ ਬੈਣੰ ॥ ਮੁਖਿ ਛਕਤ

ਸੁਬਾਸੰ ਦਿਨਸ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਜਨੁ ਸਸਿ ਭਾਸੰ ਤਸ ਸੋਭੰ ॥ ਰੀੜਤਿ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਸੁਰਪੁਰਿ ਪਿਯਾਰੰ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰੰ
 ਲਖਿ ਲੋਭੰ ॥੬੦੧॥ **ਕਲਸ** ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਏਕੰ ਕਰ ਧਾਰੀ ॥ ਦੁਤੀਅ ਧੋਪੁ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਤੁਰਥ
 ਹਾਥਿ ਸੈਹਥੀ ਉਜਿਆਰੀ ॥ ਗੋਫਨ ਗੁਰਜ ਕਰਤ ਚਮਕਾਰੀ ॥੬੦੨॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਸਤਏਂ ਅਸਿ
 ਭਾਰੀ ਗਦਹਿ ਉਭਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੁਧਾਰੀ ਛੁਰਕਾਰੀ ॥ ਜੰਬੂਵਾ ਅਰੁਬਾਨੰ ਸੁ ਕੱਸਿ ਕਮਾਨੰ ਚਰਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨੰ
 ਧਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਏ ਗਲੋਲੰ ਪਾਂਸਿ ਅਮੋਲੰ ਪਰਸੁ ਅਡੋਲੰ ਹਥਿ ਨਾਲੰ ॥ ਬਿਛੂਆ ਪਹਰਾਯੰ ਪੱਟਾ ਭ੍ਰਮਾਯੰ
 ਜਿਮ ਜਮ ਧਾਯੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੬੦੩॥ **ਕਲਸ** ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਏਕ ਉਚਾਰੰ ॥ ਦੁਤੀਅ ਪ੍ਰਭਾ
 ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਝੰਡ ਸਭ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰੰ ॥ ਚਤੁਰਥ ਕਰਤ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰੰ ॥੬੦੪॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ
 ਛੰਦ** ॥ ਪਚਏਂ ਹਨਵੰਤੰ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਮੰਤੰ ਸੁ ਬਲ ਦੁਰੰਤੰ ਤਜਿ ਕਲਿਣੰ ॥ ਛਠਏਂ ਲਖਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ਤਕਤ
 ਪਪਾਤੰ ਲਗਤ ਨ ਘਾਤੰ ਜੀਅ ਜਲਿਣੰ ॥ ਸਤਏਂ ਲਖਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪਿ ਦਲ ਅਧਿਪਤਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ
 ਮਤਿ ਜੁਤਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਅਠਿਓ ਸਿਰਿ ਢੇਰੈਂ ਨਵਮਿ ਨਿਹੋਰੈਂ ਦਸਯਨ ਬੋਰੈਂ ਰਿਸ ਰਾਤੰ ॥੬੦੫॥ **ਚਬੋਲਾ
 ਛੰਦ** ॥ ਧਾਏ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਸਾਧੇ ਸਿਤੰ ਤੀਰ ਕਾਛੇ ਰਣੰ ਚੀਰ ਬਾਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਮਰਕਬ ਯਲੋ
 ਤੇਜ ਇਮ ਸਬ ਚੁੰ ਤੁੰਦ ਅਜਦਹੋ ਓ ਮਿਆ ਜੰਗਾਹੇ ॥ ਭਿੜੇ ਆਇ ਈਹਾਂ ਬੁਲੇ ਬੈਣ ਕੀਹਾਂ ਕਰੋਂ ਘਾਇ
 ਜੀਹਾਂ ਭਿੜੇ ਭੇੜ ਭੱਜੇ ॥ ਪੀਯੋ ਪੋਸਤਾਨੇ ਭਛੋ ਰਾਬੜੀਨਿ ਕਹਾ ਛੈ ਅਣੀਰੋਧਣੀ ਨੇ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥੬੦੬॥
 ਗਾਜੇ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਘੁੱਮੀ ਰਣੰ ਹੂਰ ਭਰਮੀ ਨਭੰ ਪੂਰਿ ਬੇਖੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਵਲੇ ਵੱਲ ਸਾਂਈ ਜੀਵੀਂ ਜੁਗਾਂ ਤਾਈ
 ਤੈਂਡੇ ਘੋਲੀ ਜਾਈਂ ਅਲਾਵੀਤ ਐਸੇ ॥ ਲਗੋ ਲਾਰਿ ਬਾਨੇ ਬਰੋ ਰਾਜ ਮਾਨੇ ਕਹੋ ਅਉਰ ਕਾਨੇ ਹਠੀਂ ਛਾਡਿ
 ਬੇਸੋ ॥ ਬਰੋ ਆਨਿ ਮੋਕੋ ਭਜੋਂ ਆਨਿ ਤੋਕੋ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕੋ ਤਜੋ ਬੇਗ ਲੰਕਾ ॥੬੦੭॥ **ਸੁੰਯਾ ॥
 ਅਨੰਤਤੁਕਾ ॥** ਰੋਸ ਭਰਖੋ ਤਜ ਹੋਸ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੋਸ ਬਡੋ ਕਰ ਕਉਸਲਿਸੰ
 ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਤੇ ਸਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਬਡੋ ਕਰਿ ਰੋਸ ਦਿਵਾਰਦਨ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥
 ਪਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੰ ਗੜੀਏ ਜੰਬੂਵੇ ਜਮਦਾੜ ਚਲਾਵੈ ॥੬੦੮॥ **ਚਬੋਲਾ ਸੁੰਯਾ ॥** ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨਿ

ਲੈ ਰਿਸ ਠਾਨਿ ਘਨੀ ਰਨਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਦੁਸਾਰ ਗਏ ਸਰ ਅੰਬਰ ਤੇ ਬਰਸੇ ਜਨੁ ਓਰੇ ॥
 ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਪੜੁ ਅਨੇਕ ਸੁ ਕਉਨ ਗਨਾਵੈ ॥ ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਬਨ
 ਪੜਨ ਤੇ ਜਨੁ ਪੜੁ ਉਡਾਨੇ ॥੬੦੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋਂ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ
 ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਨ ਨੈਕੁ ਲਗਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਫੋਰਿ ਜਿਰੈ ਤਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਰਾਜ ਰਥੀ
 ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇੰਹ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਾਨੋ ਬਸੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ
 ॥੬੧੦॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਨੇਚਰ ਹੈ ਤਿਨਕੇ ਜੀਅ ਰੋਸ ਜਗਯੋ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਘਾ
 ਰਣ ਛਾਡਿ ਹਠੀ ਨਹਿ ਏਕ ਭਗਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਉਤ ਤੇ ਦਲ ਰਾਵਨ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ॥
 ਭਟ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਣੀ ਦਿਜਰਾਜ ਭ੍ਰਮਯੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਡਿਗਯੋ ॥੬੧੧॥ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ
 ਭਟਵਾ ਤਨ ਘਾਇਨ ਘਾਇ ਘਨੇ ਭਿਭਰਾਨੇ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਧ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਫੂਲਿ ਫਿਰੇ ਰਨ ਮੋਂ
 ਰਹਸਾਨੇ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਦਿਗਪਾਲਨ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਲੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਉਦਾਸ ਭਏ
 ਗਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭ੍ਰਮੇ ਭਹਰਾਨੇ ॥੬੧੨॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋਂ ਰਿਸ ਸੋਂ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥
 ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਬ ਓਰ ਰੁਕੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੋਂ
 ਛੁਭ ਕੈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਭਾਨੁ ਉਦੈ ਨਿਸਿ ਕਉ ਲਖਿ ਕੈ ਸਬਹੀ ਤਮਤੇਜ ਪਧਾਰੇ ॥੬੧੩॥
 ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਮੋਂ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਰਥ ਰਾਜ ਬਨੇ
 ਕਰਿ ਰੋਸ ਉਡਾਏ ॥ ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਕਟੇ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਰਨਿ ਆਜ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਏ ॥ ਰਾਜੀਵਲੋਚਨ ਰਾਮ
 ਕੁਮਾਰ ਘਨੇ ਰਨ ਘਾਲਿ ਘਨੇ ਘਰ ਘਾਏ ॥੬੧੪॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਗਰਜਯੋ ਰਨ ਮੋਂ ਲਹਿਕੈ ਸਬ
 ਸੈਨ ਭਜਾਨਯੋ ॥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਂਕ ਹਥਿਆਰ ਹਠੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋਂ ਰਨ ਠਾਨਯੋ ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ
 ਕੁਦਾਇ ਤੁਰੰਗਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਤੇ ਬਿਧੁ ਬਾਹਨ ਤੇ ਮਨੁ ਮਾਰੁਤ ਕੋ ਰਥ
 ਛੋਰਿ ਸਿਧਾਨਯੋ ॥੬੧੫॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਭੁਜ ਤੇ ਜਬ ਛੋਰ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਉਡਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ

{੨੩੮}

{੨੩੮}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਪਤਾਰ ਚਹੂੰ ਚਕ ਪੂਰ ਰਹੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥ ਤੋਰ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹਿ ਕਰੀ ਨਹੀ ਪਾਰ
 ਪਰਾਨੇ ॥ ਛੇਦ ਕਰੋਟਨ ਓਟਨ ਕੋਟ ਅਟਾਨ ਮੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਨ ਪਛਾਨੇ ॥੬੧੬॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕੇ ਕਰ
 ਕੋ ਜਿਨ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਬਿਖੈ ਤਨ ਚਾਖਯੋ ॥ ਭਾਜ ਸਕਯੋ ਨ ਭਿਰਯੋ ਹਠਕੈ ਭਟ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਧਰਾ
 ਪਰ ਰਾਖਯੋ ॥ ਛੇਦ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੋ ਸਰ ਓਟਨ ਕੋਟ ਕਰੋਟਨ ਨਾਖਯੋ ॥ ਸੁਆਰ ਜੁਝਾਰ ਅਪਾਰ ਹਠੀ
 ਰਨ ਹਾਰਿ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਹਾਇ ਨ ਭਾਖਯੋ ॥੬੧੭॥ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਸਬਹੀ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਰਨ
 ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਜਿਤੱਈਯਾ ਰਨਿ ਕੋਟਿ ਹਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ
 ਕੋ ਲਖਿ ਤੇਜ ਸੰਬੂਹ ਸਬੈ ਭਹਰਾਨੇ ॥ ਓਟਨ ਕੂਦਿ ਕਰੋਟਨ ਫਾਂਧਿ ਸੁ ਲੰਕਹਿ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਕ ਸਿਧਾਨੇ
 ॥੬੧੮॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਗਹਿ ਬੀਸ ਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਬਿਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ
 ਬਿਦਿਸਾ ਚਕਿ ਚਾਰ ਰੁੱਕੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੈਂ ਫਲ ਤੈ ਮੱਧ ਤੈਂ ਅਧਿ ਤੈਂ ਬਧ ਕੈ ਰਣਮੰਡਲਿ
 ਡਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਰ ਬਾਜ ਰਬੀ ਰਬ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਰਘੁਰਾਜ ਉਤਾਰੇ ॥੬੧੯॥ ਰਾਵਨ ਚਉਪ ਚਲਯੋ
 ਚਪਕੈ ਨਿਜ ਬਾਜ ਬਿਹੀਨ ਜਬੈ ਰਬ ਜਾਨਯੋ ॥ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋਂ ਰਨ
 ਠਾਨਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਲਲਕਾਰਿ ਹਠੀ ਕਪਿ ਪੁੰਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਅੰਗਦ ਆਦਿ ਹਨਵੰਤ
 ਤੇ ਲੈ ਭਟ ਕੋਟਿ ਹਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥੬੨੦॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁਰਾਜ ਜਬੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਆਵਤ ਮੱਧਿ
 ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਬੀਸ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਬਡੋ ਉਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਭੇਦ ਚਲੇ ਮਰਮੱਸਬਲ
 ਕੋ ਸਰ ਸ੍ਰੋਣ ਨਦੀ ਸਰ ਬੀਚ ਪਖਾਰਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਰੋਂਗ ਚਲਯੋ ਹਠਿਕੈ ਭਟ ਧਾਮ ਕੋ ਭੂਲ ਨ ਨਾਮ
 ਉਚਾਰਯੋ ॥੬੨੧॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਾਸਨ ਲੈਕੈ ॥ ਪਾਂਚਕੁ ਪਾਂਇ ਹਟਾਇ
 ਦਯੋ ਤਿਹ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਬਿਨਾ ਓਹ ਕੈ ਕੈ ॥ ਦੈ ਦਸ ਬਾਨ ਬਿਮਾਨ ਦਸੋ ਸਿਰਿ ਕਾਟਿ ਦਏ ਸਿਵ ਲੋਕ
 ਪਠੈ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਰਯੋ ਸੀਅ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਨੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈ ਕੈ ॥੬੨੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ**
ਰਾਮਵਤਾਰ ਦਸ ਸਿਰ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧੭॥ੴ

{੨੩੯}

{੨੩੯}

ਅਬ ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਡਰਾਕੁਲ
 ਬੋ ਜਿੰਹ ਕੇ ਡਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਹੁਤੋ ਭਯ ਭੀਤੋ ॥ ਲੂਟ ਲਯੋ ਧਨ ਜਉਨ ਧਨੇਸ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੁਤੋ ਚਿਤਮੋ ਨ
 ਨਿਚੀਤੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪਿ ਅਨੇਕ ਲਰੈਂ ਇਨ ਸੋਂ ਫਿਰਿਕੈ ਗ੍ਰਹ ਜਾਤ ਨ ਜੀਤੋ ॥ ਸੋ ਰਨੁ ਆਜੁ ਭਲੈਂ ਰਘੁਰਾਜ
 ਸੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈ ਸੀਅ ਜੀਤੋ ॥੬੨੩॥ ਅਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਚਟਪਟ ਸੈਣੰ ਖਟਪਟ ਭਾਜੇ ॥ ਝਟਪਟ ਜੁੱਝਿਯੋ
 ਲਖਿ ਰਣਿ ਰਾਜੇ ॥ ਸਟਪਟ ਭਾਜੇ ਅਟਪਟ ਸੂਰੰ ॥ ਝਟਪਟ ਬਿਸਰੀ ਘਟਪਟ ਹੂਰੰ ॥੬੨੪॥ ਚਟਪਟ
 ਪੈਠੇ ਖਟਪਟ ਲੰਕੰ ॥ ਰਣ ਤਜਿ ਸੂਰੰ ਸਰਧਰ ਬੰਕੰ ॥ ਝਲਹਲ ਬਾਰੰ ਨਰਬਰ ਨੈਣੰ ॥ ਧਕਿ ਧਕਿ ਉਚਰੇ
 ਭਕਿ ਭਕਿ ਬੈਣੰ ॥੬੨੫॥ ਨਰ ਬਰ ਰਾਮੰ ਬਰਨਰ ਮਾਰੋਂ ॥ ਝਟਪਟ ਬਾਹੰ ਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੋਂ ॥ ਤਬ ਸਬ
 ਭਾਜੇ ਰਖਿ ਰਖਿ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਖਟਪਟ ਮਾਰੇ ਝਟਪਟ ਬਾਣੰ ॥੬੨੬॥ ਚਟਪਟ ਰਾਨੀ ਸਟਪਟ ਧਾਈ ॥
 ਰਟਪਟ ਰੋਵਤ ਅਟਪਟ ਆਈ ॥ ਚਟਪਟ ਲਾਰੀ ਅਟਪਟ ਪਾਯੰ ॥ ਨਰਬਰ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਬਰ ਰਾਯੰ
 ॥੬੨੭॥ ਚਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਅਟਪਟ ਧਰਣੀ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰੋਵੈਂ ਬਰਨਰ ਬਰਣੀ ॥ ਪਟਪਟ ਡਾਰੈਂ ਅਟਪਟ
 ਕੇਸੰ ॥ ਬਟ ਹਰਿ ਕੂਕੈਂ ਨਟਵਰ ਭੇਸੰ ॥੬੨੮॥ ਚਟਪਟ ਚੀਰੰ ਅਟਪਟ ਪਾਰੈਂ ॥ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧੂਰੰ ਸਰਬਰ
 ਡਾਰੈਂ ॥ ਸਟਪਟ ਲੋਟੈਂ ਖਟਪਟ ਭੂਮੰ ॥ ਝਟਪਟ ਝੂਰੈਂ ਘਰਹਰਿ ਘੂਮੰ ॥੬੨੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ
 ਰਾਮ ਦੇਖੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਲੇਖੈਂ ॥ ਰਹੀ ਨਿਯਾਇ ਸੀਸੰ ॥ ਸਬੈਂ ਨਾਰਿ ਈਸੰ ॥੬੩੦॥ ਲਖੈਂ ਰੂਪ ਮੋਹੀ ॥
 ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਦਈ ਤਾਹਿ ਲੰਕਾ ॥ ਜਿਮੰ ਰਾਜ ਟੰਕਾ ॥੬੩੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੀਨੇ ॥ ਤਰੇ ਨੇਤ੍ਰ
 ਕੀਨੇ ॥ ਝਰੈ ਬਾਰਿ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਜੈਸੇ ॥੬੩੨॥ ਛਕੀ ਪੇਖਿ ਨਾਰੀ ॥ ਸਰੰ ਕਾਮ ਮਾਰੀ ॥ ਬਿਧੀ
 ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥੬੩੩॥ ਤਜੀ ਨਾਥ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥ ਚੁਭੇ ਰਾਮ ਚੀਤੰ ॥ ਰਹੀ ਜੋਰਿ ਨੈਣੰ ॥ ਕਹੈਂ
 ਮੱਦ ਬੈਣੰ ॥੬੩੪॥ ਸੀਆ ਨਾਥ ਨੀਕੇ ॥ ਹਰੈਂ ਹਾਰ ਜੀ ਕੇ ॥ ਲਏ ਜਾਤਿ ਚਿੱਤੰ ॥ ਮਨੋ ਚੋਰ ਬਿੱਤੰ ॥੬੩੫॥
 ਸਬੈ ਪਾਇ ਲਾਗੋ ॥ ਪਤੰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਯਾਗੋ ॥ ਲਗੀ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸਬੈ ਨਾਰਿ ਆਯੰ ॥੬੩੬॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ
 ਜਾਨੇ ॥ ਚਿਤੰ ਚੋਰ ਮਾਨੇ ॥ ਚੁਭੇ ਚਿਤਿ ਐਸੇ ॥ ਸਿਤੰ ਸਾਇ ਕੈਸੇ ॥੬੩੭॥ ਲਗੋ ਹੇਮ ਰੂਪੰ ॥ ਸਬੈ ਭੂਪ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਭੂਪੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਨੈਣੰ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੬੩੮॥ ਜਿਨੈ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰਹੀ ਮੋਹਤ
 ਹੈ ਕੈ ॥ ਲੁਭੀ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ॥੬੩੯॥ ਛਕੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਗਏ ਭੂਲ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਬੋਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ
 ਜੋਧੰ ॥੬੪੦॥ **ਰਾਮ ਬਾਚ ਮੰਦੋਦਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥** ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਭੂਲ ਹਮਾਰੀ ॥
 ਚਿਤੰ ਚਿੱਤ ਕੀਜੈ ॥ ਪੁਨਰ ਦੋਸ ਦੀਜੈ ॥੬੪੧॥ ਮਿਲੈ ਮੋਹਿ ਸੀਤਾ ॥ ਚਲੈ ਧਰਮ ਰੀਤਾ ॥ ਪਠਯੋ ਪਉਨ
 ਪੂਤੰ ॥ ਹੁਤੋ ਅੱਗ ਦੂਤੰ ॥੬੪੨॥ ਚਲਯੋ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਸੀਆ ਸੋਧ ਲੈ ਕੈ ॥ ਹੁਤੀ ਬਾਗ ਮਾਹੀ ॥ ਤਰੇ
 ਬਿਛ ਛਾਹੀ ॥੬੪੩॥ ਪਰਯੋ ਜਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸੁਨੋ ਸੀਅ ਮਾਯੰ ॥ ਰਿਪੰ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ॥ ਖਰੇ ਤੋਹਿ ਦੁਆਰੇ
 ॥੬੪੪॥ ਚਲੋ ਬੇਗ ਸੀਤਾ ॥ ਜਹਾ ਰਾਮ ਜੀਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸੱਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰੇ ॥੬੪੫॥
 ਚਲੀ ਮੋਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨੂ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ॥੬੪੬॥ ਲਗੀ ਆਨਿ
 ਪਾਯੰ ॥ ਲਖੀ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹਯੋ ਕਉਲ ਨੈਨੀ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਨੀ ॥੬੪੭॥ ਧਸੋ ਆਗਿ ਮੱਧੰ ॥
 ਤਬੈ ਹੋਇ ਸੁੱਧੰ ॥ ਲਈ ਮਾਨ ਸੀਸੰ ॥ ਰਚਯੋ ਪਾਵਕੀਸੰ ॥੬੪੮॥ ਗਈ ਪੈਠਿ ਐਸੇ ॥ ਘਨੰ ਬਿੱਜ
 ਜੈਸੇ ॥ ਸੂਤੰ ਜੇਮ ਰੀਤਾ ॥ ਮਿਲੀ ਤੇਮ ਸੀਤਾ ॥੬੪੯॥ ਧਸੀ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕੱਢੀ ਕੁੰਦਨ ਹੈ ਕੈ ॥
 ਗਰੇ ਰਾਮ ਲਾਈ ॥ ਕਬੰ ਕ੍ਰਿਤ ਗਾਈ ॥੬੫੦॥ ਸਬੋਂ ਸਾਧ ਮਾਨੀ ॥ ਤਿਹੂ ਲੋਕ ਜਾਨੀ ॥ ਬੱਜੇ ਜੀਤ
 ਬਾੱਜੇ ॥ ਤਬੈ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥੬੫੧॥ ਲਈ ਜੀਤ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭੂ ਰੀਤਾ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥
 ਨਭੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥੬੫੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ
 ਮੰਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਕੀਬੋ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੮॥੬**
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਪੁਹਪੁ ਪੈ ਕੈ ॥ ਚੜੇ ਜੁੱਧ ਜੈਕੈ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਜਯੰ ਰੀਤ ਬਾੱਜੇ ॥੬੫੩॥
 ਚੱਲੇ ਮੋਦ ਹੈ ਕੈ ॥ ਕਪੀ ਬਾਹਨਿ ਲੈਕੈ ॥ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਪੇਖੀ ॥ ਸੂਤੰ ਸੁਰਗ ਲੇਖੀ ॥੬੫੪॥ **ਮਕਰਾ ਛੰਦ ॥**
 ਸੀਅ ਲੈ ਸੀਏਸ ਆਏ ॥ ਮੰਗਲ ਸੁਚਾਰੁ ਗਾਏ ॥ ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਬਢਾਏ ॥ ਸਹਰੇ ਅਵਧ ਜਹਾਂ ਰੇ
 ॥੬੫੫॥ ਧਾਈ ਲੁਗਾਈ ਆਵੈਂ ॥ ਭੀਰੋ ਨ ਬਾਰਿ ਪਾਵੈਂ ॥ ਆਕਲ ਖਰੇ ਉਘਾਵੈਂ ॥ ਭਾਖੈਂ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ

ਰੇ ॥੬੫੬॥ ਜੁੱਲਫੈਂ ਅਨੂਪ ਜਾਂਕੀ ॥ ਨਾਗਨ ਕਿ ਸਿਆਹ ਬਾਂਕੀ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਅਦਾਇ ਤਾਂਕੀ ॥ ਐਸੋ ਢੋਲਨ
 ਕਹਾਂਹੈ ॥੬੫੭॥ ਸਰਵੋ ਸਹੀ ਚਮਨ ਰਾ ॥ ਪਰ ਚੁਸਤ ਜਾਂ ਵ ਤਨ ਰਾ ॥ ਜਿਨਿ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥
 ਵਹ ਮਨਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੮॥ ਚਿਤ ਕੋ ਚੁਰਾਇ ਲੀਨਾ ॥ ਜਾਲਮ ਫਿਰਾਕ ਦੀਨਾ ॥ ਜਿਨਿ ਦਿਲ ਹਰਾ
 ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹੁ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੯॥ ਕੋਊ ਬਤਾਇ ਦੈ ਰੇ ॥ ਚਾਹੋ ਸੁ ਆਨਿ ਲੈ ਰੇ ॥ ਜਿਨਿ ਦਿਲ
 ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹੁ ਮਨ ਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੦॥ ਮਾਂਤੇ ਮਨੋ ਅਮਲ ਕੇ ॥ ਹਰੀਆ ਕਿ ਜਾਂ ਵ ਤਨ ਕੇ ॥
 ਆਲਮ ਕੁਸਾਇ ਖੂਬੀ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੧॥ ਜ਼ਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਏ ॥ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨਿ
 ਕੀਏ ॥ ਜਿਨਿ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਹਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੨॥ ਜ਼ਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ
 ਸਰਾਬ ਪੀਨੇ ॥ ਰੁਖਸਰ ਜਹਾਨ ਤਾਬਾਂ ॥ ਵਹ ਗੁਲਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੩॥ ਜ਼ਾਲਮ ਜਮਾਲ ਖੂਬੀ ॥ ਰੋਸਨੁ
 ਦਿਮਾਗ ਅਖਸਰ ॥ ਪੁਰ ਚੁਸਤ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਰਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੪॥ ਬਾਲਮ ਬਿਦੇਸ
 ਆਏ ॥ ਜੀਤੇ ਜੁਆਨ ਜਾਲਮ ॥ ਕਾਮਲ ਕਮਾਲ ਸੂਰਤ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੫॥ ਰੋਸਨ
 ਜਹਾਨ ਖੂਬੀ ॥ ਜ਼ਾਹਰ ਕਲੀਮ ਹਫਤਜ ॥ ਆਲਮ ਖੁਸਾਇ ਜਿਲਵਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੬॥
 ਜੀਤੇ ਬਜੰਗ ਜਾਲਮ ॥ ਕੀਨੇ ਖਤੰਗ ਪਰਰਾ ॥ ਪੁਹਪਕ ਬਿਬਾਨ ਬੈਠੇ ॥ ਸੀਤਾ ਰਵਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੬੭॥
 ਮਾਦਰ ਖੁਸ਼ਾਲ ਖਾਤਰ ॥ ਕੀਨੇ ਹਜਾਰ ਛਾਵਰ ॥ ਮਾਤੁਰ ਸਿਤਾਬ ਧਾਈ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ
 ॥੬੬੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਸੀਤਾ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਗਮ ਨਾਮ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੯॥**
ਅਬ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਬੈ ਲੋਗ ਧਾਏ ॥ ਲਗੇ ਆਨਿ ਪਾਯੰ ॥ ਮਿਲੇ
 ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥੬੬੯॥ ਕੋਊ ਚਉਰ ਢਾਰੈ ॥ ਕੋਊ ਪਾਨ ਖੁਆਰੈ ॥ ਪਰੇ ਮਾਤ ਪਾਯੰ ॥ ਲਏ ਕੰਠ ਲਾਯੰ
 ॥੬੭੦॥ ਮਿਲੈ ਕੰਠ ਰੋਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਸੋਕ ਧੋਵੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਬੀਰ ਬਾਤੈਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਮਾਤੈਂ ॥੬੭੧॥ ਮਿਲੇ
 ਲੱਛ ਮਾਤੰ ॥ ਪਰੇ ਪਾਂਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਕਰਿਯੋ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥ ਗਨੈ ਕਉਨ ਕੇਤੋ ॥੬੭੨॥ ਮਿਲੇ ਭਰਬ ਮਾਤੰ ॥
 ਕਹੀ ਸਰਬ ਬਾਤੰ ॥ ਧਨੰ ਮਾਤ ਤੋਕੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਕੀਨ ਮੋਕੋ ॥੬੭੩॥ ਕਹਾ ਦੋਸ ਤੇਰੈ ॥ ਲਿਖੀ ਲੇਖ ਮੇਰੈ ॥

ਹੁਨੀ ਹੋ ਸੁ ਹੋਈ ॥ ਕਹੈ ਕਉਨ ਕੋਈ ॥੬੭੪॥ ਕਰੋ ਬੋਧ ਮਾਤੰ ॥ ਮਿਲਯੋ ਫੇਰਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਸੁਨਯੋ ਭਰਥ
 ਧਾਏ ॥ ਪਗੰ ਸੀਸ ਲਾਏ ॥੬੭੫॥ ਭਰੇ ਰਾਮ ਅੰਕੰ ॥ ਮਿਟੀ ਸਰਬ ਸੰਕੰ ॥ ਮਿਲਯੋ ਸੱਤ੍ਰੁ ਹੰਤਾ ॥ ਸਰੰ
 ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਗੰਤਾ ॥੬੭੬॥ ਜਟੰ ਧੂਰਿ ਝਾਰੀ ॥ ਪਗੰ ਰਾਮ ਰਾਰੀ ॥ ਕਰੀ ਰਾਜ ਅਰਚਾ ॥ ਦਿਜੰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ
 ॥੬੭੭॥ ਕਰੈਂ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥੬੭੮॥ ਬੁਲੈ
 ਬਿੱਪ ਲੀਨਿ ॥ ਸੁਤੋਚਾਰ ਕੀਨਿ ॥ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥ ਬੱਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥੬੭੯॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥
 ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰੁ ਧਾਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਧਰੇ ਅੱਤ੍ਰੁ ਨੀਕੇ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਆਏ ॥ ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਯੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ
 ਕੈ ਕੈ ॥ ਮਿਲੇ ਚੱਤ੍ਰੁ ਦੇਸੀ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥੬੮੦॥ ਦਏ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਚੀਨੰਤ ਦੇਸੰ ॥ ਮਹਾ ਸੁੰਦ੍ਰੀ ਚੇਰਕਾ
 ਚਾਰੁ ਕੇਸੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਕੀਏ ਖੋਜ ਪੱਈਐ ਕਹੂੰ ਏਕ ਏਕੰ ॥੬੮੧॥ ਮਨੰ ਮੁੱਤੀਯੰ
 ਮਾਨਕੰ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਦਏ ਦੰਤਪੰਤੀ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ
 ਬੱਧਿ ਰੱਧੰ ਦੁਰੰਤੰ ॥੬੮੨॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਰੇਤ ਐਰਾਵਤੰ ਤੁੱਲਿ ਦੰਤੀ ॥ ਦਏ ਮੁੱਤਯੰ ਸਾਜ ਸੱਜੇ ਸੁਪੰਤੀ ॥ ਕਿਤੇ
 ਬਾਜਰਾਜੰ ਜਰੀ ਜੀਨ ਸੰਗੰ ॥ ਨੱਚੈ ਨਟ ਮਾਨੋ ਮਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥੬੮੩॥ ਕਿਤੇ ਪੱਖਰੇ ਪੀਲ ਰਾਜਾ
 ਪ੍ਰਮਾਣੰ ॥ ਦਏ ਬਾਜ ਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ਨ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਦਈ ਰਕਤ ਨੀਲੰ ਮਣੀ ਰੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਲਖਯੋ ਰਾਮ ਕੋ
 ਅੱਤ੍ਰੁ ਧਾਰੀ ਅਭੰਗੰ ॥੬੮੪॥ ਕਿਤੇ ਪਸਮ ਪਾਟੰ ਬਰੰ ਸੂਰਣ ਬਰਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਭੇਟ ਲੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ
 ਅਭਰਣੰ ॥ ਕਿਤੇ ਪਰਮ ਪਾਟੰ ਬਰੰ ਭਾਨੁ ਤੇਜੰ ॥ ਦਏ ਸੀਅ ਧਾਮੰ ਸਬੋ ਭੇਜ ਭੇਜੰ ॥੬੮੫॥ ਕਿਤੇ ਭੂਖਣੰ
 ਭਾਨੁ ਤੇਜੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਪਠੇ ਜਾਨਕੀ ਭੇਟ ਦੈ ਦੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥ ਘਨੇ ਰਾਮ ਮਾਤਾਨ ਕੀ ਭੇਟ ਭੇਜੇ ॥ ਹਰੇ ਚਿਤ
 ਕੇ ਜਾਂਹਿ ਹੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ॥੬੮੬॥ ਘਮੰ ਚੱਕੁ ਚੱਕੁ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਮਨੋ ਬਯੋਤ ਬਾਰੋ ਤਿਮੰ ਸੀਅ
 ਸੋਹੀ ॥ ਪਠੈ ਛੱਤ੍ਰੁ ਦੈ ਦੈ ਛਿਤੰ ਛੋਣਿ ਧਾਰੀ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਕਰੇ ਪੁਰਬ ਭਾਰੀ ॥੬੮੭॥ ਕੱਟਯੋ ਕਾਲ
 ਏਵੰ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰੀ ਆਨਿ ਰਾਮੰ ਸਿਰੰ ਸਰਬ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰਿਯੋ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੁ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੁ ॥
 ਕਰੇ ਰਾਜ ਆਗਿਆ ਧਰੈਂ ਬੀਰ ਅਤ੍ਰੁ ॥੬੮੮॥ ਦਯੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਸਹੀ

ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਦੇਵਾਰਦਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹਰਤਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਜਾਨਯੋ ਸੀਆ ਨਾਥ ਭਰਤਾ ॥੬੮੯॥
 ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਅਉਤਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸਬੋ ਲੋਕ ਖਿਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਫਿਰੀ ਚਾਰ ਚੱਕ੍ਰੰ
 ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਭਯੋ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਭੂਅੰ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥੬੯੦॥ ਲਖਯੋ ਪਰਮ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰਣੋ ਜੋਗ ਰੂਪੰ ॥
 ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੇਵੰ ਲਖਯੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸਾਧ ਸਾਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਲਖਯੋ ਬਿਯਾਧ
 ਬਾਧੰ ॥੬੯੧॥ ਤ੍ਰੀਯੰ ਦੇਵਿ ਤੁਲੰ ਨਰੰ ਨਾਰ ਨਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ਮਹਾਂ ਬਾਹ ਬਾਹੰ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬੇਦ ਕਰਤਾ
 ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥੬੯੨॥ ਪਰੰ ਪਾਰਗੰਤਾ ਸਿਵੰ ਸਿਧ ਰੂਪੰ ॥ ਬੁਧੰ ਬੁਧਿ
 ਦਾਤਾ ਰਿਧੰ ਰਿਧਿ ਰੂਪੰ ॥ ਜਹਾਂ ਭਾਵ ਕੈ ਜੇਣ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਸੋ ਤਉਨ ਤੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੩॥
 ਸਬੋ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਲਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੇਵ ਦ੍ਰੋਹੀ ਲਖੇ ਪ੍ਰਾਣਹੰਤਾ ॥ ਜਿਸੀ ਭਾਵ ਸੋ ਜਉਨ ਜੈਸੇ
 ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੰਗ ਕੇ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੬੯੪॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੇ ਕਾਲ
 ਬੀਤਿਓ ਭਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਬੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਜੀਤੇ ਮਹਾਂ ਜੁਧ ਮਾਲੀ ॥ ਫਿਰਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸਾ ਮੱਧ ਰਾਮੰ ॥
 ਭਯੋ ਨਾਮ ਤਾਂਤੇ ਮਹਾਂ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ॥੬੯੫॥ ਸਬੈ ਬਿੱਪ ਆਗਸਤ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਭ੍ਰਿਗੰ ਅੰਗੁਰਾ
 ਬਿਆਸ ਤੇ ਲੈ ਬਿਸਿਸਟੰ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰੁ ਅਉ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸੁ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਬੈ ਕੱਸਪ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ
 ਕੈ ॥੬੯੬॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ਸਬੈ ਬਿੱਪ ਆਏ ॥ ਪਰਯੋ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ਸੀਆ ਨਾਥ ਜਗਤੰ ॥ ਦਯੋ ਆਸਨੰ
 ਅਰਘੁ ਪਾਦਰਘੁ ਤੇਣੰ ॥ ਦਈ ਆਸਿਖੰ ਮੋਨਨੇਸੰ ਪ੍ਰਸਿੰਨਿਯੰ ॥੬੯੭॥ ਭਈ ਰਿਖਿ ਰਾਮੰ ਬਡੀ ਗਿਆਨ
 ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੋਂ ਸਰਬ ਜੋਪੈ ਬਢੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥ ਬਿਦਾ ਬਿੱਪ ਕੀਨੇ ਘਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦੈ ॥ ਚਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮਹਾਂ
 ਚਿੱਤ ਹਰਖੰ ॥੬੯੮॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਯੋ ਮ੍ਰਿਤੰ ਸੂਨ ਬਿੱਪੰ ॥ ਜੀਐ ਬਾਲ ਆਜੈ ਨਹੀ ਤੋਹਿ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥ ਸਬੈ
 ਰਾਮ ਜਾਨੀ ਚਿਤੰ ਤਾਂਹਿ ਬਾਤਾਂ ॥ ਦਿਸੰ ਬਾਰਣੀ ਤੇ ਬਿਬਾਣੰ ਹਕਾਰਯੋ ॥੬੯੯॥ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸੂਦ੍ਰੰ ਦਿਸਾ
 ਉਤ੍ਰੁ ਮੱਧੰ ॥ ਝੁਲੈ ਕੂਪ ਮੱਧੰ ਪਰਯੋ ਅੱਧ ਮੁੱਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰੁ ਤੇਜਾ ਤਪਸਯਾਤ ਉਗ੍ਰੰ ॥ ਹਨਯੋ ਤਾਂਹਿ ਰਾਮੰ
 ਅਸੰ ਆਪ ਹੱਥੰ ॥੭੦੦॥ ਜੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ਰੰ ਹਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਗੰ ॥ ਬਢੀ ਕੀਰਤਿ ਰਾਮੰ ਚਤੁਰ ਕੁੰਟ ਮੱਧੰ ॥

ਕਰਯੋ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਉ ਰਾਜ ਅਉਧੰ ॥ ਫਿਰੀ ਚਕ੍ਰ ਚਾਰੋ ਬਿਖੈ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥੧੦੧॥ ਜਿਣੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਤ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀਅੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥੰ ॥ ਕੀਯੋ ਸੈਨ ਨਾਥੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥੧੦੨॥ ਮ੍ਰਿਤਗਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮਹਾ ਰਿਖਿ ਰਘੁਬਰ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜਤਿ ਦਰਿਦਰਿ ॥ ਜਗ ਕੀਅਸ ਧੁਨਿ ਘਰਿਘਰਿ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਧੁਨਿ ਸੁਰਪੁਰਿ ॥੧੦੩॥ ਸੁਢਰ ਮਹਾਂ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਜਗਪਤਿ ਮੁਨਿ ਗਨ ਬੰਦਨ ॥ ਧਰਿਧਰਿ ਲੋ ਨਰ ਚੀਨਿ ॥ ਸੁਖ ਦੈ ਦੁਖ ਬਿਨੁ ਕੀਨਿ ॥੧੦੪॥ ਅਰਿ ਹਰਿ ਨਰ ਕਰਿ ਜਾਨੇ ॥ ਦੁਖ ਹਰਿ ਸੁਖ ਕਰਿ ਮਾਨੇ ॥ ਪੁਰਿ ਧਰਿ ਨਰਬਰ ਸੇ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਭੈ ਹੈ ॥੧੦੫॥ ਅਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ ॥ ਅਜੂ ਹੈ ॥ ਅਜੈ ਹੈ ॥ ਅਭੈ ਹੈ ॥੧੦੬॥ ਅਜਾ ਹੈ ॥ ਅਤਾ ਹੈ ॥ ਅਲੈ ਹੈ ॥ ਅਜੈ ਹੈ ॥੧੦੭॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਲਯੋ ਚਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਤਿਸੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਦਈਤੰ ਲਵੰ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਦਯੋ ਤਾਹਿ ਅੱਪੰ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਭੇਜੰ ॥੧੦੮॥ ਪਠਯੋ ਤੀਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਦੀਯੋ ਏਕ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਜਬੈ ਸਤ੍ਰੁ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਬੈ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੈ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਠਾਨਯੋ ॥੧੦੯॥ ਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰੁ ਤੀਰੰ ਚਲਯੋ ਨਿਆਇ ਸੀਸੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਚਲਯੋ ਜਾਣੁ ਈਸੰ ॥ ਲਖਯੋ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਰਿਪੰ ਜਉਣ ਕਾਲੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪਿ ਮੰਡਯੋ ਰਣੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੧੧੦॥ ਭੱਜੈ ਘਾਇ ਖਾਯੰ ਅਘਾਯੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਘੁਮੀ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਟੋਪ ਟੁੱਕੰ ਕਮਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥੧੧੧॥ ਫਿਰਯੋ ਅਪ ਦਈਤੰ ਮਹਾ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਣੇ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤੰ ਵਹੈ ਬਾਣ ਲੈ ਕੈ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੇਤੰ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਅੱਪੰ ॥ ਹਣਿਯੋ ਤਾਹਿ ਸੀਸੰ ਦੂਗਾ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥੧੧੨॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮਿ ਭੂਮੰ ਅਘੁਮਯੋ ਅਰਿ ਘਾਯੰ ॥ ਹਣਯੋ ਸਤ੍ਰੁ ਹੰਤਾ ਕਿਸੈ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਗਣੰ ਦੇਵ ਹਰਥੇ ਪ੍ਰਬਰਖੰਤ ਫੂਲੰ ॥ ਹਤਯੋ ਦੈਤ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਿਟਯੋ ਸਰਬ ਸੂਲੰ ॥੧੧੩॥ ਲਵੰ ਨਾਸੁਰੇਯੰ ਲਵੰ ਕੀਨ ਨਾਸੰ ॥ ਸਬੈ ਸੰਤ ਹਰਥੇ ਰਿਪੰ ਭੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਭਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਲੈ ਤਜਯੋ ਨਗਰ ਬਾਸੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਪੁਰੀਵਾ ਨਿਵਾਸੰ ॥੧੧੪॥ ਭਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਲਵੰਨਾਸੁ ਹੰਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਗਾਮੀ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰੁ ਗੰਤਾ ॥

{੨੪੫}

{੨੪੫}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਭਏ ਦੁਸਟ ਦੂਰ ਕਰੂਰ ਸੁ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਜ ਤੈਸੋ ਜਿਮੰ ਅਉਧਿ ਰਾਮੰ ॥੭੧੫॥ ਕਰਿਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ
 ਪਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਜੈ ਧੁਨੰ ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਲੋਗਿ ਪੂਰੰ ॥ ਗਈ ਪਾਰ ਸਿੰਧੰ ਸੁ ਬਿੰਧੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਸੁਨਿਯੋ ਚੱਕ੍ਰ
 ਚਾਰੰ ਲਵੰ ਲਾਵਣਾਰੰ ॥੭੧੬॥ **ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਬਾਸ ਦੀਬੋ ॥** ਭਈ ਏਮ ਤਉਨੈ ਇਤੈ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥
 ਕਹੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋ ਸੁਕੱਥੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਰਚੋ ਏਕ ਬਾਰੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ਸੁ ਸੋਭੰ ॥ ਲਖੇ ਨੰਦਨੰ ਜਉਨ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤਿ
 ਛੋਭੰ ॥੭੧੭॥ ਸੁਨੀ ਏਮ ਬਾਨੀ ਸੀਆ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਰਚਿਯੋ ਏਕ ਬਾਰੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਣੀ ਭੂਖਿਤੰ
 ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਪੱਥੰ ਲੱਜੇ ਸੋਭ ਵੰਤੰ ॥੭੧੮॥ ਮਣੀ ਮਾਲ ਬਜ੍ਜੰ ਸੁਸੋਭਾਇ ਮਾਨੰ ॥ ਸਬੈ
 ਦੇਵਿ ਦੇਵੰ ਦੁਤੀ ਸੁਰਗ ਜਾਨੰ ॥ ਗਏ ਰਾਮ ਤਾ ਮੋ ਸੀਆ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਕਿਤੀ ਕੋਟਿ ਸੁੰਦਰੀ ਸਬੈ ਸੰਗਿ
 ਕੀਨੇ ॥੭੧੯॥ ਰਚਯੋ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸੁਭੁ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੀ ਕੇਲ
 ਖੇਲੰ ਸੁ ਬੇਲੰ ਸੁ ਭੋਗੰ ॥ ਹੁਤੋ ਜਉਨ ਕਾਲੰ ਸਮੈ ਜੈਸ ਜੋਗੰ ॥੭੨੦॥ ਰਹਯੋ ਸੀਅ ਗਰਭੰ ਸੁਨਯੋ ਸਰਬ
 ਬਾਮੰ ॥ ਕਹੇ ਏਮ ਸੀਤਾ ਪੁਨਰ ਬੈਨ ਰਾਮੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਬਾਗ ਬਾਰੰ ਬਿਦਾ ਨਾਥ ਦੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ
 ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੈ ॥੭੨੧॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਦਈ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗਿ ਤਾਕੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥
 ਜਹਾਂ ਘੋਰ ਸਾਲੰ ਤਮਾਲੰ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਸੀਅ ਕੋ ਛੋਰ ਆਇਯੋ ਉਤਾਲੰ ॥੭੨੨॥ ਬਨੰ ਨਿਰਜਨੰ ਦੇਖਿ
 ਕੈ ਕੈ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਨੰਬਾਸ ਜਾਨਯੋ ਦਯੋ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰੁਰੋਦੰ ਸੁਰ ਉੱਚੰ ਪਪਾਤੰਤ ਪ੍ਰਾਨੰ ॥ ਰਣੰ ਜੇਮ ਵੀਰੰ
 ਲਗੇ ਮਰਮਿ ਬਾਨੰ ॥੭੨੩॥ ਸੁਨੀ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਦੀਨ ਬਾਨੀ ॥ ਚਲਯੋ ਚਉਕ ਚਿੱਤੰ ਤਜੀ ਮੋਨ ਧਾਨੀ ॥
 ਸੀਆ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ਗਯੋ ਧਾਮਿ ਆਪੰ ॥ ਮਨੰ ਬੱਚ ਕਰਮੰ ਦੁਰਗਾ ਜਾਪ ਜਾਪੰ ॥੭੨੪॥ ਭਯੋ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰੰ
 ਤਹਾਂ ਜਾਨਕੀ ਤੇ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਦੁਤੀ ਰਾਮ ਤੇ ਲੈ ॥ ਵਹੈ ਚਾਰੁ ਚਿਹਨੰ ਵਹੈ ਉੱਗੁ ਤੇਜੰ ॥ ਮਨੋ ਅੱਪ
 ਅੰਸੰ ਦੁਤੀ ਕਾਢਿ ਭੇਜੰ ॥੭੨੫॥ ਦੀਯੋ ਏਕ ਪਾਲੰ ਸੁ ਬਾਲੰ ਰਿਖੀਸੰ ॥ ਲਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ਕਿਯੋ ਦਯੋਸ
 ਈਸੰ ॥ ਗਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਰਿਖੀ ਸੰਧਿਯਾਨੰ ॥ ਲਯੋ ਬਾਲ ਸੰਗੰ ਗਈ ਸੀਅ ਨਾਨੰ ॥੭੨੬॥ ਰਹੀ ਜਾਤ
 ਸੀਤਾ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਜਾਗੋ ॥ ਬਿਨਾ ਬਾਲ ਪਾਲੰ ਲਖਯੋ ਸੋਕੁ ਪਾਗੋ ॥ ਕੁਸਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਰਚਯੋ ਏਕ ਬਾਲੰ ॥

ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਨੂਪੰ ਉਤਾਲੰ ॥੭੨੭॥ ਫਿਰੀ ਨਾਇ ਸੀਤਾ ਕਹਾ ਆਨਿ ਦੇਖਯੋ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲੰ ਸੁਪਾਲੰ ਬਸੇਖਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੋਨਿ ਰਾਜੰ ਘਨੀ ਜਾਨਿ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਤੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾਂ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਦੀਨੋ ॥੭੨੮॥
ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਦੁਇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪੰਨੇ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੦॥੬
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਉਤੈ ਬਾਲ ਪਾਲੈ ਇਤੈ ਅਉਧ ਰਾਜੰ ॥ ਬੁਲੇ ਬਿੱਪ ਜਗਜੰ ਤਜਯੋ ਏਕ ਬਾਜੰ ॥
 ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੰਤਾ ਦਯੋ ਸੰਗਿ ਤਾਂਕੇ ॥ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੀਨੇ ਚਲਯੋ ਸੰਗਿ ਵਾਂਕੇ ॥੭੨੯॥ ਫਿਰਯੋ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸਾਣ ਬਾਜੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨਾਹਿ ਬਾਂਧਿਯੋ ਮਿਲੇ ਆਨਿ ਰਾਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨਿਯਾਂ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੈਕੈ ॥
 ਪਰੇ ਆਨਿ ਪਾਂਯੰ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈਕੈ ॥੭੩੦॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰ ਜੀਤੀ ਫਿਰਯੋ ਫੇਰਿ ਬਾਜੀ ॥ ਗਯੋ ਬਾਲਮੀਕੰ ਰਿਖਿਸਥਾਨ ਤਾਜੀ ॥ ਜਬੈ ਭਾਲ ਪਤ੍ਰੰ ਲਵੰ ਛੋਰਿ ਬਾਚਯੋ ॥ ਬਡੋ ਉਗ੍ਰਧੰਨਯਾ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚਯੋ ॥੭੩੧॥
 ਬ੍ਰਿਛੰ ਬਾਜ ਬਾਂਧਯੋ ਲਖਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਬਡੋ ਨਾਦ ਕੈ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਰੇ ਬਾਲ ਲੀਨੇ ਤੁਰੰਗੰ ॥ ਤਜੋ ਨਾਹਿ ਯਾਂਕੋ ਸਜੋ ਆਨਿ ਜੰਗੰ ॥੭੩੨॥ ਸੁਣਯੋ ਨਾਮ ਜੁੱਧੰ ਜਬੈ ਸ੍ਰਉਣ ਸੂਰੰ ॥ ਮਹਾ ਸਸਤ੍ਰ ਸਉਂਡੀ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ਹਠੇ ਬੀਰ ਹਾਠੈ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈਕੈ ॥ ਪਰਯੋ ਮੱਧਿ ਸੈਣੰ ਬਡੋ ਨਾਦਿ ਕੈਕੈ ॥੭੩੩॥
 ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੇ ਪਚਾਰੇ ਸੁ ਸੂਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਤਵੀਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੭੩੪॥ ਗਿਰੇ ਲੁੱਥ ਪੱਥੰ ਸੁ ਜੁੱਥੰਤ ਬਾਜੀ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਛੂਛ ਹਾਥੀ ਬਿਨਾ ਸੁਆਰ ਤਾਜੀ ॥ ਗਿਰੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਬਿਅੱਸਤ੍ਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹੱਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਭ੍ਰਮੀ ਗੈਣਿ ਹੂਰੰ ॥੭੩੫॥
 ਘਣੰ ਘੋਰ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਖਰੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਤੇਜਵਾਣੰ ॥੭੩੬॥ **ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥** ਉਠਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਨਚਾਈ ॥ ਚਲਾਈ ॥੭੩੭॥ ਭ੍ਰਮਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕੰਪਾਈ ॥ ਚਖਾਈ ॥੭੩੮॥ ਕਟਾਰੀ ॥ ਅਪਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਸੁਨਾਰੀ ॥੭੩੯॥ ਪਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਹਕਾਰੀ ॥ ਕਟਾਰੀ ॥੭੪੦॥ ਉਠਾਏ ॥ ਗਿਰਾਏ ॥ ਭਗਾਏ ॥ ਦਿਖਾਏ ॥੭੪੧॥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਚਾਏ ॥ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਚੁਟਿਆਏ ॥੭੪੨॥ **ਅਣਕਾ**

{੨੪੭}

{੨੪੭}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਸਰ ਲਾਗੇ ॥ ਤਬ ਸਬ ਭਾਗੇ ॥ ਦਲ ਪਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਭਟ ਭਟਕਾਰੇ ॥੭੪੩॥ ਹਯ ਤਜਿ
ਭਾਗੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਆਗੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਰੋਵੈਂ ॥ ਸਮੁਹਿ ਨ ਜੋਵੈਂ ॥੭੪੪॥ ਲਵ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਵ ਦਲ
ਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰੈ ਸਿਸ ਜੀਤੇ ॥ ਨਹ ਭਯ ਭੀਤੇ ॥੭੪੫॥ ਲਛਮਨ ਭੇਜਾ ॥ ਬਹੁ ਦਲ ਲੇ ਜਾ ॥ ਜਿਨਿ ਸਿਸ
ਮਾਰੂ ॥ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੂ ॥੭੪੬॥ ਸੁਣ ਲਹੁ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਾਤੰ ॥ ਸਜ ਦਲ ਚੱਲਯੋ ॥ ਜਲ ਥਲ ਹੱਲਯੋ
॥੭੪੭॥ ਉਠਿ ਦਲ ਪੂਰੰ ॥ ਨਭਿ ਝੜ ਪੂਰੰ ॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਢੂਕੇ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੂਕੇ ॥੭੪੮॥ ਬਰਖਤ
ਬਾਣੰ ॥ ਬਿਰਕਤ ਜੁਆਣੰ ॥ ਲਹ ਲਹ ਧੁਜਣੰ ॥ ਖਹਖਹ ਭੁਜਣੰ ॥੭੪੯॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਢੂਕੇ ॥ ਕਸਿ
ਕਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਬਾਲੰ ॥ ਹਠਿ ਤਜੁ ਤਾਲੰ ॥੭੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਮ ਨਹੀ ਤਯਾਗਤ ਬਾਜ ਬਰ
ਸੁਣਿ ਲਛਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਅਪਨੋ ਭਰ ਬਲ ਜੁੱਧ ਕਰ ਅਬ ਹੀ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰ ॥੭੫੧॥ ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥
ਲਛਮਨ ਗੱਜਯੋ ॥ ਬਡ ਧਨੁ ਸੱਜਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸਰ ਛੋਰੇ ॥ ਜਣੁ ਘਣ ਓਰੇ ॥੭੫੨॥ ਉਤ ਦਿਵ ਦੇਖੈਂ ॥
ਧਨੁ ਧਨੁ ਲੇਖੈਂ ॥ ਇਤ ਸਰ ਛੂਟੈਂ ॥ ਮਸ ਕਣ ਤੂਟੈਂ ॥੭੫੩॥ ਭਟ ਬਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰ
ਛੋਰੈਂ ॥ ਮੁਖ ਨਹ ਮੋਰੈਂ ॥੭੫੪॥ ਲਛਮਨ ਬਾਚ ਸਿਸ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰਿਣੁ ਸ੍ਰਿਣੁ ਲਰਕਾ ॥ ਜਿਨਿ ਕਰੁ ਕਰਖਾ ॥
ਦੇ ਮਿਲਿ ਘੋਰਾ ॥ ਤੁਹਿ ਬਲਿ ਬੋਰਾ ॥੭੫੫॥ ਹਠਿ ਤਜਿ ਅੱਈਐ ॥ ਜਿਨ ਸਮੁ ਹੱਈਐ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ
ਮੋਕੋ ॥ ਡਰ ਨਹੀਂ ਤੋਕੋ ॥੭੫੬॥ ਸਿਸ ਨਹੀ ਮਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਗੱਜਯੋ ॥ ਦੁ ਪਰ
ਨ ਭੱਜਯੋ ॥੭੫੭॥ ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਰੁੱਧੇ ਰਣ ਭਾਈ ॥ ਸਰ ਝੜਿ ਲਾਈ ॥ ਬਰਖੇ ਬਾਣੰ ॥ ਪਰਖੇ
ਜੁਆਣੰ ॥੭੫੮॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਮੱਧੰ ॥ ਅੱਧੋ ਅੱਧੰ ॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ॥੭੫੯॥ ਬਾਣਨ ਝੜਿ
ਲਾਯੋ ॥ ਸਰ ਬਰਸਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥੭੬੦॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਭੂਮੰ ॥ ਨਰਬਰ ਘੂਮੰ ॥
ਰੱਜੇ ਰਣ ਘਾਯੰ ॥ ਚੱਕੇ ਚਾਯੰ ॥੭੬੧॥ ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਗਣੇ ਕੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਜੇਤੇ ॥ ਕਈ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ
ਹਾਰੇ ॥੭੬੨॥ ਸਬੈ ਭਾਜੇ ॥ ਚਿਤੰ ਲਾਜੇ ॥ ਭਜੇ ਭੈ ਕੈ ॥ ਜੀਯੰ ਲੈ ਕੈ ॥੭੬੩॥ ਫਿਰੇ ਜੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਤੇਤੇ ॥
ਕਿਤੇ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਧਾਏ ॥੭੬੪॥ ਸਿਸੰ ਜੀਤੇ ॥ ਭਟੰ ਭੀਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਕੁੱਧੰ ॥ ਕੀਯੋ ਜੁੱਧੰ ॥੭੬੫॥ ਦੋਊ

{੨੪੮}

{੨੪੮}

ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਖਗੰ ਖਿਯਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧੰ ॥ ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥੭੬੬॥ ਤਜੇ ਬਾਣੰ ॥ ਧਨੰ ਤਾਣੰ ॥ ਮੱਚੇ ਬੀਰੰ ॥
 ਭੱਜੇ ਭੀਰੰ ॥੭੬੭॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਭੱਜੇ ਜੰਗੰ ॥ ਰਣੰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਨਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੭੬੮॥ ਭੱਜੀ ਸੈਨੰ ॥ ਬਿਨਾ
 ਚੈਨੰ ॥ ਲਛਨ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰਯੇ ਧੀਰੰ ॥੭੬੯॥ ਇਕੈ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਪੰ ਤਾਣੰ ॥ ਹਣਯੇ ਭਾਲੰ ॥ ਗਿਰਯੇ
 ਤਾਲੰ ॥੭੭੦॥ **ਇਤਿ ਲਛਮਨ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥**

(ਅਥ ਭਰਥ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥) ਅੜ੍ਹਹਾ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜ ਗਯੇ ਦਲ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲਛਮਣੰ ਰਣ ਭੂਮਿ ਦੈ ਕੈ ॥
 ਖਲੇ ਰਾਮਚੰਦ ਹੁਤੇ ਜਹਾਂ ॥ ਭਟ ਭਾਜਿ ਭੱਗਲ ਗੇ ਤਹਾਂ ॥੭੭੧॥ ਜਬ ਜਾਇ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨੈ ॥
 ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੋਕ ਦਯੋ ਤਿਨੈ ॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਮੋਨ ਰਹੈ ਬਲੀ ॥ ਜਨੁ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪਾਹਨ ਕੀ ਖਲੀ ॥੭੭੨॥
 ਪੁਨਿ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੇ ॥ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਭਰਥ ਉਚਾਰਯੇ ॥ ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਦੈ ਜਿਨ ਮਾਰੀਯੋ ॥ ਧਰਿ ਆਨਿ
 ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੀਯੋ ॥੭੭੩॥ ਸਜ ਸੈਨ ਭਰਥ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ॥ ਰਣਿ ਬਾਲ ਬੀਰ ਮੰਡੇ ਜਹਾਂ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ
 ਬੀਰ ਸੰਘਾਰਹੀ ॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀ ॥੭੭੪॥ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਔਰ ਬਭੀਛਨੰ ॥ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ
 ਰੀਛਨੰ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲਯੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥੭੭੫॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਭਰਥ
 ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਦੋਇ ਲਖੇ ਤਬੈ ॥ ਦੁਇ ਕਾਕ ਪੱਛਾ ਸੋਭ ਹੀ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਲੋਭ ਹੀ
 ॥੭੭੬॥ **ਭਰਥ ਬਾਚ ਲਵ ਸੋਂ ॥ ਅਕੜਾ ਛੰਦ ॥** ਮੁਨਿ ਬਾਲ ਛਾਡਹੁ ਗਰਥ ॥ ਮਿਲਿ ਆਨਿ ਮੋਹੁ
 ਸਰਥ ॥ ਲੈ ਜਾਂਹਿ ਰਾਘਵ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹਿ ਨੇਕ ਦੈ ਕੈ ਚੀਰ ॥੭੭੭॥ ਸੁਨਤੇ ਭਰੇ ਸਿਸ ਮਾਨ ॥ ਕਰਿ
 ਕੋਪ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਇਕ ਛੋਰਿ ॥ ਜਨ ਅਭ੍ਰ ਸਾਵਨ ਓਰ ॥੭੭੮॥ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਾਇਕ
 ਅੰਗ ॥ ਗਿਰਗੇ ਸੁ ਬਾਹ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਸੁਬਾਹ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸਨਾਹ ॥੭੭੯॥
 ਕਹੂੰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਕਮਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਜੋਧਨ ਬਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਘਾਇ ਭਭੱਕ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸਰਤ
 ਛਲੱਕ ॥੭੮੦॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਭਕੰਤ ॥ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਮੱਧ ਉਠੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਚ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ॥ ਸੋ
 ਬਮਤ ਡਾਕਣਿ ਜੁਆਲ ॥੭੮੧॥ ਰਣ ਘਾਇ ਘਾਏ ਵੀਰ ॥ ਸਬ ਸ੍ਰੋਣ ਭੀਗੇ ਚੀਰ ॥ ਇਕ ਬੀਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਭਾਗ ਸੁਭ

{੨੪੯}

{੨੪੯}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਭਾਜਿ ਚਲੰਤ ॥ ਇਕ ਆਨਿ ਜੁੱਧ ਜੁਟੰਤ ॥੭੮੨॥ ਇਕ ਐਚਿ ਐਚਿ ਕਮਾਨ ॥ ਤਕਿ ਵੀਰ ਮਾਰਤ
ਬਾਨ ॥ ਇਕ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹੀ ਸੁਰਗ ਤਉਨ ਬਸੰਤ ॥੭੮੩॥ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ॥
ਜੁੱਝੇ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕ ॥ ਤਬ ਆਨਿ ਲੰਕਾ ਨਾਬ ॥ ਜੁੱਝਯੋ ਸਿਸਨ ਕੇ ਸਾਬ ॥੭੮੪॥ ਬਹੋੜਾ ਛੰਦ ॥
ਲੰਕੇਸ ਕੇ ਉਰ ਮੋ ਤਕ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਯੋ ਰਾਮ ਸਿਸੁ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥ ਤਬ ਗਿਰਯੋ ਦਾਨਵ ਸੁ ਭੂਮਿ ਮੱਧ ॥
ਤਿਹੱ ਬਿਸੁਧਿ ਜਾਣਿ ਨਹੀ ਕੀਯੋ ਬੱਧ ॥੭੮੫॥ ਤਬ ਰੁਕਯੋ ਤਾਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਆਨਿ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਬਾਲ
ਨਹੀ ਪੈਸ ਜਾਨ ॥ ਤਬ ਹਣਯੋ ਬਾਣ ਤਿਹ ਭਾਲ ਤੱਕ ॥ ਤਿਹੱ ਲਗਯੋ ਭਾਲ ਮੋ ਰਹਯੋ ਚੱਕ ॥੭੮੬॥
ਚਪ ਚਲੀ ਸੈਣ ਕਪਣੀ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਨਲ ਨੀਲ ਹਨੂ ਅੰਗਦ ਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਤਬ ਤੀਨ ਤੀਨ ਲੈ ਬਾਲ ਬਾਨ ॥
ਤਿਹੱ ਹਣੇ ਭਾਲ ਮੋ ਰੋਸ ਠਾਨ ॥੭੮੭॥ ਜੋ ਗਏ ਸੂਰ ਸੋ ਰਹੇ ਖੇਤਿ ॥ ਜੋ ਬਚੇ ਭਾਜ ਤੇ ਹੁਇ ਅਚੇਤ ॥
ਤਬ ਤਕਿ ਤਕਿ ਸਿਸੁ ਕੱਸਿ ਬਾਣ ॥ ਦਲ ਹਤਯੋ ਰਾਘਵੀ ਤੱਜਿ ਕਾਣਿ ॥੭੮੮॥ ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥
ਸੁ ਕੋਪ ਦੇਖਿ ਕੈ ਬਲੰ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਰਾਘਵੀ ਸਿਸੁੰ ॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ਸਰੰ ਬਬਰਖ ਬਰਖਣੇ ਰਣੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਆਸੁਰੀ
ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਪਪੀੜ ਦਾਰਣੰ ਸਰੰ ॥੭੮੯॥ ਘੁਮੰਤ ਘਾਇਲੋ ਘਣੰ
ਤਤੱਛ ਬਾਣਣੇ ਬਰੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਕਾਤਰੋ ਕਿਤੰ ਗਜੰਤ ਜੋਧਣੇ ਜੁੱਧੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੇ ਅਸੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ
ਉੱਜਲੰ ॥ ਪਪਾਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ਹਨੂ ਵ ਸੁੱਗਿਰੁਵੰ ਬਲੰ ॥੭੯੦॥ ਗਿਰੰਤ ਆਸੁਰੰ ਰਣੰ ਭਭਰਮ ਆਸੁਰੀ
ਸਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਸਿਆਮਣੇ ਧਰੰ ਭਜੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਭਟੰ ॥ ਉਠੰਤ ਅੰਧ ਧੁੰਧਣੇ ਕਬੰਧ ਬੰਧਤੰ ਕਟੰ ॥ ਲਗੰਤ
ਬਾਣਣੇ ਬਰੰ ਗਿਰੰਤ ਭੂਮਿ ਅਹਵਯੰ ॥੭੯੧॥ ਪਪਾਤ ਬ੍ਰਿਛਣੰ ਧਰੰ ਬਬੇਗ ਮਾਰੁਤੁੱਜਣੰ ॥ ਭਰੰਤ ਧੂਰਿ
ਭੂਰਿਣੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥ ਚਿਕਾਰ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੰ ਡਿਕਾਰ
ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥੭੯੨॥ ਗਿਰੈ ਧਰੰ ਧੁਰੰ ਧਰੰ ਧਰਾ ਧਰੰ ਧਰੰ ਜਿਵੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਸ੍ਰੁਉਣਤੋ ਤਣੰ ਉਠੰਤ ਭੈ
ਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ਨਨੱਦ ਨਿਫਿਰੰ ਰਣੰ ॥ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਘੁਮੰਤ ਜੋਧਣੇ ਬ੍ਰੁਣੰ
॥੭੯੩॥ ਭਜੰਤ ਭੈ ਧਰੰ ਭਟੰ ਬਿਲੋਕ ਭਰਬਣੇ ਰਣੰ ॥ ਚਲਯੋ ਚਿਰਾਇਕੈ ਚਪੀ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੋ ਸਿਤੰ ॥

{੨੫੦}

{੨੫੦}

ਸੁ ਕ੍ਰੂਧ ਸਾਇਕੰ ਸਿਸੰ ਬਬੱਧ ਭਾਲਣੋ ਭਟੰ ॥ ਪਪਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀਯੰ ਹਠੀ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥੭੯੪॥
 (ਧਿਆਏ ਇਤਿ ਭਰਥ ਬਧਹ ॥) ਭਭੱਜਿ ਭੀਤਣੋ ਭਟੰ ਤਤੱਜਿ ਭਰਥਣੋ ਭੂਅੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਲੁੱਥਤੰ ਉਠੰ ਰੁਰੋਦ
 ਰਾਘਵੰ ਤਟੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥਣੋ ਸੁਣੰਤ ਜਾਨਕੀ ਪਤੰ ॥ ਪਪਾਤ ਭੂਮਿਣੋ ਤਲੰ ਅਪੀੜ ਪੀੜਤੰ ਦੁਖੰ
 ॥੭੯੫॥ ਸਸੱਜ ਜੋਧਣੰ ਜੁੱਧੀ ਸੁ ਕ੍ਰੂਧ ਬੱਧਣੋ ਬਰੰ ॥ ਤਤੱਜਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲੰ ਅਦੰਡ ਦੰਡਣੋ ਨਰੰ ॥ ਸੁ ਗੱਜ
 ਬੱਜ ਬਾਜਣੋ ਉਠੰਤ ਭੈ ਧਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਕੈ ਦਲੰ ਸਬੱਧ ਜੋਧਣੋ ਬਰੰ ॥੭੯੬॥ ਚਚੱਕ ਚਾਂਵਡੀ
 ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਧਰੰ ॥ ਭਖੰਤ ਮਾਂਸ ਹਾਰਣੰ ਬਮੰਤ ਜ਼ਾਲ ਦੁਰ ਗਾਮੰ ॥ ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ਨਚੰਤ
 ਈਸਣੋ ਰਣੰ ॥ ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੋ ਬਕੰਤ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥੭੯੭॥ **ਤਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥** ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥
 ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥੭੯੮॥ ਭੱਗੋ ਵੀਰੰ ॥ ਲੱਗੋ ਤੀਰੰ ॥ ਪਿੱਖੇ ਰਾਮੰ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥੭੯੯॥ ਜੁੱਝੇ
 ਜੋਧੰ ॥ ਮੱਚੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਬੰਧੋ ਬਾਲੰ ॥ ਬੀਰ ਉਤਾਲੰ ॥੮੦੦॥ ਦੁੱਕੇ ਫੇਰਿ ॥ ਲਿੱਨੇ ਘੇਰਿ ॥ ਵੀਰੈਂ ਬਾਲ ॥
 ਜਿਉ ਦੈਕਾਲ ॥੮੦੧॥ ਤੱਜੀ ਕਾਣ ॥ ਮਾਰੇ ਬਾਣ ॥ ਡਿੱਗੋ ਵੀਰ ॥ ਭੱਗੋ ਧੀਰ ॥੮੦੨॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗ ॥
 ਡਿੱਗੋ ਜੰਗ ॥ ਸੁੱਧੰ ਸੂਰ ॥ ਭਿੱਨੇ ਨੂਰ ॥੮੦੩॥ ਲੱਖੈਂ ਨਾਹਿ ॥ ਭੱਗੋ ਜਾਹਿ ॥ ਤੱਜੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮ
 ॥੮੦੪॥ ਅਉਰੈ ਭੇਸ ॥ ਖੁੱਲੇ ਕੇਸ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਛੋਰ ॥ ਦੈ ਦੈ ਕੋਰ ॥੮੦੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਜੋਧਾ
 ਹਰੈ ਪਰਯੋ ਜੁੱਧ ਦੁਅੈ ਜਾਮ ॥ ਜੁਝ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਗਈ ਰਹਿਗੋ ਏਕਲ ਰਾਮ ॥੮੦੬॥ ਤਿਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਬਿਨੁ
 ਭੈ ਹਨਯੋ ਅਰੁ ਸਬ ਦਲਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥ ਲਵ ਅਰੁ ਕੁਸ ਜੁਝਨ ਨਿਮਿਤ ਲੀਨੋ ਰਾਮ ਹਕਾਰ ॥੮੦੭॥ ਸੈਨਾ
 ਸਕਲ ਜੁਝਾਇ ਕੈ ਕਤਿ ਬੈਠੇ ਛਪਿ ਜਾਇ ॥ ਅਬ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਹੂੰ ਲਰੋਂ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਕਉਸਲ ਰਾਇ
 ॥੮੦੮॥ ਨਿਰਖਿ ਬਾਲ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭ ਕਹੇ ਬੈਨ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਕਵਨ ਤਾਤ ਬਾਲਕ ਤੁਮੈ ਕਵਨ ਤਿਹਾਰੀ
 ਮਾਇ ॥੮੦੯॥ **ਅਕਰਾ ਛੰਦ ॥** ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨਕ ਸੁਭਾਜਾ ॥ ਤਿਹੂੰ ਸਿਸੁ ਸੀਤਾ ॥ ਅਤਿ
 ਸੁਭ ਗੀਤਾ ॥੮੧੦॥ ਸੋ ਬਨਿ ਆਏ ॥ ਤਿਹ ਹਮ ਜਾਏ ॥ ਹੈਂ ਦੁਇ ਭਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥੮੧੧॥
 ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਰਾਨੀ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਮੁਖ ਨ ਬਖਾਨੀ ॥੮੧੨॥ ਤਿਹੂੰ ਸਿਸੁ ਮਾਨਯੋ ॥

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

{੨੫੧}

{੨੫੧}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਬੁਝ

ਅਤਿ ਬਲ ਜਾਨਯੋ ॥ ਹਠਿ ਰਣ ਕੀਨੋ ॥ ਕਹ ਨਹੀ ਦੀਨੋ ॥੮੧੩॥ ਕਸਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਸਿਸੁ ਨਹੀ ਹਾਰੇ ॥
 ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਾਣੰ ॥ ਅਤਿ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥੮੧੪॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬੇਧੇ ॥ ਸਬ ਤਨ ਛੇਦੇ ॥ ਸਬ ਦਲ ਸੂਝੇ ॥
 ਰਘੁਬਰ ਜੂਝੇ ॥੮੧੫॥ ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਮਾਰੇ ॥ ਸਬ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਰੇ ॥ ਦੁਐ ਸਿਸੁ ਆਗੇ
 ॥੮੧੬॥ ਫਿਰ ਨ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭ ਨ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਗ੍ਰਹ ਦਿਸ ਲੀਨਾ ॥ ਅਸ ਰਣ ਕੀਨਾ ॥੮੧੭॥
ਚਉਪਈ ॥ ਤਬ ਦੁਹੂੰ ਬਾਲ ਅਯੋਧਨ ਦੇਖਾ ॥ ਮਾਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ਬਨ ਪੇਖਾ ॥ ਕਾਟ ਧੁਜਨਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ
 ਸਵਾਰੇ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਉਤਾਰੇ ॥੮੧੮॥ ਮੁਰਛ ਭਏ ਸਬ ਲਏ ਉਠਾਈ ॥ ਬਾਜ ਸਹਿਤ ਤਹ
 ਗੇ ਜਹ ਮਾਈ ॥ ਦੇਖ ਸੀਆ ਪਤਿ ਮੁਖ ਰੋ ਦੀਨਾ ॥ ਕਹਯੋ ਪੂਤ ਬਿਧਵਾ ਮੁਹਿ ਕੀਨਾ ॥੮੧੯॥ **ਇਤਿ**
ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜ ਬਾਂਧਬੋ ਰਾਮ ਬਧਹ ॥੨੧॥ੴ
ਸੀਤਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵਾਏ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੋਕਉ ਕਾਸਟ ਦੇ ਆਨਾ ॥ ਜਰਉਂ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੋਉਂ
 ਮਸਾਨਾ ॥ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਰੋਏ ॥ ਇਨ ਬਾਲਨ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਖੋਏ ॥੮੨੦॥ ਜਬ ਸੀਤਾ
 ਤਨ ਚਹਾ ਕਿ ਕਾਢੂੰ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਉਪਰਾਜ ਸੁ ਛਾਡੂੰ ॥ ਤਬ ਇਮ ਭਈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹਾ
 ਭਈ ਸੀਤਾ ਤੈ ਇਆਨੀ ॥੮੨੧॥ **ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ** ॥ ਸੁਨੀ ਬਾਨੀ ॥ ਸੀਆ ਰਾਨੀ ॥ ਲਯੋ ਆਨੀ ॥ ਕਰੈ
 ਪਾਨੀ ॥੮੨੨॥ **ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਉ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ
 ਅਉਰ ॥ ਤਉ ਏ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਜੀਐ ਕਹਯੋ ਸੀਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥੮੨੩॥ **ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ** ॥ ਸਬੈ ਜਾਗੇ ॥
 ਭ੍ਰਮੰ ਭਾਗੇ ॥ ਹਠੰ ਤਯਾਗੇ ॥ ਪਗੰ ਲਾਗੇ ॥੮੨੪॥ ਸੀਆ ਆਨੀ ॥ ਜਗੰ ਰਾਨੀ ॥ ਧਰਮ ਧਾਨੀ ॥
 ਸਤੀ ਮਾਨੀ ॥੮੨੫॥ ਮਨੰ ਭਾਈ ॥ ਉਰੰ ਲਾਈ ॥ ਸਤੀ ਜਾਨੀ ॥ ਮਨੈ ਮਾਨੀ ॥੮੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੀਅਹਿ ਸਮੋਧ ਕਰਿ ਚਲੇ ਅਜੁਧਿਆ ਦੇਸਿ ॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਉ ਪੁਤ੍ਰਨਿ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ
 ਨਰੇਸ ॥੮੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਹੁਤੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਸਿਸਨ ਸਮੋਧਾ ॥ ਸੀਯ ਰਘੁਬੀਰ ਚਲੇ ਪੁਰਿ ਅਉਧਾ ॥
 ਅਨਿਕ ਬੇਖ ਸੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਤੀਨ ਰਾਮ ਬਨ ਆਏ ॥੮੨੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ**

ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਤਿਹੂੰ ਭਿਰਾਤਨ ਸੈਨਾ ਸਹਤ ਜੀਬੋ ॥੬

ਸੀਤਾ ਦੁਹੂ ਪੁੜ੍ਹਨ ਸਹਤ ਪੁਰੀ ਅਵਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਬਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਮਾਤ ਕੰਠਨ ਸੋਂ ਲਾਏ ॥ ਦੋਊ ਪੁੜ੍ਹ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਬਹੁਰ ਆਨਿ ਸੀਤਾ ਪਗ ਪਰੀ ॥ ਮਿਟ ਗਈ ਤਹੀਂ ਦੁਖਨ ਕੀ ਘਰੀ ॥੮੨੯॥ ਬਾਜ ਮੇਧਿ ਪੂਰਨ ਕੀਆ ਜੱਗਾ ॥ ਕਉਸਲੇਸਿ ਰਘੁਬੀਰ ਅਭੱਗਾ ॥ ਗਿਹੂ ਸਪੂਤ ਦੋ ਪੂਤ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਗ੍ਰਹ ਆਏ ॥੮੩੦॥ ਜੇਤਿਕ ਕਹੇ ਸੁ ਜੱਗ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਕੀਨੇ ਤੇ ਨੁਨਾ ॥ ਏਕ ਘਾਟ ਸਤ ਕੀਨੇ ਜੱਗਾ ॥ ਚਟਪਟ ਚਕ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਠਿ ਭੱਗਾ ॥੮੩੧॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀਨੇ ਦਸ ਬਾਰਾਂ ॥ ਬਾਜ ਮੇਧਿ ਇੱਕੀਸ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਅਜਮੇਧ ਅਨੇਕਾਂ ॥ ਭੂਮਿ ਮੱਧਿ ਕਰਮ ਕੀਏ ਅਨੇਕਾਂ ॥੮੩੨॥ ਨਾਗਮੇਧ ਖਟ ਜੱਗ ਕਰਾਏ ॥ ਜਉ ਨ ਕਰੇ ਜਨਮੇਜਯ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰੈ ਗਨਤ ਕਹਾਂ ਲਗ ਜਾਉਂ ॥ ਗੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹੀਐ ਡਰਾਉਂ ॥੮੩੩॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਕਰਾ ਪੁਰਿ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਕਾਲ ਦਸਾ ਨੀਅਰਾਈ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸਿਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ॥੮੩੪॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਹੂੰ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਜਗ ਜੀਤ ਕਰਯੋ ਬਸਸਾਰਾ ॥ ਸਬ ਹਨ ਸੀਸ ਡੰਕ ਤਿਹੂੰ ਬਾਜਾ ॥ ਜੀਤ ਨ ਸਕਾ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥੮੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ਕਰ ਦੈ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਯੋ ਨਹੀ ਕੋਊ ਬਾਚਿਆ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਰਘੁਰਾਇ ॥੮੩੬॥ ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤੇ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਸਭੇਦਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਹੁਤੀ ਸਾਸਨਾ ਬੇਦਾ ॥੮੩੭॥ ਬਰਨ ਬਰਨ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਲਾਏ ॥ ਚਾਰ ਚਾਰ ਹੀ ਬਰਨ ਚਲਾਏ ॥ ਛੜੀ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਬੈਸ ਲਖੈਂ ਛੜੀ ਕਹ ਦੇਵਾ ॥੮੩੮॥ ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਨ ਕੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜਹ ਕੋਈ ਕਹੈਂ ਤਹੀ ਵਹ ਧਾਵੈਂ ॥ ਜੈਸਕ ਹੁਤੀ ਬੇਦ ਸਾਸਨਾ ॥ ਨਿਕਸਾ ਤੈਸ ਰਾਮ ਕੀ ਰਸਨਾ ॥੮੩੯॥ ਰਾਵਣਾਦਿ ਰਣਿ ਹਾਂਕਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਵਕ ਗਣ ਤਾਰੇ ॥ ਲੰਕਾ ਦਈ ਟੰਕ ਜਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਜਗਤ ਮੈ ਕੀਨੋ ॥੮੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਲਉ ਰਾਮ

{੨੫੩}

{੨੫੩}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਜੀ ਰਾਜ ਕਰਾ ਅਰਿ ਟਾਲਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਰੰਧੂ ਕਹੱ ਫੋਰਕੈ ਭਯੋ ਕਉਸਲਿਆ ਕਾਲ ॥੮੪੧॥ **ਚਉਪਈ** ॥
 ਜੈਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਤੈਸੇਈ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਸਪੂਤ ਜਾਹਿੰ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥
 ਤਾਕਹੁੱ ਤੋਟ ਕੋਉ ਕਹ ਨਾਹੀ ॥੮੪੨॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਭ ਮਾਤਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਭਈ ਕੈਕਈ
 ਸਾਂਤਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਰਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮਰੀ ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕਸਕਰੀ ॥੮੪੩॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਾਨਕਿ
 ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਖਾ ॥ ਭੀਤ ਭਏ ਰਾਵਣ ਕਹੱ ਲਿਖਾ ॥ ਜਬ ਰਘੁਬਰ ਤਿਹੱ ਆਨਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਛੁਕ ਕੋਪ
 ਇਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥੮੪੪॥ **ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ** ॥ ਯਾਕੋ ਕਛੁ ਰਾਵਨ ਸੋ ਹੇਤਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰ
 ਕੈ ਦੇਖਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੀਤਾ ਭਈ ਰੋਖਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਮੁਹਿ ਅਜਹੁੰ ਲਗਾਵਤ ਦੋਖਾ ॥੮੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਜਉ ਮੇਰੇ ਬਚ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਤ ਰਘੁਰਾਇ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈਂਡ ਮੁਹਿ ਦੀਜੀਐ ਲੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ
 ॥੮੪੬॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਧਰਨੀ ਫਟ ਗਈ ॥ ਲੋਪ ਸੀਆ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਭਈ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ
 ਰਹੇ ਨਿਰਖ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥੮੪੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਜਗ ਧੂਅਰੋ
 ਧਉਲਹਰਿ ਕਿਹ ਕੇ ਆਯੋ ਕਾਮ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਿਨੁ ਸੀਅ ਨਾ ਜੀਐ ਸੀਅ ਬਿਨੁ ਜੀਐ ਨ ਰਾਮ ॥੮੪੮॥
ਚਉਪਈ ॥ ਦੁਆਰੇ ਕਹਯੋ ਬੈਠ ਲਛਮਨਾ ॥ ਪੈਠ ਨ ਕੋਉ ਪਾਵੈ ਜਨਾ ॥ ਅੰਤਹਪੁਰਹਿ ਆਪ ਪਗੁ
 ਧਾਰਾ ॥ ਦੇਹਿ ਛੋਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰਾ ॥੮੪੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮਤੀ ਹਿਤ ਅਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਮ
 ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਿ ਲੀਅ ਜੋਗ ॥ ਤਿਮ ਰਘੁਬਰ ਤਨ ਕੋ ਤਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਬਿਯੋਗ ॥੮੫੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ**
ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਸੀਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਮਿਰਤ ਲੋਕ ਗਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੨॥ੴ
ਅਬ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਮਰਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਉਰ ਪਰੀ ਸਗਰੇ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਕਾਹੂੰ ਰਹੀ
 ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਡੋਲਤ ਦੁਖਿਆਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਗਿਰੇ ਜੁਝਿ ਜੁਝਿਆਰੇ ॥੮੫੧॥ ਸਗਰ
 ਨਗਰ ਮਹਿ ਪਰ ਗਈ ਰਉਰਾ ॥ ਬਜਾਕੁਲ ਗਿਰੇ ਹਸਤਿ ਅਰੁ ਘੋਰਾ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਮਨ ਰਹਤ
 ਉਦਾਸਾ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕਰਿ ਗਏ ਤਮਾਸਾ ॥੮੫੨॥ ਭਰਬਉ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਜੀ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ

{੨੫੪}

{੨੫੪}

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ

ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਝਟ ਦੈਕਰਿ ਫੋਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੌ ਚਲਤ ਅੰਗ ਨਹੀ ਮੋਰਾ ॥੮੫੩॥ ਸਕਲ
ਜੋਗ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਲਛਮਨ ਤਜੇ ਤੈਸ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਲਵ ਅਰਿ ਫੁਨਿ ਫੂਟਾ ॥ ਪ੍ਰਭ
ਚਰਣਣ ਤਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਾ ॥੮੫੪॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਤਹਾਂ ਚਲ ਗਏ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸੀਅਹਿ ਜਰਾਵਤ
ਭਏ ॥ ਅਰੁ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੂੰ ਕਹੱ ਦਹਾ ॥ ਰਾਜ ਛੱਤ੍ਰ ਲਵ ਕੇ ਸਿਰਿ ਰਹਾ ॥੮੫੫॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਕੀ
ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਆਈ ॥ ਸੰਗਿ ਸਤੀ ਹੈ ਸੁਰਗਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਲਵ ਸਿਰ ਧਰਾ ਰਾਜ ਕਾ ਸਾਜਾ ॥ ਤਿਹੂੰਅਨ
ਤਿਹੂੰ ਕੁੰਟ ਕੀਅ ਰਾਜਾ ॥੮੫੬॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਆਪੁ ਕੁਸ ਲੀਆ ॥ ਭਰਥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਹੱ ਪੂਰਬ ਦੀਆ ॥
ਦੱਛਨ ਦੀਅ ਲੱਛਨ ਕੇ ਬਾਲਾ ॥ ਪੱਛਮ ਸਤ੍ਰਘਨ ਸੁਤ ਬੈਠਾਲਾ ॥੮੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ
ਜੁਗ ਅਟਲ ਸਭ ਕੋਈ ਭਾਖਤ ਨੇਤ ॥ ਸੁਰਗਿ ਬਾਸੁ ਰਘੁਬਰ ਕਰਾ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ॥੮੫੮॥ ਇਤਿ
ਰਾਮ ਭਿਰਾਤ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ॥੨੩॥

ਅਬ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਹਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹ
ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿਸਨੁ ਭਗਤਿ ਕੀਏ ਫਲ ਹੋਈ ॥ ਆਧਿ ਬਯਾਧਿ ਛੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮੫੯॥ ਸੰਮਤ
ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਪਚਾਵਨ ॥ ਹਾੜ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮਿ ਸੁਖ ਦਾਵਨ ॥ ਤ੍ਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਗੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਭੂਲ
ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੮੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ ਤਰ ਸਤਦੁੱਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ
ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੮੬੧॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨੋ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦ ॥ ਗੰਥ
ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਕੀਯੋ ਭਗਵਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੮੬੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ
ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਯੋ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈਂ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ
ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈਂ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ
ਸਬ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥੮੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਦੁਆਰ ॥ ਬਾਂਹਿ
ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥੮੬੪॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੨੪॥

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਅਬ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ਇੱਕੀਸਮੇ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਬਰਣੇਂ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਜੈਸ ਭਾਂਤਿ ਬਪੁ ਧਰੋ ਮੁਰਾਰੂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤੇ
 ਭੂਮਿ ਡਰਾਨੀ ॥ ਡਗਮਗਾਤ ਬਿਧ ਤੀਰ ਸਿਧਾਨੀ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਯੋ ਛੀਰ ਨਿਧਿ
 ਜਹਾਂ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਸਬਿਤ ਥੇ ਤਹਾਂ ॥ ਕਹੋ ਬਿਸਨੁ ਕਹ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ
 ਧਰੋ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ
 ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਨਮੁ ਧਰਜੋ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਜੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦਸਮ
 ਬੀਚ ਸਭ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਗਯਾਰਾ ਸਹਸ ਬਾਨਵੇ ਛੰਦਾ ॥ ਕਹੇ ਦਸਮ ਪੁਰ ਬੈਠਿ ਅਨੰਦਾ
 ॥੪॥ **ਅਬ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁਯਾ ॥** ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਪੈ ਤੁ ਸਭੈ ਸਗਨੰ
 ਗੁਨ ਹੀ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਜੀਅ ਧਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਤਬੈ ਬਰ ਬੁੱਧਿ ਮਹਾਂ ਅਗਨੰ ਗੁਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੋਂ ॥ ਬਿਨੁ
 ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਅੱਛਰ ਹਉ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਤੁਮਰੋ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਕਿਧੋ ਤੁਲਹਾ
 ਜਿਮ ਬਾਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਤਰਿ ਹੋਂ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੇ ਮਨ ਭਜ ਤੂੰ ਸਾਰਦਾ ਅਨਗਨ ਗੁਨ ਹੈਂ
 ਜਾਹਿੰ ॥ ਰਚੋਂ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਭਾਗਵਤ ਜਉ ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਸਭ
 ਸਿੱਧਿ ਕੀ ਕਰਨ ਚੰਡਿ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਸਰ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਜਾਕੈ ਆਹਮ ਹੈ ਅੰਤ
 ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਰਨਿ ਉਬਾਰਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹੈ ॥ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਨ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਜਾਰਨ
 ਸੋ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਛਡਾਏ ਜਮਜਾਲ ਹੈ ॥ ਦੇਵੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸਬੁੱਧਿ ਹੂ ਕੀ ਦਾਇਕ ਸੁ
 ਦੇਹ ਬਰ ਪਾਇਕ ਬਨਾਵੈ ਗ੍ਰੰਥ ਹਾਲ ਹੈ ॥੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਅੱਦ੍ਰ ਸੁਤਾ ਹੂੰ ਕੀ ਜੋ ਤਨਯਾ ਮਹਿਖਾਸੁਰ

{੨੫੬}

{੨੫੬}

ਕੀ ਮਰਤਾ ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜਹਿ ਕੀ ਦਿਵੱਈਯਾ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਦੋਊ ॥ ਜੋ ਜਪ ਕੈ ਇਹ ਸੇਵ ਕਰੈ ਬਰੁ ਕੋ ਸੁ ਲਹੈ ਮਨ ਇੱਛਤ ਸੋਊ ॥ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਉਹ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤ ॥੭**

ਅਬ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦਈਤਨ ਕੇ ਭਰ ਤੇ ਡਰ ਤੇ ਜੁ ਭਈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਬਹੁ ਭਾਰਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪੁ ਤਬੈ ਧਰ ਕੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਿਖਿ ਪੈ ਚਲਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਯੋ ਤੁਮਹੂੰ ਹਮਹੂੰ ਮਿਲਿ ਜਾਂਹਿ ਤਹਾਂ ਜਾਂਹਿ ਹੈਂ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥ ਜਾਇ ਕਰੈਂ ਬਿਨਤੀ ਤਿੰਹ ਕੀ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁਨੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਅੱਗੂ ਸਭੈ ਧਰਕੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈ ਤਨ ਕੇ ਤਨੀਆ ॥ ਤਬ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹਿ ਰੋਵਤ ਤਾ ਮੁਨਿ ਜਜੋਂ ਹਨੀਆ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੋਂ ਗਨੀਆ ॥ ਜਿਮ ਲੂਟੇ ਤੇ ਅਗ੍ਰਜ ਚਉਧਰੀ ਕੈ ਕੁਟਵਾਰ ਪੈ ਕੂਕਤ ਹੈ ਬਨੀਆ ॥੧੦॥ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮਾਸੁਰ ਸੈਨ ਸਭੈ ਤਹ ਦਉਰ ਗਏ ਜਹ ਸਾਗਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਤਿਨਕੋ ਅਪਨੇ ਲਖਿ ਪਾਇਨ ਬਾਰ ਪਖਾਰੀ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਦੇਖਿ ਬਿਵਾਨ ਤਹਾ ਬ੍ਰਤਿ ਧਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਹੁ ਜਾਹੁ ਅਉਤਾਰ ਲੈ ਮੈ ਜਰ ਦੈਤਨ ਮਾਰੀ ॥੧੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ਮਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲੇ ਗਿ੍ਰਹਿ ਆਪਨੇ ਲੋਕ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਗੋਧਨ ਭਾਂਤਿ ਗਯੋ ਸਭ ਲੋਕ ਮਨੋ ਸੁਰ ਜਾਇ ਬਹੋਰ ਕੈ ਆਨੇ ॥੧੨॥ **ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਫਿਰਿ ਹਰਿ ਇਹ ਆਗਿਆ ਦਈ ਦੇਵਨ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜਾਇ ਰੂਪ ਤੁਮਹੂੰ ਧਰੋ ਹਉ ਹੂੰ ਧਰਿਹੋਂ ਆਇ ॥੧੩॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਦੇਵਤਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਨ ॥ ਆਪ ਸਮੇਤ ਸੁ ਧਾਮੀਐ ਲੀਨੇ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰੂਪ ਧਰੇ ਸਭ ਸੁਰਨ ਯੋਂ ਭੂਮਿ ਮਾਹਿ ਇਹ ਭਾਇ ॥ ਅਬ ਲੀਲਾ ਦੇਵਕੀ ਕੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੋਂ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ ਹ੍ਰੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥੭**
ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੀ ਕੰਨਿਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਕੀ ਤਾਸ ॥ ਸੋਮਵਾਰ ਦਿਨ ਜਠਰ

ਕਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨੁ ਅਵਤਾਰ

ਤੇ ਕੀਨੋ ਤਾਂਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੬॥ **ਇਤਿ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਜਨਮੁ ਬਰਨਨੰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੧॥** **ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਰ ਢੂੰਢਬੋ ਕਬਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਬੈ ਭਈ ਵਹਿ ਕੰਨਿਕਾ ਸੁੰਦਰ ਬਰ ਕੇ ਜੋਗੁ ॥ ਰਾਜ ਕਹੀ ਬਰ ਕੇ ਨਮਿਤ ਢੂੰਢਹੁ ਅਪਨਾ ਲੋਗੁ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦੂਤ ਪਠਯੋ ਤਿਨ ਜਾਇਕੈ ਨਿਰਖਯੋ ਹੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਮਦਨ ਬਦਨ ਸੁਖ ਕੋ ਸਦਨ ਲਖੈ ਤੱਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥੧੮॥ **ਕਬਿਤੁ ॥** ਦੀਨੋ ਹੈ ਤਿਲਕੁ ਜਾਇ ਭਾਲ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੇ ਡਾਰਯੋ ਨਾਰੀਏਰ ਗੋਦ ਮਾਹਿ ਦੈ ਅਸੀਸ ਕੋ ॥ ਦੀਨੀ ਹੈ ਬਡਾਈ ਪੈ ਮਿਠਾਈ ਹੂੰ ਤੇ ਮੀਠੀ ਸਭ ਜਨ ਮਨਿ ਭਾਈ ਅਉਰ ਈਸਨ ਕੇ ਈਸ ਕੋ ॥ ਮਨ ਜੋ ਪੈ ਆਈ ਸੋ ਤੋ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਤਾਂਕੀ ਸੋਭਾ ਸਭ ਭਾਈ ਮਨ ਮੱਧ ਘਰਨੀਸ ਕੋ ॥ ਸਾਰੇ ਜਗ ਗਾਈ ਜਿਨਿ ਸੋਭਾ ਜਾਕੀ ਗਾਈ ਸੋ ਤੋ ਏਕ ਲੋਕ ਕਹਾਂ ਲੋਕ ਭੇਦੇ ਬੀਸ ਤੀਸ ਕੋ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕੰਸ ਬਾਸਦੇਵੈ ਤਬੈ ਜੋਰਿਓ ਬਯਾਹ ਸਮਾਜ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਏ ਸਭ ਧਰਨਿ ਮੈ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ਬਾਜ ॥੨੦॥ **ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਬਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਆਸਨਿ ਦਿੱਜਨ ਕੋ ਧਰਕੈ ਤਰਿ ਤਾਂਕੋ ਨਵਾਇ ਲੈ ਜਾਇ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਕੁੰਕਮ ਕੋ ਘਸ ਕੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੋਹਤਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸੋ ਤਿਹ ਲਾਯੋ ॥ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤਿ ਅੱਛਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ਭਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਭਾਟ ਕਲਾਵਤ ਅਉਰ ਗੁਨੀ ਸਭ ਲੈ ਬਖਸੀਸ ਮਹਾਂ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰੀਤਿ ਬਰਾਤਿਨ ਦੁਲਹ ਕੀ ਬਾਸੁਦੇਵ ਸਬ ਕੀਨ ॥ ਤਬੈ ਕਾਜ ਚਲਬੇ ਨਮਿਤ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਮਨੁ ਦੀਨ ॥੨੨॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਕੋ ਆਗਮਨ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸੁਨ ਲੀਨ ॥ ਚਮੁੰ ਸਬੈ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਭੇਜ ਅਗਮਨੈ ਦੀਨ ॥੨੩॥ **ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਆਪਸ ਮੈ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਕੋ ਦਲ ਸਾਜ ਚਲੈ ਧੁਜਨੀ ਪਤਿ ਐਸੇ ॥ ਲਾਲ ਕਰੇ ਪਟ ਪੈ ਡਰਿ ਕੇਸਰ ਰੰਗ ਭਰੇ ਪ੍ਰਤਨਾਪਤਿ ਕੈਸੇ ॥ ਰੰਚਕ ਤਾ ਛਬਿ ਢੂੰਢ ਲਈ ਕਬਿ ਨੇ ਮਨ ਕੇ ਪੁਨਿ ਭੀਤਰ ਮੈ ਸੇ ॥ ਦੇਖਨ ਕਉਤਕਿ ਬਯਾਹਹਿ ਕੋ ਨਿਕਸੇ ਇਹ ਕੁੰਕਮ ਆਨੰਦ ਜੈਸੇ ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕੰਸ ਅਵਰ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲ ਅੰਗ ॥ ਤਬੈ ਬਹੁਰਿ ਦੇਵਨ ਲਗੈ ਗਾਰੀ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ॥੨੫॥ **ਸੋਰਠਾ ॥** ਦੁੰਦਭਿ ਤਬੈ ਬਜਾਇ ਆਏ ਜੋ ਮਥੁਰਾ ਨਿਕਟਿ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਨਿਰਖਾਇ ਹਰਖ ਭਯੋ ਹਰਿਖਾਇ ਕੈ ॥੨੬॥ **ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਆਵਤ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਰੂਪ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਤਨ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਰੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਵਾਵਤਿ ਆਵਤ ਨਾਗਰਿ ਗਾਰੀ ॥ ਕੋਠਨ ਪੈ ਨਿਰਖੈ ਚੜਿ ਭਾਮਿਨਿ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ

{੨੫੮}

{੨੫੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥ ਬੈਠ ਬਿਵਾਨ ਕੁਟੰਬ ਸਮੇਤ ਸੁ ਦੇਖਤ ਦੇਵਨ ਕੀ ਮਹਤਾਰੀ ॥੨੭॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਆਯੋ
 ਰਾਜੈ ਮੰਡਲ ਬਨਾਯੋ ਮਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ਤਾਂਕੋ ਆਨਨ ਨਿਰਖ ਕੈ ॥ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਯੋ ਰਾਗ ਗਾਇਨਨ ਗਾਯੋ
 ਤਿਸੈ ਬਹੁਤੁ ਦਿਵਾਯੋ ਬਰ ਲਿਆਯੋ ਜੋ ਪਰਖ ਕੈ ॥ ਛਾਤੀ ਹਾਥੁ ਲਾਯੋ ਸੀਸ ਨਿਆਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬੈ ਆਦਰ
 ਪਠਾਯੋ ਪੂਜ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖ ਕੈ ॥ ਭਯੋ ਜਨੁ ਮੰਗਨਨ ਭੂਮਿ ਪਰ ਬਾਦਰ ਸੋ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਗਯੋ ਕੰਚਨ ਬਰਖ
 ਕੈ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਤਬ ਕੰਸ ਕੋ ਲਯੋ ਹਜੂਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਹਯੋ ਸਾਬ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਦੇਹੁ ਭੰਡਾਰ
 ਖੁਲਾਇ ॥੨੯॥ ਅਉਰ ਸਮਗਰੀ ਅੰਨਖ ਕੀ ਲੈ ਜਾ ਤਾਂ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਤਾਂ ਕੋ ਤਬੈ ਇਉ ਕਰੀਯੋ
 ਅਰਦਾਸਿ ॥੩੦॥ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰ ਕੋ ਬਯਾਹ ਹੈ ਕੰਸਹਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕਹੀ ਭਲੀ ਜੁ ਤੁਮੈ ਸੁਹਾਇ
 ॥੩੧॥ ਕੰਸ ਕਹਯੋ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਤਬ ਸਬੈ ਬਾਤ ਕੋ ਭੇਵ ॥ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਪੰਡਿਤ ਕਹਯੋ ਅਸ ਮਾਨੀ ਬਸੁਦੇਵ ॥੩੨॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਰਾਤਿ ਬਿਤੀਤ ਭਈ ਅਰੁ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਫਿਰਿ ਰਾਤਿ ਤਬੈ ਚੜ ਆਏ ॥ ਛਾਡ ਦਏ ਹਥਿ ਫੂਲ ਹਜਾਰ
 ਦੋ ਉਭਚ ਪਯੋਧਰ ਐਸ ਫਿਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਵਾਇ ਚਲੀ ਨਭਕੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੇਖਹਿ
 ਕਉਤਕ ਦੇਵ ਸਬੈ ਤਹ ਤੇ ਮਨੋ ਕਾਗਦ ਕੋਟਿ ਪਠਾਏ ॥੩੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਅਗ੍ਰ ਪ੍ਰੋਹਤ ਕੰਸਹਿ ਕੇ
 ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਏ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਨਾਰਿ ਭਈ ਇਕ ਲੇਹਿਸ ਗਾਗਰ ਪੰਡਿਤ ਡਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਦਏ ਲਭੂਆ
 ਗਹ ਝਾਂਟਨਿ ਤਾਂਕੋ ਸੋਊ ਵੇ ਤੋ ਭੱਛ ਗਏ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਦੁਹੰ ਦਿਸ ਤੇ ਸੁਨਿਕੈ ਸੁ ਅਨੇਕਿਕ ਹਾਸ ਭਏ ਹੈ ॥੩੪॥
ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਸੁ ਗਾਰਨ ਦਿਵਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤ ਸੁਹਾਵਤ ਹੈ ਮੰਦ ਮੰਦ ਗਾਵਤੀ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ
 ਕਟਿ ਅਉ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਂਕੇ ਗਜ ਕੈਸੀ ਚਾਲ ਮਨ ਭਾਵਤ ਸੁ ਆਵਤੀ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਚਉਕ ਕਰੇ ਲਾਲਨ
 ਕੇ ਖਾਰੇ ਧਰੇ ਬੈਠੇ ਤਬੈ ਦੋਊ ਦੂਲਹਿ ਦੂਲਹੀ ਸੁਹਾਵਤੀ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੀਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦਿਜਨ ਦੀਨੀ ਲੀਨੀ
 ਸਾਤ ਭਾਵਰੈ ਜੋ ਭਾਵਤੇ ਸੋ ਭਾਵਤੀ ॥੩੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਤ ਭਏ ਬਸੁਦੇਵ ਜੂ ਕੀਨੋ ਤਹਾਂ ਬਿਲਾਸਿ ॥ ਪ੍ਰਾਤ
 ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਤਬੈ ਗਯੋ ਸਸੁਰ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥੩੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਾਜ ਸਮੇਤ ਦਏ ਗਜ ਅਯੁਤ ਸੁ ਅਉਰ ਦਏ ਤ੍ਰਿਗੁਣੀ
 ਰਥਨਾਰੇ ॥ ਲੱਛ ਭਟੰ ਦਸ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗਮ ਉਂਟ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਜਰ ਭਾਰੇ ॥ ਛੱਤੀਸ ਕੋਟਿ ਦਏ ਦਲ ਪੈਦਲ ਸੰਗਿ

{੨੫੯}

{੨੫੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਧੋ ਤਿਨਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਕੰਸ ਤਬੈ ਤਿਹ ਰਾਖਨ ਕਉ ਮਨੋ ਆਪ ਭਏ ਰਥ ਕੇ ਹਕਵਾਰੇ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਕੰਸ ਲਵਾਏ ਜਾਤ ਤਿਨਿ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜਿ ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਬਿਧ ਕੀ ਅਸੁਭ ਅਵਾਜ ॥੩੮॥
ਨਭਿ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਕੰਸ ਸੌਂ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦੁੱਖ ਕੇ ਹਰਿਨ ਬਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਕੇ ਕਰਨ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਧਰਨ ਐਸੋ ਕਹਯੋ
 ਹੈ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਲੀਏ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਤੇਰੋ ਕਾਲ ਹੈ ਰੇ ਮੂੜ ਮਤਿ ਆਠਵੇਂ ਗਰਭ ਯਾਂਕੋ ਤੇ ਕੋ ਡਾਰੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥
 ਅਚਰਜ ਮਾਨ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੈ ਬਿਚਾਰ ਇਹ ਕਾਢ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਡਾਰੋਂ ਇਨਹੀ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥ ਜਾਹਿੰਗੇ ਛਪਾਇ ਕੈ
 ਸੁ ਜਾਨੀ ਕੰਸ ਮਨ ਮਾਹਿ ਇਹੈ ਬਾਤ ਭਲੀ ਡਾਰੋਂ ਜਰ ਹੀ ਉਖਾਰਿ ਕੈ ॥੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੰਸ ਦੁਹੂੰ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ
 ਲੀਨੋ ਖੜਗ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਡਰੇ ਦੋਊ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥੪੦॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਕੰਸ ਸੌਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਬਾਸੁਦੇਵ ਡਰ ਮਾਨ ਕੈ ਤਾ ਸੌਂ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੋ ਯਾਹੀ ਤੇ ਜਨਮ ਹੈ ਮਾਰਹੁ ਤਾਕਹੁ ਰਾਇ ॥੪੧॥ ਕੰਸ ਬਾਚ
ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁੜ੍ਹ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੌਂ ਮਤਿ ਇਹ ਜਾਹਿੰ ਛਪਾਇ ॥ ਬੰਦੀਖਾਨੈ ਦੇਉ ਇਨ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੀ
 ਰਾਇ ॥੪੨॥ ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੈਦ ਕੀਬੋ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਡਾਰਿ ਜੰਜੀਰ ਲਏ ਤਿਨ ਪਾਂਇਨ ਪੈ ਫਿਰਿਕੈ ਮਥੁਰਾ
 ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਲੋਗ ਕਥਾ ਅਤਿ ਨਾਮ ਬੁਰੇ ਜਗ ਮੈ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਖੈ ਗਿ੍ਹ ਆਪਨ ਮੈ
 ਰਖਵਾਰੀ ਕੋ ਸੇਵਕ ਲੋਗ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨ ਬਡੇਨ ਕੀ ਛਾਡਿ ਦਈ ਕੁਲ ਭੀਤਰ ਆਪਨੋ ਰਾਹ ਚਲਾਯੋ ॥੪੩॥
ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਜਬੈ ਕੰਸ ਰਾਜ ਉਤਪਾਤ ॥ ਤਬੈ ਕਥਾ ਅਉਰੈ ਚਲੀ ਕਰਮ
 ਰੇਖ ਕੀ ਬਾਤ ॥੪੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੁੜ੍ਹ ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁੜ੍ਹ ਭਯੋ ਦੇਵਕੀ ਕੈ ਕੀਰਤਿ ਮਤ ਤਿਹ
 ਨਾਮੁ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਲੈ ਤਾਂਹਿ ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੈ ਧਾਮ ॥੪੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਤ ਕੋ ਤਾਤ ਚਲਯੋ ਜਬ ਹੀ
 ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਰ ਉਪਰ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਦਰਵਾਨਨ ਸੌਂ ਤਿਨ ਬੋਲਿ ਕੈ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਰੀ ਕਰੁਨਾ
 ਸਿਸੁ ਦੇਖ ਕਹਯੋ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬਖਸਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਚਲਯੋ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ
 ॥੪੬॥ ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕੰਸ ਮੂੜ ਦੁਰਮਤਿ
 ਬਡੋ ਯਾਂਕੋ ਡਰਿ ਹੈ ਮਾਰਿ ॥੪੭॥ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਕੰਸ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕਹੀ

{੨੬੦}

{੨੬੦}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਅਸਟ ਲੀਕ ਕਰਕੈ ਗਨੀ ਦੀਨੋ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ॥੪੮॥ **ਅਬ ਭ੍ਰਿਤਨ ਸੌਂ ਕੰਸ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥**

ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਨਾਰਦ ਕੀ ਇਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮਾਹਿ ਭਈ ਹੈ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਇਸੈ ਅਬ ਹੀ ਕਰਿ ਭ੍ਰਿਤਨ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨ ਦਈ ਹੈ ॥ ਦਉਰਿ ਗਏ ਤਿਹ ਆਇਸ ਮਾਨ ਕੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਚਲਿ ਲੋਗ ਗਈ ਹੈ ॥ ਪਾਬਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਘਨ ਜਿਉਂ ਪੁਨਿ ਜੀਵਹਿ ਤੇ ਕਰਿ ਭਿੰਨ ਲਈ ਹੈ ॥੪੯॥ **ਪ੍ਰਥਮ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹਿ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਅਉਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਮਹਾਂ ਮਤਿ ਹੀਨੋ ॥ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਦਏ ਤਿਨ ਲਿਯਾਇ ਕੈ ਪਾਬਰ ਪੈ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸੋਰ ਪਰਯੋ ਸਭਹੀ ਪੁਰ ਮੈ ਕਬਿ ਨੈ ਤਿਹ ਕੇ ਜਸ ਇਉ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮੂਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਰੋਦਨ ਕੀਨੋ ॥੫੦॥ ਅਉਰ ਭਯੋ ਸੁਤ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜੈ ॥ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਬਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰਿਓ ਖੂੰਜੈ ॥ ਸੀਸ ਕੇ ਬਾਰ ਉਖਾਰਤ ਦੇਵਕੀ ਰੋਦਨ ਚੋਰਨ ਤੇ ਘਰਿ ਗੂੰਜੈ ॥ ਜਿਉਂ ਗੁਤਿ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸਮੇ ਨਭਿ ਕੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਪੁਕਾਰਤ ਕੂੰਜੈ ॥੫੧॥ **ਕਬਿੱਤੁ ॥** ਚਉਥੋ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੋ ਭੀ ਕੰਸ ਮਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਸੋਕ ਬੜਵਾ ਕੀ ਲਾਟੈਂ ਮਨ ਮੈਂ ਜਗਤ ਹੈਂ ॥ ਪਰੀ ਹੈਰੀ ਦਾਸੀ ਮਹਾ ਮੋਹ ਹੂਕੀ ਫਾਂਸੀ ਬੀਚ ਗਈ ਮਿਟ ਸੋਭਾ ਪੈ ਉਦਾਸੀ ਹੀ ਪਗਤ ਹੈ ॥ ਕੈਯੋ ਤੁਮ ਨਾਥ ਹੈ ਸਨਾਥ ਹਮ ਹੂੰ ਪੈ ਹੂੰਜੈ ਪਤਿ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਔਰ ਤਨ ਕੀ ਨ ਗਤਿ ਹੈ ॥ ਭਈ ਉਪਹਾਸੀ ਦੇਹ ਪੂਤਨ ਬਿਨਾਸੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਰੀ ਹਾਸੀ ਹਮੈ ਗਾਸੀ ਸੀ ਲਗਤ ਹੈ ॥੫੨॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਪਾਂਚਵੇਂ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਸੁ ਪਾਬਰ ਸੌਂ ਹਨਿ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਵਾਸ ਗਯੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਮੈ ਤਨ ਤਾਂਕੋ ਕਿਯੋ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੋਨਨ ਦੇਵਕੀ ਸੋਕ ਸੋ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਹ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾ ਦਿਨ ਮੈ ਮਨੋ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਮੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥੫੩॥ **ਦੇਵਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਾਚ ॥**

ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਛੋਠੇ ਬੰਸ ਸੋ ਭੀ ਮਾਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ਕੰਸ ਦੇਵਕੀ ਪੁਕਾਰੀ ਨਾਥ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਕੀਜੀਐ ਅਨਾਥਨ ਸਨਾਥ ਮੇਰੇ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਮੈ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ ਕਿ ਯਾਂਕੋ ਮਾਰ ਦੀਜੀਐ ॥ ਕੰਸ ਬਡੋ ਪਾਪੀ ਜਾਂਕੋ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਾਪੀ ਸੋਈ ਕੀਜੀਐ ਹਮਾਰੀ ਦਸਾ ਜਾਂਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਜੀਐ ॥ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਅਸਵਾਰੀ ਗਜਵਾਰੀ ਕਰੋ ਲਾਈਐ ਨ ਢੀਲ ਅਬ ਦੋ ਮੈ ਏਕ ਕੀਜੀਐ ॥੫੪॥ **ਇਤਿ ਛਠਵੇਂ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧਹ ॥੨॥੬**

{੨੬੧}

{੨੬੧}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਅਬ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਯੋ ਗਰਭਾਂਤਿਰ ਤੋ ਦੁਹੁੰ ਬੈਠ ਕੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਜੋਰ ਸੋਂ ਕਾਢ ਕੈ ਰੋਹਨੀ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਕੰਸ ਕਦਾਂਚ ਹਨੈ ਸਿਸੁ ਕੇ ਤਿੰਹ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਬਸੁਦੇਵ ਡਰਿਓ ਹੈ ॥ ਸੇਖ ਮਨੋ ਜਗ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਗ ਭੀਤਰ ਰੂਪ ਨਵੀਨ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥੫੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਸਾਧ ਦੋ ਬਿਸੂ ਕਿਸੂ ਪਤਿ ਜਾਸ ॥ ਕ੍ਰਿਸੂ ਬਿਸੂ ਤਰਬੇ ਨਮਿਤ ਤਨ ਮੈ ਕਰਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੫੬॥

ਅਬ ਕ੍ਰਿਸੂ ਜਨਮ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸੰਖ ਗਦਾ ਕਰ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਧਰੇ ਤਨਿ ਕਉਚ ਬਡੇ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਨੰਦਗ ਹੈ ਕਰਿ ਸਾਰੰਗ ਸਾਰੰਗ ਪੀਤ ਧਰੈ ਪਟ ਪੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਈ ਹੁਤੀ ਜਨਮਯੋ ਇਹ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਕੈ ਡਰ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਉਠ ਜਾਗੀ ॥ ਦੇਵਕੀ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਯੋ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ ਲਾਗੀ ॥੫੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲਖਯੋ ਦੇਵਕੀ ਹਰਿ ਮਨੈ ਲਖਯੋ ਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤਾਤ ॥ ਲਖਯੋ ਜਾਨ ਕਰ ਮੋਹਿ ਕੀ ਤਾਨੀ ਤਾਨ ਕਨਾਤ ॥੫੮॥ ਕ੍ਰਿਸੂ ਜਨਮ ਜਬ ਹੀ ਭਯੋ ਦੇਵਨ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਅਬ ਨਾਸ ਹੋਹਿ ਹਮ ਕੋ ਹੋਇ ਬਿਲਾਸ ॥੫੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਸਬ ਦੇਵਤਨ ਸੁਮਨ ਦੀਨ ਬਰਖਾਇ ॥ ਸੋਕ ਹਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਲਨ ਪ੍ਰਗਟੇ ਜਗ ਮੋ ਆਇ ॥੬੦॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਦੇਵਕੀ ਕਾਨਿ ॥ ਤ੍ਰਾਸਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸੋਰ ਕਰੈ ਕੋ ਆਨਿ ॥੬੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕੰਸ ਕਸਾਈ ਜਾਨਕੈ ਹੀਐ ਅਧਿਕ ਡਰ ਪਾਹਿ ॥੬੨॥ **ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸੂ ਜਨਮ ਬਰਨਨੰ ॥੩॥**

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਦੁਹੁੰ ਮਿਲਿ ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਕੋ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਘਰਿ ਆਇ ਹੋਂ ਡਾਰਕੈ ਠਾਟ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਜਾ ॥ ਕਾਨੁ ਕਹਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਡਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜਾ ॥ ਮਾਯਾ ਕੀ ਖੈਂਚਿ ਕਨਾਤ ਲਈ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਸਉਰਭ ਆਪ ਬਿਰਾਜਾ ॥੬੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਗ੍ਰਿਹਿ ਭਯੋ ਬਾਸੁਦੇਵ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਾਂਈ ਭਲੀ ਮਨੈ ਮਨਸ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੬੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਛੂਟ ਕਿਵਾਰ ਗਏ ਘਰਿ ਕੇ ਦਰਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਰਕੇ ਚਲਤੇ ॥ ਹਰਖੇ ਸਰਖੇ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੇ ਪਗ ਜਾਇ ਛੁਯੋ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਤੇ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਨ ਕੋਂ ਹਰਿ ਅਉ ਬਡਕੇਹਰਿ ਦਉਰ ਗਏ ਤਨ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ॥ ਕਾਜ ਇਹੀ ਕਹਿ ਦੋਊ ਗਏ ਜੁ ਖਿਝੇ ਬਹੁ ਪਾਪਨ

{੨੬੨}

{੨੬੨}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕੀ ਮਲ ਤੇ ॥੬੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਜਬੈ ਚੜਤੀ ਕਰੀ ਫੇਰਿਓ ਮਾਯਾ ਜਾਲ ॥ ਅਸੁਰ ਜਿਤੇ ਚਉਕੀ ਹੁਤੇ ਸੋਇ
ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥੬੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਪਾਂਇ ਜਬੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਠਾਨੇ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਪੁਰਾਤਨ ਕੇ ਜਲ ਪਾਇਨ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਉਠਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥
ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਜਾਨ ਕਿਧੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਿਹ ਭੇਟਤ ਮਾਨੇ ॥੬੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬੈ ਜਸੋਧਾ ਸੋਇ ਗਈ ਮਾਯਾ
ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਡਾਰਿ ਕਿਸਨ ਤਿਹ ਪੈ ਸੁਤਾ ਲੀਨੀ ਹੈ ਕਰ ਤਾਸ ॥੬੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਮਾਯਾ ਕੇ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਸੁਦੇਵ
ਸੁ ਸੀਘਰਿ ਚਲਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਮਾਹੀ ॥ ਸੋਇ ਗਏ ਪਰ ਦੁਆਰ ਸਬੈ ਘਰ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥
ਦੇਵਕੀ ਤੀਰ ਗਯੋ ਜਬਹੀ ਸਭ ਤੇ ਮਿਲਗੇ ਪਟ ਆਪਸਿ ਮਾਂਹੀ ॥ ਬਾਲ ਉਠੀ ਜਬ ਰੋਦਨ ਕੈ ਜਗ ਕੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ
ਕਰੀ ਨਰ ਨਾਹੀ ॥੬੯॥ ਰੋਇ ਉਠੀ ਵਹ ਬਾਲ ਜਬੈ ਤਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਲੀ ਧੁਨਿ ਹੋਰੈ ॥ ਧਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹ
ਕੇ ਘਰਿ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਜਨਮਯੋ ਰਿਪੁ ਤੋਰੈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਚਲਿ ਜਾਇ ਗਹੀ ਕਰ ਤੈ ਕਰਿ ਜੋਰੈ ॥
ਦੇਖਹੁ ਬਾਤ ਮਹਾ ਜੜ ਕੀ ਅਬ ਆਦਿਕ ਕੇ ਬਿਖ ਚਾਬਤ ਭੋਰੈ ॥੭੦॥ ਲਾਇ ਰਹੀ ਉਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ
ਕਹਯੋ ਬਾਤਿ ਸੁਨੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਹਨੇ ਮਮ ਪਾਵਕ ਸੇ ਛਠ ਹੀ ਤੁਮ ਪਾਥਰ ਪੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਛੀਨ ਕੈ ਕੰਸ ਕਹਯੋ
ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭੀ ਪਟਕੋਂ ਇਹ ਕੈ ਅਬ ਨਾਰੇ ॥ ਦਾਮਿਨਿ ਹੈ ਲਹਕੀ ਨਭ ਮੈ ਜਬ ਰਾਖ ਲਈ ਵਹ ਰਾਖਨਹਾਰੇ
॥੭੧॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨਿ ਕਰਿ ਬਿਯੋਂਤ ਵਾਕੇ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਚਾਕਰਨ ਕਹਯੋ ਮਾਰ ਡਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ
ਹੈ ॥ ਕਰ ਮੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ਬਨਾਇ ਭਾਰੇ ਪਾਥਰ ਪੈ ਰਾਜ ਕਾਜ ਰਾਖਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਨਹੀ ਪਾਤ ਹੈ ॥ ਆਪਨੋ ਸੋ ਬਲ
ਕਰਿ ਰਾਖੈ ਇਹ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੁੰਦ ਛੰਦ ਬੰਦ ਕੈ ਕੈ ਛੂਟ ਇਹ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਮਾਯਾ ਕੋ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸੁ ਸਭਨ ਸੁਨਾਇ
ਕੈ ਸੁ ਐਸੇ ਉਡੀ ਬਾਰਾ ਜੈਸੇ ਪਾਰਾ ਉਡਿ ਜਾਤ ਹੈ ॥੭੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਆਠ ਭੁਜਾਂ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਨੀ ਸਭ ਨੋ ਕਰ
ਮੈ ਬਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਜ਼ਾਲ ਨਿਕਾਸ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਰਿਪੁ ਅਉਰ ਭਯੋ ਤੁਮਰੋ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਦਾਮਿਨਿ ਸੀ ਲਹਕੈ
ਨਭਿ ਮੈ ਡਰਕੈ ਫਟਗੇ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੀਨੇ ॥ ਮਾਰ ਡਰੈ ਇਹ ਹੁੰ ਹਮ ਹੁੰ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨੇ ਅਤਿ ਦੈਤਨ ਕੀਨੇ ॥੭੩॥
ਅਬ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਛੋਰਬੋ ॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਹ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਨ ਨਿੰਦਤ ਦੇਵਨ ਕੇ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਝੂਠ

ਹਨੇ ਹਮ ਪੈ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਜਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਗਯਾਨ ਕਥਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤ ਹੀ ਬਹੁ ਦੇਵਕੀ
 ਔ ਬਸੁਦੇਵ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਹੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਬੁਲਾਇ ਲੁਹਾਰ ਕੋ ਲੋਹ ਅਉ ਮੋਹ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕਟਾਯੋ ॥੭੪॥ **ਇਤਿ**
ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਦੇਵਕੀ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਛੋਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ॥੪॥੬
ਕੰਸ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ਬੀਚਾਰ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਕੀਨੋ ਕੰਸ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬਾਲਕ ਜੋ
 ਮਮ ਦੇਸ ਮੈ ਸੋ ਸਭ ਡਾਰੋ ਮਾਰ ॥੭੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਭਾਗਵਤ ਕੀ ਯਹ ਸੁਧ ਕਥਾ ਬਹੁ ਬਾਤ ਭਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰੀ ॥ ਬਾਕੀ ਕਹੋ ਫੁਨਿ ਅਉ ਕਥਾ ਕੋ ਸੁਭ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੱਧਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਭੂਮਹਿ
 ਅਉਰ ਮਨੈ ਹਰਖੇ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਹੋਹਿ ਘਰਾ ਘਰਿ ਮੈ ਉਤਰਿਯੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
 ਜਾਗ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਹੀ ਪਿਖ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਦੇਨ ਲਗੀ ਹੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਪੰਡਿਤਨ ਕੋ ਅਰੁ ਗਾਇਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਓ
 ਸਭ ਹੀ ਗੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਓਢਕੈ ਲਾਲ ਚਲੀ ਚੁਨੀਆ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਮਿਲ ਕੈ ਘਨ
 ਕੇ ਦਿਨ ਮੈ ਉਡ ਕੈ ਸੁ ਚਲੀ ਜੁ ਮਨੋ ਮੁਨੀਆ ਹੈ ॥੭੭॥ **ਨੰਦ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਨੰਦ ਮਹਰ ਲੈ ਭੇਟ
 ਕੋ ਗਯੋ ਕੰਸ ਕੇ ਪਾਸਿ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹਮਰੇ ਗਿ੍ਹੇ ਜਾਇ ਕਹੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੭੮॥ **ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋਂ ॥**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਜਬੈ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਭੈ ਹੈ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਬਡੋ ਸੁਨੋ ਗੋਪ ਪਤਿ ਭੇਵ ॥੭੯॥
ਕੰਸ ਬਾਚ ਬਕੀ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੰਸ ਕਹੈ ਬਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਆਜ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾਜ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਾਰਿਕ ਜੇ
 ਜਨਮੈ ਇਹ ਦੇਸ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਕੈ ਸੀਘਰ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਕਾਲ ਵਹੈ ਹਮਰੋ ਕਹੀਐ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਡਰਿਯੋ ਹੀਅਰਾ
 ਮਮ ਭਾਰੋ ॥ ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਮੈ ਜੁ ਡਸਿਯੋ ਅਹਿਕਾਰੋ ॥੮੦॥ **ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਪੂਤਨਾ ਕਹੀ ਕੰਸ ਸੋਂ ਬਾਤ ॥ ਬਰਮਾ ਜਾਏ ਸਬ ਹਨੋ ਮਿਟੈ ਤਿਹਾਰੋ ਤਾਪ ॥੮੧॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਉਠੀ ਤਬ ਬੋਲ ਸੁ ਘੋਲਿ ਮਿਠਾ ਲਪਟੇ ਬਨ ਮੈ ॥ ਬਾਲ ਜੁ ਪਾਨ ਕਰੈ ਤਜੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤਾਂਹਿ
 ਮਸਾਨ ਕਰੋ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਬੁਧਿਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕਹਯੋ ਸਤਿਮਾਨ ਸੁ ਆਇ ਹੈ ਟੋਰ ਕੈ ਤਾ ਹਨਿ ਮੈ ॥ ਨਿਰਭਉ ਨ੍ਰਿਪ
 ਰਾਜ ਕਰੋ ਨਗਰੀ ਸਗਰੀ ਜਿਨ ਸੋਚ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੮੨॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਜਗੰਨਾਥ

ਪਰ ਬੀੜਾ ਲੀਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਕਪਟ ਰੂਪ ਸੋਰਹ ਸਜੇ ਗੋਕਲ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ॥੮੩॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਕਾਜਰ ਨੈਨਿ ਦੀਏ ਮਨ ਮੋਹਤ ਈਗਰ ਕੀ ਬਿੰਦਰੀ ਜੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਟਾਂਡ ਭੁਜਾਨ ਬਨੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਪਾਇਨ ਨੂਪਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਹਾਰ ਗਰੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਕੇ ਗਈ ਨੰਦ ਦੁਆਰਹਿ ਕੰਸ ਕੇ ਕਾਜੈ ॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਬਸੀ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਆਨਨ ਮੈ ਸਸਿ ਕੋਟਕ ਲਾਜੈ ॥੮੪॥ **ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ਪੂਤਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁ ਆਦਰ ਕਰਿ ਪੂਛਿਓ ਜਸਮਤਿ ਬਚਨ ਰਸਾਲ ॥ ਆਸਨ ਪੈ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਕਹਿਓ ਬਾਤ ਕਹੁ ਬਾਲ ॥੮੫॥ **ਪੂਤਨਾ ਬਾਚ ਜਸੁਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਹਰ ਤਿਹਾਰੇ ਸੁਤ ਸੁਨਿਓ ਜਨਮਿਓ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਮੇ ਗੋਦੀ ਦੈ ਦੂਧ ਕੇ ਹੋਵੈ ਸਭ ਕੇ ਭੂਪ ॥੮੬॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਗੋਦ ਦਯੋ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਤਾਂਕੇ ਸੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਦੁਰਬੁਧਨਿ ਕੇ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੰ ਜਿਨਿ ਅਸਥਨ ਦੀਨੋ ॥ ਛੀਰ ਰਕੜੁ ਸੁ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਐਚ ਲਏ ਮੁਖ ਮੇਂ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਉ ਗਗੜੀ ਤੁਮਰੀ ਤਨ ਲਾਇਕੈ ਤੇਲ ਲਏ ਤੁਚ ਛਾਡ ਕੈ ਪੀਨੋ ॥੮੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਾਪ ਕਰਿਓ ਬਹੁ ਪੂਤਨਾ ਜਾਂ ਸੋ ਨਰਕ ਡਰਾਇ ॥ ਅੰਤ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਬਸੀ ਬਿਕੁੰਠਹ ਜਾਇ ॥੮੮॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਦੇਹਿ ਛਿ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਭਈ ਪੁਖਰਾ ਜਿਮ ਪੇਟ ਮੁਖੋ ਨਲੂਆਰੇ ॥ ਡੰਡ ਦੁਕੂਲ ਭਏ ਤਿਹ ਕੇ ਜਨੁ ਬਾਰ ਸਿਬਾਲ ਤੇ ਸੇਖ ਪੂਆਰੇ ॥ ਸੀਸ ਸੁਮੇਰ ਕੋ ਸਿੰਗ ਭਯੋ ਤਿਹ ਆਖਨ ਮੈ ਪਰਗੋ ਖਡੂਆਰੇ ॥ ਸਾਹ ਕੇ ਕੋਟ ਮੈ ਤੋਪ ਲਗੀ ਬਿਬ ਗੋਲਨ ਕੇ ਹੂ ਗਏ ਗਲੂਆਰੇ ॥੮੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਸਥਨ ਮੁਖ ਲੈ ਕ੍ਰਿਸੂ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਸੋਇ ਗਏ ॥ ਧਾਇ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਭ ਗੋਦ ਉਠਾਇ ਲਏ ॥੯੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਟ ਕਾਟ ਤਨ ਏਕੋਠੋ ਕੀਯੋਬ ਤਾਂ ਕੋ ਢੇਰ ॥ ਦੇ ਈਧਨ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਬਾਰਤ ਲਗੀ ਨ ਬੇਰ ॥੯੧॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਨੰਦ ਆਇ ਹੈ ਗੋਕਲ ਮੈ ਲਈ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਨਯੋ ॥ ਲੋਕ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਕਹਿਓ ਸੁਨਿਕੈ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਨਿਯੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੀ ਬਸਦੇਵਹਿ ਮੇ ਪਹਿ ਸੋ ਪਰਤਛਿ ਭਈ ਹਮ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਦਾਨ ਅਨੇਕ ਦੀਯੋ ਸਭ ਬਿਪਨ ਬੇਦ ਅਸੀਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥੯੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਲ ਰੂਪ ਹੈ ਉਤਰਿਯੋ ਦਯਾਸਿੰਧੁ ਕਰਤਾਰ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਉਧਾਰੀ ਪੂਤਨਾ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰਯੋ ਭਾਰੁ ॥੯੩॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਪੂਤਨਾ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥੬**

{੨੬੫}

{੨੬੫}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅਬ ਨਾਮ ਕਰਣ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਸੁਦੇਵ ਤਬ ਗਰਗ ਕੋ ਨਿਕਟਿ ਲੈ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗੋਕਲ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਭਵਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ॥੯੪॥ ਉਤੈ ਤਾਤ ਹਮਰੈ ਤਹਾਂ ਨਾਮ ਕਰਨ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੀ ਅਉਰ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ॥੯੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੇਗ ਚਲਯੋ ਦਿਜ ਗੋਕਲ ਕੋ ਬਸੁਦੇਵ ਮਹਾਨ ਕਹੀ ਸੋਈ ਮਾਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਹੁ ਆਦਰ ਤਾਂਹਿ ਕਰਯੋ ਨੰਦ ਰਾਨੀ ॥ ਨਾਮ ਸੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਲਾਇ ਲਗੰਨ ਨਿਛੱਤ੍ਰਨ ਸੋਧਿ ਕਹੀ ਸਮਝਾਇ ਅਕੱਥ ਕਹਾਨੀ ॥੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਮ ਤਾਂ ਕੋ ਧਰਯੋ ਗਰਗਹਿ ਮਨੈਂ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਸਿਆਮ ਪਲੋਟੈ ਪਾਂਇ ਜਿਹ ਇਹ ਸਮ ਮਨੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੯੭॥ ਸੁਕਲ ਬਰਨ ਸਤਿਜੁਗਿ ਭਏ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤ੍ਰੇਤਾਹਿ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਪਟ ਸਿਆਮ ਤਨ ਨਰ ਨਾਹਨਿ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੯੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅੰਨ੍ਯ ਦਯੋ ਗਰਗੈ ਜਬ ਨੰਦਹਿ ਤਉ ਉਠਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥ ਨਾਇ ਕਟੈ ਕਰਿ ਕੈ ਧੁਤੀਆ ਹਰਿ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਭੋਗ ਲਗਾਯੋ ॥ ਆਇ ਗਏ ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਕਰ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹੂ ਗਯੋ ਪੇਖ ਤਬੈ ਤਿਹ ਅੰਨ੍ਯ ਸਭੈ ਇਨ ਭੀਟਿ ਗਵਾਯੋ ॥੯੯॥ ਫੇਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਤੋ ਨਹ ਬਾਲਕ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਸ ਪੰਚ ਭੂ ਆਤਮ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸਰਜੀ ਹੈ ॥ ਯਾਦ ਕਰੀ ਮਮਤਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਮੱਧ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰੈ ਕਰਜੀ ਹੈ ॥ ਮੂੰਦ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਯੋ ਪਟ ਸੋ ਤਨ ਢਾਂਪਤ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਹੈ ॥੧੦੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਬਾਰ ਭਯੋ ਜਬ ਤੋ ਮਨ ਬਾਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਉਰ ਆਪਨੇ ਲਾਇ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਇਹ ਦੋਸ ਨ ਹੈ ਮੁਹਿ ਯਾਦਿ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਪੰਡਿਤ ਜਾਨ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਪਾਂਇ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੦੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਦਾਨ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ਕਹ ਲਉ ਕਹੋਂ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗਰਗ ਆਪਨੇ ਘਰਿ ਚਲਯੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੧੦੨॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਨਾਮ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ॥੬॥੬

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਨਾ ਪਰ ਝੁਲਤ ਹੈ ਤਬ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਤ ਲਡਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਔ ਝੁਲਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਮੋਹਿਤ ਤੈਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਫੁਨਿ ਐਸੇ ॥ ਭੂਮਿ ਦੁਖੀ ਮਨ

ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਨੁ ਪਾਲਤ ਹੈ ਰਿਪੁ ਦੈਤਨ ਜੈਸੇ ॥੧੦੩॥ ਭੂਖ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਪੈ ਜਸੁਧਾ ਬਨ ਕੋ ਤਿਨ ਚਾਹਿਯੋ ॥ ਮਾਤ ਉਠੀ ਨ ਭਯੋ ਮਨ ਕ੍ਰੋਧ ਤਬੈ ਪਗ ਸੋ ਮਹਿ ਗੋਡ ਕੈ ਬਾਹਿਯੋ ॥ ਤੇਲ ਧਰਯੋ ਅਰੁ ਘੀਉ ਭਰਯੋ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਸੁ ਸਖਾਮ ਸਰਾਹਿਯੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਮਧਿ ਪੁਰੀ ਧਰਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਸਭ ਸੋਕ ਸੁ ਲਾਹਿਯੋ ॥੧੦੪॥ ਧਾਇ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਭੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਆਪਨੇ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਭੂਮਿ ਹਲੀ ਨਭਿ ਯੋ ਇਹ ਕਉਂਤਕ ਬਾਰਨ ਭੇਦ ਯੋ ਭਾਖ ਸੁਨਾਏ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਬਾਤ ਭਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਚ ਨ ਲਾਏ ॥੧੦੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਸਾਬ ਛੁਹਾਇਕੈ ਅਉਰ ਸਭੈ ਤਿਨ ਅੰਗਨ ਸੋ ॥ ਅਰੁ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ਸਬੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਤਿਨ ਮੰਗਨ ਕੋ ॥ ਅਰੁ ਦਾਨ ਦਯੋ ਸਭ ਹੀ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਕਰਕੈ ਪਟ ਰੰਗਨ ਰੰਗਨ ਕੋ ॥ ਇਹ ਸਾਜ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਅਰੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਦੁਖ ਭੰਗਨ ਕੋ ॥੧੦੬॥ ਕੰਸ ਬਾਚ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਜਬੈ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਸੁਨੀ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੋ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤਾਕੋ ਤਿਖੈ ॥ ਨੰਦ ਬਾਲ ਕੋ ਮਾਰੋ ਐਸੇ ਪਟਕ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪਾਬਰ ਜਾਨੁ ਚਲਾਈਐ ਕਰ ਸੋ ਝਟਕ ਕੈ ॥੧੦੭॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਯੋ ਹੈ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਸੀਘਰ ਦੈ ਗੋਕਲ ਆਯੋ ॥ ਬਉਡਰ ਕੋ ਤਬ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਪਉਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਆਗਮ ਜਾਨ ਕੈ ਭਾਰੀ ਭਯੋ ਹਰਿ ਮਾਰ ਤਬੈ ਵਹ ਭੂਮਿ ਪਰਾਯੋ ॥ ਪੂਰ ਭਏ ਦ੍ਰਿਗ ਮੁੰਦ ਕੈ ਲੋਕਨ ਲੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਭਿ ਕੇ ਮਗ ਧਾਯੋ ॥੧੦੮॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੀ ਨਭਿ ਬੀਚ ਗਯੋ ਕਰ ਤਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਕੋ ਤਨ ਚੱਟਾ ॥ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਬ ਰਾਛਸ ਫੱਟਾ ॥ ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰ ਦਸੋ ਨਖ ਆਪਨੇ ਕੈ ਕੈ ਤੁਰਾ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਕੱਟਾ ॥ ਰੁੰਡ ਗਿਰਯੋ ਜਨੁ ਪੇਡਿ ਗਿਰਯੋ ਇਮ ਮੁੰਡ ਪਰਯੋ ਜਨੁ ਭਾਰ ਤੇ ਖੱਟਾ ॥੧੦੯॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਬਧਹ ॥੭॥੬

ਸੁਯਾ ॥ ਕਾਨੁ ਬਿਨਾ ਜਨ ਗੋਕੁਲ ਕੇ ਬਹੁ ਆਜਜ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਢੁੰਢਾਯੋ ॥ ਦੁਆਦਸ ਕੋਸ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੁਤੇ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਪੈ ਮਿਲਿ ਪਾਯੋ ॥ ਲਾਇ ਲੀਯੋ ਹੀਯ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੧੦॥ ਦੈਤ ਕੋ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੇਖ ਕੈ ਗੋਪ

ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰੁ ਕੀਆ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਰ ਰਾਜਹਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਫਾਟਤ ਹੀਆ ॥ ਐਸੋ ਮਹਾਂ
 ਬਿਕਰਾਲ ਸਰੂਪ ਤਿਸੈ ਹਰਿ ਨੇ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿ ਲੀਆ ॥ ਆਇ ਸੁਨਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਭੈ
 ਕਹਿ ਦੀਆ ॥੧੧੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਦੈ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਤਬ ਦਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਤ ਸੋ ਫੁਨਿ ਮਾਈ ॥ ਅੰਗੁਲ
 ਕੈ ਮੁਖ ਸਾਮੁਹੇ ਹੋਤ ਹੀ ਲੇਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਹੋਤ ਮਹਾਂ ਜਸੁਧਾ ਮਨਿ ਅਉਰ ਕਹਾ ਕਹੋਂ
 ਤੋਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਪੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਅਤਿ ਭਾਈ ॥੧੧੨॥
ਅਬ ਸਾਰੀ ਬਿਸੁ ਮੁਖ ਮੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਜਸੋਧਾਂ ਕੋ ਦਿਖਾਈ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਲਗੀ
 ਫੇਰਿ ਖਿਲਾਵਨ ਮਾਈ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨ ਮਧਿ ਬਿਚਾਰ ਸਿਤਾਬ ਲਈ ਮੁਖਿ ਮਾਹਿ ਜੰਭਾਈ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹੋਇ
 ਰਹੀ ਜਸੁਧਾ ਮਨ ਮੱਧਿ ਭਈ ਤਿਹ ਕੇ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਮਾਇ ਸੁ ਢਾਂਪ ਲਈ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਬਿਸਨ ਮਯਾ ਤਿਨ ਜੋ
 ਲਖਿ ਪਾਈ ॥੧੧੩॥ ਕਾਨੁ ਚਲੇ ਘੁੰਟੁਆ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ਮਾਤ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਚੰਗੀ ॥ ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਨਿ ਖਾਲ
 ਕਿਯੋ ਨੰਦ ਧੇਨੁ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਸੰਗੀ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਜਸੁਧਾ ਪਿਖਿ ਪੁੜ੍ਹਹਿ ਜਿਉ ਘਨਿ ਮੈ ਚਮਕੈ ਦੁਤਿ ਰੰਗੀ ॥
 ਕਿਉ ਨਹਿ ਹੋਵੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸੁ ਮਾਤ ਭਯੋ ਜਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤਾਤ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ॥੧੧੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਰਾਹ ਸਿਖਾਵਨ ਕਾਜ
 ਗਡੀਹਰਿ ਗੋਪ ਮਨੋ ਮਿਲਕੈ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਤਿਹ ਉਪੈ ਬਿਠਾਇ ਕੈ ਆਪਨੇ ਆਂਢਨ ਬੀਚ ਧਵਾਯੋ ॥
 ਫੇਰਿ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਉਰ ਮੋ ਗਹਿ ਕੈ ਪਯਪਾਨ ਕਰਾਯੋ ॥ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ
 ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਟ ਗਈ ਹਰੀ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਖੇਲ ਖਿਲਾਵਨ ਸੋਂ
 ਕਰਯੋ ਲੋਚਨ ਜਾਂਹਿ ਬਿਸਾਲ ॥੧੧੬॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਖੇਲ ਕਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮਾਂਹਿ ॥ ਅਬ ਪਗ ਚਲਤਯੋਂ
 ਕੀ ਕਥਾ ਕਹੋਂ ਸੁਨੇ ਨਰ ਨਾਹਿ ॥੧੧੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨੁ ਭਯੋ ਬਲ ਕੈ ਪਗ
 ਮੈ ॥ ਜਸੁ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖਿ ਧਾਵਤ ਪੁੜ੍ਹਹਿ ਕੋ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਪ੍ਰਭਾ ਫੈਲ
 ਰਹੀ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ॥ ਜਨੁ ਸੁੰਦਰਤੀ ਅਤਿ ਮਾਖਨ ਕੋ ਸਬ ਧਾਇ ਧਸੀ ਹਰਿ ਕੇ ਨਗ ਮੈ ॥੧੧੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥
 ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਮਿਲਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਖੇਲ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈ ਖਗ ਬੋਲਤ ਹੈ ਜਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈ

{੨੬੮}

{੨੬੮}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਤਿਮ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਬੈਠਿ ਬਰੇਤਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਹਰਿ ਸੋ ਵਹ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨਕੀ ਉਪਮਾ ਸੁਭ ਗੀਤ ਭਲੇ ਮੁਖ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ॥੧੧੯॥ **ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥** ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਮਿਲਿ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਤਰਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਸਿਗਰੀ ਜਮੁਨਾ ਹਟਿ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਕੂਦਤ ਹੈਂ ਜੁ ਮਨੋ ਨਟ ਜਿਉਂ ਜਲ ਕੋ ਹਿਰਦੇ ਸੰਗਿ ਰੇਲਤ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਹੈਂ ਹੁੰਡੂਆ ਲਰਕੇ ਦੁਹੁੰ ਓਰ ਤੇ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਿਰ ਮੇਲਤ ਹੈਂ ॥੧੨੦॥ ਆਇ ਜਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਪਨੇ ਖਾਇਕੈ ਭੋਜਨ ਖੇਲਨ ਲਾਗੇ ॥ ਮਾਤ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ॥ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਬੀਬਨਿ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਖੇਲ ਮਚਾਇ ਦਯੋ ਲੁਕਮੀਚਨ ਗੋਪ ਸਭੈ ਤਿਹ ਕੇ ਰਸ ਪਾਗੇ ॥੧੨੧॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਚੜ੍ਹ ਰੂਖ ਚਲਾਵਤ ਸੋਟ ਕਿਯੋ ਸੋਊ ਧਾਇ ਕੈ ਲਿਆਵੈ ਗੁਆਰਨ ਸੋਂ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਲਖੀ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਮੱਧਿ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ਸੋਂ ॥ ਬਲ ਜਾਤ ਸਬੈ ਮੁਨਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਜੋਗ ਹਜਾਰਨ ਸੋਂ ॥੧੨੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਨ ਸੋਂ ਖੇਲਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥ ਅਸਟਮ ਧਯਾਯ ਸਮਾਪਤ ॥੮॥੬** ਅਬ ਮਾਖਨ ਚੋਰ ਖੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥ **ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥** ਖੇਲਨ ਕੇ ਮਿਸ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਘਰਿ ਭੀਤਰ ਪੈਠਿ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖਾਵੈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਤਬੈ ਕਰਿਕੈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਖੁਲਾਵੈ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨਰ ਕੇ ਮੁਖਿ ਭੀਤਰਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਕੈ ਬਿਧ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨ ਖਿਝਾਵੈ ॥੧੨੩॥ ਖਾਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਮਾਖਨ ਤਉ ਗੁਪੀਆਂ ਸਭ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪਤਨੀ ਤੁਮ ਡਾਰ ਦਈ ਦਧਿਕੀ ਸਭ ਖਾਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੇ ਡਰਤੇ ਹਮ ਚੋਰ ਕੈ ਰਾਖਤ ਹੈਂ ਚੜਿ ਉਚ ਅਟਾਰੀ ॥ ਉਖਲ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਮਨਹਾ ਪਰ ਖਾਤ ਹੈ ਲੰਗਰ ਦੇ ਕਰਿ ਗਾਰੀ ॥੧੨੪॥ ਹੋਤ ਨਹੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰਿ ਮੈ ਦਧਿ ਦੈ ਕਰਿ ਗਾਰਨ ਸੋਰ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਲਰਕਾ ਜਨਿ ਕੈ ਖਿਝ ਹੈ ਜਨ ਤੋ ਮਿਲ ਸੋਟਨ ਸਾਬ ਮਰੈ ਹੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਤਿਹ ਪੈ ਸਿਰ ਕੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਉਖਾਰ ਡਰੈ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੀ ਸੁ ਬਿਨਾ ਉਤਪਾਤ ਨ ਕਾਨ੍ਹ ਟਰੈ ਹੈ ॥੧੨੫॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਖਿਝੀ ਹੈ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਪਿਖ ਪੁਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਿਝੀ ਹੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ

{੨੬੯}

{੨੬੯}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਨੰਦ ਲਾਲ ਤਬੈ ਇਹ ਗ੍ਰਾਹ ਖਿਝਾਵਨ ਮੋਹਿ ਗਿੱਝੀ ਹੈ ॥ ਮਾਤ ਕਹਾ ਦਧਿ ਦੋਸੁ ਲਗਾਵਤ ਮਾਰ ਬਿਨਾ ਇਹ ਨਾਹਿ
 ਸਿਝੀ ਹੈ ॥੧੨੬॥ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋ ਕਹੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਗੋਪੀ ॥ ਮਾਤ ਸੋ ਬਾਤ ਕਹੀ
 ਸੁਤ ਯੋ ਕਰਿ ਸੋ ਗਹਿ ਭਾਗਤ ਹੈ ਮੁਹਿ ਟੋਪੀ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਨਾਸ ਬਿਖੈ ਅੰਗੁਰੀ ਸਿਰਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਮੁਝ ਕੋ ਵਹ ਥੋਪੀ ॥
 ਨਾਕ ਘਸਾਇ ਹਸਾਇ ਉਨੈ ਫਿਰ ਲੇਤ ਤਬੈ ਵਹ ਦੇਤ ਹੈ ਟੋਪੀ ॥੧੨੭॥ ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ॥ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥
 ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਤ ਖਿਝੀ ਉਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਿਉ ਸੁਤ ਮੋਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹਉ ਰੀ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮਰੇ
 ਧਨ ਹੈ ਦਧਿ ਦਾਮ ਸੁ ਗਉਰੀ ॥ ਮੂੜ ਅਹੀਰ ਨ ਜਾਨਤ ਹੈ ਬਢਿ ਬੋਲਤ ਹੋ ਸੁ ਰਹੋ ਤੁਮ ਠਉਰੀ ॥ ਕਾਨਹਿ
 ਸਾਧ ਬਿਨਾ ਅਪਰਾਧਹਿ ਬੋਲਹਿ ਗੀ ਜੁ ਭਈ ਕਛੁ ਬਉਰੀ ॥੧੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨਤੀ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਤਬੈ ਦੋਊ
 ਦਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ਕਾਨੁ ਬਿਗਾਰੈ ਸੇਰ ਦਧਿ ਲੇਹੁ ਮਨਕ ਤੁਮ ਆਇ ॥੧੨੯॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਜਸੁਧਾ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਤਬ ਗੋਪੀ ਮਿਲਿ ਯੋ ਕਹੀ ਮੋਹਨ ਜੀਵੈ ਤੋਹਿ ॥ ਯਾਹਿ ਦੇਹਿ ਹਮ ਖਾਨ ਦਧਿ ਸਭ ਮਨਿ ਕਰੈ ਨ ਕ੍ਰੋਹਿ ॥੧੩੦॥
 ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਖਨ ਚੁਰੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥੯॥੬

ਅਬ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਬਿਸੁ ਸਾਰੀ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਦਿਖੈਬੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗੋਪੀ ਗਈ ਅਪਨੇ ਗਿ੍ਰਹ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ
 ਇਕ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਅਪਨੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਦੇਖਤ ਤਾਂ ਮਿਟੀਆ ਇਨ ਖਾਈ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਨਹਿ ਕੋ
 ਤਜਿ ਖੇਲੈ ਸੁ ਗ੍ਰਾਹ ਚਲੇ ਘਰ ਕੋ ਸਭ ਧਾਈ ॥ ਜਾਇ ਹਲੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਬਾਤ ਵਹੈ ਤਿਨ ਖੋਲੁ
 ਸੁਨਾਈ ॥੧੩੧॥ ਮਾਤ ਗਹਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸੁਤ ਕੋ ਤਬ ਲੈ ਛਿਟੀਆ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਮਨ ਮੱਧਿ
 ਡਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾ ਕਰਿਕੈ ਜੁ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਆਇ ਸਭੈ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਤਬ
 ਤਾਤ ਪਸਾਰਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਆਨਨ ਮੈਂ ਸਭ ਹੀ ਧਰ ਮੂਰਤਿ ਬਿਸੁ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥੧੩੨॥ ਸਿੰਧੁ ਧਰਾਧਰ
 ਅਉ ਧਰਨੀ ਸਭ ਥਾਂ ਬਲਿ ਕੋ ਪੁਰਿ ਅਉ ਪੁਰਿ ਨਾਗਨਿ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਨਿਰਖੇ ਤਿਹ ਮੈ ਪੁਰ ਬੇਦ
 ਪੜੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਿਤਾ ਗਨਿ ॥ ਰਿੱਧਿ ਅਉ ਸਿੱਧਿ ਅਉ ਆਪਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਜਾਨਿ ਅਭੇਵ ਲਗੀ ਪਗ ਲਾਗਨਿ ॥
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਚੱਛਨ ਸੋ ਸਭ ਦੇਖ ਲਯੋ ਜੁ ਬਡੀ ਬਡਿਭਾਗਨਿ ॥੧੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇਰਜ ਸ੍ਰੇਤਜ

ਉਤਭੁਜਾ ਦੇਖੇ ਤਿਨ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਭਾਵ ਕੋ ਦੂਰ ਕਰਿ ਪਾਇਨ ਲਾਰੀ ਧਾਇ ॥੧੩੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ**
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਮਾਤ ਜਸੁਧਾ ਕੋ ਮੁਖ ਪਸਾਰ ਬਿਸੁ ਰੂਪ ਦਿਖੈਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥੧੦॥੬
ਅਥ ਤਰ ਤੋਰ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਤਾਰਬੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਤਾਂਕੀ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ ॥
 ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਹੋਇ ਅਜਾਨ ਕਹਯੋ ਮਮ ਮਾਈ ॥ ਸਾਰੇ ਛਿਮੋ ਹਮਰੇ ਤੁਮ ਅਉਗਨ ਹੈ
 ਮਤਿ ਮੰਦਿ ਕਰੀ ਜੁ ਢਿਠਾਈ ॥ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਹ ਪੈ ਮਮਤਾ ਡਰਿ ਬਾਤ ਛਪਾਈ ॥੧੩੫॥
ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਰੁਨਾ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹਯੋ ਹੈ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਤੋਰ ਲਿਆਏ ਗੋਪ ਬਨ ਸੋ ॥ ਬਾਰਕੋ
 ਕੇ ਕਹੇ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਆਪਨੇ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਤਨ ਲਾਰੀ ਛੂਛਕਨ ਸੋ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਲਾਸਨ ਕੋ ਰੋਵੈ
 ਸੁਤ ਰੋਵੈ ਮਾਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮਹਾ ਮੋਹ ਕਰਿ ਮਨ ਸੋ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਹਿ ਸਭੋ ਮਾਰਬੇ ਕੀ ਕਹਾ ਚਲੀ ਸਾਮੁਹੇ
 ਨ ਬੋਲੀਐ ਰੀ ਐਸੇ ਸਾਧੁ ਜਨ ਸੋ ॥੧੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਖੀਰ ਬਿਲੋਵਨ ਕੋ ਉਠੀ ਜਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੀ ਮਾਇ ॥
 ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵੈ ਪੂਤ ਗੁਨ ਮਹਿਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੩੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਏਕ ਸਮੈ ਜਸੁਧਾ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਖੀਰ ਮਥੈ
 ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਮਧਾਨੀ ॥ ਉਪਰਿ ਕੋ ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਘੰਟਕਾ ਛੁਦ੍ਰ ਕਸੀ ਤਿਹ
 ਉਪਰਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਤਿਹਕੀ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਔ ਪ੍ਰਾਕਰਮ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੈ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਬਾਨੀ
 ॥੧੩੮॥ ਖੀਰ ਭਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕੁਚਿ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਰੋ ॥ ਪਯ ਸੁ ਪਿਆਵਹੁ ਹੇ ਜਸੁਧਾ
 ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਇਹ ਹੀ ਰਸਿ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥ ਦੂਧ ਫਟਯੋ ਹੁਇ ਬਾਸਨ ਤੇ ਤਬ ਧਾਇ ਚਲੀ ਇਹ ਰੋਵਨ ਲਾਰੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ
 ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਪੈ ਘਰਿ ਤੇ ਉਠ ਬਾਹਰਿ ਭਾਰੋ ॥੧੩੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਮਨੈ ਘਰਿ
 ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ ॥ ਸੰਗਿ ਸਖਾ ਲੈ ਕਪਿ ਸਭੈ ਆਏ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥੧੪੦॥ ਪਾਬਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰੈ ਦੀਨੋ
 ਮਟੁ ਸੁ ਭਗਾਇ ॥ ਖੀਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਬਹਿ ਚਲਯੋ ਅਉ ਪੀਨੋ ਹਰਿ ਧਾਇ ॥੧੪੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੋ
 ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਦਧਿ ਕੋ ਮਿਲਿ ਲੂਟਨ ਲਾਏ ॥ ਹਾਬਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕੈ ਬਲ ਕੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਗਾਏ ॥
 ਫੂਟ ਗਏ ਵਹ ਫੈਲ ਪਰਿਓ ਦਧਿ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨਿ ਆਏ ॥ ਕੰਸ ਕੋ ਮੀਝ ਨਿਕਾਰਨ ਕੋ ਅਗੂਆ ਜਨੁ

{੨੭੧}

{੨੭੧}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਆਗਮ ਕਾਨ ਜਨਾਏ ॥੧੪੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫੋਰ ਦਏ ਤਿਨ ਜੋ ਸਭ ਬਾਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਜਸੁਧਾ ਤਬ ਧਾਈ ॥ ਫਾਂਧਿ ਚੜ੍ਹੈ ਕਪਿ ਰੂਖਨ ਰੂਖਨ ਗ੍ਰਾਰਨ ਗ੍ਰਾਰਨ ਸੈਨ ਭਗਾਈ ॥ ਦਉਰਤ ਦਉਰ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਆਪਨੀ ਮਾਤ ਹਰਾਈ ॥ ਸਆਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਉਖਲ ਸੋ ਫੁਨਿ ਦੇਹਿ ਬੰਧਾਈ ॥੧੪੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦਉਰਿ ਗਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਜਸੁਧਾ ਜਬ ਬਾਂਧਿ ਰਹੀ ਰਸੀਆਂ ਨਹੀ ਮਾਵੈਂ ॥ ਕੈ ਇਕੱਠੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਰਸੀਆਂ ਸਭ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਕਛੁ ਥਾਹਿ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬੰਧਾਇ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਉਖਲ ਸੋ ਧਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਵੈ ॥ ਸਾਧ ਉਧਾਰਨ ਕੇ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਤਾਂਹਿ ਨਮਿਤ ਕਿਧੋ ਵਹ ਜਾਵੈ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੀਸਤਿ ਘੀਸਤਿ ਉਖਲਹਿ ਕਾਨੁ ਉਧਾਰਤ ਸਾਧ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤਬੈ ਤਿਨਕੇ ਗਏ ਜਾਨਨਹਾਰ ਅਗਾਧ ॥੧੪੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਉਖਲ ਕਾਨੁ ਅਗਾਇ ਕਿਧੋ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੋਰ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਤਉ ਨਿਕਸੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪੁਰਿ ਤੇ ਮਧੁ ਕੇ ਮਟੁ ਕੈ ਮਤਕੀਲ ਜੁ ਐਚ ਲਏ ਹੈਂ ॥੧੪੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਜਾਇ ਤਬੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਆਖੀ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਨ ਕੋ ਬਲ ਕੈ ਤਰੁ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਭ ਸਾਖੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖੀ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਭਗਾਇ ਤਿਤੈ ਉਡੇ ਜਿਉ ਧਰ ਤੇ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ ਮਾਖੀ ॥੧੪੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੂਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਹੈ ਨਿਜ ਸੋ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਦੱਇਯਾ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਕਰਤਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਇਯਾ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਬੋਲ ਉਠੀ ਇਹ ਹੈ ਮਮ ਜੱਇਯਾ ॥ ਖੇਲ ਬਨਾਇ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਜਨਮਜੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੂਤ ਕਨੂੰਇਯਾ ॥੧੪੮॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਤਰ ਤੋਰ ਜੁਮਲਾਰਜੁਨ ਉਧਾਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥੧੧॥ੳ

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤੋਰ ਦਏ ਤਰੁ ਜੋ ਤਿਹ ਹੀ ਤਬ ਗੋਪਨ ਬੁਢਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਤਜੀਐ ਚਲੀਐ ਬ੍ਰਿਜ ਹੈ ਈਹਾ ਭਾਵ ਤੇ ਭਾਵਨ ਭਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਅਰੁ ਨੰਦਹਿ ਬਜੋਂਤ ਭਲੋ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਅਉਰ ਭਲੀ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੁ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਸਆਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੪੯॥ ਘਾਸਿ ਭਲੋ ਦੂਮ ਛਾਂਹ ਭਲੀ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ

ਹੈ ਨਗ ਹੈ ਤਟ ਜਾਂਕੇ ॥ ਕੋਟਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਤਿਹ ਤੇ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਤਾ ਕੇ ॥ ਬੋਲਤ ਹੈ ਪਿਕ ਕੋਕਿਲ
 ਮੋਰ ਕਿਧੋ ਘਨ ਮੈ ਚਹੂ ਓਰਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤੁਮ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਤਜਿ ਪੁੰਨ ਹਜਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਗਾਂ ਕੇ ॥੧੫੦॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਸਬੈ ਗੋਪਨ ਸਨੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ॥ ਤਜਿ ਗੋਕੁਲ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲੇ ਇਹ ਤੇ ਭਲੀ ਨ ਅਉਰ
 ॥੧੫੧॥ ਲਟਪਟ ਬਾਂਧੇ ਉਠਿ ਚਲੇ ਆਏ ਜਬ ਬ੍ਰਿਜਿ ਹੀਰ ॥ ਦੇਖਿਓ ਅਪਨੇ ਨੈਨ ਭਰਿ ਬਹਿਤੋ ਜਮੁਨਾ ਨੀਰ
 ॥੧੫੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇਕੈ ਨੰਦਹਿ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਭਲੇ ਰਥ ਸਾਜੇ ॥ ਬੈਠਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਪੈ ਤਿਰੀਆਂ
 ਸੰਗਿ ਗਾਵਤ ਜਾਤ ਬਜਾਵਤ ਬਾਜੇ ॥ ਹੇਮ ਕੋ ਦਾਨੁ ਕਰੈ ਜੁ ਦੇਉ ਹਰਿ ਗੋਦ ਲਏ ਜਸੁਧਾ ਇਮ ਰਾਜੇ ॥ ਕੈਧਉ
 ਸੈਲ ਸੁਤਾ ਗਿਰਿ ਭੀਤਰ ਉਚ ਮਨੋ ਮਨਿ ਨੀਲ ਬਿਰਾਜੇ ॥੧੫੩॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਜਿ ਗੋਕੁਲ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ
 ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਲਸੀਆ ਅਹੁ ਅੱਛਤ ਬਾਹਰਿ ਭੀਤਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾਂ
 ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰਾਜ ਬਿਭੀਛਨ ਦੈ ਕਿਧੋ ਲੰਕ ਕੋ ਰਾਮ ਜੀ ਧਾਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਕਰਾਏ ॥੧੫੪॥
ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਬੈਠੇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਅਬ ਮੈ ਲੀਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੀ ਮੁਖ
 ਤੇ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਾਤਿ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਸਾਲ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨੁ ਚਰਾਵਨ ਗੱਉਆਂ ॥ ਪਾਤ
 ਬਜਾਵਤ ਔ ਮੁਰਲੀ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਲਰਕੱਉਆ ॥ ਗੋਪਨ ਲੈ ਗਿ੍ਹ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਤਾੜਤ ਹੈ ਸਭ
 ਕੋ ਮਨ ਭੱਉਆ ॥ ਦੂਧ ਪਿਆਵਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਰਿਝ ਕੈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ਜੁ ਨਚੱਉਆ ॥੧੫੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਰੁਖ
 ਗਏ ਗਿਰ ਕੈ ਧਸਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੈਤ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜੋ ॥ ਫੂਲ ਗਿਰੇ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ
 ਨੈ ਸੁ ਕਰੀ ਜੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹੁੰ ਲੋਕਨਿ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰੁ ਅਬੈ ਘਟ ਕੀਜੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕਥਾ ਸੁ ਕਹੀ ਇਸ
 ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਕਬਿ ਪੈ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨੀਜੋ ॥੧੫੭॥ ਕਉਤਕਿ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਡੇਰਨ ਡੇਰਨ ਜਾਇ ਕਹੀ
 ਹੈ ॥ ਦਾਨੋ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਸੁਧਾ ਗਰਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਾਤ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ
 ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਰਤਾ ਜਿਉਂ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਫੈਲਿ ਪਰਜੋ ਸੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਗਨਤੀ ਮਨ ਕੀ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਹੀ ਹੈ ॥੧੫੮॥
ਅਬ ਬਕੀ ਦੈਤ ਕੋ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਸੁਨਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਉਨਨਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਬਕ ਕੋ ਸੁਨਿ ਲੱਈਯੈ ॥

ਹੋਇ ਤਯਾਰ ਅਬੈ ਤੁਮ ਤੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਜੱਈਯੈ ॥ ਕੈ ਤਸਲੀਮ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਬਿ
ਡਾਰਤ ਹੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਯੈ ॥ ਕੰਸ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਉਹਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਰੇ ਉਹਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਹਨਿ ਦੱਈਯੈ
॥੧੫੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਬੀਚ ਗਏ ਬਨ ਕੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ
ਤਟਿ ਪੈ ਬਛਰੇ ਜਲ ਸੁੱਧ ਅਚੈ ਨਹਿ ਖਾਰੀ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਉਤ ਦੈਤ ਬਕਾਸੁਰ ਦੇਖਨ ਮਾਹਿ ਭਖਾਨਕ ਭਾਰੀ ॥
ਲੀਲ ਲਏ ਸਭ ਹੈ ਬਗੁਲਾ ਫਿਰਿ ਛੇਰਿ ਗਏ ਹਰਿ ਜੋ ਰਗ ਜਾਰੀ ॥੧੬੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਗਨਿ ਰੂਪ ਤਬ
ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਰਿ ਕੰਠਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਜਾਲ ॥ ਗਹਿ ਸੁ ਮੁਕਤਿ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਉਗਲ ਡਰਿਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੧੬੧॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚੋਟ ਕਰੀ ਉਨ ਜੋ ਇਹ ਪੈ ਇਨ ਤੋ ਬਲਿ ਕੈ ਉਹਿ ਚੋਚ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਦਈ ਬਲ ਕੈ ਤਨ ਕੋ
ਸਰਤਾ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਬ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਹੀ ਜੁ ਕਛੁ ਮਨ ਮੱਧਿ ਲਹੀ ਹੈ ॥
ਜੋਤਿ ਰਲੀ ਤਿਹ ਮੈ ਇਮ ਜਿਉ ਦਿਨ ਮੈ ਦੁਤਿ ਦੀਪ ਸਮਾਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥੧੬੨॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਜਬੈ ਦੈਤ
ਆਯੋ ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਚਵਰਾਯੋ ਜਬ ਜਾਨਿ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ਮਨ ਕੀਨੋ ਵਾਕੇ ਨਾਸ ਕੋ ॥ ਸਿੱਧ ਸੁਰ ਜਾਪ ਤਿਨੈ
ਉਖਾਰ ਡਾਰੀ ਚੋਚ ਵਾਂਕੀ ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਮਹਾਂ ਬਲੀ ਨਾਮ ਜਾਸ ਕੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰ ਪਰਯੋ ਹੈ ਦੁਟੁਕ
ਮਹਾ ਮੁਖਿ ਵਾਕੋ ਤਾਕੀ ਛਬਿ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਭਯੋ ਮਨ ਦਾਸ ਕੋ ॥ ਖੇਲਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਬਾਲਕ
ਜਿਉ ਲੈ ਕੈ ਕਰ ਮੱਧਿ ਚੀਰ ਡਾਰੈ ਲਾਂਬੇ ਘਾਸ ਕੋ ॥੧੬੩॥ **ਇਤਿ ਬਕਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥੧੨॥੬**
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗੋਪ ਸੁ ਸਾਂਝਿ ਪਰੀ ਹਰਿ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਮਨ ਭਾਵਤ
ਗੀਤ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਗਾਏ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਹਨਯੋ
ਧਰ ਪੈ ਛਲਿ ਕੈ ਤਰਿ ਅਉਰਨ ਕੋ ਜੁ ਸੁਨਾਏ ॥੧੬੪॥ **ਕਾਨ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ
ਇਹ ਗੋਪਨ ਕਉ ਫੁਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਜਾਵੈ ॥ ਅੰਨੁ ਅਚੈ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹ ਮੇ ਜਿਨ ਮੱਧਿ ਮਹਾ ਬਨ ਕੇ
ਮਿਲਿ ਖਾਵੈ ॥ ਬੀਚ ਤਰੈ ਹਮ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਮਨ ਭਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ ॥ ਨਾਚਹਿਗੇ ਅਰੁ ਕੂਦਹਿਗੇ ਗਹਿਕੈ
ਕਰ ਮੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਵੈ ॥੧੬੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਮਾਨ ਲਯੋ ਸਭਨੋ ਵਹ ਗੋਪਨ ਪ੍ਰਾਤ ਭਈ ਜਬ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥

ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਮੁਰਲੀ ਸਭ ਜਾਗ ਉਠਿ ਤਬ ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਤ ਕਿਧੋ ਉਪਮਾ
 ਕਬਿ ਸਿਆਮ ਪਿਰਾਨੀ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਇਨਕੋ ਪੁਰਹੂਤ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲੋਕਿ ਖਿਸਾਨੀ ॥੧੬੬॥ ਗੇਰੀ ਕੇ
 ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਇ ਤਨੈ ਸਿਰ ਪੰਖ ਧਰਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਲਾਪੀ ॥ ਲਾਇ ਤਨੈ ਹਰਿਤਾ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖਿ ਲੋਕ ਭਯੋ ਜਿਹ ਕੋ
 ਸਭ ਜਾਪੀ ॥ ਫੂਲ ਗੁਛੇ ਸਿਰਿ ਖੋਸ ਲਏ ਤਰਿ ਰੂਖ ਖਰੋ ਧਰਨੀ ਜਿਨ ਥਾਪੀ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਅਰ
 ਕੋਊ ਨਹੀ ਹੁਇ ਆਪਹੀ ਆਪੀ ॥੧੬੭॥ **ਕੰਸ ਬਾਚ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਉ ਬਕ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਹਨਯੋ
 ਕੰਸ ਸੁਨਯੋ ਤਬ ਸੁਉਨ ॥ ਕਰਿ ਇਕਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਕਹਯੋ ਤਹਾਂ ਭੇਜੀਯੈ ਕਉਨ ॥੧੬੮॥ **ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ਕੰਸ ਪ੍ਰਤਿ ॥**
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰਨਿ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਕੋ ਕਹੁ ਜਾਵੈ ॥ ਮਾਰਗ ਰੋਕ ਰਹੈ ਤਿਨਕੋ ਧਰਿ ਪੰਨਗ
 ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਵੈ ॥ ਆਇ ਪਰੈ ਹਰਿ ਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗੁਰ ਸਨੈ ਚਬਿ ਜਾਵੈ ॥ ਆਇ ਹੈ ਖਾਇ
 ਤਿਨੈ ਸੁਨਿ ਕੰਸ ਕਿ ਨਾਤਰ ਆਪਨੋ ਜੀਉ ਗਵਾਵੈ ॥੧੬੯॥ **ਅਬ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਆਗਮਨ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜਾਹਿ
 ਕਹਯੋ ਅਘ ਕੰਸਿ ਗਯੋ ਤਹ ਪੰਨਗ ਰੂਪ ਮਹਾ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨਯੋ ਭਗਨੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਕ੍ਰੁਧ
 ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਗ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਮਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਤਾਹਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ
 ਬਾਲਕ ਖੇਲ ਕਹਾ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੭੦॥ **ਸਭ ਗੋਪਨ ਬਾਚ ਆਪਸਿ ਮੈ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਕੋਊ ਕਹੈ ਗਿਰਿ
 ਮੱਧਿ ਗੁਫਾ ਇਹ ਕੋਊ ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਹੈ ਅੰਧਿਆਰੋ ॥ ਬਾਲਕ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਰਾਛਸ ਕੋਊ ਕਹੈ ਇਹ ਪੰਨਗ ਭਾਰੋ ॥
 ਜਾਹਿ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਹਿ ਕਹੈ ਇਕ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਧਾਰੋ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਚਲੋ ਭਉ ਨ ਕਛੂ ਸੁ ਬਚਾਵ
 ਕਰੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥੧੭੧॥ ਹੇਰ ਹਰੈ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਧਸੇ ਮੁਖ ਨਾ ਉਨ ਰਾਛਸ ਮੀਚ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸਯਾਮ
 ਜੂ ਆਵੈ ਜਬੈ ਮਮ ਮੀਟ ਹੋ ਬਿਓਤ ਇਹੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗਏ ਤਬ ਮੀਟ ਲਯੋ ਮੁਖ ਦੇਵਨ ਤੋ
 ਹਹਕਾਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੀਵਨ ਮੂਰਿ ਹੁਤੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਸੋਊ ਅਘਾਸੁਰ ਚਾਬ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੭੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਦੇਹਿ ਬਢਾਇ
 ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖ ਰੋਕ ਲਯੋ ਉਹ ਰਾਛਸ ਹੀ ਕੋ ॥ ਰੋਕ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲ ਸਾਸਿ ਬਢਯੋ ਤਬ ਹੀ ਉਹ
 ਜੀ ਕੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਬਿਨ ਭ੍ਰਾਤ ਬਕੀ ਕੋ ॥ ਗੁਦ ਪਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਜਿਉ

{੨੭੫}

{੨੭੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਵਦਾਗਰ ਕੋ ਟੂਟ ਗਯੋ ਮਟ ਘੀ ਕੋ ॥੧੭੩॥ ਰਾਹ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨਿਕਸੇ ਹਰਿ ਗ੍ਰਾਹ ਸਭੇ ਨਿਕਸੇ ਤਿਹ ਨਾਰੇ ॥
 ਦੇਵ ਤਬੈ ਹਰਿਖੇ ਮਨ ਮੈ ਪਿਖਿ ਕਾਨ ਬਚਯੋ ਹਰਿ ਪੰਨਗ ਭਾਰੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਗਨ ਗੰਧੂਬ ਬ੍ਰਹਮ ਸਭੇ
 ਮੁਖ ਬੇਦ ਉਚਾਰੇ ॥ ਆਨੰਦ ਸਯਾਮ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨਗ ਰੱਛਕ ਜੀਤਿ ਚਲੇ ਘਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੭੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ
 ਕਢਯੋ ਸਿਰਿ ਕੇ ਮਗਿ ਹੈ ਨ ਕਢਯੋ ਮੁਖ ਕੇ ਮਗੁ ਜੋਰ ਅੜੀ ਕੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਭਰਯੋ ਇਮ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਪਹਰੇ ਪਟ
 ਜਿਉ ਮੁਨਿ ਸਿੰਗ ਮੜੀ ਕੇ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਇਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਫੁਨਿ ਅਉ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬੜੀ ਕੇ ॥ ਢੋਅਤਿ ਈਟ
 ਗੁਆਰ ਸਨੈ ਹਰਿ ਦਉਰ ਚੜੇ ਜਨੁ ਸੀਸ ਗੜੀ ਕੇ ॥੧੭੫॥ ਇਤਿ ਅਘਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥੧੩॥
 ਅਬ ਬਛਰੇ ਗ੍ਰਾਹ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੁਰੈਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰਿ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਜਾਇ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਅੰਨ
 ਮੰਗਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਵਾਰ ਪਰਯੋ ਮੁਰਲੀ ਕਟਿ ਖੋਸ ਲਈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਛਮਕਾ ਬਰਖੈ ਛਿਟਕਾ ਕਰ
 ਬਾਮ ਹੂੰ ਸੋ ਸਭਹੂੰ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥ ਮੀਠ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰ ਕੈ ਗਤਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੭੬॥
 ਕੋਊ ਡਰੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖਿ ਗ੍ਰਾਸ ਠਗਾਇ ਕੋਊ ਅਪਨੇ ਮੁਖਿ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋਇ ਗਏ ਤਨ ਮੈ ਕਛੁ ਨਾਮਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਸੰਗਿ
 ਕਾਨਰ ਕਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਿਨ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਕਠੇ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁ ਕੁਟੀ ਮਧਿ ਡਾਰੇ ॥ ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੈ ਨ ਲਹੈ ਸੁ ਕਰੈ
 ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਗ੍ਰਾਹ ਨਏ ਕਰਤਾਰੇ ॥੧੭੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਹਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹੈ ਤਬ ਹਰਿ ਜੀ ਤਤਕਾਲ ॥ ਕਿਧੋ
 ਬਨਾਏ ਛਿਨਕ ਮੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਗ੍ਰਾਲ ॥੧੭੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਉਹੀ ਪਟ ਕੇ ਰੰਗ ਹੈ ਵਹ ਰੰਗ ਵਹੈ ਸਭ ਹੀ
 ਬਛਰਾ ਕੋ ॥ ਸਾਂਝਿ ਪਰੀ ਸੁ ਗਏ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋਇ ਲਖੈ ਇਤਨੋ ਬਲ ਕਾ ਕੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਲਖੇ
 ਇਕ ਆਦਿ ਕੋ ਨਾਮ ਮਨੀ ਮਨ ਜਾਂ ਕੋ ॥ ਬਾਤ ਇਹੀ ਸਮਝੀ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਹੈ ਅਬ ਖੇਲ ਸਮਾਪਤਿ ਵਾਂ ਕੋ ॥੧੭੯॥
 ਚੂਮ ਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਇ ਉਠ ਮੁਰਲੀ ਤੋ ॥ ਬਾਲ ਲਖੇ ਅਪਨੇ ਨ ਕਿਨੀ ਜਨ ਗੋ ਦਵਰੀ ਤਿਹ
 ਸੋ ਹਿਤ ਕੀਜੋ ॥ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹਿ ਹੋਤ ਇਤੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਿਮ ਬੀਤੋ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਨੈ ਹਰਿ ਗ੍ਰਾਹਨ
 ਲੇਹ ਬਲਾਇ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੋ ॥੧੮੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠ ਕੈ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰ ਬੱਛੇ ॥
 ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਫਿਰਾਵਤ ਹੈ ਛਟਕਾ ਗਹਿ ਗ੍ਰਾਹ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹੱਛੇ ॥ ਖੇਲਤ ਖੇਲਤ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਸੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ

ਗਿਰਿ ਕੋ ਉਠਿ ਗੱਛੇ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈਂ ਇਹ ਖੇਦ ਗਹੈਂ ਹਮ ਕੋਊ ਕਹੈਂ ਇਹ ਨਾਹਨਿ ਨੱਛੇ ॥੧੮੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਸਨੇ ਹਰਿ ਗੁਰਨ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਪੈ ਸਭ ਗਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਮਨ ਮੋਹਿ ਬਢਾਇ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਜਬ ਜਾਤਿ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਨੈਨਨ ਮਾਈ ॥ ਰੋਹ ਭਰੇ ਸੁ ਖਰੇ ਨ ਟਰੇ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਕਹੁ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੧੮੨॥ ਨੰਦ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕਿਉ ਸੁਤ ਗਊਅਨ ਲਿਆਇ ਇਹਾਂ ਇਹ ਤੈ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦਧਿ ਖੋਯੇ ॥ ਚੂਘ ਗਏ ਬਛਰਾ ਇਨ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਹੋਯੇ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਰੇਬ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਮਨ ਮੋਹ ਮਹਾਂ ਤਿਨਕੇ ਜੁ ਕਰੋਯੋ ॥ ਬਾਰਿ ਭਯੋ ਤਤ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨੋ ਤਿਹ ਮੈ ਜਲ ਸੀਤਲ ਮੋਹ ਸਮੋਯੋ ॥੧੮੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮੋਹਿ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਨਹਿ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੋਊ ॥ ਗਊਅ ਨ ਛੋਡਿ ਸਕੈ ਬਛਰੇ ਇਤਨੋ ਮਨ ਮੋਹ ਕਰੈ ਤਬ ਸੋਊ ॥ ਪੈ ਗਰੂਏ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਨ ਚਉਕਿ ਹਲੀ ਇਹਿ ਬਾਤ ਲਖੋਊ ॥ ਦੇਵ ਡਰੀ ਮਮਤਾ ਇਨ ਪੈ ਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਹੋਊ ॥੧੮੪॥ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਦਿਨ ਕਉਨੈ ॥ ਦੇਖਨ ਕਉਤਕ ਕੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੀਘ੍ਰ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਗਉਨੈ ॥ ਗੁਰ ਵਹੈ ਬਛਰੇ ਸੰਗਿ ਹੈ ਵਹ ਚਕ੍ਰਤ ਜਾਇ ਗਇਓ ਹੁਇ ਤਉਨੈ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਡਰਕੈ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਆਇ ਕੈ ਆਨੰਦ ਦੰਦਭਿ ਛਉਨੈ ॥੧੮੫॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਅੱਚੁਤੁ ਹੇ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮਤੇ ਤੁਮਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਇਹ ਬਾਤ ਛਿਮੀ ਹਮ ਨਾ ਬਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੀਜੈ ॥ ਲਿਆਉ ਕਹਯੋ ਨ ਲਿਆਇ ਹੋ ਜਾਹ ਸਿਤਾਬ ਅਈਯੋ ਨਹੀ ਢੀਲ ਕਰੀਜੈ ॥੧੮੬॥ ਲੈ ਬਛਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਬ ਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਚਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹ ਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮਿਲੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗੁਰ ਤਬੈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਲੋਪ ਭਯੋ ਸੰਗਿ ਕੇ ਬਛਰੇ ਤਬ ਭੇਦ ਕਿਨੀ ਲਖਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਲ ਬੁਝੀ ਨ ਕਿਨੀ ਉਠਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲਿਆਉ ਵਹੈ ਹਮ ਜੋ ਮਿਲਿ ਖਾਯੋ ॥੧੮੭॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਕਿਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਅੰਨ ਅਚਯੋ ਸਭਨੋ ਜੁ ਪੁਰਾਨੋ ॥ ਕਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਨਾਗ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਖੇਲ ਕਿਨੀ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਗਰੜਾਧੁੱਜ ਕੋ ਕਰ ਰੱਛਕ ਮਾਨੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਹਮਕੋ ਜੀਅ

ਕੋ ਇਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਜਾਇ ਬਖਾਨੋ ॥੧੮੮॥ **ਇਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਛਰੇ ਆਨ ਪਾਂਇ ਪਰਾ ॥੧੮॥** **ਅਬ ਧੋਨਕ ਦੈਤ ਬਧ ਕਬਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਬਾਰਹ ਸਾਲ ਬਿਤੀਤ ਭਏ ਤੁ ਲਗੇ ਤਬ ਕਾਨੁ ਚਰਾਵਨ ਗਾਂਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਯੋ ਇਹ ਕੋ ਕਹਕੈ ਇਹ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹਤ ਦਾਈ ॥ ਗ੍ਰਹਾਰ ਸਨੈ ਬਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈਂ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਬਧ ਕੇ ਹਿਤ ਕੋ ਜਨੁ ਬਾਲ ਚਮੁੰ ਭਗਵਾਨ ਬਨਾਈ ॥੧੮੯॥ **ਕਬਿੱਤੁ ॥** ਕਮਲ ਸੋ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗ ਤਾਂਕੇ ਬਾਂਕੇ ਨੈਨ ਕਟ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ਬਾਂਹੈਂ ਐਨ ਹੈਂ ॥ ਕੋਕਿਲ ਸੋ ਕੰਠ ਕੀਰ ਨਾਸਕਾ ਧਨੁਖੁ ਭਉਹੈ ਬਾਨੀ ਸੁਰਸਰ ਜਾਹਿ ਲਾਗੈ ਨਹਿ ਚੈਨ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰੀਅਨਿ ਕੋ ਮੋਹਤਿ ਫਿਰਤਿ ਗ੍ਰਾਮ ਆਸ ਪਾਸ ਬਿਰਹਨਿ ਕੇ ਦਾਹਬੇ ਕੋ ਜੈਸੇ ਪਤਿ ਰੈਨ ਹੈ ॥ ਪੁਨਿ ਮੰਦਿ ਮਤਿ ਲੋਕ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਨ ਭੇਦ ਯਾਂਕੋ ਏਤੇ ਪਰ ਕਹੈਂ ਚਰਵਾਰੋ ਸਯਾਮ ਧੇਨ ਹੈ ॥੧੯੦॥ **ਰੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਯਾਮੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਬਨੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਰਾਤਿ ਦਿਨਾ ਬਸਤੋ ਸੁ ਹਿਯਾ ਮੈ ॥ ਬਾਤ ਨਹੀ ਅਰਿ ਪੈ ਇਹ ਕੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਲਖਯੋ ਹਮ ਜਾਨ ਜੀਯਾ ਮੈ ॥ ਕੈ ਡਰ ਪੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਛਪਿ ਮੈਨ ਰਹਯੋ ਅਬ ਲਉ ਤਨ ਯਾ ਮੈ ॥੧੯੧॥ **ਕਾਨੁ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸੰਗ ਹਲੀ ਹਰਿਜੀ ਸਭ ਗ੍ਰਹਾਰ ਕਹੀ ਸਭ ਤੀਰ ਸੁਨੋ ਇਹ ਭੱਈਯਾ ॥ ਰੂਪ ਧਰੋ ਅਵਤਾਰਨ ਕੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਇਹੈ ਗਤਿ ਕੀ ਸੁਰ ਗੱਈਯਾ ॥ ਨਾ ਹਮਰੋ ਅਬ ਕੋ ਇਹ ਰੂਪ ਸਭੈ ਜਗ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖ ਪੱਈਯਾ ॥ ਕਾਨੁ ਕਹਯੋ ਹਮ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਜੋਉ ਹੋਇ ਭਲੋ ਮਨ ਕੋ ਪਰਚੱਈਯਾ ॥੧੯੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਤਾਲ ਭਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਸਰੋਵਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਮੈ ਸਰਮਾ ਸਸਿ ਸੀ ਦਮਕਾਈ ॥ ਮੱਧ ਬਰੇਤਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲੋਚਨ ਸਉ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸੁਧਾ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨਿ ਆਈ ॥੧੯੩॥ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਨ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨੁ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਬਨੇ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਡੇ ਸਰ ਗਾਢੇ ॥ ਗ੍ਰਹਾਲ ਹਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਦੇਖ ਦੁਖੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਧਰਾ ਹਰਖੀ ਤਿਹ ਤੇ ਤਰੁ ਰੋਮ ਭਏ ਤਨ ਠਾਢੇ ॥੧੯੪॥ ਕਾਨੁ ਤਰੈ ਤਰੁਕੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਤਨ ਕੋ ਕਰਿ ਐਂਡਾ ॥ ਮੋਹ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਖਗ ਅਉ ਹਰਿ ਜੱਛ ਸਭੈ ਅਰਨਾ ਅਰੁ ਗੈਂਡਾ ॥ ਪੰਡਿਤ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨ ਕੈ ਅਰੁ

{੨੭੮}

{੨੭੮}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਮੋਹਿ ਗਏ ਸੁਨ ਕੈ ਜਨ ਜੈਂਡਾ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਇਹ ਨਾਹਨ ਰਾਗਨ ਪੈਂਡਾ ॥੧੯੫॥ ਆਨਨ
 ਦੇਖ ਧਰਾ ਹਰਿ ਕੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਲਚਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਬਨਯੋ ਇਹ ਕੇ ਤਿਹ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਅਤਿ ਤੇ
 ਅਤਿ ਭਾਨੀ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਜੋ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਰੰਗਨ ਕੇ ਪਟ ਲੈ ਤਨ ਪੈ
 ਜੁ ਮਨੋ ਇਹ ਕੀ ਹੁਇਬੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥੧੯੬॥ **ਗੋਪ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥** ਗੁਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਇਕ ਤਾਲ
 ਬਡੋ ਤਿਹ ਪੈ ਫਲ ਹੱਛੇ ॥ ਲਾਇਕ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਕੀ ਕਰੂਆ ਜਹ ਦਾਖ ਦਸੋ ਦਿਸ ਗੁੱਛੇ ॥ ਧੇਨੁਕ ਦੈਤ ਬਡੋ
 ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੋ ਹਨਿ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਨ ਰੱਛੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਮਨੋ ਮਧਰੇਂਦ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਤਿਨੈ ਉਠਿ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਵਹ ਭੱਛੇ
 ॥੧੯੭॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥** ਜਾਂਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਜਹ ਤਾਲ ਵਹੈ ਅਰੁ ਹੈ ਫਲ ਨੀਕੇ ॥ ਬੋਲਿ
 ਉਠਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਤੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਹਿ ਹੈ ਫੁਨਿ ਫੀਕੇ ॥ ਮਾਰ ਹੈ ਦੈਤ ਤਹਾ ਚਲ ਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾਹਿ
 ਸਭੈ ਦੁਖ ਜੀ ਕੇ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਚਲੈ ਤਹ ਕੋ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਸਭੈ ਮੁਰਲੀ ਕੇ ॥੧੯੮॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਤਹਾ
 ਹਰਿ ਜੀ ਜੁ ਗਏ ਮਿਲ ਕੈ ਤਟ ਪੈ ਸਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕੈ ਬਲ ਤੋ ਮੁਸਲੀ ਤਨ ਕੋ ਤਰੁ ਤੇ ਫਰ ਬੁੰਦਨ ਜਯੋ ਧਰਿ ਡਾਰੇ ॥
 ਧੇਨਕ ਕ੍ਰੋਧ ਮਹਾ ਕਰਕੈ ਦੋਉ ਪਾਂਇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਤਿਹ ਸਾਬ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗੋਡਨ ਤੇ ਗਹਿ ਫੈਕ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜਿਉ ਸਿਰ ਤੇ
 ਗਹਿ ਕੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਕ੍ਰੋਧ ਭਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪਤਿ ਜਾਨ ਹਤਯੋ ਇਨ ਉਪਰਿ ਆਈ ॥
 ਗਾਇ ਕੋ ਰੂਪੁ ਧਰਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਖੁਰ ਸੋ ਧਰਿ ਧੂਰਿ ਉਚਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਚਤੁਰੰਗ ਦਸੋ
 ਦਿਸ ਬੀਚ ਬਗਾਈ ॥ ਲੈ ਕਿਰਸਾਨ ਮਨੋ ਤੰਗੁਲੀ ਖਲ ਦਾਨਨ ਜਯੋ ਨਭਿ ਬੀਚਿ ਉਡਾਈ ॥੨੦੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ**
ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਧੇਨੁਕ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥੧੫॥੬
ਸੁਯਾ ॥ ਦੈਤ ਹਨਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਭੱਛ ਸਭੈ ਫਲ ਗੁਰ ਚਲੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਧੂਰ
 ਪਰੀ ਮੁਖ ਪੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਧਾਵਤ ਘੋਰਨ
 ਕੀ ਪਗ ਕੀ ਰਜ ਛਾਇ ਲਏ ਰਵਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥੨੦੧॥ ਸੈਨ ਸਨੈ ਹਨਿ ਦੈਤ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗੋਪ ਗਏ ਗੁਪੀਆਂ
 ਸਭ ਆਈ ॥ ਮਾਤ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਈ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਜੁ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ ॥ ਚਾਵਰ ਦੂਧ ਕਰਯੋ ਖਇਬੇ ਕਹੁ

{੨੭੯}

{੨੭੯}

ਕਿਸਨ ਆਵਤਾਰ

ਕਿਸਨ ਆਵਤਾਰ

ਖਾਇ ਬਹੂ ਤਿਹ ਦੇਹ ਬਧਾਈ ॥ ਹੋਇ ਬਡੀ ਤੁਮਰੀ ਚੁਟੀਆ ਇਹ ਤੇ ਫੁਨ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲ ਚਾਈ ॥੨੦੨॥
 ਭੋਜਨ ਕੈ ਟਿਕਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਪਲਕਾ ਪਰ ਅਉਰ ਕਰੈ ਜੁ ਕਹਾਨੀ ॥ ਰਾਜ ਗਯੋ ਤਰਨੋ ਮਗ ਰੈਨ ਲਹਿਯੋ ਸੁ ਲਗਿਯੋ
 ਵਹ ਪੀਅਨ ਪਾਨੀ ॥ ਰਾਤਿ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਭਰਿ ਭੈ ਤਿਨ ਸ੍ਰੋਇਨ ਸੁਨੀ ਅਪਨੇ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਿਯੋ ਤਿਨ
 ਤਉ ਹਰਿ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹੁ ਜਾਇ ਮਿਲਿਯੋ ਅਪਨੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥੨੦੩॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਸੋਇ ਗਏ ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਫਿਰ
 ਲੈ ਬਛਰੇ ਬਨ ਗੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਮੱਧਿ ਭਏ ਰਵਿ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਧਾਇ ਗਏ ਜਿਹ ਥੋ ਸਰ ਭਾਰੀ ॥ ਗੋ ਬਛਰੇ ਅਰੁ
 ਗੋਪ ਸਭੈ ਗਿਰਗੇ ਸਭ ਪ੍ਰਾਨ ਡਸੈ ਜਬ ਕਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਕਹਯੋ ਮੁਸਲੀ ਪ੍ਰਭ ਪੈ ਸਭ ਸੈਨ ਸਖਾ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਮਾਰੀ
 ॥੨੦੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤਵੀ ਤਿਨੈ ਜੀਵ ਉਠੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਗਉ ਸਭੈ ਅਰੁ ਸੁਤ ਤਿਨੈ ਅਉ
 ਫੁਨਿ ਸਭੈ ਗੁਪਾਲ ॥੨੦੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਉਠ ਪਾਇਨ ਲਾਗੈ ਤਬੈ ਕਰਹਿ ਬਡਾਈ ਸੋਇ ॥ ਜੀਅ ਦਾਨ ਹਮ ਕੇ
 ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਬਡੋ ਨ ਕੋਇ ॥੨੦੬॥ **ਅਬ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਾਥਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਗੋਪ ਜਾਨ ਕੈ ਆਪਨੇ ਕੀਨੋ ਮਨੈ
 ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੁਸਟ ਨਾਗ ਸਰ ਮੈ ਬਸੈ ਤਾਂਕੇ ਲੇਉ ਨਿਕਾਰ ॥੨੦੭॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਉਚ ਕਦੰਮਹਿ ਕੇ ਤਰੁ ਥੋ ਤਿਹ
 ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੂਦ ਪਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਸੰਕ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੁ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਗਾਢ ਧਰਯੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ॥ ਮਨੁਖੋ
 ਸਤ ਲੋ ਜਲ ਉਚ ਭਯੋ ਨਿਕਸਯੋ ਤਬ ਨਾਗ ਬਡੋ ਨ ਡਰਿਯੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਧਰੇ ਤਨ ਪੈ ਨਰ ਦੇਖਿ ਮਹਾ ਬਲਿ
 ਕੈ ਤਿਨ ਜੁਧ ਕਰਯੋ ॥੨੦੮॥ ਬਾਂਧ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਸੋ ਕਰ ਕੁਧ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕਾਟੇ ॥ ਢੀਲੋ ਰਹਯੋ
 ਹੁਇ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਿਖਿ ਯਾਰਨ ਕੇ ਹੀਯਰੇ ਫੁਨਿ ਫਾਟੇ ॥ ਰੋਵਤ ਆਵਤ ਹੈ ਪਤਨੀ ਬ੍ਰਿਜ ਠੋਕਤ ਮੁੰਡ ਉਖਾਰਤ
 ਝਾਟੇ ॥ ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਉਸੈ ਨਹੀ ਰੋਵਹੁ ਨੰਦ ਇਹੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਨੈ ਡਾਟੇ ॥੨੦੯॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਕਾਨੁ ਲਪੇਟ ਬਡੋ
 ਵਹ ਪੰਨਗ ਫੁੰਕਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕੁਧਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਜਿਉ ਧਨ ਪਾਤ੍ਰ ਗਏ ਧਨ ਤੇ ਅਤਿ ਝੂਰਤ ਲੇਤ ਉਸਾਸਨ ਤੈਸੇ ॥
 ਬੋਲਤ ਜਿਉ ਧਮੀਆ ਹਰਿ ਮੈ ਸੁਰ ਕੇ ਮਧਿ ਸ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਵਹ ਐਸੇ ॥ ਭੂਭਰ ਬੀਚ ਪਰੇ ਜਲ ਜਿਉ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ
 ਹੋਤ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ਜੈਸੇ ॥੨੧੦॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਹੋਇ ਰਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਕ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਨਾਗੈ ॥ ਦੱਛਨ ਤੀਅ
 ਭੁਜਾ ਗਹਿਕੈ ਇਹ ਮਤਿ ਲਗੈ ਦੁਖ ਅਉ ਸੁਖ ਭਾਗੈ ॥ ਖੋਜਤ ਖੋਜ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਲਯੋ ਇਹ

{੨੮੦}

{੨੮੦}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਆਗੈ ॥ ਸਖਾਮਹਿ ਸਖਾਮ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕਾਟਤ ਜਿਉਂ ਰੁਚ ਕੈ ਨਰ ਖਾਵਤ ਸਾਗੈ ॥੨੧੧॥ ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ
ਜਸੁਧਾ ਚੁਪ ਤਾਹਿ ਕਰਾਵਤ ਪੈ ਜੁ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਦੈਤ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉਰ ਬਕੀ ਬ ਬਕਾਸੁਰ ਹਨੇ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ
ਹੈ ॥ ਆਇ ਹੈ ਮਾਰ ਅਬੈ ਇਹ ਸਾਂਪਹਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਤੋਰ ਡਰੈ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਫਨਿ
ਪੈ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਜੋਰ ਛਲੀ ਹੈ ॥੨੧੨॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜਾਨ ਦੁਖੀ ਅਪਨਯੋ ਜਨ ਕੋ ਅਪਨੋ ਤਨ ਤਾਂ
ਤੇ ਛਡਾਇ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਬਕਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕ ਬਡੋ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕ੍ਰੋਧ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਸਉ ਫਨ ਕੋ ਸੁ ਫੁਲਾਇ
ਉਚਾਇ ਕੈ ਸਾਮ੍ਹਿ ਤਾਂਹਿ ਕੇ ਧਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਕੂਦ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਚਾਇ ਕੈ ਦਾਵਹਿ ਉਪਰਿ ਮਾਥ ਜੁ ਠਾਂਢੇ ਭਯੋ
ਹੈ ॥੨੧੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਕੂਦਤ ਹੈ ਚੜਿ ਕੈ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸੰਬੂਹ ਚਲੈ ਸਿਰ ਤਾਂ ਤੇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲਗੇ ਛੁਟਨੇ ਜਬ
ਹੀ ਛਿਨ ਮੈਨ ਗਈ ਉਡ ਕੈ ਮੁਖਰਾ ਤੇ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੀ ਬਲਿ ਕੈ ਤਨ ਕੋ ਸਰਤੀਰ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤੇ ॥
ਜਾਤ ਬਡੋ ਸਹ ਤੀਰ ਬਹਯੋ ਰਸ ਰੇ ਬੰਧ ਖੈਚਤ ਹੈ ਚਹੁੰਘਾ ਤੇ ॥੨੧੪॥ **ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
ਤਉ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਰਿਯਾ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਅੰਜਲ ਜੋਰ ਕੈ ਯੋ ਘਿਘਿਯਾਵੈ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਪੈ
ਬਰਦਾਨ ਇਹੈ ਹਮ ਪਾਵੈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਤ ਵਹੈ ਹਮ ਲਿਆਵਤੇ ਬਿਖ ਦਈ ਵਹ ਹੀ ਹਮ ਲਿਆਵੈ ॥ ਦੋਸ ਨਹੀ
ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਛੁ ਬਾਤ ਕਹੈ ਅਰੁ ਸੀਸੁ ਝੁਕਾਵੈ ॥੨੧੫॥ ਤ੍ਰਾਸ ਬਡੋ ਅਹਿ ਕੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਗਿ ਸਰਾ ਮਧਿ
ਆਇ ਛਪੇ ਥੇ ॥ ਗਰਬੁ ਬਡੋ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਮੈ ਅਬ ਜਾਨਿ ਹਮੈ ਹਰਿ ਨਾਹਿ ਜਪੇ ਥੇ ॥ ਹੇ ਜਗ ਕੇ ਪਤਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾ
ਨਿਧਿ ਤੈਂ ਦਸ ਰਾਵਨ ਸੀਸ ਕਪੇ ਥੇ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਜਨੀ ਨ ਕਛੁ ਪਰਵਾਰ ਸਨੈ ਹਮ ਇਉਂ ਹੀ ਖਪੇ ਥੇ ॥੨੧੬॥
ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਕਾਲੀ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਤਬ ਯੋਂ ਹਰਿ ਜੀ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹਉ ਤੁਮ ਦੱਛਨ ਜੱਈਯੋ ॥ ਰੰਚਕ
ਨਾ ਬਸੀਯੋ ਸਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਤ ਲੈ ਸੰਗ ਬਾਟਹਿ ਪੱਈਯੋ ॥ ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਐਸੀ ਕਰੋ ਤੁਮਹੂ ਤਿਰੀਯਾ ਲਈਯੋ ਅਰੁ
ਨਾਮ ਸੁ ਲੱਈਯੋ ॥ ਛੋਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਨਾਗ ਬਡੋ ਬਕ ਜਾਇ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਰੇਤਨ ਪੱਈਯੋ ॥੨੧੭॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥**
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹੇਰ ਬਡੋ ਹਰਿ ਭੇ ਵਹ ਪੰਨਗ ਪੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥ ਬਾਰੂ ਕੇ ਮੱਧਿ ਗਯੋ ਪਰਕੈ ਜਨੁ ਸੋਇ
ਰਹਯੋ ਸੁਖ ਕੈ ਨਿਸਿ ਜਾਗਾ ॥ ਗਰਬ ਗਯੋ ਗਿਰਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਸੋ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਲੇਟ ਰਹਯੋ

{੨੮੧}

{੨੮੧}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਰਕੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਡਾਰਿ ਚਲੇ ਕਿਰਸਾਨ ਸੁਹਾਗਾ ॥੨੧੮॥ ਸੁੱਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਉਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਉਠਿਕੈ ਹਰਿ ਪਾਂਇਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਪਉਢਿ ਰਹਯੋ ਬਕ ਕੈ ਸੁ ਨਿਮੋ ਪਤਿ ਪਾਂਇ ਲਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਜਾਗਯੋ ॥ ਦੀ ਧਰਿ ਮੋਰਿ ਸੁ ਨੈਕ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਉਠਿ ਭਾਗਯੋ ॥ ਦੇਖਿ ਲਤਾ ਤੁਮ ਕਉ ਨ ਬਧੈ ਮਮ ਬਾਹਨ ਮੋ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥੨੧੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲੀ ਨਾਗ ਨਿਕਾਰਥੋ ਬਰਨਨੰ ॥੧੬॥**

ਅਬ ਦਾਨ ਦੀਬੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਨਾਗਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿਕੈ ਗਰੁੜਪ੍ਰਜ ਆਇ ਮਿਲਯੋ ਅਪਨੇ ਪਰਵਾਰੈ ॥ ਧਾਇ ਮਿਲਯੋ ਗਰੇ ਤਾਹਿ ਹਲੀ ਅਰੁ ਮਾਤ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਸਿੰਗ ਧਰੇ ਹਰਿ ਧੇਨ ਹਜਾਰ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਵਾਰੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਬਹੁ ਪੁੰਨ ਕੈ ਬਾਮਨ ਕੋ ਦੈ ਡਾਰੈ ॥੨੨੦॥ ਲਾਲ ਮਨੀ ਅਰੁ ਨਾਗ ਬਡੇ ਨਗ ਦੇਤ ਜਵਾਹਰ ਤੀਛਨ ਘੋਰੇ ॥ ਪੁਹਕਰ ਅਉ ਬਿਰਜੇ ਚੁਨਿ ਕੇ ਜਰਬਾਫ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਦਿਜ ਜੋਰੇ ॥ ਮੋਤਿਨਿ ਹਾਰ ਹੀਰੇ ਅਰੁ ਮਾਨਕ ਦੇਵਤ ਹੈ ਭਰਿ ਪਾਨਨ ਬੋਰੇ ॥ ਕੰਚਨ ਰੋਕਿਨ ਕੇ ਗਹਨੇ ਗੜਿ ਦੇਤ ਕਹੈ ਸੁ ਬਚੇ ਸੁਤ ਮੋਰੇ ॥੨੨੧॥ **ਅਬ ਦਵਾਨਲ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਰੈਨ ਪਰੇ ਘਰ ਭੀਤਰਿ ਸੋਏ ॥ ਆਗ ਲਗੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਮਧਿ ਜਾਗ ਤਬੈ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਰੋਏ ॥ ਰੱਛ ਕਰੈ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਹੋਏ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਤ ਕਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਮੀਚ ਲਯੋ ਇਤਿਨੈ ਸੁ ਤਉ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੨੨੨॥ ਮੀਚ ਲਏ ਦ੍ਰਿਗ ਜਉ ਸਭ ਹੀ ਨਰ ਪਾਨ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਹਰਿ ਦੌਂਤਉ ॥ ਦੋਖ ਮਿਟਾਇ ਦਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਹਨਿ ਦਯੋ ਭਉ ॥ ਚਿੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਜਿਨ ਕੋ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਦੂਰ ਕਰੈ ਖਉ ॥ ਦੂਰਿ ਕਰੀ ਤਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਨੁ ਡਾਰ ਦਯੋ ਜਲ ਕੋ ਛਲ ਕੈ ਰਉ ॥੨੨੩॥ **ਕਬਿੱਤੁ ॥** ਆਖੈਂ ਮਿਟਵਾਇ ਮਹਾਂ ਬਪੁ ਕੋ ਬਢਾਇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਮਨਿ ਪਾਇ ਆਗਿ ਖਾਇ ਗਯੋ ਸਾਂਵਰਾ ॥ ਲੋਕਨ ਕੀ ਰੱਛਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰੁਨਾ ਕੇ ਨਿਧਿ ਮਹਾਂ ਛਲ ਕਰਿ ਕੈ ਬਚਾਇ ਲਯੋ ਗਾਂਵਰਾ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਿਨ ਕਾਮ ਕਰਯੋ ਦੁਖੁ ਕਰਿ ਤਾਂਕੋ ਫੁਨਿ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਦਸੋ ਦਿਸ ਨਾਂਵਰਾ ॥ ਦਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ਸਾਥ ਦਾਂਤਨ ਚਬਾਇ ਸੋ ਤੋ ਗਯੋ ਹੈ ਪਚਾਇ ਜੈਸੇ ਖੇਲੇ ਸਾਂਗ ਬਾਂਵਰਾ ॥੨੨੪॥ **ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਦਵਾਨਲ ਤੇ ਬਚੈਥੋ ਬਰਨਨੰ ॥੧੭॥**

{੨੮੨}

{੨੮੨}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅਬ ਗੋਪਨ ਸੋ ਹੋਲੀ ਖੇਲਬੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਘ ਬਿਤੀਤਿ ਭਏ ਰੁਤਿ ਫਾਗੁੰਨ ਆਇ ਗਈ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੋਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਭਰੂਆ ਮਿਲਿ ਜੋਰੀ ॥ ਡਾਰਤ ਹੈਂ ਅਲਿਤਾ ਬਨਿਤਾ ਛਟਕਾ ਸੰਗ ਮਾਰਤ ਬੈਸਨ ਬੋਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਸਖਾਮ ਧਮਾਰ ਅਨੂਪ ਮਹਾ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਂਵਲ ਗੋਰੀ ॥੨੨੫॥ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਵਹੁ ਮਿੱਕ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਧਨਠੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪ੍ਰਲੰਬ ਬਡੋ ਕਪਟੀ ਤਬ ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਨ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕੰਧ ਚੜਾਇ ਹਲੀ ਕੋ ਉਡਯੋ ਤਿਨ ਮੂਕਨ ਸੋ ਧਰਿ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੬॥ ਕੇਸਵ ਰਾਮ ਭਏ ਧਨਠੀ ਮਿਕ ਬਾਲ ਕਏ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਪਿਆਰੇ ॥ ਦੈਤ ਮਿਕਯੋ ਸੁਤ ਨੰਦਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਿ ਜਿਤਯੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਆਵ ਚੜੋ ਨ ਚੜਿਓ ਸੁ ਕਹਯੋ ਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਬਪੁ ਕੋ ਪਗ ਧਾਰੇ ॥ ਮਾਰ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਬਡੋ ਉਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰੇ ॥੨੨੭॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਪ੍ਰਲੰਬ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ॥੧੮॥੬

ਅਬ ਲੁਕਮੀਚਨ ਖੇਲ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਪ੍ਰਲੰਬ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਜਬ ਯਾਦ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਬ ਗਾਈਂ ॥ ਚੂਮਨ ਲਾਗ ਤਬੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਧੇਨ ਵਹੈ ਉਨ ਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈਂ ॥ ਹੋਇ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਤਬੈ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਤਉ ਲੁਕਮੀਚਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਈ ॥੨੨੮॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਗ੍ਰਹਾਰ ਆਖੈ ਮੀਚੈ ਏਕ ਗ੍ਰਹਾਰ ਹੂੰ ਕੀ ਛੋਰੇ ਦੇਤ ਤਾਕੋ ਸੋ ਤੋ ਅਉਰੋ ਗਹੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਆਖੈ ਮੁੰਦਤ ਹੈ ਤਬ ਓਹੀ ਗੋਪ ਹੂੰ ਕੀ ਫੇਰਿ ਜਾਕੇ ਤਨ ਕੋ ਜੋ ਛੁਐ ਕਰ ਸਾਬ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤਹ ਤੋ ਛਲ ਬਲ ਕੈ ਪਲਾਵੈ ਹਾਬਿ ਆਵੈ ਨਹੀ ਤਉ ਮਿਟਾਵੈ ਆਖੈ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਸੋ ਤੋ ਆਇਕੈ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਤਾਂਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਲਖੀ ਜਾਇ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਖੇਲੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਕੈ ॥੨੨੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਅੰਤ ਭਏ ਰੁਤਿ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਪਾਵਸ ਆਇ ਗਈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਫਿਰੈ ਬਨ ਬੀਬਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਛਰੇ ਤਿਨਕੀ ਅਰੁ ਮਾਈ ॥ ਬੈਠਿ ਤਬੈ ਫਿਰ ਮੱਧ ਗੁਫਾ ਗਿਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਨੁ ਭਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੦॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਅਉ ਗੁਜਰੀ ਲਲਤਾ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਦੀਪਕ ਗਾਵੈ ॥ ਟੋਡੀ ਅਉ ਮੇਘ ਮਲੁਾਰ ਅਲਾਪਤ ਗੌਡ ਅਉ

{੨੮੩}

{੨੮੩}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਉ ਪਰਜ ਸੁ ਰਾਗ ਸਿਰੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੀ
 ਰਿਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੰਗ ਕੋਟਕ ਰਾਗ ਬਜਾਵੈ ॥੨੩੧॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਲਲਤ ਧਨਾਸਰੀ ਬਜਾਵੈ ਸੰਗਿ ਬਾਂਸੁਰੀ ਕਿਦਾਰਾ
 ਔ ਮਾਲਵਾ ਬਿਹਾਗੜਾ ਅਉ ਗੂਜਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਅਉ ਪਰਜ ਔਰ ਕਾਨੜਾ ਕਲਿਆਨਿ ਸੁਭ ਕੁਕਭ ਬਿਲਾਵਲੁ
 ਸੁਨੇ ਤੇ ਆਵੈ ਮੂਜਰੀ ॥ ਭੈਰਵ ਪਲਾਸੀ ਭੀਮ ਦੀਪਕ ਸੁ ਗਉਰੀ ਨਟ ਠਾਢੇ ਦੂਮ ਛਾਇ ਮੈ ਸੁ ਗਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਪੂਜਰੀ ॥
 ਤਾਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗ ਤਾਂਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸੋਨਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨੀ ਫਿਰਤ ਸੁ ਬਨਿ ਬਨਿ ਉਜਰੀ ॥੨੩੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥
 ਸੀਤ ਭਈ ਰੁਤਿ ਕਾਤਕ ਕੀ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਚੜਯੋ ਜਲ ਹੈ ਗਯੋ ਥੋਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਨੀਰੇ ਕੇ ਫੂਲ ਧਰੇ ਅਰੁ ਗਾਵਤ ਬੇਨ
 ਬਜਾਵਤ ਭੋਰੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਿਯੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹਕੀ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੁ ਕਬਿੱਤੁ ਸੁ ਜੋਰੋ ॥ ਮੈਨ ਉਠਯੋ ਜਗਿ ਕੈ ਤਿਨ
 ਕੈ ਤਨ ਲੇਤ ਹੈ ਪੇਚ ਮਨੋ ਅਹਿ ਤੋਰੋ ॥੨੩੩॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬੋਲਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਪੁੰਨਿ
 ਕਰਯੋ ਇਨਹੂੰ ਅਤਿ ਮਾਈ ॥ ਜੱਗਯ ਕਰੈ ਕਿ ਕਰਯੋ ਤਪ ਤੀਰਥ ਗੰਧੂਬ ਤੇ ਇਨ ਕੈ ਸਿਛ ਪਾਈ ॥ ਕੈ ਕਿ ਪੜੀ
 ਸਿਤਬਾਨਹੁ ਤੇ ਕਿ ਕਿਯੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਆਪ ਬਨਾਈ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਇਹ ਤੇ ਹਰਿ ਓਠਨ ਸਾਬ
 ਲਗਾਈ ॥੨੩੪॥ ਸੁਤ ਨੰਦ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਗਨੋ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ
 ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਮੁਨਿ ਰੀਝਤ ਹੈ ਸੁ ਜਨੋ ਰੁ ਕਨੋ ॥ ਤਨ ਕਾਮ ਭਰੀ ਗੁਪੀਆਂ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿਨ ਜੁਾਬ ਭਨੋ ॥
 ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਲਾਬ ਕੋ ਫੂਲ ਭਯੋ ਇਹ ਨਾਲ ਗੁਲਾਬ ਚੁਆਤ ਮਨੋ ॥੨੩੫॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ
 ਮੋਹਿ ਪਸਾਰ ਗੇ ਖੱਗ ਪੈ ਪੱਖਾ ॥ ਨੀਰ ਬਹਯੋ ਜਮੁਨਾ ਉਲਟੇ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਰ ਖੋਲ ਰੇ ਚੱਖਾ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ
 ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਛਰਾ ਮੁਖ ਸੋ ਕਛੁ ਨਾ ਚੁਗੈ ਕੱਖਾ ॥ ਛੇਡਿ ਚਲੀ ਪਤਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਤਾਰਕ ਹੈ ਜਿਮ ਡਾਰਤ
 ਲੱਖਾ ॥੨੩੬॥ ਕੋਕਿਲ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਮੈਨ ਰਹਯੋ ਹੈ ਕੈ ਮਤਵਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਆਨਨ
 ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਸਸਿ ਹਾਰੋ ॥ ਅਉ ਇਹ ਕੀ ਮੁਰਲੀ ਜੁ ਬਜੈ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਰਾਗ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਵਾਰੋ ॥ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਥਕੈ
 ਇਹ ਤੇ ਬੰਸਰੀ ਜੁ ਬਜਾਵਤ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕਾਰੋ ॥੨੩੭॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਕਟ ਕੇਹਰਿ ਨਾਕ ਕਿਯੋ ਸੁਕ ਸੋ ਤਿਹ
 ਕੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਕਪੋਤ ਸੀ ਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਅਧਰਾ ਪੀਅ ਸੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਅਉ ਪਿਕ ਸੇ ਬਚਨਾਮ੍ਰਿਤ

{੨੮੪}

{੨੮੪}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋਹੈ ॥ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਲਜ ਕੈ ਅਬ ਬੋਲਤ ਮੂਰਤਿ ਲੈ ਨ ਕਰੇ ਖਗ ਰੋਹੈ ॥੨੩੮॥ ਫੂਲ
ਗੁਲਾਬ ਨ ਲੇਤ ਹੈ ਤਾਬ ਸ਼ਿਹਾਬ ਕੋ ਆਬ ਹੈ ਦੇਖ ਖਿਸਾਨੋ ॥ ਪੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਨਰਗਸ ਕੋ ਗੁਲ ਲੱਜਤ ਹੈ ਫੁਨਿ
ਦੇਖਤ ਤਾਨੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਿਧੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਬਰਤਾ ਗਨਿ ਕੈ ਕਬਿਤਾ ਇਹ ਠਾਨੋ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਇਨ ਕੇ ਸਮ
ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਡੋਲੈ ਲਹੇ ਨਹਿ ਆਨੋ ॥੨੩੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮੰਘਰ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆਂ ਮਿਲਿ ਪੂਜਤ ਚੰਡਿ ਪਤੇ ਹਰਿ
ਕਾਜੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਜਮੁਨਾ ਮਧਿ ਨ੍ਰਾਵਤ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਜਲਜੰ ਮੁਖ ਲਾਜੈ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਜੁਰਿ ਬਾਹਨਿ
ਸਖਾਮ ਕਬਾ ਇਹ ਸਾਜੈ ॥ ਅੰਗਿ ਅਨੰਗ ਬਢਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਲਾਜ ਕੋ ਭਾਂਜਿਨ ਭਾਜੈ ॥੨੪੦॥ ਗਾਵਤ
ਗੀਤ ਬਿਲਾਵਲ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਉੱਜਲ ਕਾਰੀ ॥ ਕਾਨਰ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਬਾਂਛਤ ਹੈ ਪਤਲੀ
ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਿ ਜੋਤਿ ਕਲਾ ਸਸਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਹਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਾਵਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ
ਮੈ ਜਨੁ ਫੂਲ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੨੪੧॥ ਨ੍ਰਾਵਤ ਹੈ ਗੁਪੀਆਂ ਜਲ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਹਉਲ ਨ
ਕੋ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕਿਧੋ ਇਕ ਠਉਲਨ ਕੋ ॥ ਮੁਖਿ ਤੇ ਉਚਰੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਭੈ
ਇਤਨੋ ਸੁਖ ਨਾ ਹਰਿ ਧਉਲਨ ਕੋ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਿ ਬਨਯੋ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਉਲਨ ਕੋ
॥੨੪੨॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰ ਜੋ ਮਿਟੀਆ ਤਿਹ ਬਾਪ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ॥
ਪਾਂਇ ਪਰੈ ਤਿਹ ਕੈ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮੁ ਕਹੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਇਹ ਤੇ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਵਹੈ
ਜੀਅ ਮੈਂ ਹਮ ਠਾਨੀ ॥ ਹੈ ਹਮਰੋ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਖਿ ਸੁੰਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸਾਨੀ ॥੨੪੩॥ ਭਾਲਿ ਲਗਾਵਤ
ਕੇਸਰ ਅੱਛਤ ਚੰਦਨ ਲਾਵਤ ਹੈਂ ਸਿਤ ਕੈ ॥ ਫੁਨਿ ਡਾਰਤ ਫੂਲ ਉਡਾਵਤ ਹੈਂ ਮਖੀਆਂ ਤਿਹ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ
ਕੈ ॥ ਪਟ ਧੂਪ ਪਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੱਛਨਾ ਪਾਨ ਪ੍ਰਦੱਛਨਾ ਦੇਤ ਮਹਾਂ ਚਿਤ ਕੈ ॥ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨੁ ਉਪਾਵ ਕਰੈਂ ਮਿਤ
ਹੋ ਸੋਊ ਤਾਤ ਕਿਧੋ ਕਿਤ ਕੈ ॥੨੪੪॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਦੈਂਤਨ ਸੰਘਾਰਨੀ ਪਤਿਤ ਲੋਕ
ਤਾਰਨੀ ਸੁ ਸੰਕਟ ਨਿਵਾਰਨੀ ਕਿ ਐਸੀ ਤੂੰ ਸਕਤਿ ਹੈਂ ॥ ਬੇਦਨ ਉਧਾਰਨੀ ਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਰਾਜ ਕਾਰਨੀ ਪੈ ਗਉਰਜਾ
ਕੀ ਜਾਗੈ ਜੋਤਿ ਅਉਰ ਜਾਨ ਕਤ ਹੈ ॥ ਧੂਅ ਮੈ ਨ ਧਰਾ ਮੈ ਨ ਧਿਆਨ ਧਾਰੀ ਮੈ ਪੈ ਕਛੂ ਜੈਸੇ ਤੇਰੇ ਜੋਤਿ ਬੀਚ

{੨੮੫}

{੨੮੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਆਨਨ ਛਕਤਿ ਹੈ ॥ ਦਿਨਸ ਦਿਨੇਸ ਮੈ ਦਿਵਾਨ ਮੈ ਸੁਰੇਸ ਮੈ ਸੁਪਤਿ ਮੈ ਮਹੇਸ ਜੋਤਿ ਤੇਰੀਐ ਜਗਤਿ ਹੈ ॥੨੪੫॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ਸਭ ਗੋਪੀ ਕਰ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਹਮਾਰੀ ਇਹ ਚੰਡਿਕਾ ॥ ਸੁਰ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ਕੋਟਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡ ਡਾਰੇ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਖੰਡਿਕਾ ॥ ਦੀਜੈ ਮਾਗਯੋ ਦਾਨ ਹੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹੈ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ਪੂਜੈ ਹਮ ਤੁਮੈ ਨਾਹੀ ਪੂਜੈ ਸੁਤ ਗੰਡਿਕਾ ॥ ਹੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਤਾਕੋ ਕਹਯੋ ਸੀਘ੍ਰ ਮਾਨ ਦੀਨੋ ਵਹੈ ਬਰਦਾਨ ਫੁਨਿ ਰਾਨਨ ਕੀ ਮੰਡਿਕਾ ॥੨੪੬॥ **ਦੇਵੀ ਜੀ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਹੈ ਭਰਤਾ ਅਬ ਸੋ ਤੁਮਰੋ ਹਰਿ ਦਾਨ ਇਹੈ ਦੁਰਗਾ ਤਿਨ ਦੀਨਾ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਬੈ ਉਠਿ ਕੀਨਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਚੀਨਾ ॥ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨੁ ਕਾਨੂਰ ਮੈ ਅਉ ਜੁ ਪੈ ਰਸ ਕਾਨੂਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭੀਨਾ ॥੨੪੭॥ **ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਬਹੁ ਤਾਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਹੈ ਜਗ ਕੀ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਹੈ ਸਭ ਤੂੰ ਗਨ ਗੰਧੂਬ ਮਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਲਾਲ ਭਈ ਤਬ ਹੀ ਗੁਪੀਆਂ ਫੁਨਿ ਬਾਤ ਜਬੈ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪਾਈ ॥੨੪੮॥ ਲੈ ਬਰਦਾਨ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆਂ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਡੇਰਨ ਆਈ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਮਿਲਕੈ ਇਕ ਹੈ ਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸੁ ਦੇਤ ਬਧਾਈ ॥ ਪਾਂਤਨ ਸਾਬ ਖਰੀ ਤਿਨੀਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਇ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੋ ਸਰ ਮੱਧਿ ਖਿਰੀ ਕਵੀਆਂ ਧੁਰ ਤਾਈਂ ॥੨੪੯॥ **ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆਂ ॥ ਮਿਲਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੀ ਤਿਹ ਜਾ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਭਾਮਿਨ ਮੈ ਕੁਪੀਆਂ ॥ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਕਾਨੂ ਚਲੇ ਤਿਹ ਜਾ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੋ ਫੁਨਿ ਜਾ ਜੁ ਪੀਆ ॥ ਸੋਊ ਦੇਖ ਤਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਨਹਿ ਬੋਲਹੁ ਰੀ ਕਰਿ ਹੋ ਚੁਪੀਆ ॥੨੫੦॥ **ਅਬ ਚੀਰ ਹਰਨ ਕਬਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਨ੍ਰਾਵਨਿ ਲਾਗਿ ਜਬੈ ਗੁਪੀਆਂ ਤਬ ਲੈ ਪਟ ਕਾਨੂ ਚਰੋ ਤਰੁ ਉਪੈ ॥ ਤਉ ਮੁਸਕਿਆਨ ਲਗੀ ਮਧਿ ਆਪਨ ਕੋਇ ਪੁਕਾਰ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜੁ ਪੈ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਠਗ ਨਾਹਿ ਕਿਯੋ ਕੋਊ ਭੂ ਪੈ ॥ ਹਾਬਨ ਸਾਬ ਸੁ ਸਾਰੀ ਹਰੀ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਬ ਹਰੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਰੂਪੈ ॥੨੫੧॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨੂ ਸੋਂ ॥ ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਸਖਾਮ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪੀਆਂ ਇਹ ਕਾਨੂ ਸਿਖੇ ਤੁਮ ਬਾਤ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਨੰਦ

{੨੮੬}

{੨੮੬}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕੀ ਓਰ ਪਿਖੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਦਿਖੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਓਰ ਕਿ ਨਾਮ ਹਲੀ ਹੈ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਛਲ ਸੋਂ ਸੁਨਿ ਮਾਰ ਡਰੈ ਤੁਹਿ ਕੰਸ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਕੇ ਮਰ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਰ ਡਰੈਂ ਜਿਮ ਕਉਲ ਕਲੀ ਹੈ ॥੨੫੨॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਦਿਖੋਂ ਪਟ ਹਉ ਨਿਕਰਯੇ ਬਿਨ ਤੋ ਕੋ ॥ ਕਿਉ ਜਲ ਬੀਚ ਰਹੀ ਛਪ ਕੈ ਤਨ ਕਾਹਿ ਕਟਾਵਤ ਹੋ ਪਹਿ ਜੋਕੋਂ ॥ ਨਾਮ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਹਿ ਕਛੂ ਡਰੁ ਮੋਕੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿਕੈ ਤਪ ਕੀ ਅਗਨੀ ਮਧਿ ਈਧਨ ਜਿਉ ਉਹਿ ਝੋਕੋਂ ॥੨੫੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਰੂਖਿ ਚਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਰਿਝਕੈ ਮੁਖਤੇ ਜਬ ਬਾਤ ਕਹੀ ਇਹ ਤਾ ਸੋਂ ॥ ਤਉ ਰਿਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਹ ਜਾਇ ਕਹੈਂ ਤੁਹਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੋਂ ॥ ਜਾਇ ਕਹੋ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਮਨ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜਾਂ ਸੋਂ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਤੋ ਹਮਹੂੰ ਸਮਝੈਂ ਫੁਨਿ ਵਾ ਸੋਂ ॥੨੫੪॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਦੇਉ ਬਿਨਾਂ ਨਿਕਰੇ ਨਹਿ ਚੀਰ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਪਿਆਰੀ ॥ ਸੀਤ ਸਹੋ ਜਲ ਮੈ ਤੁਮ ਨਾਹਕਿ ਬਾਹਰਿ ਆਵਹੁ ਗੋਰੀ ਅਉ ਕਾਰੀ ॥ ਦੈ ਅਪਨੇ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਕਰਿ ਬਾਰਿ ਤਜੋ ਪਤਲੀ ਅਰੁ ਭਾਰੀ ॥ ਯੋ ਨਹਿ ਦੇਉਂ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤਸਲੀਮ ਕਰੋ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਹਮਾਰੀ ॥੨੫੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਸੋਂ ਰਿਝਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਮੇਰੀ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਲਾਜ ਕੀ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤੁਮ ਬੇਰੀ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਮੁਹਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਘ੍ਰ ਕਿਯੋ ਇਹ ਹੇਰੀ ॥ ਨਾਤਰ ਜਾਇ ਕਹੋਂ ਸਭ ਹੀ ਪਹਿ ਸਉਂਹ ਲਗੈ ਫੁਨਿ ਠਾਕੁਰ ਕੇਰੀ ॥੨੫੬॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕਹੋਂ ਤਿਨ ਹੀ ਪਹਿ ਤੋ ਹਮ ਬਾਤ ਬਨਾਵਹਿ ਐਸੇ ॥ ਚੀਰ ਹਰੇ ਹਮਰੇ ਹਰਿ ਜੀ ਦਈ ਬਾਰਿ ਤੇ ਨਿਆਰੀ ਕਢੈਂ ਹਮ ਕੈਸੇ ॥ ਭੇਦ ਕਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੋਹਿ ਕਰੈਂ ਸਰਮਿੰਦਤ ਵੈਸੇ ॥ ਜਿਉ ਨਰ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ਤਿਰੀਯਾ ਹੂੰ ਸੁ ਮਾਰਤ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਜੈਸੇ ॥੨੫੭॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਇਹ ਹਰੀ ਕਾਹਿ ਬੰਧਾਵਤ ਮੋਹਿ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਜੋ ਨਾ ਕਰੋਂ ਮੋਹਿ ਦੁਹਾਈ ਤੋਹਿ ॥੨੫੮॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕਾਹਿ ਖਿਝਾਵਤ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਤ ਕਹਾ ਜਦੁਰਾਇ ਦੁਹਾਈ ॥ ਜਾ ਬਿਧਿ ਕਾਰਨ ਬਾਤ ਬਨਾਵਤ ਸੋ ਬਿਧਿ ਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਲਖ ਪਾਈ ॥ ਭੇਦ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋਂ ਤੁਮ ਨਾਹਕ ਬਾਤ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਹਿ ਆਈ ॥ ਸਉਂਹ ਲਗੈ ਹਮ ਠਾਕੁਰ ਕੀ ਜੁ ਰਹੈਂ ਤੁਮਰੀ

{੨੮੭}

{੨੮੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਿਨੁ ਮਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥੨੫੯॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੁਪੀਆਂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਮਾਂ ਸੁਨਿ ਹੈ ਤਬ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮਰੋ ਸੁਨਿ
 ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਮੂੜਨ ਕੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਬਾਰੀ ॥ ਸੀਖਤ ਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ
 ਅਬੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮਹੋ ਮੁਹਿ ਪਿਆਰੀ ॥ ਖੇਲਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਹਮ ਹੂੰ ਜੁ ਹਰੀ ਛਲਕੈ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਸਾਰੀ
 ॥੨੬੦॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਇਸੀ ਮਨੁਏ ਪਟ ਦੈ ਹੋਂ ॥ ਸਉਂਹ
 ਕਰੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੀ ਜਸੁਧਾ ਨੰਦ ਕੀ ਹਮ ਜੋ ਡਹਕੈ ਹੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰਿ ਪਿਖੋ ਮਨ ਮੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤੁਮ
 ਨਾ ਕਿਛੁ ਪੈ ਹੋਂ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਿਯੋ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਤੁਹਿ ਜੈ ਹੋਂ ॥੨੬੧॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥**
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੋਪਿਨ ਨੇਹ ਲਗੈ ਹਰਿ ਜੀ ਨਹਿ ਜੋਰੀ ॥ ਨੈਨਨ ਸਾਬ ਲਗੈ ਸੋਊ ਨੇਹੁ ਕਹੈਂ
 ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਸਾਂਵਲ ਗੋਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਕਹੋ ਮਮ ਹੋ ਰੀ ॥ ਆਂਖਨ ਸਾਬ
 ਲਗੈ ਟਕਵਾ ਫੁਨਿ ਹਾਬਨ ਸਾਬ ਲਗੈ ਸੁਭ ਸੋਰੀ ॥੨੬੨॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਪੀਆਂ ਹਮਰੇ ਪਟ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ
 ਨੰਦ ਲਾਲਾ ॥ ਫੇਰਿ ਇਸਨਾਨ ਕਰੈਂ ਨ ਇਹਾਂ ਕਹਿ ਹੈਂ ਹਮਿ ਲੋਗਨ ਆਛਨ ਬਾਲਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ
 ਕਰ ਬਾਹਰ ਹੈ ਜਲ ਤੇ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਕਰਿ ਹੋਂ ਨਹੀ ਢੀਲ ਦੇਉ ਪਟ ਹਾਲਾ
 ॥੨੬੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮੰਤ੍ਰ ਸਭਨ ਮਿਲਿ ਇਹ ਕਰਯੋ ਜਲ ਕੋ ਤਜ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਕਰੋ ਕੀਨੋ
 ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੬੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਦੈ ਅਗੂਆ ਪਿਛੂਆ ਅਪਨੇ ਕਰ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਲ ਤਿਆਗਿ ਖਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਾਨ੍ਹ
 ਕੇ ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਅਉ ਬਿਨਤੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਹਮਰੀ ਸਰੀਆਂ ਤੁਮ ਜੋ ਕਰਿ ਕੈ
 ਛਲ ਸਾਬ ਹਰੀ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਕਹਿ ਹੋਂ ਮਨਿ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸਭ ਸੀਤਹਿ ਸਾਬ ਠਰੀ ਹੈਂ ॥੨੬੫॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ**
॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸ ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਕਹਿ ਹੈਂ ਹਮ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਮਨ ਹੋਂ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖਿ ਚੂਮਨ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ
 ਚੁਮ ਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮ ਹੂੰ ਗਨਿ ਹੋਂ ॥ ਅਰੁ ਤੋਰਨ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਕੁਚ ਨਾ ਤਰ ਹਉਂ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿ ਹੋਂ ॥ ਤਬ
 ਹੀ ਪਟ ਦੇਉ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਸਤਿ ਕੈ ਜਨਿ ਹੋਂ ॥੨੬੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਜੀ
 ਸੁਨਿ ਰੀ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਕਰਿ ਸੋਂ ਤੁਮ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਤੋ ਹਮ

{੨੮੮}

{੨੮੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨੀ ਸੁਭ ਠਉਰ ਅਕੇਰੇ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈਂ ਜੀਅ ਕੋ ਹਮ ਹੂੰ ਹਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਤੁਮਰੋ
 ਤਨ ਹੇਰੇ ॥੨੬੭॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਗੋਪੀ ਸਭੈ ਦੇਖਯੋ ਨੈਨ ਨਚਾਤ ॥ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕਹਨੈ
 ਲਗੀ ਸਭੈ ਸੁਧਾ ਸੀ ਬਾਤ ॥੨੬੮॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸੁਯਾ ॥** ਕਾਨ੍ਹ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਬੋਰੀ ਤੁਮੈ ਤੁਮ ਖੇਲਹੁ
 ਨਾ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕਾ ਹੋ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੈ ਜਸੁਧਾ ਤਪਤੈ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਨ੍ਹ ਭਏ ਹਰਕਾ ਹੋ ॥ ਨੇਹੁ ਲਗੈ ਨਹ ਜੋਰਿ ਭਏ
 ਤੁਮ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਬਰ ਕਾ ਹੋ ॥ ਲੇਹੁ ਕਹਾਂ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਸ ਜਾਨਤ ਕਾ ਅਜਹੂੰ ਲਰਕਾ ਹੋ ॥੨੬੯॥
ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਮਲ ਸੇ ਆਨਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਮੈ ਸਾਰੇ ਭਾਵਨ ਸੋਂ ਭਰੀਆਂ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈਂ
 ਗੁਪੀਆਂ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਚਰੇ ਤੇ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜੈ ਸੇਤ ਹਰੀਆਂ ॥ ਰਸ ਹੀ ਕੀ ਬਾਤੈਂ ਰਸ ਰੀਤਿ
 ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਹੂੰ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਾਬ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਖਰੀਆਂ ॥ ਮਦਨ ਕੇ ਹਾਰਨ ਬਨਾਇਬੇ ਕੇ ਕਾਜ ਮਾਨੋ ਹਿਤ
 ਕੈ ਪਰੋਵਤ ਹੈਂ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਲਰੀਆਂ ॥੨੭੦॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਕਾਹੇ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਤਨ ਕੇ ਧਨੁ
 ਭਉਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਤ ਹੋ ਮੁਸਕਾਵਤ ਹੋ ਚਲਿ ਆਵਤ ਸਉਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪਾਗ ਧਰੋ ਤਿਰਛੀ ਅਹੁ
 ਕਾਹੇ ਭਰੋ ਤਿਰਛੀ ਤੁਮ ਗਉਹੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਰਿਝਾਵਤ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਆਹਿ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈਂ ਹਮ ਸਉ ਹੈਂ ॥੨੭੧॥
 ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਰੀਝ ਹਸੀ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮੈਂ ॥ ਠਾਢੀ ਭਈ ਤਰੁ ਤੀਰ ਤਬੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ
 ਚਲ ਕੈ ਗਜ ਗਾਮੈਂ ॥ ਬੇਰਿ ਬਨੇ ਤਿਨ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਨੁ ਮੈਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਇਹ ਦਾਮੈ ॥ ਸਯਾਮ ਰਸਾਤੁਰ ਪੇਖਤ
 ਯੋ ਜਿਮ ਟੂਟਤ ਬਾਜ ਛੁਧਾ ਜੁਤ ਤਾਮੈ ॥੨੭੨॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਕਾਮ ਸੇ ਰੂਪ ਕਲਾਨਿਧ ਸੇ ਮੁਖ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ
 ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ ਕਪੋਤ ਸੇ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਨ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਲਗਯੋ ਕਹਨੇ ਤਿਨ
 ਸੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਹਾਇਕ ਧੈਨਨ ॥ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਸਭਹੀ ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਸੁ ਭਉਂਹ ਨਚਾਇ ਤੁਮੈ ਸੰਗ ਸੈਨਨ
 ॥੨੭੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਰਸ ਕੇ ਹਿਰੀਆ ਸਭ ਹੀ ਜਲ ਬੀਚ ਅਚਾਨਕ ਹੇਰੀ ॥ ਸਉਂਹ ਤੁਮੈ ਜਸੁਧਾ ਕਹੁ ਬਾਤ ਕਿ
 ਸਾਰਥ ਕੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਘੇਰੀ ॥ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਮਰੇ ਪਟ ਹੋਹਿ ਸਭੈ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਚੇਰੀ ॥ ਕੈਸੇ ਪ੍ਰਨਾਮ
 ਕਰੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਅਤਿ ਲਾਜ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਜੀ ਹਮ ਤੇਰੀ ॥੨੭੪॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਪਾਪ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਟ ਅਉ

{੨੮੯}

{੨੮੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਤਰੁ ਪੈ ਚੜਿ ਸੀਤ ਸਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਮ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਢੂੰਢਤ ਢੂੰਢ ਲਹਾ ਹੈ ॥ ਜੋਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ
 ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਸਉਹ ਲਗੈ ਤੁਮ ਮੋਰੀ ਹਹਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਸੁਭ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹਾ ਹੈ
 ॥੨੭੫॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਹਮ ਤੇ ਨ ਕਛੁ ਅਰੁ ਲਾਜ ਕਛੁ ਜੀਅ ਮੈ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਮ ਕੋ ਕਰ ਦਾਸਨ
 ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਜੀਜੈ ॥ ਡੇਰਨ ਨਾਹਿ ਕਹੈ
 ਤੁਮਰੇ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਕਛੁ ਨਾਹਿਨ ਛੀਜੈ ॥੨੭੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਪਟ ਨਾ ਦਏ ਤਬ ਗੋਪੀ ਸਭ ਹਾਰਿ ॥
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੈ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨੭੭॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਕਹਿ
 ਕੈ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸਖਾਮ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆਂ ਮਿਲਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਕਹਯੋ ਹਮ
 ਪੈ ਕਰੁ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਅੰਤਰ ਨਾਹਿ ਰਹਯੋ ਇਹ ਜਾ ਅਬ ਸੋਊ ਭਲੀ ਤੁਮ ਜੋ ਮਨਿ ਭਾਨੀ
 ॥੨੭੮॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਨ ਬਨੀ ਬਰਛੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਤੇਰੇ ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋ ਅਲਕੈ
 ਹਰਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਮਨ ਰੰਚਕ ਹੇਰੇ ॥ ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਬ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਜਬ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥ ਚੁੰਬਨ
 ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮੁਖ ਸਉਹ ਹਮੈ ਕਹ ਹੈ ਨਹਿ ਡੇਰੇ ॥੨੭੯॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਹੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆਂ ਮਿਲਿ
 ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋਰਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਿਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਸੰਕ ਛੁਟੀ
 ਦੁਹੁ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਤੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਹੁੰ ਹਮਕੋ ਨਿਧਿ ਆਨੰਦ ਆਜ
 ਲਹੀ ਹੈ ॥੨੮੦॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਤਉ ਫਿਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨ ਹੁੰ ਸੁਨਿ ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਖ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਜੋਰ
 ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਸਰਿਤਾ ਮਗ ਨੇਹ ਬਹੀ ॥ ਅਬ ਸੰਕ ਛੁਟੀ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ
 ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਅਬ ਸੱਤਿ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰ ਮਾਤ ਸਦਾ ਇਹ ਸੱਤਿ ਸਹੀ ॥੨੮੧॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ
 ਤਬੈ ਕਰ ਕੇਲ ਤਿਨੋ ਸੰਗਿ ਪੈ ਪਟ ਦੇ ਕਰਿ ਛੋਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਤਬੈ ਗੁਪੀਆਂ ਸਭ ਚੰਡਿ ਸਰਾਹਤ ਧਾਮ
 ਗਈ ਹੈ ॥ ਆਨੰਦ ਅਤਿ ਸੁ ਬਢਯੋ ਤਿਨਕੇ ਜੀਅ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਅਤਿ ਮੇਘ ਪਰੈ ਧਰਿ
 ਪੈ ਧਰਿ ਜਯੋ ਸਬਜੀ ਸੁਭ ਰੰਗ ਭਈ ਹੈ ॥੨੮੨॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਧੰਨਿ ਚੰਡਿਕਾ ਮਾਤ ਹਮੈ ਬਰੁ

{੨੯੦}

{੨੯੦}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਇਹ ਦਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਦਿਯੋਸ ਹੈ ਆਜ ਕਾਨ ਹਮ ਮਿਤ ਭਯੋ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਬ ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਹਮ ਪਰ ਕੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਕਾਨੁਰ ਕੋ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਸੁ ਦੇਖਨ ਦੀਜੀਐ ॥੨੮੩॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਦੇਵੀ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਚੰਡਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ
 ਪੈ ਕਰੀਐ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹੋਇ ਕਨੁਈਯਾ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੈਂ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਹਮ ਕਾਨੁ ਮਿਲੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਈਯਾ ॥
 ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਨਾਮ ਕਿਯੋ ਤੁਮਰੋ ਸਭ ਹੀ ਜੁਗ ਗਈਯਾ ॥ ਤਉ ਹਮ ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਤੁਮਰੇ ਜਬਹੀ ਤੁਮ
 ਤੈ ਇਹ ਪੈ ਬਰੁ ਪਈਯਾ ॥੨੮੪॥ **ਕਬਿਤੁ ॥** ਦੈਤਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤ ਸਾਧ ਸੇਵਕ ਕੀ ਬਰਤਾ ਤੂੰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ
 ਆਦਿ ਅੰਤ ਹੂੰ ਕੀ ਕਰਤਾ ॥ ਦੀਜੈ ਬਰਦਾਨ ਮੋਹਿ ਕਰਤ ਬਿਨੰਤੀ ਤੋਹਿ ਕਾਨੁ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ਦੋਖ ਦਾਰਦ ਕੀ
 ਹਰਤਾ ॥ ਤੂੰਹੀ ਪਾਰਬਤੀ ਅਸਟਭੁਜੀ ਤੁਹੀ ਦੇਵੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਛੁਧਾ ਤੁਹੀ ਪੇਟ ਹੂੰ ਕੀ ਭਰਤਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰੂਪ
 ਲਾਲ ਤੁਹੀ ਸੇਤ ਰੂਪ ਪੀਤ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਧਰਾ ਕੋ ਹੈ ਤੁਹੀ ਆਪ ਕਰਤਾ ॥੨੮੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ
 ਭੁਜਾ ਅਸਟਾ ਜਿੰਹ ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ॥ ਬਰਛੀ ਸਰ ਢਾਲ ਕਮਾਨ ਨਿਖੰਗ ਧਰੇ ਕਟਿ ਜੋ ਬਰ ਹੈ ਬਰ
 ਮੈ ॥ ਗੁਪੀਆਂ ਸਭ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਤਿਹ ਕੀ ਚਿਤ ਦੈ ਤਿਹ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ॥ ਪੁਨਿ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪ
 ਜਗਾਵਤ ਹਾਰ ਡਰੈ ਗਰ ਮੈ ॥੨੮੬॥ **ਕਬਿਤੁ ॥** ਤੋਹੀ ਕੋ ਸੁਨੈਹੈਂ ਜਾਪ ਤੇਰੋ ਹੀ ਜਪੈਂ ਹੈ ਧਿਆਨ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਰੈ
 ਹੈ ਨ ਜਪੈਂ ਹੈਂ ਕਾਹੂੰ ਆਨ ਕੋ ॥ ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਗੈ ਹੈਂ ਹਮ ਤੇਰੇ ਹੀ ਕਹੈ ਹੈਂ ਫੂਲ ਤੋਹੀ ਪੈ ਡਰੈ ਹੈਂ ਸਭ ਰਾਖੈਂ ਤੇਰੇ
 ਮਾਨ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਬਰ ਦੀਨੋ ਹਮੈ ਹੋਇਕੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪਾਛੈ ਤੈਸੇ ਬਰ ਦੀਜੈ ਹਮੈ ਕਾਨ ਸੁਰ ਗਯਾਨ ਕੋ ॥ ਦੀਜੀਐ
 ਬਿਭੂਤਿ ਕੈ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੀਜੈ ਕੈਯੋ ਮਾਲਾ ਦੀਜੈ ਮੋਤਿਨ ਕੈ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਦੀਜੈ ਕਾਨ ਕੋ ॥੨੮੭॥ **ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
 ਤੋਂ ਹਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਦੁਰਗਾ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਹੋਹੁ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਤੁਮ ਸੱਤ ਕਹਯੋ ਨਹੀ
 ਝੂਠ ਕਹੈ ਹੈਂ ॥ ਕਾਨਹਿ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮਕੋ ਹਮ ਸੋ ਸੁਖ ਸੋਂ ਅਖੀਆਂ ਭਰਿ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮ ਡੇਰਨ
 ਕਾਲੁ ਵਹੈ ਬਰ ਕੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹੈਂ ॥੨੮੮॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਿਯ ਸਭ ਬਿਜ ਬਧੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੀਸ
 ਨਿਵਾਇ ॥ ਪਰਿ ਪਾਂਇਨ ਕਰਿ ਬੇਨਤੀ ਚਲੀ ਗਿ੍ਰਹਨ ਕੋ ਧਾਇ ॥੨੮੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਆਪਸ ਮੈ ਕਰ ਜੋਰਿ ਸਭੈ
 ਗੁਪੀਆਂ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਈ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਰੀਝ ਦਯੋ ਹਮ ਕੋ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਸਯਾਮ ਚਲੀ ਕਹਤੀ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਆਨੰਦ

{੨੯੧}

{੨੯੧}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਮੱਤ ਭਰੀ ਮਦ ਸੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਧਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜ ਕਾਨੀ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਦਿਜ ਹੂੰ ਬਹੁਤਿਯੋ ਮਨ ਇੱਛਤ ਹੈ ਹਰਿ ਹੋ
ਹਮ ਜਾਨੀ ॥੨੯੦॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਮੈ ਭਲੈ ਇਕ ਘਾਤ ਸਿਉ ਹੈ ਇਕਤ੍ਰ ਸਭ ਬਾਲ ॥ ਅੰਗ ਸਭੈ ਗਨਨੈ ਲਗੀ
ਕਰਿ ਕੈ ਬਾਤ ਰਸਾਲ ॥੨੯੧॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ਕਹੈ ਸੁਭ ਨਾਕ ਬਨਯੋ ਹੈ ॥ ਕੋਊ
ਕਹੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਰਿਝਿ ਕਾਹੂ ਗਨਯੋ ਹੈ ॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੋਊ ਗਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ
ਸਖਾਮ ਭਨਯੋ ਹੈ ॥ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਿਮੁ ਜੀਵ ਬਨਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਮ ਕਾਨੁ ਮਨਯੋ ਹੈ ॥੨੯੨॥ ਕਾਨੁ ਕੋ ਪੇਖਿ
ਕਲਾ ਨਿਧਿ ਸੋ ਮੁਖ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਬਿਜ ਬਾਰਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਭਗਵਾਨ ਉਤੈ ਇਨਹੂੰ ਦੁਰਗਾ ਬਰੁ ਚੇਟਕ
ਡਾਰਾ ॥ ਕਾਨੁ ਟਿਕੈ ਗਿਹੁ ਅਉਰ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥ ਜੀਵ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੈ ਤਿਨ ਕੋ
ਇਮ ਟੂਟ ਗਏ ਜਿਉ ਮਿਨਾਲ ਕੀ ਤਾਰਾ ॥੨੯੩॥ ਨੇਹੁ ਲਗਯੋ ਇਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੋ ਅਰੁ ਨੇਹੁ ਲਗਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਨ
ਨਾਰੇ ॥ ਚੈਨ ਪਰੈ ਦੁਹ ਕੋ ਨਹਿ ਦ੍ਰੈ ਪਲ ਨਾਵਨ ਜਾਵਤ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ ॥ ਸਖਾਮ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਇਨੈ ਬਸਿ ਦੈਤਨ
ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਦਿਨ ਬੋਰਨ ਮੈ ਅਬ ਕੰਸ ਪਛਾਰੇ ॥੨੯੪॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਉਤ
ਜਾਗਤ ਸਖਾਮ ਇਤੈ ਗੁਪੀਆਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਾਕੇ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਤਿਹ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਪਿਖਿ
ਨੈਨਨ ਸੋ ਫੁਨਿ ਕਾਨੁਰ ਬਾਕੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਨ ਪਰੈ ਇਨ ਕੋ ਕਲਿ ਕਾਮ ਬਢਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਵਾਕੇ ॥ ਖੇਲਹਿ ਪ੍ਰਾਤਹਿ
ਕਾਲ ਭਏ ਹਮ ਨਾਹਿ ਲਖੈ ਹਮ ਕੋ ਜਨ ਗਾਂ ਕੇ ॥੨੯੫॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਚੁਹਲਾਤ ਚਿਰੀ ਜਲ ਜਾਤ ਖਿਰੇ ਬਨ
ਗਾਇ ਛਿਰਾਨੀ ॥ ਗੋਪ ਜਗੇ ਪਤਿ ਗੋਪ ਜਗਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਜਗੀ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਗ ਉਠੇ ਤਬ
ਹੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਜਾਗ ਉਠਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਮਾਨੀ ॥ ਗੋਪ ਗਏ ਉਤ ਨ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ਇਹ ਕਾਨੁ ਚਲੇ ਗੁਪੀਆਂ ਨਿਜ
ਕਾਨੀ ॥੨੯੬॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਬਾਤ ਕਹੈ ਰਸ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਨਹਿ ਅਉਰ ਕਥਾ ਰਸ ਕੀ ਕੋਊ ਭਾਖੈ ॥ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀ
ਪਤਿ ਕੇ ਅਪਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਹਿ ਤਿਨੈ ਬਤੀਆ ਇਹ ਆਖੈ ॥ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਕੀ ਰਸ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨਰ ਜੋ
ਰਸ ਗਾਖੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੜੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੜੈ ਰਸ ਰੀਤਿ ਨਿਚੀਤ ਸੁਨੋ ਸੋਈ ਚਾਖੈ ॥੨੯੭॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ**
ਸੋ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮੀਤ ਕਹੋ ਰਸ ਰੀਤਿ ਸਬੈ ਹਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਈ ਸੁਨਬੇ ਬਤੀਆਂ ਕੀ ॥ ਅਉਰ ਭਈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨਿ

{੨੯੨}

{੨੯੨}

ਕੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰੀਤ ਭਈ ਹਮਰੀ ਛਤੀਆਂ ਕੀ ॥ ਰੀਝਿ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਇਸੀ ਗਤੀਆ ਕੀ ॥
 ਨੇਹੁ ਲਗਯੋ ਹਰਿ ਸੋ ਭਈ ਮੋਛਨ ਹੋਤਿ ਇਤੀ ਗਤਿ ਹੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਆਂ ਕੀ ॥੨੯੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ
 ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੀਰ ਹਰਨ ਧਿਆਇ ॥੧੯॥**

ਅਬ ਬਿਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਪ ਪਠੈਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਨ ਸੋ ਕਿਸਨ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਇਸਨਾਨੁ ॥ ਬਹੁਰ ਸਖਾਮ
 ਬਨ ਕੋ ਗਏ ਗਊ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਨ ਚਰਾਨ ॥੨੯੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਰਾਹਤ ਤਰੁਨ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਆਗੇ ਗਏ ॥
 ਸੰਗ ਗ੍ਰਾਹ ਜੇਤੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਭੂਖਿ ਭਏ ॥੩੦੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਪਤ੍ਰ ਭਲੇ ਇਨ ਕੇ ਸੁਭ ਫੂਲ ਭਲੇ ਫਲ ਹੈਂ ਸੁਭ
 ਸੋਭ ਸੁਹਾਈ ॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਘਰ ਕੋ ਉਮਗੇ ਪੈ ਬਿਰਾਜਨ ਕੋ ਸੁਖਦਾ ਪਰ ਛਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਰਲੀ
 ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਮੋ ਮੁਖ ਸਾਬ ਬਜਾਈ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹਯੋ ਸੁਨਿ ਪਉਨ ਘਰੀ ਇਕ ਬਕਤ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਉਰਝਾਈ
 ॥੩੦੧॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਅਰੁ ਗਉਰੀ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁਧ ਮਲੁਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਮੀਠੀ
 ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਹ ਕਉਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸਬ ਬਉਰੀ ॥ ਆਇ ਗਈ
 ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੁਨ ਪੈ ਤਰਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮੁ ਦਉਰੀ ॥੩੦੨॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸੁਨੋ ਹਮ
 ਭੂਖ ਲਗੀ ਹੈ ॥ ਦੂਰ ਰਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਰ ਖੇਲਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧ ਭਗੀ ਹੈ ॥ ਡੋਲਤ ਸੰਗ ਲਗੈ ਤੁਮਰੇ ਹਮ
 ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਪਗੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਸਤਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਠੱਗੀ ਹੈ ॥੩੦੩॥
ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਸਬ ਗੋਪਨ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਇਹ ਹੈ ਤਿਹ ਜੱਈਐ ॥ ਜੱਗ ਕੋ ਮੰਡਲ
 ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਪੂਛਤ ਪੂਛਤ ਦੁੰਢ ਸੁ ਲੱਈਐ ॥ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਪਰਿ ਪਾਂਇਨ ਤਉ ਫਿਰ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ
 ਕੱਈਐ ॥ ਖਾਨ ਕੇ ਕਾਰਨ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੈ ਸੁ ਸੁਨੱਈਐ ॥੩੦੪॥ ਮਾਨ ਲਈ ਜੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ
 ਪਰਿ ਪਾਂਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਚਲੇ ॥ ਚਲਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੰਸ ਬਿਖੈ ਜੋ ਗਏ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਸਭ ਗੋਪ ਭਲੇ ॥ ਕਰਿ
 ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਫੁਨਿ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਖਲੇ ॥ ਅਬ ਦੇਖਹੁ ਚਾਤੁਰਤਾ ਇਨ ਕੀ ਧਰਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ
 ਬਿੱਪ ਛਲੇ ॥੩੦੫॥ **ਬਿੱਪੁ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਕੋਪ ਭਰੇ ਦਿਜ ਬੋਲ ਉਠੇ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਨ ਆਏ ॥

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

{੨੯੩}

{੨੯੩}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਸਠ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਸਠ ਸੇ ਲਖ ਪਾਏ ॥ ਪੇਟ ਭਰੈਂ ਅਪਨੋ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਆਨਤ ਤੰਦੁਲ ਮਾਂਗਿ ਪਰਾਏ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਖਾਨ ਕੋ ਮਾਂਗਤ ਹੈਂ ਇਹ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਤਿ ਬਿੱਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੦੬॥ ਬਿੱਪਨ ਭੋਜਨ ਜੋ ਨ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗਿ੍ਹ ਗੋਪ ਚਲੇ ਸੁ ਖਿਸਾਨੇ ॥ ਕੰਸ ਪੁਰੀ ਤਜ ਕੈ ਗਿ੍ਹ ਬਿੱਪਨ ਨਾਖਿ ਚਲੇ ਜਮੁਨਾ ਨਿਜ ਕਾਨੇ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸੰਗਿ ਅੰਨਿਯ ਬਿਨਾ ਜਬ ਆਵਤ ਜਾਨੇ ॥ ਦੇਖਹੁ ਲੈਨ ਕੋ ਆਵਤ ਥੇ ਦਿਜ ਦੇਨ ਕੀ ਬੇਰ ਕੋ ਦੂਰ ਪਰਾਨੇ ॥੩੦੭॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਬਡੇ ਹੈ ਕੁਮੱਤੀ ਅਉ ਕੁਜੱਤੀ ਕੂਰ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਬਡੇ ਹੈ ਕਮੂਤ ਅਉ ਕੁਜਾਤਿ ਬਡੇ ਜਗ ਮੈ ॥ ਬਡੇ ਚੋਰ ਚੂਹਰੇ ਚਪਾਤੀ ਲੀਏ ਤਜੈਂ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈਂ ਅਤਿ ਜਾਰੀ ਬਟਪਾਰੀ ਅਉਰ ਮਗ ਮੈ ॥ ਬੈਠੇ ਹੈਂ ਅਜਾਨ ਮਾਨੋ ਕਹੀਅਨ ਹੈ ਸਯਾਨੇ ਕਛੂ ਜਾਨੇ ਨ ਗਿਆਨ ਸਉ ਕੁਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ਪਗ ਮੈ ॥ ਬਡੇ ਹੈ ਕੁਛੈਲ ਪੈ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਛੈਲ ਐਸੇ ਫਿਰਤ ਨਗਰ ਮੈ ਜੈਸੇ ਫਿਰੈ ਢੋਰ ਬਗ ਮੈ ॥੩੦੮॥ **ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ ਸੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤਉ ਖੈਂਚ ਹਲਾ ਸੰਗ ਮੁਸਲ ਸੋ ਮਥੁਰਾ ਸਭ ਫਾਟੋਂ ॥ ਬਿੱਪਨ ਜਾਇ ਕਹੋਂ ਪਕਰੋਂ ਕਹੋਂ ਮਾਰਿ ਡਰੋਂ ਕਹੋਂ ਰੰਚਕ ਡਾਟੋਂ ॥ ਅਉਰ ਕਹੋਂ ਤੋ ਉਖਾਰ ਪੁਰੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪਨੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਸਾਟੋਂ ॥ ਸੰਕਤ ਹੋਂ ਤੁਮਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਹਉਂ ਇਕੱਲੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟੋਂ ॥੩੦੯॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਸੰਗ ਬਾਲਕ ਬਾਨੀ ॥ ਬਿੱਪ ਗੁਰੂ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਸਮਝਾਇ ਕਹੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਾਨੀ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸਹਿ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਖੈਬੇ ਕੋ ਭੋਜਨ ਮਾਂਗਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਬਿੱਪ ਮਨੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੩੧੦॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਗੁਾਰਨ ਕੋ ਬਿੱਪਨ ਦੁਬਾਰ ਰਿਸਿ ਉੱਤਰ ਦਯੋ ਨ ਕਛੂ ਖੈਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਾਏ ਗੋਪ ਆਏ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਐਸੇ ਉੱਤਰ ਤਿਨੈ ਦਯੋ ॥ ਮੋਨ ਸਾਧ ਬੈਠ ਰਹੈ ਖੈਬੇ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤਬੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ਜਬੈ ਕ੍ਰੋਧ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਅਤ ਹੀ ਛੁਧਾਤੁਰ ਭਏ ਹੈ ਹਮ ਦੀਨਾ ਨਾਬ ਕੀਜੀਐ ਉਪਾਵ ਨਾ ਤੋ ਬਲ ਤਨ ਕੋ ਗਯੋ ॥੩੧੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਗਰੁੜਧੂਜ ਦੇਖ ਤਿਨੈ ਛੁਧਵਾਨ ਕਹਯੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰਉ ਰੇ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਉਨਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਬਿੱਪ ਬਡੇ ਮਤ ਕੇ ਅਤਿ ਬਉਰੇ ॥ ਜੱਗਿ ਕਰੈਂ ਜਿੰਹ ਕਾਰਨ ਕੋ ਅਰੁ ਹੋਮ ਕਰੈਂ ਜਪੁ ਅਉ ਸਤੁ ਸਉ ਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ

ਕਹੈ ਮਿਸਟਾਨ ਕੇ ਖਾਨ ਕੋ ਕਉਰੇ ॥੩੧੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਚਲੇ ਚਲ ਕੇ ਫਿਰਿ ਬਿੱਪਨ
 ਕੇ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਜਾਇ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਛੁਪਵਾਨ ਜਤਾਏ ॥ ਤੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਪਤਨੀ
 ਦਿਜ ਠਾਢਿ ਭਈ ਉਠ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਨਸਾਏ
 ॥੩੧੩॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਧਾਈ ॥ ਏਕ ਪਰੀ ਉਠਿ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਕ
 ਦੇਹ ਰਹੀ ਜੀਅ ਦੇਹ ਪੁਜਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੋਰ
 ਸਿਉ ਜਿਯੋਂ ਬਹਤੀ ਸਰਿਤਾ ਨ ਰਹੈ ਹਟਕੀ ਭੁਸ ਭੀਤ ਬਨਾਈ ॥੩੧੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਧਾਇ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ
 ਕਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਬਡਭਾਗਨ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਨ ॥
 ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸਭੈ ਜਿਨ ਕੇ ਨ ਸਕੈ ਜਿਨ ਕੀ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਨਤਾ ਗਨ ॥ ਭਉਨਨ ਤੇ ਸਭ ਇਉਂ ਨਿਕਰੀ ਜਿਮੁ ਮੰਤ੍ਰ
 ਪੜੈ ਨਿਕਰੈ ਬਹੁ ਨਾਗਨ ॥੩੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਆਨਨ ਦੇਖ ਕੈ ਭਈ ਸਭਨ ਕੋ ਚੈਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਕੋ ਪਾਇ ਕੈ ਪਰਤ ਚੈਨ ਪਰ ਮੈਨ ॥੩੧੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੋਮਲ ਕੰਜ ਸੇ ਫੂਲ ਰਹੇ ਦ੍ਰਿਗ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਸਿਰ ਉਪਰ
 ਸੋਹੈ ॥ ਹੈ ਬਰਨੀ ਸਰਸੀ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੇ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ
 ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਿਵ ਕੇ ਰਿਪੁ ਆਪ ਦਯੋ ਬਿਧਨਾ ਰਸ ਯਾਹਿ ਨਿਚੋਹੈ ॥੩੧੭॥ ਗੁਰ ਕੇ
 ਹਾਥ ਪੈ ਹਾਥ ਧਰੈ ਹਰਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਰੁ ਕੇ ਤਰੁ ਠਾਢੇ ॥ ਪਾਟ ਕੋ ਪਾਟ ਧਰੇ ਪੀਯਰੋ ਉਰਿ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਅਤਿ
 ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਜਿਉ ਚੁਨਿ ਲੀ ਤਿਸ ਕੋ ਚੁਨਿ ਕਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ
 ਰੁਤਿ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਗਾਢੇ ॥੩੧੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਦਿਜ ਰੂਪ ਕੈ
 ਪਾਨ ਮਹਾਂ ਮਤ ਹੂਈ ॥ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨ ਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਯੋਂ ਉਡਗੀ ਜਿਮੁ ਪਉਨ ਸੋ ਰੂਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ
 ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਯੋਂ ਭਰਕੀ ਜਿਮੁ ਤੇਲ ਸੋਂ ਧੁੰਈ ॥ ਜਿਉ ਟੁਕਰਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਮਕ ਡੋਲਤ ਬੀਚ ਮਨੋ ਜਲ ਲੋਹ
 ਕੀ ਸੂਈ ॥੩੧੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਦਿਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਯੋ ਦੁਖ ਦੂਰ ਭਏ ਹੈ ॥ ਭੀਖਮ ਮਾਤ
 ਕੋ ਜਿਮੁ ਪਰਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਲਾਇ ਗਏ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਦੇਖਿ ਕੈ ਸਯਾਮ ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਯੋ ਦ੍ਰਿਗ

{੨੯੫}

{੨੯੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਮੁੰਦ ਲਏ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਧਨਵਾਨ ਮਨੋ ਧਨ ਕੋ ਧਰਿ ਅੰਦਰ ਧਾਮ ਕਿਵਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥੩੨੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸੁਧਿ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਮੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਗਿ੍ਹ ਜਾਵਹੁ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬੀਚ ਕਹੇ ਰਹੀਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਸਭੈ ਹਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ ॥ ਹੋਇ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਜਮ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਜਬ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਬਾਤ ਕਰੋ ਇਹ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਮੁਕਤਾਫਲੁ ਪਾਵਹੁ ॥੩੨੧॥ ਦਿਜਨ ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਪਤਨੀ ਦਿਜਕੀ ਇਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੰਗ ਨ ਛਾਡਤ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੈ ਤੁਮਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਚਲੈ ਬਿ੍ਜ ਕੋ ਬਿ੍ਜ ਜੋਉ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਜਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ਪੂਰਨ ਜੋਗ ਕੋ ਪਾਇ ਜੁਗੀਸੁਰ ਆਨਤ ਨਾ ਧਨ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੋ ॥੩੨੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੈ ਪਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਸਭੈ ਪਤਿ ਆਪਨ ਆਪਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਉਧਾਰੋ ॥ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪਉਤ੍ਰਨ ਪਤਿਨ ਸੋਂ ਇਹ ਕੈ ਚਰਚਾ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖੁ ਟਾਰੋ ॥ ਗੰਧ ਮਲਿਯਾਗਰ ਸਯਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਰੂਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਚੰਦਨ ਡਾਰੋ ॥੩੨੩॥ ਮਾਨ ਲਈ ਪਤਨੀ ਦਿਜ ਕੀ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤੀਆਂ ॥ ਜਿਤਨੋ ਹਰਿ ਯਾ ਉਪਦੇਸ ਕਰਯੋ ਤਿਤਨੋ ਨਹਿ ਹੋਤ ਕਛੁ ਜਤੀਆ ॥ ਚਰਚਾ ਜਬ ਜਾ ਉਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ਉਨ ਕੀ ਭਈ ਯਾ ਗਤੀਆ ॥ ਇਨ ਸਿਯਾਹ ਭਏ ਮੁਖ ਯੋ ਜੁਵਤੀ ਮੁਖ ਲਾਲ ਭਏ ਵਹ ਜਿਉ ਰਤੀਆ ॥੩੨੪॥ ਚਰਚਾ ਸੁਨਿ ਬਿੱਪ ਜੁ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਪਛਤਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਬੇਦਨ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਸਭ ਕੋ ਪ੍ਰਿਗ ਰੋਪ ਗਏ ਮੰਗ ਕੈ ਹਮ ਆਗੇ ॥ ਮਾਨ ਸਮੁੰਦ ਮੈ ਬੂਡੇ ਹੁਤੇ ਹਮ ਚੁਕ ਗਿਯੋ ਅਉਸਰ ਤਉ ਹਮ ਜਾਗੇ ॥ ਪੈ ਜਿਨ ਕੀ ਇਹ ਹੈ ਪਤਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਹੈ ਹਮ ਹੂੰ ਬਡਭਾਗੇ ॥੩੨੫॥ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਦਿਜ ਆਪਨ ਕੋ ਪ੍ਰਿਗ ਫੇਰਿ ਕਰੀ ਮਿਲਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡਾਈ ॥ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਮੈ ਕਹਿ ਬੇਦਨ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤੋਂ ਨ ਗਏ ਉਨ ਕੇ ਹਮ ਪਾਸਿ ਡਰੇ ਜੁ ਮਰੇ ਹਮ ਕਉ ਹਮ ਰਾਈ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖਯੋ ਤੁਮ ਕਉ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਹਮ ਸੱਤ ਕਹੀ ਨ ਬਨਾਈ ॥੩੨੬॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਪੂਤਨਾ ਸੰਘਾਰੀ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਕੀ ਬਿਦਾਰੀ ਦੇਹ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਹੂੰ ਕੀ ਸਿਰੀ ਜਾਹਿ ਫਾਰੀ ਹੈ ॥ ਸਿਲਾ ਜਾਹਿ ਤਾਰੀ ਬਕ ਹੂੰ ਕੀ ਚੋਚ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਐਸੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੀ ਜੈਸੇ ਆਰੀ ਚੀਰ ਡਾਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਹੈ ਕੈ ਦੈਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਜਿਨ ਮਾਰੀ ਅਰੁ ਆਪਨੋ ਬਿਭੀਛਨ ਕੋ

{੨੯੬}

{੨੯੬}

ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਦੀਨੀ ਲੰਕ ਸਾਰੀ ਹੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਦਿਜਨ ਕੀ ਪਤਨੀ ਉਧਾਰੀ ਅਵਤਾਰ ਲੈ ਕੈ ਸਾਧ ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਉਧਾਰੀ ਹੈ ॥੩੨੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਬਿੱਪਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਜ ਕਹਯੋ ਦਿਜ ਅਉਰ ਕਹੀਜੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਜੀਖ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨ ਜੀਜੈ ॥ ਤੋ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਮੁਸਕਾਇ ਪਹਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਜੁ ਕੀਜੈ ॥ ਤੋ ਭਗਵਾਨ ਕਥਾ ਅਤਿ ਰੋਚਨ ਦੈ ਚਿਤ ਪੈ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥੩੨੮॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਸਾਲਨ ਅਉ ਅਖਨੀ ਬਿਰੀਆ ਜੁਜ ਤਾਹਰੀ ਅਉਰ ਪੁਲਾਵ ਘਨੇ ॥ ਨੁਗਦੀ ਅਰੁ ਸੇਵਕੀਆ ਚਿਰਵੇ ਲਡੂਆ ਅਰੁ ਸੂਤ ਭਲੇ ਜੁ ਬਨੇ ॥ ਫੁਨ ਖੀਰ ਦਹੀ ਅਰੁ ਦੂਧ ਕੇ ਸਾਬ ਬਰੇ ਬਹੁ ਅਉਰ ਨ ਜਾਤ ਗਨੇ ॥ ਇਹ ਖਾਇ ਚਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗਿ੍ਹੰ ਕਹੁ ਸਖਾਮ ਕਬੀਸੁਰ ਭਾਵ ਭਨੇ ॥੩੨੯॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚਲੇ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਗਰੁੜਪੂਜ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪੈ ਕੈ ॥ ਸੋਭਤ ਸਖਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹਲੀ ਘਨ ਸਖਾਮ ਅਉ ਸੇਤ ਚਲਯੋ ਉਨ ਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਠਾਢਿ ਭਈ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਉਰਤੈ ਕੈ ॥੩੩੦॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਗਉਰੀ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਗੌਡ ਮਲਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਸੈ ਸੁਭ ਠਉਰੀ ॥ ਮਾਨਸ ਕੀ ਕਹ ਹੈ ਗਨਤੀ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਧੁਨਿ ਬਉਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਸੁਉਨਨ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥੩੩੧॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਬਾਜਤ ਬਸੰਤ ਅਰੁ ਭੈਰਵ ਹਿੰਡੋਲ ਰਾਗ ਬਾਜਤ ਹੈ ਲਲਤਾ ਕੇ ਸਾਬ ਹੈ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਮਾਲਵਾ ਕਲਿਆਨ ਅਰੁ ਮਾਲਕਉਸ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਨ ਮੈ ਬਜਾਵੈ ਕਾਨ੍ਹ ਮੰਗਲ ਨਿਵਾਸਰੀ ॥ ਸੁਰੀ ਅਰੁ ਆਸੁਰੀ ਅਉ ਪੰਨਗੀ ਜੇ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਧੁਨਿ ਕੇ ਸੁਨਤ ਪੈ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਜਾਸੁਰੀ ॥ ਕਹੈ ਇਉ ਦਾਸਰੀ ਸੁ ਐਸੀ ਬਾਜੀ ਬਾਸੁਰੀ ਸੁ ਮੇਰੇ ਜਾਨੇ ਯਾਮੈ ਸਭ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਵਾਸੁਰੀ ॥੩੩੨॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਾਨ ਬੇਦ ਕਹਤਿ ਬਖਾਨ ਯਾਂਕੀ ਬੀਚ ਤੀਨ ਲੋਕ ਫੈਲ ਰਹੀ ਹੈ ਸੁ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਦੇਵਨ ਕੀ ਕੰਨਿਆ ਤਾਂਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਸੁਉਨਨ ਮੈ ਧਾਈ ਧਾਈ ਆਵੈ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰਗ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਹੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਕਹਿਯੋ ਰਚਯੋ ਹੈ ਬਿਧਾਤਾ ਇਹ ਰਾਗਨ ਕੋ ਬਾਸੁ ਰੀ ॥ ਰੀਝੇ ਸਭ ਗਨ ਉਡਗਨ ਭੇ ਮਗਨ ਜਬ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਬਜਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਸੁਰੀ ॥੩੩੩॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ

{੨੯੭}

{੨੯੭}

ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਕੂਦਤ ਆਵਤ ਗੋਪ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ
 ਗਾਏ ॥ ਆਪਨ ਹੈ ਧਨਠੀ ਭਗਵਾਨ ਤਿਨੋ ਪਹਿ ਤੇ ਬਹੁ ਨਾਚ ਨਚਾਏ ॥ ਰੈਨ ਪਰੀ ਤਬ ਆਪਨ ਆਪਨ ਸੋਇ
 ਰਹੈ ਗਿ੍ਹ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੩੩੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿੱਪਨ ਕੀ
 ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਹਰਿ ਭੋਜਨ ਲੇਇ ਉਧਾਰ ਕਰਬੋ ਬਰਨਨੰ ॥੨੦॥੬**

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅਬ ਗੋਵਰਧਨ ਗਿਰਿ ਕਰ ਪਰ ਧਾਰ ਬੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਕੀਨੇ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ ॥
 ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਿਨ ਅਯੋ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰੀ ਚੀਤ ॥੩੩੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਆਯੋ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋਸ ਸਭੇ ਮਿਲਿ
 ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਭੋਜਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੋਰੁ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕਰੋ ਜਾਇ ਤਯਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਕਹਯੋ ਜਬ ਗੋਪਨ
 ਸੋਂ ਬਿਧਿ ਅਉਰ ਚਿਤੀ ਮਨ ਬੀਚ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਕੋ ਬਪੁਰਾ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਸਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਜਹਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ
 ॥੩੩੬॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੋਲਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਤਾਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਨਵਿੱਤ ਕੋ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਤੈ ਬਨਾਈ
 ਹੈ ॥ ਕਹਯੋ ਐਸੇ ਨੰਦ ਜੋ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਪਤਿ ਭਾਖੀਅਤ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਬਨਾਈ ਹਰਿ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਨਾਈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ
 ਨਵਿੱਤ ਕਹਯੋ ਬਾਰਦ ਤ੍ਰਿਨਨ ਕਾਜ ਗਉਅਨ ਕੀ ਰੱਛ ਕੋ ਕਰੀ ਅਉ ਹੋਤ ਆਈ ਹੈ ॥ ਕਹਯੋ ਭਗਵਾਨ ਦੇ
 ਤੇ ਲੋਗ ਹੈ ਅਜਾਨ ਬ੍ਰਿਜ ਈਸਰ ਤੇ ਹੋਤ ਨਹੀ ਮਘਵਾ ਤੇ ਗਾਂਈ ਹੈ ॥੩੩੭॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਹੈ ਨਹੀ ਮੇਘੁ
 ਸੁਰਪਤਿ ਹਾਬ ਸੁ ਤਾਤ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਲੋਕ ਸਭੈ ਰੇ ॥ ਭੰਜਨ ਭਉ ਅਨ ਭੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਦੇਤ ਸਭੈ ਜਨ ਕੋ ਅਰੁ ਲੈ
 ਰੇ ॥ ਕਿਉ ਮਘਵਾ ਤੁਮ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੇਵ ਹਿਤੰ ਚਿਤ ਕੈ ਰੇ ॥ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਕੈ ਸਭ ਬਾਤਨ
 ਕੋ ਤੁਮ ਕੋ ਫਲ ਦੈ ਰੇ ॥੩੩੮॥ ਬਾਸਵ ਜੱਗਯਨ ਕੈ ਬਸਿ ਮੇਘ ਕਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਇਹ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ
 ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਸੂਰਜ ਮੈ ਹੁਇ ਕੈ ਜਲ ਡਾਰੈ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਤ ਜੀਵਨ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕਉਤਕ ਹੈ ਸਿਵ ਤਾਹਿ
 ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਹੈ ਵਹ ਏਕ ਕਿਯੋ ਸਰਤਾ ਸਮ ਬਾਹਨ ਕੇ ਜਮ ਬਾਹ ਬਿਥਾਰੈ ॥੩੩੯॥ ਪਾਥਰ ਪੈ ਜਲ ਪੈ ਨਗ
 ਪੈ ਤਰ ਪੈ ਧਰ ਪੈ ਅਰ ਅਉਰ ਨਰੀ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਪੈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਉ ਮੁਰਾਰ ਹਰੀ
 ਹੈ ॥ ਪੱਛਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਨ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਖਰੀ ਹੈ ॥ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਨਹੂ

{੨੯੮}

{੨੯੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਹ ਕੀ ਕਹਾਂ ਪੂਜ ਕਰੀ ਹੈ ॥੩੪੦॥ ਤਬ ਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਨੰਦ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੱਈਯੈ ॥ ਪੂਜਹੁ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਮੁਖ ਗਊਅਨ ਪੂਜਨ ਜਾਂ ਗਿਰਿ ਹੈ ਤਹ ਜੱਈਯੈ ॥ ਗਊਅਨ ਕੋ ਪਯ ਪੀਜਤ ਹੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚੜਿਏ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪੱਈਯੈ ॥ ਦਾਨ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸ ਹਿਯਾਂ ਪਰਲੋਕ ਗਏ ਜੁ ਦਯੋ ਸੋਊ ਖੱਈਯੈ ॥੩੪੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਪਿਤ ਸੋਂ ਇਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁ ਕਹੋਂ ਮਮ ਤੋ ਸੋਂ ॥ ਪੂਜਹੁ ਜਾਇ ਸਭੈ ਗਿਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਇੰਦੁ ਕਰੈ ਕੁਪਿ ਕਿਆ ਫੁਨਿ ਤੋ ਸੋਂ ॥ ਮੋ ਸੋ ਸੁਪੂਤ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਰ ਡਰੋਂ ਮਘਵਾ ਸੰਗਿ ਤੋਸੋ ॥ ਰਹਸਿ ਕਹੀ ਪਿਤ ਪਾਰਥ ਕੀ ਤਜਿ ਹੈ ਇਹ ਜਾ ਹਮਰੀ ਅਨ ਮੋ ਸੋਂ ॥੩੪੨॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਜੁ ਨੰਦ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਬਾਤ ਭਲੀ ਸਿਰ ਉਪਰ ਬਾਂਧੀ ॥ ਬਾਕੋਂ ਕੀ ਕੈ ਮੁਰਵੀ ਤਨ ਕੈ ਧਨ ਤੀਛਨ ਮੱਤ ਮਹਾ ਸਰ ਸਾਂਧੀ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਤਯੋ ਇਹ ਬਾਤ ਕਬੁੱਧਿ ਗੀ ਛੂਟ ਚਿਰੀ ਜਿਮ ਫਾਂਧੀ ॥ ਮੋਹਿ ਕੀ ਬਾਰਦ ਹੈ ਕਰਿ ਗਿਆਨ ਨਿਵਾਰ ਦਈ ਉਮਡੀ ਜਨੁ ਆਂਧੀ ॥੩੪੩॥ ਨੰਦ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਗੋਪ ਲਏ ਹਰਿ ਆਇਸ ਮਾਨ ਸਿਰ ਉਪਰ ਲੀਆ ॥ ਪੂਜਹੁ ਗਊਅਨ ਅਉ ਮੁਖ ਬਿੱਪਨ ਭੱਈਅਨ ਸੋਂ ਇਹ ਆਇਸ ਕੀਆ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਤਉ ਕਹਯੋ ਤੋ ਸੋਂ ਗਯਾਨ ਭਲੋ ਮਨ ਮੈ ਸਮਝੀਆ ॥ ਚਿੱਤ ਦਯੋ ਸਭਨੋ ਹਮ ਸੋਂ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਪਤਿ ਚਿੱਤ ਨ ਕੀਆ ॥੩੪੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਗੋਪ ਚਲੇ ਉਠ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਪਾਈ ॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਂਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਪੂਜਨ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥ ਲੈ ਕੁਰਬੇ ਅਪਨੈ ਸਬ ਸੰਗਿ ਚੱਲੇ ਗਿਰਿ ਕੋ ਸਬ ਢੋਲ ਬਜਾਈ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਉਂ ਚਲੀ ਭਗਵਾਨ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀ ਸੰਗਿ ਭਾਈ ॥੩੪੫॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਕੁਰਬੇ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਤੀਰ ਜਬੈ ਗਿਰਿ ਕੇ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਗਊਅਨ ਘਾਸ ਚਰਾ ਹਿਤ ਸੋਂ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਖੀਰ ਅਹਾਰ ਖਵਾਯੋ ॥ ਆਪ ਪਰੋਸਨ ਲਾਗ ਜਦੁਪਤਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਰ ਚੜਾਇ ਲਏ ਰਥ ਪੈ ਚਲ ਕੈ ਇਹ ਕਉਂਤਕ ਅਉਰ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਉਂਤਕ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਜਦੁਪਤਿ ਸੂਰਤਿ ਏਕ ਧਰੀ ਗਿਰਿ ਬਾਂਕੀ ॥ ਸਿੰਗ ਬਨਾਇ ਧਰੀ ਨਗ ਕੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜਹ ਗਮਜ ਨ ਕਾਂ ਕੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛਿ ਕਿਯੋ ਵਹ ਬਾਤ ਲਖੀ ਨ ਪਰੀ ਕਛੁ ਵਾ ਕੀ ॥ ਕਉਂਤਕ ਏਕ ਲਖੈ ਭਗਵਾਨ ਅਉ ਜੋ ਪਿਖਵੈ ਅਟਕੈ ਮਤਿ ਤਾਂ ਕੀ ॥੩੪੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਤੋ ਭਗਵਾਨ ਤਬੈ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ

{੨੯੯}

{੨੯੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਾਤ ਤਿਨੈ ਸੰਗਿ ਭਾਖੀ ॥ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਦਯੋ ਹਮਰੋ ਗਿਰਿ ਲੋਕ ਸਭੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਆਖੀ ॥ ਹੋਇ ਰਹੇ ਬਿਸਮੈ ਸਭ
 ਗੋਪ ਸੁਨੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਬ ਸਾਖੀ ॥ ਗਿਆਨ ਜਨਾਵਰ ਕੀ ਲਈ ਬਾਜ ਹੈ ਗੁਰਨ ਕਾਨੁ ਦਈ ਜਬ ਚਾਖੀ
 ॥੩੪੮॥ ਅੰਜੁਲ ਜੋਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੈ ਹਰਿ ਆਗੇ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਸਭ ਕੋ ਮਘਵਾ ਸੁਧਿ ਕਾਨੁ
 ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗੇ ॥ ਸੋਵਤ ਬੇ ਜੁ ਪਰੇ ਬਿਖ ਮੈ ਸਭ ਧਿਆਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੇ ਜਨੁ ਜਾਗੇ ॥ ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧ
 ਭੂਲ ਸਭੇ ਇਕ ਕਾਨੁ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੩੪੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਸਭ ਕੋ ਹਸਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਧਾਮ ਚਲੇ
 ਜੋਊ ਹੈ ਹਰਿਤਾ ਅਘ ॥ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਚਲਯੋ ਜਸੁਧਾ ਊ ਚਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਿਨਾ ਨਘ ॥ ਪੂਜ ਜਬੈ ਇਨਹੂ
 ਨ ਕਰੀ ਤਬ ਹੀ ਕੁਪਿਓ ਇਨ ਪੈ ਧਰਤਾ ਪ੍ਰਘ ॥ ਬੇਦਨ ਮੱਧ ਕਹੀ ਇਨਿ ਭੀਮ ਤੇ ਮਾਰਿ ਡਰਯੋ ਛਲ ਸੋ ਪਤਵਾ
 ਮਘ ॥੩੫੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭੂ ਸੁਤ ਸੋ ਲਰ ਕੈ ਜਿਨ ਹੂ ਨਵ ਸਾਤ ਛਡਾਇ ਲਈ ਬਰਮੰਡਾ ॥ ਆਦਿ ਸੱਤਜੁਗ ਕੇ
 ਮੁਰ ਕੇ ਗੜ ਤੋਰਿ ਦਏ ਸਭ ਜਿਉ ਕਚ ਬੰਡਾ ॥ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਦੇਵਨ ਹਾਰ ਇਹੀ ਜੁਗ ਸੰਡਾ ॥
 ਲੋਕਨ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋ ਮਤਿ ਮੰਦ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਮਘਵਾ ਮਤਿ ਲੰਡਾ ॥੩੫੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਸੋ ਖਿਝ ਕੈ ਮਘਵਾ
 ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੋਪ ਰਚੇ ॥ ਸੰਗਿ ਮੇਘਨ ਜਾਇ ਕਹੀ ਬਰਖੇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਰਸ ਬੀਰ ਹੀ ਮੱਧਿ ਗਚੇ ॥ ਕਰੀਯੋ
 ਬਰਖਾ ਇਤਨੀ ਉਨ ਪੈ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਨ ਏਕ ਬਚੇ ॥ ਸਭ ਭੈਨਨ ਭ੍ਰਾਤਨ ਤਾਤਨ ਪਉਤ੍ਰਨ ਤਉਅਨ ਮਾਰਹੁ
 ਸਾਬ ਚਚੇ ॥੩੫੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨਿ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ ਮੇਘਨ ਕਾਛ ਸੁ ਕਾਛੇ ॥ ਧਾਇ ਚਲੇ ਬ੍ਰਿਜ
 ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਛੇ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰੁ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਬਧਬੇ ਕਉ ਚਲੇ ਚਰੀਆ ਜੋਊ ਬਾਛੇ ॥
 ਛਿਪੂ ਚਲੇ ਕਰਬੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਛੋਡਿ ਚਲੇ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਪਾਛੇ ॥੩੫੩॥ ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰ ਕੇ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਰੂਪੁ ਧਰਯੋ
 ਜਲ ਮੈ ਜਿਨਿ ਮੱਛਾ ॥ ਸਿੰਧੁ ਮਥਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਸੁਰਾਸੁਰ ਮੇਰ ਤਰੈ ਭਯੋ ਕੱਛਪ ਹੱਛਾ ॥ ਸੋ ਅਬ ਕਾਨੁ ਭਯੋ ਇਹ
 ਠਉਰਿ ਚਰਾਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸਭ ਬੱਛਾ ॥ ਖੇਲ ਦਿਖਾਵਤ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵਨ ਰੱਛਾ ॥੩੫੪॥
 ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਮਘਵਾ ਹਰਿ ਕੇ ਪੁਰ ਘੇਰਿ ਘਨੇ ਘਨ ਗਾਜੈ ॥ ਦਾਮਿਨਿ ਜਿਉ ਗਰਜੈ ਜਨ ਰਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹ
 ਰਾਵਨ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੈ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਗੋਪ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੋ ਡਰ ਕੈ ਉਠਿ ਭਾਜੈ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ

{੩੦੦}

{੩੦੦}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਭ ਪਾਇਨ ਆਪਨ ਜੀਵ ਸਹਾਇ ਕੈ ਕਾਜੈ ॥੩੫੫॥ ਮੇਘਨ ਕੋ ਡਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਦੁਖੁ
 ਮਾਂਝਾ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਭਈ ਦਿਨ ਅਉ ਸਤ ਸਾਂਝਾ ॥ ਏਕ ਬਚੀ ਨ ਗਉ ਪੁਰ ਕੀ ਮਰਗੀ
 ਦੁਧਰੀ ਬਛਰੇ ਅਰੁ ਬਾਂਝਾ ॥ ਅਗ੍ਰਜ ਸਖਾਮ ਕੇ ਰੋਵਤ ਇਉਂ ਜਿਮ ਹੀਰ ਬਿਨਾ ਪਿਖਏ ਪਤਿ ਰਾਂਝਾ ॥੩੫੬॥
ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਾਲੀ ਨਾਥ ਕੇਸੀ ਰਿਪੁ ਕਉਲਨੈਨ ਕਉਲਨਾਭਿ ਕਮਲਾ ਕੇ ਪਤਿ ਇਹ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਜੀਯੈ ॥ ਕਾਮ
 ਰੂਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਕਾਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਮਨੀ ਕੇ ਕਾਮ ਕੇ ਨਿਵਾਰੀ ਕਾਮ ਕੀਜੀਯੈ ॥ ਕਉਲਾਸਨ ਪਤਿ ਕੁੰਭ
 ਕਾਨ ਕੇ ਮਰੱਈਯਾ ਕਾਲ ਨੇਮਿ ਕੇ ਬਧੱਈਯਾ ਐਸੀ ਕੀਜੈ ਜਾਤੇ ਜੀਜੀਯੈ ॥ ਕਾਰਮਾ ਹਰਨ ਕਾਜ ਸਾਧਨ ਕਰਤ
 ਤੁਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਦਾਸਨ ਅਰਜ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਯੈ ॥੩੫੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬੁੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ ਸਭਹੀ ਕੁਪ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ
 ਕੇ ਪੁਰ ਪੈ ਜਬ ਪੱਈਯਾਂ ॥ ਸੋਊ ਸਹੀ ਨ ਗਈ ਕਿਹ ਪੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਬੇਧਿ ਧਰਾ ਲਗਿ ਗੱਈਯਾਂ ॥ ਸੋ ਪਿਖਿ ਗੋਪਨ
 ਨੈਨਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੇ ਅਗੂਆ ਪਹੁਚੱਈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਰੱਛ ਕਰੋ ਉਠਿ ਸੱਈਯਾਂ
 ॥੩੫੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਦੀਸਤ ਹੈ ਨ ਕਹੂੰ ਅਰਣੋਦਿਤਿ ਘੋਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਘਨ ਆਵੈ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜਤ
 ਦਾਮਿਨਿ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਸ ਡਰਾਵੈ ॥ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਪੈ ਸੁਨੀਯੈ ਹਰਿ ਜੋ ਤੁਮ ਭਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ
 ਕੇ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘਨ ਸਖਾਰ ਕਹੈ ਕੁਪ ਕੈ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੩੫੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਮਰੇ ਪੁਰ ਮੈ ਬਹੁ
 ਮੇਘਨ ਕੇ ਇਹ ਠਾਟ ਠਟੇ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਗਜ ਬਾਹਨ ਲੋਕ ਕਹੈ ਜਿਨਿ ਪੱਬਨ ਕੇ ਪਰ ਕੋਪ ਕੱਟੇ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਕਰਤਾ ਸਭ
 ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਹੀ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਸਟੇ ॥ ਤੁਮ ਸਿਯੋ ਫੁਨਿ ਦੇਖਿਤ ਗੋਪਨ ਕੋ ਘਨ ਘੋਰਿ ਡਰਾਵਤ ਕੋਪ ਲੱਟੇ
 ॥੩੬੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕਾਨੁ ਬਡੋ ਸੁਨਿ ਲੋਕ ਤੁਮੈ ਫੁਨਿ ਜਾਮ ਸੁ ਜਾਪ ਕਰੈ ਤੁਹ ਆਠੇ ॥ ਨੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਭੂਮਿ
 ਧਰਾਧਰ ਥਾਪਿ ਕਰਜੋ ਤੁਮਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਠੇ ॥ ਬੇਦ ਦਏ ਕਰਕੈ ਤੁਮਹੀ ਜਗ ਮੈ ਛਿਨ ਤਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਘਾਠੇ ॥ ਸਿੰਧੁ
 ਮਥਜੋ ਤੁਮਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹੈ ਕਰਿ ਦੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਟੇ ॥੩੬੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਗੋਪਨ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਨ
 ਤੈ ਹਮਰੋ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਆਡਾ ॥ ਮੇਘਨ ਮਾਰਿ ਬਿਥਾਰ ਡਰੋ ਕੁਪਿ ਬਾਲਕ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਤੁਮ ਗਾਡਾ ॥ ਮੇਘਨ
 ਕੋ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਭਆਨਕ ਬਹੁਤੁ ਡਰੈ ਫੁਨਿ ਜੀਉ ਅਸਾਡਾ ॥ ਕਾਨੁ ਅਬੈ ਪੁਸਤੀਨ ਹੈ ਆਪ ਉਤਾਰ ਡਰੋ ਸਭ ਗੋਪਨ

{੩੦੧}

{੩੦੧}

ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਜਾਡਾ ॥੩੬੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਘਨ ਘੋਰ ਘਟਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਆਵੈ ॥ ਕੈ ਕਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਿਧੋ
 ਮਨ ਮੱਧਿ ਬ੍ਰਿਜ ਉਪਰ ਆਨ ਕੈ ਬਹੁ ਬਲ ਪਾਵੈ ॥ ਅਉ ਅਤਿ ਹੀ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਬਹੁ ਬੁੰਦਨ ਤੀਰਨ ਸੀ
 ਬਰਖਾਵੈ ॥ ਗੋਪ ਕਹੇ ਹਮ ਤੇ ਭਈ ਚੂਕ ਸੁ ਯਾਂਤੇ ਹਮੈ ਗਰਜੈ ਔ ਡਰਾਵੈ ॥੩੬੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਜ ਭਯੋ ਉਤਪਾਤ
 ਬਡੋ ਡਰ ਮਾਨਿ ਸਭੈ ਹਰਿ ਪਾਸ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਕਰਜੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਬਰਖੇ ਘਨ ਭਾਰੇ ॥
 ਭੱਛਿ ਭਖਯੋ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮਹੂ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਜਨ ਕੋਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਰੱਛਕ ਹੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੇ ਤੁਮ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ
 ਰਖਵਾਰੇ ॥੩੬੪॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਅਬੈ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਢੇ ॥ ਕੋਪ ਕਰਜੋ ਹਮ ਪੈ ਮਘਵਾ
 ਦਿਨ ਸਾਤ ਇਹਾ ਬਰਖਯੋ ਘਨ ਗਾਢੇ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਨਿ ਰੱਛਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੇ ॥ ਜੀਵ
 ਗਯੋ ਘਟ ਮੇਘਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥੩੬੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਗੋਪ
 ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਜਾਣੇ ॥ ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲਯੋ ਉਠਿਕੈ ਕਰਤਾ ਜੋਊ ਤਾਣੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ
 ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਣੇ ॥ ਇਉ ਚਲ ਗਯੋ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖਿ ਆਇ ਹੈ ਜਾਨ ਕਿਧੋ
 ਮੁਹਿ ਡਾਣੇ ॥੩੬੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੇਘਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਚਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰੱਤਾ ॥ ਰਾਮ ਭਯੋ ਜੁਗ
 ਤੀਸਰ ਮੱਧਿ ਮਰਯੋ ਤਿਨ ਰਾਵਨ ਕੈ ਰਨ ਅੱਤਾ ॥ ਅਉਧ ਕੇ ਬੀਚ ਬਧੂ ਬਰਬੇ ਕਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਲ ਨਬੇ ਜਿਹ ਸੱਤਾ ॥
 ਗੋਪਨ ਗੋਧਨ ਰੱਛਨ ਕਾਜ ਤੁਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਗਜ ਜਿਉ ਮਦ ਮੱਤਾ ॥੩੬੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਗੋਪਨ
 ਕੀ ਬਰ ਪੂਟ ਲਯੋ ਨਗ ਕੋਪਹਿ ਹਥਾ ॥ ਤਨ ਕੋ ਨ ਕਰਯੋ ਬਲ ਰੰਚਕ ਤਾਹਿ ਕਰਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਕਰ ਬੀਚ ਜਥਾ ॥
 ਨ ਚਲੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਿਛੁ ਗੋਪਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਗਜ ਜਾਹਿ ਰਥਾ ॥ ਮੁਖਿ ਨਿਆਇ ਖਿਸਾਇ ਚਲਯੋ ਗਿ੍ਹਰ
 ਪੈ ਇਹ ਬੀਚ ਚਲੀ ਜਗ ਕੇ ਸੁ ਕਥਾ ॥੩੬੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਨੰਦ ਕੋ ਨੰਦ ਬਡੋ ਸੁਖਕੰਦ ਰਿਪੁਆਰਿ ਸੁਰੰਦ ਸੁਬੱਧਿ
 ਬਿਸਾਰਦ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੁ ਮੰਦ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਪੈ ਜਿਹ ਨਾਰਦ ॥ ਤਾਂ ਗਿਰਿ ਕੋਪ ਉਠਾਇ ਲਯੋ
 ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਦਾਰਦ ॥ ਮੇਘ ਪਰੇ ਉਪਰਯੋ ਨ ਕਛੁ ਪਛੁਤਾਇ ਗਏ ਗਿ੍ਹਰ ਕੋ ਉਠਿ ਬਾਰਦ ॥੩੬੯॥
 ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਕਰ ਮੋ ਗਿਰਿ ਏਕ ਪਰੀ ਨਹਿ ਬੁੰਦ ਸੁ ਪਾਨੀ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ

ਮਘਵਾ ਜੁ ਭਯੋ ਮੁਹਿ ਸਾਨੀ ॥ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ਮੁਰ ਮੈ ਮਧੁਕੀਟਭ ਮਾਰਿਯੋ ਹਮੈ ਮਘਵਾ ਪਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਗੋਪਨ ਮੈ
 ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਸੋਊ ਫੈਲ ਪਰੀ ਜਗ ਬੀਚ ਕਹਾਨੀ ॥੩੭੦॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤੁ ਪੈ ਹਰਿ ਜੀ
 ਜਬ ਕੋਪੇ ॥ ਇਉ ਗਿਰਿ ਕੇ ਤਰਿ ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਮਨੋ ਰੁਪ ਕੈ ਪਗ ਕੇਹਰਿ ਰੋਪੇ ॥ ਜਿਉ ਜੁਗ ਅੰਤ ਮੈ ਅੰਤਕ
 ਹੂ ਕਰਿ ਜੀਵਨ ਕੇ ਸਭ ਕੇ ਉਰਿ ਘੋਪੇ ॥ ਜਿਉ ਜਨ ਕੋ ਮਨ ਹੋਤ ਹੈ ਲੋਪ ਤਿਸੀ ਬਿਧਿ ਮੇਘ ਭਏ ਸਭ ਲੋਪੇ
 ॥੩੭੧॥ ਹੋਇ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤੁ ਉਪਰ ਕੋਪ ਸੁ ਰਾਖ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨਿ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨਿ
 ਦੈਤ ਕਰੈ ਸਭ ਏਕ ਗੱਫਾ ॥ ਕਰਿ ਕਉਤਕ ਪੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰ ਦਏ ਬਿਨ ਹੀ ਧਰਏ ਸਰ ਸਆਮ ਜੱਫਾ ॥ ਸਭ ਗੋਪਨ
 ਕੀ ਕਰਬੇ ਕਹੁ ਰੱਛ ਸੁ ਸਕ੍ਰਨ ਲੀਨ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ॥੩੭੨॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਜੁ ਲਈ ਸਭ ਮੇਘ ਲਪੇਟ ਸਫਾ ਅਰੁ ਲੀਨਿ
 ਹੈ ਪੱਬ ਉਪਾਰਿ ਜਬੈ ॥ ਇਹ ਰੰਚਕ ਸੋ ਇਹ ਹੈ ਗਰੁਓ ਗਿਰਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਬੀਚ ਸਬੈ ॥ ਇਹ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ
 ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਹੈ ਦਿਵਈਯਾ ਜੀਯ ਦਾਨ ਅਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਤੁਮ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਸਭ ਹੀ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਤੁਮ ਅਉਰ
 ਕਬੈ ॥੩੭੩॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਸਭ ਮੇਘ ਗਏ ਘਟ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਹਰਖੇ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਸਭੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਗੇ
 ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਭਗਵਾਨ ਦਯੋ ਹਮ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਮਘਵਾ ਜੁ ਕਰੀ ਕੁਪਿ ਦਉਰ ਹਮ ਉਪਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਬੇਰ
 ਲਭੈ ॥ ਅਬ ਕਾਨੁ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਗਏ ਘਟ ਬਾਦਰ ਏਕ ਨ ਦੀਸਤ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥੩੭੪॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈ ਸਭ
 ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਕਾਨੁ ਬਲੀ ਬਰ ਹੈ ਬਲ ਮੈ ॥ ਜਿਨਿ ਕੂਦਿ ਕਿਲੈ ਸਤ ਮੋਰ ਮਰਯੋ ਜਿਨਿ ਜੁੱਧ ਸੰਖਾਸੁਰ ਸੋ ਜਲ
 ਮੈ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਅਰੁ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਜਲ ਅਉ ਬਲ ਮੈ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਪ੍ਰਤਛਿ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ
 ਜੋਊ ਜੋਗ ਜੁਤੇ ਰਹੈ ਓੜਲ ਮੈ ॥੩੭੫॥ ਮੋਰ ਮਰਯੋ ਜਿਨਿ ਕੂਦ ਕਿਲੈ ਸਤ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਜਿਹ ਸੈਨ ਮਰੀ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ
 ਜਾਹਿ ਕਰਯੋ ਰਕਸੀ ਬਿਰਥੀ ਗਜ ਕੀ ਜਿਹ ਰੱਛ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹ ਰਾਖ ਲਈ ਪਤਿ ਪੈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਲ ਜਾਂ ਲਗ ਤਿਉ
 ਪਗ ਪਾਰ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪਤ ਮੇਘਨ ਅਉ ਮਘਵਾ ਇਹ ਰਾਖ ਲਈ ਨੰਦ ਲਾਲਿ ਧਰੀ ॥੩੭੬॥ ਸੁੱਯਾ ॥
 ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਜਿਹ ਦੈਤ ਮਰੈ ਇਹ ਕਾਨੁ ਬਲੀ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਜਨ ਨਾਮ ਜਪੈ ਮਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ
 ਫੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹੈ ਬੀਰ ਹਲੀ ॥ ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਪਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਕੁਪ ਤੇ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਟਲੀ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖ

ਕੈ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਤ ਕਉਲ ਕਲੀ ॥੩੭੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਲਯੋ ਗਰੁਓ ਗਿਰਿ ਧਾਮ
ਖਿਸਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ॥ ਸੋ ਉਪਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜੋਉ ਤੀਸਰ ਜੁਗ ਭਯੋ ਰਘੁਵਾ ॥ ਅਬ ਕਉਤਕਿ ਲੋਕ
ਦਿਖਾਵਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਫੁਨਿ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਲਘਵਾ ॥ ਬਨ ਐਚ ਹਨੀ ਛਿਨ ਮੈ ਪੁਤਨਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਹਰੇ ਅਘਵਾ
॥੩੭੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਿਨਿ ਗੋਪਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕਾਟਿ ਸਟੇ ॥ ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਤਬ
ਹੀ ਦੁਖ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸੁਨਿ ਨਾਮ ਘਟੇ ॥ ਇਹ ਹੈ ਕਰਤਾ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਬਲਿ ਕੋ ਅਰੁ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲੋਕ ਬਟੇ ॥ ਤਿਹ
ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਕਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਲਟਿ ਜਾਤ ਸਭੈ ਤਨ ਦੋਖ ਲਟੇ ॥੩੭੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਪੁਤਨਾ
ਜਿਨਿ ਮਾਰ ਡਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਪਠੀ ॥ ਇਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਪੈ ਜਨਿ ਸੋ ਇਹ ਥਿੱਤ ਛਠੀ ॥
ਸਬ ਜਾਪੁ ਜਪੈਂ ਇਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਅਤਿ ਹਠੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਤਨਾ ਫੁਨਿ ਮੇਘਨ ਕੀ ਇਨਹੂ
ਕਰਿ ਦੀ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਮਠੀ ॥੩੮੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ ॥
ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸੋਉ ਕੋ ਇਹ ਸੋਂ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ ॥ ਸਭ ਲੋਕ ਕਹੈਂ ਫੁਨਿ ਜਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ ॥ ਤਿਨ ਮੋਛ ਲਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੈ ॥੩੮੧॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੇਘ ਗਏ ਪਛਤਾਇ ਗਿ੍ਹੰ ਕਹੁ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਹੂੰ ਇਕਠੇ ਸੁ ਚਲੇ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਸਭ ਆਇ
ਭਏ ਗਿ੍ਹ ਭੀਤਰ ਠਾਢੇ ॥ ਆਇ ਲਗੇ ਕਹਨੇ ਤ੍ਰੀਯ ਸੋਂ ਇਨਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਕੁਪਿ ਕਾਢੇ ॥ ਸੱਤਿ ਲਹਯੋ ਭਗਵਾਨ
ਹਮੈ ਇਨਹੀ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਕਾਢੇ ॥੩੮੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਪਤਲੋਕਹਿ ਕੇ ਦਲ ਆ ਬਰਖੇ ਠਟਿ ਸਾਜ
ਅਣੇ ॥ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਠਾਢ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਗਿਰਿ ਪੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕੁਛ ਹੁੰ ਨ ਗਣੇ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਿਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਣੇ ॥ ਜਿਮੁ ਬੀਰ ਬਡੋ ਕਰਿ ਸਿੱਪਰ ਲੈ ਕਛੁ ਕੈ ਨ ਗਨੈ ਪੁਨਿ ਤੀਰ ਘਣੇ ॥੩੮੩॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕਰੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਗਡੈ ॥ ਇਹ ਹੈ ਬਲਵਾਨ ਬਡੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਸੋਉ
ਕੋ ਇਹ ਸੋਂ ਛਿਨ ਆਇ ਅਡੈ ॥ ਸਬ ਲੋਗ ਕਹੈਂ ਫੁਨਿ ਖਾਪਤ ਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਡੈ ॥ ਤਿਹ ਮੋਛ
ਲਹੀ ਛਿਨਮੈ ਇਹ ਤੇ ਜਿਨਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਰਰਾ ਕੁ ਜਡੈ ॥੩੮੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰ ਦਏ ਮਘਵਾ ਦਲ

ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੇ ਬਰਬੀਰ ਬ੍ਰਤੀ ॥ ਜਿਮ ਕੋਪਿ ਜਲੰਧਰ ਈਸ ਮਰਯੋ ਜਿਮ ਚੰਡਿ ਚਮੁੰਡਹਿ ਸੈਨ ਹਤੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ
 ਮਘਵਾ ਗਿ੍ਹ ਕੇ ਨ ਰਹੀ ਤਿਹਕੀ ਪਤਿ ਏਕ ਰੱਤੀ ॥ ਇਮ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਹਰਿਜੀ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਨਿਵਾਰਤ ਕੋਪਿ
 ਜਤੀ ॥੩੮੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੁਪ ਕੈ ਤਿਨ ਮੇਘ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਜਿਨ ਰਾਖਿ ਲਯੋ ਜਲ ਭੀਤਰ ਹਾਥੀ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਲਾ
 ਲਗਿ ਪਾਇ ਤਰੀ ਜਿਹ ਰਾਖ ਲਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸੁ ਅਨਾਥੀ ॥ ਬੈਰ ਕਰੈ ਜੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਤਾਹਿ
 ਅਸਾਥੀ ॥ ਜੋ ਹਿਤ ਸੋ ਚਿਤ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸੇਵ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਸਾਥੀ ॥੩੮੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੇਘਨ ਕੋ
 ਤਬਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਦਲ ਖਾਤਰ ਉਪਰਿ ਨਾ ਕਛੂ ਆਂਦਾ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਘਵਾ ਨ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਛੂ
 ਤਾਹਿ ਬਸਾਂਦਾ ॥ ਜੋਰ ਚਲੈ ਕਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਸੋ ਕਹਿ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਜਿਸ ਕੋ ਜਗੁ ਬਾਂਦਾ ॥ ਮੁੰਡ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਦੁਖ
 ਪਾਇ ਗਯੋ ਮਘਵਾ ਉਠਿ ਧਾਮਿ ਖਿਸਾਂਦਾ ॥੩੮੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸਕ੍ਰ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ਗਿ੍ਹ ਕਹੁ ਫੋਰ ਦਈ ਜਬ
 ਕਾਨ੍ਹ ਅਨੀ ॥ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੈ ਸੁ ਕਛੂ ਹਰਿ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕ ਗਨੀ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ
 ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਿਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਨੀ ॥ ਪਛੁਤਾਇ ਗਯੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੋ ਜਿਮ ਲੂਟ ਲਏ ਅਹਿ ਸੀਸ ਮਨੀ
 ॥੩੮੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਨ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਮੁਨੀ ਮਨਿ ਭਾ ਇਹ ਜਾਪਨ ਕੋ ਇਹ ਜਾਪੀ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨਹੀ ਬਲਕੋ
 ਇਨਹੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਧਰਾ ਸਭ ਥਾਪੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਦਿਨ ਬੋਰਨ ਮੈ ਰਿਪੁ ਗੋਪ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ॥ ਕਾਰਨ
 ਯਾਹ ਧਰੀ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਪਾਪੀ ॥੩੮੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਸੋ ਛਲੁ ਪੈ ਚਤੁਰਾਨਨ
 ਚੋਰਿ ਲਈ ਸਭ ਗੋਪ ਦਫਾ ॥ ਤਿਨ ਕਉਤਕਿ ਦੇਖਨ ਕਾਰਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਰਾਖਿ ਰਹਯੋ ਵਹ ਬੀਚ ਖਫਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਨਾ
 ਕੁਪਏ ਉਹ ਸੋ ਸੁ ਕਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਸਰਦੀ ਨ ਜਫਾ ॥ ਛਿਨ ਮੱਧਿ ਬਨਾਇ ਲਏ ਬਛੁਰੇ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੀ ਉਨਹੀ ਸੀ
 ਸਫਾ ॥੩੯੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਉਪਾਰ ਧਰਯੋ ਕਰ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤਾ ਤਰਿ ਗੋਪ ਨਿਕਾਰ ਸਬੈ ॥ ਬਕਈ ਬਕ ਅਉਰ ਗਡਾਰ
 ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਬੀਰ ਬਧੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤਬੈ ॥ ਜਿਨ ਕਾਲੀ ਕੋ ਨਾਥ ਲਯੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਧਿਆਨ ਨ ਛਾਡਹੁ ਵਾਹਿ ਕਬੈ ॥
 ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੀ ਸੁਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਇਕ ਅਉਰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੩੯੧॥ ਗੋਪ ਬਾਚ ਨੰਦ ਜੂ ਸੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਨੰਦ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਗੋਪਨ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਸੁ ਸਭੈ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉਰ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਯਾਹਿ ਬਧਯੋ

{੩੦੫}

{੩੦੫}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਉਡ ਬੀਚ ਨਭੈ ॥ ਫੁਨਿ ਮਾਰਿ ਡਰੀ ਬਕਈ ਸਭ ਗੋਪਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਹ ਕਾਨੁ ਅਭੈ ॥ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ
ਕਰੋ ਕੋਊ ਪੈ ਇਹ ਸੋ ਸੁਤ ਨਾਹਿ ਲਭੈ ॥੩੯੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨੀਐ ਪਤਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈਂ ਇਹ
ਕੋ ਰਣ ਗਾਮੀ ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕੋ ਮੁਨਿ ਈਸਰ ਧਿਆਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਕਾਇਰ ਕਾਮੀ ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੈਂ ਇਹ
ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਭ ਧਿਆਨ ਧਰੈਂ ਇਹ ਦੇਖਨ ਬਾਮੀ ॥ ਸੱਤਿ ਲਖਯੋ ਹਮ ਕੈ ਕਰਤਾ ਜਗ ਸੱਤਿ ਕਹਯੋ ਮਤਿ ਕੈ ਨਹਿ
ਖਾਮੀ ॥੩੯੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਪੁਤਨਾ ਇਨ ਮਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ
ਯਾਹਿ ਦਯੋ ਇਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਰੱਛ ਕਰੀ ਪ੍ਰਹਲਾਦਹਿ ਕੀ ਇਨ ਹੀ ਹਰਨਾਖਸ ਕੀ ਉਰ
ਫਾਰੀ ॥ ਨੰਦ ਸੁਨੋ ਪਤਿ ਲੋਕਨ ਕੈ ਇਨ ਹੀ ਹਮਰੀ ਅਬ ਦੇਹ ਉਬਾਰੀ ॥੩੯੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹੈ ਸਬ ਲੋਗਨ ਕੋ
ਕਰਤਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਇਹ ਲੀਲਾ ॥ ਸਿਖਯਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈ ਇਹ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਤਨ ਹੀਲਾ ॥
ਰਾਖ ਲਈ ਇਨ ਹੀ ਸੀਅ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖਿ ਲਈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਾਰਥ ਸੀਲਾ ॥ ਗੋਪ ਕਹੈਂ ਪਤਿ ਸੋਂ ਸੁਨੀਐ ਇਹ ਹੈ
ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਬਰਬੀਰ ਹਠੀਲਾ ॥੩੯੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਬੀਤ ਗਏ ਚਕਏ ਗਿਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀ ਬਛਰੇ ਸੰਗ ਲੈ ਬਨਿ
ਜਾਵੈਂ ॥ ਜਿਉ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਘਾਸੁ ਚੁਗੈਂ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਮੈਂ ਕਰਿ
ਭਾਵ ਘਨੇ ਹਿਤ ਸਾਬ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈਂ ਜੁ ਸੁਨੈ ਪਤਨੀ ਸੁਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈਂ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈਂ ॥੩੯੬॥ ਕੁਪ
ਕੈ ਜਿਨਿ ਬਾਲਿ ਮਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੀ ਜਿਨ ਸੈਨ ਮਰੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ
ਕੀ ਤਿਹ ਲੰਕ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮੁਰ ਮਾਰਿ ਦਯੋ ਘਟਿਕਾਨ ਕਰੀ ਰਿਪੁ ਜਾ ਸੀਅ ਕੀ ਜੀਯ ਪੀਰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ
ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਗਊਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਖੇਲ ਕਰੀ ਹੈ ॥੩੯੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਸਹੰਸੂ ਫਨੀ ਤਨ ਉਪਰਿ ਸੋਇ
ਕਰੀ ਜਲ ਭੀਤਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਜਾਹਿ ਦਈ ਕੁਪਿ ਰਾਵਨ ਪੀੜਾ ॥ ਜਾਹਿ ਦਯੋ ਕਰਕੈ
ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਵ ਚਰਾਚਰ ਅਉ ਗਜ ਕੀੜਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਿਨਿ ਕੀਨ ਸੁਰਾਸੁਰ ਬੀਚ ਝਰੀੜਾ
॥੩੯੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਦਿਕ ਜਾਹਿ ਮਰਾਇ ਡਰੇ ਰਨਿ ਛੜੀ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਰਿਸੈ
ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨੰਬਰ ਅੜੀ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗਊਅਨ ਮੈ ਜੋਊ ਹੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੜੀ ॥ ਆਗ

ਸੋਂ ਧੂਮ੍ਰ ਲਪੇਟਤ ਜਿਉਂ ਫੁਨਿ ਗੋਪ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਇਹ ਛੜੀ ॥੩੯੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕਰ ਜੁੱਧ ਮਰੇ ਇਕੱਲੇ ਮਧੁਕੀਟਭ ਰਾਜ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਦੀਆ ॥ ਕੁੰਭਕਰਨ ਮਰਯੋ ਜਿਨ ਹੈ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕੀਆ ॥ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨ ਦੈ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਅਉਧ ਚਲਯੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸੀਆ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸੋਂ ਅਵਤਾਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੈ ਅਬ ਲੀਆ ॥੪੦੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੋ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਕਰੀ ਗੋਪਨ ਤਉ ਪਤਿ ਗੋਪਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਬਲੁ ਆਇ ਕਹਯੋ ਗਰਗੈ ਹਮ ਸੋਂ ਸੋਊ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਪੂਤੁ ਕਹਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਦਿਜ ਤਾਹਿ ਮਿਲਯੋ ਫੁਨਿ ਮਾਨ ਇਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਮਾਰਨ ਆਯੋ ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੀ ਦੇਹ ਗਈ ਨ ਰਹੀ ਹੈ ॥੪੦੧॥

ਅਬ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ ਦਰਸਨ ਕੀਆ ਅਰੁ ਬੇਨਤੀ ਕਰਤ ਭਯਾ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਏਕ ਗਏ ਬਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਮਘਵਾ ਤਜਿ ਮਾਨ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਖਸਾਵਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਤਰਿ ਪਾਂਇਨ ਸੀਸ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਚੂਕ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਕਹਯੋ ਸਕੁ ਸੁ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੪੦੨॥ ਤੂੰ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਤੂੰ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਮੁਰ ਕੋ ਮਰਈਯਾ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਭੂਰਿਸਿਲਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੋ ਭਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਤੂੰ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈਂ ਅਰੁ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਹਰਤਾ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਕਛੁ ਭੂਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਤੂੰ ਤਨ ਕੋ ਮਰਤਾ ਹੈਂ ॥੪੦੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜਬ ਕਾਨੁ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਬ ਕਾਮ ਸੁ ਪੈਨ ਗਉ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਬਡਾਈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੀ ਗੁਨ ਕਾਨੁਰ ਕੇ ਇਕ ਇੰਕਰ ਆਇ ਗਈ ਹਰਿ ਪਾਈ ॥ ਸਖਾਮ ਕਰੋ ਉਪਮਾ ਕਹਿਯੋ ਪਤਿ ਸੋਂ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਈ ॥੪੦੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕਾਨੁਰ ਕੇ ਪਗ ਪੂਜਨ ਕੋ ਸਭ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁਰ ਆਏ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੇ ਇਕ ਪੂਜਤ ਭੇ ਇਕ ਨਾਚ ਉਠੇ ਇਕ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਕੀ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਆਵਤ ਕੇਸਰ ਧੂਪ ਜਗਾਏ ॥ ਦੈਤਨ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਜਗ ਮੈ ਸੁਰ ਫੇਰਿ ਬਸਾਏ ॥੪੦੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੇਵ ਸਕੁ ਆਦਿਕ ਸਭੈ ਸਭ ਤਜਿ ਕੈ ਮਨ ਮਾਨ ॥ ਹੂੰ ਇਕਤ੍ਰ ਕਰਨੈ ਲਗੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਉਸਤਤੀ ਬਾਨਿ ॥੪੦੬॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇ ਜਹਾਜ ਦੋਊ ਦੇਖੀਅਤ ਬਾਰਿ ਭਰੇ ਅਭੂਨ ਕੀ ਆਭਾ ਕੋ ਧਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸੀਲ ਕੇ ਹੈ

ਸਿੰਧੁ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਕੇ ਨਾਗਰ ਨਵਲ ਨੈਨ ਦੋਖਨ ਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸਤ੍ਰੂਨ ਸੰਘਾਰੀ ਇਹ ਕਾਨ੍ਹ ਅਵਤਾਰੀ
ਜੂ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਦੇਹ ਦੁਖ ਦੂਰ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਿਤਪਾਰਕ ਏ ਜਗ ਕੇ ਉਧਾਰਕ ਹੈਂ ਦੇਖ ਕੈ ਦੁਸਟ
ਜਿਹ ਜੀਯ ਤੇ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥੪੦੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸਭੈ ਸੁਰ ਆਇਸ ਲੈ ਚਲਿ ਧਾਮ ਗਏ
ਹੈਂ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਤੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਯਾਦ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਤ ਪਰੇ ਚਲਿਕੈ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਡੇਰਨਿ
ਆਪਨ ਬੀਚ ਅਏ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਏ ਜਗ ਕੇ ਦਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕੀਨ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਨਏ ਹੈਂ ॥੪੦੮॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਲ ਬਖਸਾਵਨ ਨਾਮ ਬਰਨਨੰ ॥੨੧॥੬
ਅਥ ਨੰਦ ਕੋ ਬਰਨੁ ਬਾਂਧ ਕਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਨਿਸ ਏਕ ਦ੍ਵਾਦਸਿ ਕੇ ਹਰਿ ਤਾਤ ਚਲਯੋ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਨਾਵਨ
ਕਾਜੈ ॥ ਆਇ ਪਰਯੋ ਜਲ ਮੈਂ ਬਰਨੰ ਗਜ ਕੋਪ ਗਹਯੋ ਸਭ ਜੋਰ ਸਮਾਜੈ ॥ ਬਾਂਧ ਚਲੈ ਸੰਗਿ ਲੈ ਬਰਨੰ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹਰ
ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਕੁਪਿ ਗਾਜੈ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਠਾਢਿ ਕਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ਪਹਚਾਨ ਲਯੋ ਦਰੀਆਵਨ ਰਾਜੈ ॥੪੦੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
ਨੰਦ ਬਿਨਾਂ ਪੁਰਿ ਸੁੰਨ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰੇ ਪਰ ਪਾਇਨ ਨੰਦ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ
ਤੇ ਘਿਘਿਆਏ ॥ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਭਗਵਾਨ ਰਿਝਾਏ ॥ ਮੋ ਪਤਿ ਆਜ ਗਏ ਉਠ
ਕੈ ਹਮ ਢੁੰਢਿ ਰਹੇ ਕਹੁੰਐ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥੪੧੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਾਤ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ
ਤਾਤ ਲਿਆਵਨ ਕੋ ਹਮ ਜੈ ਹੋਂ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸੁ ਸਾਤਹਿ ਜਾਇ ਜਹੀਂ ਤਹ ਜਾਹੀ ਤੇ ਲਿਯੈ ਹੋਂ ॥ ਜੋ
ਮਰ ਗਿਯੋ ਤਉ ਜਾ ਜਮ ਕੇ ਪੁਰ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕੁਪ ਭਾਰਥ ਕੈ ਹੋਂ ॥ ਨੰਦ ਕੋ ਆਨ ਮਿਲਾਇ ਹਉ ਹਉਂ ਕਿਹ ਜਾਇ
ਰਮੈ ਤਉ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੋਂ ॥੪੧੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਗੋਪ ਪ੍ਰਨਾਮ ਗਏ ਕਰਕੈ ਗਿ੍ਰਹਿ ਤੋ ਹਸਿ ਕੈ ਇਮ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ
ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਮਿਲ ਹੋਂ ਇਹ ਝੂਠ ਨਹੀ ਫੁਨਿ ਸੱਤਿ ਲਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਗੋਪਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਬਾਤ
ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਦੂਰਿ ਬਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਛਾਡ ਅਧੀਰਜ ਦੀਨ ਸਭੇ ਫੁਨਿ ਧੀਰਜ ਕੋ ਮਨ ਗਾਢਿ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥੪੧੨॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੀ ਉਠਕੈ ਜਲ ਬੀਚ ਧਸਿਯੋ ਬਰਨੰ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਠਾਢਿ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਨਦੀਆਂ
ਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਝੁੱਤਨ ਮੋ ਅਜਨੇ ਤੁਮ ਤਾਤ ਅਨਿਯੋ ਬੰਧ ਕੈ ਕਹਿ ਕੈ ਘਿਘਿਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਛਿਮਾਪਨੁ

{੩੦੮}

{੩੦੮}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਦੋਖ ਕਰੋ ਇਹ ਭੇਦ ਹਮੈ ਲਖ ਕੈ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥੪੧੩॥ ਜਿਨਿ ਰਾਜ ਭਭੀਛਨਿ ਰੀਝਿ ਦਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ
ਖੇਤ ਮਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਿਯੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਅਘਾਸੁਰ ਪੈ ਬਲਿ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਜੁ ਛਲਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਜਲੰਧਰ ਕੀ
ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੈ ਸਤ ਜਾਹਿ ਟਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਧੰਨਿ ਹੈ ਭਾਗ ਕਿਯੋ ਹਮਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਹਮ ਪੇਖਬੋ ਆਜ ਕਰਿਯੋ
ਹੈ ॥੪੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਾਂਇਨ ਪਰ ਕੈ ਬਰੁਨ ਜੂ ਦਯੋ ਨੰਦ ਕੋ ਸਾਬ ॥ ਕਹਯੋ ਭਾਗ ਮੁਹਿ ਧੰਨਿ ਹੈ ਚਲੈ
ਪੁਸਤਕਨ ਗਾਬ ॥੪੧੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਤਾਤ ਕੋ ਸਾਬ ਲਯੋ ਭਗਵਾਨ ਚਲਿਯੋ ਪੁਰ ਕੋ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੋ ॥ ਬਾਹਰਿ
ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮ ਕੀਨੋ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਦਾਨ ਘਨੋ ਦਿਜ ਲੋਕਨ
ਦੀਨੋ ॥ ਆਇ ਮਿਲਾਇ ਦਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪਤਿ ਸੱਤਿ ਹਮੈ ਕਰਤਾ ਕਰ ਚੀਨੋ ॥੪੧੬॥ **ਨੰਦ ਬਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥**
ਬਾਹਰ ਆਨ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਨਹੀ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ ਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ ਇਨ ਰੀਝ ਬਭੀਛਨ ਰਾਵਨ
ਸੇ ਰਿਪੁ ਕੋਟਕ ਮਾਰੇ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਲੈ ਬਰੁਣੈ ਬੰਧਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਆਨਯੋ ਹੈ ਯਾਂਹੀ ਛਡਾ ਰੇ ॥ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਕਰਤਾ
ਸਮਝੋ ਇਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸਮਝੋ ਨਹੀ ਬਾਰੇ ॥੪੧੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਗੋਪ ਸਭੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਜਾਨ ਹਰੀ ਇਹ
ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਹਿ ਜਾਇ ਬੈਕੁੰਠ ਸਭੈ ਹਮ ਪੈ ਇਹ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ
ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਅਪਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਮ ਸਾਰਯੋ ॥ ਗਿਆਨ ਹੈ ਪਾਰਸ ਗੋਪਨ ਲੋਹ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਡਾਰਯੋ
॥੪੧੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜਾਨ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਕੋ ਲਖੀਆ ਜਬ ਰੈਨ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਪਰਿ ਸੋਏ ॥ ਦੁੱਖ ਜਿਤੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨ
ਮੈ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਵਤ ਖੋਏ ॥ ਆਇ ਗਯੋ ਸੁਪਨਾ ਸਭ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾ ਪਿਖਏ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਰ ਦੋਏ ॥ ਜਾਇ
ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਥੀ ਤਿਹ ਜਾਂ ਸਮ ਜਾ ਫੁਨਿ ਅਉਰ ਨ ਕੋਏ ॥੪੧੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਭ ਗੋਪ ਬਿਚਾਰ ਕਹਿਯੋ
ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬੈਕੁੰਠ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਿ ਭਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਨ ਸਮੈ ਲਖੀਐ ਨ ਇਹਾਂ ਓਹੁ ਜਾ ਪਿਖੀਐ ਭਗਵਾਨ ਖਲਾ
ਹੈ ॥ ਗੋ ਰਸ ਖਾਤ ਉਹਾ ਹਮ ਤੇ ਮੰਗਿ ਜੋ ਕਰਤਾ ਸਭ ਜੀਵ ਜਲਾ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਛਹਿ ਪੀਵਤ ਜਾਹਿ
ਰਮੀ ਨਭ ਭੂਮਿ ਕਲਾ ਹੈ ॥੪੨੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨੰਦ ਜੂਕੋ ਬਰੁਣ ਪਾਸ ਤੇ ਛਡਾਇ
ਲਿਆਇ ਬਿਕੁੰਠ ਦਿਖਾਵ ਸਭ ਗੋਪਨ ਕੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੨੨॥ੳ**

{੩੦੯}

{੩੦੯}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਥਨੰ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭ ਹੰਤੀ ਅਨੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਸੀਤਲਾ ਤੇਤਲਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੂਮ ਆਕਾਸ ਤੈਹੀ ਕੀਆ ਹੈ ॥੪੨੧॥ ਤੁਹੀ ਮੁੰਡ ਮਰਦੀ ਕਪਰਦੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲਿਕਾ ਜਾਲਪਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਈਸ਼੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਤੇਜ ਆਕਾਸ ਥੰਭੋ ਮਹੀ ਹੈ ॥੪੨੨॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ॥ ਤੁਹੀ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੁ ਲੋਕ ਛਾਇਆ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਚਉਦਹੁ ਲੋਗ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਨੀ ॥੪੨੩॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟਣੀ ਹਰਤਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਜੰਭਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੪੨੪॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਮਹਾਰਾਜ ਧਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਭੱਬਿਅੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚਰੀ ਆਚਰਣੀ ਖੇਚਰਣੀ ਭੂਪਣੀ ਹੈ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਆਪਣੀ ਰੂਪਣੀ ਹੈ ॥੪੨੫॥ ਮਹਾ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤਨੇਸੁਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਬਿਅੰ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਹੈ ॥ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾ ਮੰਗਲਾ ਤੇਤਲਾ ਹੈ ॥੪੨੬॥ ਤੁਹੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਬੁੱਧਿ ਬਿੱਧਿਆ ॥ ਤੁਹੀ ਭੈਰਵੀ ਭੂਪਣੀ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧਿਆ ॥ ਮਹਾ ਬਾਹਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੪੨੭॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਲਿਕਾ ਬਿਧਣੀ ਅਉ ਜੁਆਂ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਵਣੀ ਜੱਛਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਿੰਨ੍ਹਣੀ ਮੱਛਣੀ ਕੱਛਣੀ ਹੈ ॥੪੨੮॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਤੇਸੇਸਣੀ ਦਾਨਵੇਸਾ ॥ ਸਰਹ ਬ੍ਰਿਸਟਣੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸੁਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਮਹਾ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੁ ਲੋਕ ਛਾਯਾ ॥੪੨੯॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬੈਸਨਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਸਵੀ ਈਸ਼੍ਵਰੀ ਕਾਰਤਕਿਯਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਿਕਾ ਦੁਸਟਹਾ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੀ ॥੪੩੦॥ ਤੁਮੀ ਬ੍ਰਾਹਣੀ ਹੈ ਹਿਰੰਨਾਛ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹਰੰਨਾਕਸੰ ਸਿੰਘਣੀ ਹੈ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਬਾਵਨੀ ਹੈ ਤਿਨੋ ਲੋਗ ਮਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਏ ਜੱਛ ਬਾਯੋ ॥੪੩੧॥ ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹੈਕੈ ਦਸਾਰੀਵ ਖੰਡਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀਂ ਬਿਹੰਡਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਜਾਲਪਾ ਹੈ ਬਿੜਾਲਾਛ ਘਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥੪੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰਿ ਕੀਜੈ

ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰਿ ॥੪੩੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਉਂ ॥ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਬਹੂੰ ਨ ਧਿਆਉਂ ॥ ਕਾਨਿ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ ਨ ਤਿਨ ਸੋ ॥ ਲਿਵ ਲਾਰੀ ਮੋਰੀ ਪਗ ਇਨ ਸੋ ॥੪੩੪॥ ਮਹਾਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਬਾਰੇ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੇ ਰਖਵਾਰ ॥ ਬਾਂਹ ਰਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੫॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਮੁਝੈ ਪ੍ਰਿਤਪਰੀਐ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਹਮਾਰੇ ਮਰੀਐ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ ॥ ਰਾਖ ਆਪ ਮੁਹਿ ਅਉਰ ਨ ਦਲੈ ॥੪੩੬॥ ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨਿ ਆਪਨਾ ਮੁਝੈ ਨਿਵਾਜ ॥ ਆਪ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ ॥੪੩੭॥ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ॥ ਹਾਰ ਪਰਾ ਮੈ ਆਨਿ ਦ੍ਵਾਰਿ ਤੁਹਿ ॥੪੩੮॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਬਾਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਦੈ ਹਾਥ ਉਬਾਰੋ ॥ ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰੀਅਨ ਸੰਘਾਰੋ ॥੪੩੯॥ ਪ੍ਰਥਮ ਧਰੋ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧਿਆਨਾ ॥ ਬਹੁਰ ਕਰੋ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਥਾ ਮਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚੁਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ ॥੪੪੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤਿ ॥੨੩॥ੴ**

ਅਥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਜਬ ਆਈ ਹੈ ਕਾਤਕ ਕੀ ਰੁਤਿ ਸੀਤਲ ਕਾਨੁ ਤਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸੀਆ ॥ ਸੰਗ ਰੋਪਿਨ ਖੇਲ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਜੁ ਹੁਤੋ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਜਸੀਆ ॥ ਅਪਵਿਤ੍ਰਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਜਿੰਹ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗਤ ਪਾਪ ਸਭੈ ਨਸੀਆ ॥ ਤਿੰਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਨਿਵਾਰਹੁ ਕਾਮ ਇਹੈ ਬਸੀਆ ॥੪੪੧॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥** ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕੋਮਲ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦਲ ਕੈਸੇ ॥ ਹੈ ਭਰੁਟੇ ਧਨੁ ਸੇ ਬਰਨੀਸਰ ਦੂਰ ਕਰੈ ਤਨ ਕੇ ਦੁਖਰੈ ਸੇ ॥ ਕਾਮ ਕੀ ਸਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਘਸੇ ਦੁਖ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਟਬੇ ਕਹੁ ਤੈਸੇ ॥ ਕਉਲ ਕੇ ਪਤ੍ਰੁ ਕਿਯੋ ਸਸਿ ਸਾਥ ਲਗੇ ਕਬਿ ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਅਰੈ ਸੇ ॥੪੪੨॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥** ਬੱਧਕ ਹੈ ਟਟੀਆ ਬਰੁਨੀਧਰ ਕੋਰਨ ਕੀ ਦੁਤ ਸਾਇਕ ਸਾਂਧੇ ॥ ਠਾਢੇ ਹੈ ਕਾਨੁ ਕਿਯੋ ਬਨ ਮੈ ਤਨ ਪੈ ਸਿਰ ਪੈ ਅੰਬੁਵਾ ਰੰਗ ਬਾਂਧੇ ॥ ਚਾਲ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਹਰੂਏ ਮਨੋ ਸੀਖ ਦਈ ਇਹ ਬੱਧਕ ਪਾਂਧੇ ॥ ਅਉ ਸਭ ਹੀ ਠਟ ਬੱਧਕ ਸੇ ਮਨ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਪੀਤੰਬਰ ਕਾਂਧੇ ॥੪੪੩॥ ਸੋ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਕਿਯੋ ਬਨ ਮੈ

ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ ਜੋਊ ਸੀਯਾ ॥ ਜਮੁਨਾ ਮਹਿ ਖੇਲ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕੋ ਘਸਿ ਚੰਦਨ ਭਾਲ ਮੈ ਟੀਕੋ ਦੀਆ ॥ ਭਿਲਰਾ
ਡਰਿ ਨੈਨ ਕੇ ਸੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰ ਲੀਆ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ
ਠਗ ਬੇਸ ਕੀਯਾ ॥੪੪੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈਂ ਮੁਖ ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥
ਜਾਹਿ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸੀ ਕਟਿ ਕੰਚਨ ਸੀ ਤਨ ਨੈ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਪਾਟ ਬਨੇ ਕਦਲੀ ਦਲ ਦੈ ਜੰਘ੍ਰਾ ਪਰ ਤੀਰਨ
ਸੀ ਦੁਤ ਗਾਈ ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਿਖਾਮ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਕਹੀਐ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੪੪੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮੁਖ
ਜਾਹਿ ਨਿਸਾਪਤਿ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਬਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੀਤ ਰਿਝਯੋ ਅਰੁ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੁਰ ਕੋ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ
ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਮਨੋ
ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜੁਵਤੀ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਨਾਯੋ ॥੪੪੬॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਤਰੁਏ ਤਰੁ ਸਖਾਮ
ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਖੂਬ ਛਕੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਿਨ ਆ ਪਹੁਚੀ ਦਵਰੀ ਸੁਧਿ ਹਿੰਯਾ ਜੁ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਮੁਖ ਕੀ ॥ ਮੁਖ ਕੋ ਪਿਖਿ
ਰੂਪ ਕੇ ਬਸਿਖ ਭਈ ਮਤ ਹੂੰ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਬਕੀ ॥ ਇਕ ਝੂਮਿ ਪਰੀ ਇਕ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਨ ਮੈ ਇਕ
ਹੂੰ ਰਹਿ ਗੀ ਸੁ ਜਕੀ ॥੪੪੭॥ ਸੁਯਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿਕੈ ਸੁਰ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਸਖੀ ॥
ਸਭ ਮੈਨ ਕੇ ਹਾਬਿ ਗਈ ਬਧਕੈ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸਖਾਮ ਕੀ ਪੇਖ ਅਖੀਂ ॥ ਨਿਕਰੀ ਗਿ੍ਹ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਗੋਪਿਨ
ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ਰਖੀਂ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰੀ ਪਹਿ ਆਇ ਗਈ ਜਨੁ ਆਇ ਗਈ ਸੁਧਿ ਜਾਨ ਸਖੀ ॥੪੪੮॥ ਸੁਯਾ ॥
ਗਈ ਆਇ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗੁਪੀਆਂ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਬ ਪਰੀ ॥ ਪਿਖ ਕੈ ਮੁਖਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਚੰਦ ਕਲਾ ਸੁ
ਚਕੋਰਨ ਸੀ ਮਨਮੈ ਉਮਗੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਸੁਧਿ ਸੁ ਆਨਨ ਪੇਖਿ ਕਿਧੋ ਤਿਨ ਕੀ ਠਗ ਡੀਠ ਲਗੀ ॥ ਭਗਵਾਨ
ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖ ਮ੍ਰਿਗੀ ॥੪੪੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਗੋਪਨ ਕੀ ਬਰਜੀ ਨ ਰਹੀ ਸੁਰ
ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸੁਨ ਬੇ ਕਹੁ ਤ੍ਰਾਂਘੀ ॥ ਨਾਖਿ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗਿ੍ਹ ਇਉਂ ਜਿਮੁ ਮੱਤ ਜੁਗੀਸ੍ਰੁਰ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ਲਾਂਘੀ ॥ ਦੇਖਨ
ਕੋ ਮੁਖਿ ਤਾਹਿ ਚਲੀ ਜੋਊ ਕਾਮ ਕਲਾ ਹੂਕੋ ਹੈ ਫੁਨਿ ਬਾਂਘੀ ॥ ਡਾਰ ਚਲੀ ਸਿਰ ਕੇ ਪਟ ਇਉਂ ਜਨੁ ਡਾਰ ਚਲੀ
ਸਭ ਲਾਜ ਬਹਾਂਘੀ ॥੪੫੦॥ ਕਾਨ੍ਹਕੇ ਪਾਸ ਗਈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨ ਸੁ ਸੰਛਾ ॥ ਚੀਰ ਪਰੇ ਗਿਰ

ਕੈ ਤਨ ਭੂਖਨ ਟੂਟ ਗਈ ਤਿਨ ਹਾਥਨ ਬੰਡਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਈ ਇਕ ਰੰਡਾ ॥ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨਮੈ ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਰੰਗ ਮਨੋ ਸਭ ਛੇਡ ਕੈ ਸੰਡਾ ॥੪੫੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਭੂਲ ਗਈ ਗਿ੍ਹਕੀ ਸੁਧਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਰਾਚੀ ॥ ਭਉਹ ਭਰੀ ਮਧੁਰੀ ਬਰਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਢਰੀ ਜਨੁ ਮੈਨ ਕੇ ਸਾਂਚੀ ॥ ਛੋਰ ਦਏ ਰਸ ਅਉਰਨ ਸ੍ਰਾਦ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਸੋ ਸਭ ਮਾਚੀ ॥ ਸੋਭਤ ਤਾਂ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਮੈ ਚੁਨੀਆਂ ਚੁਨਿ ਖਾਚੀ ॥੪੫੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਗੁਪੀਆਂ ਅਤਿ ਹਾਛੀ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਮ ਮਾਛੀ ॥ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਮੰਡਲ ਮੈ ਜਨੁ ਖੇਲਬੇ ਕਾਜ ਨਟੀ ਇਹ ਕਾਛੀ ॥ ਦੇਖਨ ਹਾਰ ਕਿਧੋ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵ ਹਮੈ ਹਿਯਾਂ ਆਛੀ ॥੪੫੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੋਹਤ ਹੈ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦ੍ਰਿਗ ਅੰਜਨ ਆਂਜੇ ॥ ਕਉਲਨ ਕੀ ਜਨੁ ਸੁਧਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਰ ਸੁੰਦਰ ਸਾਨ ਕੇ ਉਪਰਿ ਮਾਂਜੇ ॥ ਬੈਠ ਘਰੀ ਇਕ ਮੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੈਨ ਕੇ ਤਾਤ ਬਨੇ ਕਸਿ ਸਾਜੇ ॥ ਮੋਹਤਿ ਹੈ ਮਨ ਜੋਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਗਨ ਬੀਚ ਕਲਾ ਜੇ ॥੪੫੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਠਾਢਿ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਮਹਿ ਗੋਪਿਨ ਜਾਂਹਿ ਕੋ ਅੰਤ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਨੈਨਨ ਸੋ ਤਉ ਨੈਕ ਨ ਸੂਝੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਅੰਤਿ ਲਖੈਬੇ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੂਰ ਘਨੇ ਰਨ ਭੀਤਰ ਝੂਝੇ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਭਗਵਾਨ ਤ੍ਰੀਆ ਗਨ ਮੈ ਰਸ ਬੈਨ ਅਰੂਝੇ ॥੪੫੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਨਿਕਟੈ ਜਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਗੁਪੀਆਂ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗੱਈਯਾਂ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਮੱਧਿ ਸਸਾਨਨ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਕੰਦੂਪ ਬੇਖ ਬਨੱਈਯਾਂ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿਹੀ ਹਿਤ ਸਾਬ ਬਜੱਈਯਾਂ ॥ ਘੰਟਕ ਹੇਰਕ ਜਿਉ ਪਿਖਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮੁਹਿ ਜਾਤ ਸੁ ਹੈ ਠਹਰੱਈਯਾਂ ॥੪੫੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਬ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲੁਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿਹੀ ਹਿਤ ਸਾਬ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਉਨ ਚੱਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਬਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੪੫੭॥ ਸੁਨਿ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਛੁਟੀ ॥ ਸਭ ਛਾਡ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕਾਰਜ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸਾਬ ਜੁਟੀ ॥ ਠਗਨੀਸੁਰ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਸਭ ਮਤਿ ਲੁੱਟੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਮ ਹੈ ਚਲਤਯੇ ਇਨ

ਕੇ ਮਗ ਲਾਜ ਕੀ ਬੇਲ ਤਰਾਕ ਟੁੱਟੀ ॥੪੫੮॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ
ਹੋਇ ਇਕਾਠੀ ॥ ਜਿਉ ਸੁਰ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਨਾਠੀ ॥ ਮੈਨ ਸੋ ਮੱਤ ਹੈ ਕੂਦਤ
ਕਾਨ੍ਹ ਸੁ ਛੋਰਿ ਮਨੋ ਸਭ ਲਾਜ ਕੀ ਗਾਠੀ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਯੋ ਚੁਰ ਗਯੋ ਜਿਮ ਖੋਰਰ ਪਾਬਰ ਪੈ ਚਰਨਾਠੀ
॥੪੫੯॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਗੁਪੀਆਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਭਾਗ ਬਡੇ ॥ ਮੋਹਿ ਸਭੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਇਨ
ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਪਨ ਜਾਲ ਲਡੇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਤਨ ਮੱਧਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਨ ਹੈ ਕਰਿ ਆਤੁਰੁ ਅੱਤਿ ਗਡੇ ॥ ਸੋਊ
ਸੱਤਿ ਕਿਧੋ ਮਨ ਜਾਹਿ ਗਡੇ ਸੁ ਅਧੰਨਿ ਜਿਨੋ ਮਨ ਹੈ ਅਗਡੇ ॥੪੬੦॥ ਨੈਨ ਚੁਰਾਇ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਛੂ
ਮੁਸਕਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਮ ਸਭੈ ਅਤਿਹੀ ਤਿਹਕੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਜਾਂ ਭਗਵਾਨ
ਕਿਧੋ ਸੀਯ ਜੀਤ ਕੈ ਮਾਰਿ ਡਰਯੋ ਰਿਪੁ ਰਾਵਨ ਗਾਢੇ ॥ ਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੁਕਤਾ ਨੁਕਤਾ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਕਾਢੇ ॥੪੬੧॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸੁੰਯਾ** ॥ ਆਜੁ ਭਯੋ ਝੜ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲਨ ਕੀ ਅਬ ਘਾਤ
ਬਣੀ ॥ ਤਜ ਕੈ ਡਰੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕਾਨ ਅਣੀ ॥ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਸੋਊ ਖੇਲਹੁ
ਖੇਲਹੁ ਨਾਹਿ ਜਣੀ ਰੁ ਕਣੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਹਸਿਕੈ ਰਸ ਬੋਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਮਾਨ ਫਣੀ ॥੪੬੨॥ ਹਸਿ
ਕੈ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਆਂ ਤਿਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੋ ਰਸ ਰਾਤੋ ॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਸੇ ਤਿਹ ਕੇ ਇਮ ਚਾਲ
ਚਲੈ ਜਿਮ ਗੱਈਯਰ ਮਾਤੋ ॥ ਦੇਖਤ ਮੂਰਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਗੋਪਿਨ ਭੂਲਿ ਗਈ ਰਿਹੁ ਕੀ ਸੁਧ ਸਾਤੋ ॥ ਚੀਰ ਗਏ ਉਡਕੈ
ਤਨ ਕੇ ਅਰੁ ਟੂਟ ਗਯੋ ਨੈਨ ਤੇ ਲਾਜ ਕੋ ਨਾਤੋ ॥੪੬੩॥ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮਧੁਕੈਟਭ ਤਾਨ ਮਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਮਰਯੋ ਅਪਨੇ
ਜਿਨ ਹਾਥਾ ॥ ਜਾਂਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਰਿਸ ਰਾਵਨ ਕਾਟ ਦਏ ਜਿਹ ਮਾਥਾ ॥ ਸੋ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹੁ ਲੋਗਨ ਮੱਧ
ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਚਲੈ ਜਸ ਗਾਥਾ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥਾ ॥੪੬੪॥
ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਇਕ ਹੋਡ ਬਦੀ ॥ ਸਭ ਧਾਇ ਪਰੈ ਹਮਹੁ ਤੁਮਹੁ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
ਕਹਯੋ ਮਿਲਿ ਬੀਚ ਨਦੀ ॥ ਜਬ ਜਾਇ ਪਰੇ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਮੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਜਦੀ ॥ ਤਬ ਲੈ ਚੁਭਕੀ
ਹਰਿ ਜੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁ ਲਯੋ ਮੁਖ ਚੂਮ ਕਿਧੋ ਸੁ ਤਦੀ ॥੪੬੫॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ॥ ਸੁੰਯਾ** ॥ ਮਿਲਕੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨਿ

ਸੁੰਦਰ ਸਯਾਮ ਸੋਂ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹਸਿ ਬਾਤ ਪ੍ਰਬੀਨਨਿ ॥ ਰਾਜਤ ਜਾਂਹਿ ਮ੍ਰਿਗੀਪਤਿ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਚੰਚਲਤਾ
ਸਮ ਮੀਨਨ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕਉਲ ਮੁਖੀ ਰਸ ਆਤੁਰ ਹੈ ਕਹਯੋ ਰੱਛਕ ਦੀਨਨ ॥ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ
ਕਹਯੋ ਸਿਰਿ ਨਿਆਇ ਕੈ ਭਾਂਤਿ ਅਧੀਨਨ ॥੪੬੬॥ ਅਤਿ ਹੈ ਰਿਝਵੰਤ ਕਹਯੋ ਗੁਪੀਆਂ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੈ ਪਤਿ
ਭਯੋ ਜੁ ਕਪੀ ॥ ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ ਖੇਤਿ ਮਰਯੋ ਕੁਪਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਥਪੀ ॥ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ
ਕਲਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਛਪੀ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਜਿਨਹੂ ਤਿਰੀਯਾਂ ਫੁਨਿ ਚੰਡਿ ਜਪੀ
॥੪੬੭॥ ਜਉ ਰਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ਗੁਪੀਆਂ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੁਬ ਦਯੋ ਤਿਨ ਸਾਫੀ ॥ ਆਈ ਹੋ ਛੇਡਿ ਸਭੈ ਪਤਿ ਕੋ
ਤੁਮ ਹੋਇ ਤੁਮੈ ਨ ਮਰੇ ਫੁਨਿ ਮਾਫੀ ॥ ਹਉ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨਹਿ ਹੇਤ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਾਮ ਕਰੋਂ ਰਸ ਲਾਫੀ ॥
ਇਉਂ ਕਹਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੋਨ ਭਜੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਕਾਫੀ ॥੪੬੮॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਗੋਪੀ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਦਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੁਬ ਜਬੈ ॥ ਨ ਗਈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਪ੍ਰਭ
ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖਿ ਦੇਖ ਸਬੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਸੁ ਬਜਾਇ ਉਠਿਓ ਜੁਤ ਰਾਗ ਤਬੈ ॥ ਮਨੋ ਘਾਇਲ
ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਣ ਮੈ ਭਗਵਾਨ ਡਰਯੋ ਜਨੁ ਲੋਨ ਅਬੈ ॥੪੬੯॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਿਖੀਐ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ
ਗੁਰਨਿ ਕੇ ਮਧਿ ਸੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਛੋਭੈ ॥ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਮ੍ਰਿਗ
ਧਾਵਤ ਆਵਤ ਚਿੱਤ ਕਰੈ ਨ ਹਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋ ਭੈ ॥ ਸੋ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਕਾਨ੍ਹ ਜੋਉ ਪਿਖਵੈ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਲੋਭੈ
॥੪੭੦॥ **ਗੋਪੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸੋਉ ਗੁਰਨਿ ਬੋਲ ਉਠੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਚਨਾ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਸੁੱਧ ਅਮੀ ॥
ਤਿਹ ਸਾਥ ਲਗੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨੇ ਹਰਤਾ ਮਨ ਸਾਧਨ ਸੁੱਧ ਗਮੀ ॥ ਤਜ ਕੈ ਅਪਨੇ ਭਰਤਾ ਹਮਰੀ ਮਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ
ਉਪਰਿ ਤੋਹਿ ਰਮੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਨ ਕਾਮ ਕਰਾ ਉਪਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਪਿਖਏ ਨਹਿ ਜਾਤ ਛਮੀ ॥੪੭੧॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥**
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭਗਵਾਨ ਲਖੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਗੁਰਨਿ ਮੋ ਪਿਖ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਤਿਨਕੈ
ਸੰਗ ਮਾਨੁਖ ਕੇਲ ਕਰੀ ॥ ਹਰਿ ਜੀ ਕਰਿ ਖੇਲ ਕਿਯੋ ਇਨ ਸੋਂ ਜਨੁ ਕਾਮ ਜਰੀ ਇਹ ਕੀਨ ਜਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸਿਯਾਮ
ਕਹੈ ਪਿਖਵੋ ਤੁਮ ਕੋਤਕ ਕਾਨ੍ਹ ਹਰਯੋ ਕਿ ਹਰੀ ਸੁ ਹਰੀ ॥੪੭੨॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਮੂਰਤਿ ਰਾਮ ਧਰੀ ਜਿਹ ਅਉਰ

ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੋ ਸੁ ਸੰਘਾਰਕ ਹੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰ ਹੀਲਾ ॥ ਦ੍ਰਾਪਰ ਮੋ ਸੋਊ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਮਰੀਆ ਅਰਿ ਕੋ ਧਰੀਆ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਹਸਿ ਗੋਪਿਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥੪੭੩॥ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਭ ਸਾਰੰਗ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੂਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਲੈ ਮੁਰਲੀ ਅਪਨੇ ਕਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕਿਧੋ ਅਤਿ ਭਾਵਨ ਸਾਥ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪਉਨ ਚਲੈ ਨ ਰਹੈ ਜਮੁਨਾ ਥਿਰ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੪੭੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਸੁਰ ਸੋ ਫੁਨਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜੋਊ ਭਾਵੈ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਅਰੁ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਛਾਡਿ ਮ੍ਰਿਗੀ ਬਨ ਕੀ ਚਲ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਮੁਰਲੀ ਮਹਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਮਨੋ ਕਰ ਰਾਗਨ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੭੫॥ ਸੁਨਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲੋਗਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਫੁਨਿ ਉਪਰਿ ਸੀਸ ਸਹੀ ਹੈ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੇਖਿ ਸਮਾਸਨ ਕੇ ਮੁਖ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਿ ਜੂਬ ਅਹੀ ਹੈ ॥੪੭੬॥ ਜਿਨਿ ਰੀਝ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜੁ ਦਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਦਸ ਸੀਸ ਦਈ ਜਿਨ ਪੀੜਾ ॥ ਮਾਰੁਤ ਹੈ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛਿਨਮੈ ਘਨ ਸੋ ਕਰ ਦੀਨ ਉਝੀੜਾ ॥ ਜਾਂਹਿ ਮਰਯੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਆਪਨ ਹੀ ਲੰਘਿ ਮਾਰਗ ਭੀੜਾ ॥ ਸੋ ਫੁਨਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੈ ਸੁ ਕਰੈ ਰਸ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥੪੭੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਊ ਤਿਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਰੈ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾੜਾ ॥ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਿਨ ਜੀਵਨ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਪਰ ਮਾੜਾ ॥ ਰਾਮ ਹੈ ਰਾਵਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਮ ਛਾੜਾ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਕਰਿਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਕੀਨ ਸੁ ਨਾੜਾ ॥੪੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਗ ਗੋਪੀਅਨ ਕਰੀ ਮਾਨੁਖੀ ਬਾਨ ॥ ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਬ ਯੋ ਲਖਯੋ ਭਯੋ ਬਸਯ ਭਗਵਾਨ ॥੪੭੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਹੈ ਗੱਇਯਾ ॥ ਖੇ ਕਹ ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਧਸਿ ਗਯੋ ਕਿਧੋ ਮੱਧਿ ਰਹਯੋ ਸਮਝਯੋ ਨਹੀ ਪੱਇਯਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਕੀ ਜਬ ਯੋ ਗਤਿ ਭੀ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੱਇਯਾ ॥ ਜਿਉ ਸੰਗ ਮੀਨਨ ਕੇ ਲਰਕੈ ਤਿਨ ਤਿਆਗ ਸਭੋ ਮਨੋ ਬਾਰਧ ਰੱਇਯਾ ॥੪੮੦॥ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਨ ਕੀ ਛੁਟਗੀ ਸੁਧਿ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨਮੈ

ਜਨੁ ਬਉਰੀ ॥ ਏਕ ਉਠੈ ਇਕ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਮਹਰੀ ਇਕ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥ ਆਤੁਰ ਹੈ ਅਤਿ ਢੂੰਢਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਗਿਰ ਗੀ ਸੁ ਪਿਛੋਰੀ ॥ ਕਾਨੁ ਕੋ ਧਯਾਨ ਬਸਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਗਹੈ ਫੁਨਿ ਰੂਖਨ ਕਉਰੀ ॥੪੮੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਤਜੈ ਤਿਨ ਰੂਖਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹਾਂ ਰੇ ॥ ਚੰਪਕ ਮਉਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਜਹਾਂ ਰੇ ॥ ਪੈ ਜਿਹ ਕੇ ਹਮ ਕਾਰਨ ਕੋ ਪਗਿ ਕੰਟਕਕਾ ਸਿਰ ਧੂਪ ਸਹਾ ਰੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਪਰੈ ਤੁਮ ਪਾਇਨ ਜਾਵਤਹਾਰੇ ॥੪੮੨॥ ਬੇਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਜਾ ਗੁਲ ਚੰਪਕ ਕਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਪਾਈ ॥ ਮੋਲਿਸਿਰੀ ਗੁਲ ਲਾਲ ਗੁਲਾਬ ਧਰਾ ਤਿਨ ਫੂਲਨ ਸੋ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਚੰਪਕ ਮਉਲਸਿਰੀ ਬਟ ਤਾਲ ਲਵੰਗ ਲਤਾ ਕਚਨਾਰ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਾਰਿ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥੪੮੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਤਿਹ ਕਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਗੁਪੀਆਂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ॥ ਬਰ ਪੀਪਰ ਹੇਰ ਹਿਯਾਂ ਨ ਕਹੂੰ ਜਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਸੋ ਸਿਰਿ ਧੂਪ ਸਹੈ ॥ ਅਹੋ ਕਿਉ ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੋ ਭਰਤਾ ਬਿਨ ਕਾਨੁ ਪਿਖੇ ਨਹਿ ਧਾਮਿ ਰਹੈ ॥ ਇਕ ਬਾਤ ਕਹੈ ਸੁਨ ਕੈ ਇਕ ਬੋਲਬ ਰੂਖਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜਾਨਿ ਗਹੈ ॥੪੮੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕਾਨੁ ਬਿਯੋਗ ਕੋ ਮਾਨ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਡੋਲਤ ਹੈ ਬਨ ਬੀਚ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਕੁੰਜਨ ਜਿਯੋਂ ਕੁਰਲਾਤ ਫਿਰੈ ਤਿਹ ਜਾ ਜਿਹ ਜਾ ਕਛੁ ਖਾਨ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਉਠੈ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੋ ਕਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥੪੮੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨ ਚੋਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੈ ਬੀਚ ਰਹਯੋ ਗਡਿਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹਿ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਫਿਰੈ ਬਨ ਮੈ ਤਜਿਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਸ੍ਰਾਸ ਨ ਏਕ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਬਿਰਥਾ ਹਮ ਸੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥੪੮੬॥ ਜਿਨਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਮਰੀਚ ਮਰਯੋ ਪੁਰ ਰਾਵਨ ਸੇਵਕ ਜਾਹਿ ਦਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸੋ ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਹਮਹੂੰ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਵਾ ਸਰ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆਂ ਮ੍ਰਿਗ ਠਉਰ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੪੮੭॥ ਸੁਯਾ ॥ ਬੇਦ ਪੜੈ ਸਮ ਕੋ ਫਲ ਹੋ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਕੋ ਜੋਊ ਦਾਨ ਦਿਵਾਵੈ ॥ ਕੀਨ ਅਕੀਨ ਲਖੈ ਫਲ ਹੋ ਜੋਊ ਆਤਿਬ ਲੋਗਨ ਅੰਨੁ ਜਿਵਾਵੈ ॥ ਦਾਨ ਲਹੈ ਹਮਰੇ ਜੀਅ ਕੋ ਇਹ

{੩੧੭}

{੩੧੭}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕੇ ਸਮ ਕੋ ਨ ਸੋਊ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਬਨ ਮੈ ਹਮ ਕੋ ਜਰਗਾ ਇਕ ਏਕ ਘਰੀ ਭਗਵਾਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੮੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰੁ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਪਿ ਕੈ ਗਨ ਮਾਰੇ ॥ ਪੈ ਤਿਨ ਹੂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਸਾਧਨ ਰਾਖ ਅਸਾਧ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਜਾ ਹਮ ਤੇ ਛਪ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਕੈ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਕਹੀਯੋ ਬਨ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕਿਹ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥੪੮੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਗੁਰਨਿ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਬਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਨ ਮੈ ਨਹੀ ਖੋਜਤ ਪਾਏ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਗਯੋ ਕਬਹੂੰ ਉਹੁ ਜਾਏ ॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੀ ਮਨ ਮੈ ਗਿਨਤੀ ਕਰਿ ਪਾਰਥ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਕਈ ਜਨੁ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਫਿਰ ਧਾਏ ॥੪੯੦॥ ਆਇਕੈ ਢੂੰਢਿ ਰਹੀ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਨ ਢੂੰਢਤ ਪਾਏ ॥ ਇਉ ਜੁ ਰਹੀ ਸਭ ਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਨੁ ਚਿਤ੍ਰਿ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰਿਤਿਮਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰ ਉਪਾਵ ਕਰਯੋ ਪੁਨਿ ਗੁਰਨਿ ਕਾਨੁ ਹੀ ਭੀਤਰਿ ਚਿੱਤ ਲਗਾਏ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਤਿਹਕੇ ਗੁਨ ਏਕ ਬਜਾਇ ਉਠੀ ਇਕ ਸ੍ਰਾਂਗ ਲਗਾਏ ॥੪੯੧॥ ਹੋਤ ਬਕੀ ਇਕ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਏਕ ਅਘਾਸੁਰ ਹੂ ਕਰਿ ਧਾਵੈ ॥ ਹੋਇ ਹਰੀ ਤਿਨ ਮੈ ਧਸਿਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤਾਂਕਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨੁ ਸੋ ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਤਿਨਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਛੁਟਨ ਪਾਵੈ ॥ ਇਉ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨੀਆਂ ਜਨੁ ਸਾਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਰੋਰ ਬਨਾਵੈ ॥੪੯੨॥ ਰਾਜਾ ਪਰੀਛਤ ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ ਸੰਗ ਰਾਜੇ ਕਹੁ ਕਹੀ ਜੂਥ ਦਿਜਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਅਗਨਿ ਭਾਵ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ॥੪੯੩॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਰਾਜਨ ਪਾਸ ਬਿਖਾਸ ਕੋ ਬਾਲ ਕਥਾ ਸੁ ਅਰੋਚਕ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਗੁਰਨੀਆਂ ਬਿਰਹਾਨਲ ਭਾਵ ਕਰੈਂ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੋ ਉਪਜਾਵੈਂ ॥ ਪੰਚ ਭੂਆਤਮ ਲੋਗਨ ਕੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥ ਕਾਨੁ ਕੋ ਧਯਾਨ ਕਰੈਂ ਜਬ ਹੀ ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੀ ਲਪਟਾਨ ਬੁਝਾਵੈਂ ॥੪੯੪॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਗੁਰਨਿ ਏਕ ਬਨੈ ਬਛਰਾਸੁਰ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਧਰੈ ॥ ਇਕ ਹੂ ਚਤੁਰਾਨਨ ਗੁਰ ਹਰੈ ਇਕ ਹੂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਫਿਰਿ ਪਾਇ ਪਰੈ ॥ ਇਕ ਹੂ ਬਗੁਲਾ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ਮਹਾਂ ਕਰਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਿਧੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਰੈ ॥੪੯੫॥ ਕਾਨੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਕਰਕੈ ਸਭ ਗੁਰਨਿ ਫੇਰਿ ਲਗੀ ਗੁਨ ਗਾਵਨ ॥ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਬਜਾ ਮੁਰਲੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਭਾਵਨ ॥ ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰ

{੩੧੮}

{੩੧੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਹਯੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਇਹ ਠਾਵਨ ॥ ਗੁਰਨਿ ਸਖਾਮ ਕੀ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਲਗੀ ਮਨ
 ਕੇ ਦੁਖੁ ਪਾਵਨ ॥੪੯੬॥ ਅਤਿ ਹੋਇ ਗਈ ਤਨਮੈ ਹਰਿ ਸਾਬ ਸੁ ਗੋਪਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰਨੀ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ
 ਕੈ ਬਸਿ ਭਈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪਨ ਕੀ ਧਰਨੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਧਰੀ ਕਬਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ
 ਬਰਨੀ ॥ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਮੈ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੈ ਗਿਰ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਨੀ ॥੪੯੭॥ ਸੁਯਾ ॥ ਬਰਨੀ ਸਰ
 ਭਉਹਨ ਕੇ ਧਨੁ ਕੈ ਸੁ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਾਜਨ ਸਾਤ ਕਰੀ ॥ ਰਸ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਕੋਪ ਸੁ ਕਾਨੁ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ
 ਜਾਇ ਅਰੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਨੇਹੁ ਕੇ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤੇ ਪੈਗ ਨ ਏਕ ਟਰੀ ॥ ਮਨੋ ਮੈਨ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ
 ਰਨ ਕੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਗੁਰਨਿ ਝੂਝ ਪਰੀ ॥੪੯੮॥ ਤਿਹ ਗੁਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਖ ਪ੍ਰੇਮ ਤਬੈ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਗਵਾਨ
 ਸਿਤਾਬੀ ॥ ਜੋਤਿ ਭਈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉਂ ਰਜਨੀ ਮਹਿ ਛੂਟਤ ਜਿਉ ਮਹਤਾਬੀ ॥ ਚਉਂਕ ਪਰੀ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਇਉਂ
 ਜੈਸੇ ਚਉਂਕ ਪਰੈ ਤਮ ਮੈ ਡਰਿ ਖੁਆਬੀ ॥ ਛਾਡਿ ਚਲਯੋ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਇਉਂ ਜਿਮ ਭਾਜਤ ਹੈ ਗਿ੍ਹ ਛਾਡਿ ਸਰਾਬੀ
 ॥੪੯੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਗੁਰਨਿ ਧਾਇ ਚਲੀ ਮਿਲਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਿ
 ਚਲੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਅਤਿ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥
 ਜਿਉ ਜਲ ਚਾੜਕ ਬੁੰਦ ਪਰੈ ਜਿਮ ਕੂਦਿ ਪਰੈ ਮਛਲੀ ਪਿਖਿ ਪਾਨੀ ॥੫੦੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਪੀਅਰੋ ਪਟ
 ਕੰਧਿ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਦੋਊ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਨਿ ਸੋ ਉਰ ਮੈ ਨਦੀਆਂ ਪਤਿ ਸਾਬ ਲੀਏ ਫੁਨਿ ਜੋਊ ॥
 ਕਾਨੁ ਫਿਰੈ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਕੋਊ ॥ ਗੁਰਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬਿਜ ਕੀ ਸੋਊ ਰੀਝਤ
 ਹੈ ਚਕ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥੫੦੧॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕਉਲ ਜਿਉ ਪ੍ਰਭਾਤ ਤੈ ਬਿਛਰਯੋ ਮਿਲੀ ਬਾਤ ਤੈ ਗੁਨੀ ਜਿਉ ਸੁਰ
 ਸਾਤ ਤੈ ਬਚਾਯੋ ਚੋਰ ਗਾਤ ਤੈ ॥ ਜੈਸੇ ਧਨੀ ਧਨ ਤੈ ਅਉ ਰਿਨੀ ਲੋਕ ਮਨਿ ਤੈ ਲਰਈਯਾ ਜੈਸੇ ਰਨ ਤੈ ਤਜਈਯਾ
 ਜਿਉ ਨਸਾਤ ਤੈ ॥ ਜੈਸੇ ਦੁਖੀ ਸੁਖ ਤੈ ਅਭੂਖੀ ਜੈਸੇ ਭੂਖ ਤੈ ਸੁ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਰੁ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸੁਨੇ ਜੈਸੇ ਘਾਤ ਤੈ ॥ ਹੋਤ
 ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜੇਤੇ ਏਤੇ ਏਤੀ ਬਾਤਨ ਤੈ ਹੋਤ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਗੋਪੀ ਤੈਸੇ ਕਾਨੁ ਬਾਤ ਤੈ ॥੫੦੨॥ ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ ॥
 ਸੁਯਾ ॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕਾਨੁ ਚਲੋ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਖੇਲ ਕਰੈ ॥ ਚਿਟਕਾਰਨ ਸੋ ਭਿਰਕੈ ਤਿਹ ਜਾ

{੩੧੯}

{੩੧੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਤੁਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੋ ਹਮਹੂੰ ਹੂੰ ਤਰੈਂ ॥ ਗੁਹਿ ਕੈ ਬਨ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਹਾਰ ਸੁ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ਤਿਨ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਛੁਪ ਕੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਸ ਕੈ ਰਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪੇਟ ਭਰੈਂ ॥੫੦੩॥ ਆਇਸਮਾਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸਭ ਧਾਇ ਚਲੀ ਗੁਪੀਆਂ ਤਿਹ ਠਉਰੈਂ ॥ ਏਕ ਚਲੈ ਮੁਸਕਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਏਕ ਚਲੈ ਹਰੂਏ ਇਕ ਦਉਰੈਂ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹਕੀ ਜਲ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹੁ ਗੁਰਾਨਿ ਹਉਰੈਂ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈਂ ਬਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਦੇਖ ਸੁ ਅਉਰ ਪਿਖੈ ਗਜ ਗਾਮਿਨ ਸਉਰੈਂ ॥੫੦੪॥ ਸਯਾਮ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਗੁਪੀਆਂ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਕੇ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ਪਰੱਈਯਾ ॥ ਪਾਰ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ਹਿਤ ਸੇਂ ਗਿਰਦਾ ਕਰਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਿਸਟੱਈਯਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੱਈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਭਯੋ ਸਸਿ ਸੁੱਧ ਮਨੋ ਸਮ ਰਾਜਤ ਗੁਰਾਨਿ ਤੀਰ ਤਰੱਈਯਾ ॥੫੦੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਾਤ ਲਗੀ ਕਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸਬ ਗੁਰਾਨਿ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗਨੀ ਲਖੀਐ ਤਿਨ ਭਾਨੁ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਨ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੈ ਸਾਬ ਕਰੀ ਚਰਚਾ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਬ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਨਿ ॥ ਛੋਰਿ ਦਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਲਾਜ ਸੁ ਹੋਇ ਮਹਾਰਸ ਕੀ ਚਸਕਾਰਨਿ ॥੫੦੬॥ ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਕਸਟ ਬਡੋ ਕੋਊ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸਾਧੋ ॥ ਕੈ ਕੋਊ ਜੰਤ੍ਰੁ ਬਡੋਈ ਸਧਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਬਾਧੋ ॥ ਕੈ ਕੇਹੂੰ ਤੰਤ੍ਰੁ ਕੇ ਸਾਬ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਧਾਧੋ ॥ ਚੋਰਿ ਲਯੋ ਮਨੁ ਗੁਰਾਨਿ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਦੀਨ ਦਯਾਨਿਧਿ ਮਾਧੋ ॥੫੦੭॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗੁਰਾਨਿ ਸਾਬ ਕਹਯੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਕਿਹ ਓਰ ਗਏ ਥੇ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਮਹਾ ਹਮ ਸੇਂ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਪੈ ਰਸ ਕੇਲ ਕਏ ਥੇ ॥ ਜੋਂ ਤਜਿ ਗੇ ਜਿਮ ਰਾਹਿ ਮੁਸਾਫਰ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਨਾਹਿ ਨਏ ਥੇ ॥ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਮੁਖ ਆਏ ਕਹਾਂ ਅਪਨੀ ਬਿਰੀਆ ਕਹੂੰ ਭਉਰ ਭਏ ਥੇ ॥੫੦੮॥ ਅਬ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਕਬਨੰ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਨਰ ਏਕ ਅਕੀਨ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਕਰੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੁ ਜਨੈ ॥ ਏਕ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਭੇਦ ਜਨੈ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਅਰਕੈ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਸੋ ਨਰ ਮੂੜ ਬਿਖੈ ਕਹੀਐ ਜਗ ਜੋ ਨਰ ਰੰਚ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੋ ਚਰਚਾ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਗੁਰਾਨੀਆਂ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹ ਬਖਾਨੈ ॥੫੦੯॥ ਗੋਪੀ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਗੁਰਾਨੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਕਰਿ ਨੇਹੁ ਕੋ ਅੰਤਿ ਦਗਾ ਕੋਊ ਦੇ ਹੈ ॥ ਦੋਜਨ ਛਾਡਿ ਪਰੋ ਹਰਿ ਗਿਯੋ ਜਨ ਜੋ ਛਲ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਲੇ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਟਹਾ ਜਨ ਘਾਵਤ

ਹੈ ਕੋਊ ਜਾਤ ਚਲਯੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਧਿਮੇ ਹੈ ॥ ਪੈ ਖਿਝਕੈ ਅਤਹੀ ਗੁਪੀਆਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਿਨ ਕੀ ਸਮ ਏਹੈ ॥੫੧੦॥ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਗੁਰਾਨਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹ ਹੋਸੇ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਜਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਤਜ ਕੈ ਗਨਕਾ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ॥ ਨ ਜਪਯੋ ਜਿਹ ਜਾਪ ਸੋਊ ਉਜਰੇ ਜਿਹ ਜਾਪ ਜਪਯੋ ਸੋਊ ਧਾਮ ਬਸੇ ॥ ਤਿਨ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਮਹੂੰ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਬੀਚ ਫਸੇ ॥੫੧੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਹਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਉਠ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਲ ਬੀਚ ਤਰੇ ॥ ਛਿਨ ਏਕ ਲਗਯੋ ਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਕਹ ਪਾਰ ਪਰੇ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਜਲ ਕੋ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ਮਹਾਂ ਉਪਹਾਸ ਕਰੇ ॥ ਬਹੁ ਹੋਰਨਿ ਤੈ ਅਰੁ ਬਿਆਹਨਿ ਤੈ ਕੁਰਮਾਤਨ ਤੈ ਅਤਿ ਸੋਊ ਖਰੇ ॥੫੧੨॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਰਜਨੀ ਪਰ ਗੀ ਤਬ ਹੀ ਭਗਵਾਨ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਮ ਰਾਸ ਕਰੈਂ ॥ ਸਸਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸਿਤ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸੇਤ ਹੀ ਹਾਰ ਡਰੈਂ ॥ ਹਿਤ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰੈਂ ਕਰ ਡਾਰ ਗਰੈਂ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਬਿਛੁਰੇ ਹਮ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਬ ਸੋਕ ਹਰੈਂ ॥੫੧੩॥ ਐਹੋ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਭੈ ਤੁਮ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਸੋਂ ਕਰ ਮੰਡਲ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਲਾਜ ਧਰੋ ॥ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਰਾਸ ਕਰੈਂ ਨਚਿ ਹੈਂ ਨਚੀਯੋ ਨਹ ਨੈਕੁ ਡਰੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਕਰੋ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਸੋਕਨ ਕੋ ਸੁ ਹਰੋ ॥੫੧੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰ ਯੋਂ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਕਰੋ ਮਨ ਕੇ ਜਿਹ ਤੇ ਹਮਰੇ ਤਨ ਕੋ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥ ਮਿਤਵਾ ਜਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਦੈ ਰਸ ਕੋ ਸਿਰ ਪਾਵ ਤਿਸੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੫੧੫॥ ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੋਂ ਰਸ ਕੀ ਬਤੀਆ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨ ਲੱਈਯੈ ॥ ਜਾਂ ਕੇ ਲੀਏ ਮਿਤਵਾ ਹਿਤ ਮਾਨਤ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਠਿ ਕਾਰਜ ਕੱਈਯੈ ॥ ਗੋਪਿਨ ਸਾਬ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਯੈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਮਹਾਂ ਕਰੀਯੈ ਬਿਨ ਦਾਮਨ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਹਾਬ ਬਿਕੱਈਯੈ ॥੫੧੬॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆਂ ਮਨ ਮੈ ਤਿਨ ਗੁਰਾਨਿ ਧੀਰ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਦੇਖ ਜਿਤੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੋ ਰਸ ਪਾਵਕ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੁੱਲਿ ਦਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਕਰੋ ਸਭਹੀ ਮਿਲਿਕੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਨਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਗਨ ਅਉ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਰੀਝ ਰਹਿਯੋ

ਹੈ ॥੫੧੭॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ ਮਹਾਂ ਹਿਤ ਸੋਂ ॥ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਤਬਹੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੋਂ ॥ ਇਨ ਸੀਖ ਲਈ ਗਤਿ ਗਾਮਨਿ ਤੇ ਸੁਰ ਭਾਮਨਿ ਤੇ ਕਿ ਕਿਯੋ ਕਿਤ ਸੋਂ ॥ ਅਬ ਮੋਹ ਇਹੈ ਸਮਝਯੋ ਸੁ ਪਰੈ ਜਹ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿਖੇ ਇਨਹੂੰ ਤਿਤ ਸੋਂ ॥੫੧੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮੋਰ ਕੋ ਪੰਖ ਬਿਰਾਜਤ ਸੀਸ ਸੁ ਰਾਜਤ ਕੁੰਡਲ ਕਾਨਨ ਦੋਊ ॥ ਲਾਲ ਕੀ ਮਾਲ ਸੁ ਛਾਜਤ ਕੰਠਹਿ ਤਾਂ ਉਪਮਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਜੋ ਰਿਪੁ ਪੈ ਮਗ ਜਾਤ ਚਲਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਉਪਮਾ ਚਲਿ ਦੇਖਤ ਓਊ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾਂ ਕਹੀਯੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਰਾਦਿਕ ਰੀਝਤ ਸੋਊ ॥੫੧੯॥ ਗੋਪਨਿ ਸੰਗਿ ਤਹਾ ਭਗਵਾਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੋ ਕਰ ਗਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਖਗ ਠਉਰ ਸਮੇਤ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਗੁਰਾਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਜਾਕਹੁ ਖੋਜਿ ਕਈ ਗਣ ਗੰਧੂਬ ਕਿੰਨਰ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਪਾਵੈ ॥ ਗਾਵਤ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਜਾ ਤਜ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈ ॥੫੨੦॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਅਉ ਫੁਨਿ ਗਉਰੀ ॥ ਜਾ ਸੁਰ ਸੋਨਨ ਮੈ ਸੁਨਕੈ ਸੁਰ ਭਾਮਨਿ ਧਾਵਤ ਡਾਰ ਪਿਛਉਰੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਗੁਰਾਨੀਯਾਂ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋਇ ਗਈ ਜਨੁ ਬਉਰੀ ॥ ਤਿਆਗ ਕੈ ਕਾਨਨ ਤਾ ਸੁਨ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਚਲਿ ਆਵਤ ਦਉਰੀ ॥੫੨੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਖਾਵਤ ਭਾਵਨ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਸੋਂ ਸੁ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਭਾਵਨ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਸੁੰਦਰ ਰਾਤਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਬਿਖੈ ਰੁਤ ਸਾਵਨ ॥ ਗੁਰਾਨੀਯਾਂ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰ ਕੋ ਮਿਲਿ ਖੇਲਿ ਕਰੈ ਰਸ ਨੀਕਨਿ ਠਾਵਨ ॥੫੨੨॥ ਸੁੰਦਰ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮਿਲਿ ਗੁਰਾਨਿ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸੁੱਧਿ ਬਨਾਇ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਪਿਖ ਕੈ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤਿਆਗ ਤਿਸੈ ਨਹੀ ਚਾਰੋ ਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾਂ ਕਹੀਯੈ ਜਿਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਭਗਵਾਨ ਛਰਯੋ ਹੈ ॥੫੨੩॥ ਇਤ ਤੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਖਾ ਲੀਏ ਸੰਗ ਉਤੈ ਫੁਨਿ ਗੁਰਾਨਿ ਜੂਥ ਸਬੈ ॥ ਬਹਸਾ ਬਹਸੀ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੀ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਤਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀ ਅੰਤ ਲਖੈ ਨਹ ਨਾਰਦ ਪਾਵਤ ਜਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮਹਿ ਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗੁਰਾਨਿ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥੫੨੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਇਤ ਗਾਵਤ ਹੈ ਉਤ ਤੇ ਸਭ ਗੁਰਾਨੀਯਾਂ ਮਿਲਿ ਗਾਵੈ ॥ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤ ਉਪਰਿ ਆਂਬਨ ਮਾਨਹੁ

ਕੋਕਿਲਕਾ ਕੁਹਕਾਵੈਂ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੋਊ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਵੈ ॥ ਨੈਨ ਨਛੱਤ੍ਰ ਪਸਾਰ ਪਿਖੈਂ
ਸੁਰ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਦੇਖਨਿ ਆਵੈਂ ॥੫੨੫॥ ਮੰਡਲ ਰਾਸ ਬਚਿਤ੍ਰ ਮਹਾਂ ਸਮ ਜੇ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਰਚਯੋ ਹੈ ॥
ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਕਹੈ ਕਬਿ ਇਉ ਰਸ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਮ ਤੁਲਿ ਮਚਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਸੀ ਬਨਾਇਬੇ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨ ਬਨੀ
ਕਰਿਕੈ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਪਚਯੋ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੈ ਤਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਨੀ ਮਨਿ ਤੁਲਿ ਰਚਯੋ ਹੈ ॥੫੨੬॥ ਜਲ
ਮੈ ਸਫਰੀ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ਤਿਮ ਗ੍ਰਾਰਨੀਆਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲੈਂ ॥ ਜਿਉ ਜਨ ਫਾਗ ਕੋ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ
ਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਬ ਕਲੋਲੈਂ ॥ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਤਿਮ ਗਾਵਤ ਤਾਂਕੀ ਬਰਾਬਰ ਬੋਲੈਂ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ
ਗ੍ਰਾਰਨੀਆਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋ ਰਸ ਕਾਨ੍ਹ ਨਿਚੋਲੈਂ ॥੫੨੭॥ ਰਸ ਕੀ ਚਰਚਾ ਤਿਨ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਕਰੀ ਹਿਤ ਸੋ
ਨ ਕਛੂ ਕਮ ਕੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਮਹਿ ਖੇਲ ਬਨਿਓ ਹਮ ਕੈ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ
ਦੀਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਭ ਦੰਤਨ ਯੋਂ ਦਮਕੈ ॥ ਜਨੁ ਦਿਉਸ ਭਲੇ ਰੁਤਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਅਭ੍ਰਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ
॥੫੨੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਐਹੋ ਲਲਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਕਹੈਂ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨੀਆਂ ਅਤਿ ਮੈਨ ਭਰੀ ॥ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਵਹੁ ਖੇਲ
ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਸੰਕ ਕਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇਕੈ ਭਉਂਹ ਦੋਊ ਕਰਿ ਟੇਢ ਧਰੀ ॥ ਮਨ ਯੋ
ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਕੀ ਮਨੋ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਕੰਠਹਿ ਫਾਸਿ ਡਰੀ ॥੫੨੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਮੱਧਿ ਸੋਊ ਕਬਿ
ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੁ ਛਬਿ ਵਾਰੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਸੋਊ ਮੈਨ ਭਰੀ ਇਨਹੂੰ ਪਰ ਮਾਨਹੁ ਚੇਟਕ ਡਾਰੋ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬ੍ਰਿਜ
ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਅਖਾਰੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਸਾਰੋ
॥੫੩੦॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਨਚੈ ਇਕ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਤਾਰਿਨ ਕਿੰਕਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਤ ਬੀਚ ਮ੍ਰਿਗੀ
ਹਰਿ ਤਿਉ ਗਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਾਚਤ ਸੋਊ ਮਹਾਂ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਕੀ ਇਮ ਛਾਜੈ ॥
ਗਾਇਬ ਪੇਖਿ ਰਿਸੈ ਗਨ ਗੰਧੂਬ ਨਾਚਬ ਦੇਖ ਬਧੂ ਸੁਰ ਲਾਜੈ ॥੫੩੧॥ ਰਸ ਕਾਰਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਤਹਾਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ
ਕਹੈ ਰਸ ਖੇਲ ਕਰਯੋ ॥ ਮਨ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿਜੁ ਇਨ ਪੈ ਜਨੁ ਚੇਟਕ ਮੰਤ੍ਰ ਡਰਯੋ ॥ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਰ
ਅਛ੍ਰਨ ਕੇ ਗਿਰਿ ਬੀਚ ਲਾਜਾਇ ਬਪੈ ਸੁ ਧਰਯੋ ॥ ਗੁਪੀਆਂ ਸੰਗਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਡੋਲਤ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਮਨੂਆਂ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ

ਹਰਯੋ ॥੫੩੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਗੁਪੀਆਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਡੋਲਤ ਹੈਂ ਸਭ ਹੂਈਆਂ ॥ ਗਾਵਤ
 ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਇਕ ਨਾਚਤ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਰਸ ਰੰਗ ਅਕੂਈਆਂ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਭਗਵਾਨ ਹਰੀ ਇਕ ਲੈ ਹਰਿ ਨਾਮ
 ਪਰੈਂ ਗਿਰ ਭੂਈਆ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਪਿਖਿ ਚੁੰਮਕ ਲਾਰੀ ਫਿਰੈਂ ਤਿੰਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੂਈਆਂ ॥੫੩੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥
 ਸੰਗ ਗੁਰਨਿ ਕਾਨੁ ਕਹੀ ਹਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਸਮੈ ॥ ਹਮ ਹੁੰ ਤੁਮ ਹੁੰ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਖੇਲ ਸਭੈ
 ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਿ ਰਮੈ ॥ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੀ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਸਭ ਗੁਰਨੀਆਂ ਕਰਿ ਦੂਰਿ ਰਮੈ ॥ ਅਬ ਜਾਇ
 ਟਿਕੈਂ ਸਭ ਆਸਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨੇਹ ਤਮੈ ॥੫੩੪॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਗੋਪਿਨ ਸੰਗਿ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ
 ਕਹੈ ਅਤਿ ਖੇਲ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗ ਆਪਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਖੇਲ ਕੋ ਧਾਮ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ
 ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੈ ਮਨਿ ਚੀਨ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਗਜੀਏ ਰਸ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ
 ਜੋਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥੫੩੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ॥੨੪॥੬**
ਅਬ ਕਰਿ ਪਕਰ ਖੇਲਬੋ ਕਬਨੰ ॥ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਗਿ੍ਹ ਧਾਇ ਗਏ ਉਠ
 ਠਉਰ ਕਹਾਂ ਕੋ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਿੰਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ
 ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਤਾਂ ਕੋ ॥ ਸੰਗ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਸੋਊ ਗਉਅਨ ਕੇ ਮਿਸ ਗੁਰਨੀਆਂ ਕੋ ॥੫੩੬॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰਾਸ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੁਨਕੈ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੋਊ ਧਾਈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ
 ਕੇ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੀ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਜਾਂਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਤਾਮੈ ਰਜੈ ਬਰਨੀ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸਖਾਮ ਕੀ
 ਸੋਭ ਸੁ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁਨਿਕੈ ਤਰਨੀ ਹਰਨੀ ਜਿਮੁ ਧਾਈ ॥੫੩੭॥ **ਕਬਿੱਤੁ ॥** ਸੇਤ ਧਰੇ ਸਾਰੀ ਬਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਕੁਮਾਰੀ
 ਜਸ ਹੀ ਕੀ ਮਨੋ ਬਾਰੀ ਐਸੀ ਰਚੀ ਹੈ ਨ ਕੋ ਦਈ ॥ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਅਉਰ ਸਚੀ ਸੁ ਮਦੋਦਰੀ ਪੈ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ
 ਕਾਂ ਕੀ ਜਗ ਬੀਚ ਨ ਕਛੁ ਭਈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਹਾਰ ਗਰੇ ਡਾਰਿ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਸੁਧਾਰ ਕਾਨੁ ਜੂ ਪੈ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ
 ਰਸ ਕੇ ਲਈ ॥ ਸੇਤੈ ਸਾਜ ਸਾਜਿ ਚਲੀ ਸਾਵਰੇ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਾਜ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਰਾਧਾ ਮਾਨੋ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਹੈ ਗਈ
 ॥੫੩੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਅੰਜਨ ਆਂਡਿ ਸੁ ਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁਧਾਰ ਚਲੀ ॥ ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਚੰਦ ਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ

ਜਨੁ ਰਾਜਤ ਕੰਜ ਕੀ ਸੇਤ ਕਲੀ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਪਗ ਭੇਟਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਰਾਧੇ ਅਲੀ ॥ ਜਨੁ ਜੋਤਿ ਤਰੀਯਨ ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਤੇ ਇਹ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਬਾਲੀ ਭਲੀ ॥੫੩੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਘਟੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਤੇ ਮਨ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਹੈ ॥ ਰਾਸ ਮੈ ਖੇਲਨਿ ਕਾਜ ਚਲੀ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਨਟੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ਮਨੋ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ॥੫੪੦॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹਯੇ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਧਿਆਨ ਛੁਟਾ ਹੈ ॥ ਜਾ ਨਿਰਖੇ ਰਤਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਮਾਨ ਟੁਟਾ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੰਠ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਜਿਨਿ ਭਾਵਨ ਕੋ ਸਭ ਭਾਵ ਲੁਟਾ ਹੈ ॥ ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜ ਛੁਟਾ ਹੈ ॥੫੪੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੂਜਨ ਪਾਂਇ ਚਲੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖ ਕੈ ਮਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਦੁਤਿ ਸੀਸ ਰਜੈ ॥ ਜਿਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਭੈ ਸੋਊ ਅੰਗ ਧਰੇ ਤ੍ਰੀਯ ਰਾਜ ਛਜੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖਿ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਲੱਜੈ ॥੫੪੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰੁ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਿਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨੀ ॥ ਮੁਖ ਰਾਜਤ ਸੁੱਧ ਨਿਸਾਪਤਿ ਸੋ ਜਿਹ ਮੈ ਅਤਿ ਚਾਂਦਨੀ ਰੂਪ ਘਨੀ ॥ ਰਸ ਕੋ ਕਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋਪ ਚਲੀ ਮਨ ਸਾਜ ਸੋ ਸਾਜਕੈ ਮੈਨ ਅਨੀ ॥ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਭਏ ਭਗਵਾਨ ਖੁਸੀ ਸੋਊ ਤ੍ਰੀਯਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜ ਗਨੀ ॥੫੪੩॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪੇਖ ਹਸੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੰਗ ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਕੈ ॥ ਸਮ ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਸ ਕਿਯੋ ਸਮ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਰਨ ਕੈ ॥ ਹਮ ਅਉ ਹਰਿ ਜੀ ਅਤਿ ਹੋਡ ਪਰੀ ਰਸ ਹੀਕੇ ਸੁ ਬੀਚ ਮਹਾ ਰਨ ਕੈ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕਿ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਕੈ ॥੫੪੪॥ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਜਈ ॥ ਮਨੋ ਆਪਹੀ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁ ਰਚੀ ਰੁਚਿ ਸੋ ਇਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਮਈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ਗਈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੋ ਜੋਬਨ ਭਾਰ ਸਹਯੋ ਨ ਰਾਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਿਨਿ ਨੀਚੀ ਭਈ ॥੫੪੫॥ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਰਾਸ ਕੋ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸਭ ਗ੍ਹਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਤੇ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਿਤ ਤੇ ॥ ਫੁਨਿ ਉਚ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ

{੩੨੫}

{੩੨੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਖਾਮ ਬਿਚਾਰਿ ਕਹੀ ਚਿਤ ਤੇ ॥ ਉਤ ਤੇ ਘਨ ਸਖਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਬਿਦੁਲਤਾ ਇਤ ਤੇ ॥੫੪੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਸੁ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸਖੀਆਂ ਸੰਗ ਲੈ ॥ ਉਤ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਤਨ ਚੰਦਨ ਕੇ ਸੰਗ ਲੇਪਹਿ ਕੈ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਛਾਜਤ ਗਾਮਨਿ ਪੈ ਜਿਨ ਗੈ ॥ ਮਨਿ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਨਹਿ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਜੋਬਨ ਵਾਰਨ ਮੈ ॥੫੪੭॥ **ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥** ਬਤੀਯਾਂ ਫੁਨਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੋ ॥ ਆਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮ ਨਾਹਕ ਖੇਲ ਕਰੋ ਤੁਮ ਕਾ ਸੋ ॥ ਤਾਂਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਉਪਜੀ ਹੈ ਜੋਉ ਅਪਨੇ ਮਨੁਆ ਸੋ ॥ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਜੋਤ ਤਰਈਯਨ ਕੀ ਛਪਗੀ ਦੁਤਿ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਸੋ ॥੫੪੮॥ **ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥** ਸੁਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੀ ਸਭੈ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ ਹਮ ਲੋਕਨ ਕੇ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਸ ਕਥਾ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਮ ਧਯਾਨ ਗਹਯੋ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਖੀਆਂ ਪਿਖ ਕੈ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਤਨ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੪੯॥ ਤਬ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸਜਨੀ ਹਮਰੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਦੇਖਹੁ ਸਿਖਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੇ ਪਿਖਿਏ ਫੁਨਿ ਜੀਜੈ ॥ ਜਾਂਕੇ ਕਰੇ ਮਿਤ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਐ ਉਠਕੈ ਸੋਉ ਕਾਜ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀਂ ਤੇ ਰਾਧੇ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਅਬ ਚਾਰ ਭਈ ਤੁ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕੀਜੈ ॥੫੫੦॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥** ਕਾਨੁ ਕੇ ਭੇਟਨ ਪਾਂਇ ਚਲੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਫੁਨਿ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਨਾਗ ਸੁਤਾ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਯਾਗਿ ਚਲੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਪੜ ਧਰੈ ਸੇ ॥ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਮੰਦਿਰ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਖਾਮ ਘਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟੀ ਹੈ ਸੋਉ ਬਿਜੁਲੀ ਦੁਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੫੧॥ ਰਾਸਹਿ ਕੀ ਰਚਨਾ ਭਗਵਾਨ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਤਰਏ ਜਮੁਨਾ ਅਤਿਹੀ ਤਹ ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਪਟੈ ਸੰਗ ਰਾਜਤ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਤਾਂਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਨੇ ਸੁ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਸ ਬਗੀਚਨ ਮੈ ਇਹ ਫੂਲਨ ਕੀ ਫੁਲਵਾਰ ਜਰੀ ਹੈ ॥੫੫੨॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੁੰ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਪਾਂਇਨ ਲਾਗੀ ॥ ਮੈਨ ਸੀ ਸੁੰਦਰ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖਿ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਬੇ ਕੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਸੋਵਤ ਥੀ ਜਨੁ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਮੈ ਲਾਜ ਕੀ ਨੀਦ ਤਜੀ ਅਬ ਜਾਗੀ ॥ ਜਾਂਕੇ ਮੁਨੀ ਨਹਿ ਅੰਤ ਲਹੈ

ਇਹ ਤਾਂਹੀ ਸੋਂ ਖੇਲ ਕਰੈ ਬਡਭਾਰੀ ॥੫੫੩॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਰਾਧਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਕਹਯੋ
 ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹੱਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਖੇਲਹੁ ਗਾਵਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਸੁਨ ਸਮਿ ਕੰਚਨ ਗਾਤ ॥੫੫੪॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰਾਧਿਕਾ
 ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹੱਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਗਾਵਨ ਲਗੀ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸੋਂ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ॥੫੫੫॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ
 ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਿਲਕੈ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥
 ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਹੂੰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਇਨ ਪੈ ਹਿਤ ਕੈ ਬਨ ਤਿਆਗਿ
 ਮ੍ਰਿਗੀ ਮ੍ਰਿਗ ਅਉ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥੫੫੬॥ ਤਿਨ ਸੋਧੁਰ ਮਾਂਗ ਦਈ ਸਿਰ ਪੈ ਰਸ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥
 ਬੇਸਰ ਆਂਡ ਸੁ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮੋਤਿਸਿਰੀ ਹੂੰ ਕੋ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਭੈ ਸਜਿ ਸੁੰਦਰਿ ਆਖਨ ਭੀਤਰ
 ਕਾਜਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸੁ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥੫੫੭॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਚੰਦ
 ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਜਬੈ ਹਰਿ ਖੇਲਨਿ ਰਾਸ ਲਗਯੋ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖਿ ਕੈ ਚਾਂਦ ਸੋਂ ਤਾਹੀ
 ਕੇ ਬੀਚ ਪਗਯੋ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਚਿਤ ਚੁਰਾਇ ਲੀਯੋ ਸੁ ਕਿਯੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਯੋ ਉਮਗਯੋ ਹੈ ॥ ਨੈਨਨ ਕੋ ਰਸ
 ਦੇ ਭਿਲਵਾ ਬਿਖਭਾਨੁ ਠਗੀ ਭਗਵਾਨ ਠਗਯੋ ਹੈ ॥੫੫੮॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਮੈਨ ਲੱਜੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਖ
 ਕੈ ਮੁਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਲੱਜੈ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਸੁਭ ਸਾਜ ਸਜੈ ॥ ਸੋਊ ਸੂਰਤਵੰਤ ਰਚੀ
 ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰ ਕੈ ਅਤ ਹੀ ਰੁਚਿ ਕੈ ਨ ਕਜੈ ॥ ਮਨਿ ਮਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜਤ ਜਿਉ ਤਿਮ ਤ੍ਰੀਯਨ ਮੈ ਤ੍ਰੀਯਰਾਜ ਰਜੈ
 ॥੫੫੯॥ ਗਾਇਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤ ਭੀ ਫਿਰਿ ਤਾਰੀ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਡ ਸੁਧਾਰ ਭਲੇ ਪਟ
 ਸਾਜਨ ਕੋ ਸਜਕੈ ਸੁ ਗੁਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿਨੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ
 ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕੇ ਰਸ ਤੇ ਇਹ ਫੂਲ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯ ਆਨੰਦ ਬਾਰੀ ॥੫੬੦॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ
 ਜੋਊ ਰਾਜਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਉਪਮ ਚੰਦ੍ਰਛਟਾ ਸਮ ਛਾਜਤ ਕਉਲਨ ਸੀ ਅਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਤਾਂਕੀ
 ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਯੋ ਲਖੀਆਂ ਹੈ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਸੁ ਮੁਨੀਨਨ ਕੇ ਮਨ
 ਕੀ ਚਖੀਆਂ ਹੈ ॥੫੬੧॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਇਕ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਮੈਨਕਲਾ ਇਕ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ॥ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਇਕ

ਦਾਰਿਮ ਦਾਂਤ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂਹੀ ਕੀ ਹੈ ਨ ਕਛੂ ਰਤਿ ॥ ਦਾਮਿਨ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸਰਮਾਇ ਜਿਸੈ ਪਿਖਿ ਹੋਤ ਹੈ ਚੂਰਤਿ ॥ ਸੋਊ ਕਥਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪਿਖਿ ਮੂਰਤਿ ॥੫੬੨॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਅੰਤਿ ਅਗਾਏ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹੀ ਪਟ ਕੋ ਤਜਿ ਰਾਏ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤੁਮ ਨਾਚਹੁ ਜੂ ਤਜਿਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਲਾਜ ਕੋ ਬਾਏ ॥ ਤਾ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਯੋ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਅੱਭੁਨ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਸਸਿ ਆਏ ॥੫੬੩॥ ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਸੇਧੁਰ ਮਾਂਗ ਬਿਰਾਜਤ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਿੰਦੂਆ ਜਿਨ ਪੀਲੇ ॥ ਕੰਚਨ ਭਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਲੀਨ ਸਭੈ ਫੁਨ ਲੀਲੇ ॥ ਏਕ ਧਰੇ ਸਿਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਧਰੇ ਇਕ ਲਾਲ ਸਜੇ ਇਕ ਨੀਲੇ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਸੇ ਕਾਨ੍ਹ ਰਸੀਲੇ ॥੫੬੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਨੀਯਾਂ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੁਭ ਅੰਗਨ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਕਈ ॥ ਸੋਊ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਤਹ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਹੀ ਉਮਈ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤਹ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਰੂਪ ਰਈ ॥ ਮਨੋ ਸਯਾਮਹਿ ਕੋ ਤਨ ਗੋਰਨ ਪੇਖਿ ਕੈ ਸਯਾਮਹਿ ਸੀ ਸਭ ਹੋਇ ਗਈ ॥੫੬੫॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕੇਲ ਕੈ ਰਾਸ ਮੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਭਾ ਹਸਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥ ਪੇਖਤ ਮੂਰਤਿ ਭੀ ਰਸ ਕੇ ਬਸਿ ਆਪਨ ਤੇ ਬਢ ਵਾਹਿ ਲਖੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਭਗਵਾਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੫੬੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਨਨ ॥ ਰਾਜਤ ਤੀਰ ਨਦੀ ਜਿਹਕੇ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਫੂਲਨ ਕੇ ਜੁਤ ਕਾਨਨ ॥ ਨੈਨ ਕੇ ਭਾਵਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਿ ਲਯੋ ਰਸ ਕੀ ਅਭਿਮਾਨਨਿ ॥ ਜਿਉ ਰਸ ਲੋਗਨ ਭਉਹਨ ਲੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਸੁ ਕੰਜ ਸੇ ਬਾਨਨ ॥੫੬੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਨ ਕੀ ਨ ਘਟੀ ਕਛੁ ਪੈ ਬਢਹੀ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਲਾਜ ਸਭੈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਨ ਕੋ ਉਮਈ ਹੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਤ੍ਰੀਆ ਅਤਿ ਰੂਪ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਹੋਇ ਗਈ ਹੈ ॥੫੬੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਨੈਨ ਮ੍ਰਿਗੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਸਭ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾਂ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਰਾਜਤ ਹੈ ਰਤਿ ਰਾਵਨ ਤ੍ਰੀਯ ਨ ਅਉਰ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਮਹਿ ਰੀਝ ਮਹਾ ਕਰਤਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ

{੩੨੮}

{੩੨੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕੈ ਸੁ ਗਚੀ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਮਹਾਂ ਭਗਵਾਨਹਿ ਕੀ ਸੁ ਮਚੀ ਹੈ ॥੫੬੯॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਰਾਗਨ ਅਉਰ ਸੁਭਾਵਨ ਕੀ ਅਤਿ ਗਾਰਨ ਕੀ ਤਹ ਮਾਂਡ ਪਰੀ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਗੀਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹਾਸਨ ਸੋ ਜਹ ਖੇਲਤ ਭੀ ਕਈ ਏਕ ਘਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਕਹੈ ਇਕ ਨਾਚਹੁ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਰਾਸ ਕਰੀ ॥੫੭੦॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸ ਪਾਇ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਸਭ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬਿਧਿ ਆਛੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਜਿਹ ਸਿੰਧੁ ਸੁਤਾ ਜਿਮ ਖੇਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਛਨ ਕਾਛੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕਿੰਨੁਰ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਯੋ ਨਾਗਨ ਕੀ ਕਿਯੋ ਹੈ ਇਹ ਤਾਛੀ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਕੇਲ ਕਰੈ ਜਲ ਭੀਤਰ ਮਾਛੀ ॥੫੭੧॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖਿ ਦੇਖਿ ਛਟਾ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਮੱਧਿਮ ਲਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਭਉਹਨ ਭਾਇ ਸੋ ਛਾਜਤ ਹੈ ਮਦਨੈ ਮਨੋ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਰ ਰਾਗਹ ਕੀ ਸਭ ਭਾਂਤਿ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁ ਬੀਚ ਫਸੈ ਮਖੀਆਂ ਮਤਿ ਲੋਗਨ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਫਸੀ ਹੈ ॥੫੭੨॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਫਿਰਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਸੁਰ ਭੀਤਰ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਪਨੇ ਸੁਨ ਸੁਉਨਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਗ੍ਹਾਰਨੀਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੈ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਨਹੁ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੫੭੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਤਹ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਭਾਵ ਛਬੈ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜੁਤੁ ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਭੀਤਰ ਰਾਜਤ ਜਯੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗ ਬੀਚ ਫਬੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਗਾਵਤ ਛੂਟਤ ਹੈ ਤਿਨਤੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਤਿਨ ਖੇਲਨ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਲੀਯੋ ਫੁਨਿ ਚੋਰ ਸਬੈ ॥੫੭੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਨ ਜੋਬਨ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਦੇਖ ਅਨੰਦ ਬਢਯੋ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਨਿ ਸੁਉਨਨ ਸੋਕ ਦਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁਾਬ ਸੁ ਐਸ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸੁਨਿਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੫੭੫॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਗ੍ਹਾਰਨੀਯਾ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਾਨੁ ਕੇ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸਬੈ ॥ ਨ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁਧਿ ਅੰਗਨ ਕੀ ਨਹਿ ਚੀਰਨ ਕੀ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਤਬੈ ॥ ਸੁ ਗਨੋ ਕਹਲਉ ਤਿਨਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਗਨ ਕੈ ਮਨ ਤਾਂਕੀ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਗਾਵਨ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਛੁ ਥੋਰੀਯੈ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ

{੩੨੯}

{੩੨੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅਥੈ ॥੫੭੬॥ **ਕਾਨੁ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਾਤ ਕਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਹੱਸਿ ਕੈ ਚੀਤ ॥ ਮੀਤ ਰਸਹਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋ ਕਹਯੋ ਸੁ ਗਾਵਹੁ ਗੀਤ ॥੫੭੭॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਬਤੀਆਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾ ਸੁਭ ਗਾਵਤ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਸਭੈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਸੁਤਾ ਰੁ ਘ੍ਰਿਤਾਚੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਇਨਸੀ ਨਹੀ ਨਾਚਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭੈ ॥ ਦਿਵੰਯਾ ਇਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਗਜ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁ ਦਾਨ ਅਭੈ ॥ ਚੜ ਕੈ ਸੁ ਬਿਵਾਨਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਸੁਰ ਦੇਖਨ ਆਵਤ ਤਿਆਗਿ ਨਭੈ ॥੫੭੮॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਤ੍ਰੇਤਹਿ ਹੋ ਜਿਨ ਰਾਮ ਬਲੀ ਜਗ ਜੀਤ ਮਰਯੋ ਸੁ ਧਰਯੋ ਅਤਿ ਸੀਲਾ ॥ ਗਾਇ ਕੈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫੁਨਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਬੀਚ ਕਰੈ ਰਸ ਲੀਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਸਖਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ਉਪਰ ਕੋ ਪਟ ਪੀਲਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੋ ਸੰਗਿ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹਠੀਲਾ ॥੫੭੯॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਬੋਲਤ ਹੈਂ ਜਹ ਕੋਕਿਲਕਾ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰੈਂ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਟਾਸੀ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਸਖਾਮ ਕੀ ਦੇਹ ਰਜੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਘਟਾ ਸੀ ॥ ਤਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਮਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਤੇ ਉਪਜੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨੋ ਘੋਰ ਘਟਾ ਸੀ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਸੁੰਦਰ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ਸੀ ॥੫੮੦॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਅੰਜਨ ਹੈ ਜਿਹ ਆਖਨ ਮੈ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਕੋ ਜਿਹ ਭਾਵ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦਪ੍ਰਭਾ ਜਸ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਨੇ ਲਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਸਾਜ ਸਭੈ ਸਜਕੈ ਸੁਭ ਸੁੰਦਰ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੫੮੧॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਖੇਲਨ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੈ ॥ ਸੁਨਿਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬਾਢਤ ਜਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕ ਦਹੈ ॥ ਤਿਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਦਿਖਬੋਈ ਚਹੈ ॥ ਨਭਿ ਮੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਗੰਧੂਬ ਜਾਇ ਚਲਯੋ ਨਹੀ ਜਾਇ ਸੁ ਰੀਝ ਰਹੈ ॥੫੮੨॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜਿਹਕੇ ਫੁਨਿ ਉਪਰ ਪੀਤ ਪਿਛਉਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵਤ ਹੈਂ ਚਲਿ ਕੈ ਢਿਗ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀ ॥ ਸਾਵਲੀਆਂ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਆਇ ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝ ਇਕਾਵਤ ਦਉਰੀ ॥ ਇਉਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਲਖਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਮਨੋ ਤ੍ਰੀਯ ਭਉਰੀ ॥੫੮੩॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਜੋਉ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਸੀ ਹੈ ॥ ਜੋ ਤਪ ਬੀਚ ਬਡੋ ਤਪੀਆ ਰਸ ਬਾਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਜਾਹੀਂ ਕੋ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਸੋ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾ

ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਜੋਤਿ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯ ਮਾਰਨ ਕੋ ਹਰਿ ਭਉਹਨਿ ਕੀ ਅਰ ਪੰਚ ਕਸੀ ਹੈ ॥੫੮੪॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਫਿਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ਹੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਹੈ ॥ ਗਾਵਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ
ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਜੂਥ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਡੋਲਤ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਜੋਊ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਧੇ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ
ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਮੁਖ ਛਾਜਤ ਭਾ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥੫੮੫॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਹੀ
ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਰਸ ਵਾਰੇ ॥ ਜਾਂ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸੁੰਦਰ ਕਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ
ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਤਿਨਹੂੰ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾਂ ਮਨ ਕੇ ਸਭਿ ਸੋਕ ਬਿਦਾ
ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੫੮੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਨਹੂੰ ਬੜਵਾਨਲ ਲੀਲੀ ॥ ਜੋ
ਜਗ ਬੀਚ ਰਹਯੋ ਰਵਿ ਕੈ ਨਰ ਕੈ ਤਰੁ ਕੈ ਗਜ ਅਉਰ ਪਪੀਲੀ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਗ੍ਰਾਰਨਿ
ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰਸੀਲੀ ॥ ਤਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਛਬੀਲੀ ॥੫੮੭॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥
ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਬਤੀਆਂ ਹਰਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਕੰਠਸਿਰੀ ਅਰੁ ਬੇਸਰ ਮਾਂਗ ਧਰੇ ਜੋਊ
ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜੋ ਅਵਤਾਰਨ ਤੇ ਅਵਤਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਜੂ ਹੈ ਸੁ ਨਰੀਨੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ
ਛਲ ਕੈ ਸੁ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਨ ਗੋਪਿਨ ਲੀਨੋ ॥੫੮੮॥ ਕਾਨੁਰ ਸੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਸਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸੰਗ ਸੁੰਦਰ
ਐਸੇ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਹਾਂ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ
ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਤੈ ਉਮਗੈ ਸੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿਹੀ ਮਨੋ ਕੇਲ ਕਰੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਜੈਸੇ ॥੫੮੯॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਹਰਿ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਮਨ ਕੀ ਮਨਿ ਤੁੱਲਿ ਖੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋ ਜਿਨ
ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਤ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥ ਖੇਲਨ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਰਚੀ ਰਸ ਕੇ ਹਿਤ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸਭਾ ਹੈ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ
ਤਿਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੫੯੦॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਆਇਸੁ ਮਾਨ ਕੈ ਖੇਲਤ
ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਮਕੈ ॥ ਗਹਿ ਹਾਥ ਸੋ ਹਾਥ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਨਾਚਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਭ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ
ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੀ ਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਮਨੋ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਘਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ

ਦਮਕੈ ॥੫੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਖਿ ਕੈ ਨਾਚਤ ਰਾਧਿਕਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਜੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕਿ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥੫੯੨॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁਧ ਮਲੁਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਗੁਾਰਨਿ ਬੀਚ ਧਮਾਰਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁ ਬਿਭਾਸ ਭਲੇ ਹਿਤ ਸਾਬ ਬਸਾਵੈ ॥ ਗਾਵਹੁ ਹੁਵੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਭਾਵੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭਉਹਨ ਕੋ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ ਮਨੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥੫੯੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਘ ਮਲੁਾਰ ਅਉ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਭਲੇ ਗਵਰੀ ਕਰਿ ਕੈ ਹਿਤ ਗਾਵੈ ॥ ਜੈਤਿਸਿਰੀ ਅਰੁ ਮਾਲਸਿਰੀ ਨਟ ਨਾਇਕ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਬਸਾਵੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਗੁਾਰਨਿ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਤਜਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ਸਭ ਆਸਨ ਆਵੈ ॥੫੯੪॥ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਮੈ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿਹੀ ਰਸ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਿਲਿ ਤੀਨੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸਜਿ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਖਨ ਦੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਭਾਲ ਮੈ ਸੋਧੁਰ ਸੁੰਦਰ ਦੀਨੋ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਬੈ ਮਨੋ ਕੀਨੋ ॥੫੯੫॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਕਾਨੁ ਸੋ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਜੋ ਉਮਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਸੋ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਢਰੀ ਗਰ ਤੇ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਚੰਦ੍ਰ ਮਨੋ ਪ੍ਰਗਟੇ ਛਪਿ ਕੈ ਅੰਧਿਆਰ ਪਤਾਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥੫੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੁਾਰਨਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਇਉ ਉਪਜਯੋ ਜੀਯ ਭਾਵ ॥ ਰਾਜਤ ਜਯੋ ਮਹਿ ਚਾਂਦਨੀ ਕੰਜਨ ਸਹਿਤ ਤਲਾਵ ॥੫੯੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਮ ਮੈਨਾ ॥ ਕੈਕੈ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਲਯੋ ਮਨ ਪੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਰੱਛਕ ਪੈਨਾ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਨ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਸੁ ਕਪੋਤ ਸੋ ਕੰਠ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨਾ ॥ ਤਾਹਿ ਲਯੋ ਹਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨ ਭਉਹ ਨਚਾਇ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਾ ॥੫੯੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨੁ ਬਿਰਾਜਤ ਗੁਾਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਕਛ ਭਉ ਨਾ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨੈਕ ਸੁਨੈ ਜਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭ੍ਰਾਤ ਕਰਯੋ ਬਨ ਗਉਨਾ ॥ ਤਾਕੀ ਲਟੈ ਲਟਕੈ ਤਨ ਮੋ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੇ ਮਨ ਗਿਆਨ ਦਿਵਉਨਾ ॥ ਸੰਦਲ ਪੈ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨੋ ਲਾਗ ਰਹੇ ਅਹਿਰਾਜਨ ਛਉਨਾ ॥੫੯੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਊ ਗੁਾਰਨ ਮੈ ਜੋਊ ਉਪਰ ਪੀਤ ਧਰੇ ਉਪਰਉਨਾ ॥ ਜੋ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਹਰਿਤਾ ਜੋਊ ਸਾਧਨ ਕੋ ਬਰਦਾਨ

ਦਿਵਉਨਾ ॥ ਬੀਚ ਰਹਯੋ ਜਗ ਕੇ ਰਵਿਕੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਪੁਨਿ ਖਉ ਨਾ ॥ ਰਾਜਤ ਯੋਂ ਅਲਕੈ ਤਿਨਕੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਲਾਗ ਰਹੈ ਅਹਿ ਛਉਨਾ ॥੬੦੦॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕੀਰ ਸੇ ਨਾਕ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਨੈਨਨ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਉ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਮੈ ॥ ਜੋ ਮਨ ਸੱਤ੍ਰਨ ਬੀਚ ਰਵਯੋ ਜੁ ਰਹਯੋ ਰਵਿ ਸਾਧਨ ਬੀਚ ਹੀਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉਚ ਮਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿਨ ਸੋ ਫੁਨਿ ਉਚਰੀਯਾ ਮੈ ॥ ਤਾ ਰਸ ਕੀ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜੋਉ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੁ ਬਸਯੋ ਹੈ ਜੀਯਾ ਮੈ ॥੬੦੧॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਖੇਲਤ ਸੰਗ ਗੁਰਾਨਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜੋਉ ਕਾਨੂਰ ਕਾਲਾ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਸੋਈ ਬੀਚ ਖਰੋ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਗਿਰਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਜਹ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਹ ਚੰਦ ਉਜਾਲਾ ॥ ਗੋਪਿਨ ਨੈਨਨ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਪਹਰੀ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਕੰਜਨ ਮਾਲਾ ॥੬੦੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਰਨਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਕੈ ਬੁੱਧਿ ॥ ਉਪਮਾ ਤਾਹਿ ਤਨ ਉਰ ਕੀ ਸੂਰਜ ਸੀ ਹੈ ਸੁੱਧਿ ॥੬੦੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਸਖਾਮ ਕੇ ਜਾ ਪਿਖਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਲਾਜਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਜਾਲ ਅਟੇ ਹੈ ॥ ਜਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਸੁਭ ਭਾਵਨ ਭਾਵ ਸੁ ਵਾਰਿ ਸੁਟੇ ਹੈ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹੈ ਸੁ ਮੁਨੀਨ ਕੇ ਪੇਖਿ ਧਿਆਨ ਛੁਟੇ ਹੈ ॥ ਰਾਜਤ ਰਾਧੇ ਅਹੀਰ ਤਨ ਉਰ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ ਸੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਹੈ ॥੬੦੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਉ ਗੁਰਾਨਿ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਬਿਜ ਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਡੇਰਾ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਜੂ ਕੋ ਬਾਲਕ ਨੰਦਹਿ ਕੇਰਾ ॥ ਗੁਰਾਨਿ ਸੋ ਤਹਿ ਘੇਰ ਲਯੋ ਕਹਿਬੇ ਜਸ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ਮਨ ਮੇਰਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੈਨ ਸੋ ਖੇਲਨ ਕਾਜ ਕਰਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਮਨੋ ਚਾਂਦਨ ਘੇਰਾ ॥੬੦੫॥ ਗੁਰਾਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਲਾਜਿ ਸੁ ਅਉ ਡਰ ਸਾਸੋ ॥ ਆਈ ਹੈ ਤਿਆਗਿ ਸੋਉ ਗਿ੍ਹ ਪੈ ਭਰਤਾਰ ਕਹੇ ਨ ਕਛੁ ਕਹਿ ਮਾਂ ਸੋ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈ ਸੋਉ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਕੈ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਕੈ ਉਪਹਾਸੋ ॥ ਮੋਹਿ ਗਿਰੈ ਧਰ ਪੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਵੈ ਹਰਿ ਜਾਂ ਸੋ ॥੬੦੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੀਸਰ ਹੈ ਕਰਤਾ ਜੋਉ ਹੈ ਤਨ ਪੈ ਧਰੀਯਾ ਪਟ ਪੀਲੇ ॥ ਜਾਹਿ ਛਲਯੋ ਬਲਿ ਰਾਜ ਬਲੀ ਜਿਨਿ ਸਤ੍ਰੁ ਹਨੇ ਕਰ ਕੋਪ ਹਠੀਲੇ ॥ ਗੁਰਾਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਧਰਨੀ ਜੁ ਧਰੇ ਪਟ ਪੀਤਨ ਪੈ ਸੁ ਰੰਗੀਲੇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਾਨੀ ਸਰ ਲਾਗਿ ਗਿਰੈ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ॥੬੦੭॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਾਨੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰ ਕੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਸਖਾਮ ਹੀ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਚਿਤ ਕੈ ਨਹਿ

ਬੰਧਨ ਅਉ ਧਨ ਮੈ॥ ਧਰਿ ਰੰਗਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤਹਿ ਡੋਲਤ ਜੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ॥ ਜੋਉ ਫੂਲ ਮੁਖੀ ਤਹ ਫੂਲ ਕੈ ਖੇਲਤ ਫੂਲ ਸੀ ਹੋਇ ਗਈ ਬਨ ਮੈ॥੬੦੮॥ **ਸਵੈਯਾ**॥ ਸਭ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਧਾਰ ਸਬੈ ਮਨ ਮੈਂ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਚਿਤਬੇ ਕੀ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਏਕਨ ਅਉਰ ਰਹੀ ਨ ਕਛੂ ਤਨ ਮੈਂ॥ ਨਹੀ ਭੂਤਲੁ ਮੈਂ ਅਰੁ ਮਾਤਲੁ ਮੈਂ ਇਨ ਸੋ ਨਹਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈਂ॥ ਸੋਉ ਰੀਝ ਸੋ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਡੋਲਤ ਗੁਰਾਨਿ ਕੇ ਗਨ ਮੈਂ॥੬੦੯॥ **ਸਵੈਯਾ**॥ ਹਸਿ ਕੈ ਭਗਵਾਨ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਰੂਪ ਨਵੀਨੋ॥ ਅੰਜਨ ਆਡ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੇਸਰ ਭਾਵ ਸਭੈ ਜਿਨ ਭਾਵਨ ਕੀਨੋ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੇਂਪੁਰ ਕੇ ਜਿਨ ਲੈ ਕਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦੂਆ ਇਕ ਦੀਨੋ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਹਸਿ ਦੀਨੋ॥੬੧੦॥ **ਸਵੈਯਾ**॥ ਬੀਨ ਸੀ ਗੁਰਾਨਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਸੁਨਬੇ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰ ਕਾਨੁਰ ਕਾਰੇ॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਨ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋਂ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ॥ ਝਾਂਝਨ ਤਾਂਕੀ ਉਠੀ ਧਰ ਪੈ ਧੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੇ॥ ਢੋਲਕ ਸੰਗਿ ਤੰਬੂਰਨ ਹੋਇ ਉਠੇ ਤਹੱ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ॥੬੧੧॥ ਖੇਲਤ ਗੁਰਾਨਿ ਪ੍ਰੇਮਿ ਛਕੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਕਾਨੁਰ ਕਾਰੇ॥ ਛਾਜਤ ਜਾ ਮੁਖ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਭਾਰੇ॥ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੰਦ੍ਰਪ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪਿਖਿਏ ਜਿਹ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਆਦਿਕ ਹਾਰੇ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਿਲ ਕੇ ਸਭ ਭਾਵ ਕਿਧੋ ਇਨ ਪੈ ਗਨ ਉਪਰ ਵਾਰੇ॥੬੧੨॥ **ਸਵੈਯਾ**॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦੀਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਬਰ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਰਿਪੁ ਸਾਧੋ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੋਉ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲਾਜ ਜਹਾਜਨ ਕੋ ਤਜਿ ਬਾਧੋ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਮੁਰ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁ ਮਾਪ ਲੀਯੋ ਬਲਿ ਕੋ ਤਨ ਆਧੋ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੰਗ ਗੁਰਾਨਿ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੈ ਸੋਉ ਖੇਲਤ ਮਾਧੋ॥੬੧੩॥ **ਸਵੈਯਾ**॥ ਜੋ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਹਾਂ ਰਿਪੁ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰੱਈਯਾ ਫੁਨਿ ਭੀਰਨਿ॥ ਜੋ ਗਜ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕੱਟੀਯਾ ਹਰਿਤਾ ਜੋਉ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਪੀਰਨਿ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਪੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਰੀਯਾ ਤ੍ਰੀਯ ਚੀਰਨਿ॥ ਤਾ ਕਰਕੈ ਰਸ ਕੋ ਚਸ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਗਨ ਬੀਚ ਅਹੀਰਨਿ॥੬੧੪॥ **ਕਾਨੁ ਜੂ ਬਾਚ ਗੁਰਾਨਿ ਸੋਂ॥ ਸਵੈਯਾ**॥ ਕੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਿਓ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ॥ ਝੂਠ ਕਹਿਯੋ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ ਰੀ ਕਹਿਯੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮ ਸਾਚ ਪਛਾਨੋ॥ ਗੁਰਾਨੀਆਂ ਹਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਗਈ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕਬੈ ਜਸ ਠਾਨੋ॥ ਰਾਤਿ

ਬਿਖੈ ਤਜ ਝੀਲਹਿ ਕੋ ਨਭ ਬੀਚ ਚਲਿਯੋ ਜਿਮ ਜਾਤ ਟਨਾਨੋ ॥੬੧੫॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ
ਗਾਵਤ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਸੁ ਕਿਯੋ ਗਨ ਮੈਂ ॥ ਇਮ ਨਾਚਤ ਹੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਬਿਜੁਲੀ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਘਨੇ ਘਨ ਮੈਂ ॥
ਕਬਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਗਾਇਬ ਕੀ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈਂ ॥ ਰੁਤ ਚੇਤਕੀ ਮੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੁਹਕੈ
ਮਨੋ ਕੋਕਿਲਕਾ ਬਨ ਮੈਂ ॥੬੧੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਰੰਗ ਭਰੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਤਨ ਮੈਂ ॥
ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਹਿਤ ਕਾਨੂਰ ਸੋ ਕਰ ਕੈ ਨਹੀ ਬੰਧਨ ਅਉ ਧਨ ਮੈਂ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ
ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕੇ ਯੋ ਮਨ ਮੈਂ ॥ ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਬਿੱਜੁਲਤਾ ਘਨ ਮੈਂ ॥੬੧੭॥ ਸਖਾਮ
ਸੋ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰੰਗ ਰਾਚੀ ॥ ਰੂਪ ਸਚੀ ਅਰੁ ਪੈ ਰਤਿ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਸੋ ਖੇਲਤ ਸਾਚੀ ॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਤਟੈ ਜਮੁਨਾ ਰਜਨੀ ਅਰੁ ਦਯੋਸ ਬਿਧਰਕ ਮਾਚੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ
ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਜਿ ਲਾਜਹਿ ਨਾਚੀ ॥੬੧੮॥ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਸੁ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰ ਭਾਂਤਿ ਰਚੀ
ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਜਿਨਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮ ਤੁੱਲ ਨ ਰੂਪ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੈ ਮੁਖ ਹੈ ਸਸਿ
ਸੋ ਤਹ ਰਾਧਿ ਗਾਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਕਰ ਲੈ ਕਰਤਾ ਸੁਧ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਜੋਉ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਹੈ ॥੬੧੯॥ ਆਈ ਹੈ
ਖੇਲਨ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸਜਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਬਾਨੇ ॥ ਪੀਤ ਰੰਗੇ ਇਕ ਰੰਗ ਕਸੁੰਭ ਕੇ ਏਕ ਹਰੇ ਇਕ ਕੇਸਰ
ਸਾਨੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾ ਕਬਿ ਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਦੇਖ
ਰਹੀ ਨਹੀ ਨੈਨ ਅਘਾਨੇ ॥੬੨੦॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਇਤਨੋ ਹਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਭਗਵਾਨ ਹੋਸੇ
ਹੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਅਤਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੇ ਫੁਨਿ ਬੀਚ ਫਸੇ ਹੈ ॥ ਜਾ ਤਨ ਦੇਖਤ ਪੁੰਨਿ ਬਢੈ ਜਿਹ
ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਪ ਨਸੇ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਸਸਿ ਅਗ੍ਰ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਹਰਿ ਦਾਰਿਮ ਸੇ ਤਿਮ ਦਾਂਤ ਲਸੇ ਹੈ ॥੬੨੧॥
ਸੰਗ ਗੋਪਿਨ ਬਾਤ ਕਹੀ ਰਸ ਕੀ ਜੋਉ ਕਾਨੂਰ ਹੈ ਸਭ ਦੈਤ ਮਰੱਈਯਾ ॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਜੋਉ ਹੈ ਬਰਤਾ ਅਉ ਅਸਾਧਨ
ਕੋ ਜੋਉ ਨਾਸ ਕਰੱਈਯਾ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੋਉ ਖੇਲਤ ਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਯਾ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰ ਕੈ
ਸੁ ਕਟਾਛ ਚੁਰਾਇ ਮਨੋ ਮਤਿ ਗੋਪਿਨ ਲੱਈਯਾ ॥੬੨੨॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਲਾਵਲ ਸੁੱਧ ਮਲੁਾਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ

{੩੩੫}

{੩੩੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੈਤਸਿਰੀ ਗੁਜਰੀ ਕੀ ਭਲੀ ਧੁਨਿ ਰਾਮਕਲੀ ਹੂੰ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸਥਾਵਰ ਤੇ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਰ ਜੀ ਜੜ ਜੰਗਮ ਤੇ ਸੁਰ ਜਾਂ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੰਗ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਬੰਸੁਰੀ ਕਾਨ੍ਹ ਬਜਾਈ ॥੬੨੩॥ ਦੀਪਕ ਅਉ ਨਟ ਨਾਇਕ ਰਾਗ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਉਰੀ ਕੀ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਰਾਮਕਲੀ ਸੁਰ ਜੈਤਸਿਰੀ ਸੁਭ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਕੇ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸੰਗ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਸਯਾਮ ਬਜਾਈ ॥੬੨੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਜਿਹਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾ ਮਨੋ ਕੰਚਨ ਸੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਕਰਤਾ ਸੁ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਯਾਕੀ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਮੈ ਗਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਇਹ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਗੋਪਿਨ ਤੇ ਸੁ ਹਛੀ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਜੁ ਥੀ ਮਨ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੋਉ ਪੈ ਲਖਿ ਲੀ ਹੈ ॥੬੨੫॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਧਿਕਾ ਤਨ ਨਿਰਖ ਕਹੀ ਬਿਹਸਿ ਕੈ ਬਾਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਅਰੁ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਕੇ ਤੋ ਮੈ ਸਭ ਹੈ ਗਾਤ ॥੬੨੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਭਾਗ ਕੋ ਭਾਲ ਹਰਯੋ ਸੁਨਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਛੀਨ ਲਈ ਮੁਖ ਜੋਤ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਨੈਨ ਮਨੋ ਸਰ ਤੀਛਨ ਹੈ ਭ੍ਰਿਕੁਟੀ ਮਨੋ ਜਾਨ ਕਮਾਨ ਕਸੀ ਹੈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਨ ਕਪੋਤ ਸੋ ਕੰਠ ਕਹੀ ਹਮਰੇ ਮਨ ਜੋਉ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਚੋਰ ਲਯੋ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਭਾਮਨਿ ਦਾਮਨਿ ਭਾਂਤਿ ਲਸੀ ਹੈ ॥੬੨੭॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਰੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵੈ ॥ ਸਾਰੰਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜੜ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਤਿਆਗ ਕੈ ਧਾਮ ਤਹਾਂ ਕਹੁ ਧਾਵੈ ॥ ਜੋ ਖਗ ਜਾਤ ਉਡੇ ਨਭਿ ਮੈ ਸੁਨ ਠਾਢ ਰਹੈ ਧੁਨਿ ਜੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥੬੨੮॥ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸੰਗ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਅਰੁ ਨਾਚਤ ਐਸੇ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਜਰਰਾ ਮਨ ਧਾਰਕੈ ਭੈ ਸੇ ॥ ਗਾਵਤ ਸਾਰੰਗ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਰੁਤ ਮੈ ਮਨੋ ਨਾਚਤ ਮੋਰਨਿ ਮੈ ਮੁਰਵਾ ਨਰ ਜੈਸੇ ॥੬੨੯॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਸੋਉ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਸਿ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਆਨਨ ॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਰਜਨੀ ਸਿਤ ਮੈ ਜਹ ਰਾਜਤ ਥੋ ਜਮੁਨਾ ਜੁਤ ਕਾਨਨ ॥ ਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਖ ਕੀ ਜਹ ਥੀ ਸੁ ਹੁਤੀ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਭਿਮਾਨਨਿ ॥ ਛਾਜਤ ਤਾ ਮਹਿ ਯੋ ਹਰਿਜੂ ਜਿਉ ਬਿਰਾਜਤ ਬੀਚ ਪੰਨਾਨਗ ਖਾਨਨ ॥੬੩੦॥ ਸੁ ਸੰਗੀਤ ਨਚੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ

ਭੀਨੋ ॥ ਖੋਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਕੇਸਰ ਕੀ ਧੁਤੀਯਾ ਕਸਿ ਕੈ ਪਟ ਓਢ ਨਵੀਨੋ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਲਏ ਜਹ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਬੀ ਸੰਗ ਤੀਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਨਚਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਕੋ ਸਭ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਮਨੂਆ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ॥੬੩੧॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਰਾਬਰ ਮੂਰਤਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਘ੍ਰਿਤਚੀ ਹੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਹੈ ਨਹੀ ਕਾਮ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹੀ ਜਿਸ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਸਸਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰਤਾਰ ਇਹੀ ਮੈ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕੇ ਲਾਲ ਬਿਲਾਸਨ ਕੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚੀ ਹੈ ॥੬੩੨॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖ ਚੰਦ ਸੁ ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਬੈ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਪਿਖਵੈ ਇਹ ਕੋ ਸੋਊ ਮੋਹ ਰਹੈ ਸਭ ਦੇਖਤ ਹੈ ਸੁਰ ਯਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਰਲੀਧਰ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਗੋਪਿਨ ਮੱਧਿ ਫਬੈ ॥੬੩੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਜਿੰਹ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਹੈ ਕਮਲਾ ਦੁਤਿ ਜਾ ਪਿਖਿ ਕੈ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਲਾਜੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਖਿ ਲਾਜੈ ਤਨ ਕੋ ਤਿੰਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਭਾਜੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਕੋਊ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਰਾਜੈ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਇਹ ਤਿਉ ਘਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥੬੩੪॥ ਖੇਲਤ ਹੈ ਸੰਗ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲਾ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈ ਖੇਲਤ ਹੈ ਤਿਹ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜੋਊ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤਵਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਜਹ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਬਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੋ ਮਹਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਬੀਚ ਕਰਯੋ ਉਜਿਆਲਾ ॥੬੩੫॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ॥ ਤਬ ਗਾਇ ਉਠੀ ਕਰ ਤਾਲ ਬਜਾਇ ਹੁਤੀ ਜਿ ਕਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਸੁਖੀ ॥ ਕਰ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਨਾਚਤ ਭੀ ਕਰਿ ਆਨੰਦ ਨਾ ਮਨ ਬੀਚ ਝੁਖੀ ॥ ਸਭ ਲਾਲਚ ਤਿਆਗ ਦਏ ਗਿ੍ਹ ਕੇ ਇਕ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਿਯਾਰ ਕੀ ਹੈ ਸੁ ਭੁੱਖੀ ॥੬੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਨੈ ਅਤਿ ਰੀਝ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਉਠਯੋ ਬਜਾਇ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸਭ ਗੋਪੀਯਾਂ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁਦ ਮਨਿ ਪਾਇ ॥੬੩੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਅਉ ਮ੍ਰਿਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਹੋਇ ਗਈ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੀ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਹੈ ਨਹੀ ਕਾਨ੍ਹ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਹਿ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥੬੩੮॥ ਪਉਨ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਇ ਘਰੀ ਇਕ ਨੀਰ ਨਦੀ ਕੋ ਚਲੈ

ਸੁ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜੇ ਬ੍ਰਿਜਭਾਮਨਿ ਆਈ ਹੁਤੀ ਧਰਖਾਸਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਝੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਧੁਨਿ ਬਾਂਸੁਰੀ ਕੀ ਤਨ
ਬੀਚ ਰਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਧਿ ਹੂੰ ਨਾ ॥ ਤਾ ਸੁਧਿ ਰੀ ਸੁਰ ਕੇ ਸੁਨ ਹੀ ਰਹਗੀ ਇਹ ਮਾਨਹੁ ਚਿਤ੍ਰ ਨਮੂਨਾ ॥੬੩੯॥
ਰੀਝਿ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਹਰਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨਾ ॥ ਜਾਕੀ ਸੁਨੇ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰੋਉਨਨ ਮੈ ਕਰਕੈ ਖਗ ਆਵਤ
ਹੈ ਬਨ ਸੂਨਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕ ਕਰੀ ਕਛੂਹੂ ਨਾ ॥ ਨੈਨ ਪਸਾਰ ਰਹੀ ਪਿਖ ਕੈ ਜਿਮ
ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਜੇ ਮਿਲਿ ਮੂਨਾ ॥੬੪੦॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਸੁਰ ਬਾਂਸੁਰੀ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਅਤਿ
ਹੀ ਸੁ ਰਸੀ ਹੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਹੂ ਕੀ ਸੁ ਤਾਨ ਬਸੀ ਹੈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋ ਜਿਹ ਕੋ ਤਨ ਹੈ
ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਸੋਭ ਸਸੀ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਬਜਾਇਥੇ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਮਤਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੀ ਤਿਹ ਬੀਚ ਫਸੀ ਹੈ ॥੬੪੧॥
ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਭਾਸ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਧੁਨਿ ਤਾ ਮੈ ਬਸਾਈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕਿਧੋ ਸੁਰ ਮਾਲਸਿਰੀ
ਕੀ ਮਹਾਂ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁਰ ਅਉ ਨਰ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥ ਜੋ ਉਪਜੀ ਸੁਰ ਚੇਟਕ
ਕੀ ਭਗਵਾਨ ਮਨੋ ਧਰ ਫਾਂਸ ਚਲਾਈ ॥੬੪੨॥ ਆਨਨ ਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੰਧ ਧਰੇ ਜੋਉ ਹੈ ਪਟ ਪੀਲੋ ॥
ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਬਡੋ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਰਖਯੋ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨ ਲੀਲੋ ॥ ਅਸਾਧਨ ਕੋ ਸਿਰ ਜੋ ਕੱਟੀਯਾ ਅਰੁ
ਸਾਧਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਜੋਉ ਹੀਲੋ ॥ ਚੋਰ ਲਯੋ ਸੁਰ ਸੋ ਮਨ ਤਾਸ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਰਸੀਲੋ ॥੬੪੩॥
ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰ ਰਾਵਨ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਹੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਧੋ ਜਿਨਹੂ ਸਿਸੁਪਾਲ
ਕੋ ਸੀਸ ਕੱਟਯੋ ਕਰਿ ਛੋਹੈ ॥ ਮੈਨ ਸੁ ਅਉ ਸੀਯ ਕੋ ਭਰਤਾ ਜਿਹ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਰ
ਲੈ ਅਪਨੇ ਮੁਰਲੀ ਅਬ ਸੁੰਦਰ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੬੪੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ ਸੁ
ਖੇਲਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਸਬੈ ॥ ਮਿਲਿ ਸੁੰਦਰਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਲੇ ਸੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਰ ਤਾਲ ਤਬੈ ॥ ਫੁਨਿ ਤਿਆਗ
ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੋ ਸਭ ਕਉਤਕ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਸਬੈ ॥ ਅਬ ਰਾਕਸ ਮਾਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਥਾ ਕਛੂ ਥੋਰੀ ਅ ਹੈ
ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਅਬੈ ॥੬੪੫॥ ਨਾਚਤ ਥੀ ਜਿਹ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾਂ ਜਹ ਫੂਲ ਖਿਰੇ ਅਰੁ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰੈ ॥ ਤੀਰ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ
ਜਹ ਸੁੰਦਰਿ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਖੇਲ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸੋ ਨ ਕਛੂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੰਕਹਿ

ਧਾਰੈਂ ॥ ਰੀਝਿ ਕਬਿਤ ਪੜੈਂ ਰਸ ਕੇ ਬਹਸੈਂ ਦੋਊ ਆਪਸ ਮੈ ਨਹੀਂ ਹਾਰੈਂ ॥੬੪੬॥

ਅਬ ਜੱਖਛ ਗੋਪਿਨ ਕੋ ਨਭ ਕੋ ਲੇ ਉਡਾ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਥੋ ਇਕ ਜੱਖਛ ਬਡੋ ਇਹ ਰਾਸ ਕੋ ਕਉਤਕ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਯੋ ॥ ਗੁਰਾਨਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਮੈਨ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਨਹੀਂ ਰੰਚਕ ਰੋਕਯੋ ॥ ਗੁਰਾਨਿ ਲੈ ਸੁ ਚਲਯੋ ਨਭਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਟੋਕਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮਧਿ ਭੀਤਰਿ ਲੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਕੇਹਰਿ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਰਿਪੁ ਰੋਕਯੋ ॥੬੪੭॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਜੱਖਛ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਜੁਧੁ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਤਰ ਬੀਰ ਦੋਊ ਕਰ ਭੀਤਰ ਭੀਮ ਭਏ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲ ਧਾਰਯੋ ॥ ਦੈਤ ਪਛਾਰਿ ਲਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਬੈ ਜਸੁ ਤਾਂ ਛਬਿ ਐਸਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਢੋਕੇ ਛੁਟੇ ਤੇ ਮਹਾਂ ਛੁਧਵਾਨ ਕਿਯੋ ਚਕਵਾ ਉਠਿ ਬਾਜਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੬੪੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪਿ ਛੁਰਾਇਬੋ ਜੱਖਛ ਬਧਹ ॥੨੫॥**

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਿਯੋ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਬੰਸੀ ਬਜਾਈ ਨ ਕੈ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ॥ ਰਾਵਨ ਖੇਤ ਮਰਯੋ ਕੁਪ ਕੈ ਜਿਨਿ ਰੀਝਿ ਭਭੀਛਨ ਦੀਨ ਸੁ ਲੰਕਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲਖਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਲ ਬਾਹਨ ਜਾਕੋ ਲਖਯੋ ਮੁਰ ਦੈਤ ਅਤੰਕਾ ॥ ਰੀਝਿ ਬਜਾਇ ਉਠਯੋ ਮੁਰਲੀ ਸੋਈ ਜੀਤ ਦੀਯੋ ਜਸ ਕੋ ਮਨੋ ਡੰਕਾ ॥੬੪੯॥ ਰੁਖਨ ਤੇ ਰਸ ਚੂਵਨ ਲਾਗ ਝਰੈ ਝਰਨਾ ਗਿਰਿ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਘਾਸ ਚੁਗੈਂ ਨ ਮ੍ਰਿਗਾ ਬਨ ਕੇ ਖਗ ਰੀਝ ਰਹੇ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਰਿਝ ਕੈ ਜਿਹ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਖਤ ਕਉਤਕ ਜਉ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥੬੫੦॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਠਾਢ ਰਹੀ ਜਮੁਨਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਰਾਗ ਭਲੇ ਸੁਨਬੇ ਕੋ ਚਹੇ ਹੈ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੇ ਬਨ ਕੇ ਗਜ ਅਉ ਇਕੋਠੇ ਮਿਲਿ ਆਵਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈ ॥ ਆਵਤ ਹੈਂ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਕੇ ਸੁਰ ਤਯਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਧਯਾਨ ਫਹੇ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਨਕੇ ਖਗਵਾ ਤਰੁ ਉਪਰ ਪੰਖ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਹੈ ॥੬੫੧॥ ਜੋਊ ਗੁਰਾਨਿ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਕੈ ਨ ਕਛੁ ਧਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪੈ ਜਿਹ ਬੀਚ ਲਸੈਂ ਫੁਨਿ ਕੰਚਨ ਕੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਜੋਊ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਗੁਰਾਨਿ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਰਲੀ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਗਿਰੀ ਸੁ ਮਨੋ ਬਨ ਮੈ ॥੬੫੨॥ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਸੁ ਚਲੇ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਫੁਨਿ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਹਲੀ ਹਰਿ ਆਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬੀਚ

ਅਖਾਰੇ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਨਟੂਆ ਜਨ ਕਾਛੇ ॥ ਰਾਜਤ ਹੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਯੋ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਇਹ ਮੈਨ ਕੇ
 ਸਾਛੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਰਤਿ ਕੇ ਪਤਿ ਤੈ ਅਤਿ ਮਾਨਹੁ ਡਾਰਤ ਮੈਨਹਿ ਪਾਛੇ ॥੬੫੩॥ ਬੀਚ ਮਨੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਤਬੈ ਗਿ੍ਹਰ
 ਕੋ ਸੁ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਨਿ ਦੋਊ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਉੱਪਮ ਜਾ ਸਮ ਉੱਪਮ ਹੈ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ
 ਜਿਹ ਕੋ ਰਿਪੁ ਰੀਝਤਿ ਸੋ ਇਨ ਦੇਖਤ ਸੋਊ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲਛਮਨ ਰਾਮ ਬਡੇ ਭਟ ਮਾਰਿ ਚਲੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਘਰ ਓਊ
 ॥੬੫੪॥ **ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਕੋ ਖੇਲਬੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥** ਹਰਿ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਇਮ ਗੁਰਾਨਿ ਕੇ ਅਬ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ
 ਖੇਲ ਮਚੱਈਯੈ ॥ ਨਾਚਤ ਖੇਲਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਯੋ ਸੁੰਦਰ ਗੀਤ ਬਸੱਈਯੈ ॥ ਜਾਕੇ ਕੀਏ ਮਨੁ ਹੋਤ ਖੁਸੀ
 ਸੁਨੀਯੈ ਉਠਿਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੱਈਯੈ ॥ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮਰੀ ਸਿਖ ਲੈ ਸੁਖ ਆਪਨ ਦੈ ਹਮ ਹੂੰ ਸੁਖ ਦੱਈਯੈ ॥੬੫੫॥
 ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਆਇਸੁ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਿ੍ਜ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਇ ਉਠੀ ਸੋਈ ਗੀਤ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਜੋ
 ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥ ਦੇਵਗੰਧਾਰਿ ਅਉ ਸੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਭਾਖਿ ਖਿਆਲ ਬਸਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹਯੋ
 ਪੁਰਿ ਮੰਡਲ ਅਉ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਪੈ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੬੫੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਿਯੋ ਸਿਰ ਪੈ ਧਰ ਕੈ ਮਿਲਿ ਕੁੰਜਨ
 ਮੈ ਸੁਭ ਭਾਂਤਿ ਗਈ ਹੈ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਮੈਨ ਮਈ ਹੈ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਰਸ ਕੀ ਸੋ
 ਤ੍ਰੀਯਾ ਸਭ ਸਖਾਮ ਕੇ ਆਗੈ ਹੈ ਐਸੇ ਧਈ ਹੈ ॥ ਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਰਾਜ ਗਾਮਨਿ ਕਾਮਨਿ ਰੂਪ ਭਈ
 ਹੈ ॥੬੫੭॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਕਾਨ੍ਹ ਛੁਹਯੋ ਚਹੈ ਗੁਰਾਨਿ ਕੋ ਸੋਊ ਭਾਗ ਚਲੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਛੁਹਾਈ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਨੀ
 ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰਤਿ ਕੇਲ ਸਮੈ ਨਹੀ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰ ਤੀਰ ਨਦੀ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੁ ਫਿਰੈ ਤਹ
 ਧਾਈ ॥ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਖਾਮ ਜੁ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥੬੫੮॥ ਰਾਤਿ ਕਰੀ ਛਠ ਮਾਸਨ
 ਕੀ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਪੈ ਸੋਊ ਅਰਧ ਅੰਧੇਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸਭੈ ਹਰਿ ਗੁਰਾਨਿ ਘੇਰੀ ॥
 ਨੈਨ ਕੀ ਕੋਰ ਕਟਾਛਨ ਪੇਖਤ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਇਕ ਹੈ ਗਈ ਚੇਰੀ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ
 ਜਿਮ ਘਾਵਤ ਹੇਰੀ ॥੬੫੯॥ ਫੇਰਿ ਉਠੈ ਉਠਤੇ ਹੀ ਭਗੈ ਜਦੁਰਾ ਕੋ ਨ ਗੁਰਾਨਿ ਦੇਤ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪਾਛੈ ਪਰੈ ਤਿਨ
 ਕੇ ਹਰਿ ਜੁ ਚੜ ਕੈ ਰਸ ਕੇ ਹਯ ਉਪਰ ਧਾਈ ॥ ਰਾਧੇ ਕੋ ਨੈਨਨ ਕੇ ਸਰ ਸੰਗ ਬਧੈ ਮਨੋ ਭਉਹ ਕਮਾਨ ਚੜਾਈ ॥

ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਮਨੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਈ ॥੬੬੦॥ ਸੁਧਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਬ ਹੀ
 ਹਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਉਠ ਭਾਰੈ ॥ ਰਸ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਮਹਾ ਰਸੀਆ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਿਛੁਆਨ ਸੋ ਲਾਰੈ ॥
 ਮੋਛ ਲਹੈ ਨਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਕਉਤਕ ਜੋ ਅਨੁਰਾਰੈ ॥ ਯੋ ਉਪਜੈ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਜਿਮ ਘਾਇਲ
 ਸ੍ਵਾਰ ਕੇ ਆਰੈ ॥੬੬੧॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਅਤਿ ਭਾਗਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕੇ ਗਹੇ ਹਰਿ ਐਸੇ ॥
 ਕੈਧੋ ਧਵਾਇ ਧਵਾਇ ਮਹਾ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਹਾਰਤ ਮਾਨਕ ਜੈਸੇ ॥ ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਰਸ ਹੈ ਮਨ ਨੈਨਨ ਭਉਹ ਤਨਾਇ
 ਕੈ ਮਾਰਤ ਲੈਸੇ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜਿਮ ਸ੍ਵਾਰ ਮਨੋ ਜਿਤ ਲੇਤ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਹੁ ਜੈਸੇ ॥੬੬੨॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ
 ਸੁਤਾ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਬੋਲਤ ਤਾ ਸੰਗਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਭਾਗਤ ਕਾਹੇ ਕੇ ਹੇਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਹੂੰ ਤੇ ਤੂੰ ਕਿਉ ਸੁਨਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ
 ਰਾਨੀ ॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਹਮ ਤ੍ਵੈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਹੈ
 ਬਨ ਖੋਜਤ ਸਖਾਮ ਦਿਵਾਨੀ ॥੬੬੩॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਿਖਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕੈ ਨੀਚੇ ਰਹੀ ਅਖੀਆਂ ॥
 ਮਨੋ ਯਾ ਮ੍ਰਿਗ ਭਾ ਸਭ ਛੀਨ ਲਈ ਕਿ ਮਨੋ ਇਹ ਕੰਜਨ ਕੀ ਪੰਖੀਆਂ ॥ ਸਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹਸਿ ਕੇ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਯੋ ਬਤੀਯਾਂ
 ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਹੈ ਅਖੀਆਂ ॥ ਹਰਿ ਛਾਡਿ ਦੈ ਮੋਹਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਸਖੀਆਂ ॥੬੬੪॥
 ਸੁਨ ਕੈ ਹਰਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਛੋਰਤ ਤੋਕੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੇ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਪੈ
 ਇਨਤੇ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮੋਕੋ ॥ ਅਉ ਹਮਰੀ ਰਸ ਖੇਲਨ ਕੀ ਇਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕੀ ਨਹੀ ਸੁਧਿ ਲੋਕੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ
 ਮੋਸੋ ਬਿਬਾਦ ਕਰੈ ਸੁ ਡਰੈ ਇਨ ਤੇ ਬਿਨਹੀ ਸੁ ਤੂ ਟੋਕੋ ॥੬੬੫॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਬਾਤ ਤ੍ਰੀਯਾ
 ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਕੇ ਇਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤਿ ਰਹੀ ਛਕਿ ਕੈ ਦਿਜੀਯੈ ਹਰਿ ਹੋਵਨ ਰੈਨ ਅੰਧਯਾਰੀ ॥ ਸੁਨਕੈ
 ਹਮਹੂੰ ਤੁਮਰੀ ਬਤੀਯਾਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨਹੀ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁ ਮਨੋ ਤੁਮ ਲਾਜ
 ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੬੬੬॥ ਭਾਖਤ ਹੋ ਬਤੀਯਾਂ ਹਮ ਸੋ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਰੋ ॥ ਮੁਸਕਾਤ ਹੈ
 ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਹੇਰ ਉਤੈ ਪਿਖਿ ਕੈ ਹਮਰੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਸਾਰੋ ॥ ਛੋਰ ਦੈ ਕਾਨੁ ਕਹਯੋ ਹਮ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੁੱਧਿ ਅਕਾਮ
 ਕੀ ਧਾਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੇ ਸੰਗ ਮੈ ਸੋ ਕਹੋ ਜਦੁਰਾਇ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥੬੬੭॥ ਭੂਖ ਲਗੇ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ

ਲਗਰਾ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਜਾਤ ਬਗੀ ਕੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਸਖਾਮ ਸੁਨੀ ਤੈਂ ਕਥਾ ਬਿਰਹੀ ਨਹਿ ਛੋਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਕੋ ॥ ਛੋਰਤ ਹੈ ਸੁ ਨਹੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕਿਧੋ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਰਹੂ ਕੀ ਠਰੀ ਕੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਨ ਛੋਰਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕੋ ਕਿ ਸੁਨਯੋ ਕਹੂੰ ਛੋਰਤ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ॥੬੬੮॥ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾ ਇਹ ਬਾਲ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਅਰੁ ਗ੍ਰਹਾਰਨਿ ਤੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਜੁ ਨਵੀਨੀ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕੋ ਗਹੈ ਕਬਿ ਨੈ ਉਪਮਾ ਬਿਧਿ ਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹੁ ਤਬੈ ਕਰਵਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਲ ਸੰਗਿ ਸੋਊ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ॥੬੬੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਬਸਿ ਵਾ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਾਨੀ ॥ ਪੈ ਰਸ ਰੀਤਹਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹਾ ਬਿਗਰੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਮ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਤ੍ਰੀਯ ਚੇਰਨਿ ਹੈਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਿਨ ਮੈ ਹੈਂ ਤੂ ਰਾਨੀ ॥੬੭੦॥ ਜਹਾਂ ਚੰਦ ਕੀ ਚਾਂਦਨੀ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਹ ਪਾਤ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਸੇਜ ਡਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਜਹਾ ਗੁਲ ਰਾਜਤ ਹੈਂ ਜਿਹ ਕੇ ਜਮੁਨਾ ਢਿਗ ਆਇ ਬਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਂਹੀ ਸਮੈ ਹਰਿ ਰਾਧੇ ਗ੍ਰਸੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਸੇਤ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਨ ਸਖਾਮ ਹਰੀ ਮਨੋ ਸੋਮਕਲਾ ਇਹ ਰਾਹੁ ਗਹੀ ਹੈ ॥੬੭੧॥ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਜੁ ਫਿਰ ਛੋਰ ਦਯੋ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਨ ਮੈ ॥ ਫਿਰ ਗ੍ਰਹਾਰਨਿ ਮੈ ਸੋਊ ਜਾਇ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਅਤਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹੈ ਕਹੀ ਉਪਜੀ ਜੁ ਕੋਊ ਕਬਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਛੁਟਵਾਇ ਮਿਲੀ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਕੋ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗੀਯਾ ਬਨ ਮੈ ॥੬੭੨॥ ਫਿਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਗ੍ਰਹਾਰਨਿ ਮੈ ਹਰਿ ਜੁ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੇ ਹਾਬ ਪੈ ਹਾਬ ਧਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਗ੍ਰਹਾਰਨਿ ਹੈਂ ਸਭ ਰੀਤ ਜੋਊ ਉਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਮਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੬੭੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਹਰਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚਤ ਗ੍ਰਹਾਰਨਿ ਮੈ ਹਸਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੋਊ ਹਸੀ ਇਤ ਤੇ ਏ ਹਸੇ ਜਦੁਰਾ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਚਨਾ ਹੈ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਮਹਾਂ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਹੇਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਆਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਹਮ ਉਪਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਹੇਤ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥੬੭੪॥ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਆਨਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਏ ਬਸਿ ਅਉਰ

ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਪੈ ਮਨਸਾ ਨਹੀ ਧਾਰਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਮਨ ਮੈ ਤਿਤਨੋ ਇਹ ਭਾਖਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮੁਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਦੁਤੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਿਨਿ ਤੇ ਘਟ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੬੭੫॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਊ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਹਰਿ ਆਨਹਿ ਸੋ ਤਜਿ ਖੇਲ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਐਸ ਕਰੀ ਗਨਤੀ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰੀਯਨ ਬੀਚ ਚਲੈਰੀ ਕਬਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥੬੭੬॥ **ਅਬ ਰਾਧਿਕਾ ਕੋ ਮਾਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਕੁੰਜ ਗਲੀ ਹੈ ॥ ਚੰਦਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਿਨਿ ਤੇ ਜੋਊ ਖੂਬ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਨਿਖਰੀ ਤਿਨ ਤੇ ਮ੍ਰਿਗਨੀ ਸੀ ਮਨੋ ਸੁ ਬਿਨਾ ਹੀ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਜੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਪਤਿ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨਹੁ ਰੂਠ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੭੭॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੇਖ ਰਹਯੋ ਨ ਪਿਖੀ ਤਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਪਿਆਰੀ ॥ ਚੰਦਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਜਾ ਮੁਖ ਹੈ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਨ ਕੈ ਨੀਦ ਗਈ ਕਿ ਕੋਊ ਉਨਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੬੭੮॥ **ਕਾਨੁ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਬਿੱਜ ਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਹੈ ਸੋਊ ਸਖੀ ਜਦੁਰਾਇ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੰਚਨ ਸੀ ਜਿਹ ਤੇ ਮੁਖ ਚੰਦ ਛਟਾ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹਰਿਜੂ ਸੁਨ ਤੂੰ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਜਾਈ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਅਤਿ ਹੇਤ ਕੇ ਭਾਵ ਸੋ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥੬੭੯॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਸੋ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਆਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਜੋਊ ਬਾਲ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਮਨੋ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਮੈਨ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਕੰਜ ਕਲੀ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਮਨਾਇਬੇ ਕਾਜ ਚਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਪਾਇ ਅਲੀ ਹੈ ॥ ਜੋਂ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਉਪਮਾ ਕਰ ਤੇ ਚਕਈ ਮਨੋ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਹੈ ॥੬੮੦॥ **ਸਖੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥** ਬਿੱਜ ਛਟਾ ਜਿਹ ਨਾਮ ਸਖੀ ਕੋ ਸੋਊ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਤੂੰ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਸੁ ਕੋ ਕਨੁਈਯਾ ਕਹਯੋ ਕਉਨ ਕਨੁਈ ॥ ਖੇਲਹੁ ਤਾਂਹੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗਿ ਲਾਲ ਰੀ ਕੋ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੬੮੧॥ ਸਜਨੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਹਠ ਰੰਚ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਈ ਹੋ

ਹਉ ਚਲਿ ਕੈ ਤੁਮ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਕਹਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਹੀ ਲੀਜੈ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਪਾਸ ਕਛੂ ਤੁਮਰੋ ਇਹ
 ਤੇ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਖ ਆਪਨ ਲੈ ਸੁਖ ਅਉਰਨ ਦੀਜੈ ॥੬੮੨॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਰੋ ਨਹੀ
 ਮਾਨ ਸਖੀ ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਿਖ ਮਾਨ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਕਾਨੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਬਹਸੈ ਤਹ ਗੁਰਨਿ ਸੁੰਦਰ
 ਗਾਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੇਸੋ ਕਹੋ ਚਲੀਐ ਕਛੂ ਸੰਕ ਕਰੋ ਨ ਮਨੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਪਾਂਇਨ ਤੋਰੇ ਪਰੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ
 ਚਲੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਰੀ ॥੬੮੩॥ ਸੰਕ ਕਛੂ ਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਸੁਨਿ ਮਾਨਨਿ ॥ ਤੇਰੇ ਮੈ
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਉ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਗੁਮਾਨਨਿ ॥ ਨੈਨ ਬਨੇ ਤੁਮਰੇ ਸਰਸੇ ਸੁ ਧਰੇ ਮਨੋ ਤੀਛਨ ਮੈਨ
 ਕੀ ਸਾਨਨਿ ॥ ਤੋਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਮਹਾ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਹੀ ਤੇ ਕਛੂ ਹਉ ਹੂੰ ਅਜਾਨਨਿ ॥੬੮੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਮੁਰਲੀ
 ਜਦੁਬੀਰ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਠਉਰੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਹਉ ਪਾਸ ਪਠੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤਿਹ
 ਲਿਆਵ ਸੁ ਜਾਇ ਕੈ ਦਉਰੈਂ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਚੰਦ੍ਰਗਾ ਅਰੁ ਗਾਇ ਕੈ ਗੁਰਨਿ ਲੇਤ ਹੈ ਭਉਰੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ
 ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਹੀ ਰਸ ਲੂਟਤ ਅਉਰੈਂ ॥੬੮੫॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ
 ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਸਯਾਮ ਬਜਾਵਤ ਹੈ ਮੁਰਲੀ ਜਹ ਗੁਰਨੀਯਾਂ ਮਿਲਿ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸੁੱਧ ਮਲੁਾਰ
 ਬਿਲਾਵਲ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾਂ ਕਹੀਯੇ ਸੁਰ ਤਯਾਗਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਆਵੈ
 ॥੬੮੬॥ **ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉੱਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ** ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਜੁ ਚਲੋਂ ਤਬ ਮੋਹਿ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦੁਹਾਈ ॥
 ਮੋ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਜੀ ਜਦੁਨੰਦਨ ਚੰਦ੍ਰਗਾ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਮਹਾ ਤੁਮ ਸੋ ਤਜ ਮਾਨ ਹਹਾ
 ਰੀ ਚਲੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੋਰੇ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਖੇਲਤ ਹੈ ਕਹਯੋ ਖੇਲਹੁ ਜਾਹੂ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥੬੮੭॥ **ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥**
ਸੁਯਾ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੋਂ ਤੁਮਰੇ ਸਜਨੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਮਾਨ ਨ ਕੱਈਯੈ ॥ ਸਯਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਜਹਾਂ ਉਠ
 ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੱਈਯੈ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਿਮ ਗੁਰਨੀਯਾਂ ਨਚੀਯੈ ਤਿਮ ਅਉ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਗੱਈਯੈ ॥
 ਅਉਰ ਅਨੇਕਿਕ ਬਾਤ ਕਰੋ ਪਰੁ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉਂ ਸਉਂਹ ਨ ਖੱਈਯੈ ॥੬੮੮॥ **ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥**
 ਜੈਹਉਂ ਨ ਹਉਂ ਸੁਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਹਰਿ ਗੁਰਨਿ ਕੋਟਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਬੰਸੀ ਬਜਾਵੈ ਤਹਾਂ ਤੁ ਕਹਾਂ ਅਰੁ ਆਪ

ਕਹਾ ਭਯੋ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਹਮ ਕੋ ਕਹਯੋ ਆਨਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਸਖੀ
 ਕੀ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਨਹੀ ਜਾਉਂ ਰੀ ਜਉਂ ਹਰਿ ਆਪਨ ਆਵੈ ॥੬੮੯॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ
 ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ਸੁਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਠ ਕੈ ਕਰ ਸੋਊ ॥ ਜਾਕੇ ਕੀਏ ਹਰਿ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਸੁਨੀਯੈ ਬਲਿ ਕਾਜ
 ਕਰੋ ਅਬ ਜੋਊ ॥ ਤਉ ਤੁਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ਹੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਤੁਮਸੋਂ ਤਬ ਓਊ ॥ ਨਾਤੁਰ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਸੁਨਿ
 ਰੀ ਤੁਹਿ ਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕੋਊ ॥੬੯੦॥ ਸੰਗ ਤੇਰੇਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਛੁ ਨਾਹਿ
 ਨਈ ॥ ਜਿਹਕੀ ਮੁਖ ਉੱਪਮ ਚੰਦ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਕੀ ਤਨ ਭਾ ਮਨੋ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕੋ ਤਯਾਗਿ ਸੁਨੋ ਸਜਨੀ
 ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਤੁਹਿ ਬਾਟ ਲਈ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸੰਗ ਸਖੀ ਬਹੁ ਤੇਰੀ ਰੀ ਤੇ ਸੀ ਗੁਵਾਰਿ ਭਈ ਨ ਭਈ ॥੬੯੧॥
 ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਸੁਨ ਕੈ ਇਹ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਕਾਨੁ ਬਿਨਾ
 ਪਠਏ ਰੀ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਹਮਰੇ ਉਨ ਕੇ ਉਠਿ ਬੀਚ ਪਈ ਹੈ ॥ ਆਈ ਮਨਾਵਨ ਹੈਂ ਹਮ ਕੋ ਸੁ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ਜੁ ਨਹੀ
 ਰੁਚਈ ਹੈਂ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਚਲ ਰੀ ਚਲ ਤੂੰ ਕਿਨਿ ਬੀਚ ਦਈ ਹੈਂ ॥੬੯੨॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ ॥
 ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਇਨ ਆਇ ਕਹਯੋ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਸੁ ਜਾਨੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਉ
 ਮਨਾਇ ਰਹੀ ਜੜ ਕਿਉਹੂ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਸਾਮ ਦੀਏ ਨ ਮਨੈ ਨਹੀ ਦੰਡ ਮਨੈ ਨਹੀ ਭੇਦ ਦੀਏ ਅਰੁ ਦਾਨੈ ॥ ਐਸੀ
 ਗੁਵਾਰਿ ਸੋ ਹੇਤ ਕਹਾਂ ਤੁਮਰੀ ਜੋਊ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਰੰਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥੬੯੩॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੁ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹੁਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਬੋਲਿ ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਲਿਆਇ ਹੋਂ ਹਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤੁਮਤੇ
 ਹਰਿ ਜੁ ਜੋਊ ਗ੍ਰਾਰਿ ਰੁਠੀ ਹੈ ॥ ਕਾਨੁ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਪੈ ਤਬਹੀ ਸੁ ਲਿਯਾਵਨ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਉਠੀ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰਤਾ
 ਮੁਖ ਉੱਪਰ ਤੇ ਮਨੋ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਵਾਰ ਸੁਟੀ ਹੈ ॥੬੯੪॥ ਹਰਿ ਪਾਂਇਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੁ ਉਹ
 ਕੇ ਢਿਗ ਹਉ ਚਲਿ ਜੈ ਹੋਂ ॥ ਜਾਹੀ ਉਪਾਵ ਤੇ ਆਇ ਹੈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਹੀ ਉਪਾਇ ਮਨਾਇ ਲਿਯੈ ਹੋਂ ॥ ਪਾਂਇਨ
 ਪੈ ਬਿਨਤੀਅਨ ਕੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਗ੍ਰਾਰਿ ਮਨੈ ਹੋਂ ॥ ਆਜ ਹੀ ਤੇ ਢਿਗ ਆਨ ਮਿਲੈ ਹੋਂ ਜੁ ਲਯਾਏ ਬਿਨਾ
 ਤੁਮਰੀ ਨ ਕਹੈ ਹੋਂ ॥੬੯੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਪਾਂਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਚਲੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਫੁਨਿ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ॥

ਜਿਹ ਕੇ ਨਹੀ ਤੁੱਲਿ ਮਦੋਦਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤੁੱਲਿ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨਹਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਭਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
ਲਸੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਵਾਕੀ ਅਭਾ ॥ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੁਰੰਗਨ ਕੇਹਰਿ ਕੀਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਭੇ ਧਨ ਯਾਂਹਿ ਲੱਭਾ ॥੬੯੬॥ ਪ੍ਰਤਿ
ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਚਲਿ ਚੰਦ ਮੁਖੀ ਹਰਿ ਕੇ ਢਿਗ ਤੇ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਹਿ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਆਇ
ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਲ ਬੇਗ ਚਲੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬੁਲਾਈ ॥ ਮੈ ਨ ਚਲੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਹਹਾ ਚਲੁ ਐਸੇ ਕਹਯੋ
ਨ ਕਰੋ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠ ਰਹੀ ਇਹ ਠਉਰ ਮੈ ਮੋਹਨ ਕੋ ਮਨੋ ਚਿੱਤੁ ਚੁਰਾਈ ॥੬੯੭॥ ਜਿਹ ਘੋਰ ਘਟਾ
ਘਨ ਆਏ ਘਨੇ ਚਹੂ ਓਰਨ ਮੈ ਜਹ ਮੋਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਨਾਚਤ ਹੈ ਜਹ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾਂ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਘਨੇ ਬਿਰਹੀ ਤਨ ਵਾਰੈ ॥
ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੋ ਮੁਰਲੀ ਕੋ ਬਜਾਇ ਕੈ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੇਗ ਚਲੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਕਉਤਕ
ਕੋ ਹਮ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੈ ॥੬੯੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥
ਬਾਤ ਧਰੋ ਰਸ ਹੂੰ ਕੀ ਮਨੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਹਠ ਧਾਰੋ ॥ ਕਉਤਕ ਕਾਨੂ ਕੋ ਦੇਖਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ
ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਕੈ ਕਹਯੋ ਦੇਖਨ ਕਉ ਉਮਗਯੋ ਮਨ ਸਾਰੋ ॥੬੯੯॥ ਹਰਿ ਪਾਸ
ਨ ਮੈ ਚਲਹੋਂ ਸਜਨੀ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਕਉਤਕ ਜੀਯ ਨ ਮੋਰੋ ॥ ਸਖਾਮ ਰਚੇ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਫੁਨਿ
ਨੇਹ ਘਨੇਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂੰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਨਾਰੀ ਕਹਾਂ ਮੁਹਿ ਨੈਨਨ ਹੇਰੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਹਰਿ
ਹਉ ਉਠਿ ਜਾਹਿ ਜੋਉ ਉਮਗਯੋ ਮਨ ਤੇਰੋ ॥੭੦੦॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੈ ਕਹਾ ਦੇਖਨ ਜਾਉ ਤ੍ਰੀਯਾ
ਤੁਹਿ ਲਖਾਵਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਤੇ ਉਠਕੈ ਤਬ ਹੀ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਈ ॥
ਤੂੰ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੀ ਨਹੀ ਮਾਨਤ ਹੈ ਕਛੂ ਸੀਖ ਪਰਾਈ ॥ ਬੇਗ ਚਲੋਂ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੋ ਮਗੁ ਹੇਰਤ
ਠਾਢ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥੭੦੧॥ ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਹਰਿ ਪਾਸ ਨ ਮੈ ਚਲਹੋਂ ਰੀ ਸਖੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਬਾਤ
ਬਨਾਈ ॥ ਸਖਾਮ ਨ ਮੋਰੇ ਤੂੰ ਪਾਸ ਪਠੀ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਕਪਟੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਭੀ ਕਪਟੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਰਾਰਨਿ
ਤੂੰ ਨ ਲਖੈਂ ਕਛੂ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਐਸੇ ਨ ਮਾਨ ਪਿਖਯੋ ਕਹੂੰ ਮਾਈ ॥੭੦੨॥
ਦੂਤੀ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਫਿਰਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਚਲੀਯੈ ਰੀ ਹਹਾ ਬਲ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਪਹਿ ਯੋਂ ਕਹਿ ਆਈ ॥ ਹੋਹੁ ਨ

ਆਤੁਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਉਂ ਲਾਵਤ ਹੋਂ ਉਹ ਜਾਇ ਮਨਾਈ ॥ ਇਤ ਤੂੰ ਕਰਿ ਮਾਨ ਰਹੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤੁ
ਚਲੋ ਤਜਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਤੋ ਬਿਨ ਮੋ ਪੈ ਨ ਜਾਤ ਗਯੋ ਕਹਯੋ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਕਛੁ ਬਾਤ ਪਰਾਈ ॥੨੦੩॥ ਰਾਧੇ
ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਉਠ ਆਈ ਹੁਤੀ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਆਈ ਨ ਪੂਛ ਕਹਯੋ ਕਛੁ ਸੋਰੀ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਫਿਰਿ
ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਤੇ ਕਛੁ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੇਰੀ ॥ ਮੋ ਬਤੀਯਾਂ ਜਦੁਰਾਇ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਹੀਯੋ ਸੁ
ਅਹੋਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੋਰੀ ॥੨੦੪॥ ਸੁਨਕੈ ਇਹ ਰਾਧਿਕਾ
ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਸੋ ਉਠਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਪਾਇਨ ਲਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੂ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਤਿਯਾਰੀ ॥ ਉਨਕੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸਬੁੱਧਿ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਾਲ ਬਲਾਇ
ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਹਰਿ ਪੈ ਬਡਭਾਰੀ ॥੨੦੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲੀਯੈ ਕਛੁ ਜਾਨਤ
ਹੈਂ ਰਸ ਬਾਤ ਇਯਾਨੀ ॥ ਤੋਹੀ ਕੋ ਸਖਾਮ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ਤੁਮਰੈ ਬਿਨ ਰੀ ਨਹੀ ਪੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥ ਤੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਉਰੀ ਹਉ ਹਰਿ ਪੈ ਇਹ ਬਾਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਸਜਨੀ ਅਬ ਜੋਬਨ ਪਾਇ ਭਈ
ਹੈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੨੦੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਕਰਯੋ ਮਨ ਬੀਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਜ ਬੈਠਿ ਰਹੀ ਹਿਤ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕੇਰੋ ॥ ਬੈਠ
ਰਹੀ ਬਕ ਧਯਾਨ ਧਰੇ ਸਭ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੋ ਭਾਵ ਨ ਨੇਰੋ ॥ ਤੋ ਸੰਗ ਤਉ ਮੈ ਕਹਿਯੋ ਸਜਨੀ ਕਹਬੇ ਕਹੁ ਜੋ ਉਮਗਯੋ
ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਇਮ ਮੋ ਮਨ ਮੈ ਦਿਨ ਚਾਰ ਕੋ ਪਾਹੁਨ ਜੋਬਨ ਤੇਰੋ ॥੨੦੭॥ ਤਾਂਕੇ ਨ ਪਾਸ ਚਲੈ ਉਠਕੈ
ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਜੋਊ ਸਭ ਲੋਗਨ ਭੋਰੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਰਹੀ ਹਠ ਬੈਠ ਤ੍ਰੀਯਾ ਉਨਕੋ ਕਛੁ ਜੈਗੋ ਨ ਆਪਨ ਖੋਰੀ ॥ ਜੋਬਨ
ਕੋ ਜੁ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈਂ ਤਿਹ ਜੋਬਨ ਕੀ ਸੁ ਦਸਾ ਇਹ ਹੋਰੀ ॥ ਤੋ ਤਜਿਕੈ ਸੋਊ ਯੋਂ ਰਮਿ ਹੈ ਜਿਮ ਕੰਧ ਪੈ ਡਾਰ ਬਘੰਬਰ
ਜੋਰੀ ॥੨੦੮॥ ਨੈਨ ਕੁਰੰਗਨ ਸੇ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਕਟਿ ਰੀ ਸੁਨ ਤ੍ਰੈ ਹੈ ॥ ਆਨਨ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਸਸਿ ਸੋਂ ਜਿਹ
ਕੀ ਫੁਨਿ ਕੰਜ ਬਰਾਬਰ ਕ੍ਰੈ ਹੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਹਠ ਬਾਂਧ ਘਨੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੁ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁਨਿ ਖ੍ਰੈ ਹੈ ॥ ਏਤਨ ਸੋਂ ਤੁਹਿ
ਬੈਰ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਠਿ ਏ ਤੁਮਰੋ ਕਹੁ ਹੈ ਹੈ ॥੨੦੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸੁਨਕੈ ਇਹ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ
ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਚੜਾਇ ਕੈ ਭਉਂਹਨ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਕ੍ਰੋਧ ਜਰੀ ॥ ਜੋਊ ਆਈ ਮਨਾਵਨ

ਗੁਰਨਿ ਥੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਇਮ ਪੈ ਉਚਰੀ ॥ ਸਖੀ ਕਾਹੇ ਕੋਂ ਹਉ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਹਰਿ ਕੀ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਵਾਹ
 ਪਰੀ ॥੭੧੦॥ ਯੋਂ ਇਹ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਤਬ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਉਨ ਬਾਤ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ਰਾਧੇ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਰੋਸ
 ਕਰੇ ਨਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿ ਕੋਪ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰੀ ਹੈ ॥ ਤੂ ਇਤ ਮਾਨ ਰਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਉਤ ਹੇਰਤ ਪੈ ਰਿਪੁ ਚੰਦ ਹਰੀ ਹੈ ॥
 ਤੂੰ ਨ ਕਰੈ ਪਰਵਾਹ ਹਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਪਰਵਾਹ ਪਰੀ ਹੈ ॥੭੧੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਕਹੀ ਫਿਰਿ ਯੋਂ
 ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਚਲਿ ਹੋਹੁ ਸੰਜੋਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਨੈਨ ਲਗੇ ਇਹ ਠਉਰ ਜੋਉ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੇ ਰਸ ਭੋਰੀ ॥ ਤਾਕੇ
 ਨ ਪਾਸ ਚਲੈ ਸਜਨੀ ਉਨ ਕੋ ਕਛੁ ਜੈ ਹੈ ਨ ਆਪਨ ਖੋਰੀ ॥ ਤੈ ਮੁਖ ਰੀ ਬਲਿ ਦੇਖਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਨੈਨ ਭਏ
 ਦੋਉ ਬਿਓਰੀ ॥੭੧੨॥ ਪੇਖਤ ਹੈ ਨਹੀ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤੁਮਰੋ ਈ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਪੰਥਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ
 ਬਿਖੈ ਅਟਕੇ ਤੁਮਰੀ ਹੀ ਕਿਧੋ ਬਲਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈ ਕਬਹੂੰ ਧਰਨੀ ਪਰ ਤ੍ਰੈ ਮਧਿ ਆਪਨ ਆਪ ਸੰਭਾਰੈ ॥
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੋਹਿ ਚਿਤਾਰਿ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈ ॥੭੧੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਤਾਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ
 ਉਠਿ ਬੇਗ ਚਲੋ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਆਨੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਪਨੋ ਚਿਤ ਮਾਨੋ ॥ ਤੇਰੇ
 ਹੀ ਧਯਾਨ ਫਸੇ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ ਬਹਾਨੋ ॥ ਮੂੜ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨ ਕਛੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹੀ
 ਹੇਤ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਰਾਧਿਕਾ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਕਹਯੋ
 ਤਜਿਕੈ ਹਰਿ ਪਾਸ ਮਨਾਵਨ ਮੋਹੁ ਕੇ ਕਾਜ ਧਈ ॥ ਨਹਿ ਹਉ ਚਲਿ ਹੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਕਹਯੋ ਤੁਮਰੀ ਧਉ ਕਹਾ ਗਤਿ
 ਹੂ ਹੈ ਦਈ ॥ ਸਖੀ ਅਉਰਨ ਨਾਮ ਸੁ ਮੂੜ ਧਰੈ ਨ ਲਖੈ ਇਹ ਹਉ ਹੂੰ ਕਿ ਮੂੜ ਮਈ ॥੭੧੫॥ ਸੁਨ ਕੈ ਬਿਖਭਾਨੁ
 ਸੁਤਾ ਕੋ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਗੁਰਨਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਰੀ ਸੁਨ ਗੁਰਨਿ ਮੋ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਨ ਹੂੰ ਸੁਨ ਸੁਨ ਸੁਨੈਬੇ
 ਕਉ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਹਿ ਕਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਕਿ ਤੂੰ ਮੂੜ ਮੈ ਮੂੜ ਤੁਹੀ ਮਨ ਮੈ ਕਰਿ ਚੀਨੋ ॥ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਭੇਜੀ ਆਈ
 ਸੁਨਿ ਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਹੂੰ ਸੋਂ ਹਠ ਕੀਨੋ ॥੭੧੬॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਚਲੀਯੈ ਉਠ ਕੈ ਬਲਿ ਸੰਕ ਨ
 ਆਨੋ ॥ ਤੇਹੀ ਸੋਂ ਹੇਤੁ ਘਨੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮਹੂੰ ਕਹਯੋ ਸਾਚ ਹੀ ਜਾਨੋ ॥ ਪਾਇਨ ਤੇਰੇ ਪਰੋਂ ਲਲਨਾ ਹਠ ਦੂਰ
 ਕਰੋ ਕਬਹੂੰ ਫੁਨਿ ਮਾਨੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਕੀ ਵਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥੭੧੭॥

ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਸਖੀ ਰਾਸ ਸਮੈ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜਿਤਨੋ ਉਨ ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਮੋ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਆਧਿਕ ਹੈ ਉਨ ਮੈ ॥ ਮੁਰਝਾਇ ਗਏ ਬਿਨ ਤੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਖੇਲਤ ਹੈ ਫੁਨਿ ਗੁਰਨਿ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਬੇਗ ਨਿਸੰਕ ਚਲੋ ਕਰਕੈ ਸੁਧਿ ਪੈ ਬਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥੭੧੮॥ ਸਖਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਚਲੀਯੈ ਬਲਿ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੁ ਹਠੁ ਕੀਜੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨ ਘਨੋ ਕਛੁ ਅਉਰਨ ਹੂ ਕੋ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹਉ ਬਾਤ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਇਹ ਤੇ ਨ ਕਛੁ ਤੁਮਰੋ ਕਹਯੋ ਛੀਜੈ ॥ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰ ਕਹਯੋ ਹਮ ਓਰ ਸਭੈ ਤਜਿ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਸਿ ਦੀਜੈ ॥੭੧੯॥ **ਰਾਧੇ ਬਾਚੁ ਦੂਤੀ ਸੋਂ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਮੈ ਨ ਹਸੋਂ ਹਰਿ ਪਾਸ ਚਲੋਂ ਨਹੀ ਜਉ ਤੁਹਿ ਸੀ ਸਖੀ ਕੋਟਿਕ ਆਵੈ ॥ ਆਇ ਉਪਾਵ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਅਰੁ ਪਾਇਨ ਉਪਰਿ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਉਂ ਤਹਾਂ ਤੁਹ ਸੀ ਕਹਿ ਕੋਟਿਕ ਬਾਤ ਬਨਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਕਉਨ ਗਨੈ ਗਨਤੀ ਬਲ ਆਪਨ ਕਾਨੁ ਜੂ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੭੨੦॥ **ਪ੍ਰੀਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੋ ਇਨ ਐਸੀ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਹੀ ਉਹ ਗੁਰਨਿ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਹੋ ਰੀ ॥ ਜਉ ਹਮ ਬਾਤ ਕਹੀ ਚਲੀਯੈ ਤੁ ਕਹੈ ਹਮ ਸਖਾਮ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੀ ਛੋਰੀ ॥ ਸਖਾਮ ਸੋ ਮਾਈ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਇਹ ਸਾਬ ਕਰੈ ਹਿਤਵਾ ਬਰ ਜੋਰੀ ॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਪੈ ਇਹ ਸੀ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਗੁਰਨਿ ਬੋਰੀ ॥੭੨੧॥ ਭੇਜਤ ਹੈ ਇਹ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਗੁਰਨਿ ਰੂਪ ਕੋ ਮਾਨ ਕਰੈ ॥ ਇਹ ਜਾਨਤ ਵੈ ਘਟ ਹੈ ਹਮ ਤੇ ਤਿਹ ਤੇ ਹਠ ਬਾਂਧਿ ਰਹੀ ਨ ਟਰੈ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਪਿਖੋ ਇਹ ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਮਤਿ ਸਖਾਮ ਕੇ ਕੋਪ ਤੇ ਪੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਤਿਹ ਸੋਂ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਕਹਾ ਕਹੀਯੈ ਤਿਹ ਲਖਾਵਹੁ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥੭੨੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਖਾਮ ਕਰੈ ਸਖੀ ਅਉਰ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਬੈ ਇਹ ਗੁਰਨਿ ਭੂਲ ਪਛਾਨੈ ॥ ਵਾਂਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁ ਰਹੀ ਕਹਿਕੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥ ਯਾਂਕੋ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈ ਮਨ ਤੇ ਤਬਹੀ ਇਹ ਮਾਨਹਿ ਕੋ ਫਲ ਜਾਨੈ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਘਨੀ ਅਕੁਲਾਇ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਮਾਨੈ ਤੁ ਮਾਨੈ ॥੭੨੩॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਗੁਰਨਿ ਕੋ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਹਰਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸੰਗ ਤਉ ਹਮਹੂੰ ਅਸ ਮਾਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਤਉ ਸਜਨੀ ਕਹਿਯੋ ਰੂਠ ਰਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਿਯੋ ਹਮਰੇ ਜਬ ਜੀ ਨੋ ॥ ਤੇਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨਰੀ ਹਰਿ ਆਗੇ ਹੂੰ ਮੋਹੁ ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੭੨੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਗੁਰਨਿ ਸੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ

ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਰੀ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬੈਠੀ ਹੈ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਤੇਰੋ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਸਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਕੀ
 ਤੁਹਿ ਤਾਂਕੋ ਨ ਸੋ ਸਖੀ ਚਿਤ ਚਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਹਉ ਨ ਚਲੋਂ ਸਜਨੀ ਹਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਿਯੋ ਹੈ
 ॥੭੨੫॥ ਯੋਂ ਸੁਨ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਿਤ ਕੇਰੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਭੇਜੇ ਤੇ ਯਾ ਪਹਿ ਆਇ
 ਕੈ ਕੈ ਕੈ ਮਨਾਵਨ ਕੋ ਅਤਿ ਝੋਰੋ ॥ ਸਖਾਮ ਚਕੋਰ ਮਨੈਤ੍ਰਨ ਜੋ ਸੁਨ ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮੇਰੋ ॥ ਤਾਹੀ ਨਿਹਾਰ
 ਨਿਹਾਰ ਸੁਨੋ ਸਸਿ ਸੋਂ ਮੁਖ ਦੇਖਤ ਹੈ ਹੈ ਰੀ ਤੇਰੋ ॥੭੨੬॥ **ਰਾਧੇ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਦੇਖਤ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾ ਭਯੋ ਗ੍ਰਾਹਨਿ
 ਮੈ ਨ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜੈ ਹੋਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਉਰਾਹਨ ਰੀ ਸਹਿ ਹੋਂ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਦੇਖ ਅਘੈ ਹੋਂ ॥ ਸਖਾਮ
 ਰਚੈ ਸੰਗਿ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਤਿਹ ਕੇ ਪਹਿ ਜਾਇ ਕਹਾ ਜਸ ਪੈ ਹੋਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਰੀ ਸਜਨੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨਹਿ ਜੀਵਤ
 ਰੂਪ ਦਿਖੈ ਹੋਂ ॥੭੨੭॥ **ੴ ਅਬ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪਾਸ ਫਿਰ ਆਈ ॥ ਦੂਤੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
 ਯੋਂ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾਂ ਉਠ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਲਲਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ
 ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਮੂੜ ਮਨਾਈ ॥ ਕੈ ਤਜਿ ਵਾਹਿ ਰਚੇ ਇਨਸੋਂ ਨਹੀ ਆਪਨ ਜਾਇ ਕੈ ਲਿਆਉ ਮਨਾਈ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨ
 ਬਾਤ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਆਪ ਹੀ ਧਾਈ ॥੭੨੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਅਉਰ ਨ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਕੋਊ ਪਠੀ
 ਚਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਇ
 ਘਨੋ ਸੁਖੁ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਉਪਰਿ ਮਾਨ ਸੋਂ ਬੋਲ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਹੁੰ ਸੋ ਕੇਲ ਕਰੋ ਇਹ ਠਉਰ ਕਹਾਂ ਤਜਿ
 ਲਾਜਹਿ ਆਯੋ ॥੭੨੯॥ **ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਰਾਸਹਿ ਕਿਉ ਤਜਿ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਚਲਿ ਕੈ ਹਮਰੇ ਪਹਿ
 ਕਿਉ ਕਹਯੋ ਆਯੋ ॥ ਕਿਉ ਇਹ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਕੀ ਸਿਖ ਮਾਨ ਕੈ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠਕੈ ਸਖੀ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਨਤ ਬੀ ਕਿ
 ਬਡੋ ਠਗੁ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਅਬ ਹੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਿਉਂ ਹਮਰੇ ਪਹਿ ਆਇ ਕਹਯੋ ਹਮ ਤੋ ਤੁਮ ਕੋ ਨਹੀ ਬੋਲਿ
 ਪਠਾਯੋ ॥੭੩੦॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਯੋਂ ਸੁਨ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਰੀ ਤੁਹਿ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਬੋਲ
 ਪਠਾਯੋ ॥ ਨੈਨਨ ਕੇ ਕਰਿ ਭਾਵ ਘਨੇ ਸਰ ਸੋਂ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਬਲ
 ਅੰਗ ਜਰਯੋ ਸੁ ਗਯੋ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਬੁਲਾਯੋ ਨ ਆਯੋ ਹੋਂ ਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਰੇ ਕਹੁ ਸੇਕਨਿ ਆਯੋ ॥੭੩੧॥

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੌਂ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਤੁਮਰੇ ਹਰਿ ਖੇਲਤ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਆਨੰਦ ਭੀਨੀ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਉਪਹਾਸ ਸਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਚੀਨ ਕੈ ਅਉਰ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਹੇਤ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮ ਸੌਂ ਤੁਮ ਹੂ ਤਜਿ ਹੇਤ ਦਸਾ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਅਉਰ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਿ ਸ੍ਰਾਸ ਲਯੋ ਅਖੀਯਾਂ ਭਰ ਲੀਨੀ ॥੭੩੨॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਮੇਰੋ ਘਨੋ ਹਿਤੁ ਹੈ ਤੁਮ ਸੌਂ ਸਖੀ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਨਹਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਮਾਂਹੀ ॥ ਤੇਰੇ ਖਰੇ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਬਿਨ ਤ੍ਰੈ ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਕੀ ਪਰਛਾਂਹੀ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾਂ ਚਲੀਯੈ ਹਮ ਸੌਂ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਹੀਂ ॥ ਹਹਾ ਚਲੁ ਮੇਰੀ ਸੌਂ ਮੇਰੀ ਸੌਂ ਮੇਰੀ ਸੌਂ ਤੇਰੀ ਸੌਂ ਤੇਰੀ ਸੌਂ ਨਾਹੀ ਜੂ ਨਾਹੀ ॥੭੩੩॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਗਹੀ ਬਹੀਯਾਂ ਤਿੰਹੂ ਲੋਗਨ ਕੋ ਭੁਰੀਯਾ ਰਸ ਜੋ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸੀ ਜਿਹ ਕੀ ਕਟਿ ਹੈ ਜਿਹ ਆਨਨ ਪੈ ਸਸਿ ਕੋਟਿਕ ਕੋ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਜੋ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਕਾਹੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਹੈ ਤੁਹਿ ਲਾਲ ਹੀਐ ਮਧਿ ਜੋ ਹੈ ॥੭੩੪॥ ਕਾਹੇ ਉਰਾਹਨ ਦੇਤ ਸਖੀ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਮਰੀ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਨਾਹਕ ਤੂੰ ਭਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਤਾਤੇ ਉਠੇ ਤਜਿ ਮਾਨ ਸਭੈ ਚਲ ਖੇਲਹਿ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਕੇਰੇ ॥ ਮਾਨਤ ਹੈ ਨਹਿ ਬਾਤ ਹਠੀ ਬਿਰਹਾਤੁਰ ਹੈ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਟੇਰੇ ॥੭੩੫॥ ਤਯਾਗ ਕਹਯੋ ਅਬ ਮਾਨ ਸਖੀ ਹਮ ਹੂੰ ਤੁਮਹੂੰ ਬਨ ਬੀਚ ਪਧਾਰੈਂ ॥ ਨਾਹਕ ਹੀ ਤੂੰ ਰਿਸੀ ਮਨ ਮੈਂ ਨਹੀ ਆਨ ਤ੍ਰੀਯਾ ਮਨ ਬਾਤ ਹਮਾਰੈਂ ॥ ਤਾਤੇ ਅਸੋਕ ਕੇ ਸਾਬ ਸੁਨੋ ਬਲਿ ਤੀਰ ਨਦੀ ਸਭ ਸੋਕਹਿ ਡਾਰੈਂ ॥ ਯਾਤੇ ਨ ਅਉਰ ਭਲੀ ਕਛੁ ਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਮੈਨ ਕੋ ਮਾਨ ਨਿਵਾਰੈਂ ॥੭੩੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਰਸਾਤੁਰ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਮੰਨੀ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੋਊ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਹਾਬਹਿ ਸੌਂ ਬਹੀਆਂ ਗਹਿ ਸਖਾਮ ਸੁ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਬ ਖੇਲਹਿ ਯਾਰੀ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਤਬ ਰਾਧਿਕਾ ਸੌਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੋ ਮੋਰੀ ਪਿਆਰੀ ॥੭੩੭॥ **ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੌਂ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਯੌਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਲਲਾ ਕਹੁ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾਹੀਂ ਸੋ ਬਾਤ ਕਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਘਨੋ ਤੁਮ ਕੀਨੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮੋਰੀ ਗਹੀ ਬਹੀਆਂ ਸੁ ਦੁਖਾਵਤ ਕਾਹੇ ਕਉ ਹੋ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਯੌਂ ਕਹਿ ਬਾਤ ਭਰੀ ਅਖੀਆਂ ਕਰਿ ਕੈ ਦੁਖੁ ਸ੍ਰਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੋ ॥੭੩੮॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਕੇਲ ਕਰੋ ਉਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸੌਂ ਜਿਨ ਸੰਗ ਰਚਯੋ ਮਨ ਹੈ ਸੁ

{੩੫੧}

{੩੫੧}

ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਸ੍ਰਾਸਨ ਲੈ ਅਖੀਆਂ ਭਰਕੈ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋ ਨਹਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਨਹੀ ਮਾਰੋ ॥ ਸਾਚ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਬਤੀਯਾਂ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਕੇ ਜਦੁਬੀਰ ਪਧਾਰੋ ॥੭੩੯॥

ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਏ ਸੋ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੰਗ ਚਲੋ ਹਮਰੇ ਉਠਕੈ ਸਖੀ ਮਾਨ ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਨੋ ॥ ਆਇ ਹੋ ਹਉ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਕਛੂ ਤਿਹ ਤੇ ਰਸ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਬੇਚੇ ਕਿਧੋ ਬਿਕੀਯੈ ਇਹ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕਹਾਨੋ ॥ ਤਾਤੇ ਹਉ ਤੇਰੀ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਕਹਿਬੋ ਮੁਹਿ ਮਾਨਿ ਸਖੀ ਅਬ ਮਾਨੋ ॥੭੪੦॥ **ਰਾਏ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥**

ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਹੀ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਰੀ ਕਹਾਂ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਰਿ ਭਰੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਸੰਗ ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਾ ਅਤਿ ਕੋਪੁ ਬਢਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਭਰਿ ਸ੍ਰਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਪਟੀਨੋ ॥੭੪੧॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੀ ਫਿਰਿ ਬੋਲ ਉਠੀ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਮੁਖ ਸੁੰਦਰ ਸਿਉ ॥ ਤੁਮ ਸੋ ਹਮ ਸੋ ਰਸ ਕਉਨ ਰਹਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਕੇ ਪਹਿ ਜਿਉ ॥ ਹਰਿ ਯੋ ਕਹੀ ਮੋ ਹਿਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਸੋ ਉਨ ਕੋਪਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਸੋ ਕਹੁ ਕਿਉ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਬਤੀਯਾਂ ਹਮਰੀ ਬਲਿ ਇਉ ॥੭੪੨॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਰਾਏ ਸੋ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਮੋਹਯੋ ਹਉ ਤੇਰੋ ਸਖੀ ਚਲਿਬੋ ਪਿਖਿ ਮੋਹਯੋ ਸੁ ਹਉ ਦ੍ਰਿਗ ਪੇਖਤ ਤੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਅਲਕੈ ਤੁਮਰੀ ਪਿਖਿ ਜਾਤ ਗਯੋ ਤਜਿ ਯਾ ਨਹੀ ਡੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇਰੋ ਨਿਹਾਰਤ ਜਿਉ ਗਨ ਚੰਦ ਚਕੋਰਨ ਹੇਰੇ ॥੭੪੩॥ ਤਾਤੇ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਚਲੋ ਉਠ ਕੇ ਅਬ ਹੀ ॥ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਕੁਪਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਇਹ ਛੁੱਦ੍ਰਨ ਬਾਤ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਹਯੋ ਨ ਅਰੀ ਤੁਮ ਕੋ ਫਬ ਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਚਲੀਯੈ ਇਹ ਕਾਜ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਲਭ ਹੀ ॥੭੪੪॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਅਤਿ ਹੀ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨ ਰੰਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋਊ ਮਾਨੀ ॥ ਦੂਰ ਕਰੀ ਮਨ ਕੀ ਗਨਤੀ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੀ ਤਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤਉ ਇਮ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਜੋਊ ਸੁੰਦਰਤਾ ਮਹਿ ਤ੍ਰੀਯਨ ਰਾਨੀ ॥ ਤਯਾਗ ਦਈ ਦੁਚਿਤਈ ਮਨ ਕੀ ਹਰਿ ਸੋ ਰਸ ਬਾਤਨ ਸੋ ਨਿਜ ਕਾਨੀ ॥੭੪੫॥ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜਾਨਤ ਹੋ ਰਸ ਸਾਬ ਛਰੋਗੋ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ

{੩੫੨}

{੩੫੨}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਹਮ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਸਖੀ ਜਾਨਤ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਸੰਗ ਅਰੋਗੇ ॥ ਹਉ ਨਹੀ ਹਾਰਿ ਹਉ ਪੈ ਤੁਮ ਤੇ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਹਰਿ
 ਹਾਰਿ ਪਰੋਗੇ ॥ ਏਕ ਨ ਜਾਨਤ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਲਵਾਇ ਕਹਯੋ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਕਰੋਗੇ ॥੭੪੬॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕਬਿ
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਭੀਨੀ ॥ ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਛਬਿ ਦਾਂਤਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ
 ਚੀਨੀ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਭਈ ਕਬਿ ਕੇ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੀਚ ਲਸੈ ਚਪਲਾ
 ਤਿਹ ਕੋ ਠਗ ਗੇ ਠਗਨੀ ਠਗ ਲੀਨੀ ॥੭੪੭॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ
 ਭੀਨੀ ॥ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਮਨ ਕੇ ਜਬ ਕਾਨੁ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮੰਨਿ ਲੀਨੀ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਹਿਗੇ ਹਰਿ
 ਕੇ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕੀਨੀ ॥ ਯੋਂ ਹਸਿ ਬਾਤ ਨਿਸੰਗ ਕਹਯੋ ਮਨ ਕੀ ਦੁਚਿਤਈ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥੭੪੮॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੋਊ ਜਉ ਹਸਿ ਬਾਤਨ ਸੰਗ ਢਰੇ ਤੁ ਹੁਲਾਸ ਬਿਲਾਸ ਬਢੇ ਸਗਰੇ ॥ ਹਸਿ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਈ ਲਲਨਾ
 ਗਹਿ ਗਾੜੇ ਅਨੰਗ ਤੇ ਅੰਕ ਭਰੇ ॥ ਤਰਕੀ ਹੈ ਤਨੀ ਦਰਕੀ ਅੰਗੀਆ ਗਰ ਮਾਲ ਤੇ ਟੂਟ ਕੈ ਲਾਲ ਪਰੇ ॥ ਪੀਯ
 ਕੇ ਮਿਲਏ ਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਹੀਯ ਤੇ ਅੰਗਰਾ ਬਿਰਹਾਗਿਨਿ ਕੇ ਨਿਕਰੇ ॥੭੪੯॥ ਹਰਿ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗ ਚਲੇ ਬਨ ਲੈ ਕਬਿ
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਹੁਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕਥਾ ਕੋ
 ਕਿਯੋ ਜਗ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਕ ਆਦਿਕ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਸੁਨੈ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਧਰਿ ਮੈ
 ਜਸ ਛਾਯੋ ॥੭੫੦॥ **ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ ਰਾਧੇ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਹਰਿ ਜੁ ਇਮ ਰਾਧਿਕਾ ਸੰਗਿ ਕਹੀ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਤਰੋ
 ਤੁਮ ਕੋ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਜਲ ਮੈ ਹਮ ਕੇਲ ਕਰੈਗੇ ਸੁਨੇ ਰਸ ਬਾਤ ਸਭੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕਹਿ ਹੈ ॥ ਜਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰ
 ਬਧੂ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਲਲਚਾਇ ਮਨੈ ਪਿਖਿਬੋ ਚਹਿ ਹੈ ॥ ਪਹੁਚੈਗੀ ਨਹੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਏ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਰੀਝ ਤਹਾ
 ਰਹਿ ਹੈ ॥੭੫੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜਲ ਪੈਠਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਧਾਇ
 ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੀ ਸਰ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਸਯਾਮ ਪਰੇ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ
 ਮੈ ਉਪਮਾ ਇਹ ਆਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਯਾਮ ਜੁ ਬਾਜ ਪਰਯੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਕੋ ਜਿਉ ਮੁਰਗਾਈ ॥੭੫੨॥
 ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਧਸਿ ਕੈ ਜਲਿ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਸੋਊ ਤਬ ਜਾਇ ਗਹੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨ ਭੇਟ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਗਿਨਤੀ

ਮਨ ਕੀ ਜਲ ਭਾਂਤਿ ਬਹੀ ॥ ਜੋਊ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਯੋ ਮਨ ਕੇ ਕਬਿ ਤਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਥ ਭਾਖ ਕਹੀ ॥ ਪਿਖਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਸੋਊ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਪਿਖਿ ਕੈ ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥੭੫੩॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਸੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਫਿਰਿ ਰਾਸ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿਨ ਸੋ ਮਿਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜੂ ਸਾਰੰਗ ਮੈ ਇਕ ਤਾਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵਤ ਧਾਵਤ ਗ੍ਹਾਰਨੀਯਾ ਸੁਨ ਕੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੭੫੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮੈ ਕੀਨੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਕਬਿ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥੭੫੫॥ ਬਿਨਤਿ ਕਰੋ ਦੋਊ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਸੁਨੋ ਜਗਤ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਮੋ ਮਸਤਕ ਤੂ ਚਰਨਨ ਸਦਾ ਰਹੈ ਦਾਸ ਕੇ ਭਾਇ ॥੭੫੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਸ ਮੰਡਲ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੬॥ੴ**

ਸੁਦਰਸਨ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹਮਣੁ ਭੁਜੰਗ ਜੋਨ ਤੇ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਕੋ ਆਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜੋਊ ਗ੍ਹਾਰਨੀਯਾਂ ਹਿਤ ਕੈ ਅਤਿ ਸੇਵੀ ॥ ਜਾਂ ਰਿਪੁ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਮਰਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜਗਮਾਤ ਅਭੇਵੀ ॥ ਨਾਸ ਭਏ ਜਗ ਮੈ ਜਨ ਸੋ ਜਿਨਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਕੁਪ ਕੈ ਨਹਿ ਸੇਵੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਹੇਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਗੋਪ ਸੁ ਪੂਜਨ ਦੇਵੀ ॥੭੫੭॥ ਆਠ ਭੁਜਾਂ ਜਿਹ ਕੀ ਜਗ ਮਾਲਮ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨਿ ਨਾਮ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਧਨ ਦੋਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਾਸ ਕਿਸੀ ਕੋ ॥ ਸਾਤ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲਨ ਸਾਤਨ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਜਸ ਨਾਮ ਇਸੀ ਕੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜਨ ਦਯੋਸ ਲਗਯੋ ਸਭ ਗੋਪ ਚਲੇ ਹਿਤ ਮਾਨ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥੭੫੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰੁ ਅਰੁ ਚੰਡਿ ਕੇ ਚਲੇ ਪੂਜਥੇ ਕਾਜ ॥ ਜਸੁਧਾ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਲਭਦ੍ਰੁ ਅਉ ਸੰਗ ਲੀਏ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥੭੫੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪੂਜਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤਜ ਕੈ ਪੁਰ ਗੋਪ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖੇ ॥ ਗਹਿ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਪੰਚਾਮ੍ਰਿਤ ਦੀਪਕ ਸਾਮੁਹੇ ਚੰਡਿ ਸਿਵੈ ਸਰਖੇ ॥ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੇ ਤਿਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੇ ਜੁ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰਖੇ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੇ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁਭ ਭਾਗ ਘਰੀ ਇਹ ਮੈ ਪਰਖੇ ॥੭੬੦॥ ਏਕ ਭੁਜੰਗਨ ਕਾਨੁ ਬਬਾ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲਯੋ ਤਨ ਨੈਕ ਨ ਛੋਰੈ ॥ ਸਖਾਹ ਮਨੋ ਅਬਨੂਸਹਿ ਕੋ ਤਰੁ ਕੋਪ ਡਸਿਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰ ਜੋਰੈ ॥ ਜਿਉ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ

{੩੫੪}

{੩੫੪}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਲਾਤਨ ਮਾਰਤ ਜੋਰ ਕਰੈ ਅਤਿ ਹੀ ਝਕ ਝੋਰੈ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਸਭ ਨੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਤਬ ਕੂਕ ਕਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਓਰੈ ॥੭੬੧॥ ਗੋਪ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਯੇ ॥ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ਕਰਤਾ ਸੁਖ ਆਵਹੁ ਟੇਰਤ ਦੈਤ ਮਰੱਯੇ ॥ ਮੋਹਿ ਗ੍ਰਸਯੋ ਅਹਿ ਸਖਾਮ ਬਡੇ ਹਮਰੋ ਵਹ ਯਾ ਬਧ ਕਾਰਜ ਕੱਯੇ ॥ ਰੋਗ ਭਏ ਜਿਮ ਬੈਦ ਬੁਲਈਅਤ ਭੀਰ ਪਰੇ ਜਿਮ ਬੀਰ ਬੁਲੱਯੇ ॥੭੬੨॥ ਸੁਨ ਸ੍ਰੋਨਿਨ ਮੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਪਿਤਾ ਉਹਿ ਸਾਂਪਹਿ ਕੋ ਤਨ ਛੇਦ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਾਂਪ ਕੀ ਦੇਹ ਤਜੀ ਉਨ ਹੂੰ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾਂ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੁੰਨਿ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਤੇ ਸਸਿ ਛੀਨ ਲਯੋ ਰਿਪੁ ਦੂਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥੭੬੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬਾਮਨ ਹੋਇ ਗਯੋ ਸੁ ਵਹੈ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਹੈ ਪੁਨ ਜਾਂਕੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਹੁ ਰੇ ਤੈ ਠਉਰ ਕਹਾਂ ਕੋ ॥ ਨੈਨ ਨਿਵਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਜੋਰਿ ਪੁਨਾਮ ਕਰਯੋ ਕਰ ਤਾਂਕੋ ॥ ਲੋਗਨ ਕੋ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ ਦੁਖ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਪਤਿ ਜੋ ਚਹੁ ਘਾਕੋ ॥੭੬੪॥ **ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਅਤ੍ਰਿ ਰਿਖੀਸੁਰ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਸਿ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਤੂਅ ਸਾਂਪ ਸੁ ਹੋ ਬਚਨਾ ਉਨਿ ਯਾ ਬਿਧਿ ਮੋਹਿ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸ੍ਰਾਪ ਲਗੇ ਹਮਰੋ ਤਨ ਬਾਮਨ ਤੇ ਅਹਿ ਸਖਾਮ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤੁਮੈ ਤਨ ਛੁਵਤ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥੭੬੫॥ ਪੂਜਤ ਤੇ ਜਗ ਮਾਤ ਸਭੈ ਜਨ ਪੂਜ ਸਭੈ ਤਿਹ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਉਰਧਾਰਿ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਜਸ ਗਾਏ ॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲੁਾਰ ਬਿਲਾਵਲ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਏ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਸੁ ਸਭੈ ਜਨ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਜਿਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥੭੬੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੂਜਿ ਚੰਡਿ ਕੋ ਭਟ ਬਡੇ ਘਰਿ ਆਏ ਮਿਲਿ ਦੋਇ ॥ ਅੰਨ ਖਾਇ ਕੈ ਮਾਤ ਤੇ ਰਹੇ ਸਦਨ ਮੈ ਸੋਇ ॥੭੬੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਉਧਾਰ ਚੰਡਿ ਪੂਜ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੨੭॥੬**

ਅਬ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੋਜਨ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਹਿ ਤੇ ਭਟ ਰਾਤਿ ਪਰੇ ਸੋਊ ਸੋਇ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਨ ਬੀਚ ਗਏ ਉਠ ਕੈ ਜਹ ਡੋਲਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇ ਹੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਬੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਖਰੋ ਜਿਹ ਕੇ ਦੋਊ ਸੀੰਗ ਅਕਾਸ ਖਹੇ ਹੈਂ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਸੋ ਕੁਪ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੂੰ ਹਾਬਨ ਸੋ ਕਰ ਜੋਰ ਗਹੇ ਹੈਂ ॥੭੬੮॥

{੩੫੫}

{੩੫੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸੀਗਨ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਸੁ ਅਠਾਰਹ ਪੈਗ ਪੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਉਠਯੋ ਕਰ ਕੋਪ ਮਨੈ ਹਰਿ
 ਕੇ ਫਿਰ ਸਾਮੁਹਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਬਗਾਇ ਦੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕਹੀਂ ਜਾਇ ਗਿਰਯੋ ਸੁ ਨਹੀ ਉਬਰਯੋ ਹੈ ॥
 ਮੋਛ ਭਈ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਕਰ ਛੂਵਤ ਹੀ ਸੁ ਲਰਯੋ ਨ ਮਰਯੋ ਹੈ ॥੧੬੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ**
ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤ ॥੨੮॥ੴ

ਅਬ ਕੇਸੀ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਬਡੋ ਕਰ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੰਗ ਜਉ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਨਾਰਦ
 ਤਉ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਯੋ ਬਚਨਾ ਸੰਗ ਕੰਸ ਕੇ ਐਸੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤੁਅ ਭਗਨੀ ਪਤਿ ਨੰਦ ਸੁਤਾ ਹਰਿ ਤ੍ਰੈ ਰਿਪੁ ਵਾ ਘਰਿ
 ਭੀਤਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦੈਤ ਅਘਾਸੁਰ ਅਉ ਬਕ ਬੀਰ ਮਰਯੋ ਤਿਨ ਹੂੰ ਜਬ ਪਉਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥੧੭੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥**
ਕੰਸ ਬਾਚ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮਥੁਰਾਪਤਿ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਮਰੀਯੈ ॥ ਇਹ ਕੀ ਸਮ ਕਾਰਜ
 ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਤਾ ਬਧ ਆਪਨ ਉਬਰੀਯੈ ॥ ਤਬ ਨਾਰਦ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸੁਨੀਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਰਜ ਯਾ
 ਕਰੀਯੈ ॥ ਛਲ ਸੋਂ ਬਲ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਪਨੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰਵਾ ਹਰੀਯੈ ॥੧੭੧॥ **ਕੰਸ ਬਾਚ ਨਾਰਦ ਸੋਂ ॥**
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਤਬ ਕੰਸ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨੀਯੈ ਰਿਖਿ ਜੂ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਕਹੀ ਹੈ ॥ ਵਾਂਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰਜਨੀ ਦਿਨ ਮੈ
 ਹਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਬਸਿ ਕੈ ਸੁ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਜਾਂਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਦੈਤ ਬਲੀ ਬਕ ਪੂਤਨਾ ਜਾ ਬਨ ਜਾਇ ਗਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾ
 ਮਰੀਯੋ ਛਲ ਕੈ ਕਿਧੋ ਸੰਗਿ ਕਿ ਕੈ ਬਲ ਕੇ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਹੈ ॥੧੭੨॥ **ਕੰਸ ਬਾਚ ਕੇਸੀ ਸੋਂ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਮੁਨਿ
 ਤਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਿਯੋ ਤਬ ਕੰਸ ਬਲੀ ਇਕ ਦੈਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਾਰਹੁ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੈ
 ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪਾਛੇ ਤੇ ਪੈ ਭਗਨੀ ਭਗਨੀਪਤਿ ਡਾਰ ਜੰਜੀਰਨ ਧਾਮਿ ਰਖਾਯੋ ॥ ਸੰਗਿ ਚੰਡੂਰ ਕਹਯੋ
 ਇਹ ਭੇਦ ਤਬੈ ਕੁਬਿਲਿਯਾਗਿਰਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥੧੭੩॥ **ਕੰਸ ਬਾਚ ਅਕੂਰ ਸੋਂ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਭਾਖ ਕਹੀ ਸੰਗ ਭ੍ਰਿਤਨ
 ਸੋਂ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਨੱਈਯੈ ॥ ਸੰਗਿ ਚੰਡੂਰ ਕਹਯੋ ਮੁਸਟ ਕੇ ਦਰਵਾਜੇ ਬਿਖੈ ਗਜ ਕੋ ਬਿਰ ਕੱਈਯੈ ॥
 ਬੋਲਿ ਅਕੂਰ ਕਹੀ ਹਮਰੇ ਰਥ ਲੈ ਕਰਿ ਨੰਦ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜੱਈਯੈ ॥ ਜੱਗਿ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤਨ ਕੋ
 ਕਰਕੈ ਹਰਿ ਲਿਅੱਈਯੈ ॥੧੭੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਜਾਂਹਿ ਕਹਯੋ ਅਕੂਰਹਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਪੁਰਿ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪਹਿ ਸਿਉਂ

{੩੫੬}

{੩੫੬}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਤਾ ॥ ਜੱਗਿ ਅਬੈ ਹਮਰੇ ਗਿ੍ਹ ਹੈ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲਖਾਵਹੁ ਵਾਕਹਿ ਇਉਂਤਾ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਉਪਜਯੋ
 ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਿਉਂਤਾ ॥ ਜਿਉਂ ਬਨ ਬੀਚ ਹਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੁ ਪਠਯੋ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕਹਿ ਕੇਹਰਿ ਨਿਉਂਤਾ ॥੧੭੫॥
ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਜਯੋ ਅਕੂਰ ਕਹੁ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੇ ਘਾਤ ॥ ਅਬ ਬਧ ਕੇਸੀ ਕੀ ਕਥਾ ਭਈ
 ਕਹੋ ਸੋਈ ਬਾਤ ॥੧੭੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਪ੍ਰਾਤ ਚਲਯੋ ਤਹ ਕੇ ਉਠਿ ਸੋ ਰਿਪੁ ਹੈ ਹਯ ਦੀਰਘ ਪੈ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਦੇਖਤ
 ਜਾਹਿ ਦਿਨੇਸ ਡਰਯੋ ਮਘਵਾ ਜਿਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਰ ਡਰੇ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਹਰਿ ਪਾਂਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ
 ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਧੀਰ ਭਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕੁਪ ਕੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚਾਯੋ ॥੧੭੭॥ ਕੋਪ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਤਬ
 ਪਾਂਉ ਕੀ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥ ਦੀਨ ਨ ਲਾਗਨ ਸਖਾਮ ਤਨੈ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਜਦੁਰਾਇ ਬਚਾਈ ॥ ਫੇਰਿ
 ਗਹਯੋ ਸੋਊ ਪਾਂਇਨ ਤੇ ਕਰ ਮੋ ਨ ਰਹਯੋ ਸੁ ਦਯੋ ਹੈ ਬਗਾਈ ॥ ਜਿਉ ਲਰਕਾ ਬਟ ਫੈਂਕਤ ਹੈ ਤਿਮ ਚਾਰ ਸੈ
 ਪੈਗ ਪਰਯੋ ਸੋਊ ਜਾਈ ॥੧੭੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਫੇਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲ ਵਾ ਰਿਪੁ ਤੁੰਡ ਪਸਾਰਿ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥
 ਲੋਚਨ ਕਾਢ ਬਡੇ ਡਰਵਾਨ ਕਿਧੋ ਜਿਨ ਤੇ ਨਭ ਲੋਕ ਡਰਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਦਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਕਰਿ ਤਾਂ ਛਬਿ
 ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਹੈਕਰ ਕਾਲ ਮਨੋ ਤਨ ਕੇਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਸਨ ਆਯੋ ॥੧੭੯॥ ਤਿਨਿ ਬਾਂਹ
 ਕਟੀ ਹਰਿ ਦਾਂਤਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੇ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤਬੈ ਝਰਗੇ ॥ ਜੋਊ ਆਇ ਮਨੋਰਥ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸਮ ਓਰਨ ਕੀ ਸੋਊ
 ਹੈ ਗਰਗੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੋਊ ਜੂਝਿ ਪਰੋ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਸੋਊ ਫਿਰ ਕੈ ਅਪਨੇ ਘਰਗੇ ॥ ਅਬ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੇ ਕਰਿ ਲਾਗਤ
 ਹੀ ਮਰਿ ਗਯੋ ਵਹ ਪਾਪ ਸਭੈ ਹਰਗੇ ॥੧੮੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਰਾਵਨ ਜਾ ਬਿਧਿ ਰਾਮ ਮਰਯੋ ਬਿਧਿ ਜੋ ਕਰ ਕੈ
 ਨਰਕਾਸੁਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੇ ਰੱਛਨ ਕੋ ਹਰਨਾਕਸ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ਨ ਉਬਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮਧੁਕੈਟ ਮਰੈ
 ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲੈ ਪਾਵਕ ਲੀਲ ਲਈ ਡਰ ਟਾਰਯੋ ॥ ਤਿਉ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਰਾਖਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਨੋ ਬਲ ਦੈਤ
 ਪਛਾਰਯੋ ॥੧੮੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਮਾਰਿ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸੰਗਿ ਗਊਅਨ ਲੈ ਸੁ ਗਏ ਬਨ ਮੈ ॥ ਮਨ ਸੋਕ
 ਸਭੈ ਹਰ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਅਤਿ ਕੈ ਫੁਨਿ ਆਨੰਦ ਪੈ ਤਨ ਮੈ ॥ ਫੁਨਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ
 ਸਖਾਮ ਕੇ ਇਉਂ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਬਡੇ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਬਧਯੋ ਛਲ ਸੋਂ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਕੇ ਮਨੋ ਗਨ ਮੈ ॥੧੮੨॥ **ਇਤਿ**

ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੇਸੀ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੨੯॥

ਅਬ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤਬ ਨਾਰਦ ਚਲਿ ਗਯੋ ਨਿਕਟਿ ਭਟ ਕਿਸਨ ਕੇ ॥ ਕਰੀ ਉਦਰ ਪੂਰਨਾ ਮਨੋ ਹਿਤ ਤਿਸਨ ਕੇ ॥ ਰਹਯੋ ਮੁਨੀ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਸਖਾਮ ਤਰ ਪਗਨ ਕੇ ॥ ਹੋ ਮਨਿ ਬਿਚਾਰ ਕਹਯੋ ਸਖਾਮ ਮਹਾਂ ਸੰਗਿ ਲਗਨ ਕੇ ॥੨੮੩॥ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੂ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਕੂਰ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਹੀ ਜਾ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮੁਨਿ ਪਾਂ ਪਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੀੜ ਰਹਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਬੀਚ ਬਧੋ ਤੁਮ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਆਯੋ ਹੋਂ ਹਉਂ ਸੁ ਘਨੇ ਰਿਪੁ ਘੇਰਿ ਸਿਕਾਰ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਬਧੋ ਤਿਨ ਜਾਈ ॥੨੮੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਬ ਹਉਂ ਉਪਮਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਹੋਂ ਕੁਬਲਿਯਾਗਿਰ ਕੋ ਤੁਮ ਜੋ ਮਰਿ ਹੋਂ ॥ ਮੁਸਟਕ ਬਲ ਸਾਬ ਚੰਡੂਰਹਿ ਸੋਂ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਬਧ ਜੋ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਫਿਰਿ ਕੰਸ ਬਡੇ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੋਂ ॥ ਰਿਪੁ ਮਾਰ ਘਨੇ ਬਨ ਆਸੁਰ ਕੋ ਕਰਿ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਧਰ ਪੈ ਡਰਿ ਹੋਂ ॥੨੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਕਹਿ ਨਾਰਦ ਕਿਸਨ ਸੋਂ ਬਿਦਾ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਬ ਦਿਨ ਕੰਸਹਿ ਕੇ ਕਹਯੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਫੁਨਿ ਨਿਜ ਕਾਹਿ ॥੨੮੬॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਜੂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਕੋ ਸਭ ਭੇਦ ਦੇ ਫਿਰ ਬਿਦਿਆ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੩੦॥

ਅਬ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਜੁੱਧੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਲਤ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸੋਂ ਕਿਸਨ ਆਦਿ ਨਿਰੰਜਨ ਸੋਇ ॥ ਹੈ ਮੇਢਾਂ ਤਸਕਰ ਕੋਊ ਕੋਊ ਪਹਰੂਆ ਹੋਇ ॥੨੮੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੇਸਵ ਜੂ ਸੰਗ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਸੁਭ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਦੇਖ ਤਬੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਹੈ ਚੁਰਵਾ ਤਿਨ ਭੱਛਨ ਆਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਰ ਹਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਤਿੰਹ ਕੋ ਫਿਰਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇਕੈ ਤਾਹੀ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਗਹੀ ਬਲ ਸੋਂ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੮੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਕੋ ਮਾਰਕੈ ਕਰ ਸਾਧਨ ਕੇ ਕਾਮ ॥ ਹਲੀ ਸੰਗ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰ ਲੈ ਆਏ ਨਿਸਿ ਕੋ ਧਾਮਿ ॥੨੮੯॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੩੧॥

ਅਬ ਹਰਿ ਕੋ ਅਕੂਰ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਲੈ ਜੈਬੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰਿਪੁ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਅਕੂਰ ਕਿਧੋ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਹ

{੩੫੮}

{੩੫੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਆਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕੋ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਕਹੀ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਜਦੁਰਾ
 ਅਪਨੇ ਹਿਤ ਸਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਅੰਕਸੁ ਸੋ ਗਜ ਜਿਉ ਫਿਰੀਯੈ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਮ ਬਾਤਨ ਤੇ ਹਿਰਿ ਲਯਾਯੋ ॥੭੯੦॥
 ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਪਿਤ ਧਾਮਿ ਗਏ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਅਕੂਰ ਕੇ ਹਾਥਿ ਬੁਲਾਇ
 ਪਠਯੋ ਮਥੁਰਾ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਈ ॥ ਪੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਮੂਰਤਿ ਨੰਦ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਹੈ ਕੁਸਰਾਈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੀ ਹੈ ਕੁਸਰਾਤ
 ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭਾਈ ॥੭੯੧॥ **ਅਬ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਆਗਮ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਸੁਨਿ ਕੈ
 ਬਤੀਯਾਂ ਸੰਗਿ ਗੁਰਨ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਚਲਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਬਕਰੇ ਅਤਿ ਲੈ ਪੁਨਿ ਛੀਰ ਘਨੋ ਧਰ ਕੈ ਮੁਸਲੀਧਰ
 ਸਖਾਮ ਅੰਗੈ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਤ ਘਨੋ ਤਨ ਕੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਪਾਪ ਭਰੈ ॥ ਮਨੋ ਗੁਰਨ ਕੇ ਬਨ ਸੁੰਦਰ ਮੈ
 ਸਮ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ ਲਗੈ ॥੭੯੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮਥੁਰਾ ਹਰਿ ਕੇ ਜਾਨ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਸੋਧਾ ਬਾਤ ॥ ਤਬੈ ਲਗੀ
 ਰੋਦਨ ਕਰਨ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤ ॥੭੯੩॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਰੋਵਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਜਸੁਧਾ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਸੋ ਭਾਖੈ ॥ ਕੋਹੈ ਹਿਤੁ ਹਮਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਚਲਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰਿ ਰਾਖੈ ॥ ਐਸੋ ਕੋ ਢੀਠ ਕਰੈ ਜੀਯ ਮੋ ਨ੍ਰਿਪ
 ਸਾਮੁਹਿ ਜਾ ਬਤੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਖੈ ॥ ਸੋਕ ਭਰੀ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਬਤੀਯਾ ਨਹਿ ਭਾਖੈ ॥੭੯੪॥
ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਾਰਹ ਮਾਸ ਰਖਿਯੋ ਉਦਰੇ ਮਹਿ ਤੇਰਹਿ ਮਾਸ ਭਏ ਜੋਊ ਜੱਈਯਾ ॥ ਪਾਲ ਬਡੇ ਜੁ ਕਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ
 ਕੋ ਸੁਨ ਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਯਾ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਕਾਜ ਕਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਵਾ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਕੈ ਸੁਤ ਬੋਲ ਪਠੱਈਯਾ ॥ ਪੈ ਹਮਰੇ
 ਘਟ ਭਾਗਨ ਕੇ ਘਰ ਭੀਤਰ ਪੈ ਨਹੀ ਸਖਾਮ ਰਹੱਈਯਾ ॥੭੯੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰਥ ਉਪਰਿ ਮਹਰਾਜ ਗੇ ਰਥ
 ਚੜਿ ਕੈ ਤਜਿ ਗ੍ਰੋਹ ॥ ਗੋਪਿਨਿ ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਕੀ ਭਈ ਸੰਤ ਸੁਨ ਲੇਹ ॥੭੯੬॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਜਬ ਹੀ ਚਲਿਬੇ ਕੀ
 ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਗੁਰਨਿ ਨੈਨ ਤੇ ਨੀਰ ਢਰਯੋ ॥ ਗਿਨਤੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਭਈ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਆਨੰਦ ਦੂਰ
 ਕਰਯੋ ॥ ਜਿਤਨੋ ਤਿਨ ਮੈ ਰਸ ਜੋਬਨ ਥੋ ਦੁਖ ਕੀ ਸੋਈ ਈਧਨ ਮਾਹਿ ਜਰਯੋ ॥ ਤਿਨਤੇ ਨਹੀ ਬੋਲਿਯੋ ਜਾਤ ਕਛੂ
 ਮਨ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰਯੋ ॥੭੯੭॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਜਾ ਸੰਗ ਗਾਵਤ ਥੀ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਿਹ
 ਸੰਗ ਅਖਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਯੋ ਤਿਹ ਸੰਗਿ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜਾ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ

{੩੫੯}

{੩੫੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕੈ ਲਰਿ ਆਪ ਬਲੀ ਤਿਨ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਜ ਮੰਡਲ ਕਉ ਸਜਨੀ ਮਥੁਰਾ ਹੂ ਕੀ ਓਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥੭੯੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜਾਂਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁਨੇ ਸਜਨੀ ਹਮਰੇ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਨੇਹੁ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਰਹਯੋ ਗਡ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਛੂਟਨ ਨੈਕੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਚਲਬੇ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਛਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਜ ਕਉ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥੭੯੯॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਿਉ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਜਾਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮਨਿ ॥ ਰਾਸ ਕੇ ਭੀਤਰ ਯੋਂ ਲਸਕੈ ਰੁਤ ਸਾਵਨ ਕੀ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਦਾਮਨਿ ॥ ਚੰਦਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ ਚਲੈ ਗਜ ਗਾਮਨਿ ॥ ਤਯਾਗ ਤਿਨੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਸੁਨੇ ਸਜਨੀ ਅਬ ਧਾਮਨਿ ॥੮੦੦॥ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਤਨ ਕੰਚਨ ਸੇ ਬਿਰਲਾਪ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਿਤ ਲਾਈ ॥ ਸੋਕ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਅਸੋਕ ਗਯੋ ਤਿਨ ਹੂੰ ਤੇ ਨਸਾਈ ॥ ਭਾਖਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੇ ਸਜਨੀ ਹਮ ਤਿਯਾਗਿ ਗਯੋ ਹੈ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਆਪ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਜਾਨਤ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥੮੦੧॥ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਸਜਕੈ ਭਗਵੈ ਪਟ ਹਾਬਨ ਮੈ ਚਿਪੀਆਂ ਹਮ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਸੀਸ ਧਰੈਗੀ ਜਟਾਂ ਅਪਨੇ ਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਭਿੱਛ ਕਉ ਮਾਂਗ ਅਘੈ ਹੈਂ ॥ ਸਖਾਮ ਚਲੈ ਜਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਹਮਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ਤਯਾਗ ਕਹਯੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹੂੰ ਹੈਂ ॥੮੦੨॥ ਬੋਲਤ ਗੁਰਨਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸੁਨੀਯੈ ਸਜਨੀ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਗੀ ॥ ਤਯਾਗ ਕਹਯੋ ਹਮ ਧਾਮਨ ਕਉ ਚਿਪੀਆਂ ਗਹਿ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਧਰੈਗੀ ॥ ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਮਰੈਗੀ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਬੂਡ ਮਰੈ ਨਹੀ ਜਾਇ ਜਰੈਗੀ ॥ ਮਾਨ ਬਿਯੋਗ ਕਹੈ ਸਭ ਗੁਰਨਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਸਾਬ ਤੇ ਪੈ ਨ ਟਰੈਗੀ ॥੮੦੩॥ ਜਿਨਹੂੰ ਹਮਰੇ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਦਏ ਹਮ ਕਉ ਸੁਖ ਭਾਰੇ ॥ ਜਾਂ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਹਾਸ ਸਹਿਯੋ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਜਿਹ ਦੈਤ ਪਛਾਰੇ ॥ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਗੁਰਨਿ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰ ਭਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸੁ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੇ ॥੮੦੪॥ ਮੁੰਦ੍ਰਕਾ ਪਹਰੈ ਹਮ ਕਾਨਨ ਅੰਗ ਬਿਖੈ ਭਗਵੈ ਪਟ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਹਾਬਨ ਪੈ ਚਿਪੀਆਂ ਧਰਿ ਕੈ ਅਪੁਨੇ ਤਨ ਬੀਚ ਬਿਭੂਤ ਲਗੈ ਹੈਂ ॥ ਪੈ ਕਸਿ ਕੈ ਸਿੰਝੀਆਂ ਕਟਿ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ ਗੋਰਖਨਾਥ ਜਗੈ ਹੈਂ ॥ ਗੁਰਨੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨ ਜੋਗਨਿ ਹੂੰ ਹੈਂ ॥੮੦੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੈ ਬਿਖ ਖਾਇ

{੩੬੦}

{੩੬੦}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਮਰੈਰੀ ਕਹਯੋ ਅਪਨੇ ਤਨ ਕੋ ਨਹਿ ਘਾਤ ਕਰੈ ਹੈਂ ॥ ਮਾਰਿ ਛੁਰੀ ਅਪਨੇ ਤਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇ ਹਮ ਉਪਰ ਪਾਪ ਚੜੈ ਹੈਂ ॥ ਨਾਤਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਜਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਰਥਾ ਇਹ ਕੀ ਸੁ ਪੁਕਾਰ ਕਰੈ ਹੈਂ ॥ ਗੁਰਨੀਯਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਹਮ ਜਾਨਿ ਨ ਦੈ ਹੈਂ ॥੮੦੬॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸੇਲੀ ਡਰੈਰੀ ਗਰੈ ਅਪੁਨੇ ਬਟੂਆ ਅਪਨੇ ਕਟਿ ਸਾਥ ਕਸੈ ਹੈਂ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਿਯੋ ਫਰੂਆ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਧੂਪ ਜਗੈ ਹੈਂ ॥ ਘੋਟ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਯਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗਿ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁ ਵਾਹੀ ਚੜੈ ਹੈਂ ॥ ਗੁਰਨੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਨ ਰਹੈ ਹਮ ਧਾਮਨਿ ਜੋਗਨਿ ਹੈ ਹੈਂ ॥੮੦੭॥ ਧੂਮ ਡਰੈ ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਰ ਸਾਮੁਹੇ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਾਰਜ ਕੈ ਹੈਂ ॥ ਧਯਾਨ ਧਰੈਰੀ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਤਿਹ ਧਯਾਨ ਕੀ ਭਾਂਗਿਹਿ ਸੋ ਮਤਿ ਹੈ ਹੈਂ ॥ ਲੈ ਤਿਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਪਾਇਨ ਧੂਰਿ ਕਿਯੋ ਸੁ ਬਿਭੂਤਿ ਕੀ ਠਉਰ ਚੜੈ ਹੈਂ ॥ ਕੈ ਹਿਤ ਗੁਰਨੀਐ ਸੋ ਕਹੈ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹੈ ਹੈਂ ॥੮੦੮॥ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੀ ਫੁਨਿ ਮਾਲ ਕਹੈ ਕਬਿ ਵਾਹੀ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਹੈਂ ॥ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਪੈ ਤਪਸਾ ਹਿਤ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਰਿਝੈ ਹੈਂ ॥ ਮਾਂਗ ਸਭੈ ਤਿਹ ਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਰੁ ਪਾਇਨ ਪੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਲਯੈ ਹੈਂ ॥ ਯਾਂਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕਹੈ ਗੁਪੀਯਾਂ ਤਜਿ ਕੈ ਹਮ ਧਾਮਨਿ ਜੋਗਨਿ ਹੈ ਹੈਂ ॥੮੦੯॥ ਠਾਂਢੀ ਹੈ ਹੋਇ ਇਕੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਜਿਮ ਘੰਟਕ ਹੇਰ ਬਜੈ ਮਿਰਗਾਇਲ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਚਿੰਤ ਹਰੈ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਹੈ ਅਤਿ ਮਾਇਲ ॥ ਧਯਾਨ ਲਗੈ ਦ੍ਰਿਗ ਮੁੰਦ ਰਹੋ ਉਘਰੈ ਨਿਕਟੈ ਤਿਹ ਜਾਨ ਉਤਾਇਲ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਜਿਮ ਮੀਚਤ ਆਂਖ ਉਘਾਰਤ ਘਾਇਲ ॥੮੧੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਤਨ ਜੋ ਸਮ ਬੀ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸਮ ਗੁਰਨਿ ਚੰਦ ਕਰਾ ਸੀ ॥ ਮੈਨ ਕੀ ਸਾਨ ਸੋ ਸਾਨ ਬਨੀ ਦੋਊ ਭਉਹ ਮਨੋ ਅਖੀਯਾਂ ਸਮ ਗਾਸੀ ॥ ਦੇਖਤ ਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਹੋ ਨਹਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਹੋਤ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸਯਾਮ ਬਿਨਾ ਸਸਿ ਪੈ ਜਲ ਕੀ ਮਨੋ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਭਈ ਸੂਕਿ ਜਰਾ ਸੀ ॥੮੧੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਰਥ ਉਪਰਿ ਸਯਾਮ ਚੜਾਇ ਕੈ ਸੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਸਭ ਗੋਪ ਤਹਾ ਕੋ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਗੁਰਨੀਯਾ ਸੁ ਰਹੀ ਗੁਰ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਸੋਕ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਠਾਂਢੀ ਉਡੀਕਤ ਗੋਪਿ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਦੋਊ ਏ ਸੁ ਅਏ ਹੈਂ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੈਂ ਸਸਿ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਰੂਪ ਛਏ ਹੈਂ ॥੮੧੨॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਅਕੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਿਯੋ ਜਮੁਨਾ ਪੈ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਕ ਸਬੈ ॥ ਅਕੂਰ ਹੀ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਪਾਪ ਕਰਯੋ ਹਮਹੂੰ

{੩੬੧}

{੩੬੧}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੁ ਅਬੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਜਿ ਕੈ ਰਥ ਬੀਚ ਧਸਯੋ ਜਲ ਕੇ ਸੰਧਿਆ ਕਰਬੇ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਇਹ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ
ਕੰਸ ਬਲੀ ਜੁ ਭਈ ਇਹ ਕੀ ਅਤਿ ਚਿੰਤ ਜਬੈ ॥੮੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਤ ਜਬੈ ਅਕੂਰ ਮਨਿ ਹਰਿ ਕੋ ਕਰਯੋ
ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕੋ ਜਲ ਮੈ ਤਬੈ ਦਰਸਨ ਦਯੋ ਮੁਰਾਰਿ ॥੮੧੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਹਜਾਰ ਭੁਜਾ ਸਹਸੇ
ਦਸ ਸੇਸ ਕੇ ਆਸਨ ਪੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਪੀਤ ਲਸੈ ਪਟ ਚਕ੍ਰ ਕਰੈ ਜਿਹ ਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰ ਨੰਦਗ ਛਾਜੈ ॥
ਬੀਚ ਤਬੈ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਫੁਨਿ ਸਾਧਹਿ ਕੇ ਹਰਬੇ ਡਰ ਕਾਜੈ ॥ ਜਾਕੋ ਕਰਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ
ਹੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜੈ ॥੮੧੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜਲ ਤੇ ਕਢ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲਯੋ ਮਨਿ ਆਨੰਦ
ਪਾਈ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਕੀ ਨ ਕਰੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ
ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਜੁਰੀ ਸਭ ਆਨ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਾਕੋ ਕਛੁ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਹੈ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸੋਊ ਪਾਰ ਪਰਾਈ ॥੮੧੬॥
ਹਰਿ ਆਗਮ ਕੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਉਠਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੀ ਸਭੈ ਤ੍ਰੀਯ ਧਾਈ ॥ ਆਵਤ ਥੋ ਰਥ ਬੀਚ ਚੜਯੋ ਚਲਿ
ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਆਈ ॥ ਮੂਰਤਿ ਦੇਖ ਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਹਰਿ ਆਨਨ ਓਰ ਰਹੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥
ਸੋਕ ਕਥਾ ਜਿਤਨੀ ਮਨ ਥੀ ਇਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਦਈ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮੧੭॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਨੰਦ ਅਉ ਗੋਪਨ ਸਹਤ ਮਥੁਰਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰਣੰ ॥੩੨॥੬
ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਮਨ ਮੈ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੋਭਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਸੁ ਕਬਿ
ਕਰਿ ਨਹਿ ਸਕਤਿ ਉਚਾਰ ॥੮੧੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਜਟਤੇ ਨਗ ਭੀਤਰ ਹੈ ਦਮਕੈ ਦੁਤਿ ਮਾਨਹੁ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ॥
ਜਮੁਨਾ ਜਿਹ ਸੁੰਦਰ ਤੀਰ ਬਹੈ ਸੁ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਅਟਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਰੀਝ ਰਹੈ ਰਿਝਵੈ ਪਿਖ
ਤਾ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਹੈ ਪੁਰਿ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਤ ਕਰੈ ਸੰਗ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥੮੧੯॥ ਹਰਿ ਆਵਤ
ਥੋ ਮਗ ਬੀਚ ਚਲਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧੁਬੀਆ ਮਗ ਏਕ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਉ ਸੁ ਗਹੇ ਤਿਹ ਤੇ ਪਟ ਤਉ ਕੁਪਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ
ਕੋ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤਬੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਸੰਗ ਅੰਗੁਲਿਕਾ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਰਯੋ ॥ ਇਉ ਗਿਰ
ਗਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਪਟ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਪਟ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੮੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਬ ਗ੍ਰਾਰਨ ਸੋ ਹਰਿ ਕਹੀ

{੩੬੨}

{੩੬੨}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਰਿਪੁ ਧੁਬੀਆ ਕਹੁ ਕੂਟ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਲੇਹੁ ਸਭਨ ਕੋ ਲੂਟ ॥੮੨੧॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਗ੍ਰਾਰ
 ਅਜਾਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਜਾਨਤ ਨਹੀ ॥ ਬਾਕਤ ਤਾਂ ਤ੍ਰੀਯਾ ਆਨਿ ਚੀਰ ਪੈਨਾਏ ਤਿਨ ਤਨੈ ॥੮੨੨॥ **ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ**
ਬਾਚ ਸੁਕ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈ ਬਰੁ ਤਾਂ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁੰਡ ਰਹੈ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਤਬ ਸੁਕ ਸੋਂ ਪੂਛਯੋ ਨ੍ਰਿਪੈ ਕਹੋ
 ਹਮੈ ਕਿਹ ਭਾਇ ॥੮੨੩॥ **ਸੁਕ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਸ਼੍ਰੈਯਾ** ॥ ਚਤੁਰਭੁਜ ਕੋ ਬਰੁ ਵਾਹਿ ਦਯੋ ਬਰ ਪਾਇ ਸੁਖੀ
 ਰਹੁ ਤਾਹਿ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿ ਬਾਕ ਕੇ ਹੋਵਤ ਪੈ ਤਿਨਹੂੰ ਅਮਰਾ ਪੁਰ ਕੇ ਫਲ ਹੈ ਸੁ ਲਹੇ ॥ ਬਹੁ ਦੈਕਰ ਲੱਜਤ ਹੋਤ
 ਬਡੇ ਇਮ ਲੋਕ ਏ ਨੀਤ ਬਿਖੈ ਹੈ ਕਹੇ ॥ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕਿ ਮੈ ਇਹ ਬੋਰ ਦਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮੁੰਡੀਆ ਨਿਹੁਰਾਇ ਰਹੇ
 ॥੮੨੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਧੋਬੀ ਕੋ ਬਧ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਬਰ ਦੇਤ ਭਏ ॥੩੩॥**
ਅਬ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਧ ਕੈ ਧੋਬੀ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਕਾਮ ॥ ਰਬ ਧਵਾਇ ਤਬ
 ਹੀ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਮੁਹ ਧਾਮ ॥੮੨੫॥ **ਸ਼੍ਰੈਯਾ** ॥ ਆਗੇ ਤੇ ਸਖਾਮ ਮਿਲਿਯੋ ਬਗਵਾਨ ਸੁ ਹਾਰ ਗਰੇ ਹਰਿ
 ਕੇ ਤਿਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਲਿਜਾਇ ਜਿਵਾਰਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਕੈ ਮਾਂਗਤ
 ਭਯੋ ਬਰੁ ਸਾਧ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਕੋ ਜੀਯ ਧਾਰਯੋ ॥ ਜਾਨ ਲਈ ਜੀਯ ਕੀ ਘਨ ਸਖਾਮ ਤਬੈ ਬਰਵਾ ਉਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰਯੋ ॥੮੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਰੁ ਜਬ ਮਾਲੀ ਕਉ ਦਯੋ ਰੀਝਿ ਮਨੈ ਘਨ ਸਖਾਮ ॥ ਫਿਰ ਪੁਰ ਹਾਟਨ ਮੈ
 ਗਏ ਕਰਨ ਕੂਬਰੀ ਕਾਮ ॥੮੨੭॥ **ਇਤਿ ਬਾਗਵਾਨ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕੀਆ ॥੩੪॥**
ਅਬ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਰਨ ॥ ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਆਵਤ ਅੱਗੁ ਮਿਲੀ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਨਿ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥
 ਗੰਧ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਵਨ ਕੋ ਸੁ ਲਗਾਉਂ ਹਉ ਯਾਂ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਹਰਿ ਸੰਗ ਲਗੀ ਹਮਰੇ ਤਬ
 ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਲਯਾਵਹੁ ਲਾਵਹੁ ਰੀ ਹਮ ਕੋ ਕਬਿ ਨੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਸਾਰਯੋ ॥੮੨੮॥
ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਆਇਸ ਮਾਨੁ ਤ੍ਰੀਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਇਹ ਚੰਦਨ ਦੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ
 ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਮਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਕੋ ਨ ਅੰਤ ਲਖਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਈ ਦਿਨ ਗਾਯੋ ॥
 ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਮਾਲਨਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਜਿਨ ਹਾਬ ਛੁਹਾਯੋ ॥੮੨੯॥ **ਸ਼੍ਰੈਯਾ ॥** ਹਰਿ ਏਕ ਧਰਯੋ ਪਗ ਪਾਇਨ

{੩੬੩}

{੩੬੩}

ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਪੈ ਅਰੁ ਹਾਥ ਸੋਂ ਹਾਥ ਗਹਯੋ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ॥ ਸੀਧੀ ਕਰੀ ਕੁਬਰੀ ਤੇ ਸੋਊ ਇਤਨੋ ਬਲ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾਂ ਕੋਂ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਬਕ ਬੀਰ ਅਬੈ ਕਰਿ ਹੈ ਬਧ ਸੋ ਪਤਿ ਪੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ॥ ਭਾਗ ਬਡੇ ਇਹ ਕੇ ਜਿਹ ਕੋ ਉਪਚਾਰ ਕਰਯੋ ਹਰਿ ਬੈਦ ਹੈ ਤਾਂਕੋ ॥੮੩੦॥ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਧਾਮਿ ਅਬੈ ਚਲੀਯੈ ਹਮਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਕੁਬਜਾ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਖੁ ਦੇਖ ਕੈ ਰੀਝ ਰਹੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਿਨ ਹੀ ਡਰ ਸੋਂ ॥ ਹਰਿ ਜਾਨਯੋ ਕਿ ਮੋ ਮੈ ਰਹੀ ਬਸ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਛਰ ਸੋਂ ॥ ਕਰਿਹੋ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕੰਸ ਕੋ ਕੈ ਬਧ ਹਉ ਬਰ ਸੋਂ ॥੮੩੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੁਬਜਾ ਕੋ ਸੁਵਾਰ ਕੈ ਕਾਜ ਤਬੈ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਧਾਇ ਗਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੇ ਧਨੁ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਸੋਊ ਦੇਖਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਤੇ ਕਰ ਤੇ ਸੁ ਮਨੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿਹੀ ਕੁਪਿ ਜਾਗਯੋ ॥ ਗਾੜੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਧਨੁ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਕੈ ਜਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਧਨੁ ਭਾਗਯੋ ॥੮੩੨॥ ਗਾੜੀ ਕਸੀਸ ਦਈ ਕੁਪਿਕੈ ਰੁਪ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੇ ॥ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਕਾਢਕੈ ਠਾਢੈ ਹੈ ਪੇਖੈ ਜੋਊ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਬਿਖੇ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਡਰਯੋ ਮਘਵਾ ਡਰਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੋਊ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ॥ ਧਨੁ ਕੇ ਟੁਕਰੇ ਸੰਗ ਜੋਧਨ ਮਾਰਤ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿਹੀ ਸੁ ਤਿਖੇ ॥੮੩੩॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੁਖ ਤੇਜ ਮੈ ਬਰਨਿਯੋ ਕਿਸਨ ਕਥਾ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਅਤਿਹੀ ਚੂਕ ਮੋ ਤੇ ਭਈ ਛਿਮੀਯੈ ਸੋ ਮਹਾਰਾਜ ॥੮੩੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਧਨੁ ਕੋ ਟੁਕਰਾ ਕਰਿ ਲੈ ਹਰਿ ਜੀ ਬਰਬੀਰਨ ਕੋ ਸੋਊ ਮਾਰਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜਾਗਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਲਗਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਮਾਰਨ ਜੁੱਧਹ ਕੇ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਸੋਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਸੁਨ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਸਿਵ ਜੁ ਉਠਿ ਭਾਗਯੋ ॥੮੩੫॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਪਤਿ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਉਨੈ ਠਉਰ ਜਹਾਂ ਬਰਬੀਰ ਅਤਿ ਸੁੈ ਰਹੇ ॥ ਐਸੇ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਜੈਸੇ ਬਾਢੀ ਕੇ ਕਟੇ ਤੇ ਰੂਖ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਅਸਿ ਹਾਥਨ ਨ ਹੀ ਗਹੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠੀ ਹੈ ਤਹਾਂ ਜੋਧਨ ਤੈ ਸੀਸ ਸਮ ਬੱਟੇ ਅਸਿ ਨੱਕ ਭਾਂਤਿ ਹੈ ਬਹੇ ॥ ਗੋਰੇ ਪੈ ਬਰਦ ਚੜਿ ਆਏ ਥੇ ਬਰਦਪਤਿ ਗੋਰੀ ਗਉਰਾਂ ਗੋਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਤੇ ਰਾਤੇ ਹੈ ਰਹੇ ॥੮੩੬॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਕਾਨੁ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੂ ਨੈ ਕੀਨਿ ਰਨ ਭਾਗ ਗਏ ਭਟ ਨ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਕੈ ਰਹਯੋ ॥ ਐਸੇ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਧਨ ਟੁਕਨ ਕੇ ਮਾਨੋ ਕੰਸ ਰਾਜਾ ਜੂਕੋ ਸਾਰੋ ਦਲ

ਸ੍ਰੈ ਰਹਯੇ ॥ ਕੇਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਕੇਤੇ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਫੇਰਿ ਲਾਗੇ ਸੋਊ ਸਮ ਬਨਹਰ ਹਰਿ ਤਾਤੇ ਹੈ ਕਹਯੇ ॥ ਗਜਨ
 ਕੇ ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਐਸੇ ਛੀਟੈ ਛੁਟੀ ਜਾਤੇ ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਲਾਲ ਛੀਟ ਛਬਿ ਹੈ ਰਹਯੇ ॥੮੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਸਨ
 ਹਲੀ ਧਨੁ ਟੂਕ ਸੋ ਘਨ ਦਲ ਦਯੋ ਨਿਘਾਇ ॥ ਤਿਨ ਸੁਨ ਕੈ ਬਧ ਸ੍ਰਉਨ ਨ੍ਰਿਪ ਅਉ ਪੁਨਿ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੮੩੮॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੀਚ ਚਮੁੰ ਧਸ ਬੀਰਨ ਕੀ ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਸੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਗ ਗਏ ਸੁ ਬਚੇ ਤਿਨ ਤੇ ਜੋਊ ਫੇਰਿ
 ਲਰੇ ਸੋਊ ਫੇਰਿ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਝੂਝ ਪਰੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੇ ਸੁ ਚਲੇ ਪਰਨਾਰੇ ॥ ਜੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ
 ਜੀਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਤਨ ਭੂਖਨ ਧਾਰੇ ॥੮੩੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਦੁਹੁੰ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ
 ਘਨੇ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ॥ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਜੋਊ ਜ੍ਯਾਨ ਹੁਤੇ ਸਜਿ ਆਏ ਹੁਤੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਨਵੀਨੇ ॥ ਸੋ ਝਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਕੀ
 ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥ ਜੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥੮੪੦॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਟੂਕਨ ਸੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਘਨੇ ਚਲ ਕੈ ਸੋਊ ਨੰਦ ਬਬਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸਭ ਪਾਇ ਲਗੇ ਅਤਿ
 ਆਨੰਦ ਸੋ ਤਿੰਹ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਗੇ ਥੇ ਕਹਾ ਪੁਰ ਦੇਖਨ ਕੋ ਬਚਨਾ ਉਨ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਰੈਨ ਪਰੀ
 ਗ੍ਰਿਹਿ ਸੋਇ ਰਹੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥੮੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਪਨ ਪਿਖਾ ਇਕ ਕੰਸ ਨੈ ਅਤੈ
 ਭਖਾਨਕ ਰੂਪ ॥ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਜੀਯ ਹੋਇ ਕੈ ਭ੍ਰਿੱਤ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥੮੪੨॥ **ਕੰਸ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿੱਤਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥
 ਭ੍ਰਿੱਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਾਜੈ ਕਹੀ ਇਕ ਖੇਲਨ ਕੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਗੋਪਨ ਕੋ ਇਕਠਾਂ ਰਖੀਯੋ ਹਮਰੇ ਸਬ ਹੀ
 ਦਲ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਕਾਰਜ ਸੀਘ੍ਰ ਕਰੋ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਇਕ ਪੈਗ ਨ ਕਉ ਤਿਸਿਟਾਵਹੁ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਤੁਮ
 ਮੱਲਨ ਠਾਢਿ ਕੈ ਆਪ ਸਬੈ ਕਸਿ ਕੈ ਕਟਿ ਆਵਹੁ ॥੮੪੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਭ੍ਰਿੱਤ ਸਭੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਕੈ ਉਠ
 ਕੈ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਨੋ ॥ ਠਾਢ ਕੀਯੋ ਗਜ ਪਉਰ ਬਿਖੈ ਸੁ ਰਚਯੋ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੋ ਠਉਰ ਨਵੀਨੋ ॥ ਮੱਲ ਜਹਾ ਰਿਪੁ
 ਬੀਰ ਘਨੇ ਪਿਖਿਏ ਰਿਪੁ ਆਵਤ ਜਾਹਿ ਪਸੀਨੋ ॥ ਐਸੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਠਉਰ ਸੋਊ ਹਰਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮਾਨਸ ਭੇਜਿ
 ਸੁ ਦੀਨੋ ॥੮੪੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੇਵਕ ਲੈ ਇਨ ਸੰਗ ਚਲਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਕੇ ਪਉਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਐਕੈ
 ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈ ਤਿੰਹ ਤੇ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਪਿਖਯੋ ਗਜ ਮੱਤ ਮਹਾਂ ਕਹਯੋ ਦੂਰ ਕਰੋ

{੩੬੫}

{੩੬੫}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਗਜਵਾਨ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਯੋ ਮਨੋ ਪੁੰਨ ਕੇ ਉਪਰਿ ਪਾਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥੮੪੫॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਜ
ਮੱਤ ਮਹਾਂ ਭਰ ਸੁੰਡਿ ਲਏ ਭਟ ਸੁੰਦਰ ਸੋਊ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਘਨ ਸੋ ਗਰਜਯੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਉੱਪਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ॥
ਪੇਟ ਤਰੇ ਤਿਹ ਕੇ ਪਸਰੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਬਧੀਯਾ ਅਰਿ ਜੋਊ ॥ ਜੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਜੀਯ ਮੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਸੋ
ਮਨੋ ਖੇਲਤ ਦੋਊ ॥੮੪੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਤਬ ਕੋਪੁ ਕਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥
ਏਕ ਦਈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਬਿਖੈ ਕੁਪਿ ਦੂਸਰ ਸੀਸ ਕੇ ਬੀਚ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਚੋਟ ਲਗੈ ਸਿਰ ਬੀਚ ਘਨੀ ਧਰਨੀ ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ
ਪਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਰ ਗਯੋ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਕੇ ਕੋ ਆਗਮ ਆਜ ਭਯੋ ਹੈ ॥੮੪੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ**
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗਜ ਬਧਹਿ ਯਯਾਇ ਸਮਾਪਤ ॥੩੫॥ੴ

ਅਬ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਕੰਧਿ ਧਰਯੋ ਗਜ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰ ਕੈ ਬੀਚ ਗਏ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੇ ਦੋਊ ॥ ਬੀਰਨ
ਬੀਰ ਬਡੋਈ ਪਿਖਯੋ ਬਲਵਾਨ ਲਖਯੋ ਇਨ ਮੱਲਨ ਸੋਊ ॥ ਸਾਧਨ ਦੇਖਿ ਲਖਯੋ ਕਰਤਾ ਜਗ ਯਾ ਸਮ ਦੂਸਰ
ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ॥ ਤਾਤ ਲਖਯੋ ਕਰਿਕੈ ਲਰਕਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਲਖਯੋ ਮਨ ਮੈ ਘਰਿ ਖੋਊ ॥੮੪੮॥ ਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ
ਸਭਾ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਮੱਲਨ ਸੋ ਜਦੁਰਾਇ ਲਰਾਯੋ ॥ ਮੁਸਟ ਕੇ ਸਾਬ ਲਰਯੋ ਮੁਸਲੀ ਸੁ ਚੰਡੂਰ ਸੋ ਸਖਾਮ ਜੂ ਜੁੱਧੁ
ਮਚਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਰਨ ਕੀ ਗਿਰਿ ਸੋ ਹਰਿ ਜੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਲਗੀ ਨ ਤਹਾ ਘਟਿਕਾ ਧਰਨੀ
ਪਰ ਤਾਂਕਹੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੮੪੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ**
ਮੱਲ ਬਧਹਿ ਯਯਾਇ ਸਮਾਪਤੁ ॥੩੬॥ੴ

ਅਬ ਕੰਸ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਯੋ ॥ ਇਨ ਕੋ
ਭਟ ਮਾਰਹੁ ਖੇਤ ਅਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਅਰੁ ਸੋਰ ਕਰਯੋ ॥ ਜਦੁਰਾਇ ਭਰਥੁ ਤਬ ਪਾਨ ਲਗੋ ਅਪਨੇ ਮਨ
ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਇ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਪੈ ਕੁਪ ਕੈ ਹਰਿ ਥਾਪਰ ਸੋ ਸੋਊ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ॥੮੫੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥**
ਹਰਿ ਕੂਦ ਤਬੈ ਰੰਗ ਭੂਮਹਿ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਥੋ ਸੁ ਜਹਾਂ ਤਹ ਹੀ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਕੰਸ ਲਈ ਕਰਿ ਢਾਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ
ਭਰਯੋ ਅਸਿ ਖੈਚ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਦਉਰ ਦਈ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਪੈ ਹਰਿ ਫਾਂਧਿ ਗਏ ਅਤਿ ਦਾਵ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸਨ

ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਕੈ ਬਲ ਤਾਹਿ ਪਛਾਰਯੋ ॥੮੫੧॥ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਿਯੋ ਧਰ ਸੋਂ ਗਹਿ
ਗੋਡਨ ਤੇ ਤਬ ਘੀਸ ਦਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਪੁਰ ਭੀਤਰ ਸੋਰ ਪਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ
ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਿਖੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਨ ਸਾਧਨ ਰਾਖ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਛਯੋ ॥ ਕਟ ਬੰਧਨ ਤਾਤ ਦਏ ਮਨ ਕੇ ਸਭਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸ
ਵਾਹਿ ਲਯੋ ॥੮੫੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਸਰਾਂਤ ਕੇ ਘਾਟ ਕੇ ਉਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕੰਸ
ਕੇ ਬੀਰ ਬਲੀ ਜੁ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਸਯਾਮ ਕੋ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨ ਗਯੋ ਤਿਨ ਪਾਸ ਛਿਮਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗ
ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਸੰਭਾਰਿ ਤਬੈ ਬਲ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੮੫੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥
ਗਜ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਕੁਪਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਡਰਿ ਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਦੋਊ ਮੱਲ ਮਰੇ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ
ਸਯਾਮ ਤਹਾਂ ਪਹਰੇਕੁ ਲਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੋ ਮਾਰ ਗਏ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਸੋਊ ਆਨ ਮਰੇ ॥ ਰਖ ਸਾਧਨ
ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਨਭਿ ਤੇ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਫੂਲ ਪਰੇ ॥੮੫੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ**
ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਸ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੁ ॥੩੭॥ੴ
ਅਬ ਕੰਸ ਬਧੁ ਕਾਨੁ ਜੁ ਪਹਿ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਦੁਖੁ ਮਾਨਿ ਮਨੈ ਤਜ ਧਾਮਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੁ ਪਹਿ
ਆਈ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਘਿਘਿਆਤ ਭਈ ਹਰਿ ਪੈ ਦੁਖ ਕੀ ਸਭ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਸਿਰ ਉਪਰ ਕੋ
ਪਟ ਪੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰਿ ਛਾਰ ਮਿਲਾਈ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਰਹੀ ਭਰਤਾ ਹਰਿ ਜੁ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਈ
॥੮੫੫॥ ਰਿਪੁ ਕਰਮ ਕਰੇ ਤਬਹੀ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰ ਕੈ ਸੋਊ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਭਏ ਬਸਿ
ਮੋਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਦੁਹੂਨ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹ ਬਢਾਏ ॥
ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭਾਵ ਕੈ ਬੰਧਨ ਪਾਇਨ ਤੇ ਛੁਟਵਾਏ ॥੮੫੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ**
ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕੰਸ ਕੇ ਕਰਮ ਕਰ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਛੁਰਾਵਤ ਭਏ ॥੩੮॥ੴ
ਅਬ ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ ਨੰਦ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚਲਿ ਆਇਕੈ ਸੋ ਫਿਰ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਕਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਅਤਿ
ਕੀਨੀ ॥ ਹਉ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਸੁਤ ਹੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਿਨ ਮਾਨ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਧਾਮਨ

ਕੋ ਬਤੀਯਾ ਸੁਨਿ ਮੋਹ ਪ੍ਰਜਾ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਨੀ ॥ ਨੰਦ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀ ਬਿਨ ਕਾਨ੍ਹ ਭਈ ਸੁ ਪੁਰੀ ਸਭ
ਹੀਨੀ ॥੮੫੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਗਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਕੋਊ
ਤਾਤ ਮਰੇ ਪਛੁਤਾਤ ਹੈ ਪਯਾਰੋ ਕੋਊ ਮਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਛਯੋ ਹੈ ॥ ਪੈ ਜਿਮਰਾਜ ਬਡੇ ਰਿਪੁਰਾਜ ਕੀ ਪੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ
ਖੋਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਸੁਦੇ ਠਗ ਸਖਾਮ ਮਨੋ ਧਨ ਲੂਟਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥੮੫੮॥ **ਨੰਦ ਬਾਚ ਪੁਰ
ਜਨ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨੰਦ ਆਇ ਬ੍ਰਿਜ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸੋਕ ਕੀਨੋ ਸਬੈ ਰੋਦਨ
ਕੀਨੋ ਮਾਤ ॥੮੫੯॥ **ਜਸੁਧਾ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬਚਯੋ ਜਿਨਿ ਤਾਤ ਬਡੇ ਅਹਿ ਤੇ ਜਿਨਹੂ ਬਕ ਬੀਰ ਬਲੀ
ਹਨਿ ਦੱਈਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਮਰਯੋ ਅਘ ਨਾਮ ਮਹਾਂ ਰਿਪੁ ਪੈ ਪਿਅਰਵਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਭੱਈਆ ॥ ਜੋ ਤਪਸਿਯਾ ਕਰਿ
ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਪਰ ਪਾਇਨ ਲੱਈਯਾ ॥ ਸੋ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਛੀਨ ਲਯੋ ਹਮ ਤੇ ਸੁਨੀਯੇ ਸਖੀ ਪੂਤ
ਕਨ੍ਹਈਯਾ ॥੮੬੦॥ **ਸਭ ਗੁਰਨੀਯਾ ਬਿਰਲਾਪੁ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗੁਰਨਿ ਪੈ ਮਿਲਿ
ਕੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਸੁ ਕੀਨੋ ॥ ਆਨੰਦ ਦੂਰਿ ਕਰਯੋ ਮਨ ਤੇ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਹੂ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਧਰਨੀ ਪਰ
ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੀ ਸੁ ਪਰਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਤੇ ਸੁ ਪਸੀਨੋ ॥ ਹਾਹਕੁ ਲੈਨ ਲਗੀ ਸਭਿ ਹੀ ਸੁ ਭਯੋ ਸੁਖ ਤੇ
ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਹੀਨੋ ॥੮੬੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਹਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ
ਗਾਵੈ ॥ ਸੋਰਠ ਸੁੱਧ ਮਲੁਰ ਬਿਲਾਵਲ ਸਾਰੰਗ ਭੀਤਰ ਤਾਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ਤਿਹ ਤੇ ਜੀਯ ਮੈ ਤਿਹ
ਧਯਾਨਹਿ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਯੋ ਮੁਰਝਾਵਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤਾਂ ਸਸਿ ਜਿਉ ਪਿਖ ਕੰਜ ਮਨੋ ਮੁਰਝਾਵੈ ॥੮੬੨॥
ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸੰਗ ਰਚੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮਹੂੰ ਮਨ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਤਯਾਗ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ ਹਮ
ਉਪਰ ਤੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁ ਟਾਰੀ ॥ ਪੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ ਕਛੂ ਪਠਿਯੋ ਤਿਹ ਤ੍ਰੀਯਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭੇ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਏਕ
ਗਿਰੀ ਕਹੂੰ ਐਸੇ ਧਰਾ ਇਕ ਕੂਕਤ ਹੈ ਸੁ ਹਹਾ ਰੀ ਹਹਾ ਰੀ ॥੮੬੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਗੁਰਨਿ ਬੋਲਤ
ਹੈਂ ਅਪਨੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਯ ਮੈ ਹਰਿ ਡਾਰ ਗਏ ਹਿਤ ਕੀ ਤਿਨ ਫਾਂਸੀ ॥
ਅਉ ਰਿਸ ਮਾਨ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਜਦੁਰਾਇ ਨ ਮਾਨਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸੀ ॥ ਤਿਯਾਗ ਹਮੈ ਸੁ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ

{੩੬੮}

{੩੬੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੰਗ ਫਸੇ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸੀ ॥੮੬੪॥ **ਸ਼੍ਰੀਯਾ** ॥ ਰੋਦਨ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾਂ ਮਿਲਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥
 ਤਿਯਾਗਿ ਬ੍ਰਿਜੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਤਜਿ ਨੇਹ ਅਨੇਹ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੈ ਧਰ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਐਸੇ
 ਸੰਭਾਰਿ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਰੀ ਸਜਨੀ ਸੁਨੀਯੈ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥੮੬੫॥ **ਕਬਿਯੋ**
ਬਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥ ਆਖਨ ਆਗਹਿ ਠਾਢ ਲਗੇ ਸਖੀ ਦੇਤ ਨਹੀ ਕਿਹ ਹੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਾ ਸੰਗਿ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਨ
 ਮੈ ਤਿਹਤੇ ਅਤਿਹੀ ਜੀਯ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਹੇਤੁ ਤਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਸੋ ਨ ਸੰਦੇਸ ਪਠਿਯੋ ਜੀਯ ਕੈ ਸੁ ਢਿਠਾਈ ॥
 ਤਾਂਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈ ਪਿਖੀਯੈ ਨਹੀ ਸਖਾਮ ਹਹਾ ਮੋਰੀ ਮਾਈ ॥੮੬੬॥

ਬਾਰਹ ਮਾਹ ॥

ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥ ਫਾਗਨ ਮੈ ਸਖੀ ਡਾਰ ਗੁਲਾਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਬਨ ਬੀਚ ਰਮੈ ॥ ਪਿਚਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਿ ਗਾਵਤਿ ਗੀਤ
 ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਤਉਨ ਸਮੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਯੋ ਮਨ ਕੇ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਮੈ ॥ ਅਰੁ ਤਿਯਾਗਿ
 ਤਮੈ ਸਭ ਧਾਮਨ ਕੀ ਇਹ ਸੁੰਦਰਿ ਸਖਾਮ ਕੀ ਮਾਨਿ ਤਮੈ ॥੮੬੭॥ **ਸ਼੍ਰੀਯਾ** ॥ ਫੂਲਸੀ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਫੂਲ ਰਹੀ ਪਟਿ
 ਰੰਗਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੂਲ ਲੀਏ ॥ ਇਕ ਸਖਾਮ ਸੀਗਾਰ ਸੁ ਗਾਵਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਕੋਕਿਲਕਾ ਸਮ ਹੋਤ ਜੀਏ ॥ ਰਿਤੁ ਨਾਮਹਿ
 ਸਖਾਮ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਛਾਜ ਸੁ ਸਾਜ ਦੀਏ ॥ ਪਿਖਿ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਚਉਕਿ ਰਹੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੋਤ
 ਹੁਲਾਸ ਹੀਏ ॥੮੬੮॥ ਏਕ ਸਮੈ ਰਹੈ ਕਿੰਸੁਕ ਫੂਲਿ ਸਖੀ ਤਹ ਪਉਨ ਬਹੈ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਭਉਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਹੈ ਇਤ
 ਤੇ ਉਤ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਜਾਈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੬੯॥ ਜੇਠ ਸਮੈ ਸਖੀ ਤੀਰ ਨਦੀ ਹਮ
 ਖੇਲਤ ਚਿਤ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥ ਚੰਦਨ ਸੋ ਤਨ ਲੀਪ ਸਭੈ ਸੁ ਗੁਲਾਬਹਿ ਸੋ ਧਰਨੀ ਛਿਰਕਾਈ ॥ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ
 ਭਲੀ ਕਪਰਯੋ ਪਰ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤੌਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਸਖਾਮ ਬਿਨਾ
 ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੦॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚਲੈ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਅਉਰ ਬਘੂਲਨ ਧੂਰਿ ਉਡਾਈ ॥ ਧੂਪ ਲਗੈ ਜਿਹ ਮਾਸ

{੩੬੯}

{੩੬੯}

ਬਾਹਰ ਮਾਮਾ

ਬਾਹਰ ਮਾਮਾ

ਬੁਰੀ ਸੁ ਲਗੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਸੀਤਲ ਜਾਂਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਸਭੈ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸੀਤਲ ਪਾਟਿਕਕਾ ਬਿਛਵਾਈ ॥
 ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਆਏ
 ਜਹਾਂ ਸਖੀ ਬੁੰਦਨ ਮੇਘ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਬੋਲਤ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦਾਦਰ ਅਉ ਘਨ ਮੋਰਨ ਪੈ ਘਨਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥
 ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਹਮ ਕਾਨੂਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਥੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ
 ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੨॥ ਮੇਘ ਪਰੈ ਕਬਹੂੰ ਉਘਰੈ ਸਖੀ ਛਾਇ ਲਗੈ ਦੂਮ ਕੀ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਕੇ
 ਸੰਗਿ ਫਿਰੈ ਸਜਨੀ ਰੰਗ ਫੂਲਨ ਕੇ ਹਮ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਈ ॥ ਖੇਲਤ ਕ੍ਰੀੜ ਕਰੈ ਰਸ ਕੀ ਇਹ ਅਉਸਰ ਕਉ ਬਰਨਯੋ
 ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਸਨੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਤਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੩॥ ਮਾਸ ਅਸੂ ਹਮ
 ਕਾਨੂਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਖੇਲਤ ਚਿੱਤਿ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਈ ॥ ਕਾਨੂ ਤਹਾਂ ਪੁਨਿ ਗਾਵਤ ਥੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰਾਗਨ ਤਾਨ ਬਸਾਈ ॥
 ਗਾਵਤ ਥੀ ਹਮਹੂੰ ਸੰਗ ਤਾਹੀ ਕੇ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਜਾਮ
 ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੪॥ ਕਾਤਿਕ ਕੀ ਸਖੀ ਰਾਸ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਖੇਲਤ ਥੀ ਹਰਿ ਸੋ ਚਿਤ ਲਾਈ ॥ ਸੇਤਹੁ
 ਗ੍ਹਾਰਨਿ ਕੇ ਪਟ ਛਾਜਤ ਸੇਤ ਨਦੀ ਤਹ ਧਾਰ ਬਹਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਸੇਤਹ ਗੋਪਿਨ ਕੇ ਅਰੁ ਮੋਤਿਨਹਾਰ ਭਲੀ ਛਬਿ
 ਪਾਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਮਘੁ ਸਮੈ ਸਬ
 ਸਜਾਮ ਕੇ ਸੰਗ ਹੁਇ ਖੇਲਤ ਥੀ ਮਨਿ ਆਨੰਦ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤ ਲਗੈ ਤਬ ਦੂਰ ਕਰੈ ਹਮ ਸਜਾਮ ਕੇ ਅੰਗ ਸੋ ਅੰਗ
 ਮਿਲਾਈ ॥ ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਕੇ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਜਿਹ ਨੀਰ ਘਟਯੋ ਜਮੁਨਾ ਜੀਯ ਆਈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ
 ਰਿਤੁ ਅਉਸਰ ਯਾਹਿ ਭਈ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੬॥ ਬੀਚ ਸਰਦ ਰੁਤ ਕੇ ਸਜਨੀ ਹਮ ਖੇਲਤ ਸਿਜਾਮ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ
 ਲਗਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਤਜਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜੀਯ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੀਨ ਬਿਖੈ ਮਨ
 ਕੀ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭ ਸੰਕ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੭॥
 ਸੁੰਯਾ ॥ ਮਾਘ ਬਿਖੈ ਮਿਲਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਹਮ ਸੋ ਰਸ ਰਾਸ ਕੀ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਕਾਨੂ ਬਜਾਵਤ ਥੋ ਮੁਰਲੀ ਤਿਹ
 ਅਉਸਰ ਕੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਫੂਲ ਭਲੇ ਪਿਖਿਯੇ ਜਿਹ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰਰਾਈ ॥ ਤਉਨ

ਸਮੈ ਸੁਖਦਾਇਕ ਥੀ ਰਿਤੁ ਸਜਾਮ ਬਿਨਾ ਅਬ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੮੭੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸਜਾਮ ਚਿਤਾਰਿ ਸਭੈ ਤਹ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਤਿਯਾਗ ਦਈ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਰੀ ॥ ਏਕ ਗਿਰੀ ਧਰ ਹੂੈ ਬਿਸੁਧੀ ਇਕ ਪੈ ਕਰੁਨਾਹੀ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਜਾਮ ਕੇ ਖੇਲਨ ਕੀ ਮਿਲ ਕੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਰੋਵਨ ਲਾਰੀ ॥੮੭੯॥ **ਇਤਿ ਗੋਪੀਅਨ ਕੋ ਬਿਰਲਾਪ ਪੂਰਨੰ ॥੩੯॥੬**

ਅਬ ਕਾਨ੍ਹਜੁ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਸੀਖਨ ਸਮੈ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਇਹ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੀ ਭੀ ਦਸਾ ਇਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਭਈ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਉ ॥ ਲੀਪ ਕੈ ਭੂਮਹਿ ਗੋਬਰ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਗਾਉ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਕਬਿ ਪੈ ਗਰਗੈ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰਹਿ ਠਾਉ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਦਯੋ ਜੋਉ ਹੈ ਭੁਗੀਆ ਧਰਨੀ ਧਰ ਨਾਉ ॥੮੮੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਡਾਰ ਜਨੇਉ ਸੁ ਸਜਾਮ ਗਰੈ ਫਿਰਕੈ ਤਿਹ ਮੰਤ੍ਰ ਸੁ ਸੁਉਨ ਮੈ ਦੀਨੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਗਰਗੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਕੋ ਧਨ ਦੀਨੇ ॥ ਅਸੁ ਬਡੇ ਗਜਰਾਜ ਔ ਉਸਟ ਦਏ ਪਟ ਸੁੰਦਰ ਸਾਜ ਨਵੀਨੇ ॥ ਲਾਲ ਪੰਨੇ ਅਰੁ ਸਬਜ ਮਨੀ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਹਿਤ ਆਨੰਦ ਕੀਨੇ ॥੮੮੧॥ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਧਨੁ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਤਯਾਗ ਸਬੈ ਦੁਖ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਨੰਦ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਧਨ ਪਾਇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਚਲਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਗ੍ਰਹ ਤੇ ਸਭ ਦਾਰਿਦ ਦੂਰਿ ਪਰਾਯੋ ॥੮੮੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁ ਕੋ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇ ਜਗਯੋਪਵੀਤ ਡਾਰਾ ਗਰੇ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੪੦॥੬**

ਅਬ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਤੇ ਹਰਿ ਲੈ ਅਪਨੇ ਰਿਪੁ ਕੋ ਫਿਰਿ ਤਾਤ ਛਡਾਯੋ ॥ ਛੂਟਤ ਸੋ ਹਰਿ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਰਾਜੁ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਜੁ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸੰਤਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੂਰਿ ਪਰਾਯੋ ॥੮੮੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਰਿਪੁ ਤਾਤ ਕੋ ਰਾਜ ਕਿਯੋ ਫਿਰਿ ਦੀਨੇ ॥ ਦੇਤ ਉਦਾਰ ਸੁ ਜਿਉ ਦਮਰੀ ਤਿਹ ਕੋ ਇਮ ਕੈ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਲੀਨੇ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਅਭੇਖ ਕਰੇ ਸੁ ਦੀਯੋ ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਜੀ ਨੋ ॥ ਅਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਸੀਖਨ ਕੋ ਕਬਿ

ਸਜਾਮ ਹਲੀ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਕੀਨੇ ॥੮੮੪॥ **ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨੰ ॥੪੧॥** **ਅਬ ਧਨੁਖ ਬਿਦਿਆ ਸੀਖਨ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਆਇਸ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਦੋਊ ਧਨੁ ਸੀਖਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਕਾਜ ਚਲੇ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੋਊ ਬੀਰਨ ਤੇ ਬਰਬੀਰ ਭਲੇ ॥ ਗੁਰ ਪਾਸ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਦਿਨ ਥੋਰਨਿ ਮੈ ਭਏ ਜਾਇ ਖਲੇ ॥ ਜਿਨਹੂੰ ਕੁਪਿ ਕੈ ਮੁਰ ਨਾਮ ਮਰਯੋ ਜਿਨਹੂੰ ਛਲ ਸੋ ਬਲਿਰਾਜ ਛਲੇ ॥੮੮੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਚਉਸਠ ਦਿਵਸ ਮੈ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਬਿਧਿ ਸੀਖ ਸੁ ਲੀਨੀ ॥ ਪੈਸਠਵੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੇ ਗੁਰ ਸੋ ਉਠ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਤਉ ਗੁਰ ਪੂਛ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰੀਯ ਤੇ ਸੁਤਹੂੰ ਕੀ ਸੁ ਬਾਤ ਪੈ ਮਾਂਗਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਜੋਊ ਵਾਹਿ ਕਹੀ ਤਿਹਕੋ ਸੋਈ ਦੀਨੀ ॥੮੮੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਥਿ ਬੈਠਿ ਦੋਊ ਚਲਿ ਕੈ ਤਟਿ ਸੋ ਨਦੀਆਪਤਿ ਆਏ ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਰੂਪੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਬਚਨਾ ਤਿਨਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਸੁਨਾਏ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਰਹੈ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤਿਨ ਹੂੰ ਕਿ ਚੁਰਾਏ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥੮੮੭॥ ਬੀਚ ਧਸੇ ਜਲ ਕੇ ਜਬਹੀ ਇਕ ਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਦੈਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕੋਪ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਪਾਨਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਦਿਨ ਬੀਸ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਪੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਿਮ ਸੋ ਕੁਪ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਪਛਾਰਯੋ ॥੮੮੮॥ **ਇਤਿ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਮਾਰ ਕੈ ਰਾਕਸ ਕੋ ਤਬਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਤੇ ਹਰਿ ਸੰਖ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਬੇਦਨ ਕੀ ਜਿੰਹ ਤੇ ਧੁਨਿ ਹੋਵਤ ਕਾਢ ਲੀਯੋ ਸੋਊ ਜੋ ਰਿਪੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪੁਰ ਮੋ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਲਖ ਕੈ ਹਰਿ ਪਾਂਇ ਪਰਯੋ ਮਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੮੮੯॥ ਸੂਰਜ ਕੇ ਸੁਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਟੇਰਿ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਸੋ ॥ ਮੋ ਗੁਰ ਕੋ ਸੁਤ ਹਿਯਾਂ ਨ ਕਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਿਯੋ ਜਮ ਸੋ ॥ ਜਮ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਨ ਫਿਰੈ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਦੇਵਨ ਕੇ ਫੁਨਿ ਆਇਸ ਸੋ ॥ ਤਬਹੀ ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਕਹਯੋ ਕਰਿ ਫੇਰਿ ਨ ਪੰਡਿਤ ਬਾਮਨ ਕੋ ਸੁਤ ਸੋ ॥੮੯੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜਮ ਆਇਸੁ ਪਾਇ ਕਿਯੋ ਹਰਿ ਤੇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੋਊ ਪਾਂਇਨ ਆਨਿ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜਦੁਰਾਇ ਚਲਯੋ ਅਤਿਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਲਯਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੈ ਸੰਗ ਕੈ ਗੁਰ ਪਾਂਇਨ

{੩੭੨}

{੩੭੨}

ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਹੋਇ ਬਿਦਾ ਤਬ ਹੀ ਗੁਰ ਤੇ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰਿ ਆਯੋ ॥੮੯੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਮਿਲੇ ਆਇਕੈ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਸੁਖ ਤਿਹ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਚਿਤਵਨ ਗਈ ਪਰਾਇ
 ॥੮੯੨॥ **ਇਤਿ ਧਨੁਖ ਸੀਖ ਗੁਰ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਿਆਇ ਦੀਏ ਸਮਾਪਤ ॥੪੨॥ੴ**

ਅਬ ਉਧੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੇਜਾ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸੋਵਤ ਹੀ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸਿਉਂ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੱਈਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ
 ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਉਧਵ ਭੇਜ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਦੱਈਯੈ ॥ ਗੁਰਾਨਿ ਜਾਇ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਸੁ ਸੰਤੋਖ ਕਰੈ ਹਮਰੀ
 ਧਰਮ ਮੱਈਯੈ ॥ ਯਾਤੇ ਨ ਬਾਤ ਭਲੀ ਕਛੁ ਅਉਰ ਹੈ ਮੋਹਿ ਬਿਬੇਕਹਿ ਕੋ ਝਗਰੱਈਯੈ ॥੮੯੩॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਪ੍ਰਾਤ
 ਭਏ ਤੇ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਉਧਵ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਮਹਿ ਭੇਜ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਗਯੋ ਬਤੀਯਾਂ ਕਹਿ ਸੋਕ ਅਸੋਕ
 ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਨੰਦ ਕਹਯੋ ਸੰਗਿ ਉਧਵ ਕੇ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਮੁਹਿ ਚਿੰਤ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸਮਾਮਹਿ ਕੈ ਧਰਨੀ
 ਪਰ ਸੋ ਮੁਰਝਾਇ ਪਯੋ ਹੈ ॥੮੯੪॥ ਜਬ ਨੰਦ ਪਰਯੋ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਤਬ ਯਾਹਿ ਕਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਏ ॥ ਸੁਨਿ
 ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭਯੋ ਮਨ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਪਰਾਇ ਗਏ ॥ ਉਠਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਮ ਜਾਨਤ
 ਉਧਵ ਪੇਚ ਕਏ ॥ ਤਜ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਪੁਰ ਬੀਚ ਗਏ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਨਹੀ ਸਜਾਮ ਅਏ ॥੮੯੫॥ ਸਜਾਮ ਗਏ
 ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਦੀਨਿ ॥ ਉਧਵ ਬਾਤ ਸੁਨੇ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਕੇ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਪੁਰ
 ਹੀਨਿ ॥ ਦੈ ਬਿਧਿ ਨੈ ਹਮਰੇ ਗਿ੍ਹ ਬਾਲਕ ਪਾਪ ਬਿਨਾ ਹਮ ਤੇ ਫਿਰਿ ਛੀਨਿ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਰਹਯੋ ਬਹੁ
 ਸੋਕ ਬਢਯੋ ਅਤਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨਿ ॥੮੯੬॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਪਰਯੋ ਧਰਿ ਪੈ ਉਠਿ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਸੰਗ
 ਉਧਵ ਇਉਂ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਸਜਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹੋ ਅਬ ਕਾਰਨਿ ਕਿਉਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਅਬ ਪਾਂਇ ਲਗੋਂ
 ਉਠਕੈ ਸੁ ਭਈ ਬਿਰਥਾ ਸੁ ਕਹੋ ਸਭ ਜਿਉਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਨਹੀ ਲੇਤ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਹੈ ਮੁਹਿ ਪਾਪਿ ਪਛਾਨ ਕਛੁ ਰਿਸ
 ਸਿਉਂ ॥੮੯੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਉਧਵ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿਨਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਉੱਤਰ ਦੀਨਿ ॥ ਥੋ ਸੁਤ
 ਸੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਕੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸਭ ਪੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਨਹੀ ਛੀਨਿ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਕੈ ਪਤਿ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਉਸਾਸ
 ਕਹੈ ਤਿਨ ਲੀਨਿ ॥ ਧੀਰ ਗਯੋ ਛੁਟ ਰੋਵਤ ਭਯੋ ਇਨਹੂੰ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਰੋਦਨ ਕੀਨਿ ॥੮੯੮॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਹਠਿ ਉਧਵ

ਬਾਹਰ ਮਾਹਾ

ਬਾਹਰ ਮਾਹਾ

ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਪੁਰ ਕੇ ਪਤਿ ਸੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸਜਾਮ ਕਹੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਬਿਰਥਾ
 ਸਭ ਹੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਾਂਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਹੋਤ ਖੁਸੀ ਮਨ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜਿਹ ਕੋ ਮੁਖ ਜੀਜੈ ॥ ਵਾਹਿ ਕਹਯੋ ਨਹਿ ਚਿੰਤ
 ਕਰੋ ਨ ਕਛੁ ਇਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਫੁਨਿ ਛੀਜੈ ॥੯੯੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਮ ਉਧਵ ਤੇ ਬਤੀਯਾਂ ਫਿਰ ਉਧਵ ਕੋ
 ਸੋਊ ਪੂਛਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਚਿਤ ਕੇ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਸਭ ਹੀ ਦੁਖ ਭਾਗਯੋ ॥ ਅਉਰ ਦਈ
 ਸਭ ਛੋਰਿ ਕਥਾ ਹਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨੈਬੇ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਧਯਾਨ ਲਗਾਵਤ ਜਿਉ ਜੁਗੀਯਾ ਇਹ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਯਾਨ
 ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਾਗਯੋ ॥੯੦੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਉਧਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਤਿਹ ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ
 ਸੋਕ ਕੋ ਧਾਮ ਹੁਤੋ ਦੁਮ ਠਉਰ ਰਹੇ ਸੁ ਤਹਾਂ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਮੋਨ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬੈਠਿ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਮਨੋ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਇਹ ਤੇ
 ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਸਜਾਮ ਸੁਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਿਯ ਭਈ ਨਹਿ ਆਇ ਸੁਨੇ ਫਿਰਿ ਭੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੯੦੧॥ ਉਧਵ ਬਾਚ ॥
 ਸੁਯਾ ॥ ਉਧਵ ਗੁਰਨਿ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਮਾਰਗ ਜਾਹਿ ਕਹਯੋ ਚਲੀਯੈ ਜੋਊ
 ਕਾਜ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕਾਰਜ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋਗਨਿ ਫਾਰ ਸਭੈ ਪਟ ਹੋਵਹੁ ਯੋਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਸੋਊ ਕਰੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ
 ਓਰ ਰਹੋ ਲਿਵ ਲਾਇ ਰੀ ਯਾਂਤੇ ਕਛੁ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥੯੦੨॥ ਗੁਰਨਿ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸੁਨ ਉਧਵ ਤੇ ਬਿਧਿ
 ਯਾ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਨ ਉਧਵ ਕੋ ਇਮ ਉੱਤਰੁ ਦੀਨੋ ॥ ਜਾ ਸੁਨਿ ਬਯੋਗ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਜਿਹ ਕੇ ਸੁਨ ਏ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ
 ਨੋ ॥ ਤਯਾਗ ਗਏ ਤੁਮ ਹੋ ਹਮ ਕੋ ਹਮਰੋ ਤੁਮਰੇ ਰਸ ਮੈ ਮਨੁ ਭੀਨੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਤਾ ਸੰਗ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੁ
 ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੯੦੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਫਿਰ ਕੈ ਸੰਗ ਉਧਵ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਮਨਿ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਯਾਗ ਗਏ ਨ ਲਈ ਸੁਧਿ ਹੈ ਰਸ ਸੋਂ ਹਮਰੋ ਮਨੁਆ ਤੁਮ ਜਾਰਯੋ ॥ ਇਉਂ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ
 ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਕਿਯੋ ਕਬਿ ਯੋਂ ਜਸੁ ਸਾਰਯੋ ॥ ਉਧਵ ਸਜਾਮ ਸੋਂ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿਜੁ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ
 ॥੯੦੪॥ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਇਮ ਉਧਵ ਸੋਂ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨੀ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਉਧਵ ਇਉਂ
 ਤਿਨ ਉਧਵ ਸੋਂ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਨੀ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋਂ ਜਿਨ ਕੋ ਤਨ ਥੋ ਜੋਊ ਹਾਨ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਗੁਰਿ ਨਵੀਨੀ ॥ ਉਧਵ
 ਜੁ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਸਜਾਮ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਲੀਨੀ ॥੯੦੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੈ ਇਕ

ਕੋਪਿ ਕਹੈ ਜਿਨ ਤੇ ਹਿਤ ਭਾਗਯੋ ॥ ਉਧਵ ਜੂ ਜਿਹ ਦੇਖਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਮਨੂਆ ਅਤਿ ਹੀ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਤਜਿ ਗਯੋ ਪੁਰ ਮੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਯੋ ॥ ਜਉ ਹਰਿ ਜੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿਨ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਿਆਗਯੋ ॥੯੦੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਏਕਨ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਸਖਾਮ ਤਜਯੋ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਹਮ ਕਾਮ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਭੇਖ ਜਿਤੇ ਕਹਯੋ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਤਿਤਨੇ ਹਮ ਆਪਨੇ ਅੰਗਿ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਜੈਹੈਂ ਤਹਾਂ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਗੁਨਿ ਹੀ ਉਚਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਖੈ ਮਰਿ ਹੈਂ ਬਿਖ ਇਕ ਯੋਂ ਕਹੈਂ ਧਯਾਨ ਹੀ ਬੀਚ ਮਰੈਂਗੀ ॥੯੦੭॥ ਉਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਿਖਿ ਗੁਰਨਿ ਕੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਸਾ ਬਿਸਮੈ ਹੁਇ ਉਧਵ ਯੋਂ ਉਚਰੋ ॥ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਤੁਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਇਹ ਕਾਮ ਕਰੋ ॥ ਜੋਉ ਸਖਾਮ ਪਠਯੋ ਤੁਮ ਪੈ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਰਾਵਲ 'ਭੇਖਨ' ਅੰਗ ਧਰੋ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਪੁਨਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਸਖੀ ਮੋਰੇ ਹੀ ਧਯਾਨ ਕੈ ਬੀਚ ਅਰੋ ॥੯੦੮॥ ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਉਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਮੁਹਿ ਕਾਨਨ ਸਖਾਮ ਤਟੰਕ ਧਰਾਏ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੋਲ ਜਰੇ ਨਗ ਬ੍ਰਹਮ ਸਕੈ ਉਪਮਾ ਨ ਗਨਾਏ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਨ ਬੀਚ ਛਟਾ ਚਮਕੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਧਰਾ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਹਰਿ ਵੈ ਦਏ ਉਧਵ ਦੈ ਅਬ ਰਾਵਲ ਭੇਖ ਪਠਾਏ ॥੯੦੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਜੋਗਨਿ ਹੂੰ ਹੈਂ ਕਹੈਂ ਇਕ ਸਖਾਮ ਕਹਯੋ ਹੀ ਕਰੈਂਗੀ ॥ ਡਾਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸਭੈ ਤਨ ਪੈ ਬਟੂਆ ਚਿਪੀਆ ਕਰਿ ਬੀਚ ਧਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਹਮ ਜਾਹਿ ਤਹਾਂ ਇਕ ਯੋਂ ਕਹੈਂ ਗੁਰਨਿ ਖਾਇ ਮਰੈਂਗੀ ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਕੋ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਜਰੈਂਗੀ ॥੯੧੦॥

(ਬਾਰਾ ਮਾਹਾ ੨)

ਰਾਧੇ ਬਾਚ ਉਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਅਪਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਸਖਾਮ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਹੋ ਅਬ ਧੋਂ ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਕਾਈ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਪੁਰ ਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ਕੋ ਸੁ ਛਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਜੀਯ ਆਈ ॥ ਕਾਨੁ ਲਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥

Bilur(G) Without Coma Dasam Part 1 SDGS (22-5-2015) (1-716) (374)

{੩੭੫}

{੩੭੫}

ਬਾਹਰ ਮਾਹ ੨

ਬਾਹਰ ਮਾਹ ੨

ਸੇਜ ਬਨੀ ਸੰਗ ਫੂਲਨ ਸੁੰਦਰ ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤ ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸੇਤ ਬਹੇ ਜਮੁਨਾ ਪਟ ਹੈਂ ਸਿਤ ਮੋਤਿਨਹਾਰ
 ਗਰੇ ਛਬਿ ਛਾਈ ॥ ਮੈਨ ਚੜਯੋ ਸਰ ਲੈ ਬਰਕੈ ਬਧਬੇ ਹਮ ਕੋ ਬਿਨੁ ਜਾਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਸੋਊ ਲਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਸ ਕੈ
 ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਰਾਤ ਬਨੀ ਘਨ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਖਾਮ ਸੀਗਾਰ
 ਭਲੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸਖਾਮ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਤਰਏ ਇਹ ਜਾ ਬਿਨ ਕੋ ਨਹੀ ਸਖਾਮ ਸਹਾਈ ॥ ਸਖਾਮਹਿ ਮੈਨ ਲਗਯੋ
 ਦੁਖ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਸਖਾਮ ਲਯੋ ਕੁਬਜਾ ਬਸਿ ਕੈ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਿਕਿਯੋ ਨ
 ਕਸਾਈ ॥੯੧੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਫੂਲ ਰਹੇ ਸਿਗਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਕੇ ਤਰੁ ਫੂਲਿ ਲਤਾ ਤਿਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਈ ॥ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਰ
 ਸਾਰਸ ਸੁੰਦਰ ਸੋਭ ਸਮੂਹ ਬਢੀ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਚੇਤ ਚੜਯੋ ਸੁਕ ਸੁੰਦਰ ਕੋਕਿਲਕਾ ਜੁਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਨ ਸੁਹਾਈ ॥
 ਦਾਸੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਹੋ ਟਸਿਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਿਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੪॥ ਬਾਸ ਸੁਬਾਸ ਅਕਾਸ ਮਿਲੀ
 ਅਰ ਬਾਸਤ ਭੂਮਿ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਸੀਤਲ ਮੰਦ ਸੁਗੰਧਿ ਸਮੀਰ ਬਹੈ ਮਕਰੰਦ ਨਿਸੰਕ ਮਿਲਾਈ ॥ ਪੈਰ ਪਰਾਗ
 ਰਹੀ ਹੈ ਬੈਸਾਖ ਸਭੈ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗਨਿ ਕੀ ਦੁਖੁ ਦਾਈ ॥ ਮਾਲਿਨ ਲੈ ਬਕਰੋ ਰਸ ਕੋ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ
 ਕਸਾਈ ॥੯੧੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਨੀਰ ਸਮੀਰ ਹੁਤਾਸਨ ਕੇ ਸਮ ਅਉਰ ਅਕਾਸ ਧਰਾ ਤਪਤਾਈ ॥ ਪੰਥ ਨ ਪੰਥੀ ਚਲੈ
 ਕੋਊਓ ਤਰੁ ਤਾਕਿ ਤਰੈ ਤਨ ਤਾਪ ਸਿਰਾਈ ॥ ਜੇਠ ਮਹਾ ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ਜੀਯ ਮਹਾਂ ਰਤਿ ਪਾਈ ॥
 ਐਸੇ ਸਕਯੋ ਧਸਕਿਯੋ ਸਸਿਕਿਯੋ ਟਸਿਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ
 ਅਤਿ ਤਾਪਤ ਚੰਚਲ ਚਿਤਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥ ਬੈਸ ਅਵਾਸ ਰਹੈਂ ਨਰ ਨਾਰਿ ਬਿਹੰਗਮ ਵਾਰ ਸੁ ਛਾਹਿ ਤਕਾਈ ॥
 ਦੇਖ ਅਸਾੜ ਨਈ ਰਿਤੁ ਦਾਦੁਰ ਮੋਰਨ ਹੁੰ ਘਨ ਘੋਰ ਲਗਾਈ ॥ ਗਾਢ ਪਰੀ ਬਿਰਹੀ ਜਨ ਕੋ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ
 ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਤਾਲ ਭਰੇ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਸਿੰਧੁ ਮਿਲੀ ਸਰਿਤਾ ਸਭ ਜਾਈ ॥
 ਤੈਸੇ ਘਟਾਨ ਛਟਾਨ ਮਿਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਪਪੀਹਾ ਪੀਯ ਟੇਰਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸਾਵਨ ਮਾਹਿ ਲਗਿਓ ਬਰਸਾਵਨ ਭਾਵਨ
 ਨਾਹਿ ਹਹਾ ਘਰਿ ਮਾਈ ॥ ਲਾਗ ਰਹਯੋ ਪੂਰ ਭਾਮਨਿ ਸੋਂ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥
 ਭਾਦਵ ਮਾਹਿ ਚੜਿਯੋ ਬਿਨ ਨਾਹਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਮਾਹਿ ਘਟਾ ਘਹਰਾਈ ॥ ਦਯੋਸ ਨਿਸਾ ਨਹਿ ਜਾਨ ਪਰੈ ਤਮ ਬਿੱਜੁ

ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਛਬਿ ਪਾਈ ॥ ਮੂਸਲਧਾਰ ਛੁਟੈ ਨਭਿ ਤੇ ਅਵਨੀ ਸਗਰੀ ਜਲ ਪੂਰਨਿ ਛਾਈ ॥ ਐਸੇ ਸਮੇ ਤਜਿ
 ਗਯੇ ਹਮ ਕੇ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੧੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਸ ਕੁਆਰ ਚਢਯੋ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਪੁਕਾਰ
 ਰਹੀ ਨ ਮਿਲੇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਸੇਤ ਘਟਾ ਅਰੁ ਰਾਤ ਛਟਾ ਸਰ ਤੁੰਗ ਅਟਾ ਸਿਮਕੈ ਦਰਸਾਈ ॥ ਨੀਰ ਬਿਹੀਨ ਫਿਰੈ
 ਨਭਿ ਛੀਨ ਸੁ ਦੇਖ ਅਧੀਨ ਭਯੋ ਹੀਯ ਰਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤਿਨ ਸੋ ਬਿਬਕਿਯੋ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ
 ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੦॥ ਕਾਤਿਕ ਮੈ ਗੁਨਿ ਦੀਪ ਪ੍ਰਕਾਸਤ ਤੈਸੇ ਅਕਾਸ ਮੈ ਉੱਜਲਤਾਈ ॥ ਜੂਪ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਫੈਲ
 ਰਹਯੋ ਸਿਗਰੇ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਖੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਭਏ ਘਰ ਆਂਡਨ ਦੇਖ ਗਚੇ ਤਹ ਕੇ ਅਰੁ ਚਿਤ ਭ੍ਰਮਾਈ ॥
 ਆਯੋ ਨਹੀ ਮਨ ਭਾਯੋ ਤਹੀ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਾਰਜ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਸਰਿ
 ਪੁੰਜ ਸੁਗੰਧਿ ਸਨੇ ਸਰਿਤਾਨ ਘਟਾਈ ॥ ਕੁੰਜਤ ਕੰਤ ਬਿਨਾ ਕੁਲਹੰਸ ਕਲੇਸ ਬਢੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮਾਈ ॥ ਬਾਸੁਰ
 ਰੈਨਿ ਨ ਚੈਨ ਕਹੂੰ ਛਿਨ ਮੰਘਰ ਮਾਸ ਅਯੋ ਨ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਨ ਸੋ ਮਸਕਿਯੋ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ
 ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਅਵਾਸ ਸੁ ਬਾਸੁ ਉਦਾਸਿ ਬਢੀ ਅਤਿ ਸੀਤਲ ਤਾਈ ॥ ਕੂਲ
 ਦੁ ਕੂਲ ਤੇ ਸੂਲ ਉਠੈ ਸਭ ਤੇਲ ਤਮੋਲ ਲਗੈ ਦੁਖ ਦਾਈ ॥ ਪੋਖ ਸੰਤੋਖ ਨ ਹੋਤ ਕਛੁ ਤਨ ਸੋਖਤ ਜਿਉ ਕੁਮਦੀ
 ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਲੋਭਿ ਰਹਯੋ ਉਨ ਪ੍ਰੇਮ ਗਹਯੋ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੩॥ ਮਾਂਹਿ ਮੈ ਨਾਹਿ
 ਨਹੀ ਘਰਿ ਮਾਂਹਿ ਸੁ ਦਾਹ ਕਰੈ ਰਵਿ ਜੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਬਿਲਾਤਤ ਦਯੋਸ ਨ ਰੈਨਿ ਕੀ ਬਿਰਧ
 ਭਈ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਕੋਕਿਲ ਦੇਖਿ ਕਪੋਤ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਕੁੰਜਤ ਏ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰ ਪਾਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਰੀ
 ਉਨ ਸੋ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫਾਗੁਨ ਫਾਗ ਬਢਯੋ ਅਨੁਰਾਗ ਸੁਹਾਗਨਿ
 ਭਾਗ ਸੁਹਾਗ ਸੁਹਾਈ ॥ ਕੇਸਰ ਚੀਰ ਬਨਾਇ ਸਰੀਰ ਗੁਲਾਬ ਅੰਬੀਰ ਗੁਲਾਲ ਉਡਾਈ ॥ ਸੋ ਛਬਿ ਮੈਨ ਲਖੀ
 ਜਨ ਦ੍ਰਾਦਸ ਮਾਸ ਕੀ ਸੋਵਤ ਆਗਿ ਜਗਾਈ ॥ ਆਸ ਕੋ ਤਖਾਗ ਨਿਰਾਸ ਭਈ ਟਸਕਿਯੋ ਨ ਹੀਯੋ ਕਸਕਿਯੋ
 ਨ ਕਸਾਈ ॥੯੨੫॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਹਨਾਟਕ ਬਾਰਾਮਾਹਾ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ॥੪੩॥
 ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਆਪਸ ਮੈ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੁਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ

ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾ ਹਮ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਯਾਗ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਤੇ
 ਮਨੂਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਉਧਵ ਸੋਂ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੨੬॥ **ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ
 ਉਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਹਮ ਕੋ ਸੁਨਿ ਉਧਵ ਕੁੰਜਨ ਮੈ ਫਿਰੈ ਸੰਗਿ ਲੀਯੇ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਸਾਥ
 ਘਨੇ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਯੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਸਿ ਗਯੋ ਹਮਰੋ ਮਨ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰਿ
 ਹੀਯੇ ॥ ਅਬ ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ ਫਲ ਕਉਨ ਜੀਯੇ ॥੯੨੭॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥
 ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਪੈ ਜਿਤਨੀ ਫੁਨਿ ਉਧਵ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਗਯਾਨ ਕੋ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿ
 ਸਭੈ ਉਚਰਾਨੀ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਜਨ ਖਾਤ ਸਖੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਿਨ ਪੀਤ ਨ ਪਾਨੀ ॥ ਗਯਾਨ ਕੀ ਜੋ ਇਨ ਬਾਤ
 ਕਹੀ ਤਿਨਹੂੰ ਹਿਤ ਸੋਂ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੯੨੮॥ **ਗੋਪਿਨ ਬਾਚ ਉਧਵ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਨ ਉਧਵ
 ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਸੋ ਸੁਨ ਉਧਵ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਉਧਵ ਗਯਾਨ ਜਿਤੋ ਪਠਿਯੋ ਤਿਤਨੋ ਸਭ ਹੀ
 ਗਹੀਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਇਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਹਿਤ ਆਖਨ ਸੋਂ ਚਹੀਯੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤਿਆਗ
 ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਸਦਾ ਰਹੀਯੋ ॥੯੨੯॥ ਜਬ ਉਧਵ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਤਬ ਉਧਵ ਕੋ ਮਨ
 ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧ ਭੂਲ ਸਭੈ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਗਯਾਨ ਹੁਤੋ ਸੁ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ
 ਕੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਢਰਯੋ ਹੈ ॥ ਗਯਾਨ ਕੇ ਡਾਰ ਮਨੋ ਕਪਰੇ ਹਿਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਮਹਿ ਕੂਦ ਪਰਯੋ
 ਹੈ ॥੯੩੦॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਸੰਗ ਗੁਆਰਨਿ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਹਿਤ ਚੀਨੋ ॥ ਉਧਵ ਗਯਾਨ ਦਯੋ ਤਜਿ ਕੈ
 ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕੋ ਸੰਗ੍ਰਹ ਕੀਨੋ ॥ ਹੋਇ ਗਯੋ ਤਨ ਮੈ ਹਿਤ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁ ਕਰਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਹੀਨੋ ॥ ਤਯਾਗਿ
 ਗਏ ਤੁਮ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਕਾਮ ਸਖੀ ਘਟ ਕੀਨੋ ॥੯੩੧॥ **ਉਧਵ ਬਾਚ ਗੋਪਿਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜਾਇ
 ਕੈ ਹਉ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸਖੀ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮ ਲਯੈਬੇ ਕੋ ਦੂਤ ਪਠੈ ਹੋਂ ॥ ਬੀਤਤ ਜੋ ਤੁਮ ਪੈ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ
 ਕੇ ਪਾਸ ਕਹੈ ਹੋਂ ॥ ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਉਹ ਪੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਰਿਝ ਹੈ ਬਿਧਿ ਤਾ ਰਿਝਵੈ ਹੋਂ ॥ ਪਾਇਨ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ
 ਕਹੈ ਹਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਲਿਯੈ ਹੋਂ ॥੯੩੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਜਬ ਉਧਵ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਠਿ ਪਾਇਨ ਲਾਗਤ

{੩੭੮}

{੩੭੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਭੀ ਤਬ ਸੋਊ ॥ ਦੂਖ ਘਟਿਯੋ ਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਨੰਦ ਹੋਊ ॥ ਕੈ ਬਿਨਤੀ ਸੰਗ ਉਧਵ ਕੇ
 ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰੋਊ ॥ ਸਖਾਮ ਸੋ ਜਾਇ ਕੈ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਤਯਾਗਤ
 ਕੋਊ ॥੯੩੩॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲਤ ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਹਰਿਯੋ ॥ ਜਿਨਕੇ ਹਿਤ ਲੋਗਨ ਹਾਸ ਸਹਯੋ
 ਜਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੋ ਲਰਿਯੋ ॥ ਸੰਗ ਉਧਵ ਕੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਇਮ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਹਮ
 ਤਯਾਗ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਮਥੁਰਾ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ ਕਾਮ ਬੁਰੋ ਕਰਿਯੋ ॥੯੩੪॥ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਤਯਾਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ
 ਬਾਸਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਓ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਜਿਤੋ ਪਰ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਥੋ ਉਨ ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਇਨ ਤੇ ਸਭ ਭਾਗਿਓ ॥ ਦੈ ਤੁਹਿ
 ਹਾਥ ਸੁਨੋ ਬਤੀਯਾ ਹਮ ਜੋਗ ਕੇ ਭੇਖ ਪਠਾਵਨ ਲਾਗਿਓ ॥ ਤਾਂ ਸੰਗ ਉਧਵ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਭੈ
 ਅਬ ਤਯਾਗਿਓ ॥੯੩੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਉਧਵ ਜੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਚਲਿ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਜੱਈਯੈ ॥ ਪੈ
 ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੱਈਯੈ ॥ ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤਿਹ ਪੈ ਫਿਰ ਕੈ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਉੱਤਰ ਦੱਈਯੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਬਾਹੀਯੈ ਤਉ ਕਰੀਯੈ ਪਰ ਯੋ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੱਈਯੈ ॥੯੩੬॥
 ਸੁਯਾ ॥ ਉਧਵ ਮੋ ਸੁਨ ਲੈ ਬਤੀਯਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਯਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਹੋ ॥ ਬਿਰਹਾ ਤਬ ਆਇ ਕੈ ਮੋਹਿ ਗੁਸੈ ਤਿਹ
 ਕੇ ਗੁਸਏ ਨ ਜੀਯੋ ਮਰਿ ਹੋ ॥ ਨ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਮੋ ਤਨ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈ ਧਰਨੀ ਪਰ ਹੈ ਬਿਸੁਧੀ ਝਰਿ ਹੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ
 ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਕਹੀਯੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਧੀਰਜ ਹਉ ਧਰਿ ਹੋ ॥੯੩੭॥ ਸੁਯਾ ॥ ਦੀਨ ਹੈ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਸੋਊ ਕਹੈ ਕਬਿ
 ਸਖਾਮ ਜੁ ਥੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਤਨ ਕੰਜ ਮੁਖੀ ਜੋਊ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਰਤਿ ਕੀ ਫੁਨਿ ਸਾਨੀ ॥ ਯੋ ਕਹੈ
 ਬਖਾਕੁਲ ਹੈ ਬਤੀਯਾ ਕਬਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਉਧਵ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾ ਸਫਰੀ ਸਭ ਨਾਮ ਲੈ ਸਖਾਮ
 ਕੋ ਜੀਵਤ ਪਾਨੀ ॥੯੩੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਆਤੁਰ ਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸੰਗਿ ਉਧਵ ਕੇ ਸੁ ਕਹਯੋ ਇਮ ਬੈਨਾ ॥ ਭੂਖਨ
 ਭੋਜਨ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਹਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸੁ ਰਚੈ ਨਾ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਸਖਾਮ ਬਿਯੋਗ ਬਿਖੈ ਬਸਿਰੋ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸ
 ਯੋ ਉਚਰੈਨਾ ॥ ਰੋਵਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਮਨੋ ਬਾਲ ਕੇ ਕੰਜਨ ਨੈਨਾ ॥੯੩੯॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਅਤਿ
 ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਧਿਆਨ ਲਗੈਕੈ ॥ ਰੋਵਤ ਭੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸੋ ਸੰਗ ਕਾਜਰ ਨੀਰ ਗਿਰਿਯੋ ਢਰ

ਕੈ ਕੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਮਗੈ ਕੈ ॥ ਚੰਦਹਿ ਕੋ ਜੁ ਕਲੰਕ ਹੁਤੋ ਮਨੋ
 ਨੈਨਨਿ ਪੈਡ ਚਲਿਯੋ ਨਿਚੁਰੈ ਕੈ ॥੯੪੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਗਹਿ ਧੀਰਜ ਉਧਵ ਸੋ ਬਚਨਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰੇ ॥ ਨੇਹੁ ਤਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਕਛੂ ਜਾਨਤ ਦੋਖ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਬੈਠ ਗਏ ਰਥ ਭੀਤਰ ਆਪ ਨਹੀ
 ਇਨ ਕੀ ਸੋਊ ਓਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਤਯਾਗ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੯੪੧॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਜਬ ਜੈਹੋ ਕਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੈ ਬਿਖੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਇਹ ਕੀਜੋ ॥ ਪਾਂਇਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਰਹੀਯੋ ਘਟਿਕਾ ਦਸ
 ਜੋ ਮੁਹਿ ਨਾਮਹਿ ਲੀਜੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਾਛੇ ਤੇ ਮੋ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿਹਿ ਸੋ ਉਚਰੀਜੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਹਿਤ
 ਤਿਯਾਗ ਗਏ ਕਬਹੂੰ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੋ ॥੯੪੨॥ ਸੁਯਾ ॥ ਉਧਵ ਕੋ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬਚਨਾ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਉਚਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤਿਆਗ ਦਈ ਜਬ ਅਉਰ ਕਬਾ ਮਨ ਜਉ ਸੰਗ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੰਗ
 ਸੋਊ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾਂ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਜੋਊ ਸੰਗ ਅਰਿਯੋ ਹੈ ॥ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ ਕਰਿਯੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਮਾਨ
 ਕਰਿਯੋ ਹੈ ॥੯੪੩॥ ਬਨ ਮੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਕਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤਾਰੇ ॥ ਮੇਰੇ ਜੁ ਸੰਗ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ
 ਹਿਤ ਕੀ ਸੋਈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਿਯਾਨ ਕਰੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤਜਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਔ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਪਧਾਰੇ ॥
 ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਕਛੂ ਦੋਸ ਨਹੀ ਕਛੂ ਹੈ ਘਟ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੯੪੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਉਧਵ
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਹਰਿ ਕੀ ਸੰਗ ਤੇਰੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਬ ਆਵਤ ਹੈ ਉਪਜੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਹਿਯੋ ਮਨ ਮੇਰੈ ॥ ਕਿਉ ਮਥੁਰਾ
 ਤਜਿ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਫੇਰੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਹਮਰੇ ਘਟਿ ਭਾਗ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਜੁ ਫਿਰ
 ਡੇਰੈ ॥੯੪੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਰੋਵਤ ਭੀ ਲਲਨਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਯੋ ॥ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੀ
 ਪਰ ਸੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਆਨੰਦ ਥੋ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਬੈ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਧਿਯਾਨ ਬਿਖੈ ਤਿਨ
 ਲਾਯੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਉਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੪੬॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ
 ਸੁਨੋ ਮਿਲ ਕੈ ਹਮ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਖੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸੋਊ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਹਮ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਤਹ ਮੰਗਲ
 ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜ ਤਿਯਾਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਤੇ ਮਨੁਆ ਉਚਟਾਯੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਉਧਵ ਸੋ ਤਿਨ ਟੇਰਿ ਹਹਾ

{੩੮੦}

{੩੮੦}

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਯਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੯੪੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਤਿਯਾਗ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਸੰਗ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਜਾਨ ਪਿਆਰੀ ॥ ਉਧਵ ਜੂ ਸੁਨੀਯੈ ਬਿਰਥਾ ਤਿਹ
ਤੇ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਭੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰੀ ॥ ਕੁੰਚਰੀ ਜਿਉ ਅਹਿਰਾਜ ਤਜੈ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਤਜੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥੯੪੮॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਉਧਵ ਕੇ ਫਿਰਿ ਸੰਗ ਕਹਿਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਜਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮੁਖ ਕੀ ਸਮ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜੁ
ਤਿਹੁੰ ਪੁਰ ਮਾਨਹੁ ਰੂਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਸਯਾਮ ਗਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਤਿਹ ਤੇ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਚਿਤ ਭਈ ਹੈ ॥ ਜਾ
ਦਿਨ ਕੇ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਗਏ ਬਿਨ ਤ੍ਰੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਹੁੰ ਨ ਲਈ ਹੈ ॥੯੪੯॥ ਜਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਿਯਾਗ ਗਏ ਬਿਨ
ਤ੍ਰੈ ਕੋਊ ਮਾਨਸ ਹੁੰ ਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਹੇਤ ਜਿਤੋ ਇਨ ਉਪਰ ਥੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਤਨੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ
ਬਾਸਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਦੈ ਉਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਜਾਇਕੈ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮਰੇ ਕਹੁ ਕਾ ਜੀਯ
ਆਯੋ ॥੯੫੦॥ ਤਿਯਾਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਚਲਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਆਪ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਆਏ ॥ ਸੰਗਿ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ
ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਆਨੰਦ ਪਾਏ ॥ ਦੈ ਗਯੋ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਦੁਖ ਉਧਵ ਪੈ ਮਨ ਮੈ ਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਏ ॥
ਆਪ ਨ ਥੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਉਪਜੇ ਇਨ ਸੋਂ ਸੁ ਭਏ ਛਿਨ ਬੀਚ ਪਰਾਏ ॥੯੫੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਤਿਯਾਗ ਗਏ ਨ ਲਈ ਇਨ
ਕੀ ਸੁਧਿ ਹੇਤ ਕਛੁ ਮਨਿ ਮੋਹ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੋਂ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਾਤੇ
ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਜੀਤਤ ਭੇ ਤੁਮਹੁ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾਤੇ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰਿ ਆਵਹੁ ਹੇ ਸਭ ਗਊਅਨਿ
ਕੇ ਰਖਵਾਰੇ ॥੯੫੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸਯਾਮ ਚਿਤਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਗ੍ਰਾਰਨੀਯਾਂ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਏਕ ਪਰੈ
ਮੁਰਝਾਇ ਧਰਾ ਇਕ ਬਿਯੋਗ ਭਰੀ ਗੁਨ ਬਿਯੋਗ ਹੀ ਗਾਵੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਜਦੁਰਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਉਨਨ ਬਾਤ ਤਹਾ
ਏਊ ਧਾਵੈ ॥ ਜਉ ਪਿਖਵੈ ਨ ਤਹਾ ਤਿਨ ਕੋ ਸੁ ਕਹੈ ਹਮ ਕੋ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੯੫੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਗ੍ਰਾਰਨਿ
ਬਯਾਕੁਲ ਚਿੱਤ ਭਈ ਹਰਿ ਕੇ ਨਹੀ ਆਵਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਬਯਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਚਿਤ ਮੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ
ਮਨ ਮੈ ਮੁਰਝਾਈ ॥ ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਮਨ ਬੀਚ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਉਧਵ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਸ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਤਿਹ
ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਭਯੋ ਬਰਨਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੯੫੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਉਧਵ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਤਿ ਬਿਯੋਗ ਮਨੈ

{੩੮੧}

{੩੮੧}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅਪਨੇ ਸੋਊ ਕੈ ਹੈ ॥ ਗੁਰਨਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਬਾਤ ਰੁਚੈ ਹੈ ॥ ਬੋਰੇ ਹੀ ਦਿਯੋਸਨਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹੈ ॥ ਜੋਗਨਿ ਹੋਇ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗਹੁ ਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਰ ਦੈ ਹੈ ॥੯੫੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਉਨ ਦੈ ਇਮ ਉਧਵ ਗਯਾਨ ਚਲਿਯੋ ਚਲਿਕੈ ਜਸੁਧਾ ਪਤਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਜਸੁਧਾ ਜਸੁਧਾਪਤਿ ਪਾਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਹੀ ਸਖਾਮ ਸਦਾ ਕਹੀਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਮੋ ਪਹਿ ਕਾਨੁ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਰਥ ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਰਥ ਕੋ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥੯੫੬॥ ਉਧਵ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਜੂ ਸੋਂ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਆਇ ਤਬੈ ਮਥੁਰਾ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਰਾਮ ਅਉ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰਿਯੋ ॥ ਕਹਿਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੋ ਕਹਿ ਕੈ ਪਠਿਯੋ ਤਿਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹੀ ਸੋਂ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਸੰਗ ਨੰਦ ਕੇ ਅਉ ਉਨ ਗੁਰਨਿ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਿ ਗਯਾਨ ਕੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰਿਯੋ ॥ ਤੁਮਰੋ ਮੁਖ ਭਾਨੁ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਦੁਖ ਬੋ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰਿਯੋ ॥੯੫੭॥ ਸੁਯਾ ॥ ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਭੇਟ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਫੁਨਿ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਗਯਾਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਉਠਯੋ ਚਲਿ ਗੁਰਨਿ ਪਾਸ ਅਯੋ ॥ ਤੁਮਰੋ ਉਨ ਦੁਖ ਕਹਯੋ ਹਮ ਪੈ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਯੋ ॥ ਬਲਿ ਸਖਾਮਹਿ ਸਖਾਮ ਸਦਾ ਜਪੀਯੋ ਸੁਨ ਨਾਮਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ ਬਢਯੋ ॥੯੫੮॥ ਉਧਵ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਗੁਰਨਿ ਮੋ ਸੰਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਹਮ ਓਰ ਤੇ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੱਈਯੈ ॥ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਈਯੈ ॥ ਜਸੁਧਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਬਿਨਤੀ ਕਹੀਯੋ ਸੰਗ ਪੂਤ ਕਨੱਈਯੈ ॥ ਉਧਵ ਤਾ ਸੰਗ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਕੈ ਮਾਖਨ ਖੱਈਯੈ ॥੯੫੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਹੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਸੁ ਸੁਨੋ ਅਰੁ ਅਉਰਨ ਬਾਤਨ ਡਾਰੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਾ ਜਸੁਧਾ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪਿਆਰੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਗਨਤੀ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾਹੀਂ ਤੇ ਬੇਗ ਤਜੋ ਮਥੁਰਾ ਉਠ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਪੂਤ ਪਧਾਰੋ ॥੯੬੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮਾਤ ਕਰੀ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਪੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜੋਊ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਨੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪ੍ਰੇਮ ਘਨੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਮ ਆਪਨੇ ਜੀ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤਾਂਤੇ ਕਹਿਓ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਬ੍ਰਿਜ ਆਵਹੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਇਯਾਨੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਮਾਨਤ ਬੇ ਅਬ ਸਿਯਾਨੇ ਭਏ ਤਬ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੯੬੧॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਸੰਗ ਕਹੋ ਤੁਮਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ

{੩੮੨}

{੩੮੨}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਅਬ ਅੱਈਯੈ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਸੀਖ ਕਹੋ ਹਮਰੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨਹੀ ਪਲਵਾ ਠਹਰੱਈਯੈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਗ੍ਰਾਹਨੀਯਾਂ
ਹਮ ਸੋਂ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਈਯੈ ॥ ਸੋ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਗਈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਮਰੇ ਜਿਹ ਅਉਸਰ ਪਾਇਨ ਪੱਈਯੈ
॥੯੬੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤਿਯਾਗ ਰਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਫਿਰ ਆਵਹੁ ॥ ਗ੍ਰਾਹਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਪਛਾਨ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਮਰੇ ਹਮ ਸੰਗ ਕਹਯੋ ਸੁ ਤਹਾਂ
ਤੁਮ ਜਾਵਹੁ ॥ ਜਾਇ ਕੈ ਆਵਹੁ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁਖ ਹੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁ ॥੯੬੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਕਹਯੋ
ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਸਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਆਵਹੁ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਮੈ ਇਹ ਕਾਮ ਕੀਏ ਤੁਮਰੋ ਨਹੀ
ਛੀਜੈ ॥ ਆਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਖਾਵਹੁ ਰੂਪ ਕਹਯੋ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਮਨ ਜੀਜੈ ॥ ਕੁੰਜ ਗਲੀਨ ਮੈ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਹਮਰੇ
ਅਧਰਾਨਨ ਕੋ ਰਸ ਲੀਜੈ ॥੯੬੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੁ ਹੁਤੀ ਤੁਮ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਬੀਚ ਪਿਯਾਰੀ ॥
ਕਾਨ੍ਹ ਰਚੇ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਸੋਂ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹੀਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਚਿਤਾਰੀ ॥ ਪੰਥ ਨਿਹਾਰਤ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ
ਪੁਤਰੀ ਦੋਊ ਹਾਰੀ ॥ ਉਧਵ ਸਯਾਮ ਸੋ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਭੀ ਸਭ ਗ੍ਰਾਹਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯੬੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਉਰ
ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੁ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਤੁਮ ਕੋ ਜੋਊ ਪਿਯਾਰੀ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਤਿਯਾਗ ਗਏ ਦਿਨ ਤਾਂ ਕੀ
ਨਹੀ ਹਮ ਹੂੰ ਹੈਂ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਆਵਹੁ ਤਿਯਾਗ ਅਬੈ ਮਥੁਰਾ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨਰੀ ਅਬ ਹੋਇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੈ ਤੁਮ ਸਿਉ
ਹਰਿ ਮਾਨ ਕਰਯੋ ਤਜਿ ਆਵਹੁ ਮਾਨ ਅਬੈ ਹਮ ਹਾਰੀ ॥੯੬੬॥ ਤਿਯਾਗਿ ਗਏ ਹਮ ਕੋ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤੇ ਬਾਤ
ਕਛੂ ਤੁਮਰੀ ਨ ਬਿਗਾਰੀ ॥ ਪਾਇਨ ਮੋ ਪਰ ਕੈ ਸੁਨੀਯੈ ਪ੍ਰਭ ਏ ਬਤੀਯਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਆਪ ਰਚੇ ਪੁਰਬਾਸਨ
ਸੋਂ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਮਾਨ ਕਰਯੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਘਟ ਕਾਮ ਕਰਯੋ ਅਬ ਸਯਾਮ ਹਹਾ ਹਮ ਹਾਰੀ
॥੯੬੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਰੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਸੋਊ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਦੈ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਖੇਲਤ ਥੀ ਤੁਮ ਸੋਂ
ਬਨ ਮੈ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ਕੀ ਕਬਹੂੰ ਸੁਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਗਾਵਤ ਥੀ ਤੁਮ ਪੈ ਮਿਲਕੈ ਜਿਹ ਕੀ ਸੁਰ ਤੇ ਕਛੂ ਤਾਨ ਨ ਛੀਜੈ ॥
ਤਾਕੋ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜਬਾਸਨ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੬੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ
ਹਰਿ ਜੁ ਸੋਊ ਬਾਤ ਅਬੈ ਸੁਨਿ ਲੱਈਯੈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਤਿਯਾਗਿ ਤੁਮੈ ਮਥੁਰਾ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੁੰਜਨ ਭੀਤਰ ਅੱਈਯੈ ॥

ਜਿਉ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਖੇਲਤ ਥੇ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਫਿਰਿ ਖੇਲ ਮਚੱਈਯੈ ॥ ਚਾਹਿ ਘਨੀ ਤੁਹਿ ਦੇਖਨ ਕੀ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇ ਕਹਯੋ ਹਮ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਈਯੈ ॥੯੬੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਤੇਰੇ ਪਿਖੇ ਬਿਨ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਕਹੀ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਨਹੀ ਮੋ ਮਨ ਭੀਜੈ ॥ ਸੂਕਿ ਭਈ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਕਹਿਯੋ ਕਹੀ ਯੋ ਹਰਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਬਾਤਨ ਮੋਹਿ ਨ ਹੋਤ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਕਹਿਯੋ ਘਨ ਸਖਾਮ ਪਿਖੇਈ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥ ਆਨਨ ਪੈ ਸਮ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕੋਰ ਸੀ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੭੦॥ **ਉਧਵ ਚੰਦ੍ਰਗਾ ਕੋ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਿਯੋ ਚੰਦ੍ਰਗਾ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਚੰਦ ਦਿਖੱਈਯੈ ॥ ਬਖਾਕੁਲ ਹੋਇ ਗਈ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰੈ ਸੁ ਹਹਾ ਕਹਿਯੋ ਟੇਰਿ ਹਲੀਧਰ ਭੱਈਯੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਆਵਹੁ ਨਾ ਚਿਰ ਲਾਵਹੁ ਮੋ ਜੀਯ ਕੀ ਅਬ ਹੀ ਸੁਨ ਲੱਈਯੈ ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਨੰਦ ਲਾਲ ਚਕੋਰਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੱਈਯੈ ॥੯੭੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਹੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਹਹਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨਹੀ ਚਿਰ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇ ਜਦੁਰਾ ਅਗ੍ਰਜ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਰੱਛਕ ਧੇਨੁ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਸਾਂਪ ਕੇ ਨਾਥ ਅਸੁਰ ਬੱਧੀਯਾ ਅਰੁ ਆਵਨ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਅਬੈ ਕਰਤਾਰ ਚਕੋਰਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੯੭੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਹੇ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਿਯੋ ਸੁਖਕੰਦ ਮੁਕੰਦ ਸੁਨੋ ਬਤੀਯਾਂ ਗਿਰਧਾਰੀ ॥ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਕਹੋ ਬਕ ਕੇ ਰਿਪੁ ਰੂਪ ਦਿਖਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੋ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਭੀ ਬਿਨ ਤ੍ਰੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਤ੍ਰੀਯ ਬਿਸਾਰੀ ॥੯੭੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕੰਸ ਕੇ ਮਾਰ ਸੁਨੋ ਕਰਤਾਰ ਬਕਾ ਮੁਖ ਫਾਰ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ॥ ਸਭ ਦੋਖ ਨਿਵਾਰ ਸੁਨੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਇਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਰੂਪ ਦਿਖੈ ॥ ਘਨ ਸਖਾਮ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਪੇਖੇ ਬਿਨਾ ਨ ਕਛੁ ਇਨ ਕੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰੁਚੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਜੂ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਇਨ ਕੈ ਸਭ ਸੋਕਨ ਕੋ ਹਰਿ ਦੈ ॥੯੭੪॥ **ਬਿੱਜ ਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨਪ੍ਰਭਾ ਸੰਦੇਸ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ਅਰੁ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਸੰਗ ਤੋਹਿ ਸਿਯਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਇਤੀ ਇਨ ਸੋ ਅਬ ਤਿਯਾਗਿ ਗਏ ਕਹੁ ਕਾਰਨ ਕੈਸੇ ॥ ਆਵਹੁ ਸਖਾਮ ਨ ਢੀਲ ਲਗਾਵਹੁ ਖੇਲ ਕਰੋ ਹਮ ਸੋ ਫੁਨਿ ਵੈਸੇ ॥ ਮਾਨ ਕਰੈ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਪਠਵੋ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਵਾ ਬਿਧਿ ਜੈਸੇ ॥੯੭੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਉਧਵ ਸਖਾਮ ਸੋ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਤੁਮਰੋ ਰਹਿਬੋ ਜਬ ਸ੍ਰਉਨਿ ਧਰੈਗੀ ॥ ਤਿਯਾਗ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਕ ਕਰੈਗੀ ॥ ਜੋਗਿਨ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ

{੩੮੪}

{੩੮੪}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਧਰ ਹੈ ਕਿ ਕਹਿਯੋ ਬਿਖ ਖਾਇਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੈਗੀ ॥ ਤਾਹੀਂ ਤੇ ਹੇ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਫਿਰਿ ਮਾਨ
 ਕਰੈਗੀ ॥੯੭੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਯੋ ਤੁ ਕਹੀ ਉਨ ਹੁੰ ਤੁਮ ਕੋ ਬਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਜੁ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਤਿਯਾਗਿ ਗਏ
 ਹਮ ਕੋ ਬਿਜ ਮੈ ਮਨੂਆ ਤੁਮਰੋ ਸੁ ਲਖੇ ਨ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥ ਬੈਠ ਰਹੇ ਅਬ ਹੋ ਮਥੁਰਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਮਨੂਆ ਜਬ
 ਖੀਜੈ ॥ ਜਿਉ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ ਪੀਠ ਦਈ ਤੁਮ ਕੋ ਤੁਮਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੀਜੈ ॥੯੭੭॥ ਅਉਰ ਕਹੀ ਤੁਮ ਸੋ ਬਿਜਨਾਬ
 ਕਹੀ ਅਬ ਉਧਵ ਸੋ ਸੁਨ ਲੱਈਯੈ ॥ ਆਪ ਚਲੇ ਤੁ ਨਹੀ ਕਹਿਯੋ ਨਾਬ ਬੁਲਾਵਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਦੂਤ ਪਠੱਈਯੈ ॥ ਜੇ ਕੋਉ
 ਦੂਤ ਪਠੋ ਨ ਕਹਿਯੋ ਤਬ ਤੋ ਉਠ ਆਪਨ ਹੀ ਤਹ ਜੱਈਯੈ ॥ ਨਾਤੁਰ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਹੁੰ ਕੋ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਬ
 ਦਾਨ ਦਿਵੱਈਯੈ ॥੯੭੮॥ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਿਯਾਨ ਧਰੈ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰੁ ਤੇਰੋ ਹੀ ਲੈ ਕਰ ਨਾਮੁ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ
 ਨ ਲਾਜ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਾਇਤ ਸਖਾਮ ਹੀ ਸਖਾਮ ਚਿਤਾਰੈ ॥ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੀਵਤ ਹੈ ਬਿਨ ਨਾਮ ਕਹਿਯੋ ਛਿਨ
 ਮੈ ਕਸਟਾਰੈ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਉਨ ਕੀ ਅਤਿ ਬੀਚ ਬਢਿਯੋ ਜੀਯ ਸੋਕ ਹਮਾਰੈ ॥੯੭੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਤ
 ਪਿਤਾਨ ਕੀ ਸੰਕ ਕਰੈ ਨਹਿ ਸਖਾਮ ਹੀ ਸਖਾਮ ਕਰੈ ਮੁਖ ਸਿਉ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੈ ਬਿਧਿ ਜਾ ਮਤਵਾਰ ਪਰੈ ਗਿਰ
 ਕੈ ਧਰ ਪੈ ਸੋਉ ਤਿਉ ॥ ਬਿਜ ਕੁੰਜਨ ਢੁੰਢਤ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਧਨ ਲੋਭਕ ਜਿਉ ॥ ਅਬ ਤਾਂ ਤੇ ਕਰੋ
 ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਪਿਖ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਹਉ ਦੁਖ ਇਉ ॥੯੮੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਪ ਚਲੇ ਇਹ ਤੇ ਨ ਭਲੀ ਜੁ
 ਪੈ ਆਪ ਚਲੋ ਨਹੀ ਦੂਤ ਪਠੀਜੈ ॥ ਤਾਤੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋ ਦੁਹ ਬਾਤਨ ਤੇ ਇਕ ਬਾਤ ਕਰੀਜੈ ॥ ਜਿਉ ਜਲ
 ਕੇ ਬਿਨ ਮੀਨ ਦਸਾ ਸੁ ਦਸਾ ਭਈ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੈ ਜਲ ਹੋਇ ਉਨੈ ਮਿਲੀਐ ਕਿ ਉਨੈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ
 ਕਹਿਯੋ ਬਰ ਦੀਜੈ ॥੯੮੧॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਿਜ ਬਾਸਨ ਹਾਲ ਕਿਧੋ ਹਰਿ ਜੂ ਫੁਨਿ ਉਧਵ ਤੇ ਸਭ
 ਹੀ ਸੁਨ ਲੀਨੇ ॥ ਜਾਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨ ਕੈ ਚਿਤ ਤੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਘਟੈ ਦੁਖ ਹੋਵਤ ਜੀ ਨੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਕਿਧੋ ਕਬਿ ਨੈ ਸੁ ਸੋਉ ਲਖਿ ਲੀਨੇ ॥ ਉਧਵ ਮੈ ਉਨ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੋ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਕੋ ਅਬੈ ਬਰ ਦੀਨੇ
 ॥੯੮੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁਹ ਸੈ ਚਵਤਾਲ ਮੈ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਬੁਧਵਾਰਿ ॥ ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ ਮੋ ਤੁਮੋ ਰਚਿਯੋ ਗ੍ਰੰਥ
 ਸੁਧਾਰਿ ॥੯੮੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਪਾਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਪੋਥੀ ਰਚੀ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਭੂਲ ਹੋਇ ਜਿਹ ਤਿਹ ਸੁ ਕਬਿ

{੩੮੫}

{੩੮੫}

ਪੜੀਯਹੁ ਸਭੈ ਸੁਧਾਰਿ ॥੯੮੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਗੋਪੀ ਉਧਵ ਸੰਬਾਦੇ ਬਿਰਹ ਨਾਟਕ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥੪੪॥੬**

ਅਬ ਕੁਬਿਜਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਪਨ ਕੋ ਪੋਖਨ ਕਰਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਇ ॥ ਅਵਰ ਖੇਲ ਖੇਲਨ ਲਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥੯੮੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਮਾਧਵ ਉਧਵ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਏਕ ਸਮੈ ਕੁਬਿਜਾ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ॥ ਏ ਸੁਨ ਆਗੇ ਹੀ ਆਇ ਲਏ ਮਨ ਭਾਵਤ ਦੇਖਿ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਲੈ ਹਰਿ ਕੇ ਜੁਗ ਪੰਕਜ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਢਲਾਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਏ ॥ ਐਸੇ ਹੁਲਾਸ ਬਢਯੋ ਜੀਯ ਮੋ ਜਿਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਮੋਰ ਘਟਾ ਘਰਾਏ ॥੯੮੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਉਚ ਅਵਾਸ ਬਨਯੋ ਅਤਿ ਸੁਭ੍ਰਮ ਈਗਰ ਰੰਗ ਕੇ ਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਚੰਦਨ ਧੂਪ ਕਦੰਬ ਕਲੰਬਕ ਦੀਪਕ ਦੀਪ ਤਹਾ ਦਰਸਾਏ ॥ ਲੈ ਪਰਜੰਕ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁੱਛ ਸੁ ਮਉਰ ਸੁਗੰਧ ਬਿਛਾਏ ॥ ਦੋ ਕਰ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਰਯੋ ਤਬ ਕੇਸਵ ਤਾ ਪਰ ਆਨ ਬੈਠਾਏ ॥੯੮੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰਤਨ ਖਚਤ ਪੀੜ੍ਹਾ ਬਹੁਰ ਲਿਆਈ ਭਗਤਿ ਜਨਾਇ ॥ ਉਧਵ ਜੀ ਸੋਂ ਯੋ ਕਹਿਯੋ ਬੈਠਹੁ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ॥੯੮੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਉਧਵ ਜੀ ਕੁਬਿਜਾ ਸੋਂ ਕਹੈ ਨਿਜ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਖੀ ਅਤਿ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਮੈ ॥ ਹਉਂ ਅਤਿ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਅਨਾਥ ਨ ਬੈਠ ਸਕਉਂ ਸਮੁਹਾਇ ਹਰੀ ਮੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਬੈ ਉਠਿ ਪੀੜ੍ਹੇ ਕਉ ਦੀਨ ਉਠਾਇ ਕੈ ਵਾਰੀ ਘਰੀ ਮੈ ॥ ਪੈ ਇਤਨੋ ਕਰਿ ਕੈ ਭੂਅ ਬੈਠਿ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਪਾਇਨ ਨੇਹ ਛਰੀ ਮੈ ॥੯੮੯॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸੇਸ ਮਹੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨ ਪਾਏ ॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਗਿਯਾਨ ਨ ਗਾਏ ॥ ਜੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧ ਮੈ ਸਾਧਤ ਹੈਂ ਮੁਨਿ ਮੋਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕੇਸਵ ਕੇ ਅਬ ਉਧਵ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਸਹਰਾਏ ॥੯੯੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸੰਤ ਸਹਾਰਤ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਮਹਾਂ ਬਿਗਸਿਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਸੋਊ ॥ ਜੋਗਨ ਕੇ ਜੋਊ ਧਿਯਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਅਤਿ ਬਿਯਾਕਲ ਹੋਊ ॥ ਜਾ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸੇਸ ਸੁਰਾਦਿਕ ਖੋਜਤ ਅੰਤਿ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਊ ॥ ਸੋ ਪਦ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਪਲੋਟਤ ਉਧਵ ਲੈ ਕਰਿ ਦੋਊ ॥੯੯੧॥ ਇਤ ਸਖਾਮ ਪਲੋਟਤ ਉਧਵ ਪਾਇ ਉਤੈ ਉਨ ਮਾਲਿਨਿ ਸਾਜ ਕੀਏ ॥ ਸੁਭ ਬੱਜਨ ਕੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰ ਦੇਖਿ ਜਿਸੈ ਸੁਖ ਹੋਤ ਜੀਏ ॥ ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਪੈ ਆਇ ਗਈ ਬਿੰਦਰੀ ਕਹਯੋ ਈਗਰ ਭਾਲਿ ਦੀਏ ॥ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਹੁਲਾਸ ਬਢਿਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੀਏ ॥੯੯੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸਜਿ ਸਾਜਨ ਮਾਲਿਨਿ ਅੰਗਨ ਮੈ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੋ ਹਰਿ ਪਾਸ ਗਈ ॥ ਮਨੋ ਦੂਸਰਿ ਚੰਦਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟੀ ਮਨੋ ਹੇਰਤ ਕੈ ਇਹ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਲਖਿ ਕੈ ਜੀਯ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੋਊ ਐਚ ਲਈ ॥ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਬੈਸਿ ਅਸੰਕ ਭਈ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਸੰਕ ਪਰਾਇ ਗਈ ॥੯੯੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਹੀਯਾਂ ਜਬ ਹੀ ਗਹਿ ਸਖਾਮ ਲਈ ਕੁਬਿਜਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਮਿਲੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਮੈ ਹਮ ਕਉ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦਨ ਜਿਉ ਤੁਹਿ ਅੰਗ ਮਲਿਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਜੋਊ ਮਨੋਰਥ ਥੋ ਜੀਯ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਮਿਲਏ ਸੋਊ ਮੋ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥੯੯੪॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕੁਬਿਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਜਾ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪੫॥੬

ਅਬ ਅਕਰੂਰ ਕੇ ਧਾਮ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਆਏ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੈ ਸੁਖ ਮਾਲਿਨਿ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੂਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰਿ ਧਾਮਿ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨ ਪਾਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਚਲਯੋ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਗਹਿ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਰਹਿਯੋ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਉਧਵ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਇਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੯੯੫॥ ਉਧਵ ਸਖਾਮ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਕੈ ਅਕੂਰਹਿ ਕੋ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਸੁਧਿ ਕਰੀ ਉਨ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਕੁਬਿਜਾ ਕੋ ਕਹਿਯੋ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਮ ਚਿਤਾਰਿਯੋ ॥ ਸੋ ਗਨਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਕਨ੍ਹੀਯਾ ਸੰਗ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਕੇ ਪਿਖਏ ਉਨ ਕੋ ਸਭ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੯੯੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਮਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁ ਕੀਨੀ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਉਠ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲਿ ਪਰਿਕ੍ਰਮਾ ਦੀਨੀ ॥ ਭੋਜਨ ਅੰਨ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਥੋ ਸੋਊ ਆਨਿ ਧਰੋ ਹਿਤ ਬਾਤ ਲਖੀਨੀ ॥ ਥੋ ਮਨ ਮੋ ਸੋਊ ਬਾਂਛਤ ਇੱਛ ਵਹੈ ਜਸੁਧਾ ਸੁਤ ਪੂਰਨ ਕੀਨੀ ॥੯੯੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪੂਰਨ ਕੈ ਮਨਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਸੰਗ ਉਧਵ ਲੈ ਫਿਰਿ ਧਾਮਿ ਅਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਇ ਕੈ ਮੰਗਨ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਗਵਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਰਾਗ ਗਯੋ ॥ ਤਿਨ ਉਪਰ ਰੀਝ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਘਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਢ ਦਾਨ ਦਯੋ ॥ ਮਨੋ ਤਾਂ ਜਸ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਅਬ ਕੇ ਦਿਨ ਲਉ ਦਿਨ ਸੇਤ ਭਯੋ ॥੯੯੮॥ ਅਕਰੂਰ ਸਿਆਮ ਕੇ ਧਾਮਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਿਓ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਬਕੀ ਉਰਿ ਫਾਰਿ ਕਹਯੋ

{੩੮੭}

{੩੮੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਰਤਾਰ ਸਰਾਹਨ ਲਾਗਿਓ ॥ ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਿਓ ॥ ਆਨੰਦ
ਬੀਚ ਬਢਿਯੋ ਮਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਸਭ ਭਾਗਿਓ ॥੯੯੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦੇਵਕੀ ਲਾਲ ਗੁਪਾਲ ਅਹੋ
ਨੰਦ ਲਾਲ ਦਿਆਲ ਇਹੈ ਜੀਯ ਧਾਰਿਓ ॥ ਕੰਸ ਬਿਦਾਰ ਬਕੀ ਉਰਿ ਫਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਕਰਤਾ ਜਦੁਬੀਰ
ਉਚਾਰਿਓ ॥ ਹੇ ਅਘ ਕੇ ਰਿਪੁ ਹੇ ਰਿਪੁ ਕੇਸੀ ਕੇ ਹੇ ਕੁਪਿਜਾਂਹ ਤ੍ਰਿਨਾਵਰਤ ਮਾਰਿਓ ॥ ਤਾ ਅਬ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ
ਹਮੈ ਹਮਰੋ ਸਭ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥੧੦੦੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਚੇਰ ਹੈ ਸਾਧਨ ਕੇ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁਖ ਕੋ ਬਰਦਾਇਕ
ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਓ ॥ ਹੈ ਠਗ ਗੁਰਨਿ ਚੀਰਨ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਜਿਨਿ ਕੰਸ ਸੋ ਬੀਰ ਪਛਾਰਿਓ ॥ ਕਾਇਰ ਹੈ ਬਹੁ ਪਾਪਨ
ਤੇ ਅਰੁ ਬੈਦ ਹੈ ਜਾ ਸਭ ਲੋਗ ਜੀਯਾਰਿਓ ॥ ਪੰਡਿਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਿਨ ਚਾਰੋ ਈ ਬੇਦ ਕੋ ਭੇਦ ਸਵਾਰਿਓ
॥੧੦੦੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਠ ਪਾਂਇ ਪਰਿਯੋ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਬਾਰ
ਸਰਾਹ ਕਰੀ ਦੁਖ ਥੋ ਜਿਤਨੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਹਰਿਯੋ ॥ ਅਰੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾਂ ਮੁਖ
ਤੇ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸੰਜੋਅ ਕਉ ਪੈਨੁ ਤਨੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਸੰਗ ਲਰਿਯੋ ਨ ਟਰਿਯੋ ॥੧੦੦੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥
ਫਿਰਿ ਯੋਂ ਕਰਿ ਕਾਨੂਰ ਕੀ ਉਪਮਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤੁਮ ਹੀ ਮੁਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਛਾਰਿਯੋ ॥ ਤੈ ਹੀ ਮਰੇ ਤ੍ਰਿਪਰਾਰੁ ਕਮੱਧ ਸੁ ਰਾਵਨ
ਮਾਰ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਿਯੋ ॥ ਲੰਕ ਦਈ ਅਰਿ ਭ੍ਰਾਤਰ ਕਉ ਸੀਅ ਕੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਫਿਰਿ ਅਉਧਿ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥ ਤੈ
ਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੧੦੦੩॥ ਹੇ ਕਮਲਾਪਤਿ ਹੇ ਗਰੁੜਾਧ੍ਰੁਜ ਹੇ
ਜਗਨਾਇਕ ਕਾਨੁ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਹੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੋ ਬਤੀਯਾਂ ਸਭ ਹੀ ਤੁਮਰੀ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਮੋਰੀ ਹਰੋ ਮਮਤਾ
ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਚੀਨੁ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਡਾਰ ਦਈ ਮਮਤਾ ਤਿਹ ਪੈ ਸੋਊ ਮੋਨਹਿ ਧਾਰ ਕੈ ਬੈਠਿ ਰਹਿਯੋ
ਹੈ ॥੧੦੦੪॥ ਕਾਨੁ ਜੂ ਬਾਚ ਅਕੂਰ ਸੋਂ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਐਹੋ ਚਚਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਿਯੋ ਹਮ ਕਉ ਸਮਝੇ ਬਿਨ ਤੈ ਹਰਿ
ਚੀਨੋ ॥ ਤਾਤੇ ਲਡਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਕਹਿਯੋ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁਖ ਹੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਹਿ ਜੀ ਨੋ ॥ ਆਇਸੁ ਮੋ ਬਸੁਦੇਵਹ ਜੀ ਅਕੂਰ
ਬਡੋ ਲਖਉ ਕਰ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾਤੇ ਨਮੋ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਲਖੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਸਿ ਦੀਨੋ ॥੧੦੦੫॥
ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਬੀਰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥ ਸੋਕ ਜਿਤੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਥੇ ਹਰਿ ਕੋ

{੩੮੮}

{੩੮੮}

ਤਨ ਭੇਟ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਛੋਟ ਭਤੀਜ ਲਖੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਕਰਤਾ ਨਹੀ ਪਾਏ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੀ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਥਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਥਿ ਸਖਾਮਹਿ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥੧੦੦੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕੂਰ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਬੋ ਸੰਪੂਰਨ ॥੪੬॥**

ਅਬ ਅਕੂਰ ਕੋ ਫੁਫੀ ਪਾਸ ਭੇਜਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਬਰਬੀਰ ਗਜਾਪੁਰ ਮੈ ਚਲ ਜਾਇਯੈ ॥ ਮੋ ਪਿਤ ਕੀ ਭਗਨੀ ਸੁਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਅਬ ਜਾਇ ਕੈ ਸੋਧਹਿ ਲਾਇਯੈ ॥ ਅੰਧ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਹੈ ਮਨਅੰਧ ਦੂਜੋਧਨ ਭਯੋ ਬਸ ਤਾਕੋ ਲਖਈਯੈ ॥ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਹ ਠਉਰ ਦਈਯਤ ਹੈ ਸੁਖ ਕੈ ਦੁਖ ਦੱਈਯੈ ॥੧੦੦੭॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਜੋਂ ਸੁਨ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਕਰਿ ਕੈ ਅਕੂਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਪੰਥ ਕੀ ਬਾਤ ਗਨਉਂ ਕਹਿ ਲਉ ਪਗ ਬੀਚ ਗਜਾਪੁਰ ਕੇ ਤਿਨਿ ਧਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਸਭਾ ਕਥਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਹੀ ਕਹੁ ਮੋ ਬਿਰਥਾ ਜਦੁਬੀਰਹਿ ਜਾਂ ਬਿਧਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥੧੦੦੮॥ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਰਿਪੁ ਸੋਂ ਸਭ ਜਾਂ ਬਿਧਿ ਸਖਾਮ ਲਰਯੋ ॥ ਗਜ ਮਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੈ ਮੱਲਨ ਕੋ ਦਲ ਫਾਰ ਕੈ ਕੰਸ ਸੋਂ ਜਾਇ ਅਰਯੋ ॥ ਤਬ ਕੰਸ ਨਿਕਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੈ ਅਰੁ ਢਾਲ ਸਮਾਰ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮਾਰ ਡਰਯੋ ॥੧੦੦੯॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਭੀਖਮ ਦੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀ ਸੁਤ ਔਰ ਦੁਸਾਸਨ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ ਭੂਰਿ ਸ੍ਰਵਾ ਜਿਨ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋਂ ਬੈਰ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਰਾਜ ਦੂਜੋਧਨ ਮਾਤਲ ਸੋਂ ਇਹ ਪੇਖਤ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹਾਂ ਬਸੁਦੇਵ ਕਹਾਂ ਕਹਿ ਅੰਗਿ ਮਿਲੇ ਮਨ ਕੋ ਦੁਖੁ ਟਾਰਯੋ ॥੧੦੧੦॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਰੰਚਕ ਬੈਠ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਉਠ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਫੁਫੀ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕੁੰਤੀ ਕਉ ਦੇਖਤ ਹੀ ਕਥਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਪਾਂਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਭੀ ਕੁਸਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੈ ਜਾ ਜਸੁ ਬੀਚ ਸਭੈ ਧਰਿ ਛਾਯੋ ॥ ਨੀਕੇ ਹੈ ਸਖਾਮ ਸਨੈ ਬਸੁਦੇਵ ਸੁ ਦੇਵਕੀ ਨੀਕੀ ਸੁਨੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੦੧੧॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਇਤਨੇ ਪਹਿ ਬਿਦੁਰ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਪਾਰਥ ਮਾਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸੁਖੀ ਅਕੂਰ ਕਉ ਤਾਂ ਰਸ ਮੋ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਅਉਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਸਭੈ ਕਥਿ ਸਖਾਮ ਇਹੀ ਰਸ ਭੀਤਰ ਪਾਗਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹੈ ਸੁਖੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਖ ਭਯੋ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

{੩੮੯}

{੩੮੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਦੁਖ ਭਾਗਯੋ ॥੧੦੧੨॥ **ਕੁੰਤੀ ਵਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥** ਕੇਲ ਕਰੈ ਮਥੁਰਾ ਮੈ ਸੋਊ ਮਨ ਤੇ ਕਹੋ ਹਉ ਬਿਜਨਾਥ ਬਿਸਾਰੀ ॥
 ਦੁਖਿਤ ਭਈ ਇਨ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਨਾਥ ਮਰਯੋ ਸੁਤ ਬਾਲ ਰਹੇ ਤਿਹ ਤੇ
 ਅਕੂਰ ਭਯੋ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹਉ ਪੂਛਤ ਹਉ ਤੁਮ ਕਉ ਕਬਹੂੰ ਹਰਿ ਜੀ ਸੁਧਿ ਲੇਹ ਹਮਾਰੀ ॥੧੦੧੩॥ **ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥**
 ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਅਕੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਧ ਰਿਸੈ ਸੇ ॥ ਦੇਤ ਹੈ ਦੁੱਖ ਘਨੇ ਹਮ ਕਉ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨ ਮੀਤ
 ਸਿਆਮ ਸੋ ਐਸੇ ॥ ਪਾਰਥ ਭ੍ਰਾਤ ਰੁਚੇ ਉਨ ਕੋ ਨਹਿ ਵਾਹਿ ਕਹਯੋ ਕਹੁ ਸੋ ਬਿਧਿ ਕੈਸੇ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ
 ਸੋਊ ਆਂਖ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਤ੍ਰਿਣ ਜੈਸੇ ॥੧੦੧੪॥ **ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥** ਕਹਿਯੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ
 ਬੂਡ ਗਈ ਹਉ ॥ ਜੀਵਤ ਹੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਨਾਮ ਕਈ ਹਉ ॥ ਮਾਰਨ ਮੋ ਸੁਤ ਕੋ
 ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਤ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵਨ ਸੋਕ ਢਈ ਹਉ ॥ ਸਯਾਮ ਸੋ ਯਿਉ ਕਹੀਯੋ ਬਤੀਯਾਂ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ
 ਭਈ ਹਉ ॥੧੦੧੫॥ **ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥** ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋ ਬਤੀਯਾਂ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਸੁ ਲੀਨੇ ॥ ਜੋ ਦੁਖ
 ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਮਹਿ ਥੋ ਸੋਊ ਮੈ ਤੁਮ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਦੀਨੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨੀਯੈ ਹਮਰੀ ਬਿਰਥਾ ਕਹੀਯੋ ਦੁਖ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ
 ਹਠੀਨੇ ॥ ਹੇ ਬਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥਨ ਨਾਥ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਕਰਿ ਰੋਦਨ ਕੀਨੇ ॥੧੦੧੬॥ **ਅਕੂਰ ਬਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥**
 ਦੇਖ ਦੁਖਾਤੁਰ ਪਾਰਥ ਮਾਤ ਕੋ ਯੋ ਕਹਯੋ ਤ੍ਰੈ ਸੁਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹੈ ਹੈ ॥ ਸਯਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਘਨੀ ਤੁਮ ਸੋ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਮ
 ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਦੈ ਹੈ ॥ ਤੇਰੀ ਹੀ ਓਰ ਹੈ ਹੈ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ਤੁਇ ਸੁਤ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਉ ਦੁਖ ਦੈ ਹੈ ॥ ਰਾਜ ਸਭੈ ਉਹਰੀ
 ਲਹਿ ਹੈ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈ ॥੧੦੧੭॥ **ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥** ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਕੂਰਹਿ
 ਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਲਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪੁ ਤ੍ਰੈ ਸੁਤ ਹੈ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾ ਸੰਗ ਲੋਗਨ
 ਕੋ ਹਿਤ ਹੈ ਇਹ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਪੁਰ ਮੈ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਿਓ ਕਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਇਨੀ ਸੰਗ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਸੋਕ
 ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੦੧੮॥ **ਅਕੂਰ ਬਾਚ ਪ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਸੋ ॥ ਸ਼੍ਰੀਯਾ ॥** ਪੁਰ ਦੇਖਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਗਯੋ
 ਸੰਗ ਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਰਾਜਨ ਮੋਹ ਤੇ ਨੀਤਿ ਸੁਨੋ ਕਹੁ ਵਾਹ ਕਹਯੋ ਇਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਾਰਯੋ ॥
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੁਮੈ ਸੁਤ ਆਪਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੋ ਹਿਤ ਟਾਰਯੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪ੍ਰਿਤਰਾਸਟਰ ਤੈ ਸਭ ਆਪਨ

{੩੯੦}

{੩੯੦}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਜ ਕੋ ਪੈਂਡ ਬਿਗਾਰਯੋ ॥੧੦੧੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਪੂਤ ਹੈ ਤ੍ਰੈ ਇਨ ਕੀ ਸਮ ਪੁਤ੍ਰਨ ਪੰਡੁ ਲਖੱਈਯੈ ॥
 ਤਾਤੇ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਤੁਮ ਸੋਂ ਇਨ ਤੇ ਕਛੁ ਅੰਤਰ ਰਾਜ ਨ ਕੱਈਯੈ ॥ ਰਾਖ ਖੁਸੀ ਇਨ ਕੋ ਉਨਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਤੁਮਰੋ
 ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਗੱਈਯੈ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਅਕਰੂਰ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਜਿਹੋਂ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪੱਈਯੈ ॥੧੦੨੦॥
 ਯੋਂ ਸੁਨ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦੂਤਹ ਕੇਰੇ ॥ ਜੇਤਕ ਬਾਤ ਕਹੀ ਹਮ ਸੋਂ ਨਹੀ ਆਵਤ ਏਕ
 ਕਹਯੋ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕਉ ਪਿਖੁ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਸਾਂਝ ਸਵੇਰੇ ॥ ਆਇ ਹੈ ਜੋ ਜੀਯ ਸੋ
 ਕਰਿ ਹੈ ਸੁ ਕਛੁ ਬਚਨਾ ਨਹਿ ਮਾਨਤ ਤੇਰੇ ॥੧੦੨੧॥ ਦੂਤ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਯੋਂ ਹਮਰੋ ਜੁ ਕਹਯੋ ਤੁਮ
 ਰੰਚ ਨ ਮਾਨੋ ॥ ਤਉ ਕੁਪਿ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੈ ਤੁਮ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਹਿਤ ਠਾਨੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕੇ ਭਉਹ ਮਰੋਰਨ
 ਸੋਂ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਹਿ ਰਾਜ ਬਹਾਨੋ ॥ ਮੋ ਜੀਯ ਮੈ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਕਹੀ ਤੁਮਰੇ ਜੀਯ ਕੀ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਜਾਨੋ
 ॥੧੦੨੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਕੋ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜਹਾਂ
 ਬਲਭਦ੍ਰੁ ਬਲੀ ਸਭ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਤਹਾਂ ਸੁ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ ਕੋ ਚੰਦ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਮੁਖ ਤਾ ਪਗ ਪੈ ਸਿਰ
 ਕੋ ਝੁਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜੋ ਬਿਰਥਾ ਉਹ ਠਉਰ ਭਈ ਨਿਕਟੈ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੦੨੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਤੁਮ
 ਸੋਂ ਇਮ ਪਾਰਬ ਮਾਤ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਦੀਨਨ ਕੀ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨ ਲੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਭਯੋ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਠਉਰ
 ਬਿਨਾ ਤੁਮਰੇ ਨ ਸਹਾਇਕ ਕੁ ਐ ॥ ਰਾਜ ਕੋ ਜਿਮ ਸੰਕਟ ਸੀਘ੍ਰੁ ਕਟਯੋ ਤਿਮ ਮੋ ਦੁਖ ਕੋ ਕਟੀਐ ਹਰਿ ਐ ॥
 ਤਿਹ ਤੇ ਸੁਨਿ ਲੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਿਤ ਸੋਂ ਚਿਤ ਦੈ ॥੧੦੨੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ**
ਬਚਿਤ੍ਰੁ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਅਕੂਰ ਫੁਫੀ ਕੁੰਤੀ ਪਾਸ ਭੇਜਾ ਸਮਾਪਤ ॥੪੭॥੬
ਅਬ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਨ ਮੋਹਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਬਿਜ ਮੂਰ ॥ ਗੋਪੀ
 ਜਨ ਬੱਲਭ ਸਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਖਾਨ ਭਰਪੂਰ ॥੧੦੨੫॥ **ਛਪੈ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੂਤਨਾ ਹਨੀ ਬਹੁਰ ਸਕਟਾਸੁਰ ਖੰਡਯੋ ॥
 ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ ਲੈ ਉਡਯੋ ਤਾਹਿ ਨਭਿ ਮਾਹਿ ਬਿਹੰਡਯੋ ॥ ਕਾਲੀ ਦੀਓ ਨਿਕਾਰ ਚੋਚ ਗਹਿ ਚੀਰ ਬਕਾਸੁਰ ॥
 ਨਾਗ ਰੂਪ ਮਗ ਰੋਕ ਰਹਯੋ ਤਬ ਹਤਿਓ ਅਘਾਸੁਰ ॥ ਕੇਸੀ ਸੁ ਬੱਛ ਧੇਨਕ ਹਨਯੋਂ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਰਾਜ ਡਾਰਯੋ ॥

{੩੯੧}

{੩੯੧}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਚੰਡੂਰ ਮੁਸਟ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਿ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੦੨੬॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਅਮਰ ਲੋਕ ਤੇ ਫੂਲ ਬਰਖੇ ਨੰਦ
 ਕਿਸੋਰ ਪੈ ॥ ਮਿਟਯੋ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਜ ਸੂਲ ਕਵਲ ਨੈਨ ਕੇ ਹੇਤ ਤੇ ॥੧੦੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰ
 ਕੈ ਲੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਕੋ ਦਯੋ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥੧੦੨੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ**
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਰਾਜਾ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥੪੮॥ੴ
ਅਥ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਇਤ ਰਾਜ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਉਤ ਕੰਸ ਬਧੂ ਪਿਤ ਪਾਸ
 ਗਈ ॥ ਅਤਿ ਦੀਨ ਸੁ ਛੀਨ ਮਲੀਨ ਮਹਾਂ ਮਨ ਕੇ ਦੁਖ ਸੋ ਸੋਈ ਰੋਤ ਭਈ ॥ ਪਤਿ ਭਈਯਨ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ
 ਜੁ ਹੁਤੀ ਮਨ ਮੈ ਸੋਈ ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਂਖ ਸਰੋਜ ਤਈ ॥੧੦੨੯॥
ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਹਲ ਧਰਹਿ ਸੰਘਾਰ ਹੋ ਦੁਹਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਿ ਬੈਨ ॥ ਰਜਧਾਨੀ ਤੇ ਨਿਸਰਯੋ
 ਮੰਤ੍ਰਿ ਬੁਲਾਏ ਸੈਨ ॥੧੦੩੦॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਦੇਸ ਦੇਸ ਪਰਧਾਨ ਪਠਾਏ ॥ ਨਰਪਤਿ ਸਬ ਦੇਸਨ ਤੇ ਲਯਾਏ ॥ ਆਇ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਕੀਨ ਜੁਹਾਰੂ ॥ ਦਯੋ ਬਹੁਤ ਧਨ ਤਿਨ ਉਪਹਾਰੂ ॥੧੦੩੧॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਬਹੁ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਬੰਧਾਏ ॥ ਗਜ ਬਾਜਨ ਪਰ ਪਾਖਰ ਡਾਰੀ ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਕੰਚਨ ਸਿਰੀ ਸਵਾਰੀ ॥੧੦੩੨॥ ਪਾਇਕ
 ਰਥ ਬਹੁਤੇ ਜੁਰਿ ਆਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਮਿਸਲ ਸਭ ਗਏ ॥ ਪਾਂਤਿ ਜੋਰ ਕਰਿ
 ਠਾਢੇ ਭਏ ॥੧੦੩੩॥ **ਸੋਰਠਾ ॥** ਯਹਿ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਨੀ ॥ ਸਾਜਯੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ਧਨੁਖ
 ਬਾਨ ਲੈ ਰਥ ਚਢਯੋ ॥੧੦੩੪॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥** ਜੋਰਿ ਚਮੁੰ ਸਬ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਲੈ ਤਬ ਯੋਂ ਰਨ ਸਾਜ ਸਮਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤੇਈਸ
 ਛੂਹਨੀ ਲੈ ਦਲਸੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ਬੰਬ ਤਹਾ ਕਹੰ ਧਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਸਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਸੰਗ ਲੈ ਮਰਿਬੇ
 ਕਹੁ ਆਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਬਾਰਧ ਫੈਲ ਪਰਯੋ ਜਲ ਯੋਂ ਦਲੁ ਛਾਯੋ ॥੧੦੩੫॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥** ਨਗ ਮਾਨਹੁ
 ਨਾਗ ਬਡੇ ਤਿਹ ਮੈ ਮਛੁਰੀ ਪੁਨਿ ਪੈਦਲ ਕੀ ਬਲ ਜੇਤੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਮਨੋਰਥ ਚਕ੍ਰ ਬਨੇ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਕਹੀ
 ਤੇਤੀ ॥ ਹੈ ਭਏ ਬੋਚਨ ਤੁਲਿ ਮਨੋ ਲਹਰੈਂ ਬਹਰੈਂ ਬਰਛੀ ਦੁਤਿ ਸੇਤੀ ॥ ਸਿੰਧੁ ਕਿਯੋ ਦਲ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਰਹਿਰੀ ਮਥੁਰਾ
 ਤਿਹ ਮੱਧ ਬਰੇਤੀ ॥੧੦੩੬॥ ਜੋ ਬਲਬੰਡ ਬਡੇ ਦਲ ਮੈ ਤਿਹ ਅਗ੍ਰ ਕਥਾ ਮਹਿ ਨਾਮ ਕਹੈ ਹਉਂ ॥ ਜੋ ਸੰਗਿ ਸਾਮ

{੩੯੨}

{੩੯੨}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਲਰੈ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜਸ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ਹਉਂ ॥ ਜੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਕਉ ਕਥ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਲੋਕ
 ਰਿਝੈ ਹਉਂ ॥ ਤਿਯਾਗ ਸਭੈ ਗ੍ਰਹ ਲਾਲਚ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗੈ ਹਉਂ ॥੧੦੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਜਦੁਬੀਰਨ ਸਭ ਹੁੰ ਸੁਨੀ ਦੂਤ ਕਹੀ ਜਬ ਆਇ ॥ ਮਿਲਿ ਸਭਹੂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਦਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ਜਾਇ ॥੧੦੩੮॥
 ਸੁੰਯਾ ॥ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨੀ ਲੈ ਦਲੁ ਸੰਗ ਚਢਯੋ ਹਮ ਪੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰ ਰੋਹੈ ॥ ਜਾਇ ਲਰੈ ਅਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਇਹ
 ਲਾਇਕ ਯਾ ਪੁਰ ਮੈ ਅਬ ਕੋ ਹੈ ॥ ਜੇ ਭਜਿ ਹੈਂ ਡਰੁ ਮਾਨ ਘਨੇ ਰਿਸ ਕੈ ਸਬ ਕੋ ਤਬ ਮਾਰਤ ਸੋ ਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਨਿਸੰਕ
 ਭਿਰੋ ਇਨਸੋਂ ਜਿਤ ਹੈਂ ਤੁ ਭਲੋ ਮ੍ਰਿਤਏ ਜਸੁ ਹੋਇ ਹੈਂ ॥੧੦੩੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਉਠਿ ਕੈ ਰਿਸ
 ਬੀਚ ਸਭਾ ਅਪਨੇ ਬਲ ਸੋਂ ॥ ਅਬ ਕੋ ਬਲਵੰਡ ਬਡੋ ਹਮ ਮੈ ਚਲਿ ਆਗੇ ਹੀ ਜਾਇ ਲਰੈ ਦਲ ਸੋਂ ॥ ਅਪਨੇ ਬਲ
 ਧਾਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਦਾਨਵ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਭ ਭੂਤਲ ਸੋਂ ॥ ਬਹੁ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਤੋਖ ਕਰੈ ਪਲ ਮੈ ਪਲ
 ਸੋਂ ॥੧੦੪੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜਬ ਯਾਂ ਬਿਧਿ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਕਿਨਹੂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਿ ਤਬੈ
 ਮੁਖਿ ਬਾਇ ਰਹੇ ਸਭ ਹੁੰ ਭਜਬੇ ਕਹੁ ਚਿੱਤ ਕਰਯੋ ॥ ਜੇਉ ਮਾਨ ਹੁਤੋ ਮਨਿ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਸੋਉ ਓਰਨਿ ਕੀ ਸਮ ਤੈਸੇ
 ਗਰਯੋ ॥ ਕੋਉ ਜਾਇ ਨ ਸਾਮੁਹੈ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਿਧਿ ਯਾ ਉਚਰਯੋ ॥੧੦੪੧॥ ਕਿਨ ਹੁੰ ਨਹੀ ਧੀਰਜੁ
 ਬਾਂਧਿ ਸਕਯੋ ਲਰਬੇ ਤੇ ਡਰੇ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਭਾਜਯੋ ॥ ਭਾਜਨ ਕੀ ਸਭ ਹੁੰ ਬਿਧਿ ਕੀ ਕਿਨਹੁੰ ਨਹੀ ਕੋਪਿ ਸਰਾਸਨਿ
 ਸਾਜਯੋ ॥ ਯੋਂ ਹਰਿ ਜੁ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਗਜ ਕੋ ਬਧਿ ਕੈ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਗਾਜਯੋ ॥ ਅਉਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ
 ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਯੋ ॥੧੦੪੨॥ ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਰਾਜ ਨ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ਹਮਹੁੰ
 ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਜਾਇ ਲਰੈਗੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੁਧੁ ਕਰੈਗੇ ॥ ਜੇ ਹਮ ਉਪਰਿ
 ਕੋਪ ਕੈ ਆਇ ਹੈ ਤਾਹੀ ਕੇ ਅਸਤ੍ਰੁ ਸਿਉ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਗੇ ॥ ਪੈ ਉਨ ਕੋ ਮਰਿ ਹੈਂ ਡਰਿ ਹੈ ਨਹੀ ਆਹਵ ਤੇ ਪਗ ਦੁਇ
 ਨ ਟਰੈਗੇ ॥੧੦੪੩॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠ ਠਾਢੇ ਭਏ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹੁੰ
 ਹਾਬਨ ਜੋਰਿ ਕੈ ਪਾਂਇਨ ਉਪਰ ਮਾਥ ਲੁਡਾਏ ॥ ਮੋਹੁ ਬਢਯੋ ਬਸੁਦੇਵ ਅਉ ਦੇਵਕੀ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੁਤ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥
 ਜੀਤਹੁ ਗੇ ਤੁਮ ਦੈਤਨ ਸਿਉ ਭਜਿ ਹੈਂ ਅਰ ਯੋਂ ਘਨ ਬਾਤ ਉਡਾਏ ॥੧੦੪੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਉ ਪ੍ਰਨਾਮ

{੩੯੩}

{੩੯੩}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਦੋਊ ਕਰਿਕੈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਸੁ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪੁਰ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਾਨ ਘਨੇ ਦਿਜ ਕਉ ਦਏ ਸਯਾਮ ਦੁਹੂ ਮਿਲਿ ਆਨੰਦ ਚਿੱਤ ਬਢਾਏ ॥ ਆਸਿਖ ਦੇਤ ਭਏ ਦਿਜ ਇਉ ਗਿ੍ਹਰ ਆਇ ਹੋਂ ਜੀਤ ਘਨੇ ਅਰਿ ਘਾਏ ॥੧੦੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੇਖ ਚਮੁੰ ਸਭ ਜਾਦਵੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ॥ ਘਨ ਸੁਰ ਸਿਉ ਸੰਗ ਸਾਰਥੀ ਬੋਲਯੋ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੦੪੬॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਦਾਰਕ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਹਮਰੋ ਰਥ ਦਾਰਕ ਤੈ ਕਰਿ ਸਾਜ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਅਬ ਤਾਂ ਰਨ ਕਉ ॥ ਅਸਿ ਤਾਮਹਿ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ ਧਰੀਯੋ ਰਿਪੁ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਸੁ ਬਿਦਾਰਨ ਕਉ ॥ ਸਬ ਜਾਦਵ ਲੈ ਅਪਨੈ ਸੰਗ ਹਉਂ ਸੁ ਪਧਾਰਤ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕਉ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਚਲਯੋ ਸੁਨ ਲੈ ਹਮ ਪੈ ਅਪਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦੁਖ ਟਾਰਨ ਕਉ ॥੧੦੪੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਗੋਬਿੰਦ ਤਬਿ ਕਟਿ ਸਿਉਂ ਕਸਯੋ ਨਿਖੰਗ ॥ ਹਲ ਮੁਸਲ ਹਲਧਰਿ ਗਹਯੋ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਸੰਗ ॥੧੦੪੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਦੈਤਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲੇ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਦਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰੁ ਸੰਗ ਲਏ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਕੀ ਗਤਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਕੋ ਸਮ ਭੀਖਮ ਹੈ ਇਨ ਕੈ ਅਰੁ ਕੋ ਭ੍ਰਿਗੁ ਨੰਦਨ ਰਾਵਨ ਬਾਨੀ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਸਯਾਮ ਚਲੇ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਜੂ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੧੦੪੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਬਾਂਧ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਚੜਿ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਭਾਖਤ ਬੈਨ ਸੁਧਾ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁ ਕਹਾਂ ਹੈਂ ਸਭੈ ਸੁਤ ਬੰਧੁ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਂਇਨ ਕੇ ਸਬ ਸਾਥ ਸੁ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਇਕ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਬਲ ਸਿਉ ਬਲਿਦੇਵ ਹਲਾਯੁਧ ਧਾਰੇ ॥੧੦੫੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਦੇਖਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਥੁ ਜਾਇ ਪਰੇ ਧੁਜਨੀ ਪਤਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਜੋਊ ਸਾਜ ਜਰਾਇਨ ਸਾਥ ਜਰੇ ॥ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬਜ੍ਰ ਲਗੇ ਟੁਟਕੇ ਧਰਨੀ ਗਿਰ ਸਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਪਰੇ ॥੧੦੫੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ ਬਹੁ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਛੁਟ ਕੈ ਭਟ ਘਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਸਤ੍ਰੁ ਘਨੇ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥ ਭਾਜ ਅਨੇਕ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਜੋਊ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਹਾਥ ਲਗੇ ਗਿ੍ਹਰ ਕਉ ਫਿਰ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥੧੦੫੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਯੋਂ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਕਰਿ ਚਉਪ ਭਿਰੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ ॥ ਤਬ ਹੀ

{੩੯੪}

{੩੯੪}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਉਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰੇ ॥ ਜੋਉ ਆਵਤ ਭੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਧਰੇ ਹਰਿ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ॥੧੦੫੩॥ **ਕਬਿੱਤ** ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਤਰੰਗਨੀ ਉਠਾਇ ਕੋਪ ਬਲ ਬੀਰ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਤੀਰ ਰਿਪੁ ਖੰਡ ਕੀਏ ਰਨ ਮੈ ॥ ਬਾਜ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਬੀ ਬ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਬਿਦਾਰੇ ਸਿੰਘ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਮੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੈ ਜਗਤ ਜੀਵ ਮਾਰ ਪ੍ਰਲੈ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਅਰਿ ਯੋ ਸੰਘਾਰੇ ਆਈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਏਕ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਏਕ ਘਾਇ ਛਿਤ ਪਾਰੇ ਏਕ ਤ੍ਰਸੇ ਏਕ ਹਾਰੇ ਜਾਂਕੇ ਤਾਕਤ ਨ ਤਨ ਮੈ ॥੧੦੫੪॥ **ਸ੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਹੁਰੇ ਘਨ ਸਯਾਮ ਘਨੱਸੁਰ ਕੈ ਬਰਖਯੋ ਸਰ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਮਘਵਾ ॥ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਹਨ ਸ੍ਰੋਨ ਬਹਯੋ ਸੁ ਭਇਓ ਰਨ ਈੰਗਰ ਕੇ ਰੰਗਵਾ ॥ ਕਹੂੰ ਮੂੰਡ ਝਰੇ ਰਥ ਪੁੰਜ ਢਰੇ ਗਜ ਸੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਹੈ ਤੰਗਵਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਜੁ ਕੋਪ ਕੈ ਤੀਰ ਹਨੇ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਸੁ ਕਹੂੰ ਅੰਗਵਾ ॥੧੦੫੫॥ **ਸ੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਹੁ ਝੁਝ ਪਰੈ ਛਿਤ ਮੈ ਭਟ ਯੋਂ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰਿਕੈ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਪਾਨ ਗਿਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਇਤੀ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਮਾਂਸੁ ਗਿਰਾਸ ਮਵਾਸ ਉਦਾਸ ਹੁਇ ਗੀਧ ਸੁ ਮੋਨ ਰਹੀ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਬੁਟੀਆਂ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੀ ਨ ਪਚੀ ਉਰ ਮੈ ਬਰਿ ਕੈ ਫਰਿਕੈ ॥੧੦੫੬॥ **ਸ੍ਰੋਯਾ** ॥ ਅਸਿ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਪਾਨ ਲੀਯੋ ਸੁ ਧਸਯੋ ਦਲ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਤਨਾਪਤਿ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਰਬੀ ਅਰੁ ਪਤਿ ਚਮੁੰ ਹਨਿ ਕੈ ਉਨ ਬੀਰਨ ਤੇਜੁ ਹਰਯੋ ॥ ਜਿਮ ਤਾਤ ਧਰਾ ਸੁਰਪਤਿ ਲਰਯੋ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਇਮ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥੧੦੫੭॥ **ਸ੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੁੱਧ ਜੁਰੇ ਜਦੁਰਾਇ ਸਖਾ ਕਿਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੋਹੈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੈ ਰਨ ਰਾਵਨ ਸੋਂ ਸੁਤ ਰਾਵਨ ਕੋ ਤਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕੋ ਹੈ ॥ ਭੀਖਮ ਸੋ ਮਰਬੇ ਕਹੁ ਹੈ ਲਰਿਬੇ ਕਹੁ ਰਾਮ ਬਲੀ ਬਰਿ ਜੋ ਹੈ ॥ ਅੰਗਦ ਹੈ ਕਿ ਹਨੂ ਜਮੁ ਹੈ ਕਿ ਭਰਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭਖਾਨਕ ਰੋਹੈ ॥੧੦੫੮॥ **ਸ੍ਰੋਯਾ** ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਕੈ ਬਲ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਭੀਤਰ ਧਾਇ ਗਯੋ ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਰਬੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਕੈ ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਕੋ ਦਲੁ ਕੋਪਿ ਛਯੋ ॥ ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਘਨੇ ਸਿਵ ਰੀਝ ਰਹਯੋ ਰਨ ਦੇਖ ਨਯੋ ॥ ਅਰਿ ਯੋਂ ਸਟਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨ ਜਿਯੋਂ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ॥੧੦੫੯॥ **ਸ੍ਰੋਯਾ** ॥ ਇਕ ਓਰਿ ਹਲਾਯੁਧੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਇਕ ਓਰ ਗੋਬਿੰਦਹ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਬਾਜ ਰਬੀ ਗਜ ਪਤਿ ਹਨੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥

{੩੯੫}

{੩੯੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੈਬਨ ਸਿਉ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਬਿਡਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕਿਧੋ ਉਮਡਯੋ
 ਦਲ ਪਾਵਸ ਮੇਘ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੧੦੬੦॥ **ਸ੍ਰੀਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਸਦਾ ਰਿਪੁ ਘਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਬੈ
 ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਇਉ ਸਰ ਜਾਲ ਚਲੇ ਤਿਹ ਕਾਲ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸਾਲ ਰਿਸੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਘਾਇਨ ਸੰਗਿ ਗਿਰੀ ਚਤੁਰੰਗ
 ਚਮੁੰ ਸਭ ਕੋ ਤਨ ਸੁਉਨਤ ਭੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪੰਦ੍ਰਸਵੋਂ ਬਿਧਿ ਨੇ ਸੁ ਰਚਯੋ ਰੰਗ ਆਰਨ ਲੋਕ ਨਵੀਨੋ ॥੧੦੬੧॥
ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਦੂਖਨ ਦੈਤਨ ਕੇ ਰਿਪੁ ਸਾਥ ਰਿਸੈ ਅਤਿ ਮਾਨ ਭਰਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਤਹਾ ਰਥ ਜਾਇ ਪਰਯੋ
 ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਨ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੇਹਰਿ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਬਿਚਰਯੋ ॥ ਭੁਜ
 ਦੰਡ ਅਦੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਲ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕਰਯੋ ॥੧੦੬੨॥ ਮਧੁਸੂਦਨ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਬਹੁਰੋ ਕਰਿ
 ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ॥ ਸੁ ਨਿਸੰਕ ਤਬੈ ਰਨ ਬੀਚ ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰਿ ਕੈ ਹਨ ਸੈਨ ਦਯੋ ॥ ਧਨੁ ਸੋ ਜਿਮ ਤੂਲਿ ਧੁਨੇ
 ਧੁਨੀਯਾਂ ਦਲ ਤਿਯੋਂ ਸਿਤ ਬਾਨਨ ਸੋ ਧੁਨਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸੁਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਯੋ ਰਨ ਮੈਂ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮਨੋ ਆਠਵੋਂ ਸਿੰਧੁ ਭਯੋ
 ॥੧੦੬੩॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਉਮਡੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਉਤ ਤੇ ਉਮਡਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਬਲ ਸੰਗਾ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਲੈ ਪਾਨਿ ਭਿਰੇ ਕਟਿ ਗੇ ਭਟਿ ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗਾ ॥ ਪੱਤਿ ਗਿਰੇ ਗਜਿ ਬਾਜ ਕਹੁੰ ਕਹੁੰ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੁੰ ਅੰਗਾ ॥
 ਐਸੇ ਗਏ ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦਲ ਜੈਸੇ ਮਿਲੇ ਜਮੁਨਾ ਅਰੁ ਗੰਗਾ ॥੧੦੬੪॥ **ਸ੍ਰੀਯਾ** ॥ ਸ੍ਰਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਲਾਜ
 ਭਰੇ ਦੁਹੁੰ ਓਰਨ ਤੇ ਭਟ ਯੋਂ ਉਮਰੋ ਹੈਂ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਰਨ ਕੋਪਿ ਦੁਹੁੰ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕੇ ਪੁਨਿ ਸੰਗ ਪਰੋ ਹੈਂ ॥ ਜੂਝ
 ਪਰੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰਿ ਕੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ ਭਰੋ ਹੈਂ ॥ ਉੱਜਲ ਗਾਤ ਮੈ ਸਾਂਗ ਲਗੀ ਮਨੋ ਚੰਦਨ ਰੂਖ ਮੈ ਨਾਗ
 ਲਗੋ ਹੈਂ ॥੧੦੬੫॥ **ਸ੍ਰੀਯਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਰਿਸ ਆਪਸਿ ਮੈ ਦੁਹੁੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਕੋਉ ਟਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਬਾਨ
 ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰੇ ॥ ਕੋਉ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਕੋਉ ਰੀਝਿ ਭਿਰੇ ਛਿਤਿ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਕੋਉ
 ਧਾਇ ਪਰੇ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਨ ਦੀਪ ਕੇ ਉਪਰ ਆਇ ਪਤੰਗ ਜਰੇ ॥੧੦੬੬॥ **ਸ੍ਰੀਯਾ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੇ
 ਸੰਗਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਭਿਰਯੋ ਬਰਛੀ ਬਰ ਲੈ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਫੇਰ ਲਰਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੀ
 ਬਹੁ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੇ ਬਹੁਰੋ ਜੁ ਹਤੇ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕਟਾਰੀ ॥ ਐਂਚਤ ਯੋਂ ਹਲ ਸੋ ਦਲ

{੩੯੬}

{੩੯੬}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕੋ ਜਿਮ ਖੈਂਚਤ ਦੁਇ ਕਰਿ ਝੀਵਰ ਜਾਰੀ ॥੧੦੬੭॥ ਜੋ ਭਟ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਯੋ ਬਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋਊ ਮਾਰ
ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੋਰ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕੋਊ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਪੈਠ ਤਬੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਅਰਿ ਕੀ ਮਧ
ਸਖਾਮ ਘਨੋ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ਗਹਯੋ ਰਿਪੁ ਕੋ ਸਬਹੀ ਦਲ ਮਾਰ ਭਗਾਯੋ ॥੧੦੬੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਗੀ ਚਮੁੰ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ਨੈਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਜੋ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ
॥੧੦੬੯॥ **ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜੁੱਧ ਕਰੈ ਘਨਿ ਸਖਾਮ ਜਹਾਂ ਤੁਮ ਹੂੰ ਦਲੁ ਲੈ ਉਹ
ਓਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਜਾਇ ਨ ਜੀਵਤ ਜਾਦਵ ਕੋ
ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਜੋ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਚਲੀ ਚਤੁਰੰਗ ਜਹਾਂ ਰਨ ਭਾਰੋ ॥੧੦੭੦॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡੇ ਭਟ ਓਘ ਘਟਾ ਘਟ ॥ ਬਾਨਨ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਬਰਖੇ
ਚਪਲਾ ਅਸਿ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹੋਤ ਸਟਾਸਟ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ ਸਾਸ ਭਰੈ ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਰਨਿ ਅੰਗਿ ਕਟਾ ਕਟ ॥
ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਰਟਾ ਰਟ ॥੧੦੭੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ
ਮੈ ਰਿਪੁ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਮੱਤਿ ਕਰੀ ਬਰ ਬਾਜ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥
ਘਾਇਲ ਦੇਖ ਕੈ ਕਾਇਰ ਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨਿ ਰਨੇ ਛਿਤਿ ਤਿਯਾਗਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਮਾਨਹੁ ਪਾਪਨ
ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਪਧਾਰੇ ॥੧੦੭੨॥ ਸੀਸ ਕਟੇ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਤੇਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਦਉਰਤ ਬੀਚ
ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਜਹ ਸਖਾਮ ਲਰੈ ਤਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੈ ॥ ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੈ ਇਨ ਸੋ ਤਿਨ ਕਉ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕੈ ਘਾਇ
ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ਜੋ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਮਰ ਕੈ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਨ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੈ ॥੧੦੭੩॥ **ਕਬਿੱਤੁ ॥** ਕੋਪ ਅਤਿ ਭਰੇ
ਰਨ ਭੂਮਿ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਦੋਊ ਰੀਝ ਰੀਝ ਲਰੇ ਦਲ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਦੇਵ ਦੇਖੈ ਖਰੇ ਗਨ ਜੱਛ ਜਸੁ ਰਰੇ ਨਭ
ਤੇ ਪੁਹਪ ਢਰੇ ਮੇਘ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕੇਤੇ ਜੂਝ ਮਰੇ ਕੇਤੇ ਅਪਛਰਨ ਬਰੇ ਕੇਤੇ ਰੀਧਨਨ ਚਰੇ ਕੇਤੇ
ਗਿਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰੇ ਕੇਤੇ ਖੇਤ ਦੇਖ ਡਰੇ ਕੇਤੇ ਲਾਜ ਭਾਰਿ ਭਰੇ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਅਰਗਾਇ
ਕੈ ॥੧੦੭੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਉਠਕੇ ਫਿਰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹਾਂ ਦੁਰਕੈ

{੩੯੭}

{੩੯੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਜੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਜੌਂ ਉਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨ ਬੈਨ ਭਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥
 ਦਉਰ ਕੈ ਸੀਸ ਕਟੇ ਨ ਹਟੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦੭੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ
 ਤਬੈ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਹਰਿ ਰਾਮ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮੱਲਹਿ ਕੀ ਪਿਰ ਸੋਭ ਧਰੇ ॥ ਧਨੁ
 ਬਾਨ ਜਬੈ ਕਰਿ ਸਖਾਮ ਲਯੋ ਲਖਿ ਕਾਤਰ ਖੇਤਹੂੰ ਤੇ ਬਿਡਰੇ ॥ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨੋ ਉਝਾਰ ਭਯੋ ਚਲੇ ਕਉਤਕ
 ਦੇਖ ਨਿਹਾਰ ਘਰੇ ॥੧੦੭੬॥ ਜੇ ਭਟ ਲੈ ਅਸਿ ਹਾਬਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਵੈ ॥ ਕਉਤਕ ਸੋ
 ਦਿਖ ਕੈ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਮਿਲ ਮੰਗਲ ਗਾਵੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਜਿਤ ਹੈ ਕੋਊ ਇਉ ਕਹਿ ਏ ਜਿਤ
 ਹੈ ਬਹਸਾਵੈ ॥ ਰਾਰ ਕਰੇ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਉਨ ਕਉ ਹਰਿ ਮਾਰ ਨ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥੧੦੭੭॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥
 ਬਡੇਈ ਬਨੈਤ ਬੀਰ ਸਬੈ ਪਖਰੈਤ ਗਜ ਦਲ ਸੋ ਅਰੈਤ ਧਾਏ ਤੁਰੰਗਨ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥ ਜੁੱਧ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸੁਆਮਿਕਾਰ
 ਜੀ ਅਮੋਲ ਅਤਿ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸ ਲਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਬਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਮਾਰ
 ਹੀ ਉਚਾਰ ਐਸੇ ਪਰੇ ਰਨ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋ ਲਰੇ ਤੇ ਵੇ ਠਉਰ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਮੈ ਪਰੇ ਉਠਿ
 ਅਰੇ ਘਾਇ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੦੭੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਰਗਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਥਿਯਾਰ ਕਰੇ ਹੈ ॥
 ਘਾਇ ਭਰੇ ਬਹੁ ਸੁਉਨ ਝਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਬਲ ਕੈ ਜੁ ਅਰੇ ਹੈ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਦੇਵ ਤਬੈ ਸਬ ਚਾਵਰ ਜਿਉ
 ਰਨ ਮਾਹਿ ਛਰੇ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਯੋ ਹਲ ਸੋ ਮਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਨਹੀ ਸੁਾਸ ਭਰੇ ਹੈ ॥੧੦੭੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ
 ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਅਸਿ ਹਾਬਨ ਲੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਜੰਬੁਕ ਜੋਗਿਨਿ
 ਗਿੱਝ ਅਘਾਏ ॥ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਕੇ ਗਹਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨ ਸਿਉ ਲਰਿ ਘਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਕੈ ਦੇਵ ਕਹੈ
 ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜਿਨ ਏ ਸੁਤ ਜਾਏ ॥੧੦੮੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ
 ਆਏ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਚਲੀ ਇਤ ਤੇ ਤਿਨ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੇ
 ਬਹੁ ਆਪਸ ਬੀਚ ਚਲਾਏ ॥ ਭੇਦ ਚਮੁੰ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੀ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਉਪਰਿ ਧਾਏ ॥੧੦੮੧॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਚਕ੍ਰ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬੀਰ ਕਰਯਾਰਿ ਕੈ ਅਸਿ ਅਉਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਲਰੇ ਘਾਇ ਕਰੇ

{੩੯੮}

{੩੯੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਨ ਟਰੇ ਬਲ ਭਾਰੀ ॥ ਸਖਾਮ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਖੇਤ ਸਰੋਵਰ
 ਮੈ ਧਸਿ ਕੈ ਗਜਿ ਬਾਰਜ ਬਖੂਹ ਬਿਡਾਰੀ ॥੧੦੮੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਬ ਕੇ ਬਾਨਨ ਅਗ੍ਰ ਡਰੈਂ ਅਰਿ ਇਉ
 ਕਿਹੂੰ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ਨਾ ॥ ਬੀਰ ਸਬੈ ਹਟਿ ਕੈ ਠਟਿ ਕੇ ਭਟਿ ਕੇ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੁਧੁ ਕਰਿਓ ਨਾ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ
 ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲ ਪੇਖਿ ਭੱਜੇ ਦਲ ਕੋਉ ਅਰਯੋ ਨਾ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਗਨਿ ਛਾਡਿ ਚਲੈਂ ਬਨ ਡੀਠ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ
 ਕੋ ਛਉਨਾ ॥੧੦੮੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭਾਗ ਤਬੈ ਸਭ ਹੀ ਰਨ ਤੇ ਗਿਰ ਤੇ ਪਰਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ
 ਜੀਵਤ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਿਗਰੇ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਸਖਾਮ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਮਾਰੇ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਬਚਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਰਨਿ
 ਭੂਮਿ ਮਝਾਰੇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸੁਨੋ ਬਿਨਤੀ ਹਮਰੀ ਉਨ ਜੀਤ ਭਈ ਤੁਮਰੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥੧੦੮੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕਰਯੋ
 ਤਬ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕਉ ਬਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਆਇਸ ਪਾਵਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ
 ਕਹੁ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਉਮਡੇ ਘਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਸਖਾਮ ਪੈ ਆਏ ॥ ਆਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਉਪਰ
 ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਬਗ ਮੇਲ ਤੁਰੰਗ ਉਠਾਏ ॥੧੦੮੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਿਲ ਆਨਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਕਉ ਲਲਕਾਰ
 ਕੈ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯੋਂ ਤਿਨ ਸਾਰ ਸੋਂ ਸਾਰ ਬਜਾਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਆਪ ਭਏ ਭਟ
 ਸੋਂ ਅਰੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤਨੁ ਘਾਯੋ ॥ ਦਉਰ ਪਰੇ ਹਲ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਲਿ ਬੈਰਨ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ
 ॥੧੦੮੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁਝ ਪਰੇ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਲੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜੁਧੁ ਮਚਾਇ ॥ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬ ਸੋਂ ਕਬਿ
 ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੧੦੮੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਚਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ॥ ਹਰਿ
 ਸਿੰਘ ਬਡੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਧਨੁ ਦੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰ
 ਚਮੁੰ ਸੁ ਘਨੀ ਹਨਿ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹਮਰੀ ਰਨ ਜੈ ॥੧੦੮੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥
 ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਇਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਬਾਨ ਚਲਾਵਨ ਲਾਗੇ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਜੁਧ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਹੁੰ ਬਿਜ ਨਾਇਕ
 ਤੇ ਪਗ ਦੁਇ ਕਰਿ ਆਗੇ ॥ ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਕਉ ਤਯਾਗ ਤਬੈ ਸਬ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਚੀਰ ਧਰੇ
 ਸਿਤ ਆਏ ਹੁਤੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਭਏ ਸਭ ਆਰਨ ਬਾਗੇ ॥੧੦੮੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੁਧ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰਨ ਸਖਾਮ ਸੋਂ

{੩੯੯}

{੩੯੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਥ ਜਿਯੋਂ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਰਯੋ ਰਨ ਭੂ ਮਧਿ ਐਸੇ ॥ ਬੀਰ ਫਿਰੈ
ਕਰਿ ਸਾਂਗਨਿ ਲੈ ਤਿੰਹ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬਲਦੇਵਹਿ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋਰਿ ਸੋ ਸਾਂਕਰਿ ਤੋਰ ਘਿਰਯੋ ਮਦਮੱਤ ਕਰੀ ਗਡ ਦਾਰਨ
ਜੈਸੇ ॥੧੦੯੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਅਤਿਹੀ ਤਤ ਕਾਲ ਮਰੇ ਰਿਪੁ ਆਏ ਹੈ ਜੋਊ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ
ਘਨਿ ਸਯਾਮ ਘਨੋ ਉਤ ਕੋਪ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਓਊ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਰ ਸਿੰਘ ਜੂ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਅਉਰ
ਨ ਕੋਊ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਜਿਵ ਸੋਵਤ ਸਿੰਘ ਜਗਾਵਤ ਕੋਊ ॥੧੦੯੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸਯਾਮ ਕੇ ਬਾਨ
ਲਗਯੋ ਉਰ ਮੈ ਗਡ ਕੈ ਸੋਊ ਪੰਖਨ ਲਉ ਸੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਸੰਗ ਭਰਯੋ ਸਰ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕ ਤਬੈ ਹਰਿ ਕੋਪ
ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਨੇ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਤੱਛਕ ਕੋ ਲਰਿਕਾ ਖਗਰਾਜ
ਲਖਯੋ ਗਹਿ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੦੯੨॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਸਰੁ ਰਾਜਨ ਬੀਚ ਕੱਸਾ ॥
ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਬਾਨ ਅਚਾਨ ਹਨਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਨ ਸਾਂਪ ਡਸਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੋ ਤਿੰਹ ਪੈ ਸੋਊ
ਭਾਜ ਗਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਦਸਾ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਤ ਹੀ ਨ ਟਿਕਯੋ ਸੁ ਚਲਯੋ ਸਟਕਾਇ ਸਸਾ ॥੧੦੯੩॥
ਸੁਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜ ਖੇਤ ਚਲਯੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਉਠਯੋ ਪੁਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਲਯੋ
ਬਹੁਰੋ ਬਲਿ ਕੈ ਰਨਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਯੋ ॥ ਉਨ ਹੁੰ ਪੁਨਿ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਹਰਿ ਕੋ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਇਉ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਅਬ
ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਬਿਰੁ ਹੋਹੁ ਘਰੀ ਹਮਰੇ ਅਸਿ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਬ ਪਰਿਯੋ ॥੧੦੯੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਰਨ
ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਸਕਾਨੋ ॥ ਆਇ ਅਰਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਧਨੁ ਲੈ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗ
ਪਰਾਨੋ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਮੈ ਇਹ ਲੱਛਨ ਤੇ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕੀਓ ਹਮ ਸੋ ਸੁ ਭਲੀ
ਬਿਧ ਕਾਲ ਕੇ ਹਾਬ ਬਿਕਾਨੋ ॥੧੦੯੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਹਕੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਮੁਸਕਿਯੋ
ਹੈ ॥ ਦੀਰਘੁ ਗਾਤ ਲਖਯੋ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛਾਡ ਦਯੋ ਅਰਿ ਸੀਸ ਤਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਿਰ
ਟੂਟ ਪਰਿਯੋ ਧਰ ਠਾਢੇ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਮੇਰ ਕੇ ਸਿੰਗਹੁੰ ਤੇ ਉਤਰਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਰਵਿ ਅਸਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਤਿ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੦੯੬॥
ਸੁਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਹਰਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ

ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕੌਚ ਸਜੇ ਨਿਜ ਅੰਗ ਮਹਾਂ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੱਤ ਕਰੀ ਬਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੇ ਉਪਰ ਆਯੋ ॥੧੦੯੭॥ ਆਇ ਕੇ ਸਖਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਪਗ ਏਕ ਨ ਭਾਗਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਕੋ ਤਨ ਤਾੜਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਸੋ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜੂ ਲਖਿਯੋ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਗਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਲਯੋ ਕਰਿ ਮੈ ਭੂਅ ਬਕ੍ਰ ਕਰੀ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥੧੦੯੮॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰਨ ਕਾਜ ਚਲਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਨਚੇਤ ਦਈ ਭੁਜ ਫੋਰ ਕੈ ਪਾਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ਲਾਗ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਤਨ ਸਿਉ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗ੍ਰੀਖਮ ਕੀ ਰੁਤਿ ਭੀਤਰ ਨਾਗਨ ਚੰਦਨ ਸਿਉ ਲਪਟਾਈ ॥੧੦੯੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸਖਾਮ ਉਖਾਰ ਕੈ ਸੋ ਬਰਛੀ ਭੁਜ ਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਚਲਾਈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਬੀਚ ਚਲੀ ਚਪਲਾ ਕਿਧੋ ਹੰਸ ਕੀ ਅੰਸ ਤਚਾਈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਉਰਿ ਫੇਰਿ ਦਈ ਉਹਿ ਓਰ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕਾਲਕਾ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਹਨਿ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਮਾਰਨ ਧਾਈ ॥੧੧੦੦॥ ਰਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਰਨਿ ਸਾਂਗ ਹਨਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰਛਾ ਲਲਕਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਲਖਿਯੋ ਘਨ ਸਖਾਮ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ਖੱਗ ਸੁ ਦੁਇ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਦੁ ਟੂਕ ਹੋਇ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਸੁ ਮਨੋ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੧੦੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਘਾਉ ਬਚਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਨ ਹੁਇ ਉਹਿ ਕੋ ਨਹੀ ਘਾਯੋ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੂੰ ਤਿਹ ਖੈਚ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਰਹਯੋ ਮੁਖਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਹੂੰ ਮੁਖ ਦੇਖ ਰਹਯੋ ਮੁਸਕਾਯੋ ॥੧੧੦੨॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਲਲਕਾਰ ਪਰਯੋ ਗਜਿ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਤਉ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਅਹਿਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਭੀਤਰ ਆਨ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੧੦੩॥ ਦੂਸਰ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧੀਰ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ਬਾਨ ਨਿਸੰਕ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੀਓ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਅਰਿ ਮਾਥਨਿ ਡਾਰ ਦਯੋ ਹੈ ॥

{੪੦੧}

{੪੦੧}

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਕਾਛੀ ਨਿਹਾਰਿ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁਲਿਓ ਮਾਨਹੁ ਬਾਰਜ ਤੋਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੧੦੪॥ ਮਾਰ ਦੁ ਬੀਰਨਿ ਕੋ ਧਨ ਸਿੰਘ
 ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਦਲ ਕਉ ਤਕਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਗਜਿ ਬਾਜ ਹਨੇ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਾਟਿ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਖੱਗ
 ਅਲਾਤ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਫਿਰਿਓ ਖਰ ਸਾਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਛੜ੍ਹ ਲੱਜਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਭਲੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖਿ ਭੀਖਮ
 ਕਉ ਹਰਿ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥੧੧੦੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਂਝਿ ਪਰਯੋ ॥
 ਰਥ ਕਾਟਿ ਘਨੇ ਗਜ ਬਾਜ ਹਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰਯੋ ॥ ਜਮ ਲੋਕੁ ਸੁ ਬੀਰ ਕਿਤੇ ਪਠਏ ਹਰਿ
 ਓਰ ਚਲਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਦਲੁ ਜਾਦਵ ਕੋ ਸਿਗਰੋ ਬਿਡਰਯੋ ॥੧੧੦੬॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦੀਨੀ ਘਨੀ ਖਪਾਇ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋਪਿ ਭਰਿ ਬੋਲਯੋ ਨੈਨ ਤਚਾਇ
 ॥੧੧੦੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋ ਭਟ ਠਾਢੇ ਕਹਾਂ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੁਮ ਪਉਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥
 ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਸਭ ਹੁੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਪਗ ਟਾਰਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਕੇ ਅਗ੍ਰਵ ਜੈਸੇ ਅਜਾਗਨ ਐਸੇ ਭੱਜੇ ਨਹਿ
 ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕਾਇਰ ਹੁਇ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਡਰੇ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੇ ਉਨ ਕਉ ਨਹੀ ਮਾਰਯੋ ॥੧੧੦੮॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਭਟ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰ ਤੇ
 ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਕਟਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ॥ ਮਨੋ ਪਉਨ ਕੋ ਪੁੰਜ ਬਹਯੋ
 ਲਗ ਕੇ ਫੁਲਵਾਰੀ ਮੇ ਟੂਟ ਕੈ ਫੂਲਿ ਝਰੇ ॥੧੧੦੯॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਆਏ ਭਟ ਗਿਰੇ ਰਨਿ ਭੂਮਿ ਕਟਿ ਜੁੱਧ
 ਕੇ ਨਿਪਟ ਸਮੁਹਾਇ ਸਿੰਘ ਧਨ ਸੋਂ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਸਮਰ ਜਾਨ ਅਉਰ ਦਉਰ ਪਰੇ ਬੀਰਤਾ
 ਬਢਾਇ ਮਨ ਸੋਂ ॥ ਕੋਪ ਧਨ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸਰਾਸਨ ਸੁ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ਸੀਸ ਤਿਨ ਹੀ ਕੇ ਤਨ ਸੋਂ ॥
 ਮਾਨਹੁ ਬਸੁੰਧਰਾ ਕੀ ਧੀਰਤਾ ਨਿਹਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੀ ਨਿਜ ਪੂਜਾ ਅਰਬਿੰਦ ਪੁਹਪਨ ਸੋਂ ॥੧੧੧੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ
 ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰ ਆਵਤ ਹੇ ਸੁ ਹਨੇ ਜਨੁ ਮਾਰਤ
 ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਜਾਦਵ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਗਜ ਕੇ ਹਲਕੇ ਦਲ ਕੇ ਹਲਕੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਝੁਮ ਗਿਰੇ ਇਵ ਜਿਉ ਧਰਨੀ
 ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬੱਜ੍ਰ ਲਗੇ ਗਿਰਿ ਭਾਰੇ ॥੧੧੧੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨ ਧਰੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਗਜ

ਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਗਜ ਪੁੰਜ ਹੁਤੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਭੱਜੇ ਅਤਿ ਹੀ ਧੁਜਵਾਰੇ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ
 ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਆਗਮ ਤੇ ਡਰ ਭੂਧਰ ਕੈ ਧਰਿ ਪੰਖ ਪਧਾਰੇ ॥੧੧੧੨॥
 ਜੁੱਧ ਕੀਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੇ ਕੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਬੀਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਰਨਿ ਕੋਪਿ ਸਿਉ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਨਹੀ ਜਾਨ
 ਦੀਯੋ ਸੋਈ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਦਾਸ ਰਬੀ ਦਲ ਸਿਉ ਜਿਮਿ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤੈਸੇ ਭਿਰਯੋ
 ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਨਿ ਕੈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੧੧੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਟੇਰਿ ਕਹਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਰਨ ਤਿਯਾਗ
 ਸੁਨੋ ਹਰਿ ਭਾਜਿ ਨ ਜੱਈਯੈ ॥ ਤਾਤੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਨਿਜ ਲੋਕਨ ਕੋ ਬਿਰਥਾ ਨ ਕਟੱਈਯੈ ॥ ਹੇ ਬਲਦੇਵ
 ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਹਮ ਸੋਂ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰੱਈਯੈ ॥ ਸੰਘਰ ਕੇ ਸਮ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹੀ ਯਾਤੇ ਦੁਹੂੰ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪੱਈਯੈ
 ॥੧੧੧੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਅਰਿ ਕੀ ਤਰਕੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹੂੰ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਕੋ ਫੇਰਿ ਫਿਰਿਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ
 ਹੈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਰਿ ਕੈ ਬਲਿ ਸਾਬ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੧੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਇਤ ਤੇ
 ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੋ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਉਤ ਤੇ ਧਨ ਸਿੰਘ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਾਤੇ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਰਿਸ ਘਾਇਨ ਸੋਂ ਸੁ ਦੁਹੂੰਨ ਕੇ ਅੰਗੁ
 ਭਯੋ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਅਰਿ ਭੂਲ ਗਈ ਮਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੇ ॥ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਲਰੈਂ
 ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜਿਉ ਗਜ ਸਿਉ ਗਜਮਾਤੇ ॥੧੧੧੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੋ ਬਲਦੇਵ ਕਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰ ਬਚਾਇ ਕੈ ਆਪਨੋ
 ਆਪ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰ ਮੋ ਅਸਿ ਦਉਰਿ ਤਬੈ ਕਸਿ ਕੈ ਬਲ ਉਪਰ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਪੈ ਭੀਰ ਲਖੀ ਜਦੁਬੀਰ
 ਸੁ ਜਾਦਵ ਲੈ ਰਿਪੁ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਨਿਸ ਮੈ ਸਸਿ ਕੀ ਢਿਗ ਜਿਉ ਲਖ ਤਾਰੇ ॥੧੧੧੭॥
 ਬੇੜ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਦੇਵ ਲਖਯੋ ਤਬ ਹੀ ਚੜ ਸਿਯੰਦਨ
 ਵਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ ਧਵਾਯੋ ॥ ਆਵਨ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਹਰਿ ਲਉ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਨਨ ਸੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਠਾਢੇ ਰਹਯੋ ਗਜ
 ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਸੁ ਮਨੋ ਗਜਿ ਕੇ ਪਦਿ ਸਾਂਕਰ ਪਾਯੋ ॥੧੧੧੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਕਬਿ
 ਰਾਮ ਕਹੈ ਕਹੂੰ ਜਾਤ ਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਧੁਸੂਦਨ ਜੁ ਕਰਿ ਬੀਚ ਸੁ ਆਪਨੋ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦਯੋ

ਰਨ ਮੈ ਬਰਕੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਜੋਂ ਤਰਫਯੋ ਧਰ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਮੀਨ ਸਰੋਵਰ ਤੇ ਗਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੧੯॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਧਨ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਕੇਤਕ ਬੀਰ ਕੋਟੇ ਬਿਕੋਟੇ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਸਿਧਾਏ ॥ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਜਹਾਂ ਯਹ ਕਉਤਕ ਦੇਖ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਭਾਗਲਿ ਆਇ ਕਹਿਯੋ ਜੁ ਰਹੇ ਭੱਜਿ ਕੈ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਆਏ ॥੧੧੨੦॥ ਜੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਗਜਿ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਰਾਮ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਇ ਤਹਾਂ ਰਬੁ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ॥ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਜੁਧੁ ਕਰਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਾਂ ਤਿਨ ਯੋ ਉਚਰਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਵੈ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਲਰਿ ਕੈ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰਯੋ ॥੧੧੨੧॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਜੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਪਰਲੋਕ ਸੁ ਲੋਕ ਰਹੇ ਸੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਡੇ ਬਰਛਾ ਰਿਸ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਾ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਰਕੈ ਕਰ ਕੋ ਤਨ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਉਪਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੨੨॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਆਵਤ ਇਉਂ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਦੇਵ ਸੁ ਏਕ ਉਪਾਇ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਨਿਹਰਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਛਤ੍ਰੀ ਤਰਿ ਹੁਇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੋਰਿ ਕੈ ਪਾਰਿ ਭਯੋ ਫਲ ਯੋਂ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਯੋਂ ਉਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਲਿੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸਿੰਗਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਅਹਿ ਕੋ ਫਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੨੩॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਬਲ ਸੋਂ ਬਲਿ ਖੈਚ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰ ਸੋ ਤਿਰਛਾ ਸੁ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ਜੋ ਚਮਕਿਯੋ ਦਮਕਿਯੋ ਨਭ ਮੈ ਚੁਟੀਆ ਉਡ ਤੇਜ ਮਨੋ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਰੀਛਤ ਕਉ ਜਮਦੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਿਯੋ ਚਮਕਾਯੋ ॥੧੧੨੪॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਨੇਕ ਉਪਾਇ ਕੀਏ ਨ ਬਚਯੋ ਉਰਿ ਆਇ ਲਗਯੋ ਬਰਛਾ ਬਰਿ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਹੈ ਸਿਗਰੇ ਧੁਨ ਸੀਸ ਹਹਾ ਕਹਿੰ ਮੀਚਤ ਹੈ ਕਰ ॥ ਘਾਉ ਪ੍ਰਚੰਡ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁਰਛਾਇ ਪਰਯੋ ਨ ਤਜਯੋ ਕਰ ਤੇ ਸਰ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਗਜ ਸਿੰਘ ਗਿਰਯੋ ਗਿਰਿ ਉਪਰਿ ਜਿਉ ਗਜਰਾਜ ਕਲੇਵਰ ॥੧੧੨੫॥ ਚੇਤ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਅੰਡ ਤਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਚ ਕੈ ਆਨਿ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤੇ ਹੁਇ ਕੈ ਅਨੇਕ ਚਲੈ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੁ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਭੱਛਕ ਤੱਛਕ

ਲੱਛਕ ਲੈ ਬਲਿ ਕੀ ਸਰਨਾਗਤਿ ਆਯੋ ॥੧੧੨੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਾਨ ਨ ਏਕ ਲਗਯੋ ਬਲ ਕੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਧਨੇਸ ਮਹੇਸ ਨਿਸੇਸ ਖਰੋਸ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਅਬ ਲਉ ਸੁਨਿ
 ਲੈ ਸੋਊ ਬੀਰ ਹਨਯੋ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਏਕ ਅਚੰਭਵ ਹੈ ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤੋ ਤਨ ਮੈ ਕਸ ਜੀਵ ਰਹਿਯੋ ਹੈ
 ॥੧੧੨੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਬਲ ਸੋਂ ਬਰਛਾ ਧੁਜ ਸੰਜੁਤ ਖੈਚਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ
 ਮੁਸਲੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਨੈਨਨ ਸੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ਸੰਗ ਬਾਨ ਅਚਾਨਕ ਸੋ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥
 ਮਾਨਹੁ ਪੰਖਨ ਕੋ ਅਹਿਵਾ ਖਗਰਾਜ ਕੇ ਹਾਥਿ ਪਰਯੋ ਰਿਸ ਘਾਯੋ ॥੧੧੨੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਅਤਿ ਹੀ
 ਗਜ ਸਿੰਘ ਲਯੋ ਬਰਛਾ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਲਗਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੇ ਤਨਿ ਲਾਗਤ ਤਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖੁ
 ਪਾਯੋ ॥ ਪਾਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਯੋ ਫਲ ਯੋਂ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗੰਗ ਕੀ ਧਾਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਉਤੰਗ
 ਹੁਇ ਕੂਰਮ ਸੀਸ ਉਚਾਯੋ ॥੧੧੨੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਸਿਯੰਦਨ ਤੇ ਗਹਿ ਖੈਚਿ ਕਢਯੋ ॥
 ਮੁਰਝਾਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਨ ਮਰਯੋ ਸੁਰ ਬ੍ਰਿਛ ਗਿਰਯੋ ਮਨੋ ਜੋਤਿ ਮਢਯੋ ॥ ਜਬ ਚੇਤ ਭਯੋ ਭ੍ਰਮ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਉਠ
 ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਯੋ ॥ ਰਥ ਹੇਰ ਕੈ ਧਾਇ ਚੜਯੋ ਬਰ ਸੋਂ ਗਿਰਿ ਪੈ ਮਨੋ ਕੂਦ ਕੈ ਸਿੰਘ ਚਢਯੋ ॥੧੧੩੦॥
 ਪੁਨਿ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਗਜ ਸਿੰਘ ਸੋ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਰਿਸ
 ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ॥ ਜੋਊ ਆਵਤ ਭਿਯੋ ਸਰੁ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਕੇ ਸੋਊ ਕਾਟਿ ਡਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ
 ਕਹੈ ਬਲਦੇਵ ਮਹਾਂ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰਯੋ ॥੧੧੩੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਹਲ ਮੁਸਲ ਲੈ ਕਰਿ ਮੋ ਅਰਿ
 ਸਿਉ ਅਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਬਰਛਾ ਗਜਿ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਬਲਿ ਸਿਉ ਬਲਦੇਵ ਕੀ ਓਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਆਵਤ
 ਸੋ ਲਖਿ ਕੈ ਫਲ ਕੋ ਹਲ ਸੋਂ ਕਟਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਫਲ ਹੀਨ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਕਸਿ ਕੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੇ
 ਗਾਤ ਲਗਾਯੋ ॥੧੧੩੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਖੱਗ ਕਰੰਗਹਿ ਕੈ ਗਜਿ ਸਿੰਘ ਅਨੰਤ ਕੇ ਉਪਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਮੁਸਲੀ
 ਕਰ ਚਰਮ ਲੀਯੋ ਧਰ ਯੋਂ ਅਰਿ ਕਉ ਬਲ ਘਾਉ ਬਚਾਯੋ ॥ ਢਾਲ ਕੇ ਫੂਲ ਪੈ ਧਾਰ ਬਹੀ ਚਿਨਗਾਰ ਉਠੀ ਕਬਿ
 ਯੋਂ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਨਿਸ ਮੈ ਬਿਜੁਰੀ ਦੁਤਿ ਤਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਾਯੋ ॥੧੧੩੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਘਾਇ

ਹਲੀ ਸਹ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਸੁ ਬਾਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਰ ਬਹੀ ਅਰਿ ਕੰਠਿ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ
 ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਝਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਜ੍ਜ ਜਰੇ ਰਥ ਤੇ ਗਿਰਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸ ਯੋ ਕਬਿ ਨੈ ਉਚਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਤਾਰਨ ਲੋਕ
 ਹੂੰ ਤੇ ਸੁਰਭਾਨੁ ਹਨਯੋ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੩੪॥ ਮਾਰ ਲਯੋ ਗਜਿ ਸਿੰਘ ਜਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ
 ਭਟ ਭਾਗੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਲੋਥ ਡਰੇ ਨਹਿ ਧੀਰ ਧਰੈ ਨਿਸ ਕੇ ਜਨੁ ਜਾਗੋ ॥ ਮਾਰਿ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਭਰੋ
 ਤਿਨ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਜਾ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਆਗੋ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਦਲ ਧੀਰ ਛੁਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹੀਯੋ ਫਟਯੋ ਰਿਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੋ
 ॥੧੧੩੫॥ **ਇਤਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਗਜ ਸਿੰਘ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੪੯॥੐**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਅਉ ਅਚਲ ਸੀਂ ਅਮਿਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਅਨਘ ਸੀਂ ਮਹਾਂਰਬੀ
 ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੧੩੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਦੇਖ ਤਿਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹਥੀਆਰ ਧਰੇ ਲਖ ਬੀਰ ਪਚਾਰੇ ॥ ਪੇਖਹੁ ਆਜ ਅਯੋਧਨ
 ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪੰਚ ਬਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮਹੂੰ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥
 ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥੧੧੩੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਆਵਤ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੋ
 ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਜਮ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਗਹੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋਊ ਰਨ ਬੀਚ ਤਿਨੋ ਬਲਦੇਵ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਖੱਗ ਕਸੇ
 ਕਟਿ ਮੈ ਅੰਗ ਕੋਚ ਲੀਏ ਬਰਛਾ ਅਣਗੋਸ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਆਇ ਭਿਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਹਮ ਸਿਉ ਅਬ ਠਾਢੇ ਕਹਾ
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੧੩੮॥ ਦੇਖਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਕੋ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਪੰਚ ਬੀਰ ਹਕਾਰੇ ॥ ਸਯਾਮ ਸੁ
 ਸੈਨ ਚਲਯੋ ਇਤ ਤੇ ਉਤ ਤੇਉ ਚਲੇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪਟਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ
 ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੂਝ ਗਏ ਇਤ ਕੇ ਉਤ ਕੇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥੧੧੩੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਜੁੱਧ ਭਯੋ
 ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਡੋ ਚਢਿ ਕੈ ਸਬ ਦੇਵ ਬਿਬਾਨਨਿ ਆਏ ॥ ਕਉਤਕਿ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਮਨ
 ਮੋਦ ਬਢਾਏ ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗਨਿ ਕੇ ਭਟ ਯੋਂ ਗਿਰ ਅਸਵਨ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਏ ॥ ਸੋ ਫਿਰ ਕੈ ਉਠ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ
 ਤਿਹ ਕੇ ਗੁਨ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧੂਬ ਗਾਏ ॥੧੧੪੦॥ **ਕਬਿਤੁ ॥** ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਭਾਜੇ ਕੇਤੇ ਗਾਜੇ ਪੁਨਿ ਆਇ ਆਇ ਧਾਇ
 ਧਾਇ ਹਰਿ ਜੂ ਸੋ ਜੁੱਧ ਵੇ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਕੇਤੇ ਭਿਰੇ ਗਜ ਮੱਤਨ ਸਿਉ ਲਰੇ ਤੇਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੋਇ

ਕੈ ਛਿਤ ਪੈ ਪਰਤ ਹੈਂ ॥ ਅਉਰ ਦਉਰ ਪਰੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਰੇ ਹਥੀਯਾਰਨ ਉਘਰੇ ਪਗ ਏਕ ਨਾ ਟਰਤ
 ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰਉਣਤ ਉਦਧਿ ਲੋਹ ਆਂਚ ਬੜਵਾਨਲ ਸੀ ਪਉਨ ਬਾਨ ਚੱਲੈਂ ਬੀਰ ਤ੍ਰਿਣ ਜਿਉ ਜਰਤ ਹੈਂ ॥੧੧੪੧॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਣਗੋਸ ਬਲੀ ਤਬ ਕੋਪਿ ਭਰਯੋ ਮਨਿ ਜਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜਬ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਚਢਿ ਕੈ ਕਢਿ
 ਕੈ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਤਨਾਇ ਲਈ ਤਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਹੂਕੇ ਉਪਰਿ ਆਇ ਪਰਯੋ ਤਿਨ ਬੀਰ ਹਨੇ
 ਸਬ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਤਮ ਸੇ ਅਰ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨਿ ਸੂਰਜ ਕੀ ਛਬਿ ॥੧੧੪੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ
 ਸੁ ਆਗੇ ਭਯੋ ਕਰਿ ਲੈ ਅਸ ਢਾਰਿ ਬਡੀ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਕਛੁ ਜਾਦਵ ਸੇ ਤਿਹ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ਨ ਟਰਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਪਗ
 ਦੁਇ ਡਰਿ ਕੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋ ਨ ਚਲੋਂ ਇਹ
 ਮੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਉ ਕਿ ਤੁਵੈ ਮਰਿ ਕੈ ॥੧੧੪੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ
 ਚਮੁੰ ਕਹੁ ਜਾਇ ਹਕਾਰਾ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਹੁ ਤੋ ਨਿਕਸਯੋ ਰਨ ਸੁੰਦਰ ਨਾਮ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰੇਰਿ ਤੁਰੰਗ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ
 ਨ੍ਰਿਪ ਮੁੰਡ ਕਟਯੋ ਨ ਲਗੀ ਕਛੁ ਬਾਰਾ ॥ ਯੋ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਛੂਟ ਪਰਯੋ ਨਭਿ ਤੇ ਜਿਮ ਟੂਟ ਪਰੇ ਛਿਤ ਤਾਰਾ
 ॥੧੧੪੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪੁਨਿ ਦਉਰ ਪਰਯੋ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਪਰ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਕੀਨ ਰੁੱਸਾ ॥ ਉਤ ਤੇ ਜਦੁਬੀਰ
 ਫਿਰੇ ਇਕੱਠੇ ਅਰਿ ਰਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਚਿੱਤ ਰੁੱਸਾ ॥ ਅਗਨਸਤ੍ਰ ਛੁਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਜਰਗੇ ਮਨੋ ਪਾਵਕ ਬੀਚ
 ਤੁੱਸਾ ॥ ਕਟਿ ਅੰਗ ਪਰੇ ਬਹੁ ਜੋਧਨ ਕੇ ਮਨੋ ਜੱਗ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਕੁਸਾ ॥੧੧੪੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ
 ਖੈਂਚ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਜੋ ਇਹ ਉਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ਸਰ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈਂ ॥
 ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਦੇਹ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਵੈਂ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਬਕਿ ਕੈ ਜਕਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਪਾਰ
 ਸੰਭਾਰ ਨ ਆਵੈ ॥੧੧੪੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੋ ਇਹ ਉਪਰਿ ਆਇ ਪਰੇ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਨ ਹੂੰ ਸੁ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਬਾਨ
 ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਮਾਰਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਕੋਟਿ ਚਲੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਜੁਝਿ ਪਰੇ ਬਹੁ
 ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਸੁ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਪਰੇ ਖਗ ਰਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੧੪੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ
 ਜਦੁਬੀਰਨ ਸੋਂ ਉਹ ਬੀਰ ਜਬੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਸਾਜਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਚਮੁੰ ਸੁ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਬਲ ਸੋ

ਨ੍ਰਿਪ ਗਾਜਯੇ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਬੀਰ ਡਰੇ ਸਬ ਹੀ ਧੁਨਿ ਕਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਯੇ ॥ ਛਾਜਤ ਜਿਉ ਅਰਿ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ਮਨੋ ਸਿੰਘ ਬਿਰਾਜਯੇ ॥੧੧੪੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਟਿ ਮਰੇ ॥ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਸੁ ਕਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਜਰੇ ਗਜ ਰਾਜ ਘਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਪਰੇ ॥ ਬਿਰ ਨਾਹਿ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਥ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਨਟੂਆ ਬਰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੇ ॥੧੧੪੯॥ ਏਕ ਅਜਾਇਬ ਖਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਿ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਅਣਗੋਸ ਬਲੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੀਯੋ ਕਟਿਯੋ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਬੰਧ ਲਰਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਗਿਰਯੋ ਮਾਨੋ ਆਂਧੀ ਵਹੈ ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਭੂ ਪਰਿ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਦੇਖ ਅਜਾਇਬ ਖਾਨ ਦਸਾ ਤਬ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਮਨ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਹੁੰ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕ ਡਰਯੋ ॥ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਧਰੇ ਰਨ ਬੀਚ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਆਪਸ ਮੈ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ ॥ ਮਨਿ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਬਨ ਮੈ ਗਜ ਸੋ ਮਦ ਕੋ ਗਜ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ॥੧੧੫੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਕੈ ਬਰ ਸੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਆਵਤ ਬਿੱਜਲ ਤਾ ਸਮ ਦੇਖ ਕੈ ਕਾਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥ ਸੋ ਨ ਲਗੀ ਰਿਸ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਦੂਸਰੀ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਮਾਨੋ ਛੂਟਿ ਚਲੀ ਨਭਿ ਤੇ ਜੁ ਹਵਾਈ ॥੧੧੫੨॥ ਸੁਯਾ ॥ ਦੂਸਰੀ ਦੇਖ ਕੈ ਸਾਂਗ ਬਲੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਪਰ ਕੋਪਿ ਚਲਾਈ ॥ ਲਾਗ ਗਈ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲਯੋ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥ ਕੋਪ ਕੀ ਆਗ ਮਹਾਂ ਬਢਿ ਕੈ ਡਢ ਕੈ ਹੀਯ ਕਉ ਮਨੋ ਬਾਹਰਿ ਆਈ ॥੧੧੫੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਿਰਤਕ ਹੁਇ ਧਰਨੀ ਪਰਯੋ ਜੋਤਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥ ਜਨੁ ਅਕਾਸ ਤੇ ਭਾਸਕਰਿ ਪਯੋ ਰਾਹ ਡਰਿ ਆਇ ॥੧੧੫੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੁ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਭਟ ਕਉਨ ਗਨੈ ਲਖਿ ਬੀਰ ਹਨੈ ਮਨ ਮੈ ਜੁ ਚਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਤੁਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਕਰ ਮੈ ਧਨ ਹੂੰ ਨ ਗਹਿਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪਧਾਰਹੁ ਧਾਮਨ ਕੋ ਸੁ ਲਖਯੋ ਤੁਮਤੇ ਪੁਰਖੱਤ ਰਹਿਯੋ ਹੈ ॥੧੧੫੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਨੈ ਸਭ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ

{੪੦੮}

{੪੦੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਹੈ ਕੈ ਇਕਤ੍ਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕੋ ਬਲ ਬਿਕ੍ਰਮ ਪਉਰਖ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਜੋਉ ਆਇ ਅਰਯੋ ਅਰਿ ਸੋ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਜੁੱਧ ਬਡੋ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੧੧੫੬॥

ਸੁੰਯਾ ॥ ਏਕ ਸੁਜਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਧਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਯੋ ॥ ਅਸੂ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਅਰ ਯੋਂ ਅਨਗੋਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਜਾ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਮ ਮੈ ਚਾਮ ਕੀ ਓਟ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਦਾਹਨੇ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਸੁਜਾਨ ਕੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੧੫੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੀਰ ਸੁਜਾਨ ਹਨਯੋ ਜਬੈ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾਂਇ ॥ ਦੇਖਯੋ ਸੈਨਾ ਜਾਦਵੀ ਦਉਰ ਪਰੇ ਅਰ ਰਾਇ ॥੧੧੫੮॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰ ਰਾਇ ਪਰੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤੇਉ ਆਇ ਅਰੇ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਸਬ ਲੋਹ ਜਰੇ ਅਬ ਯਾਹਿ ਹਨੇ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੇ ॥ ਅਸਿ ਭਾਲ ਗਦਾ ਅਹੁ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਲਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਕਿਤਨੇ ਬਰਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ॥੧੧੫੯॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਅਨਗੋਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹਯੋ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਦੋਉ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਸਹੁ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਰਨ ਤਿਆਗ ਪਰਾਏ ॥ ਆਇ ਲਰੇ ਜੋਉ ਲਾਜ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਰਨ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥੧੧੬੦॥ ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਮੁਸਲੀ ਰਥ ਪੈ ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਧਾਇ ਸਬੈ ॥ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਉਧਵ ਅਉਰ ਅਕੂਰ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਭਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥ ਤਿਹ ਬੀਚ ਘਿਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜਤ ਯੋਂ ਲਖਿ ਰੀਝ ਰਹੈ ਭਟ ਤਾਹਿ ਛਬੈ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਅਭੁਨ ਮੈ ਦਿਨ ਰਾਜ ਫਬੈ ॥੧੧੬੧॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਹਲ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਲਯੋ ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਹਯ ਚਾਰੋ ਹੀ ਘਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਬਸੁਦੇਵ ਭਲੇ ਰਥ ਕੇ ਚਕ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸਾਤਕਿ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕੱਟਯੋ ਰਿਸਿ ਉਧਵ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਫਾਂਧਿ ਪਰਯੋ ਰਥ ਤੇ ਤਤਕਾਲ ਲਏ ਅਸਿ ਢਾਲ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥੧੧੬੨॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਸੋ ਅਣਗੋਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਪਾਂਇਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਚਲਤਾ ਬਰ ਸੋਂ ਅਸਿ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਟੂਟ ਪਰਿਯੋ ਝਟ ਦੈ ਕਟ ਯੋਂ ਸਿਰ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਨਿਸਾਕਰ ਕੋ ਨਭਿ ਮੰਡਲ ਤੇ ਹਨਿ ਕੈ ਛਿਤਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੬੩॥ ਕੂਦ ਚੜਯੋ

ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਉਪਰ ਸਾਰਥੀ ਕਉ ਬਧ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ॥ ਧਨ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਰਿ ਕੇ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰੁ
ਲਏ ਸਬ ਹੀ ॥ ਰਥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਕੈ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮਧ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਪਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਇਕ ਮਾਰਿ ਲਏ ਇਕ
ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਕ ਠਾਢੇ ਭਏ ਤੇਉ ਨਾ ਦਬ ਹੀ ॥੧੧੬੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਰਥ ਹਾਂਕਤ ਹੈਂ ਅਰੁ ਆਪਨ
ਹੀ ਸਰਿ ਜਾਲ ਚਲਾਵੈ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਬਚਾਵਤ ਆਪਨ ਹੀ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਧਨੁ
ਬਾਨ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਰਥ ਕਾਟ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਦਮਕੈ ਘਨ ਮੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰਹਿ ਤਿਉ ਚਮਕਾਵੈ
॥੧੧੬੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਕੋਪ ਕੈ ਦਾਂਤਨ ਓਠ ਚਬਾਵੈ ॥ ਆਵਤ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਅਰਿ
ਉਪਰਿ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਤਿਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਰਿਪੁ ਕੇ ਦਲ ਮੈ ਦਲ ਕੈ ਮਲ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰਿ ਧਾਵੈ ॥
ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਅਰਿ ਕੇ ਰਥ ਕੋ ਬਲ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥੧੧੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਰਿਪੁ ਰਨ ਕੀਨੋ
ਘਨੋ ਬਢਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਬ ਤੇਹੁ ॥ ਜਾਦਵ ਪ੍ਰਤਿ ਹਰਿ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਹਨਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੬੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
ਸਾਤਕਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਰਥ ਕਾਨੁ ਤਬੈ ਰਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਡਾਰਯੋ ॥ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ
ਅੰਗ ਪ੍ਰਤੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨ ਅਕੂਰ ਹਨਯੋ ਉਰ ਮੈਂ ਤਿਹ ਜੋਰ ਲਗਯੋ ਨਹੀ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹੈ ਰਨ
ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਉਧਵ ਸੀਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੧੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਣਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਖਟ
ਸੁਭਟਨ ਮਿਲਿ ਠਉਰ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਸੈਨ ਤੇ ਚਲੇ ਚਤ੍ਰੁ ਨ੍ਰਿਪ ਅਉਰ ॥੧੧੬੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਮਤੇਸ ਬਲੀ
ਅਚਲੇਸ ਮਹਾਂ ਅਘਨੇਸ ਲੈ ਅਸੁਰੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਸੁ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਏ ॥
ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਨਿਸੰਕ ਭਿਰੇ ਭਟ ਕੇ ਨ ਟਿਕੇ ਭਟ ਓਘ ਪਰਾਏ ॥ ਆਇ ਘਿਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਮਧੁਦੂਖਨ
ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥੧੧੭੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਘਾਇਨ ਕਉ ਸਹਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਲੇਤ ਭਯੋ ॥
ਅਸੁਰੇਸਹਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਮਿਤੇਸ ਕੀ ਦੇਹ ਬਿਦਾਰ ਛਯੋ ॥ ਅਨਘੇਸ ਕੋ ਕਾਟਿ ਦੁਖੰਡ ਕੀਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈ
ਰਥ ਤੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਯੋ ॥ ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨਨਿ ਕੋ ਸਹਿ ਕੈ ਫਿਰ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਭਾਜ ਗਯੋ ॥੧੧੭੧॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬੋਲਤ ਯੋਂ ਹਰਿ ਕੋ ਰਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਦਿ ਤੈ ਬੀਰ ਖਪਾਏ ॥ ਤੋ ਤੇ ਕਹਾਂ ਗਜ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਣਗੋਸ

ਹੂੰ ਤੇ ਛਲ ਸਾਬ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਅਮਿਤੇਸ ਬਲੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਕਹਾਏ ॥ ਸੋ ਤਬ ਲਉ ਗਜ ਗਾਜਤ ਹੈ ਜਬ ਲਉ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਨ ਆਏ ॥੧੧੭੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨ ਭਰੇ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਰਾਸਨ ਤਾਨ ਮਹਾਂ ਸਰ ਤੀਛਨ ਸਖਾਮ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਨਹਿ ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਛਤ ਹੈ ਰਥ ਮਾਂਝਿ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਸੂਤ ਪਧਾਰਯੋ ॥੧੧੭੩॥ ਏਕ ਮਹੂਰਤ ਬੀਤ ਗਯੋ ਤਬ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਅਚਲੇਸ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਹਸ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਭੱਜ ਕੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਕਟੁ ਬੋਲ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਜਾਤ ਹੁਤੋ ਨਰ ਲੈ ਲਕੁਟੀ ਕਰਿ ਮੈ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥੧੧੭੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਆਂ ਅਰਿ ਕੀ ਰਥੁ ਹਾਂਕਿ ਫਿਰਯੋ ਹਰਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ॥ ਪਟ ਪੀਤ ਮਹਾਂ ਫਹਰਿਓ ਧੁਜ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਚਪਲਾ ਸਮ ਰੂਪ ਲਯੋ ॥ ਬਰਖਯੋ ਸਰ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਘਨਸਖਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਯੋ ॥ ਰਿਸ ਕੈ ਅਚਲੇਸ ਸੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਖਯੋ ॥੧੧੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਤਬ ਤਿਨ ਕੀਓ ਕ੍ਰਿਸਨ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਨੈਨ ॥ ਬਿਕਟ ਨਿਕਟ ਰਨ ਸੁਭਟ ਲਖਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥੧੧੭੬॥ ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੀਵਤ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਰਹਿ ਹੈਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਕਥਾ ਹਮਰੀ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਕਵਿਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਨਰੇਸਨ ਜਾਇ ਰਿਝੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਬਲ ਪੈ ਕਹਿ ਹੈ ਕਬ ਪੰਡਿਤ ਰੀਝ ਘਨੋ ਤਿਹ ਕੋ ਧਨ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਹੇ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਆਹਵ ਕੇ ਜੁਗ ਚਾਰਨਿ ਮੈ ਗੁਨ ਗੰਧੂਬ ਗੈ ਹੈਂ ॥੧੧੭੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਸਖਾਮ ਸਬੈ ॥ ਚਿਰੀਯਾਂ ਬਨ ਮੈ ਚੁਹਕੈਂ ਤਬ ਲਉ ਅਤਿ ਕੋਪ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜ ਜਬੈ ॥ ਗਰਬਾਤ ਹੈ ਮੂਢ ਘਨੋ ਰਨ ਮੈ ਕਟਿਹੋਂ ਤੁਹਿ ਸੀਸ ਲਖੈ ਗੋ ਤਬੈ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲਰੋ ਬਲਬੀਰ ਕਹਯੋ ਕਹਾਂ ਢੀਲ ਅਬੈ ॥੧੧੭੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਟੁ ਬੈਨਨ ਕੋ ਅਚਲੇਸ ਬਲੀ ਮਨਿ ਕੋਪ ਜਗਯੋ ॥ ਕਸ ਬੋਲਤ ਹੋ ਕਛੁ ਲਾਜ ਗਹੇ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਰਹੋ ਸੁਨਿ ਹੋਂ ਨ ਭਗਯੋ ॥ ਯਹ ਉਤਰ ਦੈ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਨਿਜ ਆਯੁਧ ਲੈ ਉਮਗਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰਖਯੋ ਬਰਖਯੋ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕਉ ਨ ਲਗਯੋ ॥੧੧੭੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੋ ਅਚਲੇਸ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਸੋ

{੪੧੧}

{੪੧੧}

ਕਿਸਨ ਆਵਤਾਹ

ਕਿਸਨ ਆਵਤਾਹ

ਹਰਿ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਜਾਨੇ ਨ ਦੇਹ ਲਗਯੋ ਅਰਿ ਕੀ ਸਰ ਫੇਰਿ ਰਿਸਾ ਕਰਿ ਅਉਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਬੀਚ ਕੱਟੈ ਅਪਨੇ ਉਹ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਵੈ ॥ ਦੇਖ ਸਤੱਕ੍ਰਿਤ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ॥੧੧੮੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਦਾਰਕ ਕੋ ਕਹਿਓ ਤੇਜ ਕੈ ਸਿਖੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਦਾਮਨਿ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਲਸਕੈ ਰਿਸਮੈ ਬਰਿਕੈ ਅਰਿ ਉਪਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਦੁੱਜਨ ਕੋ ਸਿਰੁ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਿਨ ਰੁੰਡ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਮਹਾ ਬਨ ਮੈ ਹਤ ਕੈ ਬਲ ਸੋ ਮਨੋ ਕੇਹਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੧੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਅਉ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਬੀ ਰਨਧੀਰ ॥੧੧੮੨॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਿਹਾਰਿਓ ਨੈਨ ॥ ਆਠ ਭੂਪ ਮਿਲਿ ਪਰਸਪਰ ਬੋਲਤ ਐਸੇ ਬੈਨ ॥੧੧੮੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਖਾਮ ਬਲੀ ਤਿਹ ਕੇ ਹਮ ਉਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰੈ ॥ ਅਪੁਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਮਿਲਿ ਕਾਜੁ ਕਰੈ ਮੁਸਲੀ ਹਰਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੈ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਬਰਛੇ ਗਹਿ ਤੀਛਨ ਜਾਇ ਅਰੈ ॥ ਸਬਹੀ ਸੁ ਕਹੀ ਇਹ ਈ ਪ੍ਰਨ ਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਨੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ॥੧੧੮੪॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਿਗਰੇ ਕਰ ਮੈ ਸੁ ਮੁਕੰਦ ਕੇ ਉਪਰਿ ਦਉਰ ਪਰੇ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਆਨਿ ਅਰੇ ਸੰਗਿ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨ ਬੀਰ ਬਰੇ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਅਘ ਖੰਡਨਿ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੈ ॥ ਮਨੋ ਗਾਜ ਪ੍ਰਲੈ ਘਨ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਤਿਮ ਦਉਰੇ ਸੁ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕਰੈ ॥੧੧੮੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਧਨ ਸਿੰਘ ਅਛੂਹਨ ਦੋ ਸੰਗਿ ਲੈ ਅਨਰੋਸ ਅਛੂਹਨ ਤੀਨ ਸੁ ਲਯਾਏ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਸਖਾਮ ਸੁਨੋ ਛਲ ਸੋ ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਹੁੰ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨ ਲੈ ਹਮ ਹੁੰ ਦਲ ਤੈ ਪਰ ਆਏ ਹੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹਮਰੋ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਤਜਿ ਆਹਵ ਜਾਹੁ ਪਰਾਏ ॥੧੧੮੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਰਿ ਕੋਪ ਕਹਯੋ ਹਮ ਜੁੱਧ ਕਰੈਗੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਦੋਉ ਭ੍ਰਾਤ ਸਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਹਰੈਗੇ ॥ ਸੂਰ ਸਿਵਾਦਿਕ ਤੇ ਨ ਭੱਜੈ ਹਨਿ ਹੈ ਤੁਮ ਕਉ ਨਹਿ ਜੁਝਿ ਮਰੈਗੇ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁ ਖਹੈ ਨਿਧਿ ਬਾਰ ਤਉ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤਿ ਤੇ ਨ ਟਰੈਗੇ ॥੧੧੮੭॥ ਸੁਯਾ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨਸੋਂ ਕਸਿ ਬਾਨ ਅਰੀਨ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਅਜਬੇਸ ਕੇ ਬੱਛ ਸੁ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਛੁ ਖੇਦੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਹਠੀ

ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਇਮ ਬੈਨ ਮਹਾਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾ ਕਹੀਏ ਤਿਹ ਪੰਡਿਤ ਕੋ ਜਿਹ ਤੇ ਧਨੁ ਕੀ ਬਿਧਿ
ਤੂ ਪੜਿ ਆਯੋ ॥੧੧੮੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡੀ ਉਤ ਤੇ ਵਹ ਆਈ ॥ ਮਾਰ
ਹੀ ਮਾਰ ਕੀਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਮ ਕਹੈ ਜੀਯ ਰੋਸ ਬਢਾਈ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਕੇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਕਰਿ
ਦੁੰਦ ਲਗਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸੁਰ ਪੇਖ ਸਬੈ ਪੁਹਪਾਵਲਿ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥੧੧੮੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਇਤ ਤੇ ਰਨ
ਮੈ ਰਿਸ ਬੀਰ ਲਰੈਂ ਨਭਿ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਸਿਨਾਦਿ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਆਗੇ ਨ ਐਸੋ ਭਯੋ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਆਪਸਿ ਮੈ ਇਮ ਬੋਲਿ
ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਨ ਢਰੇ ਭਰ ਖੱਪਰ ਜੁੱਗਨਿ ਪੀ ਕਿਲਕਾਰੈਂ ॥ ਮੁੰਡਨ ਮਾਲ ਅਨੇਕ ਗੁਹੀ ਸਿਵ
ਕੇ ਗਨ ਧੰਨੁ ਹੀ ਧੰਨਿ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥੧੧੯੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਕ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਧਾਇ ਅਰੈਂ ॥
ਇਕ ਮੱਲ ਕੀ ਦਾਇਨ ਜੁੱਧ ਕਰੈਂ ਇਕ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਰਣ ਦਉਰ ਪਰੈਂ ॥ ਇਕ ਰਾਮ ਹੀ ਰਾਮ ਕਹੈਂ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਕ
ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਇਹੈ ਉਚਰੈਂ ॥ ਇਕ ਜੂਝਿ ਪਰੇ ਇਕ ਘਾਇ ਭਰੇ ਇਕ ਸਖਮ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਰੈਂ ॥੧੧੯੧॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੁਕੀਯਾਂਉ ਲਰੈਂ ਇਕ ਆਪਸ ਮੈਂ ਗਹਿ ਕੇਸਨਿ ਕੇਸਨਿ ਏਕ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਚੱਲੇ ਰਨ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ
ਆਹਵ ਕੋ ਪਗ ਆਗੇ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਗਹਿ ਫੇਟਨਿ ਫੇਟ ਕਟਾਰਨ ਸੋਂ ਦੋਉ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸੋਉ ਲਰੇ ਕਬਿ
ਸਖਮ ਰਰੇ ਅਪੁਨੇ ਕੁਲ ਕੀ ਜੋਉ ਲਾਜ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥੧੧੯੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਠੇ ਹੀ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਬ ਲੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ
ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਆਏ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਮ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਮ ਕਹੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੈ ਕੈ ਕਸੀਸਨਿ ਈਸਨਿ
ਚਾਂਪਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਾਏ ॥ ਸਖਮ ਜੂ ਪਾਨਿ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸੋਂ ਸਰ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ
॥੧੧੯੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਕੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਤੇ ਰਿਸਿ ਘੇਰਯੋ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ
ਕੈ ਭਟ ਧੀਰ ਹਨਯੋ ਬਲਬੀਰ ਇਹੈ ਪੁਨਿ ਟੇਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਧਨ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਅਚਲੇਸ ਕਉ ਅਉਰ ਨਰੇਸਨਿ ਯਾਹੀ
ਨਿਬੇਰਯੋ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਗਜ ਪੁੰਜ ਮਨੋ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਛੇਰਯੋ ॥੧੧੯੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ
ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਘਨੇ ਅਰਿ ਬੀਰ
ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰੇ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਇਕ

{੪੧੩}

{੪੧੩}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਦੇਖ ਡਰੇ ਮਰਗੇ ਬਿਨ ਮਾਰੇ ॥੧੧੯੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਠੋ ਈ ਭੂਪ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਭਟਿ ਭਾਜਤ ਹੋ ਕਹ ਜੁਧੁ ਕਰੋ ॥ ਜਬ ਲਉ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਜੀਵਤ ਹੈ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ ਤੇ ਤੁਮਹੂ ਨ ਡਰੋ ॥ ਹਮਰੋ ਇਹ ਆਇਸ ਹੈ ਤੁਮ ਕੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ਲਰੋ ॥ ਕੋਊ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੋ ਇਕ ਜੁਝਿ ਪਰੋ ਇਕ ਧਾਇ ਅਰੋ ॥੧੧੯੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਭਟ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਘੇਰਿ ਲੀਯੋ ॥ ਨ ਟਰੇ ਅਤਿ ਰੋਸਿ ਭਿਰੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕੀਯੋ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦੀਯੋ ॥ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਸੀਸ ਕਟੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੋ ਦਯੋ ਫਾਰ ਹੀਯੋ ॥੧੧੯੭॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਬਹੁ ਕਾਟਿ ਰਬੀ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਇਕ ਕੋਪਿ ਭਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਪੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਰੰਗਹਿ ਖੱਗ ਅਭੱਗ ਹਨੇ ਸੁ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਏ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਹਰਿ ਤੇ ਅਰਿ ਯੋ ਸੋ ਕੋਊ ਨਹਿ ਆਹਵ ਮੈ ਠਹਰਾਏ ॥੧੧੯੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪਨ ਕੀ ਭਾਜੀ ਚਮੂ ਖਾਈ ਹਰਿ ਤੇ ਮਾਰਿ ॥ ਤਬਹਿ ਫਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧ ਕੋ ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਸੰਭਾਰ ॥੧੧੯੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨੁ ਮੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਸਬ ਭੂਪਨ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਸਖਾਮ ਹੀ ਕੇ ਬਲ ਕੈ ਨਿਜੁ ਆਯੁਧ ਰੋਸਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕਾਨੁ ਸੰਭਾਰਿ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂ ਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਕੈ ਯੋ ਤਿਨ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥੧੨੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸਿਰ ਕਟਯੋ ਹਰਿ ਜੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰਿ ॥੧੨੦੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਘਾਇਲ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਯ ਤਿਹ ਠਯੋ ॥ ਬਹੁ ਤੀਛਨ ਬਰਛਾ ਕਰ ਲਯੋ ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਡਾਰ ਕੈ ਦਯੋ ॥੧੨੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਰਛਾ ਆਵਤ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰ ਕੀਨ ॥ ਆਵਤ ਸਰ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਵਹੈ ਭਟ ਲੀਨ ॥੧੨੦੩॥ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਿਹ ਦਸਾ ਦੇਤ ਭਯੋ ਨਹੀ ਪੀਠਿ ॥ ਸਮੁਹੇ ਹਰਿ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਬੋਲਯੋ ਹੈ ਕਰਿ ਢੀਠੁ ॥੧੨੦੪॥ ਚਉਪਈ ॥ ਹਰਿ ਸਨਮੁਖਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਅਡਰ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਛਲ ਸੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਅਜਬ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕਪਟ ਖਪਾਯੋ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਹਮੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੨੦੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਘੜ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਨਿਡਰ ਹੈ ਬੋਲਯੋ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਬਚਨ ਸਿਯਾਮ ਸੋ ਜੇ ਕਹੇ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਿਤ

ਸੁਨਾਇ ॥੧੨੦੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਢੀਠ ਹੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ਹਸਿਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਲੈਹੋ ॥ ਕ੍ਰੂਧ ਕੀਏ ਹਮ ਸੰਗਿ ਨਿਸੰਗ ਕਹਾਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਕੀਏ ਫਲ ਪੈ ਹੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਲਰੋ ਨਹੀ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਕੈ ਹੋ ਲਰਕਾ ਰਨ ਦੇਖਿ ਪਰੈ ਹੋ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਲਰਿ ਹੋ ਮਰਿ ਹੋ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਰਗ ਜੀਤ ਨ ਜੈ ਹੋ ॥੧੨੦੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਿਉ ਬੋਲਯੋ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਿਉ ਇਤ ਹਰਿ ਐਚ ਕਮਾਨ ॥ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ਅਰਿ ਮੁਖਿ ਬਿਖੈ ਪਰਯੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਧਰ ਆਨ ॥੧੨੦੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਤਬ ਢੀਠ ਹੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਬਾਤ ॥ ਮਹਾਂਬਲੀ ਹੋ ਆਜ ਹੀ ਕਰਿ ਹੋ ਤੇਰੋ ਘਾਤ ॥੧੨੦੯॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਹਰਿ ਖੱਗ ਗਹਿ ਅਰਿ ਸਿਰ ਝਾਰਯੋ ਧਾਇ ॥ ਗਿਰਯੋ ਮਨੋ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਬਡੋ ਬ੍ਰਿਛ ਮੁਰਝਾਇ ॥੧੨੧੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਅਸਿ ਸੋ ਅਮਰੇਸ ਮਹੀਪ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਟਲੇਸ ਪੈ ਕੋਪ ਭਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਹਰਿ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਲਏ ਸਬ ਹੀ ॥ ਅਤਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰਯੋ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਲਧਉਤ ਕੇ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਜਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਸੋ ਸਵਿਤਾ ਦਬ ਹੀ ॥੧੨੧੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੀਓ ਘਮਸਾਨ ਬਡੋ ਬਲਵਾਨ ਨ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਮੇਘ ਜਿਯੋ ਗਾਜਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਹੈ ਮ੍ਰਿਤ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਸਬ ਦੇਵ ਬਡੋ ਹਰਿ ਜੂ ਭੂਅ ਭਾਰ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੧੨੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਟਲ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਾਉ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਬ ਅਮਿਟ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਉ ॥੧੨੧੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬੋਲਤ ਯੋ ਹਠਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭਟ ਤਉ ਲਖਿ ਹੋ ਜਬ ਮੋਸੋ ਲਰੈਗੋ ॥ ਮੋਕੋ ਕਹਾ ਇਨ ਰਾਜਨ ਜਿਯੋ ਛਲ ਮੂਰਤਿ ਹੈ ਛਲ ਸਾਬ ਛਰੈਗੋ ॥ ਮੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਲਖਿ ਕੈ ਰਹਿ ਹੋ ਨਹਿ ਆਹਵ ਹੁੰ ਤੇ ਟਰੈਗੋ ॥ ਜਉ ਕਬਹੂੰ ਭਿਰ ਹੋ ਹਮ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਨਿਜ ਦੇਹ ਕੋ ਤਯਾਗੁ ਕਰੈਗੋ ॥੧੨੧੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਿਤ ਔਰਨ ਕੇ ਰਿਸਿ ਕੈ ਰਨ ਪਾਰੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਘਾਇ ਸਹੋ ਤਨ ਮੈ ਪੁਨਿ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਅਰਿ ਭੂਪਨਿ ਮਾਰੋ ॥ ਜੀਵਤ ਹੋ ਤਬ ਲਉ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਮੁਹਿ ਸੰਗਿ ਭਿਰਯੋ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਨ ਕੈ ਛਾਡਤ ਹੋ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥੧੨੧੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਫੇਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕੈ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਲੈਹੋ

{੪੧੫}

{੪੧੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਹਾਂ ਲਖਿ ਜੁੱਧ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹਉ ਤੁਮ ਸਿਉਂ ਹਰਿ ਸਾਚੁ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਉ ਜੀਯ ਮੈ ਕਛੁ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਕੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਡਰ ਕੈ ਅਪਨੇ ਸਬ ਆਯੁਧ ਡਾਰੋ ॥੧੨੧੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਆਜੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਤੁਮ ਕੋ ਹਨਿਹੋ ਤੁਮਰੀ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਕੋ ॥ ਜਉ ਰੇ ਕੋਉ ਤੁਮ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਹੈ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਜਾਕੋ ॥ ਸੋ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਆਇ ਭਿਰੈ ਨ ਲਰੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੀ ਸਹੁ ਤਾਂ ਕੋ ॥ ਜੋ ਟਰਿ ਹੈ ਇਹ ਆਹਵ ਤੇ ਸੋਈ ਸਿੰਘ ਨਹੀ ਭਟ ਸਮਾਰ ਕਹਾਂ ਕੋ ॥੧੨੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਕਰਿ ਮੈ ਲਏ ਸਨਮੁਖਿ ਪਹੁਚਯੋ ਧਾਇ ॥੧੨੧੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਮਾਮ ਕੋ ਪੇਖ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਚਾਰੋ ਈ ਘੋਰਨਿ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਦਾਰਕ ਕੇ ਉਰ ਲਾਯੋ ॥ ਦੂਸਰੇ ਤੀਰ ਸੋ ਕਾਨ੍ਹੁ ਸਰੀਰੁ ਸੁਕੋਪ ਹਨਯੋ ਜੋਉ ਠੋਰ ਤਕਾਯੋ ॥ ਸਮਾਮ ਕਹੈ ਅਮਿਟੇਸ ਮਨੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਦੇਹ ਕੋ ਲੱਛ ਬਨਾਯੋ ॥੧੨੧੯॥ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਹਰਿ ਕੋ ਇਕ ਲੈ ਸਰ ਤੀਛਨ ਔਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸਮਾਮ ਗਿਰਿਓ ਰਥ ਮੈ ਰਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਾਰਕ ਸੂਤ ਪਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਭੂਪ ਭਜਯੋ ਬਲਬੀਰ ਨਿਹਾਰ ਚਮੂ ਤਿਹੰ ਉਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਬਡੇ ਸਰ ਕੋ ਗਜਰਾਜ ਕਵੀ ਗਨ ਰੋਂਦਨ ਆਯੋ ॥੧੨੨੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖ ਹਲੀ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁ ਧਵਾਇਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਤਾਨ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਕੋ ਕਰਿ ਮੈ ਸਰ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਮਿਟੇਸ ਜੂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ਸੁ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਆਇ ਭਿਰਿਯੋ ਬਲ ਸਿਉਂ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਜੀਯ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨੨੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਧੁਜਾ ਰਬੁ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸਿ ਚਾਪ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉ ਹਲ ਕਾਟ ਦਯੋ ਬਿਨ ਆਯੁਧ ਹੈ ਬਲਦੇਵ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾ ਮੁਸਲੀ ਭਜਿ ਕੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ਲਹਿਕੈ ਦਲ ਜਾਦਵ ਕੋ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥੧੨੨੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਭਿਰੈ ਭਟ ਤਾਹੀ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਘਨੇ ਸਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਨ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋਉ ਬਚੇ ਤਿਹੰ ਤੇ ਬਲਬੀਰ ਜੋਉ ਭੱਜਿ ਆਪਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥ ਅਉਰਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਾ ਗਨਤੀ ਜੁ ਬਡੇ ਭਟ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੨੨੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉਰ ਲਏ ਮੁਸਲੀ ਚੜਿ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ

ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਚਤੁਰੰਗ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਰਿਸਿ ਕੈ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਨ ਨ ਦੇਹੁ ਅਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨੨੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪ ਕਹਯੋ ਤਬ ਜਾਦਵ ਬੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰੇ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਤੇਉ ਜੀਵਤ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਤਹ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਛੇ ਪਰਸੇ ਗਹਿ ਆਏ ॥ ਜੁਰਿ ਭਿਰੇ ਜੋਉ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿ ਕੋ ਬਰ ਕੈ ਤਿਨ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥੧੨੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹੈ ਅਮਿਤ ਚਲਾਏ ਬਾਨ ॥ ਹਰਿ ਸੈਨਾ ਤਮ ਜਿਉ ਭੱਜੀ ਸਰਮਾਨੋ ਕਰਿ ਭਾਨੁ ॥੧੨੨੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਾਤ ਭੱਜੇ ਜਦਵੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਰਨ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਕੁਲ ਮੈ ਉਪਜੇ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਾਵਤ ਹੋ ਬਲੁ ਹਾਰੇ ॥ ਆਯੁਧ ਛਾਡਤ ਹੋ ਕਰ ਤੇ ਡਰੁ ਮਾਨ ਘਨੋ ਬਿਨ ਹੀ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰੋ ਨ ਕਛੁ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਲਉ ਤਨ ਮੈ ਬਿਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਹਮਾਰੇ ॥੧੨੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਲੀ ਸੁਭਟਨਿ ਕਹਯੋ ਪਚਾਰ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਘੋਰ ਕੈ ਕਹਯੋ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਮਾਰ ॥੧੨੨੮॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਤਬੈ ਮੁਸਲੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਮੂੰ ਲਲਕਾਰ ਪਰੀ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੀ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰੀ ॥ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਸਰਾਸਨਿ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਘਨੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੀ ॥੧੨੨੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਕਰੀ ਰਬ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਅਤਿ ਬਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈਂ ਰਨ ਮੈ ਕਿਤਨੇ ਸਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਧਰ ਭਾਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਜੇ ਤੇਉ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤਉ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹਵ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥੧੨੩੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਤੀਰ ਲਰੈਂ ਬਹੁ ਬੀਰਨਿ ਕੋ ਤਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭੀਨੇ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਸਿਉਂ ਜਿਹ ਗਾਤ ਪਸੀਨੇ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਫਿਰੈਂ ਰਨ ਜੋਗਿਨਿ ਖੱਪਰ ਲੀਨੇ ॥ ਆਨਿ ਫਿਰਯੋ ਤਹ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਸੁ ਆਧੇਈ ਅੰਗ ਸਿਵਾ ਤਨ ਕੀਨੇ ॥੧੨੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੂਰਛਾ ਤੇ ਪਾਛੇ ਘਰੀ ਤੀਨ ਭਏ ਹਰਿ ਚੇਤ ॥ ਦਾਰਕ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਹਾਂਕਿ ਰਬ ਪੁਨਿ ਆਏ ਜਹ ਖੇਤ ॥੧੨੩੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਾਨੋ ਸਹਾਇ ਭਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਦਬੰਸਨਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਗਯੋ ॥ ਅਮਿਟੇਸ ਸੋਂ ਧਾਇ ਅਰੇ ਰਨ

{੪੧੭}

{੪੧੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਮੈ ਤਿਹ ਜੋਧਨ ਸੋ ਨਹੀ ਏਕ ਭਗਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਅਤਿ ਹੀ ਦਲੁ ਆਹਵ ਕੋ ਉਮਗਯੋ ॥
 ਬਹੁ ਸ੍ਰੋਠਿ ਪਰੈ ਰੰਗਿ ਸਖਾਮ ਜਗੇ ਮਨੋ ਆਗਿ ਲਗੇ ਗਨ ਸਾਲ ਦਗਯੋ ॥੧੨੩੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਬਿਬਧਾਯੁਧ ਲੈ
 ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਕੀਓ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪਰੇ ਲਖਿ ਕੈ ਰਨ ਕੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ
 ਡਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਯਾ ਬਿਧਿ ਸਿਉ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸਾਬ ਅਰੇ ॥ ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਬਲੁ ਕੈ ਅਸਿ
 ਲੈ ਰਿਪੁ ਕੇ ਤਨ ਦੈ ਕਰਿ ਚਾਰ ਕਰੇ ॥੧੨੩੪॥ ਐਸੀ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਮਾਰ ਮਚੀ ਜੇਉ ਜੀਵਤ ਥੇ ਤਜਿ ਜੁਧੁ ਪਰਾਨੇ ॥
 ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਮਿਟੇਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਹਵ ਮੈ ਕੋਉ ਨਾ ਠਹਿਰਾਨੇ ॥ ਜੇ ਬਰਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਾਰ ਭਿਰੇ ਰਨ
 ਬਾਂਧਿਤ ਬਾਨੇ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲੇ ਭੱਜਿ ਕੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਬਹੇ ਦੂਮ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੨੩੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੇਤੇ
 ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਭਜਿ ਸਖਾਮ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੇ ਅਮਿਟੇਸ ਬਲੀ ਰਿਸਿ
 ਸਾਬ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਮਰੇ ਗਜ ਰਾਜ ਪਰੇ ਸੁ ਕਹੁੰ ਰਥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਕਾ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ
 ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨ ਹਾਰੇ ॥੧੨੩੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਨ ਆਤੁਰ ਹੈ ਸੁਭਟ ਜੇ ਹਰਿ ਸੋ ਬਿਨਤੀ ਕੀਨ ॥ ਤਬ
 ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ਜੂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨ ॥੧੨੩੭॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਨਿਧਿ ਬਾਰਿ ਬਿਖੈ ਅਤਿ
 ਹੀ ਹਠ ਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਰਹਯੋ ਤਪੁ ਜਾਪੁ ਕੀਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਤਜਿ ਕੈ ਪਿਤ ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਵਾਸ ਤਜਯੋ ਬਨਬਾਸ
 ਲੀਯੋ ॥ ਸਿਵ ਰੀਝ ਤਪੋ ਧਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਕਹਯੋ ਮਾਂਗ ਮਹਾਂ ਬਰ ਤੋਹਿ ਦੀਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਸਾਮੁਹੇ ਕੋਉ ਨ ਸਤੂ ਰਹੈ
 ਬਰੁ ਦੇਹੁ ਇਹੈ ਮੁਖਿ ਮਾਂਗ ਲੀਯੋ ॥੧੨੩੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਦਿਨੇਸ ਹੁੰ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਇ
 ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਰ ਪਾਇ ਮਹਾ ਸਿਵ ਤੇ ਅਰਿ ਬ੍ਰਿੰਦ ਨਰਿੰਦ ਇਨੀ ਰਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਨ ਸੋ ਬਲਬੀਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੈ
 ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਹਉਂ ਤਿਹ ਸੰਗਰ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਬਿਧਿ ਪੂਛਿ ਇਹੀ ਜੀਯ ਧਾਰਯੋ ॥੧੨੩੯॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹਰਿ ਜੂ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਬ ਮੁਸਲੀ ਸੁਨ ਪਾਇ ॥ ਇਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਹਉਂ ਹਨੋ ਬੋਲਯੋ ਬਚਨੁ ਰਿਸਾਇ
 ॥੧੨੪੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕੋਪ ਹਲੀ ਜਦੁਬੀਰ ਹੀ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਕਹੋਂ ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਜਉ ਸਿਵ ਆਇ
 ਸਹਾਇ ਕਰੈ ਸਿਵ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਸਾਂਚ ਕਹੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਹਨ ਹੋ ਅਮਿਟੇਸ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰੋ ॥

{੪੧੮}

{੪੧੮}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਪਉਨ ਸਰੂਪ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਤੁਮ ਪਾਵਕ ਹੈ ਰਿਪੁ ਕਾਨਨ ਜਾਰੋ ॥੧੨੪੧॥ **ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਚ ਮੁਸਲੀ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥**

ਤੁਮ ਸੋ ਤਿਨ ਜਬ ਜੁੱਧ ਕੀਯ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਪਗ ਰੋਪ ॥ ਅਬ ਹਮ ਆਗੇ ਗਰਬ ਕੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਕੋਪਿ ॥੧੨੪੨॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਜਾਦਵ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਤੁਮ ਬੋਲਤ ਹੋ ਅਹੰਕਾਰਨਿ ਜਿਉ ॥ ਅਬ ਆਜ ਹਨੋ ਅਰਿ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਕਸ ਭਾਖਤ ਹੋ ਮਤਵਾਰਨਿ ਜਿਉ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਬਡਵਾਨਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਜਰ ਜੈਹੋਂ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਨ ਭਾਰਨ ਜਿਉ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਵਹ ਕੇਹਰਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਭਜਿ ਹੋ ਬਲਿ ਬਾਰਨ ਜਿਉ ॥੧੨੪੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਹਰੇ ਬੋਲ ਬਲ ਯੋ ਕਹਯੋ ਕਰੋ ਜੁ ਪ੍ਰਭਹਿ ਸੁਹਾਇ ॥੧੨੪੪॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਯੋ ਬਲ ਸਿਉਂ ਕਹਯੋ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਚਲਯੋ ਹਰਿ ਜੁ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕਾਇਰ ਜਾਤ ਕਹਾ ਬਿਰੁ ਹੋਹੁ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਜਿਯੋਂ ਹਰਿ ਜੁ ਭਭਕਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਉਨਹੂੰ ਹਰਿ ਕੋਪ ਹੈ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਆਪਨੇ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਘਨੇ ਸਰ ਲੈ ਅਰਿ ਉਪਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੨੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਇ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲੇ ਹਰਿਦੇਵ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਮਿਟ ਜਾਇਗੋ ਝੁਠੇ ਤੁਯ ਅਹੰਮੇਵ ॥੧੨੪੬॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਹਉ ਜਬ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚਲਯੋ ਤੁਅ ਕਾਲ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੁ ਹਮ ਸਉਂ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਯੋ ਕਾਨਿ ਕੀਯੋ ਤਬ ਮੈ ਤੁਅ ਹੇਰਿ ਕੈ ਆਯੋ ਹਉ ਆਪਨੀ ਗਉਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਜਿ ਸੰਕ ਭਿਰੇ ਦੋਉ ਆਹਵ ਮਉ ॥ ਧੂਅ ਲੋਕ ਟਰੈ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲੈ ਸੁ ਤਉ ਤੁਮ ਤੇ ਟਰਿ ਹੋਂ ਨਹੀ ਹਉਂ ॥੧੨੪੭॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਹੋ ਤੂੰ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬੋਲਿਓ ਤਬਹਿ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੨੪੮॥ **ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸੁਯਾ ॥** ਹਉਂ ਨ ਬਕੀ ਬਕ ਨੀਚ ਨਹੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਸੋ ਛਲ ਸਾਬ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸੀ ਨ ਹਉ ਗਜ ਧੇਨੁਕ ਨਾਹਿ ਨ ਹਉ ਤ੍ਰਿਣਾਵ੍ਰਤ ਸਿਲਾ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਉ ਨ ਅਘਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਸੁ ਕੰਸ ਨਹੀ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਤੁਅ ਨਾਮ ਪਰਯੋ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਲੀ ਬਲ ਸੋ ਤੁਅ ਮਾਰਯੋ ॥੧੨੪੯॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਕਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਜੋਉ ਆਹਵ ਮੈ ਹਮ ਸੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਹੈ ॥ ਕਉਨ ਖਗੋਸ ਗਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਮੋਨ ਭਜੈ ਹੈ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਜੁ ਜਉ ਅਰਿ ਹੈਂ ਤਉ ਮੋਹ ਨ ਛੈ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਦੇਵ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੋਕਉ ਤੂ ਲਰਕਾ ਲਰਿ ਕਾ

{੪੧੯}

{੪੧੯}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਫਲੁ ਲੈ ਹੈਂ ॥੧੨੫੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੋਵਤ ਹੈਂ ਜੀਉ ਕਿਹ ਨਮਿਤ ਤਜਿ ਰਨ ਸਖਾਮ ਪਧਾਰ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਰਨ
ਆਜ ਤੁਹਿ ਅਪਨੇ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰ ॥੧੨੫੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨ ਬੋਲਯੋ
ਹਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥ ਅਬ ਅਕਾਰ ਤੁਅ ਲੋਪ ਕਰ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਬਿਨੁ ਓਪ ॥੧੨੫੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਯੋ
ਹਰਿ ਜੂ ਜੁਗ ਜਾਮ ਤਬੈ ਰਿਪੁ ਰੀਝ ਕੈ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਬਾਲਕ ਹੋ ਅਰੁ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੋ ਮਾਂਗੁ ਕਛੂ ਮੁਖਿ
ਜੋ ਜੀਖ ਧਾਰਯੋ ॥ ਆਪਨੀ ਪਾਤ ਕੀ ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਉ ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ਮੁਰਾਰਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਾਮੁਹੇ ਮੋਹਿ ਨ
ਕੋਊ ਹਨੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਕਾਨ੍ਹ ਪਛਾਵਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥੧੨੫੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਨ ਹਟਯੋ ਤਹ ਠਉਰ ਤੇ
ਦਉਰ ਕੈ ਆਗੈ ਹੀ ਕੋ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਕੁੰਚਰੁ ਏਕ ਹੁਤੋ ਦਲ ਮੈ ਤਿੰਹ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥
ਮਾਰ ਕਰੀ ਹਨਿ ਬੀਰ ਚਲਯੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਸਿਰ ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਲੈ ਗੁਹ
ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਮੇਰੁ ਸਵਾਰਯੋ ॥੧੨੫੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲੀ ਬਹੁਤੁ ਕਰਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥
ਨਿਕਸਿ ਜੋਤਿ ਹਰਿ ਸੋਂ ਮਿਲੀ ਜਿਉ ਨਿਸ ਕੋ ਕਰ ਭਾਨੁ ॥੧੨੫੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਅਰਿਕੀ
ਤਿਨ ਹੁੰ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯਾ ॥ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਆਨਿ ਅਰੇ ਨ ਡਰੇ ਰਿਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਗਾਢੇ ਹੀਯਾ ॥
ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਪਰੇ ਹਰਿ ਪੈ ਭਟ ਯੋਂ ਕਵਿ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸੁ ਮਾਨ ਲੀਯਾ ॥ ਮਾਨੋ ਰਾਤ ਸਮੈ ਉਡਿ ਕੀਟ ਪਤੰਗ
ਜਿਉ ਟੂਟ ਪਰੇ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੀਯਾ ॥੧੨੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬਿਜੁ ਭੂਖਨ ਖੜਗੁ ਗਹਿ ਅਰਿ ਬਹੁ ਦਏ
ਗਿਰਾਇ ॥ ਏਕ ਅਰੇ ਇਕ ਰੁਪਿ ਲਰੇ ਇਕ ਰਨ ਛਾਡ ਪਰਾਇ ॥੧੨੫੭॥ ਚਉਪਈ ॥ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਦਲ
ਹਰਿ ਜੂ ਹਯੋ ॥ ਹਾਹਾ ਕਾਰ ਸਤ੍ਰੁ ਦਲ ਭਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਸੂਰ ਅਸਤੁ ਹੁਇ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ
॥੧੨੫੮॥ ਚਾਰ ਜਾਮ ਦਿਨ ਸੰਘਰ ਕੀਨੋ ॥ ਬੀਰਨ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਯੋ ਛੀਨੋ ॥ ਦੋਊ ਦਲ ਆਪ ਆਪ ਮਿਲਿ
ਧਾਏ ॥ ਇਤ ਜਦੁਬੀਰ ਬਸਤ ਗ੍ਰਹਿ ਆਏ ॥੧੨੫੯॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ
ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੫੦॥੬
ਅਬ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਤਬ ਰੈਨ ਕਉ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ ਭੂਪ ॥ ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ

ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧੨੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਅਠਾਰਹ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਖਾਮ ਹਨੇ ਬਲਬੀਰ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਜੁੱਧ ਵਾ
ਸੋਂ ਕਰੈ ਐਸੇ ਕੋ ਰਨਧੀਰ ॥੧੨੬੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧੂਮ ਸਿੰਘ ਧੁਜ ਸਿੰਘ ਮਨ ਸਿੰਘ ਧਰਾਧਰ ਅਉਰ ॥ ਧਉਰ
ਸਿੰਘ ਪਾਂਚੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੂਰਨਿ ਕੇ ਸਿਰਮਉਰ ॥੧੨੬੨॥ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਉਠਿ ਸਭਾ ਮਹਿ ਪਾਂਚਹੁ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥
ਕਾਲਿ ਭੋਰ ਕੇ ਹੋਤ ਹੀ ਹਨਿ ਹੈ ਬਲ ਦਲ ਸਖਾਮ ॥੧੨੬੩॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਬੋਲਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਤੇਉ ਯੋ ਜਿਨਿ ਚਿੰਤ
ਕਰੇ ਹਮ ਜਾਇ ਲਰੈਗੇ ॥ ਆਇਸੁ ਹੋਇ ਤੁ ਬਾਂਧਿ ਲਿਆਵਹਿ ਨਾਤਰ ਬਾਨ ਸੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈਗੇ ॥ ਕਾਲ ਅਯੋਧਨ
ਮੈ ਅਰਿ ਕੈ ਬਲ ਅਉ ਹਰਿ ਜਾਦਵ ਸੋ ਨ ਟਰੈਗੇ ॥ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਿਸੰਗ ਉਨੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ਨ ਡਰੈਗੇ
॥੧੨੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕਰਿ ਦਈ ਜੁ ਸਭਾ ਉਠਾਇ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਗਿਹਿ ਗਏ ਰਾਜਾ
ਅਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੧੨੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਿ੍ਹ ਆਏ ਉਠ ਪਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਮ ਏਕ ਗਈ ਰਾਤਿ ॥ ਤੀਨ ਪਹਰ
ਸੋਏ ਨਹੀ ਝਾਕਤ ਹੁਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਤਿ ॥੧੨੬੬॥ ਕਥਿਤੁ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਕਾਲ ਭਯੋ ਅੰਧਕਾਰ ਮਿਟ ਗਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਸੂਰਨਿ
ਕੋ ਭਯੋ ਰਥ ਸਾਜਿ ਕੈ ਸਬੈ ਚਲੇ ॥ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਇ ਬਲਦੇਵ ਜੁ ਬੁਲਾਇ ਮਨਿ ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਜਦੁਬੀਰ ਸੰਗ
ਲੈ ਭਲੇ ॥ ਉਤੈ ਡਰ ਡਾਰਕੈ ਹਥਿਯਾਰਨਿ ਸੰਭਾਰਕੈ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਹਕਾਰ ਕੈ ਅਟਲ ਭਟ ਨਾ ਟਲੇ ॥ ਸਿਯੰਦਨ
ਧਵਾਇ ਸੰਖ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜਾਇ ਦ੍ਰੈ ਤਰੰਗਨਿ ਕੇ ਭਾਇ ਦਲ ਆਪਸਿ ਬਿਖੈ ਰਲੇ ॥੧੨੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਯੰਦਨ
ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਭਿਯੈ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਕੁਮਦਨ ਜਾਨਯੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੰਜਨ ਮਾਨੋ ਭਾਨੁ ॥੧੨੬੮॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥
ਘਨ ਜਾਨ ਕੈ ਮੋਰ ਨਚਿਓ ਬਨ ਮਾਂਝ ਚਕੋਰ ਲਖਯੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਮ ਹੈ ॥ ਮਨਿ ਕਾਮਿਨ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ
ਦਾਸਨਿ ਜਾਨਯੋ ਨਰੋਤਮ ਹੈ ॥ ਬਰ ਜੋਗਿਨ ਜਾਨ ਜੁਗੀਸਰ ਈਸਰ ਰੋਗਨ ਮਾਨਯੋ ਸਦਾ ਛਮ ਹੈ ॥ ਹਰਿ ਬਾਲਨ
ਬਾਲਕ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਜੀਯ ਦੁੱਜਨ ਜਾਨਯੋ ਮਹਾ ਜਮ ਹੈ ॥੧੨੬੯॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਚਕਵਾਨ ਦਿਨੇਸ ਗਜਾਨ ਗਨੇਸ
ਗਨਾਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾਤਮ ਹੈ ॥ ਮਘਵਾ ਧਰਨੀ ਹਰਿ ਜਿਉ ਹਰਿਨੀ ਉਪਮਾ ਬਰਨੀ ਨ ਕਛੁ ਸੂਮ ਹੈ ॥
ਮ੍ਰਿਗ ਜੂਥਨ ਨਾਦ ਸਰੂਪ ਭਯੋ ਜਿਨਕੇ ਨ ਬਿਬਾਦ ਤਿਨੈ ਦਮ ਹੈ ॥ ਨਿਜ ਮੀਤਨ ਮੀਤ ਹੈ ਚੀਤ ਬਸਯੋ ਹਰਿ
ਸਤ੍ਰੂਨਿ ਜਾਨਯੋ ਮਹਾਂ ਜਮ ਹੈ ॥੧੨੭੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦ੍ਰੈ ਸੈਨਾ ਇਕੱਠੀ ਭਈ ਅਤਿ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਜੁੱਧ

ਕਰਤ ਹੈ ਬੀਰ ਬਰ ਰਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੧੨੭੧॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਧੂਮ ਧੁਜਾ ਮਨ ਧਉਰ ਧਰਾਧਰ ਸਿੰਘ ਸਬੈ
 ਰਨਿ ਕੋਪ ਕੈ ਆਏ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਢਾਲ ਕਰਾਲ ਹੈ ਸੰਕ ਤਜੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥ ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਤਬ
 ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਹਲੀ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮਨਿ ਭਾਏ ॥ ਧਾਇ ਬਲੀ ਬਲ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਹਲਿ ਪਾਂਚਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ
 ਗਿਰਾਏ ॥੧੨੭੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੋ ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਾਂਚੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ॥ ਏਕ ਦੋਇ ਜੀਵਤ ਬਚੇ
 ਰਨ ਤਜਿ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥੧੨੭੩॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਦੋ
 ਅਛੂਹਨੀ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫੧॥**

ਅਬ ਦ੍ਰਾਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰ ਦਸਾ ਤਿਹ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਕੈ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ॥ ਧਰੀਆ
 ਸਬ ਹੀ ਬਰ ਅੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਦਲ ਬਾਂਟਿ ਦੀਯੋ ॥ ਮਿਲਿ ਆਪ ਬਿਖੈ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ
 ਛੋਭ ਸੋਂ ਤਾਤੋ ਹੀਯੋ ॥ ਲਰਿ ਹੈਂ ਮਰਿ ਹੈਂ ਭਵ ਕੋ ਤਰਿ ਹੈਂ ਜਸ ਸਾਬ ਭਲੋ ਪਲ ਏਕ ਜੀਯੋ ॥੧੨੭੪॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥
 ਯੋਂ ਮਨ ਮੈ ਧਰਿ ਆਇ ਅਰੇ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਹਰਿ ਪੇਖਿ ਹਕਾਰੋ ॥ ਯਾਹੀ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਅਬੈ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰੋ
 ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੁਮਾਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਆਇ ਭਿਰੋ ਤੁਮਹੂੰ ਨਹਿ ਆਯੁਧ ਛਾਡ ਕੈ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ
 ਘਟਿਕਾ ਲਰਿਕੈ ਲਖਿ ਲੈ ਪੁਰਖੱਤ ਹਮਾਰੋ ॥੧੨੭੫॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਬ ਆਯੁਧ
 ਲੈ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟੱਯੋ ਸੁ ਸੱਦਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ
 ਅਧੰਧਰ ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਜਨ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੈ ਸਬ ਲੇਸ ਧਰਾ ਪਟਕਯੋ ਇਮ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ
 ॥੧੨੭੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਹਨਯੋ ਰਨ ਸੈਨ ਸਿੰਘ ਹਤਿ ਦੀਨ ॥ ਸਫਲ ਸਿੰਘ ਅਰਿ ਸਿੰਘ ਹਨਿ.
 ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਹਰਿ ਕੀਨ ॥੧੨੭੭॥ **ਸੁਵੱਛ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥** ਸੁਛ ਨਰੇਸ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਅਪਨੇ ਬਲ
 ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ॥ ਅਬ ਤੈਂ ਦਸ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਨ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਤੀਰ
 ਚੱਲੈਂ ਬਰਖਾ ਜਿਮ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਨ ਮੈ ॥ ਸਰ ਪਉਨ ਕੇ ਜੋਰ ਲਗੇ ਨ ਟਰਯੋ ਗਿਰਿ ਜਿਉ ਥਿਰੁ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਰਨ
 ਮੈ ॥੧੨੭੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਦੁ ਬੰਸਨ ਸੋ ਅਤਿ ਲਰਯੋ ਜਿਉ ਬਾਸਵ ਸਿਉ ਜੰਭ ॥ ਅਚਲ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਠਉਰ

ਨ੍ਰਿਪ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਨ ਖੰਭ ॥੧੨੭੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜਿਉ ਨ ਹਲੈ ਗਿਰਿ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹਾਥਨ ਕੋ ਬਲ ਕੋਉ ਕਰੈ ॥ ਅਰਿ ਜਿਉ ਧੂਮ ਲੋਕ ਚਲੈ ਨ ਕਹੂ ਸਿਵ ਮੂਰਤਿ ਜਿਉ ਕਬਹੂ ਨ ਚਰੈ ॥ ਬਰ ਜਿਉ ਨ ਸਤੀ ਸਤਿ ਛਾਡਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਿ ਜਿਉ ਸਿਧ ਜੋਗ ਮੈ ਧਿਯਾਨ ਧਰੈ ॥ ਤਿਮ ਸਯਾਮ ਚਮੂ ਮੱਧਿ ਸੁੱਛ ਨਰੇਸ ਹਠੀ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਟਰੈ ॥੧੨੮੦॥ **ਕਬਿਤ** ॥ ਫੇਰਿ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਕੈ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਸਯਾਮ ਕਹਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ਸੁਛ ਸਿੰਘ ਮਹਾਬਲ ਸੈਂ ॥ ਅਤਿਰਥੀ ਸਤਿ ਮਹਾਂਰਥੀ ਜੁਗ ਸਤਿ ਤਹਾਂ ਸਿੰਧੁਰ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦਲ ਸੈਂ ॥ ਘਨੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਰਨ ਪੈਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ਭਈ ਰੁਧਰ ਰੰਗੀਨ ਭੂਮਿ ਲਹਰੈ ਉਛਲ ਸੈਂ ॥ ਘਾਇਲ ਗਿਰੇ ਸੁ ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਮਤਵਾਰੇ ਹੈ ਕੈ ਸੋਏ ਰੂਮੀ ਤਲੈ ਲਾਲ ਡਾਰ ਕੈ ਅਤਲ ਸੈਂ ॥੧੨੮੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁਤ ਸੈਨ ਹਨਿ ਜਾਦਵੀ ਬਢਯੇ ਗਰਬ ਅਪਾਰ ॥ ਮਾਨੁ ਉਤਾਰਿਓ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੋਲਿਓ ਕੋਪ ਹਕਾਰ ॥੧੨੮੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਭੂਪ ਦਸ ਮਾਰੇ ਸਯਾਮ ਰਿਸਾਇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਬਨ ਤਿਨ ਭੱਛ ਕਰ ਲਰੇ ਨ ਹਰਿ ਸਮੁਹਾਇ ॥੧੨੮੩॥ ਰਿਪੁ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਸੁਛ ਸਿੰਘ ਤੁਅ ਮਾਰਿ ਹੋਂ ਸਯਾਰ ਸਿੰਘ ਕੀ ਨਯਾਇ ॥੧੨੮੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜਿਉ ਸਰਦੂਲ ਘਨੇ ਬਲ ਕੈ ਰਿਸ ਸਾਥ ਤਚਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਗਜ ਰਾਜ ਲਖਯੋ ਬਨ ਮੈ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਚਿਤਵਾ ਮ੍ਰਿਗ ਪੇਖਿ ਕੈ ਦਉਰਤ ਸੁੱਛ ਨਰੇਸ ਪੈ ਤਿਉ ਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਤੇ ਆਗਿ ਚਲਯੋ ਹਰਿ ਕੋ ਰਬੁ ਦਾਰਕ ਐਸੇ ਧਵਾਯੋ ॥੧੨੮੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਉਤ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਛ ਭਯੋ ਸਮੁਹੇ ਇਤ ਤੇ ਸੁ ਚਲਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਬਲ ਭੱਈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਰੇ ਦੋਉ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰੱਈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਅਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਅਤਿ ਧੀਰ ਧਰੱਈਯਾ ॥ ਸਯਾਮ ਤੇ ਰਾਮ ਤੇ ਜਾਦਵ ਤੇ ਨ ਡਰਯੋ ਸੁ ਲਰਯੋ ਬਰਬੀਰ ਲਰੱਈਯਾ ॥੧੨੮੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਧਿਕ ਜੁੱਧੁ ਜਬ ਤਿਨ ਕੀਯੋ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਕਾ ਕੀਨ ॥ ਖੜਗਧਾਰਿ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਮਾਰ ਜੁਦਾ ਕਰ ਦੀਨ ॥੧੨੮੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁੱਛ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਕੀਯੋ ਕੋਪ ॥ ਨਹ ਭਾਜਯੋ ਲਖਿ ਸਮਰ ਕੋ ਰਹਯੋ ਸੁ ਦ੍ਰਿੜ ਪਗ ਰੋਪ ॥੧੨੮੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਸਿ ਲੈ ਅਤਿ ਹੀ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਗਿਰੇ ਘਾਇਲ ਹੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਹਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥

ਸਖਾਮ ਜੂ ਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸਮਰੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕਾਸੀ ਮੈ ਜਿਉ ਕਲਵੱਤ੍ਰ ਵਹੈ ਤਿਮ ਬੀਰਨ
 ਚੀਰ ਕੈ ਦੈ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੨੮੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦਲ ਮੈ ਭਟ ਹੈ ਕੋਊ ਜੋ ਅਰਿ ਸੰਗ ਲਰੈ ॥
 ਉਹ ਕੋ ਬਹੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਹੈ ਤਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਉਹਿ ਉਪਰ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰੈ ॥ ਨਿਜ ਪਾਨ ਪੈ ਪਾਨ ਧਰੇ ਘਨ ਸਖਾਮ ਸੁ ਕੋਇ
 ਨ ਬੀਰਨ ਲਾਜ ਧਰੈ ॥ ਰਨ ਮੈ ਜਸ ਕੇ ਸੋਊ ਟੀਕੋ ਲਹੈ ਸਮਰੇਸ ਕੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਨਾਹਿ ਟਰੈ ॥੧੨੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਬਹੁਤੁ ਜੁੱਧੁ ਸੁਭਟਨਿ ਕਰਯੋ ਕਹਾ ਕਰੈ ਬਲਵਾਨ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹੁਤੇ ਮਾਂਗ ਲੀਏ ਤਿਹ ਪਾਨ ॥੧੨੯੧॥
 ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਊ ਪ੍ਰਸਨ ਇਹ ਠਾਂ ਕਰੈ ਕਿਉ ਨ ਲਰੇ ਬ੍ਰਿਜ ਰਾਜ ॥ ਯਹ ਉੱਤਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ਕਉਤਕ
 ਦੇਖਨ ਕਾਜ ॥੧੨੯੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਬਲੀ ਹਰਿ ਕੋ ਭਟ ਸੋ ਤਿਹ ਉਪਰ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਯੋ ॥ ਸੰਗਰ ਸਿੰਘ
 ਹਠੀ ਹਠਿ ਸਿਉਂ ਨ ਹਟਯੋ ਸੁ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਹਵ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੰਗਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਅਸਿ ਲੈ ਸਿਰ
 ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਪਰਯੋ ਧਰ ਪੈ ਧਰ ਮਾਨਹੁ ਬੱਜ੍ਰ ਪਰਯੋ ਭੂਅ ਕੰਪੁ ਜਨਾਯੋ ॥੧੨੯੩॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਭੂਪ
 ਅਨਰੁੱਧ ਸਿੰਘ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਸਖਾਮ ਤੀਰ ਹਰਿ ਜੂ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕੀਨਿ ਸਨਮਾਨ ਘਨ ਸਖਾਮ
 ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤੁਮ ਰਬਹਿ ਧਵਾਇ ਚਲਯੋ ਰਨ ਮਾਂਝ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਨ ਕੋ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰਨ ਕੋ ਘਟਿਕਾ
 ਦੁਇ ਤਿਹੀ ਠਉਰ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੈਸੇ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਸਿਚਾਨੋ ਜੈਸੇ ਚਿਰੀਆ ਕੋ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਬੀਰ ਕੋ ਸਮਰ
 ਸਿੰਘ ਹਯੋ ਹੈ ॥੧੨੯੪॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਅਉਖਦਿ ਕੇ ਬਲ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਦੂਰ ਕਰੈ ਸਤਿ ਬੈਦ ਰੋਗ
 ਸੰਨਿਪਾਤ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕੋਊ ਸੁਕਬਿ ਕੁਕਬਿ ਕੇ ਕਬਿੱਤ ਸੁਨਿ ਸਭਾ ਬੀਚ ਦੂਖਿ ਕਰਿ ਮਾਨਤ ਨ ਬਾਤ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ
 ਸਿੰਘ ਨਾਗ ਕੋ ਹਨਤ ਜਲ ਆਗ ਕੋ ਅਮਲੁ ਸੁਰ ਰਾਗ ਕੋ ਸਚਿੰਤ ਨਰ ਗਾਤ ਕੋ ॥ ਤੈਸੇ ਤਤਕਾਲ ਹਰਿ ਬੀਰ
 ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ਜੈਸੇ ਲੋਭਹੁੰ ਤੇ ਮਹਾਂ ਗੁਨਿ ਨਾਸੈ ਤਮ ਪ੍ਰਾਤ ਕੋ ॥੧੨੯੫॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਬੀਰ ਭਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਸਦੇਵ
 ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲ ਸਿੰਘ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਰਿ ਸਮੁਹੇ ਭਏ ॥ ਸਮਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਹਾਂ ਠਾਢੇ ਹੈ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤਾਹੀ
 ਕੋ ਨਿਹਾਰ ਰੂਪ ਪਾਵਕ ਸੇ ਹੈ ਗਏ ॥ ਆਯੁਧ ਸੰਭਾਰਿ ਲੀਨੇ ਜੁੱਧ ਮੈ ਸਬੈ ਪ੍ਰਬੀਨੇ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬੀਰ ਚਾਰੋ
 ਓਰ ਹੁੰ ਤੇ ਆ ਖਏ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੇ ਬਲਵਾਨ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਚਾਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਜੂ ਕੇ ਮਾਰਿ ਛਿਨ ਮੈ ਲਏ

॥੧੨੯੬॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜਬ ਚਾਰੋ ਈ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਅਉਰਨ ਸਿਉ ਹਰਿ ਯੋਂ ਉਚਰੈ ॥
 ਅਬ ਕੋ ਭਟ ਹੈ ਹਮਰੇ ਦਲ ਮੈ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨ ਸੋ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਘਾਇ
 ਕਰੈ ਸੁ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਸਬ ਸਿਉਂ ਇਮ ਸਖਾਮ ਪੁਕਾਰ ਕਹਯੋ ਕੋਊ ਹੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥੧੨੯੭॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਹੋ ਇਕ ਸਖਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸੋਊ ਚਲ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਕੂਰਧੁਜਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹੈ ਜਗ
 ਸੋ ਤਿਹ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਰੇ ਸੰਭਾਰ ਅਬੈ ਕਹਿ ਯਾ ਬਤੀਯਾਂ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਤਾਂ ਸਮਰੇਸ
 ਕੋ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਰਹਯੋ ਠਉਰ ਮਨੋ ਕਈ ਦਿਵਸ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੧੨੯੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੂਰ ਧੁਜਾ ਰਨ ਮੈ ਹਨਯੋ ਸਮਰ
 ਸਿੰਘ ਕੋ ਕੋਪਿ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਬਧਨ ਕੋ ਬਹੁਰ ਰਹਯੋ ਪਗ ਰੋਪਿ ॥੧੨੯੯॥ **ਕੂਰਧੁਜ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ** ॥
 ਗਿਰਿ ਸੋ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ਕੂਰਧੁਜ ਆਹਵ ਮੈ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਧ ਕੋ ਚਹਤ ਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ
 ਮਾਰਯੋ ਜਿਉ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਤੈਸੇ ਹਉਂ ਹਨਿ ਹੋਂ ਤੂੰ ਹਮ ਸੋਂ ਖਹਤ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਬਡੇ ਬ੍ਰਿਛ ਕੇ ਸਮਾਨ
 ਲੀਨਿ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਅਉਰ ਸਸਤ੍ਰੁਨਿ ਸਹਤ ਹੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਪੁਕਾਰਿ ਦੈਤ ਕਹਯੋ ਹੈ ਨਿਹਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਮੈ ਕੋਊ ਘਰੀ ਪਲ
 ਜੀਵਨ ਰਹਤ ਹੈ ॥੧੩੦੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦਿ ਬੋਲਯੋ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ
 ਘਨ ਕ੍ਰਾਰ ਕੋ ਗਰਜਤ ਬਰਸਿ ਨ ਆਇ ॥੧੩੦੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨਿਸਾਚਰ ਜੀ ਅਪਨੇ
 ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਯੋ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਕੈ ਅੰਤਰਿ
 ਧਿਆਨ ਭਯੋ ਨਭਿ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਯੋ ॥ ਅਬ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹੋਂ ਪਲ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ
 ਧਰਯੋ ॥੧੩੦੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰਿਯੋ ਕੂਰ ॥ ਪੁਨਿ ਆਯੋ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ
 ਅਧਿਕ ਲਰਯੋ ਬਰ ਸੂਰ ॥੧੩੦੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਕੈ ਦੈਤ ਬਲੀ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਯੋ ਹੈ ॥
 ਹੀ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਭਯੋ ਸਕਤੇਸ ਸੰਘਾਰਬੇ ਕੋ ਸਰਖਯੋ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਚਮਕੈ ਦਮਕੈ ਬਰਿ ਚਾਂਪ ਲੀਯੋ
 ਕਰ ਮੈ ਕਰਖਯੋ ਹੈ ॥ ਮੇਘ ਪਰੇ ਬਰ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉਂ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲਨਿ ਤਿਉ ਬਰਖਯੋ ਹੈ ॥੧੩੦੪॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥
 ਪਗ ਨ ਟਰਯੋ ਬਰਬੀਰ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਧੁਜਕੂਰ ਤੇ ॥ ਅਚੱਲ ਰਹਿਯੋ ਰਨਧੀਰ ਜਿਉ ਅੰਗਦ ਰਾਵਨ ਸਭਾ

॥੧੩੦੫॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਿਨ ਆਹਵ ਤੇ ਸਕਤੇਸ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਜਾਲ ਜਿਤੋ ਅਰਿ ਕੇ ਸਰ
ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਸਾਬ ਪ੍ਰਜਾਰਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਕੂਰਧੁਜਾ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥
ਐਸੇ ਹਨਯੋ ਰਿਪੁ ਜਿਉ ਮਘਵਾ ਬਲ ਕੈ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੧੩੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਬ
ਕੂਰਧੁਜ ਮਾਰਯੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ॥ ਜਿਉ ਬਰਖਾ ਰਿਤੁ ਕੇ ਸਮੈ ਦਉਰ ਪਰੇ ਅਰਿ ਰਾਇ ॥੧੩੦੭॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥
ਕਾਕਧੁਜਾ ਨਿਜ ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰਿ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਦਾਂਤ ਕੀਏ ਕਈ ਜੋਜਨ ਲਉ ਗਿਰ ਸੋ ਤਿਹ
ਆਪਨੋ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਰੋਮ ਕੀਏ ਤਰੁ ਸੇ ਤਨ ਮੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਰਨਿ ਭੂਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਤਨਯੋ ਕਰ
ਚਾਂਪ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸਿਉ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੩੦੮॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਦੈਤ ਚਮੁੰ ਪਤਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਬਰ ਕੈ
ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਰਾਛਸ ਸੈਨ ਅਛੂਹਨ ਲੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਚਢਯੋ ਰਨ ਕੋ
ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਨਾਮੁ ਕਰੂਪ ਕਹਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਚਲਯੋ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਮਨੋ ਸਾਵਨ ਕੋ ਉਨਏ ਘਨੁ ਆਯੋ ॥੧੩੦੯॥
ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਹੇਰਿ ਚਮੁੰ ਬਹੁ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਮਨ ਰੋਸ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧਿ ਅਯੋਧਨ ਮਾਂਝਿ ਸਰਾਸਨਿ
ਬਾਨ ਸੁ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਸਬੈ ਤਜਿ ਕੈ ਲਜਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਸਮੁਹੇ ਸੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ
ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬੀਰ ਸਮੀਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੩੧੦॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਤਬ ਅੰਤਰਿ ਧਯਾਨ ਕਰੂਪ ਭਯੋ ਨਭਿ ਮੈ ਤਿਹ ਜਾਇ
ਕੈ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜੈ ਹੋਂ ਕਹਾ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਗਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ਅਕਾਸ ਤੇ ਡਾਰੇ ॥ ਰੂਖ ਪਖਾਨ ਸਿਲਾ ਰਬ
ਸਿੰਘ ਧਰਾ ਧਰ ਰੀਛ ਮਹਾਂ ਅਹਿ ਕਾਰੇ ॥ ਆਨ ਪਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਜੋਰ ਸੋ ਭੂਪ ਬਚਯੋ ਸਿਗਰੇ ਦਬਿ ਮਾਰੇ
॥੧੩੧੧॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਜੇਤਕ ਡਾਰਿ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਿਰਿ ਤੇਤਕ ਬਾਨਨ ਸਾਬ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜੇ ਰਜਨੀਚਰ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ
ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਘਾਇਲ ਏਕ ਕਰੇ ਇਕ ਮਾਰੇ ॥ ਦੈਤ ਚਮੁੰ
ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਅਪਨੇ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰਨਿ ਕੈ ਸਬ ਹਾਰੇ ॥੧੩੧੨॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ਛੰਦ ॥ ਨ੍ਰਿਪਨੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸਿ
ਸਾਬ ਕਰੂਪ ਕੇ ਬੀਰ ਹਨੇ ॥ ਜੇਉ ਜੀਵਤ ਥੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਰਿ ਰਾਇ ਪਰੇ ਬਰਬੀਰ ਘਨੇ ॥ ਜੇਉ ਆਨ ਲਰੇ
ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੇ ਰੁਪਿ ਠਾਢੇ ਲਰੈ ਕੇਉ ਸ੍ਰਉਨ ਸਨੇ ॥ ਮਨ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਸਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿੰਸੁਕ ਲਾਲ

ਬਨੇ ॥੧੩੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਤਿਹੁ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਰੋ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਮੈ ਭਟ ਪ੍ਰਬਲ
 ਤੇ ਬਹੁ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੧੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਨਾਮ ਕੁਰੂਪ ਕੋ ਬਾਂਧਵ ਕੋਪ ਭਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਗਹਯੋ ॥
 ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹੁ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧਬੇ ਕੋ ਚਹਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਆਯੋ ਤਹਾ ਨ
 ਟਰਯੋ ਵਹ ਜੁਧ ਹੀ ਕੋ ਉਮਹਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਰੇ ਸਕਤੇਸ ਸੰਭਾਰਿ ਸੰਘਾਰਤ ਹੋ ਤੁਮ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ॥੧੩੧੫॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਯਹਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ਸਕਤਿ ਉਠਾਇ ॥ ਚਪਲਾ ਸੀ ਰਵਿ ਕਿਰਨ ਸੀ ਅਰਿ ਤਕਿ
 ਦਈ ਚਲਾਇ ॥੧੩੧੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਲਾਗ ਗਈ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੇ ਉਰਿ ਚੀਰ ਕੈ ਤਾਂ ਤਨ ਪਾਰ ਭਈ ॥ ਜਿਹ ਉਪਰਿ
 ਕੰਚਨ ਕੀ ਸਬ ਆਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਸਬ ਹੀ ਸੋਊ ਲੋਹਮਈ ॥ ਲਸ ਕੈ ਉਰਿ ਰਾਕਸ ਕੇ ਮਧ ਯੋ ਉਪਮਾ ਤਿਹੁ ਕੀ ਕਬਿ
 ਭਾਖ ਦਈ ॥ ਮਨੋ ਰਾਹੁ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਪੂਰਬ ਬੈਰ ਕੋ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਰਿ ਲੀਲ ਲਈ ॥੧੩੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਉਰਿ
 ਬਰਛੀ ਕੇ ਲਗਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਬਲਵਾਨ ॥ ਸਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਮਨ ਡਰਯੋ ਹਾ ਹਾ ਕੀਯੋ ਬਖਾਨ ॥੧੩੧੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਜਬ ਮਾਰਯੋ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਰਨ ਧੀਰ ॥ ਸੋ ਕੁਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਸਹਿ ਨ ਸਕਯੋ ਦੁਖੁ ਬੀਰ
 ॥੧੩੧੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਿਕ੍ਰਤਾਨਨ ਕੋ ਬਧ ਪੇਖਿ ਕੁਰੂਪ ਸੁ ਕਾਲ ਕੋ ਪ੍ਰੇਰਿਓ ਅਕਾਸ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵਿ
 ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਪਰਯੋ ਕਟਿ ਕੈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਕਬੰਧ ਲਏ ਅਸਿ ਕੋ ਰਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੩੨੦॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਹਨਯੋ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰਿ
 ॥੧੩੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਕੁਰੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥ ਤਬ ਜਾਦਵ ਲਖ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਨੋ
 ਹਾਹਾਕਾਰ ॥੧੩੨੨॥ ਬਹੁਤੁ ਲਰਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਰਨਿ ਕਹਯੋ ਸਯਾਮ ਸੋ ਰਾਮ ॥ ਕਿਉਂ ਨ ਲਰੈ ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ
 ਜੂ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹੁ ਨਾਮ ॥੧੩੨੩॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਜੂ ਸਬ ਸੋ ਇਮ ਕਹਯੋ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਧ
 ਹਮ ਤੇ ਰਹਯੋ ॥ ਇਨ ਅਤਿ ਹਿਤ ਸੋ ਚੰਡਿ ਮਨਾਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹਮਰੀ ਸੈਨ ਖਪਾਈ ॥੧੩੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਂ ਤੇ
 ਤੁਮ ਹੂੰ ਚੰਡਿ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਦੇਇਗੀ ਅਰਿ ਤਬ ਲੀਜਹੁ ਘਾਇ ॥੧੩੨੫॥

ਜਾਗਤ ਜਾਂ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਗ ਜਲ ਬਲ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨੁ ਹਰਿ ਰੂਪ ਮੈ ਤ੍ਰਿਗੁਨਿ ਰਹੀ ਠਹਰਾਇ ॥੧੩੨੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਜਾਂ ਕੀ ਕਲਾ ਬਰਤੈ ਜਗ ਮੈ ਅਰੁ ਜਾਂ ਕੀ ਕਲਾ ਸਬ ਰੂਪਨ ਮੈ ॥ ਅਰੁ ਜਾਂ ਕੀ ਕਲਾ ਬਿਮਲਾ ਹਰਿ ਕੇ ਕਮਲਾ ਪਤਿ ਕੇ ਕਮਲਾ ਤਨ ਮੈ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਂ ਕੀ ਕਲਾ ਗਿਰਿ ਰੂਖਨ ਮੈ ਸਸਿ ਪੂਖਨ ਮੈ ਮਘਵਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ਤੁਮ ਹੂੰ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਭਵਾਨੀ ਕਲਾ ਜਗ ਮਾਨੀ ਕੋ ਧਯਾਨ ਕਰੋ ਮਨ ਮੈ ॥੧੩੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਕਤਿ ਸੋਂ ਮਾਂਗਿ ਲਯੋ ਬਲਵਾਨਿ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਪਰਸਾਦਿ ਤੇ ਰਨ ਜੀਤਤ ਨਹੀ ਹਾਨਿ ॥੧੩੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਸਚੀਪਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸੁਰ ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਇਹ ਸੋਂ ਰਿਸ ਕੈ ਲਰੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈ ਹੈ ਸੋਇ ॥੧੩੨੯॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਜਉ ਹਰਿ ਆਇ ਭਿਰੈ ਇਹ ਸੋਂ ਨਹੀ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਬਲੁ ਹੈ ਤਿਨ ਮੋ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਅਉਰ ਖੜਾਨਨ ਬਿਸਨ ਘਨੋ ਬਲ ਹੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਜਿਨ ਮੋਂ ॥ ਪੁਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸੁਰਾਦਿਕ ਜੇ ਅਸੁਰਾਦਿਕ ਹੈਂ ਗਨਤੀ ਕਿਨ ਮੋਂ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹਯੋ ਸਬ ਬੀਰਨ ਸੋਂ ਸੁ ਇਤੋ ਬਲ ਭੂਪ ਧਰੈ ਇਨ ਮੋਂ ॥੧੩੩੦॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਉਤੈ ਇਤ ਹਉਂ ਹੀ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈ ਹਉਂ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਅਬੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤ ਭਾਵ ਤੇ ਥਾਪ ਥਪੈ ਹਉਂ ॥ ਹੂੈ ਕੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕਹੈ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹਨੋ ਸਕਤੇਸ ਇਹੈ ਬਰੁ ਲੈ ਹਉਂ ॥ ਤਉ ਚੜਕੈ ਅਪੁਨੇ ਰਥ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਹਉਂ ॥੧੩੩੧॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਬੀਰ ਪਠੇ ਜਦੁਬੀਰ ਉਤੈ ਇਤ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬੈਠਿ ਸਿਵਾ ਜਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਅਉਰ ਦਈ ਸੁਧਿ ਛਾਡ ਸਬੈ ਤਬ ਤਾਹੀ ਕੇ ਧਯਾਨ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥ ਚੰਡਿ ਤਬੈ ਪਰਤੱਛ ਭਈ ਬਰੁ ਮਾਂਗਹੁ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜੋਈ ਚੀਨੋ ॥ ਯਾ ਅਰਿ ਆਜੁ ਹਨੋ ਰਨ ਮੈ ਘਨ ਸਿਯਾਮ ਜੂ ਮਾਂਗ ਇਹੈ ਬਰੁ ਲੀਨੋ ॥੧੩੩੨॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਬਰ ਪਾਇ ਚੜਯੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਬੀਚ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਯੋ ॥ ਜਪੁ ਕੈ ਜੁ ਭਵਾਨੀ ਤੇ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਬਰੁ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ॥ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਬਰਬੀਰ ਬਲੀ ਹੂ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤਉ ਜਦੁਬੀਰ ਗਯੋ ॥ ਮਨੋ ਜੀਤ ਕੋ ਅੰਕੁਰ ਜਾਤ ਰਹਯੋ ਹੁਤੋ ਯਾਂ ਬਰ ਤੇ ਉਪਜਯੋ ਸੁ ਨਯੋ ॥੧੩੩੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਉਤ ਸਮਰ ਮੈ ਬਹੁਤੁ ਹਨੇ ਬਰ ਸੂਰ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨਨ ਸਿਉਂ ਭੂਮਿ ਰਹੀ ਭਰ ਪੂਰਿ ॥੧੩੩੪॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਆਇ ਕੈ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਰਹੁ ਰੇ ਬਿਰ ਹੂੈ ਅਬ ਹਉਂ ਤੁਮ ਪੈ ਬਲ ਕੈ ਇਤਿ

{੪੨੮}

{੪੨੮}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਆਯੋ ॥ ਕੋਪ ਗਦਾ ਕਰਿ ਲੈ ਘਨ ਸਖਾਮ ਸੁ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਸੀਸ ਪੈ ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਯੋ ਮਨਿ ਚੰਡਿ ਭਜਯੋ
ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਤਾਹਿ ਕੇ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥੧੩੩੫॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਹੀ ਤਨ ਚੰਡਿ
ਕੇ ਲੋਗ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਇੰਦ੍ਰ ਸਨਾਦਿਕ ਜੇ ਸੁਰ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਸ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਐਸੋ ਨ ਆਗੇ ਲਰਯੋ ਰਨ
ਮੈ ਕੋਊ ਆਪਨੀ ਬੈਸਿ ਮੈ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਕਤੇਸ ਬਲੀ ਧੰਨਿ ਹੈ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਪਰਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰਯੋ
॥੧੩੩੬॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜਬੈ ਚੰਡਿ ਕੋ ਹਰਿ ਬਹੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸਤ੍ਰੁ ਬਹੁ
ਗਏ ਪਰਾਈ ॥ ਰਵਿ ਨਿਹਾਰ ਜਿਯੋ ਤਮ ਨ ਰਹਾਈ ॥੧੩੩੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ
ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦੁਆਦਸ ਭੂਪ ਸਕਤਿ ਸਿੰਘ ਸੁਧਾ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੫੨॥** ॥੬
ਅਬ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਮ ਸਿੰਘ ਜਸ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥ ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ
ਬਡੋ ਇੱਛ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਗਯਾਨ ॥੧੩੩੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਚਮੁੰ ਭਜੀ ਭੂਪਨ ਲਖੀ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਅਹੰਕਾਰ
ਪਾਂਚੋ ਕੀਯੋ ਅਜੁ ਹਨਿ ਹੈ ਜਦੁਰਾਜ ॥੧੩੩੯॥ ਉਤ ਤੇ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਬੈ ਆਏ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ
ਸਮੁਹੇ ਭਏ ਸਿਯੰਦਨ ਸੀਘ੍ਰ ਧਵਾਇ ॥੧੩੪੦॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਸੁਭਟੇਸ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਤਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰ ਤੇ
ਆਗੇ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਪਾਂਚ ਹੀ ਬਾਨ ਲਏ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਹਨਯੋ ਸਰ
ਪਾਂਚਨ ਭੂਪਨਿ ਕੋ ਤਿਨ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਜਾਰਿ ਦਏ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਂਚ ਸੁ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ
॥੧੩੪੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਸਮਰ ਮੈ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਜਾਸੁ ॥ ਨਰਪਤਿ ਆਏ ਪਾਂਚ ਬਰ ਕੀਨਿ
ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਸੁ ॥੧੩੪੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਬਧਹ ॥੫੩॥** ॥੬
ਅਬ ਦਸ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਉਰ ਭੂਪ ਦਸ ਕੋਪ ਕੈ ਧਾਏ ਸੰਗ ਲੈ ਬੀਰ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਦੁਰਮਦ
ਬਡੇ ਮਹਾਂ ਰਬੀ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੩੪੩॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲ ਕੈ ਦਸਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੋ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥
ਨੈਨਨ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਹਰਿ ਬੀਰ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਉੱਤਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਤਨਿ ਉੱਜਲ
ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਉੱਦਮ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰ ਸੰਕਰਿ ਸਿੰਘ ਸੇ ਘਾਏ ॥੧੩੪੪॥

{੪੨੯}

{੪੨੯}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਵਤਾਰ

ਦੋਹਰਾ ॥ ਓਜ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕੀਯੋ ਓਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥ ਉੱਧ ਸਿੰਘ ਉਸਨੇਸ ਅਰੁ ਉੱਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੩੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੂਪ ਨਵੇਂ ਜਬ ਇਨ ਹਨੇ ਏਕ ਬਚਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ ॥ ਨਹੀ ਭਾਜਯੋ ਬਲਵੰਤ ਸੋ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥੧੩੪੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਉਗ੍ਰ ਬਲੀ ਪੜ ਮੰਤ੍ਰ ਮਹਾਂ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਬਰ ਕੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਮਰਿ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੋ ਜਸੁ ਯੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਹਨੇ ਕੀਏ ਪਾਪ ਘਨੇ ਜਮ ਨੇ ਉਡਿਯਾ ਮਨੋ ਨਾਗ ਡਸਾਯੋ ॥੧੩੪੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਾਦਵ ਏਕ ਮਨੋਜ ਸਿੰਘ ਤਬ ਨਿਕਸਯੋ ਬਰਬੀਰ ॥ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਚਲਯੋ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੩੪੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਪੇਖਿ ਬਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਲੋਹ ਮਈ ਗਰੂਓ ਬਰਛਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲ ਸੋਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸਿੰਘ ਮਨੋਜ ਹਨਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਬਲੀ ਬਲੁਕੈ ਬਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰਯੋ ॥੧੩੪੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਆਵਤ ਸਤ੍ਰੁਹ ਪੇਖਿ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਗਹਿ ਮੂਸਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਬਲਵੰਤ ਅਰੈਂ ਦੋਊ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰ ਨਰੇਸ ਕੇ ਲਾਗ ਗਯੋ ਸਿਰਿ ਮੂਸਲ ਦਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਮਰ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਅਪਨਾ ਤਬ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥੧੩੫੦॥ **ਇਤਿ ਦਸ ਭੂਪ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਬਧਹਿ ਧਿਯਾਇ ॥੫੪॥**

ਦਸ ਭੂਪ ਸਹਤ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਸ ਭੂਪਨ ਅਵਿਲੋਕਯੋ ਉਗ੍ਰ ਹਨਯੋ ਬਰਬੰਡ ॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਆਵਤ ਭਏ ਜਿਹ ਬਲ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੩੫੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉ ਮਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਚਲਯੋ ਬਲ ਆਵਤ ਕੋ ਤਿਹ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਹੁੰ ਤੇ ਗਿਰਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਹੁਇ ਤਬ ਜੋਤਿ ਸਬੁੰਹ ਤਹਾਂ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਲਗਯੋ ਹਨੂਮਾਨ ਕਿਯੋਂ ਰਵਿ ਕੋ ਫਲ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੩੫੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੋਪਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਤ ਕੀਯੋ ਕੋਟਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ॥ ਅਉਰ ਅਪੂਰਬ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਮੋਹ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੫੩॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਕਟਕ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪੁਨਿ ਹਨ ਦਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੋ ਤਬ ਬਧ ਕਯੋ ॥ ਕੋਮਲ ਸਿੰਘਹਿ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੇਗ ਤਾਹਿ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੧੩੫੪॥ ਪੁਨਿ ਕਨਕਾਚਲ

ਸਿੰਘ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਨ ਰਨ ਤੇ ਹਾਰਯੋ ॥ ਬਲ ਕੈ ਆਨ ਸਾਮੁਹੇ ਭਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਰਾਮ ਓਰ ਸੋ ਗਯੋ ॥੧੩੫੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਲੀ ਅਨੂਪਮ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਬਲ ਸੋ ਲਰਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਨ ਭਟ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਜਮ ਪੁਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥੧੩੫੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਿਸ ਕੈ ਅਤਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪਹਿ ਸਿਉਂ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਤਬ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਾਨਿ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਬਰਕੈ ਉਰਿ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪ ਕੇ ਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥੧੩੫੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਈਸਰ ਸਿੰਘ ਸਕੰਧ ਬਲੀ ਸੁ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਇਹ ਉਪਰ ਆਏ ॥ ਪੇਖਿ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਸਰਤੀਛਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲਗਾਏ ॥ ਚੰਦ੍ਰਕ ਬਾਨ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕਉ ਦੁਹ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਮਨੋ ਮੁੰਡਨ ਕੋ ਘਰ ਹੀ ਧਰ ਆਏ ॥੧੩੫੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਦਸ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਬਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੫੫॥**

ਅਬ ਕਰਮ ਸਿੰਘਾਦਿ ਪੰਚ ਭੂਪ ਜੁੱਧ ਕਬਨੰ ॥ ਛਪੈ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਯ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਭਟ ਰਨ ਮੈ ਆਏ ॥ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਚ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੇ ਬਰ ॥ ਤੁਮਲ ਕਰਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਘਨੇ ਮਾਰੇ ਜਾਦਵ ਨਰ ॥ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕੱਸ ਚਤੁਰ ਭੂਪ ਮਿਰਤਕ ਕੀਏ ॥ ਇਕ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਦ੍ਰਿਢ ਧਰ ਹੀਏ ॥੧੩੫੯॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਜੈ ਸਿੰਘ ਜੁ ਆਏ ॥ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਗਰਬੁ ਜੁ ਕੀਨੇ ॥ ਤਾਤੇ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿ ਰਨਿ ਦੀਨੇ ॥੧੩੬੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਜਾਲਪ ਸਿੰਘ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਬਰਬੀਰ ॥ ਜਯ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਸਿੰਘ ਹਨੇ ਚਾਰ ਰਨ ਧੀਰ ॥੧੩੬੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਤਾਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਸੁ ਬਨੈਤ ਬਨੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੇ ਜਮ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਭਿਰਯੋ ਜਗਤੇਸ ਬਲੀ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਭਟ ਪੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸਰ ਜਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੧੩੬੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਦਲ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥

ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ਆਇ ਅਰਯੋ ਜਗਤੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਹੂੰ ਹਾਥ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਦੁਇ ਧਰ ਹੋਇ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ
 ਰਥ ਤੇ ਤਿੰਹ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਵ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕੇ ਉਪਰਿ ਸਾਲਹਿ ਬੀਜ ਪਰੀ ਤਿੰਹ ਦੁਇ ਕਰਿ
 ਡਾਰਯੋ ॥੧੩੬੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਠਨ ਸਿੰਘ ਹਰੀ ਕਟਕ ਤੇ ਆਯੋ ਜਾਂ ਪਰ ਧਾਇ ॥ ਮੱਤ ਦੁਰਦ ਜਿਉ
 ਸਿੰਘ ਪੈ ਆਵਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੩੬੪॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੋ ਤਿੰਹ ਹੇਰਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ
 ਕੇ ਸੰਗ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲ ਸਾਥ ਹੁਤੋ ਤਿੰਹ ਕੋ ਘਰੀ ਏਕ ਬਿਖੈ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ
 ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੇ ਹਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਸਖਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਆਇ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ਹਰਿ ਜੂ ਰਨਿ ਠਾਢੇ ਕਹਾਂ
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੩੬੫॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਯੋ ਤਬ ਦਾਰੁਕ ਸਿਯੰਦਨ ਕੋ
 ਸੁ ਧਵਾਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ਅਸਿ ਸਖਾਮ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਹਕਾਰ ਕੈ ਤਾਕਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਤਾਸਤ੍ਰ
 ਸਿੰਘ ਲਈ ਕਰਿ ਤਾਂਹੀ ਕੀ ਓਟ ਕੈ ਵਾਰ ਬਚਾਯੋ ॥ ਆਪਨੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਦਾਰੁਕ ਕੇ ਤਨ
 ਘਾਉ ਲਗਾਯੋ ॥੧੩੬੬॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੋਉ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥
 ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਅਰਿ ਘਾਇ ਲਗਿਯੋ ਤਬ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਰਿਪੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਕਉਤਕਿ ਦੇਖ ਦੋਉ ਠਟਕੇ
 ਦਲ ਬਿਓਮ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਪਲ ਮੈ ਮਧੁ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਤੁਮ ਘਾਏ
 ॥੧੩੬੭॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਚਾਰ ਮਹੂਰਤ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤਕ ਕੈ ਹਰਿ ਜੂ ਇਹ ਘਾਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਹੁ ਨਾਹਿ
 ਕਹਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਮੁਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਆਸੁ ਹੀ ਤੀਛਨ ਲੈ ਅਸਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਤ੍ਰ
 ਕੀ ਰੀਵ ਕੇ ਉਪਰ ਝਾਰਯੋ ॥ ਐਸੀ ਏ ਭਾਂਤਿ ਹਨਯੋ ਰਿਪੁ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਕੋ ਸਭ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰਯੋ
 ॥੧੩੬੮॥ ਯੋ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਨੀ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਿ
 ਮੁਰਾਰਿ ਮਹਾਂਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਹੈ ਸਬ ਲਾਇਕ ਨਾਮ
 ਕਹਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮੁਖ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਰਨ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੧੩੬੯॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ
 ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਪਾਂਚ ਭੂਪ ਬਧਰ ॥੫੬॥ੴ

ਅਥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰੁ ਇਕ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪੈਰੇ ਸਮਰ ਸਮੁਦ੍ਰ ਬਹੁ ਮਹਾਂਰਥੀ ਬਲ ਧਾਮ ॥੧੩੭੦॥
 ਕ੍ਰਪਤ ਹੈ ਅਤਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਾਰ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਾਥ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਨਿ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਲਿਯੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ
 ॥੧੩੭੧॥ **ਛਪੈ ॥** ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਉਰ ਨ੍ਰਿਪ ਗਵਨ ਸਿੰਘ ਬਰ ॥ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਭਵ ਸਿੰਘ ਬਡੇ
 ਬਲਵੰਤ ਜੁੱਧੁ ਕਰ ॥ ਰਥ ਅਨੇਕ ਸੰਗ ਲੀਏ ਸੁਭਟ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਸੱਜਤ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਗਜ ਮੱਤ ਚਲੇ ਘਨੀਅਰ
 ਜਿਮ ਗੱਜਤ ॥ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲੀਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਤਿਨੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਜਸੁ ਲਖਿ ਲੀਯੋ ॥ ਰਿਤੁ ਪਾਵਸ ਮੈ ਘਨ
 ਘਟਾ ਜਿਉ ਘੋਰ ਮਨੋ ਨਰ ਬੋਲੀਯੋ ॥੧੩੭੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਾਦਵ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਭੂਪ ਸੁ ਚਾਰ ॥ ਨਾਮ
 ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਸਾਰ ॥੧੩੭੩॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਚਾਰ ਮਤਵੰਤ ॥
 ਹਰਿ ਕੀ ਓਰ ਚਲੇ ਮਨੋ ਆਯੋ ਇਨ ਕੋ ਅੰਤ ॥੧੩੭੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਰਸ ਮਹਾਂ ਅਉ ਸਾਰ ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਸਿੰਘ
 ਏ ਚਾਰ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਤਬੈ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਬਲ ਧਾਰ ॥੧੩੭੫॥ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ
 ਵਹ ਲੀਨਿ ਮਾਰ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ਇਨਹ ਸੰਘਾਰ ॥੧੩੭੬॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਓਰ ਤੇ
 ਅਉਰ ਨਰੇਸ ਚਲੇ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਲੀਨੋ ॥ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਚਲਯੋ ਬਰ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਪ੍ਰਬੀਨੋ ॥
 ਅਉ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਸਜਯੋ ਤਨ ਕਉਚ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰਨ ਅਸਤ੍ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਪ੍ਰਵੀਨੋ ॥ ਧਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁ
 ਚਾਰ ਹੀ ਭੂਪਨ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥੧੩੭੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਤ ਚਾਰੋ ਭੂਪਤਿ ਲਰੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥ ਉਤ ਦੋਉ
 ਦਿਸ ਕੀ ਲਰਤ ਸਬਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਿ ॥੧੩੭੮॥ **ਕਬਿੱਤੁ ॥** ਰਥੀ ਸੰਗਿ ਰਥੀ ਮਹਾਂਰਥੀ ਸੰਗਿ ਮਹਾਂਰਥੀ
 ਸੁਵਾਰ ਸਿਉ ਸੁਵਾਰ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥ ਪੈਦਲ ਸਿਉ ਪੈਦਲ ਲਰਤ ਭਏ ਰਨ ਬੀਚ ਜੁੱਧੁ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖਿਓ

ਮਨ ਰਾਖਿਓ ਨਾ ਗਿ੍ਹਨ ਮੈ ॥ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਤਰਵਾਰੈਂ ਘਨੀ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਬਾਨ ਚਲੇ ਤਾਹੀ
 ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਦੰਤਨ ਸਿਉ ਦੰਤੀ ਪੈ ਬਜੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਲਰਿਓ ਚਾਰਨ ਸਿਉ ਚਾਰਨ ਭਿਰਿਓ ਹੈ ਤਾਂਹੀ ਰਨ
 ਮੈ ॥੧੩੭੯॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਬਹੁਰੋ ਸਰ ਸਿੰਘ ਹਤਿਓ ਰਿਸ ਕੈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘਹਿ ਮਾਰ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਪੁਨਿ ਸੂਰਤ
 ਸਿੰਘ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬਰ ਸ੍ਰੀ ਮਤਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਸੀਸ ਕਟਯੋ ਲਖਿ ਜਾਦਵ ਸੈਨ
 ਗਈ ਦਬ ਹੀ ॥ ਨਭਿ ਮੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ਸਬ ਹੀ ॥੧੩੮੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਛਿਅ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੈ ਕੀਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲ ਧਾਮ ॥ ਅਉਰੋ ਭੂਪਤਿ ਤੀਨ ਬਰ ਧਾਇ ਲਰੈਂ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ ॥੧੩੮੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁਨਿ ਅਰਨਸੀਂ ਸਿੰਘ ਬਰਨ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰੁਪਿ ਰਨਿ ਰਹਯੋ ਏ ਤੀਨਿ ਸੰਘਾਰਿ
 ॥੧੩੮੨॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਬਡੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਲੀਯੋ ॥ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਸਤ੍ਰਨ
 ਕੇ ਕਰਿ ਅਤ੍ਰਨ ਲੈ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ॥ ਜਿਮ ਰਾਵਨ ਸੈਨ ਹਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਘਵ ਤਿਉ ਦਲੁ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦੀਯੋ ॥
 ਗਨ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸਿੰਗਾਲਨ ਰੀਧਨ ਜੋਗਨਿ ਸ੍ਰਉਨ ਅਘਾਇ ਪੀਯੋ ॥੧੩੮੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕਰਿ
 ਖੜਗ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸਹਿ ਅਨੁਰਾਗ ॥ ਯੋਂ ਡੋਲਤ ਰਨ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਮਾਨੋ ਖੇਲਤ ਫਾਗੁ ॥੧੩੮੪॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਬਾਨ
 ਚਲੇ ਤੇਈ ਕੁੰਕਮ ਮਾਨਹੁ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲ ਕੀ ਸਾਂਗ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫ ਮਾਲ ਬਨੀ ਹਬ ਨਾਲ ਬੰਦੂਕ ਛੁਟੇ
 ਪਿਚਕਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਪਟ ਬੀਰਨ ਕੇ ਉਪਮਾ ਜਨੁ ਘੋਰ ਕੈ ਕੇਸਰ ਡਾਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਫਾਗ ਕਿ ਬੀਰ ਲਰੈਂ
 ਨਵਲਾਸੀ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੀ ॥੧੩੮੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਅਤਿ ਲਰਤ ਹੈ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਅਨੁਰਾਗਿ ॥
 ਰਨ ਚੰਚਲਤਾ ਬਹੁ ਕਰਤ ਜਨੁ ਨਟੂਆ ਬਡ ਭਾਗ ॥੧੩੮੬॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਸਾਰਥੀ ਆਪਨੇ ਸੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸੁ ਧਵਾਇ
 ਤਹੀ ਰਬ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸੂਰਨ ਪੈ ਕਰਿ ਹਾਬਨ ਕੋ ਅਰਥਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ
 ਬੱਜੈਂ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਕਰੈਂ ਮੁਖਿ ਯੋਂ ਕਰ ਨ੍ਰਿਤ ਅਉ ਗਾਨ ਸੁਨਾਵੈਂ
 ॥੧੩੮੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਅਲਾਪ ਉਚਾਰਤ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ
 ਤਰਾਕ ਲੱਗੈਂ ਤਿਹਿੰ ਤਾਲਨ ਕੋ ਠਨਕਾਰਾ ॥ ਜੁਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਿ ਰੀਝ ਕੈ ਦੇਤ ਹੈਂ ਪ੍ਰਾਨਨ ਦਾਨ ਬਡੇ ਰਿਝਵਾਰਾ ॥

ਨਿਰਤ ਕਰੈਂ ਨਟ ਕੋਪ ਲਰੈਂ ਭਟ ਜੁੱਧ ਕੀ ਠਉਰ ਕਿ ਨਿਰਤ ਅਖਾਰਾ ॥੧੩੮੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਈ
 ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮਨੋ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਹੀਯੋ ॥ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੇ ਪਰ ਅਤ੍ਰ ਲਰੈਂ ਤਤਕਾਰ ਤਰਾਕਨ ਤਾਲ ਲੀਯੋ ॥
 ਅਸਿ ਲਾਗਤ ਝੂਮਿ ਗਿਰੈਂ ਮਰਿ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ ਮਾਨਹੁ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ॥ ਬਰ ਨਿਰਤ ਕਰੈਂ ਕਿ ਲਰੈਂ ਨਟ ਜਿਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ
 ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਸੁ ਰਾਗ ਕੀਯੋ ॥੧੩੮੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤੋ ਜੁੱਧੁ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸਬਹਨਿ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੋ
 ਭਟ ਲਾਇਕ ਸੈਨ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗਿ ਜਾਇ ॥੧੩੯੦॥ ਚਉਪਈ ॥ ਘਨ ਸਿੰਘ ਘਾਤ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜੋਯੇ ॥
 ਜਾਤ ਨ ਕਿਸੀ ਸੁਭਟ ਤੇ ਸੋਯੇ ॥ ਘਨ ਸੁਰ ਸਿੰਘ ਘਮੰਡ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚਾਰੋਂ ਕਾਲ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੧॥
 ਤਬ ਤਿਨ ਤਕ ਚਹੂੰਅਨ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਚਾਰੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਅਸੂ ਸੂਤ ਸਬ ਘਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ
 ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਚੰਚਲ ਸ੍ਰੀ ਬਲਵਾਨ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ
 ਅਰੁ ਚਉਪ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਥੀ ਸੁਰ ਗਯਾਨ ॥੧੩੯੩॥ ਛਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਰ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੰਡ ॥ ਸਿੰਘ
 ਚਮੁੰ ਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲੀ ਭੁਜ ਬਲਿ ਤਾਹਿ ਅਖੰਡ ॥੧੩੯੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭੂਪ ਦਸੋਂ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ
 ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਉਪਰ ਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਲਿ ਕੈ ਧਨੁ ਲੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜ ਹਨੇ ਸਤਿ
 ਦੁਇ ਅਰੁ ਗੈ ਸਤਿ ਤ੍ਰੈ ਸਤਿ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਤਬ ਘਾਏ ॥ ਬੀਸ ਰਥੀ ਅਉ ਮਹਾਂਰਥਿ ਤੀਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਜਮ
 ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥੧੩੯੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਹਨੇ ਸਤਿ ਗੈ ਹਯ ਦੁਇ ਸਤਿ ਅਯੁਤ ਪਦਾਂਤ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ॥
 ਸੁ ਮਹਾਰਥੀ ਅਉਰ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਤਹੀਂ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਦਸ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਭੰਜੀ ਲਖਿ
 ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇਹਰਿ ਕਉ ਬਨ ਮੈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗਰ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਰੁਪਿ ਠਾਢੇ ਰਹਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ॥੧੩੯੬॥
 ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਦਸੋਂ ਭੂਪ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ਸੈਨ ਕਉ ਬਿਪਤ ਡਾਰਯੋ ਬੀਰ ਪ੍ਰਾਨ ਧਾਰਯੋ ਨ ਡਰੈ ਹੈ ਕਾਹੂ ਆਨ ਸੋਂ ॥ ਏਈ
 ਦਸ ਭੂਪਤਿ ਰਿਸਾਇ ਸਮੁਹਾਇ ਗਏ ਉਤ ਆਏ ਸਉਹੇ ਭਯੋ ਮਹਾਂ ਸੂਰਮਾਨ ਸੋਂ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਅਤਿ
 ਕ੍ਰੁੱਧ ਹੁਇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਾਨ ਕੈ ਕਮਾਨ ਕੋ ਲਗਾਈ ਜਿੰਹ ਕਾਨ ਸੋਂ ॥ ਗਜ ਰਾਜ ਭਾਰੇ ਅਰੁ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਰਾਰੇ
 ਭੂਪ ਦਸੋਂ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ਤਿਨ ਦਸ ਦਸ ਬਾਨ ਸੋਂ ॥੧੩੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਂਚ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਗਏ ਸੁ ਅਰਿ

ਪਰਿ ਦੌਰ ॥ ਛਕਤ ਸਿੰਘ ਅਰ ਛੜ੍ਹ ਸਿੰਘ ਛੋਹ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਗਉਰ ॥੧੩੯੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਛਲ ਬਲ ਸਿੰਘ ਜਿੰਹ
ਨਾਮ ਮਹਾਬੀਰ ਬਲ ਬੀਰ ਕੋ ॥ ਲਏ ਖੜਗ ਕਰਿ ਚਾਮ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਪਰ ਸੋ ਚਲਯੋ ॥੧੩੯੯॥ ਚਉਪਈ ॥
ਜਬ ਹੀ ਪਾਂਚ ਬੀਰ ਮਿਲਿ ਧਾਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੇ ਉਪਰ ਆਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਸਸੜੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਬ
ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪੦੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਆਦਸ ਜੋਧੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਅਤਿ ਬਲਬੰਡ ਅਖੰਡ ॥ ਜੀਤ ਲਯੋ
ਹੈ ਜਗਤ ਜਿਨ ਬਲ ਕਰਿ ਭੁਜਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੪੦੧॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਬਾਲਮ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂਮਤਿ ਸਿੰਘ ਜਗਜਤ ਸਿੰਘ
ਲਏ ਅਸਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਧਨੇਸ ਕ੍ਰਿਪਾਵਤ ਸਿੰਘ ਸੁ ਜੋਬਨ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਬਰ ਪਾਯੋ ॥ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਚਲਯੋ ਜਗ
ਸਿੰਘ ਸਦਾ ਸਿੰਘ ਲੈ ਜਸ ਸਿੰਘ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਬੀਰਮ ਸਿੰਘ ਲਏ ਸਕਤੀ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ
॥੧੪੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜਿੰਹ ਨਾਮ ਭਟ ਸੋਊ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੰਗਿ ॥ ਸਸੜੁ ਧਾਰ ਕਰਿ ਮੈ ਲੀਏ ਸਾਜਯੋ
ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥੧੪੦੩॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਕਹੁ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਠਾਢੇ
ਰਹਯੋ ਦ੍ਰਿੜ ਭੂ ਪਰਿ ਮੇਰ ਸੋ ਆਹਵ ਤੇ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ਹੈ ॥ ਕੋਪ ਸੋ ਓਪ ਬਢੀ ਤਿਹ ਆਨਨ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ
ਭਾਉ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਰੋਸ ਕੀ ਆਗ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਛੁਟੇ ਮਾਨੋ ਘੀਉ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੪੦੪॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੋ ਦਲ
ਹੋ ਹਰਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੋ ਤੋ ਕਛੂ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਫੇਰਿ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰੁਪ ਕੈ ਅਸਿ ਲੈ ਜੀਯ ਮੈ ਪੁਨ
ਕੋਪਿ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਘਟ ਗਯੋ ਦਲ ਸੋ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਭਾਉ ਨਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਪ੍ਰਲੈ ਕੋ ਚੜਯੋ
ਜਲ ਸਾਗਰ ਕੋ ਸਬ ਸੂਕਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੪੦੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਤਿਨਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਫਿਰ ਕੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ
ਦਏ ॥ ਰਥ ਬਾਜਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਬੀਚ ਛਏ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਸੁਖ ਕੇ ਸੰਗਿ ਆਯੁ ਕਟੀ
ਤਿਨ ਕੀ ਲੁਥ ਜੰਬੁਕ ਰੀਧ ਖਏ ॥ ਜਿਨ ਸੜੁ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝਿ ਹਨੇ ਸੋਊ ਸੰਗਰ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਭਏ ॥੧੪੦੬॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਦੁਆਦਸ ਭੂਪਨ ਕੋ ਹਨਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਜਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੂਰ ਘਨੇ ਤਮ ਕੈ ਦਿਨ
ਆਧਿਕ ਮੈ ਦਿਵਰਾਜ ਬਿਰਾਜਯੋ ॥ ਗਾਜਤ ਹੈ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਧੁਨਿ ਜਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜਯੋ ॥ ਕਾਲ
ਪ੍ਰਲੈ ਜਿਉ ਕਿਰਾਰਨ ਤੇ ਬਢ ਮਾਨਹੁ ਨੀਰਧ ਕੋਪ ਕੈ ਗਾਜਯੋ ॥੧੪੦੭॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੀ ਜਦੁਬੀਰ ਚਮੁੰ

ਨ੍ਰਿਪ ਇਉ ਪੁਰਖੱਤਿ ਦਿਖਾਇ ਭਜਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟਿ ਆਇ ਭਿਰੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਸਬ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥
 ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਿਨ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਕੀਨੀ ਲਰਾਈ ॥ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਗਏ ਤਿਨ
 ਨਾਹਕ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥੧੪੦੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਹੁਰੇ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦਸ ਸੈ ਗਜ ਐਤ ਤੁਰੰਗ ਚਮ੍ਰੁ ਹਨਿ
 ਡਾਰੀ ॥ ਦੁਇ ਸਤਿ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਅਸਿ ਧਾਰੀ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਪਦਾਂਤ ਹਨੇ ਦੂਮ
 ਸੇ ਗਿਰ ਹੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰੀ ॥ ਮਾਨੋ ਹਨੂ ਰਿਸਿ ਰਾਵਨ ਬਾਗ ਕੀ ਮੂਲ ਹੂ ਤੇ ਜਰ ਮੇਖ ਉਖਾਰੀ ॥੧੪੦੯॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਰਾਛਸ ਅਭੁ ਹੁਤੇ ਹਰਿ ਕੀ ਦਿਸ ਸੇ ਬਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ਸਬੈ ਅਪਨੇ ਚਪਲਾ
 ਸਮ ਲੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਗਾਜਤ ਹੀ ਬਰਖਯੋ ਬਰਖਾ ਸਰ ਸਖਾਮ ਕਬੀਸਰ ਯੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰੋਪਨ
 ਕੇ ਗਨ ਪੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੀਏ ਮਘਵਾ ਚਢ ਆਯੋ ॥੧੪੧੦॥ ਦੈਤ ਚਮ੍ਰੁ ਘਨਿ ਜਿਉ ਉਮਡੀ ਮਨ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਨ੍ਰਿਪ
 ਹੁੰ ਡਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਭਲੇ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਖੈਚ ਕੈ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਮਾਨ
 ਸੁ ਛੇਦ ਹਿੰਦਾ ਸਰ ਸੋ ਅਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਂਬੀ ਮੈ ਸਾਪ ਧਸਿਓ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਇਮ ਚੀਨੋ
 ॥੧੪੧੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਾਨਨ ਸੰਗਿ ਸੁ ਮਾਰਿ ਕੈ ਸਤ੍ਰਨ ਰਾਮ ਭਨੇ ਅਸਿ ਸੋ ਪੁਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੋਇਨ ਸਮੂਹ ਪਰਯੋ
 ਤਿੰਹ ਤੇ ਧਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਲਖਿਕੈ ਕਬਿ ਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਖੰਗ ਲਗਯੋ ਤਿੰਹ ਕੋ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਦੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੧੪੧੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਰਾਛਸ ਮਾਰ
 ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਰਾਛਸ ਕੋ ਰਿਸਕੈ ਦਲੁ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਬਿਬਧਾਯੁਧ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ
 ਮਚਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਘਨੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੈ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋ ਖੜਗੋਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸਹਿ ਕੈ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ
 ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਨਹੀ ਘਾਉ ਜਤਾਯੋ ॥੧੪੧੩॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਸਭ ਰਾਛਸਿ ਯਾ ਪਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ॥
 ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਨ ਮਿਆਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਯੋ ॥ ਸਬ ਦਾਨਵ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਯੋ ਰਿਸ
 ਪਾਵਕ ਮੈ ਤਿਨ ਅੰਗ ਡਢਯੋ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਤਨ ਕੰਚਨ ਮਾਨੋ ਸੁਨਾਰ ਗਢਯੋ ॥੧੪੧੪॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜਿਨਹੁੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਸੁ ਸਬੈ ਇਨਹੁ ਹਤਿ ਕੈ ਤਬ ਦੀਨੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤ ਬਚੈ ਤਿਨ

ਕੇ ਬਧ ਕਉ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਤਉ ਇਨ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੀਏ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਨ ਮੁੰਡਨ ਹੀਨੇ ॥ ਜੋ ਨ ਡਰੇ
ਸੁ ਲਰੇ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਨਿਦਾਨ ਵਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨ ਕੀਨੇ ॥੧੪੧੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੋਪ
ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੂਪ ਕਉ ਬਾਨ ਹਨੇ ਸਬ ਫੋਕਨ ਲਉ ਗਡਗੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ
ਸਾਂਗ ਹਨੀ ਰਿਪੁ ਕੋ ਧਸਿ ਗੀ ਉਰਿ ਜਿਉ ਚਪਲਾ ਘਨ ਮੈ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਉਰਗੋਸ ਖਰੋਸ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ
ਜਾਇ ਦੁਰਯੋ ਬਨ ਮੈ ॥੧੪੧੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਲਾਗਤ ਸਾਂਗ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਤਿਹ ਅਉਰ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਅਸਿ ਝਾਰਯੋ ॥
ਕੋਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰਯੋ ॥ ਰਾਛਸ ਤੀਸਰ ਹੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ
ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਯੋ ਮਘਵਾ ਮਨੋ ਬਜ੍ਞ ਭਏ ਨਗੁ ਮਾਰਯੋ ॥੧੪੧੭॥
ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੇਤੇ ਰਾਛਸਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੁਜਨ ਕਉ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਖੰਡਨ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਭਾਜਿ
ਗਏ ਅਰਿ ਕੇਤੇ ਮਾਰਿ ਲਏ ਬੀਰ ਰਨ ਹੂੰ ਕੀ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨਾ ਟਰਤ ਹੈ ॥ ਸੈਥੀ ਜਮਦਾਰ ਲੈ ਸਰਾਸਨ
ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਦੁੱਜਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਬੀਚ ਐਸੇ ਬਿਚਰਤ ਹੈ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਲਰਤ ਪਗ ਪਾਛੇ ਨ ਕਰਤ ਡਗ ਕਬੁੰ
ਦੇਖੀਯਤ ਕਬੁੰ ਦੇਖਿਓ ਨ ਪਰਤ ਹੈ ॥੧੪੧੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ** ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਹੁ ਰਾਛਸ ਮਾਰੇ
ਕੋਪ ਹੁਇ ॥ ਰਹੇ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ਰਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਸੁਇ ॥ ਜੀਅਤ ਬਚੇ ਤੇ ਭਾਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਦਪਤਿ
ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਸਬ ਹੀ ਆਇ ਕੈ ॥੧੪੧੯॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ** ॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਸਭ ਸੈਨ ਕਉ ਐਸੇ
ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਕਟਕ ਮੈ ਲਰੈ ਜੁ ਯਾ ਸੰਗ ਜਾਇ ॥੧੪੨੦॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦਪਤਿ ਕੇ
ਬੀਰ ਦੁਇ ਨਿਕਸੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਹੁਇ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਰਨਧੀਰ ਇੰਦ੍ਰ ਤੁੱਲਿ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਿਨੈ ॥੧੪੨੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸਿੰਘ
ਝੜਾਝੜ ਝੂਝਨ ਸਿੰਘ ਗਏ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਲੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ॥ ਘੋਰਨ ਕੀ ਖੁਰ ਤਾਰਿ ਬੱਜੈ ਭੂਅ ਕੰਪ ਉਠੀ ਅਰੁ
ਸੱਤਿ ਰਿਸਾਤਲੁ ॥ ਯੋ ਖੜਗੋਸ ਰਹਯੋ ਬਿਰ ਹੈ ਜਿਮ ਪਉਨ ਲਗੈ ਨ ਹਲੈ ਕਨਕਾਚਲੁ ॥ ਤਾ ਪੈ ਬਸਾਵਤ ਹੈ ਨ
ਕਛੂ ਸਬ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੋ ਘਟ ਗਯੋ ਬਲੁ ॥੧੪੨੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਜੁਗ ਭੂਪਨ ਕੀ
ਬਹੁ ਸੈਨ ਹਨੀ ਹੈ ॥ ਬਾਜ ਘਨੇ ਰਬਪਤਿ ਕਰੀ ਅਨੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨੀ ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ

ਮਨ ਮੈ ਲਖ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੀ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀ ਠਉਰ ਨ ਹੋਇ ਮਨੋ ਰਸ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਖੇਲ ਕੋ ਠਉਰ ਬਨੀ ਹੈ ॥੧੪੨੩॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਧਸਯੋ ਰਨ ਮੈ ਤਿਹਕੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਿਓ ॥ ਜੁ ਹੁਤੇ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਸਬ ਹੀ ਰਿਸ ਤੇਜ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰਤੱਛ ਡਢਿਓ ॥ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕੀਓ ਛਿਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਪਢਿਓ ॥ ਤਮ ਜਿਉ ਡਰ ਕੇ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਇਹ ਸੂਰ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚਢਿਓ ॥੧੪੨੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੋਪ ਝੜਾਝੜ ਸਿੰਘ ਤਬੈ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਲੈ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪ ਛਿਨਾਇ ਲੀਯੋ ਕਰ ਤੇ ਬਰ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਉਪਰਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਟਿ ਮੁੰਡ ਗਿਰਯੋ ਧਰਿ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਉ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਈਸੁਰ ਕੋਪ ਭਯੋ ਸਿਰ ਪੂਤ ਕੋ ਕਾਟਿ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੪੨੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬੀਰ ਹਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਦੂਸਰ ਕੇ ਮਨ ਕੋਪ ਛਯੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਗਯੋ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਲਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਮੂਠ ਤੇ ਕਾਟ ਦਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਜੀਹ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ਧਾਇਓ ਹੁਤੇ ਜਮੁ ਜੀਭ ਕੱਟੀ ਬਿਨ ਆਸ ਭਯੋ ॥੧੪੨੬॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕੋ ਅਸਿ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਭਟ ਜੇਉ ਭਯੋ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਬੀਰ ਬਨੇਤ ਬਨੇ ਸਿਗਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਗੁਨ ਸਖਾਮ ਕਬੀਸਰ ਗਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭੂਪ ਸੁਖੰਬਰ ਜੁੱਧੁ ਰਚਯੋ ਭਟ ਏਨ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥੧੪੨੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਭਿਰੇ ਅਰਿ ਬਾਨਨ ਸੋ ਸੋਈ ਮਾਰ ਲਏ ਹੈ ॥ ਕੇਤਿਕ ਜੋਰਿ ਭਿਰੇ ਹਠਿ ਕੈ ਕਿਤਨੇ ਰਨ ਕੋ ਲਖਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਹੈ ॥ ਕੇਤਕ ਹੋਇ ਇਕਤ੍ਰ ਰਹੇ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਚੀਨ ਲਏ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗੀ ਬਨ ਮੈ ਮਦ ਮੱਤ ਕਰੀ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈ ॥੧੪੨੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਹਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੰਚਕ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਬ ਕਾਟਿ ਦਏ ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਪੇਖ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਬੇ ਕੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਬਧ ਜਿਉ ਚਿਤਵੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਤੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਡਰਯੋ ਹੈ ॥੧੪੨੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭੂਪ ਬਲੀ ਬਹੁਰੇ ਰਿਸ ਕੈ ਜਬ ਹਾਥਨ ਮੈ ਹਬਿਯਾਰ ਗਹੇ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ਹੈ ॥ ਸੀਸ ਪਰੇ ਕਟਿ ਬੀਰਨ ਕੇ ਧਰਨੀ ਖੜਗੋਸ ਸੁ ਸੀਸ ਛਹੇ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੁਉਨ ਸਰੋਵਰ ਮੈ ਸਿਰ

{੪੩੯}

{੪੩੯}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਸੜ੍ਹਨ ਕੰਜ ਸੇ ਮੂੰਦ ਰਹੇ ਹੈਂ ॥੧੪੩੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਕਿ ਝੂਝ ਸਿੰਘ ਕੋ ਖੜਗ ਸੀਂ ਖੜਗ ਲੀਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ॥
 ਹਨਯੋ ਤਬੈ ਸਿਰ ਸੜ੍ਹ ਕੋ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ਅਸਿ ਓਪ ॥੧੪੩੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਪੁਨਿ ਸਿੰਘ ਜੁਝਾਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੈ ਲਰਿ
 ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਸੁਰ ਲੋਕਿ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੈਨ ਜਿਤੇ ਤਿੰਹ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਤਬ ਹੀ ਅਸਿ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰਯੋ ॥ ਜੇਤੇ ਰਹੇ
 ਸੁ ਭਜੇ ਰਨ ਤੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਜਮ ਕੇ ਸਮ ਭੂਪ ਮਹਾਂ ਅਸਿ
 ਧਾਰਯੋ ॥੧੪੩੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਰੁ ਧਨੁ ਗਹਯੋ ਕਿਨਹੂੰ ਰਹਯੋ ਨ ਧੀਰ ॥ ਚਲੇ ਤਿਆਗ ਕੈ ਰਨੁ
 ਰਬੀ ਮਹਾਂਰਬੀ ਬਲਬੀਰ ॥੧੪੩੩॥ ਜਬ ਭਾਜੀ ਜਾਦਵ ਚਮੁੰ ਕਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨਿ ॥ ਸਾਤਕ ਸਿਉ ਹਰਿ
 ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥੧੪੩੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਾਤਕਿ ਅਉ ਬਰਮਾ ਕ੍ਰਿਤ ਉਧਵ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਕਰ ਮੈ
 ਹਲੁ ਲੈ ॥ ਬਸੁਦੇਵ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਿੰਹ ਆਗੇ ਕੀਯੋ ਬਲ ਕਉ ਦਲੁ ਦੈ ॥ ਸਬਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਬਾਨਨ
 ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੀ ਮਨ ਮੈ ਤਕਿ ਕੈ ਖਲੁ ਛੈ ॥ ਸੁਰਰਾਜ ਪਠੇ ਗਿਰਿ ਗੋਧਨ ਪੈ ਰਿਸ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਰਖੈ ਬਲੁ ਕੈ ॥੧੪੩੫॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸਰ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਸਬੈ ਸਹਿਕੈ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੁਰੋ ਧਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜ ਕਰੇ ਸਬਹੂੰਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਸੂਤ
 ਸਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਰਨਿ ਘਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਕੇ ਦਲ ਮਾਂਝਿ ਪਰਯੋ ਤੇਈ ਬਾਨਨ ਸੋ ਜਮੁ ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟਿ
 ਦਯੋ ਬਹੁਰੋ ਸਭ ਹੈ ਬਿਰਬੀ ਜਦੁਬੰਸ ਪਰਾਏ ॥੧੪੩੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਾਜਤ ਹੋ ਰਨ ਤੇ ਬਲ ਜੁੱਧ ਸਮੋ
 ਪੁਨਿ ਐਸੋ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥ ਸਾਤਕਿ ਸੋ ਖੜਗੋਸ ਕਹਯੋ ਅਬ ਭਾਜਹੁ ਤੇ ਕਛੁ ਲਾਜ ਰਹੈ ਹੈ ॥ ਜਉ ਕਹੁ ਅਉਰ ਸਮਾਜ
 ਮੈ ਜਾਇ ਹੋਂ ਸੋ ਵਹੁ ਕਾਇਰ ਰਾਜ ਵਹੈ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਆਨਿ ਭਿਰੋ ਕਿ ਨ ਭਾਜ ਕੈ ਕਾ ਮੁਖ ਲੈ ਘਰਿ
 ਜੈ ਹੈ ॥੧੪੩੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਸੂਰ ਨ ਕੋਉ ਫਿਰਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਛੈ ਧਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਭਾਜਤ
 ਜੈਸੇ ਅਜਾ ਖੜਗੋਸ ਮਨੋ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਮਿਲਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੋ ਤਿਨ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਧਨੁ ਡਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥
 ਤਉ ਹਸਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਬਸ ਕੈ ਬਲਦੇਵਹ ਕਉ ਤਬ ਛਾਡ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੪੩੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜ
 ਕੈ ਗਏ ਸਰਨਿ ਬ੍ਰਿਜਰਾਇ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਸਬ ਜਾਦਵਨ ਕੀਨੇ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥੧੪੩੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਘੇਰਹਿ
 ਯਾਹਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਹਮ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਸਬੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਆਗੇ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਸਬ ਪਾਛੇ ਭਏ ਮਨ

ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨ ਕਮਾਨਨ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਬੁੰਦਨ ਜਿਉ ਸਰ ਤਿਉ ਬਰਖਾਏ ॥੧੪੪੦॥ ਕਾਟਿ ਕੈ ਬਾਨ ਸਬੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਪਨੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਤਨ ਘਾਏ ॥ ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਪਗ ਨਾ ਠਹਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਰਬੀਰ ਹੁਤੇ ਰਨ ਦੇਖਿ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਧੀਰ ਨ ਕਾਹੂ ਸਰੀਰ ਰਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਪਰਾਏ ॥੧੪੪੧॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭਾਜਤ ਹੀ ਛੁਟਿ ਧੀਰ ਗਯੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੋ ॥ ਅਤਿ ਬਿਖਾਕੁਲ ਬੁੱਧਿ ਨਿਰਾਕੁਲ ਹੂ ਲਖਿ ਲਾਗੇ ਹੈ ਘਾਇ ਸਰੀਰਨ ਕੋ ॥ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਡਰ ਮਾਨਿ ਘਨੋ ਅਰਿ ਤੀਰਨ ਕੋ ॥ ਮਨ ਆਪਨੇ ਕੋ ਸਮਝਾਵਤ ਸਯਾਮ ਤੈ ਕੀਨਿ ਹੈ ਕਾਮ ਅਹੀਰਨ ਕੋ ॥੧੪੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਜ ਮਨ ਕੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰੇ ਘਨ ਸਯਾਮ ॥ ਜਾਦਵ ਸੈਨਾ ਸੰਗਿ ਲੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ਰਨ ਧਾਮਿ ॥੧੪੪੩॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕੋ ਹਰਿ ਕਹਯੋ ਅਬ ਤੂੰ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰ ॥ ਜਾਮ ਦਿਵਸ ਕੇ ਰਹਤ ਹੀ ਡਾਰੋ ਤੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥੧੪੪੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਬੈਨ ਕਹੈ ਖੜਗੋਸ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਇ ਲਏ ਤੁਮ ਹੂ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਕੋ ਨਿਰਭੈ ਕੈ ॥ ਮੱਤਿ ਕਰੀ ਗਰਬੈ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਗਹਿਓ ਨ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨਨ ਸੋ ਧਨ ਖੋਵਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਹਥਿਯਾਰਨ ਦੈ ਕੈ ॥੧੪੪੫॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਆਂ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੋਰ ਕਰੈ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਜਨੁ ਕਾਹੂ ਨੇ ਲੂਟਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਬੋਲਤ ਹੋਂ ਹਠਿ ਕੇ ਸਠਿ ਜਿਉ ਹਮ ਤੇ ਕਈ ਬਾਰਨ ਭਾਜ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਨਾਮ ਪਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਨ ਲਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜੁ ਖਯੋ ਹੈ ॥੧੪੪੬॥ ਖੜਗੋਸ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋਂ ਹਰਿ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਦਿਨ ਕੋਇਕ ਜੀਜੈ ॥ ਬੈਸ ਕਿਸੋਰ ਮਨੋਹਰਿ ਮੂਰਤਿ ਆਨਨ ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਮਸ ਭੀਜੈ ॥ ਜਾਈਐ ਧਾਮਿ ਸੁਨੋ ਘਨ ਸਯਾਮ ਬਿਸ੍ਰਾਮ ਕਰੋ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ॥ ਨਾਹਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੋਂ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਪਿਤ ਮਾਤ ਅਨਾਥ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੪੪੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਕਾਨ੍ਹ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਠ ਕੈ ਹਮ ਸੋਂ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈ ਹੋਂ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੀ ਬਾਤ ਬੁਰੀ ਸਬ ਤੇ ਹਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਏ ਨ ਕਛੂ ਫਲ ਪੈ ਹੋਂ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋਂ ਅਬ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਹਮ ਸੋਂ ਲਰਿ ਕੈ ਤੁਮ ਜੀਤ ਨ ਜੈ ਹੋਂ ॥ ਜਾਹੁ ਤੋ ਭਾਜ ਕੈ ਜਾਹੁ ਅਬੈ ਨਹੀ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ

ਧਾਮਿ ਸਿਧੈ ਹੋਂ ॥੧੪੪੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਚਾਂਪ ਲਯੋ ਕਰਿ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਕਉ ਖੈਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਹਰਿ ਘਾਇਲ ਕੀਨੋ ਹੈਂ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਦੁਹੁ ਤਿਹ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਅਪਾਰ ਚਲੇ ਦੁਹੁ ਓਰ ਤੇ ਅਭ੍ਰਨ ਜਿਉ ਦਿਵ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥੧੪੪੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਜ ਜਿਨੋ ਬਰ ਬੀਰਨ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਨ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ਲਖਿ ਦੂਰਿ ਤੇ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਧਾਇ ਪਰੀ ਬਹੁ ਜਾਦਵ ਸੈਨ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਚਾਂਪ ਚਢਾਏ ॥ ਆਵਤ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਏ ॥੧੪੫੦॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਜਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਏਕ ਲਰੇ ਮਨਿ ਕੋਪ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਦੀਯੋ ਬਹੁ ਖੰਡਨ ਖੰਡਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਹੈ ਮਹਬੂਬ ਨਿਹਾਰ ਰਹੇ ਸਬ ਆਸਕ ਹੂ ਕੈ ॥੧੪੫੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਅਉਰ ਕਿਤੇ ਬਲਬੰਡ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਜਿਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸੁ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਿਸਿ ਸਾਬ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮਾਂਹਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਏ ਤਿਨ ਕੇ ਗਜ ਬਾਜ ਘਨੇ ਸੰਗਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਖੇਲੁ ਕੀਯੋ ਰਨ ਮੈ ਜੇਉ ਜੀਵਤ ਤੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਧਾਰੇ ॥੧੪੫੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸੈਨ ਭਜਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਅਉ ਸਖਾਮ ਕੇ ਸਾਬ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਬਰਛਾ ਜਮਧਾਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਕੁੱਧ ਹੂ ਜੁੱਧ ਨਿਸੰਗਿ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤਉ ਬਹੁਰੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥ ਜਿਉ ਘਨ ਬੁੰਦਨ ਤਿਉ ਸਰ ਸਿਉ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋ ਤਨ ਤਾਲ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥੧੪੫੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੇਧਿਓ ਜਬ ਤਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਿਸਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਤਰ ਸੰਧਾਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਗਹਿ ਧਨੁ ਛਾਡਿਓ ਬਾਨ ॥੧੪੫੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਤਬ ਹੀ ਸਰ ਛੂਟਤ ਭੂ ਪਰ ਆਏ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਲਖ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ ॥ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸੁ ਕੋਟੇ ਅਪਨੇ ਸਰ ਲੈ ਸੁਰ ਕੇ ਤਨ ਲਾਏ ॥ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਲਖਿ ਕੈ ਸੁਰ ਰਾਜ ਡਰੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬ ਧਾਏ ॥੧੪੫੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਦੇਵ ਰਵਾਦਿਕ ਬੀਰ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਗਦਾ ਸੁ ਸਬੈ ਰਿਸਿ ਭੂਪ ਸੋਂ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਆਨ ਇਕਤ੍ਰ ਭਏ ਰਨ ਮੈ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਭੂਪ ਕੇ ਬਾਨ

ਸੁਗੰਧਿ ਕੇ ਲੈਬੇ ਕਉ ਭਉਰ ਮਨੋ ਇਕ ਠਉਰ ਭਏ ਹੈਂ ॥੧੪੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਮਿਲ ਖੜਗੋਸ ਕਉ ਘੇਰਿ ਚਹੁੰ ਦਿਸਿ ਲੀਨਿ ॥ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਕਹੋ ਜੁ ਪਉਰਖ ਕੀਨ ॥੧੪੫੭॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੂਰ ਕੋ ਦ੍ਵਾਦਸ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਕੈ ਅਉ ਸਸਿ ਕੋ ਦਸ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਔਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਉ ਸਰ ਸਉ ਸੁ ਲਗੈ ਤਨ ਭੇਦ ਕੈ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥ ਜੱਛ ਜਿਤੇ ਸੁਰ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧੂਬ ਤੇ ਸਬ ਤੀਰਨ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਏ ॥ ਕੇਤਕ ਭਾਜਿ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰਿ ਕੇਤਕਿ ਤਉ ਰਨ ਮੈ ਠਹਰਾਏ ॥੧੪੫੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਸੁ ਘਨੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਰਿਸੇ ਕਰਿ ਸਾਂਗ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਬਲ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੇ ਉਪਰਿ ਡਾਰ ਦਈ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਸਰ ਕਾਟ ਦਈ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਭਯੋ ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਬਰਛੀ ਜਨੋ ਨਾਗਨਿ ਭੱਛ ਗਈ ਹੈ ॥੧੪੫੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਪੀੜਤ ਹੈ ਸਬ ਬਾਨਨ ਸੋਂ ਪੁਨਿ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਭੱਜਾਏ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਰਨ ਤਯਾਗਿ ਭੱਜੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਏ ॥ ਖਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਘਨੇ ਤਨ ਮੈ ਭੱਜਗੇ ਸਬ ਹੀ ਨ ਕੋਉ ਠਹਰਾਏ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਰ ਸੋਕ ਭਰੇ ਸਬ ਲਾਜ ਲਜਾਏ ॥੧੪੬੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਸਕਲ ਸੁਰ ਭੱਜ ਗਏ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੋ ਮਾਨ ॥ ਧਨੁਖ ਤਾਨ ਕਰ ਮੈ ਪ੍ਰਬਲ ਹਰਿ ਪਰ ਮਾਰੇ ਬਾਨ ॥੧੪੬੧॥ ਤਬ ਹਰਿ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਰ ਲਯੋ ਰਾਛਸ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਿਓ ਅਦਭੁਤ ਬਾਨ ॥੧੪੬੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦੈਤ ਅਨੇਕ ਭਏ ਤਿਹ ਤੇ ਬਲਬੰਡ ਕੁਰੂਪ ਭਯਾਨਕ ਕੀਨੇ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਧਰੇ ਜਮਦਾਰ ਛੁਰੀ ਅਸਿ ਢਾਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਮੂਸਲ ਅਉਰ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰਿ ਲੀਏ ਕਰਿ ਮੈ ਦ੍ਰੁਮ ਪਾਂਤਿ ਬਿਹੀਨੇ ॥ ਦਾਂਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਕੈ ਆਇ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਭਯ ਦੀਨੇ ॥੧੪੬੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੇਸ ਬਡੇ ਸਿਰਿ ਬੇਸ ਬੁਰੇ ਅਰੁ ਦੇਹ ਮੈ ਰੋਮ ਬਡੇ ਜਿਨ ਕੇ ॥ ਮੁਖ ਸੋਂ ਨਰ ਹਾਡਨ ਚਾਬਤ ਹੈਂ ਪੁਨਿ ਦਾਂਤ ਸੋਂ ਦਾਂਤ ਬਜੇ ਤਿਨ ਕੇ ॥ ਸਰ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੇ ਅਖੀਆਂ ਜਿਨ ਕੀ ਸੰਗ ਕਉਨ ਭਿਰੈ ਬਲੁ ਕੈ ਇਨ ਕੇ ॥ ਸਰ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਕੈ ਰੈਨ ਫਿਰੈਂ ਸਬ ਕਾਮ ਕਰੈ ਨਿਤ ਪਾਪਨ ਕੇ ॥੧੪੬੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਉਤ ਰਾਛਸ ਭੂਪ ਇਤੇ ਬਿਰੁ ਠਾਢੇ ਰਹਿਓ ਹੈ ॥ ਡਾਢੁਸੁ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੋ ਰਿਸਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿਓ ਹੈ ॥ ਆਜ ਸਬੈ ਹਨਿ ਹੋ ਰਨ ਮੈ ਕਹਿ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਹਿਓ ਹੈ ॥ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ

ਕੋ ਅਤਿ ਧੀਰਜ ਪੇਖਿ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲੁ ਗੀਝਿ ਰਹਿਓ ਹੈ ॥੧੪੬੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ
ਸੁ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ ਰਿਸ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਲਾਏ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ
ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਲਖਿ ਕਾਇਰ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲਵੰਤ ਦਯੰਤ ਰਹੇ ਬਿਰ ਹੂ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ
॥੧੪੬੬॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਕਰੈ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋਹੂ ਕੋ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਸਲੋਨੀ
ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤੋ ਸਮ ਭੱਛ ਕਹਾ ਹਮ ਪੈ ਹੈ ॥ ਤੂ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸੁਨ ਰੇ ਸਠ ਤੋ ਕਹ ਦਾਂਤਨ ਸਾਬ ਚਬੈ ਹੈ ॥ ਤੋਹੀ
ਕੇ ਮਾਂਸ ਕੇ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਪਾਵਕ ਬਾਨ ਮੈ ਭੂਜ ਕੈ ਖੈ ਹੈ ॥੧੪੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਬੈਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ
ਬੋਲਯੋ ਰਿਸ ਖਾਇ ॥ ਜੋ ਹਮ ਤੇ ਭਜਿ ਜਾਇ ਤਿਹ ਮਾਤਾ ਦੂਧ ਅਪਾਇ ॥੧੪੬੮॥ ਏ ਕੁਬੈਨ ਸੁਨ ਦਾਨਵੀ ਸੈਨ
ਪਰੀ ਸਬ ਧਾਇ ॥ ਚਹੂ ਓਰ ਘੇਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖੇਤ ਬਾਰ ਕੀ ਨਿਆਇ ॥੧੪੬੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਅਸੁਰਨ ਘੇਰ
ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲੀਨੇ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਘਨੋ ਮਨਿ ਕੀਨੇ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਕਰਿ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ
ਡਾਰੇ ॥੧੪੭੦॥ ਕੂਰ ਕਰਮ ਇਕ ਰਾਛਸ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਆਗੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਗਯੋ ॥
ਅਤਿ ਹੀ ਜੂਝ ਦੁਹਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧੪੭੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸਬ ਹੀ ਅਪਨੇ ਤਬ ਹੀ ਵਹ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ ਅਰਯੋ
ਹੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਯੋ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਟਰਯੋ ਹੈ ॥ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋ ਰਿਪੁ
ਮੁੰਡ ਕਟਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਦੇਹ ਛੁਟਿਓ ਨਹੀ ਕੋਪ ਹਟਿਯੋ ਨਿਜ ਓਠ ਕਉ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਪਕਰਯੋ ਹੈ
॥੧੪੭੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੂਰ ਕਰਮ ਕੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਰਨ ਠਉਰ ॥ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁੰਤੇ ਦਾਨਵ
ਨਿਕਸਿਓ ਅਉਰ ॥੧੪੭੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕੂਰ ਦੈਤ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਡੋ ਦੈਤ ਬਲਵੰਤ ਅਤਿ ॥ ਆਗੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ
ਲਰਿਓ ਅਰਿਓ ਨਾਹਨ ਡਰਿਓ ॥੧੪੭੪॥ ਚਉਪਈ ॥ ਕੂਰ ਕਰਮ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਅਪਨੋ ਖੜਗ
ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕੂਰ ਦਈਤ ਰਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਕਾਲ ਮੇਘ ਉਮਡਾਯੋ ॥੧੪੭੫॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪ
ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹੁ ਕਹਾ ਮੁਝ ਬੰਧੁ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਹਉਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਅਬ ਜੁੱਧ ਮਚੈ ਹੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਜਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਹੋ
॥੧੪੭੬॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਲਖਯੋ ਕਾਟਿ ਅਸਿ

ਦੀਨੇ ॥ ਸੋਊ ਮਾਰ ਰਨ ਭੀਤਰ ਲੀਨੇ ॥੧੪੭੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੂਰਕਰਮ ਅਰੁ ਕੂਰ ਦੈਤ ਦੋਊ ਗਏ ਜਮ ਧਾਮ ॥
 ਸੈਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਘੇਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ ॥੧੪੭੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਰੋਸ ਕੀਯੋ ਤਿਨਹੂੰ ਮਨ ਮੈ ਜੇਊ ਦੈਤ ਬਚੇ
 ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਤਉ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਰਾਸਨ
 ਲੈ ਤਬ ਆਵਤ ਬਾਟ ਮੈ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਆਪਨੇ ਕਾਢ ਨਿਖੰਗਹੁ ਤੇ ਸਰ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਉਰ ਬੀਚ ਲਗਾਏ
 ॥੧੪੭੯॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਸਬ ਸਤ੍ਰ ਭਾਜ ਕੈ ਗਏ ॥ ਕੋਊ ਸਨਮੁਖ ਹੋਤ ਨਹੀ ਭਏ ॥ ਅਧਿਕ ਦੈਤ ਜਮ ਲੋਕਿ
 ਪਠਾਏ ॥ ਜੀਅਤਿ ਰਹੇ ਰਨ ਤਯਾਗਿ ਪਰਾਏ ॥੧੪੮੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਸਬ ਦੈਤ ਜਬੈ ਤਬ ਭੂਪ ਰਿਸਿਓ
 ਹਰਿ ਕਉ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਤਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਚੀਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬੇਧ ਕੈ ਅਉਰਨ ਕੇ
 ਤਨ ਕਉ ਪੁਨਿ ਅਉਰਨ ਜਾਇ ਲਗੇ ਸੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਦੇਖਹੁ ਪਉਰਖ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਅਬ ਏਕ ਹੈ ਆਪ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ
 ॥੧੪੮੧॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜਲ ਕੋ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਛੁਟ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਬਰਨ ਸਿੰਘ
 ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਏ ॥ ਸਰਤਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਸੰਗਿ ਲਿਆਏ ॥੧੪੮੨॥ ਆਵਤ ਸਿੰਘਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਬਾਰ ਰਾਜ
 ਅਤਿ ਰਿਸ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਕਾਪੇ ਪੁਰ ਤੀਨੇ ॥ ਇਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੇ ॥੧੪੮੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥
 ਬਾਨਨ ਸੰਗ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਨੁ ਤਾੜਨ ਕੀਨੇ ॥ ਸਾਤਹੁ ਸਿੰਘਨ ਕੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲਨ ਸਿਉ
 ਉਰ ਛੇਦ ਕੈ ਦੀਨੇ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਸਰਿਤਾ ਸਗਰੀ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅੰਗ ਭੀਨੇ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਠਾਢ ਰਹਿਓ
 ਰਣ ਮੈ ਜਲ ਰਾਜ ਭਜਯੋ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਮਗ ਲੀਨੇ ॥੧੪੮੪॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜਬੈ ਜਲਾਧਿਪ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬ
 ਹਰਿ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਤਬ ਜਮ ਕੋ ਹਰਿ ਅਸਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਹੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਜਮ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਧਾਯੋ ॥੧੪੮੫॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਿਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਨਾਮ ਸੁ ਕੋਪ ਹੁਇ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ
 ਕਰਿ ਲੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤੀਰ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਬਹੁਰੋ ਤਬ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਭਾਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕੋ ਬਾਨ
 ਮਨੋ ਖਗਰਾਜ ਕੱਟਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਰ ਨਾਗ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੪੮੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਿਕ੍ਰਤ ਦੈਤ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਜਮ
 ਕੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨੇ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੀਯ ਮਾਰ ਘਨੇ ਅਰੁ ਦੰਡ ਬਡੋ ਕਰਿ ਮੈ ਤੁਮ ਲੀਨੇ ॥ ਤੋਹਿ ਨ ਜੀਅਤ

ਛਾਡਿਤ ਹੋਂ ਸੁਨ ਰੇ ਅਬ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੇ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਕਰ ਲੈ ਕਰਨੇ ਕਛੁ ਮੋ ਬਲੁ ਜਾਨਤ ਹੈਂ ਪੁਰ ਤੀਨੇ ॥੧੪੮੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਜਮ ਕੋ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਜੁਧੁ ਕੀਓ ਹੈ ॥ ਭੂਤ ਸਿੰਗਾਲਨ ਕਾਕਨ ਝਾਕਨਿ ਡਾਕਨਿ ਸੁਉਨ ਅਘਾਇ ਪੀਓ ਹੈ ॥ ਮਾਰਿਓ ਮਰੈ ਨ ਕਹੂੰ ਜਮ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਨਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਓ ਹੈ ॥ ਪਾਨਿ ਲੀਓ ਧਨੁ ਬਾਨ ਜਬੈ ਤਿਨ ਅੰਤਕ ਅੰਤ ਭਜਾਇ ਦੀਓ ਹੈ ॥੧੪੮੮॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਜਬ ਜਮ ਦੀਓ ਭਜਾਇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ॥ ਲਰਤੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਆਇ ਮਹਾਂਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਤੁਮ ॥੧੪੮੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰਾਧਤ ਹੈਂ ਤਪ ਸਾਧਤ ਹੈਂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਆਯੋ ॥ ਜਗਜ ਕੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੀਏ ਸਬ ਖੋਜਤ ਹੈਂ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਸਚੀਪਤਿ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਆਜ ਹਕਾਰ ਕੈ ਜੁਧੁ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੪੯੦॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਹਰਿ ਜੱਛ ਅੱਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਐਂਚ ਕਮਾਨ ਛਾਡਿ ਸਰੁ ਦੀਨੇ ॥ ਨਲ ਕੂਬਰ ਮਨ ਗ੍ਰੀਵ ਸੁ ਧਾਏ ॥ ਸੁਤ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਦ੍ਰੈ ਇਹ ਆਏ ॥੧੪੯੧॥ ਧਨਦ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ॥ ਏ ਆਏ ਮਨ ਮੈ ਰਿਸਿ ਕੀਨੇ ॥ ਸਗਲ ਸੈਨ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਆਈ ॥ ਧਾਇ ਭੂਪ ਸਿਉ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥੧੪੯੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਕੋਪ ਕੀਏ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਮਿਲ ਕੈ ਤਿਹ ਪੈ ਤਬ ਆਏ ॥ ਭੂਪ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਤ ਭਏ ਬਿਰਥੀ ਬਿਨ ਸੂਤ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥ ਠਾਢੇ ਨ ਕੋਉ ਰਹਿਓ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਸਬੈ ਗਨ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਪਰਾਏ ॥੧੪੯੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਰੋਸ ਘਨੇ ਨਲ ਕੂਬਰ ਕੈ ਸੁ ਫਿਰਿਓ ਲਰਿਬੇ ਕਹੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸਉਹੈ ਕੁਬੇਰ ਭਯੋ ਧਨੁ ਲੈ ਸਰ ਜੱਛ ਜਿਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਆਏ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰਿ ਪਰੇ ਸਬ ਹੀ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਚਮਕਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਉਪਰ ਦੰਡ ਲੀਏ ਜਮ ਕੇ ਗਨ ਧਾਏ ॥੧੪੯੪॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਸਬ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਨਿਜ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਅਗਨਤ ਦਲੁ ਇਕ ਪਲ ਮੈ ਮਾਰਯੋ ॥੧੪੯੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੱਛ ਸੈਨ ਬਲਬੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਜਮਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਨਲ ਕੂਬਰ ਘਾਇਲ ਕੀਓ ਅਤਿ ਜੀਯ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੧੪੯੬॥ ਜਬ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਉਰ ਬਿਖੈ ਮਾਰਿਓ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥ ਲਾਗਤ ਸਰ ਕੇ ਸਟਕਿਯੋ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਸਭ ਮਾਨ ॥੧੪੯੭॥ **ਚਉਪਈ** ॥

ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਸਬੈ ਭਜ ਗਯੋ ॥ ਠਾਢੇ ਨ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਭਯੋ ॥ ਮਨਿ ਕੁਬੇਰ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰਨ
 ਚਿਤਿ ਬਹੁਰ ਨ ਭਾਯੋ ॥੧੪੯੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭਾਜਿ ਜੱਛ ਸਬ ਗਏ ਤਬਹਿ ਹਰਿ ਮਹਾਬਲ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਦੀਯੋ
 ਛਾਡਿ ਸੁ ਕੰਪਯੋ ਤਲ ਬਿਤਲ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਜੂ ਉਠ ਧਾਏ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਿਉ ਹਰਿ ਸਿਮਰਿਓ ਹਮੈ ਇਹੈ
 ਜੀਅ ਧਾਰ ਕੈ ॥੧੪੯੯॥ ਸੰਗ ਰੁਦ੍ਰ ਕੈ ਰੁਦ੍ਰ ਚਲੇ ਭਟ ਉਠਿ ਤਬੈ ॥ ਏਕ ਰਦਨ ਜੂ ਚਲੇ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲੁ ਸਬੈ ॥
 ਅਉਰ ਸਕਲ ਗਨ ਚਲੇ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਉਨ ਅਜਿਤ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਵ ਕਹੈ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੫੦੦॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਭਟ ਉਪਜਯੋ ਜਗਤ ਮੈ ਸਬ ਯੋਂ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਿਵ ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਗਨ ਸਹਿਤ ਆਏ ਰਨ
 ਰਿਸਿ ਧਾਰ ॥੧੫੦੧॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕਰਤਾ ਜਹੀ ਆਏ ਤਿਹ ਠਾਂ ਦਉਰਿ ॥ ਰਨ ਨਿਹਾਰ ਮਨ ਮੈ ਕਹਯੋ ਇਹ
 ਚਿੰਤਾ ਕੀ ਠਉਰ ॥੧੫੦੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਨ ਗਨੇਸ ਸਿਵ ਖਟ ਬਦਨ ਦੇਖੈ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਸੋ ਰਿਸ ਭੂਪਤਿ
 ਜੁੱਧ ਹਿਤ ਲੀਨੇ ਆਪ ਹਕਾਰਿ ॥੧੫੦੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਰੇ ਸਿਵ ਆਜ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਲਰਿ ਲੈ ਹਮ ਸੋਂ ਕਰ ਲੈ ਬਲ
 ਜੇਤੋ ॥ ਐ ਰੇ ਗਨੇਸ ਲਰੈ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਹੈ ਤੁਮਰੇ ਤਨ ਮੈ ਬਲੁ ਏਤੋ ॥ ਕਿਉ ਰੇ ਖੜਾਨਨ ਤੂੰ ਗਰਬੈਂ ਮਰ ਹੈ ਅਬ
 ਹੀ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗੈ ਤੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੁਝ ਮਰੋਂ ਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਕਛੁ ਜੀਅ ਮਹਿ ਚੇਤੋ ॥੧੫੦੪॥
ਸਿਵ ਜੂ ਵਾਚ ਖੜਗੋਸ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਰਿਸਿ ਕੈ ਸਿਵਜੂ ਅਰੇ ਕਿਉ ਸੁਨ ਤੂੰ ਗਰਬਾਤੁ ਹੈਂ ਏਤੋ ॥
 ਏਤਨ ਸਿਉ ਜਿਨ ਰਾਰਿ ਮੰਡੋ ਅਬਿ ਹੀ ਲਖਿ ਹੈਂ ਹਮ ਮੈ ਬਲੁ ਜੇਤੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਹੈ ਅਬ ਢੀਲ
 ਕਹਾਂ ਧਨੁ ਬਾਨਹ ਲੇਤੋ ॥ ਜੇਤੋ ਹੈਂ ਦੀਰਘ ਗਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ਸੁ ਬਾਨਨ ਸੋ ਕਰਿ ਹੋਂ ਲਹੁ ਤੇਤੋ ॥੧੫੦੫॥ **ਖੜਗੋਸ**
ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਿਉ ਸਿਵ ਮਾਨ ਕਰੈਂ ਇਤਨੋ ਭੱਜਿ ਹੈ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੈਰੀ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ
 ਲਗੈ ਕਪਿ ਜਿਉਂ ਸਿਗਰੀ ਤੁਮਰੀ ਅਬ ਸੈਨ ਨਚੈਰੀ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਕੀ ਧੁਜਨੀ ਮਰਿ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ
 ਬਚੈਰੀ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਆਜੁ ਧਰਾ ਇਹ ਆਰੁਨ ਬੇਖ ਰਚੈਰੀ ॥੧੫੦੬॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਸਿਵ
 ਯੋਂ ਸੁਨਿਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਲੀਯੋ ॥ ਕਸ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਛਾਡ ਦੀਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮੁਖ ਲਾਗ ਬਿਰਾਜ ਰਹਯੋ ॥
 ਖਗਰਾਜ ਮਨੋ ਅਹਿਰਾਜ ਗਹਯੋ ॥੧੫੦੭॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਭੂਪ ਚਲਾਇ ਦਈ ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਗ ਕ੍ਰਾਂਤਿ

ਭਈ ॥ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੀ ॥ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨ ਕੰਜ ਪੈ ਮੰਡ ਰਹੀ ॥੧੫੦੮॥ ਤਬ ਹੀ ਹਰ
 ਦੂ ਕਰਿ ਖੈਚ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਗਹਿ ਡਾਰ ਦਈ ਮਨੋ ਨਾਗਨ ਕਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮਿਆਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥
 ਕਰਿ ਕੈ ਬਲੁ ਕੋ ਸਿਵ ਉਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥੧੫੦੯॥ ਹਰ ਮੋਹ ਰਹਿਓ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ॥ ਮਨੋ ਬਜ੍ਯੁ ਪਰਯੋ ਗਿਰਿ
 ਸਿੰਗ ਝਰਯੋ ॥ ਇਹ ਰੁਦ੍ਰ ਦਸਾ ਸਬ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਬਰਛੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਪੂਤ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੫੧੦॥ ਜਬ
 ਕਰ ਬੀਚ ਸਕਤਿ ਕੋ ਲਇਓ ॥ ਤਬ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਭਇਓ ॥ ਕਰ ਕੋ ਬਲੁ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ
 ਚਲਾਈ ॥ ਬਰਛੀ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਪਠਾਈ ॥੧੫੧੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਕਾਟਿ ਦਈ ਬਰਛੀ ਸਰ ਤੀਛਨ
 ਸੋ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਸਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਬਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗੁ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਗਨੇਸ
 ਲਿਲਾਟ ਬਿਖੈ ਸਰ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤਿਰਛੇ ਛਬਿ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨ ਬਢਯੋ ਗਜ ਆਨਨ ਦੀਹ ਮਨੋ ਸਰ ਅੰਕੁਸ
 ਸਾਬਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੫੧੨॥ ਚੇਤ ਭਯੋ ਚਢਿ ਬਾਹਨਿ ਪੈ ਸਿਵ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸਰ ਤੀਛਨ
 ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਫੂਲ ਗਯੋ ਜੀਅ ਜਾਨ ਨਰੇਸ ਹਨਯੋ ਨਹੀ ਰੰਚਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਯੋ
 ਹੈ ॥ ਚਾਪ ਤਨਾਇ ਲੀਯੋ ਕਰਿ ਮੈ ਸੁ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਸ ਲਯੋ ਹੈ ॥੧੫੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਭੂਪਤਿ
 ਬਾਨ ਇਕ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ॥ ਲਖਿ ਮਾਰਿਓ ਸਿਵ ਉਰ ਬਿਖੈ ਅਰਿ ਬਧ ਹਿਤ ਹੀਯ ਜਾਨ ॥੧੫੧੪॥
 ਚਉਪਈ ॥ ਜਬ ਹਰ ਕੇ ਉਰਿ ਤਿਨ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿਵ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਕਾਰਤਕੇਯ ਨਿਜ ਦਲੁ
 ਲੈ ਧਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਗਨੇਸ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥੧੫੧੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦੁਹ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪਤਿ ਜੀ ਅਪਨੇ
 ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਕੈ ਭੁਜਦੰਡਨ ਕੋ ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਕੋ ਇਕੁ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਗਨ ਕੋ
 ਦਲੁ ਆਵਤ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਘਾਇ ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਗਜ ਆਨਨ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਯੋ
 ॥੧੫੧੬॥ ਮੋਦ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਭਾਜਤ ਰੇ ਡਰਿਕੈ ਜਿਨ
 ਭਾਜਹੁ ਇਉਂ ਤਿਹ ਟੇਰ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਖੜਗੋਸ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਲੈ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ
 ਸਬੈ ਤਬ ਹੀ ਮਨੋ ਅੰਤਕ ਰੂਪ ਕੀਏ ਰਨ ਆਯੋ ॥੧੫੧੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਬ ਫੇਰ ਫਿਰੈ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ

{੪੪੮}

{੪੪੮}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਕੋਪ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਸੁ ਟਰੇ ਨ ਡਰੇ ਤਿਨਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੈ
 ਲਲਕਾਰ ਕਹੈ ਅਰੇ ਤੈ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਬ ਤੇਹ ਨ ਛਾਡਤ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਸਰ ਓਘ ਚਲਾਏ ॥੧੫੧੮॥
ਸੁੰਯਾ ॥ ਜਬ ਆਨ ਨਿਦਾਨ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਖੱਗ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਜਮਧਾਰ
 ਸੁ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਹੀ ਸਤ੍ਰੁ ਪਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨਿ ਲੀਓ ਧਨੁ ਬਾਨੁ ਸੰਭਾਰ ਨਿਹਾਰ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਨ ਮੋਰਤਿ
 ਸੰਗਰ ਤੇ ਮੁਖ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤਕ ਸੇ ਭਟ ਹਾਰੇ ॥੧੫੧੯॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਲੈ ਅਪੁਨੇ ਸਿਵ ਪਾਨ ਸਰਾਸਨ ਜੀ ਅਪਨੇ
 ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤ ਕੇ ਚਿਤਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧ ਬਾਹਨ ਆਪਨ ਕੇ ਸੁ ਧਵਾਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਬ ਯਾ ਰਨ
 ਮੈ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਨਾਦ ਬਜਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨੋ ਅੰਤ ਭਯੋ ਪਰ ਲੈ ਘਨ ਆਯੋ
 ॥੧੫੨੦॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਨਾਦ ਸੁ ਨਾਦ ਰਹਿਓ ਭਰਪੂਰ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰਹੂਤ ਮਹਾ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁਦ੍ਰ ਨਦੀ ਨਦ
 ਅਉ ਸਰ ਬਿੰਬ ਸੁਮੇਰ ਮਹਾਂ ਗਰਜਾਯੋ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠਿਓ ਸੁਨ ਯੋਂ ਸਹਸਾਨਨ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਚਾਲੁ ਜਨਾਯੋ ॥
 ਸੰਕਤ ਹੈ ਸੁਨ ਕੈ ਜਗ ਕੇ ਜਨ ਭੂਪ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥੧੫੨੧॥ **ਖੜਗੋਸ ਬਾਚ ਸਿਵ ਸੋਂ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥**
 ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਆਨਨ ਕੇ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਜੁਗੀਯਾ ਕਰ ਲੈ ਕਰ ਡਿੰਭ ਕੇ
 ਕਾਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਈ ॥ ਤੰਦੁਲ ਮਾਂਗਨ ਹੈ ਤੁਯ ਕਾਰਜ ਮੈ ਨ ਡਰੋਂ ਤੁਹਿ ਚਾਂਪ ਚਢਾਈ ॥ ਜੂਝਬੋ ਕਾਮ ਹੈ ਛਤ੍ਰਿਨ
 ਕੋ ਕਛੁ ਜੋਗਨ ਕੋ ਨਹੀ ਕਾਮ ਲਰਾਈ ॥੧੫੨੨॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਸਿਵ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਨ ਬਿਖੈ
 ਰਿਸ ਖੜਗ ਬਡੋ ਲੈ ॥ ਮਾਰਤ ਭੇ ਹਰ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਯ ਕੋਪ ਮਹਾਂ ਕੈ ॥ ਘਾਉ ਕੈ ਸੰਭੁ ਕੈ ਗਾਤ
 ਬਿਖੈ ਇਮ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਹਸਿ ਸਿੰਧਜਰਾ ਜੈ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਮਾਲ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬੈਲ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰਯੋ ਸੂਲ
 ਕਹੂੰ ਹੈ ॥੧੫੨੩॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਘੇਰ ਲੀਯੋ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਕੇ ਦਲ ਕੋਪ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਆਗੇ
 ਹੈ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਦਿਢ ਠਾਢੇ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਪੈਗ ਟਰਿਓ ਹੈ ॥ ਤਾਲ ਜਹਾਂ ਰਬ ਰੂਖ ਧੁਜਾ ਭਟ ਪੰਛਨ ਸਿਉਂ
 ਰਨ ਬਾਗ ਭਰਿਓ ਹੈ ॥ ਭਾਗ ਗਏ ਗਨ ਜੈਸੇ ਬਿਹੰਗ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਟੂਟ ਕੈ ਬਾਜ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਏ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਬਿਰੁ ਰਹੇ ਅਤਿ ਮਨ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਗਨਛਉਨਾ ਗਨ ਰਾਜ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਂਬੀਰ ਮਨ ਰਾਇ

{੪੪੯}

{੪੪੯}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕਥਨ

॥੧੫੨੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨਿ ਸ੍ਰੀ ਗਨ ਰਾਇ ਮਹਾਂ ਬਰਬੀਰ ਫਿਰਿਓ ਗਨਛਉਨਾ ॥ ਲੋਹਤ ਨੈਨ ਚਲਿਓ
 ਸਿਸ ਹੋਤ ਕੀਯੋ ਗਹਿ ਜਾ ਜਮਰਾਜ ਖਿਲਉਨਾ ॥ ਆਵਤ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੱਤੂਨ ਆਪ ਕੀਯੋ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭਉ
 ਨਾ ॥ ਮਾਰ ਲਏ ਰਨ ਮੈ ਗਨ ਕੇ ਗਨ ਜੁੱਧੁ ਕੀਓ ਕਿ ਕੀਓ ਕਛੁ ਟੋਨਾ ॥੧੫੨੬॥ ਚਉਪਈ ॥ ਤਬ ਅਰਿ ਲਖਿ
 ਕੈ ਸਰ ਸੋ ਮਾਰਿਓ ॥ ਜਿੰਹ ਕੁਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਪੁਨਿ ਗਨੇਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲਲਕਾਰਿਓ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਭਯੋ
 ਤਜ ਜੁੱਧੁ ਪਧਾਰਿਓ ॥੧੫੨੭॥ ਜਬ ਸਿਵ ਜੂ ਕਛੁ ਸੰਗਿਆ ਪਾਈ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਤਜ ਦਈ ਲਰਾਈ ॥ ਅਉਰ
 ਸਗਲ ਡਰ ਕੈ ਗਨ ਭਾਰੀ ॥ ਐਸੋ ਕੋ ਭਟ ਆਵੈ ਆਗੈ ॥੧੫੨੮॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜਬਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਵ ਭਜਤ
 ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਅਬ ਹਉ ਆਪਨ ਇਹ ਸੰਗ ਲਰੋ ॥ ਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰੋ ਕੈ ਲਰਿ ਮਰੋ
 ॥੧੫੨੯॥ ਤਬ ਤਿਹ ਸਉਹੈ ਹਰਿ ਜੂ ਗਯੋ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਕਿ ਤਿਹ ਬਾਨ
 ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੫੩੦॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਨਿਤ ਬ੍ਰਹਮ
 ਸਚੀਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਸਨਕਾਦਿਕ ਹੂ ਜਪੁ ਕੀਨਿ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਮਨੁ ਦੀਨਿ ॥
 ਖੋਜਤ ਹੈ ਜਿੰਹ ਸਿੱਧ ਮਹਾਮੁਨ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨਿ ॥ ਸੋ ਖੜਗੋਸ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਮੋਹਿਤ ਕੇਸਨ
 ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨਿ ॥੧੫੩੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਬਕੀਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਧੇਨਕ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਬਧ ਕੀਨਿ ॥ ਕੇਸੀ
 ਬਕਾਸੁਰ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਕੀਏ ਚਕ ਚੂਰ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰ ਤੀਨਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿੰਹ ਕਉਨ ਗਨੇ ਕਬਿ
 ਸਖਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨਿ ॥ ਕੰਸ ਕਉ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਵ ਭੂਪ ਮਨੋ ਬਦਲੋ ਵਹ ਲੀਨਿ ॥੧੫੩੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ
 ਚਿਤ ਮੈ ਤਿੰਹ ਭੂਪਤਿ ਜੋ ਇਹ ਕਉ ਅਬ ਹਉ ਬਧ ਕੈ ਹਉ ॥ ਸੈਨ ਸਭੈ ਭਜ ਹੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾ ਸੰਗ ਜਾਇ
 ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ ਹਉ ॥ ਹਉ ਕਿਹ ਪੈ ਕਰਿ ਹੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਕਾ ਕੇ ਹਉ ਘਾਇ ਸਨਮੁਖ ਖੈ ਹਉ ॥ ਛਾਡ ਦਯੋ ਕਹਿਓ
 ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਹਰਿ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਕਹੂ ਨਹੀ ਪੈ ਹਉ ॥੧੫੩੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਉਰਖ ਜੈਸੋ ਬਡੋ ਕੀਯੋ ਭੂਪ ਨ ਆਰੋ
 ਕਿਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੋ ਕੀਯੋ ॥ ਭਟ ਪੇਖਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨ ਹੁੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਨ ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ॥ ਹਥੀਯਾਰ ਉਤਾਰ
 ਚਲੇ ਬਿ ਸੰਭਾਰਿ ਰਥੀ ਰਥ ਟਾਰਿ ਡਰਾਤ ਹੀਯੋ ॥ ਰਨ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਬਲੁ ਕੈ ਅਪਨੋ ਕਰ ਕੈ ਹਰਿ ਛਾਡ

{੪੫੦}

{੪੫੦}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਦੀਯੋ ॥੧੫੩੪॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਛਾਡਿ ਕੇਸ ਤੇ ਜਬ ਹਰਿ ਦਯੋ ॥ ਲੱਜਤ ਭਯੋ ਬਿਸਰ ਬਲੁ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੁਇ ਆਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾਪ ਤਿਨ ਸਕਲ ਮਿਟਾਯੋ ॥੧੫੩੫॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਕਹੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੈਨਾ ॥ ਲਾਜ ਕਰੋ ਨਹੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨਾ ॥ ਇਹ ਪਉਰਖ ਹਉ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਉ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਤੋ ਕਹੁ ਅਬਹਿ ਰਿਝਾਉ ॥੧੫੩੬॥ **ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਾਚ ॥ ਤੋਟਕ ॥** ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਜਨਮ ਲੀਯੋ ॥ ਤਜਿ ਧਾਮ ਤਬੈ ਬਨ ਬਾਸ ਕੀਯੋ ॥ ਤਪਸਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗ ਮਾਤ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਅਰਿ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੧੫੩੭॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਇਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਏਕ ਉਪਾਈ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋ ਕਹੁ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬਿਸਨੁ ਆਇ ਜੋ ਯਾ ਸੰਗਿ ਲਰੈ ॥ ਤਾਂਹਿ ਭਜਾਵੈ ਬਿਲਮੁ ਨ ਕਰੈ ॥੧੫੩੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦ੍ਰਾਦਸ ਭਾਨ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਆਰਹ ਮਿਲ ਕਰ ਧਾਵਹੁ ॥ ਸੋਮ ਸੁ ਜਮ ਆਠੋ ਬਸ ਜੋਧੇ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਬਿਧਿ ਹਰਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧੇ ॥੧੫੩੯॥ **ਸੋਰਠਾ ॥** ਏ ਸਭ ਸੁਭਟ ਬੁਲਾਇ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਰਨਿ ਪ੍ਰਗਟ ਹੀ ॥ ਅਪਨੇ ਦਲਹਿ ਜਗਾਇ ਕਹੋ ਜੂਝ ਏਉ ਕਰਹਿ ॥੧੫੪੦॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਪੁਨਿ ਅਪੱਛਰਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਇਹ ਕੀ ਅਗ੍ਰਜ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਚਾਵਹੁ ॥ ਕਾਮਦੇਵ ਕਉ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾਂਕੋ ਚਿੱਤ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੧੫੪੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਬਹਿ ਕ੍ਰਿਸਨਿ ਸੋਉ ਕੀਓ ਜੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਸਬ ਰੁਦ੍ਰ ਬਸ ਜਮਹਿ ਬੋਲਿ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥੧੫੪੨॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਨਿਕਟਿ ਸਖਾਮ ਕੇ ਤਬ ਸਬ ਆਏ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਹੋਇ ਮਨ ਜੁੱਧਹਿ ਧਾਏ ॥ ਇਤ ਸਬ ਮਿਲ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਤ ਅਪੱਛਰਾ ਨਭਿ ਝਰ ਲਾਯੋ ॥੧੫੪੩॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਕੈ ਕੈ ਕਟਾਛ ਨਚੈ ਤੇਉ ਭਾਮਨਿ ਗੀਤ ਸਬੈ ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਰ ਗਾਵੈ ॥ ਬੀਨ ਪਖਾਵਜ ਤਾਲ ਬਜੈ ਡਫ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਭਾਉ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸੋਰਠਿ ਮਾਲਸਿਰੀ ਅਰੁ ਰਾਮਕਲੀ ਨਟ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥ ਭੋਗਿਨਿ ਮੋਹ ਕੀ ਬਾਤ ਕਿਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮਨ ਜੋਗਿਨ ਕੇ ਦ੍ਰਵ ਜਾਵੈ ॥੧੫੪੪॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਉਤ ਸੁੰਦਰ ਨਿਰਤ ਕਰੈ ਨਭ ਮੈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ॥ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸਿਉ ਜਬ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੈ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਰਦਨੱਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਆਨਿ ਪਰੈ ਨ ਡਰੈ ॥ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਜੁ ਕਬੰਧ ਉਠੈ ਅਰਿ ਕੈ ਸੁ ਅਪੱਛਰ ਤਾਹਿ ਬਰੈ ॥੧੫੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਡੋ ਜੁੱਧੁ ਭੂਪਤਿ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸਬ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦਿਨ ਪਰੈ ਸੋ ਕਬਿ ਕਹਤ

{੪੫੧}

{੪੫੧}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਸੁਨਾਇ ॥੧੫੪੬॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਗਿਆਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੋ ਸਰ ਬਾਇਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨਨ ਚਉਬਿਸਿ ਮਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਹੰਸੂ
 ਖੜਾਨਨ ਕੋ ਖਟ ਪਾਂਚ ਸਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸੋਮ ਕੋ ਸਾਠ ਗਨੇਸ ਕੋ ਸੱਤਰ ਆਠ ਬਸੂਨ ਕੋ ਚਉਸਠ
 ਡਾਰੇ ॥ ਸਾਤ ਕੁਬੇਰ ਕੋ ਨਉ ਜਮਰਾਜਹਿ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋਂ ਅਉਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੫੪੭॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ
 ਜਲਾਧਿਪ ਕਉ ਨਲਕੂਬਰ ਅਉ ਜਮ ਕੇ ਉਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਲਗਿ ਸਯਾਮ ਗਨੈ ਜੁ ਹੁਤੇ ਰਨ ਮੈ ਸਬਹੂਨ
 ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਮਾਨ ਭਏ ਸਬ ਹੀ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਭੂਪ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਜੁਗੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਪ੍ਰਗਟਿਓ
 ਕਲਿ ਕਾਲ ਤਿਨੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੫੪੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਿਆਗ ਦਯੋ ਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਹ ਸੋ
 ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚਿਤ ਸਬਹੂੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਨਹੀ ਮਰੈ ਕਿਸੂ ਤੇ ਮਾਰਯੋ ॥੧੫੪੯॥ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ
 ਹਰਿ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਬ ਸਗਲੋ ਦਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਇਹ ਤੇਤਾ ਕਰਿ ਮੋਂ ਹੈ ॥ ਤਬ ਲਗ
 ਬੱਜ੍ਰ ਸੂਲ ਧਰ ਕੋ ਹੈ ॥੧੫੫੦॥ ਤਾਂਤੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਭਿੱਛਕਿ ਹੋਇ ਮਾਂਗ ਸੋ ਲੀਜੈ ॥ ਮੁਕਟ ਰਮਾ ਤੇ
 ਜੋ ਇਹ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿਕ ਹਾਬ ਨ ਆਯੋ ॥੧੫੫੧॥ ਜਬ ਤੇਤਾ ਇਹ ਕਰ ਤੇ ਲੀਜੈ ॥ ਤਬ ਯਾਕੋ ਬਧ ਛਿਨ
 ਮਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਉਪਾਇ ਕਰ ਤੇ ਪਰ ਹਰੈ ॥ ਤਉ ਕਦਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰੈ ਤੋ ਮਰੈ ॥੧੫੫੨॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਯੋ
 ਸੁਨਿ ਹਰਿ ਦਿਜ ਬੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਨ ਤਿਹ ਪੈ ਹਰਿ ਬਿਧਿ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਸਯਾਮ ਬ੍ਰਹਮ ਲਖਿ ਲੀਨਿ ॥
 ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਮ ਉਤਰ ਦੀਨਿ ॥੧੫੫੩॥ **ਖੜਗੋਸ ਬਾਚ** ॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਬੇਖ ਕੀਓ ਹਰਿ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਲ ਬਾਵਨ
 ਜਿਉ ਛਲਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥ ਰੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤੂ ਬਸਿ ਕਾਨਨ ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਤਪਸਾ ਤਜਿ ਧਾਯੋ ॥ ਧੂਮ ਤੇ ਆਗ ਰਹੈ
 ਨ ਦੁਰੀ ਜਿਮ ਤਿਉ ਛਲ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਹੁ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੈ ਅਬ ਮਾਂਗਨ ਹਾਰੇ ਕੋ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ
 ॥੧੫੫੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਕਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਸੁ ਲੇਹੁ ॥ ਜੱਗ ਅਨਲ ਤੇ ਜੋ ਮੁਕਟਿ
 ਉਪਜਿਓ ਸੋ ਮੋਹੁ ਦੇਹੁ ॥੧੫੫੫॥ ਜਬ ਚਤੁਰਾਨਨ ਯੋਂ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ॥ ਗਉਰਾਂ ਤੇਤਾ ਤੁਹਿ ਦਯੋ
 ਸੋ ਮੁਹਿ ਦੈ ਨ੍ਰਿਪ ਧੀਰ ॥੧੫੫੬॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ॥ ਰੇ ਜੀਅ ਜੀਯਤ ਨ ਚਹੁ
 ਜੁਗ ਰਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਸੁਧਰਮ ਢੀਲ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਮਾਂਗਤ ਸੋ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥੧੫੫੭॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਕਿਉ ਤਨ

{੪੫੨}

{੪੫੨}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਕੀ ਮਨ ਸੰਕ ਕਰੈ ਬਿਰ ਤੇ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਤੂੰ ਨ ਰਹੈ ਹੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਭਲੇ ਨ ਕਛੂ ਇਹ ਤੇ ਜਸੁ ਲੈ ਰਨ ਅੰਤਹਿ ਮੋ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਰੇ ਮਨ ਢੀਲ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਕਾਹੇ ਤੇ ਅਉਸਰ ਬੀਤ ਗਏ ਪਛੁਤੈ ਹੈ ॥ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਭਿੱਛਕ ਹਾਥਿ ਨ ਐ ਹੈ ॥੧੫੫੮॥ ਮਾਂਗਤ ਜੋ ਬਿਧਿ ਸਯਾਮ ਅਰੇ ਮਨ ਸੋ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾਚਤ ਹੈ ਜਿਹ ਤੇ ਸਗਰੋ ਜਗ ਸੋ ਤੁਹਿ ਮਾਂਗਤ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਨ ਕਛੂ ਅਬ ਯਾ ਮਹਿ ਤੇ ਨ ਰਤੀ ਸੁਖ ਛੀਜੈ ॥ ਦਾਨਨ ਦੇਤ ਨ ਮਾਨ ਕਰੋ ਬਸੁ ਦੈ ਅਸੁ ਦੈ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥੧੫੫੯॥

ਸੁਯਾ ॥ ਬਾਮਨ ਬੇਖ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੁ ਚਾਹਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦੀਨਿ ॥ ਜੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਵਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨਿ ॥ ਜੋ ਵਹ ਮਾਂਗਤਿ ਸੋਊ ਦਯੋ ਤਬ ਦੇਤ ਸਮੇ ਰਸ ਮੈ ਮਨ ਭੀਨਿ ॥ ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੁਹੁ ਬਿਧਿ ਕੈ ਤਿਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੧੫੬੦॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕਿਰੀਟੁ ਤਵੀਤ ਲਯੋ ਹਰਿ ਗਾਜਿ ਉਠੇ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਸੂਰੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਚਿਤਿ ਮੈ ਚਪ ਰੋਸਿ ਕੈ ਮਾਰ ਮਰੂਰੇ ॥ ਭੂਪ ਹਨੇ ਬਰ ਬੀਰ ਘਨੇ ਸੁ ਪਰੇ ਧਰਿ ਉਪਰਿ ਲਾਗਤਿ ਰੂਰੇ ॥ ਛਾਰ ਲਗਾਇ ਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੋ ਸੋਇ ਕੈ ਖਾਇ ਧਤੂਰੇ ॥੧੫੬੧॥ ਹੇਰਿ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਸੁ ਭਯੋ ਮਨ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਫਿਰਕੈ ਕਰਰੀ ਕਰ ਬੀਚ ਕਮਾਨ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਸਸਿ ਕੀ ਜਮ ਕੀ ਹਰਿ ਕੀ ਬਹੁ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇ ਦਈ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗਨ ਮਾਸ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਉਨ ਬਹਿਓ ਪਤ ਝਾਰ ਭਈ ਹੈ ॥੧੫੬੨॥

ਸੁਯਾ ॥ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਬਡੋ ਧਨੁ ਭੂਪਤਿ ਰੁਦ੍ਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਏਕ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ਰਿਦੇ ਸਰ ਲਾਗਤਿ ਡਾਰਿ ਹਬਿਯਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖਿ ਜਲਾਧਿਪ ਤਾਹਿ ਦਸਾ ਰਨ ਛਾਡ ਭਜਯੋ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਜਮੁ ਯਾਂ ਪਰ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ ਸੋ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੫੬੩॥

ਸੁਯਾ ॥ ਯੋ ਜਮਰਾਜ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਦਲ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਹੈ ਕੋਪ ਭਰੇ ਭਟ ਦੁਇ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਨ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਬਲਵੰਡ ਸੋ ਜਾਦਵ ਸੋ ਰਿਸਿ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਬਾਹੁ ਬਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਬੰਧੁ ਸੋਊ ਰਨ ਤੇ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੫੬੪॥

ਸੁਯਾ ॥ ਅਉਰ ਮਹਾ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਤੇਜਸ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਪੁਨਿ ਬੀਰ ਮਹਾਜਸ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਇਹ ਸਾਮੁਰੇ

{੪੫੩}

{੪੫੩}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਆਇ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋਊ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੈ ਲਲਕਾਰ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਕੀਯੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ
ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਪਠਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੫੬੫॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਲੈ ਸਿੰਘ ਧਾਏ ॥ ਪਰਮ
ਸਿੰਘ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਆਏ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘ ਗਏ ॥ ਪਾਂਚੋ ਭੂਪ ਮਾਰ ਤਿਹ ਲਏ ॥੧੫੬੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਤੇ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਫਉਜ ਸਿੰਘ ਚਿਤਿ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਏ ਦੋਊ ਭਟ ਆਵਤ ਹੁਤੇ ਭੂਪਤਿ ਹਨੇ
ਬਜਾਇ ॥੧੫੬੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭੀਮ ਸਿੰਘ ਭੁਜ ਸਿੰਘ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਇਯੋ ॥ ਮਹਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਦਨ
ਸਿੰਘ ਧਾਇਯੋ ॥ ਅਉਰ ਮਹਾ ਭਟ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੇ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ਕੈ
॥੧੫੬੮॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਬਿਕਟਿ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਕਟਿ ਬੀਰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਕਾਮ ਧਾਇ
ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਬਧ ਨਮਿਤ ॥੧੫੬੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਕਟਿ ਸਿੰਘ ਆਵਤ ਲਖਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ॥ ਮਾਰਿਓ
ਸਰ ਉਰਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੇ ਲਾਗਤ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥੧੫੭੦॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਬੀਰ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਢਿਗ ॥
ਮਹਾਰਥੀ ਰਣਧੀਰ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਭਯੋ ॥੧੫੭੧॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ ਧਨੁਖ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥
ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ਅਸਿ ਬਲ ਸੋ ਦਯੋ ॥ ਆਵਤ ਸਤ੍ਰ ਮਾਰ ਤਿਹ ਲਯੋ ॥੧੫੭੨॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾ ਰਿਸ ਸਿਉ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਰਵਾਰ ਚਲਾਈ ॥ ਹਾਥ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਬ
ਹੀ ਸੋਊ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਬਚਾਈ ॥ ਫੂਲਹੁ ਪੈ ਕਰਵਾਰ ਲਗੀ ਚਿਨਗਾਰ ਜਗੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਗਾਈ ॥ ਬਾਸਵ
ਪੈ ਸਿਵ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮਾਨੋ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੀ ਜ਼ਾਲ ਦਿਖਾਈ ॥੧੫੭੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪੁਨ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਬਲੁ ਕੈ
ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਉਪਰਿ ਘਾਉ ਕੀਯੋ ॥ ਕਰ ਵਾਰ ਫਿਰਿਓ ਅਪੁਨੇ ਦਲੁ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਲਲਕਾਰ ਹਕਾਰ ਲੀਯੋ ॥ ਸਿਰ
ਮਾਂਝ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਬਿ ਖੰਡ ਹੁਇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਨ ਜੀਯੋ ॥ ਸਿਰ ਤੇਗ ਬਹੀ ਚਪਲਾਸੀ ਮਨੋ ਅਧ
ਬੀਚ ਤੇ ਭੂਧਰ ਚੀਰਿ ਦੀਯੋ ॥੧੫੭੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਹਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥
ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਇਹ ਪੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਸਯਾਮ
ਭਨੈ ਬਹੁ ਵਾਰ ਕਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਇਹ ਪਉਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰ ਡਰੇ ॥੧੫੭੫॥

ਸ਼੍ਰੋਤਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਸਬ ਆਵਤ ਦੇਖ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਹਕਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁਧੁ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੈ ਨ ਡਰੈ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੫੭੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਦਸ ਸੈ ਗਨ ਜੀਤ ਲਏ ਰਿਸਿ ਸੋ ਪੁਨਿ ਲੱਛਕ ਜੱਛ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਰਾਛਸ ਤੇਈਸ ਲਾਖ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੇ ਜਮ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀਓ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਦਾਰਕ ਕੇ ਤਨ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰ ਨਿਸੇਸ ਧਨੇਸ ਜਲੇਸ ਪਸ੍ਰੇਸ ਪਧਾਰੇ ॥੧੫੭੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਯੁਤ ਗਜ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਪੁਨਿ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰਥੀ ਰਿਸਿ ਘਾਯੋ ॥ ਛੱਤੀਸ ਲਾਖ ਸੁ ਪੱਤਯ ਹਨੇ ਦਸ ਲਾਖ ਸ੍ਵਾਰਨਿ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਲੱਛ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਦਲ ਜੱਛ ਪ੍ਰਤੱਛਹਿ ਮਾਰ ਭਜਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰਨ ਗਯਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਦਲ ਕਉ ਹਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਧਾਯੋ ॥੧੫੭੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਸਾਠ ਹਜਾਰ ਹਨੇ ਬਹੁਰੋ ਭਟ ਜੱਛ ਸੁ ਲੱਛ ਕਈ ਤਿਹ ਘਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਲੱਛ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਜੱਛਨ ਕੇ ਤਨ ਲੱਛ ਬਨਾਏ ॥ ਪੈਦਲ ਲਾਖ ਪਚਾਸ ਹਨੇ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਜੋ ਇਹ ਭੂਪ ਕੇ ਉਪਰਿ ਆਏ ॥੧੫੭੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਤਾਉ ਦੈ ਮੁਛਿ ਦੁਹੁ ਕਹ ਭੂਪਤਿ ਸੈਨ ਮੈ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਲਾਖ ਸੁਆਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਸਸਿ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਹਰਯੋ ॥ ਜਮ ਕੋ ਸਰ ਏਕ ਤੇ ਡਾਰ ਦਯੋ ਛਿਤ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਜੋਊ ਸੂਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਸਬਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਖੰਡਨਿ ਖੰਡ ਕਰਯੋ ॥੧੫੮੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਰਨ ਮੈ ਦਸ ਲੱਛ ਹਨੇ ਪੁਨਿ ਜੱਛ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਭਟ ਲੱਛਕ ਮਾਰਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਯੋ ॥ ਸਾਤਿਕ ਕਉ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕਉ ਬਸੁਦੇਵਹ ਕਉ ਕਰਿ ਮੂਰਛ ਡਾਰਯੋ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਜਮ ਅਉਰ ਸਚੀਪਤਿ ਕਾਹੂ ਨ ਹਾਥਿ ਹਥੀਯਾਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥੧੫੮੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਏਤੋ ਕੀਓ ਜੁਧੁ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਸਾਥ ॥ ਤਬ ਬ੍ਰਿਜਪਤਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ॥੧੫੮੨॥ **ਬਿਸਨਪਦ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਿਸ ਭਰ ਬਲ ਕਰ ਅਰਿ ਪਰ ਜਬ ਧਨੁ ਧਰਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ **ਰਹਾਉ** ॥ ਜਾਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੁ ਪੁਰ ਸੇਸ ਅੰਤਿ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਜਾਕੋ ਨਹੀ ਜਾਨਤ ਸੋ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹਾਯੋ ॥

{੪੫੫}

{੪੫੫}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਕਾਲ ਰੂਪ ਨਾਬਿਓ ਜਿਹ ਕਾਲੀ ਕੰਸ ਕੇਸ ਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਰਨ ਮਹਿ ਓਰ ਆਪਨੀ ਕੋਪਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਜਾਕੋ ਧਿਆਨ ਰਾਮ ਨਿਤਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਧਰਤਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹੀ ਆਯੋ ॥ ਧੰਨ ਭਾਗ ਮੇਰੇ ਤਿਹ ਹਰਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੧੫੮੩॥ ਜਦੁਪਤਿ ਮੋਹਿ ਸਨਾਥ ਕੀਯੋ ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਤ ਨ ਦਰਸਨ ਹੂ ਕੋ ਮੋ ਕਉ ਦਰਸ ਦੀਯੋ ॥ **ਰਹਾਉ** ॥ ਜਾਨਤ ਹਉ ਜਗ ਮੈ ਸਮ ਮੋ ਸੋ ਅਉਰ ਨ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ॥ ਜਿਹ ਰਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਆਪਨੀ ਓਰ ਹਕਾਰਿ ਲੀਯੋ ॥ ਜਾਕੋ ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਸਾਰਦ ਗਾਵਤ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕਉ ਸਯਾਮ ਆਜ ਰਿਸ ਕਰਿ ਕੈ ਭਿਰਬੇ ਹੇਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੫੮੪॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ਯੋ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਗਹਯੋ ਪੁਨਿ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਨਹ ਜਾਨ ਦਏ ਬਹੁ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਤਿਨ ਮਾਰਨ ਕਉ ਨਹਿ ਹਾਥ ਉਠਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਜਦਵੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਉਪਰ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ ॥੧੫੮੫॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਸੁ ਕਰੀਟ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹਿ ਸੈ ਗਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਅਨੇਕਨ ਮਾਰਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਲੱਛ ਜਿਤੇ ਪੁਨਿ ਜੱਛ ਸੁ ਸੈਨ ਘਨੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਐਸੀਓ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸੂਰਨ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨੁ ਗਯੋ ਹੈ ॥੧੫੮੬॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਦਸ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾਦਸ ਜੁੱਧੁ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋ ਨ ਟਰਯੋ ਭਟ ਟਾਰਯੋ ॥ ਚਾਰ ਅਛੂਹਨ ਅਉਰ ਤਹਾਂ ਰਿਸਿ ਠਾਨ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਦਲੁ ਮਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹੁਇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਲਰਤੇ ਬਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥ ਕੇਤੇ ਭੱਜੇ ਡਰੁ ਮਾਨ ਤਿਨੋ ਕਹੁ ਜਾਤ ਬਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਕਾਰਯੋ ॥੧੫੮੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਟੇਰ ਸੁਨੇ ਸਬ ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਗ ਬੀਚ ਗਿਰੇ ਤਨ ਫੇਰ ਜਿਰੇ ਸਰ ਪਾਰਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਤਬ ਦਉਰ ਪਰੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨ ਲੈ ਹਬਿਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਪਉਰਖ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਕੋ ਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਠਟਕਾਰੇ ॥੧੫੮੮॥ ਏਕ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਕੋ ਗਜ ਦੀਰਘ ਕ੍ਰਧਤ ਹੋਇ ਨ੍ਰਿਪੁ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਘਨ ਜਿਉ ਗਰਜਿਓ ਅਪਨੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਲਯੋ ਅਸਿ ਹਾਥਿ ਕਟਿਓ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਸੁ ਪਰਾਯੋ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਗਜ ਸੁੰਡ ਮਨੋ ਘਰ ਹੀ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥੧੫੮੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੋ ਇਤ ਹੋਤ ਭਯੋ ਉਤ ਹਰਿ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਪਾਂਚੋ ਪਾਂਡਵ ਸਯਾਮ ਭਨਿ

{੪੫੬}

{੪੫੬}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਤਿੰਹ ਠਾਂ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੧੫੯੦॥ ਬਹੁਤ ਛੋਹਨੀ ਦਲੁ ਲੀਏ ਰਬ ਪੈਦਲ ਗਜ ਬਾਜ ॥ ਆਵਤ ਭੇ ਤਹ ਸਯਾਮ
ਕਹਿ ਜਦੁਪਤਿ ਹਿਤ ਕੇ ਕਾਜ ॥੧੫੯੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛੋਹਣੁ ਦੋਇ ਮਲੇਛ ਹੈ ਤਿੰਹ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸੰਗਿ ॥ ਕਵਚੀ
ਖੜਗੀ ਸਕਤਿ ਧਰਿ ਕਟ ਮਧਿ ਕਸੇ ਨਿਖੰਗ ॥੧੫੯੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਮੀਰ ਅਉ ਸਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਸਬੈ ਤਿੰਹ
ਭੂਪ ਕੇ ਉਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਕਉਚ ਨਿਖੰਗ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਸਬ ਆਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਨੈਨ ਤਚਾਇ ਦੋਉ
ਰਦਨੱਛਦ ਪੀਸ ਕੈ ਭਉਂਹ ਸੋ ਭਉਂਹ ਚਢਾਏ ॥ ਆਇ ਹਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂ ਓਰ ਤੇ ਵਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਘਾਇ ਲਗਾਏ
॥੧੫੯੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਕਲ ਘਾਇ ਸਹ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨ
ਬਹੁ ਅਰਿ ਦਏ ਪਠਾਇ ॥੧੫੯੪॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਸੇਰਖਾਨ ਮਾਰਿਓ ਸੀਸ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕੋ ਕਾਟਿ ਡਾਰਿਓ ਐਸੋ ਰਨ
ਪਾਰਿਓ ਪਰਿਓ ਸੈਦਨ ਮੈ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਦ ਮੀਰੁ ਮਾਰਿਓ ਸੈਦ ਨਾਹਰਿ ਸੰਘਾਰ ਡਾਰਿਓ ਸੇਖਨ ਕੀ ਫਉਜਨ
ਕਉ ਦੀਨੋ ਬਿਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਦਕ ਫਰੀਦ ਸੇਖ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧ ਕੀਨੋ ਭੂਪਤਿ ਨ ਘਾਇ ਗਿਰਿਓ ਆਪ ਘਾਇ
ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਹੇਰ ਕੈ ਨਿਬੇਰ ਦੀਨੋ ਸੂਰ ਸਬੈ ਆਪ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਾਂਕੇ ਉਠ ਗੁਨ ਗਾਇ ਕੈ ॥੧੫੯੫॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਓਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨੋ ਭਗਤ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਉਰਖ ਸੁਜਸੁ ਮੁਖ ਸੇ ਕਹਯੋ
ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੫੯੬॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਸੰਘਾਰਿ ਡਾਰੇ ਮਹਾਰਾਜ ਜਮ ਕੀ ਜਮਨ ਕੀ ਘਨੀ ਹੀ ਸੈਨਾ
ਛਈ ਹੈ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਰੇਸ ਕੀ ਦਿਨੇਸ ਕੀ ਧਨੇਸ ਕੀ ਲੁਕੇਸ ਹੂਕੀ ਚਮੁੰ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਕਉ ਪਠਈ ਹੈ ॥ ਭਾਜ
ਗੇ ਜਲੇਸ ਸੇ ਗਨੇਸ ਸੇ ਗਨਤ ਕਉਨ ਅਉਰ ਹਉਂ ਕਹਾਂ ਕਹੋਂ ਪਸ੍ਰੇਸਿ ਪੀਠ ਦਈ ਹੈ ॥ ਜਾਦਵ ਸਬਨ ਤੇ ਨ
ਡਰਿਓ ਰੀਝ ਲਰਿਓ ਹਾ ਹਾ ਦੇਖੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮ ਤੇ ਬਜਾਇ ਬਾਜੀ ਲਈ ਹੈ ॥੧੫੯੭॥ **ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਿਓ ਜੁਧਿਸਟਰ ਨਿਮ੍ਰੁ ਹਉਇ ਸੁਨੀਯੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ॥ ਯਹ ਸਮਾਜੁ ਤੁਮ ਹੀ ਕੀਯੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ
ਕਾਜ ॥੧੫੯੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਹਰਿ ਸੋਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਬਹੁਰੋ ਉਨਿ ਭਟ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਮਲੇਛ
ਕੀ ਸੈਨਾ ਧਾਈ ॥ ਨਾਮ ਤਿਨਹੁ ਕਬਿ ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥੧੫੯੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਨਾਹਰਿ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਖਾਂ ਬਲਬੀਰ
ਬਹਾਦਰ ਖਾਨ ਤਬੈ ॥ ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਝੜੰਗ ਲਰੇ ਰਨ ਆਗੇ ਡਰੇ ਨ ਕਬੈ ॥ ਜਿੰਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਡਰੈ

ਦਿਗਪਾਲ ਮਹਾਂ ਭਟ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਦੱਬੈਂ ॥ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਅਭਿਮਾਨ ਸੋ ਆਇ ਪਰੇ ਤਬ ਖਾਨ ਸਬੈ ॥੧੬੦੦॥ ਜਾਹਦ ਖਾਨ ਹੁਜ਼ਬਰ ਖਾਨ ਸੁ ਵਾਹਦ ਖਾਨ ਗਏ ਸੰਗ ਸੂਰੇ ॥ ਚਉਪ ਚਹੂ ਦਿਸ ਤੇ ਉਮਗੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਿ ਰੋਸ ਕੇ ਮਾਰ ਮਰੂਰੇ ॥ ਗੋਰੇ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਇਕ ਸਜਾਹ ਮਲੇਛ ਚਲੇ ਇਕ ਭੂਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਬ ਹੀ ਸੁ ਅਚੂਰ ਬਡੇ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਚੂਰੇ ॥੧੬੦੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੋਪ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਸੁ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਸਤਿਧਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਝੂਮ ਗਿਰੇ ਗਜਿ ਭੂ ਪਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਘੂਮਤਿ ਹੈ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਲਗੈ ਭਟ ਬੋਲ ਸਕੈਂ ਨ ਗਏ ਬਲੁ ਹਾਰੀ ॥ ਆਸਨ ਲਾਇ ਮਨੋ ਮੁਨ ਰਾਇ ਲਗਾਵਤ ਧਿਆਨ ਬਡੇ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥੧੬੦੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਇਤੇ ਜਬ ਭੂਪ ਕੀਓ ਤਬ ਨਾਹਰ ਖਾਂ ਰਿਸਿ ਕੈ ਅਟਿਕਯੋ ॥ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਪਰਿਓ ਜੁ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜਿ ਹੁਤੇ ਮਟਿਕਯੋ ॥ ਖੜਗੋਸ ਤਿਨੈ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਝਟਿਕਯੋ ਅਰੁ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਪਟਿਕਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾਹਰਿ ਖਾਂ ਇਹ ਦੇਖ ਦਸਾ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਭੱਜ ਗਯੋ ਨ ਟਿਕਯੋ ॥੧੬੦੩॥ ਤਾਹਰਿ ਖਾਂ ਭੱਜ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਆਏ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਜਮ ਰੂਪ ਕੀਏ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰਿ ਧਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੇ ਇਨ ਕਉ ਇਨ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਬਹੁ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਰਰੈਂ ਉਪਮਾ ਰਨ ਚਾਰੁਨ ਜੀਤ ਕੇ ਗੀਤ ਬਨਾਏ ॥੧੬੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਬਿਕਟਿ ਭਟ ਤਿਉਰ ਚੜਾਏ ਮਾਥਿ ॥ ਸੀਸ ਕਾਟਿ ਅਰਿ ਕੋ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥਿ ॥੧੬੦੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਝੜੰਗ ਭੜੰਗ ਚਲੇ ਮੁਖ ਢਾਲਨਿ ਕਉ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਪੈ ਧਾਇ ਪਰੇ ਅਰਿ ਕੈ ॥ ਦਲੁ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਯੋ ਪਲ ਮੈ ਧਰਿ ਮੁੰਡ ਸੁ ਮੀਨਨ ਜਿਉ ਫਰਿ ਕੈ ॥ ਨ ਟਰੈਂ ਰਨ ਭੂਮਹੂੰ ਤੇ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਛਿਤ ਪੈ ਨ ਪਰੇ ਮਰਿ ਕੈ ॥੧੬੦੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੀ ਸਰਿਤਾ ਤਹਾਂ ਚਲੀ ਮਹਾਂ ਅਰਿ ਰਾਇ ॥ ਮੇਦ ਮਾਂਸ ਮਜਿਯਾ ਬਹੁਤ ਬੈਤਰਨੀ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੬੦੭॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਮਚਯੋ ਰਨ ਦਾਰਨ ਦਿਲਾਵਰ ਦਲੇਲ ਖਾਂ ਸਿਚਾਨਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਰਨ ਭੂਮਿ ਝਟਪਟੀ ਸੀ ॥ ਹਟੀ ਨ ਨਿਪਟ ਖਟਪਟੀ ਸੁਭਟਨ ਹੂ ਕੀ ਆਨਨ ਕੀ ਆਭਾ ਤਾਂਕੀ ਲਾਗੈ ਨੈਕੁ ਲਟੀ ਸੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨਿ ਤਾਨਿ ਅਭਿਮਾਨ ਕੈ ਸੰਘਾਰੀ ਸੈਨ ਬਚੀ ਫੂਟੀ ਫਟੀ ਸੀ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ

{੪੫੮}

{੪੫੮}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਬੱਟ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਬੱਟ

ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਗਜ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਭੂਪ ਮਾਨੋ ਕਰੀ ਭਟ ਕਟੀ ਬਨ ਕਟੀ ਸੀ ॥੧੬੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਤਬ
ਖੜਗ ਗਹਿ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੀ ਹਨੀ ਜਮਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੧੬੦੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥
ਦੋਇ ਛੂਹਨੀ ਸੈਨ ਜਬ ਮਲੇਛ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨੀ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਜੇ ਐਨਿ ਚਲੇ ਨਾਮ ਕਬਿ ਦੇਤ ਕਹਿ ॥੧੬੧੦॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੀਮ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਮ ਲੀਏ ਇਖੁਧੀ ਕਟਿ ਸੋ ਕਸਿ ਪਾਰਥ ਧਾਯੋ ॥ ਰਾਇ ਜੁਪਿਸਟਰ ਲੈ ਧਨੁ ਹਾਥ ਚਲਯੋ
ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਲੀ ਦੋਊ ਸਾਥ ਲੀਏ ਦਲੁ ਜੇਤਕ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਭਿਰੇ ਬ੍ਰਿਤਰਾਸੁਰ
ਸਿਉਂ ਮਘਵਾ ਰਿਸਿ ਕੈ ਜਿਮ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੧੬੧੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਸੁਭਟਨ ਸਭੈ ਸੁਨਾਇ
ਕੈ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸਮੁਹਾਇ ਬਚਨ ਕਹਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿਉਂ ॥੧੬੧੨॥ ਖੜਗੋਸ ਬਾਚ ਸਭਨ ਭਟਨ ਸੋਂ ॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਸਚਮ ਸੂਰ ਚੜੈ ਕਬਹੂ ਅਰੁ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ ਜੀਅ ਆਵੈ ॥ ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਤੁਖਾਰ ਪਰੇ ਬਨ ਅਉਰ
ਬਸੰਤ ਸਮੀਰ ਜਰਾਵੈ ॥ ਲੋਕ ਹਲੈ ਧੂਅ ਕੋ ਜਲ ਕੋ ਥਲ ਹੁਇ ਥਲ ਕੋ ਕਬਹੂ ਜਲੁ ਜਾਵੈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਗੁ ਪੰਖਨ
ਧਾਰਿ ਉਡੈ ਖੜਗੋਸ ਨ ਪੀਠ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੬੧੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਚਹਿ
ਕੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕੱਟੇ ॥ ਇਕ ਧਾਇ ਪਰੈ ਪੁਨਿ ਸਾਮੁਹ ਹੈ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਸੂਰ ਲਟੇ ॥ ਬਲਬੰਡ ਘਨੇ
ਛਿਤ ਪੈ ਪਟਕੇ ਭਟ ਐਸੀ ਦਸਾ ਬਹੁ ਹੇਰਿ ਹਟੇ ॥ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿੰਹ ਆਹਵ ਮੈ ਸੁ ਰਹੇ ਕੇਊ ਬੀਰ ਫਟੇ ਈ
ਫੁਟੇ ॥੧੬੧੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਧਨੁ ਪਾਰਥ ਕੋ ਤਿੰਹ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਪੁਨਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੀਮ ਗਦਾ ਉਂ ਗਿਰਾਈ ॥ ਭੂਪਤਿ
ਕੀ ਕਰਵਾਰ ਕੱਟੀ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਪਰੀ ਕਛੁ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਈ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਅਰੁ ਸੈਨ ਘਨੀ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਨ੍ਰਿਪ
ਉਪਰਿ ਧਾਈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨੈ ਤਿੰਹ ਕਉ ਤਨ ਫੋਰਿ ਦਈ ਉਹ ਓਰਿ ਦਿਖਾਈ ॥੧੬੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਸੈਨ ਅਛੂਹਨਿ ਤੁਰਤ ਹੀ ਦੀਨੀ ਤਿਨਹ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਸਿਉ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ
॥੧੬੧੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਏਕ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਹਨੈ ਇਕ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਘਾਰੈ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰ ਕਟਾਰਨ
ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੈ ॥ ਏਕ ਚਲਾਇ ਦਏ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਏਕ ਡਰੇ ਮਰਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੈ ॥ ਪੈਦਲੁ ਕੋ ਦਲੁ
ਮਾਰ ਦਯੋ ਦੁਹ ਹਾਥਨ ਹਾਥੀਨ ਦਾਂਤ ਉਖਾਰੈ ॥੧੬੧੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਆਨਿ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ

{੪੫੯}

{੪੫੯}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਕਥਨ

ਕੋ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਗਯੋ ਖੜਗੋਸ ਮਹਾਂ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਪੇਖ ਕੈ ਜੀ ਹਰਿਖਿਓ ਬਲ ਟੇਰ ਨਰੇਸ ਸੁ ਐਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧੰਨ ਪਿਤਾ ਧੰਨ ਵੇ ਜਨਨੀ ਜੁ ਧਨੰਜੈ ਨਾਮੁ ਜਿਨੋ ਸੁਤ ਜਾਯੋ ॥੧੬੧੮॥ **ਖੜਗੋਸ ਬਾਚ ਪਾਰਥ ਸੌਂ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਆਨਨ ਮੈ ਮਸੁ ਭੀਜਤ ਹੈ ਬਰ ਬਾਰਜ ਸੇ ਜੁਗ ਲੋਚਨ ਤੇਰੇ ॥ ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈਂ ਕਟਿ ਲਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਜੁਗ ਨਾਗ ਕਰੇਰੇ ॥ ਆਨੰਦ ਕੰਦ ਕਿਧੋ ਮੁਖ ਚੰਦ ਕੱਟੇ ਦੁਖ ਫੰਧ ਚਕੋਰਨ ਕੇਰੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਕੈਸੇ ਹਨੋ ਤੁਮ ਦੇਖ ਦਇਆ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੇਰੇ ॥੧੬੧੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਪਾਰਥ ਹੇਰ ਹਸਿਓ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਚਲਯੋ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਿ ਲੀਯੋ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਖੜਗੋਸ ਭਯੋ ਸਮੁਹੈ ਅਤਿ ਬਾਨਨ ਕੋ ਦੁਹੂ ਜੁਧੁ ਕਰਯੋ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਸਿਉ ਲਰਬੋ ਤਜਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭੀਮ ਕੇ ਉਪਰਿ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ॥੧੬੨੦॥ ਤਬ ਭੀਮ ਕੇ ਸਿਯੰਦਨ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਰੁ ਬੀਰ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਛਏ ਹੈਂ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਆਇ ਖਏ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਇਕ ਤੋ ਸਜਿ ਕੈ ਹਥਿਯਾਰਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਭਟ ਕਾਂਪਤ ਹੀ ਕਰ ਤੇ ਛੂਟ ਕੈ ਕਰਵਾਰ ਗਏ ਹੈਂ ॥੧੬੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਧਨੁ ਲੈ ਫਿਰਿਓ ਕਸਿ ਕੈ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਖੜਗੋਸ ਤਨ ਮਨ ਅਰਿ ਬਧਿ ਹਿਤ ਜਾਨ ॥੧੬੨੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਿੰਹ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਹੀ ਭੂਪਤਿ ਬਾਤੈਂ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਆਗਿ ਬਿਰਾਨੀ ਜਰੈਂ ਸੁਨ ਰੇ ਮ੍ਰਿਦ ਮੂਰਤਿ ਹਉ ਕਹੋਂ ਤਾਂ ਤੈ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੇਤ ਹਨੋ ਤੁਮ ਕਉ ਸਿਖਈ ਜਿੰਹ ਬਾਨ ਚਲਾਨ ਕੀ ਘਾਤੈ ॥ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹੁ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਤੁਝ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨ ਜਾਨਿ ਕੈ ਨਾਤੈ ॥੧੬੨੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਪਾਰਥ ਕਉ ਰਨਿ ਧਾਇ ਪਰਿਓ ਕਰਿ ਲੈ ਅਸਿਪੈਨਾ ॥ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਮਹਾ ਬਲੁ ਧਾਰ ਹਕਾਰਿ ਪਰਿਓ ਮਨ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ ॥ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਛੂਟ ਕੋਉ ਸਕਿਓ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੈ ਨਾ ॥ ਮਾਰ ਅਨੇਕ ਦਏ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਪਾਨੀ ਹੀ ਪਾਨੀ ਰਟੈਂ ਕਰਿ ਸੈਨਾ ॥੧੬੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੱਜੀ ਸੈਨ ਜਬ ਪਾਂਡਵੀ ਕਿਸਨ ਬਿਲੋਕੀ ਨੈਨ ॥ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੇ ਯੋਂ ਕਹੀ ਤੁਮ ਧਾਵਹੁ ਲੈ ਸੈਨ ॥੧੬੨੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਬਤੀਆਂ ਸਜਿ ਕੈ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸੈਨ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਆਗੈ ਭਯੋ ਸੰਗ ਭਾਨਜੁ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾਦਿਜ ਸਾਥ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ

ਪਰੇ ਅਰਗਾਇ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੁਇ ਭੂਪ ਲਰਿਓ ਨ ਡਰਿਓ ਸਭ ਕਉ
 ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੧੬੨੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਬ ਭੀਖਮ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਬਹੁ ਤੀਰ
 ਚਲਾਏ ॥ ਆਵਤ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਨ ਕੱਟੇ ਖੜਗੋਸ ਮਹਾਂ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧੁ ਬਡੋ ਰਿਸਿ
 ਭੀਖਮ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤਉ ਲਖਿਹੋਂ ਹਮਰੇ ਬਲ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਜਮਕੇ ਬਸਿ ਹੋ ਗਿ੍ਹਿ ਜਾਏ ॥੧੬੨੭॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੱਜਤ ਨ ਭੀਖਮ ਜੁੱਧ ਤੇ ਭੂਪ ਲਖੀ ਇਹ ਗਾਥ ॥ ਸੀਸ ਕੱਟਿਓ ਤਿਹ ਸੂਤ ਕੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ
 ॥੧੬੨੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਸ੍ਰੁ ਲੈ ਭੀਖਮ ਕੋ ਭੱਜਿਗੇ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ॥ ਸੰਗ ਦ੍ਰਉਣ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾ
 ਬਰ ਲੈ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜਾਦਵ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲੈ ਦ੍ਰਉਣ ਹੂ ਆਪ ਤਬੈ ਹਠ ਠਾਨਿ ਰਹਿਓ ਨਹ ਨੈਕੁ
 ਡਰਿਓ ॥ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨਿ ਸੂਲਨਿ ਸਾਂਗਨਿ ਚਕ੍ਰਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਜੂਝ ਕਰਿਓ ॥੧੬੨੯॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਖੜਗੋਸ
 ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਲੀਏ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉਂ ਹਠਿ ਕੈ
 ਸਠਿ ਤੋ ਕਹੁ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਲਰਿ ਲੈ ਮਰਿ ਹੈ ਅਬ ਜਾਨਤ ਹਉ ਤੁਖ ਕਾਲ ਹੀ
 ਆਯੋ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜਉ ਚਿਤ ਮੈ ਹਰਿ ਇਉਂ ਕਹਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥੧੬੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਵਤ
 ਸਰ ਸੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਰਿਸਿ ਬੋਲਯੋ ਖੜਗੋਸ ॥ ਮੁਹਿ ਪਉਰਖ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ॥੧੬੩੧॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥
 ਭੱਖ ਜੈਹਉਂ ਭੂਤਨ ਭਜਾਇ ਦੈਹੋਂ ਸੁਰਾਸੁਰ ਸਖਾਮ ਪਟਿਕੈਹੋਂ ਭੂਮਿ ਭੁਜਾ ਅਸਿ ਜੋ ਗਹੋਂ ॥ ਭੈਰਵ ਨਚੈਹਉਂ ਭਾਰੀ
 ਜੁੱਧਹਿ ਮਚੈਹਉਂ ਪੁਨਿ ਭਾਜ ਹੂੰ ਨ ਜੈਹਉਂ ਸੁਨਿ ਸਾਚੀ ਹਰਿ ਹਉਂ ਕਹਉਂ ॥ ਕਹਾ ਦ੍ਰਉਣ ਦਿਜ ਕਉ ਸੰਘਾਰਤ
 ਨ ਲਾਗੈ ਪਲੁ ਮਾਰੋ ਦਲ ਬਲ ਇੰਦ੍ਰ ਜਮ ਰੁਦ੍ਰ ਜੋ ਚਹਉਂ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਰਵਨ ਤਉ ਤੇਰੇ ਰਨ ਜੁਰੇ ਆਜੁ ਛੜੀ
 ਖੜਗੋਸ ਹੁਇ ਐਸੇ ਬੋਲ ਹਉ ਸਹਉ ॥੧੬੩੨॥ ਛਪੈ ॥ ਤਬਹਿ ਦ੍ਰਉਣ ਰਿਸ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਉਹੈ ਧਾਯੋ ॥
 ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਉਣ ਤਨ ਭਰੇ ਲਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਐਸੇ ॥
 ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਭਰੇ ਪਟਿ ਖੇਲਤ ਚਾਚਰ ਜੈਸੇ ॥ ਤਬ ਦੇਖ ਸਬੈ ਸੁਰ ਯੋਂ ਕਹੈ ਧੰਨਿ ਦਿਜ ਧੰਨਿ ਸੁ ਭੂਪ ਤੁਅ ॥
 ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਕਹੂੰ ਐਸੇ ਜੁੱਧੁ ਨ ਭਯੋ ਭੂਅ ॥੧੬੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੇਰਿਓ ਤਬ ਖੜਗੋਸ ਕਉ ਪਾਂਡਵ

ਸੈਨ ਰਿਸਾਇ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਖਮ ਭੀਮ ਦਿਜ ਦ੍ਰਉਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੁਰਗਾਇ ॥੧੬੩੪॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰ ਖੇਤ ਕੋ
ਜੁ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਚੇਤ ਕੋ ਸੁ ਭਿੱਛ ਦਾਨ ਦੇਤ ਕਉ ਸੁ ਕੰਕਨ ਜਿਉਂ ਕਰ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਦੇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪ੍ਰਵੇਖ ਸਸਿ ਭਾਨ
ਕੋ ਅਗਿਆਨ ਜੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਸੁ ਗੋਪੀ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਕੋ ॥ ਜਿਉ ਤੜਾਗ ਆਪ ਕਉ ਸੁ ਮਾਲਾ ਜੈਸੇ ਜਾਪ ਕਉ
ਸੁ ਪੁੰਨਿ ਜੈਸੇ ਪਾਪ ਕਉ ਜਿਉ ਆਲ ਬਾਲ ਤਰੁ ਕੋ ॥ ਜੈਸੇ ਉਡ ਧੂਮ ਕਉ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ਭੂਮ ਕਉ ਸੁ ਤੈਸੇ ਘੇਰਿ
ਲੀਨਿ ਹੈ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਰ ਕੋ ॥੧੬੩੫॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਖੜਗੋਸ ਜਬੈ ਤਬ ਹੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥
ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਜੁਪਿਸਟਰ ਭੀਖਮ ਅਉਰ ਹਲੀ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਨਜ ਦ੍ਰਉਣ ਜੁ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
ਲਏ ਅਰਿ ਓਰ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਅਤ੍ਰਨ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਦਾਂਤਨ ਕੋ ਤਹਾਂ ਆਹਵ ਹੋਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥੧੬੩੬॥ **ਸੁਯਾ** ॥
ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਲਯੋ ਧਨੁਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕਈ ਅਰਿ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜ ਰਾਜ ਗਿਰੇ ਗਿਰਿ
ਸੇ ਧਰਿ ਕਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਪਰੈ ਤਰਫੈ ਸੁ ਮਨੋ ਕਰ ਸਾਯਲ ਸਿੰਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਅਰਿ
ਲੋਬ ਪਰੀ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਉਤਾਰੇ ॥੧੬੩੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕੇ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰੇ ॥
ਫੇਰਿ ਲਈ ਜਮਦਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੇ ਉਰ ਫਾਰੇ ॥ ਘਾਇਲ ਏਕ ਗਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਗਦੀਸ
ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤੇ ਵਹ ਮੋਖ ਭਏ ਤਬ ਹੀ ਭਵ ਕੋ ਤਰ ਕੈ ਹਰਿ ਲੋਕਿ ਪਧਾਰੇ ॥੧੬੩੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਪਟ ਸੁਭਟ
ਚਟਪਟ ਕੋਟੇ ਖਟਪਟ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਸਟਪਟ ਜੇ ਭਾਜੇ ਤਿਨਹ ਪਾਰਥ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥੧੬੩੯॥ **ਸੁਯਾ** ॥
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਆਜ ਕਰੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਨਾਹਿ ਟਰੋ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਪਾਨਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭੂਪਤਿ
ਕਉ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਰਰੋ ਅਪੁਨੇ ਅਪੁਨੇ ਹਥਿਯਾਰ ਧਰੋ ॥ ਤੁਮ ਤੋ ਕੁਲ ਕੀ ਕਛੁ
ਲਾਜ ਕਰੋ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲਰੋ ਨ ਡਰੋ ॥੧੬੪੦॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਭਾਨਜ ਕੋਪ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੇ
ਹਠ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਸਰ ਖੋਂ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਖੋ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ
ਮੈ ਮ੍ਰਿਗ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਹਾਥ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ
॥੧੬੪੧॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਭਾਨਜ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੋ ਗ੍ਰਹ ਜਾਹੁ ਭਲੋ ਦਿਨ ਕੋਇਕ ਜੀਜੋ ॥ ਖਾਤ ਹਲਾਹਲ ਕਿਉ

{੪੬੨}

{੪੬੨}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਥਨ

ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ਧਾਮ ਸੁਧਾਰਸੁ ਪੀਜੋ ॥ ਜੋਂ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਾਨ ਹਨਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ਜੁੱਧਹਿ ਕੋ ਫਲੁ ਲੀਜੋ ॥
 ਲਾਗਤਿ ਬਾਨ ਗਿਰਿਓ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ਸ੍ਰੀਨ ਗਿਰਿਓ ਸਗਰੋ ਅੰਗ ਭੀਜੋ ॥੧੬੪੨॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ
 ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਧਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਹਦੇਵ ਸੁ ਭੂਰਿਸ੍ਰਵਾ ਮਨ ਕੋਪ
 ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਰਾਇ ਜੁਪਿਸਟਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕੇ ਤੀਰਨ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ਬਰਬੀਰਨ
 ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥੧੬੪੩॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਆਪ ਕੁਪਯੋ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਇਕ
 ਮਾਰਿਓ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਾਰਥੀ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥ ਭੂਪਤਿ ਆਗੇ ਹੀ ਹੋਤ ਭਯੋ ਰਨ
 ਭੂਮਹੂ ਤੇ ਨ ਟਰਯੋ ਪਗ ਟਾਰਿਓ ॥ ਸੂਰ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਜਸੁ ਜੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਿਓ ॥੧੬੪੪॥
 ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਅਵਿਲੋਕ ਕੈ ਆਨਨ ਇਉਂ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਛੂਟ ਰਹੀ ਅਲਕੈਂ ਕਟਿ ਲਉ
 ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਕੀ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਚਾਰ ਦਿਪੈ ਅਖੀਆਨ ਦੋਊ ਉਪਮਾ ਨ ਕਛੂ ਇਨ ਤੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ਜਾਹੁ
 ਚਲੇ ਤੁਮ ਕਉ ਹਰਿ ਛਾਡਤ ਲੈਹੁੰ ਕਹਾਂ ਹਠਿ ਠਾਨ ਲਰਾਈ ॥੧੬੪੫॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕਹਯੋ ਬਹੁਰੋ
 ਹਮਰੀ ਬਤੀਯਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕਿਉ ਹਠਿ ਠਾਨ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਹਮ ਸਿਉ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਆਹਵ ਕੀਜੈ ॥
 ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਅਬ ਤੋਹਿੰ ਨ ਛਾਡਤ ਜਾਹੁ ਭਲੇ ਅਬ ਲਉ ਨਹੀ ਛੀਜੈ ॥ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਹਮਰੋ ਪੁਰ ਕੀ ਕਜਰਾਰਨਿ ਕੋ
 ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥੧੬੪੬॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਹਉਂ ਹਠ ਠਾਨ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਘਨੇ ਰਨਬੀਰ ਨਿਬੇਰੇ ॥
 ਕਾ ਕੇ ਕਹੇ ਹਮ ਸੋ ਹਰਿ ਜੂ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰਯੋ ਰਨ ਹੇਰੇ ॥ ਮਾਰੋਂ ਕਹਾਂ ਅਬ ਤੋ ਕਹੁ ਹਉਂ ਕਰਨਾ ਅਤਿ
 ਹੀ ਜੀਯ ਆਵਤ ਮੇਰੇ ॥ ਤੋਕੋ ਮਰਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈਂ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੇਤਕ ਤੇਰੇ ॥੧੬੪੭॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥
 ਹਰਿ ਇਉਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਲਯੋ ਰਿਸਿ ਕੈ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਘਟਿਕਾ
 ਜੁਗ ਬਾਨਨ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਗਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪਹੂ ਰਥ ਤੇ ਹਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ
 ਹੇਰਿ ਸਰਾਹਤ ਭੇ ਭਟ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥੧੬੪੮॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਇਤ ਸਯਾਮ ਚਢਯੋ ਰਥ ਆਪਨ
 ਪੈ ਰਥ ਪੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਚਢਯੋ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਮਹਾਂ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਹ ਮਜਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਯੋ ॥

ਸੁ ਘਨੋ ਦਲ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਕੋ ਰਿਸਿ ਤੇਜ ਕੀ ਪਾਵਕ ਸੰਗ ਡਢਯੋ ॥ ਧੁਨਿ ਬੇਦ ਕੀ ਅਸਤ੍ਰਨਿ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਿਧਿ
 ਮਾਨਹੁ ਪਾਰਥ ਸਾਥ ਪਢਯੋ ॥੧੬੪੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਦਲ ਕੋ ਲਖਿ ਭੂਪ ਤਬੈ ਅਤਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥
 ਬਾਂਕੇ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਤਹ ਬੀਰ ਘਨੇ ਤਬ ਹੀ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਏ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰਉਣ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਭੱਜੇ ਰਣ ਮੈ
 ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਏ ॥ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਬਹੁਰੋ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਨਾਹਿਨ ਆਏ ॥੧੬੫੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦ੍ਰਉਣਜ
 ਭਾਨੁਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭੱਜਿ ਗਏ ਨ ਬਾਂਧੀ ਧੀਰ ॥ ਭੂਰਿਸ੍ਰਵਾ ਕੁਰਰਾਜ ਸਬ ਟਰੇ ਲਖੀ ਰਨ ਭੀਰ ॥੧੬੫੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥
 ਭਾਜੇ ਸਬੈ ਲਖਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਧਿਸਟਰਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਤਟ ਐਸੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਲਵੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕਾਹੂ ਤੇ
 ਪੈਗ ਟਰਿਓ ਨਹੀ ਟਾਰਯੋ ॥ ਭਾਨੁਜ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰਉਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਘਨੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਨੈਕੁ
 ਟਰੈ ਰਨ ਤੇ ਹਮਹੂੰ ਸਬਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਪਉਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥੧੬੫੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਭੀਖਮ ਭਾਨੁਜ ਅਉ ਦੁਰਜੋਧਨ ਭੀਮ ਘਨੋ
 ਹਠਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮੁਸਲੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਸਾਤਕਿ ਕੋਪ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਬਢਾਯੋ ॥ ਹਾਰ ਰਹੇ ਰਨਧੀਰ ਸਬੈ
 ਅਬ ਕਾ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਭਾਗਤ ਪੈਗ ਨ ਸੋ ਰਨ ਤੇ ਤਿੰਹ ਸੋ ਹਮਰੋ ਸੁ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥੧੬੫੩॥
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ ਗਨ ਦੇਵ ਤਿਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਪਰ ਧਾਏ ॥ ਤੇ ਸਬ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਬਲੀ ਧਨੁ
 ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਹਕਾਰਿ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਗਿਰੇ ਤਹ ਘਾਇਲ ਹੈ ਇਕ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਜਿ ਜੁੱਧੁ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ
 ਨ ਡਰੇ ਬਲਵਾਨ ਨਿਦਾਨ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ॥੧੬੫੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੀਤ ਸੁਰੇਸ ਧਨੇਸ ਖਰੋਸ ਗਨੇਸ
 ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਮੁਰਛਾਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਪਰਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਮਹੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ
 ਭਾਜ ਗਏ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਵਤ ਜੋ ਸੁ ਚਪੇਟ ਸੋ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ
 ॥੧੬੫੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਹਰਿ ਏ ਕਹੀ ਬਾਤ ਧਰਮ ਕੇ ਤਾਤ ॥ ਤਿਹੀ ਸਮੈ ਸਿਵਜੂ ਕਹਯੋ ਬ੍ਰਹਮੇ
 ਸਿਉ ਮੁਸਕਾਤ ॥੧੬੫੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਆਪਨ ਸੋਂ ਸਬਹੀ ਭਟ ਜੂਝ ਰਹੈ ਕਰ ਕੈ ਨ ਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਉ
 ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਉ ਸਿਵ ਜੂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਕ੍ਰ ਜਮਾਦਿਕ ਬੀਰ ਜਿਤੇ ਹਮਹੂੰ ਇਨ ਸੋਂ
 ਅਤਿਹੀ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਏਤੋ ਨਹੀ ਬਲ ਹਾਰਤ ਰੰਚਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕਨਿ ਕੋ ਦਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥੧੬੫੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੋਊ

ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਇਤ ਪੰਕਜ ਪੂਤ ਤ੍ਰਿਨੈਨ ॥ ਉਤ ਰਵਿ ਅਸਤਾਚਲਿ ਗਯੋ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭਈ ਰੈਨ
 ॥੧੬੫੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਦੋਉ ਦਲ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਸੋ ਤਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ॥ ਅਰਿਤੇ ਲਰਤੇ
 ਹੈ ਗਈ ਸਾਂਝ ॥ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਹੀ ਰਨ ਕੇ ਮਾਂਝ ॥੧੬੫੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੋਰ ਭਯੋ ਸਭ ਸੁਭਟ ਸੁ ਜਾਗੇ ॥ ਦੁਹ
 ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਬਾਜਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਾਜੇ ਕਵਚ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰ ਧਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੬੬੦॥ **ਸੁਯਾ** ॥
 ਸਿਵ ਕੋ ਜਮ ਕੋ ਰਵਿ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਬਸੁਦੇਵ ਕੋ ਨੰਦ ਚਲਯੋ ਰਨ ਧਾਨੀ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਅਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ
 ਹਰਿ ਕੋ ਹਰਿ ਭਾਖਤ ਯੋ ਮੁਖ ਬਾਨੀ ॥ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਘਨੇ ਉਮਡੇ ਭਟ ਪਾਨਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਤਾਨੀ ॥
 ਆਇ ਭਿਰੇ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਅਸੰਕ ਭਏ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥੧੬੬੧॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਗਯਾਰਹ ਘਾਇਲ ਕੈ
 ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਦ੍ਰਾਦਸ ਸੂਰਨਿ ਕੇ ਰਬ ਕਾਟੇ ॥ ਘਾਇ ਕੀਯੋ ਜਮ ਕੋ ਬਿਰਥੀ ਬਸੁ ਆਠਨ ਕਉ ਲਲਕਾਰ
 ਕੈ ਡਾਟੇ ॥ ਸਤ੍ਰ ਬਿਮੁੰਡਤ ਕੀਨਿ ਘਨੇ ਜੁ ਰਹੇ ਰਨ ਤੇ ਤਿਨ ਕੇ ਪਗ ਹਾਟੇ ॥ ਪਉਨ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਨ
 ਸਬੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਜਿਉ ਚਲਿ ਫਾਟੇ ॥੧੬੬੨॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਰਨ ਤੇ ਡਰ ਕੈ ਭਟ ਤਉ ਸਿਵ ਏਕ
 ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਟੀ ਕੋ ਮਾਨਸ ਏਕ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਜਬ ਸਯਾਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ
 ਧਰਿਓ ਤਿਹ ਨਾਮੁ ਦੀਓ ਬਰ ਰੁਦ੍ਰ ਮਰੈ ਨਹੀ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਸੋਉ ਕਰ ਮੈ ਖੜਗੋਸ ਕੇ ਮਾਰਨ
 ਹੇਤ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੧੬੬੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਬਹੁਰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਅਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ
 ਸੰਭਾਰਿ ਲੀਏ ਕਰਿ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਭਾਨਨ ਤਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਯੋ ਬਰਖੇ ਸਰ ਜਾਲ
 ਮਨੋ ਪਰਲੈ ਘਨ ਆਏ ॥੧੬੬੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਨਨਿ ਸੋ ਬਾਨਨ ਕੱਟੇ ਕੋਪ ਤਚੇ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੋ
 ਖੜਗੋਸ ਤਬ ਰਿਸ ਕਰਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥੧੬੬੫॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਕਿਉ ਰੇ ਗੁਮਾਨ ਕਰੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਅਬੈ ਰਨ
 ਤੇ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਭਜੈ ਹੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਆਨਿ ਅਰਯੋ ਸੁਨ ਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਗਹਿ ਲੈ ਹੋ ॥ ਐਰੇ ਅਹੀਰ
 ਅਧੀਰ ਡਰੈ ਨਹਿ ਤੋ ਕਹਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਕੁਬੇਰ ਜਲਾਧਿਪ ਕੋ ਸਸਿ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ
 ਹਤ ਕੈ ਹੋ ॥੧੬੬੬॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਬੀਰ ਮਹੋਤ ਕਟ ਸਿੰਘ ਹੁਤੋ ਰਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ॥ ਕਰ

{੪੬੫}

{੪੬੫}

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਬਨ

ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧ ਕਬਨ

ਮੈ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਅਸਿ ਜੁੱਧ ਦੁਹੁੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨ ਬਡੋ ਨ ਕੋਉ
 ਰਨ ਤੇ ਪਗ ਏਕ ਟਰਯੋ ॥ ਖੜਗੋਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਤਾਨ ਦਈ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਯੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ॥੧੬੬੭॥
ਸੁਯਾ ॥ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਰਿਸ ਕੈ ਵਹ ਧਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਬਾਨਨ ਲੈ ਤਿਹ
 ਭੂਪਤਿ ਸਿਉ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਮਹਾ ਬਰ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਿ
 ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਘੂਮਿ ਗਿਰਿਓ ਧਰ ਇਉਂ ਅਰਿ ਘਾਯੋ ॥੧੬੬੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਅਜੀਤ
 ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੇ ਬਧ ਹਿਤ
 ਸਿਵ ਮੁਹਿ ਉਪਜਾਯੋ ॥੧੬੬੯॥ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਯੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਕਾਰਯੋ ॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਨਹੀ ਡਰਯੋ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਪਗੁ ਆਗੈ ਧਰਯੋ ॥੧੬੭੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰੱਛਾ
 ਹਿਤ ਧਾਏ ॥ ਗਯਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰ ਭਾਨ ਸਭੁ ਆਏ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕਿਸਨ ਜਮ ਬਸੁ ਰਿਸ ਭਰੇ ॥ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਘੇਰ ਸਭ
 ਖਰੇ ॥੧੬੭੧॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਸਿੰਘ ਅਜੀਤ ਜਬੈ ਖੜਗੋਸ ਸੋਂ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਸਿਵਾਦਿਕ
 ਸੂਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੇ ਤਿਹ ਹਾਥ ਉਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਚਲੇ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਮਨ ਰੋਸਿ
 ਤਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਹਨਯੋ ਭਟ ਕੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੧੬੭੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਅਜੀਤ
 ਸਿੰਘ ਮਾਰ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੁਭਟਨ ਮਨ ਭਟਕਿਓ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਭੂਪਤਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਭੇ
 ਸਬਹੂ ਬਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥੧੬੭੩॥ ਤਬ ਹਰਿ ਹਰ ਬਿਧ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਰੈ ਨ ਜਰੈ ਅਗਨਿ ਤੇ ਜਾਰਯੋ ॥
 ਤਾਤੇ ਜਤਨ ਕਛੁ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਯਾਤੇ ਮਾਰ ਭੂਪ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥੧੬੭੪॥ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹਯੋ ਸੁ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥
 ਮੋਹਿਤ ਹੈ ਮਨ ਤਬ ਬਲ ਛੀਜੈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭੂਪ ਗਿਰਿਓ ਲਖਿ ਲਈਯੈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਜਮ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਈਯੈ
 ॥੧੬੭੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪੁਨਿ ਅਪੱਛਨ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਰ ਭੂਪ
 ਜਬ ਲੈ ਹੈ ॥ ਘਟਿ ਜੈ ਹੈ ਬਲ ਮਨ ਦ੍ਰਵਿ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬੭੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਮਲਜ ਯੋਂ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਹਯੋ ਸੁਨੀ
 ਬਾਤ ਸੁਰਰਾਜ ॥ ਨਭਿ ਨਿਹਾਰ ਬਾਸਵ ਕਹਯੋ ਕਰਹੁ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁਰ ਰਾਜ ॥੧੬੭੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਉਤ ਦੇਵ ਬਧੂ

ਮਿਲਿ ਨ੍ਰਿਤ ਕਰੈ ਇਤ ਸੂਰ ਸਬੈ ਮਿਲ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧੂਬ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ਉਤ ਮਾਰੂ ਬੱਜੈ ਰਨ ਮੰਗਲ
 ਗਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਬਡੇ ਤਿਨ ਕੋ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਮਨ ਤਉ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਅਚਾਨ ਲਯੋ ਧਨੁ ਤਾਨ
 ਸੁ ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤਨਿ ਲਾਯੋ ॥੧੬੭੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਸਰ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਤੇਉ ਤੀਰਨ ਸੋਂ
 ਬਰਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਗਮਾਰਹ ਰੁਦ੍ਰਨ ਕੇ ਅਗਨੰ ਗਨ ਮਾਰ ਲਏ ਹਰਿ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨੁ ਜਲਾਧਿਪ
 ਅਉ ਸਸਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਕੇ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਬਿਪੱਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ
 ॥੧੬੭੯॥ ਸਕ੍ਰ ਕੋ ਸਾਠ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦੈ ਸਤਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਗਾਤ ਲਗਾਏ ॥ ਚਉਂਸਠ ਬਾਨ ਹਨੇ ਜਮ
 ਕੋ ਰਵਿ ਦ੍ਵਾਦਸ ਦ੍ਵਾਦਸ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਏ ॥ ਸੋਮ ਕੋ ਸਉ ਸਤਿ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਚਾਰ ਲਗਾਵਤ ਭਿਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ
 ਸੁਨਾਏ ॥ ਸੁੰਨ ਭਰੇ ਸਬ ਕੇ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲ ਅਬੈ ਭਟ ਆਏ ॥੧੬੮੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਟ
 ਬਹੁਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੇ ॥ ਜੂਝ ਪਰੇ ਜਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਯਹ
 ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੬੮੧॥ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਿਉ ਇਨ ਕਉ ਰਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕਿਉ ਸਰ ਡਾਰੈਂ ॥ ਤਾਂਤੇ
 ਇਹੈ ਕਾਜ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਨਭਿ ਮਾਰਗ ਲੀਜੈ ॥੧੬੮੨॥ ਜੁੱਧ ਕਥਾ ਨਹੀ ਰਿਦੈ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਅਪਨੋ
 ਅਗਲੋ ਕਾਜ ਸਵਾਰੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮਾਨ ਕੈ ਲੀਜੈ ॥੧੬੮੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥
 ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬਲਵਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਨੋ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਜੋਉ ਚਾਹਤ ਹੈਂ ਤਿਹ ਕੋ ਮਿਲੀਐ
 ਮਿਲ ਕੈ ਸੁਖ ਲੀਜੈ ॥ ਤੇਰੋ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਹੈ ਮਾਨ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਜੈ ॥ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ
 ਤਜੋ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਦੁਖੁ ਦੀਜੈ ॥੧੬੮੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭੂਪ ਸਤ੍ਰੁ ਦੁਖ
 ਦੈਨ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ਬੋਲਯੋ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਬੈਨ ॥੧੬੮੫॥ ਚਉਪਈ ॥ ਯੋਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੋਂ ਬੈਨ
 ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੋ ਸਿਉ ਕਹੋਂ ਜੁ ਮਨ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਮੋਸੋਂ ਬੀਰ ਸਸਤ੍ਰੁ ਜਬ ਧਰੈ ॥ ਕਹੋ ਬਿਸਨੁ ਬਿਨ ਕਾ ਸੋਂ ਲਰੈ
 ॥੧੬੮੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਬ ਜਾਨਤ ਬਿਸੁ ਕਰ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋਹਿ ਨਾਉਂ ॥ ਲਾਜ ਆਪਨੇ ਨਾਉਂ ਕੀ
 ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਭੱਜਿ ਜਾਉਂ ॥੧੬੮੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੋ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਲੈ ਚਿਤ ਦੈ ਦੁਹ ਸੁਉਨਨ ਮੈ ਧਰੀਯੈ ॥

ਉਪਮਾ ਕੋ ਜਬੈ ਉਮਗੈ ਮਨ ਤਉ ਉਪਮਾ ਭਗਵਾਨ ਹੀ ਕੀ ਕਰੀਯੈ ॥ ਪਰੀਏ ਨਹੀ ਆਨ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਹਰਿ
 ਕੇ ਗੁਰ ਕੇ ਦਿਜ ਕੇ ਪਰੀਯੈ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਜੁਗ ਚਾਰ ਮੈ ਨਾਉਂ ਜਪੈ ਤਿਹ ਸੋ ਲਰੀਏ ਮਰੀਏ ਤਰੀਯੈ ॥੧੬੮੮॥
 ਜਾ ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੇਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਖੋਜਤ ਹੈਂ ਕਛੁ ਅੰਤਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਸਦਾ ਸੁਕ ਬਯਾਸ
 ਮਹਾਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁ ਰਾਯੋ ॥ ਜਾਹੀਂ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹੂ ਤੇ ਧੂਮ ਸੇ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਅਛੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਅਬ
 ਮੋ ਸੰਗ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਜਿਹ ਸ੍ਰੀਧਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥੧੬੮੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ
 ਚੱਕ੍ਰਤ ਭਯੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਭਗਤਿ ਕੋ ਤਬੈ ਭੂਪ ਚਿਤ ਮੈ ਲਯੋ ॥ ਸਾਧ ਸਾਧ ਕਰਿ ਬੋਲਯੋ ਬਦਨ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਮੋਨ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਕਮਲਜ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੧੬੯੦॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਯੋ ॥
 ਭਗਤਿ ਗਯਾਨ ਕੋ ਤੱਤੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤੈਂ ਲਹਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਤਨ ਸਾਬਹਿ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਰੀਯੈ ॥ ਹੋ ਮੁਕਤਿ
 ਓਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਜੁੱਧ ਨਿਹਾਰੀਯੈ ॥੧੬੯੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਯੋ ਨ ਮਾਨੈ ਭੂਪ ਜਬ ਤਬ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਹ
 ਕੀਨ ॥ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਮਰਨਿ ਕੀਓ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ਪਰਬੀਨ ॥੧੬੯੨॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਤਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਆਇ
 ਗਯੋ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਬੀਚ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋ ਸਮ ਰਾਜ ਨ ਕੋਉ ਬਨਾਯੋ ॥
 ਤਾਹੀ ਤੇ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨਿ ਤੈਂ ਸੁ ਭਲੋ ਕੀਯੋ ਸਖਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮੁਨਿ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ
 ਭੂਪ ਘਨੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੬੯੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਭਿਬੰਦਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੀਯੋ ਨਾਰਦ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਿ ॥ ਮੁਨਿ
 ਪਤਿ ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਦੀਅ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋ ਬਲਵਾਨ ॥੧੬੯੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਨਾਰਦ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮੁ
 ਭਗਤਿ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਉਤ ਮਹੇਸ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ਜਹ ਠਾਢੇ ਭਗਵਾਨ ॥੧੬੯੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਤੇ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਿ
 ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਅਬ ਹੀ ਮਿੱਤਹਿ ਆਇਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਤਬ ਇਹ ਭੂਪ ਮਾਰਿ
 ਕੈ ਲੀਜੈ ॥੧੬੯੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਰ ਅਪਨੇ ਮੈ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਰਿ ਇਹ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥ ਅਬ ਕਸਿ ਕੈ ਧਨੁ
 ਛਾਡੀਏ ਭੂਲੇ ਬਡਿ ਅਨਿਆਇ ॥੧੬੯੭॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ
 ਸਿਵਜੂ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਬ ਚਿਤਵਨ ਹਰਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੋ ਕੀਯੋ ॥ ਮੀਚ ਆਇ ਕੈ ਦਰਸਨੁ ਦੀਯੋ ॥੧੬੯੮॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਮੋ ਸਰ ਮੈ ਕਰਿ ਬਾਸੁ ॥ ਅਬ ਛਾਡਤ ਹੋਂ ਸਤ੍ਰੁ ਪੈ ਜਾਇ ਕਰਹੁ ਤਿਹ ਨਾਸੁ ॥੧੬੯੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਕੈ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਤ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਬ੍ਰਹਮ ਦੁਹੁ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਸੰਗਿ ਬਾਤਨ ਕੇ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਤਬੈ ਲਖਿ ਘਾਤ ਭਲੀ ਅਰਿ ਮਾਰਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਲ ਸੋਂ ਛਲ ਸੋਂ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੱਦਿਪਿ ਸੀਸ ਕੱਟਯੋ ਨ ਹਟਯੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਹਰਿ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪ੍ਰਾਨ ਚਲਯੋ ਦਿਵਿ ਆਨਨ ਕਾਜ ਬਿਦਾ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸਿਰ ਲਾਗ ਗਯੋ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰਿ ਮੂਰਛ ਹੈ ਪਗੁ ਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੇਖਹੁ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕੇ ਮੁੰਡ ਕੋ ਸਿਯੰਦਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਭੂਪਤਿ ਜੈਸੋ ਸੁ ਪੌਰਖ ਕੀਨੋ ਹੈ ਤੈਸੀ ਕਰੀ ਨ ਕਿਸੀ ਕਰਨੀ ॥ ਲਖਿ ਜੱਛਨਿ ਕਿੰਨ੍ਹੀ ਰੀਝ ਰਹੀ ਨਭ ਮੈ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੀ ਘਰਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਬਾਜਤ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਲੀਏ ਉਤਰੀ ਧਰਨੀ ॥ ਸਬ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਰੀਝ ਰਿਝਾਵਤ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ॥੧੭੦੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਭ ਤੇ ਉਤਰੀ ਸੁੰਦਰੀ ਸਕਲ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ ॥ ਕਵਨ ਹੇਤ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹਿ ਭੂਪਤਿ ਬਰਬੇ ਕਾਜ ॥੧੭੦੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਤਬ ਰੁੰਡ ਸੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਭਾਨ ਜੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਕਰ ਤ੍ਰਾਸ ਸੋਉ ਸਿਵ ਠਾਢੇ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨਧੀਰ ਚਟਾਕ ਚਪੇਟ ਦੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੭੦੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਏਕਨ ਮਾਰ ਚਪੇਟਨ ਸਿਉਂ ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੋ ਧਮਕਾਰ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਚੀਰ ਕੈ ਏਕਨਿ ਡਾਰ ਦਏ ਗਹਿ ਏਕਨ ਕੋ ਨਭਿ ਓਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਬਾਜ ਸਿਉ ਬਾਜਨ ਲੈ ਰਥ ਸਿਉ ਰਥ ਅਉ ਗਜ ਸਿਉ ਗਜਰਾਜ ਬਜਾਵੈ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਵੈ ॥੧੭੦੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਹੈ ਕੈ ਸੁਚੇਤ ਚਢਯੋ ਰਥ ਸਖਾਮ ਮਹਾਂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਬਢਯੋ ਹੈ ॥ ਆਪਨ ਪਉਰਖ ਸੋਉ ਸੰਭਾਰਕੈ ਮਜਾਨਹੁ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਢਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਘਨੀ ਅਰਿ ਰਾਇ ਮਨੋ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹਢਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਨ ਕਮਾਨਨ ਮਾਰਤ ਬਾਨਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਚਉਪ ਚਢਯੋ ਹੈ ॥੧੭੦੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਬੀਰਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਸਮਾਰਯੋ ॥

ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਅਪੁਨੇ ਇਨ ਨਾਸੁ ਕਰੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਰਿਸਿ ਸਿਉ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ
 ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਸੁ ਰਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਰਨ ਕੇ ਮਨੋ ਮੰਡਲ ਭੀਤਰ ਸੂਰ ਚਢਯੋ ਅੰਧਿਆਰਿ ਸਿਧਾਰਯੋ
 ॥੧੭੦੭॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਗਏ ਭਜਿ ਕੈ ਨ ਕੋਊ ਠਹਰਾਨਯੋ ॥ ਆਹਵ ਭੂਮਿ
 ਮੈ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਬ ਸੂਰਨ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਚਲੇ ਮਨੋ ਅੰਤਿ ਪੁਲੈ ਘਨ ਸਿਉ
 ਬਰਖਾਨਯੋ ॥ ਇਉ ਲਖਿ ਭਾਜਿ ਗਏ ਸਿਗਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ਜੁਧੁ ਨ ਠਾਨਯੋ ॥੧੭੦੮॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਸਬ ਹੀ ਭਟ ਭਾਜਿ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਤਬ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਨਰਾਗੀ ॥ ਜੁਝ ਤਬੈ ਤਿਨ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ
 ਧਿਆਨ ਕੀ ਤਾਹਿ ਸਮਾਧਿ ਸੀ ਲਾਗੀ ॥ ਰਾਜ ਨ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਬਿਖੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮੈ ਮਤਿ ਪਾਗੀ ॥
 ਧੀਰ ਗਹਿਓ ਧਰ ਠਾਢੇ ਰਹਯੋ ਕਹੋ ਭੂਪਤਿ ਤੇ ਅਬ ਕੋ ਬਡਭਾਗੀ ॥੧੭੦੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਬੀਰ
 ਸਬੋ ਧਰ ਡਾਰਨਿ ਕੋ ਜਬ ਘਾਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਕੈ ਇਹ ਪੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨਿ ਓਘ
 ਚਲਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਬਹੂ ਇਹ ਭੂਪ ਕਬੰਧ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਯੋ ॥ ਕੂਦ ਪਰਯੋ ਨ ਬਿਵਾਨ ਚਢਯੋ
 ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਏ ਰਨ ਭੂ ਮਧਿ ਆਯੋ ॥੧੭੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਲੈ ਪਾਨ ਮੈ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਰਨ
 ਬੀਚ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਨੇ ਲਲਕਾਰਯੋ ਤਬ ਮੀਚ ॥੧੭੧੧॥ ਚਉਪਈ ॥ ਅੰਤਕ ਜਮ ਜਬ ਲੈਨੇ
 ਆਵੈ ॥ ਲਖਿ ਤਿੰਹ ਕੋ ਤਬ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਪੇਖ ਕੈ ਇਤ ਉਤ ਟਰੈ ॥ ਮਾਰਯੋ ਕਾਲ ਹੂ ਕੋ ਨਹੀ ਮਰੈ
 ॥੧੭੧੨॥ ਚਉਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰਨਿ ਦਿਸਿ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜਮ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਇਉਂ
 ਸੁ ਜੁਧੁ ਬੈਰਨ ਸੰਗਿ ਕਰਯੋ ॥ ਹਰਿ ਹਰ ਬਿਧਿ ਸੁਭਟਨ ਮਨੁ ਡਰਯੋ ॥੧੭੧੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੈ ਮਨੁ ਹਾਰੁ
 ਕਰੈ ਕਹੈ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਧ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਕਰੋਈਯੈ ॥ ਡਾਰ ਦੈ ਹਾਥਨ ਤੇ ਹਥੀਆਰਨ ਕੋਪ ਤਜੋ ਸੁਖ ਸਾਂਤਿ
 ਸਮੋਈਯੈ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕੋਊ ਭਯੋ ਤੁਮਰੇ ਸਮ ਤੇਰੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਗੋਈਯੈ ॥ ਛਾਡਤਿ ਹੈਂ ਹਮ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਸੁ
 ਬਿਵਾਨ ਚੜੋ ਸੂਰ ਧਾਮਿ ਸਿਧੋਈਯੈ ॥੧੭੧੪॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸਬ ਦੇਵਨ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੀਨ ਹੈ ਜਬ ਕਹਯੋ ॥
 ਹਟੋ ਜੁਧ ਤੇ ਭੂਪ ਹਮੋ ਮੁਖ ਤ੍ਰਿਨ ਗਹਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬੈਨ ਸੁ ਕੋਪੁ ਨਿਵਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ

ਦਿਓ ਡਾਰ ਰਾਮ ਮਨੁ ਧਾਰਿਯੋ ॥੧੭੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਅੱਛਰਨਿ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚਢਾਇ ॥
 ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁਨ ਹਰਖੇ ਮੁਨਿ ਸੁਰ ਰਾਇ ॥੧੭੧੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਭੂਪ ਰਾਯੋ ਸੁਰ ਲੋਕਿ ਜਬੈ ਤਬ
 ਸੂਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਸਬ ਹੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਰਨ ਮੈ ਸਿਗਰੇ ਮੁਖਿ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਇ ਬਚੇ ਅਬ ਹੀ ॥ ਸਸਿ
 ਭਾਨੁ ਧਨਾਧਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਰੰਚ ਸਬੈ ਹਰਿ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ॥ ਹਰਖੇ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਸੁਰ ਫੂਲ ਸੁ ਜੀਤ
 ਕੀ ਬੰਬ ਬਜੀ ਤਬ ਹੀ ॥੧੭੧੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਧਹਿ
 ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫੭॥ੴ**
ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਕੋਪ ਕੀਓ ਮੁਸਲੀ ਅਰਿ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੰਗ ਤੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਐਚ ਲੀਏ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ
 ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬਲੀ ਗਹਿ ਹਾਬਨ ਸੋ ਛਿਤ ਪੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰਾਇ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਜੋਊ
 ਬਚੇ ਬਲ ਤੇ ਰਨ ਤਿਯਾਗ ਸੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੧੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥
 ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਰਨ ਭੀਤਰ ਮਾਰੇ ॥ ਇਉ ਸੁਨਿਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬੈਨਾ ॥ ਰਿਸਿ ਕੇ ਸੰਗ ਅਰੁਨ ਭਏ ਨੈਨਾ
 ॥੧੭੧੯॥ ਅਪੁਨੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬੈ ਬੁਲਾਏ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੂਪਤਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਜੁਝੇ ਰਨ ਮਾਰੀ ॥
 ਅਉਰ ਸੁਭਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਮ ਨਾਹੀ ॥੧੭੨੦॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਸੋ ਸੂਰੋ ਨਾਹੀ ॥ ਤਿਹ ਸਮ ਜਾਇ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਰੀ ॥
 ਅਬ ਤੁਮ ਕਹੋ ਕਉਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕਉਨ ਸੁਭਟ ਕੋ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥੧੭੨੧॥ **ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਬੋਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਕੇ ਤੀਰ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੀ ਹੈ ਅਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਉਨ ਲਰੈ
 ਰਨ ਬੀਰ ॥੧੭੨੨॥ ਉਤ ਰਾਜਾ ਚੁਪ ਹੋਇ ਰਹਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਹੀ ਜਬ ਰਾਬ ॥ ਇਤ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਹ ਗਯੋ ਜਹਾਂ
 ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੭੨੩॥ **ਮੁਸਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਇਹ ਕਉਨ ਸੁਤ ਖੜਗ ਸਿੰਘ
 ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਐਸੋ ਅਪੁਨੀ ਬੈਸ ਮੈ ਨਹਿ ਦੇਖਯੋ ਬਲ ਧਾਮ ॥੧੭੨੪॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਯਾਂਕੀ ਕਥਾ
 ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੋ ਭਰਮੁ ਬਿਨਾਸੋ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਬਲ ਜਬ ਕਹਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੋਨ ਹੂੰ ਰਹਯੋ
 ॥੧੭੨੫॥ **ਕਾਨੁ ਬਾਚ ॥ ਸੋਰਠਾ** ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਵੰਤ ਹੂੰ ਬੰਧੁ ਸਿਉ ॥ ਸੁਨਿ ਬਲ ਯਾਂਕੀ ਰਾਬ

{੪੭੧}

{੪੭੧}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਜਨਮ ਕਥਾ ਭੂਪਤਿ ਕਹੋਂ ॥੧੭੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਟਮੁਖ ਰਮਾ ਗਨੇਸ ਪੁਨਿ ਸਿੰਡੀ ਰਿਖਿ ਘਨ ਸਯਾਮ ॥ ਆਦਿ
ਬਰੁਨ ਬਿਧਿ ਪੰਚ ਲੈ ਧਰਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥੧੭੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਰਗ ਰਮਯ ਤਨ ਗਰਮਿਤਾ ਸਿੰਘ ਨਾਦ
ਘਮਸਾਨ ॥ ਪੰਚ ਬਰਨ ਕੋ ਗੁਨ ਲੀਓ ਇਹ ਭੂਪਤਿ ਬਲਵਾਨ ॥੧੭੨੮॥ ਛਪੈ ॥ ਖਰਗ ਸਕਤਿ ਸਿਵ ਤਾਤ
ਦਈ ਤਿਹ ਹੇਤ ਜੀਤ ਅਤਿ ॥ ਬਹੁ ਸੁੰਦਰਤਾ ਰਮਾ ਦਈ ਤਿਨ ਬਿਮਲ ਅਮਲ ਮਤਿ ॥ ਗਰਿਮਾ ਸਿੱਧਿ ਗਨੇਸ
ਸਿੰਗਿ ਰਿਖਿ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਦੀਯ ॥ ਕਰਤ ਅਧਿਕ ਘਮਸਾਨ ਇਹੈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਹੇਤ ਕੀਯ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ
ਭੂਪਤਿ ਕੀਯੋ ਸੁਨ ਹਲਧਰ ਇਮ ਭਾਖਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਤੁਮ ਬਡੋ ਸਤ੍ਰ ਰਨ ਮਧਿ ਹਯੋ ॥੧੭੨੯॥
ਸੋਰਠਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਚੰਦ ਸੰਕਰਖਨ ਸੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥ ਜਾਦਵ ਇਕ ਮਤਿਮੰਦ ਗਰਬ ਕਰੈਂ ਬਹੁ ਭੁਜਾ
ਕੋ ॥੧੭੩੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਦਵ ਬੰਸ ਮਾਨ ਭਯੋ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਮ ਸਯਾਮ ਹਮਰੇ ਰਖਵਾਰੀ ॥ ਡੀਠ ਆਨ ਕੋ
ਆਨਤ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਫਲ ਪਾਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੧॥ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਧਰਿ ਜਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਸਾਚੁ
ਕਰ ਮਾਨੋ ॥ ਤਿਹ ਕੇ ਹੇਤ ਭੂਪ ਅਵਤਰਯੋ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਜਾਨ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰਯੋ ॥੧੭੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾਂ
ਰੰਕ ਭੂਪਾਲ ਏ ਕਰਯੋ ਇਤੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਜਾਦਵ ਗਰਬ ਬਿਨਾਸ ਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ॥੧੭੩੩॥ ਚਉਪਈ ॥
ਜਾਦਵ ਕੁਲ ਤੇ ਗਰਬ ਨ ਗਯੋ ॥ ਇਨ ਕੇ ਨਾਸ ਹੇਤ ਰਿਖਿ ਭਯੋ ॥ ਦੁਖ ਕੈ ਸ੍ਰਾਪ ਮੁਨੀਸ੍ਰਰ ਦੈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਸਮੈ
ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਛੈ ਹੈ ॥੧੭੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਪੰਕਜ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੁੱਧਿ
ਬਰ ਸੁਨ ਅਬ ਕਥਾ ਰਿਸਾਲ ॥੧੭੩੫॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸੁਨਿ ਦੈ ਸ੍ਰਉਨ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਤੇਸੋਂ ॥ ਕਵਨ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿ ਜੀਤੈ
ਮੋ ਸੋਂ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਮੋ ਅੰਤਰ ਨਾਹੀ ॥ ਮੁਹਿ ਸਰੂਪ ਵਰਤਤ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੧੭੩੬॥ ਸਾਚ ਕਹਯੋ ਹੈ ਹੇ
ਬਲਦੇਵਾ ॥ ਪਾਯੋ ਨਹਿਨ ਕਿਸੂ ਇਹ ਭੇਵਾ ॥ ਸੂਰਨ ਮੈ ਕੋਊ ਇਹ ਸਮ ਨਾਹੀ ॥ ਮੇਰੋ ਨਾਮ ਬਸੈ ਰਿਦ ਮਾਹੀ
॥੧੭੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਦਰ ਮਾਂਝ ਬਸਿ ਮਾਸ ਦਸ ਤਜਿ ਭੋਜਨ ਜਲ ਪਾਨ ॥ ਪਵਨ ਅਹਾਰੀ ਹੁਇ ਰਹਿਓ
ਬਰੁ ਦੀਨਿ ਭਗਵਾਨ ॥੧੭੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਿਪੁ ਜੀਤਨ ਕੋ ਬਰੁ ਲੀਯੋ ਖੜਗ ਸਿੰਘ ਬਲਵਾਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਪਸਯਾ
ਬਨ ਕਰੀ ਦੁਆਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੭੩੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਬੀਤੀ ਕਥਾ ਭਯੋ ਤਬ ਭੋਰ ॥ ਜਾਰੋ ਸੁਭਟ ਦੁਹੂ

ਦਿਸ ਓਰ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਦਲੁ ਸਜਿ ਰਨ ਆਯੋ ॥ ਜਾਦਵ ਦਲੁ ਬਲ ਲੈ ਸਮੁਹਾਇਯੋ ॥੧੭੪੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ
ਬਲਦੇਵ ਸਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਇਤ ਤੇ ਉਮਡਿਓ ਉਤ ਤੇ ਉਇ ਆਏ ॥ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਹਲ ਲੈ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ
ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਜੂਝ ਧਰਾ ਪਰ ਏਕ ਲਰੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਧਾਏ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਬਹੁਰੋ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ
ਮਾਰ ਘਨੇ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥੧੭੪੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰੋਸ ਭਯੋ ਘਨ ਸਖਾਮ ਲਯੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਤਹੀ ਉਠ
ਧਾਯੋ ॥ ਆਨ ਪਰਯੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਨ ਪੈ ਰਿਪੁ ਕਉ ਹਤਿ ਕੈ ਨਦਿ ਸੋਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਪਤਿ ਬਿਪਤਿ
ਪਰੀ ਰਨ ਮੈ ਨਹਿ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਸਬੈ ਰਿਸਿ ਖਾਤ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਤ ਕਹੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੭੪੨॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਗੇ ਕੀ ਸੈਨ ਭੰਜੀ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਪਉਰਖ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਠਾਢੇ ਜਹਾ ਦਲ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤਹਾ
ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੇ ਜਹਾ ਤਿੰਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਬਾਨ
ਕਮਾਨ ਗਹੀ ਘਨ ਸਖਾਮ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਅਭਿਮਾਨ ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੭੪੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਤੇ
ਜਬ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤਬ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਜਾਇ ਲਗੇ ਜਿੰਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਨ
ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਜਗ ਮੈ ਭਟ ਜੋ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕਉ ਨਿਜ ਬੀਰ ਕਹੈ ਹਰਿ ਮਾਰਤ ਸੈਨ ਚਲਯੋ
ਰਨਿ ਆਵੈ ॥੧੭੪੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸਖਾਮ ਕੀ ਓਰ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਘਾਏ ॥ ਜੇਤਿਕ
ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਬੀਚ ਤੇਉ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠਾਏ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਿ ਕੈ ਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ
ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਆਵਨ ਦੇਹੁ ਅਬੈ ਹਮ ਲਉ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸਿਗਰੇ ਸਮੁਝਾਏ ॥੧੭੪੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
ਭੂਪ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਆਵਤ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਧਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਕੀਏ ਨਿਜ ਲੋਗ ਸਬੈ ਤਬ ਲੈ ਕਰਿ
ਮੋ ਬਰ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਿੰਹ ਆਹਵ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਧੁਨਿ ਕੋ ਸੁਨਿ
ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮਾਨਹੁ ਚਾਉ ਬਢਾਯੋ ॥੧੭੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਕੀ ਅਤਿ ਚਮੁੰ ਉਮਡੀ ਕ੍ਰੋਧ
ਬਢਾਇ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਹਰਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮੈ ਦੀਨੀ ਘਾਇ ॥੧੭੪੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ
ਛੁਟੇ ਅਵਸਾਨ ਗਏ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ॥ ਗਜ ਰਾਜ ਮਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ਮਨੋ ਰੂਖ ਕੱਟੇ ਕਰਵਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ॥ ਰਿਪੁ ਕਉਨ

ਗਨੇ ਜੁ ਹਨੇ ਤਿੰਹ ਠਾਂ ਮੁਰਝਾਇ ਗਿਰੇ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ॥ ਰਨ ਮਾਨੇ ਸਰੋਵਰ ਆਂਧੀ ਬਹੈ ਟੁਟ ਫੂਲ ਪਰੇ ਸਤ
 ਪਤ੍ਰਨ ਕੇ ॥੧੭੪੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਇਕ ਘੁਮਤ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨ ਸੋਂ ਏਕ ਫਿਰੈ ਚੁਚਵਾਤੇ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰ
 ਕੈ ਡਾਰਿ ਹਥਿਯਾਰ ਭਜੈਂ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤੇ ॥ ਦੈ ਰਨ ਪੀਠ ਮਰੈਂ ਲਰਕੈ ਤਿੰਹ ਮਾਂਸ ਕੇ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਨ
 ਖਾਤੇ ॥ ਬੋਲਤ ਬੀਰ ਸੁ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਮਨੋ ਡੋਲਤ ਕਾਨਨ ਮੈ ਗਜ ਮਾਤੇ ॥੧੭੪੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ
 ਘਨਸਯਾਮ ਬਡੇ ਰਿਪੁ ਤੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ॥ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਹਜਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਸੰਘਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦੀਏ ॥
 ਅਰਿ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਬੀਰਨ ਕੇ ਦਏ ਫਾਰਿ ਹੀਏ ॥ ਮਨੋ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਕਰਾਲ ਲਖਯੋ ਹਰਿ
 ਸਤ੍ਰੁ ਭਜੇ ਇਕ ਮਾਰ ਲੀਏ ॥੧੭੫੦॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਿ ਲੀਨਿ ਰਿਪੁਨ ਸੰਘਾਰਤ
 ਇਉਂ ਕਮਲਾ ਕੇ ਕੰਤੁ ਹੈ ॥ ਕੇਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਬ੍ਰਿਖੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ਕੇਤੇ ਐਸੋ ਭਯੋ ਜੁੱਧੁ ਮਾਨੋ ਕੀਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਅੰਤੁ
 ਹੈ ॥ ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ਚਲਾਵਤ ਸੁਦਰਸਨ ਕੋ ਕਹੈ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸਯਾਮ ਐਸੋ ਤੇਜਵੰਤੁ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਰੰਗੀਨ
 ਪਟ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਬੀਨ ਰਨ ਫਾਗ ਖੇਲ ਪੌਛ ਰਹੇ ਮਾਨੋ ਬਡੇ ਸੰਤ ਹੈਂ ॥੧੭੫੧॥ ਕਾਨ੍ਹ ਤੇ ਨ ਡਰੇ ਅਰਿ ਅਰਗਾਇ
 ਪਰੇ ਸਬ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਲਰਬੇ ਕਉ ਉਮਗਤਿ ਹੈਂ ॥ ਰਨ ਮੈ ਅਡੋਲ ਸ੍ਰਾਮਿਕਾਰ ਜੀ ਅਮੋਲ ਗੋਲ ਤੇ ਨਿਕਸ
 ਲਰੈਂ ਜੁੱਧ ਕੋਪ ਮੈ ਪਗਤ ਹੈਂ ॥ ਡੋਲਤ ਹੈ ਆਸ ਪਾਸ ਜੀਤਬੇ ਕੀ ਕਰੈਂ ਆਸ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ
 ਭਗਤ ਹੈਂ ॥ ਕੰਚਨ ਅਚਲ ਜਿਉ ਅਟਲ ਰਹਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ਤੀਰ ਤੀਰ ਸੂਰਮਾ ਨਛਤ੍ਰੁ ਸੇ ਡਿਗਤ ਹੈਂ ॥੧੭੫੨॥
 ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਇਤੇ ਜਦੁਬੀਰ ਘਿਰਿਓ ਉਤ ਕੋਪ ਹਲਾਯੁਧ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਪਾਨ
 ਧਰੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਛਿਤਿ ਮਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਕੀਏ ਹਲਿ ਸੋਂ ਬਲ ਕਾਤੁਰ ਦੇਖਿ ਭਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥ ਜੀਤਤ ਭਯੋ
 ਮੁਸਲੀ ਰਨ ਮੈ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਤਬ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੭੫੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਹੁਇ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਮੂ ਪਤਿ
 ਆਪੁਨੀ ਸੈਨ ਕਉ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਰਨ ਤੇ ਭਟ ਜੁੱਧੁ ਨਿਦਾਨ ਸਮੇ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਇਉ ਲਲਕਾਰ
 ਕਹਿਓ ਦਲ ਕੋ ਤਬ ਸ੍ਰਉਨਨ ਮੈ ਸਬਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ਫਿਰੇ ਤਬ ਹੀ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹਠ ਜੁੱਧੁ
 ਮਚਾਯੋ ॥੧੭੫੪॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਰਨਧੀਰ ਸੋਊ ਜਬ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਰ ਕੋਪ ਤਿਹੀ

ਛਿਨ ਸਾਮੁਹੇ ਹੋਇ ਹਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਕਰ ਕਾਟਿ ਦਏ ਇਕ ਮੁੰਡ ਬਿਨਾ ਕਰ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਅਰਿ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਡਾਰਿ ਹਬਿਯਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੧੭੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਅਤਿ ਦਲ ਭਜਿ ਗਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਓ ਉਪਾਇ ॥ ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਕਉ ਲੀਨਿ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੧੭੫੬॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੁਹਨਿ ਸੈਨ ਅਬ ਲੈ ਧਾਵਹੁ ਤੁਮ ਸੰਗ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੂਪਤਿ ਦਯੋ ਅਪਨੋ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥੧੭੫੭॥ ਸੁਮਤਿ ਚਲਤ ਰਨ ਇਉਂ ਕਹਯੋ ਸੁਨੀਏ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਹਰਿ ਹਲਧਰ ਕੇਤਕ ਬਲੀ ਕਰੋ ਕਾਲ ਕੋ ਕਾਲ ॥੧੭੫੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਉਂ ਕਹਿ ਜਰਾਸਿੰਧ ਸਿਉ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਸੰਗ ਲੀਏ ਤਿੰਹ ਅਧਿਕ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ॥ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਜਾਵਤ ਧਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਛੁਹਣਿ ਲੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥੧੭੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਕਰਖਣ ਹਰਿ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਕਰੀਐ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਦਲ ਪ੍ਰਬਲ ਲੈ ਰਨ ਮਧਿ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੧੭੬੦॥ ਸੌਰਠਾ ॥ ਤਬ ਬੋਲਿਓ ਜਦੁਬੀਰ ਢੀਲ ਤਜੋ ਬਲ ਹਲਿ ਗਹੋ ॥ ਰਹੀਯੋ ਤੁਮ ਮਮ ਤੀਰ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਜਾਹਿ ਜਿਨ ॥੧੭੬੧॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਰਾਮ ਲੀਯੋ ਧਨੁ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਧਸਯੋ ਤਿਨ ਮੈ ਮਨਿ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਅਨੇਕ ਹਨੇ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਅਰਿ ਸਿਉ ਤਬ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਉ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਬਲ ਸਿਉ ਅਤਿ ਹੀ ਸੋਉ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥੧੭੬੨॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕਮਾਨ ਲੀਏ ਕਰ ਮੈ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਕੇਹਰਿ ਜਿਉ ਭਭਕਾਰੇ ॥ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਿਓ ਭਟ ਐਸੋ ਬਲੀ ਜਗ ਧੀਰ ਧਰੇ ਹਰਿ ਸੋ ਰਨ ਪਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਸੁ ਕਉਨ ਤਿਹੁੰ ਪੁਰ ਮੈ ਬਲਿ ਸਖਾਮ ਸਿਉ ਬੈਰ ਕੋ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਕੋਉ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਸੁ ਮਰੈ ਪਲ ਮੈ ਜਮ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੭੬੩॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜਬ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਸਖਾਮ ਜੂ ਰਾਮ ਚਢੇ ਤਬ ਕਉਨ ਬਲੀ ਰਨਧੀਰ ਧਰੈ ॥ ਜੋਉ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਲਰੈ ॥ ਜਿੰਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪਾਪ ਟਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਕਉਨ ਹਰੈ ॥ ਮਿਲਿ ਆਪਸਿ ਮੈ ਸਬ ਲੋਕ ਕਹੈ ਰਿਪੁ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਬਿਨ ਆਈ ਮਰੈ ॥੧੭੬੪॥ ਸੌਰਠਾ ॥ ਇਤ ਏ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ਸੁਭਟ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕਟਕ ਮੈ ॥ ਉਤ ਬਲ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਨਾਹਨਿ ਡਰਯੋ ॥੧੭੬੫॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਮੂਸਲ ਲੈ ਮੂਸਲੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰਿ ਕੋ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਪੁੰਜ ਹਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਘਾਇਲ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿਉ ਤਨ ਤਾਹਿ ਭਰਯੋ

ਹੈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਜਸ ਉੱਚ ਮਹਾਂ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸਖਾਮ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦੇਖਨ ਕਉ ਰਨ ਕਉਤਕ ਕੋਧ ਭਖਾਨਕ ਰੂਪ ਧਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੬੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਇਤ ਓਰ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਉਤ ਸ੍ਰੀ ਗਰੁੜਧੁਜ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਅਰਯੋ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਦਲ ਕਉ ਰਨ ਯਾ ਬਿਧਿ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਬਾਜ ਪੈ ਬਾਜ ਰਬੀ ਰਬ ਪੈ ਗਜ ਪੈ ਗਜ ਸ਼ਾਰ ਪੈ ਸ਼ਾਰ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੬੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚ ਹੂ ਤੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਤਬ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਕੀਏ ਕਰਹੀਨ ਬਲੀ ਪਗਹੀਨ ਕਿਤੇ ਗਨਤੀ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਧੀਰ ਧਰਿਓ ਤਬਹੀ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥੧੭੬੮॥ ਜਾਂ ਦਲੁ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਗਰੋ ਜਗ ਅਉਰ ਕਹੂ ਰਨ ਤੇ ਨਹੀ ਹਾਰਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਮਿਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨਹੀ ਜਾ ਪਗੁ ਟਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਘਨ ਸਖਾਮ ਭਜਾਇ ਦੀਯੋ ਪਲ ਮੈ ਨ ਕਿਨੂੰ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਰੈ ਉਪਮਾ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਬਡੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥੧੭੬੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦ੍ਰੈ ਅਛੋਹਣੀ ਸੈਨ ਰਨਿ ਦਈ ਸਖਾਮ ਜਬ ਘਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੁਮਤਿ ਸਮੇਤ ਦਲ ਕੋਪ ਪਰਿਓ ਅਰਿ ਰਾਇ ॥੧੭੭੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਤਬੈ ਭਟ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲਏ ਕਰਵਾਰੈ ॥ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਹਠੀ ਹਠਿ ਸਿਉ ਘਨ ਸਖਾਮ ਕਹਾਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਕਾਰੈ ॥ ਮੂਸਲ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਸੁ ਹਤੈ ਹਰਿ ਕਉਚ ਉਠੈ ਚਿਨਗਾਰੈ ॥ ਮਾਨੋ ਲੁਹਾਰ ਲੀਏ ਘਨ ਹਾਬਨ ਲੋਹ ਕਰੇਰੇ ਕੋ ਕਾਮ ਸਵਾਰੈ ॥੧੭੭੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਉਧਵ ਆਇ ਹੈ ਸਖਾਮ ਸਹਾਇ ਕੇ ਕਾਰਨ ॥ ਅਉਰ ਅਕੂਰ ਲਏ ਸੰਗਿ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰਯੋ ਅਰਿ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਅਪੁਨੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰਨ ॥ ਓਰ ਦੁਹੂੰ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਸੁ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ॥੧੭੭੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਜੂ ਅਰੁ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਸੁ ਘਨੇ ਭਟ ਕੂਟੇ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਬ ਖੰਡ ਤਹੀ ਅਰੁ ਏਕ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਸਿਰ ਫੂਟੇ ॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨ ਚਲਾਵਤ ਇਉਂ ਸਰ ਛੂਟੇ ॥ ਕਾਜ ਬਸੇਰੇ ਕੇ ਰੈਨ ਸਮੈ ਮਧਿਆਨ ਮਨੋ ਤਰੁ ਪੈ ਖਗ ਟੂਟੇ ॥੧੭੭੩॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਫਿਰੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡੋਲਤ ॥ ਧਾਇ ਪਰੈ ਤਿੰਹ ਓਰ ਬਲੀ ਭਟ ਜੋ ਤਿੰਹ ਕੋ ਲਲਕਾਰ

ਕੈ ਬੋਲਤ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਪਾਂਇ ਕੱਟੇ ਉਠਬੇ ਕਹੁ ਬਾਂਹਨ ਕੋ ਬਲ ਤੋਲਤ ॥ ਏਕ ਕੱਟੀ ਭੁਜ ਯੋਂ ਤਰਫੈ ਜਲ
 ਹੀਨ ਜਿਉ ਮੀਨ ਪਰਿਓ ਝਕ ਝੋਲਤ ॥੧੭੭੪॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਬਿਨਾ ਹਥਿਯਾਰਨ ਰਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਦਉਰੈ ॥
 ਸੁੰਡਨ ਤੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲ ਸੋਂ ਝਕਝੋਰੈ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਮ੍ਰਿਤ ਅਸੂਨ ਕੀ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥਨ ਸੋਂ
 ਗਹਿ ਗ੍ਰੀਵ ਮਰੋਰੈ ॥ ਸਖੰਦਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਏਕ ਚਪੇਟ ਹੀ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤੋਰੈ ॥੧੭੭੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੂਦਤ
 ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਭਟ ਏਕ ਕੁਲਾਚਨ ਦੈ ਕਰ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ॥ ਇਕ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਤੇ ਕਥਿ ਰਾਮ ਕਹੈ ਨ ਰਤੀਕੁ
 ਡਰੈ ॥ ਇਕ ਕਾਇਰ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਹੂੰ ਤੇ ਤਜ ਸਸਤ੍ਰ ਟਰੈ ॥ ਇਕ ਲਾਜ ਭਰੇ ਪੁਨਿ ਆਇ
 ਅਰੈ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ॥੧੭੭੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਤ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਦਲੁ
 ਬੈਰਨ ਕੇ ਧਸਿ ਕੈ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਕਥਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸੁ ਕਛੁ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਚੂਰਨ ਕੀਨ
 ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਲੀਏ ਕਸਿ ਕੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਲ ਕੈ ਅਰਿ ਬੀਰ ਲੀਏ ਸਬ ਹੀ
 ਬਸਿ ਕੈ ॥੧੭੭੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਇਤੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਉਤੇ ਬਹੁ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜੋ ਸਭ ਜੀਤ
 ਫਿਰੈ ਜਗ ਕਉ ਅਰੁ ਗਾਢ ਪਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਘਨ ਸਖਾਮ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਅਰਿ ਭੂ
 ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਇਉਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਯ ਮੈ ਕਦਲੀ ਮਨੋ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੧੭੭੮॥ ਜੋ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸਖਾਮ
 ਕੇ ਸੰਗਿ ਭਲੇ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਨ ਕਉ ਤਜਿ ਧਾਏ ॥ ਏਕ ਰਬੈ ਗਜਰਾਜ ਚਢੈ ਇਕ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥
 ਤੇ ਘਨ ਜਿਉ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਪਉਰਖ ਪਉਨ ਬਹੈ ਛਿਨ ਮਾਹ ਉਡਾਏ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਤ ਐਸੇ ਕਹੈ ਅਬ ਪ੍ਰਾਨ
 ਰਹੈ ਮਨੋ ਲਾਖਨ ਪਾਏ ॥੧੭੭੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸਖਾਮ ਕੇ ਛੂਟਤ ਬਾਨਨ ਚਕ੍ਰ ਸੁ ਚਕ੍ਰਤ ਹੁਇ ਰਬ ਚਕ੍ਰ ਭ੍ਰਮਾਵਤ ॥
 ਏਕ ਬਲੀ ਕੁਲ ਲਾਜ ਲੀਏ ਦ੍ਰਿੜ ਹੁਇ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੁੱਝ ਮਚਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਇਸ ਆਵਤ
 ਹੈ ਚਲੇ ਗਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੇਖਨ ਚਉਂਪ ਚੜੇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਵਤ ॥੧੭੮੦॥ ਸ੍ਰੀ
 ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਨ ਹੀ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਵਤ ॥ ਆਨਿ ਲਗੇ ਭਟ ਏਕਨ ਕਉ ਨਟ ਸਾਲ ਭਏ
 ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਤ ॥ ਏਕ ਤੁਰੰਗਨ ਕੀ ਭੁਜ ਬਾਨ ਲਗੈ ਅਤਿ ਰਾਮ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਸਾਲ ਮੁਨੀਸੂਰ ਕਾਟੇ

{੪੭੭}

{੪੭੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਨੋ ਤਿੰਹ ਪੰਖ ਬਨਾਵਤ ॥੧੭੮੧॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਸਬ ਸਤ੍ਰੂ ਕੋਪ ਮਨਿ ਭਰੇ ॥ ਘੇਰਿ ਲਯੋ
ਹਰਿ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੇ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧ ਲੈ ਆਹਵ ਕਰੈ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥੧੭੮੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਕ੍ਰੁੱਧਤ
ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਖਾਮ ਕੈ ਸਾਮੁਹੇ ਟੇਰਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸ ਗਹੇ ਖੜਗੋਸ ਬਲੀ ਜਬ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਤਬ
ਚੱਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਗੋਰਸ ਖਾਤ ਗ੍ਰਾਰਨ ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲ ਗਏ ਅਬ ਜੁੱਧ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ
ਮਾਨਹੁ ਬੈਨਨ ਬਾਨਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੭੮੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਇਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋਪ ਕੀਓ
ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਨੈਕੁ ਭ੍ਰਮਾਇਕੈ ਪਾਨ ਬਿਖੈ ਬਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਉਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਸੀਸੁ ਕੱਟਯੋ
ਤਿੰਹ ਕੋ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਸੁ ਸਿਆਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਰ ਕੁੰਭਾਰ ਲੈ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਮਨੋ ਚਾਕ ਤੇ ਕੁੰਭ ਤੁਰੰਤ
ਉਤਾਰਯੋ ॥੧੭੮੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੁੱਧ ਕੀਓ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਸਾਥ ਸੁ ਸਤ੍ਰੂਬਿਦਾਰ ਕਹੈ ਜਗ ਜਾਂ ਕਉ ॥ ਜਾਂ ਦਸਹੂ
ਦਿਸ ਜੀਤ ਲਈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਓ ਹਰਿ ਤਾਂਕਉ ॥ ਜੋਤਿ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਸਿਉ ਜਿਮ ਦੀਪਕ ਕ੍ਰਾਂਤਿ
ਮਿਲੈ ਰਵਿ ਭਾ ਕਉ ॥ ਸੂਰਜ ਮੰਡਲ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਹਰਿ ਧਾਮ ਦਸਾ ਕਉ ॥੧੭੮੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥
ਸੱਤ੍ਰੂ ਬਿਦਾਰ ਹਨਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਸਬ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਹੁਇ
ਬੈਰਿਨ ਮਾਂਝ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭੈਰਵ ਭੂਪ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਕੀਓ ਸੁ ਵਹੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਯੋ ਰਬ
ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਨੋ ਨਭ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਟੂਟ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥੧੭੮੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਏਕ ਭਰੇ ਭਟ ਸੋਨਤ ਸੋ ਭਭਕਾਰਤ ਘਾਇ
ਫਿਰੈ ਰਨਿ ਡੋਲਤ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਗਿਰ ਕੈ ਧਰਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧਕ ਢੋਲਤ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਓਠਨ ਆਖਨ
ਕਾਗ ਸੁ ਚੋਚਨ ਸਿਉ ਟਕ ਟੋਲਤ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਉਰਿ ਆਂਤਨ ਕੋ ਕਢ ਜੋਗਨਿ ਹਾਥਨ ਸਿਉ ਝਕ ਝੋਲਤ
॥੧੭੮੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਅਸਿ ਪਾਨ ਧਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਬਹੁਰੇ ਅਰਿ ਆਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ
ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਤੇ ਤੇਉ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨਨ ਸੈਬਨ ਅਉ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥
ਆਇ ਖਏ ਇਕ ਜੀਤ ਲਏ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ ਇਕ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥੧੭੮੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਹੂ
ਅਰਿਕੈ ਲਰਿਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਟਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਫਿਰੈ ਸਬ ਦੇਸਨ ਕਉ ਸੋਉ ਭਾਜ ਗਏ ਜਿੰਹ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜੇ

{੪੭੮}

{੪੭੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਜਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਰੈ ਤਬ ਅੰਤਕ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਇ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੭੮੯॥ ਏਕ ਹੁਤੋ ਬਲਬੀਰ ਬਡੋ ਜਦੁਬੀਰ ਲਿਲਾਟ ਮੈ ਬਾਨੁ ਲਗਾਯੇ ॥ ਫੋਕ ਰਹੀ ਗਡਿ ਭਉਹਨਿ
 ਮੈ ਸਰੁ ਛੇਦ ਸਭੈ ਸਿਰ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਘਾਇ ਲਗੇ ਬਹੁ ਸੋਨ ਬਹਾਯੇ ॥ ਮਾਨਹੁ
 ਇੰਦ੍ਰ ਪੈ ਕੋਪੁ ਕੀਯੋ ਸਿਵ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੋ ਤੇਜ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੭੯੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨਧੀਰ ਜਬੈ ਸੁ
 ਧਵਾਇ ਪਰੇ ਰਥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਦੱਛਨ ਓਰ ਨਿਹਾਰ ਕਿਤੇ ਦਲ ਧਾਯੋ ਹੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਬਤੀਯਾ
 ਸੁਨਿ ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਹਲ ਸੋ ਬਲਿ ਧਾਇ ਲੀਏ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਸੋਨ ਪਰਿਓ ਭੂਅ ਮੈ ਮਨੋ ਸਾਰਸੁਤੀ
 ਸੁ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ ॥੧੭੯੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਜਿ ਕੈ ਰਨ ਭਾਰੋ ॥
 ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਏਕ ਫਿਰੈ ਮਨੋ ਨੀਦ ਘਨੀ ਨਿਸ ਕੇ ਕਹੂ ਜਾਗੋ ॥ ਪਉਰਖਵੰਤ ਬਡੇ ਭਟ ਏਕ ਸੁ ਸਖਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧ
 ਹੀ ਕਉ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥ ਏਕ ਤਯਾਗ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਲਾਗੋ ॥੧੭੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਭਜੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਜਬ ਜੁੱਧ ਤੇ ਮਨ ਮੈ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਅਉਰ ਸੂਰ ਆਵਤ ਭਏ ਕਰਵਾਰਨ ਚਮਕਾਇ ॥੧੭੯੩॥
 ਸੁਯਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਭਟ ਆਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸਖਾਮ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਗਹਿਓ ਕਰ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ
 ਕੋਪ ਭਯੋ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਕੀਏ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਅਰਿ ਸੈਨ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਜਾਯੋ ॥ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ
 ਸਮਾਨ ਸੁ ਕਾਨੁ ਮਨੋ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਮੇਘ ਉਡਾਯੋ ॥੧੭੯੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕਾਟਤ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਚੱਕ੍ਰ ਗਦਾ
 ਗਹਿ ਦੂਜਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਤੀਜਨ ਨੈਨ ਦਿਖਾਇ ਗਿਰਾਵਤ ਚਉਬਨ ਚੌਪ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ ॥ ਚੀਰ ਦਏ ਅਰਿ
 ਕੇ ਉਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਧੀਰ ਤਹਾਂ ਭਟ ਕਉਨ ਧਰੈ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ
 ॥੧੭੯੫॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਪਰੈ ॥ ਤੁਮ ਹੂ ਧੋ ਬਿਚਾਰ ਕਹੋ ਚਿਤ ਮੈ ਜਗ
 ਕਉਨ ਬੀਓ ਭਟ ਧੀਰ ਧਰੈ ॥ ਜੋਉ ਸਾਹਸ ਕੈ ਸਬ ਆਜੁਧ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਖਾਮ ਕੇ ਆਇ ਕੈ ਨੈਕੁ ਅਰੈ ॥ ਤਿਹ ਕਉ
 ਜਦੁਬੀਰ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ॥੧੭੯੬॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਸਬੈ
 ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਅਤਿ ਐਡੋ ਸੁ ਆਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਉ ਦੂਰ ਤੇ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਤਾਨ ਕੈ ਸਖਾਮ ਪੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਜੋ

ਅਰਿ ਆਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਸਾਮੁਹੈ ਦੂਰ ਤੇ ਠਾਢੇਈ ਗਾਲੁ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਤਾਹਿ ਕਉ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋਂ ਪਰਲੋਕਿ ਪਠਾਵੈ ॥੧੭੯੭॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਬਡੇਈ ਬੀਰ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਰਾਮ ਭਨੈ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸਾਤ ਹੈਂ ॥ ਲੀਨਿ ਕਰਵਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਹੀ ਉਚਾਰ ਸਮੁਹਾਇ ਆਇ ਸਖਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਜੁਧੁ ਹੀ ਮਚਾਤ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਨਿਜਕਾਤ ਨਹੀ ਮਨ ਮੈ ਡਰਾਤ ਮੁਸਕਾਤ ਘਾਇ ਖਾਤ ਮਾਨੋ ਸਬੈ ਏਕ ਜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਗਾਲਹਿ ਬਜਾਵਤ ਏਕ ਹਰਖ ਬਢਾਵਤ ਛਤ੍ਰੁ ਧਰਮ ਕਰਾਂਤ ਤੇ ਵੇ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਤ ਹੈਂ ॥੧੭੯੮॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਬਲ ਲਾਇਕ ਜੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੋਉ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈਂ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੁੱਧ ਭਰੇ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵੈਂ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਧਰਾ ਇਕ ਸੀਸ ਕਟੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਧਾਵੈਂ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਬਰ ਲੋਥ ਪਰੀ ਕਰ ਸੋਂ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਓਰਿ ਚਲਾਵੈਂ ॥੧੭੯੯॥ ਸੂਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੈ ਤਹ ਬਾਜ ਤਹਾਂ ਇਕ ਬੀਰ ਬਡੇ ਗਜ ਮਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਰਥੀ ਬਲਵਾਨ ਹਨੈ ਇਕ ਪਾਇਕ ਮਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਪਛਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਭਜੇ ਲਖਿ ਆਹਵ ਕਉ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘਾਇਲ ਕੋ ਲਲਕਾਰੈਂ ॥ ਏਕ ਲਰੈਂ ਨ ਡਰੈਂ ਘਨ ਸਖਾਮ ਕੋ ਧਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥੧੮੦੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਘੇਰ ਲੀਓ ਚਹੂ ਓਰ ਹਰਿ ਬੀਰਨ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਬਾਰ ਖੇਤ ਜਿਉ ਛਾਪ ਨਗ ਰਵਿ ਸਸਿ ਜਿਉ ਪਰਵਾਰਿ ॥੧੮੦੧॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਘੇਰਿ ਲੀਓ ਹਰਿ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨਿ ॥ ਦੁੱਜਨ ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੋ ਦਲੁ ਕੀਨਿ ॥ ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਪ੍ਰਬੀਨਿ ॥ ਜੇ ਕੋਉ ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਅਰਿਓ ਅਰਿ ਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨਿ ॥੧੮੦੨॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੈ ਲਖਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਰਬੀਰ ਬਡੇ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਉਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ਹਠਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ॥ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰੈਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋਂ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ ॥੧੮੦੩॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਬਹੁ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਬਰਬੀਰ ਜਬੈ ਜੇਉ ਸੂਰ ਰਹੈ ਮਨ ਕੋਪੁ ਪਗੈਂ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰ ਉਚਾਰਤ ਯੋਂ ਸਬ ਗੂਜਰ ਪੂਤ ਤੇ ਕਉਨ ਭਗੈ ॥ ਅਬ ਯਾਂਕਹੁ ਮਾਰਤ ਹੈਂ ਰਨ ਮੈ ਮਨ ਮੈ ਰਸ ਬੀਰ ਮਿਲੇ ਉਮਗੈ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਤੀਰ ਛੁਟੇ ਤੇ ਡਰੇ ਭਟ ਜਿਉ ਕੋਉ ਸੋਵਤ ਚਉਂਕ ਜਗੈ ॥੧੮੦੪॥ **ਝੁਲਨਾ**

{੪੮੦}

{੪੮੦}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ

ਛੰਦ ॥ ਲੀਯੋ ਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਗਵਾਨ ਜੂ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਸੈਨ ਕੁੱਟੀ ॥ ਮਹੀ ਚਾਲ ਕੀਨਿ ਦਸੋ ਨਾਗ ਭਾਰੋ
 ਰਮਾਨਾਥ ਜਾਰੋ ਹਰਹਿ ਡੀਠ ਛੁੱਟੀ ॥ ਘਨੀ ਮਾਰ ਸੰਘਾਰ ਬਿਦਾਰ ਕੀਨੀ ਘਨੀ ਸਖਾਮ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਸੈਨ ਛੁੱਟੀ ॥
 ਐਸੇ ਸਖਾਮ ਭਾਥੈ ਮਹਾਂ ਸੂਰਮੋ ਕੀ ਤਹਾਂ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਤੁੱਟੀ ॥੧੮੦੫॥ **ਝੁਲਨਾ ਛੰਦ** ॥ ਘਨੀ
 ਮਾਰ ਮਾਚੀ ਤਹਾਂ ਕਾਲਿ ਨਾਚੀ ਘਨੇ ਜੁੱਧ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਬੀਰ ਭਾਰੋ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੇ ਲਾਗਤੇ ਹੀ
 ਐਸੇ ਸਖਾਮ ਭਾਥੈ ਘਨਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਤਯਾਰੋ ॥ ਘਨਯੋ ਹਾਥ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਪੇਟ ਫਾਟੇ ਫਿਰੈ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੈ ਬਾਨ
 ਲਾਰੋ ॥ ਘਨਯੋ ਘਾਇ ਲਾਰੋ ਬਸਤ੍ਰ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਰੋ ਮਨੋ ਪਹਿਨ ਆਏ ਸਬੈ ਲਾਲ ਬਾਰੋ ॥੧੮੦੬॥ **ਝੁਲਨਾ**
ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਸਖਾਮ ਬਲਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਯਾਨੇ ਲੀਯੋ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਚਕ੍ਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕੇਉ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨ
 ਧਾਏ ਕੇਉ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਮੁਗਦਰ ਕਟਾਰੀ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੀ ਫਉਜ ਮੈ ਚਾਲ ਪਾਰੀ ਬਲੀ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰਿ ਸੈਨਾ
 ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਦੁਹੂ ਓਰ ਤੇ ਸਾਰ ਮੈ ਸਾਰ ਬਾਜਯੋ ਛੁੱਟੀ ਮੈਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਨੈਨ ਤਾਰੀ ॥੧੮੦੭॥ ਮਚੀ ਮਾਰ ਘਮਕਾਰ
 ਤਰਵਾਰ ਬਰਛੀ ਗਦਾ ਛੁਰੀ ਜਮਧਰਨ ਅਰਿ ਦਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਛੀ ਸ੍ਰਉਨ ਸਲਿਤਾ ਬਹੇ ਜਾਤ ਗਜ ਬਾਜ ਰਬ
 ਮੁੰਡ ਕਰ ਸੁੰਡ ਭਟ ਤੁੰਡ ਨਿਆਰੇ ॥ ਤ੍ਰੁਸੇ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਭੈਰਵਿ ਭਗੀ ਜੁੱਗਨੀ ਪੈਰ ਖੱਪਰ ਉਲਟਿ ਉਰਿ ਸੁਧਾਰੇ ॥
 ਭਨੇ ਰਾਮ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਅਤਿ ਤੁਮਲ ਦਾਰਨ ਭਯੋ ਮੋਨ ਤਜਿ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਜੀਅ ਡਰਾਰੇ ॥੧੮੦੮॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਜਬ ਸਖਾਮ
 ਸੁ ਪਉਰਖ ਏਤੋ ਕੀਯੋ ਅਰੁ ਸੈਨਹੁ ਤੇ ਭਟ ਏਕ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਡੋ ਬਲਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਘਮੰਡ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਨੈਕੁ
 ਨ ਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਅਬੈ ਭਜੀਐ ਤਜੀਐ ਰਨ ਯਾਂਤੇ ਨ ਕੇਉ ਬਚਯੋ ਬਿਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਬਾਲਕ ਜਾਨ ਕੈ ਭੂਲਹੁ ਰੇ
 ਜਿਨਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥੧੮੦੯॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਐਸੇ ਉਚਾਰ ਸਬੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਸੰਕਤਿ
 ਮਾਨ ਭਏ ਹੈ ॥ ਕਾਇਰ ਭਾਜਨ ਕੋ ਮਨ ਕੀਨਿ ਹੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋਪ ਤਏ ਹੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਲੈ ਕਰਿ
 ਮਾਨ ਭਰੇ ਭਟ ਆਇ ਖਏ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ ਲਯੋ ਅਸਿ ਪਾਨਿ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਦਏ ਹੈ ॥੧੮੧੦॥
ਸੁੰਯਾ ॥ ਏਕ ਭੱਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਬਲਬੀਰ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਜਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਪਹਿ ਹੈ ਜੁ ਅਰੈ ਅਰਿ
 ਤਾਹਿ ਹਕਾਰਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਧਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰੋ ਤਿੰਹ ਉਪਰਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਭਾਜਤ ਜਾਤ ਜਿਤੇ

{੪੮੧}

{੪੮੧}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਰਿਪੁ ਹੈਂ ਤਿੰਹ ਪਾਂਸਿ ਕੇ ਸੰਗ ਗ੍ਰਸੋ ਜਿਨ ਮਾਰੋ ॥੧੮੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਆਨਨ ਤੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੈਨ ਇਹੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਮੁਸਲ ਅਉ ਹਲ ਪਾਨਿ ਲਯੋ ਬਲ ਪਾਂਸਿ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ਪਾਛੇ ਹੀ ਧਾਏ ॥ ਭਾਜਤ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੋ ਮਿਲ ਕੈ ਗਰਿ ਡਾਰਿ ਦਈ ਰਿਪੁ ਹਾਥ ਬੰਧਾਏ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਰਨ ਮਾਂਝ ਮਰੇ ਇਕ ਜੀਵਤ ਜੇਲ ਕੈ ਬੰਧ ਪਠਾਏ ॥੧੮੧੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬੀਰ ਤਬੈ ਅਰਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ਅਸਿ ਧਾਰੇ ॥ ਆਇ ਖਏ ਸੋਊ ਮਾਰਿ ਲਏ ਤੇਊ ਜਾਨਿ ਦਏ ਜਿਨ ਇਉ ਕਹਯੋ ਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਨ ਟਰੇ ਕਬਹੂ ਰਨ ਤੇ ਅਰਿ ਤੇ ਬਲਦੇਵ ਕੇ ਬਿਕ੍ਰਮ ਟਾਰੇ ॥ ਭਾਜ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਏ ਗਿਰਗੋ ਕਰ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੇ ॥੧੮੧੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੋ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਰਨ ਮੈ ਤੇਊ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰਿ ਰਿਸੈ ਕੈ ॥ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਅਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਬਰਛੀ ਪਰਸੇ ਅਰਿ ਨੈਨ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਨੈਕੁ ਡਰੈਂ ਨਹੀ ਧਾਇ ਪਰੈਂ ਭਟ ਗਾਜ ਸਬੈ ਪ੍ਰਭ ਕਾਜ ਜਿਤੈ ਕੈ ॥ ਅਉਰ ਦੁਹੁ ਦਿਸ ਜੁਧੁ ਕਰੈਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਸੁਰ ਧਾਮ ਹਿਤੈ ਕੈ ॥੧੮੧੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਦਵ ਧਾਇ ਪਰੇ ਇਤ ਤੇ ਉਤਤੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਨ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਇਕ ਸ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਤਰਫੈਂ ਇਕ ਘਾਇਲ ਭੂ ਪਰ ਆਏ ॥ ਮਾਨੋ ਮਲੰਗ ਅਖਾਰਨ ਭੀਤਰ ਲੋਟਤ ਹੈਂ ਬਹੁ ਭਾਂਗ ਚੜਾਏ ॥੧੮੧੫॥ **ਕਬਿਤ** ॥ ਬਡੇ ਸ੍ਰਾਮਿਕਾਰ ਜੀ ਅਟਲ ਸੁਰ ਆਹਵ ਮੈ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨਾ ਟਰਤ ਹੈਂ ॥ ਬਰਛੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਸਾਵਧਾਨ ਤਾਂਹੀ ਸਮੈ ਚਿਤ ਮੈ ਹੁਲਾਸ ਕੈ ਲਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜੂਝ ਕੈ ਪਰਤ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਰਤ ਭਾਨੁ ਮੰਡਲ ਕਉ ਭੇਦ ਪਯਾਨ ਬੈਕੁੰਠ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਾਨ ਆਗੇ ਕਉ ਧਸਤ ਐਸੇ ਜੈਸੇ ਨਰ ਪੈਰ ਪੈਰ ਕਾਰੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੈ ॥੧੮੧੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਲਖਿ ਕੈ ਭਟ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹੈ ਰਿਪੁ ਓਰ ਚਹੈ ॥ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਰਸੇ ਤਿਰਸੂਲ ਗਹੈ ॥ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਕਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ਬਰ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈ ॥ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਹੈਂ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਤੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈ ॥੧੮੧੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੇ ਭਟ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨਹਿ ਸੰਕਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਸਬੈ ਕਰ ਮੈ ਤਨ ਸਉਹੇ ਕਰੈਂ ਨਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਜੋਊ ਜੂਝ ਮਰੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਰਰੇ ਸੁਰ ਲੋਗ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਰ

{੪੮੨}

{੪੮੨}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਧਾਮਿ ਬਸੇ ਬਡੇ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੧੮੧੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਏਕ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਭਟ ਯੋਂ ਅਰਿ ਕੈ ਬਰਿ ਕੈ ਲਰਿ ਭੂਮਿ ਪਰੈ ॥
 ਇਕ ਦੇਖ ਦਸਾ ਭਟ ਆਪਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅ ਕੋਪ ਲਰੈ ॥ ਤਬ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰ ਪਰੈ ਘਨ
 ਸਖਾਮ ਸੋਂ ਆਇ ਅਰੈ ਨ ਟਰੈ ॥ ਤਜਿ ਸੰਕ ਲਰੈ ਰਨ ਮਾਂਝ ਮਰੈ ਤਤਕਾਲ ਬਰੰਗਨਿ ਜਾਇ ਬਰੈ ॥੧੮੧੯॥
 ਸੁਯਾ ॥ ਇਕ ਜੂਝ ਪਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਇਕ ਤਉ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੈ ॥ ਕਹਿ ਆਪਨੇ ਆਪੁਨੇ ਸਾਰਥੀ
 ਸੋਂ ਸੁ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਆਇ ਅਰੈ ॥ ਤਰਵਾਰ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਲਰੈ ਅਤਿ ਸੰਗਰ ਮੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਧਰੈ ॥ ਕਬਿ
 ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਮਾਰਿ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕਰੈ ਨ ਟਰੈ ॥੧੮੨੦॥ ਜਬ ਯੋਂ ਭਟ ਆਵਤ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ
 ਤਉ ਸਬ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਨ ਕਉ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਏਕ
 ਹਨੇ ਅਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਇਕ ਦਾਇਨ ਸੋਂ ਗਹਿ ਭੂਮਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਤਾਂਹੀ ਸਮੈ ਤਿਹ ਆਹਵ ਮੈ ਬਹੁ ਸੂਰ ਬਿਨਾ ਕਰਿ
 ਪ੍ਰਾਨਨ ਡਾਰੇ ॥੧੮੨੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਏਕ ਲਗੇ ਭਟ ਘਾਇਨ ਕੇ ਤਜਿ ਦੇਹ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਜਮ ਕੇ ਘਰਿ ॥ ਸੁੰਦਰ
 ਅੰਗ ਸੁ ਏਕਨਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਰਹੇ ਸੋਨਤ ਸੋਂ ਭਰਿ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਰਨ ਮੈ ਜਿਨ ਕੇ ਬਿਜਨਾਇਕ
 ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਰ ॥ ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਜ ਆਹਵ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਗਏ ਡਰ ॥੧੮੨੨॥ ਸੁਯਾ ॥ ਭਾਜ
 ਤਬੈ ਭਟ ਆਹਵ ਤੇ ਮਿਲ ਭੂਪ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਜੇਤੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪਠੇ ਤੁਮ ਰਾਜ ਗਏ ਹਰਿ ਪੈ ਹਬਿਯਾਰ
 ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਨ ਕੋਉ ਸਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਹਮ ਤੋਂ ਸਬ ਹੀ ਬਲ ਕੈ ਰਨ ਹਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨ ਕੈ ਪਾਨਿ ਸਬੈ
 ਤਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧੮੨੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਇਉਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਭਟ ਬੋਲ ਕਹੈ ਹਮਰੀ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ
 ਲੀਜੈ ॥ ਆਹਵ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਸਉਪ ਚਲੇ ਗ੍ਰਹਿ ਕੇ ਸਿਗਰੇ ਪੁਰ ਕੇ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਆਜ ਲਉ ਲਾਜ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਸਮ
 ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਅਜੋਂ ਬੀਰ ਨ ਛੀਜੈ ॥ ਸਖਾਮ ਤੇ ਜੁੱਧ ਕੀ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸੁਪਨੇਹੂ ਮੈ ਜੀਤ ਕੀ ਆਸ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮੨੪॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਰਿਸਿ ਕਰਿ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥ ਸਕਲ ਸੁਭੱਟ ਹਰਿ ਕਟਿਕ ਕੇ ਪਠਉਂ ਜਮ ਕੇ
 ਐਨਿ ॥੧੮੨੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਮਘਵਾ ਬਲਵੰਡ ਹੈ ਆਜ ਹਉਂ ਤਾਹੀਂ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈ ਹਉਂ ॥ ਭਾਨ ਪ੍ਰਚੰਡ
 ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਹਨਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਹਉਂ ਜਮ ਧਾਮਿ ਪਠੈ ਹੋਂ ॥ ਅਉ ਜੁ ਕਹਾ ਸਿਵ ਮੈ ਬਲੁ ਹੈ ਮਰਿ ਹੈ ਪਲ ਮੈ ਜਬ

{੪੮੩}

{੪੮੩}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ

ਕੋਪ ਬਢੈ ਹੋਂ ॥ ਪਉਰਖ ਰਾਖਤ ਹਉਂ ਇਤਨੋ ਕਹਾ ਭੂਪ ਹੈ ਗੂਜਰ ਤੇ ਭਜਿ ਜੈ ਹੋ ॥੧੮੨੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਇਉਂ
ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਬੁਲਾਈ ॥ ਆਇ ਹੈਂ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਸਬੈ ਸੰਗ ਸਯਾਮ ਮਚਾਵਨ
ਕਾਜ ਲਰਾਈ ॥ ਛਤ੍ਰੁ ਤਨਾਇ ਕੈ ਪੀਛੇ ਚਲਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਆਗੇ ਸਿਧਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਾਵਸ ਕੀ ਰਿਤ
ਮੈ ਘਨ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਰ ਕੈ ਉਮਡਾਈ ॥੧੮੨੭॥ ਭੂਪ ਬਾਚ ਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੇਰਿ ਕੈ
ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥ ਤੂੰ ਗੁਆਰ ਛਤ੍ਰੀਨ ਸੋਂ ਜੂਝ ਕਰੈਗੋ ਆਇ ॥੧੮੨੮॥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
ਛਤ੍ਰੀ ਕਹਾਵਤ ਆਪਨ ਕੋ ਭਜਿ ਹੋਂ ਤਬ ਹੀ ਜਬ ਜੁੱਧ ਮਚੈ ਹੋਂ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਖਿ ਹੋਂ ਤੁਮ ਕੋ ਜਬ ਭੀਰ ਪਰੈ
ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈ ਹੋਂ ॥ ਮੂਰਛ ਹੈ ਅਬ ਹੀ ਛਿਤ ਮੈ ਗਿਰਹੋਂ ਨਹਿ ਸਿਯੰਦਨ ਮੈ ਠਹਰੈਹੋਂ ॥ ਏਕਹ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਮਰੇ
ਨਭਮੰਡਲ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਉਡਿ ਜੈਹੋਂ ॥੧੮੨੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਇਉਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਤਉ ਮਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ
ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਾਰਥੀ ਆਪਨ ਕੋ ਕਹ ਕੈ ਰਬ ਤਉ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥ ਚਾਂਪ ਚਢਾਇ ਮਹਾਂ ਰਿਸ ਖਾਇ
ਕੈ ਲੋਹਿਤ ਬਾਨ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗਰੁੜਾਸਨਿ ਜਾਨ ਕੈ ਸਯਾਮ ਮਨੋ ਦੁਰਬੇ ਕਹੁ ਤੱਛਕ ਧਾਯੋ ॥੧੮੩੦॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਤਾਂ ਸਰ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚ ਕਮਾਨ
ਚਲਾਇ ਦਏ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰ ਕਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਢਾਲ ਲਈ ਤਿਹ ਮੱਧ ਲਗੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰਜ
ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਕਹੁ ਰਾਹੁ ਕੇ ਬਾਹਨ ਪੰਖ ਪਸਾਰੇ ॥੧੮੩੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਲਈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ
ਲਖਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਇਉਂ ਛੁਟਕੇ ਕਰ ਕੇ ਬਰ ਤੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮੇਘ ਕੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉਂ
ਬਰਖੇ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਉਪਰਿ ਆਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੂਰ ਨਹੀ ਸਰ ਸੋਂ ਤਿਹ ਭੱਛਨ ਕੋ ਸਲਭਾ ਮਿਲਿ ਧਾਏ
॥੧੮੩੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸਰ ਭੂਪ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੇ ਫਲ ਤੇ ਮਧਿ
ਤੇ ਪਲ ਮੈ ਕਰਿ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ਐਸੀਯ ਭਾਂਤਿ ਪਰੇ ਛਿਤ ਮੈ ਮਨੋ ਬੀਜ ਕੋ ਈਖ ਕਿਸਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਸਯਾਮ
ਕੇ ਬਾਨ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਬਿਹੰਗ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੮੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਓਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਲਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ
ਕੇ ਸੰਗਿ ॥ ਦੁਤੀ ਓਰ ਬਲ ਹਲ ਗਹੇ ਹਨੀ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗ ॥੧੮੩੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਲ ਪਾਨਿ ਲਏ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾਨ

{੪੮੪}

{੪੮੪}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਵਤਾਰ

ਸੰਘਾਰਤ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਬ ਪੈਦਲ ਆਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਹਰਉਲ ਭਜਾਇ ਦੇਏ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਲ ਕੇ ਮੱਧਿ ਪਰਯੋ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥
 ਏਕ ਕੀਏ ਸੁ ਰਬੀ ਬਿਰਬੀ ਅਰਿ ਏਕਨ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਲੀ
 ਪੁਰਖੱਤ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੮੩੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਯੋ ਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕੂਰ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀਏ ॥ ਅਭਿਮਾਨ
 ਸੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਰਨ ਭੀਤਰ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹੀਏ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਛਕਿਓ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ
 ਮਦ ਪਾਨਿ ਪੀਏ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੰਘਾਰਤ ਸੜ ਫਿਰੈ ਜਮ ਕੋ ਸੁ ਭਯਾਨਕ ਰੂਪ ਕੀਏ ॥੧੮੩੬॥ ਸੀਸ ਕੱਟੇ ਅਰਿ
 ਬੀਰਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ ॥ ਕੇਤਨ ਕੇ ਪਦ ਪਾਨ ਕੱਟੇ ਅਰਿ ਕੇਤਨ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ ਕਰੇ ਹੈ ॥
 ਜੇ ਬਲ ਬੰਡ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਨਿਜ ਠਉਰ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਦਉਰਿ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਬੀਚ ਲਗੇ ਭਟ ਮਾਨਹੁ ਸੇਹ
 ਸਰੂਪ ਧਰੇ ਹੈ ॥੧੮੩੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਇਤ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਉਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕੋਪੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ
 ਸਾਮੁਹੇ ਆਇ ਗਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਹੁਤੋ ਸੁ ਨਿਮੇਖ ਬਿਖੈ ਜਮ
 ਧਾਮਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਨ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਜਿ ਗੇ ਜਬ ਸਖਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥੧੮੩੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੇ
 ਭਟ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਤਿ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕਾਰਜ ਜਾਨ ਕੈ ਕੋਪ ਬਢਾਏ ॥ ਸੰਕਹਿ ਤਯਾਗ ਅਸੰਕਤ ਹੁਇ ਸੁ ਬਜਾਇ ਨਿਸਾਨਨਿ
 ਕੋ ਸਮੁਹਾਏ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲੈ ਹਾਥ ਸੁ ਖੈਂਚ ਚਢਾਇ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਬਲਬੰਡ ਬਡੇ ਸਰ
 ਏਕ ਹੀ ਏਕ ਸੋ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥੧੮੩੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਕੋ ਦਲੁ ਹਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸਬ
 ਗਰਬ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਅਬਿ ਕਹੁ ਕਉਨ ਉਪਾਵਹ ਕਰੋ ॥ ਰਨ ਮੈ ਆਜ ਜੂਝ ਹੀ ਮਰੋ ॥੧੮੪੦॥ ਇਉ ਚਿਤਿ
 ਚਿੰਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਗਹਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੰਗ ਜੂਝਿ ਪੁਨਿ ਚਹਯੋ ॥ ਪਹਰਯੋ ਕਵਚ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਮਨਿ
 ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥੧੮੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਚਢਾਇ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਕ੍ਰਿਸਨ
 ਸੋ ਬੋਲਯੋ ਭਉਹਿ ਤਨਾਇ ॥੧੮੪੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੇ ਬਲ ਹੈ ਤੁਮ ਮੈ ਨੰਦ ਨੰਦਨ
 ਸੋ ਅਬ ਪਉਰਖ ਮੋਹਿ ਦਿਖੱਈਯੈ ॥ ਠਾਢੇ ਕਹਾ ਮੁਹਿ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ ਮਾਰਤ ਹੋ ਸਰ ਭਾਜਿ ਨ ਜੱਈਯੈ ॥ ਕੈ
 ਅਬ ਡਾਰਿ ਹਬਿਯਾਰ ਗਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਮੋ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਮਚੱਈਯੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਰਨ ਮੈ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ

{੪੮੫}

{੪੮੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੋ ਬਛ ਗਾਇ ਚਰੱਈਯੈ ॥੧੮੪੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਿਜਰਾਜ ਮਨੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਉਹ ਭੂਪ ਕੇ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਜਬ ਐਸੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸਿ ਯੋ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪਰਸੇ ਘ੍ਰਿਤ ਪਾਵਕ ਜੈਸੇ ॥ ਜਿਉ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕੀ ਕੂਕ ਸੁਨੇ ਬਨ ਹੁੰਕ ਉਠੇ ਮਨ ਵੈਸੇ ॥ ਜਿਯੋਂ ਮਟਕੀ ਅਰਿਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਖਟ ਕੈ ਪਗ ਮੈ ਅਟਿ ਕੰਟਕ ਜੈਸੇ ॥੧੮੪੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕ੍ਰੁਪਤ ਹੈ ਬਿਜਰਾਜ ਇਤੈ ਸੁ ਘਨੇ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿੰਹ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਕੋਪ ਉਤੈ ਧਨੁ ਲੇਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਦੋਉ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਜੋ ਸਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਸਬ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੇ ਸਰ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਕਉ ਤਨਕੋ ਨਹਿ ਭੇਟਨ ਪਾਏ ॥੧੮੪੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਇਤ ਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਜੂਝਿ ਕਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਉਤ ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਤੁਮਰੇ ਭਟ ਤੈਂ ਮਨ ਮੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਲੱਜਾਯੋ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਹੇ ਕਉ ਜੂਝ ਮਰੈਂ ਫਿਰਿ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਲਰਿ ਕਾ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਬਡੋ ਜੜ ਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇਹਰਿ ਸੋਂ ਰਨ ਜੀਤਨ ਆਯੋ ॥੧੮੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸੁਭਟਨਿ ਬਲਿ ਲਰਤ ਹੈਂ ਤੇ ਸਭ ਗਏ ਪਰਾਇ ॥ ਕੈ ਲਰਿ ਮਰਿ ਕੈ ਭਾਜਿ ਸਠਿ ਕੈ ਪਰ ਹਰਿ ਕੇ ਪਾਂਇ ॥੧੮੪੭॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਮਮ ਓਰ ਕੇ ਸੂਰ ਹਨੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ ॥ ਲਰਬੋ ਮਰਬੋ ਜੀਤਬੋ ਇਹ ਸੁਭਟਨਿ ਕੇ ਕਾਮਿ ॥੧੮੪੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਤਬ ਭੂਪ ਹਲੀ ਕਹੁ ਬਾਨੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤਿ ਹੀ ਨਟ ਸਾਲ ਭਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਮਹਾਂ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੂਰਛ ਹੈ ਕਰਿ ਸਿਯੰਦਨ ਬੀਚ ਗਿਰਯੋ ਤਿੰਹ ਕੋ ਕਬਿ ਨੇ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਭੁਜੰਗ ਡਸਯੋ ਧਨ ਧਾਮ ਸਬੈ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੮੪੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਚਿਤ ਚੇਤ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਤਾ ਰਨ ਆਯੋ ॥ ਪਾਂਉ ਪਿਆਦੇ ਹੁਇ ਸਿਯੰਦਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਤ ਭਾਂਤਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਿਸੀ ਭਟ ਜਾਨਯੋ ਨਹੀ ਕਬਿ ਦਉਰ ਪਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੧੮੫੦॥ ਆਵਤ ਦੇਖ ਹਲਾਯੁਧ ਕੋ ਸੁ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਹੀ ਕਉ ਸਮੁਹਾਇ ਭਯੋ ਨਿਜ ਪਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਤਾਨਿ ਲਈ ਹੈ ॥ ਲਯਾਇਓ ਹੁਤੇ ਚਪਲਾ ਸੀ ਗਦਾ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸਿਉਂ ਸੋਉ ਕਾਟ ਦਈ ਹੈ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਮਾਰਨਿ ਕੀ ਬਲਭਦ੍ਰਹਿ ਮਾਨਹੁ ਆਸ ਦੁ ਟੂਕ ਭਈ ਹੈ ॥੧੮੫੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਟ ਗਦਾ ਜਬ ਐਸੇ ਦਈ

{੪੮੬}

{੪੮੬}

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਤਬ ਹੀ ਬਲ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਧਾਇ ਚਲਯੋ ਅਰਿ ਮਾਰਨਿ ਕਾਰਨਿ ਸੰਕ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥
 ਭੂਪ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਆਵਤ ਕੋ ਗਰਜਯੋ ਬਰਖਾ ਕਰਿ ਬਾਨਨਿ ਭਾਰੀ ॥ ਢਾਲ ਦਈ ਸਤਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਕੀ ਕਰਵਾਰ
 ਤ੍ਰਿਧਾ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੧੮੫੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਢਾਲ ਕਟੀ ਤਰਵਾਰ ਗਈ ਕੱਟਿ ਐਸੇ ਹਲਾਯੁਧ ਸਖਾਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥
 ਮਾਰਤ ਹੈ ਬਲ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮਾਂਝਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ
 ਚਲਯੋ ਬਲ ਧਾਰਯੋ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤੂੰ ਭਿਰ ਮੇ ਸੰਗ ਆਇ ਕੈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸਖਾਮ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥੧੮੫੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਯੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਰਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਜੂਝ ਮਚਾਵਨ ਸਖਾਮ ਸਿਉ ਆਯੋ ॥ ਰੋਸਿ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰਕੇ ਬਰ
 ਸੋਂ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਚਢਾਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਜਸੁ ਇਉ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜੁੱਧ ਸਮੈ
 ਰਿਸ ਕੈ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਉਪਰਿ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥੧੮੫੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਖਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਤਉ
 ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਹਰਿ ਸਾਮੁਹੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕਛੂ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ
 ਲਉ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਸੁ ਬਾਨ ਲੈ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਛਤ੍ਰੁ ਪੈ ਮਾਰਯੋ ॥ ਖੰਡ ਹੁਇ ਖੰਡ ਗਿਰਯੋ ਛਿਤ ਮੈ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੋ ਰਾਹੁ ਨੇ
 ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਯੋ ॥੧੮੫੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਛੱਤ੍ਰੁ ਕਟਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਮਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ
 ਕੀ ਓਰ ਕੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਉਗ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਹਾਥ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਜੋਰ ਸੋ ਖੈਚਨ ਲਾਗਯੋ ਤਹਾ ਨਹਿ ਐਚ ਸਕੈ ਕਰ
 ਕੰਪ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਲੈ ਧਨੁਬਾਨ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਤਿੰਹ ਚਾਂਪ ਚਟਾਕ ਦੈ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥੧੮੫੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ
 ਸਰਾਸਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪੁ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰਿ ਮਹਾ ਬਲ ਧਾਰ ਹਕਾਰਿ ਪਰਯੋ ਰਿਪੁ
 ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਤਹਾਂ ਢਾਲ ਸੋ ਢਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਯੋਂ ਅਟਕੇ ਖਟਕੇ ਰਨ ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਜੂਲ ਦਵਾਨਲ ਕੀ
 ਲਪਕੈ ਚਟਕੈ ਪਟਕੈ ਤ੍ਰਿਨ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥੧੮੫੭॥ ਘੁਮਤ ਘਾਇਲ ਹੁਇ ਇਕ ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਇਕ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ
 ਭਭਕਾਤੇ ॥ ਏਕ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਬਿਨ ਸੀਸ ਲਖੈ ਤਿਨ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥ ਤਯਾਗ ਚਲੇ ਇਕ ਆਹਵ ਕੋ ਇਕ
 ਡੋਲਤ ਜੁੱਧਹ ਕੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨਾ ਮਨੋ ਸੋਵਤ ਹੈਂ ਮਦਰਾ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥੧੮੫੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਜਾਦਵ ਜੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਪਹਿ ਧਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਸਿਰ ਦਾਰ ਬਲੀ ਕਰਵਾਰ

{੪੮੭}

{੪੮੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੰਭਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਭੂਪਤਿ ਪਾਨਿ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗੁਮਾਨ ਭਰਯੋ ਰਿਪੁ ਓਰ ਚਲਾਵਤ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ
 ਕੇ ਸਾਥ ਕੀਏ ਬਿਨ ਮਾਥ ਸੁ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਹੁਇ ਆਵਤ ॥੧੮੫੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਏਕਨ ਕੀ ਭੁਜ ਕਾਟਿ ਦਈ
 ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਰਥੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਤੀਰ ਲਗਾਏ ॥ ਅਉਰ
 ਹਨੇ ਰਾਜ ਰਾਜ ਘਨੇ ਬਰ ਬਾਜ ਬਨੇ ਹਨਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜੋਗਿਨਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਾਗਰ
 ਮਾਂਝ ਅਨਾਏ ॥੧੮੬੦॥ ਸੁਯਾ ॥ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਕੋਪ ਮਈ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧ ਬਿਥੈ
 ਮਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਨ ਕੀ ਸਿਗਰੀ ਸੁਧਿ ਭੂਲ ਗਈ ਹੈ ॥ ਐਨ ਹੀ ਸੈਨ ਹਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸੁ ਪਰੀ ਛਿਤ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ
 ਭਈ ਹੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸਨ ਕੀ ਸਬ ਸੂਰਨ ਹੁੰ ਕੀ ਜਗਾਤਿ ਲਈ ਹੈ ॥੧੮੬੧॥ ਸੁਯਾ ॥ ਛਾਡਿ ਦਏ ਜਿਤ
 ਸਾਚਕੈ ਮਾਨਹੁ ਮਾਰਿ ਦਏ ਮਨ ਝੂਠ ਨ ਭਯੋ ॥ ਜੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਭੂਮ ਪਰੇ ਮਨੋ ਦੋਸ ਕੀਯੋ ਕਛੁ ਦੰਡੁ ਦਿਵਾਯੋ ॥
 ਏਕ ਹਨੇ ਕਰ ਪਾਇਨ ਤੇ ਜਿਨ ਜੈਸੋ ਕੀਯੋ ਫਲ ਤੈਸੋ ਈ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜੰਦਨ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਨ
 ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਉ ਚੁਕਾਯੋ ॥੧੮੬੨॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜਬ ਭੂਪ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋਪ
 ਭਰਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ਕੈ ਜੁਝ ਮਚਾਤ ਭਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਇਕ ਏਕ ਹਨਯੋ
 ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਉਰਿ ਲਾਗ ਕੈ ਭੂਮਿ ਪਰਯੋ ॥ ਇਮ ਮੇਦ ਸੋ ਬਾਨ ਚਖਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਨੋ ਪੰਨਗ ਦੂਧ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਯੋ
 ॥੧੮੬੩॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸਹਿ ਕੈ ਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕੋ ਉਰ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਖਾਮ ਹੀ ਕਉ ਇਕ ਬਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੂਤ ਕੇ
 ਏਕ ਲਗਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਦਾਰੁਕ ਲਾਗਤ ਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਗਿਰਯੋਈ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਰਬੁ ਆਸਨ
 ਨਾ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਸਮੈ ਚਪਲੰਗ ਤੁਰੰਗਨਿ ਆਪਨੀ ਚਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੮੬੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੁਜਾ ਪਕਰ
 ਕੈ ਸਾਰਥੀ ਰਥਿ ਤਬ ਡਾਰਯੋ ਧੀਰ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਹਾਂਕਤ ਆਪ ਹੀ ਚਲਯੋ ਲਰਤ ਬਲਬੀਰ ॥੧੮੬੫॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਸਾਰਥੀ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਨ ਲਖਯੋ ਬਲਦੇਵ ਕਹਿਓ ਰਿਸਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉ ਦਲ ਤੋਰ ਜਿਤਯੋ ਸਬ ਹੀ ਤੈਸੋ
 ਤੋ ਜਿਤ ਹੈ ਜਸ ਡੰਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਮੂਢ ਭਿਰੈ ਪਤਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸੁ ਆਪ ਕਉ ਭੂਪ ਕਹੈ ਕੈ ॥ ਕੀਟ
 ਪਤੰਗ ਸੁ ਬਾਜਨ ਸੰਗਿ ਉਡਯੋ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਪੰਖ ਲਗੈ ਕੈ ॥੧੮੬੬॥ ਸੁਯਾ ॥ ਛਾਡਤ ਹੈ ਅਜਹੂ ਤੁਹ ਕਉ ਪਤਿ

{੪੮੮}

{੪੮੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੰਗ ਨਾ ਲਰੁ ॥ ਗਿਆਨ ਕੀ ਬਾਤ ਧਰੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਅਗਿਆਨ ਕੀ ਚਿੱਤ ਤੇ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕਰੁ ॥
 ਰੱਛਕ ਹੈ ਸਬ ਕੋ ਬਿਜਨਾਬ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਇਹੈ ਜੀਅ ਮੈ ਧਰੁ ॥ ਤਿਆਗ ਕੈ ਆਹਵ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਸੁ ਅਬੈ
 ਘਨ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਪੈ ਪਰੁ ॥੧੮੬੭॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜਬੈ ਹਲਾਯੁਧ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਡੀਠ ਰਾਜਾ ਤਨ
 ਚਹਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਬ ਕੋ ਸੰਘਰਹੋ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਹੋਇ ਗ੍ਰਾਹ ਤੇ ਟਰਹੋ ॥੧੮੬੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਭਾਖਬੋ ਇਉ ਨ੍ਰਿਪ
 ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਦੁਬੀਰ ਸਬੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤਜਿ ਸੰਕ ਨਿਸੰਕ ਚਿਤੈ ਅਰਿ ਕਉ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਡਰੇ
 ਹੈ ॥ ਭੂਪ ਅਯੋਧਨ ਮੈ ਧਨੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸੀਸ ਕਟੇ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਛੁਟ ਬੇਲਨ
 ਤੇ ਟੁਟ ਫੂਲ ਝਰੇ ਹੈ ॥੧੮੬੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭੂਪ ਫਿਰੈ ਭਟ ਆਨ ਕਉ ਆਖ ਤਰੈ ਨਹੀ ਆਨੇ ॥
 ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਾਇਨ ਲਉ ਸੰਗਿ ਸੁਉਨ ਕੇ ਸਾਨੇ ॥ ਅਉਰ ਰਬੀਨ ਕਰੇ ਬਿਰਥੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ
 ਹਨੇ ਜੇਉ ਬਾਂਧਤ ਬਾਨੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਅੰਗ ਗਿਰੇ ਮਾਨੋ ਬੀਜ ਬੁਯੋ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ਕ੍ਰਿਸਾਨੇ ॥੧੮੭੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰੁਧ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਖਾਮ ਸੋ ਤੇਜ ਤਏ ਹੈ ॥ ਭਾਖਿ ਦੋਉ ਨਿਜ ਸੂਤਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ਸਾਮੁਹੇ
 ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਗਏ ਹੈ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਰਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਵਕ ਬੇਖ ਭਏ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਧਾਵਤ
 ਭੇ ਮਾਨਹੁ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਮ੍ਰਿਗ ਹੇਰਿ ਧਏ ਹੈ ॥੧੮੭੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਲੈ ਰਿਸ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਤਨ ਘਾਇ
 ਕਰੇ ਬਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ॥ ਪੁਨਿ ਚਾਰੋ ਈ ਬਾਨਨ ਸੋ ਹਯ ਚਾਰੋ ਈ ਰਾਮ ਭਨੈ ਹਨ ਦੀਨੇ ਸਬੈ ॥ ਤਿਲ ਕੋਟਿਕ ਸਿਯੰਦਨ
 ਕਾਟਿ ਕੀਯੋ ਧਨੁ ਕਾਟਿ ਦੀਯੋ ਕਰਿ ਕੋਪ ਜਬੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਿਆਦੋ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਉਹੇ ਗਯੋ ਅਤਿ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਕਹਿਹੋ
 ਸੁ ਅਬੈ ॥੧੮੭੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪਾਇਨ ਧਾਇ ਕੈ ਭੂਪ ਬਲੀ ਸੁ ਗਦਾ ਕਹੁ ਘਾਇ ਹਲੀ ਪ੍ਰਤਿ ਝਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਹੁਤੇ
 ਸੁ ਜਿਤੇ ਤਿਹ ਮੈ ਸਬ ਸੂਰਨ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਕੂਦ ਹਲੀ ਭੂਅ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਜਸੁ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ
 ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਚਾਰੋਈ ਅੱਸੁਨ ਸੂਤ ਸਮੇਤ ਸੁ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ਰਬ ਚੂਰਨ ਡਾਰਯੋ ॥੧੮੭੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਇਤ ਭੂਪ ਗਦਾ
 ਗਹਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਮੁਸਲੀਧਰ ਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਦੁਹੁ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਰਨ ਦੁੰਦ
 ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਲਉ ਨਹਿ ਆਪ ਗਿਰਿਓ ਉਹ ਕਉ ਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਰਿਝਾਵਤ ਭਯੋ

{੪੮੯}

{੪੮੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੁਰਲੋਗਨ ਧੀਰਨ ਬੀਰਨ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥੧੮੭੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਾਰ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹੈਂ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਿ ਉਠੇ ਪੁਨਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵੈਂ ॥ ਰੰਚ ਨ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਚਿਤ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦੋਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਉਘਾਵੈਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗਦਾਹਵ ਕੀ ਬਿਧਿ ਹੈ ਦੋਊ ਤੈਸੇ ਲਰੈਂ ਅਰੁ ਘਾਵ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਨੈਕ ਟਰੈਂ ਨ ਅਰੈਂ ਹਠ ਬਾਂਧ ਗਦਾ ਕੋ ਗਦਾ ਸੰਗ ਵਾਰ ਬਚਾਵੈਂ ॥੧੮੭੫॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਆਹਵ ਮੈ ਮੁਸਲੀ ਅਰੁ ਭੂਪਤਿ ਕੋਪ ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਆਪਸ ਬੀਚ ਹਕਾਰਿ ਦੋਊ ਭਟ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਹੈਂ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਬਨ ਮੈ ਰਨ ਭੂਮਹ ਤੇ ਨਹਿ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮੱਧਿ ਮਹਾਂਬਨ ਕੇ ਪਲ ਕੇ ਹਿਤ ਦ੍ਰੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥੧੮੭੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਟਿ ਗਦਾ ਬਲਦੇਵ ਦਈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਅਰੁ ਬਾਨਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਯਾਂਹੀ ਭਿਰਯੋ ਹਮ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਅਰਿ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਇਉ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਤਿਹ ਗ੍ਰੀਵਹ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵ ਕਰੈਂ ਉਪਮਾ ਸੁ ਕਹੈਂ ਜਦੁਬੀਰ ਜਿਤਯੋ ਸੁ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹਾਰਯੋ ॥੧੮੭੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੰਪਤ ਹੋ ਜਿਹ ਤੇ ਸੁ ਖਰੋਸ ਮਹੇਸ ਮੁਨੀ ਜਿਹ ਤੇ ਭੈ ਭੀਤਯੋ ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਹੁਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਨ ਨਿਚੀਤਯੋ ॥ ਤਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਕਾਲ ਇਸੋ ਅਬ ਬੀਤਯੋ ॥ ਧੰਨਹਿ ਧੰਨੁ ਕਹੈਂ ਸਬ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਯੋ ॥੧੮੭੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਇਤ ਤੇ ਰਿਸ ਸਾਬ ਕਹਯੋ ਅਰਿ ਕਉ ਹਰਿ ਹੋਂ ॥ ਇਹ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵਨ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਜਮ ਜਉ ਭਿਰਿ ਹੈ ਨ ਤਉ ਡਰਿ ਹੋਂ ॥ ਘਨ ਸਖਾਮ ਸਬੈ ਸੰਗਿ ਜਾਦਵ ਲੈ ਤਜਿ ਯਾਹ ਕਹੈ ਨ ਭੱਯਾ ਟਰਿ ਹੋਂ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਬੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਹੀ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥੧੮੭੯॥ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ਹਲਾਯੁਧ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਅਪੁਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਯੋ ॥ ਮਾਨੁਖ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਨ ਬਲੀ ਨਿਹਚੈ ਬਲ ਕਉ ਜਮ ਰੂਪ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਤਜਿ ਆਯੁਧ ਪਾਂਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨਯੋ ॥ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇ ਕਰੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਹਿ ਯੋ ਘਿਘਿਯਾਨਯੋ ॥੧੮੮੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਕਰੁਨਾਰਸ ਕਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕੋਪਹਿ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹਰਿ ਜੂ ਦੁਹੁ ਨੈਨਨ ਭੀਤਰ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਹਲਾਯੁਧ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹ ਕੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦੈ ਜੋ ਹਮ ਜੀਤਨ ਆਯੋ ਹੋ ਸੋ ਹਮ ਜੀਤ ਲਯੋ ਬਿਲਖਾਯੋ ॥੧੮੮੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਇਹ ਛੋਡ

{੪੯੦}

{੪੯੦}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਹਲੀ ਨਹੀ ਛੋਡਤ ਹੋਂ ਕਿਹ ਕਾਜ ਕਹਿਓ ਤੁਹਿ ਬਾਨਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜੀਤ ਲਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਸਖਾਮ ਬਡੋ ਅਰਿ ਹੈ ਇਹ ਪਉਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥ ਆਛੇ ਰਬੀ ਹੈ ਭਯੋ ਬਿਰਬੀ ਅਰੁ ਪਾਇ ਰਹੇ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਛੋਹਨੀ ਕੋ ਪਤਿ ਹੈ ਤੋ ਕਹਾ ਇਹ ਕੋ ਸਬ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਿਓ ॥੧੮੮੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੈਨ ਬਡੋ ਸੰਗਿ ਸਤ੍ਰ ਕੇ ਜੀਤ ਤਾਹਿ ਤੇ ਜੀਤਿ ॥ ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਨਹਿ ਬਧਤ ਤਿਹ ਇਹੈ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧੮੮੩॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਪਾਗ ਦਈ ਅਰੁ ਬਾਰੋ ਦਯੋ ਇਕ ਸਿਯੰਦਨ ਦੈ ਤਿਹ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਭੂਪ ਚਿਤੈ ਹਰਿ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ਲੱਜਤਵਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਗ੍ਰੀਵ ਨਿਵਾਇ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪਾਇ ਘਨੋ ਪਛੁਤਾਇ ਕੈ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਸੁ ਪੂਰਿ ਰਹਯੋ ਹੈ ॥੧੮੮੪॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਤੇਈਸ ਛੋਹਨਿ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਅਯੋਧਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਐਸੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਪਤਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੇ ਬਿਪਤੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਲਗੇ ਹਰਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮ ਸੋਊ ਤਜਿ ਦੇਹ ਪਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੀ ਜੀਤ ਭਈ ਅਰ ਤੇਈਸ ਬਾਰਨ ਐਸੇ ਈ ਹਾਰੇ ॥੧੮੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨ ਜੋ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ਪਾਛੇ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕਥਾ ਸੁ ਆਗੈ ਹੋਇ ਹੈ ਕਹਿ ਹੋਂ ਵਹੀ ਬਨਾਇ ॥੧੮੮੬॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਉਤ ਭੂਪਤਿ ਹਾਰ ਗਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕਉ ਰਨ ਜੀਤਿ ਇਤੈ ਹਰਿ ਜੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜੁਹਾਰ ਕੀਯੋ ਪੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਸਿਰ ਛੜ ਤਨਾਯੋ ॥ ਬਾਹਰਿ ਆਇ ਗੁਨੀਨ ਸੁ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਤਿਨ ਇਉ ਜਸੁ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਰਨ ਧੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਭਲੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੧੮੮੭॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਹੁਤੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭਿ ਸਖਾਮ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਭੂਖਨ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੈਂ ਪਟ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਉਪਰਿ ਵਾਰੈਂ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਅਰਿ ਜੀਤ ਲਯੋ ਰਨ ਯੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਸਬ ਬੈਨ ਉਚਾਰੈਂ ॥ ਸੁੰਦਰ ਤੈਸੇ ਈ ਪਉਰਖ ਮੈ ਕਹਿ ਇਉ ਸਬ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੈਂ ॥੧੮੮੮॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਹਸਿ ਕੈ ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਸੁ ਬਾਤ ਕਹੈਂ ਕਛੁ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਜੀਤਿ ਫਿਰੇ ਰਨ ਧਾਮਹਿ ਕੋ ਸੰਗਿ ਬੈਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਜੁਝ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਏਈ ਸੁ ਬੈਨ ਕਹੈਂ ਹਰਿ ਸੋਂ ਤਬ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਕਛੁ ਸੰਕ ਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਸਾਥ ਹਸੋਂ ਪ੍ਰਭ ਜੈਸੇ ਸੁ ਤੈਸੇ ਹਸੋਂ ਹਮ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੧੮੮੯॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਪੁਰਬਾਸਨਿ ਤਉ ਹਸਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਚਾਰੁ ਚਿਤੋਨ ਕਉ ਹੇਰਿ ਤਿਨੋ ਮਨ ਕੇ ਸਬ

ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਡਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਛਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ਭੂਮਿ ਕੇ ਉਪਰਿ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਭਉਂਹ ਕਮਾਨ ਸਮਾਨ ਮਨੋ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਮਾਰੇ ॥੧੮੯੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਉਤ ਸੰਕਿਤ ਹੁਇ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਧਾਮਿ ਗਈ ਇਤ ਬੀਰ ਸਭਾ ਮਹਿ ਸਖਾਮ ਜੀ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਭੂਪਤਿ ਦਉਰ ਕੈ ਪਾਇਨ ਸੀਸ ਲੁਡਾਯੋ ॥ ਆਦਰ ਸੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਸੁ ਸਿੰਘਾਸਨ ਤੀਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਬਾਰਨੀ ਲੈ ਰਸੁ ਆਗੇ ਧਰਯੋ ਤਿਹ ਪੇਖਿ ਕੈ ਸਖਾਮ ਮਹਾ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੮੯੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਾਰੁਨੀ ਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਜਬ ਸੂਰ ਛਕੈ ਸਬ ਹੀ ਬਲ ਭਦ੍ਰ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸਮਾਜ ਮੈ ਬਾਜ ਹਨੇ ਰਾਜ ਰਾਜ ਨ ਕੋਉ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਰਿਸ ਕੈ ਜਿਹ ਬਾਨ ਸੁ ਏਕ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਚ ਸਰਾਹਤ ਭਯੋ ਸੁ ਹਲੀ ਜੁਧੁ ਸਖਾਮ ਇਤੋ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥੧੮੯੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭਾ ਬੀਚ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਹਲੀ ਕਹੈ ਪੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਮਦਰਾ ਸੋਂ ਛਕੇ ਅਰੁਨ ਭਏ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥੧੮੯੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦੀਬੋ ਕਛੂ ਮਯ ਪੀਬੋ ਘਨੋ ਕਹਿ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੁਝਬੋ ਜੁਝ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈਬੋ ਜੁਝਾਇਬੋ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਬਾਰਨੀ ਕਉ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਕਚੁ ਕੇ ਹਿਤ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਗੁ ਨਿੰਦ ਕਰਾਯੋ ॥ ਰਾਮ ਕਹੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੋਂ ਸੁ ਇਹੀ ਰਸ ਕਉ ਦੇਵ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੮੯੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਸੁਖ ਹਰਿ ਜੁ ਕੀਏ ਤੈਸੇ ਕਰੇ ਨ ਅਉਰ ॥ ਐਸੋ ਅਰਿ ਜਿਤ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਰਹਤ ਸੂਰ ਨਿਤ ਪਉਰਿ ॥੧੮੯੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਰੀਝ ਕੈ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਜਿਨ ਕਉ ਤਿਨ ਮਾਂਗਨਿ ਕੋ ਨ ਕਹੂੰ ਮਨੁ ਕੀਨਿ ॥ ਕੋਪਿ ਨ ਕਾਹੂ ਸਿਉ ਬੈਨ ਕਹਯੋ ਜੁ ਪੈ ਭੂਲ ਪਰੀ ਚਿਤ ਕੈ ਹਸ ਦੀਨਿ ॥ ਦੰਡ ਨ ਕਾਹੂ ਲਯੋ ਜਨਤੇ ਖਲ ਮਾਰਿ ਨ ਤਾਕੋ ਕਛੂ ਧਨੁ ਛੀਨਿ ॥ ਜੀਤ ਨ ਜਾਨ ਦਯੋ ਗਿ੍ਹ ਕਉ ਅਰਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਇਹੈ ਬ੍ਰਤ ਲੀਨਿ ॥੧੮੯੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੋ ਭੂਅ ਕੋ ਨਲ ਰਾਜ ਭਏ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੁਖ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਖੁ ਭੂਮਿ ਨ ਪਾਯੋ ਤਬੈ ਮੁਰਮਾਰਿ ਜਬੈ ਜਮਧਾਮਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋ ਹਰਿਨਾਕਸ ਭ੍ਰਾਤ ਸਮੇਤ ਭਯੋ ਸੁਪਨੇ ਪ੍ਰਿਥੁ ਨਾ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਖੁ ਕਾਨੁ ਕੀ ਜੀਤ ਭਏ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਪੁਹਮੀ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ॥੧੮੯੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੋਰ ਘਟਾ ਘਨਘੋਰ ਘਨੈ ਜੁਰਿ ਗਾਜਤ ਹੈ ਕੋਉ ਅਉਰ ਨ ਗਾਜੈ ॥ ਆਯੁਧ ਸੂਰ ਸਜੈਂ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਆਨਨਿ ਆਯੁਧ ਅੰਗਹਿ ਸਾਜੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦੁਆਰ ਬਜੈਂ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਿਨ ਬਿਆਹ ਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਦੁਆਰਹਿ ਬਾਜੈਂ ॥ ਪਾਪ ਨ ਹੋਤ ਕਹੂ

{੪੯੨}

{੪੯੨}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਪੁਰਮੈ ਜਿਤ ਹੀ ਕਿਤ ਧਰਮ ਹੀ ਧਰਮ ਬਿਰਾਜੈ ॥੧੮੯੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁੱਧੁ ਜੋ ਹਉਂ ਕਹਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੰਗਿ ਸਨੇਹ ॥ ਜਿਹ ਲਾਲਚ ਇਹ ਮੈ ਰਚਯੋ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਬਰੁ ਦੇਹਿ ॥੧੮੯੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਹੇ ਰਵਿ ਹੇ ਸਸਿ ਹੇ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਮੇਰੀ ਅਬੈ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਅਉਰ ਨ ਮਾਗਤ ਹਉ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੁ ਚਾਹਤ ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋਈ ਕੀਜੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸਿਉ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਭੀਤਰ ਜੂਝਿ ਮਰੋਂ ਕਹਿ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਖਾਮ ਇਹੈ ਬਰੁ ਦੀਜੈ ॥੧੯੦੦॥ ਜਉ ਕਿਛੁ ਇੱਛੁ ਕਰੋਂ ਧਨ ਕੀ ਤਉ ਚਲਯੋ ਧਨੁ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਤੇ ਆਵੈ ॥ ਅਉ ਸਬ ਰਿੱਧਨਿ ਸਿੱਧਨ ਪੈ ਹਮਰੋ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਹੀਯਾ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਕਛੁ ਜੋਗ ਬਿਖੈ ਕਹਿ ਕਉਨ ਇਤੋ ਤਪ ਕੈ ਤਨੁ ਤਾਵੈ ॥ ਜੂਝਿ ਮਰੋਂ ਰਨ ਮੈ ਤਜਿ ਭੈ ਤੁਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਸਖਾਮ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੯੦੧॥ ਪੂਰਿ ਰਹਯੋ ਸਿਗਰੇ ਜਗ ਮੈ ਅਬ ਲਉ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਲੋਕ ਸੁ ਗਾਵੈਂ ॥ ਸਿੱਧ ਮੁਨੀਸੂਰ ਈਸੂਰ ਬ੍ਰਹਮ ਅਜੋਂ ਬਲ ਕੋ ਗੁਨ ਬਯਾਸ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕ ਸੇਸ ਨ ਅੰਤਹਿ ਪਾਵੈਂ ॥ ਤਾਕੋ ਕਬਿੱਤਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕਉਨ ਰਿਝਾਵੈ ॥੧੯੦੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਬੰਧੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਪਕਰ ਕਰ ਛੋਰ ਦੀਬੋ ਸਮਾਪਤ ॥੫੮॥ੴ**

ਅਬ ਕਾਲ ਜਮਨ ਕੋ ਲੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਫਿਰ ਆਏ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਭੂਪ ਸੁਦੱਖਯਤ ਹੁਇ ਅਤਿ ਹੀ ਅਪਨੇ ਲਿਖ ਮਿਤ੍ਰ ਕਉ ਪਾਤੀ ਪਠਾਈ ॥ ਸੈਨ ਹਨਯੋ ਹਮਰੋ ਜਦੁਨੰਦਨ ਛੋਰ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥ ਬਾਚਤ ਪਾਤੀ ਚੜੋ ਤੁਮ ਹੂ ਇਤ ਆਵਤ ਹਉਂ ਸਬ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰੁਹ ਕੀ ਤਬ ਕੀਨੀ ਹੈ ਕਾਲਜਮੰਨ ਚੜਾਈ ॥੧੯੦੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਸੈਨ ਕੀਯੋ ਇਕਠੇ ਅਪਨੇ ਜਿਹ ਸੈਨਹਿ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪੱਈਯੈ ॥ ਬੋਲ ਉਠੇ ਕਈ ਕੋਟ ਬਲੀ ਜਬ ਏਕ ਕੋ ਲੈ ਕਰ ਨਾਮੁ ਬੁਲੱਈਯੈ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟ ਬਜੈਂ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਸੋਂ ਤਿਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਨਾ ਸੁਨਿ ਪੱਈਯੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਾ ਸਭ ਹਜਾਂ ਨ ਟਿਕੋ ਪਲਿ ਸਖਾਮ ਹੀ ਸੋਂ ਚਲਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚੱਈਯੈ ॥੧੯੦੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਾਲਨੇਮ ਆਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਏਤੋ ਸੈਨ ਬਢਾਇ ॥ ਬਨ ਪੜ੍ਹਨ ਕੋਊ ਗਨ ਸਕੈ ਉਠੇ ਨ ਗਨਬੋ ਜਾਇ ॥੧੯੦੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਡੇਰੋ ਪਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੁ ਜਹਾਂ ਲਘ ਘੋਰਨ ਕੀ ਨਦੀਆਂ ਉਠ ਧਾਵੈਂ ॥ ਤੇਜ ਚਲੇ ਹਰਾਟ ਕੀਏ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਡਰ

ਪਾਵੈਂ ॥ ਪਾਰਸੀ ਬੋਲ ਮਲੇਛ ਕਹੈਂ ਰਨ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ਪਗੁ ਏਕ ਨ ਆਵੈਂ ॥ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕੋ ਟੁਕ ਹੇਰਿ ਕਹੈਂ ਸਰ
 ਏਕ ਹੀ ਸਉਂ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਵੈਂ ॥੧੯੦੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਅਗਨੇ ਇਤ ਕੋਪ ਮਲੇਛ ਚੜੇ ਉਤ ਸਿੰਧਜਰਾ ਬਹੁ ਲੈ ਦਲੁ
 ਆਯੋ ॥ ਪਤ੍ਰ ਸਕੈ ਬਨ ਕੈ ਗਨ ਕੈ ਕੋਊ ਜਾ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬਾਰੁਨੀ ਪੀਤੋ ਹੁਤੋ ਤਹ
 ਹੀ ਤਿਨ ਦੂਤਨ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜੁ ਹੈ ਡਰੁ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਇਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੯੦੭॥
 ਸੁੰਯਾ ॥ ਇਤ ਕੋਪ ਮਲੇਛ ਚੜੇ ਅਗਨੇ ਉਤ ਆਇਯੋ ਲੈ ਸਿੰਧਜਰਾ ਦਲ ਭਾਰੋ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਗਜ ਰਾਜ ਬਨੇ ਮਨੋ
 ਆਵਤ ਹੈ ਉਮਡਯੋ ਘਨ ਕਾਰੋ ॥ ਸਖਾਮ ਹਲੀ ਮਥੁਰਾ ਹੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਘੇਰ ਲਏ ਜਸ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੇਰ ਬਡੇ
 ਦੋਊ ਘੇਰ ਲਏ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਮਨੋ ਕੈ ਕਰਿ ਬਾਰੋ ॥੧੯੦੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹੁ ਹਲੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ
 ਘਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ ਕੋ ਜਹ ਬੋ ਤਿੰਹ ਓਰ ਹੀ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਬਿਨ
 ਬੀਰ ਘਨੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਕੈ ਘਨੁ ਸੂਰਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਤਿਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਖਾਮ ਜੂ ਯੋਂ ਦਲੁ
 ਮਾਰਯੋ ॥੧੯੦੯॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ ਘਾਇਲ ਹੋਇ ਧਰਿ ਏਕ ਪਰੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ
 ਕਟੇ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਕਹੂੰ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਸੁ ਸੰਕਤ ਹੁਇ ਭਟਵਾ ਤਜਿ ਤਉਨ ਸਮੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥
 ਐਸੇ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਮਲੇਛ ਹੁਤੇ ਸਭ ਯਾਂ ਬਿਧਿ ਹਾਰੇ ॥੧੯੧੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਵਾਹਦ ਖਾਂ ਫਰਜ਼ੁਲਹਿ ਖਾਂ
 ਬਰਬੀਰ ਨਿਜਾਬਤ ਖਾਂ ਹਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹਦ ਖਾਂ ਲਤਫੁਲਹ ਖਾਂ ਇਨਹੂੰ ਕਰ ਖੰਡਨ ਖੰਡਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਹਿੰਮਤ
 ਖਾਂ ਪੁਨਿ ਜਾਫਰ ਖਾਂ ਇਨਹੂੰ ਮੁਸਲੀ ਜੂ ਗਦਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਐਸੇ ਸੁ ਜੀਤ ਭਈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨ ਮਲੇਛਨ
 ਕੋ ਇਮ ਹਾਰਿਓ ॥੧੯੧੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਏ ਉਮਰਾਵ ਹਨੇ ਜਦਨੰਦਨ ਅਉਰ ਘਨੋ ਰਿਸਿ ਸੋਂ ਦਲੁ ਘਾਯੋ ॥ ਜੋ ਇਨ
 ਉਪਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਗ੍ਰਹਿ ਕੋ ਸੋਈ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਮਧਿਆਨ ਕੋ ਸੂਰ ਦਿਪੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ
 ਕੈ ਤੇਜ ਬਢਾਯੋ ॥ ਭਾਜ ਮਲੇਛਨ ਕੇ ਗਨ ਗੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥੧੯੧੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਐਸੇ
 ਸੁ ਜੁਧੁ ਕੀਯੋ ਨੰਦਨੰਦਨ ਯਾ ਸੰਗਿ ਜੂਝ ਕਉ ਏਕ ਨ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕਾਲਜਮਨ ਕਰੋਰ ਕਈ ਦਲ
 ਅਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋਊ ਮਹੂਰਤ ਦੁਇਕ ਭਿਰਯੋ ਨ ਟਿਕਯੋ ਫਿਰ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਸਭ ਦੇਵ

{੪੯੪}

{੪੯੪}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਹੈ ਇੰਦ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੇ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥੧੯੧੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜਾਦਵ ਸਸਤ੍ਰਨ
ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਬਲ ਆਪ ਬਰਾਬਰ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਜੂਝ ਕੇ ਜਾਤਿ ਤਹਾ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਭਿਰੇ ਨ ਟਰੈਂ ਤਹਤੇ
ਦੋਊ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਬਲੀ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਸਿਰ ਲਾਗੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਰੈਂ ਕਟਿ ਕੈ ਤਨ ਭੀ ਗਿਰੈਂ ਨੈਕੁ ਖਰੇ ਰਹਿ ਕੈ ॥੧੯੧੪॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਕੇ ਬੀਚ ਅਯੋਧਨ ਕੇ ਸੰਗਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਜਬ ਜੁੱਧ ਮਚਯੋ ॥ ਭਟਵਾਨ ਕੇ ਲਾਲ ਭਏ ਪਟਵਾ ਬ੍ਰਹਮਾ
ਮਨੋ ਆਰੁਣ ਲੋਕ ਰਚਯੋ ॥ ਅਉਰ ਨਿਹਾਰਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਹਵ ਖੇਲ ਜਟਾ ਸਬ ਈਸ ਨਚਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਵੈ ਸਭ ਸੈਨ
ਮਲੇਛਨ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਨਹੀ ਏਕ ਬਚਯੋ ॥੧੯੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਾਯੋ ਥੋ ਜੋ ਸੈਨ ਸੰਗਿ ਤਿਨ ਤੇ ਬਚਯੋ
ਨ ਬੀਰ ॥ ਜੁਧੁ ਕਰਨ ਕੇ ਕਾਲਜਮਨ ਆਪ ਧਰਯੋ ਤਬ ਧੀਰ ॥੧੯੧੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੰਗ ਦਰਾਇਦ ਕਾਲਜਮਨ
ਬਗੋਇਦ ਕੀ ਮਨ ਫੌਜ ਕੇ ਸ਼ਾਹਮ ॥ ਬਾ ਮਨ ਜੰਗ ਬੁਗੋ ਕੁਨ ਬਿਆ ਹਰਗਿਜ ਦਿਲ ਮੋਂ ਨ ਜਰਾਕੁਨ ਵਾਹਮ ॥
ਰੋਜ ਮਯਾਂ ਦੁਨੀਆ ਅਫਤਾਬਮ ਸਖਾਮਸ਼ਬੇ ਅਦਲੀ ਸਬ ਸ਼ਾਹਮ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਰੈਜੀ ਮਕੁਨ ਤੁ ਬਿਆ ਖੁਸ ਮਾਤੁ
ਕੁਨੇਮ ਜਿ ਜੰਗ ਗੁਆਹਮ ॥੧੯੧੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਤਾਹੀ ਕੀ ਓਰਿ
ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ਚਿਤੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਗਨਾਯੁਧ ਲੈ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਝਾਰੇ ॥ ਸੂਤ ਹਨਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤਿਹ ਕੋ ਫਿਰਕੈ
ਤਿਹਕੇ ਹਯ ਚਾਰ ਹੀ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਿਬਿਧਾਸਤ੍ਰੁ ਹੁਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੧੯੧੮॥
ਚਉਪਈ ॥ ਜੋ ਮਲੇਛ ਰਿਸ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸੋ ਕਟਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹ ਡਾਰੇ ॥ ਆਯੋ ਭਿਰਨ ਇਹੀ ਬਲੁ
ਕਹਯੋ ॥ ਜਬ ਅਰਿ ਪਾਇ ਪਿਆਦਾ ਰਹਯੋ ॥੧੯੧੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਸੋ ਨ
ਮਲੇਛ ਜੋ ਮੁਸਟ ਲਰੈ ਹੈ ॥ ਤਉ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਹਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਕੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰੁ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਆਯੁਧ ਕਉਚ
ਸਜੇ ਤਨ ਮੈ ਸਭ ਸੈਨ ਜੁਰੇ ਮੁਹਿ ਨਾਇ ਬਧੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਤ ਹੋਂ ਤੁ ਨਿਰਸਤ੍ਰੁ ਭਯੋ ਹਮਰੋ ਬਲੁ
ਜੈ ਹੈ ॥੧੯੨੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਭੱਜਿ ਹੋਂ ਇਹ ਤੇ ਇਹ ਪਾਛੇ ਪਰੈ ਹੋਂ ॥ ਜੈਹੋਂ ਹਉ ਥੋਰੇਈ
ਬੀਚ ਚਲਯੋ ਤਨ ਭੇਟਨ ਯਾਹ ਮਲੇਛ ਨ ਦੈਹੋਂ ॥ ਸੇਵਤ ਹੈ ਮੁਚਕੰਦ ਜਹਾਂ ਧਸਿ ਵਾਹੀ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜਾਇ ਜਗੈ
ਹੋਂ ॥ ਜੈਹੋਂ ਬਚਾਇ ਮੈ ਆਪਨ ਕੋ ਤਿਹ ਡੀਠਹ ਸੋਂ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵੈ ਹੋਂ ॥੧੯੨੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਉ ਇਹ ਸ੍ਰਰਗਹਿ

{੪੯੫}

{੪੯੫}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਜਾਇ ਜਉ ਇਹ ਰਨ ਭੀਤਰ ਹਨਉ ॥ ਅਗਨ ਭਏ ਜਰਵਾਇ ਖੈਹੋ ਧਰਮ ਮਲੇਛ ਕੋ ॥੧੯੨੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਛੋਰ ਕੈ ਸਿਯੰਦਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਤਯਾਗ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਯੋ ਜਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਲਖਯੋ ਕਿ ਭਜਯੋ ਮੁਹਿ
 ਤੇ ਮਥੁਰਾਹੂ ਕੇ ਨਾਇਕ ਹੂੈ ਕਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਥੋ ਮੁਚਕੰਦ ਜਹਾਂ ਸੁ ਤਹਾਂ ਹੀ ਗਯੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ ॥
 ਆਪ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਤਨ ਕੋ ਇਹ ਆਵਤ ਥੋ ਇਹ ਕੋ ਜਰਵਾਯੋ ॥੧੯੨੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਆਪਨ ਕੋ ਬਚਵਾਇ
 ਗਯੋ ਕਾਨ੍ਹ ਮੁਚਕੰਦ ਤੇ ॥ ਤਜੀ ਨੀਦ ਤਿਹ ਰਾਇ ਹੇਰਤ ਭਸਮ ਮਲੇਛ ਭਯੋ ॥੧੯੨੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਰ ਛਾਰ
 ਮਲੇਛ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਮੁਚਕੰਦ ਪੈ ਤਉ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਤਿਹ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰਕੈ ਪਾਂਇਨ ਉਪਰਿ
 ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦੁਖੁ ਥੋ ਤਿਹ ਕੋ ਹਰਿ ਬਾਤਨ ਸੋ ਤਿਹ ਤਾਪ ਬੁਝਾਯੋ ॥ ਐਸ ਸਮੇਧ ਕੈ ਤਾਂ ਤਿਹ
 ਜਾਰ ਕੈ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥੧੯੨੫॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਲਜਮਨ
 ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੫੯॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਉ ਲਗਿ ਡੇਰਨ ਆਵਤ ਥੋ ਤਬ ਲਉ ਇਕ ਆਇ ਸੰਦੇਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਚਲੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਾਂ ਤੁਮ
 ਪੈ ਸਜਿ ਸੈਨ ਜਰਾਸਿੰਧ ਆਯੋ ॥ ਅਉ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਹ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਅਉਰਨ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ
 ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਆਪਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੯੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਈ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਭਟ ਨਿਜ
 ਪੁਰ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ਭੂਪ ਬੈਠਿ ਬੁਧਿਵੰਤ ਸਭ ਅਪਨੇ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ ॥੧੯੨੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੋਰਿ ਘਨੋ ਦਲੁ ਸਿੰਧ
 ਜਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ਹੈ ਕੋਪਿ ਅਬੈ ਕਹਿ ਕੱਈਯੈ ॥ ਸੈਨ ਘਨੋ ਇਹ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੈ ਜੋ ਪੈ ਜੁਧੁ ਕਰੈਂ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਚੱਈਯੈ
 ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਸਭ ਜਾਇ ਮਿਲੈਂ ਪੁਰਿ ਛਾਡ ਨਹੀ ਅਨਤੈ ਕਉ ਸਿਧੱਈਯੈ ॥ ਬਾਤ ਕੁਪੇਚ ਬਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਨ
 ਬਾਤਨ ਤੇ ਧੋ ਕਹਾ ਅਬ ਕੱਈਯੈ ॥੧੯੨੮॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਪੁਰਿ ਤਜਿ ਕੈ ਅਨਤੈ ਬਸਹਿ ॥
 ਨਾਤਰ ਡਾਰੈ ਮਾਰਿ ਜਰਾਸਿੰਧ ਭੂਪਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ॥੧੯੨੯॥ ਕੀਜੈ ਸੋਉ ਬਿਚਾਰ ਜੋ ਭਾਵੈ ਸਭ ਜਨਨ ਮਨ ॥
 ਅਪਨੇ ਚਿਤਹ ਬਿਚਾਰ ਬਾਤ ਨ ਕੀਜੈ ਠਾਨ ਹਠ ॥੧੯੩੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਜਿ ਕੈ ਮਥੁਰਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਇਹ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੁ
 ਲੈ ਕੈ ਕੁਟੰਬਨ ਜਾਦੋ ਪਰਾਏ ॥ ਏਕ ਬਡੋ ਗਿਰਿਥੋ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਨੈਕੁ ਟਿਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ਘੇਰਤ ਭਯੋ

{੪੯੬}

{੪੯੬}

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਨਗਸਿੰਧ ਜਰਾ ਤਿਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਪਾਤਨ ਕੇ ਜਨੁ ਭੱਛਨ ਕਉ ਭਟਵਾ ਨਹਿ ਬਾਂਦਰ ਹੀ
ਮਿਲਿ ਆਏ ॥੧੯੩੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਰਾਸਿੰਧ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀਅਨ ਸੰਗਿ ਯੋ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਨਗ ਭਾਰੀ ਇਹ
ਸੈਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਸੋਧਯੋ ਜਾਇ ॥੧੯੩੨॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਦੀਜੈ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਤੇ ਘੇਰਿ ਗਿਰਿ ॥
ਆਪਨ ਹੀ ਜਰ ਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ ਸਨਿ ॥੧੯੩੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਗਿਰਿ ਕਉ ਕਬਿ
ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਦਈ ਆਗਿ ਲਗਾਈ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹਯੋ ਤਿਹ ਪਉਨ ਸੋ ਆਗਿ ਘਨੀ ਹਹਰਾਈ ॥
ਜੀਵ ਬਡੇ ਤ੍ਰਿਨ ਰੂਖ ਘਨੇ ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥ ਤਉਨ ਘਰੀ ਤਿਨ ਲੋਗਨ ਪੈ ਫੁਨਿ ਹੋਤ ਭਈ
ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖਦਾਈ ॥੧੯੩੪॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜੀਵ ਮਨੁੱਛ ਜਰੇ ਤ੍ਰਿਨ ਜਬੈ ॥ ਸੰਕਾ ਕਰਤ ਭਏ ਭਟ ਤਬੈ ॥
ਮਿਲਿ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਦੀਨ ਭਾਂਤਿ ਹੁਇ ਅਤਿ ਘਿਘਿਆਏ ॥੧੯੩੫॥ **ਸਭ ਜਾਦੋ ਬਾਚ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਮਰੀ ਰੱਛਾ ਕੀਜੈ ॥ ਜੀਵ ਰਾਖ ਇਨ ਸਭ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ਆਪਹ ਕੋਉ ਉਪਾਵ ਬਤੱਈਯੈ ॥
ਕੈ ਭਜੀਐ ਕੈ ਜੂਝ ਮਰੱਈਯੈ ॥੧੯੩੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗਿਰਿ ਕਉ ਸੰਗਿ ਪਾਂਇਨ
ਕੇ ਮਸਕਯੋ ॥ ਨ ਸਕਯੋ ਸਹ ਭਾਰ ਸੁ ਤਾਂ ਪਗ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਲ ਲਉ ਧਸਿਕਯੋ ॥ ਉਸਕਯੋ ਗਿਰਿ
ਉਰਧ ਕੋ ਧਸਿ ਕੈ ਕੋਉ ਪਾਵਕ ਜੀਵ ਜਰਾ ਨ ਸਕਯੋ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਹਲੀ ਤਿਹ ਸੈਨ ਮੈ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਨ ਹਿਯਾ ਤਿਨ
ਕੋ ਕਸਿਕਯੋ ॥੧੯੩੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਏਕਹ ਹਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਸਖਾਮ ਜੂ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਭਟ ਮਾਰੇ ॥ ਅਉਰ
ਘਨੇ ਅਸਵਾਰ ਹਨੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਘਨੇ ਗਜਿ ਕੈ ਭੂਅ ਪਾਰੇ ॥ ਪਾਂਇਨ ਪੰਤ ਹਨੇ ਅਗਨੇ ਰਥ ਤੋਰ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ
ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਜੀਤ ਭਈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਯੋ ਅਰਿ ਹਾਰੇ ॥੧੯੩੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜੋ
ਭਟ ਸਖਾਮ ਸੋ ਜੂਝ ਕੋ ਆਵਤ ਜੂਝਤ ਹੈ ਸੁ ਲਗੇ ਭਟ ਭੀਰਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਤੇਜ ਕੇ ਅਗ੍ਰ ਕਹੈ ਕਬਿ
ਸਖਾਮ ਧਰੈ ਕੋਉ ਧੀਰ ਨ ॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਨ ਕੀ ਸੁ ਕਹਿਓ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ॥ ਮਾਨੋ
ਤੰਬੋਲੀ ਹੀ ਕੀ ਸਮ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰਤ ਪਾਨਨ ਕੀ ਜਿਮ ਬੀਰਨਿ ॥੧੯੩੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਇਤ ਕੋਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ
ਮੁਸਲੀਧਰ ਸਤ੍ਰੂਨ ਸੈਨ ਭਲੇ ਝਕੜੋਰਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਆਇ ਭਿਰੇ ਸਮੁਹੇ ਤਿਹ ਏਕ ਚਪੇਟਹਿ ਸੋ ਸਿਰ ਤੋਰਯੋ ॥

{੪੯੭}

{੪੯੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਤਿਨ ਕੋ ਮੁਖ ਐਸੀ ਹੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਮੋਰਯੋ ॥ ਜੀਤ ਲਏ ਸਭਹੀ ਅਰਿਵਾ ਤਿਨ ਤੇ
 ਅਜਿਤਿਓ ਭਟ ਏਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ॥੧੯੪੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਹਲੀ ਮਿਲਿ ਭ੍ਰਾਤ ਦੁਹੂੰ ਜਬ ਸੈਨ ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥
 ਸੋ ਕੋਉ ਜੀਤ ਬਚਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਜਿਨਿ ਦਾਂਤਨ ਘਾਸ ਗਹਿਓ ਬਲੁ ਹਾਰਯੋ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਦਲ ਕੀ ਤਬ
 ਭੂਪਤਿ ਆਪਨੇ ਨੈਨਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜੀਤ ਅਉ ਜੀਵ ਕੀ ਆਸ ਤਜੀ ਹਠ ਠਾਨਤ ਭਯੋ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ
 ॥੧੯੪੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੀਨੀ ਗਦਾ ਚਲਾਇ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰਿ ਕੈ ॥ ਸੂਤਹਿ ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ਅਸੂਚਾਰਿ
 ਸੰਗ ਹੀ ਹਨੇ ॥੧੯੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਂਵ ਪਿਆਦਾ ਭੂਪ ਭਯੋ ਅਉਰ ਗਦਾ ਤਬ ਝਾਰਿ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸੰਗ
 ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਭਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੧੯੪੩॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਬ
 ਸ੍ਰੀ ਘਨਸਖਾਮ ਲਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ॥ ਪੁਰਖੱਤ ਇਹੀ ਜੜ ਜੁਧੁ ਚਹਯੋ ॥੧੯੪੪॥
 ਹਲੀ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟਤ ਹੋਂ ਅਬ ਸੀਸ ਇਹ ਮੁਸਲੀ ਧਰ ਕਹਯੋ ਆਇ ॥ ਜੋ ਜੀਵਤ ਇਹ
 ਛਾਡਿਹੋਂ ਤਉ ਇਹ ਰਾਰਿ ਮਚਾਇ ॥੧੯੪੫॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸੁਧਿ ਲੈ ਤਬ ਭੂਪ ਡਰ ਆਤੁਰ
 ਹੈ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪਾਂਇ ਪਰਯੋ ॥ ਬਧ ਮੋਰੋ ਕਰੋ ਨ ਅਬੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਨ ਲਹਿਓ ਤੁਮਰੋ ਬਲੁ ਭੂਲਿ
 ਪਰਯੋ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਯੋ ਘਿਘਿਯਾਤ ਘਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰੈ ਸਰਨਾਗਤਿ ਐਸੇ ਰਰਯੋ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭੂਪ
 ਕੀ ਦੇਖ ਦਸਾ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਿ ਲਾਜਿ ਭਰਯੋ ॥੧੯੪੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਦੈ
 ਰੇ ਹਲੀ ਕਹਯੋ ਛੋਰਿ ਅਬੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਤਜਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਬਾਤ ਸਬੈ ॥ ਕਹਿਓ ਕਿਉ ਹਮ ਸੋਂ ਇਹ ਜੁਝ ਚਹਯੋ ॥
 ਤਬ ਯੋਂ ਹਸਿ ਕੈ ਜਦੁਰਾਇ ਕਹਯੋ ॥੧੯੪੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਬਡੋ ਸੱਤ੍ਰੁ ਜੋ ਹੋਇ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰਨ ਪਾਂਇਨ ਪਰੈ ॥
 ਨੈਕ ਨ ਕਰਿ ਚਿਤ ਰੋਹ ਬਡੇ ਨ ਬਧ ਤਾਕੋ ਕਰਤ ॥੧੯੪੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਕੋ ਛੋਰ ਪ੍ਰਭ ਕਹਯੋ ਕਹਾ
 ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥ ਜੋ ਬਤੀਯਾਂ ਤੁਹਿ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ਤੁਮ ਤਿਨ ਸੋ ਚਿਤੁ ਦੇਹੁ ॥੧੯੪੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਆਇ ਸਦਾ
 ਕਰੀਯੋ ਦੁਖੁ ਦੈਕੈ ਅਨਯਾਇ ਨ ਅਨਾਥਹ ਦੀਜੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਜਨ ਹੈਂ ਤਿਨ ਦੈ ਕਛੁ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਤੇ
 ਜਸੁ ਲੀਜੋ ॥ ਬਿੱਪਨ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰੀਯੋ ਦਗ ਬਾਜਨ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੋ ॥ ਔ ਹਮ ਸੋ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੇ ਕਬਹੂ

{੪੯੮}

{੪੯੮}

ਰਿਸ ਮਾਂਡਕੈ ਜੁੱਧ ਨ ਕੀਜੋ ॥੧੯੫੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਸਿਰ ਨਿਯਾਂਇ ਕੈ ਧਾਮ ਗਯੋ ਪਛੁਤਾਇ ॥
 ਇਤ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ਸਖਾਮ ਜੁ ਹਰਖ ਹੀਏ ਹੁਲਸਾਇ ॥੧੯੫੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ**
ਜਰਾਸਿੰਧ ਪਕਰ ਕੈ ਛੋਰਬੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੬੦॥

ਚਉਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਜੀਤ ਫੂਲੇ ਸਭ ਆਵਹਿੰ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰਯੋ ਸੁਨਿ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਵਹਿੰ ॥ ਯਾਤੇ ਹਿਯਾਉ ਸਭਨ
 ਕਾ ਡਰਯੋ ॥ ਕਹਤ ਸਖਾਮ ਘਟਿ ਕਾਰਜ ਕਰਯੋ ॥੧੯੫੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਲਰਕਾਹੂ ਕੋ ਸਖਾਮ ਜੀ
 ਐਸੋ ਬਲੀ ਤੁਮਰੇ ਕਰ ਆਯੋ ॥ ਛੋਰ ਦਯੋ ਕਰਕੈ ਕਰੁਨਾ ਤਿਨ ਕਾਢਿ ਦਯੋ ਪੁਰ ਤੇ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਅਜਾਨ
 ਨ ਕਾਮ ਕਰੈ ਜੁ ਕੀਯੋ ਹਰਿ ਤੈਂ ਕਹਯੋ ਸੀਸੁ ਢੁਰਾਯੋ ॥ ਛਾਡਿ ਦਯੋ ਨਹੀ ਜੀਤ ਅਬੈ ਅਰ ਅਉਰ ਚਮੁੰ ਬਹੁ ਲੈਨ
 ਪਠਾਯੋ ॥੧੯੫੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਮਥੁਰਾ ਕੋ ਚਲੋ ਇਕ ਫੇਰਿ ਕਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਦਲ ਐ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ
 ਤਿਹ ਕੇ ਤਬ ਸੰਗਿ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਸੋ ਜੂਝ ਮਚੈ ਹੈ ॥ ਅਉਰ ਕਦਾਂਚ ਕੋਉ ਹਠ ਠਾਨ ਕੈ ਜਉ ਲਰਿ ਹੈ ਤਉ
 ਜੀਤ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਨ ਧਾਇ ਧਸੋ ਪੁਰ ਮੈ ਬਿਧਨਾ ਜੋਉ ਲੇਖ ਲਿਖਿਓ ਸੋਉ ਹੈ ਹੈ ॥੧੯੫੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਛਾਡਿਬੋ
 ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਨ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਮਨਿ ਜਾਦਵ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ॥ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਬਸੇਂ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਐਸੇ ਚਲੇ
 ਸੁ ਰਰੇ ॥ ਕਿਨ ਹੁੰ ਨਹੀ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਪੁਨੇ ਪੁਰ ਕੀ ਪੁਨਿ ਓਰਿ ਕਉ ਪਾਂਇ ਧਰੇ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹੈਂ ਡਰੇ ਬਲਵੰਤ
 ਖਰੇ ਬਿਨ ਆਯੁਧ ਹੀ ਸਭ ਮਾਰਿ ਮਰੇ ॥੧੯੫੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਜਾਇ ਖਰੇ ਭਏ ਸਖਾਮ ਜੁ ਸਿੰਧੁ ਹੁੰ ਤੇ
 ਸੁ ਕਛੂ ਕਰਿ ਚਾਹਯੋ ॥ ਛੋਰ ਕਹਯੋ ਭੂਯ ਛੋਰ ਦਈ ਤਨ ਕੈ ਧਨੁ ਕੋ ਜਿੰਹ ਲਉ ਸਰ ਬਾਹਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ
 ਕੈ ਦੀਏ ਤਯਾਰ ਭਲੇ ਕਿਨਹੂ ਤਿਨ ਕਉਨ ਅਚਾਹਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹੈਂ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨਿ ਤੈਂ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਸਭ ਕੋ ਦੁਖ
 ਦਾਹਯੋ ॥੧੯੫੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਜੋ ਸਨਕਾਦਿਕ ਕੈ ਰਹੇ ਸੇਵ ਘਨੀ ਤਿਨ ਕੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈਂ ਬਹੁਤੇ
 ਹਿਤ ਕੈ ਤਿਨ ਕਉ ਪੁਨਿ ਪਾਹਨ ਮੈ ਸਚ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰ ਘਨਯੋ ਮਿਲਿ ਬੇਦਨ ਕੇ ਮਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੇ
 ਠਹਰਾਏ ॥ ਤੇ ਕਹੈਂ ਈਹਾਂ ਹੀ ਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਜਬ ਕੰਚਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਖਾਮ ਬਨਾਏ ॥੧੯੫੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸਖਾਮ
 ਭਨੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਮੁਸਕਾਇ ਹਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯਾਕੋ ਲਹਯੋ ਨ ਕਛੂ ਤੁਮ ਭੇਦ ਅਰੇ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ

ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ

{੪੯੯}

{੪੯੯}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਯਾਹੀ ਹਨਯੋ ਦਸਕੰਧ ਮੁਰਾਰਿ ਸੁ ਬਾਹ ਇਹੀ ਬਕ ਕੋ ਮੁਖ ਫਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਅਰਿ ਦਾਨਵ
ਸੰਖ ਬਲੀ ਇਹ ਏਕ ਗਦਾ ਹੀ ਸੋ ਮਾਰਯੋ ॥੧੯੫੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਜਾਰ ਹੀ ਬਰਖ ਇਹੀ ਲਰਿ ਕੈ ਮਧੁਕੀਟਭ
ਕੇ ਘਟਿ ਤੇ ਜੀਉ ਕਾਢਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਬੈ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਮਥਿਓ ਤਬ ਦੇਵਨ ਰੱਛ ਕਰੀ ਸੁਖ ਬਾਢਯੋ ॥ ਰਾਵਨ
ਏਹੀ ਹਨਿਓ ਰਨ ਮੈ ਹਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਸਰ ਗਾਢਯੋ ॥ ਅਉਰ ਘਨੀ ਹਮ ਉਪਰਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੁ ਰਹਿਓ
ਰਨ ਖੰਭ ਸੋ ਠਾਢਯੋ ॥੧੯੫੯॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਮਨ ਲਾਇ ਸਬੈ ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਕੰਸ ਸੇ ਭੂਪ ਪਛਾਰੇ ॥ ਅਉਰ
ਹਨੇ ਤਿਹ ਬਾਜ ਘਨੇ ਗਜ ਮਾਨਹੁ ਮੂਲ ਤੇ ਰੂਖ ਉਖਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਹਮ ਪੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਅਰਿ ਆਇ ਹੁਤੇ
ਸੁ ਸਭੈ ਇਹ ਮਾਰੇ ॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਧਾਮ ਤੁਮੈ ਛੁਡਵਾਇ ਕੈ ਕੰਚਨ ਕੇ ਅਬ ਧਾਮ ਸਵਾਰੇ ॥੧੯੬੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
ਯੋ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਉ ਸਭ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਯਾਹੀ ਹਨਿਓ ਬਕ ਅਉਰ ਅਘਾਸੁਰ ਯਾਹੀ
ਚੰਡੂਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਘਾਯੋ ॥ ਕੰਸ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਜੀਤ ਸਕਿਓ ਇਨ ਸੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ
ਅਬ ਧਾਮ ਦੀਏ ਕਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥੧੯੬੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਐਸੇ ਹੀ ਦਿਵਸ ਬਿਤੀਤ ਕੀਏ ਸੁਖ
ਸੋ ਦੁਖੁ ਪੈ ਕਿਨਹੁ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਬਨੇ ਸਭ ਕੇ ਸੁ ਨਿਹਾਰਿ ਜਿਨੈ ਸਿਵ ਸੋ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ
ਤਯਾਗ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਸਭ ਦੇਵਨ ਲੈ ਤਿਨ ਦੇਖਨ ਆਯੋ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੁ ਕਉ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਰਾਇ ਭਲੀ
ਬਿਧਿ ਬਿਓਤ ਬਨਾਯੋ ॥੧੯੬੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ॥੬੧॥**
ਅਬ ਬਲਭਦ੍ਰ ਰੇਵਤੀ ਬਿਯਾਹ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਤੀਤ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਕੀਏ ਸੁਖੁ ਮਾਨ ॥ ਤਬ
ਲਗ ਰੇਵਤ ਭੂਪ ਇਕ ਹਲੀ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਆਨਿ ॥੧੯੬੩॥ ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਜਾਂਹ ਕੋ ਮਮ ਕੰਨਿਆ ਕੋ ਨਾਮ ॥
ਕਹਯੋ ਭੂਪ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਹੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਲਰਾਮ ॥੧੯੬੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਕੀ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਬਲਰਾਮ
ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਯਾਹ ਕੋ ਜੋਰ ਸਮਾਜ ਸਬੈ ਤਿਹ ਬਿਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਤਬੈ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬਿਯਾਹ
ਕੀਯੋ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਘਨੋ ਬਹੁ ਬਿੱਪਨ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਬਿਯਾਹ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਭਨੈ
ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥੧੯੬੫॥ **ਚਉਪਈ ॥** ਜਬ ਪੀਅ ਤ੍ਰੀਅ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਛੋਟੇ ਹਮ ਇਹ

ਬਡੀ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਤਿਹ ਕੇ ਹਲੁ ਲੈ ਕੰਧਹਿ ਧਰਿਓ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਾਂਕੋ ਤਨੁ ਕਰਿਓ ॥੧੯੬੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਯਾਹ ਭਯੋ ਬਲਦੇਵ ਕੋ ਨਾਮ ਰੇਵਤੀ ਸੰਗਿ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ
 ॥੧੯੬੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਬਲ ਭਦ੍ਰ ਬਿਯਾਹ ਬਰਨਨੰ ॥੬੨॥੬**
ਅਥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਿਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਲਰਾਮ ਕੋ ਬਿਯਾਹ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ਤਬੈ ਸੁਖੁ
 ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਬਿਯਾਹਹ ਕਉਂ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜੀਅਰਾ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਬਿਯਾਹ ਉਤੈ ਦੁਹਿਤਾ
 ਕੋ ਰਚਿਓ ਅਪਨੋ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਪਨੇ ਬਿਯਾਹਹਿ ਕਉ ਜਦੁਬੀਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਬਿਯੋਤ ਬਨਾਯੋ
 ॥੧੯੬੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਭੀਖਮ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾਂਤੇ ਭਲੋ ਨ ਕਛੁ
 ਕਹੂੰ ਹੈਂ ਹਮ ਸਯਾਮ ਲਹੈਂ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਿਸ ਬੋਲ ਉਠਯੋ ਸੁ ਪਿਤਾ
 ਕਸ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੁਲ ਕੀ ਨ ਬਿਵਾਹਤ ਹੈਂ ਹਮ ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਦੈ ਕਹਾਂ ਜਗੁ ਜੀਜੈ ॥੧੯੬੯॥ **ਰੁਕਮੀ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ
 ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਹੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਚੰਦੇਰੀ ਮੈ ਬੀਰ ਸੁ ਤਾਹਿ ਬਿਯਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਬੁਲੱਈਯੈ ॥ ਗੂਜਰ ਕੋ ਕਹਯੋ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ
 ਜਗ ਮੈ ਸੰਗ ਲਾਜਨ ਕੇ ਮਰ ਜੱਈਯੈ ॥ ਸ੍ਰੈਸਟ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭਲੋ ਦਿਜ ਤਾਂਹੀ ਕੇ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠੱਈਯੈ ॥
 ਬਿਯਾਹ ਕੀ ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਲਿਖੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਊ ਕੈ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਉ ਦੱਈਯੈ ॥੧੯੭੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਯੋਂ ਸੁਨਿ
 ਕੈ ਸੁਤ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਮਨ ਤਾਹੀ ਕੋ ਲੈਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਦੈ ਦਿਜ ਸੀਸ ਚਲਿਓ ਉਤ ਕਉ ਦੁਹਿਤਾ ਇਤ
 ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨਿ ਨੈਨਨ ਤੇ ਅਤਿ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਸਹਿ
 ਕੀ ਕਟਿਗੀ ਜਰ ਸੁੰਦਰ ਰੂਖ ਸੁ ਹੈ ਮੁਰਝਾਯੋ ॥੧੯੭੧॥ **ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀਨ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸੰਗ ਸਹੇਲਿਨ
 ਬੋਲਤ ਭੀ ਸਜਨੀ ਪ੍ਰਨ ਏਕ ਅਬੈ ਹਉਂ ਕਰਿ ਹਉਂ ॥ ਕਿਤੋ ਜੋਗਨਿ ਭੇਸ ਕਰੋਂ ਤਜ ਦੇਸ ਨਹੀ ਬਿਰਹਾਗਨਿ ਸੋਂ
 ਜਰਿ ਹਉਂ ॥ ਮੋਰ ਪਿਤਾ ਹਠ ਜਿਉ ਕਰਿ ਹੈ ਤੁ ਬਿਸੇਖ ਕਹਿਓ ਬਿਖ ਖਾ ਮਰਿ ਹਉਂ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਹਿਓ
 ਨਾ ਤਿਹ ਕਉ ਬਰਿਹੋਂ ਤੁ ਸਯਾਮ ਹੀ ਕੋ ਬਰਿ ਹਉਂ ॥੧੯੭੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੀ ਮਨ ਬਿਖੈ ਕਰਿ
 ਹੋਂ ਏਕ ਉਪਾਇ ॥ ਪਤੀਆ ਦੈ ਕੋਊ ਭੇਜ ਹੋਂ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹੈ ਸੁਧਿ ਜਾਇ ॥੧੯੭੩॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਕਰ ਚਿਤ ਬਿਖੈ

{409}

{409}

ਕਿਸਨ ਆਵਤਾਰ

ਕਿਸਨ ਆਵਤਾਰ

ਇਕ ਦਿਜ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਹੁ ਧਨੁ ਦੈ ਤਾਂਕੋ ਕਹਿਓ ਪ੍ਰਭੁ ਦੈ ਪਤੀਆ ਜਾਇ ॥੧੯੭੪॥ **ਰੁਕਮਨੀ ਪਾਤੀ**
ਪਠੀ ਕਾਨ੍ਹ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਲੋਚਨ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੋ ਜਿਨ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤੀਆ ਉਠ ਧਾਵਹੁ ॥ ਆਵਤ
ਹੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਇਤੈ ਮੁਹਿ ਬਿਯਾਹਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਢੀਲ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥ ਮਾਰ ਇਨੈ ਮੁਹਿ ਜੀਤ ਪ੍ਰਭੁ ਚਲੇ ਦੁਾਰਵਤੀ
ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਪਾਵਹੁ ॥ ਮੋਰੀ ਦਸਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਭ ਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਪੰਖਨ ਆਵਹੁ ॥੧੯੭੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
ਹੇ ਪਤਿ ਚਉਦਹਿ ਲੋਕਨ ਕੇ ਸੁਨੀਐ ਚਿਤ ਦੈ ਜੁ ਸੰਦੇਸ ਕਹੇ ਹੈ ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾ ਸੁ ਅਹੰ ਅਰੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਬਢਿਓ ਸਭ
ਆਤਮੇ ਤੀਨ ਬਹੇ ਹੈ ॥ ਯੋ ਸੁਨੀਐ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਤੇ ਆਦਿਕ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਹੇ ਹੈ ॥ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪਤੀਯਾ
ਉਠਿ ਆਵਹੁ ਜੁ ਬਿਯਾਹ ਬਿਖੈ ਦਿਨ ਤੀਨ ਰਹੇ ਹੈ ॥੧੯੭੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤੀਨ ਬਿਯਾਹ ਮੈ ਦਿਨ ਰਹੇ ਇਉਂ
ਕਹੀਐ ਦਿਜ ਗਾਬ ॥ ਤਜਿ ਬਿਲੰਬ ਆਵਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਤੀਆ ਪੜਿ ਦਿਜ ਸਾਬ ॥੧੯੭੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਅਉ ਜਦੁਬੀਰ
ਸੋ ਯੋ ਕਹੀਯੋ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨ ਦੇਖ ਨਿਸਾ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੈ ਤਨ ਤਿਆਗਿ ਕਹਯੋ ਜੀਅ
ਮੋਰ ਪਰਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਯੋ ਸਸਿ ਪੂਰਨ ਸੋ ਹਮ ਕੋ ਅਤਿ ਸੈ ਕਰਿ ਤਾਵੈ ॥ ਮੈਨ ਮਨੋ ਮੁਖ ਆਰੁਨ ਕੈ ਤੁਮਰੇ
ਬਿਨੁ ਆਇ ਹਮੋ ਡਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੯੭੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਤੁਹਿ ਓਰਹਿ ਸਖਾਮ ਜੀ ਮੈ ਇਹ ਬੇਰ ਘਨੀ
ਹਟਕੇ ॥ ਘਨ ਸਖਾਮ ਕੀ ਬੰਕ ਬਿਲੋਕਨ ਫਾਂਸ ਕੇ ਸੰਗਿ ਫਸੇ ਸੁ ਨਹੀ ਛਟਕੇ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੁਰਾਏ ਮੁਰੈ ਹਮਰੇ
ਤੁਹਿ ਮੂਰਤਿ ਹੇਰਨ ਹੀ ਅਟਕੇ ॥ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੇ ਸੰਗਿ ਲਾਜ ਕੇ ਆਜ ਭਏ ਦੋਉ ਨੈਨ ਬਟਾ ਨਟਕੇ ॥੧੯੭੯॥
ਸਾਜ ਦਯੋ ਰਬ ਬਾਮਨ ਕੋ ਬਹੁਤੈ ਧਨੁ ਦੈ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ ਪਠਯੋ ਚਿਤ
ਮੈ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਯੋ ਸੋਉ ਲੈ ਪਤੀਯਾ ਕੋ ਚਲਯੋ ਸੁ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਥਾ ਕਹਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਪਉਨ
ਕੇ ਗਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਸੁ ਸਿਤਾਬ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥੧੯੮੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਬਾਸ ਜਹਾਂ ਸੁ
ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਪੁਰੀ ਅਤਿ ਨੀਕੀ ॥ ਬੱਜੁ ਖਚੇ ਅਰੁ ਲਾਲ ਜਵਾਹਰਿ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਮਨੀ ਕੀ ॥
ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੀ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਐਸੀ ਬੁੱਧਿ ਕਿਸੀ ਕੀ ॥ ਸੇਸ ਨਿਸੇਸ ਜਲੇਸ ਕੀ ਅਉਰ ਸੁਰੇਸ
ਪੁਰੀ ਜਿਹ ਅੱਗੂਜ ਫੀਕੀ ॥੧੯੮੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਐਸੀ ਪੁਰੀ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਚਿਤ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ

ਬਿਜਪਤਿ ਕੋ ਗਿ੍ਹ ਜਹਾਂ ਤਹ ਦਿਜ ਪਹੁਚਿਓ ਜਾਇ ॥੧੯੮੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਬਿਜਨਾਥ ਦਿਜੋਤਮ ਠਾਢ
 ਭਯੋ ਉਠਿ ਆਗੇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਲੈ ਦਿਜ ਆਗੈ ਧਰੀ ਪਤੀਆ ਤਿਹ ਬਾਚਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਸਜੰਦਨ ਸਾਜਿ
 ਚੜਿਓ ਅਪੁਨੇ ਸੋਊ ਸੰਗਿ ਲਯੋ ਮਨੋ ਪਉਨ ਹੈ ਧਾਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੋਇ ਅਤਿ ਹੀ ਮ੍ਰਿਗ ਝੰਡ ਤੱਕੇ ਉਠਿ
 ਕੇਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥੧੯੮੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਇਤ ਸਖਾਮ ਜੂ ਸਜੰਦਨ ਸਾਜ ਚੜਯੋ ਉਤ ਲੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਘਨੋ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥
 ਆਵਤ ਸੋ ਇਨਹੂੰ ਸੁਨਿਕੈ ਪੁਰ ਦ੍ਵਾਰ ਬਜਾਰ ਜੁ ਥੇ ਸੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਇਤ ਤੇ ਰੁਕਮਾਦਿਕ ਆਗੇ
 ਤੇ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੧੯੮੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਅਉਰ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭੇ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੁੰ ਸੁ ਘਨੀ ਸੰਗਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਹੇਰਨ ਬਯਾਹ ਰੁਕਮਨਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ
 ਮੈ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੋਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਤੁਰਹੀਨ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸਖਾਮ ਇਤੇ ਛਪ
 ਆਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਾਰਨ ਛੈ ਕੈ ॥੧੯੮੫॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜੋਊ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ
 ਬਯਾਹ ਕੀ ਸੋ ਦੁਹੂੰ ਕੀਨੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਅਭਿਮੰਤ੍ਰਨ ਕੈ ਭੂਅ ਫੇਰਨ ਕੀ ਸੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਲੀਨੀ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ
 ਦਿਜ ਸ੍ਰੈਸਟ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਦਛਨਾ ਤਿਨ ਦੀਨੀ ॥ ਬੇਦੀ ਰਚੀ ਭਲੀ ਭਾਂਤਹ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਬਿਨਾ ਸਭ
 ਲਾਗਤ ਹੀਨੀ ॥੧੯੮੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਲੈ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪੁਰੋਹਿਤ ਦੇਵੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੇ ॥
 ਸਿਖੰਦਨ ਪੈ ਚੜਵਾਇ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਚਲੈ ਤਿਹ ਕੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਯਾ ਬਿਧਿ ਦੇਖ ਪ੍ਰਤਾਪ ਘਨੋ ਮੁਖ ਤੇ ਰੁਕਮੈ
 ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰਾਖੀ ਪ੍ਰਭੂ ਪਤਿ ਮੋਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧੰਨਯ ਕਹਯੋ ਅਬ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥੧੯੮੭॥ ਚਉਪਈ ॥
 ਜਬ ਰੁਕਮਨੀ ਤਿਹ ਮੰਦਰ ਗਈ ॥ ਦੁਖ ਸੰਗ ਬਿਹਬਲ ਅਤਿ ਹੀ ਭਈ ॥ ਤਿਨ ਇਵ ਰੋਇ ਸਿਵਾ ਸੰਗ
 ਰਰਿਓ ॥ ਤੁਹਿ ਤੇ ਮੋਹਿ ਇਹੀ ਬਰੁ ਸਰਿਓ ॥੧੯੮੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੂਰ ਦਈ ਸਖੀਆਂ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਲੀਨ
 ਛੁਰੀ ਕਹਿਓ ਘਾਤ ਕਰੈ ਹਉਂ ॥ ਮੈ ਬਹੁ ਸੇਵ ਸਿਵਾ ਕੀ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਭ ਹੋਂ ਸੁ ਇਹੈ ਫਲੁ ਪੈ ਹਉਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ
 ਧਾਮਿ ਪਠੋ ਜਮ ਕੇ ਇਹ ਦੇਹਰੇ ਉਪਰ ਪਾਪ ਚੜੈ ਹਉਂ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਰਿਝਵਾਇ ਅਬੈ ਬਰਿਬੋ ਹਰਿ ਕੋ ਇਹ
 ਤੇ ਬਰੁ ਪੈਹਉਂ ॥੧੯੮੯॥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਗਮਾਤ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੈ ਤਾਹਿ ਕਹਿਓ

ਹਸਿ ਐਸੇ ॥ ਸਖਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਤੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕਰੋ ਦੁਚਿੱਤਾ ਫੁਨਿ ਰੰਚ ਨ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੇ ਹੈ ਚਿਤ
 ਮੈ ਨਹਿ ਹੈ ਹੈ ਸੋਊ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਰੁਚੈ ਸੇ ॥ ਹੁਇ ਹੈ ਅਵੱਸਿ ਸੋਊ ਸੁਨਿ ਰੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਰੇ ਜੀਅ ਜੈਸੇ
 ॥੧੯੯੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੋਂ ਬਰੁ ਲੈ ਕੈ ਸਿਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਚਲੀ ਹੁਇ ਚਿੱਤ ॥ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਚੜਿ ਮਨ ਬਿਖੈ ਚਹਿ
 ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਮਿੱਤ ॥੧੯੯੧॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਚੜੀ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਖੈ ਕਰਿ
 ਕੈ ॥ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਘਨੀ ਤਿੰਹ ਤੇ ਨਹੀ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਡਰਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਭ ਆਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਬਿਖੈ
 ਇਹ ਲੇਤ ਹੋਂ ਰੇ ਇਮ ਉੱਚਰਿਕੈ ॥ ਬਲ ਧਾਰ ਲਈ ਰਬ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿ ਮੁਰਾਰਿ ਤਬੈ ਬਹੀਯਾਂ ਧਰਿ ਕੈ
 ॥੧੯੯੨॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਡਾਰਿ ਰੁਕੰਮਨਿ ਸਯੰਦਨ ਪੈ ਸਭ ਸੂਰਨ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜਾਤ ਹੋਂ ਰੇ ਇਹ
 ਕੋ ਅਬ ਲੈ ਇਹ ਕੈ ਰੁਕਮੈ ਅਬ ਦੇਖਤ ਭਾਈ ॥ ਪਉਰਖ ਹੈ ਜਿੰਹ ਸੂਰ ਬਿਖੈ ਸੋਊ ਯਾਹ ਛਡਾਇਨ ਮਾਂਡਿ
 ਲਰਾਈ ॥ ਆਜ ਸਭੋ ਮਰਿਹੋਂ ਟਰਿਹੋਂ ਨਹੀ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਮੁਹ ਰਾਮ ਦੁਹਾਈ ॥੧੯੯੩॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾਂ
 ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿੰਹ ਕੀ ਸਭ ਆਇ ਪਰੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਰੋਸ ਭਰੈ ਭਟ ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ
 ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੈ ਕੈ ॥ ਭੇਰਿ ਘਨੀ ਸਹਨਾਇ ਸਿੰਗੋਰਨ ਦੁੰਦਭਿ ਅਉ ਅਤਿ ਤਾਲ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ
 ਛਿਨ ਬੀਚ ਦਏ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠੈ ਕੈ ॥੧੯੯੪॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਜੋ ਭਟ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨੈਕ ਟਰੈਂ ਨਹਿ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ
 ਆਏ ॥ ਗਾਲੁ ਬਜਾਇ ਬਜਾਇ ਕੈ ਦੁੰਦਭਿ ਜਿਉ ਘਨ ਸਾਵਨ ਕੇ ਘਹਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਨ
 ਟਿਕੇ ਪਲ ਏਕ ਤਹਾਂ ਠਹਰਾਏ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਹੀ ਕਰਾਹਤ ਬੀਰ ਬਲੀ ਇਕ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਏ ॥੧੯੯੫॥
 ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਐਸੀ ਨਿਹਾਰ ਦਸਾ ਦਲ ਕੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਬੈ ਰਿਸਿ ਆਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਕੈ ਸਖਾਮ ਸੋਂ ਐਸੋ ਕਹਿਓ
 ਨ ਜਰਾਸਿੰਧ ਹਉਂ ਜੋਊ ਤੋਹਿ ਭਗਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਸ ਕੈ ਧਨੁ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਤਾਨਿ ਚਲਾਯੋ ॥
 ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸਭੈ ਤਿੰਹ ਕੋ ਸੁ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੈ ਸਖਾਮ ਕੇ ਉਪਰਿ ਧਾਯੋ ॥੧੯੯੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੋ ਸਰ ਆਵਤ ਦੇਖ
 ਕੈ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੁਇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥ ਕਟਿ ਮਾਰਗ ਭੀਤਰ ਦਯੋ ਏਕ ਬਾਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯੯੭॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਸਰ ਕਾਟਿ
 ਕੈ ਸਯੰਦਨ ਕਾਟ ਦਯੋ ਅਰੁ ਸੂਤ ਕੋ ਸੀਸ ਦਯੋ ਕਟਿ ਕੈ ॥ ਅਰੁ ਚਾਰੋ ਹੀ ਅਸੂਨ ਸੀਸ ਕਟੇ ਬਹੁ ਢਾਲਨ ਕੇ ਤਬ

ਹੀ ਝਟਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਦਉਰਿ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਹਨਿਓ ਗਿਰ ਗਯੋ ਜਬ ਚੋਟ ਲਗੀ ਭਟਿ ਕੈ ॥ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਭਟ ਕਉਨ ਬੀਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜੋਉ ਸਖਾਮ ਜੂ ਸੋ ਅਟਿ ਕੈ ॥੧੯੯੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਨ ਧਿਆਨ ਧਰਯੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸੋਉ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਲੋਕਹਿ ਕੋ ਸਟਿਕਯੋ ॥ ਪਗ ਰੋਪ ਜੋਉ ਅਟਕਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਪਲ ਸੋ ਨ ਟਿਕਯੋ ॥ ਅਟਕਯੋ ਜੋਉ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਬੇਧ ਕੈ ਲੋਕ ਚਲਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਨ ਕਿਨਹੀ ਹਟਕਯੋ ॥ ਜਿਹ ਨੈਕ ਬਿਰੋਧ ਕੀਯੋ ਸਟਕਯੋ ਨਰ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਮੋ ਪਟਕਯੋ ॥੧੯੯੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫਉਜ ਬਿਦਾਰ ਘਨੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਮੁਛਤ ਕੈ ਸਿਸੁਪਾਲ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲੁ ਠਾਢੇ ਹੁਤੋ ਸੋਉ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਪਰਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਰਹੇ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਰ ਕੋਉ ਫਿਰਿ ਜੁਧ ਕੇ ਕਾਜ ਨ ਆਯੋ ॥ ਤਉ ਰੁਕਮੀ ਦਲ ਲੈ ਬਹੁਤੋ ਸੰਗਿ ਆਪਨੇ ਆਪਹੀ ਜੁਧ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥੨੦੦੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਇਹ ਕੀ ਦਿਸ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕਉ ਮਾਰਨ ਧਾਏ ॥ ਜਾਤ ਕਹਾਂ ਫਿਰਿ ਸਖਾਮ ਲਰੋ ਹਮ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਏ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਕਹਿ ਕੈ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਕਹੁ ਟੂਟ ਪਰੇ ਫਿਰਿ ਜੀਤ ਨ ਆਏ ॥੨੦੦੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਬ ਸੈਨ ਹਨਯੋ ਘਨ ਸਖਾਮ ਸਭੈ ਰੁਕਮੀ ਕੁਪ ਕੈ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ॥ ਜਬ ਗੁਜਰ ਹੈ ਧਨੁ ਬਾਨ ਗਾਹਯੋ ਛਤ੍ਰਾਪਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਤੇਤੋ ਰਹਿਓ ॥ ਜਿਮ ਬੋਲਤ ਥੋ ਬਧ ਕੈ ਸਰ ਸਖਾਮ ਬਿਮੁਛਤ ਕੈ ਸੁ ਸਿਖਾ ਤੇ ਗਹਿਓ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਿਹ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਦਯੋ ਉਪਹਾਸ ਕੈ ਜਿਉ ਚਿਤ ਬੀਚ ਚਹਿਓ ॥੨੦੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਦਸਾ ਪਿਖਿ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੇ ਗਹਿ ਪਾਇ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਖਾਮ ਕਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਲਯੋ ਛਟਕਾਇ ॥੨੦੦੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੋਉ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇ ਕਉ ਆਵਤ ਭੇ ਸੁ ਹਨੇ ਸਭ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਜੋਉ ਸੂਰ ਹਨਿਓ ਨ ਹਨਯੋ ਛਲ ਸੋ ਅਰੇ ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਭੂਪ ਹਨੇ ਗਜਬਾਜ ਰਬੀ ਸਰਿਤਾ ਬਹੁ ਸੋਨ ਚਲੀ ਬਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰ ਤ੍ਰੀਯ ਕੇ ਕਹੇ ਪੀਯ ਛੋਡ ਦਯੋ ਰੁਕਮੀ ਰਨ ਜੀਤ ਭਲੇ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨੦੦੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਉ ਲਉ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਬਲਭੱਦ੍ਰ ਪਰਿਓ ਤਿਨ ਮੈ ਚਿਤ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੂਨ ਸੈਨ ਭੱਜਯੋ ਜੋਉ ਜਾਤ ਹੋ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕਉ ਮਿਲਿ ਘਾਯੋ ॥ ਘਾਇ ਕੈ ਸੈਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਫਿਰ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥ ਸੀਸ ਮੁੰਡਿਓ ਰੁਕਮੀ ਕੋ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਤੇ ਹਰਿ

{੫੦੫}

{੫੦੫}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਸਿਉ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੦੫॥ **ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਰਨ ਬਿਖੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀਤ ਜੋ
ਲੀਨ ॥ ਸੀਸ ਮੂੰਡ ਤਾਂਕੋ ਦਯੋ ਕਹਯੋ ਕਾਜ ਘਟ ਕੀਨ ॥੨੦੦੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਅਨਿਤੇ ਪੁਰ ਬਾਂਧ ਰਹੋ ਰੁਕਮੀ
ਉਤ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਇਤ ਆਏ ॥ ਆਇ ਹੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜੀਤ ਤ੍ਰੀਆ ਸਭ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਨ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥
ਬਖਾਹ ਕੇ ਕਾਜ ਕਉ ਜੇ ਥੇ ਦਿਜੋਤਮ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਬਲਵੰਤ ਬਡੇ ਕਬਿ
ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸਭ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥੨੦੦੭॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਖਾਹ ਸੁਨਯੋ ਪੁਰ ਨਾਰਿਨ ਆਵਤ ਭੀ ਸਭ ਹੀ
ਮਿਲ ਗਾਵਤ ॥ ਨਾਚਤ ਡੋਲਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਮਿਲ ਤਾਲ ਬਜਾਵਤ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਮਿਲਿ ਕੈ
ਤਰੁਨੀ ਸਭ ਖੇਲਨ ਕਉ ਅਤਿ ਹੀ ਠਟ ਪਾਵਤ ॥ ਅਉਰ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹੀਐ ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਦੇਵ ਬਧੂ ਮਿਲਿ
ਆਵਤ ॥੨੦੦੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਨ ਕਉ ਤਜਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹ ਜੋ ਇਹ ਕਉਤਕ ਆਵੈ ॥ ਨਾਚਤ
ਕੂਦਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥ ਦੇਖ ਕੈ ਬਖਾਹਹ ਕੀ ਰਚਨਾ ਸਭ ਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ
ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹੈ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ਸਭੈ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਕਉ ਦੇਖ ਸਭੈ ਲਲਚਾਵੈ ॥੨੦੦੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਜਬ
ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਖਾਹ ਕਉ ਬੇਦੀ ਰਚੀ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਸਭੈ ਮਿਲ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਨਾਚਤ ਭੇ ਨਟੂਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗਨ
ਤਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਦਯਾਯੋ ॥ ਕੋਟਿ ਕੰਤੂਹਲ ਹੋਤ ਭਏ ਅਰੁ ਬੇਸਜਨ ਕੇ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਉਤਕ
ਦੇਖਨ ਕਉ ਚਲ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੦੧੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਏਕ ਬਜਾਵਤ ਬੇਨ ਸਖੀ ਇਕ ਹਾਬ
ਲੀਏ ਸਖੀ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਨਾਚਤ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਏਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਗਾਵੈ ॥ ਝਾਂਝਰ ਏਕ
ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕੇ ਬਾਜਤ ਆਇ ਭਲੇ ਇਕ ਹਾਵ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਭਾਇ ਕਰੈ ਇਕ ਆਇ ਤਬੈ ਚਿਤ ਹੇਰਨ ਵਾਰਨ ਮੋਦ
ਬਢਾਵੈ ॥੨੦੧੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਬਾਰੁਨੀ ਕੇ ਰਸ ਸੰਗ ਛਕੇ ਜਹ ਬੈਠੇ ਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਕੁੰਕਮ ਰੰਗ
ਰੰਗੇ ਪਟਵਾ ਭਟਵਾ ਅਪਨੇ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਦੇਤ ਘਨੋ ਧਨੁ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਨਚਵੈ
ਕੈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੈ ਮਨ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਓਰਿ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥੨੦੧੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ
ਬਿਧਿ ਜਿਉ ਜਦੁਬੀਰ ਬਖਾਹ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ॥ ਜੋ ਰੁਕਮੀ ਤੇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੈ ਰੁਕਮਨਹਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਜੀਤ

ਕੈ ਲੀਨੋ ॥ ਜੀਤਹਿ ਕੀ ਬਤੀਆਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਭੀਤਰ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਪੁਰ ਤੀਨੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਕਉਤਕ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਜਦੁਬੀਰਨ ਕਉ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥੨੦੧੩॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਸੁਖ ਮਾਨ ਕੈ ਮਾਂਇ ਪੀਯੋ ਜਲ ਵਾਰ ਕੈ ਅਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਦਾਨ ਦੀਯੋ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਭੂਅ ਕੋ ਸੁਖ ਆਜ ਸਭੈ ਹਮ ਲੂਟ ਲੀਯੋ ਹੈ ॥ ਆਜ ਹੁਲਾਸ ਭਯੋ ਸਜਨੀ ਉਮਗਿਓ ਨ ਰਹੈ ਕਹਿਓ ਮੋਰ ਹੀਯੋ ਹੈ ॥ ਆਜ ਕੇ ਦਿਵਸ ਹੂੰ ਪੈ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ਅਰੀ ਜਬ ਮੋ ਸੁਤ ਬਯਾਹ ਕੀਯੋ ਹੈ ॥੨੦੧੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਨੀ ਹਰਨ ਇਤ ਬਯਾਹ ਕਰਨ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ॥੬੩॥ੴ**

ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਕਾ ਜਨਮ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਤ੍ਰੀਆ ਆਨੰਦ ਸੋਂ ਬਹੁ ਦਿਨ ਭਏ ਬਿਤੀਤ ॥ ਗਰਭ ਭਯੋ ਤਬ ਰੁਕਮਨੀ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ॥੨੦੧੫॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਉਪਜਯੋ ਬਾਲਕ ਬੀਰ ਨਾਮ ਧਰਯੋ ਤਿਹ ਪਰਦੁਮਨ ॥ ਮਹਾਂਰਥੀ ਰਨ ਧੀਰ ਸਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਗਤਿ ਜਿਹ ॥੨੦੧੬॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਦਸ ਦਿਉਸ ਕੋ ਬਾਲਕੁ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਾਰ ਦਯੋ ਇਕ ਮੱਛ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਲੀਲ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਮੱਛ ਸੋਊ ਗਹਿ ਝੀਵਰਿ ਏਕ ਸੁ ਸੰਬਰ ਪੈ ਫਿਰ ਜਾਇ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਭੱਛਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਰਸੋਇ ਮੈ ਭੇਜਿ ਦਯੋ ਸੁ ਉਲਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥੨੦੧੭॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਜਬ ਮੱਛ ਕੋ ਪਾਰਨ ਪੇਟ ਲਗੇ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਬਾਰਿਕ ਏਕ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਹੋਇ ਦਿਆਲ ਵਤੀ ਸੁ ਤ੍ਰੀਆ ਕਰੁਨਾ ਰਸੁ ਪੈ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨਿ ਧਾਰਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਕਹਯੋ ਪਤਿ ਹੈ ਇਮ ਨਾਰਦ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਬਤੀਆਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਭਰਤਾ ਕਰਿ ਪਾਰਯੋ ॥੨੦੧੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਪੋਖਨ ਬਹੁਤੁ ਦਿਵਸ ਜਬ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤ੍ਰੀਆ ਕੀ ਧਰੀ ॥ ਕਾਮ ਭਾਵ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਚਹਯੋ ॥ ਰੁਕਮਨਿ ਸੁਤ ਸਿਉ ਬਚ ਇਹ ਕਹਯੋ ॥੨੦੧੯॥ ਮੈਨਵਤੀ ਤਬ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤੁਮ ਮੋ ਪਤਿ ਰੁਕਮਨਿ ਕੇ ਜਾਏ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਸੰਬਰ ਦਾਨਵ ਹਰਯੋ ॥ ਆਨ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਰਯੋ ॥੨੦੨੦॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਇਕ ਮੱਛ ਲੀਲ ਤੁਹਿ ਲਯੋ ॥ ਸੋ ਭੀ ਮੱਛ ਫਾਸਿ ਬਸਿ ਭਯੋ ॥ ਝੀਵਰ ਫਿਰ ਸੰਬਰ ਪੈ ਲਿਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਹਮ ਪੈ ਭੱਛਨ ਹਿਤ ਦਿਆਯੋ ॥੨੦੨੧॥ ਜਬ ਹਮ ਪੇਟ ਮੱਛ ਕੋ ਫਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਤੁਹਿ ਕਉ ਮੈ ਨੈਨਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੋਰੇ ਹ੍ਰਿਦੈ

{੫੦੭}

{੫੦੭}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਦਇਆ ਅਤਿ ਆਈ ॥ ਅਉ ਨਾਰਦ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥੨੦੨੨॥ ਇਹ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਆਹੀ ॥ ਢੁੰਢਤ ਫਿਰਤ ਰੈਨ ਦਿਨ ਜਾਂਹੀ ॥ ਮੈ ਪਤਿ ਲਖਿ ਤੁਹਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਅਬ ਮੈ ਮਦਨ ਕਥਾ ਚਿਤ ਧਰੀ ॥੨੦੨੩॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਕਾਂਇਆ ਤੁਹਿ ਜਰੀ ॥ ਤਬ ਮੈ ਪੂਜਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਬਰੁ ਸਿਵ ਦਯੋ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਹੈ ॥ ਭਰਤਾ ਵਹੀ ਮੂਰਤਿ ਤੂੰ ਪੈ ਹੈ ॥੨੦੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਹਉ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਕੀ ਭਈ ਰਸੋਇਨ ਆਇ ॥ ਅਬ ਭਰਤਾ ਮੁਹਿ ਰੁਦ੍ਰ ਤੂੰ ਸੁੰਦਰ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ॥੨੦੨੫॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਬੈਰੀ ਕੋ ਥੋ ਤਿਹ ਦੁਾਰ ਪੈ ਜਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕਉ ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਅਬ ਸੋ ਤੁਹਿ ਸੋਂ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਆਯੋ ॥੨੦੨੬॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁਤ ਸਖਾਮ ਤੋ ਸੰਬਰ ਸਸਤ੍ਰ ਗਦਾ ਗਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕਹੀ ਬਿਧਿ ਜੁੱਧਹਿ ਕੀ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਤਾਹੀ ਨੇ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਪ ਭੱਜਯੋ ਨਹਿ ਤਾਂ ਭੂਅ ਤੇ ਨਹਿ ਵਾਹ ਕਉ ਤ੍ਰਾਸੁ ਦੈ ਪੈਗੁ ਭਜਾਯੋ ॥ ਆਹਵ ਯਾ ਬਿਧਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੨੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਰਿ ਜਾਤਿ ਭਯੋ ਨਭਿ ਮੈ ਛਲੁ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਪਾਹੁਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੀ ਸੁਤ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਇਨ ਪਾਹੁਨ ਬਿਅਰਥ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੋ ਸਰ ਏਕਹਿ ਏਕ ਲਗੈ ਕੈ ॥ ਸਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨ ਬੇਧ ਕੈ ਭੂਮਿ ਡਰਿਓ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥੨੦੨੮॥ ਅਸਿ ਐਂਚ ਝਟਾਕ ਲਯੋ ਕਟਿ ਤੇ ਸਿਰ ਸੰਬਰ ਕੈ ਸੁ ਝਟਾਕ ਦੈ ਝਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਗਨ ਹੇਰਤ ਜੇ ਤਿਨ ਪਉਰਖ ਦੇਖ ਕੈ ਧੰਨਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਇ ਦਯੋ ਕੈ ਬਿਮੁੱਛਤ ਸੋਨ ਸੰਬੁਹ ਧਰਾ ਪੈ ਬਿਥਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸਪੂਤ ਭਯੋ ਜਿਨਿ ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੇ ਸੰਬਰ ਮਾਰਯੋ ॥੨੦੨੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਹਰਿ ਲੈ ਗਯੋ ਇਤ ਸੰਬਰ ਕੋ ਪਰਦੁਮਨ ਬਧ ਕੀਓ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥ ਅਫਜੂ ॥੬੪॥੬**

ਅਬ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਕੋ ਬਧ ਰੁਕਮਨੀ ਕੋ ਮਿਲੇ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਪਰਦੁਮਨ ਆਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰਹ ॥ ਰਤਿ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਤਬੈ ਕਹਿਓ ਬਢੈ ਕੈ ਨੇਹ ॥੨੦੩੦॥ ਚੀਲਿ ਆਪ ਹੁਇ ਆਪਨੇ ਉਪਰਿ ਪਤਹਿ

{੫੦੮}

{੫੦੮}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਚੜਾਇ ॥ ਰੁਕਮਨਿ ਕੋ ਗ੍ਰਹ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ॥੨੦੩੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਛੋਰ ਕੈ ਚੀਲ ਕੋ ਰੂਪ
ਦਯੋ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਵਾਹ ਉਤਾਰ ਕੈ ਕੰਧਹਿ ਤੇ ਤਿਹ ਕੰਧ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਧਰਾਯੋ ॥
ਸੋਰਹ ਹਜਾਰ ਤ੍ਰੀਆਂ ਸਭ ਥੀ ਜਹ ਠਾਢ ਤਿਨੋ ਇਹ ਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਕਚੀ ਚਿਤ ਬੀਚ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
ਲਖਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥੨੦੩੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਸਖਾਮ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਤ੍ਰੀਅ ਸਭੈ ਮਨ ਮੈ
ਸੁਕਚਾਹੀ ॥ ਲਿਆਯੋ ਹੈ ਆਨਿ ਬਧੂ ਕੋਊ ਬਯਾਹ ਕਹੈਂ ਸਖੀ ਕੀ ਸੁ ਸਖੀ ਗਹਿ ਬਾਹੀਂ ॥ ਏਕ ਨਿਹਾਰਿ
ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੇ ਉਰਿ ਓਰਿ ਬਿਚਾਰ ਭਲੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਲੱਛਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੇ ਇਹ ਏਕ ਲਤਾ ਝ੍ਰਿਗੁ
ਕੀ ਉਰਿ ਨਾਹੀ ॥੨੦੩੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪੇਖਤ ਤਾਹਿ ਰੁਕਮਨਿ ਕੇ ਸੁ ਪਯੋਧਰਵਾ ਪਯ ਸੋ ਭਰਿ ਆਏ ॥ ਮੋਹੁ
ਬਢਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੁਨਾਰਸੁ ਸੋ ਢੁਰਿ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਐਸੋ ਸਖੀ ਕਹਿਓ ਮੋ ਸੁਤ ਥੋ ਪ੍ਰਭ ਦੈ ਹਮ
ਕੋ ਹਮ ਤੇ ਜੁ ਛਿਨਾਏ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਸਾਸ ਉਸਾਸ ਲਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥੨੦੩੪॥ ਇਤ
ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਇਹ ਮੂਰਤਿ ਓਰਿ ਰਹੇ ਟਕ ਲਾਈ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਨਾਰਦ ਆਇ ਗਯੋ ਬਿਰਥਾ
ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਭਾਖ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋਈ ਹੈ ਇਹ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰ ਬਾਜੀ ਬਧਾਈ ॥ ਭਾਗਨ
ਕੀ ਨਿਧਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਦੁਬੀਰ ਮਨੋ ਇਹ ਦਿਵਸਹਿ ਪਾਈ ॥੨੦੩੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ**
ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪਰਦੁਮਨ ਸੰਬਰ ਦੈਤ ਬਧ ਕੈ ਰੁਕਮਨੀ ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਕੋ ਆਇ ਮਿਲਤ ਭਏ ॥੬੫॥੬
ਅਬ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਮਨਿ ਲਿਆਏ ਜਾਮਵੰਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਤ ਸੂਰਜ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ
ਬਲਵਾਨ ॥ ਰਵਿ ਤਿਹ ਕੋ ਤਬ ਮਨਿ ਦਈ ਉਜਲ ਆਪ ਸਮਾਨ ॥੨੦੩੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਲੈ ਮਨਿ ਸੂਰਜ ਤੇ ਅਰਿ
ਜੀਤ ਜੁ ਤਾਂ ਦਿਨ ਆਪਨੇ ਧਾਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ਘਨੋ ਰਵਿ ਕੋ ਚਿਤ ਤਾ
ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਅਉ ਕਰਿ ਕੈ ਤਪਸਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿਹ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕਉ ਜਬ ਗਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁ ਬ੍ਰਿਥਾ
ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਪੈ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੦੩੭॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਕਾਨ੍ਹ ਬੁਲਾਇ ਅਰੰਜਿਤ ਕਉ
ਹਸਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਆਇਸੁ ਦੀਨੋ ॥ ਭੂਪ ਕਉ ਦੈ ਤੁ ਕਹਿਓ ਅਬ ਹੀ ਰਵਿ ਤੇ ਜੁ ਰਿਝਾਇ ਕੈ ਤੈਂ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥

{੫੦੯}

{੫੦੯}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ

ਜੋ ਚਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਪਲਾ ਦੁਤਿ ਯਾਹਿ ਕਹਯੋ ਇਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮੋਨ ਹੀ ਠਾਨ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
 ਕੋ ਉਤਰੁ ਨੈਕ ਨ ਦੀਨੋ ॥੨੦੩੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਯੋਂ ਬਤੀਆਂ ਕਹਿ ਬੈਠ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਅਖੇਟ ਕੇ ਕਾਜ
 ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਬਾਂਧ ਭਲੇ ਮਨਿ ਕਉ ਸਿਰ ਪੈ ਸਭ ਹੂੰ ਜਨ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨਨ ਕੇ ਜਬ ਬੀਚ ਗਯੋ
 ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਬਡੋ ਇਕ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਨ ਕੈ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਰ ਵਾ ਸਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਫਿਰਿ ਮਾਰਯੋ
 ॥੨੦੩੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਕੇਹਰਿ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ
 ਚਉਂਕ ਤਿਹ ਮਾਰੀ ॥ ਮਨਿ ਸਮੇਤ ਲਈ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ ॥੨੦੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਬਧ ਕੈ ਮਨ ਪਾਗ ਲੈ ਸਿੰਘ
 ਧਸਯੋ ਬਨ ਜਾਇ ॥ ਭਾਲਕ ਏਕ ਬਡੋ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਹੇਰਿਓ ਮ੍ਰਿਗਰਾਇ ॥੨੦੪੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭਾਲਕ ਦੇਖ ਮਨੀ
 ਦੁੱਤਿ ਕਉ ਸੁ ਲਖਯੋ ਕਉ ਕੇਹਰਿ ਲੈ ਫਲੁ ਆਯੋ ॥ ਯਾ ਫਲ ਕਉ ਅਬ ਭੱਛ ਕਰੋ ਸੁ ਛੁਧਾਤੁਰ ਹੈ ਤਹ ਭੱਛਨ
 ਧਾਯੋ ॥ ਜਿਯੋਂ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਥੋ ਜਾਤ ਚਲਯੋ ਤਿਉਂ ਅਚਾਨਕ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਚਪੇਟ ਚਟਾਕ ਦੈ ਮਾਰ
 ਝਟਾਕ ਦੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੦੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਮਵਾਨ ਬਧਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਮਨਿ ਲੈ ਮਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥
 ਜਾਂਹਿ ਗ੍ਰੇਹ ਆਪਨ ਹੁਤੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੨੦੪੩॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਸਭਨਨ ਕਹਯੋ
 ਸੁਨਾਇ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰਿ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਉ ਲੀਨੀ ਮਨਿ ਛੁਟਕਾਇ ॥੨੦੪੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਚਰਚਾ
 ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਅਪਨੇ ਢਿਗ ਜਾ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਹੈ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਹਨਯੋ ਹਰਿ ਜੁ ਮਨਿ ਹੇਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥
 ਐਸੋ ਕੁਬੋਲ ਸੁਨੇ ਮਨੁਆ ਹਮਰੋ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਕੇ ਸੰਗਿ ਤਾਯੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਚਲੋ ਤੁਮ ਹੂੰ ਤਿਹ ਸੋਧ ਕਉ ਹਉਂ ਹੂ ਚਲੋਂ
 ਕਹਿ ਖੋਜਨ ਧਾਯੋ ॥੨੦੪੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਾਦਵ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਥ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਖੋਜਨ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਅਸੁਪਤੀ
 ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੇ ਸੁ ਤਹੀਂ ਏ ਗਏ ਦੋਊ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਤਹ ਖੋਜ ਪਿਖਯੋ ਇਹ ਵਾਹੀ ਹਨੇ ਭਟ ਐਸੇ
 ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਆਗੇ ਜੋ ਜਾਹਿ ਤੋ ਸਿੰਘ ਪਿਖਯੋ ਮ੍ਰਿਤ ਚਉਂਕਿ ਪਰੇ ਸਭ ਪਉਰਖ ਵਾਰੇ ॥੨੦੪੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹ
 ਭਾਲਕ ਕੇ ਖੋਜ ਕਉ ਚਿਤੈ ਰਹੈ ਸਿਰ ਨਿਯਾਇ ॥ ਜਹਾਂ ਖੋਜਿ ਤਿਹ ਜਾਤ ਪਗ ਤਹਾਂ ਜਾਤ ਭਟ ਧਾਇ
 ॥੨੦੪੭॥ ਕਬਿ ਵਾਰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਬਰਦਾਨ ਦਏ ਅਸੁਰਾਰਿ ਜਿਤੇ ਸਭ ਦਾਨਵ ਭਾਗੇ ॥ ਜਾ ਪ੍ਰਭ

{੫੧੦}

{੫੧੦}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਤ੍ਰੁਨ ਨਾਸ ਕਯੋ ਸਸਿ ਸੂਰ ਥਪੇ ਫਿਰ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਹਿ ਕਰੀ ਕੁਬਿਜਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸੁਗੰਧਿ ਲਗਾਵਤ
ਬਾਰੇ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਆਪਨੇ ਕਾਰਜ ਹੇਤ ਸੁ ਜਾਤ ਹੈ ਰੀਛ ਕੇ ਖੋਜਹਿ ਲਾਗੇ ॥੨੦੪੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਖੋਜ ਲੀਏ ਸਭ
ਏਕ ਗੁਫਾ ਹੂ ਮੈ ਜਾਤ ਭਏ ਹਰਿ ਐਸੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਹੈ ਕੋਊ ਸੂਰ ਧਸੈ ਇਹ ਬੀਚ ਨ ਕਾਹੂ ਬਲੀ ਪੁਰਖੱਤ
ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸਯੋ ਸੋਈ ਰੀਛ ਸਭੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਨਹਿ ਯਾ ਮੈ
ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਰੇ ਹਮ ਖੋਜ ਇਹੀ ਮਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥੨੦੪੯॥ ਕੋਊ ਨ ਬੀਰ ਗੁਫਾ ਮੈ ਧਸਯੋ ਤਬ ਆਪ ਹੀ ਤਾਹੀ
ਮੈ ਸਖਾਮ ਰਾਯੋ ਹੈ ॥ ਭਾਲਕ ਲੈ ਸੁਧਿ ਬੀਚ ਗੁਫਾ ਹੂ ਕੇ ਜੁਧੁ ਕੋ ਸਾਮੁਹੇ ਕੋਪ ਅਯੋ ਹੈ ॥ ਸਖਾਮ ਜੂ ਸਖਾਮ
ਭਨੈ ਉਹ ਸੋ ਦਿਨ ਦ੍ਰਾਦਸ ਬਾਹਨ ਜੁਧੁ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁਧੁ ਇਤੋ ਜੁਗ ਚਾਰਨ ਮੈ ਨਹ ਹੈ ਹੈ ਕਬੈ ਕਬਹੂ ਨ ਭਯੋ
ਹੈ ॥੨੦੫੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਦਿਉਸ ਭਿਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨ ਨਹੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਰਿ ਨੈਕ ਡਰਾਨੋ ॥ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ
ਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਫੁਨਿ ਤਉਨ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਨੋ ॥ ਪਉਰਖ ਭਾਲਕ ਕੋ ਘਟਿ ਗਯੋ ਇਹ ਮੈ ਬਹੁ ਪਉਰਖਤਾ
ਪਹਚਾਨੋ ॥ ਜੁਧੁ ਕੋ ਛਾਡ ਕੈ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੋ ਰਾਮ ਸਹੀ ਕਰ ਜਾਨੋ ॥੨੦੫੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰਯੋ
ਘਿਘਿਆਨੋ ਘਨੋ ਬਤੀਯਾ ਅਤਿ ਦੀਨ ਹੈ ਯਾ ਬਿਧਿ ਭਾਖੀ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਰੀਆ ਤੁਮ ਹੀ ਪੁਨਿ ਲਾਜ
ਦਰੋਪਤੀ ਰਾਖੀ ॥ ਭੂਲ ਭਈ ਹਮ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁ ਛਿਮਾ ਕਰੀਯੈ ਸਿਵ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਜੁ
ਹੁਤੀ ਸੋਊ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੈ ਅੱਗ੍ਰਜ ਰਾਖੀ ॥੨੦੫੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਉਤ ਜੁਧੁ ਕੈ ਸਖਾਮ ਜੂ ਬਯਾਹ ਕਯੋ ਇਤ
ਹੂ ਕੈ ਨਿਰਾਸ ਏ ਧਾਮਨ ਆਏ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾ ਹੂ ਕੇ ਬੀਚ ਧਸੇ ਸੋਊ ਕਾਹੂ ਹਨੇ ਸੁ ਇਹੀ ਠਹਰਾਏ ॥ ਨੀਰ ਢਰੈ
ਭਟਵਾਨ ਕੀ ਆਖਨ ਲੋਟਤ ਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਏ ॥ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਇਕ ਐਸੇ ਕਹੈ ਹਮ ਹੁੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਕਾਮ ਨ
ਆਏ ॥੨੦੫੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਯੋ ਸੋਊ ਭੂਪ ਪੈ ਰੋਵਤ ਆਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖ ਦਸਾ
ਤਿਨ ਕੀ ਅਤਿਹੀ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਯਾਇ ਗਯੋ ਬਲ ਭਦ੍ਰ ਪੈ ਪੂਛਨ ਰੋਇ ਇਹੀ ਤਿਨਿ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥
ਕਾਨ੍ਹ ਗੁਫਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਤੇ ਬਹੁਰੋ ਨਹੀ ਬਾਹਰਿ ਆਯੋ ॥੨੦੫੪॥ ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕੈ ਲਰਿ
ਕੈ ਅਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਤਨ ਆਪਨ ਕੋ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਕੈ ਮਨਿ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬਲਿ ਲੋਕਿ ਗਯੋ

{੫੧੧}

{੫੧੧}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕੋਊ ਮਾਰਗ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਮਨਿ ਲੈ ਇਹ ਭ੍ਰਾਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਗਯੋ ਜਮ ਲੈ ਤਿਨ ਲੈਨ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਮੂਰਖ
 ਕੋ ਸੁ ਕੁਬੋਲ ਲਗਯੋ ਹੁਇ ਲੱਜਾਤੁਰ ਧਾਮਿ ਨ ਆਯੋ ॥੨੦੫੫॥ ਸੁਯਾ ॥ ਰੋਇ ਜਬੈ ਸੰਗ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮੁਖ
 ਤੇ ਮੁਸਲੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਓ ॥ ਤਉ ਸੱਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਲਾਤਨ ਮੂਕਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪਾਗ
 ਉਤਾਰ ਦਈ ਮੁਸਕੈ ਗਹਿ ਗੋਡਨ ਤੇ ਮਧਿ ਕੂਪ ਕੇ ਡਾਰਯੋ ॥ ਛੋਡਬੋ ਤਾਂਕੋ ਕਹਿਯੋ ਨ ਕਿਹੂ ਸਭ ਹੂ ਤਿਹ ਕੋ
 ਬਧਬੋ ਚਿਤਿ ਧਾਰਯੋ ॥੨੦੫੬॥ ਕਾਨ੍ਹਰ ਕੀ ਜਬ ਏ ਬਤੀਯਾਂ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਨਾਰਿਨ ਜਉ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਰੋਵਤ
 ਭੀ ਕੋਊ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਗਿਰ ਪੀਟਤ ਭੀ ਕਰਿ ਕੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਬ ਹੁਇ ਹੈ ਕਹਾਂ
 ਹਮਰੀ ਗਤਿ ਮਾਈ ॥ ਅਉਰ ਰੁਕਮਨਿ ਦੇਤ ਦਿਜੋਤਮ ਦਾਨ ਸਤੀ ਫੁਨਿ ਹੋਬੇ ਕਉ ਆਈ ॥੨੦੫੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਬਾਸੁਦੇਵ ਅਰੁ ਦੇਵਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਚਿਤਹਿ ਬਢਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਗਤਿ ਦੈ ਬਿਧਿ ਹੇਰਿ ਕੈ ਬਰਜਿਓ ਰੁਕਮਨਿ ਆਇ
 ॥੨੦੫੮॥ ਸੁਯਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਹੂੰ ਕੋ ਦੇਵਕੀ ਆਇ ਸੁ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਿਧਿ ਯਾ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਜੂਝ ਮਰੇ
 ਰਨ ਮੋ ਜਰਬੋ ਤੁਹਿ ਕੋ ਨਿਸਚੈ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਜਉ ਮਨਿ ਢੂੰਢਤ ਯਾ ਜੜ ਕੀ ਬਿਜਨਾਬ ਘਨੇ ਪੁਨਿ ਕੋਸ
 ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਰਹੋ ਚੁਪਿ ਕੈ ਸੁਧਿ ਲੈ ਅਰੁ ਯੋਂ ਕਹਿ ਪਾਂਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੨੦੫੯॥ ਐਸੇ ਸਮੇਧ ਕੈ
 ਪੁਤ੍ਰ ਬਧੂ ਕੋ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਪੈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਮਨਾਯੋ ॥ ਠਾਈਸ ਦਿਵਸ ਲਉ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ
 ਹੀ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਰੀਝਿ ਸਿਵਾ ਤਿਨ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਇਹੀ ਬਰੁਦਾਨ ਦਿਵਾਯੋ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸਯਾਮ
 ਨ ਸੋਕ ਕਰੋ ਤਬ ਲਉ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ਤ੍ਰੀਆ ਮਨਿ ਆਯੋ ॥੨੦੬੦॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰੀਆ ਮਨਿ ਕੇ ਜੁਤ ਸੋਕ
 ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਡਾਰ ਕਮੰਡਲ ਮੈ ਜਲੁ ਸੀਤਲ ਮਾਂਇ ਪੀਯੋ ਪੁਨਿ ਵਾਰ ਕੈ ਆਈ ॥ ਜਾਦਵ ਅਉਰ
 ਸਭੈ ਹਰਖੇ ਅਰੁ ਬਾਜਤ ਭੀ ਪੁਰ ਬੀਚ ਬਧਾਈ ॥ ਅਉਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਸਿਵਾ ਸੁ ਸਭੈ ਜਗਮਾਇ ਸਹੀ
 ਠਹਰਾਈ ॥੨੦੬੧॥ ਇਤਿ ਜਾਮਵੰਤ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਸ ਕੀ ਮਨਿ ਸਹਿਤ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥੬੬॥
 ਸੁਯਾ ॥ ਹੇਰਿ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕਉ ਮਨਿ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਫੁਨਿ ਤਾ ਸਿਰ ਮਾਰੀ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਦੋਸ ਦਯੋ ਸੋਈ
 ਲੈ ਜੜ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚਉਕਿ ਕਹੈ ਸਭ ਜਾਦਵ ਯੋਂ ਸੁ ਪਿਖੇ ਰਿਸਿ ਕੈਸੀ ਕਰੀ ਗਿਰਿਧਾਰੀ ॥

{੫੧੨}

{੫੧੨}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਥਾ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਬਿਥਾਰੀ ॥੨੦੬੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਾਥਿ ਰਹਿਓ ਮਨਿ
 ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਤਿਨ ਨੈਕੁ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਓਰਿ ਨਿਹਾਰਿਓ ॥ ਲੱਜਤ ਹੈ ਖਿਸਿਯਾਨੋ ਘਨੋ ਦੁਬਿਧਾ ਕਰਿ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰਿ
 ਸਿਧਾਰਿਓ ॥ ਬੈਰ ਪਰਯੋ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਸਉ ਰੁ ਕਲੰਕ ਚੜਯੋ ਗਯੋ ਭ੍ਰਾਤਰ ਮਾਰਿਓ ॥ ਭੀਰ ਪਰੀ ਤੇ ਅਧੀਰ ਭਯੋ
 ਦੁਹਿਤਾ ਦੇਉ ਸਖਾਮ ਇਹੀ ਚਿਤਿ ਧਾਰਿਓ ॥੨੦੬੩॥ **ਇਤਿ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ**

ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਮਨੀ ਦੀਬੋ ॥੬੭॥੬

ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਖਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੋਲ ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਜੈਸ ਕਹੀ ਤੈਸੇ ਬਖਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥
 ਸਤਿਭਾਮਨਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਿੰਹ ਕੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥ ਪਾਵਤਿ ਹੈ ਉਪਮਾ ਲਛਮੀ ਕੀ ਨ ਤਾ
 ਸਮ ਯੋਂ ਕਹਿਬੋ ਬਨਿਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੇ ਬਖਾਹਨ ਕਾਜ ਸੁ ਦੈ ਮਨਿ ਮਾਨਿ ਭਲੈ ਘਨ ਸਖਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੦੬੪॥
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਨੇ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਭ ਸਾਜਿ ਜਨੇਤ ਤਹਾਂ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥ ਆਵਤ ਸੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਸਭ ਆਗੇ ਹੀ
 ਤੇ ਮਿਲਿਬੇ ਹੀ ਕਉ ਧਾਏ ॥ ਆਦਰ ਸੰਗ ਲਵਾਇਕੈ ਜਾਇ ਬਿਖਾਹ ਕੀਯੋ ਦਿਜ ਦਾਨ ਦਿਵਾਏ ॥ ਐਸੇ ਬਿਵਾਹ
 ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੰਗ ਲੈ ਕਰਿ ਧਾਮਹਿ ਆਏ ॥੨੦੬੫॥ **ਇਤਿ ਬਿਵਾਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਤ ਭਯੋ ॥੬੮॥੬**

ਲਛਿਆ ਗ੍ਰਿਹ ਪਰਸੰਗ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਐਸੇ ਸੁਨੀ ਬਤੀਯਾਂ ਲਛੀਆ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੈ ਸੁਤ ਪੰਡੁ ਕੇ ਆਏ ॥
 ਗਾਇ ਸਮੇਤ ਸਭੋ ਮਿਲਿ ਕੋਰਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਕਰੁਨਾ ਨ ਬਸਾਏ ॥ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁ ਤਹਾਂ ਕੋ ਚਲੈ
 ਸਭ ਬਿਸਨੁ ਬੁਲਾਏ ॥ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਸਾਜ ਕੈ ਸਜੰਦਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾਂ ਕੋ ਸਿਧਾਏ ॥੨੦੬੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
 ਕਾਨੁ ਚਲੇ ਉਤ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਤੋ ਇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਅਕਰੂਰ ਕਉ ਆਪਨੇ ਸੰਗਿ ਕਹਯੋ
 ਅਰੇ ਕਾਨੁ ਕਹੂ ਕਉ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਛੀਨ ਲੈ ਯਾਂ ਤੇ ਅਰੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਮਨਿ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਿ ਕੀਯੋ ਤਿੰਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਲੈ
 ਬਰਮਾਕ੍ਰਿਤ ਵਾ ਬਧ ਕੈ ਮਨਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੦੬੭॥ **ਚਉਪਈ ॥** ਸਤਿ ਧੰਨਾ ਭੀ ਸੰਗ
 ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਬ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੋ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਏ ਤਿਨ ਬਧ ਕੈ ਡੇਰਨ ਆਏ ॥ ਉਤੈ ਸੰਦੇਸ ਸਖਾਮ ਸੁਨਿ ਪਾਏ
 ॥੨੦੬੮॥ **ਦੂਤ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋਂ ॥ ਚਉਪਈ ॥** ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਦੂਤਨ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕ੍ਰਿਤਬਰਮਾ ਮਾਰੇ ॥

{੫੧੩}

{੫੧੩}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਮਨਿ ਧਨ ਛੀਨ ਤਾਹਿ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਤੋਹਿ ਤ੍ਰੀਆ ਕੋ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਦਯੋ ॥੨੦੬੯॥ ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਅਉਰ ਸਭ ਕਾਰਜ ਆਯੋ ॥ ਹਰਿ ਆਵਨ ਕ੍ਰਿਤ ਬਰਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਸਤਿਧੰਨਾ ਸੋ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥੨੦੭੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਹੁ ਸਤਿਧੰਨਾ ਬਾਤ ਅਬੈ ਹਮ ਕਿਆ ਕਰੈ ॥ ਕਹੋ ਪਰੈ ਕੈ ਜਾਇ ਕਹੋ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰੈ ॥ ਦੁਇ ਮੈ ਇਕ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੋ ਉਪਾਇ ਕੈ ਸਖਾਮਹਿ ਮਾਰੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥੨੦੭੧॥ ਕ੍ਰਿਤ ਬਰਮਾ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਤਿਨ ਯੋ ਕਹਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਲੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਨਯੋ ਅਰਿ ਜੋ ਚਹਯੋ ॥ ਤਾਸੋ ਹਮ ਪੈ ਬਲ ਨ ਲਰੈ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੰਸ ਸੇ ਛਿਨ ਮੈ ਮਾਰ ਦਏ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੦੭੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਤੀਆਂ ਸੁਨਿ ਤਿਨ ਕੀ ਅਕੂਰ ਪੈ ਆਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦੁਬਿਧਾ ਕੋ ਭੇਦ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ਅਬ ਸੁਨ ਤੇਰੋ ਇਹੀ ਉਪਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਬਚ ਹੈ ਸੋਊ ਜੁ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੨੦੭੩॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਦੈ ਮਨਿ ਤਾਹਿ ਉਦਾਸ ਭਯੋ ਕਿਹ ਓਰਿ ਭੱਜੋ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮੈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਓ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨਿ ਹੇਤ ਬਲੀ ਸਤ੍ਰਾਜਿਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕੇ ਹੇਤ ਗੁੱਸਾ ਕਰਿ ਸਖਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਪੁਰਖੱਤ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਜਉ ਰਹਿ ਹਉਂ ਤਉ ਮਾਰਤ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਡਰੁ ਉਤਰ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੦੭੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਤਿਧੰਨਾ ਮਨਿ ਲੈ ਜਹਾਂ ਭੱਜ ਗਯੋ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਸਜੰਦਨ ਪੈ ਚੜਿ ਸਖਾਮ ਜੁ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਜਾਇ ॥੨੦੭੫॥ ਪਾਂਵ ਪਿਆਦਾ ਸਤ੍ਰੁ ਹੋਇ ਭਜਯੋ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇ ॥ ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋ ਮਾਰਯੋ ਤਾਂ ਕੋ ਜਾਇ ॥੨੦੭੬॥ ਖੋਜਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਿ ਕੈ ਮਨਿ ਨਹੀ ਆਈ ਹਾਬਿ ॥ ਮਨਿ ਨਹੀ ਆਈ ਹਾਬਿ ਯੋਂ ਕਹੀ ਹਲੀ ਕੇ ਸਾਬ ॥੨੦੭੭॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਐਸੇ ਲਖਯੋ ਮੁਸਲੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮ ਤੇ ਮਨਿ ਆਜ ਛੁਪਾਈ ॥ ਲੈ ਅਕਰੂਰ ਬਨਾਰਸ ਗਯੋ ਮਨਿ ਕਉ ਤਿਹ ਕੀ ਨ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਸਖਾਮ ਜੁ ਮੋ ਇਕ ਸਿਖਜ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਹਉਂ ਸੋ ਐਸੇ ਸੁਨਾਈ ॥ ਯੋਂ ਬਤੀਆਂ ਕਹਿ ਜਾਤ ਰਹਯੋ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿੱਤਾਈ ॥੨੦੭੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਉ ਮੁਸਲੀ ਤਿਹ ਪੈ ਗਯੋ ਤਉ ਭੂਪਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥ ਲੈ ਅਪਨੇ ਤਿਹ ਧਾਮ ਗਯੋ ਆਗੇ ਹੀ ਤੇ ਆਇ ॥੨੦੭੯॥ ਗਦਾ ਜੁੱਧ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਯੋਂ ਸਭ ਤੇ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਤਬੈ ਦੂਜੋਧਨ ਹਲੀ ਤੇ ਸਭ ਸੀਖੀ ਬਿਧਿ ਆਇ ॥੨੦੮੦॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਸਤਿਧੰਨਾ ਕਉ

ਮਾਰ ਜਬੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੂ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਅਕਰੂਰ ਬਨਾਰਸ ਦਾਨ ਕਰੈ ਬਹੁ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜਿ ਦਿੱਤ ਉਹੀ ਪਹਿ ਹੈ ਮਨਿ ਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮਾਨਸ ਭੇਜ ਭਲੇ ਤਿਹ ਪੈ ਤਿਹ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪਹਿ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥੨੦੮੧॥ ਜਉ ਹਰਿ ਪੈ ਸੋਊ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਮਨਿ ਤੋ ਇਨ ਮਾਂਗਿ ਲਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਜੋ ਤਿਹ ਰੀਝਿ ਦਈ ਧਨਸੱਤਿ ਕੀ ਜਾ ਹਿਤ ਦੇਹ ਗਈ ਹੈ ॥ ਜਾ ਹਿਤ ਸਖਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਰਿ ਭ੍ਰਾਤਹਿ ਮਾਨਹਿ ਕੀ ਮਨਿ ਬਾਤ ਠਈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਦਿਖਰਾਇ ਸਭੇ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ਲੈ ਅਕੂਰਹ ਫੇਰਿ ਦਈ ਹੈ ॥੨੦੮੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੋ ਸੱਤ੍ਰਾਜਿਤ ਕੈ ਕਰ ਸੇਵ ਸੁ ਸੂਰਜ ਕੀ ਫੁਨਿ ਤਾਹਿ ਤੇ ਪਾਈ ॥ ਜਾ ਹਰਿ ਕੈ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਧਨਸੱਤਿ ਸੁ ਆਪਨੀ ਦੇਹ ਗਵਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਗਯੋ ਅਕੂਰ ਥੋ ਲੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫਿਰ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਪੈ ਆਈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮੁੰਦਰੀ ਮਨੋ ਸਖਾਮ ਜੂ ਰਾਘਵ ਹਾਈ ॥੨੦੮੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਡੇ ਜਸਹਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਮਨਿ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ॥ ਜੋ ਕੱਟੀਆ ਸਿਰ ਦੁਰਜਨਨ ਹਰਤਾ ਸਾਧਨ ਪੀਰ ॥੨੦੮੪॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸਤਯੰਨਿ ਕੋ ਬਧ ਕੈ ਅਕੂਰ ਕੋ ਮਨਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ॥੬੬॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜਬ ਅਕੂਰਹਿ ਕੋ ਮਨਿ ਦਈ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਦਿੱਲੀ ਕਉ ਸੁਧਿ ਕਈ ॥ ਤਬ ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਏ ॥ ਪਾਂਡਵ ਪਾਂਚ ਚਰਨ ਲਪਟਾਏ ॥੨੦੮੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕੁੰਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਕੁਸਲ ਪੂਛਿਯੋ ਜਾਇ ॥ ਜੋ ਦੁਖ ਇਨ ਕੈਰਵਿ ਦਏ ਸੋ ਸਭ ਦਏ ਬਤਾਇ ॥੨੦੮੬॥ ਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਸਤ ਮੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੂ ਰਹੇ ਮਾਸ ਜਬ ਚਾਰ ॥ ਤਬ ਅਰਜਨ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜੇ ਸਿਕਾਰ ॥੨੦੮੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸੋਧ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਲੈ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁ ਘਨੋ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਗੋਇਨ ਸੂਕਰ ਰੀਛ ਬਡੇ ਬਹੁ ਚੀਤਰ ਅਉਰ ਸਸੇ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਗੈਡੇ ਹਨੇ ਮਹਿਖਾਸ ਕੇ ਮੱਤ ਕਰੀ ਅਰੁ ਸਿੰਘਨ ਝੁੰਡਹਿ ਝਾਰੇ ॥ ਨੈਕੁ ਸੰਭਾਰ ਰਹੀ ਨ ਪਰੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਿਨੋ ਸਰ ਸਖਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੨੦੮੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਬਨ ਮੋ ਧਸਿ ਕੈ ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਤਕਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨਿ ਬਾਨ ਲਗਾਏ ॥ ਅਸੂਨ ਕੋ ਦਵਰਾਇ ਭਜਾਇ ਕੈ ਕੂਕਰ ਤੇਊ ਹਨੇ ਜੁ ਪਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਅੱਗ੍ਰਜ ਜੇ ਉਠ ਭਾਜਤ ਭੇ ਤੇਊ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥੨੦੮੯॥

{੫੧੫}

{੫੧੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸ਼੍ਰੋਤਾ ॥ ਪਾਰਥ ਏਕ ਹਨੇ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਇਕ ਆਪਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਘਾਏ ॥ ਜੇ ਉਠਿ ਭਾਜਤ ਭੇ ਬਨ ਮੈ ਸੋਊ ਕੂਕਰ ਡਾਰਿ ਸਬੈ ਗਹਵਾਏ ॥ ਤੀਤਰ ਜੇ ਉਡਿ ਕੈ ਨਭਿ ਓਰ ਗਏ ਤਿਨਕੋ ਪ੍ਰਭ ਬਾਜ ਚਲਾਏ ॥ ਚੀਤਨ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਾ ਗਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥੨੦੯੦॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਬੇਸਰੇ ਅਉਰ ਕੁਹੀ ਬਹਰੀ ਅਰੁ ਬਾਜ ਜੁਰੇ ਬਹੁਤੇ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਬਾਸੇ ਘਨੇ ਲਗਰਾ ਚਰਗੇ ਸਿਕਰੇਨ ਕੋ ਫੇਟ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ॥ ਧੂਤੀ ਉਕਾਬ ਬਸੀਨਨ ਕਉ ਸਜ ਕੰਠ ਜਗੋਲਨ ਦੁਾਲ ਨਵੀਨੇ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਹੇਰਿ ਚਲਾਵਤ ਭੇ ਤਿਨ ਪਾਛਨ ਤੇ ਇਕ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੇ ॥੨੦੯੧॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਪਾਰਥ ਅਉ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਜਬ ਐਸੇ ਸਿਕਾਰ ਕੀਯੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਦੁਹੂੰ ਅਤਿ ਹੇਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਅਉ ਦੁਹੂੰ ਕੋ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਨ ਅਉਸਰ ਤਉਨ ਸੁ ਹੈ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਅਖੇਟਕ ਦੀਨ ਦੁਹੂੰ ਚਲਿ ਕੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਜਮੁਨਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥੨੦੯੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਜਲ ਪੀਵਨ ਕੇ ਹਿਤ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪੂਛਹੁ ਕੋ ਹੈ ਕਹਾਂ ਇਹ ਦੇਸੁ ਕਹਯੋ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਯੋ ਗਿਰਿਧਾਰੀ ॥ ਆਇਸ ਮਾਨ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋ ਸੁਤ ਯੋ ਤਿੰਹ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਉਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਹੈਂ ਦੇਸ ਕਹਾਂ ਤੁਹਿ ਕੋ ਤੁਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤੂੰ ਕਉਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥੨੦੯੩॥ **ਅਥ ਜਮੁਨਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਅਰਜਨ ਸੋਂ ਜਮਨਾ ਤਬੈ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਰ ਹੀ ਚਾਹਿ ਚਿਤਿ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ਮੈ ਆਇ ॥੨੦੯੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਆਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਸੁ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸਿਉਂ ਇਹ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਜਮੁਨਾ ਇਹ ਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਜਗ ਜਾਹਰਿ ਸਾਰੇ ॥ ਭੇਸ ਤਪੋਧਨ ਕਾਹੇ ਕੀਯੋ ਇਨ ਅਉ ਗ੍ਰਹ ਕੇ ਸਭ ਕਾਜ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਅਰਜਨ ਉੱਤਰ ਐਸੇ ਦੀਯੋ ਘਨਿਸਯਾਮ ਸੁਨੋ ਬਰ ਹੇਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥੨੦੯੫॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਪਾਰਥ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨ ਯੋ ਬਹੀਯਾਂ ਗਹ ਡਾਰਿ ਲਈ ਰਥ ਉਪਰ ॥ ਚੰਦ ਸੋਂ ਆਨਨ ਜਾਹਿ ਲਸੈ ਅਤਿ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਕਪੋਲਨ ਦੂ ਪਰ ॥ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿੰਹ ਪੈ ਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਯਾਮ ਜੂ ਐਸੀ ਕਿਸੀ ਪਰ ॥ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਲਿਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਐਸ ਕਥਾ ਇਹ ਮਾਲਮ ਭੂ ਪਰ ॥੨੦੯੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਡਾਰਿ ਜਬੈ ਰਥ ਪੈ ਜਮਨਾ ਕਹੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥ ਬਯਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਸਭਾ ਹੂ ਜੁਪਿਸਟਰ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਦੁਆਰਕਾ ਜੈਸੇ ਰਚੀ

{੫੧੬}

{੫੧੬}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਮੋ ਪੁਰ ਤੈਸੋ ਰਚੇ ਸੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਇਸ ਦੇਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕਰਮਾਬਿਸੁ ਸੋ ਤਿਨ ਤੈਸੋ ਬਨਾਯੋ ॥੨੦੯੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਿਕਾਰ ਖੇਲਬੋ ਸੰਪੂਰਨ ਜਮੁਨਾ ਕੋ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥੭੦॥੬**

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਕੁੰਤੀ ਤੇ ਲੈ ਕੈ ਬਿਦਾ ਘਨ ਸਖਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਉਜੈਨ ਪੁਰੀ ਕੋ ਜਹਾਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂ ਕੇ ਬਖਾਹਨ ਕਾਜ ਦੁਰਜੋਧਨ ਹੂ ਕੋ ਭੀ ਚਿੱਤੁ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਭਲੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬਖਾਹਨ ਕਉ ਇਤ ਤੇ ਇਹ ਧਾਯੋ ॥੨੦੯੮॥ **ਉਜੈਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਬਖਾਹ ਕਬਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸਜ ਸੈਨ ਦੁਰਜੋਧਨ ਆਯੋ ਉਤੇ ਪੁਰ ਤਾਹੀਂ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਅਉਰ ਬਡੇ ਬਲਵੰਡ ਸੁ ਵਾਹ ਬਿਯਾਹ ਕਉ ਦੇਖਨ ਧਾਏ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਕੀ ਭਗਨੀ ਹਿਤ ਆਨੰਦ ਦੁੰਦਭਿ ਕੋਟਿ ਬਜਾਏ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਸਖਾਮ ਜੀ ਬਿਯਾਹ ਕੈ ਤਾਂਹ ਕੋ ਪਾਰਬ ਲੈ ਸੰਗਿ ਅਉਧਿ ਸਿਧਾਏ ॥੨੦੯੯॥ **ਚਉਪਈ ॥** ਜਬ ਜਦੁਬੀਰ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਭੂਪਤਿ ਲੈਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘਾਸਨ ਅਪਨੇ ਬੈਠਾਰਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੨੧੦੦॥ ਚਰਨ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਗਹਿ ਕਰਿ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮ ਦਰਸਨ ਪਾਵਤ ਦੁਖ ਬਹਯੋ ॥ ਅਰੁ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ ਮੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮਨ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਸਖਾਮ ਮਿਲਾਯੋ ॥੨੧੦੧॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਦੇਖ ਕੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੀ ਹਸਿ ਕੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਇਮ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਰਾਘਵ ਕੇ ਕੁਲ ਤੇ ਜਿਨਿ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਸਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਛਾਰੋ ॥ ਮਾਂਗਵੋ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਨ ਕਹਯੋ ਤਉ ਮਾਂਗਤਿ ਹੋਂ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਆਪਨੀ ਦੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹਮ ਕਉ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸੁ ਹਮਾਰੋ ॥੨੧੦੨॥ **ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਚਉਪਈ ॥** ਤਬ ਯੋ ਭੂਪ ਸਖਾਮ ਸੋਂ ਭਾਖੀ ॥ ਏਕ ਪ੍ਰਤੱਗਯਾ ਮੈ ਕਰ ਰਾਖੀ ॥ ਜੋ ਇਨ ਸਤ ਬ੍ਰਿਖਭਨ ਕੋ ਨਾਥੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਕੋ ਲੈ ਜਾਕਰਿ ਸਾਥੈ ॥੨੧੦੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਕਟਿ ਸੋਂ ਕਸਿ ਸਖਾਮ ਪਿਤੰਬਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪੁਨਿ ਸਾਤਉਂ ਬੇਖ ਬਨਾਏ ॥ ਦੇਖਬੇ ਭੀਤਰ ਏਕ ਹੀ ਸਖਾਮ ਲਗੈ ਕਿਨਹੂ ਲਖਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਏ ॥ ਪਾਗਹਿ ਦਾਬਿ ਨਚਾਇ ਕੈ ਭਉਂਹਨ ਸੂਰ ਸਭੇ ਮਹਿ ਸੂਰ ਕਹਾਏ ॥ ਧੰਨਿ ਹੀ ਧੰਨਿ ਕਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਜਬ ਸਾਤਈ ਬੈਲਨ ਕੋ ਨਥਿ ਆਏ ॥੨੧੦੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜਬ ਨਾਥਤ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸਾਤ ਬ੍ਰਿਖਭ ਤਬ ਭਾਖਤ ਭੇ ਭਟਵਾ ਇਹ ਸਾਥੇ ॥ ਆਵਤ ਜੋ ਬਲਵੰਤ ਇਹੀ ਤਿਹ ਸੋ

{੫੧੭}

{੫੧੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਪੁਰਏ ਇਨ ਸੀਗਨ ਸਾਥੇ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਜਗ ਮੈ ਇਨ ਸਾਤਨ ਕੇ ਜੋਉ ਨਾਕਹਿ ਨਾਥੈ ॥ ਬੀਰ ਕਹੈ
ਹਸਿ ਕੈ ਰਨਧੀਰ ਬਿਨਾ ਰਿਪੁ ਚੀਰ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥੈ ॥੨੧੦੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸਾਧ ਕਹੈ ਇਕ ਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ਸਮ
ਸਯਾਮ ਕੀ ਕੋ ਜਗ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ਹੈ ॥ ਜਾ ਮਘਵਾਜਿਤ ਜੀਤ ਲਯੋ ਸਿਰ ਰਾਵਨ ਕਾਟਿ ਕਬੰਧ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਗਾੜ
ਪਰੀ ਗਜ ਪੈ ਜਬ ਹੀ ਤਿਹ ਨਾਕਹਿ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਰਾਖਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨਧੀਰ ਭਯੋ ਜਨ ਪੀਰ ਨਿਹਾਰਿ ਅਧੀਰ
ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੧੦੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਤਾਂਹੀ ਸੋ ਬਯਾਹ ਸਿਯਾਮ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਆਨੰਦ
ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸਭ ਦੀਨ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰਨ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਅਉ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਅਰੁ ਬਾਜ ਘਨੇ ਧਨ ਲੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
ਕੋ ਦੀਨੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੂਪਤਿ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੦੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਸਭਾ
ਸੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਸਿੰਘਾਸਨ ਉਪਰਿ ਬੈਠ ਕੈ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਤੈਸੋਈ ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਜਦੁਨੰਦਨ
ਜਿਉ ਧਨੁ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਤਾਨਯੋ ॥ ਜੀਤਿ ਉਜੈਨ ਕੇ ਭੂਪ ਕੀ ਭੈਨ ਪੁਰੀ ਇਹ ਅਉਧ ਜਬੈ ਪਗੁ ਠਾਨਯੋ ॥ ਦੇਖਤ
ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੂਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥੨੧੦੮॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਜਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਜਦੁਬੀਰ
ਕੋ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਰਿ ਅਉਰ ਨ ਆਖਨ ਅੱਗ੍ਰਜ ਆਨਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ
ਹੇਰ ਸਭੈ ਹਰਿ ਕੋ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਅਉਧ ਕੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ
ਮਹਾਂ ਸੁਖੁ ਮਾਨਯੋ ॥੨੧੦੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਰਮਨ ਮੈ ਦਿਜ ਸ੍ਰੈਸਟ ਜੁ ਬੇ ਜਬ ਸੋ ਇਹ ਭੂਪ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਆਏ ॥
ਦੈਕੈ ਅਸੀਸ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਕੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਹੇਤੁ ਘਨੇ ਦਿਜ
ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਪਠਾਏ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਰਾਇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਬਰੁ ਲਾਇਕ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਏ ॥੨੧੧੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਤਿਨ ਕੀ ਚਿਤ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦਾਜ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਬਾਜਨ
ਦੁਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਦੀਨ ਘਨੀ ਦਛਨਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਚਿਤੈ ਜਦੁਬੀਰ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜੋ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ
ਸੁ ਦਈ ਘਨ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਪਠੈ ਕੈ ॥੨੧੧੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੀਤਿ ਸੁਅੰਬਰ ਮੈ ਹਰਿ ਅਉਧ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕੀ
ਦੁਹਿਤਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਬਾਗ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸੈਲ ਕਰੈ ਸੰਗ ਪਾਰਥ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ

{੫੧੮}

{੫੧੮}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਘਨੇ ਮਦਪੀਵਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਾਜ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਬੋਲਿ ਪਠਯੋ ਬਹੁ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਨ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ
 ॥੨੧੧੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਹੁ ਰਾਮਜਨੀ ਤਹ ਨਾਚਤ ਹੈ ਇਕ ਝਾਂਝਰ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ਦੈ ਇਕ ਝੂਮਕ
 ਆਵਤ ਹੈ ਇਕ ਭਾਮਨਿ ਦੈ ਹਰਿ ਝੂਮਕ ਜਾਵੈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਪਟੰਬਰ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਮਨ ਲਾਲ ਘਨੇ ਚਿਤ ਕੇ ਜੁ
 ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁ ਮੋਲ ਖਰੇ ਸੁਰਰਾਜਹਿ ਕੇ ਜੋਊ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥੨੧੧੩॥ ਪਾਵਤ ਰਾਮਜਨੀ ਨਚ
 ਕੈ ਧਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ਬਹੁ ਦਾਨ ਗਵੱਇਯਾ ॥ ਏਕ ਰਿਝਾਵਤ ਹੈ ਹਰਿ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਪੜਿ ਛੰਤ
 ਸਵੱਇਯਾ ॥ ਅਉਰ ਦਿਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸੁ ਘਨੇ ਮਿਲਿ ਨਾਚਤ ਹੈ ਕਰਿ ਗਾਨ ਭਵੱਇਯਾ ॥ ਕਉਨ ਕਮੀ ਕਹੋ
 ਹੈ ਤਿਨ ਕੋ ਜੋਊ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਧਾਮ ਅਵੱਇਯਾ ॥੨੧੧੪॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ ਦੈ ਸੰਗਿ ਪਾਰਥ ਲੈ ਹਰਿ ਭੋਜਨ
 ਕੀ ਭੂਅ ਮੈ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ਪੀਯੋ ਮਦ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮੱਤਿ ਹੋ
 ਚਾਰੋਈ ਕੈਫਨ ਸੋ ਸੁਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੈ ਸੋ ਇਮਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਘਟਿ ਕਿਉ ਮਦਰਾ ਕੋ
 ਨ ਆਠਵੋ ਸਿੰਧੁ ਸਵਾਰਯੋ ॥੨੧੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥
 ਜੜ ਬਾਮਨ ਇਨ ਰਸਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੨੧੧੬॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ
 ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਿਖਭ ਨਾਥ ਅਵਧ ਰਾਜੇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥੭੧॥੬
 ਅਥ ਇੰਦ੍ਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੇ ਦੁਖ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਰਵਤੀ ਜਬ ਜਦੁਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇ
 ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਯੋ ॥ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੋ ਦੁਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭ ਤਿਹ ਤੇ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੧੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਸੋ ਮੋ ਪਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬਲ ਹੈ ਮੋ ਪੈ ਸਧਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾਕੇ ਆਪਨ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ਨਾਸ ਉਪਾਇ ॥੨੧੧੮॥
 ਸੁੰਯਾ ॥ ਤਬ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕੈ ਦਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸਮੋਧ ਭਲੇ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਕਹਯੋ ਚਿੰਤ ਨ ਤੂ ਕਰ
 ਰੇ ਚਲਿ ਹਉ ਨਹੀ ਹਉ ਤਿਹ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ॥ ਕੁਪ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਰਥ ਪੈ ਚੜਹਉਂ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਹਾਥਨ ਮੈ ਧਰਿ
 ਕੈ ॥ ਡਰਿ ਤੂ ਨ ਅਰੇ ਡਰਿ ਹਉ ਤੁਮਰੇ ਅਰਿ ਕਉ ਪਲਿ ਮੈ ਸਤਧਾ ਕਰਿ ਕੈ ॥੨੧੧੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਮਘਵਾ
 ਸਿਰ ਨਿਆਇ ਗਯੋ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਧੁ ਸਯਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੰਗ ਲਈ ਜਦੁਵੀ ਪ੍ਰਤਨਾ ਨਹਿ ਪਾਰਥ

{੫੧੯}

{੫੧੯}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕੋ ਕਰਿ ਸੰਗ ਚਲਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰੀਯਾ ਹਿਤ ਲੈ ਸੰਗ ਕਉਤਕਿ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਚਲੇ ਤਿਹ ਓਰ ਨਹੀ ਤਿਹ ਉਪਰਿ ਅੰਤ ਦਸਾਨਹਿ ਧਾਯੋ ॥੨੧੨੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਗਰੁੜ ਪਰ ਸਖਾਮ ਜਬੈ ਚੜ ਕੈ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰਹਿ ਕੀ ਜਬ ਓਰਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋਟਿ ਪਿਖਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੁਤੀਏ ਬਰ ਲੋਹ ਕੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਨੀਰ ਕੋ ਹੇਰਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਅਰੁ ਆਗਿ ਕੋ ਚਉਥੀ ਸੁ ਠਉਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪਾਂਚਵੇ ਪਉਨ ਪਿਖਿਓ ਖਟ ਫਾਂਸਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕੀਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹੰਕਾਰਯੋ ॥੨੧੨੧॥ **ਕਾਨ੍ਹੁ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਅਰੇ ਦੁਰਗ ਪਤਿ ਦੁਰਗ ਕੇ ਰਹਯੋ ਕਹਾ ਛਪ ਬੀਚ ॥ ਰਿਸਿ ਹਮ ਸੋ ਰਨ ਮਾਂਡ ਤੁਹ ਠਾਢਿ ਪੁਕਾਰਤ ਮੀਚ ॥੨੧੨੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਜਦਨੰਦਨ ਤਉ ਉਹ ਸਤ੍ਰੁ ਲਖਯੋ ਕੋਉ ਆਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨਯੋ ਜਿਹ ਏਕ ਹੀ ਚੋਟ ਸੋਂ ਕੋਟਨ ਕੋਪ ਚਟਾਕ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਬਾਰਿ ਕੇ ਕੋਟ ਬਿਖੈ ਮੁਰ ਦੈਤ ਹੁਤੇ ਸੁਨ ਸੋਰ ਸੋਉ ਉਠ ਧਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕੇ ਬਾਹਨ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋਪਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥੨੧੨੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਸੋ ਖਗਰਾਜ ਨ ਚੋਟ ਗਨੀ ਤਿਨ ਦਉਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਮਾਰੀ ॥ ਆਵਤ ਹੈ ਸਿਰ ਸਾਮੁਹੇ ਚੋਟ ਚਿਤੈ ਇਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਤਬੈ ਅਪਨੇ ਸੁ ਕਮੋਦ ਕੀ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਚੋਟ ਜੁ ਆਵਤ ਹੀ ਅਰਿ ਕੀ ਇਹ ਏਕਹਿ ਚੋਟ ਚਟਾਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥੨੧੨੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਘਾਵ ਬਿਅਰਥ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਗਾਜ ਕੈ ਰਾਛਸ ਕੋਪ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦੇਹ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ ਕੈ ਆਨਨ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਨੰਦਰਾ ਕਾਢਿ ਤਬੈ ਕਟਿ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਕਿ ਤਾਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕੁਮਾਰ ਕਟੈ ਘਟਿ ਕੋ ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਤੈਸੇ ਹੀ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੧੨੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਮੁਰ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥੭੨॥੬**

ਅਥ ਜੁੱਧ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੁਰ ਮਾਰ ਮੁਰਾਰਿ ਜਬੈ ਅਸਿ ਸਿਉ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਏ ॥ ਥੋ ਸੁ ਕੁਟੰਬ ਜਿਤੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸੁ ਸੁਨਯੋ ਤਿਹ ਯੋਂ ਮੁਰ ਸਖਾਮਹਿ ਘਾਏ ॥ ਲੈ ਕੈ ਅਨੀ ਚਤੁਰੰਗ ਘਨੀ ਹਰਿ ਪੈ ਤਿਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸਾਤ ਹੀ ਧਾਏ ॥੨੧੨੬॥ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਹਰਿ ਕੋ ਤਿਹ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥਨ ਬੀਰ ਭਿਰੇ ਮਨ

{੫੨੦}

{੫੨੦}

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਰ

ਕੋ ਫੁਨਿ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਸੋ ਸਭ ਆਯੁਧ ਸਯਾਮ ਸਹਾਰ ਕੈ ਜੋ ਅਪਨੇ ਰਿਸਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂ ਕੋ ਛੋਰਤ ਭਯੋ ਸਭ ਹੀ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨੧੨੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੈਨ ਨਿਹਾਰ ਹਨੀ ਅਗਨੀ ਸੁਨ ਸਾਤੇ ਉ ਭ੍ਰਾਤ੍ਰ ਕ੍ਰੋਧਿ ਭਰੇ ॥ ਘਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਪੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਲੈ ਕਿਲਕਾਰ ਪਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਘੋਰਤ ਭੇ ਹਰਿ ਕੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੇ ॥ ਤਬ ਲਉ ਜਬ ਲਉ ਜਦੁਬੀਰ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਨਹੀ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕਰੇ ॥੨੧੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕਰਿ ਸਾਰਿੰਗ ਸਯਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਇ ॥ ਪੀਟਿ ਸਤ੍ਰ ਭੱਯਨ ਸਹਿਤ ਜਮ ਪੁਰ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੨੧੨੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭੂਅ ਬਾਲਕ ਤੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਯੋ ਮੁਰ ਬੀਰ ਸੁਪੁਤ੍ਰ ਮੁਰਾਰਿ ਖਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੋ ਦਲੁ ਗਯੋ ਤਿਨ ਸੋ ਸੁ ਸੋਊ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁੱਝ ਕੀ ਲਾਇਕ ਹਉ ਹੀ ਹਉ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਚਿਤ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸੋ ਕਾਰਨ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥੨੧੩੦॥ ਜਬ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਕ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਚੜਯੋ ਤਬ ਕਉਚ ਸੁ ਸੂਰਨ ਸਾਜੇ ॥ ਆਯੁਧ ਅਉਰ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਅਰਿ ਘੇਰਿ ਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਗਾਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕਾਲ ਪੁਲੈ ਦਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਘਨ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਮੈ ਭਟਵਾਨਹਿ ਬਾਜਤ ਹੈ ਜਨੁ ਬਾਜੇ ॥੨੧੩੧॥ ਅਰਿ ਸੈਨ ਜਬੈ ਘਨ ਜਿਉ ਉਮਡਿਓ ਪੁਨਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਚਿਤਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਅਉਰ ਭੂਮਾਸੁਰ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਕ ਭੂਪਤਿ ਹੈ ਇਨ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਹੀਐ ਉਮਡਯੋ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਜੂ ਹੇਰਿ ਤਿਨੋ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਨੈਕ ਨਹੀ ਡਰੁ ਮਾਨਯੋ ॥੨੧੩੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਗਇੰਦਨ ਮੈ ਧਨੁ ਤਾਹਿ ਲਸੈ ਸਭਹੀ ਜਿੰਹ ਲੋਕ ਫਟਾ ॥ ਬਕ ਕੋ ਜਿਨਿ ਕੋਪ ਬਿਨਾਸ ਕੀਆ ਮੁਰ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿੰਹ ਮੁੰਡ ਕੱਟਾ ॥ ਮਦ ਮੱਤਿ ਕਰੀ ਦਲ ਆਵਤ ਯੋ ਜਿਮ ਜੋਰ ਕੈ ਆਵਤ ਮੇਘ ਘਟਾ ॥ ਤਿਨ ਮੈ ਧਨੁ ਸਯਾਮ ਕੀ ਯੋ ਚਮਕੈ ਜਿਮ ਅਭੂਨ ਭੀਤਰ ਬਿੱਜ ਛਟਾ ॥੨੧੩੩॥ ਬਹੁ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ਹਨੇ ਭਟਵਾ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਭ ਧਾਇ ਚਪੇਟਨ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਹੀ ਸੋ ਧਾਇ ਹਨੇ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰੇ ਬਹੁਰੋ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕੱਟੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਹੋਇ ਪਰੇ ਭਟ ਨਿਆਰੇ ॥ ਮਾਨੋ ਤਖਾਨਨ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਟਿ ਕੈ ਕਰਵਤ੍ਰਨ ਸੋ ਦੂਮ ਡਾਰੇ ॥੨੧੩੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਏਕ ਪਰੇ ਭਟ

ਜੂਝ ਧਰਾ ਇਕ ਦੇਖ ਦਸਾ ਤਿਹ ਸਾਮੁਹੇ ਧਾਏ ॥ ਨੈਕ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ਧਰੇ ਚਿਤ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ
ਬਢਾਏ ॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਲ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਨਿਸੰਕ ਦੈ ਸਖਾਮ ਕੇ ਉਪਰ ਆਏ ॥ ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਹਨਿ
ਅੰਤਕ ਕੇ ਪੁਰ ਬੀਚ ਪਠਾਏ ॥੨੧੩੫॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਬੈ ਰਿਸ ਸੋ ਸਭ ਹੀ ਭਟਵਾ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥
ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਇਨ ਦੇਖ ਦਸਾ ਡਰਿ ਕੈ ਸੁ ਪਰਾਏ ॥ ਜੇ ਹਰਿ ਉਪਰਿ ਧਾਇ ਗਏ ਬਧਬੇ ਕਹੁ ਤੇ
ਫਿਰ ਜੀਤਿ ਨ ਆਏ ॥ ਐਸੇ ਉਘਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਢੁਰਾਇ ਕੈ ਆਪਹਿ ਭੂਪਤਿ ਜੁਧ ਕੋ ਧਾਏ ॥੨੧੩੬॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥
ਜੁਧ ਕੋ ਆਵਤ ਭੂਪ ਜਬੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਪਨੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਠਾਢਿ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਤਉਨ ਧਰਾ ਪਰ ਆਗੇ
ਹੀ ਜੁਧ ਕੋ ਆਪ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉ ਤੁਹ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਰਹੁ ਠਾਢ ਅਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ
ਕੈ ਪੁਨਿ ਸਾਰੰਗ ਕੋ ਤਨਿ ਕੈ ਸਰ ਸਤ੍ਰੁ ਹਿੰਦੈ ਮਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੨੧੩੭॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸਾਰੰਗ ਤਾਨਿ ਜਬੈ ਅਰਿ ਕੋ
ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਤੀਛਨ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਝੂਮਿ ਪਰਯੋ ਜਮਲੋਕਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨ
ਲਗਯੋ ਨਹਿ ਤਾਂ ਸਰ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਚਲਾਕੀ ਸੋ ਪਾਰ ਪਰਾਯੋ ॥ ਜੋਗ ਕੇ ਸਾਧਕ ਜਿਉ ਤਨ ਤਿਆਗਿ ਚਲਯੋ
ਨਭਿ ਪਾਪ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥੨੧੩੮॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧੇ ॥੭੩॥
ਅਬ ਉਸ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਦੇਤ ਭੇ ਸੋਲਾ ਸਹੰਸੂ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਆਹ ਕਬਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਐਸੀ ਦਸਾ ਜਬ ਭੀ ਇਹ
ਕੀ ਤਬ ਮਾਇ ਭੂਮਾਸੁਰ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧਾਈ ॥ ਭੂਮਿ ਕੇ ਉਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਸੁਧਿ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ ॥
ਪਾਇ ਨ ਡਾਰਤ ਭੀ ਪਨੀਆ ਸੁ ਉਤਾਵਲ ਸੋ ਚਲਿ ਸਖਾਮ ਪੈ ਆਈ ॥ ਦੇਖਤ ਸਖਾਮ ਕੋ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਦੁਖ
ਭੂਲ ਗਯੋ ਸੁ ਤੋ ਕੀਨ ਬਡਾਈ ॥੨੧੩੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕਰੀ ਲੀਨੋ ਸਖਾਮ ਰਿਝਾਇ ॥
ਪਉਤ੍ਰ ਆਨਿ ਪਾਇਨ ਡਰਯੋ ਸੋ ਲੀਨੋ ਬਖਸਾਇ ॥੨੧੪੦॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਤਾਹੀ ਕੋ ਬਾਲਕ ਬਾਪਿ
ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਛੋਰਨ ਬੰਦਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੋਲਹ ਸਹੰਸਰ ਭੂਪਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬੀ ਜਹਾਂ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ
ਹੇਰ ਕੈ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕਉ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਯਾ ਲਖਿ ਪਾਇ ਬਿਵਾਹ ਸਭੋ ਕਰਿ ਸਖਾਮ
ਭਨੇ ਜਸੁ ਡੰਕ ਬਜਾਯੋ ॥੨੧੪੧॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜੇ ਸਭ ਜੋਰਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਰਾਖੀ ॥ ਕਹਿ ਲਗਿ ਗਨਉ ਤਿਨਨ ਕੀ

{ਪ੨੨}

{ਪ੨੨}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਾਖੀ ॥ ਤਿਨਿ ਯੋ ਕਹਯੋ ਇਹੀ ਹਉ ਕਰਿਹਉਂ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਏਕਠੀ ਬਰਿਹਉਂ ॥੨੧੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਜਦੁਪਤਿ ਬਧਕੈ ਤਾਹਿੰ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁੰਦਰੀ ਆਪਹਿ ਲਈ ਬਿਵਾਹਿ
॥੨੧੪੩॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸਤ੍ਰੁ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਪਛਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਦਯੋ
ਫਿਰ ਤਾ ਸੁਤ ਕੋ ਸੁਖੁ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਬਰਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸੁ ਤਾਂ ਪੁਰ ਮੈ ਅਤਿ
ਕੈ ਕੈ ਅਖਾਰੇ ॥ ਬਿੱਪਨ ਦਾਨ ਦੈ ਲੈ ਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਰਾਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੧੪੪॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥
ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਕਉ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਹੀ ਧਾਮ ਦੀਏ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਭ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕੋ ਸੁਖ
ਰੂਪ ਅਨੇਕਨ ਭਾਂਤਿ ਬਨੈ ਕੈ ॥ ਐਸੇ ਲਖਯੋ ਸਭਹੂ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਯਾਮ ਬਸੈ ਨ ਬਸੈ ਅਨਤੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ
ਸਯਾਮ ਪੁਰਾਨਨ ਤੇ ਸੁਨ ਭੇਦੁ ਕਹਯੋ ਸਭ ਸੰਤ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥੨੧੪੫॥ ਇਤਿ ਭੂਮਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਸੁਤ ਕੋ ਰਾਜ
ਦੇਤ ਸੋਰਹ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਿਵਾਹਤ ਭਏ ॥੧੭੪॥

(ਅਬ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤ ਕੈ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਏਬੋ ਕਥਨੰ ॥) ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਖ ਦੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰੀਅਨ ਕਉ ਫਿਰ ਸਯਾਮ
ਪੁਰੰਦਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ਸੋਕ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਪਿਖਯੋ ਤਿਹ
ਰੂਖ ਤਿਹੀ ਪਰ ਸਯਾਮ ਕੋ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਤਿ ਭਯੋ ਨ ਦਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ਤਹੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਹਰਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ
॥੨੧੪੬॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਰਿਸਿ ਸਾਜਿ ਪੁਰੰਦਰ ਸੈਨ ਚੜਯੋ ਚਲਿ ਕੈ ਸਭ ਸਯਾਮ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥ ਘੋਰਤ ਮੇਘ
ਲਸੈ ਚਪਲਾ ਬਰਖਾ ਬਰਸੈ ਰਥ ਸਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸੂਰ ਸਬੈ ਉਮਡੇ ਬਸ ਰਾਵਨ ਸੇ ਜਿਨ ਹੂ ਬਿਚਲਾਏ ॥
ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਨਹੀ ਨੈਕ ਚਲੇ ਮਦ ਮੱਤਿ ਸੁ ਸਯਾਮ ਪੈ ਘੁਮਤ ਧਾਏ ॥੨੧੪੭॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਮਿਲਿ
ਕੈ ਸਭਹੂੰ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਉਪਰ ਸਿੰਧਰ ਪੇਲੇ ॥ ਪੰਖ ਸੁਮੇਰ ਚਲੇ ਕਰਿਕੈ ਜਿਨ ਕੇ ਰਿਸ ਸੋਂ ਟੁਕ ਦਾਂਤ ਕਠੇਲੇ ॥
ਸੁੰਡ ਕਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸੋ ਝਟਿ ਦੈ ਜਿਮਕੇਲੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੇ ਰਮਨੀਯ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ ਅੰਤਿ
ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥੨੧੪੮॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੈਰਨ ਸੋਂ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸ ਮਾਂਡਿ ਕੀਯੋ ਖਰਕਾ ॥ ਬਹੁ ਬੀਰ
ਭਏ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਜਬ ਨਾਦ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁਨਯੋ ਹਰਿ ਕਾ ॥ ਜਦੁਬੀਰ ਫਿਰਾਵਤ ਭਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਰਾਜ ਸੁੰਡਨ ਸੋਂ

{ਪ੨੩}

{ਪ੨੩}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਰਕੈ ਕਰਕਾ ॥ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਕਬਿ ਕੇ ਮਨ ਯੋ ਘਿਸੂਆ ਮਨੋ ਫੇਰਤ ਹੈ ਲਰਕਾ ॥੨੧੪੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਜੀਵਤ ਸੋ ਨ ਦਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਨ ਜੋਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਜੀਤਿ ਸੁਰੇਸ ਦਿਵਾਕਰਿ ਦ੍ਰਾਦਸ ਆਨੰਦ ਕੈ ਚਿਤਿ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਰੂਖ ਚਲੋ ਤੁਮ ਹੀ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲੈ ਉਨ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਤਰੁ ਲੈ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਚਲੈ ਸੁ ਕਬਿੱਤਨ ਭੀਤਰ ਸਖਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥੨੧੫੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਭੇ ਤਰੁ ਸੁੰਦਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਨ ਧਾਮਨ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਹੈ ਦੇਖਤ ਜਾਹਿ ਲੁਭੈ ਕੈ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੋਉ ਸਖਾਮ ਕਥਾ ਜਦੁਬੀਰ ਕਹੀ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਹੀ ਸੁਨਯੋ ਸਭ ਹੇਤ ਬਢੈ ਕੈ ॥੨੧੫੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਜੀਤ ਕਰ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥੭੫॥ ਰੁਕਮਿਨਿ ਸਾਥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੀ ਹਾਸੀ ਕਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਸੋ ਮੁਹਿ ਭੋਜਨ ਗੋਪਿਨ ਧਾਮਿ ਕਰਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਮਰੋ ਬਿਚੀਆ ਦਧਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਪਰਯੋ ॥ ਜਬ ਸਿੰਧਜਰਾ ਦਲੁ ਸਾਜ ਚੜਯੋ ਭਜਗੋ ਤਬ ਨੈਕੁ ਨ ਧੀਰ ਧਰਯੋ ॥ ਤਿਹਤੇ ਤੁਮਰੀ ਮਤਿ ਕਉ ਅਬ ਕਾ ਕਹੀਐ ਹਮ ਸੱਉ ਕਹਿ ਆਨਿ ਬਰਯੋ ॥੨੧੫੨॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾ ਧਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਮਾਂਗਿ ਲਯੋ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਨਹੀ ਜਿਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਆਪਨੋ ਦੇਸ ਸਮੁੰਦਰ ਮੋ ਬਾਸ ਕਯੋ ਹੈ ॥ ਚੋਰੁ ਪਰਯੋ ਮਨਿ ਕੋ ਫੁਨਿ ਨਾਮ ਸੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਕ੍ਰੋਧਤ ਭ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਰੁ ਆਨਹਿ ਤੇਰੋ ਕਛੁ ਅਬ ਲਉ ਨ ਗਯੋ ਹੈ ॥੨੧੫੩॥ ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੋ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਹਮ ਸੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਬੀ ਜਾਨਤ ਸਖਾਮ ਇਤੀ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਬਰੁ ਮੋ ਤਜਿ ਕੈ ਤੂੰ ਆਨਹਿ ਕਉ ਬਚਨਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਉੱਚਰਿ ਹੈ ॥ ਹਮਰੋ ਮਰਬੋ ਈ ਬਨਯੋ ਇਹ ਠਾਂ ਜੀਅ ਹੈ ਨਾ ਅਵੱਸਿ ਅਬੈ ਮਰਿ ਹੈ ॥ ਮਰਿਬੋ ਜੁ ਨ ਜਾਤ ਭਲੇ ਸਜਨੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਸੋ ਹਠਿ ਕੈ ਜਰਿ ਹੈ ॥੨੧੫੪॥ ਸੁਯਾ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋ ਚਿੰਤਤ ਹੁਇ ਮਨ ਮੈ ਮਰਿਬੋ ਈ ਬਨਯੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮੋ ਸੰਗਿ ਕਿਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਅਬੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਟੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਖਾਇ ਭਵਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਝੂਮਿ ਗਿਰੀ ਨਹੀ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਜਨੁ ਟੂਟ ਗਯੋ ਰੁਖ ਬਖਾਰ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੨੧੫੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਕ ਲੀਯੋ ਭਰ ਕਾਨ੍ਹ ਤਿਹ ਦੂਰ ਕਰਨ

ਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਸਵਾਧਾਨ ਕਰਿ ਰੁਕਮਨੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥੨੧੫੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਮੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਤੇ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੇ ਸੈਨ ਸਭੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਜਿਤਯੋ ਮਘਵਾ ਅਰੁ ਤੇਰੇ ਹੀ ਧਰਮ ਭੂਮਾਸੁਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤੇ ਸੋ ਕੀਯੋ ਉਪਹਾਸ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਤੈਂ ਅਪਨੇ ਜੀਅ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੧੫੭॥ **ਰੁਕਮਨੀ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਯੋਂ ਪੀਅ ਕੀ ਤ੍ਰੀਆ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਦੁਖੁ ਕੀ ਤਬ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਭੂਲਿ ਪਰੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ਛਿਮਾ ਮੁਹਿ ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਉਰ ਕਰੀ ਉਪਮਾ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੁ ਕਬਿੱਤਨ ਮੈ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਉਤਰ ਦੇਤ ਭਈ ਹਸਿ ਕੈ ਹਰਿ ਮੈ ਉਪਹਾਸ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੨੧੫੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਨ ਕਥਾ ਰੁਕਮਨੀ ਕੀ ਸਖਾਮ ਕਹੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥ ਆਗੇ ਕਥਾ ਸੁ ਹੋਇਗੀ ਸੁਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥੨੧੫੯॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੀ ਜੇਤੀ ਤ੍ਰੀਆਂ ਸਭ ਕੋ ਦਸ ਹੂੰ ਦਸ ਪੁਤ੍ਰ ਦੀਏ ॥ ਅਰੁ ਏਕਹਿ ਏਕ ਦਈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁ ਹੁਲਾਸ ਬਢਾਇ ਹੀਏ ॥ ਸਭ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਕੰਧਿ ਪਟੰਬਰ ਪੀਤ ਲੀਏ ॥ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ ਇਹ ਭੂ ਪਰ ਆਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ॥੨੧੬੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਰੁਕਮਨੀ ਉਪਹਾਸ ਸਮਾਪਤ ॥੭੬॥੬**

ਅਨਰੁੱਧ ਜੀ ਕੋ ਬਖਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਪੌਤ੍ਰ ਕੋ ਬਖਾਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬੀ ਰੁਕਮੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਤਿੰਹ ਬਖਾਹਹਿ ਕੋ ਸਭ ਸਾਜਿ ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਟੀਕਾ ਦੀਯੋ ਤਿਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅਉ ਮਿਲਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬੇਦ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਲੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸੁ ਕਉਤਕ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੧੬੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਿਸਨ ਜਬੈ ਤਿੰਹ ਪੁਰ ਮੈ ਗਏ ॥ ਅਤਿ ਉਪਹਾਸ ਠਉਰ ਤਿਹ ਭਏ ॥ ਰੁਕਮਿਨਿ ਜਬ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਭੈਨ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੨੧੬੨॥ ਬਖਾਹ ਭਲੋ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਕਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਆਪ ਸੇਹਰਾ ਦਯੋ ॥ ਜੂਪ ਮੰਤ੍ਰ ਉਤ ਰੁਕਮਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਖੇਲ ਹਲੀ ਹਮ ਸੰਗ ਉਚਾਰਯੋ ॥੨੧੬੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸੰਗ ਹਲੀ ਕੇ ਤਬੈ ਰੁਕਮੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਜੂਆ ਹੂੰ ਕੋ ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਘਨੇ ਜਿੰਹ ਥੇ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਦਰਬ ਘਨੋ

{ਪ੨੫}

{ਪ੨੫}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਤਿਹ ਮਾਂਝਿ ਲਗਾਯੋ ॥ ਦਾਵ ਪਰਯੋ ਮੁਸਲੀ ਕੋ ਸਭੋਂ ਰੁਕਮੀ ਹੂੰ ਕੋ ਦਾਵ ਪਰਯੋ ਯੋ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕੀਯੋ ਮਿਲ
ਕੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰਝੱਧੁਜ ਭ੍ਰਾਤ ਘਨੋ ਰਿਸਵਾਯੋ ॥੨੧੬੪॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਐਸੇ ਘਨੀ ਬੇਰ ਡਹਕਾਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ
ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿ ਆਯੋ ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਉਠ ਕਰ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੀ ॥੨੧੬੫॥ ਘਨੇ ਚਾਇ
ਸੋ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪਰੇ ਝੂਮ ਕੈ ਭੂਅ ਬਿਸੰਭਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਸ੍ਰਉਨ ਕੇ ਰਸ ਸੋਂ ਰਾਤੇ ॥ ਖੇਡਿ ਬਸੰਤ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ
॥੨੧੬੬॥ ਫਿਰਤ ਭੂਤ ਸੋ ਤਿਨ ਮੈ ਹਲੀ ॥ ਜੈਸੇ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸਿਵ ਬਲੀ ॥ ਜਿਉ ਰਿਸਿ ਡੰਡ ਲੀਏ ਜਮੁ ਆਵੈ ॥
ਤੈਸੇ ਹੀ ਮੁਸਲੀ ਛਬਿ ਪਾਵੈ ॥੨੧੬੭॥ ਰੁਕਮੀ ਭਯੋ ਗਦਾ ਗਹਿ ਠਾਢੇ ॥ ਘਨੋ ਕ੍ਰੋਧ ਤਾ ਕੈ ਚਿਤਿ ਬਾਢੇ ॥ ਭਾਜਤ
ਭਯੋ ਨ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਹਲੀ ਸੋਂ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੧੬੮॥ ਹਲੀ ਗਦਾ ਤਬ ਤਾਂ ਪਰ ਮਾਰੀ ॥ ਉਨਹੂੰ
ਕੋਪ ਸੁ ਤਾਂ ਪਰ ਝਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਛੁਟਯੋ ਅਰੁਨ ਦੋਊ ਭਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕ੍ਰੋਧ ਰੂਪ ਹੁਇ ਗਏ ॥੨੧੬੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
ਦਾਂਤ ਕਾਢ ਇਕ ਹਸਤ ਥੋ ਸੋ ਇਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰੁਕਮੀ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਛੋਰ ਕੈ ਤਾਂ ਪਰ ਚਲਯੋ ਹਕਾਰ ॥੨੧੭੦॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸਭ ਤੋਰ ਕੈ ਦਾਂਤ ਦਏ ਤਿਹ ਕੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਗਦਾ ਸੰਗ ਪੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਦੋਊ ਮੂਛ ਉਖਾਰ ਲਈ ਤਿਹ ਕੀ
ਅਤਿ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਬਹਿ ਕੈ ॥ ਫਿਰਿ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥
ਫਿਰ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਰੁਕਮੀ ਸੰਗਿ ਯੋਂ ਤੁਹਿ ਮਾਰਤ ਹਉ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥੨੧੭੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ
ਰੁਕਮੀ ਪੈ ਹਲੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਚਿਤਿ ਰੋਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਰੋਮ ਖਰੇ ਕਰਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਦਾ
ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤ ਤੇ ਸੋਊ ਬੀਰ ਸੁ ਆਪਸ ਮੈ ਰਨ ਦੁੰਦ ਮਚੈ ਕੈ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੇ ਦੋਊ
ਬੀਰ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਘੈ ਕੈ ॥੨੧੭੨॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਪਹਰ ਦੋਇ ਤਹ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਏਕ ਨ
ਦੋ ਮੈ ਮਾਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਹਬਲ ਹੋਇ ਦੋਊ ਧਰ ਪਰੇ ॥ ਜੀਵਤ ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਮਰੇ ॥੨੧੭੩॥ ਬਿਮੁਛਤ ਹੈ
ਫਿਰਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਸਭ ਲੋਕਨ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੋਇ ਸੁ ਯਾ ਬਿਧਿ ਅਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਦੁਇ ਜਨੁ ਬਨ
ਮੈ ਲਰੇ ॥੨੧੭੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਬਿਖੈ ਬਕ ਗਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਬ ਧਾਇ ਹਲੀ ਇਕ ਘਾਇ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਉ ਉਨਹੂੰ
ਅਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਘਾਇ ਸੁ ਆਵਤ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਉ ਹੀ ਸੰਭਾਰਿ ਗਦਾ ਅਪਨੀ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ

{ਪ੨੬}

{ਪ੨੬}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਿੰਹ ਬੀਰ ਤਬੈ ਸੁ ਗਦਾ ਕੇ ਗਦਾ ਸੰਗਿ ਘਾਇ ਬਚਾਯੋ ॥੨੧੭੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥
 ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਰਿ ਕੇ ਜਬ ਹੀ ਇਹ ਆਵਤ ਘਾਇ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਤਉ ਬਲਭਦ੍ਰ ਮਹਾਂ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ
 ਸੁ ਅਉਰ ਗਦਾ ਹੂ ਕੇ ਘਾਉ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਸਿਰ ਭੀਤਰ ਲਾਗ ਗਯੋ ਇਨਹੂੰ ਨਹੀ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥
 ਝੁਮਕੈ ਦੇਹ ਪਰਯੋ ਧਰਨੀ ਰੁਕਮੀ ਪੁਨਿ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੧੭੬॥ ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਤੇ ਰੁਕਮੀ ਕੇ ਹੁਤੇ ਬਧੁ
 ਭ੍ਰਾਤ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਯਾ ਪਰ ਆਇ ਪਰੇ ॥ ਕਿਲਕਾਰ
 ਦਸੋ ਦਿਸ ਘੇਰਤ ਭੇ ਮੁਸਲੀਧਰ ਕੇ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਡਰੇ ॥ ਨਿਸ ਕੇ ਮਨੋ ਹੇਰਿ ਪਤੰਗ ਦੀਆ ਪਰ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਨਹੀ
 ਟੂਟ ਪਰੇ ॥੨੧੭੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੰਗ ਹਲਾਯੁਧ ਕੇ ਉਨਹੂੰ ਸੁ ਉਤੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਹੁਇ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ
 ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤ੍ਰੀਅ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਸੰਗ ਇਹੈ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬੈਠ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਸਭਹੂੰ ਜੁ ਸਬੈ ਜਦੁਬੀਰ ਕੁਟੰਬ
 ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਥਾ ਦਈ ਛੋਰ ਹਲੀ ਕੀ ਸਹਾਇ ਕਉ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਧਾਯੋ ॥੨੧੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਜਮ ਰੂਪੀ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪਿਖਿ ਹਰਿ ਆਗਮ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਬੁਧਵੰਤਨ ਤਿੰਹ ਭਾਈਅਨ ਕਹੀ ਸੁ ਕਹਉ ਸੁਨਾਇ
 ॥੨੧੭੯॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਅਨੀ ਜਦੁਬੀਰ ਘਨੀ ਲੀਏ ਆਵਤ ਹੈ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ
 ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭੂਅ ਮੈ ਤੁਮ ਹੀ ਨ ਕਹੋ ਇਨ ਸੋ ਸਮੁਹਾਵੈ ॥ ਜਉ ਜੜ ਕੈ ਹਠ ਹੀ ਭਿਰ ਹੈ ਤੁ ਕਹਾਂ ਫਿਰ ਜੀਵਤ
 ਧਾਮਹਿ ਆਵੈ ॥ ਆਜ ਸੋਉ ਬਚਿ ਹੈ ਇਹ ਅਉਸਰ ਜੋ ਭਜਿ ਕੈ ਭਟ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਵੈ ॥੨੧੮੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥
 ਤਉਲਗ ਹੀ ਜੁਤ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਆਹਵ ਕੀ ਛਿਤ ਭੀਤਰ ਆਏ ॥ ਸ੍ਰਉਣ ਭਰਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਪਿਖਯੋ ਬਿਨ
 ਪ੍ਰਾਨ ਪਰੈ ਰੁਕਮੀ ਦਰਸਾਏ ॥ ਭੂਪਤਿ ਅਉਰ ਘਨੇਈ ਪਿਖੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਘਾਇਨ ਘਾਏ ॥ ਭ੍ਰਾਤ
 ਕਉ ਦੇਖ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਭਏ ਬਲਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਦੇਖਤ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥੨੧੮੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਰਥ ਤੇ ਤਬ ਆਪਹਿ ਧਾਇ
 ਕੈ ਸਖਾਮ ਜੂ ਜਾਇ ਹਲੀ ਕਹੁ ਅੰਕ ਲੀਯੋ ॥ ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਜਾਇ ਗਹਯੋ ਰੁਕਮੀ ਤਿਹ ਕੇ ਸੁ ਭਲੀ ਬਿਧਿ
 ਦਾਹ ਕੀਯੋ ॥ ਉਤਿ ਦਉਰਿ ਰੁਕਮਿਨਿ ਭੱਇਯਨ ਬੀਚ ਗਈ ਤਿਨ ਜਾਇ ਸਮੋਧ ਕੀਯੋ ॥ ਕਿੰਹ ਕਾਜ ਕਹਯੋ
 ਇਨਸੋ ਤੁਮ ਜੁਝ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਸੋ ਭਟ ਕੋ ਨ ਬੀਯੋ ॥੨੧੮੨॥ ਚੋਪਈ ॥ ਤਿਨ ਯੋ ਸਖਾਮ ਸਮੋਧ ਕਰਾਯੋ ॥

{੫੨੭}

{੫੨੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਪੌੜ ਬਧੂ ਲੈ ਡੇਰਨ ਆਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਥਾ ਹੈ ਹੈ ਮੈ ਕੈਹਉਂ ॥ ਸ੍ਰੋਤਨ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਰਿਝਵੈਹਉਂ ॥੨੧੮੩॥ **ਇਤਿ**

ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਪੌੜ ਬਿਆਹ ਰੁਕਮੀ ਬਧ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥੭੭॥੬

ਅਥ ਉਖਾ ਕੋ ਬਿਆਹ ਕਥਨੰ ॥ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜਾ ਕੋ ਗਰਬੁ ਹਰਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਪੌੜ ਬਿਆਹ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥ ਗਰਬ ਉਤੈ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਕੀਨੋ ॥ ਮੈ ਬਰ ਮਹਾਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਲੀਨੋ ॥੨੧੮੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਗਾਲੁ ਬਜਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਅਰੁ ਤਾਲ ਸਭੇ ਮਿਲਿ ਹਾਥਨ ਦੀਨੋ ॥ ਜੈਸੇ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਭੂਪ ਤਹੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਤਪੁ ਕੀਨੋ ॥ ਜੱਗ ਕਰੇ ਸਭ ਹੀ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਕਉਨ ਬਿਧਾਨ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਹੀਨੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਇ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਹੋ ਕੁਟਵਾਰ ਇਹੀ ਬਰੁ ਲੀਨੋ ॥੨੧੮੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਕੁਟਵਾਰ ਕਯੋ ਤਬ ਦੇਸਨਿ ਦੇਸਨ ਧਰਮ ਚਲਾਯੋ ॥ ਪਾਪ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਛਪਕੈ ਸਭਹੀ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਭੂਪਤਿ ਛਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕੇ ਬਸਿ ਭਏ ਅਰਿ ਅਉਰ ਕਿਹੂ ਨਹੀ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ ॥ ਲੋਗਨ ਤਉਨ ਸਮੈ ਜਗ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੧੮੬॥ ਰੁਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਏ ਅਰਿ ਬਸਿ ਕਿਹੂੰ ਅਰਿ ਆਨ ਨ ਸੀਸ ਉਠਾਯੋ ॥ ਕਰਿ ਲੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਇਹ ਪਾਂਇਨ ਉਪਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਨ ਰੰਚਕ ਬਾਤ ਲਹੀ ਇਹ ਪਉਰਖ ਮੇਰੋਈ ਹੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਉਰਖ ਭਯੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਜੁੱਧ ਹੀ ਕੋ ਬਰੁ ਮਾਂਗਨ ਧਾਯੋ ॥੨੧੮੭॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਮੂਰਖ ਲਹਯੋ ਨ ਭੇਦੁ ਜੁੱਧੁ ਚਹਨਿ ਸਿਵ ਪੈ ਚਲਯੋ ॥ ਕਰਿ ਬਿਰਥਾ ਸਭ ਖੇਦ ਜਿਵ ਰਵਿ ਤਪ ਬਾਰੂ ਤਪੈ ॥੨੧੮੮॥ **ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋਂ ਬੈਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜਾਤ ਹੋ ਹਉਂ ਜਿੰਹ ਸਤ੍ਰੁ ਪੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜੂ ਕੋਉ ਨ ਆਗੇ ਤੇ ਹਾਥ ਉਠਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਯੋਧਨ ਕਉ ਹਮਰੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਮਨੂਆਂ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਚਾਹਤ ਹੋਂ ਤੁਮ ਤੇ ਬਰੁ ਆਜ ਕੋਉ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਜੂਝ ਮਚਾਵੈ ॥੨੧੮੯॥ **ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ॥ ਚਉਪਈ** ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਿਵ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤਿੰਹ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਬੈ ਧੁਜਾ ਤੁਮਰੀ ਗਿਰ ਪਰ ਹੈ ॥ ਤਬੈ ਸੂਰ ਕੋਉ ਤੁਮ ਸੰਗਿ ਲਰਿ ਹੈ ॥੨੧੯੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਹੈ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜਬੈ ਸਿਵਜੂ ਤਿੰਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਤਿਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਲਖਯੋ ਨਹ ਭੇਦ ਕਛੂ ਸੁ ਲਖਯੋ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੋ ਸੋਉ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਗੇ ਕੇ ਭੀਤਰ ਫੂਲਿ

{ਪ੨੮}

{ਪ੨੮}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਗਯੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਕੋ ਅਤਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਯੋਂ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਸੋ ਫਿਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਯੋ ॥੨੧੯੧॥ ਏਕ ਹੁਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਤਿਹ ਸੋਤਿ ਨਿਸਾ ਸੁਪਨੋ ਇਕ ਪਾਯੋ ॥ ਮੈਨ ਸੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸੀ ਮੂਰਤਿ ਸੋ ਇਹ ਕੇ ਚਲਿ ਮੰਦਰਿ ਆਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਚਉਕ ਪਰੀ ਨਹੀ ਪੀਯ ਪਿਖਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤਿਨ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥੨੧੯੨॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜਾਗਤਿ ਹੀ ਬਿਰਲਾਪ ਕੀਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤਿ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥ ਅੰਗਨ ਮੈ ਡਗਰੀ ਸੀ ਫਿਰੈ ਪਤਿ ਕੀ ਕਰਿ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਲਗਯੋ ਕਿਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਕਿ ਕਛੁ ਅਬ ਯਾ ਠਗਮੂਰੀ ਸੀ ਖਾਈ ॥ ਭਾਖਤ ਭੀ ਸਖੀ ਮੋਕਉ ਅਬੈ ਮੋਰੋ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਜੁ ਦਿਖਾਈ ॥੨੧੯੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਏਤੀ ਹੀ ਕੈ ਬਤੀਯਾਂ ਮੁਖ ਤੇ ਗਿਰ ਭੂ ਪੈ ਪਰੀ ਸਭ ਸੁੱਧਿ ਭੁਲਾਈ ॥ ਯੋਂ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰੀ ਧਰਨੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਮਨੋ ਨਾਗਿਨ ਖਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਅੰਤ ਸਮੈ ਪਹੁਚਯੋ ਇਹ ਦੈ ਗਯੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਤਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਚਿਤ੍ਰੇਖਾ ਜੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਸਖੀ ਇਹ ਕੀ ਇਹ ਕੇ ਢਿਗ ਆਈ ॥੨੧੯੪॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸਖਿਨ ਦਸਾ ਜਬ ਯਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰੇਖ ਤਬ ਸੋਚ ਜਨਾਈ ॥ ਇਹ ਜੀਏ ਜੀਯਹੋਂ ਨਹੀ ਮਰਿ ਹੋਂ ॥ ਜਾਨਤ ਜਤਨ ਏਕ ਸੋ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥੨੧੯੫॥ ਜੋ ਮੈ ਨਾਰਦ ਸੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਵਹੈ ਜਤਨ ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਆਯੋ ॥ ਜਤਨ ਆਜ ਸੋਊ ਮੈ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਬਾਨਾਸੁਰ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿ ਹੋਂ ॥੨੧੯੬॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ਚਿਤ੍ਰੇਖਾ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਤੁਰ ਹੈ ਤਿਹਕੀ ਸਖੀ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜੋ ਜਾਨਤ ਹੈ ਜਤਨ ਤੂੰ ਸੋ ਅਬ ਤੁਰਤੁ ਬਨਾਇ ॥੨੧੯੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਿਹ ਕੀ ਬਤੀਯਾਂ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਏ ॥ ਜੀਵ ਜਨਾਵਰ ਦੇਵ ਨਿਸਾਚਰ ਭੀਤ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੇ ਚਿਤ ਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਸਭੈ ਰਚਨਾ ਜਗਹੂੰ ਕੀ ਲਿਖੀ ਕਹ ਲਉ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਤਉ ਇਹ ਆਇ ਸਮੁਛਤ ਕੈ ਬਹੀਯਾ ਗਹਿ ਯਾ ਸਭ ਹੀ ਦਰਸਾਏ ॥੨੧੯੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਜਉ ਬਹੀਆਂ ਗਹਿ ਕੈ ਇਹ ਕੀ ਉਨ ਚਿਤ੍ਰ ਸਭੈ ਇਹ ਕੈ ਦਰਸਾਏ ॥ ਦੇਖਤਿ ਦੇਖਤਿ ਗੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਹ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬਿਜਨਾਬ ਬਨਾਏ ॥ ਸੰਬਰ ਕੋ ਅਰਿ ਬੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਲਿਖਯੋ ਇਹ ਤਾ ਪਿਖਿ ਨੈਨ ਨਿਵਾਏ ॥ ਤਾ ਸੁਇ ਦੇਖ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਹੀ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਏ ਸਖੀ ਪਾਏ ॥੨੧੯੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਕਹਯੋ ਸਖੀ ਅਬ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ

{ਪ੨੯}

{ਪ੨੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਮੁਹਿ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ਦੀਜੈ ॥ ਜਬ ਸਜਨੀ ਇਹ ਕਾਰਜ ਕੈ ਹੋ ॥ ਜੀਵਦਾਨ ਤਬ ਮੋਕਹ ਦੈ ਹੋ ॥੨੨੦੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਯੋ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਭਈ ਚੀਲ ਚਲੀ ਉਡ ਦ੍ਰਾਰਵਤੀ ਮਹਿ ਆਈ ॥ ਪੌੜ੍ਹੁ ਹੁਤੇ ਜਿਹ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕੋ ਛਿਪ ਸਖਾਮ
 ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰੀਯਾ ਅਟਕੀ ਤੁਮ ਪੈ ਤੁਹਿ ਲਯਾਇਬੇ ਕੇ ਹਿਤ ਹਉ ਹੂੰ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਚਲੇ
 ਤਹ ਬੇਗ ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਮੇਟਿ ਸਭੈ ਚਿਤ ਕੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੨੨੦੧॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੈਨ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ
 ਆਪਨੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰੀਯ ਮੋ ਪਰ ਹੈ ਅਟਕੀ ਤਿਹ ਜਾਇ ਪਿਖੋ ਮਨ ਯਾਹਿ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਖੈਚ ਨਿਖੰਗ
 ਕਸਯੋ ਕਟਿ ਸੋ ਧਨੁ ਲੈ ਚਲਿਬੇ ਕਹੁ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੂਤੀ ਕੋ ਸੰਗ ਲਏ ਅਪਨੇ ਇਹ ਤਾ ਤ੍ਰੀਯ ਲਿਆਵਨ ਕਾਜ
 ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੨੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਗ ਲਯੋ ਅਨਰੁੱਧ ਕੋ ਦੂਤੀ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਉਖਾ ਕੋ ਪੁਰ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ
 ਪਹੁਚੀ ਆਇ ॥੨੨੦੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਪੀਅ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ਚਤੁਰ ਤ੍ਰੀਆ ਕਰ ਚਤੁਰਤਾ ॥ ਕੀਯੋ ਭੋਗ ਸੁਖ
 ਪਾਇ ਉਖਾ ਅਰੁ ਅਨਰੁੱਧ ਮਿਲ ॥੨੨੦੪॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੋ ਭੋਗ ਕੀਯੋ ਨਰ ਨਾਰਿ ਹੁਲਾਸ ਹੀਯੈ
 ਮੈ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਆਸਨ ਕੋਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜਿਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖਤ ਹੈ ਸੁ ਸਬੈ ਇਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਬਾਤ ਕਹੀ ਅਨਰੁੱਧ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ
 ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਜਿਉ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਹੁਇ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਉ ਹਮਹੁ ਤੁਮਰੇ ਰਹੇ ਹੈ ਕੈ ॥੨੨੦੫॥ ਸੁੰਦਰ
 ਥੀ ਜੁ ਧੁਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁ ਗਿਰੀ ਭੂਅ ਪੈ ਲਖ ਭੂਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜੋ ਬਰਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਰਦ੍ਰ ਵਹੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਚਿਤ
 ਮੈ ਸੁ ਜਨਾਯੋ ॥ ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਆਇ ਕਹੀ ਇਕ ਯੋ ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਮੋ ਕੋਉ ਆਯੋ ॥ ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਚਲਯੋ
 ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥੨੨੦੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਤ ਕੋਪ ਭਯੋ
 ਚਿਤ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌੜ੍ਹੁ ਸੋ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਦੁਹਿਤਾ ਹੂੰ ਕੇ ਮੰਦਰਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਹੁਇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਪਰਯੋ
 ਜਬ ਸੋ ਤਬ ਹੀ ਇਹ ਕੇ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਦਿਖਾਇ ਸਭੋ ਬਲੁ ਲੈ ਇਹ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ
 ॥੨੨੦੭॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੌੜ੍ਹੁ ਕੋ ਬਾਂਧ ਕੈ ਭੂਪ ਫਿਰਯੋ ਉਤ ਨਾਰਦ ਜਾਇ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਚਲੇ ਉਠਿ ਬੈਠੇ
 ਕਹਾਂ ਅਪਨੀ ਜਦੁਵੀ ਸਭ ਸੈਨ ਬਨਾਈ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਸਖਾਮ ਚਲੇ ਬਤੀਯਾਂ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਰਿਸ ਸੋ ਜਿਨ ਕੋ ਅਸਿ ਤੇਜੁ ਲਖਯੋ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੨੨੦੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਤੀਯਾਂ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ

{੫੩੦}

{੫੩੦}

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਹ

ਕਿਸਨਾ ਆਵਤਾਹ

ਕੀ ਸਕਲ ਜਦੁਪਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਜਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੇ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੨੨੦੯॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਆਵਤ ਸਖਾਮ ਜੀ ਕੋ ਸੁਨਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਛਯੋ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਨ ਦੀਨੋ ॥ ਏਕ ਕਹੀ ਹਮ ਜੋ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਦੈ ਸੁ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਨਿ ਨ ਲੀਨੋ ॥ ਮਾਂਗ ਲਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਰਨ ਕੋ ਬਰੁ ਜਾਨਤ ਹੈ ਤੂੰ ਭਯੋ ਮਤਿ ਹੀਨੋ ॥ ਛੇਰਿ ਹੋ ਦੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰ ਆਜੁ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥੨੨੧੦॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਮਾਨੋ ਤੋ ਬਾਤ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਜੋ ਸੋਨਨ ਮੈ ਹਿਤ ਕੈ ਧਰੀਐ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗਿ ਸਖਾਮ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਪੈ ਪਰੀਐ ॥ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਇ ਪਰੈ ਸੁਨੀਐ ਨਹੀ ਸਖਾਮ ਕੇ ਸੰਗਿ ਕਬੈ ਲਰੀਐ ॥ ਅਰਿਹੋ ਨ ਜੋ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਸੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤਬ ਰਾਜ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ॥੨੨੧੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਰਿ ਜੋ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈਹੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਭੂਅ ਪੈ ਤੁਮਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਲਿ ਜੋ ਠਹਰੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਹਠ ਕੈ ਭਿਰ ਹੈ ਤਿੰਹ ਸੋ ਤਿੰਹ ਕਉ ਛਿਨ ਮੈ ਜਮਲੋਕਿ ਪਠੈਹੈ ॥ ਅਉਰ ਭੁਜਾ ਕਟਿ ਕੈ ਤੁਮਰੀ ਸਬ ਦੈ ਭੁਜ ਰਾਖਿ ਤੈ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈ ਹੈ ॥੨੨੧੨॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੋ ਓਜ ਅਖੰਡ ਜਨਾਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਹਾਥਨ ਮੈ ਫੁਨਿ ਬੀਰਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਗਰਬਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੋ ਤਿਸ ਕਉ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਮਨਾਇ ਜਨਾਇ ਘਨੋ ਬਲੁ ਸਖਾਮ ਜੂ ਸੋ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਧਾਯੋ ॥੨੨੧੩॥ ਉਤ ਸਖਾਮ ਜੂ ਬਾਨ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਇਤ ਤੇ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਜਾਦਵ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਤੇ ਇਤ ਤੇ ਇਨ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਧਾਏ ॥ ਘਾਇ ਕਰੈ ਮਿਲਿ ਆਪਸ ਮੈ ਤਿਨ ਯੋ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁਨ ਕੀ ਰੁਤ ਭੀਤਰ ਖੇਲਨ ਬੀਰ ਬਸੰਤਹ ਆਏ ॥੨੨੧੪॥ ਸ੍ਰੀਯਾ ॥ ਏਕ ਭਿਰੇ ਕਰਵਾਰਨ ਸੋ ਭਟ ਏਕ ਭਿਰੇ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਕਟਾਰਨ ਸੰਗ ਭਿਰੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਰੋਸਿ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕਉ ਇਕ ਬੀਰ ਸੰਭਾਰਤ ਭੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਤ ਹੈ ਕੈ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਉਤ ਭੂਪ ਇਤੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥੨੨੧੫॥ ਜਾ ਭਟ ਆਹਵ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਸਖਾਮ ਧਰਾ ਪਰਿ ਕੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਬਲੀ ਕੋਉ ਅਉ ਇਹ ਕੇ ਰਿਸ ਉਪਰ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੇ ਅਪਨੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਕਉ ਫਿਰਿ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੨੧੬॥

ਸ਼੍ਰੋਤਾ ॥ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਜੂ ਬੈਰਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮਾਂਡਯੋ ॥ ਜੇਤਿਕ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸਾਮੁਹੇ ਭੇ ਰਿਸਿ ਸੋਂ
 ਸਭ ਗਿੱਧ ਸ੍ਰਿਗਾਲਨ ਬਾਂਡਯੋ ॥ ਪਤਿ ਰਬੀ ਗਜਿ ਬਾਜ ਘਨੇ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀਏ ਕੋਊ ਜੀਤ ਨ ਛਾਡਯੋ ॥ ਦੇਵ ਸਰਾਹਤ
 ਭੇ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਭਲੇ ਭਗਵਾਨ ਅਖੰਡਨ ਖਾਂਡਯੋ ॥੨੨੧੭॥ ਜੀਤੇ ਸਭੈ ਭਯ ਭੀਤ ਭਏ ਤਜਿ ਆਹਵ ਕੋ ਸਭ
 ਹੀ ਭਟ ਭਾਗੇ ॥ ਠਾਢੇ ਬਨਾਸੁਰ ਥੋ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਭੈ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਹ ਪਾਂਇਨ ਲਾਗੇ ॥ ਛੂਟ ਗਯੋ ਸਭਹੂਨ ਤੇ ਧੀਰਜ
 ਤ੍ਰਾਸਹਿ ਕੇ ਰਸ ਮੈ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ਭਾਖਤ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਭੱਜੀਐ ਬਚ ਹੈ ਨ ਕੋਊ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਆਗੇ ॥੨੨੧੮॥ ਭੀਰ
 ਪਰੀ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਪੈ ਤਬ ਆਪਨੇ ਜਾਨ ਕੇ ਈਸ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਕੇ ਜਾਇ ਭਿਰਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋਂ
 ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਆਯੁਧ ਲੈ ਅਪਨੇ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਓਰ ਸੁ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਸੁ ਕਹੋਂ
 ਅਬ ਹਉਂ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਨ ਪਾਰਯੋ ॥੨੨੧੯॥ ਰੁਦ੍ਰ ਹੈ ਰੁਦ੍ਰ ਜਬੈ ਰਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਰਿਸ
 ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸੂਰ ਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਨੈਕੁ ਟਿਕਯੋ ਗਯੋ ਭਾਜ ਗਏ ਨ ਰਤੀ ਕੁ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਦੁਹੂ ਸਤ੍ਰੁਨ ਸੰਗ
 ਲੈ ਰੋਖਿ ਹਲੀ ਸੁ ਸੋਊ ਡਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋਂ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਬ ਹੀ ਸਿਵ ਆਇ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੨੨੦॥
ਸ਼੍ਰੋਤਾ ॥ ਜੇ ਸਭ ਘਾਇ ਚਲਾਵਤ ਭਯੋ ਸਿਵ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਚਾਏ ॥ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸਿਵ ਕੋ ਅਪਨੇ ਸਭ
 ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤੱਕਿ ਘਾਇ ਲਗਾਏ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂ ਜਿਹਕੋ ਸਭਹੀ ਸੂਰ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥ ਅੰਤਿ ਖਿਸਾਇ
 ਰਿਸਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਏਕ ਗਦਾ ਹੂ ਸੋਂ ਰੁਦ੍ਰ ਗਿਰਾਏ ॥੨੨੨੧॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜਬ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਹਰਿ ਘਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥
 ਬਿਸੁਯੋ ਕਰਿ ਕਰਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਸੰਕਤ ਭਯੋ ਨ ਫਿਰ ਧਨੁ ਤਾਨਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਯੋ ॥੨੨੨੨॥
ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋਪ ਦਯੋ ਤਯਾਗ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਬਲੁ ਹੇਰ ਕੈ ॥ ਪਾਂਇਨ ਲਾਗਯੋ ਆਇ ਰਹਯੋ ਚਰਨ ਗਹਿ ਹਰ
 ਦੋਊ ॥੨੨੨੩॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਦੇਖ ਦਸਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਆਪਹਿ ਜੁਧੁ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ
 ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸਖਾਮ ਕੇ ਉਪਰ ਬਾਨਨ ਓਘ ਚਲਾਯੋ ॥ ਓਘ ਜੋ ਆਵਤ ਬਾਨਨ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਮੈ
 ਨਿਵਰਾਯੋ ॥ ਸਾਰੰਗ ਆਪਨ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਧਰਿ ਕੈ ਅਰਿ ਕੋ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਘਾਯੋ ॥੨੨੨੪॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ
 ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੁੱਧਤ ਹੁਇ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਧਨੁ ਸਾਰੰਗ ਲੈਕੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਵਤ ਭਯੋ ਦਸ ਸੈ ਭੁਜ ਸੋਂ ਅਤਿ ਓਜ ਅਖੰਡ

{ਪੜ੨}

{ਪੜ੨}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਜਨੈਕੈ ॥ ਅਉਰ ਹਨੇ ਬਲਵੰਡ ਘਨੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਪਉਰਖ ਕੈਕੈ ॥ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਤਿੰਹ ਭੂਪਤਿ ਕਉ
 ਰਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕੀ ਸੁ ਭੁਜਾ ਫੁਨਿ ਦੈਕੈ ॥੨੨੨੫॥ **ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬਾਂਹ ਸਹੰਸੁ ਕਹੋ ਤੁਮਹੀ ਅਬ ਲਉ
 ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੋਈ ॥ ਅਉਰ ਕਹੋ ਕਿਹ ਭੂਪ ਇਤੀ ਅਪਨੇ ਗਿ੍ਹ ਬੀਚ ਸੰਪੱਤਿ ਸਮੋਈ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਸੰਤ
 ਸੁਨੋ ਹਿਤ ਕੈ ਸਿਵ ਸੋ ਛਰੀਯਾ ਪੁਨਿ ਰਾਖਤ ਕੋਈ ॥ ਤਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਰ ਯਾ ਬਿਧਿ ਈਸ ਦਯੋ ਜਗਦੀਸ ਕੀਯੋ ਭਯੋ
 ਸੋਈ ॥੨੨੨੬॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜਬ ਤਿੰਹ ਮਾਇ ਬਾਤ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਰਯੋ ਜੀਤਯੋ ਜਦੁਰਾਈ ॥ ਸਭ
 ਤਜਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਗਨ ਹੁਇ ਆਈ ॥ ਆਇ ਸਖਾਮ ਕੋ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥੨੨੨੭॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭ
 ਦ੍ਰਿਗ ਨੀਚੇ ਹੁਇ ਰਹਯੋ ॥ ਨੈਕ ਨ ਜੂਝਬ ਚਿਤ ਮੋ ਚਹਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਮੈ ਭਜਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨਹਿ ਜੁੱਧੁ
 ਮਚਾਯੋ ॥੨੨੨੮॥ **ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਬੀਰ ਸੋ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬਿੱਪਤ ਹੁਇ ਬਹੁ ਘਾਇਨ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਰਨ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਕੋਉ ਨ ਸੂਰ ਟਿਕਯੋ ਮੁਹਿ ਅਗ੍ਰਜ ਹਉ ਜਿੰਹ ਕੀ ਰਿਸ ਓਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਗਾਜਬੋ ਮੋ ਸੁਨਿਕੈ ਅਬ ਲਉ
 ਕਿਨਹੂ ਕਰਿ ਮੈ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਮੋ ਸੰਗਿ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਸੁ ਸਹੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਯੋ
 ॥੨੨੨੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਤੇ ਜੋ ਸਹਸੁ ਭੁਜ ਭਾਜ ਗਯੋ ਨਹ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਦੈ ਭੁਜ ਦੇਖ ਭਈ ਅਪਨੀ
 ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਸੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਲੈਤਿ ਭਯੋ ਜਿਨ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥਹਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਤਉ
 ਹੀ ਜਥਾ ਮਤਿ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਛੁ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੩੦॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸ ਕੈ ਸਿਵ ਜੁ ਫਿਰਿ
 ਆਪਨੇ ਸੰਗ ਸਭੈ ਗਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਬੀਰ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹੈ ਕੈ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਆਵਤ ਭੇ ਰਿਸ ਨਾਦ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਸਭ ਬੀਰ ਦਏ ਫੁਨਿ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮਿ
 ਪਠੈ ਕੈ ॥੨੨੩੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਏਕ ਹਨੇ ਜਦੁਰਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਏਕ ਬਲੀ ਰਿਪੁ ਸੰਬਰ ਘਾਏ ॥ ਏਕ ਭਿਰੇ ਮੁਸਲੀਧਰ
 ਸੋਂ ਸੁ ਤੋ ਜੀਵਤ ਧਾਮਹੁੰ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਜੋ ਫਿਰਿ ਆਇ ਭਿਰੇ ਹਰਿ ਸੋਂ ਚਿਤ ਮੈ ਫੁਨਿ ਕੋਪ ਕੀ ਓਪ ਬਢਾਏ ॥
 ਯੋਂ ਫਿਰਿ ਛੇਦਤ ਭਯੋ ਤਿਨ ਕਉ ਜੋਉ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧਨ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥੨੨੩੨॥ ਐਸੋ ਨਿਹਾਰ ਭਯੋ ਤਹ ਆਹਵ
 ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਠੋਕਿ ਭੁਜਾਂ ਅਪਨੀ ਦੋਉ ਆਪ ਹੀ ਹਾਥ ਲੈ ਆਪਨੈ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਕੁਪ

ਅੰਧਕ ਦੈਤ ਪੈ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਤਿਮ ਕੋਪ ਕੈ ਸਖਾਮ ਪੈ ਧਾਯੋ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਆਯੋ ॥੨੨੩੩॥ ਜੁੱਧ ਮੰਡਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਤਬ ਹੀ ਸਿਵ ਤਾਪ ਹੁਤੇ ਇਕ ਸੋਊ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਜੂ ਭੇਦ ਸਭੈ ਲਹਿ ਕੈ ਜੁਰ ਸੀਤ ਸੁ ਤਾਂਹੀ ਕੀ ਓਰ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਜੁਰ ਸੀਤ ਕੱਉ ਸੋ ਜੁਰ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਰਤੀਕ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਬਦਰਾ ਬਹਯੋ ਜਾਤ ਬਿਖਾਰ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੨੨੩੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਗਰਬ ਜਿਤੇ ਸਿਵ ਬੀਚ ਹੁਤੇ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰੁਧ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਤੀਰਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਸਰ ਏਕ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਗਨ ਸੰਗ ਹੁਤੇ ਸਭ ਕੋ ਹਰਿ ਘਾਇ ਘਨੇ ਸੰਗ ਘਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਪਉਰਖ ਸਖਾਮ ਗਨਪਤਿ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਯੋ ॥੨੨੩੫॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰਯੋ ਪ੍ਰਭ ਮੈ ਘਟ ਕਾਮ ਕੀਯੋ ਤੁਮ ਸੋ ਜੁ ਪੈ ਜੁੱਧ ਚਹਯੋ ॥ ਤੋ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਰਿਸ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਤੁ ਕਹਾ ਇਹ ਠਾਂ ਮੇਰੋ ਮਾਨ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਹੀ ਸਹੱਸਫਨਿ ਅਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਹਾਰਿ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਗੁਨ ਕਉਨ ਗਨੈ ਕਹ ਲਉ ਜਿਹ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ॥੨੨੩੬॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਧਰਿ ਮੁੰਡ ਜਟਾ ਸੁ ਤਪੋਧਨ ਕੋ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਕੋਉ ਲੋਚਨ ਮੁੰਦ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਆਰਤੀ ਲੈਕਰਿ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਤੁਮਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਿਹੂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥੨੨੩੭॥ ਤਿਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਤਿਉਹੁ ਖੜਾਨਨ ਤਿਉ ਸਹਸਾਨਨ ਹੀ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਸੱਕੁ ਸਦਾ ਸਿਵ ਬਖਾਸ ਇਤੇ ਗੁਨ ਸਖਾਮ ਕੋ ਗਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਚਾਰੋਈ ਬੇਦ ਨ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਜਗ ਖੋਜਤ ਹੈਂ ਸਭ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤੁਮਹੀ ਨ ਕਹੋ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਯੋ ॥੨੨੩੮॥ ਸਿਵ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਪਾਇ ਪਰਯੋ ਸਿਵ ਜੁ ਹਰਿ ਕੇ ਕਹਯੋ ਮੋ ਬਿਨਤੀ ਹਰਿ ਜੁ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਸੇਵਕ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਬਰੁ ਏਕ ਵਹੈ ਅਬ ਰੀਝ ਦਇਆ ਨਿਧਿ ਦੀਜੈ ॥ ਹੇਰਿ ਹਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂ ਕਰੁਨਾਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਜੈ ॥ ਬਾਹੈਂ ਕੱਟੀ ਸਹਸ੍ਰਾਭੁਜ ਕੀ ਤੁ ਭਲੋ ਤਹ ਕੋ ਅਬ ਨਾਸੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥੨੨੩੯॥ ਕਾਨੁ ਜੁ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੋ ਕਰਿ ਹੋਂ ਅਬ ਹਉਂ ਸੁਨਿ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁ ਤੋ ਸੰਗ ਬੈਨ ਉਚਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਬਾਹੈਂ ਕੱਟੀ ਤਿਹ ਭੂਲ ਨਿਹਾਰਿ ਅਬ ਹਉਂ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋ

ਪੌੜੁ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਤ ਹਉਂ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਡੰਡ ਹੀ ਦੈ ਕਰਿ ਛੋਰਿ ਦਯੋ ਇਹ ਤੇ ਨਹਿ ਤਾਹਿ
ਸੰਘਾਰਤ ਹਉਂ ॥੨੨੪੦॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਜੋ ਬਖਸਾਇ ਕੈ ਸਯਾਮ ਜੂ ਸੋ ਤਹ ਭੂਪ ਕੋ ਸਯਾਮ ਕੇ ਪਾਇਨ ਡਾਰੋ ॥
ਭੂਲ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਕਾਮ ਕਰਯੋ ਅਬ ਹੇ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੁਮ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਪੌੜੁ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਰੋ ਇਹ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੰਗ ਅਉਰ
ਕਛੂ ਮਨ ਮੈ ਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਜੋ ਕਰਿ ਬਯਾਹ ਸੰਗ ਉਖਹ ਲੈ ਅਨਰੁਧ ਕੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੋ ॥੨੨੪੧॥
ਸੁੰਯਾ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਹੈ ਗੁਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅਉਰਨ ਤੇ ਅਰੁ ਆਪਨ ਗੈਹੈ ॥ ਆਪਨ ਜੋ ਪੜ ਹੈ ਪੜਵਾਇ ਹੈ
ਅਉਰ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਬਨੈ ਹੈ ॥ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਧਾਵਤ ਧਾਮ ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲੈਹੈ ॥ ਸੋਊ ਸਦਾ
ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰਿ ਨ ਐਹੈ ॥੨੨੪੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ**
ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਬਨਾਸੁਰ ਕੋ ਜੀਤ ਅਨਰੁਧ ਉਖਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥੭੮॥੬
ਅਬ ਡਿਗ ਰਾਜਾ ਕੋ ਉਧਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਏਕ ਭੂਪ ਛੱੜੀ ਡਿਗ ਨਾਮਾ ॥ ਧਰਯੋ ਤਾਹਿ ਕਿਰਲਾਂ ਕੋ
ਜਾਮਾ ॥ ਸਭ ਜਾਦਵ ਮਿਲਿ ਖੇਲਨ ਆਏ ॥ ਪਯਾਸੇ ਭਏ ਕੂਪ ਪਿਖਿ ਧਾਏ ॥੨੨੪੩॥ ਇਕ ਕਿਰਲਾਂ ਤਿਹ ਮਾਹਿ
ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਕਾਢੈਂ ਯਾ ਕੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਢਨ ਲਗੇ ਨ ਕਾਢਯੋ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਅਚਰਜ ਸਭਹਿਨ ਮਨਿ
ਭਯੋ ॥੨੨੪੪॥ **ਜਾਦਵ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋਂ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਭ ਸੁਚਿੰਤ ਜਾਦਵ ਭਏ ਗਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੈ ਧਾਇ ॥ ਕਹਿੰ
ਕਿਰਲਾ ਇਕ ਕੂਪ ਮੈ ਤਾਂਕੋ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥੨੨੪੫॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਸੁਨਤ ਹੀ ਬਾਤੈਂ ਸਭ ਜਾਦਵ ਕੀ ਜਦੁਰਾਇ
ਜਾਨਿਓ ਸਭ ਭੇਦ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਇਕੈ ॥ ਕਹਾਂ ਵਹ ਕੂਪ ਕਹਾਂ ਪਰਿਓ ਹੈ ਕਿਰਲਾ ਤਾਮੈ ਬੋਲਤ ਭਯੋ
ਜੋਂ ਮੁਹਿ ਦੀਜੀਐ ਦਿਖਾਇਕੈ ॥ ਆਗੇ ਆਗੇ ਸੋਊ ਘਨ ਸਯਾਮ ਤਿਨ ਪਾਛੈ ਪਾਛੈ ਚਲਤ ਚਲਤ ਜੋ ਨਿਹਾਰਯੋ
ਸੋਊ ਜਾਇਕੈ ॥ ਮਿਟਿ ਗਏ ਪਾਪ ਤਾਂਕੇ ਏਕੋ ਨ ਰਹਨ ਪਾਏ ਭਯੋ ਨਰ ਜਬੈ ਹਰਿ ਲੀਨੋ ਹੈ ਉਠਾਇ ਕੈ
॥੨੨੪੬॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਮੋਛ ਭਈ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਨ ਏਕ ਘਰੀ ਘਨ ਸਯਾਮ ਜੂ ਧਯਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਤਰੀ
ਗਨਕਾ ਤਬਹੀ ਜਿੰਹ ਹਾਬ ਲਯੋ ਸੁਕ ਸਯਾਮ ਪੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਕੋ ਨ ਤਰਯੋ ਜਗ ਮੈ ਨਰ ਜਾਹਿੰ ਨਰਾਇਨ ਕੋ ਚਿਤ
ਨਾਮ ਬਸਾਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਕਿਉਂ ਨ ਤਰੈ ਕਿਰਲਾ ਜਿੰਹ ਕੋ ਹਰਿ ਆਪਨ ਹਾਬ ਲਗਾਯੋ ॥੨੨੪੭॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥**

{ਪੜਪ}

{ਪੜਪ}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਜਬਹੀ ਸੋਊ ਸਖਾਮ ਉਠਾਇ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਸੋਊ ਬੇਖ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਯੋਂ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥
 ਤੇਰੋ ਦੇਸੁ ਕਹਾਂ ਤੇਰੋ ਨਾਮ ਕਹਾ ਰੇ ॥੨੨੪੮॥ **ਕਿਰਲਾ ਬਾਚ ਕਾਨੁ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥** ਡਿਗ ਮੇਰੋ ਥੋ ਨਾਉਂ ਏਕ
 ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਹੋਂ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉ ਜਾਤੇ ਹਉਂ ਕਿਰਲਾ ਭਯੋ ॥੨੨੪੯॥ **ਕਬਿਤੁ ॥** ਨਾਥ ਹਉਂ ਤੇ
 ਨਿਤਾਪ੍ਰਤ ਸੋਨੇ ਕੋ ਬਨਾਇ ਸਾਜ ਗਉ ਸਤਿ ਦੇਤੋ ਦਿਜ ਸੁਤ ਕਉ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਗਉ ਮਿਲੀ ਮੇਰੀ
 ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਗਉਅਨ ਸੋਂ ਜੋ ਹਉ ਪੁੰਨ ਕਰਬੇ ਕਉ ਰਾਖਤ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਸੋਊ ਪੁੰਨ ਕਰੀ ਡੀਠ ਤਾਂਹੀ ਦਿਜ
 ਪਰੀ ਕਹਯੋ ਮੇਰੀ ਗਉ ਤਾਂਕੋ ਧਨੁ ਦੈ ਰਹਿਓ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥ ਵਾ ਨ ਧਨ ਲਯੋ ਮੋਹ ਇਹੈ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਹੋਹੁ
 ਕਿਰਲਾ ਕੂਆ ਕੋ ਹਉਂ ਸੁ ਭਯੋ ਤਾਂਤੇ ਆਇ ਕੈ ॥੨੨੫੦॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤੁਮਰੇ ਕਰਤੇ ਛੁਅਤ ਅਬ ਮਿਟ ਗਏ
 ਸਗਰੇ ਪਾਪ ॥ ਸੋ ਫਲ ਲਹਯੋ ਜੁ ਬਹੁਤੁ ਦਿਨ ਮੁਨ ਕਰ ਪਾਵਤ ਜਾਪ ॥੨੨੫੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ**
ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਿਰਲਾ ਕੋ ਕੂਪ ਤੇ ਕਾਢ ਕੈ ਉਧਾਰ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੭੯॥
ਅਬ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੂ ਆਏ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਤਿੰਹ ਉਧਾਰ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਗ੍ਰਹਿ ਆਯੋ ॥ ਗੋਕਲ ਕਉ ਬਲਭਦ੍ਰ
 ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਆਇ ਨੰਦ ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗਯੋ ॥ ਸੁਖ ਅਤਿ ਭਯੋ ਸੋਕ ਸਭ ਭਾਗਯੋ ॥੨੨੫੨॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥** ਨੰਦ
 ਕੇ ਪਾਇਨ ਲਾਗ ਹਲੀ ਚਲਿ ਕੈ ਜਸੁਧਾ ਹੂ ਕੇ ਮੰਦਰ ਆਯੋ ॥ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤਿੰਹ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁ ਪਾਇਨ
 ਉਪਰਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਲਯੋ ਕਹਿਯੋ ਸੋਊ ਯੋਂ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਜੂ ਲੇਤ
 ਕਬੈ ਹਮਰੀ ਸੁਧ ਮਾਇ ਯੋਂ ਰੋਇ ਕੈ ਤਾਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੫੩॥ **ਕਬਿਤੁ ॥** ਗੋਪੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ਇਹ ਠਉਰ ਬਲਭਦ੍ਰ
 ਆਯੋ ਸਖਾਮ ਆਯੋ ਹੈ ਹੈ ਮਾਂਗ ਸੇਂਦਰ ਭਰਤ ਹੈ ॥ ਬੇਸਰ ਬਿੰਦੂਆ ਤਨ ਭੂਖਨ ਬਨਾਇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਚਾਰ
 ਲੋਚਨਨ ਅੰਜਨ ਧਰਤ ਹੈ ॥ ਦਾਮਨੀ ਸੀ ਦਮਕ ਦਿਖਾਇ ਨਿਜ ਕਾਇ ਆਇ ਬੂਝੈ ਮਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਨ ਸੰਕਾ
 ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਦੀਜੈ ਘਨ ਸਖਾਮ ਕੀ ਬਤਾਇ ਸੁੱਧ ਹਾਇ ਹਮੈ ਸਖਾਮ ਬਲਿ ਰਾਮ ਹਾਹਾ ਪਾਇਨ ਪਰਤ ਹੈ
 ॥੨੨੫੪॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥** ਹਲੀ ਕੀਯੋ ਸਨਮਾਨ ਸਭ ਗੁਆਰਨਿ ਕੋ ਤਿੰਹ ਸਮੈ ॥ ਹਉ ਕਹਿ ਹਉ
 ਸੁ ਬਖਾਨ ਜਿਉ ਕਥ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ ॥੨੨੫੫॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥** ਏਕ ਸਮੈ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਾਹੀ ਮੈ ਆਨੰਦ ਸੋ ਇਕ

{ਪੜ੬}

{ਪੜ੬}

ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨ ਆਵਤਾਰ

ਖੇਲੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜਾਂਗੀ ਕੇ ਪੀਵਨ ਕੋ ਮਦਰਾ ਹਿਤ ਸਖਾਮ ਜਲਾਧਿਪ ਦੈ ਕੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਤਬ ਸੋ ਮੁਸਲੀ
 ਮਦਿਮੱਤਿ ਭਯੋ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਨੀਰੁ ਚਹਿਯੋ ਜਮਨਾ ਕੀਯੋ ਮਾਨ ਸੁ ਐਂਚ ਲਈ ਹਲਿ ਸਿਉ ਕਬਿ ਰਾਯੋ
 ॥੨੨੫੬॥ ਜਮਨਾ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਲੇਹੁ ਹਲੀ ਤੁਮ ਨੀਰੁ ਬਿਨੁ ਦੀਜੈ ਨਹ ਦੋਸ ਦੁਖ ॥ ਸੁਨਹੁ
 ਬਾਤ ਰਨਧੀਰ ਹਉਂ ਚੇਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ਕੀ ॥੨੨੫੭॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦੁਇ ਹੀ ਸੁ ਮਾਸ ਰਹੇ ਤਿਹ ਠਾਂ ਫਿਰ ਲੈਨ
 ਬਿਦਾ ਚਲ ਨੰਦ ਪੈ ਆਏ ॥ ਫੇਰ ਗਏ ਜਸੁਧਾ ਹੂਕੇ ਮੰਦਰ ਤਾਂ ਪਗ ਪੈ ਇਹ ਮਾਥ ਛੁਹਾਏ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭਯੋ ਜਬ
 ਹੀ ਸੁ ਬਿਦਾ ਤਬ ਸੋਕ ਕੀਯੋ ਦੁਹ ਨੈਨ ਬਹਾਏ ॥ ਕੀਨੇ ਬਿਦਾ ਫਿਰ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਤੁਮ ਯੋਂ ਕਹੀਯੋ ਹਰਿ ਕਿਉ
 ਨਹੀ ਆਏ ॥੨੨੫੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਨੰਦ ਤੇ ਲੈ ਜਸੁਧਾ ਤੇ ਬਿਦਾ ਚੜਿ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਬਲਭਦ੍ਰੁ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਲਾਂਘਤ
 ਲਾਂਘਤ ਦੇਸ ਕਈ ਨਗ ਅਉਰ ਨਦੀ ਪੁਰ ਕੇ ਨਿਜਕਾਯੋ ॥ ਆ ਪਹੁਚਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਕਾਹੂ ਤੇ ਯੋਂ ਹਰਿ
 ਜੂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪਹੂ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਚੜਿ ਕੈ ਅਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋਂ ਹੇਤ ਕੈ ਆਗੇ ਹੀ ਆਯੋ ॥੨੨੫੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਅੰਕ ਭ੍ਰਾਤ ਦੋਊ ਮਿਲੈ ਅਤਿ ਪਾਯੋ ਸੁਖ ਚੈਨ ॥ ਮਦਰਾ ਪੀਵਤ ਅਤਿ ਹਸਤਿ ਆਏ ਅਪਨੇ ਐਨ ॥੨੨੬੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਲਭਦ੍ਰੁ ਗੋਕਲ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਕਰ ਆਵਤ ਭਏ ॥੮੦॥੬

ਅਬ ਸਿਰਗਾਲ ਕੋ ਦੂਤ ਭੇਜਬੋ ਜੁ ਹਉਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੋ ਕਬਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤ ਅਤਿ ਸੁਖੁ ਕਰਤ ਨਿਜ ਗ੍ਰਿਹਿ
 ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥ ਪਉਡਰੀਕ ਕੀ ਇਕ ਕਥਾ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੨੨੬੧॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦੂਤ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਪਠਯੋ
 ਹਰਿ ਕਉ ਕਹਿ ਹੋਂ ਹਰਿ ਹਉਂ ਤੁਹਿ ਕਿਉ ਕਹਿਵਾਯੋ ॥ ਭੇਖ ਸੋਊ ਕਰਿ ਦੂਰ ਸਬੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਅਬੈ ਜੋ ਤੈਂ
 ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤੈਂ ਰੇ ਗੁਆਰ ਹੈਂ ਗੋਕਲ ਨਾਥ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਡਰੁ ਤੋਹਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਦੂਤ ਕੋ ਮਾਨ ਕਹਯੋ
 ਨਹੀ ਪੇਖਿ ਹੋਂ ਲੀਨੇ ਸਭੈ ਦਲੁ ਆਯੋ ॥੨੨੬੨॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨ ਮਾਨੀ ਬਾਤ ਜੋ ਤਿਹ ਦੂਤ ਉਚਾਰਯੋ ॥
 ਕਹੀ ਜਾਇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਪਤਿ ਆਪਨ ਚੜਿ ਆਇਯੋ ॥੨੨੬੩॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਕਾਸੀ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਆਦਿਕ ਭੂਪਨ
 ਕਉ ਸੁ ਸ੍ਰਿਗਾਲਹਿ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰ ਆਦਿਕ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਜਾਦਵ
 ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੰਗ ਲੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵਨ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਦੁਹੁ ਦਿਸ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਟ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ

{ਪੜ੭}

{ਪੜ੭}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੨੬੪॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਸੈਨ ਜਬੈ ਦੁਹੂ ਓਰਨ ਕੀ ਸੁ ਦਈ ਜਬ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਦਿਖਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ
 ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਉਮਡੇ ਦੋਊ ਇਉਂ ਉਪਮਾ ਜੀਅ ਆਈ ॥ ਬਾਹਰ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੈਨ ਤੇ ਸੈਨ ਦੁਹੂ ਇਹ
 ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਠਾਢੇ ਰਹੈ ਦੋਊ ਸੈਨ ਦੋਊ ਹਮ ਮਾਂਡਿ ਹੈਂ ਜਾ ਭੂਅ ਬੀਚ ਲਰਾਈ ॥੨੨੬੫॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਜਾ
 ਘਨ ਸਖਾਮ ਕਹਾਯੋਂ ਸੁਨੋ ਸਭ ਮੈ ਹੋਂ ਤੇ ਤੈਂ ਘਨ ਸਖਾਮ ਕਹਾਯੋ ॥ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਸੈਨ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਲੈ ਆਯੋ ਹੈ ਹਉ
 ਹੂ ਤਬੈ ਦਲੁ ਲੈ ਸੰਗਿ ਧਾਯੋ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੈਨ ਲਰੈ ਦੋਊ ਆਪ ਮੈ ਕਉਤਕ ਦੇਖਉ ਠਾਢ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ
 ਭਨੈ ਲਰਬੋ ਰਨ ਮੈ ਹਮਰੋ ਅਰੁ ਯਾਹੀ ਹੀ ਕੋ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥੨੨੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਨਿ ਬਾਤ ਠਾਢੇ ਰਹੈ ਸੈਨ
 ਦੋਊ ਤਜਿ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਦੋਊ ਹਰਿ ਆਵਤ ਭਏ ਹਰਿ ਸਮਾਨ ਹਿਤ ਜੁਧ ॥੨੨੬੭॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਆਏ ਹੈ ਮੱਤਿ ਕਰੀ
 ਜਨੁ ਦੁਇ ਲਰਬੇ ਕਹੁ ਸਿੰਘ ਦੋਊ ਜਨੁ ਆਏ ॥ ਅੰਤਕਿ ਅੰਤ ਸਮੈ ਜਨੁ ਈਸ ਸਪੱਛ ਮਨੋ ਗਿਰਿ ਜੂਝਨ ਧਾਏ ॥
 ਕੈ ਦੋਊ ਮੇਘ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਕੇ ਨਿਧਿ ਨੀਰ ਦੋਊ ਕਿਧੋ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਦੋਊ ਹੈਂ ਮਨ ਮੈ
 ਲਖਿ ਯੋਂ ਕਬਿ ਪਾਏ ॥੨੨੬੮॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਜੈਸੇ ਝੂਠ ਸਾਚ ਸੋਂ ਪਖਾਨ ਜੈਸੇ ਕਾਚ ਸੋਂ ਅਉ ਪਾਰਾ ਜੈਸੇ ਆਂਚ
 ਸੋਂ ਪਤਉਆ ਜਿਉ ਲਹਰਿ ਸੋਂ ॥ ਜੈਸੇ ਗਿਆਨ ਮੋਹ ਸੋਂ ਬਿਬੇਕ ਜੈਸੇ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋਂ ਤਪੱਸੀ ਦਿਜ ਦ੍ਰੋਹ ਸੋਂ ਅਨਰ
 ਜੈਸੇ ਨਰ ਸੋਂ ॥ ਲਾਜ ਜੈਸੇ ਕਾਮ ਸੋਂ ਸੁ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ਘਾਮ ਸੋਂ ਅਉ ਪਾਪ ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੋਂ ਅਛਰ ਜੈਸੇ ਛਰ ਸੋਂ ॥
 ਸੂਮਤਾ ਜਿਉ ਦਾਨ ਸੋਂ ਜਿਉ ਕ੍ਰੋਧ ਸਨਮਾਨ ਸੋਂ ਸੁ ਸਖਾਮ ਕਬਿ ਐਸੇ ਆਇ ਭਿਰਯੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੋਂ
 ॥੨੨੬੯॥ ਸੁੱਯਾ ॥ ਜੁਧੁ ਭਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਤ ਹਉਂ ਤੁਹਿ
 ਏ ਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਮੈ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਇਮ ਸਖਾਮ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਸੁਦਰਸਨ ਦੇਤ ਭਯੋ ਸਿਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰਿ ਜੁਦਾ
 ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੁਮਾਰ ਲੈ ਤਾਗਹਿ ਕੋ ਚਕਤੇ ਫੁਨਿ ਬਾਸਨ ਕਾਟਿ ਉਤਾਰਯੋ ॥੨੨੭੦॥ ਦੇਖਿ ਸ੍ਰਿਗਾਲ
 ਹਨਯੋ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਕਾਂਸੀ ਕੋ ਭੂਪ ਹੁਤੋ ਸੋਊ ਧਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੋ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਤਿੰਹ ਆਇ ਕੈ
 ਜੁਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਅਤਿ ਜੋ ਤਿੰਹ ਠਾਂ ਸੁ ਤਬੈ ਤਿਹ ਸਖਾਮ ਜੂ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਅਰਿ ਆਗਲਿ
 ਕੋ ਕੱਟਯੋ ਸੀਸੁ ਤਿਹੀ ਬਿਧਿ ਯਾਹੀ ਕੋ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੨੭੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਜਬ ਏ ਦੋਊ ਸੈਨ ਕੇ

{ਪੜੜ}

{ਪੜੜ}

ਦੇਖਤ ਕੋਪਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਫੂਲ ਭਈ ਮਨ ਸਬਨਨ ਕੇ ਤਬ ਬਾਜ ਉਠੀ ਸਹਿਨਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ
ਬੀਰ ਹੁਤੇ ਸਭ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਫੂਲ ਪਰੇ ਨਭ ਮੰਡਲ ਤੇ ਘਨ ਜਿਉਂ ਘਨ ਸਖਾਮ ਪੈ
ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥੨੨੭੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਸ੍ਰਿਗਾਲ ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਸਹਤ ਬਧਰ
ਧਿਆਇ ਸਪੁਰਨੰ ॥੮੧॥**

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅਬ ਸੁਦੱਛ ਜੁੱਧੁ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਸੈਨ ਭਜਯੋ ਜਬ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਤਬ ਆਪਨੇ ਸੈਨ ਮੈ ਸਖਾਮ ਜੂ ਆਏ ॥ ਆਵਤ
ਦੇਵ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਤਿਤਨੇ ਹਰਿ ਪਾਇਨ ਸੋਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਦੈਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਸਖਾਮ ਸਭੋ ਤਿਨ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ
ਜਗਾਏ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਹੂ ਮਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬੀਰ ਸਹੀ ਕਰਿ ਪਾਏ ॥੨੨੭੩॥ ਉਤ ਕੈ ਉਪਮਾ ਗ੍ਰਿਹਿ
ਦੱਛ ਗਏ ਇਤ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥ ਜਾਇ ਉਤੈ ਸਿਰ ਭੂਪ ਕੋ ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰਯੋ ਪੁਰਿ ਸੋਕ
ਜਨਾਯੋ ॥ ਭਾਖਤ ਭੇ ਸਭ ਯੋਂ ਬਤੀਯਾਂ ਸੋਈ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਜੂ ਸੋਂ ਹਮਰੇ ਜੈਸੇ ਭੂਪਤਿ
ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਫਲੁ ਤੈਸੋ ਈ ਪਾਯੋ ॥੨੨੭੪॥ ਜਾ ਚਤੁਰਾਨਨ ਨਾਰਦ ਕੋ ਸਿਵ ਕੋ ਉਠ ਕੈ ਜਗ ਲੋਕੁ ਧਿਆਵੈ ॥
ਨਾਰ ਨਿਵਾਇ ਭਲੇ ਤਿਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਧੂਪ ਜਗਾਵੈ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਫੂਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ
ਭਨੈ ਤਿਹ ਸੋ ਸਿਰ ਨਾਵੈ ॥ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੇ ਸਾਧਨ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੨੭੫॥ **ਸੁੰਯਾ ॥**
ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਭੂਪ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਦੱਛਨ ਤਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਬਧ ਜਾਇ ਹਉਂ ਤਾਹਿ
ਹਨੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਹਿਤ ਸੋਂ ਤਿਹ ਗਾਲੁ ਬਜਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਹਨੋ
ਝਟ ਦੈ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਟ ਦੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨੭੬॥ **ਰੁਦ੍ਰ ਬਾਚ ਦੱਛ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਸਿਵ
ਜੂ ਫਿਰ ਯੋਂ ਉਚਰੋ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਹਿਤ ਹੋਮਹਿ ਕਰੋ ॥ ਤਾਤੇ ਮੂਰਤਿ ਏਕ ਨਿਕਰਿ ਹੈ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਜੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ
ਹਰਿ ਹੈ ॥੨੨੭੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਕਹੀ ਤਿਹ ਜੁੱਧ ਮੈ ਜੋ ਕੋਉ ਬਿਮੁਖ ਕਰਾਇ ॥ ਤਾ ਪੈ ਬਲੁ ਨਹਿ ਚਲਿ
ਸਕੈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ॥੨੨੭੮॥ **ਸੁੰਯਾ ॥** ਐਸੇ ਸੁਦੱਛਨ ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਐਸੇ ਰੁਦ੍ਰ
ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਸੋ ਉਨ ਕਾਜ ਕੀਯੋ ਉਠ ਕੈ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਾਨਯੋ ॥ ਹੋਮ ਕੀਓ ਤਿਨ ਪਾਵਕ ਮੈ

{ਪੜ੯}

{ਪੜ੯}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਘ੍ਰਿਤ ਅੱਛਤ ਜਉਂ ਜੈਸੇ ਬੇਦ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਾਖਬੇ ਕੋ ਸੁ ਕਛੂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜੜ ਭੇਦੁ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥੨੨੭੯॥ ਤਉ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹਤੇ ਪ੍ਰਤਮਾ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਹੀ ਸਭ ਕਉ ਡਰੁ ਆਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ ਧਾਵਤ ਅਗ੍ਰਜ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਠਾਢੀ ਭਈ ਕਰਿ ਲੈ ਕੈ ਗਦਾ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੈ ਦਾਂਤ ਸੋ ਦਾਂਤ ਬਜਾਵੈ ॥ ਐਸੇ ਲਖਯੋ ਸਭਹੂੰ ਇਹ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੀਵਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੨੮੦॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਦਿਸ ਦ੍ਰਾਵਤੀ ਕੀ ਧਾਈ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤਿ ਅਪਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਬਢਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਤੈ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਏਕ ਤੇਜ ਕੋਉ ਹਮ ਪੈ ਆਯੋ ॥੨੨੮੧॥ ਜੋ ਇਹ ਕੇ ਫੁਨਿ ਅਗ੍ਰਜ ਆਵੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਭਸਮ ਹੋਤ ਹੀ ਜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਨ ਸੰਗ ਮਾਂਡਿ ਰਨ ਲਰੈ ॥ ਸੋ ਜਮ ਲੋਕ ਪਯਾਨੋ ਕਰੈ ॥੨੨੮੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੋ ਉਹਿ ਕੇ ਮੁਖ ਆਇ ਗਯੋ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਉਨਹੂ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਜਰਾਯੋ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਚੜਯੋ ਰਥ ਪੈ ਹਰਿ ਤਾਹੀ ਕੀ ਸਾਮ੍ਹਰੇ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਤਿਨ ਅਗ੍ਰ ਨ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਪਉਰਖ ਨੈਕੁ ਬਸਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਖਿਸਾਇ ਚਲੀ ਫਿਰ ਕੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੋਉ ਭੂਪਤਿ ਘਾਯੋ ॥੨੨੮੩॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਜਿਨ ਹੂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਨਹਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਗੁਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਸਖਾਮ ਨ ਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਉ ਜਗਦੀਸ ਬਿਨਾ ਸੁ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਮਨਾਯੋ ॥ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਕਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸਦਾ ਤਿਹ ਆਪਨੋ ਜਨਮ ਗਵਾਯੋ ॥੨੨੮੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਮੁਰਤਿ ਸੁਦੱਛਨ ਭੂਪ ਸੁਤ ਕੋ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥੮੨॥੬**

ਅਬ ਕਪਿ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸੋਉ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਰ ਦਯੋ ਰਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਰਨ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਟਰੈ ॥ ਦਈ ਕਾਟ ਸਹੰਸੂ ਭੁਜਾ ਤਿਹ ਕੀ ਜਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਚਉਦਹ ਲੋਕ ਡਰੈ ॥ ਕਰਿ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਦਏ ਤਿਹ ਕੋ ਦਿਜ ਮਾਂਗ ਸਦਾ ਜੋਉ ਪੇਟ ਭਰੈ ॥ ਫੁਨਿ ਰਾਖ ਕੈ ਲਾਜ ਲਈ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੨੮੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰੇਵਤ ਨਗਰ ਹਲਧਰ ਜੂ ਗਯੋ ॥ ਤ੍ਰੀਯ ਸੰਗਿ ਲੈ ਹੁਲਾਸ ਚਿਤ ਭਯੋ ॥ ਸਭਨ ਤਹਾਂ ਮਿਲਿ ਮਦਰਾ ਪੀਯੋ ॥ ਗਾਵਤ ਭਯੋ ਉਮਗ ਕੈ ਹੀਯੋ ॥੨੨੮੬॥ ਇਕ ਕਪਿ ਹੁਤੋ ਤਹਾ ਸੋ ਆਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਸਕਲ ਫੋਰਿ ਘਟ ਗ੍ਰਾਯੋ ॥ ਫਾਂਧਤ ਭਯੋ ਰਤੀਕੁ ਨ ਡਰਯੋ ॥ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧਹਿ ਭਰਯੋ ॥੨੨੮੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥

ਉਠਿ ਠਾਢੇ ਮੁਸਲੀ ਭਯੋ ਦੋਊ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਜਿਉ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਥੋ ਛਿਨ ਮੈ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰਿ
 ॥੨੨੮੮॥ **ਇਤਿ ਕਪਿ ਕੋ ਬਲਭਦ੍ਰ ਬਧ ਕੀਬੋ ਸਮਾਪਤ ॥੮੩॥੬**
ਗਜਪੁਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਂਬਰ ਬਰੀ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬੀਚ ਗਜਪੁਰ ਕੇ ਰੁਚਿ ਸੋ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਬਖਾਹ
 ਰਚਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭੂਅ ਮੰਡਲ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉਤਕ ਹੇਰਬੇ ਕਾਜ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅੰਧ ਕੇ ਪੂਤਹਿ ਬਖਾਹ ਰਚਯੋ ਸੋ
 ਸੁ ਤਾਹੀ ਕੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਾਂਬ ਹੁਤੇ ਇਕ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਬਾਲਕ ਜਾਂਬਵਤੀ ਹੁੰ ਤੇ ਸੋ ਚਲਿ ਆਯੋ
 ॥੨੨੮੯॥ ਗਹਿ ਕੈ ਬਹੀਯਾਂ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਸੁ ਤਾਂਹੁ ਕੀ ਸਯੰਦਨ ਭੀਤਰ ਡਾਰਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਜੋ ਭਟ ਤਾਹਿ ਸਹਾਇਕੇ
 ਕਾਜ ਲਰਯੋ ਸੋਊ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਸੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਛਿ ਰਥੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਘਨੋ ਦਲੁ ਲੈ ਜਬ ਭੂਪ
 ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਘਨੋ ਸੋਊ ਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥੨੨੯੦॥ ਪਾਰਬ ਭੀਖਮ
 ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਰੁ ਕ੍ਰਿਪੀ ਸੁਤ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਅਰੁ ਅਉਰ ਸੁ ਕਰਨ ਚਲਯੋ ਰਿਸ ਸੋ ਅਕਟੋ ਧਰ ਕਉਚ ਤਬੈ
 ਤਨ ਮੈ ॥ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸੋਊ ਯੋ ਇਨ ਸੂਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਜਿਮ ਸੂਰਜ ਸੋਭਤ ਦਿਵਤਨ
 ਮੈ ਇਹ ਸੋ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਰਨ ਮੈ ॥੨੨੯੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜੰਗ ਭਯੋ ਜਿੰਹ ਠਉਰ ਨਿਸੰਗ ਸੁ ਛੂਟਤ ਭੇ ਦੁਹੁ
 ਓਰ ਤੇ ਭਾਲੇ ॥ ਘਾਇਨ ਲਾਗ ਭਜੇ ਭਟ ਯੋ ਮਨੋ ਖਾਇ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸੁ ਨਿਵਾਲੇ ॥ ਬੀਰ ਫਿਰੈ ਅਤਿ ਘੁਮਤਿ
 ਹੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅਤਿ ਪੀ ਮਦਰਾ ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਬਾਸਨ ਤੇ ਧਨੁ ਅਉਰ ਨਿਖੰਗ ਫਿਰੈ ਰਨ ਬੀਚ ਖਤੰਗ ਪਿਆਲੇ
 ॥੨੨੯੨॥ ਸਾਂਬ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਕਰਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਕੇ ਬਿਬ ਪਾਗ ਕਟੇ ਅਰੁ
 ਏਕਨ ਕੇ ਸਿਰ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਅਉਰ ਨਿਹਾਰ ਭਜੇ ਭਟ ਯੋ ਉਪਮਾ ਤਿਨ ਕੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਧ
 ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਪਾਇ ਮਨੋ ਜਨੁ ਪੁੰਨਿ ਕੇ ਅਗ੍ਰਜ ਪਾਪ ਪਧਾਰੇ ॥੨੨੯੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਏਕਨ ਕੀ ਦਈ ਕਾਟ ਭੁਜਾ
 ਅਰੁ ਏਕਨ ਕੇ ਕਰਿ ਹੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਟੇ ਅਧ ਬੀਚਹੁੰ ਤੇ ਰਥ ਕਾਟਿ ਰਥੀ ਬਿਰਥੀ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਸੀਸ
 ਕਟੇ ਭਟ ਠਾਢੇ ਰਹੇ ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਉਠਿਓ ਛਬਿ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਮਨੋ ਬਾਗ ਬਿਖੈ ਜਨੁ ਛੂਟੇ ਹੈ ਏ
 ਸੁ ਅਨੇਕ ਫੁਹਾਰੇ ॥੨੨੯੪॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਹਨੇ ਰਨ ਮੈ ਚਹਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਗਏ

{੫੪੧}

{੫੪੧}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਨ ਮੁਰੇ ਬਹੁਰੋ ਇਕ ਘਾਇਲ ਆਇ ਪਰੇ ਸਹਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਹੁਇ ਕੈ ਨਿਰਾਯੁਧ ਹੈ ਇਹ ਕੈ ਹਮ ਰਾਖਹੁ ਪਾਇ
 ਪਰੇ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਠਾਢੇ ਭਏ ਘਿਘਿਯਾਤ ਬਲੀ ਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਦੁਹੂੰ ਦਾਂਤਨ ਮੈ ਗਹਿ ਕੈ ॥੨੨੯੫॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥
 ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹੁ ਇਤੇ ਨਹਿ ਹੁਇ ਹੈ ਕਬੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹੀ ਕੀਨੋ ॥ ਦੈ ਘਟਿ ਆਠ ਰਬੀ ਬਲਵੰਡ ਤਿਨੋ ਹੂ ਤੇ
 ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀ ਹੀਨੋ ॥ ਸੋ ਮਿਲਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੇ ਸੁਤ ਕਾਨ੍ਹੁ ਕੇ ਉਪਰ ਜਾਨ ਨ ਦੀਨੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਮਚਾਇ
 ਕੈ ਮਾਰਿ ਹੰਕਾਰ ਕੈ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥੨੨੯੬॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਇਨ ਬੀਰਨ ਕੀ ਜਬ ਜੀਤ ਭਈ ॥
 ਦੁਹਿਤਾ ਤਬ ਭੂਪ ਕੀ ਛੀਨ ਲਈ ॥ ਸੋਉ ਛੀਨ ਕੈ ਮੰਦਰਿ ਆਨਿ ਧਰੀ ॥ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨ ਕੀ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰੀ
 ॥੨੨੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਤੈ ਦੂਜੋਧਨ ਹਰਖ ਜਨਾਯੋ ॥ ਉਤ ਹਲਧਰ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸੁਨ ਬਸੁਦੇਵ ਕ੍ਰੋਧ
 ਅਤਿ ਭਰਿ ਕੈ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਮੁੰਛਹਿ ਰਹਿਓ ਧਰਿ ਕੈ ॥੨੨੯੮॥ ਬਸੁਦੇਵ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿੰਹ ਸੁਧਿ ਕਉ
 ਕੋਉ ਦੂਤ ਪਠਾਇਯੈ ॥ ਪੌਤ੍ਰੁ ਸੋਧ ਕੋ ਬੇਗਿ ਮੰਗਾਇਯੈ ॥ ਮੁਸਲੀਧਰ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਚਲਿ ਹਲਧਰ ਤਿਹ
 ਪੁਰ ਮੈ ਆਯੋ ॥੨੨੯੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਪਿਤਾ ਕੋ ਜਬੈ ਚਲਿ ਕੈ ਬਲਿਭਦ੍ਰ ਗਜਾਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਆਇਸ
 ਐਸੇ ਦਯੋ ਹਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੋਰਿ ਇਨੈ ਸੁਤ ਅੰਧ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਬਾਤ ਰਿਸਾਇ ਗਯੋ ਗਿ੍ਹਿ ਤੇ ਅਪਨੇ ਇਹ
 ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਐਂਚ ਲਯੋ ਪੁਰ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰਯੋ ਸੋਉ ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹ ਪੂਜਨ ਆਯੋ ॥੨੩੦੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸਾਂਬ
 ਸੋ ਬਖਾਹ ਸੁਤਾ ਕੋ ਕੀਯੋ ਦੁਰਜੋਧਨ ਚਿੱਤਿ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਜਿਹ ਅੰਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਕਹਿ
 ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰੁ ਕੋ ਸੰਗਿ ਹਲਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਦੁਆਰਵਤੀ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਤੈ
 ਪਿਖਬੇ ਕਹੁ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਚਲਿ ਨਾਰਦ ਆਯੋ ॥੨੩੦੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ
 ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੂਜੋਧਨ ਕੀ ਬੇਟੀ ਸਾਂਬ ਕੋ ਬਖਾਹ ਲਿਆਵਤ ਭਏ ॥੮੪॥
 ਨਾਰਦ ਕੋ ਆਇਬੋ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਰਦ ਰੁਕਮਿਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਪਹੁਚਿਓ ਆਇ ॥ ਜਹਾਂ
 ਕਾਨ੍ਹ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਉਠਿ ਲਾਗੋ ਰਿਖਿ ਪਾਂਇ ॥੨੩੦੨॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੂਸਰੇ ਮੰਦਿਰ ਭੀਤਰ ਨਾਰਦ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿੰਹ
 ਸਖਾਮ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਅਉਰ ਗਯੋ ਗਿ੍ਹਿ ਸਖਾਮ ਤਬੈ ਰਿਖਿ ਆਨੰਦ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਪੇਖਿਤ

ਭਯੋ ਸਭਹੂ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸਖਾਮ ਸੁ ਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮਹਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨਿ ਈਸ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੩੦੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਗਾਵਤ ਹੈ ਕਹੂੰ ਹਾਥਿ ਲੀਏ ਪ੍ਰਭ ਬੀਨ ਬਜਾਵੈ ॥ ਪੀਵਤ ਹੈ ਸੁ ਕਹੂੰ ਮਦਰਾ ਅਉ ਕਹੂੰ ਲਰਕਾਨ ਕੋ ਲਾਡ ਲਡਾਵੈ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈ ਕਹੂੰ ਮੱਲਨ ਸੋਂ ਕਹੂੰ ਨੰਦਗ ਹਾਥ ਲੀਏ ਚਮਕਾਵੈ ॥ ਇਉਂ ਹਰਿ ਕੇਲ ਕਰੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਿੰਹ ਕਉਤਕ ਕੋ ਕੋਊ ਪਾਰ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੩੦੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਯੋਂ ਰਿਖਿ ਦੇਖ ਚਰਿਤ੍ਰ ਹਰਿ ਚਰਨ ਰਹਯੋ ਲਪਟਾਇ ॥ ਚਲਤ ਭਯੋ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਕਉਤਕ ਦੇਖੋ ਜਾਇ ॥੨੩੦੫॥ ਅਬ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਧ ਕਬਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੂਰਤ ਸਖਾਮ ਉਠੇ ਉਠ ਨਾਇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਹਰਿ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ॥ ਫਿਰ ਸੰਧਯਹਿ ਕੇ ਰਵਿ ਹੋਤ ਉਦੈ ਸੁ ਜਲਾਂਜੁਲਿ ਦੈ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਰਰੈ ॥ ਫਿਰ ਪਾਠ ਕਰੈ ਸਤਿਸੈਇ ਸਲੋਕ ਕੋ ਸਖਾਮ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤਿ ਪੈ ਨ ਟਰੈ ॥ ਤਬ ਕਰਮ ਨ ਕਉਨ ਕਰੈ ਜਗ ਮੈ ਜਬ ਆਪਨ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕਰਮ ਕਰੈ ॥੨੩੦੬॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਨ੍ਰਾਇ ਕੈ ਸਖਾਮ ਜੂ ਲਾਇ ਸੁਗੰਧ ਭਲੇ ਪਟ ਧਾਰ ਕੈ ਬਾਹਰਿ ਆਵੈ ॥ ਆਇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਉਪਰ ਬੈਠ ਕੈ ਸਖਾਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਿਆਉ ਕਰਾਵੈ ॥ ਅਉ ਸੁਖਦੇਵ ਕੋ ਤਾਤ ਭਲਾ ਸੁ ਕਥਾ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਇ ਕਹੀ ਬਤੀਆਂ ਇਕ ਸੋ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਭਾਖ ਸੁਨਾਵੈ ॥੨੩੦੭॥ ਦੂਤ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹਜੂ ਜੋ ਤੁਮ ਜੀਤ ਕੈ ਭੂਪਤਿ ਛੇਰਿ ਦਯੋ ਤਿੰਹ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਦਲ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਲੈ ਸੰਗ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਸੁ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੋ ਅੰਤ ਭਜਾਇ ਰਹਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹਨੇ ਹੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਚ ਕੈ ਖਾਈ ਹੈ ਲਾਜ ਮਨੋ ਤਿਨਿ ਯੋਂ ਜੜ ਆਪਨ ਕੋ ਗਰਬਾਯੋ ॥੨੩੦੮॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ॥੮੫॥

ਅਬ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਆਵਨ ਰਾਜਸੂਇ ਜੱਗ ਕਰਨ ਕਬਨੰ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਨਾਰਦ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੀ ਸਭਾ ਪਹੂਚਿਓ ਆਇ ॥ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਚਲਿਓ ਸੰਗ ਲਵਾਇ ॥੨੩੦੯॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਸਭ ਸੋਂ ਹਮ ਦਿੱਲੀ ਚਲੈ ਕਿਯੋ ਤਾਹੀਂ ਕੋ ਮਾਰੈਂ ॥ ਜੋ ਮਤਵਾਰਨ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਆਵਤ ਹੈ ਸੋਊ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਉਧਵ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਫੁਨਿ ਦਿੱਲੀ ਹੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਆਪਨੇ ਤੋ ਤਿੰਹ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ

ਜਾਇ ਸੰਘਾਰੈ ॥੨੩੧੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਉਧਵ ਜੋ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁ ਕਉ ਮਾਰਿ ਕਹਿਓ ਸੁ ਸਭੈ ਹਰਿ ਮਾਨ ਲਯੋ ॥ ਰਥਪਤਿ
 ਭਲੇ ਗਜ ਬਾਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੈਨ ਭਲੇ ਰਚਯੋ ॥ ਮਿਲਿ ਟਾਂਕ ਅਫੀਮਨ ਭਾਂਗ ਚੜਾਇ ਸੁ ਅਉ ਮਦਰਾ ਸੁਖ
 ਮਾਨ ਪੀਯੋ ॥ ਸੁਧਿ ਕੈਬੇ ਕਉ ਨਾਰਦ ਭੇਜ ਦਯੋ ਕਹਯੋ ਉਧਵ ਸੋ ਮਿਲ ਕਾਜ ਕਯੋ ॥੨੩੧੧॥ **ਚਉਪਈ** ॥
 ਦਿੱਲੀ ਸਜਿ ਸਭ ਹੀ ਦਲ ਆਏ ॥ ਕੁੰਤੀ ਸੁਤ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਸਭ ਮਨ
 ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥੨੩੧੨॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਕਹੀ ਜੁਪਿਸਟਰ ਬਾਤ ਇਕ ਪ੍ਰਭ ਹਉ ਬਿਨਤੀ ਕਰਤ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰਵਨ
 ਸੁਹਾਤ ਰਾਜਸੂਅ ਤਬ ਮੈ ਕਰੋ ॥੨੩੧੩॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਇਹ ਕਾਰਜ
 ਹੀ ਕਉ ਆਯੋ ॥ ਪਹਲੇ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਕਉ ਮਾਰੈ ॥ ਨਾਮ ਜੱਗਮ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੈ ॥੨੩੧੪॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਭੀਮ
 ਪਠਿਓ ਤਬ ਪੂਰਬ ਕੋ ਅਰੁ ਦੱਛਨ ਕੋ ਸਹਦੇਵ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪੱਛਮਿ ਭੇਜਤ ਭੇ ਨੁਕੁਲ ਕਹਿ ਬਿਉਤ ਇਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਜੱਗਮ
 ਬਨਾਯੋ ॥ ਪਾਰਬ ਗਯੋ ਤਬ ਉੱਤਰ ਕੋ ਨ ਬਚਿਯੋ ਜਿਹ ਯਾ ਸੰਗ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਜੋਰਿ ਘਨੋ ਧਨੁ ਸਖਾਮ ਭਨੈ
 ਸੁ ਦਿਲੀਪਤਿ ਪੈ ਚਲਿ ਅਰਜਨ ਆਯੋ ॥੨੩੧੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਕੈ ਭੀਮ ਫਿਰਯੋ ਅਰੁ ਉੱਤਰ ਜੀਤ ਕੈ
 ਪਾਰਬ ਆਯੋ ॥ ਦੱਛਨ ਜੀਤਿ ਫਿਰਿਓ ਸਹਦੇਵ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤਿਨਿ ਓਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਪੱਛਮ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਨੁਕੁਲੈ
 ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਤਿਨ ਪਾਇਨ ਪੈ ਸਿਰ ਨਿਆਯੋ ॥ ਐਸ ਕਹਯੋ ਸਭ ਜੀਤ ਲਏ ਹਮ ਸਿੰਧਜਰਾ ਨਹੀ ਜੀਤਨ ਪਾਯੋ
 ॥੨੩੧੬॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਦਿਜ ਭੇਖ ਧਰ ਤਾਸੋਂ ਹਮ ਅਬ ਰਨ ਚਹੈ ॥ ਭਿਰਿ ਹਮ ਸਿਉ ਹੁਇ ਏਕ ਸੁਭਟ
 ਸੈਨ ਸਭ ਛੋਰ ਕੈ ॥੨੩੧੭॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਭੇਖ ਧਰੋ ਤੁਮ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਸੰਗ ਪਾਰਬ ਭੀਮ ਕੇ ਸਖਾਮ ਕਹਿਓ ॥ ਹਮ
 ਹੂ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਬਿੱਪੁ ਕੇ ਭੇਖਹਿ ਧਾਰਤ ਹੈ ਨਹਿ ਜਾਤ ਰਹਿਓ ॥ ਚਿਤ ਚਾਹਤ ਹੈ ਚਹਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤੇ ਫੁਨਿ ਏਕਲੇ
 ਕੈ ਕਰ ਖੰਗ ਗਹਿਓ ॥ ਕਹਿਓ ਫਿਰਿ ਆਪਨ ਬਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿਓ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਤੇ ਜਾਤ ਲਹਿਓ ॥੨੩੧੮॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਾਮਨ ਭੇਖ ਜਬੈ ਧਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਕੇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨੀ ॥ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ਬਡੇ ਭੁਜਦੰਡ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰਿਨ
 ਕੀ ਸਭ ਰੀਤਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਤੇਈਸ ਬਾਰ ਭਿਰਯੋ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਹੈ ਜਿਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਸਭ
 ਹੀ ਛਲਿ ਕੈ ਇਹ ਆਯੋ ਹੈ ਗੋਕੁਲ ਨਾਥ ਗੁਮਾਨੀ ॥੨੩੧੯॥ ਸਖਾਮ ਜੂ ਆਪਨ ਹੀ ਉਠ ਕੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਕੋ

ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਬੇਰ ਭੱਜਯੋ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਹਰਿ ਕੋ ਤ੍ਰੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭਜਾਯੋ ॥ ਏਤੇ ਪੈ ਬੀਰ ਕਹਾਵਤ ਹੈਂ ਸੁ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਪੈ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਬਾਮਨ ਹੁਇ ਤੁਹਿੰ ਸੇ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰੀ ਕੇ ਚਾਹਤ ਹੈਂ ਕਰ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥੨੩੨੦॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਬਲਿ ਮਾਪ ਕੈ ਦੇਹ ਦਈ ਹਰਿ ਕਉ ਸਭ ਹੋਰ ਰਹੇ ਨ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਕਾ ਤਨੁ ਹੈ ਭਗਵਾਨ ਸੋ ਭਿੱਛਕੁ ਮਾਂਗਤ ਦੇਹ ਬੀਯੋ ਨ ਬੀਯੋ ॥ ਸੁਨ ਰਾਮ ਜੂ ਰਾਵਨ ਮਾਰਕੈ ਰਾਜੁ ਭਭੀਛਨ ਦੇ ਤਿੰਹ ਤੇ ਨ ਲੀਯੋ ॥ ਹਮਰੇ ਅਬ ਮਾਂਗਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਉ ਚੁਪ ਠਾਨਿ ਰਹਿਓ ਸੁਕਚਾਤ ਹੀਯੋ ॥੨੩੨੧॥ ਦੇਖਿ ਦਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਕੀਯੋ ਹੈ ॥ ਦਾਸ ਭਯੋ ਹਰਿਚੰਦ ਸੁਨਯੋ ਸੁਤ ਕਾਜ ਨ ਲਾਜ ਕੀ ਓਰਿ ਧਯੋ ਹੈ ॥ ਮੂੰਡ ਦਯੋ ਮਧ ਕਾਟਿ ਮੁਰਾਰਿ ਰਤੀਕ ਨ ਸੰਕਤ ਮਾਨ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜੁੱਧਹਿ ਚਾਹਤ ਹੋ ਤਿਨ ਤੇ ਤੁਮਰੋਬ ਕਹਾ ਬਲੁ ਘਾਟ ਗਯੋ ਹੈ ॥੨੩੨੨॥ ਪੱਛਮ ਸੂਰ ਚੜਯੋ ਸੁਨੀਯੈ ਉਲਟੀ ਫਿਰਿ ਗੰਗ ਬਹੀ ਅਬ ਆਵੈ ॥ ਸੱਤਿ ਟਰੈ ਹਰੀਚੰਦ ਹੂੰ ਕੋ ਧਰਨੀ ਧਰ ਤਿਆਗ ਧਰਾ ਤੇ ਪਰਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਚਲੈ ਮ੍ਰਿਗ ਤੇ ਟਰਿ ਕੈ ਗਜਰਾਜ ਉਡਯੋ ਨਭ ਮਾਰਗ ਜਾਵੈ ॥ ਪਾਰਥ ਸਯਾਮ ਕਹਯੋ ਤਬ ਭੂਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੈ ਨਹਿ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥੨੩੨੩॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਪਾਰਥ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਜਬੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੀ ਇਹ ਪਾਰਥ ਭੀਮ ਇਹੈ ਤਿਹ ਭੂਪਤਿ ਜਾਨੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਭਜਯੋ ਹਮ ਤੇ ਇਹ ਬਾਲਕ ਯਾ ਸੰਗ ਹੋਂ ਲਰਿ ਹੋਂ ਸੁ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੇ ਕਾਰਨ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਉਠਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੋ ॥੨੩੨੪॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਹੁਤੀ ਧਾਮਿ ਘਨੀ ਇਕ ਭੀਮ ਕੋ ਆਪ ਕੋ ਅਉਰ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਦਈ ਕਰਿ ਭੀਮਹਿ ਕੇ ਇਕ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਕੇ ਬੀਚ ਸੁਹਾਈ ॥ ਰਾਤਿ ਕੇ ਸੋਇ ਰਹੈਂ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸੁ ਦਿਵਸ ਕਰੈਂ ਉਠਿ ਨਿੱਤ ਲਰਾਈ ॥ ਐਸੇ ਕਥਾ ਦੁਹ ਬੀਰਨ ਕੀ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥੨੩੨੫॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਭੀਮ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੂਪ ਪੈ ਮਾਰਤ ਭੂਪ ਗਦਾ ਗਹਿ ਭੀਮ ਪੈ ਮਾਰੀ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਬਲਵੰਤ ਦੋਊ ਲਰੈਂ ਕਾਨਨ ਮੈ ਜਨੁ ਕੇਹਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ਨ ਮੁਰੈਂ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਤੇ ਬਾਂਟਤ ਹੈਂ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਨੁ ਯਾਰੀ ॥ ਯੋ ਉਪਜੀ ਉਪਮਾ ਚਤੁਰੇ ਜਨ ਖੇਲਤ ਹੈਂ ਫੁਲੱਥਾ ਸੋ ਖਿਲਾਰੀ ॥੨੩੨੬॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਦਿਵਸ ਸਤਾਈਸ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਜਬ ਭੂਪ ਜਿਤਯੋ ਬਲੁ ਭੀਮਹਿ ਹਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਦਯੋ ਤਬ ਹੀ ਬਲੁ ਜੁੱਧ ਕੋ

{੫੪੫}

{੫੪੫}

ਕ੍ਰੋਧ ਕੀ ਓਰ ਪਚਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਤਿਨਕਾ ਇਕ ਹਾਥਹਿ ਭੀਤਰ ਚੀਰ ਦਯੋ ਇਹ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤੈਸੇ ਹੀ ਭੀਮ ਨੇ ਚੀਰ ਦਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਉਚਾਰਯੋ ॥੨੩੨੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਬਧਹਿ ॥੮੬॥**

ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਮਾਰ ਕੈ ਭੂਪ ਗਏ ਤਿੰਹ ਠਾਂ ਜਹ ਬਾਂਧੇ ਕਈ ਪੁਨਿ ਭੂਪ ਪਰੇ ॥ ਹਰਿ ਦੇਖਤ ਸੋਕ ਮਿਟੇ ਤਿਨ ਕੇ ਇਤ ਸਖਾਮ ਜੂ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਜ ਭਰੇ ॥ ਬੰਧਨ ਜੇਤਿਕ ਥੇ ਤਿਨ ਕੇ ਸਬ ਹੀ ਛਿਨ ਭੀਤਰ ਕਾਟਿ ਡਰੇ ॥ ਦਏ ਛੋਰ ਸਭੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਕਰੁਨਾਰਸੁ ਸੋਂ ਜਬ ਕਾਨ੍ਹ ਢਰੇ ॥੨੩੨੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੇ ਤਿਨ ਕਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਐਸੇ ਉਚਾਰੋ ॥ ਆਨੰਦ ਚਿਤ ਕਰੋ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਜਿਤੋ ਤੁਮ ਜਾਇ ਕੈ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਧਨ ਧਾਮ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੀ ਤਿੰਹ ਕੋ ਤੁਮ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥੨੩੨੯॥ ਬੰਧਨ ਛੋਰਿ ਕਹਯੋ ਹਰਿ ਯੋਂ ਸਭ ਭੂਪਨ ਤੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕਛੂ ਨਹੀ ਤੇਰੋ ਹੀ ਧਿਆਨ ਲਹੈਂ ਸੁ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋਰ ਇਹੈ ਲਹਿਹੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ਸੋ ਉਨ ਮਾਨ ਕਹੀ ਹਰਿ ਇਉਂ ਸੁ ਸਦਾ ਰਹੀਯੋ ਸੁਧਿ ਲੇਤ ਹਮਾਰੀ ॥੨੩੩੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਜਰਾਸਿੰਧ ਕੋ ਬਧ ਕਰ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਛੁਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਮੋ ਆਵਤ ਭਏ ॥੮੭॥**
ਅਬ ਰਾਜਸੂ ਜੱਗ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਉਤ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਗਏ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮਿ ਇਤੈ ਜਦੁਰਾਇ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਭੀਮ ਕਹਿਓ ਸਭ ਭੇਦ ਸੁ ਮੈ ਬਲੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਇ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਫਿਰਿ ਰਾਜਸੂਅਉ ਇਕ ਜੱਗੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਆਰੰਭ ਜੱਗ ਕੋ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਸੁ ਦੁੰਦਭਿ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਜਾਯੋ ॥੨੩੩੧॥ **ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ਸਭਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥** ਜੋਰਿ ਸਭਾ ਦ੍ਰਿਜ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਕਉਨ ਮਨੱਇਯੈ ॥ ਕੋ ਇਹ ਲਾਇਕ ਬੀਰ ਈਹਾਂ ਜਿੰਹ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਲੱਇਯੈ ॥ ਬੋਲਿ ਉਠਯੋ ਸਹਦੇਵ ਤਬੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਲਾਇਕ ਯਾਹ ਚੜੱਇਯੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਹੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਿੰਹ ਕੇ ਬਲ ਜੱਇਯੈ ॥੨੩੩੨॥ **(ਸਹਦੇਵ ਬਾਚ ॥)** ਜਾਂਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਦਾ ਕਰੀਐ ਮਨ ਅਉਰ ਨ ਕਾਜਨ ਮੈ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਵਤਾਰ

ਉਰਝੋਇਯੈ ॥ ਛੋਰ ਜੰਜਾਰ ਸਭੈ ਗਿ੍ਹ ਕੇ ਤਿੰਹ ਧਿਆਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਚਿੱਤ ਲਗੋਇਯੈ ॥ ਜਾਹਿ ਕੋ ਭੇਦੁ ਪੁਰਾਨਨ
 ਤੇ ਮਤ ਸਾਧਨ ਬੇਦਨ ਤੇ ਕਛੁ ਪੱਇਯੈ ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਠ ਕੈ ਕਿਉ ਨ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲਿ ਲਗੋਇਯੈ
 ॥੨੩੩੩॥ ਯੋ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਸਹਦੇਵ ਤੇ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ
 ਸਖਾਮ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਕਰਿ ਬੇਦਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਲਿ ਚੜਾਯੋ ॥ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ
 ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਹਾਂ ਅਤਿ ਸੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੀਚ ਰਿਸਾਯੋ ॥੨੩੩੪॥ **ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਬੀਰ ਬਡੋ ਹਮ
 ਸੋ ਤਜਿ ਕੈ ਇਹ ਕਾ ਜਿੰਹ ਕੁੰਕਮ ਭਾਲਿ ਚੜਾਯੋ ॥ ਗੋਕੁਲ ਗਾਂਉ ਕੇ ਬੀਚ ਸਦਾ ਇਨਿ ਗੁਆਰਨ ਸੋ ਮਿਲ
 ਗੋਰਸੁ ਖਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਨੋ ਡਰੁ ਸੜਨ ਕੇ ਗਯੋ ਦੁਆਰਵਤੀ ਭੱਜ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਸੁਨਾਇ ਕਹੀ ਬਤੀਯਾਂ
 ਅਰੁ ਕੋਪਹਿ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਭਰਿ ਆਯੋ ॥੨੩੩੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਬੋਲਤ ਭਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਤਬੈ ਸੁ ਸੁਨਾਇ ਸਭਾ ਸਭ
 ਕ੍ਰੋਧ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ਸੁ ਗਿ੍ਹਸਟਿ ਗਦਾ ਕਰਿ ਭੀਤਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਗੂਜਰ ਹੁਇ ਜਦੁਰਾਇ
 ਕਹਾਵਤ ਗਾਰੀ ਦਈ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚੈ ਕੈ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤਾਰਿ ਰਹਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੁ ਚੁਪ ਹੂ ਕੈ
 ॥੨੩੩੬॥ **ਚਉਪਈ ॥** ਫੂਫੀ ਬਚਨ ਚਿੱਤ ਹਰਿ ਧਰਯੋ ॥ ਸਤ ਗਾਰਿਨ ਲੋ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਭਰਯੋ ॥ ਸੋਬ ਠਾਢ
 ਬਰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੋ ॥ ਤਬ ਜਦੁਬੀਰ ਚਕ੍ਰ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੨੩੩੭॥ **ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਲੈ ਕਰਿ ਚਕ੍ਰ
 ਭਯੋ ਉਠਿ ਠਾਢ ਸੁ ਯੋ ਤਿੰਹ ਸੋ ਰਿਸ ਬਾਤ ਕਹੀ ॥ ਫੁਨਿ ਫੂਫੀ ਕੇ ਬੈਨ ਚਿਤੈ ਅਬ ਲਉ ਤੁਹ ਨਾਸ ਕੀਯੋ ਨਹੀ
 ਮੋਨ ਗਹੀ ॥ ਸਤ ਗਾਰਿਨ ਤੇ ਬਢ ਏਕ ਕਹੀ ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਆਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤ ਚਹੀ ॥ ਪਿਖ ਹੈਂ ਸਭ ਭੂਪ ਜਿਤੇ
 ਇਹ ਠਾਂ ਅਬ ਹਉਂ ਹੀ ਨ ਹੂ ਹਉਂ ਕਿ ਤੂ ਹੀ ਨਹੀ ॥੨੩੩੮॥ **ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
 ਕੋਪ ਕੈ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤੇਰੇ ਮਰੇ ਮਰਿ ਹਉਂ ਅਰੇ ਗੂਜਰ ਇਉਂ
 ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਨ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਜੁਝਬ ਮ੍ਰਿਤ ਹੀ ਹੈ ਨਿਜਕਾਨੀ ॥ ਤਉ
 ਅਰੇ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਚਲਿ ਹੈ ਜਗ ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਕਹਾਨੀ ॥੨੩੩੯॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਚਮਕਾਇ ਕੈ
 ਚਕ੍ਰਹਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਡਰੋਗੋ ॥ ਗੂਜਰ ਤੋ ਤੇ ਹਉ ਛੜੀ ਕਹਾਇ ਕੈ ਐਸੀ ਸਭਾ ਹੁੰ ਕੇ ਬੀਚ ਟਰੋਗੋ ॥

ਮਾਤ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸਉਂਹ ਰੇ ਤੁਹਿ ਮਾਰਿ ਹੋਂ ਨਹਿ ਆਪ ਮਰੋਗੋ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਰੁਕਮਨੀ ਕੋ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ
 ਤੋ ਸੰਗ ਆਜ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋਗੋ ॥੨੩੪੦॥ ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਯੋ ਤਬ ਸਖਾਮ ਜਬ ਏ ਬਤੀਯਾਂ ਸਿਸੁਪਾਲਹਿ ਭਾਖੀ ॥
 ਕਾਨ੍ਹ ਕਹਯੋ ਜੜ ਚਾਹਤ ਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਯੋਂ ਸਭ ਲੋਗਨਿ ਸੂਰਜ ਸਾਖੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ ਕਰ ਭੀਤਰ ਕੂਦਿ
 ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ ਸੋਊ ਨਾਖੀ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਸੁ ਭਯੋ ਤਿੰਹ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਅਭਿਲਾਖੀ ॥੨੩੪੧॥
 ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਜੂ ਇਤ ਤੇ ਉਤਤੇ ਸੋਊ ਸਾਮੁਹੇ ਆਯੋ ॥ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਘਨੋ ਚਿਤ ਮੈ ਤੱਕਿ ਕੈ ਤਿੰਹ
 ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਲਗਯੋ ਤਿਹ ਕੰਠ ਬਿਖੈ ਕਟਿ ਦੇਤ ਭਯੋ ਛੁਟਿ ਭੂ ਪਰ ਆਯੋ ॥ ਇਉ ਉਪਮਾ
 ਉਪਜੀ ਜੀਅ ਮੈ ਦਿਵ ਤੇ ਰਵਿ ਕੋ ਮਾਨੋ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੪੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ**
ਰਾਜਸੂ ਜਗ੍ ਕਰਿ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ॥੮੮॥੬
ਅਥ ਕਾਨ੍ਹਜੂ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਟ ਕੈ ਸੀਸ ਦਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਕੋ ਕੋਪ
 ਭਰਯੋ ਦੋਊ ਨੈਨ ਨਚਾਵੈ ॥ ਕਉਨ ਬਲੀ ਇਹ ਬੀਚ ਸਭਾਹੂ ਕੇ ਹੈ ਹਮ ਸੋ ਸੋਊ ਜੁਧੁ ਮਚਾਵੈ ॥ ਪਾਰਬ ਭੀਮ ਤੇ
 ਆਦਿਕ ਬੀਰ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੁਇ ਅਤਿ ਹੀ ਡਰ ਆਵੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਐਸੇ ਸਰੂਪ ਕੇ ਉਪਰਿ ਸਖਾਮ ਕਬੀਸਰ ਪੈ ਬਲਿ
 ਜਾਵੈ ॥੨੩੪੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜੋਤਿ ਜਿਤੀ ਅਰਿ ਭੀਤਰ ਬੀ ਸੁ ਸਬੈ ਮੁਖ ਸਖਾਮ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨੀ ॥ ਬੋਲ ਸਕੈਂ
 ਨ ਰਹੇ ਚੁਪ ਹੁਇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਜੁ ਬਡੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਬਾਂਕੋ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨਯੋ ਜਿੰਹ ਕੀ ਹੁਤੀ ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ
 ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਯਾ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਊ ਬੀਯੋ ਜਗ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਜਾਨੀ ॥੨੩੪੪॥ ਏਕ ਕਹੈਂ ਜਦੁਰਾਇ
 ਬਡੋ ਭਟ ਜਾਹਿੰ ਬਲੀ ਸਿਸੁਪਾਲ ਸੋ ਘਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਹੁਤੇ ਜਾਤ ਨ ਸੋ ਜਮਲੋਕਿ
 ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇਹ ਏਕ ਹੀ ਆਂਖ ਕੇ ਫੋਰ ਕੈ ਭੀਤਰ ਮਾਰ ਦਯੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਕਰਿ
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੩੪੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਧਨ ਸੰਤ ਇਹੈ ਜੀਅ
 ਜਾਨਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕੀਏ ਸਭ ਯਾਹੀ ਕੇ ਬੇਦਨ ਤੇ ਗੁਨ ਜਾਨਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਬੀਰਨ ਬੀਰ ਬਡੋਈ ਲਖਯੋ ਹਰਿ
 ਭੂਪਨ ਭੂਪਨ ਤੇ ਖੁਨਸਾਨਯੋ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੇ ਅਰਿ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਸਖਾਮ ਸਹੀ ਕਰਿ ਕਾਲ ਪਛਾਨਯੋ ॥੨੩੪੬॥

{੫੪੮}

{੫੪੮}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸ਼੍ਰੋਤਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਠਾਂਢ ਤਹਾਂ ਕਰ ਬੀਚ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਲੀਏ ॥ ਬਹੁ ਰੋਸ ਠਨੇ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰਯੋ
 ਅਰਿ ਆਨ ਕੋ ਆਨਤ ਹੈ ਨ ਹੀਏ ॥ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਸਭਾ ਹੂ ਮੈ ਗਾਜਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਾਲਹਿ ਕੋ ਮਨੋ ਭੇਖ ਕੀਏ ॥
 ਜਿਹ ਦੇਖਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੈ ਅਰਿਵਾ ਬਹੁ ਸੰਤ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਰੂਪ ਜੀਏ ॥੨੩੪੭॥ **ਨਿਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਬਾਚ ॥**

ਸ਼੍ਰੋਤਾ ॥ ਆਪ ਹੀ ਭੂਪ ਕਹੀ ਉਠਕੈ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਦੋਊ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਥੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਡੋ ਖਲ ਸੋ ਤੁਮ
 ਚਕ੍ਰਹਿ ਲੈ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਪਾਂਇ ਰਹਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਦੁਹੂ ਆਪਨੇ ਨੈਨਨ ਤੇ ਜਲੁ ਡਾਰੋ ॥ ਕਾਨੁਜੁ
 ਜੋ ਤੁਮ ਰੋਸ ਕਰੋ ਤੋ ਕਹਾ ਤੁਮ ਸੋ ਬਸੁ ਹੈਬ ਹਮਾਰੋ ॥੨੩੪੮॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਦਾਸ ਕਹੈ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰਕੈ
 ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਹਰਿ ਜੁ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਕੋਪ ਚਿਤੇ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੇਰਤ ਹੀ ਪਲ ਜੀਜੈ ॥ ਆਨੰਦ
 ਕੈ ਚਿਤਿ ਬੈਠੋ ਸਭਾ ਮਹਿ ਦੇਖਹੁ ਜੱਗਿ ਕੇ ਹੇਤ ਪਤੀਜੈ ॥ ਹਉ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨ ਕਰੋ ਬਿਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਜੁ ਪੁਨਿ
 ਕੋਪ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥੨੩੪੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੈਠਾਯੋ ਜਦੁਰਾਇ ਕੋ ਬਹੁ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ਭੂਪ ॥ ਕੰਜਨ ਸੇ
 ਦ੍ਰਿਗ ਜਿਹ ਬਨੇ ਬਨਯੋ ਸੁ ਮੈਨ ਸਰੂਪ ॥੨੩੫੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਕਾਨੁ ਜੁ
 ਕੋ ਕੋਪ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਛਮਾਪਨ ਕਰਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ॥੮੯॥੬**

ਅਬ ਰਾਜਾ ਜੁਧਿਸਟਰ ਰਾਜਸੂਅ ਜੱਗ ਕਰਤ ਭਏ ॥ ਸ਼੍ਰੋਤਾ ॥ ਸਉਪੀ ਹੈ ਸੇਵ ਹੀ ਪਾਰਥ ਕਉ ਦਿਜ ਲੋਕਨ ਕੀ
 ਜੋ ਪੈ ਨੀਕੀ ਕਰੈ ॥ ਅਰੁ ਪੂਜ ਕਰੈ ਦੋਊ ਮਾਦ੍ਰੀ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਰਿਖੀਨ ਕੀ ਆਨੰਦ ਚਿਤਿ ਧਰੈ ॥ ਭਯੋ ਭੀਮ ਰਸੋਈਆ
 ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਧਾਮ ਪੈ ਬਖਾਸ ਤੇ ਆਦਿਕ ਬੇਦ ਰਰੈ ॥ ਕੀਯੋ ਸੂਰ ਕੋ ਬਾਲਕ ਕੈਬੇ ਕੋ ਦਾਨ ਜੁ ਜਾਂਹੀ ਤੇ ਚਉਦਹ
 ਲੋਕ ਡਰੈ ॥੨੩੫੧॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ ਗਨੇਸ ਮਹੇਸ ਸਦਾ ਉਠ ਕੈ ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਧਰੈ ॥ ਅਰੁ ਨਾਰਦ ਸੋ ਸੁਕ ਸੋ
 ਦਿਜ ਬਖਾਸ ਸੋ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਜਾਪ ਰਰੈ ॥ ਜਿਹ ਮਾਰ ਦਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਜਿਹ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਸਭ ਲੋਕੁ
 ਡਰੈ ॥ ਅਬ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਪਗ ਧੋਵਤ ਹੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੩੫੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਤਾ** ॥ ਆਹਵ ਕੈ
 ਸੰਗ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਤਿਨਿ ਤੇ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਧਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਜਿਮ ਬੇਦ ਕੇ ਬੀਚ ਲਿਖੀ ਬਿਧਿ ਹੀ ਤਿਹੀ
 ਭਾਂਤਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਸਨਮਾਨ ਕੀਯੋ ਅਰੁ ਏਕਨ ਦੈ ਸਭ ਸਾਜ ਨਵੀਨੋ ॥ ਭੂਪ ਜੁਧਿਸਟਰ ਤਉਨ ਸਮੈ ਸੁ

{੫੪੯}

{੫੪੯}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਭੈ ਬਿਧਿ ਜੱਗ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਨੋ ॥੨੩੫੩॥ ਨੁਨ ਗਯੋ ਸਰਿਤਾ ਦਯੋ ਦਾਨ ਸੁ ਦੈ ਜਲ ਪੈ ਪੁਰਖਾ ਰਿਝਵਾਏ ॥ ਜਾਚਕ ਥੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਤੇ ਧਨ ਦੀਨ ਘਨੋ ਤਿਨ ਕਉ ਸੁ ਅਘਾਏ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਲਉ ਪੋਤ੍ਰ ਲਉ ਪੈ ਤਿਨ ਕੇ ਗਿਹ ਕੇ ਅਨਤੈ ਨਹਿ ਮਾਂਗਨ ਧਾਏ ॥ ਪੂਰਨ ਜੱਗ ਕਰਾਇਕੈ ਯੋ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਡੇਰਨਿ ਆਏ ॥੨੩੫੪॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਬਿਖੈ ਆਏ ਭੂਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜੱਗ ਕਾਜ ਬੋਲੇ ਜਿਤੇ ਸਭੈ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੩੫੫॥

ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਰਹੇ ਬਹੁ ਦਿਵਸ ਤਹਾ ਸੁ ਬਧੂ ਅਪਨੀ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇਹ ਦਿਪੈ ਜਿਨਕੀ ਤਿਨ ਮੈਨ ਰਹੈ ਪਿਖ ਲੱਜਤ ਹੈ ਕੈ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸਜੇ ਅਪਨੇ ਸਭ ਆਵਤ ਭੀ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਸਿਰਿ ਨਿਐ ਕੈ ॥ ਕੈਸੇ ਬਯਾਹਯੋ ਹੈ ਸਯਾਮ ਤੁਮੈ ਸਭ ਮੋਹ ਕਹੋ ਤੁਮ ਆਨੰਦ ਕੈ ਕੈ ॥੨੩੫੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਕਉ ਯੋ ਦ੍ਰੁਪਤੀ ਪੂਛਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭਹੂ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥੨੩੫੭॥

ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੱਗਿ ਨਿਹਾਰਿ ਜੁਪਿਸਟਰ ਕੋ ਮਨ ਭੀਤਰ ਕਉਰਨ ਕੋਪ ਬਸਾਯੋ ॥ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਜੱਗ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਤੇ ਇਨ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਛਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਨ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਹਮਰੋ ਜਸੁ ਹੋਤ ਭਯੋ ਕਹਿ ਸਯਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਤੇ ਸੁਤ ਸੂਰਜ ਤੇ ਸੁ ਨਹੀ ਹਮ ਤੇ ਐਸੋ ਜੱਗ ਹੈ ਆਯੋ ॥੨੩੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ॥੯੦॥

ਜੁਪਿਸਟਰ ਕੋ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਕਥਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਮੈ ਇਕ ਦੈਤ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਭਾ ਸੁ ਬਨਾਈ ॥ ਲੱਜਤ ਹੋਇ ਰਹੇ ਅਮਰਾਵਤਿ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਇਹ ਭੂਮਹਿ ਆਈ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਪ ਤਹਾ ਜਦੁਬੀਰ ਲੀਏ ਸੰਗ ਚਾਰੋਈ ਭਾਈ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਆਭਹਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮੁਖ ਤੇ ਬਰਨੀ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥੨੩੫੯॥

ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਨੀਰ ਢਰੇ ਕਹੂੰ ਚਾਦਰ ਛੱਤਨ ਛੂਟਤ ਹੈ ਕਹੂੰ ਠਉਰ ਫੁਹਾਰੇ ॥ ਮੱਲ ਭਿਰੈ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਕਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਚਤ ਬੇਸਯਨ ਕੇ ਸੁ ਅਖਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਲਰੈ ਕਹੂੰ ਸਾਜ ਸਜੈ ਭਟ ਛਾਜਤ ਹੈ ਅਤਿ ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਰਾਜਤ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਹਾ ਜਿਮ ਤਾਰਨ ਮੈ ਸਸਿ ਸਯਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥੨੩੬੦॥

ਜੋਤਿ ਲਸੈ ਕਹੂੰ ਬੱਜਨ ਕੀ ਕਹੂੰ ਲਾਲ ਲਗੇ ਛਬਿ ਮੰਦਿਰ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਗਨ ਕੋ ਪੁਰ ਲੋਕ ਪੁਰੀ ਸੁਰ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਜਿਹ ਦੇਖਿ ਚਤੁਰਮੁਖ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ

{੫੫੦}

{੫੫੦}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਸਿਵ ਸੋ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਭੂਮਿ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨੀਰ ਸੋ ਲਾਗਤ ਨੀਰ ਜਹਾਂ ਨਹੀ ਚੀਨਬੋ ਆਵੈ ॥੨੩੬੧॥ **ਜੁਪਿਸਟਰ**
ਬਾਚ ਦੂਜੋਧਨ ਸੋਂ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਐਸੀ ਸਭਾ ਰਚਿ ਕੈ ਸੁ ਜੁਪਿਸਟਰ ਅੰਧ ਕੋ ਬਾਲਕੁ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਕੋ ਸੁਤ
ਸੰਗ ਲੀਏ ਅਰੁ ਭੀਖਮ ਮਾਨ ਭਰਯੋ ਸੋਊ ਆਯੋ ॥ ਭੂਮਿ ਜਹਾ ਹੁਤੀ ਤਾਹਿ ਲਖਯੋ ਜਲ ਬਾਰਿ ਹੁਤੋ ਜਹ ਭੂਮਿ
ਜਨਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਨਿਸੰਕ ਪਰਯੋ ਜਲ ਮੈ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੩੬੨॥ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਤਬ
ਹੀ ਸਰ ਮੈ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਪੁਨਿ ਬੂਡ ਗਯੋ ਹੈ ॥ ਬੂਡਤ ਜੋ ਨਿਕਸਯੋ ਸੋਊ ਭੂਪਤਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਯੋਹੈ ॥
ਕਾਨ੍ਹ ਜੁ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੇ ਹਿਤ ਆਖ ਸੋ ਭੀਮਹਿ ਭੇਦ ਦਯੋ ਹੈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਅਰੇ ਅੰਧ
ਕੇ ਅੰਧ ਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭਯੋ ਹੈ ॥੨੩੬੩॥ ਜੋਂ ਜਬ ਭੀਮ ਹਸਯੋ ਤਿਹ ਕਉ ਤੁ ਘਨੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਭੂਪ ਰਿਸਾਯੋ ॥
ਮੋ ਕਹੁ ਪੰਡ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਹਸੈ ਅਬ ਹੀ ਬਧ ਯਾਕੋ ਕਰੋਂ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣ ਰਿਸੇ ਮਨ ਮੈ ਜੜ ਭੀਮ ਭਯੋ
ਕਹ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਗਯੋ ਅਪੁਨੇ ਫਿਰਕੈ ਸੁ ਸਭਾ ਇਹ ਭੀਤਰ ਫੇਰ ਨ ਆਯੋ ॥੨੩੬੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ**
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰੇ ਦੁਰਜੋਧਨ ਸਭਾ ਦੇਖ ਧਾਮ ਗਏ ਧਯਾਯ ॥੯੧॥੬
ਅਬ ਦੈਤ ਬਕੱਤ੍ਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਉਤ ਕੋਪਿ ਦੂਜੋਧਨ ਧਾਮਿ ਗਯੋ ਇਤ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਕੋਪੁ ਬਸਾਯੋ ॥
ਕਾਨ੍ਹ ਹਤਯੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹੁਤੋ ਮੇਰੋ ਮਿਤ੍ਰ ਮਰਿਓ ਨ ਰਤੀ ਸੁਕਚਾਯੋ ॥ ਲੈ ਸਿਵ ਤੇ ਬਰ ਹੋਂ ਇਹ ਕੋ ਬਧ ਜਾਇ
ਕਰੋਂ ਜੀਅ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਧਾਇ ਕਿਦਾਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਿਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੨੩੬੫॥
ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਕੈ ਸੇਵ ਕਰੀ ਮਹਾ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਲੈ ਕੈ ਬਿਵਾਨ ਚਲਿਓ ਉਤ ਤੇ ਜਬ ਹੀ
ਹਰਿ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੁੰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸਖਾਮ
ਬਿਦਾ ਲੈ ਕੈ ਭੂਪ ਤੇ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੬੬॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਦ੍ਵਾਰਵਤੀ ਹੁੰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਬੈ ਹਰਿ
ਜੁ ਗਯੋ ਤਉ ਸੋਊ ਸੱਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਕਉ ਲਰੁ ਰੇ ਹਮ ਸੋਂ ਬਿਜਨਾਬ ਉਚਾਰਯੋ ॥
ਜੋਂ ਸੁਨਿ ਵਾ ਬਤੀਯਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਕਸਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਤਚੀ ਅਤਿ ਪਾਵਕ ਉਪਰ ਕਾਹੂ
ਬੁਝਾਇਬੇ ਕੋ ਘ੍ਰਿਤ ਡਾਰਯੋ ॥੨੩੬੭॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਰਿ ਬਾਨ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸਯੰਦਨ ਵਾਹੀ ਕੀ ਓਰ ਧਵਾਯੋ ॥

{੫੫੧}

{੫੫੧}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਆਵਤ ਭਯੋ ਉਤਤੇ ਅਰਿ ਸੋ ਇਤਤੇ ਏਉ ਗੇ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਯੰਦਨ ਹੂੰ ਬਲਿ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਯੰਦਨ ਢਾਹਿ
ਦਯੋ ਕਬਿ ਯੋਂ ਜਸੁ ਗਾਯੋ ॥ ਜਿਉ ਸਹਬਾਜ ਮਨੋ ਚਕਵਾ ਸੰਗ ਏਕ ਧੱਕਾ ਹੂੰ ਕੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੬੮॥
ਰਥ ਤੋਰ ਕੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੀ ਨੰਦਗ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਟਿ ਗ੍ਰੀਵ ਗਿਰਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਤਿੰਹ ਕੇ ਸੰਗ ਸੈਨ ਹੁਤੀ
ਸੁ ਭਲੇ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਈ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਹਰਿ ਠਾਢੇ ਰਹਯੋ ਰਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ
ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ਬਡੀ ਯੋਂ ਸੁ ਬਡਾਈ ॥੨੩੬੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੰਤਬੱਕ੍ਰ ਤਬ ਚਿੱਤ
ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਜਹ ਠਾਢ ਹੋ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚਿਓ ਜਾਇ ॥੨੩੭੦॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥
ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ ਜਬ ਹੀ ਤਿਨ ਆਇ ਅਯੋਧਨ ਬੀਚ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਹਉਂ ਮਰਿ ਹਉਂ ਨਹੀ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ
ਸੁ ਜਿਉ ਸਿਸੁਪਾਲ ਬਲੀ ਤੁਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਐਸੇ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਸਖਾਮ ਜੂ ਬੈਨ ਤਬੈ ਹਰਿ ਜੂ ਪੁਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥
ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਰਥ ਤੇ ਫੁਨਿ ਮੂਰਛ ਕੈ ਕਰ ਭੂ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥੨੩੭੧॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਲੈ ਸੁਧਿ ਹੂੰ ਸੋਉ ਲੋਪ
ਗਯੋ ਫਿਰਿ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੇ ਬਾਪ ਕੋ ਕਾਨ੍ਹ ਹੀ ਕਉ ਕਟਿ ਮਾਯਾ ਕੋ ਕੈ ਇਕ
ਮੁੰਡ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਘਨ ਸਖਾਮ ਤਬੈ ਅਰੁ ਨੈਨ ਦੁਹੁਨ ਤੇ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਪੈ ਚਕ੍ਰ ਸੁਦਰਸਨ ਲੈ
ਅਰਿ ਕੋ ਸਿਰ ਕਾਟਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੩੭੨॥ ਬਕਤ੍ਰੁ ਦੈਤ ਬਧਹ ਧਯਾਯ ॥੯੨॥ ॐ
ਅਬ ਬੈਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧ ਕਥਨੰ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਜਾਹਿ ਸਿਵਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਮਯੋ ਸੁ ਸਦਾ ਅਪਨੇ
ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਕਉ ਤਬ ਹੀ ਕਬ ਹੀ ਕਿਰਪਾਨਿਧਿ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ
ਅਉ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਇਹੈ ਚਹੂੰ ਬੇਦਨ ਭੇਦ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਇਹ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਰਨ ਬੀਚ
ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੨੩੭੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋਪ ਜਬ ਸਤ੍ਰੁ ਦੈ ਰਨ ਮੈ ਦਏ ਖਪਾਇ ॥ ਤੀਸਰ ਜੋ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ
ਸੋ ਤਿੰਹ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੨੩੭੪॥ ਦਾਂਤਨ ਸੋਂ ਦੋਉ ਹੋਠ ਕਟਿ ਦੋਉ ਨਚਾਵਤ ਨੈਨ ॥ ਤਬ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਸੋਂ
ਕਹੇ ਕਹਿਤ ਸਖਾਮ ਏ ਬੈਨ ॥੨੩੭੫॥ ਸ਼੍ਰੇਯਾ ॥ ਕਿਉ ਜੜ ਜੁੱਧੁ ਕਰੈਂ ਹਰਿ ਸਿਉ ਮਧੁਕੀਟਭ ਸੇ ਜਿੰਹ ਸਤ੍ਰੁ
ਖਪਾਏ ॥ ਰਾਵਨ ਸੇ ਹਰਿਨਾਖਸ ਸੇ ਹਰਿਨਾਛ ਹੂੰ ਸੇ ਜਗਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਕੰਸਹਿ ਸੇ ਅਰੁ ਸਿੰਧਜਰਾ ਸੰਗ ਦੇਸਨ

{ਪਪ੨}

{ਪਪ੨}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਦੇਸਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਤੈਂ ਰੇ ਕਹਾ ਅਰੈ ਸੋ ਛਿਨ ਮੈ ਇਹ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਜਮ ਲੋਕਿ ਪਠਾਏ ॥੨੩੭੬॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
 ਤਬੈ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੈ ਬਕਬੀਰ ਅਘਾਸੁਰ ਮਾਰ ਸੁ ਕੇਸਨਿ ਤੇ ਗਹਿ ਕੰਸ
 ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਤੇਈਸ ਛੂਹਨ ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਮੈ ਸੁਨ ਸੈਨ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਦਾਰਯੋ ॥ ਤੈ ਹਮਰੇ ਬਲ ਅਗ੍ਰਜ ਸਖਾਮ ਕਹਯੋ
 ਘਨ ਸਖਾਮ ਤੇ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੩੭੭॥ ਮੋਹ ਡਰਾਵਤ ਹੈ ਕਹਿ ਯੋਂ ਮੁਹਿ ਕੰਸ ਕੋ ਬੀਰ ਬਕੀ ਬਕ ਮਾਰਯੋ ॥
 ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੂੰ ਕੀ ਸੈਨ ਸਭੈ ਮੋਹ ਭਾਖਤ ਹੋ ਛਿਨ ਮਾਹਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਮੋਕਉ ਕਹੈ ਬਲੁਬੀਰ ਅਰੇ ਮੇਰੇ ਪਉਰਖ ਅਗ੍ਰਜ
 ਕਉਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਨ ਕੀ ਇਹ ਰੀਤਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਛੜੀ ਹੈਂ ਤੂੰ ਕਿ ਭਯੋ ਭਠਿਆਰਯੋ ॥੨੩੭੮॥ ਸੁਯਾ ॥
 ਆਪਨੇ ਕੋਪ ਕੀ ਪਾਵਕ ਮੈ ਬਲ ਤੇਰੋ ਸਬੈ ਸਮ ਫੂਸ ਜਰੈ ਹੋਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਜਿਤੇ ਤੁਹ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸੁ ਸਭੈ ਸਮ ਨੀਰਹ
 ਕੀ ਅਵਟੈਹੋਂ ॥ ਦੇਗਚਾ ਆਪਨੇ ਪਉਰਖ ਕੋ ਰਨ ਮੈ ਜਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਚੜੈ ਹੋਂ ॥ ਤਉ ਤੇਰੋ ਅੰਗ ਕੋ ਮਾਂਸੁ
 ਸਬੈ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਡਾਰ ਕੈ ਆਛੈ ਪਕੈ ਹੋਂ ॥੨੩੭੯॥ ਸੁਯਾ ॥ ਐਸੇ ਬਿਬਾਦਕੈ ਆਹਵ ਮੈ ਦੋਊ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਅਤਿ
 ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬਾਨਨ ਸਿਉ ਦਿਵ ਅਉਰ ਦਿਵਾਕਰਿ ਧੂਰਿ ਉਠੀ ਰਥ ਪਈਯਨ ਛਾਯੋ ॥ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਕਉ
 ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਆਏ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਮੰਗਲ ਗਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਨ ਸਖਾਮ ਤੇ ਜੀਤ ਸਕਯੋ ਸੋਊ ਅੰਤਹਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਧਾਮਿ
 ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੩੮੦॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਹਨਯੋ ਅਰਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਰਿ ਗਾਢ ਅਯੋਧਨ ॥ ਚੈ ਕੈ ਕੁਰੂਪ
 ਪਰਯੋ ਧਰਿ ਜੁੱਧ ਕੀ ਤਉਨ ਸਮੈ ਬਯਦੂਰਥ ਕੋ ਤਨ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸੰਗਿ ਭਰਯੋ ਪਰਯੋ ਦੇਖਿ ਦਯਾ ਉਪਜੀ
 ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਕੇ ਮਨ ॥ ਛੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਟੇਰ ਕਹਯੋ ਦਿਨ ਆਜ ਕੇ ਤੈ ਕਰਿਹੋਂ ਨ ਕਬੈ ਰਨ ॥੨੩੮੧॥ ਇਤਿ
ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ਬਯਦੂਰਥ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥੯੩॥੬
ਬਲਭਦ੍ਰ ਜੁ ਤੀਰਥ ਗਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਬਲਭਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਨੇਮਖ਼ਾਰਨ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥
 ਆਇ ਤਹਾ ਨ੍ਰਾਵਨ ਇਨ ਕਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੨੩੮੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਰੋਮ ਹਰਖਨ ਥੋ ਤਹਾਂ
 ਸੋਊ ਆਯੋ ਤਹ ਦਉਰਿ ॥ ਹਲੀ ਮਦਰਾ ਪੀਤ ਥੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਤਾਹੀ ਠਉਰਿ ॥ ਸੋਊ ਆਇ ਠਾਢ ਭਯੋ ਤਹਾਂ
 ਜੜ ਯਾਹਿ ਸਿਰ ਨ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਕੁਪਯੋ ਕਮਾਨ ਕਰਿ ਲੈ ਮਾਰਯੋ ਤਿਹ ਧਾਇ ਕੈ ॥੨੩੮੩॥

{ਪਪੜ}

{ਪਪੜ}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਚਉਪਈ ॥ ਸਭ ਰਿਖਿ ਉਠ ਠਾਢੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਆਨੰਦ ਬਿਸਰ ਚਿੱਤ ਕੇ ਗਏ ॥ ਇਕ ਰਿਖਿ ਥੋ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਬੁਰਾ ਕੀਓ ਹਲਧਰਿ ਦਿਜ ਮਾਰਯੋ ॥੨੩੮੪॥ ਤਬ ਹਲਧਰਿ ਪੁਨ ਐਸ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਕਿਉ ਨ ਹਮ ਤੇ ਡਰਿਯੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕੀਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਕਮਾਨ ਸੰਗ ਇਹ ਦੀਯੋ ॥੨੩੮੫॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਥੋ ਕੋਪ ਭਰੇ ਤਿਹ ਨਾਸ ਕਯੋ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਠਾਢ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਰਿਖਿ ਸੋ ਜੜ ਬੈਠਿ ਰਹਿਓ ਕਹਿਓ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਬਾਤ ਵਹੈ ਕਰੀਐ ਸੰਗ ਛਤ੍ਰਿਨ ਜਾਂਕੇ ਕੀਏ ਜਗ ਭੀਤਰ ਜੀਜੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਮੈ ਬਧ ਤਾਕੇ ਕੀਯੋ ਸੁ ਅਬੈ ਮੋਰੀ ਭੂਲ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜੈ ॥੨੩੮੬॥ **ਰਿਖਿ ਬਾਚ ਹਲੀ ਸੋ ॥ ਚੌਪਈ** ॥ ਮਿਲਿ ਸਭ ਰਿਖਿਨ ਹਲੀ ਸੋ ਭਾਖੀ ॥ ਕਹੈ ਸਖਾਮ ਤਿਹ ਦਿਜ ਕੀ ਸਾਖੀ ॥ ਇਹ ਬਾਲਕ ਥਾਪਿ ਰੋਸਹ ਹਰੇ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜਾਇ ਤੀਰਥ ਸਭ ਕਰੇ ॥੨੩੮੭॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਚਾਰੋਈ ਬੇਦ ਮੁਖਾਰਜ ਹੋਇ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਤ ਕੋ ਬਰੁ ਐਸੋ ਦੀਯੋ ॥ ਸੋਊ ਐਸੇ ਪੁਰਾਨ ਲਗਯੋ ਰਟਨੇ ਮਨੋ ਤਾਤ ਸੋਊ ਤਿਹ ਫੇਰਿ ਜੀਯੋ ॥ ਚਿਤ ਆਨੰਦ ਕੈ ਸਭਹੁ ਰਿਖਿਕੇ ਮਨ ਕਉ ਜਿਹ ਕੀ ਸਮ ਕਉ ਨ ਬੀਯੋ ॥ ਸਿਰਨਯਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ਤੀਰਥਨ ਸਖਾਮ ਸੁ ਰਾਮਹ ਪੈਂਡ ਲੀਯੋ ॥੨੩੮੮॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਗੰਗਹ ਸਿੰਧੁ ਜਹਾ ਮਿਲਯੋ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਲਭਦ੍ਰ ਤਹਾ ਚਲਿ ਨਾਯੋ ॥ ਫੇਰਿ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ਮੈ ਕੈ ਇਸਨਾਨ ਦੈ ਦਾਨੁ ਬਲੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਨੁਾਇ ਤਹਾਂ ਪੁਨਿ ਬਦ੍ਰੀ ਕਿਦਾਰ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਗਨੋ ਕਹ ਲਉ ਜਗ ਕੇ ਸਭ ਤੀਰਥ ਕੈ ਤਿਹ ਠਉਰਹਿ ਆਯੋ ॥੨੩੮੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਫੇਰਿ ਨੇਮਖਾਰਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਇ ਰਿਖਿਨ ਕਉ ਮਾਥ ਨਿਵਾਯੋ ॥ ਤੀਰਥ ਕਹਯੋ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਕਰੇ ॥ ਬਿਧਿ ਪੂਰਬ ਜਿਉ ਤੁਮ ਉਚਰੇ ॥੨੩੯੦॥ **ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ** ॥ ਅਬ ਆਇਸ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰੋ ॥ ਹੇ ਰਿਖਿ ਤੁਮਰੇ ਪਾਇਨ ਪਰੋ ॥ ਅਬ ਆਇਸ ਜੋ ਹੋਇ ਸੁ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇ ਰਿਖਿ ਬਾਤਹਿ ਸੱਤਿ ਪਤੀਜੈ ॥੨੩੯੧॥ **ਰਿਖਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਮਿਲ ਰਿਖਿਨ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥ ਏਕ ਸਤ੍ਰੁ ਹੈ ਬਡੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਲਲ ਨਾਮ ਹਲਧਰ ਤਿਹ ਮਾਰੋ ॥ ਮਾਨੋ ਤਿਹ ਪੈ ਕਾਲ ਪਚਾਰੋ ॥੨੩੯੨॥ **ਹਲੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾਂ ਠਉਰ ਤਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਕੀ ਕਹੋ ਰਿਖਨ ਕੇ ਰਾਜ ॥ ਮੋਹ ਬਤਾਵੈ ਜਾਹਿ ਕਉ ਤਾਹਿ ਹਨੋ ਹਉ ਆਜ ॥੨੩੯੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਇਕ ਰਿਖ ਨੇ ਜਾਇ

{ਪਪੳ}

{ਪਪੳ}

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਤਾਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਠਉਰ ਹੋ ਸਤ੍ਰੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜਬ ਹਲਧਰਿ ਸੋ ਸਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਹਮ ਸੰਗਿ ਲਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਚਾਰਯੋ ॥
 ॥੨੩੯੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਬ ਸਤ੍ਰੁ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਗਾਂਗਨੋ ਯਾ ਪਰਿ ਆਯੋ ॥ ਹਲਧਰਿ ਸੰਗ ਜੁਧ
 ਯਾ ਕਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਅਉਰ ਬੀਰ ਨਹੀ ਬਿਯੋ ॥੨੩੯੫॥ ਬਹੁਤ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠਾਂ ਦੁਹੁ ਧਾਰੋ ॥ ਦੁਹੁ ਸੂਰ ਤੇ ਏਕ
 ਨ ਹਾਰੋ ॥ ਜਉ ਬਕਿ ਜਾਹਿੰ ਬੈਠ ਤਹ ਰਹੈ ॥ ਮੂਛਤ ਹੋਹ ਜੁੱਧ ਫਿਰਿ ਚਹੈ ॥੨੩੯੬॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਫਿਰ ਦੋਉ
 ਗਾਜ ਗਾਜ ਰਨ ਪਾਰੈ ॥ ਆਪਸਿ ਬੀਚ ਗਦਾ ਬਹੁ ਮਾਰੈ ॥ ਠਾਢ ਰਹੈ ਬਿਰੁ ਪੈਗ ਨ ਟਰੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਿਸ ਪਰਬਤ
 ਦੋਉ ਲਰੈ ॥ ੨੩੯੭॥ ਦੋਉ ਭਟ ਅਭ੍ਰੁਨ ਜਿਉ ਗਾਜੈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਜਿਨ ਕੇ ਜਮ ਲਾਜੈ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਬੀਰ
 ਰਿਸਹਿ ਮੈ ਭਰੇ ॥ ਦੋਉ ਬੀਰ ਕ੍ਰੋਧ ਸੋ ਲਰੇ ॥੨੩੯੮॥ ਜਿਨ ਕਉਤਕ ਦੇਖਨ ਸੂਰ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿਨ ਭਾਂਤਿ ਬਿਵਾਨ
 ਬਨਾਏ ॥ ਉਤ ਰੰਭਾਦਿਕ ਨਿਰਤਹ ਕਰੈ ॥ ਇਤ ਤੇ ਬੀਰ ਭੂਮਿ ਮੈ ਲਰੈ ॥੨੩੯੯॥ ਬਹੁਤ ਗਦਾ ਤਨ ਲਗੈ
 ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਬਖਾਨੈ ॥ ਰਨ ਕੀ ਛਿਤ ਤੇ ਪੈਗੁ ਨ ਟਰੈ ॥ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਦੋਉ ਭਟ ਲਰੈ
 ॥੨੪੦੦॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜੁੱਧੁ ਭਯੋ ਬਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤਬ ਮੁਸਲ ਕਉ ਮੁਸਲੀ ਜੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਕੈ ਬਲ ਹਾਥਨ ਦੋਉਨ
 ਕੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਤਕਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਘਾ ਇਹ ਕੇ ਮਰ ਗਯੋ ਅਰਿ ਅੰਤਹਿ ਕੇ ਫੁਨਿ ਧਾਮਿ
 ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਯੋ ਬਲਭਦ੍ਰੁ ਹਨਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਸਭ ਬਿੱਪਨ ਕੋ ਫੁਨਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰਯੋ ॥੨੪੦੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਪਉਰਖ
 ਜੋ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਕੋ ਕਹਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਕਉ ਸੁਕਦੇਵ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਕਥਾ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਸ੍ਰਉਨ ਸੁਨੀ ਤਿਨ
 ਹੁੰ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਕੇ ਕੀਏ ਸਸਿ ਸੂਰ ਨਿਸਾ ਦਿਵ ਤਾਂਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਾਉ
 ਦਿਜੋਤਮ ਬੇਦਨ ਕੈ ਜੋਉ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੪੦੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਜਾਹਿੰ ਖੜਾਨਨ ਸੇ ਸਹਸਾਨਨ ਖੋਜ ਰਹੇ ਕਛੁ
 ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਜਿਹ ਕਉ ਚਤੁਰਾਨਨ ਬੇਦਨ ਕੇ ਗੁਨ ਭੀਤਰ ਗਾਯੋ ॥ ਖੋਜ ਰਹੇ ਸਿਵ ਸੇ ਜਿਹ
 ਅੰਤ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਬਕ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖਤੇ ਸੁਕਦੇਵ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ
 ॥੨੪੦੩॥ ਭੂਪਤਿ ਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁਕ ਕਉ ਸੁਕ ਹੁੰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਬਾਤ
 ਸੁਨਾਵਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕਉ ਤੁਹਿ ਭੇਦੁ ਛਪਾਈ ॥ ਬਿਪ੍ਰੁ ਸੁਦਾਮਾ ਹੁਤੋ ਬਿਪਤਾ ਤਿਹ ਕੀ ਹਉ ਕਹਉ ਹਰਿ ਜੈਸੇ

{ਪਪਪ}

{ਪਪਪ}

ਮਿਟਾਈ ॥ ਸੋ ਹਉ ਸੁਨਾਵਤ ਹਉ ਤੁਹਿ ਕਉ ਸੁਨ ਲੈ ਸੋਊ ਸ੍ਰੀਨਨ ਦੇ ਨ੍ਰਿਪਰਾਈ ॥੨੪੦੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ**
ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਲਭਦ੍ਰ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿ ਦੈਤ (ਬਲੂਲ ਹੇ) ਕੋ ਮਾਰਤ
ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਆਵਤ ਭਏ ਧਿਆਇ (ਸਮਾਪਤੀ) ॥੯੪॥੬

ਸੁਦਾਮਾ ਬਾਰਤਾ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਏਕ ਬਧੂ ਜੁਤ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਥੋ ਤਿਹ ਯਾ ਜਗੁ ਬੀਚ ਬਡੋ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਦੁਖਿਤ
ਹੈ ਇਕ ਦਿਵਸ ਕਹਯੋ ਤਿਹ ਮਿਤ੍ਰੁ ਹੈ ਮੋ ਪ੍ਰਭ ਜੋ ਜਗ ਗਾਯੋ ॥ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰੀਯਾ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਤਹਾ ਸੁਨ ਮਾਨਤ
ਭਯੋ ਤਿਹ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥ ਤੰਦੁਲ ਦੈ ਦਿਜ ਦਾਰਦੀ ਹਾਥ ਸੁ ਦੁਆਰਵਤੀਹੁ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੦੫॥ **ਦਿਜ**
ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਹਉ ਅਰੁ ਸਯਾਮ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਪੜੇ ਹਿਤ ਹੈ ਅਤਿ ਹੀ ਕਰਿ ॥ ਹਉ ਚਿਤ ਮੈ
ਧਰਿ ਸਯਾਮ ਰਹਿਓ ਰਹੇ ਹੈਰੈ ਸੁ ਸਯਾਮਹਿ ਮੋ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰਿ ॥ ਦੈ ਧਨ ਪਾਇ ਘਨੋ ਘਰਿ ਮੈ ਕਛੁ ਦੀਨਨ ਦੇਤ
ਨ ਨੈਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥ ਈਸ ਲਹੈ ਕਿਯੋ ਮੋਹ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਕੈਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹੈ ਹਮ ਪੈ ਹਰਿ ॥੨੪੦੬॥ ਮਾਰਗ
ਨਾਖ ਕੈ ਬਿਪ੍ਰ ਜਬੈ ਗ੍ਰਹ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਨਿਹਾਰਤ ਤਾਹਿ ਸੁ ਬਿਪ੍ਰ ਸੁਦਾਮਾ ਇਹੈ
ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਆਸਨ ਤੇ ਉਠਿ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢਾਇ ਕੈ ਲੈਬੇ ਕਉ ਧਾਯੋ ॥ ਪਾਇ ਪਰਿਓ ਤਿਹ
ਕੋ ਹਰਿ ਜੀ ਫਿਰ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਉਠਿ ਕੰਠਿ ਲਗਾਯੋ ॥੨੪੦੭॥ ਲੈ ਤਿਹ ਮੰਦਿਰ ਮਾਹਿ ਗਾਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ
ਹੀ ਕਰਿ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਬਾਰਿ ਮੰਗਾਇ ਤਹੀ ਦਿਜ ਕੇ ਦੋਊ ਪਾਇਨ ਪੈ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਲੀਨੋ ॥ ਝੋਂਪਰੀ ਤੇ ਤਿਹ
ਠਾ ਹਰਿ ਜੂ ਸੁਭ ਕੰਚਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਮੰਦਿਰ ਕੀਨੋ ॥ ਤਉ ਨ ਸਕਿਓ ਸੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਬਿੱਪਹਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ
ਰੰਚ ਨ ਦੀਨੋ ॥੨੪੦੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਬ ਦਿਜ ਕੇ ਗ੍ਰਹ ਪੜਤ ਤਬ ਮੋਸੋ ਹੁਤੇ ਗਰੋਹ ॥ ਅਬ ਲਾਲਚ ਬਸ ਹਰਿ
ਭਏ ਕਛੁ ਨ ਦੀਨੋ ਮੋਹ ॥੨੪੦੯॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੈ ਪੁਨਿ ਪਾਵਤ ਹੈ
ਬਹੁਤੇ ਧਨ ਸੋਊ ॥ ਲੋਗ ਕਹਾ ਤਿਹ ਭੇਦਹ ਪਾਵਤ ਆਪਨੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਪੁਨਿ ਓਊ ॥ ਸਾਧਨ ਕੇ ਬਰਤਾ ਹਰਤਾ
ਦੁਖੁ ਬੈਰਨ ਕੇ ਸੁ ਬਡੇ ਘਰ ਖੋਊ ॥ ਦੀਨਨ ਕੇ ਜਗ ਪਾਲਬੇ ਕਾਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥੨੪੧੦॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸੋ ਸਿਸੁਪਾਲ ਹਨਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਜਿਹ ਸੋ ਕੋਊ ਅਉਰ ਨ ਮਾਨ ਧਰੈ ॥ ਅਰੁ ਦੰਤਬਕਤ੍ਰ ਹਨਯੋ ਜਮ ਲੋਕ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

{ਪਪ੬}

{ਪਪ੬}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਤੇ ਜੋ ਕਬਹੂ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰੈ ॥ ਰਿਸ ਸੋ ਭੂਮਾਸੁਰ ਜੀਤ ਲਯੋ ਜੋਊ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਬੀਰਨ ਸੰਗ ਅਰੈ ॥ ਅਬ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕੀਯੋ ਦਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਨਾ ਐਸੀ ਕਉਨ ਕਰੈ ॥੨੪੧੧॥ ਜਾ ਮਧੁਕੀਟਭ ਕੋ ਬਧੁ ਕੈ ਭੂਅ ਇੰਦ੍ਰ ਦਈ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰੁਨਾਈ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਇਹ ਸਾਮੁਹੇ ਸਤ੍ਰੂਨ ਸੈਨ ਗਈ ਸਭ ਯਾਹ ਖਪਾਈ ॥ ਜਾਹਿ ਭਭੀਛਨ ਰਾਜ ਦਯੋ ਅਰੁ ਰਾਵਨ ਮਾਰ ਕੈ ਲੰਕ ਲੁਟਾਈ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦਯੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਕਹੈ ਕਉਨ ਬਡਾਈ ॥੨੪੧੨॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥** ਜਿਹ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਖੇ ਨੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਅੰਜਨ ਰੇਖ ਸਖਾਮ ਪਰ ਅਟਕਤ ਸੁੰਦਰ ਫਾਂਧ ਚੜਾਇ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਨ ਹੇਰਿ ਜਿਨੈ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਰਹਤ ਸਦਾ ਉਰਝਾਇ ॥ ਤਿਨਕੇ ਉਪਰਿ ਅਪਨੀ ਰੁਚਿ ਸਿਉ ਰੀਝਿ ਸਖਾਮ ਬਲਿ ਜਾਇ ॥੨੪੧੩॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨੈਨਾ ਜਲਜ ਠਏ ॥ ਦਿਪਤ ਜੋਤਿ ਦਿਨ ਮਨ ਦੁਤਿ ਮੁਖ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਮੁਦਤ ਭਏ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਖ ਜਨਨ ਦ੍ਰਿਗ ਪੁਤਰੀ ਲਗੀ ਸੁ ਭਾਵ ਭਏ ॥ ਜਨੁ ਪਰਾਗ ਕਮਲਨ ਕੀ ਉਪਰ ਭ੍ਰਮਰ ਕੋਟਿ ਭ੍ਰਮਏ ॥੨੪੧੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦਿਜ ਸੁਦਾਮਾ ਕੋ ਦਾਰਦ ਦੂਰ ਕਰਤ ਕੰਚਨ ਧਾਮ ਕਰ ਦੇਤ ਭਏ ॥੯੫॥੬**

ਗ੍ਰਹਨ ਸੂਰਜ ਕੇ ਦਿਨ ਕੁਰਖੇਤ ਆਵਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜਉ ਰਵਿ ਕੇ ਗ੍ਰਸਬੇ ਹੂ ਕੋ ਦਿਵਸ ਲਗਿਓ ਕਹਿ ਜੋਤਿਕੀ ਯੋ ਤੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਾਨ੍ਹ ਕੀ ਮਾਤ ਬਿਮਾਤ ਅਰੁ ਭ੍ਰਾਤ ਚਲੇ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਤ ਚਲਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਭਾਂਤਨ ਭਾਂਤ ਕੋ ਸੈਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਅੰਤ ਚਹੈ ਤਿਹ ਕੋ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਆਵਤ ਅੰਤ ਨ ਪਾਯੋ ॥੨੪੧੫॥ ਇਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਵਤ ਭੇ ਉਤ ਨੰਦ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਤਿਹ ਆਏ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਸਭ ਗੁਆਰਨਿ ਸਖਾਮ ਜਬੈ ਦਰਸਾਏ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਚਕਿ ਕੈ ਜਕਿਰੀ ਕਛੁ ਬੈਨ ਕਹਿਓ ਨਹੀ ਜਾਏ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਮੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਲਪਟਾਏ ॥੨੪੧੬॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਇ ਕੈ ਨੈਨਨ ਤੇ ਦੋਊ ਨੀਰ ਬਹਾਯੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿਯੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕਉ ਤੁਮ ਤਿਆਗ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਜੀਅ ਐਸੇ ਹੀ ਭਾਯੋ ॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮਾਰ ਚੰਡੂਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੇ ਸੰਗਹਿ ਕੰਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਹਉਂ ਨਿਰਮੋਹ ਨਿਹਾਰ ਦਸਾ ਹਮਰੀ ਤੁਮਰੇ ਮਨ ਮੋਹ ਨ ਆਯੋ ॥੨੪੧੭॥ **(ਜਸੋਧਾ ਬਾਚ ਕਾਨ ਜੂ ਸੋ ॥) ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਪ੍ਰੀਤ ਬਢਾਇ ਜਸੋਮਤ ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਸੋ ਇਕ

{੫੫੭}

{੫੫੭}

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਬੈਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਪਾਲ ਕੀਏ ਜਬ ਪੂਤ ਬਡੇ ਤੁਮ ਦੇਖਯੋ ਤਬੈ ਹਮ ਹੇਤ ਤੁਹਾਰੋ ॥ ਤੋਕਹ ਦੋਸ ਲਗਾਉਂ ਹਉਂ ਕਿਉਂ
 ਹਰਿ ਹੈ ਸਭਹੀ ਫੁਨਿ ਦੋਸ ਹਮਾਰੋ ॥ ਉਖਲ ਸੋ ਤੁਹਿ ਬਾਂਧ ਕੈ ਮਾਰਯੋ ਹੋ ਜਾਨਤ ਹਉ ਸੋਉ ਬੈਰ ਚਿਤਾਰੋ
 ॥੨੪੧੮॥ ਮਾਇ ਹਉਂ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮ ਸੌ ਸੁਤ ਮੋ ਬਤੀਆਂ ਸੁਨ ਸਾਚ ਪਤੀਜੈ ॥ ਅਉਰਨ ਕੀ ਸਿਖ ਲੈ ਤਬ
 ਜਿਉ ਤੈਸੋ ਕਾਜ ਕਰੋ ਜਿਨਯੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਨੈਕ ਬਿਛੋਹ ਭਏ ਤੁਮਰੇ ਮਰੀਐ ਤੁਮਰੇ ਪਲ ਹੇਰਤ ਜੀਜੈ ॥ ਬਾਲ
 ਬਲਾਇ ਲਿਉ ਹਉਂ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜ ਕੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਖਨ ਭੂਖਤ ਕੀਜੈ ॥੨੪੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਦਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਿਲਿ
 ਅਤਿ ਚਿਤ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਸਭੈ ਗੋਪਿਕਾ ਜਿਹ ਹੁਤੀ ਤਹ ਹੀ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ॥੨੪੨੦॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
 ਕੋ ਜਬ ਹੀ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਹ ਗੁਰਨਿ ਆਗਮ ਪਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਏਕ ਚਲੀ ਉਠ ਕੈ ਨਹਿ ਏਕਨ ਕੇ ਉਰਿ ਆਨੰਦ
 ਮਾਯੋ ॥ ਭੇਖ ਮਲੀਨ ਜੇ ਗੁਆਰਿ ਹੁਤੀ ਤਿਨ ਭੇਖ ਨਵੀਨ ਸਜੇ ਕਬਿਗਾਯੋ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਾਗ ਉਠਯੋ ਤਿਨ
 ਕੇ ਤਨ ਮੈਂ ਬਹੁਰੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥੨੪੨੧॥ ਗੁਰਨਿ ਬਾਚ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਯੋ ਇਕ ਭਾਖਤ ਹੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮਿਲਿ ਗੁਰਨਿ
 ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਚਿਤੈ ਕੈ ॥ ਜਉ ਅਕੂਰ ਕੇ ਸੰਗ ਗਏ ਚੜ ਸਯੰਦਨ ਨਾਥ ਹੁਲਾਸ ਬਢੈ ਕੈ ॥ ਦੂਰ ਹੁਲਾਸ ਕੀਯੋ
 ਬ੍ਰਿਜ ਤੇ ਕਛੁ ਗੁਆਰਿਨਿ ਕੀ ਕਰੁਨਾਨਹਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਏਕ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਖੀ ਮੁਖ ਜੋਵਤ ਏਕ ਰਹੀ ਚੁਪ ਹੈ
 ਕੈ ॥੨੪੨੨॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਯੋ ਮਥੁਰਾ ਕਛੁ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਸਖੀ ਹੇਤ ਨ ਧਾਰਯੋ ॥ ਨੈਕ ਨ ਮੋਹ ਕੀਯੋ
 ਚਿੱਤ ਮੈ ਨਿਰਮੋਹ ਹੀ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਯੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਗੁਰਿ ਤਜੀ ਜਸੁ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਸਖਾਮ
 ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਆਪਨੀ ਚਉਪਹਿ ਤੇ ਅਪਨੀ ਮਾਨੋ ਕੁੰਜਹਿ ਤਿਆਗ ਭੁਜੰਗ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੪੨੩॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ
 ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕਉ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਗਏ ਮਥੁਰਾ ਤਜਿ ਕੈ ਬ੍ਰਿਜ ਪ੍ਰੀਤਿ
 ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਜਾ ਬਿਧਿ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਹਰਿ ਤੈਸੇ ਹੀ ਮਾਨ ਕੀਯੋ ਜੀਅ ਆਈ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਕੇ ਬਿਛੁਰੇ
 ਬਿਛੁਰੇ ਸੁ ਦਈ ਹਮ ਕਉ ਅਬ ਆਨਿ ਦਿਖਾਈ ॥੨੪੨੪॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਏਕ ਮਿਲੀ ਕਹਿਯੋ ਬਤੀਯਾਂ ਜੁ ਹੁਤੀ
 ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ ਕਉ ਅਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨੁ ਸੁਤਾ ਜੁ ਧਰੇ ਤਨ ਬੀਚ ਕੁਸੁੰਭਨ ਸਾਰੀ ॥ ਕੇਲ ਕਥਾ
 ਦਈ ਛੋਰ ਰਹੀ ਚਕਿ ਚਿਤ੍ਰਹ ਕੀ ਪੁਤਰੀ ਸੀ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਸਬ ਗੁਰਨਿ ਗਿਆਨ

{ਪਪਟ}

{ਪਪਟ}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਹੀ ਮੈ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੨੪੨੫॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਧਨਾਸਰੀ** ॥ ਸੁਨ ਪਾਈ ਬ੍ਰਿਜਬਾਲਾ ਮੋਹਨ ਆਏ ਹੈਂ ਕੁਰਖੇਤਿ ॥ ਦਰਸਨ ਦੇਖ ਸਭੈ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ਬੇਦ ਕਹਤ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ॥ ਤਨ ਮਨ ਅਟਿਕਯੋ ਚਰਨ ਕਵਲ ਸੌਂ ਧਨ ਨਿਵਛਾਵਰਿ ਦੇਤ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਇਕਾਂਤਿ ਕੀਯੋ ਤਿਹ ਹੀਂ ਛਿਨ ਕਹਯੋ ਗਿਆਨ ਸਿਖਿ ਲੇਹੁ ॥ ਮਿਲ ਬਿਛੁਰਨ ਦੋਊ ਇਹ ਜਗ ਮੈ ਮਿੱਥਿਆ ਤਨੁ ਅਸਨੇਹੁ ॥੨੪੨੬॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਇਕ ਠਾਢਿ ਭਏ ਉਠ ਕੈ ਸਭ ਗੁਆਰਿਨਿ ਕੋ ਐਸੇ ਗਿਆਨ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤਿ ਪੰਡੁ ਕੇ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੇ ਅਤਿ ਹੇਤ ਬਢਾਏ ॥ ਕੈਰਵ ਆਏ ਹੁਤੇ ਜਿਤਨੇ ਸਭ ਆਪਨੇ ਆਪਨੇ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਹੁਰੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੁਆਰਵਤੀ ਹੁੰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਏ ॥੨੪੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੱਗਜ ਤਹਾ ਕਰਿ ਕੈ ਚਲਯੋ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਸੁਦੇਵ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਸੁਤ ਚਉਦਹ ਭਵਨ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ॥੨੪੨੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਚਲਯੋ ਸਯਾਮ ਜੂ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਾਈ ॥ ਪੂਜਯੋ ਚਰਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਜਾਈ ॥ ਤਾਤ ਜਬੈ ਲਖਿ ਆਵਤ ਪਾਏ ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਠਹਰਾਏ ॥੨੪੨੯॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਹਰਿ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀ ॥ ਮੂਰਤਿ ਹਰਿ ਕੀ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਅਪਨੋ ਪ੍ਰਭ ਲਖਿ ਪੂਜਾ ਕੀਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਬੀਰ ਜਾਨ ਸਭ ਲੀਨੀ ॥੨੪੩੦॥ **ਇਤਿ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਕੁਲਖੇਤ੍ਰ ਬਿਖੈ ਜੱਗ ਕਰ ਕੈ ਗੁਆਰਿਨਿ ਕੋ ਗਯਾਨ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਾਤ ਭਏ ਧਿਆਇ ॥੯੬॥**

ਦੇਵਕੀ ਕੇ ਛਠਹੀ ਪੁਤ੍ਰ (ਬਲਿਲੋਕ ਤੇ) ਲਿਆਇ ਦੇਨ ਕਥਨੰ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪੈ ਤਬ ਹੀ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਚਲਿ ਦੇਵਕੀ ਆਈ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਹੋ ਮਧੁ ਕੀਟਭ ਕੇ ਕਰਤਾ ਬਧ ਐਸੇ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜਾਨ ਬਡਾਈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਹਮਰੇ ਹਨੇ ਕੰਸ ਸੋਊ ਹਮ ਕਉ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਮੰਗਾਈ ॥੨੪੩੧॥ ਆਨ ਦੀਏ ਬਲ ਲੋਕ ਤੇ ਬਾਲਕ ਮਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਜਬੈ ਸੁਨ ਪਾਏ ॥ ਦੇਵਕੀ ਬਾਲਕ ਜਾਨਿ ਤਿਨੈ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਉਠਿ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨਮਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਭੀ ਤਿਨਕੇ ਹਮ ਬਾਮਨ ਹੈਂ ਇਹ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹੁੰ ਕੇ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤੇਊ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਏ ॥੨੪੩੨॥ **ਅਬ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਬਯਾਹ ਕਥਨੰ ॥ ਚਉਪਈ** ॥ ਤੀਰਥ ਕਰਨ ਪਾਰਥ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਰੂਪ

{ਪਪ੯}

{ਪਪ੯}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੨੪੩੩॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਯਾ ਕੋ ਬਰੋਂ ਇਹੈ ਚਿਤ ਆਯੋ ॥ ਉਹ
ਕੋ ਉਤੈ ਚਿੱਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਬਾਤ ਸਭੈ ਇਹ ਜਾਨੀ ॥ ਬਰਿਓ ਚਹਤ ਅਰਜਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੨੪੩੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਰਥ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਕਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਮਝਾਇ ॥ ਤੁਮ ਸੁ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਹਰੋ ਹਉਂ ਨਹਿ ਲਰਿ
ਹੋਂ ਆਇ ॥੨੪੩੫॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਅਰਜਨ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਕਰਿਓ ॥ ਪੂਜਨ ਜਾਤ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਹਰਿਓ ॥ ਜਾਦਵ
ਸਬੈ ਕੋਪ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਪੈ ਆਇ ਪੁਕਰੇ ॥੨੪੩੬॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਤਬੈ ਤਿਨ ਸੋਂ ਕਬਿ
ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬੀਰ ਬਡੇ ਤੁਮ ਹੂੰ ਹੋ ਕਹਾਵਤ ਜਾਇ ਮੰਡੋ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲਰਾਈ ॥ ਪਾਰਥ
ਸੋ ਰਨ ਮਾਂਡਨ ਕਾਜ ਚਲੇ ਤੁਮਰੀ ਮ੍ਰਿਤਹੀ ਨਿਜਕਾਈ ॥ ਕਿਉਂ ਨ ਚਲੋਂ ਤੁਮ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿਓ ਆਹਵ
ਸਖਾਮ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥੨੪੩੭॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਤਬ ਜੋਧਾ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਧਾਏ ॥ ਪਾਰਥ ਕਉ ਏ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥
ਸੁਨ ਰੇ ਅਰਜਨ ਤੋ ਤੇ ਨਹਿ ਡਰਿ ਹੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਪਤਿਤ ਤੇਰੋ ਬਧ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੨੪੩੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੰਡੁ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨੀ
ਇਹੈ ਮਾਰਤ ਜਾਦਵ ਮੋਰ ॥ ਜੀਅ ਆਤੁਰ ਹੋਇ ਸਖਾਮ ਕਹਿ ਚਲਯੋ ਦੁਆਰਕਾ ਓਰਿ ॥੨੪੩੯॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥
ਸੂਕ ਗਯੋ ਮੁਖ ਪਾਰਥ ਕੋ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਜੀਤ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਮੋਧ ਕੀਓ ਅਰੇ ਪਾਰਥ
ਕਿਉ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਬਯਾਹ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕੋ ਕੀਨ ਤਬੈ ਜਬ ਹੀ ਮੁਸਲੀਧਰਿ ਕਉ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਦਾਜ ਦਯੋ
ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ ਪੱਇਯਤ ਲੈ ਤਿਹ ਅਰਜਨ ਧਾਮਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੪੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ
ਅਵਤਾਰੇ ਪਾਰਥ ਸੁਭਦ੍ਰਾ ਕਉ ਹਰਿ ਕੈ ਬਯਾਹ ਕਰਿ ਲਖਾਵਤ ਭਏ ॥੯੭॥੬**
**ਅਥ ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜੇ ਅਰੁ ਬ੍ਰਹਮਨ ਕਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥ ਅਰੁ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਕੋ ਛਲ ਕੇ ਮਾਰ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਛਡਾਵਤ
ਭਏ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਮਿਥਲ ਦੇਸ ਕੋ ਭੂਪ ਇਕ ਅਤਿ ਹੁਲਾਸ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਨਿਸਿ
ਦਿਨ ਆਠੇ ਜਾਮ ॥੨੪੪੧॥ ਮਤ ਕੇ ਦਿਜ ਇਕ ਥੋ ਤਹਾਂ ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਲੇਇ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਕੀ ਬਾਤੈਂ
ਕਰੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਚਿਤ ਦੇਇ ॥੨੪੪੨॥ **ਸ਼੍ਰੋਯਾ** ॥ ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ਦਿਜੋਤਮ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਹੇਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਅਉਰ ਕਛੂ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਰੈਂ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਕਹੈ ਦੋਊ ਸਾਂਝ ਸਵਾਰੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਕਹੈ ਘਨ ਸਖਾਮ ਹੀ

{੫੬੦}

{੫੬੦}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਆਇਹੈ ਸਖਾਮ ਹੀ ਆਇਹੈ ਭੂਪ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੀ ਚਰਚਾ ਸੰਗ ਸਾਸ ਘਰੀ ਪੁਨਿ ਜਾਮ
ਨ ਟਾਰੈ ॥੨੪੪੩॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭੂਪ ਦਿਜੋਤਮ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਿ ਜੂ ਮਨ ਮੈ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੇਰੇ ਹੈ
ਧਿਆਨ ਕੇ ਬੀਚ ਪਰੇ ਇਹ ਅਉਰ ਕਥਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਜੁ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਦਾਰੁਕ ਕਉ ਕਹਿ ਸਿਯੰਦਨ ਪੈ ਜੁ ਕਰੀ
ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਾਧਨ ਜਾਇ ਸਨਾਥ ਕਰੋ ਅਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਇਹੈ ਜੀਅ ਧਾਰੀ ॥੨੪੪੪॥
ਚਉਪਈ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦੁਇ ਰੂਪ ਬਨਾਯੋ ॥ ਇਕ ਦਿਜ ਕੇ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਦਿਜ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ
ਸੇਵਾ ਤਿਹ ਕਰੀ ॥ ਚਿਤ ਕੀ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਪਰਹਰੀ ॥੨੪੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰ ਮਾਸ ਹਰਿ ਜੂ ਤਹਾਂ ਰਹੇ
ਬਹੁਤੁ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਬਹੁਰੁ ਆਪਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਏ ਜਸ ਕੀ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ॥੨੪੪੬॥ ਇਕ ਕਹਿਗੇ ਦਿਜ ਭੂਪ
ਕਉ ਬ੍ਰਿਜ ਪਤਿ ਕਹਿ ਇਸ ਨੇਹੁ ॥ ਬੇਦ ਚਾਰ ਜਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੈ ਤਿਉ ਮੁਹਿ ਜਪੁ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੪੪੭॥
ਇਤਿ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ॥੯੮॥੬

ਸੁਕ ਜੀ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰੀਛਤ ਪਹ ਕਹਤ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾ ਬਿਧਿ ਗਾਵਤ ਹੈ ਗੁਨ ਬੇਦ ਸੁਨੋ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਕ ਇਉ ਜੀਯ
ਆਈ ॥ ਤਿਆਗਿ ਸਭੈ ਫੁਨਿ ਧਾਮ ਕੇ ਲਾਲਚ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜਸਤਾਈ ॥ ਇਉ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ਸੁਨੋ
ਤੁਮ ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ਲਖਯੋ ਕਛੁ ਜਾਈ ॥ ਇਉ ਸੁਕ ਬੈਨ ਕਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਚ ਰਿਦੇ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ
॥੨੪੪੮॥ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਅਭੇਖ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਬਤੋਇਯੈ ॥ ਚਉਦਹੁ ਲੋਕਨ ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਦਿਨ
ਰੈਨ ਸਦਾ ਜਸੁ ਕੇਵਲ ਗੱਇਯੈ ॥ ਗਿਆਨ ਬਿਖੈ ਅਰੁ ਧਿਆਨ ਬਿਖੈ ਇਸਨਾਨ ਬਿਖੈ ਰਸ ਮੈ ਚਿਤ ਕੱਇਯੈ ॥
ਬੇਦ ਜਪੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਜਾਪ ਸਦਾ ਕਰੀਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਯੋ ਸੁਨ ਲੱਇਯੈ ॥੨੪੪੯॥ ਜਾਹਿ ਕੀ ਦੇਹ ਸਦਾ ਗੁਨ ਗਾਵਤ
ਸਖਾਮ ਜੂ ਕੇ ਰਸ ਕੇ ਸੰਗ ਭੀਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਪਿਤਾ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਬਾਤ ਕਰੀ ਤਿਹ ਤੇ ਹਮ ਹੂੰ ਸੁਨਿ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਪ
ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਸੁ ਜਪੈ ਨਹਿ ਹੈ ਜਿਹ ਕੀ ਮਤਿ ਹੀਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਸਦਾ ਰੁਚਿ ਸੋ ਜਪੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਸੁਕਦੇਵ
ਇਹੈ ਮਤਿ ਦੀਨੀ ॥੨੪੫੦॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਸਟ ਕੀਏ ਜੋ ਨ ਆਵਤ ਹੈ ਕਰਿ ਸੀਸ ਜਟਾਂ ਧਰੇ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥
ਬਿੱਦਿਆ ਪੜੇ ਨ ਕੜੇ ਤਪਸੋਂ ਅਰੁ ਜੋ ਦ੍ਰਿਗ ਮੁੰਦ ਕੋਉ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥ ਬੀਨ ਬਜਾਇ ਸੁ ਨ੍ਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਬਤਾਇ

ਭਲੇ ਹਰਿ ਲੋਕ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਰ ਮੋ ਨਹੀ ਆਵਤ ਬ੍ਰਹਮ ਹੂ ਸੋ ਜਿਹ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥੨੪੫੧॥ ਖੋਜ ਰਹੇ ਰਵਿ ਸੇ ਸਸਿ ਸੇ ਤਿਹਕੋ ਤਿਹਕੋ ਕਛੁ ਅੰਤ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਤੇ ਪਾਰ ਨ ਪੱਈਯਤ ਜਾਹਿ ਕੋ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਤੂੰਬਰ ਲੈ ਕਰ ਬੀਨ ਭਲੇ ਬਿਧਿ ਸੋ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਪਾਯੋ ॥੨੪੫੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਸੁਕ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਕ ਕੇ ਸਾਬ ॥ ਹਰਿਜਨ ਦੁਖੀ ਸੁਖੀ ਸੁ ਸਿਵ ਰਹੈਂ ਸੁ ਕਹੁ ਮੁਹਿ ਗਾਬ ॥੨੪੫੩॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜਬ ਸੁਕ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਯਾ ਬਿਧਿ ਕਹਯੋ ॥ ਦੀਬੋ ਤਬ ਸੁਕ ਉੱਤਰ ਚਹਯੋ ॥ ਇਹੈ ਜੁਧਿਸਟਰ ਕੈ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਹਰਿ ਪੂਛਿਓ ਹਰਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੪੫੪॥ ਸੁਕ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨ ਭੂਪਤਿ ਯਾ ਜਗਤ ਮੈ ਦੁਖੀ ਰਹਤ ਹਰਿ ਸੰਤ ॥ ਅੰਤਿ ਲਹਤ ਹੈਂ ਮੁਕਤਿ ਫਲ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ਭਗਵੰਤ ॥੨੪੫੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸੁਖ ਕੇ ਦਿਵਸ ਸਦਾ ਭਰੈ ॥ ਮਰੈਂ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ ਫਲ ਕਛੁ ਲਹੈਂ ਨ ਮੁਕਤਿ ਕੋ ॥੨੪੫੬॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਸੁਨ ਲੈ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਹੁਤੇ ਤਿਹ ਨਾਰਦ ਤੇ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵ ਕਰੀ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰਹਿ ਕੋ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥ ਆਪਨੇ ਮਾਂਸਹਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਆਗ ਮੈ ਹੋਮ ਕਰਯੋ ਨ ਰਤੀਕੁ ਡਰਾਯੋ ॥ ਹਾਬ ਧਰੋਂ ਜਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਸੁ ਇਹੈ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੫੭॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਹਾਬ ਧਰੋਂ ਜਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਪੈ ਤਿਹ ਛਾਰ ਉਡੈ ਜਬ ਹੀ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਹੀ ਕਉ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਤਿ ਕੈ ਜੜ ਚਾਹਤ ਤਿਉ ਤਿਹ ਤ੍ਰੀਅ ਛਿਨਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਜਯੋ ਤਬ ਆਏ ਹੈਂ ਸਯਾਮ ਜੂ ਆਇ ਕੈ ਸੋ ਛਲ ਸੋਂ ਜਰਵਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕਹੋ ਬਡੋ ਸੋ ਤੁਮ ਹੀ ਕਿ ਬਡੋ ਹਰਿ ਹੈ ਜਿਹ ਤਾਹਿ ਬਚਾਯੋ ॥੨੪੫੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਵਤਾਰੇ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦੈਤ ਬਧਹ ॥੬੬॥੬

ਅਬ ਭ੍ਰਿਗੁਲਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਥਨੰ ॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਰਿਖਿ ਸਾਤ ਤਹਾਂ ਇਕਠੇ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਮੈ ਅਸ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਭਲੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਧੋ ਬਿਸਨੁ ਜੂ ਪੈ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤੀਨੋ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ਅੰਤਿ ਕਛੁ ਨਹਿ ਹੈ ਇਨ ਕੋ ਕਿਨ ਹੂੰ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਲਹੋ ਇਨ ਕੋ ਤਿਨ ਮੈ ਭ੍ਰਿਗੁ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਸੋਊ ਦੇਖਨ ਧਾਯੋ ॥੨੪੫੯॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਗਾਯੋ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜੀਵ ਹਨੋ ਤਿਹ ਸੂਲ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਗਾਯੋ ਚਤੁਰਾਨਨ ਕੇ ਚਲਿ ਕੈ ਇਹ ਬੇਦ ਰਰੈ ਇਹ

{ਪੜ੨}

{ਪੜ੨}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਜਾਨ ਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਬਿਸਨੁ ਕੇ ਲੋਕ ਗਯੋ ਸੁਖ ਸੋਵਤ ਕੋਪ ਭਰਯੋ ਰਿਖਿ ਲਾਤਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਨ ਗਰੇ
 ਰਿਖਿ ਪਾਂਇਹਿ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੪੬੦॥ **ਬਿਸਨ ਬਾਚ ਭ੍ਰਿਗੁ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਪਾਂਇ ਕੇ
 ਘਾਇ ਰਹਿਯੋ ਸਹਿ ਕੈ ਹਸ ਕੈ ਦਿਜ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬੱਜ੍ਜ ਸਮਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਰੋ ਲਗਿ ਪਾਂਇ ਦੁਖਿਓ
 ਹੁਇ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਿ ਮਾਰੋ ॥ ਮਾਂਗਤਿ ਹਉਂ ਇਕ ਜੋ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਜੁ ਪੈ ਛਿਮ ਕੈ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜੇਤਕ ਰੂਪ
 ਧਰੋਂ ਜਗ ਹਉਂ ਤੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਪਾਇ ਕੋ ਚਿਹਨ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੪੬੧॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਇਉ ਜਬ ਬੈਨ ਕਹੈ ਜਦੁਨੰਦਨ
 ਤਉ ਰਿਖਿ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਕੈ ਕੈ ਪ੍ਰਨਾਮ ਘਨੇ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਪੁਨਿ ਆਪਨੇ ਆਸ੍ਰਮ ਮੈ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ
 ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਬਿਸਨ ਕਥਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ਸਭੈ ਇਨ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਸਯਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ਜਪੈ ਸਭ ਹੀ ਹਮ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
 ਸਹੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਯੋ ॥੨੪੬੨॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਜਾਪ ਕੀਯੋ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋਂ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਇ ਕੈ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥
 ਹੈਰੇ ਅਨੰਤ ਕਹਿਓ ਕਰੁਨਾਨਿਧਿ ਬੇਦ ਸਕੈ ਨਹੀ ਜਾਹਿ ਬਤਾਈ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹੈ ਰੁਦ੍ਰ ਗਰੇ ਰੁੰਡਮਾਲ ਕਉ ਡਾਰਿਕੈ
 ਬੈਠੇ ਹੈ ਡਿੰਡ ਜਨਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਜਪਉ ਨ ਜਪੋ ਹਰਿ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥੨੪੬੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥**
 ਜਾਪ ਜਪਯੋ ਸਭ ਹੁ ਹਰਿ ਕੋ ਜਬ ਯੋਂ ਭ੍ਰਿਗੁ ਆਨਿ ਰਿਖੋਂ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਜਿਉਂ ਜਗ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨ ਮਾਨਤ ਤੈਸੋ
 ਈ ਲੈ ਇਕ ਰੁਦ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰਿ ਮਾਲਾ ਲੀਏ ਜਪੁ ਤਾਂਕੋ ਕਰੈ ਤਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਪਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
 ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਸੁ ਧਰਿਓ ਤਿਨ ਅਉਰ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨੪੬੪॥ **ਇਤਿ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ
 ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਭ੍ਰਿਗੁਲਤਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ॥੧੦੦॥**
ਪਾਰਥ ਦਿਜ ਕੇ ਨਮਿਤ ਚਿਖਾ ਸਾਜ ਆਪ ਜਲਨ ਲਗਾ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਇਕ ਦਿਜ ਹੁਤੋ ਸੁ ਹਰਿ ਘਰਿ ਆਯੋ ॥
 ਚਿਤ ਬਿਤ ਤੇ ਅਤਿ ਸੋਕ ਜਨਾਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਸੁਤ ਸਭ ਹੀ ਜਮ ਮਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਯਾ ਜਗ ਜੀਯਤ ਤੁਹਾਰੇ ॥੨੪੬੫॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਖ ਬ੍ਰਿਲਾਪ ਤਬੈ ਦਿਜ ਪਾਰਥ ਤੋਨ ਸਮੈ ਅਤਿ ਅਉਜ ਜਨਾਯੋ ॥ ਰਾਖਹੋਂ ਹਉਂ ਨਹਿ ਰਾਖੇ ਗਏ ਤਬ
 ਲੱਜਤ ਹੈ ਜਰਬੋ ਜੀਅ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪੈ ਚਲ ਆਵਤ ਭਯੋ ਹਠ ਤੇ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕਉ
 ਲੈ ਸੰਗਿ ਆਪ ਅਰੂੜਤ ਹੈ ਰਥ ਪੈ ਤਿਨ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੪੬੬॥ ਗਯੋ ਹਰਿ ਜੀ ਚਲ ਕੈ ਤਿਹ ਠਾਂ

{ਪੜੜ}

{ਪੜੜ}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਅੰਧਿਆਰ ਘਨੇ ਜਿਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਸੂਰ ਚੜੈ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤੁ ਸਭੈ ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਹੈ ਤਮ ਜਾਵੈ ॥
 ਪਾਰਥ ਤਾਹੀ ਚੜਯੋ ਰਥ ਪੈ ਡਰਪਾਤਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਭ ਯੋ ਸਮਝਾਵੈ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੋ ਨ ਸੁਦਰਸਨਿ ਚਕ੍ਰ ਦਿਪੈ ਜਬ
 ਹੀ ਹਰਿ ਮਾਰਗ ਪਾਵੈ ॥੨੪੬੭॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਜਹਾ ਸੇਖ ਸਾਈ ਥੋ ਸੋਯੋ ॥ ਅਹਿ ਆਸਨ ਪਰ ਸਭ ਦੁਖੁ
 ਖੋਯੋ ॥ ਜਗਯੋ ਸਿਖਾਮ ਜਬ ਹੀ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੬੮॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਕਿਹ
 ਕਾਰਨ ਇਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਹਮ ਜਾਨਤ ਹਮ ਅਬ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥ ਜਾਨਤ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਅਬ ਲੀਜੈ ॥ ਏਕ
 ਘਰੀ ਇਹ ਠਾਂ ਸੁਖ ਦੀਜੈ ॥੨੪੬੯॥ **ਬਿਸਨ ਬਾਚ ਕਾਨ੍ਹ ਸੋਂ ॥ ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਹਰਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਬਾਲਕ
 ਆਏ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਕਉ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਾਤ ਜਾਇ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈਹੋਂ ॥ ਬਡੋ ਸੁਜਸੁ ਜਗ ਭੀਤਰ ਲੈਹੋਂ
 ॥੨੪੭੦॥ ਤਬ ਹਰਿ ਨਗਰ ਦੁਆਰਕਾ ਆਯੋ ॥ ਦਿਜ ਬਾਲਕ ਦੈ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਸੰਤ
 ਬਚਾਏ ॥ ਇਉ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਸਭ ਸੰਤਨ ਗਾਏ ॥੨੪੭੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਦਿਜ
 ਕੋ ਜਮ ਲੋਕ ਤੇ ਸਾਤ ਪੁਤ੍ਰ ਸੇਖ ਸਾਂਈ ਤੇ ਲਖਾਇ ਦੇਤ ਭਏ ਧਿਆਯ ॥੧੦੧॥**
ਅਬ ਕਾਨ੍ਹ ਜੂ ਜਲ ਬਿਹਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਸੰਗ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਕੀ ਜਿਹ ਦੁਆਰਵਤੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਹੀ ਬ੍ਰਿਜਭੂਖਨ
 ਆਯੋ ॥ ਲਾਲ ਲਗੇ ਜਿਹ ਠਾਂ ਮਨੋ ਬਜ੍ਞ ਭਲੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਬਯੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਤਰੈ ਜਦੁਨੰਦਨ ਸੋਕ
 ਸਬੈ ਚਿਤ ਕੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤ੍ਰੀਯਾ ਬਾਲਕ ਦੈ ਦਿਜ ਕਉ ਜਬ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਯੋ ॥੨੪੭੨॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸੋਂ ਜਲ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਰੁਚਿ ਸਿਉ ਲਪਟਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਢਯੋ ਉਨ ਕੇ ਅਤਿ ਹੀ
 ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਲਗੀ ਅੰਗਿ ਅਨੰਗ ਬਢਾਏ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋਂ ਏਕ ਹੀ ਹੁਇ ਗਈ ਸੁੰਦਰਿ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰ ਰਹੀ ਉਰਝਾਏ ॥
 ਪਾਸ ਹੀ ਸਾਮ ਜੂ ਰੂਪ ਰਚੀ ਤ੍ਰੀਆ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥੨੪੭੩॥ **ਸ੍ਰੈਯਾ ॥** ਰੂਪ ਰਚੀ ਸਭ ਸੁੰਦਰਿ
 ਸਖਾਮ ਕੇ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਦਸ ਹੁੰ ਦਿਸ ਦਉਰੈਂ ॥ ਕੁੰਕਮ ਬੇਦ ਲਿਲਾਟ ਦੀਏ ਸੁ ਦੀਏ ਤਿਨ ਉਪਰ ਚੰਦਨ ਖੋਰੈ ॥
 ਮੈਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਭਾਮਨਿ ਧਾਈ ਫਿਰੈਂ ਫੁਨਿ ਧਾਮਨ ਓਰੈਂ ॥ ਐਸੇ ਰਟੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਹਮ ਕਉ ਤਜਿ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ
 ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਉਰੈ ॥੨੪੭੪॥ ਢੂਢਤ ਏਕ ਫਿਰੈਂ ਹਰਿ ਸੁੰਦਰਿ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਸਭ ਭਰਮ ਬਢਾਈ ॥ ਬੇਖ ਅਨੂਪ

ਸਜੇ ਤਨ ਪੈ ਤਿਨ ਬੇਖਨ ਕੋ ਬਰਨਿਓ ਨਹੀ ਜਾਈ ॥ ਸੰਕ ਕਰੈਂ ਨ ਰਰੈਂ ਹਰਿ ਹੀ ਹਰਿ ਲਾਜਹਿ ਬੇਚ ਮਨੋ ਤਿਹ
ਖਾਈ ॥ ਐਸੇ ਕਰੈਂ ਤਜਿ ਗਯੋ ਕਿਹ ਠਾਂ ਤਿਹ ਹੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ ॥੨੪੭੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ
ਕਾਲ ਮੁੰਛਤ ਭਈ ਖੇਲਤ ਹਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਮੁੰਛਤ ਹੈ ਤਿਨ ਯੋ ਲਖਯੋ ਹਰਿ ਆਏ ਅਬ ਹਾਥਿ ॥੨੪੭੬॥
ਹਰਿਜਨ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਮਿਲਤ ਹੈ ਸੁਨਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਗਾਥ ॥ ਜਿਉ ਡਾਰਿਓ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ਹੈ ਨੀਰ ਨੀਰ ਕੇ ਸਾਥ
॥੨੪੭੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲ ਤੇ ਤਬ ਹਰਿ ਬਾਹਰਿ ਆਏ ॥ ਅੰਗਹ ਸੁੰਦਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਕਾ ਉਪਮਾ ਤਿਹ
ਕੀ ਕਥਿ ਕਹੈ ॥ ਪੇਖਤ ਮੈਨ ਰੀਝ ਕੈ ਰਹੈ ॥੨੪੭੮॥ ਬਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੀਅਨ ਹੁੰ ਸੁੰਦਰ ਧਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਉ
ਕਰੇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹਰਿ ਕੋ ਗੁਨ ਗਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਦਾਰਦ ਧਨ ਦੇਇ ਗਵਾਯੋ ॥੨੪੭੯॥
ਅਬ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਕਥਨੰ ॥ ਕਥਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਕਬਢੀ ਸੁਨਾਉ ॥ ਤਾਤੇ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਰਿਝਵਾਉ ॥
ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਤਨਕ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾਕੋ ਦੋਖ ਦੂਰਿ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ॥੨੪੮੦॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉ ਅਘ
ਕੋ ਸੁ ਬਕਾਸੁਰ ਕੋ ਬਧ ਜਾ ਮੁਖ ਫਾਰਿਓ ॥ ਖੰਡ ਕੀਓ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਜਿਹ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਓ ॥
ਸਿੰਧਜਰਾ ਹੁੰ ਕੋ ਸੈਨ ਮਥਿਓ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰੁਹੁੰ ਕੋ ਜਿਹ ਮਾਨਹਿ ਟਾਰਿਓ ॥ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਧਨ ਕੇ ਪੁਨਿ ਚਾਹਤ
ਹੈ ਸਭਿ ਪਾਪਨ ਟਾਰਿਓ ॥੨੪੮੧॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਰੁਚ ਸੋਂ ਕਥਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨ ਗੀਤਨ ਗੈਹੈ ॥
ਚਾਤੁਰਤਾ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਬੀਚ ਕਬਿੱਤਨ ਕੇ ਸੁ ਬਨੈ ਹੈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਸੁਨ ਜੋ ਚਰਚਾ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ
ਮਨ ਭੀਤਰ ਦੈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਥਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਧਰਿ ਕੈ ਤਨ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰ ਨ ਐ ਹੈ ॥੨੪੮੨॥ ਜੋ ਉਪਮਾ
ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਗਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਪਾਪਨ ਕੀ ਤੇਉ ਪਾਵਕ ਮੈ ਕਥਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂ
ਨ ਜਰੈਂਗੇ ॥ ਚਿੰਤ ਸਭੈ ਮਿਟਹੈ ਜੁ ਰਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਰੈਂਗੇ ॥ ਜੇ ਨਰ ਸਯਾਮ ਜੂ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਗ
ਤੇ ਨਰ ਫੇਰਿ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਂਗੇ ॥੨੪੮੩॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਰੁਚ ਸੋਂ ਕਥਿ ਸਯਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨਿ ਜਾਪ ਜਪੈ
ਹੈ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਕਉ ਧਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਜੋ ਤਜਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਘਰ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਇਨ
ਕੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਦੈ ਹੈ ॥ ਭੀਤਰ ਤੇ ਅਬ ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥੨੪੮੪॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ

{ਪੜਪ}

{ਪੜਪ}

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ

ਨ ਕੀਓ ਬਹੁਤੇ ਤਪ ਕਸਟ ਸਹਿਓ ਤਨ ਕਉ ਅਤਿ ਤਾਯੋ ॥ ਕਾਂਸੀ ਮੈ ਜਾਇ ਪੜਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਬੇਦਨ
ਕੋ ਕਰਿ ਸਾਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ਨ ਦਾਨ ਦੀਏ ਬਸਿ ਹੈ ਗਯੋ ਸਖਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੇ ਤਿਹ ਦਰਬ ਗਵਾਯੋ ॥ ਅੰਤਰਿ ਕੀ
ਰੁਚਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਜਿਹ ਹੇਤ ਕੀਓ ਤਿਨ ਹੂ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ॥੨੪੮੫॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਬਕ ਲੋਚਨ ਮੁੰਦ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਿਓ
ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਮੀਨ ਫਿਰਿਓ ਜਲ ਨੁਤ ਸਦਾ ਤੁ ਕਹਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰਿ ਮੋ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਦਾਦਰ ਜੋ ਦਿਨ
ਰੈਨ ਰਟੈ ਸੁ ਬਿਹੰਗ ਉਡੈ ਤਨਿ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਸੰਤ ਸਬੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਏ
॥੨੪੮੬॥ ਲਾਲਚ ਜੋ ਧਨ ਕੇ ਕਿਨਹੂ ਜੁ ਪੈ ਗਾਇ ਭਲੈ ਪ੍ਰਭ ਗੀਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਨਾਚ ਨਚਿਓ ਨ ਖਚਿਓ ਤਿਹ
ਮੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਕੋ ਪੈਂਡ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕਰਿਓ ਜਗ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਤਤੁ ਜਨਾਯੋ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਬਿ ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥੨੪੮੭॥ ਹਾਰ ਚਲੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਪਨੇ ਕਉ
ਬਨ ਮੋ ਬਹੁਤੇ ਤਿਨ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧਿ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਖੋਜ ਰਹੇ ਹਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਏ ॥
ਸਖਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮਤਿ ਯੋ ਠਹਰਾਏ ॥ ਭਾਖਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਜਿਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਤਿਨ
ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥੨੪੮੮॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਹੋ ਬਾਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕੈ ਤਪੁ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਕਰੋ ॥ ਅਰੁ ਅਉਰ
ਜੰਜਾਰ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਤੁਹਿ ਤਿਆਗ ਕਹਾਂ ਚਿਤ ਤਾ ਮੈ ਧਰੋ ॥ ਅਬ ਰੀਝਿ ਕੈ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਹਮ ਕਉ ਜੋਉ ਹਉਂ
ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰੋ ॥ ਜਬ ਆਉ ਕੀ ਅਉਧਿ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੁਝ ਮਰੋ ॥੨੪੮੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮਹਿ ਸਾਵਨ ਸੁਦਿ ਬਿਤਿ ਦੀਪ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਸੁਭ ਕਰਨ ਜਮੁਨਾ ਬਹੈ ਸਮੀਪ
॥੨੪੯੦॥ ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਾਗੋਤ ਕੀ ਭਾਖਾ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ
॥੨੪੯੧॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਧੰਨ ਜੀਓ ਤਿਹ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੁਧੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਦੇਹ ਅਨਿੱਤ ਨ
ਨਿੱਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਨਾਵ ਚੜੈ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਾਰੈ ॥ ਧੀਰਜ ਧਾਮ ਬਨਾਇ ਇਹੈ ਤਨ ਬੁੱਧਿ ਸੁ ਦੀਪਕ ਜਿਉ
ਉਜੀਆਰੈ ॥ ਗਿਆਨਹਿ ਕੀ ਬਢਨੀ ਮਨਹੁ ਹਾਥ ਲੈ ਕਾਤਰਤਾ ਕੁਤਵਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥੨੪੯੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ**
ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਣੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ਧਿਯਾਯ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੦੨॥੨੧॥੭

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਬ ਨਰ ਅਉਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਬਾਈਸ੍ਰੋ ਗਨਿ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹੁ ਧਰੋ ਮੁਰਾਰਾ ॥
 ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਭਯੋ ਅਰਜਨਾ ॥ ਜਿਹ ਜੀਤੇ ਜਗ ਕੇ ਭਟ ਗਨਾ ॥੧॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਵਾਤ ਕਵਚ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਤਾਤ ਕੇ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥
 ਬਹੁਰੋ ਜੁੱਧ ਰੁਦ੍ਰ ਤਨ ਕੀਆ ॥ ਰੀਝੇ ਭੂਤਿ ਰਾਟ ਬਰੁ ਦੀਆ ॥੨॥
 ਬਹੁਰ ਦੂਜੋਧਨ ਕਹ ਮੁਕਤਾਯੋ ॥ ਗੰਧੂਬ ਰਾਜ ਬਿਮੁਖ ਫਿਰ ਆਯੋ ॥
 ਖਾਂਡਵ ਬਨ ਪਾਵਕਹਿ ਚਰਾਵਾ ॥ ਬੁੰਦ ਏਕ ਪੈਠੈ ਨਹੀ ਪਾਵਾ ॥੩॥
 ਜਉ ਕਹਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਨਾਉ ॥ ਗੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹਿੰਦੈ ਡਰਾਉ ॥
 ਤਾਂਤੇ ਥੋਰੀਯੈ ਕਥਾ ਕਹਾਈ ॥ ਭੂਲ ਦੇਖਿ ਕਥਿ ਲੇਹੁ ਬਨਾਈ ॥੪॥
 ਕਉਰਵ ਜੀਤਿ ਗਾਂਵ ਸਬ ਆਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਮਹਾਂ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥
 ਕ੍ਰਿਸਨ ਚੰਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਜੈਤ ਪੜੁ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥੫॥
 ਗਾਂਗੋਵ ਭਾਨਜ ਕਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨ ਅਯੋਧਨ ਧਾਰਯੋ ॥
 ਦੁਰਜੋਧਨ ਜੀਤਾ ਅਤਿ ਬਲਾ ॥ ਪਾਵਤ ਭਏ ਰਾਜ ਅਬਚਲਾ ॥੬॥
 ਕਹ ਲਗ ਕਰਤ ਕਥਾ ਕਹੁ ਜਾਉ ॥ ਗੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਉ ॥
 ਕਥਾ ਬ੍ਰਿਧ ਕਸ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਬਾਈਸਵੇ ਅਰਜੁਨ ਅਵਤਾਰਾ ॥੭॥੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਨਰ ਅਵਤਾਰ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ॥੮

ਅਬ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਤੇਈਸ੍ਰੋ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥

ਅਬ ਮੈ ਗਨੋ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਰੂਪ ਕਹ ਧਰਾ ਮੁਰਾਰਾ ॥
 ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਇਹੀ ਕੋ ਨਾਉਂ ॥ ਜਾ ਕਰ ਨਾਵ ਨ ਥਾਵ ਨ ਗਾਉਂ ॥੧॥
 ਜਾਂਕਰ ਨਾਵ ਨ ਠਾਵ ਬਖਾਨਾ ॥ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਵਹੀ ਪਹਚਾਨਾ ॥
 ਸਿਲਾ ਸਰੂਪ ਰੂਪ ਤਿਹ ਜਾਨਾ ॥ ਕਥਾ ਨ ਜਾਂਹਿ ਕਲੂ ਮਹਿ ਮਾਨਾ ॥੨॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾਕਰ ਨ ਕਛੁ ਅਰੁ ਕਛੁ ਨਹਿਨਾਕਾਰ ॥
 ਸਿਲਾ ਰੂਪ ਬਰਤਤ ਜਗਤ ਸੋ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ॥੩॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਉਧ ਅਵਤਾਰ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩॥ ॐ

ਅਬ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੌਬੀਸਵੇਂ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਮਹਾ ਸੁੱਧ ਮਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਕਹੋਂ ਕਥਾ ਚਿਤ ਲਾਇ ਬਿਚਰਕੈ ॥ ਚਉਬੀਸਵੇਂ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥
 ਤਾ ਕਰ ਕਹੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਧਾਰਾ ॥੧॥ ਭਾਰਾਕ੍ਰਿਤ ਹੋਤ ਜਬ ਧਰਣੀ ॥ ਪਾਪ ਗ੍ਰਸਤ ਕਛੁ ਜਾਤ ਨ ਬਰਣੀ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਹੋਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਪੁਤ੍ਰੁਹ ਸੇਜਿ ਸੋਵਤ ਲੈ ਮਾਤਾ ॥੨॥ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਤਨ ਰਮਤ ਨਿਸੰਕਾ ॥
 ਭਗਨੀ ਭਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹ ਅੰਕਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਬਹਨ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਹਾਰਾ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਜੀ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩॥
 ਸੰਕਰ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਗਾਯਾਤ ਕੋ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰ ਫਸੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥
 ਧਰਮ ਰੀਤ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥੪॥ ਘਰ ਘਰ ਝੂਠ ਅਮੱਸਿਆ ਭਈ ॥ ਸਾਚ ਕਲਾ ਸਿਸ ਕੀ ਦੁਰ
 ਗਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਨ ਲਗੇ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਭੋਗਤ ਪੂਤ ਸੇਜਿ ਚੜਿ ਮਾਤਾ ॥੫॥ ਢੂਢਤ ਸਾਚ ਨ ਕਤਹੂੰ
 ਪਾਯਾ ॥ ਝੂਠ ਹੀ ਸੰਗ ਸਬੋ ਚਿਤ ਲਾਯਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਗ੍ਰਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਮਤਿ ਹੋਈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਛੁਐ
 ਨ ਕੋਈ ॥੬॥ ਹਿੰਦਵ ਕੋਈ ਨ ਤੁਰਕਾ ਰਹਿ ਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰ ਘਰ ਮਤ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ

{੫੬੮}

{੫੬੮}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਪੰਥ ਨ ਚਲ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਬਾਤ ਉਥਲ ਹੈ ॥੭॥ ਭਾਰਾਕ੍ਰਿਤ ਧਰਾ ਸਬ ਹੁਇ ਹੈ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪਰ
ਚਲੈ ਨ ਕੁਇ ਹੈ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਮਤ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਚਲੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤੋ ਏਕ ਨ ਚਲ ਹੈ ਕੋਇ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹ ਤਹ ਭਯੋ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਹੋਇ ॥੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਜਗਤਿ ਨ ਦੇਖੀਐ ਕੋਈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਐਸੇ ਮਤ ਕੈ
ਹੈ ॥ ਜਾਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਹੋਇ ਹੈ ॥੧੦॥ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਮਤ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰ ॥ ਚਲਿ ਹੈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ
ਘਰਿ ਘਰਿ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਰਹਿ ਹੈ ॥੧੧॥ ਆਪ ਆਪ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ
ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਨੀਚ ਉਚ ਕਹ ਸੀਸ ਨ ਨੈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਇਕ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਇ ਬੈਠ
ਹੈ ਰਾਮਾ ॥੧੨॥ ਪੜਿ ਹੈ ਕੋਈ ਨ ਭੂਲਿ ਪੁਰਾਨਾ ॥ ਕੋਊ ਨ ਪਕਰ ਹੈ ਪਾਨਿ ਕੁਰਾਨਾ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਜਵਨ
ਕਰਿ ਲਹਿ ਹੈ ॥ ਤਾਕਹ ਗੋਬਰਾਗਨਿ ਮੋ ਦਹਿ ਹੈ ॥੧੩॥ ਚਲੀ ਪਾਪ ਕੀ ਜਗਤ ਕਹਾਨੀ ॥ ਭਾਜਾ ਧਰਮ
ਛਾਡਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਘਰਿ ਘਰਿ ਮਤ ਚਲਾ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਧਰਮ ਭਰਮ ਉਡਿ ਟਲਾ ॥੧੪॥ ਏਕ ਏਕ
ਮਤ ਐਸ ਉਚੈ ਹੈ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਸਕਲ ਸੂਦ੍ਰ ਹੁਇ ਜੈ ਹੈ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਈ ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਣ ਪ੍ਰਜਾ
ਸਬ ਹੋਈ ॥੧੫॥ ਸੂਦ੍ਰ ਧਾਮਿ ਬਸਿ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ॥ ਬਈਸ ਨਾਰਿ ਹੋਇ ਹੈ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਬਸਿ ਹੈ ਛਤ੍ਰਿ ਧਾਮਿ
ਬੈਸਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਨ ਗਿ੍ਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੂਦ੍ਰਾਨੀ ॥੧੬॥ ਏਕ ਧਰਮ ਪਰ ਪ੍ਰਜਾ ਨ ਚਲ ਹੈ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਦੋਊ ਮਤ
ਦਲ ਹੈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਈ ॥ ਏਕ ਪੈਂਡ ਚਲ ਹੈ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੧੭॥ ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥
ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਮਤੋ ਘਰੋ ਘਰਿ ਏਕ ਏਕ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥ ਐਂਡ ਬੈਂਡ ਫਿਰੈ ਸਬੈ ਸਿਰ ਏਕ ਏਕ ਨ ਨਿਯਾਇ ਹੈ ॥
ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤ ਮਾਸਿ ਮਾਸਿ ਉਚਾਹਿਗੇ ॥ ਦੇਵ ਪਿਤਰਨ ਪੀਰ ਕੋ ਨਹੀ ਭੂਲਿ ਪੂਜਨ ਜਾਹਿਗੇ
॥੧੮॥ ਦੇਵ ਪੀਰ ਬਿਸਾਰਿ ਕੈ ਪਰਮੇਸਰ ਆਪ ਕਹਾਹਿਗੇ ॥ ਨਰ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਏਕ ਕੋ ਜੁਰਿ ਏਕ ਏਕ
ਉਡਾਹਿਗੇ ॥ ਏਕ ਮਾਸ ਦੁਮਾਸ ਲੋ ਅਧ ਮਾਸ ਲੋ ਤ ਚਲਾਹਿਗੇ ॥ ਅੰਤਿ ਬੂਬਰਿ ਪਾਨ ਜਿਉਂ ਮਤ ਆਪਹੀ
ਮਿਟਿ ਜਾਹਿਗੇ ॥੧੯॥ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ਕੇ ਦੋ ਦੂਖ ਕੈ ਮਤ ਡਾਰਿ ਹੈ ॥ ਹਿਤ ਆਪਨੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਭੀਤਰ

{੫੬੯}

{੫੬੯}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਿ ਹੈ ॥ ਮੁਖ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ਕੋ ਕੋਈ ਨਾਮ ਲੇਵ ਨ ਦੇਹਗੇ ॥ ਕਿਸਹੂੰ ਨ ਕਉਡੀ ਪੁੰਨ ਤੇ
 ਕਬਹੂੰ ਨ ਕਿਉਂ ਹੀ ਦੇਹਗੇ ॥੨੦॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕਰੈਂ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਕਰਮ ਬਿਸਾਰਿ ਕੈ ॥ ਨਹੀ ਦ੍ਰਬ ਦੇਖਤ
 ਛੋਡ ਹੈਂ ਲੈ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥ ਏਕ ਨੇਕ ਉਠਾਇ ਹੈਂ ਮਤਿ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਦਿਨੰ ਦਿਨਾ ॥ ਫੋਕਟੇ ਧਰਮੰ
 ਸਬੈ ਕਲਿ ਕੇਵਲੰ ਪ੍ਰਭਣੰ ਬਿਨਾ ॥੨੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਚਲੈ ਕੋਊ ਮਤ ਦੋਇ ਦਿਉਸ ਚਲਾਹਿਗੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ
 ਜੋਰ ਕ੍ਰੋਰ ਕਰੋਰ ਕੈ ਦਿਨ ਤੀਸਰੈ ਮਿਟ ਜਾਹਿਗੇ ॥ ਪੁਨਿ ਅਉਰ ਅਉਰ ਉਚਾਹਗੇ ਮਤਣੇ ਗਤੰ ਚਤੁਰਥ ਦਿਨੰ ॥
 ਧਰਮ ਫੋਕਟਣੇ ਸਬੰ ਇਕ ਕੇਵਲੰ ਕਲਿਣੰ ਬਿਨੰ ॥੨੨॥ ਛੰਦ ਬੰਦ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨਰ ਨਾਰਿ ਨਿੱਤ ਨਏ ਕਰਹਿੰ ॥
 ਪੁਨਿ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਨਹੀ ਤੰਤ੍ਰ ਲਾਤ ਕਛੂ ਡਰਹਿੰ ॥ ਧਰਮ ਛਤ੍ਰ ਉਤਾਰ ਕੈ ਰਨ ਛੋਰਿ ਛਤ੍ਰੀ ਭਾਜ ਹੈਂ ॥
 ਸੂਦ੍ਰ ਬੈਸ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਗਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਆਹਵ ਗਾਜ ਹੈ ॥੨੩॥ ਛਤ੍ਰੀਆਨੀ ਛੋਰਿ ਕੈ ਨਰ ਨਾਹ ਨੀਚਨਿ ਰਾਵ
 ਹੈਂ ॥ ਤਜ ਰਾਜ ਅਉਰ ਸਮਾਜ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹਿ ਨੀਚਿ ਰਾਨੀ ਜਾਵ ਹੈਂ ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਤਾ ਭਏ ਰਤਿ ਬ੍ਰਹਮ ਸੂਦ੍ਰੀ
 ਹੋਹਿਗੇ ॥ ਬੇਸਿਯਾ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਮੁਨਿਰਾਜ ਧੀਰਜ ਖੋਹਿਗੇ ॥੨੪॥ ਧਰਮ ਭਰਮ ਉਡਯੋ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਾਪ
 ਪਗ ਪਗ ਹੋਹਿਗੇ ॥ ਨਿਜ ਸਿੱਖ ਨਾਰਿ ਗੁਰੂ ਰਮੈ ਗੁਰੂ ਦਾਰਾ ਸੋਂ ਸਿਖ ਸੋਹਿਗੇ ॥ ਅਬਿਬੇਕ ਅਉਰ ਬਿਬੇਕ
 ਕੋ ਨ ਬਿਬੇਕ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥ ਪੁਨਿ ਝੂਠ ਬੋਲਿ ਕਮਾਹਿਗੇ ਸਿਰ ਸਾਚ ਬੋਲ ਉਤਾਰ ਹੈ ॥੨੫॥ ਬ੍ਰਿਧ
 ਨਰਾਜ ਕਹਾਤੁਮੋ ਛੰਦ ॥ ਅਕ੍ਰਿੱਤ ਕ੍ਰਿੱਤ ਕਾਰਣੇ ਅਨਿੱਤ ਨਿੱਤ ਹੋਹਿਗੇ ॥ ਤਿਆਗਿ ਧਰਮਣੇ ਤ੍ਰੀਅੰ ਕੁਨਾਰਿ
 ਸਾਧ ਜੋਹਿਗੇ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਧੋਹਿਗੇ ॥ ਅਮਿੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਾਵਣੇ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਅਮਿਤ੍ਰ ਹੋਹਿਗੇ
 ॥੨੬॥ ਕਲਖੰ ਕ੍ਰਿੱਤੰ ਕਰੰਮਣੇ ਅਭੱਛ ਭੱਛ ਜਾਹਿਗੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੇ ਨਰੰ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਪਾਹਿਗੇ ॥ ਸੁਧਰਮ
 ਧਰਮ ਧੋਇ ਹੈ ਧ੍ਰਿੱਤੰ ਧਰਾ ਧਰੇਸਣੰ ॥ ਅਧਰਮ ਧਰਮਣੇ ਧ੍ਰਿੱਤੰ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਣੇ ਕ੍ਰਿੱਤੰ ॥੨੭॥ ਕਿ ਉਲੰਘਿ
 ਧਰਮ ਕਰਮਣੇ ਅਧਰਮ ਧਰਮ ਬਿਆਪ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਤਿਆਗਿ ਜੱਗਿ ਜਾਪਣੇ ਅਜੋਗ ਜਾਪ ਜਾਪ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਧਰਮ
 ਕਰਮਣੰ ਭਯੋ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਨਿਰਭ੍ਰਮੰ ॥ ਸੁ ਸਾਧ ਸੰਕ੍ਰੁੱਤੰ ਚਿਤੰ ਅਸਾਧ ਨਿਰਭਯੰ ਡੁਲੰ ॥੨੮॥ ਅਧਰਮ
 ਕ੍ਰਮਣੇ ਕ੍ਰਿੱਤੰ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮਣੇ ਤਜੰ ॥ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨੰ ਨ ਕਰਖ ਸਰਬਤੋ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜਣੇ ਕ੍ਰਿੱਤੰ

{੫੭੦}

{੫੭੦}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਲੱਜ ਸਰਬਤੋ ਫਿਰੰ ॥ ਅਨਰਥ ਬਰਤਿਤੰ ਭੂਅੰ ਨ ਅਰਥ ਕੱਥਤੰ ਨਰੰ ॥੨੯॥ **ਤਰਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਬਰਨ
 ਹੈ ਅਬਰਨ ਕੋ ॥ ਛਾਡਿ ਹਰਿ ਸਰਨ ਕੋ ॥੩੦॥ ਛਾਡ ਸੁਭ ਸਾਜ ਕੋ ॥ ਲਾਗ ਹੈ ਅਕਾਜ ਕੋ ॥੩੧॥ ਤਯਾਗ
 ਹੈ ਨਾਮ ਕੋ ॥ ਲਾਗ ਹੈ ਕਾਮ ਕੋ ॥੩੨॥ ਲਾਜ ਕੋ ਛੋਰ ਹੈ ॥ ਦਾਨਿ ਮੁਖ ਮੋਰ ਹੈ ॥੩੩॥ ਚਰਨ ਨਹੀ ਧਿਆਇ
 ਹੈ ॥ ਦੁਸਟ ਗਤਿ ਪਾਇ ਹੈ ॥੩੪॥ ਨਰਕ ਕਹਿ ਜਾਹਿਗੇ ॥ ਅੰਤ ਪਛੁਤਾਹਿਗੇ ॥੩੫॥ ਧਰਮ ਕਹਿ ਖੋਹਿਗੇ ॥
 ਪਾਪ ਕਰ ਰੋਹਿਗੇ ॥੩੬॥ ਨਰਕਿ ਪੁਨਿ ਬਾਸ ਹੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਜਮ ਤ੍ਰਾਸ ਹੈ ॥੩੭॥ **ਕੁਮਾਰ ਲਲਤ ਛੰਦ** ॥ ਅਧਰਮ
 ਕਰਮ ਕੈ ਹੈ ॥ ਨ ਭੂਲ ਨਾਮ ਲੈ ਹੈ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਦਾਨ ਦੇਹ ਗੇ ॥ ਸੁ ਸਾਧ ਲੂਟਿ ਲੇਹ ਗੇ ॥੩੮॥ ਨ ਦੇਹ ਫੇਰ
 ਲੈ ਕੈ ॥ ਨ ਦੇਹ ਦਾਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਨਰਕਿ ਜੈ ਹੈ ॥੩੯॥ ਨ ਧਰਮ ਠਾਢਿ
 ਰਹਿ ਹੈ ॥ ਕਰੈ ਨ ਜਉਨ ਕਹਿ ਹੈ ॥ ਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਤ ਸੰਗਾ ॥ ਅਧੀਨ ਅਰਧੰਗਾ ॥੪੦॥ ਅਭੱਛ ਭੱਛ ਭੱਛੈ ॥
 ਅਕੱਛ ਕਾਛ ਕੱਛੈ ॥ ਅਭਾਖ ਬੈਣ ਭਾਖੈ ॥ ਕਿਸੂ ਨ ਕਾਣ ਰਾਖੈ ॥੪੧॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਨ ਤਾਤ
 ਮਾਤ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਹੈ ॥ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਨ ਲੈ ਹੈ ॥੪੨॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੈ ਹੈ ॥ ਸੁ ਭਰਮ ਧਰਮ
 ਖੁਐ ਹੈ ॥ ਸੁ ਕਾਲ ਪਾਸਿ ਫਸ ਹੈ ॥ ਨਿਦਾਨ ਨਰਕ ਬਸਿ ਹੈ ॥੪੩॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮ ਲਾਗੇ ॥ ਸੁਧਰਮ ਛਾਡ
 ਭਾਗੇ ॥ ਕਮਾਤ ਨਿੱਤ ਪਾਪੰ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਸਰਬ ਜਾਪੰ ॥੪੪॥ ਸੁ ਮਦ ਮੋਹ ਮੱਤੇ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਕੇ ਕੁਪੱਤੇ ॥
 ਸੁ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਚੇ ॥ ਉਤਾਰ ਲਾਜ ਨਾਚੇ ॥੪੫॥ **ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ** ॥ ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ
 ਕਥਾ ਸੁਨੇ ਰਰੈ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਰਮ ਸੋ ਫਸੈ ॥ ਸਤਿਛਾਡ ਧਰਮਵਾ ਨਸੈ ॥੪੬॥ ਪੁਰਾਣ ਕਾਬਿ ਨਾ ਪੜੈ ॥ ਕੁਰਾਨ
 ਲੈ ਨ ਤੇ ਰੜੈ ॥ ਅਧਰਮ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਸੁ ਧਰਮ ਜਾਸ ਤੇ ਡਰੈ ॥੪੭॥ ਧਰਾ ਕਿਵਰਣਤਾ ਭਈ ॥ ਸੁ
 ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੀ ਗਈ ॥ ਗਿ੍ਹੰ ਗਿ੍ਹੰ ਨਯੰ ਮਤੰ ॥ ਚਲੇ ਭੂਅੰ ਜਥਾ ਤਥੰ ॥੪੮॥ ਗਿ੍ਹੰ ਗ੍ਰਿਹਿੰ ਨਏ ਮਤੰ ॥
 ਭਈ ਧਰੰ ਨਈ ਗਤੰ ॥ ਅਧਰਮ ਰਾਜਤਾ ਲਈ ॥ ਨਿਕਾਰਿ ਧਰਮ ਦੇਸ ਦੀ ॥੪੯॥ ਪ੍ਰਬੋਧ ਏਕ ਨਾ ਲਗੈ ॥
 ਸੁ ਧਰਮ ਅਧਰਮ ਤੇ ਭਗੈ ॥ ਕੁ ਕਰਮ ਪ੍ਰਚੁਰਯੰ ਜਗੰ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਪੰਖ ਕੈ ਭਗੰ ॥੫੦॥ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਚ ਹੁਇ ਫਿਰਾ ॥
 ਅਪ੍ਰਪੰਚ ਪੰਖ ਕੈ ਉਡਾ ॥ ਕੁ ਕਰਮ ਬਿਚਰਤੰ ਜਗੰ ॥ ਸੁ ਕਰਮ ਸੁਕ੍ਰਮੰ ਭਗੰ ॥੫੧॥ **ਰਮਾਣ ਛੰਦ** ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤੰ

{੫੭੧}

{੫੭੧}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਤਜਿ ਹੈਂ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਭਜਿ ਹੈਂ ॥੫੨॥ ਭ੍ਰਮਣੰ ਭਰਿ ਹੈਂ ॥ ਜਸ ਤੇ ਟਰਿ ਹੈਂ ॥੫੩॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਦੁਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਰਰਿ
ਹੈਂ ਅਨ੍ਰਿਬੰ ॥੫੪॥ ਜਪ ਹੈਂ ਅਜਪੰ ॥ ਕੁ ਬਪੇਣ ਬਪੰ ॥੫੫॥ **ਸੋਮਰਾਜੀ ਛੰਦ ॥** ਸੁਨੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮੁਨੰ ਪਾਪ
ਕਰਮਾ ॥ ਚੁਨੈ ਜੂਠ ਕੂਠੰ ਸ੍ਰੁਤੰ ਛੋਰ ਧਰਮਾ ॥੫੬॥ ਤਜੈ ਧਰਮ ਨਾਰੀ ਤਕੈ ਪਾਪ ਨਾਰੰ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਪਾਪੀ
ਕੁਵ੍ਰਿਤਾਧਿਕਾਰੰ ॥੫੭॥ ਕਰੈ ਨਿਤ ਅਨਰਥੰ ਸਮਰਥੰ ਨ ਏਤੀ ॥ ਕਰੈ ਪਾਪ ਤੇਤੇ ਪਰਾਲਬਧ ਜੇਤੀ ॥੫੮॥
ਨਏ ਨਿਤ ਮੱਤੰ ਉਠੈ ਏਕ ਏਕੰ ॥ ਕਰੈ ਨਿਤ ਅਨਰਥੰ ਅਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥੫੯॥ **ਪ੍ਰਿਆ ਛੰਦ ॥** ਦੁਖ ਦੰਦ ਹੈਂ
ਸੁਖਕੰਦ ਜੀ ॥ ਨਹੀ ਬੰਦ ਹੈਂ ਜਗਬੰਦ ਜੀ ॥੬੦॥ ਨਹੀ ਬੇਦ ਬਾਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਮਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਬਖਾਨ
ਹੈਂ ॥੬੧॥ ਨ ਕੁਰਾਨ ਕੇ ਮਤੁ ਲੇਹਗੇ ॥ ਨ ਪੁਰਾਨ ਦੇਖਨ ਦੇਹਗੇ ॥੬੨॥ ਨਹੀ ਏਕ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਜਾਪ ਹੈਂ ॥ ਦਿਨ
ਦ੍ਵੈਕ ਬਾਪਨ ਬਾਪ ਹੈਂ ॥੬੩॥ **ਗਾਹਾ ਛੰਦੁ ਦੂਜਾ ॥** ਕ੍ਰੀਅਤੰ ਪਾਪਣੇ ਕਰਮੰ ਨ ਅਧਰਮੰ ਭਰਮਣੰ ਤ੍ਰਸਤਾਇ ॥
ਕੁਕਰਮ ਕਰਮਾਕ੍ਰਿਤੰ ਨ ਦੇਵਲੋਕੇਣ ਪ੍ਰਾਪਤਹਿ ॥੬੪॥ ਰਤਜੰ ਅਰਥ ਆਨਰਥੰ ਅਰਥ ਅਰਥਿੰ ਨ ਬੁਝਾਮ ॥
ਨ ਪ੍ਰਹਰਖ ਬਰਖਣੰ ਧਨਿਨੰ ਚਿਤੰ ਬਸੀਅੰ ਬਿਰਾਟਕੰ ॥੬੫॥ ਮਾਤਵੰ ਮੱਦਯੰ ਕੁਨਾਰੰ ਅਨਰਤੰ ਧਰਮਣੇ
ਤ੍ਰੀਆਇ ॥ ਕੁਕਰਮਣੇ ਕਥਤੰ ਬਦਿਤੰ ਲੱਜਿਣੇ ਤਜਤੰ ਨਰੰ ॥੬੬॥ ਸੱਜਯੰ ਕੁਤਿਸਿਤੰ ਕਰਮੰ ਭਜਿਤੰ ਤਜਤੰ
ਨ ਲੱਜਾ ॥ ਕੁਵਿਰਤੰ ਨਿਤਪ੍ਰਿਤਿ ਕ੍ਰਿਤਣੇ ਧਰਮ ਕਰਮੇਣ ਤਿਆਗਤੰ ॥੬੭॥ **ਚਤੁਰਪਦੀ ਛੰਦ ॥** ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਨਿਤ
ਕਰਿ ਹੈਂ ਸੁਕ੍ਰਿਤਾਨੁ ਨ ਸਰ ਹੈ ਅਘ ਓਘਨ ਰੁਚਿ ਰਾਚੇ ॥ ਮਾਨ ਹੈਂ ਨ ਬੇਦਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕਤੇਬਨ ਲੋਕ ਲਾਜ
ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥ ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਨੀ ਸੁਭਵ ਭਵਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੁਇ ਹੈਂ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਨ ਮਾਨੈ ਭਲ ਨ
ਬਖਾਨੈ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕਹ ਜੈ ਹੈਂ ॥੬੮॥ ਜਪ ਹੈਂ ਨ ਭਵਾਨੀ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਐਸੇ ॥
ਮਾਨਿ ਹੈ ਨ ਦੇਵੰ ਅਲਖ ਅਭੇਵੰ ਦੁਰਕ੍ਰਿਤੰ ਮੁਨਿਵਰ ਜੈਸੇ ॥ ਚੀਨ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਪਰ ਤ੍ਰੀਆ ਰਾਤੰ ਧਰਮਣਿ
ਕਰਮ ਉਦਾਸੀ ॥ ਜਾਨਿ ਹੈ ਨ ਬਾਤੰ ਅਧਿਕ ਅਗਿਆਤੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥੬੯॥ ਨਿਤ ਨਵ ਮਤ
ਕਰ ਹੈਂ ਹਰਿ ਨ ਨਿਸਰਿ ਹੈਂ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਨਾਮ ਨ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਨ ਮਾਨੈ ਤਜਤ ਕੁਰਾਨੈ ਅਉਰ ਹੀ
ਪੈਂਡ ਬਤੈ ਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰੀਅ ਰਸ ਰਾਚੇ ਮਤ ਕੇ ਕਾਚੇ ਨਿਜ ਤ੍ਰੀਯ ਗਮਨ ਨ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨ ਹੈਂ ਨ ਏਕੰ ਪੂਜ

{੫੭੨}

{੫੭੨}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਅਨੇਕੰ ਅੰਤ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਰ ਹੈਂ ॥੭੦॥ ਪਾਹਣ ਪੂਜੈ ਹੈ ਏਕ ਨ ਧਿਐ ਹੈ ਮਤਿ ਕੇ ਅਧਿਕ ਅਧੇਰਾ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹੁ ਤਜਿ ਹੈ ਬਿਖ ਕਹੁ ਭਜਿ ਹੈ ਸਾਂਝਹਿ ਕਹਹਿ ਸਵੇਰਾ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮਣਿ ਰਤਿ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਬਿਨਾ
 ਮਤਿ ਕਹੋ ਕਹਾ ਫਲ ਪੈ ਹੈਂ ॥ ਬਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਤਸਾਲੈ ਜਾਹਿ ਉਤਾਲੈ ਅੰਤ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥੭੧॥ **ਏਲਾ ਛੰਦ** ॥
 ਕਰ ਹੈਂ ਨਿੱਤ ਅਨਰਥ ਅਰਥ ਨਹੀ ਏਕ ਕਮੈ ਹੈਂ ॥ ਨਹਿ ਲੈ ਹੈਂ ਹਰਿ ਨਾਮ ਦਾਨ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਨਿੱਤ
 ਇੱਕ ਮਤ ਤਜੈ ਇੱਕ ਮਤਿ ਨਿੱਤ ਉਚੈ ਹੈਂ ॥੭੨॥ ਨਿੱਤ ਇੱਕ ਮਤ ਮਿਟੈ ਉਠੈ ਹੈਂ ਨਿੱਤ ਇੱਕ ਮਤ ॥ ਧਰਮ
 ਕਰਮ ਰਹਿ ਗਇਓ ਭਈ ਬਸੁਧਾ ਅਉਰੈ ਗਤਿ ॥ ਭਰਮ ਧਰਮ ਕੋ ਗਇਓ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਜਹਾਂ ਤਹ ॥੭੩॥
 ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਇਸਟ ਤਜਿ ਦੀਨ ਕਰਤ ਆਰਿਸਟ ਪੁਸਟ ਸਬ ॥ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇ ਮਿਟੀ ਭਏ ਪਾਪਿਸਟ ਕ੍ਰਿਸਟ
 ਤਬ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਹਿ ਨਿੰਦ ਹੈਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਹਿ ਹਸ ਚਲੈਂ ॥੭੪॥ ਤਜੀ ਆਨ ਜਹਾਨ ਕਾਨ ਕਾਹੂ ਨਹੀ
 ਮਾਨਹਿ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੀ ਨਿੰਦ ਨੀਚ ਉਚਹ ਸਮ ਜਾਨਹਿ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮ ਕੋ ਗਇਓ ਭਈ ਇਕ ਬਰਣ
 ਪ੍ਰਜਾ ਸਬ ॥੭੫॥ **ਘੱਤਾ ਛੰਦ** ॥ ਕਰਿ ਹੈਂ ਪਾਪ ਅਨੇਕ ਨ ਏਕ ਧਰਮ ਕਰ ਹੈਂ ਨਰ ॥ ਮਿਟ ਜੈ ਹੈ ਸਭ ਖਸਟ
 ਕਰਮ ਕੇ ਧਰਮ ਘਰਨ ਘਰਿ ॥ ਨਹਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਮੈਹੈ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈ ਹੈ ਅਮਰ ਲੋਗਿ ਜੈ ਹੈ ਨ ਬਰ ॥੭੬॥
 ਧਰਮ ਨ ਕਰ ਹੈ ਏਕ ਅਨੇਕ ਪਾਪ ਕੈ ਹੈ ਸਬ ॥ ਲਾਜ ਬੇਚ ਤਹ ਫਿਰੈਂ ਸਕਲ ਜਗ ॥ ਪਾਪ ਕਿਹੈ ਵਹ ਦੁਰਗਤਿ
 ਪੈ ਹੈ ਪਾਪ ਸਮੁੰਦ ਜੈਹੈਂ ਨ ਤਰਿ ॥੭੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਨਵ ਮਤ ਚਲੇ ਉਠਾ ਧਰਮ ਕੋ ਦਉਰ ॥
 ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜਹ ਤਹ ਦੁਰ ਰਹੀ ਪਾਪ ਭਇਓ ਸਿਰ ਮੋਰ ॥੭੮॥ **ਨਵਪਦੀ ਛੰਦ** ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਰਨ ਲਗੇ ਸਭ
 ਪਾਪਨ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜਿ ਕਰ ਹਰਿ ਜਾਪਨ ॥ ਪਾਹਨ ਕਉ ਸੁ ਕਰਤ ਸਬ ਬੰਦਨ ॥ ਡਾਰਤ ਧੂਪ
 ਦੀਪ ਸਿਰ ਚੰਦਨ ॥੭੯॥ ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਕਰਮ ਤਜ ਭਾਗਤ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸੋ ਲਾਗਤ ॥
 ਜਹ ਤਹ ਭਈ ਧਰਮ ਗਤਿ ਲੋਪੰ ॥ ਪਾਪਹ ਲਗੀ ਚਉਗਨੀ ਓਪੰ ॥੮੦॥ ਭਾਜਯੋ ਧਰਮ ਭਰਮ ਤਜਿ
 ਅਪਨਾ ॥ ਜਾਨਕ ਹੁਤੋ ਲਖਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ॥ ਸਬ ਸੰਸਾਰ ਤਜੀ ਤ੍ਰੀਅ ਆਪਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮੰਤ੍ਰ ਲਗੇ ਮਿਲਿ
 ਜਾਪਨ ॥੮੧॥ ਚਹੁੰਦਿਸ ਘੋਰ ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਇਓ ਪਾਪਾ ॥ ਕੋਊ ਨ ਜਾਪ ਸਕੈ ਹਰਿ ਜਾਪਾ ॥ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ

{੫੭੩}

{੫੭੩}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਸਭ ਜਾ ਚਲ ਪਈ ॥ ਧਰਮ ਕ੍ਰਿਆ ਯਾ ਜਗ ਤੈ ਗਈ ॥੮੨॥ ਅੜਿਲ ਦੂਜਾ ॥ ਜਹਾ ਤਹਾ ਆਧਰਮ
ਉਪਜੀਆ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰਿ ਭੱਜੀਆ ॥ ਡੋਲਤ ਜਹ ਤਹ ਪੁਰਖ ਅਪਾਵਨ ॥ ਲਾਗਤ ਕਤਹੀ ਧਰਮ
ਕੋ ਦਾਵ ਨ ॥੮੩॥ ਅਰਥਹ ਛਾਡ ਅਨਰਥ ਬਤਾਵਤ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਚਿਤਿ ਏਕ ਨ ਲਿਆਵਤ ॥ ਕਰਮ
ਧਰਮ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਭੁਲਾਵਤ ॥ ਜਹਾ ਤਹਾ ਆਰਿਸਟ ਬਤਾਵਤ ॥੮੪॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਰਹੀਂ ॥
ਹਰਿ ਨ ਉਚਰਹੀਂ ॥ ਪਰ ਘਰ ਡੋਲੈ ॥ ਜਲਹ ਬਿਰੋਲੈ ॥੮੫॥ ਲਹੈਂ ਨ ਅਰਥੰ ॥ ਕਹੈਂ ਅਨਰਥੰ ॥ ਬਚਨ
ਨ ਸਾਚੇ ॥ ਮਤਿ ਕਰ ਕਾਚੇ ॥੮੬॥ ਪਰ ਤ੍ਰੀਆ ਰਾਚੈਂ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਜਾਚੈਂ ॥ ਜਹੁ ਤਹੁ ਡੋਲੈ ॥ ਰਹਿ ਰਹਿ
ਬੋਲੈ ॥੮੭॥ ਧਨ ਨਹੀ ਛੋਰੈ ॥ ਨਿਸਿ ਘਰ ਫੋਰੈ ॥ ਗਹਿ ਬਹੁ ਮਾਰੀਅਤ ॥ ਨਰਕਹ ਡਾਰੀਅਤ ॥੮੮॥
ਅਸ ਦੁਰ ਕਰਮੰ ॥ ਛੁਟ ਜਗਿ ਧਰਮੰ ॥ ਮਤਿ ਪਿਤ ਭਰਮੈਂ ॥ ਧਸਤ ਨ ਘਰ ਮੈਂ ॥੮੯॥ ਸਿਖ ਮੁਖ ਮੋਰੈ ॥
ਕ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਿ ਛੋਰੈ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰੀਆ ਭਰਤਾ ॥ ਬਿਸਰੋ ਕਰਤਾ ॥੯੦॥ ਨਵ ਨਵ ਕਰਮੰ ॥ ਬਢਿ ਗਇਓ ਭਰਮੰ ॥
ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥੯੧॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਖੀਅਤ ਸਬ ਪਾਪੀ ਨਹ ਹਰਿ ਜਾਪੀ ਤਦਪਿ
ਮਹਾ ਰਿਸ ਠਾਨੈਂ ॥ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰੀ ਪਰ ਤ੍ਰੀਅ ਭਾਰੀ ਦੇਵ ਪਿਤਰ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥ ਤਦਪਿ ਮਹਾ ਬਰ ਕਹਤ
ਧਰਮਧਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਪ੍ਰਿਗ ਸਭ ਆਖੈਂ ਮੁਖ ਪਰ ਨਹੀ ਭਾਖੈਂ ਦੇਹ ਪ੍ਰਿਸਟ ਚੜਿ ਗਾਰੀ
॥੯੨॥ ਦੇਖੀਅਤ ਬਿਨ ਕਰਮੰ ਤਜ ਕੁਲ ਧਰਮੰ ਤਦਪਿ ਕਹਾਤ ਸੁ ਮਾਨਸ ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਲੋਭੰ ਰਹਤ
ਸਛੋਭੰ ਲੋਕ ਸਗਲ ਭਲ ਜਾਨਸ ॥ ਤਦਪਿ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ਚਲਤ ਬੁਰੀ ਮਤਿ ਲੋਭ ਮੋਹ ਬਸਿਭਾਰੀ ॥ ਪਿਤ
ਮਾਤ ਨ ਮਾਨੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ਲੈਹ ਘਰਣਿ ਤੇ ਗਾਰੀ ॥੯੩॥ ਦੇਖੀਅਤ ਜੇ ਧਰਮੀ ਤੇ ਭਏ ਅਕਰਮੀ ਤਦਪਿ
ਕਹਾਤ ਮਹਾ ਮਤਿ ॥ ਅਤਿ ਬਸਿ ਨਾਰੀ ਅਬਗਤਿ ਭਾਰੀ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਬਿਨਾ ਜਤ ॥ ਤਦਪਿ ਨ ਮਾਨਤ
ਕੁਮੱਤਿ ਪ੍ਰਠਾਨਤ ਮਤਿ ਅਰੁ ਗਤਿ ਕੇ ਕਾਚੇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਘਰਿ ਡੋਲਤ ਭਲੇ ਨ ਬੋਲਤ ਲੋਗ ਲਾਜ ਤਜਿ
ਨਾਚੇ ॥੯੪॥ ਕਿਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪਾਪ ਕਰੈਂ ਨਿਤ ਪ੍ਰਾਤ ਘਨੇ ॥ ਜਨ ਦੋਖਨ ਕੇ ਤਰੁ ਸੁੱਧ ਬਨੇ ॥ ਜਗ ਛੋਰਿ
ਭੱਜਾ ਗਤਿ ਧਰਮਨ ਕੀ ॥ ਸੁ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਪਾਪ ਕ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ॥੯੫॥ ਸੰਗ ਲਏ ਫਿਰੈਂ ਪਾਪਨ ਹੀ ॥ ਤਜਿ

ਭਾਜ ਕ੍ਰਿਆ ਜਗ ਜਾਪਨ ਕੀ ॥ ਦਿਵ ਪਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਵਕ ਮਾਨਹਗੇ ॥ ਸਭ ਆਪਨ ਤੇ ਘਟਿ ਜਾਨਹਗੇ ॥੯੬॥
ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਭਜਿਓ ਸੁ ਧਰਮ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਕੁਕਰਮ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਜਹਾਨ ॥ ਤਜਿ ਭਾਜ ਆਨਿ ॥੯੭॥
 ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਅਨਰਥ ॥ ਕਰ ਹੈਂ ਸਮਰਥ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਧਰਮ ॥ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸੁ ਕਰਮ ॥੯੮॥ ਕਰ ਹੈਂ ਕੁਚਾਰ ॥
 ਤਜ ਸੁਭ ਅਚਾਰ ॥ ਭਈ ਕ੍ਰਿਆ ਅਉਰ ॥ ਸਬ ਠੌਰ ਠੌਰ ॥੯੯॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਸੰਗ ॥ ਪ੍ਰੇਰਤਿ ਅਨੰਗ ॥
 ਕਰ ਸੁਤਾ ਭੋਗ ॥ ਜੋ ਹੈ ਅਜੋਗ ॥੧੦੦॥ ਤਜਿ ਲਾਜ ਭਾਜ ॥ ਸੰਜੁਤ ਸਮਾਜ ॥ ਘਟ ਚਲਾ ਧਰਮ ॥ ਬਢਿਓ
 ਅਧਰਮ ॥੧੦੧॥ ਕ੍ਰੀੜਤ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਤਜ ਧਰਮ ਵਾਰਿ ॥ ਬਢਿ ਗਇਓ ਭਰਮ ॥ ਭਾਜੰਤ ਧਰਮ ॥੧੦੨॥
 ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ॥ ਪਾਪੀ ਨਰੇਸ ॥ ਧਰਮੀ ਨ ਕੋਇ ॥ ਪਾਪ ਅਤਿ ਹੋਇ ॥੧੦੩॥ ਸਾਧੂ ਸਤ੍ਰਾਸ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ
 ਉਦਾਸ ॥ ਪਾਪੀਨ ਰਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥੧੦੪॥ **ਹਰਿ ਗੀਤਾ ਛੰਦ** ॥ ਸਬ ਦ੍ਰੋਨ ਗਿਰਵਰ ਸਿਖਰ
 ਤਰ ਨਰ ਪਾਪ ਕਰਮ ਭਏ ਭਨੋ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਧਰਮ ਸ-ਭਰਮ ਹੁਐ ਚਮਕੰਤ ਦਾਮਿਨਿ ਸੋ ਮਨੋ ॥ ਕਿਯੋ
 ਸੂਦ੍ਰ ਸੁਭਟ ਸਮਾਜ ਸੰਜੁਤ ਜੀਤ ਹੈ ਬਸੁਧਾ ਬਲੀ ॥ ਕਿਯੋ ਅੱਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰ ਤਜੇ ਭੱਜੇ ਅਰੁ ਅਉਰ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਚਲੀ
 ॥੧੦੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜਹੱ ਤਹੱ ਪਾਪ ਕਰਮ ਸਬੈ ਲਗੇ ॥ ਨਰ ਲਾਜ ਛਾਡ ਨਿਲਾਜ ਹੁਐ ਫਿਰੈਂ
 ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਬੈ ਭਗੇ ॥ ਕਿਯੋ ਸੂਦ੍ਰ ਜਹੱ ਤਹੱ ਸਰਬ ਮਹਿ ਮਹਾਰਾਜਯ ਪਾਇ ਪ੍ਰਹਰਖ ਹੈਂ ॥ ਕਿਯੋ ਚੋਰ ਛਾਡਿ
 ਅਚੋਰ ਕੋ ਗਹਿ ਸਰਬ ਦਰਬ ਆਕਰਖ ਹੈਂ ॥੧੦੬॥ **ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ** ॥ ਸਭ ਜਗ ਪਾਪੀ ਕਹੂ ਨ ਜਾਪੀ ਅਥੱਪਨ
 ਬਾਪੀ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮਤਵਾਰੇ ਭ੍ਰਮਤ ਭ੍ਰਮਾਰੇ ਮਤਿ ਨ ਉਜਿਯਾਰੇ ਬਾਂਧ ਰਿਸੰ ॥ ਪਾਪਨ ਰਸ
 ਰੱਤੇ ਦੁਰਮਤਿ ਮੱਤੇ ਕੁ ਮਤਨ ਦਾਤੇ ਮਤ ਨੇਕੰ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਉਠਿ ਧਾਵੈਂ ਚਿਤ ਲਲਚਾਵੈਂ ਕਛੁਹੂ ਨ
 ਪਾਵੈ ਬਿਨੁ ਏਕੰ ॥੧੦੭॥ ਤਜਿ ਹਰਿ ਧਰਮੰ ਗਹਤ ਕੁਕਰਮੰ ਬਿਨ ਪ੍ਰਭ ਕਰਮੰ ਸਬ ਭਰਮੰ ॥ ਲਾਗਤ
 ਨਹੀ ਤੰਤ੍ਰੰ ਫੁਰਤ ਨ ਮੰਤ੍ਰੰ ਚਲਤ ਨ ਜੰਤ੍ਰੰ ਬਿਨ ਮਰਮੰ ॥ ਜਾਪ ਹੈ ਨ ਦੇਵੀ ਅਲਖ ਅਭੇਵੀ ਆਦਿ ਅਜੇਵੀ
 ਪਰਮ ਜੁੱਧੀ ॥ ਕੁਬੁਧਨ ਤਨ ਰਾਚੇ ਕਹਤ ਨ ਸਾਚੇ ਪ੍ਰਭਹਿ ਨ ਜਾਚੇਂ ਤਮਕ ਬੁੱਧੀ ॥੧੦੮॥ **ਹੀਰ ਛੰਦ** ॥
 ਅਪੰਡਿਤ ਗੁਣ ਮੰਡਤ ਸੁਬੁਧਿਨਿ ਖੰਡਿਤ ਦੇਖੀਐ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਬਰ ਧਰਮ ਛਾਡ ਅਕਰਮ ਧਰਮ ਲੇਖੀਐ ॥ ਸੱਤਿ

{੫੭੫}

{੫੭੫}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਰਹਤ ਪਾਪ ਗ੍ਰਹਤ ਕ੍ਰੋਧ ਚਹਤ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਧਰਮ ਲੀਣ ਅੰਗ ਛੀਣ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਣ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੯॥
 ਕੁ ਤ੍ਰੀਅਨ ਰਸ ਚਾਹੀ ਗੁਣਨ ਨ ਗ੍ਰਾਹੀ ਜਾਨੀਅਤ ॥ ਸੱਤ ਕਰਮ ਛਾਡਕੇ ਅਸੱਤ ਕਰਮ ਮਾਨੀਅਤ ॥ ਰੂਪ
 ਰਹਿਤ ਜੂਪ ਗ੍ਰਹਿਤ ਪਾਪ ਸਹਿਤ ਦੇਖੀਐ ॥ ਅਕਰਮ ਲੀਨ ਧਰਮ ਛੀਨ ਨਾਰਿ ਅਧੀਨ ਪੇਖੀਐ ॥੧੧੦॥
ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਨ ਤੇ ਜਗ ਛਾਇ ਰਹਿਓ ॥ ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਲ ਧਰਮ ਨ ਜਾਤ ਕਹਿਓ ॥
 ਦਿਸ ਬਦਿਸਨ ਕੇ ਜੀਅ ਦੇਖ ਸਬੈ ॥ ਬਹੁ ਪਾਪ ਕਰਮ ਰਤਿ ਹੈਂ ਸੁ ਅਬੈ ॥੧੧੧॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਨ ਨਰ ਕਹੂੰ
 ਦੇਖ ਪਰੈ ॥ ਕਛੁ ਬੁਧਿ ਬਲ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ਕਰੈ ॥ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਏਕਨ ਨੇਕ ਮਤੰ ॥ ਨਿਤ ਅਰਥਾਨਰਥ ਗਨੰਤ
 ਗਤੰ ॥੧੧੨॥ **ਮਾਰਹ ਛੰਦ** ॥ ਹਿਤ ਸੰਗ ਕੁਨਾਰਿਨ ਅਤਿ ਬਿਭਚਾਰਨ ਜਿਨ ਕੇ ਐਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਬਡ ਕੁਲ
 ਜੱਦਪਿ ਉਪਜੀ ਬਹੁ ਛਬਿ ਬਿਗਾਸੀ ਤੱਦਪਿ ਪ੍ਰਿਅ ਬਿਭਚਾਰ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਤ ਬਹੁ ਚਿੱਤ੍ਰਨ ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰਨ ਸੁੰਦਰ
 ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਕਿਧੋ ਦੇਵ ਲੋਕ ਤਜਿ ਸੁਫਰ ਸੁੰਦਰੀ ਉਪਜੀ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥੧੧੩॥ ਹਿਤ ਅਤਿ ਦੁਰ ਮਾਨਸ
 ਕਛੁ ਨ ਜਾਨਸ ਨਰ ਹਰਿ ਅਰੁ ਬਟਪਾਰ ॥ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਮਾਨਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤ ਨ ਜਾਨਤ ਬੋਲਤ ਕੁਬਿਧਿ
 ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਕੁਸਟਿ ਤੇ ਅੰਗਨ ਗਲਤ ਕੁਰੰਗਨ ਅਲਪ ਅਜੋਗਿ ਅਛੱਜਿ ॥ ਕਿਧੋ ਨਰਕ ਛੋਰਿ ਅਵਤਰੇ ਮਹਾਂ
 ਪਸੁ ਡੋਲਤ ਪ੍ਰਿਥੀ ਨਿਲੱਜ ॥੧੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਇਕ ਬ੍ਰਨ ਰਹਾ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਕਲ
 ਸੂਦ੍ਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭੇ ਦਈਵ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੧੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੰਕਰ ਬਰਨ ਪ੍ਰਜਾ ਭਈ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੁ
 ਰਹਾਨ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਰਾਜਾ ਭਏ ਭਈ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥੧੧੬॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਧਰਮ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਹਾਨ ਪਾਪ
 ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗ ਮੋ ਧਰਾ ॥ ਧਰਮ ਸਬਨ ਬਿਸਰਾਨ ਪਾਪ ਕੰਠ ਸਬ ਜਗ ਕੀਓ ॥੧੧੭॥ ਕਲਿਜੁਗ ਚੜ੍ਹੇ ਅਸੰਭ
 ਜਗਤ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਬਾਚ ਹੈ ॥ ਰੰਗਹੁ ਏਕਹਿ ਰੰਗ ਤਬ ਛੁਟਿਹੋ ਕਲਿ ਕਾਲ ਤੇ ॥੧੧੮॥ **ਹੰਸਾ ਛੰਦ** ॥
 ਜਹੱ ਤਹੱ ਬਢਾ ਪਾਪ ਕਾ ਕਰਮ ॥ ਜਗ ਤੇ ਘਟਾ ਧਰਮ ਕਾ ਭਰਮ ॥੧੧੯॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਹੱ ਤਹੱ ਜਰਿਗ
 ਭਇਓ ॥ ਪੰਖਨ ਧਾਰ ਧਰਮ ਉਡਿ ਗਇਓ ॥੧੨੦॥ ਨਈ ਨਈ ਹੋਨ ਲਗੀ ਨਿਤ ਬਾਤ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ
 ਬਾਢ ਚਲਿਓ ਉਤਪਾਤ ॥੧੨੧॥ ਸਬ ਜਗ ਚਲਤ ਔਰ ਹੀ ਕਰਮ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਘਟ ਗਇਓ ਧਰਾ ਤੇ ਧਰਮ

{੫੭੬}

{੫੭੬}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

॥੧੨੨॥ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਦੇਖੀਅਤ ॥ ਤਹੱ ਤਹੱ ਪੇਖੀਅਤ ॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਧਰਮੀ ॥੧੨੩॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਗੁਨੀਅਤ ॥ ਤਹੱ ਤਹੱ ਸੁਨੀਅਤ ॥ ਸਬ ਜਗ ਪਾਪੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਜਾਪੀ ॥੧੨੪॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੰ ॥ ਭੱਜਿ ਗਇਓ ਧਰਮੰ ॥ ਜੱਗ ਨ ਸੁਨੀਅਤ ॥ ਹੋਮ ਨ ਗੁਨੀਅਤ ॥੧੨੫॥ ਸਕਲ ਕੁਕਰਮੀ ॥ ਜਗੁ ਭਇਓ ਅਧਰਮੀ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ॥ ਬਸ ਰਹਯੋ ਦੂਜਾ ॥੧੨੬॥ ਅਤਿ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਸ੍ਰੁਤਿ ਧੁਨਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਨ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਦਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਸੰਜਮ ਕਹੂੰ ਨ ਇਸਨਾਨੰ ॥੧੨੭॥ ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ਕਹੂੰ ਨ ਬੇਦੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਿਵਾਜ ਨ ਕਹੂੰ ਕਤੇਬੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਤਸਬੀ ਕਹੂੰ ਨ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਹੋਮੰ ਕਹੂੰ ਨ ਜ਼ਾਲਾ ॥੧੨੮॥ ਅਉਰ ਹੀ ਕਰਮੰ ਅਉਰ ਹੀ ਧਰਮੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਵੰ ਅਉਰ ਹੀ ਮਰਮੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਚਰਚਾ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤੰ ਅਉਰ ਹੀ ਅਰਚਾ ॥੧੨੯॥ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਤੰ ਅਉਰ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਬਾਣੀ ਅਉਰ ਹੀ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰੀਤਾ ਅਉਰ ਹੀ ਭਾਯੰ ॥ ਅਉਰ ਹੀ ਰਾਜਾ ਅਉਰ ਹੀ ਨਜਾਯੰ ॥੧੩੦॥ ਅਭੀਰ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਸਾਧੂ ਅਤਿ ਰਾਜਾ ॥ ਕਰਨ ਲਗੇ ਦੁਰ ਕਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਠਾਨਿ ॥ ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥੧੩੧॥ ਅਤਿ ਕੁਚਾਲ ਅਰੁ ਕੂਰ ॥ ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਕਠੂਰ ॥ ਥਿਰ ਨਹੀ ਰਹਤ ਪਲਾਧ ॥ ਕਰਤ ਅਧਰਮ ਕੀ ਸਾਧਿ ॥੧੩੨॥ ਅਤਿ ਪਾਪਿਸਟ ਅਜਾਨ ॥ ਕਰਤ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥ ਮਾਨਤ ਜੰਤ੍ਰੁ ਨ ਤੰਤ੍ਰੁ ॥ ਜਾਪਤ ਕੋਈ ਨ ਮੰਤ੍ਰੁ ॥੧੩੩॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਬਡਾ ਅਧਰਮ ॥ ਧਰਮ ਭਜਾ ਕਰਿ ਭਰਮ ॥ ਨਵ ਨਵ ਕ੍ਰਿਆ ਭਈ ॥ ਦੁਰਮਤਿ ਛਾਇ ਰਹੀ ॥੧੩੪॥ ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥ ਨਏ ਨਏ ਮਾਰਗ ਚਲੇ ਜਗ ਮੋ ਬਢਾ ਅਧਰਮ ॥ ਰਾਜਾ ਪੂਜਾ ਸਬੈ ਲਗੇ ਜਹੱ ਤਹੱ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਕਰਨ ਕੁਕਰਮ ਪੂਜਾ ਰਾਜਾ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਪੰਖ ਕਰ ਉਡਾ ਪਾਪ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਿਥਾਰੀ ॥੧੩੫॥ ਧਰਮ ਲੋਪ ਜਗ ਤੇ ਭਏ ਪਾਪ ਪ੍ਰਗਟ ਬਪੁ ਕੀਨ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪੂਜਾ ਕ੍ਰਿਆ ਅਧਰਮ ਕੀ ਲੀਨ ॥ ਕ੍ਰਿਆ ਪਾਪ ਕੀ ਲੀਨ ਨਾਰਿ ਨਰ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਚੁਰ ਬਪੁ ਕੀਨ ਧਰਮ ਧਰਿ ਪੰਖਨ ਭਾਜਾ ॥੧੩੬॥ ਪਾਪਾਕ੍ਰਾਂਤ ਧਰਾ ਭਈ ਪਲ ਨ ਸਕਤਿ ਠਹਰਾਇ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਿਆਨ ਧਰਿ ਰੋਵਤ

{੫੭੭}

{੫੭੭}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਭਈ ਬਨਾਇ ॥ ਰੋਵਤ ਭਈ ਬਨਾਇ ਪਾਪ ਭਾਰਨ ਭਰ ਧਰਣੀ ॥ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਕੇ ਤੀਰ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਜਾਤ
 ਨ ਬਰਣੀ ॥੧੩੭॥ ਸੋਰਠਾ ਛੰਦ ॥ ਕਰਕੈ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮੇਧ ਬਹੁਰ ਬਿਦਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰੀ ॥ ਮਹਾ ਪੁਰਖ ਬਿਨ
 ਰੋਗ ਭਾਰ ਹਰਣ ਬਸੁਧਾ ਨਿਮਿਤ ॥੧੩੮॥ ਕੁੰਡਰੀਆ ਛੰਦ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਨਿਮਿਤ ਕਰ ਹੈ ਆਪ
 ਉਪਾਇ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਵਨ ਸਦਾ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ॥ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਆਇ ਦੀਨ ਰੱਛਾ ਕੇ
 ਕਾਰਣ ॥ ਅਵਤਾਰੀਸਵਤਾਰ ਧਰਾ ਕੇ ਭਾਰ ਉਤਾਰਣ ॥੧੩੯॥ ਕਲਿਜੁਗ ਕੇ ਅੰਤਹ ਸਮੈ ਸਤਿਜੁਗ ਲਾਗਤ
 ਆਇ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਲੀਏ ਧਰਿ ਹੈ ਰੂਪ ਅਨਾਇ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰਛਾ ਰਥ ਕਲਹਿ ਕਵਤਕ ਕਰ ਭਾਰੀ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੇ ਨਾਸਾਰਥ ਨਿਮਿਤ ਅਵਤਾਰ ਅਵਤਾਰੀ ॥੧੪੦॥ ਸੁੰਯਾ ਛੰਦ ॥ ਪਾਪ ਸੰਬੁਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ
 ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹੰਗੇ ॥ ਤਰਕੱਛਿ ਤੁਰੰਗ ਸਪੱਛ ਬਡੇ ਕਰਿ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੰਪਾਵਹੰਗੇ ॥ ਨਿਕਸੇ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ
 ਪਰਬਤ ਤੇ ਤਸ ਸੋਭ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਹੰਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹੰਗੇ
 ॥੧੪੧॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲੱਜਾਵਹੰਗੇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਸੁਧਾਰਕੈ ਟਾਰਿ ਘਣੇ ਬਹੁਰੋ
 ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹੰਗੇ ॥ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰ ਲੈਹੈ ਕਰ ਦੈ ਦੁਖ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵਹੰਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ
 ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹੰਗੇ ॥੧੪੨॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਰਣਿ ਜੀਤ
 ਨਿਸਾਨ ਬੱਜਾਵਹੰਗੇ ॥ ਖਲ ਟਾਰਿ ਹਜਾਰ ਕਰੋਰ ਕਿਤੇ ਕਲਕੀ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤਿ ਬਢਾਵਹੰਗੇ ॥ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੈ ਜਿਤ
 ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਲਖਿ ਪਾਪਨ ਪੁੰਜ ਪਰਾਵਹੰਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ
 ਆਵਹੰਗੇ ॥੧੪੩॥ ਛੀਨ ਮਹਾ ਦਿਜ ਦੀਨ ਦਸਾ ਲਖਿ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਰਿਸਾਵਹੰਗੇ ॥ ਖਗ ਕਾਢਿ ਅਭੰਗ
 ਨਿਸੰਗ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹੰਗੇ ॥ ਰਿਪੁ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਅਭੀਤ ਬਡੇ ਅਵਨੀ ਪੈ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹੰਗੇ ॥
 ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹੰਗੇ ॥੧੪੪॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ਰਨੇਸ ਨਿਸੇਸ
 ਭਲੇ ਜਸੁ ਗਾਵਹੰਗੇ ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜਯ ਸੱਦ ਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹੰਗੇ ॥ ਨਰ ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਕਿੰਨਰ
 ਜੱਛ ਸੁ ਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਜਾਵਹੰਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵਹੰਗੇ ॥੧੪੫॥

{੫੭੮}

{੫੭੮}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੇ ਨਾਦ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਡਫ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਰਬਾਬ ਤੁਰੀ ਰਣ ਸੰਖ ਅਸੰਖ
ਬਜਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲਨ ਘੋਰ ਘਨੀ ਸੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬੈ ਮੁਰਛਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ
ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੪੬॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਦੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਸੁਹਾਵਹਗੇ ॥
ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਧੁਜਾ ਪਟ ਬਾਤ ਲਗੇ ਫਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਕਿੰਨਰ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ
ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੪੭॥ ਕਉਚ
ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੀ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਛਕਾਵਹਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਢਾਲ ਗਦਾ ਪਰਸੋ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ
ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁਧਤ ਹੈ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੋ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਚਲਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ
ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੪੮॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ਦੁੱਜਨ ਦੇਖਿ ਪਰਾਵਹਗੇ ॥ ਜਿਮ
ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਪਤੁਆ ਸਬ ਆਪਨ ਹੀ ਉਡਿ ਜਾਵਹਗੇ ॥ ਬਢਿ ਹੈ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਸਾ ਕਹੂੰ ਪਾਪ
ਨ ਢੂੰਢਤ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੪੯॥ ਛੂਟਤ
ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਕੇ ਰਣ ਛਾਡਿ ਭਟਵਾ ਭਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਕਰਾਲ ਪ੍ਰਭਾ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੱਧਿ
ਸੁਹਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਿੱਧ ਸਨੈ ਕਰਿ ਉਚਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ
ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੫੦॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾਂ ਅੰਗ ਦੇਖ ਅਨੰਗ ਲੱਜਾਵਹਗੇ ॥
ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਸਬ ਠਉਰ ਸਬੈ ਠਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੋ ਕਲਿਕੀ
ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੫੧॥ ਭੂਮਿ
ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰ ਬਡੇ ਬਡ ਆਛ ਬਡੀ ਛਬਿ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਖਲਟਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ਬਰਿਆਰ ਹਠੀ ਘਨ ਘੋਖਨ ਜਿਉ
ਘਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਕਲ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜੈਪਤ੍ਰ ਧਰੱਤ੍ਰੁ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ
ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੫੨॥ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁਝਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਮੱਧ ਮਹਾ ਛਬਿ ਪਾਵਹਗੇ ॥
ਧਰਿ ਲੁੱਥ ਪਲੁੱਥ ਬਿਬਾਰ ਘਣੀ ਘਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਰੁਦ੍ਰ ਚਰਾਚਰ ਜੇ ਜਯ

{੫੭੯}

{੫੭੯}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਸੱਦ ਨਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੫੩॥
 ਤਾਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਉਚਾਨ ਧੁਜਾ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਵਹਗੇ ॥ ਕਲਗੀ ਗਜ ਗਾਹ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਪਾਣਿ
 ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ ॥ ਜਗ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਕੀ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲੁ ਭਾਗ ਭਯਾ
 ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੫੪॥ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਜਾਨ ਭੁਜਾ ਰਣਿ ਰੂਪ ਮਹਾਨ
 ਦਿਖਾਵਹਗੇ ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਬਿਓਮ ਬਿਵਾਨ ਲੱਜਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ
 ਪਰੇਤ ਪਰੀ ਮਿਲਿ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਗਵਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ
 ਆਵਹਗੇ ॥੧੫੫॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਰਣ ਰੰਗਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਗੇ ॥ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ
 ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣਦੇਵ ਅਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਰਣ ਦੇਖਿ ਸਬੈ ਰਹਸਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ
 ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਿਰਿ ਆਵਹਗੇ ॥੧੫੬॥ ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਸਰ ਸਿਜ ਰੂਪੰ ॥ ਸਬ
 ਭਟ ਭੂਪੰ ॥ ਅਤਿ ਛਬਿ ਸੋਭੰ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਲੋਭੰ ॥੧੫੭॥ ਕਰ ਅਰਿ ਧਰਮੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਕਰਮੰ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ
 ਵੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਧੀਰੰ ॥੧੫੮॥ ਜਲ ਬਲ ਪਾਪੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਜਾਪੰ ॥ ਜਹੱ ਜਹੱ ਦੇਖਾ ॥ ਤਹੱ ਤਹੱ ਪੇਖਾ
 ॥੧੫੯॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਪੇਖੈ ॥ ਦਰ ਦਰ ਲੇਖੈ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਅਰਚਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਚਰਚਾ ॥੧੬੦॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥
 ਸਬ ਦੇਸ ਢਾਲ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਕੁਚਾਲ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਅਨਰਥ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਅਰਥ ॥੧੬੧॥ ਸਬ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥
 ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕੁਕਾਜ ॥ ਨਹੀ ਹੋਤ ਨਿਆਇ ॥ ਜਹ ਤਹ ਅਨਿਯਾਇ ॥੧੬੨॥ ਛਿਤ ਭਈ ਸੁੱਦ੍ਰ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਕਰਤ
 ਛੁੱਦ੍ਰ ॥ ਤਹ ਬਿੱਪ ਏਕ ॥ ਜਿਹ ਗੁਨ ਅਨੇਕ ॥੧੬੩॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਨਿਤ ਜਪਤ ਬਿਪ੍ਰ ਦੇਬੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥
 ਜਿਹ ਕੀਨ ਧੂਮ੍ਰਲੋਚਨ ਦੁਖੰਡ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਦੇਵ ਦੇਵਿਸ ਸਹਾਇ ॥ ਜਿਹ ਲੀਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕਰਿ ਦੈ ਬਚਾਇ
 ॥੧੬੪॥ ਜਿਹ ਹਤੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਬੀਰ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀਨੋ ਫਕੀਰ ॥ ਤਿਨ ਗਹੀ ਸਰਨ ਜਗਮਾਤ
 ਜਾਇ ॥ ਤਿਹ ਕੀਅਸ ਚੰਡਿਕਾ ਦੇਵ ਰਾਇ ॥੧੬੫॥ ਤਿਹ ਜਪਤ ਰੈਣ ਦਿਨ ਦਿਜ ਉਦਾਰ ॥ ਜਿਹ ਹਣਿਓ
 ਰੋਸ ਰਣ ਬਾਸਵਾਰ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਹੁਤੀ ਤਾਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੁਚਾਰ ॥ ਤਹ ਗਹਿਓ ਨਾਹ ਦਿਨ ਇਕ ਨਿਹਾਰਿ ॥੧੬੬॥

{੫੮੦}

{੫੮੦}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਤ੍ਰੀਯੋ ਬਾਚ ਪਤਿ ਸੋਂ ॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂੜ ਸੇਵੰਤ ਦੇਵਿ ॥ ਕਿਹ ਹੇਤ ਤਾਸ ਬੁੱਲਤ ਅਭੇਵਿ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਣ
 ਵਾਹਿ ਪਰਿਅਨ ਪਰੰਤ ॥ ਕਿਮ ਜਾਨ ਬੁਝ ਦੋਜਕਿ ਗਿਰੰਤ ॥੧੬੭॥ ਕਿਹ ਕਾਜ ਮੂਰਖ ਤਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ ॥
 ਨਹੀ ਡਰਤ ਤਉਨ ਕੋ ਥਪਤ ਥਾਪ ॥ ਕੈਹੋ ਪੁਕਾਰ ਰਾਜਾ ਸਮੀਪ ॥ ਦੈਹੈ ਨਿਕਾਰ ਤੁਹਿ ਬਾਂਧਿ ਦੀਪ ॥੧੬੮॥
 ਨਹੀ ਲਖਾ ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਧਰਮਾਰਥ ਆਨਿ ਲਿਨੋਵਤਾਰ ॥ ਸੂਦ੍ਰੰ ਸਮੱਸਤ ਨਾਸਾਰਥ ਹੇਤ ॥
 ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ਕਰਬੇ ਸਚੇਤ ॥੧੬੯॥ ਹਿਤ ਜਾਨਿ ਤਾਸ ਹਟਕਿਓ ਕੁਨਾਰਿ ॥ ਨਹੀ ਲੋਕ ਤ੍ਰਾਸ ਬੁੱਲੈ
 ਭਤਾਰ ॥ ਤਬ ਕੁੜੀ ਨਾਰਿ ਚਿਤ ਰੋਸ ਠਾਨਿ ॥ ਸੰਭਲ ਨਰੇਸ ਤਨ ਕਹੀ ਆਨਿ ॥੧੭੦॥ ਪੂਜੰਤ ਦੇਵਿ
 ਦੀਨੋ ਦਿਖਾਇ ॥ ਤਿਹ ਗਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸੂਦ੍ਰ ਰਾਇ ॥ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਅਧਿਕ ਦੀਨੀ ਸਜਾਇ ॥ ਕੈ ਹਨਤ
 ਤੋਹ ਕੈ ਜਪ ਨ ਮਾਇ ॥੧੭੧॥ ਰਾਜਾ ਸੂਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਨਹੀ ਹਨਤ ਤੋਹ ਦਿਜ ਕਹੀ ਆਜ ॥ ਨਹੀ ਬੋਰ
 ਬਾਰ ਮੋ ਪੂਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਤਜਹੁ ਸੇਵ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਆਜ ਤੋਕੋ ਦੁਖੰਡ ॥੧੭੨॥ ਬਿਪ੍ਰ
 ਵਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਕੀਜੈ ਦੁਖੰਡ ਨਹੀ ਤਜੋ ਸੇਵ ॥ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਾਚੁ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਦੇਵ ॥ ਕਿਉਂ ਨ ਹੋਹਿ ਟੂਕ
 ਤਨ ਕੇ ਹਜਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਜੋ ਪਾਂਇ ਦੇਵੀ ਉਦਾਰ ॥੧੭੩॥ ਸੁਣ ਭਯੋ ਬੈਣ ਸੂਦ੍ਰ ਸਿ ਸਕੂਧ ॥ ਜਣੁ ਜੁਟਯੋ
 ਆਣਿ ਮਕਰਾਛ ਜੁਧ ॥ ਦੋਉ ਦ੍ਰਿਗ ਸਕੂਧ ਸੋਨਤ ਚੁਚਾਨ ॥ ਜਨੁ ਕਾਲ ਤਾਹਿ ਦੀਨੀ ਨਿਸਾਨ ॥੧੭੪॥
 ਅਤਿ ਗਰਬ ਮੂੜ ਭ੍ਰਿੰਤਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉੱਚਰੇ ਬੈਣ ਇਹ ਹਣਹੁ ਜਾਇ ॥ ਲੈ ਗਏ ਤਾਸ ਦ੍ਰੋਹੀ ਦੁਰੰਤ ॥
 ਜਹੱ ਸੰਭੁ ਸੁਭ ਦੇਵਲ ਸੁਭੰਤ ॥੧੭੫॥ ਤਿਹ ਬਾਂਧ ਆਖ ਮੁਸਕੈਂ ਚੜਾਇ ॥ ਕਰ ਲੀਨ ਕਾਢਿ ਅਸਿ ਕੋ
 ਨਚਾਇ ॥ ਜਬ ਲਗੇ ਦੇਨ ਤਿਹ ਤੇਗ ਤਾਨ ॥ ਤਬ ਕੀਯੋ ਕਾਲ ਕੋ ਬਿਪ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥੧੭੬॥ ਜਬ ਕੀਯੋ
 ਚਿਤ ਮੋ ਬਿਪ੍ਰ ਧਿਆਨ ॥ ਤਿਹ ਦੀਨ ਦਰਸ ਤਬ ਕਾਲ ਆਨਿ ॥ ਨਹੀ ਕਰੋ ਚਿੰਤ ਚਿਤ ਮਾਂਝਿ ਏਕ ॥
 ਤਵ ਹੇਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਹਨਿ ਹੈ ਅਨੇਕ ॥੧੭੭॥ ਤਬ ਪਰੀ ਸੁੰਕ ਭੋਹਰ ਮਝਾਰ ॥ ਉਪਜਿਓ ਆਨਿ ਕਲਕੀਵਤਾਰ ॥
 ਤਾੜ ਪ੍ਰਮਾਨੁ ਕਰਿ ਅਸਿ ਉਤੰਗ ॥ ਤਰ ਕੱਛ ਸੁਵੱਛ ਤਾਜੀ ਸੁਰੰਗ ॥੧੭੮॥ ਸਿਰਖੰਡੀ ਛੰਦ ॥ ਵੱਜੇ ਨਾਦ
 ਸੁਰੰਗੀ ਧੱਗਾ ਘੋਰੀਆ ॥ ਨੱਚੇ ਜਾਣ ਫਿਰੰਗੀ ਵੱਜੇ ਘੁੰਘਰੂ ॥ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਨਿਖੰਗੀ ਝੁਲਨ ਬੈਰਖਾਂ ॥

{੫੮੧}

{੫੮੧}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਸਾਵਣ ਜਾਣ ਉਮੰਗੀ ਘਟਾ ਡਰਾਵਣੀ ॥੧੭੯॥ ਬਾਣੇ ਅੰਗ ਭੁਜੰਗੀ ਸਾਵਲ ਸੋਹਣੇ ॥ ਤ੍ਰੈ ਸੈ ਹੱਥ ਉਤੰਗੀ
ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ॥ ਤਾਜੀ ਭਉਰ ਪਿਲੰਗੀ ਛਾਲਾਂ ਪਾਈਆ ॥ ਭੰਗੀ ਜਾਣ ਭਿੜੰਗੀ ਨੱਚੇ ਦਾਇਰੀ ॥੧੮੦॥
ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਸੁਰੰਗੀ ਅਣੀਆਂ ਜੁੱਟੀਆ ॥ ਪੈਰੈ ਧਾਰ ਪਵੰਗੀ ਫਉਜਾ ਚੀਰਕੈ ॥ ਉਠੈ ਛੈਲ ਛਲੰਗੀ ਛਾਲਾਂ
ਪਾਈਆ ॥ ਝਾੜ ਝੜਾਕ ਝੜੰਗੀ ਤੇਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥੧੮੧॥ **ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ** ॥ ਜੁ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੈ ਸਬੈ ॥
ਸੁ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਗੇ ਤਬੈ ॥ ਕਹਿਓ ਸੁ ਸੋਭ ਸੋਭ ਹੀ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਭ ਹੀ ॥੧੮੨॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਰਾਜਈ ॥
ਬਿਲੋਕਿ ਭਾਨੁ ਲਾਜਈ ॥ ਸੁ ਚੰਡ ਤੇਜ ਇਉ ਲਸੈ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜੋਤਿ ਕੋ ਹਸੈ ॥੧੮੩॥ ਸੁ ਕੋਪ ਕੋਪ ਕੈ ਹਠੀ ॥
ਚਪੇ ਚਿਰਾਇ ਜਿਉ ਭੱਠੀ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮੰਡਲੀ ਲਸੈ ॥ ਕਿ ਮਾਰਤੰਡ ਕੋ ਹਸੈ ॥੧੮੪॥ ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਬਲੀ ॥
ਕਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਚਲੀ ॥ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਨਿ ਲੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਵੀਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥੧੮੫॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥ ਭਟ
ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਚਿਤ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥ ਤਰਿਕੱਛ ਅੱਛ ਤੁਰੰਗ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਚਾਰ ਉਤੰਗ ॥੧੮੬॥
ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਪੀਸਤ ਦਾਂਤ ॥ ਕਹਿ ਆਪ ਆਪਨ ਬਾਤ ॥ ਭਟ ਭਰੇ ਹਵ ਹੁਐ ਵੀਰ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਛਾਡਤ ਤੀਰ
॥੧੮੭॥ ਕਰ ਕੋਪ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਅਜਾਨ ਕੁਠਾਰ ॥ ਤਨਕੈਕ ਕੀਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਭਟ ਜੂਝ
ਗਯੋ ਸੈ ਚਾਰ ॥੧੮੮॥ **ਭੜਬੂਆ ਛੰਦ** ॥ ਢਢੱਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥ ਬਬੱਕੰਤ ਬੋਲੰ ॥ ਉਛੱਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜੱਕੰਤ
ਗਾਜੀ ॥੧੮੯॥ ਛੁਟੱਕੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬਬੱਕੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਢਲੱਕੰਤ ਢਾਲੰ ॥ ਉਠੱਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥੧੯੦॥ ਖਿਮੱਕੰਤ
ਖੱਗੰ ॥ ਧਧੱਕੰਤ ਧੱਗੰ ॥ ਛੁਟੱਕੰਤ ਨਾਲੰ ॥ ਉਠੱਕੰਤ ਜ਼ਾਲੰ ॥੧੯੧॥ ਬਹੱਤੰਤ ਘਾਯੰ ॥ ਝਲੱਕੰਤ ਚਾਯੰ ॥
ਡਿਗੱਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਿਗੱਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੯੨॥ ਟੁਟੰਤੰਤ ਖੋਲੰ ॥ ਢਮੱਕੰਤ ਢੋਲੰ ॥ ਟੁਟੰਕੰਤ ਤਾਲੰ ॥ ਨਚੰਤੰਤ ਬਾਲੰ
॥੧੯੩॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਜੰਗੰ ॥ ਚਲੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਟੰਕੰਤ ਭੀਰੰ ॥੧੯੪॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥
ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥ ਕਰੰਤੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਭਰੰਤੰਤ ਰੋਹੰ ॥੧੯੫॥ ਤਜੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥ ਬਹੰਤੰਤ ਘਾਯੰ ॥
ਝਲੰਤੰਤ ਜਾਯੰ ॥੧੯੬॥ ਤਤੱਕੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਜੁਟੱਕੰਤ ਜੰਗੰ ॥ ਉਲੱਥੱਤ ਲੁੱਥੰ ॥ ਪਲੁੱਥੱਤ ਜੁੱਥੰ ॥੧੯੭॥ ਢਲੱਕੰਤ
ਢਾਲੰ ॥ ਪੁਅੰਤੰਤ ਮਾਲੰ ॥ ਨਚੰਤੰਤ ਈਸੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਸੀਸੰ ॥੧੯੮॥ ਉਛੱਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਬਹੰਤੰਤ ਗਾਜੀ ॥

{੫੮੨}

{੫੮੨}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਲੁਟੰਤੰਤ ਲੁੱਥੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਮੁੱਖੰ ॥੧੯੯॥ ਤਪੰਤੰਤ ਤੇਗੰ ॥ ਚਮੰਕੰਤ ਬੇਗੰ ॥ ਨਚੇਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਹਸੇਤਤ ਕਾਲੀ ॥
 ॥੨੦੦॥ ਜੁਟੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁਟੰਤੰਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬਰੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥ ਢਲੰਤੰਤ ਢਾਲੰ ॥੨੦੧॥ ਸੁਮੰਤੰਤ ਮੱਦੰ ॥
 ਉਠੈ ਸੱਦ ਗੱਦੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਅੰਗੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਜੰਗੰ ॥੨੦੨॥ ਚਲੰਤੰਤਿ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਜਾਯੰ ॥ ਰਣੰਕੰਤ
 ਨਾਦੰ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਬਾਦੰ ॥੨੦੩॥ ਪੁਐਰੰਤ ਪਤ੍ਰੀ ॥ ਲਗੰਤੰਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥੨੦੪॥
 ਗਿਰੰਤੰਤ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੰਤੰਤ ਝੂਮੀ ॥ ਰਟੰਤੰਤ ਪਾਨੰ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਜੁਆਨੰ ॥੨੦੫॥ ਚਲੰਤੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁਕੰਤੰਤ
 ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੨੦੬॥ ਨਚੰਤੰਤ ਈਸੰ ॥ ਪੁਅੰਤੰਤ ਸੀਸੰ ॥ ਬਜੰਤੰਤ ਡਉਰੂ ॥
 ਭ੍ਰਮੰਤੰਤ ਭਉਰੂ ॥੨੦੭॥ ਨਚੰਤੰਤ ਬਾਲੰ ॥ ਤੁਟੰਤੰਤ ਤਾਲੰ ॥ ਮਚੰਤੰਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭਜੰਤੰਤ ਭੀਰੰ ॥੨੦੮॥ ਲਗੰਤੰਤ
 ਬਾਣੰ ॥ ਢਹੰਤੰਤ ਜੁਆਣੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਅੱਧੰ ॥ ਭਟੰਤੰਤ ਬੱਧੰ ॥੨੦੯॥ ਖਹੰਤੰਤ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥
 ਬਹੰਤੰਤ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥੨੧੦॥ ਬਹੰਤੰਤ ਪੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜੁਝੰਤੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਹਿਣੰਕੰਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਣੰਛੰਤ
 ਗਾਜੀ ॥੨੧੧॥ ਤੁਟੰਤੰਤ ਚਰਮੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਬਰਮੰ ॥ ਗਿਰੰਤੰਤ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੰਤੰਤ ਘੂਮੀ ॥੨੧੨॥ ਰਟੰਤੰਤ
 ਪਾਨੰ ॥ ਕਟੰਤੰਤ ਜੁਆਨੰ ॥ ਉਡੰਤੰਤ ਏਕੰ ॥ ਗਡੰਤੰਤ ਨੇਕੰ ॥੨੧੩॥ **ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ
 ਦਿੱਖ ਕੈ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧਣੰ ਬਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਉੱਦਿਤੰ ਸੁ ਕੋਪ ਓਪ ਦੇ ਰਣੰ ॥ ਚਹੰਤ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰਣੰ ਕਰੰਤ
 ਘਾਵ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੱਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰਣੋ ਲਸੰਤ ਉੱਜਲੋ ਫਲੰ ॥੨੧੪॥ ਉਠੰਤ ਭਉਰ ਭੂਰਣੋ ਕਢੰਤ ਭੈਕਰੀ
 ਸੁਰੰ ॥ ਭਜੰਤ ਭੀਰ ਭੈਕਰੰ ਬਜੰਤ ਬੀਰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਥਿਯੰ ਨਚੰਤ ਈਸੁਣੋ ਰਣੰ ॥ ਖਹੰਤ ਖਤ੍ਰਿਣੋ
 ਖਗੰ ਨਿਨੱਦਿ ਗੱਦਿ ਘੁੰਘਰੰ ॥੨੧੫॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈ ਕਰੀ ਧੁਣੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਸਿਲੇਣ
 ਉੱਜਲੀ ਕਿਤੰ ॥ ਨਚੰਤ ਰੰਗਿ ਜੋਗਣੰ ਚਚੱਕਿ ਚਉਦਣੋ ਦਿਸੰ ॥ ਕਪੰਤ ਕੁੰਦਨੋ ਗਿਰੰ ਤ੍ਰਿਸੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ
 ॥੨੧੬॥ ਨਚੰਤ ਬੀਰ ਬਾਵਣੰ ਖਹੰਤ ਬਾਹਣੀ ਧੁਜੰ ॥ ਬਰੰਤ ਅੱਛੁਣੋ ਭਟੰ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚੀਨ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਕੰਤ
 ਡਉਰ ਡਾਮਰੀ ਅਨੰਤ ਤੰਤ੍ਰਣੋ ਰਿਸੰ ॥ ਹਸੰਤ ਜੱਛ ਗੰਧੁਬੰ ਪਿਸਾਚ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਨੰ ॥੨੧੭॥ ਭਰੰਤ ਚੁੰਚ ਚਾਵਡੀ
 ਭਛੰਤ ਫਿਕ੍ਰਣੀ ਤਨੰ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ਭਰੰਤ ਪਤ੍ਰ ਸ੍ਰੇਣਤੰ ॥ ਪਿਪੰਤ ਆਸਵੰ ਸੁਭੰ ਹਸੰਤ ਮਾਰਜਨੀ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥

{੫੮੩}

{੫੮੩}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਅਟੁੱਟ ਹਾਸਣੋ ਹਸੰ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੋ ਅਸੰ ॥੨੧੮॥ **ਅਕਵਾ ਛੰਦ** ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਤਾਜੀ ॥
 ਡਿੱਗੇ ਗਾਜੀ ॥੨੧੯॥ ਬੱਜੇ ਜੁਆਣੰ ॥ ਬਾਹੇ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ॥ ਜੁੱਝੇ ਅੰਗੰ ॥੨੨੦॥ ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥ ਛੁੱਟੇ
 ਅੰਗੰ ॥ ਸੱਜੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰੰ ॥੨੨੧॥ ਜੁੱਝੇ ਹਾਥੀ ॥ ਰੁੱਝੇ ਸਾਥੀ ॥ ਉੱਭੇ ਉਸਟੰ ॥ ਸੁੱਭੇ ਪੁਸਟੰ ॥੨੨੨॥
 ਫੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਭੂਮੰ ॥ ਉੱਠੇ ਘੂਮੰ ॥੨੨੩॥ ਬੱਕੈਂ ਮਾਰੰ ॥ ਚੱਕੈਂ ਚਾਰੰ ॥ ਸੱਜੈਂ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥
 ਬੱਜੈਂ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥੨੨੪॥ **ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ** ॥ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਬਿਚਾਰੇ ॥੨੨੫॥ ਹਕਾਰੈਂ ॥
 ਪਚਾਰੈਂ ॥ ਬਿਚਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥੨੨੬॥ ਸੁ ਤਾਜੀ ॥ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਸਲਾਜੀ ॥ ਬਿਰਾਜੀ ॥੨੨੭॥ ਉਠਾਵੈਂ ॥
 ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਭ੍ਰਮਾਵੈਂ ॥ ਚਖਾਵੈਂ ॥੨੨੮॥ **ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ** ॥ ਜਹਾਂ ਤੀਰ ਛੁੱਟਤ ॥ ਰਣੰ ਧੀਰ ਜੁੱਟਤ ॥
 ਬਰੰ ਬੀਰ ਉੱਠਤ ॥ ਤਨੰ ਤ੍ਰਾਨ ਛੁੱਟਤ ॥੨੨੯॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਗਿਰਤ ॥ ਭਵੰ ਸਿੰਧੁ ਤਰਤ ॥ ਨਭੰ ਹੂਰ ਫਿਰਤ ॥
 ਬਰੰ ਬੀਰ ਬਰਤ ॥੨੩੦॥ ਰਣੰ ਨਾਦ ਬੱਜਤ ॥ ਸੁਣ ਭੀਰ ਭੱਜਤ ॥ ਰਣ ਭੂਮਿ ਤੱਜਤ ॥ ਮਨ ਮਾਂਝ ਲੱਜਤ
 ॥੨੩੧॥ ਫਿਰਿ ਫੇਰਿ ਲਰਤ ॥ ਰਣ ਜੁੱਝਿ ਮਰਤ ॥ ਨਹਿ ਪਾਂਵ ਟਰਤ ॥ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰਤ ॥੨੩੨॥ ਰਣ
 ਰੰਗਿ ਮੱਚਤ ॥ ਚਤੁਰੰਗ ਛੁੱਟਤ ॥ ਸਰਬੰਗ ਲੱਟਤ ॥ ਸਨਮਾਨ ਘਟਤ ॥੨੩੩॥ ਬਰ ਬੀਰ ਭਿਰਤ ॥ ਨਹੀ
 ਨੈਕੁ ਫਿਰਤ ॥ ਜਬ ਚਿੱਤ ਚਿਰਤ ॥ ਉਠਿ ਸੈਣ ਘਿਰਤ ॥੨੩੪॥ ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਤ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਬਰਤ ॥
 ਨਹੀ ਪਾਵ ਟਰਤ ॥ ਮਨਿ ਕੋਪ ਭਰਤ ॥੨੩੫॥ ਕਰ ਕੋਪ ਮੰਡਤ ॥ ਪਗ ਦੈ ਨ ਭੱਜਤ ॥ ਕਰ ਰੋਸ ਲਰਤ ॥
 ਗਿਰ ਭੂਮਿ ਪਰਤ ॥੨੩੬॥ ਰਣ ਨਾਦ ਬੱਜਤ ॥ ਸੁਣ ਮੇਘ ਲਜਤ ॥ ਸਭ ਸਾਜ ਸੱਜਤ ॥ ਪਗ ਦੈ ਨ ਭਜਤ
 ॥੨੩੭॥ ਰਣ ਚੱਕੁ ਚਲਤ ॥ ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਦਲਤ ॥ ਗਿਰਿ ਮੇਰੁ ਹਲਤ ॥ ਭਟ ਸ੍ਰੇਣ ਪਲਤ ॥੨੩੮॥ ਰਣ
 ਰੰਗਿ ਮਚਤ ॥ ਬਰ ਬੰਬ ਬੱਜਤ ॥ ਰਣ ਖੰਭ ਗੱਡਤ ॥ ਅਸਵਾਰ ਮਡਤ ॥੨੩੯॥ ਕਿਰਪਾਨ ਕਿਰਤ ॥ ਕਰ
 ਕੋਪ ਭਿਰਤ ॥ ਨਹੀ ਫਿਰੈਂ ਫਿਰਤ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਚਿਰਤ ॥੨੪੦॥ **ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ** ॥ ਹਕਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਚਾਰੈਂ ॥
 ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਕਰਵਾਰੈਂ ॥੨੪੧॥ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ਭ੍ਰਮਾਵੈਂ ॥ ਚਲਾਵੈਂ ॥੨੪੨॥ ਸੁਧਾਵੈਂ ॥ ਰਿਸਾਵੈਂ ॥
 ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਚਖਾਵੈਂ ॥੨੪੩॥ ਝੁਝਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ਹਜਾਰੇ ॥ ਅਰਿਆਰੇ ॥੨੪੪॥ ਸੁਦੂਕੇ ॥ ਕਿਕੂਕੇ ॥

{੫੮੪}

{੫੮੪}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਭਭੂਕੇ ॥ ਕਿਝੂਕੇ ॥੨੪੫॥ ਸੁਬਾਣੇ ॥ ਸੁਧਾਣੇ ॥ ਅਚਾਣੇ ॥ ਜੁਆਣੇ ॥੨੪੬॥ ਧਮੱਕੇ ॥ ਹਮੱਕੇ ॥ ਝੜੱਕੇ ॥
 ਛਟੱਕੇ ॥੨੪੭॥ ਸਗਾਜੈ ॥ ਸਸਾਜੈ ॥ ਨਭਾਜੈ ॥ ਬਿਰਾਜੈ ॥੨੪੮॥ ਨਿਖੰਗੀ ॥ ਖਤੰਗੀ ॥ ਸੁਰੰਗੀ ॥ ਭਿੜੰਗੀ
 ॥੨੪੯॥ ਤਮੱਕੈ ॥ ਪਲੱਕੈ ॥ ਹਸੱਕੈ ॥ ਪ੍ਰਯੱਕੈ ॥੨੫੦॥ ਸੁਬੀਰੰ ॥ ਸੁਧੀਰੰ ॥ ਪ੍ਰਹੀਰੰ ॥ ਤਤੀਰੰ ॥੨੫੧॥
 ਪਲੱਟੈ ॥ ਬਿਲੱਟੈ ॥ ਨਛੁੱਟੈ ॥ ਉਪੱਟੈ ॥੨੫੨॥ ਬਬੱਕੈ ॥ ਨਬੱਕੈ ॥ ਧਸੱਕੈ ॥ ਝਝੱਕੈ ॥੨੫੩॥ ਸਖੱਗੰ ॥
 ਅਦੱਗੰ ॥ ਅਜੱਗੰ ॥ ਅਭੱਗੰ ॥੨੫੪॥ ਝਮੱਕੈ ॥ ਖਿਮੱਕੈ ॥ ਬਬੱਕੈ ॥ ਉਥੱਕੈ ॥੨੫੫॥ **ਭਗਉਤੀ ਛੰਦ** ॥
 ਕਿ ਜੁੱਟੈ ਤ ਬੀਰੰ ॥ ਕਿ ਛੁੱਟੈ ਤ ਤੀਰੰ ॥ ਕਿ ਫੁੱਟੈ ਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੈ ਤ ਜੰਗੰ ॥੨੫੬॥ ਕਿ ਮੱਚੇ ਤ ਸੂਰੰ ॥ ਕਿ
 ਘੁੱਮੇ ਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਬੱਜੈ ਤ ਖੱਗੰ ॥ ਕਿ ਉੱਠੈ ਤ ਅੱਗੰ ॥੨੫੭॥ ਕਿ ਫੁੱਟੇ ਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਰੁੱਝੇ ਤ ਜੰਗੰ ॥ ਕਿ ਨੱਚੇ
 ਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇ ਤ ਗਾਜੀ ॥੨੫੮॥ ਕਿ ਘੱਲੇ ਤ ਘਾਯੰ ॥ ਕਿ ਝੱਲੇ ਤ ਚਾਯੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇ ਤ ਧੁੱਮੀ ॥ ਕਿ
 ਝੁੱਮੇ ਤ ਝੁੱਮੀ ॥੨੫੯॥ ਕਿ ਛੁੱਡੈ ਤ ਹੂਹੰ ॥ ਕਿ ਸੁੱਭੇ ਤ ਬਯੂਹੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇ ਤ ਚੇਤੰ ॥ ਕਿ ਨੱਚੇ ਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੬੦॥
 ਕਿ ਬੁੱਠੇ ਤ ਬਾਣੰ ॥ ਕਿ ਝੁੱਝੰ ਤ ਜੁਆਣੰ ॥ ਕਿ ਮੱਤੇ ਤ ਨੂਰੰ ॥ ਕਿ ਤੱਕੇ ਤ ਹੂਰੰ ॥੨੬੧॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇ ਤ ਹਾਥੀ ॥
 ਕਿ ਸਿੱਝੇ ਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕਿ ਭੱਗੇ ਤ ਵੀਰੰ ॥ ਕਿ ਲੱਗੇ ਤ ਤੀਰੰ ॥੨੬੨॥ ਕਿ ਰੱਜੇ ਤ ਰੋਸੰ ॥ ਕਿ ਤੱਜੇ ਤ ਹੋਸੰ ॥ ਕਿ
 ਖੁੱਲੇ ਤ ਕੇਸੰ ॥ ਕਿ ਡੁੱਲੇਕਿ ਭੇਸੰ ॥੨੬੩॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇ ਤ ਹਾਥੀ ॥ ਕਿ ਲੁੱਝੇ ਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇ ਤ ਤਾਜੀ ॥ ਕਿ
 ਗੱਜੇ ਤ ਗਾਜੀ ॥੨੬੪॥ ਕਿ ਘੁੱਮੀ ਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ ਭੁੱਮੀ ਤ ਪੂਰੰ ॥ ਕਿ ਜੁੱਝੇ ਤ ਵੀਰੰ ॥ ਕਿ ਲੱਗੇ ਤ ਤੀਰੰ ॥੨੬੫॥
 ਕਿ ਚੱਲੇ ਤ ਬਾਣੰ ॥ ਕਿ ਰੁੱਕੀ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਕਿ ਝੱਮਕੈ ਤ ਤੇਗੰ ॥ ਕਿ ਨਭ ਜਾਨ ਬੇਗੰ ॥੨੬੬॥ ਕਿ ਛੁੱਟੇ ਤ ਗੋਰੰ ॥
 ਕਿ ਬੁੱਠੇ ਤ ਓਰੰ ॥ ਕਿ ਗੱਜੇ ਤ ਗਾਜੀ ॥ ਕਿ ਪੇਲੇ ਤ ਤਾਜੀ ॥੨੬੭॥ ਕਿ ਕੱਟੇ ਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਡਿੱਗੇ ਤ ਜੰਗੰ ॥
 ਕਿ ਮੱਤੇ ਤਿ ਮਾਣੰ ॥ ਕਿ ਲੁੱਝੇ ਤ ਜੁਆਣੰ ॥੨੬੮॥ ਕਿ ਬੱਕੇ ਤ ਮਾਰੰ ॥ ਕਿ ਚੱਕੈ ਤ ਚਾਰੰ ॥ ਕਿ ਢੁੱਕੇ ਤ ਢੀਠੀ ॥
 ਕਿ ਦੱਬੈ ਨ ਪੀਠੀ ॥੨੬੯॥ ਕਿ ਘੱਲੇ ਤ ਸਾਂਗੰ ॥ ਕਿ ਬੁੱਕੈ ਤ ਬਾਂਗੰ ॥ ਕਿ ਮੁੱਛੰ ਤ ਬੰਕੀ ॥ ਕਿ ਹੱਠੇ ਤ ਹੰਕੀ
 ॥੨੭੦॥ ਕਿ ਬੱਜੈ ਤ ਢੋਲੰ ॥ ਕਿ ਬੱਕੈ ਤ ਬੋਲੰ ॥ ਕਿ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਿ ਜੁੱਟੇ ਹਠਿਆਰੇ ॥੨੭੧॥ ਉਛੁੱਕੈ ਤ
 ਤਾਜੀ ॥ ਹਮੱਕੈ ਤ ਗਾਜੀ ॥ ਛੁੱਟੱਕੈ ਤ ਤੀਰੰ ॥ ਭਟੱਕੈ ਤ ਭੀਰੰ ॥੨੭੨॥ **ਭਵਾਨੀ ਛੰਦ** ॥ ਜਹਾਂਬੀਰ ਜੁੱਟੈ ॥

{੫੮੫}

{੫੮੫}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਸਬੈ ਠਾਟ ਠੱਟੈ ॥ ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਛੁੱਟੈ ॥੨੭੩॥ ਜਹਾਂ ਸਾਰ ਬੱਜੈ ॥ ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੈ ॥ ਮਿਲੈ
 ਸੰਜ ਸੱਜੈ ॥ ਨ ਦੈ ਪੈਗ ਭੱਜੈ ॥੨੭੪॥ ਕਹੂੰ ਭੂਰ ਭਾਜੈ ॥ ਕਹੂੰ ਵੀਰ ਗਾਜੈ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਧ ਜੁੱਟੈ ॥ ਕਹੂੰ ਟੋਪ
 ਟੁੱਟੈ ॥੨੭੫॥ ਜਹਾਂ ਜੋਧ ਜੁੱਟੈ ॥ ਤਹਾਂ ਅਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੈ ॥ ਨਿਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਕੱਟੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਲੁੱਟੈ ॥੨੭੬॥ ਕਹੂੰ
 ਮਾਰ ਬੱਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਉਬੱਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਸੈਣ ਹੱਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਦਾਵ ਤੱਕੈ ॥੨੭੭॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਮੇਲੈ ॥ ਕਿਤੇ
 ਸੈਣ ਪੇਲੈ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਡਿੱਗੇ ॥ ਤਨੰ ਸ੍ਰੋਣ ਭਿੱਗੇ ॥੨੭੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਚਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਣ ਅਰਧ
 ਮਹੂਰਤ ਉਦੰਡ ॥ ਬੀਸ ਅਯੁਤ ਦਸ ਸਤ ਸੁਭਟ ਜੁੱਝਤ ਭਏ ਅਡੰਡ ॥੨੭੯॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਿਓ
 ਸੰਭ ਰੇਸੰ ॥ ਭਇਓ ਅੱਪ ਭੇਸੰ ॥ ਉਡੀ ਬੰਬ ਰੈਣੰ ॥ ਛੁਹੀ ਸੀਸ ਗੈਣੰ ॥੨੮੦॥ ਛਕੇ ਟੋਪ ਸੀਸੰ ॥ ਘਣੰ
 ਭਾਨੁ ਦੀਸੰ ॥ ਸ ਸੰਨਾਹ ਦੇਹੀ ॥ ਕਥੋਂ ਉਕਤਿ ਕੇਹੀ ॥੨੮੧॥ ਮਨੋ ਸਿੱਧ ਸੁੱਧੰ ॥ ਸੁਭੀ ਜ਼ਾਲ ਉੱਧੰ ॥ ਕਸੇ
 ਸਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰੋਣੰ ॥ ਗੁਰੂ ਜਾਣ ਦ੍ਰੋਣੰ ॥੨੮੨॥ ਮਹਾਂ ਢੀਠ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ
 ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੨੮੩॥ ਖਗੰ ਖੱਗ ਬੱਜੈ ॥ ਨਦੰ ਮੱਛ ਲੱਜੈ ॥ ਉਠੈਂ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ॥ ਬਹੈਂ ਬਾਣ ਤਿੱਛੰ ॥੨੮੪॥
 ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਬੀਰ ਚੀਰੰ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਹੰਕੀ ॥੨੮੫॥ ਛੁੱਟੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਧਰੇ
 ਖੱਗ ਸਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਚਲੇ ਜਾਇ ਜੰਗੰ ॥੨੮੬॥ ਨਚੇ ਮਾਂਸਹਾਰੰ ॥ ਹਸੈਂ ਬਿਓਮ ਚਾਰੰ ॥ ਪੁਐ
 ਈਸ ਸੀਸੰ ॥ ਛਲੀ ਬਾਰਣੀਸੰ ॥੨੮੭॥ ਛੁਟੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕੱਟੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਰੱਤ ਖੇਤੰ ॥ ਕੱਟੇ
 ਬੀਰ ਅਚੇਤੰ ॥੨੮੮॥ ਉਠੈਂ ਕ੍ਰੁੱਧ ਧਾਰੰ ॥ ਮਚੇ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਖਹੈਂ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੈਂ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੨੮੯॥
 ਪਿਪੰਸ੍ਰੋਣ ਦੇਵੀ ॥ ਹਸੈ ਅੰਸੁ ਭੇਵੀ ॥ ਅਟਾ ਅੱਟ ਹਾਸੰ ॥ ਸੁ ਜੋਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ॥੨੯੦॥ ਢੂਕੇ ਢੀਠ ਢਾਲੰ ॥ ਨਚੇ
 ਮੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥੨੯੧॥ ਰੁਪੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਤਾਣ ਤੀਰੰ ॥ ਝਮੈ
 ਬਿਜੁ ਬੇਗੰ ॥ ਲਸੈਂ ਏਮ ਤੇਗੰ ॥੨੯੨॥ ਖਹੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੇ ਚੌਪ ਦੂਨੀ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ
 ਮਾਰੰ ॥੨੯੩॥ ਅਪੋ ਆਪ ਦਾਬੈਂ ॥ ਰਣੰਬੀਰ ਫਾਬੈਂ ॥ ਘਣੰ ਘਾਇ ਪੇਲੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਵੀਰ ਝੇਲੈਂ ॥੨੯੪॥ ਮਡੇ
 ਵੀਰ ਸੁੱਧੰ ॥ ਕਰੈਂ ਮੱਲ ਜੁੱਧੰ ॥ ਅਪੋ ਆਪ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥੨੯੫॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਚੜੇ ਤੇਜ

{੫੮੬}

{੫੮੬}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਤੱਤੇ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੈ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੨੯੬॥ ਨਭੰ ਹੂਰ ਪੂਰੰ ॥ ਭਏ ਵੀਰ ਚੂਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਤੂਰ ਤਾਲੀ ॥
 ਨਚੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥੨੯੭॥ ਰਣੇ ਹੂਹ ਉਠੈਂ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬੁਠੈਂ ॥ ਰੱਜੈਂ ਵੀਰ ਗਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥੨੯੮॥
ਚਉਪਈ ॥ ਭਇਓ ਘੋਰ ਆਹਵ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥ ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਇਓ ਛਾਈ ॥
 ਜਾਨੁਕ ਰੈਨ ਦਿਨਹਿ ਹੁਇ ਆਈ ॥੨੯੯॥ ਕਹੂੰ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ ਰਣਿ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਸੁਭਟ ਗਣ ॥
 ਭਈਰਵ ਕਰਤ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰਾ ॥ ਉਡਤ ਕਾਕ ਕੰਕੈ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੦੦॥ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥
 ਤਾਲ ਉਪੰਗ ਬੇਣ ਬੰਕਾਰਾ ॥ ਮੁਰਲੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜੇ ॥ ਭੀਰ ਭਯਾਨਕ ਹੁਐ ਤਜਿ ਭਾਜੇ ॥੩੦੧॥ ਮਹਾਂ
 ਸੁਭਟ ਜੂਝੇ ਤਿੰਹ ਠਾਮਾ ॥ ਖਰਭਰ ਪਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਬੈਰਕ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਇਓ ਛਾਈ ॥ ਉਠੈ ਘਟਾ
 ਸਾਵਣ ਜਨੁ ਆਈ ॥੩੦੨॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕੋਪੇ ਸਬੀਰ ॥ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਤਿਆਗਤ ਤੀਰ ॥ ਸਰ
 ਅੰਗਿ ਜਾਸ ਲਗੰਤ ॥ ਭਟ ਸੁਰੰਗਿ ਬਾਸ ਕਰੰਤ ॥੩੦੩॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਤੀਰ ਤੇਗ ਸੁਰੰਗ ॥
 ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸੁਬਾਹ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁੱਧ ਸੇਲ ਸਨਾਹ ॥੩੦੪॥ ਰਣਿ ਅੰਗ ਰੰਗਤ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਫੂਲ ਕਿੰਸੁਕ
 ਜੈਸ ॥ ਇਕ ਐਸ ਜੂਝ ਮਰੰਤ ॥ ਜਨੁ ਖੇਲਿ ਫਾਗ ਬਸੰਤ ॥੩੦੫॥ ਇਕ ਧਾਇ ਆਇ ਪਰੰਤ ॥ ਪਗ ਦ੍ਰੈ
 ਨ ਭਾਗਿ ਚਲੰਤ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਜਨੁ ਖੇਲ ਫਾਗਿ ਧਮਾਰ ॥੩੦੬॥ **ਤਾਰਕ ਛੰਦ** ॥ ਕਲਕੀ
 ਅਵਤਾਰ ਰਿਸਾਵਹਿਗੇ ॥ ਭਟ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਗਿਰਾਵਹਿਗੇ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਨ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ ॥ ਅਰਿ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ
 ਸੰਘਾਰਹਗੇ ॥੩੦੭॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੂਟਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਸੁਰਾਸੁਰ ਜੂਟਹਗੇ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਨਾਹਰਿ
 ਝਾਰਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ ॥੩੦੮॥ ਜਮ ਡੱਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਨਿਕਾਰਹਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਸੁਰਾਸੁਰ
 ਝਾਰਹਗੇ ॥ ਰਣਿ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਗਿਰਾਵਹਗੇ ॥ ਲਖਿ ਪ੍ਰੇਤ ਪਰੀ ਰਹਸਾਵਹਗੇ ॥੩੦੯॥ **ਗਣ ਗੂੜ ਅਗੂੜਣਿ**
 ਗੱਜਹਗੇ ॥ ਲਖਿ ਭੀਰ ਭਯਾਹਵ ਭੱਜਹਗੇ ॥ ਸਰ ਬਿੰਦ ਪ੍ਰਬਿੰਦ ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰਹਗੇ
 ॥੩੧੦॥ ਖੱਗ ਉੱਧ ਅਧੋ ਅੱਧ ਬੱਜਹਗੇ ॥ ਲਖਿ ਜੋਧ ਮਹਾਂ ਜੁਧ ਗੱਜਹਗੇ ॥ ਅਣਿਣੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਦੂਕਹਗੇ ॥
 ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾ ਸੁਰ ਕੂਕਹਗੇ ॥੩੧੧॥ ਗਣ ਗੰਧੂਬ ਦੇਵ ਨਿਹਾਰਹਗੇ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਪੁਕਾਰਹਗੇ ॥

{੫੮੭}

{੫੮੭}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਜਮ ਡਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਣਿ ਬਾਹਹਿਗੇ ॥ ਅਧ ਅੰਗ ਅੱਧੋ ਅੱਧ ਲਾਹਹਿਗੇ ॥੩੧੨॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਤੁਰੰਗਯ ਬਾਜਹਗੇ ॥
ਡਫ ਝਾਂਝ ਨਫੀਰਯ ਗਾਜਹਗੇ ॥ ਅਣਣੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿਗੇ ॥ ਕਰਿ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕੰਪਾਵਹਿਗੇ ॥੩੧੩॥
ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਰੱਜਹਗੇ ॥ ਲਖਿ ਮੇਘ ਮਹਾਂ ਦੁਤਿ ਲੱਜਹਗੇ ॥ ਰਿਸ ਮੰਡਿ ਮਹਾ ਰਣ ਜੂਟਹਗੇ ॥ ਛੁਟਿ ਛੱਤ੍ਰ
ਛਟਾਛਟ ਛੂਟਹਗੇ ॥੩੧੪॥ ਰਣਣੰਕ ਨਿਸਾਣ ਦਿਸਾਣ ਘੁਰੇ ॥ ਗਲ ਗੱਜ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗਿ ਫਿਰੇ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ
ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਹਾਰਹਿਗੇ ॥ ਭਟ ਘਾਇ ਝਟਾਝਟ ਝਾਰਹਿਗੇ ॥੩੧੫॥ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕੰਪਾਵਹਗੇ ॥ ਕਲਕੀ
ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤ ਬਢਾਵਹਗੇ ॥ ਰਣ ਲੁੱਥ ਪਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਗੇ ॥ ਤੱਕਿ ਤੀਰ ਸੁ ਬੀਰਨ ਮਾਰਹਗੇ ॥੩੧੬॥ ਘਣ
ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਘਮੱਕਹਗੇ ॥ ਰਣ ਮੋ ਰਣ ਤੀਰ ਪਲੱਕਹਗੇ ॥ ਗਹਿ ਤੇਗ ਝੜਾਝੜ ਝਾੜਹਗੇ ॥ ਤੱਕਿ ਤੀਰ ਤੜਾਤੜ
ਤਾੜਹਗੇ ॥੩੧੭॥ ਗਜ ਬਾਜ ਰਬੀ ਰਬ ਕੂਟਹਿਗੇ ॥ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਏਕਿਨ ਝੂਟਹਿਗੇ ॥ ਲਖ ਲਾਤਨ ਮੁਸਟ
ਪ੍ਰਹਾਰਹਗੇ ॥ ਰਣਿ ਦਾਂਤਨ ਕੇਸਨੁਪਾਰਹਗੇ ॥੩੧੮॥ ਅਵਣੇਸ ਅਣੀਣਿ ਸੁਧਾਰਹਗੇ ॥ ਕਰਿ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ
ਸੰਭਾਰਹਗੇ ॥ ਕਰਿ ਰੋਸਹੀ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਵਹਿਗੇ ॥ ਰਣਿ ਸੀਝਿ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥੩੧੯॥ ਛਣਣੰਕ
ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਛਣੱਕਹਗੀ ॥ ਝਣਣੰਕਿ ਸੰਜੋਅ ਝਣੱਕਹਗੀ ॥ ਕਣਣੰਛਿ ਕੰਧਾਰ ਕਣੱਛਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਸੁ ਚਾਚਰ
ਮੱਚਹਗੇ ॥੩੨੦॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਾਂਗਅ ਨੱਚਹਗੀ ॥ ਜਟਿ ਧੂਰ ਧੁਰਾ ਰੰਗ ਰੱਚਹਗੀ ॥ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰੀਅ
ਬੱਜਹਗੀ ॥ ਘਟਿ ਸਾਵਣਿ ਜਾਣੁ ਸੁ ਗੱਜਹਗੀ ॥੩੨੧॥ ਭਟ ਦਾਂਤਨ ਪੀਸ ਰਿਸਾਵਹਗੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੁਰੰਗ
ਨਚਾਵਹਗੇ ॥ ਰਣਿ ਬਾਣ ਕਮਾਣਣਿ ਛੋਰਹਗੇ ॥ ਹਯ ਤ੍ਰਾਣ ਸਨਾਹਿਨ ਫੋਰਹਿਗੇ ॥੩੨੨॥ ਘਟਿ ਜਿਉ ਘਣਿ
ਕੀ ਘੁਰਿ ਢੂਕਹਿਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਬੋਲਹਗੇ ॥ ਗਿਰਿ ਕੰਚਨ ਜੇਮ
ਨ ਡੋਲਹਗੇ ॥੩੨੩॥ ਹਯ ਕੋਟਿ ਗਜੀ ਗਜ ਜੁੱਝਹਗੇ ॥ ਕਵਿ ਕੋਟਿ ਕਹਾਂ ਲਗ ਬੁੱਝਹਗੇ ॥ ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ
ਨਿਹਾਰਹਗੇ ॥ ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਪੁਕਾਰਹਗੇ ॥੩੨੪॥ ਲਖ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਸੁਹਾਵਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸਮੈ
ਫਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਬਰ ਢਾਲ ਢਲਾ ਢਲ ਢੂਕਹਗੇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਕੂਕਹਗੇ ॥੩੨੫॥ ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣ ਪੁਰੱਜਨ
ਉਡਹਗੇ ॥ ਗਡਵਾਰ ਗਡਾ ਗਡ ਗੁੱਡਹਗੇ ॥ ਰਣ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਝਮੱਕਹਗੇ ॥ ਭਟ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਭਭੱਕਹਗੇ

{੫੮੮}

{੫੮੮}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

॥੩੨੬॥ ਬਰ ਬੈਰਖ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਹੂੰ ॥ ਰਣਿ ਬੋਲਤ ਆਜ ਲਗੇ ਅਜਹੂੰ ॥ ਗਹਿ ਕੇਤਨ ਕੇਸ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ ॥
 ਦਸਹੂੰ ਦਿਸਿ ਤਾਕਿ ਚਲਾਵਹਗੇ ॥੩੨੭॥ ਅਰਣੰ ਬਰਣੰ ਭਟ ਪੇਖੀਅਹਿਗੇ ॥ ਤਰਣੰ ਕਿਰਣੰ ਸਰ ਲੇਖੀਅਹਿਗੇ ॥
 ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਭਟ ਪਾਵਹਿਗੇ ॥ ਰੰਗ ਕਿੰਸੁਕ ਦੇਖ ਲੱਜਾਵਹਿਗੇ ॥੩੨੮॥ ਗਜਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਜੁੱਝਹਗੇ ॥
 ਕਵਿ ਲੋਗ ਕਹਾਂ ਲਗ ਬੁੱਝਹਗੇ ॥ ਜਸ ਜੀਤ ਕੈ ਰੀਤ ਬਨਾਵਹਗੇ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰ ਲਗੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥੩੨੯॥
 ਅਚਲੇਸ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਧਾਵਹਗੇ ॥ ਮੁਖਿ ਮਾਰ ਸੁ ਮਾਰੁ ਉਘਾਵਹਗੇ ॥ ਹਥੀਯਾਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਛੂਟਹਗੇ ॥ ਸਰ
 ਓਘ ਰਣੰ ਧਨੁ ਟੂਟਹਗੇ ॥੩੩੦॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਗਾਜਹਗੇ ॥ ਘਨ ਲਾਜਹਗੇ ॥ ਦਲ ਜੂਟਹਗੇ ॥
 ਸਰ ਛੂਟਹਗੇ ॥੩੩੧॥ ਸਰ ਬਰਖਹਗੇ ॥ ਧਨ ਕਰਖਹਗੇ ॥ ਅਸਿ ਬਾਜਹਗੇ ॥ ਰਣਿ ਸਾਜਹਗੇ ॥੩੩੨॥
 ਭੂਅ ਡਿੱਗਹਗੇ ॥ ਭਯ ਭਿੱਗਹਗੇ ॥ ਉਠ ਭਾਜਹਗੇ ॥ ਨਹੀ ਲਾਜਹਗੇ ॥੩੩੩॥ ਗਣ ਦੇਖਹਗੇ ॥ ਜਯ
 ਲੇਖਹਗੇ ॥ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ਮੁਸਕਯਾਵਹਗੇ ॥੩੩੪॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਹਗੇ ॥ ਰਜਿ ਰੂਰਹਗੇ ॥ ਰਣ ਰਾਜਹਗੇ ॥
 ਗਣ ਲਾਜਹਗੇ ॥੩੩੫॥ ਰਿਸ ਮੰਡਹਿਗੇ ॥ ਸਰ ਛੰਡਹਿਗੇ ॥ ਰਣ ਜੂਟਹਿਗੇ ॥ ਅਸਿ ਟੂਟਹਗੇ ॥੩੩੬॥
 ਗਲ ਗਾਜਹਗੇ ॥ ਨਹੀ ਭਾਜਹਗੇ ॥ ਅਸਿ ਝਾਰਹਗੇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਹਗੇ ॥੩੩੭॥ ਗਜ ਜੁਝਹਗੇ ॥ ਹਯ
 ਲੂਝਹਗੇ ॥ ਭਟ ਮਾਰੀਅਹਿਗੇ ॥ ਭਵਤਾਰੀਅਹਿਗੇ ॥੩੩੮॥ ਦਿਵ ਦੇਖਹਗੇ ॥ ਜਯ ਲੇਖਹਗੇ ॥ ਧਨ
 ਭਾਖਹਗੇ ॥ ਚਿਤ ਰਾਖਹਗੇ ॥੩੩੯॥ ਜਯ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਹਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ
 ਹੈਂ ॥੩੪੦॥ ਅਰਿ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨੁ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਡੰਡਨੁ ਹੈਂ ॥੩੪੧॥ ਦਲ ਗਾਹਨ
 ਹੈਂ ॥ ਅਸਿ ਬਾਹਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਯ ਧਾਰਨ ਹੈਂ ॥੩੪੨॥ ਮਨ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਸੁਭ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥
 ਅਰਿ ਤਾਪਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥੩੪੩॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਚੂਰਣ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰਖਨ ਹੈ ॥ ਧਨੁ
 ਕਰਖਨ ਹੈ ॥੩੪੪॥ ਤ੍ਰੀਅ ਮੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਘਨ ਸਾਵਨ ਹੈਂ ॥੩੪੫॥
 ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਪੂਖਨ ਹੈਂ ॥ ਸਸਿ ਆਨਨ ਹੈਂ ॥ ਸਮ ਭਾਨਨ ਹੈਂ ॥੩੪੬॥ ਅਰਿ ਘਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਸੁਖ
 ਦਾਵਨ ਹੈਂ ॥ ਘਨ ਘੋਰਨ ਹੈਂ ॥ ਸਮ ਮੋਰਨ ਹੈਂ ॥੩੪੭॥ ਜਗਤੇਸੁਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਨਾਕਰ ਹੈਂ ॥ ਭਵ ਭੂਖਨ ਹੈਂ ॥

{੫੮੯}

{੫੮੯}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਅਰਿ ਦੂਖਨ ਹੈਂ ॥੩੪੮॥ ਛਬਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਲੋਭਿਤ ਹੈਂ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੪੯॥
 ਹਰਿਣੀ ਪਤਿ ਸੇ ॥ ਨਲਿਣੀ ਧਰ ਸੇ ॥ ਕਰੁਨਾਬੁਧ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ਹੈਂ ॥੩੫੦॥ ਕਲਿਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਭਵ
 ਉਧਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਛਾਜਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਰ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੩੫੧॥ ਅਸ੍ਰੁਪਾਸਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਨਾਸਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ
 ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਸੁਖਦਾਇਕ ਹੈਂ ॥੩੫੨॥ ਜਲ ਜੇਛਣ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੇਛਣ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਮਰਦਨ ਹੈਂ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਕਰਦਨ
 ਹੈਂ ॥੩੫੩॥ ਧਰਣੀਧਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰਣੀ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖਨ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰਖਨ ਹੈਂ ॥੩੫੪॥ ਛਟਿ ਛੈਲ
 ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਲਖਿ ਚੰਦ ਲਭਾ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰੀਯ ਮੋਹਤ ਹੈਂ ॥੩੫੫॥ ਅਰਣ ਬਰਣ ॥ ਧਰਣ ਧਰਣ ॥
 ਹਰਿ ਸੀ ਕਰਿਭਾ ॥ ਸੁ ਸੁਭੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ॥੩੫੬॥ ਸਰਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿਘਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਛਟਿ ਛੈਲ ਘਨੇ ॥ ਅਤਿ
 ਰੂਪ ਸਨੇ ॥੩੫੭॥ ਮਨ ਮੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ਹੈਂ ॥ ਕਲ ਕਾਰਣ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾ ਧਰ ਹੈਂ ॥੩੫੮॥ ਅਤਿ
 ਰੂਪ ਸਨੇ ॥ ਜਨੁ ਮੈਨੁ ਬਨੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥੩੫੯॥ ਅਸ੍ਰੁ ਉਪਾਸਕ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ
 ਨਾਸਕ ਹੈਂ ॥ ਬਰ ਦਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥੩੬੦॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ
 ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਟੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਆਰੰ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਝੇ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ
 ਕੋਪੇ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਝੇ ॥੩੬੧॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਚਿਓ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਕਾਗੜਦੰਗ
 ਕੁੱਧੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਾਂਗੰ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਵੀਰੰ ਆਗੜਦੰਗ ਉਤਾਰੇ ॥੩੬੨॥ ਤਾਗੜਦੰਗ
 ਤੈਕੈ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੋਰੈ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਝੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ॥
 ਡਾਗੜਦੰਗ ਡੋਲੈ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਜੀ ॥੩੬੩॥ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੂਨੀ ਖਆਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ਝਾਗੜਦੰਗ ਝੂਝੈ
 ਆਗੜਦੰਗ ਅਚੇਤੰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਉੱਠੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੇ ਧਾਗੜਦੰਗ ਧੋਪੇ ॥੩੬੪॥
 ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੇ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੁਦੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਦੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਝੇ ਵਾਗੜਦੰਗ
 ਵੀਰੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਗੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ॥੩੬੫॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਝੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰਗ
 ਘੁੱਮੀ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੱਕੈ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੋਹੀ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਨੰ

{੫੯੦}

{੫੯੦}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

॥੩੬੬॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਖੈ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰੇਮੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੂਪੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡੁੱਬੀ
 ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਿਆਰੀ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਮੰ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੀ ॥੩੬੭॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੋਹੀ ਬਾਗੜਦੰਗ
 ਬਾਲਾ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ਆਗੜਦੰਗ ਉਜਾਲਾ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਖੈ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ
 ਬਾਜੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੂਰੰ ॥੩੬੮॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਮੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੈ ਬਾਗੜਦੰਗ
 ਬਾਮੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੀਝੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿਆਹੈ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥੩੬੯॥ ਕਾਗੜਦੰਗ
 ਕੋਪਾ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਲੰ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸੰ ਧਾਗੜਦੰਗ ਧਾਯੇ ॥
 ਚਾਗੜਦੰਗ ਬਾਧੇ ਚਲਯੇ ਚੁੰਗ ਆਯੇ ॥੩੭੦॥ ਆਗੜਦੰਗ ਅਰੜੇ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ
 ਨਾਚੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਜੀ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਝੇ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਹੱਸੇ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰੇਤੰ
 ॥੩੭੧॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਾਨੇ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੀਰੰ ॥ ਧਾਗੜਦੰਗ
 ਧਾਯੇ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਣਕੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜਾ ॥੩੭੨॥ ਟਾਗੜਦੰਗ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰਗ
 ਤਾਲੰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਉੱਠੇ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁਆਲੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਵੀਰੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰਗ
 ਲਾਰੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ॥੩੭੩॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਹੱਸੀ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵੀ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੈਣੰ ਆਗੜਦੰਗ
 ਅਭੇਵੀ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੈਰੋ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੱਸੇ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥੩੭੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਅਸਿ ਟੁੱਟੇ ਲੁੱਟੇ ਘਨੇ ਤੁੱਟੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਜੇ ਜੁੱਟੇ ਕੱਟੇ ਸਬੈ ਰਹ ਗਯੋ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ॥੩੭੫॥ ਪੰਕਜ ਬਾਟਿਕਾ
 ਛੰਦ ॥ ਸੈਨ ਜੁਝਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ਅਤਿ ਆਕੁਲ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਸਾਮੁਹ ਅਤਿ ਬਿਆਕੁਲ ॥ ਸੰਨਿਧ ਹੈ ਚਿਤ
 ਮੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਰਿਸਕੈ ਕਰਿ ਜੁੱਧਤ ॥੩੭੬॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਅਨੇਕ ਕਰੇ ਤਬ ॥ ਜੰਗ
 ਜੁਟਿਓ ਅਪਨੋ ਦਲ ਲੈ ਸਬ ॥ ਬਾਜ ਉਠੇ ਤਹ ਕੋਟਿ ਨਗਾਰੇ ॥ ਰੁੱਝ ਗਿਰੇ ਰਣ ਜੁੱਝ ਨਿਹਾਰੇ ॥੩੭੭॥
 ਚਾਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਸਕੋਪ ਬੀਰ ਬੋਲਿ ਕੈ ਸਬੈ ॥ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਹਠੀ ਸੁ ਧਾਇ ਕੈ ਪਰੇ ਸਬੈ ॥
 ਕਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਤਾਨ ਤਾਨ ਤੋਰ ਹੀ ॥ ਸੁ ਝੁਝ ਝੁਝਕੈ ਪਰੈ ਨ ਨੈਕੁ ਮੁਖ ਮੋਰਹੀ ॥੩੭੮॥ ਬਾਨ ਪਾਨਿ

{੫੯੧}

{੫੯੧}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਲੈ ਸਬੈ ਸਕੂਧ ਸੂਰਮਾ ਚਲੇ ॥ ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਜੇ ਲਏ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਰਹਾ ਭਲੇ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਕੈ ਭਿਰੈ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ
 ਡਾਰਹੀ ॥ ਸੁ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਗਿਰੈ ਨ ਜੰਗ ਤੇ ਪਧਾਰਹੀ ॥੩੭੯॥ ਨਿਸਪਾਲਕ ਛੰਦ ॥ ਤਾਨਿ ਸਰ ਆਨਿ
 ਅਰੁ ਮਾਨ ਕਰ ਛੋਰ ਹੀ ॥ ਐਨ ਸਰ ਚੈਨ ਕਰਿ ਤੈਨ ਕਰਿ ਜੋਰ ਹੀ ॥ ਘਾਵ ਕਰਿ ਚਾਵ ਕਰਿ ਆਨਿ ਕਰਿ
 ਲਾਗ ਹੀ ॥ ਛਾਡਿ ਰਣਿ ਖਾਇ ਬ੍ਰਿਣ ਬੀਰ ਬਰ ਭਾਗ ਹੀ ॥੩੮੦॥ ਕ੍ਰੋਧਿ ਕਰਿ ਬੋਧਿ ਹਰ ਸੋਧਿ ਅਰਿ
 ਧਾਵ ਹੀ ॥ ਜੋਧ ਬਰ ਕ੍ਰੋਧਿ ਧਰਿ ਬਿਰੋਧ ਸਰ ਲਾਵ ਹੀ ॥ ਅੰਗ ਭਟ ਭੰਗ ਹੁਐ ਜੰਗ ਤਿਹ ਡਿੱਗ ਹੀ ॥
 ਸੰਗਿ ਬਿਨ ਰੰਗਿ ਰਣ ਸ੍ਰੋਣ ਤਨ ਡਿੱਗ ਹੀ ॥੩੮੧॥ ਧਾਇ ਭਟਿ ਆਇ ਰਿਸ ਖਾਇ ਅਸਿ ਝਾਰ ਹੀ ॥
 ਸੋਰ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਸਰ ਤੋਰ ਅਰਿ ਡਾਰ ਹੀ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤੱਜਿ ਪੈ ਨ ਭੱਜਿ ਭੂਮਿ ਰਨ ਸੋਭ ਹੀ ॥ ਪੇਖ ਛਬਿ ਦੇਖ
 ਦੁਤਿ ਨਾਰਿ ਸੁਰ ਲੋਭ ਹੀ ॥੩੮੨॥ ਭਾਜਨਹ ਸਾਜ ਅਸਿ ਗਾਜ ਭਟ ਆਵ ਹੀ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਬੋਧ ਹਰਿ
 ਜੋਧ ਅਸਿਲਾਵ ਹੀ ॥ ਜੂਝਿ ਰਣਿ ਝਾਲਿ ਬ੍ਰਿਣ ਦੇਵ ਪੁਰਿ ਪਾਵ ਹੀ ॥ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਕੁਲਿ ਰੀਤਿ ਜਿਮਿ
 ਗਾਵਹੀ ॥੩੮੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਕੈ ਸਬੈ ਸਲਾਜ ਬੀਰ ਧਾਵਹੀ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈ ਪੁਲੋਕ
 ਲੋਕ ਪਾਵਹੀ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕੈ ਹਠੀ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ਝੇਲਹੀ ॥ ਪਛੇਲ ਪਾਵ ਨਾ ਚਲੈ ਅਰੇਲ ਬੀਰ ਠੇਲਹੀ
 ॥੩੮੪॥ ਕੋਪ ਓਪ ਦੈ ਸਬੈ ਸਰੋਖ ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਜੂਝ ਹੈ ਅਰੂਝਿ ਜੂਝਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਸੁ
 ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਮੇਲ ਕੈ ਪ੍ਰਹਾਰ ਆਨਿ ਡਾਰਹੀ ॥ ਨ ਭਾਜਿ ਗਾਜ ਹੈ ਹਠੀ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਮਾਰਹੀ ॥੩੮੫॥
 ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਢੋਲ ਬਾਂਸੁਰੀ ਸਨਾਇ ਝਾਂਝ ਬਾਜ ਹੈ ॥ ਸਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ਬਲੀ ਸਕੋਪ ਆਨਿ ਗਾਜ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬੂਝਿ
 ਬੂਝ ਕੈ ਹਠੀ ਅਰੂਝਿ ਆਨਿ ਜੂਝ ਹੈ ॥ ਸੁ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਹੁਇ ਰਹੀ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਨ ਸੂਝ ਹੈ ॥੩੮੬॥ ਸਰੋਖ
 ਕਾਲਿ ਕੇਸਰੀ ਸੰਘਾਰਿ ਸੈਣ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਅਗਸਤ ਸਿੰਧੁ ਕੀ ਜਿਮੰ ਪਚਾਇ ਸੈਨ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਸੰਘਾਰਿ ਬਾਹਣੀਸ
 ਕੋ ਅਨੀਸ ਤੀਰ ਗਾਜ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਜੁੱਧ ਮੰਡ ਹੈ ਅਸੇਖ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਜ ਹੈ ॥੩੮੭॥ ਸਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਆਵਤ
 ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਦਲ ਤੇ ਹਰਿ ਬਾਜ ਕਰੀ ਰਥ ਕੋਟਿਕ ਕੂਟੇ ॥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਰਬਾਜ ਫਿਰੇ ਹਿਹਨਾਵਤ
 ਛੂਟੇ ॥ ਤਾਜ ਕਹੂੰ ਗਜਰਾਜ ਰਣ ਭਟ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਜੂਟੇ ॥ ਪਉਨ ਸਮਾਨ ਬਹੈ ਕਲਿਬਾਨ ਸਬੈ

{ਪਦ੨}

{ਪਦ੨}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਅਰਿ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲਿ ਫੂਟੇ ॥੩੮੮॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਡੇ ਭਟ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੱਟਿਸ
ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸਾ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਚਉਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਰਣਿ ਮੂਰਧਨ ਸੋਭਤ ਹੈ ਅਤਿ
ਡੀਲ ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਸਮੈ ਰਣ ਕੇ ਗਿਰਿਰਾਜ ਮਨੋ ਹਨਵੰਤ ਉਖਾਰੇ ॥੩੮੯॥ ਚਉਪ ਚਰੀ ਚਤੁਰੰਗ
ਚਮੂ ਕਰੁਣਾਲਯ ਕੇ ਪਰ ਸਿੰਧੁਰ ਪੇਲੇ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਠੀ ਕਰਿ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਪਗ ਦੈ ਨ ਪਿਛੇਲੇ ॥
ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਕੇ ਘਨ ਸਯਾਮ ਘਨੇ ਤਨਿ ਆਯੁਧ ਝੇਲੇ ॥ ਸੋਨ ਰੰਗੇ ਰਮਣੀਅ ਰਮਾਪਤਿ ਫਾਗੁਨ
ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੇ ਖੇਲੇ ॥੩੯੦॥ ਘਾਇ ਸਬੈ ਸਹਿ ਕੈ ਕਮਲਾਪਤਿ ਕੋਪਿ ਭਰਖੇ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਦੁੱਜਨ
ਸੈਨ ਬਿਖੈ ਧਸਿ ਕੈ ਛਿਨ ਮੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਸਬੈ ਅਰਿ ਕੀਨੇ ॥ ਟੂਟ ਪਰੇ ਰਮਣੀਅ ਸਭੂਖਣ ਬੀਰ ਬਲੀ ਅਤਿ
ਸੁੰਦਰ ਚੀਨੇ ॥ ਯੋਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਰਣ ਭੂਮਿ ਕੋ ਮਾਨਹੁ ਭੂਖਨ ਦੀਨੇ ॥੩੯੧॥ ਚਉਪਿ ਚੜਿਓ ਕਰਿ
ਕੋਪ ਕਲੀ ਕ੍ਰਿਤ ਆਯੁਧ ਅੰਗ ਅਨੇਕਨ ਸਾਜੇ ॥ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਮੁਚੰਗ ਸੁ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਭਲੀ ਬਿਧਿ
ਬਾਜੇ ॥ ਪੂਰਿ ਫਟੀ ਛੁਟਿ ਧੂਰ ਜਟੀ ਜਟ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਉ ਉਠਿ ਭਾਜੇ ॥ ਕੋਪ ਕਛੂ ਕਰਿ ਕੈ ਚਿਤ ਮੋ ਕਲਕੀ
ਅਵਤਾਰ ਜਬੈ ਰਣਿ ਗਾਜੇ ॥੩੯੨॥ ਬਾਜ ਹਨੇ ਗਜਰਾਜ ਹਨੇ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਹਨੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥
ਡੋਲਿ ਗਿਰਿਓ ਗਿਰਮੇਰੁ ਰਸਾਤਲ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਬੈ ਭਹਰਾਏ ॥ ਸਾਤੋਉ ਸਿੰਧੁ ਸੁਕੀ ਸਰਿਤਾ ਸਬ ਲੋਕ ਅਲੋਕ
ਸਬੈ ਬਹਰਾਏ ॥ ਚਉਕ ਚਕੇ ਦ੍ਰਿਗਪਾਲ ਸਬੈ ਕਿਹ ਪੈ ਕਲਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਰਿਸਾਏ ॥੩੯੩॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ
ਸੰਭਾਰਿ ਹਠੀ ਹਠ ਠਾਨਿ ਹਠੀ ਰਣਿ ਕੋਟਿਕ ਮਾਰੇ ॥ ਜਾਂਘ ਕਹੂੰ ਸਿਰ ਬਾਂਹ ਕਹੂੰ ਅਸਿ ਰੇਣ ਪ੍ਰਮਾਣ ਸਬੈ
ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਬਾਜਿ ਕਹੂੰ ਗਜ ਰਾਜ ਧੁਜਾ ਰਥ ਉਸਟ ਪਰੇ ਰਣਿ ਪੁਸਟ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਾਗ ਬਨਿਓ ਰਣਿ
ਮੰਡਲ ਪੇਖਨ ਕਉ ਜਟਿ ਧੂਰ ਪਧਾਰੇ ॥੩੯੪॥ ਲਾਜ ਭਰੇ ਅਰਿਰਾਜ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜ ਚਲੇ ਨਹੀ ਆਨਿ ਘਿਰੇ ॥
ਗਹਿ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਛਟ ਛੈਲ ਛਕੇ ਚਿਤ ਚੌਪ ਚਿਰੇ ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਜਾਨ ਭੁਜਾ ਕਰਿ
ਪੈਜ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਰਣ ਮੋ ਮਰਿ ਕੈ ਜਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਸੋ ਲਰਿਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧੁ ਤਰੇ ॥੩੯੫॥
ਰੰਗ ਸੋ ਜਾਨ ਸੁਰੰਗੋ ਹੈ ਸਿੰਧੁਰ ਛੂਟੀ ਹੈ ਸੀਸ ਪੈ ਸੋਨ ਅਲੇਲੈ ॥ ਬਾਜਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਰਾਜ ਕਹੂੰ ਬਿਚਲੇ ਕੁਪ

{ਪ੯੩}

{ਪ੯੩}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਕੈ ਕਲ ਕੇ ਅਸਿਕੇਲੈ ॥ ਚਾਚਰ ਜਾਨ ਕਰੈਂ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਪਗ ਦੈ ਨ ਪਛੇਲੈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਮਲੰਗ ਸੁ ਫਾਗਨ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਸੋਂ ਖੇਲੈਂ ॥੩੯੬॥ ਜੇਤਕ ਜੀਤ ਬਚੇ ਸੁ ਸਬੈ ਭਟ ਚਉਪ ਚੜੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਅਸਿ ਕਾਢਿ ਲਏ ਕਰ ਮੋਂ ਚਮਕਾਏ ॥ ਚਾਬਕ ਮਾਰ ਤੁਰੰਗ ਧਸੇ ਰਨਿ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟਿ ਜਿਉ ਘਹਰਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਲਕੀ ਕਰਿ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਸੁ ਏਕ ਹਨੇ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਪਰਾਏ ॥੩੯੭॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਜਬੈ ਤਬ ਆਯੁਧ ਛੋਰਿ ਸਬੈ ਭਟ ਭਾਜੇ ॥ ਡਾਰਿ ਹਥਿਯਾਰ ਉਤਾਰਿ ਸਨਾਹਿ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਬਾਰ ਭੱਜੈਂ ਨਹੀ ਗਾਜੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਤਹਾ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਕਿਓ ਛਬਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਉ ਲਖਿ ਲਾਜੇ ॥੩੯੮॥ ਦੇਖਿ ਭੱਜੀ ਪ੍ਰਿਤਨਾ ਅਰਿਕੀ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਛਿਨ ਬੀਚ ਸਬੈ ਕਰਿ ਚੂਰਨ ਡਾਰੇ ॥ ਭਾਗਿ ਚਲੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਭਟਾ ਜਿਮਿ ਪਉਨ ਬਹੈ ਦੂਮ ਪਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਪੈਨ ਪਰੀ ਕਛੁ ਮਾਨੁ ਰਹਿਓ ਨਹੀ ਬਾਨਿ ਡਾਰਿ ਨਿਦਾਨ ਪਧਾਰੇ ॥੩੯੯॥ ਸੁਪ੍ਰਿਆ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਭਟ ਮਿਲਤ ਮੁਖਿ ਮਾਰ ਉਚਾਰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਭਟ ਭਾਜਿ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤ ॥ ਕੇਤਕ ਜੋਧ ਫਿਰਤ ਦਲ ਗਾਹਤ ॥ ਕੇਤਕ ਜੂਝ ਬਰੰਗਨ ਬਯਾਹਤ ॥੪੦੦॥ ਕਹੂੰ ਬਰਬੀਰ ਫਿਰਤ ਸਰ ਮਾਰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਰਣਿ ਛੋਰ ਭੱਜਤ ਭਟ ਆਰਤ ॥ ਕੇਈ ਡਰੁ ਡਾਰਿ ਹਨਤ ਰਣਿ ਜੋਧਾ ॥ ਕੇਈ ਮੁਖ ਮਾਰ ਰਟਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥੪੦੧॥ ਕੇਈ ਖਗ ਖੰਡਿ ਗਿਰਤ ਰਣਿ ਛੜੀ ॥ ਕੇਤਕ ਭਾਗਿ ਚਲਤ ਤ੍ਰਸ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਕੇਤਕ ਨਿਭ੍ਰਮ ਜੁਧ ਮਚਾਵਤ ॥ ਆਹਵ ਸੀਝਿ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਤ ॥੪੦੨॥ ਕੇਤਕ ਜੂਝਿ ਮਰਤ ਰਣ ਮੰਡਲਿ ॥ ਕੇਈਕ ਭੇਦਿ ਚਲੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡਲ ॥ ਕੇਈਕ ਆਨਿ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ਸਾਂਗੈਂ ॥ ਕੇਤਕ ਭੰਗ ਗਿਰਤ ਹੁਇ ਆਂਗੈਂ ॥੪੦੩॥ ਬਿਸੇਖ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜਿ ਬਿਨਾ ਭਟ ਲਾਜ ਸਬੈ ਤਜਿ ਸਾਜ ਜਹਾਂ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ॥ ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹਾਂਰਣ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥ ਜੂਝਿ ਭਯੋ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਪਾਰਬ ਸੋਂ ਕਰਨੈ ॥੪੦੪॥ ਦਾਵ ਕਰੈਂ ਰਿਸ ਖਾਇ ਮਹਾਂ ਹਠ ਠਾਨ ਹਠੀ ॥ ਕੋਪ ਭਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਪਾਵਕ ਜਾਨੁ ਭਠੀ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਭਰੇ ਰਣਿ ਛੜ੍ਹਜ ਅਤ੍ਰਣ ਝਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੈਂ ਨਹੀ ਪਾਵ ਸੁ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥੪੦੫॥ ਦੇਖਤ ਹੈਂ ਦਿਵ ਦੇਵ ਧਨੈ

{੫੯੪}

{੫੯੪}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਧੰਨਿ ਜੰਪਤ ਹੈਂ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਚਵੇ ਚਕ ਕੰਪਤ ਹੈਂ ॥ ਭਾਜਤ ਨਾਹਨ ਬੀਰ ਮਹਾਂਰਣਿ ਗਾਜਤ ਹੈਂ ॥
 ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਨਾਰਿ ਲਖੇ ਛਬਿ ਲਾਜਤ ਹੈਂ ॥੪੦੬॥ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਕਰਿ ਕੋਪ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਸੂਰ ਤਹਾਂ ॥ ਮਾਂਡਤ
 ਹੈਂ ਬਿਕਰਾਰ ਭਯੰਕਰ ਜੁੱਧ ਜਹਾਂ ॥ ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਸੁ ਸਾਮੁਹ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧੂਬ ਸਬੈ
 ਕ੍ਰਿਤ ਸੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥੪੦੭॥ ਚੰਚਲਾ ਛੰਦ ॥ ਮਾਰਬੇ ਕੇ ਤਾਹਿ ਤਾਕਿ ਧਾਏ ਬੀਰ ਸਾਵਧਾਨ ॥ ਹੋਨ ਲਾਗੇ ਜੁੱਧ
 ਕੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਭੈ ਬਿਧਾਨ ॥ ਭੀਮ ਭਾਂਤਿ ਧਾਇਕੈ ਨਿਸੰਕ ਘਾਇ ਕਰਤ ਆਇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੈਂ ਸੁ
 ਦੇਵ ਲੋਕਿ ਬਸਤ ਜਾਇ ॥੪੦੮॥ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਬਾਨ ਕੋ ਅਜਾਨ ਬਾਹ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਕੈ ਮਰੈਂ ਅਲੋਕ
 ਲੋਕ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਰੰਗ ਜੰਗਿ ਅੰਗ ਨੰਗ ਭੰਗ ਅੰਗਿ ਹੋਇ ਪਰਤ ॥ ਟੂਕਿ ਟੂਕਿ ਹੋਇ ਗਿਰੈਂ ਸੁ ਦੇਵ ਸੁੰਦੀਨਿ
 ਬਰਤ ॥੪੦੯॥ ਤ੍ਰਿੜਕਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿੜਰਿੜ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੀਰੰ ॥ ਢ੍ਰਿੜਰਿੜ ਢੇਲੰ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬੋਲੰ
 ॥੪੧੦॥ ਤ੍ਰਿੜੜਿੜ ਤਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਿੜੜਿੜ ਬਾਜੀ ॥ ਹ੍ਰਿੜੜਿੜ ਹਾਥੀ ॥ ਸ੍ਰਿੜੜਿੜ ਸਾਥੀ ॥੪੧੧॥ ਬ੍ਰਿੜੜਿੜ
 ਬਾਣੰ ॥ ਜ੍ਰਿੜੜਿੜ ਜੁਆਣੰ ॥ ਫ੍ਰਿੜੜਿੜ ਛੋਰੈਂ ॥ ਜ੍ਰਿੜੜਿੜ ਜੋਰੈਂ ॥੪੧੨॥ ਖਿਰੜੜ ਖੇਤੰ ॥ ਪਿੜਰੜ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥
 ਝੜੜੜ ਨਾਚੈਂ ॥ ਰੰਗੜੜ ਰਾਚੈਂ ॥੪੧੩॥ ਹਿਰਰੜ ਹੂਰੰ ॥ ਗਣਰਣ ਪੂਰੰ ॥ ਕ੍ਰਰਰੜ ਕਾਛੀ ॥ ਨਰਰੜ ਨਾਚੀ
 ॥੪੧੪॥ ਤਰਰੜ ਤੇਗੰ ॥ ਜਣਘਣ ਬੇਗੰ ॥ ਚਰਰੜ ਚਮਕੈਂ ॥ ਝੜਰੜ ਝਮਕੈਂ ॥੪੧੫॥ ਜਰਰੜ ਜੋਧੰ ॥
 ਕਿਰਰੜ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਜੜਰੜ ਜੂਝੈਂ ॥ ਲੜਰੜ ਲੂਝੈਂ ॥੪੧੬॥ ਖਰਰੜ ਖੇਤੰ ॥ ਅਰਰੜ ਅਚੇਤੰ ॥ ਬ੍ਰੜਰੜ
 ਬਾਜੀ ॥ ਗਿਰਰੜ ਗਾਜੀ ॥੪੧੭॥ ਗਿੜਰੜ ਗਜਣੰ ॥ ਕ੍ਰਿੜਰੜ ਭੱਜਣੰ ॥ ਰ੍ਰਿੜਰਿੜ ਰਾਜਾ ॥ ਲਿੜਰਿੜ
 ਲਾਜਾ ॥੪੧੮॥ ਖਿੜਰਿੜ ਖਾਂਡੇ ॥ ਬ੍ਰਿੜਰਿੜ ਬਾਂਡੇ ॥ ਅ੍ਰੜਰਿੜ ਅੰਗੰ ॥ ਜ੍ਰੜਰਿੜ ਜੰਗੰ ॥੪੧੯॥ ਪਾਧੜੀ
 ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਜੁੱਝੀ ਅਪਾਰ ॥ ਰਣਿ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਧਾਏ ਲੁਝਾਰ ॥ ਤੱਜੰਤ ਬਾਣ ਗੱਜੰਤ ਬੀਰ ॥
 ਉੱਠੰਤ ਨਾਦ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰ ॥੪੨੦॥ ਧਾਏ ਸਬਾਹ ਜੋਧਾ ਸਕੋਪ ॥ ਕੱਢਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਾਹੰਤ ਧੋਪ ॥ ਲੁੱਝੰਤ
 ਸੂਰ ਜੁੱਝੰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਜਣੁਸੇਤੁਬੰਧ ਦਿਖੀਅਤ ਪਹਾਰ ॥੪੨੧॥ ਕਟੰਤ ਅੰਗ ਭਭਕੰਤ ਘਾਵ ॥ ਸਿੱਝੰਤ
 ਸੂਰ ਜੁੱਝੰਤ ਚਾਵ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਸਿੱਧ ਚਾਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਉਚਰੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਜੋਧਨ ਬਿਅੰਤ ॥੪੨੨॥ ਨਾਚੰਤ

{ਪਦਪ}

{ਪਦਪ}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਆਪ ਈਸਰ ਕਰਾਲ ॥ ਬਾਜੰਤ ਡਉਰੁ ਭੈ ਕਰਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਪੋਅੰਤ ਮਾਲ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲ ॥ ਚਲ ਚਿੱਤ
ਚੱਖ ਛਾਡੰਤ ਜੁਲ ॥੪੨੩॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬੱਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾੱਜੇ ॥ ਖਹੇ ਖੇਤ ਖੜੀ ॥
ਤਜੇ ਤਾਣਿ ਪੜੀ ॥੪੨੪॥ ਗਿਰੈਂ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੇ ਚਉਪ ਦੂਨੀ ॥੪੨੫॥
ਭਯੇ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥ ਇਤੀ ਕਾਂਹਿ ਸੁੱਧੰ ॥ ਜਿਣਿਓ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਭੱਜੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ॥੪੨੬॥ ਸਬੈ ਸੈਣ ਭਾਜਾ ॥
ਫਿਰਯੇ ਆਪ ਰਾਜਾ ॥ ਠਟਿਓ ਆਣਿ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਇਓ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥੪੨੭॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ॥ ਬਣੰ ਪੜੁ
ਜੈਸੇ ॥ ਜਲੰ ਮੇਘ ਧਾਰਾ ॥ ਨਭੰ ਜਾਣੁ ਤਾਰਾ ॥੪੨੮॥ ਕਰੰ ਅੰਸੁ ਮਾਲੀ ॥ ਸਰੰ ਸੜੁ ਸਾਲੀ ॥ ਚਹੁੰ ਓਰ
ਛੂਟੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੂਟੇ ॥੪੨੯॥ ਚਲੇ ਕੀਟਕਾ ਸੇ ॥ ਬਢੇ ਟਿੱਡਕਾ ਸੇ ॥ ਕਨੰ ਸਿੰਧੁ ਰੇਤੰ ॥ ਤਨੰ ਰੋਮ ਤੇਤੰ
॥੪੩੦॥ ਛੁਟੈਂ ਸੂਰਣ ਪੁੱਖੀ ॥ ਸੁਧੰਸਾਰ ਮੁੱਖੀ ॥ ਕਲੰਕੰਕ ਪੜੀ ॥ ਤਜੇ ਤਾਣਿ ਛੜੀ ॥੪੩੧॥ ਗਿਰੈ ਰੇਤ
ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਕਰੈਂ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੪੩੨॥ ਹਲੈਂ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਕਰੈ ਘਾਇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥
ਖਹੈਂ ਖੱਗ ਖੱਗੈ ॥ ਉਠੈ ਝਾਲ ਅੱਗੈ ॥੪੩੩॥ ਨਚੇ ਪੱਖਰਾਲੇ ॥ ਚਲੇ ਬਾਲਆਲੇ ॥ ਹਸੇ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ ॥ ਰਣੰ
ਰੰਗਿ ਰਾਚੈਂ ॥੪੩੪॥ ਨਚੇ ਪਾਰਬਤੀਸੰ ॥ ਮੰਡਿਓ ਜੁੱਧ ਈਸੰ ॥ ਦਸੰ ਦਿਉਸ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਭਯੇ ਘੋਰ ਜੁੱਧੰ ॥੪੩੫॥
ਪੁਨਰ ਬੀਰ ਤਆਗਯੇ ॥ ਪਗੰ ਦ੍ਰੈਕ ਭਾਗਯੇ ॥ ਫਿਰਯੇ ਫੇਰਿ ਐਸੇ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਸਾਂਪ ਜੈਸੇ ॥੪੩੬॥ ਪੁਨਰ ਜੁੱਧ
ਮੰਡਿਓ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੰਡਿਓ ॥ ਤਜੇ ਵੀਰ ਬਾਣੰ ॥ ਮ੍ਰਿਤੰ ਆਇ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥੪੩੭॥ ਸਭੈ ਸਿੱਧ ਦੇਖੈਂ ॥ ਕਲੰਕ੍ਰਿਤ
ਲੇਖੈਂ ॥ ਧਨੰ ਧੰਨਿ ਜੰਪੈਂ ॥ ਲਖੈਂ ਭੀਰ ਕੰਪੈਂ ॥੪੩੮॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸੂਰਮਾ ਸੰਧਾਨਿ ਬਾਨ
ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਰੂਝਿ ਜੂਝ ਕੈ ਮਰੋਂ ਸੁ ਦੇਵ ਨਾਰਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਸੁ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਅੱਛਰਾਂ ਅਲੱਛ ਸੂਰਣੋਂ ਬਰੋਂ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ
ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਸੁਧੀਨ ਪਾਨ ਕੈ ਧਰੋਂ ॥੪੩੯॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਅੱਧ ਚੁੰ ਬਿਰੁੱਧਿ ਸੂਰ ਧਾਵਹੀ ॥ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਸਾਂਗ
ਤੀਛਣੰ ਕਿ ਤਾਕਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਲਾਵਹੀ ॥ ਸੁ ਜੂਝਿ ਜੂਝ ਕੈ ਗਿਰੈਂ ਅਰੂਝ ਲੂਝ ਕੈ ਹਠੀ ॥ ਅਬੂਝ ਓਰ ਧਾਵਹੀਂ ਬਨਾਇ
ਸੈਨ ਏਕਠੀ ॥੪੪੦॥ ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪਾ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਜਾ ॥ ਘਾਗੜਦੰਗ
ਘੋਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜਾ ॥ ਫਾਗੜਦੰਗ ਫੀਲੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਟੇ

{੫੯੬}

{੫੯੬}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

॥੪੪੧॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ
ਡਿੱਗੇ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੂਨੀ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਪੇ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੂਨੀ ॥੪੪੨॥ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੱਸੇ ਸਾਗੜਦੰਗ
ਸਿੱਧੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿੱਧੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੁੱਟੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਟੇ
ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ॥੪੪੩॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੁਹਕੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਫਾਗੜਦੰਗ ਫਰਕੇ ਨਾਗੜਦੰਗ
ਨਿਸਾਣੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੇਰੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੈਣੰ ਫਾਗੜਦੰਗ ਫੇਰੀ ॥੪੪੪॥ ਭਾਗੜਦੰਗ
ਭੀਰੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੰਪੈ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੰਪੈ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛਿਪੂੰ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ॥
ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਿੱਤੰ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਜੇ ॥੪੪੫॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੋਰਿਓ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੈਣੰ
ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜਾ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਕੀ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਿਸਾਣੰ
॥੪੪੬॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਟਾਗੜਦੰਗ ਟੂਟੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਗੇ
ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਹੇ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਹੇ ॥੪੪੭॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਰਖੇ ਫਾਗੜਦੰਗ ਫੂਲੰ ॥
ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਿਟਿਓ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰਿਓ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ
ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੂਪੰ ॥੪੪੮॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੰਪੈ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਨੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵੰ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨੰ ॥
ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੱਧੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰਿੱਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਨਾਏ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਬਿੱਤੰ ॥੪੪੯॥ ਗਾਗੜਦੰਗ
ਗਾਵੈ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਬਿੱਤੰ ॥ ਧਾਗੜਦੰਗ ਧਾਵੈ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿੱਤੰ ॥ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੋਰੀ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜਾਤ੍ਰਾ ॥
ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੈ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਤ੍ਰਾ ॥੪੫੦॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਮਾਰਿਓ ਨਿਦਾਨ ॥ ਢੋਲੰ
ਮ੍ਰਿੰਦੰਗ ਬੱਜੇ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਭਾਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਤ੍ਰਾਸਿ ॥ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਹੈ ਚਿਤਿ ਨਿਰਾਸ ॥੪੫੧॥
ਬਰਖੰਤ ਦੇਵ ਪੁਹਪਾਣ ਬ੍ਰਿਸਟ ॥ ਹੋਵੰਤ ਜਗਤ ਜਹ ਤਹ ਸੁ ਇਸਟ ॥ ਪੂਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਵੀ ਕਰਾਲ ॥
ਹੋਵੰਤ ਸਿੱਧ ਕਾਰਜ ਸੁਢਾਲ ॥੪੫੨॥ ਪਾਵੰਤ ਦਾਨ ਜਾਚਕ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਖੰਤ ਕਿੱਤ ਜਹ ਤਹ ਬਿਅੰਤ ॥
ਜਗ ਧੂਪ ਦੀਪ ਜੱਗਿਆਦਿ ਦਾਨ ॥ ਹੋਵੰਤ ਹੋਮ ਬੇਦਨ ਬਿਧਾਨ ॥੪੫੩॥ ਪੂਜੰਤ ਲਾਗ ਦੇਬੀ ਦੁਰੰਤ ॥

{੫੯੭}

{੫੯੭}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ਜਹ ਤਹ ਮਹੰਤ ॥ ਬਾਂਧੀ ਧੁਜਾਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰਿਓ ਸੁ ਧਰਮ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥੪੫੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਸੰਭਰ ਨਰੇਸ ਬਧਹ ਬਿਜਯ ਭਏਤ ਬਰਨਨੰ ॥ ਨਾਮ ਸੰਭਰ ਜੁੱਧ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧॥੬**

ਅਥ ਦੇਸੰਤਰ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹਣਯੋ ਸੰਭਰੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਚਲੀ ਧਰਮ ਚਰਚਾ ॥ ਕਰੈ ਕਾਲ ਅਰਚਾ ॥੪੫੫॥ ਜਿਤਿਓ ਦੇਸ ਐਸੇ ॥ ਚੜਿਓ ਕੋਪ ਕੈਸੇ ॥ ਬੁਲਿਓ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਕਰੇ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥੪੫੬॥ ਦਈ ਜੀਤ ਬੰਬੰ ॥ ਗਡਿਓ ਜੁੱਧ ਖੰਭੰ ॥ ਚਮੁੰ ਚਉਪਿ ਚਾਲੀ ॥ ਬਿਰਾ ਸਰਬ ਹਾਲੀ ॥੪੫੭॥ ਉਠੀ ਕੰਪ ਐਸੇ ॥ ਨਦੰ ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥ ਚੜੇ ਚਉਪ ਸੂਰੰ ॥ ਰਹਿਓ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ॥੪੫੮॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਅਣੀ ਜੋੜਿ ਭਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਕੋਪਿ ਐਸੇ ॥ ਬ੍ਰਿਤੰ ਇੰਦ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥੪੫੯॥ ਸੁਭੇ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਕਥੈ ਕੋਣ ਬੈਣੰ ॥ ਚਲੀ ਸਾਜਿ ਸਾਜਾ ॥ ਬਜੈ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥੪੬੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥** ਜਿਣੇ ਗੱਖਰੀ ਪੱਖਰੀ ਖੱਗ ਧਾਰੀ ॥ ਹਣੇ ਪੱਖਰੀ ਭੱਖਰੀ ਔ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਗ੍ਰਜਸਤਾਨ ਗਾਜੀ ਰਜੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ॥ ਹਣੇ ਸੂਰ ਬੰਕੇ ਗਿਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੀ ॥੪੬੧॥ ਹਣੇ ਕਾਬਲੀ ਬਾਬਲੀ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ॥ ਕੰਧਾਰੀ ਹਰੇਵੀ ਇਰਾਕੀ ਨਿਸਾਕੇ ॥ ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਰੋਹਿ ਰੂਮੀ ਰਜੀਲੇ ॥ ਭਜੇ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਭਏ ਬੰਦ ਢੀਲੇ ॥੪੬੨॥ ਤਜੇ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ਸੱਜੇ ਨਾਰਿ ਭੇਸੰ ॥ ਲੱਜੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਚਲੇ ਛਾਡਿ ਦੇਸੰ ॥ ਗਜੀ ਬਾਜਿ ਗਾਜੀ ਰਥੀ ਰਾਜ ਹੀਣੰ ॥ ਤਜੈ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਭਏ ਅੰਗ ਛੀਣੰ ॥੪੬੩॥ ਭੱਜੇ ਹਾਬਸੀ ਹਾਲੱਬੀ ਕਉਕਬੰਦ੍ਰੀ ॥ ਚਲੇ ਬਰਬਰੀ ਅਰਮਨੀ ਛਾਡਿ ਤੰਦ੍ਰੀ ॥ ਖੁਲਿਓ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗਾਜੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸੈਣ ਮੱਧੰ ਨਚਿਓ ਜਾਇ ਤਾਜੀ ॥੪੬੪॥ ਲਖਿਓ ਜੁੱਧ ਜੰਗੀ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਕਰਤਾ ॥ ਛੁਭਿਓ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਰਣੰ ਛੱਤ੍ਰਿ ਹਰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੁਰਦਗਾਮੀ ਦਲੰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰਿ ਹੰਤਾ ਜਯੰ ਜੁੱਧ ਹੇਤਾ ॥੪੬੫॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਾਣ ਛੱਡੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕੱਟੇ ਟੱਟਰੰ ਫਉਜ ਫੁੱਟੀ ਨ੍ਰਿਪਾਰੰ ॥ ਗਿਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ਮਿਲੇ ਹੱਥ ਬੱਥੰ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਰਣੰ ਮੁੱਖ ਜੁੱਥੰ ॥੪੬੬॥ ਕਰੈ ਕੇਲਿ ਕੰਕੀ ਕਿਲਕੈਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਜੈ ਜ਼ਾਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਜ਼ਾਲੀ ॥ ਹਸੈ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਤੁਟੈ ਤੱਥਿ ਤਾਲੰ ॥ ਫਿਰੈ ਗਉਰਿ ਦਉਰੀ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥੪੬੭॥ **ਰਸਾਵਲ**

{੫੯੮}

{੫੯੮}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਛੰਦ ॥ ਕਰੇ ਜੁੱਧ ਕੁੱਧੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਸੁੱਧੰ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥੪੬੮॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਨੱਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਦਿਵੰ ਦੇਵ ਦੇਖੈ ॥ ਧਨੰ ਧੰਨ ਲੇਖੈਂ ॥੪੬੯॥ ਅਸਤਾ ਛੰਦ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਕਲਕੀ ਕਰਿ ਕੋਪਿ ਭਰਿਓ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਿਖੈ ਬਿਚਰਿਓ ॥ ਗਹਿ ਪਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਬਿਖੈ ਨ ਡਰਿਓ ॥ ਰਿਸ ਸੋਂ ਰਣ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ॥੪੭੦॥ ਕਰਿ ਹਾਂਕਿ ਹਬਿਯਾਰ ਅਨੇਕ ਧਰੈਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗਿ ਹਠੀ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਰੈਂ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਭਿਰੇ ॥ ਰਣਿ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਫਿਰਿਤੇ ਨ ਫਿਰੇ ॥੪੭੧॥ ਉਮਡੀ ਜਣੁ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥ ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੁ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੋ ਪਗ ਦੈ ਨ ਫਟਾ ॥ ਰੁਪ ਕੈ ਰਣ ਮੋ ਫਿਰਿ ਆਨਿ ਜੁਟਾ ॥੪੭੨॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਫਿਰੇ ਰਣ ਰੰਗਿ ਹਠੀ ॥ ਤਪ ਕੈ ਜਿਮਿ ਪਾਵਕ ਜੁਲ ਭਠੀ ॥ ਪ੍ਰਤਨਾ ਪ੍ਰਿਤ ਕੈ ਪ੍ਰਤਨਾ ਇਕੱਠੀ ॥ ਰਿਸਕੈ ਰਣ ਮੋ ਰੁਪਿ ਸੈਣ ਜੁਟੀ ॥੪੭੩॥ ਤਰਵਾਰ ਅਪਾਰ ਹਜਾਰ ਲਸੈਂ ॥ ਹਰਿ ਜਿਉ ਅਰਿਕੇ ਪ੍ਰਤ ਅੰਗ ਡਸੈਂ ॥ ਰਤਿ ਡੂਬਿ ਸਮੇ ਰਣਿ ਐਸ ਹਸੈਂ ॥ ਜਨੁ ਬਿੱਜੁਲ ਜੁਆਲ ਕਰਾਲ ਕਸੈਂ ॥੪੭੪॥ ਬਿਧੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਐਸ ਕੈ ॥ ਜੁਲੰਤ ਜੁਲ ਜੈਸ ਕੈ ॥ ਹਸੰਤ ਜੇਮਿ ਕਾਮਣੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਜਾਣ ਦਾਮਣੰ ॥੪੭੫॥ ਬਹੰਤ ਦਾਇ ਘਾਇਣੰ ॥ ਚਲੰਤ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਇਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਇਉਂ ॥ ਬਨੇ ਸੁ ਜੁਲ ਜਾਲ ਜਿਉਂ ॥੪੭੬॥ ਹਸੰਤ ਖੇਤਿ ਖੱਪਰੀ ॥ ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰੀ ॥ ਖਿਮੰਤ ਜੇਮਿ ਦਾਮਿਣੀ ॥ ਨਚੰਤ ਹੇਰਿ ਕਾਮਿਣੀ ॥੪੭੭॥ ਹਹੰਕ ਭੈਰਵੀ ਸੁਰੀ ॥ ਕਹੰਕ ਸਾਧ ਸਿੱਧਰੀ ॥ ਛਲੰਕ ਛਿੱਛ ਇੱਛਣੀ ॥ ਬਹੰਤ ਤੇਗ ਤਿੱਛਣੀ ॥੪੭੮॥ ਗਣੰਤ ਗੂੜ ਗੰਭਰੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸਿੱਧ ਸੋਂ ਭਰੀ ॥ ਚਲੇਤ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪਣੀ ॥ ਜਪੰਤ ਜਾਪ ਜਾਪਣੀ ॥੪੭੯॥ ਪੁਅੰਤ ਸੀਸ ਈਸਣੀ ॥ ਹਸੰਤ ਹਾਰ ਸੀਸਣੀ ॥ ਕਰੰਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਿਸਨੰ ॥ ਅਗੰਮ ਗੰਮ ਭਿਉ ਰਣੰ ॥੪੮੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਜੰਗ ਜੰਗੀ ਕਰਿਓ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਮੰ ਜਾਣ ਭੋਰੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਿਓ ਕਲੱਕੀ ਅਵਤਾਰੰ ॥ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰੰ ਧਸਿਓ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥੪੮੧॥ ਜਯਾ ਸਬਦ ਉੱਠੇ ਰਹੇ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ ਛੁਹੀ ਜਾਇ ਸੂਰੰ ॥ ਛੁਟੈਂ ਸੂਰਨ ਪੰਖੰ ਭਇਓ ਅੰਧਕਾਰੰ ॥ ਅੰਧਾ ਧੁੰਧ ਮੱਚੀ ਉੱਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੪੮੨॥ ਹਣਿਓ ਜੋਰ ਜੰਗੰ ਭੱਜਿਓ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਤ੍ਰਿਣੰ ਦੰਤ ਥਾਂਭੈਂ

{੫੯੯}

{੫੯੯}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਬਕੈਂ ਦੀਨ ਬੈਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਦੈ ਅਕੋਰੰ ਨਿਹੋਰੰਤ ਰਾਜੰ ॥ ਭੱਜੇ ਗਰਬ ਗਰਬੰ ਤੱਜੇ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ॥੪੮੩॥ ਕੱਟੇ
ਕਾਸਮੀਰੀ ਹਠੇ ਕਸਟਵਾਰੀ ॥ ਕੁਪੇ ਕਾਸਕਾਰੀ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਬਲੀ ਬੰਗਸੀ ਗੋਰਬੰਦੀ ਗ੍ਰਦੇਜੀ ॥
ਮਹਾਂ ਮੂੜ ਮਾਜਿੰਦ੍ਰ ਰਾਨੀ ਮਜੇਜੀ ॥੪੮੪॥ ਹਣੇ ਰੂਸਿ ਤੂਸੀ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਹਠੇ ਪਾਰਸੀਯਦ ਖੂਬਾਂ
ਸਕ੍ਰੋਧੀ ॥ ਬੁਰੇ ਬਾਗਦਾਦੀ ਸਿਪਾਹਾ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਕੁਲੀ ਕਾਲਮਾਛਾ ਛੁਭੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੪੮੫॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ
ਗੋਲੰ ਉਠੇ ਅੱਗ ਨਾਲੰ ॥ ਘੁਰੇ ਜਾਣੁ ਸਾਮੰ ਘਟਾ ਜਿਮ ਜੁਲੰ ॥ ਨਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ਪੁਐ ਰੁੰਡ ਮਾਲੰ ॥
ਜੁਝੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ਬਰੈਂ ਬੀਨ ਬਾਲੰ ॥੪੮੬॥ ਗਿਰੈ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਭ੍ਰਮੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ॥ ਗਜੀ ਗਾਜ ਬਾਜੀ ਗਿਰੈ
ਬੀਰ ਝੁੰਡੰ ॥ ਇਕੰ ਹਾਕ ਹੰਕੈਤਿ ਧਰਕੈਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਭਈ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥੪੮੭॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥
ਅਰੇ ਜੇ ਸੁ ਮਾਰੇ ॥ ਮਿਲੇ ਤੇ ਜੁ ਹਾਰੇ ॥ ਲਏ ਸਰਬ ਸੰਗੰ ॥ ਰਸੇ ਰੀਝ ਰੰਗੰ ॥੪੮੮॥ ਦਇਓ ਦਾਨ ਏਤੇ ॥
ਕਥੈ ਕਬਿ ਕੇਤੇ ॥ ਰਿਝੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਬੰਬ ਬਾਜਾ ॥੪੮੯॥ ਖੁਰਾਸਾਨ ਜੀਤਾ ॥ ਸਭਹੂੰ ਸੰਗ ਲੀਤਾ ॥
ਦਇਓ ਆਪ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਭਲੇ ਅਉਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥੪੯੦॥ ਚਲਿਓ ਦੈ ਨਗਾਰਾ ॥ ਮਿਲਿਓ ਸੈਨ ਭਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ
ਨਿਖੰਗੰ ॥ ਸਕ੍ਰੋਧੀ ਭੜੰਗੰ ॥੪੯੧॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਭੂਅ ਕੰਪਤ ਜੰਪਤ ਸੇਸ ਫਣੰ ॥ ਘਹਰੰਤ ਸੁ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ
ਰਣੰ ॥ ਸਰ ਤੱਜਤ ਗੱਜਤ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਧੰ ॥ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰ ਜੁਝਾਰਿ ਕ੍ਰੁਧੰ ॥੪੯੨॥ ਬ੍ਰਿਣ ਝੱਲਤ ਘੱਲਤ ਘਾਇ
ਘਣੰ ॥ ਕਰ ਕੁੱਟ ਸੁਪੱਖਰ ਬਖਤਰਣੰ ॥ ਗਣਿ ਗਿੱਧ ਸੁ ਬਿੱਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥ ਕਿਲਕਾਰਤ ਡਾਕਣਿ ਉੱਚ ਸੁਰੰ
॥੪੯੩॥ ਗਣਿ ਹੂਰ ਸੁਪੂਰ ਫਿਰੀ ਗਗਣੰ ॥ ਅਵਲੋਕਿ ਸੁਬਾਹਿ ਲਗੀ ਸਰਣੰ ॥ ਮੁਖ ਭਾਵਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ
ਸੁਰੀ ॥ ਗਣ ਪੂਰ ਸੁ ਪੱਖਰ ਹੂਰ ਫਿਰੀ ॥੪੯੪॥ ਭਟ ਪੇਖਤ ਪੋਅੰਤ ਹਾਰ ਹਰੀ ॥ ਹਹਰਾਵਤ ਹਾਸ ਫਿਰੀ
ਖਪਰੀ ॥ ਦਲ ਗਾਹਤ ਬਾਹਤ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿਣੰ ॥ ਪ੍ਰਣ ਪੂਰ ਸੁ ਪੱਛਮ ਜੀਤ ਰਣੰ ॥੪੯੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤ ਸਰਬ
ਪੱਛਮ ਦਿਸਾ ਦੱਛਨ ਕੀਨ ਪਿਆਨ ॥ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਜੁੱਧ ਤਹਾਂ ਪਰਾ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਕਰੋ ਬਖਾਨ ॥੪੯੬॥
ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਣਿ ਜੰਪਤ ਜੁੱਗਣਿ ਜੂਹ ਜਯੰ ॥ ਕਲ ਕੰਪਤ ਭੀਰ ਅਭੀਰ ਭਯੰ ॥ ਹੜ ਹੱਸਤ ਹੱਸਤ ਹਾਸ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥
ਡਲ ਡੋਲਸ ਸੰਕਤ ਸੇਸ ਬਿਰਾ ॥੪੯੭॥ ਦਿਵ ਦੇਖਤ ਲੇਖਤ ਧੰਨ ਧਨੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲੀਯ ਕੂਰ ਪ੍ਰਭੰ ॥

{੬੦੦}

{੬੦੦}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਬ੍ਰਿਣ ਬਰਖਤ ਪਰਖਤ ਬੀਰ ਰਣੇ ॥ ਹੱਯ ਘੱਲਤ ਝੱਲਤ ਜੋਧ ਜੁਧੰ ॥੪੯੮॥ ਕਿਲਕੰਤ ਕਪਾਲਿਨ ਸਿੰਘ ਚੜੀ ॥
 ਚਮਕੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪ੍ਰਭਾਣਿ ਮੜੀ ॥ ਗਣਿ ਹੂਰ ਸੁ ਪੂਰਤ ਧੂਰਿ ਰਣੇ ॥ ਅਵਲੋਕਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗਣੇ ॥੪੯੯॥
 ਰਣਿ ਭਰਮਤ ਕੂਰ ਕਬੰਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਅਵਲੋਕਤ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਸਭਾ ॥ ਗਣਿ ਹੂਰਨ ਬਯਾਹਤ ਪੂਰ ਰਣੇ ॥ ਰਥ
 ਬੰਭਤ ਭਾਨੁ ਬਿਲੋਕ ਭਟੰ ॥੫੦੦॥ ਢਢਿ ਢੋਲਕ ਝਾਂਝ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਖੰ ॥ ਡਫ ਤਾਲ ਪਖਾਵਜ ਨਾਇ ਸੁਰੰ ॥ ਸੁਰ
 ਸੰਖ ਨਫੀਰੀਯ ਭੇਰਿ ਭਕੰ ॥ ਉਠਿ ਨਿਰਤਤ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਗਣੇ ॥੫੦੧॥ ਦਿਸ ਪੱਛਮ ਜੀਤਿ ਅਭੀਤ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥
 ਕੁਪਿ ਕੀਨ ਪਯਾਨ ਸੁ ਦੱਛਣਣੰ ॥ ਅਰਿ ਭੱਜੀਯ ਤੱਜੀਯ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਰਣ ਗੱਜੀਯ ਕੇਤਕ ਏਸੁ ਰਿਣੰ ॥੫੦੨॥
 ਨ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਤਤ ਭੂਤ ਬਿਤਾਲ ਬਲੀ ॥ ਗਜ ਗੱਜਤ ਬੱਜਤ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥ ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ ਗਜੀ ॥ ਅਸਿ
 ਲੱਸਤ ਤਰੱਸਤ ਤੇਗ ਜਗੀ ॥੫੦੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਹਨੇ ਪੱਛਮੀ ਦੀਹ ਦਾਨੇ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਦਿਸਾ ਦੱਛਨੀ
 ਆਨਿ ਬਾਜੇ ਨਿਸਾਨੇ ॥ ਹਨੇ ਬੀਰ ਬੀਜਾਪੁਰੀ ਗੋਲ ਕੁੰਡੀ ॥ ਗਿਰੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਨਚੀ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੀ ॥੫੦੪॥
 ਸਬੈ ਸੇਤੁ ਬੰਧੀ ਸੁਧੀ ਬੰਦੁ ਬਾਸੀ ॥ ਮਡੇ ਮੱਛ ਬੰਦ੍ਰੀ ਹਠੀ ਜੁੱਧ ਰਾਸੀ ॥ ਦ੍ਰਹੀ ਦ੍ਰਾਵੜੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ਤਿਲੰਗੀ ॥
 ਹਤੇ ਸੂਰਤੀ ਜੰਗ ਭੰਗੀ ਫਿਰੰਗੀ ॥੫੦੫॥ ਚਪੇ ਚਾਂਦ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਚਾਂਦ ਬਾਸੀ ॥ ਬਡੇ ਬੀਰ ਬਈਦਰਭਿਸੰ
 ਰੋਸ ਰਾਸੀ ॥ ਜਿਤੇ ਦੱਛਨੀ ਸੰਗ ਲਿੱਨੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਾਚੀਅੰ ਕੋਪ ਕੀਨੇ ਸਵਾਰੰ ॥੫੦੬॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ**
ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰ ਦੱਛਨ ਜਯ ਬਿਜਯ ਸਮਾਪਤਹ ਧਿਆਯ ਦੂਜਾ ॥੨॥੬
ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਪੱਛਮਹਿ ਜੀਤਿ ਦੱਛਨ ਉਜਾਰਿ ॥ ਕੁਪਿਓ ਕਛੂਕ ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ॥ ਕੀਨੋ ਪਯਾਨ
 ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਣ ॥ ਬੱਜੀਅ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਨਿਸਾਣ ॥੫੦੭॥ ਮਾਗਧਿ ਮਹੀਪ ਮੰਡੇ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ
 ਚਾਰੁ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਬੰਗੀ ਕੁਲਿੰਗ ਅੰਗੀ ਅਜੀਤ ॥ ਮੋ ਰੰਗ ਅਗੋਰ ਨਯਪਾਲ ਅਭੀਤ ॥੫੦੮॥
 ਛੱਜਾਦਿ ਕਰਣ ਇੱਕਾਦ ਪਾਂਵ ॥ ਮਾਰੇ ਮਹੀਪ ਕਰਕੈ ਉਪਾਵ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਜੋਧਾ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲਿੱਨੋ
 ਛਿਨਾਇ ਪੂਰਬ ਪਰੰਤ ॥੫੦੯॥ ਦਿੱਨੋ ਨਿਕਾਰ ਰਾਛਸ ਦੁਬੁੱਧ ॥ ਕਿੱਨੋ ਪਯਾਨ ਉੱਤਰ ਸਕੁੱਧ ॥ ਮੰਡੇ
 ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਬਾਨ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਖੂਨੀ ਖੁਰਾਨ ॥੫੧੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਕਲਕੀਵਤਾਰ**

ਪੂਰਬ ਜੀਤ ਬਿਜਯ ਨਾਮ ਸਮਾਪਤ ਧਿਆਉ ਤੀਜਾ ॥੩॥੬

ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੂਰਬ ਪੱਟਨ ਉਪੱਟਿ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕੱਟੇ ਅਕੱਟ ॥ ਫੱਟੇ ਅਫੱਟ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥
 ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਨ ਮਚਿਓ ਘਮੰਡ ॥੫੧੧॥ ਜੋਰੇ ਸੁਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰ ॥ ਜੋ ਤਜੇ ਬਾਣ ਗੱਜਤ ਲੁਝਾਰ ॥
 ਭਾਜੰਤ ਭੀਰ ਭਹਰੰਤ ਭਾਇ ॥ ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ਡਿੱਗੇ ਅਘਾਇ ॥੫੧੨॥ ਸਾਜੰਤ ਸਾਜ ਬਾਜਤ ਤੁਫੰਗ ॥
 ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਬਬਕੰਤ ਬਿਤਾਲ ਕਹਕੰਤ ਕਾਲ ॥ ਡਮਕੰਤ ਡਉਰ ਮੁਕਤੰਤ ਜ਼ਾਲ ॥੫੧੩॥
 ਭਾਜੰਤ ਭੀਰ ਤਜਿਬੀਰ ਖੇਤ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਕ੍ਰੀੜੰਤ ਈਸ ਪੋਅੰਤ ਕਪਾਲ ॥ ਨਿਰਖੰਤ
 ਬੀਰ ਛਕਿ ਬਰਤ ਬਾਲ ॥੫੧੪॥ ਧਾਵੰਤ ਬੀਰ ਬਾਹੰਤ ਘਾਵ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਗਾਵੰਤ ਚਾਵ ॥ ਡਮਕੰਤ
 ਡਉਰੁ ਨਾਚੰਤ ਈਸ ॥ ਰੀੜੰਤ ਹਿਮੰਦ੍ਰਿ ਪੋਅੰਤ ਸੀਸ ॥੫੧੫॥ ਗੰਧੁੱਬ ਸਿੱਧ ਚਾਰਣ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ॥ ਕਬੰਤ
 ਕਾਬਿ ਸੋਭੰਤ ਸਿੱਧ ॥ ਗਾਵੰਤ ਬੀਨ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ ॥ ਰੀੜੰਤ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਡੁਲੰਤ ॥੫੧੬॥ ਗੁੰਜਤ
 ਗਜਿੰਦ੍ਰੁ ਹੈਵਰ ਅਸੰਖ ॥ ਬੁੱਲਤ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੂ ਬਜੰਤ ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਪੂਰਤ ਦਿਸਾਣ ॥ ਡੁੱਲਤ ਮਹੇਂਦ੍ਰੁ
 ਮਹਿਧਰ ਮਹਾਣ ॥੫੧੭॥ ਖੁੱਲੰਤ ਖੇਤਿ ਖੂਨੀ ਖਤੰਗ ॥ ਛੁੱਟੰਤ ਬਾਣ ਜੁੱਟੇ ਨਿਸੰਗ ॥ ਭਿੱਦੰਤ ਮਰਮ ਜੁੱਝਤ
 ਸੁਬਾਹ ॥ ਘੁੱਮੰਤ ਗੈਣਿ ਅੱਛੀ ਉਛਾਹ ॥੫੧੮॥ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ॥ ਹਰਖੰਤ ਹੂਰ ਪਰਖੰਤ
 ਜੁਆਣ ॥ ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਡਉਰੁ ਕਰਾਲ ॥ ਨਾਚੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਕਪਾਲ ॥੫੧੯॥ ਹਰੜੰਤ ਹੱਥ ਖਰੜੰਤ
 ਖੋਲ ॥ ਟਿਰੜੰਤ ਟੀਕ ਝਿਰੜੰਤ ਝੋਲ ॥ ਦਰੜੰਤ ਦੀਹ ਦਾਨੋ ਦੁਰੰਤ ॥ ਹਰੜੰਤ ਹਾਸ ਹੱਸਤ ਮਹੰਤ
 ॥੫੨੦॥ **ਉਤਭੁਜ ਛੰਦ ॥** ਹਹਾਸੰ ਕਪਾਲੰ ॥ ਸੁਬਾਸੰ ਛਤਾਲੰ ॥ ਪ੍ਰਭਾਸੰ ਜੁਵਾਲੰ ॥ ਅਨਾਮੰ ਕਰਾਲੰ ॥੫੨੧॥
 ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਦੁਰੰ ਦੁੱਖ ਤਾਰੇ ॥ ਸਰੰਣੀ ਉੱਧਾਰੇ ॥ ਅਘੀ ਪਾਪ ਵਾਰੇ ॥੫੨੨॥ ਦਿਪੈ ਜੋਤਿ ਜ਼ਾਲਾ ॥
 ਕਿਧੋ ਜ਼ਾਲ ਮਾਲਾ ॥ ਮਨੋ ਜ਼ਾਲ ਵਾਲਾ ॥ ਸਰੂਪੰ ਕਰਾਲਾ ॥੫੨੩॥ ਧਰੇ ਖੱਗ ਪਾਣੰ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮਾਣੰ ॥
 ਦਯੰ ਦੀਹ ਦਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਮਉਜ ਮਾਨੰ ॥੫੨੪॥ **ਅਜੰਨ ਛੰਦ ॥** ਅਜੀਤੇ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ॥ ਅਭੀਰੀ ਭਾਜੇ ਭੀਰ
 ਹੂੰ ॥ ਸਿਧਾਰੇ ਚੀਨ ਰਾਜ ਪੈ ॥ ਸਬੋਈ ਸਰਬ ਸਾਬੀ ਕੈ ॥੫੨੫॥ ਤਮੰਕੇ ਰਾਜ ਧਾਰੀ ਕੈ ॥ ਰਜੀਲੇ ਰੋਹਵਾਰੀ

{੬੦੨}

{੬੦੨}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਕੈ ॥ ਕਟੀਲੇ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕੇ ॥ ਕੰਬੋਜ ਕਾਸ ਕਾਰੀ ਕੇ ॥੫੨੬॥ ਢਮਕੇ ਢੋਲ ਢਾਲੋ ਕੇ ॥ ਡਮਕੇ ਡੰਕ ਵਾਰੋ
 ਕੇ ॥ ਘਮਕੇ ਨੇਜ ਬਾਜਾਂ ਦੇ ॥ ਤਮਕੇ ਤੀਰ ਤਾਜਾਂ ਦੇ ॥੫੨੭॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤੇ ਅਜੀਤ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥
 ਤੋਰੇ ਅਤੋਰ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ॥ ਭੰਨੇ ਅਭੰਨ ਭੱਜੇ ਅਭਜਿ ॥ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ਮਾਵਾਸ ਤੱਜਿ ॥੫੨੮॥ ਸੰਕੜੇ
 ਸੂਰ ਭੰਭਰੇ ਭੀਰ ॥ ਨਿਰਖੰਤ ਜੋਧ ਰੀਝੰਤ ਹੂਰ ॥ ਡਾਰੰਤ ਸੀਸ ਕੇਸਰ ਕਟੋਰ ॥ ਮ੍ਰਿਗਮਦ ਗੁਲਾਬ ਕਰਪੂਰ
 ਘੋਰ ॥੫੨੯॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੀਤ ਤੀਨੰ ਦਿਸਾਣ ॥ ਬੱਜਿਓ ਸੁ ਕੋਪ ਉੱਤਰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਚੱਲੇ ਸੁ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ
 ਦੇਸ ॥ ਸਾਮੰਤ ਸੁੱਧ ਰਾਵਲੀ ਭੇਖ ॥੫੩੦॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਗੱਜੇ ਸੁਬਾਹ ॥ ਸਾਵੰਤ ਦੇਖਿ ਅਛੀ ਉਛਾਹ ॥
 ਰੀਝੰਤ ਦੇਵ ਅੱਦੇਵ ਸਰਬ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ਤਜ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੫੩੧॥ ਸਜਿਓ ਸੁ ਸੈਣ ਸੁਣਿ ਚੀਨ
 ਰਾਜ ॥ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ਸਮਾਜ ॥ ਚੱਲੇ ਅਚੱਲ ਜੱਵਾਲ ਜੁੱਧ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਭਰ ਲੋਹ ਕੁੱਧ ॥੫੩੨॥
 ਖੁਲੇ ਖਤੰਗ ਖੂਨੀ ਖੜ੍ਹਹਾਣ ॥ ਉੱਝਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਮਹਾਣ ॥ ਧੁਕੰਤ ਧੁੰਧ ਘੁੰਮੰਤ ਘਾਇ ॥ ਚਿਕੰਤ ਚਾਰ
 ਚਾਵਡੀ ਸੁ ਚਾਇ ॥੫੩੩॥ ਹੱਸੰਤ ਹਾਸ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥ ਭਭਕੰਤ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਬਿਸਾਲ ॥ ਲਾਰੰਤ ਬਾਣ
 ਭਾਖੰਤ ਮਾਂਸ ॥ ਭਾਜੰਤ ਭੀਰ ਹੁਇ ਹੁਇ ਉਦਾਸ ॥੫੩੪॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚੜਿਓ ਚੀਨ ਰਾਜੰ ॥ ਸੱਜੇ
 ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਖੁਲੇ ਖੇਤਿ ਖੂਨੀ ॥ ਚੜੇ ਚੌਧ ਦੂਨੀ ॥੫੩੫॥ ਜੁੱਟੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਤੁੱਟੈਂ ਅੰਗ
 ਭੰਗੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰੰਗ ਜੰਗੰ ॥੫੩੬॥ ਨੱਚੇ ਈਸ ਸੀਸੰ ॥ ਮਿਲੈ ਸੈਣ ਈਸੰ ॥ ਕਰੈ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰੰ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਧਾਰੰ
 ॥੫੩੭॥ ਮੰਡੇ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥੫੩੮॥ ਹਸੈਂ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ॥
 ਤਜੈ ਜੋਗ ਜੁਾਲਾ ॥ ਤਜੈਂ ਬਾਣ ਜੁਾਣੰ ॥ ਗ੍ਰਸੈਂ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥੫੩੯॥ ਗਿਰੇ ਘੁੰਮਿ ਭੂਮੀ ॥ ਉਠੀ ਧੂਰ ਧੁੰਮੀ ॥
 ਸੁਭੇ ਰੇਤ ਖੇਤੰ ॥ ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੫੪੦॥ ਮਿਲਿਓ ਚੀਨ ਰਾਜਾ ॥ ਭਏ ਸਰਬ ਕਾਜਾ ॥ ਲਇਓ ਸੰਗ ਕੈ ਕੈ ॥
 ਚਲਿਓ ਅੱਗੂ ਹੈ ਕੈ ॥੫੪੧॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਜੇ ਬਿਜਈ ਦੁੰਦਭਿ ਰਣ ॥ ਸੁਭੇ ਸੂਰ
 ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਨਿਰਖ ਰੀਝਈ ਅਪਛਰ ਗਣ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਆਦੇਵ ਜਕੇ ਗੰਧਰਬ ਜੱਛ ਬਰ ॥ ਚਕੇ ਭੂਤ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਤ
 ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਧਰ ਨਰ ਬਰ ॥ ਖੰਕੜੀਯ ਕਾਲਿ ਕੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀਯ ॥ ਖੰਡਨ ਅਖੰਡ

ਚੰਡੀ ਮਹਾ ਜਯਜਯ ਜਯ ਸਬਦੋਚਰੀਯ ॥੫੪੨॥ ਭਿੜੀਯ ਭੇੜ ਲੜਖੜੀਯ ਮੇਰੁ ਝੜਪੜੀ ਪੜੁ ਬਣ ॥
 ਡੁਲੀਯ ਇੰਦ੍ਰੁ ਤੜਫੜ ਫਨਿੰਦ ਸੰਕੁੜੀਯ ਦ੍ਰੁਵਣਗਣ ॥ ਚਕਿਓ ਗਇੰਦ ਧਧੱਕਯ ਚੰਦ ਭੰਭਜਿਗ ਦਿਵਾਕਰ ॥
 ਡੁੱਲਗ ਸੁਮੇਰੁ ਡੱਗਗ ਕੁਮੇਰ ਸਬ ਸੁੱਕਗ ਸਾਇਰ ॥ ਤੰਤਜਗ ਧਿਆਨ ਤਬ ਧੂਰ ਜਟੀ ਸਹਿ ਨ ਭਾਰ ਸੱਕਗ
 ਥਿਰਾ ॥ ਉੱਛਲਗ ਨੀਰ ਪੱਛਲਗ ਪਵਨ ਸੁ ਡਗ ਡਗ ਡਗ ਕੰਪਗੁ ਧਰਾ ॥੫੪੩॥ ਚੱਲਗ ਬਾਣੁ ਰੁਕੱਗ
 ਦਿਸਾਣ ਪੱਬਖ ਪਿਸਾਨ ਹੁਅ ॥ ਡਿਗਗ ਬਿੰਧ ਉੱਛਲਘ ਸਿੰਧੁ ਕੰਪਕ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਧੂਅ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਤਜ
 ਭਜਗ ਇੰਦ੍ਰੁ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਤੱਜਗ ॥ ਜਦਿਨ ਕੂਰ ਕਲਕੀ ਵਤਾਰ ਕੁੱਪਤ ਰਣਿ ਗੱਜਗ ॥ ਉੱਛਰੰਤ ਧੂਰਿ ਬਾਜਨ
 ਖੁਰੀਯ ਸਬ ਅਕਾਸ ਮਗ ਛਾਇ ਲੀਅ ॥ ਜਣੁ ਰਚੀਯ ਲੋਕ ਕਰਿ ਕੋਪ ਹਰਿ ਅਸਟਕਾਸ ਖਟੁ ਧਰਣਿ
 ਕੀਅ ॥੫੪੪॥ ਚਕਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਸਿਰ ਸਹੰਸ ਸੇਸ ਫਣ ॥ ਧਕਤ ਮੱਛ ਮਾਵਾਸ ਛੋਡਿ ਰਣ ਭਜਗ
 ਦ੍ਰੁਵਣ ਗਣ ॥ ਭ੍ਰਮਤ ਕਾਕ ਕੁੰਡਲੀਅ ਗਿੱਧ ਉਧਹੁੰ ਲੇ ਉਡੀਯ ॥ ਬਮਤ ਜ਼ਾਲ ਖੰਕਾਲ ਲੁੱਬ ਹੱਥੋ ਨਹੀ
 ਛਟੀਯ ॥ ਟੁਟੰਤ ਟੋਪ ਫੁਟੰਤ ਜਿਰਹ ਦਸਤ ਰਾਗ ਪੱਖਰ ਤੁਰੀਯ ॥ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰ ਰਿੱਝੰਤ ਮਨ ਨਿਰਖਿ ਸੂਰ
 ਹੂਰੈ ਫਿਰੀਯ ॥੫੪੫॥ **ਮਾਧੋ ਛੰਦ ॥** ਜਬ ਕੋਪਾ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰ ਹੋਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥ ਹਾਹਾ
 ਮਾਧੋ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੈਠੇ ਸੁਭਟ ਹਥੀਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥੫੪੬॥ ਲੀਨ ਮਚੀਨ ਦੇਸ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥
 ਤਾ ਦਿਨ ਬੱਜੇ ਝੁਝਾਉ ਬਾਜਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਦੇਸਕੇ ਛੜੁ ਛਿਨਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਤੁਰੰਗ ਫਿਰਾਏ ॥੫੪੭॥
 ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਛੀਨ ਜਬ ਲੀਨਾ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਹ ਲੋ ਗਨੋ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਾ ॥
 ਸਭ ਸਿਰ ਡੰਕ ਜੀਤ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥੫੪੮॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਸਿਰਿ ਨਾਦ ਬਿਜੈ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥
 ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਜਹੱ ਤਹੱ ਛਾਡਿ ਦੇਸ ਭੱਜਿ ਚੱਲੇ ॥ ਜਿਤ ਤਿਤ ਦੀਹ ਦਨੁਜ ਦਲ ਮਲੇ ॥੫੪੯॥ ਕੀਨਿ ਜੱਗ ਅਨੇਕ
 ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸਿ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਭੇਟ ਲੇ ਆਏ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਅਸੰਤ
 ਖਪਾਏ ॥੫੫੦॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਧਰਮ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਪਾਪਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਿ
 ਅਵਤਾਰ ਜੀਤ ਘਰ ਆਏ ॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਵਨ ਲਾਗ ਬਧਾਏ ॥੫੫੧॥ ਤਬ ਲੋ ਕਲਜੁਗਾਂਤ ਨੀਯਰਾਯੋ ॥ ਜਹ

{੬੦੪}

{੬੦੪}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਤਹ ਭੇਦ ਸਭਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਕੀ ਬਾਤ ਤਬੈ ਪਹਚਾਨੀ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕੀ ਆਗਮਤਾ ਜਾਨੀ ॥
 ॥੫੫੨॥ ਅਨਹਦ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਆਯੋ ॥ ਸਭ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਗਾਯੋ
 ॥੫੫੩॥ ਸਭ ਜਗ ਜਾਨੀ ॥ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿਨਹੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥੫੫੪॥ ਸਭ
 ਜਗ ਦੇਖਾ ॥ ਅਨ ਅਨ ਭੇਖਾ ॥ ਸੁ ਛਬਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਸਹਿਤ ਭਿਖੇਖਾ ॥੫੫੫॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮੋਹੇ ॥ ਫੁਲ
 ਗੁਲ ਸੋਹੇ ॥ ਸਮ ਛਬਿ ਕੋ ਹੈ ॥ ਐਸ ਬਨਿਓ ਹੈ ॥੫੫੬॥ ਤਿਲੋਕੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਆਦਿ ਕਲਿਜੁਗ
 ਅੰਤਹ ॥ ਜਹ ਤਹ ਆਨੰਦ ਸੰਤ ਮਹੰਤਹ ॥ ਜਹ ਤਹ ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲੀ ॥ ਨਾਚਤ ਸਿਵਜੀ ਹਸਤ
 ਜੁਲੀ ॥੫੫੭॥ ਬਾਜਤ ਡਉਰੂ ਰਾਜਤ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਜੰ ਸੀਝਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰੰ ਗਾਵਤ ਗੀਤਾ ॥
 ਜਹ ਤਹ ਕਲਕੀ ਜੁੱਧਨ ਜੀਤਾ ॥੫੫੮॥ ਮੋਹਨ ਛੰਦ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਟਾਰਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲੀ ਸੰਗ
 ਕੈ ਲੀਓ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤਿਤੇ ਅਤਿ ਦਾਨ ਮਾਨ ਸਬੈ ਦੀਓ ॥ ਸੁਰ ਰਾਜ ਜਿਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹੁਐ ਗਿਰ
 ਰਾਜ ਸੇ ਭਟ ਮਾਰਕੈ ॥ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹਰਖ ਬਢਾਇਕੈ ਗ੍ਰਹਿ ਆਯੋ ਜਸੁ ਸੰਗ ਲੈ ॥੫੫੯॥ ਅਰਿ ਜੀਤ ਜੀਤ
 ਅਭੀਤ ਹੈ ਜਗਿ ਹੋਮ ਜੱਗ ਘਨੇ ਕਰੇ ॥ ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਅਸੇਸ ਭਿੱਛਕ ਰੋਗ ਸੋਗ ਸਬੈ ਹਰੇ ॥ ਕੁਰ ਰਾਜ ਜਿਉ
 ਦਿਜ ਰਾਜ ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਾਰਿਦ ਮਾਰਕੈ ॥ ਜਗੁ ਜੀਤ ਸੰਭਰ ਕੋ ਚਲਯੋ ਜਯ ਜਿੱਤ ਕਿੱਤ ਬਿਥਾਰ ਕੈ ॥੫੬੦॥
 ਜਗ ਜੀਤ ਬੇਦ ਬਿਥਾਰ ਕੇ ਜਗ ਸੁਅਰਥ ਅਰਥ ਚਿਤਾਰੀਅੰ ॥ ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਬਿਦੇਸ ਮੈ ਨਵ ਭੇਜਿ ਭੇਜਿ
 ਹਕਾਰੀਅੰ ॥ ਧਰ ਦਾੜ ਜਿਉ ਰਣ ਗਾੜ ਹੁਇ ਤਿਰਲੋਕ ਜੀਤ ਸਬੈ ਲੀਏ ॥ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਸੇਵਕ
 ਭੇਜ ਭੇਜ ਤਹਾ ਦੀਏ ॥੫੬੧॥ ਖਲ ਖੰਡ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡਕੈ ਅਰਿ ਦੰਡ ਦੰਡ ਬਡੋ ਦੀਯੋ ॥ ਅਰਥ ਖਰਬ ਅਦਰਬ
 ਦਿਰਬ ਸੁ ਜੀਤ ਕੈ ਅਪਨੋ ਕੀਯੋ ॥ ਰਣਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਛਤ੍ਰ ਅਤ੍ਰ ਛਿਨਾਈਅੰ ॥ ਸਰਦਾਰ ਬਿੰਸਤਿ
 ਚਾਰ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਈਅੰ ॥੫੬੨॥ ਮਥਾਨ ਛੰਦ ॥ ਛਾਜੈ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ॥ ਭਾਨੰ ਮਨੋ ਦੋਤਿ ॥
 ਜਗਿ ਸੰਕ ਤਜ ਦੀਨ ॥ ਮਿਲਿ ਬੰਦਨਾ ਕੀਨ ॥੫੬੩॥ ਰਾਜੇ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ॥ ਲਾਜੈ ਸਬੈ ਭੂਪ ॥ ਜਗ ਆਨ
 ਜਾਨੀਸ ॥ ਮਿਲਿ ਭੇਟ ਲੈ ਦੀਸ ॥੫੬੪॥ ਸੋਭੰ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਅਛੀ ਰਹੈ ਲਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ਮਧੁ ਬੈਨ ॥

{੬੦੫}

{੬੦੫}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਰਸ ਰੰਗ ਭਰੇ ਨੈਨ ॥੫੬੫॥ ਸੋਹਤ ਅਨੂਪਾਛ ॥ ਕਾਛੇ ਮਨੋ ਕਾਛ ॥ ਰੀਝੈ ਸੁਰੀ ਦੇਖ ॥ ਰਾਵੱਲੜੇ ਭੇਖ
 ॥੫੬੬॥ ਦੇਖੇ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ॥ ਲਾਗੈ ਤਿਸੈ ਐਖ ॥ ਰੀਝੈ ਸੁਰੀ ਨਾਰਿ ॥ ਦੇਖੈ ਧਰੇ ਪਯਾਰ ॥੫੬੭॥ ਰੰਗੇ ਮਹਾਂ
 ਰੰਗ ॥ ਲਾਜੈ ਲਖਿ ਅਨੰਗ ॥ ਚਿੱਤੰ ਚਿਰੈ ਸਤ੍ਰੁ ॥ ਲੱਗੈ ਜਨੋ ਅਤ੍ਰੁ ॥੫੬੮॥ ਸੋਭੈ ਮਹਾਂ ਸੋਭ ॥ ਅੱਛੀ ਰਹੈ
 ਲੋਭਿ ॥ ਆਂਜੇ ਇਸੇ ਨੈਨ ॥ ਜਾਗੇ ਮਨੋ ਰੈਨ ॥੫੬੯॥ ਰੂਪੰ ਭਰੇ ਰਾਗ ॥ ਸੋਭੰ ਸੋ ਸੁਹਾਗ ॥ ਕਾਛੇ ਨਟੰ ਰਾਜ ॥
 ਨਾਚੈ ਮਨੋ ਬਾਜ ॥੫੭੦॥ ਆਂਖੇ ਮਨੋ ਬਾਨ ॥ ਕੈਧੋ ਧਰੇ ਸਾਨ ॥ ਜਾਨੇ ਲਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਯਾਂਕੇ ਕਹੈ ਕਾਹਿ
 ॥੫੭੧॥ ਸੁਖਦਾ ਬ੍ਰਿਦ ਛੰਦ ॥ ਕਿ ਕਾਛੈ ਕਾਛ ਧਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਭਾਗ ਕੋ ਸੁਹਾਗ
 ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰੰਗੇ ਅਨੁਰਾਗ ਹੈਂ ॥੫੭੨॥ ਕਿ ਛੋਭੈ ਛੱਤ੍ਰੁ ਧਾਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਅੱਤ੍ਰੁ ਵਾਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਆਂਜੇ ਬਾਨ
 ਬਾਨੀ ਸੇ ॥ ਕਿ ਕਾਛੀ ਕਾਛ ਕਾਰੀ ਹੈਂ ॥੫੭੩॥ ਕਿ ਕਾਮੀ ਕਾਮ ਬਾਨ ਸੇ ॥ ਕਿ ਫੂਲੇ ਫੂਲ ਮਾਲ ਸੇ ॥ ਕਿ
 ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਗ ਸੇ ॥ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਸੇ ॥੫੭੪॥ ਕਿ ਨਾਗਨੀ ਕੇ ਏਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਮ੍ਰਿਗੀਨ ਕੇ ਨਰੇਸ ਛੈ ॥
 ਕਿ ਰਾਜਾ ਛਤ੍ਰੁ ਧਾਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੇ ਭਿਖਾਰੀ ਛੈ ॥੫੭੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਇਮਿ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਿ ਜੀਤੇ
 ਜੁੱਧ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ॥ ਕੀਨਿ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰਿ ਬੀਸ ਸਹੰਸ ਦਸ ਲਖ ਬਰਖ ॥੫੭੬॥ ਰਾਵਣ ਬਾਦ ਛੰਦ ॥ ਗਹੀ
 ਸਮਸੇਰ ॥ ਕੀਯੋ ਜੰਗਿ ਜੇਰ ॥ ਦਏ ਮਤਿ ਫੇਰ ॥ ਨ ਲਾਗੀਏ ਬੇਰ ॥੫੭੭॥ ਦਯੋ ਨਿਜ ਮੰਤ੍ਰੁ ॥ ਤਜੇ ਸਭ
 ਤੰਤ੍ਰੁ ॥ ਲਿਖੇ ਨਿਜ ਜੰਤ੍ਰੁ ॥ ਸੁ ਬੈਠਿ ਇਕੰਤ੍ਰੁ ॥੫੭੮॥ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗਮ ਛੰਦ ॥ ਬਿਬਿਧ ਰੂਪ ਸੋਭੈਂ ॥ ਅਨਿਕ
 ਲੋਗ ਲੋਭੈਂ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਤਾਹਿੰ ॥ ਨਿਗਮ ਗਨਤ ਜਾਹਿੰ ॥੫੭੯॥ ਅਨਿਕ ਭੇਖ ਤਾਂ ਕੇ ॥ ਬਿਬਿਧ ਰੂਪ ਵਾਂਕੇ ॥
 ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜੇ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਪਾਪ ਭਾਂਜੇ ॥੫੮੦॥ ਬਿਸੇਖ ਪ੍ਰਬਲ ਜੇ ਹੁਤੇ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੰਜੁਤੇ ॥ ਅਮਿਤ
 ਅਰਿ ਘਾਵਹੀਂ ॥ ਜਗਤ ਜਸੁ ਪਾਵਹੀਂ ॥੫੮੧॥ ਅਖੰਡ ਬਾਹੁ ਹੈਂ ਬਲੀ ॥ ਸੁਭੰਤ ਜੋਤਿ ਨਿਰਮਲੀ ॥ ਸੁ ਹੋਮ
 ਜੱਗ ਕੋ ਕਰੈਂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਕੋ ਹਰੈਂ ॥੫੮੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਜਗ ਜੀਤਿਓ ਜਬ ਸਰਬ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਓ
 ਅਤਿ ਗਰਬ ॥ ਦੀਅ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥੫੮੩॥ ਬਿਨ ਮੋਹ ਦੂਸਰ ਨ
 ਔਰ ॥ ਅਸ ਮਾਨਯੋ ਸਬ ਠਉਰ ॥ ਜਗੁਜੀਤ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥ ਆਪਨ ਜਪਾਯੋ ਨਾਮ ॥੫੮੪॥ ਜਗ ਐਸ

{੬੦੬}

{੬੦੬}

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਚੰਬੀਸਵੈ ਅਵਤਾਰ

ਰੀਤਿ ਚਲਾਇ ॥ ਸਿਰ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਸਬ ਲੋਗ ਆਪਨ ਮਾਨ ॥ ਤਰਿ ਆਖ ਅਉਰ ਨ ਆਨਿ ॥
 ॥੫੮੫॥ ਨਹਿ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਪੰਤ ॥ ਨਹਿ ਦੇਵਿ ਜਾਪ ਭਣੰਤ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰਿਸਾਇ ॥ ਇਕ ਅਉਰ
 ਪੁਰਖ ਬਨਾਇ ॥੫੮੬॥ ਰੱਚਿਅਸ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ॥ ਰਿਸਵੰਤ ਹਾਠ ਹਮੀਰ ॥ ਤਿੰਹ ਤਉਨ ਕੇ ਬਧੁ ਕੀਨ ॥
 ਪੁਨਿ ਆਪ ਮੇ ਕੀਅ ਲੀਨ ॥੫੮੭॥ ਜਗ ਜੀਤਿ ਆਪਨ ਕੀਨ ॥ ਸਬ ਅੰਤਿ ਕਾਲ ਅਧੀਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਪੂਰਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਭਏ ਚੌਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥੫੮੮॥ *ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਗ੍ਰੰਥੇ ਚਤੁਰ ਬੀਸਵਾ ਅਵਤਾਰ
 ਬਰਨਨੰ ਸਮਾਪਤ ॥੨੪॥ੴ*

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਤਿਹ ਨਾਸਿ ॥ ਕੀਅ ਸੱਤਜੁਗ ਪਰਗਾਸ ॥ ਕਲਿਜੁਗ ਸਰਬ ਬਿਹਾਨ ॥
 ਨਿਜ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨ ॥੧॥ ਮਹਿਦੀ ਭਰਯੋ ਤਬ ਗਰਬ ॥ ਜਗ ਜੀਤਯੋ ਜਬ ਸਰਬ ॥ ਸਿਰ ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ
 ਫਿਰਾਇ ॥ ਜਗ ਜੇਰ ਕੀਨ ਬਨਾਇ ॥੨॥ ਬਿਨ ਆਪ ਜਾਨਿ ਨ ਔਰ ॥ ਸਬ ਰੂਪ ਅਉ ਸਬ ਠਉਰ ॥ ਜਿਨਿ
 ਏਕ ਦਿਸਟਿ ਨ ਆਨ ॥ ਤਿਸ ਲੀਨ ਕਾਲ ਨਿਦਾਨ ॥੩॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਸਬ ਰੰਗ ਰੂਪਨ
 ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਨਿ ਏਕ ਕੋ ਨ ਪਛਾਨ ॥ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਮ ਬਿਤਾਨ ॥੪॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨ ਔਰ ॥ ਜਲ
 ਬਾ ਬਲੇ ਸਬ ਠਉਰ ॥ ਜਿਨਿ ਏਕ ਸੱਤਿ ਨ ਜਾਨ ॥ ਸੋ ਜੂਨਿ ਜੂਨਿ ਭ੍ਰਮਾਨ ॥੫॥ ਤਜਿ ਏਕ ਜਾਨਾ ਦੂਜ ॥
 ਮਮ ਜਾਨਿ ਤਾਸ ਨ ਸੂਝ ॥ ਤਿੰਹ ਦੂਖ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਸਰਬ ਉਦਾਸ ॥੬॥ ਨਹਿ ਚੈਨ ਐਨ
 ਸੁ ਵਾਹਿ ॥ ਨਿਤ ਰੋਗ ਹੋਵਤ ਤਾਹਿ ॥ ਅਤਿ ਦੂਖ ਭੂਖ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹਿ ਚੈਨ ਦਿਉਸ ਬਿਤੰਤ ॥੭॥ ਤਨ
 ਪਾਦ ਕੁਸਟ ਚਲੰਤ ॥ ਬਪ ਗਲਤ ਨਿੱਤ ਗਲੰਤ ॥ ਨਹਿ ਨਿੱਤ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥ ਨਿਤ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਨ ਸੋਗ ॥੮॥
 ਨਿਤ ਨਾਸ ਤਿੰਹ ਪਰਵਾਰ ॥ ਨਹਿ ਅੰਤ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਨਿਤ ਰੋਗ ਸੋਗ ਗ੍ਰਸੰਤ ॥ ਮ੍ਰਿਤ ਸ੍ਰਾਨ ਅੰਤ ਮਰੰਤ
 ॥੯॥ ਤਬ ਜਾਨਿ ਕਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਤਿੰਹ ਮਾਰਿਓ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥ ਇਕ ਕੀਟ ਦੀਨ ਉਪਾਇ ॥ ਤਿਸ ਕਾਨਿ
 ਪੈਠੋ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਧਸਿ ਕੀਟ ਕਾਨਨ ਬੀਚ ॥ ਤਿਸ ਜੀਤਯੋ ਜਿਮਿ ਨੀਚ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੇ ਦੁਖ ਤਾਹਿ ॥
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰਿਓ ਵਾਹਿ ॥੧੧॥ *ਇਤਿ ਮਹਿਦੀ ਮੀਰ ਬਧ ॥ੴ (੮)*

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਬ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗਿ ਫਿਰਿ ਉਪਰਾਜਿ ॥ ਸਬ ਨਉਤਨੇ ਕਰਿ ਸਾਜ ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ॥ ਉਠਿ
 ਧਰਮ ਲਾਗਿ ਨਰੇਸ ॥੧॥ ਕਲਿ ਕਾਲ ਕੋਪਿ ਕਰਾਲ ॥ ਜਗੁ ਜਾਰਿਆ ਤਿਹ ਜ਼ਾਲ ॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥
 ਸਬ ਜਾਪ ਜਾਪੋ ਸੋਇ ॥੨॥ ਜੇ ਜਾਪ ਹੈਂ ਕਲਿ ਨਾਮ ॥ ਤਿਸ ਪੂਰਨ ਹੁਇ ਹੈਂ ਕਾਮ ॥ ਤਿਸ ਦੂਖ ਭੂਖ ਨ ਪਯਾਸ ॥
 ਨਿਤਿ ਹਰਖ ਕਹੂੰ ਨ ਉਦਾਸ ॥੩॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ ਨਾਹਿ ॥ ਸਭ ਰੰਗ ਰੂਪਨ ਮਾਹਿ ॥ ਜਿਹ ਜਾਪਿਆ ਤਿਹਿ
 ਜਾਪ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਹਾਈ ਆਪ ॥੪॥ ਜੇ ਤਾਸ ਨਾਮ ਜਪੰਤ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਭਾਜਿ ਚਲੰਤ ॥ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤਾਕੋ
 ਸਤ੍ਰੁ ॥ ਦਿਸਿ ਜੀਤਿ ਹੈਂ ਗਹਿ ਅਤ੍ਰੁ ॥੫॥ ਤਿਹ ਭਰੇ ਧਨ ਸੋ ਧਾਮ ॥ ਸਭ ਹੋਹਿ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥ ਜੇ ਏਕ ਨਾਮ
 ਰਟੰਤ ॥ ਤੇ ਨ ਕਾਲ ਫਾਂਸਿ ਫਸੰਤ ॥੬॥ ਜੇ ਜੀਵ ਜੰਤ ਅਨੇਕ ॥ ਤਿਨ ਮੋ ਰਹੇ ਰਮਿ ਏਕ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਦੂਸਰ
 ਨਾਹਿ ॥ ਜਗਿ ਜਾਨਿ ਲੈ ਜੀਅ ਮਾਹਿ ॥੭॥ ਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨ ਹਾਰ ॥ ਹੈ ਏਕ ਹੀ ਕਰਤਾਰ ॥ ਬਿਨ ਏਕ
 ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਬ ਰੂਪ ਰੰਗੀ ਸੋਇ ॥੮॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਪਾਨ ਪਹਾਰ ॥ ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰ ॥ ਕਈ
 ਬੈਠਿ ਦੁਆਰਿ ਮਹੇਸ ॥ ਕਈ ਸੇਸਨਾਗ ਅਸੇਸ ॥੯॥ ਕਈ ਸੂਰ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ॥ ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਸਮ ਭੂਪ ॥
 ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ॥੧੦॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਬਾਰ
 ਬੁਹਾਰ ॥ ਕਈ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਨੇਕ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੁਆਰਿ ਬਿਸੇਖ ॥੧੧॥ ਕਈ ਸੁਕ੍ਰ ਬ੍ਰਸਪਤਿ ਦੇਖਿ ॥ ਕਈ
 ਦੱਤ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥ ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੧੨॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਆਸ੍ਰੈ ਨਾਮ ॥
 ਨਹੀ ਔਰ ਕੋਨੈ ਕਾਮ ॥ ਜੇ ਮਾਨਿ ਹੈਂ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤੇ ਜਾਨਿ ਹੈਂ ਅਨਭੇਵ ॥੧੩॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸੁ ਅਵਰ ਨ ਜਾਨੁ ॥
 ਚਿਤਿ ਆਨ ਭਾਵ ਨ ਆਨੁ ॥ ਇਕ ਮਾਨਿਜੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਜਿਤੁ ਹੋਇ ਅੰਤਿ ਉਧਾਰੁ ॥੧੪॥ ਬਿਨੁ ਤਾਸੁ ਯੋ ਨ

{੬੦੮}

{੬੦੮}

ਉਧਾਰੁ ॥ ਜੀਅ ਦੇਖਿ ਯਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਜੋ ਜਾਪਿ ਹੈਂ ਕੋਈ ਔਰ ॥ ਤਬ ਛੂਟਿ ਹੈ ਵਹ ਠੋਰ ॥੧੫॥ ਜਿਹ ਰਾਗ
 ਰੰਗ ਨ ਰੂਪ ॥ ਸੋ ਮਾਨੀਐ ਸਮ ਰੂਪ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਤਾ ਕਰ ਨਾਮ ॥ ਨਹਿ ਜਾਨ ਦੂਸਰ ਧਾਮ ॥੧੬॥ ਜੋ ਲੋਕ
 ਅਲੋਕ ਬਨਾਇ ॥ ਫਿਰਿ ਲੇਤ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ਜੋ ਚਹੈਂ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਸੋ ਭਜਨ ਏਕੰਕਾਰ ॥੧੭॥ ਜਿਹੋ
 ਰਾਚਿਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ॥ ਸਬ ਲੋਕ ਔ ਨਵ ਖੰਡ ॥ ਤਿਹੋ ਕਿਉ ਨ ਜਾਪ ਜਪੰਤ ॥ ਕਿਮਿ ਜਾਨਿ ਕੂਪਿ ਪਰੰਤ ॥੧੮॥
 ਜੜ ਜਾਪ ਤਾਂ ਕਰ ਜਾਪੁ ॥ ਜਿਨਿ ਲੋਕ ਚਉਦਹੁ ਬਾਪ ॥ ਤਿਸੁ ਜਾਪੀਐ ਨਿਤ ਨਾਮੁ ॥ ਸਬ ਹੋਹਿ ਪੂਰਨ ਕਾਮ
 ॥੧੯॥ ਗਨਿ ਚਉਬਿਸੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਬਹੁ ਕੈ ਕਹੈ ਬਿਸਬਾਰ ॥ ਅਬ ਗਨੋ ਉਪ ਅਵਤਾਰ ॥ ਜਿਮ ਧਰੇ ਰੂਪ
 ਮੁਰਾਰ ॥੨੦॥ ਜੇ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੂਪ ॥ ਤੇ ਕਹੋਂ ਕਾਬਿ ਅਨੂਪ ॥ ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ਰਵਤਾਰ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰ
 ॥੨੧॥ ਕਲਿ ਤਾਸੁ ਆਗਿਆ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਤਾਸੁ ਬਾਢਯੋ ਗਰਬ ॥ ਸਰਿ ਆਪੁ
 ਜਾਨ ਨ ਸਰਬ ॥੨੨॥ ਸਰਿ ਮੋਹ ਕਬਿ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥ ਇਕ ਆਪ ਹੋਇ ਤ ਹੋਇ ॥ ਕਛੁ ਕਾਲ ਕੀ ਭੂਅ ਬਕੁ ॥
 ਛਿਤਿ ਡਾਰੀਆ ਜਿਮਿ ਸਕੁ ॥੨੩॥ ਜਬ ਗਿਰਯੋ ਭੂ ਤਰਿ ਆਨਿ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗਿਆ
 ਫਿਰਿ ਸੇਵ ॥ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ॥੨੪॥ ਦਸ ਲੱਛ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕੀਅ ਦੇਵਿ ਸੇਵ ਮਹਾਨ ॥ ਕਿਮਿ
 ਹੋਇ ਮੋਹ ਉਧਾਰ ॥ ਅਸ ਦੇਹ ਦੇਵਿ ਬਿਚਾਰ ॥੨੫॥ ਦੇਵੋਵਾਚ ॥ ਮਨ ਚਿੱਤ ਕੈ ਕਰਿ ਸੇਵ ॥ ਤਬ ਰੀਝਿ ਹੈ
 ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਨਾਬ ਸਨਾਬ ॥ ਜਗਨਾਬ ਦੀਨਾਨਾਬ ॥੨੬॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਯੋਂ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਕੀਅ ਚਉਂਕ
 ਚਿੱਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗਿਆ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤ ਭਾਖਯੋ ਦੇਵਿ ॥੨੭॥ ਪਰਿ ਪਾਂਇ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥
 ਜਿਹ ਮੰਡ ਦੁਸਟ ਅਖੰਡ ॥ ਜ਼ਾਲਾਛ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ॥ ਹਨਿ ਜਾਸੁ ਡਾਰੇ ਭੂਮਿ ॥੨੮॥ ਤਿਸੁ ਜਾਪਿਹੋਂ ਜਬ ਜਾਪ ॥
 ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਨ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ਉਠਿ ਲਾਗਿ ਕਾਲ ਜਪੰਨ ॥ ਹਠਿ ਤਿਆਗ ਆਵ ਸਰੰਨ ॥੨੯॥ ਜੇ ਜਾਤ ਤਾਸੁ
 ਸਰੰਨਿ ॥ ਤੇ ਹੈਂ ਧਰਾ ਮੈ ਧੰਨਿ ॥ ਤਿਨ ਕਉ ਨ ਕਉਨੈ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਸਬ ਹੋਤ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ॥੩੦॥ ਦਸ ਲੱਛ ਬਰਖ
 ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਰਹਯੋ ਠਾਢ ਏਕ ਪਗਾਨ ॥ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਨੀ ਸੇਵ ॥ ਤਬ ਰੀਝਿ ਗੇ ਗੁਰਦੇਵ ॥੩੧॥ ਜਬ ਭੇਦ
 ਦੇਵੀ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਸੇਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੀਨ ॥ ਜਬ ਸੇਵ ਕੀ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥ ਤਬ ਰੀਝਿ ਗੇ ਹਰਿਰਾਇ ॥੩੨॥ ਤਬ

ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ

ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ

{੬੦੯}

{੬੦੯}

ਭਯੋ ਸੁ ਐਸ ਉਚਾਰ ॥ ਹਉ ਆਹਿ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਮਮ ਗਰਬ ਕਹੂੰ ਨ ਛੋਰਿ ॥ ਸਬ ਕੀਨ ਜੇਰ ਮਰੋਰਿ ॥੩੩॥
 ਤੈਂ ਗਰਬ ਕੀਨ ਸੁ ਕਾਹਿ ॥ ਨਹਿ ਮੋਹ ਭਾਵਤ ਤਾਹਿ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮਿ ਹੋਇ ਤੋਹਿ ਉਧਾਰ
 ॥੩੪॥ ਧਰਿ ਸਪਤ ਭੂਮਿ ਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਤੋਹ ਉਧਾਰਿ ॥ ਸੋਈ ਮਾਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਲੀਨ ॥ ਧਰਿ ਜਨਮ ਜਗਤਿ
 ਨਵੀਨ ॥੩੫॥ ਮੁਰਿ ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਤੂਲਿ ॥ ਇਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਜਿਨਿ ਭੂਲਿ ॥ ਇਕ ਕਹੋਂ ਔਰ ਬਿਚਾਰ ॥
 ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥੩੬॥ ਇਕ ਬਿਸਨੁ ਮੋਹਿ ਧਿਆਨ ॥ ਬਹੁ ਸੇਵਿ ਮੋਹਿ ਰਿਝਾਨ ॥ ਤਿਨਿ ਮਾਂਗਿਆ
 ਬਰ ਐਸ ॥ ਮਮ ਦੀਨ ਤਾਂਕਹੁ ਤੈਸ ॥੩੭॥ ਮਮ ਤਾਸੁ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸਬ ਲੋਕ ਜਾਨਤ ਸੋਇ ॥ ਤਿਨ ਜਾਨ
 ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਸਬ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਪਹਾਰ ॥੩੮॥ ਜਬ ਜਬ ਧਰੈ ਬਪ ਸੋਇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਹੋਇ ॥ ਸੋ ਸੋ
 ਕਬੋਂ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਧਾਰਿ ਮਾਨੁਖੀ ਬਪੰ ਸੰਭਾਰਿ ਰਾਮ ਜਾਗਿ
 ਹੈ ॥ ਬਿਸਾਰ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਣੇ ਜੁਝਾਰ ਸਤ੍ਰ ਭਾਗਿ ਹੈ ॥ ਬਿਚਾਰ ਜੋਨ ਜੋਨ ਭਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ਸਰਬ ਭਾਖੀਯੋ ॥
 ਹਜਾਰ ਕਉ ਨ ਕਿਯੋ ਕਰੋਂ ਬਿਚਾਰਿ ਸਬਦ ਰਾਖੀਯੋ ॥੪੦॥ ਚਿਤਾਰਿ ਬੈਣ ਵਾਕਿਸੰ ਬਿਚਾਰਿ ਬਾਲਮੀਕ
 ਭਯੋ ॥ ਜੁਝਾਰ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਚਾਰੁ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਸੁ ਸਪਤ ਕਾਂਡਣੋ ਕਥਯੋ ਅਸਕਤ ਲੋਕ ਹੁਇ ਰਹਯੋ ॥
 ਉਤਾਰ ਚਤ੍ਰ ਆਨਨੋ ਸੁਧਾਰਿ ਐਸ ਕੈ ਕਹਯੋ ॥੪੧॥ **ਇਤਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਆਗਿਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪**
ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁਧਾਰਿ ਅਵਤਾਰ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਦੂਜ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਚਤ੍ਰ ਆਨ ਕੋ ਅਸੇਖ ਸ੍ਵਾਦ ਚਾਖਿ
 ਹੈ ॥ ਅਕਰਖ ਦੇਵਿ ਕਾਲਿਕਾ ਅਨਿਰਖ ਸਬਦ ਉਚਰੋਂ ॥ ਸੁ ਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਬਡੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਅਛੁ ਕੋ ਧਰੋਂ
 ॥੧॥੪੨॥ ਬਿਚਾਰ ਆਦਿ ਈਸੁਰੀ ਅਪਾਰ ਸਬਦੁ ਰਾਖੀਯੈ ॥ ਚਿਤਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲ ਕੀ ਜੁ ਚਾਹੀਯੈ
 ਸੁ ਭਾਖੀਯੈ ॥ ਨ ਸੰਕ ਚਿਤਿ ਆਨੀਯੈ ਬਨਾਇ ਆਪ ਲੇਹਗੇ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਾਬਿ ਕ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕਬੀਸੂ ਔਰ
 ਦੇਹਗੇ ॥੨॥੪੩॥ ਸਮਾਨ ਗੁੰਗ ਕੇ ਕਵੀ ਸੁ ਦੇਸ ਕਾਬਿ ਭਾਖ ਹੈ ॥ ਅਕਾਲ ਕਾਲ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਨਾਇ
 ਗ੍ਰੰਥ ਰਾਖਿ ਹੈ ॥ ਸੁ ਭਾਖਯ ਕਉਮਦੀ ਪੜੈ ਗੁਨੀ ਅਸੇਖ ਰੀਝ ਹੈ ॥ ਬਿਚਾਰਿ ਆਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਿਸੇਖ
 ਚਿੱਤਿ ਖੀਝ ਹੈ ॥੩॥੪੪॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਾਬਯ ਕੀ ਕਥਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਆਜ ਭਾਖੀਯੈ ॥ ਸੁ ਸਿੱਧ ਬਿੱਧ ਦਾਇਨੀ

ਬਿਨੁ(੯)Without Coma Dasam Part 1 SDGS (22-5-2015) (1-716) (609)

ਬਿਨੁ(੯)Without Coma Dasam Part 1 SDGS (22-5-2015) (1-716) (609)

{੬੧੦}

{੬੧੦}

ਸਮ੍ਰਿਧ ਬੈਣ ਰਾਖੀਐ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮਹਾਂ ਬਚਿਤ੍ਰ ਕਾਬਯ ਕੱਥੀਐ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਬਦ ਉਪਜੈ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਕੋਨ ਕਿਜੀਐ ॥੪॥੪੫॥ ਸੁ ਸੇਵ ਕਾਲ ਦੇਵਕੀ ਅਭੇਵ ਜਾਨਿ ਕੀਜੀਏ ॥ ਪ੍ਰਭਾਤ ਉਠਿ ਤਾਸੁ ਕੇ ਮਹਾਂਤ
 ਨਾਮੁ ਲੀਜੀਏ ॥ ਅਸੰਖ ਦਾਨ ਦੇਹਗੇ ਦੁਰੰਤ ਸਤ੍ਰ ਘਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਪਾਨ ਰਾਖਿ ਆਪਨੇ ਅਜਾਨ ਕੇ ਬਚਾਇ
 ਹੈਂ ॥੫॥੪੬॥ ਨ ਸੰਤ ਬਾਰ ਬਾਂਕਿ ਹੈਂ ਅਸੰਤ ਜੂਝਿ ਹੈਂ ਬਲੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਸੈਨ ਭਾਜ ਹੈਂ ਸਿਤੰ ਸਰੇਣ
 ਨਿਰਦਲੀ ॥ ਕਿ ਆਨਿ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਬਚਾਇ ਮੋਹ ਲੇਹਗੇ ॥ ਦੁਰੰਤ ਘਾਟ ਅਉਘਟੇ ਕਿ ਦੇਖਨੈ ਨ
 ਦੇਹੰਗੇ ॥੬॥੪੭॥ **ਇਤਿ ਅਵਤਾਰ ਬਾਲਮੀਕ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧॥ੴ**

ਦੁਤੀਯਾ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕੱਸਪ ਵਤਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਕਰੇ
 ਪਾਠ ਤ੍ਰੀਅ ਬਰੀ ਚਾਰ ॥ ਮੈਥਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਗਾਸ ॥ ਉਪਜਾਇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਸੁ ਬਾਸ ॥੭॥੪੮॥
 ਜੋ ਭਏ ਰਿਖਿ ਹ੍ਰੈ ਗੇ ਵਤਾਰ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਕਿਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਰੁ ਧਰੇ ਅਰਥ ॥
 ਕਰ ਦਏ ਦੂਰ ਭੂਅ ਤੇ ਅਨਰਥ ॥੮॥੪੯॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਦੂਸਰ ਵਤਾਰ ॥ ਅਬ ਕਹੋ ਤੋਹ ਤੀਸਰ
 ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਧਰਯੋ ਬਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਰਾਇ ॥ ਸਭ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਨੀਕੇ ਸੁਭਾਇ ॥੯॥੫੦॥ **ਇਤਿ
 ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੁਤੀਯ ਅਵਤਾਰੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕੱਸਪ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥ੴ**

ਅਬ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਸੁਕ੍ਰ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰਾ ਤੀਸਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰੂਪ ॥ ਜਗਿ ਭਯੋ
 ਆਨ ਕਰਿ ਦੈਤ ਭੂਪ ॥ ਤਬ ਦੇਵ ਬੰਸ ਪ੍ਰਚੁਰਯੋ ਅਪਾਰ ॥ ਕੀਨੇ ਸੁ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥੫੧॥
 ਬਡ ਪੁਤ੍ਰ ਜਾਨਿ ਕਿਨੀ ਸਹਾਇ ॥ ਤੀਸਰ ਅਵਤਾਰ ਭਇਓ ਸੁਕ੍ਰ ਰਾਇ ॥ ਨਿੰਦਾ ਬਿਯਾਜ ਉਸਤਤੀ ਕੀਨ ॥
 ਲਖਿ ਤਾਸੁ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ਛੀਨ ॥੨॥੫੨॥ **ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੁਕ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ॥੩॥ੴ**

ਅਬ ਚਤੁਰਥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਚੇਸ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਮਿਲਿ ਦੀਨ ਦੇਵਤਾ ਲਗੇ ਸੇਵ ॥ ਬੀਤੇ ਸੌ ਬਰਖ ਰੀਝੇ
 ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਬ ਧਰਾ ਰੂਪ ਬਾਚੇਸ ਆਨਿ ॥ ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਭਈ ਅਸੁਰ ਹਾਨਿ ॥੩॥੫੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਧਰਾ ਚਤੁਰਥ ਵਤਾਰ ॥ ਜੀਤਾ ਸੁਰੇਸ ਹਾਰੇ ਦਿਵਾਰ ॥ ਉਠਿ ਦੇਵ ਸੇਵ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥ ਧਰਿ ਨੀਚ

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ

{੬੧੧}

{੬੧੧}

ਨੈਨ ਕਰਿ ਦੂਰ ਗਰਬ ॥੪॥੫੪॥ **ਇਤਿ ਚਤੁਰਥ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਚੇਸ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪॥੬**
ਅਬ ਪੰਚਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਆਸ ਮਨੁਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰੇਤਾ ਬਿਤੀਤ ਜੁਗ
ਦੁਆਪੁਰਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੇਖ ਖੇਲੇ ਖਿਲਾਨ ॥ ਜਬ ਭਯੋ ਆਨਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥ ਤਬ ਭਏ ਬਯਾਸ ਮੁਖ
ਆਨਿ ਚਾਰ ॥੫॥੫੫॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਦੇਵ ॥ ਤੇ ਤੇ ਭਣੇ ਸੁ ਸਾਰਦਾ ਤੇਵ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਉਨ
ਸੰਛੇਪ ਠਾਨਿ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਸ੍ਰੀ ਅਭਿਰਾਮ ॥੬॥੫੬॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੱਥਿ ਕੀਨੋ ਪਸਾਰ ॥ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ
ਕਾਬਿ ਕਾਬਿ ਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹੋਂ ਜੈਸ ਕਾਬਿੱਯ ਕਹਿਯੋ ਬਿਯਾਸ ॥ ਤਉਨੈ ਕਥਾਨ ਕੱਥੋਂ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥੭॥੫੭॥
ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਭੂਅ ਮੋ ਮਹਾਨ ॥ ਤਿਨਕੋ ਸੁਜਾਨ ਕੱਥਤ ਕਹਾਨ ॥ ਕਹ ਲਗੇ ਤਾਸਿ ਕਿਜੈ ਬਿਚਾਰੁ ॥ ਸੁਣਿ
ਲੇਹੁ ਬੈਣ ਸੰਛੇਪ ਯਾਰ ॥੮॥੫੮॥ ਜੇ ਭਏ ਭੂਪ ਤੇ ਕਹੇ ਬਯਾਸ ॥ ਹੋਵਤ ਪੁਰਾਣ ਤੇ ਨਾਮ ਭਾਸ ॥
ਮਨੁ ਭਯੋ ਰਾਜ ਮਹਿ ਕੋ ਭੂਆਰ ॥ ਖੜਗਨ ਸੁ ਪਾਨਿ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥੯॥੫੯॥ ਮਾਨਵੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਿਨੀ
ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਲੋਕ ਆਭਾ ਅਭਾਸ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੇ ਸੁ ਕਉਨ ॥ ਸੁਣਿ ਸ੍ਰਵਣ ਕ੍ਰਿੱਤ ਹੁਇ
ਰਹੈ ਮਉਨ ॥੧੦॥੬੦॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰਿ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਦਿੱਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥ ਮੰਡੇ
ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਖੇਤਿ ॥ ਗੱਜੇ ਮਸਾਣ ਨੱਚੇ ਪਰੇਤ ॥੧੧॥੬੧॥ ਜਿੱਤੇ ਸੁਦੇਸ ਏਸੁਰ ਮਵਾਸ ॥ ਕਿੱਨੇ ਖਰਾਬ
ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥ ਭੰਡੇ ਅਭੰਡ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ॥ ਦਿੱਨੋ ਨਿਕਾਰ ਛਿੱਨੋ ਸੁ ਦੀਪ ॥੧੨॥੬੨॥ ਖੰਡੇ ਸੁ ਖੇਤਿ ਖੂਨੀ
ਖੜੀਯਾਣ ॥ ਮੋਰੇ ਅਮੋਰ ਜੋਧਾ ਦੁਰਾਣ ॥ ਚੱਲੇ ਅਚੱਲ ਮੰਡੇ ਅਮੰਡ ॥ ਕਿੱਨੇ ਘਮੰਡ ਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧੩॥੬੩॥
ਕਿੱਨੇ ਸੁ ਜੇਰ ਖੂਨੀ ਖੜੇਸ ॥ ਮੰਡੇ ਮਹੀਪ ਮਾਵਾਸ ਦੇਸ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਹ ਦੋਹੀ ਫਿਰਾਇ ॥ ਮਾਨੀ
ਸੁ ਮਾਨਿ ਮਨੁਰਾਜ ਰਾਇ ॥੧੪॥੬੪॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਹ ਕਰਿ ਦੇਸ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ
ਸਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੂਰਣ ਕਰਿਕੈ ਸੁ ਦਾਨ ॥ ਗੋਦਾਨ ਆਦਿ ਬਿਧਿਵਤ ਸਿਨਾਨ ॥੧੫॥੬੫॥ ਜੋ ਹੁਤੀ ਜੱਗ
ਅਰੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਸੋ ਕਰੀ ਸਰਬ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਇ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਭੂਅਦਾਨ ਦਾਨ ਰਤਨਾਦਿ ਆਦਿ ॥ ਤਿਨ ਭਾਂਤਿ
ਭਾਂਤਿ ਲਿਨੇ ਸਵਾਦ ॥੧੬॥੬੬॥ ਕਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਇਮ ਨੀਤਿ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਾਨ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਜ ॥

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ

{੬੧੨}

{੬੧੨}

ਬੁਧਮੁਖਿ

ਬੁਧਮੁਖਿ

ਹਸਤਾਦਿ ਦੱਤ ਬਾਜਾਦਿ ਮੇਧ ॥ ਤੇ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਿਨੇ ਨ੍ਰਿਖੇਧ ॥੧੭॥੬੭॥ ਬਹੁ ਸਾਜ ਬਾਜ ਦਿਨੇ ਦਿਜਾਨ ॥
 ਦਸ ਚਾਰੁ ਚਾਰੁ ਬਿਦਿਆ ਸੁਜਾਨ ॥ ਖਟ ਚਾਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਰਟੰਤ ॥ ਕੋਕਾਦਿ ਭੇਦ ਬੀਨਾ ਬਜੰਤ
 ॥੧੮॥੬੮॥ ਘਨਸਾਰ ਘੋਰ ਘਸੀਅਤ ਗੁਲਾਬ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਦਿਤ ਡਾਰਿ ਚੂਵਤ ਸਰਾਬ ॥ ਕਸਮੀਰ ਘਾਸ
 ਘੋਰਤ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉਘਟਤ ਸੁਗੰਧ ਮਹਕੰਤ ਅਵਾਸ ॥੧੯॥੬੯॥ ਸੰਗੀਤ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲ
 ਬਾਜਤ ਮੁਚੰਗ ॥ ਬੀਨਾ ਸੁ ਬੈਣ ਬੰਸੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫ ਤਾਲ ਤੁਰੀ ਸਹਨਾਇ ਰਾਗ ॥ ਬਾਜੰਤ ਜਾਨ
 ਉਪਨਤ ਸੁਹਾਗ ॥੨੦॥੭੦॥ ਕਹੂੰ ਤਾਲ ਤੂਰ ਬੀਨਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਡਫ ਝਾਂਝ ਢੋਲ ਜਲ ਤਰ ਉਪੰਗ ॥
 ਜਹ ਜਹ ਬਿਲੋਕ ਤਹ ਤਹ ਸੁਬਾਸ ॥ ਉੱਠਤ ਸੁਗੰਧ ਮਹਕੰਤ ਅਵਾਸ ॥੨੧॥੭੧॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ
 ਛੰਦ ॥ ਮਨੁਰਾਜ ਕਰਯੋ ॥ ਦੁਖ ਦੇਸ ਹਰਯੋ ॥ ਬਹੁ ਸਾਜ ਸੱਜੇ ॥ ਸੁਨਿ ਦੇਵ ਲੱਜੇ ॥੨੨॥੭੨॥ ਇਤਿ
 ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਮਨੁਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥੬
 ਅਬ ਪ੍ਰਿਥੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਲਾਗ ਗਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਨ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਜੋਤਹਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ
 ਲਏ ॥ ਪੁਨ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨ ਬਿੱਪਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤ ਦਯੋ ॥੨੩॥੭੩॥ ਦਲੁ ਲੈ ਦਿਨ ਏਕ
 ਸਿਕਾਰ ਚੜੇ ॥ ਬਨਿ ਨਿਰਜਨ ਮੋ ਲਖਿ ਬਾਘ ਬੜੇ ॥ ਤਹ ਨਾਰ ਸੁਕੰਤਲ ਤੇਜ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਕੀ ਲਖਿ
 ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੇ ॥੨੪॥੭੪॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਤ ਕਏ ॥ ਇਕ ਦੇਖਿ ਕੁਟੀ ॥
 ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੁਟੀ ॥੨੫॥੭੫॥ ਤਹ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਸੰਗਿ ਕੋ ਨ ਲਯੋ ॥ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਖਰੀ ॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਭਰੀ
 ॥੨੬॥੭੬॥ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਹੈ ॥ ਲਖਿ ਲੋਭਤ ਹੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖੀ ਜਬੈ ॥ ਚਿਤ ਚਉਕ ਤਬੈ ॥੨੭॥੭੭॥
 ਇਹ ਕਉਨ ਜਈ ॥ ਜਨੁ ਰੂਪ ਮਈ ॥ ਛਬਿ ਦੇਖ ਛਕਯੋ ॥ ਚਿਤ ਚਾਇ ਚਕਯੋ ॥੨੮॥੭੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਹ
 ਗਹੀ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਮੋਨ ਰਹੀ ॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਰਚਿਓ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮੈਨ ਮਚਯੋ ॥੨੯॥੭੯॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਜੀ ॥ ਨਿਸ
 ਲੋ ਨ ਤਜੀ ॥ ਦੋਊ ਰੀਝ ਰਹੇ ॥ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੇ ॥੩੦॥੮੦॥ ਰਸ ਰੀਤਿ ਰਚਯੋ ॥ ਕਲ ਕੇਲ ਮਚਯੋ ॥
 ਅਮਿਤਾਸਨ ਦੇ ॥ ਸੁਖ ਰਾਸਨ ਸੇ ॥੩੧॥੮੧॥ ਲਲਤਾਸਨ ਲੈ ॥ ਬਿਬਧਾਸਨ ਕੈ ॥ ਲਲਨਾ ਰੁ ਲਲਾ ॥

{੬੧੩}

{੬੧੩}

ਪਾਦਮ ਪੁਸ਼ਪ

ਪਾਦਮ ਪੁਸ਼ਪ

ਕਰਿ ਕਾਮ ਕਲਾ ॥੩੨॥੮੨॥ ਕਰਿ ਕੇਲ ਉਠੀ ॥ ਮਧਿ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿੰਹ ਗਰਭ
ਰਹਿਓ ॥੩੩॥੮੩॥ ਦਿਨ ਕੈਕੁ ਗਏ ॥ ਤਿਨਿ ਭੂਰ ਜਏ ॥ ਤਨਿ ਕਉਚ ਧਰੇ ॥ ਸਸਿ ਸੋਭ ਹਰੇ ॥੩੪॥੮੪॥
ਜਨੁ ਜੁਲ ਦਵਾ ॥ ਅਸਤੇਜ ਭਵਾ ॥ ਰਿਖਿ ਜੋਨ ਪਿਖੈ ॥ ਚਿਤ ਚਉਕ ਚਕੈ ॥੩੫॥੮੫॥ ਸਿਸੁ ਸਯਾਨ ਭਯੋ ॥
ਕਰਿ ਸੰਗ ਲਯੋ ॥ ਚਲਿ ਆਵ ਤਹਾਂ ॥ ਤਿਹ ਤਾਤ ਜਹਾਂ ॥੩੬॥੮੬॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਖਿ ਜਬੈ ॥ ਕਰਿ ਲਾਜ ਤਬੈ ॥
ਯਹ ਮੋ ਨ ਸੂਅੰ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਕੋਨ ਤੂਅੰ ॥੩੭॥੮੭॥ **ਤ੍ਰੀਯੋ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਹਰਿ ਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥** ਨ੍ਰਿਪ
ਨਾਰਿ ਸੁਈ ॥ ਤੁਮ ਜੋਨ ਭਜੀ ॥ ਮੱਧ ਪਰਨ ਕੁਟੀ ॥ ਤਹ ਕੇਲ ਠਟੀ ॥੩੮॥੮੮॥ ਤਬ ਬਾਚ ਦੀਯੋ ॥
ਅਬ ਭੂਲਿ ਗਯੋ ॥ ਤਿਸ ਚਿੱਤ ਕਰੋ ॥ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਬਰੋ ॥੩੯॥੮੯॥ ਤਬ ਕਾਹਿ ਭਜੋ ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਤਜੋ ॥
ਇਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤੂਅੰ ॥ ਸੁਨੁ ਸਾਚ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥੪੦॥੯੦॥ ਨਹੀ ਸ੍ਰਾਪ ਤੁਝੈ ॥ ਭਜ ਕੈਬ ਮੁਝੈ ॥ ਅਬ ਤੋ ਨ ਤਜੋ ॥
ਨਹੀ ਲਾਜ ਲਜੋ ॥੪੧॥੯੧॥ **ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ਤ੍ਰੀਯਾ ਸੋ ॥** ਕੋਈ ਚਿੰਨ ਬਤਾਉ ॥ ਕਿ ਬਾਤ ਦਿਖਾਉ ॥ ਕਿ
ਯੋ ਨ ਭਜੋ ॥ ਨਹਿ ਨਾਰਿ ਲਜੋ ॥੪੨॥੯੨॥ ਇਕ ਮੁਦਕ ਲੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈ ਕਰਿ ਦੈ ॥ ਇਹ ਦੇਖ ਭਲੇ ॥
ਕਸ ਹੇਰ ਤਲੇ ॥੪੩॥੯੩॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨਿ ਗਏ ॥ ਪਹਿਚਾਨ ਭਏ ॥ ਤਬ ਤਉਨ ਬਰੀ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਭਰੀ
॥੪੪॥੯੪॥ ਸਿਸੁ ਸਾਤ ਭਏ ॥ ਰਸ ਰੂਪ ਰਏ ॥ ਅਮਿਤੋਜ ਬਲੀ ॥ ਦਲ ਦੀਹ ਦਲੀ ॥੪੫॥੯੫॥
ਹਨਿ ਭੂਪ ਬਲੀ ॥ ਜਿਣਿ ਭੂਮਿ ਬਲੀ ॥ ਰਿਖਿ ਬੋਲਿ ਰਜੀ ॥ ਬਿਧਿ ਜੱਗ ਸਜੀ ॥੪੬॥੯੬॥ ਸੁਭ ਕਰਮ
ਕਰੇ ॥ ਅਰਿ ਪੁੰਜ ਹਰੇ ॥ ਅਤਿ ਸੂਰ ਮਹਾਂ ॥ ਨਹਿ ਔਰ ਲਹਾ ॥੪੭॥੯੭॥ ਅਤਿ ਜੋਤ ਲਸੈ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤ
ਕਸੈ ॥ ਦਿਸ ਚਾਰ ਚਕੀ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਛਕੀ ॥੪੮॥੯੮॥ **ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥** ਗਾਰਿ ਗਾਰਿ ਅਖਰਬ ਗਰਬਿਨ
ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਨਰੇਸ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਰਾਜਨ ਛੀਨਿ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ॥ ਟਾਰਿ ਟਾਰਿ ਕਰੋਰਿ ਪੱਬਯ ਦੀਨ
ਉੱਤਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਸਪਤ ਸਿੰਧੁ ਭਏ ਧਰਾ ਪਰ ਲੀਕ ਚਕੁ ਰਥਾਨ ॥੪੯॥੯੯॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਅਗਾਹਿ ਦੇਸਨ
ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਤੋਰਿ ਤੋਰਿ ਅਤੋਰ ਭੂਪ੍ਰਿਕ ਦੀਨ ਉਤ੍ਰਹ ਟਾਰ ॥ ਦੇਸ ਔਰ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ ਬਿਸੇਖ
ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥ ਅੰਤ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿ ਸੋ ਮਿਲਿ ਜਾਤਿ ਭੀ ਪ੍ਰਿਬੁਰਾਇ ॥੫੦॥੧੦੦॥ **(ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਿਬੁ**

ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥) (ਅਬ ਰਾਜਾ ਭਰਥ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥) ਜਾਨਿ ਅੰਤ ਸਮੇ ਭਯੋ ਪ੍ਰਿਥੁਰਾਜ
 ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥ ਬੋਲਿ ਸਰਬ ਸਮ੍ਰਿਧਿ ਸੰਪਤਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਦੀਪ ਸੁ ਸਪਤ ਪੁਤ੍ਰਨਿ ਬਾਂਟ ਦੀਨ
 ਤੁਰੰਤ ॥ ਸਪਤ ਰਾਜ ਕਰੈ ਲਗੈ ਸੁਤ ਸਰਬ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੫੧॥੧੦੧॥ ਸਪਤ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਲਗੈ ਸਿਰ ਸਪਤ
 ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਇੰਦ੍ਰ ਪਰੇ ਧਰਾ ਪਰਿ ਸਪਤ ਜਾਨ ਵਤਾਰ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਧਰੀ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਬੇਦ
 ਰੀਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਦਾਨ ਅੰਸ ਨਿਕਾਰ ਲੀਨੀ ਅਰਥ ਸੂਰਥ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੨॥੧੦੨॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਉਰਬੀ
 ਬਾਟਿ ਲੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸਪਤ ਦੀਪ ਭਏ ਪੁਨਿਰ ਨਵਖੰਡ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੇਸਟ ਪੁਤ੍ਰ ਧਰੀ ਧਰਾ ਤਿੰਹ ਭਰਥ
 ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਭਰਥ ਖੰਡ ਬਖਾਨ ਹੀ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਨਿਧਾਨ ॥੫੩॥੧੦੩॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਕਹੈ ਕਥੈ
 ਕਵਿ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨੰਤ ॥ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਸਬੈ ਲਏ ਨਵਖੰਡ ਦੀਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਠਾਮ ਠਾਮ ਭਏ ਨਰਾਧਿਪ ਠਾਮ
 ਨਾਮ ਅਨੇਕ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਉਚਾਰੀਐ ਕਰਿ ਸੂਰ ਸਰਥ ਬਿਬੇਕ ॥੫੪॥੧੦੪॥ ਸਪਤ ਦੀਪਨ ਸਪਤ
 ਭੂਪ ਭੁਗੈ ਲਗੈ ਨਵਖੰਡ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਫਿਰੇ ਅਸਿ ਬਾਂਧਿ ਜੋਧ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਦੀਹ ਦੀਹ ਅਜੀਹ ਦੇਸਨਿ
 ਨਾਮ ਆਪਿ ਭਨਾਇ ॥ ਆਨਿ ਜਾਨੁ ਦੁਤੀ ਭਏ ਛਿਤਿ ਦੂਸਰੇ ਹਰਿਰਾਇ ॥੫੫॥੧੦੫॥ ਆਪ ਆਪ ਸਮੈ
 ਸਬੈ ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਮਾਇ ॥ ਝੂਠ ਸਾਚ ਅਨੰਤ ਬੋਲਿ
 ਕਲੋਲ ਕੇਲ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਿਕਾਲ ਸਬੈ ਭਛੇ ਜਗ ਛਾਡੀਆ ਨਹਿ ਏਕ ॥੫੬॥੧੦੬॥ ਆਪ ਅਰਥ ਅਨਰਥ
 ਅਪਰਥ ਸਮਰਥ ਕਰਤ ਅਨੰਤ ॥ ਅੰਤਿ ਹੋਤ ਠਟੀ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭ ਕੋਟਿ ਕਿਯੋਂ ਨ ਕਰੰਤ ॥ ਜਾਨ ਬੁਝ ਪਰੰਤ ਕੂਪ
 ਲਹੰਤ ਮੂੜ ਨ ਭੇਵ ॥ ਅੰਤਿਕਾਲ ਤਬੈ ਬਚੈ ਜਬ ਜਾਨਿ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥੫੭॥੧੦੭॥ ਅੰਤ ਹੋਤ ਠਟੀ ਭਲੀ
 ਪ੍ਰਭ ਮੂੜ ਲੋਗ ਨ ਜਾਨਿ ॥ ਆਪ ਅਰਥ ਪਛਾਨ ਹੀ ਤਜਿ ਦੀਹ ਦੇਵ ਨਿਧਾਨ ॥ ਧਰਮ ਜਾਨਿ ਕਰੰਤ ਪਾਪਨ
 ਯੋਂ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜ ॥ ਸਰਥ ਕਾਲ ਦਇਆਲ ਕੋ ਕਹ ਪ੍ਰਯੋਗ ਗੂੜ ਅਗੂੜ ॥੫੮॥੧੦੮॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਪਛਾਨ
 ਹੀ ਕਰਿ ਪੁੰਨ ਕੀ ਸਮ ਪਾਪ ॥ ਪਰਮ ਜਾਨ ਪਵਿਤ੍ਰ ਜਾਪਨ ਜਪੈਂ ਲਾਗ ਕੁਜਾਪ ॥ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਨ ਮਾਨਹੀ
 ਬਿਨੁ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਪੂਜੰਤ ॥ ਹਾਥ ਦੀਪਕੁ ਲੈ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਮੱਧਿ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥੫੯॥੧੦੯॥ ਸਿੱਧ ਠਉਰ ਨ

{੬੧੫}

{੬੧੫}

ਪਾਤਕ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਤਕ ਅਵਤਾਰ

ਮਾਨਹੀ ਅਨਿਸਿੱਧ ਪੂਜਤ ਠਉਰ ॥ ਕੈਕ ਦਿਵਸ ਚਲਾਹ ਗੇ ਜੜ ਭੀਤ ਕੀ ਸੀ ਦਉਰ ॥ ਪੰਖ ਹੀਨ ਕਹਾਂ ਉਡੈ ਅਰ ਨੈਨ ਹੀਨ ਨਿਹਾਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜੁਧਾਨ ਪੈਠਬ ਅਰਥ ਹੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥੬੦॥੧੧੦॥ ਦਰਬ ਹੀਣ ਬਪਾਰ ਜੈਸਕ ਅਰਥ ਬਿਨੁ ਇਸ ਲੋਕ ॥ ਆਂਖ ਹੀਣ ਬਿਲੋਕਬੋ ਜਗਿ ਕਾਮ ਕੇਲ ਅਕੋਕ ॥ ਗਿਆਨ ਹੀਣ ਸੁ ਪਾਠ ਗੀਤਾ ਬੁੱਧਿ ਹੀਣ ਬਿਚਾਰ ॥ ਹਿੱਮਤ ਹੀਨ ਜੁਧਾਨ ਜੁਝਬ ਕੇਲ ਹੀਣ ਕੁਮਾਰ ॥੬੧॥੧੧੧॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਗਨਾਈਐ ਜੇ ਭਏ ਭੂਮਿ ਮਹੀਪ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਸੁ ਕੱਬੀਐ ਜਗਿ ਕੇ ਸੁਦ੍ਵੀਪ ਅਦ੍ਵੀਪ ॥ ਜਾਸ ਕੀਨ ਗਨੈ ਵਹੈ ਇਮਿ ਔਰ ਕੀ ਨਹੀ ਸਕਤਿ ॥ ਯੋ ਨ ਐਸ ਪਹਚਾਨੀਐ ਬਿਨੁ ਤਾਸੁ ਕੀ ਕੀਏ ਭਗਤਿ ॥੬੨॥੧੧੨॥ (ਇਤਿ ਰਾਜਾ ਭਰਥ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥) ॐ (ਅਬ ਰਾਜਾ ਸਗਰ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥) ਸ੍ਰੇਸਟ ਸ੍ਰੇਸਟ ਭਏ ਜਿਤੇ ਇਹ ਭੂਮਿ ਆਨਿ ਨਰੇਸ ॥ ਤਉਨ ਤਉਨ ਉਚਾਰ ਹੋ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਸੇਸ ॥ ਭਰਥ ਰਾਜ ਬਿਤੀਤ ਭੇ ਭਏ ਰਾਜਾ ਸਗਰ ਰਾਜ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਲੀਅ ਲੱਛ ਸੁਤ ਉਪਰਾਜਿ ॥੬੩॥੧੧੩॥ ਚਕ੍ਰ ਬਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਗਦਾ ਭ੍ਰਿਤ ਸਰਬ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥ ਲੱਛ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ ਜਗਿ ਆਨਿ ਮੈਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਬਨੇ ਨਰੇਸ੍ਰਜ ਜੀਤਿ ਦੇਸ ਅਸੇਸ ॥ ਦਾਸ ਭਾਵ ਸਬੈ ਧਰੇ ਮਨਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ॥੬੪॥੧੧੪॥ ਬਾਜਮੇਧ ਕਰੈਂ ਲਗੈ ਹਯ ਸਾਲਿ ਤੇ ਹਯ ਚੀਨਿ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਅਮੋਲ ਰਿੱਤੁਜ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੰਗ ਦੀਨ ਸਮੂਹ ਸੈਨਯ ਬਖੂਹ ਬਖੂਹ ਬਨਾਇ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਫਿਰੈਂ ਲਗੇ ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੬੫॥੧੧੫॥ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰ ਲਹਯੋ ਜਹਾਂ ਤਹੋਂ ਸਤ੍ਰੁ ਭੇ ਸਭ ਚੂਰ ॥ ਛੋਡਿ ਛੋਡਿ ਭੱਜੇ ਨਰੇਸਨ ਛਾਡ ਸਸਤ੍ਰੁ ਕਰੂਰ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਸਨਾਹਿ ਸੂਰ ਤ੍ਰੀਆਨ ਭੇਸ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਜਹਾਂ ਤਹੋਂ ਪੁਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਬਿਸਾਰਿ ॥੬੬॥੧੧੬॥ ਗਾਜਿ ਗਾਜਿ ਗਜੇ ਗਦਾ ਧਰਿ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁ ਭੀਰ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਤਜੇ ਭੱਜੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਬੀਰ ਜੁ ਧੀਰ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਗੱਜੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਅਸਤ੍ਰੁ ਸਸਤ੍ਰੁ ਨਚਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਏ ਸੁ ਦੇਸਨ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇ ॥੬੭॥੧੧੭॥ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬ ਪਸੁਮੰ ਅਰੁ ਲੀਨ ਦੱਛਨਿ ਜਾਇ ॥ ਤਾਕਿ ਬਾਜ ਚਲਯੋ ਤਹਾਂ ਜਹੋਂ ਬੈਠ ਬੇ ਮੁਨਿਰਾਇ ॥ ਧਯਾਨ ਮੱਧਿ ਹੁਤੇ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਸਾਜ ਬਾਜ ਨ ਦੇਖਿ ॥ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਾਛ ਖਰੋ ਭਯੋ ਰਿਖਿ ਜਾਨ ਗੋਰਖ ਭੇਖ ॥੬੮॥੧੧੮॥

{੬੧੬}

{੬੧੬}

ਬਹੁ ਅਵਤਾਰ

ਬਹੁ ਅਵਤਾਰ

ਚਉਕ ਚਿੱਤ ਰਹੇ ਸਬੈ ਜਬ ਦੇਖਿ ਨੈਨ ਨ ਬਾਜ ॥ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਥਕੇ ਸਬੈ ਦਿਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰੁ ਸਲਾਜ ॥ ਜਾਨਿ
ਪਆਰ ਗਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਕੀਨਿ ਚਿੱਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਗਰ ਖਾਤ ਖੁਦੈ ਲਗੇ ਰਣਧੀਰ ਬੀਰ ਅਪਾਰ ॥੬੯॥੧੧੯॥
ਖੋਦਿ ਖੋਦਿ ਅਖੋਦਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਅਨੰਤ ॥ ਭੱਛਿ ਭੱਛਿ ਗਏ ਸਬੈ ਮੁਖ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਦੁਤਿਵੰਤ ॥ ਸਗਰ ਖਾਤ
ਖੁਦੈ ਲਗੇ ਦਿਸ ਖੋਦ ਦੱਛਨ ਸਰਬ ॥ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬ ਕੋ ਚਲੇ ਅਤਿ ਠਾਨ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥੭੦॥੧੨੦॥
ਖੋਦ ਦੱਛਨ ਕੀ ਦਿਸਾ ਪੁਨਿ ਖੋਦ ਪੂਰਬ ਦਿਸਾਨ ॥ ਤਾਕਿ ਪੱਛਮ ਕੋ ਚਲੇ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰੁ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੈਠਿ
ਉੱਤਰ ਦਿਸਾ ਜਬੈ ਖੋਦੈ ਲਗੇ ਸਭ ਠਉਰ ॥ ਅਉਰ ਅਉਰ ਠਟੈ ਪਸੂ ਕਲਿ ਕਾਲਿ ਠਾਟੀ ਅਉਰ
॥੭੧॥੧੨੧॥ ਖੋਦਿ ਕੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪੂਜਿ ਅਰਧ ਦਿਸਾਨ ॥ ਅੰਤਿ ਭੇਦ ਬਿਲੋਕੀਆ ਮੁਨਿ ਬੈਠਿ
ਸੰਜੁਤ ਧਆਨ ॥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਛ ਬਿਲੋਕ ਬਾਜ ਸਮਾਜ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਲਾਤ ਭੇ ਮੁਨਿ ਮਾਰਿਓ ਅਤਿ ਗਰਬ
ਕੈ ਸੁਤ ਭੂਪ ॥੭੨॥੧੨੨॥ ਧਆਨ ਛੂਟ ਤਬੈ ਮੁਨੀ ਦ੍ਰਿਗ ਜ਼ਾਲ ਮਾਲ ਕਰਾਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਨ ਸੋ ਉਠੀ
ਜਨੁ ਸਿੰਧੁ ਆਗਿ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਸਮਿ ਭੂਤ ਭਏ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਲੱਛ ਪੁਤ੍ਰ ਸੁ ਨੈਨ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਜੁਤ ਅਸਤ੍ਰ
ਸਸਤ੍ਰ ਸਸੈਨ ॥੭੩॥੧੨੩॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਭਸਮਿ ਭੂਤ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਪੂਤ ॥ ਜੁਤ ਸੁਭਟ ਸੈਨ ॥
ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬੈਨ ॥੭੪॥੧੨੪॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥ ਜਬ ਜਰੇ ਸਰਬ ॥ ਤਬ ਤਜਾ ਗਰਬ
॥੭੫॥੧੨੫॥ ਬਾਹੁ ਅਜਾਨ ॥ ਸੋਭਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿਵੰਤ ॥ ਸੂਰਾ ਦੁਰੰਤ ॥੭੬॥੧੨੬॥ ਜਰਿ
ਭਾਜ ਬੀਰ ॥ ਹੁਐ ਚਿਤਿ ਅਧੀਰ ॥ ਦਿੱਨੋ ਸੰਦੇਸ ॥ ਜਹ ਸਗਰ ਦੇਸ ॥੭੭॥੧੨੭॥ ਲਹਿ ਸਗਰ ਬੀਰ ॥
ਹੈ ਚਿਤਿ ਅਧੀਰ ॥ ਪੂਛੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਪੂਤਨ ਸੁ ਬੇਸ ॥੭੮॥੧੨੮॥ ਕਰਿ ਜੋਰ ਸਰਬ ॥ ਭਟ ਛੋਰ ਗਰਬ ॥
ਉੱਚਰੇ ਬੈਣ ॥ ਜਲ ਚੁਅਤ ਨੈਣ ॥੭੯॥੧੨੯॥ ਭੂਅ ਫੇਰਿ ਬਾਜ ॥ ਜਿਣਿ ਸਰਬ ਰਾਜ ॥ ਸਭ ਸੰਗ ਲੀਨ ॥
ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮੦॥੧੩੦॥ ਹਯ ਗਯੋ ਪਆਰ ॥ ਤੁਅ ਸੁਤ ਉਦਾਰ ॥ ਭੂਅ ਖੋਦ ਸਰਬ ॥ ਅਤਿ ਬਢਾ
ਗਰਬ ॥੮੧॥੧੩੧॥ ਤਹ ਮੁਨਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨਿ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਲਖਿ ਮੱਧ ਧਆਨ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਮਹਾਨ
॥੮੨॥੧੩੨॥ ਤਵ ਪੁਤ੍ਰ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਲੈ ਸੰਗਿ ਜੋਧ ॥ ਲੱਤਾਂ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਕੀਅ ਰਿਖਿ ਅਪਾਰ ॥੮੩॥੧੩੩॥

{੬੧੭}

{੬੧੭}

ਤਬ ਛੁਟਾ ਧਯਾਨ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥ ਨਿਕਸੀ ਸੁ ਜ਼ਾਲ ॥ ਦਾਵਾ ਬਿਸਾਲ ॥੮੪॥੧੩੪॥ ਤਹ ਜਰੇ ਪੂਤ ॥
 ਕਹਿ ਐਸ ਦੂਤ ॥ ਸੈਨਾ ਸਮੇਤ ॥ ਬਾਚਾ ਨ ਏਕ ॥੮੫॥੧੩੫॥ ਸੁਨਿ ਪੁਤ੍ਰ ਨਾਸ ॥ ਭਯੋ ਪੁਰਿ ਉਦਾਸ ॥ ਜਹ
 ਤਹ ਸੁ ਲੋਗ ॥ ਬੈਠੇ ਸੁ ਸੋਗ ॥੮੬॥੧੩੬॥ ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਬੈਣ ॥ ਜਲ ਥਾਮਿ ਨੈਨ ॥ ਕਰਿ ਧੀਰਜ ਚਿੱਤ ॥
 ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪਵਿੱਤ ॥੮੭॥੧੩੭॥ ਤਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਮ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਮ ਧਰਮ ॥ ਬਹੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਕਿੱਨੀ ਸੁ
 ਪ੍ਰੀਤਿ ॥੮੮॥੧੩੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਗ ॥ ਗਯੋ ਸੁਰਗ ਲੋਗਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇ ਸੁ ਜੋਨ ॥ ਕਥਿ ਸਕੈ ਕਉਨ
 ॥੮੯॥੧੩੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰੇ ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਿਥੁਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੯**
ਅਥ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ਜੁਜਾਤਿ ॥ ਸੋਭਾ ਅਭਾਤਿ ॥ ਦਸ
 ਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥੯੦॥੧੪੦॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਨੈਣ ॥ ਜਨ ਰੂਪ ਮੈਣ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੋਭਤ
 ਸੁਧਾਰ ॥੯੧॥੧੪੧॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਵੰਤ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਤ ॥੯੨॥੧੪੨॥
 ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਉਦਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਵੰਤ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਭੰਤ ॥੯੩॥੧੪੩॥ ਧਨ ਗੁਨ
 ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ॥੯੪॥੧੪੪॥ ਸਾਸਤ੍ਰੰਗ ਸੁੱਧ ॥ ਕ੍ਰੋਧੀ ਸੁ
 ਜੁੱਧ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ਬੇਨੁ ॥ ਜਨੁ ਕਾਮਧੇਨੁ ॥੯੫॥੧੪੫॥ ਖੁਨੀ ਸੁ ਖੱਗ ॥ ਜੋਧਾ ਅਭੱਗ ॥ ਖੱਤ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ॥
 ਕ੍ਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੯੬॥੧੪੬॥ ਸਤ੍ਰੂਣਿ ਕਾਲ ॥ ਕਾਢੀ ਕ੍ਰਵਾਲ ॥ ਸਮਤੇਜ ਭਾਨੁ ॥ ਜ਼ਾਲਾ ਸਮਾਨ
 ॥੯੭॥੧੪੭॥ ਜਬ ਜੁਰਤ ਜੰਗ ॥ ਨਹਿ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥ ਅਰਿ ਭਜਤ ਨੇਕ ॥ ਨਹਿ ਟਿਕਤ ਏਕ
 ॥੯੮॥੧੪੮॥ ਬਰਹਰਤ ਭਾਨੁ ॥ ਕੰਪਤ ਦਿਸਾਨ ॥ ਮੰਡਤ ਮਵਾਸ ॥ ਭੱਜਤ ਉਦਾਸ ॥੯੯॥੧੪੯॥
 ਬਰਹਰਤ ਬੀਰ ॥ ਭੰਭਰਤ ਭੀਰ ॥ ਤੰਤਜਤ ਦੇਸ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨਿ ਨਰੇਸ ॥੧੦੦॥੧੫੦॥ ਚੰਚਕਿਤ ਚੰਦ ॥
 ਧੰਧਕਿਤ ਇੰਦ ॥ ਫਨ ਗਨ ਫਟੰਤ ॥ ਭੂਅ ਧਰ ਭਜੰਤ ॥੧੦੧॥੧੫੧॥ **ਸੁੰਜਤਾ ਛੰਦ ॥** ਜਸੁ ਠੋਰ ਠੋਰ
 ਸਬੋ ਸੁਨਯੋ ॥ ਅਰਿ ਬਿੰਦ ਸੀਸ ਸਬੋ ਧੁਨਯੋ ॥ ਜਗ ਜੱਗ ਸਾਜ ਭਲੇ ਕਰੇ ॥ ਦੁਖ ਪੁੰਜ ਦੀਨਨ ਕੇ
 ਹਰੇ ॥੧੦੨॥੧੫੨॥ **ਇਤਿ ਜੁਜਾਤਿ ਰਾਜਾ ਕਾਲ ਬਸ ਹੋਤ ਭਏ ॥੯**

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ

ਪਦਮਾਸ਼ਰ

{੬੧੮}

{੬੧੮}

ਬੁਧ ਅਵਤਾਰ

ਬੁਧ ਅਵਤਾਰ

ਅਬ ਬੇਨੁ ਰਾਜੇ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਸੁੰਜਤਾ ਛੰਦ ॥ ਪੁਨਿ ਬੇਨੁ ਰਾਜ ਮਹੇਸ ਭਯੋ ॥ ਜਿਨਿ ਦੰਡ ਕਾਹੂ ਤੇ
 ਨ ਲਯੋ ॥ ਜੀਅ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਖੀ ਨਰਾ ॥ ਅਤਿ ਗਰਬ ਸਬ ਛੁਟਓ ਧਰਾ ॥੧੦੩॥੧੫੩॥ ਜੀਅ
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਸੇ ਸੁਖੀ ॥ ਤਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਵਤ ਨਾ ਦੁਖੀ ॥ ਸਬ ਠੌਰ ਠੌਰ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਸੀ ॥ ਜਨੁ ਭੂਮਿ
 ਰਾਜ ਸਿਰੀ ਲਸੀ ॥੧੦੪॥੧੫੪॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਖ ਦੇਸ ਸਰਬ ਬਸਾਇ ਕੈ ॥
 ਬਹੁ ਦੋਖ ਦੀਨਨ ਕੇ ਦਹੇ ॥ ਸੁਨਿ ਥਕਤ ਦੇਵ ਸਮਸਤ ਭਏ ॥੧੦੫॥੧੫੫॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਸਾਜ ਕਮਾਇ
 ਕੈ ॥ ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰੁ ਪਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ॥ ਅਰਿ ਛੇਨੁ ਬੇਨੁ ਮਹਾਬਲੀ
 ॥੧੦੬॥੧੫੬॥ ਅਥਿਕਾਰ ਭੂਪ ਜਿਤੇ ਭਏ ॥ ਕਰਿ ਰਾਜ ਅੰਤ ਸਮੈ ਗਏ ॥ ਕਬਿ ਕੌਨ ਨਾਮ ਤਿਨੈ
 ਗਨੈ ॥ ਸੰਕੇਤ ਕਾਹਿ ਇਤੇ ਭਨੈ ॥੧੦੭॥੧੫੭॥ **ਇਤਿ ਬੇਨੁ ਰਾਜਾ ਮ੍ਰਿਤ ਬਸੁ ਹੋਤ ਭਏ ॥੬**
ਅਬ ਮਾਨਧਾਤਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਜੇਤਕ ਭੂਪ ਭਏ ਅਵਨੀ ਪਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਵਿ
 ਕੋ ਧਰਿ ॥ ਨਾਮ ਜਥਾਮਤਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਊ ॥ ਚਿੱਤ ਤਊ ਅਪਨੇ ਡਰ ਪਾਊ ॥੧੦੮॥੧੫੮॥ ਬੇਨੁ ਗਏ
 ਜਗ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਾ ਕਰਿ ॥ ਮਾਨਧਾਤ ਭਏ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ॥ ਬਾਸਵ ਲੋਗ ਗਏ ਜਬ ਹੀ ਵਹ ॥ ਉਠਿ ਦਯੋ
 ਅਰਧਾਸਨ ਬਾਸਵ ਤਿਹ ॥੧੦੯॥੧੫੯॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਬ ਮਾਨ ਮਹੀਧਰ ॥ ਹਾਂਕਿ ਗਹਯੋ ਕਰਿ ਖੱਗ
 ਭਯੰਕਰ ॥ ਮਾਰਨ ਲਾਗ ਜਬੈ ਰਿਸ ਇੰਦ੍ਰਹਿ ॥ ਬਾਹ ਗਹੀ ਤਤਕਾਲ ਦਿਜਿੰਦ੍ਰਹਿ ॥੧੧੦॥੧੬੦॥ ਨਾਸ
 ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਬਾਸਵ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ॥ ਆਸਨ ਅਰਧ ਦਯੋ ਤੁਹ ਯਾ ਬ੍ਰਤ ॥ ਹੈ ਲਵਨਾਸੁ ਮਹਾਸੁਰ ਭੂਯ ਪਰਿ ॥
 ਤਾਹਿ ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਤੁਮ ਕਿਉ ਕਰ ॥੧੧੧॥੧੬੧॥ ਜੋ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਕੈ ਆਵਹੁ ॥ ਤੋ ਤੁਮ ਇੰਦ੍ਰ
 ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਾਵਹੁ ॥ ਐਸ ਕੈ ਅਰਧ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠਹੁ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੋ ਪਰ ਨਾਕੁ ਨ ਐਠਹੁ ॥੧੧੨॥੧੬੨॥
ਅਸਤਰ ਛੰਦ ॥ ਧਾਯੋ ਅਸਤ੍ਰੁ ਲੈ ਕੈ ਤਹਾ ॥ ਮਥੁਰਾ ਮੰਡਲ ਦਾਨੋ ਥਾ ਜਹਾ ॥ ਮਹਾ ਗਰਬੁ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ
 ਮੰਦ ਬੁੱਧੀ ॥ ਮਹਾ ਜੋਰ ਕੈ ਕੈ ਦਲੰ ਪਰਮ ਕ੍ਰੁੱਧੀ ॥੧੧੩॥੧੬੩॥ ਮਹਾ ਘੋਰ ਕੈ ਕੈ ਘਨੰ ਕੀ ਘਟਾ ਜਿਯੋ ॥
 ਸੁ ਧਾਇਆ ਰਣੰ ਬਿਜੁਲੀ ਕੀ ਛਟਾ ਜਿਯੋ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਸੁ ਸਾਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਕੈ

{੬੧੯}

{੬੧੯}

ਬਹੁ ਅਵਤਾਰ

ਬਹੁ ਅਵਤਾਰ

ਸੁ ਬਾਜੀ ਨਚਾਏ ॥੧੧੪॥੧੬੪॥ **ਮੇਦਕ ਛੰਦ** ॥ ਅਬ ਏਕ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਯੋ ਨ ਟਰੈ ॥ ਦੋਊ ਦਾਂਤਨ
ਪੀਸ ਹੰਕਾਰਿ ਪਰੈ ॥ ਜਬ ਲੋ ਨ ਸੁਨੋ ਲਵ ਖੇਤ ਮਰਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਨ ਲਖੇ ਰਨ ਬਾਜ ਟਰਾ
॥੧੧੫॥੧੬੫॥ ਅਬ ਹੀ ਰਣਿ ਏਕ ਕੀ ਏਕ ਕਰੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਕੀਏ ਰਣਿ ਤੇ ਨ ਟਰੈ ॥ ਬਹੁ
ਸਾਲ ਸਿਲਾ ਤਲ ਬਿਛ ਛੁਟੇ ॥ ਦੁਹੂ ਓਰ ਜਬੈ ਰਣ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ॥੧੧੬॥੧੬੬॥ ਕੁਪ ਕੈ ਲਵ ਪਾਨਿ
ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲਯੋ ॥ ਸਿਰਿ ਧਾਤਯਮਾਨ ਦੁਖੰਡ ਕਯੋ ॥ ਬਹੁ ਜੂਥ ਪਜੂਥਨ ਸੈਨ ਭੱਜੀ ॥ ਨ ਉਚਾਇ ਸਕੈ
ਸਿਰਿ ਐਸ ਲੱਜੀ ॥੧੧੭॥੧੬੭॥ ਘਨਿ ਜੈਸ ਭਜੇ ਘਨ ਘਾਇਲ ਹੁਐ ॥ ਬਰਖਾ ਜਿਮਿ ਸ੍ਰੋਣਤ ਧਾਰ
ਚੁਐ ॥ ਸੁਭ ਮਾਨ ਮਹੀਪਤ ਛੇਤ੍ਰੁਹ ਦੈ ॥ ਸਬਹੀ ਦਲ ਭਾਗਿ ਚਲਾ ਜੀਅ ਲੈ ॥੧੧੮॥੧੬੮॥ ਇਕ
ਘੂਮਤ ਘਾਇਲ ਸੀਸ ਫੁਟੇ ॥ ਇਕ ਸ੍ਰੋਣ ਚੁਚਾਵਤ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ॥ ਰਣਿ ਮਾਰ ਕੈ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਲੀਏ ॥
ਭਟ ਭਾਂਤਹਿ ਭਾਂਤਿ ਭਜਾਇ ਦੀਏ ॥੧੧੯॥੧੬੯॥ **ਇਤਿ ਮਾਨਧਾਤਾ ਬਧਹਿ ॥੬**
ਅਬ ਦਲੀਪ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਣ ਮੇ ਜਬ ਮਾਨ ਮਹੀਪ ਹਏ ॥ ਤਬ ਆਨਿ ਦਿਲੀਪ ਦਿਲੀਸ
ਭਏ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਦਾਨਵ ਦੀਹ ਦਲੇ ॥ ਸਭ ਠੋਰ ਸਬੋ ਉਠਿ ਧਰਮ ਪਲੇ ॥੧੨੦॥੧੭੦॥ **ਚੌਪਈ ॥**
ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨਾ ਮਾਨਧਾਤਾ ਬਰ ॥ ਸਿਵ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਕਰਿ ਧਰਿ ਲਵਨਾਸੁਰ ॥ ਭਯੋ ਦਲੀਪ ਜਗਤ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥
ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਿਹ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜਾ ॥੧੨੧॥੧੭੧॥ ਮਹਾਂਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ
ਜਨੁ ਢਾਰਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਨੁ ਮਦਨ ਸਰੂਪਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਨੇ ਰੂਪ ਕੇ ਭੂਪਾ ॥੧੨੨॥੧੭੨॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ
ਕਰੇ ਜੱਗ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਬਿਧਿਵਤ ਹੋਮ ਦਾਨ ਮਖ ਸਾਰਾ ॥ ਧਰਮ ਧੁਜਾ ਜਹੋ ਤਹਾਂ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ
ਨਿਰਖਿ ਦੁਤਿ ਲੱਜੀ ॥੧੨੩॥੧੭੩॥ ਪਗ ਪਗ ਜੱਗਿ ਖੰਭ ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਅੰਨ ਸਾਲ ਕਰਿ
ਛਾਡਾ ॥ ਭੂਖਾ ਨਾਂਗ ਜੁ ਆਵਤ ਕੋਈ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਇੱਛ ਪੁਰਾਵਤ ਸੋਈ ॥੧੨੪॥੧੭੪॥ ਜੋ ਜਿਹ ਮੁਖ
ਮਾਂਗਾ ਸੋ ਪਾਵਾ ॥ ਬਿਮੁਖ ਆਸ ਫਿਰਿ ਭਿਛਕ ਨ ਆਵਾ ॥ ਧਾਮਿ ਧਾਮਿ ਧੁਜ ਧਰਮ ਬਧਾਈ ॥ ਧਰਮਾਵਤੀ
ਨਿਰਖਿ ਮੁਰਛਾਈ ॥੧੨੫॥੧੭੫॥ ਮੂਰਖ ਕੋਈ ਰਹੈ ਨਹੀ ਪਾਵਾ ॥ ਬਾਰ ਬੂਢ ਸਭ ਸੋਧਿ ਪਢਾਵਾ ॥ ਘਰਿ

{੬੨੦}

{੬੨੦}

ਬਹੁਰ ਅਵਤਾਰ

ਬਹੁਰ ਅਵਤਾਰ

ਘਰਿ ਹੋਤ ਭਈ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਮਾਨਿ ਸਬੈ ਗੁਰਦੇਵਾ ॥੧੨੬॥੧੭੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਦਿਲੀਪ ਬਡੇ
ਕਰਿ ॥ ਮਹਾਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਧਨੁਰੁ ਧਰਿ ॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਰ ਗਿਆਨਾ ॥ ਜੋਤਿਵੰਤ ਦਸ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨਾ
॥੧੨੭॥੧੭੭॥ ਮਹਾਂ ਕਰਮਠੀ ਮਹਾਂ ਸੁਜਾਨੂ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਦਸ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨੂ ॥ ਅਤਿ ਸਰੂਪ ਅਰੁ ਅਮਿਤ
ਪ੍ਰਭਾਸਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਉਦਾਸਾ ॥੧੨੮॥੧੭੮॥ ਬੇਦ ਅੰਗ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ
ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥ ਖੜਗੁਨ ਈਸ਼ੁਰ ਪੁੰਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲ ॥੧੨੯॥੧੭੯॥
ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਜੀਤ ਬਡ ਰਾਜਾ ॥ ਆਨ ਸਮਾਨ ਨ ਆਨ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਸਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ
ਜਿਨ ਸਾਧਿ ਉਦੰਡਾ ॥੧੩੦॥੧੮੦॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਅਧਿਕ ਜਿਹ ਜੀਤਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਰਾਜ ਕੀ ਨੀਤਾ ॥
ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਾ ॥ ਤਜਿ ਹਠ ਚਰਨਿ ਲਗੇ ਬਡਰਾਜਾ ॥੧੩੧॥੧੮੧॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਤ
ਧਰਮ ਕੀ ਰੀਤਾ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਪਾਵਤਿ ਹੋਨਿ ਅਨੀਤਾ ॥ ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਬਾਜਾ ॥ ਕਰੁਣ ਕੁਬੇਰ ਬੇਣੁ
ਬਲਿ ਰਾਜਾ ॥੧੩੨॥੧੮੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਰਾਜ ਕਮਾਈ ॥ ਆ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲੋ ਫਿਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ਜਹ
ਤਹ ਕਰਮ ਪਾਪ ਭਯੋ ਦੂਰਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਸਭ ਕਰਤ ਹਜੂਰਾ ॥੧੩੩॥੧੮੩॥ ਜਹ ਤਹ ਪਾਪ ਛਪਾ ਸਬ
ਦੇਸਾ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਉਠਿ ਲਾਗ ਨਰੇਸਾ ॥ ਆ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲੋ ਫਿਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰੀ ਦਿਲੀਪ
ਰਜਾਈ ॥੧੩੪॥੧੮੪॥ **ਇਤਿ ਦਲੀਪ ਰਾਜਾ ਸੂਰਗ ਲੋਗ ਗਵਨੰ ॥੬**
ਅਬ ਰਘੁਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰ ਜੋਤਿ ਸੌ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਸਬ ਜਗ ਐਸ ਕ੍ਰਿਆ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥
ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਰਾਜੁ ਜਗਿ ਕੀਨਾ ॥ ਅਤ੍ਰ ਪਤ੍ਰ ਸਿਰਿ ਢਾਰਿ ਨਵੀਨਾ ॥੧੩੫॥੧੮੫॥ ਬਹੁਤੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਜੱਗਿ
ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮਹਿ ਧਰਮ ਬਿਥਾਰਾ ॥ ਪਾਪੀ ਕੋਈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਰਾਖਾ ॥ ਝੂਠ ਬੈਨ ਕਹੂ ਭੂਲਿ ਨ ਭਾਖਾ
॥੧੩੬॥੧੮੬॥ ਨਿਸਾ ਤਾਸੁ ਨਿਸਨਾਬ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦਿਨ ਕਰ ਤਾਹਿ ਦਿਵਸ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਬੇਦਨ ਤਾਹਿ
ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਅਵਰੇਖਾ ॥੧੩੭॥੧੮੭॥ ਬਿੱਪਨ ਸਬਨ ਬ੍ਰਹਸਪਤਿ ਦੇਖਯੋ ॥
ਦੈਤਨ ਗੁਰੂ ਸੁਕ੍ਰ ਕਰਿ ਪੇਖਯੋ ॥ ਰੋਗਨ ਤਾਹਿ ਅਉਖਦੀ ਮਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਪਹਿਚਾਨਾ

{੬੨੧}

{੬੨੧}

॥੧੩੮॥੧੮੮॥ ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਰੂਪ ਅਵਰੇਖਯੋ ॥ ਜੋਗਿਨ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕਰਿ ਦੇਖਯੋ ॥ ਦਾਤਨ ਮਹਾਂ
 ਦਾਨਿ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭੋਗਿਨ ਭੋਗ ਰੂਪ ਪਹਚਾਨਯੋ ॥੧੩੯॥੧੮੯॥ ਸੰਨਿਆਸਿਨ ਦੱਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥
 ਜੋਗਿਨ ਗੁਰ ਗੋਰਖ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਰਾਮਾਨੰਦ ਬੈਰਾਗਿਨ ਜਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਦੀਨ ਤੁਰਕਨ ਪਹਚਾਨਾ
 ॥੧੪੦॥੧੯੦॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਰੂਪ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦੈਤਨ ਸੁੰਭ ਰਾਜ ਕਰਿ ਪੇਖਾ ॥ ਜੱਛਨ ਜੱਛ ਰਾਜ
 ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਕਿੰਨੂਨ ਕਿੰਨੂ ਦੇਵ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੧॥੧੯੧॥ ਕਾਮਿਨ ਕਾਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਯੋ ॥ ਰੋਗਿਨ
 ਰੂਪ ਧਨੰਤਰ ਪੇਖਯੋ ॥ ਰਾਜਨ ਲਖਯੋ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਗਿਨ ਲਖਯੋ ਜੋਗੀਸਰ ਭਾਰੀ ॥੧੪੨॥੧੯੨॥
 ਛਤ੍ਰਿਨ ਬਡੋ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਜਾਨਾ ॥ ਅਤ੍ਰਿਨ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਰ ਮਾਨਾ ॥ ਰਜਨੀ ਤਾਸ ਚੰਦ੍ਰ ਕਰਿ ਲੇਖਾ ॥ ਦਿਨੀਅਰ
 ਕਰਿ ਤਿਹ ਦਿਨ ਅਵਰੇਖਾ ॥੧੪੩॥੧੯੩॥ ਸੰਤਨ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਪਾਵਕ ਤੇਜ ਰੂਪ
 ਅਨੁਮਾਨਯੋ ॥ ਧਰਤੀ ਤਾਸੁ ਧਰਾਧਰ ਜਾਨਾ ॥ ਹਰਣੀ ਏਣ ਰਾਜ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੪॥੧੯੪॥ ਛਤ੍ਰਿਨ
 ਤਾਸ ਛਤ੍ਰਪਤਿ ਸੂਝਾ ॥ ਜੋਗਿਨ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਹਿਮਧਰ ਤਾਹਿ ਹਿਮਾਲਯ ਜਾਨਾ ॥ ਦਿਨਕਰ
 ਅੰਧਕਾਰ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੪੫॥੧੯੫॥ ਜਲ ਸਰੂਪ ਜਲ ਤਾਸ ਪਛਾਨਾ ॥ ਮੇਘਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥
 ਬੇਦਨ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਬਿੱਪਨ ਬਯਾਸ ਜਾਨਿ ਅਵਰੇਖਾ ॥੧੪੬॥੧੯੬॥ ਲਖਮੀ ਤਾਹਿ ਬਿਸਨੁ
 ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਬਾਸਵਦੇਵ ਬਾਸਵੀ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸੰਤਨ ਸਾਂਤਿ ਰੂਪ ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਲਹ ਸਰੂਪ ਬਿਸੇਖਾ
 ॥੧੪੭॥੧੯੭॥ ਰੋਗਿਨ ਤਾਹਿ ਅਉਖਦੀ ਸੂਝਾ ॥ ਭਾਮਿਨਿ ਭੋਗ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਮਿਤ੍ਰਨ ਮਹਾਂ
 ਮਿਤ੍ਰ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਪਹਚਾਨਾ ॥੧੪੮॥੧੯੮॥ ਮੋਰਨ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ ॥
 ਦਿਨਕਰ ਚਿੱਤ ਚਕਵੀ ਜਾਨਿਆ ॥ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਚਕੋਰਨ ਸੂਝਾ ॥ ਸ੍ਰਾਂਤਿ ਬੁੰਦ ਸੀਪਨ ਕਰਿ ਬੂਝਾ
 ॥੧੪੯॥੧੯੯॥ ਮਾਸ ਬਸੰਤ ਕੋਕਲਾ ਜਾਨਾ ॥ ਸ੍ਰਾਂਤਿ ਬੁੰਦ ਚਾਤ੍ਰਕ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧਿ ਰੂਪ
 ਕਰਿ ਦੇਖਾ ॥ ਰਾਜਨ ਮਹਾਂ ਰਾਜ ਅਵਰੇਖਾ ॥੧੫੦॥੨੦੦॥ ਦਾਨ ਸਰੂਪ ਭਿੱਛਕਨ ਜਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਸਰੂਪ
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਸਰੂਪ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿਨ ਦੇਖਾ ॥ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸਾਧ ਅਵਰੇਖਾ ॥੧੫੧॥੨੦੧॥ ਸੀਲ

ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ

ਬ੍ਰਹਮ ਅਵਤਾਰ

{੬੨੨}

{੬੨੨}

ਬੁਧ ਅਵਤਾਰ

ਬੁਧ ਅਵਤਾਰ

ਸਰੂਪ ਸਾਧਵਿਨ ਚੀਨਾ ॥ ਦਿਆਲ ਸਰੂਪ ਦਇਆ ਚਿਤਿ ਕੀਨਾ ॥ ਮੋਰਨ ਮੇਘ ਰੂਪ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਚੋਰਨ
 ਤਾਹਿ ਭੋਰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥੧੫੨॥੨੦੨॥ ਕਾਮਿਨਿ ਕੇਲ ਰੂਪ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧਿ ਰੂਪ ਤਿਹ
 ਬੂਝਾ ॥ ਫਣਪਤੇਸ ਫਣੀਅਰ ਕਰਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਦੇਵਤਨ ਮਾਨਯੋ ॥੧੫੩॥੨੦੩॥ ਮਣਿ ਸਮਾਨ
 ਫਣੀਅਰ ਕਰਿ ਸੂਝਾ ॥ ਪ੍ਰਾਣਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਰੂਪ ਕਰਿ ਬੂਝਾ ॥ ਰਘੁਬੰਸੀਅਨ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼੍ਣ
 ਜਾਦਵਨ ਜਾਨਯੋ ॥੧੫੪॥੨੦੪॥ ਬਿਪੱਤਿ ਹਰਨ ਬਿਪੱਤਹਿ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਬਾਵਨ
 ਪਹਚਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ਸਿਵ ਸੰਤਨ ਪੇਖਾ ॥ ਬਯਾਸ ਪਰਾਸੁਰ ਤੁੱਲ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੫੫॥੨੦੫॥ ਬਿੱਪ੍ਰਨ
 ਬੇਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਾ ॥ ਛਤ੍ਰਿਨ ਜੁੱਧ ਰੂਪ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਜਉਨ ਜਉਨ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਉਨੈ ਕਾਛਿ
 ਕਾਛਿ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥੧੫੬॥੨੦੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨਿ ਕੀਨੋ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਸਮਾਜਾ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਛਿਨਾਏ ॥ ਪੈਗ ਪੈਗ ਪਰ ਜੱਗਿ ਕਰਾਏ ॥੧੫੭॥੨੦੭॥ ਪਗ ਪਗ ਜੱਗਿ ਖੰਭ
 ਕਹੁ ਗਾਡਾ ॥ ਡਗ ਡਗ ਹੋਮ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਛਾਡਾ ॥ ਐਸੀ ਧਰਾ ਨ ਦਿਖੀਅਤ ਕੋਈ ॥ ਜੱਗ ਖੰਭ ਜਿਹ
 ਠਉਰ ਨ ਹੋਈ ॥੧੫੮॥੨੦੮॥ ਗਵਾਲੰਭ ਬਹੁ ਜੱਗ ਕਰੇ ਬਰ ॥ ਬ੍ਰਹਮਣ ਬੋਲਿ ਬਿਸੇਖ ਪਰਸ ਪਰ ॥ ਬਾਜਮੇਧ
 ਬਹੁ ਬਾਰਨ ਕੀਨੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੂਯ ਕੇ ਰਸ ਲੀਨੇ ॥੧੫੯॥੨੦੯॥ ਗਜਾਮੇਧ ਬਹੁ ਕਰੇ ਜੱਗ ਤਹਿ ॥ ਅਜਾਮੇਧ
 ਤੇ ਸਕੈ ਨ ਗਨ ਕਹ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਕਰ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਪਸੁ ਅਨੇਕ ਮਾਰੇ ਤਿਹ ਬਾਰਾ ॥੧੬੦॥੨੧੦॥
 ਰਾਜਸੂਅ ਕਰਿ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਦੁਤੀਅ ਇੰਦ੍ਰ ਰਘੁਰਾਜ ਅਪਾਰੰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬਿਧਿਵਤ ਦਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਤੀਰਥ ਨੁਾਨਾ ॥੧੬੧॥੨੧੧॥ ਸਰਬ ਤੀਰਥ ਪਰਿ ਪਾਵਰ ਬਾਂਧਾ ॥ ਅੰਨਛੇਤ੍ਰ ਘਰਿ ਘਰ ਮੈ
 ਸਾਂਧਾ ॥ ਆਸਾਵੰਤ ਕਹੂੰ ਕੋਈ ਆਵੈ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਮੁਖ ਮੰਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥੧੬੨॥੨੧੨॥ ਭੂਖ ਨਾਂਗ ਕੋਈ
 ਰਹਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਹੁਐ ਕਰਿ ਰੰਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰ ਦਾਨ ਕਹੁ ਕਰ ਨ ਪਸਾਰਾ ॥ ਏਕ ਬਾਰਿ ਰਘੁਰਾਜ
 ਨਿਹਾਰਾ ॥੧੬੩॥੨੧੩॥ ਸੂਰਣਦਾਨ ਦੇ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਨਹੀ ਪਾਯਤ ਪਾਰਾ ॥ ਸਾਜਿ
 ਸਾਜਿ ਬਹੁ ਦੀਨਿ ਬਾਜਾ ॥ ਜਨ ਸਭ ਕਰੈ ਰੰਕ ਰਘੁਰਾਜਾ ॥੧੬੪॥੨੧੪॥ ਹਸਤਿ ਦਾਨ ਅਰੁ ਉਸਟਨਿ ਦਾਨਾ ॥

{੬੨੩}

{੬੨੩}

ਬਹੁ ਅਵਤਾਰ

ਬਹੁ ਅਵਤਾਰ

ਗਉ ਦਾਨ ਬਿਧਿਵਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੇ ਦਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮੋਹ ਸਬੈ ਮਹਿ ਮੰਡਲ ਡਾਰਾ ॥
 ॥੧੬੫॥੨੧੫॥ ਬਾਜੀ ਦੇਤ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੀਨਨ ਸਨਮਾਨਾ ॥ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਾਹੂ ਨ
 ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਜੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਵਹੈ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੧੬੬॥੨੧੬॥ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੇ ਜਾਨ ਪਹਾਰਾ ॥ ਦਇਆ ਸਿੰਧੁ
 ਰਘੁਰਾਜ ਭੁਆਰਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਮਹਾਂ ਧਨੁਖ ਧਰ ਆਛਾ ॥ ਜਨੁ ਅਲਿਪਨਚ ਕਾਛ ਤਨ ਕਾਛਾ ॥੧੬੭॥੨੧੭॥
 ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰਤ ਦੇਵਿਕੀ ਪੂਜਾ ॥ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੇਵੜਾ ਕੂਜਾ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਨਿਤਿ ਸੀਸ ਲਗਾਵੈ ॥ ਪੂਜਨ
 ਨਿੱਤ ਚੰਡਿਕਾ ਆਵੈ ॥੧੬੮॥੨੧੮॥ ਧਰਮ ਰੀਤਿ ਸਬ ਠੋਰ ਚਲਾਈ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਸੁਖ ਬਸੀ ਲੁਗਾਈ ॥
 ਭੂਖ ਨਾਂਗ ਕੋਈ ਕਹੂ ਨ ਦੇਖਾ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਸਬ ਧਨੀ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੬੯॥੨੧੯॥ ਜਹ ਤਹ ਧਰਮ ਧੁਜਾ
 ਫਹਰਾਈ ॥ ਚੋਰ ਜਾਰ ਨਹ ਦੇਤ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜਹ ਤਹ ਯਾਰ ਚੋਰ ਚੁਨਿ ਮਾਰਾ ॥ ਏਕ ਦੇਸਿ ਕਹੂ ਰਹੈ ਨ ਪਾਰਾ
 ॥੧੭੦॥੨੨੦॥ ਸਾਧ ਓਰ ਕੋਈ ਦਿਸਟਿ ਨ ਪੇਖਾ ॥ ਐਸ ਰਾਜ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਚਕ੍ਰ
 ਫਹਰਾਵੈ ॥ ਪਾਪਿਨ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਫਿਰ ਆਵੈ ॥੧੭੧॥੨੨੧॥ ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਕਹੁ ਦੂਧ ਪਿਲਾਵੈ ॥ ਸਿੰਘ ਗਉ
 ਕਹ ਘਾਸੁ ਚੁਗਾਵੈ ॥ ਚੋਰ ਕਰਤ ਧਨ ਕੀ ਰਖਵਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਰਿ ਕੋਈ ਹਾਥੁ ਨ ਡਾਰਾ ॥੧੭੨॥੨੨੨॥
 ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਸੇਵਤ ਇਕ ਸੇਜਾ ॥ ਹਾਥ ਪਸਾਰ ਨ ਸਾਕਤ ਰੇਜਾ ॥ ਪਾਵਕ ਘ੍ਰਿਤ ਇਕ ਠਉਰ ਰਖਾਏ ॥ ਰਾਜ
 ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਢਰੈ ਨ ਪਾਏ ॥੧੭੩॥੨੨੩॥ ਚੋਰ ਸਾਧ ਮਗ ਏਕ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਾਸਤ ਕਰੁ ਕੋਈ ਨ ਡਾਰੈ ॥
 ਗਾਇ ਸਿੰਘ ਇਕ ਖੇਤ ਫਿਰਾਹੀ ॥ ਹਾਥ ਚਲਾਇ ਸਕਤ ਕੋਈ ਨਾਹੀ ॥੧੭੪॥੨੨੪॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜੁ
 ਕਰਯੋ ਰਘੁਰਾਜਾ ॥ ਦਾਨ ਨਿਸਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਬਾਜਾ ॥ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਬੈਠ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਮਹਾਬੀਰ ਅਰੁ ਰੂਪ
 ਉਜੀਆਰੇ ॥੧੭੫॥੨੨੫॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸੂ ਬਰਖ ਪਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜੁ ਕਰਾ ਦਸ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ
 ਕਰੇ ਤਿਨ ਧਰਮਾ ॥ ਔਰ ਨ ਸਕੈ ਐਸ ਕਰ ਕਰਮਾ ॥੧੭੬॥੨੨੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜੁ
 ਰਘੁਰਾਜ ਕੀਨ ॥ ਗਜ ਬਾਜ ਸਾਜ ਦੀਨਾਨ ਦੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਿਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਕਰਿ ਖੰਡ ਖੰਡ
 ਖੰਡੇ ਗੜਵਾਰ ॥੧੭੭॥੨੨੭॥ **ਇਤਿ ਰਘੁਰਾਜ ਸਮਾਪਤਹਿ ॥੬**

ਅਬ ਅਜ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਥਨੰ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਫੁਨਿ ਭਏ ਰਾਜ ਅਜਰਾਜ ਬੀਰ ॥ ਜਿਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਿੱਤੇ ਪ੍ਰਬੀਰ ॥ ਕਿੰਨੇ ਖਰਾਬ ਖਾਨੇ ਖਵਾਸ ॥ ਜਿੱਤੇ ਮਹੀਪ ਤੋਰੇ ਮਵਾਸ ॥੧॥੨੨੮॥ ਜਿੱਤੇ ਅਜੀਤ ਮੁੰਡੇ ਅਮੁੰਡ ॥ ਖੰਡੇ ਅਖੰਡ ਕਿੰਨੇ ਘਮੰਡ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਜ ਰਾਜ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥੨॥੨੨੯॥ ਸੂਰਾ ਸੁਬਾਹ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਸੂਰਿ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਉਦੰਡ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਜਾਸ ਲਾਜੰਤ ਭੂਪ ॥੩॥੨੩੦॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ॥ ਗਿ੍ਹ ਭਰੇ ਸਰਬ ਸੰਪਤਿ ਸਮਾਜ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤ ਨਾਰਿ ॥ ਸੂਰਿ ਦਾਨ ਸੀਲ ਬਿਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥੪॥੨੩੧॥ ਜੋ ਕਹੋ ਕਥਾ ਬਾਢੰਤ ਗੰਥ ॥ ਸੁਣਿ ਲੇਹੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸੰਛੇਪ ਕੰਥ ॥ ਬੈਦਰਭ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਸੁਬਾਹ ॥ ਚੰਪਾਵਤੀ ਸੁ ਗਿ੍ਹ ਨਾਰਿ ਤਾਹਿ ॥੫॥੨੩੨॥ ਤਿਹ ਜਈ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਹ ਮਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਨਾਮਾ ਉਦਾਰ ॥ ਜਬ ਭਈ ਜੋਗ ਬਰਕੇ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕੀਨ ਬੈਠਿ ਰਾਜਾ ਬੀਚਾਰ ॥੬॥੨੩੩॥ ਲਿੰਨੇ ਬੁਲਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਦੇਸ ॥ ਧਾਏ ਸੁਬਾਹ ਲੈ ਦਲ ਅਸੇਸ ॥ ਮੁਖ ਭਈ ਆਨ ਸਾਰਸ੍ਰਤੀ ਆਪ ॥ ਜਿਹ ਜਪਤ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਸਰਬ ਜਾਪ ॥੭॥੨੩੪॥ ਤਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਭੂਪ ਆਨਿ ॥ ਕਿੰਨੇ ਪ੍ਰਣਾਮ ਰਾਜਾ ਮਹਾਨ ॥ ਤਹ ਬੈਠਿ ਰਾਜ ਸੋਭੰਤ ਐਸ ॥ ਜਨੁ ਦੇਵ ਮੰਡਲੀ ਸਮ ਨ ਤੈਸ ॥੮॥੨੩੫॥ ਬਾਜੰਤ ਢੋਲ ਦੁੰਦਭਿ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਜੰਤ ਤੂਰ ਝਨਕੰਤ ਤਾਰ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜਨੁ ਬੈਠਿ ਇੰਦ੍ਰ ਆਭਾ ਬਨਾਇ ॥੯॥੨੩੬॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਮੰਡਲੀ ਬੈਠ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਹ ਨਾਕ ਐਠ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੈ ਸੁ ਕਉਨ ॥ ਹੈ ਰਹੇ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਮਉਨ ॥੧੦॥੨੩੭॥ ਅਰਧ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੂਰ ॥ ਲੋਭੰਤ ਹੂਰ ॥ ਅਛੀ ਅਪਾਰ ॥ ਰਿੱਝੀ ਸੁਧਾਰ ॥੧੧॥੨੩੮॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਮੋਹੰਤ ਚੀਤ ॥ ਮਿਲਿ ਦੇ ਅਸੀਸ ॥ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਜੀਸ ॥੧੨॥੨੩੯॥ ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥ ਡਾਰੈ ਧਮਾਰ ॥ ਦੇਵਾਨ ਨਾਰਿ ॥ ਪੇਖਤ ਅਪਾਰ ॥੧੩॥੨੪੦॥ ਕੈ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਸੋਭਾ ਅਨੂਪ ॥ ਸੋਭੰਤ ਭੂਪ ॥੧੪॥੨੪੧॥ ਬਾਜੰਤ ਤਾਰ ॥ ਰੀਝੰਤ ਨਾਰਿ ॥ ਗਾਵੰਤ ਗੀਤ ॥ ਆਨੰਦ ਚੀਤਿ ॥੧੫॥੨੪੨॥ ਉਛਾਲ ਛੰਦ ॥ ਗਾਵਤ ਨਾਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਰੀ ॥ ਦੇਖਤ

{੬੨੫}

{੬੨੫}

ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਵਤ ਸਾਜਾ ॥੧੬॥੨੪੩॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਚੀਤੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਸੋਭਾ ॥ ਲੋਭਿਤ ਲੋਭਾ ॥
 ॥੧੭॥੨੪੪॥ ਦੇਖਤ ਨੈਣੰ ॥ ਭਾਖਤ ਬੈਣੰ ॥ ਸੋਹਿਤ ਛਤ੍ਰੀ ॥ ਲੋਭਿਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥੧੮॥੨੪੫॥ ਗੱਜਤ ਹਾਥੀ ॥
 ਸੱਜਤ ਸਾਥੀ ॥ ਕੂਦਤ ਬਾਜੀ ॥ ਨਾਚਤ ਤਾਜੀ ॥੧੯॥੨੪੬॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲੰ ॥ ਨਾਚਤ ਬਾਲੰ ॥ ਗਾਵਤ
 ਗਾਥੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਾਥੰ ॥੨੦॥੨੪੭॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤੰ ॥ ਚੋਰਤ ਚੀਤੰ
 ॥੨੧॥੨੪੮॥ ਅਛ੍ਰਣ ਭੇਸੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੇਸੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨੈਣੀ ॥ ਕੋਕਿਲ ਬੈਣੀ ॥੨੨॥੨੪੯॥ ਅਤਭੁਤ
 ਰੂਪਾ ॥ ਕਾਮਣ ਕੂਪਾ ॥ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਹਾਸੰ ॥ ਉੱਨਤਿ ਨਾਸੰ ॥੨੩॥੨੫੦॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਰਾਣੀ ॥ ਲੱਜਿਤ
 ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ਸੋਹਤ ਬਾਲਾ ॥ ਰਾਗਣ ਮਾਲਾ ॥੨੪॥੨੫੧॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਗਉਰ ਸਰੂਪ ਮਹਾਂ ਛਬਿ
 ਸੋਹਤ ॥ ਦੇਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਰੀਝਤ ਤਾਕਿ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੇ ॥ ਸੋਭਹਿ ਕਉਨ ਸਕੈ ਕਹਿ
 ਤੈਸੇ ॥੨੫॥੨੫੨॥ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪ ਮਹਾਂ ਦੁਤਿ ਬਾਲੀਯ ॥ ਪੇਖਤ ਰੀਝਤ ਬੀਰ ਰਿਸਾਲੀਯ ॥ ਨਾਚਤ ਭਾਵ
 ਅਨੇਕ ਤ੍ਰੀਆ ਕਰ ॥ ਦੇਖਤ ਸੋਭਾ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥੨੬॥੨੫੩॥ ਹਿੰਸਤ ਹੈਵਰ ਚਿੰਸਤ ਹਾਥੀਯ ॥ ਨਾਚਤ
 ਨਾਗਰਿ ਗਾਵਤ ਗਾਥੀਯ ॥ ਰੀਝਤ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਤ ਰਾਜਾ ॥ ਦੇਵਤ ਦਾਨ ਤੁਰੰਤ ਸਮਾਜਾ ॥੨੭॥੨੫੪॥
 ਗਾਵਤ ਗੀਤਣ ਨਾਚਤ ਅਪੱਛਰਾ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਜਾ ਖੀਝਤ ਅੱਛਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਨਾਰਦ ਬੀਨ ਰਸਾਲੀਯ ॥
 ਦੇਖਤ ਦੇਵ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਜ਼ਾਲੀਯ ॥੨੮॥੨੫੫॥ ਆਂਜਤ ਅੰਜਨ ਸਾਜਤ ਅੰਗਾ ॥ ਸੋਭਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਸੁ ਅੰਗ
 ਸੁਰੰਗਾ ॥ ਨਾਚਤ ਅਛ੍ਰੀ ਰੀਝਤ ਰਾਉ ॥ ਚਾਹਤ ਬਰਬੋ ਕਰਤ ਉਪਾਉ ॥੨੯॥੨੫੬॥ ਤਤ ਬਈ ਨਾਚੈਂ
 ਸੁਰਪੁਰ ਬਾਲਾ ॥ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈਂ ਰੰਗ ਅੰਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹੱ ਤਹੱ ਰਾਜਾ ॥ ਦੈ ਦੈ ਡਾਰੈਂ ਤਨ
 ਮਨ ਸਾਜਾ ॥੩੦॥੨੫੭॥ ਜਿਹੱ ਜਿਹੱ ਦੇਖਾ ਸੋ ਸੋ ਰੀਝਾ ॥ ਜਿਨ ਨਹੀ ਦੇਖਾ ਤਿਨ ਮਨ ਖੀਝਾ ॥ ਕਰਿ
 ਕਰਿ ਭਾਯੰ ਤ੍ਰੀਅ ਬਰ ਨਾਚੈਂ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਭਾਯੰ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਾਚੈਂ ॥੩੧॥੨੫੮॥ ਤਿਨ ਅਤਭੁਤ ਗਤਿ ਜਹੱ
 ਤਹੱ ਠਾਨੀ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਸੋਹੈਂ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਤਜਿ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ਭਜਿ ਭਜਿ ਆਵੈਂ ॥ ਲਖਿ ਅਤਿ ਆਭਾ
 ਜੀਅ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥੩੨॥੨੫੯॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਜਹੱ ਤਹੱ ਰਾਜਾ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਸੋਭੈਂ ਸਭ ਸੁਭ ਸਾਜਾ ॥

ਰਾਗ ਅਵਤਾਰ
ਬ੍ਰਹਮ

ਰਾਗ ਅਵਤਾਰ
ਬ੍ਰਹਮ

{੬੨੬}

{੬੨੬}

ਪਾਦਮ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਮ ਅਵਤਾਰ

ਜਹੱ ਤਹੱ ਦੇਖੈ ਗਨ ਗੁਨ ਫੂਲੇ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਛਬਿ ਲਖਿ ਤਨ ਮਨ ਭੂਲੇ ॥੩੩॥੨੬੦॥ ਤਤ ਬਿਤ ਘਨ
 ਸੁਖਰਸ ਸਬ ਬਾਜੈ ॥ ਸੁਨਿ ਮਨ ਰਾਗੰ ਗੁਨਿ ਗਨ ਲਾਜੈ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਗਿਰ ਗੇ ਰਿਝਿ ਰਿਝਿ ਐਸੇ ॥ ਜਨੁ
 ਭਟ ਜੂਝੈ ਰਣ ਬ੍ਰਿਣ ਕੈਸੇ ॥੩੪॥੨੬੧॥ ਬਨ ਬਨ ਫੂਲੇ ਜਨੁ ਬਰ ਫੂਲੰ ॥ ਤਨ ਬਰ ਸੋਭੇ ਜਨੁ ਧਰ ਮੂਲੰ ॥
 ਜਹੱ ਤਹੱ ਝੂਲੈ ਮਦ ਮਤ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨੁ ਮੁਰਿ ਬੋਲੈ ਸੁਨ ਘਨ ਗਾਜਾ ॥੩੫॥੨੬੨॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਹੱ
 ਤਹੱ ਬਿਲੋਕਿ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਬਨਿ ਬੈਠਿ ਸਰਬ ਰਾਜਾਧਿਕਾਰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹੈ ਨਹੀ ਪਰਤ ਬੈਨ ॥ ਲਖਿ
 ਨੈਨ ਰੂਪ ਰੀਝੰਤ ਨੈਨ ॥੩੬॥੨੬੩॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਨਾਚਿ ਐਸੇ ਸੁਰੰਗ ॥ ਸਰ ਤਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪਨ ਮਾਰਤ ਅਨੰਗ ॥
 ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਰਿਝੇ ਅਵਲੋਕਿ ਰਾਨਾ ਰੁ ਰਾਇ ॥੩੭॥੨੬੪॥ ਆਗਮ ਬਸੰਤ ਜਨੁ ਭਇਓ
 ਆਜ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਦੇਖੈ ਸਮਾਜ ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਨਿ ਬੈਠ ਐਸ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਹੈਸ
 ॥੩੮॥੨੬੫॥ ਇਕ ਮਾਸ ਲਾਗਿ ਤਹੱ ਭਇਓ ਨਾਚ ॥ ਬਿਨ ਪੀਐ ਕੈਫ ਕੋਊ ਨ ਬਾਚ ॥ ਜਹੱ ਜਹੱ ਬਿਲੋਕਿ
 ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਤਹੱ ਤਹੱ ਸੁ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ॥੩੯॥੨੬੬॥ ਲੈ ਸੰਗ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਰੁਤਿ ਆਪ ॥ ਜਿਹ
 ਕੇ ਜਪੰਤ ਸਭ ਜਗਤ ਜਾਪ ॥ ਨਿਰਖੇ ਕੁਮਾਰ ਇਹੰ ਸਿੰਧੁ ਰਾਜ ॥ ਜਾਕੀ ਸਮਾਨ ਨਹੀ ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਜ ॥੪੦॥੨੬੭॥
 ਅਵਿਲੋਕਿ ਸਿੰਧੁ ਰਾਜਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਾਸ ਚਿੱਤ ਕਿੱਨੋ ਸੁਮਾਰ ॥ ਤਿੱਹ ਛਾਡਿ ਪਾਛ ਆਗੈ ਚਲੀਸ ॥ ਜਨੁ ਸਰਬ
 ਸੋਭ ਕਹੁ ਲੀਲ ਲੀਸ ॥੪੧॥੨੬੮॥ ਪੁਨਿ ਕਹੈ ਤਾਸ ਸਾਰਸ੍ਰੁਤੀ ਬੈਨ ॥ ਇਹ ਪਸਚਮੇਸ ਅਬ ਦੇਖ ਨੈਨਿ ॥
 ਅਵਿਲੋਕਿ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਅਪਾਰ ॥ ਨਹੀ ਮੱਧਿ ਚਿੱਤਿ ਆਨਿਓ ਕੁਮਾਰ ॥੪੨॥੨੬੯॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਦੇਖੇ
 ਕੁਮਾਰ ॥ ਰਾਜਾ ਜੁਝਾਰ ॥ ਸੁਭ ਵਾਰ ਦੇਸ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬੇਸ ॥੪੩॥੨੭੦॥ ਦੇਖਿਓ ਬਿਚਾਰ ॥ ਰਾਜਾ
 ਅਪਾਰ ॥ ਆਨਾ ਨ ਚਿੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥੪੪॥੨੭੧॥ ਤਬਿ ਆਗਿ ਚਾਲ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਲ ॥
 ਮੁਸਕਿਆਤ ਐਸ ॥ ਘਨ ਬੀਜ ਜੈਸ ॥੪੫॥੨੭੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੇਖਿ ਰੀਝ ॥ ਸੁਰ ਨਾਰਿ ਖੀਝ ॥ ਬਢਿ ਤਾਸ
 ਜਾਨ ॥ ਘਟ ਆਪਮਾਨ ॥੪੬॥੨੭੩॥ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਸੌਂਦਰਜੁ ਭੂਪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸਭ ਕੇਸ ਧਾਰ
 ॥੪੭॥੨੭੪॥ ਦੇਖੇ ਨਰੇਂਦ੍ਰ ॥ ਠਾਢੇ ਮਹੇਂਦ੍ਰ ॥ ਮੁਲਤਾਨ ਰਾਜ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥੪੮॥੨੭੫॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ

{੬੨੭}

{੬੨੭}

ਛੰਦ ॥ ਚਲੀ ਛੇਡਿ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰੀਆ ਰਾਜ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਪਾਡੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਸਿਰੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਖਰੀ ਮੱਧਿ ਰਾਜਿਸਬਲੀ ਐਸ ਸੋਹੈ ॥ ਮਨੋ ਜੁਲ ਮਾਲਾ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਮੋਹੈ ॥੪੯॥੨੭੬॥ ਸੁਭੇ ਰਾਜਿ ਰਾਜਿਸਬਲੀ ਠਾਢਿ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਲਿਖੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਬਧੇ ਸੂਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਲਾਲ ਮਾਲੰ ॥ ਸਿਖਾ ਜਾਨ ਸੋਭੇ ਨ੍ਰਿਪੰ ਜੱਗਿ ਜੁਲੰ ॥੫੦॥੨੭੭॥ ਕਹੈ ਬੈਨ ਸਾਰਸੂਤੀ ਪੇਖਿ ਬਾਲਾ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਠਾਢੈ ਸਬੈ ਭੂਪ ਆਲਾ ॥ ਰੁਚੈ ਚਿੱਤ ਜਉਨੈ ਸੁਈ ਨਾਥ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਨੇ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੀ ਇਹੈ ਮਾਨਿ ਲੀਜੈ ॥੫੧॥੨੭੮॥ ਬਡੀ ਬਾਹਨੀ ਸੰਗਿ ਜਾਕੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਘੁਰੈਂ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਮਹਾ ਨਾਦ ਬਾਜੈਂ ॥ ਲਖੇ ਰੂਪ ਬੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਦਿਨੰ ਰੈਣ ਜਾਪੈ ਸਹੰਸ੍ਰੀ ਭੁਜਾਨੰ ॥੫੨॥੨੭੯॥ ਧੁਜਾ ਮੱਧਿ ਜਾਕੇ ਬਡੇ ਸਿੰਘ ਰਾਜੈ ॥ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਤਾਕੇ ਮਹਾਂ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਪੂਰਬੀਸੰ ਛਿਤੀਸੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਬਾਲਾ ਸਰੂਪੰ ਸੁ ਭਾਨੰ ॥੫੩॥੨੮੦॥ ਘੁਰੈਂ ਦੁੰਦਭੀ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਜੈ ਦੱਛਨੀ ਸਰਬ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ ॥ ਤੁਰੀ ਕਾਨਰੇ ਤੂਰ ਤਾਨੰ ਤਰੰਗੰ ॥ ਮੁਚੰ ਝਾਝਰੰ ਨਾਇ ਨਾਦੰ ਮ੍ਰਿਦੰਗੰ ॥੫੪॥੨੮੧॥ ਬੰਧੇ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਸੁਬੀਰੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਸੁ ਸੋਭਿਓ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਨਹੇ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਣਿ ਜਾਨੇ ॥ ਤਿਸੈ ਦੱਛਨੇਸੰ ਹੀਐ ਬਾਲ ਮਾਨੇ ॥੫੫॥੨੮੨॥ ਮਹਾ ਬਾਹਨੀਸੰ ਨਰੀਸੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਤੰ ਸੁਭੈ ਪੱਤ੍ਰ ਭੇਸੰ ॥ ਧੁਜਾ ਬੰਧ ਉੱਧੰ ਗਜੰ ਗੂੜ ਬਾਂਕੇ ॥ ਲਖੇ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਕੈ ਨਾਮ ਤਾਂਕੇ ॥੫੬॥੨੮੩॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕੰ ਸੁ ਆਗੈ ਉਮੰਗੈ ॥ ਜਿਣੈ ਕੋਟਿ ਬੰਕੈ ਮੁਰੈਂ ਨਾਹਿ ਅੰਗੈ ॥ ਹਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਕਪੋਤੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਨਹੇ ਸਿੰਧਨੀ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ਸਮਾਨੰ ॥੫੭॥੨੮੪॥ ਬਡੇ ਸਿੰਗ ਜਾਕੇ ਧਰੇ ਸੂਰ ਸੋਭੈ ॥ ਲਖੈ ਦੈਤ ਕੰਨਯਾ ਜਿਨੈ ਚਿਤ ਲੋਭੈ ॥ ਕਢੇ ਦੰਤ ਪੱਤੰ ਸਿਰੰ ਕੇਸ ਉੱਚੰ ॥ ਲਖੇ ਗਰਭਣੀਆਣਿ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥੫੮॥੨੮੫॥ ਲਖੇ ਲੰਕਏਸੰ ਨਰੇਸੰ ਸੁਬਾਲੰ ॥ ਸਬੈ ਸੰਗ ਜਾਂ ਕੈ ਸਬੈ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਲੁਟਿਓ ਏਕ ਬੇਰੰ ਕੁਬੇਰੰ ਭੰਡਾਰੀ ॥ ਜਿਣਿਓ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥੫੯॥੨੮੬॥ ਕਹੇ ਜਉਨ ਬਾਲੀ ਨ ਤੇ ਚਿੱਤਿ ਆਨੇ ॥ ਜਿਤੇ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ਸੁ ਪਾਛੇ ਬਖਾਨੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਾਜਾ ਕਹੋਂ ਨਾਮ ਸੋਭੀ ॥ ਤਜੇ ਭਾਂਤਿ ਜੈਸੀ ਸਬੈ ਰਾਜ ਓਭੀ ॥੬੦॥੨੮੭॥ ਲਖੇ ਦਈਤ ਸੈਣਾ ਬਡੀ ਸੰਗਿ ਤਾਂਕੇ ॥ ਸੁਭੈ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਸੰਗ ਜਾਂਕੇ ॥ ਧੁਜਾ

ਪਾਦਮ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਮ ਅਵਤਾਰ

{੬੨੮}

{੬੨੮}

ਪਾਤਕ ਮਹਿ

ਪਾਤਕ ਮਹਿ

ਗਿੱਧ ਉੱਧੰ ਲਸੈ ਕਾਕ ਕੂਰੰ ॥ ਤਿਸੈ ਪਿਆਲ ਰਾਜਾ ਬਲੀ ਬਿਧ ਨੂਰੰ ॥੬੧॥੨੮੮॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ
 ਅਪਾਰੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸੰਗ ਜਾਂ ਕੈ ਸਭੈ ਲੋਕ ਪਾਰੰ ॥ ਇਹੈ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਦੁਰੰ ਦਾਨ ਵਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰੀਆ ਤਾਸ ਚੀਨੋ
 ਅਦਿੱਤਿਆ ਕੁਮਾਰੰ ॥੬੨॥੨੮੯॥ ਨਹੇ ਸਪਤ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਏਕ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਗ ਬੱਧੰ ਤਪੈ ਤੇਜ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥
 ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨ੍ਹਾ ਸੁ ਆਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥ ਸਹੀ ਚਿੱਤ ਚੀਨੋ ਤਿਸੈ ਦਿਉਸ ਨਾਹੰ ॥੬੩॥੨੯੦॥ ਚੜਿਓ ਏਣ
 ਰਾਜੰ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਿਸਾ ਰਾਜ ਤਾਕੋ ਲਖੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਕਰੈ ਰਸਮ ਮਾਲਾ ਉਜਾਲਾ ਪਰਾਨੰ ॥ ਜਪੈ
 ਰਾਤ੍ਰ ਦਿਉਸੰ ਸਹੰਸ੍ਰੀ ਭੁਜਾਨੰ ॥੬੪॥੨੯੧॥ ਚੜੇ ਮਾਹਿਖੀਸੰ ਸੁਮੇਰੰ ਜੁ ਦੀਸੰ ॥ ਮਹਾ ਕੂਰ ਕਰਮੰ ਜਿਣਿਓ
 ਬਾਹਬੀਸੰ ॥ ਧੁਜਾਦੰਡ ਜਾਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਜਾਸ ਗਰਬੀਨ ਕੋ ਗਰਬ ਭਾਜੈ ॥੬੫॥੨੯੨॥ ਕਹਾ
 ਲੋ ਬਖਾਨੋ ਬਡੇ ਗਰਬਧਾਰੀ ॥ ਸਬੈ ਘੇਰਿ ਠਾਢੇ ਜੁਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਨਚੈਂ ਪਾਤਰਾ ਚਾਤਰਾ ਨਿਰਤਕਾਰੀ ॥
 ਉਠੈਂ ਝਾਂਝ ਸਬਦੰ ਸੁਨੈ ਲੋਗਧਾਰੀ ॥੬੬॥੨੯੩॥ ਬਡੋ ਦਿਰਬਧਾਰੀ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥ ਬਡੋ ਦਿਰਬ ਕੋ ਚਿੱਤ
 ਮੈ ਗਰਬ ਕੀਨੇ ॥ ਚਿਤੰ ਤਾਸ ਚੀਨੋ ਸਹੀ ਦਿਰਬ ਪਾਲੰ ॥ ਉਠੈ ਜਉਨ ਕੇ ਰੂਪ ਕੀ ਜ਼ਾਲ ਮਾਲੰ ॥੬੭॥੨੯੪॥
 ਸਭੈ ਭੂਪ ਠਾਢੇ ਜਹਾ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥ ਬਿਖੈ ਭੂ ਤਲੰ ਰੂਪ ਜਾਕੇ ਨ ਅੰਨਿਆ ॥ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੇ ਗਰਬ
 ਕੀਨੇ ॥ ਤਹਾਂ ਆਨਿ ਠਾਢੇ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲੀਨੇ ॥੬੮॥੨੯੫॥ ਨਦੀ ਸੰਗ ਜਾਕੇ ਸਬੈ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ॥ ਸਬੈ ਸਿੰਧੁ
 ਸੰਗੰ ਚੜੇ ਤੇਜ ਵਾਰੇ ॥ ਬਡੀ ਕਾਇ ਜਾਕੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੈ
 ॥੬੯॥੨੯੬॥ ਕਹੋ ਨਾਰਿ ਤੋਕੋ ਇਹੈ ਬਰੁਨ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਸੈ ਪੇਖਿ ਰਾਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਭਾਜਾ ॥ ਕਹਾ ਲੋ ਬਖਾਨੋ
 ਜਿਤੇ ਭੂਪ ਆਏ ॥ ਸਬੈ ਬਾਲ ਕੋ ਲੈ ਭਵਾਨੀ ਬਤਾਏ ॥੭੦॥੨੯੭॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਆਨਿ ਜੁਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲ ਜੇਤਿਕ
 ਤੇਤ ਸਬੈ ਤਿਨ ਤਾਸ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦੇਖਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਚਕ੍ਰਨ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਹੀ ਲਿਆਏ ॥ ਹਾਰਿ
 ਪਰਿਓ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਮੰਡਲ ਭੂਪਤਿ ਹੇਰਿ ਦਸਾ ਮੁਰਝਾਏ ॥ ਫੂਕ ਭਏ ਮੁਖ ਸੂਕ ਗਏ ਸਬ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਫਿਰੇ
 ਘਰਿ ਆਏ ॥੭੧॥੨੯੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਤਉ ਲਗਿ ਆਨ ਗਏ ਅਜ ਰਾਜਿ ਸੁ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਦਲ ਲੀਨੇ ॥
 ਅੰਬਰ ਅਨੂਪ ਧਰੇ ਪਸਮੰਬਰ ਸੰਬਰ ਕੇ ਅਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਛੀਨੇ ॥ ਬੇਖਨ ਬੇਖ ਚੜੇ ਸੰਗ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਨ ਸਬੈ ਸੁਖ

{੬੨੯}

{੬੨੯}

ਪਾਤਿ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਤਿ ਅਵਤਾਰ

ਧਾਮ ਨਵੀਨੇ ॥ ਆਇ ਗਏ ਜਰ ਕੰਬਰਸੇ ਅਜਿ ਅੰਬਰ ਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਬਰ ਕੀਨੇ ॥੭੨॥੨੯੯॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਪਾਂਤਿ
ਹੀ ਪਾਂਤਿ ਬਨਾਇ ਬਡੋ ਦਲ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਜਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈਂ ਸਬ ਅੰਗ ਬਿਲੋਕਿ ਅਨੰਗ ਪ੍ਰਭਾ
ਮੁਰਛਾਏ ॥ ਬਾਜਤ ਚੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁ ਨਾਦ ਸਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਰੀਝ ਰਹੇ ਰਿਝਵਾਰ ਸਬੈ ਲਖਿ ਰੂਪ
ਅਨੂਪ ਸਰਾਹਤ ਆਏ ॥੭੩॥੩੦੦॥ ਜੈਸ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਅਜਿ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥
ਚੰਦਿ ਚਪਿਓ ਲਖਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਛੇਦ ਪਰੇ ਉਰ ਮੈ ਰਿਸ ਮਾਰੇ ॥ ਤੇਜ ਸਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਪਾਵਕ ਚਿੱਤਿ
ਚਿਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਅਉਰਨ ਜਾਰੇ ॥ ਜੈਸ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿਓ ਅਜਿ ਕੋ ਹਮ ਤੈਸ ਸਰੂਪ ਨ ਭੂਪ ਨਿਹਾਰੇ ॥੭੪॥੩੦੧॥
ਸੁੰਦਰ ਜੁਆਨ ਸਰੂਪ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚਹੂੰ ਚਕ ਮੈ ਹਮ ਜਾਨਿਓ ॥ ਭਾਨੁ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਿ ਰਾਵ
ਕਿਰਾਨ ਮਹਾਨ ਬਖਾਨਿਓ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਚਕੇ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਚਾਨਿਓ ॥ ਦਿਉਸ ਕੈ ਭਾਨੁ
ਮੁਨਿਓ ਭਗਵਾਨ ਪਛਾਨ ਮਨੈ ਘਨ ਮੋਰਨ ਮਾਨਿਓ ॥੭੫॥੩੦੨॥ ਬੋਲਿ ਉਠੇ ਪਿਕ ਜਾਨ ਬਸੰਤ ਚਕੋਰਨ
ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਬਖਾਨਿਓ ॥ ਸਾਂਤਿ ਸੁਭਾਵ ਲਖਿਓ ਸਭ ਸਾਧਨ ਜੋਧਨ ਕ੍ਰੋਧ ਪ੍ਰਤੱਛ ਪ੍ਰਮਾਨਿਓ ॥ ਬਾਲਨ ਬਾਲ ਸੁਭਾਵ
ਲਖਿਓ ਤਿਹੋਂ ਸਤ੍ਰੂਨ ਕਾਲ ਸਰੂਪ ਪਛਾਨਿਓ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੈ ਸਿਵ ਰਾਜਨ ਰਾਜਿ ਬਡੋ ਜੀਅ
ਜਾਨਿਓ ॥੭੬॥੩੦੩॥ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਲਖਿਓ ਤਿਹੋਂ ਸਤ੍ਰੂਨ ਸਤ੍ਰੂ ਸਮਾਨ ਬਸੇਖਿਓ ॥ ਚੋਰਨ ਭੋਰ ਕਰੋਰਨ
ਮੋਰਨ ਤਾਸ ਸਹੀ ਘਨ ਕੈ ਅਵਿਰੇਖਿਓ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਸਭੈ ਪੁਰ ਨਾਰਿਨ ਸੰਭੂ ਸਮਾਨ ਸਬੂ ਗਨ ਦੇਖਿਓ ॥
ਸੀਪ ਸ੍ਰਾਂਤਿ ਕੀ ਬੁੰਦ ਤਿਸੈ ਕਰਿ ਰਾਜਨ ਰਾਜ ਬਡੋ ਤਿਹੋਂ ਪੇਖਿਓ ॥੭੭॥੩੦੪॥ ਕੰਬਰ ਜਿਉਂ ਜਰ ਕੰਬਰ ਕੀ
ਢਿਗ ਤਿਉ ਅਵਿਨੰਬਰ ਤੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਨਾਕ ਲਖੇ ਰਿਸ ਮਾਨ ਸੂਆ ਮਨ ਨੈਨ ਦੋਊ ਲਖਿ ਏਣ ਲਜਾਏ ॥
ਪੇਖਿ ਗੁਲਾਬ ਸਰਾਬ ਪੀਐ ਜਨੁ ਪੇਖਤ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਰਿਸਾਏ ॥ ਕੰਠ ਕਪੋਤ ਕਟੂ ਪਰ ਕੇਹਰਿ ਰੋਸ ਰਸੇ ਗ੍ਰਿਹ
ਭੂਲ ਨ ਆਏ ॥੭੮॥੩੦੫॥ ਪੇਖਿ ਸਰੂਪ ਸਿਰਾਤ ਨ ਲੋਚਨ ਘੂਟਤ ਹੈਂ ਜਨੁ ਘੂਟ ਅਮੀ ਕੇ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ
ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਬਤਾਵਤ ਹੈਂ ਜਨੋ ਆਛਰ ਹੀ ਕੇ ॥ ਭਾਵਤਨਾਰਿ ਸੁਹਾਵਤਗਾਰ ਦਿਵਾਵਤ ਹੈ ਭਰ ਆਨੰਦ ਜੀ
ਕੇ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਕਹੈਂ ਅਬਿਚਾਰ ਤ੍ਰੀਆ ਬਰਨੀ ਕੇ ॥੭੯॥੩੦੬॥ ਦੇਖਤ ਰੂਪ ਸਿਰਾਤ ਨ

{੬੩੦}

{੬੩੦}

ਲੋਚਨ ਪੇਖਿ ਛਕੀ ਪੀਅ ਕੀ ਛਬਿ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਭਾਰੀ ॥
ਆਵਤ ਜਾਤ ਜਿਤੀ ਪੁਰ ਨਾਗਰ ਗਾਗਰਿ ਡਾਰਿ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਤਬ ਲੋ ਜਬ ਲੋ ਮਹਿ ਜਉ
ਲਗ ਗੰਗ ਬਹੈ ਜਮੁਨਾ ਰੀ ॥੮੦॥੩੦੭॥ ਜਉਨ ਪ੍ਰਭਾ ਅਜਿ ਰਾਜਿ ਕੀ ਰਾਜਤ ਸੋ ਕਹਿ ਕੈ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ
ਗਨਾਉ ॥ ਜਉਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕਬਿ ਦੇਤ ਸਬੈ ਜੋ ਪੈ ਤਾਸ ਕਹੋ ਜੀਅ ਬੀਚ ਲਜਾਉ ॥ ਹਉ ਚਹੂੰ ਓਰ ਫਿਰਿਓ ਬਸੁਧਾ
ਛਬਿ ਅੰਗਨ ਕੀ ਨ ਕਹੂੰ ਕੋਈ ਪਾਉ ॥ ਲੇਖਨ ਉਖ ਹੈ ਜਾਤ ਲਿਖੇ ਛਬਿ ਆਨਨ ਤੇ ਕਿਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਉ ॥
੮੧॥੩੦੮॥ ਨੈਨਨ ਬਾਨ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਮਾਰਤ ਘਾਇਲ ਕੈ ਪੁਰ ਬਾਸਨ ਡਾਰੀ ॥ ਸਾਰਸ੍ਰਤੀ ਨ ਸਕੈ ਕਹਿ ਰੂਪ
ਸਿੰਗਾਰ ਕਹੈ ਮਤਿ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕੋਕਿਲ ਕੰਠਿ ਹਰਿਓ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਛੀਨ ਕਪੋਤ ਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਅਨਿਆਰੀ ॥
ਰੀਝ ਗਿਰੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਘੁਮਤਿ ਹੈਂ ਜਨੁ ਘਾਇਲ ਭਾਰੀ ॥੮੨॥੩੦੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਅਜਿ
ਰਾਜ ਕੋ ਰੀਝ ਰਹੇ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕਿ ਸੂਰ ਇਹ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥੮੩॥੩੧੦॥
ਕਬਿਤੁ ॥ ਨਾਗਨ ਕੇ ਛਉਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕੀਨੇ ਕਾਹੂ ਟਉਨਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਖਿਲਉਨਾ ਹੈਂ ਬਨਾਏ ਹੈਂ ਸੁਧਾਰਕੈ ॥
ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦ੍ਰਤਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ ਕੇ ਕਲਾਨ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰਕੈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ
ਕੇ ਭੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਰੂਪ ਕੇ ਨਰੇਸ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸੁਦੇਸ ਏਸ ਕੀਨੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸਾਰਕੈ ॥ ਤੇਗ ਹੈਂ ਕਿ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਬਾਨਾਬਾਂਧੇ
ਬੀਰ ਹੈਂ ਸੁ ਐਸੇ ਨੇਤ੍ਰ ਅਜਿ ਕੇ ਬਿਲੋਕੀਐ ਸੰਭਾਰਕੈ ॥੮੪॥੩੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਤੀਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ
ਬਾਰਨ ਸੇ ਅਵਿਲੋਕਹੁ ਜਾਈ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਰਿਝਵਾਰ ਲਖੇ ਦੁਤਿ ਭਾਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਸੰਗਿ
ਚਲੀ ਉਠਿ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਨ ਮੋਰ ਚਕੋਰ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥ ਡੀਠਿ ਪਰੇ ਅਜਿਰਾਜ ਜਬੈ ਚਿਤ ਦੇਖਤ ਹੀ ਤ੍ਰੀਅ
ਲੀਨ ਚੁਰਾਈ ॥੮੫॥੩੧੨॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਅਵਿਲੋਕੀਆ ਅਜਿ ਰਾਜ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਸਰਬ ਸਮਾਜ ॥ ਅਤਿ
ਰੀਝਕੈ ਹਸ ਬਾਲ ॥ ਗੁਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਉਤਾਲ ॥੮੬॥੩੧੩॥ ਗਹਿ ਫੂਲ ਕੀ ਕਰਿ ਮਾਲ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪਵੰਤ
ਸੁ ਬਾਲ ॥ ਤਿਸ ਡਾਰੀਆ ਉਰਿ ਆਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਨਿਧਾਨ ॥੮੭॥੩੧੪॥ ਤਿਹ ਦੇਬਿ ਆਗਿਆ
ਕੀਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰੀ ਇਮ ਬੈਨ ॥ ਸਸਿ ਕ੍ਰਾਂਤ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥੮੮॥੩੧੫॥ ਤਵ

ਪਾਵਤ ਮਹਿ

ਪਾਵਤ ਮਹਿ

{੬੩੧}

{੬੩੧}

ਬਹੁ ਅਵਤਾਰ

ਬਹੁ ਅਵਤਾਰ

ਜੋਗ ਹੈ ਅਜਿ ਰਾਜ ॥ ਸੁਨਿ ਰੂਪਵੰਤ ਸਲਾਜ ॥ ਬਹੁ ਆਜੁ ਤਾਕਹੰ ਜਾਇ ॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨਿ ਸੁੰਦਰ ਕਾਇ ॥
 ॥੯੯॥੩੧੬॥ ਗਹਿ ਫੂਲ ਮਾਲ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਉਰਿ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਤਬ ਬਾਜ ਤੂਰ ਅਨੇਕ ॥ ਡਫ ਬੀਣ
 ਬੇਣ ਬਸੇਖ ॥੯੦॥੩੧੭॥ ਡਫ ਬਾਜ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਅਤਿ ਤੂਰ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ॥ ਨਯ ਬਾਂਸੁਰੀ ਅਰੁ ਬੈਨ ॥
 ਬਹੁ ਸੁੰਦਰੀ ਸੁਭ ਨੈਨ ॥੯੧॥੩੧੮॥ ਤਿਹ ਬਿਆਹਿ ਕੈ ਅਜਿ ਰਾਜਿ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਲੈ ਕਰਿ ਦਾਜ ॥ ਗ੍ਰਿਹ
 ਆਈਆ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਡਫ ਬੇਣ ਬੀਣ ਬਜਾਇ ॥੯੨॥੩੧੯॥ ਅਜਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ
 ਨਿਧਾਨ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਸੀਲ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਰਣਿ ਰੁਦ੍ਰ ॥੯੩॥੩੨੦॥ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ॥
 ਸਿਰਿ ਅਤ੍ਰੁ ਪਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇ ॥ ਰਣਧੀਰ ਰਾਜ ਬਿਸੇਖ ॥ ਜਗ ਕੀਨ ਜਾਸੁ ਭਿਖੇਖ ॥੯੪॥੩੨੧॥ ਜਗ ਜੀਤ
 ਚਾਰਿ ਦਿਸਾਨ ॥ ਅਜਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਮਹਾਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦਾਨ ਸੀਲ ਪਹਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਉਦਾਰ
 ॥੯੫॥੩੨੨॥ ਦੁਤਿ ਵੰਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥ ਜਿਹ ਪੇਖਿ ਖਿੰਝਤ ਮੈਨ ॥ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਸਰੂਪ ॥ ਚਿਤ ਸੋ ਚੁਰਾਵਤ
 ਭੂਪ ॥੯੬॥੩੨੩॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਬਡ ਰਾਜ ॥ ਬਹੁ ਜੱਗ ਧਰਮ ਸਮਾਜ ॥ ਜਉ ਕਹੋ ਸਰਬ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਕ
 ਹੋਤ ਕਥਾ ਪਸਾਰ ॥੯੭॥੩੨੪॥ ਤਿਹ ਤੇ ਸੁ ਬੋਰੀਐ ਬਾਤ ॥ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਭਾਖੋ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਬਹੁ ਜੱਗ ਧਰਮ
 ਸਮਾਜ ॥ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਅਜਿਰਾਜ ॥੯੮॥੩੨੫॥ ਜਗ ਆਪਨੋ ਅਜਿ ਮਾਨ ॥ ਤਰ ਆਂਖ ਆਨ ਨ ਆਨ ॥
 ਤਬ ਕਾਲ ਕੋਪ ਕਰਵਾਲ ॥ ਅਜਿ ਜਾਰੀਆ ਮਧਿ ਜ਼ਾਲ ॥੯੯॥੩੨੬॥ ਅਜਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨ ॥
 ਤਬ ਸਰਬ ਦੇਖਿ ਡਰਾਨ ॥ ਜਿਮ ਨਾਵ ਖੇਵਟ ਹੀਨ ॥ ਜਿਮ ਦੇਹ ਅਰਬਲ ਛੀਨ ॥੧੦੦॥੩੨੭॥
 ਜਿਮ ਗਾਂਵ ਰਾਵ ਬਿਹੀਨ ॥ ਜਿਮ ਉਰਬਰਾ ਕ੍ਰਿਸ ਛੀਨ ॥ ਜਿਮ ਦਿਰਬ ਹੀਣ ਭੰਡਾਰ ॥ ਜਿਮ ਸਾਹਿ
 ਹੀਣ ਬਿਪਾਰ ॥੧੦੧॥੩੨੮॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਕਬਿੱਤ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਜਿਮ ਮਿੱਤ ॥ ਜਿਮ
 ਰਾਜ ਹੀਣ ਸੁਦੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸੈਣ ਹੀਣ ਨਰੇਸ ॥੧੦੨॥੩੨੯॥ ਜਿਮ ਗਿਆਨ ਹੀਣ ਜੁਗੋਂਦ੍ਰ ॥ ਜਿਮ
 ਭੂਮਿ ਹੀਣ ਮਹੋਂਦ੍ਰ ॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜਿਮ ਦਰਬ ਹੀਣ ਉਦਾਰ ॥੧੦੩॥੩੩੦॥
 ਜਿਮ ਅੰਕੁਸ ਹੀਣ ਗਜੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸੈਣ ਹੀਣ ਨਰੇਸ ॥ ਜਿਮ ਸਸਤ੍ਰੁ ਹੀਣ ਲੁਝਾਰ ॥ ਜਿਮ ਬੁਧਿ

{੬੩੨}

{੬੩੨}

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ

ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ

ਬਾਝ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦੪॥੩੩੧॥ ਜਿਮ ਨਾਰਿ ਹੀਣ ਭਤਾਰ ॥ ਜਿਮ ਕੰਤ ਹੀਣ ਸੁ ਨਾਰਿ ॥ ਜਿਮ
 ਬੁੱਧਿ ਹੀਣ ਕਬਿੱਤ ॥ ਜਿਮ ਪ੍ਰੇਮ ਹੀਣ ਸੁ ਮਿੱਤ ॥੧੦੫॥੩੩੨॥ ਜਿਮ ਦੇਸ ਭੂਪ ਬਿਹੀਨ ॥ ਬਿਨ
 ਕੰਤ ਨਾਰਿ ਅਧੀਨ ॥ ਜਿਮ ਭਾਂਤਿ ਬਿਪ੍ਰ ਅਬਿੱਦਿ ॥ ਜਿਮ ਅਰਥ ਹੀਣ ਸਬਿੱਦਿ ॥੧੦੬॥੩੩੩॥
 ਤੇ ਕਹੇ ਸਰਬ ਨਰੇਸ ॥ ਜੋ ਆ ਗਏ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਕਰਿ ਅਸਟਦਸੜ ਪੁਰਾਣਿ ॥ ਦਿਜ ਬਿਆਸ ਬੇਦ
 ਨਿਧਾਨ ॥੧੦੭॥੩੩੪॥ ਕੀਨੇ ਅਠਾਰਹ ਪਰਬ ॥ ਜਗ ਰੀਝੀਆ ਸੁਨ ਸਰਬ ॥ ਇਹ ਬਿਆਸ ਬ੍ਰਹਮ
 ਵਤਾਰ ॥ ਭਏ ਪੰਚਮੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥੧੦੮॥੩੩੫॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪੰਚਮੋ ਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ
 ਬਿਆਸ ਰਾਜਾ ਅਜ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥੯॥੩੧੫॥॥**

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਜੁਗ ਆਗਲੇ ਇਹ ਬਿਆਸ ॥ ਜਗ ਕੀਅ ਪੁਰਾਣ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਆ ਤਿੰਹ ਗਰਬ ॥
 ਸਰ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਸਰਬ ॥੧॥੩੩੬॥ ਤਬ ਕੋਪਿ ਕਾਲ ਕਰਵਾਲ ॥ ਜਿਹੰ ਜਾਲ ਜੁਾਲ ਬਿਸਾਲ ॥ ਖਟ
 ਟੂਕ ਤਾਕਹੰ ਕੀਨ ॥ ਪੁਨਿ ਜਾਨ ਕੈ ਤਿਨ ਦੀਨ ॥੨॥੩੩੭॥ ਨਹੀ ਲੀਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭਏ ਖਸਟ ਰਿਖੈ
 ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਨ ਸਾਸਤ੍ਰੰਗ ਬਿਚਾਰ ॥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਸੁ ਡਾਰ ॥੩॥੩੩੮॥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥
 ਮੁਖਚਾਰਿ ਬਿਆਸ ਸੁਭਾਸ ॥ ਧਰਿ ਖਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ॥ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨ ਸੁਧਾਰ ॥੪॥੩੩੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ
 ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਖਸਟਮੋ ਅਵਤਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਖਸਟ ਰਿਖਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥੬॥੩੧੬॥॥**

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦਸ ਅਸਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕਲਿਜੁਗਿਯ ਲਾਗ ਨਿਹਾਰਿ ॥
 ਭਏ ਕਾਲਿ ਦਾਸ ਅਬਿਚਾਰ ॥੧॥੩੪੦॥ ਲਖਿ ਰੀਝ ਬਿਕ੍ਰਮਜੀਤ ॥ ਅਤਿ ਗਰਬਵੰਤ ਅਜੀਤ ॥ ਅਤਿ
 ਗਿਆਨ ਮਾਨ ਗੁਨੈਨ ॥ ਸੁਭ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥੨॥੩੪੧॥ ਰਘੁ ਕਾਬਿ ਕੀਨ ਸੁਧਾਰ ॥ ਕਰਿ ਕਾਲਿਦਾਸ
 ਵਤਾਰ ॥ ਕਹੱ ਲੋ ਬਖਾਨੋਂ ਤਉਨ ॥ ਜੋ ਕਾਬਿ ਕੀਨੇ ਜਉਨ ॥੩॥੩੪੨॥ ਧਰ ਸਪਤ ਬ੍ਰਹਮ ਵਤਾਰ ॥
 ਤਬ ਭਇਓ ਤਾਸ ਉਧਾਰ ॥ ਤਬਿ ਧਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੪॥੩੪੩॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ
 ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਵਤਾਰ ਸਪਤਮੋ ਕਾਲਿ ਦਾਸ ਸਮਾਪਤੰ ॥੭॥੩੨੩॥॥ (੯)**

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਬ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਅਬ ਕਹੋਂ ਤਉਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਜੇ ਧਰੇ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥ ਅਤਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਕੀਨ ॥ ਤਬ ਗਰਬ ਕੇ ਰਸਿ ਭੀਨ ॥੧॥ ਸਰਿ ਆਪ ਜਾਨ ਨ ਅਉਰ ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਮੋਂ ਸਭ ਠੋਰ ॥ ਤਬ ਕੋਪ ਕੈ ਇਮ ਕਾਲ ॥ ਇਮ ਭਾਖਿ ਬੈਣਿ ਉਤਾਲ ॥੨॥ ਜੇ ਗਰਬ ਲੋਕ ਕਰੰਤ ॥ ਤੇ ਜਾਨ ਕੂਪ ਪਰੰਤ ॥ ਮੁਰ ਨਾਮ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥ ਕੀਅ ਗਰਬ ਕੋ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਕਛੁ ਚਿੱਤ ਮੋਂ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਜਬ ਧਰੇ ਤਿਨ ਤਨ ਸਾਤ ॥ ਤਬ ਬਨੀ ਤਾਕੀ ਬਾਤ ॥੪॥ ਤਿਮ ਜਨਮੁ ਧਰੁ ਤੈਂ ਜਾਇ ॥ ਚਿਤ ਦੇ ਸੁਨੋ ਮੁਨਿਰਾਇ ॥ ਨਹੀ ਐਸ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ॥ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਰੁਦ੍ਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫॥ ਸੁਨ ਸ੍ਰਵਨ ਏ ਸਿਵ ਬੈਨ ॥ ਹਠ ਛਾਡਿ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ॥ ਤਿਹ ਜਾਨ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਛਿਤਿ ਲੀਨ ਆਨਿ ਵਤਾਰ ॥੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਿਮ ਕਥੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਤਿਮ ਕਹੋ ਰਿਖਿਨ ਸਬ ਹੀ ਸਮਾਜ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਿਹ ਕਰਮ ਕੀਨ ॥ ਜਿਹ ਭਾਂਤਿ ਜੇਮਿ ਦਿਜ ਬਰਨ ਲੀਨ ॥੭॥ ਜੇ ਜੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਤੇ ਤੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਭਾਖੇ ਸੁਬਾਸ ॥ ਰਿਖਿ ਪੁਤ੍ਰ ਏਸ ਭਏ ਰੁਦ੍ਰ ਦੇਵ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਮਾਨੀ ਅਭੇਵ ॥੮॥ ਪੁਨਿ ਭਏ ਅਤ੍ਰਿ ਰਿਖਿ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸਚਾਰ ਚਾਰੁ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਲਿੱਨੋ ਸੁ ਜੋਗ ਤਜਿ ਰਾਜਿ ਆਨਿ ॥

ਸੇਵਿਆ ਰੁਦ੍ਰ ਸੰਪਤਿ ਨਿਧਾਨ ॥੯॥ ਕਿੱਨੋ ਸੁ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਰੀਝਿਓ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾਂ ਪਰ ਨਿਦਾਨ ॥
ਬਰੁ ਮਾਂਗ ਪੁਤ੍ਰ ਜੋ ਰੁਚੈ ਤੋਹਿ ॥ ਬਰੁ ਦਾਨੁ ਤਉਨ ਮੈ ਦੇਉ ਤੋਹਿ ॥੧੦॥ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਅਤ੍ਰਿ ਤਬ ਭਯੋ ਠਾਢ ॥
ਉਠਿ ਭਾਗ ਆਨ ਅਨੁਰਾਗ ਬਾਢ ॥ ਗਦ ਗਦ ਸੁ ਬੈਣ ਭਭਕੰਤ ਨੈਣ ॥ ਰੋਮਾਨ ਹਰਖ ਉੱਚਰੇ ਸੁ ਬੈਣ ॥੧੧॥
ਜੋ ਦੇਤ ਰੁਦ੍ਰ ਬਰੁ ਰੀਝ ਮੋਹਿ ॥ ਗ੍ਰਹਿ ਹੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਮਤੁਲਿ ਤੋਹਿ ॥ ਕਹਿ ਕੈ ਤਬਾਸਤੁ ਭਏ ਅੰਤੁ ਧਿਆਨ ॥ ਗ੍ਰਹਿ
ਗਯੋ ਅਤ੍ਰਿ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਮਹਾਨ ॥੧੨॥ ਗ੍ਰਹਿ ਬਰੀ ਆਨਿ ਅਨੁਸੂਆ ਨਾਰਿ ॥ ਜਨੁ ਪਠਿਓ ਤੱਤੁ ਨਿਜ ਸਿਵ
ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁ ਬਿਸਨੁ ਨਿਜ ਤੇਜ ਕਾਢ ॥ ਆਏ ਸੁ ਮੱਧਿ ਅਨੁਸੂਆ ਛਾਡਿ ॥੧੩॥ ਭਈ ਕਰਤ ਜੋਗ
ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਅਨੁਸੂਆ ਨਾਮ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ਜਨੁ ਧਰਾ ਰੂਪ ਦੂਸਰ
ਅਨੰਗ ॥੧੪॥ ਸੋਭਾ ਅਪਾਰ ਸੁੰਦਰ ਜਨੰਤ ॥ ਸਊਹਾਗ ਭਾਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਸੰਤ ॥ ਜਿੰਹ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਸੋ
ਰਹਿ ਲੁਭਾਇ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੫॥ ਨਿਸ ਨਾਬ ਦੇਖਿ ਆਨਨ ਰਿਸਾਨ ॥ ਜਲਿ ਜਾਇ
ਨੈਨ ਲਹਿ ਰੋਸ ਮਾਨ ॥ ਤਮ ਨਿਰਖਿ ਕੇਸ ਕੀਅ ਨੀਚ ਡੀਠ ॥ ਛਪਿ ਰਹਾ ਜਾਨ ਗਿਰਹੇਮ ਪੀਠ ॥੧੬॥
ਕੰਠਹਿ ਕਪੋਤਿ ਲਖਿ ਕੋਪ ਕੀਨ ॥ ਨਾਸਾ ਨਿਹਾਰ ਬਨਿ ਕੀਰ ਲੀਨ ॥ ਰੋਮਾਵਲਿ ਹੇਰਿ ਜਮੁਨਾ ਰਿਸਾਨ ॥
ਲੱਜਾ ਮਰੰਤ ਸਾਗਰ ਡੁਬਾਨ ॥੧੭॥ ਬਾਹੂ ਬਿਲੋਕ ਲਾਜੈ ਮ੍ਰਿਨਾਲ ॥ ਖਿਸਿਯਾਨ ਹੰਸ ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਾਲ ॥
ਜੰਘਾ ਬਿਲੋਕ ਕਦਲੀ ਲੱਜਾਨ ॥ ਨਿਸਰਾਟ ਆਪ ਘਟਿ ਰੂਪ ਮਾਨ ॥੧੮॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤਾਸ ਬਰਣੇ
ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋ ਸਕੈ ਕੱਬਿ ਮਹਿਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਐਸੀ ਸਰੂਪ ਅਵਿਲੋਕ ਅਤ੍ਰਿ ॥ ਜਨੁ ਲੀਨ ਰੂਪ ਕੋ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ
॥੧੯॥ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਤੱਗਿ ਤਿੰਹ ਸਮੈ ਨਾਰਿ ॥ ਬਯਾਹੈ ਨ ਭੋਗ ਭੋਗੈ ਭਤਾਰ ॥ ਮੈ ਬਰੋਂ ਤਾਸ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਚਿੱਤ ॥
ਜੋ ਸਹੈ ਕਸਟ ਐਸੋ ਪਵਿੱਤ ॥੨੦॥ ਰਿਖਿ ਮਾਨਿ ਬੈਨ ਤਬ ਬਰਯੋ ਵਾਹਿ ॥ ਜਨੁ ਲੀਨ ਲੂਟ ਸੀਗਾਰ ਤਾਹਿ ॥
ਲੈ ਗਯੋ ਧਾਮਿ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਤਉਨ ॥ ਪਿਤ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮੁਨਿ ਅਤ੍ਰਿ ਜਉਨ ॥੨੧॥ (ਅਬ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ
ਦੱਤ ਮਹਾਤਮ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥) ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ਕਿਨੋ ਬਿਵਾਹ ॥ ਇਕ ਭਯੋ ਆਨ ਅਉਰੈ ਉਛਾਹਿ ॥
ਤਿਹ ਗਏ ਧਾਮਿ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿ ਆਦਿ ॥ ਕਿਨੀ ਸੁ ਸੇਵ ਤ੍ਰੀਯ ਬਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥੨੨॥ ਬਹੁ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰੁ ਅਰਘ

{੬੩੫}

{੬੩੫}

ਪਾਦਰਘਿ ਆਦਿ

ਪਾਦਰਘਿ ਆਦਿ

ਦਾਨ ॥ ਪਾਦਰਘਿ ਆਦਿ ਕਿਨੇ ਸੁਜਾਨ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਭਗਤਿ ਤਿਹ ਚਤੁਰ ਬਾਕ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਬਿਸਨ ਬੈਠੇ
 ਪਿਨਾਕ ॥੨੩॥ ਅਵਲੋਕਿ ਭਗਤ ਭਏ ਰਿਖਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ਜੇ ਤਿਹੁ ਮੱਧਿ ਲੋਕਾਨਿ ਧੰਨ ॥ ਕਿਨੋ ਸੁ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮਾ
 ਉਚਾਰ ॥ ਤੈ ਪੁਤ੍ਰਵੰਤ ਹੁਜੇ ਕੁਮਾਰਿ ॥੨੪॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਕੀਅ ਐਸ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਤੈ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਵਸ ਬਾਰ ॥
 ਤਬ ਨਾਰਿ ਏ ਸੁਨ ਬੈਨ ॥ ਬਹੁ ਆਸੁ ਡਾਰਤ ਨੈਨ ॥੨੫॥ ਤਬ ਬਾਲ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥ ਜਲ ਸ੍ਰਵਤ ਨੈਨ
 ਅਧੀਰ ॥ ਰੋਮਾਂਚਿ ਗਦ ਗਦ ਬੈਨ ॥ ਦਿਨ ਤੇ ਭਈ ਜਨੁ ਰੈਨ ॥੨੬॥ ਰੋਮਾਂਚਿ ਬਿਕਲ ਸਰੀਰ ॥ ਤਨ ਕੋਪ ਮਾਨ
 ਅਧੀਰ ॥ ਫਰਕੰਤ ਉਸਟਰੁ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨ ਬੁੱਧਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥੨੭॥ ਮੋਹਣ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨਿ ਐਸ ਬੈਨ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਏਸ
 ਨੈਨ ॥ ਅਤਿ ਰੂਪ ਧਾਮ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਬਾਮ ॥੨੮॥ ਚਲ ਚਾਲ ਚਿੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪਵੰਤ ॥
 ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਿਅ ਬਿਅੰਤ ॥੨੯॥ ਉਪਟੰਤ ਕੇਸ ॥ ਮੁਨਿ ਤ੍ਰਿਅ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਅਤਿ ਕੋਪ ਅੰਗਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁ ਰੰਗ ॥੩੦॥
 ਤੋਰੰਤ ਹਾਰ ॥ ਉਪਟੰਤ ਬਾਰ ॥ ਡਾਰੰਤ ਧੂਰ ॥ ਰੋਖੰਤ ਪੂਰ ॥੩੧॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਲਖਿ ਕੋਪ ਭੀ ਮੁਨਿ
 ਨਾਰਿ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਬ੍ਰਹਮ ਉਦਾਰ ॥ ਸਿਵ ਸੰਗਿ ਲੈ ਰਿਖਿ ਸਰਬ ॥ ਭਯ ਮਾਨ ਹੂ ਤਜ ਗਰਬ ॥੩੨॥ ਤਬ
 ਕੋਪ ਕੈ ਮੁਨਿ ਨਾਰਿ ॥ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜਟਾਂ ਉਪਾਰਿ ॥ ਕਰਿ ਸੋ ਜਬੈ ਕਰ ਮਾਰ ॥ ਤਬ ਲੀਨ ਦੱਤ ਅਵਤਾਰ ॥੩੩॥
 ਕਰ ਬਾਮ ਮਾਤ੍ਰੁ ਸਮਾਨ ॥ ਕਰ ਦੱਛਨੰਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕੀਆ ਪਾਨ ਭੋਗ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਬ ਭਏ ਦੱਤ ਕੁਮਾਰ ॥੩੪॥
 ਅਨਭੂਤ ਉੱਤਮ ਗਾਤ ॥ ਉਚਰੰਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਤ ॥ ਮੁਖਿ ਬੇਦ ਚਾਰ ਰੜੰਤ ॥ ਉਪਜੋ ਸੁ ਦੱਤ ਮਹੰਤ ॥੩੫॥
 ਸਿਵ ਸਿਮਰ ਪੂਰਬਲ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ਬਪੁ ਦੱਤ ਕੋ ਧਰਿ ਆਪ ॥ ਉਪਜਿਓ ਨਿਸੂਆ ਧਾਮਿ ॥ ਅਵਤਾਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁ ਤਾਮ
 ॥੩੬॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਉਪਜਿਓ ਸੁ ਦੱਤ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਬਿਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰੰਗਿ
 ਸੁੱਧਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਗਣ ਸਰਬ ਭੂਪ ॥੩੭॥ ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਕਿਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਪਾਵਨ
 ਪਵਿੱਤ੍ਰੁ ਸਰਬਤ੍ਰੁ ਦਾਸ ॥ ਜਨੁ ਧਰਿਓ ਆਨਿ ਬਪੁ ਸਰਬ ਜੋਗ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਸਾਜ ਅਰੁ ਤਿਆਗਿ ਭੋਗ
 ॥੩੮॥ ਆਛਿੱਜ ਰੂਪ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰਵੰਤ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਰਵਿ ਅਨਲ ਤੇਜ ਜਲ ਸੋ
 ਸੁਭਾਵ ॥ ਉਪਜਿਆ ਜਗਤ ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਵ ॥੩੯॥ ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਜ ਭਏ ਦੱਤ ਦੇਵ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ਸੁੰਦਰ

{੬੩੬}

{੬੩੬}

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਅਜੇਵ ॥ ਪਾਵਕ ਸਮਾਨ ਭਯੋ ਤੇਜੁ ਜਾਸ ॥ ਬਸੁਧਾ ਸਮਾਨ ਧੀਰਜ ਸੁ ਤਾਸ ॥੪੦॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਭਏ
 ਦੇਵ ਦੱਤ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਸੋ ਵਰਣ ਦੇਖ ਲਾਜੰਤ ਅੰਗ ॥ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗ
 ॥੪੧॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਆਲਿਪਤ ਰੂਪ ॥ ਆਦੱਗ ਜੋਗ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ॥ ਬਿਭੂਤਿ ਅੰਗ ਉਜਲ ਸੁਬਾਸ ॥
 ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਕਿਨੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੪੨॥ ਅਵਲੋਕ ਅੰਗ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਜ ਉਪਜਾ ਉਦਾਰ ॥
 ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ॥ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ਸੋਭਾ ਲਸੰਤ ॥੪੩॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਨੰਤ ॥
 ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਜ ਕਿਨੋ ਬਿਅੰਤ ॥ ਕਾਂਪਿਆ ਕਪੱਟੁ ਤਿੰਹ ਉਦੇ ਹੋਤ ॥ ਤੱਤ ਛਿਨ ਅਕਪਟ ਕਿਨੋ ਉਦੋਤ
 ॥੪੪॥ ਮਹਿਮਾ ਅਛਿੱਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਪੁਤ੍ਰ ਚਕਿ ਰਹੀ ਮਾਤ ॥ ਦੇਸਨ ਬਿਦੇਸ ਚਕਿ ਰਹੀ
 ਸਰਬ ॥ ਸੁਨਿ ਸਰਬ ਰਿਖਿਨ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥੪੫॥ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਯਾਲ ਸਰਬਤ੍ਰ ਅਕਾਸ ॥ ਚਲ ਚਾਲ
 ਚਿੱਤ ਸੁੰਦਰ ਸੁਬਾਸ ॥ ਕੰਪਾਇਮਾਨ ਹਰਖੰਤ ਰੋਮ ॥ ਆਨੰਦ ਮਾਨ ਸਭ ਭਈ ਭੋਮਿ ॥੪੬॥ ਥਰਹਰਤ
 ਭੂਮਿ ਆਕਾਸ ਸਰਬ ॥ ਜਹ ਤਹ ਰਿਖੀਨ ਤਜਿ ਦੀਨ ਗਰਬ ॥ ਬਾਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਗੈਣ ॥ ਦਸ ਦਿਉਸ
 ਪਾਇ ਦਿਖੀ ਨ ਰੈਣ ॥੪੭॥ ਜਹ ਤਹ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਜਾਣੁ ਬਪੁ ਧਰਿ ਬਿਬੇਕ ॥ ਸੋਭਾ
 ਅਪਾਰ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥ ਉਪਜਿਆ ਆਨ ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਇ ॥੪੮॥ ਜਨਮੰਤ ਲਾਗਿ ਉਠ ਜੋਗ ਕਰਮ ॥
 ਹਤਿ ਕੀਓ ਪਾਪ ਪਰਚੁਰਿਓ ਧਰਮ ॥ ਰਾਜਾਧਿਰਾਜ ਬਡ ਲਾਗ ਚਰਨ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗ ਉਠਿ ਲਾਗ ਕਰਨ
 ॥੪੯॥ ਅਤਿਭੂਤਿ ਅਨੂਪ ਲਖਿ ਦੱਤ ਰਾਇ ॥ ਉਠਿ ਲਗੇ ਪਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਆਇ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਦੱਤ
 ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰੁ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥੫੦॥ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾਨ ॥ ਨਖ ਨੇਮ
 ਕੇ ਸੁ ਬਢਏ ਮਹਾਨ ॥ ਬਿਭ੍ਰਮ ਬਿਭੂਤ ਉਜਲ ਸੁ ਸੋਹ ॥ ਦਿਜਚਰਜ ਤੁਲਿ ਮ੍ਰਿਗ ਚਰਮ ਅਰੋਹ ॥੫੧॥
 ਮੁਖਿ ਸਿਤ ਬਿਭੂਤਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ॥ ਸੰਨਿਆਸ ਚਰਜ ਤਜਿ ਛੰਦ ਬੰਦ ॥ ਆਸੁਨਕ ਸੁੰਨਿ ਅਨੁ ਬਿਕਤ ਅੰਗ ॥
 ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਸੁਰੰਗ ॥੫੨॥ ਇਕ ਆਸ ਚਿੱਤ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ਨਿਸਦਿਨ
 ਉਦਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਚਰਜ ਲੀਨ ਤਜਿ ਸਰਬ ਕਾਮ ॥ ਆਰਕਤਿ ਨੇਤ੍ਰ ਜਨੁ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥੫੩॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿੱਤ

{੬੩੭}

{੬੩੭}

ਪਾਦਮ ਨੇਰ

ਪਾਦਮ ਨੇਰ

ਅਨਡੋਲ ਅੰਗ ॥ ਜੁਤ ਧਿਆਨ ਨੇਤ੍ਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਧਰਿ ਏਕ ਆਸ ਅਉਦਾਸ ਚਿੱਤ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਦੇਵ
 ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥੫੪॥ ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸ੍ਰੁਤਿ ਗਿਆਨ ਸਿੰਧੁ ਬਿੱਦਿਆ ਉਦਾਰ ॥ ਮੁਨਿ
 ਮਨਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਗੁਨਿ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਜਨੁ ਭਯੋ ਪਰਮ ਗਿਆਨੀ ਮਹਾਨ ॥੫੫॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਾਪ ਜਿੰਹ ਛੁਹਾ
 ਅੰਗ ॥ ਗੁਨਿ ਗਨ ਸਪੰਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦ ਅਵਧੂਤ ਗਾਤ ॥ ਚਕਿ ਰਹੀ ਚਿੱਤ ਅਵਿਲੋਕਿ
 ਮਾਤ ॥੫੬॥ ਸੰਨਿਯਾਸ ਦੇਵ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥ ਲਾਜੰਤ ਦੇਖ ਜਿੰਹਿ ਦੁਤਿ ਅਨੰਗ ॥ ਮੁਨਿ ਦੱਤ ਦੇਵ ਸੰਨਯਾਸ
 ਰਾਜ ॥ ਜਿੰਹ ਸਧੇ ਸਰਬ ਸੰਨਯਾਸ ਸਾਜ ॥੫੭॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਜਾਕੋ ਸਰੀਰ ॥ ਕਬਹੂ ਨ ਕਾਮ ਕਿਨੋ
 ਅਧੀਰ ॥ ਜਟ ਜੋਗ ਜਾਸ ਸੋਭੰਤ ਸੀਸ ॥ ਅਸ ਧਰਾ ਰੂਪ ਸੰਨਯਾਸ ਈਸ ॥੫੮॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ਕਥਿ
 ਸਕੈ ਕਉਨ ॥ ਸੁਨਿ ਰਹੈ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਮਉਨ ॥ ਚਕਿ ਰਹਿਓ ਬ੍ਰਹਮ ਆਭਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਲਾਜਯੋ ਅਨੰਗ ਆਭਾ
 ਨਿਹਾਰ ॥੫੯॥ ਅਤਿ ਗਿਆਨਵੰਤ ਕਰਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਅਨਿ ਆਸ ਗਾਤ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥ ਛਬਿ ਦਿਪਤ
 ਕੋਟਿ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਕਿ ਰਹਾ ਚੰਦ ਲਖਿ ਆਸਮਾਨ ॥੬੦॥ ਉਪਜਿਯਾ ਆਪ ਇਕ ਜੋਗ ਰੂਪ ॥ ਪੁਨਿ
 ਲਗੋ ਜੋਗ ਸਾਧਨ ਅਨੂਪ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਿਥਮ ਛਾਡਿ ਉਠਿ ਚਲਾ ਦੱਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਨਿਰਮਲੀ ਮੱਤਿ ॥੬੧॥
 ਜਬ ਕੀਨ ਜੋਗ ਬਹੁ ਦਿਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਤਬ ਕਾਲ ਦੇਵ ਰੀਝੇ ਨਿਦਾਨ ॥ ਇਮ ਭਈ ਬਿਓਮ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ॥
 ਤੁਮ ਸੁਣਹੁ ਬੈਨ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਇ ॥੬੨॥ **ਅਕਾਸ ਬਾਨੀ ਬਾਚਿ ਦੱਤ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥** ਗੁਰ ਹੀਣ ਮੁਕਤਿ
 ਨਹੀ ਹੋਤ ਦੱਤ ॥ ਤੁਹਿ ਕਹੈ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਬਿਮਲਮੱਤਿ ॥ ਗੁਰ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਬ ਹੋਹਿ ਮੁਕਤਿ ॥ ਕਹਿ
 ਦੀਨ ਕਾਲ ਤਿੰਹ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ॥੬੩॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਦੰਡਵਤ ਕੀਨ ॥ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤਿ ਹਰਿ ਕੋ
 ਅਧੀਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧਿ ॥ ਆਦੱਗ ਜੋਗ ਮਹਿਮਾ ਅਗਾਧ ॥੬੪॥ ਤਬ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਿ
 ਦੱਤ ਦੇਵ ॥ ਉਚਰੰਤ ਪਰਮ ਉਸਤਤਿ ਅਭੇਵ ॥ ਜੋਗੀਨ ਜੋਗ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ਜਹ ਤਹ
 ਬਿਰਾਜ ॥੬੫॥ ਜਲ ਥਲ ਬਯਾਪ ਜਿੰਹ ਤੇਜ ਏਕ ॥ ਗਾਵੰਤ ਜਾਸੁ ਮੁਨਿ ਗਨ ਅਨੇਕ ॥ ਜਿੰਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ
 ਭਾਖੰਤ ਨਿਗਮ ॥ ਤੇ ਆਦਿ ਅੰਤ ਮੱਧਹ ਅਗਮ ॥੬੬॥ ਜਿੰਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੰਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪੁਹਮੀ ਅਕਾਸ

{੬੩੮}

{੬੩੮}

ਕਿਨੇ ਬਿਬੇਕ ॥ ਜਲ ਬਾ ਬਲੇਸ ਸਬ ਠੋਰ ਜਾਨ ॥ ਅਨਭਯ ਅਜੋਨਿ ਅਨਿ ਆਸਮਾਨ ॥੬੭॥ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ
 ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਅਨਭਉ ਅਜੀਤ ॥ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੂਰਣ ਪੁਰਾਣ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਭੋਰੀ
 ਮਹਾਣ ॥੬੮॥ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭਯ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾਸ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਬਰਨੀ
 ਨ ਜਾਇ ॥ ਫਿਰ ਫਿਰੇ ਸਰਬ ਮਤਿ ਕੋ ਚਲਾਇ ॥੬੯॥ ਸਬਹੂ ਬਖਾਨ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ
 ਆਭਾ ਅਮੇਤ ॥ ਸਰਬੰ ਸਮ੍ਰਿਧ ਜਿਹ ਪਾਨ ਲਾਗ ॥ ਜਿਹ ਨਾਮ ਲੇਤ ਸਬ ਪਾਪ ਭਾਗ ॥੭੦॥ ਗੁਨ ਸੀਲ
 ਸਾਧ ਤਾਕੋ ਸੁਭਾਇ ॥ ਬਿਨ ਤਾਸ ਸਰਨਿ ਨਹੀ ਕੋਉ ਉਪਾਇ ॥ ਦੀਨਨ ਉਧਾਰਣਿ ਜਾਸੁ ਬਾਨ ॥ ਕੋਉ
 ਕਹੋ ਕੈਸੇ ਈ ਲੇਤ ਮਾਨ ॥੭੧॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਸੁਭ ਸੁਭੁ ਸੇਜ ॥ ਅਨਗਨਤ
 ਜਾਸ ਗੁਨ ਮੱਧਿ ਸੋਭ ॥ ਲਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਜਿਹ ਰਹਤ ਲੋਭ ॥੭੨॥ ਜਿਹ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਸਮ ਏਕ ਜਾਨ ॥
 ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਏਕ ਮਾਨ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨਛਿੱਜ ਰੂਪ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਭੂਪਾਣ ਭੂਪ ॥੭੩॥
 ਜਿਹਬਾ ਸੁਧਾਨ ਖਗ ਉੱਧ ਸੋਹਿ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦਈਤ ਅਰੁ ਦੇਵ ਮੋਹਿ ॥ ਬਿਨ ਬੈਰ ਰੂਪ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥
 ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥੭੪॥ ਦੁਤਿ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥ ਖੜਗੰਨ ਸਪੰਨਿ ਸਬ
 ਬਿਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁ ਬਹੁਤ ਤਨ ਜਾਸ ਸੋਭ ॥ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਜੱਛ ਗੰਧੁੱਬ ਲੋਭ ॥੭੫॥ ਅਨਭੰਗ ਅੰਗ
 ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਪਸਰੀ ਜਗਤ ਜਿਹ ਜੀਵ ਰਾਸ ॥ ਕਿਨੇ ਸੁ ਜੀਵ ਜਲਿ ਬਲਿ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ
 ਫਨਿ ਰੂਪ ਏਕ ॥੭੬॥ ਜਿਹ ਛੂਆ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕਾਲੁ ਜਾਲ ॥ ਛੈ ਸਕਾ ਪਾਪ ਨਹੀ ਕਉਨ ਕਾਲ ॥ ਆਛਿੱਜ
 ਤੇਜ ਅਨਭੂਤ ਗਾਤ ॥ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ਨਿਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥੭੭॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਅਸਤੋਤ੍ਰੁ ਪਾਠ ॥ ਮੁਖ
 ਪੜ੍ਹਤ ਅਛੁ ਗਯੋ ਪਾਪ ਨਾਠ ॥ ਕੋ ਸਕੈ ਬਰਨ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਛੇਪ ਕੀਨ ਤਾਂ ਤੇ ਉਚਾਰ ॥੭੮॥
 ਜੇ ਕਰੈ ਪਤ੍ਰੁ ਕਾਸਿਪੀ ਸਰਬ ॥ ਲਿੱਖੈ ਗਣੇਸ ਕਰ ਕੈ ਸੁ ਗਰਬ ॥ ਮਸੁ ਸਰਬ ਸਿੰਧੁ ਲੇਖਨ ਬਨੇਸਿ ॥ ਨਹੀ
 ਤਦਪਿ ਅੰਤਿ ਕਹਿ ਸਕੈ ਸੇਸੁ ॥੭੯॥ ਜਉ ਕਰੈ ਬੈਠ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤੇਜ ਪਾਯੰਤ ਪਾਰ ॥
 ਮੁਖ ਸਹੰਸ ਨਾਮ ਫਣਪਤਿ ਰੜੰਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਪਾਯੰਤ ਅੰਤ ॥੮੦॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਪੰਤ ਸਨਕੰ

ਪਾਦਮ ਪੁਰਾਣ

ਪਾਦਮ ਪੁਰਾਣ

{੬੩੯}

{੬੩੯}

ਸਨਾਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਸੋਭਾ ਨਿਰਾਤ ॥ ਮੁਖਚਾਰ ਬੇਦ ਕਿਨੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਜਿ ਗਰਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤੈ
ਉਚਾਰ ॥੮੧॥ ਸਿਵ ਸਹੰਸੂ ਬਰਖ ਲੋ ਜੋਗ ਕੀਨ ॥ ਤਜਿ ਨੇਹ ਰੋਹ ਬਨਬਾਸ ਲੀਨ ॥ ਬਹੁ ਕੀਨ ਜੋਗਿ
ਤਹ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਲਹਿ ਸਕਾ ਪਾਰ ॥੮੨॥ ਜਿਹੰ ਏਕ ਰੂਪ ਅਨਕੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਬਿਯਕਤ
ਤੇਜ ਨਿਸਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥੮੩॥ ਜਿਹ
ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਏਕੈ ਸਮਾਨ ॥ ਅਬਿਅਕਤ ਤੇਜ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਸਰੂਪ ॥ ਸੁੰਦਰ
ਸੁਰੰਗ ਜਗ ਕਰਿ ਅਨੂਪ ॥੮੪॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਰੰਗ ਨਹੀ ਰੂਪ ਰੇਖ ॥ ਨਹੀ ਨਾਮ ਠਾਮ ਅਨੁਭਵ ਅਭੇਖ ॥
ਆਜਾਨ ਬਾਹਿ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਸੁਬਾਸ ॥੮੫॥ ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਜਿਨ ਕਰਤ
ਬੀਤ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਉਨ ਧਰਿ ਗਏ ਚੀਤ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਨ ਮਹਾਨ ॥ ਬਹੁ ਕਸਟ ਕਰਤ
ਨਹੀ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ॥੮੬॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਅੰਤਹਿ ਸਮੇਯ ਫੁਨਿ ਭਏ ਏਕ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ
ਜੰਤ ਜੀਵਨ ਉਪਾਇ ॥ ਫਿਰ ਅੰਤ ਲੇਤ ਆਪਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥੮੭॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਸਬ ਪਰੇ ਸਰਨਿ ॥
ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਅਨੇਕ ਜਿਹ ਜਪਤ ਚਰਨ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਬੀਤ ਤਿਹ ਕਰਤ ਧਿਆਨ ॥ ਕਾਹੂ ਨ ਦੇਖਿ ਤਿਹ
ਬਿੱਦਿਮਾਨ ॥੮੮॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ਅਤਿ ਹੀ ਉਦਾਰ ॥ ਆਛਿੱਜ ਤੇਜ
ਸੂਰਤ੍ਰੁ ਅਪਾਰ ॥ ਨਹੀ ਸਕਤ ਬੁੱਧ ਕਰਿ ਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੮੯॥ ਜਿਹ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕਹਿ ਸਰੂਪ ॥ ਸੋਭਾ ਅਭੰਗ
ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਸਰਬ ॥ ਜਿਹ ਹਤ੍ਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੀਨ ਗਰਬ ॥੯੦॥ ਜਿਹ
ਗਰਬਵੰਤ ਏਕੈ ਨ ਰਾਖ ॥ ਫਿਰ ਕਹੋ ਬੈਣ ਨਹੀ ਬੈਣ ਭਾਖ ॥ ਇਕ ਬਾਰ ਮਾਰਿ ਮਾਰਯੋ ਨ ਸੱਤ੍ਰੁ ॥ ਇਕ
ਬਾਰ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿਓ ਨ ਅਤ੍ਰੁ ॥੯੧॥ ਸੇਵਕ ਬਾਪਿ ਨਹੀ ਦੂਰ ਕੀਨ ॥ ਲਖਿ ਭਈ ਭੂਲਿ ਮੁਖਿ ਬਿਹੱਸ
ਦੀਨ ॥ ਜਿਹ ਗਹੀ ਬਾਹਿ ਕਿੰਨੇ ਨਿਬਾਹ ॥ ਤ੍ਰੀਯਾ ਏਕ ਬਿਜਾਹ ਨਹੀ ਕੀਨ ਬਜਾਹ ॥੯੨॥ ਰੀਝੰਤ ਕੋਟਿ
ਨਹੀ ਕਸਟ ਕੀਨ ॥ ਸੀਝੰਤ ਏਕ ਹੀ ਨਾਮ ਲੀਨ ॥ ਅਨਕਪਟ ਰੂਪ ਅਨਭੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਖੜਗਨ ਸਪੰਨਿ
ਨਿਸਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥੯੩॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰੁ ਪੂਰਣ ਪੁਰਾਣ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ਸੋਭਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ

ਪਾਦੋਅੰਗੁਰੋ

ਅੰਗੁਰੋ

{੬੪੦}

{੬੪੦}

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹਿ ਅਨਭੈ ਅਜੀਤ ॥੯੪॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨਿਹਾਰ ॥ ਕਈ ਚੰਦ ਸੂਰ ਕ੍ਰਿਸਨਾਵਤਾਰ ॥ ਕਈ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਮਾ ਰਸੂਲ ॥ ਬਿਨ ਭਗਤਿ ਯੋ ਨ ਕੋਈ ਕਬੂਲ ॥੯੫॥ ਕਈ ਦੱਤ ਸੱਤ ਗੋਰਖ ਦੇਵ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਨਹੀ ਲਖਤ ਭੇਵ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਮਤ ਕੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਆਸ ਸਭ ਹੀ ਨਿਰਾਸ ॥੯੬॥ ਜਿਹ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਭਾਖਤ ਨਿਰੀਮ ॥ ਕਰਤਾਰ ਸਰਬ ਕਾਰਣ ਅਗੀਮ ॥ ਜਿਹ ਲਖਤ ਕੋਈ ਨਹੀ ਕਉਨ ਜਾਤਿ ॥ ਜਿਹ ਨਾਹਿ ਪਿਤਾ ਭ੍ਰਿਤ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥੯੭॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਤ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹਿ ਭੂਪਾਨ ਭੂਪ ॥ ਜਿਹ ਬਰਣ ਜਾਤਿ ਨਹੀ ਕਿਤ ਅਨੰਤ ॥ ਆਦਉ ਅਪਾਰ ਨਿਰਬਿਖ ਬਿਅੰਤ ॥੯੮॥ ਬਰਣੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੇਖ ॥ ਅਤਭੁਤ ਅਨੰਤ ਅਤਿ ਬਲ ਅਭੇਖ ॥ ਅਨਖੰਡ ਚਿੱਤ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥੯੯॥ ਉਸਤਤੀ ਨਿੰਦ ਜਿਹ ਇਕ ਸਮਾਨ ॥ ਆਭਾ ਅਖੰਡ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿਤ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਿਯਾਪ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੦੦॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੱਤ ਉਸਤਤਿ ਉਚਾਰ ॥ ਡੰਡਵਤ ਕੀਨ ਅਤ੍ਰਜ ਉਦਾਰ ॥ ਅਰੁ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਠ ਪਰਤ ਚਰਨਿ ॥ ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਜਾਤਿ ਬਰਨ ॥੧੦੧॥ ਜਉ ਕਰੈ ਕ੍ਰਿਤ ਕਈ ਜੁਗ ਉਚਾਰ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਤਾਸ ਲਹਿ ਜਾਤ ਪਾਰ ॥ ਮਮ ਅਲਪ ਬੁੱਧਿ ਤਵ ਗੁਨ ਅਨੰਤ ॥ ਬਰਨਾ ਨ ਜਾਤ ਤੁਮਰੀ ਬਿਅੰਤ ॥੧੦੨॥ ਤਵ ਗੁਣ ਅਤਿ ਉਚ ਅੰਬਰ ਸਮਾਨ ॥ ਮਮ ਅਲਪ ਬੁੱਧਿ ਬਾਲਿਕ ਅਜਾਨ ॥ ਕਿਮ ਸਕੋਂ ਬਰਨ ਤੁਮਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਤਵ ਪਰਾ ਸਰਣਿ ਤਜਿ ਸਭ ਉਪਾਵ ॥੧੦੩॥ ਜਿਹ ਲਖਤ ਚਤ੍ਰ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬੇਦ ॥ ਆਭਾ ਅਨੰਤ ਮਹਿਮਾ ਅਛੇਦ ॥ ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤ੍ਰਮੁਖ ਪਰਾ ਹਾਰ ॥ ਤਬ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕਿਨੋ ਉਚਾਰ ॥੧੦੪॥ ਬਕਿ ਗਿਰਿਓ ਬ੍ਰਿਧ ਸਿਰ ਲਿਖਤ ਕਿੱਤ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਬਾਲਿ ਖਿੱਲਾਦਿ ਚਿੱਤ ॥ ਗੁਨ ਗਨਤ ਚਤ੍ਰ ਮੁਖ ਹਾਰ ਮਾਨ ॥ ਹਠਿ ਤਜਿ ਬਿਅੰਤਿ ਕਿਨੋ ਬਖਾਨ ॥੧੦੫॥ ਤਹ ਜਪਤ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਬੀਤ ॥ ਬਹਿ ਗਈ ਗੰਗ ਸਿਰ ਮੁਰਿ ਨ ਚੀਤ ॥ ਕਈ ਕਲਪ ਬੀਤ ਜਿਹ ਧਰਤਿ ਧਿਆਨ ॥ ਨਹੀ ਤਦਪਿ ਧਿਆਨ ਆਏ ਸੁ ਜਾਨ ॥੧੦੬॥ ਜਬ ਕੀਨ ਨਾਲਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਮਹਾਨ ਦਿਜ ਬਰ ਦਿਜੇਸ ॥ ਨਹੀ ਕਮਲਨਾਲਿ

ਕੋ ਲਖਾ ਪਾਰ ॥ ਕਹੋ ਤਾਸ ਕੈਸ ਪਾਵੈ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦੭॥ ਬਰਨੀ ਨ ਜਾਤਿ ਜਿਹ ਛਬਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਆਭਾ
 ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਅਭੰਗ ॥ ਜਿਹ ਏਕ ਰੂਪ ਕਿੰਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਪਗ ਛੋਰਿ ਆਨ ਤਿਹ ਧਰੋ ਟੇਕ ॥੧੦੮॥ **ਰੁਆਲ
 ਛੰਦ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਅੰਤਿ ਦੇਸ ਭਵੰਤ ਕਿਰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਗੋਂ ਲਗਾ ਤਜਿ ਗਰਬ ਅਤ੍ਰਿ
 ਕੁਮਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਬਰਖ ਕਰੀ ਜਬੈ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਵਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਅਕਸ ਮਾਤ ਭਈ ਤਬੈ ਤਿਹ ਬਿਯੋਮ ਬਾਨਿ
 ਬਨਾਇ ॥੧੦੯॥ **ਬਿਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ ਦੱਤ ਪ੍ਰਤਿ** ॥ ਦੱਤ ਸਤਿ ਕਹੋਂ ਤੁਝੈ ਗੁਰ ਹੀਣ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ॥ ਰਾਵ
 ਰੰਕ ਪ੍ਰਜਾਵਜਾ ਇਮ ਭਾਖਈ ਸਭ ਕੋਇ ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਨ ਕਿਉ ਕਰੋ ਨਹੀ ਐਸ ਦੇਹ ਉਧਾਰ ॥ ਜਾਇਕੈ ਗੁਰ
 ਕੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਸੱਤਿ ਅਤ੍ਰਿ ਕੁਮਾਰ ॥੧੧੦॥ **ਦੱਤ ਬਾਚ** ॥ ਐਸ ਬਾਕ ਭਏ ਜਬੈ ਤਬ ਦੱਤ ਸੱਤ ਸਰੂਪ ॥
 ਸਿੰਧੁ ਸੀਲ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਕੋ ਨਦ ਗਯਾਨ ਕੋ ਜਨੁ ਕੂਪ ॥ ਪਾਨ ਲਾਗ ਡੰਡੋਤ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀਨ ਉਚਾਰ ॥ ਕਉਨ
 ਸੋ ਗੁਰ ਕੀਜੀਐ ਕਹਿ ਮੋਹਿ ਤੱਤ ਬਿਚਾਰ ॥੧੧੧॥ **ਬਿਯੋਮ ਬਾਨੀ ਬਾਚ** ॥ ਜਉਨ ਚਿੱਤ ਬਿਖੈ ਰੁਚੈ ਸੋਈ
 ਕੀਜੀਐ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਤਿਆਗ ਕੈ ਕਰਿ ਕਪਟ ਕਉ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੀਜੈ ਸੇਵ ॥ ਰੀਝ ਹੈ ਗੁਰਦੇਵ ਤਉ ਤੁਮ
 ਪਾਇਹੋਂ ਬਰੁ ਦਾਨ ॥ ਯੋ ਨ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ਪੈ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਦੱਤ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੰਤ੍ਰ ਦਯੋ ਜਿਨੈ ਸੋਈ
 ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਜੋਗ ਕਾਰਣ ਕੋ ਚਲਾ ਜੀਅ ਜਾਨਕੈ ਅਨਭੇਵ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਰਹੇ ਮਨੈ ਕਰਿ ਮਾਨ ਬੈਨ
 ਨ ਏਕ ॥ ਘੋਰ ਕਾਨਨਿ ਕੋ ਚਲਾ ਧਰਿ ਜੋਗਿ ਨਯਾਸ ਅਨੇਕ ॥੧੧੩॥ ਘੋਰ ਕਾਨਨ ਮੈ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਅਨੇਕ
 ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਇਕ ਚਿੱਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥ ਕਸਟ ਕੈ ਜਬ ਹੀ ਕੀਆ ਤਪ ਘੋਰ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥
 ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਰੁਦੇਤ ਭੇ ਤਬ ਆਨਿ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥੧੧੪॥ ਬੁੱਧਿ ਕੋ ਬਰੁ ਜਉ ਦਯੋ ਤਿਨ ਆਨ ਬੁੱਧਿ ਅਨੰਤ ॥
 ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕੈ ਗਏ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮਹੰਤ ॥ ਅਕਸ ਮਾਤ੍ਰ ਬਢੀ ਤਬੈ ਬੁਧਿ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾਨ ॥ ਧਰਮ
 ਪ੍ਰਚੁਰ ਕੀਆ ਜਹੀਂ ਤਹ ਪਰਮ ਪਾਪ ਖਿਸਾਨ ॥੧੧੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਕੀਆ ਜਿਹਕੋ ਕਬੈ ਨਹੀ ਨਾਸ ॥
 ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਠਉਰ ਸਰਬ ਨਿਵਾਸ ॥ ਅੰਡ ਜੇਰਜ ਸੇਤ ਉਤਭੁਜ ਕੀਨ ਜਾਸ ਪਸਾਰ ॥ ਤਾਹਿ
 ਜਾਨ ਗੁਰੂ ਕੀਯੋ ਮੁਨਿ ਸਤਿ ਦੱਤ ਸੁਧਾਰ ॥੧੧੬॥ **ਇਤਿ ਅਕਾਲ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਥਮ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧॥ੴ**

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਜੋਗ ਕਰਮ ਨਿਧਾਨ ॥ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰੁ ਕਉ ਕਰਾ ਮਨਈ ਮਨੈ ਮੁਨਿ ਮਾਨ ॥ ਨਾਥ ਤਉ ਹੀ ਪਛਾਨੈ ਜੋ ਮਨ ਮਾਨਈ ਜਿਹ ਕਾਲ ॥ ਸਿੱਧ ਤਉ ਮਨ ਕਾਮਨਾ ਸੁਧ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਨਿ ਲਾਲ ॥੧੧੭॥ **ਇਤਿ ਦੁਤੀਆ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥ੴ**

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਦੈ ਸੁ ਕੀਨਿ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਦੇਵੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਕਰੈ ਨਿੱਤ ਸੇਵੰ ॥ ਜਟਾਂ ਜੂਟ ਸੀਸੰ ਸੁ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ॥ ਕਬੈ ਛੈ ਸਕਾ ਅੰਗ ਕੇ ਨਾ ਅਨੰਗੰ ॥੧੧੮॥ ਮਹਾਂ ਉੱਜਲੀ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥ ਜਟਾਂ ਜੂਟ ਗੰਗਾ ਤਰੰਗੰ ਮਹਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਿ ਉੱਦਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥੧੧੯॥ ਭਗਉਹੈ ਲਸੈ ਬਸਤ੍ਰ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰਬ ਆਸਾ ਰਟੈ ਏਕ ਛੰਦੰ ॥ ਮਹਾ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮੋਨ ਬਾਧੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕਰਮੰ ਸਬੈ ਨਿਆਸ ਸਾਧੇ ॥੧੨੦॥ ਦਯਾਸਿੰਧੁ ਸਰਬੰ ਸੁਭੰ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਧਰਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਕੀ ਸਾਧਨਾ ਸਰਬ ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਮਹਾਂ ਸਿੱਧ ਲਾਧੀ ॥੧੨੧॥ ਉਠੈ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਿਆ ਕਰੈ ਨੁਨ ਜਾਵੈ ॥ ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਕੀ ਜੋਗ ਭਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲੰਗਿ ਦਰਸੀ ਮਹਾ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ॥ ਸੁ ਸੰਨਿਆਸ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਸੁੱਧ ਮੱਤੰ ॥੧੨੨॥ ਪਿਯਾਸਾ ਛੁਧਾ ਆਨ ਕੇ ਜੋ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਨ ਚਿੱਤੰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਿਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਧਰੇ ਮੇਖਲਾ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧੨੩॥ ਮਹਾਂ ਆਤਮ ਦਰਸੀ ਮਹਾਂ ਤੱਤਬੇਤਾ ॥ ਬਿਰੰ ਆਸਨੇਕੰ ਮਹਾਂ ਉਰਧ ਰੇਤਾ ॥ ਕਰੈ ਸੱਤਿ ਕਰਮੰ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੰ ॥ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਮੁਨੀਸੰ ਉਦਾਸੰ ॥੧੨੪॥ ਸੁਭੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਬਸੈ ਕਾਨਨੇਸੰ ਸੁਪਾਤ੍ਰੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਤਜਯੋ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੰ ਸਬੈ ਲੋਭ ਮੋਹੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜ਼ਾਲਾ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਸੋਹੰ ॥੧੨੫॥ ਕਰੈ ਨਿਆਸ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਚਰਜੰ ਸੁ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਸੁ ਸੰਨਿਆਸ ਜੋਗੰ ॥ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ਸੁਬਾਸੰ ਅਰੋਗੰ ॥੧੨੬॥ ਅਨਾਸਾ ਮਹਾਂ ਉਰਧ ਰੇਤਾ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤੱਤਬੇਤਾ ਅਨਾਸੰ ਉਦਾਸੀ ॥ ਸਬੈ ਜੋਗ ਸਾਧੈ ਰਹੈ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ॥ ਤਜੇ ਅਉਰ ਸਰਬੰ ਗਹਯੋ ਏਕ ਹਿੱਤੰ ॥੧੨੭॥ ਤਰੇ ਤਾਪ ਧੂਮੰ ਕਰੈ ਪਾਨ ਉੱਚੰ ॥ ਝੁਲੈ ਮੱਧਿ ਅਗਨੰ ਤਉ ਧਿਆਨ ਮੁੱਚੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜੰ ਮਹਾ ਧਰਮ ਧਾਰੀ ॥

ਭਏ ਦੱਤ ਕੇ ਰੁਦ੍ਰ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰੀ ॥੧੨੮॥ ਹਠੀ ਤਾਪਸੀ ਮੋਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮਹਾਨੰ ॥ ਪਰੰ ਪੂਰਣੰ ਦੱਤ ਪ੍ਰਗਯਾ
ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਕਰੈ ਜੋਗ ਨਿਆਸੰ ਤਜੇ ਰਾਜ ਭੋਗੰ ॥ ਚਕੇ ਸਰਬ ਦੇਵੰ ਜਕੇ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥੧੨੯॥ ਜਕੇ ਜੱਛ ਰੰਧ੍ਰਬ
ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਚਕੇ ਦੇਵਤਾ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ਸੁਰਾਨੰ ॥ ਛਕੇ ਜੀਵ ਜੰਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ॥ ਤਜਯੋ ਗਰਬ ਸਰਬੰ
ਲਗੇ ਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥੧੩੦॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਜਟੀ ਜੰਗਮੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਪਰੀ
ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਦੇਸੀ ਪਛੇਲੇ ॥ ਬਲੀ ਬਾਲਖੀ ਬੰਗ ਰੂਮੀ ਰੁਹੇਲੇ ॥੧੩੧॥ ਜਟੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਤ੍ਰਧਾਰੀ
ਛਲਾਰੇ ॥ ਅਜੀ ਆਮਰੀ ਨਿਵਲਕਾ ਕਰਮ ਵਾਰੇ ॥ ਅਤੇਵਾਗਨਿ ਹੋਤ੍ਰੀ ਜੁਆ ਜਗਯ ਧਾਰੀ ॥ ਅਧੰ ਉਰਧਰੇ
ਤੇ ਬਰੰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥੧੩੨॥ ਜਿਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਹੁਤੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਸਬੈ ਪਾਨ ਲਾਗੈ ਤਜਯੋ ਗਰਬ ਭਾਰੀ ॥
ਕਰੈਂ ਲਾਗ ਸਰਬੰ ਸੁ ਸੰਨਯਾਸ ਜੋਗੰ ॥ ਇਹੀ ਪੰਥ ਲਾਗੇ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਲੋਗੰ ॥੧੩੩॥ ਸਬੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਤੇ
ਲੋਗ ਆਏ ॥ ਕਰੰ ਦੱਤ ਕੇ ਆਨਿ ਮੁੰਡੰ ਮੁੰਡਾਏ ॥ ਧਰੇ ਸੀਸ ਪੈ ਪਰਮ ਜੂਟੰ ਜਟਾਨੰ ॥ ਕਰੈਂ ਲਾਗਿ ਸੰਨਯਾਸ
ਜੋਗ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥੧੩੪॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਕੈ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ॥ ਜਾਨਿ ਪਾਨ ਪਰੈ
ਸਬੈ ਗੁਰਦੱਤ ਸ੍ਰੀ ਸਰਮਉਰ ॥ ਤਿਆਗਿ ਅਉਰ ਨਏ ਨਏ ਮਤ ਏਕਹੀ ਮਤ ਠਾਨ ॥ ਆਨ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਤ ਭੇ
ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥੧੩੫॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਲਗੇ ਸਬੈ ਪਗ ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਬੈ
ਭ੍ਰਿਤਾਂਬਰ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਅਭੇਵ ॥ ਅਛਿੰਦ ਗਾਤ ਅਛਿੰਜ ਰੂਪ ਅਭਿੰਦ ਜੋਗ ਦੁਰੰਤ ॥ ਅਮਿਤ ਉੱਜਲ ਅਜਿਤ
ਪਰਮ ਉਪਜਿਓ ਸੁ ਦੱਤ ਮਹੰਤ ॥੧੩੬॥ ਪੇਖਿ ਰੂਪ ਚਕੇ ਚਰਾਚਰ ਸਰਬ ਬਯੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਰਹੇ
ਨਿਰਾਧਪ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਸਮਾਨ ॥ ਅੱਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪੱਤ ਕੋ ਤਜਿ ਜੋਗ ਲੈ ਸੰਨਯਾਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਕਰੈ ਲਗੈ ਹੈ
ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥੧੩੭॥ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਚਕੇ ਸਬੈ ਚਿਤ ਚਉਕਿਯੋ ਸਸਿ ਭਾਨੁ ॥ ਲੈ ਨ ਦੱਤ ਛਿਨਾਇ ਆਜ
ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੋਰ ਮਹਾਨ ॥ ਰੀਝ ਰੀਝ ਰਹੇ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਸਰਬ ਬਯੋਮ ਬਿਮਾਨ ॥ ਜਾਨ ਜਾਨ ਸਬੈ ਪਰੇ ਗੁਰਦੇਵ
ਦੱਤ ਮਹਾਨ ॥੧੩੮॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾਂ ਵਿਸਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਸਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਬੇ ਗਹੇ ਪਗ ਦੱਤ
ਦੇਵ ਉਦਾਰ ॥ ਜਾਨਿ ਜਾਨਿ ਸੁ ਧਰਮ ਕੋ ਘਰ ਮਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨ ਸਬੈ ਲਗੈ ਮਨ ਛਾਡਿਕੈ ਅਹੰਮੇਵ

{੬੪੪}

॥੧੩੯॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਬੈ ਤਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਕੈ ਸੰਨਯਾਸ ॥ ਆਨਿ ਜੋਗ ਕਰੈ ਲਗੈ ਹੈ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥
ਮੰਡਿ ਅੰਗਿ ਬਿਭੂਤਿ ਉਜਲ ਸੀਸ ਜੂਟ ਜਟਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸੌ ਸੁਭੇ ਸਭ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਿਧਾਨ ॥੧੪੦॥
ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਪਤਿ ਪੁਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਕਲੱਤ੍ਰ ॥ ਭੇਸ ਲੈ ਸੰਨਯਾਸ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਿਕੈ ਜਯਪੱਤ੍ਰ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ
ਸਮਾਜ ਸੁੰਦਰ ਛਾਡ ਕੈ ਗਜ ਰਾਜ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਬਸੇ ਮਹਾ ਬਨਿ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਉਦਾਸ ॥੧੪੧॥ ਪਾਧਰੀ
ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਛਿਤ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਜੋਗ ਲਾਗੇ ਉਤਾਲ ॥ ਇਕ ਕਰੈਂ ਲਾਗਿ
ਨਿਵਲਿਆਦਿ ਕਰਮ ॥ ਇਕ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ਲੈ ਬਸਤ੍ਰ ਚਰਮ ॥੧੪੨॥ ਇਕ ਧਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਬਲਕਲਨ
ਅੰਗਿ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਕਲਪ ਇਸਥਿਤ ਉਤੰਗ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਅਲਪ ਦੁਗਧਾ ਅਹਾਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਬਰਖ
ਬਹੁ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥੧੪੩॥ ਇਕ ਰਹਤ ਮੋਨ ਮੋਨੀ ਮਹਾਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਯਾਸ ਤਜਿ ਖਾਨ ਪਾਨ ॥ ਇਕ
ਰਹਤ ਏਕ ਪਰਿਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥ ਇਕ ਬਸਤ ਗ੍ਰਾਮ ਕਾਨਨ ਪਹਾਰ ॥੧੪੪॥ ਇਕ ਕਰਤ ਕਸਟ ਕਰ ਧੂਮ੍
ਪਾਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸਨਾਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਇੱਕ ਪਗ ਜੁਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਕੇਈ ਉਰਧਬਾਹ ਮੁਨਿ
ਮਨ ਮਹਾਨ ॥੧੪੫॥ ਇਕ ਰਹਤ ਬੈਠਿ ਜਲਿ ਮੱਧਿ ਜਾਇ ॥ ਇਕ ਤਪਤ ਆਗਿ ਉਰਧ ਜਰਾਇ ॥ ਇਕ
ਕਰਤ ਨਯਾਸ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਾ ਅਧਾਰ ॥੧੪੬॥ ਕੇਈ ਕਬਹੂੰ ਨੀਚ ਨਹੀ
ਕਰਤ ਡੀਠ ॥ ਕੇਈ ਤਪਤ ਆਗਿ ਪਰਜਾਰ ਪੀਠ ॥ ਕੇਈ ਬੈਠ ਕਰਤ ਬ੍ਰਤਚਰਜ ਦਾਨ ॥ ਕੇਈ ਧਰਤ ਚਿੱਤ
ਏਕੈ ਨਿਧਾਨ ॥੧੪੭॥ ਕੇਈ ਕਰਤ ਜੱਗਿ ਅਰੁ ਹੋਮ ਦਾਨ ॥ ਕੇਈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਧਿਵਤਿ ਇਸਨਾਨ ॥
ਕੇਈ ਧਰਤ ਜਾਇ ਲੈ ਪਿਸਟ ਪਾਨ ॥ ਕੇਈ ਦੇਤ ਕਰਮ ਕੀ ਛਾਡਿ ਬਾਨ ॥੧੪੮॥ ਕੇਈ ਕਰਤ ਬੈਠ ਪਰਮੰ
ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਕੇਈ ਭ੍ਰਮਤ ਪੱਬ ਬਨ ਬਨ ਉਦਾਸ ॥ ਕੇਈ ਰਹਤ ਏਕ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਕੇਈ ਜਪਤ ਬੈਠਿ ਮੁਖ
ਮੰਤ੍ਰ ਅਮੋਲ ॥੧੪੯॥ ਕੇਈ ਕਰਤ ਬੈਠ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਕੇਈ ਕਰਤ ਪਾਠ ਮੁਨਿ ਮਨ ਉਦਾਰ ॥ ਕੇਈ
ਭਗਤਿ ਭਾਵ ਭਗਵਤ ਭਜੰਤ ॥ ਕੇਈ ਰਿਚਾ ਬੇਦ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥੧੫੦॥ ਕੇਈ ਏਕ ਪਾਨ ਅਸਥਿਤ
ਅਡੋਲ ॥ ਕੇਈ ਜਪਤ ਜਾਪ ਮਨਿ ਚਿੱਤ ਖੋਲ ॥ ਕੇਈ ਰਹਤ ਏਕ ਮਨ ਨਿਰਾਹਾਰ ॥ ਇਕ ਭਛਤ ਪਉਨ ਮੁਨਿ

{੬੪੪}

{੬੪੫}

{੬੪੫}

ਮਨ ਉਦਾਰ ॥੧੫੧॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਿਆਸ ਆਸਾ ਬਿਹੀਨ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਏਕ ਭਗਵਤ ਅਧੀਨ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨੈਕੁ ਬਨ ਫਲ ਅਹਾਰ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਨਾਮ ਸਿਆਮਾ ਅਪਾਰ ॥੧੫੨॥ ਇਕ ਏਕ ਆਸ ਆਸਾ ਬਿਰਹਤ ॥ ਇਕ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਦੁਖ ਦੇਹ ਸਹਤ ॥ ਇਕ ਕਹਤ ਏਕ ਹਰਿ ਕੋ ਕਥਾਨ ॥ ਇਕ ਮੁਕਤਿਪਤ੍ਰ ਪਾਵਤ ਨਿਦਾਨ ॥੧੫੩॥ ਇਕ ਪਰੇ ਸਰਣਿ ਹਰਿ ਕੇ ਦੁਆਰ ॥ ਇਕ ਰਹਤ ਤਾਸੁ ਨਾਮੈ ਅਧਾਰ ॥ ਇਕ ਜਪਤ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਦੁਰੰਤ ॥ ਇਕ ਅੰਤਿ ਮੁਕਤਿ ਪਾਵਤ ਬਿਅੰਤ ॥੧੫੪॥ ਇਕ ਕਰਤ ਨਾਮ ਨਿਸਦਿਨ ਉਚਾਰ ॥ ਇਕ ਅਗਨਿਹੋਤ੍ਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਟੰਤ ॥ ਇਕ ਸਾਧ ਰੀਤਿ ਨਿਸਦਿਨ ਚਲੰਤ ॥੧੫੫॥ ਇਕ ਹੋਮ ਦਾਨ ਅਰੁ ਬੇਦ ਰੀਤਿ ॥ ਇਕ ਰਟਤ ਬੈਠਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੀਤ ॥ ਇਕ ਕਰਤ ਬੇਦ ਚਾਰੋਂ ਉਚਾਰ ॥ ਇਕ ਗਿਆਨ ਗਾਥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥੧੫੬॥ ਇਕ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਿਸਟਾਨ ਭੋਜ ॥ ਬਹੁ ਦੀਨ ਬੋਲਿ ਭਛ ਦੇਤ ਰੋਜ ॥ ਕਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪਾਠ ॥ ਕੇਈ ਅੰਨਿ ਤਿਆਗਿ ਚਾਬੰਤ ਕਾਠ ॥੧੫੭॥ ਕੇਈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਧਰਤ ਧਿਆਨ ॥ ਕੇਈ ਕਰਤ ਬੈਠਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਨ ॥ ਕੇਈ ਸੁਨਤ ਪਾਠ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਕਲਪ ਬਹੁ ਜਾਤ ਬੀਤ ॥੧੫੮॥ ਕੇਈ ਬੈਠ ਕਰਤ ਜਲਿ ਕੋ ਅਹਾਰ ॥ ਕੇਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਪਹਾਰ ॥ ਕੇਈ ਜਪਤ ਮੱਧਿ ਕੰਦਰੀ ਦੀਹ ॥ ਕੇਈ ਬ੍ਰਹਮਚਰਜ ਸਰਿਤਾ ਮਝੀਹ ॥੧੫੯॥ ਕੇਈ ਰਹਤ ਬੈਠ ਮਧਿ ਨੀਰ ਜਾਇ ॥ ਕੇਈ ਅਗਨਿ ਜਾਰਿ ਤਾਪਤ ਬਨਾਇ ॥ ਕੇਈ ਰਹਤਿ ਸਿੱਧ ਮੁਖ ਮੋਨਿ ਠਾਨ ॥ ਅਨਿਆਸ ਚਿੱਤ ਇਕ ਆਸਮਾਨ ॥੧੬੦॥ ਅਨਿਡੋਲ ਗਾਤ ਅਬਿਕਾਰ ਅੰਗ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਅਨਭੈ ਸਰੂਪ ਅਨਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਅਬਯਕਤ ਤੇਜ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੧੬੧॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੋਗਿ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਰ ਬਾਝ ਯੋਂ ਨ ਹੋਵੈ ਉਧਾਰ ॥ ਤਬ ਪਰੇ ਦੱਤ ਕੇ ਚਰਨਿ ਆਨਿ ॥ ਕਹਿ ਦੇਹਿ ਜੋਗ ਕੇ ਗੁਰ ਬਿਧਾਨ ॥੧੬੨॥ ਜਲਿ ਮੱਧਿ ਜੋਨ ਮੁੰਡੇ ਅਪਾਰ ॥ ਬਨ ਨਾਮ ਤਉਨ ਹੈਗੇ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਿਰਿ ਮਧਿ ਸਿੱਖ ਕਿਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਗਿਰਿ ਭੇਸ ਸਹਿਤ ਸਮਝੋ ਬਿਬੇਕ ॥੧੬੩॥ ਭਾਰਥ ਭਣੰਤ ਜੇ ਭੇ ਦੁਰੰਤ ॥ ਭਾਰਥੀ ਨਾਮ ਤਾਕੇ ਭਣੰਤ ॥ ਪੁਰ ਜਾਸ ਸਿੱਖ ਕੀਨੇ ਅਪਾਰ ॥ ਪੁਰੀ ਨਾਮ ਤਉਨ

ਪਾਦਮ ਨੇਰ

ਪਾਦਮ ਨੇਰ

ਜਾਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥੧੬੪॥ ਪਰਬਤ ਬਿਖੈਸ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਪਰਬਤਿ ਸੁ ਨਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦੀਨ ॥ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਉੱਚਰਿ ਕਰਿ ਪੰਚ ਨਾਮ ॥ ਤਬ ਦੱਤ ਦੇਵ ਕਿਨੇ ਬਿਸੁਆਮ ॥੧੬੫॥ ਸਾਗਰ ਮੰਝਾਰ ਜੇ ਸਿੱਖ
 ਕੀਨ ॥ ਸਾਗਰ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਾਰਸੁਤਿ ਤੀਰ ਜੇ ਕੀਨ ਚੇਲ ॥ ਸਰਸੁਤੀ ਨਾਮ ਤਿਨ
 ਨਾਮ ਮੇਲ ॥੧੬੬॥ ਤੀਰਥਨ ਬੀਚ ਜੇ ਸਿੱਖ ਕੀਨ ॥ ਤੀਰਥ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜਿਨ ਚਰਨ
 ਦੱਤ ਕੇ ਗਹੇ ਆਨ ॥ ਤੇ ਭਏ ਸਰਬ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥੧੬੭॥ ਇਮ ਕਰਤ ਸਿੱਖ ਜਹ ਤਹ ਬਿਹਾਰਿ ॥
 ਆਸੁਮਨ ਬੀਚ ਜੇ ਜੇ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਤਹ ਤਹੀ ਸਿੱਖ ਜੇ ਕੀਨ ਜਾਇ ॥ ਆਸੁਮ ਸੁ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਸੁਹਾਇ
 ॥੧੬੮॥ ਆਰੰਨ ਬੀਚ ਜੇਅ ਭਯ ਦੱਤ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਜ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮੱਤਿ ॥ ਤਹ ਤਹ ਸੁ ਕੀਨ
 ਜੇ ਸਿੱਖ ਜਾਇ ॥ ਆਰੰਨ ਨਾਮ ਤਿਨ ਕੇ ਰਖਾਇ ॥੧੬੯॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੱਤ ਮਹਾਤਮੇ**
ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਦਸਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ॥੬

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਅਤਿ ਸੈ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਅਬਿਅਕਤ ਤੇਜ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਵ ॥ ਜਹ ਜਹ ਬਿਹਾਰ
 ਮੁਨਿ ਕਰਤ ਦੱਤ ॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਰੁ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ॥੧੭੦॥ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਤਜਿ
 ਗਰਬ ਪਾਨ ਲਾਗੇ ਸੁਢਾਲ ॥ ਤਜਿ ਦੀਨ ਅਉਰ ਝੂਠੇ ਉਪਾਇ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿਓ ਏਕ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਇ
 ॥੧੭੧॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ਇਕ ਆਸ ਚਿੱਤ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਚਿੱਤ ਪਰਮੰ ਪਵਿੱਤ ॥ ਜਹ ਕਰਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ
 ਬਿਹਾਰ ॥ ਉਠਿ ਚਲਤ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ਅਪਾਰ ॥੧੭੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਗਵਨ ਕਰਤ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦਿਸਾ ਮੁਨਿ
 ਮਨ ਦੱਤ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲਤ ਉਠਿ ਸਬ ਪ੍ਰਜਾ ਤਜ ਘਰ ਬਾਰ ਪਹਾਰ ॥੧੭੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਿਹ ਜਿਹ
 ਦੇਸ ਮੁਨੀਸਰ ਗਏ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਸਬ ਹੀ ਸੰਗਿ ਭਏ ॥ ਏਕ ਜੋਗ ਅਰੁ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਉਨ ਨ ਮੋਹੈ ਕਹੋ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੭੪॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲਾ ਜੋਗੁ ਸੰਨਯਾਸਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਜਿ ਭਏ ਉਦਾਸਾ ॥ ਐਸੀ ਭੂਮਿ ਨ ਦੇਖੀਅਤ
 ਕੋਈ ॥ ਜਹਾ ਸੰਨਯਾਸ ਜੋਗ ਨਹੀ ਹੋਈ ॥੧੭੫॥ **ਇਤਿ ਮਨ ਨੂ ਗੁਰੂ ਦੂਸਰ ਠਹਰਾਇਆ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨॥੬**
ਅਬ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਕਬਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਉਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕੀਨ ਜਿਹ ਭਾਂਤਾ ॥ ਅਬ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਕਹੋ ਇਹ

{੬੪੭}

{੬੪੭}

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਬਾਤਾ ॥ ਏਕ ਮਕਰਿਕਾ ਦੱਤ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਐਸ ਹ੍ਰਿਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੧੭੬॥ ਆਪਨ ਹੀਐ ਐਸ
 ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਯਾਹਿ ਹਮ ਮਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਸੂਤ ਕੀ ਡੋਰਿ ਬਢਾਵੈ ॥ ਤਬਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ
 ॥੧੭੭॥ ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪ ਮੋ ਦਰਸੈ ॥ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰੂ ਆਤਮਾ ਪਰਸੈ ॥ ਏਕ ਛਾਡਿਕੈ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥
 ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤੁ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥੧੭੮॥ ਏਕ ਸਰੂਪ ਏਕ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ॥ ਆਨ ਭਾਵ ਕੋ ਭਾਵ ਨ ਪੇਖੈ ॥
 ਏਕ ਆਸ ਤਜਿ ਅਨਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ ॥੧੭੯॥ ਕੇਵਲ ਅੰਗ ਰੰਗ ਤਿਹ
 ਰਾਚੈ ॥ ਏਕ ਛਾਡਿ ਰਸਨੇਕ ਨ ਮਾਚੈ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੋ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਵੈ
 ॥੧੮੦॥ ਤੀਸਰ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਠਾਨੀ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਤਾਂ ਕਰ ਭਾਵ ਹ੍ਰਿਦੇ ਮਹਿ
 ਲੀਨਾ ॥ ਹਰਖਵੰਤ ਤਬ ਚਲਾ ਪ੍ਰਬੀਨਾ ॥੧੮੧॥ **ਇਤਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਗੁਰੂ ਮਕਰਿਕਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੩॥**
ਅਬ ਬਕ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬੈ ਦੱਤ ਗੁਰੁ ਅਗੈ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਮੱਛ ਚਾਸ ਕਰਿ ਬੈਠਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥
 ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਅਤਿ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਮੋਨੀ ਸਰਬ ਬਿਲੋਕਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੮੨॥ ਜੈਸਕ ਧਿਆਨ ਮੱਛ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥
 ਲਾਵਤ ਬਕ ਨਾਵੈ ਨਿਰਲਾਜਾ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਇਹ ਧਿਆਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਭਾਵ ਤਾਸ ਕੋ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥੧੮੩॥
 ਐਸੋ ਧਿਆਨ ਨਾਥ ਹਿਤ ਲੱਈਐ ॥ ਤਬਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪੱਈਐ ॥ ਮਛਾਂਤਕ ਲਖਿ ਦੱਤ ਲੁਭਾਨਾ ॥
 ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਤਾਸੁ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੮੪॥ **ਇਤਿ ਮੱਛਾਂਤਕ ਚਤੁਰਥ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੪॥**
ਅਬ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਨਾਮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਮੁਨਿ ਰਾਈ ॥ ਸੀਸ ਜਟਾਂ ਕਹੁ ਜੂਟ
 ਛਕਾਈ ॥ ਦੇਖਾ ਏਕ ਬਿੜਾਲ ਜੁ ਆਗੇ ॥ ਧਿਆਨ ਲਾਇ ਮੁਨਿ ਨਿਰਖਨ ਲਾਗੇ ॥੧੮੫॥ ਮੂਸ ਕਾਜ ਜਸ
 ਲਾਵਤ ਧਿਆਨੂ ॥ ਲਾਜਤ ਦੇਖਿ ਮਹੰਤ ਮਹਾਨੂ ॥ ਐਸ ਧਿਆਨ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗੱਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ
 ਪੱਈਐ ॥੧੮੬॥ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਯਾਹ ਹਮ ਜਾਨਾ ॥ ਯਾ ਕਹੁ ਭਾਵ ਹੀਐ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਧਿਆਨ
 ਜੋ ਲਾਵੈ ॥ ਸੋ ਨਿਹਚੈ ਸਾਹਿਬ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥੧੮੭॥ **ਇਤਿ ਬਿੜਾਲ ਪੰਚਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੫॥**
ਅਬ ਧੁਨੀਆ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸੰਨਯਾਸਾ ॥ ਏਕ ਆਸ ਗਹਿ ਐਸ ਅਨਾਸਾ ॥

{੬੪੮}

{੬੪੮}

ਤਹ ਇਕ ਰੂਮ ਧੁਨਖਤੇ ਲਹਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਮਨ ਸੌਂ ਮੁਨਿ ਕਹਾ ॥੧੮੮॥ ਭੂਪ ਸੈਨ ਇਹ ਜਾਤ ਨ
 ਲਹੀ ॥ ਗ੍ਰੀਵਾ ਨੀਚ ਨੀਚ ਹੀ ਰਹੀ ॥ ਸਗਲ ਸੈਨ ਵਾਹੀ ਮਗ ਗਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨੈਕੁ ਖਬਰ ਨਹੀ ਭਈ
 ॥੧੮੯॥ ਰੂਈ ਧੁਨਖਤੇ ਫਿਰਿ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਨੀਚ ਹੀ ਗ੍ਰੀਵਾ ਰਹਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਦੱਤ ਬਿਲੋਕ ਹੀਏ
 ਮੁਸਕਾਨਾ ॥ ਖਸਟਮ ਗੁਰੂ ਤਿਸੀ ਕਹੁ ਜਾਨਾ ॥੧੯੦॥ ਰੂਮ ਹੇਤ ਇਹ ਜਿਮ ਚਿਤੁ ਲਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਗਈ
 ਪਰੁ ਸਿਰ ਨ ਉਚਾਯੋ ॥ ਤੈਸੀਏ ਪ੍ਰਭ ਸੌਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੱਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਈਐ ॥੧੯੧॥ **ਇਤਿ
 ਰੂਈ ਧੁਨਖਤਾ ਪੇਂਵਾ ਖਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੬॥੬**

ਅਬ ਮਾਛੀ ਸਪਤਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਰਾਜ ਸੰਨਯਾਸਾ ॥ ਮਹਾ ਬਿਮਲ ਮਨ ਭਯੋ
 ਉਦਾਸਾ ॥ ਨਿਰਖਾ ਤਹਾਂ ਏਕ ਮੱਛਹਾ ॥ ਲਏ ਜਾਰ ਕਰਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥੧੯੨॥ ਬਨਛੀ ਏਕ
 ਹਾਥ ਮੋ ਧਾਰੇ ॥ ਜਰੀਆ ਅੰਧ ਕੰਧ ਪਰ ਡਾਰੇ ॥ ਇਸਥਿਤ ਏਕ ਮੱਛਿ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਵਾਕੇ ਮੱਧ ਨ
 ਸਾਸਾ ॥੧੯੩॥ ਏਕ ਸੁ ਠਾਢ ਮੱਛਿਕੀ ਆਸੂ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤੇ ਜਾਨ ਉਦਾਸੂ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਨੇਹ ਨਾਥ ਸੌਂ
 ਲਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਣ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪਈਐ ॥੧੯੪॥ **ਇਤਿ ਮਾਛੀ ਗੁਰੂ ਸਪਤਮੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥੭॥੬**
ਅਬ ਚੇਰੀ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਖਤ ਅੰਗ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁਨਿ ॥ ਆਯੋ ਦੱਛ ਪ੍ਰਜਾਪਤਿ ਕੇ ਮੁਨਿ ॥
 ਤਹਾਂ ਏਕ ਚੇਰਿਕਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਮਨੋ ਮਤਵਾਰੀ ॥੧੯੫॥ ਚੰਦਨ ਘਸਤ ਨਾਰਿ ਸੁਭ
 ਧਰਮਾ ॥ ਏਕ ਚਿੱਤ ਹੈ ਆਪਨ ਘਰ ਮਾ ॥ ਏਕ ਚਿੱਤ ਨਹੀ ਚਿੱਤ ਚਲਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾ ਚਿਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ
 ਲੱਜਾਵੈ ॥੧੯੬॥ ਦੱਤ ਲਏ ਸੰਨਯਾਸਨ ਸੰਗਾ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹ ਭੇਟਤ ਅੰਗਾ ॥ ਸੀਸ ਉਚਾਇ ਨ
 ਤਾਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕੋ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੯੭॥ ਤਾਕੋ ਦੱਤ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥ ਅਸਟਮ ਗੁਰੂ
 ਤਾਹਿ ਠਹਰਾਵਾ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਇਹ ਚੇਰਿਕਾ ਸਭਾਰੀ ॥ ਜਾਂਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਾਥ ਸੰਗਿ ਲਾਰੀ ॥੧੯੮॥
 ਐਸ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਿ ਹੇਤ ਲਗੱਇਯੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਪੱਇਯੈ ॥ ਬਿਨ ਚਿਤਿ ਦੀਨ ਹਾਥ ਨਹੀ
 ਆਵੈ ॥ ਚਾਰ ਬੇਦ ਇਮਿ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੧੯੯॥ **ਇਤਿ ਚੇਰਿਕਾ ਅਸਟਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੮॥੬**

ਪਾਦਸ਼ਾਹ ਜੋਰ

ਪਾਦਸ਼ਾਹ ਜੋਰ

ਅਬ ਬਨਜਾਰਾ ਨਵਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗਿ ਚੇਲਕਾ
 ਅਪਾਰੀ ॥ ਦੇਖਤ ਬਨਖੰਡ ਨਗਰ ਪਹਾਰਾ ॥ ਆਵਤ ਲਖਾ ਏਕ ਬਨਜਾਰਾ ॥੨੦੦॥ ਧਨ ਕਰ ਭਰੇ ਸਬੈ
 ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਚਲਾ ਸੰਗ ਲੈ ਟਾਂਡ ਅਪਾਰਾ ॥ ਅਮਿਤ ਗਾਵ ਲਵੰਗਨ ਕੇ ਭਰੇ ॥ ਬਿਧਨਾ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ
 ਬਿਚਰੇ ॥੨੦੧॥ ਰਾਤ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਦ੍ਰਬ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਬੇਚਨ ਚਲਾ ਛਾਡ ਘਰ ਵਾਸਾ ॥ ਅਉਰ ਆਸ
 ਦੂਸਰ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਆਸ ਬਨਜ ਕੀ ਹੋਈ ॥੨੦੨॥ ਛਾਂਹ ਧੂਪ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਰਾਤਉ ਦਿਵਸ
 ਗਵਨ ਈ ਠਾਨੈ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕੀ ਅਉਰ ਨ ਬਾਤਾ ॥ ਏਕੈ ਰਸ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੇ ਰਾਤਾ ॥੨੦੩॥ ਤਾਕਹੰ ਦੇਖਿ
 ਦੱਤ ਹਰਿ ਭਗਤੂ ॥ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਜਗਤਿ ਜਗਮਗਤੂ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਧਿਆਈਐ ॥ ਤਬ
 ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪਾਈਐ ॥੨੦੪॥ **ਇਤਿ ਬਨਜਾਰਾ ਨਉਮੋ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੯॥ੴ**

ਅਬ ਕਾਛਨ ਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਾ ਮੁਨੀ ਤਜਿ ਪਰਹਰਿ ਆਸਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨਿ ਅਰੁ ਮਹਾ
 ਉਦਾਸਾ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਬੇਤਾ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾ ਮੋਨਿ ਹਰਿ ਕੋ ਅਨੁਰਾਰੀ ॥੨੦੫॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪੂਰੋ
 ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ ਹਰਿ ਕੋ ਰਸ ਪਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭਗਤ ਖਟ ਗੁਨ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਰਸ
 ਸਉ ਭੀਨਾ ॥੨੦੬॥ ਉੱਜਲ ਗਾਤ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਸਭ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਜਹੰ ਜਹੰ ਜਾਇ
 ਦੱਤ ਸੁਭ ਕਰਮਾ ॥ ਤਹੰ ਤਹੰ ਹੋਤ ਸਭੈ ਨਿਹਕਰਮਾ ॥੨੦੭॥ ਭਰਮ ਮੋਹ ਤਿਹ ਦੇਖਤ ਭਾਰੈ ॥ ਰਮ
 ਭਗਤਿ ਸਭਹੀ ਉਠਿ ਲਾਰੈ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਸਭ ਦੂਰ ਪਰਾਈ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹੈ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥੨੦੮॥
 ਕਾਛਨ ਏਕ ਤਹਾ ਮਿਲ ਗਈ ॥ ਸੋਆ ਚੂਕ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥ ਭਾਵ ਯਾਹ ਮਨ ਮਾਹ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਦਸਵੋ
 ਗੁਰੂ ਤਾਹਿ ਬੀਚਾਰਾ ॥੨੦੯॥ ਜੋ ਸੋਵੈ ਸੋ ਮੂਲੁ ਗਵਾਵੈ ॥ ਜੋ ਜਾਗੈ ਹਰਿ ਹਿੰਦੈ ਬਸਾਵੈ ॥ ਸੱਤਿ ਬੋਲਿ
 ਯਾਂਕੀ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਜੋਗ ਧਿਆਨ ਜਾਗੇ ਤੇ ਜਾਨੀ ॥੨੧੦॥ **ਇਤਿ ਕਾਛਨ ਗੁਰੂ ਦਸਵੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੦॥ੴ**

ਅਬ ਸੁਰੱਥ ਯਾਰਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਦੱਤ ਦੇਵ ਤਬ ਚਲਾ ॥ ਸਾਧੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥
 ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਰੁ ਉਜਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਨਾ ਦੂਸਰ ਹਰਿ ਰਾਉ ॥੨੧੧॥ ਸਬਹੀ ਕਲਾ ਜੋਗ ਕੀ

{੬੫੦}

{੬੫੦}

ਪਾਦਕੋਮ ਰੋਗ

ਰੋਗ ਅਥਾ

ਸਾਧੀ ॥ ਮਹਾਂ ਸਿੱਧਿ ਮੋਨੀ ਮਨਿ ਲਾਧੀ ॥ ਅਧਿਕ ਤੇਜ ਅਰੁ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾ ॥ ਜਾ ਲਖਿ ਇੰਦ੍ਰਾਸਨ
 ਬਹਰਾਵਾ ॥੨੧੨॥ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਅਪਾਰ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ
 ਲੀਨ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਅਧੀਨ ॥੨੧੩॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਜੋਗ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਇ ॥ ਹਰਿ ਭਗਤਿ
 ਭਾਇ ॥੨੧੪॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ॥ ਪੂਰਣ ਵਤਾਰ ॥ ਖੜਗੰ ਅਸੇਖ ॥ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਸੇਖ ॥੨੧੫॥ ਸੁੰਦਰ
 ਸਰੂਪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥ ਆਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥੨੧੬॥ ਸੰਨਯਾਸ ਦੇਵ ॥ ਗੁਨ ਗਨ
 ਅਭੇਵ ॥ ਅਬਿਯਕਤ ਰੂਪ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਨੂਪ ॥੨੧੭॥ ਸਭ ਸੁਭ ਸੁਭਾਵ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ॥ ਮਹਿਮਾ
 ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੨੧੮॥ ਤਹ ਸੁਰਥ ਰਾਜ ॥ ਸੰਪਤਿ ਸਮਾਜ ॥ ਪੂਜੰਤ ਚੰਡਿ ॥ ਨਿਸਦਿਨ
 ਅਖੰਡ ॥੨੧੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਸਭ ਬਿਧਿ ਅਖੰਡ ॥ ਸਿਲ ਸਿਤ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਦੇਵੀ ਅਧੀਨ ॥੨੨੦॥
 ਨਿਸਦਿਨ ਭਵਾਨਿ ॥ ਸੇਵਤ ਨਿਧਾਨ ॥ ਕਰਿ ਏਕ ਆਸ ॥ ਨਿਸਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥੨੨੧॥ ਦੁਰਗਾ ਪੂਜੰਤ ॥
 ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਮਹੰਤ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸੇਵਤ ਸਵਾਰ ॥੨੨੨॥ ਅਤਿ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ ਮਹਾਨ ॥
 ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲੱਜਤ ਗੰਗ ॥੨੨੩॥ ਤਿਹ ਨਿਰਖ ਦੱਤ ॥ ਅਤਿ ਬਿਮਲ ਮਤਿ ॥ ਅਨਖੰਡ
 ਜੋਤਿ ॥ ਜਨੁ ਭਿਓ ਉਦੋਤ ॥੨੨੪॥ ਝਮਕੰਤ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲੱਜਤ ਗੰਗ ॥ ਅਤਿ ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ਮਹਿਮਾ
 ਮਹਾਨ ॥੨੨੫॥ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਸੁਭਾਵ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਵ ॥੨੨੬॥
 ਲਖਿ ਤਾਸ ਸੇਵ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਦੇਵ ॥ ਅਤਿ ਚਿੱਤ ਰੀਝ ॥ ਹਿਤ ਫਾਂਸਿ ਬੀਝ ॥੨੨੭॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥
 ਕਿ ਦਿੱਖਿਓਤ ਦੱਤੰ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰਤਿ ਮੱਤੰ ॥ ਸੁ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ॥ ਕਿ ਦਿੱਖਿਓਤ ਰਾਜਾ ॥੨੨੮॥ ਕਿ ਆਲੋਕ
 ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਆਜਿੱਤ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿ ਰੱਤੇਸ ਰੂਪੰ ॥੨੨੯॥ ਕਿ ਆਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ
 ਸਾਹੰ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੂਪੰ ॥੨੩੦॥ ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੰ ॥ ਕਿ ਆਜਾਨ ਬਾਹੰ ॥ ਕਿ ਜੋਗੇਂਦ੍ਰ
 ਗਾਮੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਧਾਮੀ ॥੨੩੧॥ ਕਿ ਰੁੱਦ੍ਰਾਰਿ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਭੂਪਾਨ ਭੂਪੰ ॥ ਕਿ ਆਦੱਗ ਜੋਗੰ ॥
 ਕਿ ਤਿਆਗੰਤ ਸੋਗੰ ॥੨੩੨॥ ਬਿਮੋਹਿਯੋ ਤ ਦੇਖੀ ॥ ਕਿ ਰਾਵੱਲ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਜਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ

{੬੫੧}

ਸਾਜਾ ॥੨੩੩॥ ਕਿ ਸੰਭਾਲ ਦੇਖਾ ॥ ਕਿ ਸੁਧ ਚੰਦ੍ਰ ਪੇਖਾ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਧਰਮੰ ॥੨੩੪॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਦ੍ਰੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਸ ਧਾਮੀ ॥੨੩੫॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਆਗੰਮ ਲੋਗੰ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਧੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੰਧੰ ॥੨੩੬॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਕਰਮਾ ॥ ਕਿ ਆਲੋਕ ਧਰਮਾ ॥ ਕਿ ਆਦੇਸ ਕਰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਸਰਿਤਾ ॥੨੩੭॥ ਕਿ ਅਗਿਆਨ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭਕਤਾ ॥੨੩੮॥ ਕਿ ਖੰਕਾਲ ਭਾਸੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸੰ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਰਾਜੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜੰ ॥੨੩੯॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਆਧਰਮ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭਕਤਾ ॥ ਕਿ ਸਾਜੋਜ ਮੁਕਤਾ ॥੨੪੦॥ ਕਿ ਆਸਕਤ ਕਰਮੰ ॥ ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਅੱਤੇਵ ਜੋਗੀ ॥ ਕਿ ਅੰਗੰ ਅਰੋਗੀ ॥੨੪੧॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰ ਸੁਰੋਸੰ ॥ ਨ ਨੈਕੁ ਅੰਗਰੋਸੰ ॥ ਨ ਕੁਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਸੁ ਸਰਿਤਾ ॥੨੪੨॥ ਕਿ ਜੋਗਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸੁ ਭਗਤਾ ॥ ਕਿ ਆਰੰਭ ਜਗਤਾ ॥੨੪੩॥ ਕਿ ਜਾਟਾਨ ਜੂਟੰ ॥ ਕਿ ਨਿਧਿਆਨ ਛੂਟੰ ॥ ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਕੈ ਪਾਨ ਭੰਗੰ ॥੨੪੪॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਕਰਮੀ ॥ ਕਿ ਰਾਵੱਲ ਧਰਮੀ ॥ ਕਿ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਕੁਸਲੀ ॥ ਕਿ ਕਾਮੱਦਿ ਦੁਸਲੀ ॥੨੪੫॥ ਕਿ ਡਾਮਾਰ ਬਾਜੈਂ ॥ ਕਿ ਸਬ ਪਾਪ ਭਾਜੈਂ ॥ ਕਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੋਹੈ ॥੨੪੬॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੀ ॥ ਕਿ ਏਕਾਦਿ ਛੰਦੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਨ ਧਰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹਰਤਾ ॥੨੪੭॥ ਕਿ ਨਿਨਾਦਿ ਬਾਜੈਂ ॥ ਕਿ ਪੰਪਾਪ ਭਾਜੈਂ ॥ ਕਿ ਆਦੇਸ ਬੁੱਲੈਂ ॥ ਕਿ ਲੈਂ ਗ੍ਰੰਥ ਖੁਲੈਂ ॥੨੪੮॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ॥ ਕਿ ਧਰਮੇਂਦ੍ਰ ਭੇਸੀ ॥ ਕਿ ਲੰਗੋਟ ਬੰਦੰ ॥ ਕਿ ਆਜੋਤਿ ਵੰਦੰ ॥੨੪੯॥ ਕਿ ਆਨਰਥ ਰਹਿਤਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਸਹਿਤਾ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪੁਨੀਤੰ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮੀਤੰ ॥੨੫੦॥ ਕਿ ਅਚਾਚੱਲ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਜੋਗੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਕਿ ਅਬਿਯਕਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਭੂਪੰ ॥੨੫੧॥ ਕਿ ਬੀਰਾਨ ਰਾਧੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿਤ੍ਰ ਕਰਮਾ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਧਰਮਾ ॥੨੫੨॥ ਅਧਾਖੰਡ ਰੰਗੰ ॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਅੰਗੰ ॥ ਕਿ ਅੰਨਿਆਇ ਹਰਤਾ ॥ ਕਿ ਸੁ ਨਿਆਇ ਕਰਤਾ ॥੨੫੩॥ ਕੁ ਕਰਮੰ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਸੀ ॥ ਕਿ ਆਲਿਪਤ ਅੰਗੀ ॥ ਕਿ ਆਭਾ ਅਭੰਗੀ

{੬੫੧}

{੬੫੨}

{੬੫੨}

॥੨੫੪॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਪਾਪਾਨ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਾਸੱਧ ਜੋਗੰ ॥ ਕਿ ਤੰ ਤਿਆਗ ਰੋਗੰ ॥੨੫੫॥
ਸੁਰੱਥ ਰਾਜਾ ਯਾਰਮੋ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥੧੧॥ੴ
ਅਬ ਬਾਲੀ ਦੁਆਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਲਾ ਦੱਤ ਆਗੇ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੇ ॥ ਬਜੈਂ ਘੰਟ
ਘੋਰੰ ॥ ਬਣੰ ਜਾਣੁ ਮੋਰੰ ॥੨੫੬॥ ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੈਂ ॥ ਧਰਾ ਪਾਪ ਭਾਜੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਦੇਬਿਯ ਅਰਚਾ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ
ਚਰਚਾ ॥੨੫੭॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਸਰਬ ਪਾਠੰ ॥ ਸੁ ਸੰਨਯਾਸ ਰਾਠੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਨਯਾਸੰ ॥ ਸਦਾਈ ਉਦਾਸੰ ॥੨੫੮॥
ਖਟੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਚਰਚਾ ॥ ਰਟੈਂ ਬੇਦ ਅਰਚਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਯਾਸ ਧਾਨੀ ॥੨੫੯॥ ਚਲਾ ਦੱਤ
ਆਗੈ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਗੈਂ ॥ ਲਖੀ ਏਕ ਕੰਨਿਆ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਗ ਧੰਨਿਆ ॥੨੬੦॥ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਸੁ
ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥ ਲਖੀ ਪਾਨਿ ਵਾਕੇ ॥ ਗੁਡੀ ਬਾਲ ਤਾਕੇ ॥੨੬੧॥ ਖਿਲੈ ਖੇਲ ਤਾਸੋ ॥ ਇਸੋ ਹੇਤ ਵਾਸੋ ॥
ਪੀਐ ਪਾ ਨ ਆਵੈ ॥ ਇਸੋ ਖੇਲ ਭਾਵੈ ॥੨੬੨॥ ਗਏ ਮੋਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਤਰੈ ਦਿਸਟ ਆਨੀ ॥ ਨ ਬਾਲਾ
ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਨ ਖੇਲੰ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥੨੬੩॥ ਲਖੀ ਦੱਤ ਬਾਲਾ ॥ ਮਨੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਰੰਗੀ ਰੰਗਿ ਖੇਲੰ ॥ ਮਨੋ
ਨਾਗ੍ਰਬੇਲੰ ॥੨੬੪॥ ਤਬੈ ਦੱਤ ਰਾਯੰ ॥ ਲਖੇ ਤਾਸ ਜਾਯੰ ॥ ਗੁਰੂ ਤਾਸ ਕੀਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੰਤ੍ਰ ਭੀਨਾ ॥੨੬੫॥
ਗੁਰੂ ਤਾਸੁ ਜਾਨਯੋ ॥ ਇਮੰ ਮੰਤ੍ਰ ਠਾਨਯੋ ॥ ਦਸੰ ਦੈ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਗੁਰੂਦੱਤ ਜਾਨੰ ॥੨੬੬॥ **ਰੁਣ ਝੁਣ ਛੰਦ ॥** ਲਖਿ
ਛਬਿ ਬਾਲੀ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਵਾਲੀ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਰੂਪੰ ॥ ਜਣੁ ਬੁਧਿ ਕੂਪੰ ॥੨੬੭॥ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਪੇਖਾ ॥ ਬਹੁ
ਬਿਧਿ ਲੇਖਾ ॥ ਤਨ ਮਨ ਜਾਨਾ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਮਾਨਾ ॥੨੬੮॥ ਤਿੰਹ ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥ ਅਤਿ ਜਸੁ ਲੀਨਾ ॥ ਅਗਿ
ਤਬ ਚਾਲਾ ॥ ਜਨੁ ਮਨਿ ਜ਼ਾਲਾ ॥੨੬੯॥ **ਇਤਿ ਦੁਆਦਸ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ਲੜਕੀ ਗੁਡੀ ਖੇਡਤੀ ॥੧੨॥ੴ**
ਅਬ ਭ੍ਰਿਤ ਤ੍ਰੋਦਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਦੱਤ ਦੇਵ ਮਹਾਨ ॥ ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ਅਤਿਭੁਤ
ਉੱਤਮ ਗਾਤ ॥ ਹਰਿ ਨਾਮ ਲੇਤ ਪ੍ਰਭਾਤ ॥੨੭੦॥ ਅਕਲੰਕ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ॥ ਲਖਿ ਲਾਜ ਰੰਗ ਤਰੰਗ ॥
ਅਨਭੈ ਅਭੂਤ ਸਰੂਪ ॥ ਲਖਿ ਜੋਤਿ ਲਾਜਤ ਭੂਪ ॥੨੭੧॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਸੁਭ੍ਰਿਤ ਏਕ ॥ ਗੁਨ ਮੱਧਿ ਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥
ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਠਾਢ ਦੁਆਰਿ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਮੇਘ ਫੁਹਾਰ ॥੨੭੨॥ ਅਧਿ ਰਾਤਿ ਦੱਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਬਿਕ੍ਰਮ

{੬੫੩}

{੬੫੩}

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਅਪਾਰ ॥ ਜਲ ਮੁਸਲਧਾਰ ਪਰੰਤ ॥ ਨਿਜ ਨੈਨ ਦੇਖਿ ਮਹੰਤ ॥੨੭੩॥ ਇਕ ਚਿੱਤ ਠਾਢ ਸੁਐਸ ॥ ਸੋਵਰਨ
ਮੂਰਤਿ ਜੈਸ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਦੇਖਿ ਤਾਂ ਕੀ ਮਤਿ ॥ ਅਤਿ ਮਨਹਿ ਰੀਝੇ ਦੱਤ ॥੨੭੪॥ ਨਹੀ ਸੀਤ ਮਾਨਤ ਘਾਮ ॥
ਨਹੀ ਚਿੱਤ ਲਯਾਵਤ ਛਾਮ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਮੋਰਤ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਪਾਂਇ ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥੨੭੫॥ ਢਿਗ ਦੱਤ
ਤਾਂਕੇ ਜਾਇ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਤਾਸੁ ਬਨਾਇ ॥ ਅਧਿ ਰਾੜ੍ਹਿ ਨਿਰਜਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਅਸਿਲੀਨ ਠਾਢ ਉਦਾਸ ॥੨੭੬॥
ਬਰਖੰਤ ਮੇਘ ਮਹਾਨ ॥ ਭੀਜੰਤ ਭੂਮਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਜਗਿ ਜੀਵ ਸਰਬ ਸੁਭਾਸ ॥ ਉਠਿ ਭਾਜ ਤ੍ਰਾਸ ਉਦਾਸ
॥੨੭੭॥ ਇਹ ਠਾਢ ਭੂਪਤਿ ਪਉਰ ॥ ਮਨ ਜਾਪ ਜਾਪਤ ਗਉਰ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕ ਮੋਰਤ ਅੰਗ ॥ ਇਕ ਪਾਨ
ਠਾਢ ਅਭੰਗ ॥੨੭੮॥ ਅਸਿ ਲੀਨ ਪਾਨਿ ਕਰਾਲ ॥ ਚਮਕੰਤ ਉਜਲ ਜ਼ਾਲ ॥ ਜਨ ਕਾਹੂ ਕੇ ਨਹੀ ਮਿਤ੍ਰ ॥
ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ॥੨੭੯॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਉਚਾਵਤ ਪਾਉ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਧਤ ਦਾਉ ॥ ਅਨਯਾਸ
ਭੂਪਤਿ ਭਗਤ ॥ ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਹੀ ਰਸ ਪਗਤ ॥੨੮੦॥ ਜਲ ਪਰਤ ਮੁਸਲ ਧਾਰ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਲੇ ਨ ਓਟ ਦੁਆਰ ॥
ਪਸੁ ਪੱਛ ਸਰਬਿ ਦਿਸਾਨ ॥ ਸਭ ਦੇਸ ਦੇਸ ਸਿਧਾਨ ॥੨੮੧॥ ਇਹ ਠਾਢ ਹੈ ਇਕ ਆਸ ॥ ਇਕ ਪਾਨ
ਜਾਨ ਉਦਾਸ ॥ ਅਸਿਲੀਨ ਪਾਨਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਤਿ ਤੇਜਵੰਤ ਅਖੰਡ ॥੨੮੨॥ ਮਨਿ ਆਨ ਕੇ ਨਹੀ ਭਾਵ ॥
ਇਕ ਦੇਵ ਕੇ ਚਿਤ ਚਾਵ ॥ ਇਕ ਪਾਂਵ ਐਸੇ ਠਾਢ ॥ ਰਨ ਖੰਭ ਜਾਨੁਕ ਗਾਡ ॥੨੮੩॥ ਜਿੰਹ ਭੂਮਿ ਧਾਰਸ
ਪਾਂਵ ॥ ਨਹੀ ਨੈਕੁ ਫੇਰਿ ਉਚਾਵ ॥ ਨਹੀ ਠਾਮ ਭੀਜਸ ਤਉਨ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਭਇਓ ਮੁਨਿ ਮਉਨ ॥੨੮੪॥
ਅਵਿਲੋਕਿ ਤਾਸ ਮੁਨੇਸ ॥ ਅਕਲੰਕ ਭਾਗਵਿ ਭੇਸ ॥ ਗੁਰ ਜਾਨਿ ਪਰੀਆ ਪਾਂਇ ॥ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਾਜ ਸਚਾਇ
॥੨੮੫॥ ਤਿੰਹ ਜਾਨ ਕੈ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ਅਕਲੰਕ ਦੱਤ ਅਭੇਵ ॥ ਚਿਤ ਤਾਸ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਗੁਰ ਤ੍ਰਉਦਸਮੇ
ਤਿਹ ਕੀਨ ॥੨੮੬॥ (ਤ੍ਰਉਦਸਮੇ ਗੁਰੁ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੩॥) ॐ

ਅਬ ਚਤੁਰਦਸਮੇ ਗੁਰ ਨਾਮ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਲਯੇ ਦੱਤ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਜੰ ॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਪੇਖਾ ॥
ਗੁਰੂ ਤੁਲਿ ਲੇਖਾ ॥੨੮੭॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਪਾਪ ਭਾਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਸੋਹੈ ॥ ਸਿਵਊ ਤੁੱਲਿ ਕੇ ਹੈ
॥੨੮੮॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕੁ ਪੇਖਾ ॥ ਮਨੋ ਮੈਨ ਦੇਖਾ ॥ ਸਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਾ ॥ ਨ ਦੈ ਭਾਵ ਆਨਾ ॥੨੮੯॥ ਰਿਝੀ

{੬੫੪}

{੬੫੪}

ਸਰਬ ਨਾਰੀ ॥ ਮਹਾ ਤੇਜ ਧਾਰੀ ॥ ਨ ਹਾਰੰ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਨ ਚੀਰਉ ਚਿਤਾਰੈ ॥੨੯੦॥ ਚਲੀ ਧਾਇ ਐਸੇ ॥
 ਨਦੀ ਨਾਵ ਜੈਸੇ ॥ ਜੁਵਾਂ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲੈਂ ॥ ਰਹੀ ਕੋ ਨ ਆਲੈ ॥੨੯੧॥ ਲਹੀ ਏਕ ਨਾਰੀ ॥ ਸੁ ਧਰਮਾ ਧਿਕਾਰੀ ॥
 ਕਿਧੋ ਪਾਰਬਤੀ ਛੈ ॥ ਮਨੋ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥੨੯੨॥ **ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ** ॥ ਕਿ ਰਾਜਾ ਸ੍ਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੰਦੇਲਤਾ
 ਛੈ ॥ ਕਿ ਹਈ ਮਾਦ੍ਰਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੨੯੩॥ ਕਿ ਰਾਮੰ ਤ੍ਰੀਆ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ
 ਰਾਜੇਸ੍ਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਮਾਨੁਜਾ ਛੈ ॥੨੯੪॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰ ਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਦੇਵਾਨੁਜਾ ਹੈ ॥
 ਕਿ ਦਈਤੇਸਰਾ ਹੈ ॥੨੯੫॥ ਕਿ ਸਾਵਿਤ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਗਾਇਤ੍ਰੀਆ ਛੈ ॥ ਕਿ ਦੇਵੇਸ੍ਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸ੍ਰੀ
 ਛੈ ॥੨੯੬॥ ਕਿ ਮੰਤ੍ਰਾਵਲੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਤੰਤ੍ਰਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹਈ ਮਦ੍ਰਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹੰਸੇਸਰੀ ਹੈ ॥੨੯੭॥
 ਕਿ ਜਾਜੁਲਿਕਾ ਛੈ ॥ ਸੁਵਰਨ ਆਦਿਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥੨੯੮॥ ਕਿ ਪਰਮੇਸਰਜਾ
 ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸਾਵਿੱਤ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥੨੯੯॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮਹਿ
 ਕਲਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰਿਤਯੰਧੁਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜੇਸਰੀ ਹੈ ॥੩੦੦॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿਸਿਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਮੰ ਕਲੀ ਹੈ ॥
 ਕਿ ਗਉਰੀ ਮਹਾਂ ਹੈ ॥ ਕਿ ਟੋਡੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੦੧॥ ਕਿ ਭੂਪਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਟੋਡੀਜਆ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ
 ਬਾਲਾ ॥ ਕਿ ਰਾਗਾਨ ਮਾਲਾ ॥੩੦੨॥ ਕਿ ਮੇਘੰ ਮਲਾਰੀ ॥ ਕਿ ਗਉਰੀ ਧਮਾਰੀ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ
 ਆਕਾਸ ਉਤਰੀ ॥੩੦੩॥ ਸੁ ਸਉਹਾਗਵੰਤੀ ॥ ਕਿ ਪਾਰੰਗ ਗੰਤੀ ॥ ਕਿ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਕਤਾ ॥ ਕਿ ਨਿਜ
 ਨਾਹ ਭਗਤਾ ॥੩੦੪॥ ਕਿ ਰੰਭਾ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਗੰਧੂਬਣੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੱਦਿਆਧਰੀ
 ਛੈ ॥੩੦੫॥ ਕਿ ਰੰਭਾ ਉਰਬਸੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁਧੰਸਚੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਹੰਸਏਸ੍ਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲਕਾ ਛੈ ॥੩੦੬॥
 ਕਿ ਗੰਧੂਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿੱਦਿਆਧਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿ ਸਿਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਿਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੦੭॥ ਕਿ
 ਰਾਜਾਨੁਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰੁਦ੍ਰੰ ਪ੍ਰਿਆ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸੰਭਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੁੱਧੰਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੦੮॥ ਕਿ ਅੰਬਾਲਿਕਾ ਛੈ ॥
 ਕਿ ਆਕਰਖਣੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੦੯॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸਾਰਸ੍ਰਤੀ
 ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਜਾਨਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਦੁਆਰਕਾ ਛੈ ॥੩੧੦॥ ਕਿ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਜਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਕਾਮੰਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ

ਪਾਦੋਅੰਤਰ

ਅੰਤਰ

{੬੫੫}

{੬੫੫}

ਕਾਮਏਸਵਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਇੰਦ੍ਰਾਨੁਜਾ ਹੈ ॥੩੧੧॥ ਕਿ ਭੈਖੰਡਣੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਖੰਭਾਵਤੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥
 ਕਿ ਧਰਮਾਧਿਕਾਰੀ ॥੩੧੨॥ ਕਿ ਪਰਮਹ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਆਲੋਕਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਆਭਾ
 ਪਰੀ ਹੈ ॥੩੧੩॥ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰਾਮੁਖੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਸੂਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਪਾਵਿੱਤ੍ਰਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੧੪॥
 ਕਿ ਸਰਪੰ ਲਟੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਦੁੱਖੰ ਕਟੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਚੰਦ੍ਰੰਪ੍ਰਭਾ ਛੈ ॥੩੧੫॥ ਕਿ ਬੁੱਧੰ ਧਰੀ
 ਹੈ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛੱਤ੍ਰਾਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਿੱਜੰ ਛਟਾ ਹੈ ॥੩੧੬॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰਾਣਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰਧਰੀ
 ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਟਾ ਹੈ ॥੩੧੭॥ ਕਿ ਬਾਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨੇਤ੍ਰੰ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਕਉਲਾ
 ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸੇਸਾਨਨੀ ਛੈ ॥੩੧੮॥ ਕਿ ਗੰਧੂਬਣੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬਿਦਿਆ ਧਰੀ ਛੈ ॥ ਕਿ ਬਾਸੰਤ ਨਾਰੀ ॥
 ਕਿ ਭੂਤੇਸ ਪਿਆਰੀ ॥੩੧੯॥ ਕਿ ਜਾਦ੍ਰੇਸ ਨਾਰੀ ॥ ਕਿ ਪੰਚਾਲ ਬਾਰੀ ॥ ਕਿ ਹਿੰਡੋਲਕਾ ਛੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜਹਸਿਰੀ
 ਹੈ ॥੩੨੦॥ ਕਿ ਸੋਵਰਣ ਪੁਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਆਕਾਸ ਉਤ੍ਰੀ ॥ ਕਿ ਸੂਰਣੀ ਪ੍ਰਿਤਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸੂਰਣੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥੩੨੧॥
 ਕਿ ਪਦਮੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਭੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਬੀਰਾਬਰਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਸਸਿ ਕੀ ਸੁਭਾ ਹੈ ॥੩੨੨॥ ਕਿ
 ਨਾਗੇਸਜਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨਾਗਨ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਨਲਨੰ ਦ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥ ਕਿ ਮਲਿਨੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਹੈ ॥੩੨੩॥ ਕਿ ਅਮਿਤੰ
 ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋਤਮਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪੰ ॥ ਕਿ ਸਭ ਜਗਤ ਭੂਪੰ ॥੩੨੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥
 ਜੁੱਬਣਮਯ ਮੰਤੀ ਸੁ ਬਾਲੀ ॥ ਮੁਖ ਨੂਰੰ ਪੂਰੰ ਉੱਜਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਬੈਣੀ ਕੋਕਿਲਾ ॥ ਸਸਿ ਆਭਾ ਸੋਭਾ ਚੰਚਲਾ
 ॥੩੨੫॥ ਘਣਿ ਮੰਝੈ ਜੈਹੈ ਚੰਚਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਹਾਸਾ ਨਾਸਾ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ ਕੰਠਾਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ
 ਬੈਣੀ ਮੰਡਾਯੰ ॥੩੨੬॥ ਗਜ ਗਾਮੰ ਬਾਮੰ ਸੁ ਗੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਹਾਸੰ ਬਾਸੰ ਬਿਧੁ ਬੈਣੀ ॥ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਹਾਰੰ
 ਨਿਰਮਲਾ ॥ ਲਖਿ ਆਭਾ ਲੱਜੀ ਚੰਚਲਾ ॥੩੨੭॥ ਦ੍ਰਿਤੁ ਧਰਮਾਂ ਕਰਮਾਂ ਸੁ ਕਰਮੰ ॥ ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਸਰਿਤਾ ਜਣੁ
 ਧਰਮੰ ॥ ਮੁਖ ਨੂਰੰ ਪੂਰੰ ਸੁਬਾਸਾ ॥ ਚਖੁ ਚਾਰੀ ਬਾਰੀ ਅੰਨਾਸਾ ॥੩੨੮॥ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਬਾਰੰ ਚੰਚਾਲੀ ॥ ਸਤ
 ਧਰਮਾ ਕਰਮਾ ਸੰਚਾਲੀ ॥ ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦੁਖ ਦੰਦੰ ॥ ਪ੍ਰਿਯਾ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰਿ ਛੰਦੰ ॥੩੨੯॥ ਰੰਭਾ
 ਉਰਬਸੀ ਆ ਪ੍ਰਿਤਾਰੀ ॥ ਅੱਛੈ ਮੋਹਣੀ ਆਂਜੇ ਰਾਚੀ ॥ ਲਖਿ ਸਰਬੰ ਗਰਬੰ ਪਰ ਹਾਰੀ ॥ ਮੁਖਿ ਨੀਚੇ ਧਾਮੰ

ਪਾਦੋਮੁ ਰੋਹ

ਪਾਦੋਮੁ ਰੋਹ

{੬੫੬}

{੬੫੬}

ਸਿਧਾਰੀ ॥੩੩੦॥ ਗੰਧਰਬੰ ਸਰਬੰ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਗਿਰਜਾ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਲੰਕਾਣੀ ॥ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਚੰਦ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥
 ਲਖਿ ਲੱਜੀ ਸੋਭਾ ਸੂਰਜਾਣੀ ॥੩੩੧॥ ਨਾਗਣੀਆਂ ਨ੍ਰਿਤਿਆ ਜੱਛਾਣੀ ॥ ਪਾਪਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ਪੱਥਾਣੀ ॥ ਪਈਸਾਚੀ
 ਪ੍ਰੇਤੀ ਭੂਤੇਸੀ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭਾਮਾ ਭੂਪੇਸੀ ॥੩੩੨॥ ਬਰ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸਬ ਦੁੱਖੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਤਰਣੀ ਸਸਿ
 ਮੁੱਖੰ ॥ ਉਰਗੀ ਗੰਧੂਬੀ ਜੱਛਾਣੀ ॥ ਲੰਕੇਸੀ ਭੇਸੀ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥੩੩੩॥ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਨੰ ਤਾਨੰ ਮਦਮੱਤੀ ॥ ਜੁਬਨ
 ਜਗ ਮਗਣੀ ਸੁਭਵੰਤੀ ॥ ਉਰਧਾਰੰ ਹਾਰੰ ਬਨਿ ਮਾਲੰ ॥ ਮੁਖਿ ਸੋਭਾ ਸਿਖਰੰ ਜਨ ਜ਼ਾਲੰ ॥੩੩੪॥ ਛਤ ਪਤ੍ਰੀ
 ਛਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਲੀ ॥ ਬਿਧੁ ਬੈਣੀ ਨੈਣੀ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥ ਅਸਉਪਾਸੀ ਦਾਸੀ ਨਿਰਲੇਪੰ ॥ ਬੁਧਿ ਖਾਨੰ ਮਾਨੰ ਸੰਛੇਪੰ ॥੩੩੫॥
 ਸੁਭ ਸੀਲੰ ਡੀਲੰ ਸੁਖ ਬਾਨੰ ॥ ਮੁਖ ਹਾਸੰ ਰਾਸੰ ਨਿਰਬਾਨੰ ॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਹਰਿਨਾਮੰ ॥ ਚਿਤ ਲੈਣੀ ਦੈਣੀ
 ਆਰਾਮੰ ॥੩੩੬॥ ਪ੍ਰਿਯ ਭਕਤਾ ਠਾਢੀ ਏਕੰਗੀ ॥ ਰੰਗ ਏਕੈ ਰੰਗੈ ਸੋ ਰੰਗੀ ॥ ਨਿਰਬਾਸਾ ਆਸਾ ਏਕਾਂਤੰ ॥
 ਪਤਿ ਦਾਸੀ ਭਾਸੀ ਪਰਭਾਤੰ ॥੩੩੭॥ ਅਨਿ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਅਨਿੰਦ੍ਰਾ ਨਿਰਹਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਿਯਾ ਭਕਤਾ ਬਕਤਾ ਬ੍ਰੁਤਚਾਰੀ ॥
 ਬਾਸੰਤੀ ਟੋਡੀ ਗਉੜੀ ਹੈ ॥ ਭੂਪਾਲੀ ਸਾਰੰਗ ਗਉਰੀ ਛੈ ॥੩੩੮॥ ਹਿੰਡੋਲੀ ਮੇਘ ਮਲੁਾਰੀ ਹੈ ॥ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਗੌਡ
 ਮਲੁਾਰੀ ਛੈ ॥ ਬੰਗਲੀਆ ਰਾਗ ਬਸੰਤੀ ਛੈ ॥ ਬੈਰਾਰੀ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਹੈ ॥੩੩੯॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਬੈਰਾਰੀ ਛੈ ॥
 ਪਰਜ ਕਿ ਸੁੱਧ ਮਲੁਾਰੀ ਛੈ ॥ ਹਿੰਡੋਲੀ ਕਾਫੀ ਤੈਲੰਗੀ ॥ ਭੈਰਵੀ ਦੀਪਕੀ ਸੁੱਭੰਗੀ ॥੩੪੦॥ ਸਰਬੇਵੰ ਰਾਗੰ
 ਨਿਰਬਾਣੀ ॥ ਲਖਿ ਲੋਭੀ ਆਭਾ ਗਰਬਾਣੀ ॥ ਜਉ ਕੱਥਉ ਸੋਭਾ ਸਰਬਾਣੰ ॥ ਤਉ ਬਾਢੈ ਏਕੰ ਗੁੰਥਾਣੰ ॥੩੪੧॥
 ਲਖਿ ਤਾਮੰ ਦੱਤੰ ਬ੍ਰੁਤਚਾਰੀ ॥ ਸਬ ਲੱਗੇ ਪਾਨੰ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਤਨ ਮਨ ਭਰਤਾ ਕਰ ਰਸ ਭੀਨਾ ॥ ਚਵਦਸਵੇਂ ਤਾਂਕੋ
 ਗੁਰ ਕੀਨਾ ॥੩੪੨॥ **ਇਤਿ ਪ੍ਰਿਯ ਭਗਤ ਇਸਤਰੀ ਚਤੁਰਦਸਵਾਂ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੪॥ੴ**
ਅਬ ਬਾਨਗਰ ਪੰਧਰਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਚਉਦਸਵੇਂ ਗੁਰ ਦੱਤ ਮੁਨੰ ॥ ਮਗ ਲਗੀਆ ਪੂਰਤ
 ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਪੂਰਬ ਪੱਛਮ ਉਤ੍ਰਦਿਸੰ ॥ ਤਕਿ ਚਲੀਆ ਦੱਛਨ ਮੋਨ ਇਸੰ ॥੩੪੩॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਤਹਾਂ ਇਕ
 ਚਿਤ੍ਰ ਪੁਰੰ ॥ ਜਨੁ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਦਿਵਾਲਯ ਸਰਬ ਹਰੰ ॥ ਨਗਰੇਸ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਮ੍ਰਿਗੰ ॥ ਸਬ ਸਿੰਘ ਮ੍ਰਿਗੀ ਪਤਿ
 ਘਾਇ ਖਗੰ ॥੩੪੪॥ ਚਤੁਰੰਗ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗਿ ਘਨੀ ॥ ਬਹਰੰਤ ਧੁਜਾ ਚਮਕੰਤ ਅਨੀ ॥ ਬਹੁ ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਜਰਾਵ

{੬੫੭}

{੬੫੭}

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਜਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸਾਲਯ ਕੀ ਜਨੁ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੀ ॥੩੪੫॥ ਤਹ ਬੈਠ ਹੁਤੇ ਇਕ ਬਾਣ ਗਰੰ ॥ ਬਿਨ ਪ੍ਰਾਣ ਕਿਧੋ ਨਹੀ
ਬੈਨੁ ਚਰੰ ॥ ਤਹ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਗਣੰ ॥ ਡਫ ਢੋਲਕ ਝਾਂਝ ਮੁਚੰਗ ਭਣੰ ॥੩੪੬॥ ਦਲ ਨਾਥ ਲਏ ਬਹੁ
ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥ ਜਲ ਬਾਰਦ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਲੈ ਉਛਲੰ ॥ ਹਯ ਹਿੰਸਤ ਚਿੰਸਤ ਗੂੜ ਗਜੰ ॥ ਗਲ ਗੱਜਤ ਲੱਜਤ ਸੁੰਡ ਲਜੰ
॥੩੪੭॥ ਦੂਮ ਢਾਹਤ ਗਾਹਤ ਗੂੜ ਦਲੰ ॥ ਕਰ ਖੀਚਤ ਸੀਚਤ ਧਾਰ ਜਲੰ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਧਾਵਤ ਪੇਖਿ ਪ੍ਰਭੰ ॥
ਅਵਿਲੋਕਿ ਬਿਮੋਹਤ ਰਾਜ ਸੁਭੰ ॥੩੪੮॥ ਚਪਿ ਡਾਰਤ ਚਾਚਰ ਭਾਨੁ ਸੂਅੰ ॥ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਭੂਅੰ ॥
ਗਲ ਗੱਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰ ॥ ਬਹੁ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਯੰ ਮੁਰਜੰ ॥੩੪੯॥ ਕਲਿ ਕਿੰਕਣਿ ਭੂਖਤ ਅੰਗਿ ਬਰੰ ॥
ਤਨ ਲੇਪਤ ਚੰਦਨ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੁ ਡੋਲਤ ਬੋਲਤ ਬਾਤ ਮੁਖੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਵਤ ਖੇਲ ਅਖੇਟ ਸੁਖੰ ॥੩੫੦॥
ਮੁਖ ਪੋਛ ਗੁਲਾਬ ਫੁਲੇਲ ਸੁਭੰ ॥ ਕਲਿ ਕੱਜਲ ਸੋਹਤ ਚਾਰੁ ਚਖੰ ॥ ਮੁਖ ਉੱਜਲ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਸੁਭੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ
ਛਕੇ ਗਣ ਗੰਧੂਬਿਸੰ ॥੩੫੧॥ ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਹਾਰ ਅਪਾਰ ਉਰੰ ॥ ਤਿਲਕੰ ਦੁਤਿ ਕੇਸਰ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਅਨ ਸੰਖ
ਅਛੂਹਨ ਸੰਗ ਦਲੰ ॥ ਤਿਹ ਜਾਤ ਭਏ ਸਨ ਸੈਨ ਮਗੰ ॥੩੫੨॥ ਫਿਰ ਆਇ ਗਏ ਤਿਹ ਪੈਂਡ ਮੁਨੰ ॥ ਕਲਿ ਬਾਜਤ
ਸੰਖਨ ਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਤਹਾਂ ਇਕ ਬਾਨ ਗਰੰ ॥ ਸਿਰ ਨੀਚ ਮਨੋ ਲਿਖ ਚਿੱਤ੍ਰ ਧਰੰ ॥੩੫੩॥ ਅਵਿਲੋਕਿ
ਰਿਖੀ ਸਰ ਨੀਚ ਨਰੰ ॥ ਹਸਿ ਬੈਨ ਸੁ ਭਾਂਤਿ ਇਮੰ ਉਚਰੰ ॥ ਕਹ ਭੂਪ ਗਏ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਦਲੰ ॥ ਕਹਿਓ ਸੋ ਨ
ਗੁਰੂ ਅਵਿਲੋਕ ਦ੍ਰਿਗੰ ॥੩੫੪॥ ਚਕਿ ਚਿੱਤ ਰਹੇ ਚਲ ਅਚਿਤ ਮੁਨੰ ॥ ਅਨ ਖੰਡ ਤਪੀ ਨਹੀ ਜੋਗ ਡੁਲੰ ॥ ਅਨ
ਆਸ ਅਭੰਗ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਅਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾਸ ਸਭੰ ॥੩੫੫॥ ਅਨਭੰਗ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨ ਖੰਡ ਤਪੰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ
ਜਤੀ ਅਨਿਆਸ ਜਪੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਬ੍ਰਤੰ ਅਨਡੰਡ ਤਨੰ ॥ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੀ ਰਿਖਿ ਅਤ੍ਰੁ ਸੂਅੰ ॥੩੫੬॥ ਅਵਿਲੋਕਿ
ਸਰੰਕਰਿ ਧਿਆਨ ਜਤੰ ॥ ਰਹਿ ਰੀਝ ਜਟੀ ਹਠਵੰਤ ਬ੍ਰਤੰ ॥ ਗੁਰ ਮਾਨ ਸ ਪੰਚਦਸ੍ਰੰ ਪ੍ਰਬਲੰ ॥ ਹਠ ਛਾਡਿ ਸਬੈ ਤਿਨ
ਪਾਨ ਪਰੰ ॥੩੫੭॥ ਇਮ ਨਾਹ ਸੋ ਜੋ ਕਰ ਨੇਹ ਕਰੈ ॥ ਭਵ ਧਾਰ ਅਪਾਰਹਿ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥ ਤਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਭ੍ਰਮ
ਪਾਸਿ ਧਰੇ ॥ ਕਰਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵੰ ਗੁਰੁ ਪਾਨ ਪਰੇ ॥੩੫੮॥ **ਇਤਿ ਪੰਦ੍ਰਸਵੰ ਗੁਰੁ ਬਾਨਗਰ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੫॥**
ਅਬ ਚਾਂਵਡਾ ਸੋਰਵੰ ਗੁਰ ਕਬਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤਿ ਭਗਵੇ ਭੇਸ ਬਰੰ ॥ ਸੁਭ ਸੋਭਤ ਚੇਲਕ ਸੰਗ

{੬੫੮}

{੬੫੮}

ਨਰੰ ॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਗੋਬਿੰਦ ਏਕ ਮੁਖੰ ॥ ਬਨ ਡੋਲਤ ਆਸ ਉਦਾਸ ਸੁਖੰ ॥੩੫੯॥ ਸੁਭ ਸੂਰਤ ਪੂਰਤ ਨਾਦ
 ਨਵੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗਿ ਬਿਭੂਤਿ ਰਿਖੰ ॥ ਨਹੀ ਬੋਲਤ ਡੋਲਤ ਦੇਸ ਦਿਸੰ ॥ ਗੁਨ ਚਾਰਤ ਧਾਰਤ ਧਯਾਨ
 ਹਰੰ ॥੩੬੦॥ ਅਵਿਲੋਕਯ ਚਾਵਡਿ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਗਿ੍ਹ ਜਾਤ ਉਡੀ ਗਹਿ ਮਾਂਸੁ ਮੁਖੰ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਪਲ ਚਾਂਵਡ
 ਚਾਰ ਚਲੀ ॥ ਤਿਹਤੇ ਅਤਿ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਮਾਥ ਬਲੀ ॥੩੬੧॥ ਅਵਲੋਕਿ ਸਮਾਸ ਅਕਾਸ ਉਡੀ ॥ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ
 ਤਹੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਮੰਡੀ ॥ ਤਜ ਮਾਸ ਚੜਾ ਉਡਿ ਆਪ ਚਲੀ ॥ ਲਹਿਕੈ ਚਿਤ ਚਾਂਵਡਿ ਚਾਰ ਬਲੀ
 ॥੩੬੨॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਸੁ ਚਾਂਵਡ ਚਾਰ ਪਲੰ ॥ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਈ ਬਿਰ ਭੂਮਿ ਬਲੰ ॥ ਲਖਿ ਤਾਸ ਮਨੰ
 ਮੁਨਿ ਚਉਕ ਰਹਯੇ ॥ ਚਿਤ ਸੋਰਸਵੰ ਗੁਰ ਤਾਸ ਕਹਯੇ ॥੩੬੩॥ ਕੋਊ ਐਸ ਤਜੈ ਜਬ ਸਰਬ ਧਨੰ ॥ ਕਰਿਕੈ
 ਬਿਨ ਆਸ ਉਦਾਸ ਮਨੰ ॥ ਤਬ ਪਾਚਉ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਿਆਗਿ ਰਹੈ ॥ ਇਨ ਚੀਲਨ ਜਿਉ ਸੂਤ ਐਸ ਕਹੈ ॥੩੬੪॥

ਸੋਰਵੰ ਗੁਰੂ ਚਾਂਵਡ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੬॥

ਅਬ ਦੁਧੀਰਾ ਸਤਾਰਵੰ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਸੋਰਸਵੰ ਰਿਖਿ ਤਾਸ ਗੁਰੰ ॥ ਉਠ ਚਲੀਆ ਬਾਟ
 ਉਦਾਸ ਚਿਤੰ ॥ ਮੁਖਿ ਪੂਰਤ ਨਾਦਿ ਨਿਨਾਦ ਧੁਨੰ ॥ ਸੁਨਿ ਰੀਝਤ ਗੰਧੂਬ ਦੇਵ ਨਰੰ ॥੩੬੫॥ ਚਲਿ ਜਾਤ ਭਏ
 ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟੰ ॥ ਹਠਵੰਤ ਰਿਖੰ ਤਪਸਾ ਬਿਕਟੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦੁਧੀਰਯ ਏਕ ਤਹਾਂ ॥ ਉਛਰੰਤ ਹੁਤੇ ਨਦਿ ਮੱਛ
 ਜਹਾਂ ॥੩੬੬॥ ਥਰਕੰਤ ਹੁਤੇ ਇਕ ਚਿੱਤ ਨਭੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੰ ॥ ਨਹੀ ਆਨਿ ਬਿਲੋਕਤ ਆਪ
 ਦ੍ਰਿਗੰ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਹਯੇ ਗਡ ਮੱਛ ਮਨੰ ॥੩੬੭॥ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਮੱਜਨ ਕੈ ॥ ਉਠਿਕੈ ਹਰਿ ਧਿਆਨ
 ਲਗਾ ਸੁਚਕੈ ॥ ਨ ਟਰੋਂ ਤਬ ਲੋ ਵਹ ਮੱਛ ਅਰੀ ॥ ਰਥ ਸੂਰ ਅਬਿਓ ਨਹ ਡੀਠ ਟਰੀ ॥੩੬੮॥ ਥਰਕੰਤ
 ਰਹਾ ਨਭਿ ਮੱਛ ਕਟੰ ॥ ਰਥ ਭਾਨੁ ਹਟਿਓ ਨਹੀ ਧਯਾਨ ਛਟੰ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹਿਓ ॥ ਗੁਰ
 ਸਤ੍ਰਸਵੰ ਕਰ ਤਾਸ ਕਹਿਓ ॥੩੬੯॥ **ਇਤਿ ਸਤਾਰਵੰ ਗੁਰੂ ਦੁਧੀਰਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੭॥**

ਅਬ ਮ੍ਰਿਗਾਹਾ ਅਠਾਰਸਵੰ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਕਰਿ ਮੱਜਨ ਗੋਬਿੰਦ ਗਾਇ ਗੁਨੰ ॥ ਉਠਿ ਜਾਤਿ
 ਭਏ ਬਨ ਮੱਧਿ ਮੁਨੰ ॥ ਜਹ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਮਢਾਲ ਲਸੈਂ ॥ ਰਥ ਸੂਰਜ ਕੇ ਪਗ ਬਾਜ ਫਸੈਂ ॥੩੭੦॥

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

{੬੫੯}

{੬੫੯}

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਅਵਿਲੋਕਿ ਤਹਾਂ ਇਕ ਤਾਲ ਮਹਾਂ ॥ ਰਿਖਿ ਜਾਤ ਭਏ ਹਿਤ ਜੋਗ ਜਹਾਂ ॥ ਤਹ ਪੱਤ੍ਰਣ ਮੱਧ ਲਹਯੇ
ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥ ਤਨ ਸੋਭਤ ਕੰਚਨ ਸੁੱਧ ਪ੍ਰਭਾ ॥੩੭੧॥ ਕਰਿ ਸੰਧਿਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣ ਸਿਤੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਤ ਕੋਟ
ਕਰੋਰ ਕਿਤੰ ॥ ਸਭ ਸੈਨ ਮੁਨੀਸਰ ਸੰਗਿ ਲਏ ॥ ਜਹ ਕਾਨਨ ਥੋ ਤਹ ਜਾਤ ਭਏ ॥੩੭੨॥ ਕਨਕੰ ਦੁਤਿ
ਉੱਜਲ ਅੰਗ ਸਨੇ ॥ ਮੁਨਿਰਾਜ ਮਨੰ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਬਨੇ ॥ ਰਿਖਿ ਸੰਗ ਸਖਾ ਨਿਸ ਬਹੁਤ ਲਏ ॥ ਤਿੰਹ ਬਾਰਧ
ਦੂਜ ਬਿਲੋਕਿ ਗਏ ॥੩੭੩॥ ਰਿਖਿ ਬੋਲਤ ਘੋਰਤ ਨਾਦ ਨਵੰ ॥ ਤਿੰਹ ਠਉਰ ਕੁਲਾਹਲ ਉੱਚ ਹੂਅੰ ॥
ਜਲ ਪੀਵਤ ਠਉਰ ਹੀ ਠਉਰ ਮੁਨੀ ॥ ਬਨ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਰਿਖਿ ਮਾਲ ਬਨੀ ॥੩੭੪॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਅੰਗ
ਬਿਭੂਤ ਧਰੈ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਨਿਆਸ ਅਨਾਸ ਕਰੈ ॥ ਨਿਵਲਾਦਿਕ ਸਰਬੰ ਕਰਮ ਕੀਏ ॥ ਰਿਖਿ ਸਰਬ ਚਹੂੰ
ਚਕ ਦਾਸ ਥੀਏ ॥੩੭੫॥ ਅਨਭੰਗ ਅਖੰਡ ਅਨੰਗ ਤਨੰ ॥ ਬਹੁ ਸਾਧਤ ਨਾਸ ਸੰਨਾਸ ਬਨੰ ॥ ਜਟ
ਸੋਹਤ ਜਾਨੁਕ ਧੂਰ ਜਟੀ ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜਟਾਂ ਪ੍ਰਗਟੀ ॥੩੭੬॥ ਸਿਵ ਤੇ ਜਨੁ ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਛੁਟੇ ॥
ਇਹ ਹੁਇ ਜਨ ਜੋਗ ਜਟਾਂ ਪ੍ਰਗਟੇ ॥ ਤਪ ਸਰਬ ਤਪੀਸਨ ਕੇ ਸਬਹੀ ॥ ਮੁਨਿ ਜੇ ਸਬ ਛੀਨ ਲਏ ਤਬਹੀ
॥੩੭੭॥ ਸੂਤਿ ਜੇਤਿਕ ਨਾਸ ਉਦਾਸ ਕਹੇ ॥ ਸਬਹੀ ਰਿਖਿ ਅੰਗਨ ਜਾਨ ਲਏ ॥ ਘਨ ਮੈ ਜਿਮ
ਬਿਦੁਲਤਾ ਝਮਕੈ ॥ ਰਿਖਿ ਮੋ ਗੁਨ ਤਾਸ ਸਬੈ ਦਮਕੈ ॥੩੭੮॥ ਜਸ ਛਾਡਤ ਭਾਨੁ ਅਨੰਤ ਛੁਟਾ ॥ ਰਿਖਿ
ਕੇ ਤਿਮ ਸੋਭਤ ਜੋਗ ਜਟਾਂ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਦੁਖ ਫਾਂਸ ਕਹੂੰ ਨ ਕੱਟੀ ॥ ਰਿਖਿ ਭੇਟਤ ਤਾਸ ਛੁਟਾਕ ਛੁਟੀ
॥੩੭੯॥ ਨਰ ਜੋ ਨਹੀ ਨਰਕਨ ਤੇ ਨਿਵਰੈ ॥ ਰਿਖਿ ਭੇਟਤ ਤਉਨ ਤਰਾਕ ਤਰੈ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਸਮਤਾ ਕਹੂੰ
ਨਾਹਿ ਠਟੀ ॥ ਰਿਖਿ ਪੂਜਿ ਘਟੀ ਸਬ ਪਾਪ ਘਟੀ ॥੩੮੦॥ ਇਤਿ ਬੰਧ ਪਤਉਨ ਬਿਠੇ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ॥ ਜਸ
ਹੇਰਤ ਛੇਰਿਨਿ ਭੀਮ ਭਿਡਹਾ ॥ ਤਿੰਹ ਜਾਨ ਰਿਖੀ ਨਹੀ ਸਾਸ ਸਸਯੇ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਨ ਮੁਨੀ ਕਹੁ ਬਾਨ ਕਸਯੇ
॥੩੮੧॥ ਸਰ ਪੇਖ ਸਬੈ ਤਿੰਹ ਸਾਧ ਕਹੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਹੋਇ ਨ ਰੇ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਇਹੈ ॥ ਨਹ ਬਾਨ ਸਰਾਸਨ
ਪਾਨ ਤਜੇ ॥ ਅਸ ਦੇਖ ਦ੍ਰਿੜੰ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਲੱਯੇ ॥੩੮੨॥ ਬਹੁਤੇ ਚਿਰ ਜਿਉ ਤਿਹ ਧਾਨ ਛੁਟਾ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ
ਧਰੇ ਰਿਖਿਪਾਲ ਜਟਾਂ ॥ ਕਸ ਆਵਤ ਹੋ ਡਰ ਡਾਰਿ ਅਬੈ ॥ ਮੁਹਿ ਲਾਗਤ ਹੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰੂਪ ਸਬੈ ॥੩੮੩॥

{੬੬੦}

{੬੬੦}

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਰਿਖਿਪਾਲ ਬਿਲੋਕ ਤਿਸੈ ਦਿੜਤਾ ॥ ਗੁਰ ਮਾਨ ਕਰੀ ਬਹੁਤੈ ਉਪਮਾ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਸੋ ਜਿਹ ਕੋ ਚਿਤ ਐਸ ਲਗਯੋ ॥ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਰਸ ਜਾਨ ਪਗਯੋ ॥੩੮੪॥ ਮੁਨਿ ਕੋ ਤਬ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੀਜ ਹੀਆ ॥ ਗੁਰ ਠਾਰਸਮੋ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਸ ਕੀਆ ॥ ਮਨ ਮੋ ਤਬ ਦੱਤ ਬੀਚਾਰ ਕੀਆ ॥ ਗੁਨ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਕੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਲੀਆ ॥੩੮੫॥ ਹਰਿ ਸੋ ਹਿਤ ਜੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੈ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰਹਿ ਪਾਰ ਪਰੈ ॥ ਮਲ ਅੰਤਰਿ ਯਾਹੀ ਇਸਨਾਨ ਕਟੈ ॥ ਜਗ ਤੇ ਫਿਰ ਆਵਨ ਜਾਨ ਮਿਟੈ ॥੩੮੬॥ ਗੁਰ ਜਾਨ ਤਬੈ ਤਿਹ ਪਾਇ ਪਰਾ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਸੁ ਪਾਰ ਤਰਾ ॥ ਦਸ ਅਸਟਸਮੋ ਗੁਰ ਤਾਸ ਕੀਯੋ ॥ ਕਬਿ ਬਾਂਧਿ ਕਬਿੱਤਨ ਮੱਧਿ ਲੀਯੋ ॥੩੮੭॥ ਸਬ ਹੀ ਸਿਖ ਸੰਜੁਤਿ ਪਾਨ ਗਹੇ ॥ ਅਵਿਲੋਕਿ ਚਰਾਚਰਿ ਚਉਧ ਰਹੇ ॥ ਪਸੁ ਪੱਛ ਚਰਾਚਰਿ ਜੀਵ ਸਬੈ ॥ ਗਣ ਗੰਧੂਬ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਤਬੈ ॥੩੮੮॥ **ਇਤਿ ਅਠਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੮॥**

ਅਬ ਨਲਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਅਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਣ ਗਣ ਉਦਾਰ ॥ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਿਤ ਕਰਤ ਚਾਰ ॥੩੮੯॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਸੁਰੰਗ ॥ ਲਾਜਤ ਅਨੰਗ ॥ ਪਿਖ ਬਿਮਲ ਅੰਗ ॥ ਚਕਿ ਰਹਤ ਗੰਗ ॥੩੯੦॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਰੀਝਤ ਕੁਮਾਰ ॥ ਗਯਾਨੀ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥੩੯੧॥ ਅਬਯਕਤ ਅੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਸੋਭਾ ਸੁਰੰਗ ॥ ਤਨ ਜਨ ਅਨੰਗ ॥੩੯੨॥ ਬਹੁ ਕਰਤ ਨਯਾਸ ॥ ਨਿਸਦਿਨ ਉਦਾਸ ॥ ਤਜਿ ਸਰਬ ਆਸ ॥ ਅਤਿ ਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੩੯੩॥ ਤਨ ਸਹਤ ਧੂਪ ॥ ਸੰਨਯਾਸ ਭੂਪ ॥ ਤਨਿ ਛਬਿ ਅਨੂਪ ॥ ਜਨੁ ਸਿਵ ਸਰੂਪ ॥੩੯੪॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਜੁਟਿ ਜੋਗ ਜੰਗ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਅੰਗ ॥੩੯੫॥ ਅਤਿ ਛਬਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਨਿਰਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਸੁਬਾਸ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਸ ॥੩੯੬॥ ਅਬਯਕਤ ਜੋਗ ॥ ਨਹੀ ਕਉਨ ਸੋਗ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਅਰੋਗ ॥ ਤਜਿ ਰਾਜ ਭੋਗ ॥੩੯੭॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਦਿਆਲ ॥ ਸੁਭ ਮਤਿ ਸੁਢਾਲ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਬ੍ਰਿਤ ਕਰਾਲ ॥੩੯੮॥ ਤਨ ਸਹਤ ਸੀਤ ॥ ਨਹੀ ਮੁਰਤ ਚੀਤ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬੀਤ ॥ ਜਨੁ ਜੋਗ ਜੀਤ ॥੩੯੯॥ ਚਾਲੰਤ ਬਾਤ ॥ ਥਰਕੰਤ ਪਾਤ ॥ ਪੀਅ ਰਾਤ ਗਾਤ ॥ ਨਹੀ ਬਦਤ ਬਾਤ ॥੪੦੦॥ ਭੰਗੀ ਭਛੰਤ ॥ ਕਾਛੀ ਕਛੰਤ ॥

{੬੬੧}

{੬੬੧}

ਕਿੰਗੀ ਬਜੰਤ ॥ ਭਗਵਤ ਭਣੰਤ ॥੪੦੧॥ ਨਹੀ ਡੁਲਤ ਅੰਗ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਭੰਗ ॥ ਜੁਟਿ ਜੋਗ ਜੰਗ ॥
 ਜਿਮ ਉਡਤ ਚੰਗ ॥੪੦੨॥ ਨਹੀ ਕਰਤ ਹਾਇ ॥ ਤਪ ਕਰਤ ਚਾਇ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁ ਭਗਤਿ
 ਭਾਇ ॥੪੦੩॥ ਮੁਖ ਭਛਤ ਪਉਨ ॥ ਤਜਿ ਧਾਮ ਗਉਨ ॥ ਮੁਨਿ ਰਹਤ ਮਉਨ ॥ ਸੁਭ ਰਾਜ ਭਉ ਨ
 ॥੪੦੪॥ ਸੰਨਾਸ ਦੇਵ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਅਭੇਵ ॥ ਅਨ ਜੁਰਿ ਅਜੇਵ ॥ ਅੰਤਰਿ ਅਤੇਵ ॥੪੦੫॥ ਅਨ ਭੂ
 ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਉਦਾਸ ॥ ਗੁਨ ਅਧਿਕ ਜਾਸ ॥ ਲਖ ਲੱਜਤ ਅਨਾਸ ॥੪੦੬॥ ਬ੍ਰਹਮੰਨ ਦੇਵ ॥ ਗੁਨ
 ਗਨ ਅਭੇਵ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥ ਅਨਭਿਖ ਅਜੇਵ ॥੪੦੭॥ ਸੰਨਿਆਸ ਨਾਥ ॥ ਅਨਧਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਇਕ ਰਟਤ
 ਗਾਥ ॥ ਟਕ ਏਕ ਸਾਥ ॥੪੦੮॥ ਗੁਨ ਗਨਿ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਉਦਾਰ ॥ ਸੁਭ ਮਤਿ ਸੁਢਾਰ ॥ ਬੁਧਿ
 ਕੋ ਪਹਾਰ ॥੪੦੯॥ ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਖ ॥ ਅਨਿ ਬਿਖ ਅਦ੍ਰੇਖ ॥ ਜਾਪਤ ਅਭੇਖ ॥ ਬ੍ਰਿਧ ਬੁਧਿ ਅਲੇਖ ॥੪੧੦॥
ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਧੰ ਧਕਿਤ ਇੰਦ ॥ ਚੰ ਚਕਿਤ ਚੰਦ ॥ ਬੰ ਬਕਤ ਪਉਨ ॥ ਭੰ ਭਜਤ ਮਉਨ ॥੪੧੧॥ ਜੰ
 ਜਕਿਤ ਜੱਛ ॥ ਪੰ ਪਚਤ ਪੱਛ ॥ ਧੰ ਧਕਤ ਸਿੰਧੁ ॥ ਬੰ ਬਕਤ ਬਿੰਧ ॥੪੧੨॥ ਸੰ ਸਕਤ ਸਿੰਧੁ ॥ ਗੰ ਗਕਤ
 ਗਿੰਧ ॥ ਤੰ ਤਕਤ ਦੇਵ ॥ ਅੰ ਅਕਤ ਭੇਵ ॥੪੧੩॥ ਲੰ ਲਖਤ ਜੋਗ ॥ ਭੰ ਭ੍ਰਮਤ ਭੋਗ ॥ ਬੰ ਬਕਤ ਬੈਨ ॥
 ਚੰ ਚਕਤ ਨੈਨ ॥੪੧੪॥ ਤੰ ਤਜਤ ਅਤ੍ਰ ॥ ਛੰ ਛਕਤ ਛਤ੍ਰ ॥ ਪੰ ਪਰਤ ਪਾਨ ॥ ਭੰ ਭਰਤ ਭਾਨੁ ॥੪੧੫॥
 ਬੰ ਬਜਤ ਬਾਦ ॥ ਨੰ ਨਜਤ ਨਾਦ ॥ ਅੰ ਉਠਤ ਰਾਗ ॥ ਉਫਟਤ ਸੁਹਾਗ ॥੪੧੬॥ ਛੰ ਛਕਤ ਸੂਰ ॥ ਭੰ
 ਭ੍ਰਮਤ ਹੂਰ ॥ ਰੰ ਰਿਝਤ ਚਿੱਤ ॥ ਤੰ ਤਜਤ ਬਿੱਤ ॥੪੧੭॥ ਛੰ ਛਕਤ ਜੱਛ ॥ ਭੰ ਭ੍ਰਮਤ ਪੱਛ ॥ ਭੰ ਭਿਰਤ
 ਭੂਪ ॥ ਨਵ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ॥੪੧੮॥ **ਚਰਪਟ ਛੰਦ** ॥ ਗਲਿਤੰ ਜੋਗੰ ॥ ਦਲਿਤੰ ਭੋਗੰ ॥ ਭਗਿਵੇਂ ਭੇਸੰ ॥ ਸੁਫਿਲੇ
 ਦੇਸੰ ॥੪੧੯॥ ਅੱਚਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅਖਿਲ ਕਰਮੰ ॥ ਅਮਿਤ ਜੋਗੰ ॥ ਤਜਿਤ ਭੋਗੰ ॥੪੨੦॥ ਸੁਫਲ ਕਰਮੰ ॥
 ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਹੰਤਾ ॥ ਸੁ ਗਤੰ ਗੰਤਾ ॥੪੨੧॥ ਦਲਿਤੰ ਦ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਲਿਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਸਲਿਤੰ ਸਾਰੰ ॥
 ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰੰ ॥੪੨੨॥ ਭਗਵੇ ਭੇਸੰ ॥ ਸੁਫਲੰ ਦੇਸੰ ॥ ਸੁਹਿੰਦੰ ਸਰਿਤਾ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਤੰ ਹਰਤਾ ॥੪੨੩॥ ਚਕ੍ਰਿਤੰ
 ਸੂਰੰ ॥ ਬਮਤੰ ਨੂਰੰ ॥ ਏਕੰ ਜਪਿਤੰ ॥ ਏਕੰ ਬਪਿਤੰ ॥੪੨੪॥ ਰਾਜੰ ਤਜਿਤੰ ॥ ਈਸੰ ਭਜਿਤੰ ॥ ਜਾਪੰ ਜਪਿਤੰ ॥

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

{੬੬੨}

{੬੬੨}

ਏਕੰ ਥਪਿਤ੍ਰੰ ॥੪੨੫॥ ਬਜਤੰ ਨਾਦੰ ॥ ਬਿਦਿਤੰ ਰਾਗੰ ॥ ਜਪਤੰ ਜਾਪੰ ॥ ਤ੍ਰੂਸਿਤੰ ਤਾਪੰ ॥੪੨੬॥ ਚਕਿਤੰ ਚੰਦੰ ॥
 ਧਕਤੰ ਇੰਦੰ ॥ ਤਕਤੰ ਦੇਵੰ ॥ ਭਗਤੰ ਭੇਵੰ ॥੪੨੭॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਭੂਤੰ ॥ ਲਖਿਤੰ ਰੂਪੰ ॥ ਚਕ੍ਰਤੰ ਚਾਰੰ ॥ ਸੁਹਿੰਦੰ
 ਸਾਰੰ ॥੪੨੮॥ ਨਲਨਿੰ ਸੂਅੰ ॥ ਲਖਿ ਅਉਧੂਅੰ ॥ ਚਟ ਦੇ ਛਟਾ ॥ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਜਟਾ ॥੪੨੯॥ ਤਕਿਤੰ ਦੇਵੰ ॥
 ਬਕਿਤੰ ਭੇਵੰ ॥ ਦਸ ਨਵ ਸੀਸੰ ॥ ਕਰਮਕ ਦੀਸੰ ॥੪੩੦॥ ਬੁਧਿਤੰ ਧਾਮੰ ॥ ਗ੍ਰਿਹਿਤੰ ਬਾਮੰ ॥ ਭ੍ਰਮਤੰ ਮੋਹੰ ॥
 ਮਮਿਤੰ ਮੋਹੰ ॥੪੩੧॥ ਮਮਤਾ ਬੁਧੰ ॥ ਸਹਤੰ ਲੋਗੰ ॥ ਅਹਿਤਾ ਧਰਮੰ ॥ ਲਹਿਤਹ ਭੋਗੰ ॥੪੩੨॥ ਗ੍ਰਸਤੰ
 ਬੁਧੰ ॥ ਮਮਤਾ ਮਾਤੰ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇਹੰ ॥ ਪੁਤ੍ਰੰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥੪੩੩॥ ਗ੍ਰਸਤੰ ਮੋਹੰ ॥ ਧਰਿਤੰ ਕਾਮੰ ॥ ਜਲਤੰ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥
 ਪਲਿਤੰ ਦਾਮੰ ॥੪੩੪॥ ਦਲਤੰ ਬਯੋਧੰ ॥ ਤਕਿਤੰ ਦਾਵੰ ॥ ਅੰਤਹ ਨਰਕੰ ॥ ਗੰਤਹ ਪਾਵੰ ॥੪੩੫॥ ਤਜਿਤੰ
 ਸਰਬੰ ॥ ਗ੍ਰਹਿਤੰ ਏਕੰ ॥ ਪ੍ਰਭਤੰ ਭਾਵੰ ॥ ਤਜਿਤੰ ਦ੍ਰੇਖੰ ॥੪੩੬॥ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕਿ ਜਿਯੰ ॥ ਤਜਿਤੰ ਦਿਰਬੰ ॥ ਸਫਲੀ
 ਕਰਮੰ ॥ ਲਹਿਤੰ ਸਰਬੰ ॥੪੩੭॥ **ਇਤਿ ਨਲਿਨੀ ਸੁਕ ਉਨੀਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਬਰਨਨੰ ॥੧੯॥ੴ**

ਅਬ ਸਾਹ ਬੀਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਗੇ ਚਲਾ ਦੱਤ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਬੇਣ ਬਿਖਾਣ
 ਅਪਾਰੀ ॥ ਅਸਥਾਵਰ ਲਖਿ ਚੇਤਨ ਭਏ ॥ ਚੇਤਨ ਦੇਖ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਗਏ ॥੪੩੮॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਕਛੁ
 ਕਹਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੀ ਸਕਲ ਲੁਕਾਈ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਜਾਤ ਪਥਹਿ ਰਿਖਿ ਗਯੇ ॥ ਜਾਨੁਕ
 ਪ੍ਰੇਮ ਮੇਘ ਬਰਖਯੇ ॥੪੩੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਹ ਇਕ ਲਖਾ ਸਾਹ ਧਨਵਾਨਾ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ ਧਰਿ ਦਿਰਬ
 ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਅਰੁ ਤੇਜ ਅਪਾਰੂ ॥ ਆਪ ਘੜਾ ਜਾਨੁਕ ਮੁਖਿ ਚਾਰੂ ॥੪੪੦॥ ਬਿਕ੍ਰਿਅ ਬੀਚ
 ਅਧਿਕ ਸਵਧਾਨਾ ॥ ਬਿਨ ਬਿਪਾਰ ਜਿਨ ਅਉਰ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਆਸ ਅਨੁਰਕਤ ਤਾਸ ਬ੍ਰਿਤ ਲਾਗਾ ॥ ਮਾਨਹੁ
 ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥੪੪੧॥ ਤਹਾਂ ਰਿਖਿ ਗਏ ਸੰਗਿ ਸੰਨਯਾਸਨਿ ॥ ਕਈ ਛੋਹਨੀ ਜਾਤ ਨਹੀ ਗਨਿ ॥
 ਤਾਕੇ ਜਾਇ ਦੁਆਰ ਪਰ ਬੈਠੇ ॥ ਸਕਲ ਮੁਨੀ ਮੁਨਿਰਾਜ ਇਕੈਠੇ ॥੪੪੨॥ ਸਾਹ ਸੁ ਦਿਰਬ ਬ੍ਰਿਤ ਲਗ
 ਰਹਾ ॥ ਰਿਖਿਨ ਓਰ ਤਿਨ ਚਿਤਯੋ ਨ ਕਹਾ ॥ ਨੇਤ੍ਰੁ ਨੀਚ ਏਕੈ ਧਨਿ ਆਸਾ ॥ ਐਸ ਜਾਨੀਅਤ ਮਹਾ
 ਉਦਾਸਾ ॥੪੪੩॥ ਤਹ ਜੇ ਹੁਤੇ ਰਾਵ ਅਰੁ ਰੰਕਾ ॥ ਮੁਨਿ ਪਗ ਪਰੇ ਛੋਰ ਕੈ ਸੰਕਾ ॥ ਤਿਹ ਬੈਪਾਰ ਕਰਮ

ਪਾਦੋਅੰ ਰੋ

ਅਥਾ ਅੰ

{੬੬੩}

{੬੬੩}

ਕਰ ਭਾਰੀ ॥ ਰਿਖੀਅਨ ਓਰ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਸਾਰੀ ॥੪੪੪॥ ਤਾਸ ਦੇਖ ਕਰਿ ਦੱਤ ਪ੍ਰਭਾਉ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਾ ਤਜ ਕੈ ਹਠ ਭਾਉ ॥ ਐਸ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗ ਲਗਾਈਐ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੁਰਖ ਪੁਰਾਤਨ ਪੱਈਐ ॥੪੪੫॥

ਇਤਿ ਸਾਹ ਬੀਸਵੇ ਗੁਰੂ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੦॥੬

ਅਬ ਸੁਕ ਪੜਾਵਤ ਨਰ ਇਕੀਸਵੇ ਗੁਰੂ ਕਬਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਗੁਰੂ ਕਰਿ ਆਗੇ ਚਲਾ ॥ ਸੀਖੇ ਸਰਬ ਜੋਗ ਕੀ ਕਲਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤੋਜੁ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਾਧਿ ਫਿਰਾ ਸਬ ਜਾਪੂ ॥੪੪੬॥ ਲੀਏ ਬੈਠ ਦੇਖਾ ਇਕ ਸੁਆ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗਿ ਭਯੋ ਨ ਦੁਆ ॥ ਤਾਕਹੁ ਨਾਥ ਸਿਖਾਵਤ ਬਾਨੀ ॥ ਏਕ ਟਕ ਪਰਾ ਅਉਰ ਨ ਜਾਨੀ ॥੪੪੭॥ ਸੰਗਿ ਲਏ ਰਿਖਿ ਸੈਨ ਅਪਾਰੀ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੋਨੀ ਬ੍ਰਤਿਧਾਰੀ ॥ ਤਾਕੇ ਤੀਰ ਤੀਰ ਚਲਿ ਗਏ ॥ ਤਿਨ ਨਰ ਏ ਨਹੀ ਦੇਖਤ ਭਏ ॥੪੪੮॥ ਸੋ ਨਰ ਸੁਕਹਿ ਪੜਾਵਤ ਰਹਾ ॥ ਇਨੈ ਕਛੂ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਕਹਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਿਠੁਰਤਾ ਤਿਹ ਮੁਨਿ ਰਾਉ ॥ ਪੁਲਕ ਪ੍ਰੇਮ ਤਨ ਉਪਜਾ ਚਾਉ ॥੪੪੯॥ ਐਸੋ ਨੇਹੁ ਨਾਥ ਸੋ ਲਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਇਕੀਸਵਾਂ ਗੁਰੂ ਤਾ ਕਹ ਕੀਆ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਮੋਲ ਜਨੁ ਲੀਆ ॥੪੫੦॥ **ਇਤਿ ਇੱਕੀਸਵੇ ਗੁਰੂ ਸੁਕ ਪੜਾਵਤ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੧॥੬**

ਅਬ ਹਰ ਬਾਹਤ ਬਾਈਸਵੇ ਗੁਰੂ ਕਬਨੰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਕੀਸ ਕਰ ਗੁਰੂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਕਾਰੀ ॥ ਪਤਿ ਕੀ ਆਸ ਹੀਏ ਜਿਹ ਭਾਰੀ ॥੪੫੧॥ ਭਾਤਾ ਲਏ ਪਾਨਿ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਜਨੁਕ ਨਾਥ ਗ੍ਰਹ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ॥ ਹਰ ਬਾਹਤ ਤਿਨ ਕਛੂ ਨ ਲਹਾ ॥ ਤ੍ਰੀਅ ਕੋ ਧਿਆਨ ਨਾਥ ਪ੍ਰਤਿ ਰਹਾ ॥੪੫੨॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਸੰਗਿ ਲਏ ਰਿਖਿ ਸੈਨਾ ॥ ਮੁਖ ਛਬਿ ਦੇਖਿ ਲੱਜਤ ਜਿਹ ਮੈਨਾ ॥ ਤੀਰ ਤੀਰ ਤਾਕੇ ਚਲਿ ਗਏ ॥ ਮੁਨਿ ਪਤਿ ਬੈਠ ਰਹਤ ਪਛ ਭਏ ॥੪੫੩॥ **ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥** ਅਨੂਪ ਗਾਤ ਅਤਿਭੁਤੰ ਬਿਭੂਤਿ ਸੋਭਤੰ ਤਨੰ ॥ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਜਾਜੁਲੰ ਅਨੰਤ ਮੋਹਤੰ ਮਨੰ ॥ ਸਸੋਭ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਤੰ ਸੁਰੰਗ ਗੇਰੂ ਅੰਬਰੰ ॥ ਬਿਲੋਕ ਦੇਵ ਦਾਨਵੰ ਮਮੋਹ ਗੰਧੁਬੰ ਨਰੰ ॥੪੫੪॥ ਜਟਾਂ ਬਿਲੋਕ ਜਾਨਵੀ ਜਟੀ ਸਮਾਨ ਜਾਨਈ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਲੋਕ ਲੋਕਿਣੰ ਅਲੋਕਿ ਰੂਪ ਮਾਨਈ ॥ ਬਜੰਤ ਚਾਰ ਕਿੰਗੁਰੀ ਭਜੰਤ ਭੂਤ ਭੈ ਧਰੰ ॥ ਪਪਾਤ

ਪਾਦਮ ਨੇਹ

ਪਾਦਮ ਨੇਹ

{੬੬੪}

{੬੬੪}

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਹਣੀ ਮਮੋਹ ਮਾਨ ਨੀ ਮਨੰ ॥੪੫੫॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਪਵਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਣੰ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਰਗੀਝ
ਜੱਛ ਗੰਧੂਬੰ ਸੁਰਾਰਿ ਨਾਰਿ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਕੜੰਤ ਕੂਰ ਕਿੰਨ੍ਹਣੀ ਹਸੰਤ ਹਾਸ ਕਾਮਣੀ ॥ ਲਸੰਤ ਦੰਤਣੇ ਦੁਤੰ
ਖਿਮੰਤ ਜਾਣੁ ਦਾਮਣੀ ॥੪੫੬॥ ਦਲੰਤ ਪਾਪ ਦੁੱਭਰੰ ਚਲੰਤ ਮੋਨਿ ਸਿਮਰੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਭਾਰਗਵੰ ਪਟੰ ਬਿਅੰਤ
ਤੇਜ ਉਫਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਪਾਨ ਭੂਚਰੰ ਭ੍ਰਮੰਤ ਸਰਬਤੋ ਦਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਪਾਪ ਨਰਬਰੰ ਚਲੰਤ ਧਰਮਣੋ ਮਰੰ
॥੪੫੭॥ ਬਿਲੋਕ ਬੀਰਣੋ ਦਯੰ ਅਰੁੱਝ ਛਤ੍ਰ ਕਰਮਣੰ ॥ ਤਜੰਤਿ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਟੰਤ ਟੂਕ ਬਰਮਣੰ ॥
ਬਬੰਭ ਭਾਨਣੋ ਰਬੰ ਬਿਲੋਕਿ ਕਉਤਕੰ ਰਣੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਜੁੱਧਣੋ ਛਿਤੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੇਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥੪੫੮॥ ਫਿਰੰਤ
ਚੱਕ੍ਰਣੋ ਚਕੰ ਗਿਰੰਤ ਜੋਧਣੋ ਰਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਹਠੀ ਠਠੁੱਕਿ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤੰ ਭੁਜੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਅੱਧ ਬੱਧਤੰ ਕਮੱਧ
ਬੱਧਤੰ ਕਟੰ ॥ ਪਰੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਟੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰੂੜੈ ਰਟੰ ॥੪੫੯॥ ਪਿਪੰਤ ਅਸਵੰ ਭਟੰ ਭਿਰੰਤ ਦਾਰਣੋ ਰਣੰ ॥
ਬਹੰਤ ਤੀਛਣੋ ਸਰੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਖੜਿਗਿਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਮਾਰੂੜੋ ਰਣੰ ਬਕੰਤ ਮਾਰਣੋ ਮੁਖੰ ॥ ਚਲੰਤ ਭਾਜਿ
ਨਾ ਹਠੀ ਜੁਝੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਰਣੰ ॥੪੬੦॥ ਕਟੰਤ ਕਾਰਮੰ ਸੁਭੰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਸਿਲੇਣਿ ਉੱਜਲੀ
ਕ੍ਰਿਤੰ ਬਹੰਤ ਸਾਇਕੰ ਸੁਭੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਮੋਨਿਸੰ ਜੁਧੰ ਚਚਉਧ ਚਕ੍ਰਤੰ ਭਵੰ ॥ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ਪਪਾਤ
ਭੂਤਲੀ ਸਿਰੰ ॥੪੬੧॥ ਸਭਾਰ ਭਾਰਗ ਬਸਨਿਨੰ ਜਜੱਪਿ ਜਾਪਣੋ ਰਿਖੰ ॥ ਨਿਹਾਰਿ ਪਾਨ ਪੈ ਪਰਾ ਬਿਚਾਰ
ਬਾਇਸਵੋ ਗੁਰੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਜੋਗਣੋ ਸਧੰ ਅਸੰਖ ਪਾਪਣੋ ਦਲੰ ॥ ਅਨੇਕ ਚੇਲਕਾ ਲਏ ਰਿਖੇਸ ਆਸਨੰ ਚਲੰ
॥੪੬੨॥ **ਇਤਿ ਹਰ ਬਾਹਤਾ ਬਾਈਸਵੋ ਗੁਰੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਭਾਤ ਲੈ ਆਈ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੨॥੬**
ਅਥ ਤ੍ਰਿਆ ਜੱਛਣੀ ਤੇਈਸਮੋ ਗੁਰੂ ਕਥਨੰ ॥ ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਬਜੰਤ ਨਾਦ ਦੁਧਰੰ ਉਠੰਤ ਨਿਸਨੰ ਸੁਰੰ ॥
ਭਜੰਤ ਅਰਿ ਦਿਤੰ ਅਘੰ ਬਿਲੋਕਿ ਭਾਰਗਵੰ ਭਿਸੰ ॥ ਬਿਲੋਕਿ ਕੰਚਨੰ ਗਿਰੰ ਤਤੱਜ ਮਾਨੁਖੀ ਭੁਅੰ ॥ ਸਸੁਹਕ
ਤਾਪਸੀ ਤਨੰ ਅਲੋਕ ਲੋਕਣੋ ਬਪੰ ॥੪੬੩॥ ਅਨੇਕ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬੰ ਬਸੇਖ ਬਿਧਿ ਕਾ ਧਰੀ ॥ ਨਿਰਕਤ ਨਾਗਣੀ
ਮਹਾਂ ਬਸੇਖ ਬਾਸਵੀ ਸੁਰੀ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਪਾਰਬਤੀ ਅਨੂਪ ਆਲਕਾ ਪਤੀ ॥ ਅਸਕਤ ਆਪਿਤੰ ਮਹਾਂ
ਬਿਸੇਖ ਆਸੁਰੀ ਸੁਰੀ ॥੪੬੪॥ ਅਨੂਪ ਏਕ ਜੱਛਣੀ ਮਮੋਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਘੁਰਣੰ ਛਿਤੰ ਲਗੰਤ

{੬੬੫}

{੬੬੫}

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਪਾਦਸ਼ਾਹੀ

ਸਾਰੰਗੋ ਸਰੰ ॥ ਬਿਸਾਰ ਨੇਹ ਗੇਹਣੰ ਸਨੇਹ ਰਾਗਣੋ ਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਸੀ ਜਾਣੁ ਘੁਮਤੰ ਕ੍ਰਿਤੇਣ ਕ੍ਰਿਸ ਕ੍ਰਿਤੀਸਰੰ
 ॥੪੬੫॥ ਰਰੀਝ ਰਾਗਣੋ ਚਿਤੰ ਬਦੰਤ ਰਾਗ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ਬਜੰਤ ਕਿੰਗੁਰੀ ਕਰੰ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥ ਸਸੱਜਿ
 ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਕਪੰਤ ਕਾਮਣੋ ਕਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਭੂਤਲੰ ਭਲੰ ਭੁਗੰਤ ਭਾਮਣੀ ਦਲੰ ॥੪੬੬॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥
 ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰ ॥ ਦਸਚਾਰ ਚਾਰੁ ਉਦਾਰ ॥ ਰਸ ਰਾਗ ਸਰਬ ਸਪੰਨਿ ॥ ਧਰਣੀ ਤਲਾ ਮਹਿ ਧੰਨਿ
 ॥੪੬੭॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥ ਇਕ ਰਾਗ ਗਾਵਤ ਨਾਰਿ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁਖ ਧਾਮ ਲੋਚਨ ਚਾਰੁ ॥
 ਸੰਗੀਤ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰ ॥੪੬੮॥ ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਣਵੰਤ ਸੀਲ ਉਦਾਰ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਰਾਗ
 ਨਿਧਾਨ ॥ ਹਰ ਲੇਤ ਹੇਰਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥੪੬੯॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥ ਅਕਲੰਕ ਜੁਬਨ ਮਾਨ ॥ ਸੁਖ ਸਿੰਧੁ ਸੁੰਦਰ ਥਾਨ ॥
 ਇਕ ਚਿੱਤ ਗਾਵਤ ਰਾਗ ॥ ਉਫਟੰਤ ਜਾਨੁ ਸੁਹਾਗ ॥੪੭੦॥ ਤਿਹ ਪੇਖ ਕੈ ਜਟਿ ਰਾਜ ॥ ਸੰਗਿ ਲੀਨ ਜੋਗ
 ਸਮਾਜ ॥ ਰਹਿ ਰੀਝ ਆਪਨ ਚਿੱਤ ॥ ਜੁਗ ਰਾਜ ਜੋਗ ਪਵਿੱਤ ॥੪੭੧॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜੋ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ॥ ਹਿਤ
 ਕੀਜੀਐ ਅਨਭੰਗ ॥ ਤਬ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਲੋਕ ॥ ਇਹ ਬਾਤ ਮੈ ਨਹੀ ਸੋਕ ॥੪੭੨॥ ਚਿਤ ਚਉਪ ਸੋ ਭਰ
 ਚਾਇ ॥ ਗੁਰ ਜਾਨ ਕੈ ਪਰਿ ਪਾਂਇ ॥ ਚਿਤ ਤਉਨ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਗੁਰ ਤੇਈਸਵੋ ਤਿਹ ਕੀਨ ॥੪੭੩॥
ਇਤਿ ਜੱਛਣੀ ਨਾਰਿ ਰਾਗ ਗਾਵਤੀ ਗੁਰੂ ਤੇਈਸਵੋ ਸਮਾਪਤੰ ॥੨੩॥ੴ
ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਬਹੁਤ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚੜਿ ਮੇਰ ਸਿੰਗ ਮਹਾਨ ॥ ਕੀਅ ਘੋਰ ਤਪਸਾ ਉਗ੍ਰ ॥ ਤਬ ਰੀਝਏ
 ਕਛੁ ਸੁਗ੍ਰ ॥੪੭੪॥ ਜਗ ਦੇਖ ਕੈ ਬਿਵਹਾਰ ॥ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਇਨ ਕਉਨ ਸੋ ਉਪਜਾਇ ॥
 ਫਿਰਿ ਲੇਤਿ ਆਪ ਮਿਲਾਇ ॥੪੭੫॥ ਤਿਹ ਚੀਨੀਐ ਕਰਿ ਗਿਆਨ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਣ ਧਿਆਨ ॥ ਤਿਹ
 ਜਾਣੀਐ ਜਤ ਜੋਗ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਦੇਹ ਅਰੋਗ ॥੪੭੬॥ ਤਬ ਏਕ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨ ॥ ਜਗਿ ਨਾਸ ਜਾਂਹਿ ਨ
 ਜਾਨ ॥ ਸਬ ਜਗਤ ਕੋ ਪਤਿ ਦੇਖਿ ॥ ਅਨਭਉ ਅਨੰਤ ਅਭੇਖ ॥੪੭੭॥ ਬਿਨ ਏਕ ਨਾਹਿਨ ਸਾਂਤਿ ॥ ਸਭ
 ਤੀਰਥ ਕਿਯੁੰ ਨ ਅਨੁਾਤ ॥ ਜਬ ਸੇਵਿਹੋ ਇਕਿ ਨਾਮ ॥ ਤਬ ਹੋਇ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥੪੭੮॥ ਬਿਨ ਏਕ ਚੌਬਿਸ
 ਫੋਕ ॥ ਸਭ ਹੀ ਧਰਾ ਸਬ ਲੋਕ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕਉ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੋ ਰਸ ਮਾਨ ॥੪੭੯॥ ਜੇ

{੬੬੬}

{੬੬੬}

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਪਾਦਮ ਪੁਰ

ਏਕ ਕੇ ਰਸ ਭੀਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੋ ਰਸਿ ਲੀਨ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨਹੀ ਬੂਝ ॥ ਤਿਹ ਚਉਬਿਸੈ ਨਹੀ ਸੂਝ ॥੪੮੦॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਨਹੀ ਚੀਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੈ ਫਲ ਹੀਨ ॥ ਜਿਨ ਏਕ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨ ॥ ਤਿਨ ਚਉਬਿਸੈ ਰਸ ਮਾਨ ॥੪੮੧॥ **ਬਚਿਤ੍ਰ ਪਦ ਛੰਦ** ॥ ਏਕਹਿ ਜਉ ਮਨਿ ਆਨਾ ॥ ਦੂਸਰ ਭਾਵ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦਉਰ ਬਜਾਏ ॥ ਫੂਲ ਸੁਰਨ ਬਰਖਾਏ ॥੪੮੨॥ ਹਰਖੇ ਸਭ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਦੇਦੇ ਤਾਰੀ ॥ ਜਿਤ ਤਿਤ ਡੋਲਤ ਫੂਲੇ ॥ ਗ੍ਰਹ ਕੇ ਸਬ ਦੁਖ ਭੂਲੇ ॥੪੮੩॥ **ਤਾਰਕ ਛੰਦ** ॥ ਬਹੁ ਬਰਖ ਜਬੈ ਤਪਸਾ ਤਿਹ ਕੀਨੀ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਕ੍ਰਿਆ ਜੁ ਕਹੀ ਧਰ ਲੀਨੀ ॥ ਤਬ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਹੁਐ ਬਿਯੋਤ ਬਤਾਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਦਸਓਂ ਦਿਸ ਸੂਝ ਬਨਾਈ ॥੪੮੪॥ ਦਿਜ ਦੇਵ ਤਬੈ ਗੁਰ ਚਉਬਿਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਗਿਰਿਮੇਰ ਗਏ ਸਭਹੀ ਮੁਨਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਤਪਸਾ ਜਬ ਘੋਰ ਤਹਾਂ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ॥ ਗੁਰਦੇਵ ਤਬੈ ਤਿਹ ਯਾ ਸਿਖ ਦੀਨੀ ॥੪੮੫॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਗਿਰਿਮੇਰੁ ਗਏ ਰਿਖਿ ਬਾਲਕ ਲੈ ॥ ਧਰ ਸੀਸ ਜਟਾਂ ਭਗਵੇ ਪਟ ਕੈ ॥ ਤਪ ਘੋਰ ਕਰਾ ਬਹੁ ਬਰਖ ਦਿਨਾ ॥ ਹਰਿ ਜਾਪ ਨ ਛੋਰਸ ਏਕ ਛਿਨਾ ॥੪੮੬॥ ਦਸ ਲੱਛ ਸੁ ਬੀਸ ਸਹੰਸੂ ਬ੍ਰਖੰ ॥ ਤਪ ਕੀਨ ਤਹਾਂ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਿਖੰ ॥ ਸਬ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਚਲਾਇ ਮਤੰ ॥ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਮਹਾਂ ਮਤਿ ਗੂੜ ਗਤੰ ॥੪੮੭॥ ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਦਸਾ ਜਬ ਅੰਤ ਭਈ ॥ ਬਲ ਜੋਗਹੁ ਤੇ ਮੁਨਿ ਜਾਨ ਲਈ ॥ ਧੂਅਰੋ ਜਗ ਧਉਲੁਰ ਜਾਨ ਜਟੀ ॥ ਕਛੁ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਆ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਠਟੀ ॥੪੮੮॥ ਸਧਿਕੈ ਪਵਨੈ ਰਿਖਿ ਜੋਗ ਬਲੰ ॥ ਤਜ ਚਾਲ ਕਲੇਵਰ ਭੂਮਿ ਤਲੰ ॥ ਕਲ ਫੋਰ ਉਤਾਲ ਕਪਾਲ ਕਲੀ ॥ ਤਿਹ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਿਲੀ ॥੪੮੯॥ ਕਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਲ ਕਰਾਲ ਲਸੈ ॥ ਜਗ ਜੰਗਮ ਥਾਵਰ ਸਰਬ ਕਸੈ ॥ ਜਗ ਕਾਲਹਿ ਜਾਲ ਬਿਸਾਲ ਰਚਾ ॥ ਜਿਹ ਬੀਚ ਫਸੇ ਬਿਨ ਕੋ ਨ ਬਚਾ ॥੪੯੦॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਨਰੇਸਨ ਜੀਤਿ ਅਨੇਸ ਬਡੇ ਅਵਨੇਸ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਆਠੋਈ ਸਿੱਧਿ ਸਬੈ ਨਵਨਿੱਧਿ ਸਮ੍ਰਿਧਨ ਸਰਬ ਭਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਰੇ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਬਨਿਤਾ ਬਹੁਤੈ ਘਰਿ ਮਾਲ ਭਰੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਬਿਹੀਨ ਅਧੀਨ ਭਏ ਜਮ ਅੰਤਿ ਕੋ ਨਾਂਗੋ ਹੀ ਪਾਂਇ ਸਿਧਾਰੇ ॥੪੯੧॥ ਰਾਵਨ ਕੇ ਮਹਿਰਾਵਨ ਕੇ ਮਨ ਕੇ ਨਲ ਕੇ ਚਲਤੇ ਨ ਚਲੀ ਗਉ ॥ ਭੋਜ

{੬੬੭}

{੬੬੭}

ਪਾਦਸ਼ਾਹ ਦੋਹਰਾ

ਪਾਦਸ਼ਾਹ ਦੋਹਰਾ

ਦਿਲੀਪਤ ਕੌਰਵਿ ਕੈ ਨਹੀ ਸਾਬ ਦਯੋ ਰਘੁਨਾਥ ਬਲੀ ਕਉ ॥ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਅਬ ਲੋ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸਾਚ
 ਕਹੋਂ ਅਘ ਅਉਘ ਦਲੀ ਸਉ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਚਲੀ ਨ ਹਲੀ ਹਉ ॥੪੯੨॥
 ਸਾਚ ਐ ਝੂਠ ਕਹੇ ਬਹੁਤੈ ਬਿਧਿ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਅਨੇਕ ਕਮਾਏ ॥ ਭਾਜ ਨਿਲਾਜ ਬਚਾ ਧਨ ਕੇ ਡਰ ਲੋਕ ਗਯੋ
 ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਏ ॥ ਦੁਆਦਸ ਬਰਖ ਪੜਾ ਨ ਗੁੜਿਓ ਜੜੁ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਨਾਹਿਨ ਪਾਏ ॥ ਲਾਜ ਬਿਹੀਨ
 ਅਧੀਨ ਗਹੇ ਜਮ ਅੰਤ ਕੋ ਨਾਂਗੇ ਹੀ ਪਾਂਇ ਸਿਧਾਏ ॥੪੯੩॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੋ ਭਗਵੇ ਮੁਨਿ ਤੇ ਸਬ
 ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਜਲੈਗੀ ॥ ਕਿਯੋਂ ਇਮ ਰੀਤਿ ਚਲਾਵਤ ਹੋ ਦਿਨ ਦੈਕ ਚਲੈ ਸਬਦਾ ਨ ਚਲੈਗੀ ॥ ਕਾਲ ਕਰਾਲ
 ਕੀ ਰੀਤਿ ਮਹਾਂ ਇਹ ਕਾਹੂ ਜੁਗੋਸਿ ਛਲੀ ਨ ਛਲੈਗੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਹਿ ਤੁਮਾਰੀ ਮਹਾਮੁਨਿ ਅੰਤਿ ਮਸਾਨ ਹੈ
 ਪੂਰ ਰਲੈਗੀ ॥੪੯੪॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਪੌਨ ਭਛੇ ਸੁਨਿ ਹੋ ਮੁਨਿ ਪਉਨ ਭਛੇ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਸਤ੍ਰ
 ਕਰੋਂ ਭਗਵਾ ਇਨ ਬਾਤਨ ਸੋਂ ਭਗਵਾਨ ਨ ਹੈ ਹੈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ਦੇਖਹੁ ਤੇ ਸਬ ਹੀ ਬਸ ਕਾਲ
 ਸਬੈ ਹੈ ॥ ਜਾਰਿ ਅਨੰਗ ਨ ਨੰਗ ਕਹਾਵਤ ਸੀਸ ਕੀ ਸੰਗਿ ਜਟਾਊ ਨ ਜੈਹੈ ॥੪੯੫॥ ਕੰਚਨ ਕੂਟ ਗਿਰਯੋ
 ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਸਾਤਓ ਸਾਗਰ ਕਿਯੋਂ ਨ ਸੁਕਾਨੋ ॥ ਪਸਚਮ ਭਾਨੁ ਉਦਿਯੋ ਕਹੁ ਕਾਹੇ ਨ ਗੰਗ ਬਹੀ ਉਲਟੀ
 ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਅੰਤਿ ਬਸੰਤ ਤਪਯੋ ਰਵਿ ਕਾਹੇ ਨ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਦਿਨੀਸ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਕਿਯੋਂ ਡਮਡੋਲ ਡੁਬੀ ਨ ਧਰਾ
 ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਨਿਪਾਤਨਿ ਤਿਯੋਂ ਜਗ ਜਾਨੋ ॥੪੯੬॥ ਅਤ੍ਰਿ ਪਰਾਸੁਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਬਖਾਸ ਤੇ ਆਦਿ ਜਿਤੇ
 ਮੁਨਿ ਭਾਏ ॥ ਗਾਲਵ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਮੁਨੀਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਹੁੰ ਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥ ਅਗਸਤ ਪੁਲਸਤ ਬਸਿਸਟ
 ਤੇ ਆਦਿ ਨ ਜਾਨ ਪਰੇ ਕਿਹ ਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ਬਨਾਇ ਮਹਾਂ ਮਤਿ ਫੇਰਿ ਮਿਲੇ ਪਰ ਫੇਰ ਨ
 ਆਏ ॥੪੯੭॥ ਬ੍ਰਹਮ ਨਿਰੰਧੁ ਕੋ ਫੋਰਿ ਮੁਨੀਸ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸੁ ਜੋਤਿ ਕੇ ਮੱਧਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਲੀ ਪਰਮੇਸਰ
 ਸੋਂ ਇਮ ਬੇਦਨ ਸੰਗਿ ਮਿਲੈ ਜਿਮ ਬਾਨੀ ॥ ਪੁੰਨ ਕਥਾ ਮੁਨਿ ਨੰਦਨ ਕੀ ਕਹਿਕੈ ਮੁਖ ਸੋ ਕਬਿ ਸਾਮ
 ਬਖਾਨੀ ॥ ਪੂਰਣ ਧਿਆਇ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਜਯ ਸ੍ਰੀ ਜੱਗਨਾਥ ਭਵੇਸ ਭਵਾਨੀ ॥੪੯੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿੱਤ੍ਰ
 ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਦੱਤ ਮਹਾਤਮ ਰੁਦ੍ਰਵਤਾਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਾਪਤੰ ਸੁਭੰ ਭਵੇਤ ਗੁਰੂ ਚਉਬੀਸ ॥੨੪॥੬ (੧੦)**

ੴ ਅਬ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੱਤ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਪੂਰਣ ਮਤ ਕੋ ਕੀਨ ਪਸਾਰਾ ॥ ਅੰਤਿ ਜੋਤਿ ਸੋ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਜਿਹੋ ਬਿਧਿ ਸੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਭਵਾਨੀ ॥੧॥ ਏਕ ਲੱਛ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਪਾਛੇ ਚਲਾ ਜੋਗ ਕੋ ਬਾਨਾ ॥ ਗਯਾਰਵ ਬਰਖ ਬਿਤੀਤਤ ਭਯੋ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਪੁਰਖ ਭੂਅ ਵਯੋ ॥੨॥ ਰੋਹ ਦੇਸ ਸੁਭ ਦਿਨ ਭਲ ਥਾਨੂ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਭਯੋ ਸੁਰ ਗਯਾਨੂ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਸਿ ਅਵਰ ਨ ਹੋਊ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਮਾਤ ਪਿਤ ਦੋਊ ॥੩॥ ਦਸਊ ਦਿਸਨਿ ਤੇਜ ਅਤਿ ਬਢਾ ॥ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਾਨੁ ਏਕ ਹੂ ਚਢਾ ॥ ਦਸਦਿਸ ਲੋਕ ਉਠੇ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਭੂਪਤਿ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ਜਾਈ ॥੪॥ ਸੁਨੇ ਭੂਪ ਇਕ ਕਹੋ ਕਹਾਨੀ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜਯੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਜਿਹੋ ਸਮ ਰੂਪ ਜਗਤ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਘੜਾ ਬਿਧਾਤਾ ਸੋਈ ॥੫॥ ਕੈ ਗੰਧੂਬ ਜੱਛ ਕੋਈ ਅਹਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੂਸਰ ਭਾਨੁ ਚੜ ਰਹਾ ॥ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਝਮਕਤ ਤਿਹ ਅੰਗਾ ॥ ਨਿਰਖਤਿ ਜਾ ਕੇ ਲੱਜਤ ਅਨੰਗਾ ॥੬॥ ਭੂਪਤਿ ਦੇਖਨ ਕਾਜ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਪਹਿਲੇ ਦਯੋਸ ਸਾਥ ਚਲ ਆਵਾ ॥ ਹਰਖ ਹਿੰਦੇ ਧਰ ਕੇ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੁਤੀ ਦੱਤ ਅਵਤਾਰੀ ॥੭॥ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਕਾਂਪੇ ਜਟ ਧਾਰੀ ॥ ਯਹ ਕੋਊ ਭਯੋ ਪੁਰਖ ਅਵਤਾਰੀ ॥ ਯਹ ਮਤ ਦੂਰ ਹਮਾਰਾ ਕੈ ਹੈ ॥ ਜਟਾਧਾਰ ਕੋਈ ਰਹੈ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥੮॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਰਖਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਪੁਲਕਤ ਚਿਤ ਗਾਜਾ ॥ ਜਿਹੋ ਜਿਹੋ ਲਖਾ ਰਹੈ ਬਿਸਮਾਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰੰਕ ਨਵੋਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੯॥ ਮੋਹਨ ਜਾਲ ਸਭਨ ਸਿਰ ਡਾਰਾ ॥ ਚੇਟਕ ਬਾਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੂ ਮਾਰਾ ॥ ਜਹੋ ਤਹੋ ਮੋਹਿ ਸਕਲ ਨਰ ਗਿਰੇ ॥ ਜਾਨੁ ਸੁਭਟ ਸਾਮੁਹਿ ਰਣ ਭਿਰੇ ॥੧੦॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਜਿਹੋ ਜਿਹੋ ਤਹੋ ਪੇਖਾ ॥ ਤਿਹੋ ਤਿਹੋ ਮਦਨ ਰੂਪ ਅਵਿਰੇਖਾ ॥ ਸਾਧਨ ਸਰਬ ਸਿੱਧਿ ਕਰ ਜਾਨਾ ॥ ਜੋਗਿਨ ਜੋਗ ਰੂਪ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥੧੧॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਰਨਵਾਸ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਦੇ ਤਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨਿ ਮਾਨਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਭਯੋ ਜਬੈ ਜਾਮਾਤਾ ॥

{੬੬੬}

{੬੬੬}

ਪਾਦਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਮਹਾ ਧਨੁਖ ਧਰ ਬੀਰ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥੧੨॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਅਰੁ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪੂ ॥ ਜਾਨੁ ਜਪੈ ਹੈ ਆਪਨ ਜਾਪੂ ॥
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਬੇਤਾ ਸੁਰਿ ਗਯਾਨਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਪੰਡਿਤ ਜਗਤਿ ਨ ਆਨਾ ॥੧੩॥ ਬੋਰਿ ਬਹਿਕ੍ਰਮ ਬੁੱਧਿ
 ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਰਾ ਬਿਤਨ ਯਹਿ ਭੇਖਾ ॥ ਜਿਹੋ ਜਿਹੋ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕਾ ਲਹਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਚਮਕ ਚੱਕ੍ਰਿਤ
 ਹੁਐ ਰਹਾ ॥੧੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਸਰ ਸਾਨ ਧਰੇ ਮਠ ਸਾਨ ਚੜੇ ਅਸਿ ਸ੍ਰੋਣ ਤਿਸਾਏ ॥ ਲੇਤ
 ਹਰੇ ਜਿਹ ਡੀਠ ਪਰੇ ਨਹੀ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਨ ਨ ਪਾਏ ॥ ਝੀਮ ਝਰੇ ਜਨ ਸੇਲ ਹਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਗਿਰੇ ਜਨੁ ਦੇਖਨ ਆਏ ॥ ਜਾਸ ਹਿਰੇ ਸੇਉ ਮੈਨ ਘਿਰੇ ਗਿਰ ਭੂਮ ਪਰੇ ਨ ਉਠੰਤ ਉਠਾਏ ॥੧॥੧੫॥
 ਸੋਭਿਤ ਜਾਨ ਸੁਧਾਸਰ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ਕੂਪ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਲਾਜਿ ਕੇ ਜਾਨ ਜਹਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਹੇਰਤ ਹੀ
 ਹਿਰ ਲੇਤ ਹਕਾਰੇ ॥ ਹਉ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਭ੍ਰਮਯੋ ਖਗ ਜਯੋ ਇਨ ਕੀ ਸਮ ਰੂਪ ਲਖੇ ਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਪਾਰਬ ਬਾਨ
 ਕਿ ਜੁਬਨ ਖਾਨ ਕਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਕਾਮ ਕਟਾਰੇ ॥੨॥੧੬॥ ਤੰਤ੍ਰ ਭਰੇ ਕਿਯੋ ਜੰਤ੍ਰ ਜਰੇ ਅਰੁ ਮੰਤ੍ਰ ਹਰੇ
 ਚਖ ਚੀਨਤ ਯਾਤੇ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ਮਦ ਸੇ ਮਦੁਆ ਤੇ ॥ ਰੰਗ ਸਹਾਬ ਕਿ ਫੂਲ
 ਗੁਲਾਬ ਸੇ ਸੀਖੇ ਹੈਂ ਜੋਰਿ ਕਰੋਰਕ ਘਾਤੇ ॥ ਮਾਧੁਰੀ ਮੂਰਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤਿ ਹੇਰਤਿ ਹੀ ਹਰ ਲੇਤ ਹੀਯਾ ਤੇ
 ॥੩॥੧੭॥ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਸੀਗਾਰ ਬਨਾਇ ਸੁਗੰਧ ਲਗਾਇ ਸਭਾ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ
 ਚਰਾਚਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੋਉ ਬਿਸਮਾਵੈ ॥ ਮੋਹਿਤ ਜੇ ਮਹਿ ਲੋਗਨ ਮਾਨਨਿ ਮੋਹਤ ਤਉਨ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥
 ਵਾਰਹਿ ਹੀਰ ਅਮੋਲਕ ਚੀਰ ਤ੍ਰੀਯਾਂ ਬਿਨ ਧੀਰ ਸਬੈਂ ਬਲ ਜਾਵੈ ॥੪॥੧੮॥ ਸੁੰਯਾ ॥ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਪੜੇ
 ਦਸ ਚਾਰ ਮਨੋ ਅਸੁਰਾਰਿ ਚਤੁਰ ਚਕ ਜਾਨਯੋ ॥ ਆਹਵ ਜੁਕਤਿ ਜਿਤੀਕ ਹੁਤੀ ਜਗ ਸਰਬਨ ਮੈ ਸਬ ਹੀ
 ਅਨੁਮਾਨਯੋ ॥ ਦੇਸਿ ਬਿਦੇਸਨ ਜੀਤ ਜੁਧਾਂਬਰ ਕ੍ਰਿਤ ਚੰਦੋਵ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤਾਨਯੋ ॥ ਦੇਵਨ ਇੰਦ੍ਰ ਗੋਪੀਨ ਗੋਬਿੰਦ
 ਨਿਸਾ ਕਰਿ ਚੰਦ ਸਮਾਨ ਪਛਾਨਯੋ ॥੫॥੧੯॥ ਚਉਧਿਤ ਚਾਰਦਿਸਾ ਭਈ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਭੁੰਮਿ ਅਕਾਸ ਦੁਹੂੰ
 ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮਾਨ ਲਖਯੋ ਜਗ ਜੋਧਨ ਬੋਧਨ ਬੋਧ ਮਹਾ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਸੂਰ ਸਮਾਨ ਲਖਾ ਦਿਨ ਕੈ ਤਿਹ
 ਚੰਦ ਸਰੂਪ ਨਿਸਾ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਰਾਨਨਿ ਰਾਵ ਸਵਾਨਿਨਿ ਸਾਵ ਭਵਾਨਿਨਿ ਭਾਵ ਭਲੋ ਮਨ ਮਾਨਾ ॥੬॥੨੦॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਿਤੈ ਬਰਖ ਦੈ ਅਸਟ ਮਾਸੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥ ਭਯੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ਸਰਬ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਜਪੈ
ਹਿੰਗੁਲਾ ਠਿੰਗਲਾ ਪਾਣ ਦੇਵੀ ॥ ਅਨਾਸਾ ਛੁਧਾ ਅਤ੍ਰਧਾਰੀ ਅਭੇਵੀ ॥੨੧॥ ਜਯੋ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਖੱਗਪਾਣੀ ॥
ਭ੍ਰਮਾ ਭੈਹਰੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ਭਵਾਣੀ ॥ ਚਲਾ ਚਲ ਸਿੰਘੰ ਝਮਾਝੰਮ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਹਹਾ ਹੂਹਿ ਹਾਸੰ ਝਲਾਝਲ ਛੱਤ੍ਰੰ
॥੨੨॥ ਅਟਾ ਅੱਟਿ ਹਾਸੰ ਛੁਟਾ ਛੁੱਟ ਕੇਸੰ ॥ ਅਸੰ ਓਧ ਪਾਣੰ ਨਮੋ ਕੂਰ ਭੇਸੰ ॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਸੁੱਛੰ ਲਸੈ
ਦੰਤ ਪੰਤੰ ॥ ਭਜੈ ਸਤ੍ਰੁ ਗੂੜੰ ਪ੍ਰਫੁਲੰਤ ਸੰਤੰ ॥੨੩॥ ਅਲਿੰਪਾਤ ਅਰਧੀ ਮਹਾ ਰੂਪ ਰਾਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਜੁਲੰ
ਕਰਾਲੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤ੍ਰੁਸੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਹਸੈ ਸੁਧ ਸਾਧੰ ॥ ਭਜੈ ਪਾਨ ਦੁਰਗਾ ਅਰੂਪੀ ਅਗਾਧੰ ॥੨੪॥ ਸੁਨੇ
ਉਸਤਤੀ ਭੀ ਭਵਾਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਅਧੰ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪੀ ਰਸਾਲੰ ॥ ਦਏ ਇਖੁ ਧੀ ਦੈ ਅਭੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥
ਪਰੰਸਖੰ ਧਰੰ ਜਾਨ ਲੋਹੰ ਸੁਰੰਗੰ ॥੨੫॥ ਜਬੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਾਧੀ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਪਾਏ ॥ ਉਘਾਰੇ ਚੁਮੇ ਕੰਠ ਸੀਸੰ
ਛੁਹਾਏ ॥ ਲਖਯੋ ਸਰਬ ਰਾਵੰ ਪ੍ਰਭਾਵੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੨੬॥ ਗਿ੍ਰਹੀਤੁਆ
ਜਬੈ ਸੱਸਤ੍ਰੁ ਅੱਸਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਪੜੇ ਅਨਭਵੰ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪੜੇ ਸਰਬ ਬਿੱਦਿਆ ਹੁਤੀ ਸਰਬ
ਦੇਸੰ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਦੇਸੀ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਰੇਸੰ ॥੨੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਪਠੇ ਕਾਗਦੰ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੀ ॥
ਕਰੋ ਆਨ ਕੈ ਬੇਦ ਬਿੱਦਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਤਪੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਸਧੀ ਸ੍ਰਾਵਗੀ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ
ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੮॥ ਹਕਾਰੇ ਸਬੈ ਦੇਸ ਦੇਸਾ ਨਰੇਸੰ ॥ ਬੁਲਾਏ ਸਬੈ ਮੋਨ ਮਾਨੀ ਸੁਬੇਸੰ ॥ ਜਟਾਂ ਧਾਰ ਜੇਤੇ ਕਹੂੰ
ਦੇਖ ਪੱਈਯੈ ॥ ਬੁਲਾਵੈ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਭਾਖੈ ਬੁਲੱਈਯੈ ॥੨੯॥ ਫਿਰੇ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਮਿਲੈ ਨਾ
ਤਿਸੈ ਛੱਤ੍ਰੁ ਛੋਣੀ ਛਿਨਾਵੈ ॥ ਪਠੈ ਪਤ੍ਰੁ ਏਕੈ ਦਿਸਾ ਏਕ ਧਾਵੈ ॥ ਜਟੀ ਦੰਡ ਮੁੰਡੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਆਵੈ ॥੩੦॥
ਰਚਯੋ ਜੱਗ ਰਾਜਾ ਚਲੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ॥ ਜਹਾਂ ਲਉ ਕੋਈ ਬੁਢ ਬਾਰੋ ਸਭੋਗੀ ॥ ਕਹਾਂ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਹਾਂ ਨਾਰ
ਹੋਈ ॥ ਰਚਯੋ ਜੱਗ ਰਾਜਾ ਚਲਿਓ ਸਰਬ ਕੋਈ ॥੩੧॥ ਫਿਰੇ ਪੱਤ੍ਰੁ ਸਰਬੱਤ੍ਰੁ ਦੇਸੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜੁਰੇ ਸਰਬ
ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪੰ ਆਨ ਦੁਆਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਲੋ ਹੁਤੇ ਜਗਤ ਮੈ ਜਟਾਂਧਾਰੀ ॥ ਮਿਲੈ ਰੋਹਦੇਸੰ ਭਏ ਭੇਖ ਭਾਰੀ ॥੩੨॥
ਜਹਾਂ ਲਉ ਹੁਤੇ ਜੋਗ ਜੋਗਿਸਟ ਸਾਧੇ ॥ ਮਲੇ ਮੁਖ ਬਿਭੂਤੰ ਸੁ ਲੰਗੋਟ ਬਾਧੇ ॥ ਜਟਾਂ ਸੀਸ ਧਾਰੇ ਨਿਹਾਰੇ

{੬੭੧}

{੬੭੧}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਧਾਰੰ ਸੁ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥੩੩॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਪੰ ਬੁਲੇ ਸਰਬ ਰਾਜਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਮੋ ਦਾਨ ਨੀਸਾਨ ਬਾਜਾ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸਾਨ ਆਨੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ॥ ਕਰੈ ਸਾਧਨਾ ਜੋਗ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥੩੪॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਭੂਮਿਸਥਲੀ ਸੰਤ ਆਹੇ ॥ ਤਿਤੇ ਸਰਬ ਪਾਰਸਨਾਥੰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦਏ ਭਾਂਤਿ ਆਨੇਕ ਭੋਜ ਅਰਘ ਦਾਨੰ ॥ ਲੱਜੀ ਪੇਖ ਦੇਵਸਥਲੀ ਮੋਨ ਮਾਨੰ ॥੩੫॥ ਕਰੈ ਬੈਠ ਕੈ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ਸਬੈ ਆਪੁ ਆਪੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਟਕੰ ਟੱਕ ਲਾਰੀ ਮੁਖੰ ਮੁਖਿ ਪੇਖਿਓ ॥ ਸੁਨਯੋ ਕਾਨ ਹੋਤੋ ਸੁ ਤੇ ਆਖਿ ਦੇਖਿਓ ॥੩੬॥ ਪ੍ਰਕਾਸੋ ਸਬੈ ਆਪ ਆਪੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਰੜੋ ਦੇਸਿ ਦੇਸਾਣ ਬਿੱਦਿਆ ਮੁਹਾਣੰ ॥ ਕਰੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਸੁ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਨਿਭੈ ਚਿੱਤ ਦੈਕੈ ਮਹਾਂ ਤ੍ਰਾਸ ਟਾਰੰ ॥੩੭॥ ਜੁਰੇ ਬੰਗਸੀ ਰਾਫਜੀ ਰੋਹ ਰੂਮੀ ॥ ਚਲੇ ਬਾਲਖੀ ਛਾਡ ਕੈ ਰਾਜ ਭੂਮੀ ॥ ਨਿਭੈ ਭਿੰਭਰੀ ਕਾਸਮੀਰੀ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਕਿ ਕੈ ਕਾਲ ਮਾਖੀ ਕਸੇ ਕਾਸ ਕਾਰੀ ॥੩੮॥ ਜੁਰੇ ਦੱਛਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਅਰਿਯਾਰੇ ॥ ਦੂਜੈ ਦ੍ਰਾਵੜੀ ਤਪਤ ਤਈਲੰਗ ਵਾਰੇ ॥ ਪਰੰ ਪੂਰਬੀ ਉਤ੍ਰਦੇਸੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੇਣ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥੩੯॥ ਪਾਧਰੀ ਛੰਦ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਬੀਰ ਜੋਰ ॥ ਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸ ਰਾਜਾ ਕਰੋਰ ॥ ਦੈ ਹੀਰ ਚੀਰ ਬਹੁ ਦਰਬ ਸਾਜ ॥ ਸਨਮਾਨ ਦਾਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜ ॥੪੦॥ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਅਵਧੂਤ ਛਤ੍ਰ ॥ ਅਨਜੀਤ ਜੁਧਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਤ੍ਰ ॥ ਅਨਗੰਜ ਸੂਰ ਅਬਿਚਲ ਜੁਝਾਰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਜਿੱਤੇ ਹਜਾਰ ॥੪੧॥ ਸਬ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਰਾਵ ॥ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਨਾਨਾ ਉਪਾਵ ॥ ਕੈ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਭੇਦ ॥ ਅਵਨੀਪ ਸਰਬ ਜੋਰੇ ਅਛੇਦ ॥੪੨॥ ਜਬ ਸਰਬ ਭੂਪ ਜੋਰੇ ਮਹਾਨ ॥ ਜੈ ਜੀਤ ਪਤ੍ਰ ਦਿੱਨੋ ਨਿਸਾਨ ॥ ਦੈ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨਭੰਗ ਦਿਰਬ ॥ ਮਹਿਪਾਲ ਮੋਹਿ ਡਾਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ॥੪੩॥ ਇਕ ਦਯੋਸ ਬੀਤ ਪਾਰਸੁ ਰਾਇ ॥ ਉੱਤਿਸਟ ਦੇਵਿ ਪੂਜੰਤ ਜਾਇ ॥ ਉਸਤਤਿ ਕਿੰਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ਸੋ ਕਹੋਂ ਛੰਦ ਮੋਹਣਿ ਮੰਝਾਰ ॥੪੪॥ ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਭੇਵੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਉ ਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਸਰ ਬਾਣੀ ॥ ਕੇਸਰੀਆ ਬਾਹੀ ਕਉ ਮਾਰੀ ॥ ਭੈਖੰਡੀ ਭੈਰਵਿ ਉਧਾਰੀ ॥੪੫॥ ਅਕਲੰਕਾ ਅੱਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਣੀ ॥ ਮੋਹਣੀਅੰ ਸਰਬੰ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਰਕਤਾਂਗੀ ਸਾਂਗੀ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥੪੬॥ ਤੋਤਲੀਆ ਜਿਹਬਾ

{੬੭੨}

{੬੭੨}

ਪਾਦਸ ਨਾਹੁ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਹੁ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਕਉਮਾਰੀ ॥ ਭਵ ਭਰਣੀ ਹਰਣੀ ਉਧਾਰੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦੂ ਰੂਪਾ ਭੂਪਾ ਬੁੱਧਾਣੀ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸੁੱਧੰ ਸਿਧਾਣੀ ॥੪੭॥ ਜਗ
 ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਯੰ ॥ ਕਰ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਮੁਕਤਾਯੰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗੋਫਣੀਆ ਗੁਰਜਾਣੀ ॥ ਦੇ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਭਾਮਾਣੀ
 ॥੪੮॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਜੱਛੰ ਸਰਬਾਣੀ ॥ ਗੰਧਰਬੀ ਸਿੱਧੰ ਚਾਰਾਣੀ ॥ ਅਕਲੰਕ ਸਰੂਪੰ ਨਿਰਮਲੀਅੰ ॥ ਘਣ ਮੱਧੇ
 ਮਾਨੋ ਚੰਚਲੀਅੰ ॥੪੯॥ ਅਸਿਪਾਣੰ ਮਾਣੰ ਲੋਕਾਯੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਹਰਣੀ ਸੋਕਾਯੰ ॥ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ਸੰਤੰ ਉਧਾਰੀ ॥
 ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਕਉਮਾਰੀ ॥੫੦॥ ਆਨੰਦੀ ਗਿਰਜਾ ਕਉਮਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਉਧਾਰੀ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਭੰਜਾ
 ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੈਣੀ ਰੂਪੰ ਉਜਾਲੀ ॥੫੧॥ ਰਕਤਾਂਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਪਿੰਗਾਛੀ ॥ ਕਟਿ ਕਛੀ ਸ੍ਰੁਛੀ ਹੁਲਾਸੀ ॥ ਰਕਤਾਲੀ
 ਰਾਮਾ ਧਉਲਾਲੀ ॥ ਮੋਹਣੀਆ ਮਾਈ ਖੰਕਾਲੀ ॥੫੨॥ ਜਗਦਾਨੀ ਮਾਨੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਵਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥
 ਰੁਦ੍ਰਾਂਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਰਕਤਾਂਗੀ ॥ ਪਰਮੇਸਰੀ ਮਾਈ ਧਰਮਾਂਗੀ ॥੫੩॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਰਣੀ ਮਹਿਪਾਲੀ ॥ ਚਿਛੁਰਾਸੁਰ
 ਹੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਅਸਿ ਪਾਣੀ ਮਾਣੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥੫੪॥ ਪਿੰਗਾਛੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥
 ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਸੰਧਿਆ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਭੀਮਾ ਭਾਮਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥੫੫॥ ਦੁਰਗਾ ਦਲ
 ਗਾਹੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਸਰਬੰ ਭੂਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਚੰਡੀ ਮੁੰਡੀ ਸੱਤ੍ਰੁ ਹੰਤੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤੀ ਮਾਤਾ ਜੈ ਅੰਤੀ ॥੫੬॥
 ਸੰਸਰਣੀ ਤਰਣੀ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਭਿੰਭਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦਈ ਤਾਣੀ ॥ ਕੇਕਰਣੀ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦੇਵੰ
 ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥੫੭॥ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਜਖੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਕੰਕੜੀਆ ਰੂਪਾ ਰਕਤਾਲੀ ॥ ਤੋਤਲੀਆ ਜਿਹਵਾ ਸਿੰਧੁਲੀਆ ॥
 ਹਿੰਗੁਲੀਆ ਮਾਤਾ ਪਿੰਗੁਲੀਆ ॥੫੮॥ ਚੰਚਾਲੀ ਚਿਤ੍ਰਾ ਚਿਤ੍ਰਾਂਗੀ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭੀਮਾ ਸਰਬਾਂਗੀ ॥ ਬੁਧਿ ਭੂਪਾ
 ਰੂਪਾ ਜੁਜੁਾਲੀ ॥ ਅਕਲੰਕਾ ਮਾਈ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥੫੯॥ ਉਛਲੈ ਲੰਕੁੜੀਆ ਛਤ੍ਰਾਲਾ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭੈਰੋ ਭਉਹਾਲਾ ॥
 ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਜੈ ਦਾਣੀ ॥ ਲੋਕੇਸੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥੬੦॥ ਸੰਮੋਹੀ ਸਰਬੰ ਜਗਤਾਯੰ ॥ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਛੁਧਯਾ
 ਪਿਪਾਸਾਯੰ ॥ ਜੈ ਕਾਲੰ ਰਾਤ੍ਰੀ ਸਕ੍ਰਾਣੀ ॥ ਉਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਣੀ ॥੬੧॥ ਜੈ ਮਾਈ ਗਾਈ ਬੇਦਾਣੀ ॥
 ਅਨਛਿੱਜਾ ਅਭਿੱਦਾ ਅਖਿਦਾਣੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਸਰਬੰ ਸੰਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੬੨॥ ਅਚਕੜਾ
 ਛੰਦ ॥ ਅੰਬਿਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਸਾਕਣੀ ॥ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁਕ੍ਰਮਾ ਡਾਕਣੀ ॥ ਸਾਵਜਾ ਸੰਭਿਰੀ ਸਿੰਧਲਾ

{੬੭੩}

{੬੭੩}

ਪਾਦਸ ਨਾਮੁ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਮੁ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਦੁਖ ਹਰੀ ॥ ਸੁੰਮਿਲਾ ਸੰਭਿਲਾ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਦੁਧਰੀ ॥੬੩॥ ਭਾਵਨਾ ਭੈ ਹਰੀ ਭੂਤਿਲੀ ਭੈਹਰਾ ॥ ਟਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ
ਸਾਕਣੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ॥ ਦੁਧਰਾ ਦੁਮਖਾ ਦੁਕਟਾ ਦੁਧਰੀ ॥ ਕੰਪਿਲਾ ਜੰਪਿਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਭੈਹਰੀ ॥੬੪॥ ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਚਾਪਣੀ
ਚਾਰਣੀ ਚੱਛਣੀ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਗੰਧੂਬਾ ਜੱਛਣੀ ॥ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਪਰਘਣੀ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਖੜਗਣੀ
ਗੜਗਣੀ ਸੈਥਣੀ ਸਾਪਣੀ ॥੬੫॥ ਭੀਮੜਾ ਸਮਦੜਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਕਾਰਤਕੀ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅੱਛਿਦਾ ਅੱਧਰਾ
ਮਾਰਤਕੀ ॥ ਗਿੰਗੁਲੀ ਹਿੰਗੁਲੀ ਠਿੰਗੁਲੀ ਪਿੰਗੁਲਾ ॥ ਚਿੱਕਣੀ ਚਰਕਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ॥੬੬॥ **ਅਚਕੜਾ ॥**
ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਛਿਦਾ ਅਭਿਦਾ ਅਸਿਤਾ ਅੱਧਰੀ ॥ ਅਕਿਟਾ ਅੱਖਡਾ ਅਛਟਾ ਦੁੱਧਰੀ ॥ ਅੰਜਨੀ ਅੰਬਿਕਾ ਅਸਤ੍ਰਣੀ
ਧਾਰਣੀ ॥ ਅੱਭਰੰ ਅਧਰਾ ਜਗਤਿ ਉਧਾਰਣੀ ॥੬੭॥ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਾਕੜੀ ਸੀਤਲਾ ॥ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ
ਸਾਮਲਾ ਤੋਤਲਾ ॥ ਸੰਭਰੀ ਗੰਭਰੀ ਅੰਭਰੀ ਅਕੱਟਾ ॥ ਦੁਸਲਾ ਦੁਭਿਖਾ ਦੁਕਟਾ ਅਮਿਟਾ ॥੬੮॥ ਭੈਰਵੀ ਭੈਹਰੀ
ਭੂਚਰਾ ਭਾਵਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਕੁਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ਮਾਨਵੀ ॥ ਜੋਬਨਾ ਜੈਕਰੀ ਜੰਭਹਰੀ ਜਾਲਪਾ ॥ ਤੋਤਲਾ ਤੁੰਦਲਾ
ਦੰਤਲੀ ਕਾਲਿਕਾ ॥੬੯॥ ਭਰਮਣਾ ਨਿਭ੍ਰਮਾ ਭਾਵਨਾ ਭੈ ਹਰੀ ॥ ਬਰ ਬੁੱਧਾ ਦਾਤ੍ਰਣੀ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਛੈਕਰੀ ॥ ਦੁਕਟਾ
ਦੁਭਿਦਾ ਦੁਧਰਾ ਦੁਮਦੀ ॥ ਅਤ੍ਰਟਾ ਅਛਟਾ ਅਜਟਾ ਅਭਿਦੀ ॥੭੦॥ ਤੰਤਿਲਾ ਅੰਤਿਲਾ ਸੰਤਿਲਾ ਸਾਵਜਾ ॥
ਭੀਮੜਾ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਲਾ ਭਾਵਜਾ ॥ ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਕਾਕੜਾ ॥ ਕਿੰਕੜੀ ਕਾਲਿਕਾ ਜਾਲਪਾ ਜੈ ਮ੍ਰਿੜਾ
॥੭੧॥ ਠਿੰਗੁਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਸੱਸਤ੍ਰਣੀ ਅੱਸਤ੍ਰਣੀ ਸੂਲਣੀ ਸਾਸਣੀ ॥ ਕੰਨਿਕਾ ਅੰਨਿਕਾ ਧੰਨਿਕਾ
ਧਉਲਰੀ ॥ ਰਕਤਿਕਾ ਸਕਤਿਕਾ ਭਕਤਕਾ ਜੈਕਰੀ ॥੭੨॥ ਤਿੰਗੜਾ ਪਿੰਗੜਾ ਜਿੰਗੜਾ ਜਾਲਪਾ ॥ ਜੋਗਣੀ
ਭੋਗਣੀ ਰੋਗ ਹਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ॥ ਚੰਚਲਾ ਚਾਂਵਡਾ ਚਾਚਰਾ ਚਿਤ੍ਰਤਾ ॥ ਤੰਤਰੀ ਭਿੰਭਰੀ ਛੱਤ੍ਰਣੀ ਛਿੰਛਲਾ ॥੭੩॥
ਦੰਤੁਲਾ ਦਾਮਣੀ ਦੁੱਕਟਾ ਦੁੱਭੁਮਾ ॥ ਛੱਧਿਤਾ ਨਿਦੁਕਾ ਨ੍ਰਿਭਿਖਾ ਨ੍ਰਿਗਮਾ ॥ ਚੰਦੁਕਾ ਚੂੜਿਕਾ ਚਾਰਕਾ ਚਾਪਣੀ ॥
ਚਿਚ੍ਰੜੀ ਚਾਵੜਾ ਚਿੰਪਿਲਾ ਜਾਪਣੀ ॥੭੪॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਬਤਾ ॥ ਪਰਜ ॥** ਕੈਸੇ ਕੈ ਪਾਂਇਨ
ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨਿਪਟ ਅਘਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮ ਸੰਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਮਨ ਮਧੁਕਰਹਿ ਚਰਣ ਕਮਲਨ
ਪਰ ਹੁਐ ਮਨਮੱਤ ਗੁੰਜਾਰੋ ॥ ਮਾਤ੍ਰਿਕ ਸਪਤ ਸਪਿਤ ਪਿਤਰਨ ਕੁਲ ਚੋਦਹੁੰ ਕੁਲੀ ਉਧਾਰੋ ॥੧॥੭੫॥

ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਾਫੀ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰ ਜਾਨੇ ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮਾਤ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਹੈ ਦੇਹਿ ਬਿਜੈ ਬਰੁ ਦਾਨੇ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਸੱਸੜੁ ਅੱਸੜੁ ਕਟਿ ਬਾਂਧੋ ਚੰਦਨ ਚਿੜੁ ਲਗਾਉਂ ॥ ਜਾਕਹੁ ਨੇਤਿ ਨਿਗਮ ਕਹਿ ਬੋਲਤ ਤਾਸ ਸੁ ਬਰ ਜਬ ਪਾਉਂ ॥੨॥੭੬॥ **ਸੋਰਠ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਬਤਾ ॥** ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਅਭਯ ਭਵਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਨਿਰਖ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਰਸ ਕੋ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਆਪਨ ਭਗਤ ਜਾਨ ਭਵ ਖੰਡਨ ਅਭਯ ਸਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਰਹੇ ਪੇਖਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੁਰ ਅਜਰ ਅਮਰ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੩॥੭੭॥ ਸੋਭਿਤ ਬਾਮਹਿ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਾ ਤਰ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸਬ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹਿਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਤਨ ਮਧੁਕੀਟਭ ਕਹੁ ਖੰਡਯੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਲਗੇ ਜਗ ਦਾਹਿਨ ਰਹੇ ਹਮਾਰੇ ॥੪॥੭੮॥ ਜਾ ਤਨ ਬਿੜਾਲਾਛ ਚਿਛ੍ਰਾਦਿਕ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਉਡਾਏ ॥ ਧੂਲੀਕਰਨ ਧੂਮ੍ਰਲੋਚਨ ਕੇ ਮਾਸਨ ਗਿੱਧ ਰਜਾਏ ॥ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਕਾਲ ਕਰਵਾਲਹਿ ਕੂਟੇ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਧਾਇ ਸਭ ਥਾਕੇ ਬਿਨ ਤਿਹੱ ਭਜਨ ਨ ਛੂਟੇ ॥੫॥੭੯॥ **ਸੁਹੀ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਬਤਾ ॥** ਸੋਭਿਤ ਪਾਨਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਉਜਾਰੀ ॥ ਜਾਂ ਤਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋਟਿ ਕਈ ਖੰਡੇ ਬਿਸਨੁ ਕ੍ਰੋਰਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ ॥ ਜਾਂ ਕਹੁ ਰਾਮ ਉਚਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸਬ ਸੇਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤਸ ਤੁਮ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਬਾਰ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥੬॥੮੦॥ ਅਨੁਭਵ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਅਗੰਜਨ ਕਹੋ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਗੱਈਯੈ ॥ ਜਿਹਬਾ ਸਹੰਸੂ ਰਟਤ ਗੁਨ ਥਾਕੀ ਕਬਿ ਜਿਹਵੇਕ ਬਤੱਈਯੈ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਜਵਨ ਕਰ ਚਉਦਹ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੇ ॥ ਜਗਮਗ ਜੋਤਿ ਹੋਤ ਭੂਤਲਿ ਮੈ ਖੰਡਨ ਅਉ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ॥੭॥੮੧॥ **ਸੋਰਠ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥** ਜੈ ਜੈ ਰੂਪੁ ਅਰੇਖ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਭ੍ਰਮਾਇ ਜਹੱ ਤਹੱ ਭੀਖ ਕੋ ਸਿਵ ਦੁਆਰ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਲਗਯੋ ਨਿਸੇਸਹਿ ਕਾਰਮਾ ਤਨ ਏਕ ॥ ਦੇਵਤੇਸ ਸਹੰਸੂ ਭੇ ਭਗ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਅਨੇਕ ॥੮॥੮੨॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਮ ਭਏ ਕਿਤੇ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਿਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਕੋ ਅਨ ਕਾਲ ਕੈ ਅਕਲੰਕ ਮੂਰਤਿ ਮਾਨ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਭਯੋ ਸਭੈ ਜਗ ਜਾਸ ਪਾਇ ਬਿਲਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਤੈ ਅਬਿਚਾਰ ਜੜ ਕਰਤਾਰ ਕਾਹੇ ਨ ਜਾਨ ॥੯॥੮੩॥ ਨਰਹਰਿ ਜਾਨ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ॥ ਤੈ ਭਰੋਸ ਪਰਯੋ ਪਸੂ ਜਿਹ ਮੋਹਿ ਬੱਧਿ ਅਚੇਤ ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ਕੋ ਉਠਿ ਲੇਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਨਾਉਂ ॥ ਕਹਾਂ

{੬੭੫}

{੬੭੫}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ

ਵੈ ਅਬ ਜੀਅਤ ਜਗ ਮੈ ਕਹਾਂ ਤਿਨ ਕੋ ਗਾਉਂ ॥੧੦॥੮੪॥ ਸੋਰਠ ॥ ਤਾਸ ਕਿਉ ਨ ਪਛਾਨਹੀ ਜੇ ਹੋਹਿ ਹੈਂ ਅਬ ਹੈ ॥ ਨਿਹਫਲ ਕਾਹੇ ਭਜਤ ਪਾਹਨ ਤੋਹਿ ਕਛੁ ਫਲਿ ਦੈ ॥ ਤਾਸ ਸੇਵਹੁ ਜਾਸ ਸੇਵਤਿ ਹੋਹਿ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥ ਹੋਹਿ ਮਨਸਾ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਲੇਤ ਜਾਕੋ ਨਾਮ ॥੧੧॥੮੫॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ਜਬੈ ਬਡਾਈ ॥ ਰੀਝੇ ਦੇਵ ਦਿਆਲ ਤਿਹੋਂ ਉਪਰ ਪੂਰਣ ਪੁਰਖ ਸਦਾਈ ॥ ਆਪਨਿ ਮਿਲੇ ਦੇਵਿ ਦਰਸਨਿ ਭਯੋ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ॥ ਲੀਨਿ ਛੱਤ੍ਰ ਲੰਕਰਾ ਕੂਦਤ ਨਾਚਤ ਗਣ ਦੈਤਾਰੀ ॥੧੨॥੮੬॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਝਮਕਤ ਅਸਤ੍ਰੁ ਛਟਾ ਸੱਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੀ ਬਾਜਤ ਡਉਰ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰਤਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਨਾਬਿਧਿ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ ਬੈਤਾਰ ॥ ਕੁਹਕਤਿ ਫਿਰਤਿ ਕਾਕਣੀ ਕੁਹਰਤ ਡਹਰਤ ਕਠਨ ਮਸਾਨ ॥ ਘਹਰਤਿ ਗਗਨਿ ਸਘਨ ਰਿਖਿ ਦਹਲਤ ਬਿਡਰਤ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥੧੩॥੮੭॥ ॐ ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸਾਰੰਗ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਛੁ ਬਰ ਮਾਂਗਹੁ ਪੂਤ ਸਖਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀ ਤੁਮਰੀ ਸਰ ਸਾਧ ਚਰਤਿ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥ ਜੋ ਬਰਦਾਨ ਚਹੋ ਸੋ ਮਾਂਗੋ ਸਬ ਹਮ ਤੁਮੈ ਦਿਵਾਰ ॥ ਕੰਚਨ ਰਤਨ ਬੱਜ੍ਰ ਮੁਕਤਾਫਲ ਲੀਜਹਿ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥੧੪॥੮੮॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਬ ਹੀ ਪੜੋਂ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਧਿ ਸਬ ਹੀ ਸਸਤ੍ਰੁ ਚਲਾਉਂ ॥ ਸਬ ਹੀ ਦੇਸ ਜੇਰ ਕਰਿ ਆਪਨ ਆਪੇ ਮਤਾ ਮਤਾਉਂ ॥ ਕਹਿ ਤਬਾਸਤੁ ਭਈ ਲੋਪ ਚੰਡਿਕਾ ਤਾਸ ਮਹਾਂ ਬਰ ਦੈਕੈ ॥ ਅੰਤ੍ਰੁ ਧਯਾਨ ਹੁਐ ਗਈ ਆਪਨ ਪਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁੜਤ ਹੁਐ ਕੈ ॥੧੫॥੮੯॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗਉਰੀ ॥ ਪਾਰਸ ਕਰਿ ਡੰਡੋਤ ਫਿਰਿ ਆਏ ॥ ਆਵਤ ਬੀਰ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤੇ ਮਾਨੁਖ ਭੇਜ ਬੁਲਾਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕ ਸੁਭਟ ਸਭ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਬਿਸਮਾਏ ॥ ਐਸੇ ਕਬਹੀ ਲਖੇ ਨਹੀ ਰਾਜਾ ਜੈਸੇ ਆਜੁ ਲਖਾਏ ॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਗਗਨਿ ਕੀ ਬਾਲਾ ਗਨ ਉਡਗਨ ਬਿਰਮਾਏ ॥ ਝਿਮ ਝਿਮ ਮੇਘ ਬੁੰਦ ਜਿਯੋਂ ਦੇਵਨ ਅਮਰ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਜੁਬਨ ਖਾਨ ਹੁਐ ਨਿਕਸੇ ਰੂਪ ਸਿੰਧੁ ਅਨਵਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧਾਰਿ ਨਿਡਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਕਾਮ ਕਲੇਵਰ ਆਏ ॥੧੬॥੯੦॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਭੂਪਤਿ ਪਰਮ ਗਯਾਨ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਕਠਨ ਕਰਤਾ ਕੋ ਜੋ ਕਰਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥

{੬੭੬}

{੬੭੬}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਕਰ ਬਹੁ ਨਿਯਾਸ ਕਠਨ ਜਪੁ ਸਾਧਯੋ ਦਰਸਨਿ ਦੀਯੋ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਪਰਮ ਗਯਾਨ ਉਪਦੇਸਯੋ ਲੋਕ
ਚਤੁਰ ਦਸ ਰਾਨੀ ॥ ਤਿੰਹ ਛਿਨ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਮੁਖ ਉਚਰੇ ਤੱਤ ਅਤੱਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਅਵਰ ਅਤੱਤ ਸਬੈ ਕਰ
ਜਾਨੇ ਏਕ ਤੱਤ ਠਹਰਾਨਾ ॥ ਅਨੁਭਵ ਜੋਤਿ ਅਨੂਪ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਬਜਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤਿ
ਰਾਜਨ ਕਹੁ ਸੁਭਟ ਅਭੈ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੧੭॥੯੧॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਪਰਜ** ॥ ਐਸੇ ਅਮਰ ਪਦ ਕਹੁ ਪਾਇ ॥
ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੂਪਤਿ ਜੀਤਿ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਨਿਸਾਨ ਸਰਬ ਬਜਾਇ ॥
ਚਉਪ ਚਉਪ ਚਲੇ ਚਮੁੰ ਪਤਿ ਚਿੱਤ ਚਉਪ ਬਢਾਇ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਸਬੈ ਲਗੇ ਪਗ ਭੂਪ ਕੇ ਜੁਹਰਾਇ ॥
ਆਵ ਆਵ ਸੁਭਾਵ ਸੋਂ ਕਹਿ ਲੀਨ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਸੁ ਬਾਜ ਦੇ ਗਜ ਰਾਜ ਦੈ ਪਹਿਰਾਇ ॥
ਸਾਧ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਕੈ ਕਰ ਲੀਨ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ॥੧੮॥੯੨॥ **ਕਾਫੀ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ** ॥ ਇਮ
ਕਰ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਮੋਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੂਪ ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਸਾਜ ਦੈ ਬਰਬਾਜ
ਅਉ ਗਜਰਾਜ ॥ ਆਪਨੇ ਕੀਨਿ ਨ੍ਰਿਪੰ ਸਬ ਪਾਰਸੈ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵਾਲ ਬਿਦ੍ਰਮ ਹੀਰ ਚੀਰ ਅਨੰਤ ॥
ਲੱਛ ਲੱਛ ਸੂਰਣ ਸਿੰਝੀ ਦਿਜ ਏਕ ਏਕ ਮਿਲੰਤ ॥ ਮੋਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭੂਮਿਕੈ ਇਕ ਕੀਨ ਜੱਗ ਬਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ
ਭਾਂਤਿ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ਸੁ ਬੈਠ ਭੂਪਤਿ ਆਇ ॥੧੯॥੯੩॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਕਾਫੀ** ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠੇ ਸਭਾ
ਬਨਾਈ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰੀ ਬਸੁਧਾ ਕੇ ਲੀਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅਰੁ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਮਤਿ ਤੇ ਭੀ ਸਰਬ
ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੁਨਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਜਟਧਾਰੀ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਏ ॥ ਨਾਨਾ ਭਾਂਤਿ ਜਟਨ ਕਹ ਧਾਰੇ ਅਰੁ ਮੁਖ
ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਏ ॥ ਬਲਕੁਲ ਅੰਗ ਦੀਰਘ ਨਖ ਸੋਭਿਤ ਮ੍ਰਿਗਪਤ ਦੇਖ ਲੱਜਾਏ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰੁਤ ਨੇਤ੍ਰ ਉਰਧ ਕਰ ਓਪਤ
ਪਰਮ ਕਾਛਨੀ ਕਾਛੇ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਪਯੋ ਕਰਤ ਦੱਤਾਤ੍ਰੈ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀਸਰ ਆਛੇ ॥੨੦॥੯੪॥ **ਪਾਰਸ ਨਾਥ
ਬਾਚ ॥ ਧਨਾਸਰੀ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ** ॥ ਕੈ ਤੁਮ ਹਮਕੋ ਪਰਚੋ ਦਿਖਾਓ ॥ ਨਾਤਰ ਜਿਤੇ ਤੁਮਹੋ ਜਟਧਾਰੀ ਸਬ
ਹੀ ਜਟਾਂ ਮੁੰਡਾਓ ॥ ਜੋਗੀ ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜੇਕਰ ਕਛੁਅਕ ਹੋਈ ॥ ਤਉ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਛੋਰਿ ਦਰ ਦਰ
ਤੇ ਭੀਖ ਨ ਮਾਂਗੈ ਕੋਈ ॥ ਜੇਕਰ ਮਹਾਂ ਤਤ ਕਹੁ ਚੀਨਿ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਮੋਨ ਸਾਧਿ ਮਨ

{੬੭੭}

{੬੭੭}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਬੈਠੇ ਅਨਤ ਨ ਖੋਜਨ ਧਾਵੈ ॥ ਜਾਂਕੀ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨਹੀ ਜਾਨੀਐ ਸਦਾ ਅਦ੍ਵੈਖ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਉਨ ਅਭੇਖ ਰੇਖ
 ਨਹੀ ਸੋ ਕਹੁ ਭੇਖ ਬਿਖੈ ਕਿਉ ਆਯੋ ॥੨੧॥੯੫॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜੇ ਜੇ ਤਿਨਮੈ ਹੁਤੇ ਸਯਾਨੇ ॥
 ਪਾਰਸ ਪਰਮ ਤੱਤ ਕੇ ਬੇਤਾ ਮਹਾਂ ਪਰਮ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸਭਹਨਿ ਸੀਸ ਨਯਾਇ ਕਰਿ ਜੋਰੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੰਗਿ
 ਬਖਾਨੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਨਾ ਅਉ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸੁਨਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਰਾਜਨ ਕੇ ਜੋ ਤੁਮ ਬਚਨ
 ਬਖਾਨੇ ॥ ਸੋ ਹਮ ਦੱਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਸੁਨ ਕਰ ਸਾਚ ਹੀਐ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤੇ ਨਿਕਸੇ ਮਹਾਂ
 ਰਸਨ ਰਸ ਸਾਨੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਬਚਨ ਭਏ ਇਹ ਮੁਖਿ ਤੇ ਸੋ ਸੋ ਸਬ ਹਮ ਮਾਨੇ ॥੨੨॥੯੬॥ ਸੋਰਠ ॥ ਜੋਗੀ
 ਜੋਗੁ ਜਟਨ ਮੋ ਨਾਹੀ ॥ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮ ਮਰਤ ਕਹਾ ਪਚਿ ਪਚਿ ਕਰ ਦੇਖਿ ਸਮਝ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਜੋ ਜਨ ਮਹਾਂਤੱਤ
 ਕਹੁ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਗਿਆਨ ਕਹੁ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਏਕ ਠਉਰ ਮਨ ਰਾਖੈ ਦਰਿ ਦਰਿ ਭ੍ਰਮਤ ਨ ਧਾਵੈ ॥ ਕਹਾਂ
 ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜਿ ਉਠਿ ਭਾਗੇ ਬਨ ਮੈ ਕੀਨ ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਮਨ ਤੋ ਰਹਾ ਸਦਾ ਘਰ ਹੀ ਮੋ ਸੋ ਨਹੀ ਭਯੋ ਉਦਾਸਾ ॥
 ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਠਗਾ ਜਗ ਜਾਨ ਜੋਗ ਕੋ ਜੋਰਾ ॥ ਤੁਮ ਜੀਅ ਲਖਾ ਤਜੀ ਹਮ ਮਾਯਾ ਮਾਯਾ ਤੁਮੈ
 ਨ ਛੋਰਾ ॥੨੩॥੯੭॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠ ॥ ਭੇਖੀ ਜੋਗ ਨ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਨਾਹਨ ਜਟਾ ਬਿਭੂਤਿ ਨਖਨ
 ਮੈ ਨਾਹਿਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗਾਏ ॥ ਜੋ ਬਨਿ ਬਸੈ ਜੋਗ ਕਹੁ ਪੱਈਐ ਪੰਛੀ ਸਦਾ ਬਸਤ ਬਨਿ ॥ ਕੁੰਚਰ ਸਦਾ ਧੂਰਿ
 ਸਿਰਿ ਮੇਲਤ ਦੇਖਹੁ ਸਮਝ ਤੁਮਹੀ ਮਨਿ ॥ ਦਾਦੁਰ ਮੀਨ ਸਦਾ ਤੀਰਥ ਮੋ ਕਰਯੋ ਕਰਤ ਇਸਨਾਨਾ ॥ ਧਯਾਨ
 ਬਿੜਾਲ ਬਕੀ ਬਕ ਲਾਵਤ ਤਿਨ ਕਿਆ ਜੋਗੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਜੈਸੇ ਕਸਟ ਠਗਨ ਕਹੁ ਠਾਟਤ ਐਸੇ ਹਰਿ ਹਿਤ
 ਕੀਜੈ ॥ ਤਬਹੀ ਮਹਾਂ ਗਿਆਨ ਕੋ ਜਾਨੈ ਪਰਮ ਪਯੂਖਹਿ ਪੀਜੈ ॥੨੪॥੯੮॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਐਸੇ
 ਬਚਨ ਸਿਯਾਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਪਾਰਸ ਕੇ ਪਾਇਨ ਸੋ ਲਪਟਾਨੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਮੂੜ ਅਗਿਆਨੀ ਤਿਨ
 ਤਿਨ ਬੈਨ ਨ ਮਾਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਲਗੇ ਕਰਨ ਬਕਬਾਦਹ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਇਆਨੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਭੱਜੇ ਕਿਤੇ
 ਕਾਨਨ ਕੋ ਕੇਤਕਿ ਜਲਹਿ ਸਮਾਨੇ ॥ ਕੇਤਕ ਭਏ ਜੁਧ ਕਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੁਨਤ ਸਬਦੁ ਘਹਰਾਨੇ ॥ ਕੇਤਕ ਆਨਿ
 ਆਨਿ ਸਨਮੁਖਿ ਭਏ ਕੇਤਕ ਛੋਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਕੇਤਕ ਜੂਝਿ ਸੋਭੇ ਰਣ ਮੰਡਲ ਬਾਸਵ ਲੋਕਿ ਸਿਧਾਨੇ ॥੨੫॥੯੯॥

{੬੭੮}

{੬੭੮}

ਪਾਦਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਤਿਲੰਗ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਥਤਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੰਖ ਸਬਦ ਘਹਰਾਏ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੂਰ ਜਟਧਾਰੀ ਤਿਨ
ਤਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਏ ॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਗਗਨ ਕੀ ਤਰੁਨੀ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ਸੂਰ ਰਥ ਬੰਭਤ
ਨੈਨ ਨਿਮੇਖ ਨ ਲਾਏ ॥ ਸੱਸਤ੍ਰੁ ਅੱਸਤ੍ਰੁ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਛੰਡੇ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ ਜਿਯੋਂ
ਬਾਣ ਬਖੂਹ ਬਰਸਾਏ ॥ ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਪਰ ਚਟਕੇ ਦਾਝਤ ਤ੍ਰਿਣਾ ਲੱਜਾਏ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰੁ ਸੋਭਿਤ
ਜਨੁ ਚਾਚਰ ਖੇਲਿ ਸਿਧਾਏ ॥੨੬॥੧੦੦॥ **ਕਿਦਾਰਾ ॥** ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਆਹਵ ਘੋਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਗਿਰੇ
ਧਰਾ ਪਰ ਸੂਰ ਸੁੰਦਰ ਕਿਸੋਰ ॥ ਕੋਪ ਕੋਪ ਹਠੀ ਘਟੀ ਰਣਿ ਸੱਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰੁ ਚਲਾਇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ
ਦਿਵਾਲਯ ਢੋਲ ਬੋਲ ਬੱਜਾਇ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਭਈ ਜਹਾਂ ਤਹੁ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਸੁਬੀਰ ॥ ਪੈਠਿ ਪੈਠਿ ਗਏ ਤ੍ਰੀਆ
ਲੈ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਅਧੀਰ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਛੁਟੇ ਸਰਾਨ ਦਿਸਾਨ ਭਯੋ ਅੰਧਿਆਰ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਪਰੇ ਜਹਾਂ ਤਹੁ ਮਾਰਿ
ਮਾਰਿ ਜੁਝਾਰ ॥੨੭॥੧੦੧॥ **ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ॥** ਮਾਰੂ ਸਬਦੁ ਸੁਹਾਵਨ ਬਾਜੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਸੁਭਟ ਰਣਿ ਸੁੰਦਰ
ਗਹਿ ਗਹਿ ਆਯੁਧ ਗਾਜੇ ॥ ਕਵਚ ਪਹਰ ਪਾਖਰ ਸੋ ਡਾਰੀ ਅਉਰੈ ਆਯੁਧ ਸਾਜੇ ॥ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘਨ
ਜਿਯੋਂ ਆਹਵ ਭੂਮਿ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਚਲੇ ਗਦਾ ਗਾਜੀ ਸਬ ਸੁਭਟ ਅਯੋਧਨ ਕਾਜੇ ॥ ਆਹਵ ਭੂਮਿ
ਸੂਰ ਅਸ ਸੋਭੇ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿ ਲਾਜੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੁਐ ਗਿਰੇ ਧਰਣਿ ਪਰ ਆਹਵ ਛੇਰਿ ਨ ਭਾਜੇ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
ਭਏ ਦੇਵ ਮੰਦਰ ਕਹੁ ਸੱਸਤ੍ਰੁਨ ਸੁਭਟ ਨਿਵਾਜੇ ॥੨੮॥੧੦੨॥ **ਕਲਿਆਨ ॥** ਦਹਦਿਸ ਧਾਵਤ ਭਏ ਜੁਝਾਰੇ ॥
ਮੁਦਗਰ ਗੁਫਨ ਗੁਰਜ ਗੋਲਾਲੇ ਪੱਟਸਿ ਪਰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗਿਰ ਗਿਰ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਰਨਮੰਡਲਿ ਜਾਨੁ ਬਸੰਤ
ਖਿਲਾਰੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਭਏ ਜੁੱਧ ਕਉ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਰੋਹ ਭਰੇ ਰਜਵਾਰੇ ॥ ਭਖਿ ਭਖਿ ਬੀਰ ਪੀਸ ਦਾਂਤਨ ਕਹ ਰਣ
ਮੰਡਲੀ ਹਕਾਰੇ ॥ ਬਰਛੀ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਜਾਇਧੁ ਅਸਤ੍ਰੁ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਭਏ ਗੰਧੂਬ ਗਣ ਦਾਝਤ
ਦੇਵ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਹਮ ਮਤਿ ਮੰਦ ਚਰਣ ਸਰਣਾਗਤਿ ਕਾਹੇ ਨ ਲੇਤ ਉਬਾਰੇ ॥੨੯॥੧੦੩॥ **ਮਾਰੂ ॥** ਦੋਊ
ਦਿਸ ਸੁਭਟ ਜਬੈ ਜੁਰਿ ਆਏ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਤ ਸੁਨਿ ਸਾਵਨ ਮੇਘ ਲੱਜਾਏ ॥ ਦੇਖਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ
ਮਹਾਂਹਵ ਚੜੇ ਬਿਬਾਨ ਸੁਹਾਏ ॥ ਕੰਚਨ ਜਟਤ ਖਚੇ ਰਤਨਨ ਲਖਿ ਗੰਧੂਬ ਨਗਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਕਛਿ ਕਛਿ

{੬੭੯}

{੬੭੯}

ਪਾਰਸ ਨਾਹ ਰੁਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਹ ਰੁਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਕਾਛ ਕਛੇ ਕਛਨੀ ਚੜ ਕੋਪ ਭਰੇ ਨਿਜਕਾਏ ॥ ਕੋਊ ਕੋਊ ਰਹੇ ਸੁਭਟ ਰਣ ਮੰਡਲਿ ਕੇਈ ਕੇਈ ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥
 ਤਿਮ ਤਿਮ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਪਰਲੈ ਜਿਯੋਂ ਬਿੰਦੁ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਾਏ ॥ ਐਸੋ ਨਿਰਖਿ ਬਡੇ ਕਵਤਕ ਕਹ ਪਾਰਸ ਆਪ
 ਸਿਧਾਏ ॥੩੦॥੧੦੪॥ **ਭੈਰੋ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥** ਦੈ ਰੇ ਦੈ ਰੇ ਦੀਹ ਦਮਾਮਾ ॥ ਕਰਹੋਂ ਰੁੰਡ
 ਮੁੰਡ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਲਖਤ ਸੂਰਗ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰਹਿੰ ਧਰਣ ਭਾਰੀ ਭਟ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਰਜਾਊਂ ॥
 ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਡਾਕਿਣੀ ਜੋਗਿਣੀ ਕਾਕਿਣੀ ਰੁਹਰ ਪਿਵਾਊਂ ॥ ਭਕਿ ਭਕਿ ਉਠੇ ਭੀਮ ਭੈਰੋ ਰਣ ਅਰਧ ਉਰਧ
 ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਬਰਣਾਦਿਕ ਆਜ ਸਭੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੋਂ ॥ ਮੋਹਿ ਬਰ ਦਾਨ ਦੇਵਤਾ ਦੀਨਾ ਜਿੰਹ ਸਰਿ
 ਅਉਰ ਨ ਕੋਈ ॥ ਮੈ ਹੀ ਭਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਕਰਤਾ ਜੋ ਮੈ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹੋਈ ॥੩੧॥੧੦੫॥ **ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਥਤਾ**
ਗਉਰੀ ॥ ਮੋ ਤੇ ਅਉਰ ਬਲੀ ਕੋ ਹੈ ॥ ਜਉਨ ਮੋ ਤੇ ਜੰਗ ਜੀਤੇ ਜੁਧੁ ਮੈ ਕਰਿ ਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਕੋ
 ਪਲ ਮੱਧਿ ਜੀਤੋਂ ਜਾਇ ॥ ਅਉਰ ਐਸੋ ਕੋ ਭਯੋ ਰਣ ਮੋਹਿ ਜੀਤੈ ਆਇ ॥ ਸਾਤ ਸਿੰਧੁ ਸੁਕਾਇ ਡਾਰੋਂ ਨੈਕ
 ਰੋਸੁ ਕਰੋਂ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਕਿੰਨੁ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਮੋਰਿ ਧਰੋਂ ॥ ਦੇਵ ਔਰ ਅਦੇਵ ਜੀਤੇ ਕਰੇ ਸਬੈ ਗੁਲਾਮ ॥ ਦਿੱਬ
 ਦਾਨ ਦਯੋ ਮੁਝੈ ਛੁਐ ਸਕੈ ਕੋ ਮੁਹਿ ਛਾਮ ॥੩੨॥੧੦੬॥ **ਮਾਰੂ ॥** ਯੋਂ ਕਹਿ ਪਾਰਸ ਰੋਸ ਬਢਾਯੋ ॥ ਦੁੰਦਭਿ
 ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਮਹਾਂ ਧੁਨਿ ਸਮੁਹਿ ਸੰਨਯਾਸਨਿ ਧਾਯੋ ॥ ਅੱਸਤ੍ਰੁ ਸੱਸਤ੍ਰੁ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਛੱਡੇ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘ ਚਲਾਏ ॥
 ਸੁਭਟਿ ਸਨਾਹਿ ਪਤ੍ਰ ਚਲ ਦਲ ਜਯੋਂ ਬਾਨਨ ਬੇਧਿ ਉਡਾਏ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਬਾਨ ਪਾਨ ਤੇ ਛੂਟੇ ਦਿਨਪਤਿ ਦੇਹ
 ਦੁਰਾਨਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਏਕ ਜਨੁ ਹੁਐ ਗਏ ਚਾਲ ਚਹੁ ਚਕ ਮਾਨਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ ਮੁਨਿਵਰ ਸਬ ਕਾਪੇ ਬਸੁ
 ਦਿਗਿਪਾਲ ਡਰਾਨੀਯ ॥ ਬਰਨ ਕੁਬੇਰ ਛਾਡ ਪੁਰ ਭਾਜੇ ਦੁਤੀਯ ਪ੍ਰਲੈ ਕਰ ਮਾਨੀਯ ॥੩੩॥੧੦੭॥ **ਮਾਰੂ ॥**
 ਸੁਰਪੁਰ ਨਾਰਿ ਬਧਾਵਾ ਮਾਨਾ ॥ ਬਰਿ ਹੈਂ ਆਜ ਮਹਾ ਸੁਭਟਨ ਕੋ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜਾਨਾ ॥ ਲਖਿ ਹੈਂ ਏਕ
 ਪਾਂਇ ਠਾਢੀ ਹਮ ਜਿੱਮ ਜਿੱਮ ਸੁਭਟ ਜੁਝੈ ਹੈਂ ॥ ਤਿੱਮ ਤਿੱਮ ਘਾਲਿ ਪਾਲ ਕੀ ਆਪਨ ਅਮਰ ਪੁਰੀ ਲੈ ਜੈਹੈਂ ॥
 ਚੰਦਨ ਚਾਰੁ ਚਿਤ੍ਰ ਚੰਦਨ ਕੇ ਚੰਚਲ ਅੰਗ ਚੜਾਊਂ ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਸਮਰ ਸੁਅੰਬਰ ਕਰ ਕੈ ਪਰਮ ਪਿਅਰਵਹਿ
 ਪਾਊਂ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ਅੰਗ ਸੀਗਾਰ ਧਰੋਂ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਸਖੀ ਰੀ ਪਾਰਸ

{੬੮੦}

{੬੮੦}

ਪਾਦਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਨਾਥ ਬਰੋਂ ॥੩੪॥੧੦੮॥ **ਕਾਫੀ** ॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਮਾਰੂ ਸਬਦ ਬੱਜੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਗਦਾ ਗੁਰਜ ਗਾਜੀ ਸਬ
ਹਠਿ ਰਣਿ ਆਨਿ ਗੱਜੇ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘ ਚਲਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਬੂੰਦਨ
ਜਿਯੋਂ ਬਿਸਿਖ ਬਖੂਹਿ ਬਰਸਾਏ ॥ ਚਟਪਟ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸਬ ਬੇਧੇ ਸਟਪਟ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਖਟਪਟ ਸਰਬ
ਭੂਮਿ ਕੇ ਬੇਧੇ ਨਾਗਨਲੋਗ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ਝਮਕਤ ਖੜਗ ਕਾਢ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸੈਥੀ ਸੁਭਟ ਚਲਾਵਤ ॥ ਜਾਨੁਕ
ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਟ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੀ ਨੀਕੇ ਹਿਰਦੇ ਦਿਖਾਵਤ ॥੩੫॥੧੦੯॥ **ਸੋਰਠ** ॥ ਬਾਨਨ ਬੇਧੇ ਅਮਿਤ
ਸੰਨਿਆਸੀ ॥ ਤੇ ਤਜ ਦੇਹ ਨੇਹ ਸੰਪਤਿ ਕੇ ਭਏ ਸੂਰਗ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਬ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਬਹੁ
ਬਿਧਿ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸੋਭਿਤ ਭਏ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰ ਜਮ ਪੁਰ ਸੁਰ ਪੁਰ ਨਿਰਖਿ ਲੱਜਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਰੰਗ ਰੰਗਨ
ਕੇ ਛੁਟਿ ਛੁਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਅਸੋਕ ਬਾਗੁ ਦਿਵਪਤਿ ਕੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤਿ ਝਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਿਰੇ ਗਜਨ
ਕੁੰਭਸਥਲ ਮੁਕਤਾ ਬਿਬੁਰਿ ਪਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੁੰਡ ਮੁਖ ਛੂਟੇ ਜਲਕਨ ਸੁਭਗ ਝਰੇ ॥੩੬॥੧੧੦॥
ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਦੂਜੀ ਤਰਾ ॥ ਦੁਹ ਦਿਸ ਪਰੇ ਬੀਰ ਹੰਕਾਰਿ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਧਾਵਤ ਮਾਰੁ ਮਾਰੁ ਉਚਾਰਿ ॥
ਪਾਨ ਰੋਕ ਸਰੋਖ ਰਾਵਤ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਫਿਰੇ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਗਾਜੀ ਰਥੀ ਰਣਿ ਅੰਤਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ॥ ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ
ਸੰਧਾਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਾਨ ਸੁਬਾਹ ॥ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਫਿਰੇ ਸੁਬਾਹਨ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮ ਨਿਬਾਹ ॥ ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਸੁਬਾਨ
ਅੰਗ ਜੁਆਨ ਜੁਝੇ ਐਸ ॥ ਭੂਰਿ ਭਾਰਥ ਕੇ ਸਮੇ ਸਰ ਸੇਜ ਭੀਖਮ ਜੈਸ ॥੩੭॥੧੧੧॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥**
ਸਾਰੰਗ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਹੁਤੁ ਸੰਨਿਆਸੀ ਮਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਂਧ ਬਾਰ ਮੋ ਬੋਰੇ ਕਿਤੇ ਅਗਨਿ ਮੋ ਜਾਰੇ ॥ ਕੇਤਨ
ਏਕ ਹਾਥ ਕਟ ਡਾਰੇ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਦ੍ਰੈ ਹਾਥ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਂਇ ਰਥੀ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕੱਟੇ ਕਿਤਨ ਕੇ ਮਾਥ ॥
ਛਤ੍ਰ ਚਮ੍ਰ ਰਥ ਬਾਜ ਕਿਤਨ ਕੇ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਰਣ ਡਾਰੇ ॥ ਕੇਤਨ ਮੁਕਟ ਲਕੁਟ ਲੈ ਤੋਰੇ ਕੇਤਨ ਜੂਟ ਉਪਾਰੇ ॥
ਭਕਿ ਭਕਿ ਗਿਰੇ ਭਿੰਭਰ ਬਸੁਧਾ ਪਰ ਘਾਇ ਅੰਗ ਭਿਭਰਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਅੰਤ ਬਸੰਤ ਸਬੈ ਮਿਲਿ ਚਾਚਰ ਖੇਲ
ਸਿਧਾਰੇ ॥੩੮॥੧੧੨॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਅਡਾਨ** ॥ ਚੁਪਰੇ ਚਾਰੁ ਚਿਕਨੇ ਕੇਸ ॥ ਆਨਿ ਆਨਿ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ
ਦਿਸਿ ਨਾਰਿ ਨਾਗਾਰਿ ਭੇਸ ॥ ਚਿਬੁਕ ਚਾਰੁ ਸੁਧਾਰ ਬੇਸਰ ਡਾਰਿ ਕਾਜਰ ਨੈਨ ॥ ਜੀਵ ਜੰਤਨ ਕਾ ਚਲੀ ਚਿਤ

{੬੮੧}

{੬੮੧}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਲੇਤ ਚੋਰ ਸੁ ਮੈਨ ॥ ਦੇਖ ਰੀ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਸੁੰਦਰ ਆਜੁ ਬਰ ਹੈਂ ਬੀਰ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਧਰੋ ਸਬੰਗਨ ਸੁੱਧ ਕੇਸਰਿ ਚੀਰ ॥ ਚੀਨ ਚੀਨ ਬਰਿ ਹੈਂ ਸੁਬਾਹ ਸੁ ਮੱਧ ਜੁੱਧ ਉਛਾਹ ॥ ਤੇਗ ਤੀਰਨ ਬਾਨ ਬਰਛਨ ਜੀਤ ਕਰਿ ਹੈਂ ਬਖਾਹ ॥੩੯॥੧੧੩॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਸੋਰਠ ॥** ਕਹ ਲੋ ਉਪਮਾ ਇਤੀ ਕਰੋ ॥ ਗੰਥ ਬਢਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸੁਨਹੁ ਜੂ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਡਰੋ ॥ ਤਉ ਸੁਧਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਥਾ ਕਹਿ ਕਹਿ ਸੰਛੇਪ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੈਸੇ ਤਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਜਬ ਪਾਰਸ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਨ ਮੰਡਯੋ ਨਾਨਾ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਾਏ ॥ ਹਤੇ ਸੁ ਹਤੇ ਜੀਅ ਲੈ ਭਾਜੇ ਚਹੂਦਿਸ ਗਏ ਪਰਾਏ ॥ ਜੇ ਹਠਿ ਤਿਆਗਿ ਆਨਿ ਪਗ ਲਾਗੇ ਤੇ ਸਬ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਨ ਬਹੁਤੁ ਬਿਧਿ ਦੀਨਿ ਦੈ ਦੈ ਬਹੁਤ ਬਡਾਈ ॥੪੦॥੧੧੪॥ **ਕਾਫੀ ॥** ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਪਾਰਯੋ ॥ ਆਪਨ ਪ੍ਰਚੁਰ ਜਗਤ ਮਤੁ ਕੀਨਾ ਦੇਵ ਦੱਤ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਲੈ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਜੀਤੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਾਰਸ ਕੇ ਸਗਲ ਜਟਾਂਧਰ ਹਾਰੇ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਭਟ ਪਰੇ ਧਰਣ ਗਿਰ ਬਾਣ ਪ੍ਰਯੋਘਨ ਘਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪਰਮ ਲੋਕ ਪਾਵਨ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਾਨਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਗਿਰੇ ਕਵਚ ਕੱਟਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੂੰ ਪਾਈ ॥ ਜਣੁ ਦੈ ਚਲੈ ਨਿਸਾਣ ਸੁਰਗ ਕਹੁ ਕੁਲਹਿ ਕਲੰਕ ਮਿਟਾਈ ॥੪੧॥੧੧੫॥ **ਸੂਹੀ ॥** ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਡੋ ਰਣ ਜੀਤੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਭਈ ਦੂਸਰ ਕਰਣਾਰਜੁਨ ਭਾਰਥ ਸੋਂ ਹੁਇ ਬੀਤੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਚਲੇ ਪ੍ਰਵਾਹਿ ਸ੍ਰੋਣ ਕੇ ਰਥ ਗਜ ਅਸਵ ਬਹਾਏ ॥ ਭੈ ਕਰ ਜਾਨ ਭਯੋ ਬਡ ਆਹਵ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲੱਜਾਏ ॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੇ ਭਾਜ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਾਣਨ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬੱਜੁ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਭੈ ਤੇ ਪੱਬ ਸਪੱਛ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਜਿਹੱ ਤਿਹੱ ਗਿਰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਧਾਰਾ ਅਰਿ ਘ੍ਰਮਤ ਭਿਭਰਾਤ ॥ ਨਿੰਦਾ ਕਰਤ ਛਤ੍ਰੀਯ ਧਰਮ ਕੀ ਭਜਤ ਦਸੋ ਦਿਸ ਜਾਤ ॥੪੨॥੧੧੬॥ **ਸੋਰਠ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥** ਜੇਤਕ ਜੀਅਤ ਬਚੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਰਤ ਫਿਰ ਬਹੁਰ ਨ ਆਏ ਹੋਤ ਭਏ ਬਨਬਾਸੀ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਢੁੰਢ ਬਨ ਬੇਹੜ ਜਹ ਤਹ ਪਕਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਖੋਜ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਸੁਰਗ ਕਹੂੰ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਸ ਕਰੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ਆਪਨ ਮਤਹ ਮਤਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਨਿਆਸ ਸਿਖਾਇ ਸਬਨ ਕਹੂੰ ਆਪਨ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੇ ਜੇ ਗਹੇ ਤਿਨੋ ਤੇ ਘਾਇਲ ਤਿਨ ਕੀ ਜਟਾਂ ਮੁੰਡਾਈ ॥ ਦੋਹੀ ਦੂਰ ਦੱਤ ਕੀ ਕੀਨੀ

{੬੮੨}

{੬੮੨}

ਪਾਦਸ ਨਾਬ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਬ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਆਪਨ ਫੇਰਿ ਦੁਹਾਈ ॥੧੧੭॥ **ਬਸੰਤ ॥ ਬਿਸਨਪਦ ॥** ਇਹ ਬਿਧਿ ਫਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਖੇਲੇ ॥ ਸੋਭਿਤ ਢਾਲ
ਮਾਲ ਡਫ ਮਾਲੈ ਮੂਠ ਗੁਲਾਲਨ ਸੇਲੇ ॥ ਜਾਨ ਤੁਫੰਗ ਭਰਤ ਪਿਚਕਾਰੀ ਸੂਰਨ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ॥ ਨਿਕਸਤ
ਸ੍ਰੋਣ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਉਪਜਤ ਕੇਸਰ ਜਾਨੁ ਸੁਹਾਵਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀ ਜਟਾਂ ਅਤਿ ਸੋਭਤ ਛਬਹਿ ਨ ਜਾਤ ਕਹਯੋ ॥
ਮਾਨਹੁ ਪਰਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸੌਂ ਡਾਰਯੋ ਈਗਰ ਲਾਗਿ ਰਹਯੋ ॥ ਜਹੁ ਤਹੁ ਗਿਰਤ ਭਏ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਸਾਂਗਨ ਸਤ੍ਰੁ
ਪਰੋਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਖੇਲ ਧਮਾਰ ਪਸਾਰ ਕੈ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹੈ ਸੋਏ ॥੧੧੮॥ **ਬਿਸਨਪਦ ॥ ਪਰਜ ॥** ਦਸ
ਸੈ ਬਰਖ ਰਾਜ ਤਿਨ ਕੀਨਾ ॥ ਕੈ ਕੈ ਦੂਰ ਦੱਤ ਕੇ ਮਤ ਕਹ ਰਾਜ ਜੋਗ ਦੋਊ ਲੀਨਾ ॥ ਜੇ ਜੇ ਛਪੇ ਲੁਕੇ
ਕਹੂ ਬਾਚੇ ਰਹਿ ਰਹਿ ਵਹੈ ਗਏ ॥ ਐਸੇ ਏਕ ਨਾਮ ਲੈਬੇ ਕੋ ਜਗ ਮੋ ਰਹਤ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌਂ ਰਾਜ
ਕਰਤ ਯੌਂ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧਨ ਜੋਰਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਮਾਨਸ ਸ੍ਰਉਨਨ ਸੁਨ ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤੋਰਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ
ਜੀਤ ਦੇਸ ਪੁਰ ਦੇਸਨ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਕਰਨ ਕਾਰਣ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਬਿਸਰਾਯੋ
॥੧੧੯॥ **ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥** ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬਰਖ ਸੁ ਕੀਨ ਰਾਜ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧਰਾਨ ਲੈ
ਅਰੁ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਰਬ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਨੂਪ ਭੂਪ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਭੂਪ ਮੇਧ ਠਟਯੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਏਕ
ਜਗ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨੦॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੇ ਨਰੇਸਨ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਇਕ ਬਾਰ ॥ ਰੋਹ ਦੇਸ ਬਿਖੈ ਗਯੋ ਲੈ ਪੁੱਤ੍ਰੁ
ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਨਾਰਿ ਸੰਜੁਤ ਬੈਠ ਬਿਧਿਵਤ ਕੀਨ ਜਗ ਅਰੰਭ ॥ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਕਰੋਰ ਰਿੱਤਜ ਔਰ ਬਿੱਪ
ਅਸੰਭ ॥੧੨੧॥ ਰਾਜਮੇਧ ਕਰਯੋ ਲਗੈ ਆਰੰਭ ਭੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਮ੍ਰਿਧ ਜੋਰਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰੁ ਸੱਤ੍ਰੁ
ਕੁਮਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਕੇ ਜੁਰੇ ਜਨ ਆਨਕੈ ਤਿਹੁ ਦੇਸ ॥ ਛੀਨ ਛੀਨ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪਾਂਬਰ ਦੇਸ ਦਿਰਬ ਅਵਿਨੇਸ
॥੧੨੨॥ ਦੇਖ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਰਬ ਸੁ ਭੂਪ ਸੰਪਤ ਨੈਣ ॥ ਗਰਬ ਸੋ ਭੁਜਦੰਡ ਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਾ
ਬੈਣ ॥ ਭੂਪ ਮੇਧ ਕਰੋ ਸਬੈ ਤੁਮ ਆਜ ਜੱਗ ਅਰੰਭ ॥ ਸਤਜੁੱਗ ਮਾਹਿ ਭਯੋ ਜਿਹੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨ ਰਾਜੈ ਜੰਭ
॥੧੨੩॥ **ਮੰਤ੍ਰੀਯ ਬਾਚ ॥** ਲੱਛ ਜਉ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੀਯੈ ਤਬ ਹੋਤ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੇਧ ॥ ਏਕ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸੰਪਤ
ਦੀਜੀਯੈ ਭਵਿਖੇਧ ॥ ਲੱਛ ਲੱਛ ਤੁਰੰਗ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਯੈ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਜੱਗ ਪੂਰਣ ਹੋਤੁ ਹੈ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਵਤਾਰ

{੬੮੩}

{੬੮੩}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

॥੧੨੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਮ੍ਰਿਧ ਸੰਪਤਿ ਦੀਜੀਯੈ ਇਕਬਾਰ ॥ ਲੱਛ ਹਸਤਿ ਤੁਰੰਗ ਦ੍ਰੈ ਲੱਛ ਸੁਵਰਨ ਭਾਰ
 ਅਪਾਰ ॥ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਦਿਜੇਕ ਏਕਹਿ ਦੀਜੀਯੈ ਅਬਿਲੰਬ ॥ ਜੱਗ ਪੂਰਣ ਹੋਇ ਤਉ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਸੰਭ
 ॥੧੨੫॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਨ ਇਤੀ ਕਮੀ ਜਉ ਟੂਟ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥
 ਹਸਤਿ ਕੀ ਨ ਕਮੀ ਮੁਝੈ ਹਯ ਸਾਰ ਲੀਜੈ ਪਰਖ ॥ ਅਉਰ ਜਉ ਧਨ ਚਾਹੀਯੈ ਸੋ ਲੀਜੀਯੈ ਅਬਿਚਾਰ ॥
 ਚਿੱਤ ਮੈ ਨ ਕਛੂ ਕਰੇ ਸੁਨ ਮੰਤ੍ਰਿ ਮਿਤ੍ਰ ਅਵਤਾਰ ॥੧੨੬॥ ਜਿਉ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਉਚਰਯੋ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਸੁਨ
 ਬੈਨ ॥ ਹਾਥ ਜੋਰ ਸਲਾਮ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਨੀਚ ਕੈ ਜੁਗ ਨੈਨ ॥ ਅਉਰ ਏਕ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਉੱਚਰੋਂ ਇਕ ਗਾਥ ॥
 ਜੋਨ ਮੱਧਿ ਸੁਨੀ ਪੁਰਾਨਨ ਅਉਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਥ ॥੧੨੭॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਅਉਰ ਜੋ ਸਭ
 ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਤੀਯੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਗਾਤ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹਰਨ ਸਰੂਪ ॥ ਐਸ ਜਉ ਸੁਨਿ
 ਭੂਪ ਭੂਪਤਿ ਸਬ ਪੂਛੀਆ ਤਿਹੋਂ ਗਾਥ ॥ ਪੂਛ ਆਉ ਸਬੈ ਨ੍ਰਿਪਾਲਨ ਹਉਂ ਕਹੋਂ ਤੁਹ ਸਾਥ ॥੧੨੮॥
 ਰੂਆਲ ॥ ਯੋਂ ਕਹੈ ਜਬ ਬੈਨ ਭੂਪਤਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਸੁਨ ਧਾਇ ॥ ਪੰਚ ਲੱਛ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥
 ਅਉਰ ਸਾਤਹੁਂ ਲੋਕ ਭੀਤਰ ਦੇਹ ਅਉਰ ਬਤਾਇ ॥ ਜਉਨ ਜਉਨ ਨ ਜੀਤਿਆ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਸ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ
 ॥੧੨੯॥ ਰੂਆਲ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਰਹੇ ਸਬੈ ਤਰ ਕੋ ਨ ਦੇਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਐਸ ਕਉਨ ਰਹਾ ਧਰਾ ਪਰ ਦੇਹ
 ਤਾਹਿ ਉੱਚਾਰ ॥ ਏਕ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਭੂਪਤਿ ਪੂਛ ਸਰਬ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕੋ ਅਜੀਤ ਰਹਾ ਨਹੀ ਜਿਹ ਠਉਰ
 ਦੇਹੁ ਬਤਾਇ ॥੧੩੦॥ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਏਕ ਭੂਪਤਿ ਉੱਚਰੋਂ ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਰਾਜਾ ਬੈਨ ॥
 ਜਾਨ ਮਾਫ ਕਰੋਂ ਕਹੋਂ ਤਬ ਰਾਜ ਰਾਜ ਸੁ ਨੈਨ ॥ ਏਕ ਹੈ ਮੁਨਿ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਅਰ ਮੱਛ ਕੇ ਉਰ ਮਾਹਿ ॥ ਮੋਹਿ
 ਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਭਾਖੋ ਤਾਹਿ ਭੂਪਤਿ ਨਾਹਿ ॥੧੩੧॥ ਰੂਆਲ ॥ ਏਕ ਦਿਯੋਸ ਜਟਾਂਧਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੁ ਛੀਰ
 ਪ੍ਰਵੇਸ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਇਕ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰ ਭੇਸ ॥ ਤਾਸ ਦੇਖਿ ਸਿਵੇਸ ਕੋ ਗਿਰ ਬਿੰਦ ਸਿੰਧੁ
 ਮਝਾਰ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਬਾਰ ॥੧੩੨॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤਾਸ ਤੇ ਚਲ ਪੂਛੀਯੈ ਨ੍ਰਿਪ
 ਸਰਬ ਬਾਤ ਬਿਬੇਕ ॥ ਏ ਨ ਤੋਹਿ ਬਤਾਇ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਿ ਹੋਂ ਜੁ ਅਨੇਕ ॥ ਐਸ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਜਬੈ ਤਬ

{੬੮੪}

{੬੮੪}

ਪਾਦਸ ਨਾਮ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਮ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ ॥ ਸਿੰਧੁ ਖੋਜਨ ਕੋ ਚਲਾ ਲੈ ਜਗਤ ਕੇ ਸਬ ਜਾਰ ॥੧੩੩॥ **ਰੂਆਲ ਛੰਦ** ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਮੰਗਾਇ ਜਾਲਨ ਸੰਗ ਲੈ ਦਲ ਸਰਬ ॥ ਜੀਤ ਦੁੰਦਭਿ ਦੈ ਚਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨ ਕੈ ਜੀਅ ਗਰਬ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿ
 ਮਿਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰ ਸੰਪਤਿ ਸਰਬ ਮੱਧਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਿੰਧੁ ਜਾਰ ਡਾਰ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਮੱਛ ਸਤ੍ਰੁ ਡਰਾਇ ॥੧੩੪॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਮੱਛ ਕੱਛਪ ਅਉਰ ਜੀਵ ਅਪਾਰ ॥ ਬੱਧਿ ਜਾਰਨ ਹੈ ਕੱਢੇ ਤਬ ਤਿਆਗ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਧਾਰ ॥
 ਸਿੰਧੁ ਤੀਰ ਗਏ ਜਬੈ ਜਲ ਜੀਵ ਏਕੈ ਬਾਰ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਬਖਾਨਤ ਸਿੰਧੁ ਪੈ ਮਤ ਸਾਰ ॥੧੩੫॥
 ਬਿੱਪ ਕੋ ਧਰ ਸਿੰਧੁ ਮੂਰਤਿ ਆਇਯੋ ਤਿਹੱ ਪਾਸਿ ॥ ਰਤਨ ਹੀਰ ਪ੍ਰਵਾਲ ਮਾਨਕ ਦੀਨ ਹੈ ਅਨਿਆਸ ॥
 ਜੀਵ ਕਾਹਿ ਸੰਘਾਰੀਐ ਸੁਨਿ ਲੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ॥ ਜਉਨ ਕਾਰਜ ਕੋ ਚਲੇ ਤੁਮ ਸੋ ਨਹੀ ਇਹ ਠੈਨ ॥੧੩੬॥
ਸਿੰਧੁ ਬਾਚ ॥ ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਛੀਰ ਸਾਗਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥ ਮੱਛ ਉਦਰ ਮਛਿੰਦ੍ਰੁ ਜੋਗੀ
 ਬੈਠ ਹੈ ਬ੍ਰੁਤਧਾਰਿ ॥ ਡਾਰਿ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰ ਤਾਕਹੱ ਪੂਛ ਲੇਹੁ ਬਨਾਇ ॥ ਜੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕੀਜੀਐ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹੀ
 ਸੱਤ ਉਪਾਇ ॥੧੩੭॥ ਜੋਰਿ ਬੀਰਨ ਲਾਖ ਸਿੰਧਰ ਆਗ ਚਾਲ ਸੁਬਾਹ ॥ ਹੂਰ ਪੂਰ ਰਹੀ ਜਹੱ ਤਹੱ ਜੱਤ੍ਰੁ
 ਤੱਤ੍ਰੁ ਉਛਾਹ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਜੰਤ੍ਰੁ ਬਾਜਤ ਅਉਰ ਘੁਰਤ ਨਿਸਾਨ ॥ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਹੁਤੋ ਜਹਾਂ ਤਿਹੱ ਠਾਮ
 ਪਹੁਚੇ ਆਨਿ ॥੧੩੮॥ ਸੂਤ੍ਰੁ ਜਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਡਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਨ
 ਵਿਲੋਕਯੋ ਸਿਵ ਬਾਰ ॥ ਹਾਰਿ ਹਾਰਿ ਫਿਰੈ ਸਬੈ ਭਟ ਆਨਿ ਭੂਪਤਿ ਤੀਰ ॥ ਅਉਰ ਜੀਵ ਘਨੇ ਗਹੇ ਪਰ
 ਸੋ ਨ ਪਾਵ ਫਕੀਰ ॥੧੩੯॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਮਛਿੰਦ੍ਰੁ ਜੋਗੀ ਬੈਠ ਹੈ ਬਿਨ ਆਸ ॥ ਜਾਰ ਭੇਟ ਸਕੈ ਨ ਵਾਂ ਕੋ ਮੋਨਿ
 ਅੰਗ ਸੁਬਾਸ ॥ ਏਕ ਜਾਰ ਸੁਨਾ ਨਯੋ ਤਿਹੱ ਡਾਰੀਐ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਸੱਤ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ
 ਵਤਾਰ ॥੧੪੦॥ **ਰੂਆਲ** ॥ ਗਿਆਨ ਨਾਮ ਸੁਨਾ ਹਮੋ ਤਿਹੱ ਜਾਰਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥ ਤਉਨ ਤਾ ਮੈ ਡਾਰਕੈ
 ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥ ਯੋ ਨ ਹਾਬਿ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸਰ ਬੀਤ ਹੈ ਬਹੁ ਬਰਖ ॥ ਸੱਤ ਬਾਤ ਕਹੋ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿ
 ਲੀਜੀਐ ਭਰਤਰਖ ॥੧੪੧॥ **ਰੂਆਲ** ॥ ਯੋ ਨ ਪਾਨਿ ਪਰੇ ਮੁਨਾਂਬਰ ਹੋਹਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਡਾਰ ਕੈ ਤੁਮ
 ਗਯਾਨ ਜਾਰ ਸੁ ਤਾਸੁ ਲੇਹੁ ਗਹਾਇ ॥ ਗਯਾਨ ਜਾਰ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪੰਬਰ ਡਾਰਯੋ ਤਿਹ ਬੀਚ ॥ ਤਉਨ ਜਾਰ

{੬੮੫}

{੬੮੫}

ਪਾਦਸ ਨਾਬ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਬ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਗਹੋ ਮੁਨਾਬਰ ਜਾਨੁ ਦੂਜੁ ਦਧੀਚਿ ॥੧੪੨॥ ਮੱਛ ਸਹਿਤ ਮਛਿੰਦੁ ਜੋਗੀ ਬੱਧਿ ਜਾਰ ਮੰਝਾਰ ॥ ਮੱਛ ਲੋਕ
 ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਸਬ ਹੈ ਗਏ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥ ਦੈ ਮਹੂਰਤ ਬਿਤੀ ਜਬੈ ਸੁਧਿ ਪਾਇਕੈ ਕਛੁ ਅੰਗਿ ॥ ਭੂਪ ਦਵਾਰ ਗਏ
 ਸਬੈ ਭਟ ਬਾਂਧਿ ਅਸਤ੍ਰ ਉਤੰਗ ॥੧੪੩॥ ਮੱਛ ਉਦਰ ਲਗੇ ਸੁ ਚੀਰਨ ਕਿਉ ਹੂੰ ਨ ਚੀਰਾ ਜਾਇ ॥ ਹਾਰਿ
 ਹਾਰਿ ਪਰੈ ਜਬੈ ਤਬ ਪੂਛ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਉਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ਉਪਚਾਰ ਤਾਂ ਕਰ ਆਜ ॥ ਦਿਸਟਿ
 ਜਾਤ ਪਰੇ ਮੁਨੀਸੂਰ ਸਰੇ ਹਮਰੋ ਕਾਜੁ ॥੧੪੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਛ ਪੇਟ ਕਿਹੂੰ ਨਾ ਫਟੇ ਸਬ ਕਰ ਹਟੇ ਉਪਾਇ ॥
 ਗਯਾਨ ਗੁਰੂ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੇ ਪੂਛਾ ਤਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੪੫॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਤਯਾਗ ਕੈ ਸਬ ਗਰਬ ॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਬੋਲੇ ਸਰਬ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਛੀਐ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ॥ ਕਹ ਦੇਇ ਤੋਹਿ ਬਿਧਾਨ ॥੧੪੬॥ ਤੋਟਕ ॥ ਬਿਧਿ
 ਪੂਰ ਕੈ ਸੁਭ ਚਾਰੁ ॥ ਅਰ ਗਯਾਨ ਰੀਤ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗੁਰ ਭਾਖੀਐ ਮੁਹਿ ਭੇਵ ॥ ਕਿਮ ਦੇਖੀਐ ਮੁਨਿ ਦੇਵ
 ॥੧੪੭॥ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ਬੋਲਯੋ ਬੈਨ ॥ ਸੁਭ ਬਾਚ ਸੋ ਸੁਖ ਦੈਨ ॥ ਛੁਰਿਕਾ ਬਿਬੇਕ ਲੈ ਹਾਬ ॥ ਇਹ ਫਾਰੀਐ
 ਤਿਹ ਸਾਬ ॥੧੪੮॥ ਤੋਟਕ ॥ ਤਬ ਕਾਮ ਤੈਸੋ ਈ ਕੀਨ ॥ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ਜਿਯੋ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥ ਗਹਿ ਕੈ
 ਬਿਬੇਕਹਿ ਹਾਬ ॥ ਤਿਹ ਚੀਰਿਆ ਤਿਹ ਸਾਬ ॥੧੪੯॥ ਜਬ ਚੀਰਿ ਪੇਟ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਦੇਖਏ ਜਗਰਾਇ ॥
 ਜੁਤ ਧਯਾਨ ਮੁਦ੍ਰਤ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨ ਆਸ ਚਿਤ ਨ ਡੁਲੈਨ ॥੧੫੦॥ ਤੋਟਕ ॥ ਸਤ ਧਾਤ ਪੁਤ੍ਰਾ ਕੀਨ ॥ ਮੁਨਿ
 ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰ ਧਰ ਦੀਨ ॥ ਜਬ ਛੁਟਿ ਰਿਖਿਕੋ ਧਯਾਨ ॥ ਤਬ ਭਏ ਭਸਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੫੧॥ ਜੋ ਅਉਰ ਦ੍ਰਿਗ
 ਤਰਿ ਆਉ ॥ ਸੋਊ ਜੀਅਤ ਜਾਨ ਨ ਪਾਉ ॥ ਸੋ ਭਸਮ ਹੋਵਤ ਜਾਨੁ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗਤਿ ਨ ਮਾਨੁ ॥੧੫੨॥
 ਜਬ ਭਏ ਪੁਤ੍ਰਾ ਭਸਮ ॥ ਜਨ ਅੰਧਤਾ ਰਵਿ ਰਸਮਿ ॥ ਪੁਨਿ ਪੂਛੀਆ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਭੇਦ ਬਤਾਇ
 ॥੧੫੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕਉਨ ਭੂਪ ਭੁੰਮਿ ਮੈ ਬਤਾਇ ਮੋਹਿ ਦੀਜੀਯੈ ॥ ਜੁ ਮੋਹਿ ਤ੍ਰਾਸਿ ਨ ਤ੍ਰਸਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾ
 ਰਿਖੀਸ ਕੀਜੀਯੈ ॥ ਸੁ ਅਉਰ ਕਉਨ ਹੈ ਹਠੀ ਸੁ ਜਉਨ ਮੋ ਨ ਜੀਤਿਯੋ ॥ ਅਤ੍ਰਾਸ ਕਉਨ ਠਉਰ ਹੈ ਜਹਾਂ
 ਨ ਮੋਹ ਬੀਤਿਯੋ ॥੧੫੪॥ ਨਰਾਜ ॥ ਨ ਸੰਕ ਚਿੱਤ ਆਨੀਯੈ ਨਿਸੰਕ ਭਾਖ ਦੀਜੀਯੈ ॥ ਸੁ ਕੋ ਅਜੀਤ ਹੈ
 ਰਹਾ ਉਚਾਰ ਤਾਸ ਕੀਜੀਯੈ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਸੇਸ ਜੀਤ ਮੈ ਲੀਏ ॥ ਛਿਤੇਸ ਭੇਸ ਭੇਸ ਕੇ ਗੁਲਾਮ

{੬੮੬}

{੬੮੬}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰੁਦ੍ਰ ਅਵਤਾਰ

ਆਨਿ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥੧੫੫॥ ਨਰਾਜ ॥ ਅਸੇਖ ਰਾਜ ਰਾਜ ਕਾਜ ਮੋ ਲਗਾਇ ਕੈ ਦੀਏ ॥ ਅਨੰਤ ਤੀਰਥ
ਨਾਤ ਕੈ ਅਛਿੰਨ ਪੁੰਨ ਮੈ ਕੀਏ ॥ ਅਨੰਤ ਛਤ੍ਰੀਆਨ ਛੈ ਦੁਰੰਤ ਰਾਜ ਮੈ ਕਰੇ ॥ ਸੁ ਕੋ ਤਿੰਹੁ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸਮਾਜ
ਜਉਨ ਤੇ ਟਰੇ ॥੧੫੬॥ ਨਰਾਜ ॥ ਅਨੰਗ ਰੰਗ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਰੰਗ ਬਾਜ ਮੈ ਹਰੇ ॥ ਬਸੇਖ ਰਾਜਸੂਇ ਜੱਗ
ਬਾਜ ਮੇਧ ਮੈ ਕਰੇ ॥ ਨ ਭੂਮਿ ਐਸ ਕੋ ਰਹੀ ਨ ਜੱਗ ਖੰਭ ਜਾਨੀਐ ॥ ਜਗਤ੍ਰ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਕਰ ਦੁਤੀਯ
ਮੋਹਿ ਮਾਨੀਐ ॥੧੫੭॥ ਸੁ ਅੱਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰ ਜੇ ਧਰੇ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰ ਸੂਰ ਸੇਵ ਹੀ ॥ ਅਦੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡਕੇ ਸੁਦੰਡ ਮੋਹਿ
ਦੇਵਹੀ ॥ ਸੁ ਐਸ ਅਉਰ ਕੌਨ ਹੈ ਪ੍ਰਤਾਪਵਾਨ ਜਾਨੀਐ ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਆਜ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰ ਮੋਹਿ ਮਾਨੀਐ
॥੧੫੮॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੋ ॥ ਸੁਯਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਸਬਹੀ ਜਗ ਜੀਤ ਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ
ਬਹੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕਹਾ ਜੁ ਪੈ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਮਾਹਿ ਭਲੇ ਗਜ ਗਾਹਿ ਬੰਧਾਯੋ ॥ ਜੋ ਮਨ ਜੀਤਤ
ਹੈ ਸਬ ਦੇਸ ਵਹੈ ਤੁਮਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜ ਸਰਯੋ ਨਹੀ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ
ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੫੯॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੂਮਿ ਕੋ ਕਉਨ ਗੁਮਾਨ ਹੈ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਨਹੀ ਕਾਹੂ ਕੇ ਸੰਗ ਚਲੈ ਹੈ ॥ ਹੈ ਛਲਵੰਤ
ਬਡੀ ਬਸੁਧਾ ਯਹਿ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੈ ਨਹ ਕਾਹੂ ਕੀ ਹੁਐ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਸਬੈ ਬਰਨਾਰਿ ਸੁ ਅੰਤਿ ਤੁਝੈ ਕੋਉ
ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਆਨਕੀ ਬਾਤ ਚਲਾਤ ਹੋ ਕਾਹੇ ਕਉ ਸੰਗਿ ਕੀ ਦੇਹ ਨ ਸੰਗਿ ਸਿਧੈ ਹੈ ॥੧੬੦॥ ਰਾਜ
ਕੇ ਸਾਜ ਕੋ ਕਉਨ ਗੁਮਾਨ ਨਿਦਾਨ ਜੁ ਆਪਨ ਸੰਗ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਘਰਬਾਰ ਸੁ ਏਕ ਹੀ
ਬਾਰ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸਖਾ ਕੋਈ ਅੰਤਿ ਸਮੈ ਤੁਹਿ ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ
ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਸੰਗ ਬੀਯੋ ਸੋ ਭੀ ਸੰਗ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੧੬੧॥ ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਟਾਨ ਕੋ ਭੂਪਤਿ ਭਾਰ ਪਰੇ
ਜਿਨਿ ਭਾਰ ਸਹੈਗੇ ॥ ਭਾਜ ਹੈ ਭੀਰੁ ਭਯਾਨਕ ਹੁਐ ਕਰ ਭਾਰਥ ਸੋ ਨਹੀ ਭੇਰ ਚਹੈਗੇ ॥ ਏਕ ਉਪਚਾਰ ਨ
ਚਾਲ ਹੈ ਰਾਜਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਮ੍ਰਿਤ ਨੀਰ ਬਹੈਗੇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸਭੈ ਤੁਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਛੁਟਤ ਪ੍ਰਾਨ ਮਸਾਨ ਕਹੈਗੇ
॥੧੬੨॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੋ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨਿ ਕਉਨ ਹੈ ਵਹ ਰਾਉ ॥ ਤਿੰਹ ਆਜ
ਮੋਹਿ ਬਤਾਉ ॥ ਤਿੰਹ ਜੀਤ ਹੋ ਜਬ ਜਾਇ ॥ ਤਬ ਭਾਖੀਅਉ ਮੁਹਿ ਰਾਇ ॥੧੬੩॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਪਾਰਸ

{੬੮੭}

{੬੮੭}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਰਾਜ ਅਵਤਾਰ

ਨਾਥ ਸੌਂ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨ ਰਾਜ ਰਾਜਨ ਹੰਸ ॥ ਭਵ ਭੂਮਿਕੇ ਅਵਿਤੰਸ ॥ ਤੁਹਿ ਜੀਤਏ ਸਬ ਰਾਇ ॥
 ਪਰ ਸੋ ਨ ਜੀਤਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬੪॥ ਅਬਿਬੇਕ ਹੈ ਤਿਹ ਨਾਉ ॥ ਤਵ ਹੀਯ ਮੈ ਤਿਹ ਠਾਂਉ ॥ ਤਿਹ ਜੀਤ ਕਹੀ
 ਨ ਭੂਪ ॥ ਵਹ ਹੈ ਸਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥੧੬੫॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬਲਿ ਮਹੀਪ ਜਿਨ ਛਲੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਵਨ ਬਸ ਕਿੰਨੋ ॥
 ਕਿਸਨ ਜਿਸਨ ਜਿਨ ਹਰੇ ਦੰਡ ਰਘੁਪਤਿ ਤੇ ਲਿੰਨੋ ॥ ਦਸ ਗ੍ਰੀਵ ਜਿਨ ਹਰਾ ਸੁਭਟ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਖੰਡਯੋ ॥ ਮਹਾਸੁਰ
 ਮਰਦੀਆ ਮਾਨ ਮਧੁ ਕੀਟ ਬਿਹੰਡਯੋ ॥ ਸੋਊ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀਯੋ ॥
 ਜਿਹ ਦੇਵ ਦਈਤ ਗੰਧੂਬ ਮੁਨਿ ਜੀਤ ਅਡੰਡ ਡੰਡਹਿ ਲੀਯੋ ॥੧੬੬॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਜਵਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਣ
 ਕੈਰਵ ਰਣ ਘਾਏ ॥ ਜਾਸ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਕੀਨ ਸੀਸਦਸ ਸੀਸ ਗਵਾਏ ॥ ਜਉਨ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਕੀਏ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਰਣਿ
 ਲੁੱਝੇ ॥ ਜਾਸ ਕ੍ਰੋਧ ਕੇ ਕੀਨ ਖਸਟ ਕੁਲ ਜਾਦਵ ਜੁੱਝੇ ॥ ਸੋਊ ਤਾਸ ਮਾਨ ਸੈਨਾਧਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਵਹੁ
 ਆਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੬੭॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥
 ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੌਂ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨਹੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬੈਨ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਬਾਤ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਜਗਤ
 ਦੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਬਡ ਜੋਧਾ ਦੁਹੁੰ ਸੰਗ ਬਡੇ ਦੋਊ ਆਪ ਧਨੁਰਧਰ ॥ ਏਕ ਜਾਤਿ ਇਕ ਪਾਤਿ ਏਕ
 ਹੀ ਮਾਤ ਜੋਧਾਬਰ ॥ ਇਕ ਤਾਤ ਏਕ ਹੀ ਬੰਸ ਪੁਨਿ ਬੈਰ ਭਾਵ ਦੁਹ ਕਿਮ ਗਹੋ ॥ ਤਿਹ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਣ
 ਰਥ ਸੱਸਤ੍ਰੁ ਅੱਸਤ੍ਰੁ ਸਬ ਮੁਨਿ ਕਹੋ ॥੧੬੮॥ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਬਾਚ ॥ ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਸੌਂ ॥ ਛਪਯ ॥ ਅਸਿਤ ਬਰਣ
 ਅਬਿਬੇਕ ਅਸਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਿਤ ॥ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰੁ ਤਿਹ ਅੰਗਿ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰੀ ਨਰ ਲੋਭਿਤ ॥ ਅਸਿਤ
 ਸਾਰਥੀ ਅਗ੍ਰੁ ਅਸਿਤ ਆਭਰਣ ਰਥੋਤਮ ॥ ਅਸਿਤ ਧਨੁਖ ਕਰਿ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਜਾਨੁਕ ਪੁਰਖੋਤਮ ॥
 ਇਹ ਛਬਿ ਨਰੇਸ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਤ ਜਯੰ ਕਰ ਮਾਨੀਯੈ ॥ ਅਨ ਜਿੱਤ ਜਾਸ ਕਹ ਨਾ ਤਜੋ ਕਿਸਨ ਰੂਪ
 ਤਿਹ ਜਾਨੀਯੈ ॥੧੬੯॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਅਲਿਪਨਚ ਮਤਸ ਜਿਹ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਬਾਜਤ ਝਾਂਝਰ
 ਤੂਰ ਮਧੁਰ ਬੀਨਾ ਪੁਨਿ ਬਾਜੈ ॥ ਸਬ ਬਜੰਤ੍ਰੁ ਜਿਹ ਸੰਗ ਬੱਜਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਸੋਹਤ ॥ ਸੰਗ ਸੈਨ ਅਬਲਾ
 ਸੰਬੁਹ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਤ ॥ ਅਸ ਮਦਨ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੁਧਿ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ

{੬੮੮}

{੬੮੮}

ਪਾਦਸ ਨਾਬ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਬ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾਂਕੇ ਸਮੁਹਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੦॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਤ ਸੁੰਦਰੀ ਬੱਜਤ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ ਮੰਗਲ ॥ ਉਪਜਤ ਰਾਗ ਸੰਬੂਹ ਬੱਜਤ ਬੈਰਾਰੀ ਬੰਗਲਿ ॥ ਭੈਰਵ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਦੀਪ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਾਸੁਰ ॥ ਉਘਟਤ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਸੁਨਤ ਰੀਝਤ ਧੁਨਿ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਤਾਂ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਮੁਹਿ ਕੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੧॥ ਸੋਰਠਿ ਸਾਰੰਗ ਸੁੱਧ ਮਲਾਰ ਬਿਭਾਸ ਸਰਬੰਗਨਿ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ਹਿੰਡੋਲ ਗੌਡ ਗੂਜਰੀ ਮਹਾਂ ਧੁਨਿ ॥ ਲਲਤ ਪਰਜ ਗਵਰੀ ਮਲਾਰ ਕਾਨੜਾ ਮਹਾਂ ਛਬਿ ॥ ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਤ ਬੀਰ ਸਰਬ ਤੁਮਰੇ ਜੈ ਹੈ ਦਬਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਰੇਸ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਮਦਨ ਸੁਅਨ ਜਬ ਗਰਜ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਗਯਾਨ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੭੨॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਕਉਧਤ ਦਾਮਨਿ ਸਘਨ ਸਘਨ ਘੋਰਤ ਚਹੁਦਿਸ ਘਨ ॥ ਮੋਹਿਤ ਭਾਮਿਨਿ ਸਘਨ ਡਰਤ ਬਿਰਹਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖ ਮਨ ॥ ਬੋਲਤ ਦਾਦੁਰ ਮੋਰ ਸੁਘਨ ਤਿੱਲੀ ਤਿੱਕਾਰਤ ॥ ਦੇਖਤ ਦ੍ਰਿਗਨ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਮਿਤ ਮੁਨਿ ਮਨ ਬ੍ਰਿਤ ਹਾਰਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹੁਲਾਸ ਮਦਨਜ ਦੂਸਰ ਜਦਿਨ ਚਟਕ ਦੈ ਸਟਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਦੂਸਰ ਕੋ ਹਟਕ ਹੈ ॥੧੭੩॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਪੁਤ੍ਰ ਅਨੰਦ ਜਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕਹੁ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਕਰਿ ਹੈ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਸੁ ਰਣ ਸੁਰਨਰ ਮੁਨਿ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਕੋ ਭਟ ਧਰਿਹੈ ਧੀਰ ਜਦਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਵਹ ਐਹੈ ॥ ਸਬ ਕੋ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਛਿਨਕ ਭੀਤਰ ਹਰ ਲੈਹੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨੰਦ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਦਿਨ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹ ਮਿੱਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰਿ ਟਿੱਕ ਹੈ ॥੧੭੪॥ **ਛਪਯਾ ਛੰਦ** ॥ ਰਤਨ ਜਟਤ ਰਥ ਸੁਭਤ ਖਚਿਤ ਬਜ੍ਜਨ ਮੁਕਤਾ ਫਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਆਭਰਣ ਧਰੇ ਸਾਰਥੀ ਮਹਾਂਬਲ ॥ ਕਨਕ ਦੇਖ ਕੁਰਗਤ ਕਠਨ ਕਾਮਿਨ ਬ੍ਰਿਤਹਾਰਤ ॥ ਤਨਿ ਪਟੰਬਰ ਜਰਕਸੀ ਪਰਮ ਭੂਖਨ ਤਨ ਧਾਰਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਅਨੰਦ ਮਦਨਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਗਰਜ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨਿ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਸਮੁਹ ਕੋ ਜਾਹਿ ਹੈ ॥੧੭੫॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਧੂਮੁ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਧੂਮੁ ਬਾਜੀਰਬ ਛਾਜਤ ॥ ਧੂਮੁ ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਨਿਰਖ ਸੁਰਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਤ ॥ ਧੂਮੁ ਨੈਨ ਧੂਮਰੋ ਗਾਤ ਧੂਮਰ

{੬੮੯}

{੬੮੯}

ਪਾਦਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਤਿੰਹ ਭੂਖਨ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਦਨ ਤੇ ਬਮਤ ਸਰਬ ਸਤ੍ਰੁ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥ ਅਸ ਭਰਮ ਮਦਨ ਚਤੁਰਥ ਸੁਵਨ ਜਦਿਨ
 ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਦਲ ਲੂਟ ਕੂਟ ਤੁਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਸਰਬ ਛਿਨਕ ਮਹ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੭੬॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥
 ਅਉਰ ਅਉਰ ਜੇ ਸੁਭਟਿ ਗਨੋ ਤਿੰਹ ਨਾਮ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਬਡ ਜੋਧਾ ਬਡ ਸੂਰ ਬਡੇ ਜਿਤਵਾਰ ਸੁਲੱਛਨ ॥
 ਕਲਹਿ ਨਾਮ ਇਕ ਨਾਰਿ ਮਹਾ ਕਲ ਰੂਪ ਕਲਹ ਕਰ ॥ ਲੋਗ ਚਤੁਰਦਸ ਮਾਂਝਿ ਜਾਸ ਛੋਰਾ ਨਹੀ ਸੁਰ ਨਰ ॥
 ਸਬ ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰੁ ਭੀਤਰ ਨਿਪੁਣ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸਬ ਦੇਸ ਭੇਸ ਅਰੁ ਰਾਜ ਸਬ ਤ੍ਰਾਸ ਜਵਨ
 ਕੋ ਮਾਨੀਐ ॥੧੭੭॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬੈਰ ਨਾਮ ਇਕ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਦੁਰਧਰਖ ਅਜੈ ਰਣਿ ॥ ਕਬਹੁ ਦੀਨ ਨਹੀ
 ਪੀਠਿ ਅਨਿਕ ਜੀਤੇ ਜਿੰਹ ਨ੍ਰਿਪ ਗਣ ॥ ਲੋਚਨ ਸੋਣਤ ਬਰਣ ਅਰੁਣ ਸਬ ਸਸਤ੍ਰੁ ਅੰਗਿ ਤਿਹ ॥ ਰਵਿ
 ਪ੍ਰਕਾਸ ਸਰ ਧੁਜਾ ਅਰੁਣ ਲਾਜਤ ਲਖਿ ਛਬਿ ਜਿੰਹ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੈਰ ਬੀਰਾ ਬਡੋ ਜ ਦਿਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਿ ਗਰਜਿ
 ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਦੂਸਰ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੭੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੁਜਾ
 ਰਥ ਧੂਮ੍ਰ ਧੂਮ੍ਰ ਸਾਰਥੀ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰੁ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖਿ ਧੂਅਰੋ ਮਨਿ ਲਾਜਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਧਨੁਖ ਕਰ
 ਛਕਯੋ ਬਾਨ ਧੂਮਰੇ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗ ਜੱਛ ਅਰੁ ਅਸੁਰ ਲੱਜਾਏ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਲਸ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟ ਹੈ ॥ ਉੱਦਮ ਬਿਹੀਨ ਸੁਨ ਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਫੁੱਟ ਹੈ ॥੧੭੯॥
 ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਹਰਿਤ ਧੁਜਾ ਅਰੁ ਧਨਖ ਹਰਿਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਸੋਭਿਤ ॥ ਹਰਤ ਬਸਤ੍ਰੁ ਤਨ ਧਰੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ
 ਨਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਭ੍ਰਮਨ ਬਘੂਲਾ ਲਖਿ ਲਾਜਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਚਕ ਸਬਦ ਮੇਘ
 ਮਨ ਮਹਿ ਸੁਖ ਸਾਜਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਦ ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਬਿਬੇਕ
 ਸੁਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਸਮਰ ਨ ਦੂਸਰ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੮੦॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਅਸਿਤ ਧੁਜਾ ਸਾਰਥੀ ਅਸਿਤ ਬਸਤ੍ਰੈ
 ਅਰੁ ਬਾਜੀ ॥ ਅਸਿਤ ਕਵਚ ਤਨ ਕਸੇ ਤੱਜਤ ਬਾਣਨ ਕੀ ਰਾਜੀ ॥ ਅਸਿਤ ਸਕਲ ਤਿਹ ਬਰਣ ਅਸਿਤ
 ਲੋਚਨ ਦੁਖ ਮਰਦਨ ॥ ਅਸਿਤ ਮਣਿਣ ਕੇ ਸਕਲ ਅੰਗ ਭੂਖਣ ਰੁਚਿ ਬਰਧਨ ॥ ਅਸ ਕੁਵ੍ਰਿਤਿ ਬੀਰ ਦੁਰਧਰਖ
 ਅਤਿ ਜਦਿਨ ਸਮਰ ਕਹ ਸੱਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਧੀਰਜ ਬੀਰੱਤ ਤਜਿ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਭੱਜਿ ਹੈ ॥੧੮੧॥

{੬੯੦}

{੬੯੦}

ਪਾਦਸ ਨਾਮੁ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਮੁ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਕਹੋ ਧਰੇ ਧਰਮ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਧਾਰਤ ॥ ਅਜੈ ਜਾਨ ਆਪਨਹਿ ਸਰਬ ਰਣ ਸੁਭਟ
 ਪਚਾਰਤ ॥ ਧਰਤ ਨ ਆਗੈ ਧੀਰ ਬੀਰ ਜਿਹੋ ਸਾਮੁਹੋ ਧਾਵਤ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਅਰੁ ਨਰ ਨਾਰਿ ਜੱਛ ਰੰਧੂਬ
 ਗੁਨ ਗਾਵਤ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗੁਮਾਨ ਜਾਂ ਦਿਨ ਗਰਜ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਢੂਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਸੀਲ ਸੁਨ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਣ ਸੁ ਅਉਰ ਸਕਲ ਧਰ ਹੂਕ ਹੈ ॥੧੮੨॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਕੜਕ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰ ਚੜਗ ਭੜਕਿ
 ਭਾਦਵਿ ਜਿਯੋ ਗੱਜਤ ॥ ਸੜਕ ਤੇਗ ਦਾਮਨਿ ਤੜਕ ਤੜ ਭੜ ਰਣ ਸੱਜਤ ॥ ਲੜਕ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰਗ ਸੇਲ
 ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ ਘੱਲਤ ॥ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਰਾਵਤ ਰਣਹਿ ਦੂਸਰ ਕੋ ਝੱਲਤ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਅਪਮਾਨ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਭਨ
 ਜਦਿਨ ਰੁਦ੍ਰ ਰਸ ਮੱਚਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਸੀਲ ਦੁੱਸੀਲ ਭਟ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰੱਚਿ ਹੈ ॥੧੮੩॥ **ਛਪੈ
 ਛੰਦ** ॥ ਧਨੁਖ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਲਗਤ ਜਾਂਕੋ ਸਦੀਵ ਰਣ ॥ ਨਿਰਖਤ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਟਕ ਭਾਜਤ ਹੈ ਭਟ ਗਣ ॥
 ਕਉਨ ਬਾਂਧ ਤੇ ਧੀਰ ਬੀਰ ਨਿਰਖਤ ਦੁਤਿ ਲਾਜਤ ॥ ਨਹਨ ਜੁੱਧ ਠਹਰਾਤਿ ਤ੍ਰਸਤ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਭਾਜਤ ॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਨਰਥ ਸਮਰਥ ਰਣ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟੱਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਧੀਰ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਰ ਸੁ ਦੂਸਰ
 ਕਉਨ ਹਟੱਕਿ ਹੈ ॥੧੮੪॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਪੀਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਧੁਜਾ ਪੀਅਰੀ ਰਥ ਧਾਰੇ ॥ ਪੀਤ ਧਨੁਖ
 ਕਰਿ ਸੋਭ ਮਾਨ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੋ ਟਾਰੇ ॥ ਪੀਤ ਬਰਣ ਸਾਰਥੀ ਪੀਤ ਬਰਣੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਕੋ
 ਬਾਣ ਖੇਤਿ ਚੜਿ ਗਰਜਤ ਗਾਜੀ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੈਰ ਸੂਰਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਗਰਜਿ ਦਲ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥
 ਬਿਨ ਇੱਕ ਗਿਆਨ ਸਵਧਾਨ ਹੈ ਅਉਰ ਸਮਰ ਕੋ ਚਾਹਿ ਹੈ ॥੧੮੫॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਮਲਿਤ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ
 ਧਰੇ ਮਲਿਤ ਭੂਖਨ ਰਥ ਬਾਂਧੇ ॥ ਮਲਿਤ ਮੁਕਟ ਸਿਰ ਧਰੇ ਪਰਮ ਬਾਣਣ ਕਹ ਸਾਂਧੇ ॥ ਮਲਿਤ ਬਰਣ
 ਸਾਰਥੀ ਮਲਿਤ ਤਾਹੂੰ ਆਭੂਖਨ ॥ ਮਲਆਗਰ ਕੀ ਗੰਧ ਸਕਲ ਸਤ੍ਰੂ ਕੁਲ ਦੂਖਨ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਿੰਦ ਅਨਧਰ
 ਸੁਭਟ ਜਦਿਨ ਅਯੋਧਨ ਮੱਚਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇੱਕ ਧੀਰਜ ਸੁਨ ਬੀਰ ਬਰ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਣ ਰਣਿ ਰੱਚਿ ਹੈ
 ॥੧੮੬॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਘੋਰ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਰੇ ਘੋਰ ਪਰੀਆ ਸਿਰ ਬਾਂਧੇ ॥ ਘੋਰ ਬਰਣ ਸਿਰ ਮੁਕਟ ਘੋਰ
ਸਸਤ੍ਰੂਨ ਕਹ ਸਾਂਧੇ ॥ ਘੋਰ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪਤ ਪਰਮ ਆਘੋਰ ਰੂਪ ਤਿਹ ॥ ਲਖਤ ਸੂਰਗ ਭਹਰਾਤ ਘੋਰ ਆਭਾ

{੬੯੧}

{੬੯੧}

ਪਾਦਸ ਨਾਮ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਮ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਲਖਿ ਕੈ ਜਿਹ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਰਕ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਦਿਨ ਰੋਸ ਰਣਿ ਆਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇਕ ਹਰਿ ਨਾਮ
ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ਬਚਾਇ ਹੈ ॥੧੮੭॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਸਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਸੇਲ ਸਾਮੁਹਿ
ਹੈ ਸੁੱਟੈ ॥ ਕਲਿਤ ਕ੍ਰੋਧ ਸੰਜੁਗਤਿ ਗਲਿਤ ਗੈਵਰ ਜਿਯੋ ਜੁੱਟੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਬਿਨੁ ਕੀਨ ਇੱਕ ਤੇ ਇੱਕ ਨ
ਚੱਲੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸੰਗ ਭਿੜੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਨਮੁਖ ਹੈ ਝੱਲੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿਨਸੀਲ ਦੁੱਸੀਲ ਭਟ ਸਹਤ ਕੁਚੀਲ
ਗਰੱਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸੁਚਹਿ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਕੋਉ ਬਰੱਜਿ ਹੈ ॥੧੮੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥
ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰੁ ਦੋਉ ਨਿਪੁਣ ਨਿਪੁਣ ਸਬ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਕਰ ॥ ਅਰੁਣ ਨੇਤ੍ਰੁ ਅਰੁ ਰਕਤ ਬਸਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਿਤਵਾਨ
ਧਨੁਰਧਰ ॥ ਬਿਕਟ ਬਾਂਕਯ ਬਡ ਡਯਾਛ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਧਰੇ ਮਨ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਭੈ ਆਲੋਕ
ਅਜੈ ਰਨ ॥ ਅਸ ਸੁਭਟ ਛੁਧਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਬਲ ਜਦਿਨ ਰੰਗ ਰਣ ਰਚਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਗ੍ਰਹ
ਬਿਨਾ ਅਉਰ ਜੀਅਨ ਲੈ ਬਚਿ ਹੈ ॥੧੮੯॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਸੁ ਛਬਿ ਸਾਵਜ ਤੜਤਾ
ਕ੍ਰਿਤ ॥ ਗਿਰਤ ਧਰਨ ਸੁੰਦਰੀ ਨੈਕ ਜਿਹ ਦਿਸਿ ਫਿਰਿ ਝਾਕਤ ॥ ਮਦਨ ਮੋਹ ਮਨ ਰਹਤ ਮਨੁਛ ਦੇਖਿਤ
ਛਬਿ ਲਾਜਤ ॥ ਉਪਜਤ ਹੀਯ ਹੁਲਾਸ ਨਿਰਖ ਦੁਤਿ ਕਹ ਦੁਖ ਭਾਜਤ ॥ ਇਮ ਕਪਟ ਦੇਵ ਅਨਜੇਵ ਨ੍ਰਿਪੁ
ਜਦਿਨ ਝਟਕ ਦੈ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਕਵਨ ਸਮੁਹਾਇ ਹੈ ॥੧੯੦॥
ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਚਖਨ ਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖੰਜਨ ਲਖਿ ਲਾਜਤ ॥ ਗਾਵਤ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਬੇਣ ਬੀਨਾ ਧੁਨਿ
ਬਾਜਤ ॥ ਧਧਕਤ ਪ੍ਰਿਕਟ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਂਝ ਝਾਲਰ ਸੁਭ ਸੋਹਤ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ
ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਅਸ ਲੋਭ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਡੋ ਜਦਿਨ ਜੁੱਧ ਕਹ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਜਸ ਪਵਨ ਬੇਗ ਤੇ ਮੇਘ ਗਣ ਸੁ
ਅਸ ਤਵ ਸਬ ਦਲ ਛੁੱਟਿ ਹੈ ॥੧੯੧॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਧੁਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਬੀਜੁਰੀ ਭੁਜਾ ਭਾਰੀ ਜਿਹ ਰਾਜਤ ॥
ਅਤਿ ਚੰਚਲ ਰਥ ਚਲਤ ਨਿਰਖ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਭਾਜਤ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਮਿਟ ਜੋਧਾ ਰਣ
ਦੁਹਕਰ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬਲਵੰਤ ਲਗਤ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕਹੱ ਰਿਪੁ ਹਰ ॥ ਅਸ ਮੋਹ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਜਸੀ ਜਦਿਨ
ਜੁੱਧ ਕਹੱ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਉਰ ਸਕਲ ਦਲ ਛੁੱਟਿ ਹੈ ॥੧੯੨॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥

{੬੯੨}

{੬੯੨}

ਪਾਦਸ ਨਾਮੁ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਮੁ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਗਵਨ ਲਖ ਮੋਹਿਤ ਨਾਗਰ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜ ਅਜੈ ਪ੍ਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਧਰ ॥
ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅੱਧਿਸਟ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਕਹੁ ਜਾਨਹੁ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਨਾਮ ਬਢਿਯਾਛ ਬਡੇ ਜੋਧਾ ਜੀਅ ਮਾਨਹੁ ॥
ਧਰਿ ਅੰਗ ਕਵਚ ਧਰ ਪਨਚ ਕਰ ਜਦਿਨ ਤੁਰੰਗ ਮਟਕ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਏਕ ਸਾਂਤਿ ਸੁਨ ਸੱਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ
ਨ ਕੋਊ ਹਟਕਿ ਹੈ ॥੧੯੩॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਗਲਿਤ ਦੁਰਦ ਮਦਿ ਚੜ੍ਹੇ ਕਾਢ ਕਰਵਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥ ਸਖਾਮ
ਬਰਣ ਆਭਰਣ ਖਚਿਤ ਸਬ ਨੀਲ ਮਣਿਣ ਬਰ ॥ ਸੂਰਨ ਕਿੰਕਣੀ ਜਾਲ ਬਧੇ ਬਾਨੈਤ ਗਜੋਤਮ ॥ ਅਤਿ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਜੁਤਿ ਬੀਰ ਸਿੱਧ ਸਾਵੰਤ ਨਰੋਤਮ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਹੰਕਾਰ ਨਾਮਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥
ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਬੈ ਆਪ ਅਜੀਤ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥੧੯੪॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਸੇਤ ਹਸਤਿ ਆਰੂੜ ਦੁਰਤ
ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਵਰ ਬਰ ॥ ਸੂਰਣ ਕਿੰਕਣੀ ਬਧੇ ਨਿਰਖ ਮੋਹਤ ਨਾਰੀ ਨਰ ॥ ਸੁਭੁ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕਰ
ਮੈ ਅਸਿ ਧਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤਿ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੀਯਰੇ ਪਛੁਤਾਵਤ ॥ ਅਸ ਦ੍ਰੋਹ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਅਤਿ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥ ਜਲ ਥਲ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਆਨ ਜਵਨ ਕੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੯੫॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥
ਤਬਲ ਬਾਜ ਘੁੰਘਰਾਰ ਸੀਸ ਕਲਰੀ ਜਿਹ ਸੋਹਤ ॥ ਦ੍ਰੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਗਜਗਾਹ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰੀ ਨਰ ਮੋਹਤ ॥
ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਅਮਿਤੋਜ ਬਿਕਟ ਬਾਨੈਤ ਅਮਿਤ ਭਟ ॥ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਅਤਿ ਸੂਰ ਅਜੈ ਅਨਭਿੱਦ ਸੁ ਅਨਕਟ ॥
ਇੱਹ ਭਾਂਤਿ ਭਰਮ ਅਨਭਿੱਦ ਭਟ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੋਧ ਜੀਯ ਧਾਰ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ
ਅਉਰ ਨ ਆਨ ਉਬਾਰਿ ਹੈ ॥੧੯੬॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਲਾਲ ਮਾਲ ਸੁਭ ਬਧੇ ਨਗਨ ਸਰ ਪੇਚਿ ਖਚਿੱਤ ਸਿਰ ॥
ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਿਭੇਦ ਅਜੈ ਸਾਵੰਤ ਭਟਾ ਬਰ ॥ ਕਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੈਹਥੀ ਤਜਤ ਧਾਰਾ ਬਾਣਨ ਕਰ ॥
ਦੇਖਤ ਹਸਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲੱਜਤ ਤੜਿਤਾ ਧਾਰਾਧਰ ॥ ਅਸ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਅਨਮੋਖ ਭਟ ਅਕਟ ਅਜੈ ਤਿਹ
ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਦਵਨ ਅਜੈ ਆਨੰਦ ਕਰ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਕੋ ਮਾਨੀਐ ॥੧੯੭॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਅਸਿਤ
ਬਸਤ੍ਰੁ ਅਰੁ ਅਸਿਤ ਗਾਤ ਅਮਿਤੋਜ ਰਣਾਚਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਤਿ ਬੀਰ ਬੀਰ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥
ਅਕੱਟ ਅਜੈ ਅਨਭੇਦ ਅਮਿਟ ਅਨਰਥਿ ਨਾਮ ਤਿਹ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਮਾਥ ਅਰਿ ਮਥਨ ਸਤ੍ਰੁ ਸੋਖਨ ਹੈ ਬ੍ਰਿਦ ਜਿਹ ॥

{੬੯੩}

{੬੯੩}

ਪਾਦਸ ਨਾਮੁ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਮੁ ਰਦੁ ਅਵਤਾਰ

ਦੁਰਧਰਖ ਸੂਰ ਅਨਭੇਦ ਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੋ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਨਜੈ ਅਨੰਦ ਦਾਤਾ ਅਪਨ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ ਤਿਹੋ
ਮਾਨੀਐ ॥੧੯੮॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਮੋਰ ਬਰਣ ਰਥ ਬਾਜ ਮੋਰ ਹੀ ਬਰਣ ਪਰਮ ਜਿਹੋ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਦੁਰਧਰਖ
ਸਤ੍ਰੁ ਲਖਿ ਕਰ ਕੰਪਤ ਤਿਹ ॥ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਆਜਾਨ ਬਾਂਹੁ ਆਲੋਕ ਰੂਪ ਗਨ ॥ ਮਤਸ ਕੇਤ ਲਖਿ ਜਾਹਿ
ਹਿੰਦੈ ਲਾਜਤ ਹੈ ਦੁਤਿ ਮਨ ॥ ਅਸ ਤੂਠ ਰੂਠ ਜਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਣਹਿ ਤੁਰੰਗ ਉਥੋਕਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਇੱਕ ਸੱਤ
ਸੁਨ ਸੱਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਆਨ ਹਟੋਕਿ ਹੈ ॥੧੯੯॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਰਥ ਤੁਰੰਗ ਸਿਤ ਅਸਿਤ ਅਸਿਤ
ਸਿਤ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਤਿਹੋ ਬਸਤ੍ਰੁ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਲਾਜਤ ॥ ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਸਾਰਥੀ
ਅਸਿਤ ਸੇਤ ਛਕਿਓ ਰਥਾਂਬਰ ॥ ਸੁਵਰਣ ਕਿੰਕਣੀ ਕੇਸ ਜਨੁਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇਵੇਸੁਰ ॥ ਇਹੋ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮਿੱਥਿਆ
ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਕਹ ਕਹਯੋ ॥ ਜਿਹ ਜਗਤ ਜੀਵ ਜੀਤੇ ਸਬੈ ਨਹਿ ਅਜੀਤ ਨਰ ਕੋ ਰਹਯੋ
॥੨੦੦॥ ਚੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਕਰ ਧਰੇ ਚਾਰੁ ਬਾਗਾ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਆਨਨ ਖਾਤ ਤੰਬੋਲ ਗੰਧਿ ਉੱਤਮ ਬਿਸਥਾਰੇ ॥
ਚਵਰੁ ਚਾਰੁ ਚਹੁ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ ਬਸੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾਕਹ ਸਿਰ ਨਯਾਵਤ ॥
ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਬਾਹੁ ਚਿੰਤਾ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਦੁਰਧਰਖ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਨਭੰਗ ਗਾਤ ਅਨਭੈ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ
ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥੨੦੧॥ **ਰੂਆਲ ਛੰਦ** ॥ ਲਾਲ ਹੀਰਨ ਕੇ ਧਰੇ ਜਿਹ ਸੀਸ ਪੈ ਬਹੁ ਹਾਰ ॥ ਸੂਰਣ ਕਿੰਕਣ
ਸੋ ਛਕਯੋ ਗਜ ਰਾਜ ਪੱਬਾ ਕਾਰ ॥ ਦੁਰਦ ਰੂੜ ਦਰਿੰਦ੍ਰ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਭੂਪ ॥ ਕਉਨ ਤਾਂ ਤੇ ਜੀਤ
ਹੈ ਰਣ ਆਨਿ ਰਾਜ ਸਰੂਪ ॥੨੦੨॥ ਜਰਕਸੀ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰੁ ਹੈ ਅਰੁ ਪਰਮ ਬਾਜਾਰੂੜ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਵਿੱਤ੍ਰੁ
ਗਾਤ ਅਛਿੱਜ ਰੂਪ ਅਗੂੜ ॥ ਛਤ੍ਰੁ ਧਰਮ ਧਰੇ ਮਹਾ ਭਟ ਬੰਸ ਕੀ ਜਿਹ ਲਾਜ ॥ ਸੰਕ ਨਾਮਾ ਸੂਰ ਸੋ ਸਬ
ਸੂਰ ਹੈ ਸਿਰਤਾਜ ॥੨੦੩॥ ਪਿੰਗ ਬਾਜ ਨਹੇ ਰਥੈ ਸਹਿ ਅਡਿਗ ਬੀਰ ਅਖੰਡ ॥ ਅੰਤ ਰੂਪ ਧਰੇ ਮਨੋ
ਆਛਿੱਜ ਗਾਤ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਨਾਮ ਸੂਰ ਅਸੋਭ ਤਾ ਕਹੋ ਜਾਨਹੀ ਸਭ ਲੋਕ ॥ ਕਉਨ ਰਾਵ ਬਿਬੇਕ ਹੈ ਜੁ ਨ
ਮਾਨਿ ਹੈ ਇਹ ਸੋਕ ॥੨੦੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਸਜੇ ਸਯਾਮ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜਾਸੁ ਜਾਨੋ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ
ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਤਾਸੁ ਮਾਨੋ ॥ ਅਸੰਤੁਸਟ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸੋਹੈ ॥ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਜਾਕੋ ਬਡੋ ਤ੍ਰਾਸ ਮੋਹੈ ॥੨੦੫॥

{੬੯੪}

{੬੯੪}

ਪਾਦਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਦਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਚੜ੍ਹੇ ਤੱਤ ਤਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋਭੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਲਖੇ ਚੰਦ੍ਰ ਛੋਭੈ ॥ ਅਨਾਸਉਚ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂ ਸੂਰ
 ਸੋਹੈ ॥ ਬਡੋ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਧਰੈ ਛੱਤ੍ਰ ਜੋਹੈ ॥੨੦੬॥ ਰਬੰ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀਤ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ
 ਤਰੇ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੋਹੈ ॥ ਹਠੀ ਬਾਬਰੀ ਕੋ ਹਿੰਸਾ ਨਾਮ ਜਾਨੇ ॥ ਮਹਾ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਅਜੈ ਲੋਕ ਮਾਨੇ ॥੨੦੭॥
 ਸੁਭੰ ਸੰਦਲੀ ਬਾਜਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਲਖੇ ਰੂਪ ਤਾਂਕੋ ਲਜੈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਜੀ ॥ ਕੁਮੰਤੰ ਮਹਾਂਜੋਰ ਜੋਧਾ ਜੁਧਾਰੰ ॥
 ਜਲੰ ਵਾ ਥਲੰ ਜੇਣ ਜਿੱਤੇ ਬਰਿਆਰੰ ॥੨੦੮॥ ਚੜ੍ਹੇ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਕਪੋਤੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ
 ਬਿਸਾਲੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਧੁਜਾ ਬੱਧ ਸਿੱਧੰ ਅਲੱਜਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੁ ਕ੍ਰੁਪੀ ਬਰਾਰੰ ॥੨੦੯॥ ਧਰੇ
 ਛੀਨ ਬਸਤ੍ਰੰ ਮਲੀਨੰ ਦਰਿਦ੍ਰੀ ॥ ਧੁਜਾ ਫਾਟ ਬਸਤ੍ਰੰ ਸੁ ਧਾਰੇ ਉੱਪਦ੍ਰੀ ॥ ਮਹਾ ਸੂਰ ਚੋਰੀ ਕਰੋਰੀ ਸਮਾਨੰ ॥
 ਲਸੈ ਤੇਜ ਐਸੋ ਲਜੈ ਦੇਖਿ ਸ੍ਰਾਨੰ ॥੨੧੦॥ ਫਟੇ ਬਸਤ੍ਰ ਸਰਬੰ ਸਬੈ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥ ਬਧੇ ਸੀਸ ਜਾਰੀ ਬੁਰੀ
 ਅਰਧ ਜਾਰੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਭੀਮ ਭੈਸੰ ਮਹਾਂ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਬਿਭੈ ਚਾਰ ਜੋਧਾ ਕਹੋ ਤਾਸ ਭੂਪੰ ॥੨੧੧॥ ਸਬੈ
 ਸਿਆਮ ਬਰਣੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਏਕੰ ॥ ਨਹੇ ਗਰਧਪੰ ਸਖੰਦਨੇਕੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਧੁਜਾ ਸਖਾਮ ਬਰਣੰ ਭੁਜੰ ਭੀਮ
 ਰੂਪੰ ॥ ਸਰੰ ਸ੍ਰੋਣਿਤੰ ਏਕ ਅੱਛੇਕ ਕ੍ਰੁਪੰ ॥੨੧੨॥ ਮਹਾ ਜੋਧ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਨਾਮਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ
 ਸੁ ਪਾਣੰ ਕੁਠਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥ ਤਜੈ ਨਾਸਿਕਾ ਨੈਨ ਧੂਮੰ ਬਰਾਲੰ ॥੨੧੩॥ **ਰੂਆਲ**
ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰਾਮਿ ਘਾਤ ਕ੍ਰਿਤਘ੍ਰੁਤਾ ਦੋਉ ਬੀਰ ਹੈ ਦੁਰਧਰਖ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੈਨ ਕੇ ਭਰਤਰਖ ॥
 ਕਉਨ ਦੋਬਨ ਸੋ ਜਨਾ ਜੁ ਨ ਮਾਨਿ ਹੈ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਭਟ ਭੱਜੈ ਹੋਇ ਉਦਾਸ
 ॥੨੧੪॥ ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਖ ਅਰੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਸੁ ਏਕ ਹੀ ਹੈ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਏਕ ਬੰਸ ਦੁਹੰਨ ਕੇ ਅਰ ਏਕ ਹੀ ਤਿਹ ਮਾਤ ॥
 ਛਤ੍ਰਿ ਧਰਮ ਧਰੇ ਹਠੀ ਰਣ ਧਾਇ ਹੈ ਜਿਹ ਓਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਂਬਰ ਲੇਤ ਹੈ ਝਕ ਝੋਰ ॥੨੧੫॥
 ਈਰਖਾ ਅਰੁ ਉਚਾਟ ਏ ਦੋਉ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਸੂਰ ॥ ਭਾਜਿ ਹੈ ਅਵਿਲੋਕਿ ਕੈ ਅਰੁ ਰੀਝਿ ਹੈ ਲਖਿ ਹੂਰ ॥ ਕਉਨ
 ਧੀਰ ਧਰੈ ਭਟਾਬਰ ਜੀਤਿ ਹੈ ਸਬ ਸਤ੍ਰੁ ॥ ਦੰਤ ਲੈ ਤ੍ਰਿਣ ਭਾਜਿ ਹੈ ਭਟ ਕੌਨ ਗੱਹਿ ਹੈ ਅਤ੍ਰੁ ॥੨੧੬॥ ਘਾਤ
 ਅਉਰ ਬਸੀਕਰਣ ਬਡ ਬੀਰ ਧੀਰ ਅਪਾਰ ॥ ਕੂਰ ਕਰਮ ਕੁਠਾਰ ਪਾਣਿ ਕਰਾਲ ਦਾੜ ਬਰਿਯਾਰ ॥ ਬਿੱਜ

{੬੯੫}

{੬੯੫}

ਪਾਰਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਪਾਰਸ ਨਾਮ ਰੂਪ ਅਵਤਾਰ

ਤੇਜ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਅਭਿੱਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਕਉਨ ਕਉਨ ਨ ਜੀਤਿਏ ਜਿਨਿ ਜੀਵ ਜੰਤ ਮਹੰਤ ॥੨੧੭॥
ਆਪਦਾ ਅਰੁ ਝੂਠਤਾ ਅਰੁ ਬੀਰ ਬੰਸ ਕੁਠਾਰ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਦੁਧਰਖ ਗਾਤ ਅਮਰਖ ਤੇਜ ਅਪਾਰ ॥ ਅੰਗ
ਅੰਗ ਨਿਨੰਗ ਬਸਤ੍ਰਨ ਅੰਗ ਬਲਕੁਲ ਪਾਤ ॥ ਦੁਸਟ ਰੂਪ ਦਰਿਦ੍ਰ ਪਾਸ ਸੁ ਬਾਣ ਸਾਧੇ ਸਾਤ ॥੨੧੮॥ ਬਯੋਗ
ਅਉ ਅਪਰਾਧ ਨਾਮ ਸੁ ਧਾਰ ਹੈਂ ਜਬ ਕੋਪ ॥ ਕਉਨ ਠਾਢ ਸਕੈ ਮਹਾ ਬਲਿ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਬਿਨ ਓਪ ॥ ਸੂਲ
ਸੈਬਨ ਪਾਨਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰਿ ਹੈਂ ਤਵ ਸੂਰ ॥ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਹੈਂ ਸਬ ਕੂਰ ॥੨੧੯॥ ਭਾਨੁ
ਕੀ ਸਰ ਭੇਦ ਜਾ ਦਿਨ ਤਪਿ ਹੈਂ ਰਣ ਸੂਰ ॥ ਕਉਨ ਧੀਰ ਧਰੈ ਮਹਾਂ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਸਭ ਕੂਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਨ
ਛਾਡਿ ਕੈ ਅਰੁ ਬਾਜ ਰਾਜ ਬਿਸਾਰ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਸਨਾਹ ਤਵ ਭਟ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੨੨੦॥ ਧੂਮ੍
ਬਰਣ ਅਉ ਧੂਮ੍ ਨੈਨ ਸੁਸਾਤ ਧੂਮ੍ ਜੁਆਲ ॥ ਛੀਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰੇ ਸਬੈ ਤਨ ਕੂਰ ਬਰਣ ਕਰਾਲ ॥ ਨਾਮ ਆਲਸ
ਤਵਨ ਕੇ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਵਤਾਰ ॥ ਕਉਨ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ਤਿੰਹ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥੨੨੧॥ **ਤੋਟਕ**
ਛੰਦ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਹੈਂ ਗਹਿ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਰਣੰ ॥ ਘਮਕੰਤ ਕਿ ਘੁੰਘਰ ਘੋਰ ਘਣੰ ॥ ਤਿੰਹ ਨਾਮ ਸੁਖੇਦ ਅਭੇਦ
ਭਟੰ ॥ ਤਿੰਹ ਬੀਰ ਸੁ ਧੀਰ ਲਖੇ ਨਿਪਟੰ ॥੨੨੨॥ ਕਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ਜ਼ਾਲ ਜਲੰ ॥ ਅਸਿ ਉੱਜਲ ਪਾਨਿ
ਪ੍ਰਭਾ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਅਤਿ ਉੱਜਲ ਦੰਦ ਅਨੰਦ ਮਨੰ ॥ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਤਿੰਹ ਨਾਮ ਸੁ ਜੋਧ ਗਨੰ ॥੨੨੩॥ ਅਤਿ
ਸਿਆਮ ਸਰੂਪ ਕਰੂਪ ਤਨੰ ॥ ਉਪਜੰਤ ਅਗਾਯਾਨ ਬਿਲੋਕਿ ਮਨੰ ॥ ਤਿੰਹ ਨਾਮ ਗਿਲਾਨਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਭਟੰ ॥
ਰਣ ਮੋ ਨ ਮਹਾਂ ਹਠਿ ਹਾਰਿ ਹਟੰ ॥੨੨੪॥ ਅਤਿ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਨਾਹ ਸੁਭੰ ॥ ਬਹੁ ਕਸਟ ਸਰੂਪ ਸੁ ਕਸਟ
ਛੁਭੰ ॥ ਅਤਿ ਬੀਰ ਅਧੀਰ ਨ ਭਯੋ ਕਬ ਹੀ ॥ ਦਿਵ ਦੇਵ ਪਛਾਨਤ ਹੈਂ ਸਬ ਹੀ ॥੨੨੫॥ ਭਟ ਕਰਮ
ਬਿਕਰਮ ਜਬੈ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗਹਿ ਬਿਚਰਿ ਹੈ ॥ ਤੁਵ ਬੀਰ ਸੁਧੀਰਹਿ ਕੋ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਬਲਿ
ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੇਜ ਤਬੈ ਹਰਿ ਹੈ ॥੨੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਸੂਰਾ ਸੁਧਰਿ ਧੈਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ॥ ਨ੍ਰਿਪ
ਬਿਬੇਕ ਕੀ ਦਿਸਿ ਸੁਭਟ ਠਾਢ ਨ ਰਹਿ ਹੈ ਏਕ ॥੨੨੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਪਾਰਸ ਮਛਿੰਦ੍ਰ ਸੰਬਾਦੇ**
ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਆਗਾਮਨ ਨਾਮ ਸੁਭਟ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ਅਫਜੂ ॥੬

ਅਥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਦਲ ਕਥਨੰ ॥ ਛਪੜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਬਿਬੇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਦਲ ਸਹਿਤ ਬਖਾਨੇ ॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਆਭਰਨ ਸੁ ਰਥ ਸਭ ਕੇ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਅਰੁ ਧਨੁਖ ਧੁਜਾ ਜਿਹ ਬਰਣ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰੂਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੁਨਿਦੇਵ ਸਕਲ ਸੁ ਬਿਬੇਕ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਕਲ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਹੇ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਵਹੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਕਿਹ ਛਬਿ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਹ ਦੁਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਨੁਮਾਨੀਐ ॥੧॥੨੨੮॥ ਅਧਿਕ ਨਯਾਸ ਮੁਨਿ ਕੀਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੰਤ੍ਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਧੇ ਜੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲਿਖਿ ਡਾਰੇ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੁਐ ਆਪ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ਕਰੇ ਤਿਹ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸਹਿਤ ਸੈਨਾ ਕਥਯੋ ਜਿਹ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਹੁ ਦਿਸ ਭਏ ਅਨਲ ਪਵਨ ਸਸਿ ਸੂਰ ਸਬ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਕਰਿ ਹੈ ਸੰਘਾਰ ਜਕੇ ਜੱਛ ਗੰਧਰਬ ਸਬ ॥੨॥੨੨੯॥ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰ ਸਿਰ ਧਰੇ ਸੇਤ ਬਾਜੀ ਰਥ ਰਾਜਤ ॥ ਸੇਤ ਸਸਤ੍ਰ ਤਨ ਸਜੇ ਨਿਰਖਿ ਸੁਰ ਨਰ ਭ੍ਰਮਿ ਭਾਜਤ ॥ ਚੰਦ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਰਹਤ ਭਾਨੁ ਭਵਤਾ ਲਖਿ ਭੁੱਲਤ ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਭ੍ਰਮਤ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਡਗ ਭੁੱਲਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨ ਮਹੀਪ ਬੰਦਤ ਸਕਲ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਮਹਿ ਜਾਨੀਐ ॥੩॥੨੩੦॥ ਚਮਰ ਚਾਰੁ ਚਹੁ ਓਰ ਦੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਹੰਸ ਤਿਹ ਦੁਰਨਿ ਮਾਨ ਸਰਵਰਹਿ ਲਜਾਵਤ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਬ ਗਾਤ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਹੀ ਜਿਹ ਸੋਹਤ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਸੁਰੇਸ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਬਿਬੇਕ ਰਾਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਕਮਾਨ ਚੜਾਇ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਅਬਿਬੇਕ ਸੁਨਿਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ਹੈ ॥੪॥੨੩੧॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਬਿਕਾਰ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਸੂਰ ਤੂਰ ਬਾਜਤ ਜਿਹ ਜਲ ਬਲ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ ਰਥ ਚਲਤ ਪੇਖਿ ਚਪਲਾ ਚਿਤ ਲਾਜਤ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਚਕ ਚਾਰ ਮੇਘ ਮੋਹਤ ਭ੍ਰਮ ਭਾਜਤ ॥ ਜਲ ਬਲ ਅਜੇਅ ਅਨਭੈ ਅਭਟ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਪਰਵਾਨੀਐ ॥ ਧੀਰਜੁ ਸੁ ਨਾਮ ਜੋਧਾ ਬਿਕੱਟ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹੁ ਜਗ ਮਾਨੀਐ ॥੫॥੨੩੨॥ ਧਰਮ ਧੀਰ ਬੀਰਜ ਸਮੀਰ ਅਨਭੀਰ ਬਿਕੱਟ ਮਤਿ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਕੁਬ੍ਰਿਤਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਸ ਤਿਲਕ ਸੁਭਟ ਅਤਿ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤਿ ਓਜ ਅਨਿਲ ਸਰ ਤੇਜ ਜਰੇ ਰਣ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ ਸਿਵ ਅਸਤ੍ਰ ਨਹਿਨ ਮਾਨਤ ਏਕੈ

{੬੯੭}

{੬੯੭}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਬ੍ਰਣ ॥ ਇਹ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬ੍ਰਿਤ ਛਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਜਬ ਛੰਡਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਏਕ ਅਬ੍ਰਿਤ ਸੁ ਬ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਅਵਰ ਨ ਆਹਵ ਮੰਡਿ ਹੈ ॥੬॥੨੩੩॥ ਅਛਿੱਜ ਗਾਤ ਅਨਭੰਗ ਤੇਜ ਆਖੰਡ ਅਨਿਲ ਬਲ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗ
 ਰਥ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਨਤ ਜੀਅ ਜਲ ਬਲ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਰਬੀਨ ਛੀਨ ਸਬ ਅੰਗ ਬ੍ਰਿਤਨ ਕਰ ॥ ਅਤਿ ਸੁਬਾਹ
 ਸੰਜਮ ਸੁਬੀਰ ਜਾਨਤ ਨਾਰੀ ਨਰ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁਖ ਬਾਨ ਪਾਨਹਿ ਧਰਮ ਪਰਮ ਰੂਪ ਧਰਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ
 ਇਕ ਅਬ੍ਰਿਤ ਸੁ ਬ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਉਰ ਨ ਆਨ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੭॥੨੩੪॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਾਜੀ
 ਰਥ ਸੋਹਤ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ਧੁਨਿ ਛੀਨ ਬੀਨ ਬਾਜਤ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਰੂਪ ਸੁਭ ਧਰੇ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਭਟ
 ਭੈਕਰ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜੁਧ ਜੈ ਅਰਿ ਛੈ ਕਰ ॥ ਅਸ ਅਮਿਟ ਬੀਰ ਧੀਰਾ ਬਡੋ ਅਤਿ ਬਲੀਸ ਦੁਰ
 ਧਰਖ ਰਣਿ ॥ ਅਨਭੈ ਅਭੰਜ ਅਨਮਿਟ ਸੁਧੀਸ ਅਨਬਿਕਾਰ ਅਨਜੈਸੁ ਭਣ ॥੮॥੨੩੫॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਮਿਤੋਜ
 ਅਮਿਟ ਅਨਭੈ ਅਭੰਗ ਭਟ ॥ ਰਥ ਪ੍ਰਮਾਣ ਚਪਲਾ ਸੁ ਚਾਰੁ ਚਮਕਤ ਹੈ ਅਨਕਟ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਤਿਹ ਤੇਜ
 ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯਭੀਤ ਭੱਜਤ ਰਣਿ ॥ ਧਰਤ ਧੀਰ ਨਹਿ ਬੀਰ ਤੀਰ ਮਾਰਹੈਂ ਨਹੀ ਹਠਿ ਰਣਿ ॥ ਬਿਗਾਨ ਨਾਮ ਅਨਭੈ
 ਸੁਭਟ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਤਿਹ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਗਿਆਨ ਦੇਸਿ ਜਾਕੋ ਸਦਾ ਤ੍ਰਾਸ ਘਰਨ ਘਰਿ ਮਾਨੀਐ
 ॥੯॥੨੩੬॥ ਬਮਤ ਜੁਲ ਡਮਰੂ ਕਰਾਲ ਡਿਮ ਡਿਮ ਰਣਿ ਬੱਜਤ ॥ ਘਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਚਕ ਸਬਦ ਘਰ ਜਾ
 ਕੋ ਗਲ ਗੱਜਤ ॥ ਸਿਮਟ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹਤ ਸਰਕਿ ਸਾਮੁਹ ਅਰਿ ਝਾਰਤ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਾਸੁ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਬ੍ਰਹਮ ਜੈ
 ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ॥ ਇਸਨਾਨ ਨਾਮ ਅਭਿਮਾਨ ਜੁਤ ਜਦਿਨ ਧਨੁਖ ਗਹਿ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨ ਇਕ ਕੁਚੀਲ ਸਾਮੁਹਿ
 ਸਮਰ ਅਉਰ ਨ ਤਾਕਹਿ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੦॥੨੩੭॥ ਇਕ ਨਿਬ੍ਰਿਤ ਅਤਿ ਬੀਰ ਦੁਤੀਅ ਭਾਵਨਾ ਮਹਾ ਭਟ ॥
 ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਅਨਿਮਿਟ ਅਪਾਰ ਅਨਛਿੱਜ ਅਨਾਕਟ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਿ ਜਬ ਗਰਜ ਹੈ ਭੀਰ ਭਾਜਿ ਹੈਂ ਨਿਰਖਿ
 ਰਣਿ ॥ ਪਤ੍ਰ ਭੇਸ ਭਹਰਾਤ ਧੀਰ ਧਾਰਿ ਹੈਂ ਨ ਅਨਗਣ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਧੀਰ ਜੋਧਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਦਿਨ ਅਯੋਧਨ
 ਰਚਿ ਹੈ ॥ ਤਜਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਭੱਜਿ ਹੈਂ ਸਕਲ ਏਕ ਨ ਬੀਰ ਬਿਰਚਿ ਹੈ ॥੧੧॥੨੩੮॥ ਸੰਗੀਤ ਛਪਯ ਛੰਦ ॥
 ਤਾਗੜਦੀ ਤੂਰ ਬਾਜਿ ਹੈਂ ਜਾਗੜਦੀ ਜੋਧਾ ਜਬ ਜੁੱਟਹਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਬੁਰਹਿ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਨਾਹ ਸੁ

{੬੯੮}

{੬੯੮}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਤੁੱਟਹਿੰ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭੂਤ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰੁ ਸਿੱਧ ਨਿਹਾਰਹਿੰ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੱਛ ਜੁੱਗਣੀ ਜੂਥ ਜੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰਹਿੰ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸੰਜਮ ਅਮਿਟ ਕਾਗੜਦੀ ਕ੍ਰੋਧ ਜਬ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਦੰਦਾਗੜਦੀ ਇੱਕ ਦੁਰਮਤਿ ਬਿਨਾ ਆਗੜਦੀ ਸੁ ਅਉਰ ਨ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੨॥੨੩੯॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੋਗ ਜਯਵਾਨ ਕਾਗੜਦੀ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕੜੱਕਹਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲੁੱਟ ਅਰੁ ਕੁੱਟ ਤਾਗੜਦੀ ਤਰਵਾਰ ਸੜੱਕਹਿ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਨਾਹ ਪਾਗੜਦੀ ਪਹਿਰ ਹੈ ਜਵਨ ਦਿਨ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੱਤ੍ਰੁ ਭਜਿ ਹੈ ਟਾਗੜਦੀ ਟਿਕਿ ਹੈ ਨ ਇੱਕ ਛਿਨ ॥ ਪੰਪਾਗੜਦੀ ਪੀਅਰ ਸਿਤ ਬਰਣ ਮੁਖ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਸਤ ਸਿਧਾਰ ਹੈ ॥ ਅੰਆਗੜਦੀ ਅਮਿਟ ਦੁਰਧਰਖ ਭਟ ਜਾਗੜਦੀ ਕਿ ਜਦਿਨ ਨਿਹਾਰ ਹੈ ॥੧੩॥੨੪੦॥ ਆਗੜਦੀ ਇੱਕ ਅਰੁ ਚਾਰੁ ਪਾਗੜਦੀ ਪੂਜਾ ਜਬ ਕੁੱਪਹਿ ॥ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਸ ਕਰਿ ਜੋਸ ਪਾਗੜਦੀ ਪਾਇਨ ਜਬ ਰੁੱਪਹਿ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੱਤ੍ਰੁ ਤਜਿ ਅਤ੍ਰੁ ਭਾਗੜਦੀ ਭੱਜਹਿੰ ਸੁ ਭ੍ਰਮ ਰਣਿ ॥ ਆਗੜਦੀ ਐਸ ਉੱਝੜਹਿੰ ਪਾਗੜਦੀ ਜਣੁ ਪਵਨ ਪਤ੍ਰੁ ਬਣ ॥ ਸੰਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭਟ ਸਬ ਭਜਿ ਹੈ ਤਾਗੜਦੀ ਤੁਰੰਗ ਨ ਨਚਾਇ ਹੈ ॥ ਛੰਛਾਗੜਦੀ ਛਤ੍ਰੁ ਬ੍ਰਿਤਿ ਛੱਡਿ ਕੈ ਆਗੜਦੀ ਅਧੋਗਤਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੪॥੨੪੧॥ **ਛਪਯ ਛੰਦ** ॥ ਚਮਰ ਚਾਰੁ ਚਹੁੰ ਓਰ ਢੁਰਤ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਪਾਵਤ ॥ ਸੇਤ ਬਸਤ੍ਰੁ ਅਰੁ ਸੇਤ ਬਾਜ ਸੇਤ ਸਸਤ੍ਰੁਣ ਛਬਿ ਛਾਵਤ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿੱਤ੍ਰੁ ਅਬਿਕਾਰ ਅਚਲ ਅਨਖੰਡ ਅਕਟ ਭਟ ॥ ਅਮਿਤ ਓਜ ਅਨਮਿਟ ਅਨੰਤ ਆਛਲਿ ਰਣਾ ਕੱਟ ॥ ਧਰ ਅਸਤ੍ਰੁ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਾਮੁਹ ਸਮਰਿ ਜਦਿਨ ਨ੍ਰਿਪੋਤਮ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਟਿੱਕਿ ਹੈ ਇਕ ਭਟ ਨਹਿ ਸਮਰਿ ਅਉਰ ਕਵਨ ਤਬ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥੧੫॥੨੪੨॥ ਇਕ ਬਿੱਦਿਆ ਅਰੁ ਲਾਜ ਅਮਿਟ ਅਤਿਹੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਣ ॥ ਭੀਮ ਰੂਪ ਭੈਰੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਮਿੱਟ ਅਦਾਹਣ ॥ ਅਤਿ ਅਖੰਡ ਅਡੰਡ ਚੰਡ ਪਰਤਾਪ ਰਣਾਚਲ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਕੰਧ ਆਜਾਨ ਬਾਂਹ ਬਾਨੈਤ ਮਹਾਬਲ ॥ ਇਹ ਛਬਿ ਅਪਾਰ ਜੋਧਾ ਜੁਗਲ ਜਦਿਨ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ਹੈ ॥ ਭੱਜਿ ਹੈ ਭੂਪ ਤਜਿ ਲਾਜ ਸਭ ਏਕ ਨ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਹੈ ॥੧੬॥੨੪੩॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਖੰਡ ਏਕ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਧਾਮਿ ਧਾਮਿ ਜਾਸ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਅਡੰਡ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਬਿਚਾਰ ਆਜ ਤਉਨ ਸੋ ਜੁਝਾਰ ਕਉਨ ਰਾਖੀਐ ॥੧੭॥੨੪੪॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਅਜਿੱਤ ਤਾਸ

{੬੯੯}

{੬੯੯}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਲੇਖੀਐ ॥ ਗਰਜਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਜਿਕੈ ਸਲੱਜਿ ਰਥ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਅਮੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਿਯੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ
 ॥੧੮॥੨੪੫॥ ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਸੈਹਥੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣਿ ਸੱਜਿ ਹੈ ॥ ਅਮੋਹ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸਰੋਹ ਆਨਿ ਗੱਜਿ
 ਹੈ ॥ ਅਲੋਭ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਦੁਤੀਅ ਜੋ ਗਰੱਜਿ ਹੈ ॥ ਰਥੀ ਗਜੀ ਹਈਪਤੀ ਅਪਾਰ ਸੈਣ ਭੱਜਿ ਹੈ
 ॥੧੯॥੨੪੬॥ ਹਠੀ ਜਪੀ ਤਪੀ ਸਤੀ ਅਖੰਡ ਬੀਰ ਦੇਖੀਐ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਾਰਤੰਡ ਜਿਯੋਂ ਅਡੰਡ ਤਾਸ ਲੇਖੀਐ ॥
 ਅਜਿੱਤ ਜਉਨ ਜਗਤ ਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਅੰਗ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਕਾਮ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਭਿਰਾਮ ਤਾਸ ਮਾਨੀਐ ॥੨੦॥੨੪੭॥
 ਅਕ੍ਰੋਧ ਜੋਧ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਬਿਰੋਧ ਸੱਜਿ ਹੈ ਜਬੈ ॥ ਬਿਸਾਰਿ ਲਾਜ ਸੂਰਮਾ ਅਪਾਰ ਭਾਜਿ ਹੈ ਸਬੈ ॥ ਅਖੰਡ ਦੇਹਿ ਜਾਸ
 ਕੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁਲੱਜ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰਿ ਤਾਸੁ ਮਾਨੀਐ ॥੨੧॥੨੪੮॥ ਸੁ ਪਰਮ ਤੱਤ ਆਦਿ
 ਦੈ ਨਿਰਾਹੰਕਾਰ ਗਰਜਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਤੋਰ ਸੈਨ ਤੇ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਬਰਜਿ ਹੈ ॥ ਸਰੋਖ ਸੈਹਥੀਨ ਲੈ ਅਮੋਘ
 ਜੋਧ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਅਸੇਖ ਬੀਰ ਕਾਰਮਾਦਿ ਕੂਰ ਕਉਚ ਤੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੨॥੨੪੯॥ ਸਭਗਤਿ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਸਕ੍ਰੋਧ
 ਸੂਰ ਧਾਇ ਹੈ ॥ ਅਸੇਖ ਮਾਰਤੰਡ ਜਿਯੋਂ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਸੰਘਾਰਿ ਸੈਣ ਸੱਤ੍ਰੁਵੀ ਜੁਝਾਰ ਜੋਧ ਜੁੱਟਿ ਹੈ
 ॥ ਕਰੂਰ ਕੂਰ ਸੂਰਮਾ ਤਰਕ ਤੰਗ ਤੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੩॥੨੫੦॥ ਸਿਮੱਟਿ ਸੂਰ ਸੈਹਥੀ ਸਰਕਿ ਸਾਂਗ ਸੇਲ ਹੈ ॥
 ਦੁਰੰਤ ਘਾਇ ਝਾਲਿਕੈ ਅਨੰਤ ਸੈਣ ਪੇਲਿ ਹੈ ॥ ਤਮੱਕਿ ਤੇਗ ਦਾਮਣੀ ਸੜੱਕਿ ਸੂਰ ਮੱਟਿ ਹੈ ॥ ਨਿਪੱਟਿ ਕੱਟਿ
 ਕੁੱਟਿਕੈ ਅਕੱਟ ਅੰਗ ਸੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੪॥੨੫੧॥ ਨਿਪੱਟਿ ਸਿੰਘ ਜਿਯੋਂ ਪਲੱਟਿ ਸੂਰ ਸੇਲ ਬਾਹਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ
 ਬ੍ਰੁਬਨੀਸ ਕੀ ਅਸੇਖ ਸੈਣ ਗਾਹਿ ਹੈ ॥ ਅਰੁੱਝਿ ਬੀਰ ਅੱਪ ਮੱਝਿ ਗੱਝਿ ਆਨਿ ਜੁੱਝਿ ਹੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵ ਦਈਤ
 ਜੱਛ ਕਿੰਨੁ ਕਿੱਤ ਬੁੱਝਿ ਹੈ ॥੨੫॥੨੫੨॥ ਸਰੱਕਿ ਸੇਲ ਸੂਰਮਾ ਮਟਿੱਕ ਬਾਜ ਸੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਅਮੰਡ ਮੰਡਲੀਕ
 ਸੇ ਅਫੁੱਟ ਸੂਰ ਫੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਸੂਰ ਕੋ ਬਿਸੇਖ ਭੂਪ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਸਾਖ ਤਾਸ ਕੀ ਸਦਾ ਤਿਹੁੰਨ ਲੋਕ
 ਮਾਨੀਐ ॥੨੬॥੨੫੩॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਭਾਨੁ ਸੋਂ ਅਭੂਤ ਰੂਪ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੰਜੋਗ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰੁਹਾ
 ਸੁ ਬੀਰ ਤਾਸੁ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਸਾਂਤਿ ਨਾਮ ਸੂਰਮਾ ਸੁ ਅਉਰ ਏਕ ਬੋਲੀਐ ॥ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਾਸ ਕੋ ਸਦਾ ਸੁ ਸਰਬ
 ਲੋਗ ਤੋਲੀਐ ॥੨੭॥੨੫੪॥ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋਂ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰੂਪ ਦੇਖੀਐ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਸੁੱਧ ਸਿੰਘ ਕੀ ਸਮਾਨ ਸੂਰ

{੭੦੦}

{੭੦੦}

ਪਾਠਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਠਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪੇਖੀਐ ॥ ਸੁ ਪਾਠ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕੋ ਅਠਾਟ ਤਾਸੁ ਭਾਖੀਐ ॥ ਭੱਜਯੋ ਨ ਜੁੱਧ ਤੇ ਕਹੂੰ ਨਿਸੇਸ ਸੂਰ ਸਾਖੀਐ ॥੨੮॥੨੫੫॥ ਸੁਕਰਮ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੁਸਿੱਛ ਦੂਜ ਜਾਨੀਐ ॥ ਅਭਿੱਜ ਮੰਡਲੀਕ ਸੋ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਕੋਪ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਜਯੋ ਘਟਾ ਸਮਾਨ ਜੁੱਟਿ ਹੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਬਾਜ ਬਾਜਿ ਹੈ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟਿ ਹੈ ॥੨੯॥੨੫੬॥ ਸੁਜੱਗ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਬੋਧ ਅਉਰ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਦਾਨ ਤੀਸਰਾ ਹਠੀ ਅਖੰਡ ਤਾਸੁ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਨੇਮ ਨਾਮ ਅਉਰ ਹੈ ਅਖੰਡ ਤਾਸ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਗੱਤ ਜਾਸੁ ਜੀਤਿਆ ਜਹਾਨ ਭਾਨੁ ਸਾਖੀਐ ॥੩੦॥੨੫੭॥ ਸੁ ਸੱਤੁ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਸੰਤੋਖ ਅਉਰ ਬੋਲੀਐ ॥ ਸੁ ਤੱਪੁ ਨਾਮ ਤੀਸਰੋ ਦਸੰਤ੍ਰ ਜਾਸੁ ਛੋਲੀਐ ॥ ਸੁ ਜਾਪ ਨਾਮ ਏਕ ਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਜ ਤਾਸ ਕੋ ॥ ਅਨੇਕ ਜੁੱਧ ਜੀਤਿਕੈ ਬਰਿਯੋ ਜਿਨੈ ਨਿਰਾਸ ਕੋ ॥੩੧॥੨੫੮॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲਵੰਡ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਇਕ ਅਤਿ ਭਟ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਮ ਦੂਸਰੋ ਸੂਰ ਬੀਰਾਰਿ ਰਣੋਤਕਟ ॥ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਲਿਸਟ ਧੀਰ ਨਾਮਾ ਚਤੁਰਥ ਗਨਿ ॥ ਪ੍ਰਾਣਯਾਮ ਪੰਚਵੇਂ ਧਯਾਨ ਨਾਮਾ ਖਸਟਮ ਭਨਿ ॥ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰ ਅਨਖੰਡ ਅਤਿ ਸਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਾਗ ਗੰਧੂਬ ਧਰਮ ਨਾਮ ਜਵਨ ਕੋ ਜਾਨੀਐ ॥੩੨॥੨੫੯॥ ਸੁਭਾ ਚਾਰ ਜਿੰਹ ਨਾਮ ਸਬਲ ਦੂਸਰ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਤੀਸਰੋ ਸੁਭਟ ਬੁੱਧਿ ਚਤੁਰਥ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਪੰਚਮ ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਛਠਮ ਸਾਮਾਧ ਅਭੈ ਭਟ ॥ ਉਦਮ ਅਰੁ ਉਪਕਾਰ ਅਮਿਟ ਅਨਜੀਤ ਅਨਾਕਟ ॥ ਜਿੰਹ ਨਿਰਖਿ ਸਤ੍ਰੁ ਤਜਿ ਆਸਨਨਿ ਬਿਮਨ ਚਿੱਤ ਭਾਜਤ ਤਵਨ ॥ ਬਲਿ ਟਾਰਿ ਹਾਰਿ ਆਹਵ ਹਠੀ ਅਠਟ ਠਾਟ ਭੁਲਤ ਗਵਨ ॥੩੩॥੨੬੦॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ਭਟ ਏਕ ॥ ਗੁਨ ਬੀਚ ਜਾਸ ਅਨੇਕ ॥ ਸੰਜੋਗ ਹੈ ਇਕ ਅਉਰ ॥ ਜਿਨਿ ਜੀਤਿਆ ਪਤਿ ਗਉਰਿ ॥੩੪॥੨੬੧॥ ਇਕ ਹੋਮ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਅਰਿ ਕੀਨ ਜਾਸ ਅਧੀਰ ॥ ਪੂਜਾ ਸੁ ਅਉਰ ਬਖਾਨ ॥ ਜਿੰਹ ਸੋ ਨ ਪਉਰਖੁ ਆਨ ॥੩੫॥੨੬੨॥ ਅਨੁਰਕਤਤਾ ਇਕ ਅਉਰ ॥ ਸਭ ਸੁਭਟ ਕੋ ਸਿਰਮਉਰ ॥ ਬੇਰਕਤਤਾ ਇਕ ਆਨ ॥ ਜਿੰਹ ਸੋ ਨ ਆਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ॥੩੬॥੨੬੩॥ ਸਤਸੰਗ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ॥ ਜਿੰਹ ਦੇਖ ਜੁੱਧ ਉਛਾਹ ॥ ਭਟ ਨੇਹ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥ ਬਲ ਜਉਨ ਕੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥੩੭॥੨੬੪॥ ਇਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਰੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ॥ ਜਿੰਹ ਜੋਤਿ ਜਗਮਗ ਜਗਤਿ ॥ ਭਟ ਦੱਤ ਮੱਤ ਮਹਾਨ ॥

{੭੦੧}

{੭੦੧}

ਪਾਤਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਤਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਸਬ ਠਉਰ ਮੈ ਪਰਧਾਨ ॥੩੮॥੨੬੫॥ ਇਕ ਅਕ੍ਰੁਧ ਅਉਰ ਪ੍ਰਬੋਧ ॥ ਰਣ ਦੇਖ ਕੈ ਜਿਹ ਕ੍ਰੋਧ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਸੈਨ ਬਨਾਇ ॥ ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਨਿਸਾਣ ਬਜਾਇ ॥੩੯॥੨੬੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇਕੈ ਚੜੇ
 ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਇ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਆਹਵ ਮਚਯੋ ਸੋ ਸੋ ਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੪੦॥੨੬੭॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥
 ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਉਠੋਂ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਜੁੱਟੋਂ ॥ ਕਿ ਨੀਸਾਣ ਹੁੱਕੇ ॥ ਕਿ ਬਾਜੰਤ੍ਰੁ ਪੁੱਕੇ ॥੪੧॥੨੬੮॥ ਕਿ ਬੰਬਾਲ ਨੇਜੇ ॥
 ਕਿ ਜੰਜੁਾਲ ਤੇਜੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਢੂਕੇ ॥ ਕਿ ਹਾ ਹਾਇ ਕੂਕੇ ॥੪੨॥੨੬੯॥ ਕਿ ਸਿੰਧੂਰ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਤੰਦੂਰ ਬੱਜੇ ॥
 ਕਿ ਸੰਬਾਹ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਸੰਨਾਹ ਛੁੱਟੇ ॥੪੩॥੨੭੦॥ ਕਿ ਡਾਕੰਤ ਡਉਰੂ ॥ ਕਿ ਭ੍ਰਾਮੰਤ ਭਉਰੂ ॥ ਕਿ ਆਹਾੜ
 ਡਿੱਗੇ ॥ ਕਿ ਰਾਕੜੁ ਭਿੱਗੇ ॥੪੪॥੨੭੧॥ ਕਿ ਚਾਮੁੰਡ ਚਰਮੰ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਧਰਮੰ ॥ ਕਿ ਆਵੰਤ ਜੁੱਧੰ ॥ ਕਿ
 ਸਾਨੱਧ ਬੱਧੰ ॥੪੫॥੨੭੨॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੱਜੇ ॥ ਕਿ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਜੰਜੁਾਲ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਕਿ ਬਿਸਾਰਿ
 ਬੋਧੰ ॥੪੬॥੨੭੩॥ ਕਿ ਆਹਾੜ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿ ਜਯੋਂ ਮੱਛ ਪਾਨੀ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰੁ ਬਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਜਯੋਂ ਜੀਤ
 ਚਾਹੈਂ ॥੪੭॥੨੭੪॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਸੋਹੇ ॥ ਕਿ ਸਾਰੰਗ ਰੋਹੇ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰੁ ਬਾਹੇ ॥ ਭਲੇ ਸੈਣ
 ਗਾਹੇ ॥੪੮॥੨੭੫॥ ਕਿ ਭੈਰਉ ਭਭੱਕੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹੱਕੈ ॥ ਕਿ ਜੋਗਿਨਿ ਜੁੱਟੀ ॥ ਕਿ ਲੈ ਪੜੁ ਟੁੱਟੀ
 ॥੪੯॥੨੭੬॥ ਕਿ ਦੇਵੀ ਦਮੱਕੈ ॥ ਕਿ ਕਾਲੀ ਕੁਹੱਕੈ ॥ ਕਿ ਭੈਰੋ ਭਕਾਰੈ ॥ ਕਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾਰੈ ॥੫੦॥੨੭੭॥
 ਕਿ ਬਹੁ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਪਰਮਾਸਤ੍ਰੁ ਕਰਖੇ ॥ ਕਿ ਦਈਤਾਸਤ੍ਰੁ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਦੇਵਾਸਤ੍ਰੁ ਮੁੱਕੇ ॥੫੧॥੨੭੮॥
 ਕਿ ਸੈਲਾਸਤ੍ਰੁ ਸਾਜੇ ॥ ਕਿ ਪਉਨਾਸਤ੍ਰੁ ਬਾਜੇ ॥ ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰੁ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਅਗਨਾਸਤ੍ਰੁ ਕਰਖੇ ॥੫੨॥੨੭੯॥
 ਕਿ ਹੰਸਾਸਤ੍ਰੁ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਕਾਕਾਸਤ੍ਰੁ ਤੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਮੇਘਾਸਤ੍ਰੁ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਸੂਕ੍ਰਾਸਤ੍ਰੁ ਕਰਖੇ ॥੫੩॥੨੮੦॥ ਕਿ
 ਸਾਵੰਤ੍ਰੁ ਸੱਜੇ ॥ ਕਿ ਬਯੋਮਾਸਤ੍ਰੁ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਜੱਛਾਸਤ੍ਰੁ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਕਿੰਨਾਸਤ੍ਰੁ ਮੁੱਕੇ ॥੫੪॥੨੮੧॥ ਕਿ ਰੰਧੂਬਾਸਤ੍ਰੁ
 ਬਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਨਰ ਅਸਤ੍ਰੁ ਗਾਹੈਂ ॥ ਕਿ ਚੰਚਾਲ ਨੈਣੰ ॥ ਕਿ ਮੈ ਮੱਤ ਬੈਣੰ ॥੫੫॥੨੮੨॥ ਕਿ ਆਹਾੜਿ ਡਿੱਗੈਂ ॥
 ਕਿ ਆਰਕਤ ਭਿੱਗੈਂ ॥ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰੁ ਬੱਜੇ ॥ ਕਿ ਸਾਵੰਤ ਗੱਜੇ ॥੫੬॥੨੮੩॥ ਕਿ ਆਵਰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਕਿ
 ਸਾਵਰਤ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥ ਕਿ ਆਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥੫੭॥੨੮੪॥ ਕਿ ਪਾਵੰਗ ਪੁੱਲੇ ॥ ਕਿ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰੁ

{੭੦੨}

{੭੦੨}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਖੁੱਲੇ ॥ ਕਿ ਹੰਕਾਰ ਬਾਹੈ ॥ ਅਧੰ ਅੱਧਿ ਲਾਹੈ ॥੫੮॥੨੮੫॥ ਛੁਟੀ ਈਸ ਤਾਰੀ ॥ ਕਿ ਸੰਨਿਆਸ ਧਾਰੀ ॥
 ਕਿ ਗੰਧਰਬ ਗੱਜੇ ॥ ਕਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥੫੯॥੨੮੬॥ ਕਿ ਪਾਪਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਧਰਮਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ ॥
 ਅਰੋਗਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਸੁਭੋਗਾਸਤ੍ਰ ਸੁੱਟੇ ॥੬੦॥੨੮੭॥ ਬਿਬਾਦਾਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ਕੁਮੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥
 ਸੁਮੰਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਟੁੱਟੇ ॥੬੧॥੨੮੮॥ ਕਿ ਕਾਮਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਤੁੱਟੇ ॥ ਬਿਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਬਿਮੋਹਾਸਤ੍ਰ
 ਕਰਖੇ ॥੬੨॥੨੮੯॥ ਚਰਿਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਛੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਮੋਹਾਸਤ੍ਰ ਜੁੱਟੇ ॥ ਕਿ ਤ੍ਰਾਸਾਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਕਿ ਕ੍ਰੋਧਾਸਤ੍ਰ ਕਰਖੇ
 ॥੬੩॥੨੯੦॥ **ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥** ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਛੋਰੇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ ਕੇ ਭਟ ਝਕੜੋਰੇ ॥
 ਆਪਨ ਚਲਾ ਨਿਸਰਿ ਤਬ ਰਾਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬਾਜਨ ਬਾਜਾ ॥੬੪॥੨੯੧॥ ਦੁਹੁ ਦਿਸਿ ਪੜਾ
 ਨਿਸਾਨੈ ਘਾਤਾ ॥ ਮਹਾ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਉਠੀ ਅਘਾਤਾ ॥ ਬਰਖਾ ਬਾਣ ਗਗਨ ਗਯੋ ਛਾਈ ॥ ਭੂਤਿ ਪਿਸਾਚ
 ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥੬੫॥੨੯੨॥ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਸਾਰੁ ਗਗਨ ਤੇ ਬਰਖਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਸੁਭਟ ਪਖਰੀਆ ਪਰਖਾ ॥
 ਸਿਮਟੇ ਸੁਭਟ ਅਨੰਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪਰਿ ਗਈ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੬੬॥੨੯੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਨ੍ਰਿਪ ਬਿਬੇਕ
 ਤਬ ਰੋਸਹਿ ਭਰਾ ॥ ਸਭ ਸੈਨਾ ਕਹਿ ਆਇਸੁ ਕਰਾ ॥ ਉਮਡੇ ਸੂਰ ਸੁ ਫਉਜ ਬਨਾਈ ॥ ਨਾਮ ਤਾਸ ਕਬਿ
 ਦੇਤ ਬਤਾਈ ॥੬੭॥੨੯੪॥ ਸਿਰੀ ਪਾਖਰੀ ਟੋਪ ਸਵਾਰੇ ॥ ਚਿਲਤਹ ਰਾਗ ਸੰਜੋਵਾ ਡਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਕੇ
 ਕਾਜ ਸੁ ਬੀਰਾ ॥ ਸੂਖਤ ਭਯੋ ਨਦਨ ਕੋ ਨੀਰਾ ॥੬੮॥੨੯੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦੁਹੁ ਦਿਸਨ ਮਾਰੂ ਬਜਯੋ ਪਰਯੋ
 ਨਿਸਾਣੇ ਘਾਉ ॥ ਉਮਡਿ ਦੁਬਹੀਆ ਉਠਿ ਚਲੇ ਭਯੋ ਭਿਰਨ ਕੋ ਚਾਉ ॥੬੯॥੨੯੬॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥**
 ਰਣੰ ਸੁੱਧ ਸਾਵੰਤ ਭਾਵੰਤ ਗਾਜੇ ॥ ਤਹਾ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਮਹਾ ਸੰਖ ਬਾਜੇ ॥ ਭਯੋ ਉੱਚ ਕੋਲਾਹਲੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥
 ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੭੦॥੨੯੭॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਪਾਇਕ ਸੁ ਖੰਡੇ ਬਿਸੇਖੰ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਭਏ
 ਭੂਤ ਭੇਖੰ ॥ ਰਣੰ ਰਾਗ ਬੱਜੇ ਤ ਗੱਜੇ ਭਟਾਣੰ ॥ ਤੁਰੀ ਤੱਤ ਨਚੇ ਪਲੱਟੇ ਭਟਾਣੰ ॥੭੧॥੨੯੮॥ ਹਿਣੰਕੇਤ
 ਹੈਵਾਰ ਗੈਵਾਰ ਗਾਜੀ ॥ ਮਟੱਕੇ ਮਹਾਬੀਰ ਸੁੱਟੇ ਸਿਰਾਜੀ ॥ ਕੜਾ ਕੁੱਟ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਚੇ ਸੁੱਧ
 ਸਿੱਧੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੭੨॥੨੯੯॥ ਕਿਲੰਕੀਤ ਕਾਲੀ ਕਮੱਛਾ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਕਯੋ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬਾਮੰਤ

{੭੦੩}

{੭੦੩}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਜ਼ਾਲੰ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀ ਚਾਵ ਚਉਸਠਿ ਬਾਲੰ ॥ ਕਰੈ ਸ੍ਰੋਣ ਹਾਰੰ ਬਮੈ ਜੋਗ ਜ਼ਾਲੰ ॥੭੩॥੩੦੦॥ ਛੁਰੀ ਛਿਪੂ
ਛੰਡੈ ਤਿ ਮੰਡੈ ਰਣਾਣੰ ॥ ਤਮਕੈ ਤਤਾਜੀ ਭਭਕੈ ਭਟਾਣੰ ॥ ਸੁਭੇ ਸੰਦਲੀ ਬੋਜ ਬਾਜੀ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੇ ਬੋਰ ਪਿੰਗੀ
ਸੁਮੁੰਦੇ ਕੰਧਾਰੰ ॥੭੪॥੩੦੧॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ਉਠੇ ਕੱਛ ਅੱਛੰ ॥ ਕੱਛੇ ਆਰਬੀ ਪੱਬ ਮਾਨੇ ਸਪੱਛੰ ॥ ਉਠੀ
ਪੂਰ ਪੂਰੰ ਛੁਹੀ ਐਣ ਗੈਣੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਧ ਧੁੰਧੰ ਪਰੀ ਜਾਣੁ ਰੈਣੰ ॥੭੫॥੩੦੨॥ ਇਤੈ ਦੱਤ ਧਾਯੋ ਅਨਾਦੱਤ
ਉੱਤੰ ॥ ਰਹੀ ਧੂਰਿ ਪੂਰੰ ਪਰੀ ਕੱਟ ਲੁੱਥੰ ॥ ਅਨਾਵਰਤ ਬੀਰੰ ਮਹਾ ਬਰਤਧਾਰੀ ॥ ਚੜਯੋ ਚਉਪ ਕੈ ਤੁੰਦ ਨੱਚੇ
ਤਤਾਰੀ ॥੭੬॥੩੦੩॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ ਛਯੋ ਰਬ ਭਾਨੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬੇਦਿਸਾ ਭੂ ਨ ਦਿਖਯਾ ਸਮਾਨੰ ॥ ਛੁਟੇ
ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰੁ ਪਰੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੈ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੭੭॥੩੦੪॥ ਗਹੇ ਬਾਣ ਦੱਤੰ
ਅਨਾਦੱਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭੰਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ਨ ਨੈਣੰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਿਨਯੋ ਬੀਰ ਏਕੈ ਅਨੇਕੰ ਪਰਾਨੋ ॥ ਪੁਰਾਨੇ ਪਲਾਸੀ
ਹਨੇ ਪੌਨ ਮਾਨੋ ॥੭੮॥੩੦੫॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਕੈ ਲੋਭ ਬਾਜੀ ਮਟੱਕਯੋ ॥ ਭੰਜਯੋ ਬੀਰ ਬਾਚਯੋ ਅਰਯੋ ਸੁ ਝਟੱਕਯੋ ॥
ਫਿਰਯੋ ਦੇਖ ਬੀਰੰ ਅਨਾਲੋਭ ਧਾਯੋ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਐਸੇ ਸਬੈ ਬਯੋਮ ਛਾਯੋ ॥੭੯॥੩੦੬॥ ਦਸੰ ਬਾਣ ਲੈ ਬੀਰ
ਧੀਰੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸਰੰ ਸੱਠਿ ਲੈ ਸੰਜਮੈ ਤਾਕਿ ਮਾਰੇ ॥ ਨਵੰ ਬਾਣ ਸੌ ਨੇਮ ਕੋ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥ ਬਲੀ ਬੀਸਿ ਬਾਣਾਨਿ
ਬਿਗਯਾਨ ਭੇਦਯੋ ॥੮੦॥੩੦੭॥ ਪਚਿਸ ਬਾਣ ਪਾਵਿਤ੍ਰਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਸੀਹ ਬਾਣ ਅਰਚਾਹਿ ਕੈ ਅੰਗ
ਝਾਰੇ ॥ ਪਚਾਸੀ ਸਰੰ ਪੂਰਿ ਪੂਜਾਹਿ ਛੇਦਯੋ ॥ ਬਡੋ ਲਸਟਿਕਾ ਲੈ ਸਲੱਜਾਹਿ ਭੇਦਯੋ ॥੮੧॥੩੦੮॥ ਬਿਆਸੀ
ਬਲੀ ਬਾਣ ਬਿੱਦਯਾਹਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਪਸਯਾਹਿ ਪੈ ਤਾਕਿ ਤੇਤੀਸ ਡਾਰੇ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਸੌ ਕੀਰਤਨੰ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥
ਅਲੋਭਾਦਿ ਜੋਧਾ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੇਦਯੋ ॥੮੨॥੩੦੯॥ ਨ੍ਰਿਹੰਕਾਰ ਕੋ ਬਾਨ ਅੱਸੀਨ ਛੇਦਯੋ ॥ ਭਲੇ ਪਰਮ ਤਤ੍ਰਾਦਿ
ਕੋ ਬੱਛ ਭੇਦਯੋ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਕਰੁਣਾਹਿ ਕੇ ਅੰਗ ਝਾਰੇ ॥ ਸਰੰ ਸਉਕ ਸਿੱਛਿਆਹਿ ਕੇ ਅੰਗ ਮਾਰੇ
॥੮੩॥੩੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਾਨ ਆਨਿ ਪੁੱਜਿਯੋ ਤਬੈ ਗਯਾਨ ਬਾਨ ਲੈ ਹਾਥਿ ॥ ਜ਼ਾਨਿ ਜਾਨਿ ਮਾਰਯੋ ਤਿਸੈ
ਧਯਾਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮੪॥੩੧੧॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਉਛਲਯੋ ਦਾਨ ਜੋਧਾ ਮਹਾਨੰ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰੁ
ਬੇਤਾ ਅਤਿ ਅਸਤ੍ਰੁ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਦਸੰ ਬਾਣ ਸੌ ਲੋਭ ਕੋ ਬੱਛ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਰੰ ਸਪਤ ਸੌ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਦੇਹੁ ਤਾਰਯੋ

॥੮੫॥੩੧੨॥ ਨਵੰ ਬਾਣ ਬੇਧਯੋ ਅਨੰਨਯਾਸ ਬੀਰੰ ॥ ਤ੍ਰਯੋ ਤੀਰ ਭੇਦਯੋ ਅਨਾਬਰਤ ਧੀਰੰ ॥ ਭਯੋ ਭੇਦਿ ਕ੍ਰੋਧੰ
 ਸਤੰ ਸੰਗਿ ਮਾਰੇ ॥ ਭਈ ਧੀਰ ਧਰਮੰ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਤਾਰੇ ॥੮੬॥੩੧੩॥ ਕਈ ਬਾਣ ਕੁਲਹਤ੍ਰ ਤਾਕੋ
 ਚਲਾਏ ॥ ਕਈ ਬਾਣ ਲੈ ਬੈਰ ਕੇ ਬੀਰ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਆਲਸ ਕੈ ਅੰਗਿ ਲਾਗੇ ॥ ਸਬੈ ਨਰਕ ਤੇ ਆਦਿ
 ਲੈ ਬੀਰ ਭਾਗੇ ॥੮੭॥੩੧੪॥ ਇਕੈ ਬਾਣ ਨਿਸੀਲ ਕੋ ਅੰਗ ਛੇਦਯੋ ॥ ਦੁਤੀ ਕੁਸੰਤਤਾ ਕੋ ਭਲੈ ਸੂਤ
 ਭੇਦਯੋ ॥ ਗੁਮਾਨਾਦਿ ਕੇ ਚਾਰ ਬਾਜੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਅਨਰਥਾਦਿ ਕੇ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਨਿਵਾਰੇ ॥੮੮॥੩੧੫॥ ਪਿਪਾਸਾ
 ਛੁਧਾ ਆਲਸਾਦੀ ਪਰਾਨੇ ॥ ਭੱਜਯੋ ਲੋਭ ਕ੍ਰੋਧੀ ਹਠੀ ਦੇਵ ਜਾਨੇ ॥ ਤਪਯੋ ਨੇਮ ਨਾਮਾ ਅਨੇਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਧਰੇ
 ਜੋਗ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਲੋਭੀ ਉਦਾਸੀ ॥੮੯॥੩੧੬॥ ਹਤਯੋ ਕਾਪਟੰ ਖਾਪਟੰ ਸੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਹਨਯੋ ਰੋਹ ਮੋਹੰ ਸਕਾਮੰ
 ਕਰਾਲੰ ॥ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧ ਕੋ ਬਾਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਖਿਸਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖਾਦਿ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੯੦॥੩੧੭॥
ਰੁਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਦ੍ਰੋਹ ਅਉ ਹੰਕਾਰ ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋ ਹਨਯੋ ॥ ਦਰਿਦ੍ਰ ਅਸੰਕ ਮੋਹ ਕੋ ਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਛੂ
 ਗਨਯੋ ॥ ਅਸਉਚ ਅਉ ਕੁਮੰਤ੍ਰਤਾ ਅਨੇਕ ਬਾਨ ਸੋ ਹਤਯੋ ॥ ਕਲੰਕ ਕੋ ਨਿਸੰਕ ਹੈ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਾਇਕੰ ਛਤਯੋ
 ॥੯੧॥੩੧੮॥ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾ ਬਿਸ੍ਰਾਸਘਾਤ ਮਿਤ੍ਰਘਾਤ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੁ ਰਾਜ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਦੋਖ ਬ੍ਰਹਮ ਅਸਤ੍ਰ
 ਝਾਰਯੋ ॥ ਉਚਾਟ ਮਾਰਣਾਦਿ ਬੱਸਿਕਰਣ ਕੋ ਸਰੰ ਹਨਯੋ ॥ ਬਿਖਾਧ ਕੋ ਬਿਖਾਧ ਕੈ ਨ ਬਿਧ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਨਯੋ
 ॥੯੨॥੩੧੯॥ ਭੱਜੋ ਰਥੀ ਹਈ ਗਜੀ ਸੁ ਪਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਧਾਰਿਕੈ ॥ ਭੱਜੋ ਰਥੀ ਮਹਾਰਥੀ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਬਿਸਾਰਿਕੈ ॥
 ਅਸੰਭ ਜੋਧ ਜੋ ਭਜੋ ਸੁ ਕੈਸ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਸਹੰਸ੍ਰ ਬਾਕ ਜੋ ਰਟੈ ਨ ਤਤ੍ਰ ਪਾਰ ਪਾਈਐ ॥੯੩॥੩੨੦॥ ਕਲੰਕ
 ਬਿਭ੍ਰਮਾਦਿ ਅਉ ਕ੍ਰਿਤਘਨਤਾਹਿ ਕੋ ਹਨਯੋ ॥ ਬਿਖਾਦ ਬਿਪਦਾਦਿ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਗਨਯੋ ॥ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ
 ਦੋਖ ਰਾਜ ਦੋਖ ਈਰਖਾਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਉਚਾਟ ਅਉ ਬਿਖਾਧ ਕੋ ਦਯੋ ਰਣੰ ਨਿਕਾਰਿਕੈ ॥੯੪॥੩੨੧॥
 ਗਿਲਾਨਿ ਕੋਪ ਮਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਸੋ ਹਨਯੋ ॥ ਅਨਰਥ ਕੋ ਸਮਰਥ ਕੈ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਸੋ ਝਨਯੋ ॥ ਕੁਚਾਰ
 ਕੋ ਹਜਾਰ ਬਾਨ ਚਾਰ ਸੋ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਕੁਕਸਟ ਅਉ ਕੁ ਕ੍ਰਿਆ ਕੋ ਭਜਾਇ ਤਾਸ ਡਾਰਯੋ ॥੯੫॥੩੨੨॥
ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਅਤਪ ਬੀਰ ਕਉ ਤਾਕਿ ਬਾਨ ਸੱਤਰਿ ਮਾਰੇ ਤਪ ॥ ਨਵੈ ਸਾਇਕ ਨਿਸੀਲ ਸਹਸ ਸਰ ਹਨੇ

{੭੦੫}

{੭੦੫}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਅਜਪ ਜਪ ॥ ਬੀਸ ਬਾਣ ਕੁਮਤਹਿ ਤੀਸ ਕੁਕਰਮਹਿ ਭੇਦਯੋ ॥ ਦਸ ਸਾਇਕ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਕਾਮ ਕਈ ਬਾਣਨਿ
ਛੇਦਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਰੋਧ ਕੋ ਬਧ ਕੀਯੋ ਅਬਿਬੇਕਹਿ ਸਰ ਸੰਧਿ ਰਣਿ ॥ ਰਣਿ ਰੋਹ ਕ੍ਰੋਹ ਕਰਵਾਰ ਗਹਿ ਇਮ
ਸੰਜਮ ਬੁਲਯੋ ਬਯਣ ॥੯੬॥੩੨੩॥ ਅਰੁਣ ਪੱਛਮਹਿ ਉਗ੍ਰੈ ਬਰੁਣ ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਤੱਕੈ ॥ ਮੇਰੁ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡੈ
ਸਰਬ ਸਾਇਰ ਜਲ ਸੁੱਕੈ ॥ ਕੋਲ ਦਾੜ੍ਹ ਕੜ ਮੁੜੈ ਸਿਮਟਿ ਫਣੀਅਰ ਫਣ ਫੱਟੈ ॥ ਉਲਟਿ ਜਾਨਵੀ ਬਹੈ ਸੱਤ
ਹਰੀਚੰਦੈ ਹੱਟੈ ॥ ਸੰਸਾਰ ਉਲੱਟ ਪੁਲੱਟ ਹੈ ਧਸਕਿ ਧਉਲ ਧਰਣੀ ਫਟੈ ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਬਿਬੇਕ ਸੁ ਬਿਬੇਕ ਭਟਿ
ਤਦਪਿ ਨ ਲਟਿ ਸੰਜਮ ਹਟੈ ॥੯੭॥੩੨੪॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਮੈ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ਹੋਂ ॥ ਤੇਰਾ ਸਦਕਾ ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ॥
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕੁਪਯੋ ਸੰਜਮ ਪਰਮ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬਡੇ ਗਰਬਧਾਰੀ ਬਡੇ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ
ਲੈ ਕੈ ਅਨਰਥੈ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਅਨਾਦੱਤ ਕੇ ਅੰਗ ਕੋ ਛੇਦ ਡਾਰਯੋ ॥੯੮॥੩੨੫॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਕਹਤ ਹੋਂ ॥ ਇਸੇ
ਜੁੱਧ ਬੀਤਯੋ ਕਹਾ ਲੋ ਸੁਨਾਉ ॥ ਰਟੋਂ ਸਹੰਸ ਜਿਹਵਾ ਨ ਤਉ ਅੰਤ ਪਾਉ ॥ ਦਸ ਲੱਛ ਜੁਗਮੰ ਸੁ ਬਰਖੰ ਅਨੰਤੰ ॥
ਭਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ਕਥੈ ਕਉਣ ਅੰਤੰ ॥੯੯॥੩੨੬॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਸੰਗ ਕਹਤਾ ॥ ਭਈ ਅੰਧ ਧੁੰਧੰ ਮਚਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥
ਨਚੀ ਜੁੱਗਣੀ ਚਾਰੁ ਚਉਸੱਠ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ਨੱਚੀ ਕਾਲਿਕਾ ਸੀ ਕਮੱਖਯਾ ਕਰਾਲੰ ॥ ਡਕੰ ਡਾਕਣੀ ਜੋਧ ਜਾਰੰਤ
ਜ਼ਾਲੰ ॥੧੦੦॥੩੨੭॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਮਚਯੋ ਜੋਰ ਜੁੱਧੰ ਹਟਯੋ ਨਾਹਿ ਕੋਉ ॥ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਪਤੀ ਛਤ੍ਰ ਦੋਉ ॥
ਬਪਯੋ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਅਲੋਕੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਿਟੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਏ ਨ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥੧੦੧॥੩੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇਰਾ
ਜੋਰ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕੱਟ ਕੱਟੇ ਝਟਪਟ ਭਈ ਅਭੰਗ ॥ ਲਟਿਭਟ ਹਟੇ ਨ ਰਨ ਘਟਯੋ ਅਟਪਟ ਮਿਟਯੋ
ਨ ਜੰਗ ॥੧੦੨॥੩੨੯॥ ਤੇਰੇ ਜੋਰ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਸ ਲੱਛ ਜੁਗ ਐਤੁ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਲਰੇ ਦੋਉ ਭਈ ਕਿਸੂ
ਨ ਹਾਨਾ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਜੀਅ ਮੈ ਅਕੁਲਾਯੋ ॥ ਨਾਕ ਚਢੇ ਮਛਿੰਦ੍ਰੁ ਪੈ ਆਯੋ ॥੧੦੩॥੩੩੦॥ ਕਹਿ ਮੁਨਿਬਰਿ
ਸਬ ਮੋਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਏ ਦੋਉ ਬੀਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰਾ ॥ ਇਨਕਾ ਬਿਰੁਧ ਨਿਵਰਤ ਨ ਭਯਾ ॥ ਇਨੋ ਛਡਾਵਤ
ਸਭ ਜਗੁ ਗਯਾ ॥੧੦੪॥੩੩੧॥ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਇਨੈ ਜੁਝਾਵਤ ਸਭ ਕੋਈ ਜੁਝਾ ॥ ਇਨਕਾ ਅੰਤ ਨ ਕਾਹੂ
ਸੂਝਾ ॥ ਏਹੈ ਆਦਿ ਹਠੀ ਬਰਿਆਰਾ ॥ ਮਹਾਂਰਥੀ ਅਉ ਮਹਾ ਭਯਾਰਾ ॥੧੦੫॥੩੩੨॥ ਬਚਨੁ ਮਛਿੰਦ੍ਰੁ

{੭੦੬}

{੭੦੬}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਸੁਨਤ ਚੁਪ ਰਹਾ ॥ ਧਰਾ ਨਾਥ ਸਬਨਨ ਤਨ ਕਹਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿੱਤ ਚਟਪਟ ਹੈ ਦਿਖਸਾ ॥ ਚਰਪਟ ਨਾਥ
ਤ ਦਿਨ ਤੇ ਨਿਕਸਾ ॥੧੦੬॥੩੩੩॥ **ਇਤਿ ਚਰਪਟ ਨਾਥ ਪ੍ਰਗਟਣੇ ਨਾਮ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਤੁਹਿ ਕਹੈ ਬਿਬੇਕਾ ॥ ਇਨ ਕਹ ਦੈ ਜਾਨਹੁ ਜਿਨ ਏਕਾ ॥ ਏ ਅਥਿਕਾਰ ਪੁਰਖ
ਅਵਤਾਰੀ ॥ ਬਡੇ ਧਨੁਰਧਰ ਬਡੇ ਜੁਝਾਰੀ ॥੧੦੭॥੩੩੪॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਬ ਆਪ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਆਪ ਰੂਪ

ਮੈ ਆਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਓਅੰਕਾਰ ਕਹ ਇਕਦਾ ਕਹਾ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਸਕਲ ਬਨਿ ਰਹਾ ॥੧੦੮॥੩੩੫॥
ਤੇਰੇ ਜੋਰ ॥ ਦਾਹਨ ਦਿਸ ਤੇ ਸਤਿ ਉਪਜਾਵਾ ॥ ਬਾਮ ਪਰਸ ਤੇ ਝੂਠ ਬਨਾਵਾ ॥ ਉਪਜਤ ਹੀ ਉਠਿ ਜੁਝੇ

ਜੁਝਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਕਰਤ ਜਗਤ ਮੈ ਰਾਰਾ ॥੧੦੯॥੩੩੬॥ ਸਹੰਸ ਬਰਖ ਜੋ ਆਯੁ ਬਢਾਵੈ ॥ ਰਸਨਾ ਸਹਸ
ਸਦਾ ਲੋ ਪਾਵੈ ॥ ਸਹੰਸ ਜੁਗਨ ਲੋ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਦਪਿ ਨ ਪਾਵਤ ਪਾਰ ਤੁਮਾਰਾ ॥੧੧੦॥੩੩੭॥

ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਗੁੰਗਾ ਕਹਤਾ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਅਉ ਰਿਖਿ ਘਨੇ ॥ ਸਿੰਗੀ ਰਿਖਿ ਬਕਦਾਲਭ ਭਨੇ ॥ ਸਹੰਸ
ਮੁਖਨ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਖਾ ॥ ਤਉ ਨ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ ਬਿਸੇਖਾ ॥੧੧੧॥੩੩੮॥ **ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਿੰਧੁ

ਸੁਭਟ ਸਾਵੰਤ ਸਭ ਮੁਨਿ ਗੰਧਰਬ ਮਹੰਤ ॥ ਕੋਟਿ ਕਲਪ ਕਲਪਾਤ ਭੇ ਲਹਯੋ ਨ ਤੇਰੋ ਅੰਤ ॥੧੧੨॥੩੩੯॥
ਤੇਰੇ ਜੋਰ ਸੌ ਕਹੌ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੇ ਰਾਜ ਸਰਦੂਲ ਉਚਰੋ ਪ੍ਰਬੋਧੰ ॥ ਸੁਨੇ ਚਿੱਤ ਦੈਕੈ ਨ ਕੀਜੈ ਬਿਰੋਧੰ ॥

ਸੁ ਸ੍ਰੀ ਆਦਿ ਪੁਰਖੰ ਅਨਾਦੰ ਸਰੂਪੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਭੇਅੰ ਅਦਰੰ ਅਰੂਪੰ ॥੧੧੩॥੩੪੦॥ ਅਨਾਮੰ ਅਧਾਮੰ
ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਅਜੈਅੰ ਅਭੈਅੰ ਅਵੈ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਮਹੰਤੰ ਪ੍ਰਿਥੀਸੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਸੁਭੱਬਖੰ ਭਵਿਖੰ

ਅਵੈਖੰ ਭਵਾਣੰ ॥੧੧੪॥੩੪੧॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਜੋਗੀ ਜਟੀ ਜੰਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਜਲਾਸ੍ਰੀ ਜਵੀ ਜਾਮਨੀ ਜੰਗ ਕਾਰੀ ॥
ਜਤੀ ਜੋਗ ਜੁੱਧੀ ਜਕੀ ਜੁਲ ਮਾਲੀ ॥ ਪ੍ਰਮਾਥੀ ਪਰੀ ਪਰਬਤੀ ਛਤ੍ਰ ਪਾਲੀ ॥੧੧੫॥੩੪੨॥ **ਤੇਰਾ ਜੋਰ ॥**

ਸਬੈ ਝੂਠੁ ਮਾਨੋ ਜਿਤੇ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਸਬੈ ਫੋਕਟੰ ਧਰਮ ਹੈ ਭਰਮ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਸਬੈ ਹੈ ॥
ਬਿਨਾ ਏਕ ਨਾਮੰ ਨ ਕਾਮੰ ਕਬੈ ਹੈ ॥੧੧੬॥੩੪੩॥ **ਤੇਰਾ ਜੋਰ ॥** ਕਰੇ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ਜੁ ਪੈ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ॥ ਦਰੰ

ਦੂਰ ਭਿੱਛਯਾ ਭ੍ਰਮੈ ਨਾਹਿ ਕੋਈ ॥ ਧਰੈ ਏਕ ਆਸਾ ਨਿਰਾਸੋ ਰਮਾਨੈ ॥ ਬਿਨਾ ਏਕ ਕਰਮੰ ਸਬੈ ਭਰਮ ਜਾਨੈ

{੭੦੭}

{੭੦੭}

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਿਬੇਕ ਦਲ

॥੧੧੭॥੩੪੪॥ ਸੁਨਯੋ ਜੋਗ ਬੈਠੰ ਨਰੇਸੰ ਨਿਧਾਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮਿਯੋ ਭੀਤ ਚਿੱਤੰ ਕ੍ਰੁਪਯੋ ਜੇਮ ਪਾਨੰ ॥ ਤਜੀ ਸਰਬ
ਆਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ਚਿਤਾਨੰ ॥ ਪੁਨਰ ਉੱਚਰੇ ਬਾਚ ਬੰਧੀ ਬਿਧਾਨੰ ॥੧੧੮॥੩੪੫॥ **ਤੇਰਾ ਜੋਰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥**
ਸੁਨੋ ਮੋਨਿ ਰਾਜੰ ॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਸਾਜੰ ॥ ਕਛੂ ਦੇਹ ਮੱਤੰ ॥ ਕਹੋ ਤੋਹਿ ਬੱਤੰ ॥੧੧੯॥੩੪੬॥ ਦੋਉ ਜੋਰ
ਜੁੱਧੰ ॥ ਹਠੀ ਪਰਮ ਕੁੱਧੰ ॥ ਸਦਾ ਜਾਪ ਕਰਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸਿੰਧ ਹਰਤਾ ॥੧੨੦॥੩੪੭॥ ਅਰੀਲੇ ਅਰਾਰੇ ॥
ਹਠੀਲੇ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਕਟੀਲੇ ਕਰੂਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਸੱਤ੍ਰੂ ਚੂਰੰ ॥੧੨੧॥੩੪੮॥ **ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚਉਪਈ ॥** ਜੋ ਇਨ ਜੀਤਿ
ਸਕੋਂ ਨਹਿ ਭਾਈ ॥ ਤਉ ਮੈ ਜਰੋਂ ਚਿਤਾਹਿ ਜਰਾਈ ॥ ਮੈ ਇਨਕਹਿ ਮੁਨਿ ਜੀਤਿ ਨ ਸਾਕਾ ॥ ਅਬ ਮੁਰ ਬਲ
ਪੌਰਖ ਸਬ ਥਾਕਾ ॥੧੨੨॥੩੪੯॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ ਸਭ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਾ ॥
ਮੈ ਬਡ ਭੂਪ ਬਡੋ ਬਰਿਆਰੂ ॥ ਮੈ ਜੀਤੋਂ ਇਹ ਸਬ ਸੰਸਾਰੂ ॥੧੨੩॥੩੫੦॥ ਜਿਨਿ ਮੋਕੋ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥
ਤਿਨ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ਠਗਉਰੀ ਲਾਈ ॥ ਏ ਦੂੈ ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਰਿਆਰਾ ॥ ਇਨ ਜੀਤੇ ਜੀਤੋਂ ਸੰਸਾਰਾ
॥੧੨੪॥੩੫੧॥ ਅਬ ਮੋਤੇ ਏਈ ਜਿਨਿ ਜਾਈ ॥ ਕਹਿ ਮੁਨਿ ਮੋਹਿ ਕਥਾ ਸਮਝਾਈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਦੇਖਿ ਬਨਾਵੋਂ
ਚਿਖਾ ॥ ਪੈਠੋਂ ਬੀਚ ਅਗਨਿ ਕੀ ਸਿਖਾ ॥੧੨੫॥੩੫੨॥ ਚਿਖਾ ਬਨਾਇ ਸਨਾਨਹਿ ਕਰਾ ॥ ਸਬ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰ
ਤਿਲੋਨਾ ਧਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੋਗ ਹਟਕਿ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥ ਚਟਪਟ ਕਰਿ ਚਰਨਨ ਭੀ ਗਹਾ ॥੧੨੬॥੩੫੩॥
ਹੀਰ ਚੀਰ ਦੈ ਬਿਧਿਵਤ ਦਾਨਾ ॥ ਮੱਧਿ ਕਟਾਸ ਕਰਾ ਅਸਥਾਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਜੁਲ ਜਰਾਈ ॥
ਜਰਤ ਨ ਭਈ ਜੁਲ ਸੀਅਰਾਈ ॥੧੨੭॥੩੫੪॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥** ਕਰਿ ਕੋਪ ਪਾਰਸ ਰਾਇ ॥ ਕਰ ਆਪ
ਅਗਨਿ ਜਰਾਇ ॥ ਸੋ ਭਈ ਸੀਤਲ ਜੁਲ ॥ ਅਤਿ ਕਾਲ ਰੂਪ ਕਰਾਲ ॥੧੨੮॥੩੫੫॥ ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ
ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਅਤਿ ਜੁਲਤ ਰੂਪ ਅਪਾਰਿ ॥ ਤਬ ਕੀਅਸ ਆਪਨ ਦਾਹ ॥ ਪੁਰਿ ਲਖਤ ਸਾਹਨ ਸਾਹ
॥੧੨੯॥੩੫੬॥ ਤਬ ਜਰੀ ਅਗਨਿ ਬਿਸੇਖ ॥ ਤਿਣ ਕਾਸ੍ਰ ਘਿਰਤ ਅਸੇਖ ॥ ਤਬ ਜਰਯੋ ਤਾਮਹਿ ਰਾਇ ॥
ਭਏ ਭਸਮ ਅਦਭੁਤ ਕਾਇ ॥੧੩੦॥੩੫੭॥ ਕਈ ਦਿਯੋਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸਲ ਜਰਾ ਜੋਰ ਮਹਾਨ ॥ ਭਈ
ਭੂਤ ਭਸਮੀ ਦੇਹ ॥ ਧਨ ਧਾਮ ਛਾਡਯੋ ਨੇਹ ॥੧੩੧॥੩੫੮॥ **ੴ (੧੧)**

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦॥

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰਿ ਸੰਨਿਆਸਾ ॥ ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ
 ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾਂ ਜੋਗ ਕੋ ਮੱਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖੁਨ ਬਢਾਓ ॥ ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ
 ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ ਨਾਮ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਓ ॥੧॥ ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪ ਸੀ ਨਿੰਦਾ ਦਯਾ ਛਿਮਾ
 ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ ਹੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤ ॥੨॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ
 ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਸੋ ਲਯਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੋ ਦਰਸੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥੩॥੧॥
 ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੋਗੁ ਕਮਾਓ ॥ ਸਿੰਝੀ ਸਾਚੁ ਅਕਪਟ ਕੰਠਲਾ
 ਧਿਆਨ ਬਿਭੂਤ ਚੜਾਓ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਾਂਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸਿ ਕਰ ਕੀ ਭਿੱਛਾ ਨਾਮੁ
 ਅਧਾਰੰ ॥ ਬਾਜੇ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤਤੁ ਹਰਿ ਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ ਰਸਾਰੰ ॥੧॥ ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗਿ
 ਅਤਿ ਗਿਆਨ ਗੀਤ ਬੰਧਾਨੰ ॥ ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਯੋਮ ਬਿਵਾਨੰ
 ॥੨॥ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸੁ ਭੇਸੁ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪੁ ਸੁ ਅਜਪਾ ਜਾਪੇ ॥ ਸਦਾ ਰਹੈ ਕੰਚਨ ਸੀ ਕਾਂਯਾ
 ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਬਯਾਪੇ ॥੩॥੨॥ ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਿ
 ਲਾਗੋ ॥ ਸੋਵਤ ਕਹਾ ਮੋਹ ਨਿੰਦਾ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਸੁਚਿਤ ਹੈ ਜਾਗੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਔਰਨ ਕਹਾ
 ਉਪਦੇਸਤ ਹੈ ਪਸੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧੁ ਨ ਲਾਗੋ ॥ ਸਿੰਚਿਤ ਕਹਾਂ ਪਰੇ ਬਿਖਿਯਨ ਕਹ ਕਬਹੁ ਬਿਖੈ
 ਰਸ ਤਯਾਗੋ ॥੧॥ ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥ ਸੰਗ੍ਰਹੁ ਕਰੋ ਸਦਾ

{੭੦੯}

{੭੦੯}

ਸ਼ਬਦ ਹਮਾਰੇ ਪਾ: ੧੦

ਸ਼ਬਦ ਕ੍ਰਮਪਾ: ੧੦

ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤਜਿ ਭਾਰੋ ॥੨॥ ਜਾਂ ਤੇ ਦੂਖ ਪਾਪ ਨਹਿ ਭੇਟੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ
 ਤਾਰੋ ॥ ਜੋ ਸੁਖ ਚਾਹੋਂ ਸਦਾ ਸਭਨ ਕੋ ਤੋ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਪਾਰੋ ॥੩॥੩॥ **ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ**
ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋ ਕਹ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ ॥ ਨੀਲ ਕੰਠ ਨਰਹਰਿ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ
 ਬਸਨ ਬਨਵਾਰੀ ॥੧॥ **ਰਹਾਉ ॥** ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੁਆਮੀ ਪਾਵਨ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ ॥
 ਮਾਧਵ ਮਹਾਂ ਜੋਤਿ ਮਧੁ ਮਰਦਨ ਮਾਨ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥੧॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿੰਦ੍ਰਾਬਿਨੁ
 ਨਿਰਬਿਖ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਕਾਲ ਤ੍ਰੈ ਦਰਸੀ ਕ੍ਰਿਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾਸਨਕਾਰੀ ॥੨॥ ਧਨੁਰਪਾਨ
 ਧ੍ਰਿਤਮਾਨ ਧਰਾਧਰ ਅਨਿਬਿਕਾਰ ਅਸਿ ਧਾਰੀ ॥ ਹੋਂ ਮਤਿਮੰਦ ਚਰਨ ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰ ਗਹਿ
 ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੩॥੧॥੪॥ **ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਣ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥** ਬਿਨ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕਿਰਤਮ
 ਮਾਨੋ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤਿੰਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਜਾਨੋ ॥੧॥ **ਰਹਾਉ ॥** ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ
 ਆਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਦਸਕੁ ਅਸੁਰ ਹਰਿ ਘਾਏ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹੋ ਆਪਹਿ
 ਬ੍ਰਹਮੁ ਕਹਾਏ ॥੧॥ ਭੰਜਨ ਗੜਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਕਿਮ ਜਾਤਿ ਗਿਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸਰਬ
 ਕਾਲ ਕੇ ਅਸਿ ਕੋ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥੨॥ ਕੈਸੇ ਤੋਹਿ ਤਾਰਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਜੜ ਆਪ
 ਡੁਬਿਯੋ ਭਵ ਸਾਗਰਿ ॥ ਛੁਟਿਹੋਂ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਗਹੋ ਸਰਨਿ ਜਗਤਾਗਰ ॥੩॥੧॥੫॥
ਖਿਆਲ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਮਿਤ੍ਰੁ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲੁ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਣਾ ॥ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਰੋਗੁ
 ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣ ਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਰਹਣਾ ॥ ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰੁ ਪਿਯਾਲਾ ਬਿੰਗੁ
 ਕਸਾਈਯਾਂ ਦਾ ਸਹਣਾ ॥ ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸੱਥਰੁ ਚੰਗਾ ਭਠ ਖੇੜਿਆਂ ਦਾ ਰਹਣਾ ॥੧॥੧॥੬॥
ਤਿਲੰਗ ਕਾਫੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਕੇਵਲ ਕਾਲਈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਅਨੰਤਿ ਮੂਰਤਿ
 ਗੜੁਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥੧॥ **ਰਹਾਉ ॥** ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਜਉਨ ਕੇ ਸਮ ਸਤ੍ਰੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥
 ਕਉਨ ਬਾਟ ਪਰੀ ਤਿਸੈ ਪਥ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਹੋਇ ॥੧॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾਂਕਰ ਪੁਤ੍ਰੁ

{੭੧੦}

{੭੧੦}

ਸ਼ਬਦ ਹਮਾਰੇ ਪਾ: ੧੦

ਸ਼ਬਦ ਕ੍ਰਮਪਾ: ੧੦

ਪੌੜ੍ਹ ਮੁਕੰਦ ॥ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕਹਾਹਿਗੇ ਤੇ ਆਨਿ ਦੇਵਕਿਨੰਦ ॥੨॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ
ਕੀਨ ਸਰਬ ਪਸਾਰ ॥ ਕਉਨ ਉਪਮਾ ਤੌਨ ਕੇ ਮੁਖਿ ਲੇਤ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥੩॥੧॥੭॥ **ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲੁ**
ਪਾਤਿਸਾਰੀ ੧੦॥ ਸੋ ਕਿਮ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਕਹਾਏ ॥ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧਿ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ਕਯੋ ਹੂੰ ਨ ਦੇਖਨ
ਪਾਏ ॥੧॥ **ਰਹਾਉ** ॥ ਨਾਰਦ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਧੂਅ ਸੇ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ
ਹਾਰਿ ਹਠ ਛਾਡਿਓ ਤਦਪਿ ਧਿਆਨ ਨ ਆਏ ॥੧॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੇਤਹਿ ਨੇਤ ਕਹਾਏ
॥ ਸੂਛਮ ਤੇ ਸੂਛਮ ਕਰ ਚੀਨੇ ਬ੍ਰਿਧਨ ਬ੍ਰਿਧ ਬਤਾਏ ॥੨॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸਭੈ ਸਜਿ ਏਕ ਅਨੇਕ
ਸਦਾਏ ॥ ਸੋ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਤੇ ਬਾਚੇ ਜੋ ਹਰਿ ਸਰਣਿ ਸਿਧਾਏ ॥੩॥੧॥੮॥ **ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ**
ਪਾਤਿਸਾਰੀ ੧੦ ॥ ਏਕ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ਸੋ ਨ ਚਿਨਾਰ ॥ ਭੰਜਨ ਗੜਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਤ
ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥੧॥ **ਰਹਾਉ** ॥ ਕਹਾ ਭਇਓ ਜੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕਰਿ ਬਹੁਬਿਧਿ ਸਿਲਾ ਪੁਜਾਈ
॥ ਪਾਨ ਥਕਿਓ ਪਾਹਨ ਕਹ ਪਰਸਤ ਕਛੁ ਕਰ ਸਿੱਧਿ ਨ ਆਈ ॥੧॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰਪਤ
ਹੈ ਪਾਹਨ ਕਛੁ ਨ ਖੈਰੈ ॥ ਤਾ ਮੈ ਕਹਾਂ ਸਿਧਿ ਹੈ ਰੇ ਜੜ ਤੋਹਿ ਕਛੁ ਬਰੁ ਦੈਰੈ ॥੨॥
ਜੋ ਜਿਯ ਹੋਤ ਤੋ ਦੇਤ ਕਛੁ ਤੁਹਿ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕੇਵਲੁ ਏਕ ਸਰਣਿ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨੁ
ਯੋ ਨਹਿ ਕਤਹਿ ਉਧਾਰ ॥੩॥੧॥੯॥ **ਰਾਗੁ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਰੀ ੧੦ ॥** ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
ਨ ਬਾਚਨ ਪੈਰੈ ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਜਾਹਿ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹਾਂ ਪਲੈ ਹੈ ॥੧॥ **ਰਹਾਉ** ॥
ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਬਾਰ ਨ ਸਕਿ ਹੈ ਜਾਕਰ ਨਾਮ ਰਟੈ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਤੇ
ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਬੈ ਹੈ ॥੧॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਮਤ ਜਾਕਹ ਨੇਤਿ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਫਨਿੰਦ੍ਰ
ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ਕਲਪ ਬਹੁ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਨ ਐਰੈ ॥੨॥ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨਹਿ ਜਨਿਯਤਿ ਸੋ
ਕਿਮ ਸਿਯਾਮ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਛੁਟਿਹੋ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਤਾਹਿ ਚਰਨ ਲਪਟੈ ਹੈ
॥੩॥੨॥੧੦॥ **ੴ (੧੨)**

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਚੰਤੀ ਸ੍ਰੈਯ

ਚੰਤੀ ਸ੍ਰੈਯ

ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤਬ੍ਰਤ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਜੈ ਹੈ ॥ ਦਾਨ ਦਯਾ ਦਮ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਜਤਬ੍ਰਤ
ਸੀਲ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਅਬੈ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਦ ਆਪਿ ਅਦ੍ਰੇਖ ਅਭੇਖ ਅਭੈ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਅਰੂਪ ਅਰੇਖ
ਜਰਾਰਦਨ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਏ ਹੈ ॥੧॥ ਆਦਿ ਅਦ੍ਰੇਖ ਅਭੇਖ ਮਹਾ ਪ੍ਰਭ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸੁ ਜੋਤਿ
ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਪੂਰ ਰਹਯੇ ਸਭ ਹੀ ਘਟ ਕੈ ਪਟ ਤੱਤ ਸਮਾਧਿ ਸੁਭਾਵ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜਗਾਦਿ ਤੁਹੀ
ਪ੍ਰਭ ਫੈਲ ਰਹਯੇ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਬਾਸੀ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਆਦਿ ਅਜੋਨ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ
॥੨॥ ਆਦਿ ਅਭੇਖ ਅਛੇਦ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨਿ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਯੇ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ
ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਬੈ ਘਟਿ ਛਾਯੇ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਣੇਸ ਮਹੇਸੁਰ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਸ੍ਰੁਤਿ ਬਾਹ ਨ ਆਯੇ ॥ ਰੇ ਮਨ
ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਇਸੇ ਪ੍ਰਭ ਤੈ ਕਿਹਿ ਕਾਜਿ ਕਹੇ ਬਿਸਰਾਯੇ ॥੩॥ ਅੱਚੁਤ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤ ਸਰੂਪ
ਸਦੈਵ ਬਖਾਨੇ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜਾਇ ਜਰਾ ਬਿਨੁ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਪਰੰਪਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸਿੱਧ ਸ੍ਰਯੰਭੂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਬੈ
ਜਗ ਏਕ ਹੀ ਠੋਰ ਅਨੇਕ ਬਖਾਨੇ ॥ ਰੇ ਮਨ ਰੰਕ ਕਲੰਕ ਬਿਨਾ ਹਰਿ ਤੈ ਕਿਹਿ ਕਾਰਣ ਤੇ ਨ ਪਹਿਚਾਨੇ
॥੪॥ ਅੱਛਰ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤ ਸਦੈਵ ਤੁਹੀ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਬ
ਕੈ ਸਦ ਪੇਟ ਕੋ ਪੋਖਨਹਾਰਾ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਦੁਹੁ ਮਿਲਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਔਰ ਜਹਾਂਨ

{੭੧੨}

{੭੧੨}

ਸੁੱਤੀ ਸੁੱਤ

ਸੁੱਤੀ ਸੁੱਤ

ਨਿਦਾਨ ਕਛੂ ਨਹਿ ਏ ਸੁਬਹਾਨ ਤੁਹੀ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥੫॥ ਆਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ ਅਲੇਖ ਅਜੇਅ
 ਅਨਾਹਦ ਜਾਨਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਹੀ ਸਬਹੂੰ ਸਬ ਠੋਰਨ ਮੋ ਮਨੁਮਾਨਾ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਣੀਧਰ ਨਾਰਦ
 ਸਾਰਦ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਕੋ ਕਛੂ ਭੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਨ ਜਾਨਾ
 ॥੬॥ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤੱਬ੍ਰਿਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਤੁਹੀ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਭੂਤ ਭਵਾਨ
 ਵਹੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜਿ
 ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋਹਿ ਕਹੋ ਕਿਹਿ ਆਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੭॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹੀਧਰਿ ਨਾਗਨ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਡੋ ਤਪੁ
 ਕੀਨਿ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਗੁਨ ਗਾਇ ਬੱਕੇ ਪੈ ਤੋ ਜਾਇ ਨ ਚੀਨਿ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ
 ਜਿਹਿ ਸੋ ਸਬ ਕੇ ਚਿਤ ਚੀਨਿ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਮਹਿ ਮੋ ਮਹਿਮਾ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹਿ ਆਨਿ ਮੁਝੈ ਕਹਿ ਦੀਨਿ ॥੮॥
 ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਤਿਹਿ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧਿ ਸਬੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ
 ਪੁਰਾਨ ਬੀਚਾਰ ਬੀਚਾਰੇ ॥ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕਬਾ ਧੂਅ ਸੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਿ ਅਜਾਮਲ ਤਾਰੇ ॥ ਨਾਮੁ ਉਚਾਰ
 ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰ ਬੀਚਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥੯॥ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ
 ਸਬੋ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਰੰਧੂਬ ਜੱਛ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਚਹੂੰ ਚਕ ਜਾਨਯੋ ॥ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ
 ਅਰੁ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਮਾਨਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਅਗਾਯਾਨ ਸੁਜਾਨ ਸੁਯੰਭਵ ਕੋਨ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨਿਦਾਨ ਭੁਲਾਨਯੋ ॥੧੦॥
 ਕਾਹੂ ਲੈ ਠੋਕਿ ਬਧੇ ਉਰ ਠਾਕੁਰ ਕਾਹੂ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਕਹਿਯੋ ਹਰਿਮੰਦਰ ਮੈ ਹਰਿ ਕਾਹੂ
 ਮਸੀਤ ਕੈ ਬੀਚ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਨੇ ਰਾਮ ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਕਹੁ ਕਾਹੂ ਮਨੈ ਅਵਤਾਰਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ
 ਬਿਸਾਰ ਸਬੈ ਕਰਤਾਰ ਹੀ ਕਉ ਕਰਤਾ ਜੀਅ ਜਾਨਯੋ ॥੧੧॥ ਜੋ ਕਹੋ ਰਾਮ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਤਿ ਕਾਹੇ ਕੋ
 ਕੋਸਲ ਕੁੱਖ ਜਯੋ ਜੂ ॥ ਕਾਲ ਹੂ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੈ ਜਿਹਿ ਕੋ ਕਿਹਿ ਕਾਰਣ ਕਾਲ ਤੇ ਦੀਨ ਭਯੋ ਜੂ ॥ ਸੰਤ ਸਰੂਪ
 ਬਿਬੈਰ ਕਹਾਇ ਸੁ ਕਿਯੋ ਪਬ ਕੋ ਰਬੁ ਹਾਂਕਿ ਧਯੋ ਜੂ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਕੋਉ ਭੇਦੁ
 ਨ ਲੇ ਨ ਲਯੋ ਜੂ ॥੧੨॥ ਕਿਯੋ ਕਹੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਤੇ ਬੱਧਕ ਬਾਣੁ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ

{੭੧੩}

{੭੧੩}

ਸੁੱਤੀ ਸੁੱਤ

ਸੁੱਤੀ ਸੁੱਤ

ਕੁਲੀਨ ਉਧਾਰਤ ਜੋ ਕਿਹ ਤੇ ਅਪਨੋ ਕੁਲ ਨਾਸੁ ਕਰਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਕਹਾਇ ਕਹੋ ਕਿਮ ਦੇਵਕਿ ਕੇ
ਜਠਰੰਤਰ ਆਯੋ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ਬਸੁਦੇਵਹਿ ਬਾਪੁ ਕਹਾਯੋ ॥੧੩॥ ਕਾਹੇ ਕੋ
ਏਸ ਮਹੇਸਹਿ ਭਾਖਤ ਕਾਹਿ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਹੈ ਨ ਰਘੂਸ ਜਦੂਸ ਰਮਾਪਤਿ ਤੈ ਜਿਨ ਕੋ ਬਿਸੁਨਾਬ
ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਏਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਅਨੇਕ ਭਜੈ ਸੁਕਦੇਵ ਪਰਾਸਰ ਬਯਾਸ ਝੁਠਾਨਯੋ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਜੇ ਸਬ ਹੀ
ਹਮ ਏਕ ਹੀ ਕੋ ਬਿਧਿ ਨੈਕ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥੧੪॥ ਕੋਊ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਮਾਨਤ ਹੈ ਅਰੁ ਕੋਊ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਤੈ
ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਬਿਸਨੋ ਬਿਸਨਾਇਕ ਜਾਹਿ ਭਜੇ ਅਘ ਓਘ ਕਟੈ ਹੈ ॥ ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਬਿਚਾਰ ਅਰੇ ਜੜ ਅੰਤ
ਸਮੈ ਸਬਹੀ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਿਆਨ ਪ੍ਰਮਾਨਿ ਹੀਏ ਜੋ ਬੇ ਅਬ ਹੈ ਅਰੁ ਆਗੈ ਊ ਹੈ ਹੈ ॥੧੫॥
ਕੋਟਿਕ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੇ ਜਿਹ ਕੇ ਕਈ ਕੋਟਿ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ਖਪਾਯੋ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਧਰਾਧਰ ਪੱਛ ਪਸੂ
ਨਹਿ ਜਾਤਿ ਗਨਾਯੋ ॥ ਆਜ ਲਗੇ ਤਪੁ ਸਾਧਤ ਹੈ ਸਿਵ ਊ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ
ਭੇਦ ਲਖਯੋ ਜਿਹ ਸੋਊ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤਾਯੋ ॥੧੬॥ ਧਯਾਨ ਲਗਾਇ ਠਗਿਓ ਸਬ ਲੋਗਨ ਸੀਸ ਜਟਾਂ
ਨਖ ਹਾਥਿ ਬਢਾਏ ॥ ਲਾਇ ਬਿਭੂਤ ਫਿਰਯੋ ਮੁਖ ਉਪਰਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਬੈ ਡਹਕਾਏ ॥ ਲੋਭ ਕੇ ਲਾਗੈ ਫਿਰਯੋ
ਘਰਹੀ ਘਰ ਜੋਗ ਕੇ ਨਯਾਸ ਸਬੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਸਰਯੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਭ ਪਾਨਿ
ਨ ਆਏ ॥੧੭॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਡਿੰਭ ਕਰੈ ਮਨ ਮੂਰਖ ਡਿੰਭ ਕਰੈ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖੈ ਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਲੋਗ ਠਗੇ
ਠਗ ਲੋਗਨਿ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵੈ ਹੈ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕੀ ਠੋਰ ਜਹਾ ਤਿਹਿ ਠੋਰ ਬਿਖੈ ਤੁਹਿ ਠੋਰ ਨ
ਐਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਜੜ ਭੇਖ ਕੇ ਕੀਨਿ ਅਲੇਖ ਨ ਪੈਹੈ ॥੧੮॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਪੂਜਤ ਪਾਹਨ ਕਉ
ਕਛੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਪੂਜ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਪੂਜਤ ਹੀ ਅਘ ਓਘ ਮਿਟਾਰੀ ॥ ਆਧਿ
ਬਿਆਧਿ ਕੇ ਬੰਧਨ ਜੇਤਕ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਸਬੈ ਛੁਟਿ ਜਾਹੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਯਾਨੁ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਦਾ ਇਨ ਫੋਕਟ
ਧਰਮ ਕਰੇ ਫਲੁ ਨਾਹੀ ॥੧੯॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਭਯੋ ਫਲ ਹੀਨ ਜੁ ਪੂਜ ਸਿਲਾ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਗਵਾਈ ॥ ਸਿਧਿ
ਕਹਾਂ ਸਿਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਬਲ ਬਿੱਧ ਘਟੀ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨ ਪਾਈ ॥ ਆਜੁਹੀ ਆਜੁ ਸਮੇ ਜੁ ਬਿਤਿਯੋ ਨਹਿ ਕਾਜਿ

{੭੧੪}

{੭੧੪}

ਸੁਖੀ ਸੁਖ

ਸੁਖੀ ਸੁਖ

ਸਰਿਯੋ ਕਛੁ ਲਾਜਿ ਨ ਆਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸ ਸੁ ਬੈਸ ਗਵਾਈ ॥੨੦॥ ਜੋ ਜੁਗ ਤੈ ਕਰ ਹੈ ਤਪਸਾ ਕਛੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨੁ ਨ ਪਾਹਨ ਕੈ ਹੈ ॥ ਹਾਥਿ ਉਠਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸੋ ਜੜ ਤੋਹਿ ਕਛੁ ਬਰਦਾਨੁ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਯਾ ਇਹ ਕੋ ਕਹੁ ਭੀਰ ਪਰੀ ਨਹਿ ਆਨਿ ਬਚੈ ਹੈ ॥ ਜਾਨੁ ਰੇ ਜਾਨੁ ਅਜਾਨ ਹਠੀ ਇਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸੁ ਭਰਮ ਗਵੈ ਹੈ ॥੨੧॥ ਜਾਲ ਬਧੇ ਸਬ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਕੋਊ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਧਰਾਧਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥ ਅੰਤ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰਿ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਰੇ ਮਨ ਲੈਲ ਇਕੇਲ ਹੀ ਕਾਲ ਕੇ ਲਾਗਤ ਕਾਹਿ ਨ ਪਾਇਨ ਧਾਏ ॥੨੨॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਇਓ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਹਿ ਦੰਡ ਕਮੰਡਲ ਭੂਮਿ ਭ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸਦਾ ਸਿਵਜੂ ਸਬ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਭਇਆ ਹਮ ਜਾਨਯੋ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਮਿਟ ਗਯੋ ਜਗ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਤਾਹਿ ਸਬੋ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕੇ ਭੇਦ ਸਬੈ ਤਜਿ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਮਾਨਯੋ ॥੨੩॥ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਨ ਕਾਮਨ ਸਿਉ ਜੜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੀਐ ਨ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥ ਲਾਜ ਕੇ ਛਾਡਿ ਨਿਲਾਜ ਅਰੇ ਤਜਿ ਕਾਜਿ ਅਕਾਜ ਕੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਬਾਜ ਬਨੇ ਗਜ ਰਾਜ ਬਡੇ ਖਰ ਕੋ ਚੜਿਬੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਲਾਜ ਹੀ ਲਾਜ ਤੈ ਕਾਜੁ ਬਿਗਾਰਯੋ ॥੨੪॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਪੜੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਭੇਦ ਕਛੁ ਤਿਨ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪੂਜਤ ਠੋਰ ਅਨੇਕ ਫਿਰਯੋ ਪਰ ਏਕ ਕਬੈ ਹੀਯ ਮੈ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਅਸਥਾਲਯ ਕੋ ਸਿਰ ਨਿਯਾਇ ਫਿਰਯੋ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਪ੍ਰਭੂ ਤਜਿ ਆਪਨ ਹੂੜ ਕਹਾਂ ਉਰਝਾਯੋ ॥੨੫॥ ਜੋ ਜੁਗਿਯਾਨ ਕੇ ਜਾਇ ਉਠਿ ਆਸ੍ਰਮ ਗੋਰਖ ਕੋ ਤਿਹਿ ਜਾਪੁ ਜਪਾਵੈ ॥ ਜਾਇ ਸੰਨਯਾਸਨ ਕੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹ ਦੱਤ ਹੀ ਸੱਤ ਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਜਾਇ ਤੁਰਕਨ ਮੈ ਮਹਿਦੀਨ ਕੇ ਦੀਨ ਤਿਸੈ ਗਹਿ ਲਯਾਵੈ ॥ ਆਪਹਿ ਬੀਚ ਗਨੈ ਕਰਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਕੋਊ ਬਤਾਵੈ ॥੨੬॥ ਜੋ ਜੁਗੀਆਨ ਕੇ ਜਾਇ ਕਹੈ ਸਬ ਜੋਗਨ ਕੋ ਗ੍ਰਹ ਮਾਲ ਉਠੈ ਦੈ ॥ ਜੋ ਪਰੋ ਭਾਜਿ ਸੰਨਯਾਸਨ ਦੈ ਕਹੈ ਦੱਤ ਕੇ ਨਾਮ ਪੈ ਧਾਮ ਲੁਟੈ ਦੈ ॥ ਜੋ ਕਰਿ ਕੋਊ ਮਸੰਦਨ ਸੋ ਕਹੈ ਸਰਬ ਦਰਬ ਲੈ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਦੈ ॥ ਲੇਉ ਹੀ ਲੇਉ ਕਹੈ ਸਬ ਕੋ ਨਰ

{੭੧੫}

{੭੧੫}

ਦੀ ਸੁਝ

ਦੀ ਸੁਝ

ਕੋਊ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਇ ਹਮੈ ਦੈ ॥੨੭॥ ਜੋ ਕਰਿ ਸੇਵ ਮਸੰਦਨ ਕੀ ਕਹੈ ਆਨਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਬੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਮਾਲ ਤਵਾਲਯ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭੇਟ ਹਮਾਰੀ ਹੀ ਕੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋਈ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਭੂਲ ਕੈ ਅਉਰ ਕੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੀਜੈ ॥ ਦੀਨੇ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸੁਨੇ ਭਜਿ ਰਾਤਹਿ ਲੀਨੇ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਸੀਜੈ ॥੨੮॥ ਆਖਨ ਭੀਤਰਿ ਤੇਲ ਕੋ ਡਾਰ ਸੁ ਲੋਗਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਜੋ ਧਨਵਾਨ ਲਖੈ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਤਾਹੀ ਪਰੋਸਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਿਮਾਵੈ ॥ ਜੋ ਧਨ ਹੀਨ ਲਖੈ ਤਿਹੋ ਦੇਤ ਨ ਮਾਂਗਨ ਜਾਤ ਮੁਖੇ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਲੂਟਤ ਹੈ ਪਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪ੍ਰਮੇਸਰ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥੨੯॥ ਆਖਨ ਮੀਚ ਰਹੈ ਬਕ ਕੀ ਜਿਮ ਲੋਗਨ ਏਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਨਿਆਤ ਫਿਰਯੋ ਸਿਰੁ ਬੱਧਕ ਜਯੋ ਅਸ ਧਿਆਨ ਬਿਲੋਕ ਬਿੜਾਲ ਲਜਾਯੋ ॥ ਲਾਗਿ ਫਿਰਯੋ ਧਨ ਆਸ ਜਿਤੈ ਤਿਤ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਧਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕਹਾ ਉਰਝਾਯੋ ॥੩੦॥ ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਤ ਕਹਾ ਇਨ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਕਾ ਧਨ ਹੇਤ ਅਰੇ ਜਮ ਕਿੰਕਰ ਤੇ ਨਹ ਭਾਜਨ ਪੈਰੈ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲਿਤ੍ਰਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਉਹਾ ਸਿੱਖ ਸਖਾ ਕੋਊ ਸਾਖ ਨ ਦੈਰੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਅਕੇਲੋਈ ਜੈ ਹੈ ॥੩੧॥ ਤੋ ਤਨ ਤਯਾਗਤ ਹੀ ਸੁਨ ਰੇ ਜੜ ਪ੍ਰੇਤ ਬਖਾਨ ਤ੍ਰਿਆ ਭਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾ ਇਹ ਬੇਗ ਨਿਕਾਰਹੁ ਆਇਸੁ ਦੈਰੈ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਧਰਾ ਗੜ ਜੇਤਕ ਛਾਡਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰਿ ਅਕੇਲੋਈ ਜੈ ਹੈ ॥੩੨॥ ਜਾਗਤਿ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਏਕੁ ਬਿਨਾ ਮਨਿ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ ॥ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਠ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਯਾ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕੁ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ ॥ ਪੂਰਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈਂ ਤਬ ਖਾਲਿਸ ਤਾਹਿੰ ਨਖਾਲਿਸ ਜਾਨੈ ॥੧॥੩੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਜਿਸ ਕੇ ਗੁਰ ਮਸਤਕਿ ਹੱਥ ਧਰਿਓ ਉਹ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੇ ਘਟ ਕੀ ॥ ਅੰਤਰਿ ਗਿਆਨੁ ਪ੍ਰਗਾਸ ਭਯੋ ਹੈ ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਸਭ ਛਟਕੀ ॥ ਆਤਮ ਚੀਨਿ ਪਰਾਤਮ ਚੀਨਯੋ ਫੋਰਿ ਦਈ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਮਟਕੀ ॥ ਦੂਖ ਸੂਖ ਸਭ ਤਯਾਗ ਦਯੋ ਹੈ ਰਾਮ ਰਸਾਯਨ ਸੋ ਅਟਕੀ ॥੨॥੩੪॥ **ੴ (੧੩)**

ੴ ਸੈਯਾ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਜੋ ਕਿਛੁ ਲੇਖੁ ਲਿਖਿਓ ਬਿਧਨਾ ਸੋਈ ਪਾਯਤੁ ਮਿਸ੍ਰੁ ਜੂ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥
 ਮੇਰੋ ਕਛੁ ਅਪਰਾਧੁ ਨਹੀ ਗਯੋ ਯਾਦ ਤੇ ਭੂਲ ਨਹ ਕੋਪੁ ਚਿਤਾਰੋ ॥
 ਬਾਰੋ ਨਿਹਾਲੀ ਪਠੈ ਦੈਹੋ ਆਜੁ ਭਲੇ ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਹਚੈ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥
 ਛੜੀ ਸਭੈ ਕ੍ਰਿਤ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਇਨਹੂ ਪੈ ਕਟਾਛ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਨਿਹਾਰੋ ॥੧॥

ਸੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥
 ਅਘ ਅਉਘ ਟਰੇ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨ ਧਾਮ ਭਰੇ ॥
 ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁ ਮਰੇ ॥
 ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈ ਨਹੀ ਮੋ ਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥੨॥

ਸੈਯਾ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਇਨਹੀ ਕੀ ਭਾਵਤ ਅਉਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁਹਾਤ ਨ ਜੀਕੋ ॥
 ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਨਹੀ ਕੋ ਭਲੋ ਅਰੁ ਆਨ ਕੋ ਦਾਨ ਨ ਲਾਗਤ ਨੀਕੋ ॥
 ਆਗੈ ਫਲੈ ਇਨਹੀ ਕੋ ਦਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਸਭ ਫੀਕੋ ॥
 ਮੋ ਗ੍ਰਹ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਤੇ ਸਿਰ ਲਉ ਧਨ ਹੈ ਸਬਹੀ ਇਨਹੀ ਕੋ ॥੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਟ ਪਟਾਇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਰਯੋ ਤ੍ਰਿਣ ਜਿਯੋ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹੋਇ ॥
 ਖੋਜ ਰੋਜ ਕੇ ਹੇਤ ਲਗ ਦਯੋ ਮਿਸ੍ਰੁ ਜੂ ਰੋਇ ॥੪॥ ॐ (੧੪)

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥
 ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥
 ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣ ਲਿਖਯਤੇ ॥
 ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥

ਸਾਂਗ ਸਰੋਹੀ ਸੈਫ ਅਸਿ ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰ ॥ ਸਤ੍ਰਾਂਤਕ ਕਵਚਾਂਤਿ ਕਰ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰ ॥੧॥ ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਾਰਾਧਰੀ ਸੈਫ ਸੂਲ ਜਮਦਾਢ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕ ਸਤ੍ਰਾਂਤ ਕਰ ਤੇਗ ਤੀਰ ਧਰਬਾਢ ॥੨॥ ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਬੀ ਯਹੈ ਹਮਾਰੈ ਪੀਰ ॥੩॥ ਤੀਰ ਤੁਹੀ ਸੈਬੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਜੋ ਜਪੈਂ ਭਏ ਸਿੰਧ ਭਵ ਪਾਰ ॥੪॥ ਕਾਲ ਤੁਹੀ ਕਾਲੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤੇਗ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹੀਂ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਜੁ ਤੁਹੀ ਜਗਬੀਰ ॥੫॥ ਤੁਹੀ ਸੂਲ ਸੈਬੀ ਤਬਰ ਤੂੰ ਨਿਖੰਗ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥ ਤੁਹੀ ਕਟਾਰੀ ਸੇਲ ਸਭ ਤੁਮਹੀ ਕਰਦ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੬॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਤੁਮਹੀ ਸਿਪਰ ਤੁਮਹੀ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕ ਤੁਮਹੀ ਬਨੇ ਤੁਮ ਬਯਾਪਕ ਸਰਬੰਗ ॥੭॥ ਸ੍ਰੀ ਤੂੰ ਸਭ ਕਾਰਨ ਤੁਹੀ ਤੂੰ ਬਿੱਦਯਾ ਕੇ ਸਾਰ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਕੇ ਉਪਰਾਜਹੀ ਤੁਮਹੀ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥੮॥ ਤੁਮਹੀ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਤੁਹੀ ਤੁਮਹੀ ਜੀਅਨ ਉਪਾਇੰ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਤਿਨ ਮੇਂ ਬਾਦ ਬਢਾਇ ॥੯॥ ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਸੈਫ ਤੇਗ ਤਰਵਾਰ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਸਦਾ ਕਵਚਾਂਤਕ ਕਰਵਾਰ ॥੧੦॥ ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਦਾੜ੍ਹਜਮ ਤੂੰ ਬਿਛੂਓ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥ ਤੋ ਪਤਿ ਪਦ ਜੇ ਲੀਜੀਐ ਰੱਛ ਦਾਸ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ॥੧੧॥ ਬਾਂਕ ਬਜੁ ਬਿਛੂਓ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ ॥ ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਸੈਹਬੀ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰਿ ॥੧੨॥ ਤੁਮੀ ਗੁਰਜ ਤੁਮਹੀ ਗਦਾ ਤੁਮਹੀਂ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੋਰੀ ਸਦਾ ਰੱਛ ਕਰੋ ਸਰਬੰਗ ॥੧੩॥ ਛੁਰੀ ਕਲਮ ਰਿਪੁ ਕਰਦ ਭਨਿ ਖੰਜਰ ਬੁਗਦਾ

{੭੧੮}

ਨਾਇ ॥ ਅਰਧ ਰਿਜਕ ਸਭ ਜਗਤ ਕੇ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਪਾਵਹੁ ਜਗਤ ਤੁਮ ਤੁਮਹੀਂ
 ਪੰਥ ਬਨਾਇ ॥ ਆਪ ਤੁਹੀ ਝਗਰਾ ਕਰੋ ਤੁਮਹੀ ਕਰੋ ਸਹਾਇ ॥੧੫॥ ਮੱਛ ਕੱਛ ਬਾਰਾਹ ਤੁਮ ਤੁਮ ਬਾਵਨ
 ਅਵਤਾਰ ॥ ਨਾਰਸਿੰਘ ਬਊਧਾ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਜਗਤ ਕੇ ਸਾਰ ॥੧੬॥ ਤੁਹੀਂ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਮ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸਨ
 ਕੇ ਰੂਪ ॥ ਤੁਹੀਂ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਤੁਹੀ ਆਪ ਹੀ ਭੂਪ ॥੧੭॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਪ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਰੰਕ ਅਰੁ
 ਰਾਉ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਡੰਡ ਤੂੰ ਤੁਮਹੀ ਭੇਦ ਉਪਾਉ ॥੧੮॥ ਸੀਸ ਤੁਹੀਂ ਕਾਂਯਾ ਤੁਹੀਂ ਤੈ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥
 ਤੈਂ ਬਿਦਯਾ ਜੁਗ ਬਕਤ੍ਰੁ ਹੁਇ ਕਰੇ ਬੇਦ ਬਖਯਾਨ ॥੧੯॥ ਬਿਸਿਖ ਬਾਨ ਧਨੁਖਾਗ੍ਰੁ ਭਨ ਸਰ ਕੈਬਰ ਜਿੱਹ
 ਨਾਮ ॥ ਤੀਰ ਖਤੰਗ ਤਤਾਰਚੇ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੨੦॥ ਤੈਣੀਰਾਲੈ ਸਤ੍ਰੁ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਗ ਅੰਤਕ ਸਿਸਿ
 ਬਾਨ ॥ ਤੁਮ ਬੈਰਨ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੋ ਬਹੁਰੋ ਬਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੨੧॥ ਤੁਮ ਪਾਟਸ ਪਾਂਸੀ ਪਰਸ ਪਰਮ ਸਿਧਿ ਕੀ
 ਖਾਨ ॥ ਤੇ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ਭਏ ਦੀਅ ਤਵ ਜਿਹੋ ਬਰਦਾਨ ॥੨੨॥ ਸੀਸ ਸਤ੍ਰੁ ਅਰਿ ਆਰ ਅਸਿ ਖੰਡੋ ਖੜਗ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸਕ੍ਰੁ ਸੁਰੇਸਰ ਤੁਮ ਕੀਯੋ ਭਗਤ ਆਪੁਨੋ ਜਾਨ ॥੨੩॥ ਜਮ ਧਰ ਜਮ ਦਾੜਾ ਜਬਰ ਜੋਧਾਂਤਕ
 ਜਿੱਹ ਨਾਇ ॥ ਲੂਟ ਕੂਟ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਜੇ ਬਿਨ ਬਾਂਧੇ ਜਾਇ ॥੨੪॥ ਬਾਂਕ ਬਜ੍ਰੁ ਬਿਛੂਓ ਬਿਸਿਖਿ ਬਿਰਹ
 ਬਾਨ ਸਭ ਰੂਪ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਤੁਮ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ਭਏ ਜਗਤ ਕੇ ਭੂਪ ॥੨੫॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੇਰ ਸਮਰਾਂਤ ਕਰਿ
 ਸਿੱਪਰਾਰਿ ਸਮਸੇਰ ॥ ਮੁਕਤ ਜਾਲ ਜਮ ਕੇ ਭਏ ਜਿਨੈ ਕਹਯੋ ਇਕ ਬੇਰ ॥੨੬॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਰਿ
 ਸਾਰੰਗਾਰਿ ਜਿਹੋ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਬਸੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੨੭॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ**
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਉਸਤਤਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧॥ੴ
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਵਚ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਜੀਅ
 ਲੇਹੁ ॥੨੮॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਹੋ ਅੰਤ ਦੁਸਟ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਜਗੰਨਾਥ ਕੇ ਸਦਾ ਹਿੰਦੈ ਮੋ
 ਰਾਖੁ ॥੨੯॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਨੋ ਪਾਲਕ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮੁ ਸ੍ਰਿਸਟੇਸਕੇ ਸਦਾ ਹਿੰਦੈ ਮੋ
 ਧਾਰ ॥੩੦॥ ਸਿਸਟ ਨਾਮ ਪਹਲੇ ਕਹੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ਨਾਥ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮੁ ਮਮ ਈਸ ਕੇ ਸਦਾ ਬਸੋ ਜੀਅ

{੭੧੮}

{੭੧੯}

ਸਾਬ ॥੩੧॥ ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਭਾਖੋ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਹਨ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਜਗਮਾਤ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ
 ਸੁਧਾਰਿ ॥੩੨॥ ਰਿਪੁ ਖੰਡਨ ਮੰਡਨ ਜਗਤ ਖਲ ਖੰਡਨ ਜਗ ਮਾਹਿੰ ॥ ਤਾਂਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰੀਐ ਜਿੱਹ ਸੁਨ
 ਦੁਖ ਟਰਿ ਜਾਹਿੰ ॥੩੩॥ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅੰਤ ਪਤਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਜਾਨ
 ਹਿੰਦੈ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੩੪॥ ਖੱਤ੍ਰਿਯਾਂਕੈ ਖੇਲਤ ਖੜਗ ਖਗ ਖੰਡੋ ਖੱਤ੍ਰਿਆਰ ॥ ਖੇਲਾਂਤਕ ਖਲ ਕੇ ਮਰੀ ਅਸਿ
 ਕੋ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥੩੫॥ ਭੂਤਾਂਤਕ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਭਵਹਾ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਸਿਰੀ ਭਵਾਨੀ ਭੈ ਹਰਨ ਸਭ ਕੋ
 ਕਰੋ ਕਲਜਾਨ ॥੩੬॥ ਅੜਿਲ ॥ ਭੂਤ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖਿ ਬਹੁਰ ਅਰਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸਭ ਅਸਿ ਜੂ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ
 ਜੀਅ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਮ੍ਰਿਗਨ ਸਭ ਕਹਿ ਧਨੁ ਸਰ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਭ ਖੰਡੇ ਕੇ ਨਾਮ ਸੱਤਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ
 ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਜਮ ਕੋ ਉਚਰਿ ਬਹੁਰੋ ਰਦਨ ਉਚਾਰਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮਦਾੜ ਕੇ ਲੀਜਹੁ
 ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩੮॥ ਉਦਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਥਮੈ ਕਹੋ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਜਮਦਾੜੁ ਕੇ ਲੀਜਹੁ
 ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩੯॥ ਮ੍ਰਿਗ ਗ੍ਰੀਵਾ ਸਿਰ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਅਸਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ
 ਕੇ ਲੀਜੋ ਹਿੰਦੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥੪੦॥ ਕਰੀ ਕਰਾਂਤਕ ਕਸਟ ਰਿਪੁ ਕਾਲਾਜੁਧ ਕਰਵਾਰ ॥ ਕਰਾਚੋਲ ਕਿਰਪਾਨ ਕੇ
 ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੪੧॥ ਕਸਤ ਕਰੀ ਕਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ॥ ਸੱਸਤ੍ਰ ਰਾਜ ਕੇ
 ਨਾਮ ਸਬ ਮੋਰੀ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੪੨॥ ਸਿਰੀ ਸਰੋਹੀ ਸੇਰਸਮ ਜਾ ਸਮ ਅਉਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਤੇਗ ਜਾਪੁ ਤੁਮਹੂੰ
 ਜਪੋ ਭਲੋ ਤੁਹਾਰੋ ਹੋਇ ॥੪੩॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਏ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ॥ ਫੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ
 ਉਚਾਰੀਐ ਜਾਨ ਤਿਸੈ ਤਰਵਾਰ ॥੪੪॥ ਹਲੱਥਿ ਜੁਨੱਬੀ ਮਗਰਬੀ ਮਿਸਰੀ ਉਨਾ ਨਾਮ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸਸਤ੍ਰਪਤਿ
 ਜਿੱਤਜੋ ਰੂਮ ਅਰੁ ਸਾਮ ॥੪੫॥ ਕਤੀ ਯਾਮਾਨੀ ਹਿੰਦਵੀ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਲਏ ਭਗਉਤੀ ਨਿਕਸ ਹੈਂ
 ਆਪ ਕਲੰਕੀ ਹਾਥ ॥੪੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਕਤਿ ਪਦ ਉਚਰਿਕੈ ਪੁਨ ਕਹੁ ਸਕਤ ਬਿਸੇਖ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਬੀ ਕੇ ਸਕਲ
 ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿੰ ਅਨੇਕ ॥੪੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਭਟ ਪਦ ਉਚਰਿਕੈ ਬਹੁਰ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਬੀ ਕੇ ਸਭੈ
 ਸਮਝਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਖ ਸੰਨਾਹ ਪਦ ਪੁਨ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਬੀ ਕੇ ਸਕਲ

{੭੧੯}

{੭੨੦}

ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਨਿਜ ਧਾਰਿ ॥੪੯॥ ਉਚਰ ਕੁੰਭ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹੋ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ
 ਚਿਤ ਮਹਿ ਚਤੁਰ ਲਹੋ ॥੫੦॥ ਤਨੁਤ੍ਰਾਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ
 ਰੁਚਿਰ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨ ॥੫੧॥ ਯਸਟੀਸਰ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨ ਬਚ ਕਹੁ ਅਰਧੰਗ ॥ ਨਾਮ ਸੈਹਥੀ ਕੇ ਸਭੈ
 ਉਚਰਤ ਜਾਹੁ ਨਿਸੰਗ ॥੫੨॥ ਸਾਂਗ ਸਮਰ ਕਰ ਸੈਹਥੀ ਸਸਤ੍ਰ ਸਸਨ ਕੇ ਭੇਸ ॥ ਸਬਲ ਸੁਭਟਹਾ ਹਾਥ ਲੈ
 ਜੀਤੇ ਸਮਰ ਸੁਰੇਸ ॥੫੩॥ ਛਤ੍ਰਧਰ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਬਿਜੈ ਕਰ ਭਟਹਾ ਜਾਕੇ ਨਾਮ ॥ ਸਕਲ ਸਿੱਧ ਦਾਤ੍ਰੀ ਸਭਨ ਅਮਿਤ
 ਸਿੱਧ ਕੋ ਧਾਮ ॥੫੪॥ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਘਟੋਤਕਚ ਏ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਭਾਖੋ ਸਕਤ ਕੇ
 ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੫੫॥ ਗੜੀਆ ਭਸੁਡੀ ਭੈਰਵੀ ਭਾਲਾ ਨੇਜਾ ਭਾਖੁ ॥ ਬਰਛੀ ਸੈਥੀ ਸਕਤਿ ਸਭ ਜਾਨ
 ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈਂ ਰਾਖੁ ॥੫੬॥ ਬਿਸਨ ਨਾਮ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਕੇ ਸਭੈ
 ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਪਾਰ ॥੫੭॥ ਮੁਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਮਰਦਨ ਬਹੁਰ ਕਹੋ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ
 ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਲਹੋ ॥੫੮॥ ਮਧੁ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਲੀਜੈ
 ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੯॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੋ ਚਤੁਰ
 ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੬੦॥ ਦੈਤ ਬਕਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮ ਕਹਿ ਸੁਦਨ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੋ ਜਾਨ ਚਿੱਤ
 ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਚੰਦੇਰੀ ਨਾਥ ਕੋ ਲੀਜੈ ਨਾਮ ਬਨਾਇ ॥ ਪੁਨ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਚਕ੍ਰ ਨਾਮ
 ਹੁਇ ਜਾਇ ॥੬੨॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਕੋ ਨਾਮ ਕਹਿ ਮਰਦਨ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ ਕੋ ਲੀਜਹੁ
 ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੩॥ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਹਿ ਜਿਸਨ ਅਨੁਜ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ
 ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅਪਾਰ ॥੬੪॥ ਬੱਜ੍ਰ ਅਨੁਜ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰ ਫਿਰਿ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ
 ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੬੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਰਹ ਪਦ ਉਚਰ ਕੈ ਪੁਨ ਕਹੁ ਸਸਤ੍ਰ ਬਿਸੇਖ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ
 ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਸੇਖ ॥੬੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਵਹੈ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿੱਧ ਸਿੱਧ ਕੋ ਧਾਮ ॥ ਪੁਨ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ
 ਜਾਨੁ ਚਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ॥੬੭॥ ਗਿਰਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਪਦ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚਕ੍ਰ

{੭੨੦}

{੭੨੧}

{੭੨੧}

ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥੬੮॥ ਕਾਲੀ ਨਥੀਆ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ
 ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥੬੯॥ ਕੰਸ ਕੇਸਿਹਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਫਿਰਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਾਮ
 ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭੦॥ ਬਕੀ ਬਕਾਸੁਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਫੁਨਿ ਬਚ ਸੱਤ੍ਰੁ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥੭੧॥ ਅਘਨਾਸਨ ਅਘਹਾ ਉਚਰਿ ਪੁਨ ਬਚ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਸਭੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨ ॥੭੨॥ ਸ੍ਰੀ ਉਪੇਂਦ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਫੁਨ ਪਦ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਸੁਦਰਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਸਭੈ ਸਮਝ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥੭੩॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਭੈ ਸੁਭਟ ਅਉ ਸਭ
 ਸੁ ਕਬਿ ਯੋ ਸਮਝੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਬਿਸਨ ਚੱਕ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਮੈ ਭੇਦ ਕਉਨਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੭੪॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮਮਾਲਾ**
ਪੁਰਾਣੇ ਚੱਕ੍ਰ ਨਾਮ ਦੁਤੀਯ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨॥ੳ

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਖ ਬਾਣ ਸਰਧਨੁਜ ਭਨ ਕਵਚਾਂਤਕ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੀ ਜੈ ਕਰੋ ਸਕਲ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ
 ॥੭੫॥ ਧਨੁਖ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਗ੍ਰਜ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ
 ਸੁਧਾਰ ॥੭੬॥ ਪਨਚ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੱਗ੍ਰਜ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ
 ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥੭੭॥ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਨਿਖੰਗ ਕੇ ਬੰਸੀ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਪਛਾਨ ॥੭੮॥ ਸਭ ਮ੍ਰਿਗਯਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਜਾਣੁ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਨਿਰਧਾਰ ॥੭੯॥ ਸਕਲ ਕਵਚ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਭੇਦਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਤ
 ਚਲੈਂ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੮੦॥ ਨਾਮ ਚਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਛਾਦਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਚਤੁਰ
 ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੮੧॥ ਸੁਭਟ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰ ਸੁਨਾਇ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜਹੁ
 ਚਤੁਰ ਬਨਾਇ ॥੮੨॥ ਸਭ ਪੱਛਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਚਿਤ
 ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੮੩॥ ਪੰਛੀ ਪਰੀ ਸਪੰਖ ਧਰ ਪਛਿਅੰਤਕ ਪੁਨ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੮੪॥ ਸਭ ਅਕਾਸ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਚਰਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਲੀਜੈ ਚਤੁਰ

{੭੨੨}

ਪਛਾਨ ॥੮੫॥ ਖੰ ਅਕਾਸ ਨਭਿ ਗਗਨ ਕਹਿ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਲੀਜਹੁ
 ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੮੬॥ ਅਸਮਾਨ ਸਿਪਿਹਰ ਸਦਿਵ ਗਰਦੁੰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਪੁਨਿ ਚਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ
 ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੁ ॥੮੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਕਹਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਚਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ
 ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੮੮॥ ਗੋ ਮਰੀਚ ਕਿਰਨੰ ਛਟਾ ਧਰ ਧਰਕਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਚਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ
 ਬਾਨ ਹੁਇ ਜਾਹਿ ॥੮੯॥ ਰਜਨੀਸਰ ਦਿਨਹਾ ਉਚਰਿ ਧਰ ਧਰਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ
 ਨਿਕਰਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥੯੦॥ ਰਾੜ੍ਹ ਨਿਸਾ ਦਿਨ ਘਾਤਨੀ ਚਰਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ
 ਕੇ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਬਖਿਆਨ ॥੯੧॥ ਸਸਿ ਉਪਰਾਜਨ ਰਵਿ ਹਰਨ ਚਰ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਨਾਮ ॥ ਧਰ ਕਹਿ ਨਾਮ
 ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਜਪੋ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੯੨॥ ਰੈਨਿ ਅੰਧਪਤਿ ਮਹਾਂ ਨਿਸਿ ਨਿਸਿ ਈਸਰ ਨਿਸਿ ਰਾਜ ॥ ਚੰਦ੍ਰਬਾਨ
 ਚੰਦ੍ਰਹਿ ਧਰਯੋ ਚਿਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ॥੯੩॥ ਸਭ ਕਿਰਨਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਪੁਨਿ
 ਧਰ ਕਹੁ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੁ ਨਾਮ ਨਿਰਧਾਰ ॥੯੪॥ ਸਭ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨ
 ਧਰ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਣ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੫॥ ਜਲਪਤਿ ਜਲਲੈ ਨਦੀਪਤਿ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥
 ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਣ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੬॥ ਨੀਰਾਲੈ ਸਰਤਾਧਿਪਤਿ ਕਹਿ ਸੁਤ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥
 ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਣ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੯੭॥ ਸਭੈ ਝਖਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਬਿਰੀਆ ਕਹਿ ਲੈ
 ਏਕ ॥ ਸੁਤਧਰ ਕਹੁ ਸਭ ਨਾਮ ਸਰ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੇਕ ॥੯੮॥ ਸਭ ਜਲਜੀਵਨਿ ਨਾਮ ਲੈ ਆਸ੍ਰੈ ਬਹੁਰਿ
 ਬਖਾਨ ॥ ਸੁਤ ਧਰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਸਭ ਜਾਨ ॥੯੯॥ ਧਰੀ ਨਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰਸੁਤ ਪੁਨਿ
 ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੦੦॥ ਬਾਸਵ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਧਰ
 ਸੁਤ ਧਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਜਾਨ ਜੀਅ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੧੦੧॥ ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ
 ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਪਾਰ ॥੧੦੨॥ ਸਕਲ ਮੀਨ ਕੇ ਨਾਮ
 ਕਹਿ ਕੇਤੁਵਾਯੁਧ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਹਿ ਅਨੰਤ ॥੧੦੩॥ ਪੁਹਪ ਆਦਿ

{੭੨੨}

{੭੨੩}

ਕਹਿ ਧਨੁਖ ਕਹਿ ਧਰ ਆਯੁਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਜਾਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧੦੪॥
 ਆਦਿ ਭ੍ਰਮਰ ਕਹਿ ਪਨਚ ਕਹਿ ਧਰ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ
 ॥੧੦੫॥ ਸਭ ਭਲਕਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਦਿ ਅੰਤ ਧਰ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਚੀਨੁ ਚਤੁਰ ਚਿਤ
 ਲੇਹੁ ॥੧੦੬॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜਿਹੋ ਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਤਿਹੋ ਸੁਤ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ਚਤੁਰ
 ਚਿਤ ਮੈਂ ਜਾਨੀਐ ॥੧੦੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸ ਕੇ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਬਿਖ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਹੀ
 ਬਾਣ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੦੮॥ ਬਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਕਾਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ
 ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੧੦੯॥ ਕਾਨੀ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਹਿਰਦੇ ਸਮਝਉ
 ਚਤੁਰ ਤੁਮ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ॥੧੧੦॥ ਫੋਕ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ
 ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਚਤੁਰ ਹਿਦੈ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੧॥ ਪਸੁਪਤਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ
 ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਚਿੱਤ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੧੨॥ ਸਹਸ ਨਾਮ ਸਿਵ ਕੇ ਉਚਰਿ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥
 ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੧੧੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ
 ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੧੪॥ ਭਾਨੁਜਾਤ ਕਰਨਾਂਤ ਕਰ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ
 ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੧੧੫॥ ਸਭ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਆਯੁਧ
 ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੧੬॥ ਜਿਸਨ ਧਨੰਜੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਭਨਿ ਸ੍ਰੇਤਵਾਹ
 ਲੈ ਨਾਇ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ਸਬੈ ਬਾਨ ਹੁਇ ਜਾਇ ॥੧੧੭॥ ਅਰਜੁਨ ਪਾਰਥ ਕੇਸਗੁੜ ਸਾਚੀ
 ਸੱਬਿਯ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੧੮॥ ਬਿਜੈ ਕਪੀਯੁਜ ਜੈਦ੍ਰਥਰਿ ਸੂਰਜ
 ਜਾਰਿ ਫੁਨ ਭਾਖੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੧੯॥ ਤਿਮਰਰਿ ਬਲ ਬ੍ਰੁਤ ਨਿਸਚਹਾ
 ਕਹਿ ਸਤ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਆਯੁਧ ਉਚਰ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੧੨੦॥ ਸਹਸ੍ਰ ਬਿਸਨ ਕੇ
 ਨਾਮ ਲੈ ਅਨੁਜ ਸਬਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਨਾਮੁ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੧॥ ਨਰਕਿ

{੭੨੩}

{੭੨੪}

ਨਿਵਾਰਨ ਅਘ ਹਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧ ਕੋ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੨੨॥
 ਬਿਘਨ ਹਰਨ ਬਿਆਧਿਨਿ ਦਰਨ ਪ੍ਰਿਥਮਯ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਜੀਅ
 ਜਾਨ ॥੧੨੩॥ ਮਕਰਕੇਤ ਕਹਿ ਮਕਰਯੁਜ ਪੁਨਿ ਆਯੁਧ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨੁ ਚਤੁਰ
 ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੧੨੪॥ ਪੁਹਪ ਧਨੁਖ ਅਲਿਪਨਚ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਜਾਨੁ
 ਨਾਮ ਸਭ ਬਾਨ ॥੧੨੫॥ ਸੰਬਰਾਰਿ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਅਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ
 ਬਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ॥੧੨੬॥ ਸ੍ਰੀ ਸਾਰੰਗਗ੍ਰਾ ਬੀਰਹਾ ਬਲਹਾ ਬਾਨ ਬਖਾਨ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਿਸੀ ਬਾਸੀ ਧਰਨ ਬਾਨ
 ਨਾਮ ਜੀਅ ਜਾਨ ॥੧੨੭॥ ਬਿਖ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ
 ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੮॥ ਸਕਲ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਤਨੈ ਸਬਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ
 ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੨੯॥ ਉਦਧਿ ਸਿੰਧੁ ਸਰਤੇਸਜਾ ਕਹਿ ਧਰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਬੰਸੀਧਰ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਲੀਜਹੁ
 ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੩੦॥ ਬੱਧ ਨਾਸਨੀ ਬੀਰਹਾ ਬਿਖ ਬਿਸਖਾਰ੍ਗ੍ਰਾਜ ਬਖਾਨ ॥ ਧਰਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ
 ਬਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ॥੧੩੧॥ ਸਭ ਮਨੁਖਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ
 ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੩੨॥ ਕਾਲਕੂਟ ਕਹਿ ਕਸਟ ਕਰਿ ਸਿਵ ਕੰਠੀਅਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ
 ਜਾਨੁ ਬਾਨ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੩੩॥ ਸਿਵਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਕੰਠੀ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨ ਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ
 ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੩੪॥ ਬਿਆਧਿ ਬਿਖੀ ਮੁਖ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਭੈ ਏ
 ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੩੫॥ ਖਪਰਾ ਨਾਲਿਕ ਧਨਖਸੁਤ ਲੈ ਸੁ ਕਮਾਨਜ ਨਾਉਂ ॥ ਸੱਕਰ ਕਾਨ
 ਨਰਾਚ ਭਨਿ ਧਰ ਸਭ ਸਰ ਕੇ ਗਾਂਉ ॥੧੩੬॥ ਬਾਰਦ ਜਿਉ ਬਰਸਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਅੰਕੁਰ ਜਿਹ ਹੋਇ ॥ ਬਾਰਦ
 ਸੋ ਬਾਰਦ ਨਹੀ ਤਾਹਿ ਬਤਾਵਹੁ ਕੋਇ ॥੧੩੭॥ ਬਿਖਧਰ ਬਿਸੀ ਬਿਸੋਕ ਕਰ ਬਾਰਣਾਰਿ ਜਿਹੋ ਨਾਮ ॥ ਨਾਮ
 ਸਬੈ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਨੇ ਹੋਵਹਿ ਕਾਮ ॥੧੩੮॥ ਅਰਿ ਬੇਧਨ ਛੇਦਨ ਲਹਜੋ ਬੇਦਨ ਕਰ ਜਿਹੋ ਨਾਉਂ ॥ ਰੱਛ
 ਕਰਨ ਅਪਨਾਨ ਕੀ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਗਾਂਉ ॥੧੩੯॥ ਜਦੁਪਤਾਰਿ ਬਿਸਨਾਧਿਪ ਅਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਂਤਕ ਜਿਹੋ ਨਾਮ ॥

{੭੨੪}

{੭੨੫}

ਸਦਾ ਹਮਾਰੀ ਜੈ ਕਰੋ ਸਕਲ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥੧੪੦॥ ਹਲਧਰ ਸਬਦ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥
 ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੧੪੧॥ ਰਉਹਣਾਯ ਮੁਸਲੀ ਹਲੀ ਰੇਵਤੀਸ ਬਲਰਾਮ ॥
 ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿਅਰਿ ਉਚਰਿ ਜਾਨੁ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ॥੧੪੨॥ ਤਾਲਕੇਤੁ ਲਾਂਗਲਿ ਉਚਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨਾਰਜੁਨ ਪਦ
 ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੪੩॥ ਨੀਲਾਂਬਰ ਰੁਕਮਿਆਂਤ ਕਰ ਪਉਰਾਣਿਕ
 ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੪੪॥ ਸਭ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ
 ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੪੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਵਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ
 ਸੁਤ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨੁ ॥੧੪੬॥ ਮਾਰੁਤ ਪਵਨ ਘਨਾਂਤ
 ਕਰ ਕਹਿ ਸੁਤ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰੁ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ॥੧੪੭॥ ਸਰਬ ਬਿਆਪਕ
 ਸਰਬਦਾ ਸੱਲਜਜਨ ਸੁ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੪੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਰ
 ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪੁਨਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦਿ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੦॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ
 ਰਾਖੁ ॥੧੫੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਅਗਨਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦਿ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ
 ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੨॥ ਪਾਵਕਾਰ ਅਗਨਾਂਤ ਕਰ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਅਨੁਜ
 ਤਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਬਾਨ ਪਛਾਨ ॥੧੫੩॥ ਹਿਮਬਾਰ ਬਕਹਾ ਗਦੀ ਭੀਮ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਤਨੁਜ ਅਨੁਜ
 ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੪॥ ਦੁਰਜੋਧਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤੁ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ
 ਉਚਰਿ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੫॥ ਅੰਧ ਸੁਤਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥
 ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੫੬॥ ਦੁਸਾਸਨ ਦੁਰਮੁਖ ਦੂਜੈ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦ
 ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੫੭॥ ਦਸਲਾ ਕਰਭਿਖ ਆਦਿ ਕਹਿ

{੭੨੫}

{੭੨੬}

ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਅਨੁਜ ਤਨੁਜ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੧੫੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭੀਖਮ
 ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੁਤ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੫੯॥ ਤਟਜ
 ਜਾਨਵੀ ਅਗ੍ਰਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੦॥ ਗੰਗਾ
 ਗਿਰਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਉਚਰਿ ਸੁਤਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੧॥
 ਨਾਕਾਲੇ ਸਰਿਤੇਸਰੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਸੁਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸੁਤਅਰੀ ਉਚਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ
 ॥੧੬੨॥ ਭੀਖਮ ਸਾਂਤਨੁਸੁਤ ਉਚਰਿ ਪੁਨ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਸੁਤ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ
 ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੩॥ ਗਾਂਗੇਯ ਨਦੀਅਜ ਉਚਰਿ ਸਰਿਤਜ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸੁਤ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ
 ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੬੪॥ ਤਾਲਕੇਤੁ ਸਵਿਤਾਸ ਭਨਿ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸੁਤ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨ ਉਚਰਿ
 ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕਹਿ ਸਿਖਯ ਕਹਿ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਸਕਲ
 ਹੀ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੬੬॥ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ ਦ੍ਰੋਣਜ ਪਿਤਾ ਉਚਰਿ ਸਿਖਯ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ
 ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੬੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜੁਧਿਸਟਰ ਭਾਖਿ ਬੰਧੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਾਨ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਮੈ ਰਾਖ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ॥੧੬੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਓ ਭਯਾ ਪੰਚਾਲਿਪਤਿ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਭ੍ਰਾਤ ਉਚਾਰਿ ॥
 ਸੁਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੬੯॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਧਰਮਜ ਉਚਰਿ ਬੰਧੁ ਸਬਦ ਪੁਨ
 ਦੇਹੁ ॥ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੭੦॥ ਕਾਲਜ ਧਰਮਜ ਸੱਲ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਪਦ ਬੰਧੁ
 ਬਖਾਨ ॥ ਸੂਤਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੧॥ ਬਈ ਵਸਤੁ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ
 ਸੁਤ ਸਬਦ ਬਖਾਨਿ ॥ ਬੰਧੁ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਭ ਸਰ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ
 ਲੈ ਬਹੁਰ ਪੁਤ੍ਰੁ ਪਦ ਭਾਖ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਰਾਖ ॥੧੭੩॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਕਹਿ ਪੁਨ ਪਦ ਅਨੁਜ ਬਖਾਨ ॥ ਤਨੁਜ ਉਚਰ ਅਨੁਜਅਗ੍ਰੁ ਕਹਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੪॥ ਜਮਨਾ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ
 ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਸੁਤ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੭੫॥ ਪੰਡੁ ਪੁੱਤ੍ਰੁ

{੭੨੬}

{੭੨੭}

ਕੁਰਰਾਜ ਭਨਿ ਬਹੁਰ ਅਨੁਜ ਪਦੁ ਦੇਹੁ ॥ ਸੁਤ ਉਚਾਰ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੭੬॥
 ਜਉਪਿਸਟਰ ਭੀਮਾਗੁ ਭਨਿ ਅਰਜਨਾਗੁ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥ ਸੁਤ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨੁ ਲਖਿ ਰਾਖੁ
 ॥੧੭੭॥ ਨਕੁਲ ਬੰਧੁ ਸਹਿਦੇਵ ਅਨੁਜ ਕਹਿ ਪਦ ਬੰਧ ਉਚਾਰ ॥ ਸੁਤ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਉਚਰੁ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ
 ਬਿਚਾਰ ॥੧੭੮॥ ਜਾਗਸੇਨਿ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਅਨੁਜ ਆਦਿ ਸੁਤਾਂਤ ਕਰਿ ਸਭ
 ਸਰੁ ਨਾਮ ਅਪਾਰ ॥੧੭੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਦ੍ਰੁਪਤਜਾ ਉਚਰਿ ਸੁਪਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ
 ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੮੦॥ ਪ੍ਰਿਸਟ ਦੁਮਨ ਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ
 ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੮੧॥ ਦ੍ਰੁਪਤ ਦ੍ਰੋਣ ਰਿਪੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਜਾਕਹਿ ਪਤਿ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥
 ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਰਾਖ ॥੧੮੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਦ੍ਰੁਪਤ ਕੇ ਜਾਮਾਤਾ ਪੁਨਿ ਭਾਖ ॥
 ਅਨੁਜ ਉਚਰਿ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਰਾਖ ॥੧੮੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦ੍ਰੋਣ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਉਚਾਰ ॥ ਭਗਨੀ ਕਹਿ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹਿ ਸੂਤਰਿ ਬਾਨ ਬਿਚਾਰ ॥੧੮੪॥ ਅਸੁਰ ਰਾਜ ਸਤਾਂਤਕਰ ਬਿਸਖ
 ਬਾਰਹਾ ਬਾਨ ॥ ਦਰਾਇਪਦ ਦ੍ਰਿਸਟਾਂਤ ਕਰ ਨਾਮ ਤੀਰ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੮੫॥ ਮਾਦ੍ਰੀ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਕਹੋ ਸੁਤ
 ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅੱਗੁ ਅਨੁਜ ਸੂਤਰਿ ਉਚਰਿ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੮੬॥ ਸੁੱਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ
 ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੧੮੭॥ ਦਸਗ੍ਰੀਵ ਦਸਕੰਠ ਭਨਿ
 ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏਹ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੧੮੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਟਾਯੁ ਬਖਾਨ
 ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰੀਐ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੧੮੯॥ ਰਾਵਨ ਰਸਾਸੁਰ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੧੯੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਮੇਘ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤਾ ਉਚਰ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੯੧॥
 ਮੇਘਨਾਦ ਭਨ ਜਲਦਧੁਨਿ ਪੁਨ ਘਨ ਨਿਸਨ ਉਚਾਰ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ
 ॥੧੯੨॥ ਅੰਬੁਦਧੁਨਿ ਭਨਿ ਨਾਦ ਘਨ ਪੁਨਿ ਪਿਤ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਪਦਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਸਰਕੇ ਨਾਮ

{੭੨੭}

{੭੨੮}

ਬਿਚਾਰ ॥੧੯੩॥ ਧਾਰਾਧਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਸਬਦੋ ਉਚਰਿ
 ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੯੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਰ ਧੁਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਧੁਨਿ ਉਚਾਰ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ
 ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੯੫॥ ਜਲਦ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਨਾਦ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤਾ ਉਚਰ ਅਰਿ
 ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੧੯੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨੀਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਆਦਿ
 ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੧੯੭॥ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਪਿਤ
 ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਉਚਰੋ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੧੯੮॥ ਨੀਰ ਬਾਰ ਜਲਧਰ ਉਚਰਿ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੧੯੯॥ ਪਾਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨ ॥ ਧੁਨਿ ਪਿਤ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੦॥ ਘਨ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਕੈ ਧਰ
 ਪੁਨਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਉਚਰ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਸਰ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੧॥ ਅੰਬੁਦਧੁਨਿ ਕਹਿ ਪਿਤ
 ਉਚਰਿ ਮੁਖ ਤੇ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਹਿੰਦੇ ਪਛਾਨ ॥੨੦੨॥ ਧਾਰ ਬਾਰਿ ਕਹਿ
 ਉਚਰਿਕੈ ਪਰ ਧੁਨਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾਤ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਉਚਰੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੨੦੩॥ ਨੀਰਦ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਕੈ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੦੪॥
 ਘਨਜ ਸਬਦ ਕੋ ਉਚਰਿਕੈ ਧੁਨਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੫॥
 ਮਤਸ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੱਛ ਸਬਦ ਪੁਨ ਦੇਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਯੈ ਨਾਮ ਬਾਨ ਲਖ ਲੇਹੁ ॥੨੦੬॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਮੀਨ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੭॥
 ਮਕਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੮॥
 ਝਖਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੦੯॥
 ਸਫਰੀ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੦॥
 ਮਛਰੀ ਚੱਛੁ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੧॥

{੭੨੮}

{੭੨੯}

ਜਲਚਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਚਖੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੨੧੨॥
 ਬਕੱਤ੍ਰਾਗ੍ਰਜ ਪਦ ਉਚਰ ਕੈ ਮੀਨ ਸਬਦ ਪੁਨ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਿਲੀਮੁਖ ਕੇ ਸਭੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੧੩॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਮੀਨ ਕੇ ਕੇਤੁ ਸਬਦ ਪੁਨ ਦੇਹੁ ॥ ਚਖੁ ਕਹਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੧੪॥
 ਸੰਬਰਾਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਚਖੁ ਯੁਜ ਪਦ ਪੁਨ ਦੇਹੁ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ
 ॥੨੧੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਨਾਕੀ ਪਦ ਉਚਰਿ ਅਰਿ ਯੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਹੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ
 ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੬॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਅਰਿ ਯੁਜ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਾਮ
 ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੧੭॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਂਤਕ ਅਰਿ ਕੇਤੁ ਕਹਿ ਚਖੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਏ ਬਾਨ ਕੇ
 ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੨੧੮॥ ਕਾਰਤਕੇਅ ਪਿਤੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਰਿ ਯੁਜ ਨੇਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੧੯॥ ਬਿਰਲ ਬੈਰਿ ਕਰ ਬਾਰਹਾ ਬਹੁਲਾਂਤਕ ਬਲਵਾਨ ॥ ਬਰਣਾਂਤਕ
 ਬਲਹਾ ਬਿਸਖ ਬੀਰ ਪਤਨ ਬਰਬਾਨ ॥੨੨੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਲਲ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਧਰ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਕੇਤ
 ਚੱਛੁ ਅਰਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨ ॥੨੨੧॥ ਕਾਰਤਕੇਅ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਿਤੁ ਅਰਿਕੇਤ ਉਚਾਰ ॥
 ਚਖੁ ਅਰਿ ਕਹਿ ਸਭ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੨੨੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਿਨਾਕੀ ਪਾਨ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਯੁਜ ਚਖਿ
 ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੨੩॥ ਪਸੁਪਤਿ ਸੁਰਧਰ ਅਰਿ ਉਚਰਿ ਯੁਜ
 ਚਖਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੨੨੪॥ ਪਾਰਬਤੀਸ ਅਰਿ ਕੇਤੁ ਚਖੁ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੨੫॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਾਂਗ ਸਾਮੁੱਹਿ
 ਚਲਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਮਾਨ ਕੋ ਖਾਪ ॥ ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਜੀਤੀ ਤਿਸੈ ਜਪੀਅਤੁ ਤਾਂਕੋ ਜਾਪ ॥੨੨੬॥ ਸਕਲ ਸੰਭੁ ਕੇ ਨਾਮ
 ਲੈ ਅਰਿ ਯੁਜ ਨੇਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੨੨੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ
 ਲੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੋ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਪਾਰ ॥੨੨੮॥ ਸਕਲ ਮ੍ਰਿਗ
 ਸਬਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੨੯॥

{੭੨੯}

{੭੩੦}

ਕੁੰਭਕਰਣ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ
 ॥੨੩੦॥ ਰਿਪੁ ਸਮੁਦ੍ਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਕਾਨ ਅਰਿ ਭਾਖੇ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ
 ਅਨੰਤ ॥੨੩੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਦਸਗ੍ਰੀਵ ਕੇ ਲੈ ਬੰਧੁ ਅਰਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ
 ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੩੨॥ ਖੋਲ ਖੜਗ ਖੱਤ੍ਰਿਅੰਤ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਪਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਨਿਕਸਤ
 ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੩੩॥ ਕਵਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੀਅਹਿ ਭਾਖਿ ਅੰਤਿ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍
 ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੨੩੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਸਤ੍ਰ ਸਭ ਉਚਰਿਕੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ
 ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੩੫॥ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਸਿਪ੍ਰਾ ਅਰਦਨ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ
 ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਅਨੰਤ ॥੨੩੬॥ ਸਮਰ ਸੰਦੇਸੋ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਸਤ੍ਰਾਂਤਕ ਜਿਹੋ ਨਾਮ ॥ ਸਭੈ ਬਰਨ ਰੱਛਾ ਕਰਨ
 ਸੰਤਨ ਕੇ ਸੁਖ ਧਾਮ ॥੨੩੭॥ ਬਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਤ੍ਰੁਹਾ ਕੇ ਸਭੈ
 ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੨੩੮॥ ਦੱਖਣ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਸੱਖਣ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਦੱਖਣ ਕੋ ਭੱਖਣ ਦੀਓ
 ਸਰ ਸੋ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥੨੩੯॥ ਰਿਸਰਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮੰਡਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਸਤਾ ਕੋ ਬਿਸਰਾ ਕੀਯੋ
 ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਪਤਿ ਕੇ ਬਾਨ ॥੨੪੦॥ ਬਲੀ ਈਸ ਦਸਸੀਸ ਕੇ ਜਾਹਿ ਕਹਾਵਤ ਬੰਧੁ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਕੀਯੋ
 ਕਬੰਧ ਕਬੰਧ ॥੨੪੧॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਾਖਿ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਪਦ ਬੰਧੁਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਜਾਨੀਅਹੁ
 ਬੁੱਧਿ ਨਿਧਾਨ ॥੨੪੨॥ ਅੰਗਦ ਪਿਤੁ ਕਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ
 ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੪੩॥ ਹਨੂਮਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਈਸ ਅਨੁਜ ਅਰਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ
 ਚੀਨ੍ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖੁ ॥੨੪੪॥ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ
 ਕੇ ਜਾਨ ਅਨੇਕਨਿ ਲੇਹੁ ॥੨੪੫॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ
 ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੪੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਚਰਮ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸਭ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ
 ਨਾਮ ਸਤ੍ਰਾਂਤ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਹਿ ਬਿਅੰਤ ॥੨੪੭॥ ਤਨੁਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ

{੭੩੦}

{੭੩੧}

{੭੩੧}

ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਤਾਂਸਿਉ ਕੀਜੈ ਨੇਹੁ ॥੨੪੮॥ ਸਕਲ ਧਨੁਖ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰ ॥
 ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੨੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਮ ਲੈ ਪਨਚ ਕੇ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਕੇ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਬਖਿਆਨ ॥੨੫੦॥ ਸਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ
 ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨ ॥੨੫੧॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ
 ਹਾ ਪਦ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥ ਮ੍ਰਿਗਹਾ ਪਦ ਯਹ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੫੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮਮਾਲਾ**
ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਬਾਣ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩॥੬
ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੀਰ ਗ੍ਰਿਸਤਹੀ ਗ੍ਰੀਵਧਰ ਬਰਣਾਯੁਧ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੫੩॥ ਗ੍ਰੀਵ ਗ੍ਰਿਸਤਨਿ ਭਵ ਧਰਾ ਜਲਧਰਾਜ ਹਥੀਆਰ ॥ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ
 ਮੈ ਮੋਕਹੁ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥੨੫੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਦਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਏਸ ਏਸ ਪਦ ਭਾਖਿ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ੍ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੨੫੫॥ ਗੰਗਾ ਏਸ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸ ਸਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੨੫੬॥ ਜਟਜ ਜਾਨੁਵੀ ਕਰਿ ਤਹਾਂ ਗੰਗਾਈਸ ਬਖਾਨੁ ॥ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਜਾਨ ॥੨੫੭॥ ਸਕਲ ਅਘਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਹਾ ਆਯੁਧ ਸੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ
 ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੨੫੮॥ ਕਿਲਬਿਖ ਪਾਪ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੫੯॥ ਅਧਰਮ ਪਾਪ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਾਸਨੀਸ ਅਸਤ੍ਰ ਭਾਖਿ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ
 ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖਿ ॥੨੬੦॥ ਸਕਲ ਜਟਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਅਮਿਤ
 ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੬੧॥ ਤਉਸਾਰਾ ਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਭੇਦਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੬੨॥ ਗਿਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਾਸਨਿ ਨਾਥ ਬਖਾਨ ॥
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੬੩॥ ਫੋਕੀ ਨੋਕੀ ਪੱਖ ਧਰ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਰੀ ਬਖਾਨ ॥ ਪੰਛੀ
 ਪੱਛਿ ਅੰਤਕ ਕਹੋ ਸਕਲ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਾਮ ॥੨੬੪॥ ਕਸਟ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅਘਨ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥

{੭੩੨}

ਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਭਾਖਹੁ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥੨੬੫॥ ਪਬਯਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਭਾਦਨ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੬੬॥ ਜਲ ਨਾਇਕ ਬਾਰ ਸਤ੍ਰੁ ਭਨਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ
 ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੬੭॥ ਸਭ ਗੰਗਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ
 ਬਖਾਨ ॥ ਸਭੈ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੬੮॥ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਅਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ
 ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੨੬੯॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨਿ ਇੰਦ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਅਸਤ੍ਰੁ ਬਹੁਰਿ ਕਹੁ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ ਅਨੰਤ ॥੨੭੦॥ ਕਾਲਨੁਜਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ
 ਇਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੨੭੧॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬੱਲਭਾ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਕਹਿ ਇਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੨੭੨॥ ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰਿ
 ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੨੭੩॥
 ਭਾਨੁ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤ ਆਯੁਧ ਪਤਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੭੪॥
 ਸੂਰ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤ ਸਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਿੱਤ ਪਰਬੀਨ ॥੨੭੫॥
 ਕਾਲਪਿਤਾ ਪ੍ਰਥਮੈ ਉਚਰਿ ਅੰਤ ਤਨੁਜ ਪਦਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਤਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੭੬॥
 ਦਿਵਕਰ ਤਨੁਜਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਪਤਿ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ
 ॥੨੭੭॥ ਪਾਂਸ ਗ੍ਰੀਵਹਾ ਕੰਠ ਰਿਪੁ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੇ ਕਾਮ ॥੨੭੮॥
 ਆਦਿ ਕੰਠ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਗ੍ਰਾਹਕ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਬਰੁਣਾਯੁਧ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੨੭੯॥
 ਨਾਰਿ ਕੰਠ ਗਰ ਗ੍ਰੀਵ ਭਨਿ ਗ੍ਰਹਿਤਾ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪ੍ਰਮਾਨ
 ॥੨੮੦॥ ਜਮੁਨਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਰਾ ਯੁਧਿ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਜਾਨ
 ॥੨੮੧॥ ਕਾ ਬਰੁਣਾਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮੰਦ ਬਹੁਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਹੋਤ ਹੈ ਨਾਮ ਕਮੰਦ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ
 ਲੇਹੁ ॥੨੮੨॥ ਕਿਸਨ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬੱਲਭਾਂਤ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ

{੭੩੨}

{੭੩੩}

ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੮੩॥ ਬੀਰ ਗ੍ਰਿਸਤਨੀ ਸੁਭਟਹਾ ਕਾਲਾਯੁਧ ਜਿਹੋ ਨਾਮ ॥ ਪਰੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਕੰਠ ਮੈ ਕਰੋ ਹਮਾਰੋ
 ਕਾਮ ॥੨੮੪॥ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਕਰਾਲ ਭਨਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ
 ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੮੫॥ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ਸੂਰਜ ਪਦ ਪੂਤ ਉਚਰੀਐ ਅੰਤ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਭਾਖੀਐ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ
 ਨਾਮ ਬਿਅੰਤ ॥੨੮੬॥ ਸਕਲ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਪਦ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ
 ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੭॥ ਭਾਨੁ ਦਿਵਾਕਰ ਦਿਨਪਿ ਭਨਿ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ
 ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੮॥ ਦਿਨਮਣਿ ਦਿਵਕਰਿ ਰੈਣਹਾ ਸੁਤ ਕਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੁ ॥੨੮੯॥ ਦਿਨ ਕੋ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਮਣਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ
 ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੨੯੦॥ ਦਿਵਕਰਿ ਦਿਨਪਤਿ ਨਿਸਰਿ ਭਨਿ ਦਿਨਨਾਇਕ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥
 ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥੨੯੧॥ ਸਕਲ ਸੂਰਜ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੁਤ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ
 ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੨॥ ਜਮ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ
 ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੨੯੩॥ ਬਈ ਵਸਤੁ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ
 ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੪॥ ਕਾਲ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥੨੯੫॥ ਪਿਤਰ ਰਾਜ
 ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲੇਹੁ ॥੨੯੬॥
 ਦੰਡੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿਕੈ ਅਸਤ੍ਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੨੯੭॥
 ਜਮੁਨਾ ਭ੍ਰਾਤ ਬਖਾਨਿਕੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੨੯੮॥
 ਸਭ ਜਮੁਨਾਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਭ੍ਰਾਤ ਅਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੨੯੯॥
 ਪਿਤਰ ਸਬਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਏਸਰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੦॥
 ਸਭ ਪਿਤਰਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਾਇਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੧॥

{੭੩੩}

{੭੩੪}

ਸਕਲ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਘਾਇਕ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ ॥੩੦੨॥
 ਰਿਪੁ ਖੰਡਨ ਦਲ ਦਾਹਨੀ ਸੱਤ੍ਰ ਤਾਪਨੀ ਸੋਇ ॥ ਸਕਲ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਜਾਤੇ ਬਚਯੋ ਨ ਕੋਇ ॥੩੦੩॥
 ਰਿਪੁ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਗ੍ਰਿਸਤਨਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨੁ
 ॥੩੦੪॥ ਖਲ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿਕੈ ਖੰਡਨ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਜਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਚਤੁਰ
 ਸੁਜਾਨ ॥੩੦੫॥ ਦਲ ਦਾਹਨਿ ਰਿਪੁ ਗ੍ਰਿਸਤਨੀ ਸਤ੍ਰ ਤਾਪਨੀ ਸੋਇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਾਮ ਸਭ ਜਾਂ ਤੇ ਰਹਿਤ
 ਨ ਕੋਇ ॥੩੦੬॥ ਜਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮੀ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨੁ ॥ ਜਾਮੀ ਪਦ ਏ ਹੋਤ ਹੈ ਨਾਮ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਜਾਨੁ ॥੩੦੭॥ ਦਿਸਾ ਬਾਰੁਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ
 ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੦੮॥ ਪੱਛਮ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਏਸਰ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੦੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਠਗਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ
 ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੧੦॥ ਬਾਟਿ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ
 ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੧੧॥ ਮਗ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਛਿਦ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੋ
 ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੧੨॥ ਮਾਰਗ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਮਾਰ ਬਖਾਨਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਨਿਕਸਤ
 ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥੩੧੩॥ ਪੰਥ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਕਰਖਣ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੧੪॥ ਬਾਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਹਾ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ
 ਚੀਨੀਅਹੁ ਗੁਨਨ ਨਿਧਾਨ ॥੩੧੫॥ ਰਾਹ ਆਦਿ ਪਦ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ
 ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੧੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਧਨ ਸਬਦੋ ਉਚਰਿ ਹਰਤਾ ਆਯੁਧ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨੁ ॥੩੧੭॥ ਮਾਲ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚੁ ਕੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ
 ਇਹ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰਗਯਾਵੰਤ ॥੩੧੮॥ ਮਾਯਾ ਹਰਨ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ
 ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੩੧੯॥ ਮਗਹਾ ਪਥਹਾ ਪੈਂਡਹਾ ਧਨਹਾ ਦ੍ਰਿਬਹਾ ਸੋਇ ॥ ਜਾ ਕੇ

{੭੩੪}

{੭੩੫}

ਡਰ ਤੇ ਸੋ ਸੁਨੋ ਪਥਕ ਨ ਉਬਰਯੋ ਕੋਇ ॥੩੨੦॥ ਬਿਖੀਆ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੩੨੧॥ ਬਿਖ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਦਾਇਕ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੨੨॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਪਤਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰਗਯਾਵਾਨ ॥੩੨੩॥ ਸਤ੍ਰਦ੍ਰਵ ਨਾਥ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿਸੇਖ ॥
 ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਸੇਖ ॥੩੨੪॥ ਸਤ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥
 ਨਾਮ ਸਕਲ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵੰਤ ॥੩੨੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਪਾਸਾ ਨਾਮ ਲੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥
 ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੁ ॥੩੨੬॥ ਰਾਵੀਸਾਵੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਯਾਵਾਨ ॥੩੨੭॥ ਸਾਵੀਈਸ੍ਰਾਵੀਸ ਭਨਿ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੩੨੮॥ ਜਲ ਸਿੰਧੁ ਏਸ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੩੨੯॥ ਬਿਹੱਥਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰਿ ਕੈ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥
 ਸਕਲ ਨਾਮ ਏ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੩੦॥ ਸਿੰਧੁ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਸਭ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਯਾਵਾਨ ॥੩੩੧॥ ਨੀਲ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਏਸਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਸੁਰ ਗਿਆਨ ॥੩੩੨॥ ਅਸਿਤ ਬਾਰ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰਾਂਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੩੩੩॥ ਕਿਸਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੩੪॥ ਸਬਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਭੀਮਰਾ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੩੫॥ ਤਪਤੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਜਨਿ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨ ॥੩੩੬॥ ਬਾਰਰਾਜ ਸਮੁ ਦੇਸ ਭਨਿ ਸਰਤ ਸਰਧ ਪਤਿ ਭਾਖੁ ॥
 ਆਯੁਧ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਨਾਮ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੩੩੭॥ ਬਰਣ ਬੀਰਹਾ ਆਦਿ ਕਹਿ ਆਯੁਧ ਪੁਨਿ ਪਦ
 ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੩੩੮॥ ਨਦੀ ਰਾਜ ਸਰਤੀਸ ਭਨਿ ਸਮੁਦਰਾਟ ਪੁਨਿ

{੭੩੫}

{੭੩੬}

ਭਾਖੁ ॥ ਆਯੁਧ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲੱਖਿ ਰਾਖੁ ॥੩੩੯॥ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ਰ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰੁ
 ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੪੦॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਕੈ ਅੰਤ ਪੁੱਤ੍ਰ
 ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਆਯੁਧ ਏਸ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੩੪੧॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਸੁਤ ਪਦ
 ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਏਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੨॥ ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ
 ਸੁਤ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰੋਗਿਆਵਾਨ ॥੩੪੩॥ ਘੱਘਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ
 ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੀਅਹੁ ਪ੍ਰੋਗਿਆਵੰਤ ॥੩੪੪॥ ਆਦਿ ਸੁਰਸਤੀ ਉਚਰਿ
 ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੪੫॥ ਆਮੂ ਆਦਿ ਬਖਾਨ
 ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੪੬॥ ਸਮੁੰਦ ਗਾਮਨੀ
 ਜੇ ਨਦੀ ਤਿਨਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੭॥ ਸਕਲ ਕਾਲ
 ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੩੪੮॥ ਦੁਗਧ ਸਬਦ
 ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੪੯॥ ਪਾਨਧ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੩੫੦॥ ਸ੍ਰੋਨਜ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਭਾਖੇ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੫੧॥ ਛਿਤਜਜ
 ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਯਾਵੰਤ ॥੩੫੨॥ ਇਸਤ੍ਰਿਨ
 ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਜ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜੀਐ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੩੫੩॥
 ਨਾਰਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੩੫੪॥
 ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾਕਹਿ ਨਿਧਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੫॥
 ਆਦਿ ਨਾਮ ਨਾਰੀਨ ਕੇ ਲੈਜਾ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸਰ ਅਸਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੬॥
 ਬਨਿਤਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਜਾਕਹਿ ਨਿਧਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੭॥

{੭੩੬}

{੭੩੭}

ਇਸਤ੍ਰਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਫਾਂਸ ਕੇ ਜਾਨੀਅਹੁ ਨਾਮ
 ਸੁਜਾਨ ॥੩੫੮॥ ਬਨਿਤਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਿਧਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ਨਾਮ ਪਾਂਸ
 ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੫੯॥ ਅੰਜਨਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਉਚਾਰੁ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ
 ਨਾਮ ਸੁਧਾਰੁ ॥੩੬੦॥ ਬਾਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ
 ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੩੬੧॥ ਅੰਜਨੀਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਜਾਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਉਚਰੀਐ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੨॥ ਅਬਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨੀਐ
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੩॥ ਨਰਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਆਯੁਧ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੪॥ ਨਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨੂਨੀ ਸੁਰੀ ਭਾਖਿਜਾ ਭਾਖਿ ॥ ਨਿਧਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ੍ ਚਿਤ ਰਾਖਿ ॥੩੬੫॥ ਫਨਿਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾਕਹਿ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ
 ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੬੬॥ ਅਬਲਾ ਬਾਲਾ ਮਾਨਜਾ ਤ੍ਰਿਯਜਾ ਨਿਧਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ
 ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੬੭॥ ਸਮੁਦ ਗਾਮਨੀ ਜੇ ਨਦੀ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਏਸ
 ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਪਹਿਚਾਨ ॥੩੬੮॥ ਪੈ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ
 ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਬਿਅੰਤ ॥੩੬੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਭਾਖ ਤੜਾਗ ਪਦ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੩੭੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਰੋਵਰ ਸਬਦ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥
 ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੧॥ ਜਲਧਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੩੭੨॥ ਮਘਜਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੭੩॥ ਆਦਿ ਬਾਰ ਧਰ ਉਚਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੪॥ ਘਨਜਧਰਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥
 ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੫॥ ਮਘਜਾ ਧਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ

{੭੩੭}

{੭੩੮}

ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੬॥ ਅੰਬੁਦਜਾਧਰ ਆਦਿ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ
 ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵੰਤ ॥੩੭੭॥ ਅੰਬੁਦਜਾਧਰ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪਦ
 ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੭੮॥ ਬਾਰਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਜਾ ਨਿਧ ਈਸ
 ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜੀਅਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੭੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਪਦ ਨੀਰ ਧਰ
 ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੦॥ ਰਿਦ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ
 ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੮੧॥ ਹਰਧਰ ਆਦਿ ਬਖਾਨ
 ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੨॥ ਜਲਜਤ੍ਰਾਣਿ ਸਬਦ
 ਉਚਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚੀਨ੍ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੩੮੩॥ ਹਰਧ੍ਰਦ ਜਲਧ੍ਰਦ
 ਬਾਰਧ੍ਰਦ ਨਿਧਿਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੩੮੪॥ ਨੀਰਦਿ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੫॥ ਅੰਬੁਦਜਾਧਰ
 ਨਿਧਿ ਉਚਰਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੩੮੬॥ ਧਾਰਾਧਰਜ
 ਉਚਾਰਿਕੈ ਨਿਧਿਪਤਿ ਏਸ ਬਖਾਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਸਭ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੮੭॥ ਧਾਰਾਧਰਧ੍ਰਦ
 ਈਸ ਕਹਿ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁਰ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੮੮॥ ਪੈ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ॥੩੮੯॥ ਸਕਲ
 ਦੁਘਦ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੦॥
 ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰਨ ਕੇ ਸਭੈ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ਗ੍ਰਿਸਤਨਿ ਕਹਿ ਸਭ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩੯੧॥
 ਸਕਲ ਬਾਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨਿਧਿਪਤਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੨॥
 ਸਕਲ ਨਾਮ ਲੈ ਧੂਰਿ ਕੇ ਧਰ ਨਿਧਿ ਈਸ ਬਖਾਨ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨੀਅਹੁ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ॥੩੯੩॥
 ਬਾਰਦ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਿਧਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ

{੭੩੮}

{੭੩੯}

{੭੩੯}

॥੩੯੪॥ ਤ੍ਰਾਤਾਂਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਨਿਧਿ ਏਸਾਸਤ੍ਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ
 ਜਾਨ ॥੩੯੫॥ ਝਖੀਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ
 ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੩੯੬॥ ਮਤਸਤ੍ਰਾਣਿ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ
 ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੯੭॥ ਮੈਨਕੇਤੁ ਕਹਿ ਤ੍ਰਾਣ ਕਹਿ ਈਸ ਰਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ
 ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੩੯੮॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਲੈ ਨੀਰ ਕੇ ਜਾਕਹਿ ਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨ ॥ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨਹੁ
 ਨਾਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੯੯॥ ਬਾਰਜਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ
 ਚੀਨ ॥੪੦੦॥ ਜਲਜਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚੀਨ
 ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੪੦੧॥ ਨੀਰਜਤ੍ਰਾਣ ਬਖਾਨ ਕੈ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਨਿਕਸਤ
 ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੪੦੨॥ ਕਮਲ ਤ੍ਰਾਣ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਈਸਰਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ
 ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੩॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਅੰਤਕ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੀਅਹੁ
 ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੦੪॥ ਸਤ੍ਰੁ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਕ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ ਕੇ ਚੀਨ
 ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੦੫॥ ਆਦਿ ਖਲ ਸਬਦ ਉਚਰਿਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ
 ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੬॥ ਦੁਸਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕਹਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਚੀਨੁ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੪੦੭॥ ਤਨ ਰਿਪੁ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ
 ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੦੮॥ ਅਸੁ ਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕਹੁ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੁ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੪੦੯॥ ਦਲਹਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨੁ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੧੦॥ ਪ੍ਰਿਤਨਾਂਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੧੧॥ ਧੁਜਨੀ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤ ਕਹਿ ਉਚਾਰਿ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੪੧੨॥ ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥

{੨੪੦}

ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੧੩॥ ਬਾਹਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੧੪॥ ਸੈਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੧੫॥ ਹਯਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅੰਤਯੰਤਕ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੧੬॥ ਗੈਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਅੰਤਯੰਤਕ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੧੭॥ ਪਤਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਨਿਰ ਧਾਰ ॥੪੧੮॥ ਰਬਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੧੯॥ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੨੦॥ ਭਟਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰਗਯਾਵਾਨ ॥੪੨੧॥ ਆਦਿ ਬੀਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੨॥ ਸਤ੍ਰੁਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੨੩॥ ਜੁਧਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਕੇ ਦੀਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੨੪॥ ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੪੨੫॥ ਅਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੬॥ ਰਾਜਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਵਾਨ ॥੪੨੭॥ ਆਦਿ ਈਸਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ
 ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੨੮॥ ਭੂਪਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ
 ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੨੯॥ ਨ੍ਰਿਪਜਨ ਏਸ੍ਰਣਿ ਆਦਿ ਕਹੁ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੦॥ ਰਾਜਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੩੧॥ ਏਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅੰਤਕ

{੨੪੦}

{੨੪੧}

ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਰੇਸ੍ਰਣਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੩॥ ਆਦਿ ਰਾਵਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ
 ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੪॥ ਰਾਇਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ
 ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਜਾਨ ॥੪੩੫॥ ਈਸਰਣਿ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥੪੩੬॥ ਧੁਜਨੀ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੪੩੭॥ ਦੈਤਨਿ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੩੮॥ ਰਦਨੀ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਅੰਤ ॥੪੩੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ
 ਉਚਰਿ ਬਾਰਣੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੪੦॥ ਦ੍ਰਿਪਨਿ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਏ ਸਭੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਹਜਾਰ ॥੪੪੧॥ ਦੂਦਨੀ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੪੪੨॥ ਸਾਵਜਨੀ
 ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੪੩॥ ਮਾਤੰਗਨਿ
 ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਨੰਤ ॥੪੪੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਤੁਰੰਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੇਹੁ ਪਹਿਚਾਨ ॥੪੪੫॥
 ਹਸਤਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੪੬॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਪਦ ਦੰਤਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੪੭॥
 ਦੁਰਦਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮੁਰਦਨਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੪੮॥
 ਪਦਮਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੪੯॥
 ਬਜਾਲਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁ ਕਬਿ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੫੦॥

{੨੪੧}

{੨੪੨}

{੨੪੨}

ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਕੁੰਜਰੀ ਅੰਤ ਰਿਪੰਤਕ ਦੀਨ੍ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੫੧॥
 ਇੰਡੀ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਕੋ ਪੁਨਿ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ
 ॥੪੫੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੁੰਭਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸਮਝ
 ਸੁਜਾਨ ॥੪੫੩॥ ਕਰਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ
 ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੫੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਸਕਲ ਹੀ
 ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਪਾਰ ॥੪੫੫॥ ਆਦਿ ਅਨਕਪੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ
 ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੫੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੫੭॥ ਹਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ
 ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਬੁਧਵਾਨ ॥੪੫੮॥ ਮਾਤੰਗਨਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੫੯॥ ਆਦਿ ਉਚਰਿ ਪਦ ਬਾਜਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਪਾਂਸ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਸਤਿ ਕਰ ਮਾਨ ॥੪੬੦॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਪਾਂਸ
 ਨਾਮ ਚਤੁਰਥਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪॥੬**
ਅਥ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ
 ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੬੧॥ ਸਿੰਧਵਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੬੨॥ ਤੁਰੰਗਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੪੬੩॥ ਹਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਹਾ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੪੬੪॥ ਅਰਬਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੬੫॥ ਕਿੰਕਾਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੪੬੬॥ ਅਸੁਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਅੰਤਿ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੀਨ ॥

{੨੪੩}

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੬੭॥ ਸੁਆਸਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੬੮॥ ਆਧਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੬੯॥ ਪ੍ਰਭਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਵਾਨ ॥੪੭੦॥ ਆਦਿ ਭੂਪਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੪੭੧॥ ਆਦਿ ਈਸਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ
 ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੭੨॥ ਆਦਿ ਸੰਉਂਡਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ
 ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਉਚਰੀਐ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੪॥ ਸਕਲ ਛਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਨੀਕਹਿ
 ਰਿਪਹਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੭੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਛੱਤ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੭੬॥ ਆਤਪੱਤ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰਿ ॥੪੭੭॥ ਆਦਿ ਪਤਾਕਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ
 ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੭੮॥ ਛਿਤਪਤਾਢਿ ਪ੍ਰਿਥਮੋਚਰਿ
 ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੪੭੯॥ ਰਉਦਨ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੮੦॥ ਸਸਤ੍ਰਨਿ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੮੧॥ ਸਬਦ ਸਤ੍ਰਣੀ
 ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੮੨॥ ਆਦਿ ਸੁਭਟਨੀ
 ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੩॥ ਰਬਨੀ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰ ਕੈ ਮਥਨੀ ਮਥਨ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੪॥ ਸਬਦ ਸਜੰਦਨੀ
 ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੮੫॥ ਆਦਿ

{੨੪੩}

{੨੪੪}

{੨੪੪}

ਸਕਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੪੮੬॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੮੭॥
 ਆਦਿ ਦੁਸਟਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੪੮੮॥
 ਅਸੁ ਕਵਚਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੪੮੯॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਰਮਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਵਾਨ ॥੪੯੦॥
 ਤਨੁ ਤ੍ਰਾਣਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੯੧॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਚਰਮਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੯੨॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਿਪਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਉਚਰਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੪੯੩॥
 ਸਬਦ ਸੱਲਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੪੯੪॥
 ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਚੱਕ੍ਰਣਿ ਸਬਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੯੫॥
 ਆਦਿ ਖੜਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੪੯੬॥
 ਅਸਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੪੯੭॥
 ਨਿਸਤ੍ਰਿਸਨੀ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੪੯੮॥
 ਖਗਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੪੯੯॥
 ਸਸਤ੍ਰਏਸ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੦॥
 ਸਸਤ੍ਰ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੦੧॥
 ਸਸਤ੍ਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੦੨॥
 ਆਦਿ ਸੈਫਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੦੩॥
 ਆਦਿ ਤੇਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥

{੨੪੫}

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੪॥ ਆਦਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੦੫॥ ਸਮਸੇਰਣੀ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੫੦੬॥ ਆਦਿ ਖੰਡਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੦੭॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ
 ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੦੮॥ ਕਵਚਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ
 ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੦੯॥ ਧਾਰਾ ਧਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ
 ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੦॥ ਕਵਚ ਤਾਪਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍ ॥੫੧੧॥ ਤਨੁਤ੍ਰਾਣ ਅਰਿ ਆਦਿ ਕਹਿ
 ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ॥੫੧੨॥ ਕਵਚ ਘਾਤਨੀ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੧੩॥ ਦੁਸਟ ਦਾਹਨੀ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੧੪॥ ਦੁਰਜਨ ਦਰਨੀ
 ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਜਾਨੁ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੧੫॥ ਦੂਜਨ ਦਬਕਨੀ
 ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੬॥ ਦੁਸਟ
 ਚਰਬਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੧੭॥
 ਬੀਰ ਬਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੧੮॥
 ਬਾਰ ਬਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੧੯॥
 ਬਿਸਿਖ ਬਰਖਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ੍
 ॥੫੨੦॥ ਬਾਨ ਦਾਇਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ
 ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੨੧॥ ਬਿਸਿਖ ਬਿਸਟਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ

{੨੪੫}

ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੨੨॥ ਪਨਜ ਪ੍ਰਹਾਰਿਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੩॥ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਨਖਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੨੫॥ ਕੋਅੰਡਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੨੬॥ ਬਾਣਾ ਗ੍ਰਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੨੭॥ ਬਾਣ ਪ੍ਰਹਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੫੨੮॥ ਆਦਿ ਉਚਰ ਪਦ ਬਾਣਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੨੯॥ ਬਿਸਿਖ ਪਰਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੩੦॥ ਬਿਸਿਖਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੫੩੧॥ ਸੁਭਟ ਘਾਇਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੫੩੨॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸੰਘਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੩੩॥ ਪਨਜ ਪ੍ਰਹਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੩੪॥ ਕੋਅੰਡਜ ਦਾਇਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੩੫॥ ਆਦਿ ਨਿਖੰਗਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੫੩੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੱਤ੍ਰਣੀ ਪਦ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੩੭॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੱਛਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੩੮॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੱਤ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੀਅਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੫੩੯॥ ਪਰਿਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੪੦॥

{੨੪੭}

ਪੰਖਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੪੧॥
 ਪੱਤ੍ਰਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥੫੪੨॥
 ਨਭਚਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੪੩॥
 ਰਬਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥੫੪੪॥
 ਸਕਟਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੪੫॥
 ਰਬਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਿਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੪੬॥
 ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਸਜੰਦਨੀ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ
 ॥੫੪੭॥ ਪਟਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ
 ॥੫੪੮॥ ਆਦਿ ਬਸਤ੍ਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ
 ॥੫੪੯॥ ਬਿਯੂਹਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ
 ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੦॥ ਬੱਜ੍ਰਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ
 ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੫੧॥ ਬਲਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ
 ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੨॥ ਦਲਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਮਲਣੀ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ
 ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੫੩॥ ਬਾਦਿਤ੍ਰਣੀ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ
 ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੫੪॥ ਆਦਿ ਨਾਦਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ
 ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੫੫੫॥ ਦੁੰਦਭਧਰਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ
 ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੫੬॥ ਦੁੰਦਭਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੫੭॥ ਨਾਦ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੫੮॥ ਦੁੰਦਭ ਧਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ

{੨੪੭}

{੨੪੮}

ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸਮਝਹੁ ਸੁਘਰ ਅਪਾਰ ॥੫੫੯॥ ਆਦਿ ਭੇਰਣੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੫੬੦॥ ਦੁੰਦਭਿ ਘੋਖਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੬੧॥ ਨਾਦਾਨਿਸਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਕਰੀਅਹੁ ਚਤੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੫੬੨॥ ਆਨਿਕਨੀ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰਿ
 ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੬੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਢਾਲਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ
 ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਬਿਚਾਰ ॥੫੬੪॥ ਢਢਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ
 ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੬੫॥ ਸੰਖ ਨਿਸਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੬੬॥ ਸੰਖ ਸਬਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ
 ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥੫੬੭॥ ਸੰਖ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ
 ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੬੮॥ ਸਿੰਘਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ
 ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਥਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੬੯॥ ਪਲ ਭਛਨਾਦਨਿ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੫੭੦॥ ਬਿਆਘ੍ਰਨਾਦਨੀ
 ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੭੧॥ ਹਰਿ ਜੱਛਨਿ
 ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥੫੭੨॥ ਪੁੰਡਰੀਕ
 ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੫੭੩॥ ਹਰਨਾਦਨਿ
 ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੫੭੪॥ ਪੰਚਾਨਿਨਿ
 ਘੋਖਨ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੫੭੫॥ ਸੇਰ ਸਬਦਨੀ
 ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਥਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੭੬॥ ਮ੍ਰਿਗ
 ਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰੀਗਿਆਵਾਨ ॥੫੭੭॥

{੨੪੮}

{੭੪੯}

ਪਸੁਪਤਾਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੭੮॥
 ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨਹੁ ਪ੍ਰੰਗਿਆਵਾਨ
 ॥੫੭੯॥ ਪਸੁ ਏਸ੍ਰਣ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ
 ਸੁਧਾਰ ॥੫੮੦॥ ਗਜਰਿ ਨਾਦਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ
 ਜਾਨ ॥੫੮੧॥ ਸਉਡਿਯਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ
 ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੫੮੨॥ ਦੰਤਿਯਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ
 ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੮੩॥ ਅਨਕਪਿਯਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੫੮੪॥ ਸਿੰਧੁਰਾਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੮੫॥ ਮਾਤੰਗਰਿ ਨਾਦਨਿ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੫੮੬॥ ਸਾਵਿਜਾਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਸੁ ਭਾਖੁ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੫੮੭॥ ਗਜਨਿਯਾਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੫੮੮॥ ਨਾਗਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ
 ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਉਚਰਤ ਚਲੋ ਸੁਜਾਨ ॥੫੮੯॥ ਹਸਤਿਯਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੯੦॥ ਹਰਨਿਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ
 ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੯੧॥ ਕਰਨਿਯਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫੯੨॥ ਬਰਿਯਰਿ ਧੁਨਨੀ
 ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੫੯੩॥ ਦੰਤੀਯਰਿ
 ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੫੯੪॥
 ਦ੍ਰਿਪਿਰਿਪੁ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੰਭਾਰ

{੭੪੯}

{੨੫੦}

॥੫੯੫॥ ਪਦਮਿਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ
 ਸੁਜਾਨ ॥੫੯੬॥ ਬਲਿਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਪੁਨਿ ਕੈ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ
 ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੯੭॥ ਇੰਭਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ
 ਸੁਮਤਿ ਲੀਜੀਅਹੁ ਬੀਨ ॥੫੯੮॥ ਕੁੰਭਿਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਖਿਪ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੫੯੯॥ ਕੁੰਜਰਿਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪੁਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੰਭਾਰ ॥੬੦੦॥ ਪਤਰਿਯ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੦੧॥ ਤਰੁਰਿਪੁ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਨਿਧਾਨ ॥੬੦੨॥ ਸੱਉਡਿਯਾਂਤਕ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੬੦੩॥ ਹਯਨਿਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੬੦੪॥ ਹਯਨਿਯਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੬੦੫॥ ਹਯਨਿਯਾਂਤਕ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ
 ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੬੦੬॥ ਅਸੁਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਸੁਘਰ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੬੦੭॥ ਤੁਰਅਰਿ ਨਾਦਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿ
 ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੦੮॥ ਤੁਰੰਗਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪੁਨਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੦੯॥ ਘੋਰਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੧੦॥ ਬਾਜਾਂਤਕਨੀ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧੧॥ ਬਾਹਨਾਂਤਕੀ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਰਿਪੁ ਨਾਦਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੬੧੨॥ ਸੁਰਜਜ ਅਰਿ
 ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਲੇਹੁ ਮਤਿਵਾਨ ॥੬੧੩॥ ਬਾਜਅਰਿ

{੨੫੦}

{੨੫੧}

ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੧੪॥ ਸਿੰਧਅਰਿ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੧੫॥ ਬਾਹਿਨਿ
 ਨਾਦਿਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰਿ ॥੬੧੬॥
 ਤੁਰੰਗਾਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਧੁਨਨੀ ਅਰਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੬੧੭॥
 ਅਰਬਯਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸਵਾਰਿ
 ॥੬੧੮॥ ਤੁਰੰਗਾਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ
 ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੧੯॥ ਕਿੰਕਨਿ ਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ
 ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੬੨੦॥ ਘਰਯਰਿ ਨਾਦਿਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ
 ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੨੧॥ ਮ੍ਰਿਗਅਰਿ ਨਾਦਿਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥੬੨੨॥ ਸਿੰਗੀਅਰਿ ਧੁਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰਿ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰਿ ॥੬੨੩॥ ਮ੍ਰਿਗੀਅਰਿ ਨਾਦਿਨ ਆਦਿ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਅੰਤ
 ਉਚਾਰਿ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸਵਾਰਿ ॥੬੨੪॥ ਤ੍ਰਿਣਅਰਿ ਅਰਿ ਨਾਦਿਨ ਉਚਰਿ ਰਿਪੁ
 ਪਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚਤੁਰ ਚਿੱਤ ਪਹਿਚਾਨ ॥੬੨੫॥ ਭੂਚਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ
 ਅਰਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੨੬॥ ਸੁਭਟ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰ
 ਕੈ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁ ਚੀਨ ॥੬੨੭॥ ਆਦਿ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਉਚਰ
 ਕੈ ਅੰਤਜਾਂਤਕ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤਰਾਖੁ ॥੬੨੮॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ
 ਸੂਲਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੨੯॥ ਆਦਿ ਜੁੱਧਨੀ ਭਾਖੀਐ ਅੰਤਕਨੀ
 ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੬੩੦॥ ਬਰਮ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਬੇਧਨਿ
 ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਬਰਮ ਬੇਧਨੀ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੬੩੧॥ ਚਰਮ ਆਦਿ ਪਦ ਭਾਖਿ ਕੈ ਘਾਇਨ

{੨੫੧}

{੭੫੨}

ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਚਰਮ ਘਾਇਨੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਚੀਨ ॥੬੩੨॥ ਦੂਜਨ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰ ਕੈ
 ਘਾਇਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਦੂਜਨ ਭੱਛਨੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੬੩੩॥ ਖਲ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ
 ਹਾ ਪਦ ਪੁਨਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੩੪॥ ਦੁਸਟਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ
 ਰਿਪੁਣੀ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨ ॥੬੩੫॥ ਰਿਪੁਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਖਿਪਣੀ
 ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸਯਾਨ ॥੬੩੬॥ ਨਾਲ ਸੈਫਨੀ ਤੁਪਕ ਭਨਿ ਜਬਰ
 ਜੰਗ ਹਬ ਨਾਲ ॥ ਸੁਤਰ ਨਾਲ ਘੁੜਨਾਲ ਭਨਿ ਚੂਰਣ ਪੁਨਿ ਪਰ ਜੁਆਲ ॥੬੩੭॥ ਜੁਆਲ ਆਦਿ ਸਬਦਚਰਿਕੈ
 ਧਰਣੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੩੮॥ ਅਨਿਲ ਆਦਿ ਸਬਦਚਰਕੈ
 ਛੋਡਣਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੩੯॥ ਜੁਆਲਾ ਬਮਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ
 ਮਨ ਮੈ ਸੁਘਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੦॥ ਘਨ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ
 ਕੈ ਧੁਨੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੬੪੧॥ ਘਨ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ
 ਕੈ ਨਾਦਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੨॥ ਬਾਰਿਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ
 ਕੈ ਸਬਦਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੩॥ ਮੇਘਨਧੂਨੀ ਆਦਿ
 ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨਹੁ ਚਤੁਰ ਅਪਾਰ ॥੬੪੪॥ ਮੇਘ ਸਬਦਨੀ
 ਬਕੜ ਤੇ ਪ੍ਰਬਮੈ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੫॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰ ਕੈ ਆਲਯ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੪੬॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰ ਕੈ ਧਰਣੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੭॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰ ਕੈ ਅਸੜੁਣਿ ਪੁਨ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੪੮॥ ਗੋਲਾਲਯਣੀ
 ਆਦਿ ਕਹਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੪੯॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਆਲਯਣੀ ਪੁਨ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੬੫੦॥ ਗੋਲਾ ਆਦਿ

{੭੫੨}

{੨੫੩}

ਬਖਾਨ ਕੈ ਸਦਨਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰ ॥੬੫੧॥ ਗੋਲਾ ਪਦ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰ ਕੈ ਕੇਤਨਿ ਪਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ ॥੬੫੨॥
 ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਕੇਤਨਿ ਪਦ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੬੫੩॥
 ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਸਦਨੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੫੪॥
 ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ਧਾਮਿਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੫੫॥
 ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਨਈ ਵਾਸਨ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਬਿਅੰਤ ॥੬੫੬॥
 ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਲਿਆਲੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੫੭॥
 ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਮੁਕਤਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਕਹੁ ਕਬੋ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ॥੬੫੮॥
 ਗੋਲਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਦਾਤੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੬੫੯॥ ਗੋਲਾ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਤਜਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੬੦॥ ਜੁਆਲਾ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਛੱਡਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੬੧॥ ਜੁਆਲਾ
 ਸਕਤਨੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਬਖਿਆਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨ ॥੬੬੨॥ ਜੁਆਲਾ
 ਤਜਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰ ॥੬੬੩॥ ਜੁਆਲਾ
 ਛਾਡਣਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੬੪॥ ਜੁਆਲਾ
 ਦਾਇਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੬੫॥ ਜੁਆਲਾ
 ਬਕਤ੍ਰਣਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੬੬॥ ਜੁਆਲਾ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਪ੍ਰਗਟਾਇਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੬੭॥ ਜੁਆਲਾ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਧਰਣੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰਿ ॥੬੬੮॥ ਦੁਰਜਨ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਦਾਹਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੬੯॥ ਦੂਜਨ

{੨੫੩}

{੨੫੪}

{੨੫੪}

ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰ ਕੈ ਦਰਗਨਿ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੦॥
 ਗੋਲੀ ਧਰਣੀ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੧॥ ਦੁਸਟ
 ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰ ਕੈ ਦਾਹਨਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਸਟ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਭੂਮਿਜਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪੁਨਿ ਪਦ
 ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਚੀਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੭੩॥ ਕਾਸਠਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ
 ਬਿਚਾਰ ॥ ਦੂਮਜ ਬਾਸਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਚੀਨ ਨਾਮ ਨਾਲੀ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੭੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਸਠ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ
 ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਜਨ ਸਵਾਰਿ ॥੬੭੫॥ ਜਲਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ
 ਪ੍ਰਿਥਮਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੬॥ ਬਾਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣ
 ਆਦਿ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੬੭੭॥ ਨੀਰਜ ਲਯਣੀ
 ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੭੮॥ ਅੰਬੁਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੬੭੯॥ ਘਨਜਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੮੦॥ ਜਲਤਰ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਧਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੮੧॥ ਬਾਰ ਆਦਿ
 ਸਬਦ ਉਚਰ ਕੈ ਤਰ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਪੁਨਿ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੬੮੨॥
 ਨੀਰ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰ ਕੈ ਤਰ ਪਦ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੮੩॥
 ਹਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੬੮੪॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਰਜ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਨਾਲ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰ ॥ ਭੂ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਪੁਨਿ ਪਦ
 ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੬੮੫॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਤੁਮ ਬਹੁਰਿ
 ਸਵਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਹੀ ਹੋਹੀ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਚੀਨ ਕਰ ਜੋਹੀ ॥੬੮੬॥ ਤਰੁਹੁ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਆਦਿ

{੭੫੫}

ਉਚਰੀਅਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਅਹੁ ॥ ਕਾਸਟ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੇ ॥੬੮੭॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਰੁਹ ਸੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਸਭ ਮਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥੬੮੮॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਬਦ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਦੀਜੈ ॥ ਰੁਹ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੇ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ॥੬੮੯॥ ਬਿਰਛ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਜੀਅ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਭੇਦ ਨਿਹਾਰਾ ॥੬੯੦॥ ਦੂਮਜ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈ ॥ ਜਉ ਕੋਉ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਜੋਵੈ ॥੬੯੧॥ ਤਰੁ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੇ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ॥੬੯੨॥ ਰੂਖ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਹੁ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੬੯੩॥ ਉਤਭੁਜ ਪਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕਹਿ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੇ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ॥੬੯੪॥ ਤਰੁ ਸੁਤ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕਕੇ ਜਾਨੇ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨ ਪਛਾਨੇ ॥੬੯੫॥ ਪੱਤ੍ਰੀਪਦ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੬੯੬॥ ਅੜਿਲ ॥ ਧਰਾਧਾਰਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਪਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਠਉਰ ਤਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੬੯੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਾਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਉਚਰਿ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੬੯੮॥ ਧਰਾ ਆਦਿ ਸਬਦ ਉਚਰਿ ਕੈ ਨਾਇਕ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠ ਭਾਖਿ ਬੰਦੂਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੬੯੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਤਹਾ ਫੁਨਿ ਠਾਨਹੁ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭੈ ਬਿਚਰੀਐ ॥੭੦੦॥ ਧਰਨੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਲਿਖਿ ਡਾਰੇ ॥ ਰਾਵ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਬਹੁਰ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥

{੭੫੫}

{੭੫੬}

ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੈ ॥੭੦੧॥ ਧਰਨੀਪਤਿ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦਹਿ ਬਹੁਰ ਸਵਾਰੇ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੇ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ॥੭੦੨॥ ਧਰਾਰਾਟ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ
 ਪਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜਾਨੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੭੦੩॥ ਧਰਾਰਾਜ ਪੁਨਿ
 ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਿਸਠਣੀ ਬਹੁਰ ਸੁਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵਹਿੰ ॥ ਜਾਕੇ ਸਭ ਗੁਨਿ ਜਨ
 ਗੁਨ ਜੋਵਹਿੰ ॥੭੦੪॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਜਾਨੇ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ॥੭੦੫॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦੀਜੈ ॥
 ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੇ ॥੭੦੬॥ ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥
 ਪਾਲਕ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਬਿਚਰੀਐ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੇ ॥੭੦੭॥
 ਤਰੁਜ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਣਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ਨਾਮ
 ਜਾਨ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੈ ॥੭੦੮॥ ਦੂਮਜ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ
 ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੭੦੯॥ ਫਲ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ
 ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਪੁਨਿ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਤੁਮ ਸਬਦ ਉਚਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੇ ॥੭੧੦॥
 ਤਰੁਜ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਰਾਜ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਸੁਧਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥੭੧੧॥ ਧਰਨੀਜਾ ਪਦ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਰਾਟ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ
 ਪਦ ਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਭੇਦ ਨ ਮਾਨੇ ॥੭੧੨॥ ਬ੍ਰਿਛਜ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ
 ਰਾਜਾ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੇ ॥੭੧੩॥ ਤਰੁਰੁਹ ਅਨੁਜ
 ਆਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਭਨੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਸਬਦ ਅੰਤ ਕੇ ਦੀਨੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਹਿੰ
 ਨਵੀਨੇ ॥੭੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਰੁਹ ਪ੍ਰਿਸਠਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍
 ਚਤੁਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੭੧੫॥ ਸੁ ਕਬਿ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕੁੰਦਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ

{੭੫੬}

{੭੫੭}

ਸੁਮਤਿ ਸਵਾਰ ॥੭੧੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਾਸਟ ਕੁੰਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚੀਨ ਚਤੁਰ
 ਚਿਤ ਲੀਜੀਐ ॥ ਬ੍ਰਿਛਜ ਬਾਸਨੀ ਸਬਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੀਐ
 ॥੭੧੭॥ ਧਰ ਏਸਰ ਜਾ ਸਬਦ ਸੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕੁੰਦਨੀ ਬਹੁਰਿ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੁ ਕਬਿ
 ਸਭੈ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਸੁ ਸਾਚ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਐ ॥੭੧੮॥ ਤਰੁਜ ਬਾਸਨੀ
 ਆਦਿ ਸੁ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁ ਕਬਿ ਮਨ ਮਾਨੀਐ ॥ ਯਾਮੈ ਸੰਕ ਨ ਕਛੂ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਮੈ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਇਹ ਨਾਮ ਚਹੋ ਤਹੱ ਦੀਜੀਐ ॥੭੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੂਮ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਜਾ ਪਦ ਤਿਹੱ ਪਾਛੇ ਦੇ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੨੦॥ ਪ੍ਰਿਥੀ
 ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੈ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀਂ
 ਪਦ ਦੀਜੈ ॥੭੨੧॥ ਬਸੁਧਾ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਕਹੁੱ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੨੨॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਸੁਧਾ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ
 ਦੈ ਡਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਿ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀਂ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥੭੨੩॥ ਤਰਨੀ ਪਦ
 ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾ ਪਦ ਕੋ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਹੀ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀ ਪਦ
 ਕਹੀਐ ॥੭੨੪॥ **ਛੰਦ** ॥ ਬੱਲੀਸ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਬਾਸਨੀ ਪੁਨਿ ਪਦ ਠਾਨ ॥ ਨਾਮੈ ਤੁਪਕ ਸਭ ਹੋਇ ॥
 ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਕੋਇ ॥੭੨੫॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਸਿੰਘ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਸਬਦ ਸੁ
 ਠਾਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੭੨੬॥ ਪੁੰਡਰੀਕ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੭੨੭॥ ਆਦਿ
 ਸਬਦ ਹਰ ਜੱਛ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਨਾਮ
 ਜਹਾਂ ਤਹੱ ਕਹੀਐ ॥੭੨੮॥ **ਛੰਦ** ॥ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਸੁਧਾਰ ॥ ਤਉਫੰਗ ਨਾਮ
 ਪਛਾਨ ॥ ਨਹੀ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਮਾਨ ॥੭੨੯॥ **ਚਉਪਈ** ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ

{੭੫੭}

{੭੫੮}

ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੭੩੦॥ ਪਸੁਪਤੇਸ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੩੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪਸੁਨ ਕੇ ਨਾਮ ਲੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲਤ ਅਨੰਤ
 ॥੭੩੨॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁ
 ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭੩੩॥ **ਛੰਦ** ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਪਾਛੈ ਸੁ ਪਤਿ ਪਦ ਠਾਨ ॥ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰ
 ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਬਿਚਾਰ ॥੭੩੪॥ ਸਿੰਗੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਲਖਿ ਰਾਖੁ ॥
 ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਛਾਨ ॥੭੩੫॥ **ਛੰਦ ਵੱਡਾ** ॥ ਪਤਿ ਸਬਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ
 ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ਕੈ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਨਹੀ ਭੇਦ
 ਯਾ ਮੈ ਨੈਕ ਹੈ ਸਭ ਸੁ ਕਬਿ ਮਾਨਹੁ ਚਿੱਤ ਮੈ ॥ ਜਹ ਜਾਨੀਐ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ਪਦ ਅਉਰ ਛੰਦ ਕਬਿੱਤ ਮੈ ॥੭੩੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਣ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਅਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੩੭॥ ਸਿੰਗੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁੰ ਦੀਜੈ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁੰ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੩੮॥ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਜਿਨ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੋ ॥੭੩੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਨੈਨੋਤਮ ਪਦ ਬਕਤ੍ਰੁ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਪਤਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਕਰਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੋ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੭੪੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸਵਤ ਸਵਤ ਤਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸਵਾਰੋ ॥ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥੭੪੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ
 ਨਾਇਕ ਸੁ ਸਬਦ ਕਹੁੰ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਉਨ ਠਉਰ ਪਦ ਰਚੈ ਸੁ
 ਤੱਹੀ ਬਖਾਨੀਐ ॥੭੪੨॥ ਸੇਤ ਅਸਿਤ ਅਜਿਨਾ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰ
 ਸੁਧਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਹੀਯ ਮੈ ਜਾਨੀਐ ॥੭੪੩॥

{੭੫੮}

{੭੫੯}

ਉਦਰ ਸੇਤ ਚਰਮਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਬਹੁਰ ਨਾਥ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਰਿਪ ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਹੀ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੪੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਿਸਨ ਪਿਸਠ ਚਰਮਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੪੫॥ ਚਾਰੁ ਨੇਤ੍ਰੁ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥੭੪੬॥ ਨੈਨੋਤਮ ਪਦ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੭੪੭॥ ਦ੍ਰਿਗੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥੭੪੮॥ ਚਖੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੭੪੯॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਧਿਪ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੫੦॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਟ ਸਬਦਾਦਿ ਭਨਿਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੭੫੧॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਇੰਦ੍ਰੁ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਭਨੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥੭੫੨॥ ਮ੍ਰਿਗੀਏਸਰ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੫੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਰਾਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਯੋ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਯੋ ॥੭੫੪॥ ਮ੍ਰਿਗਜ ਸਬਦ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਹੀ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੫੫॥ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮ੍ਰਿਗੀ ਸੁ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ ॥੭੫੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮ੍ਰਿਗੀਅਨੁਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ

{੭੫੯}

{੭੬੦}

{੭੬੦}

ਕੋ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਕਲ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੭੫੭॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਨੁਜ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ
 ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਸੁ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੭੫੮॥ ਮ੍ਰਿਗੀਅਨੁਜ ਸਬਦਾਦਿ
 ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੈ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਸਭੈ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੭੫੯॥
 ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਵਣ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੬੦॥ ਮ੍ਰਿਗਜਾਇਕ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਬੰਦੂਕ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲਿੰਜੈ ॥੭੬੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਆਦਿ ਮ੍ਰਿਗੀਜਾ ਉਚਰਿ ਕੈ ਪਤਿ ਰਿਪੁ
 ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭੬੨॥ ਤ੍ਰਿਣਚਰ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਪਤਿ
 ਅਰਿ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸਵਾਰ ॥੭੬੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤ੍ਰਿਣਚਰ ਪਦ
 ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਂ ਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੭੬੪॥ ਤ੍ਰਿਣਪਖ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਕੋ ਤਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਂਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ
 ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੬੫॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਤ੍ਰਿਣਹਾ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੬੬॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਤ੍ਰਿਣਹਾੜੀ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਛੇ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਤਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥੭੬੭॥ ਤ੍ਰਿਣ ਭੱਛੀ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਤਾਂਕੇ
 ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਕਹੀਓ ਬਹੁਰ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਕੈ ॥੭੬੮॥
 ਤ੍ਰਿਣਹਾ ਰਿਪੁ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਂਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਂਕੇ
 ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੭੬੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤ੍ਰਿਣ ਰਿਪੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਿ
 ਕੈ ਪਤਿ ਰਿਪੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਹੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁਘਰ ਸੁਧਾਰ ॥੭੭੦॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਤ੍ਰਿਣ

{੭੬੧}

ਰਿਪੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੭੧॥ ਭੂਜਾਂਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਤਾ ਪਾਛੇ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ
 ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੭੨॥ ਪ੍ਰਿਥੀਜ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ
 ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੭੩॥ ਅਤਿੱਲ ॥ ਭੂ ਸੁਤ ਰਿਪੁ ਸਬਦਾਦਿ
 ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਬਹੁਰ ਨਾਥ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੭੪॥ ਚੋਪਈ ॥ ਉਰਵਿਜ ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰਿਪੁ ਨਾਇਕ ਪਾਛੇ
 ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੭੫॥ ਬੈਸੁੰਧਰਜਾ ਸੱਤ੍ਰੁ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਬੰਦੂਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਧਰੀਐ ॥੭੭੬॥ ਧੂਰਿਨਿ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੇ ਪਾਛੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ
 ਪਛਾਨੋ ॥੭੭੭॥ ਵ੍ਰੀਪਨਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਚਰ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸਵਾਰੋ ॥੭੭੮॥ ਸਿਸਟਨਿ ਪਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਕਹਿ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੭੯॥ ਧਰਨਿ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਜਾਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹਿ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੮੦॥
 ਧਰਾ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਪਦ ਪਾਛੇ ਤਿਹਿ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ
 ਸਕਲ ਚਿਤ ਧਾਰੋ ॥੭੮੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਮਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਚਰਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ
 ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੭੮੨॥ ਚੋਪਈ ॥ ਦੂਮਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੮੩॥ ਬ੍ਰਿਛਨਿਜ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੈ ॥ ਚਰਨਾਇਕ ਪਾਛੇ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੮੪॥
 ਧਰ ਏਸਰਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾਚਰ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ

{੭੬੧}

{੭੬੨}

ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੭੮੫॥ ਧਰਾਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਛੂ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨੋ ॥੭੮੬॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬਾਰਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ
 ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹੱ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ
 ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ ॥੭੮੭॥ ਸਾਮੁੱਦ੍ਰਿਨ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਪਦ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਪਾਛੇ ਠਾਨਕੈ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੮੮॥ ਨੀਰਗਾਸਿ
 ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਸਬਦ ਅੰਤਿ ਤਿਹੱ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਾਚ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੭੮੯॥ ਚੋਪਈ ॥ ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਬਹੁਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥੭੯੦॥ ਅੜਿਲ ॥
 ਨੀਰਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੋ ਪਾਛੇ ਠਾਨਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੯੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਰਾਲਯਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ
 ਜਾਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਭਾਖੀਐ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੭੯੨॥ ਅੜਿਲ ॥ ਜਲਰਾਸਨਨੀ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤਿਹਿੱ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੭੯੩॥ ਚੋਪਈ ॥ ਕੰਨਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੯੪॥
 ਅੰਬੁਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ
 ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੭੯੫॥ ਜਲਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਪਤਿ ਪਾਛੇ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ
 ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੭੯੬॥ ਪਾਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਪਤਿ ਸਬਦਾਂਤਿ
 ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੭੯੭॥ ਅੰਬੁਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਜਾਚਰ ਪਤਿ ਸਬਦਾਂਤਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੋ ਤੁਮ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭੯੮॥

{੭੬੨}

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਰਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਜਾਚਰ ਧਰ ਪਦ ਦੇਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਉਚਾਰੁ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੇਹੁ ॥੭੬੯॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਬਾਰਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਪਤਿ ਪਦ ਕੋ ਤਿਹੱ ਪਾਛੇ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਲੇਹੁ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥੮੦੦॥ ਜਲਨਿਧਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੦੧॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਮੇਘਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲਿੱਜੈ ॥੮੦੨॥ ਅੰਬੁਦਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੮੦੩॥ ਹਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੮੦੪॥ ਬਾਰਦਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਸਭ ਹੀਏ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੮੦੫॥ ਨਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੮੦੬॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਨਯਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਂਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥੮੦੭॥ ਸਰਤਨਿ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੦੮॥ **ਨਾਦਿਨਿ** ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥੮੦੯॥ ਜਲਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੧੦॥ ਆਦਿ ਤਰੰਗਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋ ਠਾਨ

ਕੈ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੧੧॥ ਆਦਿ
 ਕਰਾਰਿਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ਬਕਤ੍ਰੁ ਤੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਉਚਰੋ ਚਿੱਤ ਤੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥੮੧੨॥ ਫੇਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੧੩॥ ਬ੍ਰਿਛਕੰਦਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ
 ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੮੧੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਲਰਸਸਨਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾਚਰ ਪਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਿਕਸਹਿ ਨਾਮ
 ਅਨੰਤ ॥੮੧੫॥ ਕ੍ਰਿਤ ਅਰਨੀ ਪਦ ਆਦਿ ਕਹਿ ਜਾਚਰ ਨਾਥ ਉਚਾਰ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੋ
 ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੮੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕ੍ਰਾਰਕੰਦਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੮੧੭॥ ਕ੍ਰਾਰਆਰਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੮੧੮॥ ਕਲੁ
 ਨਾਸਨਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੮੧੯॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਗੰਗਨਿ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਬਹੁਰੋਂ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ
 ॥੮੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਨੁਵਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ
 ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿੱਤ ਲਿੱਜੈ ॥੮੨੧॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਭਾਰੀਰਬਨੀ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰੋਂ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਤੇ ਨਾਮ
 ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਟਨਿਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੮੨੩॥ ਨਦੀਰਾਟਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ

{੭੬੫}

ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੈ ॥੮੨੪॥ ਭੀਖਮ
 ਜਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਲਹੀਐ ॥ ਯਾਮੈ ਕਛੂ
 ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕਹੀਐ ॥੮੨੫॥ ਨਦੀ ਈਸਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੮੨੬॥ ਨਦੀ ਰਾਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੇ ਮੁਖ ਭਾਖੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ ਚਿਤ ਰਾਖੁ ॥੮੨੭॥ ਨਦਿ
 ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰੇ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ
 ਚੀਨ੍ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥੮੨੮॥ ਸਰਿਤੇਸ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੮੨੯॥ ਸਰਿਤਾ ਬਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੮੩੦॥ ਸਰਿ
 ਤੇਂਦ੍ਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੮੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਰਿਤਾ ਨ੍ਰਿਪਨਿਨਿ ਬਕਤ੍ਰੁ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਕਰੋ ਉਚਾਰ ॥ ਜਾਚਰ ਪਤਿ ਕਹਿ
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰ ॥੮੩੨॥ ਅਤਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਤਰੰਗਨਿ ਰਾਜਨਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ
 ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੩੩॥ ਨਦੀ ਨ੍ਰਿਪਨਿਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ ॥੮੩੪॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਜਮੁਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ੍ ਚਿਤ ਲਿੱਜੈ ॥੮੩੫॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੩੬॥ ਕਿਸਨ ਬੱਲਭਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥੮੩੭॥

{੭੬੫}

ਬਸੁਦੇਵਜ ਬੱਲਭਨਨਿ ਭਾਖੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੇ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ
 ਏਕ ਨਹੀ ਮਾਨੇ ॥੮੩੮॥ **ਅਤਿੱਲ** ॥ ਸਕਲ ਨਾਮ ਬਸੁਦਿਵ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਬੱਲਭਨੀ ਤਾਂ ਪਾਛੇ
 ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਤਿੱਹ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਚੀਨ੍ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਰਾਖੀਐ
 ॥੮੩੯॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਸਿਆਮ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੪੦॥ ਮੁਸਲੀਧਰ ਬੱਲਭਾ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ
 ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਜਾਨ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੈ ॥੮੪੧॥ ਬਾਪੁਰਧਰ ਬੱਲਭਾ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦਹਿ ਠਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਜੀਅ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥੮੪੨॥
 ਬੰਸੀਧਰ ਧਰਨਿਨਿ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥੮੪੩॥ ਬਿਸੁਇਸਬੱਲਭਾਦਿ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੇ ॥੮੪੪॥ ਬਿਸੁਇਸੇਸ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੪੫॥
 ਜਦੁਨਾਇਕ ਨਾਇਕਾ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ
 ਚੀਨ੍ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥੮੪੬॥ **ਅਤਿੱਲ** ॥ ਦੁਆਰਵਤੀਸ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਕੇ
 ਪੁਨਿ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੪੭॥
 ਜਾਦੋਰਾਇ ਬੱਲਭਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ ॥੮੪੮॥ ਦੁਆਰਕੇਂਦ੍ਰ ਬੱਲਭਿਨਿ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪਾਛੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੪੯॥ ਦੁਆਰਕੇਸ ਬੱਲਭਨਿ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ

॥੮੫੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੁਆਰਕੇਅਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ
 ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥੮੫੧॥ ਜਦੁਨਾਬਨਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੇ ॥੮੫੨॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਸਰਨਿਨ
 ਪਦ ਭਾਖੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੇ
 ॥੮੫੩॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ
 ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੫੪॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਆਰਕਾ ਧਨਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥੮੫੫॥ ਦੁਆਰਕੇਦੁਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ
 ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨੇ ॥੮੫੬॥ ਦੁਆਰਵਤੇਸੁਨਿ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਧਰੀਐ ॥੮੫੭॥ ਜਦੇਸਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥੮੫੮॥ ਦੁਆਰਵਤੀ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਭਾਖਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤ
 ਪਦ ਕਹੁ ਰਾਖਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੫੯॥ ਜਗਤੇਸਰਨਿਨਿ
 ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਜਾਨੇ ॥੮੬੦॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਅਨਕ ਦੁੰਦਭਜਾ ਬਲਭਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੬੧॥
 ਹਲੀ ਭ੍ਰਾਤਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨਿ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ
 ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੬੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਲਿ ਆਨੁਜਨਿਨਿ
 ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਚੀਨ ਚਿਤ

{੭੬੮}

ਲਿੱਜੈ ॥੮੬੩॥ ਬਲਿਭਈਅਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰੋਂ
 ਕਹੀਯੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਯੋ ॥੮੬੪॥ ਰਉਹਣੇਅ ਭ੍ਰਾਤਨਨੀ ਭਾਖੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ
 ਰਾਖੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੮੬੫॥ ਬਲਭਦ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤਨਿਨਿ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ
 ॥੮੬੬॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਲੰਬਘਨੁ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੬੭॥ ਕਾਮ ਪਾਲ
 ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੬੮॥ ਹਲਆਯੁਧ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁ ਕਬਿ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥੮੬੯॥ ਰਿਵਤਿਰਵਨ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ
 ਨਾਇਕ ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ
 ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥੮੭੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਮ ਅਨੁਜਨਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੭੧॥ ਬਲਦੇਵ ਅਨੁਜਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੮੭੨॥
 ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਲੰਬਾਰਿ ਅਨੁਜਨਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਪੁਨ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੮੭੩॥ ਤ੍ਰਿਣਾਵਰਤ
 ਅਰਿਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੭੪॥ ਕੇਸਿਯਾਂਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ

{੭੬੮}

{੭੬੯}

ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੭੫॥ ਬਕੀਆਂਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ
 ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ
 ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੭੬॥ ਪਤਿਨਾਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨ
 ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੭੭॥ ਸਕਟਾਸੁਰ
 ਹਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਾਛੇ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਗਿਆਨ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੭੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਰਅਰਿਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ
 ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ
 ॥੮੭੯॥ ਨਰਕਾਂਤਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ
 ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੰਜੈ ॥੮੮੦॥ ਆਦਿ ਨਰਕਹਾਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੮੮੧॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਘਾਇਨਿਨਿ ਆਦਿ
 ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਹਿਚਾਨਹੁ
 ॥੮੮੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮੁਰ ਮਰਦਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ
 ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੮੮੩॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਮਧੁ ਸੂਦਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥
 ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੮੮੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਧੁ ਦੁੰਦਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿੰਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ
 ਕੈ ਪੁਨ ਸਬਦੇਦ੍ਰ ਕਹਿੰਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ
 ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੮੫॥ ਮਧੁਨਾਸਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨ ਸਬਦੇਸੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਧਾਰੀਐ ॥੮੮੬॥ ਕਾਲਜਮੁਨ
 ਅਰਿਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ

{੭੬੯}

{੨੭੦}

ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੮੭॥ ਨਰਕ ਅਰਿਨਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ
 ਭਣਿਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੮੮॥ ਕੰਸ ਕੇਸ ਕਰਖਨਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੀਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ
 ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੀਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ
 ॥੮੮੯॥ ਬਾਸਦਿਵੇਸਨਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੦॥ ਅਨਕ ਦੁੰਦਭੇਸਨਨਿ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੮੯੧॥ ਰਸਨਰ ਕਸਨਿਨ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ
 ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ
 ਧਾਰੀਐ ॥੮੯੨॥ ਨਾਰਾਇਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਜ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੩॥ ਬਾਰਾਲਯਨਨਿ
 ਮੁਖਿ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣਿਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਬਹੁਰ ਪਦ ਦਿੱਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੪॥ ਨਾਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ
 ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਤਿਹ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ
 ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੮੯੫॥ ਨਾਰਕੇਤਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੯੬॥ ਜਲਬਾਸਨੀ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੮੯੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਲਕੇਤਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੇ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੰਜੈ ॥੮੯੮॥

{੨੭੦}

{੭੭੧}

ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਲਬਾਸਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੯੯॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਜਲ
 ਧਾਮਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੦॥ ਜਲ ਗਿਰਹਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੧॥ ਜਲ ਬਾਸਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੯੦੨॥ ਜਲ
 ਸੰਕੇਤਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੩॥ ਬਾਰਧਾਮਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਸਬਦੇਸ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ
 ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੦੪॥ ਬਾਰਗ੍ਰਹਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੦੫॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਮੇਘਜਨਿਨਿ
 ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੯੦੬॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੦੭॥
 ਗੰਗਭੇਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸਕਲ ਕਹਿੰਜੈ ॥੯੦੮॥ ਅਰੁਨ ਬਾਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੦੯॥ ਅਰੁਣ ਬਾਰਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੦॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥
 ਅਰੁਣ ਅੰਬਨੀਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ
 ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੧੧॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਅਰੁਣ ਤਰੰਗਨਿ

{੭੭੧}

{੭੭੨}

ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾ ਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਕਹਿਜੈ ॥੯੧੨॥ ਆਰਕਤਾ ਜਲਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ
 ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਲਿੰਜੈ ॥੯੧੩॥ ਅਰੁਨ ਅੰਬੁਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ
 ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੪॥ ਅਰੁਨ ਪਾਨਿਨੀ
 ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ
 ਜਾਨੋ ॥੯੧੫॥ ਅਰੁਨ ਜਲਨਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ
 ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲਿੰਜੈ ॥੯੧੬॥ ਅਰੁਨ ਨੀਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੧੭॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਵਨਿਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਪ੍ਰਕਾਸੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ
 ॥੯੧੮॥ ਸਤ ਪ੍ਰਵਾਹਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ
 ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯੧੯॥ ਸਹਸ ਨਾਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ
 ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੰਜੈ ॥੯੨੦॥ ਅਤਿੱਲ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਵਨਿਨੀ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਤਪ੍ਰਵਾਹਨਿਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ
 ਲਿੰਜੈ ॥੯੨੨॥ ਸਤਗਾਮਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੨੩॥ ਸਤ ਤਰੰਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਾਕੇ ਅਰਿ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥੯੨੪॥ ਭੂਮਿ ਸਬਦ ਕੇ
 ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ

{੭੭੨}

{੨੭੩}

ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੨੫॥ ਆਦਿ ਬਿਆਸਨਿਨੀ ਪਦ ਭਾਖੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੨੬॥ ਬਿਆਹਨਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੨੭॥ ਪਾਸ ਸਕਤਨਿਨਿ
 ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਕਹਿੰਜੈ ॥੯੨੮॥ ਪਾਸ ਨਾਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ
 ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੨੯॥ ਬਰੁਣਾਇਧ ਨਾਸਨਿਨਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿੰਜੈ ॥੯੩੦॥ ਜਲਸਿਨਆਯੁਧ ਨਾਮ
 ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ
 ॥੯੩੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਕਲ ਪਾਸ ਲੈ ਨਾਮ ਨਾਸਨਿਨਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਬਹੁਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੩੨॥ ਰਾਵਨਨੀ
 ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥੯੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਵਨੀਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੩੪॥
 ਚੰਦ੍ਰਭਾਗਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੩੫॥ ਸਸਿ ਭਗਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੰਜੈ ॥੯੩੬॥ ਚੰਦ੍ਰਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਸੁ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੩੭॥
 ਅੜਿੱਲ ॥ ਸਸਿਅਨੁਜਨਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੩੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਯੰਕ

{੨੭੩}

{੨੭੪}

ਅਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੩੯॥ ਅਤਿੱਲ ॥ ਮਯੰਕ ਸਹੋਦਰਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ
 ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ
 ਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੯੪੦॥ ਚੋਪਈ ॥ ਅਜ ਅਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੪੧॥ ਨਿਸਿਸ ਅਨੁਜਨਿਨਿ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਰੀਐ
 ॥੯੪੨॥ ਨਿਸ ਇਸਰਨਿਨਿ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ
 ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੪੩॥ ਰੈਨਾਧਿਪਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ
 ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਲਿੱਜੈ ॥੯੪੪॥ ਰੈਨਰਾਟਨਿਨਿ ਆਦਿ
 ਉਚਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ
 ਜਾਨਹੁ ॥੯੪੫॥ ਰੈਨ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ
 ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥੯੪੬॥ ਨਿਸ ਨਾਇਕਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸੂਨ ਉਚਰ
 ਚਰਪਤਿ ਪਦ ਡਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੪੭॥ ਨਿਸਇਸਨੀ
 ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੪੮॥ ਨਿਸ ਪਤਨਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਅਰਿ ਅੰਤਹਿ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੪੯॥ ਨਿਸ ਧਨਿਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਅਰ ਪਦਹਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੯੫੦॥
 ਰੈਨ ਨਾਇਕਨਿ ਆਦਿ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਰਹੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਭਾਖਹੁ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਖਿ ਰਾਖਹੁ ॥੯੫੧॥ ਨਿਸ ਚਰਨਿਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਪਦ ਭਾਖਹੁ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪੁਨਿ ਰਾਖਹੁ ॥

{੨੭੪}

{੭੭੫}

ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥੯੫੨॥ ਆਦਿ ਨਿਸਾਚਰਨਿਨਿ ਕਹੁ ਭਾਖੋ ॥
 ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥੯੫੩॥
 ਰੈਨਰਮਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੫੪॥ ਰੈਨ ਰਾਜਨਿਨਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦਹਿ ਸਵਾਰੋ ॥
 ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭਹੀ ਲਹੀਐ ॥੯੫੫॥ ਨਿਸਾਰਵਨਨਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੯੫੬॥
 ਦਿਨਅਰ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਜੂ ਕੇ ਲਖਿ ਰਾਖੋ ॥੯੫੭॥ ਹਰਿਜ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥
 ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੋ ॥੯੫੮॥ ਤਿਮ੍ਰਿਯਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਗਹੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਕਹਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੯੫੯॥ ਹਰਿਜਰਿ
 ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸੁ ਕਬਿ ਬਿਚਰੀਐ ॥੯੬੦॥ ਰਵਿਜਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰੋ ਭਾਖਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਖਿ ਰਾਖਹੁ ॥੯੬੧॥ ਭਾਨੁਜਅਰਿ ਕਹਿ ਰਵਨਿ ਭਨੀਜੈ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੬੨॥
 ਸੂਰਜਰਿ ਰਵਨਿ ਆਦਿ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਗਹੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੯੬੩॥ ਭਾਨੁਜਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਪੁਨ ਰਾਖੋ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੬੪॥ ਅਤਿਲ ॥ ਦਿਨਪੁਜਅਰਿ ਰਵਨਿਨਿ
 ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੯੬੫॥ ਦਿਨ ਰਾਜਅਰਿ ਰਵਨਿਨੀ ਸੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥

{੭੭੫}

{੭੭੬}

ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਪੁਨਿ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐਂ ॥੯੬੬॥ ਚੋਪਈ ॥ ਦਿਨਸਿ ਅਰਿ ਰਵਨਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਪੁਨਿ ਕਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤੀਜੈ ॥੯੬੭॥ ਤਮ ਅਰਿ ਜਰਿ ਰਵਨਿਨਿ
 ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿਜੈ
 ॥੯੬੮॥ ਚੰਦ੍ਰਜੋਨਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿਜੈ ॥੯੬੯॥ ਸਸਿ ਉਪਸਖਿਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੯੭੦॥ ਨਿਸ ਇਸ ਭਗਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿਜੈ ॥੯੭੧॥
 ਸਸਿ ਭਗਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੭੨॥ ਨਿਸਿਸਭਗਾ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਕਹਿਜੈ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੭੩॥ ਰੈਨਰਾਟ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨੋ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਤਿਜੈ ॥੯੭੪॥
 ਅਤਿਲ ॥ ਰੈਨਰਾਵਨੀ ਕਹਿ ਭਗਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐਂ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਨੀਜੀਐਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਹੋ ਤਹੁ ਦੀਜੀਐਂ ॥੯੭੫॥ ਰੈਨਰਾਜ ਕਹਿ
 ਭਗਾ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਮਨ ਧਾਰੀਐ ॥੯੭੬॥ ਚੋਪਈ ॥ ਰੈਨ ਰਾਵ ਕਹਿ ਭਗਾ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜਹੁ ਚਹੋ ਕਹਿਜੈ ॥੯੭੭॥ ਦਿਨਅਰਿ
 ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਉਚਰਹੁ ਜਹੁ ਚਹੀਐ ॥੯੭੮॥ ਤਮਚਰ ਕਹਿ ਭਗ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ

{੭੭੬}

{੨੨੭}

{੨੨੭}

ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੰਜੈ ॥੯੭੯॥ ਰੈਣ ਰਾਵ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੯੮੦॥ ਜਉਨ
 ਕਰਣ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੯੮੧॥ ਕਿਰਣ ਧਰਣ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੮੨॥ ਮਯੰਕ ਸਬਦ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਦਨਾਥ ਧਰਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁ ਧਰੀਐ ॥੯੮੩॥
 ਮ੍ਰਿਗਬਾਹਨਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁ ॥
 ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਚਿੱਤ ਧਾਰਹੁ ॥੯੮੪॥ ਹਿਰਣਰਾਟ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ
 ਡਾਰਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੰਜੈ ॥੯੮੫॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਬਾਹਣੀ ਭਗਾ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੮੬॥
 ਮ੍ਰਿਗ ਪਤਿਣੀ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੮੭॥ ਪ੍ਰਜਾ ਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੰਜੈ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੯੮੮॥ ਛੰਦ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨਾਥ ਭਗਣਿਣਿ ਭਾਖੁ ॥
 ਰਿਪੁ ਨਾਥ ਚਰਪਤਿ ਰਾਖੁ ॥ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੯੮੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਨਦੀ
 ਰਾਟ ਸੁਤ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੦॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਜ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥੯੯੧॥ ਨਦੀ ਰਾਟ ਸੁਤ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਚਰ
 ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੨॥
 ਸਮੁੰਦ੍ਰਜ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੰਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥

{੨੭੮}

ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੯੩॥ ਮ੍ਰਿਗਜਾ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥
 ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੯੯੪॥ ਨਦਿਸਜ ਭਗਣਿ ਆਦਿ ਪਦ
 ਦੀਜੈ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ
 ॥੯੯੫॥ ਨਦਿ ਨਾਇਕ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਭਾਖੇ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੇ ॥੯੯੬॥ ਸਰਿਤਿਸ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ
 ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੯੯੭॥ ਸਰਿਤ ਇੰਦ੍ਰ
 ਭਗਣਨੀ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੯੯੮॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਨਿਸਸਿਣਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ
 ਪਦ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਲਖਿ
 ਲੀਜੀਐ ॥੯੯੯॥ ਤਮਚਰ ਭਗਣਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਜਾਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੦੦॥
 ਤਮਹਰ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿਕੈ ਪਤਿ ਪਦ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁਬੁੱਧਿ ਕਹੁ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ਲਹੁ ॥੧੦੦੧॥ ਤਮ ਅਰਿ ਭਗਣਾਣਿਨਿ
 ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੦੨॥ ਚੋਪਈ ॥ ਤਿਮਰਰਿ ਭਗਣਨਿ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸਤਚਰ
 ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੇ ॥੧੦੦੩॥ ਤਿਮਰ
 ਨਾਸ ਕਰ ਭਗਣਨਿ ਭਾਖੇ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੪॥ ਤਿਮਰਰਦਨ ਭਗਣਨੀ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੦੫॥ ਤਿਮਰ ਉਚਰਹਾ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਤਚਰ

{੨੭੮}

{੭੭੯}

ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੦੬॥
 ਤਿਮਰ ਨਿਕੰਦਨਿ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਭਗਣਿਨਿ ਸੁਤਚਰ ਪੁਨਿ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੭॥ ਤਿਮਰ ਮੰਦ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੦੮॥ ਤਿਮਰਆਂਤ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ
 ਭਾਖੇ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ
 ॥੧੦੦੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਿਮਰ ਨਾਸ ਕਰ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ
 ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ
 ॥੧੦੧੦॥ ਉਡਗਰਾਜ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕੈ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕਹੁ ਠਾਨੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੧੧॥ ਚੋਪਈ ॥
 ਉਡਗਿਸ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੨॥ ਉਡਗ ਨਾਥ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ
 ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੩॥ ਉਡਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਭਗਣਿਨੀ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੧੪॥ ਉਡਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੧੦੧੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਉਡਗ ਏਸ ਭਗਣਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੧੦੧੬॥ ਉਡਪਤਿ ਭਗਣਿਨਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ
 ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਬੀਨ
 ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੧੭॥ ਚੋਪਈ ॥ ਉਡਗ ਭੂਪਣੀ ਭੂਪ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ

{੭੭੯}

{੨੮੦}

ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੧੦੧੮॥ ਤਾਰਾਪਤਿ ਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਭਾਖੇ ॥ ਸੁਤਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁ ॥੧੦੧੯॥
 ਤਾਰੇਸਰ ਕਹਿ ਭਗਣਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ
 ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੨੦॥ ਤਾਰਾਲਯਇਸ ਭਗਣਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ॥
 ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੧੦੨੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਤਾਰਾਗ੍ਰਿਹਣਿਸ ਭਗਣੀ
 ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੨੨॥ ਉਡਗ ਨਿਕੇਤਿਸ ਭਗਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥
 ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਬਹੁਰ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੦੨੩॥ ਉਡਗ ਨਾਥ ਭਗਣਿਨੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪਦ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ
 ਨਾਥ ਬਹੁਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਹਿਚਾਨੀਐ
 ॥੧੦੨੪॥ ਉਡਗਏਸਰ ਭਗਣਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੨੫॥
 ਉਡਗਏਸਰ ਭਗਣਿਨਿ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੧੦੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਡਗਾਸੈ
 ਭਗਣਿਨੀ ਬਖਾਨੇ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਜੀਅ ਧਾਰੀਐ ॥੧੦੨੭॥ ਰਿਖਜ ਭਗਣਿਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੨੮॥ ਮੁਨਿਜ ਭਗਣਿਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ
 ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹਿੰਦੈ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦੨੯॥
 ਬ੍ਰਿਤ ਉੱਤਮਜ ਭਗਣਿਨੀ ਭਾਖੇ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥ ਸਕਲ

{੨੮੦}

{੨੮੧}

ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮਨ ਲਹੀਐ ॥੧੦੩੦॥ ਤਪਿਸ ਉਚਰਿ ਭਗਣਿਨੀ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪੁਨ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥
 ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੩੧॥ ਕੱਸਿਪ ਸੁਤਕਹਿ ਭਗਣਿਨਿ ਭਾਖੀਐ ॥
 ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਧਰੀਐ
 ॥੧੦੩੨॥ ਜਵਨ ਕਰਣ ਭਗਣਿਨੀ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ
 ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੦੩੩॥ ਕ੍ਰਿਸਨਿਨਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ
 ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੩੪॥ ਸਿਆਮ ਮੂਰਤਿਨਿਨਿ
 ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਅਨੁਮਾਨਹੁ ॥੧੦੩੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤਪਤਿਨੀ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੦੩੬॥ ਸੂਰਜ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ
 ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਜੀਅ ਧਾਰਹੁ ॥੧੦੩੭॥
 ਸੂਰਜ ਆਤਮਜਾ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਿਹੁ ਅੰਤ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰੋ ॥੧੦੩੮॥ ਆਦਿ ਮਾਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਦੈ ਡਾਰੋ ॥
 ਅਰਿਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਰੀਐ ॥੧੦੩੯॥ ਅਭਿਮਾਨਿਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਧਰਿਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੪੦॥
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਮਯਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੰਜੈ ॥੧੦੪੧॥ ਗਰਬਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਨਾਇਕ ਪਦ ਦੀਜੈ ॥
 ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦੪੨॥ ਅਤਿੱਲ ॥ ਦ੍ਰੁਪਨਿਨਿ ਮੁਖ ਤੇ
 ਸਬਦ ਸੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਕਰ ਨਾਥ ਸਬਦ ਦੈ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੱਧਿ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥੧੦੪੩॥ ਚੋਪਈ ॥ ਅਹੰਕਾਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

{੨੮੧}

{੨੮੨}

ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿਜੈ ॥੧੦੪੪॥
 ਪੀਅਣੀਣ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁਤਚਰ ਕਹਿ ਪਤਿ ਸਬਦ ਭਣੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਣਹੁ ॥
 ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਣਹੁ ॥੧੦੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਿਖਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥
 ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੦੪੬॥ ਮੇਧਣਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਿਪੁ ਪਦ ਕਹੀਐ
 ਅੰਤ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈ ਅਨੰਤ ॥੧੦੪੭॥ ਸੇਮੁਖਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਕਹਿ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ
 ਬਖਾਨ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਏ ਲਹਿ ਲੀਜੋ ਬੁਧਿਵਾਨ ॥੧੦੪੮॥ ਆਦਿ ਮਨੀਖਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ
 ਪਦ ਬਹੁਰ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੦੪੯॥ ਬੁਧਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ
 ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰੁ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੧੦੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਨੀ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦੁ ਕਛੂ ਨਹਿ ਮਾਨਹੁ
 ॥੧੦੫੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਦਿ ਅਭਾਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਸ੍ਰੀ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜਹੁ
 ਸੁ ਕਬਿ ਪਛਾਨ ॥੧੦੫੨॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਦਿ ਸੋਭਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ
 ॥੧੦੫੩॥ ਪ੍ਰਭਾਧਰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਤਾਂਤੇ
 ਉਤਰ ਤੁਪਕ ਕੋ ਨਾਮ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਜਾਨ ਨਹੀ ਲੀਜੀਐ ॥੧੦੫੪॥ ਸੁਖਮਨਿ ਪਦ
 ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ
 ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੫੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਧੀਮਨਿ ਪਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਰਬ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੧੦੫੬॥ ਆਦਿ
 ਕ੍ਰਾਂਤਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਡਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ
 ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੫੭॥ ਛਬਿਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ

{੨੮੨}

{੭੮੩}

ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੫੮॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਜਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ
 ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਠਾਂ ਕਹੀਐ ॥੧੦੫੯॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਆਦਿ
 ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਪਾਛੇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ
 ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਚਹੀਐ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਸੁ ਤਹਾਂ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੦੬੦॥ ਆਦਿ ਤੁਰੰਗਨੀ ਮੁਖਤੇ ਸਬਦ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੬੧॥ ਹਯਨੀ ਸਬਦਹਿ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਅੰਤ ਕਰ ਪਦ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਦੀਯੋ ਜਹਾਂ ਤੁਮ ਚਹੋ
 ਸੁ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੦੬੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੈਂਈਧਵਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥
 ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੬੩॥ ਆਦਿ ਅਰਿਬਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੦੬੪॥
 ਆਦਿ ਤੁਰੰਗਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਹੁ
 ਚਿਤ ਰੁਚੈ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੬੫॥ ਆਦਿ ਘੋਰਨੀ ਸਬਦ ਭਨੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭੈ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਨ ਤਿਹੀ ਉਚਾਰੋ ॥੧੦੬੬॥ ਆਦਿ ਹਸਤਿਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰਿਪ
 ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥ ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿਜੈ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤੇ ਤਹੀ ਭਣਿਜੈ ॥੧੦੬੭॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥
 ਆਦਿ ਦੰਤਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਸੁਬੁੱਧਿ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੬੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਆਦਿ ਦੁਰਦਨੀ ਸਬਦ
 ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿਜੈ ॥ ਯਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭੇਦ ਨਹੀ ਕਿੱਜੈ
 ॥੧੦੬੯॥ ਦ੍ਰੁਪਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥
 ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੭੦॥ ਆਦਿ ਪਦਮਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥

{੭੮੩}

{੨੮੪}

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕਛਹੂ ਕੀਜੈ ॥੧੦੭੧॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਾਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ
 ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਯਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੭੨॥ ਚੋਪਈ ॥ ਆਦਿ ਬਿਯਾਲਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ
 ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੭੩॥
 ਇੰਭਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈ ॥ ਜਾਕੇ ਸਕਲ
 ਸੁ ਕਬਿ ਕੁਲ ਜੋਵੈ ॥੧੦੭੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕੁੰਭਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤ ਮੁਖ ਤੇ ਪਾਠ ਕਰੀਜੈ ॥੧੦੭੫॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਕੁੰਜਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਹੁਰ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੭੬॥ ਕਰਿਨੀ ਸਬਦਿ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਦੀਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹੁ
 ਠਵਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਦੀਜੀਐ ॥੧੦੭੭॥ ਮਦਯਧਰਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਹੰਤਾ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ
 ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮੈ ਲਹੋ ॥ ਹੋ ਕਹਯੋ ਚਹੋ ਇਨ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਇਨ ਕੋ ਕਹੋ
 ॥੧੦੭੮॥ ਸਿੰਧੁਰਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਕਬਿ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੦੭੯॥ ਅਨਕਪਨੀ
 ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ
 ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਦਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹ ਠਵਰੈ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੦੮੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੦੮੧॥ ਹਰਿਨੀ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਅਉ ॥ ਹੋ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਸੁ ਚਹੀਐ

{੨੮੪}

{੨੮੫}

ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਅਉ ॥੧੦੮੨॥ ਗਜਨੀ ਸਬਦ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ
 ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਚਤੁਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਕਲ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਿਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ
 ॥੧੦੮੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਾਵਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਿਹੱ ਠਾਂ ਚਹੋ ਤਹੀਂ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੪॥ ਮਾਤੰਗਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ
 ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਵੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸਕਲ ਸੁ ਕਬਿ ਮਿਲ ਜੋਵੈ ॥੧੦੮੫॥ ਆਦਿ ਗਇੰਦਨਿ
 ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਰੁਚੈ
 ਤਹੱ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੬॥ ਦ੍ਰੁਮ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈਂ ਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੀਅ ਜਾਨੋ ॥੧੦੮੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਿਰਛਾਂਤਕਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਦਯੋ ਚਹੋ ਜਹੱ ਠਾਂ ਤਹੱ ਕਹੀਐ ॥੧੦੮੮॥
 ਫਲਧਰ ਅਰਣੀ ਆਦਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਜਹਾਂ ਚਹੋ
 ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨੋ ॥੧੦੮੯॥ ਫਲਦਾਇਕ ਅਰਣੀਅਹਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰੀਐ ॥
 ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ ਮਾਨੋ ॥੧੦੯੦॥ **ਅਤਿੱਲ** ॥ ਧਰਾਧਰਨ ਅਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ
 ਜਵਨ ਠਵਰ ਤਿਨ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੦੯੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਧੂਰਿਗਟ ਅਰਣੀ ਪਦ ਭਾਖੋ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਰਾਖੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥ ਜਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੦੯੨॥ ਫਲਧ ਸਬਦ
 ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਜਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ
 ਠਵਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੦੯੩॥ ਫਲਿ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਕਹਿ ਰਿਪ ਪਦ ਪੁਨਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ
 ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਹਾਂ ਤਹੀ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੦੯੪॥ ਤਰੁ ਅਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਿ
 ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨਹੁ ॥੧੦੯੫॥ ਧਰਿਸ

{੨੮੫}

{੭੮੬}

ਅਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾਕੇ ਬਿਖੈ
 ਭੇਦ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੦੯੬॥ ਬਿਰਛਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸਭ ਜੀਅ ਲਹੀਐ ॥ ਜਿਹੋ ਚਾਹੋ ਤਿਹੋ ਠਵਰ ਸੁ ਕਹੀਐ ॥੧੦੯੭॥ ਰਦਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ
 ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਿਹੋ ਚਾਹੋ ਤਿਹੋ ਠਵਰ ਭਨੀਜੈ ॥੧੦੯੮॥
 ਰਦਨ ਛੰਦਨੀ ਅਰਣੀ ਭਾਖੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ
 ਨੈਕ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੦੯੯॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਨਾਮ ਸਕਲ ਦੰਤਨ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ
 ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਦੀਯੋ ਚਹੋ ਜਿਹੋ ਠਵਰ ਤਹਾਂ ਹੀ ਦੀਜੀਐ
 ॥੧੧੦੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੧੦੧॥ ਆਦਿ ਭੂਪਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ
 ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਿਹੋ ਚਾਹੋ ਤਿਹੋ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੦੨॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਸੁਆਮਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ
 ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੩॥ ਆਦਿ ਅਧਿਪਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ
 ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੪॥ ਧਰਦ੍ਰਿੜਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਚਹੋ ਜਿਹੋ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੦੫॥ ਆਦਿ ਅਧਿਪਨੀ ਸਬਦ ਸੁਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥
 ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਅ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੬॥ ਪਤਿਣੀ
 ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਸੱਤ੍ਰੁਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੀਐ ॥ ਇਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ
 ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੦੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੂਪਤਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥

{੭੮੬}

{੨੮੭}

ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਠਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਵਨੈ ਠਵਰ ਰੁਚੈ ਤਹੱ ਕਹੀਐ ॥੧੧੦੮॥
 ਆਦਿ ਭੂਪਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਿਹੱ
 ਠਾਂ ਰੁਚੈ ਸੁ ਤਹੀ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੧੦੯॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਬਧਕਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਰੁਚ ਹੋਇ ਤਹੀ
 ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੧੦॥ ਕਿੰਕਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥
 ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਚਿਤ ॥ ਹੋ ਜਿਹੱ ਚਾਹੋ ਇਹੱ ਨਾਮ ਦੇਹੁ ਭੀਤਰ ਕਬਿੱਤ ॥੧੧੧੧॥
ਚੋਪਈ ॥ ਅਨੁਚਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਲਹੀਐ ॥ ਉਚਰੋ ਤਹਾਂ ਠਵਰ ਜਿਹੱ ਚਰੀਐ ॥੧੧੧੨॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਆਦਿ ਅਨੁਗਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੀਐ ॥ ਹਨਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹੱ
 ਜਹੱ ਸਬਦ ਚਰੀਜੈ ਤਹੱ ਤਹੱ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੧੩॥ ਕਿੰਕਰਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਜੀਅ ਜਾਨਿ ਲੈ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੋ ਚਹੋ ਤਹੀ
 ਏ ਸਬਦ ਦੈ ॥੧੧੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਤਨਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ
 ਕੇ ਲੀਜੈ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੧੧੫॥ ਧੁਜਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਭਾਖੋ ਅੰਤ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ
 ਕੇ ਨਿਕਸਤ ਚਲੈਂ ਅਨੰਤ ॥੧੧੧੬॥ ਆਦਿ ਬਾਹਨੀ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜੋ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੧੧੭॥ ਕਾਮਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਸੁ ਦੇਹੁ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਚੀਨ੍ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੇਹੁ ॥੧੧੧੮॥ ਕਾਮਿ ਆਦਿ ਸਬਦੋਚਰ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੧੯॥ ਆਦਿ ਬਿਰੁਖਿਨਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦੀਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੧੨੦॥ ਸੈਨਾ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈਂ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨੧॥ ਧਨੁਨੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ਅਰਨੀ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ॥

{੨੮੭}

{੭੮੮}

ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹੁ ਸਮਝ ਸੁਜਾਨ ॥੧੧੨੨॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਆਦਿ ਧਨੁਖਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੧੨੩॥ ਕੋਵੰਡਨੀ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਸਬਦ ਏ ਚਹੋ ਤਹੀਂ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਖੁਆਸਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜਹਿ ॥ ਜਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਭਣਿੱਜਹਿ ॥੧੧੨੫॥ ਕਾਰਮੁਕਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਖਾਨੋ ॥੧੧੨੬॥ ਰਿਪੁ ਸੰਤਾਪਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕ ਨਹੀ ਕੀਜੈ ॥੧੧੨੭॥ ਰਿਪੁ ਖੰਡਣਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਮਿਲ ਸੁਘਰੂਚ ਬਖਾਨੋ ॥੧੧੨੮॥ ਦੁਸਟ ਦਾਹਨੀ ਆਦਿ ਭਨੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਤੁਮ ਲਖਿ ਪਾਵਹੁ ॥ ਜਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਬਤਾਵਹੁ ॥੧੧੨੯॥ ਰਿਪੁ ਘਾਇਣੀ ਪਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਉਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥੧੧੩੦॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਆਦਿ ਚਾਂਪਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਚਾਹੀਐ ਸਬਦ ਸੁ ਤਹੱ ਤਹੱ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੩੧॥ ਪ੍ਰਤੰਚਨੀ ਸਬਦ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਹੁ ਨਿਸੰਕ ਸਭ ਠਉਰ ਨ ਗਨਤੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੩੨॥ **ਛੰਦ ਰੂਆਮਲ** ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਭੰਜਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਰਿਪੁ ਸਬਦੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸਭ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਪਛਾਨ ॥ ਨਹਿ ਭੇਦ ਯਾ ਮਹਿ ਜਾਨ ॥੧੧੩੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਰਿ ਸਕਤਣਿ ਪਦ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਹੀ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀਜੈ ॥੧੧੩੪॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਣੀ ਆਦਿ

{੭੮੮}

{੭੮੯}

ਉਚਾਰਣ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਕਾਬਿ ਕਬਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਸਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣੀਐ ॥੧੧੩੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਾਨ ਬਰਖਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ
 ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੩੬॥
ਅੜਿਲ ॥ ਆਦਿ ਬਾਨੀ ਸਬਦਹਿ ਭੂਲ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਅ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਸਬਦ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੩੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਆਦਿ ਪਨਚਨੀ
 ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਰੁਚਿਜੈ ਜਹੀਂ ਤਹੀਂ ਤੇ
 ਕਹੀਐ ॥੧੧੩੮॥ ਕੇਵੰਡਜਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਿਹ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਜਹਾ ਰੁਚੈ ਤੇ ਤਹੀ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੩੯॥ ਇਖੁਆਸਜਨੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ
 ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੰਜੈ ॥ ਜਵਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧੧੪੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਕਾਰਮੁਕਜਨੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਮੈ ਚਹੋ ਤਹਾਂ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੪੧॥ ਰਿਪੂਤਾਪਣੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁ ਪਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ **ਸੁਬੱਧਿ** ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ
 ਚਹੋ ਤਹ ਦੇਹੁ ਨ ਸੰਕਾ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੨॥ ਆਦਿ ਚਾਪਣੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ **ਸੁਬੱਧਿ** ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹੋ ਚਾਹੋ ਤਿਹ ਠਵਰ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ
 ॥੧੧੪੩॥ ਪਨਚ ਧਰਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ **ਸੁਬੱਧਿ** ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਆਦਿ
 ਸੁਹਿੰਦਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਜਿਹ ਠਾਂ ਰੁਚੈ
 ਤਹੀਂ ਤੇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੪੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬੱਲਭਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ
 ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਮਾਣੀਐ ॥੧੧੪੬॥

{੭੮੯}

{੭੯੦}

ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਖਾਇਨਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੰਜੈ ॥
 ਜਿਹ ਚਹੀਐ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਭਣਿੰਜੈ ॥੧੧੪੭॥ ਪ੍ਰੀਤਮਣੀ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਮਥਨੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ
 ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੇ ॥ ਯਾ ਮੈ ਨੈਕੁ ਨ ਮਿੱਥਿਆ ਜਾਨੇ ॥੧੧੪੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਆਦਿ
 ਸੁਜਨਨੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੁੱਧਿ
 ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਤਨਕ ਨਹੀ ਮਾਨੀਐ ॥੧੧੪੯॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਹਿਰਦਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਸਬਦ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਹੁਰ ਪਦ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਲਹੁ ॥
 ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਹੀਂ ਤੇ ਨਾਮ ਕਹੁ ॥੧੧੫੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਾਨੁਖਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ
 ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਚਹੋ ਜਹਾਂ ਸਭ ਠਵਰ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੫੧॥ ਆਦਿ
 ਮਰਤਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੇ ॥ ਅੰਤਕ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਠਾਨੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਜਿਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹ
 ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੫੨॥ ਆਦਿ ਮਾਨੁਨੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੇ ॥ ਤਾਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸੁ ਠਾਨੇ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ
 ਲਹਿ ਲਿੰਜੈ ॥ ਜਿਹੱ ਚਾਹੋ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਭਣਿੰਜੈ ॥੧੧੫੩॥ ਮਾਨਿਖਯਨੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਮਥਨੀ
 ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੰਜੈ ॥ ਰੁਚੈ ਜਹਾਂ ਤਿਹੱ ਠਵਰ ਭਣਿੰਜੈ ॥੧੧੫੪॥ ਨਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਣ
 ਕੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਿਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ
 ॥੧੧੫੫॥ ਮਾਨਵਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਦਿੰਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹੀਜੈ ॥
 ਸਭਾ ਮੱਧਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਕਹੀਜੈ ॥੧੧੫੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪ੍ਰਿਥੀਰਾਟਨੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਇਨ ਕੇ ਕਹਤ ਨ ਸੰਕਾ ਮਨ
 ਮੈ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੫੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਛਿਤਣੀਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਕਲ ਸਭਾ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੧੫੮॥ ਛੱਤ੍ਰਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਅੰਤ
 ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਦਿੰਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨਹੁ ॥੧੧੫੯॥

{੭੯੦}

{੭੯੧}

ਛਮਿਇਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਸਦਾ
 ਸੁਨਤ ਬੁਧਿ ਜਨਨ ਭਣੀਜੈ ॥੧੧੬੦॥ **ਛੰਦ ਰੂਆਮਲ** ॥ ਧਰਤੀਸਣਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ॥ ਅਰਿ ਸਬਦ ਅੰਤ
 ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਸਭ ਚੀਨ ਨਾਮ ਤੁਫੰਗ ॥ ਸਭ ਠਵਰ ਭਨਹੁ ਨਿਸੰਗ ॥੧੧੬੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਧਵਲ ਧਰਿਸਣੀ ਪਦ
 ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਬੁੱਧਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੬੨॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਬ੍ਰਿਖਭ ਧਰਿਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥
 ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸਭਾ ਕੇ ਸੁਣਤ ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੧੬੩॥
 ਧਾਵਲੇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ
 ਬੁੱਧਿਜਨ ਸੁਨਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੧੬੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਆਦਿ ਧਵਲਇਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਤਾਕੇ
 ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਗੁਨੀਜਨਨ ਕੀ ਸਭਾ
 ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੬੫॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬ੍ਰਿਖਭਣੀ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ
 ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚੀਨ੍ ਲੈ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ॥ ਹੋ ਕਾਬਿ ਕਥਾ ਮੈ ਦੀਜੈ ਅਉ ਭੀਤਰ ਕਬਿਤ ॥੧੧੬੬॥
 ਗਾਵਿਸ ਇਸਣੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੬੭॥ ਭੂਵਿਸਣੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੧੬੮॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਉਰਵਿਸਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਮਥਣੀ
 ਅੰਤ ਸਬਦ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿਜਹਿ ॥ ਸਰਬ ਠਵਰ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿਜਹਿ ॥੧੧੬੯॥
 ਜਗਤੀਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਮਥਣੀ ਤਿਹ ਠਾਨੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਯਾ ਮੈ
 ਭੇਦ ਰਤੀ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨਹੁ ॥੧੧੭੦॥ ਬਸੁਮਤੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੱ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜਹਿ ॥ ਸਭਨ ਸੁਨਤ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿੱਜਹਿ ॥੧੧੭੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਸੁਧੇਸਣੀ ਸਬਦ

{੭੯੧}

{੭੯੨}

ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਚੀਨ੍ ਲੈ ॥
 ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਸਬਦ ਦੈ ॥੧੧੭੨॥ ਬੈਸੁੰਧੁਰਾਏਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੋ ਚਹੋ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਅਹਿ
 ॥੧੧੭੩॥ ਬਸੁਮਤੇਸਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਹੁਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਚਤੁਰ ਸਕਲ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਚਹੀਐ ਪਦ ਤਹੀਂ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੧੭੪॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਣੀ
 ਏਸਣੀ ਕਹੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁੰ ਗਹੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੇਹੁ ਸੁਜਨ ਜਨ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਬੀਚ
 ਸਕਲ ਮਨ ॥੧੧੭੫॥ ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਣੀ ਏਸਣੀ ਭਾਖੋ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਰਾਖੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ
 ਲਹਿੰਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸੁ ਕਬਿ ਜਨ ਸੁਨਤ ਭਣਿੰਜੈ ॥੧੧੭੬॥ ਅਚਲਾਇਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ
 ਅੰਤ ਤਿਹ ਦਿੰਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀੰਜੈ ॥ ਜਵਨ ਠਵਰ ਚਹੀਐ ਤਹ ਦੀੰਜੈ ॥੧੧੭੭॥ ਵਿਪਲੀਸਿਣੀ
 ਪਦਾਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਧਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਰੰਚਕ
 ਜਾਨੋ ॥੧੧੭੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਆਦਿ ਸਾਗਰਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਏਸ ਦਰਰਨੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥
 ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਚਹੋ ਤਹ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੭੯॥
 ਮਹਾ ਅਰਣਵੀ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਪਤਿ ਮਰਦਨਨੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁੰ ਡਾਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ
 ਜਾਨ ਜੀਯ ਰਾਖੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਭਾਖੀਅਹਿ ॥੧੧੮੦॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਆਦਿ
 ਸਿੰਧਣੀ ਸਬਦ ਭਣੀੰਜੈ ॥ ਪਤਿ ਅਰਦਨੀ ਪਦਾਂਤ ਕਹੀੰਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੋ ॥ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ
 ਸੁਨਤੇ ਕਹੋ ॥੧੧੮੧॥ ਨੀਰਾਲਯਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੋ ॥ ਨਾਇਕ ਅਰਣੀ ਪੁਨ ਪਦ ਧਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀਕੁ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੧੮੨॥ ਆਦਿ ਜਲਾਲਯਣੀ ਪਦ ਦਿੰਜੈ ॥ ਪਤਿ ਅਰਣੀ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁੰ ॥ ਸਕਲ ਸੁਜਨ ਜਨ ਸੁਨਤ ਬਖਾਨਹੁੰ ॥੧੧੮੩॥ ਬਾਰਧਣੀ ਸਬਦਾਦਿ
 ਉਚਰੀਐ ॥ ਪਤਿ ਅਰਿ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੀੰਜੈ ॥ ਸਕਲ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ

{੭੯੨}

{੭੯੩}

ਭਨੀਜੈ ॥੧੧੮੪॥ ਧਰਾਏਸਣੀ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹਿ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਪਦ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਨਾਮ ਲਹਿੰਜੈ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਭਣਿੰਜੈ ॥੧੧੮੫॥ ਲੋਰ ਭਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅੰਤ ਸਬਦ ਮਥਣੀ
 ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਬਿਨ ਸੰਕ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੧੮੬॥ ਗੋਰਾ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ
 ਕੀਜੈ ॥ ਏਸ ਅੰਤਕਣੀ ਅੰਤ ਭਣੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜਹਾਂ ਰੁਚੈ ਤਿਹ ਠਵਰ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥੧੧੮੭॥
 ਅਵਨੇਸਣੀ ਪਦਾਦਿ ਕਹੀਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਭੈ ਨਿਵਾਰਿ
 ਨਿਰਭੈ ਹੁਇ ਕਹੀਐ ॥੧੧੮੮॥ ਦਿੱਗਜਨੀ ਸਬਦਾਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਏਸਾਰਦਨੀ ਅੰਤ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਸਕਲ ਸੁ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਚੀਨਹੁ ॥ ਜਹ ਚਾਹੋ ਤਹ ਕਹੋ ਪ੍ਰਬੀਨਹੁ ॥੧੧੮੯॥ ਕੁੰਭਨਾਸਨੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਅੰਤ
 ਸਬਦ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭੈ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮਹਿ ਝੂਠ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਜਾਨੋ ॥੧੧੯੦॥ ਮਹਿਏਸਣੀ
 ਪਦਾਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਮਹਿ ਦਿਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹੀਜੈ ॥ ਜਹਹੀ ਚਹੋ ਤਹੀ
 ਲੈ ਦੀਜੈ ॥੧੧੯੧॥ ਮੈਦਣੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਘਾਰੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕਹੁ ਧਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਚਾਹੋ ਜਹਾ ਉਚਾਰਹੁ ਤਬ ਹੀ ॥੧੧੯੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਸੁੰਧਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥
 ਸਬਦ ਦਾਹਨੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਗਟ ਸਭਾ
 ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੯੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਸੁੰਧਰੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ
 ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਅਧਿਕ ਗੁਨਜਨਨ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥੧੧੯੪॥ ਨਰਾ ਅਧਿਪਣੀ
 ਆਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਮਥਣੀ ਪਦ ਕੋ ਅੰਤ ਧਰਿੰਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁ ਕਬਿ ਜਨ ਸੁਨਤੇ
 ਕਹੀਐ ॥੧੧੯੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮਾਨੁਖੇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅੰਤਕਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਤਵਨ ਕੇ
 ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗ ਉਚਰੀਐ ਸੰਕ ਨ ਮਾਨੀਐ
 ॥੧੧੯੬॥ ਦੇਸ ਏਸਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤ ਅਰਦਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤੁ ਕਾਬ ਕੇ ਬੀਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੧੯੭॥ ਜਨਪਦੇਸਣੀ

{੭੯੩}

{੭੯੪}

ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅੰਤਅੰਤਕਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਅ
ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਚਹੀਅਹਿ ਠਵਰ ਜਹਾਂ ਸੁ ਤਹਾਂ ਤੇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੧੯੮॥ ਮਾਨਵੇਂਦ੍ਰਣੀ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ
ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤਅੰਤਕਨੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ॥ ਹੋ
ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਇਸੀ ਕਰ ਮਿਤ ਮਹਿ ॥੧੧੯੯॥ ਲੋਕ ਏਂਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਹਰਣੀ
ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਰੈਨ ਦਿਵਸ ਸਭ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖਯੋ
ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੦੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲੋਕ ਰਾਜਨੀ ਆਦਿ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਕਲ
ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਮਾਂਝ ਕਹੀਜੈ ॥੧੨੦੧॥ ਦੇਸੇਸਨੀ ਰਵਣਨੀ ਭਾਖੋ ॥ ਅੰਤ ਅੰਤਕਨੀ
ਸਬਦਹਿ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਜਨਨ ਕੇ ਸੁਨਤ ਭਨੀਜੈ ॥੧੨੦੨॥ ਬਿਰਾਭਾਖਿ
ਇਸਣੀ ਪੁਨਿ ਭਾਖੋ ॥ ਅੰਤ ਅੰਤਕਨੀ ਪਦ ਕਹੁੱ ਰਾਖੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹਿੱਜੈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਮਾਂਝ
ਭਣਿੱਜੈ ॥੧੨੦੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਾਸਪੀ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅੰਤਿਅੰਤਕਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ
ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗਿ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ
॥੧੨੦੪॥ ਆਦਿ ਨਾਮ ਨਾਗਨ ਕੇ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਬਹੁਰ
ਘਾਤਨੀ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੨੦੫॥ ਸਰਪ ਤਾਤਣੀ
ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ
ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਭ ਕਬਿਤਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੦੬॥ ਇੰਦ੍ਰ ਏਂਦ੍ਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ
ਕੀਜੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ
ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੦੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੇਵਦੇਵਣੀ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥
ਏਸਰਾਂਤਕਨਿ ਪੁਨ ਪਦ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਕਹੀਐ
॥੧੨੦੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੱਕ੍ਰਤਾਤ ਅਰਣੀ ਸਬਦਾਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਂਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥

{੭੯੪}

{੭੯੫}

ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਯੇ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਥਾ ਬਾਰਤਾ ਭੀਤਰ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੦੯॥
 ਸਤਕ੍ਰਿਤੇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਸੁਨਤ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਚੀਪਤਿਸਣੀ
 ਇਸਣੀ ਭਾਖੇ ॥ ਮਥਣੀ ਸਬਦ ਅੰਤ ਕੋ ਰਾਖੇ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਨੀਜੈ
 ॥੧੨੧੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੱਕ੍ਰੰਦਨ ਤਾਤਣੀ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਬਿਨਾ ਕਪਟ ਤਿਨ ਲਖੇ ਨ ਕਪਟ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੨੧੨॥ ਕਉਸਕੇਸਣੀ
 ਇਸਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ
 ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਹੇ ਹਮਾਰੇ ਬਚਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀਐ ॥੧੨੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਾਸਵੇਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਅੰਤ ਸਬਦ ਅਰਣੀ ਤਿਹੱ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਜੀਯ ਜਾਨੇ ॥ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਬਖਾਨੇ ॥੧੨੧੪॥
ਅੜਿਲ ॥ ਬਰਹਾ ਇਸਣੀ ਅਰਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨੀਐ ॥ ਸੰਕ
 ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੱਤਿ ਸੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ਮਾਨੇ ਲੀਜੀਐ ॥੧੨੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਮਘਵੇਸਣੀ ਇਸਰਣੀ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਪਦਹਿ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜੈ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨੧੬॥
 ਮਾਤਲੇਸਣੀ ਏਸਣੀ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਲੀਜਹਿ ਸੁ ਕਬਿ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨੧੭॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਸਨਏਸਣੀ ਆਦਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥
 ਦੀਜੈ ਤਵਨ ਠਵਰ ਜਹੱ ਚਹੀਐ ॥੧੨੧੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪੁਰੰਦਰ ਇਸਣੀ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਇਸਣੀ
 ਮਥਣੀ ਪਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ
 ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੧੯॥ ਬਜ੍ਰਪਰਿਸਣੀ ਅਰਣੀ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ
 ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਸੰਕ ਤਯਾਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਸਬਦ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਿਸੀ ਸੋ ਕਬਿ ਕੀ ਕਾਨ ਨ ਮਨ ਮੈ ਆਨੀਐ
 ॥੧੨੨੦॥ ਤੁਰਾਖਾੜ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਪਦ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ

{੭੯੫}

{੭੯੬}

ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਐ ਪਹਿਚਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਚਤੁਰ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥੧੨੨੧॥ ਇੰਦ੍ਰਣੀ
 ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ
 ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੨੨॥ ਉਚਸ੍ਰਵਾਇਸ ਏਸ ਏਸਣੀ
 ਭਾਖੀਐ ॥ ਇਸਣੀ ਕਹਿਕੈ ਅਰਣੀ ਪਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਅਮਿਤ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਨਿਰਸੰਕ ਹੁਇ ਸਦਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੨੩॥ ਹਯਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥
 ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਨਿਡਰ ਸਭਾ
 ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੨੪॥ ਗਾਜਰਾਜ ਰਾਜਨਨੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ
 ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨ ਨੈਕਹੂੰ ਕੀਜੀਐ
 ॥੧੨੨੫॥ ਅੱਸ੍ਰਏਸਣੀ ਇਸਣੀ ਇਸਣ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤਾਕੇ ਮਥਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਡਾਰੀਐ ॥ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕ ਤਿਆਗਿ ਨਿਰਸੰਕ ਉਚਾਰਯੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੨੬॥ ਬਾਹਰਾਜ
 ਰਾਜਨਣੀ ਰਾਜਨ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹੀਯੇ
 ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੨੭॥ ਤੁਰੰਗ ਏਸਣੀ ਇਸਣੀ ਪ੍ਰਭਣੀ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹਿ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਬਹੁਰ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਗੁਨਿਜਨਨ ਸੁਨਤ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥੧੨੨੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਆਇਇਸਪਤਿ ਪਿਤਣੀ ਪਦ ਕਹੀਐ ॥
 ਇਸਣੀ ਅਰਣੀ ਸਬਦਹਿ ਲਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਨੀਐ ॥ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਭਨੀਐ
 ॥੧੨੨੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਾਜਰਾਜ ਕੇ ਸਭਹੀ ਨਾਮ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਭਣੀ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਬਹੁਰ ਪਦ ਠਾਨ
 ਕੈ ॥ ਅਰਣੀ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਸਬਦ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੩੦॥
 ਹਸਤੀ ਏਸ ਪ੍ਰਭ ਪਿਤਣੀ ਗ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ
 ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਕਵਿਤ ਮੋ ਚਹੋ ਸੁ ਪਦ ਤਹ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੩੧॥ ਦੰਤਿਰਾਟ ਪ੍ਰਭ ਪਿਤ ਸੁਤਣੀ

{੭੯੬}

{੭੯੭}

ਪਦ ਭਾਖਕੈ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਚਹੀਐ ਦੀਜੀਐ ਜਹਾਂ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੩੨॥ ਦੁਰਦ ਰਾਟ ਰਾਟਿਸਣੀ ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥
 ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ
 ਕੇ ਭੀਤਰ ਉਚਰਯੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੩੩॥ ਦ੍ਰੁਪਿਇਸ ਇਸਣੀ ਮਥਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਚਹੋ ਸਬਦ ਤੁਮ ਜਹਾਂ ਨਿਡਰ
 ਤਹ ਠਾਨੀਐ ॥੧੨੩੪॥ ਪਦਮਾਇਸ ਇਸਰਾਟਿਨ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ
 ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਅਹਿ
 ॥੧੨੩੫॥ ਬਾਰਣੇਦ੍ਰੁ ਏਂਦ੍ਰੁਣੀ ਇੰਦ੍ਰੁਣੀ ਆਦਿ ਕਹਿ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਗਹਿ ॥ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੰਕਾ ਤਯਾਗ ਉਚਾਰ ਨ ਸੰਕਾ ਮਾਨੀਐ ॥੧੨੩੬॥ ਬਯਾਲਹ
 ਪਤਿ ਪਤਣੀ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਅਰਦਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਅਹੁ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਠਵਰ ਮੈ ਚਹੀਐ ਤਹੀ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ॥੧੨੩੭॥ ਇੰਭਸੇਸਣੀ ਇਸਣੀ
 ਇਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੰਤ੍ਰੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥
 ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੩੮॥ ਕੁੰਭੀਏਸਇਸ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥
 ਇਸਣੀ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਕਰ ॥ ਹੋ ਜੋ ਪੂਛੈ
 ਦੀਜੀਅਹੁ ਤਿੱਹ ਤੁਰਤ ਬਤਾਇ ਕਰ ॥੧੨੩੯॥ ਕੁੰਜਰੇਸਇਸ ਪਿਤਣੀ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੰਤ੍ਰੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ
 ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ
 ॥੧੨੪੦॥ ਕਰੀ ਏਂਦ੍ਰੁ ਇੰਦ੍ਰੁਣੀ ਇੰਦ੍ਰੁਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਪਿਤਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੇਹੁ ਪਛਾਨ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬੀਚ ਦੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਕੈ ॥੧੨੪੧॥ ਤਰੁਅਰਿ
 ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਭਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ

{੭੯੭}

{੭੯੮}

ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹੱ ਜਹੱ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਤਹੀ ਤੇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੪੨॥ ਸਉਂਡਿਸ ਇਸ ਇਸ ਇਸਣੀ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਯਾਕੇ ਭੀਤਰ ਭੇਦ ਨੈਕੁ ਨਹੀ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੩॥ ਸਿੰਧੁਰੇਸ ਇਸ ਪਤਿ ਕਹਿ ਪ੍ਰਭਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਦੋਹਰਨ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੪੪॥ ਅਨਿਕਪੇਂਦੁ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਇੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਇਸਣੀ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਭਾ ਕੇ ਬੀਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੫॥ ਨਾਗ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਇਸਣਿ ਏਸਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਮਥਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਪੁਸਤਕ ਪੋਬਨਿ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੪੬॥ ਹਰਪਤਿ ਪਤਿ ਪਤਿ ਪਤਣੀ ਆਦਿ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੪੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗਜਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਅਰਣੀ ਪੁਨ ਪਦ ਦਿੱਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਦੋਹਾ ਮਾਂਝ ਚਉਪਈ ਕਹੀਐ ॥੧੨੪੮॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸਾਵਜ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪ ਨ੍ਰਿਪਤ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੋ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਮਿਤ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਉਚਾਰਯੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੨੪੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਮਾਤੰਗ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਅਰਣੀ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੨੫੦॥ ਆਦਿ ਗਯੰਦਨ ਸਬਦ ਉਚਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਣੀ ਸਬਦ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹੱ ਦਿੱਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੧੨੫੧॥ ਬਾਜ ਸਬਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੋ ॥ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਰਤੀਕੁ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੨੫੨॥ ਬਾਹ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਧਰੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਚਹੀਐ ਜਿਹੱ ਠਾਂ ਤਿਹੱ ਠਾਂ ਕਹੀਐ ॥੧੨੫੩॥ ਤੁਰੰਗ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰੋ ॥

{੭੯੮}

{੭੯੯}

ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਡਾਰੋ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲਹੀਜੈ ॥ ਰੁਚੈ ਜਹਾਂ ਤਿਹੁ ਠਵਰ ਭਣੀਜੈ ॥੧੨੫੪॥
 ਹੈ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ ਠਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੰਜੈ ॥ ਕਬਿਤ
 ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝ ਭਣਿੰਜੈ ॥੧੨੫੫॥ ਥਰੀ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਅਰਿ
 ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਪਛਾਨੋ ॥੧੨੫੬॥ ਦੇਵ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨ ਠਾਨਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੰਜੈ ॥੧੨੫੭॥
 ਅਮਰ ਸਬਦ ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨ ਡਾਰਹੁ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲੀਜੈ ॥
 ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਦੀਜੈ ॥੧੨੫੮॥ ਨ੍ਰਿਜਰ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪੁਨ
 ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥ ਸੰਕ ਛਾਡਿ ਨਿਰਸੰਕ ਬਖਾਨਹੁ ॥੧੨੫੯॥ ਬਿਬੁਧ ਸਬਦ
 ਕੋ ਆਦਿ ਭਣੀਜੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਅਹਿ ॥ ਸੰਕਾ ਤਿਆਗਿ
 ਸਭਾ ਮੈ ਕਹੀਅਹਿ ॥੧੨੬੦॥ ਸੁਰ ਪਦ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਧਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕਹੁ ਡਰੀਐ ॥
 ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੋ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੋ ॥੧੨੬੧॥ ਸੁਮਨ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਤੀਨ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਣਿੰਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਲਹਿੰਜੈ ॥੧੨੬੨॥
 ਆਦਿ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਦਵੇਸ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਭਨੀਜੈ ॥ ਸਭ
 ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੨੬੩॥ ਬਿੰਦਾਰਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥
 ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੋ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲੀਜੋ ॥੧੨੬੪॥ ਗਤਿ ਬਿਵਾਨ ਸਬਦਾਦਿ
 ਬਖਾਣਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਦ ਪਤਿਹਿ ਪ੍ਰਮਾਣਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਕਹੀਐ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਲਹੀਐ ॥੧੨੬੫॥ ਅੜਿਲ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੇਸ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ
 ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਪੁਨ ਤਾਂਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ
 ॥੧੨੬੬॥ ਮਧੁ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨੀਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ

{੭੯੯}

{੮੦੦}

{੮੦੦}

ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਜਹੱ ਜਹੱ ਚਹੀਐ ਸਬਦ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੬੭॥ ਸੁਧਾ
 ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਾਰ ਤ੍ਰੈ ਦੀਜੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਫੰਗ
 ਨਾਮ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਚਉਪਈ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੬੮॥ ਸਬਦ ਪਖੂਖ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ
 ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਡਾਰੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ
 ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਦੋਹਰਾ ਮਾਂਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੬੯॥ ਅਸੁਦਾ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰ ਕੈ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥
 ਹੋ ਛੰਦ ਸੋਰਠਾ ਮਾਂਹਿ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਐ ॥੧੨੭੦॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਪ੍ਰਾਣਦਾ ਪਦ ਕੋ ਸੁ ਕਬਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ
 ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਸਵੈਯਾ
 ਭੀਤਰ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੭੧॥ ਜੀਵਦੱਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦਹਿ
 ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੇ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਕਹੀ ਹਮਾਰੀ ਆਜ ਹ੍ਰਿਦੇ ਪਹਿਚਾਨ
 ਲੈ ॥੧੨੭੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬਪੁਦਾ ਪਦ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰਹੁ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨਾਇਕ ਪਦ ਡਾਰਹੁ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ
 ਕੋ ਬਹੁਰ ਭਣਿਜੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਭ ਲਹਿ ਲਿੱਜੈ ॥੧੨੭੩॥ ਬਹੁਰ ਦੇਹਦਾ ਸਬਦ ਬਖਾਨੋ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ
 ਪਤਿ ਸਬਦ ਪ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਲਹੀਐ ॥ ਝੂਲਾ ਛੰਦ ਬੀਚਿ ਹਸਿ ਕਹੀਐ ॥੧੨੭੪॥
 ਪ੍ਰਾਣਦੱਤ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੈ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਧਰੀਜੈ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨਹੁ ॥
 ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨਹੁ ॥੧੨੭੫॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਜਰਾ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਮੁਖ ਸੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਰਿਪੁ
 ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਫੁਨਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ਜਾਨ ਕੈ ॥੧੨੭੬॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਬਿਰਧਤਾ ਸਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਬਹੁਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਤਿਹ ਉਪਰਾਂਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਜਾਨੀਐ
 ॥੧੨੭੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਰਾ ਸਬਦ ਕਹੁੱ ਆਦਿ ਉਚਰੀਐ ॥ ਹਰਿ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਧਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ

{੮੦੧}

ਮੁਖ ਤੇ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨੈ ॥ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧੨੭੮॥ ਅਤਿੱਲ ॥ ਆਲਸ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ
 ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਸੁ ਹਰਿ ਕਹਿ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ
 ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਪਾਧੜੀ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੭੯॥ ਤਰਨ ਦੰਤ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਪੁਨ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਹਿਰਦੇ
 ਬਖਾਨੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਰੁਆਲਾ ਬਿਖੈ ਨਿਡਰ ਹੋਇ ਠਾਨੀਅਹਿ ॥੧੨੮੦॥ ਜੋਬਨਾਂਤ ਅੰਤਕ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ
 ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਪਰ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਛੰਦ ਚਉਪਈ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੮੧॥ ਤਰੁਨ ਦੰਤ ਕਰ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਚਤੁਰ
 ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਦੋਹਰਾ
 ਮਾਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੮੨॥ ਜੋਬਨਾਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਕੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ
 ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ
 ਚਿਤ ਰਾਖੀਐ ॥੧੨੮੩॥ ਚਤੁਰਥ ਅਵਸਥਾ ਅਰਿ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ
 ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੇ ਅੰਤ ਸੁ ਬਹੁਰ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਐ ਜਾਨ
 ਕੈ ॥੧੨੮੪॥ ਜਮਪਾਂਸੀ ਕੇ ਨਾਮਨ ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹਰ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਬਾਰ ਚਾਰ ਫੁਨਿ ਡਾਰੀਐ ॥
 ਸੁ ਕਬਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਭਾਖ ਅਰਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਧਨਿ ਸਵੈਯਾ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੨੮੫॥
 ਅਰਬਲਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਜੀਯ ਲੀਜੀਅਹਿ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਕੁੰਡਰੀਆ ਮਾਹਿ ਸੰਕ ਤਜਿ ਦੀਜੀਅਹਿ ॥੧੨੮੬॥ ਆਰਜਾਰਿ
 ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਕੇ ਬਹੁਰ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੮੭॥ ਦੇਹਬਾਸੀ ਅਰਿ ਹਰਿ ਪਦ
 ਆਦਿ ਭਨੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਸੁ ਬਹੁਰ ਕਹੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ

{੮੦੧}

ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਅੜਿਲ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਨਿਡਰ ਕਹਿ ਡਾਰੀਐ ॥੧੨੮੮॥ ਬਪੁਬਾਸੀਅਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ
 ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥
 ਹੋ ਛੰਦ ਚੰਚਰੀਆ ਮਾਂਹਿ ਨਿਸੰਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੨੮੯॥ ਤਨਬਾਸੀਅਰਿ ਹਰਿ ਕੋ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਚਾਰ
 ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਰਹੁ ਉਚਾਰਨ
 ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੦॥ ਅਸੁਰ ਸਬਦ ਕੋ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪਿਤ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ
 ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਨਿਡਰ ਬਖਾਨੋ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਜੀਯ
 ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੧॥ ਰਾਛਸਾਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਅਹੁ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ
 ਠਾਨੀਅਹੁ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਪੂਛੈ ਤੁਹਿ ਆਇ ਨਿਸੰਕ ਬਤਾਇ ਦੈ
 ॥੧੨੯੨॥ ਦਾਨਵਾਰਿ ਪਦ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਘਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਰ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਅੰਤ ਧਰ ॥
 ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਭਾ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਭਾਖ ਦੈ ॥੧੨੯੩॥
 ਅਮਰਾਰਦਨ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸੁ ਕਬਿ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹ ਡਾਰ ਕੈ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ
 ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ਲੈ ॥ ਹੋ ਪੜਯੋ ਚਹਤ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ਤੁਰਤ ਸਿਖਾਇ ਦੈ ॥੧੨੯੪॥ ਸੱਕ੍ਰ ਸਬਦ
 ਕਹੁ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਪਤਿ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹੁ ਤਾਕੇ
 ਅੰਤ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥੧੨੯੫॥ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਅਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ
 ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕੋ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨ ਕੈ ॥੧੨੯੬॥ ਸਚੀਪਤਿਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਭਾਖੀਐ ॥
 ਚਾਰ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਝੂਲਨਾ
 ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੨੯੭॥ ਸਕ੍ਰਦਨ ਅਰਿ ਰਿਪੁ ਪਦ ਆਦਿ ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ
 ਕਹੁ ਬਹੁਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਝੂਲਾ ਛੰਦਨ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ

{੮੦੩}

॥੧੨੯੮॥ ਆਦਿ ਸਬਦ ਪੁਰਹੂਤਰਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਪਿਤਣੀਸ ਅਰਿ ਪਦ ਬਹੁਰ
 ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਸੋਰਠਾ ਮਾਂਝਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ
 ॥੧੨੯੯॥ ਬਾਸਵਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਪਿਤਣੀ ਇਸਣੀ ਅਰਣੀ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥
 ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਚਤੁਰ ਜੀਯ ਜਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਦੋਹਰਾ ਮਾਹਿ ਨਿਸੰਕ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੩੦੦॥ ਆਦਿ
 ਬ੍ਰਿਤੁਹਾ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਇਸ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਰਿਪੁ ਪੁਨ ਠਾਨ ਤੁਪਕ
 ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨ ਲੈ ॥ ਹੋ ਪੜਿਯੋ ਚਾਹਤ ਜੋ ਨਰ ਤਿਹੋ ਭੇਦ ਬਤਾਇ ਦੈ ॥੧੩੦੧॥ ਮਘਵਾਂਤਕ ਅਰਿ ਆਦਿ
 ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ
 ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ ਮਾਂਝਿ ਨਿਸੰਕ ਭਣੀਜੀਐ ॥੧੩੦੨॥ ਮਾਤਲੇਸਰ ਅਰਿ ਸਬਦਹਿ ਆਦਿ
 ਬਖਾਨ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨ ਕੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਫੁਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ
 ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮੱਤ ਸੰਭਾਰੀਐ ॥੧੩੦੩॥ ਜਿਸਨਾਂਤਕ ਅੰਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਦ
 ਰਾਜ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪੁਨਿ ਤਵਨੈ ਅੰਤ ਸਬਦ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਘਰ
 ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੦੪॥ ਪੁਰੰਦ੍ਰਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕਹੁ ਭਾਖ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਅੰਤ
 ਤਿਹ ਰਾਖ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਦ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸਦਾ ਲਖਿ ਲੀਜੀਐ
 ॥੧੩੦੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਜ੍ਰਧਰਾਰਿ ਅਰਿ ਆਦਿ ਬਖਾਨਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਈਸਰ ਪਦ ਠਾਨਹੁ ॥ ਅਰਿ ਪੁਨਿ
 ਅੰਤ ਬਹੁਰ ਤਿਹੋ ਦੀਜੈ ॥ ਸਭ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥੧੩੦੬॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤੁਰਾਖਾੜ ਅਰਿ ਅਰਿ ਪਦ
 ਆਦਿ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦਹਿ ਅੰਤ ਤਹਿ ਧਾਰੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਹੁਰ ਪੁਨ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਠਾਨਕੈ ॥
 ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਲੀਜੀਅਹੁ ਜਾਨਕੈ ॥੧੩੦੭॥ ਰਿਪੁ ਪਾਕਰਿ ਰਿਪੁ ਸਬਦ ਅੰਤ ਤਿਹੋ ਭਾਖੀਐ ॥
 ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪੁਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਸੁਘਰ ਕਹਿ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਬਹੁ
 ਚੀਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ਕੀਜੀਐ ॥੧੩੦੮॥ ਇੰਦ੍ਰਾਂਤਕ ਅਰਿ ਆਦਿ ਸਬਦ ਕੋ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ

{੮੦੩}

{੮੦੪}

{੮੦੪}

ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਹੁਰ ਪੁਨ ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਧਰੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਜਾਨ ਮਨ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੦੯॥ ਦੇਵ ਸਬਦ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਆਦਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਦਨ ਕਹਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਅੰਤ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਹੋ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਮਨ ਲਹਿ ਰਾਖੀਐ ॥੧੩੧੦॥ ਅਮਰਾ ਅਰਦਨ ਸਬਦ ਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੀਐ ॥ ਨਾਇਕ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਾਖੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਭੇਦਾਭੇਦ ਕਬਿਤ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥੧੩੧੧॥ ਨਿਰਜਰਾਰਿ ਅਰਦਨ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰ ਕੈ ॥ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਲਹੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਅੜਿਲ ਛੰਦ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਨਿਡਰ ਹੁਇ ਦੀਜੀਐ ॥੧੩੧੨॥ ਬਿਬੁਧਾਂਤਕ ਅੰਤਕ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰ ਕਰ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰ ਕਰ ॥ ਰਿਪੁ ਕਹਿ ਨਾਮ ਤੁਪਕ ਕੇ ਸੁਘਰ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਰੂਆਲਾ ਮਾਂਝ ਨਿਸੰਕ ਉਚਾਰੀਐ ॥੧੩੧੩॥ ਸੁਪਰਬਾਣ ਪਰਿ ਅਰਿ ਪਦ ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਪਤਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਪਰ ਦੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਅਹੁ ॥ ਹੋ ਛੰਦ ਚੰਚਰੀਆ ਮਾਂਝ ਨਿਡਰ ਹੁਐ ਠਾਨੀਅਹੁ ॥੧੩੧੪॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸਬਦ ਤ੍ਰਿਦਵੇਸ ਉਚਾਰਨ ਕੀਜੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਤ੍ਰੈ ਬਾਰ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਅੰਤ ਉਚਾਰੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਬੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀਐ ॥੧੩੧੫॥ ਬਿੰਦਾਰਕ ਅਰਿ ਅਰਿ ਸਬਦਾਦਿ ਉਚਾਰ ਜੈ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਅਰਿ ਸਬਦ ਤਵਨ ਕੇ ਡਾਰ ਜੈ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸਬਦ ਤਾਕੇ ਪੁਨ ਅੰਤ ਭਣੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮਤਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੧੬॥ ਸਭ ਬਿਵਾਨ ਕੇ ਨਾਮ ਭਾਖਿ ਗਤਿ ਭਾਖੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪਦ ਰਾਖੀਐ ॥ ਬਹੁਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪੁਨ ਅੰਤ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਜੀਐ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਸੁਮਤਿ ਲਹਿ ਲੀਜੀਐ ॥੧੩੧੭॥ ਆਦਿ ਅਗਨਿਜਿਵ ਪਦ ਕੇ ਸੁ ਪੁਨਿ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਅਰਿ ਅਰਿ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਰ ਬਾਰ ਪੁਨ ਠਾਨੀਐ ॥ ਰਿਪੁ ਪਦ ਭਾਖਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਨਾਮ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਹੋ ਕਬਿਤ ਕਾਬਿ ਕੇ ਮਾਂਝਿ ਨਿਸੰਕ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥੧੩੧੮॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣ ਤੁਪਕ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤ ਸੁਭਮਸਤ ॥੬

ੴ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗੋਤੀਏ ਨਮਹ ॥

ਅਬ ਪਖਜਾਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਜਤੇ ॥
ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਤੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੁਹੀਂ ਖੜਗਧਾਰਾ ਤੁਹੀਂ ਬਾਢਵਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥
ਹਲੱਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਮਗਰਬੀ ਤੁਹੀਂ ਹੈਂ ॥ ਨਿਹਾਰੋਂ ਜਹਾਂ ਆਪੁ ਠਾਢੀ ਵਹੀਂ ਹੈਂ ॥੧॥ ਤੁਹੀਂ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀਂ
ਬਾਕਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਆਪੁ ਰੂਪਾ ਤੁਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸਨੁ ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਤੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੈਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸ੍ਰਮਾਤਾ
ਸਦਾ ਜੈ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥੨॥ ਤੁਹੀਂ ਦੇਵ ਤੂੰ ਦੈਤ ਤੈਂ ਜਛੁ ਉਪਾਏ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ ਜਗਤ ਮੈ ਬਨਾਏ ॥ ਤੁਹੀਂ
ਪੰਥ ਹੈ ਅਵਤਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਾਂਹੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਕੱਤ੍ਰ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦੋ ਬਕਾਹੀ ॥੩॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਕ੍ਰਤ ਰੂਪਾ ਤੁਹੀਂ ਚਾਰ
ਨੈਨਾ ॥ ਤੁਹੀਂ ਰੂਪ ਬਾਲਾ ਤੁਹੀਂ ਬੱਕ੍ਰ ਬੈਨਾ ॥ ਤੁਮੀ ਬੱਕ੍ਰ ਤੇ ਬੇਦ ਚਾਰੋ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਸੰਘਾਰੇ
॥੪॥ ਜਗੇ ਜੰਗ ਤੋਸੋਂ ਭਜੈਂ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥ ਬਧੇ ਛਾਡਿ ਬਾਨਾ ਕਢੀ ਬਾਢ ਵਾਰੀ ॥ ਤੂੰ ਨਰ ਸਿੰਘ ਹੈਕੈ ਹਿਰਾਨਾਛ
ਮਾਰਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਦਾਡੁ ਪੈ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ ਧਾਰਯੋ ॥੫॥ ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹੈਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਘਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੈ
ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਖਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀਂ ਜਾਲਪਾ ਕਾਲਕਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਚੌਦਹੁ ਲੋਕ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੬॥ ਤੁਹੀਂ ਕਾਲ
ਕੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਹੈਕੈ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਆਦਿ ਉਪਾਵੈਂ ਤੁਹੀਂ ਅੰਤ ਮਾਰੈਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਕੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀਂ
ਚੌਦਹੁ ਲੋਕ ਕੀ ਆਪੁ ਰਾਨੀ ॥੭॥ ਤੁਮੈ ਲੋਗ ਉਗ੍ਰਾ ਅਤਿਉਗ੍ਰਾ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤੁਮੈ ਅਦ੍ਰਜਾ ਬਖਾਸ ਬਾਨੀ ਪਛਾਨੈ ॥

{੮੦੬}

ਤੁਮੀ ਸੇਸ ਕੀ ਆਪੁ ਸੇਜਾ ਬਨਾਈ ॥ ਤੁਹੀ ਕੇਸਰੀ ਬਾਹਨੀ ਕੈ ਕਹਾਈ ॥੮॥ ਤੁ ਤੋ ਸਾਰ ਕੂਟਾਨ ਕਰਿ ਕੈ
 ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਰਕਤਬੀਜਾਰ ਸੋ ਜੁੱਧ ਕੀਨੋ ॥ ਤੁਮੀ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖਿ ਦੇਵੇਸੁ
 ਲੀਨੋ ॥੯॥ ਤੁਮੀ ਮਹਿਖਦਾਨੋ ਬਡੋ ਕੋਪਿ ਘਾਯੋ ॥ ਤੂੰ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਜ਼ਾਲਾਛ ਕੀ ਸੋ ਜਰਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਕੋਚ ਬਕ੍ਰਤਾਪਨੇ
 ਤੇ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਬਿਡਾਲਾਛ ਔ ਚਿਛਰਾਛਸ ਬਿਡਾਰਯੋ ॥੧੦॥ ਤੁਮੀ ਡਹ ਡਹਕੈ ਡਵਰ ਕੋ ਬਜਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ
 ਕਹ ਕਹਕੈ ਹਸੀ ਜੁਧੁ ਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਟ ਅਸਟਹਾਥ ਮੈ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਅਜੈ ਜੈ ਕਿਤੇ ਕੇਸ ਹੂੰ ਤੇ ਪਛਾਰੇ
 ॥੧੧॥ ਜਯੰਤੀ ਤੁਹੀ ਮੰਗਲਾ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥ ਕਪਾਲਨਿ ਤੁਹੀ ਹੈਂ ਤੁਹੀ ਭੱਦ੍ਰਕਾਲੀ ॥ ਦੂਗਾ ਤੂੰ ਛਿਮਾ ਤੂੰ ਸਿਵਾ
 ਰੂਪ ਤੋਰੋ ॥ ਤੁ ਧਾਤ੍ਰੀ ਸ੍ਰਾਹਾ ਨਮਸਕਾਰ ਮੋਰੋ ॥੧੨॥ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਯਾ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁ ਮੱਧਯਾਨ
 ਮੈ ਸੁਕਲ ਅੰਬਰ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀ ਪੀਤ ਬਾਨਾ ਸਯੰਕਾਲ ਧਾਰਯੋ ॥ ਸਭੈ ਸਾਧੂਅਨ ਕੋ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਟਾਰਯੋ ॥੧੩॥
 ਤੁਹੀ ਆਪ ਕੋ ਰਕਤ ਦੰਤਾ ਕਹੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਬਿਪ੍ਰ ਚਿੰਤਾਨ ਹੂੰ ਕੋ ਚਬੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈਂ ਔਤਰੈਗੀ ॥
 ਤੁ ਸਾਕੰ ਭਰੀ ਸਾਕ ਸੋਂ ਤਨ ਭਰੈਗੀ ॥੧੪॥ ਤੁ ਬੋਧਾ ਤੁਹੀ ਮੱਛ ਕੋ ਰੂਪ ਕੈਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਕੱਛ ਹੈਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਮਥੈ
 ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀ ਆਪੁ ਦਿਜ ਰਾਮ ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿ ਹੈਂ ॥ ਨਿਛਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਾਰ ਇੱਕੀਸ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੧੫॥ ਤੁਹੀ ਆਪ
 ਕੋ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਬਨੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਹੀ ਮਲੇਛਾਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕੈਹੈਂ ॥ ਮਇਯਾ ਜਾਨ ਚੇਰੋ ਮਯਾ ਮੋਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਚਹੋਂ
 ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੋ ਵਹੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥੧੬॥ **ਸੁੰਯਾ** ॥ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਦਿਸਾਨ ਕੇ ਅੰਬਰ ਬਾਮ ਕਰਯੋ ਗਲ ਮੈ ਅਸਿ
 ਭਾਰੋ ॥ ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਦਿਪੈਂ ਦੋਊ ਭਾਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਨਿਯਾਰੋ ॥ ਛੂਟੇ ਹੈਂ ਬਾਲ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ
 ਲਸੈ ਰਦ ਪੰਤਿ ਉਜਯਾਰੋ ॥ ਛਾਡਤ ਜ਼ਾਲ ਲਏ ਕਰ ਬਜਾਲ ਸੁ ਕਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੭॥
 ਭਾਨ ਸੇ ਤੇਜ ਭਯਾਨਕ ਭੂਤਜ ਭੂਧਰ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਭਾਰੇ ॥ ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਰ ਪਰੇ ਨਹਿ
 ਸੀ ਪਗ ਧਾਰੇ ॥ ਭਾਲਕ ਜਯੋਂ ਭਭਕੈ ਬਿਨੁ ਭੈ ਰਨ ਭੈਰਵ ਭੇਰਿ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਤੇ ਭਟ ਝੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ
 ਭਵਾਨੀ ਜੂ ਕੇ ਭਲਕਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੮॥ ਓਟ ਕਰੀ ਨਹਿ ਕੋਟਿ ਭੁਜਾਨ ਕੀ ਚੋਟ ਪਰੇ ਰਨ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਕੋਟਨ
 ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਰਾਜਿਤ ਬਾਸਵ ਸੋਂ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਹਾਰੇ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਨ ਫਿਰੇ ਰਨ ਤੇ ਤਨ ਬੋਟਿਨ ਲੈ ਨਭ ਰੀਧਿ ਪਧਾਰੇ ॥

{੮੦੬}

{੮੦੭}

ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਘ੍ਰਿਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸੁ ਕਾਲੀ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੯॥ ਅੰਜਨ ਸੇ ਤਨ ਉੱਗ੍ਰ ਉਦਾਯੁਧ ਧੂਮਰੀ
 ਧੂਰਿ ਭਰੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਚੌਪਿ ਚੜ੍ਹੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਚੌਪਿ ਚਿਰੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਧਾਵਤ ਤੇ ਧੁਰਵਾ ਸੇ ਦਸੋਂ
 ਦਿਸਿ ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਪਟਕੇ ਬਿਕਟੀਲੇ ॥ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੦॥ ਕੋਟਿਨ
 ਕੋਟ ਸੌ ਚੋਟ ਪਰੀ ਨਹਿ ਓਟ ਕਰੀ ਭਏ ਅੰਗ ਨ ਢੀਲੇ ॥ ਜੇ ਨਿਪਟੇ ਅਕਟੇ ਭਟ ਤੇ ਚਟਦੈ ਛਿਤ ਪੈ ਪਟਕੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥
 ਜੇ ਨ ਹਟੇ ਬਿਕਟੇ ਭਟ ਕਾਹੂ ਸੌ ਤੇ ਚਟਦੈ ਚਟਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ
 ਰਜੀਲੇ ॥੨੧॥ ਧੂਮਰੀ ਧੂਰਿ ਭਰੇ ਧੂਮਰੇ ਤਨ ਧਾਏ ਨਿਸਾਚਰ ਲੋਹ ਕਟੀਲੇ ॥ ਮੇਚਕ ਪੱਬਨ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਕੌਚ
 ਸਜੇ ਮਦਮੱਤ ਜਟੀਲੇ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿਹੀ ਰਿਸਿ ਸੌ ਜਗ ਨਾਇਕ ਸੌ ਰਨ ਠਾਟ ਠਟੀਲੇ ॥ ਤੇ ਝਟਦੈ ਪਟਕੇ
 ਛਿਤ ਪੈ ਰਨ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੨॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਬੰਕ ਬਡੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥
 ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕੇ ਤਨ ਕੈ ਨ ਭਏ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਢੀਲੇ ॥ ਤੇ ਜਗ ਮਾਤ ਚਿਤੈ ਚਪਿਕੈ ਚਟਿਦੈ ਛਿਤ ਪੈ ਚਟਕੇ
 ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੩॥ ਜੰਗ ਜਗੇ ਰਨ ਰੰਗ ਸਮੈ ਅਰਿਧੰਗ
 ਕਰੇ ਭਟ ਕੋਟਿ ਦੁਸੀਲੇ ॥ ਰੁੰਡਨ ਮੁੰਡ ਬਿਬਾਰ ਘਨੇ ਹਰ ਕੌ ਪਹਿਰਾਵਤ ਹਾਰ ਛਬੀਲੇ ॥ ਧਾਵਤ ਹੈ ਜਿਤਹੀ ਤਿਤਹੀ
 ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤਹੀ ਕਰਿ ਹੀਲੇ ॥ ਰੌਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥੨੪॥
 ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਸਭੈ ਉਮਡੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਖੰਡਾ ॥ ਕੌਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਕਸੇ ਕਰ ਧੋਪ ਫਰੀ
 ਅਰੁ ਖੰਡਾ ॥ ਖੰਡ ਭਏ ਜੁ ਅਖੰਡਲ ਤੇ ਨਹਿ ਜੀਤਿ ਫਿਰੇ ਬਸੁਧਾ ਨਵਖੰਡਾ ॥ ਤੇ ਜੁਤ ਕੋਪ ਗਿਰੇ ਬਿਨੁ ਓਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਕੇ ਕੰਨਿ ਕਈ ਕਟਿ ਖੰਡਾ ॥੨੫॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਰਿ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ॥ ਨਹਿ ਮੋ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿੱਹ
 ਜਾਤ ਕਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਜੁ ਲਖੇ ਭਟ ਯੋ ਭਟਕੇ ॥ ਮਨੋ ਸੂਰ ਚੜ੍ਹਿਯੋ ਉਡ ਸੇ ਸਟਕੇ ॥੨੬॥ ਕੁਪਿ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਕਰੰ ਗਹਿਕੈ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਬੀਚ ਪਰੀ ਕਹਿਕੈ ॥ ਘਟਿਕਾ ਇਕ ਬੀਚ ਸਭੋ ਹਨਿਹੋ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਨਹਿ ਏਕ ਬਲੀ
 ਗਨਿਹੋ ॥੨੭॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੈ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੇ ॥ ਅਰੁ ਮਾਨ ਭਰੇ ਮਿਲਿ
 ਆਨਿ ਅਰੇ ਨ ਗੁਮਾਨ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੈਗੁ ਟਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਜਮ ਜੱਦਿਪ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ ਨ ਮੁਰੇ ਤਬ ਲੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ

{੮੦੭}

{੮੦੮}

{੮੦੮}

ਅਰੇ ॥ ਜਸ ਕੋ ਕਰਿਕੈ ਨ ਚਲੇ ਡਰਿਕੈ ਲਰਿਕੈ ਮਰਿਕੈ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰੇ ॥੨੮॥ ਜੇ ਨ ਮਿਟੇ ਬਿਕਟੇ ਭਟ ਕਾਹੂ
ਸੌਂ ਬਾਸਵ ਸੌਂ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਛੇਲੇ ॥ ਤੇ ਗਰਜੇ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਗਨ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਬਿਨੁ ਆਪੁ ਅਕੇਲੇ ॥ ਤੇ ਕੁਪਿ
ਕਾਲਿ ਕਟੇ ਝਟ ਦੈ ਕਦਲੀ ਬਨ ਜਜੋਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮੇਲੇ ॥ ਸੌਨ ਰੰਗੀਨ ਭਏ ਪਟ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁ ਸਮੈ ਸਭ ਚਾਚਰਿ
ਖੇਲੇ ॥੨੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੜ੍ਹੀ ਚੰਡਿਕਾ ਚੰਡ ਹੈ ਤਪਤ ਤਾਂਬੂ ਸੇ ਨੈਨ ॥ ਮੱਤ ਭਈ ਮਦਰਾ ਭਏ ਬਕਤ ਅਟਪਟੇ
ਬੈਨ ॥੩੦॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਸਭ ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਹਨਿਹੋਂ ਛਿਨ ਮੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਬਚ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਤਰਵਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ
ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰਿ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਆਯੁਧੁ ਹਾਬਨ ਮੈ ਚਮਕੈਂ ਐਸੇ ਦੈਤਨ ਕੇ
ਗਨ ਮੈ ॥ ਲਪਕੈਂ ਝਪਕੈਂ ਬੜਵਾਨਲ ਕੀ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਬਾਰਿਧ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ॥੩੧॥ ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ
ਮਿਆਨ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ॥ ਦਲ ਦੇਵ ਔ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਲਖਿ ਤੇਗ ਛਟਾ ਛਬਿ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥ ਸਿਰ
ਚਿੱਛਰ ਕੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰੀ ਨਹਿ ਮੋ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਕਹੀ ॥ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿਕੈ ਫਾਰਿ ਪਹਾਰ ਸੇ ਬੈਰੀ ਪਤਾਰ
ਲਗੇ ਤਰਵਾਰਿ ਬਹੀ ॥੩੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਸਿਖ ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਝਮਕਾਹਿੰ ॥ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ
ਫਰਹਰੈਂ ਭਾਨ ਨ ਹੇਰੇ ਜਾਂਹਿ ॥੩੩॥ ਰਨ ਮਾਰੂ ਬਾਜੈਂ ਘਨੇ ਗਗਨ ਰੀਧ ਮੰਡਰਾਹਿ ॥ ਚਟਪਟ ਦੈ ਜੋਧਾ ਬਿਕਟ
ਝਟਪਟ ਕਟਿ ਕਟਿ ਜਾਂਹਿ ॥੩੪॥ ਅਨਿਕ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਪ੍ਰਣਵ ਗੋਮੁਖ ਅਨਿਕ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਸੰਖ ਬੇਨੁ ਬੀਨਾ ਬੱਜੀ
ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗ ॥੩੫॥ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨਰੇ ਦੁੰਦਭ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸੁਨਿ ਮਾਰੂ ਕਾਤਰ ਭਿਰੇ ਰਨ ਤਜਿ
ਫਿਰਜੋ ਨ ਏਕ ॥੩੬॥ ਕਿਚਪਿਚਾਇ ਜੋਧਾ ਮੰਡਹਿੰ ਲਰਹਿੰ ਸਨੰਮੁਖ ਆਨ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੈਂ ਕਬੰਧ ਭੂਅ ਸੁਰ
ਪੁਰ ਕਰੈਂ ਪਯਾਨ ॥੩੭॥ ਰਨ ਫਿਕਰਤ ਜੰਬੁਕ ਫਿਰਹਿੰ ਆਮਿਖ ਅਚਵਤ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਗੀਧ ਮਾਂਸ ਲੈ ਲੈ ਉਡਹਿੰ ਸੁਭਟ
ਨ ਛਾਡਹਿੰ ਖੇਤ ॥੩੮॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਨਿੱਸੁ ਨਨਾਦ ਡਹਡਹ ਡਾਮਰ ਦੈ ਦੈ ਦਮਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜ ਕਾਨੇ ॥ ਭੂਰ ਦਈਤਨ
ਕੋ ਦਲ ਦਾਰੁਨ ਦੀਹ ਹੁਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਜੀਤਿ ਫਿਰੈਂ ਨਵਖੰਡਨ ਕੋ ਨਹਿ ਬਾਸਵ ਸੌਂ ਕਬਹੂੰ ਡਰਪਾਨੇ ॥
ਤੇ ਤੁਮ ਸੌਂ ਲਰਿਕੈ ਮਰਿਕੈ ਭਟ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥੩੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਨ ਡਾਕਿਨਿ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ
ਕਹਕਤ ਫਿਰਤ ਮਸਾਨ ॥ ਬਿਨੁ ਸੀਸਨ ਡੋਲਤ ਸੁਭਟ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੪੦॥ ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਕਾਢੇ

{੮੦੯}

{੮੦੯}

ਕਰਨ ਲਰਹਿ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਲਰਿ ਗਿਰਿ ਮਰਿ ਭੂ ਪਰ ਪਰੈਂ ਬਰੈਂ ਬਰੰਗਨਿ ਜਾਇ ॥੪੧॥ ਅਨਤਰਿਯਾ
 ਜਜੋਂ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਚਹਤ ਤਰਨ ਕਰਿ ਜਾਉ ॥ ਬਿਨੁ ਨੋਕਾ ਕੈਸੇ ਤਰੈ ਲਏ ਤਿਹਾਰੋ ਨਾਉਂ ॥੪੨॥ ਮੂਕ ਉਚਰੈ ਸਾਸਤ੍ਰ
 ਖਟ ਪਿੰਗ ਗਿਰਨ ਚੜਿ ਜਾਇ ॥ ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੋ ਤੁਮ ਕਰੋ ਸਹਾਇ ॥੪੩॥ ਅਰਘ ਗਰਭ ਨ੍ਰਿਪ
 ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਜਾਇ ॥ ਤਉ ਤਿਹਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਕਛੁ ਕਛੁ ਕਹੋਂ ਬਨਾਇ ॥੪੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਨਿ ਤੁਮ
 ਕੋ ਕਹੋਂ ਜਥਾ ਬੁੱਧਿ ਬਲੁ ਹੋਇ ॥ ਘਟਿ ਕਬਿਤਾ ਲਖਿਕੈ ਕਬਿਹਿ ਹਾਸ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੪੫॥ ਪ੍ਰਥਮ
 ਧਯਾਇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਬਰਨੋਂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥ ਮੋ ਘਟ ਮੈ ਤੁਮ ਹੈ ਨਦੀ ਉਪਜਹੁ ਬਾਕ ਤਰੰਗ ॥੪੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥
 ਮੇਰੁ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋਂ ॥ ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪੁ ਨ ਭੂਲਨਹਾਰ
 ਕਹੁੰ ਕੋਉ ਮੋ ਸੋਂ ॥ ਸੇਵ ਕਰੈਂ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਛਿਨ ਮੈ ਧਨ ਲਾਗਤ ਧਾਮ ਭਰੋਸੋਂ ॥ ਯਾ ਕਲਿ ਮੈ ਸਭ ਕਾਲਿ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋਂ ॥੪੭॥ ਖੰਡਿ ਅਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਰਹੇ ਛਿਤ ਮੰਡਲ
 ਮਾਂਹੀ ॥ ਦੰਡਿ ਅਦੰਡਨ ਕੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਭਾਰੀ ਘਮੰਡ ਕਿਯੋ ਬਲ ਬਾਂਹੀ ॥ ਬਾਪਿ ਅਖੰਡਲ ਕੋ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਨਾਦ
 ਸੁਨਯੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮਹਾ ਹੀ ॥ ਕੂਰ ਕੁਵੰਡਲ ਕੋ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੋ ਸਮ ਸੁਰ ਕੋਉ ਕਹੁੰ ਨਾਹੀ ॥੪੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਪ੍ਰਥਮ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿਤ੍ਰਵਤੀ ਨਗਰੀ ਬਿਖੈ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥ ਤਾਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੰਪਤਿ ਘਨੀ ਰਥ ਗਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ
 ॥੧॥ ਤਾਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਤਿ ਜੋ ਬਿਧਿ ਧਰਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਹੀ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ॥੨॥
 ਏਕ ਅਪਸਰਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਜਾਤ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਕੰਜ ਭਵਰ ਕੇ ਭਾਇ ॥੩॥
ਅੜਿਲ ॥ ਰਹੀ ਅਪਸਰਾ ਰੀਝਿ ਰੂਪ ਲਖਿ ਰਾਇ ਕੋ ॥ ਪਠੀ ਦੂਤਿਕਾ ਛਲ ਕਰਿ ਮਿਲਨ ਉਪਾਇ ਕੋ ॥ ਬਿਨੁ
 ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਮਿਲੇ ਹਲਾਹਲ ਪੀਵਿ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋ ਘਰੀ ਨ ਜੀਵਿ ਹੋਂ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਂਹਿ ਦੂਤਿਕਾ
 ਰਾਇ ਸੋ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਬਰੀ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਮਨ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ॥੫॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾਂ ਤੇ
 ਭਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਹੁੰ ਰਿਸਿ ਕਰੇ ਕਾਮਦੇਵ ਪਹਿਚਾਨਿ ॥੬॥ ਬਹੁਤ ਬਰਸਿ ਸੰਗ ਅਪਸਰਾ

{੮੧੦}

ਭੂਪਤਿ ਮਾਨੇ ਭੋਗ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਪਸਰਾ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਜਾਤ ਭਈ ਉਡਿ ਲੋਗ ॥੭॥ ਤਿਹ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਤਾਂਕੇ ਤੁਰਿਤ ਦੇਸਨ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੮॥ ਖੋਜਤ ਓਡਛ ਨਾਥ ਕੇ ਲਹੀ ਕੰਨਿਕਾ
 ਏਕ ॥ ਰੂਪ ਸਕਲ ਸਮ ਅਪਸਰਾ ਤਾਂਤੇ ਗੁਨਨ ਬਿਸੇਖ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੋਚ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਸਹਰ ਓਡਛਾ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੦॥ ਭੇਵ
 ਸੁਨਤ ਉਨਹੂੰ ਦਲ ਜੋਰਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਏ ਸੈਨ ਨਿਹੋਰਯੋ ॥ ਰਨ ਛਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਆਇਸੁ ਦੀਨਿ ॥ ਆਪੁਨ ਜੁੱਧ
 ਹੇਤ ਮਨੁ ਕੀਨਿ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੂ ਬੱਜੇ ਮਡੇ ਸੁਭਟ ਰਨ ਆਇ ॥ ਅਮਿਤ ਬਾਨ ਬਰਛਾ ਭਏ
 ਰਹਤ ਪਵਨ ਉਰਝਾਇ ॥੧੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਬਧੇ ਬਾਢਵਾਰੀ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ॥ ਕਛੈ ਕਾਛਨੀ ਤੇ ਸਭੈ ਹੀ
 ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਧਏ ਸਾਮੁਹੇ ਵੈ ਹਠੀ ਜੁੱਧ ਵਾਰੇ ॥ ਹਟੈ ਨਾ ਹਠੀਲੇ ਕਹੂੰ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਨਿਵੰਤਿ
 ਸਿੰਘ ਆਗੇ ਕਿਯੋ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਦੈ ਸਾਥ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪਾਛੇ ਰਹਯੋ ਗਹੈ ਬਰਛਿਯਾ ਹਾਥ ॥੧੪॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥
 ਹਾਂਕਿ ਹਜਾਰ ਹਿਮਾਲਯ ਸੋ ਹਲਕਾ ਹਨਿ ਕੈ ਹਠਵਾਰਨ ਹੁੰਕੇ ॥ ਹਿੰਮਤਿ ਬਾਂਧਿ ਹਿਰੌਲਹਿ ਲੋ ਕਰ ਲੈ ਹਬਿਯਾਰ
 ਹਹਾ ਕਹਿ ਢੁਕੇ ॥ ਹਾਲਿ ਉਠਯੋ ਗਿਰ ਹੇਮ ਹਲਾਚਲ ਹੇਰਤ ਲੋਗ ਹਰੀ ਹਰ ਜੂ ਕੇ ॥ ਹਾਰਿ ਗਿਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਰੇ ਰਹੇ
 ਅਰੁ ਹਾਥ ਲਗੇ ਅਰਿ ਹਾਸੀ ਹਨੂੰ ਕੇ ॥੧੫॥ ਠਾਢੇ ਜਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬਡੇ ਕੁਪਿ ਕੋਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਪਠਨੇਟੇ ॥ ਆਨਿ
 ਪਰੇ ਹਠ ਠਾਨਿ ਤਹੀ ਸਿਰਦਾਰਨ ਤੇਟਿ ਬਰੰਗਨਿ ਭੇਟੇ ॥ ਭਾਰੀ ਭਿਰੇ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਲੋ ਜਬ ਲੋ ਨਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ
 ਲਪੇਟੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਤਰੰਗਨਿ ਤੁੱਲਿ ਹੈ ਤਾ ਮੈ ਤੁਰੰਗ ਤਰੇ ਖਤਿਰੇਟੇ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਰਿ ਓਡਛਾ ਰਾਇ
 ਕੋ ਲਈ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਜੀਤਿ ॥ ਬਰੀ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਮਨ ਮਾਨਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧੭॥ ਓਡਛੇਸਜਾ ਕੀ
 ਹਿਤੂ ਚਿੱਤ੍ਰਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਹਨਿਵੰਤਿ ਸਿੰਘਹਿ ਸੋ ਰਹੈ ਚਿਤਵਤ ਆਠੇ ਜਾਮ ॥੧੮॥ ਪੜੁਨ ਹੇਤੁ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਸੋਪਯੋ ਦਿਜ ਗਿਰੁ ਮਾਹਿ ॥ ਏਕ ਮਾਸ ਤਾਸੋ ਕਹਯੋ ਦਿਜਬਰ ਬੋਲਯਹੁ ਨਾਹਿ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਜੇ ਨਿਜੁ
 ਸੁਤ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਦਿਜਬਰ ਤਾਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਪੜ੍ਹਯੋ ਗੁਨ ਛਿਤਪਤਿ ਕਹਿਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਅ
 ਬਚਨ ਮੋਨਿ ਹੈ ਰਹਿਯੋ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲੈ ਤਾਕੋ ਰਾਜੈ ਕਿਯਾ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਪਆਨ ॥ ਸਖੀ ਸਹਸ ਠਾਢੀ

{੮੧੦}

{੮੧੧}

{੮੧੧}

ਜਹਾਂ ਸੁੰਦਰਿ ਪਰੀ ਸਮਾਨ ॥੨੧॥ ਬੋਲਤ ਸੁਤ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀ ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਮਤੀ ਤਿਹ ਲੈ
 ਗਈ ਅਪੁਨੇ ਸਦਨ ਲਵਾਇ ॥੨੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਚੋਰਿ ਚਤੁਰਿ ਚਿਤ ਲਯੋ ਕਹੋ ਕਸ ਕੀਜੀਐ ॥ ਕਾਢਿ ਕਰਿਜਵਾ
 ਅਪਨ ਲਲਾ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜੋ ਕੀਨਿ ਪੀਅਹਿ ਰਿਝਾਈਐ ॥ ਹੋ ਤਦਿਨ ਘਰੀ ਕੇ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਬਲਿ
 ਜਾਈਐ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਤਿ ਅਨੂਪ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਮਨੋ ਮੈਨ ਕੇ ਐਨ ॥ ਮੋਮਨ ਕੋ ਮੋਹਤ ਸਦਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ
 ਨੈਨ ॥੨੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬਾਨ ਬਿਧਿ ਬਿਰਹਾ ਕੇ ਬਲਾਇ ਲਿਯੋ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਲਖਿ ਰੂਪ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰੋ
 ਮੁਹਿ ਸਾਬ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸੋ ਨ ਕਰੈ ਚਖੁ ਚਾਰੁ ਚਿਤੈਬੇ ਕੋ ਖਾਇ ਗਿਰੀ ਮਨ ਮੈਨ
 ਤਵਾਰੋ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਰਹੀ ਕੈ ਦਯਾ ਕੀ ਸੋ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਭੀਜਤ ਭਯੋ ਨ ਐਠਿਯਾਰੋ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਿਤ ਚੇਟਕ
 ਸੋ ਚੁਭਿ ਗਯੋ ਚਮਕਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥ ਚੋਰਿ ਚਤੁਰ ਚਿਤ ਲੈ ਗਯੋ ਚਪਲ ਚਖਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥੨੬॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ
 ਤੁਹਿ ਬਸਿ ਭਈ ਗਹੋਂ ਕਵਨ ਕੀ ਓਟ ॥ ਮਛਰੀ ਜਯੋਂ ਤਰਫੈ ਪਰੀ ਚੁਭੀ ਚਖਨ ਕੀ ਚੋਟ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਵਾਂਕੀ ਕਹੀ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਮਾਨੀ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਮਤੀ ਤਬ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ ॥ ਬਡੋ ਦੁਸਟ
 ਇਹ ਪੁਤ੍ਰ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਫਾਰਿ ਚੀਰ ਕਰ ਆਪਨੇ ਮੁਖ ਨਖ ਘਾਇ ਲਗਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੋਖਿਤ
 ਕਿਯੋ ਤਨ ਕੋ ਚਿਹਨ ਦਿਖਾਇ ॥੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕ੍ਰੁਪਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ਸੁਤਹਿ
 ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਆਨਿ ਰਾਵ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥੩੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ**
ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੁਤਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨॥੭੮॥ ਅਫਸੂੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਭੋਰ ਹੇਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ
 ॥੧॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਗੁਰ ਕੀ ਤਾਂਕੋ ਕਹੋਂ ਬਿਚਾਰ ॥ ਏਕ ਮੋਟਿਯਾ ਯਾਰ ਤਿਹੋਂ ਔਰ ਪਤਰਿਯਾ ਯਾਰ ॥੨॥
 ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਚੱਛਮਤੀ ਰਹੈ ਤਾਂਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਤਾਂ ਸੋ ਸਦਾ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈ ਜੁਹਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਸਹਰ ਕਾਲਪੀ ਮਾਹਿ ਬਸਤ ਤੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰੈ ਵੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਨੈਨ ਮਤੀ ਤਹ ਰਾਜੈ ॥ ਨਿਰਖਿ
 ਛਪਾਕਰਿ ਕੀ ਛਬਿ ਲਾਜੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਰਧਿ ਮੋਟਿਯੋ ਯਾਰ ਤਿਹੋਂ ਤਰੁਨ ਪਤਰਿਯੋ ਯਾਰ ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ

{੮੧੨}

{੮੧੨}

ਤਾਂ ਸੌ ਕਰੈਂ ਦੈ ਵੈ ਮੈਨ ਬਿਹਾਰ ॥੫॥ ਹੋਤ ਤਰੁਨ ਕੇ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਬਿਰਧ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਹੋਇ ॥ ਇਹੈ ਰੀਤਿ
 ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋਇ ॥੬॥ ਤਰੁਨਿ ਪਤਰਿਯਾ ਸੌ ਰਮੈ ਮੋਟੇ ਨਿਕਟ ਨ ਜਾਇ ॥ ਜੌ ਕਬਹੂੰ
 ਤਾਸੌ ਰਮੈ ਮਨ ਭੀਤਰ ਪਛੁਤਾਇ ॥੭॥ ਰਮਤ ਪਤਰਿਯਾ ਸੰਗ ਹੁਤੀ ਆਨਿ ਮੋਟੀਏਂ ਯਾਰ ॥ ਪਾਯਨ ਕੌ ਖਰਕੋ
 ਕਿਯੋ ਤਵਨਿ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਦੂਰ ॥੮॥ ਕਹਯੋ ਪਤਰੀਏ ਯਾਰ ਕਹੌ ਜਾਹੁ ਦਿਵਰਿਯਹਿ ਫਾਂਧਿ ॥ ਜਿਨ ਕੋਊ ਪਾਪੀ
 ਆਇ ਹੈ ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਲੈਹੈ ਬਾਂਧਿ ॥੯॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾਸੌ ਮਾਨਿਕੈ ਯਾਰ ਪਤਰਿਯਹਿ ਟਾਰਿ ॥ ਭਰਭਰਾਇ
 ਉਠਿ ਠਾਢ ਭੀ ਜਾਨਿ ਮੋਟਿਯੋ ਯਾਰ ॥੧੦॥ ਉਠਤ ਬੀਰਜ ਭੂ ਪਰ ਗਿਰਯੋ ਲਖਯੋ ਮੋਟਿਯੋ ਯਾਰ ॥ ਯਾ ਕੋ
 ਤੁਰਤੁ ਬਤਾਇਯੈ ਭੇਦ ਹਮੈ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧੧॥ ਅਧਿਕ ਤਿਹਾਰੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਮੋਹਿ ਨ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰ ॥ ਤਾਂਤੇ ਗਿਰਯੋ
 ਅਨੰਗ ਭੂਅ ਸਕਯੋ ਨ ਬੀਰਜ ਉਬਾਰ ॥੧੨॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਪਸੁ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਨਿਜੁ ਸੁਭ ਮਾਨੇ ਅੰਗ ॥ ਮੋਹਿ
 ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਬਾਲ ਕੋ ਛਿਤ ਪਰ ਗਿਰਯੋ ਅਨੰਗ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩॥੯੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਭਈ ਭੋਰ ਫਿਰਿ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥
 ਭੂਪਤਿ ਸੁਧਾ ਸ੍ਰਵਨੁ ਜਨੁ ਭਰੇ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮਹਾਂਨੰਦ ਮੁਰਦਾਰ ਕੀ ਹੁਤੀ ਬਹੁਰਿਯਾ ਏਕ ॥ ਤਾਂ ਸੌ ਰਤਿ
 ਮਾਨਤ ਹੁਤੇ ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਅਨੇਕ ॥੨॥ ਮਹਾਂਨੰਦ ਮੁਰਦਾਰ ਕੀ ਘੁਰਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਕੋਪ ਸਮੈ ਨਿਜੁ ਨਾਹ
 ਕੋ ਘੁਰਕਤ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੩॥ ਏਕ ਚੱਛੁ ਤਾਕੋ ਰਹੈ ਬਿਰਧਿ ਆਪੁ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨ ॥ ਸੌ ਯਾ ਪਰ ਰੀਝਤ ਨਹੀ
 ਯਾ ਕੇ ਵਾ ਮਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ॥੪॥ ਕਾਜ ਕਵਨ ਹੁੰ ਕੇ ਨਿਮਿਤਿ ਗਯੋ ਧਾਮ ਕੋ ਧਾਇ ॥ ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਸੌ ਤਰੁਨਿ ਤਹੌ
 ਰਹੀ ਹੁਤੀ ਲਪਟਾਇ ॥੫॥ ਮਹਾਂਨੰਦ ਆਵਤ ਸੁਨਯੋ ਲਿਯੋ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ॥ ਅਤਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਾਤੈਂ ਕਰੀ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥ ਕਾਨ ਦੋਊ ਗਹਿਰੇਂ ਗਹੇ ਚੁੰਮਿ ਏਕ ਦ੍ਰਿਗ ਲੀਨ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਛਲਿ ਕੈ ਜੜਹਿ ਯਾਰ
 ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥ ਸ੍ਰਵਨਨ ਕਛੁ ਖਰਕੋ ਸੁਨੈ ਇਕ ਚਖੁ ਸਕੈ ਨ ਹੇਰਿ ॥ ਪਰੋ ਸਦਾ ਮੋਰੇ ਰਹੈ ਲਹੈ ਨ
 ਭੇਵ ਅੰਧੇਰ ॥੮॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਵ ਬਸਿ ਭਈ ਮੋ ਤਨ ਬਢਯੋ ਅਨੰਗ ॥ ਚੁੰਮਿ ਨੇਤ੍ਰ ਤਾ ਤੇ ਲਿਯੋ ਅਤਿ ਹਿਤ

{੮੧੩}

{੮੧੩}

ਚਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ॥੯॥ ਮਹਾਂਨੰਦ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾਸੋਂ ਕਰੀ ਭੇਦ
ਪਛਾਨਯੋ ਨਾਹਿ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਤੁਰਥੇ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪॥੧੦੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ਬਹੁਰੋ ਲੀਯੋ ਬੁਲਾਇ
॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬੰਦਿਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਭਈ ਭੋਰ ਫਿਰਿ ਪਕਰ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਬਚਨ
ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਕ ਜੋਗੀ ਬਨ ਮੈ ਹੁਤੋ ਦੂਮ ਮੈ ਕੁਟੀ ਬਨਾਇ ॥
ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਚਲਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਕਾਸਿਕਾਰ ਕੋ ਸਾਹਿਕ ਜਨਿਯਤ ॥ ਸਹਜ
ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਤਾਂਕੋ ਹਰਿ ਜੋਗੀ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਰਾਖਤ ਏਕ ਬਿਰਛ ਮੈ ਭਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
ਕਰੀ ਕਿਵਾਰੀ ਬਿਰਛ ਕੀ ਖੋਦਿ ਕਿਯੋ ਤਿਹ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਤਾਕੋ ਭਜੈ ਅਧਿਕ ਬਢਾਇ ਸਨੇਹ ॥੫॥
ਮਾਰਿ ਕਿਵਰਿਯਾ ਬਿਰਛ ਕੀ ਆਪਿ ਨਗਰ ਮੈ ਆਇ ॥ ਮਾਂਗਿ ਭਿਛਾ ਨਿਸਿ ਕੇ ਸਮੈਂ ਰਹਤ ਤਿਸੀ ਦੂਮ ਜਾਇ
॥੬॥ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਆਪਨ ਕਰੈ ਹਾਬਨ ਕੋ ਤਤਕਾਰ ॥ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਤਾਕੀ ਤਰੁਨਿ ਛੋਰਤ ਕਰਨ ਕਿਵਾਰ
॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਨਿਤਯ ਜੜ ਕਰੈ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਬੇਨੁ ਉਚਰੈ ॥ ਰਾਜ ਕਲਾ ਬਿਨਸੀ
ਸਭ ਗਾਵੈ ॥ ਸਹਜ ਕਲਾ ਬਿਨਸੀ ਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਿਹੀ ਨਗਰ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਹੁਤੋ ਪੁਤ੍ਰ ਇਕ
ਭੂਪ ॥ ਬਲ ਗੁਨ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇੰਦ੍ਰ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੯॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਹੀ ਗੰਧਰਬੀ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ॥
ਹਿੰਦੁਨੀ ਤੁਰਕਾਨੀ ਸਭੈ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਬਲਿ ਜਾਹਿ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਾਂ ਕੇ ਪਾਛੇ ਧਾਯੋ ॥ ਤਿਨ
ਜੁਗਿਯਹਿ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜਬ ਵਹ ਜਾਇ ਬਿਰਛ ਮੈ ਬਰਯੋ ॥ ਤਬ ਛਿਤਪਤਿ ਸੁਤ ਦੂਮ ਪਰ ਚਰਯੋ
॥੧੧॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਜੋਗੀ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਉਤਰਿ ਭੂਪ ਸੁਤ ਤਾਲ ਬਜਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਕਿਵਾਰ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ
ਦੀਨੇ ॥ ਤਾਂ ਸੋ ਕੁਅਰ ਭੋਗ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਨੇ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਲੇਹਜ ਪੇਹਜ ਭੱਛ ਸੁਭ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਖਵਾਇ ॥
ਤਾਂਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੩॥ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜੋ ਚਿਤ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥

{੮੧੪}

ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿਹੱ ਜੋਗਿਯਹਿ ਚਿਤ ਤੇ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੧੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭਲੋ ਹੇਰਿ ਕਰਿ ਬੁਰੋ ਨ ਕਬਹੁ
 ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖੁ ਕੇ ਪਾਇ ਨ ਮੂਰਖ ਚਿਤਾਰਿਯੈ ॥ ਧਨੀ ਚਤੁਰ ਅਰੁ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਜੋ ਪਾਇ ਹੈ ॥
 ਹੋ ਬਿਰਧ ਕੁਰੂਪ ਨਿਧਨ ਜੜੁ ਪੈ ਕਿਯੋ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਾ ਸੋ ਕਹਯੋ ਸੰਗ ਚਲਹੁ
 ਲੈ ਮੋਹਿ ॥ ਭੋਗ ਕਰੋਂਗੀ ਜੋਗਿ ਤਜਿ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈਹੋਂ ਤੋਹਿ ॥੧੬॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਤਬ ਮੈ ਚਲੋਂ ਸੰਗ ਲੈ ਤੋਕੋ ॥
 ਜੁਗਿਯਹਿ ਬੋਲਿ ਮਾਨੁ ਹਿਤ ਮੋਕੋ ॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਬੀਨ ਬਜੈਯੈ ॥ ਮੋਰੇ ਕਰ ਤੇ ਤਾਲ ਦਿਵੈਯੈ ॥੧੭॥
 ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਦੋਊ ਬੀਨ ਬਜਾਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ ਭਲੀ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥
 ਚੋਟ ਚਟਾਕਨ ਤਾਲ ਦਿਵਾਯੋ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰਿ ਤਾਂਕੋ ਲਿਯੋ ਅਪਨੇ ਹੈ ਕਰਿ ਸ੍ਵਾਰ ॥
 ਨਗਰਸਾਲ ਪੁਰ ਕੋ ਗਯੋ ਬਿਰਛ ਕਿਵਰਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੰਚਮੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫॥੧੨੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬੰਦਿਸਾਲ ਕੋ ਭੂਪ ਤਬ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਭੋਰ ਹੋਤ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੧॥
 ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਐਸੇ ਕਹੀ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝਤ ਭਯੋ ਕਹੋ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਤਾਤ ॥੨॥ ਏਕ ਬਧੂ
 ਥੀ ਜਾਟ ਕੀ ਦੂਜੈ ਬਰੀ ਗਵਾਰ ॥ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਆਨਿ ਭਯੋ ਤਿਹ ਯਾਰ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਲੰਗ ਚਲਾਲਾ ਕੋ ਇਕ ਰਾਇ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਮਧੁਕਰ ਸਾਹ ਸੁ ਬੀਰ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਮਾਲਮਤੀ ਜਟਿਯਾ
 ਸੋਂ ਨੇਹੁ ਲਗਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਭਵਨ ਤਵਨ ਕੇ ਆਇਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਆਨਿ ਨ੍ਰਿਪ
 ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਿਹੱ ਸੰਗ ॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਵਤ ਭਯੋ ਜਾਟ ਰੀਛ ਕੇ ਰੰਗ ॥੫॥ ਜਾਟਾਵਤ ਲਖਿ ਨ੍ਰਿਪ ਡਰਯੋ ਕਹਯੋ
 ਨ ਡਰਿ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ॥ ਤਿਹੱ ਦੇਖਤ ਤੁਹਿ ਕਾਢਿ ਹੋਂ ਤਾਕੇ ਸਿਰ ਧਰਿ ਪਾਉਂ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਕੁਠਰਿਯਾ
 ਬੀਚ ਰਾਵ ਕੋ ਰਾਖਿਯੋ ॥ ਰੋਇ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਸੋਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਰੈਨ ਸਮੈ ਇਕ ਬੁਰੋ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਆਇਯੋ ॥
 ਹੋ ਜਾਨੁਕ ਤੋਕਹ ਸਯਾਮ ਭੁਜੰਗ ਚਬਾਇਯੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਦਿਜਬਰ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥
 ਉਨ ਮੋਕੋ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ॥੮॥ ਜੋ ਕੋਊ ਨਾਰਿ ਪਤਿਬ੍ਰੁਤਾ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਹਿਤੁ ਲਾਇ ॥ ਅਕਸ

{੮੧੪}

{੮੧੫}

{੮੧੫}

ਮਾਤ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟੈ ਪੁਰਖ ਏਕ ਭੂਪ ਕੇ ਭਾਇ ॥੯॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਸਿਰ ਜਾਇ ਧਰਿ ਪੁਰਖ ਪਾਵ ਬਡਭਾਗ ॥ ਤੋ ਤੁਮਹੂੰ
 ਜੀਵਤ ਬਚੋਂ ਹਮਰੋ ਬਚੈ ਸੁਹਾਗ ॥੧੦॥ ਤਾਂਤੇ ਤਵ ਆਗਯਾ ਭਏ ਜਾਪੁ ਜਪਤ ਹੋਂ ਜਾਇ ॥ ਤੁਮਰੇ ਮਰੇ ਮੈ
 ਜਰਿ ਮਰੋਂ ਜਿਯੋਂ ਜਿਵੋਂ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੧੧॥ ਜੋ ਹੋਂ ਹੋਂ ਸੁ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜੋ ਮੋ ਮੈ ਸਤੁ ਆਇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਬ
 ਜਾਇ ਧਰਿ ਯਾਕੇ ਸਿਰ ਪਰਿ ਪਾਇ ॥੧੨॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਉਠਯੋ ਤਾਂਕੇ ਸਿਰ ਪਗ ਠਾਨਿ ॥ ਗਯੋ
 ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਮੂਰਖ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਜਾਨਿ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਖਸਟਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬॥੧੩੩॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹ ਜਹਾਨਾ ਬਾਦ ਮੈ ਏਕ ਤੁਰਕ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਤਿ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋਂ ਸੁਧਾਰਿ
 ॥੧॥ ਅਨਿਕ ਪੁਰਖ ਤਾਸੋਂ ਸਦਾ ਨਿਸੁਦਿਨ ਕੇਲ ਕਮਾਹਿ ॥ ਸ੍ਰਾਨ ਹੇਰਿ ਲਾਜਤ ਤਿਨੈ ਇਕ ਆਵਹਿ ਇਕ
 ਜਾਹਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸੋ ਇਕ ਰਹੈ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਜੈਨਾਬਾਦੀ ਤਾਂਕੇ ਨਾਮਾ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੋਂ ਕੇਲ
 ਕਮਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਢੀਠ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲੱਜਾਵੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਾਹਿਦ ਖਾਂ ਆਗੇ ਹੁਤੇ ਬੇਗਯੂਸਫ ਗਯੋ ਆਇ ॥
 ਭਰਭਰਾਇ ਉਠਿ ਠਾਢ ਭੀ ਤਾਂਹਿ ਬੈਦ ਠਹਰਾਇ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਟਰਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਬਚਨ ਯੋਂ ਭਾਖਿਯੋ ॥
 ਤੁਮਰੇ ਅਰਥਹਿ ਬੈਦ ਬੋਲਿ ਮੈ ਰਾਖਿਯੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਬੇਗਿ ਇਲਾਜ ਬੁਲਾਇ ਕਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਹੈ ਕਰਿ ਅਬੈ ਅਰੋਗ
 ਤੁਰਤੁ ਘਰ ਜਾਇਯੈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦੌਰੇ ਆਵਤ ਹੋਕਨੀ ਸੋਏ ਉਰਧ ਸ੍ਰਾਸ ॥ ਬਹੁ ਠਾਢੇ ਜਾਨੂੰ ਦੁਖੈਂ ਯਹੈ ਤ੍ਰਿਦੋਖ
 ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਤੁਮਰੋ ਕਰੋਂ ਇਲਾਜ ਨ ਹਾਸੀ ਜਾਨਿਯੋਂ ॥ ਰੋਗ ਹੇਤ ਅਨੁਸਰੋ ਬੁਰੋ ਮਤਿ ਮਾਨਿਯੋਂ ॥
 ਬੈਦ ਧਾਇ ਗੁਰ ਮਿਤ ਤੇ ਭੇਦ ਦੁਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹੋਂ ਕਵਨ ਕੇ ਆਗੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਾਇਯੈ ॥੭॥ **ਕਬਿਤੁ ॥** ਦਾਦੁਰੀ
 ਚਬਾਈ ਤਾਕੇ ਮੂਰਿਯੋਂ ਧਸਾਈ ਘਨੀ ਛੇਰਿਨ ਚੁਗਾਈ ਵਾਹਿ ਜੂਤਿਨ ਕੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਰਾਖ ਸਿਰ ਪਾਈ ਤਾਕੀ
 ਮੁੰਛੈ ਭੀ ਮੁੰਡਾਈ ਦੋਊ ਐਸੀ ਲੀਕੈ ਲਾਈ ਕੇਊ ਸਕੈ ਨ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਗੋਦਰੀ ਡਰਾਈ ਤਾਂਤੇ ਭੀਖ ਭੀ ਮੰਗਾਈ
 ਤਿਹੋਂ ਐਸੋ ਕੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਾਹਿ ਕੋ ਦਿਖਾਇ ਜਾਰ ਆਪੁ ਟਰਿ
 ਗਯੋ ਮਹਾਂ ਮੂਰਖ ਕੋ ਟਾਰਿ ਕੈ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਭੀਖਿ ਮਾਂਗਿ ਬਹੁਰੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਤਹਾਂ ਤਵਨ ਕੋ ਦਰਸ

{੮੧੬}

{੮੧੬}

ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕਹਿ ਗਯੋ ਜਿਨ ਮੁਰ ਰੋਗ ਘਟਾਇਸ ॥ ਯਹ ਜੜੁ ਭੇਵ ਨੈਕ ਨਹਿ ਪਾਇਸ ॥੯॥ ਤਬ ਅਬਲਾ
 ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਕਹੋਂ ਬਾਤ ਸੁਨੁ ਮੀਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸਿਧਿ ਔਖਧ ਜਾਂ ਕੇ ਕਰ ਆਯੋ ॥ ਦੈ ਤਿਨ ਬਹੁਰਿ ਨ
 ਦਰਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਔਰ ਰਸਾਇਨੀ ਜੋ ਭਾਗਨ ਮਿਲਿ ਜਾਤ ॥ ਦੈ ਔਖਧ ਤਬ ਹੀ ਭੱਜੈ ਬਹੁਰਿ
 ਨ ਦਰਸ ਦਿਖਾਤ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਕੋ ਕਹਯੋ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜੁ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥
 ਤਾਸੋਂ ਅਧਿਕ ਸੁ ਨੇਹ ਸੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਬਡੋ ਰੋਗ ਤ੍ਰਿਯ ਟਾਰਯੋ ॥੧੨॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਪਤਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੭॥੧੪੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਅਕਬਰਾਬਾਦ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਹੀਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰੁ ਜੰਤ੍ਰੁ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰੁ ਸਭ ਤਿਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਬੀਨ
 ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਅਨੁਰਾਗ ਮਤੀ ਕੁਅਰਿ ਲੋਗ ਬਖਾਨਹਿ ਤਾਂਹਿ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਹੀ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਲਖਿ ਵਾਹਿ
 ॥੨॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੋਂ ਬਾਲ ਸਦਾ ਰਤਿ ਮਾਨਈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੀ ਨਹਿ ਲਾਜ ਹਿੰਦੈ ਮੈ ਆਨਈ ॥
 ਸੈਯਦ ਸੇਖ ਪਠਾਨ ਮੁਗਲ ਬਹੁ ਆਵਹੀ ॥ ਹੋ ਤਾਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਜਾਵਹੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ
 ਹੀ ਤਾਸੋਂ ਸਭੈ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਭੋਗ ਕਮਾਂਹਿ ॥ ਬਰਿਯਾ ਅਪਨੀ ਆਪਨੀ ਇਕ ਆਵੈਂ ਇਕ ਜਾਂਹਿ ॥੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਰ
 ਸੈਯਦ ਰਮੈ ਸੇਖ ਦੂਸਰੇ ਆਨਿ ॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਪਹਰ ਮੁਗਲਾਵਈ ਚੌਥੇ ਪਹਰ ਪਠਾਨ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਲਿ ਪਠਾਨ
 ਪ੍ਰਥਮ ਹੀ ਆਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਸੈਯਦ ਮੁਖਿ ਆਨਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਲੈ ਸੁ ਪਠਾਨ ਖਾਟ ਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਸੈਯਦਹਿ ਲਾਇ
 ਗਰੇ ਸੋਂ ਲੀਨੋ ॥੬॥ ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਕੇ ਪਾਛੇ ਆਯੋ ॥ ਘਾਸ ਬਿਖੈ ਸੈਯਦਹਿ ਛਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੋ ਮੁਗਲ ਆਇ
 ਹੀ ਗਯੋ ॥ ਸੇਖਹਿ ਡਾਰਿ ਗੋਨਿ ਮਹਿੰ ਦਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਗਏ ਪਯਾਦੇ ਆਇ ॥
 ਤੁਰਤੁ ਕੁਠਰਿਯਾ ਨਾਜ ਕੀ ਮੁਗਲਹਿ ਦਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥੮॥ ਘੇਰਿ ਪਯਾਦਨ ਜਬ ਲਈ ਰਹਯੋ ਨ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ॥
 ਨਿਕਸਿ ਆਪੁ ਠਾਢੀ ਭਈ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ॥੯॥ ਦੁਹੁ ਹਾਬ ਪੀਟਤ ਭਈ ਜਰਯੋ ਜਰਯੋ ਗਿ੍ਹ ਭਾਖਿ ॥
 ਵੈ ਚਾਰੋ ਤਾ ਮੈ ਜਰੇ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹੇਰੀ ਰਾਖਿ ॥੧੦॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਅਸਟਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮॥੧੫੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

{੮੧੭}

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਲਹੌਰ ਬਿਖੈ ਹੁਤੀ ਏਕ ਬਹੁਰਿਯਾ ਸਾਹ ॥ ਕਮਲ ਨਿਰਖਿ ਲੋਚਨ ਲੱਜਤ ਹੇਰਿ ਲਜਤ ਮੁਖ
 ਮਾਹ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗ ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਤਿੰਹ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੇਂ ਬਾਮਾ ॥ ਅਧਿਕ
 ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖਿ ਤਾ ਕੋ ਤੜਿਤਾ ਤਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਕ ਰਾਜਾ ਅਟਕਤ ਭਯੋ
 ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਅੰਗ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿਕੈ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕੇ ਸੰਗ ॥੩॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਅਟਕਤ
 ਭਈ ਨਿਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਪਠਾਇ ॥੪॥ ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ
 ਜੋ ਸਹਚਰੀ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹੈ ਧਰਨਿ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਗਯੋ ਮਾਰਿ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਉਠਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਉਚਾਰੇ ॥ ਆਜੁ ਭਜੋ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਪਿਆਰੇ ॥ ਹੇਰਿ ਤੁਮੈ ਹਰ ਅਰਿ ਬਸ ਭਈ ॥
 ਮੋ ਕਹੋ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾ ਕਰਯੋ ਤਾ ਸੋ ਭੋਗ ਬਨਾਇ ॥
 ਸੰਗ ਲਯਾਇ ਇਹੋ ਖਾਇ ਰਿਸਿ ਕਹਯੋ ਸਾਹ ਸੋ ਜਾਇ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਿਹੋ ਸਾਹ ਤੁਰਤੁ
 ਘਰ ਆਇਯੋ ॥ ਲਖਯੋ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਦ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥ ਮੋਰ ਨਿਰਖਿ ਪਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਿਯ ਤੇ
 ਮਾਰਿ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਹਮਹੂੰ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਤੇ ਆਗੈ ਕੀਜਿਯੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤੁਰਤੁ
 ਉਪਾਇ ॥ ਜਿਯਤੇ ਜਿਯਤ ਨਿਕਾਰਿਯੈ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਖਵਾਇ ॥੯॥ ਇਕ ਸਫ ਬੀਚ ਲਪੇਟਿ ਤਿਹੋ ਧਰਯੋ
 ਭੀਤ ਸੋ ਲਾਇ ॥ ਜਾਇ ਸਾਹ ਆਗੇ ਲਿਯੋ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਮੰਗਾਇ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭੋਜਨ ਭਲੋ ਸਾਹ ਕੋ
 ਤਾਹਿ ਖਵਾਇਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਾਂਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥ ਭਰਿ ਮੇਵਾ ਕੀ ਮੂੰਠਿ ਯਾ ਸਫ ਮੇਂ ਡਾਰਿਯੈ ॥
 ਹੋ ਪਰੇ ਜੀਤਿਯੈ ਦਾਵ ਪਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਰਿਯੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੇਵਾ ਸਾਹੁਨਿ ਸਾਹੁ ਲੈ ਤਿਹ ਸਫ ਭੀਤਰਿ
 ਡਾਰਿ ॥ ਖਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੂੰ ਭੱਛ ਸੁਭ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥ ਸੁਨਤ ਸਾਹੁ ਚਮਕਯੋ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ
 ਕਹਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤੈ ਮੁਹਿ ਕਿਯੋ ਰਾਜਾ ਕਹਯੋ ਮੋ ਕਹੋ ਬਾਤ ਬਤਾਇ ॥੧੩॥ ਧਾਮ ਰਹਤ ਤੇਰੇ ਸੁਖੀ ਤੇਸੋ
 ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ॥ ਤਾਂਤੇ ਮੈ ਰਾਜਾ ਕਹਯੋ ਮੇਰੇ ਤੁਮਹੀ ਰਾਇ ॥੧੪॥ ਰੀਝ ਗਯੋ ਜੜ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕਯੋ
 ਪਛਾਨਿ ॥ ਤੁਰਿਤ ਗਯੋ ਹਾਟੈ ਸੁ ਉਠਿ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੧੫॥ ਸਾਹੁ ਗਏ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹੁ ਕੀ ਨ੍ਰਿਪ

{੮੧੭}

{੮੧੮}

ਕੋ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕੈ ਅਧਿਕ ਲੋਡਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ**
ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨੌਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯॥੧੭੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵਨ ਲੋਡਿਯਹਿ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰੀ ਜੋ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥ ਕਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹਯੋ
 ਸੁਨਾਇ ॥੧॥ **ਚੋਪਈ ॥** ਚੋਟਨ ਲਗੇ ਰੋਹ ਮਨ ਆਨੋ ॥ ਜਾਇ ਸੈਯਦ ਸੋ ਕਰਯੋ ਯਰਾਨੋ ॥ ਨਿਤ ਤਿਹੋ
 ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਖਾਟ ਪਰ ਇਕ
 ਦਿਨ ਤਾਹਿ ਸਵਾਇ ॥ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋ ਅਗਮਨੈ ਕਹਯੋ ਬਚਨ ਯੋ ਜਾਇ ॥੩॥ ਤਵਨੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਅ ਹਿਤ ਪਗਯੋ
 ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਵਤ ਤੋਹਿ ॥ ਚਲੋ ਅਥੈ ਉਠਿ ਤੁਮ ਤਹਾਂ ਬਾਤ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ਮੋਹਿ ॥੪॥ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੇ ਹੇਰੈ ਤੁਮੈ ਤੁਮਰੇ
 ਅਤਿ ਹਿਤ ਪਾਗਿ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਉਠਿ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜਹਾਂ ਬਰਤੁ ਹੈ ਆਗਿ ॥੫॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹੋ ਚਲੀ
 ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਧਾਇ ॥ ਸੋਇ ਯਾਰ ਤੁਮਰੀ ਰਹੀ ਗਹੋ ਚਰਨ ਦੋਊ ਜਾਇ ॥੬॥ ਆਪੁ ਅਗਮਨੇ ਦੋਰਿ ਕੈ
 ਸੈਯਦਹਿ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਾਗਤ ਰਹੋ ਜਿਨਿ ਨ ਗਹੈ ਕੋਊ ਆਇ ॥੭॥ ਚੋਰ ਜਰਾਵਤ ਆਗਿ
 ਜਹੋ ਤਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਤਾਕੋ ਦਿਯੋ ਗਹਿਰੇ ਗੜੇ ਦਬਾਇ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਚਰਨ ਛੁਅਨ
 ਦੋਊ ਕਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਆਨਿਯੋ ॥ ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਕੋ ਬਚਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਿਯੋ ॥ ਉਠਤ ਤੇਗ ਕੋ ਤਬ ਤਿਨ
 ਘਾਵ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਸੁਘਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਕੋ ਹਨਿ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਾਹੁ ਬਧੂ ਚੋਰਨ ਹਨੀ ਸੈਯਦ
 ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਤਵਨ ਲੋਡਿਯਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਅੰਤਰ ਦੀਜਿਯੈ ਤਾਂਕੋ
 ਲੀਜੈ ਭੇਦ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਕੇ ਕਰਤ ਹੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਚੰਚਲਾ ਛੇਦ ॥੧੧॥ ਚਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ਤਾਹਿ ਨ
 ਦੀਜੈ ਚਿੱਤ ॥ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਇਯੈ ਦੈ ਦੈ ਅਗਨਿਤ ਬਿੱਤ ॥੧੨॥ ਰੰਧੂਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਨਰ ਬਪੁਰੇ
 ਕਿਨ ਮਾਂਹਿ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਭੇਵ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦॥੧੮੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰਗਾਇ ਸੋ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥ ਸਭਾ ਬਿਖੈ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ਦਸਮੀ ਕਥਾ ਬਨਾਇ

{੮੧੮}

{੮੧੯}

{੮੧੯}

॥੧॥ ਬਨਿਯਾ ਏਕ ਪਿਸੌਰ ਮੈ ਤਾਹਿ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਨਾਰਿ ॥ ਤਾਂਹਿ ਮਾਰਿ ਤਾਸੋ ਜਰੀ ਸੋ ਮੈ ਕਹੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥
 ਬਨਿਕ ਬਨਿਜ ਕੇ ਹਿਤ ਗਯੋ ਤਾਤੇ ਰਹਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਰਾਖਤ ਭਈ ਅਪੁਨੇ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥੩॥
 ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾਂ ਸੋ ਰਮੈ ਜਬ ਸੁਤ ਭੂਖੋ ਹੋਇ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਮਾਤ ਲਖਿ ਦੁਗਧ ਹਿਤ ਦੇਤ ਉੱਚ ਸੁਰ ਰੋਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਜਬ ਸੁਤ ਭੂਖੋ ਹੋਇ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਤਬ ਮੁਖ ਸੋ ਯੋ ਜਾਰ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਯਾਕੋ ਤੁਮ ਚੁਪਨ ਕਰਾਵੈ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿਤ
 ਕੋ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੈ ॥੫॥ ਉਠਿ ਅਸਥਨ ਤਾਕੋ ਤਿਨ ਦਯੋ ॥ ਲੈ ਅਸਥਨ ਚੁਪ ਬਾਲ ਨ ਭਯੋ ॥ ਨਿਜ ਸੁਤ ਕੋ
 ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਆਨਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੬॥ ਬਾਲ ਰਹਤ ਚੁਪ ਜਾਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਬ ਕਯੋ
 ਨ ਰੋਵਤ ਬਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਬਚਨ ਤਰੁਨਿ ਯੋ ਭਾਖਯੋ ॥ ਤਵ ਹਿਤ ਮਾਰਿ ਪੂਤ ਮੈ ਰਾਖਯੋ ॥੭॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕੈ ਡਰਯੋ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਮਨ ਠਾਨਿ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਨਿੰਦਯਾ ਕਰੀ ਬਾਲ ਚਰਿਤ
 ਮੁਖਿ ਆਨਿ ॥੮॥ ਜਾਰ ਜਬੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਨਿਰਖ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਓਰ ॥ ਤਾਹਿ ਤੁਰਤ ਮਾਰਤ ਭਈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਟਾਰੀ
 ਘੋਰ ॥੯॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਔਰ ਤਿਹ ਜਾਰ ਕੋ ਇਕ ਕੋਨਾ ਮੈ ਜਾਇ ॥ ਮਰਦ ਏਕ ਲਗਿ ਭੂਮਿ ਖਨਿ ਦੁਹੁੰਅਨ ਦਯੋ ਦਬਾਇ
 ॥੧੦॥ ਅਤਿਬ ਏਕ ਤਿਹ ਘਰ ਹੁਤੋ ਤਿਨ ਸਭ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਬਨਿਕ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਾਕੋ ਹੁਤੋ ਤਾਸੋ ਕਹਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ
 ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਬਨਿਯੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਗਿ੍ਹ ਕੋਨਾ ਖੋਦਿ
 ਦਿਖੈ ਹੈ ॥ ਤਬ ਤੋਕੋ ਪਤਿ ਧਾਮ ਬਸੈ ਹੈ ॥੧੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜਬ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਯੋ ਭਾਖਿਯੋ ॥
 ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੀ ਦਈ ਮਾਰਿ ਹੀ ਰਾਖਿਯੋ ॥ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਤਾਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਲੂਟਿ ਚੋਰ ਲੈ ਗਏ
 ਧਾਮ ਇਹ ਮਾਰਿਯੋ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਤਿ ਮਾਰਯੋ ਸੁਤ ਮਾਰਯੋ ਧਨ ਲੈ ਗਏ ਚੁਰਾਇ ॥ ਤਾ ਪਾਛੈ ਮੈ ਹੁੰ ਜਰੋ
 ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੪॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਚੜਿ ਚਿਖਾ ਪੈ ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਲੋਗ ਤਮਾਸੇ ਕੋ ਚਲੇ ਲੈ ਲਕਰਿਨ
 ਕੋ ਸਾਜ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਸੋਰ ਲੋਗਾਨ ਕੋ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਲਖਯੋ ਹੁਤੋ ਜੋਨੈ ਅਤਿਬ ਵਹੈ ਚਲਯੋ
 ਹੈ ਸੰਗ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੋਊ ਅਤੀਤ ਸੰਗ ਹੁੰ ਚਲੇ ॥ ਦੇਖੋ ਜੋਨ ਤਮਾਸੋ ਭਲੇ ॥ ਤਿਨ ਤਾਸੋ ਯੋ ਬਚਨ
 ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨਾਰਿ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਵਹ ਕਾ ਕਿਯ ਵਹੁ ਕਾ ਕਿਯੋ ਇਹ ਕਾ ਕਿਯਸ

{੮੨੦}

{੮੨੦}

ਕੁਕਾਇ ॥ ਕਹਯੋ ਜੋ ਤੁਮ ਆਗੇ ਕਹਤ ਤੇਰਉ ਕਰਤ ਉਪਾਇ ॥੧੮॥ ਸੁਤ ਘਾਯੋ ਮਿਤ ਘਾਇਯੋ ਅਰੁ
 ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਪਤਿ ਘਾਇ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਆਪਨ ਜਰੀ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ
 ਕੀ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਤਾਂਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਸਦਾ ਹੀ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ ਕੀ ਤਾਂਸੋ ਜੋ ਬਾਤ
 ਸੁਨਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਗਟਤ ਜਾਇ ਆਪੁ ਪਛੁਤਾਇਯੈ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਗਯਾਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧॥੨੦੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਾਧਿਕਾ ਨਾਮ ॥ ਹਰਿ ਸੋਂ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹੋਂ ਦਿਨ ਕਹੋਂ ਦੇਖਤ ਬਾਮ
 ॥੧॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰੂਪਿ ਲਖਿ ਬਸਿ ਭਈ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਹੇਰਤ ਤਾਹਿ ॥ ਬਯਾਸ ਪਰਾਸਰ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ
 ਜਾਹਿ ॥੨॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਜਿਹ ਹਿਤ ਤਜੀ ਔਰ ਤਜਯੋ ਧਨ ਧਾਮ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪਯਾਰੋ ਪਾਇਯੈ ਪੂਰਨ ਹੋਵਹਿ
 ਕਾਮ ॥੩॥ ਮਿਲਨ ਹੇਤ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਪਠੀ ਚਤੁਰਿ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ॥ ਕਵਨੈ ਛਲ ਮੋ ਕੋ ਸਖੀ ਮੀਤ ਮਿਲੈਯੈ
 ਕਾਨ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਯਾਸ ਅਰੁ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਹੀ ॥ ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ ਸੇਸ ਨੇਤ ਕਰਿ
 ਮਾਨਹੀ ॥ ਜੋ ਸਭ ਭਾਂਤਿਨ ਸਦਾ ਜਗਤ ਮੈ ਗਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥੫॥
ਕਬਿੱਤ ॥ ਸਿਤਤਾ ਬਿਭੂਤ ਅਤੇ ਮੇਖੁਲੀ ਨਿਮੇਖ ਸੰਦੀ ਅੰਜਨ ਦੀ ਸੇਲੀ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਸੁਭ ਭਾਖਣਾ ॥ ਭਗਵਾ
 ਸੁਭੇਸ ਸਾਡੇ ਨੈਣਾ ਦੀ ਲਲਾਈ ਸਈਯੋ ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਧਯਾਨੁ ਏਹੋ ਕੰਦ ਮੂਲ ਚਾਖਣਾ ॥ ਰੋਦਨਦਾ ਮੱਜਨੁ ਸੁਪੁਤਰੀ
 ਪੱਤ੍ਰ ਗੀਤ ਗੀਤਾ ਦੇਖਣ ਦੀ ਭਿੱਛਯਾ ਧਯਾਨ ਧੁੰਆ ਬਾਲਿ ਰਾਖਣਾ ॥ ਆਲੀ ਏਨਾ ਗੋਪੀਯਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ
 ਦਾ ਜੋਗੁ ਸਾਰਾ ਨੰਦ ਦੇ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਜਰੂਰ ਜਾਇ ਆਖਣਾ ॥੬॥ ਬੈਠੀ ਹੁਤੀ ਸਾਜਿ ਕੈ ਸਿੰਗਾਰ ਸਭ ਸਖਿਯਨ
 ਮੈ ਯਾਹੀ ਬੀਚ ਕਾਨੁ ਜੂ ਦਿਖਾਈ ਆਨਿ ਦੈ ਗਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਲੀਨਿ ਹੈ ਚੁਰਾਇ ਚਿੱਤੁ ਮੇਰੋ ਮਾਈ ਚੇਟਕ ਚਲਾਇ
 ਮਾਨੋ ਚੇਰੀ ਮੋਹਿ ਕੈ ਗਏ ॥ ਕਹਾਂ ਕਰੋਂ ਕਿਤੈ ਜਾਂਉਂ ਮਰੋਂ ਕਿਯੋਂ ਬਿਖੁ ਖਾਉਂ ਬੀਸ ਬਿਸ੍ਰੇ ਮੇਰੇ ਜਾਨ ਬਿੱਛੁ ਸੋ ਡਸੈ
 ਗਏ ॥ ਚਖਨ ਚਿਤੋਨ ਸੋ ਚੁਰਾਇ ਚਿਤੁ ਮੇਰੋ ਲੀਯੋ ਲਟਪਟੀ ਪਾਗ ਸੋ ਲਪੇਟਿ ਮਨੁ ਲੈ ਗਏ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਲਾਲ ਬਿਰਹ ਤੁਮਰੇ ਪਰੀ ਮੋ ਪੈ ਰਹਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਆਪਨ ਲਿਖੀ ਪਤਿਯਾ ਅਤਿ ਅਕੁਲਾਇ ॥੮॥

{੮੨੧}

ਕਬਿੱਤ ॥ ਰੂਪ ਭਰੇ ਰਾਗ ਭਰੇ ਸੁੰਦਰ ਸੁਹਾਗ ਭਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਔ ਮਿਮੇਲਨ ਕੀ ਮਾਨੋ ਇਹ ਖਾਨਿ ਹੈਂ ॥ ਮੀਨ ਹੀਨ
 ਕੀਨ ਛੀਨ ਲੀਨਿ ਹੈਂ ਬਿਧੂਪ ਰੂਪ ਚਿੱਤ ਕੇ ਚੁਰਾਇਬੇ ਕੋ ਚੋਰਨ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਲੋਗੋਂ ਕੇ ਉਜਾਗਰ ਹੈਂ ਗੁਨਨ ਕੇ
 ਨਾਗਰ ਹੈਂ ਸੂਰਤਿ ਕੇ ਸਾਗਰ ਹੈਂ ਸੋਭਾ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸਾਹਿਬੀ ਕੀ ਸੀਰੀ ਪੜੇ ਚੇਟਕ ਕੀ ਚੀਰੀ ਅਰੀ ਆਲੀ
 ਤੇਰੇ ਨੈਨ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸੇ ਬਾਨ ਹੈਂ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਤਾਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤਾਂਹਿ
 ਪਠਾਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਪ੍ਰਤਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ॥੧੦॥ ਤਾਕੇ ਕਰ ਪਤਿਯਾ ਦਈ ਕਹੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਜਾਇ ॥ ਤੁਮਰੇ
 ਬਿਰਹ ਰਾਧਾ ਬਧੀ ਬੇਗਿ ਮਿਲੋ ਤਿਹ ਆਇ ॥੧੧॥ ਬ੍ਰਿਜ ਬਾਲਾ ਬਿਰਹਿਨਿ ਭਈ ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥
 ਤਹ ਤੁਮ ਕਥਾ ਚਲਾਇਯੋ ਕਵਨੋ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੨॥ ਜਬ ਰਾਧਾ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਮੈਨ
 ਪ੍ਰਭਾ ਚਲਿ ਤਹ ਗਈ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਤਿਯਾ ਖੋਲਿ ਜਬੈ ਹਰਿ ਬਾਚੀ ॥ ਲਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ
 ਤਾਂਕੀ ਮਨ ਸਾਚੀ ॥ ਤਾਕੇ ਤਿਨ ਜੋ ਕਬਿਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਜ੍ਰ ਲਾਲ ਖਚਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਰੀਝ
 ਭਰੇ ਰਸ ਰੀਤ ਭਰੇ ਅਤਿ ਰੂਪ ਭਰੇ ਸੁਖ ਪੈਯਤ ਹੇਰੇ ॥ ਚਾਰੁ ਚਕੋਰ ਸਰੋਰੁਹ ਸਾਰਸ ਮੀਨ ਕਰੇ ਮ੍ਰਿਗ ਖੰਜਨ ਚੇਰੇ ॥
 ਭਾਗ ਭਰੇ ਅਨੁਰਾਗ ਭਰੇ ਸੁ ਸੁਹਾਗ ਭਰੇ ਮਨ ਮੋਹਤ ਮੇਰੇ ॥ ਮਾਨ ਭਰੇ ਸੁਖ ਖਾਨਿ ਜਹਾਂਨ ਕੇ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੀ
 ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਤੇਰੇ ॥੧੫॥ ਸੋਹਤ ਸੁੱਧ ਸੁਧਾਰੇ ਸੇ ਸੁੰਦਰ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਸੁ ਢਾਰ ਢਰੇ ਹੈਂ ॥ ਸਾਰਸ ਸੋਮ ਸੁਰਾਸਿਤ ਸਾਇਕ
 ਕੰਜ ਕੁਰੰਗਨ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਹਰੇ ਹੈਂ ॥ ਖੰਜਨ ਔ ਮਕਰਪੂਜ ਮੀਨ ਨਿਹਾਰਿ ਸਭੈ ਛਬਿ ਲਾਜ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਲੋਚਨ ਸ੍ਰੀ ਨੰਦ
 ਨੰਦਨ ਕੇ ਬਿਧਿ ਮਾਨਹੁ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥੧੬॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਚਿੰਤਾ ਜੈਸੇ ਚੰਦਨ ਚਿਰਾਗ ਲਾਗੈ ਚਿਤਾ ਸਮ
 ਚੇਟਕ ਸੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰੁ ਚੌਪਖਾਂ ਕੁਸੈਲ ਸੀ ॥ ਚਿਤਾ ਜੈਸੇ ਚੀਰ ਚਪਲਾ ਸੀ ਚਿਤਵਨ ਲਾਗੈ ਚੀਰਬੇਸੀ ਚੌਪਖਾਂ ਸੁਹਾਤੁ
 ਨ ਰੁਚੈਲਸੀ ॥ ਚੰਗੁਲ ਸੀ ਚੌਪ ਸਰ ਚਾਪ ਜੈਸੋ ਚਾਮੀ ਕਰ ਚੋਟਸੀ ਚਿਨੌਤ ਲਾਗੈ ਸੀਰੀ ਲਾਗੈ ਸੈਲ ਸੀ ॥ ਚਟਕ
 ਚਪੇਟ ਸੀ ਲਗਤ ਬਿਨਾ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਚਾਬੁਕ ਸੋ ਚੋਰ ਲਾਗੈ ਚਾਂਦਨੀ ਚੁਰੈਲ ਸੀ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੜਿ ਪਤਿਯਾ
 ਤਾਕੀ ਤੁਰਤੁ ਰੀਝਿ ਗਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਪਠਵਤ ਭਏ ਮੈਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੮॥ ਰਾਧਾ ਸੋ ਮਿਲਨੋ
 ਬਦਯੋ ਜਲ ਜਮੁਨਾ ਮੈ ਜਾਇ ॥ ਸਖੀ ਪਠੀ ਤਾਂਕੋ ਤਬੈ ਤਿਹ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ॥੧੯॥ ਸਖੀ ਤੁਰਤੁ ਤਹ

{੮੨੧}

{੮੨੨}

ਕੌ ਚਲੀ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਹੇਤ ॥ ਜੈਸੇ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੌ ਤਨ ਨ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ ॥੨੦॥ ਤੜਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਜਾਕੌ ਸਖੀ
 ਚਤੁਰਿ ਕਹਤ ਤ੍ਰਿਯ ਆਇ ॥ ਸੋ ਹਰਿ ਰਾਧਾ ਪ੍ਰਤਿ ਪਠੀ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ॥੨੧॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਫੂਲ ਫੁਲੇਲ
 ਲਗਾਇ ਕੈ ਚੰਦਨ ਬੈਠਿ ਰਹੀ ਕਰਿ ਭੋਜਨ ਭਾਮਨਿ ॥ ਬੇਗ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਬਡ ਡਯਾਛ ਕਰੋ ਨ ਬਿਲੰਬ ਚਲੋ ਗਜ
 ਗਾਮਿਨਿ ॥ ਆਜੁ ਮਿਲੋ ਘਨ ਸੇ ਤਨ ਕੋ ਘਰੈ ਘਨ ਮੈ ਜੈਸੇ ਕੌਧਤ ਦਾਮਿਨਿ ॥ ਮਾਨਤ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ਤੈਂ ਸਖੀ
 ਜਾਤ ਬਿਹਾਤ ਇਤੈ ਬਹੁ ਜਾਮਿਨਿ ॥੨੨॥ ਰੋਪ ਕੋ ਭੇਖ ਕਬੈ ਧਰਿ ਹੈਂ ਹਰਿ ਕੁੰਜ ਗਰੀ ਕਬ ਆਨਿ ਬਸੈ ਹੈਂ ॥
 ਮੋਰ ਪਖਉਂਅਨ ਕੌ ਧਰਿ ਹੈ ਕਬ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੈ ਗਿ੍ਹ ਗੋਰਸ ਖੈਹੈਂ ॥ ਬੰਸੀ ਬਜੈ ਹੈਂ ਕਬੈ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਤੋਹਿ ਬੁਲਾਵਨ
 ਮੋਹਿ ਪਠੈਹੈਂ ॥ ਮਾਨ ਕਹਯੋ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ਪੈ ਚਲੁ ਰੀ ਬਹੁਰੋ ਹਰਿ ਹੂੰ ਨ ਬੁਲੈਹੈਂ ॥੨੩॥ ਤੇਰੀ ਸਰਾਹ ਸਦੈਵ ਕਰੈਂ
 ਤ੍ਰਿਯ ਤੇਰੀ ਕਬਾ ਪਿਯ ਗਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਸਿੰਗਾਰ ਸਜੈਂ ਸਜਨੀ ਹਿਤ ਤੇਰੇ ਹੀ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਹਿਤ ਤੇਰੇ
 ਹੀ ਚੰਦਨ ਔ ਘਨਸਾਰ ਦੋਊਘਸਿ ਅੰਗ ਲਗਾਵਤ ਹੈਂ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਮਨੁ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕੁਮਾਰਿ ਹਰਯੋ ਕਹੂੰ ਜਾਨ
 ਨ ਪਾਵਤ ਹੈਂ ॥੨੪॥ ਮੋਰ ਪੰਖਾਂ ਕੀ ਛਟਾ ਮਧੁ ਮੂਰਤਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰੈ ॥ ਬੂਝਤ ਬਾਤ ਬਿਹਾਲ ਭੇ
 ਬੱਲਭ ਬਾਲ ਚਲੋਂ ਜਹਾਂ ਲਾਲ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਧਵ ਕੀ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨਿਕੈ ਅਕੁਲਾਇ ਉਠੀ ਡਰ ਡਾਰੈ ॥
 ਯੋ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਚਲੀ ਤਜਿ ਐਨ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਮਾਨ ਮਨੋਜ ਕੇ ਮਾਰੈ ॥੨੫॥ ਮੋਤੀ ਕੇ ਅੰਗ ਬਿਰਾਜਤ ਭੂਖਨ ਮੋਤੀ
 ਕੇ ਬੇਸਰ ਕੀ ਛਬਿ ਬਾਢੀ ॥ ਮੋਤੀ ਕੇ ਚੌਸਰ ਹਾਰ ਫਬੈ ਦੁਤਿ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਗਜਰਾਨ ਕੀ ਗਾਢੀ ॥ ਰਾਧਿਕਾ ਮਾਧਵ
 ਕੌ ਜਮੁਨਾ ਤਟ ਕੰਜ ਗਹੇ ਕਰ ਜੋਵਤਿ ਠਾਢੀ ॥ ਛੀਰ ਕੇ ਸਾਗਰ ਕੋ ਮਥਿ ਕੈ ਮਨੋ ਚੰਦ ਕੋ ਚੀਰ ਸਭੈ ਤਨ ਕਾਢੀ
 ॥੨੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨੁਵਤ ਜਹਾਂ ਆਪੁ ਹਰਿ ਠਾਢੇ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਆਨੰਦ ਬਾਢੇ ॥ ਵਾਰ ਗੁਪਾਲ ਪਾਰ
 ਬ੍ਰਿਜ ਨਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੨੭॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕ੍ਰੀੜਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ਕਾਨੁ ਕੁਮਾਰ ਬਡੇ ਰਸ ਸਾਬ
 ਬਡੇ ਜਲ ਮਾਹੀ ॥ ਵਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਹਿ ਪਾਰ ਗੁਪਾਲ ਬਿਰਾਜਤ ਗ੍ਰਾਰਨਿ ਕੇ ਦਲ ਮਾਹੀ ॥ ਲੈ ਡੁਬਕੀ ਦੋਊ ਆਪਸ
 ਮੈ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਉਠੈ ਦ੍ਰਿੜ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਹੀ ॥ ਯੋ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਰਮੈਂ ਰਸ ਸੋਂ ਮਨੋ ਦੂਰਿ ਰਹੇ ਕੋਊ ਜਾਨਤ ਨਾਹੀ ॥੨੮॥
 ਖੇਲਤੀ ਲਾਲ ਸੋਂ ਬਾਲ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕਾਹੂੰ ਸੋਂ ਬਾਤ ਨ ਭਾਖਤ ਜੀ ਕੀ ॥ ਨੇਹ ਜਗਯੋ ਨਵ ਜੋਬਨ ਕੋ ਉਰ ਬੀਚ

{੮੨੨}

{੮੨੩}

{੮੨੩}

ਰਹੀ ਗਡਿ ਮੂਰਤਿ ਪੀ ਕੀ ॥ ਬਾਰਿ ਬਿਹਾਰ ਮੈ ਨੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸੋਂ ਕ੍ਰੀੜਤ ਹੈ ਕਰਿ ਲਾਜ ਸਖੀ ਕੀ ॥ ਜਾਇ ਉਠੈ
 ਬਲ ਤੋਨਹਿ ਤੇ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਦੋਊ ਮਨ ਮਾਨਤ ਜੀ ਕੀ ॥੨੯॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਜੋ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦੇਤ ਪੁਰਖ ਭੇਦ
 ਕਛੁ ਆਪਨੋ ॥ ਤਾਕੇ ਬਿਧਨਾ ਲੇਤ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਨ ਕਰਿ ਪਲਕ ਮੈ ॥੩੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦ੍ਰਿਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨॥੨੩੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਇ ਸੋ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਆਨਿ ॥ ਸੁਨਤ ਸੀਸ ਰਾਜੈ ਧੁਨਯੋ ਰਹਯੋ ਮੋਨ ਮੁਖਿ
 ਠਾਨਿ ॥੧॥ ਪਦੁਆ ਉਹਿ ਟਿਬਿਯਾ ਬਸੈ ਗੈਨੀ ਹਮਰੇ ਗਾਂਉ ॥ ਦਾਸ ਖਸਮ ਤਾਕੋ ਰਹਤ ਰਾਮਦਾਸ ਤਿਹ
 ਨਾਉਂ ॥੨॥ ਰਾਮਦਾਸ ਅਨਤੈ ਰਹਤ ਪਦੁਆ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋਇ ॥ ਨ੍ਰਾਨ ਹੇਤ ਉਠਿ ਜਾਤ ਤਹੋਂ ਜਬੈ ਦੁਪਹਰੀ
 ਹੋਇ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਪਦੁਆ ਕੇ ਸਦਨ ਬਹੁ ਜਨ ਬੈਠੇ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਗੈਨਿਯਹਿੰ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ
 ਜਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬੈ ਤੁਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਆਏ ਨ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਮੋਰੇ ਪਤਿ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ
 ਓਊ ॥ ਕਹ ਗਯੋ ਤਾਹਿ ਬਤਾਵਹੁ ਕੋਊ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਰਾ ਓਰ ਕਹੋਂ ਯੋ ਗਈ ਜਾਤ ਭਏ ਉਠਿ ਲੋਗ ॥
 ਤੁਰਤੁ ਆਨਿ ਤਾਸੋਂ ਰਮੀ ਮਨ ਮੈ ਭਈ ਨਿਸੋਗ ॥੬॥ ਪਦੁਆ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨਿਕੈ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥ ਰਾਖਯੋ
 ਹੁਤੋ ਸਵਾਰਿ ਜਹੋਂ ਆਪਨ ਸਦਨ ਸੁਹਾਇ ॥੭॥ ਕੈਸੋ ਹੀ ਬੁਧਿਜਨ ਕੋਊ ਚਤੁਰ ਕੈਸਊ ਹੋਇ ॥ ਚਰਿਤ
 ਚਤੁਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਪਾਇ ਸਕਤ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥੮॥ ਜੋ ਨਰ ਅਪੁਨੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥
 ਜਰਾ ਤਾਂਹਿ ਜੋਬਨ ਹਰੈ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਤ ਜਮ ਜਾਇ ॥੯॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਭੇਦ ਤਾਂਹਿ ਭੇਦ ਲੀਜੈ
 ਸਦਾ ॥ ਕਹਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਅਰੁ ਬੇਦ ਕੋਕ ਸਾਰਊ ਯੋ ਕਹਤ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩॥੨੪੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰਾਇ ਸੋ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਏਕ ॥ ਅਧਿਕ ਮੋਦ ਮਨ ਮੈ ਬਢੈ ਸੁਨਿ ਗੁਨ ਬਢੈ ਅਨੇਕ
 ॥੧॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਈ ਬਾਗ ਮੈ ਰਮੀ ਔਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ॥ ਤਹਾਂ ਯਾਰ ਤਾਕੋ ਤੁਰਤੁ ਦੁਤਿਯ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ ॥੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਰ ਆਵਤ ਜਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮੀਤ ਸੋਂ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਯੋ ॥ ਮਾਲੀ ਨਾਮ ਆਪਨ ਤੁਮ

{੮੨੪}

{੮੨੪}

ਕਰੇ ॥ ਫੂਲ ਫਲਿਨ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰੇ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਹਮ ਇਹ ਜੁਤ ਬਾਗ ਮੈ ਬੈਠੇ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਫੂਲ
 ਫਲਨ ਲੈ ਤੁਮ ਤੁਰਤੁ ਆਗੇ ਧਰੇ ਬਨਾਇ ॥੪॥ ਤਬੈ ਤਵਨ ਤਿਯੋਂ ਹੀ ਕਿਯੋ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹੱ ਸਿਖ ਦੀਨ ॥
 ਫੂਲ ਫੁਲੇ ਅਰੁ ਫਲ ਘਨੇ ਤੋਰਿ ਤੁਰਤੁ ਕਰ ਲੀਨ ॥੫॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਜਦ ਬਾਗ ਮੈ ਜਾਰ ਬਿਰਾਜਿਯੋ ਜਾਇ ॥
 ਤੋ ਤਿਨ ਫੂਲ ਫਲ ਲੈ ਤੁਰਤੁ ਆਗੇ ਧਰੇ ਬਨਾਇ ॥੬॥ ਇਹੱ ਮਾਲੀ ਇਹ ਬਾਗ ਕੋ ਆਯੋ ਤੁਮਰੇ ਪਾਸ ॥
 ਬਹੁ ਯਾਕੋ ਧਨ ਦੀਜਿਯੈ ਜਿਨਿ ਇਹ ਜਾਇ ਨਿਰਾਸ ॥੭॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਰੁਨ ਬਹੁ ਧਨ ਦਿਯ ਤਿਹੱ
 ਹਾਥ ॥ ਮਾਲੀ ਕਰਿ ਕਾਢਯੋ ਹਿਤੁ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮॥ ਪੁਹਪਮਤੀ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਦਿਯੋ
 ਟਰਾਇ ॥ ਮਾਲੀ ਕਰਿ ਕਾਢਯੋ ਤਿਸੈ ਰੂਪ ਨਗਰ ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਤੁਰਦਸਮੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪॥੨੫੩॥ ਅਫਜੂ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਚਤੁਰਦਸ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹੀ ਬਖਾਨਿ ॥ ਸੁਨਤ ਰੀਝਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੇ ਦਿਯੋ ਅਧਿਕ ਤਿਹ
 ਦਾਨ ॥੧॥ ਏਕ ਬਿਮਾਤ੍ਰਾ ਭਾਨ ਕੀ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰ ਬੀਚ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੋ ਰਤਿ ਕਰੈ ਉਚ ਨ ਜਾਨੈ ਨੀਚ
 ॥੨॥ ਤਾਂਕੋ ਪਤਿ ਮਰਿ ਗਯੋ ਜਬੈ ਤਾਹਿ ਰਹਯੋ ਅਵਧਾਨ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭੀਤਰ ਡਰੀ ਲੋਕ ਲਾਜ ਜਿਯ
 ਜਾਨਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਭਾਨਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਬਡੀ ਛਿਨਾਰਿ ਜਗਤ ਮੈ ਜਨਿਯਤ ॥ ਜਬ ਤਾਕੋ
 ਰਹਿ ਗਯੋ ਅਧਾਨਾ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਕੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਾਨਾ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਤਿਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਹੂ ਕਿਯ ਬਹੁ ਪੁਰਖ
 ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਦੇਖਤ ਰਹੀ ਸੋਇ ਸੁ ਖਾਟ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥ ਚਮਕਿ ਠਾਢ ਉਠਿ ਭਈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਨ ਆਨਿ
 ਕੈ ॥ ਹੋ ਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰ ਉਚਾਰਯੋ ਜਾਨਕੈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਾ ਦਿਨ ਮੋਰੇ ਪਤਿ ਮਰੇ ਮੋਸੋਂ ਕਹਯੋ
 ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋ ਅਬ ਤੂੰ ਮੋਸੋਂ ਜਰੈ ਪਰੈਂ ਨਰਕ ਮੋ ਜਾਇ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਭਾਨ ਲਰਿਕਵਾ ਰਹੈ ਸੇਵ ਤਿਹ
 ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਪਾਲਿ ਪੋਸਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬਡੋ ਕਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਆਪੁ ਜਦਿਨ ਵਹ ਖੈ ਹੈ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਤਦਿਨ ਸੁਪਨ ਤੁਹਿ ਦੈਹੋਂ ਹੋਂ ਹੁੰਆਇ ਕੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਭਾਨ ਕਰੋ ਕਰ ਤੇ ਬਡੋ ਸੁਪਨ ਦਿਯੋ ਪਤਿ ਆਇ ॥
 ਤਾਂਤੇ ਹੋਂ ਹਰਿਰਾਇ ਕੇ ਜਰਤ ਕੀਰਤਿ ਪੁਰ ਜਾਇ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਲੋਗ ਹਟਕਿ ਬਹੁ ਰਹੇ ਨ ਤਿਨ ਬਚ

{੮੨੫}

{੮੨੫}

ਮਾਨਿਯੋ ॥ ਧਨੁ ਲੁਟਾਇ ਉਠਿ ਚਲੀ ਘਨੋ ਹਠ ਠਾਨਿਯੋ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਪੁਰ ਛਾਡਿ ਕੀਰਤਿ ਪੁਰ ਆਇ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਇਕ ਪਗ ਠਾਢੇ ਜਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਦੇਖਤ ਜਰੀ ਇਕ ਪਗ ਠਾਢੀ
 ਸੋਇ ॥ ਹੇਰਿ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿਕ ਰਹੇ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੧੦॥ ਸਕਲ ਜਗਤ ਮੈ ਜੇ ਪੁਰਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਰਤ
 ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥ ਸਾਤਿ ਦਿਵਸ ਭੀਤਰ ਤੁਰਤੁ ਹੋਤ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੧॥ ਜੋ ਨਰ ਕਾਹੂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦੇਤ ਆਪਨੋ
 ਚਿੱਤ ॥ ਤਾ ਨਰ ਕੋ ਇਹ ਜਗਤ ਮੈ ਹੋਤ ਖੁਆਰੀ ਨਿੱਤ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੰਦ੍ਰਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫॥੨੬੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਰ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਕੇ ਹੁਤੋ ਰਹਤ ਰਾਇ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਦਰਬ ਹੇਤ ਤਿਹ ਠੋਰ ਹੀ ਰਾਮਜਨੀ ਇਕ ਆਇ
 ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਛਜਿਯਾ ਜਾਕੋ ਨਾਮ ਸਕਲ ਜਗ ਜਾਨਈ ॥ ਲਧੀਆ ਵਾਕੀ ਨਾਮ ਹਿਤੂ ਪਹਿਚਾਨਈ ॥
 ਜੋ ਕੋਉ ਪੁਰਖ ਬਿਲੋਕਤ ਤਿਨ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਰਹਿਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਸੋ ਬਸਿ ਭਈ ਤਿਹ ਬਸਿ ਹੋਤ ਨ ਸੋਇ ॥ ਤਿਨ ਚਿਤ ਮੈ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲਬੋ
 ਹੋਇ ॥੩॥ ਯਹ ਮੋ ਪਰ ਰੀਝਤ ਨਹੀਂ ਕਹੁ ਕਸ ਕਰੋਂ ਉਪਾਇ ॥ ਮੋਰੇ ਸਦਨ ਨ ਆਵਈ ਮੁਹਿ ਨਹਿ ਲੇਤ
 ਬੁਲਾਇ ॥੪॥ ਤੁਰਤੁ ਤਵਨ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਮਿਲਨ ਉਪਾਇ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਚੇਟਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀਏਂ ਸੁ ਬਸਿ
 ਹੂ ਜਾਇ ॥੫॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਰਹੀ ਹਾਰਿ ਕਰਿ ਰਾਇ ਮਿਲਯੋ ਨਹਿ ਆਇ ॥ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਬ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਬਸਿ
 ਕਰਬੇ ਕੇ ਭਾਇ ॥੬॥ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭੈ ਭਗਵੇ ਕਰੇ ਧਰਿ ਜੁਗਿਯਾ ਕੋ ਭੇਸ ॥ ਸਭਾ ਮੱਧਜ ਤਿਹ ਰਾਇ ਕੋ ਕੀਨਿ ਆਨਿ
 ਅਦੇਸ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਤਿਹ ਜੁਗਿਯਹਿ ਲਖਿ ਰਾਇ ਰੀਝਿ ਚਿਤ ਮੈ ਰਹਯੋ ॥ ਜਾਂਤੇ ਕਛੁ ਸੰਗ੍ਰਹੋਂ ਮੰਤ੍ਰ ਮਨ
 ਮੈ ਚਹਯੋ ॥ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹਿ ਦਿਯੋ ਪਠਾ ਇਕ ਦੂਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਲਾ ਸਿਖਨ ਕੇ ਹੇਤ ਮੰਤ੍ਰ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥੮॥
ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਿ ਸੇਵਕ ਜੁਗਿਯਾ ਪਹਿ ਆਵਾ ॥ ਰਾਇ ਕਹਯੋ ਸੋ ਤਾਹਿ ਜਤਾਵਾ ॥ ਕਛੁ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਰ ਈਸਹਿ
 ਦੀਜੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਜੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਪਹਰ ਏਕ ਲੋ ਛੋਰਿ ਦ੍ਰਿਗ ਕਹੀ ਜੋਗਿਯਹਿ ਬਾਤ ॥
 ਲੈ ਆਵਹੁ ਰਾਜਹਿ ਇਹਾਂ ਜੋ ਗੁਨ ਸਿਖਯੋ ਚਹਾਤ ॥੧੦॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰ ਬੀਤੈ ਜਬੈ ਆਵੈ ਹਮਰੇ ਪਾਸ ॥ ਸ੍ਰੀ

{੮੨੬}

ਗੋਰਖ ਕੀ ਮਯਾ ਤੇ ਜੈਹੈ ਨਹੀ ਨਿਰਾਸ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੇਵਕ ਤਾਸੋਂ ਜਾਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤੇ
ਸੁ ਜਗਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਜੁਗਿਯਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਜਾ
ਸੋ ਆਇਸੁ ਕਹੀ ਦੀਜੈ ਲੋਗ ਉਠਾਇ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅੱਛਤ ਪੁਹਪ ਆਛੇ ਸੁਰਾ ਮੰਗਾਇ ॥੧੩॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਤੈਸੋ
ਕੀਆ ਲੋਗਨ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅੱਛਤ ਪੁਹਪ ਆਛੇ ਸੁਰਾ ਮੰਗਾਇ ॥੧੪॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਅਪਨੇ
ਸਭਨ ਲੋਗਨ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥ ਆਪੁ ਇਕੇਲੋ ਹੀ ਰਹਯੋ ਮੰਤ੍ਰੁ ਹੇਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਹਯੋ ਏਕਲੋ
ਰਾਇ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਇਕ ਤੋਹਿ ਦਿਖੈ ਹੋਂ ॥ ਤਿੰਹ ਪਾਛੇ ਤੁਹਿ
ਮੰਤ੍ਰੁ ਸਿਖੈ ਹੋਂ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹੇਤ ਪੁਰਖ ਤੇ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਨਰ ਹੈ ਜਾਉਂ ॥ ਨਰ ਹੈ ਸਿਖਵੋਂ ਮੰਤ੍ਰੁ ਤੁਹਿ
ਤ੍ਰਿਯ ਹੈ ਭੋਗ ਕਮਾਉਂ ॥੧੭॥ **ਰਾਇ ਬਾਚ** ॥ ਪੁਰਖ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦਾਇਕ ਪਿਤਾ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਤ ॥ ਤਿਨ ਕੀ
ਸੇਵਾ ਕੀਜਿਯੈ ਭੋਗ ਨ ਕੀਨਾ ਜਾਤ ॥੧੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਹੁ ਬਰਿਸਨ ਲਗਿ ਜਾਨਿ ਸੇਵ ਗੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਜਤਨ
ਕੋਟਿ ਕਰਿ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੁਹਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਜਾਹਿ ਅਰਥ ਕੇ ਹੇਤ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹੋ ਚਤੁਰਿ ਤਾਂ ਸੋਂ
ਕਿਯੋਂ ਕੇਲ ਮਚਾਇਯੈ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਵ ਭੇਟਨ ਹਿਤ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥
ਅਬ ਮੋਰੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮੈਯੈ ॥ ਆਨ ਪਿਯਾ ਸੁਭ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਨ ਤਰਫਤ ਤਵ ਮਿਲਨ ਕੋ
ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ਆਨ ਪਿਯ ਆਜੁ ਰਮੋ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ॥੨੧॥ ਭੱਜੇ ਬਧੈਹੋਂ ਚੋਰ ਕਹਿ ਤਜੇ
ਦਿਵੈਹੋਂ ਗਾਰਿ ॥ ਨਾ ਤਰ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ਮੋਸੋਂ ਕਰਹੁ ਬਿਹਾਰ ॥੨੨॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹੈ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਆਵਤ
ਪਿਯ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਮਹਾ ਨਰਕ ਸੋ ਡਾਰਿਯਤ ਦੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨਿਰਾਸ ॥੨੩॥ ਤਨ ਅਨੰਗ ਜਾਂਕੇ ਜਗੈ ਤਾਹਿ ਨ ਦੈ
ਰਤਿ ਦਾਨ ॥ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕੋ ਡਾਰਿਯਤ ਜਹਾਂ ਨਰਕ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥੨੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰਾਮਜਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਨਮ
ਬਿਧਾਤੈ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ॥ ਤਵ ਮਿਲਬੇ ਹਿਤ ਭੇਖ ਜੋਗ ਕੋ ਮੈ ਲਿਯਾ ॥ ਤੁਰਤ ਸੇਜ ਹਮਰੀ ਅਬ ਆਨਿ ਸੁਹਾਇਯੈ ॥
ਹੋ ਹੈ ਦਾਸੀ ਤਵ ਰਹੋਂ ਨ ਮੁਹਿ ਤਰਸਾਇਯੈ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਸੁਘਰੇ ਭਏ ਕਰਤ ਜੁਬਨ ਕੋ ਮਾਨ ॥
ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਮੋਕੋ ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ਜਾਨ ॥੨੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ਜਾਨ ਮੈਨ ਬਸਿ ਮੈ ਭਈ ॥

{੮੨੬}

{੮੨੭}

{੮੨੭}

ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਿਰ ਲੋ ਗਈ ॥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਜਾਨ ਨਹੀ ਦੀਜਿਐ ॥ ਹੋ ਘਨਵਾਰੀ ਨਿਸ
 ਹੇਰਿ ਗੁਮਾਨ ਨ ਕੀਜਿਐ ॥੨੭॥ ਦਿਸਨ ਦਿਸਨ ਕੇ ਲੋਗ ਤਿਹਾਰੇ ਆਵਹੀ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਜੋ ਬਾਤ ਉਹੈ
 ਬਰ ਪਾਵਹੀ ॥ ਕਵਨ ਅਵੱਗਯਾ ਮੋਰਿ ਨ ਤੁਮ ਕਹੱ ਪਾਇਐ ॥ ਹੋ ਦਾਸਨ ਦਾਸੀ ਹੈ ਹੋ ਸੇਜ ਸੁਹਾਇਐ ॥੨੮॥
 ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਨ ਹਿਤ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੇ ਆਇਐ ॥ ਤੁਮ ਆਗੇ ਐਸੇ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਐ ॥ ਮੈ ਨ ਤੁਹਾਰੇ ਸੰਗ
 ਭੋਗ ਕਯੋ ਹੁੰ ਕਰੋ ॥ ਹੋ ਧਰਮ ਛੁਟਨ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਮਨ ਮੈ ਡਰੋ ॥੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਮਜਨੀ ਬਹੁ ਚਰਿਤ
 ਬਨਾਏ ॥ ਹਾਇ ਭਾਇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਿਖਾਏ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਅਤਿ ਕਰੇ ॥ ਕੈਸੇਹੂੰ ਰਾਇ ਨ ਕਰ ਮੈ ਪਰੇ ॥੩੦॥
ਅਤਿੱਲ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਉਠੀ ਸੁ ਆਂਗਨ ਜਾਇਕੈ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ਤਾਹਿ ਮਿਲਨ ਹਿਤ ਰਾਇਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ
 ਕਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਇ ਬਾਤ ਸੁਨ ਲੀਜਿਐ ॥ ਹੋ ਅਬੈ ਬੰਧੈ ਹੋ ਤੋਹਿ ਕਿ ਮੋਹਿ ਭਜੀਜਿਐ ॥੩੧॥ ਚੋਰ ਬਚਨ ਸੁਨਿ
 ਲੋਗ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇਕੈ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਯੋ ਕਿ ਸੋਤ ਉਠੀ ਬਰਗਾਇਕੈ ॥ ਗਏ ਧਾਮ ਤੇ ਕਹਯੋ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਕਰ
 ਪਕਰਿ ॥ ਹੋ ਅਬੈ ਬੰਧੈ ਹੋ ਤੋਹਿ ਕਿ ਮੋਸੋ ਭੋਗ ਕਰਿ ॥੩੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬੈ ਰਾਇ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਐਸੇ ਕਿਯਾ
 ਬਿਚਾਰ ॥ ਚਰਿਤ ਖੇਲਿ ਕਛੁ ਨਿਕਸਿਐ ਇਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਾ ਸਾਰ ॥੩੩॥ ਭਜੋ ਤੋ ਇੱਜਤ ਜਾਤ ਹੈ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਧੂਮ
 ਜਾਇ ॥ ਕਠਿਨ ਬਨੀ ਦੁਹੂੰ ਬਾਤ ਤਿਹ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸਹਾਇ ॥੩੪॥ ਪੂਤ ਹੋਇ ਤੋ ਭਾਂਡਵਹ ਸੁਤਾ ਤੋ ਬੇਸਯਾ
 ਹੋਇ ॥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਭਾਜਤ ਧਰਮ ਭਜੇ ਬੰਧਾਵਤ ਸੋਇ ॥੩੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਹਯੋ ਸੁਨਹੁ ਤੁਮ ਬਾਤ ਪਿਆਰੀ ॥
 ਦੇਖਤ ਬੋ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਾਬ ਜੋ ਪਰੈ ॥ ਬਡੋ ਮੂੜ ਜੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਰੈ ॥੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਰੂਪਵੰਤ ਤੋ ਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰੈ ਜੁ ਕਰ ਮੈ ਆਇ ॥ ਤਾਹਿ ਤਯਾਗ ਮਨ ਮੈ ਕਰੈ ਤਾਂ ਕੇ ਜਨਮ ਲਜਾਇ ॥੩੭॥ ਪੋਸਤ
 ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਬਹੁ ਲੀਜੈ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਪਿਵਾਇਐ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩੮॥ ਤੁਮ
 ਮਦਰਾ ਪੀਵਹੁ ਘਨੋ ਹਮੈ ਪਿਵਾਵਹੁ ਭੰਗ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਕੇ ਮਾਨਿਹੋ ਭੋਗ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥੩੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਫੂਲਿ ਗਈ ਸੁਨ ਬਾਤ ਅਯਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਸੁਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਅਮਲ
 ਕਹਯੋ ਸੋ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਯੋ ॥੪੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਬਹੁ ਗਹਿਰੀ ਭਾਂਗ ਘੁਟਾਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤਰਨਿ

{੮੨੮}

ਲਜਾਵਤ ਭਈ ਮਦ ਸਤ ਬਾਰ ਚੁਆਇ ॥੪੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰਾਇ ਤਬੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਹੈ ॥
 ਯਾਹਿ ਨ ਭਜਿਹੋ ਆਜੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਾ ਸਾਰ ਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਖਾਟ ਪਰ ਡਾਰਿਕੈ ॥ ਹੋ ਸਾਠਿ ਮੁਹਰ
 ਦੈ ਭਜਿਹੋ ਧਰਮ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥੪੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਪੈਸਨ ਕੀ ਪਰਤੀਤ ॥ ਬਿੱਛੂ
 ਬਿਸੀਅਰੁ ਬੇਸਯਾ ਕਹੋ ਕਵਨ ਕੇ ਮੀਤ ॥੪੩॥ ਤਾ ਕੋ ਮਦ ਪਯਾਯੋ ਘਨੋ ਅਤਿ ਚਿਤ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਮੱਤ
 ਸੁਵਾਈ ਖਾਟ ਪਰ ਆਪਿ ਭਜਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੪੪॥ ਮਦਰਾ ਪਯਾਯੋ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰ ਪਯਾਲੇ ਡਾਰਿ ॥
 ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਤਿਹ ਮੱਤ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ਖਾਟ ਸਵਾਰਿ ॥੪੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭਰਿ ਭਰਿ ਨਿਜੁ ਕਰ ਪਯਾਲੇ ਮਦ
 ਤਿਹੋ ਪਯਾਇਯੋ ॥ ਰਾਮਜਨੀ ਸੋ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਜਤਾਇਯੋ ॥ ਮੱਤ ਹੋਇ ਸ੍ਰੈ ਗਈ ਰਾਇ ਤਬ ਯੋ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ
 ਸਾਠਿ ਮੁਹਰ ਦੈ ਤਾਹਿ ਭੱਜਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥੪੬॥ ਜੋ ਤੁਮ ਸੋ ਹਿਤ ਕਰੈ ਨ ਤੁਮ ਤਿਹ ਸੋ ਕਰੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ
 ਰਸ ਢਰੇ ਨ ਤਿਹ ਰਸ ਤੁਮ ਢਰੋ ॥ ਜਾਂਕੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਆਪੁ ਨਹਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤਾਕਹੋ ਚਿਤ ਕੋ ਭੇਦ ਨ
 ਕਬਹੁ ਜਤਾਇਯੈ ॥੪੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਇ ਭਜਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੱਤ ਕਰਿ ਸਾਠਿ ਮੁਹਰ ਦੈ ਤਾਹਿ ॥ ਆਨਿ ਬਿਰਾਜਯੋ
 ਧਾਮ ਮੈ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹੇਰਯੋ ਵਾਹਿ ॥੪੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਬੈ ਰਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਸੁਪ੍ਰਣ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ॥ ਭਲੇ
 ਜਤਨ ਸੋ ਰਾਖਿ ਧਰਮ ਅਬ ਮੈ ਲਿਯੋ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਖੇਰਿ ਹੋ ॥ ਹੋ ਆਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹੋ ਬਹੁਰਿ
 ਨ ਕਬਹੂੰ ਹੇਰਿ ਹੋ ॥੪੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਵਹੈ ਪ੍ਰਤੱਗਯਾ ਤਦਿਨ ਤੇ ਬਯਾਪਤ ਮੋ ਹਿਯ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਪਰ
 ਨਾਰਿ ਕੋ ਹੇਰਤ ਕਬਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੫੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਖੇੜਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬॥੩੧੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਅੜਿਲ ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੋ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਭੋਰ ਹੋਤ ਪੁਨਿ ਲਿਯੋ ਸੁ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਢਯੋ ਭੂਪ ਕੇ ਭਰਮ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਹਰ
 ਬਦਖ ਸਾਂ ਮੈ ਹੁਤੀ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥ ਤਾਂ ਸੋ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥੨॥ ਬਿਤਨਮਤੀ
 ਇਕ ਚੰਚਲਾ ਹਿਤੁ ਮੁਗਲ ਕੀ ਏਕ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਸੀਕਰ ਜਾਨਤ ਹੁਤੀ ਅਨੇਕ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ

{੮੨੮}

{੮੨੯}

ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਲੀਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਪਰਿ ਗਈ ਤਿਨ ਮੈ ਹੋਡ ਸੁ ਐਸੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਕਾਲਿ ਸਜਨ ਕੇ ਬਾਗ
 ਕਹਯੋ ਚਲਿ ਜਾਇ ਹੋ ॥ ਹੋ ਇਹ ਮੂਰਖ ਕੇ ਦੇਖਤ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸਖੀ ਐਸੇ ਕਹਯੋ
 ਸੁਨੁ ਸਖੀ ਬਚਨ ਹਮਾਰ ॥ ਭੋਗ ਕਮੈ ਹੋ ਯਾਰ ਸੋ ਨਾਰ ਬਧੈਹੋ ਜਾਰ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸਤਾ ਚਲ ਸੂਰਜ
 ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥ ਭਾਗਵਤਿਨ ਉਪਜਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੋ ॥ ਬਿਰਹਿਨਿ ਕੋ ਸਾਇਕ
 ਸਸਿ ਮਾਰੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਤਾਚਲ ਸੂਰਜ ਗਯੋ ਰਹਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਮੰਡਰਾਇ ॥ ਲਪਟਿ ਰਹਯੋ ਪਿਯ ਤ੍ਰਿਯਨ
 ਸੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਿਯਨ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥ ਉਡਗ ਤਰੀਰੀ ਰਵਿ ਅਬਨ ਪ੍ਰਭਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਪਾਇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਅਮੀਨ
 ਕੇ ਫਿਰੇ ਬਿਤਾਲੀ ਆਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਸਤਾ ਸੋ ਭੋਗਨ ਤਿਨ ਮਾਨੇ ॥ ਚਾਰਿ ਜਾਮ ਘਟਿਕਾ ਇਕ
 ਜਾਨੇ ॥ ਚੌਥੇ ਜਾਮ ਸੋਇ ਕਰਿ ਰਹੇ ॥ ਚਤੁਰਨ ਕੇ ਗ੍ਰੀਵਾਂ ਕੁਚ ਗਹੇ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਨ ਖਾਨ ਅਰੁ ਦਾਨ
 ਹਿਤ ਦਿਨ ਦਿਖਿ ਜਗਿ ਹੈ ਰਾਜ ॥ ਦੁਜਨ ਦਲਨ ਦੀਨਿ ਧਰਨ ਦੁਸਟਨ ਦਹਿਬੇ ਕਾਜ ॥੧੦॥ ਸ਼੍ਰੋਯਾ ॥ ਜਾਨਿ
 ਪਯਾਨ ਬਿਛੋਹ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਛੋਭ ਬਡਯੋ ਉਰ ਭੀਤਰ ਭਾਰੀ ॥ ਅੰਚਰ ਡਾਰਿ ਕੈ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਦੁਰਾਵਤ ਜਾਨਿ
 ਭਯੋ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਪਾਨਹੁੰ ਪੋਛਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਤਨ ਕੈਸੇ ਰਹੈ ਇਹ ਚਾਹਤ ਪਯਾਰੀ ॥ ਚੰਦ ਚੜਯੋ ਸੁ ਚਹੈ ਚਿਰ
 ਲੋ ਚਿਤ ਦੇਤ ਦਿਵਾਕਰ ਕੀ ਦਿਸਿ ਗਾਰੀ ॥੧੧॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਲੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਯਾਰੇ ਫੁਲੇ ਫੂਲ ਆਛੇ ॥
 ਦਿਪੈ ਚਾਰੁ ਮਾਨੋ ਢਰੇ ਮੈਨ ਸਾਂਛੇ ॥ ਕਿਧੋ ਗੀਰ ਬਾਣੇਸ ਹੁੰ ਕੇ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਸੁਨੇ ਕਾਨ ਐਸੇ ਨ ਵੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥
 ਤਿਹੀ ਬਾਗ ਹੁੰ ਮੈ ਤਰੋਰੁਹ ਚਬੈਯੈ ॥ ਰਿਝੈਯੈ ਤੁਮੈ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਕਮੈਯੈ ॥ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਾਤ ਹੋਤੇ ਪਧਾਰੈ ॥
 ਸਭੈ ਚਿੱਤ ਕੇ ਦੂਰਿ ਕੈ ਸੋਕ ਡਾਰੈ ॥੧੩॥ ਅੜਿਲ ॥ ਲਈ ਸਹਚਰੀ ਚਤੁਰਿ ਸੁ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹੋ
 ਪਿਅਰਵਾ ਸਾਬ ਭੇਦ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਕਰ ਦਈ ਕਹਯੋ ਤਿਹੰ ਦੀਜਿਯੋ ॥ ਹੋ ਕਾਲਿ ਹਮਾਰੇ
 ਬਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾ ਚਲਿ ਕੀਜਿਯੋ ॥੧੪॥ ਕਹਯੋ ਪਿਅਰਵਹਿ ਐਸ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇਯੋ ॥ ਕਾਲਿ ਹਮਾਰੇ ਬਾਗ ਕ੍ਰਿਪਾ
 ਕਰਿ ਆਇਯੋ ॥ ਜਬੈ ਮੁਗਲ ਛਲਿ ਦੈ ਹੋ ਰੂਖ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਵੈ ਸਜਨਵਾ ਮਿਲਿਯਹੁ ਹਮ ਕੋ ਆਇ ਕੈ
 ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਮੁਗਲ ਕੋ ਲੈ ਚਲੀ ਅਪਨੇ ਬਾਗ ਲਿਵਾਇ ॥ ਰਸ ਕਸ ਲੈ ਮਦਰਾ ਚਲੀ ਹਿੰਦੈ ਹਰਖ

{੮੨੯}

{੮੩੦}

{੮੩੦}

ਉਪਜਾਇ ॥੧੬॥ ਬਾਗ ਮੁਗਲ ਕੋ ਲੈ ਚਲੀ ਉਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਫਲਨ ਚਬਾਵਨ ਕੇ ਨਮਿਤਿ ਚੜੀ
ਬਿਰਛ ਪਰ ਜਾਇ ॥੧੭॥ ਚੜਤ ਰੂਖ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਕਹਾ ਕਰਤ ਤੈਂ ਕਾਜ ॥ ਮੁਹਿ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਸੋ ਰਮਤ
ਨ ਆਵਤ ਲਾਜ ॥੧੮॥ ਉਤਰਿ ਰੂਖ ਤੇ ਯੋ ਕਹੀ ਕਹਾਂ ਗਈ ਵਹ ਤ੍ਰੀਯ ॥ ਤੈਂ ਜਿਹੋ ਅਬ ਭੋਗਤ ਹੁਤੇ ਅਧਿਕ
ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਜੀਯ ॥੧੯॥ ਮੈ ਨ ਰਮਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਸੋ ਭਯੋ ਭੇਦ ਯਹ ਕੋਨ ॥ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਇਹ ਰੂਖ ਮੈ ਯੋ
ਕਹਿ ਬਾਂਧੀ ਮੋਨ ॥੨੦॥ ਯੋ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਬੀਚ ਕਰਿ ਚੜਯੋ ਬਿਰਛ ਪਰ ਧਾਇ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
ਕੇ ਸੁਤ ਕੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥੨੧॥ ਅਤਿ ਪੁਕਾਰ ਕਰਿ ਦੁਖਤ ਤੇ ਉਤਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਜਾਨਿ ॥ ਉਤਰਤ ਦਿਯੋ
ਭਜਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੁ ਨ ਦੇਖਯੋ ਆਨਿ ॥੨੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਚਲਿ ਕਾਜੀ ਪੈ ਗਯੋ ਤਾਂਹਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ॥ ਏਕ
ਰੂਖ ਅਚਰਜ ਕੋ ਆਖਿਨ ਮੈ ਲਹਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਚਲਿ ਕਾਜੀ ਜੂ ਆਪੁ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਮੇਰੋ ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਸੁ
ਆਜੁ ਨਿਵਾਰਿਯੈ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਜੀ ਉਠਯੋ ਸੰਗ ਲਈ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ॥ ਚਲਿ ਆਯੋ ਤਿਹੋ
ਰੂਖ ਤਰ ਲੋਗ ਸੰਗ ਕੇ ਟਾਰਿ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੇਦ ਨਾਰਿ ਸੋ ਸਭ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹੋ ਦੁਮ
ਕੋ ਲਹਯੋ ॥ ਤਿਨਹੂੰ ਅਪਨੋ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥ ਰੂਖ ਚਰੇ ਪਿਯ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੨੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮੋਹਿ ਮੀਰ
ਜੋ ਕਹਯੋ ਸਤਿ ਮੋ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿਨ ਮੁਗਲ ਹਿਤੁ ਕਰਿ ਮਾਨਿਯੋ ॥ ਤਵਨ ਦਿਵਸ ਤੇ ਕਾਜੀ
ਚੇਰੋ ਹੈ ਰਹਯੋ ॥ ਹੋ ਸੱਤਿ ਬਚਨ ਸੋਊ ਭਯੋ ਜੁ ਮੋ ਕੋ ਇਨ ਕਹਯੋ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਸਜਾਨੇ ਸਹਿੰ
ਕੈਸੋ ਦਹੈ ਅਨੰਗ ॥ ਨੈਕ ਨੇਹੋ ਨਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ਤਉ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਸੰਗ ॥੨੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਪਤਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭॥੩੪੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਸਤ੍ਰਵੀ ਰਾਮ ਕਬਿ ਉਚਰੀ ਹਿਤ ਚਿਤ ਲਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਥਾ ਬੰਧਨ ਨਿਮਿਤਿ ਮਨ ਮੈ ਕਰਯੋ
ਉਪਾਇ ॥੧॥ ਧਾਮ ਨਿਕਟ ਤਾਂਕੇ ਹੁਤੀ ਹੋੜਬਦੀ ਜਿਹੋ ਨਾਰਿ ॥ ਤਿਨਹੂੰ ਕਰਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਇਕ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ
ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਛਲ ਛਿੱਦ੍ਰੁ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹੋ ਨਾਮਾ ॥ ਦੂਜੇ ਰਹਤ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਤਿਨ ਜੁ ਕਿਯਾ
ਸੁ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਝਾਉਂ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਮਿਹਦੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ

{੮੩੧}

{੮੩੧}

ਕੈ ॥ ਲੀਪਿ ਆਪਨੇ ਹਾਥ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥ ਯਾਰ ਦੂਸਰੇ ਸੰਗ ਯੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਐਹੋਂ ਤੁਮਰੇ
 ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ਪਯਾਰ ਕੈ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਿਯ ਪਯਾਰੋ ਆਯੋ ਜਬ ਜਾਨਯੋ ॥ ਯਾਰ ਦੂਸਰੇ ਸੰਗ ਬਖਾਨਯੋ ॥
 ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਲਘੁ ਕੇ ਹਿਤੁ ਜੈਹੋਂ ॥ ਆਨਿ ਨਾਰ ਤਵ ਪਾਸ ਬੰਧੈ ਹੋਂ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਾਰ ਖੁਲਾਯੋ ਜਾਰ ਤੇ
 ਗਈ ਯਾਰ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਰਮੀ ਰੰਚਕ ਕਿਯਾ ਨ ਤ੍ਰਾਸ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮੁਹਰ ਪਰਾਪਤਿ
 ਹੋਇ ਟਕਾ ਕੇ ਲੇਵਈ ॥ ਬਿਨੁ ਦੀਨਿ ਧਨ ਸਰੈ ਤ ਕੋ ਧਨ ਦੇਵਈ ॥ ਧਨੀ ਤਯਾਗਿ ਨਿਰਧਨ ਕੇ ਕੋ ਗਿ੍ਹ
 ਜਾਵਈ ॥ ਹੋ ਰਾਵ ਤਯਾਗਿ ਕਰਿ ਰੰਕ ਕਵਨ ਚਿਤ ਲਜਾਵਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨੇਹ ਠਾਨਿ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕਰਿ
 ਰਾਜਾ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥ ਲਗੀ ਮਿਹਦਿਆ ਕਰ ਰਹੀ ਨਾਰ ਬੰਧਾਯੋ ਆਇ ॥੮॥ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਮੂਰਖ ਉਠਯੋ
 ਭੇਦ ਨ ਸਕਯੋ ਪਛਾਨਿ ॥ ਬਾਧਯੋ ਬੰਦਇਜਾਰ ਕੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੯॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੈਸਿਯੈ ਤਨ ਬਢੈ
 ਕਸਟ ਕੈਸਹੂ ਹੋਇ ॥ ਤਉ ਤਰੁਨਿ ਸੋ ਦੋਸਤੀ ਭੂਲਿ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਸਟਦਸਮੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮॥੩੫੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਪੁਨਿ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰਯੋ ॥
 ਚਿੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਕੋ ਭਰਮੁ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਾਹ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਮੈ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥ ਤਾਸੋਂ ਕਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾਂਕੋ ਨਾਮ ਨਾਦਰਾ ਬਾਨੋ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾਂਕੋ ਜਗ
 ਜਾਨੋ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਜਾ ਸਮ ਅਨਤ ਨ ਕਤਹੂੰ ਰਾਜਤ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ
 ਬਾਸ ਤਹਾਂ ਕਰੈ ਮੁਗਲ ਨ ਅਨਤੈ ਜਾਇ ॥ ਔਰ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋਂ ਭਜੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਸੰਕਾਇ ॥੪॥ ਹੇਰਿ
 ਮੁਗਲ ਅਨਤੈ ਰਮਤ ਤਰੁਨਿ ਧਾਰਿ ਰਿਸਿ ਚਿੱਤ ॥ ਕੀਨਾ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਗਿ੍ਹ ਬਾਲ ਬਨਿਕ ਕੋ ਮਿੱਤ ॥੫॥ ਏਕ
 ਦਿਵਸ ਤਾਸੋਂ ਕਹਯੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮਝਾਇ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਧਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖਯੋ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਤੇ ਡਰਪਾਇ ॥੬॥ ਪਿਯ
 ਸੇਵਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਗਿ ਕੈ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਯੋ ਜਗਾਇ ॥ ਲੈ ਆਗਯਾ ਸੁਤ ਬਨਿਕ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੀ ਜਾਇ ॥੭॥
 ਪਿਯ ਸੇਵਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਜਗੈ ਕਹੈ ਦੁਸਟ ਕੋਉ ਆਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਦੋਸਤੀ ਪਤਿ ਤਜੈ ਨਾ ਤ ਨੇਹ ਛੁਟਿ ਜਾਇ ॥੮॥

{੮੩੨}

{੮੩੨}

ਅੜਿਲ ॥ ਪਿਯ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਜਿਵਾਇ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਖਾਇਯੈ ॥ ਪਿਯ ਪੂਛੇ ਬਿਨੁ ਨੈਕ ਨ ਲਘੁ ਕਹੱ ਜਾਇਯੈ ॥
 ਜੋ ਪਿਯ ਆਇਸੁ ਦੇਇ ਸੁ ਸਿਰ ਪਰ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਤਾਕੇ ਕਛੁ ਕਹੇ ਨ ਕਾਰਜ ਕੀਜਿਯੈ ॥੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਪਿਯ ਕੀ ਆਗਯਾ ਲਈ ਮੈ ਲਘੁ ਕੋ ਨਹਿ ਜਾਉਂ ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਤਨ ਪੈ ਸਹੋਂ ਪਿਯ ਕੋ
 ਕਹਯੋ ਕਮਾਉਂ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਮੁਗਲ ਆਗਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਦੀਨ ॥ ਰੀਝਿ ਰਾਯੋ ਜੜ ਬੈਨ ਸੁਨਿ
 ਸਕਯੋ ਨ ਕਛੁ ਛਲ ਚੀਨ ॥੧੧॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਉਠਿ ਚਲੀ ਪਿਯ ਕੀ ਆਗਯਾ ਪਾਇ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ
 ਸੁਤ ਬਨਿਕ ਸੋਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥ ਪਰੈ ਆਪਦਾ ਕੈਸਿਯੈ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਸਹਿ ਲੇਤ ॥ ਤਉ
 ਸੁਘਰ ਨਰ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਭੇਦ ਨ ਅਪਨੋ ਦੇਤ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯॥੩੬੫॥ ਅਠਜੁੰ ॥੬
ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬੰਦ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਝ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਤ ਡਾਰਯੋ ॥ ਭਈ ਭੋਰ ਬਹੁਰੋ ਨਿਕਟ ਕੋ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਤਬੈ
 ਮੰਤ੍ਰਿ ਯੋਂ ਰਾਇ ਸੋ ਬੈਨ ਭਾਖਯੋ ॥ ਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੂਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਯੋ ॥੧॥ ਸਹਰ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਮੈ ਏਕ
 ਨਾਰੀ ॥ ਰਹੈ ਆਪਨੇ ਖਾਵਿੰਦਹਿ ਅਧਿਕ ਪਜਾਰੀ ॥ ਜੁ ਸੋ ਬੈਨ ਭਾਖੈ ਵਹੀ ਬਾਤ ਮਾਨੈ ॥ ਬਿਨਾ ਤਾਹਿ ਪੂਛੇ
 ਨਹੀ ਕਾਜ ਠਾਨੈ ॥੨॥ ਦਿਨੋ ਰੈਨ ਡਾਰੇ ਰਹੈ ਤਾਹਿ ਡੇਰੈ ॥ ਬਿਨਾ ਤਾਹਿ ਨਹਿ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਹੂਰ ਹੇਰੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਰੂਪ ਆਨੂਪ ਲਹਿ ਪੀਯ ਜੀਵੈ ॥ ਬਿਨਾ ਨਾਰਿ ਪੂਛੇ ਨਹੀ ਪਾਨਿ ਪੀਵੈ ॥੩॥ ਮਤੀ ਲਾਲ ਨੀਕੋ ਰਹੈ ਨਾਮ
 ਬਾਲਾ ॥ ਦਿਪੈ ਚਾਰੁ ਆਭਾ ਮਨੋ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਸੁਨੀ ਕਾਨ ਐਸੀ ਨ ਵੈਸੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਭਈ ਹੈ ਨ ਆਗੇ
 ਨ ਹੂ ਹੈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੪॥ ਮਨੋ ਆਪੁ ਲੈ ਹਾਥ ਬ੍ਰਹਮੈ ਬਨਾਈ ॥ ਕਿਯੋ ਦੇਵ ਜਾਨੀ ਕਿਯੋ ਮੈਨ ਜਾਈ ॥ ਭਈ
 ਨਾਹਿ ਨਹਿ ਹੈ ਨ ਹੂ ਹੈ ਤ੍ਰਿਵੈਸੀ ॥ ਮਨੋ ਜੱਛਨੀ ਨਾਗਨੀ ਕਿੰਨ੍ਹੈਸੀ ॥੫॥ ਤਿਨਿਕ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਵ ਸੋਂ ਨੇਹ
 ਠਾਨਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਚਤੁਰ ਤਿਹ ਚਿੱਤ ਕੇ ਬੀਚ ਜਾਨਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਆਨੂਪ ਤਾਂਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਜਾਹਿ
 ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦ੍ਰਪ ਭਾਜੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾਸੋਂ ਕਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਚਤੁਰ ਪਛਾਨ ॥ ਛਾਡਿ ਦਈ ਲੱਜਾ
 ਸਭੈ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੭॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਲਖਿ ਰੂਪ ਲਲਾ ਜੂਕੋ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ॥ ਜਿੰਹ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ

{੮੩੩}

{੮੩੩}

ਜਾਤ ਕਹੀ ॥ ਨਿਸਿ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹੱ ਬੋਲਿ ਲਿਯੋ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਭੂਪ ਸੌ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ॥੮॥ ਸਿਗਰੀ ਨਿਸਿ
 ਭੂਪ ਸੌ ਭੋਗ ਕਰਜੋ ॥ ਇਹ ਬੀਚ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿ ਆਨਿ ਪਰਜੋ ॥ ਤਿਹੱ ਆਵਤ ਜਾਨਿ ਡਰੀ ਹਿਯ ਮੈ ॥ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਠਟਿਯੋ ਜਿਯ ਮੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਕਿਯਾ ਕਰਿ ਰਾਖਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅਪਨੀ ਸੇਜ ਬਨਾਇ ॥ ਜਾਇ
 ਪਿਯਹਿ ਆਗੇ ਲਿਯੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੦॥ ਭੂਪ ਲਖਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਫਸਯੋ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਹੇਤ ॥
 ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰ ਡਰਯੋ ਸ੍ਰਾਸ ਨ ਉਚੇ ਲੇਤ ॥੧੧॥ ਪਤਿ ਸੌ ਅਤਿ ਰਤਿ ਮਾਨ ਕੈ ਰਹੀ ਗਰੇ ਲਪਟਾਇ ॥
 ਕਿਯੋ ਸਿਰਾਨੋ ਭੂਪ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੨॥ ਭੋਰ ਭਏ ਉਠਿ ਪਿਯ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥
 ਕਾਢਿ ਸਿਰਾਨਾ ਤੇ ਤੁਰਤੁ ਸਦਨ ਦਿਯੋ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੩॥ ਜੋ ਸਜਾਨੇ ਹੈ ਜਗਤ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਕਰਤ ਪਯਾਰ ॥
 ਤਾਂਹਿ ਮਹਾਂ ਜੜ ਸਮੁਝਿਯੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦॥੩੭੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪ ਬੰਦ ਗ੍ਰਿਹ ਨਿਜੁ ਸੁਤਹਿ ਗਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰੇ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ
 ॥੧॥ ਰੀਝਿ ਰਾਇ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਬਚਨ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਸੰਗ ॥ ਪੁਰਖ ਤ੍ਰਿਯਨ ਚਤੁਰਨ ਚਰਿਤ ਮੋਸੌ ਕਹਹੁ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨॥
 ਤੀਰ ਸਤ੍ਰੰਦਵ ਕੇ ਹੁਤੋ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਇਕ ਗਾਂਉ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਢਿਗ ਬਸਤ ਕਾਹਲੂਰ ਕੇ ਠਾਉਂ ॥੩॥ ਤਹਾਂ
 ਸਿੱਖ ਸਾਖਾ ਬਹੁਤ ਆਵਤ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਮੁਖਿ ਮਾਂਗ ਬਰ ਜਾਤ ਗ੍ਰਿਹਨ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੪॥ ਏਕ
 ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਨਵੰਤ ਕੀ ਤੋਨ ਨਗਰ ਮੈ ਆਨਿ ॥ ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਪੀੜਤ ਭਈ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੫॥ ਮਗਨ ਦਾਸ
 ਤਾਕੋ ਹੁਤੋ ਸੋ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਛੁਕ ਦਰਬ ਤਾਕੋ ਦਿਯੋ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥ ਨਗਰ ਰਾਇ ਤੁਮਰੋ
 ਬਸਤ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ॥ ਤਾਹਿ ਮਿਲੇ ਦੈਹੋਂ ਤੁਝੈ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਲੈ ਤੋਹਿ ॥੭॥ ਮਗਨ ਲੋਭ ਧਨ ਕੇ ਲਗੇ
 ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਪਰਿ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯ ਅਰਦਾਸਿ ॥੮॥ ਸਿਖਯੋ ਚਹਤ ਜੋ ਮੰਤ੍ਰ
 ਤੁਮ ਸੋ ਆਯੋ ਮੁਰ ਹਾਥ ॥ ਕਹੈ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕੀਜਿਯਹੁ ਜੁ ਕਛੁ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਥ ॥੯॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਚਲਯੋ ਧਾਰਿ
 ਆਤੀਤ ਕੋ ਭੇਸ ਰਾਈ ॥ ਮਨਾਮਨ ਬਿਖੈ ਸ੍ਰੀ ਭਗੋਤੀ ਮਨਾਈ ॥ ਚਲਯੋ ਸੋਤ ਤਾ ਕੇ ਫਿਰਯੋ ਨਾਹਿ ਫੇਰੇ ॥ ਧਸਯੋ

{੮੩੪}

ਜਾਇਕੈ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਸੁ ਡੇਰੇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਸੁ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਫੂਲ ਪਾਨ ਅਰੁ ਕੈਫ
 ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਆਗੇ ਟਰਿ ਤਾਂਕੋ ਤਿਨ ਲੀਨਾ ॥ ਚਿਤ ਕਾ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦੀਨਾ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ
 ਬਹੁ ਮੋਲ ਕੇ ਅਤਿਥ ਭੇਸ ਕੋ ਡਾਰਿ ॥ ਤਵਨ ਸੇਜ ਸੋਭਿਤ ਕਰੀ ਉੱਤਮ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤਾਸੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਯੋ ਕਹੀ ਭੋਗ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ॥ ਪਸੁਪਤਾਰਿ ਦੁਖ ਦੈ ਘਨੋ ਮੈ ਬੇਚੀ ਤਵ ਹਾਥ ॥੧੩॥ ਰਾਇ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤਾ
 ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਤਾਹੀ ਠੋਰ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਲੇਨ ਆਯੋ ਹੁਤੇ ਭਈ ਔਰ ਕੀ ਔਰ ॥੧੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭਏ ਪੂਜ ਤੋ ਕਹਾਂ ਗੁਮਾਨ
 ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਧਨੀ ਭਏ ਤੋ ਦੁਖਜਨ ਨਿਧਨ ਨ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਰੂਪ ਭਯੋ ਤੋ ਕਹਾਂ ਐਠ ਨਹਿ ਠਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਧਨ
 ਜੋਬਨ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਪਾਹੁਨੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੫॥ **ਛੰਦ** ॥ ਧਰਮ ਕਰੇ ਸੁਭ ਜਨਮ ਧਰਮ ਤੇ ਰੂਪਹਿ ਪੈਯੈ ॥ ਧਰਮ
 ਕਰੇ ਧਨ ਧਾਮ ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥ ਕਹਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਧਰਮ ਕੈਸੇ ਕੈ ਛੋਰੋ ॥ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਦੇਹ
 ਅਪਨੀ ਕਯੋ ਬੋਰੋ ॥੧੬॥ ਕਹਯੋ ਤੁਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਭੋਗ ਤੋਸੋ ਨਹਿ ਕਰਿਹੋ ॥ ਕੁਲਿ ਕਲੰਕ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਮਨ
 ਭੀਤਰ ਡਰਿਹੋ ॥ ਛੋਰਿ ਬਜਾਹਿਤਾ ਨਾਰਿ ਕੇਲ ਤੋਸੋ ਨ ਕਮਾਉ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਠੋਰ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਪਾਉ
 ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹੈ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਵਤ ਨਰ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਮਹਾ ਨਰਕ ਸੋ ਡਾਰਿਯੈ ਦੈ ਜੋ ਜਾਨ ਨਿਰਾਸ
 ॥੧੮॥ ਪਾਂਇ ਪਰਤ ਮੋਰੇ ਸਦਾ ਪੂਜ ਕਹਤ ਹੈ ਮੋਹਿ ॥ ਤਾਂਸੋ ਰੀਝਿ ਰਮਯੋ ਚਹਤ ਲਾਜ ਨ ਆਵਤ ਤੋਹਿ ॥੧੯॥
 ਕ੍ਰਿਸਨ ਪੂਜ ਜਗ ਕੇ ਭਏ ਕੀਨੀ ਰਾਸਿ ਬਨਾਇ ॥ ਭੋਗ ਰਾਧਿਕਾ ਸੋ ਕਰੇ ਪਰੇ ਨਰਕ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥੨੦॥ ਪੰਚ
 ਤੱਤ ਲੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰ ਕੀਨੀ ਨਰ ਕੀ ਦੇਹ ॥ ਕੀਯਾ ਆਪ ਹੀ ਤਿਨ ਬਿਖੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਸਨੇਹ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਤਾਤੇ ਆਨਿ ਰਮੋ ਮੋਹਿ ਸੰਗਾ ॥ ਬਜਾਪਤ ਮੁਰ ਤਨ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗਾ ॥ ਆਜੁ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਮਰਿਹੋ ॥
 ਬਿਰਹਾਨਲ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਜਰਿਹੋ ॥੨੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅੰਗ ਤੇ ਭਯੋ ਅਨੰਗ ਤੋ ਦੇਤ ਮੋਹਿ ਦੁਖ ਆਇ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ
 ਜੂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨ ਦਯੋ ਜਰਾਇ ॥੨੩॥ **ਛੰਦ** ॥ ਧਰਹੁ ਧੀਰਜ ਮਨ ਬਾਲ ਮਦਨ ਤੁਮਰੋ ਕਸ ਕਰਿ ਹੈ ॥
 ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਮਨ ਬੀਚ ਸੁ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਹਮ ਨ ਤੁਹਾਰੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਰੈਗੇ ॥ ਤਯਾਗਿ ਧਰਮ
 ਕੀ ਨਾਰਿ ਤੋਹਿ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਰੈਗੇ ॥੨੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਹਯੋ ਤਿਹਾਰੋ ਮਾਨਿ ਭੋਗ ਤੋਸੋ ਕਯੋ ਕਰਿਯੈ ॥ ਘੋਰ ਨਰਕ

{੮੩੪}

{੮੩੫}

ਕੇ ਬੀਚ ਜਾਇ ਪਰਬੇ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥ ਤਬ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰੇ ਧਰਮ ਅਰਿ ਕੈ ਮੁਹਿ ਗਹਿ ਹੈ ॥ ਹੋ ਅਤਿ ਅਪਜਸ
 ਕੀ ਕਥਾ ਜਗਤ ਮੇ ਕੋ ਨਿਤਿ ਕਹਿ ਹੈ ॥੨੫॥ ਚਲੈ ਨਿੰਦ ਕੀ ਕਥਾ ਬਕਤ੍ਰ ਕਸ ਤਿਨੈ ਦਿਖੈ ਹੋ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ
 ਕੀ ਸਭਾ ਜੁਬ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਦੈਹੋ ॥ ਛਾਡਿ ਯਰਾਨਾ ਬਾਲ ਖਜਾਲ ਹਮਰੇ ਨਹਿ ਪਰਿਯੈ ॥ ਕਹੀ ਸੁ ਹਮਸੋਂ ਕਹੀ
 ਬਹੁਰਿਯਹ ਕਹਯੋ ਨ ਕਰਿਯੈ ॥੨੬॥ **ਤ੍ਰਿਆ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿਲ** ॥ ਨੂਪ ਕੁਅਰਿ ਯੋ ਕਹੀ ਭੋਗ ਮੋਸੋਂ ਪਿਯ ਕਰਿਯੈ ॥
 ਪਰੇ ਨ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮਾਹਿ ਨ ਡਰਿਯੈ ॥ ਨਿੰਦ ਤਿਹਾਰੀ ਲੋਗ ਕਹਾ ਕਰਿ ਕੈ ਮੁਖ ਕਰਿ ਹੈ ॥
 ਤ੍ਰਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ਸੋ ਸੁ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਡਰਿ ਹੈ ॥੨੭॥ ਤੋ ਕਰਿ ਹੈ ਕੋਊ ਨਿੰਦ ਕਛੁ ਜਬ ਭੇਦ ਲਹੈਗੇ ॥ ਜੋ
 ਲਖਿ ਹੈ ਕੋਊ ਬਾਤ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਮੋਨਿ ਰਹੈਗੇ ॥ ਆਜੁ ਹਮਾਰੇ ਸਾਬ ਮਿਤ੍ਰੁ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾ ਤਰ ਛਾਡੋਂ
 ਟਾਂਗ ਤਰੇ ਅਬ ਹੋਇ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੨੮॥ ਟਾਂਗ ਤਰੇ ਸੋ ਜਾਇ ਕੇਲ ਕੈ ਜਾਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬੈਠਿ ਨਿਛੁੰਸਕ ਰਹੈ ਰੈਨਿ
 ਸਿਗਰੀ ਨ ਬਜਾਵੈ ॥ ਬਧੇ ਧਰਮ ਕੇ ਮੈ ਨ ਭੋਗ ਤੁਹਿ ਸਾਬ ਕਰਤ ਹੋ ॥ ਜਗ ਅਪਜਸ ਕੇ ਹੇਤ ਅਧਿਕ ਚਿਤ
 ਬੀਚ ਡਰਤ ਹੋ ॥੨੯॥ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਤੁਮ ਕਰੋ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਤੋਹਿ ਨ ਛੋਰੋ ॥ ਗਹਿ ਆਪਨ ਪਰ ਆਜੁ ਸਗਰ ਤੇ
 ਕੋ ਨਿਸ ਤੋਰੋ ॥ ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੇ ਹੇਤ ਕਾਸਿ ਕਰਵਤ ਹੁੰ ਲੈਹੋ ॥ ਹੋ ਧਰਮਰਾਜ ਕੀ ਸਭਾ ਜੁਬ ਠਾਢੀ ਹੈ ਦੈਹੋ ॥੩੦॥
 ਆਜੁ ਪਿਯਾ ਤਵ ਸੰਗ ਸੇਜ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਸੁਹੈ ਹੋ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਰੁਚਿਤ ਚਿਤ ਮਾਹਿ ਕਮੈ ਹੋ ॥ ਆਜੁ
 ਸੁ ਰਤਿ ਸਭ ਰੈਨਿ ਭੋਗ ਸੁੰਦਰ ਤਵ ਕਰਿਹੋ ॥ ਸਿਵ ਬੈਰੀ ਕੋ ਦਰਪ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਤੁਮੈ ਪ੍ਰਹਰਿ ਹੋ ॥੩੧॥ **ਰਾਇ**
ਬਾਚ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਛਤ੍ਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਦਿਯੋ ਬਿਧਿ ਜਨਮ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਗਤ ਕੇ ਬੀਚ ਕਿਯੋ ਕੁਲ ਅਧਿਕ
 ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਮੈ ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਕੇ ਪੂਜ ਕਹਾਊਂ ॥ ਹੋ ਰਮੋ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਬ ਨੀਚ ਕੁਲ ਜਨਮਹਿ ਪਾਊਂ
 ॥੩੨॥ **ਤ੍ਰਿਆ ਬਾਚ ॥** ਕਹਾ ਜਨਮ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਮ ਸਭ ਕਰੇ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਰਮੋ ਨ ਹਮ ਸੋਂ ਆਜੁ ਐਸ ਘਟਿ
 ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਲ ਬੈਠਿ ਪਾਵਕ ਮੋ ਬਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਪੀਵ ਹਲਾਹਲ ਆਜੁ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ
 ਮਰਿਯੈ ॥੩੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰਾਇ ਡਰਯੋ ਜਉ ਦੈ ਮੁਝੈ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤਿ ਕੀ ਆਨ ॥ ਸੰਕ ਤਿਆਗ ਯਾਸੋਂ ਰਮੋ ਕਰਿਹੋ
 ਨਰਕ ਪਜਾਨ ॥੩੪॥ ਚਿਤ ਕੇ ਸੋਕ ਨਿਵਰਤ ਕਰਿ ਰਮੋ ਹਮਾਰੇ ਸੰਗ ॥ ਮਿਲੇ ਤਿਹਾਰੇ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਬਜਾਪਤ

{੮੩੫}

{੮੩੬}

ਮੋਹਿ ਅਨੰਗ ॥੩੫॥ ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਮੈ ਡਰੋਂ ਕਰੋਂ ਨ ਤੁਮ ਸੋ ਸੰਗ ॥ ਤੋ ਤਨ ਮੋ ਤਨ ਕੈਸਉ ਬਯਾਪਤ ਅਧਿਕ
 ਅਨੰਗ ॥੩੬॥ **ਛੰਦ** ॥ ਤਰੁਨ ਕਰਜੋ ਬਿਧਿ ਤੋਹਿ ਤਰੁਨਿ ਹੀ ਦੇਹ ਹਮਾਰੋ ॥ ਲਖੇ ਤੁਮੈ ਤਨ ਆਜੁ ਮਦਨ ਬਸਿ
 ਭਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਮਨ ਕੋ ਭਰਮ ਨਿਵਾਰਿ ਭੋਗ ਮੋਰੇ ਸੰਗਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਨੈਕ ਅਪਨ ਚਿਤ ਬੀਚ ਨ
 ਡਰਿਯੈ ॥੩੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੂਜ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਮੁਰਿ ਕੈ ਕਰਤ ਪਯਾਨ ॥ ਤਵਨਿ ਤਰੁਨਿ ਗੁਰ ਤਵਨ ਕੀ
 ਲਾਗਤ ਸੁਤਾ ਸਮਾਨ ॥੩੮॥ **ਛੰਦ** ॥ ਕਹਾ ਤਰੁਨਿ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨੇਹ ਨਹਿ ਓਰ ਨਿਬਾਹਹਿ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕੋ ਛਾਡਿ
 ਔਰ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਚਾਹਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਤਰੁਨਿ ਜਾਸੋ ਹਿਤ ਕਰਹੀ ॥ ਹੋ ਤੁਰਤੁ ਮੂੜੁ ਕੋ ਧਾਮ ਨਗਨ
 ਆਗੇ ਕਰਿ ਧਰਹੀ ॥੩੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾਂ ਕਰੋਂ ਕੈਸੇ ਬਚੋਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨ ਉਪਜਤ ਸਾਂਤ ॥ ਤੋਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈਸੇ ਜਿਯੋਂ
 ਬਚਨ ਨੇਹ ਕੇ ਨਾਤ ॥੪੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਇ ਚਿੱਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਇਹਾਂ ਸਿੱਖ ਕੋਉ ਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਯਾਹਿ
 ਭਜੇ ਮੋਰੋ ਧੂਮੁ ਜਾਈ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੋ ਤ੍ਰਿਯ ਦੇਤ ਗਹਾਈ ॥੪੧॥ ਤਾਤੇ ਯਾਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰੋ ॥ ਚਰਿਤ ਖੇਲਿ ਯਾਕੋ
 ਪਰਹਰੋ ॥ ਬਿਨੁ ਰਤਿ ਕਰੈ ਤਰੁਨਿ ਜਿਯ ਮਾਰੈ ॥ ਕਵਨ ਸਿੱਖਯ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਉਬਾਰੈ ॥੪੨॥ **ਅੜਿਲ ਛੰਦ** ॥
 ਧੰਨਯ ਤਰੁਨਿ ਤਵ ਰੂਪ ਧੰਨਯ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਧੰਨਯ ਤਿਹਾਰੋ ਦੇਸ ਧੰਨਯ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਨ ਹਾਰੋ ॥ ਧੰਨਯ ਕੁਅਰਿ
 ਤਵ ਬਕਤੁ ਅਧਿਕ ਜਾਮੈ ਛਬਿ ਛਾਜੈ ॥ ਹੋ ਜਲਜ ਸੂਰ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰ ਦ੍ਰੁਪ ਕੰਦ੍ਰੁਪ ਲਖਿ ਭਾਜੈ ॥੪੩॥ ਸੁਭ ਸੁਹਾਗ
 ਤਨ ਭਰੇ ਚਾਰੁ ਚੰਚਲ ਚਖੁ ਸੋਹਹਿ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹਹਿ ॥ ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ
 ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਲਖਿ ਨੇਤ੍ਰੁ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਹੋ ਅਤਿ ਅਚਰਜ ਕੀ ਬਾਤ ਚੁਭਤ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਾਰੇ ॥੪੪॥ **ਸ੍ਰੀਯਾ** ॥
 ਪੌਢਤੀ ਅੰਕ ਪ੍ਰਜੰਕ ਲਲਾ ਕੋ ਲੈ ਕਾਹੂ ਸੋ ਭੇਦ ਨ ਭਾਖਤ ਜੀ ਕੋ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਬਿਹਾਤ ਸਦਾ ਨਿਸਿ ਮੈਨ ਕਲੋਲ
 ਨ ਲਾਗਤ ਫੀਕੋ ॥ ਜਾਗਤ ਲਾਜ ਬਢੀ ਤਹ ਮੈ ਡਰ ਲਾਗਤ ਹੈ ਸਜਨੀ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ॥ ਤਾਤੇ ਬਿਚਾਰਤ ਹੋ ਚਿਤ
 ਮੈ ਇਹ ਜਾਗਨ ਤੇ ਸਖਿ ਸੋਵਨ ਨੀਕੋ ॥੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹੋਂ ਰਾਇ ਸੋ ਯੋ ਬਚ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥
 ਆਜੁ ਭੋਗ ਤੋਸੋ ਕਰੋਂ ਕੈ ਮਰਿ ਹੋਂ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥੪੬॥ ਬਿਸਿਖ ਬਰਾਬਰਿ ਨੈਨ ਤਵ ਬਿਧਨਾ ਧਰੇ ਬਨਾਇ ॥
 ਲਾਜ ਕੋਚ ਮੋਕੋ ਦਯੋ ਚੁਭਤ ਨ ਤਾਂ ਤੇ ਆਇ ॥੪੭॥ ਬਨੇ ਠਨੇ ਆਵਤ ਘਨੇ ਹੇਰਤ ਹਰਤ ਗਯਾਨ ॥ ਭੋਗ ਕਰਨ

{੮੩੬}

{੮੩੭}

{੮੩੭}

ਕੌ ਕਛੁ ਨਹੀ ਡਹਕੂ ਬੇਰ ਸਮਾਨ ॥੪੮॥ ਧੰਨਜ ਬੇਰ ਹਮ ਤੇ ਜਗਤ ਨਿਰਖਿ ਪਥਿਕ ਕੌ ਲੇਤ ॥ ਬਰਬਸ ਖੁਆਵਤ
 ਫਲ ਪਕਰਿ ਜਾਨ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਦੇਤ ॥੪੯॥ ਅਟਪਟਾਇ ਬਾਤੈਂ ਕਰੈਂ ਮਿਲਯੋ ਚਹਤ ਪਿਯ ਸੰਗ ॥ ਮੈਨ ਬਾਨ
 ਬਾਲਾ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥੫੦॥ **ਛੰਦ** ॥ ਸੁਧਿ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ ਬਚਨ ਗੁਰ ਦਏ ਹਮਾਰੇ ॥
 ਪੂਤ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਨ ਜਬ ਲਗ ਘਟ ਬਾਰੇ ॥ ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਕੇ ਸਾਬ ਨੇਹ ਤੁਮ ਨਿੱਤ ਬਛੈਯਹੁ ॥ ਪਰਨਾਰੀ
 ਕੀ ਸੇਜ ਭੂਲਿ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਜੈਯਹੁ ॥੫੧॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ ਸਹਸ ਬਾਸਵ ਭਗ ਪਾਏ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ
 ਚੰਦ੍ਰ ਕਾਲੰਕ ਲਗਾਏ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਹੇਤ ਸੀਸਦਸ ਸੀਸ ਗਵਾਯੋ ॥ ਹੋ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਹੇਤ ਕਟਕ ਕਵਰਨ ਕੌ
 ਘਾਯੋ ॥੫੨॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਸੌ ਨੇਹੁ ਛੁਰੀ ਪੈਨੀ ਕਰਿ ਜਾਨਹੁ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੇ ਭਜੇ ਕਾਲ ਬਯਾਪਯੋ ਤਨ ਮਾਨਹੁ ॥
 ਅਧਿਕ ਹਰੀਫੀ ਜਾਨਿ ਭੋਗ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਜੋ ਕਰਹੀ ॥ ਹੋ ਅੰਤ ਸ੍ਰਾਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਹਾਬ ਲੇਂਡੀ ਕੇ ਮਰਹੀ ॥੫੩॥
 ਬਾਲ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵਹਿੰ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਬਰ ਮਾਂਗਿ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿੰ ॥ ਸਿੱਖਯ
 ਪੁੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤਾ ਜਾਨਿ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਧਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹੱ ਸਾਬ ਗਵਨ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਕਰਿਯੈ ॥੫੪॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹੈ ਗਈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਉਠਹੋ ॥
 ਤੁਹਿਕੋ ਪਕਰਿ ਮਾਰਿ ਹੀ ਸੁਟਿਹੋ ॥੫੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਸਿ ਖੇਲੋ ਸੁਖ ਸੌ ਰਮੋ ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੋ ਰੋਖ ॥ ਨੈਨ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ
 ਕਯੋ ਹੇਰਤ ਲਗਤ ਨ ਦੋਖ ॥੫੬॥ ਯਾਤੇ ਹਮ ਹੇਰਤ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਸਖਿ ਹਮਰੇ ਬੈਨ ॥ ਲਖੇ ਲਗਨ ਲਗਿ ਜਾਇ
 ਜਿਨ ਬਡੇ ਬਿਰਹਿਯਾ ਨੈਨ ॥੫੭॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਦਿਜਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਦਾਨ ਦੂਜਨ ਕਹ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖੈਯਹੁ ॥
 ਸੁਖੀ ਰਾਖਿਯਹੁ ਸਾਬ ਸਤ੍ਰੁ ਸਿਰ ਖੜਗ ਬਜੈਯਹੁ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕਛੁ ਕਾਰਜ ਨਹਿ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਪਰ
 ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਪਾਵ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਗੁਰ ਜਬ ਤੇ ਮੁਹਿ ਕਹਯੋ ਇਹੈ ਪ੍ਰਣ ਲਯੋ ਸੁ ਧਾਰੈ ॥ ਹੋ ਪਰ ਧਨ
 ਪਾਹਨ ਤੁੱਲਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰ ਮਾਤ ਹਮਾਰੈ ॥੫੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥
 ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠੀ ਸਿੱਖਯਨ ਦਿਯੋ ਜਗਾਇ ॥੫੯॥ ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਅਧਿਕ ਡਰਯੋ ਨਰਨਾਹ ॥
 ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਤਜਿ ਭਜਯੋ ਸੁਧਿ ਨ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੬੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**

{੮੩੮}

{੮੩੮}

ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕੀਸਮੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧॥੪੩੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਉਠਯੋ ਰਾਇ ਡਰ ਧਾਰ ॥ ਭਜਯੋ ਜਾਇ ਡਰ ਪਾਇ ਮਨ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਡਾਰਿ ॥੧॥ ਚੋਰ ਸੁਨਤ ਜਾਗੇ ਸਭੈ ਭਜੈ ਨ ਦੀਨਾ ਰਾਇ ॥ ਕਦਮ ਪਾਂਚ ਸਾਤਕ ਲਗੇ ਮਿਲੇ ਸਿਤਾਬੀ ਆਇ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੋਰ ਬਚਨ ਸਭਹੀ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਰਾਇ ਪ੍ਰਤਿ ਆਏ ॥ ਕੂਕਿ ਕਹੈ ਤੁਹਿ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈ ॥ ਤੁਹਿ ਤਸਕਰ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈ ਹੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਆਗੇ ਪਾਛੇ ਦਾਹਨੇ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਲੀਨ ॥ ਪੈਂਡ ਭਜਨ ਕੋ ਨਾ ਰਹਯੋ ਰਾਇ ਜਤਨ ਯੋ ਕੀਨ ॥੪॥ ਵਾਕੀ ਕਰ ਦਾਰੀ ਧਰੀ ਪਰਿਯਾ ਲਈ ਉਤਾਰਿ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਰਿ ਤਿਹ ਗਹਯੋ ਦੈਕ ਮੁਤਹਰੀ ਝਾਰਿ ॥੫॥ ਲਗੇ ਮੁਤਹਰੀ ਕੇ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਮੂਰਛਨਾ ਖਾਇ ॥ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂੰ ਨਰ ਲਹਯੋ ਮੁਸਕੈਂ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੬॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਬਾਜਨ ਲਗੀ ਸਿਖਯ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿ ਰਹੀ ਕੋਊ ਨ ਸਕਯੋ ਛੁਰਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੂਤੀ ਬਹੁ ਤਿਹ ਮੁੰਡ ਲਗਾਈ ॥ ਮੁਸਕੈਂ ਤਾਕੀ ਐਠਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ਪਠਾਈ ॥ ਆਨਿ ਆਪਨੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥੮॥ ਇਹ ਛਲ ਖੇਲਿ ਰਾਇ ਭਜ ਆਯੋ ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਤ੍ਰਿਯ ਭ੍ਰਾਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਿਖਯਨ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਵਾਹੀ ਕੋ ਤਸਕਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**

ਬਾਈਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨॥੪੪੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਸਭਹੀ ਜਨ ਜਾਗੇ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਕਾਰਜ ਲਾਗੇ ॥ ਰਾਇ ਭਵਨ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਯੋ ॥ ਸਭਾ ਬੈਠਿ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਤਵਨੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਿਤ ਤਜਿ ਰਿਸਿ ਉਪਜਾਇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਜੋ ਹੁਤੇ ਸਭਹਿਨ ਦਏ ਦਿਖਾਇ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਇ ਸਭਾ ਮਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਹਰੇ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤਾਂਹਿ ਸਿਖਯ ਜੋ ਹਮੈਂ ਬਤਾਵੈ ॥ ਤਾਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਗੁਰ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਸਿਖਯ ਨ ਸਕੇ ਦੁਰਾਇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਬਤਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬੈ ਰਾਇ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਗਹਿ ਲਜਾਵਹੁ ਤਿਹ ਤੀਰ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਨ੍ਹੀ ਪਾਮਰੀ ਸੰਗ ਲੈ

{੮੩੯}

ਐਯਹੁ ॥ ਮੋਰਿ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਦੈਯਹੁ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਇ ਕੇ ਬਚਨ ਕੇ ਲੋਗ ਪਰੇ ਅਰਾਇ ॥
 ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਲਜਾਵਤ ਭਏ ਬਨਾਇ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਕਿਹ ਕਾਜ ਬਸਤ੍ਰ ਤੈਂ ਹਰੇ
 ਹਮਾਰੇ ॥ ਦੇਖਿ ਭਟਨ ਕੀ ਭੀਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਉਪਜਯੋ ਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਜੋ ਚੋਰੀ ਜਨ ਕਰੈ ਕਹੋ ਤਾਕੋ ਕਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥
 ਹੋ ਨਾਰਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ਟਰੋਂ ਨਤਰ ਜਿਯ ਤੇ ਤੁਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਰ ਪਿਯਰੀ ਮੁਖ ਪਰ ਗਈ ਨੈਨ ਰਹੀ
 ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਧਰਕ ਧਰਕ ਛਤਿਯਾ ਕਰੈ ਬਚਨ ਨ ਭਾਖਯੋ ਜਾਇ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਹਮ ਪੂਛਹਿੰਗੇ ਯਾਹਿ ਨ
 ਤੁਮ ਕਛੁ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਯਾਹੀ ਕੈ ਘਰ ਮਾਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਰਾਖਿਯੋ ॥ ਨਿਰਨੋ ਕਰਿ ਹੈਂ ਏਕ ਇਕਾਂਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਤਬ ਦੈਹੈਂ ਇਹ ਜਾਨ ਹਿੰਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਕੈ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸਕਲ
 ਕਥਾ ਕਹਿ ਤਾਂਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤੁਮ ਕੁਪਿ ਹਮ ਪਰਿ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਹਮਹੂੰ ਤੁਮ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ
 ॥੧੦॥ ਤਾਂਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਬੰਦਿ ਤੇ ਛੋਰਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹੋਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਐਸ ਜਿਯ ਕਬਹੂੰ
 ਨ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛਿਮਾ ਕਰਹੁ ਅਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਮੈਂ ਬਹੁਰਿ
 ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਰਾਧਿ ॥ ਬੀਸ ਸਹੰਸ ਟਕਾ ਤਿਸੈ ਦਈ ਛਿਮਾਹੀ ਬਾਂਧਿ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੇਈਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩॥੪੬੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥
ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੀਨੋ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇ ਬੰਦਸਾਲ ਪਿਤ ਪੂਤ ਕਉ ॥ ਲੀਨੋ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪੁਨੇ ਨਿਕਟਿ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਇ ਇਕ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਏਕ ਚਰਿਤ ਤ੍ਰਿਯ
 ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਉਂ ॥੨॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਮਾਹਿ
 ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਮਤੀ ਤਾਕੀ ਪਟਗਾਨੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਛੀਰ ਸਿੰਧ ਮਥਿਆਨੀ ॥੩॥ ਏਕ ਸੁਤਾ ਤਾਂਕੇ ਭਵ ਲਯੋ ॥
 ਜਾਨੁਕ ਡਾਰਿ ਗੋਦ ਰਵਿ ਦਯੋ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਬਾਢੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚੰਦ੍ਰ ਸਾਰ ਮਥਿ ਕਾਢੀ ॥੪॥
 ਧਰਯੋ ਸੁਮੇਰ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾਂ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੈ ਬਾਮਾ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਮਹਿ ਭਈ ॥
 ਜਾਨੁਕ ਕਲਾ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਵਈ ॥੫॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹੂੰ ਧਰੀ ॥ ਮੈਨ ਸੁਨਾਰ ਭਰਨ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥ ਵਾਂ

{੮੩੯}

{੮੪੦}

ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲ ਮਾਲਤੀ ਰਹੀ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਗੈ ਜੁਬਨ ਕੀ ਜੇਬ ਕੇ ਝਲਕਤ
 ਗੋਰੇ ਅੰਗ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਦਮਕਤ ਛੀਰ ਤਰੰਗ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤ ਵਹ ਬਰੀ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਦੋਇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੰਨਯਾ ਇਕ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਾਸਿ ਰੂਪ ਕੀ ਵਈ ॥੮॥ ਕਿਤਕਿ
 ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਵਹੁ ਮਰਯੋ ॥ ਤਿਹ ਸਿਰ ਛਤ੍ਰ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਧਰਯੋ ॥ ਕੇ ਆਗਯਾ ਤਾਂਕੀ ਤੇ ਟਰੈ ॥ ਜੋ ਭਾਵੈ ਚਿਤ
 ਮੈ ਸੋ ਕਰੈ ॥੯॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨਯੋ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਬਸੰਤ ਸਭਨ ਜਿਯ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਪਿਯ ਬਿਨੁ
 ਰਹਯੋ ਨ ਪਰੈ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਭਏ ਹਿਯਰਾ ਜਰੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਗਾੜੇ ਲਗੇ ਕੈਸਕ ਬੰਧੈ ਧੀਰ ॥
 ਮੁਖ ਫੀਕੀ ਬਾਤੈਂ ਕਰੈ ਪੇਟ ਪਿਯਾ ਕੀ ਪੀਰ ॥੧੧॥ ਸਰ ਅਨੰਗ ਕੇ ਤਨ ਗਡੇ ਕਢੇ ਦਸਉਅਲਿ ਫੂਟਿ ॥ ਲੋਕ
 ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਸਭ ਗਈ ਤਰਕ ਦੈ ਤੂਟਿ ॥੧੨॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੇ ਤਾਕੋਂ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਮੈਨ ਭੋਗ
 ਤਾਸੋਂ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਸੋਂ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਸੀ ॥ ਜਨ ਹੈ ਨਾਰਿ ਭਵਨ
 ਤਿਹ ਬਸੀ ॥ ਨਿੱਤ ਨਿਸਾ ਕਹੁ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੪॥ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ਲੋਗ
 ਸਭ ਰੋਕੈਂ ॥ ਚੋਰ ਪਛਾਨਿ ਪਾਹਰੂ ਟੋਕੈਂ ॥ ਜਬ ਚੇਰੀ ਤਿਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਤਬ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਸੁ ਪੈਠੈ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥
 ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਅਤਿ ਕਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੈ ॥ ਅਧਿਕ ਕਾਮ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ
 ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਚੇਰੀ ਪਹਰੂਨ ਕੋ ਉੱਤਰ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਪਾਵਤ
 ਪੈਠਬੋ ਮੀਤ ਮਿਲਤ ਤਿਹ ਆਇ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਿ
 ਸੋ ਆਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥ ਹਮ ਸੋ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤੁਮ ਕਰੇ ॥੧੮॥ ਨਾਰਿ ਕਹਿਯੋ ਸੁਨਿ
 ਮਿੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ॥ ਕਹੋ ਬਾਤ ਸੋ ਕਰਹੁ ਪਿਯਾਰੇ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮੋਰ ਕਾਨਨ ਧਰਿ ਲੀਜਹੁ ॥ ਅਵਰ ਕਿਸੂ ਤਨ ਭੇਦ ਨ
 ਦੀਜਹੁ ॥੧੯॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤੁਮ ਬਨ ਮੈ ਜੈਯਹੁ ॥ ਏਕ ਬਾਂਵਰੀ ਭੀਤਰਿ ਨੈਯਹੁ ॥ ਮੋਹਿ ਮਿਲੇ ਜਦੁਪਤਿ ਯੋਂ
 ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਏ ਬਚ ਭਾਖਿ ਮੋਨ ਹੈ ਰਹਿਯਹੁ ॥੨੦॥ ਤੁਮ ਜੋ ਲੋਗ ਦੇਖ ਹੈ ਆਈ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿਯਹੁ ਤਿਨ ਬਚਨ
 ਸੁਨਾਈ ॥ ਆਨਿ ਗਾਂਵ ਤੇ ਬਚਨ ਕਹੈਗੇ ॥ ਸੁਨਿ ਬਤਿਯਾਂ ਹਮ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹੈਗੇ ॥੨੧॥ ਚੜਿ ਝੰਪਾਨ ਸੁ

{੮੪੦}

{੮੪੧}

ਤਹਾਂ ਹਮ ਐਹੈਂ ॥ ਗੁਰੂ ਭਾਖਿ ਤਵ ਸੀਸ ਝੁਕੈ ਹੈਂ ॥ ਲੈ ਤੋਕੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਜੈ ਹੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈ
 ਹੋ ॥੨੨॥ ਤਵਨੈ ਜਾਰ ਤੈਸ ਹੀ ਕਿਯੋ ॥ ਜਵਨ ਭਾਂਤਿ ਅਬਲਾ ਕਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਬਨ ਮਾਂਹਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥
 ਏਕ ਬਾਵਰੀ ਮਾਹਿ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਜਨ ਕਰਿ ਬਾਪੀ ਬਿਖੈ ਬੈਠਯੋ ਧਯਾਨ ਲਗਾਇ ॥ ਕਹਯੋ
 ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੈ ਗਏ ਦਰਸਨ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਲੋਗ ਸਕਲ ਹੀ ਧਾਏ ॥ ਛੇਰਾ ਸੱਕਰ
 ਕੁਚਾਰੂ ਲਯਾਏ ॥ ਦੂਧ ਭਾਤ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਪਾਂਇਨ ਪਰਹੀਂ ॥੨੫॥ ਦਰਸ ਦਯੋ ਤੁਮ
 ਕੋ ਜਦੁਰਾਈ ॥ ਗੁਰੂ ਭਾਖਿ ਦੈ ਗਯੋ ਬਡਾਈ ॥ ਤਾਂਤੇ ਸਭ ਉਸਤਤਿ ਹਮ ਕਰਹੀਂ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਬੰਦ ਨ
 ਪਰਹੀਂ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੀ ਬੰਦ ਤੇ ਸਭ ਕੋ ਲੇਹੁ ਛੁਰਾਇ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਿਚਰਹਿ ਸੁਰਗ ਪਰਹਿ
 ਨਰਕ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲੀ ਕਥਾ ਪੁਰਿ ਭੀਤਰਿ ਆਈ ॥ ਤਿਨ ਰਾਨੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥
 ਚੜਿ ਝੰਪਾਨ ਤਹਾਂ ਕਹੱ ਚੱਲੀ ॥ ਲੀਨਿ ਬੀਸ ਪਚਾਸਿਕ ਅਲੀ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਆਈ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ
 ਹੁਤੇ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ॥ ਭਾਖਿ ਗੁਰੂ ਪਾਂਇਨ ਪਰੀ ਅਧਿਕ ਮਾਨ ਸੁਖ ਚੀਤ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਹੱ ਬਿਧਿ ਦਰਸੁ
 ਸਯਾਮ ਤੁਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਕਵਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਕੀਨੋ ॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਵਹੁ ਹਮੈ ਸੁਨਾਵਹੁ ॥ ਮੋਰੇ ਚਿਤ ਕੋ
 ਤਾਪ ਮਿਟਾਵਹੁ ॥੩੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਥਾ ਤੁਮ ਪੈ ਭਈ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਤੁਮ ਮੋਹਿ ॥ ਤੁਹਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕੈਸੇ
 ਮਿਲੇ ਕਹਾ ਦਯੋ ਬਰ ਤੋਹਿ ॥੩੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੱਜਨ ਹੇਤ ਇਹਾਂ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਨੁਾਇ ਧੋਇ ਕਰਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥
 ਇਕ ਚਿਤ ਹੂੈ ਦ੍ਰਿੜ ਜਪੁ ਜਬ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਜਦੁਪਤਿ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਿਯੋ ॥੩੨॥ ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਮੈ ਕਛੁ ਨ
 ਜਾਨੋ ॥ ਕਹਾਂ ਦਯੋ ਮੁਹਿ ਕਹਾਂ ਬਖਾਨੋ ॥ ਮੈ ਲਖਿ ਰੂਪ ਅਚਰਜ ਤਬ ਭਯੋ ॥ ਮੋ ਕਹੱ ਬਿਸਰਿ ਸਭੈ ਕਿਛੁ ਗਯੋ
 ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨਮਾਲਾ ਉਰ ਮੈ ਧਰੀ ਪੀਤ ਬਸਨ ਫਹਰਾਇ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤ ਦਾਮਨਿ ਲਜੈ ਪ੍ਰਭਾ ਨ
 ਬਰਨੀ ਜਾਇ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਜੋਤਿ ਜਦੁਪਤਿ ਕੀ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥ ਲਹਿ
 ਨੈਨਨ ਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਸਕੁਚਾਨੇ ॥ ਕਮਲ ਜਾਨਿ ਅਲਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ॥੩੫॥ ਛੰਦ ॥ ਪੀਤ ਬਸਨ ਬਨਮਾਲ ਮੋਰ
 ਕੋ ਮੁਕਟ ਸੁ ਧਾਰੈਂ ॥ ਮੁਖ ਮੁਰਲੀ ਅਤਿ ਫਬਤ ਹਿਯੇ ਕੋਸਤਕ ਮਨਿ ਧਾਰੈਂ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸੁਦਰਸਨ ਗਦਾ ਹਾਥ ਨੰਦਗ

{੮੪੧}

{੮੪੨}

ਅਸਿ ਛਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਸਾਂਵਰੀ ਦੇਹ ਸਘਨ ਘਨ ਸਾਵਨ ਲਾਜੈ ॥੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਤੁਰ ਕਾਨ੍ਹ ਆਯੁਧ ਚਤੁਰ
 ਚਹੂੰ ਬਿਰਾਜਤ ਹਾਥ ॥ ਦੋਖ ਹਰਨ ਦੀਨਿ ਧਰਨ ਸਭ ਨਾਥਨ ਕੇ ਨਾਥ ॥੩੭॥ ਨਵਲ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪੀ ਨਵਲ
 ਨਵਲ ਸਖਾ ਲਿਯੇ ਸੰਗ ॥ ਨਵਲ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾਮੈ ਧਰੇ ਰੰਗਿਤ ਨਾਨਾ ਰੰਗ ॥੩੮॥ ਇਹੈ ਭੇਖ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਯਾ
 ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਭੇਦ ॥ ਇਹੈ ਉਚਾਰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭ ਇਹੈ ਬਖਾਨਤ ਬੇਦ ॥੩੯॥ ਇਹੈ ਭੇਖ ਪੰਡਿਤ ਕਹੈ ਇਹੈ
 ਕਹਤ ਸਭ ਕੋਇ ॥ ਦਰਸੁ ਦਯੋ ਜਦੁਪਤਿ ਤੁਮੈ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਹੋਇ ॥੪੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭ ਬਨਿਤਾ ਪਾਂਇਨ
 ਪਰ ਪਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ॥ ਨਾਥ ਹਮਾਰੇ ਧਾਮ ਪਧਾਰਹੁ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਨਾਮ
 ਉਚਾਰਹੁ ॥੪੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਾਮ ਚਲੇ ਹਮਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥ ਹਮ ਠਾਢੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਏਕ
 ਚਰਨ ਨਿਰਧਾਰ ॥੪੨॥ ਰਾਨੀ ਸੁਤ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯੈ ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਤਬ ਦੇਸ ॥ ਹਮ ਅਤੀਤ ਬਨਹੀਂ ਭਲੇ ਧਰੇ
 ਜੋਗ ਕੇ ਭੇਸ ॥੪੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਚਲਹੁ ਹਮਾਰੇ ॥ ਲਗੀ ਪਾਂਇ ਮੈ ਰਹੈ ਤਿਹਾਰੇ ॥
 ਜੋ ਕਛੂ ਕਹੈ ਕਰਿਹੈ ਅਬ ਸੋਈ ॥ ਤਵ ਆਗਯਾ ਫੇਰਿ ਹੈ ਨ ਕੋਈ ॥੪੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੈ ਯਾ ਸੌ ਗੋਸਟਿ
 ਕਰੋ ਕਹਿ ਅਲਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥ ਆਪੁ ਆਇ ਤਾ ਸੌ ਰਮੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੪੫॥ ਲੈ ਤਾਕੇ ਘਰ
 ਕੇ ਚਲੀ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕਰਿ ਭੋਗ ॥ ਯਾਹਿ ਮਿਲਯੋ ਸਭ ਹਰਿ ਕਹੈ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਹਿ ਲੋਗ ॥੪੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਤਵਨ ਜਾਰ ਕੇ ਸੰਗ ਲੈ ਚੱਲੀ ॥ ਲਨਿ ਸਾਥ ਪਚਾਸਿਕ ਅਲੀ ॥ ਗੋਸਟਿ ਹੇਤ ਧਾਮ ਤਿਹ ਆਵੈ ॥ ਸੰਕ
 ਤਯਾਗਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੪੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਵਨ ਜਾਰ ਸੌ ਯੋ ਰਹੈ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਜਯੋ ਹੋਇ ॥ ਲੋਗ
 ਗੁਰੂ ਕਹਿ ਪਗ ਪਰੈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥੪੮॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ
 ਸੂਰ ਅਸੂਰ ਸਭ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸੂਰ ਰਾਇ ॥੪੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਬੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪॥੫੦੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੰਗ ਜਮੁਨ ਭੀਤਰ ਬਸੈ ਕੈਲਾਖਰ ਕੀ ਦੂਨ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਲੋਗ ਬਸੈ ਘਨੇ ਪ੍ਰਤਛ ਪਸੂ ਕੀ ਜੂਨ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਮੰਤ੍ਰੀ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਯਾਰੇ ॥ ਏਕ ਕਥਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਉਂ ॥

{੮੪੨}

{੮੪੩}

ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਉਂ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੈਲਾਖਰ ਕੇ ਰਾਵ ਕੀ ਏਕ ਹੁਤੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥ ਰਾਜ ਨਸਟ ਕੇ
 ਹੇਤ ਤਿਨ ਚਿਤ ਮੈ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਅਰਿ ਤਾਂਕੀ ਇਕ ਰਾਨੀ ॥ ਬਿਰਧ ਰਾਵ ਲਖਿ
 ਕਰਿ ਡਰਪਾਨੀ ॥ ਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ਏਕ ਸੁਤ ਨਾਹੀ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤਾਕੇ ਚਿਤ ਮਾਹੀ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ
 ਨ ਗਿ੍ਰਹ ਯਾ ਕੇ ਭਯੋ ਬਿਰਧ ਗਯੋ ਹੈ ਰਾਇ ॥ ਕੇਲ ਕਲਾ ਤੇ ਬਕਿ ਗਯੋ ਸਕਤ ਨ ਸੁਤ ਉਪਜਾਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਤਾਂ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੈ ॥ ਰਾਜ ਧਾਮ ਤੇ ਜਾਨ ਨ ਦੈਯੈ ॥ ਪੂਤ ਅਨਤ ਕੋ ਲੈਕਰਿ ਪਰਿਯੈ ॥ ਨਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਕੋ ਬਦਨ ਉਚਰਿਯੈ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਰਭਵਤੀ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਰਹਯੋ
 ਅਧਾਨ ਜਗ ਐਸੇ ਦਈ ਉਡਾਇ ॥੭॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਾਂਕੋ ਦਯੋ ਮੇਲ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਲੀਨ ॥ ਸੁਤ ਉਪਜਯੋ ਗਿ੍ਰਹ
 ਰਾਇ ਕੇ ਯੋ ਕਹਿ ਉਤਸਵ ਕੀਨ ॥੮॥ ਡੋਮ ਭਾਟ ਢਾਢੀਨ ਕੋ ਦੀਨਾ ਦਰਬੁ ਅਪਾਰ ॥ ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਾਂਕੋ ਧਰਯੋ
 ਸਭਹਿਨ ਨਾਮ ਸੁਧਾਰ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਰਾਵ ਸੁ ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਹੋ ਭਯੋ ॥
 ਰਾਵ ਰਾਵ ਸਭ ਲੋਗ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤਾਂਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕੀ ਗਤਿ ਹੁਤੇ ਭਏ
 ਰੰਕ ਤੇ ਰਾਇ ॥ ਰਾਵਤ ਤੇ ਰਾਜਾ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫॥੫੨੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉਂ ਬਨਿਕ ਕੀ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਤੁਹਿ ਸੰਗ ॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਂਕੀ ਬਨ ਬਿਖੈ ਬੁਰਿ ਪਰ ਖੁਦਯੋ
 ਬਿਹੰਗ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਹੀ ਬਨਿਕ ਬਨਿਜ ਤੇ ਆਵੈ ॥ ਬੀਸ ਚੋਰ ਅਬ ਹਨੇ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਆਨਿ
 ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੀਸ ਚੋਰ ਮੈ ਆਜੁ ਸੰਘਾਰੇ ॥੨॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਨਿੱਤ ਵਹੁ ਕਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬੈਨ
 ਮੋਨ ਹੈ ਰਹੈ ॥ ਤਾਂਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਕਛੂ ਨ ਭਾਖੈ ॥ ਏ ਸਭ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੈ ॥੩॥ ਨਿਰਤਮਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ
 ਤਬ ਕਿਯੋ ॥ ਬਾਜਸਾਲ ਤੇ ਹੈ ਇਕ ਲਿਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਪਾਗ ਸਿਰ ਖੜਗ ਨਚਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ
 ॥੪॥ ਦਹਿਨੇ ਹਾਥ ਸੈਹਥੀ ਸੋਹੈ ॥ ਜਾਂ ਕੇ ਤੀਰ ਸਿਪਾਹੀ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸਾਜ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ
 ਮਹਾਰਾਜ ਪਤਿ ਅਨੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿਪਰ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਥੀ ਧੁਜਾ ਰਹੀ ਫਹਰਾਇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਸੀ ਜਾਨਿਯੈ

{੮੪੩}

{੮੪੪}

{੮੪੪}

ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਸਮੁਝੀ ਜਾਇ ॥੬॥ ਬਨਿਜ ਹੇਤ ਬਨਿਯਾ ਚਲਯੋ ਅਤਿ ਹਰਖਤ ਸਭ ਅੰਗ ॥ ਗਾਵਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ
 ਸੁਭ ਬਨ ਮੈ ਧਸਯੋ ਨਿਸੰਗ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਨਿਕ ਜਾਤ ਏਕੱਲੋ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਛਲੋ ਯਾਹਿ ਯੋ ਬਾਲ
 ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਈ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਹੁੰਚੀ ਆਈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾਂ
 ਜਾਤ ਰੇ ਮੂੜ ਮਤਿ ਜੁੱਧ ਕਰਹੁ ਡਰ ਡਾਰਿ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋ ਨਹਿ ਆਜੁ ਤੁਹਿ ਪਰਿਯਾ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ॥੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥ ਘਾਸ ਦਾਂਤ ਗਹਿ ਰਾਮ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਿ ਤਸਕਰ ਮੈ ਦਾਸ
 ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਜਾਨਿ ਆਪਨੋ ਆਜੁ ਉਬਾਰੇ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਅਪਨੀ ਤੈਂ ਗੁਦਾ ਪਰ ਖੇਦਨ ਦੇਇ ਬਿਹੰਗ ॥
 ਤੋ ਤੁਮ ਅਬ ਜੀਵਤ ਰਹੋਂ ਬਚੈ ਤਿਹਾਰੇ ਅੰਗ ॥੧੧॥ ਤਬੈ ਬਨਿਕ ਤੈਸੇ ਕਿਯਾ ਜਯੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥
 ਬਰਹਰਿ ਕਰਿ ਛਿਤ ਪਰ ਗਿਰਯੋ ਬਚਨ ਨ ਭਾਖਯੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤਰੁਨੀ ਹੈ ਤੇ ਉਤਰਿ ਇਕ ਛੁਰਕੀ
 ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਰਾਮ ਭਨੈ ਤਿਹ ਬਨਿਕ ਕੀ ਬੁਰਿਪਰਖੁਦਯੋ ਬਿਹੰਗ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਬੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬॥੫੩੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਕੰਕ ਨਾਮ ਦਿਜਬਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਰੂਪ
 ਅਪਾਰਾ ॥ ਸੂਰ ਲਯੋ ਜਾਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੧॥ ਦਿਜ ਕੋ ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਸੋਹੈ ॥ ਸੂਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ
 ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਲਾਂਬੇ ਕੇਸ ਛਕੇ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ॥ ਨੈਨ ਜਾਨੁ ਦੋਊ ਬਨੇ ਕਟਾਰੇ ॥੨॥ ਬਯੋਮ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਸ
 ਭਰੀ ॥ ਬਿਰਧ ਰਾਇ ਸੁਤ ਹਿਤ ਦੁਖ ਜਰੀ ॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਕੰਕ ਸੋਂ ਚਹਾ ॥ ਲਏ ਕਪੂਰ ਆਵਤੋ
 ਗਹਾ ॥੩॥ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਜਬਰ ਸੋਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਤੁਮ ਹਮੈ ਪਜਾਰੇ ॥ ਕੰਕ ਨ ਤਾਕੀ ਮਾਨੀ
 ਕਹੀ ॥ ਰਾਨੀ ਬਾਂਹਿ ਜੋਰ ਤਨ ਗਹੀ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਹਿ ਚੁੰਬਨ ਲਾਰੀ ਕਰਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਕਸਯਾ ਆਇ ॥
 ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਕੁਚਾਇ ॥੫॥ ਯਾ ਦਿਜਬਰ ਤੇ ਮੈ ਭ੍ਰਮੀ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮਮ
 ਸੂਰ ॥ ਜਿਨਿ ਇਨ ਚੋਰਿ ਭਖਯੋ ਕਛੁ ਸੁੰਘਤ ਹੁਤੀ ਕਪੂਰ ॥੬॥ ਸੂਰ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਮੂਰਿ ਮਤਿ ਅਤਿ ਹਰਖਤ
 ਭਯੋ ਜੀਯ ॥ ਸੀੰਘਤ ਹੁਤੀ ਕਪੂਰ ਕਹ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**

ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਈਸਵੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭॥੫੪੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥ ਅਨਤ ਕਥਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਕ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਸਭ ਸਭਾ ਮੋਨਿ ਹੈ ਰਹੀ ॥ ਏਕ ਅਹੀਰ ਨਦੀ ਤਟ ਰਹਈ ॥ ਅਤਿ
 ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਪ ਕੁਰੂਪ ਅਹੀਰ ਕੋ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਵਹੁ ਤਰੁਨੀ ਇਕ
 ਰਾਵਕੋ ਅਟਕੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਖਿਤ ਅਹੀਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰਾਖੈ ॥ ਕਟੁ ਕਟੁ ਬਚਨ ਰੈਨ ਦਿਨ ਭਾਖੈ ॥
 ਗੋ ਰਸ ਬੇਚਨ ਜਾਨ ਨ ਦੇਈ ॥ ਛੀਨਿ ਬੇਚਿ ਗਹਨਨ ਕਹੋ ਲੇਈ ॥੩॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸੂਰਛਟਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਤਰੁਨਿ
 ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ਅਧਿਕ ਹਿਤ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਰਿਤਾ ਤਟ ਭੈਂਸ ਚਰਾਵਈ ॥ ਹੋ ਜਹੀਂ
 ਰਾਵ ਨਾਵਨ ਹਿਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤ ਆਵਈ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗੋ ਰਸ ਦੁਹਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤਹੋ ਲਜਾਵੈ ॥ ਸਮੈ ਪਾਇ ਰਾਜਾ
 ਤਹੋ ਜਾਵੈ ॥ ਦੁਹਤ ਛੀਰਿ ਕਟਿਯਾ ਦੁਖ ਦੇਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੋ ਭਾਖਿ ਤਾਹਿ ਗਹਿ ਲੇਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਵਹੁ
 ਚੇਵਤ ਭੈਂਸ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਨੀਚਾ ਸੀਸ ॥ ਤੁਰਤੁ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭਜੈ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਕੋ ਈਸ ॥੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਾਜਾ
 ਭਜੈ ਤਾ ਕਹੋ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਸੁੰਦਰ ਰਮੈ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥੭॥ ਚੋਟ ਲਗੇ ਮਹਿਖੀ
 ਕੰਪੈ ਦੁਘਦ ਪਰਤ ਛਿਤ ਆਇ ॥ ਸੰਗ ਅਹੀਰ ਅਹੀਰਨੀ ਬੋਲਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸੁਨਹੁ ਅਹੀਰਨ
 ਬੈਨ ਕਹਾ ਤੁਮ ਕਰਤ ਹੋ ॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਵਤ ਦੂਧ ਨ ਮੋ ਤੇ ਡਰਤ ਹੋ ॥ ਕਹਜੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਿਯ ਸਾਬ ਬਾਤ ਸੁਨਿ
 ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਟੀ ਦੁਖਾਵਤ ਯਾਹਿ ਪਿਯਨ ਪੈ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਵ ਅਹੀਰਨਿ ਦੁਇ ਤਰੁਨ ਭੋਗ ਕਰਹਿ
 ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਾਜਾ ਰਮੈ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥੧੦॥ ਡੋਲਤ ਮਹਿਖੀ ਨਾ ਰਹੈ ਬੋਲਜੋ
 ਬਚਨ ਅਹੀਰ ॥ ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੋ ਗ੍ਹਾਰਨੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਤ ਛੀਰ ॥੧੧॥ ਹੋ ਅਹੀਰ ਮੈਂ ਕਜਾ ਕਰੋ ਕਟਿਯਾ ਮੁਹਿ
 ਦੁਖ ਦੇਤ ॥ ਯਾ ਕਹੋ ਚੁੰਘਨ ਦੀਜਿਯੈ ਦੁਗਧ ਜਿਯਨ ਕੇ ਹੇਤ ॥੧੨॥ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਸੁਖ ਘਰ ਗਯੋ ਰਾਵ ਅਹੀਰਨਿ
 ਸੰਗ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੩॥ ਭੇਦ ਅਹੀਰ ਨ ਕਛੁ ਲਹਜੋ ਆਯੋ ਅਪਨੇ ਗ੍ਰੋਹ ॥
 ਰਾਮ ਭਨੈ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭਏ ਅਧਿਕ ਬਢਾਯੋ ਨੇਹ ॥੧੪॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਈਸਵੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮॥੫੫੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

{੮੪੬}

ਸੋਰਠਾ ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਕੇ ਮਾਂਹ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ਸੁਤ ॥ ਬਹੁਰੋ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ਭੋਰ ਹੋਤ ਅਪਨੇ ਨਿਕਟਿ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੁਤਿਯਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬੁੱਧਿ ਬਰ ਰਾਜ ਰੀਤਿ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਨਿਕਟ ਕਥਾ ਬਖਾਨੀ ਆਨਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟਿ ਰਾਵ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਮਦਨ ਕੇਤੁ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਮਦਨਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹ ਇਕ ਬਸੀ ॥ ਸੰਗ ਸੁ ਤਵਨ ਰਾਇ ਕੇ ਰਸੀ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਕੇ ਪਾਰ ਕੋ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਭਜਤ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਬਹੂੰ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਵੈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਤਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵੈ ॥ ਆਪੁ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਹਿਤ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਉਚਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਰਸਿ ਰਸਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਵੈਸੇ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਘਰ ਆਵੈ ॥੬॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਦੋਊ ਨਿੱਤ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਤਾਪ ਚਿੱਤ ਕੇ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰੈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਵੈਸੇ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਘਰ ਆਵੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਰੀ ਤਰੁਨਿ ਆਵਤ ਹੁਤੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥ ਤਬ ਲੋ ਲਹਿਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸੀ ਨਿਕਟ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥੮॥ ਅਪਨੋ ਸੋ ਬਲ ਕਰਿ ਥੱਕੀ ਪਾਰ ਨ ਭਈ ਬਨਾਇ ॥ ਲਹਰਿ ਨਦੀ ਕੀ ਆਇ ਤਹੋ ਲੈ ਗਈ ਕਹੂੰ ਬਹਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਹਤ ਬਹਤ ਕੋਸਨ ਬਹੁ ਗਈ ॥ ਲਾਗਤ ਏਕ ਕਿਨਾਰੇ ਭਈ ॥ ਏਕ ਅਹੀਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਹਾਂਕ ਮਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹੇ ਅਹੀਰ ਹੋ ਜਾਤ ਹੋ ਬਹਤ ਨਦੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਜੋ ਹਜਾਂ ਤੇ ਕਾਢੈ ਮੁਝੈ ਵਹੈ ਹਮਾਰੋ ਨਾਹ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਧਾਵਤ ਸੁਨਿ ਅਹੀਰ ਬਚ ਆਯੋ ॥ ਐਂਚਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹੋ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੋ ਤਿਨ ਕਰਜੋ ॥ ਘਰ ਲੈ ਜਾਇ ਘਰਨਿ ਤਿਹ ਕਰਜੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ਆਪਨੋ ਰਤਿ ਅਹੀਰ ਸੋ ਠਾਨਿ ॥ ਬਹੁਰ ਰਾਵਕੀ ਰੁਚਿ ਬਢੀ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਆਨਿ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨੁ ਅਹੀਰ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਪਜਾਰੇ ਮੁਹਿ ਮੈ ਤੁਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਰਾਇ ਨਗਰ ਮੈ ਨਹਿਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਤਿਹ ਦੇਖਨ ਕਹੋ ਹਿਯਾ ਹਮਾਰੋ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਲਹੁ ਅਬੈ ਉਠਿ ਕੈ ਦੋਊ ਤਵਨ ਨਗਰ ਮੈ ਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਰੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥

{੮੪੬}

{੮੪੭}

{੮੪੭}

ਤਵਨ ਨਗਰ ਆਵਤ ਭਈ ਲੈ ਗੂਜਰ ਕੇ ਸਾਬ ॥ ਤਿਵਹੀ ਤਰਿ ਭੇਟਤ ਭਈ ਉਹੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਬ ॥੧੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤੈਸਿਯ ਭਾਂਤਿ ਨਦੀ ਤਰਿ ਗਈ ॥ ਵੈਸਿਯ ਭੇਟ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਭਈ ॥ ਭੂਪ ਕਹਯੋ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ
 ਆਈ ॥ ਆਜੁ ਹਮਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਯੋ ਤਨ
 ਦੁੱਖਯ ॥ ਤੁਮ ਹਮ ਪੈ ਕੋਊ ਨਾ ਪਠਯੋ ਪੂਛਨ ਕੁਸਲ ਮਨੁੱਖਯ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਦੁੱਖਯ
 ਤਨ ਪਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨਾਕੁਲ ਹਮ ਕੂਕ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਯਾ ਦੁਖ ਤੇ ਬੈਦ ਉਬਾਰੈ ॥ ਸੋ ਹਮਰੋ ਹੈ ਨਾਥ ਬਿਹਾਰੈ
 ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਕ ਅਹੀਰ ਉਪਚਾਰ ਕਰਿ ਮੋਕੋ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਿ ॥ ਅਬ ਮੋ ਸੌ ਐਸੇ ਕਹਤ ਹੋਹਿ ਹਮਾਰੀ
 ਨਾਰਿ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੁਖਿਤ ਹੋਇ ਤੁਹਿ ਮੈ ਯੋ ਕਹੀ ॥ ਮੋ ਕਰ ਤੇ ਬਤਿਯਾਂ ਅਬ ਰਹੀ ॥ ਕਹੁ ਰਾਜਾ
 ਮੋਕਹੱ ਕਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਤੇਸੌ ਛਾਡਿ ਰੰਕ ਕਹੱ ਬਰਿਯੈ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਾਕੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਯੋ
 ਅਹੀਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਾਂਧਿ ਤਾਂਕੋ ਦਿਯਾ ਸਰਿਤਾ ਬਿਖੈ ਬਹਾਇ ॥੨੨॥ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਯੋ ਸੁਖ ਦੀਆ ਜਮ
 ਤੇ ਲੀਆ ਬਚਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹਿਤ ਤੇ ਮਾਰਯੋ ਤਿਸੈ ਐਸੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ॥੨੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਤੀਸਵੰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯॥੫੭੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੌ ਕਹੀ ॥ ਹਮ ਤੇ ਸਕਲ ਕੁਕ੍ਰਿਯਾ ਰਹੀ ॥ ਤੁਮ ਜੋ ਹਮ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥
 ਜਾਨੁਕ ਸੁਧਾ ਸ੍ਰਵਨ ਭਰਿ ਡਾਰੇ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਕਰਿ ਮੰਤ੍ਰਿ ਬਰਿ ਇਹੈ ਬਚਨ ਮੁਰ ਤੋਹਿ ॥
 ਜੁ ਕਛੁ ਚਰਿਤ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਰੇ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਸਭ ਮੋਹਿ ॥੨॥ ਏਕ ਰਾਵ ਕਾਨੋ ਹੁਤੇ ਤਾਹਿ ਕੁਕ੍ਰਿਯਾ ਨਾਰਿ ॥
 ਰਮੀ ਜਾਰ ਸੌ ਰਾਇ ਕੀ ਆਂਖਿ ਅੰਬੀਰਹਿ ਡਾਰਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਮਾਸ ਫਾਗੁ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਨਰ ਨਾਰਿਨ
 ਆਨੰਦ ਬਢਾਯੋ ॥ ਘਰ ਘਰ ਹੋਤ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥੪॥ ਚਾਚਰ ਮਤੀ ਨਾਮ
 ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਂਕੋ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਬਿਧਿ ਬਪੁ ਕਿਯ ਵਾਂਕੋ ॥ ਮਾਨੀ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਚਾਚਰ ਮਤੀ ਜਵਨ
 ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੫॥ ਰੂਪਵੰਤ ਨਟ ਤਵਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਦਨ ਤਬੈ ਤਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਕਰਿ
 ਕੈ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦਾਸ ਮੋਲ ਕੀ ਲਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਘਰ ਘਰ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲਹੀ ਘਰ ਘਰ ਗੈਯਹਿੰ

{੮੪੮}

{੮੪੮}

ਗੀਤ ॥ ਘਰ ਘਰ ਹੋਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨਿ ਘਰ ਘਰ ਨਚਤ ਸੰਗੀਤ ॥੧੭॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਏਕ ਪ੍ਰਬੀਨ ਨਟ ਸਭ ਨਟੂਅਨ
 ਕੋ ਰਾਇ ॥ ਮਦਨ ਛਪਾਏ ਕਾਢੀਐ ਮਦਨ ਕਿ ਨਵਰੰਗ ਰਾਇ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਾਚਰਿ ਪਰੀ ਨਗਰ ਮੈ ਭਾਰੀ ॥
 ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸਭੈ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਨਵਲਾਸਿਨ ਹਾਥਨ ਲਹਕਾਵੈ ॥ ਚਤੁਰਨ ਕੇ ਚਤੁਰਾ ਤਨ ਲਾਵੈ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਘਰ ਘਰ ਚਾਚਰ ਗਾਵਹੀਂ ਘਰ ਘਰ ਬਜਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਹਰਿ ਦਰ ਰਾਗ ਅਲਾਪਿਯਤ ਘਰ ਘਰ ਬਜਤ ਮੁਚੰਗ
 ॥੧੦॥ ਘਰ ਘਰ ਅਬਲਾ ਗਾਵਹੀਂ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਬਚਿਤ੍ਰ ॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨਿ ਜਹੱ ਤਹੱ ਬਜੱਤ
 ਬਚਿਤ੍ਰ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਰ ਨਾਰਿਨ ਮਿਲਿ ਖੇਲ ਰਚਾਯੋ ॥ ਫੂਲ ਪਾਨ ਕੈਫਾਨ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ
 ਨਵਲਾਸਿਨ ਮਾਰੈ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗੀਤ ਉਚਾਰੈ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛੈਲ ਛਬੀਲੀ ਖੇਲ ਹੀ ਨਰ ਨਾਰਿਨ
 ਕੀ ਭੀਰ ॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਸਾਰਿਯੈ ਤਿਤਹਿ ਕਿਸਰਿਯਾ ਚੀਰ ॥੧੩॥ ਘਰ ਘਰ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲੀਯਹਿੰ ਹਸਿ
 ਹਸਿ ਗੈਯਹਿੰ ਗੀਤ ॥ ਘਰ ਘਰ ਹੋਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਧੁਨਿ ਘਰ ਘਰ ਨਚਤ ਸੰਗੀਤ ॥੧੪॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਸਕਲ
 ਉਰਝਿ ਰਹਯੋ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਰਾਨੀ ਹੂੰ ਚਟਪਟ ਅਟਕ ਨਟ ਸੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਰ ॥੧੫॥ ਖੇਲਤ ਫਾਗੁ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗਤਿ
 ਨਰ ਨਾਰੀ ਸੁਖ ਪਾਇੰ ॥ ਅਲਤਾ ਕੀ ਆਂਧੀ ਚਲੀ ਮਨੁਖ ਨ ਨਿਰਖਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬॥ ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮ ਬੱਜੈ ਬਜੰਤੁ ਬਹੁ
 ਰੁਨ ਝੁਨ ਮੁਰਲਿ ਮੁਚੰਗ ॥ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਬਰਸਯੋ ਨੇਹ ਰਸ ਦ੍ਰਿਮ ਦ੍ਰਿਮ ਦਯਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਲਤਾ
 ਸਾਥ ਭਯੋ ਅੰਧਯਾਰੋ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰਤ ਨਹਿ ਹਾਥ ਪਸਾਰੋ ॥ ਰਾਨੀ ਪਤਿ ਅੰਬੀਰ ਦ੍ਰਿਗ ਪਾਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨ੍ਰਿਪਹਿ
 ਅੰਧ ਕੈ ਡਾਰਾ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਆਂਖਿ ਕਾਨਾ ਹੁਤੋ ਦੁਤਿਯੇ ਪਰਾ ਅੰਬੀਰ ॥ ਗਿਰਯੋ ਅੰਧ ਜਿਮਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਦ੍ਰਿਗਜੁਤ ਭਯੋ ਅਸੀਰ ॥੧੯॥ ਰਾਨੀ ਨਵਰੰਗ ਰਾਇ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਦ੍ਰਿੜ
 ਰਤਿ ਕਰੀ ਮਚਾਇ ॥੨੦॥ ਜਬ ਲਗਿ ਨ੍ਰਿਪ ਦ੍ਰਿਗ ਪੋਛਿ ਕਰਿ ਦੇਖਨ ਲਗਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਨੀ ਮਾਨਿ
 ਰਤਿ ਨਟੂਆ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥੨੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਸਰੈ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦॥੫੯੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਐਸੇ ਕਹਾ ਬਿਹਸਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸੰਗ ॥ ਚਰਿਤ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਾਨ ਕੇ ਮੋਸੈਂ ਕਹੈ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧॥

{੮੪੯}

{੮੪੯}

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੀ ਬਾਲ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਜਿਹ ਧਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਤਿਨਿਕ ਪੁਰਖ ਸੌ ਹੇਤੁ
 ਲਗਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਾਜ ਗਹਿ ਗ੍ਰੇਹ ਮੰਗਾਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਨ ਮੰਜਰੀ ਸਾਹੁ ਕੀ ਬਨਿਤਾ ਸੁੰਦਰ ਦੇਹ ॥
 ਬਿੱਦਯਾ ਨਿਧਿ ਇਕ ਬਾਲ ਸੌ ਅਧਿਕ ਬਢਾਯੋ ਨੇਹ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਤਾਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥
 ਆਜੁ ਭਜਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਜਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਭੋਗ ਨ ਕਰਯੋ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈ ਉਰ ਮੈ ਧਰਯੋ ॥੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਲੈ ਉਠਿ ਚਲਾ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰਾ ਨਾਰਿ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠੀ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ
 ਬਿਚਾਰਿ ॥੫॥ ਸੁਨਤ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਨ ਲੋਗ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥ ਬੰਦਸਾਲ ਭੀਤਰ ਤਿਸੈ ਤਬ ਹੀ ਦਿਯਾ
 ਪਠਾਇ ॥੬॥ ਤਬ ਲੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਭਈ ਪੁਕਾਰੂ ਜਾਇ ॥ ਧਨ ਬਲ ਤੇ ਤਿਹੋਂ ਸਾਧ ਕਹੋਂ ਜਮ ਪੁਰਿ
 ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧॥੬੦੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਤਾਤੇ ਤੁਮ ਕਹੋਂ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਉਂ ॥ ਦੇਸ ਪੰਜਾਬ ਏਕ ਬਰ
 ਨਾਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਰਸਮੰਜਰੀ ਨਾਮ ਤਿਹੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਲਾਗਤ ਸੁਖ
 ਜਿਯ ਕੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਬਿਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਤਿਹੋਂ ਜਿਯ ਸੋਕ ਤਵਨ ਕੋ ਭਾਰੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ
 ਤਾਕੇ ਸਦਨ ਚੋਰਨ ਸੁਨੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਾਕੇ ਪਰੇ ਅਮਿਤ ਮਸਾਲੈਂ ਜਾਰਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੋਰ ਆਵਤ
 ਅਤਿ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਮੈ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਅਪਨੀ ਜਾਨ ਕਰਹੁ
 ਰਖਵਾਰੀ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਗਿ੍ਰਹ ਕੋ ਧਨੁ ਤੁਮ ਹਰਹੁ ਹਮਹੂੰ ਸੰਗ ਲੈ ਜਾਹੁ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਰੈਨਿ ਦਿਨ
 ਮੋਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਹੁ ॥੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਹਮਾਰੇ ਧਾਮ ਕੋ ਭੋਜਨ ਕਰਹੁ ਬਨਾਇ ॥ ਪਾਛੇ ਮੁਹਿ ਲੈ ਜਾਇਯਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ
 ਉਪਜਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੋਰ ਕਹਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭਲੀ ਉਚਾਰੀ ॥ ਅਬ ਨਾਰੀ ਤੈ ਭਈ ਹਮਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੱਛ
 ਕੈ ਹਮਹਿ ਖਵਾਵਹੁ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਮੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕਹਾਵਹੁ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੌਛੱਤਾ ਪਰ ਤਬ ਤਰੁਨਿ ਚੋਰਨ ਦਿਯੋ
 ਚਰਾਇ ॥ ਆਪਿ ਕਰਾਹੀ ਚਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨਿ ਬਰੇ ਪਕਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੋਰ ਮਹਲ ਪਰ ਦਏ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥

{੮੫੦}

ਆਪੁ ਮਾਰਿ ਤਾਲੋ ਉਠਿਆਈ ॥ ਬੈਠਿ ਤੇਲ ਕੋ ਭੋਜ ਪਕਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਖੈ ਭੇ ਤਾਂਹਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਡਾਰਿ ਮਾਹੁਰਾ ਭੋਜ ਮੈ ਚੋਰਨ ਦਯੋ ਖਵਾਇ ॥ ਨਿਕਸਿ ਆਪਿ ਆਵਤ ਭਈ ਤਾਲੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ
 ਲਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਬੈਠ ਚੋਰ ਸੌ ਕਹੈ ॥ ਤਾਕੋ ਹਾਥ ਹਾਥ ਸੌ ਗਹੈ ॥ ਬਾਤਨ ਸੌ ਤਾਂ
 ਕੋ ਬਿਰਮਾਵੈ ॥ ਬੈਠੀ ਆਪਿ ਤੇਲ ਅਵਟਾਵੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੇਲ ਜਬੈ ਤਾਤੋ ਭਯੋ ਤਾਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ
 ਬਚਾਇ ॥ ਡਾਰਿ ਸੀਸ ਤਾਕੇ ਦਯੋ ਮਾਰਯੋ ਚੋਰ ਜਰਾਇ ॥੧੨॥ ਚੋਰ ਰਾਜ ਜਰਿ ਕੈ ਮਰਯੋ ਚੋਰ ਮਰਯੋ
 ਬਿਖੁ ਖਾਇ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਬੰਧਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨॥੬੧੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੮**
ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਰਾਵ ਇਕ ਕਹਿਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਾਂਕੋ ਜਗ ਲਹਿਯੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥
 ਨਿਰਖਿ ਬਕਿਤ ਰਹਈ ਜਿਹ ਬਾਮਾ ॥੧॥ ਛੱਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਨਾਮ ਤਵਨ ਕੋ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਗ ਸੁਨਤ ਜਵਨ
 ਕੋ ॥ ਭਵਨ ਚਤੁਰ ਦਸ ਮਾਂਝਿ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਛੱਤ੍ਰ ਕੇਤੁ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥੨॥ ਛੱਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਤਾਂਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥
 ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੇ ਭਾਰੀ ॥ ਬਹੁਤ ਜਤਨ ਆਗਮ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਕੈਸੇ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ਸਰੈ ॥੩॥ ਕੰਨਯਾ ਹੈ
 ਤਾਕੇ ਮਰਿ ਜਾਹੀ ॥ ਪੂਤ ਆਨਿ ਪ੍ਰਗਟੈ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੋਕ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਭਾਰੋ ॥ ਚਰਿਤ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ
 ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰੋ ॥੪॥ ਸੁਤ ਬਿਨੁ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਯੋ ਨ ਦੈਵ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਦਿਜ ਮੁਰਿ
 ਹਾਥ ਦਾਨ ਨਹਿ ਲੇਹੀ ॥ ਗਿ੍ਹ ਕੇ ਲੋਗ ਉਰਾਂਭੇ ਦੇਹੀ ॥੫॥ ਤਾਤੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਰਾਵ ਕੋ
 ਬਦਨ ਉਚਰਿਯੈ ॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਲੀਜੈ ਉਪਜਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਵਨ ਨਿਰਖਿ ਹੈ ਆਈ ॥੬॥ ਸਵਤਿ ਏਕ ਤਿਹ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਇਹ ਬਜਾਹਹੁੰ ਇਹ ਜਗਤ ਉਡਾਈ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਸੇਵ ਕਾਨ
 ਸੌ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਲੋਗਨ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਇ ॥ ਤੇ ਵਾਕੀ ਸਵਤਿਹ
 ਚਹੈ ਸਕੈ ਨ ਮੂਰਖ ਪਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲੋਗ ਸਵਤਿ ਤਾਕੀ ਕਹੱ ਚਹੈ ॥ ਵਾਕੀ ਉਸਤਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਕਹੈ ॥
 ਕਹੈ ਜੁ ਇਹ ਪ੍ਰਭੁ ਬਰੈ ਸੁ ਮਾਰੋ ॥ ਅਧਿਕ ਟੂਕਰੋ ਚੱਲੈ ਹਮਾਰੋ ॥੯॥ ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਅਤਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਦਿਖਾਵੈ ॥

{੮੫੦}

{੮੫੧}

ਤਾਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਕਰਿ ਖਾਵੈਂ ॥ ਤਾਕਹੱ ਦਰਬੁ ਨ ਦੇਖਨ ਦੇਹੀਂ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਬਾਹਰ ਤੇ ਲੇਹੀਂ ॥੧੦॥ ਪੁਨਿ
 ਤਿਹ ਮਿਲਿਹਿ ਸਵਤਿ ਸੋ ਜਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਰਹਿ ਬਡਾਈ ॥ ਤੁਮ ਕਹੱ ਬਰਿ ਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਮਾਰੋ ॥
 ਹੈ ਹੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੁਮਾਰੋ ॥੧੧॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਤਾਕੋ ਧਨੁ ਲੂਟਹਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੱ ਕੂਟਹਿ ॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤਿਨੈ ਦਿਖਰਾਵੈਂ ॥ ਦੁਹੰਅਨ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਕੈ ਖਾਵੈਂ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਕੋ ਦੁਹੰਅਨ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਇ ॥ ਦਰਬੁ ਜੜਨਿ ਕੇ ਧਾਮ ਕੋ ਇਹ ਛਲ ਛਲਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਵਤਿ
 ਤ੍ਰਾਸ ਜੜ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਸੁਤ ਹੇਤ ਕਮਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਠਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ
 ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇ ਰਮਿ ਔਰਨ ਸੋ ਕਹੈਂ ਇਹੋ ਕੁਤਿਯਾ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥ ਏਕ ਦਰਬੁ ਹਮੈ ਚਾਹਿਯੈ
 ਜੋ ਦੈ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਜ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਿਯ ਜਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਨ ਬਾਤ ਪਛਾਨੈ ॥
 ਰਾਜਾ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਭਾਖਿਯੈ
 ਜਾਕਹੱ ਪਿਯ ਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤਿਹੋ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਅਨਤ ਕੀ ਸੇਜ ਬਿਹਾਰਨ ਜਾਇ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ
 ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸਵਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਤੇ ਵਾਕੀ ਕਛੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਕਛੁ ਔਰ
 ਬਖਾਨੈ ॥੧੮॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਇ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਭ ਤਾਂਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥ ਤਾਂ ਸੋ ਮੈਨ ਬਿਹਾਰ ਬਿਸੇਖ
 ਕਮਾਇਯੈ ॥ ਐਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰ ਪਰੈ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਸੋ ਨੇਹੁ ਨ ਕਬਹੂੰ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੯॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਭਲੋ ਵਹੈ ਜੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਬ ਨ ਨੇਹ ਲਗੈਯੈ ॥
 ਜੋ ਜਿਤ ਜਗ ਆਪਨਨ ਕਹੈਯੈ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਸਮ ਭਵਰ ਕੀ ਫੂਲੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਬਿਨੁ
 ਰਸ ਲੀਨੇ ਕਜੋਂ ਰਹੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰਿ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਹੋ ਤੁਮ ਚਾਹਹੁ ਤਿਸੈ ਲੈ ਆਵਹਿੰ ॥ ਅਬ
 ਹੀ ਤੁਹਿ ਸੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵਹਿੰ ॥ ਤਾਸੋ ਭੋਗ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਕੀਜੈ ॥ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੨੨॥
 ਯੋ ਰਾਜਾ ਸੋ ਬੈਨ ਸੁਨਾਵਹਿੰ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਇ ਰਾਨੀਯਹਿ ਭੁਲਾਵਹਿੰ ॥ ਜੋ ਹਮ ਤੇ ਨਿਕਸਨ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਵੈ ॥ ਅਨਿਕ
 ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਨਿਤ ਭ੍ਰਿਤਨ ਕੇ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਸੋਚ ਬਿਹਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ

{੮੫੧}

{੮੫੨}

ਸਮਝਿ ਕਛੁ ਦੈ ਨਹੀ ਰਾਨੀ ਧਨਹਿ ਲੁਟਾਇ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭੱਛੁ
 ਭੋਜ ਅਰੁ ਮਦਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਦਹਿ ਰਾਜਾ ਲੈ ਪਿਯੋ ॥ ਬੋਰਿਕ ਸੋ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥੨੫॥ ਨ੍ਰਿਪ
 ਕਹ ਭਯੋ ਮੱਦਯ ਮਦ ਭਾਰੋ ॥ ਸੋਇ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਸੁਧਹਿ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਪਤਿ ਸੋਯੋ ਲਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਭੇਦ
 ਅਭੇਦ ਪਛਾਨਯੋ ਨਾਹੀ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਯੋ ਸੋਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਈ ਜਾਰਿ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥ ਜਾਗਤ
 ਕੋ ਸੋਵਤ ਸਮਝਿ ਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ਕੁਕਾਇ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਨੀ ਗਈ ਭੂਪ ਤਬ ਜਾਗਯੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕੁਅਰਿ
 ਕੇ ਹਿਤ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਤਿਨ ਕੇ ਪਾਛੇ ਗਹਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਸੁੰਨਯ ਗ੍ਰਿਹ ਲਹਯੋ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਰਮਤ ਸਰ ਤਨਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਅਬ ਇਨ ਦੁਹੁੰਅਨ ਕੋ ਹਨੋ ਯੋ ਕਹਿ ਕਸੀ ਕਮਾਨ ॥੨੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਯੋ ਮਨਿ ਆਈ ॥ ਸੰਕਿ ਰਹਾ ਨਹਿ ਚੋਟ ਚਲਾਈ ॥ ਯਹ ਬਿਚਾਰ ਮਨ ਮਾਹਿ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਹਿ ਮਾਰਾ ॥੩੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਇਨ ਕਹ ਅਬ ਮਾਰਿਹੋ ਇਮਿ ਬਾਹਰ
 ਉਡਿ ਜਾਇ ॥ ਆਨ ਪੁਰਖ ਸੋ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਮ ਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੩੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਿਨ ਦੁਹੁੰਅਨ ਨਹਿ
 ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਉਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਤੀ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਨੋ ॥ ਪੌਢਿ ਰਹਾ ਸੋਵਤ ਸੋ
 ਜਾਨੋ ॥੩੨॥ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ਤਾਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਡਰਿ ਕੈ ॥ ਪੌਢਿ ਰਹੀ ਤਜੋਂ ਹੀ
 ਲਪਟਾਈ ॥ ਸੋਵਤ ਜਾਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਖਾਈ ॥੩੩॥ ਸੋਵਤ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲਖਿ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਬਾਤ
 ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਜਾਗਤ ਪਤਿ ਸੋਵਤ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਮੋਰ ਭੇਦ ਇਨ ਕਛੁ ਨ ਜਾਨਾ ॥੩੪॥ ਰਾਵ ਬਚਨ ਤਬ
 ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਹ ਗਈ ਥੀ ਤੈਂ ਹਮੈ ਬਤਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਮਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਾਨਨ
 ਤੇ ਪਿਆਰੇ ॥੩੫॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਇਕ ਟਕ ਮੁਹਿ ਪਰੀ ॥ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਸੋਵਤ ਹਮ ਕਰੀ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਏਕ ਬਿਧਿ
 ਦਿਯਾ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤੇ ਮੋਕਹੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਯਾਰੇ ॥੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਸੇਜ ਕੇ ਚਹੁੰਦਿਸਿ ਲੇਤ ਭਵਰਿਯਾ ਨਿੱਤ ॥
 ਵਹੈ ਜਾਨੁ ਤੁਮਰੇ ਫਿਰੀ ਸੱਤਿ ਸਮਝਿਯਹੁ ਚਿੱਤ ॥੩੭॥ ਪਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹਨਿ ਨਾ ਸਕਯੋ ਮਨ ਤੇ ਖੁਰਕ ਨ ਜਾਇ ॥
 ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਿੰਹ ਨਾਰਿ ਸੋ ਰਮਯੋ ਨ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੩੮॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਕਹ ਭਜਤ ਹੁਤੋ ਸੁਖੁ

{੮੫੨}

{੮੫੩}

{੮੫੩}

ਪਾਇ ॥ ਬਾਤ ਆਇ ਚਿਤ ਜਾਇ ਜਬ ਘਰੀ ਨ ਭੋਗਾ ਜਾਇ ॥੩੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਰਾਨੀ ਜੀਯ ਭੀਤਰ
ਜਾਨੈ ॥ ਲੱਜਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਕਛੁ ਨ ਬਖਾਨੈ ॥ ਬਾਤਨ ਸੌ ਤਾਕਹੰ ਬਿਰਮਾਵੈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ
ਦਿਖਾਵੈ ॥੪੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਕਛੁ ਟੂਟੇ ਜੁਰਤ ਹੈ ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਮਿੱਤ ॥ ਏ ਦੈ ਟੂਟੇ ਨਾ ਜੁਰਹਿ ਏਕੁ
ਸੀਸ ਅਰੁ ਚਿੱਤ ॥੪੧॥ ਚਾਕਰ ਕੀ ਅਰੁ ਨਾਰਿ ਕੀ ਏਕੈ ਬਡੀ ਸਜਾਇ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਕਬਹੁ ਨਾ ਮਾਰਿਯਹਿ ਮਨ
ਤੇ ਮਿਲਹਿ ਭੁਲਾਇ ॥੪੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੇਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੩੩॥੬੬੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਰਿਹੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਨਿਵਰਿਹੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਤੁਮੈ
ਸੁਨੈਹੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈਹੋ ॥੧॥ ਸਹਰ ਸਿਰੰਦ ਬਿਖੈ ਇਕ ਜੋਗੀ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਭੀਤਰਿ ਅਤਿ
ਭੋਗੀ ॥ ਏਕ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਤਾਂਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥ ਸੁਰਗ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਕਾ ਨਾਮਾ ॥
ਸ੍ਰੀ ਛਬਿ ਮਾਨ ਮਤੀ ਵਹ ਬਾਮਾ ॥ ਵਾਸੋਂ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਹੋ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਪਾਵੈ ॥੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਜੋਗੀ ਘਰ ਹੁਤੇ ਗ੍ਰਿਹਸਤੀ ਪਹੁੰਚਯਾ ਆਇ ॥ ਤਾਂ ਸੌ ਕਹਾ ਬਨਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਚਰਿਤ
ਸਮਝਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਹਾਥ ਤੁਮ ਪੈਯਹੁ ॥ ਦੌਰਤ ਨਿਕਟ ਸੁ ਯਾਕੇ ਜੈਯਹੁ ॥ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਇ
ਬਚਨ ਇਮਿ ਭਾਖਯੋ ॥ ਮੋਰੋ ਚੋਰ ਚੋਰਿ ਇਨ ਰਾਖਯੋ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਜੁ ਤੁਹਾਰੋ ਨਾਥ ਇਹ ਤਾਕਹੁ ਜਾਹੁ
ਦੁਰਾਇ ॥ ਤਾਕੋ ਬਹੁਰਿ ਨਿਕਾਰਿ ਹੋ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਹਿ ਐਸੇ ਆਇਸਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥
ਆਪ ਤਵਨ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਆਵਤ ਪਤਿਹਿ ਦੁਰਾਯੋ ਤਾਂਕੋ ॥ ਆਪ ਬਚਨ ਭਾਖਯੋ ਇਮਿ ਵਾਂਕੋ ॥੭॥
ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਰੋ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਡਰੋ ॥ ਕੋਪ ਏਕ ਜੋਗੀ ਕਹੋ ਜਾਗਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਚੇਲਾ
ਕਹੋ ਮਾਰਨ ਲਾਗਯੋ ॥੮॥ ਮੈ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹੋ ਦਯੋ ਹਟਾਈ ॥ ਵਾ ਚੇਲਾ ਕਹੋ ਲਯੋ ਛਪਾਈ ॥ ਚਲਹੁ ਨਾਥ
ਉਠਿ ਤੁਮੈ ਦਿਖਾਉਂ ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਿਰਾਉਂ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਲਾ ਕਿਯਾ ਤੈ ਰਾਖਯਾ ਸੁਖਿਤ ਕਿਯਾ
ਮੁਰ ਚੀਤਿ ॥ ਸਰਨਾਗਤ ਦੀਜਤ ਨਹੀ ਇਹੈ ਬਡਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਮਨੋਹਰ ਬਾਤ ਜੜ ਰੀਝਿ ਗਯੋ

{੮੫੪}

{੮੫੪}

ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾਸੋਂ ਕਰੀ ਭੇਦ ਪਛਾਨਾ ਨਾਹਿ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਤੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪॥੬੭੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਨਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਕਟਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਹਯੋ ਨਾਥ ਸੁਨੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇਸ ਰਾਇ ਇਕ
ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਜਾਂ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਾਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਲਹਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਵਹੀਂ ॥ ਨਿਰਖਿ
ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਹਿੰ ਸਭੈ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਪਿਯ ਪਿਯ ਤਾਕਹੱ ਬੈਨ ਸਦਾ ਮੁਖ ਭਾਖਹੀਂ ॥ ਹੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਜਾ
ਸੋਂ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਰਾਖਹੀਂ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾਕੇ ਰਹੈਂ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਏਕ ਸੰਗ ਰਾਜਾ
ਰਮੈ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜੀਯ ਜਾਨਿ ॥੩॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਂਖਿ ਮੀਚਨ
ਖੇਲਤ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਉਪਜਾਇ ॥੪॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਕੀ ਦੂਜੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ
ਤਾਸੋਂ ਕਿਯਾ ਇਮਿ ਕਹਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥੫॥ ਮੈ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਤੋਸੋਂ ਰਮੋਂ ਰਮੋਂ ਨ ਯਾਕੇ ਸੰਗ ॥ ਕੋਟਿ ਕਸਟ ਤਨ
ਪੈ ਸਹੋ ਕੈਸੋ ਈ ਦਹੈ ਅਨੰਗ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਮਾਨ ਕਲਾ ਭਜਿ ਦਈ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਰੁਕਮਕੇਤ
ਨ੍ਰਿਪ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਨੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਲੁਕ ਮੀਚਨ ਕੀ ਖੇਲ ਜਾਨਿ
ਜਿਯ ਮੈ ਲਈ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਉਠਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਵਾਂਕੀ ਦੋਊ ਆਂਖਿ ਛੁਰਾਈ ॥
ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਤਿਹੱ ਸੰਗ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਂਤੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫॥੬੭੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਇ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੇ ਭ੍ਰਮਹਿ ਬਿਨਾਸੋਂ ॥ ਗੈਂਡੇ ਖਾਂ ਡੋਗਰ ਤਹ ਰਹੈ ॥
ਫਤੇ ਮਤੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਮਹਿਕ ਧਾਮ ਧਨ ਭਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਕਰਤ ਅਧਿਕ ਰਖਵਾਰੀ ॥
ਚਰਵਾਰੇ ਬਹੁ ਤਿਨੈ ਚਰਾਵਹਿੰ ॥ ਸਾਂਝ ਪਰੈ ਘਰ ਕੋ ਲੈ ਆਵਹਿੰ ॥੨॥ ਇਕ ਚਰਵਾਰਾ ਸੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਅਟਕੀ ॥
ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਬਹੁਰੇ ਘਰ ਆਵੈ ॥੩॥
ਚੌਪਈ ॥ ਡੋਗਰ ਸੋਧ ਏਕ ਦਿਨ ਲਹਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਪਾਛੋ ਗਹਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਨਿਰਖੇ ਤਹੱ ਜਾਈ ॥

{੮੫੫}

ਬੈਠਿ ਰਹਾ ਜਿਯ ਕੋਪ ਬਢਾਈ ॥੪॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੇਲ ਸੋਇ ਤੇ ਗਏ ॥ ਬੇ ਸੰਭਾਰ ਨਿਜੁ ਤਨ ਤੇ ਭਏ ॥
 ਸੋਵਤ ਦੁਹੰਅਨ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਯੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਤਾਂ ਕੋ ਤੁਰਤੁ
 ਤਹੀਂ ਬੈਠ ਛਪਿ ਜਾਇ ॥ ਤਨਿਕ ਤਾਤ ਲੋਹੂ ਲਗੇ ਬਾਲ ਜਰੀ ਅਕੁਲਾਇ ॥੬॥ ਚੋਪਈ ॥ ਮੂੰਡ ਬਿਨਾ ਨਿਜੁ
 ਮੀਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਧਾਰਯੋ ॥ ਦਸੋਂ ਦਿਸਨ ਕਾਢੇ ਅਸਿ ਧਾਵੈ ॥ ਹਾਥ ਪਰੈ ਤਿਹ
 ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥੭॥ ਡੋਗਰ ਛਪਯੋ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਢੂੰਢਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਨਾ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਵੈਸੇ ਹੀ ਪੈਰਿ
 ਨਦੀ ਕਹੱ ਆਈ ॥ ਤਹਾਂ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਦਿਯਾ ਬਹਾਈ ॥੮॥ ਪੈਰਿ ਧਾਮ ਸਰਿਤਾ ਕਹ ਆਈ ॥ ਪੌਢਿ ਰਹੀ
 ਜਨੁ ਸਾਂਪ ਚਬਾਈ ॥ ਪਾਛੇ ਤਰਿ ਡੋਗਰ ਹੁੰ ਆਯੋ ॥ ਮੂੜ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਕਾਲ
 ਬਿਹਾਨਯੋ ॥ ਬੀਤਾ ਬਰਖ ਏਕ ਦਿਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਬ ਡੋਗਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਰੋ ਨਾਰਿ ਇਕਿ ਕਾਜ
 ਹਮਾਰੋ ॥੧੦॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਾਰਜ ਮੁਰ ਕੀਜਹੁ ॥ ਮਖਨੀ ਕਾਢਿ ਧਾਮ ਤੇ ਦੀਜਹੁ ॥ ਜਾਤ ਕਹਯੋ ਤਹੱ
 ਤ੍ਰਿਯ ਮੈ ਨਾਰੀ ॥ ਹੇਰਿ ਅੰਧੇਰ ਡਰੋਂ ਮਨ ਮਾਰੀ ॥੧੧॥ ਡੋਗਰ ਕਹਾ ਲਗਤ ਦੁਖੁ ਮੋ ਕੋ ॥ ਭੂਲਿ ਗਯੋ ਵਹ
 ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਤੋ ਕੋ ॥ ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਕਰਿ ਪਾਰ ਪਰਾਈ ॥ ਜਾਰ ਬਹਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਈ ॥੧੨॥ ਚਮਕਿ
 ਉਠੀ ਜਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੋਰ ਭੇਦ ਇਨ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬ ਹੀਂ ਯਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਮਾਰਿ
 ਚੋਰ ਇਹ ਗਏ ਉਚਾਰੋਂ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੈਠਿ ਅੰਧੇਰੇ ਧਾਮ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰਿ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ
 ਪੈ ਹਤ ਕੇ ਨਿਮਿਤਿ ਕਰੇ ਪਚਾਸਿਕ ਵਾਰਿ ॥੧੪॥ ਨਿਰਖਿ ਚਮਕ ਤਰਵਾਰ ਕੀ ਦੁਰਯਾ ਮਹਿਖ ਤਰ ਜਾਇ ॥
 ਤਨਿਕ ਨ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਗਨ ਦੀਆ ਇਹੱ ਛਲ ਗਯੋ ਬਚਾਇ ॥੧੫॥ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੋ ਆਈ ਤਹੀਂ
 ਬਹਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੀਆ ਨੈਕ ਨ ਰਹੀ ਲਜਾਇ ॥੧੬॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬॥੬੯੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਤਬੈ ਕਥਾ ਛੱਤੀਸਵੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੀ
 ਸੁਧਾਰਿ ॥੧॥ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਡੋਗਰ ਘਾਉ ਉਬਾਰਿ ॥ ਤਾਂਹਿ ਤੁਰਤੁ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਗਰੇ ਰਸਰੀਆ

{੮੫੫}

{੮੫੬}

{੮੫੬}

ਡਾਰਿ ॥੨॥ ਵਾ ਰਸਿਯਾ ਕਹ ਛਾਨਿ ਕੈ ਬਾਂਧਿਸਿ ਬਰੇ ਬਨਾਇ ॥ ਆਪੁ ਉਚ ਕੂਕਤ ਭਯੋ ਲੋਗਨ ਸਭਨ
 ਸੁਨਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਦੇਹੀ ਕੇ ਘਾਵ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਿਨ
 ਕੋ ਲੈ ਨਾਰਿ ਦਿਖਾਰੀ ॥ ਰੋਇ ਕੂਕ ਉਚੇ ਕਰਿ ਮਾਰੀ ॥੪॥ ਜਬ ਮੋਰੇ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਵ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਅਧਿਕ
 ਸੋਕ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਭੇਦ ਪਾਇ ਦਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹ ਟਾਰੀ ॥ ਲੈ ਪਾਂਸੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਬਿਹਾਰੀ ॥੫॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੂਧ ਦੁਹਤ ਕਟਿਯਾ ਨਿਮਿਤਿ ਮਹਿਖੀ ਮਾਰਿਸ ਮੋਹਿ ॥ ਘਾਵ ਭਯੋ ਤਰਵਾਰ ਸੋ ਕਹਾ ਬਤਾਉਂ ਤੋਹਿ
 ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਬ ਆਛੇ ਤਿਹ ਕਫਨ ਬਨੈਯੈ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਭੂਅ ਖੋਦ ਗਡੈਯੈ ॥ ਹੋਂ ਹੂੰ ਬਜਾਹ ਅਵਰ
 ਨਹਿ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਯਾਕੇ ਬਿਰਹ ਲਾਗਿ ਕੈ ਬਰਿਹੋਂ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲੋਗਨ ਸਭਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਆਛੇ ਕਫਨ
 ਬਨਾਇ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰਨੀ ਨਾਰਿ ਕਹ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੀਆ ਦਬਾਇ ॥੮॥੨॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸੈਂਤੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭॥੧੦੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਰ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਰੀ ॥ ਏਕ ਤਰੁਨਿ ਜੋਬਨ ਕੀ ਭਰੀ ॥ ਏਕ ਚੋਰ ਤਾ ਕਹ ਠਗ ਬਰਯੋ ॥
 ਅਧਿਕ ਅਨੰਦ ਦੁਹੂੰ ਚਿਤ ਕਰਯੋ ॥੧॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਤਸਕਰ ਉਠਿ ਜਾਵੈ ॥ ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਠਗ ਦਰਬੁ ਕਮਾਵੈ ॥
 ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਹੀਂ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹੀਂ ॥੨॥ ਠਗ ਜਾਨੈ ਮੋਰੀ ਹੈ ਨਾਰੀ ॥ ਚੋਰ ਕਹੈ
 ਮੋਰੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈ ਤਾਹਿ ਦੋਊ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ ਰੁਮਾਲ
 ਬਾਲ ਤਿਨ ਕਾਢਾ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਜਿਯ ਆਨੰਦ ਬਾਢਾ ॥ ਵਹ ਜਾਨੈ ਮੋਰੇ ਹਿਤ ਕੈ ਹੈ ॥ ਚੋਰ ਲਖੈ ਮੋਹੀ ਕਹ
 ਦੈ ਹੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੋਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਜਾਰਾ ਹੁਤੋ ਤਾਕਹੁੰ ਦਿਯਾ ਰੁਮਾਲ ॥ ਤਾ ਕਹੁ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ਠਗ ਮਨ
 ਮੈ ਭਯਾ ਬਿਹਾਲ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ਤਸਕਰ ਸੋ ਕਿਯੋ ॥ ਛੀਨ ਰੁਮਾਲ ਹਾਥ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਚੋਰ ਕਹਾ
 ਮੋ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਕਾਢਾ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਜਿਯ ਬਾਢਾ ॥੬॥ ਆਪੁ ਬੀਚ ਗਾਰੀ ਦੋਊ ਦੇਹੀਂ ॥ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਰ
 ਕੇਸ ਗਹਿ ਲੇਹੀਂ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰੈ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੋਟ ਪਰੈ ਘਰਿਯਾਰਾ ॥੭॥ ਦੋਊ ਲਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ
 ਪਹਿ ਆਏ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਹੈ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਠਗ ਤਸਕਰ ਦੁਹੂੰ ਬਚਨ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤੈਂ ਇਹ ਨਾਰਿ ਕਿ ਮੋਰੀ

{੮੫੭}

ਨਾਰੀ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨ ਤਸਕਰ ਠਗ ਮੈ ਕਹੋਂ ਹੋਂ ਤਾਹੀ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਜੋ ਛਲ ਬਲ ਜਾਨੈ ਘਨੋ ਜਾਮੈ ਬੀਰਜ
 ਅਪਾਰ ॥੯॥ ਬਹੁਰਿ ਬਾਲ ਐਸੇ ਕਹਾ ਸੁਨਹੁ ਬਚਨ ਮੁਰ ਏਕ ॥ ਸੋ ਮੋ ਕੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰੈ ਜਿਹ ਮਹਿ ਹੁੰਨਰ
 ਅਨੇਕ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨਿ ਬਾਲਾ ਮੈ ਬੈਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਅਬ ਪੌਰਖ ਤੈਂ ਦੇਖੁ ਹਮਾਰੋ ॥ ਅਧਿਕ ਬੀਰਜ
 ਜਾਮੈ ਜਿਯ ਧਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤਾਹੀ ਕਹੋਂ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੧੧॥ ਠਗ ਬਚ ਭਾਖਿ ਨਗਰ ਮਹਿ ਗਯੋ ॥
 ਇਸਥਿਤ ਏਕ ਹਾਟ ਪਰ ਭਯੋ ॥ ਮੁਹਰੈਂ ਸਕਲ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰ ਧਰੀ ॥ ਸਾਹੁ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉੱਚਰੀ ॥੧੨॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸ ਭਾਂਤਿ ਉੱਚਰਤ ਭਯਾ ਹੈ ਢੀਲੋ ਸਰਬੰਗ ॥ ਮੁਹਰਨ ਕੋ ਸੌਦਾ ਕਰੋਂ ਸਾਹੁ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗ ॥੧੩॥
 ਮਦਨ ਰਾਇ ਠਗ ਇਮ ਕਹੀ ਮਨ ਮੈ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਲੈ ਮੁਹਰੈਂ ਰੁਪਯਾ ਦੇਵੋਂ ਤੁਮ ਕਹੋਂ ਸਾਹ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੪॥
ਚੌਪਈ ॥ ਯੋ ਜਬ ਸਾਹ ਬੈਨਿ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਅਸਰਫੀ ਧਨੀ ਕਹਾਯੋ ॥ ਠਗ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਬੈ ਤੇ
 ਪਰੀ ॥ ਸਭ ਸਨਕੀ ਮਨ ਭੀਤਰਿ ਧਰੀ ॥੧੫॥ ਮੁਹਿਰੈਂ ਡਾਰਿ ਗੁਬਰਿਯਹਿ ਲਈ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਬਨਿਯਾ
 ਕਹੋਂ ਦਈ ॥ ਉਚੇ ਸੋਰ ਕਰਾ ਪੁਰ ਮਾਰੀ ॥ ਮੈ ਮੁਹਰਨ ਕਹ ਬੇਚਤ ਨਾਰੀ ॥੧੬॥ ਸੋਰ ਸੁਨਤ ਪੁਰ ਜਨ
 ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਵਾ ਬਨਿਯਾ ਠਗ ਕੇ ਢਿਗ ਆਏ ॥ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ਨਿਰਖਤ ਅਨੁਰਾਰੋ ॥ ਤਿਹ ਦੁਹੁੰਅਨ ਕਹੋਂ ਪੁਛਨ
 ਲਾਰੋ ॥੧੭॥ ਤੁਮ ਕਯੋ ਜੁੱਧ ਕਰਤ ਹੋ ਭਾਈ ॥ ਹਮੈਂ ਕਹਹੁ ਸਭ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਦੁਹੁੰਅਨ ਕਹੋਂ ਅਬਹੀ
 ਗਹਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਲੈ ਕਾਜੀ ਪੈ ਨਜਾਇ ਚੁਕੈ ਹੈਂ ॥੧੮॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉੱਦਿਤ ਠਗ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕਹੋਂ ਲੈ ਕਾਜੀ
 ਪਹ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਦੀਨ ਪੁਕਾਰੋ ॥ ਕਰਿ ਕਾਜੀ ਤੈਂ ਨਜਾਇ ਹਮਾਰੋ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ
 ਲਗਿ ਬਨਿਯਾ ਹੈ ਦੁਖੀ ਇਮਿ ਕਾਜੀ ਸੋ ਬੈਨ ॥ ਹਮਰੋ ਕਰੋ ਨਿਯਾਇ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਸੂਵਤ ਜਲ ਨੈਨ ॥੨੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਕਾਜੀ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ਕਲਾਮੁੱਲਾ ਕੀ ਆਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਖੁਦਾਇ ਸੁਨੈਗੋ ਦਾਦ ਹਮਾਰੋ ॥
 ਹੈ ਹੋ ਦਾਵਨ ਗੀਰ ਤੁਹਾਰੋ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਧਿਕ ਦੀਨ ਹੈ ਠਗ ਕਹਯੋ ਸੁਨੁ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਹਮ
 ਪੁਕਾਰ ਤੁਮ ਪੈ ਕਰੀ ਹਮਰੋ ਕਰੋ ਨਜਾਇ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਜੀਅ ਨਜਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਗਟ
 ਸਭਾ ਮੈ ਦੁਹੁੰ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜੋ ਮੁਹਰਨ ਕੇ ਸਨਹਿ ਬਤਾਵੈ ॥ ਸੋ ਸਭ ਆਜੁ ਅਸਰਫੀ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥ ਸਨ

{੮੫੭}

{੮੫੮}

ਮੁਹਰਨ ਕੋ ਬਨਿਕ ਨ ਜਾਨੋਂ ॥ ਮੂੰਦਿ ਰਹਾ ਮੁਖ ਕਛੁ ਨ ਬਖਾਨੋਂ ॥ ਰੋਇ ਪੀਟ ਕਰਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਹਾਹਾ
 ਕਿਯਸਿ ਕਹਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੁਹਰ ਅਕਬਰੀ ਏਕ ਸਤ ਜਹਾਂਗੀਰੀ ਸੈ ਦੋਇ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਨੀ
 ਚਾਰਿ ਸੈ ਦੇਖ ਲੇਹੁ ਸਭ ਕੋਇ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭਾ ਬੀਚ ਜਬ ਮੁਹਰ ਉਘਾਰੀ ॥ ਸੋ ਨਿਕਸੀ ਜੋ ਠਗਹਿ
 ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਾਜੀ ਛੀਨਿ ਸਾਹੁ ਤੇ ਲੀਨੀ ॥ ਲੈ ਤਸਕਰ ਕੇ ਕਰ ਮੈ ਦੀਨੀ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਸ ਕਾਜੀ
 ਕੋ ਪਸਰਜੋ ਠਗ ਭਾਖਜੋ ਸਭ ਗਾਂਉਂ ॥ ਕੀਨੋ ਉਮਰ ਖਿਤਾਬ ਜਿਮਿ ਆਜੁ ਹਮਾਰੋ ਨਜਾਂਉਂ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਠਗ ਲੈ ਕੈ ਮੁਹਰੈਂ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਾਜੀ ਕਛੁ ਨਜਾਇ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਨਿਯਾ ਕਾਢਿ ਸਦਨ ਤੇ
 ਦੀਨਾ ॥ ਝੂਠੇ ਤੇ ਸਾਚਾ ਠਗ ਕੀਨਾ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਠਗਹਿ ਅਸਰਫੀ ਸਾਤ ਸੈ ਕਰ ਦੀਨੀ ਨਰ
 ਨਾਹਿ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿ ਲੈ ਆਇਯੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥੨੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਤੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮॥੭੩੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਸਕਰ ਉਠਿ ਧਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸ੍ਰਾਨ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਾਹਿ ਜਹਾਂ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਪਗ ਧਾਰਜੋ ॥
 ਗੱਪੈਂ ਕਹਤ ਗਪਿਆਹਿ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥੧॥ ਏਦਿਨ ਸਾਹ ਨਾਮ ਤਸਕਰ ਬਰ ॥ ਆਯੋ ਸਾਹਿ ਜਹਾਂ ਜੁ ਕੇ ਘਰ ॥
 ਰਾਜਮਤੀ ਨਾਰੀ ਹਿਤ ਗਯੋ ਤਹੱ ॥ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਸੋਵਤ ਜਹੱ ॥੨॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬਹੁਰੋਂ ਤਰਵਾਰਿ ਨਿਕਾਰਿ
 ਕੈ ਚੋਰ ਸੁ ਵਾ ਗਪਿਯਾ ਕਹੱ ਮਾਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਫੁਨਿ ਲਾਲ ਉਤਾਰਿ ਲਯੋ ਪਗਿਯਾ ਜੁਤ ਫੋਰਿ ਇਜਾਰ ਪੈ ਅੰਡ ਦਿਯੋ ॥
 ਤਬ ਸੂਬਨਿ ਸਾਹੁ ਉਤਾਰ ਦਈ ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਿਨ ਹਾਥ ਕਿਯੋ ॥ ਫੁਨਿ ਗੋਸਟਿ ਬੈਠਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਕਰਿ ਗਾੜੁ ਹਿਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਾਹ ਲਖਾ ਬੀਰਜ ਗਿਰਾ ਕੀਨੀ ਦੂਰ ਇਜਾਰ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਪਗਰਿਯਾ
 ਲਾਲ ਜੁਤ ਲੀਨਿ ਚੋਰ ਸੰਭਾਰਿ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੈਠਿ ਚੋਰੁ ਅਸਿ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਏਕ ਚੋਰ ਦੂਜੋ ਧਰ ਫਾਂਸੀ ॥
 ਏਕ ਨਾਰਿ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਅਪਨੀ ਜਾਨਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦਿਨ ਤਸਕਰ ਤਾਸੋ ਰਮਤ
 ਦਰਬ ਠਗਨ ਠਗ ਜਾਇ ॥ ਰੈਨਿ ਚੋਰ ਚੋਰਤ ਗਿ੍ਹਨ ਤਾਂਹਿ ਮਿਲਤ ਠਗ ਆਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹੋਡ ਰੁਮਾਲ
 ਹੇਤ ਤਿਨ ਪਰੀ ॥ ਮੁਹਰ ਸਾਤ ਸੈ ਠਗਹੁੰ ਹਰੀ ॥ ਪੁਨਿ ਬਾਰੀ ਤਸਕਰ ਕੀ ਆਈ ॥ ਤੁਮੈ ਕਥਾ ਸੋ ਕਹੋਂ

{੮੫੮}

{੮੫੯}

{੮੫੯}

ਸੁਨਾਈ ॥੭॥ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਤਸਕਰ ਗਿ੍ਹ ਆਯੋ ॥ ਗਪਿਯਾ ਕਹੱ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਲਾਲ
 ਪਗਿਯਾ ਜੁਤਹਰੀ ॥ ਗੋਸਟਿ ਬੈਠਿ ਸਾਹ ਸੋਂ ਕਰੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਪਗਿਯਾ ਹਰੀ ਲਈ ਇਜਾਰ
 ਉਤਾਰ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਾ ਸਾਹ ਕਾ ਹੋਇ ਕਵਨ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥੯॥ ਲਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਹਰ ਪਹੁਚਿਯਾ ਜਹਾਂ ਨ ਪਹੁਚਤ
 ਕੋਇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਯੋ ਸਾਹ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਵਨ ਕੀ ਹੋਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਿਨ ਕੇ ਚੜ੍ਹੇ ਅਦਾਲਤਿ
 ਭਈ ॥ ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹ ਚੋਰ ਕਹੱ ਦਈ ॥ ਤਾਕੀ ਕਰੀ ਸਿਫਤਿ ਬਹੁ ਬਾਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦਿਯਸਿ ਧਨ ਛੋਰਿ
 ਭੰਡਾਰਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਦਿਲ ਰਾਜ ਮਤੀ ਲਈ ਠਗ ਕਹਿ ਦਿਯਸਿ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਲਾਲ ਬਸਤ੍ਰ ਹਰ ਸਾਹ
 ਕੇ ਤਿਹ ਗਪਿਯਾ ਕਹੱ ਮਾਰਿ ॥੧੨॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਉਨਤਾਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯॥੭੪੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਜਾਟ ਜੰਗਲ ਬਸੈ ਧਾਮ ਕਲਹਨੀ ਨਾਰਿ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹਤ ਸੁ ਨਾ ਕਰਤ ਗਾਰਿਨ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ
 ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਲ ਜਾਨ ਮਤੀ ਤਾਂਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਅਚਲ ਦੇਵ ਤਿਹੱ ਨਾਮ ਰਹਤ ਪਿਯ ॥ ਰਹਤ ਰੈਨਿ
 ਦਿਨ ਤਾਕੇ ਡਾਰਯੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਜਾਤ ਨ ਗਿ੍ਹ ਤੇ ਮਾਰਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਬਿਪਾਸਾ ਕੇ ਭਏ ਮਿਲਤ ਸਤੁੰਦਵ
 ਜਾਇ ॥ ਤਿਹੱ ਠਾਂ ਤੇ ਦੋਉ ਰਹਿੰ ਚੌਧਰ ਕਰਹਿੰ ਬਨਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਕਾਰਜ ਕਰਨੇ ਵਹ ਜਾਨਤ ॥ ਤਾਹਿ
 ਕਰੈ ਨਹੀ ਐਸ ਬਖਾਨਤ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਕਾਜ ਤਰੁਨਿ ਹਠ ਕਰਈ ॥ ਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਛੁ ਜਿਯ ਧਰਈ ॥੪॥
 ਪਿਤਰਨ ਪੱਛ ਪਹੁਚਾ ਆਈ ॥ ਪਿਤੁ ਕੀ ਬਿਤਿ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਕਹਾ ਸ੍ਰਾਧ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥
 ਤਿਨ ਇਮਿ ਕਹੀ ਅਬੈ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੫॥ ਸਕਲ ਸ੍ਰਾਧ ਕੋ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਭੋਜਨ ਸਮੈ ਦਿਜਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥
 ਪਤਿ ਇਮਿ ਕਹੀ ਕਾਜ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਜੈ ॥ ਇਨ ਕਹੱ ਦਛਿਨਾ ਕਛੁ ਨ ਦੀਜੈ ॥੬॥ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖਾ ਮੈ ਢੀਲ ਨ ਕੈਹੋਂ ॥
 ਟਕਾ ਟਕਾ ਬੀਰਾ ਜੁਤ ਦੈਹੋਂ ॥ ਦਿਜਨ ਦੇਤ ਅਬ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਤੇਰਿ ਮੂੰਡ ਪਰ ਬਿਸਟਾ ਡਰਿਹੋਂ ॥੭॥
 ਤਬ ਬ੍ਰਹਮਨ ਸਭ ਬੈਠਿ ਜਿਵਾਏ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਤਿਨ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥
 ਸੁਨਹੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿੰਡ ਨਦੀ ਪਰਵਾਹੀਯਹਿੰ ਯਾ ਮਹਿ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰ ॥

{੮੬੦}

{੮੬੦}

ਕਹਾ ਨ ਕੀਨਾ ਤਿਨ ਤਰੁਨਿ ਦਿਯੇ ਕੁਠੋਰਹਿ ਡਾਰਿ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜਾਟ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਮਾਨੀ ॥
 ਤਾਕੀ ਨਾਸ ਬਿਵਤ ਜਿਯ ਆਨੀ ॥ ਯਾ ਕਹੁ ਕਹੂੰ ਬੋਰਿ ਕਰਿ ਮਾਰੋ ॥ ਨਿਤਯ ਨਿਤਯ ਕੇ ਤਾਪੁ ਨਿਵਾਰੋ ॥੧੦॥
 ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਨਮ ਧਾਮ ਨਹਿ ਜਾਹੁ ਅਯਾਨੀ ॥ ਕਰਿ ਡੋਰੀ ਤੁਮ ਕਹ ਮੈ ਦੈਹੋ ॥
 ਉਨ ਭਾਖਾ ਯੋ ਹੀ ਉਠਿ ਜੈਹੋ ॥੧੧॥ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਸਰਤਾ ਤਟਿ ਆਯੋ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਜਾਟ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਤੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੧੨॥ ਸੁਖੀ ਚਲਹੁ ਚੜਿ ਨਾਵ ਪਿਯਾਰੀ ॥
 ਮਾਨਿ ਲੇਹੁ ਯਹ ਮੋਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ਬੈਲ ਪੂਛਿ ਗਹਿ ਜੈਹੋ ॥ ਅਬਹੀ ਪਾਰਿ ਨਦੀ ਕੇ ਹੈਹੋ ॥੧੩॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਭੋਰ ਹੁਤੇ ਗਰਜੈ ਲਰਜੈ ਬਰਜੈ ਸਭ ਲੋਗ ਰਹੈ ਨਹਿ ਠਾਨੀ ॥ ਸਾਸੁ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਆਵਤ ਸ੍ਰਾਸ ਦੁਆਰਨ
 ਤੇ ਫਿਰਿ ਜਾਤ ਜਿਠਾਨੀ ॥ ਪਾਸ ਪਰੋਸਿਨ ਬਾਸ ਗਹਯੋ ਬਨ ਲੋਗ ਭਏ ਸਭਹੀ ਨਕ ਵਾਨੀ ॥ ਪਾਨੀ ਕੇ ਮਾਂਗਤ
 ਪਾਬਰ ਮਾਰਤ ਨਾਰਿ ਕਿਯੋ ਘਰ ਨਾਹਰ ਆਨੀ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੈਲ ਪੂਛਿ ਗਹਿਕੈ ਜਬੈ ਗਈ ਨਦੀ ਕੀ ਧਾਰ ॥
 ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਯਾਕਹੁ ਪਕਰਿਯੈ ਬੋਲ ਸੁ ਕੂਕਿ ਗਵਾਰ ॥੧੫॥ ਛੋਰਿ ਪੂਛਿ ਕਰ ਤੇ ਦਈ ਸੁਨੀ ਕੂਕਿ ਜਬ ਕਾਨ ॥
 ਗਾਰੀ ਭਾਖਤ ਬਹਿ ਗਈ ਜਮਪੁਰ ਕਿਯਸਿ ਪਯਾਨ ॥੧੬॥ ਨਾਰਿ ਕਲਹਨੀ ਬੋਰਿ ਕਰਿ ਜਾਟ ਅਯੋ ਗਿਹੁ ਮਾਹਿ ॥
 ਕਹਾਂ ਸੁਖੀ ਤੇ ਜਨ ਬਸੈ ਅਸਿਨ ਬਯਾਹਨ ਜਾਹਿ ॥੧੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੦॥੭੬੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਪੁਰ ਮੈ ਹੁਤੀ ਇਕ ਪਟੂਆ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਅਤਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਜੋ ਕਰਾ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਸੁਧਾਰਿ
 ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੰਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ਬਖਾਨਿਯਤ ॥ ਸੈਨਾਪਤਿ ਤਿਹ ਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮ ਸੁਜਾਨਿਯਤ ॥
 ਬੀਰਭੱਦ੍ਰ ਨਰ ਇਕ ਸੌ ਹਿਤ ਤਾਕੋ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ ਤਾਹਿ ਨਿਜੁ ਘਰ ਲਯੋ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਧਿਕ
 ਤਵਨ ਸੌ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਮੈ ਪਾਇ ਕਰਿ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੋ ਆਵਤ ਪਟੂਆ ਭਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਡਾਰਿ
 ਮਾਟ ਮਹਿ ਦਯੋ ॥੩॥ ਦ੍ਰੈ ਤਰਬੂਜ ਨਿਰਖਿ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਇਕ ਕਾਟਯੋ ਕਾਟਯੋ ਇਕ ਨਾਹੀ ॥ ਗੁੱਦਾ ਭਖਯੋ
 ਖਪਰ ਸਿਰ ਧਰਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯਾ ਲੈ ਤਿਹ ਉਪਰ ਜਰਯੋ ॥੪॥ ਇਹੀ ਬਿਖੈ ਪਟੂਆ ਗਿਹੁ ਆਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਖਾਟ

{੮੬੧}

{੮੬੧}

ਪਰ ਪ੍ਰਮੁਦ ਬਢਾਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਭੱਛ ਕਛੁ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਅਬ ਆਗੇ ਤਿਹੱ ਧਰਹੁ ਹਮਾਰੇ ॥੫॥ ਜਬ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰੁ ਲੇਤ ਤਿਹ ਕੋ ਅਤਿ ਡਰਾ ॥ ਹਮਰੋ ਘਾਤ
 ਤ੍ਰਿਯਾ ਇਨ ਕਰਾ ॥੬॥ ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਪਟੂਆ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਟਾਰਿ
 ਤਿਹੱ ਦਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰੁਹਿ ਕਾਢਿ ਖਾਟ ਪਰਲਯੋ ॥੭॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿਤ੍ਰੁ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਥ ਨ ਕਛੁ ਛਲ
 ਪਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਬਾਰ ਤਾਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੧॥੭੬੯॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਪੀਰ ਮੁਲਤਾਨ ਮੈ ਸੁਤ ਬਿਨੁ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰੀਯ ॥ ਸੋ ਝੂਰਤ ਨਿਜੁ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਬਿਰਧ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ
 ਪੀਯ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਰੁਸਤਮ ਕਲਾ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਸੇਖ ਇਨਾਯਤ ਭਰਤਾ ਤਾਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥
 ਅਧਿਕ ਬਿਰਧ ਤੇ ਭੋਗੁ ਨ ਤਾਸੋ ਹੂੈ ਸਕੈ ॥ ਹੋ ਚੜਤ ਖਲਤ ਹੂੈ ਗਿਰਤ ਬਾਇ ਮੁਖਿ ਅਤਿ ਥਕੈ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਇਕ ਦਿਨ ਪੀਰ ਪਾਸ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਜ ਸੋ ਰੋਵਤ ਭਈ ॥ ਤਾਤੇ ਮਾਂਗ ਲੋਂਗ ਇਕ ਲਯੋ ॥ ਨਿਜੁ
 ਕਹੱ ਗਰਭਵਤੀ ਠਹਰਯੋ ॥੩॥ ਭੋਗ ਖੁਦਾਯਨ ਭਏ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਗਰਭ ਰਖਵਾਯੋ ॥ ਨੌ ਮਾਸਨ ਪਾਛੇ
 ਸੁਤ ਭਯੋ ॥ ਸਕਲ ਮੁਰੀਦਨ ਤਾਹਿ ਉਡਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਪੀਰ ਬਚਨ ਜੋ ਤੁਮ ਕਰਯੋ ਲੋਂਗ ਦਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਥ ॥
 ਤਾਂਤੇ ਸੁਤ ਉਪਜਯੋ ਸਦਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤਿਹਾਰੀ ਸਾਥ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਬਜਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੨॥੭੭੪॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਰਜ ਕਛੁ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੂਰਬ ਗਯੋ ਪਠਾਨ ॥ ਏਕ ਗੁਲਾਮ ਖਰੀਦ ਕਰਿ ਰਾਖਸਿ ਗਿ੍ਰਹ ਮਹਿ ਆਨਿ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਏਕ ਪਠਾਨ ਨਾਰਿ ਤਿਹੱ ਬਰੀ ॥ ਅਬ ਲੋ ਰਤਿ ਤਾਸੋ ਨਹਿ ਕਰੀ ॥ ਤਾਸੋ ਬਚਨ ਗੁਲਾਮ
 ਸੁਨਾਏ ॥ ਇਹ ਤੇਰੇ ਪਤਿ ਕੇ ਦਸ ਖਾਏ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਮਿਰਜਾ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਨਾਮ ਤਿਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਆਛੇ
 ਬੀਬੀ ਸੰਖਯਾ ਨਾਰਿ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਗਾਜੀ ਪੁਰ ਕੇ ਮਾਂਝ ਸੁ ਤੇ ਦੋਊ ਰਹਿੰ ॥ ਹੋ ਜਿਨ ਕੀ ਕਥਾ ਸੁਧਾਰਿ ਤਵਾਰੋ
 ਹਮ ਕਹਿੰ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਹੁਰੋ ਕਹੀ ਪਠਾਨ ਸੋ ਇਮਿ ਗੁਲਾਮ ਤਿਨ ਬਾਤ ॥ ਮੈ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਡਾਇਨਿ

{੮੬੨}

{੮੬੨}

ਸੁਨੀ ਕਜੋਂ ਯਾ ਕੇ ਤਟ ਜਾਤ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਬਚਨ ਗੁਲਾਮ ਉਚਾਰੇ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਤੁਮ ਸੋ ਨੇਹ
 ਬਢਾਇ ਕਹੀ ਹਮ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਜਬ ਯਾਕੋ ਸੁਖ ਸੋ ਸੋਯੋ ਲਹਿ ਲੀਜਿਯੋ ॥ ਹੋ ਤਬ ਯਾਕੇ ਖਾਇਨ ਪਰ
 ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁ ਕੀਜਿਯੋ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਮਿ ਚੇਰੇ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨਿ ਸਾਹਿਬ ਤੈ ਕਹਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥
 ਜਬ ਯਹਿ ਤੁਹਿ ਸੋਯੋ ਲਖਿ ਲੈਹੈ ॥ ਤਬ ਤੇਰੇ ਦੋਊ ਅੰਡ ਚਬੈ ਹੈ ॥੬॥ ਬਤਿਯਾਂ ਤੇ ਪਠਾਨ ਚਿਤ ਧਾਰੀ ॥
 ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਜਬ ਤਿਹ ਪਤਿ ਸੈ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਸਿਮਰਨ ਤਿਹੋ ਕੋ ਬਚ ਭਯੋ
 ॥੭॥ ਹੇਰਨਿ ਅੰਡ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਪਤਿ ਚਮਕਯੋ ਕਰ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਕਹੋ
 ਹਨਿ ਦਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਨਾਸ ਆਪਨੋ ਕਿਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖਾਨ ਪਠਾਨੀ ਆਪੁ ਮਹਿ ਲਰਿ ਮਰਿ ਭਏ ਪਰੇਤ ॥
 ਨਾਸ ਦੁਹਨ ਕੋ ਹੈ ਗਯੋ ਵਾ ਗੁਲਾਮ ਕੇ ਹੇਤ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਤੇਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੩॥੭੮੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਯਾ ਏਕ ਓਡਛੇ ਰਹਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਜਾ ਕੇ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਤਾਕੀ ਨਾਰੀ ॥
 ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਜਾਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਤਹਾਂ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਜਿਹ
 ਰਿਸ ਕਰੈਂ ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਤੇ ਜਾਨਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਛਬਿ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲ ਗਈ ਸਭ
 ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟਕੀ ॥ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਰਾਜਾ ਸੋ ਠਾਨਯੋ ॥ ਤਾਂ ਕਹੋ ਭਵਨ ਆਪਨੇ ਆਨਯੋ ॥੩॥ ਬੀਰ ਕੇਤ ਸੋ ਭੋਗ
 ਕਮਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਹਿੰਦੈ ਮਹਿ ਸੁਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ
 ਭਰੀ ॥੪॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਪਤਿ ਆਯੋ ॥ ਬਡੇ ਸੰਦੂਕ ਬਿਖੈ ਤਿਹ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਨਾਬ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥
 ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਤੁਮ ਪੀਯ ਪਿਆਰੇ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਾਰ ਹਮਾਰੋ ਚੋਰ ਤਵ ਯਾ ਸੰਦੂਕ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਛੋਰਿ ਅਬੈ ਇਹ
 ਦੇਖਿਯੈ ਕਹੋ ਸੁ ਵਾਹਿ ਕਰਾਹਿ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਤਿਨ ਧਾਰਯੋ ॥ ਆਜੁ ਨਾਰਿ ਮੋਕੋ
 ਇਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਸੰਦੂਕ ਹਮੈ ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਭਏ ਬਧ ਕੈਹੈ ॥੭॥ ਕੁੰਜੀ ਡਾਰਿ ਸਾਹ ਢਿਗ
 ਦੀਨੀ ॥ ਦੂ ਕਰ ਜੋਰਿ ਬੇਨਤੀ ਕੀਨੀ ॥ ਜਾਰ ਸੰਦੂਕ ਛੋਰਿ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥ ਮੋ ਬਤਿਯਾਂ ਕਰਿ ਸਾਚੁ ਪਤੀਜੈ ॥੮॥

{੮੬੩}

{੮੬੩}

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਸੰਦੂਕ ਛੋਰਨ ਲਗਾ ਲੈ ਕੁੰਜੀ ਕਹੱ ਹਾਥ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਐਸੇ ਕਹਾ ਬਚਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਸਾਥ ॥੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹੁੰ ਹਾਥ ਤਾਂਕੇ ਸਿਰ ਮਾਰੀ ॥ ਗਈ ਸਾਹੁ ਮਤਿ ਸਗਲ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਜੇ ਯਾ ਸੌ ਮੈ ਭੋਗ ਕਮੈਹੋ ॥
 ਤੋ ਤੇ ਕਹੰ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਬਤੈ ਹੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਬਖਾਨਿ ਕਰਿ ਮੂਰਖ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ
 ਰਾਇ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕਹੱ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਸੁਖੀ ਹੈ ਪੁਰ ਬਸੀ ਸਾਹੁ ਲਯੋ ਗਰ ਲਾਇ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਆਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੪॥੭੯੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਜਾਟ ਦਿੱਲੀ ਮਹਿ ਰਹੈ ॥ ਨੈਨੋ ਨਾਮ ਜਗਤ ਤਿਹੱ ਕਹੈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਾਕੇ ਕਲਹਾਰੀ ॥ ਤਾਕੋ
 ਰਹਤ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਯਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਨੈਨੋ ਨਾਮ ਜਾਟ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥ ਸਹਰ ਜਹਾਂਨਾ
 ਬਾਦ ਬਸੈਵੇ ॥ ਦਰਬਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਰਹੈਵੇ ॥੨॥ ਸੌਦਾ ਕਾਰਨ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਏਕ ਰੁਪੈਯਾ ਹਾਥ ਦਿਵਾਯੋ ॥
 ਏਕ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕੇ ਜੋਗੀ ॥ ਨਾਂਗੀ ਕਰਿ ਨਾਰੀ ਤਿਨ ਭੋਗੀ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛੋਰਿ ਗਾਂਠਿ ਤਾਂਕੇ ਸਿਖਨ ਰੁਪਯਾ
 ਲਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥ ਛਾਰਿ ਬਾਂਧਿ ਤਾ ਮੈ ਧਰੀ ਤਾਕੀ ਠੋਰ ਬਨਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯ
 ਆਈ ॥ ਸੌਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁਨਿ ਘਰ ਧਾਈ ॥ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸਰਮਾਈ ॥ ਛਾਰ ਓਰ ਨਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚਲਾਈ
 ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਨੁ ਸੌਦਾ ਆਵਤ ਭਈ ਤੀਰ ਪਿਯਾ ਕੇ ਨਾਰਿ ॥ ਛੋਰਿ ਗਾਂਠਿ ਦੇਖੈ ਕਹਾ ਤਾ ਮੈ ਨਿਕਸੀ
 ਛਾਰ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਰ ਰੁਪਯਾ ਮੋਰੇ ਤੁਮ ਦਯੋ ॥ ਸੌਦਾ ਲਯਾਵਨ ਕਾਜ ਪਠਯੋ ॥ ਰੁਪਯਾ ਗਿਰਾ ਰਾਹ
 ਮਹੱ ਜਾਈ ॥ ਲੋਗ ਬਿਲੋਕਿ ਲਾਜ ਮੁਹਿ ਆਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛਾਰ ਸਹਿਤ ਮੈ ਸੋ ਗਹਯੋ ਗੋਦ ਲਾਜ ਤੇ
 ਡਾਰਿ ॥ ਤੁਮ ਹਾਥਨ ਸੋ ਖੋਜਿ ਕਰਿ ਯਾਤੇ ਲੇਹੁ ਨਿਕਾਰਿ ॥੮॥ ਮੂੜ ਨਾਹ ਕਛੁ ਨਾ ਲਖਾ ਖੋਜਨ ਲਾਗਾ ਛਾਰ ॥
 ਸੋ ਨ ਲਹਾ ਚੁਪ ਹੈ ਰਹਾ ਸਕਯਾ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਿ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਂਤਾਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੫॥੮੦੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਜੀ ਇਕ ਕਸਮੀਰ ਮੈ ਤਾਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਏਕ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਬਸੀਕਰ ਜਾਨਤ ਹੁਤੀ ਅਨੇਕ ॥੧॥

{੮੬੪}

{੮੬੪}

ਚੌਪਈ ॥ ਅਦਲ ਮਹੰਮਦ ਨਾਮ ਤਵਨ ਪਤਿ ॥ ਨਜਾਇ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਨਿਪੁਨਿ ਅਤਿ ॥ ਨੂਰਮ ਬੀਬੀ ਨਾਰਿ
 ਤਵਨ ਘਰ ॥ ਜਾਕੇ ਸਾਬ ਰਮਤ ਨਿਤਿ ਅਤਿ ਨਰ ॥੨॥ ਤਿਨ ਇਕ ਜਾਟ ਭਏ ਰਤਿ ਠਾਨੀ ॥ ਕਛੁ ਕਾਜੀ
 ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਹਜਰਤਿ ਆਇ ਤਬੈ ਲਗਿ ਗਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਬਾਂਧਿ ਖਾਟ ਤਰ ਲਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਆਪੁ ਮੁਸਫ ਬਾਂਚਤ ਭਈ ਜਾਟ ਖਾਟ ਤਰ ਬਾਂਧਿ ॥ ਕਾਜੀ ਕੋ ਮੋਹਿਤ ਕਿਯਾ ਬਾਨ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕੇ ਸਾਂਧਿ ॥੪॥
ਚੌਪਈ ॥ ਖਾਟ ਉਪਰ ਕਾਜੀ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਤਾਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਆਨਤ ਮਨੈ ॥ ਮੂਰਖ
 ਚੋਟ ਚਟਾਕਨ ਗਨੈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ਬਹੁਰਿ ਉਠਾਇ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਤੇ ਕਾਢਿ
 ਕਰਿ ਜਾਟ ਲਯੋ ਉਰ ਲਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨਿ ਲੈ ਮੀਤ ਬਚਨ ਤੈ ਮੇਰਾ ॥ ਮੈ ਕਾਜੀ ਕਹ ਬਹੁਤ ਲਖੇਰਾ ॥
 ਤਾਕਹੋ ਬਹੁ ਜੂਤਿਨ ਸੋ ਮਾਰਾ ॥ ਤਾਤੇ ਉਠਤ ਤਰਾਕੋ ਭਾਰਾ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੁ ਵੈ ਤਰਾਕ ਪਨ੍ਹੀਨ ਕੇ ਪਰੈ
 ਤਿਹਾਰੇ ਕਾਨ ॥ ਤੋ ਹਮ ਸਾਚੁ ਤਿਸੈ ਹਨਾਂ ਲੀਜਹੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਛਾਨਿ ॥੮॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਿਨ ਕਹਾ ਹਮ ਸੁਨੇ ਤਰਾ
 ਕੇ ਕਾਨ ॥ ਸੀਸ ਖੁਰਕਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਏ ਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਪਛਾਨ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਯਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੬॥੮੧੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਕਥਾ ਏਕ ਸ੍ਰਵਨਨ ਹਮ ਸੁਨੀ ॥ ਹਰਿਯਾਬਾਦ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਗੁਨੀ ॥ ਬਾਦਲ ਕੁਅਰਿ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯ
 ਤਿਹ ਕੋ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਿਗਰੋ ਜਗ ਜਿਹ ਕੋ ॥੧॥ ਏਕ ਮੁਗਲ ਤਿਨ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਆਛੋ ਭੋਜਨ ਤਾਹਿ
 ਖਵਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜਨ ਕਹ ਹਾਬ ਪਸਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਜੂਤਿਯਨ ਮਾਰਾ ॥੨॥ ਮਾਰਿ ਮੁਗਲ
 ਕੂਕਤ ਇਮਿ ਧਾਈ ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਪ੍ਰਜਾ ਮਿਲਿ ਆਈ ॥ ਕਰਿ ਸਮੋਧ ਤਿਨ ਧਾਮ ਪਠਯੋ ॥ ਯਾਕੇ ਕੰਠ
 ਟੂਕ ਫਸਿ ਗਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੇਤ ਮੁਗਲ ਜਬ ਹੀ ਭਯਾ ਸੀਸ ਰਹਯੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਅਤਿ ਲੱਜਤ ਜਿਯ
 ਮੈ ਭਯਾ ਬੈਨ ਨ ਭਾਖਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥ ਅਬ ਮੈ ਯਾਹਿ ਉਬਾਰਿਯਾ ਸੀਤਲ ਬਾਰਿ ਪਿਯਾਇ ॥ ਸਭ ਸੋ ਐਸੀ
 ਭਾਂਤਿ ਕਹਿ ਤਾਕੋ ਦਿਯਾ ਉਠਾਇ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਸੈਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੭॥੮੧੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

{੮੬੫}

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਪਤਿਸਾਹ ਕੇ ਬੇਗਮ ਨੂਰਜਹਾਂ ॥ ਬਸਿ ਕੀਨਾ ਪਤਿ ਆਪਨਾ ਇਹ ਜਸ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਸੁਨੁ ਸਾਹ ਹਮਾਰੇ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਜੁ ਅਖੇਟਕ ਜੈਹੈ ॥
 ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਹੋ ਸਾਬ ਬੁਲੈਹੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਖੇਲਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰ ॥ ਸਖੀ
 ਸਹੇਲੀ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ਬਨਹਿ ਮੰਝਾਰ ॥੩॥ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਮਹਿ ਧਰੇ ਇਮਿ ਅਬਲਾ ਦੁਤਿ ਦੇਹਿੰ ॥ ਨਰ
 ਬਪੁਰੇ ਕਾ ਸੁਰਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਏ ਲੇਹਿੰ ॥੪॥ ਨਵਲ ਬਸਤ੍ਰ ਨਵਲੈ ਜੁਬਨ ਨਵਲਾ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਅਨੂਪ ॥ ਤਾ ਕਾਨਨ
 ਮੈ ਡੋਲਹੀਂ ਰਤਿ ਕੇ ਸਕਲ ਸਰੂਪ ॥੫॥ ਇਕ ਗੋਰੀ ਇਕ ਸਾਂਵਰੀ ਹਸਿ ਹਸਿ ਝੁਮਕ ਦੇਹਿੰ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨਰ
 ਨਾਹ ਕੀ ਸਗਲ ਬਲੈਯਾਂ ਲੇਹਿੰ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਹਥਿਨ ਅਰੂੜਿਤ ਭਈ ॥ ਸਭਹੀ ਹਾਬ ਬੰਦੂਕੈ
 ਲਈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਕਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥੭॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕਰ
 ਜੋਰੈ ਕੀਨੋ ॥ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਜਾਨੇ ਨਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬੈਠਿ ਬਹਲ ਪਰ ਗਈ ॥ ਹੈ ਗੈ ਕਿਤੀ ਅਰੂੜਿਤ ਭਈ
 ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਗਹੀ ਤੁਫੰਗ ਕਰ ਕਿਨਹੂੰ ਗਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਕਿਨੂੰ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਲੀ ਕਿਨਹੂੰ ਤਨੀ
 ਕਮਾਨ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮ੍ਰਿਗਨ ਪਰਸ੍ਰਾਨ ਧਵਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਚੀਤਾ ਤੇ ਹਰਿਨ ਗਹਾਏ ॥ ਬਾਜ ਜੁਰਨ
 ਕਾ ਕਿਯਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂ ਪਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥੧੦॥ ਰੋਝ ਹਰਿਨ ਝੰਖਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂ ਗਹਿ
 ਤੁਪਕ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਹਨੇ ਬੇਗਮਨ ਬਾਨਾ ॥ ਪਸੁਨ ਕਰਾ ਜਮ ਧਾਮ ਪਖਾਨਾ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਧਿਕ
 ਰੂਪ ਬੇਗਮ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋਟਿ ॥ ਗਿਰੇ ਮੂਰਛਨਾ ਹੂੰ ਧਰਨਿ ਲਗੇ ਬਿਨਾ ਸਰ ਚੋਟਿ ॥੧੨॥ ਜਿਨ
 ਕੈ ਤੀਖਨ ਅਸਿ ਲਗੈ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਬਚਾਇ ॥ ਜਿਨੈ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕੇ ਸਰ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥
ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਤੀ ਸਹਚਰੀ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥ ਪਹੁਚਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੋ ਘਾਇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗਨ ਦ੍ਰਿਗਨ ਸਰ
 ਮਾਰੇ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਗਿਰਿ ਗਏ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੪॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਕੀਆ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਤਬ ਲੋ ਨਿਕਸਾ ਸਿੰਘ
 ਅਪਾਰਾ ॥ ਯਹ ਧੁਨਿ ਸਾਹ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਇਕਠੀ ਹੂੰ ਆਈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁ
 ਅਰਨਾ ਭੈਸਾਨ ਕੋ ਆਗੇ ਧਰਾ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਹਜਰਤਿ ਚਲੇ ਬੇਗਮ ਸੰਗ ਸੁਹਾਇ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥

{੮੬੫}

{੮੬੬}

{੮੬੬}

ਜਹਾਂਗੀਰ ਤਕਿ ਤੁਪਕਿ ਚਲਾਈ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਲਗੀ ਸਿੰਘ ਕੇ ਜਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕੇਹਰਿ ਧਾਯੋ ॥
 ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੇ ਉਪਰ ਆਯੋ ॥੧੭॥ ਹਰਿ ਧਾਵਤ ਹਥਿਨੀ ਭਜਿ ਗਈ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂਦਿਕ ਠਾਢ ਨ ਭਈ ॥
 ਜੋਧ ਬਾਇ ਯਹਿ ਤਾਂਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਕਿ ਤੁਪਕ ਕੇ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਾਨ ਤਬ
 ਹੀ ਤਜੇ ਲਗੇ ਤੁਪਕ ਕੇ ਘਾਇ ॥ ਤੀਨ ਸਲਾਮੈ ਤਿਨ ਕਰੀ ਜਹਾਂਗੀਰ ਕੋ ਆਇ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ
 ਖੁਸੀ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਭਏ ॥ ਜਨੁ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਆਜੁ ਇਹ ਦਏ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੋ ਕੀਨੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ
 ਦਾਨ ਹਮ ਕੋ ਇਨ ਦੀਨੋ ॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੂਰਜਹਾਂ ਕੀ ਸਹਚਰੀ ਕੌਤਕ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ
 ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਤ ਭਾਖਯੋ ਬਚਨ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਨ ਕੇਹਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਲੀ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਤਿਹੋ ਆਗੇ
 ਕਜਾ ਮਨੁਖ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਹਾਹਾ ਦੈਯਾ ਕਹਾ ਕਜਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਐਸੀ ਢੀਠ ਨਾਰਿ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥੨੨॥ ਅੜਿਲ ॥
 ਜਹਾਂਗੀਰ ਏ ਬਚਨ ਜਬੈ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਯੋ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ਸੀਸ ਅਪੁਨੋ ਧੁਨਯੋ ॥ ਐਸੀ ਤ੍ਰਿਯ
 ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਬਹੁਰੋ ਜਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਰੈ ਦੇਹ ਕੋ ਘਾਤ ਬਹੁਰਿ ਕਜਾ ਪਾਇਯੈ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ
 ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਡਰਾਨਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਮਾਨਯੋ ॥ ਸਿੰਘ ਹਨਤ ਜਿੰਹ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥
 ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਜਾ ਮਨੁਖ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਜਿਨੈ ਨ ਜਾਨੈ
 ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਬਾਂਛੈ ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੋ ਚਾਹੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨੫॥ ਪਿਯਹਿ ਉਬਾਰਾ ਹਰਿ ਹਨਾ ਏਕ ਤੁਪਕ ਕੇ ਠੋਰ ॥
 ਤਾ ਕੋ ਛਲਿ ਪਲ ਮੈ ਗਈ ਭਈ ਔਰ ਕੀ ਔਰ ॥੨੬॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਪਤਿਸਾਹ ਤਬ ਮਨ ਮੈ ਭਯਾ ਉਦਾਸ ॥
 ਤਾ ਸੰਗ ਸੋ ਬਾਤੈਂ ਸਦਾ ਡਰਤੇ ਭਯਾ ਨਿਰਾਸ ॥੨੭॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਤਾਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੮॥੮੪੫॥ ਅਫਜੂ ॥੭
 ਚੌਪਈ ॥ ਆਨੰਦ ਪੁਰ ਨਾਇਨ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਨੰਦ ਮਤੀ ਤਾਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਥ ਤਵਨ ਕੋ ਰਹੈ ॥
 ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਕਛੂ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ॥੧॥ ਤਾਕੇ ਧਾਮ ਬਹੁਤ ਜਨ ਆਵੈ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਤਾਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥
 ਸੋ ਜੜ ਪਰਾ ਹਮਾਰੇ ਰਹਈ ॥ ਤਾਕੇ ਕਛੂ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਈ ॥੨॥ ਜਬ ਕਬਹੂੰ ਵਹੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਯੋ

ਤਾਂ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਯਾਕਹ ਕਲਿਕੀ ਬਾਤ ਨ ਲਾਰੀ ॥ ਮੇਰੋ ਪਿਯਾ ਬਡੋ ਬਡਭਾਰੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਸਬਦਨ ਗਾਵਹੀ ਸਭ ਸਾਧਨ ਕੋ ਰਾਉ ॥ ਮੋ ਪਤਿ ਗੁਰ ਕੋ ਭਗਤ ਹੈ ਲਰੀ ਨ ਕਲਿ ਕੀ ਬਾਉ ॥੪॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਜੜ ਫੂਲਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਜਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਕਹੋ ਸਾਧੁ ਕਹਾਵੈ ॥ ਵਹ ਜਾਰਨ ਸੌ ਨਿਸੁ ਦਿਨ
 ਰਹਈ ॥ ਇਹ ਕਛੁ ਤਿਨੈ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਈ ॥੫॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਚਾਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੯॥੮੫੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਓਡਛੇ ਰਹੈ ॥ ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਜਿਹੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਤੁੱਲਿ ਅਵਰ ਕੋਉ ਨਾਹੀ ॥ ਯਾਤੇ
 ਨਾਰਿ ਰਿਸਤ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾਂਕੋ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥ ਜਾਤੇ ਬਸਿ ਰਾਜਾ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ
 ਬਚਨ ਸੋਈ ਮਾਨੈ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਨ ਠਾਨੈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਰਾਜ ਦੇਸ ਕੋ ਕਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਕੀ ਸਮ
 ਭਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਵਹੈ ਜਗ ਮਾਨੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਚਿਤ ਕੋਉ ਕਾਨਿ ਨ ਆਨੈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਰਾਜ
 ਕਮਾਵਈ ਪਤਿ ਕੀ ਕਰੈ ਨ ਕਾਨਿ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰਾਨੀ ਕਿਯਾ ਦੇਖਤ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ
 ਕੋ ਰਾਨੀ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥ ਜੀਤਿ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੌ ਲਿਯੋ ॥ ਜਬ ਚਾਹਤ ਤਬ ਦੇਤ ਉਠਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਸੁਹਾਤ ਤਬ
 ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਏਕ ਸੁੰਦਰ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਤਜੀ ਸਿਯਾਨ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਿਹੋ ਸਦਨ
 ਨਿਸਿ ਕਹੋ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਰਾਜਾ ਜੂ ਆਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਬਿਨਾ ਸਖੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥
 ਧਾਮ ਨ ਪੈਠਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੋ ਦੀਨਾ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਂਹਿ ਬਚਨ ਅਸਿ ਕੀਨਾ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਛੁ ਭੂਲ ਤੁਮਤੇ
 ਭਈ ਤਾਂ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਮਾਨ ॥ ਮੁਰ ਗਿ੍ਰਹ ਕਰਨ ਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੋ ਕਹਾ ਪਯਾਨ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਰਾਨੀ ਤਾਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਧਾਮੁ ਆਪੁਨੇ ਆਈ ॥ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਤਿਨੈ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ
 ਕਹੋ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥੯॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯੈ ਅਧਿਕ ਧਨ ਦੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਨਿਹੋਰੋ ਕੀਨੋ ॥ ਭਲੀ ਸਖੀ
 ਹਮਰੀ ਮੁਖ ਭਾਖੀ ॥ ਹਮਰੀ ਆਜੁ ਲਾਜ ਇਨ ਰਾਖੀ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਨਿਹੋਰੋ ਰਾਇ ਕਰਿ ਰਾਨੀ
 ਲਈ ਮਨਾਇ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾਸੋ ਕਰੀ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯਾ ਪਾਇ ॥੧੧॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਚਮਕਾ ਨਾਰ ਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾ

{੮੬੮}

{੮੬੮}

ਕਰਤ ਬਿਸੁਾਸ ॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਪਰ ਅਟਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਤ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਸ ॥੧੨॥ ਚਿੱਤ ਨ ਦੀਜੈ ਆਪਨੋ ਸਭ
 ਕੋ ਲੇਹੁ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਸਭ ਕਹੱ ਜੀਤਤ ਰਹੋ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਾਸਵੰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੦॥੮੬੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਰਵਾਰ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕਹਾਵੈ ॥ ਅਨਿਕ ਦਰਬੁ ਕੋ ਬਨਿਜ ਚਲਾਵੈ ॥ ਦੈਦੈ ਕਰਜ ਬਜਾਜ ਬਹੁ ਲੇਈ ॥
 ਪੁੰਨਯ ਦਾਨ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕਹੱ ਦੇਈ ॥੧॥ ਸੀਲਮਤੀ ਤਾਂਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਰੀ ॥ ਸੂਰਜ ਲਖੀ ਨ ਚੰਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਨਿਰਖਿ
 ਰੂਪਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਜੀਯੈ ॥ ਤਿਹੱ ਨਿਰਖੇ ਬਿਨੁ ਪਾਨਿ ਨ ਪੀਯੈ ॥੨॥ ਤਾਕੇ ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਰੀਝਿ
 ਦਿਯਾ ਤਾਕੋ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਉਦੈ ਕਰਨ ਤਾਕੋ ਸੁਭ ਨਾਮਾ ॥ ਸੀਲ ਮੰਜਰੀ ਤਾਕੀ ਬਾਮਾ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰੂਪ
 ਅਨੂਪਮ ਸਾਹੁ ਕੋ ਜੋ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕਹੱ ਛੋਰਿ ਕਰਿ ਤਾਂਕਹੱ ਰਹਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਇਮਿ ਚਿਤ ਆਈ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਲਲਚਾਈ ॥ ਕਵਨ ਕਹਾ ਚਿਤ ਚਰਿਤ ਬਨੈਯੈ ॥ ਜਾਤੇ
 ਸਾਹੁ ਮੀਤ ਕਰਿ ਪੈਯੈ ॥੫॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਧਰਮ ਬਹਿਨ ਅਪਨੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਨਈ ਨਈ
 ਨਿਤਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹੱ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਵੈ ॥੬॥ ਸੁਨਿ ਸਾਹੁਨਿ ਤੁਹਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਤੁਮਰੇ
 ਚਿਤ ਕੋ ਗਰਬੁ ਮਿਟਾਉਂ ॥ ਜੈਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪਤਿ ਤੇਰੋ ॥ ਤੈਸੋ ਹੀ ਚੀਨਹੁ ਪਿਯ ਮੇਰੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਤੇਰੇ ਅਰੁ ਮੇਰੇ ਪਤਿਹ ਭੇਦ ਰੂਪ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥ ਉਠਿ ਕਰਿ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਿਯੈ ਤੋਰ ਕਿ ਮੋਰੋ ਹੋਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਆਜੁ ਸਾਂਝਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਲਿਯੈਹੋਂ ॥ ਤੁਮਰੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਅਗੋਚਰ ਕੈਹੋਂ ॥ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥
 ਤਿਹੱ ਦੇਖਨ ਕਹ ਚਿਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥੯॥ ਆਪੁ ਅਗਮਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਹੁ ਕੁਕ੍ਰਿਆ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥
 ਤਾਕੋ ਸਕਲ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੋ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਮੀਤ ਆਪਨੋ ਕੈਹੋ ॥੧੦॥ ਤਬ ਤੁਮ ਗਵਨ ਹਮਾਰੋ ਕੀਜੋ ॥ ਨਿਜੁ
 ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇਖਿ ਜਬ ਲੀਜੋ ॥ ਤਹਾਂ ਠਾਂਢ ਤੁਮ ਕੋ ਲੈ ਕਰਿਹੋ ॥ ਮੀਤ ਆਯੋ ਤਵ ਤਾਹਿ ਉਚਰਿਹੋ ॥੧੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬਵਹੁ ਤਾਂਕੀ ਛੋਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਰਖੈ ਨੈਨ ਪਸਾਰਿ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਬਿਖੈ ਲੀਜਹੁ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿ
 ॥੧੨॥ ਤਹਾਂ ਠਾਂਢ ਤਾਕੋ ਕਿਯਾ ਆਪੁ ਗਈ ਤਿਹੱ ਪਾਸ ॥ ਮੋ ਪਤਿ ਆਯੋ ਦੇਖਿਯੈ ਚਿਤ ਕੋ ਛੋਰਿ ਬਿਸੁਾਸ ॥੧੩॥

{੮੬੯}

{੮੬੯}

ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਹੀ ਕਾਨ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰੀ ॥ ਤਾਕੀ ਛੋਰਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਬ ਕਰੀ ॥ ਯਹ ਕੌਤਕ ਸਭ
ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਇਹੋ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੪॥ ਮੋਸੋ ਸੱਤਿ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ
ਸਾਹੁ ਮੋਨਿ ਹ੍ਰੈ ਰਹਯੋ ॥ ਨਿਜ ਤ੍ਰਿਯ ਭਏ ਨੇਹ ਤਜਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਅ ਸਾਥ ਯਰਾਨੋ ਕੀਨੋ ॥੧੫॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਛਲਯੋ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜੁਤ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਤਾਸੋ ਨੇਹੁ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ਕਿਯਾ ਆਪੁਨੋ
ਯਾਰ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਿਯਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੧॥੮੭੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੮**

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਬਿਖੈ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥
ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਰ ਆਨੀ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਸੁਤਾ ਤਾਕੇ ਭਵਨ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਕਾਮਦੇਵ
ਠਟਕੇ ਰਹਤ ਰਤਿ ਸਮ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋਬਨ ਅਧਿਕ ਤਾਹਿ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਲੈ ਤਾਕੋ ਗੰਗਾ
ਪਿਤੁ ਗਯੋ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਾ ਤਹੋ ਐਹੈ ॥ ਤਿਨ ਮੈ ਭਲੋ ਹੇਰਿ ਤਹ ਦੈਹੈ ॥੩॥ ਚਲੇ ਚਲੇ ਗੰਗਾ ਪਹਿ ਆਏ ॥
ਬੰਧ ਸੁਤਾ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੰਗ ਲਯਾਏ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਵਿ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕੀਨੋ ॥ ਪੂਰਬ ਪਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੪॥
ਬਡੇ ਬਡੇ ਭੂਪਤਿ ਤਹ ਆਏ ॥ ਤਵਨਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਸਕਲ ਦਿਖਾਏ ॥ ਇਨ ਪਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭਨ ਪਰ ਕਰਿਯੈ ॥
ਜੋ ਜਿਯ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ਬਰਿਯੈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਕੰਨਯਾ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸੁਭਟ
ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਬਰਹੋ ਵਹੈ ਕੁਮਾਰ ॥੬॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਨਿਰਖਿ ਸਭ ਰਾਜਾ ਰਿਸਿ ਖਾਹਿ ॥ ਜਿਯੋਂ ਕਿਯੋਂ
ਯਾਹਿ ਬਿਵਾਹਿ ਕੈ ਗਿ੍ਹ ਅਪੁਨੇ ਲੈ ਜਾਹਿ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਕਲ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਕਰੈ ॥ ਹਾਥ ਹਥਯਾਰਨ
ਉਪਰ ਧਰੈ ॥ ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਕਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਰਨ ਕਿਯੇ ਆਜੁ ਨਹਿ ਰਹੈ ॥੮॥ ਰਾਇ ਪ੍ਰੋਹਿਤਨ
ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤਿ ਦਏ ਪਠਾਈ ॥ ਮੋ ਪਰ ਕਹੀ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕਰਿਯੈ ॥ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਸਹਿਤ
ਇਹ ਬਰਿਯੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਐਸੇ ਕਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਰ ਆਗੇ ਏਕ ॥ ਬਯਾਹ ਦੂਸਰੋ ਨਾ ਕਰੋ ਜੋ
ਜਨ ਕਹੈ ਅਨੇਕ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰੋਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਸੋ ਇਹ ਉਚਰੈ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਯਾਕੋ ਨਹਿ ਬਰੈ ॥ ਤਾ

{੮੭੦}

ਤੇ ਕਛੂ ਜਤਨ ਪ੍ਰਭ ਕੀਜੈ ॥ ਇਹ ਕੰਨਯਾ ਅਵਰੈ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਜੈ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕੰਨਯਾ ਐਸੇ ਕਹੀ ਬਚਨ
 ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਾਬ ॥ ਜੋ ਕੋ ਜੁੱਧ ਜੀਤੈ ਮੁਝੈ ਵਹੈ ਹਮਾਰੋ ਨਾਬ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸ ਸੁਨਾਯੋ ॥
 ਆਪ ਜੁੱਧ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਤੁਮਲ ਜੁਧ ਹਜਾਂ ਕਰ ਹੈ ॥ ਵਹੈ ਯਾਹਿ ਕੰਨਯਾ ਕਹੁ ਬਰਿ ਹੈ ॥੧੩॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਭਯਾ ਅਨੰਦ ॥ ਮਥਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਦਲ ਪਾਇ ਹੈ ਆਜੁ ਕੁਅਰਿ ਮੁਖ ਚੰਦ
 ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਨ ਜੁੱਧ ਕੇ ਸਾਜ ਬਨਾਏ ॥ ਗੰਗਾ ਤੀਰ ਬੀਰ ਚਲਿ ਆਏ ॥ ਪਹਿਰਿ ਕਵਚ ਸਭ
 ਸੂਰ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਡਾਰਿ ਪਾਖਰੈ ਤੁਰੈ ਨਚਾਵੈ ॥੧੫॥ ਗਰਜੈ ਕਰੀ ਅਸੁ ਹਿਹਨਾਨੇ ॥ ਪਹਿਰੇ ਕਵਚ ਸੂਰ ਨਿਜੁਕਾਨੇ ॥
 ਕਿਨਹੂੰ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਕਰ ਲੀਨੇ ॥ ਕਿਨੂੰ ਕੇਸਰਿਯਾ ਬਾਨਾ ਕੀਨੇ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਨੂੰ ਤਿਲੋਨੇ ਬਸਤ੍ਰ ਕਰਿ
 ਕਟਿ ਸੋ ਕੱਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਜੋ ਗੰਗਾ ਤਟ ਜੁਝਿ ਹੈ ਕਰਿ ਹੈ ਸੂਰਗ ਪਜਾਨ ॥੧੭॥ ਜੋਰਿ ਅਨਿਨ ਰਾਜਾ ਚੜ੍ਹੇ ਪਰਾ
 ਨਿਸਾਨੇ ਘਾਵ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੋਧਾ ਲਰੇ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਰਿ ਚਾਵ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਕੰਨਯਾ ਸਭ ਸਖੀ
 ਬੁਲਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਕੈ ਲਰਿ ਕਰਿ ਸੁਰਸਰਿ ਤਟ ਮਰਿਹੈ ॥ ਨਾਤਰ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹੈ
 ਬਰਿਹੈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਕੰਨਯਾ ਐਸੇ ਕਹੇ ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਸੌ ਬੈਨ ॥ ਬਿਕਟ ਕਟਕ ਕੇ ਸੁਭਟ ਸਭ ਪਠਵੈ
 ਜਮਕੇ ਐਨ ॥੨੦॥ ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਕੌ ਸਸਤ੍ਰੁ ਦੈ ਅਵਰ ਕਵਚ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਨਿਕਸਿ ਆਪੁ ਠਾਢੀ ਭਈ ਜੈ
 ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕੰਨਯਾ ਰਥ ਆਰੂੜਿਤ ਭਈ ॥ ਜੁਧ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਸਖਿਯਨ ਦਈ ॥ ਸਫਾ
 ਜੰਗ ਮਹਿ ਤੁਰੈ ਨਚਾਏ ॥ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਦੇਖਨ ਰਨ ਆਏ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਅਨੇਕ ਦਲ ਬਾਰਿਦ
 ਬੁੰਦ ਸਮਾਨ ॥ ਬਨਿ ਬਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਭਏ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜਾਨ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਚਯੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਹ
 ਭਾਰੀ ॥ ਨਾਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਤਾਨਿ ਧਨੁ ਹਿਯਨ ਬਿਸਿਖ ਚਲਾਵਤ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਪਦ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਵਤ
 ॥੨੪॥ ਜਿੰਹ ਬਚਿਤ੍ਰੁ ਦੇ ਬਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਵਹੈ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਜਾਂ ਪਰ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੀ ਝਾਰੈ ॥
 ਤਾਕੋ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿਹੀ ਡਾਰੈ ॥੨੫॥ ਕਾਹੂ ਸਿਮਟਿ ਸੈਹਥੀ ਹਨੈ ॥ ਏਕ ਸੁਭਟ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨ ਗਨੈ ॥ ਦੇਖੈ ਸੁਰ
 ਬਿਵਾਨ ਚੜਿ ਸਾਰੇ ॥ ਚਟਿ ਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੬॥ ਗੀਧਨ ਕੇ ਮਨ ਭਯੋ ਅਨੰਦੰ ॥ ਆਜੁ ਭਖੈ

{੮੭੦}

{੮੭੧}

ਮਾਨਸ ਕੇ ਅੰਗੰ ॥ ਦਹਿਨੇ ਬਾਏਂ ਜੋਗਿਨਿ ਖੜੀ ॥ ਲੈ ਪਾਤਰ ਸੋਨਤ ਕਹੱ ਅੜੀ ॥੨੭॥ ਮਾਰੂ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ
 ਮੈ ਬਾਜੈਂ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਸਸਤ੍ਰਨ ਭਟ ਸਾਜੈਂ ॥ ਉਪਰ ਗਿੱਧ ਸਾਲ ਮੰਡਰਾਹੀ ॥ ਤਰੈ ਸੂਰਮਾ ਜੁੱਧ ਮਚਾਹੀਂ ॥੨੮॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਹੇਰਿ ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਚੌਪਿ ਚਲੇ ॥ ਗਜ ਰਾਜਨ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਰਬੀ
 ਰਬ ਪਾਇਕ ਜੋਰਿ ਭਲੇ ॥ ਜਬ ਰਾਇ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ਤਜਿ ਲਾਜ ਹਠੀ ਹਠ ਯੋ ਬਿਚਲੇ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੇ
 ਨਾਮ ਕਹੇ ਮੁਖ ਤੇ ਅਘ ਓਘਨ ਕੇ ਤ੍ਰਿਸਿ ਬਿੰਦ ਟਲੇ ॥੨੯॥ ਕੋਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਚੌਪਿ ਚੜ੍ਹੇ ਚਹੂੰਘਾ ਚਪਿ
 ਧਾਏ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਈ ਬਲਵਾਨਨ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬੁੰਦਨ ਜਜੋਂ ਬਰਖੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਬੇਧਿ
 ਸਨਾਹਨ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥ ਬੀਰਨ ਚੀਰ ਬਿਦੀਰਨ ਭੂਮਿ ਕੋ ਬਾਰਿ ਕੋ ਫਾਰਿ ਪਤਾਰ ਸਿਧਾਏ ॥੩੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਗਏ ॥ ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਕਰਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥ ਟੂਟੇ ਰਬ ਕੂਟੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ
 ਪ੍ਰੇਤ ਮਤਵਾਰੇ ॥੩੧॥ ਮੁਨਿ ਨਾਰਦ ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਵੈ ॥ ਰੁਧਿਰ ਖੱਪਰ ਜੁੱਗਿਨ
 ਭਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਮਾਰਹਿ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥੩੨॥ ਰਨ ਅਗੰਮ ਕੋਊ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਡਹ ਡਹ ਡਹ ਸਿਵ
 ਡਮਰੂ ਬਜਾਵੈ ॥ ਕਹ ਕਹ ਕਹੂੰ ਕਾਲਿਕਾ ਕਹਕੈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਧੁਜਾ ਕਾਲ ਕੀ ਲਹਕੈ ॥੩੩॥ ਹਸਤ ਪਾਰਬਤੀ
 ਨੈਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲਾ ॥ ਕਹ ਕਹਾਟ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਭੀਖਨ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਭੈ ਆਵੈ
 ॥੩੪॥ ਬਿਨੁ ਸੀਸਨ ਕੇਤਿਕ ਭਟ ਡੋਲਹਿੰ ॥ ਕੇਤਿਕ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਬੋਲਹਿੰ ॥ ਕਿਤੇ ਤਮਕਿ ਰਨ ਤੁਰੈ
 ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਜੁਝਿ ਕਿਤਕ ਜਮਲੋਕ ਸਿਧਾਵੈਂ ॥੩੫॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਛਿਤ ਭਾਰੇ ॥ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਕਰਿ
 ਕੋਪ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰੀ ਹਾਥ ਨਹਿ ਪਯਾਰੀ ॥ ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ ਹਨਿ ਮਰੇ ਕਟਾਰੀ ॥੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੇੜੁ
 ਤੇਸ ਅੰਬੇਰ ਪਤਿ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥ ਬਾਲ ਨਿਮਿੱਤਿ ਆਵਤ ਭਏ ਗਹੇ ਬਰਛਿਯੈ ਹਾਥ ॥੩੭॥ ਬਿਕਟ
 ਸਿੰਘ ਅੰਬੇਰ ਪਤਿ ਅਮਿਟ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਕਬਹੂੰ ਦਈ ਨ ਪੀਠ ਰਨ ਜੀਤੇ ਬਹੁ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੩੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਦ੍ਰੈ ਧਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ
 ਮਾਰਹੀ ਡਾਰੇ ॥੩੯॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਦੋਊ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਠਟਕੇ ਸੁਭਟ ਸਕਲ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥ ਖੇਤ ਛਾਡਿ ਯਹ

{੮੭੧}

{੮੭੨}

ਤਰੁਨਿ ਨ ਟਰਿ ਹੈਂ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਬਿਨੁ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੪੦॥ ਬੁੰਦੀ ਨਾਥ ਰਣੁਤ ਕਟ ਧਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਦੁਤ
 ਕਟ ਸਿੰਘ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਨਾਥ ਉਜੈਨ ਜਿਸੈ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਵਾ ਕਹ ਜੀਤੈ ਜਗ ਕੋ ਰਹਈ ॥੪੧॥ ਜਬ ਅਬਲਾ
 ਆਵਤ ਵਹੁ ਲਹੇ ॥ ਹਾਥ ਹਥਯਾਰ ਆਪਨੇ ਗਹੇ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕੁਵਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਛਿਨਿਕ ਬਿਖੈਂ ਦਲ
 ਸਹਿਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥੪੨॥ ਗੰਗਾਂਦ੍ਰੀ ਜਮੁਨਾਂਦ੍ਰੀ ਹਠੇ ॥ ਸਾਰਸ੍ਰਤੀ ਹੈ ਚਲੇ ਇਕੋਠੇ ॥ ਸਤ੍ਰੁਦ੍ਰਵਾਦ੍ਰਿ ਅਤਿ ਦ੍ਰਿੜੁ
 ਪਗ ਰੋਪੇ ॥ ਬਯਾਹਾਦ੍ਰੀ ਸਿਗਰੇ ਮਿਲਿ ਕੋਪੇ ॥੪੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੁਰ ਗਯਾਨ ॥
 ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਹਾਠੇ ਹਠੀ ਅਮਿਤ ਜੁੱਧ ਕੀ ਖਾਨ ॥੪੪॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਅਰੁ ਅਚਲ ਸਿੰਘ ਮਨ ਮੈ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥
 ਪਾਚੋ ਭੂਪ ਪਹਾਰਿਯੇ ਸਨਮੁਖਿ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ॥੪੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਰਬਤੀਸ ਪਾਚੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਏ ॥ ਖਸੀਯਾ ਅਧਿਕ
 ਸੰਗ ਲੈ ਆਏ ॥ ਪਾਹਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਰੀ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੀ ॥੪੬॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਦੁਹੂੰ
 ਦਿਸਿ ਬਾਜੇ ॥ ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੂਰਮਾ ਗਾਜੇ ॥ ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦਨ ਮੈ ਲਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਰੰਗਨਿਨ
 ਬਰੇ ॥੪੭॥ ਭੂਪ ਪਾਂਚਉ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈਂ ॥ ਤਬ ਬਚਿੜੁ ਦੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥
 ਛਿਨਿਕ ਬਿਖੈਂ ਸਕਲੇ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੪੮॥ ਦੇਇ ਬਚਿੜੁ ਪਾਂਚ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੇ ॥ ਔਰ ਸੁਭਟ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥
 ਸਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਵਰੈਂ ਤਬ ਚਲੇ ॥ ਜੋਧਾ ਜੋਰ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਭਲੇ ॥੪੯॥ ਕਾਸਿ ਰਾਜ ਮਘਯੇਸੂਰ ਕੋਪੇ ॥ ਅੰਗ
 ਬੰਗ ਰਾਜਨ ਪਗ ਰੋਪੇ ॥ ਔਰਿ ਕਲਿੰਗ ਦੇਸ ਪਤਿ ਧਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਗਤਿ ਦੇਸਏਸੂਰ ਹੂੰ ਆਯੋ ॥੫੦॥ ਰਾਜਾ ਕਾਮ
 ਰੂਪ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਕਟਕ ਲੀਨਿ ਸੰਗ ਆਯੋ ॥ ਦਾਰੁਣ ਰਣ ਸੂਰਣ ਤਹੱ ਕਰਯੋ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਚਕਿਯੋ ਇੰਦ੍ਰ
 ਬਰਹਰਯੋ ॥੫੧॥ ਅੰਗ ਕੋਟੇ ਤਰਫੈਂ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਰੀ ॥ ਬੀਰ ਪਰੇ ਉਛਰਤ ਕਹੂੰ ਟੰਗਰੀ ॥ ਹਠਿ ਹਠਿ ਭਿਰੇ ਸੁਭਟ
 ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਜੰਬੁਕ ਰੀਧ ਮਾਂਸੁ ਲੈ ਜਾਹੀਂ ॥੫੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਾਲ ਸੂਰਮਾ ਮਾਰੇ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋ ਚਿਤ
 ਚਹੈ ਸੰਘਾਰੇ ਰਬਹਿ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥ ਪੈਦਲ ਅਮਿਤ ਬਿਦਾਰੇ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਰਬੀ ਗਜੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥੫੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਪਤਾਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਲ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥
 ਸਜੰਦਨ ਸਹਿਤ ਸੂਤ ਸਭ ਘਾਏ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੫੪॥ ਅਵਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਬਹੀ ਉਠਿ

{੮੭੨}

{੮੭੩}

ਧਾਂਏ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥ ਦਸੋਂ ਦਿਸਨ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਹੈ ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰੈਂ ਮਾਰ ਬੱਕ੍ਰ ਤੇ ਕੂਕੇ ॥ ੫੫ ॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਬੀਰਕੇਤ ਬਾਕੋ ਰਥੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੇਤ ਸੁਰ ਗਜਾਨ ॥ ਛਤ੍ਰ ਕੇਤ ਛਤ੍ਰੀ ਅਮਿਟ ਬਿਕਟ ਕੇਤ ਬਲਵਾਨ ॥ ੫੬ ॥ ਇੰਦ੍ਰਕੇਤ
 ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜ ਚਿਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਗੀਧ ਕੇਤ ਦਾਨਵ ਸਹਿਤ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥ ੫੭ ॥ ਸਪਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਆਯੁਧ ਧਰੇ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸਾਬ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਾਹਿਨ ਡਰੇ ਕਢੇ ਬਢਾਰੀ ਹਾਬ ॥ ੫੮ ॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਸਤ੍ਰ
 ਸੰਭਾਰਿ ਸੂਰਮਾ ਧਾਏ ॥ ਜੋਰੇ ਸੈਨ ਕੁਅਰਿ ਢਿਗ ਆਏ ॥ ਆਯੁਧ ਹਾਬ ਬਚਿਤ੍ਰ ਧਰੇ ॥ ਅਮਿਤ ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਾਨਨ
 ਬਿਨੁ ਕਰੇ ॥ ੫੯ ॥ ਬੀਰਕੇਤ ਕੋ ਮੁੰਡ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਕੇਤ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟ ਡਾਰਯੋ ॥ ਛਤ੍ਰ ਕੇਤ ਛਤ੍ਰੀ ਪੁਨਿ
 ਘਾਯੋ ॥ ਬਿਕਟ ਕੇਤ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ੬੦ ॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇਤ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਧੁਜ ਦੋਨੋ ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ॥
 ਗੀਧ ਕੇਤ ਦਾਨਵ ਦਿਯੋ ਜਮ ਪੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇ ॥ ੬੧ ॥ ਸੈਨ ਸਾਤਹੁੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੀ ਕੋਪਿ ਪਰੀ ਅਰਗਾਇ ॥
 ਤੇ ਬਾਲਾ ਤਬਹੀ ਦਏ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਲੋਕ ਪਠਾਇ ॥ ੬੨ ॥ ਸੁਮਤ ਕੇਤ ਸੂਰਾ ਬਡੋ ਸਮਰ ਸਿੰਘ ਲੈ ਸੰਗ ॥ ਬ੍ਰਹਮ
 ਕੇਤ ਲੈ ਦਲ ਚਲਾ ਉਮਡਿ ਚਲੀ ਜਨੁ ਗੰਗ ॥ ੬੩ ॥ ਤਾਲ ਕੇਤੁ ਖਟ ਬੱਕ੍ਰ ਧੁਜ ਜੋਧਾ ਹੁਤੇ ਬਿਸੇਖ ॥ ਸੋ ਯਾ ਪਰ
 ਆਵਤ ਭਏ ਕਿਯੇ ਕਾਲ ਕੋ ਭੇਖ ॥ ੬੪ ॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦਾਨਵ ਗੀਧ ਕੇਤ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕਾਕ ਕੇਤ ਤਿਹੁੰ ਲੋਕਿ
 ਬਿੱਖਯਾਤਾ ॥ ਕ੍ਰੂਰਕੇਤ ਦਾਨਵ ਇਕ ਧਾਯੋ ॥ ਲੀਨਿ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ੬੫ ॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਾਕ ਧੁਜਾ
 ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਹੀ ਛਿਨ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਕਰਵਾਰ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਸਿੰਘ ਸਿਲਾ ਸਰਦੂਲ ਸਿਲੀ ਮੁਖ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਹਨੇ
 ਅਹਿਕਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਾਨ ਸਿੰਗਾਲ ਸੁਰਾਂਤਕ ਸੀਸ ਧੁਜਾ ਰਥ ਨਾਗ ਧਰਾ ਧਰ ਭਾਰੇ ॥ ਯੋ ਬਰਖੇ ਨਭ ਤੇ ਹਰਖੇ ਰਿਪੁ
 ਆਨਿ ਦਸੋਂ ਦਿਸਿ ਤੇ ਭਭਕਾਰੇ ॥ ੬੬ ॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਯਾ ਦੈਤ ਪਸਾਰਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਬੋਲਾ ਇਮਿ ਬੈਨ ॥ ਜੁੱਧੁ ਸੁਯੰਬਰ
 ਜੀਤਿ ਤੁਹਿ ਲੈ ਜੈਹੋਂ ਨਿਜੁ ਐਨ ॥ ੬੭ ॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਿਹੀ ਛਿਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ ਹਥਿਯਾਰ
 ਗਹੇ ॥ ਬਲਵਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨਿ ਹਨੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਭਨੈ ਚਿਤ ਮੈ ਜੁ ਚਹੇ ॥ ਸਰ ਸੂਰ ਦਇੰਤਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਲਗੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਕਹੇ ॥ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬਾਗ ਅਸੋਕ ਬਿਖੈ ਫੁਲਵਾਰਿਨ ਕੇ ਫੁਲ ਫੁਲ ਰਹੇ ॥ ੬੮ ॥ ਕਾਢਿ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾਂ ਕੁਪਿ ਕੈ ਭਟ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਸਰਦਾਰ ਕਰੋਰੇ ॥ ਬਾਲ ਹਨੇ ਬਲਵਾਨ ਘਨੇ ਇਕ ਫਾਂਸਿਨ ਸੋ ਗਹਿ ਕੈ

{੮੭੩}

{੮੭੪}

ਝਕੜੋਰੇ ॥ ਸਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜ ਗਿਰੇ ਛਿਤ ਪੈ ਸਿਰ ਤੋਰੇ ॥ ਲੂਟੇ ਰਬੀ ਰਬ ਫੂਟੇ ਕਹੂੰ ਬਿਨੁ ਸ੍ਰਾਰ
 ਫਿਰੈ ਹਿਹਨਾਵਤ ਘੋਰੇ ॥੬੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੇ ਭਟ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਯਾਏ ॥ ਤੇ ਬਿਨੁ ਤਨ ਹੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਏ ॥
 ਚਟਪਟ ਬਿਕਟ ਪਲਟਿ ਜੇ ਲਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੇ ॥੭੦॥ ਜੇ ਭਟ ਬਿਮੁਖਾਹਵ ਹੈ ਮੂਏ ॥
 ਇਤ ਕੇ ਭਏ ਨ ਉਤ ਕੇ ਹੂਏ ॥ ਗਰਜਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬੀਰਨ ਜਿਨ ਦਏ ॥ ਦੈ ਦੁੰਦਭੀ ਸੁਰਗ ਜਨੁ ਗਏ ॥੭੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਜਰਿ ਅਗਨਿ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਆਪਨੇ ਦੀਨ ॥ ਝਗਰਿ ਬਰੰਗਨਿਨ ਤੇ ਤਹਾਂ ਛੀਨਿ ਪਤਿਨ ਕਹੁ ਲੀਨ
 ॥੭੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੇ ਬਾਲ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁਮਤਿ ਸਿੰਘ ਆਦਿਕ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਸਮਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਪੁਨਿ
 ਹਯੋ ॥ ਤਾਲਕੇਤ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਯੋ ॥੭੩॥ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇਤ ਕਹ ਪੁਨਿ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ॥ ਕਾਰਤਿਕੇਯ ਯੁਜ ਕੋ ਬਧ
 ਕੀਨੇ ॥ ਕੂਰਕੇਤ ਦਾਨਵ ਤਬ ਯਾਯੋ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠੋਰ ਮਚਾਯੋ ॥੭੪॥ ਕੋਲ ਕੇਤ ਦਾਨਵ ਉਠਿ ਯਾਯੋ ॥
 ਕਮਠ ਕੇਤ ਚਿਤ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਕੇਤ ਉਲੂਕ ਚਲਾ ਦਲ ਲੈਕੈ ॥ ਕੁਤਿਸਿਤ ਕੇਤ ਕ੍ਰੋਧ ਤਨ ਤੈਕੈ ॥੭੫॥
 ਕੋਲ ਕੇਤ ਤ੍ਰਿਯ ਤਬੈ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਕੁਤਿਸਿਤ ਕੇਤ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰਾ ॥ ਕੱਛਪ ਕੇਤ ਗਦਾ ਗਹਿ ਘਾਯੋ ॥ ਕੇਤੁਲੂਕ
 ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥੭੬॥ ਜਾ ਤਨ ਬਾਲ ਗਦਾ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥ ਏਕੈ ਘਾਇ ਚੌਥਿ ਸਿਰ ਡਾਰੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤੱਕਿ
 ਮਾਰੈ ਤਨ ਬਾਨਾ ॥ ਕਰੈ ਬੀਰ ਜਮਪੁਰੀ ਪਯਾਨਾ ॥੭੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕਿ ਕਰਿ ਕਵਨ ਸੁਭਟ
 ਠਹਰਾਇ ॥ ਜੋ ਸਮੁਹੇ ਆਵਤ ਭਯਾ ਜਮ ਪੁਰ ਦਿਯਾ ਪਠਾਇ ॥੭੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕੋਪ ਅਨੇਕ ਭਰੇ ਅਮਰਾਰਦਨ
 ਆਨਿ ਪਰੇ ਕਰਵਾਰਿ ਉਘਾਰੇ ॥ ਪੱਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਮਿਤਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਨਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ
 ਹਬਯਾਰ ਸੁਰਾਰਿ ਹਕਾਰਿ ਹਨੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਖੇਲਿ ਬਸੰਤ ਬਡੇ ਖਿਲਵਾਰ ਮਨੋ ਮਦ ਚਾਖਿ ਗਿਰੇ ਮਤਵਾਰੇ
 ॥੭੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਬ ਬਾਜੀ ਘਨੇ ਜੋਧਾ ਹਨੇ ਅਨੇਕ ॥ ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਰਨ ਰਹੀ ਭੂਪਤਿ ਬਚਾ ਨ ਏਕ
 ॥੮੦॥ ਬਾਜਨ ਕੀ ਬਾਜੀ ਪਰੀ ਬਾਜਨ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਹੁਤ ਬਰਸੇ ਤਹਾਂ ਬਚਾ ਨ ਬਾਜੀ ਏਕ ॥੮੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦੈਤ ਦਏ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥ ਬਾਰੀ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕੀ ਆਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਆਇ ਤੁਮ
 ਲਰੋ ॥ ਕੈ ਅਬ ਹਾਰਿ ਮਾਨ ਮੁਹਿ ਬਰੋ ॥੮੨॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਜਬ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕੋਪ

{੮੭੪}

{੮੭੫}

ਬਢਾਯੋ ॥ ਮੈਕਾ ਜੁੱਧ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੇ ਡਰਿਹੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਨਿ ਯਹ ਬਰਿਹੋ ॥੮੩॥ ਕਹੂੰ ਮੱਤਿ ਗੈਵਰ ਗਰਜਾਹੀ ॥
 ਕਹੂੰ ਪਾਖਰੇ ਹੈਂ ਹਿੰਹਨਾਹੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਕਵਚ ਸੂਰਾ ਕਹੂੰ ਕਸੈ ॥ ਜੁਗਿਨ ਰੁਪਿਰ ਖੱਪਰ ਭਰਿ ਹਸੈ ॥੮੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥
 ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਟੇਸ ਬਡੋ ਦਲੁ ਲੈ ਉਮਡਯੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰਿ ਆਯੁਧ ਬਾਂਕੇ ॥ ਬੀਰ ਹਠੀ ਕਵਚੀ ਖੜਗੀ ਪਰਸੀ ਸਭਹੀ
 ਸਰਦਾਰ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਏਕ ਟਰੇ ਇਕ ਆਨਿ ਅਰੇ ਇਕ ਜੁਝਿ ਗਿਰੇ ਬ੍ਰਿਣ ਖਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ॥ ਛਾਰ ਚੜਾਇ
 ਕੈ ਅੰਗ ਮਲੰਗ ਰਹੇ ਮਨੋ ਸੋਇ ਪਿਯੇ ਬਿਜਯਾ ਕੇ ॥੮੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਤਹ ਪਰਯੋ ॥ ਏਕ ਸੁਭਟ
 ਜੀਵਤ ਨ ਉਬਰਯੋ ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਮਾਤੇ ਗਜ ਮਾਰੇ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਬਰਬਾਜ ਬਿਦਾਰੇ ॥੮੬॥ ਤੀਸ ਐਤੁ
 ਪੈਦਲ ਕਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤੇਇਸ ਲੱਛ ਰਥੀ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਲੱਛ ਰਥੀ ਅਤਿ ਮਾਰਿਸ ॥ ਮਹਾਂਰਥੀ ਅਨਗਨਤ
 ਸੰਘਾਰਿਸ ॥੮੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਤਨਹਾ ਬਚਾ ਸਾਥੀ ਰਹਾ ਨ ਏਕ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ਘਨੇ ਰਥ
 ਕਟਿ ਗਏ ਅਨੇਕ ॥੮੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿਹ ਮਚਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਨ ਦਿਨਿਸ ਨਿਸਿਸ ਰਨ ਆਯੋ ॥
 ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੜ੍ਹੇ ਹੰਸ ਪਰ ਆਏ ॥ ਪੰਚ ਬਦਨ ਹੂੰ ਤਹਾਂ ਸੁਹਾਏ ॥੮੯॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਮਲ ਪਿਯ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ਜਿਯਤੇ
 ਤਾਂਹਿ ਮਾਰਿ ਨਹਿ ਡਾਰੈ ॥ ਲਗੇ ਬਿਸਿਖ ਕੇ ਜਿਨ ਪਤਿ ਮਰੈ ॥ ਮੁਹਿ ਪੈਠਬ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਪਰੈ ॥੯੦॥ ਚਾਰਿ
 ਪਹਰ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੋ ਲਰੀ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਿਸਿਖ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬਹੁ ਕਰੀ ॥ ਤਬ ਲੋ ਸੂਰ ਅਸਤ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ
 ਦਿਸਾ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥੯੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹੱਕਾਹੱਕੀ ਆਹਵ ਭਯੋ ਰਹਯੋ ਸੁਭਟ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਤ ਅਤਿ
 ਬਕਤ ਭੇ ਰਹਤ ਭਏ ਰਨ ਮਾਹਿ ॥੯੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਨਨ ਕੇ ਘਾਇਲ ਭਏ ॥ ਅਤਿ ਲਰਿ ਅਧਿਕ
 ਸ੍ਰਮਤ ਹੈ ਗਏ ॥ ਆਹਵ ਬਿਖੈ ਗਿਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰੀ ॥ ਕਰ ਤੇ ਕਿਨਹੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨ ਡਾਰੀ ॥੯੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰੇਤ
 ਨਚਹਿ ਜੁੱਗਨਿ ਹਸਹਿ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਫਿਰਾਹਿ ॥ ਨਿਸਿ ਸਿਗਰੀ ਮੁਰਛਿਤ ਰਹੇ ਦੁਹੂੰ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੯੪॥
 ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਿ ਰਵਿ ਪ੍ਰਗਟਯਾ ਭਈ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਨ ਕੇ ਉਠੇ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਠਾਨਿ ॥੯੫॥
ਚੌਪਈ ॥ ਆਠ ਜਾਮ ਦੋਊ ਉਠਿ ਕਰਿ ਲਰੇ ॥ ਟੂਕ ਤਨੁਤ੍ਰਾਣਨ ਕੇ ਝਰੇ ॥ ਅਧਿਕ ਲਰਾਈ ਦੁਹੂੰ ਮਚਈ ॥
 ਅਬਯੋ ਸੂਰ ਰੈਨ ਹੈ ਗਈ ॥੯੬॥ ਚਾਰਿ ਬਾਜ ਬਿਸਿਖਨ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰੇ ॥ ਰਥ ਕੇ ਕਾਟਿ ਦੋਊ ਚਕ ਡਾਰੇ ॥

{੮੭੫}

{੮੭੬}

ਨਾਥ ਧੁਜਾ ਕਟਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਈ ॥ ਸੂਤ ਦਿਯਾ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਈ ॥੯੭॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹੋ ਪੁਨਿ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ॥
 ਮੂਰਛਿਤ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਸੁਧਿ ਭਏ ਤਾਹਿ ਲਖ ਲੀਨੋ ॥ ਆਪੁ ਬੇਖ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕੀਨੋ
 ॥੯੮॥ ਰਥ ਤੇ ਉਤਰਿ ਬਾਰਿ ਲੈ ਆਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਕਰਿ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੀ ॥
 ਤੁਮ ਕੋ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਯਾਰੀ ॥੯੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਲ ਸੀਚੇ ਜਾਗਤਿ ਭਯੋ ਅਤਿ ਤਨ ਲਾਗੇ ਘਾਇ ॥ ਭਲੋ
 ਬੁਰੋ ਖਲ ਅਖਲ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨਾ ਜਾਇ ॥੧੦੦॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਘੁਮਤ ਘਾਯਲ
 ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਕਰਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਕਿਹ ਨਿਮਿਤਿ ਇਹ ਠਾਂ ਤੂੰ ਆਈ ॥੧੦੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮੈ ਲਾਜ ਤਜਿ ਯਾਂਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਨਿਰਖਿ ਲਿਆਇ ਹੋ ਮਰੇ ਬਰੋਗੀ ਜਾਇ ॥੧੦੨॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਯਲ ਘੁਮਤ ਦ੍ਰਿਗਨ ਮੂੰਦਿ ਬਚਨ ਇਮਿ ਕੀਨ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਬਰੁ ਮਾਂਗਿਯੈ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਬਰ ਦੀਨ
 ॥੧੦੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਮੈ ਤੁਹਿ ਜੀਵਤ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਨਯੋ ਜਨਮ ਤੁਹਿ ਦਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਸੰਕ ਨਹਿ ਧਰਿਯੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਜਾਹ ਮੋਸੋ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥੧੦੪॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਵਹੈ ਪਤਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭੇਦ
 ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਦੁਖਿਤ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਚਕਮਕ ਝਾਰਿ ਆਗਿ ਤਹ ਜਾਰੀ ॥ ਚਾਰਿ ਭਾਵਰੈ ਲਈ ਪਯਾਰੀ ॥੧੦੫॥
 ਪੁਨਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਦੇ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਂਤਕ ਅਰਿ ਅਤਿ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥ ਤੁਮ
 ਬਿਨੁ ਮੋਹਿ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਦਯੋ ॥੧੦੬॥ ਤੁਰਤੁ ਨਾਥ ਹਮ ਸੋ ਉਠਿ ਰਮੋ ॥ ਸਭ ਅਪਰਾਧ ਹਮਾਰੋ ਛਮੋ ॥
 ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਾਪ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੦੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ
 ਰਾਜਾ ਰਮਯੋ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਗਈ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਬਿਕਟ ਸੁ ਦੁਖ ਝਟ ਪਟ ਕੋਟੇ ਅਧਿਕ ਬਢਾ ਸੁਖ ਜੀਯ ॥੧੦੮॥
ਚੌਪਈ ॥ ਪਤਿ ਰਤਿ ਕਰਿ ਰਥ ਲਯੋ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਬਰਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ ॥ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦਲ ਬਲ
 ਹਰਾ ॥ ਆਪਨ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਕਰਾ ॥੧੦੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤੁਮਲ ਜੁੱਧੁ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਾ ਸਭ ਰਾਜਨ
 ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕੋ ਪਤਿ ਕਰਾ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੧੧੦॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬਾਜੀ ਹਨੇ ਛੀਨ ਨ੍ਰਿਪਨ
 ਬਲ ਕੀਨ ॥ ਸਮਰ ਸੁਯੰਬਰ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਲੀਨ ॥੧੧੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਦਾਨਵਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀਸ

{੮੭੬}

{੮੭੭}

ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਹੈਰੀ ਰਥ ਪੈਦਲ ਦਲਿ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਸੂ ਬੀਰ ਕੋ ਭੈ ਨ ਧਰਤ ਭੀ ॥ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਕਹੱ ਜੀਤਿ
ਬਰਤ ਭੀ ॥੧੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੨॥੯੯੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

{੮੭੭}

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਠਵਰ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾਂਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਬਡੇ ਰਾਜ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਹੈ ॥
ਜਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਤਿਨ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਬਾਨ ਤਾਂਕੇ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥
ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਕੀ ਛਬਿ ਉਰਝਾਈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥
ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਰਾਤ੍ਰਿ ਦੋ ਪਹਰ ਬੀਤੇ ਸੋਏ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਸਕਲ ਦੁਖ ਖੋਏ ॥੩॥ ਸੋਵਤ
ਉਠੈਂ ਬਹੁਰਿ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਰਹੀ ਰੈਨਿ ਜਬ ਘਰੀ ਪਛਾਨੈ ॥ ਆਪੁ ਚੇਰਿਯਹਿ ਜਾਇ ਜਗਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ
ਦੈ ਉਹਿ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੪॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਤਿਹ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਅੰਤ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ
ਲਪਟਿ ਤਾਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਔਰ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਨ ਜਾਨੈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥
ਕਾਮਕੇਲ ਕਰਿ ਦਯੋ ਉਠਾਈ ॥ ਚੇਰੀ ਕਹੱ ਨਿੰਦਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਨ ਗਈ ॥੬॥
ਚੇਰੀ ਬਿਨਾ ਜਾਰ ਹੂੰ ਧਾਯੋ ॥ ਚੌਕੀ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਕਾਲ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਈ ॥ ਤਿਨ ਮੂਰਖ
ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕੋ ਹੈ ਰੇ ਤੈਂ ਕਹ ਚਲਾ ਹਜਾਂ ਆਯੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥ ਯਹ ਤਿਹ ਬਾਤ ਨ
ਸਹਿ ਸਕਯੋ ਚਲਾ ਤੁਰਤੁ ਦੈ ਭਾਜ ॥੮॥ ਤਿਨੈ ਹਟਾਵੈ ਜੁਬ ਦੈ ਚੇਰੀ ਹੁਤੀ ਨ ਸਾਬ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਤੇ ਚੋਰ
ਕਹਿ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ਤਿਹ ਹਾਬ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਚਲੀ ਖਬਰ ਰਾਨੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਬੈਠੀ ਕਹਾਂ ਕਾਲ ਕੀ
ਖਾਈ ॥ ਤੁਮਰੋ ਮੀਤ ਚੋਰ ਕਰਿ ਗਹਯੋ ॥ ਸਭ ਹੂੰ ਭੇਦ ਤੁਹਾਰੋ ਲਹਯੋ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਹਾਬ ਹਾਬ ਸੋਂ
ਮਾਰਯੋ ॥ ਕੇਸ ਪੇਸ ਸੋ ਜੂਟ ਉਪਾਰਯੋ ॥ ਜਾ ਦਿਨ ਪਿਯ ਪਜਾਰੇ ਬਿਛੁਰਾਰੀ ॥ ਤਾ ਸਮ ਦੁਖ ਜਗ ਦੂਸਰ
ਨਾਹੀ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨ ਸਕੀ ਬਚਾਇ ॥ ਮੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਤਜਿ ਕੈ ਹਨਾ ਸਤੁਦ੍ਰਵ
ਦਯੋ ਬਹਾਇ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਕਹਯੋ ਕਿ ਯਹ ਨ੍ਰਿਪ ਬਧ ਕਹ ਆਯੋ ॥ ਇਹ ਪੂਛਹੁ ਤੁਹਿ ਕਵਨ ਪਠਾਯੋ ॥

{੮੭੮}

ਮਾਰਿ ਤੁਰਤੁ ਤਹਿ ਨਦੀ ਬਹਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੩॥੧੦੦੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਸਤਾਇਸੀ ਦੁਤਿਯ ਕਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਰਾਮ ਔਰੈ ਚਲੀ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯਾ ਮੰਤ੍ਰੀ ਯੋ ਕਹੀ ਸੁਨਹੁ ਕਥਾ ਮਮ ਨਾਥ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਕਹੋ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਥ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਚਾਂਭਾ ਜਾਟ ਹਮਾਰੇ ਰਹੈ ॥ ਜਾਤਿ ਜਾਟ ਤਾਂਕੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਕਾਂਧਲ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਰਹਈ ॥ ਬਾਲਮਤੀ ਕਹੋ ਸੁ ਕਛੁ ਨ ਕਹਈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਚੱਛੁ ਤਾਕੇ ਰਹੈ ਮੁਖ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਬਾਲਮਤੀ ਕੋ ਭਾਖਈ ਬਿਹਸਿ ਆਪੁ ਕੋ ਨਾਥ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਰੈਨਿ ਭਈ ਕਾਂਧਲ ਤਹੋ ਆਵਤ ॥ ਲੈ ਜਾਂਘੈ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤ ॥ ਕਛੁਕ ਜਾਗਿ ਜਬ ਪਾਵ ਡੁਲਾਵੈ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਪਰ ਹਾਥ ਰਾਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਵੈ ॥੫॥ ਹਾਥ ਧਰੇ ਰਜਨੀ ਜੜੁ ਜਾਨੈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੈ ਨਹਿ ਕਛੁ ਬਖਾਨੈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਰਖਿ ਜਾਰ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਏਕ ਚੱਛੁ ਅਤਿ ਕੋਪ ਜਗਾਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਹੁੰਚਿਯੋ ਤਬੈ ਤੁਰਤ ਹੀ ਜਾਰ ॥ ਭਰਿ ਮੁੰਠੀ ਕਰ ਰੇਤ ਕੀ ਗਯੋ ਆਂਖਿ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥੭॥ ਅੰਧ ਭਯੋ ਬੈਠੋ ਰਹਯੋ ਗਯੋ ਜਾਰ ਤਬ ਭਾਜ ॥ ਏਕ ਚੱਛੁ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਅਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੪॥੧੦੧੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਸੂਰਜ ਬੰਸ ਮਾਂਝ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਰੂਪਮਤੀ ਤਾਂਕੀ ਬਰਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੀਰਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਨੀਚ ਸੋ ਰਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਨਿੰਦ ਤਾਂਕੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਇਹ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਬ ਸੁਨਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਮਸਤਕ ਧੁਨਯੋ ॥੨॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਲਾਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹੁੰ ਕਰੀ ॥ ਬਾਤੈ ਕਰਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਿ ਪਰੀ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾਸੋਂ ਹਿਤ ਤਯਾਗਯੋ ॥ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਰਸ ਅਨੁਰਾਗਯੋ ॥੩॥ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਦਿਯ ਨੇਹ ਭੁਲਾਈ ॥ ਤਾਕੇ ਧਾਮ ਨਿੱਤਯ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਠਾਨਿ ਨਹਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਰਮਤ ਹੁਤੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਰੋਸ

{੮੭੮}

{੮੭੯}

ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਘਰੀ ਨ ਭੋਗਾ ਜਾਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਪੂਜਾ ਕਹੱ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਸਮੋ ਜਾਰ
 ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵੈ ॥ ਮਿਲਿ ਬਾਤੈਂ ਦੋਊ ਯੋ ਕਰਹੀਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਕਾਨਿ ਕਛੁ ਨਹਿ ਧਰਹੀਂ ॥੬॥ ਸਾਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਹੁਤੇ
 ਦਰਵਾਜੇ ॥ ਲਾਗਿ ਰਹਾ ਭੀਤਨ ਸੋ ਰਾਜੇ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਾਰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੇ ॥ ਭਾਜਿ ਗਯੋ ਨ ਸਕਯੋ ਠਹਰਾਯੇ
 ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਰਖਿ ਕੋਪ ਦ੍ਰਿਗਰਾਇ ਕੇ ਨੀਚ ਤੁਰਤੁ ਗਯੋ ਭਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਮਨਾਇਯੋ ਤਉ ਨ ਫਿਰਾ
 ਨਿਲਾਜ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਿਹ ਹਿਤ ਨਾਰਿ ਜਤਨ ਬਹੁ ਕੀਨਿ ॥ ਬਹੁਤੁ ਰੁਪਏ ਖਰਚਿ ਕਹੱ ਦੀਨਿ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰੇ
 ਏਕੋ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਤਿ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੯॥ ਜਬ ਵਹੁ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਿਤ ਆਵੈ ॥ ਸੰਕਿ ਰਹੈ
 ਨਹਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਇਕੁ ਨਾਰੀ ਜਾਨੈ ॥ ਲਜਤ ਨਾਥ ਸੋ ਕਛੁ ਨ ਬਖਾਨੈ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਤਬ ਰਾਜੇ ਐਸੇ ਕਹਾ ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੁ ਨ ਦੇਉਂ ॥ ਨਾਮ ਜਾਰ ਕੇ ਲੈ ਤੁਰਤੁ ਯਾਕੋ ਧਨੁ ਹਰਿ ਲੇਉਂ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਕਾਹੂ ਕਹ ਮੁਹਰੈਂ ਚਟਵਾਈ ॥ ਕਾਹੂ ਕਹਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਨਿਯਾਈ ॥ ਕਾਹੂ ਸੰਗ ਨੇਹ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਕਿਸੂ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਹੂ ਕਹ ਸੁਭ ਪਟ ਦਏ ਕਾਹੂ ਕਹ ਧਨੁ ਦੀਨ ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਚੇਰੀ ਸਕਲ
 ਨ੍ਰਿਪ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸ ਹੀ ਬਾਹਰ ਕੀ ਬਸਿ ਕਰੀ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਰਸ
 ਢਰੀ ॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਕਹੱ ਭੇਦ ਨ ਦੇਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈਠਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪ
 ਬਸਿ ਭਈ ਸਭ ਸੋ ਰਾਖਤ ਨੇਹ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਬਾਤ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਆਨਿ ਇਸੈ ਕਹੱ ਦੇਂਹ ॥੧੫॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ
 ਸੋ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹਤ ਬਖਾਨਿ ॥ ਮੁਖ ਵਾ ਪੈ ਹਾਹਾ ਕਰੈਂ ਕਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਆਨਿ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ
 ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਧਾਰਯੋ ॥ ਜੜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸਭ ਧਨ ਹਰਿ ਲੇਉਂ ॥ ਲੈ
 ਅਪਨੇ ਖਰਚਨ ਕਹੱ ਦੇਉਂ ॥੧੭॥ ਰਾਨੀ ਕੀ ਚੇਰੀ ਕਹੱ ਲਾਵੈ ॥ ਆਨਿ ਭੇਦ ਸਭ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ
 ਤਿਨ ਕਹੱ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੮॥ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਤੇ ਤਿਹੱ ਮਾਤ ਕਹਾਵੈ ॥
 ਅਧਿਕ ਧਾਮ ਤੇ ਦਰਬ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਜੋ ਚਿਤ ਕੀ ਤਿਹ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵਤ ॥ ਸੋ ਕਹਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੱ ਸਮਝਾਵਤ
 ॥੧੯॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਤੁਹਿ ਮੈ ਬਹੁ ਕਹਿਹੋ ॥ ਤੇ ਪਰ ਰੂਠਿ ਲਹਤ ਤਿਹ ਰਹਿਹੋ ॥ ਵਾਕੀ ਭਾਖਿ ਅਧਿਕ ਤੁਹਿ

{੮੭੯}

{੮੮੦}

{੮੮੦}

ਮਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਨ ਲਹਤ ਚਿਤ ਤੇ ਤੁਹਿ ਡਾਰੋ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਸੋ ਐਸੇ ਕਹਾ ਰਹੋ ਤਿਸੀ ਕੀ ਹੋਇ ॥
 ਭੇਦ ਸਕਲ ਮੁਹਿ ਦੀਜਿਯਹੁ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥੨੧॥ ਵਾਹੀ ਕੀ ਹੋਈ ਰਹਤ ਨਿਤ ਤਿਹੋ ਅਧਿਕ
 ਰਿਝਾਇ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਭੇਦ ਅਬਲਾ ਕਹੈ ਦੇਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੰ ਆਇ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹੋ ਰਾਇ
 ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਛੁਕ ਦਰਬੁ ਤਾਤੇ ਚਟਵਾਯੋ ॥ ਮੈ ਜੁ ਕਹੋ ਕਹੀਯਹੁ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਹੋ ਤੇ ਪਹਿ ਤਵ ਮਿਤ੍ਰੁ ਪਠਾਈ
 ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਵਹੁ ਦਰਬੁ ਦੈ ਅਪਨੀ ਕਰੀ ਬਠਾਇ ॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਲੈ ਤਵਨ ਕੋ ਸਭ
 ਕਹਿਯਹੁ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੋਰ ਨ ਕਛੁ ਭੇਦ ਤਿਹਿ ਦਿਜਿਯਹੁ ॥ ਤਾਕੇ ਚੋਰਿ ਚਿੱਤ ਕਹੋ
 ਲਿਜਿਯਹੁ ॥ ਵਾਹੀ ਕੀ ਹੋਈ ਤੁਮ ਰਹਿਯਹੁ ॥ ਲੈ ਤਾਕੇ ਅੰਤਰ ਮੁਹਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਕੇ
 ਮਿਤ੍ਰੁ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੈ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਠਾਇ ॥ ਹਮ ਬੇਖਰਚ ਰਹਤ ਘਨੇ ਕਛੁ ਧਨੁ ਦੈਹੁ ਪਠਾਇ ॥੨੬॥ ਦੇਸ
 ਛਾਡਿ ਪਰਦੇਸ ਮੈ ਬਸਾ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਆਇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਜਾਨਿ ਕਛੁ ਕੀਜਿਯਹੁ ਮੁਸਕਲ ਸਮੈ ਸਹਾਇ ॥੨੭॥
 ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹਾਰੇ ਹੈ ਰਹੇ ਇਮਿ ਸਮਝੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਹਮ ਸੇ ਤੁਮ ਕਹੋ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤੁਮ ਸੇ ਹਮ ਕਹ ਨਾਹਿ ॥੨੮॥
ਚੌਪਈ ॥ ਹਮਰੇ ਖਰਚਨ ਕਹ ਕਛੁ ਦਿਜਿਯਹੁ ॥ ਵੈ ਦਿਨ ਯਾਦਿ ਹਮਾਰੇ ਕਿਜਿਯਹੁ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪੁਰਾਤਨ ਪ੍ਰਿਯਾ
 ਬਿਚਰਿਯਹੁ ॥ ਹਮ ਪਰ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥੨੯॥ ਤਵਨ ਰਾਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਸੰਵਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋ ਪਰ
 ਨਾਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਯਾ ਪਤਿਯਾ ਕਹ ਤੁਹੀ ਪਛਾਨੈ ॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਕੋਊ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਾਨੈ ॥੩੦॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਵੈ ਦਿਨ ਹਮਰੇ ਹੁਤੇ ਏ ਦਿਨ ਤੁਮਰੇ ਆਇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਕਿਛੁ ਦੀਜਿਯਹੁ ਕਰਿਯਹੁ ਮੋਹਿ
 ਸਹਾਇ ॥੩੧॥ ਬਾਚਤ ਪਤਿਯਾ ਮੂੜ੍ ਤ੍ਰਿਯ ਫੂਲਿ ਗਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਤੁਰਤੁ ਕਾਢਿ ਬਹੁ ਧਨੁ ਦਿਯਾ ਭੇਦ
 ਲਖਿਓ ਜੜ੍ ਨਾਹਿ ॥੩੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਢਿ ਦਰਬੁ ਮੂਰਖ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸੋਧ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਲੀਨੋ ॥
 ਲੈ ਅਪਨੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਾਜ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਜਾਨਿ ਮੁਰ ਮਿਤ ਧਨ ਪਾਯੋ ॥੩੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਾ ਮੁਰ
 ਮੀਤ ਕਹੋ ਦਰਬ ਪਹੂਚਯੋ ਜਾਇ ॥ ਮੂੜ੍ ਨ ਜਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਿ ਲੀਨਾ ਰੋਜ ਚਲਾਇ ॥੩੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਹਿਤ ਮਿਤ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਸੋ ਨੇਹੁ ਗਵਾਯੋ ॥ ਹਰਿ ਧਨੁ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਜ ਚਲਾਵੈ ॥

{੮੮੧}

{੮੮੧}

ਵਾਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਨਿਤ ਖਾਵੈ ॥੩੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਜਨੁ ਜਾਸੋ ਰੁਚਿ ਕਰੈ ਤਾਹੀਂ ਕੋ ਲੈ ਨਾਮੁ ॥ ਦਰਬੁ ਕਢਾਵੈ
 ਤ੍ਰਿਯਨ ਤੇ ਆਪੁ ਚਲਾਵੈ ਕਾਮੁ ॥੩੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੰਚਾਵਨੋ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੫॥੧੦੪੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਕੇ ਬੰਸ ਮੈ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਪ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲਾ ਤਾਂਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹਤ ਸਰੂਪ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਜਬਹੀ ਸ੍ਰੈ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਪਾਸ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਰਹਤ ਤਹ ਜਾਈ ॥

ਤੈਸੇ ਹੀ ਸੋਇ ਰਹਤ ਲਪਟਾਈ ॥੨॥ ਸੇਵਤ ਜਗਯੇ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨਯੇ ॥ ਚਿਤ ਰਾਖਯੇ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨਯੇ ॥

ਚਿੱਤ ਚੌਗੁਨੋ ਨੇਹੁ ਬਢਾਯੇ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਰਿ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੇ ॥੩॥ ਆਂਖਿ ਮੂੰਦਿ ਜਾਗਤ ਸ੍ਰੈ ਰਹਯੇ ॥ ਭੌਂਦੂ ਨਾਰਿ

ਸੋਤ ਸੋ ਲਹਯੇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਜਾਰ ਕੇ ਤਟ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹ ਲਈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥

ਉਠਿ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀ ਹਾਥ ॥ ਰਾਨੀ ਯੋ ਜਾਨੀ ਜਿਯਹਿ ਆਵਤ ਚੇਰੀ ਸਾਥ ॥੫॥

ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਇਨ ਕੋ ਖਟ ਕੋ ਨਹਿ ਕਰਯੇ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਕਹਿ ਧਰਯੇ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਜਬ ਤਿਨੈ

ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮਹਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੬॥ ਰਮਤ ਜਾਰ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖ ਪਾਈ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ

ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੰਪਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਅਤ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਚਾਰਿ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥

ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਕੋ ਜਾਰ ਜੁਤ ਹਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਵੈਸੇ ਹੀ ਅਪਨੀ ਖਾਟ ਤਰ ਰਾਖਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥੮॥

ਧਰਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਖਾਟ ਤਰ ਘਰੀ ਏਕ ਦੋ ਟਾਰਿ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਕੈ ਉਠਾ ਕਢੇ ਕੋਪ ਕਰਵਾਰ ॥੯॥ ਚੋਰ

ਮੋਹਿ ਮਾਰਤ ਹੁਤੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਲਾਗਯੋ ਘਾਇ ॥ ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਤੁਰਤੁ ਮੈ ਯਾਕੋ ਦਯੋ ਸੁ ਘਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥

ਜਬੈ ਲੋਗ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਛਨ ਆਏ ॥ ਯਹੈ ਤਿਨੋ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਜਬ ਤਸਕਰ ਮੁਹਿ ਘਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥ ਹੋ ਬਚਿ

ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥੧੧॥ ਜਬ ਦ੍ਰਿੜ ਘਾਵ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬ ਹੋ ਕਾਢਿ ਭਗੌਤੀ ਜਾਗਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ

ਕੇ ਨੇਹ ਕੋਪ ਮਨ ਧਾਰਯੋ ॥ ਚੋਰਹਿ ਠੋਰ ਮਾਰਹੀ ਡਾਰਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਪੁਰ ਸਭ ਕਹੈ ਧੰਨਿ

ਰਾਜਾ ਤਵ ਹੀਯ ॥ ਬਦਲੋ ਲੀਨੋ ਬਾਮ ਕੋ ਚੋਰ ਸੰਘਾਰਯੋ ਜੀਯ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ**

{੮੮੨}

{੮੮੨}

ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਪਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੬॥੧੦੬੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਗ ਦੇਸ ਬੰਗੋਸੂਰ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਰਾਜਨ ਕੋ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਮਰ ਗਯੋ ॥ ਸਭ ਜਗ ਇੰਦ੍ਰਮਤੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦਿਨ ਬੋਰਨ ਕੋ ਸੱਤ ਰਹਯੋ ਭਈ ਹਕੂਮਤਿ ਦੇਸ ॥ ਰਾਜਾ ਜਯੋ ਰਾਜਹਿ ਕਿਯੋ ਭਈ ਮਰਦ ਕੇ ਭੇਸ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਐਸੇਹਿ ਬਹੁਤ ਬਰਸ ਹੀ ਬੀਤੇ ॥ ਬੈਰੀ ਅਧਿਕ ਆਪਨੇ ਜੀਤੇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾਸੋਂ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਾਰੀ ॥ ਛੂਟੈ ਕਹਾਂ ਨਿਗੋਡੀ ਜਾਰੀ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਿਹ ਤੁਰਤੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕੇਲ ਦੁਹੰਨਿ ਮਿਲਿ ਅਧਿਕ ਮਚਾਯੋ ॥੪॥ ਰਹਤ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤਾਸੋਂ ਭਯੋ ॥ ਗਰਭ ਇੰਦ੍ਰਮਤਿਯਹਿ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਉਦਰ ਰੋਗ ਕੋ ਨਾਮ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਪੁਰਖ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੫॥ ਨਵ ਮਾਸਨ ਬੀਤੇ ਸੁਤ ਜਨਿਯੋ ॥ ਮਾਨੋ ਆਪੁ ਮੈਨ ਸੋ ਬਨਿਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਧਰਿਯੋ ॥ ਤਾਂਕੋ ਧਾਮ ਦਰਬੁ ਸੋ ਭਰਿਯੋ ॥੬॥ ਕਾਹੂ ਕਹੋ ਬਾਤ ਇਹ ਨਾਹੀ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਫਿਰਿ ਆਈ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਕਾਨ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਕਹਾ ਕਿਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਬਖਾਨਾ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਾਕੇ ਕਛੂ ਨ ਧਨ ਹੁਤੋ ਦਿਯਾ ਜਰਾਵੈ ਧਾਮ ॥ ਤਾਕੇ ਘਰ ਮੈ ਸੌਪਯੋ ਰਾਨੀ ਕੋ ਸੁਤ ਰਾਮ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਰਾਨੀ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾਦਿਕ ਸਭੈ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੁਤਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਲੈ ਅਪਨੋ ਕਰਿ ਪਾਰਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਲੈ ਪਾਰਕ ਕਰਿ ਪਾਲਿਯੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ਭੇਦ ॥ ਰਮਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਉਚਰਿ ਨ ਸਾਕਹਿੰ ਬੇਦ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੭॥੧੦੭੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਸਮੀਰ ਕੇ ਸਹਰ ਮੈ ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਨਰੇਸ ॥ ਤਾਕੇ ਦਲ ਕੇ ਬਲਹੁ ਤੇ ਕੰਪਿਤ ਹੁਤੋ ਸੁਰੇਸ ॥੧॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇਵਿ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬੁਰੀ ਹਿੰਦੈ ਜਿਹ ਬੁੱਧਿ ॥ ਮੰਦ ਸੀਲ ਜਾਕੋ ਰਹੈ ਚਿਤ ਕੀ ਰਹੈ ਕੁਸੁੱਧਿ ॥੨॥ ਬੋਲਿ ਰਸੋਯਹਿ ਤਿਨ ਕਹੀ ਇਹ ਰਾਜੈ ਬਿਖਿ ਦੇਹੁ ॥ ਬਹੁਤੁ ਬਢੈਹੋ ਹੋਂ ਤੁਮੈ ਅਬੈ ਅਧਿਕ ਧਨ ਲੇਹੁ ॥੩॥ ਤਾਕੀ ਕਹੀ ਨ ਤਿਨ ਕਰੀ ਤਬ ਤ੍ਰਿਅ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨਿਉਤਾ ਕਹਯੋ ਸਊਅਨ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਰਾਜਾ

{੮੮੩}

{੮੮੩}

ਸਉਅਨ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਜਹਰ ਘੋਰਿ ਕੈ ਡਾਰਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਮਾਰਹੀ ਡਾਰਯੋ ॥੫॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮ੍ਰਿਤ ਬਸਿ ਭਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਕਰਿ ਰਸੋਈਆ ਲਏ ॥ ਵਹੈ ਤਾਮ ਲੈ ਤਾਂਹਿ ਖੁਆਰਯੋ ॥ ਤਾਹੂ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਵਠੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੮॥੧੦੭੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਨਿਕੋਦਰ ਬਨਿਯੋ ਰਹੈ ॥ ਦੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਗ ਤਾਕੇ ਕਹੈ ॥ ਲਾਡਮ ਕੁਅਰਿ ਸੁਹਾਗਮ ਦੇਈ ॥ ਜਿਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸਿੱਛਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਲੇਈ ॥੧॥ ਬਨਿਯੋ ਅਨਤ ਦੇਸ ਕਹ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਦੁਹੰਅਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਪਰਦੇਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਦੇਸ ਕਹ ਆਯੋ ॥੨॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਬਨਿਯਾ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਦੁਹੰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥ ਵਹੁ ਜਾਨੈ ਮੇਰੇ ਘਰ ਐਹੈ ॥ ਵਹ ਜਾਨੈ ਮੇਰੇ ਹੀ ਜੈਹੈ ॥੩॥ ਏਕ ਗਾਂਵ ਬਨਿਯਾ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਆਵਤ ਚੋਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਜਾਗਤ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਘਰ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥੪॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਯੋ ਮੇਰੇ ਪਤਿ ਆਏ ॥ ਮਮ ਘਰ ਤੇ ਹਟਿ ਯਾਕੇ ਧਾਏ ॥ ਦੋਊ ਚਲੀ ਹਮ ਪਤਿਹਿ ਹਟੈ ਹੈਂ ॥ ਮੋਰਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਲਯੈ ਹੈਂ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਾਵਤ ਭਈ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਕੀਨ ॥ ਤਸਕਰ ਕੋ ਪਤਿ ਜਾਨਿਕੈ ਦੁਹੰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥੬॥ ਤਸਕਰ ਕੋ ਪਤਿ ਭਾਵ ਤੇ ਦੇਖਯੋ ਦਿਯਾ ਜਰਾਇ ॥ ਚੋਰ ਜਾਨਿ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਦੀਨ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੫੯॥੧੦੮੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਰਨਬੰਭੋਰ ਕੋ ਜਾਕੋ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਾਕੋ ਸਦਾ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਜਾਪਹਿ ਜਾਪ ॥੧॥ ਰੰਗ ਰਾਇ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਤਿਹ ਅੰਗ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪਜਾਰੀ ਰਹੈ ਜਿਹ ਲਖਿ ਲੱਜੈ ਅਨੰਗ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਰਾਵ ਨੈ ਸੁਭ ਉਪਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ॥ ਰੰਗ ਰਾਇ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ਕੈ ਲੀਨੀ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥੩॥ ਰੰਗਰਾਇ ਸੋ ਰਾਇ ਤਬ ਐਸੇ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਯੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੈ ਮੈ ਗਹੀ ਤੋਹਿ ਨ ਨਰ ਗਹਿ ਜਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਕੇਤਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤ ਜਬ ਗਏ ॥ ਰੰਗ ਰਾਇ ਸਿਮਰਨ ਬਚ ਭਏ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੋ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬਿਨਾ ਸਮਸ

{੮੮੪}

{੮੮੪}

ਜਾਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਨਾਰੀ ਕੋ ਤਿਹ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥ ਗਿ੍ਹ ਤੇ ਬਹਿਨਿ
ਹਮਾਰੀ ਆਈ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਚਲਿ ਤਿਹ ਕਰੈ ਬਡਾਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਟਰਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਲੀਜਿਐ ਬਹੁ ਕੀਜੈ
ਸਨਮਾਨ ॥ ਮੇਰੇ ਢਿਗ ਬੈਠਾਰਿਯੈ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਦਾਨ ॥੭॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਟਰਿ ਆਗੇ ਲਿਯੋ ਬੈਠਾਰਯੋ ਤ੍ਰਿਯ
ਤੀਰ ॥ ਅਤਿ ਧਨੁ ਦੈ ਆਦਰ ਕਰਯੋ ਭਏ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਭੀਰ ॥੮॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਢਿਗ ਬੈਠਯੋ ਤਬ ਦੁਹੰਅਨ
ਲਪਟਾਇ ॥ ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਰੋਵਤ ਭਈ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਬਢਾਇ ॥੯॥ ਰੰਗਰਾਇ ਤਿਹ ਪੁਰਖ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਸ
ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਦੱਛਿਨੰਗ ਰਾਜਾ ਲਯੋ ਬਾਮੈਂ ਅੰਗ ਸੁ ਯਾਰ ॥੧੦॥ ਯਹ ਭਗਨੀ ਤੈਂ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਿ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋਨ ॥
ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਛਲਿ ਗਈ ਜਿਹ ਲਖਿ ਭਜਿਯੈ ਮੋਨ ॥੧੧॥ ਅਤਿਭੁਤ ਗਤਿ ਬਨਿਤਾਨ ਕੀ ਜਿਨੈ ਨ ਪਾਵੈ
ਕੋਇ ॥ ਭੇਦ ਸੁਰਾਸੁਰ ਨਾ ਲਹੈ ਜੋ ਚਾਹੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਾਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੦॥੧੦੯੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਯੋ ਗ੍ਰਾਰਿਏਰ ਕੇ ਮਾਂਹੀ ॥ ਘਰ ਧਨ ਬਹੁ ਖਰਚਤ ਕਛੁ ਨਾਂਹੀ ॥ ਤਾਕੇ ਘਰ ਤਸਕਰ ਇਕ
ਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਸਾਹੁਨਿ ਸੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧॥ ਬਨਿਕ ਬੋਲਿ ਸਾਹੁਨਿ ਸੋ ਭਾਖਯੋ ॥ ਰਾਮ ਹਮੈ ਨਿਪੂਤ ਕਰਿ
ਰਾਖਯੋ ॥ ਧਨ ਬਹੁ ਧਾਮ ਕਾਮ ਕਿਹੋ ਆਵੈ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਬਿਨਾ ਮੁਰ ਬੰਸ ਲਜਾਵੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨੁ ਸਾਹੁਨਿ
ਹਮਰੇ ਬਿਧਹਿ ਪੂਤ ਨ ਦੀਨਾ ਧਾਮ ॥ ਚੋਰਹੁੰ ਸੁਤ ਕੈ ਰਾਖਿਯੈ ਜੋ ਹਜਾਂ ਲਯਾਵੈ ਰਾਮ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੋਰਹੁ
ਹੋਇ ਪੂਤ ਕਰਿ ਰਾਖੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਕਛੁ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੋ ॥ ਸਾਹੁਨਿ ਸਹਿਤ ਬਨਿਕ ਜਬ ਮਰਿ ਹੈ ॥ ਹਮਰੋ ਕਵਨ
ਦਰਬੁ ਲੈ ਕਰਿ ਹੈ ॥੪॥ ਯਹ ਜਬ ਭਨਕ ਚੋਰ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਛੁਲਿ ਗਯੋ ਬਸਤ੍ਰਨ ਨਹਿ ਮਾਈ ॥ ਜਾਇ ਬਨਿਕ
ਕੋ ਪੂਤ ਕਹੈ ਹੋ ॥ ਯਾ ਕੇ ਮਰੇ ਸਕਲ ਧਨ ਲੈਹੋ ॥੫॥ ਤਬ ਲੋ ਚੋਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਬਨਿਕ
ਕੇ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ॥ ਪਲਯੋ ਪਲੋਸਯੋ ਸੁਤ ਬਿਧਿ ਦੀਨਿ ॥ ਤਾਂਕੋ ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਲੀਨਿ ॥੬॥ ਖਾਟ ਉਪਰ ਤਸਕਰਹਿ
ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਭਲੋ ਭਲੋ ਪਕਵਾਨ ਖਵਾਯੋ ॥ ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਸਾਹੁਨਿ ਧਾਈ ॥ ਸਾਹੁ ਚਉਤਰੇ ਜਾਇ ਜਤਾਈ
॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੰਚ ਪਯਾਦੇ ਸੰਗ ਲੈ ਚੋਰਹਿ ਦਯੋ ਦਿਖਾਇ ॥ ਇਹ ਪੈਂਡੇ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਮੈ ਸੁਤ ਕਹਯੋ ਬੁਲਾਇ

{੮੮੫}

{੮੮੫}

॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹਮਰੇ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥ ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਭਯੋ ॥ ਯਾਕੋ ਹਮ ਕਹਿ ਪੂਤ
 ਉਚਾਰੋ ॥ ਤਾਤੇ ਤੁਮ ਮਿਲਿ ਕੈ ਨਹਿ ਮਾਰੋ ॥੯॥ ਪੂਤ ਪੂਤ ਬਨਿਯਾ ਕਹਿ ਰਹਯੋ ॥ ਪੰਚ ਪਯਾਦਨ ਤਸਕਰ
 ਗਹਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਕਹਯੋ ਏਕ ਨਹਿ ਕੀਨੋ ॥ ਲੈ ਤਸਕਰ ਫਾਂਸੀ ਸੋ ਦੀਨੋ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੧॥੧੧੦੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਕੇ ਘਰ ਬਿਥੈ ਤਸਕਰ ਰਹੈ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਤਾਕੇ ਲਜਾਵਹੀਂ ਅਧਿਕ ਖਜਾਨੋ
 ਮਾਰਿ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਰਨ ਦਰਬੁ ਤਸਕਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਗਹਿ ਲਯੋ ਜਾਨ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮਹਾਂ
 ਸਿੰਘ ਤਾਕੇ ਯੋ ਕਹਯੋ ॥ ਤੁਮ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਦ੍ਰਿੜੁ ਰਹਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤੁਮਰੇ ਸਿਰ ਪਰ ਕਾਢਿ ਕੈ
 ਠਾਢੇ ਹੈ ਤਰਵਾਰਿ ॥ ਤੁਮ ਡਰਿ ਕਛੁ ਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ਲੈਹੋਂ ਜਿਯਤ ਉਬਾਰਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤੁਮ ਕੋ ਮਾਰਨ
 ਕੋ ਲੈ ਜੈ ਹੈ ॥ ਕਾਢਿ ਭਗੋਤੀ ਠਾਢੇ ਹੈ ਹੈ ॥ ਢੀਠਤੁ ਆਪਨ ਚਿਤ ਮੈ ਗਹਿਯਹੁ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਮਾਨਿ ਕਛੁ
 ਤਿਨੈ ਨ ਕਹਿਯਹੁ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਾਕੋ ਢੀਠ ਬਧਾਇ ਕੈ ਕਾਢਿ ਲਈ ਤਰਵਾਰਿ ॥ ਤੁਰਤੁ ਘਾਵ ਤਾਕੇ ਕਿਯੋ
 ਹਨਤ ਨ ਲਾਗੀ ਬਾਰਿ ॥੫॥ ਤਾਕੋ ਹਨਿ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ਕਛੁ ਨ ਪਾਯੋ ਖੇਦ ॥ ਗਾਂਵ ਸੁਖੀ ਅਪਨੇ ਬਸਯੋ ਕਿਨੂੰ
 ਨ ਜਾਨਯੋ ਭੇਦ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ**
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੨॥੧੧੧੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਬਲ ਸਿੰਘ ਦੱਛਿਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਕੋ ਧਨੁ ਤਾਕੇ ਘਰ ॥ ਚਾਰੁ ਚੱਛੁ ਤਾਂਕੀ ਤ੍ਰਿਯ
 ਰਹਈ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੁਰਾਜਾ ਕਰਈ ॥੧॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਸੁਨੀਜੈ ॥ ਤਾਕੇ ਪਟਤਰ ਕਾ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥
 ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਪਯਾਰ ਤਿਹ ਰਾਖੈ ॥ ਕਟੁ ਬਚ ਕਦੀ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੈ ॥੨॥ ਬੰਗਸ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕਹਲਾਵੈਂ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਰਾਨੀ ਲਹਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਨਿ ਮੈਨ ਤਿਹ ਗਹਯੋ ॥੩॥
 ਤਾਸੋਂ ਨੇਹੁ ਰਾਨਿਯਹਿ ਕੀਨੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹੁ ਤੇ ਕਾਢਿ ਅਮਿਤ ਧਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਤਿਹ ਜਾਰਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥
 ਆਪੁ ਚਰਿਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦਰਵਾਜੇ ਇਹ ਕੋਟ ਕੇ ਰਹਯੋ ਸਵੇਰੇ ਲਾਗਿ ॥ ਅਤਿ ਦੁਰਬਲ

{੮੮੬}

{੮੮੬}

ਕੋ ਭੇਸ ਕਰਿ ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤਯਾਗ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪਗ ਧਾਰਜੋ ॥ ਬਿਖੁ ਦੈ ਤਾਹਿ
 ਮਾਰਿ ਹੀ ਡਾਰਜੋ ॥ ਦੀਨ ਬਚਨ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੋਹਿ ਤਯਾਗ ਗੇ ਰਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥੬॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਹਜੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਬਚਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਜੋ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਦੁਰਬਲ ਕੋ ਦੀਜੋ ॥ ਮੋਰੋ ਕਹਜੋ ਮਾਨਿ
 ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਜੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਦੁਰਬਲ ਘਨੋ ਕੋਟ ਦੁਆਰੇ ਹੋਇ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਤਿਹੋਂ ਦੀਜਿਯਹੁ ਲਾਜ
 ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਕੋਟ ਦੁਆਰੇ ਜੈਹੈ ॥ ਐਸੋ ਪੁਰਖ ਲਹੈ ਤਿਹ ਲਯੈ ਹੈ ॥ ਰਾਜ
 ਸਾਜ ਤਾਹੀ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਮੋਰੋ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੯॥ ਮਰਤੇ ਪਤਿ ਮੁਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋ ਹੋਂ
 ਉਚਰਤ ਸਾਥ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਦਿਜਬਰ ਸ੍ਰਾਪ ਭੂਪ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਭੇਖ ਰੰਕ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਇਹੀ ਕੋਟ ਕੇ ਦੁਾਰ ਮੈ ਬਸਿਯਹੁ ਭੂਪਤਿ ਜਾਇ ॥ ਦੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਤਯਾਗ ਕੈ ਦੇਹ ਰੰਕ ਕੀ ਪਾਇ ॥੧੧॥
 ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਾਸੋ ਕਹਯੋ ਹੈ ਹੈ **ਤਬੈ** ਉਧਾਰ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਦਿਜਬਰ ਕਹਜੋ ਸੋ ਮੈ ਕਹੋਂ ਸੁਧਾਰ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਕਛੁ ਦਿਨ ਦੁਰਗ ਦੁਾਰ ਮੈ ਰਹਿਹੋ ॥ ਅਤਿ ਦੁਖ ਦੇਹ ਆਪਨੀ ਲਹਿ ਹੋ ॥ ਖੋਜਤ ਤਬ ਰਾਨੀ ਹਜਾਂ ਐਹੈ ॥
 ਤੁਮਕੋ ਰਾਜ ਆਪਨੋ ਦੈਹੈ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਜ ਵੈਸਹੀ ਕਰੈਗੋ ਰੂਪ ਨ ਵੈਸਾ ਹੋਇ ॥ ਜਯੋਂ ਰਾਜਾ ਮੁਹਿ
 ਕਹਿ ਮੁਏ ਤੁਮੈ ਕਹਤ ਮੈ ਸੋਇ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਮਿਲਿ ਖੋਜਨ ਤਹ ਜੈਯੈ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਜੋ ਸੋ
 ਕਾਜ ਕਮੈਯੈ ॥ ਤਬ ਹੋਂ ਜਿਯਤ ਜਗਤ ਮੈ ਰਹਿ ਹੋਂ ॥ ਐਸੋ ਰੂਪ ਭੂਪ ਜਬ ਲਹਿ ਹੋਂ ॥੧੫॥ ਰਾਨੀ ਕੋਲੈ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਧਾਯੋ ॥ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੀਨੇ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਤਾਕੋ ਦੀਨੇ
 ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਜੁ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪੁ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਰਾਨੀ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥ ਰੰਕਹਿ ਲੈ ਰਾਜਾ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ
 ਉਪਜਾਇ ॥੧੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤ੍ਰਿਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ**
ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੩॥੧੧੨੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਮੈਂਗਲ ਸਿੰਘ ਰਾਵ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਰਘੁਬੰਸੀ ਜਾਕੇ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਤਾਕੇ ਭਵਨ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥
 ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਅਪਨ ਕਰਨ ਗੜਿ ਡਾਰੀ ॥੧॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਦੰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਨਾਮ ਜਾਕੇ ਜਗ ਜਾਨਤ ਸਭੈ ॥ ਸੁਰ

{੮੮੭}

{੮੮੭}

ਸੁਰਪਤਿ ਅਭਿਰਾਮ ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਤਿਹ ਦੇਖਿ ਦੁਤਿ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਕ ਚੇਰੀ ਤਾਕੇ ਭਵਨ ਜਾ ਮੈ ਅਤਿ
 ਰਸ ਰੀਤਿ ॥ ਬੇਦ ਬਖਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪੜ੍ਹੀ ਕੋਕ ਸੰਗੀਤਿ ॥੩॥ ਸੋ ਰਾਜਾ ਅਟਕਤ ਭਯੋ ਤਾਕੋ ਰੂਪ
 ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਦੈ ਨ ਸਕੈ ਤਾਂਕੋ ਕਛੂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ ਅੰਗੂਠੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਲਈ ॥
 ਲੈ ਤਵਨੈ ਚੇਰੀ ਕੋ ਦਈ ॥ ਤਾਹਿ ਕਥਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਈ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਪਰੀ ਮੁੰਦ੍ਰਿਕਾ ਪਾਈ ॥੫॥
 ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਬਠਾਈ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੀ ਮੁੰਦਰੀ ਮਮ ਗਈ ॥
 ਵਹੁ ਕਹਿ ਉਠੀ ਚੀਨ੍ਰਿ ਮੈ ਲਈ ॥੬॥ ਯਹ ਮੁੰਦ੍ਰਿਕਾ ਕਹਾਂ ਤੇ ਪਾਈ ॥ ਡਾਰੀ ਹੁਤੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮਮ ਆਈ ॥
 ਸੋ ਮੈ ਕਰਿ ਉਠਾਇ ਕਰ ਲਈ ॥ ਲੈ ਰਾਜਾ ਜੀ ਤੁਮ ਕੋ ਦਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਾਕੋ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦਈ ਮੈ
 ਤਾਹੂ ਕੋ ਦੀਨ ॥ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਛਲ ਗਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ**
ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੪॥੧੧੩੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਰਾ ਇਕ ਰਾਠ ਮਹੋਬੇ ਰਹੈ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਜਾਂਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਪੈਂਡ ਚਲਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥
 ਕੂਟਿ ਲੂਟਿ ਲੋਗਨ ਕਹੱ ਲੇਈ ॥੧॥ ਜੋ ਲਿੰਡਿਯਾਇ ਤਿਹ ਕੋ ਧਨ ਲਯਾਵੈ ॥ ਜੋ ਐਠੈ ਤਿਹ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥
 ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਸਭਹੀ ਕੋ ਲੇਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਦੇਈ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਧਾਰਾ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਸੂਰਮਾਨ
 ਸੰਗ ਭੇਟਾ ਭਯੋ ॥ ਹੈ ਦੌਰਾਇ ਚਲਤ ਗਿਰ ਪਰਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਆਨ ਸੂਰਮਨ ਧਰਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਂਧਿ
 ਕਾਲਪੀ ਲੈ ਗਏ ਤਾਂਹਿ ਹਨਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥ ਤਨਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਗੋਬਰ ਹੈ ਪਰ ਧਰੈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੀ ਸੰਕਾ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਬਧ ਨ ਹੋਇ ਯੋ ਧਾਈ ॥ ਇਹ ਮਿਸਿ
 ਨਿਕਟਿ ਪਹੁੰਚੀ ਆਈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਝਟਕਿ ਬਾਂਹ ਤੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਹੈ ਪਰ ਲਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਅਸਿ
 ਛੀਨਿ ਕੈ ਤਾਂਹਿ ਚੰਡਾਰਹਿ ਘਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਵਨ ਸੁਾਰ ਪਹੁੰਚਯੋ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਏਕੈ ਬਾਨ ਮਾਰਿ ਹੀ
 ਡਾਰਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਤੇ ਚਿਤ ਡਰਤ ਨ ਭਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਲੈ ਪੁਰਵਾ ਕਹ ਗਈ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪੈਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੫॥੧੧੪੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

{੮੮੮}

{੮੮੮}

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਏਕ ਵਜੀਰ ਕੀ ਰੂਪ ਸਹਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾਕੇ ਸਮ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਰੂਪਵਤੀ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥੧॥
 ਅਗਨਤ ਧਨੁ ਬਿਧਿ ਘਰ ਦਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਲੋਕ ਚੋਦਹੂੰ ਮੈ ਸਦਾ ਰੋਸਨ ਰੋਸਨ ਰਾਇ ॥੨॥ ਸਾਮ
 ਦੇਸ ਕੇ ਸਾਹ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਏਕ ਸਪੂਤ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਮੈ ਜਨੁਕ ਆਪੁ ਬਨਯੋ ਪੁਰ ਹੂਤ ॥੩॥ ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਸੂਰਾ
 ਬਡੋ ਖੇਲਨ ਚਰੁਯੋ ਸਿਕਾਰ ॥ ਸ੍ਰਾਨ ਸਿਚਾਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ਬਨੈ ਮੰਝਾਰ ॥੪॥ ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਸਭ ਸਭਾ ਮੈ ਐਸੇ
 ਉਚਰੇ ਬੈਨ ॥ ਜਿਹ ਆਗੇ ਆਵੈ ਹਨੈ ਔ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਗਾਹਿ ਹਨੈ ਨ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਕੇ ਆਗੇ ਹੂੰ ਆਵੈ ॥
 ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥ ਕੈ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰੈ ਕੈ ਗਿਰਿ ਮਰੈ ॥ ਯੋ ਗਿਹ ਕੋ ਦਰਸਨ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥੬॥ ਹੁਕਮ
 ਧਨੀ ਕੋ ਐਸੋ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਆਗੇ ਮ੍ਰਿਗ ਗਯੋ ॥ ਸੁਮਤਿ ਸਿੰਘ ਤਬ ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥ ਪਾਛੇ ਲਗਯੋ ਹਿਰਨ
 ਕੇ ਆਯੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਾਛੇ ਲਗਯੋ ਹਿਰਨ ਕੇ ਰੂਪ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਹੇਰਿ ਵਜੀਰ ਕੀ ਰੂਪ ਰਹੀ
 ਮੁਰਛਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਾਨ ਖਾਇ ਕਰ ਪੁਰੀ ਬਨਈ ॥ ਪੀਕ ਡਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਪਰ ਦਈ ॥ ਸੁਮਤਿ
 ਸੈਨ ਮੁਰਿ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥੯॥ ਮੰਦਰ ਪੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਨ
 ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਹਰਿਨ ਹਨਨ ਯੋ ਹੁਤੋ ਸੁ ਭਾਖਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰਸ ਚਾਖਯੋ ॥੧੦॥ ਚਾਰਿ
 ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਭਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋ ਉੱਚਰੈ ਰਮਤ ਦੋਊ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ
 ਕਰੈ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਪ੍ਰਾਤ ਹੋਤ ਨਿਸਿ ਬਸਿ ਚਲਯੋ ਗਹਯੋ ਪਜਾਦਨ ਆਇ ॥ ਬਾਂਧਿ ਹਨਨ
 ਕੋ ਲੈ ਚਲੇ ਰਹਯੋ ਨ ਕਛੁ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਬਾਂਧਿ ਪਜਾਦਨ ਲਯੋ ॥ ਦੇਖਨ ਲੋਗ ਨਗਰ
 ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਧਾਮ ਤੇ ਨੇਰਯੋ ॥ ਮਹਲਨ ਚਰੇ ਰਾਵ ਜੂ ਹੇਰਯੋ ॥੧੪॥ ਰੋਸਨਿ ਤੁਰਕੀ ਤੁਰਾ ਬੁਲਾਯੋ ॥
 ਆਪੁ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਵਾ ਲਾਖ ਕੋ ਅਭਰਨ ਕਰਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਬਰਨ ਕੋ ਬਾਨਾ ਧਰਯੋ ॥੧੫॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਹ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਭੂਪ ਰਹਯੋ ਮੁਰਛਾਇ ॥ ਕੋਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਯਹ ਤਾਕੋ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥੧੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਚਨ ਭ੍ਰਿਤ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਢਿਗ ਆਏ ॥ ਕੋਨ ਦੇਸ ਏਸ੍ਰ ਤੁਹਿ ਜਾਯੋ ॥

{੮੮੯}

ਚਲੋ ਰਾਵ ਜੂ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੌਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੈ ਕਿਯੋ ਆਯੋ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਕਿਯੋ ਮੁਸਕੀ
 ਘੋਰਾ ਚਰੁਯੋ ਧਰਯੋ ਅਸਿਤ ਕਿਯੋ ਭੇਸ ॥੧੮॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਨ ਹੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਨ ਹੈਂ ਦੇਸਨ ਕੋ ਰਾਈ ॥
 ਤਵ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਲਖਨ ਕੌਤਕ ਕੋ ਆਈ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਮਾਂਹਿ ਸਦਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤੱਤੁ ਲਖਨ
 ਕੇ ਹੇਤ ਮੋਰ ਹਿਯਰਾ ਉਮਗਾਯੋ ॥ ਤਬੈ ਉਚਰਿਹੋ ਬੈਨ ਜਬੈ ਨੇਤ੍ਰਨ ਸੋ ਲਹਿਹੋ ॥ ਬਿਨੁ ਨੇਤ੍ਰਨ ਕੇ ਲਹੇ ਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ
 ਤੁਮੈ ਨ ਕਹਿਹੋ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਭੇਦ ਬਤਾਵਹੁ ॥ ਰੋਸਨ ਰਾਇ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਜਾਵਹੁ ॥
 ਤੁਮਰੀ ਕਹੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਰਾਖੋ ॥ ਭੇਦ ਔਰ ਤਨ ਕਛੂ ਨ ਭਾਖੋ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮੈ ਕਹੋ ਕਿਸੂ
 ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਦ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਕਹਤ ਔਰ ਉਚਾਰਤ ਬੇਦ ॥੨੧॥ ਜਹਾ ਸਾਧ ਕਹੋ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰਤ
 ਲੋਗ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਧਰਨਿ ਤਿਹ ਠੋਰ ਕੀ ਧਸਕਿ ਰਸਾਤਲ ਜਾਇ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ
 ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਸੋ ਕੌਤਕ ਦੇਖਨ ਕਹੋ ਆਈ ॥ ਦੇਖੋ ਕਹਾਂ ਇਹ ਠਾਂ ਅਬ ਹੂੰ ਹੈ ॥ ਫਟਿ ਹੈ ਧਰਨਿ ਕਿ ਨਹਿ
 ਫਟਿ ਜੈ ਹੈ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨੀ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹੀ ਤੁਯ ਦੇਵ ॥ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਰਾਖਿਯੋ
 ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਵ ॥੨੪॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਾਕੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਕਟਿ ਬੋਲਿ ਤਿਹ ਲੀਨ ॥ ਸਯਾਮ ਸਾਹ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਖਿ
 ਤੁਰਤੁ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੨੫॥ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਵਜੀਰ ਕੀ ਹੈ ਗੈ ਦਏ ਅਨੇਕ ॥ ਪਤਿ ਕੀਨਿ ਛਲ ਕੈ ਤੁਰਤੁ ਬਾਰ
 ਨ ਬਾਂਕਯੋ ਏਕ ॥੨੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਝੂਠਾ ਤੇ ਸਾਚਾ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਭੇਦ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਾਮ
 ਦੇਸ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਤੇਗ ਤਰੇ ਤੇ ਲਯੋ ਬਚਾਈ ॥੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਗਤਿ ਬਨਿਤਾਨ ਕੀ ਜਿਹ
 ਨ ਸਕਤ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥ ਭੇਦ ਹਾਥ ਆਵੈ ਨਹੀ ਕੋਟਿਨ ਕਿਯੇ ਉਪਾਇ ॥੨੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਯਾਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੬॥੧੧੭੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇਸ ਬਿਚੱਛਨ ਨਾਰੀ ॥ ਜੋਗੀ ਗਏ ਭਏ ਘਰ ਬਾਰੀ ॥ ਚਤੁਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥
 ਚੰਦ੍ਰਬੰਸ ਮੈ ਰਹੈ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥੧॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਬਹੁ ਵਾਂ ਕੇ ॥ ਔਰ ਭੂਪ ਕੋਊ ਤੁੱਲਿ ਨ ਤਾਂਕੇ ॥ ਰੂਪ ਕਲਾ
 ਤਾਕੀ ਬਰਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥ ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਤਾਂਕੇ ਬਸਿ ਰਹੈ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਮੁਖ ਤੇ

{੮੮੯}

{੮੯੦}

{੮੯੦}

ਕਹੈ ਸੁ ਕਹੈ ॥ ਰੂਪਮਤੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਡਰੈ ॥ ਜੋ ਚਿਤ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਬੈਠੇ
 ਤ੍ਰਿਯਨ ਮੈ ਹੋਡ ਪਰੀ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ॥ ਪਿਯ ਦੇਖਤ ਕੋਊ ਜਾਰ ਸੋ ਭੋਗ ਸਕਤ ਕਰਿ ਨਾਹਿ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਨੀ
 ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੀ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਤਿਹ ਠਾਂ ਭਾਖੀ ॥ ਏਕ ਦੋਇ ਜਬ ਮਾਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਸੋ
 ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੫॥ ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਮੈ ਸਿਵ ਪੂਜਨ ਗਈ ॥ ਬਾਨੀ ਮੋਹਿ ਤਹਾ ਤੈ ਭਈ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਐਸੀ ਬਹਿ
 ਜੈ ਹੈ ॥ ਸਭ ਕੋ ਭੋਗ ਕਰਤ ਦ੍ਰਿਸਟੈ ਹੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਮੋਹਿ ਸਿਵ ਜੂ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਛੁ ਕਹਯੋ ਤੁਹਿ
 ਦੇਵ ॥ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਮੈ ਰਾਖਿਯਹੁ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਜਹੁ ਭੇਵ ॥੭॥ ਐਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਭਾਖਿ ਕੈ ਦਿਨ ਦ੍ਰੈ ਚਾਰਿ ਬਿਤਾਇ ॥
 ਸਕਲ ਕੋਠਰਿਨ ਤੇ ਲਏ ਸਭ ਹੀ ਜਾਰ ਬੁਲਾਇ ॥੮॥ ਆਪਨ ਸੋ ਲੋਡਿਯਨ ਸੋ ਜਾਰ ਦਏ ਚਿਮਟਾਇ ॥ ਪਠੈ
 ਏਕ ਚੇਰੀ ਦਈ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਜਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੁ ਮੈ ਤੁਮੈਂ ਸਿਵ ਬਾਨੀ ਕਹੀ ॥ ਵਹੈ ਬਾਤ ਤੁਮਰੇ
 ਗ੍ਰਿਹ ਲਹੀ ॥ ਛੋਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਚਲਿ ਤੁਰਤੁ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਕਛੁ ਕੋਪ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੁਰਤੁ
 ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਕੇਲ ਕਰਤ ਜਹੋ ਤ੍ਰੀਯ ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ਠਟਕਿ ਰਹਤ ਭਯੋ ਜੀਯ ॥੧੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਮੁਹਿ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਵ ਬੈਠ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਚ ਭਏ ਵਹ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ॥ ਰੂਪਮਤੀ ਮੁਹਿ ਝੂਠ ਨ ਕਹਿਯੋ ॥
 ਅਬ ਸੋ ਸਾਚ ਤਵਨ ਕੋ ਲਹਿਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯਨ ਦੀਨਿ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥ ਆਪੁ
 ਆਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹਯੋ ਬਹਿਰੀ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥ ਜੋ ਮੈ ਤੁਮ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਬਾਤ ਅਬ ਵੁਹੈ ਲਹੀ ॥ ਕੋਪ
 ਨ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਜਿਯਹੁ ਸਿਵ ਕੇ ਬਚਨ ਸਹੀ ॥੧੪॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਗਨ ਨਰ ਮੁਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ॥ ਤ੍ਰਿਯ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਰੰਚ ਨ ਚੀਨਤ ਭੇਵ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਸਤਾਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੭॥੧੧੮੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਏਕ ਗੁਜਰਾਤ ਕੋ ਤਾਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਕ ਪੂਤ ॥ ਸੌਦਾ ਕੋ ਚੌਕਸ ਕਰੈ ਪਿਤੁ ਤੇ ਭਯੋ ਸਪੂਤ ॥੧॥
 ਨਾਊ ਕੇ ਇਕ ਪੂਤ੍ਰ ਸੋ ਤਾਕੇ ਰਹੈ ਪਜਾਰ ॥ ਸੂਰਤਿ ਮੈ ਦੋਊ ਏਕਸੇ ਕੋਊ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਾਹੁ
 ਪੂਤ੍ਰ ਸਸੁਰਾਰੇ ਚਲੋ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਨਊਆ ਸੁਤ ਭਲੋ ॥ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਭੀਤਰ ਦੋਊ ਗਏ ॥ ਬਚਨ ਕਹਤ ਨਊਆ

{੮੯੧}

{੮੯੧}

ਸੁਤ ਭਏ ॥੩॥ ਨਉਆ ਕੇ ਸੁਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤਬ ਹੋ ਯਾਰ ਤੁਮੈ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥
 ਮੇਰੇ ਕਹਯੋ ਅਬੈ ਜੋ ਮਾਨੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸੂ ਬਸਤ੍ਰ ਸਭ ਆਪਨੇ ਤਨਕਿਕ ਮੋਕੋ ਦੇਹੁ ॥ ਯਹ ਬੁਗਚਾ ਤੁਮ
 ਲੈ ਚਲੋ ਚਲਿ ਆਗੇ ਫਿਰਿ ਲੇਹੁ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਸੋਈ ਤਬ ਕਰਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਬੁਗਚਾ ਨਿਜੁ ਸਿਰਿ
 ਧਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਘੋਰਾ ਪੈ ਤਾਹਿ ਚਰਾਯੋ ॥ ਅਪੁਨੇ ਬਸਤ੍ਰੁਨ ਸੋ ਪਹਿਰਾਯੋ ॥੬॥ ਨਉਆ ਸੁਤ ਤਿਹ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥
 ਦੈ ਬੁਗਚਾ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਹਰਖਾਨੋ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਚਲਤ ਚਲਤ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੋ ਗਾਵ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ ॥ ਉਤਰਿ ਨ ਤਿਹ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਕੋ ਹੈ ਪਰ ਲਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥੮॥
 ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਤਿਹ ਕਹਿ ਰਹਯੋ ਲਯੋ ਨ ਤੁਰੈ ਚਰਾਇ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਲਖਿ ਤਿਹ ਧਨੀ ਸਕਲ ਮਿਲਤ ਭੇ ਆਇ ॥੯॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਨਉਆ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਨਉਆ ਸੁਤ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਅਤਿ ਲਜਾਇ ਮਨ ਮੈ
 ਵਹੁ ਰਹਯੋ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਛੁ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹਯੋ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਉਆ ਸੁਤ ਕੋ ਸਾਹੁ ਕੀ ਦੀਨੀ ਬਧੂ
 ਮਿਲਾਇ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਸੋਯੋ ਕਹਯੋ ਦੁਆਰੇ ਬੈਠਹੁ ਜਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਨਉਆ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥
 ਕਹੋ ਕਾਜ ਇਹ ਕਰੋ ਹਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਕਰੀ ਤਿਹ ਦੇਹੁ ਚਰਾਵੈ ॥ ਦਿਵਸ ਚਰਾਇ ਰਾਤਿ ਘਰ ਆਵੈ ॥੧੨॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਛੇਰੀ ਲਏ ਬਨ ਮੈ ਭਯੋ ਖਰਾਬ ॥ ਸੂਕਿ ਦੂਬਰੋ ਤਨ ਭਯੋ ਹੇਰੇ ਲਜਤ ਰਬਾਬ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਅਤਿ ਦੁਰਬਲ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਨਉਆ ਸੁਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਖਾਟ ਯਾਕੋ ਅਬ ਦੀਜੈ ॥
 ਮੇਰੇ ਕਹਯੋ ਬਚਨ ਯਹ ਕੀਜੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਾਟ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੁਤ੍ਰੁ ਲੈ ਅਧਿਕ ਦੁਖਯ ਭਯੋ ਚਿੰਤ ॥ ਗਹਿਰੇ
 ਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ਕੈ ਰੋਵਤ ਪੀਟਤ ਨਿੰਤ ॥੧੫॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰੁ ਅਰੁ ਪਾਰਬਤੀ ਜਾਤ ਹੁਤੇ ਨਰ ਨਾਂਹ ॥ ਤਾਕੋ ਦੁਖਿਤ
 ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਦਯਾ ਭਈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦਯਾ ਮਾਨ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਾਹੁ ਕੇ ਸੁਤ
 ਦੁੱਖ ਆਰੇ ॥ ਜਾਹਿ ਚਮਰੁ ਤੂੰ ਤੂੰ ਮੁਖ ਕਹਿ ਹੈ ॥ ਛੇਰੀ ਲਗੀ ਭੁੰਮਿ ਸੋ ਰਹਿ ਹੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬੈ ਉਤਰੁ
 ਤੂੰ ਭਾਖਿ ਹੈ ਤੁਰਤੁ ਵਹੈ ਛੁਟਿ ਜਾਇ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਯੋ ਕਹਿ ਹੈ ਨਹੀ ਮਰੈ ਧਰਨਿ ਲਪਟਾਇ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਜਬੈ ਚਮਰੁ ਤੂ ਵਹਿ ਮੁਖ ਕਹੈ ॥ ਚਿਮਟਿਯੋ ਅਧਰ ਧਰਨਿ ਸੋ ਰਹੈ ॥ ਸਾਚੁ ਬਚਨਿ ਸਿਵ ਕੋ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਬ

{੮੯੨}

ਤਿਨ ਚਿਤ ਯਹ ਠਾਟ ਠਟਯੋ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭੈ ਚਮਰੁ ਤੂ ਮੈ ਬਿਨਾ ਯਾ ਪੁਰ ਮੈ ਹੈ ਜਾਹਿ ॥ ਜਹ ਤਹ ਨਰ
 ਨਾਰੀ ਹੁਤੀ ਲਗੀ ਰਹੀ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ॥੨੦॥ ਸੋਤ ਜਗਤ ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਚਿਮਟਿ ਗਏ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ॥ ਕੂਕ ਉਠੀ
 ਪੁਰ ਮੈ ਘਨੀ ਨੈਕ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੨੧॥ ਪਤਿ ਧੋਤੀ ਬਾਂਧਤ ਫਸਯੋ ਪਾਕ ਪਕਾਵਤ ਤ੍ਰੀਯ ॥ ਨੋਆ ਤ੍ਰਿਯ
 ਸੋਵਤ ਫਸਯੋ ਕਛੁ ਨ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਜੀਯ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਾਹੁ ਪੁੱਤ੍ਰੁ ਤਬ ਤਾਕੇ ਆਯੋ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਕਹਿ
 ਤਿਸੈ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਕਾਜ ਕਮਾਉਂ ॥ ਬੈਦਹਿ ਢੂੰਢਿ ਤਿਹਾਰੇ ਲਯਾਉਂ ॥੨੩॥ ਲੈ ਘੋਰੀ ਸੁਤ
 ਸਾਹੁ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਖੋਜਿ ਬੈਦ ਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਜੰਗਲ ਕੀ ਹਾਜਤਿ ਭਈ ॥ ਘੋਰੀ ਸਾਹੁ ਪੁੱਤ੍ਰੁ ਕੋ ਦਈ
 ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਾਇ ਬੁਟੇ ਤਟ ਬੈਠਿਯੋ ਲਈ ਕੁਪੀਨ ਉਠਾਇ ॥ ਡਲਾ ਭਏ ਪੌਛਨ ਲਗਯੋ ਕਹਯੋ ਚਮਰੁ
 ਤੂੰ ਤਾਹਿ ॥੨੫॥ ਹਾਥ ਲੰਗੋਟੀ ਰਹਿ ਗਈ ਡਲਾ ਫਸਯੋ ਬੁਰਿ ਮਾਹਿ ॥ ਚਰਨ ਝਾਰ ਕੇ ਸੰਗ ਫਸੇ ਤਾਹਿ ਰਹੀ
 ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੨੬॥ ਲਏ ਅਸੁਨੀ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ॥ ਕਹਯੋ ਬੈਦ ਮੈ ਕਯਾ ਕਰੋਂ ਇਹ ਦੁਖ ਕੋ ਸੁ
 ਉਪਾਇ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਾਹੁ ਪੁੱਤ੍ਰੁ ਤਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਬੈਦ ਉਪਚਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਇਹ ਆਗੇ
 ਦੁਖ ਭਯੋ ॥ ਇਹ ਉਪਚਾਰ ਦੂਰਿ ਹੈ ਗਯੋ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯਾ ਘੋਰੀ ਕੇ ਭਗ ਬਿਖੈ ਜੀਭ ਦਈ ਸੋ ਬਾਰ ॥
 ਤਰਤੁ ਰੋਗ ਹਮਰੋ ਕਟਯੋ ਸੁਨਹੁ ਬੈਦ ਉਪਚਾਰ ॥੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬੈ ਬੈਦ ਸੋਉ ਕ੍ਰਿਆ ਕਮਾਈ ॥ ਤਾਕੇ ਭਗ
 ਮੈ ਜੀਭ ਧਸਾਈ ॥ ਕਹਯੋ ਚਮਰੁ ਤੂੰ ਸੋ ਲਗਿ ਗਈ ॥ ਅਤਿ ਹਾਸੀ ਗਦਹਾ ਕੋ ਭਈ ॥੩੦॥ ਲਏ ਲਏ ਤਾਕੋ
 ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਸਗਲ ਗਾਵ ਕੋ ਦਰਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬੈਦ ਕਛੁ ਉਪਚਾਰਹਿ ਕਰੋ ॥ ਇਨਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਛੁਟਨ ਤੇ ਡਰੋ
 ॥੩੧॥ **ਪੁਰ ਜਨ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖੀ ਪੁਰ ਜਨ ਭਏ ਕਛੁ ਨ ਚਲਯੋ ਉਪਾਇ ॥ ਚਲਤ ਫਿਰਤ
 ਯਾਕੋ ਨਿਰਖਿ ਰਹੇ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੩੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਮਰੇ ਨਾਥ ਉਪਾਇਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਅਪਨੇ ਜਾਨਿ ਰਾਖਿ
 ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥ ਇਨੈ ਕਰੀ ਕਛੁ ਚੁਕ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਰੋਗ ਤੇ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੩੩॥ **ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਬਾਚ** ॥ ਸਕਲ
 ਕਥਾ ਤਿਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਪੁਰ ਲੋਗਨ ਸਭਹੁ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਲੈ ਦੂਜੀ ਕੰਨਯਾਂ ਤਿਹੋਂ ਦੀਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਉਸਤਤਿ ਮਿਲ ਕੀਨੀ ॥੩੪॥ ਔਰ ਸਕਲ ਪੁਰ ਛੇਰਿ ਉਬਾਰਯੋ ॥ ਨਉਆ ਸੁਤ ਚਿਮਟਿਯੋ ਹੀ ਮਾਰਯੋ ॥ ਬਯਾਹ

{੮੯੨}

{੮੯੩}

{੮੯੩}

ਦੂਸਰੇ ਅਪਨੋ ਕੀਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪੁਰ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਮਗੁ ਲੀਨੋ ॥੩੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੮॥੧੨੨੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਪਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਰਾਜ ਕਲਾ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਰੀਝੇ ਰਹੈ ਜਾਨਿ ਸਚੀ ਅਨੁਹਾਰਿ
 ॥੧॥ ਸੋ ਰਾਨੀ ਇਕ ਚੋਰ ਸੋ ਰਮਯੋ ਕਰਤ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ॥ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ਨਿਜੁ ਸਦਨ ਆਪੁ ਜਾਇ ਤਿਹ
 ਐਨ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਆਵਤ ਸਦਨ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਲਖਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਤਸਕਰ ਲਯੋ ਸੂਰੀ ਦਿਯੋ
 ਚਰੁਾਇ ॥੩॥ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਤ ਭਭਕੋ ਉਠਤ ਤਬ ਆਖੈ ਖੁਲਿ ਜਾਹਿੰ ॥ ਜਬੈ ਸ੍ਰਾਸਤਰ ਕੋ ਰਮੈ ਕਛੁ ਰਹੈ ਸੁਧਿ
 ਨਾਹਿ ॥੪॥ **ਚੋਪਈ ॥** ਰਾਨੀ ਜਬ ਬਤਿਯਾਂ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਤਸਕਰ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਕਹੱ ਧਾਈ ॥ ਜਬ ਸ੍ਰੋਨਤ
 ਉਰਧ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਛੁਟੀ ਆਂਖਿ ਦਰਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ
 ਤਸਕਰ ਮਮ ਬੈਨ ਪਯਾਰੇ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਆਗਯਾ ਦੇਂਹੁ ਸੁ ਕਰੋ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋ ॥੬॥
 ਤਬ ਤਸਕਰ ਯੋ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਯਹੈ ਹੋਸ ਮਨ ਰਹੀ ਹਮਾਰੇ ॥ ਮਰਤ ਸਮੈ ਚੁੰਬਨ ਤਵ ਕਰੋ ॥ ਬਹੁਰੋ
 ਯਾ ਸੂਰੀ ਪਰ ਮਰੋ ॥੭॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰੋਨ ਭਭਾਕੋ ਤਸਕਰ ਕੀਨੋ ॥ ਤਬ ਤਸਕਰ
 ਕੋ ਮੁਖ ਜੁਰਿ ਗਯੋ ॥ ਨਾਕ ਕਾਟਿ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਬ ਤਸਕਰ ਚੁੰਬਨ ਕਰਯੋ ਪ੍ਰਾਨ
 ਤਜੇ ਤਤਕਾਲ ॥ ਨਾਕ ਕਟਯੋ ਮੁਖ ਮੈ ਰਹਯੋ ਰਾਨੀ ਭਈ ਬਿਹਾਲ ॥੯॥ **ਚੋਪਈ ॥** ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਘਰ ਆਈ ॥ ਜੋਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਬਾਤ ਸੁਨਾਈ ॥ ਕਾਟਿ ਨਾਕ ਸਿਵ ਭਵਨ ਚਰਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਲਗਯੋ ਰੁਦ੍ਰ
 ਯੋ ਭਾਯੋ ॥੧੦॥ ਪੁਨਿ ਸਿਵਜੁ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚੋਰ ਬਕ੍ਰ ਮੈ ਨਾਕ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤਹਾਂ ਤੇ ਕਾਢਿ
 ਮੰਗੈਯੈ ॥ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਬੱਕ੍ਰ ਲਗੈਯੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਬ ਰਾਜੈ ਸੋਈ ਕਿਯੋ ਸਿਵ ਕੋ ਬਚਨ ਪਛਾਨਿ ॥
 ਤਾਕੇ ਮੁਖ ਸੋ ਕਾਢਿ ਕੈ ਨਾਕ ਲਗਾਯੋ ਆਨਿ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਉਨਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੬੯॥੧੨੩੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੋਪਈ ॥ ਏਕ ਲਹੋਰ ਸੁਨਾਰੋ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਤਸਕਰ ਤਾਂਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਸਾਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਾਕੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

{੮੯੪}

{੮੯੪}

ਘਾਟ ਗੜਨ ਹਿਤ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹੁ ਕੀ ਜੈਮਲ ਨਾਮ ਸੁ ਨਾਰ ॥ ਘਾਟ
 ਘੜਤ ਭਯੋ ਸ੍ਰਰਨ ਕੋ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋਨ ਸੁਨਾਰੋ ਘਾਤ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਵਨੈ ਘਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਲਖਿ ਜਾਵੈ ॥ ਏਕ ਉਪਾਇ ਚਲਨ ਨਹਿ ਦੇਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਧਨ ਮਮ ਹਰ ਨਹਿ ਲੇਈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੋਰਿ
 ਜਤਨ ਸਠ ਕਰਿ ਰਹਯੋ ਕਛੂ ਨ ਚਲਯੋ ਉਪਾਇ ॥ ਆਪਨ ਸੁਤ ਕੋ ਨਾਮ ਲੈ ਰੋਦਨੁ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਬੰਦਨ ਨਾਮ ਪੁੱਤ੍ਰੁ ਹੋ ਮਰਯੋ ॥ ਮੇਰੇ ਸਕਲੇ ਸੁਖੁ ਬਿਧਿ ਹਰਯੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਮੁੰਡ ਧਰਨਿ ਪਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਹਿਯੇ ਦੁਖਿਤ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥੫॥ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰੁ ਤਾਹੁ ਕੋ ਮਰਯੋ ॥ ਸੋ ਚਿਤਾਰਿ ਤਿਨ ਰੋਦਨ ਕਰਯੋ ॥ ਤਬਹੀ
 ਘਾਤ ਸੁਨਾਰੇ ਪਾਯੋ ॥ ਨਾਲ ਬੀਚ ਕਰਿ ਸ੍ਰਰਨ ਚੁਰਾਯੋ ॥੬॥ ਤਪਤ ਸਲਾਕ ਡਾਰਿ ਛਿਤ ਦਈ ॥ ਸੋਨਹਿ
 ਮਾਟੀ ਸੋ ਮਿਲਿ ਗਈ ॥ ਕਹਯੋ ਨ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ਹਮਾਰੈ ॥ ਪਾਛੇ ਮੁੰਠੀ ਛਾਰ ਕੀ ਡਾਰੈ ॥੭॥ ਜਬ ਸੁਨਾਰ
 ਤ੍ਰਿਯ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਬਹੁ ਮੁੰਠੀ ਭਰਿ ਰਾਖਿ ਉਡਾਈ ॥ ਸੁਨ ਸੁਨਾਰ ਤੇਰੇ ਸਿਰ ਮਾਹੀ ॥ ਜਾਕੇ ਏਕ ਪੁਤ੍ਰੁ
 ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੂਤਨ ਸੋ ਪਤਿ ਪਾਇਯੈ ਪੂਤ ਭਿਰਤ ਰਨ ਜਾਇ ॥ ਇਹ ਮਿਸਿ ਰਾਖ ਉਡਾਇ
 ਕੈ ਲਈ ਸਲਾਕ ਛਪਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੇਰੇ ਪਤਿ ਪਰਦੇਸ ਪਧਾਰੇ ॥
 ਤਾਤੇ ਮੈ ਔਸੀ ਕੋ ਡਾਰੋ ॥ ਐਹੈ ਨ ਐਹੈ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਰ ਸੋ ਔਸੀ ਕਾਢਿ ਕੈ ਲਈ ਸਲਾਕ
 ਉਠਾਇ ॥ ਹਜਾਂ ਰੋਦਨ ਕੋਉ ਕਿਨ ਕਰੋਂ ਕਹਿ ਸਿਰ ਧਰੀ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥ ਚੋਰ ਸੁਨਾਰੋ ਚੁਪ ਰਹਯੋ ਕਛੂ ਨ ਬੋਲਯੋ
 ਜਾਇ ॥ ਪਾਈ ਪਰੀ ਸਲਾਕ ਕਹਿ ਸੋਨਾ ਲਯੋ ਭਰਾਇ ॥੧੨॥ ਹਰੀ ਸਲਾਕ ਹਰੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸ੍ਰਰਨ ਤੋਲ ਭਰਿ
 ਲੀਨ ॥ ਚਲਯੋ ਦਰਬੁ ਦੈ ਗਾਂਠਿ ਕੋ ਦੁਖਿਤ ਸੁਨਾਰੋ ਦੀਨ ॥੧੩॥ ਛਲ ਰੂਪੀ ਛੈਲੀ ਸਦਾ ਛਕੀ ਰਹਤ ਛਿਤ ਮਾਹਿ ॥
 ਅਛਲ ਛਲਤ ਛਿਤ ਪਤਿਨ ਕੋ ਛਲੀ ਕੋਨ ਤੇ ਜਾਹਿ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦॥੧੨੪੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ ਬਹੁ ਬਸੈ ਸਾਰਮੋਰ ਕੇ ਦੇਸ ॥ ਜਮੁਨਾ ਨਦੀ ਨਿਕਟਿ ਬਹੈ ਜਨੁਕ ਪੁਰੀ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧॥
 ਨਦੀ ਜਮੁਨ ਕੇ ਤੀਰ ਮੈ ਤੀਰਥ ਮੁਚਨ ਕਪਾਲ ॥ ਨਗਰ ਪਾਵਟਾ ਛੋਰਿ ਹਮ ਆਏ ਤਹਾਂ ਉਤਾਲ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥

{੮੯੫}

{੮੯੫}

ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਸੂਕਰ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁਤੇ ਮ੍ਰਿਗ ਔਰੈ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕੋ ਹਮ ਮਗੁ ਲੀਨੇ ॥ ਵਾ
 ਤੀਰਥ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕੀਨੇ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਹਾ ਹਮਾਰੇ ਸਿਖਯ ਸਭ ਅਮਿਤ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥ ਤਿਨੈ ਦੈਨ ਕੋ
 ਚਾਹਿਯੈ ਜੋਰਿ ਭਲੇ ਸਿਰ ਪਾਇ ॥੪॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟੇ ਬੂਰਿਯੈ ਪਠਏ ਲੋਕ ਬੁਲਾਇ ॥ ਏਕ ਪਾਗ ਪਾਈ ਨਹੀ
 ਨਿਹਫਲ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੋਲਹਿ ਏਕ ਪਾਗ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਤਬ ਮਸਲਤਿ ਹਮ ਜਿਯਹਿ ਬਨਾਈ ॥
 ਜਾਹਿ ਇਹਾਂ ਮੂਤਤਿ ਲਖਿ ਪਾਵੇਂ ॥ ਤਾਕੀ ਛੀਨ ਪਗਰਿਯਾ ਲਯਾਵੇ ॥੬॥ ਜਬ ਪਯਾਦਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥
 ਤਿਹੀ ਭਾਂਤਿ ਮਿਲਿ ਸਭਨ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜੋ ਮਨਮੁਖ ਤੀਰਥ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਪਾਗ ਬਿਨਾ ਕਰਿ ਤਾਂਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਤਿ ਬੀਚ ਕਰਿ ਆਠ ਸੈ ਪਗਰੀ ਲਈ ਉਤਾਰਿ ॥ ਆਨਿ ਤਿਨੈ ਹਮਦੀ ਹਮੈ ਧੋਵਨਿ ਦਈ ਸੁਧਾਰਿ
 ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਹੋਤ ਸਭ ਧੋਇ ਮੰਗਾਈ ॥ ਸਭਹੀ ਸਿਖਯਨ ਕੋ ਬੰਧਵਾਈ ॥ ਬਚੀ ਸੁ ਬੇਚਿ ਤੁਰਤੁ
 ਤਹੁ ਲਈ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਸਿਪਾਹਿਨ ਦਈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਟਿ ਕੈ ਪਗਰੀ ਨਗਰ ਕੋ ਜਾਤ ਭਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥
 ਭੇਦ ਮੂਰਖਨ ਨਾ ਲਹਯੋ ਕਹਾ ਗਯੋ ਕਰਿ ਰਾਇ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧॥੧੨੫੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਏਕ ਪਹਾਰ ਕੋ ਚਿਤ੍ਰਨਾਥ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਤਾਕੋ ਜਨ ਸਭ ਦੇਸ ਕੇ ਜਪਤ ਆਠਹੁੰ ਜਾਮ ॥੧॥
 ਇੰਦ੍ਰ ਮੁਖੀ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਤਾਕੇ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ॥ ਸਚੀ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਜਕ ਰਹੈ ਜਾਂਹਿ ਆਪੁ ਪੁਰਹੂਤ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਰ ਤਰੈ ਨਦੀ ਇਕ ਬਹੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਤਾਂਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਤਟ ਟੀਲਾ ਪੈ ਮਹਲ ਉਸਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਬਿਸਕਰਮੈ
 ਕਰਨ ਸੁਧਾਰੇ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਹਿਰੋ ਜਾਕੋ ਜਲੁ ਰਹੈ ਜਾ ਸਮ ਨਦੀ ਨ ਆਨ ॥ ਡਰਤ ਪੈਰਿ ਕੋਉ ਨਾ ਸਕੈ ਲਾਗਤ
 ਸਿੰਧੁ ਸਮਾਨ ॥੪॥ ਸਾਹੁ ਏਕ ਗੁਜਰਾਤ ਕੋ ਘੋਰਾ ਬੇਚਨ ਕਾਜ ॥ ਚਲਿ ਆਯੋ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਹਾਂ ਚਿਤ੍ਰਨਾਥ ਮਹਾਰਾਜ
 ॥੫॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪਮ ਸਾਹੁ ਕੋ ਜੋਨ ਲਖੈ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥ ਧਨ ਆਪਨ ਕੀ ਕਯਾ ਚਲੀ ਤਨ ਮਨ ਡਾਰਹਿ ਵਾਰਿ ॥੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਵਹੁ ਸਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰਮੁਖੀ ਕੇ ਨਿਕਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਐਸੋ ਪੁਰਖੁ ਭੋਗ ਕੋ ਪੈਯੋ ॥
 ਪ੍ਰਾਨ ਸਹਿਤ ਤਾਂਕੇ ਬਲਿ ਜੈਯੋ ॥੭॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯੋ ॥ ਮੈਨ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮੈਯੋ ॥ ਤੁਮ

{੮੯੬}

ਤੇ ਤਾਕੋ ਜੋ ਸੁਤ ਹੋ ਹੈ ॥ ਤਾਕੇ ਰੂਪ ਤੁੱਲਿ ਕਹ ਕੋ ਹੈ ॥੮॥ ਤਾ ਕੋ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਲਖਿ ਪੈ ਹੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੇ
 ਧਾਮ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਾਹੀ ਪੈ ਆਸਿਕ ਹੈ ਰਹਿ ਹੈ ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕੇ ਜਜੋ ਨਿਤ ਕਹਿ ਹੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵ ਸੁਤ
 ਕੋ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੈਕੁ ਨਿਹਰਿ ਹੈ ਨਿੱਤ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਾਘਵ ਕੇ ਨਾਮ ਜਜੋ ਸਦਾ ਸੰਭਰਿ ਹੈ ਚਿੱਤ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ
 ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨੁ ਪਾਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਸਾਹੁ ਕੋ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਉਰ ਅਪਨੇ ਤੇ
 ਜੁਦਾ ਨ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਲਗ ਰਾਜਾ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਿਹ ਆਇ ॥ ਚਾਰਿ ਮਮਟਿਯਹਿ ਤਹ
 ਦਯੋ ਸੋਕ ਹਿੰਦੈ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥ ਦੋ ਸੈ ਗਜ ਦੋ ਬੈਰਕੈ ਲੀਨੀ ਸਾਹੁ ਮੰਗਾਇ ॥ ਬਡੀ ਧੁਜਨ ਸੋ ਬਾਂਧਿਕੈ ਬਾਂਧੀ
 ਭੁਜਨ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥ ਰੁੰਈ ਮਨਿਕ ਮੰਗਾਇਕੈ ਅੰਗ ਲਈ ਲਪਟਾਇ ॥ ਬਾਂਧਿ ਘੋਘਰੇ ਪਵਨ ਲਖਿ ਕੂਦਤ
 ਭਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਜੋ ਜਜੋ ਪਵਨ ਝੁਲਾਤੇ ਆਵੈ ॥ ਧੀਮੈ ਧੀਮੈ ਤਰਕਹ ਜਾਵੈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਬੈਰਕਨ
 ਸਾਹੁ ਉਡਾਰਯੋ ॥ ਗਹਿਰੀ ਨਦੀ ਬਿਖੈ ਲੈ ਡਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਘੁੰਘਰਨ ਜੋਰ ਨਦੀ ਨਰ ਤਰਯੋ ॥ ਧੁਜਨ ਹੇਤ ਤਹ
 ਹੁ ਤੇ ਉਬਰਯੋ ॥ ਰੁੰਈ ਤੇ ਕਛੁ ਚੋਟ ਨ ਲਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਗਯੋ ਬਡਭਾਰੀ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਾ
 ਕੋ ਜੀਵਤ ਸੁਨਯੋ ਰਾਨੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਮਾਹਿ ॥ ਯਾ ਦਿਨ ਸੋ ਸੁਖ ਜਗਤ ਮੈ ਕਹਯੋ ਕਹੂੰ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਕੂਦਿ ਸਾਹੁ ਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਰਾਜੈ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਧੀਰਜ ਮਨ ਭਯੋ ॥ ਚਿਤ ਜੁ ਹੁਤੇ
 ਸਕਲ ਭ੍ਰਮ ਗਯੋ ॥੧੮॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨॥੧੨੭੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਜਵਾਰੇ ਬਨਿਯਾ ਰਹੈ ਕੇਵਲ ਤਾਕੋ ਨਾਮ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨੁ ਕਰੈ ਪਠਾਨ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਕੇ ਸਿਗਰੋ ਕਾਮ ॥੧॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਕੈ ਗਿ੍ਹ ਰਹੈ ॥ ਪੁਹਪਵਤੀ ਤਾਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਬਾਂਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹੁ ਤਿਨ ਲਾਯੋ ॥ ਕੇਵਲ
 ਕੋ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਕੇਵਲ ਗਯੋ ਗਿ੍ਹ ਕੇ ਕੋਨੈ ਕਾਜ ॥ ਦੇਖੈ ਕਯਾ ਨਿਸੁ ਤ੍ਰਿਯ
 ਭਏ ਬਾਂਕੋ ਰਹਯੋ ਬਿਰਾਜ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿ ਆਵਤ ਲਖਿ ਪਾਇਸ ॥ ਯਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਰਿਤ
 ਬਨਾਇਸ ॥ ਸੋ ਛਿੱਤਰ ਤਿਹ ਮੂੰਡ ਲਗਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਪਠਾਨ ਕਹਯੋ ਕਜੋ ਆਯੋ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਪੁ ਜੂਤਿਯਨ

{੮੯੬}

{੮੯੭}

{੮੯੭}

ਜੁਰਿ ਗਈ ਰਹੀ ਨ ਤਾਂਹਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ਬਾਂ ਕੋ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ॥੫॥ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ
ਬਢਾਇਕੈ ਤਪਤ ਤਾਂਬੁ ਕਰਿ ਨੈਨ ॥ ਬਿਕਟ ਬਕੁ ਕਰਿ ਆਪਨੋ ਕਹੈ ਬਨਿਕ ਸੋ ਬੈਨ ॥੬॥ **ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥**
ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਜਾਂਕੋ ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾਕੋ ਛੋਰਿ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜੈਯੈ ਜਾਂਕੋ ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾਕੇ ਆਗੇ ਹੂੰ ਕੈ ਜੂਝਿਯੈ ॥ ਜਾਂਕੋ
ਲੋਨ ਖੈਯੈ ਤਾਕੋ ਦਗਾ ਕਬਹੂੰ ਨ ਦੈਯੈ ਸਾਚੀ ਸੁਨਿ ਲੈਯੈ ਤਾਸੋ ਸਾਚਹੂੰ ਕੋ ਲੂਝਿਯੈ ॥ ਚੋਰੀ ਨ ਕਮੈਯੈ ਆਪੁ
ਦੇਵੈ ਸੋ ਭੀ ਬਾਂਟਿ ਖੈਯੈ ਝੂਠ ਨਾ ਬਨੈਯੈ ਕਛੂ ਲੈਬੇ ਕੋ ਨ ਰੂਝਿਯੈ ॥ ਰੋਸ ਨਾ ਬਢੈਯੈ ਬੁਰੀ ਭਾਖੈ ਸੋ ਭੀ ਮਾਨਿ
ਲੈਯੈ ਚਾਕਰੀ ਕਮੈਯੈ ਨਾਥ ਮੋਰੀ ਬਾਤ ਬੂਝਿਯੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਨਿਯੈ ਜੂਤੀ ਖਾਇਕੈ ਸੀਖ ਲਈ ਮਨ
ਮਾਹਿ ॥ ਕਹ ਸਜਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਗਿ੍ਹ ਗਯੋ ਭੇਦ ਪਛਾਨਯੋ ਨਾਹਿ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੭੩॥੧੨੮੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੮
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੋਰ ਏਕ ਚਤੁਰੋ ਰਹੈ ਬੈਰਮ ਤਾਕੋ ਨਾਂਵ ॥ ਜਾਤਿ ਸੇਖ ਜਾਦੋ ਰਹੈ ਬਸੈ ਕਾਲਪੀ ਗਾਂਵ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥**
ਚੋ ਚੋਬਾਂ ਗਿ੍ਹ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਕੋ ਉਮਰਾਵ ਕਹਾਯੋ ॥ ਮੈ ਹਜਰਤਿ ਤੇ ਮਨਸਬ ਲਯੋ ॥ ਪਲਵਲ
ਦੇਸ ਪਰਗਨਾ ਭਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਾਕੇ ਕਛੂ ਉਪਚਾਰੁ ਕੋ ਕੀਜੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਹਾ ਚਲਨ ਕੋ ਸਾਜੁ ਸਭ
ਲੀਜੈ ਮੋਲ ਸੁਧਾਰਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸਕਲ ਗਾਂਵ ਕੇ ਬਨਿਕ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸੋ ਕੁ ਰੁਪੈਯਾ ਤਿਨ ਚਟਵਾਏ ॥
ਕਹਯੋ ਤਜਾਰ ਸਾਜੁ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਅਬਹੀ ਰੋਕ ਰੁਪੈਯਾ ਲੀਜੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰੋਕ ਰੁਪੈਯਨ ਖਰਚਿ ਕੈ ਲੀਜੈ
ਮੁਹਰ ਬਟਾਇ ॥ ਭਰ ਬਰਦਾਰੀ ਕੋ ਘਨੋ ਖਰਚ ਨ ਹੋਇ ਬਨਾਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜੋ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸੁ ਬਨਿਕਨ
ਮਾਨੀ ॥ ਕਛੂ ਸੰਕ ਚਿਤ ਬੀਚ ਨ ਆਨੀ ॥ ਮੁਹਰੈਂ ਅਧਿਕ ਆਨਿ ਕਰ ਦਈ ॥ ਤਸਕਰ ਡਾਰਿ ਗੁਬਰਿਯਹਿ
ਲਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਔਰ ਖਜਾਨੋ ਸਾਹੁ ਕੋ ਸਭਹੀ ਲਯੋ ਮੰਗਾਇ ॥ ਜਾਇ ਜਹਾਂਨਾਬਾਦ ਮੈ ਦੈਹੋਂ ਧਨ
ਪਹੁਚਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬਨਿਯਨ ਕੇ ਬੈਠੇ ਸੋ ਗਯੋ ॥ ਸਭਹੀ ਧਨੁ ਇਕੱਠ ਕੈ ਲਯੋ ॥ ਸਾਬਿਨ ਤਿਨਿਕ
ਦੂਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਸੋਯੋ ਖਾਨ ਨ ਜਾਤ ਜਗਾਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਛੋਰਿ ਦੂਰੋ ਪਾਛਲੇ ਭਾਜਿ ਗਏ ਤਤਕਾਲ ॥
ਸਭ ਰੁਪਯਨ ਹਰ ਲੈ ਗਏ ਬਨਿਯਾ ਭਏ ਬਿਹਾਲ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**

{੮੯੮}

{੮੯੮}

ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਹੱਤਰੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੭੪॥੧੨੯੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਗਲ ਏਕ ਗਜਨੀ ਰਹੈ ਬਖਤਿਯਾਰ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਬਡੇ ਸਦਨ ਤਾਕੇ ਬਨੇ ਬਹੁਤ ਗਾਂਠਿ ਮੈ ਦਾਮ ॥੧॥ ਤਾਕੇ ਘਰ ਇਕ ਹਯ ਹੁਤੇ ਤਾਕੌ ਚੋਰ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਯਾਕੌ ਕਜੌ ਹੂੰ ਚੋਰਿਯੈ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥ ਆਨਿ ਚਾਕਰੀ ਕੀ ਕਰੀ ਤਾਕੇ ਧਾਮ ਤਲਾਸ ॥ ਮੁਗਲ ਮਹੀਨਾ ਕੈ ਤੁਰਤੁ ਚਾਕਰ ਕੀਨਿ ਤਾਸ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਮਹਿਯਾਨਾ ਅਪਨੋ ਕਰਵਾਯੋ ॥ ਕਰਜਾਈ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਾਂਕੀ ਸੇਵਾ ਕੋ ਬਹੁ ਕਰਯੋ ॥ ਬਖਤਿਯਾਰ ਕੋ ਧਨੁ ਹੈ ਹਰਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦਿਨ ਕੋ ਧਨੁ ਹੈ ਹਰਿ ਚਲਯੋ ਕਰਜਾਈ ਕਹੱਲਾਇ ॥ ਸਕਲ ਲੋਕ ਠਟਕੇ ਰਹੈ ਰੈਨਾਈ ਲਖਿ ਪਾਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਪਾਛੇ ਮੁਗਲ ਪੀਟਤੋ ਆਯੋ ॥ ਕਰਜਾਈ ਧਨੁ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹੋ ਬੈਨਨ ਕੌ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਝੂਠੇ ਠਹਰਾਵੈ ॥੬॥ ਜਾਤੇ ਦਰਬੁ ਕਰਜੁ ਲੈ ਖਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਤਿਨ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਕਜੌ ਤੈਂ ਦਰਬੁ ਉਧਾਰੋ ਲਯੋ ॥ ਕਹਾਂ ਭਯੋ ਜੋ ਹੈ ਲੈ ਗਯੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਵਾਹੀ ਕੌ ਝੂਠਾ ਕਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥ ਵਹ ਦਿਨ ਧਨੁ ਹੈ ਹਰ ਗਯੋ ਰਾਮ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੮॥੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚੌਹੱਤਰੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੭੫॥੧੩੦੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿਯੈ ਕਥਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਤੇਹੀ ਚੋਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਕਿਯੋ ਸੁ ਕਹੌ ਉਤਾਲ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਤਸਕਰ ਧਨੁ ਤੁਰਾ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾਂਕੇ ਚਿਤ ਮੈ ਯੋ ਆਯੋ ॥ ਅਤਿਭੁਤ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪੈਯੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਆਪਨੋ ਰਾਖਯੋ ਨਾਮੁ ਬਨਾਇ ॥ ਬਿਧਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈ ਡੇਰਾ ਕੀਨਿ ਜਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਵਾਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥ ਮੋਰੇ ਧਾਮ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ॥ ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਨਾਮੁ ਜਤਾਯੋ ॥ ਆਦਰੁ ਕੈ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥੪॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਰਿਸ ਜਬ ਬੀਤੀ ॥ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਦੁਖਤੇ ਭਈ ਨਿਚੀਤੀ ॥ ਵਹ ਤਿਹ ਘਰ ਕੋ ਕਾਮੁ ਚਲਾਵੈ ॥ ਬਿਧਵਾ ਬਧੂ ਖੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕੇਤਿਕ ਦਿਨ ਤਹੌ ਰਲਿ ਗਯੋ ਤਾਕੀ ਸੁਤਾ ਚੁਰਾਇ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਵਤ ਕੁਟਵਾਰ ਕੇ ਤਟ ਚਟ ਕੂਕੀ ਜਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਧਾਮ ਜਵਾਈ ਦੁਹਿਤਾ ਹਰੀ ॥ ਦੇਖਹੁ ਦੈਵ ਕਹਾਂ ਇਹ ਕਰੀ ॥ ਸੂਰ

{੮੯੯}

{੮੯੯}

ਉਦੋਤ ਗਯੋ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਮੈ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਧ ਨ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਜਬ ਸੁਨਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਬਿਹੱਸਿ
ਕੈ ਮਾਥੋ ਧੁਨਯੋ ॥ ਜਾਕੇ ਸੁਤਾ ਦਾਨੁ ਤੈ ਦਯੋ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਗਿਹੁ ਲੈ ਗਯੋ ॥੮॥ ਸਭਹਿਨ ਤਿਹ ਝੂਠੀ
ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਹਿੰਦੈ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਲੂਟਿ ਦਰਬੁ ਤਾਕੇ ਸਭ ਲਯੋ ॥ ਤਬਹੀ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੇ
ਦਯੋ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਿਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ**

ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੭੬॥੧੩੧੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਭੀਤਰ ਹੁਤੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਵ ॥ ਬਲ ਗੁਨ ਬੀਰਜ ਮੈ ਜਨੁਕ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ਼ੁਰ ਕੇ ਭਾਵ
॥੧॥ ਭਾਗਵਤੀ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਕੇ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਰਤਿ ਰਤਿਨਾਥ ਪਛਾਨਿ ਤਿਹੋ ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਕਰਹਿ
ਜੁਹਾਰ ॥੨॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੇ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤਾਸੋ ਕਿਯੋ ਹਿੰਦੈ ਹਰਖ
ਉਪਜਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਕੇਲ ਕਰਤ ਰਾਜਾ ਜੁ ਆਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਹਿੰਦੈ ਅਧਿਕ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਯਾਕੇ
ਦਯਾ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰਿਹੋ ॥ ਯਾਕੇ ਹਨੇ ਬਹੁਰਿ ਹੋ ਮਰਿ ਹੋ ॥੪॥ **ਜਾਰ ਬਾਰ ॥** ਤਬੈ ਜਾਰ ਯੋ ਕਥਾ
ਉਚਾਰੀ ॥ ਰਾਨੀ ਕਰਹੁ ਨ ਚਿੰਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਯਹ ਤਰਬੂਜ ਕਾਟਿ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾਕੀ ਗਰੀ ਭੱਛ ਕਰਿ
ਲੀਜੈ ॥੫॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੋਊ ਕਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕਾਟਿ ਤਾਹਿ ਤਰਬੂਜ ਖੁਲਾਯੋ ॥ ਲੈ ਖੋਪਰਿ ਤਿਨ ਸਿਰ
ਪੈ ਧਰਿਯੋ ॥ ਸ਼ਾਸ ਲੇਤ ਕਹ ਛੇਕੋ ਕਰਿਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਧਰਿ ਖੋਪਰ ਸਿਰ ਪਰ ਨਦੀ ਤਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
ਡਰ ਸੋਇ ॥ ਦਿਨ ਲੋਗਨ ਦੇਖਤ ਗਯੋ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੭॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿਯੈ ਬਚ
ਨਰਪਾਲ ॥ ਬਹਤ ਜਾਤ ਤਰਬੂਜ ਸੋ ਮੋਹਿ ਮਿਲੋ ਦਰਹਾਲ ॥੮॥ ਬਚਨੁ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਤਬੈ ਪਠਏ ਮਨੁਖ
ਅਨੇਕ ॥ ਜਾਤ ਬਹੇ ਤਰਬੂਜ ਕੋ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥
ਸੁਨਹੁ ਨਾਥ ਬਡ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ਬੂਡਿ ਕੋਊ ਜਾਕੇ ਹਿਤ ਮਰੈ ॥ ਮੋਰ ਮੂੰਡ ਅਪਜਸ ਬਹੁ ਧਰੈ ॥੧੦॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਹਿਤ ਹਿੰਦਵਾਨ ਕੇ ਮਨੁਖ ਬੁਰਾਯੋ ਏਕ ॥ ਯਹ ਅਪਜਸ ਨ ਕਬਹੁ ਮਿਟੈ ਭਾਖਹਿ ਲੋਗ
ਅਨੇਕ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਆਪਹਿ ਦੈ ਤਰਬੂਜ ਤਰਾਯੋ ॥ ਆਪਹਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਰਿਸਵਾਯੋ ॥ ਆਪਹਿ

ਹੋਰਿ ਮਨੁੱਛਨ ਲੀਨਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨਾ ॥੧੨॥੧॥ *ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ*
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤੱਤਹਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੧॥੧੩੨੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਤਖਾਨ ਉਜੈਨ ਮੈ ਬਿਬਿਚਾਰਨਿ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਤਾਸੋ ਕਰਜੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਸੁਧਾਰਿ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸੁਮਤਿ ਬਾਢਿਯਹਿ ਤਬੈ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਗੀਗੋ ਤੈਂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਹੋ ਅਬ ਹੀ ਪਰਦੇਸ
 ਸਿਧੈ ਹੋ ॥ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਤੁਮੈ ਧਨੁ ਲਯੈ ਹੋ ॥੨॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਛਪਿ ਰਹਯੋ
 ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਤਬ ਬਾਢਿਨ ਇਕ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਬ ਕਮਾਯੋ ॥੩॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਮਾਨਯੋ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਨਿਜੁਪਤਿਹਿ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਸਭ ਅੰਗਨ ਬਿਹਬਲ ਹੈ ਗਈ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਥੈ ਦੁਖਿਤ
 ਅਤਿ ਭਈ ॥੪॥ ਤਬ ਤਾਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਮੁਹਿ ਕਾ ਕਰਤ ਦਈ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਮੇਰੋ
 ਘਰ ਨਾਹੀ ॥ ਹੋ ਜਿੰਹ ਬਸਤ ਬਾਂਹ ਕੀ ਛਾਹੀ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਨਿਤਿ ਅੰਸੂਆਂ ਆਖਿਨ ਭਰੋ ਰਹੋ ਮਲੀਨਿ
 ਭੇਸ ॥ ਪੌਰ ਲਗੋ ਬਿਹਰੋ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਪਰਦੇਸ ॥੬॥ ਲਗਤ ਬੀਰਿਯਾ ਬਾਨ ਸੀ ਬਿਖੁ ਸੋ ਲਗਤ ਅਨਾਜ ॥
 ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਪਰਦੇਸ ਗੇ ਤਾ ਬਿਨ ਕਛੁ ਨ ਸਾਜ ॥੭॥ ਬਾਢੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਖੁਸਾਲ ॥ ਜਾਰ
 ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਖਾਟ ਲੈ ਨਾਚਿ ਉਠਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੮॥੧॥ *ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ*
ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੮॥੧੩੩੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਨਿਕ ਏਕ ਬਾਨਾਰਸੀ ਬਿਸਨ ਦੱਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਬਿਸੁਮਤੀ ਤਾਂਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧਨ ਜਾਕੇ ਬਹੁ ਧਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਯੋ ਹੇਤ ਬਨਿਜ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਮੈਨ ਦੁਖਯ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਅਤਿ ਦਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਤੇ ਰਹਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥
 ਕੇਲ ਕਿਯੋ ਇਕ ਪੁਰਖ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਗਰਭ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਕੀਨਿ ਜਤਨ ਦੂਰਿ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥
 ਨਵ ਮਾਸਨ ਪਾਛੇ ਸੁਤ ਜਾਯੋ ॥ ਤਵਨਹਿ ਦਿਵਸ ਬਨਿਕ ਘਰ ਆਯੋ ॥੩॥ ਬਨਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥
 ਕਛੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤੈਂ ਬਿਭਚਾਰ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਪੂਤ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਾਲ ਬਿਧੁ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਈ ॥੪॥
 ਸੁਨਹੁ ਸਾਹੁ ਮੈ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੇ ਭਰਮੁ ਮਿਟਾਉਂ ॥ ਇਕ ਜੋਗੀ ਤੁਮਰੇ ਗਿ੍ਹ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ

{੯੦੧}

{੯੦੧}

ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੁਤ ਪਾਯੋ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੁਰਜ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਹੁਤੇ ਸੋ ਆਯੋ ਇਹ ਧਾਮ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੋਗ
ਮੋ ਸੋ ਕਿਯੋ ਸੁਤ ਦੀਨੋ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਮ ॥੬॥ ਬਨਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਚੁਪ ਰਹਯੋ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਭੋਗ
ਜਿਨਿ ਸੁਤ ਦਿਯੋ ਧਰਨੀ ਤਲ ਸੋ ਧੰਨਜ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਉਨਾਸੀਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੭੯॥੧੩੩੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਗ੍ਰਿਹ ਨੰਦ ਕੇ ਕਾਨ੍ਹ ਲਯੋ ਅਵਤਾਰ ॥ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਜਾਕੋ ਸਦਾ ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰਤ
ਜੁਹਾਰ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭ ਗੋਪੀ ਤਾਂਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਹਿੰ ॥ ਨਿਤਯ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਹੱ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿੰ ॥
ਮਨ ਮਹਿ ਬਸਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਤਨ ਮਨ ਦੇਤ ਆਪਨੋ ਵਾਰੀ ॥੨॥ ਰਾਧਾ ਨਾਮ ਗੋਪਿ ਇਕ
ਰਹੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ ਤੇ ਨਿਤਿ ਕਹੈ ॥ ਜਗਨਾਯਕ ਸੋ ਪ੍ਰੇਮ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸੂਤ ਸਿਧਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ
ਬਢਾਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ਛੋਰਿ ਧਾਮ ਕੋ ਕਾਮ ॥ ਨਿਸਦਿਨ ਰਟਤ ਬਿਹੰਗ
ਜਯੋ ਜਗਨਾਯਕ ਕੋ ਨਾਮ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਪਿਤੁ ਮਾਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਖ
ਤੇ ਉਚਰੈ ॥ ਹੇਰਨਿ ਤਾਂਹਿ ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥ ਨੰਦ ਜਸੋਮਤਿ ਦੇਖਿ ਲੱਜਾਵੈ ॥੫॥ **ਸ਼੍ਰੇਯਾ** ॥ ਜੋਬਨ
ਜੇਬ ਜਗੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾਤ ਜਗਾਵ ਜੁਰੀ ਕਹੱ ਨਾਤੈ ॥ ਅੰਗਹੁ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਲੋਗ ਸਭੈ ਹਰਿ ਰਾਇ ਬਨਾਇ
ਕਹੀ ਇਕ ਬਾਤੈ ॥ ਹਾਥ ਉਚਾਇ ਹਨੀ ਛਤਿਯਾਂ ਮੁਸਕਾਇ ਲਜਾਇ ਸਖੀ ਚਹੁੰਘਾਤੈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੋ ਕਹਯੋ
ਏ ਜਦੁਨਾਥ ਸੁ ਭੋਹਨ ਸੋ ਕਹਯੋ ਜਾਹੁ ਇਹਾਂ ਤੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨੈਨਨ ਸੋ ਹਰਿਰਾਇ ਕਹਿ ਭੋਹਨ ਉੱਤਰ
ਦੀਨ ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਕੋਨਹੂੰ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅੱਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੦॥੧੩੪੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਗਰ ਸਿਰੋਮਨਿ ਕੋ ਹੁਤੇ ਸਿੰਘ ਸਿਰੋਮਨਿ ਭੂਪ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਘਰ ਮੈ ਧਰੇ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਧੰਨ੍ਯਾ ਤਾਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਹੈ ਲਾਜ ਤੇ ਪਯਾਰੀ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਰਾਜਾ ਘਰ ਆਯੋ ॥
ਰੰਗ ਨਾਥ ਜੋਗਿਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦ ਤਾਸੋ ਕਿਯੋ ਰਾਜੈ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਥਾ

{੯੦੨}

ਤਿਨ ਸੌ ਭਈ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਬਨਾਇ ॥੩॥ ਏਕ ਨਾਥ ਸਭ ਜਗਤ ਮੈ ਬਯਾਪਿ ਰਹਯੋ ਸਭ ਦੇਸ ॥ ਸਭ ਜੋਨਿਨ
 ਮੈ ਰਵਿ ਰਹਯੋ ਉਚ ਨੀਚ ਕੇ ਭੇਸ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਰਬ ਬਯਾਪੀ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਜਾਨਹੁ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਪੋਖਕ
 ਕਰਿ ਮਾਨਹੁ ॥ ਸਰਬ ਦਯਾਲ ਮੇਘ ਜਿਮਿ ਢਰਈ ॥ ਸਭ ਕਾਹੂ ਪਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ
 ਕਾਹੂ ਕੋ ਪੋਖਈ ਸਭ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦੇਇ ॥ ਜੋ ਤਾਂਤੇ ਮੁਖ ਫੇਰਈ ਮਾਂਗਿ ਮੀਚ ਕਹੱ ਲੇਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕਨ
 ਸੋਖੈ ਏਕਨ ਭਰੈ ॥ ਏਕਨ ਮਾਰੈ ਇਕਨਿ ਉਬਰੈ ॥ ਏਕਨ ਘਟਵੈ ਏਕ ਬਢਾਵੈ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਯੋ ਚਰਿਤ
 ਦਿਖਾਵੈ ॥੭॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਜਾਂਕੇ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ ॥ ਭੇਖ ਅਭੇਖ ਸਭ ਕੇ ਘਟ ਮਾਹੀਂ ॥ ਜਾਂ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਚੱਛੁ ਕਰਿ
 ਹੇਰੈ ॥ ਤਾਕੀ ਕੌਨ ਛਾਹ ਕੌ ਛੇਰੈ ॥੮॥ ਜੱਛੁ ਭੁਜੰਗ ਅਕਾਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਪਿ ਬਾਦਿ ਰਚਾਯੋ ॥
 ਭੂਮਿ ਬਾਰਿ ਪੰਚ ਤਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਆਪਹਿ ਦੇਖਤ ਬੈਠ ਤਮਾਸਾ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੀਵ ਜੰਤ ਸਭ ਬਾਪਿ ਕੈ ਪੰਬ
 ਬਨਾਏ ਦੋਇ ॥ ਝਗਰਿ ਪਚਾਏ ਆਪਿ ਮਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਚੀਨ੍ਹਿ ਕੋਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਸਾਧੁ ਕੋਉ
 ਜਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਕੋ ਤੱਤੁ ਪਛਾਨੈ ॥ ਜੋ ਸਾਧਕ ਯਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥ ਜਨਨੀ ਜਠਰ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੧੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਬ ਰਾਜੈ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਤੱਤੁ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬਾਦਿ ਕੋ ਉਚਰਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗੀ ਡਿੰਭ ਕਿ ਜੋਗੀ ਜਿਯਰੋ ॥ ਜੋਗੀ ਦੇਹ ਕਿ ਜੋਗੀ ਹਿਯਰੋ ॥ ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੋ ਜੋਗ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ
 ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਯੋ ਜਗਤ ਕੋ ਜੋਗੁ ਨ ਉਪਜਯੋ ਜੀਯ ॥ ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਸੁਖ
 ਤੇ ਗਯੋ ਜਨਮ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗੇ ਕੀਯ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਵ ਜੂ ਗਯਾਨ
 ਹਮਾਰੋ ॥ ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੋ ਜੋਗ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਚਾਹਤ ਹੈ ਆਤਮਾ
 ਇਕ ਤੇ ਭਯੋ ਅਨੇਕ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਪਸਰਤ ਜਗਤ ਬਹੁਰਿ ਏਕ ਕੋ ਏਕ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਹ ਨਹਿ ਮਰੈ
 ਨ ਕਾਹੂ ਮਾਰੈ ॥ ਭੂਲਾ ਲੋਕ ਭਰਮੁ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਘਟ ਘਟ ਬਯਾਪਕ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਸਭਹੀ ਮਹਿ ਰਵਿ ਰਹਯੋ
 ਸੁਆਮੀ ॥੧੭॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਘੋਰਾ ਕਹੂੰ ਭਯੋ ਕਹੂੰ ਹਾਥੀ ਹੈ ਕੈ ਗਯੋ ਕਹੂੰ ਪੰਛੀ ਰੂਪ ਲਯੋ ਕਹੂੰ ਫਲ ਫੂਲ ਰਹਯੋ
 ਹੈ ॥ ਪਾਵਕ ਹੈ ਦਹਯੋ ਕਹੂੰ ਪੌਨ ਰੂਪ ਕਹਯੋ ਕਹੂੰ ਚੀਤ ਹੈ ਕੈ ਗਹਯੋ ਕਹੂੰ ਪਾਨੀ ਹੈ ਕੈ ਬਹਯੋ ਹੈ ॥ ਅੰਬਰ ਉਤਾਰੇ

{੯੦੨}

{੯੦੩}

ਰਾਵਨਾਦਿਕ ਸੰਘਾਰੇ ਕਹੂੰ ਬਨ ਮੈ ਬਿਹਾਰੇ ਐਸੇ ਬੇਦਨ ਮੈ ਕਹਯੋ ਹੈ ॥ ਪੁਰਖੁ ਹੈ ਆਪੁ ਕਹੂੰ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਰੂਪ
 ਧਰਯੋ ਮੂਰਖਨ ਭੇਦ ਤਾਕੋ ਨੈਕਹੂੰ ਨ ਲਹਯੋ ਹੈ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਵਨ ਮਰੈ ਕਾਕੋ ਕੋਊ ਮਾਰੈ ॥ ਭੂਲਾ ਲੋਕ
 ਭਰਮ ਬੀਚਾਰੈ ॥ ਯਹ ਨ ਮਰਤ ਮਾਰਤ ਹੈ ਨਾਹੀ ॥ ਯੋ ਰਾਜਾ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਨਾ
 ਨਾਮ ਤਾਕੇ ਜਪੇ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਸਭੈ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਜੋ ਜਿਯ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਬਿਨਾ ਨਾਮ ਤਾਕੇ ਜੋ ਰਹਿ ਹੈ ॥ ਬਨ
 ਗਿਰ ਪੁਰ ਮੰਦਿਰ ਸਭ ਢਹਿ ਹੈ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਕਿਯਾ ਕੈਸੇ ਪਟ ਬਨੇ ਗਗਨ ਭੂਮਿ ਪੁਨਿ ਦੋਇ ॥ ਦੁਹੂੰ
 ਪੁਰਨ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ਸਾਬਿਤ ਗਯਾ ਨ ਕੋਇ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਜੋ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਲੈ
 ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਸੱਤਿਨਾਮੁ ਮਾਰਗ ਲੈ ਚਲਹੀ ॥ ਤਾਕੋ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਦਲਹੀ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ
 ਸੁਨਤ ਹੀ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ਉਦਾਸੁ ॥ ਭੂਮਿ ਦਰਬੁ ਘਰ ਰਾਜ ਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਭਯੋ ਨਿਰਾਸੁ ॥੨੪॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਯੋ
 ਦੁਖਤ ਭਈ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ॥ ਦੇਸ ਦਰਬੁ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡਿ ਕੈ ਜਾਤ ਲਖਿਯੋ ਨਰਨਾਹ ॥੨੫॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ
 ਹੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਯੋ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖਿਯੈ ਕੀਜੈ ਕਛੁ ਉਪਾਇ ॥੨੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਮਿ
 ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈ ਮੰਤ੍ਰੁ ਹਮਾਰੋ ॥ ਐਸੇ ਜਤਨ ਆਜੁ ਹਮ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖਿ ਜੋਗਿਯਹਿ
 ਮਰਿਹੈ ॥੨੭॥ ਰਾਨੀ ਜੋ ਹੋ ਕਹੋ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਤੇ ਨੈਕ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥ ਯਾ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹੋ ਧਾਮ
 ਬੁਲੈਯਹੁ ॥ ਲੋਨ ਡਾਰਿ ਭੂਅ ਮਾਂਝ ਗਡੈਯਹੁ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਯੋ ਹੀ ਕਿਯੋ ਜੁਗਿਯਹਿ ਲਯੋ
 ਬੁਲਾਇ ॥ ਲੋਨ ਡਾਰਿ ਭੂਅ ਖੋਦਿ ਕੈ ਗਹਿ ਤਿਹ ਦਯੋ ਦਬਾਇ ॥੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬਚਨ
 ਉਚਾਰੇ ॥ ਜੁਗਿਯਾ ਮਾਟੀ ਲਈ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਮਰਤੀ ਬਾਰ ਬਚਨ ਯੋ ਕਹਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਜਿਯ ਮਹਿ
 ਗਹਯੋ ॥੩੦॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਭੂਪ ਸੋ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਤੁਮ ਬੈਠੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੀ ਮੈ ਰਹਿਯਹੁ ॥ ਇਨ ਰਾਨਿਨ ਕੋ ਤਾਪੁ
 ਨ ਦੀਜਹੁ ॥ ਰਾਜ ਜੋਗ ਦੋਨੋ ਹੀ ਕੀਜਹੁ ॥੩੧॥ ਪੁਨਿ ਮੋ ਸੋ ਇਕ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਨ ਕਰੈ
 ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਪਾਛੇ ਯਹ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਤਾਪਹਿ ਹਰਿਯਹੁ ॥੩੨॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸੁ

{੯੦੩}

ਪਾਛੇ ਕਹਿ ਹੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸਕਲ ਭਰਮ ਕੋ ਦਹਿ ਹੋਂ ॥ ਅਬ ਸੁਨਿ ਲੈ ਤੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਰਹਿ ਹੈ ਰਾਜ
 ਤਿਹਾਰੋ ॥੩੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਤਰੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੈਂ ਤਯਾਗਤ ਸਭ ਸਾਜ ॥ ਸਭ ਬਿਧਿ ਕੀਯੋ ਕਸੂਤਿ ਗ੍ਰਿਹ
 ਕਯੋਂ ਕਰਿ ਰਹਸੀ ਰਾਜ ॥੩੪॥ ਪੂਤ ਪਰੇ ਲੋਟਤ ਧਰਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਰੀ ਬਿਲਲਾਇ ॥ ਬੰਧੁ ਭ੍ਰਿਤ ਰੋਦਨ ਕਰੈਂ ਰਾਜ
 ਬੰਸ ਤੇ ਜਾਇ ॥੩੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੇਲੇ ਸਭੈ ਅਨੰਦਿਤ ਭਏ ॥ ਦੁਰਬਲ ਹੁਤੇ ਪੁਸਟ ਹੂ ਗਏ ॥ ਨਾਥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ
 ਜੋਰੀ ਕਰਿ ਲਯੈਹੈਂ ॥ ਦੁਾਰ ਦੁਾਰ ਕੇ ਟੂਕ ਮੰਗੈਹੈਂ ॥੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੋਂ ਜੋਰੀ ਭੇਸ ਦੈ ਅਬ ਹੀ ਲਿਯੈ
 ਹੈਂ ਨਾਥ ॥ ਯੋ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ਨਹੀ ਕਹਾਂ ਭਈ ਤਿਹੋਂ ਸਾਥ ॥੩੭॥ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਤਰੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਤ
 ਮੋਹਿ ॥ ਚੇਰੀ ਸਭ ਰੋਦਨ ਕਰੈਂ ਦਯਾ ਨ ਉਪਜਤ ਤੋਹਿ ॥੩੮॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੋ ਸੋ ਕਹੋਂ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਕੋ ਭੇਦ ॥
 ਜੁ ਕਛੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹਤ ਔਰ ਉਚਾਰਤ ਬੇਦ ॥੩੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਤ ਹਿਤ ਕੈ ਮਾਤਾ ਦੁਲਰਾਵੈ ॥ ਕਾਲ
 ਮੁੰਡ ਪਰ ਦਾਂਤ ਬਜਾਵੈ ॥ ਵਹੁ ਨਿਤ ਲਖੈ ਪੂਤ ਬਢਿ ਜਾਵਤ ॥ ਲਹੈ ਨਮੂੜ ਕਾਲ ਨਿਜਕਾਵਤ ॥੪੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਕੋ ਮਾਤਾ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤਾ ਪਾਂਚ ਤੱਤੁ ਕੀ ਦੇਹ ॥ ਦਿਵਸ ਚਾਰ ਕੋ ਪੇਖਨੋ ਅੰਤ ਖੇਹ ਕੀ ਖੇਹ ॥੪੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਪ੍ਰਾਨੀ ਜਨਮ ਪ੍ਰਥਮ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਬਾਲਾਪਨ ਮੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵੈ ॥ ਤਰੁਨਾਪਨ ਬਿਖਿਯਨ ਕੈ ਕੀਨੋ ॥ ਕਬਹ
 ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਤਤੁ ਕੋ ਚੀਨੋ ॥੪੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਰਧ ਭਏ ਤਨੁ ਕਾਂਪਈ ਨਾਮੁ ਨ ਜਪਿਯੋ ਜਾਇ ॥ ਬਿਨਾ ਭਜਨ
 ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਪਾਪ ਗ੍ਰਿਹਤ ਤਨ ਆਇ ॥੪੩॥ ਮਿਰਤੁ ਲੋਕ ਮੈ ਆਇਕੈ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਕੋਉ ਹੋਇ ॥ ਉਚ ਨੀਚ
 ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥੪੪॥ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ॥ ਪੋਸਤਿਯਾ ਕੀ
 ਨੀਂਦ ਜਯੋਂ ਸੋਇ ਨ ਸੋਯੋ ਜਾਇ ॥੪੫॥ ਜੋ ਉਪਜਯੋ ਸੋ ਬਿਨਸਿ ਹੈ ਜਗ ਰਹਿਬੋ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ॥ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ
 ਦਾਸੀ ਕਹਾਂ ਦੇਖਹੁ ਤੱਤੁ ਬਿਚਾਰਿ ॥੪੬॥ **ਛੰਦੁ** ॥ ਪਤਿ ਪੂਤਨ ਤੇ ਰਹੈ ਬਿਜੈ ਪੂਤਨ ਤੇ ਪੈਯੈ ॥ ਦਰਬੁ ਕਪੂਤਨ
 ਜਾਇ ਰਾਜ ਸਪੂਤਨ ਬਹੁਰੈਯੈ ॥ ਪਿੰਡ ਪੁੜੁ ਹੀ ਦੇਹਿੰ ਪ੍ਰੀਤ ਪੂਤੋ ਉਪਜਾਵਹਿੰ ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਨਨ ਕੋ ਬੈਰ ਗਯੋ ਪੂਤੈ
 ਬਹੁਰਾਵਹਿ ॥ ਜੋ ਪੂਤਨ ਕੋ ਛਾਡਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਪਸਯਾ ਕੋ ਜਾਵੈ ॥ ਪਰੈ ਨਰਕ ਸੋ ਜਾਇ ਅਧਿਕ ਤਨ ਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ
 ॥੪੭॥ ਨ ਕੋ ਹਮਾਰੋ ਪੂਤ ਨ ਕੋ ਹਮਰੀ ਕੋਈ ਨਾਰੀ ॥ ਨ ਕੋ ਹਮਾਰੋ ਪਿਤਾ ਨ ਕੋ ਹਮਰੀ ਮਹਤਾਰੀ ॥ ਨ ਕੋ

{੯੦੫}

ਹਮਾਰੀ ਭੈਨ ਨ ਕੋ ਹਮਰੋ ਕੋਈ ਭਾਈ ॥ ਨ ਕੋ ਹਮਾਰੋ ਦੇਸ ਨ ਹੋਂ ਕਾਹੂ ਕੋ ਰਾਈ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਆਇ ਜੋਗ
 ਬਿਨੁ ਜਨਮੁ ਗਵਾਯੋ ॥ ਤਜਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਪਾਟ ਯਹੈ ਜਿਯਰੇ ਮੁਹਿ ਭਾਯੋ ॥੪੮॥ ਜਨਨਿ ਜਠਰ ਮਹਿ ਆਇ ਪੁਰਖ
 ਬਹੁਤੇ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ॥ ਮੂੜੁ ਧਾਮ ਕੋ ਪਾਇ ਕਹਤ ਹਮ ਭੋਗ ਕਮਾਵਹਿ ॥ ਬੂਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਚਾਟਿ ਕਹਤ ਅਧਰਾਮ੍ਰਿਤ
 ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਨਮੁ ਬਿਨਾ ਜਗਦੀਸ ਗਵਾਯੋ ॥੪੯॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚੁ** ॥ ਰਿਖਿ ਯਾਹੀ ਤੇ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਯਾਹੀ ਉਪਜਾਏ ॥ ਬਯਾਸਾਦਿਕ ਸਭ ਚਤੁਰ ਇਹੀ ਮਾਰਗ ਹੈ ਆਏ ॥ ਪਰਸੇ ਯਾਕੇ ਬਿਨਾ ਕਹੋ ਜਗ ਮੈ ਕੋ ਆਯੋ ॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਐਤ ਭਵ ਪਾਇ ਬਹੁਰਿ ਪਰਮੇਸੁਰ ਪਾਯੋ ॥੫੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਤਿ ਚਾਤੁਰਿ ਰਾਨੀ ਸੁਮਤਿ ਬਾਤੈਂ ਕਹੀ ਅਨੇਕ ॥
 ਰੋਗੀ ਕੇ ਪਥ ਜਯੋਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਾਨਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥੫੧॥ **ਰਾਜਾ ਬਾਚੁ ॥ ਛੰਦ** ॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਯੋ ਕਹੀ ਬਚਨ
 ਸੁਨਿ ਮੇਰੋ ਰਾਨੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਕੀ ਬਾਤ ਕਛੂ ਤੈਂ ਨੈਕੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਕਹਾ ਬਾਪੁਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨੇਹ ਜਾਸੋ ਅਤਿ ਕਰਿਹੈ ॥
 ਮਹਾਂ ਮੂੜੁ ਕੋ ਧਾਮ ਬਿਹਸਿ ਆਗੇ ਤਿਹ ਧਰਿ ਹੈ ॥੫੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨੁ ਹੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥
 ਜੋ ਜੋਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਕਹਯੋ ਸੋ ਮੁਹਿ ਕਹੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥੫੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੁਤਿਯ ਬਚਨ ਜੋਗੀ ਜੋ ਕਹਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਬੀਚ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਯੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋਂ ਸੁ ਬਚਨ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤੁਮ ਜੋ ਸਾਚੁ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਮਾਨੋ ॥੫੪॥ ਮੰਦਰ ਏਕ
 ਉਜਾਰ ਉਸਰਿਯਹੁ ॥ ਬੈਠੇ ਤਹਾਂ ਤਪੱਸਯਾ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਹੋਂ ਤਹ ਔਰ ਮੂਰਤਿ ਧਰਿ ਐਹੋਂ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨ ਨ੍ਰਿਪ
 ਕੋ ਸਮੁਝੈ ਹੋਂ ॥੫੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਨੀ ਤਹਾਂ ਅਕਾਸ ਕੀ ਹੈ ਹੈ ਤੁਮੈ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਸੱਤਿ ਪਛਾਨਿਯੋ ਜੋਗੀ
 ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੫੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਨੀ ਬਨ ਮੈ ਸਦਨ ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਛਾਤ ਬੀਚ ਰੋਜਨ ਇਕ ਧਾਰਯੋ ॥ ਜਾਕੇ
 ਬਿਖੈ ਮਨੁਖ ਛਪਿ ਰਹੈ ॥ ਜੋ ਚਾਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋ ਕਹੈ ॥੫੭॥ ਬੈਠੇ ਤਰੇ ਨਜਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਬਾਨੀ ਨਭਹੀ
 ਕੀ ਲਖਿ ਜਾਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਤਹਾਂ ਪੁਰਖੁ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਾਂਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥੫੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ
 ਪੁਰਖ ਚਾਕਰ ਹੁਤੇ ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਨੂਪ ॥ ਵਹਿ ਜੁਗਿਯਾ ਕੀ ਬੈਸ ਬੋ ਤਾਕੀ ਸਕਲ ਸਰੂਪ ॥੫੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਤਾਸੋ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਮੁਝੈਯਹੁ ॥ ਤੁਮ ਜੋਗੀ ਆਪਹਿ ਠਹਿਰੈਯਹੁ ॥ ਕਯੋਂ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮੋਰਿ ਘਰ ਲਜਾਵਹੁ ॥
 ਜੋ ਕਛੁ ਮੁਖ ਮਾਂਗਹੁ ਸੋ ਪਾਵਹੁ ॥੬੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਤਾਸੋ ਐਸੇ ਬਚਨ ਰਾਨੀ ਕਹਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਤੁਰੁ ਪੁਰਖੁ

{੯੦੫}

ਆਗੇ ਹੁਤੇ ਸਕਲ ਭੇਦ ਗਯੋ ਪਾਇ ॥੬੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਲੀਨੇ ਦ੍ਰੈ ਕੰਥਾ
 ਕਰਵਾਈ ॥ ਇਕ ਤੁਮ ਧਰੋ ਏਕ ਹੋ ਧਰਿਹੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗ ਤਪਸਯਾ ਕਰਿਹੋ ॥੬੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਬ ਰਾਨੀ
 ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਬ ਰਾਜੈ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਜੋ ਤਾਸੋਂ ਬਾਤੈ ਕਰੀ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥੬੩॥ **ਸੁਯਾ ॥** ਹੈ ਬਨ ਕੇ
 ਬਸਿਬੋ ਦੁਖ ਕੇ ਕਹੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤੂੰ ਸੰਗ ਕਜੋ ਨਿਬਹੈ ਹੈ ॥ ਸੀਤ ਤੁਸਾਰ ਪਰੈ ਤਨ ਪੈ ਸੁ ਇਤੇ ਤਬ ਤੋ ਹਠਹੂੰ ਨ ਗਹੈ
 ਹੈ ॥ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਬਡੇ ਜਹ ਬਜਾਲ ਨਿਹਾਲਿ ਤਿਨੈ ਬਹੁਧਾ ਬਿਲਲੈ ਹੈ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਕਰੀ ਕਰਤਾਰ ਸੁ ਹਾਰਿ
 ਪਰੇ ਤੁਹਿ ਕੋਨ ਉਠੈ ਹੈ ॥੬੪॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥** ਸੀਤ ਸਮੀਰ ਸਹੋ ਤਨ ਪੈ ਸੁਨੁ ਨਾਥ ਤੁਮੈ ਅਬ ਛਾਡਿ ਨ ਜੈਹੋ ॥
 ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਬਡੇ ਜਹ ਬਜਾਲ ਨਿਹਾਲ ਤਿਨੈ ਕਛੁ ਨਾ ਡਰ ਪੈਹੋ ॥ ਰਾਜ ਤਜੋ ਸਜ ਸਾਜ ਤਪੋ ਧਨ ਲਾਜ ਧਰੇ
 ਪ੍ਰਭ ਸੰਗ ਸਿਧੈ ਹੋ ॥ ਬਾਤ ਇਹੈ ਦੁਖ ਗਾਤ ਸਹੋ ਬਨ ਨਾਯਕ ਕੇ ਸੰਗ ਪਾਤ ਚਬੈ ਹੋ ॥੬੫॥ **ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਰਾਖਿਯਹੁ ਨਾਥ ਸੰਭਰਿਯਹੁ ਨਿੱਤ ॥ ਸੁਤ ਸੇਵਾ ਨਿਤ ਕੀਜਿਯਹੁ ਬਚਨ ਧਾਰਿਯਹੁ
 ਚਿੱਤ ॥੬੬॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਰਾਜ ਤਜੋ ਸਜਿ ਸਾਜ ਤਪੋ ਧਨ ਕਾਜ ਨ ਬਾਸਵ ਕੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਅੱਸੂ ਪਦਾਂਤ ਬਨੇ
 ਬਨ ਬਾਰੁਣ ਚਾਹਤ ਹੋ ਨ ਕਛੁ ਪ੍ਰਭਤਾਈ ॥ ਬਾਲਕ ਬਾਰ ਤਜੇ ਬਰਨਾਰਿ ਤਜੇ ਅਸੁਰਾਰਿ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜਾਇ
 ਬਸੋ ਬਨ ਮੈ ਸੁਖ ਸੋ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਆਜੁ ਇਹੈ ਮਨ ਭਾਈ ॥੬੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਤਿ ਛਾਡਿ ਕੈ ਬਸਤ
 ਧਾਮ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਆਗੇ ਸੂਰਗ ਕੇ ਭੀਤਰਿ ਪੈਠਬ ਨਾਹਿ ॥੬੮॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤੁ ॥** ਬਾਲਕਨ
 ਬੋਰੋ ਰਾਜ ਇੰਦ੍ਰਹੂੰ ਕੇ ਛੋਰੋ ਔਰ ਭੂਖਨਨ ਤੋਰੋ ਕਠਿਨਾਈ ਐਸੀ ਝਲਿ ਹੋ ॥ ਪਾਤ ਫਲ ਖੈਰੋ ਸਿੰਘ ਸਾਂਪ ਤੇ ਡਰੈ
 ਹੋ ਨਾਹਿ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਪਜਾਰੇ ਕੇ ਹਿਮਾਚਲ ਮੈ ਗਲਿ ਹੋ ॥ ਜੋਨ ਹੋ ਸੁਹੈ ਹੋ ਮੁਖ ਦੇਖੋ ਪਾਛੇ ਚਲੀ ਜੈਹੋ ਨਾਤੋ
 ਬਿਰਹਾਰਿਗਨ ਕੀ ਆਗਿ ਬੀਚ ਬਲਿਹੋ ॥ ਕੋਨ ਕਾਜ ਰਾਜਹੂੰ ਕੇ ਸਾਜ ਮਹਾਰਾਜ ਬਿਨੁ ਨਾਥ ਜੂ ਤਿਹਾਰੇ ਰਹੇ ਰਹੋ
 ਚਲੇ ਚਲਿਹੋ ॥੬੯॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਦੇਸ ਤਜੋ ਕਰਿ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ ਕੇਸ ਮਰੋਰਿ ਜਟਾਨਿ ਸਵਾਰੋ ॥ ਲੇਸ ਕਰੋ ਨ ਕਛੁ
 ਧਨ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਪਨਿਯਾਂ ਪਰ ਹੈ ਤਨ ਵਾਰੋ ॥ ਬਾਲਕ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕਰੋ ਇਕ ਓਰ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰਨ ਛੋਰਿ ਕੈ ਰਾਮ ਸੰਭਾਰੋ ॥
 ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਨਹੀ ਮੁਹਿ ਕਾਜ ਬਿਨਾ ਮਹਾਰਾਜ ਸਭੈ ਘਰ ਜਾਰੋ ॥੭੦॥ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸਜਿ ਹੋ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਬ

{੯੦੭}

{੯੦੭}

ਬਿਖੈ ਚਿਪਿਯਾ ਗਹਿ ਲੈਹੋ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕਾਨ ਧਰੈਂ ਅਪਨੇ ਤਵ ਮੂਰਤਿ ਭਿੱਛਹਿ ਮਾਂਗਿ ਅਘੈਹੋ ॥ ਨਾਥ ਚਲੋਂ ਤੁਮ ਠੌਰ
 ਜਹਾਂ ਹਮਹੂੰ ਤਿਹ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਜੈਹੋ ॥ ਧਾਮ ਰਹੋ ਨਹਿ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਪਟ ਫਾਰਿ ਸਬੈ ਅਬ ਜੋਗਿਨ ਹੈਹੋ ॥੭੧॥
ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮਹੀਪਤਿ ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਕਰਜੋ ਚਿਤ ਮਾਹੀ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰ
 ਤੋਹਿ ਤਜੇ ਲਰਕਾ ਮਰਿ ਜਾਹੀ ॥ ਸੋ ਨ ਮਿਟੈ ਨ ਹਟੈ ਬਨ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਝਾਰਿ ਪਛੋਰਿ ਭਲੇ ਅਵਗਾਹੀ ॥ ਮਾਤ ਪਰੀ
 ਬਿਲਲਾਤ ਧਰਾ ਪਰ ਨਾਰਿ ਹਠੀ ਹਠ ਛਾਡਤ ਨਾਹੀ ॥੭੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਲਖੀ ਸੱਤਿ ਜੋਗਿਨਿ
 ਭਈ ॥ ਛੋਰਿ ਨ ਚਲਿਯੋ ਧਾਮ ਸੰਗ ਅਪੁਨੇ ਲਈ ॥ ਧਾਰਿ ਜੋਗ ਕੋ ਭੇਸ ਮਾਤ ਪਹਿ ਆਇਯੋ ॥ ਹੋ ਭੇਸ ਜੋਗ
 ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰਿ ਸਭਨ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥੭੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਦਾ ਦੀਜਿਯੈ ਦਾਸ ਕੋ ਬਨ ਕੋ ਕਰੈ ਪਜਾਨ ॥ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨਨ
 ਧਯਾਇ ਹੋ ਜੋ ਭਵ ਕੇ ਭਗਵਾਨ ॥੭੪॥ **ਮਾਤਾ ਬਾਚ** ॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਪੂਤ ਰਹੋ ਬਲਿ ਜਾਂਉਂ ਕਛੂ ਦਿਨ ਪਾਲ ਕਰੋ
 ਇਨ ਦੇਸਨ ਕੋ ॥ ਤੁਹਿ ਕਜੋ ਕਰਿ ਜਾਨ ਕਹੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਲਾਗਤ ਹੈ ਮਨ ਕੋ ॥ ਗਿ੍ਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕਾਢਿ
 ਇਤੋਂ ਸੁਖ ਛਾਡਿ ਕਹਾਂ ਕਹਿ ਹੋ ਇਨ ਲੋਗਨ ਕੋ ॥ ਸੁਨੁ ਸਾਚੁ ਸਪੂਤ ਕਹੋਂ ਮੁਖ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੈਸੇ ਕੈ ਦੇਉਂ ਬਿਦਾ
 ਬਨ ਕੋ ॥੭੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਤ ਬਨ ਨ ਪਧਾਰੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਚਾਰੋ ॥ ਲੋਗਨ ਕੇ ਕਹਬੋ
 ਅਨੁਸਰਿਯੈ ॥ ਰਾਜ ਜੋਗ ਘਰਿਹੀ ਮਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥੭੬॥ **ਰਾਜਾ ਬਾਚ** ॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਤਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇਕੈ
 ਪੁਨਿ ਬੋਲਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਜੈਹੈਂ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੭੭॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਮਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ
 ਕਛੂ ਤਜਿ ਰੋਵਤ ਹੀ ਰਨਿਵਾਸਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਦਿਜ ਲੋਗ ਬੁਲਾਇ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੋ ਘਰ ਮੋ ਸੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥
 ਸੰਗ ਲਏ ਬਨਿਤਾ ਅਪੁਨੀ ਬਨਿ ਕੈ ਜੁਗਿਯਾ ਬਨ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਯਾਗ ਕੈ ਦੇਸ ਭਯੋ ਅਥਿਤੇਸ ਭਜੋਂ ਜਗਤੇਸ
 ਯਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥੭੮॥ **ਕਬਿਤੁ** ॥ ਲਾਂਬੀ ਲਾਂਬੀ ਸਾਲ ਜਹਾਂ ਉਚੇ ਬਟਤਾਲ ਤਹਾਂ ਐਸੀ ਠੌਰ ਤਪਕੋ ਪਧਾਰੈ ਐਸੋ
 ਕੌਨ ਹੈ ॥ ਜਾਂਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਖਾਂਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਨੰਦਨ ਨਿਹਾਰਿ ਬਨ ਐਸੋ ਭਜੈ ਮੌਨ ਹੈ ॥ ਤਾਰਨ
 ਕੀ ਕਹਾ ਨੈਕੁ ਨਭ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤਿ ਤਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜੌਨ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ਦੈਤ
 ਕੋਉ ਨ ਬਿਹਾਰਯੋ ਜਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮਯ ਤਹਾ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗੌਨ ਹੈ ॥੭੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਐਸੇ ਬਨ ਮੈ

ਦੋਊ ਗਏ ॥ ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਮਹਲ ਕੋ ਭਏ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤਾਂਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਪ ਕੋ ਭਲੋ ਠੋਰ ਹਮ ਪਾਯੋ
 ॥੮੦॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ** ॥ ਯਾ ਮੈ ਬੈਠਿ ਤਪਸਯਾ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰਿ ਹੈਂ ॥ ਯਾ ਘਰ ਮੈ ਦਿਨ
 ਕਿਤਕ ਬਿਤੈ ਹੈਂ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਪਾਪ ਸਭ ਕੈ ਹੈਂ ॥੮੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਨੀ ਜਾਹਿ ਬੁਲਾਇਕੈ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥
 ਵਹੈ ਪੁਰਖੁ ਜੁਗਿਯਾ ਬਨਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮਿਲਤ ਭਯੋ ਆਇ ॥੮੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਾਈ ॥
 ਜੋਗੀ ਵਹੈ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਈ ॥ ਮਰਤ ਬਚਨ ਮੋਸੋਂ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਆਜੁ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਲਹਯੋ ॥੮੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਉਠਿ ਰਾਜਾ ਪਾਂਇਨ ਪਰਯੋ ਤਾਕਹੁ ਗੁਰੂ ਪਛਾਨਿ ॥ ਬੈਠਿ ਗੋਸਟਿ ਦੋਨੋ ਕਰੀ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਬਖਾਨਿ ॥੮੪॥ **ਜੋਗੀ
 ਬਾਚ** ॥ ਨ੍ਰਾਇ ਨਦੀ ਸੋ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੈਠਹੁਗੇ ਹਜਾਂ ਆਇ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਸੋ ਮੈ ਭਾਖਿ ਹੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦਿ ਸਮੁਝਾਇ
 ॥੮੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੇ ਜਤਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥ ਛਾਤ ਬਿਖੈ ਇਕ ਨਰ ਪੈਠਾਰਯੋ ॥ ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਇਹ
 ਬਚ ਸੁਨਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਤੀਨ ਬਾਰ ਕਹਿਕੈ ਚੁਪ ਰਹਿਯਹੁ ॥੮੬॥ ਨ੍ਰਾਇ ਧੋਇ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਹ
 ਨਰ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬ ਮਾਟੀ ਮੈ ਲਈ ॥ ਧਰਮ ਰਾਜ ਆਗਯਾ ਮੁਹਿ ਦਈ ॥੮੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਤੈਂ ਰਾਜਾ ਕੋ ਤੀਰ ਤਜਿ ਕਯੋ ਆਯੋ ਇਹ ਠੋਰ ॥ ਮੋਸੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ਸੁਨੁ ਜੋਗਿਨ ਸਿਰਮੋਰ ॥੮੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਧਰਮ ਰਾਜ ਮੁਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁ ਹੋਂ ਕਹਤ ਹੋਂ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਰਾਵ ਸੋਂ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਨਾ ਤਰ
 ਭ੍ਰਮਤ ਨਰਕ ਮਹਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥੮੯॥ ਜੈਸੋ ਕੋਟਿ ਜੱਗਯ ਤਪੁ ਕੀਨੇ ॥ ਤੈਸੋ ਸਾਚ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ਦੀਨੇ ॥ ਨਜਾਇ
 ਸਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾਕੇ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੯੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਜਾਇ ਕਰੈ ਨਹੀਂ ਬੋਲਤ
 ਝੂਠ ਬਨਾਇ ॥ ਰਾਜ ਤਯਾਗ ਤਪਸਯਾ ਕਰੈ ਪਰੈ ਨਰਕ ਮਹਿ ਜਾਇ ॥੯੧॥ ਬ੍ਰਿਧ ਮਾਤ ਅਰੁ ਤਾਤ ਕੀ ਸੇਵਾ
 ਕਰਿਯੋ ਨਿੱਤ ॥ ਤਯਾਗ ਨ ਬਨ ਕੋ ਜਾਇਯੈ ਯਹੈ ਧਰਮੁ ਸੁਨੁ ਮਿੱਤ ॥੯੨॥ ਜੋ ਹੋਂ ਜੋਗੀ ਵਹੈ ਹੋਂ ਪਠੈ ਦਯੋ ਧ੍ਰਮ ਰਾਇ ॥
 ਤੋਂ ਈਹਾਂ ਬੋਲੈ ਤੁਰਤੁ ਅਪਨੋ ਰੂਪੁ ਛਪਾਇ ॥੯੩॥ ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ
 ਤਬ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ਤੀਨ ਬਾਰ ਮੁਸਕਾਇ ॥੯੪॥ ਜਿਯਬੋ ਜਗ ਕੋ ਸਹਲ ਹੈ ਯਹੈ ਕਠਿਨ ਦ੍ਰੈ ਕਾਮ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਭਰਿਬੋ
 ਰਾਜ ਕੋ ਰਾਤਿ ਸੰਭਰਿਬੋ ਰਾਮ ॥੯੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਐਸੀ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਾਚ ਕਰਿ

{੯੦੯}

{੯੦੯}

ਮਾਨੀ ॥ ਦਿਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ਆਪਨੋ ਕਰਿਹੋ ॥ ਪਰੇ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕੇ ਰਾਮ ਸੰਭਰਿਹੋ ॥੯੬॥ ਰਾਨੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਮੁਝਾਇਸਿ ॥ ਜੋਗ ਮਾਰਗ ਤੇ ਛਲਿ ਬਹੁਰਾਇਸਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਧਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਮ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੋ ਰਾਜੁ ਕਮਾਯੋ ॥੯੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਿਯਤੇ ਜੁਗਿਯਾ ਮਾਰਯੋ ਭੂਅ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗਡਾਇ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਹੁਰਾਇਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥੯੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੧॥੧੪੪੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਆਦਿਲ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਭਯੋ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਪਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਮਾਰਨ ਚਹਯੋ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਿਹ ਹਜਰਤਿ ਮਾਰਨ ਚਹੈ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ਨਿੱਤ ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਜਾਗਤ ਉਠਤ ਬਸਤ ਸੋਵਤੇ ਚਿੱਤ ॥੨॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਜੂ ਪਲੰਘ ਪਰ ਸੋਤ ਉਠਯੋ ਬਰਰਾਇ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਕੋ ਮਾਰਿਯੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੋਵਤ ਸਾਹਜਹਾਂ ਬਰਰਾਯੋ ॥ ਜਾਗਤ ਹੁਤੀ ਬੇਗਮ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਮਰਿਯੈ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥੪॥ **ਬੇਗਮ ਬਾਚ** ॥ ਟੁੰਬਿ ਪਾਵ ਹਜਰਤਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥ ਤੀਨ ਕੁਰਨਸੈਂ ਕਰਿ ਸਿਰ ਨਯਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਸੁ ਮੈ ਬੀਚਾਰਯੋ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਕਹੱ ਜਾਨਹੁ ਮਾਰਯੋ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੁਸਕਿਲ ਹਨਨ ਹਰੀਫ ਕੋ ਕਬਹੁ ਨ ਆਵੈ ਦਾਵ ॥ ਜੜੁ ਕੋ ਕਹਾ ਸੰਘਾਰਿਬੋ ਜਾਕੋ ਰਿਜਲ ਸੁਭਾਵ ॥੬॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ਪਠਈ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇਕੈ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਕੋ ਜਾਇ ਲਜਾਯਹੁ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਕੈ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਸਮਝਿ ਸਭ ਗਈ ॥ ਦਰਿਯਾ ਖਾਂ ਕੇ ਜਾਤ ਗਿ੍ਹ ਭਈ ॥ ਗੋਸੇ ਬੈਠਿ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਬਤਾਯੋ ॥ ਤਵ ਗਿ੍ਹ ਮੈ ਬੇਗਮਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੂਪ ਤਿਹਾਰੋ ਹੇਰਿਕੈ ਬੇਗਮ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥ ਹੇਤ ਤਿਹਾਰੇ ਮਿਲਨ ਕੇ ਮੋ ਕਹੱ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੯॥ ਹਜਰਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚੋਰਿ ਚਿੱਤ ਕਹਾਂ ਫਿਰਤ ਹੋ ਐਠ ॥ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਯੋ ਬੇਗਮਹਿ ਚਲਹੁ ਦੇਗ ਮਹਿ ਬੈਠ ॥੧੦॥ ਛਰਿਯਾ ਉਰਦਾ ਬੇਗਨੀ ਖੋਜੇ ਜਹਾਂ ਅਨੇਕ ॥ ਪੰਖੀ ਫਟਕਿ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਹੁਚੈ ਮਨੁਖ ਨ ਏਕ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਹੂ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਹਾਂ ਜੋ ਪਰੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹਜਰਤਿ ਤਿਹ ਕਰੈ ॥ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਪਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥

{੯੧੦}

ਹਨਯੋ ਭਾਂਗ ਕੇ ਭਾਰੇ ਜਾਵੈ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚਨ ਕੋ ਕਛੁ ਪੈਯਤੁ ਨਹੀ ਉਪਾਇ ॥ ਚਲਹੁ ਦੇਗ
 ਮੈ ਬੈਠਿ ਕੈ ਜਾਤੇ ਲਖਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੇਗਮ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮੈ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ
 ਕਛੁ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥ ਲਗਨ ਲਗੇ ਬਿਹਬਲ ਹੂ ਗਈ ॥ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਛਾਡਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥੧੪॥ ਸੀਸ ਫੂਲ
 ਸਿਰ ਪਰ ਜਬ ਧਾਰੈ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨੁ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਰੈ ॥ ਜਬੈ ਬਿਹਸਿਕੈ ਬਿਰੀ ਚਬਾਵੈ ॥ ਦੇਖੀ ਪੀਕ ਕੰਠ
 ਮਹਿ ਜਾਵੈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਜਰਤਿ ਤਿਹ ਪੂਛੇ ਬਿਨਾ ਕਛੁ ਨ ਉਚਰਤ ਬੈਨ ॥ ਲਾਲ ਭਏ ਬਿਸੰਭਾਲ ਮਨ
 ਹੇਰਿ ਬਾਲ ਕੇ ਨੈਨ ॥੧੬॥ ਤਾਕੋ ਤੁਮਰੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਪੁਲਿਕਿ ਪਸੀਜਯੋ ਅੰਗ ॥ ਬੇਸੰਭਾਰ ਭੂਅ ਪੈ ਗਿਰੀ ਜਨੁ
 ਕਰਿ ਡਸਯੋ ਭੁਜੰਗ ॥੧੭॥ ਖਾਨ ਸੁਨਤ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਕੋ ਮਨ ਮਹਿ ਭਯੋ ਖੁਸਾਲ ॥ ਜਯੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤਿਵੈ ਚਲੋ
 ਮਿਲੋ ਜਾਇ ਤਤਕਾਲ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਹ ਜੜ ਬਾਤ ਸੁਨਤ ਹਰਖਯੋ ॥ ਦੁਰਬਲ ਹੁਤੇ ਪੁਸਟ ਹੂ ਗਯੋ ॥
 ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਸੁ ਕਾਜ ਕਮੈਯੈ ॥ ਬੇਗਮ ਸੀ ਭੋਗਨ ਕਹੋ ਪੈਯੈ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਜਰਤਿ ਜਾਕੀ ਮੂਰਤਿ ਲਖਿ
 ਰਹਯੋ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਪਾਗ ॥ ਸੋ ਹਮ ਸੋ ਅਟਕਤ ਭਈ ਧੰਨਜ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਚਿੱਤ
 ਮਹਿ ਰਾਖਯੋ ॥ ਔਰ ਮਿਤ੍ਰਤਨ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਦੇਗ ਮੈ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਛੁਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਬੈਠਿ ਆਪੁ
 ਪੁਨਿ ਗਯੋ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖਾਨ ਤਿਹਾਰੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਬੇਗਮ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਤੇ
 ਪਰ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੋਨ ਪਠਾਨ ਦੇਗ ਮਹਿ ਡਾਰਿਸ ॥ ਲੈ ਹਜਰਤਿ ਗਿ੍ਹ ਓਰ
 ਸਿਧਾਰਸ ॥ ਦੇਖਤ ਲੋਗ ਸਭੈ ਤਹੋ ਜਾਵੈ ॥ ਵਾਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥ ਲੈ ਬੇਗਮ ਕੇ ਪਾਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥
 ਬੇਗਮ ਤਾਕੋ ਦਾਰਿਦ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਖੀ ਭੇਜਿ ਪਤਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਕੈ ਬਾਤ ਜਤਾਈ ॥੨੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਖੀ ਭੇਜਿ ਪਤਿਸਾਹ ਕੋ ਲੀਨੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋ ਚਾਹਹੁ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ਦੀਨੀ ਦੇਗ ਦਿਖਾਇ
 ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਬੇਗਮ ਕਹਿ ਚਰਿਤ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਯਾਰੀ ਤਿਹੋ ਜਾਨਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਕਛੁ
 ਕਹਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪੂਛਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਯਾਕਹੋ ਮਰਿਯੈ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਬੇਗਮ ਤਿਹੋ ਸਖੀ
 ਸੋ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸਿਖਾਇ ॥ ਭੂਤ ਭਾਖਿ ਇਹੋ ਗਾਡਿਯਹੁ ਚੌਕ ਚਾਂਦਨੀ ਜਾਇ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ

{੯੧੦}

ਲਏ ਹਨਨ ਕੇ ਆਵੈ ॥ ਮੂਰਖ ਪਰਯੋ ਦੇਗ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥ ਜਾਨੈ ਆਜੁ ਬੇਗਮਹਿ ਪੈਰੋ ॥ ਕਾਮ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸਾਬ
 ਕਮੈਰੋ ॥੨੮॥ ਲਏ ਦੇਗ ਕੇ ਆਵੈ ਕਹਾਂ ॥ ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸਬ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਕੋਟਵਾਰ ਜਹ ਕਸਟ ਦਿਖਾਵੈ ॥
 ਬੈਠਿ ਚੌਤਰੇ ਨਜਾਉਂ ਚੁਕਾਵੈ ॥੨੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਖੀ ਬਾਚ ॥** ਭੂਤ ਏਕ ਇਹ ਦੇਗ ਮੈ ਕਹੁ ਕਾਜੀ ਕਜਾ
 ਨਜਾਇੰ ॥ ਕਹੋ ਤੇ ਯਾਕੋ ਗਾਡਿਯੈ ਕਹੋ ਤੇ ਦੇਉ ਜਰਾਇ ॥੩੦॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਮਮ
 ਬੈਨ ॥ ਯਾਕੋ ਜੀਯਤਹਿ ਗਾਡਿਯੈ ਛੂਟੇ ਕਿਸੂ ਹਨੈ ਨ ॥੩੧॥ ਕੋਟਵਾਰ ਕਾਜੀ ਜਬੈ ਮੁਫਤੀ ਆਯਸੁ ਕੀਨ ॥
 ਦੇਗ ਸਹਿਤ ਤਹ ਭੂਤ ਕਹਿ ਗਾਡਿ ਗੋਰਿ ਮਹਿ ਦੀਨ ॥੩੨॥ ਜੀਤਿ ਰਹਯੋ ਦਲ ਸਾਹ ਕੇ ਗਯੋ ਖਜਾਨਾ
 ਖਾਇ ॥ ਸੋ ਛਲ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੂਤ ਕਹਿ ਦੀਨੈ ਗੋਰਿ ਗਡਾਇ ॥੩੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਯਾਸਿਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੨॥੧੪੭੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੮
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜੋਰੀ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਰਾਜ ਪੁਰੋ ਇਕ ਗਾਂਉ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਗੂਜਰ ਬਸੈ ਰਾਜ ਮੱਲ ਤਿਹ ਨਾਉਂ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜੋ ਨਾਮ ਏਕ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਬੰਸ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਇਕ ਨਰ ਸੋ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥
 ਗੂਜਰ ਭੇਦ ਤਬੈ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥੨॥ ਜਾਰ ਲਖਯੋ ਗੂਜਰ ਮੁਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰ ਡਰ ਮਾਨਯੋ ॥
 ਛਾਡਿ ਗਾਂਵ ਤਿਹ ਅਨਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਤਾਕੋ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰਾਜੋ ਬਿਛੁਰੇ ਯਾਰ ਕੇ
 ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਉਦਾਸ ॥ ਨਿਤਿ ਚਿੰਤਾ ਮਨ ਮੈ ਕਰੈ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਯਹਿ ਸਭ ਭੇਦ
 ਗੂਜਰਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਾਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਛੂ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਚਿੰਤਾ ਯਹੈ ਕਰੀ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਯਾਕੇ ਧਨ ਛੋੜੋ ਗਿ੍ਹਰ
 ਨਾਰੀ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇਕੈ ਤਵਨ ਮੀਤ ਕੇ ਨਾਮ ॥ ਏਕ ਅਤਿਬ ਕੇ ਹਾਥ ਦੈ ਪਠੀ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਕੇ ਧਾਮ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਪਤਿਯਾ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਬਚਾਈ ॥ ਮੀਤ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥ ਯਹੈ ਯਾਰ
 ਲਿਖਿ ਤਾਂਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਅਧਿਕ ਕਸਟ ਹਮ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਪਤਿਯਾ ਮੈ ਲਿਖਿ ਯਹੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤੁਮ
 ਬਿਨੁ ਹਮ ਸਭ ਕਿਛੁ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਹਮਰੀ ਸੁਧਿ ਆਪਨ ਤੁਮ ਲੀਜਹੁ ॥ ਕਛੁ ਧਨੁ ਕਾਢਿ ਪਠੈ ਮੁਹਿ ਦੀਜਹੁ
 ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਮੂਰਖ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਿਤ ਮੈ ਭਈ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ॥ ਮੀਤ ਚਿਤਾਰਯੋ ਆਜੁ ਮੁਹਿ ਧਰਨੀਤਲ

{੯੧੨}

{੯੧੨}

ਹੋਂ ਧੰਨਜ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੇਜਿ ਕਾਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹੈ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਮੈ ਯਹੈ ਪਠਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ
 ਪਿਛਵਾਰੇ ਐਹੋਂ ॥ ਦੁਹੰ ਹਾਥ ਭਏ ਤਾਲ ਬਜੈਹੋਂ ॥੧੦॥ ਜਬ ਤਾਰੀ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪੈਯਹੁ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤਹਾਂ ਆਪਨ
 ਉਠਿ ਐਯਹੁ ॥ ਕਾਂਧ ਉਪਰਿ ਕਰਿ ਬੈਲੀ ਲੈਯਹੁ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੈਯਹੁ ॥੧੧॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਤਾਰੀ
 ਤਿਨ ਕਰੀ ॥ ਸੋ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਪਰੀ ॥ ਬੈਲੀ ਕਾਂਧ ਉਪਰ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖਯੋ ਦੈਵ ਕੀ ਮਾਰੀ
 ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯੋ ਹੀ ਬਾਰ ਛਿ ਸਾਤ ਕਰਿ ਲਯੋ ਦਰਬੁ ਸਭ ਛੀਨ ॥ ਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਯੋ ਕਹਾ
 ਜਤਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਾਹੀ ਜਤਨ ਸਕਲ ਧਨ ਹਰਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਹੁੰ ਤੇ ਰੰਕ ਤਿਹੋਂ ਕਰਯੋ ॥
 ਹਾਥ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਦਰਬੁ ਨ ਆਯੋ ॥ ਨਾਹਕ ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਰਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੩॥੧੪੮੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੮**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂਰਾਸਟ੍ਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਹਾਂਰਾਸਟ੍ਰ ਪਤਿ ਰਾਵ ॥ ਦਰਬੁ ਬਟਾਵੈ ਗੁਨਿ ਜਨਨ ਕਰਤ ਕਬਿਨ ਕੋ ਭਾਵ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇੰਦ੍ਰਮਤੀ ਤਾਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਰਾਜਾ ਤਾਂਕੇ ਬਸਿ
 ਰਹੈ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਵਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਪੁਤ ਸੁਭ ਦ੍ਰਾਵੜ ਦੇਸਹਿ ਏਸ ॥ ਮਹਾਂਰਾਸਟ੍ਰ
 ਪਤਿ ਨਗਰ ਮੈ ਗਯੋ ਅਤਿਬ ਕੇ ਭੇਸ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਜੋਗਿਨ ਯਹ ਰਾਜਾ ਸੋ ਲਹਿਯੈ ॥ ਭੇਜਿ ਮਾਨੁਸਨ ਯਾਕੋ ਗਹਿਯੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੇਜਿ ਮਾਨੁਖਨ
 ਗਹਿ ਲਯੋ ਲੀਨੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿਕੈ ਜਾਨਿ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਇ ॥੫॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਨ੍ਰਿਪ
 ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ ਛੇਡਿ ਰਾਮ ਕੋ ਜਾਪ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿ ਤਿਹੋਂ ਜਾਕੈ ਮਾਂਇ ਨ ਬਾਪ ॥੬॥ **ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਇ ਨ ਬਾਪ ਜਾਨਿਯਤ ਜਾਕੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹੂ ਦੀਜਿਯਤ ਤਾਂਕੋ ॥ ਜਾਕੋ ਅਬੈ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ਮਾਰੋ ॥
 ਰਾਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਸੰਘਾਰੋ ॥੭॥ ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਡਰਿ ਗਈ ॥ ਚੀਨੁਤ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਨ ਭਈ ॥
 ਜਾਤੇ ਜਾਮਾਤਾ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥ ਸੁਤਾ ਸਹਿਤ ਇਹ ਜਿਯਤ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਮੰਗਾਇ ਪਿਟਾਰੋ ॥
 ਦੁਹੰਅਨ ਦੁਹੰ ਕਨਾਰੇ ਡਾਰੋ ॥ ਏਕ ਪਿਟਾਰੋ ਔਰ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਵਹ ਪਿਟਾਰ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਪਾਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥

{੯੧੩}

ਅੰਤਰਹੂੰ ਕੇ ਪਿਟਾਰ ਮੈ ਡਾਰੇ ਰਤਨ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਹ ਢਕਨੋ ਦੈ ਦੁਤਿਯ ਮੈ ਦਈ ਮਿਠਾਈ ਡਾਰਿ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਦੁਤਿਯ ਪਿਟਾਰ ਮਿਠਾਈ ਡਾਰੀ ॥ ਵਹ ਪਿਟਾਰ ਨਹਿ ਦੇਤ ਦਿਖਾਰੀ ॥ ਸਭ ਕੇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਿਰੀਨੀ ਆਵੈ ॥
 ਤਾਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ॥੧੧॥ ਪਠੈ ਚੇਰਿਯਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾਂ ਸਭ ਸਦਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥
 ਹਮਕਾ ਤੁਮ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਬਿਨੁ ਤਵ ਕਹੇ ਸਗਾਈ ਕਰਿ ਹੈ ॥੧੨॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਿਤ
 ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਕੈ ਰਾਵ ਕਚਹਰੀ ਜਾਹੁ ॥ ਤਵ ਹਿਤ ਧਰੀ ਬਨਾਇਕੈ ਚਲਹੁ ਮਿਠਾਈ ਖਾਹੁ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਛੋਰਿ ਪਿਟਾਰ ਪਕਵਾਨ ਖਵਾਯੋ ॥ ਵਹ ਕਛੁ ਭੇਦ ਰਾਇ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਇਹ ਕਹਯੋ ਦਾਨ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥
 ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਜੈ ॥੧੪॥ ਜਬ ਪਿਟਾਰ ਤਿਹ ਛੋਰਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਡਰ ਜਾਮਾਤਾ ਮਨ ਆਯੋ ॥
 ਅਬਹੀ ਮੋਕਹ ਪਕਰਿ ਨਿਕਰਿ ਹੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਾਂਧਿ ਮਾਰ ਹੀ ਡਰ ਹੈ ॥੧੫॥ ਹੋਂ ਇਹ ਠੋਰ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰਯੋ ॥
 ਅਬ ਉਪਾਇ ਕਯਾ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਸੋ ਕਹੋ ਸੰਗ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤਾਕੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰੁ ਘੋਰਾ ਨਹੀਂ ਸਾਥੀ ਸੰਗ ਨ ਕੋਇ ॥ ਅਤਿ ਮੁਸਕਿਲ ਮੋਕੋ ਬਨੀ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ
 ॥੧੭॥ ਸਾਥੀ ਕੋਊ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕਾ ਸੋ ਕਰੋ ਪੁਕਾਰ ॥ ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਮੁਹਿ ਹਨਿ ਹੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥੧੮॥
 ਖਾਇ ਮਿਠਾਈ ਰਾਵ ਤਬ ਕੀਯੋ ਪਿਟਾਰੋ ਦਾਨ ॥ ਵਹ ਬਿਵਾਹਿ ਤਿਹ ਲੈ ਗਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਮਾਨਿ ॥੧੯॥
 ਦੁਹਿਤਾ ਜਾਮਾਤਾ ਸਹਿਤ ਜੀਯਤ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਸਭ ਦੇਖਤ ਦਿਨ ਕਾਢਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਮਿਠਾਈ ਖਵਾਇ ॥੨੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਤਾ ਚਰਿਤ ਹਾਬ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਨ ਕਿਸਹੂ
 ਕਹਿਯੈ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਸਮਝਿ ਮੋਨਿ ਹ੍ਰੈ ਰਹਿਯੈ ॥੨੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਰਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੪॥੧੫੧੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਉਰੀਚੰਗ ਉਚਿੱਸ੍ਰਵ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾਕੀ ਤੁੱਲਿ ਕਹੂੰ ਨਹਿ ਸਾਜਾ ॥ ਰੂਪਕਲਾ ਤਾਕੀ ਵਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ
 ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇੰਦ੍ਰਨਾਥ ਜੋਗੀ ਹੁਤੋ ਸੋ ਤਹੋਂ ਨਿਕਸਯੋ ਆਇ ॥ ਝਰਨਨ ਤੇ ਝਾਂਈ ਪਰੀ
 ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋਗੀ ਦੈ ਅੰਜਨੁ ਤਹੋਂ ਆਵੈ ॥ ਗੁਟਕੇ ਬਲੁਕੈ ਬਹੁ ਉਡਿ ਜਾਵੈ ॥ ਜਿਸੀ

{੯੧੩}

{੯੧੪}

{੯੧੪}

ਠੋਰ ਚਾਹੈ ਤਿਸੁ ਜਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਅੰਜਨ ਬਲ ਤਿਹ ਕੋਊ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਤਿਸੀ ਠੋਰ ਰਨਿਯਹਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਗੋਨ ॥ ਐਸੇ ਸੁਖਨ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਰੀਝਤ ਕੋਨ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਜਬ ਯਹ ਭੇਦ ਰਾਵ ਲਖਿ ਪਾਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਮਨ ਮਾਝਿ ਬਸਾਵਾ ॥ ਚਿਤ ਮਹਿ ਕਹਯੋ ਕੋਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥
 ਜਾਤੇ ਨਾਸ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੬॥ ਰਾਜਾ ਤਹਾ ਆਪਿ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਂਇਨ ਕੇ ਖਰਕੋ ਨ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੇਜ
 ਸੋਤ ਜੋਗਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਰਹੀ ਡਾਰਯੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਗੁਟਕਾ ਹੁਤੇ ਹਾਥ ਮਹਿ ਲਯੋ ॥
 ਜੁਗਿਯਹਿ ਡਾਰਿ ਕੁਠਰਿਯਹਿ ਦਯੋ ॥ ਸੋਨ ਪੋਛ ਬਸਤ੍ਰਨ ਸੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਰਾਨੀ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੮॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੁਗਿਯਾਹੂ ਕੇ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਰਾਨੀ ਮੈ ਬੇਖਰਚਿ ਹੋ ਕਛੁ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਪਠਾਇ ॥੯॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਲਿਖਿ ਨਿੱਤਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਸਭ ਰਾਨੀ ਕੇ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈ ॥ ਧਨੀ ਹੁਤੀ ਨਿਰਧਨ ਹੈ ਗਈ ॥
 ਨ੍ਰਿਪਹੂੰ ਡਾਰਿ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਈ ॥੧੦॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਧਨੁ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਪਾਵੈ ॥ ਟਕਾ ਟਕਾ ਕਰਿ ਦਿਜਨ ਲੁਟਾਵੈ
 ॥ ਤਿਹੋ ਸੋਤਨ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਕਬਹੂੰ ਆਵੈ ॥੧੧॥ ਸਭ ਤਾਕੇ ਧਨੁ ਲਯੋ ਚੁਰਾਈ ॥
 ਸੋਤਿਨ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਖ ਮੰਗਾਈ ॥ ਲਏ ਠੀਕਰੋ ਹਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਭੀਖ ਸੋਤਿ ਤਾਕੋ ਨਹਿ ਡਾਰੈ ॥੧੨॥ ਦੂਰ
 ਦੂਰ ਤੇ ਭੀਖ ਮੰਗਾਈ ॥ ਦਰਬੁ ਹੁਤੇ ਸੋ ਰਹਯੋ ਨ ਕਾਈ ॥ ਭੂਖਿਨ ਮਰਤਿ ਦੁਖਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਟੂਕਨ
 ਹੀ ਮਾਂਗਤ ਮਰਿ ਗਈ ॥੧੩॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਪਚਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੫॥੧੫੨੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਮਰੰਗ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਥੋ ਨਾਥ ॥ ਸਕਲ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਅਮਿਤ ਚੜਤ ਤਿਹ ਸਾਥ
 ॥੧॥ ਚੰਦ੍ਰਕਲਾ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾ ਸਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਕੋਇ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਚਾਹੈ ਸੋ ਕਰੈ ਜੋ ਭਾਖੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਏਕ ਸਖੀ ਤਹੋ ਰਹੈ ॥ ਤਾਸੋ ਨੇਹ ਰਾਵ ਨਿਰਬਹੈ ॥ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਜਰਈ ॥
 ਯਾਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥੩॥ ਗਾਂਧੀ ਇਕ ਖੜੀ ਤਹ ਭਾਰੋ ॥ ਫਤਹ ਚੰਦ ਨਾਮਾ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥

{੯੧੫}

{੯੧੫}

ਸੋ ਤਿਨ ਚੇਰੀ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹੱ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੪॥ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਗਰਭ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥
 ਚੇਰੀ ਦੋਸੁ ਰਾਵ ਸਿਰ ਦਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਮੋਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਾਂਤੇ ਪੂਤ ਸਪੂਤੁ ਉਪਜਾਯੋ ॥੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹ
 ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਚੁਪਿ ਰਹਯੋ ॥ ਤਾਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ॥ ਮੈ ਯਾਸੋ ਨਹਿ ਭੋਗੁ ਕਮਾਯੋ ॥ ਚੇਰੀ ਪੁੱਤ੍ਰ
 ਕਹਾਂ ਤੇ ਪਾਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਫਤਹ ਚੰਦ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੈ ਚੇਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਮਾਰਿ ਆਪਨੇ ਹਾਥਹੀ ਗਡਹੇ
 ਦਈ ਗਡਾਇ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਯਾਸਿਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੬॥੧੫੩੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਏਕ ਭੁਟੰਤ ਕੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹੱ ਨਾਮ ॥ ਪੂਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਨਾਥ ਕੀ ਕਰਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪ੍ਰਭਾ ਤਾਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਮੈ ॥ ਕੋਬਿਦ ਸਭਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੈ ॥ ਤਾਕੋ ਹੇਰਿ ਨਿਤਜ ਨ੍ਰਿਪ ਜੀਵੈ ॥
 ਤਿਹ ਹੇਰੇ ਬਿਨੁ ਪਾਨਿ ਨ ਪੀਵੈ ॥੨॥ ਏਕ ਭੁਟੰਤੀ ਸੋ ਵਹੁ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟਕੀ ॥
 ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਰਾਵ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥
 ਤਾਕੋ ਰਾਨੀ ਤੁਰਤੁ ਛਪਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਅਧਿਕ ਮਦ ਆਨਿ ਪਿਆਰਯੋ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਮੱਤ ਖਾਟ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਕੋ ਖਲਰੀ ਸ੍ਰਾਨ ਕੀ ਲਈ ਤੁਰਤੁ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੇ ਦੇਖਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੫॥
ਚੌਪਈ ॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨਾਥ ਇਹ ਸ੍ਰਾਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਮੋਕੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਯਾਰੋ ॥
 ਯਾਕੋ ਜਿਨਿ ਪਾਹਨ ਤੁਮ ਮਾਰੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਟੂਕਰੋ ਡਾਰਿ ॥ ਆਗੇ
 ਰੂ ਕੈ ਨਿਕਸਯੋ ਸਕਯੋ ਨ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰਿ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਸਤਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੭॥੧੫੩੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੱਤ ਰਾਜਾ ਹੁਤੇ ਗੋਖਾ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰ ॥ ਕੰਜ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥੧॥ ਸਰਬ
 ਮੰਗਲਾ ਕੋ ਭਵਨ ਗੋਖਾ ਸਹਰ ਮੰਝਾਰ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਤਿਹੱ ਕਰਤ ਜੁਹਾਰ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਤਾ ਕੇ ਭਵਨ ਸਕਲ ਚਲਿ ਆਵਹਿੰ ॥ ਆਨਿ ਗੌਰਿ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿੰ ॥ ਕੁੰਕਮ ਔਰ ਅੱਛਤਨ ਲਾਵਹਿੰ ॥

{੯੧੬}

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਧੂਪ ਜਗਾਵਹਿ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੈ ਪ੍ਰਕ੍ਰਮਾ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਿਰ ਨਜਾਇੰ ॥ ਪੂਜ
 ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਭਵਨ ਬਹੁਰਿ ਬਸੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਸਭ ਤਹ ਚਲਿ ਜਾਹੀ ॥ ਅੱਛਤ
 ਧੂਪ ਕੁੰਕਮਹਿ ਲਾਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥ ਸਰਬ ਮੰਗਲਾ ਕੇ ਸਿਰ ਨਿਜਾਵੈ ॥੫॥ ਜੇ ਇਛਾ
 ਕੋਊ ਮਨ ਮੈ ਧਰੈ ॥ ਜਾਇ ਭਵਾਨੀ ਭਵਨ ਉਚਰੈ ॥ ਪੂਰਨ ਭਾਵਨਾ ਤਿਨ ਕੀ ਹੋਈ ॥ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਨਤ
 ਸਭ ਕੋਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਫਲਤ ਆਪਨੀ ਭਾਵਨਾ ਯਾ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਕੋਇ ॥ ਭਲੇ ਭਲੇ ਕੇ ਹੋਤ ਹੈ ਬੁਰੇ
 ਬੁਰੇ ਕੇ ਹੋਇ ॥੭॥ ਚੇਤ੍ਰ ਅਸਟਮੀ ਕੇ ਦਿਵਸ ਉਤਸਵ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹੋਇ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਰਹੈ ਨ ਘਰ
 ਮੈ ਕੋਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦਿਵਸ ਅਸਟਮੀ ਕੇ ਜਬ ਆਯੇ ॥ ਜਾਤ੍ਰੀ ਏਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਭਾਯੇ ॥ ਤਾਸੋਂ ਭੋਗ
 ਕਰਤ ਮਨ ਭਾਵੈ ॥ ਘਾਤ ਏਕਹੂੰ ਹਾਬ ਨ ਆਵੈ ॥੯॥ ਯਹੈ ਬਿਚਾਰ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਆਯੇ ॥ ਜਾਤ੍ਰੀ ਕਹੱ
 ਪਿਛਵਾਰ ਸਦਾਯੇ ॥ ਤਾਸੇ ਘਾਤ ਯਹੈ ਬਦਿਰਾਖੀ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਰਾਵ ਜੂ ਤਨ ਯੋ ਭਾਖੀ ॥੧੦॥ ਜਾਨਸਿ ਮੀਤ
 ਪਿਛਵਾਰੇ ਆਵਾ ॥ ਬਦਿ ਸੰਕੇਤਿ ਯੋਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵਾ ॥ ਸਖਿਯਹਿ ਸਹਿਤ ਕਾਲਿ ਮੈ ਜੈਹੋ ॥ ਪੂਜ ਗੌਰਜਾ
 ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਐਹੋ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੇ ਕੋਊ ਹਮਰੋ ਹਿਤੂ ਤਹ ਮਿਲਿਯੋ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਰਾਵ ਕਛੁ ਨਾ ਲਹਯੋ
 ਮੀਤਹਿ ਗਈ ਜਤਾਇ ॥੧੨॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਰਾਨੀ ਪਛਾਨੀ ਕਿ ਮੰਦਰ ਕੇ ਪਿਛਵਾਰੇ ਹੈ ਮੇਰੋ ਖਰੋ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥
 ਚਾਹਤ ਬਾਤ ਕਹਯੋ ਸਕੁਚੈ ਤਬ ਕੀਨੀ ਹੈ ਬੈਨਨਿ ਮੈ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਪੂਛਿ ਸਖੀ ਅਪਨੀ ਮਿਸਰੀਂ ਉਤ ਪਜਾਰੇ ਕੇ
 ਐਸੀ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥ ਸਾਬ ਚਲੌਂਗੀ ਹੋਂ ਕਾਲਿ ਚਲੌਂਗੀ ਮੈ ਦੇਬੀ ਕੋ ਦੇਹਰੋ ਪੂਜਨ ਮਾਈ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮੀਤਹਿ ਉਤੈ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥ ਭਵਨ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਮੈ ਜੈਹੋ ॥ ਪੂਜਿ
 ਮੰਗਲਾ ਕੋ ਫਿਰਿ ਐਹੋ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੇ ਕੋਊ ਹਮਰੋ ਹਿਤੂ ਤਹ ਮਿਲਿਯੋ ਮੁਹਿ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਕਛੁ ਨ੍ਰਿਪ
 ਨਾ ਲਖਯੋ ਮੀਤਹਿ ਗਈ ਜਤਾਇ ॥੧੫॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਨੀ ਉਠੀ ਕਰਯੋ ਮੀਤ ਗ੍ਰਿਹ ਗੌਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ
 ਚਿਤ ਭਯੋ ਗਈ ਸਿਵਾ ਕੇ ਭੋਨ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਸੀਵੇਂ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੮॥੧੫੫੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੮

{੯੧੬}

{੯੧੭}

{੯੧੭}

ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਝਾ ਦੇਸ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਕਾਜ ਕ੍ਰਿਸਾਨੀ ਕੋ ਨਿਰਬਹੈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਖੇਤਨ ਮੈ ਰਹਈ ॥
 ਰਾਮ ਸੀਂਹ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥ ਰਾਧਾ ਨਾਮ ਨਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਂਕੇ ॥ ਕਛੂ ਨ ਲਾਜ ਰਹਤ ਤਨ ਵਾਂਕੇ ॥
 ਨਿਤ ਉਠਿ ਬਾਗਵਾਨ ਪੈ ਜਾਵੈ ॥ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥੨॥ ਲੈ ਸਤੂਆ ਪਤਿ ਓਰ
 ਸਿਧਾਈ ॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਮਾਲੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਰਿ ਕੈ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਸਤੂਆ ਕੀ ਕਰੀ
 ਬਨਾਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ ਬਨਾਇਕੈ ਤਾਮੈ ਬੰਧਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸਤੂਆ ਹੀ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਕਰੀ
 ਨ ਚੀਨਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਾਮਿਨਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਮਿਕ ਤਾਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥
 ਮਾਲੀ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਜਬ ਆਈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਆਪਨੋ ਲਯੋ ਉਠਾਈ ॥੫॥ ਲੈ ਸਤੂਆ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਪਹਿ ਗਈ ॥
 ਛੋਰਤ ਬਸਤ੍ਰ ਹੇਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਹਾਥੀ ਹੇਰਿ ਚੌਕਿ ਜੜੁ ਰਹਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਚਨ ਤਬਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ॥੬॥
 ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਕਰੀ ਮੱਤ ਪਾਛੇ ਤਵ ਧਾਯੋ ॥ ਮੈ ਡਰਿ ਪੰਡਿਤ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜੋ
 ਉਨ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕ੍ਰਿਆ ਕਮਾਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ ਬਨਾਇਕੈ ਦੰਤਨ ਚਾਬੇ ਕੋਇ ॥ ਤਾਕੋ ਗੈਵਰ
 ਮੱਤ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਹੋਇ ॥੮॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਜੜੁ ਬਾਤ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕਯੋ ਪਾਇ ॥ ਸਤੂਅਨ ਕਰੀ
 ਤੁਰਾਇਕੈ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਨਵਾਸੀਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੮੯॥੧੫੬੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਇਟਾਵਾ ਮੈ ਹੁਤੋ ਨਾਨਾ ਨਾਮ ਸੁਨਾਰ ॥ ਤਾਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਦੇਹ ਮੈ ਦੀਨਿ ਰੂਪ ਮੁਰਾਰ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਕੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਆਪੁਨ ਕੋ ਕਰਿ ਧੰਨਜ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਯਾਕੇ ਰੂਪ ਤੁਲਿ ਕੋਉ
 ਨਾਹੀਂ ॥ ਯੋ ਕਹਿਕੈ ਅਬਲਾ ਬਲਿ ਜਾਹੀਂ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੀਪਕਲਾ ਨਾਮਾ ਹੁਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਰਾਜ
 ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾਕੇ ਰਹੈ ਦਾਸੀ ਰਹੈਂ ਹਜਾਰ ॥੩॥ ਪਠੈ ਏਕ ਤਿਨ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਸੁਨਾਰ
 ਬੁਲਾਇ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਤਾਸੋਂ ਰਮੈ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹੱ ਧਾਮ
 ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹੱ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਾਨਿ ਤਿਹੱ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਵਾਂਕੇ ਲਿਯੇ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ

{੯੧੮}

{੯੧੮}

ਡਾਰੈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੋ ਪਿਤੁ ਤਾਕੇ ਗਿ੍ਹ ਆਯੋ ॥ ਕਛੂ ਨ ਚਲਯੋ
 ਜਤਨ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਧਿਕ ਮੂੜੁ ਤਾਕੇ ਪਿਤਾ ਸਕਯੋ
 ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨ ॥ ਆਖਨ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨੱਬੇਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੦॥੧੫੬੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਚੰਦ ਨਰੇਸ ਕੇ ਮਾਧਵਨਲ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਬਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਕੋਕ ਸਾਰ ਸੰਗੀਤ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਬੇਨੁ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੋ ਕੋਉ ਤ੍ਰਿਯ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਹੈ
 ਝੁਲੈ ॥ ਗਿ੍ਹ ਕੀ ਸਕਲ ਤਾਹਿ ਸੁਧਿ ਭੂਲੈ ॥੨॥ ਪੁਰ ਬਾਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਚਲਿ ਆਏ ॥ ਆਇ ਰਾਇ ਤਨ ਬਚਨ
 ਸੁਨਾਏ ॥ ਕੈ ਮਾਧਵਨਲ ਕੋ ਅਬ ਮਰਿਯੈ ॥ ਨਾ ਤੋ ਯਾਕਹੱ ਦੇਸ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਹਮਰੀ
 ਇਸਤ੍ਰੀਨ ਕੇ ਲੇਤ ਚਿੱਤ ਬਿਰਮਾਇ ॥ ਜੋ ਹਮ ਸਭ ਕੋ ਕਾਢਿਯੈ ਤੋ ਇਹ ਰਖਿਯੈ ਰਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੋਰਿ
 ਰਾਵ ਤਬ ਜਲਜ ਮੰਗਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਬਿਛੋਨਾ ਕੀ ਬਿਛਵਾਏ ॥ ਸਕਲ ਸਖੀ ਤਿਹੱ ਪਰ ਬੈਠਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਨਾਈ ॥੫॥ ਮਾਧਵਨਲ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸ ॥ ਤਵਨ ਸਭਾ ਭੀਤਰ ਬੈਠਾਇਸ ॥ ਰੀਝਿ ਬਿੱਪੁ
 ਤਬ ਬੇਨੁ ਬਜਾਈ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰੀਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਸੁਭਾਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਅਬਲਾ ਮੋਹਿਤ ਭਈ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਨ
 ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਤਨ ਸੋ ਗਏ ਕਮਲ ਪੱਤ੍ਰ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਾਧਵਨਲ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਰਤੁ
 ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਬਿੱਪੁ ਜਾਨਿ ਜਿਯਤੇ ਨਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕਾਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਸੋ ਹਿਤ
 ਭਾਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਰਾਜਾ ਜਹਾਂ ਤਹ ਦਿਜ ਪਹੁਚਯੋ ਜਾਇ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਤੀਨਿ ਸੈ ਸਾਠਿ ਤ੍ਰਿਯ ਨਾਚਤ
 ਜਹਾਂ ਬਨਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਾਧਵ ਤੋਨ ਸਭਾ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਸੂਰਬੀਰ
 ਬੈਠੇ ਬਹੁ ਜਹਾਂ ॥ ਨਾਚਤ ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਤਹਾਂ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੰਦਨ ਕੀ ਤਨ ਕੰਚੁਕੀ ਕਾਮਾ ਕਸੀ ਬਨਾਇ ॥
 ਅੰਗਿਯਾ ਹੀ ਸਭ ਕੋ ਲਖੈ ਚੰਦਨ ਲਖਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੧੧॥ ਚੰਦਨ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਭਵਰ ਬਹਿਠਯੋ ਆਇ ॥
 ਸੋ ਤਿਨ ਕੁਚ ਕੀ ਬਾਯੁ ਤੇ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਉਠਾਇ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਸੁਭੇਦ ਬਿੱਪ ਨੈ ਲਹਿ ਲਯੋ ॥ ਰੀਝਤ

ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਜੋ ਲੀਨੇ ॥ ਸੋ ਲੈ ਕਾਮਕੰਦਲਹਿ ਦੀਨੇ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹਮ ਜੋ ਦਯੋ ਸੋ ਇਹ ਦਯੋ ਲੁਟਾਇ ॥ ਐਸੇ ਬਿੱਪ੍ਰ ਫਜੂਲ ਕੋ ਮੋਹਿ ਨ ਰਾਖਯੋ ਜਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਬਿੱਪ੍ਰ ਜਾਨਿ ਜਿਯਤੇ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥ ਇਹ ਪੁਰ ਤੇ ਤਿਹ ਤੁਰਤੁ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾਕੇ ਦੁਰਯੋ ਧਾਮ ਲਹਿ ਲੀਜੈ ॥
 ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਵਨ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੧੫॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਬਿੱਪ੍ਰ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਚਲਯੋ ਚਲਯੋ ਕਾਮਾ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥
 ਮੋਪਰ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨੇ ॥ ਤਿਹ ਹਿਤ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਚੀਨੇ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਮਾ ਤੁਰਤੁ
 ਦਿਜ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਿੰਦਯਾ ਕਰੀ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ॥੧੭॥ ਕਾਮਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਪ੍ਰਿਗ ਇਹ ਰਾਇ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ॥ ਤੁਮ ਸੇ ਚਤੁਰਨ ਸੌ ਰਿਸਿ ਠਾਨਤ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਾ ਕਹਿਯੈ ॥
 ਯਾ ਪਾਪੀ ਕੇ ਦੇਸ ਨ ਰਹਿਯੈ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਲੋਂ ਤ ਏਕੈ ਮਗੁ ਚਲੋਂ ਰਹੇ ਰਹੋਂ ਤਿਹ ਗਾਂਉ ॥ ਨਿਸੁਦਿਨ
 ਰਟੋਂ ਬਿਹੰਗ ਜਯੋਂ ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੋ ਨਾਉਂ ॥੧੯॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਮੋ ਤਨ ਗਡੇ ਕਾ ਸੌ ਕਰੋਂ ਪੁਕਾਰ ॥ ਤਨਕ ਅਗਨਿ
 ਕੇ ਸਿਵ ਭਏ ਜਰੋਂ ਸੰਭਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥੨੦॥ ਆਜੁ ਸਖੀ ਮੈ ਯੋਂ ਸੁਨਯੋ ਪਹ ਫਾਟਤ ਪਿਯ ਗੌਨ ॥ ਪਹ ਹਿਯਰੇ
 ਝਗਰਾ ਪਰਯੋ ਪਹਿਲੇ ਫਟਿ ਹੈ ਕੌਨ ॥੨੧॥ ਮਾਧਵ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਸੁਖ ਸੌਂ ਸੁੰਦਰ ਹਜਾਂ ਰਹੋ ॥ ਹਮ
 ਕੋ ਬੇਗਿ ਬਿਦਾ ਮੁਖ ਕਹੋ ॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਤਾਪ ਨਹਿ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਨਿੱਤਿ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮ ਸੰਭਰਿਯਹੁ ॥੨੨॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਕਾਮਾ ਤਬੈ ਭੂਮਿ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ॥ ਜਨੁ ਘਾਯਲ ਘਾਇਨ ਲਗੇ ਗਿਰੈ ਉਠੈ ਬਰਰਾਇ
 ॥੨੩॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਰਹ ਕੇ ਸੰਗ ਪੀਤ ਬਰਨ ਕਾਮਾ ਭਈ ॥ ਰਕਤ ਨ ਰਹਿਯੋ ਅੰਗ ਚਲਿਯੋ ਮੀਤ
 ਚੁਰਾਇ ਚਿਤ ॥੨੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਟਾਂਕ ਤੋਲ ਤਨ ਨਾ ਰਹਯੋ ਮਾਸਾ ਰਹਯੋ ਨ ਮਾਂਸ ॥ ਬਿਰਹਿਨਿ ਕੋ ਤੀਨੋ ਭਲੇ
 ਹਾਡ ਚਾਮ ਅਰੁ ਸ੍ਰਾਸ ॥੨੫॥ ਅਤਿ ਕਾਮਾ ਲੋਟਤ ਧਰਨਿ ਮਾਧਵਨਲ ਕੇ ਹੇਤ ॥ ਟੂਟੇ ਅਮਲ ਅਫੀਮਿਯਹਿ ਜਨੁ
 ਪਸਵਾਰੇ ਲੇਤ ॥੨੬॥ ਮਿਲਤ ਨੈਨ ਨਹਿ ਰਹਿ ਸਕਤ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਤੰਗ ॥ ਛੂਟਤ ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਤੇ ਹੋਮਤ
 ਅਪਨੋ ਅੰਗ ॥੨੭॥ ਕਾਮਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੇ ਤੀਰਥ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਬਾਰਿ ਅਨੇਕ ਆਗਿ ਮੈ ਬਰਿਹੋਂ ॥
 ਕਾਂਸੀ ਬਿਖੈਂ ਕਰਵਤਿਹਿ ਪੈਹੋਂ ॥ ਢੂੰਢਿ ਮੀਤ ਤੋਕੋ ਤਉ ਲੈਹੋਂ ॥੨੮॥ ਅੜਿਲ ॥ ਜਹਾਂ ਪਿਯਰਵਾ ਚਲੇ ਪ੍ਰਾਨ

{੯੨੦}

ਤਿਤਹੀ ਚਲੇ ॥ ਸਕਲ ਸਿਥਿਲ ਭਏ ਅੰਗ ਸੰਗ ਜੈ ਹੈ ਭਲੇ ॥ ਮਾਧਵਨਲ ਕੋ ਨਾਮੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਾਂਤੇ
 ਲਗਤ ਉਚਾਟ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਬਾਂਛਾ ਕਰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੈ ਜਮ ਮੋਹਿ ॥ ਮਰੇ
 ਪਰਾਤ ਚੁਰੈਲ ਹੂੰ ਚਮਕਿ ਚਿਤੈਹੋਂ ਤੋਹਿ ॥੩੦॥ ਬਰੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਆਗਿ ਮੈ ਜਰੀ ਰਖੈਹੋਂ ਨਾਉਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਜਰੀ
 ਕੀ ਬਰੀ ਕੀ ਢਿਗ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਾਉਂ ॥੩੧॥ ਸਾਚ ਕਹਤ ਹੈ ਬਿਰਹਨੀ ਰਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸੋ ਪਾਗਿ ॥ ਡਰਤ ਬਿਰਹ
 ਕੀ ਅਗਨਿ ਸੋ ਜਰਤ ਕਾਠ ਕੀ ਆਗਿ ॥੩੨॥ ਤਬ ਮਾਧਵਨਲ ਉਠਿ ਚਲਯੋ ਭਯੋ ਪਵਨ ਕੇ ਭੇਸ ॥ ਜਸ ਧੁਨਿ
 ਸੁਨਿ ਸਿਰ ਧੁਨਿ ਗਯੋ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਹਾਂ ਨਰੇਸ ॥੩੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਹਾਂ ਨਿੱਤਿ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਪੂਜਿ ਗੌਰਜਾ
 ਕੋ ਗਿ੍ਹ ਜਾਵੈ ॥ ਮੰਦਿਰ ਉਚ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਹੀਂ ॥ ਫਟਕਾਂਚਲ ਲਖਿ ਤਾਂਹਿ ਲਜਾਹੀਂ ॥੩੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਿਹੀ
 ਠੋਰਿ ਮਾਧਵ ਗਯੋ ਦੋਹਾ ਲਿਖਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਜੋ ਬਿਕ੍ਰਮ ਇਹ ਬਾਚਿ ਹੈ ਹੈ ਮੋਰ ਉਪਾਇ ॥੩੫॥ ਜੇ ਨਰ ਰੋਗਨ
 ਸੋ ਗ੍ਰਸੇ ਤਿਨ ਕੋ ਹੋਤ ਉਪਾਉ ॥ ਬਿਰਹ ਤ੍ਰਿਦੋਖਨ ਜੇ ਗ੍ਰਸੇ ਤਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਨ ਬਚਾਉ ॥੩੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ
 ਸੈਨ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਗੌਰਜਾ ਕੋ ਸਿਰ ਨਯਾਯੋ ॥ ਬਾਂਚਿ ਦੋਹਰਾ ਕੋ ਚੱਕਿ ਰਹਯੋ ॥ ਕੋ ਬਿਰਹੀ ਆਯੋ
 ਹਜਾਂ ਕਹਯੋ ॥੩੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੋ ਬਿਰਹੀ ਆਯੋ ਹਿਜਾਂ ਤਾਕੋ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋ ਵਹੁ ਕਹੈ ਸੋ ਹੋਂ ਕਰੋਂ ਤਾਕੋ
 ਜਿਯਨ ਉਪਾਇ ॥੩੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਮਾਧਵ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਆਦਰੁ ਦੈ ਆਸਨ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਕਹਸਿ
 ਦਿਜਾਗਜਾ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲਗੇ ਹੇਤੁ ਤੁਹਿ ਲਰਿ ਹੋਂ ॥੩੯॥ ਜਬ ਮਾਧਵ ਕਹਿ ਭੇਦੁ ਸੁਨਾਯੋ ॥
 ਤਬ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਕੋਚ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਕਾਮਵਤੀ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥੪੦॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥
 ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ਏਕ ਕਾਮਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਕਹੋਂ ॥ ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਏਕ ਦੈ ਸਭ ਦੇਸ ਉਬਾਰਿਯੈ ॥੪੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਮਵਤੀ
 ਭੀਤਰ ਦੂਤਾਯੋ ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਜੂ ਕੋ ਸਿਰੁ ਨਯਾਯੋ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਕਹਯੋ ਸੁ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਕੋ ਦੁਖ
 ਉਪਜਾਵਾ ॥੪੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਸਿਸਿ ਚੜੇ ਦਿਨ ਕੇ ਭਏ ਨਿਸਿ ਰਵਿ ਕਰੈ ਉਦੋਤ ॥ ਕਾਮਕੰਦਲਾ ਕੋ ਦਿਯਬ
 ਤਉ ਨ ਹਮ ਤੇ ਹੇਤੁ ॥੪੩॥ **ਦੂਤੋ ਬਾਚ ॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਕਯਾ ਨਾਰਿ ਕਾਮਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਹਾਂ ਗਾਂਠਿ
 ਬਾਂਧੀ ਤੁਮੋ ਜਾਨਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਕਹੀ ਮਾਨਿ ਮੇਰੀ ਕਹਾਂ ਨਾਹਿ ਭਾਖੇ ॥ ਇਨੈ ਦੈ ਮਿਲੋ ਤਾਹਿ ਕੋ ਗਰਬ ਰਾਖੇ ॥੪੪॥

{੯੨੦}

{੯੨੧}

{੯੨੧}

ਹਠੀ ਹੈ ਹਮਾਰੀ ਸੁ ਤੁਮਹੂੰ ਪਛਾਨੇ ॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰਿ ਜਾਂਕੀ ਸਦਾ ਲੋਹ ਮਾਨੇ ॥ ਬਲੀ ਦੇਵ ਆਦੇਵ ਜਾਕੋ ਬਖਾਨੈ ॥
 ਕਹਾ ਰੰਕ ਤੂੰ ਤੋਨ ਸੋ ਜੁਧ ਠਾਨੈ ॥੪੫॥ ਬਜੀ ਦੁੰਦਭੀ ਦੀਹ ਦਰਬਾਰ ਭਾਰੇ ॥ ਜਬੈ ਦੂਤ ਕਟੁ ਬੈਨ ਐਸੇ ਉਚਾਰੇ ॥
 ਹਠਯੋ ਬੀਰ ਹਾਠੋ ਕਹਯੋ ਜੁਧ ਮੰਡੋ ॥ ਕਹਾ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾ ਕਾਲ ਕੋ ਖੰਡ ਖੰਡੋ ॥੪੬॥ ਚੜਯੋ ਲੈ ਅਨੀ ਕੋ ਬਲੀ
 ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਖੰਡੇਲੇ ਬਘੇਲੇ ਧੰਧੇਰੇ ਪਵਾਰੇ ॥ ਗਹਰਵਾਰ ਚੌਹਾਨ ਗਹਲੌਤ ਦੌਰੋ ॥ ਮਹਾਂਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜਿਤੇ ਨਾਹਿ
 ਔਰੋ ॥੪੭॥ ਸੁਨਯੋ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾ ਬੀਰ ਸਭਹੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਠਟੇ ਠਾਟ ਗਾੜੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸੂਰ
 ਸੈਨਾਂ ਉਮੰਗੋ ॥ ਮਿਲੈ ਜਾਇ ਜਮੁਨਾ ਮਨੋ ਧਾਇ ਗੰਗੋ ॥੪੮॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਕਰਵਾਰਿ ਕਾਢੈ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਿਤੇ
 ਚਰਮ ਪੈ ਘਾਇ ਤਾਕੋ ਬਚਾਵੈ ॥ ਕਿਤੇ ਬਰਮ ਪੈ ਚਰਮ ਰੁਪਿਗਰ ਮਝਾਰੈ ॥ ਉਠੈ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਛੁਟੈ ਚਿੰਨਗਾਰੈ
 ॥੪੯॥ ਕਿਤੇ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲਾ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਿਤੇ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਦਿ ਬਾਨਾ ਬਜਾਵੈ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਬੀ ਸੂਆ
 ਹਾਥ ਲੈਕੈ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਹੂਕੈ ॥੫੦॥ ਫਰੀ ਧੋਪ ਖਾਂਡੇ ਲਏ ਫਾਂਸ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਨਾਰਿ ਕੇ ਸਾਹੁ
 ਕੀ ਜੁਲਫ ਜੈਸੀ ॥ ਕਰੀ ਮੱਤ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰਤ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਜਿਸੈ ਕੰਠਿ ਡਾਰੈ ਤਿਸੈ ਐਚ ਮਾਰੈ ॥੫੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਕਲ ਭਟ ਲਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਰਨ ਮੈ ਹੂ ਪਰੇ ॥ ਤਬ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਹਸਿ ਬੈਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਾਮਸੈਨ
 ਸੁਨੁ ਕਹਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥੫੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੈ ਬੇਸ੍ਰਾ ਇਹ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੋ ਸੁਨੁ ਰੇ ਬਚਨ ਅਚੇਤ ॥ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੁਝਾਵਤ ਕਯੋ ਕਟਕ
 ਏਕ ਨਟੀ ਕੇ ਹੇਤ ॥੫੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਤਿਹ ਕਹੀ ਨ ਕਰੀ ॥ ਪੁਨਿ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਹਸਿ ਯਹੈ ਉਚਰੀ ॥
 ਹਮ ਤੁਮ ਲਰੈ ਕਪਟ ਤਜਿ ਦੋਈ ॥ ਕੈ ਜੀਤੈ ਕੈ ਹਾਰੈ ਕੋਈ ॥੫੪॥ ਅਪਨੀ ਅਪਨੇ ਹੀ ਸਿਰ ਲੀਜੈ ॥ ਔਰਨ
 ਕੇ ਸਿਰ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਗਾਰ ਆਪੁ ਜੋ ਕਰਿਯੈ ॥ ਨਾਹਕ ਔਰ ਲੋਕ ਨਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥੫੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਕਾਮਸੈਨ ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਉਠਯੋ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥ ਅਪਨੋ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇਕੈ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੫੬॥
 ਕਾਮਸੈਨ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੂਰ ਸਾਮੁਹੇ ਜਾਇ ॥ ਝਾਗਿ ਸੈਹਬੀ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰੈ ਤੋ ਤੂੰ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਰਾਇ ॥੫੭॥ ਝਾਗਿ ਸੈਹਬੀ
 ਪੇਟ ਮਹਿ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥ ਆਨਿ ਕਟਾਰੀ ਕੋ ਕਿਯੋ ਕਾਮਸੈਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥੫੮॥ ਐਸੇ ਕੋ ਐਸੇ
 ਲਹਤ ਜਿਯਤ ਨ ਛਾਡਤ ਔਰ ॥ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਰਾਖਿਯੋ ਜਿਯਤ ਰਾਵ ਤਿਹ ਠੋਰ ॥੫੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੀਤਿ

{੯੨੨}

{੯੨੨}

ਤਾਂਹਿ ਸਭ ਸੈਨ ਬੁਲਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਬੱਜੀ ਬਧਾਈ ॥ ਦੇਵਨ ਰੀਝਿ ਇਹੈ ਬਰੁ ਦਯੋ ॥ ਬ੍ਰਣੀ ਹੁਤੋ ਅਬ੍ਰਣੀ
 ਹੂੈ ਗਯੋ ॥੬੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਤਿਥ ਭੇਖ ਸਜਿ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪੁ ਗਯੋ ਬਿਪੁ ਕੇ ਕਾਮ ॥ ਜਹ ਕਾਮਾ ਲੋਟਤ ਹੁਤੀ ਲੈ
 ਮਾਧਵ ਕੋ ਨਾਮ ॥੬੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਾਤੈ ਇਹੈ ਬਚਨ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ॥ ਮਾਧਵ ਖੇਤ ਹੇਤ ਤਵ ਰਹਯੋ ॥ ਸੁਨਤ
 ਬਚਨ ਤਬ ਹੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪੁ ਲੈ ਇਹੈ ਖਬਰਿ ਦਿਜ ਦਈ ॥੬੨॥ ਯਹ ਬਚ ਜਬ ਸੋਨਨ ਸੁਨਿ ਲੀਨੋ ॥
 ਪਲਕ ਏਕ ਮਹਿ ਪ੍ਰਾਨਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਜਬ ਕੋਤਕ ਇਹ ਰਾਇ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਰਨ ਮਰਨ ਕਾ ਨਿੱਗ੍ਰਹ ਧਾਰਯੋ ॥੬੩॥
 ਚਿਤਾ ਜਰਾਇ ਜਰਨ ਜਬ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬ ਬੈਤਾਲ ਤਹਾਂ ਤੇ ਜਾਗਯੋ ॥ ਸੀਚਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਹ ਦੁਹੰਨ ਜਿਯਾਯੋ ॥
 ਨ੍ਰਿਪੁ ਕੇ ਚਿਤ ਕੇ ਤਾਪੁ ਮਿਟਾਯੋ ॥੬੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਹਿ ਸੈਥੀ ਪਾਵਕ ਬਰਯੋ ਦੁਹੰਅਨ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ॥ ਕਾਮਾ
 ਦਈ ਦਿਜੋਤਮਹਿ ਧੰਨਯ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾਰਾਇ ॥੬੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਇਕਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੧॥੧੬੩੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇਸ ਬਿਚੱਛਨ ਨਾਰੀ ॥ ਜੋਗੀ ਗਏ ਭਏ ਘਰ ਬਾਰੀ ॥ ਮੰਗਲ ਸੈਨ ਰਾਵ ਜਗ ਕਹਈ ॥
 ਸਭ ਅਰਿ ਕੁਲ ਜਾਤੇ ਤ੍ਰਿਣ ਗਹਈ ॥੧॥ ਸਰੂਪਕਲਾ ਤਾਂਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥
 ਤਾਸੋ ਨੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਕਰੈ ਸੋਈ ਜੋਈ ਵਹ ਕਹੈ ॥੨॥ **ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ** ॥ ਰੰਗ ਮਹਲ ਬਿਖੈ ਹੁਤੇ ਨਰ
 ਰਾਇ ਤਵਨੈ ਕਾਲ ॥ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜਤੀ ਤਹ ਸੁੰਦਰੀ ਲੈ ਬਾਲ ॥ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਨਾਦ ਔ ਨਫੀਰੀ ਬੇਨੁ ਬੀਨ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਕੇ ਕੁਲਾਹਲ ਹੋਤ ਨਾਨਾ ਰੰਗ ॥੩॥ ਏਕ ਨਟੂਆ ਤਹ ਰਹੈ ਤਿਹੱ ਬਿਸੁਨ ਦੱਤ੍ਰਾ ਨਾਮ ॥ ਰਾਵਜੂ
 ਤਾਕੋ ਨਚਾਵਤ ਰਹੈ ਆਠੋਂ ਜਾਮ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿ ਤਾਕੋ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਨੈਨ ॥ ਹੂੈ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭੂ
 ਪੈ ਬਧੀ ਸਾਯਕ ਮੈਨ ॥੪॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ॥ ਸੋ ਲਯੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤਜਿ
 ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥ ਤਾ ਸੋ ਰਮੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੫॥ ਤਿਹ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਸਿਵ ਸੱਤ੍ਰੁ ਗਯੋ
 ਸਰ ਮਾਰਿ ॥ ਤਬ ਲੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਯੋ ਆਇ ॥ ਅਬਲਾ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥੬॥ ਤਬ ਕਿਯੋ ਇਹੈ ਉਪਾਇ ॥
 ਇਕ ਦੇਗ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਤਾਪੈਂ ਤਵਾਕੋ ਦੀਨ ॥ ਕੋਊ ਸਕੈ ਤਾਹਿ ਨ ਚੀਨ ॥੭॥ ਜਾਂ ਮੈ ਘਨੋ ਜਲ ਪਰੈ ॥

ਤਰ ਕੋ ਨ ਬੁੰਦਿਕ ਢਰੈ ॥ ਤਾ ਮੈ ਗੁਲਾਬਹਿ ਪਾਇ ॥ ਕਾਢਯੋ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੀਚਯੋ
 ਵਹੈ ਗੁਲਾਬ ਲੈ ਪਤਿ ਕੀ ਪਗਿਯਾ ਮਾਹਿ ॥ ਛਿਰਕਿ ਸਬਨ ਪਹਿ ਕਾਢਯੋ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ਜੜ੍ਹ ਨਾਹਿ ॥੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਥ ਬਾਗ ਜੋ ਮੈ ਲਗਵਾਯੋ ॥ ਯਹ ਗੁਲਾਬ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸਖਿਨ ਜੁਤ ਤੁਮ ਪੈ
 ਡਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਯੋ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਬਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੨॥੧੬੪੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਲਯੋ ਜੁਲਾਹੋ ਸਾਹੁਰੇ ਉਡਿਜਾ ਕਹਤਾ ਜਾਇ ॥ ਬਧਿਕ ਕੁਸਗੁਨ ਜਾਨਿ ਕੈ ਮਾਰਯੋ ਤਾਹਿ ਬਨਾਇ
 ॥੧॥ **ਬੱਧਿਕ ਬਾਚ** ॥ ਉਡਿ ਉਡਿ ਆਵਹੁ ਫਾਸਿਯਹੁ ਯੋ ਕਹਤਾ ਮਗੁ ਜਾਇ ॥ ਜੋ ਐਸੋ ਬਚ ਪੁਨਿ ਕਹਯੋ ਹਨਿ
 ਹੈ ਤੋਹਿ ਰਿਸਾਇ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਫਸਿ ਫਸਿ ਜਾਵਹੁ ਉਡਿ ਉਡਿ ਆਇ ॥ ਐਸੇ ਕਹਤ ਜੁਲਾਹੋ ਜਾਇ ॥
 ਚੋਰਨ ਕੁ ਸਗੁਨ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਦੋ ਸੈ ਜੁੱਤੀ ਸੌ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥੩॥ **ਚੋਰਨ ਬਾਚ** ॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲੈ ਆਵਹੁ
 ਧਰਿ ਜਾਇਯਹੁ ਯੋ ਕਹਿ ਕਰੋ ਪਜਾਨ ॥ ਜੋ ਉਹਿ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਿਹੋ ਹਨਿ ਹੈ ਤੁਹਿ ਤਨ ਬਾਨ ॥੪॥ ਜਬ ਚੋਰਨ
 ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਤਬ ਤਾਤੇ ਡਰਪਾਇ ॥ ਲੈ ਆਵਹੁ ਧਰਿ ਜਾਇਯਹੁ ਯੋ ਮਗੁ ਕਹਤੋ ਜਾਇ ॥੫॥ ਚਾਰਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪਤਿਸਾਹ
 ਕੇ ਇਕ ਨੇ ਤਜਾ ਪਰਾਨ ॥ ਦਾਬਨ ਤਾਕੋ ਲੈ ਚਲੇ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਮਨ ਮਾਨਿ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਲੋ ਕਹਤ
 ਜੁਲਾਹੋ ਐਯਹੁ ॥ ਲੈਲੈ ਆਵਹੁ ਧਰ ਧਰ ਜੈਯਹੁ ॥ ਸੈਨਾ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਯਹ ਪਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਸੈ ਪਨਹੀ ਤਹ ਝਰੀ
 ॥੭॥ ਤਿਨ ਸੌ ਕਹਯੋ ਕਹੌ ਸੁ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਹਯੋ ਬੁਰਾ ਭਯੋ ਕਹਤ ਪਧਾਰੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥
 ਜੋ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ਵਹੈ ਜੜ੍ਹ ਮਾਨੀ ॥੮॥ ਏਕ ਰਾਵ ਤਾਂਕੇ ਬਹੁ ਨਾਰੀ ॥ ਪੂਤ ਨ ਹੋਤ ਤਾਹਿ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ॥ ਔਰ
 ਬਖਾਹਿ ਬਖਾਕੁਲ ਹੈ ਕੀਨੇ ॥ ਤਾਕੇ ਭਵਨ ਪੂਤ ਬਿਧਿ ਦੀਨੇ ॥੯॥ ਸਭਹਿਨ ਆਨੰਦ ਚਿਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਤਬ
 ਲੋ ਕਹਤ ਜੁਲਾਹੋ ਆਯੋ ॥ ਬੁਰਾ ਭਯੋ ਕਹਿ ਉਚ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਸੁਨਯੋ ਜਾਹਿ ਪਨਹਿਨ ਤਿਨ ਮਾਰਯੋ ॥੧੦॥
ਪੁਰਜਨ ਬਾਚ ॥ ਭਲਾ ਭਯੋ ਇਹ ਕਹਤ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਜਬ ਲੋਗਨ ਜੂਤਿਨ ਸੌ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਠਾਂ
 ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਜਹੱ ਅਤਿ ਅਗਨਿ ਨਗਰ ਮਹਿ ਲਾਰੀ ॥੧੧॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੈ ਮਹਲ ਜਹੱ ਭਾਰੇ ॥ ਛਪਰਨ

ਕੇ ਜਹੋ ਉਡੈ ਅਵਾਰੇ ॥ ਭਲਾ ਭਯੋ ਯੋ ਮੂੜ੍ਹ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਜਾਹਿ ਸੁਨਯੋ ਤਾਹੀ ਗਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਦਸ ਹਜਾਰ ਪਨਹੀਨ ਕੀ ਸਹੀ ਜੁਲਾਹੇ ਮਾਰਿ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਜਹਾਂ ਹੁਤੀ ਸਸੁਰਾਰਿ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਗਿ੍ਹ ਜਨ ਕਹਾ ਖਾਹੁ ਨਹਿ ਖਾਵੈ ॥ ਭੂਖਨ ਮਰਤ ਨ ਲਜਤ ਬਤਾਵੈ ॥ ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਬੀਤਿ ਜਬ ਗਈ ॥ ਲਾਗਤ
 ਅਧਿਕ ਛੁਧਾ ਤਿਹ ਭਈ ॥੧੪॥ ਲਕਰੀ ਭਏ ਤੇਲ ਘਟ ਫੋਰਯੋ ॥ ਪੀਨਿ ਸਕਲ ਨੈਕ ਨਹਿ ਛੋਰਯੋ ॥ ਸੂਰਜ
 ਚੜ੍ਹਯੋ ਉਡਗ ਛਪਿ ਗਏ ॥ ਫਾਂਸਿ ਪਾਨ ਸੋਂ ਕਉਆ ਲਏ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਨੀ ਬੇਚਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੀ ਚਲਯੋ
 ਚਾਕਰੀ ਧਾਇ ॥ ਮਾਰਤ ਮਾਰਗ ਸਿੰਘ ਜਹ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਹੁਚਯੋ ਜਾਇ ॥੧੬॥ ਤ੍ਰਿਸਿਤ ਜੁਲਾਹੇ ਦੂਮ ਚੜ੍ਹਯੋ ਗਹੇ
 ਸੈਹਥੀ ਹਾਥ ॥ ਤਰੇ ਆਨਿ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਸਿੰਘ ਰੋਸ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜੁਲਾਹੇ ਪਰੀ ॥
 ਬਰਛੀ ਕੰਪਤ ਹਾਥ ਤੇ ਝਰੀ ॥ ਮੁਖ ਮੈ ਲਗੀ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰ ਨਿਕਸੀ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਕੰਜਕਲੀ ਸੀ ਬਿਗਸੀ ॥੧੮॥
 ਜਾਨਯੋ ਸਾਚੁ ਸਿੰਘ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਉਤਰਯੋ ਪੂਛਿ ਕਾਨ ਕਟਿ ਲਯੋ ॥ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥
 ਅਧਿਕ ਮਹੀਨੋ ਅਪਨ ਕਰਾਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਸੱਤ੍ਰ ਤਾਕੋ ਹੁਤੇ ਚੜ੍ਹਯੋ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਸੈਨਾਪਤਿ
 ਪਚਮਾਰ ਕੈ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਪਚਮਾਰ ਖਬਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਜੁਲਾਹੀ
 ਹੁਤੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਦੁਹੁੰ ਡਰ ਕੀਨਿ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲੀਨਿ ॥੨੧॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ
 ਜੁਲਾਹੋ ਭਾਜਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘਨ ਗਾਜਯੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਚਮਕਿ ਬਿਜੁਰਿਯਾ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਮਾਰਗ ਕੋ ਚੀਨਨ
 ਆਵੈ ॥੨੨॥ ਮਗਤੇ ਭੂਲਿ ਤਿਸੀ ਮਗੁ ਪਰਿਯੋ ॥ ਜਹ ਨ੍ਰਿਪ ਅਰਿ ਕੋ ਲਸਕਰ ਢਰਿਯੋ ॥ ਕੁੰਈ ਹੁਤੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ
 ਨਹਿ ਆਈ ॥ ਤਾ ਮੈ ਪਰਯੋ ਜੁਲਾਹੋ ਜਾਈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤਾਹੀ ਕੁੰਈ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਪਰਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥
 ਤਬ ਐਸੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿ ਉਠੀ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਪਚਮਾਰ ॥੨੪॥ ਅੜਿਲ ॥ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਪਚਮਾਰ ਸਭਨ
 ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥ ਅਤਿ ਲਸਕਰ ਚਿਤ ਮਾਂਹਿ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਇਯੋ ॥ ਲੋਹ ਅਧਿਕ ਤਿਨ ਮਾਂਹਿ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ
 ਪਰਯੋ ॥ ਹੋ ਜੋਧਾ ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਜਿਯਤੇ ਉਬਰਯੋ ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਦਈ ਪਿਤਾ
 ਪੂਤ ਸਿਰ ਮਾਂਹਿ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸਭ ਕਟਿ ਮਰੇ ਰਹਯੋ ਸੁਭਟ ਕੋਉ ਨਾਂਹਿ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਜ ਪੁਰ

ਤਿਸੀ ਜੁਲਾਹੀ ਆਈ ॥ ਆਇ ਬਾਰਤਾ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਜਬ ਯਹ ਭੇਦ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਠੈ
ਪਾਲਕੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿਰਾਨਵੈ
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੩॥੧੬੭੧॥ ਅਫਜ਼ੂ ॥**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਂਦਨ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟ ਚਾਂਦ ਪੁਰ ਗਾਂਉ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰੁ ਏਕ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਹੈ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਤਿਹ ਨਾਉਂ
॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਦਿਸਨ ਦਿਸਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਆਵਹਿੰ ॥ ਆਇ ਬਿੱਪ੍ਰੁ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਹਿੰ ॥ ਸੁਭ ਬਾਨੀ ਮਿਲਿ
ਯਹੈ ਉਚਾਰੈ ॥ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਿ ਬਿਚਾਰੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹੁਤੀ ਰਤਿ ਸਮ ਰੂਪ
ਅਪਾਰ ॥ ਸੋ ਯਾਪੈ ਅਟਕਤ ਭਈ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਕਬਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਕੇ ਗਿ੍ਹ ਆਵੈ ॥
ਕਬਹੂੰ ਤਿਹੁ ਘਰ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਦਿਨ ਕੋ ਵਹੁ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ
॥੪॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਬੈਠੀ ਹੁਤੀ ਸਖੀ ਮੱਧਿ ਅਲੀਨ ਮੈ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਸੌ ਨੇਹੁ ਨਵੀਨਿ ॥ ਬੈਨਨਿ ਚਿੱਤ ਕਰੇ ਚਿੱਤ ਮੈਂ
ਇਤ ਨੈਨਨਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਮਨੁ ਲੀਨਿ ॥ ਨੈਨ ਕੀ ਕਾਲ ਕੋ ਬੀਚਲ ਦੇਖਿ ਸੁ ਸੁੰਦਰਿ ਘਾਤ ਚਿਤੈਬੇ ਕੋ ਕੀਨਿ ॥ ਹੀ ਲਖਿ
ਪਾਇ ਜੰਭਾਇ ਲਈ ਚੁਟਕੀ ਚਟਕਾਇ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨਿ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚੌਰਾਨਵੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੪॥੧੬੭੬॥ ਅਫਜ਼ੂ ॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਏਕ ਜਾਟ ਉਪਜਾਈ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭੀਖਿ ਹਮਾਰੇ ਆਈ ॥ ਬਿੰਦੋ ਅਪਨੋ ਨਾਮੁ ਰਖਾਯੋ ॥
ਚੇਰਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਦ੍ਰੋਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧॥ ਡੋਲਾ ਮਾਟੀ ਕੋ ਤਿਨ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਡਾਰਿ ਸਰਿਸਵਹਿੰ ਦਯੋ ॥ ਚਾਰਿ
ਮੇਖ ਲੋਹਾ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਦਾਬਿ ਗਈ ਤਾਂਕੀ ਪਿਛਵਾਰੀ ॥੨॥ ਆਪ ਰਾਵ ਤਨ ਆਨਿ ਜਤਾਯੋ ॥ ਇਕੁ
ਟੋਨਾ ਇਹੋ ਕਰ ਮਮ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੋ ਆਨਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਕਛੁ ਮੁਖ ਤੇ ਆਗਯਾ ਤਵ ਪਾਊਂ ॥੩॥
ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਯੋ ਆਨਿ ਦਿਖਾਇ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਭਰਮੁਪਜਾਯੋ ॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਸਭਹੂੰਨ ਬਖਾਨਯੋ ॥
ਤਾਕੇ ਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਯੋ ॥੪॥ ਇਹੋ ਚੁਗਲੀ ਜਿੰਹ ਉਪਰ ਖਾਈ ॥ ਸੋ ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਈ ॥
ਕੁਰਰਨ ਮਾਰਿ ਅਧਿਕ ਤਿਹੋ ਮਾਰੀ ॥ ਸੀਹ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਨੈਕ ਉਚਾਰੀ ॥੫॥ ਮਾਰਿ ਪਰੀ ਵਹ ਨੈਕੁ ਨ

{੯੨੬}

{੯੨੬}

ਮਾਨਯੋ ॥ ਯਹ ਤ੍ਰਿਯ ਹਠੀ ਰਾਵਹੁੰ ਜਾਨਯੋ ॥ ਦਿਬਕੀ ਬਾਤ ਚਲਨ ਜਬ ਲਾਗੀ ॥ ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਗਏ ਤਬ
 ਭਾਰੀ ॥੬॥ ਭੇਜਿ ਮਨੁਖ ਨ੍ਰਿਪ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਕੋਠਰੀ ਮੈ ਰਖਵਾਈ ॥ ਬਿਖੁ ਕੇ ਖਾਨਾ ਤਾਂਹਿ
 ਖਵਾਯੋ ॥ ਵਾਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਪੰਚਾਨਵੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੫॥੧੬੮੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਰਗ ਜੋਹਡੇ ਕੇ ਬਿਖੈ ਏਕ ਪਠਾਨੀ ਨਾਰਿ ॥ ਬੈਰਮ ਖਾਂ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਭਰਤਾ ਅਤਿ ਸੁਭ ਕਾਰ ॥੧॥
 ਤਵਨ ਪਠਾਨੀ ਕੋ ਹੁਤੇ ਨਾਮ ਗੋਹਰਾ ਰਾਇ ॥ ਜਾਨੁ ਕਨਕ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਬਿਧਨਾ ਰਚੀ ਬਨਾਇ ॥੨॥ ਅਰਿ
 ਬਲੁ ਕੈ ਆਵਤ ਭਏ ਤਾ ਪੈਂ ਅਤਿ ਦਲ ਜੋਰਿ ॥ ਦੈਹੈਂ ਯਾਹਿ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ਲੈਹੈ ਦੇਸ ਮਰੋਰਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਦੂਤ ਤਬੈ ਬੈਰਮ ਪਹਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਬੈਠਯੋ ਕਹਾਂ ਦੈਵ ਕੇ ਖੋਏ ॥ ਤੋ ਪੈਂ ਕਰੇ ਆਰਬਿਨ
 ਦੋਏ ॥੪॥ ਬੈਰਮ ਅਧਿਕ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਡਰਯੋ ॥ ਆਪੁ ਭੱਜਨ ਕੋ ਸਾਮੋ ਕਰਯੋ ॥ ਤਬ ਚਲਿ ਤੀਰ ਪਠਾਨੀ
 ਆਈ ॥ ਤਾਸੋਂ ਕਹਯੋ ਸੁ ਕਹੈਂ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤੇਰ ਪਿਤਾ ਐਸੋ ਹੁਤੇ ਜਾਂਕੋ ਜਗ ਮੈ ਨਾਮ ॥ ਤੂੰ ਕਾਤਰ
 ਐਸੋ ਭਯੋ ਛਾਡਿ ਚਲਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਅਪਨੀ ਪਰਿਯਾ ਮੋਕਹ ਦੀਜੈ ॥ ਮੇਰੀ ਪਹਿਰ ਇਜਾਰਹਿ
 ਲੀਜੈ ॥ ਜਬ ਮੈ ਸਸਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ਧਰਿਹੈਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਕਰਿਹੈਂ ॥੭॥ ਯੋ ਕਹਿ ਪਤਿਹਿ ਭੋਹਰੇ ਦੀਨੋ ॥
 ਤਾਂਕੈ ਛੀਨਿ ਆਯੁਧਨ ਲੀਨੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਬਾਂਧਿ ਨਰ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪਹਿਰਿ ਕਵਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਸੈਨ ਸਕਲ ਲੈ ਕੈ ਚੜੀ ਸੂਰਨ ਸਕਲ ਜਤਾਇ ॥ ਬੈਰਮ ਖਾਂ ਮੁਹਿ ਭ੍ਰਿਤ ਕੋ ਬੀਰਾ ਦਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਸੰਗ ਲੈ ਧਾਈ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਈ ॥ ਬੈਰਮ ਖਾਂ ਇਕ ਭ੍ਰਿਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮੋਕਹ ਜੀਤਿ
 ਤਬਾਰੇ ਜਾਯੋ ॥੧੦॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਸੂਰ ਸਕਲ ਰਿਸ ਭਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਆਯੁਧੁ ਧਰੇ ॥ ਤਾਕੋ ਘੋਰਿ ਦਸੋਂ
 ਦਿਸਿ ਆਏ ॥ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਅਸਿ ਫਾਂਸੀ ਧਰਿ ਸਿਪਰ ਲੈ ਗੁਰਜ ਗੁਫਨ
 ਲੈ ਹਾਬ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਗੇ ਜੋਧਾ ਧਰਨਿ ਬਿਧੇ ਬਰਛਿਯਨ ਸਾਬ ॥੧੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਲਏ ਹਾਬ ਸੈਥੀ ਅਰਬ
 ਖਰਬ ਧਾਏ ॥ ਬੰਧੇ ਗੋਲ ਹਾਠੇ ਹਠੀ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਬਾਲ ਕੇ ਤੀਰ ਢੂਕੇ ॥ ਦੁਹੁੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ

{੯੨੭}

ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥੧੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਛੋਰਿ ਨਿਸਾਨਨ ਕੇ ਫਰਰੇ ਭਟ ਢੋਲ ਢਮਾਕਨ ਦੈ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥ ਢਾਲਨ ਕੋ
 ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਭੀਤਰਿ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਦਸੋਂ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਵਾਰ ਅਪਾਰ ਬਹੇ ਕਈ ਬਾਰ ਗਏ ਛੁਟਿ ਕੰਚਨ ਕੋਟਿ
 ਕਨੂਕੇ ॥ ਲੋਹ ਲੁਹਾਰ ਗੜ੍ਹੈ ਜਨੁ ਜਾਰਿ ਉਠੈ ਇਕ ਬਾਰਿ ਤ੍ਰਿਨਾਰਿ ਭਭੂਕੇ ॥੧੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਗੁਰਿਏ ਖੇਲ
 ਮਹਮੰਦਿ ਲੇਜਾਕ ਧਾਏ ॥ ਦਓਜਈ ਅਫਰੀਤਿਏ ਕੋਪਿ ਆਏ ॥ ਹਠੇ ਸੂਰ ਲੋਦੀ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਪਰੇ ਆਨਿ
 ਕੈ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਲੈ ਕੈ ॥੧੫॥ ਪਰੀ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਬਡੇਈ ਹੰਕਾਰੀ ॥
 ਮਹਾ ਮਾਰਿ ਬਾਨਾਨ ਕੀ ਗਾੜ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਕੁਆਰ ਕੇ ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ ॥੧੬॥ ਪਰੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਚਹੂੰ
 ਓਰ ਭਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਹਟੇ ਨਾਹਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਛਕੇ ਛੋਭ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਸਾਚ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ
 ਕੀ ਜ਼ਾਲ ਜੈਸੇ ॥੧੭॥ ਧਏ ਅਰਬ ਆਛੇ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕਰੈਂ ਤੀਨਹੂੰ ਲੋਕ ਜਿਨ ਕੋ ਜੁਹਾਰੀ ॥ ਲਏ ਹਾਬ
 ਤਿਰਸੂਲ ਐਸੇ ਭੁਮਾਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਮੇਘ ਮੈ ਦਾਮਨੀ ਦਮਕਿ ਜਾਵੈਂ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਧਾਏ ਬੀਰ ਜੋਰਿ ਦਲ ਭਾਰੀ ॥
 ਬਾਨਾ ਬਧੇ ਬਡੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਤਾਨ ਧਨੁਹਿਯਨ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਸਾਮੁਹੇ ਆਵੈਂ ॥੧੯॥ ਜਬ ਅਬਲਾ
 ਵਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਮੂੰਡ ਜੰਘ ਬਾਹਨ ਬਿਨੁ ਕੰਨਿ ॥ ਪਠੈ ਧਾਮ ਜਮ ਕੇ ਕੋ
 ਦੀਨਿ ॥੨੦॥ ਜੂਝਿ ਅਨੇਕ ਸੁਭਟ ਰਨ ਗਏ ॥ ਹੈ ਗੈਰਬੀ ਬਿਨਾ ਅਸਿ ਭਏ ॥ ਜੂਝੇ ਬੀਰ ਖੇਤ ਭਟ ਭਾਰੀ ॥
 ਨਾਚੇ ਸੂਰ ਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲਗੇ ਬ੍ਰਿਨਨ ਕੇ ਸੂਰਮਾ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਪੈ ਆਇ ॥ ਰਿਰੇ ਪਰੇ ਉਠਿ
 ਪੁਨਿ ਲਰੇ ਅਧਿਕ ਹਿਦੈ ਕਰਿ ਚਾਇ ॥੨੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਕਿਤੇ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਉਭਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਚੰਦ੍ਰ
 ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਪਰਘ ਫਾਂਸੀ ਲਏ ਹਾਬ ਡੋਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਬੀਰ ਬੋਲੈਂ ॥੨੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇਕੈ ਸੂਰਨ ਸਕਲਨ ਘਾਇ ॥ ਜਹਾਂ ਬਾਲਿ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਤਹਾਂ ਪਰਤ ਭੇ ਆਇ
 ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਿਚਪਿਚਾਇ ਜੋਧਾ ਸਮੁਹਾਵੈਂ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕੱਟ ਕੱਟਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਜੂਝਿ ਪ੍ਰਾਨ ਸਨਮੁਖ
 ਜੇਦੇਹੀ ॥ ਡਾਰਿ ਬਿਵਾਨ ਬਰੰਗਨਿ ਲੇਹੀ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੇਭਟ ਆਨਿ ਅਪੱਛਰਨਿ ਲਏ ਬਿਵਾਨ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥
 ਤਿਨਿ ਪ੍ਰਤਿ ਔਰ ਨਿਹਾਰਕੈ ਲਰਤ ਸੂਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥੨੬॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚਾਵਡੈਂ ਚੀਤਕਾਰੀ ॥

{੯੨੭}

ਰਹੇ ਗਿੱਧ ਆਕਾਸ ਮੰਡਰਾਇ ਭਾਰੀ ॥ ਲਗੇ ਘਾਇ ਜੋਧਾ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਭਾਰੇ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਝੂਮੈ ਮਨੋ ਮੱਤ ਵਾਰੇ ॥੨੭॥ ਪਰੀ ਬਾਨ ਗੋਲਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਹੈਂ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਿ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਹਠੇ ਐਠਿਯਾਰੇ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਬੱਧੇ ਗੋਲ ਗਾੜ੍ਹੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥੨੮॥ ਗੁਰਿਯਾ ਖੇਲ ਮਹਮੰਦਿ ਲੇਜਾਕ ਮਾਰੇ ॥ ਦਓਜਈ ਅਫਰੀਤਿ ਲੋਦੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਬਲੀ ਸੂਰਨਜਾਜੀ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕੂਟੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜ ਜੋਧਾ ਸਭੈ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ॥੨੯॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਸੂਰ ਗਏ ਕਟਿ ਕੈ ਝਟ ਦੈ ਤਬ ਬਾਲ ਕੁਪੀ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪਟਿਸ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਇਕਬਾਰ ਹੀ ਬੈਰਨਿ ਕੇ ਤਨ ਝਾਰੇ ॥ ਏਕ ਲਰੇ ਇਕ ਹਾਰਿ ਟਰੇ ਇਕ ਦੇਖਿ ਡਰੇ ਮਰਿ ਗੇ ਬਿਨੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਕਰੋਰਿ ਸਰਾਸਨ ਛੋਰਿ ਤ੍ਰਿਣਾਨ ਕੋ ਤੋਰਿ ਸੁ ਆਨਨ ਡਾਰੇ ॥੩੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੋਪੇ ਅਰਿਬਿ ਲੋਕਿ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਚਲੇ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਟੂਟੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਰਿਸਿ ਕੈਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਯੁਧੁ ਲੈਕੈ ॥੩੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੱਜ੍ਯਾਨ ਬਿਛੁਆ ਬਿਸਿਖ ਬਰਸਜੋ ਸਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਾਯਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨੇ ਇਕ ਸਾਰ ॥੩੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਖੇਤ ਜਬ ਪਰਜੋ ॥ ਅਰਬਰਾਇ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਉਚਰਜੋ ॥ ਯਾਕੋ ਜੀਯਤ ਜਾਨ ਨਹੀ ਦੀਜੈ ॥ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਤੇ ਬਧੁ ਕੀਜੈ ॥੩੩॥ ਅਰਬਰਾਇ ਕੁਪਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਕੋਪੇ ਸੂਰਬੀਰ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਬੇਧਿ ਬਾਲ ਕੋ ਪਾਰ ਪਰਾਏ ॥੩੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੇਧਿ ਬਾਨ ਜਬ ਤਨ ਗਏ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਅਮਿੱਤ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕਿਯੋ ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਬਨਾਇ ॥੩੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲਗੇ ਦੇਹ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤਨਿ ਪੁਨਿ ਵਹੈ ਬੈਰਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਕੀ ਦੇਹ ਘਾਵ ਦ੍ਰਿੜੁ ਲਾਗੇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਰੰਗਨਿਨ ਸੋ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥੩੬॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬੀਰ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬਾਜੀ ਕਰੀ ਰਥੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਿਹ ਠਾਂ ਅਤਿ ਮਚਿਯੋ ॥ ਏਕ ਸੂਰ ਜੀਯਤ ਨਹਿ ਬਚਿਯੋ ॥੩੭॥ ਅਰਬਰਾਇ ਆਪਨ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਬਾਲ ਸੋ ਜੁਝਿ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚਤੁਰ ਬਾਨ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚਾਰੋਂ ਅਸੂ ਮਾਰਹੀ ਡਾਰੇ ॥੩੮॥ ਪੁਨਿ ਰਬ ਕਾਟਿ ਸਾਰਥੀ ਮਾਰਯੋ ॥ ਅਰਬਰਾਇ ਕੋ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਮੋਹਿਤ ਕੈ ਤਾਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਤਬੈ ਜੀਤਿ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥੩੯॥ ਤਾਕੋ ਬਾਂਧਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਈ ॥ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਦੁਾਰ ਪੈ ਬਾਜੀ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਲੋਕ ਸਕਲ

{੯੨੯}

{੯੨੯}

ਭੇ ਰਾਜੀ ॥੪੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਢਿ ਭੋਹਰਾ ਤੇ ਪਤਿਹਿ ਦੀਨੋ ਸੱਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਇ ॥ ਬਿਦਾ ਕਿਯੋ ਇਕ ਔਸ੍ਰੁ ਦੈ
 ਔ ਪਰਿਯਾ ਬੰਧਵਾਇ ॥੪੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਛਯਾਨਵੈ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੯੬॥੧੭੨੪॥ ਅਫਸ੍ਰੁ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਜਾਲਕੋਟ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਸਾਲਬਾਹਨਾ ਰਾਵ ॥ ਖਟ ਦਰਸਨ ਕੋ ਮਾਨਈ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥
 ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਮਤੀ ਹੁਤੀ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਭਜੈ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਸਦਾ ਨਿਸੁਦਿਨ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਯਹ ਜਬ ਭੇਦ ਬਿਕ੍ਰਮੈ ਪਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਕੈ ਚੜ੍ਹਿ ਧਾਯੋ ॥ ਨੈਕੁ ਸਾਲਬਾਹਨ ਨਹਿ ਡਰਿਯੋ ॥ ਜੋਰਿ ਸੂਰ
 ਸਨਮੁਖ ਹੂੈ ਲਰਿਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਤਾਸੋ ਸ੍ਰੀਚੰਡਿਕਾ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸੈਨ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੀ ਰਚੇ ਤੁਮ
 ਮੈ ਦੇਉਂ ਜਿਯਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਜਗਮਾਤ ਕਹਯੋ ਸੋ ਕੀਨੋ ॥ ਸੈਨ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਕੀ ਰਚਿ ਲੀਨੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ
 ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜਗੇ ਸੂਰ ਹਥਿਯਾਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਟੀ ਤੇ ਮਰਦ ਉਪਜੇ ਕਰਿ ਕੈ
 ਕ੍ਰੁੱਧ ਬਿਸੇਖ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਬ ਪੈਦਲ ਘਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਉਠਿ ਚਲੇ ਅਨੇਕ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਗਹਿਰੇ ਨਾਦ ਨਗਰ ਮੈ ਬਾਜੇ ॥
 ਗਹਿ ਗਹਿ ਗੁਰਜ ਗਰਬਿਯਾ ਗਾਜੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਭਾਖੈ ਜੋ ਹੂੈ ਹੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਫੇਰਿ ਧਾਮ ਨਹਿ ਜੈਹੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰੁ ਕਰਿ ਸੂਰਮਾ ਪਰੇ ਸੈਨ ਮੈ ਆਇ ॥ ਜੋ ਬਿਕ੍ਰਮ ਕੋ ਦਲੁ ਹੁਤੇ ਸੋ ਲੈ ਚਲੇ ਉਠਾਇ ॥੮॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥
 ਰਥੀ ਕੋਟਿ ਕੂਟੇ ਕਰੀ ਕ੍ਰੋਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਾਜ ਔ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਘਨੇ ਘੂਮਿ ਜੋਧਾ ਤਿਸੀ ਭੂਮਿ ਜੂਝੇ ॥
 ਕਹਾ ਲੋ ਗਨੋ ਮੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੯॥ **ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ** ॥ ਅਮਿਤ ਸੈਨਾ ਲੈ ਚਲਯੋ ਤਹ ਆਪੁ ਰਾਜਾ ਸੰਗ ॥
 ਜੋਰਿ ਕੋਰਿ ਸੁ ਬੀਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਸਤ੍ਰੁ ਧਾਰਿ ਸੁਰੰਗਿ ॥ ਸੂਲ ਸੈਥਿਨ ਕੇ ਲਗੇ ਅਰੁ ਬੇਧਿ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ
 ਗਏ ਤਹਾਂ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੱਧਿ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੧੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਜਗੇ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਏ ਜੂਝਿ ਭਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਘੂਮੈ
 ਸੁ ਮਾਨੋ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਕਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਛੋਰੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਖ ਧਾਰੈ ॥੧੧॥ ਜਬੈ
 ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਚਹੁੰਘਾ ਗਰਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਸੰਖ ਔ ਦੁੰਦਭੀ ਨਾਦ ਬੱਜੇ ॥ ਪਰੀ ਜੋ ਅਭੀਤਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਤਬੈ
 ਆਪੁ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਕਿਲਕਿਲਾਰੀ ॥੧੨॥ ਤਹਾਂ ਆਪੁ ਲੈ ਰੁਦ੍ਰ ਡੋਰੁ ਬਜਾਯੋ ॥ ਚਤ੍ਰੁ ਸਾਠਿ ਮਿਲਿ ਜੋਗਨੀ ਰੀਤ

ਗਾਯੋ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਪ ਕੈ ਡਾਕਨੀ ਹਾਂਕ ਮਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਂਗੇ ਬਿਹਾਰੈ ॥੧੩॥ **ਤੋਮਰ ਛੰਦ** ॥ ਤਬ
 ਬਿੱਕ੍ਰਮੈ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥ ਭਟ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਹਠ ਠਾਨਿ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਰਤ ਭੇ ਆਨਿ
 ॥੧੪॥ ਅਤਿ ਤਹ ਸੁ ਜੋਧਾ ਆਨਿ ॥ ਲਰਿ ਮਰਤ ਭੇ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ॥ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਕੋਟਿ ਬਜਾਇ ॥ ਰਨ ਰਾਗ
 ਮਾਰੂ ਗਾਇ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਆਨਿ ਪਰੇ ਤੇ ਸਕਲ ਨਿਬੇਰੇ ॥ ਉਮਡੇ ਔਰ ਕਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥ ਜੇ ਚਲਿ ਦਲ
 ਰਨ ਮੰਡਲ ਆਏ ॥ ਲਰਿ ਮਰਿਕੈ ਸਭ ਸੂਰਗ ਸਿਧਾਏ ॥੧੬॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਜਬ ਲਰਿਯੋ ॥ ਏਕ ਬੀਰ
 ਜੀਯਤ ਨ ਉਬਰਿਯੋ ॥ ਤਬ ਹਠਿ ਰਾਵ ਆਪਿ ਦੋਊ ਧਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥੧੭॥ ਤੁਰਹੀ
 ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜੀ ॥ ਸੰਖ ਢੋਲ ਕਰਨਾਏਂ ਗਾਜੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੇਖਤ ਸੁਰ ਬਿਵਾਨ
 ਚੜਿ ਸਾਰੇ ॥੧੮॥ ਜੋ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਤਿਹ ਘਾਇ ਚਲਾਵੈ ॥ ਆਪਿ ਆਨਿ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡਿ ਬਚਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਬ੍ਰਿਣ ਏਕ
 ਲਗਨ ਨਹਿ ਦੇਵੈ ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਰਾਖਿ ਕੈ ਲੇਵੈ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੇਵੀ ਭਗਤ ਪਛਾਨਿ ਤਿਹ ਲਗਨ ਨ
 ਦੀਨਿ ਘਾਇ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਰਛੀਨ ਕੇ ਬਿਕ੍ਰਮ ਰਹਯੋ ਚਲਾਇ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਾਲਬਾਹਨ ਕੀ ਇਕ
 ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਸੋ ਰਨ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਨੀ ॥ ਪੂਜਿ ਗੌਰਜਾ ਤਾਹਿ ਮਨਾਈ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਜ ਵਹੈ ਠਹਿਰਾਈ
 ॥੨੧॥ ਤਬ ਤਿਹ ਦਰਸੁ ਗੌਰਜਾ ਦਯੋ ॥ ਉਠਿ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੀਸ ਝੁਕਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜਗ ਮਾਤ ਮਨਾਯੋ ॥
 ਜੀਤ ਹੋਇ ਹਮਰੀ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥੨੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਾਲ ਬਾਹਨ ਬਿੱਕ੍ਰਮ ਭਏ ਬਾਜਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥ ਆਠ ਜਾਮ
 ਆਹਵ ਬਿਖੈ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥੨੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਯਾਲ ਕੋਟਿ ਨਾਯਕ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ
 ਚੌਪਿ ਰਨ ਕਰਿਯੋ ॥ ਤਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਬੱਜ੍ਰ ਸੇ ਮਾਰੇ ॥ ਰਾਵ ਬਿੱਕ੍ਰਮਾ ਸੂਰਗ ਸਿਧਾਰੇ ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੀਤਿ
 ਬਿੱਕ੍ਰਮਾਜੀਤ ਕੋ ਚਿਤ ਮੈ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ॥ ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਆਵਤ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਹਿੰਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਜਬ ਰਾਜਾ ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਯੋ ਜੁ ਬਰੁ ਰਾਨੀ ਜੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋਕੋ ਕਹਯੋ ਜੀਤ ਇਹ ਦਈ ॥ ਤਾਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ
 ਅਧਿਕ ਹੈ ਗਈ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਇਹ ਰਾਨਿਯੈ ਲੀਨੀ ਗੌਰਿ ਮਨਾਇ ॥ ਰੀਝਿ ਭਗੌਤੀ ਬਰੁ ਦਯੋ
 ਤਬ ਹਮ ਜਿਤੇ ਬਨਾਇ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਰਹੈ ਤਵਨ ਕੇ ਡੇਰੈ ॥ ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਓਰ ਨ ਹੇਰੈ ॥

ਬਹੁਤ ਮਾਸ ਰਹਤੇ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਦੇਬੀ ਪੂਤ ਏਕ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥੨੮॥ ਤਾਕੋ ਨਾਮੁ ਰਿਸਾਲੂ ਰਾਖਯੋ ॥ ਐਸੋ ਬਚਨ
 ਚੰਡਿਕਾ ਭਾਖਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਜਤੀ ਜੋਧਾ ਇਹ ਹੋਈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਜਗ ਮੈ ਕੋਈ ॥੨੯॥ ਜਯੋਂ ਜਯੋਂ ਬਢਤ
 ਰਿਸਾਲੂ ਜਾਵੈ ॥ ਨਿੱਤਿ ਅਖੇਟ ਕਰੈ ਮ੍ਰਿਗ ਘਾਵੈ ॥ ਸੈਰ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਕਿਸਹੂ ਰਾਜਾ ਤੇ ਨਹਿ ਡਰੈ
 ॥੩੦॥ ਖੇਲ ਅਖੇਟਕ ਜਬ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਤਬ ਚੌਪਰ ਕੀ ਖੇਲਿ ਮਚਾਵੈ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਲੇਈ ॥
 ਛੋਰਿ ਛੋਰਿ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦੇਈ ॥੩੧॥ ਏਕ ਡੋਮ ਤਾਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਖੇਲ ਰਿਸਾਲੂ ਸਾਬ ਰਚਾਯੋ ॥ ਪਗਿਯਾ
 ਬਸਤ੍ਰ ਅਸੂ ਜਬ ਹਾਰੇ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਤ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥੩੨॥ ਚੌਪਰ ਬਾਜ ਤੋਹਿ ਤਬ ਜਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਜੋ
 ਏਕ ਤੁਮ ਮਾਨੋ ॥ ਸਿਰਕਪ ਕੇ ਸੰਗ ਖੇਲ ਰਚਾਵੇ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਖੇਲ ਜੀਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੇ ॥੩੩॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਚਨ
 ਰਿਸਾਲੂ ਧਾਯੋ ॥ ਚੜਿ ਘੋਰਾ ਪੈ **ਤੰਹੀ** ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸਿਰਕਪ ਕੇ ਦੇਸੰਤਰ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਸੋ ਖੇਲ ਰਚਾਯੋ
 ॥੩੪॥ ਤਬ ਸਿਰਕਪ ਛਲ ਅਧਿਕ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਸਤ੍ਰਨ ਜੁਤ ਹਾਰੇ ॥ ਧਨ ਹਰਾਇ ਸਿਰ ਬਾਜੀ
 ਲਾਰੀ ॥ ਸੋਊ ਜੀਤਿ ਲਈ ਬਡਭਾਰੀ ॥੩੫॥ ਜੀਤਿ ਤਾਂਹਿ ਮਾਰਨ ਲੈ ਧਾਯੋ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਨਿਵਾਸਹਿ
 ਪਾਯੋ ॥ ਯਾਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋਕਿਲਾ ਲੀਜੈ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਬਧ ਯਾਕੋ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੩੬॥ ਤਬ ਤਿਹ ਜਾਨ ਮਾਫ ਕੈ
 ਦਈ ॥ ਤਾਕੀ ਸੁਤਾ ਕੋਕਿਲਾ ਲਈ ॥ ਦੰਡਕਾਰ ਮੈ ਸਦਨ ਸਵਾਰਯੋ ॥ ਤਾਕੇ ਬੀਚ ਰਾਖਿ ਤਿਹ ਧਾਰਯੋ ॥੩੭॥
 ਤਾਕੋ ਲਰਿਕਾਪਨ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਜੋਬਨ ਆਨਿ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਨਿਕਟ ਨ ਤਾਕੇ ਆਵੈ ॥ ਯਾਤੇ ਅਤਿ
 ਰਾਨੀ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥੩੮॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਲੈ ਤੁਮ
 ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਬਨ ਮੈ ਜਹਾਂ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੋ ਮਾਰੋ ॥੩੯॥ ਲੈ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਹ ਮ੍ਰਿਗ ਹਨਤ ਹੋਤ
 ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਦੈ ਫੇਰਾ ਸਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਯੋ ॥ ਯਹ ਕੋਤਕ ਕੋਕਿਲਾ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੪੦॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੋ ਬਚਨ
 ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਸਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਹੋ ਮਾਰੋ ॥ ਤੁਮ ਠਾਢੇ ਯਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰੋ
 ॥੪੧॥ ਘੁੰਘਟ ਛੋਰਿ ਕੋਕਿਲਾ ਧਾਈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਲਖਿ ਤਾਂਹਿ ਗਯੋ ਉਰਝਾਈ ॥ ਅਮਿੱਤ ਰੂਪ ਜਬ ਤਾਂਹਿ
 ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਠਾਢ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਸੰਕ ਪਧਾਰਯੋ ॥੪੨॥ ਕਰ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਨੀ ਜਬ ਗਯਯੋ ॥ ਯਹ ਕੋਤਕ ਰੀਸਾਲੂ

{੯੩੨}

ਲਹਯੋ ॥ ਤਬ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਕਾਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੪੩॥ ਕਾਨ ਕਟਯੋ ਮ੍ਰਿਗ
 ਲਖਿ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਹੋਡੀ ਮਹਲਨ ਤਰ ਆਯੋ ॥ ਸਿੰਧੁ ਦੇਸ ਏਸ੍ਰ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਘੋਰਾ ਪੈ ਪਾਛੇ ਧਯੋ
 ॥੪੪॥ ਤਬ ਆਗੇ ਤਾਕੇ ਮ੍ਰਿਗ ਧਾਯੋ ॥ ਮਹਲ ਕੋਕਿਲਾਂ ਕੇ ਤਰ ਆਯੋ ॥ ਹੋਡੀ ਤਾਕੇ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥
 ਹਰਿ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾਂਕੋ ਤਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥੪੫॥ ਹੋਡੀ ਜਬ ਕੋਕਿਲਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਾਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥
 ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਬਿਰਾਜਹਿੰ ਦੋਉ ॥ ਜਾਕੇ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਉ ॥੪੬॥ ਹੈ ਤੇ ਉਤਰ ਭਵਨ ਪਗ ਧਾਰਯੋ ॥
 ਆਨਿ ਕੋਕਿਲਾ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਬਹੁਰਿ ਉਠਿ ਗਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਸ ਪੁਨਿ ਆਵਤ ਭਯੋ
 ॥੪੭॥ ਤਬ ਮੈਨਾ ਯਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਕਾ ਕੋਕਿਲਾ ਤੂੰ ਭਈ ਅਯਾਨੀ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤਾਹਿ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥
 ਤਬ ਸੁਕ ਤਿਹੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥੪੮॥ ਭਲੋ ਕਰਯੋ ਮੈਨਾ ਤੈਂ ਮਾਰੀ ॥ ਸਿੰਧ ਏਸ ਕੇ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰੀ ॥
 ਮੋਕਹ ਕਾਢਿ ਹਾਥ ਪੈ ਲੀਜੈ ॥ ਬੀਚ ਪਿੰਜਰਾ ਰਹਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥੪੯॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਜਿਨਿ ਰੀਸਾਲੂ ਧਾਇ ਇਹ
 ਠਾਂ ਪਹੁਚੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਸਿੰਧੁ ਬਹਾਇ ਜਮਪੁਰ ਦੇਇ ਪਠਾਇ ਲਖਿ ॥੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਹੋਂ
 ਕਾਢਿ ਹਾਥ ਪੈ ਲਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚੁਕਾਇ ਸੁਆ ਉਡਿ ਗਯੋ ॥ ਜਾਇ ਰਿਸਾਲੂ ਸਾਬ ਜਤਾਯੋ ॥ ਖੇਲਤ ਕਹਾਂ
 ਚੋਰ ਗਿ੍ਹ ਆਯੋ ॥੫੧॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬੈਨਿ ਰਿਸਾਲੂ ਧਾਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਪੋਲਹਰ ਕੇ ਤਟ ਆਯੋ ॥ ਭੇਦ ਕੋਕਿਲਾ ਜਬ
 ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਫ ਕੇ ਬਿਖੈ ਲਪੇਟਿ ਦੁਰਾਯੋ ॥੫੨॥ ਕਹਯੋ ਬਕਤ੍ਰ ਫੀਕੋ ਕਿਯੋਂ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਰਾਹੁ ਲੂਟਿ
 ਸਸਿ ਲਯੋ ॥ ਅੰਬੁਅਨ ਕੀ ਅੰਬਿਯਾ ਕਿਨ ਹਰੀ ॥ ਢੀਲੀ ਸੇਜ ਕਹੋਂ ਕਿਹੋਂ ਕਰੀ ॥੫੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਤੇ
 ਗਏ ਅਖੇਟ ਤੁਮ ਤਬ ਤੇ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਘਾਯਲ ਜਯੋਂ ਘੁੰਮਤ ਰਹੀ ਬਿਨਾ ਤਿਹਾਰੇ ਰਾਇ ॥੫੪॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਬਾਤ ਬਹੀ ਅੰਬਿਯਨ ਲੈ ਗਈ ॥ ਮੋ ਤਨ ਮੈਨੁਪਜਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਲਏ ਅਧਿਕ ਪਸਵਾਰੇ ॥ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ
 ਸਾਯਕ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੫੫॥ ਤਾਤੇ ਲਰੀ ਮੋਤਿਯਨ ਛੂਟੀ ॥ ਉਡਗ ਸਹਿਤ ਨਿਸਿ ਜਨੁ ਰਵਿ ਟੂਟੀ ॥ ਹੋਂ ਅਤਿ
 ਦੁਖਿਤ ਮੈਨ ਸੋਂ ਭਈ ॥ ਯਾਤੇ ਸੇਜ ਢੀਲ ਹੈ ਗਈ ॥੫੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵ ਦਰਸਨ ਲਖਿ ਚਿੱਤ ਕੋ ਮਿਟਿ
 ਗਯੋ ਸੋਕ ਅਪਾਰ ॥ ਜਯੋ ਚਕਵੀ ਪਤਿ ਆਪਨੇ ਦਿਵਕਰ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰ ॥੫੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ

{੯੩੨}

ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਘਰੀਕ ਬਾਤਨ ਸੌ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾਸੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥
 ॥੫੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਕਰ ਮੇਵਾ ਦੋਊ ਲੇਹੀਂ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਯਾ ਸਫ ਮੈ ਦੇਹੀਂ ॥ ਹਮ ਦੋਊ ਦਾਵ ਇਹੈ
 ਬਦਿ ਡਾਰੈਂ ॥ ਸੋ ਹਾਰੈ ਜਿਹ ਪਰੈ ਕਿਨਾਰੈ ॥੫੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਦੁਹੁੰਅਨ ਮੇਵਾ ਲਯੋ ਐਸੇ ਬੈਨ ਬਖਾਨਿ ॥
 ਚਤੁਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਤਿ ਚਿਤ ਹੁਤੇ ਇਹੀ ਬੀਚ ਗਯੋ ਜਾਨਿ ॥੬੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਬਚਨ ਉਚਾਰੀ ॥
 ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਕੋਕਿਲਾ ਪਜਾਰੀ ॥ ਏਕ ਹਰਾਇ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਮੈ ਆਯੋ ॥ ਕੰਪਤ ਬੂਟ ਮੈ ਦੁਰਯੋ ਡਰਾਯੋ ॥੬੧॥
 ਹੋਡੀ ਬਾਤ ਮੁੰਡ ਇਹ ਆਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪੈ ਕਰਿ ਕੋਕਿਲਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਕਹੋ ਤੋ ਤੁਰਤੁ ਤਾਹਿ ਹਨਿ ਲਜਾਉਂ ॥
 ਤਾਂਕੋ ਤੁਮ ਕੋ ਮਾਂਸੁ ਖਵਾਉਂ ॥੬੨॥ ਤਬ ਕੋਕਿਲਾ ਖੁਸੀ ਹੈ ਗਈ ॥ ਚਾਹਤ ਥੀ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋ ਭਈ ॥ ਯਹ
 ਇਨ ਮੂੜੁ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਜਿ ਯਾਕੋ ਮ੍ਰਿਗ ਕੋ ਤਬ ਧਾਯੋ ॥੬੩॥ ਸੀੜੁਨ ਬੀਚ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਗਿ ਰਹਯੋ ॥
 ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਗਹਯੋ ॥ ਜਬ ਹੋਡੀ ਤਿਹ ਠਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਬਿਹੱਸਿ ਰਿਸਾਲੂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੬੪॥
 ਅਬ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਪੌਰਖਹਿ ਧਰੋ ॥ ਮੋ ਪਰ ਪ੍ਰਥਮ ਘਾਇ ਕਹੱ ਕਰੋ ॥ ਕੰਪਤ ਤ੍ਰਸਤ ਨਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥
 ਤਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਰਿਸਾਲੂ ਮਾਰਯੋ ॥੬੫॥ ਲਾਗਤ ਬਾਨ ਧਰਨਿ ਗਿਰ ਪਰਿਯੋ ॥ ਏਕੈ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਗਤ ਹੀ ਮਰਿਯੋ ॥
 ਤਾਕੋ ਤੁਰਤੁ ਮਾਂਸੁ ਕਟਿ ਲੀਨਿ ॥ ਭੁੰਜਿ ਕੋਕਿਲਾ ਕੋ ਲੈ ਦੀਨਿ ॥੬੬॥ ਜਬ ਤਿਹ ਮਾਂਸੁ ਕੋਕਿਲਾ ਖਾਯੋ ॥ ਲਗਯੋ
 ਸਲੋਨੋਂ ਅਤਿ ਚਿਤ ਭਾਯੋ ॥ ਯਾਕੇ ਤੁੱਲਿ ਮਾਂਸੁ ਕੋਊ ਨਾਹੀਂ ॥ ਰਾਜਾ ਮੈ ਰੀਝੀ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥੬੭॥ ਤਬ ਰੀਸਾਲੂ
 ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਮਿਰਗ ਕਰ ਪਰਯੋ ਹਮਾਰੇ ॥ ਜਿਯਤ ਤੂੰ ਜਾਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮਰੇ ਪਰਾਂਤ ਮਾਂਸੁ ਤਿਹ
 ਖਾਯੋ ॥੬੮॥ ਜਬ ਯਹ ਤਨਿਕ ਭਨਿਕ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥ ਲਾਲ ਹੁਤੀ ਪਿਯਰੀ ਹੈ ਗਈ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਜਿਯਬੋ ਇਹ
 ਜਗਤ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਿਨ ਘਾਯੋ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਪਜਾਰੋ ॥੬੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਕਟਾਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਲੈ ਅਪਨੇ ਉਰਿ
 ਮਾਰਿ ॥ ਉਰਿ ਹਨਿ ਧੌਲਹਰ ਤੇ ਗਿਰੀ ਹੋਡਿਹਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥੭੦॥ ਉਦਰ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿਕੈ ਪਰੀ ਮਹਲ
 ਤੇ ਟੂਟਿ ॥ ਏਕ ਘਰੀ ਸਸਕਤ ਰਹੀ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਾਨਗੇ ਛੂਟਿ ॥੭੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਟੂਟਿ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰੀ ॥
 ਲਾਜ ਮਰਤ ਜਮ ਪੁਰ ਮਗੁ ਧਰੀ ॥ ਤਬ ਚਲਿ ਤਹਾਂ ਰਿਸਾਲੂ ਆਯੋ ॥ ਮਾਂਸ ਕੂਕਰਨ ਦੁਹੁੰ ਖਵਾਯੋ ॥੭੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਬਨਿਤਾ ਪਤਿ ਆਪਨੋ ਤਜਾਗ ਔਰ ਪੈ ਜਾਇ ॥ ਸੋ ਐਸੋ ਪੁਨਿ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਕਯੋ ਨਹਿ ਲਹਤੁ
ਸਜਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਸਤਾਨਵੈ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੭॥੧੭੯੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਗਾ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟ ਰਾਂਝਨ ਨਾਮਾ ਜਾਟ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਨਿਰਖੈਂ ਤਿਸੈ ਜਾਤ ਸਦਨ ਪਰਿ ਖਾਟ
॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੋਹਤ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਸਾਵਕ ਸਾਯਕ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ
ਕੈ ਰਹੈ ॥ ਰਾਂਝਨ ਰਾਂਝਨ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੈ ॥੨॥ ਕਰਮ ਕਾਲ ਤਹ ਐਸੋ ਭਯੋ ॥ ਤੈਨੈ ਦੇਸ ਕਾਲ ਪਰ ਗਯੋ ॥
ਜਿਯਤ ਨ ਕੋ ਨਰ ਬਚਯੋ ਨਗਰ ਮੈ ॥ ਸੋ ਉਬਰਯੋ ਜਾਕੇ ਧਨੁ ਘਰ ਮੈ ॥੩॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇਵਿ ਇਕ ਰਾਨਿ ਨਗਰ
ਮੈ ॥ ਰਾਂਝਾ ਏਕ ਪੂਤ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥ ਤਾਕੇ ਔਰ ਨ ਬਚਿਯੋ ਕੋਈ ॥ ਮਾਇ ਪੂਤ ਵੈ ਬਾਚੇ ਦੋਈ ॥੪॥ ਰਨਿਯਹਿ
ਭੂਖ ਅਧਿਕ ਜਬ ਜਾਰੀ ॥ ਤਾਕੋ ਬੇਚਿ ਮੇਖਲਾ ਸਾਜੀ ॥ ਨਿੱਤਿ ਪੀਸਨ ਪਰ ਦੁਾਰੇ ਜਾਵੈ ॥ ਜੂਠ ਚੂਨ ਚੌਕਾ
ਚੁਨਿ ਖਾਵੈ ॥੫॥ ਐਸੇ ਹੀ ਭੂਖਨ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਪੁਨਿ ਬਿਧਿ ਤਹਾਂ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਅਤਿ ਦਈ ॥ ਸੂਕੇ ਭਏ ਹਰੇ
ਜਨੁ ਸਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੀਤ ਕੇ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥੬॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਰਾਂਝਾ ਹੀ ਉਬਰਯੋ ॥ ਔਰ ਲੋਗ ਸਭ ਤਹ ਕੋ
ਮਰਯੋ ॥ ਰਾਂਝੋ ਜਾਟ ਹੇਤ ਤਿਨ ਪਾਰਯੋ ॥ ਪੂਤ ਭਾਵ ਤੇ ਤਾਹਿ ਜਿਯਾਰਯੋ ॥੭॥ ਪੂਤ ਜਾਟ ਕੋ ਸਭ ਕੋ ਜਾਨੈ ॥
ਤਿਨ ਤੇ ਕੋਊ ਨ ਰਹਯੋ ਪਛਾਨੈ ॥ ਐਸੇ ਕਾਲ ਬੀਤ ਕੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਮਦਨ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥੮॥ ਮਹਿਖੀ
ਚਾਰਿ ਨਿੱਤਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਰਾਂਝਾ ਅਪਨੋ ਨਾਮੁ ਸਦਾਵੈ ॥ ਪੂਤ ਜਾਟ ਕੋ ਤਿਹ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਕੈ ਕੋ
ਪਹਿਚਾਨੈ ॥੯॥ ਇਤੀ ਬਾਤ ਰਾਂਝਾ ਕੀ ਕਹੀ ॥ ਅਬ ਚਲਿ ਬਾਤ ਹੀਰ ਪੈ ਰਹੀ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਤਾਕੀ ਕਥਾ ਸੁਨਾਊਂ ॥
ਤਾਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸਿਰਾਊਂ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਇ ਕੇ ਨਗਰ ਅਪਛਰਾ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਮੈਨ ਕਲਾ ਤਿਹ
ਨਾਮ ਸਕਲ ਜਗ ਯੋ ਕਹੈ ॥ ਤਾਕੋ ਰੂਪ ਨਰੇਸ ਜੁ ਕੋਊ ਨਿਹਾਰਹੀ ॥ ਹੋ ਗਿਰੈ ਧਰਨਿ ਪਰ ਝੁਮਿ ਮੈਨ ਸਰ ਮਾਰਹੀ
॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੈਨੈ ਸਭਾ ਕਪਿਲ ਮੁਨਿ ਆਯੋ ॥ ਔਸਰ ਜਹਾਂ ਮੈਨਕਾ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਲਖਿ ਮੁਨਿ ਬੀਰਜ
ਗਿਰਿ ਗਯੋ ॥ ਚਪਿ ਚਿਤ ਮੈ ਸ੍ਰਾਪਤ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥੧੨॥ ਤੁਮ ਗਿਰਿ ਮਿਰਤ ਲੋਕ ਮੈ ਪਰੋ ॥ ਜੂਨਿ ਸਜਾਲ

ਜਾਟ ਕੀ ਧਰੋ ॥ ਹੀਰ ਆਪਨੋ ਨਾਮ ਸਦਾਵੇ ॥ ਜੂਠ ਕੂਠ ਤੁਰਕਨ ਕੀ ਖਾਵੇ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ
ਕੰਪਤਿ ਭਈ ਤਾਂਕੇ ਪਰਿਕੈ ਪਾਂਇ ॥ ਕਜੋਹੁ ਹੋਇ ਉਧਾਰ ਮਮ ਸੋ ਦਿਜ ਕਹੋ ਉਪਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ
ਸੁ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਜਬ ਜੈ ਹੈ ॥ ਰਾਂਝਾ ਅਪਨੋ ਨਾਮੁ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਤੇਸੋਂ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਅਮਰਾਵਤੀ ਬਹੁਰਿ
ਤੁਹਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੂਨਿ ਜਾਟ ਕੀ ਤਿਨ ਧਰੀ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਮੈ ਆਇ ॥ ਚੂਚਕ ਕੇ ਉਪਜੀ ਭਵਨ
ਹੀਰ ਨਾਮ ਧਰਵਾਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨਯੋ ॥ ਬੀਤਯੋ ਬਰਖ ਏਕ ਦਿਨ ਜਾਨਯੋ ॥
ਬਾਲਾਪਨੋ ਛੂਟਿ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਜੋਬਨ ਆਨਿ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥੧੭॥ ਰਾਂਝਾ ਚਾਰਿ ਮਹਿਖਿਯਨ ਆਵੈ ॥ ਤਾਕੋ
ਹੇਰਿ ਹੀਰ ਬਲਿਜਾਵੈ ॥ ਤਾਸੋਂ ਅਧਿਕ ਨੇਹੁ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਮੋਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਖਾਤ ਪੀਤ ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਸੇਵਤ ਜਾਗਤ ਨਿੱਤਿ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਸਰੈ ਚਿਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਦਰਸਨ ਮਿੱਤ ॥੧੯॥ ਹੀਰ
ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਾਹਰ ਜਾਂਉ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਆਵਤ ਸੰਗ ਲਗੇਹੀਂ ॥ ਜੋ ਹਠਿ ਬੈਠਿ ਰਹੋਂ ਘਰ ਮੈ
ਪਿਯ ਪੈਠਿ ਰਹੈ ਹਿਯ ਮੈ ਪਹਿਲੇ ਹੀਂ ॥ ਨੀਂਦ ਹਮੈ ਨਕਵਾਨੀ ਕਰੀ ਛਿਨਹੀ ਛਿਨ ਰਾਮ ਸੁਖੀ ਸੁਪਨੇਹੀਂ ॥ ਜਾਗਤ
ਸੇਵਤ ਰਾਤ ਹੂੰ ਦਯੋਸ ਕਹੂੰ ਮੁਹਿ ਰਾਂਝਨ ਚੈਨ ਨ ਦੇਹੀਂ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਂਝਨ ਰਾਂਝਨ ਸਦਾ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸੇਵਤ
ਜਾਗਤ ਤਾਂਹਿ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਬੈਠਤ ਉਠਤ ਚਲਤ ਹੂੰ ਸੰਗਾ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਜਾਨੈ ਕੈ ਅੰਗਾ ॥੨੧॥ ਕਾਹੂੰ ਕੋ ਜੋ
ਹੀਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਰਾਂਝਨ ਹੀ ਰਿਦ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਲਾਰੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਤਾਂਕੀ ਸਭ
ਭਾਰੀ ॥੨੨॥ ਰਾਂਝਨ ਹੀ ਕੇ ਰੂਪ ਵਹ ਭਈ ॥ ਜਯੋ ਮਿਲਿ ਬੁੰਦ ਬਾਰਿ ਮੋਂ ਗਈ ॥ ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਮ੍ਰਿਗਯਾ ਕੇ
ਲਹੇ ॥ ਹੋਤ ਬੰਧਾਇ ਬਿਨਾ ਹੀਂ ਗਹੇ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੇ ਲਕਰੀ ਆਗਿ ਮੈ ਪਰਤ ਕਹੂੰ ਤੇ ਆਇ ॥ ਪਲਕ
ਦ੍ਰੈਕ ਤਾਮੈ ਰਹੈ ਬਹੁਰਿ ਆਗਿ ਹੈ ਜਾਇ ॥੨੪॥ ਹਰਿ ਜਾ ਅਸਿ ਐਸੇ ਸੁਨਯੋ ਕਰਤ ਏਕ ਤੇ ਦੋਇ ॥ ਬਿਰਹ
ਬਢਾਰਿਨ ਜੇ ਬਧੇ ਏਕ ਦੋਇ ਤੇ ਹੋਇ ॥੨੫॥ ਰਾਂਝਨ ਹੀਰ ਪਰੇਮ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਹੀ ਹੋਇ ॥ ਕਹਿਬੇ ਕੋ ਤਨ ਏਕ
ਹੀ ਲਹਿਬੇ ਕੋ ਤਨ ਦੋਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਭਈ ॥ ਸਿਗਰੀ ਬਿਸਰਿ ਤਾਂਹਿ ਸੁਧਿ
ਗਈ ॥ ਰਾਂਝਾ ਜੂ ਕੇ ਰੂਪ ਉਰਝਾਨੀ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੨੭॥ ਤਬ ਚੂਚਕ ਇਹ ਭਾਂਤਿ

{੯੩੬}

{੯੩੬}

ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਯਹ ਕੰਨਯਾ ਨਹਿ ਜਿਯਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਅਬ ਹੀ ਯਹ ਖੇਰਾ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਤਨਿਕ
 ਢੀਲ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੨੮॥ ਖੇਰਹਿ ਬੋਲਿ ਤੁਰਤੁ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥ ਰਾਂਝਾ ਅਤਿਬ ਹੋਇ ਸੰਗ ਰਾਯੋ ॥ ਮਾਂਗਤ
 ਭੀਖ ਘਾਤ ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਲੈ ਤਾਕੋ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੯॥ ਰਾਂਝਾ ਹੀਰ ਮਿਲਤ ਜਬ ਭਏ ॥
 ਚਿਤ ਕੇ ਸਕਲ ਸੋਕ ਮਿਟਿ ਗਏ ॥ ਹਿਯਾ ਕੀ ਅਵਧਿ ਬੀਤਿ ਜਬ ਗਈ ॥ ਬਾਟਿ ਦੁਹੂੰ ਸੁਰ ਪੁਰ
 ਕੀ ਲਈ ॥੩੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਂਝਾ ਭਯੋ ਸੁਰੇਸ ਤਹੋ ਭਈ ਮੈਨਕਾ ਹੀਰ ॥ ਯਾ ਜਗ ਮੈ ਗਾਵਤ ਸਦਾ
 ਸਭ ਕਬਿ ਕੁਲ ਜਸ ਧੀਰ ॥੩੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਅਠਾਨਵੈ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੮॥੧੮੨੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਪੋਠੋਹਾਰਿ ਨਾਰਿ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਰੁਦ੍ਰਕਲਾ ਤਾਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਤਿਹ ਗਿ੍ਹ ਰੋਜ ਖੁਦਾਈ ਆਵੈ ॥ ਧਨੁ
 ਡਰਪਾਇ ਤਾਂਹਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਨ ਕਛੁ ਧਨੁ ਨਹਿ ਦਯੋ ॥ ਕੋਪ ਖੁਦਾਇਨ ਕੇ ਮਨ ਭਯੋ ॥
 ਸਭਹੀਂ ਹਾਥ ਕੁਰਾਨ ਉਠਾਏ ॥ ਮਿਲਿ ਗਿਲਿ ਭਵਨ ਤਵਨ ਕੇ ਆਏ ॥੨॥ ਹਾਨਤ ਕਹਯੋ ਨਬੀ ਕੀ ਕਰੀ ॥
 ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਨਾਰਿ ਅਤਿ ਡਰੀ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਨ ਬੀਚ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਖਾਨ ਮੁਹਾਬਤ ਸਾਥ ਜਤਾਯੋ ॥੩॥
 ਤਾਕੇ ਤੁਰਤੁ ਪਜਾਦੇ ਆਏ ॥ ਇਕ ਗਿ੍ਹ ਮੈ ਬੈਠਾਇ ਛਿਪਾਏ ॥ ਖਾਨਾ ਭਲੋ ਤਿਨਾਰੋ ਰਾਖਯੋ ॥ ਆਪੁ ਖੁਦਾਇਨ
 ਸੋ ਯੋ ਭਾਖਯੋ ॥੪॥ ਹਾਨਤ ਮੈ ਨ ਨਬੀ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਮੋਤੇ ਕਹੋ ਚੂਕ ਕਾ ਪਰੀ ॥ ਤਾਕੀ ਜੋ ਨਿੰਦਾ ਮੈ ਕਰੋ ॥
 ਅਪਨੇ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋ ॥੫॥ ਜੋ ਕਛੁ ਲੈਨੋ ਹੋਇ ਸੁ ਲੀਜੈ ॥ ਹਾਨਤ ਕੋ ਮੁਹਿ ਦੋਸੁ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ਬਿਹਸਿ
 ਖੁਦਾਇਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਧਨ ਲਾਲਚ ਹਮ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਹੋ ਕਛੁ ਮੁਹੰਮਦਹਿ ਮੁਖ
 ਤੇ ਕਾਢੋਂ ਗਾਰਿ ॥ ਤੈ ਮੈ ਆਪਨ ਆਪਰੀ ਮਰੋ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੈ ਨਹਿ ਕਛੁ ਨਬੀ ਕੋ ਕਹਯੋ ॥
 ਧਨ ਕੇ ਹੇਤ ਤੋਹਿ ਹਮ ਗਹਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾ ਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡਿ ਪੈ ਲੀਜੈ ॥੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਮ ਬਹੁ ਲੋਗ ਪਿਸੌਰ ਕੇ ਇਨੀ ਤੁਹਮਤਨ ਸਾਥ ॥ ਧਨੀ ਕਰੈ ਨਿਧਨੀ ਘਨੇ ਚੂ ਚੂ ਗਏ ਅਨਾਥ ॥੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਪਜਾਦਨ ਪਾਯੋ ॥ ਵੇਈ ਸਭ ਝੂਠੇ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਗਿ੍ਹਤੇ ਨਿਕਸਿ ਤਿਨੈ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥

{੯੩੭}

{੯੩੭}

ਸਭਹਿੰਨ ਕੀ ਮੁਸਕੈਂ ਕਸਿ ਦੀਨੇ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੁਰੇ ਘਨੇ ਬਰਸੀਂ ਪਨੀ ਅਪਾਰ ॥ ਦੈ
 ਮੁਸਕਨ ਕੋ ਲੈ ਚਲੇ ਹੇਰਤ ਲੋਕ ਹਜਾਰ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਬਾਂਧਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾਂ ॥ ਖਾਨ ਮੁਹਾਬਤਿ
 ਬੈਠੇ ਜਹਾਂ ॥ ਪਨਹਿੰਨ ਮਾਰਿ ਨਵਾਬ ਦਿਲਾਈ ॥ ਤੋਬਹ ਤੋਬਹ ਕਰੈ ਖੁਦਾਈ ॥੧੨॥ ਪਨਹਿੰਨ ਕੇ ਮਾਰਤ
 ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਤਬ ਵੈ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਏ ॥ ਚੁਪ ਹੈ ਰਹੇ ਤੁਰਕ ਸਭ ਸੋਊ ॥ ਤਬ ਤੇ ਤੁਹਮਤਿ ਦੇਤ ਨ
 ਕੋਊ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਬਿੱਪੂ ਬੁਲਾਇਕੈ ਦੀਨੇ ਦਾਨ ਅਪਾਰ ॥ ਛਲ ਕੈ ਕੈ ਜੂਤਿਨ ਭਏ ਬੀਸ
 ਖੁਦਾਈ ਮਾਰਿ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੁਪ ਤਬ ਤੇ ਹੈ ਰਹੇ ਖੁਦਾਈ ॥ ਕਾਹੂ ਸਾਬ ਰਾਰਿ ਨ ਬਢਾਈ ॥ ਸੋਈ
 ਕਰੈ ਜੁ ਹਿੰਦੂ ਕਹੈ ॥ ਤੁਹਮਤਿ ਦੈ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨ ਗਹੈ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਨਿੰਨਾਨਵੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੯੯॥੧੮੪੩॥ ਅਫਜੂ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਰੋਪਰ ਰਾਵ ਰੁਪੇਸੂਰ ਭਾਰੋ ॥ ਰਘੁਕੁਲ ਬੀਚ ਅਧਿਕ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੁਅਰਿ ਰਾਨੀ ਇਕ ਤਾਕੇ ॥
 ਰੂਪਵਤੀ ਕੋਊ ਤੁੱਲਿ ਨ ਵਾਕੇ ॥੧॥ ਦਾਨਵ ਏਕ ਲੰਕ ਤੇ ਆਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ
 ਰੀਝਿ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਲਗਾ ਨ ਤਜਿ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥੨॥ ਤਬ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅਧਿਕ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ
 ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਏ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਮੁੱਲਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਆਪਨਾ ਓਜੁ ਜਨਾਯੋ ॥੩॥ ਤਬ ਤਿਨ ਘਾਤ
 ਦਾਨਵਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਏਕ ਹਾਥ ਸੋ ਮਹਲ ਉਚਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਹਾਥ ਤਾਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਵਨ ਛਾਤ ਭੀਤਰ
 ਧਰਿ ਦੀਨੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਰਯੋ ਬੰਭ ਉਪਰ ਤਿਸੈ ਇਕ ਕਰ ਛਾਤ ਉਠਾਇ ॥ ਮਾਰਿ ਮੁਲਾਨਾ ਕੋ ਦਯੋ ਜਮ
 ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਹੋਂ ਇਕ ਔਰ ਮੁਲਾਨੋ ਆਯੋ ॥ ਸੋਊ ਪਕਰਿ ਟਾਂਗ ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਤੀਜੋ
 ਔਰ ਆਇ ਤਹੋਂ ਗਯੋ ॥ ਸੋਊ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਯੋ ॥੬॥ ਤਬ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਤਿਹੋਂ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਲੇਹਜ ਪੇਹਜ ਬਹੁ ਤਾਂਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥ ਮਦਰੋ ਪਖਾਇ ਤਾਂਹਿ ਰਿਝਵਾਯੋ ॥੭॥ ਤਾਕੇ ਨਿੱਤਿ
 ਬੁਹਾਰੀ ਦੇਵੈ ॥ ਤਾਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ਲੇਵੈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਹੋਇ ਬਿਮਨ ਸੀ ਰਹੀ ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਦਾਨੋ ਤਿਨ
 ਕਹੀ ॥੮॥ ਖਾਤ ਪੀਤ ਹਮਰੋ ਤੂੰ ਨਾਹੀਂ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਰਹਤ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹੀਂ ॥ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਨਿਸਿਚਰਹਿ

ਉਚਾਰੋ ॥ ਦੇਉਂ ਵਹੈ ਜੋ ਹਿੰਦੈ ਬਿਚਾਰੋ ॥੯॥ ਜਬ ਦੋ ਤੀਨਿ ਬਾਰ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ॥ ਤਾ ਪੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਕੈ
 ਰਹਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਅਸੁਰ ਲਾਗਯੋ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ॥ ਸਕੈ ਦੂਰਿ ਕਰ ਤੂੰ ਨਹਿ ਤਾਕੋ ॥੧੦॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜੰਤ੍ਰ
 ਤੁਰਤੁ ਲਿਖਿ ਲੀਨੋ ॥ ਲੈ ਤਾਕੇ ਕਰ ਭੀਤਰ ਦੀਨੋ ॥ ਜਾਕੇ ਤੂੰ ਇਕ ਬਾਰ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਢੇਰ ਭਸਮਿ
 ਸੋ ਹੂਹੈ ॥੧੧॥ ਤਾਕੈ ਕਰ ਤੇ ਜੰਤ੍ਰ ਲਿਖਾਯੋ ॥ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਤਹਿ ਕੋ ਦਿਖਰਾਯੋ ॥ ਜਬ ਸੁ ਜੰਤ੍ਰ ਦਾਨੋ ਲਖਿ
 ਲਯੋ ॥ ਸੋ ਜਰਿ ਢੇਰ ਭਸਮ ਹੂ ਗਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦੇਵਰਾਜ ਜਿਹ ਦੈਤ ਕੋ ਜੀਤਿ ਸਕਤ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥
 ਸੋ ਅਬਲਾ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਜਮ ਪੁਰ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਕ੍ਰੁਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕਸੌਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੦॥੧੮੫੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਵੀ ਤੀਰ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਨਾਮ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੋਹਨੀ ਬਸਿ ਹੂ ਗਈ ॥
 ਤਾ ਪੈ ਰੀਝਿ ਸੁ ਆਸਿਕ ਭਈ ॥੧॥ ਜਬ ਹੀ ਭਾਨ ਅਸਤ ਹੂ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪੈਰਿ ਨਦੀ ਤਹ ਆਵੈ ॥
 ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿ ਘਟ ਉਰ ਕੇ ਤਰ ਧਰੈ ॥ ਛਿਨ ਮਹਿ ਪੈਰ ਪਾਰ ਤਿਹ ਪਰੈ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਉਠਿ ਕੈ ਜਬ
 ਧਾਈ ॥ ਸੇਵਤ ਹੁਤੋ ਬੰਧੁ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਪਾਛੇ ਲਾਗਿ ਭੇਦ ਤਿਹ ਚਹਯੋ ॥ ਕਛੁ ਸੋਹਨੀ ਤਾਹਿ ਨ ਲਹਯੋ
 ॥੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਛਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਲਾ ਤਿਸੀ ਠੋਰਿ ਧਾਈ ॥ ਜਹਾਂ ਦਾਬਿ ਕੈ ਬੂਟ ਮੈ ਮਾਟ ਆਈ ॥ ਲੀਯੋ
 ਹਾਬ ਤਾਕੋ ਧਸੀ ਨੀਰ ਮਯਾਨੇ ॥ ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਤਾਕੋ ਯਹੀ ਭੇਦ ਜਾਨੇ ॥੪॥ ਮਿਲੀ ਜਾਇ ਤਾਕੋ ਫਿਰੀ ਫੇਰਿ
 ਬਾਲਾ ॥ ਦਿਪੈ ਚਾਰਿ ਸੋਭਾ ਮਨੋ ਆਗਿ ਜੁਲਾ ॥ ਲਏ ਹਾਬ ਮਾਟਾ ਨਦੀ ਪੈਰਿ ਆਈ ॥ ਕੋਊ ਨਾਹਿ ਜਾਨੈ
 ਤਿਨੀ ਬਾਤ ਪਾਈ ॥੫॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਲੈ ਕਾਚ ਮਾਟਾ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਡਾਰਿ ਦੀਨੋ ਉਸੈ ਰਾਖਿ ਆਯੋ ॥ ਭਏ
 ਸੋਹਨੀ ਰੈਨਿ ਜਬਹੀ ਸਿਧਾਈ ॥ ਵਹੈ ਮਾਟ ਲੈਕੈ ਛਕੀ ਪ੍ਰੇਮ ਆਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਆਧਿਕ ਜਬ ਸਰਿਤਾ
 ਤਰੀ ਮਾਟਿ ਗਯੋ ਤਬ ਛੂਟਿ ॥ ਡੁਬਕੀ ਲੇਤੇ ਤਨ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਬਹੁਰਿ ਗੇ ਛੂਟਿ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਮੇਹੀਵਾਲ
 ਅਧਿਕ ਦੁਖੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਕਹਾਂ ਸੋਹਨੀ ਰਹੀ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਨਦੀ ਬੀਚ ਖੋਜਤ ਬਹੁ ਭਯੋ ॥ ਆਈ ਲਹਿਰ ਡੂਬਿ
 ਸੋਊ ਗਯੋ ॥੮॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਯਹ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਯੋ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਸੋਹਨਿਯਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕਾਚੋ ਘਟ ਵਾਕੋ

{੯੩੯}

ਦੈ ਬੋਰਯੇ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਹੁੰਕੇ ਸਿਰ ਤੋਰਯੇ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ** {੯੩੯}
ਇਕ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੧॥੧੮੬੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਵਧ ਪੁਰੀ ਭੀਤਰ ਬਸੈ ਅਜ ਸੁਤ ਦਸਰਥ ਰਾਵ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰੈ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੇ ਭਾਵ ॥੧॥
ਦੈਤ ਦੇਵਤਨ ਕੇ ਬਨਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ॥ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ਇੰਦ੍ਰ ਨੈ ਲੈ ਦਸਰਥ ਕੇ ਨਾਮ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥**
ਦੂਤਹਿ ਕਹਯੋ ਤੁਰਤੁ ਤੁਮ ਜੈਯਹੁ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਦਸਰਥ ਕੇ ਲਯੈਯਹੁ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਸਕਲ ਕਾਮ ਤਜਿ ਆਵੈ ॥
ਹਮਰੀ ਦਿਸਿ ਹੈ ਜੁਧ ਮਚਾਵੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦੂਤ ਸਤਕ੍ਰਿਤ ਜੋ ਪਠਯੋ ਸੋ ਦਸਰਥ ਪੈ ਆਇ ॥ ਜੋ ਤਾਸੋ ਸ੍ਰਾਮੀ
ਕਹਯੋ ਸੋ ਤਿਹੋ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬਾਸਵ ਕਹਯੋ ਸੁ ਤਾਂਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਨਿ ਭੇਦ ਕੇਕਈ
ਪਾਯੋ ॥ ਚਲੇ ਚਲੋਂ ਰਹਿਹੋ ਤੋ ਰਹਿ ਹੋਂ ॥ ਨਾ ਤਰ ਦੇਹ ਅਗਨਿ ਮੈ ਦਹਿ ਹੋਂ ॥੫॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਨੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ
ਭਾਰੋ ॥ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲੈ ਉਹਿ ਓਰਿ ਪਧਾਰੋ ॥ ਬਾਲ ਕਹਯੋ ਸੇਵਾ ਤਵ ਕਰਹੋ ॥ ਜੂਝੇ ਨਾਥ ਪਾਵਕਹਿ ਬਰਿਹੋ
॥੬॥ ਅਵਧ ਰਾਜ ਤਹੋ ਤੁਰਤੁ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰਨ ਜਹੋ ਜੁਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੁਆ ਜਹ ਬਰਖੈਂ ॥
ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਬੀਰ ਧਨੁਹਿਯਨ ਕਰਖੈਂ ॥੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਬੰਧੇ ਗੋਲ ਗਾੜ੍ਹੇ ਚਲਯੋ ਬੱਜ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਦੇਵ ਦਾਨਵ
ਜਹਾਂ ਹੀ ਹੱਕਾਰੀ ॥ ਗਜੈਂ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈਕੈ ॥ ਪਰੇ ਆਨਿਕੈ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਲੈਕੈ ॥੮॥ ਭੱਜੇ ਦੇਵ ਦਾਨੋ
ਅਨਿਕ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਛਾਡਿਕੈ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਰਹਯੋ ਏਕ ਠਾਢੇ ਤਹਾਂ ਬੱਜ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਪਰਿਯੋ ਤਾਹਿ
ਸੌ ਰਾਵ ਤਹਿ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ॥੯॥ ਇਤੈ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਉਤੈ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਹਟੇ ਨਾ ਹਠੀਲੇ ਮਹਾ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥
ਲਯੋ ਘੋਰਿ ਤਾਕੋ ਚਹੁੰ ਓਰ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਪਵਨ ਉਠੈ ਘਟਾ ਘੋਰ ਜੈਸੇ ॥੧੦॥ ਪਰੀ ਦੇਵ ਦਾਨਵਨ ਕੀ ਮਾਰਿ
ਭਾਰੀ ॥ ਹਠਯੋ ਏਕ ਹਾਠੋ ਤਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਅਜਯਾਨੰਦਜੂ ਕੋ ਸਤੋਂ ਲੋਕ ਜਾਨੈ ॥ ਪਰੇ ਆਨਿ ਸੋਊ ਮਹਾਂ ਰੋਸ
ਠਾਨੈ ॥੧੧॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਦੂਕੇ ॥ ਫਿਰੇ ਆਨਿ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸਾ ਰਾਵ ਜੂਕੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨਾਨ
ਕੇ ਘਾਇ ਮਾਰੈਂ ॥ ਬਲੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਐਸੇ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥੧੨॥ ਹਟੇ ਨਾ ਹਠੀਲੇ ਹਠੇ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥ ਮੰਡੇ ਕੋਪ
ਕੈਕੈ ਮਹਾਂਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੁੰ ਓਰ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਬਾਜੈਂ ॥ ਉਠਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਗਾਜੈਂ ॥੧੩॥ ਕਿਤੇ

ਹਾਂਕ ਮਾਰੈਂ ਕਿਤੇ ਬਾਕ ਦਾਬੇ ॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਹੇ ਕਿਤੇ ਦਾੜ ਚਾਬੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਕ ਸੌਂ ਹਲ ਹਲੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥
 ਕਿਤੇ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਗਏ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸੁਰਨ ਕੀ ਸੈਨਾ ਹੁ ਤੇ ਅਸੁਰ ਨਿਕਸਿਯੋ ਏਕ ॥ ਸੂਤ
 ਸੰਘਾਰਿ ਅਜਨੰਦ ਕੋ ਮਾਰੇ ਬਿਸਿਖ ਅਨੇਕ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਰਥ ਮਾਤ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਸੂਤ ਅਜਿ
 ਸੂਤ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਆਪਨ ਭੇਖ ਸੁਭਟ ਕੋ ਧਰਯੋ ॥ ਜਾਇ ਸੂਤ ਮਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਕਰਯੋ ॥੧੬॥ ਸਜੰਦਨ ਐਸੀ
 ਭਾਂਤਿ ਧਵਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਾਨ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵੈ ॥ ਜਾਯੋ ਚਾਹਤ ਅਜਿ ਸੂਤ ਜਹਾਂ ॥ ਲੈ ਅਬਲਾ ਪਹੁੰਚਾਵੈ
 ਤਹਾਂ ॥੧੭॥ ਐਸੇ ਅਬਲਾ ਰਬਹਿ ਧਵਾਵੈ ॥ ਜਹ ਪਹੁੰਚੈ ਤਾਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਵੈ ॥ ਉਡੀ ਧੂਰਿ ਲਾਰੀ ਅਸਮਾਨਾ ॥
 ਅਸਿ ਚਮਕੈ ਬਿਜੁਰੀ ਪਰਮਾਨਾ ॥੧੮॥ ਤਿਲੁ ਤਿਲੁ ਟੂਕ ਏਕ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕ ਬੀਰ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥
 ਦਸਰਥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਾਜਯੋ ॥ ਰਨ ਮੈ ਰਾਗ ਮਾਰੂਆ ਬਾਜਯੋ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੰਖ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨੂਰੇ
 ਤੁਰਹੀਂ ਭੇਰ ਅਪਾਰ ॥ ਮੁਚੰਗ ਸਨਾਈ ਗੁਡ ਗੁਡੀ ਡਵਰੂ ਢੋਲ ਹਜਾਰ ॥੨੦॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਲੇਂਡੀ
 ਸੁ ਜੋਧਾ ਗਰਜੈ ॥ ਮਹਾ ਭੇਰ ਭਾਰੀਨ ਸੌਂ ਨਾਦ ਬੱਜੈ ॥ ਪਰੀ ਆਨਿ ਭੂਤਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਮੰਡੇ ਕੋਪ ਕੈਕੈ
 ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥੨੧॥ ਦਿਪੈਂ ਹਾਥ ਮੈ ਕੋਟਿ ਕਾਢੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ॥ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਮੈ ਝੂਮਿ ਜੋਧਾ ਜੁਆਨੈ ॥ ਪਰੀ ਆਨਿ
 ਬੀਰਾਨ ਕੀ ਭੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਹੈ ਸਸਤ੍ਰ ਔ ਅਸਤ੍ਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੨੨॥ ਬੱਜੇ ਸਾਰ ਭਾਰੋ ਕਿਤੇ ਹੀ ਪਰਾਏ ॥
 ਕਿਤੇ ਚੁੰਗ ਬਾਂਧੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਪਰੀ ਬਾਨ ਗੋਲਾਨ ਕੀ ਮਾਰਿ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਕ੍ਰਾਰਕੇ ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ
 ॥੨੩॥ ਪਰੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ਮਚਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੇ ॥ ਅਹਿੱਲਾਦ ਜੋਧਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਬਾਢੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈਂ
 ਰੁ ਗਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗਿਨੀ ਪੀਤ ਲੋਹੁ ਸੁਹਾਵੈ ॥੨੪॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬਾਂਕੇ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ
 ਕੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੈ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਲੈ ਸੂਰ ਕਮਾਨ ਐਚੈ ॥ ਕਿਤੇ ਘੋਚਿ ਜੋਧਾਨ ਕੇ ਕੇਸ ਖੈਚੈ ॥੨੫॥ ਕਹੂੰ ਪਾਰਬਤੀ
 ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ਬਨਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਗਾਵੈ ॥ ਕਹੂੰ ਕੋਪ ਕੈ ਡਾਕਨੀ ਹਾਂਕ ਮਾਰੈ ॥ ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ
 ਬਿਨਾ ਹੀ ਸੰਘਾਰੈ ॥੨੬॥ ਕਹੂੰ ਦੁੰਦਭੀ ਢੋਲ ਸਹਨਾਇ ਬੱਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਗਰਜੈ ॥ ਪਰੇ ਕੰਠ ਫਾਂਸੀ
 ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਮੂਏ ॥ ਤਨੰ ਤਜਾਗ ਗਾਮੀ ਸੁ ਬੈਕੁੰਠ ਹੂਏ ॥੨੭॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮੈ ਦੇਵ ਦੇਵਾਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਾਨ

ਸੁਰਲੋਕ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਹਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਇ ਲਾਰੇ ਮਹਾਂਬੀਰ ਝੂਮੈ ॥ ਮਨੋ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਮਾਲੰਗ ਘੂਮੈ ॥੨੮॥
 ਬਲੀ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥ ਹਨੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਮਹਾਂ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਤਿਸੀ
 ਠੋਰ ਛੂਟੇ ॥ ਉਡੇ ਛਿੱਪ੍ਰ ਸੌ ਪੱਤ੍ਰ ਸੇ ਛੱਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥੨੯॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਗਾੜੇ ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ
 ਤੇ ਕੋਪ ਕੈਕੈ ਹਕਾਰੇ ॥ ਹੂਏ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਜੰਗਾਹ ਮਜਾਨੈ ॥ ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਘਨੇ ਸਜਾਮ ਜਾਨੈ ॥੩੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਅਜਿ ਸੁਤ ਜਹਾਂ ਚਿੱਤ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥ ਤਹੀਂ ਕੇਕਈ ਲੈ ਪਹੁਚਾਵੈ ॥ ਅਥਿਣ ਰਾਖਿ ਐਸੇ ਰਥ
 ਹਾਂਕਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਿਯ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਯੋ ॥੩੧॥ ਜਹਾਂ ਕੇਕਈ ਲੈ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਅਜਿ ਸੁਤ ਤਾਕੋ
 ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਐਸੋ ਕਰਯੋ ਬੀਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਖਬਰੈਂ ਗਈ ਰੂਮ ਅਰੁ ਸਾਮਾ ॥੩੨॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ
 ਦੁਸਟ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬਾਸਵ ਕੇ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਗਹਯੋ ਦਾਂਤ ਤ੍ਰਿਣ ਉਬਰਯੋ ਸੋਊ ॥ ਨਾਂ ਤਰ ਜਿਯਤ
 ਨ ਬਾਚਯੋ ਕੋਊ ॥੩੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਤਿ ਰਾਖਿਯੋ ਰਥ ਹਾਂਕਿਯੋ ਸੂਰਨ ਦਯੋ ਖਪਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੁੱਧ ਦੈ ਬਰ
 ਲਏ ਕੈਕੈ ਅਤਿ ਸੁਭ ਕਾਇ ॥੩੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ
 ਸੌ ਦੋਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੨॥੧੮੯੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਅਸਟ ਨਦੀ ਜਿਹ ਠਾਂ ਮਿਲਿ ਗਈ ॥ ਬਹਤੀ ਅਧਿਕ ਜੋਰ ਸੌ ਭਈ ॥ ਠੱਟਾ ਸਹਰ ਬਸਯੋ ਤਹੱ
 ਭਾਰੋ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਦੂਸਰ ਸੂਰਗ ਸੁਧਾਰੋ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਹਾਂ ਧਾਮ ਪਤਿਸਾਹ ਕੇ ਜੱਲਨ ਨਾਮਾ ਪੂਤ ॥ ਸੂਰਤਿ
 ਸੀਰਤਿ ਮੈ ਅਧਿਕ ਬਿਧਿ ਨੈ ਸਜਯੋ ਸਪੂਤ ॥੨॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਾਕੋ ਲਖੈ ਰੀਝਿ ਰਹੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਗਿਰੈ ਮੂਰਛਨਾ
 ਹੂ ਧਰਨਿ ਤਨਿਕ ਰਹੈ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੩॥ ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਸਿਕਾਰ ਕੋ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸਯੋ ਆਇ ॥ ਮ੍ਰਿਗਿਯਨ
 ਕੋ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਤਰਲ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ ਮਿਰਗ ਆਗੇ ਤਿਹੱ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹੱ ਪਾਛੇ ਤਿਨ
 ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਸੈਨ ਐਸੇ ਵਹ ਧਾਯੋ ॥ ਸਹਰ ਬੂਬਨਾ ਕੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥੫॥ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਖਾ ਜਬ ਤਾਹਿ
 ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਬਾਗ ਬੂਬਨਾ ਕੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਾਨੀ ਉਤਰਿ ਅੱਸੁ ਤੇ ਪੀਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਤਬ ਨਿੰਦ੍ਰਹਿ ਗਹਿ ਲੀਯੋ
 ॥੬॥ ਤਬ ਤਹ ਸੋਇ ਰਹਯੋ ਸੁਖ ਪਾਈ ॥ ਭਈ ਸਾਂਝ ਅਬਲਾ ਤਹ ਆਈ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਜਬ ਤਾਹਿ

ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾਕੇ ਤਨ ਮਾਰਯੋ ॥੭॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਚੇਰੀ
 ਹੈ ਗਈ ॥ ਤਾਕੀ ਲਗਨ ਚਿੱਤ ਮੈ ਲਾਗੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਿਗਰੀ ਤਿਹ ਭਾਗੀ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਕੇ ਲਾਗਤ
 ਚਿੱਤ ਮੈ ਲਗਨ ਪਿਯਾ ਕੀ ਆਨ ॥ ਲਾਜ ਭੂਖਿ ਭਾਗਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਤ ਸਕਲ ਸਯਾਨ ॥੯॥ ਜਾ ਦਿਨ ਪਿਯ
 ਪਯਾਰੋ ਮਿਲੈ ਸੁਖ ਉਪਜਤ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਸੋ ਸੁਖ ਜਗਤ ਮੈ ਹਰ ਪੁਰ ਹੂੰ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧੦॥ ਜਾਕੇ ਤਨ
 ਬਿਰਹਾ ਬਸੈ ਲਗਤ ਤਿਸੀ ਕੋ ਪੀਰ ॥ ਜੈਸੇ ਚੀਰਹਿਰੋਲ ਕੋ ਪਰਤ ਗੋਲ ਪਰ ਭੀਰ ॥੧੧॥ ਬੁਬਨਾ ਬਾਚ ॥
 ਕੌਨ ਦੇਸ ਏਸੂਰਜ ਤੂੰ ਕੌਨ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਵ ॥ ਕਯੋ ਆਯੋ ਇਹ ਠੋਰ ਤੂੰ ਮੋਕਹ ਭੇਦ ਬਤਾਵ ॥੧੨॥ ਜਲੂ ਬਾਚ ॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਠੱਟਾ ਦੇਸ ਏਸੂਰ ਮੁਹ ਜਾਯੋ ॥ ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਇਹ ਠਾਂ ਆਯੋ ॥ ਪਿਯਤ ਪਾਨਿ ਹਾਰਯੋ ਸ੍ਰੈ ਗਯੋ ॥
 ਅਬ ਤੁਮਰੋ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਤਰੁਨਿ ਬਸਿ ਹੈ ਗਈ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜੈਸੇ ਬੁੰਦ
 ਕੀ ਮੇਘ ਜਯੋ ਹੋਤ ਨਦੀ ਮੈ ਲੀਨ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਲ ਕੀ ਉਰ ਬਸੀ ਬਿਸਰੀ ਸਕਲ ਸਯਾਨ ॥ ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਨਾ
 ਹੈ ਧਰਨਿ ਬਿਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੧੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਰਕਤ ਨ ਰਹਯੋ ਸਰੀਰ ਲੋਕ ਲਾਜ ਬਿਸਰੀ ਸਕਲ ॥
 ਅਬਲਾ ਭਈ ਅਧੀਰ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਪਿਯ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਮੀਤ ਪਯਾਰੋ ਪੈਯੈ ॥ ਤੋਨ
 ਘਰੀ ਉਪਰ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥ ਬਿਰਹ ਬਧੀ ਚੇਰੀ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਬਿਸਰਿ ਲਾਜ ਲੋਗਨ ਕੀ ਗਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਨਿਰਖਿ ਬੁਬਨਾ ਬਸਿ ਭਈ ਪਰੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਫਾਂਸ ॥ ਭੂਖ ਪਯਾਸ ਭਾਜੀ ਸਕਲ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੀ ਦਾਸ ॥੧੮॥
 ਬੱਤਿਸ ਅਭਰਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਸੋਰਹ ਸਜਤ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਨਾਕ ਛਿਦਾਵਤ ਆਪਨੋ ਪਿਯ ਕੇ ਹੇਤੁ ਪਯਾਰ ॥੧੯॥
 ਤੀਯ ਪਿਯਾ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਐਸੋ ਲਾਗਯੋ ਨੇਹ ॥ ਭੂਖ ਲਾਜ ਤਨ ਕੀ ਗਈ ਦੁਹੁਅਨ ਬਿਸਰਯੋ ਗ੍ਰੇਹ ॥੨੦॥ ਸਵੈਯਾ ॥
 ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਗਸੈ ਨਹਿ ਕਾਹੂ ਸੋ ਲੋਕ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਰਾਖੈ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਨ ਬੈਠਿ ਸਕੈ ਬਿਲਮੈ ਨਹਿ
 ਬਾਲ ਹਹਾ ਕਰਿ ਭਾਖੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ਸਮਾਜਨ ਸੋ ਸੁਖ ਛਾਡਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੈ ਦੁਖ ਗਾਖੈ ॥ ਤੀਰ ਲਗੋ ਤਰਵਾਰਿ
 ਲਗੋ ਨ ਲਗੋ ਜਿਨਿ ਕਾਹੂ ਸੋ ਕਾਹੂ ਕੀ ਆਖੈ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਬੁਬਨਾ ਕੋ ਧਰਨਿ ਲੋਟਤ ਮਾਤ ਅਧੀਰ ॥
 ਚਤੁਰਿ ਹੁਤੀ ਚੀਨਤ ਭਈ ਪਿਯ ਬਿਰਹਾ ਕੀ ਪੀਰ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਾਂਕੀ ਲਗਨਿ ਕਿਸੂ ਸੋ ਲਾਗੀ ॥ ਤਾਤੇ

ਭੂਖਿ ਪਯਾਸ ਸਭ ਭਾਰੀ ॥ ਤਾਂਤੇ ਬੇਗਿ ਉਪਾਯਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸਗਰੋ ਸੋਕ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥੨੩॥ ਹਿੰਦੈ
 ਮੰਤ੍ਰੁ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜ ਪਤਿ ਸੋਂ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁਤਾ ਤਰੁਨਿ ਤੁਮਰੇ ਗਿਹੁ ਭਈ ॥ ਤਾ
 ਕੀ ਕਰਨ ਸਗਾਈ ਲਈ ॥੨੪॥ ਯਾਕੋ ਅਧਿਕ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈ ਹੈ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਾਨ ਬੁਲੈ ਹੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ
 ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭਨ ਪਰ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਜੋ ਚਿਤ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਕਹੋ ਬਰਿ ਹੈ ॥੨੫॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਯਹ ਬਯੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥
 ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਸਭਹੀਨ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਹੁ ਦੂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਨਰਪਤਿ ਸਭ ਠੋਰਨ ਤੇ ਆਏ ॥੨੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਤੈਨ ਬਾਗ ਮੈ ਬੁਬਨਾ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤ ਕਰਤ ਪਜਾਨ ॥ ਭੇਟਤ ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਕੋ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਗਿਹੁ ਆਨਿ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੁ ਮੈ ਭਈ ॥ ਦੁਹੁ ਅਨ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥ ਕਮਲ ਨਾਭ ਕੀ ਛਬਿ ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥
 ਟੂਕ ਦੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਾਰ ਇਕ ਜਨਿਯਤ ॥੨੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਪਿਤ ਬੁਬਨਾ ਰਾਜਾ ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਗਯਾ
 ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦਈ ਰੁਚੈ ਬਰੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥੨੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯਹੈ ਸੰਕੇਤ ਤਹਾ ਬਦਿ ਆਈ ॥ ਸਾਹਿ ਜਲਾਲਹਿ
 ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜਬ ਹੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਵੁ ਪਰ ਕਰਿਹੋ ॥ ਫੂਲਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਉਰ ਡਰਿ ਹੋ ॥੩੦॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਵਾਨ
 ਦੇਖਨ ਨ੍ਰਿਪ ਗਈ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤ ਸਭਹਿਨ ਪਰ ਭਈ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਸਾਹ ਜਲਾਲ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਫੂਲ ਹਾਰ
 ਤਾਕੇ ਉਰ ਡਾਰਯੋ ॥੩੧॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਬ ਬਾਜਨ ਬਾਜੇ ॥ ਜਨਿਯਤ ਸਾਹਿ ਜਲੂ ਕੇ ਗਾਜੇ ॥ ਸਭ ਨ੍ਰਿਪ
 ਬੱਕ ਫੂਕ ਹੈ ਗਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਲੂਟਿ ਬਿਧਾਤਹਿ ਲਏ ॥੩੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫੂਕ ਬਕਤੁ ਭੇ ਸਭ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਏ ਆਪਨੇ
 ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਜੱਲੂ ਬੁਬਨਾ ਕੋ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਬਢਤ ਭਯੋ ਨੇਹ ॥੩੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਆਈ ॥
 ਜਾਨੁਕ ਰੰਕ ਨਵੋਂ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਐਸੇ ਬਸਿ ਤਰੁਨੀ ਹੈ ਗਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਹ ਜਲਾਲੈ ਭਈ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਅਰੁਨ ਬਸਤੁ ਅਤਿ ਕ੍ਰਾਂਤ ਤਿਹ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ਤਾਂਹਿ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ॥੩੫॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੁ ਕੀ ਲਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕੋ ਸਭ ਗਾਵਤ ਅਨੁਰਾਰੀ ॥ ਸੋਤ ਜਗਤ ਡੋਲਤ ਹੀ ਮਗ ਮੈ ॥
 ਜਾਹਿਰ ਭਈ ਸਗਲ ਹੀ ਜਗ ਮੈ ॥੩੬॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ
 ਸੋ ਤਿੰਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੩॥੧੯੩੫॥ ਅਫਜੂ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਅਬਲਾ ਥੀ ਜਾਟ ਕੀ ਤਸਕਰ ਸੌ ਤਿਹੱ ਨੇਹ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਵਤ ਤੌਨ ਸੌ ਨਿੱਤਿ ਬੁਲਾਵਤ ਗ੍ਰੇਹ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਸਕਰ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਨਾਰਿ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਚੋਰ ਤੁਮ
 ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵਤ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਨਿਜੁ ਧਨ ਹਿਰਿ ਲੈ ਜਾਵਤ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਂਪਤ ਹੋ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਨੈਕੁ
 ਨਿਹਾਰਤ ਭੋਰ ॥ ਭੱਜਤ ਸੰਧਿ ਕੋ ਤਜਿ ਸਦਨ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਵੋ ਚੋਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਂਧਿ ਦੈ ਦਰਬੁ
 ਚੁਰਾਵੈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਖਰਾਵੈ ॥ ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਸੋ ਤਸਕਰ ਤਿਹ ਰਾਹ ਪਧਾਰੈ
 ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਨੁ ਤਸਕਰ ਕੋ ਅਮਿਤ ਦੈ ਘਰ ਤੇ ਦਯੋ ਪਠਾਇ ॥ ਕੋਟਵਾਰ ਕੋ ਖਬਰਿ ਕਰਿ ਹੋ ਮਿਲਿਹੋ
 ਤੁਹਿ ਆਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਚੋਰ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਦੈ ਸਾਂਧਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਪਤਿਹਿ
 ਜਗਾਇ ਕਹਯੋ ਧਨ ਹਰਯੋ ॥ ਇਹ ਦੇਸੇਸ ਨਜਾਇ ਨਹਿ ਕਰਯੋ ॥੬॥ **ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ** ॥ ਕੋਟਵਾਰ ਪੈ ਜਾਇ
 ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਕਿਨੀ ਚੋਰ ਧਨ ਹਰਯੋ ਹਮਾਰਯੋ ॥ ਸਕਲ ਲੋਕ ਤਿਹ ਠਾਂ ਪਗ ਧਰਿਯੈ ॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂਕ ਨਜਾਇ
 ਬਿਚਰਿਯੈ ॥੭॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਕੋ ਲਜਾਈ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਸਾਂਧਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਾਕੋ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ
 ਪਤਿ ਰੋਯੋ ॥ ਚੋਰਨ ਮੋਰ ਸਕਲ ਧਨੁ ਖੋਯੋ ॥੮॥ ਦੇਖਤ ਤਿਨੈ ਮੁੰਦ ਵਹ ਲਈ ॥ ਰਹਨ ਤੈਸਿਯੈ ਅੰਤਰ
 ਦਈ ॥ ਦਿਨ ਬੀਤਯੋ ਰਜਨੀ ਹੂ ਆਈ ॥ ਤਿਸੀ ਪੈਂਡ ਹੂ ਆਪੁ ਸਿਧਾਈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਜੀ ਔ ਕੁਟਵਾਰ
 ਪੈ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸਾਂਧਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਧਨੁ ਪਹੁਚਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰ ਮਿਲੀ ਤਿਹ ਜਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭ
 ਕੋਊ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਨਜਾਇ ਨ ਭਯੋ ਤਾਹਿ ਕਰ ਮਾਨੈ ॥ ਧਨੁ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਝੰਖਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥
 ਹੂ ਜੋਗਿਨਿ ਬਨ ਮਾਂਝ ਸਿਧਈ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ
 ਸੌ ਚਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੪॥੧੯੪੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਅਲਿਮਰਦਾਂ ਕੋ ਸੁਤ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਤਾਸਬੇਗ ਨਾਮਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਬੱਚਾ ਜੌਹਰੀ ਕੋ ਤਿਨ ਹੇਰਯੋ ॥
 ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਰਿਪੁ ਤਾਕੋ ਘੇਰਯੋ ॥੧॥ ਤਾਕੇ ਦੂਰੇ ਦੇਖਨ ਜਾਵੈ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥ ਕੇਲ ਕਰੋ
 ਯਾਸੋ ਚਿਤ ਭਾਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਦੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੨॥ ਦੂਤ ਅਨੇਕ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਵੈ ॥ ਮੋਹਨਰਾਇ

ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਤਿਹ ਤਾਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾਸਬੇਗ ਤਾਸੋ ਖਿਝਿ ਮਾਰਯੋ ॥੩॥ ਚੋਟਨ ਲਗੇ
 ਦੂਤ ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਜਾਨਿ ਜਤਨ ਤਿਹ ਕਰਯੋ ॥ ਮੋਹਨ ਆਜੁ ਕਹਯੋ ਮੈ ਐਹੋ ॥ ਤਾਕੋ ਤਾਸਬੇਗ
 ਤੂੰ ਪੈਹੋ ॥੪॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਫੂਲਿ ਜੜੁ ਗਯੋ ॥ ਸਾਚ ਬਾਤ ਚੀਨਤ ਚਿਤ ਭਯੋ ॥ ਲੋਗ ਉਠਾਇ ਪਾਨ
 ਮਦ ਕਰਯੋ ॥ ਮਾਨੁਖ ਹੁਤੇ ਜੋਨਿ ਪਸੁ ਪਰਯੋ ॥੫॥ ਮੋਮਨ ਮੋਲ ਮੋਹਨਹਿ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਤੇ ਮੈ ਚੇਰੋ ਹੈ ਗਯੋ ॥
 ਏਕ ਬਾਰ ਜੋ ਤਾਂਹਿ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਤਾਂ ਪੈ ਸਭ ਵਾਰੋ ॥੬॥ ਬਿਨੁ ਸੁਧਿ ਭਏ ਦੂਤ ਤਿਹ ਚੀਨੋ ॥
 ਅੰਡ ਫੋਰਿ ਆਸਨ ਪਰ ਦੀਨੋ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਪਾਗ ਤਿਹ ਹਰੀ ॥ ਮੂਰਖ ਕੋ ਸੁਧਿ ਕਛੁ ਨ ਪਰੀ ॥੭॥
 ਮਦਰਾ ਕੀ ਅਤਿ ਭਈ ਖੁਮਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਲਗੇ ਜੜੁ ਬੁਧਿ ਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਭਯੋ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਤਬ
 ਤਿਨ ਅਪਨੋ ਆਪ ਸੰਭਾਰੋ ॥੮॥ ਹਾਥ ਜਾਇ ਆਸਨ ਪਰ ਪਰਯੋ ॥ ਚੌਕਿ ਬਚਨ ਤਬ ਮੂੜ ਉਚਰਯੋ ॥
 ਨਿਕਟ ਆਪਨੋ ਦੂਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਹਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੱਤ ਭਏ ਤੁਮ ਮਦ ਭਏ
 ਸਕਯੋ ਕਛੁ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥ ਮਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੁਮਰੇ ਸਦਨ ਆਯੋ ਮੋਹਨ ਰਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੋਹਨ ਤੁਮਕੋ
 ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਭਾਵ ਲਡਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕਛੁ ਸੰਕਾ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ
 ਪਾਗ ਦੈ ਡਾਰੀ ॥੧੧॥ ਤਾਸੋ ਅਧਿਕ ਕੇਲ ਤੈਂ ਕੀਨਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਕੋ ਰਸ ਲੀਨਿ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਪ੍ਰਾਤ
 ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਤਾਂਹਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤੇ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਹੈ ਸੋਯੋ ॥ ਪਰੇ ਪਰੇ ਆਧੋ
 ਦਿਨ ਖੋਯੋ ॥ ਮਿਟਿ ਮਦ ਗਯੋ ਜਬੈ ਸੁਧ ਪਾਈ ॥ ਤਬ ਮੋਕੋ ਤੈਂ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥੧੩॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਰੀਝਿ
 ਜੜੁ ਗਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਧਿਕ ਧਨੁ ਦਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਨੈਕੁ ਨ ਚੀਨਿ ॥ ਲੂਟਯੋ ਹੁਤੇ ਲੂਟਿ ਧਨੁ
 ਲੀਨਿ ॥੧੪॥ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਹ ਨਿੱਤਿ ਬਨਾਵੈ ॥ ਮਦਰੋ ਪਜਾਇ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੁਾਵੈ ॥ ਸੁਧਿ ਬਿਨੁ ਭਯੋ ਤਾਂਹਿ
 ਜਬ ਜਾਨੈ ॥ ਲੇਤ ਉਤਾਰਿ ਜੁ ਕਛੁ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਐਸੇ ਕਰੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਹੁ ਸਕੈ ਮੂੜ ਨਹਿ
 ਪਾਇ ॥ ਮਦਰੋ ਅਧਿਕ ਪਿਵਾਇਕੈ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਲੈ ਜਾਇ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੫॥੧੯੬੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਰਿ ਯਾਰ ਮਿਲਿ ਮਤਾ ਪਕਾਯੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਭੂਖਿ ਅਧਿਕ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਜਤਨ ਕਛੂ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥ ਬਕਰਾ ਯਾ ਮੂਰਖ ਕੋ ਹਰਿਯੈ ॥੧॥ ਕੋਸ ਕੋਸ ਲਗਿ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥ ਮਨ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਤ ਭਏ ॥ ਵਹ ਜਾਕੇ ਆਗੇ ਹੂ ਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤਾਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨॥ ਕਹਾਂ ਸੁ ਏਹਿ ਕਾਂਧੇ ਪੈ ਲਯੋ ॥ ਕਾ ਤੇਰੀ ਮਤਿ ਕੋ ਹੂ ਗਯੋ ॥ ਯਾਕੋ ਪਟਕਿ ਧਰਨਿ ਪਰ ਮਾਰੋ ॥ ਸੁਖ ਸੇਤੀ ਨਿਜ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਲੋ ਮਨੁਖ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ਤੋ ਹਮ ਭਾਖਤ ਤੋਹਿ ॥ ਕੂਕਰ ਤੈ ਕਾਂਧੇ ਲਯੋ ਲਾਜ ਲਗਤ ਹੈ ਮੋਹਿ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਾਰਿ ਕੋਸ ਮੂਰਖ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਚਹੂੰਅਨ ਯੋ ਬਚ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸਾਚੁ ਸਮੁਝਿ ਲਾਜਤ ਚਿਤ ਭਯੋ ॥ ਬਕਰਾ ਸ੍ਰਾਨਿ ਜਾਨਿ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਿਨ ਚਾਰੋ ਗਹਿ ਤਿਹੋ ਲਯੋ ਭਖਿਯੋ ਤਾਕਹੋ ਜਾਇ ॥ ਅਜ ਤਜਿ ਭਜਿ ਜੜੁ ਘਰ ਗਯੋ ਛਲ ਨਹਿ ਲਖਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਅ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੬॥੧੯੬੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਜਾਟ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਮੈਨ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਸੋਇ ਜਬ ਜਾਵੈ ॥ ਜਾਰ ਤੀਰ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਧਾਵੈ ॥੧॥ ਜਬ ਸੋਯੋ ਜੋਧਨ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਤਬਹੀ ਮੈਨ ਕੁਅਰਿ ਜੀ ਜਾਰੀ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਛੇਰਿ ਜਾਰ ਪੈ ਗਈ ॥ ਲਾਰੀ ਸਾਂਧਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਗਈ ॥੨॥ ਤਬ ਗਿ੍ਹ ਪਲਟਿ ਬਹੁਰਿ ਵਹੁ ਆਈ ॥ ਜੋਧਨ ਦੇਵਹਿ ਦਯੋ ਜਗਾਈ ॥ ਤੇਰੀ ਮੱਤਿ ਕੋਨੈ ਕਹੁ ਹਰੀ ॥ ਲਾਰੀ ਸਾਂਧਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਪਰੀ ॥੩॥ ਜੋਧਨ ਜਗਤ ਲੋਗ ਸਭ ਜਾਗੇ ॥ ਗਿ੍ਹ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਚੋਰ ਤਬ ਭਾਗੇ ॥ ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਬਾਂਧਿ ਕਈ ਲਏ ॥ ਕੇਤੇ ਤ੍ਰਿਸਤ ਭਾਜਿ ਕੈ ਗਏ ॥੪॥ ਜੋਧਨ ਦੇਵ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਭਯੋ ॥ ਮੋਰੋ ਧਾਮ ਰਾਖਿ ਇਹ ਲਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਅਧਿਕ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ॥ ਜੜੁ ਕੋ ਕਛੂ ਖਬਰਿ ਨਹਿ ਪਰੀ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਾਮ ਉਬਾਰਯੋ ਆਪਨੋ ਕੀਨਿ ਚੋਰ ਖੁਆਰੁ ॥ ਮੀਤ ਜਗਾਯੋ ਆਨਿ ਕੈ ਧੰਨਿ ਸੁ ਮੈਨ ਕੁਆਰਿ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੭॥੧੯੭੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਮੁਨਿ ਇਕਠਾਂ ਕਿਯੋ ਪਖਾਨ ॥ ਹੇਰਿ ਅਪਸਰਾ ਬਸਿ ਭਯੋ ਸੋ ਤੁਮ ਸੁਨਹੁ ਸੁਜਾਨ

॥੧॥ ਰੰਭਾ ਨਾਮਾ ਅਪਸਰਾ ਤਾਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਮੁਨਿਕੋ ਗਿਰਯੋ ਤੁਰਤੁ ਹੀ ਬੀਰਜ ਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰ ॥੨॥
 ਗਿਰਯੋ ਰੇਤ ਮੁਨਿ ਕੋ ਜਬੈ ਰੰਭਾ ਰਹਯੋ ਅਧਾਨ ॥ ਡਾਰਿ ਸਿੰਧੁ ਸਰਿਤਾ ਤਿਸੈ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕਰਯੋ ਪਯਾਨ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਬਹਤ ਬਹਤ ਕੰਨਯਾ ਤਹ ਆਈ ॥ ਆਗੇ ਜਹਾਂ ਸਿੰਧੁ ਕੋ ਰਾਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਦੱਤ ਸੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਤਹ ਤੇ ਕਾਢਿ
 ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਪਾਰੀ ॥੪॥ ਸਸਿਯਾ ਸੰਖਯਾ ਤਾਕੀ ਧਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ॥ ਜਬ ਜੋਬਨ ਤਾਕੋ
 ਹੂੰ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਯੋ ॥੫॥ ਪੁੰਨੂ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕੋ ਚੀਨਿ ॥ ਪਠੈ ਦੂਤ ਤਾਕੋ ਇਕ ਦੀਨਿ ॥
 ਪੁੰਨੂ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਰਾਵ ਬਯਾਹ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮ੍ਰਿਗੀਅਹਿ ਤੇ ਜਾਕੇ ਸਰਸ
 ਨੈਨ ਬਿਰਾਜਤ ਸਯਾਮ ॥ ਜੀਤਿ ਲਈ ਸਸਿ ਕੀ ਕਲਾ ਯਾਤੇ ਸਸਿਯਾ ਨਾਮ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਪੁਰ ਕੇ ਲੋਕ ਸਕਲ
 ਮਿਲਿ ਆਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਗੀਤ ਸਭੈ ਸੁਭ ਗਾਵਹਿ ॥ ਸਸਿਯਹਿ ਹੇਰਿ ਸਭੈ
 ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਦੁੰਦਭਿ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਤਰੁਨਿ ਬ੍ਰਿਧਿ ਬਾਲਾ ਜਿਤੀ ਗ੍ਰਿਹ
 ਮਹਿ ਰਹੀ ਨ ਏਕ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਧਾਮ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਦੁਹੰਅਨ ਬਲਿ ਜਾਹੀ ॥
 ਇਨ ਭੀਤਰਿ ਪੁੰਨੂ ਕਹੁ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸਬੁਜ ਧਨੁਖ ਜਾਕੇ ਕਰ ਸੋਹੈ ॥੧੦॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੇ ਸਭਹੀ
 ਘਰ ਯੋ ਪੁਰ ਆਜੁ ਕੁਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਦਿਵਾਵਤ ਆਵਤਿ ਨਾਗਰਿ ਗਾਰੀ ॥ ਭੇਰ
 ਹਜਾਰ ਬਜੀ ਇਕ ਬਾਰ ਮਹਾਂ ਛਬਿਯਾਰ ਹਸੈ ਮਿਲਿ ਨਾਰੀ ॥ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਕਹੈ ਜਗਦੀਸ ਇਹ ਜੋਰੀ ਜਿਯੋ
 ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥੧੧॥ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਲਖੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਕੋ ਉਪਜਯੋ ਸੁਖ ਭਾਰੋ ॥ ਭੀਰ ਭਈ ਨਰ
 ਨਾਰਿਨ ਕੀ ਸਭਹੁੰ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਡਾਰੋ ॥ ਪੂਰਨ ਪੁੰਨਯ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਆਜੁ ਮਿਲਯੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਮੀਤ ਪਿਯਾਰੋ ॥
 ਆਵਤ ਜਾਂਹਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ਸੁ ਬਾਲ ਜੀਓ ਪਤਿ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੨॥ ਕੇਸਰਿ ਅੰਗ ਬਰਾਤਿਨ ਕੇ ਛਿਰ
 ਕੇ ਮਿਲਿ ਬਾਲ ਸੁ ਆਨੰਦ ਜੀਕੇ ॥ ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਛਕੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ ਨੀਕੇ ॥ ਰਾਜ ਕੋ ਰੂਪ
 ਲਖੇ ਅਤਿ ਹੀ ਗਨ ਰਾਜਨ ਕੇ ਸਭ ਲਾਗਤ ਫੀਕੇ ॥ ਯੋ ਮੁਸਕਾਹਿ ਕਹੈ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜਾਂਹਿ ਪਿਯਾਰੀ
 ਕੇ ਪੀ ਕੇ ॥੧੩॥ ਸਾਤ ਸੁਹਾਗਨਿ ਲੈ ਬਟਨੋ ਘਸਿ ਲਾਵਤ ਹੈ ਪਿਯ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ॥ ਮੁਰਛਾਇ ਲੁਭਾਇ ਰਹੀ ਅਬਲਾ

ਲਖਿ ਲਾਲਚੀ ਲਾਲ ਤਿਸੀ ਛਿਨ ਮੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਸੁ ਰਾਜਤ ਹੈ ਤਿਨ ਮੈ ਲਖਿਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਸਜਿ
 ਸਾਜ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਸੁ ਮਨੋ ਨਿਸਿ ਰਾਜ ਨਛੱਤ੍ਰਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥੧੪॥ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਸੰਖ ਸੁਰੇਸ ਕੇ ਆਵਜ ਸੂਰ ਕੇ ਨਾਦ
 ਸੁਨੇ ਦਰਵਾਜੇ ॥ ਮੌਜਨ ਕੇ ਮੁਰਲੀ ਮਧੁਰੀ ਧੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਬਹੁ ਦੁੰਦਭਿ ਬਾਜੇ ॥ ਜੀਤ ਕੇ ਜੰਗ ਮਹੇਸਨ ਕੇ ਮੁਖ ਮੰਗਲ
 ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਦਲ ਰਾਜੇ ॥ ਬਜਾਹਤ ਹੀਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਤਬੈ ਅਤਿ ਆਨੰਦ ਕੇ ਅਤਿ ਆਨਕ ਬਾਜੇ ॥੧੫॥ ਬਜਾਹ
 ਭਯੋ ਜਬਹੀਂ ਇਹ ਸੋਂ ਤਬ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਚੌਕਿ ਰਹੀ ਅਤਿ ਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਛੁ ਔਰ ਹੁਤੀ ਅਬ
 ਔਰ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੇ ਲਿਖਿ ਜੰਤ੍ਰ ਘਨੇ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਲਾਰੀ ਉਚਾਟ ਰਹੈ ਚਿਤ ਮੈ
 ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੁਹਾਇ ਪਿਯਾ ਕੋ ਪਿਯਾਰੀ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯੋ ਉਚਾਟ ਅਤਿਹੀ ਤਿਹੋਂ ਲਾਰੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖਿ ਸਿਗਰੀ
 ਹੀ ਭਾਰੀ ॥ ਸੋਤ ਉਠੈ ਚਕਿ ਕਛੁ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਛੋਰਿ ਬਾਹਰੇ ਧਾਵੈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਸਸਿਯਾ
 ਅਤਿ ਚਮਕਿ ਚਿਤ ਤਾਕੋ ਕਿਯੋ ਉਪਾਇ ॥ ਸਖੀ ਜਿਤੀ ਸਜਾਨੀ ਹੁਤੀ ਤੇ ਸਭ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਯਹ ਕਿਯੋ ਉਪਾਈ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਸਸਿਯਾ ਸੰਗ ਪ੍ਰੇਮ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਪਹਿਲੀ
 ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੧੯॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਬਰਸ ਦਿਵਸ ਕੋ ਇਕ ਦਿਨ ਜਾਨੈ ॥
 ਤਾ ਪਰ ਮੱਤ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਰਾਜ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਯੋ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਤਰੁਨਿ ਦੂਜੇ ਚਤੁਰਿ
 ਤਰੁਨ ਤੀਸਰੇ ਪਾਇ ॥ ਚਹਤ ਲਗਾਯੋ ਉਰਨ ਸੋ ਛਿਨਕਿ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਇ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾਸੋਂ
 ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਲਾਰੀ ਰਹਤ ਤਵਨ ਕੇ ਉਰ ਸੋਂ ॥ ਜੈਸੇ ਭਾਂਤਿ ਮਾਖਿਕਾ ਗੁਰ
 ਸੋਂ ॥੨੨॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਲਾਲ ਕੋ ਖਯਾਲ ਅਨੂਪਮ ਹੇਰਿ ਸੁ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਮਨ ਮਾਰੀ ॥ ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਛਕੇ
 ਰਸ ਸੋਂ ਦੋਊ ਹੇਰਿ ਤਿਨੈ ਮਨ ਮੈ ਬਲਿਜਾਰੀ ॥ ਕਾਮਕਸੀ ਸੁ ਸਸੀ ਸਸਿ ਸੀ ਛਬਿ ਮੀਤ ਸੋ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਮੁਸਕਾਰੀ ॥
 ਯੋ ਡਹਕੀ ਬਹਕੀ ਛਬਿ ਯਾਰ ਪਿਯਾਹੂੰ ਕੋ ਪਾਇ ਪਤੀਜਤ ਨਾਰੀ ॥੨੩॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਜੋਬਨ ਕੇ ਜੋਰ ਜੋਰਾਵਰੀ
 ਜਾਰੀ ਜਾਲਿਮ ਸੋ ਜਗ ਤੇ ਅਨਜਾਰੀ ਯੋ ਬਿਸਾਰੀ ਸੁਧਿ ਚੀਤ ਕੀ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਲਾਗਿਯੈ ਰਹਤ ਤਾਸੋਂ ਛਬਿ
 ਕੀ ਜਯੋਂ ਏਕੈ ਹੈ ਗਈ ਸੁ ਮਾਨੋ ਐਸੀ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ॥ ਆਪਨੇ ਹੀ ਹਾਬਨ ਬਨਾਵਤ ਸਿੰਗਾਰ ਤਾਕੇ ਪਾਸ ਕੀ

ਸਖੀਨ ਕੀ ਨ ਨੈਕਕੁ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੀ ॥ ਅੰਗ ਲਪਟਾਇ ਮੁਖੁ ਚਾਪਿ ਬਲਿ ਜਾਇ ਤਾਕੇ ਐਸੇ ਹੀ ਪਜਾਰੀ ਜਾਨੈ ਪ੍ਰੀਤਮ
ਸੌ ਪ੍ਰੀਤ ਕੀ ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੂਪ ਲਲਾ ਕੋ ਲਾਲਚੀ ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਅਮੋਲ ॥ ਬੰਕ ਬਿਲੋਕਨਿ ਖਰਚ ਧਨੁ ਮੋ
ਮਨ ਲੀਨੋ ਮੋਲ ॥੨੫॥ **ਸੁਯਾ** ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਲਖਿ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਕੀ ਧਾਨੀ ॥ ਸਜਾਮ
ਛੁਟੀ ਸਿਗਰੀ ਸਭਕੀ ਲਖਿ ਲਾਲ ਕੋ ਖਯਾਲ ਭਈ ਅਤਿ ਯਾਨੀ ॥ ਲਾਜ ਤਜੀ ਸਜਿ ਸਾਜ ਸਭੈ ਲਖਿ ਹੇਰਿ ਰਹੀ
ਸਜਨੀ ਸਭ ਸਜਾਨੀ ॥ ਹੋਮਨ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਨ ਹਟਿਯੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਮੀਤ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਾਨੀ ॥੨੬॥ **ਸਸਿਯਾ ਬਾਚ** ॥
ਅੰਗ ਸਭੈ ਬਿਨੁ ਸੰਗ ਸਖੀ ਸਿਵ ਕੋ ਅਰਿ ਆਨਿ ਅਨੰਗ ਜਗਯੋ ॥ ਤਬ ਤੇ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਛੂ ਮੁਹਿ ਕੋ ਸਭ ਖਾਨ
ਔ ਪਾਨ ਸਜਾਨ ਭਗਯੋ ॥ ਝਟਕੋ ਪੱਟਕੋ ਚਿਤ ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਨ ਛੁਟੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਨੇਹ ਲਗਯੋ ॥ ਬਲਿ ਹੋ ਜੁ ਗਈ
ਠਗ ਕੋ ਠਗਨੈ ਠਗ ਮੈ ਨ ਠਗਯੋ ਠਗ ਮੋਹਿ ਠਗਯੋ ॥੨੭॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਜੀਹੋ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਪਜਹੂੰ ਨ
ਪੀਹੋ ਤਾਤ ਮਾਤ ਤਜਾਗ ਬਾਤ ਇਹੈ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕੀ ॥ ਐਸੋ ਪ੍ਰਨ ਲੈਹੋ ਪਿਯ ਕਹੈ ਸੋਈ ਕਾਜ ਕੈਹੋ ਅਤਿ ਹੀ
ਰਿਝੈਹੋ ਯਹੈ ਸਿੱਛਾ ਰਾਜਨੀਤ ਕੀ ॥ ਜੋ ਕਹੈ ਬਿਕੈਹੋ ਕਹੈ ਪਾਨੀ ਭਰਿ ਆਨਿ ਦੈਹੋ ਹੇਰੇ ਬਲਿ ਜੈਹੋ ਸੁਨ ਸਖੀ
ਬਾਤ ਚੀਤ ਕੀ ॥ ਲਗਨ ਨਿਗੋਡੀ ਲਾਰੀ ਜਾਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਭਾਰੀ ਪਜਾਰੋ ਮੀਤ ਮੇਰੋ ਹੋ ਪਿਯਾਰੀ ਅਤਿ ਮੀਤ
ਕੀ ॥੨੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਹ ਸਭ ਬਾਤ ਤਵਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਪਹਿਲੇ ਬਜਾਹਿ ਧਾਮ ਮੈ ਆਈ ॥ ਯਾਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਸੁਨਤ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥ ਮਸਲਾ ਜੋਰਿ ਸੂਰ ਨਿਜੁ ਕਰੀ ॥੨੯॥ ਜਨਮੇ ਕੁਅਰਿ ਬਾਪ ਕੇ ਰਹੀ ॥ ਹੈ ਬੇਰਕਤ ਮੇਖਲਾ
ਗਰੀ ॥ ਘਾਤ ਆਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕਰਿਹੋ ॥ ਸੁਤ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪਰ ਧਰਿਹੋ ॥੩੦॥ ਜਨੁ ਗਿ੍ਹ ਛੋਰਿ ਤੀਰਥਨ
ਗਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਹਤ ਚੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਤ ਭਈ ॥ ਯਾ ਸੁਹਾਗ ਤੇ ਰਾਂਡੈ ਨੀਕੀ ॥ ਯਾਕੀ ਲਗਤ ਰਾਜੇਸੂਰੀ ਫੀਕੀ ॥੩੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਜੋ ਹਨੈ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਕੋ ਕੋਇ ॥ ਤੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸਸਿਯਾ ਮਰੈ ਜਿਯਤ ਨ ਬਚਿ ਹੈ ਸੋਇ
॥੩੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਤਿਨ ਯਹੈ ਪਕਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਖਿਲਤ ਅਖੇਟਕ ਰਾਵ
ਜਬੈ ਹੈ ॥ ਤਬ ਮੇਰੋ ਉਰਮੈ ਸਰ ਖੈਹੈ ॥੩੩॥ ਤਾਕੋ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਪੁੰਨੂ ਸਾਹ ਸਿਕਾਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥
ਜਬ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਬੀਚ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਤਨਿ ਧਨੁ ਬਾਨ ਸੱਤ੍ਰੁ ਤਬ ਮਾਰਯੋ ॥੩੪॥ ਲਾਗਤ ਤੀਰ ਬੀਰ ਰਿਸਿ

{੯੫੦}

{੯੫੦}

ਭਰਿਯੋ ॥ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਘਾਇ ਤਿਹ ਕਰਿਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਮਾਰਿ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਮਰਿਯੋ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਮਾਂਝਿ ਪਯਾਨੋ
ਕਰਿਯੋ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਵ ਜੀ ਪਰਯੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ॥ ਝ੍ਰਿਤਨ ਨਿਕਟ ਪਹੁੰਚਿਕੈ
ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ॥੩੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੇ ਹਾਲ ਚਾਕਰਨ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਧਨੀ ਨ੍ਰਿਧਨੀ ਹੂ ਗਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ
ਦੈ ਕਹਾ ਧਾਮ ਹਮ ਜੈਹੈ ॥ ਕਹਾ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬਕਤ੍ਰੁ ਦਿਖੈਹੈ ॥੩੭॥ ਨਭ ਬਾਨੀ ਤਿਨ ਕੋ ਤਬ ਭਈ ॥
ਝ੍ਰਿਤ ਸੁਧਿ ਕਹਾਂ ਤੁਮਾਰੀ ਗਈ ॥ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਜੂਝਿ ਜਹੱ ਜਾਵੈ ॥ ਰਨ ਛਿਤ ਤੇ ਤਿਹ ਕੋਨ ਉਚਾਵੈ ॥੩੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾਕੀ ਕਬਰ ਖਨਿ ਗਾਡਹੁ ਇਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅੱਸੂ ਬਸਤ੍ਰੁ ਲੈ ਜਾਹੁ ਘਰ ਦੇਹੁ ਸੰਦੇਸੋ ਜਾਇ
॥੩੯॥ ਬਾਨੀ ਸੁਨਿ ਗਾਡਯੋ ਤਿਸੈ ਭਏ ਪਵਨ ਝ੍ਰਿਤ ਭੇਸ ॥ ਅੱਸੂ ਬਸਤ੍ਰੁ ਲੈ ਲਾਲਕੇ ਬਾਲਹਿ ਦਯੋ ਸੰਦੇਸ
॥੪੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੈਠੀ ਬਾਲ ਜਹਾਂ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਚਿੱਤ ਚੋਰ ਕੀ ਚਿਤਵਨਿ ਲਾਗੀ ॥ ਤਬਲੋ ਖਬਰਿ
ਚਾਕਰਨ ਦਈ ॥ ਅਰੁਨਹੁਤੀ ਪਿਯਰੀ ਹੂ ਗਈ ॥੪੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਬਿਵਾਨ ਤਹੱ ਤ੍ਰਿਯ ਚਲੀ ਜਹਾਂ ਹਨਯੋ
ਨਿਜੁ ਪੀਯ ॥ ਕੈ ਲੈ ਐਹੋ ਪੀਯ ਕੋ ਕੈ ਤਹੱ ਦੈਹੋ ਜੀਯ ॥੪੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਅਬਲਾ ਤਹੱ ਆਈ ॥
ਦਾਬਯੋ ਜਹਾਂ ਮੀਤ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਕਬਰ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਭਈ ॥ ਤਾਂਹੀ ਬਿਖੈ ਲੀਨ ਹੂ ਗਈ ॥੪੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਰਨ ਸਭਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਪੈ ਸਫਲ ਮਰਨ ਹੈ ਤਾਹਿ ॥ ਤਨਕ ਬਿਖੈ ਤਨ ਕੋ ਤਜੈ ਪਿਯ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨਾਇ
॥੪੪॥ ਤਨ ਗਾਡਯੋ ਜਹ ਤੁਮ ਮਿਲੇ ਅੰਗ ਮਿਲਯੋ ਸਰਬੰਗ ॥ ਸਭ ਕਛੁ ਤਜਿ ਰਿਹੁ ਕੋ ਚਲਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਯਾਰੇ
ਸੰਗ ॥੪੫॥ ਪਵਨ ਪਵਨ ਆਨਲ ਅਨਲ ਨਭ ਨਭ ਭੂ ਭੂ ਸੰਗ ॥ ਜਲ ਜਲ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲਿ ਰਹਯੋ ਤਨੁ ਪਿਯ
ਕੇ ਸਰਬੰਗ ॥੪੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਿਯ ਹਿਤ ਦੇਹ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ॥ ਦੇਵ ਲੋਕ ਭੀਤਰ ਲੈ ਗਈ ॥ ਅਰਧਾਸਨ
ਬਾਸਵ ਤਿਹੱ ਦੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥੪੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਬਧੂਨ ਅਪੱਛਰਨ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ
ਚੜਾਇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਅਪਾਰ ਹੂਅ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਸੁਰਰਾਇ ॥੪੮॥ ਮਛਰੀ ਐ ਬਿਰਹੀਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਕਹਾ
ਉਪਾਇ ॥ ਜਲ ਪਿਯ ਤੇ ਬਿਛੁਰਾਇ ਯਹਿ ਤਨਿਕ ਬਿਖੈ ਮਰਿ ਜਾਇ ॥੪੯॥ ਪਾਪ ਨਰਕ ਤੇ ਨਾ ਡਰੀ ਕਰੀ
ਸਵਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ॥ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇਕੈ ਪਿਯ ਲਗਵਾਯੋ ਬਾਨ ॥੫੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਵਤਿ ਸਾਲ

{੯੫੧}

{੯੫੧}

ਅਤਿਹੀ ਚਿਤ ਧਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੋ ਸਾਯਕ ਸੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਯਾ ਸੁਹਾਗ ਤੇ ਰਾਂਡੈ ਰਹਿ ਹੋ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਨਾਮੁ
 ਨਿੱਤਿ ਉਠਿ ਕਹਿ ਹੋ ॥੫੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਆਠ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੮॥੨੦੨੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਯਹ ਚਲਿ ਖਬਰ ਜਾਤ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥ ਬੈਠੀ ਸਭਾ ਧਰਮ ਕੀ ਜਹਾਂ ॥ ਸਵਤਿ ਸਾਲ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ
 ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਬਾਨ ਸਾਥ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧॥ **ਧਰਮਰਾਇ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਾ ਦੁਖ ਤੇ ਜਿਨ
 ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਹਨਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤਾਂ ਦੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰਿਯੈ ਕਰਿਯੈ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਉਰਬਸਿ ਪਾਤ੍ਰੁ ਹੁਤੀ ਸੁ ਨਗਰ ਮੈ ॥ ਨਾਚਤ ਹੁਤੀ ਕਾਲ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ॥ ਤਿਹੱ ਬੀਰੋ ਤਿਹੱ ਸਭਾ ਉਚਾਯੋ ॥ ਸਕਲ
 ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥੩॥ **ਉਰਬਸੀ ਬਾਚ ॥** ਮੁਸਕਿਲ ਹਨਨ ਤਵਨ ਕੋ ਗੁਨਿਯੈ ॥ ਜਾਕੋ ਅਧਿਕ ਸੀਲ
 ਜਗੁ ਸੁਨਿਯੈ ॥ ਜਾਕੋ ਚਿਤ ਚੰਚਲ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ਤਾਕੋ ਲਈ ਹਾਥ ਮੈ ਮਾਨਹੁ ॥੪॥ ਯੋ ਕਹਿ ਨਿਕਸਿ ਮੋਲ
 ਹਯ ਲਯੋ ॥ ਜਾ ਪੈ ਲਾਖ ਟਕਾ ਦਸ ਦਯੋ ॥ ਚਮਕਿ ਚਲੈ ਜਬ ਤੁਰੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਹਯ
 ਲਾਜੈ ॥੫॥ ਆਪ ਅਨੂਪ ਬਸਤ੍ਰੁ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਭੂਖਨ ਸਕਲ ਜਰਾਇ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਲਾਂਬੇ ਕੇਸ ਕਾਂਧ ਪਰ ਛੋਰੇ ॥
 ਜਨੁਕ ਫੁਲੇਲਹਿ ਜਾਤ ਨਿਚੋਰੇ ॥੬॥ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਆਂਖਿਯਨ ਦਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਲੂਟਿ ਸਿੰਗਾਰਹਿ ਲਯੋ ॥
 ਜੁਲਫ ਜੰਜੀਰ ਜਾਲ ਮੈਂ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੭॥ ਰਾਜਤ ਭ੍ਰਿਕੁਟਿ ਧਨੁਕ ਸੀ ਭਾਰੀ ॥
 ਮੋਹਤ ਲੋਕ ਚੌਦਹਨਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਜਾਂਕੀ ਨੈਕੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਪਰੈ ॥ ਤਾਕੀ ਸਕਲ ਬੁੱਧਿ ਪਰਹਰੈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਖਟਮੁਖ ਮੁਖ ਖਟ ਪੰਚ ਸਿਵ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ਮੁਖ ਚਾਰਿ ॥ ਉਰਬਸਿ ਕੇਰੇ ਰੂਪ ਕੋ ਤਉ ਨ ਪਾਯੋ ਪਾਰ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਆਯੁਧ ਸਕਲ ਅੰਗ ਤਿਨ ਕਰੇ ॥ ਸੋਹਤ ਸਭ ਸਾਜਨ ਸੋਂ ਜਰੇ ॥ ਹੀਰਨ ਕੀ ਮੁਕਤਾ ਜਗ ਸੋਹੈ ॥ ਸਸਿ ਕੋ
 ਮਨੋ ਤਾਰਿਕਾ ਮੋਹੈ ॥੧੦॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰਿ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਜਾਇਬ ਧਾਰੇ ॥ ਲਾਲ
 ਕੋ ਹਾਰ ਲਸੈ ਉਰ ਭੀਤਰ ਭਾਨ ਤੇ ਜਾਨੁ ਬਡੇ ਛਬਿਯਾਰੇ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਲਰਕੈਂ ਮੁਖ ਪੈ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨਿ ਫਬੈ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ
 ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਮੋਹਤ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਚਿਤੈਂ ਨਿਜੁ ਹਾਥ ਮਨੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸੁਧਾਰੇ ॥੧੧॥ ਛੋਰਿ ਦਏ ਕਚ ਕਾਂਧਨ ਉਪਰ

{੯੫੨}

ਸੁੰਦਰ ਪਾਗ ਸੌ ਸੀਸ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁਲਸੈ ਸਭ ਅੰਗਨ ਭਾਗ ਭਰਯੋ ਸਭਹੀ ਕਹੱ ਭਾਵੈ ॥ ਬਾਲ ਲਖੈਂ ਕਰਿ
ਲਾਲ ਤਿਸੈ ਲਟਕਾਵਤ ਅੰਗਨ ਮੈ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਰੀਝਤ ਕੋਟਿ ਸੁਰੀ ਅਸੁਰੀ ਸੁਧਿ ਹੇਰਿ ਛੁਟੈ ਸਤ ਹੂ ਛੁਟ ਜਾਵੈ
॥੧੨॥ ਭੂਖਨ ਧਾਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਰਥ ਉਪਰਿ ਬਾਂਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਖੰਗ ਬਨਾਯੋ ॥ ਖਾਤ ਤੰਬੋਲ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਦੇਵ
ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਬਾਸਵ ਨੈਨ ਸਹੰਸ੍ਰਨ ਸੌ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਰਹਯੋ ਕਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਬਨਾਇ ਅਨੂਪਮ
ਕੋ ਬਿਧਿ ਐਚਿ ਰਹਯੋ ਦੁਤਿ ਅੰਤੁ ਨ ਆਯੋ ॥੧੩॥ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਜਰਾਇ ਜਰੇ ਹਥਿਯਾਰ
ਬਨਾਏ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਬਿਰਮਾਏ ॥ ਕੰਠ ਸਿਰੀਮਨਿ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਹਾਰ ਸੁ
ਨਾਰਿ ਹੀਏ ਪਹਿਰਾਏ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੇ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਨ ਆਏ ॥੧੪॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਹੰਸ੍ਰ
ਬਿਲੋਚਨ ਸੌ ਅਵਿਲੋਕ ਰਹਯੋ ਛਬਿ ਅੰਤੁ ਨ ਆਯੋ ॥ ਸੇਖ ਅਸੇਖਨ ਹੀ ਮੁਖਸੌ ਗੁਨ ਭਾਖਿ ਰਹਯੋ ਪਰੁ ਪਾਰ
ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਪਜਾਰੀ ਕੀ ਸਾਰੀ ਕੀ ਕੋਰ ਨਿਹਾਰਨ ਕੋ ਮੁਖ ਪੰਚ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪੂਤ ਕਿਯੇਖਟ ਚਾਰਿ ਬਿਧੈ ਚਤੁਰਾਨਨ
ਯਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮੁ ਕਹਾਯੋ ॥੧੫॥ ਕੰਚਨ ਕੀਰ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰ ਕੋਕ ਕਪੋਤ ਕਰੀ ਕੁਰਗਾਨੇ ॥ ਕਲਿਪੱਦੁਮ ਕਾ
ਅਨੁਜਾ ਕਮਨੀ ਬਿਨੁ ਦਾਰਿਵ ਦਾਮਨਿ ਦੇਖਿ ਬਿਕਾਨੇ ॥ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਨਰ ਦੇਵ ਭਏ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਦਿਵਾਨੇ ॥
ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੋ ਜਾਨਿ ਪਰੈ ਤਿਹੱ ਬਾਲ ਕੇ ਅੰਗ ਨ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦਸ ਸੀਸਨ ਰਾਵਨ ਰੈ
ਲਿਖਤ ਬੀਸ ਭੁਜ ਜਾਇ ॥ ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਤਿਲ ਕੀ ਤਉ ਸਕਯੋ ਨ ਛਬਿ ਕੋ ਪਾਇ ॥੧੭॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਲਾਲਨ ਕੋ
ਸਰਪੇਚ ਬੰਧਯੋ ਸਿਰ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਉਰਮਾਲ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈਂ ਅਤਿਹੀ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਮਨੋਜਵ ਕੋ ਮਨੁ
ਲਾਜੈ ॥ ਮੋਦ ਬਛੈ ਨਿਰਖੇ ਚਿਤ ਮੈ ਤਨਿਕੇਕ ਬਿਖੈ ਤਨ ਕੋ ਦੁਖ ਭਾਜੈ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਸੁ ਮਨੋ ਸੁਰਰਾਜ
ਸੁਰਾਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਰਾਜੈ ॥੧੮॥ ਛੋਰੇ ਹੈਂ ਬੰਦ ਅਨੂਪਮ ਸੁੰਦਰਿ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਅੰਜਨ ਆਂਜਿ
ਦੁਹੁ ਅਖਿਯਾਨ ਸੁ ਭਾਲ ਮੈ ਕੇਸਰਿ ਲਾਲ ਲਗਾਯੋ ॥ ਝੁਮਕ ਦੇਤ ਝੁਕੈਂ ਝੁਮਕੇ ਕਬਿ ਰਾਮ ਸੁਭਾਵ ਭਲੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥
ਮਾਨਹੁ ਸੋਤਿਨ ਕੇ ਮਨ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰਹਿ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਜੇਲ ਚਲਾਯੋ ॥੧੯॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰੇ ਸਭ ਹੀ ਤਨ ਕੇਸ
ਛੁਟੇ ਸਿਰ ਸਜਾਮ ਸੁਹਾਵੈਂ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੈ ਅਤਿ ਹੀ ਮੁਨਿ ਹੇਰਿ ਡਿਗੈਂ ਤਪ ਤੇ ਪਛੁਤਾਵੈਂ ॥ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ

{੯੫੨}

ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੀ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈਂ ॥ ਗੰਧੂਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਬਲਿ ਜਾਵੈਂ
 ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਐਸੋ ਭੇਖ ਬਨਾਇਕੈ ਤਹੱ ਤੇ ਕਰਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਬੀਤੀ ਨਹੀ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ ਆਨਿ
 ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਤੀ ਕਥਾ ਸੁ ਯਾ ਪੈ ਭਈ ॥ ਅਬ ਕਥ ਚਲਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਗਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਮਾਰਿ
 ਰਾਜ ਜਿਨ ਲਯੋ ॥ ਲੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰੁ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਸਿਰ ਦਯੋ ॥੨੨॥ ਮੁਖੁ ਫੀਕੋ ਕਰਿ ਸਭਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਚਿਤ ਅਪਨੇ
 ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਵੈ ॥ ਸੋ ਪੁੰਨੁ ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਤੇ ਟਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਕਮੈਹੈ ਪੁਤ੍ਰੁ ਹਮਾਰੋ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਵਤਿ ਸਾਲ
 ਤੇ ਮੈ ਜਰੀ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਦਯੋ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਬਿਧਵਾ ਹੀ ਹੈ ਜੀਵਿ ਹੋ ਜੋ ਰਾਖੇ ਕਰਤਾਰ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਵਤਿ
 ਸਾਲ ਸਿਰ ਪੈ ਨਹਿ ਸਹਿਯੈ ॥ ਬਿਧਵਾ ਹੀ ਹੈਕੈ ਜਗ ਰਹਿਯੈ ॥ ਧਨ ਕੋ ਟੋਟਿ ਕਛੁ ਮੁਹਿ ਨਾਹੀ ॥ ਐਸ ਕਹੈ
 ਅਬਲਾ ਮਨ ਮਾਰੀ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਕਰਨਿ ਨ ਦੇਤੋ ਰਾਇ ॥ ਅਬਿ ਚਿਤ ਮੈ ਜਿਹ
 ਚਾਹਿ ਹੋ ਲੈਹੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥੨੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਮੁਜਰਾ ਲੇਵੈ ॥ ਜਿਹ ਭਾਵੈ ਤਾਕੋ ਧਨੁ ਦੇਵੈ ॥
 ਰਾਜ ਕਾਜ ਕਛੁ ਬਾਲ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਖੇਲ ਬਿਖੈ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥੨੭॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਯੋ ਕੀਯੋ ॥
 ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਮੁਜਰਾ ਲੀਯੋ ॥ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਭੇਵ ਉਰਬਸੀ ਪਾਯੋ ॥੨੮॥ ਭੂਖਨ
 ਵਹੈ ਅੰਗ ਤਿਨ ਧਰੇ ॥ ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਤੇ ਨਿਕਸਿਨ ਕਰੇ ॥ ਮੁਸਕੀ ਤਾਜੀ ਚੜੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਿਸਕੋ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
 ਲਾਜੈ ॥੨੯॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਸਜਾਮ ਛੁਟੇ ਕਚ ਕਾਧਨ ਉਪਰਿ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਅਤਿਹੀ ਘੁੰਘਰਾਰੇ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਦਿਪੈਂ
 ਅਤਿ ਚਾਰੁ ਸੁ ਮੋ ਪਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਸੁ ਕਹਾਂ ਬਪੁਰੇ ਨਰ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰੇ ॥
 ਬਾਲ ਕੋ ਰੋਕਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਸੋਕ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕੇ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿਤ ਸਾਰੇ ॥੩੦॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਅੰਜਨ
 ਆਂਖਿਨ ਆਂਜਿ ਦੀਯੋ ॥ ਅਤਿਹੀ ਤਨ ਬਸਤ੍ਰੁ ਅਨੂਪ ਧਰੇ ਜਨੁ ਕੰਦੂਪ ਕੋ ਬਿਨੁ ਦੁੱਪ ਕੀਯੋ ॥ ਕਲਗੀ ਗਜਗਾਹ
 ਬਨੀ ਘੁੰਘਰਾਰ ਚੜੀ ਹਯ ਪੈ ਹੁਲਸਾਤ ਹੀਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਹੀ ਇਹ ਕਾਮਨਿ ਯੋ ਸਭ ਭਾਮਿਨਿ ਕੋ ਮਨ ਮੋਲ
 ਲੀਯੋ ॥੩੧॥ ਸੀਸ ਫਬੈ ਕਲਗੀ ਤੁਰਰੋ ਸੁਭ ਲਾਲਨ ਕੋ ਸਰਪੇਚ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਹਾਰ ਅਪਾਰ ਧਰੇ ਉਰਮੈ ਮਨੁ ਦੇਖਿ
 ਮਨੋਜਵ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਤ ਬੰਧੇ ਗਜਗਾਹ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਯੋ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਮਹਿਲੋਕ

{੯੫੪}

{੯੫੪}

ਕੀ ਮਾਨਹੁ ਮਾਨਨਿ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹਨੁ ਆਯੋ ॥੩੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ ਰਾਨੀ ਤਬੈ ਤਾਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰੀਝਿ
 ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਰਹੀ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਗਯੋ ਮਾਰਿ ॥੩੩॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਕੈਧੋ ਕਾਹੂ ਰਿਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਆਸਨ ਤੇ ਟਾਰਿ
 ਦਯੋ ਕੈਧੋ ਇਹ ਸੂਰਜ ਸਰੂਪ ਧਰਿ ਆਯੋ ਹੈ ॥ ਕੈਧੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰਲੋਕ ਛੋਰਿ ਕੈ ਸਿਪਾਹੀ ਬਨ ਮੇਰੇ ਜਾਨ ਤੀਰਥ
 ਅਨ੍ਹੈਬੇ ਕੋ ਸਿਧਾਯੋ ਹੈ ॥ ਕੈਧੋ ਹੈ ਅਨੰਗ ਅਰਧੰਗਕ ਕੇ ਅੰਤਕ ਤੇ ਮਾਨੁਖ ਕੋ ਰੂਪ ਕੈਕੈ ਆਪੁ ਕੋ ਛਪਾਯੋ ਹੈ ॥
 ਕੈਧੋ ਯਹ ਸਸਿ ਯਾਕੇ ਰਸਿਯਾ ਨੈ ਕੋਪ ਕੈਕੈ ਮੇਰੇ ਛਲਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਛਲ ਸੋ ਬਨਾਯੋ ਹੈ ॥੩੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ
 ਲੋ ਬੈਨ ਕਹਨ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਤਬ ਲੋ ਨਿਕਟ ਗਯੋ ਵਹੁ ਆਈ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਮੱਤ ਹੈ ਝੂਲੀ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ
 ਸਕਲ ਤਾਂਹਿ ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ॥੩੫॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਪਠਏ ਦੂਤ ਅਨੇਕ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਿਨ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਮਹੂਰਤ
 ਏਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੋ ਇਹ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੋ ॥੩੬॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਕੈਧੋ ਅਲਿਕੇਸ ਹੋਂ ਕਿ ਸਸਿ ਹੋ ਦਿਨੇਸ ਹੋਂ ਕਿ ਰੂਪ ਹੂੰ
 ਕਿ ਭੇਸ ਹੋਂ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸੁਹਾਏ ਹੋਂ ॥ ਸੇਸ ਹੋਂ ਸੁਰੇਸ ਹੋਂ ਗਨੇਸ ਹੋਂ ਮਹੇਸ ਹੋਂ ਜੀ ਕੈਧੋ ਜਗਤੇਸ ਤੁਮ ਬੇਦਨ ਬਤਾਏ
 ਹੋਂ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਏਸ ਹੋਂ ਕਿ ਤੁਮ ਹੀ ਜਲੇਸ ਹੋਂ ਬਤਾਵੋ ਕੌਨ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸੁਰ ਕੇ ਜਾਏ ਹੋਂ ॥ ਕਹੋ ਮੇਰੇ ਏਸ
 ਕਿਹ ਕਾਜ ਨਿਜੁ ਦੇਸ ਛੋਰਿ ਚਾਕਰੀ ਕੋ ਭੇਸ ਕੈ ਹਮਾਰੇ ਦੇਸ ਆਏ ਹੋਂ ॥੩੭॥ ਹੋਂ ਨ ਅਲਿਕੇਸ ਹੋਂ ਨ ਸਸਿ ਹੋਂ
 ਦਿਨੇਸ ਹੋਂ ਨ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੇ ਭੇਸ ਕੈ ਜਹਾਨ ਮੈ ਸੁਹਾਯੋ ਹੋਂ ॥ ਸੇਸ ਨ ਸੁਰੇਸ ਹੋਂ ਗਨੇਸ ਹੋਂ ਮਹੇਸ ਨਹੀ ਹੋਂ ਨ ਜਗਤੇਸ
 ਹੋਂ ਜੁ ਬੇਦਨ ਬਤਾਯੋ ਹੋਂ ॥ ਕਾਲਿੰਦ੍ਰੀ ਕੇ ਏਸ ਅਥਿਤੇਸ ਮੈ ਜਲੇਸ ਨਹੀ ਦੱਛਿਨ ਕੇ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸੁਰ ਕੋ ਜਾਯੋ
 ਹੋਂ ॥ ਮੋਹਨ ਹੈ ਨਾਮ ਆਗੇ ਜੈਹੋਂ ਸਸੁਰਾਰੇ ਧਾਮ ਸੋਭਾ ਸੁਨਿ ਤੁਮਰੀ ਤਮਾਸੇ ਕਾਜ ਆਯੋ ਹੋਂ ॥੩੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥
 ਤੇਰੀ ਸੋਭਾ ਸੁਨਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਆਯੋ ਈਹਾਂ ਚਲਿ ਕੇਸ ਹਜਾਰੋਂ ॥ ਆਜੁ ਮਹੂਰਤ ਹੈ ਤਿਤ ਕੋ ਕਛੁ ਸਾਬ ਮਿਲੈ
 ਨਹੀ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਰੀਤ ਹੈ ਧਾਮ ਇਹੈ ਹਮਰੇ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਔਰ ਨਿਹਾਰੋਂ ॥ ਖੇਲੋ ਹਸੋ ਸੁਖ ਸੋ
 ਤੁਮ ਹੂੰ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਬਿਦਾ ਸਸੁਰਾਰਿ ਸਿਧਾਰੋਂ ॥੩੯॥ ਬਾਤ ਬਿਦਾ ਕੀ ਸੁਨੀ ਜਬ ਹੀ ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਭਈ ਨ ਸੁਹਾਵਤ
 ਜੀਕੀ ॥ ਲਾਲ ਗੁਲਾਲ ਸੀ ਬਾਲ ਹੁਤੀ ਤਤਕਾਲ ਭਈ ਮੁਖ ਕੀ ਛਬਿ ਫੀਕੀ ॥ ਹਾਥ ਉਚਾਇ ਹਨੀ ਛਤਿਯਾ ਉਰਪੈ
 ਲਸੈ ਯੋ ਮੁੰਦਰੀ ਅੰਗੁਰੀ ਕੀ ॥ ਦੇਖਨ ਕੋ ਪਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਪ੍ਰਗਟੀ ਅਖਿਯਾਂ ਜੁਗ ਜਾਨੁਕ ਹੀਕੀ ॥੪੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥

ਮਨੁ ਤਰਫਤ ਤਵ ਮਿਲਨ ਕੋ ਤਨੁ ਭੇਟਤ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥ ਜੀਭ ਜਰੋ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੀ ਦੈ ਤੁਹਿ ਬਿਦਾ ਬੁਲਾਇ ॥੪੧॥
ਕਬਿੱਤੁ ॥ ਕੇਉ ਦਿਨ ਰਹੇ ਹਸਿ ਬੋਲੋ ਆਛੀ ਬਾਤੈਂ ਕਹੇ ਕਹਾ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੀ ਅਨੋਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਾਰੀ ਹੈ ॥ ਯਹੈ
 ਰਾਜ ਲੀਜੈ ਯਾਕੋ ਰਾਜਾ ਹੂਕੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਹਾਬੁ ਚਾਇ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ਯਹੈ ਜਿਯ ਜਾਰੀ ਹੈ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਹਾਰਿ ਕਿਯ
 ਮਾਰਨੈ ਸੁਮਾਰ ਮੋਕੋ ਤਾਤੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਈ ਨੀਂਦ ਭੂਖਿ ਭਾਰੀ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨ ਜੈਯੈ ਮੇਰੀ ਸੇਜ ਕੋ ਸੁਹੈਯੈ ਆਨਿ
 ਲਗਨ ਨਿਗੋਡੀ ਨਾਥ ਤੇਰੇ ਸਾਥ ਲਾਰੀ ਹੈ ॥੪੨॥ ਏਕ ਪਾਂਇ ਸੇਵਾ ਕਰੋ ਚੇਰੀ ਹੂਕੈ ਨੀਰ ਭਰੋ ਤੁਮਹੀ ਕੋ ਬਰੋ
 ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਯਹੈ ਰਾਜ ਲੇਹੁ ਹਾਬ ਉਠਾਏ ਮੋਕੋ ਟੂਕਾ ਦੇਹੁ ਹਮ ਸੋ ਬਢਾਵੋ ਨੇਹੁ ਜਾ ਤੇ ਲਾਲ ਜੀਜਿਯੈ ॥
 ਜੋ ਕਹੋ ਬਿਕੈਹੋ ਜਹਾਂ ਭਾਖੋ ਤਹਾਂ ਚਲੀ ਜੈਹੋ ਐਸੇ ਹਾਲ ਹੇਰਿ ਨਾਥ ਕਬਹੂੰ ਪ੍ਰਸੀਜਿਯੈ ॥ ਯਾਹੀ ਠੋਰ ਰਹੇ ਹਸਿ
 ਬੋਲੋ ਆਛੀ ਬਾਤੈਂ ਕਹੇ ਜਾਨ ਸਸੁਰਾਰਿ ਕੋ ਨ ਨਾਮੁ ਫੇਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥੪੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਯੋ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤਜਿ
 ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤੋਹਿ ਭਜੇ ਧੂਮ ਜਾਤ ਹਮਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਅਪਨੋ ਤੁਮਹੀਂ ਸੁਖ ਸੋ ਇਨ ਧਾਮਨ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੋ ॥
 ਮੈ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਜਬਤੇ ਤਬਤੇ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨਹਿ ਆਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਕਯਾ ਤੁਮ ਖਜਾਲ ਪਰੋ ਹਮਰੇ ਮਨ ਧੀਰ
 ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਉਚਾਰੋ ॥੪੪॥ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਲਲਨਾ ਤੁਮ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਨ ਟਰੋਰੀ ॥ ਭਾਜਿ ਰਹੋਬ
 ਕਹਾਂ ਹਮ ਤੇ ਤੁਮ ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਤੁਹਿ ਆਜੁ ਬਰੋਰੀ ॥ ਜੋ ਨ ਮਿਲੋ ਤੁਮ ਆਜੁ ਹਮੈ ਅਬਹੀ ਤਬ ਮੈ ਬਿਖ ਖਾਇ
 ਮਰੋਰੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਦਰਸੇ ਪਰਸੇ ਬਿਨੁ ਪਾਵਕ ਮੈਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੋਰੀ ॥੪੫॥ **ਮੋਹਨ ਬਾਚ ॥ ਚੋਪਈ** ॥ ਰੀਤਿ
 ਯਹੈ ਕੁਲ ਪਰੀ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਚਲਿ ਕਿਸਹੂੰ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਹੀ ॥ ਚਲਿ ਆਵੈ
 ਛੋਰੈ ਤਿਹੋ ਨਾਹੀ ॥੪੬॥ ਜਬ ਯਹ ਬਾਤ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਮਤਿ ਬੀਚ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਹੋ ਚਲਿ
 ਧਾਮ ਮੀਤ ਕੇ ਜੈਹੋ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈਹੋ ॥੪੭॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਆਜੁ ਪਯਾਨ ਕਰੋਰੀ ਤਹਾਂ ਸਖੀ ਭੂਖਨ
 ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਬਨਾਉਂ ॥ ਮੀਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਦਯੋ ਮਿਲਿਬੋ ਨਿਸਿ ਹੋਤ ਨਹੀ ਅਬਹੀ ਮਿਲਿ ਆਉਂ ॥ ਸਾਵਨ ਮੋ ਮਨ
 ਭਾਵਨ ਕੇ ਲੀਏ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੋ ਤਰਿ ਜਾਉਂ ॥ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਉ ਕਰੋ ਸਜਨੀ ਪਿਯ ਕੋ ਤਨਕੈ ਤਨ ਭੇਟਨੁ ਪਾਉਂ
 ॥੪੮॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਜਬ ਤੇ ਮੈ ਭਵ ਮੋ ਭਵ ਲੀਯੋ ॥ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੋ ਭੋਗ ਨ ਕੀਯੋ ॥ ਜੋ ਐਸੇ ਚਿਤ ਰਿਝਯੋ

ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤੇਬ ਕਹਾ ਬਸਿ ਚਲਤ ਹਮਾਰੋ ॥੪੯॥ ਹੋ ਨ ਪਯਾਨ ਧਾਮ ਤਵ ਕਰੋ ॥ ਨਰਕ ਪਰਨ ਤੇ ਅਤਿ
 ਚਿਤ ਡਰੋ ॥ ਤੁਮਹੀ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਐਯਹੁ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮੈਯਹੁ ॥੫੦॥ ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਨਿਸਾ
 ਪਰਿ ਗਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਾਮਕਰਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਅਨੂਪਮ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ
 ਪਠਾਯੋ ॥੫੧॥ ਤਬ ਮੋਹਨ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਅਨੂਪਮ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਟਕਿਯਨ ਕੀ ਚਪਟੀ
 ਉਰਬਸੀ ॥ ਮੋਮ ਮਾਰਿ ਆਸਨ ਸੋਂ ਕਸੀ ॥੫੨॥ ਬਿਖਿ ਕੋ ਲੇਪ ਤਵਨ ਮੋਂ ਕੀਯੋ ॥ ਸਿਵਹਿ ਰਿਝਾਇ ਮਾਂਗ
 ਕਰਿ ਲੀਯੋ ॥ ਜਾਕੇ ਅੰਗ ਤਵਨ ਸੋਂ ਲਾਗੈ ॥ ਤਾਕੈ ਲੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਜਮ ਭਾਗੈ ॥੫੩॥ ਤਬ ਲੋ ਨਾਰਿ ਗਈ
 ਵਹੁ ਆਈ ॥ ਕਾਂਮਾਤੁਰ ਹੈਕੈ ਲਪਟਾਈ ॥ ਤਾਕੋ ਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥ ਉਰਬਸਿ ਕੋ ਕਰਿ ਪੁਰਖ ਪਛਾਨਯੋ
 ॥੫੪॥ ਤਾਸੋ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਜਬ ਕੀਨੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਮਾਨਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਲੀਨੋ ॥ ਬਿਖੁ ਕੇ ਚੜ੍ਹੇ ਮੱਤ ਤਬ
 ਭਈ ॥ ਜਮਕੇ ਧਾਮ ਬਿਖੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥੫੫॥ ਉਰਬਸਿ ਜਬ ਤਾਕੋ ਬਧ ਕੀਯੋ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੋ ਮਾਰਗ
 ਤਬ ਲੀਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਕਾਲ ਸੁਭ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਉਰਬਸਿ ਯੋ ਚਲਿਕੈ ਤਹ ਆਈ ॥੫੬॥ ਤਾ ਕੋ ਅਮਿਤ
 ਦਰਬੁ ਤਿਨ ਦੀਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਬਡੋ ਕਾਮ ਤੁਮ ਕੀਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤੈਂ
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੫੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਾ ਦੁਖ ਤੇ ਜਿਨਿ ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਹਨਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਤਿਸੀ
 ਦੋਖ ਮਾਰਯੋ ਤਿਸੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਜਮਰਾਇ ॥੫੮॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਇਕ ਸੌ ਨੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੦੯॥੨੦੮੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੭
ਸਵੈਯਾ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਕੋ ਏਸ ਰੁਪੇਸ੍ਵਰ ਰਾਜਤ ਹੈ ਅਲਕੇਸ੍ਵਰ ਜੈਸੋ ॥ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ਕਰਯੋ ਕਰਤਾਰ ਕਿਯੋ ਅਸੁਰਾਰਿ
 ਸੁਰੇਸਨ ਤੈਸੋ ॥ ਭਾਰ ਭਰੇ ਭਟ ਭੂਧਰ ਕੀ ਸਮ ਭੀਰ ਪਰੇ ਰਨ ਏਕਲ ਜੈਸੋ ॥ ਜੰਗ ਜਗੇ ਅਰਧੰਗ ਕਰੇ ਅਰਿ ਸੁੰਦਰ
 ਹੈ ਮਕਰਧੁੱਜ ਕੈਸੋ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾ ਕੇ ਪੂਤ ਹੋਤ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥ ਚਿੰਤਾ ਯਹੈ ਪ੍ਰਜਾ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਤਬ ਤਿਹ
 ਮਾਤ ਅਧਿਕ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥੨॥ ਕੰਨਯਾ ਏਕ ਰਾਵਕੀ ਲਹੀ ॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ
 ਕੇ ਬਰਬੇ ਕਹੱ ਕਹੀ ॥ ਰਾਇ ਪੁਰਾ ਕੇ ਭੀਤਰ ਆਨੀ ॥ ਰੋਪੇਸ੍ਵਰ ਕੇ ਮਨ ਨਹਿ ਮਾਨੀ ॥੩॥ ਜਨ ਕਹਿ ਰਹੇ

{੯੫੭}

{੯੫੭}

ਬਜਾਹ ਨਾ ਕੀਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਸਾਰਿ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦੀਯੋ ॥ ਤਵਨ ਨਾਰਿ ਹੱਠਨਿ ਹਠਿ ਗਹੀ ॥ ਤਾਕੇ ਦੂਰ ਬਰਿਸ
 ਬਹੁ ਰਹੀ ॥੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਰਾਵ ਰੁਪੇਸੁਰ ਕੇ ਅਰਿ ਬੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕੁਪਿਕੈ ਤਿਹੁ ਉਪਰ ਆਯੋ ॥ ਭੇਦ ਸੁਨਯੋ ਇਨ
 ਹੂੰ ਲਰਬੇ ਕਹੱ ਸੈਨ ਜਿਤੋ ਜੁ ਹੁਤੇ ਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਭੇਰ ਬਜਾਇ ਰਿਸਾਇ ਚੜ੍ਹਯੋ ਦਲ ਜੋਰਿ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਯੋ ॥
 ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰ ਕੈ ਧਾਰ ਹਜਾਰ ਮਨੋ ਜਲ ਰਾਸਿ ਕੈ ਭੇਟਨ ਧਾਯੋ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਸੂਰਮਾ ਦੁਹੂੰ
 ਦਿਸਿ ॥ ਛਾਡਤ ਬਾਨ ਤਾਨਿ ਧਨੁ ਕਰਿ ਰਿਸਿ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਬੀਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਏ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ
 ਮਾਰੇ ॥੬॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਰਨ ਮਾਂਗੀ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਸੁ ਲੈ ਜਾਂਗੀ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਿਕਟ ਭਟ ਲਰਿਕੈ ॥
 ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਸੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰਕੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੱਜ੍ਰਬਾਨ ਬਰਛਿਨ ਭਏ ਲਰਤ ਸੂਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਝਟਪਟ
 ਕਟਿ ਛਿਤ ਪਰ ਗਿਰੇ ਬਸੇ ਦੇਵ ਪੁਰ ਜਾਇ ॥੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਦਾਰੁਨ ਲੋਹ ਪਰਯੋ ਰਨ ਭੀਤਰ ਕੋਨ ਬਿਯੋ ਜੁ ਤਹਾ
 ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਬਾਜੀ ਪਦਾਂਤ ਰਬੀ ਰਬ ਬਾਰੁਨ ਜੂਝੇ ਅਨੇਕ ਤੇ ਕੋਨ ਗਨਾਵੈ ॥ ਭੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਸੈਥਿਨ ਸੂਲਨ ਚੱਕ੍ਰਨ
 ਕੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਲਖਾਵੈ ॥ ਕੋਪ ਕਰੇ ਕਟਿ ਖੇਤ ਮਰੇ ਭਟ ਸੋ ਭਵ ਭੀਤਰ ਭੂਲਿ ਨ ਆਵੈ ॥੯॥ ਢਾਲ ਗਦਾ
 ਪ੍ਰਘ ਪੱਟਿਸ ਦਾਰੁਣ ਹਾਥ ਤ੍ਰਿਸੂਲਨ ਕੋ ਗਹਿਕੈ ॥ ਬਰਛੀ ਜਮਧਾਰ ਛੁਰੀ ਤਰਵਾਰਿ ਨਿਕਾਰਿ ਹਜਾਰ ਚਲੇ
 ਖਹਿਕੈ ॥ ਜਗ ਕੋ ਜਿਯਬੋ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਕੋ ਹੈ ਕਹਿ ਬਾਜੀ ਨਚਾਇ ਪਰੇ ਕਹਿਕੈ ॥ ਨ ਟਰੇ ਭਟ ਰੋਸ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ
 ਤਨ ਮੈ ਬ੍ਰਿਣ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਸਹਿਕੈ ॥੧੦॥ ਬੀਰ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸ ਕੇ ਕਬਿ ਸਯਾਮ ਮੁਖਿ ਉਪਰ ਢਾਲਨ ਕੋ ਧਰਿ ਜੂਟੇ ॥
 ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਧਰੇ ਮਠਸਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਜੁਆਨਨ ਕੇ ਰਨ ਛੂਟੇ ॥ ਰਾਜ ਮਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਜੂਝੇ ਅਨੇਕ ਰਬੀ
 ਰਬ ਟੂਟੇ ॥ ਪੌਨ ਸਮਾਨ ਬਹੇ ਬਲਵਾਨ ਸਭੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲਿ ਛੂਟੇ ॥੧੧॥ ਬਾਂਧਿ ਬਢਾਰਿਨ ਕੋ ਉਮਡੇ ਭਟ
 ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੋਟ ਤੁਫੰਗਨ ਕੀ ਸਜੋ ॥ ਤੀਰਨ ਸੋ ਬਰਬੀਰਨ ਕੇ ਉਰ ਚੀਰ ਪਟੀਰ ਮਨੋ ਬਰਮਾ ਤਜੋ ॥ ਮੂੰਡਨ ਤੇ ਪਗ
 ਤੇ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਕੋਟਿ ਗਿਰੇ ਕਰਿ ਸਾਇਲ ਸੇ ਇਯੋ ॥ ਜੋਰਿ ਬਡੋ ਦਲੁ ਤੋਰਿ ਮਹਾ ਖਲ ਜੀਤਿ ਲਏ ਅਰਿ ਭੀਤਨ
 ਕੀ ਜਜੋ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਜੀਤਤ ਰਨ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਧਾਮ ਕੋ ਮਾਰਗੁ ਲਯੋ ॥ ਤਉਨੈ ਨਾਰਿ
 ਭੇਦ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਰੁਪੇਸੁਰ ਆਯੋ ॥੧੩॥ ਆਛੇ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਨਰਿਏਰ

{੯੫੮}

{੯੫੮}

ਉਛਾਰੇ ॥ ਹੁਤੇ ਦਰਬ ਸੋ ਸਕਲ ਲੁਟਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥੧੪॥ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਰਾਜਾ ਹੈ ਆਯੋ ॥ ਤਹੀ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤਹਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਬ ਲੋ ਰਾਇ ਆਇ ਹੀ ਗਯੋ ॥ ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਸਤੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧੫॥ ਰਾਇ ਬਿਹੱਸਿ ਤਿਹ ਓਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਨਿਕਟ ਬੋਲਿ ਭ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਯਾਂਕੋ ਸੋਧ ਲੇਹੁ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥ ਕੋਨ ਸਤੀ ਹੈਬੇ ਕਹ ਆਈ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਕੋ ਦੂਤ ਬਚ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋ ਜਾਇ ॥ ਸਕਲ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਦ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਰੀਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਯੋ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ॥ ਹਮ ਯਾਸੋਂ ਕਛੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਰੀ ॥ ਮੇਰੇ ਹੇਤ ਦੇਨ ਜਿਯ ਲਾਰੀ ॥੧੮॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੋ ਕੋ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥ ਅਬ ਲੋ ਬਯਾਹ ਨ ਯਾਸੋਂ ਕੀਨੋ ॥ ਜਿਨ ਨਾਰਿਨ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸੋ ਇਹ ਸਮੈਂ ਕਾਮ ਨਹਿ ਆਈ ॥੧੯॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਇਹ ਅਬੈ ਬਯਾਹੁ ॥ ਤਨ ਲਗਿ ਯਾ ਸੋਂ ਨੇਹ ਨਿਬਾਹੁ ॥ ਬਰਤਿ ਅਗਨਿ ਤੇ ਤਾਂਹਿ ਉਬਾਰੋ ॥ ਮੋ ਸੋ ਜਰੀ ਨ ਤਨ ਕੋ ਜਾਰੋ ॥੨੦॥ ਚਿਤਾ ਅਗਨਿ ਜੋ ਸਤੀ ਜਗਾਈ ॥ ਬਿਰਹਾਨਲ ਸੋਈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਤਾਕੇ ਤੀਰ ਭਾਵਰੈਂ ਦੀਨੀ ॥ ਰਾਂਕ ਹੁਤੀ ਰਾਨੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥੨੧॥ ਏਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਅਪਨੀ ਆਗਾਯਾ ਕੇ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦਾਸ ਮੋਲ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੨੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾਂ ਸੋ ਘਨੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਢੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਰਾਵ ਕੇ ਚਿਤ ਤੇ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੨੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੦॥੨੧੦੬॥ ਅਫਜੂ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰਿ ਜਿਹ ਕਰਤ ਜੁਹਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਅਧਿਕ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਂਹਿ ਦੇਸ ਆਵਤ ਜੁ ਜਨ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਹੈ ਚੇਰੇ ਤਿਹ ਪੁਰ ਬਸੈਂ ਸਭ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖੇਟਕ ਆਵੈ ॥ ਸ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਬਹੁ ਮ੍ਰਿਗਨ ਗਹਾਵੈ ॥ ਬਾਜਨ ਸਾਥ ਆਬਿਯਨ ਲੇਹੀ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਹੁਸਨਾਕਨ ਦੇਹੀ ॥੩॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰੀਤਿ ਅਧਿਕ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕੋ ਮਾਰੈਂ ॥ ਸਦਾ ਸੁ ਬਨ ਕੇ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਦੁਹੁ ਹਾਥ ਸੋਂ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਹਾਂ ਜਾਨ

{੯੫੯}

ਪਸੁ ਪਾਵੈ ॥੪॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਅਖਿਟ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਕਾਰੋ ਹਰਿਨ ਹੇਰਿ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਸੀਗਨ ਤੇ ਜੀਯਤ
ਗਹਿ ਲੈਹੋ ॥ ਯਾਕੋ ਘਾਇ ਨ ਲਾਗਨ ਦੈਹੋ ॥੫॥ ਹੇਰਿ ਹਰਿਨ ਕਹ ਤੁਰੈ ਧਵਾਯੋ ॥ ਪਾਛੈ ਚਲਯੋ ਤਵਨ ਕੇ
ਆਯੋ ॥ ਜਬ ਪਰਦੇਸ ਗਯੋ ਚਲਿ ਸੋਈ ॥ ਚਾਕਰ ਤਹਾਂ ਨ ਪਹੁਚਯੋ ਕੋਈ ॥੬॥ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥
ਰਾਜਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥ ਧੌਲਰ ਉਚ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਜੈ ॥ ਮਨੋ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੋਲ ਬਿਰਾਜੈ ॥੭॥ ਤਪਤੀ ਨਦੀ
ਤੀਰ ਤਿਹ ਬਹੈ ॥ ਸੂਰਜ ਸੁਤਾ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਪੰਛੀ ਤਹਾਂ ਚੁਗਤ ਅਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਹੇਰਿਨਿ ਹਾਰਨ ਕੋ ਮਨੁ
ਮੋਹੈ ॥੮॥ ਸੁੰਦਰ ਤਾਹਿ ਝਰੋਖੇ ਜਹਾਂ ॥ ਕਾਢਯੋ ਆਨਿ ਰਾਇ ਮ੍ਰਿਗ ਤਹਾਂ ॥ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਸ੍ਰਮਿਤ ਤਿਹ ਕੀਨਿ ॥
ਸਿੰਗਨ ਤੇ ਸਿੰਗੀ ਗਹਿ ਲੀਨਿ ॥੯॥ ਯਹ ਕੋਤਕ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥
ਮੈ ਅਬ ਹੀ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋ ॥੧੦॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਇ ਸੋ ਜੋਰੀ ॥ ਕਾਹੂ
ਪਾਸ ਜਾਤਿ ਨਹਿ ਤੋਰੀ ॥ ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮੈਨ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਬ ਕਮਾਯੋ ॥੧੧॥ ਐਸੀ ਫਬਤ
ਦੁਹੁੰਨ ਕੀ ਜੋਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬ੍ਰਿਖਭਾਨ ਕਿਸੋਰੀ ॥ ਦੁਹੁੰ ਹਾਬ ਤਿਹ ਕੁਚਨ ਮਰੋਰੈ ॥ ਜਨੁ ਖੋਯੋ ਨਿਧਨੀ
ਧਨੁ ਟੋਰੈ ॥੧੨॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਤਿਹ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜਨੁ ਕੰਦੂਪ ਕੇ ਦ੍ਰੁਪੁ ਮਿਟਾਵੈ ॥ ਭੋਗਤ ਤਾਹਿ ਜੰਘ ਲੈ
ਕਾਂਧੇ ॥ ਜਨੁ ਦੂ ਮੈਨ ਤਰਕਸਨ ਬਾਂਧੇ ॥੧੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਤ੍ਰਿਯ
ਦੀਨਿ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾਸੋ ਗਰੇ ਲਗਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰੰਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੧੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਮੀਤ ਅਲਿੰਗਨ
ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨੇ ਅਨੇਕ ਤੇ ਕੋਨ ਗਨੈ ॥ ਮੁਸਕਾਤ ਲਜਾਤ ਕਛੂ ਲਲਤਾ ਸੁ ਬਿਲਾਸ ਲਸੈ ਪਿਯ ਸਾਬ ਤਨੈ ॥
ਝਮਕੈ ਜਰ ਜੇਬ ਜਰਾਇਨ ਕੀ ਦਮਕੈ ਮਨੋ ਦਾਮਨਿ ਬੀਚ ਘਨੈ ॥ ਲਖਿ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸਜਨੀ ਸਭ ਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
ਰਹੀ ਅਤਿ ਰੀਝ ਮਨੈ ॥੧੫॥ ਕੰਚਨ ਤੇ ਤਨ ਹੈ ਰਮਨੀਯ ਦ੍ਰਿਗੰਚਲ ਚੰਚਲ ਹੈ ਅਨਿਯਾਰੇ ॥ ਖੰਜਨ ਸੇ ਮਨ ਰੰਜਨ
ਰਾਜਤ ਕੰਜਨ ਸੇ ਅਤਿਹੀ ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਰੀਝਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਖੇ ਛਬਿ ਮੈਨ ਮਨੋ ਦੋਊ ਸਾਂਚਨ ਢਾਰੇ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ
ਜਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਭ ਬਾਲ ਬਨੇ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹਨ ਕੀ ਅਤਿ ਬਢੀ ਤ੍ਰੀਯ ਪਿਯਾ
ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਪਟ ਛੂਟਯੋ ਨਿਰਪਟ ਭਏ ਰਹਯੋ ਕਪਟ ਕਛੂ ਨਾਂਹਿ ॥੧੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਰੋ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ

{੯੫੯}

{੯੬੦}

{੯੬੦}

ਲਪਟਾਇ ॥ ਮੋਦ ਦੁਹਨ ਕੇ ਅਤਿ ਬਢਯੋ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਨ੍ਰਿਪ
 ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ **ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ** ਆਲਿੰਗਨ ਕਰਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ
 ਬਚਨ ਉਚਰਹੀ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇੰ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਸੁੰਦਰ
 ਰਮੈ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇੰ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਅਮਲ ਮੰਗਾਏ ॥ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਪਕਵਾਨ
 ਪਕਾਏ ॥ ਦਾਰੂ ਪੋਸਤ ਔਰ ਧਤੂਰੇ ॥ ਪਾਨ ਡਰਾਇ ਕਸੁੰਭੜੇ ਰੂਰੇ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਮਿਤ ਆਫੂਆ ਕੀ
 ਬਰੀ ਖਾਇ ਚੜਾਈ ਭੰਗ ॥ ਚਤੁਰ ਪਹਰ ਭੋਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤਉ ਨ ਮੁਚਯੋ ਅਨੰਗ ॥੨੨॥ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ
 ਤਰੁਨਿ ਤਰਨ ਚੰਦ੍ਰਕੀ ਜੋਨ ॥ ਕੇਲ ਕਰੈ ਬਿਹਸੈ ਦੋਊ ਹਾਰਿ ਹਟੈ ਸੋ ਕੋਨ ॥੨੩॥ ਚਤੁਰ ਪੁਰਖ ਚਤੁਰਾ ਚਤੁਰਿ
 ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਲਾਵੈਂ ਗਰੇ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਇ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਚਤੁਰਾ
 ਚਤੁਰਾ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਛਿਨ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥ ਜੜ੍ਹ ਕੁਰੂਪ ਕੋ ਚਿਤਹਿ ਨ ਧਰੈ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਤਾਹੀ
 ਕੋ ਬਰੈ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੰਦਨ ਕੀ ਚੌਕੀ ਭਲੀ ਕਾਸਟ ਦ੍ਰੁਮ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥ ਚਤੁਰਾ ਕੋ ਨੀਕੋ ਚਿਤਯੋ ਕਹਾ
 ਮੂੜ ਕੋ ਰਾਜ ॥੨੬॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਤਰੁਨ ਪਤਰਿਯਾ ਨੀਕ ਚਪਲ ਚੀਤ ਭੀਤਰ ਚੁਭਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਪਿਯਰਵਾ ਮੀਤ
 ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਸਰਤ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ॥੨੭॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਬਲਾ ਅਤਿ ਹੀ ਪਿਯ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਲਖੇ ਮਨ ਮਾਂਹੀ ॥
 ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਤਜਯੋ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨ ਸੌ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਮੁਸਕਾਂਹੀ ॥ ਲਾਲ ਕੇ ਲਾਲਚੀ ਲੋਚਨ ਲੋਲ ਅਮੋਲਨ ਕੀ ਨਿਰਖੇ
 ਪਰਛਾਂਹੀ ॥ ਮੱਤ ਭਈ ਮਦ ਮਾਨੋ ਪਿਯੋ ਮਨ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਭਾਖਤ ਨਾਂਹੀ ॥੨੮॥ ਸੋਭਤ ਸੁੱਧ ਸੁਧਾਰੇ ਸੇ ਸੁੰਦਰ
 ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਜਗੇ ਜਰਬੀਲੇ ॥ ਖੰਜਨ ਸੇ ਮਨਰੰਜਨ ਰਾਜਤ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਰੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਬਾਨਨ ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ
 ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਚਮਕੈ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸਖਿ ਹੋਹੂੰ ਲਖੇ ਛਬਿ ਲਾਲ ਕੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ਰਸੀਲੇ ॥੨੯॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਲੀ ਬਿਨ ਸੰਗ ਅਲੀ ਜਬ ਤੇ ਮਨ ਭਾਵਨ ਭੇਟਿ ਗਈ ਹੋ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਨ ਸੁਹਾਤ ਕਛੂ ਸੁ ਮਨੋ ਬਿਨੁ
 ਦਾਮਨ ਮੋਲ ਲਈ ਹੋ ॥ ਭੋਹ ਕਮਾਨ ਕੇ ਤਾਨਿ ਭਲੇ ਦ੍ਰਿਗ ਸਾਇਕ ਕੇ ਜਨੁ ਘਾਇ ਘਈ ਹੋ ॥ ਮਾਰਿ ਸੁਮਾਰਿ ਕਰੀ
 ਸਜਨੀ ਸੁਨਿ ਲਾਲ ਕੋ ਨਾਮੁ ਗੁਲਾਮ ਭਈ ਹੋ ॥੩੦॥ ਬਾਰਿਜ ਨੈਨ ਜਿਤੀ ਬਨਿਤਾ ਸੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਬਾਨ ਬਿਨਾ

{੯੬੧}

ਬਧ ਹੈ ਹੈਂ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਨ ਬੈਠਿ ਸਕੈ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਈ ਬਹੁਧਾ ਬਰਰੈ ਹੈਂ ॥ ਬਾਤ ਕਹੈ ਬਿਗਸੈਂ ਨ ਬਬਾਕੀ ਸੋਂ
 ਲੇਤ ਬਲਾਇ ਸਬੈ ਬਲਿ ਜੈਹੈਂ ॥ ਬਾਲਮ ਹੇਤ ਬਯੋਮ ਕੀ ਬਾਮ ਸੁ ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਰ ਬਿਕੈ ਹੈਂ ॥੩੧॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਏਕ ਸਖੀ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਰਿਸਾਈ ॥ ਤਾਕੇ ਕਹਯੋ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਈ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥
 ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੩੨॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋ ਪਿਤੁ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਆਯੋ ॥
 ਤਬ ਤਿਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਹਯੋ ਕਾ ਕਰੋਂ ॥ ਉਰ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋਂ ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਮਨ ਚੰਚਲਾ ਚਿਤ
 ਲਖੀ ਮੀਤ ਕਹਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਤੈਂ ਚਿਤ ਕਯੋ ਬਖਾਕੁਲਿ ਭਈ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਭੇਦ ਸੁਨਾਇ ॥੩੪॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯਾ ਤੇ ਮੋਰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹਿ ਦੀਨੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਾਵ
 ਕੋਪ ਅਤਿ ਕੀਨੋ ॥੩੫॥ ਤਾ ਤੇ ਰਾਵ ਕ੍ਰੋਧ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਦੁਹੰਮਨ ਕੇ ਮਾਰਨ ਹਿਤ ਆਯੋ ॥ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਮੋਹਿ
 ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਉਪਾਇ ਭਜਨ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੩੬॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਸਿ ਪਰਿਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ
 ਕਰਿਯੋ ॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਸੋਕ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਜਾਨਿ ਜਾਨ ਤੇ ਡਰਿਯੈ ॥੩੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਅਬਲਾ
 ਤੇ ਜਗਤ ਮੈ ਪਿਯ ਬਧ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਜੀਯਤ ਰਹੈ ਮਰਹਿੰ ਨ ਜਮਧਰ ਮਾਰਿ ॥੩੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥
 ਕੰਠਸਿਰੀ ਮਨਿ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਬਿਭੂਤੀ ਧਰੋਂਗੀ ॥ ਹਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਹਜਾਰਨ ਸੁੰਦਰ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਪ੍ਰਵੇਸ
 ਕਰੋਂਗੀ ॥ ਜੂਝਿ ਮਰੋਂ ਕਿ ਗਰੋਂ ਹਿਮ ਮਾਂਝ ਟਰੋਂ ਨ ਤਉ ਹਠਿ ਤੋਹਿ ਬਰੋਂਗੀ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਨ ਕਾਜ ਕਿਸੂ ਸਖਿ
 ਪੀਯ ਮਰਯੋ ਲਖਿ ਹੋਂ ਹੂੰ ਮਰੋਂਗੀ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਕੁਅਰ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੋਕ ਕਰੋ ਨਹਿ ਬਾਲ
 ਹਮਾਰੋ ॥ ਹੋਂ ਅਬ ਏਕ ਉਪਾਯਹਿ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਜਾਤੇ ਤੁਮਰੋ ਸੋਕ ਨਿਵਰਿਹੋਂ ॥੪੦॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਸੋਕ ਨਹਿ
 ਕੀਜੈ ॥ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਮੁਹਕਮ ਕੈ ਦਰਵਾਜੋ ਦਜਾਵਹੁ ॥ ਯਾ ਆਂਗਨ ਮਹਿ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵਹੁ
 ॥੪੧॥ ਵਹੈ ਕਾਮ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਤੀਰ ਕਮਾਨਿ ਆਨਿ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਸੇਜ ਬਿਛਾਈ ॥
 ਤਾ ਪਰ ਮੀਤ ਲਯੋ ਬੈਠਾਈ ॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਜਿਯ ਤੇ ਭਈ ਨਿਰਾਸ ॥ ਜੀਯੋਂ ਤ
 ਪਿਯ ਕੇ ਸਹਿਤ ਹੀ ਮਰੋਂ ਤ ਪਤਿ ਕੇ ਪਾਸ ॥੪੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਲਕਾ ਪਰ ਮੀਤਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ

{੯੬੧}

{੯੬੨}

{੯੬੨}

ਸੌ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਹੀਂ ॥ ਜਿਯ ਅਪਨੇ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕਰਹੀਂ ॥੪੪॥ ਤਬ ਲੋ
ਚਕ੍ਰਵਾਕ ਦੇ ਆਏ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਖਿ ਪਾਏ ॥ ਇਕ ਧਨੁ ਤਾਨਿ ਬਾਨ ਸੌ ਮਾਰਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਹਾਥ
ਸਰ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥੪੫॥ ਦੁਹੂੰ ਸਰਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਬਧ ਕੀਨਿ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਭੁੰਨਿ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਲੀਨਿ ॥ ਤਿਨ
ਦੁਹੂੰਅਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਖਾਯੋ ॥ ਸੰਕ ਛੋਰਿ ਪੁਨਿ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥੪੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਭੱਛਨ ਕਰਿ ਦੁਹਨ
ਲੀਨਿ ਚਰਮ ਉਤਾਰਿ ॥ ਪਹਿਰਿ ਦੁਹਨ ਸਿਰ ਪੈ ਲਯੋ ਪੈਠੇ ਨਦੀ ਮਝਾਰਿ ॥੪੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਕ੍ਰਵਾਕ ਸਭ
ਕੋ ਤਿਨ ਜਾਨੈ ॥ ਮਾਨੁਖ ਕੈ ਨ ਕੋਊ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਪੈਰਤ ਬਹੁ ਕੋਸਨ ਲਗਿ ਗਏ ॥ ਲਾਗਤ ਏਕ ਕਿਨਾਰੇ
ਭਏ ॥੪੮॥ ਦੋ ਹੈ ਦੋਊ ਅਰੁੜਿਤ ਭਏ ॥ ਚਲਿ ਕਰਿ ਦੇਸ ਆਪਨੇ ਗਏ ॥ ਤਾਕੋ ਲੈ ਪਟਰਾਨੀ ਕੀਨਿ ॥
ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦੀਨਿ ॥੪੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੰਛਿਯਨ ਕੋ ਪੋਸਤ ਧਰੇ ਪਿਤੁ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ॥
ਪੰਖੀ ਹੀ ਸਭ ਕੋ ਲਖੈ ਮਾਨੁਖ ਲਖਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੫੦॥ ਦੇਸ ਆਨਿ ਅਪਨੇ ਬਸੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸਦਨ ਬਨਾਇ ॥
ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਸੋਂ ਰਮੈ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥੫੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਗਿਯਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੧॥੨੧੫੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੂਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਸਮਰਕੰਦ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾਕੇ ਤੁੱਲਿ ਨਰੇਸ ਕੋਊ ਔਰ ਜਗਤ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧॥
ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਬਡਭਾਗਨਿ ਤਿਹ ਠੋਰ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਲੱਜਾ ਗੁਨਨ ਤਾਂ ਕੇ ਤੁਲਿ ਨ ਔਰ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥
ਤਾਕੀ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗਯਾ ਮਹਿ ਰਹਈ ॥ ਸੋਈ ਕਰੈ ਜੁ ਵਹ ਹਸਿ ਕਹਈ ॥ ਆਗਯਾ ਦੇਸ ਸਕਲ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥
ਰਾਨੀ ਕੋ ਰਾਜਾ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਨਿਰਖਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਭਯੋ ਪੀਯ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ
ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਕੇ ਰਹੈ ਔਰ ਨ ਹੇਰਤ ਤ੍ਰੀਯ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਵਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰੋ
ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਜਬਹੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਦੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਂਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੫॥ ਤਾ ਸੌ ਬੋਲਿ
ਅਧਿਕ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਅਪਨੀ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਤਾਕੋ ਚਹਤ ਸਦਨ ਮੈ ਲਖਾਵੈ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ
ਤੇ ਅਤਿ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥੬॥ ਯਹੈ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੈ ਮਥਿ ਰਾਖੀ ॥ ਕੇਲ ਸਮੈਂ ਤਾਸੋਂ ਯੋ ਭਾਖੀ ॥ ਤਾਕੋ ਕਹਯੋ ਬਕਤ੍ਰ

ਤੇ ਬਰਿਹੋਂ ॥ ਰਾਂਕਹੁ ਤੇ ਰਾਨੀ ਲੈ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥੭॥ ਜਬ ਯੋ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਹੇਤ ਹਿਯਰੋ
 ਹੁਲਸਾਯੋ ॥ ਅਬ ਹੋਂ ਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੀ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਬਰਯੋ ਚਹੋਂ ਤਬ ਬਰੋ ਪਯਾਰੇ ॥੮॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮੈ ਤੁਮੈਂ ਬਖਾਨੋ ॥
 ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਸਾਚ ਜੋ ਮਾਨੋ ॥ ਜੋ ਜੀਯਤ ਲੋ ਨੇਹ ਨਿਬਾਹੋਂ ॥ ਤੋ ਤੁਮ ਆਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਬਖਾਹੋ ॥੯॥ ਜਾਂ
 ਸੋ ਨੇਹੁ ਨੈਕਹੁ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾਂ ਕੋ ਪੀਠਿ ਜਿਯਤ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤਾਕੀ ਬਾਹ ਬਿਹੱਸਿ ਕਰਿ ਗਹਿਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਤ
 ਲੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਬਹਿਯੈ ॥੧੦॥ ਯਹ ਰਾਨੀ ਜੋ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੈ ॥ ਤਾਕੋ ਡਰ ਹੈ ਹਿਯੈ ਹਮਾਰੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਅਤਿ
 ਤਾਕੇ ਬਸਿ ਪਯਾਰੇ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੧॥ ਹੋਂ ਅਬ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਉਂ ॥ ਜਾਤੇ ਤੁਮ ਸੇ ਨ੍ਰਿਪ
 ਕੋ ਪਾਉਂ ॥ ਸਕਲ ਸਤੀ ਕੋ ਸਾਜ ਸਵਰਿਹੋਂ ॥ ਆਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅੰਗ ਮੈ ਕਰਿਹੋਂ ॥੧੨॥ ਤੁਮ ਤਹ ਇਹ ਰਾਨੀ
 ਸੰਗ ਲੈਕੈ ॥ ਐਯਹੁ ਆਪੁ ਚਿੰਡੋਲ ਚੜੈਕੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਆਪੁ ਮੋਹਿ ਸਮਝੈਯਹੁ ॥ ਰਾਨੀ ਕੋ ਮਮ ਤੀਰ ਪਠੈਯਹੁ
 ॥੧੩॥ ਕਹਬੇ ਹੁਤੀ ਸਕਲ ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥ ਸੋ ਸਭ ਰਾਇ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਾਖੀ ॥ ਨਿਸੁਪਤਿ ਛਪਯੋ ਦਿਨਿਸਿ
 ਚੜਿਆਯੋ ॥ ਬਾਮ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥੧੪॥ ਦਿਨ ਭੇ ਚਲੀ ਸਤੀ ਹਠ ਕੈਕੈ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਸਭਹਿਨ
 ਸੰਗ ਲੈਕੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਹੁੰ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਸਤੀ ਕੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੧੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ਸਤੀ
 ਨਹਿ ਹੂਜੈ ॥ ਮੋ ਤੇ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਕਯੋ ਨ ਲੀਜੈ ॥ ਹੇ ਰਾਨੀ ਤੁਮਹੂੰ ਸਮੁਝਾਵੋ ॥ ਬਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਯਾਹਿ ਬਚਾਵੋ
 ॥੧੬॥ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਨੀ ਤਾਕੋ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥ ਬਿਹੱਸਿ ਸਤੀ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯਹ ਧਨ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥
 ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੋਂ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੇ ਸੋ ਕਹੋਂ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਪਿਯ ਕਾਰਨ
 ਜਿਯ ਮੈ ਤਜੋ ਯਹ ਧਨ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ॥੧੮॥ ਪਰ ਧਨ ਗਨੋ ਪਖਾਨ ਸੋ ਪਰ ਪਤਿ ਪਿਤਾ ਸਮਾਨ ॥ ਪਿਯ ਕਾਰਨ
 ਜਿਯ ਮੈ ਤਜੋ ਸੁਰਪੁਰ ਕਹੋਂ ਪਯਾਨ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਏਤੋ ਹਠ ਜਿਨਿ
 ਕਰੋ ਪਯਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਆਪਨ ਜਿਨਿ ਕੀਜੈ ॥ ਆਯੋ ਰਾਜ ਹਮਾਰੋ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥ ਕੋਨ ਕਾਜ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ
 ਹਮਾਰੈ ॥ ਸਦਾ ਰਹੋ ਇਹ ਧਾਮ ਤਿਹਾਰੈ ॥ ਮੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਲਗੇ ਨਹਿ ਥੀਹੋਂ ॥ ਪਿਯ ਕੇ ਮਰੇ ਬਹੁਰਿ ਮੈ ਜੀਹੋਂ
 ॥੨੧॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥ ਯਾਕੋ ਕਹੋ ਬਹੁਰਿ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਯਾਂਤੇ ਯਾਹਿ

ਨਿਵਰਿਯਹੁ ॥ ਜੋ ਵਹ ਕਹੈ ਵਹੈ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥੨੨॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਾ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਬਾਤ ਕਰਤ ਬਹੁਤੈ
 ਬਿਧਿ ਭਈ ॥ ਕਹਯੋ ਸਤੀ ਸੋਊ ਬਚ ਮੈ ਕਹੂੰ ॥ ਇਨ ਤੇ ਹੋਇ ਨ ਸੋ ਹਠ ਗਹੂੰ ॥੨੩॥ ਰਨਿਯਹਿ ਕਹਯੋ
 ਸਤੀ ਪਤਿ ਦੈਹੋਂ ॥ ਮੋਰੇ ਅੱਗ੍ਹ ਦਾਸਿਨੀ ਹੈਹੋਂ ॥ ਤਵ ਦੇਖਤ ਤੇਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਊਂ ॥ ਤਵ ਘਟ ਦੈ ਸਿਰ ਨੀਰ
 ਭਰਾਊਂ ॥੨੪॥ ਰਾਨੀ ਕਹਯੋ ਪਤਿਹਿ ਤੁਹਿ ਦੈਹੋਂ ॥ ਤੇਰੇ ਅੱਗ੍ਹ ਦਾਸਿਨੀ ਹੈਹੋਂ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਦੇਖਤ ਨ੍ਰਿਪ ਤੁਹਿ
 ਰਮਵਾਊਂ ॥ ਗਗਰੀ ਬਾਰਿ ਸੀਸ ਧਰਿ ਲਜਾਊਂ ॥੨੫॥ ਪਾਵਕ ਬੀਚ ਸਤੀ ਜਿਨਿ ਜਰੋ ॥ ਕਛੂ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ
 ਹਮੈ ਉਚਰੋ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਕਹੈ ਤ ਤੋਕੋ ਬਰਿਹੋਂ ॥ ਰਾਂਕਹੁ ਤੇ ਰਾਨੀ ਤੁਹਿ ਕਰਿਹੋਂ ॥੨੬॥ ਯੋ ਕਹਿ ਪਕਰਿ ਬਾਂਹ
 ਤੇ ਲਿਖੋ ॥ ਡੋਰੀ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਿਖੋ ॥ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਜਿਨਿ ਪਾਵਕ ਮੈ ਜਰੋ ॥ ਮੋਹੂ ਕੋ ਭਰਤਾ ਲੈ ਕਰੋ
 ॥੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਦੇਖਤ ਤਿਸੈ ਲਯੋ ਬਿਵਾਨ ਚੜਾਇ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾਕੋ ਬਰਯੋ ਰਾਨੀ ਕਿਖੋ
 ਬਨਾਇ ॥੨੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੨॥੨੧੮੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਬੰਗਸ ਮੈ ਬਡਭਾਗ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਜਾ ਰਹੀ ਚਰਨ ਸੌ ਲਾਗ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਤਾਕੇ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਛੀਰ ਸਿੰਧੁ ਮਥਿਆਨੀ ॥ ਨੈਨ ਦਿਪੈਂ ਨੀਕੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥
 ਲਖੇ ਹੋਤ ਲਲਨਾ ਮਤਵਾਰੇ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੂਪ ਦਿਪੈ ਤਾਕੋ ਅਮਿਤ ਸੋਭਾ ਮਿਲਤ ਅਪਾਰ ॥ ਹੇਰਿ ਰਾਇ
 ਕੋ ਚਿਤ ਬਧਯੋ ਸਕਤ ਨ ਬਹੁਰਿ ਉਬਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾਸੌਂ ਨੇਹ ਰਾਵ ਕੋ ਭਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਕੋ ਅਤਿ
 ਚਾਹਤ ਪਯਾਰੀ ॥ ਦੁਹੰਅਨ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭੀ ਐਸੀ ॥ ਸੀਤਾ ਸੌਂ ਰਘੁਨਾਥ ਨ ਵੈਸੀ ॥੪॥ ਏਕ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਵ
 ਲੁਭਾਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਨੇਹ ਘਟਿ ਮਾਨੋ ॥ ਜਬ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਰਾਜਾ ਪੈ ਚਿਤ ਤੇ
 ਖੁਨਸਾਈ ॥੫॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੁਅਰਿ ਚਿਤ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਘਾਤ ਯਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਦੁਖਕਰਿ ਕਰਿ
 ਮੈ ਆਜੁ ਸੁ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹ ਸੰਘਾਰਿ ਆਪੁ ਪੁਨਿ ਮਰਿ ਹੋਂ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਚਿਤ ਤੇ ਜਰੀ ਮਨ
 ਮੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ॥ ਜਯੋਂ ਸੀਸੋ ਸਰ ਕੇ ਲਗੇ ਤੂਟਿ ਤਰਕ ਦੈ ਜਾਇ ॥੭॥ ਪਠੈ ਦੂਤ ਰਾਜੈ ਤੁਰਤੁ ਲੀਨੀ ਤਰੁਨਿ

{੯੬੫}

{੯੬੫}

ਬੁਲਾਇ ॥ ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਰਿ ਝਖਕੇਤੁ ਕੋ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਐਸੇ ਰਾਨੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥
 ਜਮਧਰ ਲਏ ਹਾਥ ਮੋਆਈ ॥ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਪਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਂਸ ਤ੍ਰਿਯ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਂਧਿ ਲਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ ॥ ਸਦਨ ਏਕ ਉਮਰਾਵ ਕੇ ਭੇਜ ਦਯੋ ਤਤਕਾਲ
 ॥੧੦॥ ਮਾਂਸ ਜਾਨਿ ਤਾਕੋ ਤੁਰਤੁ ਚਾਬਿ ਗਏ ਸਭ ਸੋਇ ॥ ਭਲੋ ਭਲੋ ਸਭ ਕੋ ਕਹੈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ॥੧੧॥
 ਹਾਥ ਪਾਂਵ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਕਲ ਸੰਗ ਮੁਤਹਰੀ ਤੋਰਿ ॥ ਸੀੜਨ ਪਰਤੇ ਆਨਿ ਕੈ ਦਯੋ ਧਰਨਿ ਕਹੱ ਛੋਰਿ ॥੧੨॥ ਮਦਰਾ
 ਕੇ ਮਦ ਸੋ ਛਕਯੋ ਉਰ ਜਮਧਰ ਕੀ ਖਾਇ ॥ ਸੀੜਨ ਤੇ ਖਿਸਕਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਰਯੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ॥੧੩॥
 ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੋ ਭੀਜਤ ਭਈ ਸਕਲ ਧਰਨਿ ਸਰਬੰਗ ॥ ਆਨਿ ਤਰੇ ਰਾਜਾ ਪਰਯੋ ਲਗੋਂ ਕਟਾਰੀ ਅੰਗ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰਯੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਹੈ ਦੁਖਿਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਕੋਨ ਕਾਲ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥
 ਰਾਜਾ ਜੂ ਚੁਭਿ ਮਰੇ ਕਟਾਰੀ ॥੧੫॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਹੈ ਦੀਨ ਉਘਾਯੋ ॥ ਬੈਠੇ ਸਭ ਲੋਗਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਕੋ
 ਸਭ ਪੂਛਿਨ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥ ਕੋਨੈ ਦੁਸਟ ਰਾਵਜੂ ਘਾਏ ॥੧੬॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਤਾਕੋ
 ਭੇਦ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਵਜੂ ਮਾਂਸੁ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਆਪ ਭਖਯੋ ਕਛੁ ਭ੍ਰਿਤਨ ਪਠਾਯੋ ॥੧੭॥ ਪੁਨਿ
 ਰਾਜਾਜੂ ਅਮਲ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਪਿਯੋ ਕਛੁ ਹਮੈ ਪਿਯਾਯੋ ॥ ਲੀਏ ਕੈਫ ਕੇ ਅਤਿ ਮਤਿ ਭਏ ॥ ਸੁਧਿ ਮੈ ਹੁਤੇ
 ਬਿਸੁਧਿ ਹੈ ਗਏ ॥੧੮॥ ਮਦ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਕੇਲ ਕਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਸਿ ਹੈ ਅਧਿਕ
 ਕਾਮ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਹਾਥ ਹਾਥ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥੧੯॥ ਪਾਂਵ ਖਿਸਤ ਪੌਰਿਨ ਤੇ ਭਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਮੈਥੋ ਗਿਰਿ
 ਗਯੋ ॥ ਉਰਤੇ ਉਗਰਿ ਕਟਾਰੀ ਲਾਗੀ ॥ ਤਾਂਤੇ ਦੇਹ ਰਾਵਜੂ ਤਜਾਗੀ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੀੜਨ ਤੇ ਰਾਜਾ
 ਗਿਰਯੋ ਪਰਯੋ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਨਿ ॥ ਚੁਭੀ ਕਟਾਰੀ ਪੇਟ ਮੈ ਤਾ ਤੇ ਤਜਯੋ ਪਰਾਨ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭਨ
 ਸੁਨਤ ਯੋ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜਮਧਰ ਵਹੈ ਬਹੁਰਿ ਉਰ ਮਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਜੁ ਦੀਨੋ ॥ ਚਰਿਤ
 ਚੰਚਲਾ ਐਸੋ ਕੀਨੋ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੩॥੨੨੦੭॥ ਅਫਜੁ ॥੬**

{੯੬੬}

ਸਵੈਯਾ ॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਨ ਬੀਚ ਬਸੈ ਮੁਨਿ ਸਿੰਗ ਧਰੇ ਰਿਖ ਸਿੰਗ ਕਹਾਯੋ ॥ ਕੌਨ ਹੂੰ ਖਜਾਲ ਬਿਭਾਂਡਵ ਜੂ ਮ੍ਰਿਗਿਯਾ
 ਹੂੰ ਕੀ ਕੋਖਿ ਹੂੰ ਤੇ ਉਪ ਜਾਯੋ ॥ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਪਸੀ ਤਬ ਤੇ ਜਬ ਤੇ ਬੁਧਿ ਲੈ ਸੁਧਿ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਰਘੁਨਾਥ
 ਭਜੈ ਕਬਹੂੰ ਪੁਰ ਭੀਤਰ ਭੂਲ ਨ ਆਯੋ ॥੧॥ ਬੀਚ ਕਰੈ ਤਪਸਯਾ ਬਨ ਕੇ ਮੁਨਿ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥
 ਨ੍ਰਾਨ ਕਰੈ ਨਿਤ ਧਯਾਨ ਧਰੈ ਮੁਖ ਬੇਦ ਰਰੈ ਹਰਿ ਕੀ ਲਿਵ ਲਾਵੈ ॥ ਰੀਤਿ ਚਲੈ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਤਨ ਕਸਟ
 ਸਹੈ ਮਨ ਕੋ ਨ ਡੁਲਾਵੈ ॥ ਭੂਖਿ ਪਿਆਸ ਲਗੈ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਕਾਨਨ ਤੇ ਚੁਨਿ ਕੈ ਫਲ ਖਾਵੈ ॥੨॥ ਕਾਲ ਬਿਤੀਤ
 ਭਯੋ ਇਹ ਰੀਤਿ ਪਰਯੋ ਦੁਰਭਿਛ ਤਹਾਂ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬੀਜ ਰਹਯੋ ਨਹਿ ਏਕ ਤਹਾਂ ਸਭ ਲੋਕ ਕਨੇਕਨ ਕੋ ਤਰਸਾਯੋ ॥
 ਜੇਤੇ ਪੜੇ ਬਹੁ ਬਿੱਪੁ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕੌਨ ਕੁਕਾਜ ਕਿਯੋ ਕਹੋ ਮੈ ਜਿਹ ਤੇ ਭ੍ਰਿਤ ਲੋਕਨ
 ਜੀਵ ਨ ਪਾਯੋ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕਹੀ ਜਬ ਯੋ ਤਿਨ ਕੋ ਤਬ ਬਿੱਪੁ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਰੀਤ ਚਲੋ ਰਜਨੀਤਨ
 ਕੀ ਤੁਮ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖਿਯ ਪਾਪ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਮੈ ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਮੈ ਸਭ ਹੂੰ ਮਿਲ ਕ੍ਰੋਰਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥
 ਸਿੰਗੀ ਰਿਖੀਸਨ ਆਏ ਤਵਾਲਯ ਯਾਹੀ ਚੁਭੈ ਚਿਤ ਬਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥੪॥ ਜੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਰੁਚੈ ਮਹਾਰਾਜ ਬੁਲਾਇਕੈ
 ਮਾਨਸ ਸੋਈ ਪਠੈਯੈ ॥ ਕੌਨ ਉਪਾਇ ਬਿਭਾਂਡਵ ਕੋ ਸੁਤ ਯਾ ਪੁਰ ਬੀਬਨ ਮੈ ਬਿਹਰੈਯੈ ॥ ਦੇਸ ਬਸੈ ਫਿਰਿ ਕਾਲ
 ਨਸੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਸਾਚ ਇਹੈ ਠਹਰੈਯੈ ॥ ਜੋ ਨਹਿ ਆਵੈ ਤੋ ਪੂਤ ਭਿਜਾਇ ਕਿ ਆਪਨ ਜਾਇ ਉਤਾਇਲ ਲਯੈਯੈ
 ॥੫॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਭ੍ਰਿਤ ਮਿਤ ਪੂਤ ਪਠਾਇ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਹਾਯਲ ਭਯੋ ॥ ਆਪਨ ਹੂੰ ਲਪਟਾਇ ਚਰਨ ਰਹਯੋ ਆਯੋ
 ਨ ਮੁਨਿ ॥੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੌਨ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥ ਆਪਹਿ ਜਾਇ ਬਕਯੋ
 ਹਮਰੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਰਿਖਿ ਤੋ ਅਜਹੂੰ ਨਹਿ ਭੀਜੈ ॥ ਜੇ ਤਿਹ ਲਾਇ ਬੁਲਾਇ ਯਹਾਂ ਤਿਹ ਕੋ ਯਹ ਦੇਸ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥
 ਜਾਤੇ ਲਜਾਇ ਬਸੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਮੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ਸਭੈ ਤਪੁ ਛੀਜੈ ॥੭॥ ਪਾਤ੍ਰ ਸਰੂਪ ਹੁਤੀ ਤਿਹ ਠੋਰ ਸੋਊ ਚਲਿ
 ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਕਹਿ ਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਪਾਨ ਚਬਾਇ ਚਲੀ
 ਤਿਤ ਕੋ ਮਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਈ ॥ ਆਨੰਦ ਲੋਕ ਭਏ ਤਜਿ ਸੋਕ ਸੁ ਸੋਕ ਕੀ ਬਾਤ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਈ
 ॥੮॥ ਕਾ ਬਪੁਰੋ ਮੁਨਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨੈਕੁ ਜੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਨ ਪੈਹੋ ॥ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ ਤਿਸੈ ਉਰਝਾਇ ਸੁ ਬਾਤਨ

{੯੬੬}

{੯੬੭}

ਸੌਂ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੈਹੌਂ ॥ ਪਾਗ ਬੰਧਾਇ ਜਟਾਨ ਮੁੰਡਾਇ ਸੁਤਾਨੁਪਜਾਇ ਤਵਾਲਯ ਲਯੈ ਹੌਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਇਹ ਨਾਥ ਤਵਾਨਨ ਤੇ ਟੁਕ ਆਇਸੁ ਪੈਹੌਂ ॥੯॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਸੁਨੋ ਮੁਹਿ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਰਨ ਤੋਰਿ ਅਕਾਸ ਤੇ ਲਯੈਹੌਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਹਾਂ ਨਰ ਹੈਂ ਬਰ ਦੇਵਨ ਕੌ ਛਿਨ ਮੈ ਬਸਿ ਕੈਹੌਂ ॥ ਦਯੋਸ ਕੇ ਬੀਚ ਚੜ੍ਹੈਹੌਂ ਨਿਸਾਕਰ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਰਵਿ ਕੌ ਪ੍ਰਗਟੈ ਹੌਂ ॥ ਗਜਾਰਹ ਰੁੱਦ੍ਰਨ ਕੌ ਹਰਿ ਕੌ ਬਿਧਿ ਕੀ ਬੁਧਿ ਕੌ ਬਿਧਿ ਸੌਂ ਬਿਸਰੈਹੌਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹੌਂ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਪਲਕ ਏਕ ਬੀਤੀ ਨਹੀਂ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ ਆਨਿ ॥੧੧॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਤਪੋਧਨ ਕੌ ਬਨਮਾਨਨਿ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਖਾਤ ਬਿਭਾਂਡਵ ਜੂ ਫਲ ਥੋ ਤਿਨ ਡਾਰਿਨ ਸੌਂ ਪਕਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਭੂਖਿ ਲਗੀ ਜਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਕੌ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹੌਂ ਠੋਰ ਛੁਧਾਤਰ ਆਯੋ ॥ ਤੇ ਫਲ ਖਾਇ ਰਹਯੋ ਬਿਸਮਾਇ ਮਹਾਂ ਮਨ ਭੀਤਰ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥੧੨॥ ਸੋਚ ਬਿਚਾਰ ਕੀਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਮੁਨਿ ਏ ਫਲ ਦੈਵ ਕਹਾਂ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਨਿਰਖੇ ਨਹਿ ਨੇਤ੍ਰਨ ਆਜੁ ਲਗੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਚਬਾਯੋ ॥ ਕੈ ਮਘਵਾ ਬਲੁ ਕੈ ਛਲੁ ਕੈ ਹਮਰੇ ਤਪ ਕੌ ਅਵਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਮੋ ਪਰ ਮੋਰੇ ਰਿਝਾਵਨ ਕਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥੧੩॥ ਆਨੰਦ ਯੌਂ ਉਪਜਯੋ ਮਨ ਮੈ ਮੁਨਿ ਚੌਕ ਰਹਯੋ ਬਨ ਕੇ ਫਲ ਖੈਕੈ ॥ ਕਾਰਨ ਹੈ ਸੁ ਕਛੁ ਇਨ ਮੈ ਕਹਿ ਐਸੇ ਰਹਯੋ ਚਹੂੰ ਓਰ ਚਿਤੈਕੈ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਧਰੇ ਇਕ ਸੁੰਦਰਿ ਠਾਢੀ ਤਹਾਂ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢੈਕੈ ॥ ਸੋਭਿਤ ਹੈ ਮਹਿ ਭੂਖਨ ਪੈ ਮਹਿ ਭੂਖਨ ਕੌ ਮਨੋ ਭੂਖਿਤ ਕੈ ਕੈ ॥੧੪॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਜਗੇ ਅਤਿ ਹੀ ਇਕ ਮਾਨਨਿ ਕਾਨਨ ਬੀਚ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨੀਲ ਨਿਚੋਲ ਸੇ ਨੈਨ ਲਸੈਂ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਮਨੋਜਵ ਕੌ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥ ਕੋਕ ਕਪੋਤ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਕੀਰ ਕੁਰੰਗ ਕਰੀ ਕਿਹੌਂ ਕਾਜੈ ॥ ਸੋਕ ਮਿਟੈ ਨਿਰਖੇ ਸਭ ਹੀ ਛਬਿ ਆਨੰਦ ਕੌ ਹਿਯ ਮੈ ਉਪਰਾਜੈ ॥੧੫॥ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਅਪਨੇ ਮਨ ਕੌ ਮੁਨਿ ਹੈ ਯਹ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੌਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਿ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਕਿਯੌਂ ਨਰ ਦੇ ਬਰ ਦੇਵ ਬਿਚਾਰੌਂ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਕੋਊ ਤਾ ਪਰ ਆਜ ਸਭੈ ਤਨ ਵਾਰੌਂ ॥ ਯਾਹੀ ਕੇ ਤੀਰ ਰਹੌਂ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਕਰੌਂ ਤਪਸਯਾ ਬਨ ਬੀਚ ਬਿਹਾਰੌਂ ॥੧੬॥ ਜਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਕਿਯੋ ਤਿਹੌਂ ਕੌ ਮੁਨਿ ਬਾਤ ਕਹੋ ਹਮ ਸੌਂ ਤੁਮ ਕੋ ਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਿਯੋ ਰਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਹੁਤੀ ਬਨ ਸੋ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਸਿਰੀ ਕਿਯੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਤੂੰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਕੇ ਮਨ ਮੋਹੌਂ ॥ ਸਾਚ ਉਚਾਰੁ ਸਚੀ ਕਿ

{੯੬੭}

{੯੬੮}

ਸਿਵਾ ਕਿ ਤੁਹੀ ਰਤਿ ਹੈਂ ਪਤਿ ਕੋ ਮਗੁ ਜੋਹੈ ॥੧੭॥ ਨਾਥ ਸਚੀ ਰਤਿ ਹੈਂ ਨ ਸਿਵਾ ਨਹਿ ਹੋਰੀ ਨ ਰਾਜਕੁਮਾਰ
 ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਰਾਜਸਿਰੀ ਨਹਿ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਹੀ ਉਪਜਾਈ ॥ ਰਾਮ ਕੀ ਬਾਮ ਨਹੋ ਅਥਿਤੀਸ ਰਿਖੀਸ
 ਉਦਾਲਕ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਈ ॥ ਏਕ ਜੁਗੀਸ ਸੁਨੇ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਹੋਂ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਬਰਬੇ ਕਹ ਆਈ ॥੧੮॥ ਚੰਚਲ ਨੈਨ
 ਕਿ ਚੰਚਲਤਾਈ ਸੋਂ ਟਾਮਨ ਸੋਂ ਤਿਹ ਕੋ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਾਵ ਸੁ ਭਾਵ ਦਿਖਾਇ ਘਨੇ ਛਿਨਕੇਕ ਬਿਖੈ ਮੁਨਿ ਜੂ ਬਸਿ
 ਕੀਨੋ ॥ ਪਾਗ ਬੰਧਾਇ ਜਟਾਨ ਮੁੰਡਾਇ ਸੁ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਬਨਾਇ ਨਵੀਨੋ ॥ ਜੀਤਿ ਗੁਲਾਮ ਕਿਯੋ ਅਪਨੋ ਤਿਹ
 ਤਾਪਸ ਤੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥੧੯॥ ਤਾਪਸਤਾਈ ਕੋ ਤਜਾਗ ਤਪੀਸ੍ਰ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਪੈ ਚਿਤ ਕੈ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਪਾਇ
 ਬ੍ਰੁਤੋਤਮ ਕੋ ਤਰੁਨੀ ਤਨ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਅਸੋਕੁਪਜਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਹਾਰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਖਟ ਪੂਤੁਪਜਾਯੋ ॥
 ਤਿਯਾਗ ਦਯੋ ਬਨ ਕੋ ਬਸਿਬੋ ਪੁਰ ਭੀਤਰ ਕੋ ਬਸਿਬੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੨੦॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਨ ਹੈ ਸੁਨਿ ਹੋ ਮੁਨਿ ਆਜੁ
 ਚਲੈਂ ਤਹੋਂ ਜਾਇ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥ ਫੂਲ ਘਨੇ ਫਲ ਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਫੂਲਿ ਰਹੇ ਜਮੁਨਾ ਕੇ ਕਿਨਾਰੈਂ ॥ ਤਜਾਗ ਬਿਲੰਬ ਚਲੋ
 ਤਿਤ ਕੋ ਤੁਮ ਕਾਨਨ ਸੋ ਰਮਨੀਯ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਕੇਲ ਕਰੈਂ ਮਿਲਿ ਆਪਸ ਮੈ ਦੋਊ ਕੰਦੂਪ ਕੋ ਸਭ ਦਰਪ ਨਿਵਾਰੈਂ ॥੨੧॥
 ਕਾਨਨ ਜੇਤਿਕ ਥੇ ਤਿਹ ਦੇਸ ਸਭੈ ਅਥਿਤੇਸ ਕੋ ਬਾਲ ਦਿਖਾਏ ॥ ਕਾਂਖ ਤੇ ਕੰਕਨ ਕੁੰਡਲ ਕਾਢਿ ਜਰਾਵਕਿ ਜੇਬ
 ਜਰੇ ਪਹਿਰਾਏ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਲਖਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਜੋਗ ਕੇ ਨਜਾਸ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਕਾਹੂੰ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਿਯੋ ਨਹਿ
 ਤਾਕਹ ਆਪਨ ਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈ ਮੁਨਿ ਆਏ ॥੨੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਆਗੇ ਕਰੀ ਤੀਨੁ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਤ ਲੀਨ ॥
 ਇਕ ਕਾਂਧੇ ਇਕ ਕਾਂਖ ਮੈ ਖਸਟਮ ਮੁਨਿ ਸਿਰ ਦੀਨ ॥੨੩॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਪੁਰ ਮੈ ਰਿਖਿ ਆਏ ਸੁਨੇ ਜਬ
 ਹੀ ॥ ਜਨ ਪੂਜਨ ਤਾਂਹਿ ਚਲੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਚਿਤ ਭਾਂਤਿਹਿ ਭਾਂਤਿ ਅਨੰਦਿਤ ਹੈ ॥ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲ ਨ ਜ੍ਯਾਨ ਰਹਯੋ
 ਘਰ ਕ੍ਰੈ ॥੨੪॥ ਸਭ ਹੀ ਕਰ ਕੁੰਕਮ ਫੂਲ ਲੀਏ ॥ ਮੁਨਿ ਉਪਰ ਵਾਰਿ ਕੈ ਡਾਰਿ ਦੀਏ ॥ ਲਖਿ ਕੈ ਤਿਨ ਕੋ
 ਰਿਖਿ ਯੋ ਹਰਖਯੋ ॥ ਤਬਹੀ ਘਨ ਸਾਵਨ ਜਜੋਂ ਬਰਖਯੋ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਰਖਯੋ ਤਹਾਂ ਅਸੇਖ ਜਲ ਹਰਖੇ
 ਲੋਕ ਅਪਾਰ ॥ ਭਯੋ ਸੁ ਕਾਲ ਦੁਕਾਲ ਤੇ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨੬॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਘਨ ਜਯੋਂ ਬਰਖਯੋ ਸੁ
 ਘਨੋ ਤਹੋਂ ਆਈ ॥ ਪੁਨਿ ਲੋਕਨ ਕੇ ਉਪਜੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਜਬ ਲੋ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਰਿਖਿ ਰਾਜ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ਤਬ ਲੋ ਗਿਰਿ

{੯੬੮}

{੯੬੯}

{੯੬੯}

ਗਾਂਵ ਬਰਾਬਰਿ ਹੈਰੈ ॥੨੭॥ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਪਾੜ੍ਹਹਿ ਬੋਲਿ ਲਿਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਆਧਿਕ ਦੇਸ ਬਟਾਇ ਦਿਯੋ ॥
 ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਕਹਯੋ ਰਿਖਿ ਕੋ ਤੁਮ ਟਾਰੋ ॥ ਪੁਰ ਬਾਸਿਨ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥੨੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬੈਸ ਬਿਤੀ
 ਬਸਿ ਬਾਮਹੁ ਕੇ ਬਿਸੁਨਾਥ ਕਹੂੰ ਹਿਯ ਮੈ ਨ ਸਰਯੋ ॥ ਬਿਸੰਭਾਰ ਭਯੋ ਬਰਰਾਤ ਕਹਾਂ ਬਿਨੁ ਬੇਦ ਕੇ ਬਾਦਿ ਬਿਬਾਦਿ
 ਬਰਯੋ ॥ ਬਹਿਕੈ ਬਲੁਕੈ ਬਿਝੁਕੈ ਉਝਕੈ ਤੁਹਿ ਕਾਲ ਕੋ ਖਜਾਲ ਕਹਾ ਬਿਸਰਯੋ ॥ ਬਨਿ ਕੈ ਤਨਿ ਕੈ ਬਿਹਰੋ ਪੁਰ
 ਮੈ ਜੜ ਲਾਜਹਿ ਲਾਜ ਕੁਕਾਜ ਕਰਯੋ ॥੨੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਐਸੋ ਮੁਨਿਜ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥
 ਤੁਰਤੁ ਬਨਹਿ ਪੁਰਿ ਛੋਰਿ ਕੈ ਉਠਿ ਭਾਜਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩੦॥ ਪ੍ਰਥਮ ਆਨਿ ਕਾਢਯੋ ਰਿਖਹਿ ਮੇਘ ਲਯੋ ਬਰਖਾਇ ॥
 ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਨੋ ਆਪੁ ਬਟਾਇ ॥੩੧॥ ਸਤ ਟਾਰਯੋ ਤਿਹ ਮੁਨਿਜ ਕੋ ਅਰਧ ਦੇਸ ਕੋ ਪਾਇ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸੁਖ ਕਰੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਦਹੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੪॥੨੨੩੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਿਖਿ ਗੌਤਮ ਬਨ ਮੈ ਬਸੈ ਤਾਹਿ ਅਹਿਲਿਯਾ ਤ੍ਰੀਯ ॥ ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖਯੋ
 ਪੀਯ ॥੧॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨ੍ਹੀ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਰੂਪਵਤੀ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਮੈ ਤਾਸੀ ਅਉਰ ਨ ਹੋਇ ॥੨॥
 ਸਿਵਾ ਸਚੀ ਸੀਤਾ ਸਤੀ ਤਾਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰਹਤ ਨਾਰਿ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕਰਿ ਨਿਜੁ ਘਟਿ ਰੂਪ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩॥
 ਗੌਤਮ ਰਿਖਿ ਕੇ ਦੇਵ ਸਭ ਗਏ ਕੋਨਹੂੰ ਕਾਜ ॥ ਰੂਪ ਅਹਿੱਲਿਆ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਰਹਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਬਾਸਵ ਕੀ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾਹੂੰ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਭ ਹੀ ਗਈ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਕੋ ਨਾਥ
 ਜੁ ਭੇਟਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਜੋਬਨ ਜੜੁ ਮੁਨਿ ਤੀਰ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਸੁਰਰਾਜ ਕੋ
 ਮੋਹੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾਕੋ ਹਨਯੋ ਘਾਯਲਿ ਭਈ ਸੁਮਾਰ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੋਨ ਉਪਾਇ ਸੁਰੇਸਹਿ
 ਪੈਯੈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਂਹਿ ਬੁਲੈਯੈ ॥ ਏਕ ਰੈਨਿ ਜੋ ਭੇਟਨ ਪਾਉਂ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਸੁਨੋ ਸਖੀ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ॥੭॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋਗਨੇਸੁਰੀ ਸਹਚਰੀ ਸੋ ਤਿਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਕਲ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇਕੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਪਠਾਇ
 ॥੮॥ ਜਾਇ ਕਹਯੋ ਸੁਰਰਾਜ ਸੌ ਭੇਦ ਸਖੀ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਸੁਨਤ ਅਹਿੱਲਿਆ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਰੀਝਿ ਰਹਯੋ ਸੁਰਰਾਇ

॥੯॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬਾਲਿ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ਸੁਨੇ ਹਰਿ ਭਾਲ ਬਿਖੈ ਬਿੰਦਿਯੋ ਨ ਦਿਯੋ ਹੈ ॥ ਟਾਮਨ ਸੋ ਕੇਹੂੰ ਤਾਹਿ ਕਰਯੋ ਜਿਨ ਆਜੁ ਲਗੇ ਨ ਸਿੰਗਾਰ ਕਿਯੋ ਹੈ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸਕੈ ਨ ਸਖੀ ਪਰ ਪਾਇ ਰਹੀ ਨਹਿ ਪਾਨਿ ਪਿਯੋ ਹੈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੇ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾਂ ਮਨ ਮਾਨਨਿ ਕੋ ਮਨੋ ਮੋਹਿ ਲਿਯੋ ਹੈ ॥੧੦॥ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕ੍ਰੁਲਾਪ ਕਰੈ ਕਮਲਾਛਣਿ ਦਯੋਸ ਨਿਸਾ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਸੋਵੈ ॥ ਸਾਂਪਨਿ ਜਯੋ ਸਸਕੈ ਛਿਤ ਉਪਰ ਲੋਕ ਕੀ ਲਾਜ ਸਭੈ ਹਠਿ ਖੋਵੈ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਧਰੈ ਨਹਿ ਸੁੰਦਰਿ ਆਂਸ੍ਰੁਨ ਸੋ ਸਸਿ ਆਨਨ ਧੋਵੈ ॥ ਬੇਗ ਚਲੇ ਬਨਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾਂ ਤਵ ਮਾਰਗ ਕੋ ਮੁਨਿ ਮਾਨਿਨ ਜੋਵੈ ॥੧੧॥ ਬਾਤ ਤਪੀਸ੍ਰੁਰਨਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਬਾਸਵ ਬੇਗਿ ਚਲਯੋ ਜਹਾਂ ਬਾਲ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸੁਬੇਖ ਬਨਾਇ ਸੁ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਸਵਾਰੈ ॥ ਘਾਤ ਪਛਾਨਿ ਚਲਯੋ ਤਿਤ ਕੋ ਮੁਨਿ ਸ੍ਰੁਪ ਕੇ ਤਾਪ ਝੁਕੈ ਝਿਝਕਾਰੈ ॥ ਜਾਇ ਸਕੈ ਹਟਿਹੂੰ ਨ ਰਹੈ ਮਤਵਾਰੇ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਡਿਗੈ ਡਗ ਡਾਰੈ ॥੧੨॥ ਬੇਗਿ ਮਿਲੋ ਮਨ ਭਾਵਤਿ ਭਾਮਨਿ ਪਜਾਰੇ ਜੂ ਆਜੁ ਤਿਹਾਰੇ ਭਏ ਹੈ ॥ ਭੇਟਨ ਕੋ ਮਹਿ ਰਾਜ ਸਮੈ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਧਿਯਾਨ ਮੋ ਆਜੁ ਗਏ ਹੈ ॥ ਮੀਤ ਅਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਆਨਿ ਲਏ ਹੈ ॥ ਮੋਦ ਬਢਯੋ ਮਨ ਭਾਮਨਿ ਕੇ ਮੁਨਿ ਜਾ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਇ ਦਏ ਹੈ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਨਯੋ ਠਨਯੋ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਕੋ ਰਾਇ ॥ ਬਾਸਵ ਸੋ ਪਤਿ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਨਿਹਿ ਦਯੋ ਬਿਸਰਾਇ ॥੧੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਸੁੰਨ ਮੋ ਖਰਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਤਬ ਹੀ ਮੁਨਿ ਨਾਯਕ ਚੌਕਿ ਪਰਯੋ ਹੈ ॥ ਧਯਾਨ ਦਿਯੋ ਤਜਿ ਕੈ ਸਭਹੀ ਤਬਹੀ ਰਿਸਕੇ ਤਨ ਸਾਬ ਜਰਯੋ ਹੈ ॥ ਧਾਮ ਕੀ ਓਰ ਚਲਯੋ ਉਠਿਕੈ ਸੁਰਰਾਜ ਲਖਯੋ ਤਰ ਖਾਟ ਦੁਰਯੋ ਹੈ ॥ ਚੌਕਿ ਰਹਯੋ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਕਹਯੋ ਯਹ ਕਾਹੂੰ ਨਿਲਾਜ ਕੁਕਾਜ ਕਰਯੋ ਹੈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਿਖਿ ਗੋਤਮ ਰਿਸਿ ਕੈ ਕਹਯੋ ਕੇ ਆਯੋ ਇਹ ਧਾਮ ॥ ਤਬ ਤਿਹੂੰ ਅਸ ਉੱਤਰ ਦਿਯੋ ਰਿਖਹਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਬਾਮ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਾਂਜਾਰ ਇਹ ਠਾਂ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਹੇਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਚਿਤ ਅਤਿ ਤ੍ਰੁਸਤ ਖਾਟ ਤਰ ਦੁਰਿਯੋ ॥ ਮੈ ਮੁਨਿ ਜੂ ਤੁਹਿ ਸਾਚੁ ਉਚਰਿਯੋ ॥੧੭॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਕਛੂ ਨਹਿ ਭੇਦ ਲਹਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋ ਕਿਯ ਸੋ ਪਤਿ ਸਾਬ ਕਹਯੋ ॥ ਮਾਂਜਾਰ ਦੁਰਯੋ ਇਹ ਖਾਟ ਤਰੈ ॥ ਮਨੋ ਬਾਸਵ ਕੀ ਸਭ ਸੋਭ ਧਰੈ ॥੧੮॥ ਇਹ ਆਜੁ ਮੁਨੀ ਜਿਨਿ ਕੋਪ ਕਰੋ ॥ ਗਿ੍ਰੁਹਸਤੀ ਜੁਤ ਜਾਨਿ ਰਹਯੋ ਤੁਮਰੋ ॥ ਤੁਮ ਜਾਇ ਤਿਹੀ ਗਿ੍ਰੁਹ ਹੋਮ ਕਰੋ ॥

{੯੭੧}

{੯੭੧}

ਰਘੁਬੀਰ ਕੇ ਨਾਮਹਿ ਕੋ ਉਚਰੋ ॥੧੯॥ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਤਹੀ ਮੁਨਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਰਿਖਿ ਨਾਰਿ ਸੁਰੇਸ ਨਿਕਾਰਿ
 ਦਯੋ ॥ ਕਈ ਦਯੋਸ ਬਿਤੇ ਤਿਹ ਭੇਦ ਸੁਨਯੋ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਸਿ ਕੈ ਨਿਜੁ ਸੀਸੁ ਧੁਨਯੋ ॥੨੦॥ ਤਬ ਹੀ
 ਰਿਸਿਕੈ ਰਿਖਿ ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਯੋ ॥ ਸੁਰ ਨਾਯਕ ਕੋ ਭਗਵਾਨ ਕਿਯੋ ॥ ਭਗ ਤਾਹਿ ਸਹੰਸੂ ਭਏ ਤਨ ਮੈ ॥
 ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਲੱਜਾਇ ਰਹਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਦਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਜੋ ਤੈਂ ਕਿਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥
 ਤੈਂ ਪਾਹਨ ਕੀ ਚਾਰਿ ਜੁਗ ਹੋਹਿ ਸਿਲਾ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੰਦ੍ਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੫॥੨੨੬੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਢੇ ਸੁੰਦ ਅਪਸੁੰਦ ਦੈ ਦੈਤ ਭਾਰੀ ॥ ਕਰੈ ਤੀਨਹੂੰ ਲੋਕ ਜਿਨ ਕੋ ਜੁਹਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਕੈ ਤਪੱਸਯਾ
 ਸਿਵੈ ਸੇ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਮਰੈਂ ਨਾਹਿ ਮਾਰੇ ਯਹੈ ਦਾਨ ਪਾਯੋ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰੀਝਿ ਰੁੱਦ੍ਰ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੁਮ
 ਨਹਿ ਮਰੋ ਕਿਸੂ ਤੇ ਮਾਰੇ ॥ ਜੋ ਆਪਸ ਮੈ ਰਾਰਿ ਬਢੈਹੋ ॥ ਤੋ ਜਮ ਕੇ ਘਰ ਕੋ ਦੋਊ ਜੈਹੋ ॥੨॥ ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ
 ਤੇ ਜਬ ਬਰੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸਭ ਲੋਕਨ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੈਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਮੈ ਆਵੈ ॥ ਜਿਯ ਲੈਕੈ ਫਿਰਿ
 ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੩॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਦਏ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪੈ ਗਏ ॥ ਬਿਸੁਕਰਮਹਿ ਬਿਧਿ ਬੋਲਿ
 ਪਠਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਾਰ ਪਕਾਯੋ ॥੪॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਧਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਤੁਮ ਆਜੁ
 ਸਵਾਰੋ ॥ ਰੂਪਵਤੀ ਜਾ ਸਮ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥ ਐਸੀ ਕਰੋ ਸੁੰਦਰੀ ਸੋਈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਇਹ ਬਚਨ
 ਸੁਨਿ ਧਾਮ ਗਯੋ ਤਿਹੱ ਕਾਲ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਨਾਇ ਤਿਲੋਤਮਹਿ ਆਨਯੋ ਤਹਾਂ ਉਤਾਲ ॥੬॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਅਬਲਾ
 ਕਰੀ ਅਮਿਤੁ ਰੂਪ ਨਿਧਿ ਸੋਇ ॥ ਜੋ ਹੇਰੈ ਰੀਝੈ ਵਹੈ ਜਤੀ ਨ ਕਹਿਯਤ ਕੋਇ ॥੭॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਨਿਰਖਿ
 ਸਭ ਅਬਲਾ ਰਿਸਿ ਖਾਂਹਿ ॥ ਜਿਨਿ ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਹੇਰਿ ਇਹ ਯਾਹੀ ਕੇ ਹੈ ਜਾਹਿ ॥੮॥ ਐਸੋ ਭੇਖ ਸੁ ਧਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ
 ਤਹ ਤੇ ਕੀਓ ਪਯਾਨ ॥ ਸਹਰ ਬਨੇਸਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤੁਰਤੁ ਪਹੁੰਚੀ ਆਨ ॥੯॥ ਜਹਾਂ ਬਾਗ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੋ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ
 ਆਇ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਤਾਕੋ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਰਹੇ ਉਰ ਝਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਾਲ ਬਿਹਰਤੀ ਬਾਗ ਨਿਹਾਰੀ ॥
 ਸਭਾ ਛੋਰਿ ਦੋਊ ਉਠੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਤੀਰ ਤਿਲੋਤਮ ਕੇ ਚਲਿ ਆਏ ॥ ਬਯਾਹਨ ਕੋ ਦੋਊ ਲਲਚਾਏ ॥੧੧॥

{੯੭੨}

{੯੭੨}

ਸੁੰਦ ਕਹਯੋ ਯਾ ਕੋ ਮੈ ਬਰਿ ਹੋ ॥ ਕਹਯੋ ਪਸੁੰਦ ਯਾਹਿ ਮੈ ਕਰਿਹੋ ॥ ਰਾਰਿ ਪਰੀ ਦੁਹੁੰਅਨ ਮੈ ਭਾਰੀ ॥ ਬਿਚਰੇ
 ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥੧੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੇ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਮਾਂਡੇ ॥ ਝੁਕੇ ਆਨਿ ਚਾਰੋ ਦਿਸਾ ਕਾਢਿ
 ਖਾਂਡੇ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਘਾਇ ਮੇਲੈ ॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲਿ ਤਿਰਸੂਲ ਖੱਗਾਨ ਖੇਲੈ ॥੧੩॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਬਾਜਨ
 ਬਜੇ ਅਨੇਕ ਸੁਭਟ ਸਭੈ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥ ਜੀਵਤ ਬਚਯੋ ਨ ਏਕ ਕਾਲ ਬੀਰ ਚਾਬੇ ਸਕਲ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਜੁਝੇ ਜੁਝੁੰਊਆ ਕੇ ਬੱਜੇ ਸੂਰਬੀਰ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਗਜੇ ਸੁੰਦ ਅਪਸੁੰਦ ਤਬ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰਿ ਬਾਨਨ ਕੀ ਪਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮਾਰਿ ਸੈਬਿਨ ਸੌ ਧਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਜੁੱਧ ਤਰਵਾਰਿਨ ਪਰਿਯੋ ॥
 ਚੌਥੇ ਭੇਰ ਕਟਾਰਿਨ ਕਰਿਯੋ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੁਸਟ ਜੁੱਧ ਪੰਚਮ ਭਯੋ ਬਰਖਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥ ਉਚ ਨੀਚ
 ਕਾਤਰ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨਿ ਇਕ ਸਾਰ ॥੧੭॥ ਬੱਜਬਾਨ ਬਰਛਾ ਬਿਛੁਅ ਬਰਖੇ ਬਿਸਿਖ ਅਨੇਕ ॥ ਉਚ ਨੀਚ
 ਕਾਤਰ ਸੁਭਟ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰਯੋ ਏਕ ॥੧੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਗਾੜ੍ਹ ਪਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤਹਾਂ ਇਤ ਸੁੰਦ ਉਤੈ
 ਅਪਸੁੰਦ ਹਕਾਰੇ ॥ ਪੱਟਿਸਿ ਲੋਹ ਹਥੀ ਪਰਸੇ ਅਮਿਤਾਯੁਧ ਲੈ ਕਰ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਹਿਰੇ
 ਤਰਫੈ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰੇ ॥ ਆਪਸ ਮੈ ਲਰਿ ਬੀਰ ਦੋਊ ਬਸਿ ਕਾਲ ਭਏ ਕਰਤਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥੧੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਆਪਸ ਬੀਚ ਬੀਰ ਲਰਿ ਮਰੇ ॥ ਬਜ੍ਜਬਾਨ ਬਿਛੁਅਨ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰੇ ॥ ਫੂਲ ਅਨੇਕ ਮੇਘ ਜਯੋ ਬਰਖੇ ॥
 ਦੇਵਰਾਜ ਦੇਵਨ ਜੁਤ ਹਰਖੇ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੁਹੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਬਧ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਈ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰ ਧਾਇ ॥ ਜੈਜੈਕਾਰ
 ਅਪਾਰ ਹੂਅ ਹਰਖੇ ਮਨ ਸੁਰਗਾਇ ॥੨੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਇਕ ਸੌ ਸੋਲਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੬॥੨੨੮੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਦੈਤਨ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧੁ ਜਬ ਕੀਨਿ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਮਗੁ ਲੀਨਿ ॥ ਕਮਲ ਨਾਲਿ ਭੀਤਰ ਛਪਿ ਰਹਯੋ ॥
 ਸਚਿਯਹਿ ਆਦਿ ਕਿਸੂ ਨਹਿ ਲਹਯੋ ॥੧॥ ਬਾਸਵ ਕੋ ਖੋਜਨ ਸਭ ਲਾਰੋ ॥ ਸਚੀ ਸਮੇਤ ਅਸੰਖ ਨੁਰਾਰੋ ॥
 ਢੂੰਢਿ ਫਿਰੇ ਕਾਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੇਵਨ ਅਮਿਤ ਸੋਕ ਉਪਜਾਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬ੍ਰਿਹਸਪਤਿ ਕੋ ਬੋਲਯੋ ਤਬੈ
 ਸਭਹਿਨ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਖੋਜਿ ਬਕੇ ਪਾਯੋ ਨਹੀ ਕਹੱ ਗਯੋ ਅਦਿਤ ਕੁਮਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੈਧੋ ਜੁਝਿ ਖੇਤ

{੯੭੩}

ਮੈ ਮਰਿਯੋ ॥ ਕੈਧੋ ਤ੍ਰਸਤ ਦਰੀ ਮਹਿ ਦੁਰਿਯੋ ॥ ਭੱਜਯੋ ਜੁੱਧ ਤੇ ਅਧਿਕ ਲੱਜਾਯੋ ॥ ਅਤਿਥ ਗਯੋ ਹੈ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥੪॥ **ਸੁਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੁਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਯੋ ਕਹਯੋ ਕੀਜੈ ਯਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਰਾਜ ਜੁਜਾਤਹਿ ਦੀਜਿਯੈ ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਾਰ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤ੍ਰਿਦਸ ਇਕੱਤ੍ਰ ਸਕਲ ਹੈ ਗਏ ॥ ਇੰਦ੍ਰੁ ਦੇਤ ਜੁਜਾਤਹਿ ਭਏ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਰਾਜ ਇੰਦ੍ਰੁ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਸਚੀ ਲਲਚਾਯੋ ॥੬॥ ਕਹਯੋ ਤਾਹਿ ਸੁਨਿ ਸਚੀ ਪਿਆਰੀ ॥ ਅਬ ਹੋਵਹੁ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹਮਾਰੀ ॥ ਖੋਜਤ ਇੰਦ੍ਰੁ ਹਾਥ ਨਹਿ ਐਹੈ ॥ ਤਾਕਹੱ ਖੋਜਿ ਕਹੂੰ ਕਾ ਕੈਹੈ ॥੭॥ ਰੋਇ ਸਚੀ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਗਯੋ ਏਸ ਪਰਦੇਸ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜੋ ਹਮਰੇ ਸਤ ਕੋ ਤੂੰ ਟਰਿ ਹੈ ॥ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਰਿ ਹੈ ॥੮॥ ਯਹ ਪਾਪੀ ਤਜਿ ਹੈ ਮੁਹਿ ਨਾਹੀ ॥ ਬਹੁ ਚਿੰਤਾ ਹਮਰੇ ਮਨ ਮਾਂਹੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਰਿਯੈ ॥ ਯਾਕੋ ਦੂਰਿ ਰਾਜ ਤੇ ਕਰਿਯੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਪ੍ਰਤੱਗਯਾ ਮੈ ਕਰੀ ਜੋ ਤੁਮ ਕਰੋ ਬਨਾਇ ॥ ਤੋ ਹਮ ਕੋ ਬਜਾਹੋ ਅਥੈ ਲੈ ਘਰ ਜਾਹੁ ਸੁਹਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸ੍ਵਾਰੀ ਆਪੁ ਪਾਲਕੀ ਕੀਜੈ ॥ ਰਿਖਿਅਨ ਕੋ ਤਾਕੇ ਤਰ ਦੀਜੈ ॥ ਅਧਿਕ ਧਵਾਵਤ ਤਿਨ ਹਜਾ ਐਯੈ ॥ ਤਬ ਮੁਹਿ ਨਾਥ ਆਜੁ ਹੀ ਪੈਯੈ ॥੧੧॥ ਤਬੈ ਪਾਲਕੀ ਤਾਂਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੁਨਿਯਨ ਕੋ ਤਾਕੇ ਤਰ ਲਾਯੋ ॥ ਜਯੋ ਹੈ ਸੂਮਤ ਅਸਿਤ ਮਨ ਧਰਹੀ ॥ ਤਜੋ ਤਜੋ ਕਠਿਨ ਕੋਰੇ ਪਰਹੀ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਉਦਾਲਕ ਰਿਖਿ ਹੁਤੇ ਦਿਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ॥ ਤਬ ਤੇ ਗਿਰਯੋ ਇੰਦ੍ਰੁ ਤੇ ਪਰਯੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਆਨਿ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਇਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੋਨ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਇੰਦ੍ਰੁ ਕੋ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਆਨਿ ਰਾਜੁ ਤਿਹੱ ਦਯੋ ॥ ਸੁਰਪੁਰ ਬਹੁਰ ਬਧਾਵੋ ਭਯੋ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੱਤ੍ਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੭॥੨੨੯੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਪੱਛਿਮ ਦੇਵ ਰਾਵ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਸੌ ਪਾਰੀ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਵਹੈ ਜੜ ਕਰਈ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਕਛੂ ਤਿਹੱ ਨਨੁ ਸਰਈ ॥੧॥ ਤਾਂ ਪਰ ਰਹਤ ਰਾਵ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾਂ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰ ਤਾਕੇ ਕੋ ਭਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਪੁਰਖ ਆਯੋ ਤਹਾਂ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਲਖਿ ਰਾਨੀ ਤਿਹੱ ਬਸਿ ਭਈ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੩॥ **ਸੋਰਠਾ ॥** ਤਾਕੋ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਪਠੈ

{੯੭੩}

{੯੭੪}

ਸਹਚਰੀ ਏਕ ਤਿਹੱ ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਰਾਜਹੁ ਆਇ ਸੰਕ ਤਯਾਗ ਹਮ ਕੋ ਅਬੈ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਤਿਨ
 ਹਿੰਦੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਤੁਮ ਕਰੋ ਤ ਕਹਉਂ ॥ ਨਾਤਰ ਧਾਮ ਨ
 ਤੁਮਰੇ ਰਹਉਂ ॥੫॥ ਸੁ ਹੋ ਕਹੋ ਜੋ ਯਹ ਨਹਿ ਕਰੈ ॥ ਮੋਰ ਮਿਲਨ ਕੇ ਖਯਾਲ ਨ ਪਰੈ ॥ ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਜੁ
 ਯਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਆਜੁ ਸੁ ਹਮ ਕੋ ਬਰਿ ਹੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏ ਜੁ ਪੂਤ ਜੁਗ ਤੁਮ ਜਨੇ ਤਿਨ
 ਦੁਹੁਅਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ॥ ਗੋਦ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਦੁਹੁ ਕੇ ਮਾਂਗਹੁ ਭੀਖ ਬਜਾਰ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਾਜ
 ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥ ਨਿਕਟ ਬੋਲਿ ਤਿਨ ਦੁਹੁਅਨ ਲਿਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਪਿਯਾਇ ਕੀਏ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਦੋਊ
 ਪੂਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੁਹੁ ਸੁਤਨ ਕੇ ਕਾਟ ਸਿਰ ਲਏ ਗੋਦ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥ ਅਤਿਬ ਭੇਖ ਕੋ ਧਾਰਿ ਕਰਿ
 ਮਾਂਗੀ ਭੀਖ ਬਜਾਰ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੀਖ ਮਾਂਗਿ ਮਿਤਵਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਪੂਤਨ ਮੁੰਡ ਦਿਖਾਵਤ ਭਈ ॥
 ਤੋਰੇ ਲੀਏ ਦੋਊ ਮੈ ਮਾਰੇ ॥ ਅਬ ਭੋਗਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਪਯਾਰੇ ॥੧੦॥ ਦੁਹਕਰ ਕਰਮ ਜਾਰਿ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥
 ਪਹਰ ਏਕ ਮਿਰਤਕ ਸੋ ਭਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯਾ ਪਹਰ ਆਨਿ ਜਬ ਲਾਗਯੋ ॥ ਚਿਤਯੋ ਛੋਰਿ ਮੂਰਛਨਾ ਜਾਗਯੋ
 ॥੧੧॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਤਜਿਹੁੰ ਨ ਸਕੈ ਰਮਿਹੁੰ ਨ ਸਕੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਆਨਿ ਬਨੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਬੈਠ ਸਕੈ
 ਉਠਿਹੁੰ ਨ ਸਕੈ ਕਹਿਹੁੰ ਨ ਸਕੈ ਕਛੁ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਤਯਾਗਿ ਸਕੈ ਗਰ ਲਾਗਿ ਸਕੈ ਰਸ ਪਾਗਿ ਸਕੈ
 ਨ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਝੁਲਿ ਗਿਰਯੋ ਛਿਤ ਭੂਲ ਗਈ ਸੁਧਿ ਕਾ ਗਤਿ ਮੋਰੇ ਬਿਸੁਆਸ ਬਨਾਈ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਪਹਰ ਏਕ ਬੀਤੇ ਪੁਨ ਜਾਗਯੋ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਗਰ ਸੋ ਲਾਗਯੋ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ਵਹੈ ਤਿਨ ਕੀਨੇ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਨਾਹਿ ਕੇ ਨਾਮੁ ਨ ਲੀਨੇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ
 ਸੌ ਅਠਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੮॥੨੩੦੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਰਹੁਤ ਮੈ ਤਿਰਹੁਤ ਪੁਰ ਭਾਰੋ ॥ ਤਿਹੁੰ ਲੋਕ ਭੀਤਰ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਜੰਤ੍ਰਕਲਾ ਰਾਨੀ ਇਕ ਤਾਕੇ ॥
 ਰੁੰਦ੍ਰਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਵਾਕੇ ॥੧॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਤਾਕੇ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਜੋਬਨ ਆਇ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥ ਇਕ
 ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਲਹਯੋ ॥ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾਕੋ ਤਨ ਦਹਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ

{੯੭੪}

{੯੭੫}

ਘਨੇ ਸੰਬਰਾਤ੍ਰਿ ਤਿਹੱ ਨਾਮ ॥ ਤੰਤ੍ਰਕਲਾ ਤਾਕੋ ਸਦਾ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੩॥ **ਅਤਿਲ** ॥ ਭੇਜਿ ਸਹਚਰੀ
 ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ਨਿਜੁ ਸਦਨ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹੱ ਸੰਗ ਕਰਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੋਰਿ ਮਨ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਆਸਨ ਲਏ
 ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚੁੰਬਨ ਲਿੰਗਨ ਕਿਯ ਮਤ ਕੋਕ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੰਤ੍ਰਕਲਾ ਤਿਹ ਬਾਲ ਕੀ ਮਾਤ
 ਗਈ ਤਬ ਆਇ ॥ ਤੰਤ੍ਰਕਲਾ ਤਾਤੇ ਤ੍ਰਸਤ ਮੀਤਹਿ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੇਸਾਂਤਕ ਤਿਨ ਤੁਰਤੁ
 ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਲੀਪਿ ਸਮਸ ਤਾਕੀ ਸੋ ਲਾਯੋ ॥ ਤਬ ਸਭ ਕੇਸ ਦੂਰਿ ਹੂੰ ਗਏ ॥ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੇ ਭਏ ॥੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਬਸਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਰੇ ਪਹਿਰਿ ਸੁਭੁਖਨ ਅੰਗ ॥ ਨਿਰਖਤ ਛਬਿ ਸ੍ਰੀ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਜਰਿਯੋ ਜਗਤ
 ਅਨੰਗ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਾਰਿ ਭੇਖ ਤਾਕੋ ਪਹਿਰਾਈ ॥ ਆਪੁ ਟਾਰਿ ਮਾਤਾ ਪਹਿਆਈ ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ
 ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਸਭਨ ਸੋ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮਾਤਾ ਸੁਨੋ ਮੋਰਿ ਪਹੁੰਚੀ
 ਆਇ ॥ ਦਰਬ ਬਿਦਾ ਦੈ ਕੀਜਿਯੈ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਰਸਾਇ ॥੯॥ ਸੁਨਿ ਮਾਤਾ ਬਿਹੱਸੀ ਬਚਨ ਤਾਂਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ
 ਆਇ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾ ਤਹ ਲੈ ਗਈ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਨਰ ਰਾਇ ॥੧੦॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ** ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤਵ ਧਰਮਜਾ
 ਇਹਿ ਹਜਾਂ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥ ਬਿਦਾ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦੈ ਕਰੋ ਯਾਕੋ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਇ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਇਹ
 ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਜਾਨਯੋ ਮੋਰਿ ਧਰਮਜਾ ਆਈ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦਿਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ
 ਹੇਤ ਬਿਦਾ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥੧੨॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਲਾ ਪਿਤੁ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਧਰਮ ਬਹਿਨ ਮੋ ਕੋ ਅਤਿ ਪਯਾਰੀ ॥
 ਮੈ ਯਹ ਆਜੁ ਸੰਗ ਲੈ ਜੈਹੋ ॥ ਬਨ ਉਪਬਨ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੋ ॥੧੩॥ ਯੋ ਕਹਿ ਪਲਟਿ ਧਾਮ ਨਿਜੁਆਈ ॥
 ਪਿਯ ਸੋ ਕਹੀ ਬਾਤ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮੁਹਿ ਤੂੰ ਅਤਿ ਪਯਾਰੀ ॥ ਇਸੀ ਪਾਲਕੀ ਚਰੋ ਹਮਾਰੀ
 ॥੧੪॥ ਬਾਤ ਕਰਤ ਦੋਊ ਹਮ ਜੈਹੋ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦੈਹੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਪਾਲਕੀ ਲਯੋ ਚਰਾਈ ॥
 ਬਨ ਉਪਬਨ ਬਿਹਰਨ ਕੋ ਆਈ ॥੧੫॥ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਪਾਲਕੀ ਗਈ ॥ ਪਰਦਨ ਪਾਂਤਿ ਛੋਰਿ ਕੈ ਦਈ ॥
 ਤੇ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਚਲੇ ਦੋਊ ਜਾਵੈ ॥੧੬॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਏ ॥
 ਦਿਨ ਬਜਾਰ ਮਹਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਏ ॥ ਅਸਟ ਕਹਾਰਨ ਕੇ ਕੰਧ ਉਪਰ ॥ ਜਾਂਘੈਂ ਲਈ ਮੀਤ ਭੁਜ ਦੂਪਰ ॥੧੭॥

{੯੭੫}

{੯੭੬}

ਜਜੋਂ ਜਜੋਂ ਚਲੀ ਪਾਲਕੀ ਜਾਵੈ ॥ ਤਯੋਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਚਟਕੇ ਚਟਕਾਵੈ ॥ ਲਹੈਂ ਕਹਾਰ ਪਾਲਕੀ ਚਰ ਕੈ ॥ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਗਹੈਂ ਕੰਧ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਿ ਕੈ ॥੧੮॥ ਬਨ ਮੈ ਜਾਇ ਪਾਲਕੀ ਧਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਤੀ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਚਾਹਯੋ ਸੋ ਲਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਤਾਂਹਿ ਦੇਸ ਲੈ ਗਯੋ ॥੧੯॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਡੋਰੀ ਮਹਿ ਧਰੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਇਹੈ ਉਚਰੀ ॥ ਨਰ ਸੁੰਦਰ ਮੋਕਹ ਯਹ ਭਾਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਮੈ ਯਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥੨੦॥ ਵਹ ਧੂਮਜਾ ਨਹਿ ਹੋਇ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਜੋ ਮੈ ਪਕਰਿ ਪਾਲਕੀ ਡਾਰੀ ॥ ਕਚਅਰਿ ਲਏ ਦੂਰਿ ਕਚ ਕਿਏ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਲ ਕੇ ਦਿਏ ॥੨੧॥ ਜੋ ਧਨ ਚਹਯੋ ਸੋਊ ਸਭ ਲੀਨੇ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਦਰਸਨ ਕੀਨੇ ॥ ਤੁਮਤੇ ਜਬ ਲੈ ਬਿਦਾ ਸਿਧਾਈ ॥ ਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ਤਬੈ ਉਠਿ ਆਈ ॥੨੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੇਸ ਸੁਖੀ ਤੁਮਰੋ ਬਸੋ ਸੁਖੀ ਰਹਹੁ ਤੁਮ ਤਾਤ ॥ ਸੁਖੀ ਦੋਊ ਹਮਹੂੰ ਬਸੈ ਚਿਰ ਜੀਵੋ ਤੁਮ ਮਾਤ ॥੨੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੧੯॥੨੩੩੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੂ ਹਰ ਘਰ ਕਿਯੋ ਪਜਾਨ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਕਉ ਰੁਦ੍ਰ ਲਖਿ ਚਿੰਤ ਬਢੀ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੇਵਤੇਸ ਜਬ ਰੁਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬੱਜ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਤਬ ਤਯੋ ॥ ਛਾਡਤ ਜ਼ਾਲ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਯੋ ॥੨॥ ਪਸਰਿ ਜ਼ਾਲ ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਗਈ ॥ ਦਾਹਤ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਕਹੋ ਭਈ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਸਭਹੀ ਡਰਪਾਏ ॥ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਪਹਿ ਆਏ ॥੩॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਤਬ ਕੋਪ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਬਾਰਿਧ ਮੈ ਪਾਵਕ ਕੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਸਕਲ ਤੇਜ ਇਕਠੇ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਦੈਤ ਜਲੰਧਰ ਭਯੋ ॥੪॥ ਬਿੰਦਾ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ॥ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਚੀਨੀ ॥ ਤਿਹੋ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਤਿ ਰਾਜੁ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾਕੋ ਦੁਸਟ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਵੈ ॥੫॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜੀਤਿ ਤਿਨ ਲਏ ॥ ਲੋਕ ਚਤੁਰ ਦਸ ਬਸਿ ਮਹਿ ਭਏ ॥ ਸੇਸ ਅਲਕੇਸ ਸਭੈ ਬਿਲਖਾਏ ॥ ਬਿਸਨ ਆਦਿ ਪੁਰ ਜੀਤਿ ਬਸਾਏ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੇਸ ਜਲੇਸ ਸੁਰੇਸ ਸਭ ਪੁਰੀ ਬਸਾਏ ਆਨਿ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਬਾਲ ਲਖਿ ਰੀਝਯੋ ਅਸੁਰ ਨਿਦਾਨ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਚਤੁਰ ਦੂਤ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮੋਕਹੋ ਰੁਦ੍ਰ ਪਾਰਬਤੀ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾ ਤਰ ਮੀਚ ਮੁੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੮॥ **ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ**

{੯੭੬}

{੯੭੭}

ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਭਗਨੀ ਦੀਜਿਯਤ ਬੇਦ ਬਿਧਾਨ ਬਨਾਇ ॥ ਅਬ ਲੋ ਕਿਸੁੰਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਸੁਨੁ ਅਸੁਰਨ
 ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਕੋਪਯੋ ਅਸੁਰੇਸਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਸੈਨਾ ਜੋਰਿ ਦਾਨਵਨ ਭਾਰੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬੁਲਾਏ
 ਤਬਹੀ ॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਜ਼ਾਲਾਛਨ ਸਭਹੀ ॥੧੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਗਾਜੈ ॥ ਉਠੇ
 ਬਾਂਧਿ ਬਾਨਾਨ ਬਾਂਕੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਆਛੇ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਬਿਯੋ ਕੌਨ ਜੋਧਾ ਜੁ ਤਾਕੋ ਦਬਾਵੈ ॥੧੧॥
 ਇਤੈ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋਪਯੋ ਸੁ ਡੋਰੂ ਬਜਾਯੋ ॥ ਉਤੈ ਬਾਂਧ ਗਾੜੀ ਅਨੀ ਇੰਦ੍ਰ ਆਯੋ ॥ ਲਏ ਸੂਰ ਸਾਥੀ ਘਨੀ ਚੰਦ੍ਰ ਆਛੇ ॥
 ਸਭੈ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਲਏ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ॥੧੨॥ ਹਠੀ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਦੈਤ ਦੂਕੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੋ ਭਭੂਕੇ ॥
 ਗੂਜੈ ਹਾਥ ਲੀਨਿ ਗੂਜੇ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਟਰੈ ਨਾਹਿ ਟਾਰੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥੧੩॥ ਹਠੇ ਦੇਵ ਬਾਂਕੀ ਅਨੀ ਸਾਥ
 ਲੈਕੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਜੁਧ ਕੇ ਅੰਗੂ ਕੈਕੈ ॥ ਲਏ ਬਿਸਨ ਜੋਧਾ ਸੁ ਐਸੇ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਯਾਨ ਕੋ ਦਰਪੁ
 ਭਾਜੈ ॥੧੪॥ ਇਤੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਉਤੈ ਦੇਵ ਸੋਹੈ ॥ ਦਿਤਯਾਦਿੱਤਿ ਜੁ ਜਾਨ ਕੋ ਮਾਨ ਮੋਹੈ ॥ ਬਜੈ ਸਾਰ ਗਾੜੋ ਨਹੀ
 ਭਾਜ ਜਾਵੈ ॥ ਦੁਹੁੰ ਓਰ ਤੇ ਖਿੰਗ ਖੜੀ ਨਚਾਵੈ ॥੧੫॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਤਹਾਂ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਕ੍ਰਾਰ ਕੇ
 ਮੇਘ ਕੀ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਜੈਸੀ ॥ ਹਠਯੋ ਹਾਥ ਮੈ ਸੂਲ ਕੋ ਸੂਲ ਲੈਕੈ ॥ ਤਿਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀਨ ਕੋ ਛਿਪੂ ਛੈਕੈ ॥੧੬॥
 ਬਜਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਤਿਸੀ ਖੇਤ ਭਾਰੋ ॥ ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਜੋ ਬੋ ਨ ਸੋਊ ਪਧਾਰੋ ॥ ਲਰੇ ਬਾਲ ਔ ਬ੍ਰਿਧ ਜੁਆ ਰਿਸੈਕੈ ॥
 ਗਏ ਪਾਕਸਾਹੀਦ ਯਾਕੀਨ ਹੈਕੈ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਡਿਮਿ ਡਿਮਿ ਡਿਮਿ ਡਾਮਰੂ ਡਮਕਹਿੰ ॥ ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਹਾਥਨ
 ਮਹਿੰ ਦਮਕਹਿੰ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਮਰੇ ਬਿਕਟ ਭਟ ਰਨ ਮੈ ॥ ਰਿਝਿ ਰਿਝਿ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨਨ ਮਨ ਮੈ ॥੧੮॥ ਲਹ
 ਲਹ ਕੋਟਿ ਪੁਜਾ ਫਹਰਾਵੈ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਨ ਦੇਖੇ ਜਾਵੈ ॥ ਕਹਕ ਕਹਕ ਤਹੁੰ ਕਰੈ ਮਸਾਨਾ ॥ ਨਾਚੇ ਬੱਜੇ ਜੁਝਉਆ
 ਜੁਾਨਾ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਪ੍ਰਸ ਪਾਂਸ ਅਸਿ ਬੱਜਨ ਭਏ ਬਰਿਸੇ ਬਿਸਿਖ ਬਿਸੇਖ ॥ ਘਾਯਲ ਸਭੁ ਸੂਰਾ ਭਏ ਜੁਝਤ
 ਭਏ ਅਸੇਖ ॥੨੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਮਹਾਂ ਜੁਧ ਕੈ ਕੈ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਾਰੇ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤੇ ਨ ਜਾਵੈ ਸੰਘਾਰੇ ॥
 ਗਏ ਜੁਝਿ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਐਠਿਯਾਰੇ ॥ ਰਹੇ ਤੇ ਚਹੁੰ ਓਰ ਐਕੈ ਹਕਾਰੇ ॥੨੧॥ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਦੇਵੇਸ ਜਾਨੇ ਨ ਦੈਹੈ ॥
 ਇਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਮਾਰਿ ਕੈ ਤੋਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ਮੰਡੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾਨ ਬਾਜਾਨ ਲੈਕੈ ॥ ਮਹਾ ਕੋਪ ਕੀ ਚਿੱਤ ਕੋ ਓਪ ਦੈਕੈ

{੯੭੭}

{੯੭੮}

{੯੭੮}

॥੨੨॥ ਤਬੈ ਬਿਸਨ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਭੈ ਦਾਨਵਾਨੇਸ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਯੋ ॥ ਜਿਸੀ ਬਾਗ ਮੈ ਨਾਰਿ
 ਬਿੰਦਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਜਾਹਿ ਕੰਦੂਪ ਕੋ ਦਰਪੁ ਭਾਜੈ ॥੨੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਲੰਧਰ ਕੋ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋ
 ਜਾਇ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ਰੀਝਤ ਭਈ ਸੁਭਾਇ ॥੨੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥
 ਸਭ ਕੰਦੂਪ ਕੋ ਦਰਪੁ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਉਤੈ ਜੁੱਧ ਜੋ ਭਯੋ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਮਰੋ ਹਿੰਦੈ ਸਿਰਾਉਂ ॥੨੫॥ ਭੁਜੰਗ
 ਛੰਦ ॥ ਉਤੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਇਤੈ ਦੇਵ ਆਛੇ ॥ ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸਭੈ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਮਾਰੂ ਤਿਸੀ ਖੇਤ
 ਬਾਜੇ ॥ ਦਿੱਤਯਾਦਿੱਤ ਗਾੜ੍ਹੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ॥੨੬॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਜੂਝੇ ॥ ਪਰੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਨਹੀ
 ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਜਿਰਹ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਤੇਗ ਔ ਤੀਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੨੭॥ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੂਟੇ
 ਕਹੂੰ ਰਾਗ ਭਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਜਾਨ ਜੇਬੇ ਸੁ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਐਸੀ ॥ ਦਿਪੈ ਚਾਰੁ ਸੋਭਾ
 ਮਹਾਂ ਜੁਲ ਜੈਸੀ ॥੨੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਿੰਦਾ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤ ਟਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਜਾਲੰਧਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ
 ਰਾਜ ਆਪਨੋ ਲਿਯੋ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਮਾਂਝ ਬਧਾਵੇ ਕਿਯੋ ॥੨੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋ ਬਿਸਨ ਜੂ ਬਿੰਦਾ
 ਕੋ ਸਤ ਟਾਰਿ ॥ ਆਨਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਲਯੋ ਜਾਲੰਧਰ ਕਹੂੰ ਮਾਰਿ ॥੩੦॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬੀਸਵੰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੦॥੨੩੬੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਜਬ ਤਖਤ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਬੁਰਕਾ ਪਹਿਰਿ ਨਾਰਿ ਇਕ ਆਵੈ ॥ ਖੀਸੇ ਕਾਟਿ ਬਹੁਨ ਕੇ ਲੇਈ ॥
 ਨਿਜ ਮੁਖ ਕਿਸੂ ਨ ਦੇਖਨ ਦੇਈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਏਕ ਨਰ ਪਾਯੋ ॥ ਔਰ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੀਰ ਜਤਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਤ
 ਭਏ ਆਈ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਮਤਿ ਠਾਨੀ ॥੨॥ ਪਨਹੀ ਹਾਥ ਆਪਨੇ ਲਈ ॥ ਅਧਿਕ
 ਮਾਰਿ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦਈ ॥ ਸਤਰ ਛੋਰਿ ਆਈ ਕਜੋ ਚਾਰੀ ॥ ਜੂਤਿਨ ਸੌ ਕਮਰੀ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਕਮਰੀ ਕੈ ਜੂਤਿਨ ਦਈ ਭੂਖਨ ਲਏ ਉਤਾਰਿ ॥ ਕਿਹੋ ਨਿਮਿਤ ਆਈ ਇਹਾਂ ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਸਭਹੂੰ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਤਾਕੀ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਪਤਿ ਕੇ ਕਜੋ ਆਈ ॥ ਜਾਤੇ ਆਜੁ
 ਮਾਰਿ ਤੈ ਖਾਈ ॥੫॥ ਜਬ ਲੋ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਤਬ ਲੋ ਗਯੋ ਵਹ ਪੁਰਖ ਲੁਕਾਈ ॥ ਤਾਤੇ ਤ੍ਰਸਤ

{੯੭੯}

ਨ ਤਹੱ ਪੁਨਿ ਗਈ ॥ ਚੋਰੀ ਕਰਤ ਹੁਤੀ ਤਜਿ ਦਈ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੧॥੨੩੬੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਅਭੈ ਸਾਂਡ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹਲੂਰ ਕੇ ਦੇਸ ਉਜਿਯਾਰੇ ॥ ਖਾਨ ਤਤਾਰ ਖੇਤ ਤਿਨ ਮਾਰਯੇ ॥
ਨਾਕਨ ਕੋ ਕੂਆ ਭਰਿ ਡਾਰਯੇ ॥੧॥ ਤਾਪੈ ਚੜੇ ਖਾਨ ਰਿਸਿ ਭਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥
ਹਾਰੇ ਸਭੈ ਉਪਾਇ ਬਨਾਯੇ ॥ ਛਜੂਅਹਿ ਗਜੂਅਹਿ ਖਾਨ ਬੁਲਾਯੇ ॥੨॥ ਕਾਂਖ ਬਿਖੈ ਕਬੂਤਰ ਇਕ ਰਾਖਯੇ ॥
ਤਿਨ ਸੌ ਬਚਨ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਭਾਖਯੇ ॥ ਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜੁ ਬੁਰਾ ਕੇਉ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਤਾਕੋ ਪਾਪ ਮੂੰਡ ਇਹ ਪਰਿ ਹੈ ॥੩॥
ਯਹ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਚੀਨਤ ਭਏ ॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਪ੍ਰਤਿ ਯਹੈ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤਵ ਦੇਖਨ
ਕੋ ਹਿਯੋ ਹਮਾਰੇ ॥੪॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਰਾਵ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਭੀਤਰਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਆਯੁਧ
ਦੇਖਨ ਕੋ ਲਏ ॥ ਹਾਥੋ ਹਾਥ ਕਾਢਿ ਕੈ ਦਏ ॥੫॥ ਆਯੁਧੁ ਕਾਢਿ ਐਸ ਬਿਧਿ ਦਏ ॥ ਜੋਰੇ ਏਕ ਬਨਾਵਤ
ਭਏ ॥ ਜਾਕੀ ਬਾਂਹ ਸੀਵਿ ਦੋਊ ਲੀਨੀ ॥ ਬਿਨੁ ਬਾਂਧੇ ਮੁਸਕੈ ਜਨੁ ਦੀਨੀ ॥੬॥ ਏਕ ਭਾਟ ਕੋ ਭੇਦ ਬਤਾਯੋ ॥
ਰਾਜਾ ਕੋ ਮੁਖ ਪੈਂ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਜੋ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰੁ ਦੈ ਮੁਝੈ ਡਾਰੈ ॥ ਤੋ ਦਾਤਾ ਤੂੰ ਜਾਨ ਹਮਾਰੈ ॥੭॥ ਯਹ ਸੁਨਿ
ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਸਤ੍ਰੁ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋਰਿ ਰਹੇ ਮੰਤ੍ਰੀਨ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜਾਨਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਰਾਯੁਧ ਭਯੋ ॥ ਬਾਰੋ ਆਨਿ ਤਾਹਿ
ਪਹਿਰਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੋ ਬਾਰੋ ਪਹਿਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਾਹ ਕਢੀ ਨਹਿ ਜਾਇ ॥ ਤੀਰ ਖਾਨ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਮੁਸਕੈ
ਲਈ ਚਰਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁੰਦਰ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰੁ ਤਹੱ ਭਾਰੇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤੇਗ ਕਹ ਤਾਹਿ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਮਕਿ ਵਾਰ
ਤਾਂ ਤੁਰਕਹਿ ਕਿਯੋ ॥ ਬਾਹਨ ਦੁਹੂੰ ਦੁਧਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਰਾਵ ਅਗਨਿਤ ਤੁਰਕ ਕਹੱ ਲਰਿ
ਲਰੈ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ਭਏ ਮਾਰਤ ਭਏ ਬਜਾਇ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਲਕੇ ਅੱਸੁ ਅਸੁ ਇਕ ਜਾਯੋ ॥
ਸੋ ਬਾਰਾ ਰਾਜਾ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਚਰਵੇਦਾਰ ਤਾਂਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਭੇਦ ਰਾਨਿਯਨ ਕੋ ਲੈ ਦਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
ਕੁੰਕਮ ਦੇ ਘਨਸਾਰਦੇ ਯੋ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਮਤੋ ਬੈਠਿ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕਿਯੋ ਜੂਝਿ ਮਰਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੩॥ ਜੋ
ਹਮਰੇ ਪਤਿ ਲਰਿ ਮਰੇ ਸਮੁਹ ਬਦਨ ਬ੍ਰਿਣ ਖਾਇ ॥ ਤੋ ਹਮ ਹੂੰ ਸਭ ਲਰਿ ਮਰੈ ਨਰ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਇ ॥੧੪॥

{੯੭੯}

{੯੮੦}

{੯੮੦}

ਚੌਪਈ ॥ ਯਹੈ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸਭਹੂੰਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸਭਹੂੰ ਭੇਖ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਦਿਸਾ ਕੁੰਕਮਦੇ ਗਈ ॥
 ਦੇਘਨਸਾਰ ਦੂਜ ਦਿਸਿ ਭਈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੁੰਕਮਦੇ ਘਨਸਾਰਦੇ ਦੋਊ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਠਾਢੀ
 ਭਈ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਕੇ ਭਾਇ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਚਲਾਏ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰੁ ਬਜਾਏ ॥
 ਐਸੀ ਮਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਡਾਰੀ ॥ ਏਕ ਨ ਉਬਰੀ ਜੀਵਤ ਨਾਰੀ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੱਜ੍ਰੁ ਬਾਨ ਬਿਛੁਆ ਬਿਸਿਖ
 ਬਰਖਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥ ਸਭ ਅਬਲਾ ਜੂਝਤ ਭਈ ਏਕ ਨ ਉਬਰੀ ਨਾਰਿ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਰਛੀ ਦੁਹੂੰ ਦੋਫਲੀ
 ਲੀਨੀ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਵਹੈ ਉਦਰ ਮੈ ਦੀਨੀ ॥ ਤਿਹੱ ਕੋ ਝਾਗਿ ਕਟਾਰਿਨ ਲਰੀ ॥ ਦੋਊ ਜੂਝਿ ਖੇਤ ਮੈ ਪਰੀ
 ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਸਤ੍ਰੁਨ ਸੋ ਬਾਲਾ ਲਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੀ ਮਾਨਿ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਪਾਵਤ ਭਈ ਸੁਰਪੁਰ
 ਕਿਯੋ ਪਜਾਨ ॥੨੦॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੀ ਜੇ ਲਰੀ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਤੇ ਨਾਰਿ ॥ ਪੂਰਿ ਰਹਯੋ ਜਸੁ ਜਗਤ ਮੈ ਸੁਰਪੁਰ
 ਬਸੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨੧॥ ਜੂਝਿ ਮਰੀ ਪਿਯ ਪੀਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤਨਿਕ ਨ ਮੋਰਯੋ ਅੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ
 ਹੀ ਕਬਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਈਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰੁ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੨॥੨੩੯੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਿਲਤ ਸਭ ਭਏ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ ਮਥਬੇ ਕਹੱ ਗਏ ॥ ਚੌਦਹ ਰਤਨ ਨਿਕਾਰੇ ਜਬਹੀਂ ॥
 ਦਾਨੋ ਉਠੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਬਹੀਂ ॥੧॥ ਹਮਹੀ ਰਤਨ ਚੌਦਹੂੰ ਲੈਹੈਂ ॥ ਨਾ ਤਰ ਜਿਯਨ ਨ ਦੇਵਨ ਦੈਹੈਂ ॥ ਉਮਡੀ
 ਅਮਿਤ ਅਨਿਨ ਕੋ ਦਲਿ ਹੈਂ ॥ ਲਹੁ ਭੈਯਨ ਤੇ ਭਾਜਿ ਨ ਚਲਿ ਹੈਂ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਜ ਕਾਜ ਅਰ ਸਾਜ ਸਭ
 ਆਵਤ ਜੁ ਕਛੁ ਬਨਾਇ ॥ ਜੇਸਟ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਦੀਜਿਯਤ ਲਹੁਰੇ ਲਈ ਨ ਜਾਇ ॥੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਰੋਸ
 ਕੈ ਕੈ ਤਹੀ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਘੁਰੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਸੁ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥ ਉਤੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੇਵ ਢੂਕੇ ॥ ਉਠੇ ਭਾਂਤਿ
 ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੋ ਭਭੂਕੇ ॥੪॥ ਮੰਡੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥ ਇਤੈ ਦੇਵ ਬਾਂਕੇ ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਢੇ ॥ ਛਕੇ
 ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਐਠ ਐਠੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਜੁੱਧ ਕੈ ਕਾਜ ਹੈ ਕੈ ਇਕੈਠੇ ॥੫॥ ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਟਾਕੈਂ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ॥ ਕਿਯੇ
 ਟੀਪ ਟਾਪੈ ਕਈ ਕੋਟਿ ਢੂਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਟਾਕ ਟੂਕੈਂ ਭਏ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕਰੇਰੇ ਕਟੀਲੇ ਕਰੀ ਕੋਟਿ ਮਾਰੇ ॥੬॥ ਕਿਤੇ

{੯੮੧}

ਡੋਬ ਡੂਬੈਂ ਕਿਤੇ ਘਾਮ ਘੂਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਪਰੇ ਝੂਮਿ ਭੂਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਨਿ ਮਾਂਗੈਂ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਕੂਕੈਂ ॥
 ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੋ ਕਾਢ ਢੂਕੈਂ ॥੭॥ ਕਿਤੇ ਚੋਟ ਓਟੈ ਕਿਤੇ ਕੋਟਿ ਪੈਠੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਸੁਨੇ ਆਨਿ
 ਐਠੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਭੀਰ ਭਾਜੇ ਕਿਤੇ ਸੂਰ ਕੂਟੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਰਬੀ ਕੋਰਿ ਲੂਟੇ ॥੮॥ ਕਹੂੰ ਜ਼ਾਨ ਜੇਬੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜ
 ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਮਿ ਝੂਮੈਂ ਦਿਤਯਾਦਿੱਤ ਭਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਘਾਯਾਨ ਘਾਏ ਪਧਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਸੋਹੇ ਮਹਾਂਬੀਰ
 ਡਾਰੇ ॥੯॥ ਇਤੈ ਸੂਰ ਕੋਪਯੋ ਉਤੈ ਚੰਦ੍ਰ ਧਾਯੋ ॥ ਇਤੈ ਜੋਰਿ ਗਾੜੀ ਅਨੀ ਇੰਦ੍ਰ ਆਯੋ ॥ ਉਤੈ ਬੁਧਿ ਬਾਧੀ
 ਧੁਜਾ ਬੀਰ ਬਾਂਕੋ ॥ ਇਤੈ ਕਾਲ ਕੋਪਯੋ ਜਿਤੈ ਕੋਨ ਤਾਂਕੋ ॥੧੦॥ ਇਤੈ ਕੋਪਕੈ ਐਸ ਬਾਚੇਸ ਧਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ
 ਓਰ ਤੇ ਚਾਰਜ ਸੁੱਕਾ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਕੋਊ ਤੀਰ ਛੋਰੈਂ ਕੋਊ ਮੰਤ੍ਰ ਡਾਰੈਂ ॥ ਲਿਖੈਂ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਊ ਕੇਊ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਰੈਂ ॥੧੧॥
 ਕਿਤੇ ਤੇਗ ਸੂਤੈਂ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਮਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੈ ਉਭਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਮੁਗਦੂ ਠਾਵੈਂ ਕਿਤੇ ਤੀਰ ਛੋਰੈਂ ॥
 ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੁੰਡ ਫੋਰੈਂ ॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰਿ ਜੂਝੇ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਤਾਜੀ ਜਿਰਹ ਰਾਜ ਲੂਟੇ ॥
 ਕਿਤੇ ਪਾਂਸ ਪਾਂਸੇ ਕਿਤੇ ਝੋਕ ਝੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛਿਪੂ ਛੋਕੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ॥੧੩॥ ਕਿਤੇ ਸੂਰ ਸੁਨਾਨ ਕੇ ਰੰਗ ਰੰਗੇ ॥
 ਬਚੇ ਬੀਰ ਬਾਂਕਾ ਨ ਬਾਜੀ ਉਮੰਗੇ ॥ ਮਹਾ ਭੇਰ ਭਾਰੀ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਇਤੈ ਦੇਵ ਬਾਂਕੇ ਉਤੈ ਦੈਤ ਗਾਜੇ
 ॥੧੪॥ ਉਠਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮਹਾਂ ਖੇਤ ਭਾਰੋ ॥ ਇਤੈ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਜ਼ਾਲਾਛ ਧੂਮ੍ਰਾਛ
 ਜੋਧੇ ॥ ਹਟੇ ਨ ਹਠੀਲੇ ਕਿਸੂ ਕੇ ਪ੍ਰਬੋਧੇ ॥੧੫॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਮਹਾਂ ਖੇਤ ਭਾਰੀ ॥ ਇਤੈ ਦੇਵ ਕੋਧੇ ਉਤੈ
 ਵੈ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਜੁਰੇ ਆਨਿ ਦੋਊ ਭੈਯਾ ਕੋ ਨ ਭਾਜੈ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਤਾ ਕੀ ਸੁ ਮਾਤਾਨ ਲਾਜੈ ॥੧੬॥ ਜੁਰੇ ਆਨਿ
 ਭਾਈ ਭੈਯਾ ਕੋ ਨ ਹਾਰੈਂ ॥ ਮਰੈ ਸਾਚੁ ਪੈ ਪਾਂਵ ਪਾਛੇ ਨ ਡਾਰੈਂ ॥ ਭਰੇ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਨਾਚਯੋ ॥ ਪਰਯੋ
 ਲੋਹ ਗਾੜੋ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਮਾਚਯੋ ॥੧੭॥ ਹਠੇ ਐਠਿਯਾਰੇ ਹਠੀ ਐਠਿ ਕੈਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਸੌਡੀ ਮਹਾਂ ਹੀ ਰਿਸੈਕੈ ॥
 ਮਹਾਂ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਕੇ ਵਾਰ ਛੰਡੇ ॥ ਇਤੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਉਤੇ ਦੇਵ ਮੰਡੇ ॥੧੮॥ ਇਤੈ ਦੇਵ ਰੋਹੇ ਉਤੇ ਦੈਤ ਕੋਧੇ ॥
 ਭਜੈ ਨਾਹਿੰ ਗਾੜੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਾਂਇ ਰੋਧੇ ॥ ਤਬੈ ਬਿਸਨ ਜੂ ਮੰਤ੍ਰ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀਏਸ ਕੋ ਭੇਸ ਧਾਰਯੋ
 ॥੧੯॥ ਮਹਾਂ ਮੋਹਨੀ ਭੇਸ ਧਾਰਯੋ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਜਿਨੈ ਨੈਕ ਹੇਰਯੋ ਰਹਯੋ ਸੋ ਲੁਭਾਈ ॥ ਇਤੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਉਤੈ

{੯੮੧}

{੯੮੨}

ਦੇਵ ਸੋਹੈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਛੋਰਿ ਦੀਨੋ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮੋਹੈ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਲਕੂਟ ਅਰੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵ ਕੋ ਦਏ
 ਬਨਾਇ ॥ ਐਰਾਵਤਿ ਤਰੁ ਉਚਸੁਰਹਿ ਹਰਹਿ ਦਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੧॥ ਕੋਸਤਕ ਮਨਿ ਅਰੁ ਲੱਛਿਮੀ ਆਪੁਨ
 ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਦੇਵ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਸੁਰਨ ਸੁਰਾ ਬਾਂਟਤ ਭਏ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰੰਭਾ ਔਰੁ ਧਨੰਤਰ
 ਲਿਯੋ ॥ ਸਭ ਜਗ ਕੇ ਸੁਖ ਕਾਰਨ ਦਿਯੋ ॥ ਤੀਨਿ ਰਤਨ ਦਿਯ ਔਰੁ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਤਿਨੋ ਲਖਤ ਹੋ
 ਪਯਾਰੇ ॥੨੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਸੁਰਾਸੁਰ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰ ਅਸੋਕੁਪਜਾਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਬਿਵਾਦ ਕੋ
 ਦੀਨ ਦੇਉ ਸੁਭ ਭਾਗ ਭਰਯੋ ਸਭਹੂੰ ਹਰਿ ਭਾਯੋ ॥ ਕੁੰਜਰ ਕੀਰ ਕਲਾਨਿਧਿ ਕੇਹਰਿ ਮਾਨ ਮਨੋਜਵ ਹੇਰਿ
 ਹਿਰਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਦੀਨ ਸੁ ਲੀਨ ਸਭੋਂ ਹਸਿ ਕਾਹੂੰ ਨ ਹਾਥ ਹਥਯਾਰ ਉਚਾਯੋ ॥੨੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਇਨ੍ਹੈ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਟਯੋ ਉਨ੍ਹੈ ਮਦਯ ਦੀਨੇ ॥ ਛਲੇ ਛਿੱਪੁ ਛੈਲੀ ਛਲੀ ਭੇਸ ਕੀਨੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ਇਤੈ ਆਪੁ
 ਸੋਹੈ ॥ ਸਭੈ ਦੈਤ ਦੇਵਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਮੋਹੈ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਰਯੋ ਰੂਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਹਾਂ ਆਪੁਨ ਤੁਰਤੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥
 ਛੈਲੀ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਛਲਿ ਗਯੋ ਜਿਤੇ ਹੁਤੇ ਅਸੁਰਾਰਿ ॥੨੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੩॥੨੪੧੬॥ ਅਠਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਾਰਨੋਲ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਇਕ ਨਾਥ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਡਾਰਯੋ ਰਹੈ ਫੂਲਮਤੀ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧॥
 ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਜਾਕੋ ਸਦਾ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥ ਫੂਲਨ ਕੇ ਸੰਗ ਤੋਲਿਯੈ ਫੂਲਮਤੀ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥੨॥ ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ
 ਇਕ ਦਿਨ ਗਏ ਆਖੇਟਕ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਭ੍ਰਮਰਕਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਹ
 ਹੀ ਬਯਾਹ ਧਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਆਨੀ ॥ ਰਾਵ ਹੇਰਿ ਸੋਊ ਲਲਚਾਨੀ ॥ ਫੂਲਮਤੀ ਸੁਨਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥ ਆਦਰ
 ਸੌ ਤਾਕੋ ਗਿ੍ਹ ਲਯਾਈ ॥੪॥ ਤਾਸੌ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਚਿਤ
 ਮੈ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਿਯੋ ॥ ਤਾਕੀ ਨਾਸ ਘਾਤ ਅਟਕਰਿਯੋ ॥੫॥ ਜਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਪਾਸਿਕ ਜਾਨੀ ॥
 ਵਹੈ ਘਾਤ ਚੀਨੁਤ ਭੀ ਰਾਨੀ ॥ ਰੁੱਦ੍ਰ ਦੇਹਰੋ ਏਕ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜਾ ਪਰ ਅਗਨਿਤ ਦਰਬ ਲਗਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਉ
 ਸਵਤਿ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥ ਪੂਜਿ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਪੁਨਿ ਘਰ ਆਵੈਂ ॥ ਮਟ ਆਛੋ ਉਚੋ ਧੁਜ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਰਾ

{੯੮੨}

{੯੮੩}

{੯੮੩}

ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੁਰਬਾਸਿਨ ਸੁੰਦਰਿ ਸਭੈਂ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕਰੈਂ ਪਜਾਨ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਪੂਜਿ ਕੈ
 ਬਹੁਰ ਬਸੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਿ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਰਾਨੀ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਤਹੋਂ ਗਈ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਅਸਿ
 ਗਹਿ ਵਾਹਿ ਮੂੰਡ ਕਾਟਤ ਭਈ ॥ ਸੀਸ ਕਾਟਿ ਸਿਵ ਉਪਰ ਦਯੋ ਚਰਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਰੋਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਆਪੁ
 ਉਚਾਰਯੋ ਆਇਕੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਰਮ ਭਗਨਿ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਰੁੱਦ੍ਰ ਦੇਹਰੇ ਜਾਇ ॥ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਨਿਜੁ ਕਰ
 ਅਸਹਿ ਹਰ ਪਰ ਦਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥ ਜਹੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਤੋਨ
 ਨਾਰਿ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਰਹਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਛੁ ਕੁਬੈਨ ਨ ਕਹਯੋ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਜਿਨ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਹਰ ਪਰ ਦਿਯੋ ਚਰਾਇ ॥ ਧੰਨਜ ਤ੍ਰਿਯਾ ਧੌਨਿ ਦੇਸ ਇਹ ਧੰਨਜ ਪਿਤਾ ਧੌਨਿ
 ਮਾਇ ॥੧੨॥ ਦਾਹ ਦਿਯੋ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਚਿਤ ਅਤਿ ਸੋਕ ਬਢਾਇ ॥ ਫੂਲਮਤੀ ਕੇ ਭਵਨ ਮੈ ਬਹੁਰਿ ਬਸਤ
 ਭਯੋ ਆਇ ॥੧੩॥ ਸਵਤਿ ਮਾਰਿ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਸੋ ਔਰ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਨਿਜੁ ਬਸਿ ਕਿਯੋ
 ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੧੪॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਸਭ ਰੈਨਾਧਿਪ ਦਿਨਰਾਇ ॥ ਬੇਦ ਬਜਾਸ ਅਰੁ ਬੇਦ
 ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਦ ਸਕੈ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ
 ਸੌ ਚੌਬੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੪॥੨੪੩੧॥ ਅਠਜੁੰ ॥**
ਸਵੈਯਾ ॥ ਲੰਕ ਮੈ ਬੰਕ ਨਿਸਾਚਰ ਬੋ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਸੁਨਿ ਏਕ ਕਹਾਨੀ ॥ ਰਾਵਨ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲੱਤ੍ਰ ਸਮੇਤ ਹਨੇ ਇਹ
 ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਬਲਿ ਧਾਨੀ ॥ ਰੋਸ ਭਰਯੋ ਤਤਕਾਲ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੋਚ ਕਸੇ ਮਦ ਮੱਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ਕੋਟ ਕੋ ਕੂਦਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ
 ਕੋ ਫਾਂਧਿ ਫਿਰੰਗ ਮੋ ਆਨਿ ਪਰਯੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥੧॥ ਆਠਿਕ ਦਯੋਸ ਅੰਧੇਰ ਰਹਯੋ ਪੁਨਿ ਸੂਰ ਚੜਯੋ ਜਗ ਧੁੰਧ
 ਮਿਟਾਈ ॥ ਦਾਨਵ ਕੋ ਲਖਿ ਲੋਕਨ ਕੇ ਅਤਿਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਉਪਜੀ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਅਨੀ ਭਟ ਭੂਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਰਿਪੁ
 ਜੀਤਨ ਕੀ ਜਿਯ ਬਯੋਤ ਬਨਾਈ ॥ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ ਕੀ ਆਨਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸਾਬ ਲਰਾਈ ॥੨॥
 ਏਕ ਪਰੇ ਭਭਰਾਤ ਭਟੁੱਤਮ ਏਕ ਲਗੇ ਭਟ ਘਾਯਲ ਘੁੰਮੈ ॥ ਏਕ ਚਲੇ ਭਜਿ ਕੈ ਰਨ ਤੇ ਇਕ ਆਨਿ ਪਰੇ ਮਰਿ
 ਕੈ ਗਿਰਿ ਭੁੰਮੈ ॥ ਏਕ ਮਰੇ ਲਰਿ ਕੈ ਹਯ ਉਪਰ ਹਾਥਿਨ ਪੈਂ ਇਕ ਸਜੰਦਨ ਹੁੰਮੈ ॥ ਮਾਨੋ ਤ੍ਰਿਬੇਨੀ ਕੇ ਤੀਰਥ ਪੈ ਮੁਨਿ

{੯੮੪}

ਨਾਯਕ ਧੂਮ ਅਧੋਮੁਖ ਧੂੰਮੈ ॥੩॥ ਕੋਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਕਟਨੀ ਕਟਿ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗੀ ॥ ਚੌਪਿ ਚਲੇ
 ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਘਨਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਾਨ ਉਮੰਗੀ ॥ ਜੰਗ ਨਿਸੰਗ ਪਰਯੋ ਸੰਗ ਸੂਰਨ ਨਾਚਯੋ ਹੈ ਆਪੁ ਤਹਾਂ
 ਅਰਧੰਗੀ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਨ ਫਿਰੇ ਤ੍ਰਿਸਿਕੈ ਰਨ ਰੰਗ ਪਚੇ ਰਵਿ ਰੰਗ ਫਿਰੰਗੀ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੇਰ ਪਰਯੋ ਭਾਰਥ
 ਤੇ ਭਾਰੀ ॥ ਨਾਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਬਹੁ ਬ੍ਰਿਣ ਕੀਏ ਨ ਇਕ ਤਿਹ ਲਾਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਦਾਨਵ ਕੇ
 ਜਾਗਯੋ ॥੫॥ ਏਕ ਹਾਥ ਤਿਨ ਗਦਾ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਦੂਜੇ ਕਰ ਤਰਵਾਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜਾਕੋ ਦੌਰਿ ਦੈਤ ਬ੍ਰਿਣ
 ਮਾਰੈ ॥ ਏਕੈ ਚੋਟ ਚੌਬਹੀ ਡਾਰੈ ॥੬॥ ਜੋ ਕੋਊ ਤਾਕਹ ਘਾਵ ਲਗਾਵੈ ॥ ਟੂਟਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਰਹਿ ਜਾਵੈ ॥
 ਦਾਨਵ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਕਰੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੰਗਿਨ ਬਹੁ ਕੇ ਹਰੈ ॥੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਕੈ ਕੈ ਜਬੈ
 ਦੈਤ ਧਾਵੈ ॥ ਘਨੀ ਸੈਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਜਾਵੈ ॥ ਬਿਯੋ ਕੌਨ ਜੋਧਾ ਲਰੈ ਰੋਸ ਕੈਕੈ ॥ ਚਲੈ ਬਾਜ ਹੇਰੇ ਮਹਾਂ ਤਾਪ
 ਤੈਕੈ ॥੮॥ ਲਖੇ ਦੈਤ ਭਾਰੀ ਸਭੈ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਤ੍ਰਾਸ ਕੇ ਤਾਪ ਸੋ ਸੋਨੁਰਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ
 ਨਾਰਿ ਨਜਾਏ ॥ ਕਰੀ ਬਾਜ ਰਾਜੇ ਪਜਾਦੇ ਪਰਾਏ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੈਨ ਭਜਤ ਲਖਿ ਭਟ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਪਲਟਿ
 ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਫਿਰਿ ਪਰੇ ॥ ਜੇਤੇ ਲਖੇ ਦੈਤ ਫਿਰਿ ਆਏ ॥ ਘਾਇ ਘਾਇ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੦॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ
 ਕਰੀ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਸੁ ਬਾਜ ਖਪਾਯੋ ॥ ਚਾਲਿਸ ਸਹੱਸ ਤਹਾ ਰਥ ਕਾਟੇ ॥ ਅੱਭੁਨ ਜਯੋ ਜੋਧਾ
 ਚਲਿ ਫਾਟੇ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥ ਮੈ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਪਤਨ ਅਪਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘ੍ਰਤ ਭਯੋ
 ਕਛੂ ਨ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾਸੋ ਜੁਧ ਸਭੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਗਏ ਨ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥
 ਉਗਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਅਸਤਾਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਸੁਭਟ ਗ੍ਰਿਹਨ ਹਟਿ ਆਏ ॥੧੩॥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਜਬ ਤਮ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥
 ਕੋਪ ਬਹੁਰਿ ਸੂਰਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਫੌਜੈ ਜੋਰਿ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਏ ॥ ਜਿਹ ਠਾਂ ਦੈਤ ਘਨੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥੧੪॥ ਡਾਰਿ
 ਪਾਖਰੈ ਤੁਰੇ ਨਚਾਵੈ ॥ ਕੇਤੇ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਚਮਕਾਵੈ ॥ ਤਨਿ ਤਨਿ ਕੇਤਿਕ ਬਾਨਨ ਮਾਰੈ ॥ ਅਮਿਤ ਘਾਵ ਦਾਨਵ
 ਪਰ ਡਾਰੈ ॥੧੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਹਠਯੋ ਆਪੁ ਦਾਨਵ ਗਦਾ ਹਾਥ ਲੈਕੈ ॥ ਲਈ ਕਾਢਿ ਕਾਤੀ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈਕੈ ॥
 ਜਿਤੇ ਆਨਿ ਦੂਕੇ ਤਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਨ ਜਾਵੈ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੬॥ ਕਿਤੇ ਹਾਂਕ ਮਾਰੈ ਕਿਤੇ

{੯੮੪}

{੯੮੫}

ਘੁੰਮ ਘੁੰਮੈ ॥ ਕਿਤੇ ਝੂਮਿ ਜੋਧਾ ਪਰੇ ਆਨਿ ਭੂਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਨਿ ਮਾਰੈਂ ਕਿਤੇ ਹੂਹ ਛੋਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਜੁੱਧ ਸੌਂਡੀਨ ਕੇ
 ਸੀਸ ਤੋਰੈਂ ॥੧੭॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੂਝੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਛੇੜ ਛੱਡੀ ਕਰੀ ਤਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਜੋਧਾ
 ਸਭੈ ਹਾਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਛੂ ਲਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਨਾਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧੮॥ ਹਠੀ ਜੇ ਫਿਰੰਗੀ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਵਾਰੇ ॥ ਲਰੇ
 ਆਨਿ ਤਾਸੋਂ ਨ ਨੈਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛੱਡੀ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਦੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰਹੀਂ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥੧੯॥
 ਜਿਤੇ ਆਨਿ ਜੂਝੇ ਸਭੈ ਖੇਤ ਘਾਏ ॥ ਬਚੇ ਜੀਤਿ ਤੇ ਛਾਡਿ ਖੇਤੈਂ ਪਰਾਏ ॥ ਹਠੇ ਜੇ ਹਠੀਲੇ ਹਠੀ ਖੱਗ ਕੂਟੇ ॥
 ਮਹਾਂਰਾਜ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਫੂਟੇ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਕਰੀ ਕੁਪਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਅਸੂ ਹਨਿ
 ਡਾਰੇ ॥ ਚਾਲਿਸ ਸਹਸ ਰਬਿਨ ਰਬ ਟੂਟੇ ॥ ਸਾਠਿ ਸਹਸ ਰਬੀ ਹੂੰ ਕੂਟੇ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਤੀ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਿਕੈ
 ਪੈਦਲ ਹਨਜੋ ਅਪਾਰ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਜਏ ਨ ਕਾਂਖਿ ਤੇ ਆਏ ਨਹਿ ਸੰਸਾਰ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭਹੀ ਬੀਰ ਜੁੱਧ
 ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਗਏ ਨ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ॥ ਖੇਤ ਛੋਰਿ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਗਏ ॥ ਮਤੋ ਕਰਤ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਏ
 ॥੨੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਮਾਰਯੋ ਮਰੈ ਨ ਨਿਸਾਚਰ ਜੁੱਧ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਭਟ ਹਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀਨ
 ਕੇ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸੋ ਨਹਿ ਭਾਜਤ ਗਾਜਤ ਹੈਂ ਰਨ ਹੋਤ ਨਿਵਰਤ ਨ ਕਯੋਂ ਹੂੰ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਦੇਸ
 ਤਜੈਂ ਕਹੂੰ ਜਾਇ ਬਸੈਂ ਕਹ ਆਵਤ ਹੈ ਮਨ ਮੰਤ੍ਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇੰਦ੍ਰਮਤੀ ਬੇਸ੍ਰਾ ਤਹੱ ਰਹਈ ॥
 ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਜੋਤਿ ਜੋਧਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਯਾਹੀ ਤੇ ਲੈ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਤਿਨ ਬੀਰਾ ਤਹ ਤੇ ਲਯੋ ਚਲੀ ਤਹਾਂ ਕਹੱ ਧਾਇ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਤਿਤ ਕੋ ਚਲੀ ਜਿਤ ਅਸੁਰਨ ਕੋ ਰਾਇ ॥੨੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਮੇਵਾ ਔਰ ਮਿਠਾਈ ਲਈ ॥ ਮਾਟਨ ਮੋਂ ਧਰ ਪਰ ਭਰਿ ਦਈ ॥ ਜਹ ਫਲ ਖਾਤ ਅਸੁਰ ਕੋ ਰਾਈ ॥
 ਤਿਨ ਲੈ ਬਨ ਮੋਂ ਸਕਲ ਲਗਾਈ ॥੨੭॥ ਜਬ ਦਾਨੋ ਕੋ ਭੂਖਿ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਤਬ ਬਨ ਕੇ ਭੱਛਨ ਫਲ ਆਯੋ ॥
 ਮਾਟਫੋਰਿ ਪਕਵਾਨ ਚਬਾਇਸ ॥ ਮਦਰਾ ਪਿਯਤ ਅਧਿਕ ਮਨ ਭਾਇਸ ॥੨੮॥ ਪੀ ਮਦਰਾ ਭਯੋ ਮੱਤ
 ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਯਹ ਜਬ ਬਾਤ ਬੇਸੁਵਨ ਜਾਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਏ ॥ ਗੀਤਿ ਅਨੇਕ ਤਾਨ ਕੈ ਗਾਏ
 ॥੨੯॥ ਜਿਯੋਂ ਜਿਯੋਂ ਪਾਤ੍ਰ ਨਾਚਤੀ ਆਵੈ ॥ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਦਾਨੋ ਸੀਸ ਦੁਰਾਵੈ ॥ ਕੋਪ ਕਥਾ ਜਿਯ ਤੇ ਜਬ ਗਈ ॥

{੯੮੫}

ਕਰ ਕੀ ਗਦਾ ਬਖਸਿ ਕਰ ਦਈ ॥੩੦॥ ਆਈ ਨਿਕਟ ਲਖੀ ਜਬ ਪਜਾਰੀ ॥ ਹੁਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੋਊ ਦੈ
 ਡਾਰੀ ॥ ਆਯੁਧ ਬਖਸਿ ਨਿਰਾਯੁਧੁ ਭਯੋ ॥ ਯਹ ਸਭ ਭੇਦ ਤਿਨੈ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥੩੧॥ ਨਾਚਤ ਨਿਕਟ ਦੈਤ
 ਕੇ ਆਈ ॥ ਸਾਂਕਰ ਕਰ ਸੋ ਗਈ ਛੁਆਈ ॥ ਤਾਸੋਂ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਇਹ ਕੀਯੋ ॥ ਭੇਟਯੋ ਤਨਿਕ ਕੈਦ ਕਰਿ
 ਲੀਯੋ ॥੩੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਨਿਕ ਛੁਅਤ ਤਾਕੇ ਤੁਰਤੁ ਬਾਂਧਿ ਗਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਾਂਧਤ ਭਈ ਇਹ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਬਾਲ ॥੩੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਛਲਯੋ ਛੈਲ ਦਾਨੋ ਇਸੀ ਛਲੈ ਬਾਲਾ ॥ ਲੀਯੋ ਬੱਸਯ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ
 ਰੂਪ ਆਲਾ ॥ ਬੰਧਯੋ ਬੀਰ ਮੰਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਜੋਰ ਆਯੋ ॥ ਸਭੈ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸੀਨ ਕੋ ਲੈ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩੪॥ ਪ੍ਰਥਮ
 ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸੀਨ ਕੋ ਲੈ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਪੁਨਿਰ ਖੋਦਿ ਭੂਮੈ ਤਿਸੈ ਗਾਡਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਜਿਨੈ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਘਨੇ ਬੀਰ
 ਮਾਰੇ ॥ ਭਏ ਤੇਜ ਮੰਤ੍ਰਾਨ ਕੇ ਤੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥੩੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਿਨ ਖੇਚਰ ਕਰ ਖੱਗ ਲੈ ਖੱਤ੍ਰੀ ਹਨੇ ਅਪਾਰ ॥
 ਤੇ ਛੈਲੀ ਇਹ ਛਲ ਛਲਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰ ॥੩੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੱਚੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੫॥੨੪੬੭॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਤਪੀਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗੜੀ ਸਿਨਸਿਨੀ ਏਕ ॥ ਜੀਤਿ ਨ ਕੋਊ ਤਿਹ ਸਕਯੋ ਭਿਰਿ ਭਿਰਿ ਗਏ
 ਅਨੇਕ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਅਬਦੁਲ ਨਬੀ ਤਹਾਂ ਕਹੱ ਯਾਯੋ ॥ ਚਾਰਿ ਦਯੋਸ ਲਗਿ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ
 ਮਾਰਿ ਗੋਲਿਨ ਕੀ ਭਈ ॥ ਭ੍ਰਿਤਨ ਬਿਸਰਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨॥ ਆਖਿਰ ਗੜੀ ਤਵਨ ਕੋ ਤੋਰਯੋ ॥
 ਯਾਕੋ ਕਿਨੀ ਨ ਮੁਹਰੋ ਮੋਰਯੋ ॥ ਅਟਕਤ ਏਕ ਅਟਾਰੀ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਰਿ ਗੋਰਿਨ ਕੀ ਦਈ ॥੩॥
 ਭਰਿ ਭਰਿ ਤੁਪਕ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲਯਾਵੈ ॥ ਲੈ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਪੁਰਖ ਚਲਾਵੈ ॥ ਤਕਿ ਤਕਿ ਤਨ ਜਾਕੇ ਮੈ ਮਾਰੈ ॥
 ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਬੀਰਾਨ ਬਿਦਾਰੈ ॥੪॥ ਭਰਿ ਬੰਦੂਕ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਸਤ ਬਨਾਈ ॥ ਖਾਨ ਨਬੀ ਕੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਗਾਈ ॥
 ਲਾਗਤ ਘਾਇ ਹਾਇ ਨਹਿ ਭਾਖਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਪਾਲਕੀ ਭੀਤਰਿ ਰਾਖਯੋ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਨਬੀ ਤੁਪਕ ਕੇ
 ਸੰਗ ਹਨਯੋ ਉਤੈ ਜੁੱਧ ਅਤਿ ਹੋਇ ॥ ਇਤ ਭ੍ਰਿਤ ਪਤਿ ਲੈ ਘਰ ਗਏ ਉਤੈ ਨ ਜਾਨਤ ਕੋਇ ॥੬॥ ਏਕ ਤੋਪਚੀ
 ਤੁਪਕ ਲੈ ਬਾਂਧੀ ਸਿਸਤ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾਕੇ ਪਤਿ ਕੇ ਉਰ ਬਿਖੈ ਗੋਲੀ ਹਨੀ ਰਿਸਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਲਗੇ

{੯੮੭}

{੯੮੭}

ਤੁਪਕ ਕੇ ਬ੍ਰਿਣ ਭਟ ਜੂਝੋ ॥ ਠਾਢੀ ਨਿਕਟ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬੂਝੋ ॥ ਚਕਮਕ ਝਾਰਿ ਕਢੀ ਚਿਨਗਾਰੀ ॥
 ਤਿਨ ਛਪਰਨ ਮੋ ਛਿੱਪ੍ ਪ੍ਰਜਾਰੀ ॥੮॥ ਮੁਗਲ ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਤਹੁ ਆਏ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥
 ਅਬ ਤੂੰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੋਹਿ ਹਮਾਰੀ ॥ ਨਿਕਟਿ ਲਾਗਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਭਰਤਾ
 ਮਰਜੋ ਇਨ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਜਰਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮ ਮੈ ਆਜੁ ਬਸੋਂਗੀ ਆਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ
 ਚਿਤਾ ਮੈ ਸੁਤ ਕੋ ਡਾਰਜੇ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਖਸਮ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਜਾਰਜੇ ॥ ਬਹੁਰੋ ਕਾਂਖਿ ਮੁਗਲ ਕੋ ਭਰੀ ॥ ਆਪਨ
 ਲੈ ਪਾਵਕ ਮੋ ਪਰੀ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਤ ਜਰਾਇ ਪਤਿ ਜਾਰਿਕੈ ਬਹੁਰਿ ਮੁਗਲ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ
 ਆਪਨ ਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਯੋ ਕੀਨ ॥੧੨॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਇਕ ਸੌ ਛਬੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੬॥੨੪੭੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰ ਦੱਤ ਚੰਡਾਲਿਕ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਤਸਕਰ ਤਾਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਖਾਨ ਖਵੀਨ ਤਹਾਂ ਜੋ ਆਵੈ ॥
 ਤਾਕੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧॥ ਜੋ ਆਵਤ ਕੋਊ ਰਾਹ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਜਾਇ ਤਵਨ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਹਕਾਰੈ ॥ ਜੋ
 ਤਨਿ ਧਨੁ ਰਿਪੁ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਛੁਰਾ ਭਏ ਇਹ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਹੈ ਨਿਸਾਇਕ ਜਬ ਭਯੋ
 ਤਬ ਵਹ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਜੀਵਤ ਕਿਸੂ ਨ ਛੋਰਈ ਡਾਰਤ ਹੀ ਸੰਘਾਰ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ
 ਮਗ ਹੂ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਲਖਿ ਤਵਨ ਚੋਰ ਨੈ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਕਹੁ ਕਹਜੋ ਬਸਤ੍ਰੁ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਤੀਰ ਕਮਾਨ
 ਸੰਭਾਰੋ ॥੪॥ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਸੋਊ ਛੁਰਾ ਤੇ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਉਨਸਠਿ ਤੀਰ ਛੋਰਿ ਤਿਨ
 ਕਹਜੋ ॥ ਏਕ ਤੀਰ ਤਰਕਸ ਮਮ ਰਹਜੋ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਮੈ ਬਿਸਿਖ ਕੋ ਜਾਕੋ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥
 ਆਜੁ ਲਗੇ ਚੂਕਯੋ ਨਹੀ ਸੁਨਿ ਲੈ ਬਚਨ ਹਮਾਰ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਜੇਤੇ ਤੁਹਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ॥ ਸੋ ਸਭ ਹੀ
 ਤੈਂ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਅਬ ਚੇਰੋ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਕਹੋ ਸੁ ਕਰਿਹੋ ਕਾਜਿ ਤਿਹਾਰੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ
 ਹੋਸ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹੀ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਜਿਹ ਭਾਖੈ ਮਾਰੋ ਤਿਸੈ ਦੀਜੈ ਕਛੂ ਬਤਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਯੋ ਸੁਨਿ ਚੋਰ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਏਕ ਪੱਤ੍ਰੁ ਕਰ ਸਾਬ ਬਤਾਯੋ ॥ ਜਬ ਤਾਕੀ ਤਿਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਚੁਕਾਈ ॥

{੯੮੮}

{੯੮੮}

ਤਨਿਗਾਸੀ ਤਿਹੱ ਮਰਮ ਲਗਾਈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਖਲ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਚਾਇ ॥
 ਮਰਮ ਸਬਲ ਮਾਰਜੋ ਬਿਸਿਖ ਦੀਨਿ ਤਾਹਿ ਗਿਰਾਇ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਈਸਵੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੭॥੨੪੮੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੭
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਵਾਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਉਗ੍ਰਦੱਤ ਇਕ ਰਾਵ ॥ ਕੋਪ ਜਗੇ ਪਾਵਕ ਮਨੋ ਸੀਤਲ ਸਲਿਲ ਸੁਭਾਵ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਧਰਵਾਰਨ ਤਾਕੇ ਧਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਪੁਰੀ ਆਇ ਪਾਲਕਨ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥ ਅਗਨਿਤ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ॥
 ਕੋਚ ਪਹਿਰਿ ਸੂਰਮਾ ਬਿਰਾਜੇ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਜਜੋ ਜੁਝਉਆ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਿ ਸੂਰਾ ਭਯੋ ਸੁਰੰਗ ॥ ਪਖਰਾਰੇ ਨਾਚਤ
 ਭਏ ਕਾਤਰ ਭਏ ਕੁਰੰਗ ॥੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਗਾਜੇ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਤਿਸੀ ਛੇਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀਨ ਕੋ ਛਿਪ੍ਰ
 ਛੈਕੈ ॥ ਬ੍ਰੁਛੀ ਬਾਨ ਬੱਜ੍ਰਾਨ ਕੇ ਵਾਰ ਕੀਨੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਛਾਡਿ ਦੀਨੇ ॥੪॥ ਕਿਤੇ ਖਿੰਗ ਖੰਗੇ ਕਿਤੇ
 ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਘੁਰੇ ਘੋਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥ ਬਚਜੋ ਬੀਰ ਏਕੈ ਨ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜੀ ॥ ਮਹਾ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈਕੈ ਮਹਾਂ
 ਸੈਨ ਭਾਜੀ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਭਾਜਿ ਸੈਨ ਸਭ ਗਯੋ ॥ ਕੋਪ ਤਬੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਸਾਮੁਹ ਹੁਕੈ ਜੁੱਧ
 ਮਚਾਯੋ ॥ ਦੇਖਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਰਨ ਆਯੋ ॥੬॥ ਬਿਸਨੁ ਦੱਤ ਅਤਿਹੀ ਸੁਭ ਕਾਰੀ ॥ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਕੋ ਰਾਜਾ
 ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਸੋ ਆਪਨ ਲਰਬੇ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਉਤ ਤੇ ਉਗ੍ਰਦੱਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥੭॥ ਦੋਉ ਸੈਨ ਰਾਵ ਦੋਉ ਲੈਕੈ ॥
 ਰਨ ਕੋ ਚਲੇ ਕੋਪ ਅਤਿ ਕੈਕੈ ॥ ਖੜਗ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਚਮਕਾਵਤ ॥ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸਿਧਾਰੇ ਗਾਵਤ ॥੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥
 ਤਾਜ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਸਾਜ ਜਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਰੇ ਗਜਰਾਜ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਗਾਵਤ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਫਿਰੈ ਕਹੂੰ ਨਾਚਤ ਭੂਤ
 ਭਯਾਨਕ ਭਾਰੇ ॥ ਭੀਤ ਭੱਜੇ ਲਖਿ ਭੀਰ ਪਰੀ ਅਤਿ ਤ੍ਰਾਸ ਭਰੇ ਸੁਨਿ ਨਾਦ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਾਂਪਤ ਹੈਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਮਨੋ ਗਨ ਗੋਰਨ ਕੇ ਜਨੁ ਓਰਨ ਮਾਰੇ ॥੯॥ ਏਕ ਮਹਾਂ ਭਟ ਭੀਰ ਪਰੀ ਲਖਿ ਭੀਤ ਭਏ ਸੁ ਚਲੇ ਭਜਿ ਕੈ ॥ ਇਕ
 ਆਨਿ ਪਰੇ ਨ ਟਰੇ ਰਨ ਤੇ ਕਰਵਾਰ ਕਟਾਰਿਨ ਕੋ ਸਜਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਪਾਨਿਹਿ ਪਾਨਿ ਰਟੈਂ ਮੁਖ ਤੇ ਇਕ ਮਾਰਹਿ
 ਮਾਰਿ ਕਹੈਂ ਗ੍ਰਜਿ ਕੈ ॥ ਇਕ ਜੁਝਿ ਮਰੈਂ ਇਕ ਸ੍ਰਾਸਿ ਭਰੈਂ ਇਕ ਆਨਿ ਅਰੈਂ ਰਜਿਯਾ ਰਜਿ ਕੈ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਤਰਫ ਰਾਂਹਿ ਸੂਰਾ ਧਰਨਿ ਬਰਖਜੋ ਸਾਰ ਅਪਾਰ ॥ ਜੇ ਅਬ੍ਰਿਣੀ ਠਾਢੇ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਣੀ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ ॥੧੧॥

{੯੮੯}

ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਤਹ ਪਰਿਯੋ ॥ ਏਕ ਬੀਰ ਸਾਬਿਤ ਨ ਉਬਰਿਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਜੂ ਭੀ ਖੇਤ ਗਿਰਿ ਗਏ ॥
 ਜੀਵਤ ਰਹੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਹਿ ਭਏ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖੇਤ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਭਾਜੇ ਸੁਭਟ ਅਨੇਕ ॥ ਸਜਾਮ
 ਭਨੈ ਰਨ ਭੂਮਿ ਮੈ ਰਹਯੋ ਨ ਸੂਰਾ ਏਕ ॥੧੩॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਭਾਰੇ ਭਾਰੇ ਸੂਰਮਾ ਪੁਕਾਰੇ ਕੈ ਕੈ ਮਹਾ ਨਾਦ ਰਾਨੀ
 ਹਮ ਮਾਰੇ ਰਾਜਾ ਜਿਯ ਤੇ ਸੰਘਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਰਥ ਟੂਟੇ ਕੇਤੇ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸੀਸ ਫੂਟੇ ਕੇਤੇ ਹਯ ਛੂਟੇ ਕੇਤੇ ਹਯ
 ਹੁੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਮਾਰੇ ਕੇਤੇ ਕਰਹਿ ਬਿਦਾਰੇ ਕੇਤੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਨਿਵਾਰੇ ਕੇਤੇ ਪੈਦਲ ਲਤਾਰੇ ਹੈਂ ॥ ਲੋਹ
 ਕੇ ਕਰਾਰੇ ਕੇਤੇ ਅਸੂ ਹੁੰ ਉਤਾਰੇ ਕੇਤੇ ਖੰਡੇ ਜਿਨ ਖੰਡ ਤੇ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਡਾਰੇ ਹੈਂ ॥੧੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਜੋਰਿ ਸਭਾ
 ਸੁਭ ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਭਟ ਔਰ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਸੁ ਕਰੈਂ ॥ ਉਨ ਸੂਰਨ ਤੇ ਨਹਿ ਏਕ ਬਚਯੋ ਦੁਖ ਹੈ ਛਤਿਯਾ ਕਿਹੋ ਭਾਂਤਿ
 ਭਰੈਂ ॥ ਕਯੋਂ ਨ ਦੇਹੁ ਬਨਾਇ ਬਡੇ ਦਲ ਕੋ ਸੰਗ ਜਾਇ ਤਹਿ ਫਿਰਿ ਜੂਝਿ ਕਰੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਹੈਂ ਕਿਯੋ ਜੀਤਿ ਅਯੋਧਨ
 ਕੋ ਨਹਿ ਰਾਇ ਮਰੇ ਤਹਿ ਜਾਇ ਮਰੈਂ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੂ ਮੰਡੇ ਕੰਤ ਜੁਝਯੋ ਰਨ ਮਾਹਿ ॥
 ਸਾਜਿ ਸੈਨ ਚਤੁਰੰਗਨੀ ਚਲਹੁ ਤਹਾਂ ਕਹੋ ਜਾਂਹਿ ॥੧੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਮਾਰਿ ਪਰੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਧਰਾ ਪਰ ਸੂਰ ਸੁਭੈਂ
 ਸੁਖ ਸੁੱਧ ਅਨੀਕੇ ॥ ਤਾ ਪਰ ਕੰਤ ਸੁਨਯੋ ਜੁ ਜੁਝਯੋ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਜੋਉ ਅੰਤਰ ਜੀਕੇ ॥ ਤਾ ਬਿਨੁ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ
 ਅਪਾਰ ਸਭੈ ਸਜਨੀ ਮੁਹ ਲਾਗਤ ਫੀਕੇ ॥ ਕੈ ਰਿਪੁ ਮਾਰਿ ਮਿਲੋ ਮੈ ਪਿਯਾ ਸੰਗ ਨਾ ਤਰ ਪਯਾਨ ਕਰੋ ਸੰਗ ਪੀ
 ਕੇ ॥੧੭॥ ਜੋਰਿ ਮਹਾਂ ਦਲ ਕੋਰਿ ਕਈ ਭਟ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਹਾਏ ॥ ਬਾਂਧਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੜ੍ਹੀ ਰਥ
 ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਬਿਰਮਾਏ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਤ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਤ ਸੁ ਮੋਤਿਨ ਹਾਰ ਹਿਯੇ ਉਰਝਾਏ ॥ ਅੰਗ ਦੁਕੂਲ ਫਬੈ
 ਸਿਰ ਫੂਲ ਬਿਲੋਕਿ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਵ ਨਾਥ ਲਜਾਏ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋਰਿ ਅਨੀ ਗਾੜ੍ਹੇ ਸੁਭਟ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥
 ਪਲਕ ਏਕ ਲਾਰੀ ਨਹੀ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚੇ ਆਨਿ ॥੧੯॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਆਵਤ ਹੀ ਅਤਿ ਜੁੱਧ ਕਰਯੋ ਤਿਨ ਬਾਜ
 ਕਰੀ ਰਥ ਕੋਰਿਨ ਕੂਟੇ ॥ ਪਾਂਸਨ ਪਾਂਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਸੂਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੇਤਿਕ ਟੂਟੇ ॥ ਹੇਰਿ ਟਰੇ ਕੇਉ ਆਨਿ
 ਅਰੇ ਇਕ ਜੁਝਿ ਪਰੇ ਰਨ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟੇ ॥ ਪੌਨ ਸਮਾਨ ਛੂਟੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਨ ਸਭੈ ਦਲ ਬਾਦਲ ਸੇ ਚਲਿ ਫੂਟੇ
 ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਾਨਵਤੀ ਜਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਏਕ ਤੀਰ ਇਕ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪਖਰੇ ਕੇਤੇ ਪਦੁਮ

{੯੮੯}

{੯੯੦}

ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਕੋਟਿਕ ਕਰੀ ਖੇਤ ਮੈ ਮਾਰੇ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਸਖਿਯਾਂ ਹਰਖਤਿ ਭਈ ਕਾਤਰ ਭਈ ਨ
 ਕੋਇ ॥ ਜੁੱਧ ਕਾਜ ਸਭ ਹੀ ਚਲੀ ਕਾਲ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥੨੨॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਤੁਰੰਗ ਧਸੀ ਰਨ
 ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਡੇ ਭਟ ਘਾਏ ॥ ਪਾਂਸਨ ਪਾਂਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਜੀਵਤ ਹੀ ਗਹਿ ਜੇਲ ਚਲਾਏ ॥ ਚੂਰਨ
 ਕੀਨ ਗਦਾ ਗਹਿਕੈ ਇਕ ਬਾਨਨ ਸੌ ਜਮ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥ ਜੀਤਿ ਲਏ ਅਰਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਨਿਹਾਰਿ ਰਹੇ ਰਨ
 ਛਾਡਿ ਪਰਾਏ ॥੨੩॥ ਪਾਂਸਨ ਪਾਂਸਿ ਲਏ ਅਰਿ ਕੇਤਿਕ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਈ ਰਿਪੁ ਮਾਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਗੁਰਜਾਨ
 ਭਏ ਭਟ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਏਕ ਪਛਾਰੇ ॥ ਸੂਲਨ ਸਾਂਗਨ ਸੈਬਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਬਾਨਨ ਸੌ ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਿਦਾਰੇ ॥
 ਏਕ ਟਰੇ ਇਕ ਜੂਝਿ ਮਰੇ ਸੁਰ ਲੋਕ ਬਰੰਗਨਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੇ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੇ ਜਬ ਅਬਲਾ ਰਨ ਕੀਨਿ ॥
 ਠਾਢੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੱਤ ਸਭ ਚੀਨੇ ॥ ਪੁਨਿ ਸੈਨਾ ਕੋ ਆਯਸੁ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਲਿਯੋ ॥੨੫॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਤ ਭਏ ਸਭ ਸੂਰਾ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੂਝਤ ਭਏ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਕਰਿ ਚਾਇ
 ॥੨੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਮਾਨਵਤੀ ਕੇ ਸਾਮੁਹ ਧਾਏ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਸਭ
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ ॥੨੭॥ ਲਗੇ ਦੇਹ ਤੇ ਬਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤਨਿ ਤਨਿ ਵਹੈ ਬੈਰਿਯਨ
 ਮਾਰੇ ॥ ਜਾਕੇ ਅੰਗ ਘਾਇ ਦ੍ਰਿੜ ਲਾਗੇ ॥ ਗਿਰਿ ਮਰਿ ਪਰੇ ਬਹੁਰਿ ਨਹਿ ਜਾਗੇ ॥੨੮॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਭ
 ਸੁਭਟ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਰਨ ਤਜਾਗ ਪਧਾਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰਦੱਤ ਕੋ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਉਗ੍ਰਦੱਤ ਕੋ ਬਹੁਰਿ
 ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੨੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਉਗ੍ਰਦੱਤ ਕੋ ਜੀਤਿ ਰਨ ਜਿਯਤ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਾਇ ॥ ਅਤਿ ਰਾਨੀ ਹਰਖਤਿ ਭਈ
 ਰਾਜਾ ਲਿਯੋ ਉਠਾਇ ॥੩੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਉਠਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥ ਅਮਿਤ ਦਏ ਤਿਨ ਦਾਨ
 ਸਦਨ ਮੈ ਆਇਕੈ ॥ ਘਨੇ ਘਰਨ ਕੋ ਘਾਇ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਤਿ ਘਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਕਿਯੋ ਪੁਨਿ ਆਨਿ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇਯੋ
 ॥੩੧॥ **ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧੰਨਿ ਰਾਨੀ ਤੈ ਜੀਤਿ ਰਨ ਹਮ ਕੋ ਲਯੋ ਉਬਾਰਿ ॥ ਆਜ ਲਗੇ ਚੌਦਹ ਭਵਨ
 ਹੋਇ ਨ ਤੋ ਸੀ ਨਾਰਿ ॥੩੨॥ ਧੰਨਿ ਰਾਨੀ ਤੈ ਮਾਰਿ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਪਤਿ ਲੀਨ ॥ ਰਨ ਤੇ ਲਯੋ ਉਚਾਇ ਮੁਹਿ
 ਨਯੋ ਜਨਮ ਜਨੁ ਦੀਨ ॥੩੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈ ਮੋਹਿ ਜਿਯਾਰੋ ॥ ਅਬ ਚੇਰੋ ਮੈ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਅਬਯੋ

{੯੯੦}

ਬਸੀ ਮੋਰ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥ ਤੇ ਸਮ ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੩੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਈਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੮॥੨੫੨੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਵੀ ਨਦਿ ਉਪਰ ਬਸੈ ਨਾਰਿ ਸਾਹਿਬਾ ਨਾਮ ॥ ਮਿਰਜਾ ਕੇ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਕਰਤ ਆਠ ਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਕੇ ਦੂਲਹ ਬਜਾਹਨ ਆਯੋ ॥ ਯਹ ਮਿਰਜਾ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਬਢਾਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਜਤਨ ਕੋਨ ਸੋ ਕੀਜੈ ॥
ਯਾਤੇ ਯਹ ਅਬਲਾ ਹਰਿ ਲੀਜੈ ॥੨॥ ਤ੍ਰਿਯ ਹੂੰ ਕੇ ਜਿਯ ਮੈ ਯੋ ਆਈ ॥ ਪਜਾਰੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਈ ॥ ਯਾ
ਕੋ ਬਜਾਹਿ ਕਹਾ ਮੈ ਕਰਿਹੋ ॥ ਯਾਹੀ ਸੋ ਜੀਹੋ ਕੈ ਮਰਿਹੋ ॥੩॥ ਮੀਤ ਭੋਗ ਤੁਮਰੇ ਮੈ ਰਸੀ ॥ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਵ
ਜਾਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੀ ॥ ਮੇਰੇ ਚਿੱਤ ਚੋਰਿ ਤੈ ਲੀਨਿ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜਾਤ ਬਜਾਹ ਨਹਿ ਕੀਨਿ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਾਚ ਕਹਤ
ਜਿਯ ਕੀ ਤੁਮੈ ਸੁਨਿਹੋ ਮੀਤ ਬਨਾਇ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗੇ ਬਰੁ ਦੇਤ ਨਹਿ ਘੋਲ ਘੁਮਾਈ ਮਾਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਅਬ
ਮੁਹਿ ਮੀਤ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰੋ ॥ ਤੋਹਿ ਛਾਡਿ ਵਾ ਕੋ ਨਹਿ ਬਰੋ ॥ ਮੋਕਹੁ ਬਾਜ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਡਾਰੋ ॥ ਆਪਨ ਲੈ ਕਰਿ
ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਬ ਲੋ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਨਹਿ ਗਏ ਬਰਾਤੀ ਆਇ ॥ ਤਬ ਲੋ ਮੁਹਿ ਤੈ ਬਾਜ ਪੈ ਡਾਰਿ
ਲਿਜਾਇ ਤੁ ਜਾਇ ॥੭॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਤੇਰੇ ਹੀ ਸੰਗ ਬਿਰਾਜ ਹੋ ਮੀਤ ਮੈ ਔਰ ਕਰੋਗੀ ਕਹਾਂ ਪਤਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਤੋਹੁ ਕੋ
ਆਜੁ ਬਰੋ ਨ ਟਰੋ ਮਰਿਹੋ ਨਹਿ ਹਾਲ ਹਲਾਹਲ ਖੈਕੈ ॥ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ ਸੁ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਸੁ ਦੇਤ ਤਿਨੈ ਅਪਨੀ ਤ੍ਰਿਯ
ਕੈਕੈ ॥ ਵੈ ਦਿਨ ਭੂਲਿ ਗਏ ਤੁਮ ਕੋ ਜਿਯ ਹੋ ਕੈਸੇ ਲਾਲਨ ਲਾਜ ਲਜੈਕੈ ॥੮॥ ਪੀਰੀ ਹੈ ਜਾਤ ਘਨੀ ਪਛੁਤਾਤ ਬਿਯਾਹ
ਕੀ ਜੋ ਕੋਊ ਬਾਤ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਪਾਨ ਸੋ ਪਾਨ ਮਰੋਰਤ ਮਾਨਨਿ ਦਾਂਤਨ ਸੋ ਅੰਗੁਰੀਨ ਚਬਾਵੈ ॥ ਨਾਰਿ ਨਿਵਾਇ ਖਨੈ ਪੁਹਮੀ
ਨਖ ਰੇਖ ਲਿਖੈ ਮਨ ਮੈ ਪਛੁਤਾਵੈ ॥ ਪਜਾਰੀ ਕੋ ਪੀਯ ਰੁਚੈ ਮਿਰਜਾ ਪਰੁ ਬਜਾਹੁ ਕਿਯੋ ਮਨ ਮੈ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੁਚਿਰ ਰਮਨ ਤੁਮਰੇ ਰਚੀ ਔਰ ਸੁਹਾਤ ਨ ਮੋਹਿ ॥ ਬਜਾਹਿ ਬਰਾਤੀ ਜਾਇ ਹੈ ਲਾਜ ਨ ਐਹੈ ਤੋਹਿ ॥੧੦॥
ਸਵੈਯਾ ॥ ਨੈ ਸਕ ਮੋਰਿ ਗਏ ਅਨਤੈ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੀਤ ਰਹੈਗੋ ॥ ਪਜਾਰੀ ਹੀ ਪਜਾਰੀ ਪੁਕਾਰਤ ਆਰਤਿ
ਬੀਬਨ ਮੈ ਬਹੁ ਬਾਰ ਕਹੈਗੋ ॥ ਤੋ ਹਮਰੈ ਇਨ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਬੀਚ ਕਹੋ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸਨੇਹ ਰਹੈਗੋ ॥ ਕੋਨ ਹੀ ਕਾਜ ਸੁ ਜੀਬੋ
ਸਖੀ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਧਯੋ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਦਹੈਗੋ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਯਹੈ ਮਾਨਨੀ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਸਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ

ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮਿਰਜਾ ਸਾਬ ਜਾਇ ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਆਜੁ ਆਨਿ ਸਾਹਿਬਾਂ ਕੋ ਗਹਿਯਹੁ ॥੧੨॥ ਜਬ
 ਵਹ ਆਇ ਬਜਾਹਿ ਕਰਿ ਲੈਹੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਡਾਰਿ ਫੂਲ ਸਿਰ ਜੈਹੈ ॥ ਮੇਰੇ ਗਏ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰਿਹੈ ॥ ਉਰਮੈ ਮਾਰਿ
 ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੈ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਹਮ ਸੋ ਲਾਗੀ ਕਛੁ ਤੁਮਰੀ ਲਗਨਿ ਬਨਾਇ ॥ ਤੋ ਮੋਕੋ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ਆਜੁ
 ਨਿਸਾ ਕੋ ਆਇ ॥੧੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰੰਗਵਤੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਤਬਾਪੁ
 ਬਨਾਇਯੋ ॥ ਹੈਕੈ ਬਾਜ ਅਰੂੜਿ ਤਬੈ ਤਹ ਕੋ ਚਲੀ ॥ ਹੋ ਲੀਨਿ ਸਕਲ ਸੁਬੇਸ ਸਖੀ ਬੀਸਕ ਭਲੀ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਚਲੀ ਸਖੀ ਆਵਤ ਤਹ ਭਈ ॥ ਜਹ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਮਿਰਜਾ ਕੀ ਲਈ ॥ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਚਲਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥ ਤੋਹਿ
 ਸਾਹਿਬਾਂ ਬੇਗਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੬॥ ਮਿਰਜਾ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਚੜਿ ਧਾਯੋ ॥ ਪਲਕ ਨ ਭਈ ਗਾਂਵ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਯਹ
 ਸੁਧਿ ਜਬੈ ਸਾਹਿਬਾਂ ਪਾਈ ॥ ਤੁਰਤੁ ਏਕ ਤਹ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨੋ ਮਿਤ੍ਰ ਬਿਨੁ ਨਿਸਿ ਭਈ ਹਜਾਂ
 ਨ ਪਹੁਚਿਯਹੁ ਆਇ ॥ ਜਿਨਿ ਕੋਊ ਸੋਧਿ ਪਛਾਨਕੈ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੈ ਨ ਜਾਇ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਖੀ
 ਤਿਹ ਆਨਿ ਜਤਾਯੋ ॥ ਬੈਠਿ ਬਾਗ ਮੈ ਦਿਵਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਸੂਰਜ ਛਪਯੋ ਰੈਨਿ ਜਬ ਭਈ ॥ ਬਾਟ ਗਾਂਵ ਤਾਕੇ ਕੀ
 ਲਈ ॥੧੯॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਾਕੇ ਤਬ ਗਯੋ ॥ ਡਾਰਤ ਬਾਜ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਹਰ ਤਾਕੋ ਦੇਸੋਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥
 ਜੋ ਪਹੁਚਯੋ ਤਾਕੋ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ॥੨੦॥ ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਤਾਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਉਤਰਤ ਚੜੇ ਦਿਵਸ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਥੋ ਸੁ
 ਕੁਮਾਰ ਅਧਿਕ ਤਨ ਹਾਰਯੋ ॥ ਔਰ ਸਾਹਿਬਾਂ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰਯੋ ॥੨੧॥ ਸੂਮਤ ਭਯੋ ਤਹ ਕਛੁ ਸੈ ਰਹਯੋ ॥ ਤਬ
 ਲੋ ਸਭ ਸਮਧਿਨ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥ ਚੜੇ ਤੁਰੈ ਸਭ ਸੂਰ ਰਿਸਾਏ ॥ ਬਾਂਧੇ ਗੋਲ ਤਹਾਂ ਕਹ ਧਾਏ ॥੨੨॥ ਤਬ ਸਾਹਿਬਾਂ
 ਦ੍ਰਿਗ ਛੇਰਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਹੇਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਸੰਗ ਭਾਈ ਦੋਊ ਤਾਂਹਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਕਰੁਣਾ ਬਹੇ ਨੈਨ ਕਜਰਾਰੇ
 ॥੨੩॥ ਜੋ ਹਮਰੋ ਪਤਿ ਇਨੈ ਨਿਹਰਿ ਹੈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਬਾਨ ਦੁਹੂੰ ਅਨ ਕਹ ਹਰਿ ਹੈ ॥ ਤਾਤੇ ਕਛੁ ਜਤਨ ਅਬ ਕੀਜੈ ॥
 ਜਾਤੇ ਰਾਖਿ ਭਾਇਯਨ ਲੀਜੈ ॥੨੪॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੇ ਮੀਤ ਨ ਜਗਾਯੋ ॥ ਜਾਂਡ ਭਏ ਤਰਕਸ ਅਟਕਾਯੋ ॥ ਔਰ
 ਸਸੜ ਲੈ ਕਹੂੰ ਦੁਰਾਏ ॥ ਖੋਜੇ ਹੁਤੇ ਜਾਤ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥੨੫॥ ਤਬ ਲੋ ਆਇ ਸੂਰ ਸਭ ਗਏ ॥ ਮਾਰੋ ਮਾਰ
 ਪੁਕਾਰਤ ਭਏ ॥ ਤਬ ਮਿਰਜਾ ਜੂ ਨੈਨ ਉਘਾਰੇ ॥ ਕਹਾਂ ਭਏ ਹਬਿਯਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥੨੬॥ ਭੌਂਡੀ ਰਾਂਡ ਕਹਯੋ

{੯੯੩}

ਕਯਾ ਕਰਿਯੋ ॥ ਤਰਕਸ ਟਾਂਗਿ ਜਾਂਡ ਪੈ ਧਰਿਯੋ ॥ ਪਹੁਚੇ ਆਨਿ ਪਖਰਿਯਾ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹਾਂ ਧਰੇ ਤੈਂ ਸਸਤ੍ਰੁ ਹਮਾਰੇ ॥੨੭॥ ਸਸਤ੍ਰੁਨ ਬਿਨਾ ਕਹੋ ਕਿਹੱ ਮਾਰੋ ॥ ਕਹੁ ਨਾਰੀ ਕਯਾ ਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਾਥੀ ਕੋਊ ਸੰਗ ਮੈ ਨਾਰੀ ॥ ਚਿੰਤਾ ਅਧਿਕ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮਾਰੀ ॥੨੮॥ ਹੇਰਿ ਰਹਯੋ ਆਯੁਧ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥ ਤਬ ਲਗ ਘੇਰਿ ਦੁਬਹਿਯਾ ਆਏ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਾਜ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਨਗਰ ਆਪਨੇ ਓਰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੯॥ ਬਿਨੁ ਆਯੁਧ ਭਜਿ ਚਲਯੋ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਨਿਰਭੈ ਹੈ ਸਭਹੁੰਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਇਨ ਦੁਹੁੰਅਨ ਕੋ ਜਾਨ ਨ ਦੈਹੈ ॥ ਯਾਕੋ ਮਾਰਿ ਆਜੁ ਹੀ ਲੈਹੈ ॥੩੦॥ ਕੋਊ ਪਕਰਿ ਸੈਹਥੀ ਧਾਯੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਕਾਢਿ ਕਰ ਖੜਗ ਨਚਾਯੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਮਾਰਿ ਬਾਨਨ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਪਾਗ ਉਤਰਿ ਮਿਰਜਾ ਕੀ ਪਰੀ ॥੩੧॥ ਪਾਗ ਉਤਰਿ ਤਾਕੀ ਜਬ ਗਈ ॥ ਮੂੰਡੀ ਹੋਤਿ ਨਾਂਗ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਕੇਸ ਤਿਹੱ ਛੁਟੇ ॥ ਜਬਹੀ ਸੂਰ ਜੁੱਧ ਕਹੱ ਜੁਟੇ ॥੩੨॥ ਕਿਨੀ ਬਿਸਿਖ ਕਸਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਤਿਹ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਵਾਰਿ ਗੁਰਜ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਖੇਤ ਮਾਰਿ ਮਿਰਜਾ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੩੩॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਾਸ ਮਿਰਜਾ ਕੋ ਕਰਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਜਾਇ ਸਾਹਿਬਹਿ ਧਰਿਯੋ ॥ ਬੈਠੇ ਤਿਸੀ ਬਿਰਛ ਤਰ ਆਈ ॥ ਜਹ ਤਿਨ ਦੁਹੁੰਅਨ ਰੈਨਿ ਬਿਤਾਈ ॥੩੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਮਰ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਕੀ ਤੁਰਤੁ ਜਮ ਧਰ ਲਈ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਕਿਯੋ ਪਜਾਨੋ ਮੀਤ ਪਹਿ ਉਦਰ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੀਤ ਤਹ ਤੇ ਨਿਕਰਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਛ ਤਰ ਆਨਿ ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਭ੍ਰਾਤਨ ਮੋਹ ਬਹੁਰਿ ਲਖਿ ਕਿਯੋ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁਨ ਟਾਂਗਿ ਜਾਂਡ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥੩੬॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਤਿਹੱ ਬਿਗਸੀ ॥ ਨਿਜੁਪਤਿ ਕੈ ਤਾਕੋ ਲੈ ਨਿਕਸੀ ॥ ਭ੍ਰਾਤਨ ਹੇਰਿ ਮੋਹ ਮਨ ਆਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਨਾਸ ਕਰਾਯੋ ॥੩੭॥ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪੀਰ ਪਿਯਾ ਕੇ ਬਰੀ ॥ ਆਪਹੁ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੀ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ ਚਹੈ ਸੁ ਬਨਾਵੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤਹਾਂ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕੈ ਪੁਨਿ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਹਨਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਜਮਧਰ ਉਰ ਹਨਿ ਮਰੀ ਭ੍ਰਾਤ ਮੋਹ ਕੇ ਭਾਇ ॥੩੯॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਮੈ ਸੁਨਿਯਤ ਸਦਾ ਬਨਾਇ ॥ ਚਤੁਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰਨ ਕੋ ਸਦਾ ਭੇਵ ਨ ਪਾਯੋ ਜਾਇ ॥੪੦॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੨੯॥੨੫੬੩॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬

{੯੯੩}

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਮਤਿ ਕੁਅਰਿ ਰਾਨੀ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਬਿਖੈ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥ ਸਿਵ ਕੀ ਅਧਿਕ ਉਪਾਸਨ
 ਕਰਹੈ ॥ ਹਰ ਹਰ ਸਦਾ ਬਕਤੁ ਤੇ ਕਹੈ ॥੧॥ ਬਿਸਨ ਸਿਖਯ ਰਾਜਾ ਜੂ ਰਹਈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਬਕਤੁ
 ਤੇ ਕਹਈ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਨੈਕ ਨ ਮਨ ਮੈ ਲਜਾਵੈ ॥ ਸਦਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤੈਂ ਸਿਵ ਸਿਵ ਕਾਹੇ ਕੋ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਯਾ ਮੈਂ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਯੋ ਆਵਤ ਮੋਰੇ ਮਨ
 ਮਾਹੀ ॥੩॥ ਚਮਤਕਾਰ ਸਿਵ ਤੁਮੈ ਬਤਾਉਂ ॥ ਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਇਹ ਮਾਰਗ ਲਜਾਉਂ ॥ ਤੈਂ ਸਿਵ ਕੇ ਕਛੁ ਚਰਿਤ
 ਨ ਜਾਨੋ ॥ ਧਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤੇ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨੋ ॥੪॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਕੋ ਘਾਇ ਰੁਦ੍ਰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਹਾਯੋ ॥
 ਗੰਗ ਜਟਨ ਮੈ ਧਾਰਿ ਗੰਗਧਰ ਨਾਮ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਜਟਾ ਜੂਟ ਕੋ ਧਾਰਿ ਜਟੀ ਨਾਮਾ ਸਦ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ
 ਭੁਜੰਗ ਅਸੁਰ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨਿ ਮੋਹੈ ॥ ਕਰੀ ਪਾਰਬਤੀ ਨਾਰਿ ਪਾਰਬਤੀਸੁਰ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥ ਕਹਾਂ ਮੂੜੁ ਤੈਂ ਰਾਵ
 ਭੇਦ ਤਾਕੋ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਤੇ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਪ੍ਰਥਮੈ ਦੇਉਂ ਦਿਖਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਿੱਖਯ ਸਿਵ
 ਕੋ ਕਰੋਂ ਯਾ ਮਾਰਗ ਮੈ ਲਜਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੋਇ ਗਯੋ ਤਬ ਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਖਾਟ ਤੇ ਪਕਰਿ
 ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਆਪਨ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥ ਕਛੁ ਰਾਵ ਯਹ ਭੇਦ ਨ ਚੀਨੋ ॥੭॥ ਕਿਨ ਧੈ ਕੈ ਮੋਕੋ
 ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਮੈ ਯਹ ਕਛੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤੁਮ ਹਮੈ ਸੁਨਾਵੋ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਵੋ
 ॥੮॥ ਕਛੁ ਨ ਰੁਦ੍ਰ ਤੁਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਉਪਰ ਸਿਵ ਕੋਪਯੋ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਯਹ ਤੁਮੈਂ ਦਿਖਾਯੋ ॥
 ਪਟਕਿ ਖਾਟ ਤੇ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥੯॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਮੂਰਖ ਅਤਿ ਡਰਿਯੋ ॥ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਉਠਿ
 ਪਰਿਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਜਾਪ ਅਬ ਤੇ ਮੈ ਤਜਾਗਯੋ ॥ ਸਿਵਜੂ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਸੋ ਲਾਗਯੋ ॥੧੦॥ ਚਮਤਕਾਰ ਸਿਵ
 ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਚਰਨ ਆਪਨੇ ਡਾਰਯੋ ॥ ਅਬ ਚੇਰੋ ਤਾ ਕੋ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਬਿਸਨ ਜਾਪ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ
 ਦਯੋ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਲਕਾ ਪਰ ਤੇ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸੋਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਡਾਰਿ ॥ ਸਿੱਖਯ ਤੁਰਤੁ ਸਿਵ ਕੋ ਕਿਯੋ
 ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੀਸਵੇਂ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੦॥੨੫੭੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥ੳ

ਚੌਪਈ ॥ ਪਰਬਤੇਸ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੇ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਬੰਸ ਚੰਦ੍ਰੋਤੁਜਿਯਾਰੇ ॥ ਭਾਗਮਤੀ ਤਾਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ
 ਲਈ ਜਾਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਾ ਧਾਮ ਤਾਕੋ ਬਡੇ ਧੁਜਾ ਰਹੀ ਫਹਰਾਇ ॥ ਸਾਚ ਸ੍ਰਰਗ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ
 ਧੌਲਰ ਲਖਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੇਬਿਦੱਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥
 ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ ਸੁ ਲੀਨੇ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋਂ ਅਤਿ ਕੀਨੇ ॥੩॥ ਬੀਰਦੇਵ ਰਾਜਾ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਕੇਉ
 ਜਾਰ ਹਮਾਰੇਆਵਾ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਨ੍ਰਿਪ ਖੜਗ ਉਚਾਯੋ ॥ ਪਲਕ ਨ ਬੀਤੀ ਤਹੱ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥੪॥ ਭਾਗਵਤੀ
 ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਲਖਿ ਲੀਨੇ ॥ ਤਾਹਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ਮਹਲ ਪਰ ਦੀਨੇ ॥ ਟਰਿ ਆਗੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਕਾਰ
 ਸਮਾਗਮ ਕਿਯੋ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੁੰਈ ਸੋ ਸਾਰੋ ਸਦਨ ਏਕ ਤੁਰਤੁ ਭਰਿ ਲੀਨ ॥ ਆਜੁ ਚੋਰ ਇਕ ਮੈ ਗਹਯੋ
 ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਹੋਂ ਤੁ ਤੁਮ ਤਾਕੋ ਗਹਿ ਲਜਾਉਂ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵਜੂ ਤੁਮੈਂ ਦਿਖਾਉਂ ॥
 ਜੋ ਮੁਹਿ ਕਹੋਂ ਤਾਹਿ ਸੋਊ ਕੀਜੈ ॥ ਡਾਰਿ ਮਹਲ ਉਪਰ ਤੇ ਦੀਜੈ ॥੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਈ ॥
 ਬਹੁਰੋ ਬਾਂਧਿ ਜਾਰ ਕੋ ਲਜਾਈ ॥ ਆਪੁ ਭੋਗ ਜਿਹ ਸਾਬ ਕਮਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਕੋ ਆਨਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥੮॥
 ਰਾਨੀ ਹੇਰਿ ਤਾਂਹਿ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥ ਸਖਿਯਨ ਕੋ ਆਗਯਾ ਯੋ ਕਰੀ ॥ ਧੌਲਰ ਤੇ ਯਾਕੋ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥ ਆਇਸੁ
 ਰਾਜਾ ਕੋ ਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥੯॥ ਵੈ ਸਖਿਯਾਂ ਤਾ ਕੋ ਲੈ ਗਈ ॥ ਚੀਨਤ ਸਦਨ ਸੁ ਆਗੇ ਭਈ ॥ ਸਕਲ ਰਾਵ
 ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਯੋ ॥ ਰੁੰਈ ਪੈ ਤਾਕੋ ਗਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥੧੦॥ ਰਾਜੈ ਲਖੀ ਦੁਸਟ ਇਹ ਘਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤਨਿ
 ਤਨਿਕ ਖੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਠਿ ਤਹ ਤੇ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਿਜੁ ਜਾਰ ਲੰਘਾਯੋ ॥੧੧॥
 ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਜੋ ਚੋਰ ਧਾਮ ਤੇ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਆਨਿ ਵਹੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਖੈਯੈ ॥
 ਆਗਯਾ ਮੋਹਿ ਮਾਨਿ ਯਹ ਲੈਯੈ ॥੧੨॥ ਜੋ ਨਰ ਹਯਾਂ ਤੇ ਮਿਲੈ ਬਗਾਈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈਕੈ ਸੋ ਜਾਈ ॥
 ਤਿਲ ਤਿਲ ਭਯੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਤਾਕੋ ਕੋਨ ਖੋਜ ਕਰਿ ਲਜਾਵੈ ॥੧੩॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਇ ਅੰਗ
 ਤਿਹੱ ਭਏ ॥ ਗੀਧ ਕਾਕ ਆਮਿਖ ਭਖਿ ਗਏ ॥ ਤਾਕੋ ਅੰਗ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਕੋਨ ਬਿਯੋ ਤਾਕੋ ਲੈ
 ਆਵੈ ॥੧੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਦਿਯੋ ਡਾਰਿ ਜਾਕੋ ਮਹਾਰਾਜ ਐਸੇ ॥ ਲਹਯੋ ਜਾਇ ਤਾਕੋ ਕਛੂ ਅੰਗ ਕੈਸੇ ॥

{੯੯੬}

{੯੯੬}

ਕਈ ਟੂਕ ਹੈ ਕੈ ਪਰਜੋ ਕਹੂੰ ਜਾਈ ॥ ਗਏ ਗੀਧ ਔ ਕਾਕ ਤਾ ਕੋ ਚਬਾਈ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਮੋਨਿ
ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਖ ਧਰੀ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਰਾਜ ਕਾਰਜ ਪਰ ਕਰੀ ॥ ਰਾਨੀ ਅਪਨੋ ਮੀਤ ਬਚਾਯੋ ॥ ਵਾ ਪਸੁ ਕੋ ਯੋ ਚਰਿਤ
ਦਿਖਾਯੋ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਤੀਹ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੧॥੨੫੯੧॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਪਲਾਉ ਦੇਸ ਸੁਨੀਜੈ ॥ ਮੰਗਲ ਦੇਵ ਸੁ ਰਾਵ ਭਨੀਜੈ ॥ ਸੁਘਰਿ ਕੁਅਰਿ ਤਾਕੀ ਬਰਨਾਰੀ ॥
ਜਨੁਕ ਜਗਤ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥ ਗਰਬੀ ਰਾਇ ਕੁਅਰ ਤਿਹੱ ਲਹਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਮੈਨ ਦੇਹ ਕੋ ਦਹਯੋ ॥
ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਲਖਿ ਅਟਕੀ ॥ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੨॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ
ਲੀਨੇ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇਕੈ ॥ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖਾਇ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋ ਕਿਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ
ਕਰੇ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾਸੋ ਰਮੈ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੀਤ ਅਧਿਕ
ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਭਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਤਾਹੀ ਕੀ ਭਈ ॥ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਨਿਜੁ
ਤ੍ਰਿਯ ਹੈ ਗਈ ॥੫॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਹਤ ਧਾਮ ਤਿਹੱ ਪਰੀ ॥ ਜਨੁ ਤਿਹੱ ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਬਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ
ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਤਾਕੇ ਸੰਗ ਅਤਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੬॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਦੇਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ
ਲੇਈ ॥ ਹਰਖ ਠਾਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਤਾਵੈ ॥੭॥ ਕਿਨੀ ਰਾਵ ਸੋ ਭੇਦ
ਜਤਾਵਾ ॥ ਕੋਊ ਜਾਰ ਤਿਹਾਰੇ ਆਵਾ ॥ ਰਾਜਾ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਦਯੋ ਭੁਲਾਈ ॥ ਜਾਰ ਸਾਬ ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ
॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੈਂ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਏ ਛੋਰੀ ਸਕਲ ਸਜਾਨ ॥ ਉਤ ਰਾਨੀ ਇਕ ਜਾਰ ਸੋ ਰਮਤ ਰਹੈ ਰੁਚਿ
ਮਾਨ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੀ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਗਿ੍ਰ
ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਏ ॥ ਰਖਵਾਰੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬੈਠਾਏ ॥੧੦॥ ਸਖੀ ਏਕ ਲਖਿ ਭੇਦ ਸੁ ਪਾਯੋ ॥ ਸੁਘਰਿ ਕੁਅਰਿ ਸੋ
ਜਾਇ ਜਤਾਯੋ ॥ ਪੌਢੀ ਕਹਾਂ ਮੀਤ ਸੋ ਪਜਾਰੀ ॥ ਤੋ ਪਰ ਕਰੀ ਰਾਵ ਰਖਵਾਰੀ ॥੧੧॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਤਨ ਅਬੈ
ਕਛੁ ਕੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥ ਜੋ ਯਹ ਹਾਥ ਰਾਵ ਕੇ ਐਹੈ ॥ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੈ

॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਤ ਦੇਗ ਅਰੁ ਦੇਗਚੇ ਰਾਨੀ ਲਏ ਮੰਗਾਇ ॥ ਦੁਘਦ ਡਾਰਿ ਪਾਵਕ ਬਿਖੈ ਸਭਹੀ ਦੇ
 ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਦੇਗ ਮੈ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰਜੋ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਏਕ ਤਵਾ ਕੋ ਡਾਰਜੋ ॥ ਮਖਨੀ ਲੈ
 ਘੇਇਯਾ ਤਿਹ ਕਰਿਯੋ ॥ ਤਪਤ ਮਿਟਾਇ ਤਵਨ ਪਰ ਧਰਿਯੋ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਵਾ ਸੁ ਜਰਿਕੈ ਤਾਸੁ ਪੈ
 ਘੇਇਯਾ ਧਰਜੋ ਬਨਾਇ ॥ ਲੀਪਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾ ਸੋ ਲਿਯੋ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ॥੧੫॥ ਖੀਰ ਭਰੀ ਜਹੋ ਦੇਗ ਬੀ ਤਹੀ
 ਧਰੀ ਲੈ ਸੋਇ ॥ ਦੁਘਦ ਫੇਨ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਜਾਰ ਨ ਚੰਨਿ ਕੋਇ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਟਰਿ ਆਵਤ ਰਾਜਾਰੈ ਲੀਨਿ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਆਦਰੁ ਕੀਨਿ ॥ ਨਏ ਮਹਲ ਜੇ ਹਮੈਂ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤੇ ਤੁਮ ਰਾਇ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਹਿ ਡਾਰੇ ॥੧੭॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਟਰਿ ਆਗੇ ਪਤਿ ਕੋ ਲਿਯੋ ਰਹੀ ਚਰਨ ਸੋ ਲਾਗਿ ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਨਨ ਆਏ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਧੰਨਜ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ
 ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਰਾਵ ਜੂ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮੈ ਸਭ ਸਦਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ
 ਮੈ ਕੈਹੋ ॥ ਜਾਰ ਪਕਰਿ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈਹੋ ॥੧੯॥ ਸਕਲ ਸਦਨ ਫਿਰਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਾਏ ॥ ਰਹਜੋ ਬਿਲੋਕਿ
 ਚੋਰ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥ ਜਹਾਂ ਦੇਗ ਮੈ ਜਾਰਹਿ ਡਾਰਜੋ ॥ ਤਹੀ ਆਨਿ ਪਤਿ ਕੋ ਬੈਠਾਰਜੋ ॥੨੦॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਆਵਤ
 ਸੁਨਿ ਪਾਏ ॥ ਮੋਦ ਭਯੋ ਮਨ ਸੋਕ ਮਿਟਾਏ ॥ ਯਹ ਸਭ ਖਾਨ ਪਕ੍ਰਾਏ ਤਬਹੀ ॥ ਭੇਟਤ ਸੁਨੇ ਪਯਾਰੇ ਜਬਹੀ
 ॥੨੧॥ ਤਵਨ ਦੇਗ ਕੋ ਢਾਪਨੁਤਾਰਜੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਦੂਧ ਪਯਾਰੇ ਕੋ ਪਯਾਰਜੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਾਂਟਿ ਲੋਗਨ ਕੋ ਦੀਨਿ ॥
 ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨਿ ॥੨੨॥ ਏਕ ਦੇਗ ਅਤਿਬਾਨ ਪਠਾਈ ॥ ਦੂਜੀ ਬੈਰਾਗਿਨ ਕੇ ਦਯਾਈ ॥ ਤੀਜੀ
 ਦੇਗ ਸੰਨ੍ਯਾਸਿਨ ਦਈ ॥ ਚੌਥੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰਿਯਨ ਲਈ ॥੨੩॥ ਪੰਚਈਂ ਦੇਗ ਚਾਕਰਨ ਦੀਨੀ ॥ ਛਠਈਂ ਦੇਗ
 ਪਯਾਦਨ ਲੀਨੀ ॥ ਦੇਗ ਸਪਤਈਂ ਤਾਂਹਿ ਡਰਾਯੋ ॥ ਸਖੀ ਸੰਗ ਦੈ ਘਰੁ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੨੪॥ ਦੇਖਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਜਾਰ
 ਨਿਕਾਰਜੋ ॥ ਮੂੜ ਰਾਵ ਕਛੁ ਸੋ ਨ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥ ਅਧਿਕ ਚਿੰਤ ਰਾਨੀ ਮੈ ਦੀਨੋ ॥ ਮੋਰੇ ਹਿਤਨ ਬਧਾਵੋ ਕੀਨੋ
 ॥੨੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੁਖੁ ਦਿਸਿ ਜੜ ਦੇਖਤ ਰਹਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਨੇਹੁਪਜਾਇ ॥ ਦੇਗ ਡਾਰਿ ਰਾਨੀ ਤੁਰਤੁ ਜਾਰਹਿ
 ਦਯੋ ਲੰਘਾਇ ॥੨੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਜੋ ॥ ਦੇਖਤ ਰਹਜੋ ਜਾਰਿ ਨਹਿ ਗਹਜੋ ॥ ਪਾਹਰੂਨ
 ਜੋ ਖੀਰ ਪਠਾਈ ॥ ਖਾਨ ਲਗੇ ਰੀਵਾ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥੨੭॥ ਜਿਯਤ ਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਪਾਹਰੂ ਨ

{੯੯੮}

{੯੯੮}

ਰਾਜਾ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਹੁਚਾਇ ਸਖੀ ਜਬ ਆਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਰਖਾਈ ॥੨੮॥ ਬਹੁਰਿ
 ਰਾਵ ਰਾਨੀ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਚਿਤਕੀ ਬਾਤ ਤਾਹਿ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਭ੍ਰਮ ਮੋਰੇ ਚਿਤ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ
 ਦੇਖਨ ਗਿ੍ਹ ਆਯੋ ॥੨੯॥ ਪੁਨਿ ਰਾਨੀ ਯਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਿਨ ਤੁਹਿ
 ਕਹਯੋ ਸੁ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਆਸ ਨ ਹਮਰੀ ਕੀਜੈ ॥੩੦॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਤਬ
 ਰਾਜੈ ਸੋ ਸਖੀ ਬਤਾਈ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਯੋ ਸਾਚੀ ਪਹੁਚਾਵੋ ॥ ਨਾਤਰ ਧਾਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਜਾਵੋ ॥੩੧॥ ਰਾਨਿਨ
 ਕੋ ਕੋਊ ਦੋਸੁ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਜਗਤ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਵੈ ॥ ਝੂਠੀ ਸਖੀ ਜਾਨਿ ਬਧ ਕੀਨਿ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ
 ਨਹਿ ਚੀਨਿ ॥੩੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਰਿ ਬਸਿ ਲਿਯੋ ਦੀਨਿ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਸਖਿਯਨ ਮੈ ਸਾਚੀ ਭਈ ਤੈਨੇ
 ਸਖੀ ਸੰਘਾਰਿ ॥੩੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਤੀਸਵੰ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੨॥੨੬੨੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੁਗਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਹੁਤੋ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥ ਤਹਾਂ ਜਹਾਜ ਜਹਾਨ ਕੇ ਲਾਗਹਿ ਆਨਿ ਅਨੇਕ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸੁਜਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਾਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ
 ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਅਤਿ ਭਾਰੋ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਜਗ
 ਮਹਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਦੇਹ ਰੂਪ ਅਤਿ ਝਮਕੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਦਿਪਤ ਦਾਮਨੀ ਦਮਕੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੁਜਨਿ
 ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੋ ਮਹਾਂ ਰੀਝੀ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਗਿਰੀ ਮੂਰਛਨਾ ਹੈ ਧਰਨਿ ਮਾਰ ਕਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ ॥**
 ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲੀਨੋ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇਕੈ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਸੁ ਮੋਦ ਬਢਾਇਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ
 ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਆਇਯੋ ॥੫॥ ਭੋਗ ਮਾਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਪੁਨਿ
 ਆਇਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਬ ਬਹੁਰਿ ਉਪਜਾਇਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਰਾਨੀ ਜੂ ਬਚਨ ਮੀਤ ਸੋ ਯੋ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਹਮਰੋ
 ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਇ ਲਲਾ ਜੂ ਤੁਮ ਲਿਯੋ ॥੬॥ ਜਾਤੇ ਤੁਮ ਕੋ ਮੀਤ ਸੁ ਪਤਿ ਕਰਿ ਪਾਇਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੋਊ ਆਜੁ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇਯੈ ॥ ਜੋ ਮੈ ਕਹੋਂ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ਸਾਜਨ ਆਇਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਕਹੱ ਹਰ ਲੈ ਜੈਯਹੁ ਹਰਖ ਬਢਾਇਕੈ ॥੭॥

{੯੯੯}

ਏਕ ਬਾਂਸ ਸੋਂ ਕੁਪਿਯਾ ਕਸੀ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਗਾਡੀ ਰੇਤੀ ਮਾਂਝ ਸੁ ਸਭਨ ਦਿਖਾਰਿਕੈ ॥ ਆਖੈਂ ਦੋਊ ਬੰਧਾਇ ਨਿਸਾ
 ਕੋ ਆਇਕੈ ॥ ਹੋ ਮਾਰੈ ਯਾਕੋ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇਕੈ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜੁ ਨਰ ਦੋਊ ਆਖਿ ਮੁੰਦਾਵੈ ॥
 ਰਾਤਿ ਅੰਧੇਰੀ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥ ਬਾਦਗਸਤਿਯਾ ਇਹ ਸਰ ਮਾਰੈ ॥ ਸੋ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰੈ ॥੯॥ ਯਹ
 ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਸਭਨ ਹੁੰ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਸਿਖ ਚਲਾਤ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥ ਰਾਤ੍ਰਿ ਅੰਧੇਰੀ ਆਖਿ ਮੁੰਦਾਵੈ ॥ ਚੋਟ ਚਲਾਤ
 ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਜਾਵੈ ॥੧੦॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸੂਰ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਆਖਿ ਮੁੰਦ ਦੋਊ ਤੀਰ ਚਲਾਵੈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ
 ਕਛੁ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਛੋਰੈ ਚੋਟ ਕਹੂੰ ਕਹੂੰ ਜਾਵੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੁੰਦੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਸਭ ਕੋਊ
 ਤੀਰ ਚਲਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਨ ਰਾਨੀ ਕੋ ਸਕੈ ਨਿਜੁ ਰਾਨਿਨ ਦੈ ਜਾਇ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਜਾ ਜੁ ਹਰਖਿਤ ਅਤਿ
 ਭਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਭਲੋ ਭੇਦ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥ ਸੁਜਨਿ ਕੁਅਰਿ ਜੂ ਕੋ ਕੋ ਪੈਰੈ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਨਿਨ ਮੋਕੋ ਦੈ ਜੈਰੈ ॥੧੩॥
 ਤਬ ਲੋ ਪਰਮ ਸਿੰਘ ਜੁ ਆਏ ॥ ਜਿਹ ਰਾਨੀ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਏ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਡੇਰਾ ਤਿਹੋਂ ਦੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥੧੪॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਰਾਨੀਯਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਵਨ ਸੋ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਅੰਧਕਾਰ
 ਭਏ ਬਾਂਸ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਕੁਪਿਯਾ ਕੋ ਭੂ ਪਰ ਧਰਿ ਪਾਰਯੋ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੁਪਿਯਹਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿ
 ਵੈਸਹਿ ਧਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਬਿਦਾ ਕਿਯੋ ਰਤਿ ਮਾਨਿਕੈ ਐਸੋ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸਿਖਾਇ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੁਮ ਅਬ ਹੀ
 ਰਾਜਾ ਪੈ ਜੈਯੋ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਤ ਹੁਯੋ ॥ ਹੋ ਹੁੰ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵਨ ਆਯੋ ॥ ਚਾਹਤ ਤੁਮੈਂ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਯੋ
 ॥੧੭॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਮਨ ਭਯੋ ਅਨੰਦੰ ॥ ਬੋਲਤ ਬਚਨ ਕਹਾਂ ਮਤਿ ਮੰਦੰ ॥ ਆਖਿ ਮੁੰਦਿ ਦੋਊ ਬਾਨ ਚਲੈਹੋਂ ॥
 ਯਾ ਕੀ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਹਿ ਲੈ ਹੋਂ ॥੧੮॥ ਤਾ ਕੀ ਆਖਿ ਬਾਂਧਿ ਦੋਊ ਲਈ ॥ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਹਾਬ ਮੈ ਦਈ ॥
 ਚਾਬੁਕ ਹੈ ਹਨਿ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਯੋ ॥ ਉਹਾਂ ਠਾਢਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਾਲ ਬਜਾਯੋ ॥੧੯॥ ਸਭਨ ਤਰਾਕ ਸਬਦ ਸੁਨਿ
 ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕਿ ਇਨ ਤਿਹ ਤੀਰ ਲਗਾਯੋ ॥ ਬਾਂਸ ਉਤਾਰਿ ਬਿਲੋਕਹਿ ਕਹਾਂ ॥ ਬਾਂਕੋ ਬਾਨ ਬਿਰਾਜਤ ਉਹਾਂ
 ॥੨੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਭਯੋ ਫੂਕ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯੋ ਪਿੰਡ ਹਾਰੀ ॥ ਮਨੋ ਆਨਿਕੈ ਲਾਤ ਸੈਤਾਨ ਮਾਰੀ ॥ ਰਹਯੋ
 ਮੁੰਡ ਕੋ ਨਜਾਇ ਬੈਨੈ ਨ ਬੋਲੈ ॥ ਗਿਰਯੋ ਝੁੰਮਿ ਕੈ ਝੁੰਮਿ ਆਖੈਂ ਨ ਖੋਲੈ ॥੨੧॥ ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਬੀਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਨੈਕ

{੯੯੯}

ਪਾਈ ॥ ਗਿਰਜੋ ਫੇਰਿ ਭੁੰਮੈ ਕਹੂੰ ਰਾਵ ਜਾਈ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਗ ਛੂਟੀ ਕਹੂੰ ਹਾਰ ਟੂਟੇ ॥ ਗਿਰੈਂ ਬੀਰ ਜਜੋਂ ਘੁੰਮਿ ਪ੍ਰਾਨੈ ਨਿਖੂਟੇ ॥੨੨॥ ਸਭੈ ਲੋਕ ਧਾਏ ਲਯੋਠਾਇ ਤਾਕੋ ॥ ਘਨੋ ਸੀਚਿਕੈ ਬਾਰਿ ਗੁਲਾਬ ਵਾਕੋ ॥ ਘਰੀ ਪਾਂਚ ਪਾਛੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੱਧਿ ਪਾਈ ॥ ਕਰੀ ਭਾਂਤਿ ਭ੍ਰਿੰਤਾ ਅਨੇਕੈ ਬਡਾਈ ॥੨੩॥ ਡਰੇ ਕਾਜ ਕਾਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੇ ॥ ਲਏ ਸੂਰ ਠਾਢੇ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਤੇਰੇ ॥ ਕਹੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੈਂ ਕਹੋ ਬਾਂਧਿ ਲਿਯਾਵੈਂ ॥ ਕਹੋ ਕਾਟਿ ਕੈ ਨਾਕ ਲੀਕੈਂ ਲਗਾਵੈ ॥੨੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਕਹੀ ਹਸਿਕੈ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਕੋ ਮਾਰਿ ਮਰੂਰੇ ॥ ਏਕ ਧਨੀ ਨਵ ਜੋਬਨ ਦੂਸਰ ਤੀਸਰੇ ਹੋ ਪੁਰਸੋਤਮ ਪੂਰੇ ॥ ਆਖਿਨ ਮੁੰਦਿ ਹਨ੍ਯੋ ਕੁਪਿਯਾ ਕਹੋ ਯਾ ਪਰ ਕੋਪ ਕਿਯੋ ਸਭ ਕੂਰੇ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਜੁ ਹਨੋ ਇਹ ਕੋ ਜੁ ਹੈ ਰਾਵ ਬਡੋ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰੇ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਹਿ ਐਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੀਸ ਡੁਲਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੁੰਦਰ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪੁਨਿ ਦੀਨੀ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੇਤੀ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਪਾਵਤ ਭਈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਗਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੭॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਸਕਯੋ ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨ ਇਹੋ ਛਲ ਸੋ ਛੈਲੀ ਛਲਯੋ ॥ ਰਹਯੋ ਮੋਨਿ ਮੁਖਿ ਠਾਨਿ ਨਾਰਿ ਰਹਯੋ ਨਿਹੁਰਾਇ ਕੈ ॥੨੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਤੀਸਵੈਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੩॥੨੬੫੨॥ ਅਫਜੂ ॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥ ਬਾਜਮਤੀ ਤਾਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਕਾਹੂ ਸੋ ਨਹਿ ਰਾਵ ਲੱਜਾਵੈ ॥ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੧॥ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਕਹੇ ਨ ਆਵੈ ॥ ਤਾਂਕੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਾਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥ ਰਾਨੀ ਤੇ ਜਿਯ ਨੈਕ ਨ ਡਰਈ ॥੨॥ ਬਾਜਮਤੀ ਜਿਯ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਵੈ ॥ ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਵੈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਦੁਰਮਤਿ ਤੇ ਟਾਰਯੋ ॥੩॥ ਰੂਪਵਤੀ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥ ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਸੋਂ ਜਾਇ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਤਿਹੋ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਬ ਕਮਾਵੈ ॥੪॥ ਜਬਯੋ ਬਚਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤੋਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਰਾਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੈ ॥੫॥ ਯਾ ਮੈ ਕਹੋ ਕਹਾ ਘਟਿ ਗਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਹੋਹੂੰ ਭਿਟੋਨਿ ਭਈ ॥

ਜਾ ਤੇ ਮੋਰ ਰਾਵ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਵਹੈ ਬਾਤ ਹਮਰੇ ਜਿਯ ਭਾਵੈ ॥੬॥ ਬਲੀ ਏਕ ਸੁੰਦਰਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤਵਨ
 ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭਿਟਾਯੋ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾਸੋ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋ ਕਰਯੋ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਿਹ ਪੁਰਖ ਸੋ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹੋ ਕਾ ਰਹੀ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਰਾਜੈ ਜੋ ਚਹੀ ॥ ਜਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਔਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਤਾਕੋ ਸਭ
 ਜਗਤ ਉਚਾਰੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਮਨ ਭਾਵਤੋ ਰਾਨੀ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਾਸੋ ਕਹਯੋ ਐਸੇ
 ਰਿਸ ਉਪਜਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੁਮਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਰਾਵ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਬ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤੂੰ ਨਹਿ
 ਮਰਯੋ ਲਾਜ ਕੋ ਮਰਈ ॥ ਪਾਵਕ ਬਿਖੈ ਜਾਇ ਨਹਿ ਜਰਈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੈ ਯਹ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਤੇ ਬਦਲੋ
 ਲੇਹਿ ਬਨਾਇ ॥ ਨਾਤਰ ਬੱਦ੍ਰਿਕਾਸ੍ਰਮ ਬਿਖੈ ਗਰੋ ਹਿਮਾਂਚਲ ਜਾਇ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੋ ਮੋਹਿ ਸੋ
 ਕਰੋ ॥ ਸਬਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਨੈਕ ਨ ਡਰੋ ॥ ਇਨ ਕੀਨਿ ਗ੍ਰਿਹ ਖੂਰ ਹਮਾਰੋ ॥ ਮੈਹੂੰ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੋ ॥੧੩॥
 ਰੋਮਾਂਤਕ ਤੁਮ ਪ੍ਰਥਮ ਲਗਾਵੈ ॥ ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਭੇਸ ਛਕਾਵੈ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਕੋ ਰਾਜਾ ਲਖਿ ਪੈਹੈ ॥ ਤੁਰਤੁ ਮਦਨ
 ਕੇ ਬਸਿ ਹੈ ਜੈਹੈ ॥੧੪॥ ਜਾਰ ਕੇਸ ਸਭ ਦੂਰਿ ਕਰਾਏ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਸੁਹਾਏ ॥ ਜਾਇ ਦਰਸ ਰਾਜਾ
 ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮੋਹਿ ਆਤਮਾ ਲਿਯੋ ॥੧੫॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੌਰਿ ਸਦਨ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥
 ਹੇ ਸੁੰਦਰਿ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯਿਕ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧੬॥ ਜੋ ਮੁਹਿ ਤਿਹ ਤੂੰ ਆਜ ਮਿਲਾਵੈ ॥
 ਜੋ ਮਾਂਗੈ ਮੁਖ ਤੇ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਫੂਲਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਗਈ ॥ ਜੋ ਮੈ ਚਾਹਤ ਥੀ ਸੋਊ ਭਈ ॥੧੭॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ
 ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਆਈ ॥ ਤੋਨ ਜਾਰ ਕੋ ਦਯੋ ਭਿਟਾਈ ॥ ਜਬ ਤਾਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥ ਪਕਰਿ ਰਾਵ ਕੋ ਤਰੇ
 ਦਬਾਯੋ ॥੧੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪਕਰਿ ਭੁਜਨ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਗੁਦਾ ਭੋਗ ਤਾਕੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਿਯੋ ॥ ਤੋਰਿ ਤਾਰਿ ਤਨ ਰੁਧਿਰ
 ਚਲਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਮਨ ਮਾਂਝ ਲੱਜਾਯੋ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗੁਦਾ ਭੋਗ ਭੈ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹਯੋ
 ਲੱਜਾਇ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਕਾਹੂੰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਯੋ ਨ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਤੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੪॥੨੬੭੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

{੧੦੦੨} ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਹੁ ਫਿਰੰਗ ਕੀ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਕਹੂੰ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਨਾਰਿ {੧੦੦੨}
 ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਬਦੁਲ ਨਾਮ ਮੁਲਾਨਾ ਭਾਰੇ ॥ ਸਹਰ ਜਹਾਨਾਬਾਦਿ ਉਜਿਯਾਰੇ ॥ ਹਾਜਰਾਤਿ ਜਬ ਬੈਠਿ
 ਮੰਗਾਵੈ ॥ ਦੇਵ ਭੂਤ ਜਿੰਨਾਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਭੂਤ ਜਿੰਨਾਂਤ ਕਹ ਲੇਵੈ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋਨ
 ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੈ ਰੁਚੈ ਤਿਨ ਤੇ ਲੇਤ ਮੰਗਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਪੈ ਪਰੀ ਬਹੁਤ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਕੋਊ ਨਾਚਿ ਉਠ
 ਕੋਊ ਗਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭਾਵ ਦਿਖਾਵਹਿ ॥ ਦੇਖਨਹਾਰ ਸਭੈ ਬਲਿ ਜਾਵਹਿ ॥੪॥ ਲਾਲ ਪਰੀ ਇਕ
 ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਸੁਨੁ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਕਲਾ ਕੁਅਰਿ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ
 ਸਵਾਰੀ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਬਿਧਿ ਰੂਪ ਲੈ ਕੰਨਿ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਮੈ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ
 ਸਹਿਤ ਬਿਬੇਕ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲਿ ਮਾਲਤੀ ਰਹੀ ॥ ਕਵਨ ਸੁ
 ਕਬਿ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੈ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨੁ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਰੈ ॥੭॥ ਮੁਲਾਂ ਬਾਤ ਸ੍ਰਵਨ ਯਹ ਸੁਨੀ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ
 ਹੈ ਮੂੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥ ਏਕ ਦੇਵ ਭੇਜਾ ਤਹ ਤਾਂਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਈ ॥੮॥ ਵਾ ਸੁੰਦਰਿ ਕੋ ਕਛੁ
 ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਮੁੱਲਾਂ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਭੋਰ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਹੁਚਾਇ ਤਹੀਂ ਤਿਨ ਦਯੋ
 ॥੯॥ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਹੋਤ ਉਦੋਤ ਫਿਰੰਗ ਪਠਾਵੈ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੇ ਕੇਲਨ ਕਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਦੇਖਿ ਕਾਜੀ ਨਿਰਖਿ ਸੁੰਦਰਿ ਅਧਿਕ ਡਰਾਇ ॥ ਨਾਕ ਚੜ੍ਹਾਏ
 ਰਤਿ ਕਰੈ ਤਾਪੈ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਏਕ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਰ ਮੈ ਏਕ ਪੱਤ੍ਰ
 ਲਿਖਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਕਾਜੀ ਸਾਬ ਬਾਤ ਯੋ ਕਹੀ ॥ ਮੋਰੇ ਹੋਸ ਚਿੱਤ ਇਕ ਰਹੀ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਬ ਲੋ ਸਦਨ
 ਦਿਲੀਸ ਕੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਬਿਲੋਕੇ ਨਾਹਿ ॥ ਯਹੈ ਹੋਸ ਮਨ ਮੈ ਚੁਭੀ ਸੁਨੁ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥ ਦੇਵ ਸਾਬ ਕਾਜੀ
 ਕਹਯੋ ਯਾਕੋ ਭਵਨ ਦਿਖਾਇ ॥ ਬਹੁਰੋ ਖਾਟ ਉਠਾਇਕੈ ਦੀਜਹੁ ਹਜਾਂ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਕੋ ਦੇਵ
 ਤਹਾਂ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਸਭਹੀ ਧਾਮ ਦਿਖਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਦਿਖਾਰਯੋ ॥ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ
 ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦੇਵ ਕੋ ਹੇਰਤ ਭਈ ॥ ਪਤਿਯਾ ਡਾਰਿ ਹਾਬ ਤੇ ਦਈ ॥ ਆਪੁ ਬਹੁਰਿ ਕਾਜੀ ਕੇ

ਆਈ ॥ ਉਤਿ ਪਤਿਯਾ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਬਚਾਈ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਫਿਰੰਗ ਰਾਵ ਕੀ ਮੈ ਸੁਤਾ ਲਜਾਵਤ ਦੇਵ ਉਠਾਇ ॥ ਮੈ ਸੌ ਕਾਜੀ ਮਾਨਿ ਰਤਿ ਦੇਤ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੭॥ ਮੈ ਤੁਮ ਪਰ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ਤਾਂਤੇ ਲਿਖਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਮੁਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ਦੇਵ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਇ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਹੁ ਕਰੇ ॥ ਜਾਤੇ ਦੇਵਰਾਜ ਜੂ ਜਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਮੁਸਕ ਬਾਂਧਿ ਦਰਿਯਾਇ ਡੁਬਾਯੋ ॥੧੯॥ ਬਹੁਰੋ ਤੋਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਬਰਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਿਯੋ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਮੰਤ੍ਰਨ ਸੋ ਜਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕਾਜੀ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥੨੦॥ ਜੋ ਚਤੁਰਾ ਚਿਤ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਚਹਯੋ ਵਹੈ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਰਾਜ ਕੋ ਆਦਿ ਜਰਾਇਸ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕਾਜੀ ਕਹੱ ਘਾਇਸ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੋ ਭਰਤਾ ਕਿਯੋ ਚਤੁਰਾ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਬਹੁ ਬਰਯੋ ਦੇਵ ਕਾਜਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਂਤੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੫॥੨੬੯੪॥ਅਫਜ਼ੁ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਰਮ ਛੇਤ੍ਰ ਕੁਰਛੇਤ੍ਰ ਕੋ ਰਥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸੰਪਤਿ ਸਹਿਤ ਜੀਤੇ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭ੍ਰਮਰ ਮਤੀ ਤਾਕੀ ਬਰਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹੱ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗਿ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਭੱਦ੍ਰ ਭਵਾਨੀ ਇਕ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਆਪੁ ਗੜ੍ਹਯੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਰਾਨੀ ਲਖਯੋ ਜਬੈ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਹੈ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੱਦ੍ਰ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਭਵਨ ਦੀਨੀ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ॥ ਭਵਨ ਬੁਲਾਯੋ ਭੱਦ੍ਰ ਕਰ ਭ੍ਰਮਰਕਲਾ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਨਤ ਭਵਾਨੀ ਭੱਦ੍ਰ ਬਚਨ ਤਹੱ ਆਇਯੋ ॥ ਭ੍ਰਮਰਕਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥ ਨਾਥ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਰਹੋ ਸਦਾ ਸੁਖ ਸੰਗਹੀ ॥ ਹੋ ਆਜੁ ਸਭੈ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ਨਿਰਖਤ ਅੰਗ ਹੀ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭ੍ਰਮਰਕਲਾ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਬਿਸਰੇ ਸੋਕ ਅਪਾਰ ॥ ਮੋਦ ਬਢਯੋ ਤਨ ਮੈ ਘਨੋ ਸੁਖੀ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ ॥੬॥ ਡਾਰੇ ਸਾਰੀ ਨੀਲ ਕੀ ਓਟ ਅਚੂਕ ਚੁਕੈਨ ॥ ਲਗੋ ਅਟਿਕ ਠਾਢੇ ਰਹੈ ਬਡੇ ਬਿਰਹਿਯਾ ਨੈਨ ॥੭॥ **ਛੰਦ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਿਰਹ ਹਮ ਬਰੇ ਮੂੰਡ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਹਿ ਕੇ ਬਰੇ ਜਟਨ ਕੋ ਸੀਸ ਰਖਾਯੋ ॥ ਧੂਰਿ ਸੀਸ ਮੈ ਡਾਰਿ ਅਧਿਕ ਜੋਰੀਸ ਕਹਾਏ ॥ ਜਬ ਤੇ ਬਨ ਕੋ ਗਏ ਬਹੁਰਿ

ਪੁਰਮਾਂਝ ਨ ਆਏ ॥੮॥ **ਛੰਦ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਅੱਤ੍ਰ ਰਿਖਿ ਭਏ ਬਰੀ ਅਨਸੂਆ ਜਿਨਹੂੰ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਮ ਜੂ ਭਏ ਕਰੀ ਸੀਤਾ
 ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਨਹੂੰ ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਕਰੀ ਸੋਲਹ ਸੈ ਨਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੀਤਿ ਜਗਤ ਜਗਤੇਸ ਬਿਥਾਰੀ
 ॥੯॥ **ਛੰਦ** ॥ ਸੁਨਤ ਚਤੁਰਿ ਕੋ ਬਚਨ ਚਤੁਰ ਰੀਝਯੋ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥ ਹਾਵ ਭਾਵ ਕਰਿ ਬਹੁਤ ਬਿਹਸਿ ਇਕ ਗਾਥ
 ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਸੁਨੁ ਸੁੰਦਰਿ ਤਵ ਰੂਪ ਅਧਿਕ ਬਿਧਿ ਆਪੁ ਬਨਾਯੋ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਹਮਰੋ ਚਿੱਤ ਤੁਮੈਂ ਲਖਿ ਅਧਿਕ ਲੁਭਾਯੋ
 ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭ੍ਰਮਰਕਲਾ ਏ ਬਚਨ ਕਹਿ ਤਾਕੇ ਸਤਹਿ ਟਰਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਤਾਸੋਂ ਕਰਯੋ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ
 ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੧॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਆਸਨ ਕਰੇ ਅਨੇਕ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਸੋਕ ਨ ਰਹਿਯੋ ਏਕ
 ॥੧੨॥ ਰਥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਤਹਾਂ ਤੁਰਤ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਸੁਨਤ ਰਾਨੀ ਡਰੀ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਲੱਜਾਇ ॥੧੩॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਗ ਬਿਖੈ ਤਾਕੋ ਬੈਠਾਰਯੋ ॥ ਸਭਹੀ ਮੂੰਦਿ ਰੋਜਨਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਪੈਠਨ ਪਵਨ ਨ ਤਾਮੈ ਪਾਵੈ ॥ ਬੁੰਦ ਬਾਰਿ
 ਤਿਹੱ ਬੀਚ ਨ ਜਾਵੈ ॥੧੪॥ ਜਿਵਰਨ ਸੋ ਤਿਹੱ ਦ੍ਰਿੜ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਾਖਿ ਨਦੀ ਮੈ ਦਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਤੁੰਬਰੀ
 ਤਾ ਪਰ ਲੀਨੀ ॥ ਜਾਤੇ ਜਾਇ ਦੇਗ ਸੋ ਚੀਨੀ ॥੧੫॥ ਤਬ ਲੋ ਰਾਵ ਤਹਾਂ ਗਯੋ ਆਈ ॥ ਉਠਿ ਰਾਨੀ ਅਤਿ
 ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਭੂਪ ਅਚੂਕ ਕਹਾਵੋਂ ॥ ਯਾ ਤੁਮਰੀ ਕਹੋਂ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਵੋ ॥੧੬॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਤੀਰ
 ਲਗਾਯੋ ॥ ਭੱਦ੍ਰ ਭਵਾਨੀ ਅਤਿ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਮੋਕਹੱ ਆਜੁ ਰਾਵ ਯਹ ਲਹਿ ਹੈ ॥ ਜਾਨੋ ਕਹਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਹਿ
 ਹੈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਹਰਖਤ ਭਯੋ ਤੁਮਰੀ ਤੀਰ ਲਗਾਇ ॥ ਧੰਨਯ ਧੰਨਯ ਰਾਨੀ ਕਹਯੋ ਮੁਖ ਤੇ ਮੋਦ
 ਬਢਾਇ ॥੧੮॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਗਯੋ ਸਕਯੋ ਭੇਦ ਨਹਿ ਚੀਨ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਛੈਲੀ ਛਲਯੋ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ
 ਪ੍ਰਬੀਨ ॥੧੯॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾਸੋਂ ਕਰਯੋ ਬਹੁਰਿ ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਰਥ ਕੋ ਛਲਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ
 ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤੀਰ ਤੁਮਰਿਹਿ ਲਗਵਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਵਾਨੀ ਭੱਦ੍ਰ ਡਰਾਇਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਦੇਗ ਤੇ ਕਾਢਿ
 ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਛਲਿ ਰਾਵ ਕੋ ਤਾਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਭਵਾਨੀ ਭੱਦ੍ਰ ਕੋ ਦੀਨ ਧਾਮ ਪਠਾਇ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਇਕ ਸੋ ਛੱਤੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੬॥੨੭੧੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਰਹੈ ਦ੍ਰੁਪਦ ਦੇਵ ਬਡਭਾਗ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਜਾ ਕੇ ਸਦਾ ਰਹੈ ਚਰਨ ਸੋ ਲਾਗ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨਿਕ ਜਗਜ ਕੋ ਬਯੋਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਿਨ ਕੋ ਬਹੁ
ਦੀਨੇ ॥ ਤਿਨਕੇ ਮੋਹਿ ਚਿੱਤ ਕੋ ਲੀਨੇ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੋਨ ਅਨਲ ਕੀ ਆਂਚ ਤੇ ਨਿਕਸੀ ਸੁਤਾ ਅਪਾਰ ॥
ਨਾਮ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਤਵਨ ਕੋ ਬਿਪ੍ਰਨ ਧਰਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥੩॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਬਿਧਨੈ ਦਯੋ ਪ੍ਰਿਸਟਦੁਮਨ ਸੁਤ ਏਕ ॥ ਦ੍ਰੋਣਚਾਰਜ
ਕੇ ਛੇ ਨਿਮਿਤ ਜੀਤਨ ਜੁਧ ਅਨੇਕ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋਬਨ ਜਬੈ ਦ੍ਰੋਪਦੀ ਭਯੋ ॥ ਨਿਜ ਜਿਯ ਮੈ ਅਸ ਠਾਟ
ਠਟਯੋ ॥ ਐਸੋ ਕਛੁ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸੂਰਬੀਰ ਪਤਿ ਬਰੋ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਮੱਛ ਕੋ ਉਪਰ ਬਧਯੋ
ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤੇਲ ਡਾਰਿ ਤਰ ਦਿਯੋ ਕਰਾਹ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਛਾਂਹ ਹੇਰ ਜੋ ਇਹੋ ਚਖ ਦੱਛਿਨ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥ ਹੋ
ਸੋ ਨਰ ਹਮਰੇ ਸਾਥ ਸੁ ਆਇ ਬਿਹਾਰਿ ਹੈ ॥੬॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸਨ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਮੱਛ ਅੱਛ ਸਰ ਮਾਰੋ
ਧਨੁਖ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਡੀਮ ਡਾਮ ਕਰਿ ਤਾਕੋ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵਹੀ ॥ ਹੋ ਲਗੈ ਨ ਤਾਕੋ ਚੋਟ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹੀ
॥੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਕਰੈ ਡੀਮ ਡਾਮੈ ਬਡੇ ਸੂਰ ਧਾਵੈ ॥ ਲਗੈ ਬਾਨ ਤਾ ਕੋ ਨ ਰਾਜਾ ਲਜਾਵੈ ॥ ਚਲੈ ਨੀਚ
ਨਾਰੀਨ ਕੈ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਸੀਲਵੰਤੀ ਸੁ ਨਾਰੀ ਨ ਵੈਸੀ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਐਡੇ ਬੈਡੇ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੋਟ ਚਲਾਵੈ
ਜਾਇ ॥ ਤਾਂਹਿ ਬਿਸਿਖ ਲਾਗੈ ਨਹੀਂ ਸੀਸ ਰਹੈ ਨਿਹੁ ਰਾਇ ॥੯॥ ਬਿਸਿਖ ਬਗਾਵੈ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਾਂਹਿ ਨ ਲਾਗੈ
ਘਾਇ ॥ ਖਿਸਲਿ ਕਰਾਹਾ ਤੇ ਪਰੈ ਜਰੈ ਤੇਲ ਮੈ ਜਾਇ ॥੧੦॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਪਰੈ ਤੇਲ ਮੈ ਭੂਜਿ ਕੈ ਭਾਂਤਿ
ਐਸੀ ॥ ਬਰੇ ਜਜੋਂ ਪਕਾਵੈ ਮਹਾਂ ਨਾਰਿ ਜੈਸੀ ॥ ਕੋਊ ਬਾਨ ਤਾਕੋ ਨਹੀ ਬੀਰ ਮਾਰੈ ॥ ਮਰਯੋ ਲਾਜ ਤੇ ਰਾਜ
ਧਾਮੈ ਸਿਧਾਰੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਧਿਕ ਲੱਜਤ ਭੂਪਤਿ ਭਏ ਤਾਂਕੋ ਬਾਨ ਚਲਾਇ ॥ ਚੋਟ ਨ ਕਾਹੂੰ ਕੀ ਲਗੀ
ਸੀਸ ਰਹੇ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥੧੨॥ ਪਰੀ ਨ ਪਜਾਰੀ ਹਾਥ ਮੈ ਮੱਛਹਿ ਲਗਯੋ ਨ ਬਾਨ ॥ ਲੱਜਿਤ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਗਏ
ਬਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਜਾਨ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਕਥਾ ਤਹੋ ਭਈ ॥ ਉਤੈ ਕਥਾ ਪੰਡੂਨ ਪਰ ਗਈ ॥
ਜਹਾਂ ਦੁਖਿਤ ਵੈ ਬਨਹਿ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਕੰਦ ਮੂਲ ਭੱਛੈ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰੈ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੁੰਤੀ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਐਸੇ
ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਮਤਸ ਦੇਸ ਮੈ ਬਨ ਘਨੋ ਤਹੀ ਬਿਹਾਰੈ ਜਾਇ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਾਂਡਵ ਬਚਨ ਸੁਨਤ

ਜਬ ਭਏ ॥ ਮਤਸ ਦੇਸ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਏ ॥ ਜਹਾਂ ਸੁਯੰਬਰ ਦ੍ਰੁਪਦ ਰਚਾਯੋ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਹਾਂ ਸੁਯੰਬਰ ਦ੍ਰੁਪਦੀ ਰਚਯੋ ਕਰਾਹ ਤਪਾਇ ॥ ਤਹੀ ਜਾਇ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਧਨੀ ਧਨੰਜੈ ਰਾਇ ॥੧੭॥ ਦੋਊ ਪਾਵ ਕਰਾਹ ਪਰ ਰਾਖਤ ਭਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੱਛ ਕੀ ਛਾਂਹ ਕਹ ਹੇਰਯੋ ਧਨੁਖ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੧੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕੋਪਿ ਕੁਵੰਡ ਚੜ੍ਹਾਇਕੈ ਪਾਰਥ ਮੱਛ ਕੋ ਦੱਛਿਨ ਅੱਛ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਤੰਚਹਿ ਆਨਿ ਮਹਾਂ ਕਰਿ ਕੈ ਅਭਿਮਾਨ ਹਕਾਰਯੋ ॥ ਖੰਡਨ ਕੈ ਰਨ ਮੰਡਨ ਜੇ ਬਲਵੰਡਨ ਕੋ ਸਭ ਪੌਰਖ ਹਾਰਯੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਬਾਨ ਤਜਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨਿ ਘਨੀ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਤਕਯੋ ਤਿਹੱ ਮਾਰਯੋ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਾਰਥ ਧਨੁ ਕਰਖਤ ਭਏ ਬਰਖੇ ਫੂਲ ਅਨੇਕ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਹਰਖਤ ਭਏ ਹਰਖਯੋ ਹਠੀ ਨ ਏਕ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਹ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਬੀਰ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਲੈ ਲੈ ਹਠਿ ਹਥਿਯਾਰਨ ਪਰੇ ॥ ਯਾ ਜੁਗਿਯਹਿ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈਂ ॥ ਐਚਿ ਦ੍ਰੁਪਦੀ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈਹੈਂ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਕੇਤੇ ਕਟਕ ਕਾਟੇ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਕੇਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ਕਟਿਨ ਕਾਟੇ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥੨੨॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਕਿਤੇ ਛਤ੍ਰਿ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੇਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀਨ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਹਾਂਕਿ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਚਹੁੰ ਓਰ ਬਾਜੇ ਸੁ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਨ ਵਰਤਜਨ ਨਿਰਵਰਤ ਕੈ ਅਬਲਾ ਲਈ ਉਠਾਇ ॥ ਡਾਰਿ ਕਾਂਪਿਯੂਜ ਰਥ ਲਈ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥੨੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਕਿਤੀ ਬਾਂਹ ਕਾਟੇ ਕਿਤੇ ਪਾਵ ਤੋਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਸੌਡੀਨ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਛੇਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫਾਟੇ ਕਿਤੇ ਠੋਰ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਸੁ ਮਾਨੋ ਮੁਨਾਰੇ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦਸ ਹਜਾਰ ਹੈਵਰ ਹਨਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਹਾਂਬਿਯਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਲੱਛ ਰਾਜਾ ਰਥ ਘਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਪੈਦਲ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦ੍ਰੋਣਜ ਦ੍ਰੋਣ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਨ ਭੂਰਿਸ੍ਰਵਾ ਕੁਰਰਾਇ ॥ ਅਮਿਤ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਲਏ ਸਭੈ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥੨੭॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਯਾ ਦ੍ਰੁਪਦਾ ਤੁਮ ਤੇ ਸੁਨੁ ਰੇ ਸਠ ਜੀਤਿ ਸੁਯੰਬਰ ਮੈ ਹਮ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਸਾਂਗਨ ਸੂਲਨ ਸੈਬਿਨ ਸੋਂ ਹਨਿ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕੋ ਜਮ ਧਾਮ ਪਠੈ ਹੈਂ ॥ ਡਾਰਿ ਰਥੋਤਮ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਤ ਭਾਜਤ ਹੈਂ ਜੜ੍ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੈਂ ਰਨ ਮੈ ਕਿਯੋ ਪਾਰਥ ਹੀ ਕਿ ਦ੍ਰੁਜੋਧਨ ਹੈ ਹੈ ॥੨੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੇ ਕਹੱ ਜੀਤਿ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੈਹੈਂ ॥

ਸੋਨ ਸੁਹਾਨੇ ਬਾਗਨ ਹੂਹੈ ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੈ ਰਨ ਮਾਂਹੀ ॥ ਕੈ ਪਾਂਡਵ ਕੈ ਕੈਰਵ ਨਾਂਹੀ ॥੨੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਰਥ ਭਾਨੁਜ ਕੋ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਕੁਰਿਰਾਵ ਕ੍ਰਾਂਡ ਭੇ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਭੀਮ ਭੀਖਮਹਿ ਸਾਇਕ
 ਹਨੇ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦ੍ਰੋਣ ਦ੍ਰੋਣਜਾਨੁਜ ਕੇ ਘੋਰਨ ਘਾਇ ਕੈ ॥੩੦॥ ਭੂਰਸ੍ਵਾ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬਾਣ ਸੋ ਬਸਿ ਕਿਯੋ
 ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਚਾਰਜਹਿ ਬਹੁਰਿ ਮੂਰਛਨਾ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਹਠੀ ਕਰਣ ਤਬ ਧਾਯੋ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੁੱਮਲ
 ਜੁੱਧ ਰਣ ਕਿਯੋ ਸਨੰਮੁਖ ਆਇ ਕੈ ॥੩੧॥ ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਅਰਜੁਨ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਗਿਰਯੋ ਮੂਰਛਨਾ
 ਧਰਨਿ ਨ ਨੈਕ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਤਬੈ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਸਾਇਕ ਧਨੁਖ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁ ਬੀਰਨ ਕੋ ਦਿਯੋ ਛਿਨਿਕ
 ਮੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੩੨॥ ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਭਾਨੁਜ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਬਾਨ ਸੋ ਦੁਰਜੋਧਨਹ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥
 ਭੀਖਮ ਭੂਰ ਸ੍ਵਾਹਿ ਦ੍ਰੋਣ ਘਾਇਲ ਕਰਯੋ ॥ ਹੋ ਦ੍ਰੋਣਜ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਸਾਸਨ ਕੋ ਸਿਯੰਦਨ ਹਰਯੋ ॥੩੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਸਭੈ ਸੂਰ ਹਰਖਤ ਭਏ ਕਾਯਰ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥ ਮਾਚਯੋ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਚੰਡ ਰਣ ਨਾਚੇ ਸੁਭਟ ਅਨੇਕ ॥੩੪॥
ਅੜਿਲ ॥ ਰਾਜ ਬਾਜ ਤਾਜਿਯਨ ਸੁ ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਾਜਿਯਨ ਸੁ ਗੈਨ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੈ
 ਪਾਖਰੇ ਸੰਘਾਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪੈਦਲ ਰਥੀ ਬਿਦਾਰੇ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥੩੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਹਰ ਏਕ
 ਰਾਖੇ ਅਟਕਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਪਾਨ ਧਨੰਜੈ ਗਾਜਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੈਨ ਕੈਰਵਨ
 ਭਾਜਯੋ ॥੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜੁੱਧ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਪਾਰਥ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ॥ ਕਹਯੋ ਆਜੁ ਤੈਂ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਧਰਨੀ
 ਤਲ ਮੈ ਧੰਨਜ ॥੩੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੈ ਅਬ ਬਿਕਿ ਦਾਮਨ ਬਿਨੁ ਗਯੋ ॥ ਜਨੁ ਤੈਂ ਦਾਸ ਮੋਲ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਜੁ
 ਕਛੁ ਕਹੈ ਕਾਰਜ ਤਵ ਕਰਿਹੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਜਾਨ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੈ ॥੩੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਰੁਨ ਬਿਧਾਤੈ ਤਵ ਕਰਯੋ
 ਤਰੁਨੀ ਕੀਨਿ ਮੋਹਿ ॥ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਜਾਤ ਲੈ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋਹਿ ॥੩੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਾਨਾਵਲੀ ਧਨੰਜੈ
 ਧਾਰੀ ॥ ਮੂਰਛਿਤ ਸਕਲ ਸੈਨ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰਯੋ ਸੋਊ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੇਖਤ ਭਯੋ ਨ ਕੋਊ
 ॥੪੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਲੈ ਘਨੇ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਦ੍ਰੋਪਤੀਸ ॥ ਤਾ ਪਰ ਕੋਊ ਨ ਪਰ ਸਕੇ ਠਟਕਿ ਰਹੇ
 ਅਵਨੀਸ ॥੪੧॥ ਜੀਤਿ ਕੈਰਵਨ ਕੇ ਦਲਹਿ ਦ੍ਰੋਪਦਿਹਿ ਲਯੋ ਛਿਨਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰੇ ਹਾਰੇ ਗਏ ਧੰਨਜ ਧਨੰਜੈ

ਰਾਇ ॥੪੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੂਰਮਾ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਭਾਜੇ ਬਚੇ ਭਿਰੇ ਤੇ ਮਾਰੇ ॥ ਜੀਤਿ ਦ੍ਰੋਪਤੀ ਅਤਿ
 ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਪਾਰਥ ਗ੍ਰਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੪੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੈਤੀਸਵੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੭॥੨੭੫੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਆਭਾਵਤੀ ਓਡਛੇ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚੌਦਹੁੰ ਜਾਨੀ ॥ ਤਾਕੌ ਅਤਿਹੀ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸੁਰੀ
 ਆਸੁਰਿਨ ਕੌ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਰੂਪਮਾਨ ਤਿੱਹ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਕੌ ਚੀਤ ਮੀਤ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਵਾ
 ਕੌ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਨ ਕੀਨੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਆਸਨ ਦੀਨੇ ॥੨॥ ਤਾਂਹਿ ਕੇਸ ਅਰਿ ਬਕਤ੍ਰ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਭ
 ਕੇਸਨ ਕੌ ਦੂਰਿ ਕਰਾਯੋ ॥ ਪੁਰਖਹੁੰ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਮਿਤ ਪਤਿ ਲੈ ਤੀਰਥਨ ਸਿਧਾਰੀ ॥੩॥ ਪਤਿ
 ਕੌ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਮੋਰੀ ਹਿਯਾਂ ਬਹਿਨ ਇਕ ਆਈ ॥ ਤਾਂਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਤੀਰਥ ਨੈਹੌ ॥ ਸਭਹੀ ਪਾਪ
 ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੈਹੌ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪਤਿ ਮਿਤ ਲੈਕੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ਤੀਰਥਨ ॥ ਐਸ ਸਹੇਟ ਬਨਾਈ ਅਪਨੇ
 ਯਾਰ ਤਨ ॥ ਜਬ ਪਿਯ ਲੈ ਗੰਗਾ ਮਹਿ ਨੈਹੋ ਜਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਭਗਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖਿ ਮਿਲੌਗੀ ਆਇਕੈ ॥੫॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੀਤ ਨਾਥ ਕੌ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹੌ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਜਾਨ ॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬਿਤਾਇਕੈ ਗੰਗ ਕਿਯੋ ਇਸਨਾਨ
 ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਤਿ ਕੌ ਸੰਗ ਗੰਗ ਲੈ ਨ੍ਹਾਈ ॥ ਭਾਖਿ ਬਹਿਨਿ ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਾਈ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਤਿਨ
 ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਾਈ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਤ੍ਰਿਯ
 ਕੇਲ ਕਮਾਈ ॥ ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ
 ਕੌ ਮਾਨਿ ਰਤਿ ਦੀਨੇ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥ ਮੁਖ ਬਾਏਂ ਮੂਰਖ ਰਹਯੋ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਾਇ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠੱਤੀਸਵੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ
 ॥੧੩੮॥੨੭੬੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਅੜਿਲ ॥ ਮਾਨਨੇਸੁਰੀ ਰਾਨੀ ਅਤਿਹਿ ਸੁ ਸੋਹਨੀ ॥ ਸਿੰਘ ਗਰੂਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਚਿਤ ਕੀ ਮੋਹਨੀ ॥ ਬੈਰਮ
 ਸਿੰਘ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬ ਤਿਨ ਜਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਮਦਨ ਬੱਸਯ ਹੈ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਉਠਤ

ਪ੍ਰੀਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਲਗਾਈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ॥੨॥ ਤੋ ਲਖਿ ਹੋ ਮੈ ਤੁਮੈ ਪਜਾਰੇ ॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੇ ॥ ਤਬ ਤੈਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਸੋ ਮੈਂ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨ ਘਰ ਭੀਤਰ ਪੀਰ ਕੇ ਰਾਖਯੋ ਬਾਨ ਬਨਾਇ ॥ ਮਾਨਨੇਸ੍ਵਰੀ ਘਾਤ ਲਖਿ ਦੀਨੇ ਤਾਹਿ ਗਿਰਾਇ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਢਾਹਿ ਬਾਨ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪੀਰ ਨਾਮ ਲੈ ਅਤਿ ਡਰ ਪਾਯੋ ॥ ਰੋਸ ਅਬੈ ਸੁਰਤਾਨ ਬਢੈ ਹੈ ॥ ਤੇ ਕੋ ਡਾਰਿ ਖਾਟ ਤੇ ਦੈਹੈ ॥੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਡਾਰਿ ਤਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਦੈਹੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਖਾਟ ਕੇ ਤਰੇ ਦਬੈ ਹੈ ॥ ਮੋਕਹੱ ਪਕਰਿ ਤਹਾਂ ਹੀ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਦੁਹੁੰਅਨ ਕੋ ਗੋਡਨ ਸੋਂ ਮਰਿ ਹੈ ॥੬॥ ਰਸਰਨ ਸਾਥ ਬੰਧ ਕਰਿ ਲੈਹੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤੇ ਕੋ ਉਲਟੈ ਹੈ ॥ ਔਧ ਖਾਟ ਤਵ ਉਪਰਿ ਡਰਿ ਹੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤੁਮੈ ਜਾਨਨ ਸੋਂ ਮਰਿ ਹੈ ॥੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਥਾ ਤਾਸੋਂ ਯੋ ਕਹੀ ॥ ਖਾਟ ਡਾਰਿ ਪਤਿ ਸੋਂ ਸ੍ਰੈ ਰਹੀ ॥ ਜਬ ਸੋਯੋ ਤਾਕੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਰਸਰਨ ਕੇ ਸਾਥ ਬੰਧਾਯੋ ॥੮॥ ਜਿਵਰਨ ਸਾਥ ਬਾਂਧਿ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਸੋਇ ਰਹਯੋ ਜੜੁ ਸੁੱਧਿ ਨ ਲਈ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਰੇ ਹੈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਿਰੀ ਪੈ ਸੋਹੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਖਾਟ ਸਾਥ ਦ੍ਰਿੜੁ ਬਾਂਧਿਕੈ ਔਧ ਦਿਯੋ ਉਲਟਾਇ ॥ ਚੜਿ ਬੈਠੀ ਤਾਂ ਪਰ ਤੁਰਤੁ ਜਾਰ ਸੰਗਿ ਲਪਟਾਇ ॥੧੦॥ ਅੜਿਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਜਾਰ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਚੁੰਬਨ ਆਲਿੰਗਨ ਲੀਨਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿਕੈ ॥ ਹੋ ਤਰ ਡਾਰਯੋ ਜੜੁ ਰਹਯੋ ਮੋਨ ਮੁਖਿ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਤਰ ਮਰਯੋ ਉਚਾਰੈ ॥ ਕਹਾ ਕਰਯੋ ਤੈਂ ਪੀਰ ਹਮਾਰੈ ॥ ਤੁਮੈ ਤਜਾਗ ਮੈ ਅਨਤ ਨ ਧਾਯੋ ॥ ਜੈਸੋ ਕਿਯੋ ਤੈਸੋ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥ ਅੜਿਲ ॥ ਅਬ ਮੋਰੋ ਅਪਰਾਧ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਕਛੂ ਚੂਕ ਜੋ ਭਈ ਛਿਮਾਂ ਕਰਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਤੋਹਿ ਤਜਾਗਿ ਕਰਿ ਅਨਤ ਨ ਕਿਤਹੁੰ ਜਾਇਹੋਂ ॥ ਹੋ ਪੀਰ ਤੁਹਾਰੇ ਸਾਲ ਸਾਲ ਮੈ ਆਇਹੋਂ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਰ ਭੋਗ ਦ੍ਰਿੜੁ ਜਬ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਛੋਰਿ ਤਰੇ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੀਤ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਨੈ ਟਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿਕੈ ਰਾਵ ਉਠਾਰਯੋ ॥੧੪॥ ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਭੇਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਨਯੋ ਮੋਹਿ ਪੀਰ ਪਟਕਾਯੋ ॥ ਬੰਧਨ ਛੁਟੇ ਸੁ

ਬਾਨ ਸਵਾਰਜੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਜਿਯਮੈ ਧਾਰਜੋ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਤਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੩੯॥੨੭੮੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਿਜਲੀ ਬੰਦਰ ਕੋ ਰਹੈ ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਨਰੇਸ ॥ ਮੇਘਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਹਾਂ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹਤ ਸੁਬੇਸ
 ॥੧॥ ਮਜਲਿਸਿ ਰਾਇ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥ ਬੋਲਿ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ਰਘੁਪਤਿ
 ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਜਬ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕੋਊ ਜਾਰ ਹਮਾਰੇ ਆਯੋ ॥
 ਦੋਊ ਬਾਂਧਿ ਭੁਜਾ ਇਹਿ ਲੈਹੋ ॥ ਗਹਰੀ ਨਦੀ ਬੀਚ ਬੁਰ ਵੈਹੋ ॥੩॥ ਰਾਨੀ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ
 ॥ ਏਕ ਗੋਹ ਕੋ ਲਯੋ ਮੰਗਾਈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਰਸਨ ਤਾਂਸੋਂ ਇਕ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਚਰਾਇ ਦਿਵਾਰਹਿ
 ਦਿਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਾ ਸੋ ਰਸਨ ਬਨਾਇਕੈ ਜਾਰਹਿ ਦਯੋ ਲੰਘਾਇ ॥ ਮੂੜੁ ਰਾਵ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਰਹਯੋ
 ਸਕਯੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਇ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ**
ਚਾਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪੦॥੨੭੮੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਸਮਾਂਗਦ ਦਾਨੋ ਬਡੋ ਭੀਮ ਪੁਰੀ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ॥ ਤਾਂਹਿ ਬਰਾਬਰਿ ਭਾਸਕਰਿ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਮੋ ਨਾਹਿ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਬਹੁ ਬੈਠਿ ਤਪਸਯਾ ਕਿਯੋ ॥ ਯੋ ਬਰਦਾਨ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਜਾਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਹਾਥ ਲਗਾਵੈ ॥
 ਜਰਿ ਬਰਿ ਭਸਮ ਸੁ ਨਰ ਹੂ ਜਾਵੈ ॥੨॥ ਤਿਨ ਗੌਰੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਹਿਦੈ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥
 ਸਿਵ ਕੇ ਸੀਸ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰਿ ਹੋਂ ॥ ਛਿਨ ਮੈ ਯਾਹਿ ਭਸਮ ਕਰਿ ਡਰਿ ਹੋਂ ॥੩॥ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਚਿੰਤ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥
 ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਬਧ ਹਿਤ ਆਯੋ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਜਬ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥੪॥
 ਰੁੱਦ੍ਰ ਭਜਤ ਦਾਨੋ ਹੁੰ ਧਾਯੋ ॥ ਦੱਛਿਨ ਪੂਰਬ ਸਿਵਹਿ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਪੱਛਿਮ ਕੋ ਹਰ ਜੂ ਧਯੋ ॥ ਪਾਛੇ ਲਗਜੋ
 ਤਾਹਿ ਸੋ ਗਯੋ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤੀਨਿ ਦਿਸਨ ਮੈਂ ਭ੍ਰਮਿ ਰਹਜੋ ਠੋਰ ਨ ਪਾਯੋ ਕੋਇ ॥ ਉੱਤਰ ਦਿਸਿ ਕੋ ਪੁਨਿ
 ਭਜਜੋ ਹਰਿ ਜੂ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਉੱਤਰ ਕੋ ਰੁੱਦ੍ਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਭਸਮਾਂਗਦ ਪਾਛੈ ਤਿਹ ਧਾਯੋ ॥
 ਯਾਂਕੋ ਭਸਮ ਅਬੈ ਕਰਿ ਦੈਹੋਂ ॥ ਛੀਨਿ ਪਾਰਬਤੀ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੈਹੋਂ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਰਬਤੀ ਬਾਚ ॥** ਯਾ ਬੋਰਾ

ਤੇ ਮੂੜ੍ਹ ਤੈਂ ਕਾ ਬਹੁ ਲਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸਭ ਝੂਠਾ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਲੀਨ ਅਬੈ ਪਤਿਯਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਹਾਥ ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰੋ ॥ ਲਹਿਹੋਂ ਏਕ ਕੇਸ ਜਬ ਜਰੋ ॥ ਤਬ ਸਿਰ ਕਰ ਸਿਵਜੂ ਕੇ ਧਰਿਯੋ ॥
 ਮੋ ਕੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕਰਿਯੋ ॥੯॥ ਯੋ ਬਚ ਦੈਤ ਸ੍ਰਵਨ ਜਬ ਕਰਿਯੋ ॥ ਹਾਥ ਆਪਨੇ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰਿਯੋ ॥
 ਛਿਨਕ ਬਿਖੈ ਮੂਰਖ ਜਰਿ ਗਯੋ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ
 ਪਾਰਬਤੀ ਦੀਨੋ ਅਸੁਰ ਜਰਾਇ ॥ ਫਟਕਾਚਲ ਸਿਵ ਕੇ ਸਹਿਤ ਬਹੁਰਿ ਬਿਰਾਜੀ ਜਾਇ ॥੧੧॥੧॥
**ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ
 ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪੧॥੨੭੯੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੮**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਬੇਸਹਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਾਣਾਸੂਰ ਨਰੇਸ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸੂਰ ਝੁਕੈ ਜਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗ ਮਤੀ ਤਾਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਭਵਨ ਤੀਨਹੁੰ ਜਾਨੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥
 ਸੁਰ ਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਉਖਾ ਨਾਮਾ ਕੰਨਿਕਾ ਉਪਜਤ ਭਈ ਅਪਾਰ ॥ ਲਾਜ ਸੀਲ ਸੁਭ
 ਸਕੁਚ ਬ੍ਰੁਤ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਕਿਯ ਕਰਤਾਰ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਬਿਰਾਜਈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਜੱਛ
 ਭੁਜੰਗਨ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕੋਰ ਕਟਾਛ ਬਿਲੋਕਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਿਨ ਦੀਨੀ ਹੀ ਦਾਮਨ ਸਦਾ ਬਿਕਾਇਯੈ
 ॥੪॥ ਨੈਨ ਹਰਿਨ ਸੇ ਸਯਾਮ ਬਿਸਿਖ ਜਾਨੁਕ ਬਢਿਯਾਰੇ ॥ ਸੁਭ ਸੁਹਾਗ ਤਨ ਭਰੇ ਚਾਰੁ ਸੋਭਿਤ ਕਜਰਾਰੇ ॥
 ਕਮਲ ਹੇਰਿ ਛਬਿ ਲਜੈ ਦਿਪਤ ਦਾਮਨਿ ਕੁਰਗਾਵੈ ॥ ਹੋ ਬਨ ਬਨ ਭ੍ਰਮੈਂ ਬਿਹੰਗ ਆਜੁ ਲਗਿ ਅੰਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥੫॥
 ਜਨੁਕ ਪਖਰਿਯਾ ਤੁਰੈ ਜਨੁਕ ਜਮਧਰ ਸੀ ਸੋਹੈ ॥ ਖੜਗ ਬਾਢਿ ਜਨੁ ਧਰੇ ਪੁਹਪ ਨਰਗਿਸਿ ਤਟ ਕੋ ਹੈ ॥ ਜਨੁਕ
 ਰੈਨਿ ਕੇ ਜਗੇ ਹੇਰਿ ਹਰ ਨਿਜੁ ਛਬਿ ਹਾਰੇ ॥ ਹੋ ਬਾਲਿ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ਜਨੁਕ ਦੋਊ ਮਤਵਾਰੇ ॥੬॥ ਚੰਚਰੀਟ ਛਬਿ
 ਹੇਰਿ ਭਏ ਅਬ ਲਗੇ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਅਬ ਲੋ ਬਨ ਬਸਤ ਬਹੁਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ਤਪਸਿਨ ਦੁਤਿ ਕੋ
 ਹੇਰਿ ਜਟਨ ਕੋ ਜੂਟ ਛਕਾਯੋ ॥ ਹੋ ਭ੍ਰਮਤ ਪੰਖੇਰੂ ਗਗਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਤਾਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਧਾਤੈ
 ਜੋ ਰਚਯੋ ॥ ਰੂਪ ਚਤੁਰ ਦਸ ਲੋਗਨ ਕੋ ਯਾਮੈ ਗਚਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਿਲੋਕੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਗਿਰੈ ਮੂਰਛਨਾ

ਖਾਇ ਧਰਨਿ ਪਰ ਆਇ ਕੈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਹਸਬਾਹੁ ਤਾਕੋ ਪਿਤਾ ਜਾਕੋ ਬੀਰਜ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਹੁ ਸਹਸ ਆਯੁਧ ਧਰੇ ਜਨੁ ਦੂਜੋ ਕਰਤਾਰ ॥੯॥ ਛਿਤ ਕੇ ਜਿੱਤੇ ਛਿਤੇਸ ਸਭ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰਿਯਨ ਘਾਇ ॥ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਕੋ ਦਛਿਨਾ ਦਈ ਭੂਰਿ ਗਾਂਇ ਸੈ ਦਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਾ ਕੋ ਖੰਡ ਡੰਡ ਨਿਤਿ ਭਰੈ ॥ ਤੇ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨਿਤਿ ਕਰੈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਪਸੁਰਾਟ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਮਾਂਗਯੋ ਮੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੧॥ **ਸਿਵ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਤੇਰੇ ਗਿ੍ਰਹ ਤੇ ਧਰਨਿ ਪੂਜਾ ਪਰੈਰੀ ਆਨਿ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਬਹੀ ਭਯੋ ਲੀਜੋ ਸਮਝਿ ਸੁਜਾਨਿ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੇਵਤ ਸੁਤਾ ਸੁਪਨ ਯੋ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮੈਨ ਰੂਪ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਛੋਰਿ ਤਾਕੋ ਸੁਤ ਬਰਿਯੋ ॥ ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਚਿਤਵਨ ਕਰਿਯੋ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਮਕ ਪਰੀ ਅਬਲਾ ਤਬੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਯਾ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਪੁਲਕਿ ਪਸੀਜਤ ਤਨ ਭਯੋ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਿਯ ਪਿਯ ਉਠ ਅਬਲਾ ਉਚਰੀ ॥ ਛਿਤ ਗਿਰਿ ਗਈ ਦਾਂਤਨੀ ਪਰੀ ॥ ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਤਿਹੱ ਲਯੋ ਉਚਾਈ ॥ ਰੇਖਾ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥੧੫॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਘੁਮਤ ਨੈਨ ਖੁਮਾਰੀ ਸੀ ਮਾਨਹੁ ਗੂੜ ਅਗੂੜ ਨ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਸਖੀ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਕਿਯੋ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਬੇਗਿ ਚਲੋ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਬੁਲਾਇ ਲਿਉਂ ਤੇਰੀ ਦਸਾ ਕਹਿ ਮੋਹਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਪੀਯ ਕੀ ਪੀਰ ਕਿ ਪੀਰ ਕਛੂ ਨਿਰਖੋ ਪਲ ਮੈ ਕਿ ਮਰਜੋ ਬਚਿ ਆਵੈ ॥੧੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬੋਲਤ ਹੋ ਮਤਵਾਰੇ ਜਯੋ ਮਾਨਨਿ ਡਾਰਤ ਆਂਖਿਨ ਤੇ ਜਲ ਜੈਹੈ ॥ ਘੋਰਿ ਹਲਾਹਲ ਆਜੁ ਪਿਯੈ ਨਹਿ ਕਾਂਸੀ ਬਿਖੈ ਕਰਵੱਤ੍ਰਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਗਿ੍ਰਹ ਛਾਡਿ ਸਖੀ ਸਭ ਹੀ ਪਟ ਫਾਰਿ ਅਤੀਤਨਿ ਹੂਹੈ ॥ ਲੇਹੁ ਬਿਲੋਕਿ ਪਜਾਰੀ ਕੋ ਆਨਨ ਉਖਕਲਾ ਮਰਿਗੇ ਦੁਖ ਪੈਹੈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਿਤਰੇਖਾ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਹਿਤੂ ਹੇਤੁ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਪਵਨ ਡਾਰਿ ਪਾਛੇ ਚਲੀ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ ॥੧੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬ ਹੀ ਜਾਇਕੈ ॥ ਹਿਤੂ ਹੇਤੁ ਗਿਰਿ ਪਰੀ ਧਰਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥ ਯਾਹਿ ਸਖੀ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਪਿਯਹਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਜੋਨ ਸੁਪਨ ਯੈ ਲਹਯੋ ਵਹੈ ਲੈ ਆਇਯੈ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਪੋਲਹਰ ਉਸਾਰਿਸ ॥ ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਤਹਾਂ ਲਿਖਿ ਡਾਰਿਸ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਤਿਹ ਠੋਰ ਬਨਾਏ ॥ ਗੰਧੂਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁਹਾਏ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜੇ ਤਹੱ ਸਭ ਲਿਖੇ ਬਨਾਇ ॥ ਰੋਹਣੇਹ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਸੁਤ ਹਰਿ ਆਦਿਕ

ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੧॥ ਚੌਦਹ ਪੁਰੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਤੁਮਰੋ ਜਿਯਬ ਉਪਾਇ ਮੈ ਕੀਯੋ ਬਿਲੋਕਹੁ
 ਆਇ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੇਵ ਦਿਖਾਇ ਦੈਤ ਦਿਖਰਾਏ ॥ ਗੰਧੂਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਹਿਰਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਕੈਰਵ ਕੇ
 ਕੁਲਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਤਿਨਹਿ ਬਿਲੋਕਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੌਦਹਿਪੁਰੀ ਬਿਲੋਕਿ ਕਰਿ ਤਹਾਂ
 ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥ ਜਹੱ ਸਭ ਜਦੁ ਕੁਲ ਕੇ ਸਹਿਤ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਰਾਇ ॥੨੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਲਾਗਿਲੀ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਪੁਨਿ
 ਨਿਰਖੇ ਜਦੁਰਾਇ ॥ ਹੈ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਪਾਂਇਨ ਪਰੀ ਜਗਤ ਗੁਰੂ ਠਹਰਾਇ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਦੁਮਨ ਨਿਹਾਰਯੋ
 ਜਾਈ ॥ ਲੱਜਤ ਨਾਰਿ ਨਾਰੀ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪੂਤ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ਸੋਕ ਦੇਹ ਕੋ ਸਭਹੀ
 ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਮੁਖ ਕਹਿ ਉਠੀ ਸਖਿਯਹਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ॥ ਜੋ ਸੁਪਨੇ ਭੀਤਰ ਲਹਿਯੋ ਸੋਈ
 ਦਯੋ ਦਿਖਾਇ ॥੨੭॥ ਚੌਦਹ ਪੁਰੀ ਬਨਾਇਕੈ ਪਿਯ ਕੋ ਦਰਸ ਦਿਖਾਇ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਬਿਖੈ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਿਖਯੋ ਸੋ
 ਮੈ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥੨੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਰੇਖ ਜਬ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਪਵਨ ਰੂਪ ਹੈਕੈ ਤਿਤ ਧਾਈ ॥ ਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀ
 ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਭਯੋ ਸਬਹੀ ॥੨੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਿਤ੍ਰਕਲਾ ਤਹੱ ਜਾਇਕੈ ਕਹੇ ਕੁਅਰ
 ਸੋ ਬੈਨ ॥ ਗਿਰਿ ਬਾਸਿਨ ਬਿਰਹਨਿ ਭਈ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੇ ਨੈਨ ॥੩੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲਾਲ ਕਰੋ ਤਿਹ ਠੋਰ
 ਪਯਾਨੋ ॥ ਜੌਨ ਦੇਸ ਮੈ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥ ਚੜਿ ਬਿਵਾਨ ਮੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਰਿਯੈ ॥ ਧਾਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੋ ਕਰਿਯੈ ॥੩੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਨਰੁਧ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਤਹੱ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਜਾਨ ॥ ਸਹਰ ਬੇਸਹਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਨਿ
 ॥੩੨॥ ਜੋ ਪਯਾਰੋ ਚਿਤ ਮੈ ਬਸਯੋ ਤਾਂਹਿ ਮਿਲਾਵੈ ਕੋਇ ॥ ਤਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀਜਿਯੈ ਦਾਸਨ ਦਾਸੀ ਹੋਇ ॥੩੩॥
ਅੜਿਲ ॥ ਕਹੋ ਤ ਦਾਸੀ ਹੋਇ ਨੀਰ ਗਗਰੀ ਭਰਿ ਲਜਾਊਂ ॥ ਕਹੋ ਤ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਦਾਮ ਬਿਨੁ ਦੇਹ ਬਿਕਾਊਂ ॥
 ਭ੍ਰਿਤਨ ਭ੍ਰਿਤਨੀ ਹੋਇ ਕਹੋ ਕਾਰਜ ਸੋਊ ਕੈਹੋ ॥ ਹੋ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਸਖੀ ਆਜੁ ਸਾਜਨ ਕਹੱ ਪੈਹੋ ॥੩੪॥ ਤਵ
 ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਸਖੀ ਆਜੁ ਸਾਜਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਨਿ ਹਿਤੁ ਸੋਕ ਸਭ ਹੀ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
 ਸੁਨਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਮਨ ਕਰਿਹੋ ॥ ਹੋ ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੁ ਮਾਂਝ ਚੀਨਿ ਸੁੰਦਰ ਪਤਿ ਬਰਿਹੋ ॥੩੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ਕਰਿ ਮਿਤਵਹਿ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਲਪਟਾਇ ॥੩੬॥

ਚੌਪਈ ॥ ਆਸਨ ਚੌਰਾਸੀ ਹੂੰ ਲਏ ॥ ਚੁੰਬਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਦਏ ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰਤ ਰੈਨਿ ਬੀਤਾਈ ॥
 ਉਖਾ ਕਾਲ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਈ ॥੩੭॥ ਭੋਰ ਭਈ ਘਰ ਮੀਤਹਿ ਰਾਖਯੋ ॥ ਬਾਣਾਸੁਰ ਸੌ ਪ੍ਰਗਟਿ ਨ ਭਾਖਯੋ ॥
 ਤਬ ਲੋ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਗਿਰਿ ਗਈ ॥ ਤਾਕੇ ਚਿਤ ਚਿੰਤਾ ਅਤਿ ਭਈ ॥੩੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਸਤ੍ਰ
 ਲੈ ਸੂਰਾ ਸਭੈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ ॥੩੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋਰ ਅਨੀ ਰਾਜਾ
 ਇਤ ਆਯੋ ॥ ਉਤ ਇਨ ਮਿਲਿ ਕੈ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥ ਚੌਰਾਸਿਨ ਆਸਨ ਕਹ ਲੇਹੀਂ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਦੋਊ ਅਲਿੰਗਨ
 ਦੇਹੀਂ ॥੪੦॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਦੁਹਿਤਾ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਜਾਗਯੋ ਕ੍ਰੋਧ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਰਾਈ ॥ ਅਬਹੀ ਇਨ ਦੁਹੰਅਨ
 ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥ ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈ ॥੪੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਉਖਾ ਨਿਜੁ ਪਿਤੁ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਨੈਨ ਰਹੀ
 ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਕਰਿਯੈ ਕਛੁ ਉਪਾਇ ਅਬ ਲੀਜੈ ਮੀਤ ਬਚਾਇ ॥੪੨॥ ਉਠਿ ਅਨਰੁਧ ਠਾਢੇ ਭਯੋ ਧਨੁਖ ਬਾਨ
 ਲੈ ਹਾਥ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਭਟ ਝਟ ਪਟ ਕੱਟੇ ਅਮਿੱਤ ਬਿਕਟ ਬਲ ਸਾਥ ॥੪੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੇ
 ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮੱਚਯੋ ॥ ਲਏ ਪਾਰਬਤੀ ਪਾਰਬਤੀ ਨਾਥ ਨੱਚਯੋ ॥ ਗਹੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸਭੈ ਸੂਰ ਧਾਏ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ
 ਤੁੰਦ ਬਾਜੀ ਨਚਾਏ ॥੪੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਤਹ ਕੀਨਿ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਕੇਤੇ ਰਿਪੁ ਲੀਨਿ ॥ ਕੇਤੇ
 ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਭਟ ਭਏ ॥ ਰਹਿ ਰਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਹਾਥ ਹੀ ਗਏ ॥੪੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਕਰੀ ਕ੍ਰੋਰਿ ਮਾਰੇ ਰਥੀ ਕੋਟਿ
 ਕੂਟੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਰ ਘਾਏ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰ ਛੇਕੇ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਲੀਨਿ ਕਿਤੇ ਛੈਲ
 ਛੋਰੇ ॥੪੬॥ ਕਿਤੇ **ਤੀਰ** ਭਾਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਪਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥ ਲਏ ਬਾਹੁ ਸਾਹੰਸੁ ਸੌ
 ਸਸਤ੍ਰ ਭਾਰੇ ॥ ਚਲਯੋ ਕੋਪਿ ਕੈ ਰਾਜ ਬਾਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥੪੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਕਹ ਲੋ ਗਨੋ ਇਤੀ ਨ ਆਵਤ
 ਸੁੱਧਿ ॥ ਘਾਇਨ ਕੈ ਘਾਇਲ ਭਏ ਬਾਂਧਿ ਲਯੋ ਅਨਰੁੱਧ ॥੪੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਉਖਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥
 ਲੀਨਿ ਮੋਰ ਬਾਂਧਿ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ਤਬ ਰੇਖਾ ਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸ ॥ ਨਗਰ ਦੁਾਰਿਕਾ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇਸ ॥੪੯॥
 ਚਲੀ ਚਲੀ ਜੈਯਹੁ ਤੁਮ ਤਹਾਂ ॥ ਬੈਠੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਜਾਮ ਘਨ ਜਹਾਂ ॥ ਦੈ ਪਤਿਯਾ ਪਾਇਨ ਪਰਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥ ਹਮਰੀ
 ਕਥਾ ਛੋਰਿ ਤੇ ਕਹਿਯਹੁ ॥੫੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਹਮਾਰੀ ਰੱਛਾ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਯਾ ਸੰਕਟ ਕੋ ਕਾਟਿ ਆਇ

{੧੦੧੫}

{੧੦੧੫}

ਕਰਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਪਰਜੋ ਬੰਦ ਤੇ ਪੌੜ੍ਹਹਿ ਅਬੈ ਛੁਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਆਪਨ ਕਹੌ ਦੀਨੁਧਰਨ ਕਹਾਇਯੈ ॥੫੧॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਬਕੀ ਕੋ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਬਗੁਲਾਸੁਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੇਸਿਯਹਿ ਕੇਸ ਰਾਹਿ ਕੰਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥ ਅਘਾਸੁਰ
 ਤ੍ਰਿਣਵਰਤ ਮੁਸਟ ਚੰਡੂਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਹੋ ਲੀਜੈ ਹਮੈ ਬਚਾਇ ਸਕਲ ਹਮ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥੫੨॥ ਮਧੁ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ
 ਸੰਘਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਮੁਰ ਮਰਦਨ ਕੀਨਿ ॥ ਦਾਵਾਨਲ ਤੇ ਰਾਖਿ ਸਕਲ ਗੋਪਨ ਕੋ ਲੀਨਿ ॥ ਮਹਾ ਕੋਪਿ ਕਰਿ ਇੰਦੁ
 ਜਬੈ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥ ਹੋ ਤਿਸੀ ਠੋਰ ਤੁਮ ਆਨਿ ਭਏ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸਹਾਈ ॥੫੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਹੌ ਸਾਧਨ ਸੰਕਟ
 ਬਨੈ ਤਹੌ ਤਹੌ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਅਬ ਹਮਕੋ ਸੰਕਟ ਬਨਯੋ ਕੀਜੈ ਆਨਿ ਸਹਾਇ ॥੫੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਚਿੱਤ੍ਰਕਲਾ
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦੀਨ ਹੈ ਜਬ ਕਹੀ ॥ ਤਾਂਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਮਸਤ ਚਿੱਤ ਜਦੁਪਤਿ ਲਹੀ ॥ ਹੈ ਕੈ ਗਰੁੜ ਅਰੁੜ ਪਹੁੰਚੇ
 ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਿਕਟ ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟਿ ਦਏ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥੫੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੀਰਿ ਪਰੇ ਭਾਜੇ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥
 ਜਾਇ ਰਾਵ ਪੈ ਬਹੁਰਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਬੈਠਯੋ ਕਹਾਂ ਦੈਵ ਕੇ ਘਾਏ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਗਰੁੜ ਗਰੁੜਯੂਜ ਆਏ ॥੫੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਯੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਰਾਜਾ ਤਬੈ ਰਨ ਚੜਿ ਚਲਯੋ ਰਿਸਾਤ ॥ ਬਾਂਧਿ ਬਢਾਰੀ ਉਮਗਯੋ ਕੋਚ ਨ ਪਹਿਰਯੋ ਗਾਤ ॥੫੭॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਰੇ ਸੈਨ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਗਾਜਤ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸਿੰਘ ਜੂ ਜਹਾਂ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚਲਾਏ ॥
 ਕਾਟਿ ਸਯਾਮ ਸਭ ਭੂਮਿ ਗਿਰਾਏ ॥੫੮॥ **ਨਰਾਜ ਛੰਦ** ॥ ਸਹੱਸ੍ਰ ਹੀ ਭੁਜਾਨ ਮੈ ਸਹੱਸ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥
 ਹਠਯੋ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਹਠੀ ਕਮਾਨ ਬਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ॥ ਬਧੇ ਰਥੀ ਮਹਾਂਰਥੀ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਬਾਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦਏ ਪਠਾਇ
 ਸੂਰਗ ਸੂਰ ਕੋਪ ਕੋ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ॥੫੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਹੁ ਸਾਇਕ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਾਨਨ ਸੋ ਗਰੁੜ
 ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਸੂਲਨ ਸੋ ਰਥੀ ਪਰੋਏ ॥ ਲਗੇ ਸੁਭਟ ਸੈਹਬਿਯਨ ਸੋਏ ॥੬੦॥ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕਰਿ
 ਦੀਨਿ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਸਸਤ੍ਰਾਸਤ੍ਰ ਕੀਨਿ ॥ ਬਾਣਾਸੁਰਹਿ ਬਾਨ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਬੇਧਿ ਬਰਮ ਧਨੁ ਚਰਮ ਸਿਧਾਰੇ ॥੬੧॥
ਅੜਿਲ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਬਾਣਾਸੁਰ ਕੇ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਹਰਿ ॥ ਸੂਤ
 ਮਾਰਿ ਹੈ ਚਾਰੋ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਥੀ ਮਹਾਂ ਰਥ ਅਤਿ ਰਬਿਯਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ॥੬੨॥ ਚਮਕਿ ਠਾਢ ਭੂਅ
 ਭਯੋ ਆਯੁਧਨ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਗਰੁੜ ਗਰੁੜ ਨਾਯਕ ਕੋ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸਾਤ ਸਾਤ ਕਹਿ ਆਠ ਅਰਜੁਨਹਿ

ਮਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਕੋਟਿ ਕਰੀ ਕੁਰਗਾਇ ਹਨੇ ਰਿਸਿ ਧਾਰਿ ਕਰਿ ॥੬੩॥ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ ਜਗਯੇ ਧੁਜਾ ਕਾਟਤ
 ਭਯੋ ॥ ਛਿਪ੍ਰਛਟਾ ਕਰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਿਤਹਿ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਿਪੁ ਚਰਮ ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਾਟਿਯੋ ॥ ਹੋ ਰਥ
 ਰਥਿਯਨ ਰਨ ਭੀਤਰ ਤਿਲ ਤਿਲ ਬਾਂਟਿਯੋ ॥੬੪॥ ਬਡੇ ਦੁਬਹਿਯਾ ਮਾਰੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ
 ਪਾਂਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਰਥਿਯਨ ਘਾਇ ਕੈ ॥ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਾ ਕਾਟੇ ਭੁਜਾ ਸਹੱਸ੍ਰ ਹਰ ॥ ਹੋ ਤਬ ਸਿਵ ਪਹੁਚੇ ਆਇ
 ਸੁ ਭਗਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥੬੫॥ ਬੀਸ ਬਾਨ ਬਿਸੁ ਇਸ ਕਹਿ ਬ੍ਰਿਜ ਪਤਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਾਨ ਬੱਤੀਸ
 ਸੁ ਵਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਜੱਛ ਰਹੇ ਚਿਤ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਰਹੇ ਉਰਝਾਇਕੈ
 ॥੬੬॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰੁੱਧ ਅਤਿ ਭਯੋ ਤਪਤ ਤਪ ਛੋਰਿਯੋ ॥ ਸੀਤ ਤਾਪ ਤਜਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਕੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਮੋਰਿਯੋ ॥ ਐਸ
 ਗੌਰਿ ਸੌ ਗਾਹ ਗਗਨ ਸਰ ਲਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ਖੇਤ ਛਿਨਾਇ ਕੈ ॥੬੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੀਤਿ
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਨਿਜੁ ਪੌਤ੍ਰੁ ਕੀ ਕੀਨੀ ਬੰਦਿ ਖਲਾਸ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਨ ਬੱਜੇ ਹਰਖੇ ਸੁਨਿ ਸੁਰ ਬਯਾਸ ॥੬੮॥
ਅਤਿਲ ॥ ਆਨਰੁੱਧ ਕੋ ਉਖਾ ਦਈ ਬਿਵਾਹਿਕੈ ॥ ਗਾੜ੍ਹੇ ਗੜ੍ਹ ਵਾਰਨ ਗੜ੍ਹ ਗਜਿਯਨ ਗਾਹਿ ਕੈ ॥ ਹਠੇ
 ਹਠੀਲਨ ਜੀਤਿ ਚਲੇ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਦੰਤ ਬਕੱਤ੍ਰੁ ਕੇ ਸੰਗ ਬਨਯੋ ਰਨ ਆਇਕੈ ॥੬੯॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥
 ਉਤੈ ਦੰਤ ਬਕੱਤ੍ਰਾ ਇਤੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੂਰੋ ॥ ਹਟੈ ਨ ਹਠੀਲੋ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਪੂਰੋ ॥ ਲਏ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਮਹਾਂਬੀਰ ਰਾਜੈ ॥
 ਲਖੇ ਦਿਤਯ ਆਦਿਤਯ ਕੋ ਦ੍ਰੁਪੁ ਭਾਜੈ ॥੭੦॥ ਤਬੈ ਛਾਡਿਕੈ ਚੱਕ੍ਰ ਦੀਨੋ ਕਨ੍ਹਾਈ ॥ ਬਹੀ ਦੈਤ ਕੀ ਨਾਰਿ ਮੈ
 ਧਾਰਿ ਜਾਈ ॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਮੈ ਕੋਪਿ ਕੂਟਯੋ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰੂ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸਿੰਗ ਟੂਟਯੋ ॥੭੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਹਨਿ ਅਰਿ ਦ੍ਵਾਰਾਵਤੀ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪਾਠੇ ਤਰੁਨ ਪਖਰਿਯਾ ਪਰਖੇ ॥ ਸੁਰ
 ਸਭ ਪੁਹਪ ਗਗਨ ਤੇ ਬਰਖੇ ॥੭੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਹੂ ਛੈ ਬਾਨਾਸੂ ਕਰਿ ਦੰਤ ਬਕੱਤ੍ਰਹਿ ਘਾਇ ॥ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰਿ
 ਜੀਤਿ ਸਿਵ ਧੰਨਯ ਧੰਨਯ ਜਦੁਰਾਇ ॥੭੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਇਕ ਸੌ ਬਯਾਲੀਸਵੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪੨॥੨੮੭੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਮਤੀ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਅਪਾਰ ॥ ਗੜ੍ਹਿ ਬਿਧਨੈ ਤਾਂ ਸੀ ਬਧੂ ਔਰ ਨ ਸਕਯੋ ਸਵਾਰਿ ॥੧॥

ਬਿਭ੍ਰਮ ਦੇਵ ਬਡੋ ਬਲੀ ਤਾਕੋ ਰਹੈ ਨਰੇਸ ॥ ਤਾਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਲਗਿ ਮਨਿਯਤ ਚਾਰੋਂ ਦੇਸ ॥੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ
 ਜੋਗੀ ਤਹਾਂ ਜਾਂ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਔਰ ॥ ਲਖਿ ਅਬਲਾ ਭੂ ਪਰਗਿਰੈਂ ਭਈ ਮੂਰਛਨਾ ਠੋਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੋਲਿ
 ਲਯੋ ਰਾਨੀ ਜੋਗਿਸ ਬਰ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋਂ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾਂਹੀ ਆਸਨ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ
 ਤਬ ਬਹੁਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੂਧਰ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਹੁਤੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਰਾਜ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਭੀਤਰ
 ਕਿਯੋ ਬਿਸਕਰਮਾ ਤੇ ਬਾਜ ॥੫॥ ਰਾਜ ਨਿਰਖਿ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਰਾਨੀ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾਸੋਂ ਕਰਯੋ
 ਪੁਨਿ ਯੋ ਕਹਯੋ ਬਨਾਇ ॥੬॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਸੁਨਿ ਹੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਜ ਕਾਜ ਮੁਰ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਕਛੁ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ
 ਹਮਾਰੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਤਰ ਮੰਡਪ ਏਕ ਬਨਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਮੰਡਪ ਲਖਯੋ ਨ ਜਾਇ ਭੂਮਿ ਲਹਿ ਜਾਇਯੈ
 ॥੭॥ ਤਬ ਤਿਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਤਰੇ ਬਨਾਵਤ ਮਟ ਭਯੋ ॥ ਕੈ ਸੋਈ
 ਸਜਾਨੋ ਲਖੈ ਨ ਦੇਵਲ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਔਰ ਭੂਮਿ ਸੀ ਸੋ ਭੂਅ ਚਿੱਤ ਮੈ ਲਜਾਇਯੈ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਜਹਿ
 ਰਾਨੀ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਅਤਿ ਸਨੇਹ ਤਾਸੋਂ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਸਾਤ ਫੇਰਨ
 ਕੋ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਰਾਜ ਜਬ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਜੋਗਿਯਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾਸੋਂ
 ਰਤਿ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥ ਕਾਮ ਅਧਿਕ ਦਿਨ ਰਾਜ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਬੋਲੇ ਰਾਨੀ
 ਕੇ ਆਖੋ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕੋਪ ਜਗਯੋ ਜਿਯ ਆਈ ॥੧੧॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਕੇਲ
 ਕਰਤ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਲਖਯੋ ਬਨਾਇਕੈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਰਸਰਿਯਨ ਲਿਯੋ ਸੁ ਦਿਯੋ ਜਰਾਇਕੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਾਥ ਕੇ ਸਾਥ
 ਕਹਯੋ ਯੋ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਜੋ ਮੈ ਕਹੋਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁ ਕਰਿਯੈ ਨਾਥ ਬਰ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੇ
 ਤਵ ਧਰਿਹੋਂ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਿਤ ਮਠ ਕੋ ਦੁਆਰਨਿ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥ ਤਵ ਚਰਨਨ ਤਰ ਰਾਵ
 ਝੁਕੈਹੋਂ ॥੧੩॥ ਯੋ ਕਹਿ ਮੁੰਦਿ ਦੁਆਰਨ ਲਿਯੋ ॥ ਆਗੇ ਢੇਰ ਭਸਮ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥ ਆਪੁ ਰਾਵ ਸੋ ਜਾਇ
 ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੇਵਤ ਸਮੈ ਸੁਪਨ ਮੈ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥ ਇਕ ਜੋਗੀ ਸੁਪਨੇ ਮੈ ਲਹਯੋ ॥ ਤਿਹ ਮੋਸੋਂ ਐਸੇ ਜਨੁ ਕਹਯੋ ॥
 ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਤੁਮ ਮੋਹਿ ਨਿਕਾਰੋ ॥ ਹੁੰਦੈ ਬਡੋ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੫॥ ਭੂਧਰ ਰਾਜ ਖੋਦ ਬੇ ਲਾਯੋ ॥ ਮੈ ਤੁਮ

ਸੌਂ ਯੋ ਆਨਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਚਲੋ ਸੰਗ ਹੂੰ ਤਹਾਂ ॥ ਕਹਾਂ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਹੈ ਹੈ ਧੋ ਉਹਾਂ ॥੧੬॥ ਯੋ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਸੰਗ ਲੈ ਆਈ ॥ ਭੂਅ ਖੋਦਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਯੋ ਲਗਾਈ ॥ ਮੰਡਪ ਤਹਾਂ ਏਕ ਜਬ ਲਹਿਯੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਪਤਿ
 ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਕਹਿਯੋ ॥੧੭॥ ਜੋਗੀ ਨਿਰਖਿ ਸਖੀ ਭਜਿ ਆਈ ॥ ਦੋਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਰਨਨ ਲਪਟਾਈ ॥ ਕਹਯੋ
 ਸੁ ਜਬ ਖੋਲਤ ਦ੍ਰਿਗ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਰਾਜ ਭਸਮ ਹੂੰ ਗਯੋ ॥੧੮॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੋ
 ਰਾਵ ਪ੍ਰਾਨਤੇ ਪਯਾਰੇ ॥ ਮੋਕੋ ਜਾਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਆਪੁ ਪਯਾਨੋ ਕੀਜੈ ॥੧੯॥ ਯੋ ਕਹਿਕੈ
 ਅਬਲਾ ਤਹੱ ਗਈ ॥ ਤਾਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵਤ ਭਈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਹੱ ਲਜਾਈ ॥ ਜੋਗੀ ਕੀ ਝਾਂਈ
 ਦਿਖਰਾਈ ॥੨੦॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬਹਤ ਜਾਨਵੀ ਅਬਿ ਲਗਿ ਥਾਰੇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹਮ ਕੋ
 ਨੀਰ ਦਿਖਰਿਯੈ ॥ ਹਮਰੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ ਕਰਿਯੈ ॥੨੧॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭਰਿਗਾਰਗਿ ਰੰਗਾ
 ਜਲ ਲਜਾਯੋ ॥ ਆਇਸੁ ਨੀਰ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬਹੀ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਤਬਹੀ ॥੨੨॥ ਨਿਜੁ ਤੁੰਬਾ ਤੇ ਦੂਧ
 ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਗੰਗੋਦਕ ਤਿਹ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਜਾਨਵੀ ਕੋ ਕਾ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਪੈ ਥੋ ਅਬ ਜਲ ਹੈ ਗਯੋ
 ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕੇ ਜੁਗ ਮੈ ਹਮੋ ਯਾ ਮੈ ਕਿਯੋ ਨਿਵਾਸ ॥ ਅਬ ਬਰਤਤ ਜੁਗ ਕੋਨ ਸੋ ਸੋ ਤੁਮ
 ਕਹਹੁ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਬੀਤੇ ਤ੍ਰੇਤਾ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਦ੍ਵਾਪਰ ਬਰਤਯੋ ॥ ਤਬ ਤੇ ਸੁਨੁ
 ਕਲਜੁਗ ਅਬ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹ ਹਮ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਯੋ ॥੨੫॥ ਕਲਜੁਗ ਨਾਮ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥ ਹਾਹਾ
 ਸਬਦ ਉਚਾਰਤ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹਿ ਮੁਹਿ ਬਾਤ ਲਗਨ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮੁੰਦਿ ਦੁਆਰਨ ਲੀਜੈ ॥੨੬॥
ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਮੈ ਸੇਵਾ ਤੁਮਰੀ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਏਕ ਪਾਇ ਠਾਢੀ ਜਲ ਭਰਿ ਹੋਂ ॥ ਮੁੰਦਿਨ ਦੁਾਰਨ ਕੋ ਕਯੋ
 ਲੀਜੈ ॥ ਹਮ ਪਰ ਨਾਥ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕੀਜੈ ॥੨੭॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜੈ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੈ ਦਾਸ
 ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਯਹ ਰਾਨੀ ਸੇਵਾ ਕਹੱ ਲੀਜੈ ॥ ਮੋ ਪਰ ਨਾਥ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਕੀਜੈ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੇਵਾ ਕਹੱ ਰਾਨੀ
 ਦਈ ਯੋ ਰਾਜੈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਦੁਾਰਨ ਮੁੰਦਿਨ ਨਾ ਦਯੋ ਰਹਯੋ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੨੯॥ ਮੂੜਰਾਵ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ
 ਭਯੋ ਸਕਯੋ ਨ ਛਲ ਕਛੁ ਪਾਇ ॥ ਸੇਵਾ ਕੋ ਰਾਨੀ ਦਈ ਤਾਹਿ ਸਿੱਧ ਠਹਰਾਇ ॥੩੦॥ ਰਾਜ ਮਾਰਿ ਰਾਜਾ

ਛਲਯੋ ਰਤਿ ਜੋਗੀ ਸੋ ਕੀਨ ॥ ਅਤਭੁਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਚੀਨ ॥੩੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ**
ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤੇਤਾਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ
॥੧੪੩॥੨੯੦੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਕਾਨੇਰ ਰਾਵ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਵਤੀ ਸਿੰਗਾਰ ਰਾਵ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥
ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚੌਦਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਹਾ ਰਾਇ ਮਹਤਾਬ ਸੁਦਾਗਰ ਆਇਯੋ ॥ ਲਖਿ ਰਾਨੀ ਕੋ
ਰੂਪ ਹਿਯੋ ਲਲਚਾਇਯੋ ॥ ਭੇਜਿ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਮਨ ਮਾਨਤ ਰਤਿ ਕਰੀ ਅਧਿਕ
ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜਾਨਤ
ਰੈਨਿ ਅੰਤ ਜਬ ਆਈ ॥ ਤਾਂਹਿ ਦੇਤ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਭਲੀ ਮਤਾਹ ਸੁਦਾਗਰ
ਲਜਾਵਈ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾਕੋ ਪਾਇ ਘਨੋ ਸੁਖ ਪਾਵਈ ॥ ਅਤਿ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਦੇਤ ਤਿਹੋ ਨਿਤਯਪ੍ਰਤਿ ॥ ਹੋ
ਬਸਯੋ ਰਹਤ ਅਬਲਾ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਿੱਤਯ ਚਿਤ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
ਰਾਨੀ ਡਰ ਪਾਈ ॥ ਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਬਹੀ ਹਨਿ ਦੈਹੋ ॥ ਖੋਦਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਬਿਖੈ ਗਡੈਹੋ ॥੫॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ
ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤੌਨ ਜਾਰ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਕਹਯੋ ਸੰਗ ਮੁਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਪਖਾਨੋ ਕੀਜੈ
॥੬॥ ਮੰਦਿਰ ਏਕ ਉਜਾਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੋ ਦੁਾਰਨ ਤਾ ਮੈ ਰਖਵਾਯੋ ॥ ਹਮ ਖੋਜਤ ਇਹ ਮਗ ਜੋ ਐਹੋ ॥
ਦੂਜੇ ਦੁਾਰ ਨਿਕਸਿ ਹਮ ਜੈਹੋ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਸਾਂਢਨੀ ਨ੍ਰਿਪਕੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਭਏ
ਸੁਾਰ ਦੋਊ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥ ਤੌਨ ਮਹਲ ਕੇ ਭੀਤਰ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕੇਲ ਕਰੇ ਸੁਖ
ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੮॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਤ੍ਰਿਯ ਭੱਜੀ ਚੜ੍ਹਯੋ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਥੀ ਲੀਨਿ ਸੰਗ ਨ ਕੋਊ ਬੁਲਾਇਕੈ ॥
ਲੈ ਪਾਂਇਨ ਕੋ ਖੋਜ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਵਾ ਮੰਦਿਰ ਕੇ ਮਾਂਝ ਧਸਯੋ ਕੁਰਰਾਇ ਕਰਿ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
ਬਕਿ ਸਾਂਢਿਨ ਤਿਨਕੀ ਗਈ ਤਹਾਂ ਜੁ ਪਹੁਚੇ ਜਾਇ ॥ ਅਬਕ ਉਂਟਨੀ ਰਾਵ ਚੜ੍ਹਿ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ॥੧੦॥
ਉਤਰਿ ਸਾਂਢਿ ਤੇ ਰਾਵ ਤਬ ਤਹਾਂ ਚੜ੍ਹਯੋ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ॥ ਇਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਗਹਿ ਜਮ ਸਦਨ ਦੈਹੋ ਅਬੈ ਪਠਾਇ

॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਮਾਰਗ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਚੜਿ ਗਏ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮਾਰਗੁ ਉਤਰਤ ਤੇ ਭਏ ॥ ਅਥਕ ਸਾਂਢਨੀ ਪਰ ਚੜਿ ਬੈਠੇ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਸੁ ਜਾਰ ਇਕੈਠੇ ॥੧੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਅਥਕ ਸਾਂਢ ਚੜਿ ਬੈਠੇ ਦਈ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥ ਪਵਨ ਬੇਗਿ ਜਯੋ ਚਲੀ ਮਿਲੈ ਕੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਉਤਰਿ ਰਾਵ ਕਾ ਦੇਖੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪਸਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਉੱਤਿਮ ਸਾਂਢਿਨ ਹਰੀ ਮੱਧਿ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਪਜਾਦੋ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਪਹੁਚਤ ਤਿਨੈ ਨ ਕਿਯੋਹੂੰ ਭਯੋ ॥ ਛਲ ਬਲ ਸਭ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਹਾਰਯੋ ॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਪਧਾਰਯੋ ॥੧੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਨਿਜੁ ਮੂੰਡ ਛਾਰ ਡਾਰਤ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਰਾਹ ਮੈ ਲੂਟਿ ਕਿਨੂ ਤਾਕੋ ਲਯੋ ॥ ਗਿਰਯੋ ਝੂਮਿ ਕੈ ਭੂਮਿ ਅਧਿਕ ਮੁਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬੂਡਿ ਨਦੀ ਮਹਿ ਮਰਯੋ ਅਧਿਕ ਬਿਖ ਖਾਇਕੈ ॥੧੫॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਜਾਰ ਜਬੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਦਰਬੁ ਦਿਜਾਨੁ ਲੁਟਾਇਯੋ ॥ ਜੋ ਐਸੀ ਅਬਲਾ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਤਿਹ ਦਏ ਹਾਥ ਬਿਕਿ ਜਾਇਯੈ ॥੧੬॥ ਛਲ ਅਬਲਾ ਛੈਲਨ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਲਹਯੋ ਨ ਜਾਕੋ ਜਾਇ ਸੁ ਕੈਸ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਛਿਦ੍ਰੁ ਇਨਕੇ ਛਲ ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਸਮੁਝਿ ਚਿੱਤ ਚੁਪ ਰਹੋ ਨ ਕਿਸੁ ਬਤਾਇਯੈ ॥੧੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਆਲੀਸਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪੪॥੨੯੨੦॥ ਅਫਜੂ ॥**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਸਿਪਾਹਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਭਾਗਵਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਏਕ ॥ ਤਾਕੇ ਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਮੈ ਘੋਰੀ ਰਹੈ ਅਨੇਕ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਘੋਰੀ ਏਕ ਨਦੀ ਤਟ ਗਈ ॥ ਦਰਿਆਈ ਹੈ ਲਾਗਤ ਭਈ ॥ ਤਾਤੇ ਏਕ ਬਛੇਰੋ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਇੰਦ੍ਰੁ ਹੈ ਲਯੋ ॥੨॥ ਸਕ੍ਰ ਬਰਨ ਅਤਿ ਤਾਹਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾਕੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥ ਚਮਕਿ ਚਲਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਜਨੁ ਘਨ ਪ੍ਰਭਾ ਦਾਮਨੀ ਪਾਵੈ ॥੩॥ ਤਾਂਕੋ ਲੈ ਬੇਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥ ਸਹਰ ਸਾਹ ਕੇ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਆਪੁਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੇ ॥ ਕੋਟਿ ਸੂਰ ਜਨ ਚੜ੍ਹੇ ਸਵਾਰੇ ॥੪॥ ਜਬੈ ਸਾਹ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੁਰੈ ਲੈ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਰਹਿਯੋ ॥ ਲੀਜੈ ਮੋਲ ਤਿਸੈ ਚਿਤ ਚਹਿਯੋ ॥੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਹੁਕਮ ਕਰਿ ਤੁਰੈ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੇਜਿ ਭ੍ਰਿਤ ਮੋਲ ਕਰਾਯੋ ॥ ਟਕਾ ਲਾਖ ਦਸ ਕੀਮਤਿ ਪਰੀ ॥ ਮਿਲਿ

ਗਿਲਿ ਮੋਲ ਦਲਾਲਨ ਕਰੀ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ॥ ਲੀਜੈ
 ਹਮਰੋ ਬੈਨ ਸਾਹ ਜੂ ਸੌਨ ਧਰਿ ॥ ਪਾਂਚ ਹਜਾਰ ਮੁਹਰ ਮੁਹਿ ਹਯਾਂ ਦੈ ਜਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਲੈਕੈ ਬਹੁਰਿ ਤਬੇਲੇ ਤੁਰੈ
 ਬੰਧਾਇਯੈ ॥੭॥ ਸਾਹ ਅਸਰਫੀ ਪਾਂਚ ਹਜਾਰ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਚਰੇ ਤੁਰੰਗ ਤਿਹੱ ਦੀਨੀ ਕਰ ਪਕਰਾਇ ਕੈ ॥
 ਕਹਯੋ ਮੁਹਰ ਪਹੁਚਾਇ ਬਹੁਰਿ ਮੈ ਆਇ ਹੋ ॥ ਹੋ ਤਾ ਪਾਛੇ ਘੁਰਸਾਰਹਿ ਘੋਰ ਬੰਧਾਇ ਹੋ ॥੮॥ ਯੋ ਕਹਿ ਤਿਨ
 ਸੋ ਬਚਨ ਧਵਾਯੋ ਤੁਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਪਠੈ ਪਖਰਿਯਾ ਪਹੁਚੇ ਕਰਿ ਕੈ ਕੋਪ ਹਿਯ ॥ ਕੋਸ ਡੇਢ ਸੈ ਲਗੇ ਹਟੇ ਸਭ ਹਾਰਿ
 ਕੈ ॥ ਹੋ ਹਾਬ ਨ ਆਈ ਬਾਲ ਰਹੇ ਸਿਰ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੯॥ ਮੁਹਰੈਂ ਗਿਰੂ ਪਹੁਚਾਇ ਸੁ ਆਈ ਬਾਲ ਤਹ ॥ ਬੈਠੇ
 ਚਾਰੁ ਬਨਾਇ ਸਾਹ ਜੂ ਸਭਾ ਜਹ ॥ ਤੁਰਤੁ ਤੁਰੈ ਤੇ ਉਤਰਿ ਸਲਾਮੈ ਤੀਨਿ ਕਰ ॥ ਹੋ ਲੀਜੈ ਅਪਨੇ ਤੁਰੈ ਲਯੋ
 ਮੈ ਮੋਲ ਭਰਿ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੁਹਰੈਂ ਘਰ ਪਹੁਚਾਇਕੈ ਤਿਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥ ਆਨਿ ਤੁਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਦਿਯੋ
 ਹਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਤਾਲੀਸਵੰ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪੫॥੨੯੩੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕੁਅਰਿ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾਕੇ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਬਿਜੈ ਰਾਜ ਰਾਜਾ ਨਿਰਖਿ ਕਿਯੋ ਆਪਨਾ ਯਾਰ ॥੧॥
ਅੜਿਲ ॥ ਬਿਜੈ ਰਾਜ ਕੋ ਲੀਨੇ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ
 ਤਾਸੋ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਮੁਰਿ ਬੈਨ ਲੀਜਿਅਹਿ ਹਿਦੈ ਧਰਿ ॥੨॥ ਜਬ ਮੁਰ ਕਿਯੋ
 ਸੁਯੰਬਰ ਪਿਤਾ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਲਖਿ ਕੈ ਤੁਮਰੋ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਅਵਰ ਰਾਵ ਮੁਹਿ ਲੈ ਗਯੋ
 ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਰ ਨ ਬਸਿ ਕਛੁ ਚਲਯੋ ਮਰੋਂ ਬਿਖ ਖਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਲਗਨ ਅਨੋਖੀ ਲਗੈ ਨ ਤੋਰੀ ਜਾਤ
 ਹੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੋ ਰੂਪ ਨ ਹਿਯੋ ਸਿਰਾਤ ਹੈ ॥ ਕੀਜੈ ਸੋਊ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੁ ਤੁਮ ਕਹੱ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ
 ਮੁਹਿ ਕੀਜੈ ਸੁ ਬਿਧਿ ਬਤਾਇਯੈ ॥੪॥ ਮਹਾਂ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ ਜੁਗਿਨਿ ਹੈ ਆਇ ਹੋ ॥ ਕਛੁਕ ਮਨੁਛੁ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹਾਂ
 ਚਲਿ ਜਾਇ ਹੋ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਜੂ ਤੁਮ ਤਹ ਦਲੁ ਲੈ ਆਇਯੋ ॥ ਹੋ ਦੁਸਟਨ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਹਮੈ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੫॥
 ਬਦਿ ਤਾਸੋ ਸੰਕੇਤ ਬਹੁਰਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਜੁ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿ ਲੋਗਨ ਦਈ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ

ਕਾਲਿ ਮੈ ਜਾਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਏਕ ਰੈਨਿ ਜਗਿ ਬਹੁਰਿ ਸਦਨ ਉਠਿ ਆਇ ਹੋਂ ॥੬॥ ਕਛੁਕ ਮਨੁਛ ਲੈ ਸੰਗਿ ਜਾਤਿ
 ਤਿਤ ਕੋ ਭਈ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਭਵਨ ਜਗਤ ਰਜਨੀ ਗਈ ॥ ਪਜਾਰੀ ਕੋ ਆਗਮ ਰਾਜੈ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਭੋਰ
 ਹੋਨ ਨਹਿ ਦਈ ਜੋਰਿ ਦਲੁ ਆਇਯੋ ॥੭॥ ਜੋ ਜਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸੰਗ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਨ ਘਾਇਯੋ ॥ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਜੇ ਜੋਧਾ
 ਤਿਨੈ ਭਜਾਇਯੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਯੋ ਉਚਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਗਿ੍ਹ ਅਪੁਨੇ ਕੋ ਗਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥
 ਰਾਨੀ ਕੋ ਲੀਨੇ ਸੁਖਪਾਲ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਨੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਨਤ ਲੋਗ ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਹੁ
 ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ਕੀ ॥ ਹੋ ਚਿਤ ਅਪੁਨੇ ਕੇ ਬੀਚ ਦੁਆਏ ਦੇਤ ਭੀ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਾਲੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੪੬॥੨੯੪੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਖੈਰੀ ਨਾਮ ਬਲੋਚਨਿ ਰਹੈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸਵਤਿ ਸੰਮੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਫਤਹਖਾਨ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਭਾਰੋ ॥
 ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥੧॥ ਰੋਸ ਕਿਯੋ ਤਾਂ ਪੈ ਹਜਰਤਿ ਅਤਿ ॥ ਮੁਹਿੰਮ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕਰੀ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥
 ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਇ ਬਹੁਰਿ ਗਹਿ ਲੀਨੇ ॥ ਮੁਲਤਾਨ ਓਰ ਪਖਾਨੋ ਕੀਨੇ ॥੨॥ ਬੰਧਯੋ ਨਾਥ ਬਾਲਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥
 ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਬਾਲੋਚੀ ਸੈਨਾ ਸਭ ਜੋਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਰਿ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਤੋਰੀ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਘੇਰਿ ਸੈਦ ਖਾਂ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯਨ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ॥ ਕੈ ਹਮਰੋ ਪਤਿ ਛੋਰਿਯੈ ਕੈ ਲਰਿਯੈ ਸਮੁਹਾਇ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ ॥**
 ਸੈਦ ਖਾਨ ਐਸੇ ਬਚਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਜੋਰਿ ਦਲੁ ਪ੍ਰਬਲ ਸੁ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਹੈ ਗੈ ਪੈਦਲ ਬਹੁ
 ਬਿਧਿ ਦਏ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸੂਰ ਬੀਰ ਬਾਂਕਨ ਕੋ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿ ਕੈ ॥੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥** ਬੱਜੀ ਭੇਰ ਭਾਰੀ ਮਹਾਂ
 ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਬੰਧੇ ਬੀਰ ਬਾਨਾਨ ਬਾਂਕੇ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀਨ ਕੇ ਘਾਇ ਘਾਏ ॥ ਮਰੇ ਜੂਝਿ ਜਾਹਾਨ
 ਮਾਨੋ ਨ ਆਏ ॥੬॥ ਗਜੈ ਰਾਜ ਜੂਝੇ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਘੁਮੈ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ
 ਮੈਦਾਨ ਹੂਏ ॥ ਬਸੇ ਸੂਰਗ ਮੋ ਜਾਇ ਮਾਨੋ ਨ ਮੂਏ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਖੈਰੀ ਜਾਹਿੰ ਖੱਗ ਗਹਿ ਮਾਰੈ ॥ ਗਿਰੈ
 ਭੂਮਿ ਨ ਰਤੀਕ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਸੰਮੀ ਨਿਰਖਿ ਜਾਹਿ ਸਰ ਛੋਰੈ ॥ ਏਕੈ ਬਾਨ ਮੂੰਡ ਅਰਿ ਤੋਰੈ ॥੮॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਖੱਗ
 ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਝਰੇ ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਗਿਰੇ ਛਿਤ ਤਾਜਨ ਕੇ ॥ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਹੂੰ ਬਰਛੀ ਕਤਹੂੰ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਕਟੇ ਬਰ

ਬਾਜਨ ਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਪਰੈਂ ਕਹੂੰ ਚੀਰ ਦਿਪੈਂ ਕਹੂੰ ਸੁੰਡ ਗਿਰੇ ਗਜਰਾਜਨ ਕੇ ॥ ਅਤਿ ਮਾਰਿ ਪਰੀ ਨ ਸੰਭਾਰਿ
 ਰਹੀ ਸਭ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਸੁਤ ਰਾਜਨ ਕੇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੇਤੇ ਬਿਕਟ ਸੁਭਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਕਰੀ ਹਨੇ
 ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਦਲ ਪੈਦਲ ਕੇਤੇ ਰਨ ਘਾਏ ॥ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਲੈ ਪ੍ਰਾਨ ਪਰਾਏ ॥੧੦॥ ਖੈਰੀ ਸੰਮੀ ਜਾਤ ਭਈ
 ਤਹਾਂ ॥ ਠਾਢੇ ਸੈਦ ਖਾਨ ਬੋ ਜਹਾਂ ॥ ਨਿਜੁ ਹਬਿਯਹਿ ਜੰਜੀਰਹਿ ਡਾਰੈ ॥ ਤਹੀ ਜਾਇ ਝਾਰੀ ਤਰਵਾਰੈ ॥੧੧॥
 ਖੁਨਸਿ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੀ ਕਰ ਕੌ ਕਟਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਖਾਨ ਕੌ ਤੇਗ ਚਲਾਈ ॥
 ਗ੍ਰੀਵਾ ਬਚੀ ਨਾਕ ਪਰ ਆਈ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਟਕਿ ਨਾਕ ਮੈ ਅਸਿ ਰਹਯੋ ਗਯੋ ਹਾਥ ਤੇ ਛੂਟਿ ॥ ਭੁਜਾ
 ਅੰਬਾਰੀ ਸੌ ਬਜੀ ਰਹੀ ਬੰਗੁਰਿਯੈ ਟੂਟਿ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਸੰਮੀ ਸੈਹਥੀ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਸਤ੍ਰੁ ਕੇ ਉਰ
 ਮੈ ਮਾਰੀ ॥ ਬਰਛਾ ਭਏ ਪਰੋਇ ਉਤਾਰਯੋ ॥ ਸਭਨ ਦਿਖਾਇ ਭੂਮ ਪਰ ਮਾਰਯੋ ॥੧੪॥ ਬੰਗੁਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਸੈਦ ਖਾਂ ਬਖਾਨੀ ॥ ਇਨਕੇ ਪੇਟ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜੋ ਹੈ ਹੈ ॥ ਬਾਤਨ ਜੀਤਿ ਲੰਕ ਗੜ੍ਹ ਲੈ ਹੈ
 ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੀਰ ਫੌਜ ਗਜ ਫਾਂਧਿਕੈ ਆਨਿ ਕਿਯੋ ਮੁਹਿ ਘਾਇ ॥ ਇਨ ਕੌ ਇਹੈ ਇਨਾਮੁ ਹੈ ਭਰਤਾ ਦੇਹੁ
 ਮਿਲਾਇ ॥੧੬॥ ਐਸ ਖੱਗ ਸਿਰ ਝਾਰਿ ਕੈ ਬਡੇ ਪਖਰਿਯਨ ਘਾਇ ॥ ਸੈਨ ਸਕਲ ਅਵਗਾਹਿ ਕੈ ਨਿਜੁ ਪਤਿ
 ਲਯੋ ਛਿਨਾਇ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਖੇਦਿ ਖੇਤ ਤੇ ਖਾਨ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਨਿਜੁ ਭਰਤਹਿ
 ਛੁਰਵਾਇ ਲਖਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਬੱਜੀ ਬਧਾਈ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸੈਤਾਲੀਸਵੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪੭॥੨੯੫੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਕਨੋਜ ਕੰਚਨੀ ਰਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾਂਕੌ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਦੁਰਗ ਦੱਤ ਰਾਜਾ ਬਸਿ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨਿਨ
 ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੧॥ ਰਾਨਿਨ ਬੈਠਿ ਮੰਤ੍ਰ ਯੋ ਕਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕਰ ਹਮਰੇ ਤੇ ਗਯੋ ॥ ਸੋਊ ਜਤਨ ਆਜੁ
 ਮਿਲਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾਤੇ ਯਾ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੌ ਮਰਿਯੈ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਕੌ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥
 ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੌ ਕਿਯ ਪ੍ਰੀਤੁਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾਸੌ ਯੋ ਬੈਨ ਕਹੇ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੋਰ ਕਾਰਜਹਿ ਕਰੇ ਹਿਤੁ
 ਮੁਹਿ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥੩॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਤ ਧਨ ਯਾ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੌ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਵ ਦੇਖਤ ਹਿਤ ਯਾ ਸੌ ਕੀਜਿਯੈ ॥

ਜਬ ਰਾਜਾ ਸੌ ਯਾ ਕੌ ਨੇਹੁ ਤੁਰਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨੇ ਧਾਮ ਬੋਲਿ ਇਹ ਘਾਇਯੈ ॥੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਦਰਬੁ
 ਬੇਸ੍ਰਾ ਕਹ ਦਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਤਾਕੌ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਨੋ ਸਦਨ
 ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੌਨ ਸਭਾ ਮੈ ਬੈਠਯੋ ਸੋਊ ਆਇ ਕੈ ॥੫॥ ਬਿਸਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਸਾਰਤੈਂ ਕਰੀ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥ ਯਾ ਮੂਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਕੌ ਨਹਿ ਦੇਸੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਯਾਸੌ ਨੇਹੁ ਬਢਾਇ
 ਨ ਯਾਕੌ ਕੀਜਿਯੈ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਸਕਲ ਭੇਦ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਬਤਾਈ ॥
 ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਦੇਸੀ ਉਹਿ ਦਈ ॥ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਾ ਇਹ ਭਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੁਹਿ ਦੇਖਤ ਇਨ ਉਹਿ
 ਦਈ ਦੇਸੀ ਸੁਨੁ ਮਹਾਰਾਜ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਯਾ ਭਏ ਹਿਤ ਕੀਨੋ ਕਿਹੌ ਕਾਜ ॥੮॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਤੁਮ ਕੌ ਭਾਵਈ
 ਤਜਾਗ ਕਰਯੋ ਤੈਂ ਮੋਹਿ ॥ ਔਰ ਪੁਰਖੁ ਤਾਕੌ ਰੁਚੈ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਤੋਹਿ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੌ ਇਨਕੇ ਰਾਖੇ ਪਤਿ
 ਪੈਯੈ ॥ ਤੌ ਬਰਾਂਗਿਨਿਨ ਕਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਲਯੈਯੈ ॥ ਟਟੂਅਹਿ ਚੜਿ ਜੀਤੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਕੌ ਖਰਚੈ ਤਾਜੀ ਪੈ ਦਾਮਾ
 ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਨ ਬੇਸ੍ਰਾਨਿ ਕੌ ਲਾਜ ਨਹਿ ਨਹਿ ਜਾਨਤ ਰਸ ਰੀਤਿ ॥ ਰਾਵ ਛੋਰਿ ਰੰਕਹਿ ਭਜਹਿ ਪੈਸਨ
 ਕੀ ਪਰਤੀਤ ॥੧੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤੁਮ ਸੇਤੀ ਬਾਹਰ ਕੌ ਨੇਹ ਜਤਾਵਈ ॥ ਨਿਜੁ ਹਿਤ ਵਾਕੇ ਸੰਗ ਟਕਾ ਜੌ
 ਲਜਾਵਈ ॥ ਔਰ ਸਦਨ ਮੌ ਜਾਤ ਜੁ ਯਾਹਿ ਬਤਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਰਾਜਾ ਜੁ ਇਹੌ ਕਹੌ ਲੀਕ ਲਗਾਇਯੈ
 ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਤ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਭਏ ਐਸ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥ ਮਨੁਛ ਪਠੈ ਉਤ ਜਾਰ ਕੌ ਬੇਸ੍ਰਾ ਲਈ
 ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਬੇਸ੍ਰਾ ਤਾਂ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਆਨਿ ਸਖੀ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ
 ਕੌ ਲੈ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਧ੍ਰਿਗ ਚਿਤ ਆਪਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੈ ਜਾਕੌ ਧਨੁ ਅਮਿਤ
 ਦੈ ਕਰੀ ਆਪਨੀ ਯਾਰ ॥ ਤਿਨ ਪੈਸਨ ਹਿਤ ਤਜਾਗ ਮੁਹਿ ਅਨਤੈ ਕਿਯੋ ਪਯਾਰ ॥੧੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬੇਸ੍ਰਾ
 ਬਾਹਰ ਆਈ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਰਾਵ ਲਰਿਕਵਾ ਦਏ ਬਹੁਤ ਚਿਮਟਾਇ ਕੈ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਮਰਿ ਗਈ ਤਵਨ
 ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਕੈਸੁ ਪੇਸਨੀ ਰਾਨੀ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਯੋ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਤਾਲੀਸਵੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪੮॥੨੯੭੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

{੧੦੨੫}

{੧੦੨੫}

ਚੌਪਈ ॥ ਪਰਬਤ ਸਿੰਘ ਪੋਸਤੀ ਰਹੈ ॥ ਪਾਂਚਿਸਤ੍ਰੀ ਜਾਂਕੇ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਪੋਸਤ ਪਿਯਤ ਕਬਹੂੰ ਨ ਆਘਾਵੈ ॥
 ਤਾ ਕੋ ਕਵਨ ਮੋਲ ਲੈ ਪਜਾਵੈ ॥੧॥ ਇਕ ਦਿਨ ਟੂਟਿ ਅਮਲ ਤਿਹੱ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖੀ ਤਬ ਹੀ ਸੋ ਭਯੋ ॥
 ਤਬ ਪਾਂਚੋ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸੁਨਿ ਪਯੋ ॥ ਖੋਜਿ ਰਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕਛੂ ਨ ਲਹਯੋ ॥੨॥ ਤਬ ਪਾਂਚੋ ਮਿਲਿ ਮਤੋ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥
 ਉਪਰ ਖਾਟ ਦੁਖਿਤ ਸੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਗਾਡਨ ਲੈ ਚਲੈ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ ਯਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੩॥
ਅੜਿਲ ॥ ਡੰਡ ਕਾਰ ਕੇ ਬੀਚ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਵੈ ਗਈ ॥ ਮਾਰਗ ਮਹਿ ਗਡਹਾ ਗਹਿਰੋ ਨਿਰਖਤ ਭਈ ॥ ਆਵਤ
 ਲਖੇ ਬਟਉਆ ਧਨ ਲੀਨਿ ਘਨੋ ॥ ਹੋ ਕਹਯੋ ਹਮਾਰੋ ਸੌਦੋ ਅਬ ਆਛੇ ਬਨੋ ॥੪॥ ਸੁਨਿਹੋ ਬੀਰ ਬਟਾਉ ਬਾਤ
 ਬਲੋਚ ਸਬ ॥ ਪਿਯ ਗਾਡਨ ਕੇ ਹੇਤ ਇਹਾਂ ਆਈ ਹਮ ਸਬ ਅਬ ॥ ਯਾਕੋ ਆਨਿ ਜਨਾਜੋ ਅਬੈ ਸਵਾਰਿਯੈ ॥
 ਹੋ ਹਮਰੇ ਗੁਨ ਔਗੁਨ ਨਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥੫॥ ਉਸਟਨ ਤੇ ਸਭ ਉੱਤਰਿ ਬਲੋਚ ਤਹਾਂ ਗਏ ॥ ਨੀਤ ਖੈਰ ਕੀ
 ਫਾਤਯਾ ਦੇਤ ਉਹਾਂ ਭਏ ॥ ਤਾਂਕੋ ਪਰੇ ਸੁਮਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੀ ਜਯੋ ਨਿਰਖਿ ॥ ਹੋ ਨਿਕਟ ਇਸਥਿਤਹ ਭਏ ਗੜ੍ਹਾ
 ਕੋ ਗੋਰ ਲਖਿ ॥੬॥ ਲੀਨੀ ਖਾਟ ਉਠਾਇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਿਹੱ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸਕਯੋ ਨ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਪਹਿਚਾਨਿ
 ਕੈ ॥ ਜਬ ਤਾਂ ਪੈ ਸਬਹੀ ਇਸਥਿਤ ਭੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸਿਯਨ ਗਡਹੇ ਦਏ ਗਿਰਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਏਕ
 ਗਾਂਵ ਤੇ ਦੌਰਿ ਆਛੂ ਲਜਾਵਤਿ ਭਈ ॥ ਏਕ ਪੁਕਾਰਤ ਉਚ ਚਲੀ ਕੋਸਕ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਲਜਾਇ ਸੁ
 ਉਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਹਿ ਫਾਂਸਿਨ ਪਤਿ ਹਨੇ ਦਏ ਦਿਖਰਾਇ ਕੈ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪੰਚ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਨ ਜੁਤ
 ਆਈ ॥ ਧਨਵੰਤੀ ਅਤਿ ਠਗਨ ਤਕਾਈ ॥ ਪੰਚਨ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਗਹਿ ਡਾਰੀ ॥ ਹਮ ਪਾਂਚੋ ਰਹਿ ਗਈ ਬਿਚਾਰੀ
 ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਤਿ ਮਾਰੇ ਫਾਂਸਿਨ ਠਗਨ ਸਾਥੀ ਰਹਯੋ ਨ ਕੋਇ ॥ ਹਮ ਬਨ ਮੈ ਏਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਦੈਵ ਕਹਾ
 ਗਤਿ ਹੋਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਤਹੱ ਆਏ ॥ ਰਨ ਸਿੰਗੇ ਰਨ ਨਾਦ ਬਜਾਏ ॥ ਕੋਪ ਠਾਨ ਯੋ
 ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਹਮ ਸਾਥੀ ਇਹ ਠਾਂਉ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਾਰਿ ਉਂਟ ਮੁਹਰਨ ਭਰੇ ਆਠ ਰੁਪੈਯਨ
 ਸਾਬ ॥ ਪਤਿ ਮੂਏ ਏਉ ਗਏ ਤੋ ਹਮ ਭਈ ਅਨਾਥ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥
 ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਛੂ ਜਿਨਿ ਸੋਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਹਮ ਕੋ ਫਾਰਖਤੀ ਲਿਖ ਦੀਜੈ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਉਂਟ ਆਪਨੇ ਲੀਜੈ ॥੧੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੀਨਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰੀ ਕੌਡੀ ਗਨੀ ਕੁ ਪਾਇ ॥ ਸਬ ਹੀ ਦੀਯੋ ਬਹੋਰਿ ਧਨੁ ਧੰਨਜ ਕਾਜਿਨ ਕੇ
 ਰਾਇ ॥੧੪॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨੋ ਪਤਿਹ ਬਚਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਹੀਏ ਹਰਖ
 ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਚਾਸਵੌ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੪੯॥੨੯੯੯॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਨਗੋਰੇ ਰਹੈ ॥ ਗਰਬਵਤੀ ਤਾਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਪੂਤ ਰਾਵ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਚਿੰਤਾ
 ਇਹੈ ਤਾਂਹਿ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੧॥ ਗਰਭਵਤੀ ਆਪਹਿ ਠਹਿਰਾਯੋ ॥ ਪੂਤ ਆਨ ਕੇ ਆਨਿ ਜਿਵਾਯੋ ॥ ਸਭ ਕੋਊ
 ਪੂਤ ਰਾਵ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਜਾਨੈ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦੋਇ ਪੁਤ੍ਰ ਜਬ ਤਾਹਿ ਬਿਧਾਤੈ ਪੁਨ ਦਏ ॥
 ਰੂਪਵੰਤ ਸੁਭ ਸੀਲ ਜੱਤ ਬ੍ਰਤ ਹੋਤ ਭੇ ॥ ਤਬ ਉਨ ਦੁਹੰ ਪਾਲਕਨ ਲੈ ਕੈ ਬਿਖੁ ਦਈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਪੂਤਨ ਕਹ ਰਾਜ
 ਪਕਾਵਤ ਤਹ ਭਈ ॥੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਰੋਦਨ ਕਿਯੋ ਪੁਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਾ ਤਿਨ ਕੀ ਓਰ ਸਿਰੋ ਕਚੁਪਾਰਿ
 ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥਉਂ ਆਏ ਕਹਯੋ ਨ ਸੋਕ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਅਕਥ ਕਥਾ ਕੀ ਕਥਾ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਧੀਰ ਧਰਿ ॥੪॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਯਤ ਤਿਹਾਰੇ ਪੂਤ ਦੋ ਸਦਾ ਰਹੈ ਜਗ ਮਾਂਹਿ ॥ ਉਨ ਕੋ ਸੋਕ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ਜਿਯਤ ਅਜੋ ਤਵ ਨਾਹਿ
 ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਯਹੈ ਆਇ ਪਰਬੋਧ ਜਤਾਵੈ ॥ ਜਿਯੋ ਚਾਰਿ ਜੁਗ ਪੂਤ
 ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਦੋਊਅਨ ਕੋ ਨਹਿ ਸੋਕ ਬਿਚਾਰੇ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਇਕ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੦॥੨੯੯੯੫॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੁਪਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਰਾਜੋਰੀ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਸੌਦਾ ਸੀਲ ਸੁ ਤਾਹਿ ਅਤਿ ਰੋਹ ਤਵਨ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗੁਮਾਨ ਮਤੀ ਤਿਹ ਜਨਿਯਤ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਪਤਿ ਕੇ ਸੰਗ ਨੇਹ
 ਤਿਹ ਭਾਰੋ ॥ ਵਾਕੋ ਰਹਤ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ॥੨॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਰਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰੈ ॥ ਹੋ ਨਹਿ ਤੁਮੈਂ ਛੋਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਿ ਹੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਕੇ ਚਰਨਨ ਗਹਿ ਹੋ ॥੩॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਰਨ ਬਨਿ
 ਕਹੁੰ ਆਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੈ ਹੂੰ ਖੜਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ਬੈਰਿਨ ਜੀਤਿ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ

॥੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਜੁੱਧ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਨਿ ਆਯੋ ॥ ਚੜਿ ਗੈ ਪੈ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਾਤਹਿ ਪਰਯੋ ਭੇਰ ਰਨ ਭਾਰੀ ॥ ਨਾਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥੫॥ ਅੜਿਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਨ ਸੁਭਟ ਸੰਘਾਰੇ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਥ ਬਾਜ ਬਿਦਾਰੇ ਸਰ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸੂਰ ਪਰੇ ਅਰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੬॥ ਪਠੈ ਪਖਰਿਯਨ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਮੈ ਜਗਯੋ ॥ ਸਜੇ ਸੰਜੋਅਨ ਸੈਨ ਦੁਹੁੰ ਦਿਸਿ ਉਮਗਯੋ ॥ ਬੱਜੇ ਜੁੜਉਆ ਨਾਦ ਪਰੇ ਅਰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਜੁੜੇ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟਿ ਕਟਿ ਕਟਿ ਕੈ ਭੂ ਪਰੈ ॥ ਖੰਡਿ ਖੰਡਿ ਕਿਤੇ ਅਖੰਡਿਯਨ ਖਹਿ ਖੱਗਨ ਮਰੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਗਿਰੈ ਨ ਮੋਰੈ ਨੈਕੁ ਮਨੁ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਸੋ ਕਿਯੋ ਬਿਧਾਤੈ ਬਹੁਰਿ ਜਨੁ ॥੮॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਰਾਵ ਜੂ ਰਿਸਿ ਭਰੈ ॥ ਦੋਉ ਕੈਬਰ ਕਠਿਨ ਕਮਾਨਨ ਕਰ ਧਰੈ ॥ ਦਛਿਨ ਬਿਸਿਖ ਦਿਖਾਇ ਬਾਮ ਅਰ ਮਾਰ ਹੀ ॥ ਹੋ ਏਕ ਘਾਇਕੈ ਸੰਗ ਚੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰ ਹੀ ॥੯॥ ਜਨੁਕ ਜੇਠ ਕੇ ਮਾਸ ਅਦਿਤ ਅਧ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਕਰਾਰਨ ਛੋਰਿ ਨੀਰ ਨਾਯਕ ਹੜ੍ਹਯੋ ॥ ਬੱਜੁ ਬਿਸਿਖ ਅਸਿ ਹਨਯੋ ਸੁ ਸੈਨ ਉਚਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਜਬੈ ਬਿਸੁਨ ਲਛਮੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਰਿਸਾਇਯੋ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਜਾਂ ਤਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਤਛਿਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੈ ਪਰਈ ਸੂਰ ਸੁ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥ ਫੂਲ ਦਏ ਬਰਖਾਇ ਗਗਨ ਤੇ ਦੇਵਤਨ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰਨ ਹੇਰਿ ਉਚਾਰੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਿ ॥੧੧॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਲਰਯੋ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬਹੀ ਲਗੀ ਤੁਫੰਗ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਗਿਰਯੋ ਅੰਬਾਰੀ ਮੱਧਜ ਮੂਰਛਨਾ ਹੋਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯੋ ਉਚਾਇ ਨਾਥ ਦੁਹੁੰ ਭੁਜਨ ਭਰਿ ॥੧੨॥ ਤਵਨ ਅੰਬਾਰੀ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਾਂਧਤ ਭਈ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਕਰਹਿ ਉਚਾਇ ਇਸਾਰਤਿ ਦਲ ਦਈ ॥ ਜਿਯਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਖਿ ਸੁਭਟ ਸਭੈ ਧਾਵਤ ਭਏ ॥ ਹੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਿਚਿੱਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕਰਤ ਭੇ ॥੧੩॥ ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਕਰਿ ਦਾਂਤ ਸੂਰਮਾ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਪਰੇ ਤਉ ਪਗੁ ਨਾ ਟਰੇ ॥ ਤੌਨ ਸੈਨ ਸੰਗ ਰਾਜਾ ਲੀਨਿ ਘਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜੀਤ ਨਗਾਰੇ ਬਜੇ ਅਧਿਕ ਹਰਿਖਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨਿਜੁ ਕਰਨ ਬੈਰਿਯਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਨਿਜੁਸੁਤ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਸੁ ਘਰੀ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਬਡੋ ਅਡੰਬਰ ਆਪੁ ਜਰਨ ਚਲੀ ॥ ਹੋ ਤਬੈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ਤਾਹਿ ਭਈ ਭਲੀ ॥੧੫॥ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁ ਜੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਧਿਕ ਤੁਮ

ਪਰ ਕਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੇ ਹੇਤੁ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਤੈਂ ਲਰੀ ॥ ਤਾਂਤੇ ਅਪਨੋ ਭਰਤਾ ਲੇਹੁ ਜਿਯਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਕੋ ਕਰੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਨਾਥ ਹਨਿ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ਪਤਿਹਿ ਜਿਯਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਕਰਯੋ ਨਾਥ ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੧॥੩੦੧੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚਿੱਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੈਸੋ ਤ੍ਰਿਯ ਇਨ ਰਨ ਕਿਯੋ ਤੈਸੋ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਪਾਛੇ ਭਯੋ ਨ ਅਬ ਸੁਨਯੋ ਆਗੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਹੋਇ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬਿਸੁਨ ਸਾਥ ਜੰਭਾਸੁਰ ਲਰਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਲਛਿਮੀ ਹਰਯੋ ॥੨॥ ਤਾਤੇ ਹੋਤ ਇੰਦ੍ਰ ਭੈ ਭੀਤਯੋ ॥ ਚੌਦਹ ਭਵਨ ਨ ਰਹਤ ਨਿਚੀਤਯੋ ॥ ਸੋਊ ਅਸੁਰ ਇਹੱ ਪਰ ਚੜਿ ਆਯੋ ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਹਰਿ ਸਾਥ ਮਚਾਯੋ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਸੋ ਰਨ ਇੰਦ੍ਰ ਮਚਾਇਯੋ ॥ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰ ਬਕਿ ਰਹੇ ਨ ਕਛੂ ਬਸਾਇਯੋ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਹੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬਿਰਾਜੇ ਤਾਹਿ ਰਨ ॥ ਹੋ ਜਨੁ ਅਲਿਕਿਸ ਕੇ ਬਾਗ ਬਿਰਾਜੈ ਮਾਲਿ ਜਨ ॥੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਲਏ ਬੀਰ ਧੀਰੇ ਮਹਾਂ ਕੋਪਿ ਦੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੂਕੇ ॥ ਉਤੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਇਤੇ ਦੇਵ ਰੂਰੇ ॥ ਹਟੇ ਨਾ ਹਠੀਲੇ ਮਹਾ ਰੋਸ ਪੂਰੇ ॥੫॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਆਨੇਕ ਬਾਜੇ ॥ ਬਯੇ ਬੀਰ ਬਾਨੇ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਗਾੜੇ ਪਰੀ ਮਾਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਹੈਂ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਿ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੬॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਬਲੀ ਦੈਤ ਧਾਏ ॥ ਹਠਿਨ ਕੋਪ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈ ਚਲਾਏ ॥ ਬੰਧੇ ਕੋਚ ਕਾਤੀ ਜਬੈ ਜੰਭ ਗੱਜਯੋ ॥ ਤਬੈ ਛਾਡਿ ਕੈ ਖੇਤ ਦੇਵੇਸ ਭੱਜਯੋ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭਾਜਤ ਇੰਦ੍ਰ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਲਏ ਲਛਿਮੀ ਹਰਿ ਬਿਰ ਜਹਾਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਹੈ ਦੁਖਿਤ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯਤ ਨਾਥ ਹਮ ਹਾਰੇ ॥੮॥ ਜਗਪਤਿ ਸੂਲ ਕੋਪ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਲਛਿਮਿ ਕੁਅਰਿ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਸਨੱਧਿ ਬਿਰਾਜਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਗਾਜਤ ਬੀਰ ਜੰਭ ਬਹੁ ਜਹਾਂ ॥੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬੀਸ ਬਾਨ ਬਿਸੁਨਾਥ ਚਲਾਏ ਕੋਪ ਕਰਿ ॥ ਲਗੇ ਜੰਭ ਕੇ ਦੇਹ ਗਏ ਉਹਿ ਘਾਨਿ ਕਰਿ ॥ ਭਰੇ ਸੋਨ ਬਿਸਿਖੋਤਮ ਅਧਿਕ ਬਿਰਾਜ ਹੀਂ ॥ ਹੋ ਜਿਨਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਤੱਛ ਜਾ ਲਾਜ ਹੀ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਲਛਿਮ ਕੁਅਰਿ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਹੁ ਬਿਸਨ ਜੂ ਬੈਨ ॥

ਯਾਕੋ ਹੋਹੁ ਜੀਤਿ ਕੈ ਪਠਉ ਜਮ ਕੇ ਐਨ ॥੧੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਿਸਨ ਠਾਢ ਕੈ ਲਛਮਿ ਕੁਅਰਿ ਕਰ ਧਨੁਖ
ਲਿਯ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਅਯੋਧਨ ਤਾਸੋ ਐਸ ਕਿਯ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਦਿਖਰਾਇ ਮੋਹਿ ਅਰਿ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਬਹੁ
ਘਾਇਨ ਕੇ ਸੰਗ ਤਾਂਹਿ ਘਾਯਲ ਕਿਯੋ ॥੧੨॥ ਮਿਸਹੀ ਕਹਯੋ ਨ ਹਨੁ ਰੇ ਹਰਿ ਇਹ ਮਾਰ ਹੈ ॥ ਬਹੁਤ ਜੁੱਧ
ਕਰਿ ਯਾਸੋ ਬਹੁਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਹੈ ॥ ਜਬ ਪਾਛੇ ਕੀ ਓਰ ਸੁ ਸੱਤ੍ਰੁ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਦਯੋ ਸੁਦਰਸਨ ਛਾਡ ਮੂੰਡਿ
ਕਟ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲਛਮਿ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਜੰਭ ਸੋ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ॥ ਮਾਰਿ ਸੁਦਰਸਨ ਸੋ ਲਯੋ
ਸੁਖਿਤ ਕੀਏ ਹਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿੱਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਵਨੌ
ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੨॥੩੦੨੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਅਬਲਾ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਅਟਕੀ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤ ਪਰ ਰਹੈ ॥ ਬਾਹੁ ਸਿੰਘ ਜਿਹ ਜਗਤ ਬਖਾਨੈ ॥
ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਆਨਿ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੇਰਿ ਛਕਿ ਰਹੀ ॥ ਕੇਲ ਕਰੈ ਮੋਸੋ ਚਿਤ ਚਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ
ਭਾਂਤਿ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਏ ॥ ਕੈਸੇਹੁ ਰਾਵ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥੨॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ਸਦਨ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ
ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਚਿੱਤ ਮੈ ਆਵੈ ॥ ਚਕਿ ਚਕਿ ਉਠੈ ਨੀਂਦ ਨਹਿ ਪਰੈ ॥ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
ਵੈ ਸਮ੍ਰਥ ਅਸਮ੍ਰਥ ਮੈ ਵੈ ਸਨਾਥ ਮੈ ਅਨਾਥ ॥ ਜਤਨ ਕਵਨ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ਆਵੈ ਜਾਤੇ ਹਾਥ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
ਕਾਂਸੀ ਬਿਖੈ ਕਰਵਤਹਿ ਲੈਹੋ ॥ ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਅਪਨੋ ਜਿਯ ਦੈਹੋ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੋ ਪਾਉ ॥ ਬਾਰ ਅਨੇਕ
ਬਜਾਰ ਬਿਕਾਉ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾਂ ਕਰੋ ਕੈਸੇ ਬਚੋ ਲਗੀ ਬਿਰਹ ਕੀ ਭਾਹ ॥ ਰੁਚਿ ਉਨ ਕੀ ਹਮ ਕੋ ਘਨੀ
ਹਮਰੀ ਉਨੈ ਨ ਚਾਹ ॥੬॥ ਨਾਜਮਤੀ ਤਬ ਆਪਨੀ ਲੀਨੀ ਸਖੀ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਾਹੁ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਭਏ ਕਹੋ ਸੰਦੇਸੋ
ਜਾਇ ॥੭॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਾਕੋ ਸਖੀ ਤਹਾ ਪਹੁੰਚੀ ਆਇ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਜੈਸੇ ਕਹਯੋ ਤਯੋ ਤਿਨ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ
॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮੈ ਛਬਿ ਤੁਮਰੀ ਨਿਰਖ ਨਾਥ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥ ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੁਡਿ ਸਿਰ ਲੋ ਗਈ ॥
ਏਕ ਬਾਰ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹਮਾਰੇ ਆਇਯੈ ॥ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਹਮ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇਯੈ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ
ਚੇਰੀ ਅਸ ਜਾਇ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਯੋ ਹਿਯੇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸੋਊ ਬਾਤ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹਿਜੈ ॥ ਜਾਤੇ ਆਪ

ਧਰਮ ਜੁਤ ਰਹਿਜੈ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦੋਇ ਸਤ੍ਰੁ ਹਮਰਿਨ ਤੇ ਏਕ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥ ਬਿਨਾ ਘਾਇ ਕੇ ਕਿਯੇ ਦੂਸਰੇ
 ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਤੁਮ ਕੇ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਤੁਮ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹੋਂ ॥੧੧॥
 ਜਾਇ ਸਹਚਰੀ ਕਹਯੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਵ ਕੀ ਬਧੀ ਉਠੀ ਮਰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਹੈ ਕੈ ਬਾਜ ਅਰੂੜ
 ਭੇਖ ਨਰ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਅਰਿ ਪੈ ਗਈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੧੨॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਜੂ ਮੋਕੋ ਚਾਕਰ ਰਾਖਿਯੈ ॥
 ਤਹ ਕੋ ਕਰੋਂ ਮੁਹਿੰਮ ਜਹਾਂ ਕੋ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਤ ਲੋ ਲਰੋਂ ਨ ਰਨ ਤੇ ਹਾਰਿ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਅਰਿ ਮਾਰੈ ਖੇਤ
 ਨ ਬਾਜੀ ਟਾਰਿ ਹੋਂ ॥੧੩॥ ਤਾਕੋ ਸੂਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਾਕਰ ਕਿਯੋ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਕਾਢਿ ਖਜਾਨੋ ਤਾਕੋ ਬਹੁ
 ਦਿਯੋ ॥ ਦੂਜੇ ਰਾਵ ਬੁਲਾਇ ਸੁ ਬੀਰ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਾਹੁ ਸਿੰਘ ਪੈ ਚੜ੍ਹਯੋ ਮਹਾਂ ਰਿਸਿ ਖਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥
ਚੌਪਈ ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸਭ ਬੀਰਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯੈ ॥
 ਸਭ ਕੇ ਸਰ ਪਰ ਨਾਮ ਡਰੈਯੈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਗਾੜ੍ਹੋ ਰਨ ਪਰੋਂਗੋ ਬਹੈਂ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰਿ ॥ ਬਿਨਾ ਨਾਮ
 ਸਰ ਪੈ ਲਿਖੈ ਸਕਿ ਹੈ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਜਬ ਐਸ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਸੱਤਯ ਸੱਤਯ ਰਾਜੈ
 ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥ ਸਭਨ ਸਰਨ ਪਰ ਨਾਮ ਲਿਖਾਏ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਰ ਪਰ
 ਨਾਮ ਲਿਖਾਇ ਕੈ ਰਨ ਕਹ ਚੜ੍ਹੇ ਰਿਸਾਇ ॥ ਜਾਕੋ ਸਰ ਜਿੰਹ ਲਾਗਿ ਹੈ ਸੋ ਭਟ ਚੀਨ੍ਹਿ ਜਾਇ ॥੧੮॥ ਜੁੱਧ ਜਬੈ
 ਗਾੜ੍ਹੋ ਪਰਯੋ ਘਾਤ ਬਾਲ ਤਿਨ ਪਾਇ ॥ ਉਹਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਬਾਨ ਲੈ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਹਨਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਲਾਗਤ ਬਾਨ ਰਾਵ ਰਿਸਿ ਭਯੋ ॥ ਸਰ ਪਰ ਨਾਮ ਲਿਖਯੋ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਇਨ ਹਨਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਊ ਮਾਰਯੋ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਆਪਹੁੰ ਸੂਰਗ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਾਜਮਤੀ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋਂ ਦੁਹੁੰ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ
 ਹੈ ਬਾਰੀ ਰਾਵ ਸੋਂ ਆਨਿ ਦਈ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮੈ ਤੁਮਰੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥ ਦੋਨੋ ਸਤ੍ਰੁ ਤਿਹਾਰੇ
 ਮਾਰੇ ॥ ਅਬ ਮੋਕੋ ਤੁਮ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਬ ਕਮਾਵੋ ॥੨੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਾਕੋ
 ਤੁਰਤ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾਸੋਂ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੨੩॥ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਜੁ ਕਰ
 ਹਨਯੋ ਤਾਂਤੇ ਦੁਤਿਯ ਹਨਾਇ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ਨਾਜਮਤੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਾਜਮਤੀ

ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਘਰ ਰਾਖੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਨੀ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕਰਿ ਸਾਖੀ ॥ ਰਾਂਕ ਹੁਤੀ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੁ
 ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤ੍ਰਿਪਨੌ ਚਰਿਤ੍ਰੁ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੩॥੩੦੫੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਜਾਲ ਕੋਟ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਦਰਪਕਲਾ ਇਕ ਬਾਮ ॥ ਤਰੁਨ ਦੇਹ ਤਾਕੋ ਰਹੈ ਅਧਿਕ ਸਤਾਵਤ ਕਾਮ ॥੧॥
 ਬਾਨੀਰਾਇ ਤਹਾਂ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਧ ਨੈ ਕਿਯੋ ਸਪੂਤ ॥੨॥ ਦਰਪਕਲਾ
 ਇਕ ਸਾਹ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਰਹੈ ਅਪਾਰ ॥ ਹਿਯੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ਸਾਹ ਕੇ ਸੁਤ ਸੌ ਰਮੋ ਸੁਧਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬੋਲਿ
 ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਦਿਵਸ ਭਏ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਤ ਪਠਾਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਪੁਨਿ
 ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ ॥੪॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੁਨਿ ਮੈ ਭਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਦਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਕਹੂੰ ਬਜਾਹ
 ਕਰਿ ਆਨੀ ॥ ਤਿਨ ਪਰ ਨਾਰਿ ਐਸ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਖਾਂਸੀ ਅਰੁ ਖੁਰਕ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥
 ਖੂਨ ਖੈਰ ਮਦਪਾਨ ਸੁ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਕਸ ਕੋਊ ਕਰਈ ਸਾਤ ਛਪਾਏ ਛਪਤ ਨਹਿ ॥ ਹੋ ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਗਟ ਨਿਦਾਨ
 ਸੁ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਹਿ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦਰਪਕਲਾ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਕੇ ਉਪਰ ਰਹੀ ਬਿਕਾਇ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾਸੌ
 ਰਮੈਂ ਸਭਹਿਨ ਸੁਨੀ ਬਨਾਇ ॥੭॥ ਦਰਪਕਲਾ ਜਬ ਸਾਹੁ ਕੋ ਲੀਨਿ ਪੂਤ ਬੁਲਾਇ ॥ ਆਨਿ ਪਜਾਦਨ ਗਹਿ ਲਿਯੋ
 ਰਹਯੋ ਨ ਕਛੁ ਉਪਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਦਰਪਕਲਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਮੀਤ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥
 ਸੋਨਾ ਬੋਵਤ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਨੈਨ ਨੀਚ ਕਰਿ ਰਹਿਯਹੁ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਬਾਂਧ ਤਾਂਹਿ ਲੈ ਗਏ ॥
 ਤੇ ਵੈ ਬੈਨ ਬਖਾਨਤ ਭਏ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮੈ ਤੁਮੈਂ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਕਹੋ ਕਹਾ ਤਬ ਪਾਊਂ ॥੧੦॥ ਜਾ ਪੈ
 ਬੈਠੇ ਮੁਹਿ ਗਹਿ ਆਨੋ ॥ ਉਨ ਮੋ ਸੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਜੌ ਮੈ ਕੰਚਨ ਬੀਜਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਤਬ ਮੈ ਕਹੋ
 ਕਹਾ ਬਰ ਪਾਊਂ ॥੧੧॥ ਜਬ ਯੋ ਬਚਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦਰਪਕਲਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਕੋ ਏਕ
 ਧਾਮ ਮੈ ਰਾਖਯੋ ॥ ਕੰਚਨ ਕੇ ਬੀਜਨ ਕਹੋ ਭਾਖਯੋ ॥੧੨॥ ਮੁਹਿ ਇਹ ਏਕ ਸਦਨ ਮੈ ਰਾਖੋ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਕਛੁ
 ਬਾਤ ਨ ਭਾਖੋ ॥ ਜਬ ਮੈ ਮਾਸ ਇਕਾਦਸ ਲਹਿ ਹੋਂ ॥ ਤੁਮ ਸੌ ਆਇ ਆਪ ਹੀ ਕਹਿ ਹੋਂ ॥੧੩॥ ਜਬ ਵੈ ਦੋਊ

ਏਕ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਖੇ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਯੋ ਤਾਸੋਂ ਬਚ ਭਾਖੇ ॥ ਮੋਸੋਂ ਭੋਗ ਮੀਤ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥ ਯਾ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ
 ਡਰਿਯੈ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਕਰਿ ਮੀਤ ਕੇ ਆਪਨੇ ਉਪਰ ਲਯੋ ਚਰਾਇ ॥ ਤਾਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਭਈ ਲਪਟਿ
 ਲਪਟਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੫॥ ਕਾਲਿ ਕਿਨੀ ਜਾਨਯੋ ਨਹੀ ਆਜੁ ਰਮੋਂ ਤਵ ਸੰਗ ॥ ਲਾਜ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਕਰੋ ਮੇ ਤਨ
 ਬਢਯੋ ਅਨੰਗ ॥੧੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦਸ ਮਾਸਨ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਅਨਿਕ ਕਿਯੇ
 ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਗਜਾਰਹਵੋਂ ਮਾਸ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਦਰਪਕਲਾ ਤਬ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਜਾਇ
 ਕਰਿ ॥੧੭॥ ਕੰਚਨ ਬੋਵਨ ਸਮੈ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਸਭ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਪੁਰ ਬਾਸੀ
 ਜਨ ਸਭੈ ਤਮਾਸਾ ਕੋ ਗਏ ॥ ਹੋ ਜਹੋ ਅਸਥਿਤ ਵਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਹਾਂ ਹੀ ਜਾਤ ਭੇ ॥੧੮॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁਰਖ ਨ ਬਿਨਸਯੋ
 ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥ ਵਾ ਕੇ ਕਰ ਦੈ ਹਜਾਂ ਕਲਯੋਤ ਬਿਜਾਇਯੈ ॥ ਜੋ ਬਿਨਸਯੋ ਨਰ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਹਾਬ ਛੁਵਾਇ
 ਹੈ ॥ ਹੋ ਉਗੈ ਨ ਕੰਚਨ ਨੈਕ ਦੋਸ ਮੁਹਿ ਆਇ ਹੈ ॥੧੯॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਸਭਹਿਨ ਯੋ ਕਹਯੋ ਸੁਨਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋ ਬਿਨਸਯੋ
 ਨਹਿ ਹੋਇ ਸੁ ਬੀਜਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਨਰ ਸਭ ਹੀ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਭਏ ॥ ਹੋ ਸੋਨੋ ਬੀਜਨ ਕਾਜ ਨ
 ਤਿਤ ਕੋ ਜਾਤ ਭੇ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦਰਪਕਲਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਤੁਹਾਰੀ ॥ ਤਿਨ
 ਸਭਹਿਨ ਇਹ ਠੋਰ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਕੰਚਨ ਦੈ ਕਰਿ ਹਾਬ ਬਿਜਾਵਹੁ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਰਾਨੀ ਜੇਤਹੋਂ ਹੁਤੀ
 ਠਟਕਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਇਹ ਠਾਂ ਨਿਰਖਿ ਕੰਚਨ ਬੋਯੋ ਨਾਹਿ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦਰਪਕਲਾ
 ਪੁਨ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਰਾਵ ਹੋਂ ਨ ਬਿਭਚਾਰੀ ॥ ਤੋਂ ਤੁਮ ਆਇ ਕੰਚਨਹਿ ਬੋਵਹੁ ॥ ਹਮਰੇ ਸਕਲ ਅਸੁਖ
 ਕਹੋਂ ਖੋਵਹੁ ॥੨੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਪੁਰਖ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਮੁੰਦਿ ਮੁਖ ਰਹਤ ਭੇ ॥ ਕੰਚਨ ਬੋਵਨ ਕਾਜ ਨ ਟਰਿ
 ਤਿਤ ਕੋ ਗਏ ॥ ਦਰਪਕਲਾ ਤਬ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸੁਨੋ ਰਾਵਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ਆਇ ਕੈ ॥੨੪॥
 ਪੁਰਖ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥ ਤੋਂ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ਖੜਗ ਦੁਹਨ ਹਮ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਬਿਨਸੇ ਬਿਨਾ
 ਨ ਰਹਿਯੋ ਕੋਊ ਜਗਤ ਮੈਂ ॥ ਹੋ ਛਮਾਂ ਕਰੋ ਅਪਰਾਧ ਜੁ ਕੀਨੋ ਆਜੁ ਮੈਂ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਸਮੈ
 ਬਿਖੈ ਬੇਗਿ ਪਵਨ ਕੋ ਹੋਇ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਾਂਪੇ ਬਿਨਾ ਰਹਯੋ ਬਿਰਛੁ ਨ ਕੋਇ ॥੨੬॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੋ ਬਚਨ

ਕੀਨੋ ਤਿਨੈ ਨਿਹਾਲ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਕੋ ਦੇਤ ਭਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥੨੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਛੈਲ ਸਭਨ ਕੋ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਕੇਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਮਾਸ ਦਸ ਕਰਤ ਭੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਕੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਦਿਖਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਮੀਤ ਬਰਜੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੨੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੋ ਚੌਵਠੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੪॥੩੦੭੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਕੀ ਇਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਾਨਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਿਨਿਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ
 ਬਿਲੋਕਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਨਿ ਕਾਮੁ ਤਿਹ ਰੋਕਯੋ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਕੋ ਲਿਖੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥
 ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਦੁਹੂੰ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ
 ਲੀਨਿ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁਤ ਦਿਵਸ ਤਾਂਸੋਂ ਰਮੀ ਪੁਨਿ ਯੋ ਕਹਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਯਾਹਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ
 ਡਾਰਿਯੈ ਜਿਨਿ ਕੋਊ ਲਖਿ ਜਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਾਨਮਤੀ ਆਗਯਾ ਤਿਹੋਂ ਦਈ ॥ ਮਾਰਨ ਸਖੀ ਤਾਂਹਿ
 ਲੈ ਗਈ ॥ ਆਪੁ ਭੋਗ ਤਿਹੋਂ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾਂਸੋਂ ਇਹੋਂ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥ ਮੋਸੋ ਭੋਗ ਭਲੋ ਤੈਂ ਦਿਯੋ ॥
 ਮੋਹਿ ਚਿਤ ਹਮਰੇ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਤੋ ਪਰ ਚੋਟ ਮੈ ਨਹੀ ਡਾਰੋ ॥ ਏਕ ਚਰਿਤ ਤਨ ਤੁਮੈ ਨਿਕਾਰੋ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਅਰਧ ਸੂਰ ਜਬ ਚੜਯੋ ਸੁ ਦ੍ਰਿਗਨ ਨਿਹਾਰਿ ਹੋਂ ॥ ਤਬ ਤੇਰੋ ਗਹਿ ਹਾਥ ਨਦੀ ਮੈ ਡਾਰਿ ਹੋਂ ॥ ਤਬੈ ਹਾਥ ਅਰੁ
 ਪਾਂਵ ਅਧਿਕ ਤੁਮ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਡੂਬਤ ਡੂਬਤ ਕਹਿ ਕੈ ਉਚ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥੬॥ ਤਬ ਸਰਿਤਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤਾਹਿ
 ਗਹਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਹਾਥ ਪਾਂਵ ਬਹੁ ਮਾਰਿ ਸੁ ਜਾਰ ਪੁਕਾਰਿਯੋ ॥ ਡੂਬਤ ਤਿਹੋਂ ਲਖਿ ਲੋਗ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ
 ਹਾਥੋ ਹਾਥ ਉਬਾਰਯੋ ਲਯੋ ਬਚਾਇ ਕੈ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਇਕ ਸੋ ਪੰਚਾਵਠੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੫॥੩੦੮੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਚੌਧਰੀ ਭਣਿਯੈ ॥ ਰੋਸਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹੋਂ ਨਾਮ ਕਹਿਯੈ ॥ ਕੰਦ੍ਰਪਕਲਾ ਬਾਲ ਤਿਹੋਂ ਸੋਹੈ ॥
 ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਤਾਕੇ ਧਾਮ ਅੰਨੁ ਧਨੁ ਭਾਰੀ ॥ ਨਿਤਿ ਉਠਿ ਕਰੈ ਨਾਥ ਰਖਵਾਰੀ ॥
 ਜੋ ਅਤਿੱਥ ਮਾਗਨ ਕਹੁ ਆਵੈ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗਤ ਬਰੁ ਲੈ ਘਰੁ ਜਾਵੈ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਿਹੋਂ ਠਾਂ ਏਕ ਅਤੀਬ

ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਲਖਿ ਤਿਹੱ ਛਬਿ ਝਖ ਕੇਤ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਅਪ੍ਰਤਿਮ ਸਰੂਪ ਬਿਧਨੈ ਦਯੋ ॥
 ਹੋ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਯ ਭਵਾਨ ਨ ਕੋ ਐਸੋ ਭਯੋ ॥੩॥ ਕੰਦੂਪ ਕਲਾ ਹੇਰਿ ਤਾਕੀ ਛਬਿ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਬਿਰਹ ਨਦੀ ਕੇ
 ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਿਗਰੀ ਗਈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਿਹੱ ਗਿ੍ਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ
 ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਪਾਂਚ ਚੌਤਰੋ ਛੇਰਿ ਚੌਧਰੀ ਆਇਯੋ ॥ ਕੁਠਿਯਾ ਮੋ ਚੌਧ੍ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਛਪਾਇਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ
 ਉਚਾਰੇ ਬੈਨ ਮੂੜ ਸੌ ਕੋਪ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਾਕੇ ਸਿਰ ਕੇ ਬਿਖੈ ਪਨਹਿਯਾ ਸੌ ਕੁ ਦੈ ॥੫॥ ਤੁਮਰੇ ਰਾਜ ਨ ਧਰੇ ਸੁਯੰਬਰ
 ਅੰਗ ਮੈ ॥ ਆਛੋ ਸਦਨ ਸਵਾਰੋ ਦਯੋ ਨ ਦਰਬ ਤੈਂ ॥ ਕਛੂ ਨ ਕੀਨਿ ਭੋਗ ਜਗਤ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਦਿਯੋ
 ਸੁ ਕਛੂ ਨ ਦਾਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਮੂਰਖ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਾਖਯੋ ॥ ਮੈ ਤੁਮ ਤੇ ਕਛੂ ਦਰਬੁ ਨ
 ਰਾਖਯੋ ॥ ਜਾ ਕੌ ਰੁਚੈ ਤਿਸੀ ਕੌ ਦੀਜੈ ॥ ਮੋਰੀ ਕਛੂ ਕਾਨਿ ਨਹਿ ਕੀਜੈ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਤਾਂਬ੍ਰ ਦਾਨ ਤੇ ਦੁਗੁਨ
 ਰੁਕਮ ਕੌ ਜਾਨੀਯੈ ॥ ਰੁਕਮ ਦਾਨ ਤੇ ਚੌਗੁਨ ਸੂਰਨਹਿ ਮਾਨੀਯੈ ॥ ਬਡੋ ਧਾਨ ਕੋ ਧਨ ਤੇ ਦਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਹੀਂ ॥ ਹੋ
 ਚਾਰਿ ਸੁ ਖਟ ਦਸ ਆਠ ਪੁਰਾਨ ਬਖਾਨ ਹੀਂ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਜੋ ਕੋਠੀ ਅੰਨ ਜੁਤ ਦੀਜੈ ਦਿਜਨ ਬੁਲਾਇ ॥
 ਇਹੈ ਕਹਯੋ ਮੁਰਿ ਮਾਨੀਯੈ ਸੁਨੁ ਚੌਧ੍ਰਿਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੯॥ ਵਹੈ ਭਿਟੋਅਨ ਬਾਮਨੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜਾਰ
 ਸਹਿਤ ਤਿਹੱ ਨਾਜ ਕੀ ਕੁਠਿਯਾ ਦਈ ਉਠਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਛੂ ਲਖਿ ਲਈ ॥ ਕਿਹੱ
 ਬਿਧਿ ਨਾਰਿ ਤਾਂਹਿ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਜਾਨਯੋ ਦਾਨ ਆਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀਨੋ ॥ ਤਾਕੋ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਚੀਨੋ ॥੧੧॥
 ਦਾਨ ਭਿਟੋਅਨ ਕੌ ਜਬ ਦਿਯੋ ॥ ਕਛੂ ਜੜੁ ਭੇਦ ਸਮੁਝਿ ਨਹਿ ਲਿਯੋ ॥ ਤਹੱ ਤੇ ਕਾਢਿ ਅੰਨ ਤਿਨ ਖਾਯੋ ॥ ਤਵਨ
 ਜਾਰ ਕੋ ਘਰ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਪਨੌ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੬॥੩੦੯੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿੱਦ੍ਰੁਭ ਦੇਸ ਭੀਤਰ ਰਹੈ ਭੀਮਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਬ ਹੀਰਨ ਜਰੇ ਝੁਲਹਿੰ ਦੁਾਰ ਅਨੇਕ ॥੧॥
 ਦਮਵੰਤੀ ਤਾਕੀ ਸੁਤਾ ਜਾਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗਿਰੈਂ ਧਰਨਿ ਤਿਸ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ ॥**
 ਕਾਮਦੇਵ ਤਿਹੱ ਚਹੈ ਸੁ ਕਯੋਹੁੰ ਪਾਇਯੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕਹੈਂ ਤਾਹਿ ਬਜਾਹਿ ਲੈ ਆਇਯੈ ॥ ਕਾਰਤਿਕੇਅ ਤਿਹੱ ਬਜਾਹ

ਨ ਕਿਯੋ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਬਨ ਬਸੇ ਨ ਆਏ ਪਲਟਿ ਘਰਿ ॥੩॥ ਨੈਨ ਹਰਿਨ ਕੇ ਹਰੇ ਬੈਨ ਪਿਕ
 ਕੇ ਹਰਿ ਲੀਨਿ ॥ ਹਰਿ ਦਾਮਨਿ ਕੀ ਦਿਪਤਿ ਦਸਨ ਦਾਰਿਮ ਬਸ ਕੀਨਿ ॥ ਕੀਰ ਨਾਸਿਕਾ ਹਰੀ ਕਦਲਿ ਜੰਘਨ
 ਤੇ ਹਾਰੇ ॥ ਹੋ ਛਪੇ ਜਲਜ ਜਲ ਮਾਹਿ ਆਂਖਿ ਲਖਿ ਲਜਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਹਾਨ ਮੈ ਪ੍ਰਚੁਰ
 ਭਈ ਚਹੂੰ ਦੇਸ ॥ ਸਭ ਬਜਾਹਨ ਤਾਕੋ ਚਹੈਂ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਲੁਕੇਸ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਪੱਛਿਨ ਕੇ ਬਕੱਤ੍ਰ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਸੁੰਦਰ
 ਚਾਲ ॥ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਛੋਡਿ ਤਿਹੋ ਆਵਤ ਭਏ ਮਰਾਲ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਤੇ ਹੰਸ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਰੂਪ
 ਮਾਨ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸਖਿਯਨ ਸਹਿਤ ਆਪ ਉਠਿ ਧਾਈ ॥ ਏਕ ਹੰਸ ਤਿਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲਜਾਈ ॥੭॥
ਹੰਸ ਬਾਚ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਕੋ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸੈ ॥ ਨਲ ਰਾਜਾ ਦੱਛਿਨ ਇਕ
 ਰਹਈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਤਾਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੇਜਮਾਨ ਸੁੰਦਰ ਧਨੀ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰਤ ਲੋਗ ॥
 ਤਾਕੋ ਬੋਲਿ ਬਿਵਾਹਿਯੈ ਵਹੁ ਬਰ ਤੁਮਰੇ ਜੋਗ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਮ ਹੈ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਬਾਸੀ ॥ ਹੰਸ ਜੋਨਿ ਦੀਨੀ
 ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੈ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਧਨਦ ਧਨੀ
 ਹਮ ਲਹਯੋ ਤਪੀ ਇਕ ਰੁੱਦ੍ਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜ ਇਕ ਲਹਯੋ ਸੂਰ ਬਿਸੁ ਇਸਹਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਲੋਕ ਚਤ੍ਰਦਸ
 ਬਿਖੈ ਤੁਹੀ ਸੁੰਦਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਹੋ ਰੂਪਮਾਨ ਨਲ ਰਾਜ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਬਰੋ ਪਜਾਰੀ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦਮਵੰਤੀ
 ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਹੰਸਹਿ ਦਯੋ ਉਡਾਇ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਕਰ ਮੈ ਦਈ ਕਹਿਯਹੁ ਨਲ ਪ੍ਰਤਿ ਜਾਇ ॥੧੨॥
ਅੜਿਲ ॥ ਬੋਲਿ ਪਿਤਾ ਕੋ ਕਾਲਿ ਸੁਯੰਬੂ ਬਨਾਇਹੋ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਹੋ ॥ ਪਤਿਯਾ ਕੇ ਬਾਂਚਤ
 ਤੁਮ ਹਜਾਂ ਉਠਿ ਆਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕਰਿ ਮੋਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਜਾਇਯੈ ॥੧੩॥ ਹੰਸ ਉਹਾਂ ਤੇ ਉਡਯੋ ਤਹਾਂ
 ਆਵਤ ਭਯੋ ॥ ਦਮਵੰਤਯਹਿ ਸੰਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਲ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਨਲ ਪਤਿਯਾ ਕੋ ਰਹਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੋ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ
 ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਤਿਤ ਚਲਯੋ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੂਤ ਪਹੁਚਯੋ ਮੀਤ ਕੋ ਪਤਿਯਾ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ॥
 ਆਖੈ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਭਈਂ ਨਿਰਖਤ ਵਾ ਕੇ ਅੰਗ ॥੧੫॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਬਚ ਹੰਸ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥
 ਬਿੰਦੂਭ ਦੇਸ ਕੋ ਉਠਿ ਚਲਯੋ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦੇਵਉ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਦੈਤ ਆਵਤ ਭਏ ॥

ਗੰਧੂਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸਭੈ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਅਰ ਸੂਰਜ ਪਹੁਚੇ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਧਨਧਿਈਸ ਜਲਿਗਵ ॥
ਬਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ਕਰਿ ॥੧੭॥ ਨਲ ਹੀ ਕੋ ਧਰਿ ਰੂਪ ਸਕਲ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥ ਨਲ ਕੋ ਕਰਿ ਹਰਿ ਦੂਤ ਪਠਾਵਤ
ਤਹ ਭਏ ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਏ ਬਚਨ ਚਲਯੋ ਤਹ ਧਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਕਿਨੀ ਨ ਹਟਕਯੋ ਤਾਂਹਿ ਪਹੁਚਯੋ ਜਾਇ ਕਰਿ
॥੧੮॥ ਦਮਵੰਤੀ ਛਬਿ ਨਿਰਖਿ ਅਧਿਕ ਰੀਝਤ ਭਈ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਹੰਸ ਮੁਹਿ ਕਹਯੋ ਸੁ ਸਭ ਸਾਚੀ ਭਈ ॥ ਜਾਂਦਿਨ
ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਪਤਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਪਾਇਹੋ ॥ ਹੋ ਤਦਿਨ ਘਰੀ ਕੇ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਬਲਿ ਜਾਇ ਹੋ ॥੧੯॥ ਮਨ ਮੈ ਇਹੈ
ਦਮਵੰਤੀ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਬੈਠੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਸੁਨੋ ਸਕਲ ਜਨ ਇਹੈ ਭੀਮਜਾ ਪ੍ਰਨ
ਕਰਯੋ ॥ ਹੋ ਜੋ ਤੁਮ ਮੈ ਨਲ ਰਾਵ ਵਹੈ ਕਰਿ ਪਤਿ ਬਰਯੋ ॥੨੦॥ ਫੂਕ ਬਦਨ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਕਲ ਘਰ ਕੋ
ਗਏ ॥ ਕਲਿਜੁਗਾਦਿ ਜੇ ਹੁਤੇ ਦੁਖਿਤ ਚਿਤ ਮੈ ਭਏ ॥ ਨਲਹਿ ਭੀਮਜਾ ਬਰੀ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ
ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਇਕੈ ॥੨੧॥ ਧਰਿ ਪੁਹਕਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਤਹਾਂ ਕਲਿਜੁਗ ਗਯੋ ॥ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ਨਲ ਬਜਾਹਿ
ਸਦਨ ਲਜਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਖੇਲਿ ਜੂਪ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਤਾਹਿ ਹਰਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਲ ਬਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਪਠਾਇਯੋ
॥੨੨॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਨਲ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਰਾਇਯੋ ॥ ਬਨ ਮੈ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ਅਜੁੱਧਿਯਾ ਆਇਯੋ ॥ ਬਿਛਰੋ
ਪਤਿ ਕੇ ਭੀਮਸੁਤਾ ਬਿਰਹਿਨਿ ਭਈ ॥ ਹੋ ਜਿਹ ਮਾਰਗ ਗੇ ਨਾਥ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਗਈ ॥੨੩॥ ਭੀਮਸੁਤਾ ਬਿਨ
ਨਾਥ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥ ਕਹੋ ਲਗਿ ਕਰੋ ਬਖਯਾਨ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇਯੋ ॥ ਨਲ ਰਾਜਾ ਕੇ ਬਿਰਹਿ ਬਾਲ
ਬਿਰਹਿਨਿ ਭਈ ॥ ਹੋ ਸਹਰ ਚੰਦੇਰੀ ਮਾਂਝ ਵਹੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥੨੪॥ ਭੀਮਸੈਨ ਤਿਨ ਹਿਤ ਜਨ ਬਹੁ ਪਠਾਵਤ
ਭਏ ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਕਹ ਖੋਜਿ ਬਹੁਰਿ ਗਿ੍ਹ ਲੈ ਗਏ ॥ ਵਹੈ ਜੁ ਇਹ ਲੈ ਗਯੋ ਦਿਜ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਖੋਜਤ
ਖੋਜਤ ਦੇਸ ਅਜੁਧਯਾ ਆਇਯੋ ॥੨੫॥ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਬਹੁ ਲੋਗ ਸੁ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਕੋ ਮੁਖ ਤੇ ਨਾਮ
ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਕੁਸਲ ਤਾਂਹਿ ਇਹ ਪੂਛਯੋ ਨੈਨਨ ਨੀਰ ਭਰਿ ॥ ਹੋ ਤਬ ਦਿਜ ਗਯੋ ਪਛਾਨਿ ਇਹੈ ਨਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
ਬਰ ॥੨੬॥ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਸੁਧਿ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਲ ਪਾਇਯੋ ॥ ਤਬ ਦਮਵੰਤੀ ਬਹੁਰਿ ਸੁਯੰਬੂ ਬਨਾਇਯੋ ॥ ਸੁਨਿ
ਰਾਜਾ ਏ ਬੈਨ ਸਕਲ ਚਲਿ ਤਹ ਗਏ ॥ ਹੋ ਰਥ ਪੈ ਚੜ੍ਹਿ ਨਲ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ਆਵਤ ਭਏ ॥੨੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ

{੧੦੩੭}

{੧੦੩੭}

ਨਲ ਕੋ ਰਥ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਸਭ ਜਨ ਗਏ ਪਛਾਨਿ ॥ ਦਮਵੰਤੀ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਬਰਜੋ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਠਾਨਿ ॥੨੮॥
ਚੌਪਈ ॥ ਲੈ ਤਾਕੋ ਰਾਜਾ ਘਰ ਆਏ ॥ ਖੇਲਿ ਜੂਪ ਪੁਨਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਹਰਾਏ ॥ ਜੀਤਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਪੁਨਿ ਲੀਨੋ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੰਅਨ ਸੁਖ ਕੀਨੋ ॥੨੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੈ ਜੁ ਕਥਾ ਸੰਛੇਪਤੇ ਯਾਕੀ ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਯਾਤੇ ਕਿਯ
 ਬਿਸਥਾਰ ਨਹਿ ਮਤਿ ਪੁਸਤਕ ਬਢ ਜਾਇ ॥੩੦॥ ਦਮਵੰਤੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਸੋ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਬਰਜੋ ਬਨਾਇ ॥
 ਸਭ ਤੇ ਜਗ ਜੂਆ ਬੁਰੋ ਕੋਉ ਨ ਖੇਲਹੁ ਰਾਇ ॥੩੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੭॥੩੧੨੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਚੌੜਭਰਥ ਸੰਨਯਾਸੀ ਰਹੈ ॥ ਰੰਡੀਗਿਰ ਦੁਤਿਯੈ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਏਕ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਤਿਨ
 ਸੌ ਰਹੈ ਸਪਰਧਾ ਲਾਗੀ ॥੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਨ ਪਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ਕੁਤਕਨ ਸੇਤੀ ਮਾਰਿ ਮਚਾਈ ॥ ਕੰਠੀ
 ਕਹੂੰ ਜਟਨ ਕੇ ਜੂਟੇ ॥ ਖੱਪਰ ਸੌ ਖੱਪਰ ਬਹੁ ਫੂਟੇ ॥੨॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਕਹੂੰ ਟੋਪਿਯੈ ਪਰੀ ॥ ਢੇਰ ਜਟਨ ਹੂੰ ਗਏ
 ਉਪਰੀ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰੈ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੋਟ ਪਰੈ ਘਰਿਯਾਰਾ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਕਾਪੈ ਕੁਤਕਾ
 ਬੱਜੈ ਪਨਹੀ ਬਹੈ ਅਨੇਕ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਫੂਟੇ ਬਦਨ ਸਾਬਤ ਰਹਯੋ ਨ ਏਕ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੰਠਨ ਕੀ ਕੰਠੀ
 ਬਹੁ ਟੂਟੀ ॥ ਮਾਰੀ ਜਟਾਂ ਲਾਠਿਯਨ ਛੂਟੀ ॥ ਕਿਸੀ ਨਖਨ ਕੇ ਘਾਇ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਰਾਜੈ
 ॥੫॥ ਕੇਸ ਅਕੇਸ ਹੋਤ ਕਈ ਭਏ ॥ ਕਿਤੇ ਹਨੇ ਨਸਿ ਕਿਨ ਸਰ ਗਏ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਾਂਤਨ ਕੋਉ ਖਾਹੀ ॥
 ਐਸੋ ਕਹੂੰ ਜੁਧ ਭਯੋ ਨਾਹੀ ॥੬॥ ਐਸੀ ਮਾਰਿ ਜੂਤਿਯਨ ਪਰੀ ॥ ਜਟਾ ਨ ਕਿਸਹੂੰ ਸੀਸ ਉਬਰੀ ॥ ਕਿਸੂ ਕੰਠ
 ਕੰਠੀ ਨਹਿ ਰਹੀ ॥ ਬਾਲਕ ਰਾਮ ਪਨ੍ਹੀ ਤਬ ਗਹੀ ॥੭॥ ਏਕ ਸੰਨਯਾਸੀ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰੀ ॥ ਦੂਜੇ ਕੇ ਮੁਖ ਉਪਰ
 ਮਾਰੀ ॥ ਸੌਨਤ ਬਹਯੋ ਬਦਨ ਜਬ ਫੂਟਯੋ ॥ ਸਾਵਨ ਜਾਨੁ ਪਨਾਰੋ ਛੂਟਯੋ ॥੮॥ ਤਬ ਸਭ ਹੀ ਸੰਨਯਾਸੀ ਧਾਏ ॥
 ਗਹਿ ਗਹਿ ਹਾਥ ਜੂਤਿਯੈ ਆਏ ॥ ਚੌੜਭਰਥ ਰੰਡੀਗਿਰ ਦੌਰੇ ॥ ਲੈ ਲੈ ਢੇਵ ਚੇਲਕਾ ਔਰੇ ॥੯॥ ਬਾਲਕ ਰਾਮ
 ਘੇਰਿ ਕੈ ਲਿਯੋ ॥ ਜੂਤਿਨ ਸਾਥ ਦਿਵਾਨੋ ਕਿਯੋ ॥ ਘੂਮਿ ਭੂਮਿ ਕੇ ਉਪਰ ਛਰਿਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਬੀਜੁ ਮੁਨਾਰਾ
 ਪਰਿਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਮੁੰਡਿਯਾ ਕ੍ਰੁਪਿਤ ਭਏ ਭਾਜਤ ਭਯੋ ਨ ਏਕ ॥ ਚੌੜਭਰਥ ਗਿਰਰਾਂਡ ਪੈ ਕੁਤਕਾ

ਹਨੇ ਅਨੇਕ ॥੧੧॥ ਸੰਨਯਾਸੀ ਕੋਪਿਤ ਭਏ ਲਗੇ ਮੁਤਹਰੀ ਘਾਇ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਜੂਤਿਨ ਭਏ ਮੁੰਡਿਯਾ ਦੇ ਗਿਰਾਇ ॥੧੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪਕਰਿ ਮੁਤਹਰੀ ਪੁਨਿ ਸਕੋਪ ਮੁੰਡਿਯਾ ਭਏ ॥ ਫਰੂਆ ਲਾਠੀ ਸਭੈ ਲਏ ਉਦਿਤ ਭਏ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਅੰਗ ਸੰਨਯਾਸਿਨ ਖਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਦਸ ਨਾਮਨ ਕੇ ਲੈ ਲੈ ਨਾਮ ਗਿਰਾਵਹੀਂ ॥੧੩॥ ਤਬ ਸੰਨਯਾਸੀ ਧਾਇ ਧਾਇ ਤਿਨ ਕਾਟਹੀਂ ॥ ਤੋਰਿ ਤੋਰਿ ਕੰਠਿਨ ਤੇ ਕੰਠਿਨ ਸਾਟਹੀਂ ॥ ਐਂਚਿ ਐਂਚਿ ਟਾਂਗਨ ਤੇ ਗਹਿ ਗਹਿ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਦੁਹੂੰ ਹਾਥ ਭੇ ਖੈਂਚਿ ਮੁਤਹਰੀ ਮਾਰਹੀਂ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੁੰਡਿਯਾ ਤਾਂਬ੍ਰਕਲਾ ਪੈ ਆਏ ॥ ਹਮ ਸਭ ਸੰਨਯਾਸੀਨ ਦੁਖਾਏ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥ ਦੱਤਾਤ੍ਰੈਨ ਬੁਲਾਵਤ ਭਈ ॥੧੫॥ ਸੰਨਯਾਸੀ ਦੱਤਾਤ੍ਰੈ ਮਾਨੈ ॥ ਰਾਮਾਨੰਦ ਬੈਰਾਗ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਤੇ ਤੁਮ ਕਹੈ ਵਹੈ ਚਿਤ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੬॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਹਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਸੋਵਹੁ ॥ ਸਗਰੀ ਨਿਸਾ ਜਾਗਤਹਿ ਖੋਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੈ ਲਰੋ ਤੋ ਲਰਿਯਹੁ ॥ ਨਾਤਰ ਬੈਰ ਭਾਵ ਨਹਿ ਕਰਿਯਹੁ ॥੧੭॥ ਜੁਦਾ ਜੁਦਾ ਘਰ ਦੋਉ ਸੁਵਾਏ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਭੇ ਬੈਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਦੱਤ ਰਾਮਾਨੰਦ ਕਹੈ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਬਹੁਰੇ ਕੋਪ ਠਾਨਿ ਨਹਿ ਲਰਿਯਹੁ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛਲਿ ਛਲੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਈ ਐਸੇ ਚਰਿਤ ਸਵਾਰਿ ॥ ਸਿਮਰਿ ਗੁਰਨ ਕੇ ਬਚਨ ਦੋਉ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕੀਨੀ ਰਾਰਿ ॥੧੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਵਨੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੧੫੮॥੩੧੪੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਬੀਰ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਤਾਸੌਂ ਨੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਭਾਰੋ ॥ ਜਾਨਤ ਭੇਦ ਦੇਸ ਇਹ ਸਾਰੋ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕਬਹੂੰ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਵਈ ॥ ਭੂਲਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਤਿਨ ਕੋ ਸਦਨ ਸੁਹਾਵਈ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਚੰਚਲਾ ਸਭ ਧਰੈਂ ॥ ਹੋ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰ ਰਾਵ ਸੌਂ ਸਭ ਕਰੈਂ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਸਭ ਹੀ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਪਰੇ ਹਾਥ ਨਹਿ ਪਜਾਰੇ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈਂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੩॥ ਜੋ ਉਨ ਸੌਂ ਮੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੁਰਾਉਂ ॥ ਤੋਂ ਤੁਮਤੇ ਕਹੁ ਮੈ ਕਾ ਪਾਉਂ ॥ ਬੀਰ ਕਲਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਪਾਸ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਆਵੈ ॥੪॥ ਯੋ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾਂ

ਤੇ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਕੇ ਮੰਦਿਰ ਮਹਿ ਗਈ ॥ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਕਾਨਨ ਮਹਿ ਪਰੀ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਬਾਤ ਉਚਰੀ ॥੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਿਯੋ ਤੇਹਿ ਕਾ ਕਹਿਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਪਤਿ ਬਚਨ ਮੋਨ ਹੈ ਰਹਿਯੋ ॥ ਪਤਿ ਪੂਛਯੋ ਤੁਹਿ ਇਹ ਕਾ ਕਹੀ ॥ ਸੁਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਮੋਨ ਹੈ ਰਹੀ ॥੬॥ ਪਤਿ ਜਾਨਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ ਦੁਰਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਯੋ ਕਛੂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੁਰਾਈ ॥ ਕੋਪ ਕਰਾ ਦੁਹੰਅਨ ਕੇ ਭਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਸਭ ਹੀ ਛੁਟਿ ਗਈ ॥੭॥ ਵਾ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਨੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਜਿਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਵਾ ਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਬੀਰਕਲਾ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਈ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਉਨਸਠਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੫੯॥੩੧੫੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਤਿਰਹੁਤਿ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਕਰਯੋ ਦੂਸਰੇ ਤਮ ਹਰ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਤਾਕੇ ਅਤਿ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਰਾਨੀ ਸਾਠਿ ਸਦਨ ਤਿਹ ਮਾਹੀ ॥ ਰੂਪਵਤੀ ਤਿਨ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸੋਂ ਪਤਿ ਨੇਹ ਬਢਾਵਤ ॥ ਬਾਰੀ ਬਾਰੀ ਕੇਲ ਕਮਾਵਤ ॥੨॥ ਰੁਕਮਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਸ ਭਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਸਭਨ ਤਿਨ ਹਰੀ ॥ ਆਨਿ ਮੈਨ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕ੍ਰਿਸਨਕਲਾ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਪਠੈ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਸੋ ਯਾਂ ਪਰ ਅਟਕਤ ਭਈ ਹਰਿ ਅਰਿ ਕਰੀ ਅਧੀਰ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੂ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੈ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਮੈ ਤਵ ਹੇਰਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥ ਮੋਕਹੱ ਬਿਸਰ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ਮੋਰੀ ਸਭੈ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਭਯੋ ਅੰਗ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਮੋਸੋਂ ਕਰੋ ਗਹਿ ਗਹਿ ਰੇ ਸਰਬੰਗ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਕੇ ਭੋਗ ਹੇਤ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਆਸਨ ਤਨ ਧਰੀ ॥੭॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਾਸੋਂ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਲਪਟਾਨੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਭਾਵੈ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਵੈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਲਏ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੯॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਖਾਇ ਬੰਧੇਜਨ ਕੀ ਬਰਿਯੈਂ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਂਗ ਚਬਾਇ

ਅਫੀਮ ਚੜਾਈ ॥ ਪੀਤ ਸਰਾਬ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਚਾਈ ॥ ਆਸਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ
ਚੁੰਬਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਲੀਏ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਜੌ ਤਿਹੱ ਤੇਰਿ ਕੁਚਾਨ ਮਰੋਰਿ ਸੁ ਭੋਰ ਲਗੇ ਝਕੜੋਰਿ ਬਜਾਈ ॥੧੦॥
ਅੜਿਲ ॥ ਰਤਿਮਾਨੀ ਤਿਹੱ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਰਖਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹੈ ਜਾਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ
ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲਏ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭੋਰ ਹੋਤ ਲੋ ਭਜੀ ਹਿਯੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਿਤਈ
ਰੈਨ ਭੋਰ ਜਬ ਭਈ ॥ ਚੇਰੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਈ ॥ ਬਿਹਬਲ ਭਈ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕਾ
ਓਢਿ ਉਪਰਨਾ ਲਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸਨਕਲਾ ਰਤਿ ਮਾਨਿਕੈ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੀ ਜਾਇ ॥ ਰੁਕਮਕਲਾ ਪੂਛਿਤ
ਭਈ ਤਾਕਹੱ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥ **ਪ੍ਰੀਤਿ ਉੱਤਰ ॥ ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਲੇਤ ਹੈ ਆਤੁਰ ਸ੍ਰਾਸ ਗਈ
ਹੀ ਉਤਾਇਲ ਦੌਰੀ ਇਹਾਂਤੇ ॥ ਕਾਹੇ ਕੌ ਕੇਸ ਖੁਲੇ ਲਟ ਛੂਟਿਯੈ ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਤਵ ਨੇਹ ਕੇ ਨਾਤੇ ॥ ਓਠਨ ਕੀ
ਅਰੁਨਾਈ ਕਹਾਂ ਭਈ ਤੇਰੀ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ਬਹੁ ਭਾਂਤੇ ॥ ਕੌਨ ਕੌ ਅੰਬਰ ਓਢਯੋ ਅਲੀ ਪਰਤੀਤਿ ਕੌ ਲਜਾਈ ਹੋ
ਲੇਹੁ ਉਹਾਂ ਤੇ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਰਾਨੀ ਚੁਪ ਰਹੀ ਜਾਕੇ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਛਲ ਕੋ ਛਿੰਦ੍ਰ ਨ ਕਿਛੁ ਲਖਯੋ
ਇਮਿ ਛਲਗੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਾਠਿਵੌ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੦॥੩੧੭੧॥ ਅਫਜੂ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰਵਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਬੀਰਸੈਨ ਤਿਹੱ ਨਾਮ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹੱ ਜਪਤ ਆਠਹੁੰ ਜਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸੂਰਨਮਤੀ ਤਾਂਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਿ ਸਾਤ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾਕੀ ਅਤਿ ਸੋਹੈ ॥
ਜਾ ਸਮ ਰੂਪਵਤੀ ਨਹਿ ਕੋ ਹੈ ॥੨॥ ਸੁਨਯੋ ਜੋਤਕਿਨ ਗ੍ਰਹਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਕੁਰੂਛੇਤ੍ਰ ਨਾਵਨ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥ ਰਾਨੀ
ਸਕਲ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਬਹੁ ਦੱਛਿਨਾ ਬਿੱਪ੍ਰਨ ਕਹ ਦੀਨੀ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੂਰਨਮਤੀ ਗਰਭਿਤ ਹੁਤੀ ਸੋਊ
ਸੰਗ ਕਰਿ ਲੀਨ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਦਿਜਾਨ ਕੌ ਅਮਿਤ ਦੱਛਿਨਾ ਦੀਨ ॥੪॥ ਨਵ ਕੋਟੀ ਮਰਵਾਰ ਕੋ ਸੂਰਸੈਨ ਥੇ
ਨਾਥ ॥ ਸੋਊ ਤਹਾਂ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਲੈ ਸਾਥ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੀਰਕਲਾ ਤਾਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥
ਦੁਹੁੰ ਪੱਛ ਭੀਤਰ ਉਜਿਆਰੀ ॥ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫੂਲਿ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੬॥ ਰਾਜਾ

ਦੋਊ ਅਨੰਦਿਤ ਭਏ ॥ ਅੰਕ ਭੁਜਨ ਦੋਊ ਭੇਟਤ ਭਏ ॥ ਰਨਿਯਨ ਦੁਹੁੰ ਮਿਲਾਵੇ ਭਯੇ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਯੇ ॥੭॥ **ਅਤਿਲ** ॥ ਨਿਜੁ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕਥਾ ਬਖਾਨਤ ਸਭ ਭਈ ॥ ਦੁਹੁੰ ਆਪੁ ਮੈ ਕੁਸਲ ਕਥਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥ ਗਰਭ ਦੁਹੁੰਨ ਕੇ ਦੁਹੁੰਅਨ ਸੁਨੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਰਨਿਯਨ ਬਚ ਉਚਰੇ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਜੋ ਦੁਹੁੰਅਨ ਹਰਿ ਦੈਹੈ ਪੂਤੁਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬ ਹਮ ਤੁਮ ਮਿਲਿ ਹੈਂ ਹਜਾਂ ਬਹੁਰੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਪੂਤ ਏਕ ਕੇ ਸੁਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਦੇਇ ਜੋ ॥ ਹੋ ਆਪੁਸ ਬੀਚ ਸਗਾਈ ਤਿਨ ਕੀ ਕਰੈ ਤੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ਦ੍ਰੈਕਨ ਬੀਤੇ ਜਾਮ ॥ ਸੁਤਾ ਏਕ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ਪੂਤ ਏਕ ਕੇ ਧਾਮ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੰਮਸ ਨਾਮ ਸੁਤਾ ਕੋ ਧਰਿਯੋ ॥ ਢੋਲਾ ਨਾਮ ਪੂਤ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਖਾਰਿਨ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਦੋਊ ਬਯਾਹੇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਭਏ ਉਮਾਹੇ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੁਰੂਛੇਤ੍ਰ ਕੋ ਨੁਨ ਕਰਿ ਤਹੱ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਜ ਕਰਤ ਭੇ ਆਨਿ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿਨ ਬਰਖ ਬਿਤਏ ॥ ਬਾਲਕ ਹੁਤੇ ਤਰੁਨ ਦੋਊ ਭਏ ॥ ਜਬ ਅਪਨੇ ਤਿਨ ਰਾਜ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਪੂਰਬ ਕਰਯੋ ਬਿਵਾਹ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥੧੩॥ ਲਰਿਕਾਪਨੋ ਦੂਰਿ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਠੋਰਹਿ ਠੋਰ ਔਰ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਬਾਲਾਈਕਿ ਤਰੀਰੀ ਆਈ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਫਿਰੀ ਅਨੰਗ ਦੁਹਾਈ ॥੧੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਏਕ ਦਿਨਾਂ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰਿ ਕੈ ਢੋਲਨ ਯੋਂ ਅਪਨੇ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਬੈਸ ਬਿਤੀ ਬਸਿ ਬਾਮਨ ਕੇ ਅਬਿਬੇਕ ਬਿਬੇਕ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਬਯਾਹ ਕਿਯੋ ਲਰਿਕਾਪਨ ਮੈ ਹਮ ਜੋ ਤਿਹੱ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਨਹੀਂ ਤਿਹ ਮਾਰਗ ਹੀ ਸਸੁਰਾਰਿ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਕੰਬਰ ਬਾਂਧਿ ਅਡੰਬਰ ਕੈ ਕਰਿ ਬੋਲਿ ਸੁ ਬੀਰ ਬਰਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਭੂਖਨ ਚਾਰੁ ਦਿਪੈਂ ਸਭ ਅੰਗਨ ਆਨੰਦ ਆਜੁ ਹਿਯੋਂ ਨ ਸਮਾਈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ਸੁੰਦਰ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕਹਿ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਚਾਰੁ ਛਕੇ ਛਬਿ ਹੇਰਿ ਚਰਾਚਰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਰਹੇ ਉਰਝਾਈ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੂਰਸੈਨ ਰਾਜੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਟਾ ਬੀਰ ਸੈਨ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਲੋਕ ਅਗਮਨੈ ਅਧਿਕ ਪਠਾਏ ॥ ਆਦਰ ਸੋਂ ਗ੍ਰਿਹ ਮੈਂ ਤਿਹ ਲਯਾਏ ॥੧੭॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੰਮਸ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਢੋਲਾ ਦੇਸ ਹਮਾਰੇ ਆਯੋ ॥ ਫੂਲਤ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਭਈ ॥ ਦਰਬਲ ਹੁਤੀ ਪੁਸਟ ਹੈ ਗਈ ॥੧੮॥ ਭੇਟਤ ਪੀਯ ਪਿਯਰਵਹਿ ਭਈ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੈ ਗਈ ॥

ਐਚਿ ਐਚਿ ਪਿਯ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਛੈਲਿਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਜੋ ਜਾਵੈ ॥੧੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਯ ਪਾਤਰ ਪਤਰੀ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਪਰੈ ਪ੍ਰਜੰਕ ਪਰ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇੰ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਮਸ
 ਸੰਗ ਨ ਕਸਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਰੈ ॥ ਐਚਿ ਹਾਥ ਤਾਕੋ ਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਜਿਨਿ ਕਟਿ
 ਟੂਟਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਜਾਵੈ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਸੰਮਸ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਨਿਹੋ ਢੋਲਨ ਮੀਤ ॥ ਰਤਿ ਕਸਿ ਕਸਿ
 ਮੋਸੋਂ ਕਰੋ ਹੈ ਕੈ ਹਿੰਦੈ ਨਿਚੀਤ ॥੨੨॥ ਢੋਲਾ ਨਰਵਰ ਕੋਟ ਕੋ ਬਸਯੋ ਨੇਹ ਕੇ ਗਾਂਵ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯਨ
 ਕੋ ਢੋਲਾ ਉਚਰਤ ਨਾਂਵ ॥੨੩॥ ਨਿਡਰ ਹੋਇ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਭਜੋ ਸੰਕਾ ਕਰੋ ਨ ਏਕ ॥ ਜਯੋ ਰੇਸਮ ਟੂਟੇ ਨਹੀ ਕਸਿ
 ਸੈਕਰੋ ਅਨੇਕ ॥੨੪॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸੁਨਤ ਪਿਯਰਵਾ ਬੈਨ ਤਾਹਿ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ॥ ਚੋਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸੰਮਸ ਕੇ ਕਸਿ
 ਲਯੋ ॥ ਚੁੰਬਨ ਲਏ ਅਨੇਕ ਅੰਗ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਿਹ ਭਜਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੨੫॥
 ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਿਯਾ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਰਤਿ ਮਾਨ ਹੀ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿਨ ਬਚਨ ਬਖਾਨ ਹੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਤਿਹਾਰੋ ਆਸਨ ਤਜਯੋ ਨ ਜਾਵਹੀ ॥ ਹੋ ਕਹਿ ਕਹਿ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਗਰੇ ਲਪਟਾਵ ਹੀ ॥੨੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਬਲਾ
 ਕੇ ਆਸਨ ਲੇਤ ਭਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਗਰੇ ਤਾਂਹਿ ਸੁਖ ਦੇਤ ਭਯੋ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ਦੋਊ
 ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਕੋਕ ਕੇ ਮਤ ਕੋ ਕਹੈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੈ ਮੁਕਲਾਵੈ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥
 ਨਰਵਰ ਗੜ੍ਹ ਕੀ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਬਜਾਹਿਤ ਦੂਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਜਾਇ ਤਿਹ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥੨੮॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਬਜਾਹਿਤ ਅਗਲੀ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਪਾਇ ॥ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਯੋ ਸੁਨਿ ਸੰਮਸ
 ਕੋ ਨਾਇ ॥੨੯॥ ਸੂਰਨ ਮਤੀ ਬਜਾਹਿਤ ਅਗਲਿ ਚਿਤ ਅਤਿ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਬੀਰਸੈਨ ਪਤਿ ਪਿਤੁ ਭਏ ਐਸ
 ਕਹਤ ਭੀ ਜਾਇ ॥੩੦॥ ਕਹੋ ਬਚਨ ਚਿਤ ਦੈ ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਏਸ ਕੇ ਏਸ ॥ ਭਜਿ ਢੋਲਾ ਤੁਮ ਤੇ ਗਯੋ ਲੇਨ ਤਿਹਾਰੋ
 ਦੇਸ ॥੩੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਜਿਯ ਤੇ ਤਾਹਿ ਨ ਮਰਿ ਹੈ ॥ ਤੋ ਤੇਰੋ ਸੋਊ ਬਧ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਕੈ ਰਾਜਾ ਜਿਯ
 ਤੇ ਤਿਹ ਮਾਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਅਬ ਹੀ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੋ ॥੩੨॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ
 ਸੱਤਿ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਜਾਵਨ ਕਾਜ ਸਿਧਾਵਤ ॥ ਮੋਰੇ ਕਹੇ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਜਾਵਤ ॥੩੩॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਬਧੂ ਮੁਹਿ

ਸਾਚੁ ਉਚਾਰੇ ॥ ਲਿਯੋ ਚਹਤ ਸੁਤ ਰਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥ ਯਾਕੋ ਕਹੋ ਨ ਮੁਖ ਦਿਖਰਾਵੈ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਬਰਖ ਬਨਹਿ
 ਬਸਿ ਆਵੈ ॥੩੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਲਟਿ ਖਰਾਵਨ ਕੋ ਧਰਜੋ ਪਠੈ ਮਨੁਛ ਇਕ ਦੀਨ ॥ ਮੋਹਿ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ ਬਨ
 ਬਸੈ ਰਾਵ ਬਚਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥੩੫॥ ਸੁਨਤ ਭ੍ਰਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਚਨ ਤਾਂਹਿ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ॥ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰੇ
 ਤੁਹਿ ਦਿਯੋ ਮਿਲਹੁ ਨ ਮੋਕੋ ਆਇ ॥੩੬॥ ਤਬ ਢੋਲਨ ਅਤਿ ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਜੀਵਹਿੰਗੇ
 ਤੋ ਮਿਲਹਿੰਗੇ ਨਰਵਰ ਕੋਟ ਜੁਹਾਰ ॥੩੭॥ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਸੰਗਿ ਉਠਿ ਚਲੀ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਐਸੇ ਬੈਨ ॥ ਹਿਯੋ ਫਟਤ
 ਅੰਤਰ ਘਟਤ ਬਾਰਿ ਚੁਆਵਤ ਨੈਨ ॥੩੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਨਿ ਢੋਲਨ ਏ ਬੈਨ ਨਰਵਰਹਿ ਤਜਿ ਗਯੋ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ
 ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨ ਬਸਤ ਬਨ ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਬਨ ਉਪਬਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮਤ ਫਲਨ ਕੋ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਹਿਤ ਤਹੱ
 ਬਸਯੋ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹੱ ਘਾਇ ਕੈ ॥੩੯॥ ਬਰਖ ਤ੍ਰਿਦਸਏਂ ਬੀਰਸੈਨ ਤਨ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ ਕਹੱ ਛੋਰਿ
 ਸੂਰਗਬਾਸੀ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਢੋਲਨ ਫਿਰਿ ਆਨਿ ਰਾਜ ਅਪਨੋ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ ਸੰਮਸ ਸਾਬ ਬਰਖ ਬਹੁ ਸੁਖ
 ਕਿਯੋ ॥੪੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਸਠਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੧॥੩੨੧੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਤਪੀਸਾ ਕੇ ਰਹੈ ਆਠ ਚੋਰਟੀ ਨਾਰਿ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਚੋਰੀ ਕਰੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਉ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧॥
 ਚਿੱਤ੍ਰਮਤੀ ਤਸਕਰ ਕੁਅਰਿ ਦੈ ਤਿਨ ਕੀ ਸਿਰਦਾਰ ॥ ਮਾਰਗ ਮੈ ਇਸਬਿਤ ਰਹੈ ਘਾਵਹਿ ਲੋਗ ਹਜਾਰ ॥੨॥
 ਨਾਰਾਇਨ ਦਾਮੋਦ੍ਰ ਭਨਿ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨਹਿ ਉਚਾਰਿ ॥ ਸੁਨਿ ਸਾਰਤ ਐਸੇ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਸਭ ਹੀ ਜਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩॥ ਨਾਰਾਇਨ
 ਨਰ ਆਇਯੋ ਦਾਮੋਦਰ ਦਾਮੰਗ ॥ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਲੈ ਜਾਇ ਬਨ ਮਾਰਹੁ ਯਾਹਿ ਨਿਸੰਗ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ
 ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾ ਨਰ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਹੱ ਘਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੈ ਤਿਹ ਦਰਬੁ
 ਚੁਰਾਵੈ ॥੫॥ ਆਵਤ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਹੱ ਭਈ ॥ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਤਿਸੁ ਕੋ ਲਈ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਚਨ
 ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਿਹੱ ਨਿਮਿਤਿ ਮੁਹਿ ਮਾਰੇ ਅਤਿ ਧਨ ਦੇਤ ਹੋ ॥
 ਤੁਮਰੋ ਕਛੁ ਨ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਏ ਲੇਤ ਹੋ ॥ ਸਰਖਤ ਅਬ ਹੀ ਹਮ ਤੇ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਦਨ ਸਹਿਤ ਸਭ

ਲੇਹੁ ਖਜਾਨੇ ਜਾਇ ਕੈ ॥੭॥ ਜੋ ਤੁਮ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਘਾਇ ਹੋ ॥ ਜੋ ਧਨ ਹਮਰੇ ਪਾਸ ਵਹੈ ਤੁਮ ਪਾਇ ॥
 ਹੋ ॥ ਸਰਖਤ ਕਜੋ ਨ ਲਿਖਾਇ ਮੰਗਾਇਨ ਲੀਜਿਐ ॥ ਹੋ ਧਾਮ ਸਹਿਤ ਸਭ ਜਾਇ ਖਜਾਨੇ ਲੀਜਿਐ ॥੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿੰਤ ਕਰੀ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਜੁ ਹਮ ਲੈਹੈ ਇਹੋ ਧਨ ਘਾਇ ॥ ਹਜਾਂ ਕੋ ਦਰਬੁ ਕਰ ਆਇ ਹੈ ਹੁਆਂ ਕੋ ਲਯੋ
 ਨ ਜਾਇ ॥੯॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਬੈ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ਸਰਖਤ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ॥ ਧਾਮ ਸਹਿਤ ਯਾਕੋ ਦਰਬ ਲੇਹਿੰ ਸਹਰ ਮੈ
 ਜਾਇ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸਰਖਤ ਲਿਯੋ ਲਿਖਾਇ ਸੁ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਇਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਿਨ ਤਾ ਮੈ ਲਿਖਯੋ
 ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥ ਮੋਹਿ ਏਕਲੋ ਜਾਨਿ ਫਾਂਸ ਗਰ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸਰਖਤ ਲਿਯੋ ਲਿਖਾਇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਨ ਮੋਰ ਹਰਿ
 ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾ ਕੋ ਛੋਰਿ ਫਾਂਸ ਤੇ ਦਿਯੋ ॥ ਆਪੁ ਨਗਰ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲਿਯੋ ॥ ਜਬ ਸਰਖਤ ਕਾਜਿਯਹਿ
 ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਚੌਕ ਚਾਂਦਨੀ ਮਾਰਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੁੰਦਕਲਾ ਤਬ ਬਨ ਬਿਖੈ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ॥
 ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਿ ਧਨ ਰਾਖਯੋ ਉਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨਿ ਕੋ ਘਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੨॥੩੨੨੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੭
ਦੋਹਰਾ ॥ ਗੁਰਿਏਰ ਗੜ ਮੋ ਰਹੈ ਭੱਦ੍ਰਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ॥ ਜਾ ਕੋ ਜੀਵ ਜਗੱਤ੍ਰ ਕੇ ਜਪਤ ਆਠਹੂ ਜਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਬਨ ਬਿਧਿ ਜਨੁਕ ਸਵਾਰੀ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹੰ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥
 ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੱਦ੍ਰਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਦਿਨ ਖੇਲਨ ਚੜ੍ਹਯੋ ਸਿਕਾਰ ॥ ਜਾਨ ਬੈਰਿਯਨ
 ਘਾਤ ਤਿਹ ਤਾਕੋ ਦਿਯੋ ਸੰਘਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਲੀ ਖਬਰਿ ਰਾਨੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਰਾਜਾ ਹਨੇ ਬੈਰਿਯਨ
 ਜਾਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਮਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁ ਮੈ ਚੌਪਈ ਮੋ ਕਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥੪॥ ਸੁਤ ਬਾਲਕ ਹਮਰੋ ਬਿਧਿ
 ਕੀਨੇ ॥ ਨਾਥ ਮਾਰਗ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕੋ ਲੀਨੇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਛਲ ਕਰਿ ਤਿਨ ਬੈਰਿਨ ਕੋ ਮਾਰੋ
 ॥੫॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਤਿਨ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋ ਕਰੀ ਤੈਸਿਯੈ ਪਾਈ ॥ ਸੂਰਜ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥
 ਹਮ ਸਭ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ਕੀਜੈ ॥੬॥ ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਾਚਿ ਫੂਲਿ ਜੜ੍ਹ ਗਏ ॥ ਜੋਰਿ ਬਰਾਤਹਿ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ਜਬ
 ਹੀ ਭੱਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰ ਆਏ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥੭॥ ਏਕ ਏਕ ਸਾਊ ਹਜਾਂ ਆਵਹਿ ॥ ਹਮ ਤੇ

ਪਾਂਵ ਪੁਜਾਵਤ ਜਾਵਹਿ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਆਪੁਨ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵੈ ॥ ਸੂਰਜ ਕਲਾ ਕੋ ਲੈ ਘਰ ਜਾਵੈ ॥੮॥ ਹਮਰੇ ਧਾਮ
 ਰੀਤਿ ਇਹ ਪਰੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਾਤ ਦੂਰਿ ਨਹਿ ਕਰੀ ॥ ਏਕ ਏਕ ਜੋਧਾ ਪ੍ਰਥਮਾਵਹਿ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਰਾਜਾ ਕੋ ਲਜਾਵਹਿ
 ॥੯॥ ਏਕ ਏਕ ਸਾਊ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਯੋ ॥ ਏਕ ਸੰਘਾਰਿ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥
 ਦੂਸਰ ਕੋ ਯੋ ਹੀ ਬਧ ਕੀਜੈ ॥੧੦॥ ਸਭ ਸੂਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਭੋਹਰਨ ਭੀਤਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਾ
 ਪਾਛੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲ ਪਠਾਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸ ਗਰ ਘਾਯੋ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਸੂਰਾ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੇ ਬਹੁਰਿ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਕੂਟਿ ॥ ਜੋ ਲਸਕਰ ਬਾਕੀ ਬਚਯੋ ਸੋ ਸਭ ਲੀਨੋ ਲੂਟਿ ॥੧੨॥ ਸਭ ਬੈਰਿਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ਸੁਤ ਕੋ
 ਰਾਜ ਬੈਠਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਕੇ ਫੇਟਾ ਭਏ ਜਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤ੍ਰਿਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੩॥੩੨੩੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥** ਉਦੈਪੁਰੀ ਖੁਰਮ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥ ਮੁਖ ਸੂਖਤ ਜੀ ਜੀ ਤਿਹ ਕਰਤੇ ॥
 ਅਨਤ ਨ ਲਖੇ ਤਵਨ ਕੇ ਡਰ ਤੇ ॥੧॥ ਬੇਗਮ ਬਾਗ ਏਕ ਦਿਨ ਚੱਲੀ ॥ ਸੋਰਹ ਸਤ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਅਲੀ ॥
 ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਇਕ ਪੇਖਤ ਭਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੂਲਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋਬਨ ਕੁਅਰਿ ਸਖੀ ਹੁਤੀ
 ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਤਾਸੋਂ ਸਕਲ ਭੇਦ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਾਇ ॥੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਾਨਿ ਕਰੋ ਨਹਿ ਸਾਹਿ
 ਜਹਾਨ ਕੀ ਧਾਮ ਜਿਤੋ ਧਨ ਹੈ ਸੁ ਲੁਟਾਉਂ ॥ ਅੰਬਰ ਫਾਰਿ ਦਿਗੰਬਰ ਹੈ ਕਰਿ ਚੰਦਨ ਤਾਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜਾਉਂ ॥
 ਕਾਸੋਂ ਕਹੋ ਨਹਿ ਤੂੰ ਹਮਰੋ ਕੋਊ ਜੀ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਤਾਂਹਿ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਪੰਖ ਦਏ ਬਿਧਿ ਤੂੰ ਲਖਿ ਮੋਕਹ ਪ੍ਰੀਤਮ
 ਕੋ ਉਡਿ ਕੈ ਮਿਲਿ ਆਉਂ ॥੪॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਤਿਹ ਸੋਂ ਕਿਹ ਕਾਜ ਸੁ ਮੀਤ ਕੇ ਕਾਜ ਜੁ ਮੀਤ ਨ ਆਵੈ ॥ ਪੀਰ
 ਕਰੈ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਮੈ ਉਹਿ ਪੀਰ ਕੋ ਪੀਰ ਕੇ ਨੀਰ ਬੁਝਾਵੈ ॥ ਹੋ ਅਟਕੀ ਮਨ ਭਾਵਨ ਸੋਂ ਮੁਹਿ ਕੈਸਿਯੈ ਬਾਤ ਕੋਊ
 ਕਹਿ ਜਾਵੈ ॥ ਹੋ ਹੋਊ ਦਾਸਨ ਦਾਸਿ ਸਖੀ ਮੁਹਿ ਜੋ ਕੋਊ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥੫॥ ਜੋ ਸਖੀ ਕਾਜ ਕਰੈ ਹਮਰੋ
 ਤਿਹ ਭੂਖਨ ਕੀ ਕਛੁ ਭੂਖ ਨ ਹੈ ਹੈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ਭਰੇ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਹਜਾਰਨ ਲੈ ਹੈ ॥ ਮੋਰੀ ਦਸਾ
 ਅਵਲੋਕਿ ਕੈ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾਨਤ ਹੀ ਹਿਯ ਮੈ ਪਛੁਤੈ ਹੈਂ ॥ ਕੀਜੈ ਉਪਾਇ ਦੀਜੈ ਬਿਖੁ ਆਇ ਕਿ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ

ਕਿ ਮੋਹੂ ਨ ਪੈ ਹੈਂ ॥੬॥ ਐਸੇ ਉਦੈਪੁਰੀ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਬਚ ਜੋਬਨ ਕੁਅਰਿ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਪਛਾਨਿ ਭਲੀ
 ਬਿਧਿ ਸੌ ਮਨ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰ ਇਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿ ਚਲੀ ਤਿਤ ਕੋ ਬਗਵਾਨਨ ਭਾਖਿ ਪਕ੍ਰਾਨ ਲਖਾਯੋ ॥
 ਸਾਇਤ ਏਕ ਬਿਹਾਨੀ ਨ ਬਾਗ ਮੈ ਆਨਿ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਮੀਤ ਮਿਲਾਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਪਿਯ ਪਾਇ
 ਤਿੰਹ ਚਰਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਜੋ ਦਾਰਿਦ ਹੁਤੇ ਛਿਨ ਮੈ ਦਯੋ ਮਿਟਾਇ ॥੮॥ ਅੜਿਲ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ
 ਤਾਕੇ ਬਾਲ ਗਰੇ ਚਿਮਟਤ ਭਈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾਕੇ ਆਸਨ ਕੇ ਤਰ ਗਈ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸਭ ਲਿਯੇ
 ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਆਠ ਜਾਮ ਰਤਿ ਕਰੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਤਰੁਨੈ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਜੌਨਿ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ਤਿਨ ਤੇ ਹਾਰੈ ਕੌਨ ॥੧੦॥ ਅੜਿਲ ॥ ਕੋਕਸਾਰ
 ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਮਤਨ ਉਚਾਰਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਪਬਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਹੀ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸਭ ਕਰੇ ਬਨਾਇ
 ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਗਰੇ ਲਪਟਾਇ ਕਰਿ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਲਏ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਲਪਟਾਇ ॥ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਿਯਹਿ ਭਾਵਈ ਛਿਨਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਭੇਦ
 ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਮੋ ਪਤਿਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਂ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਮੋ ਤੇ ਜਾਤ ਬਾਤ ਨਹਿ
 ਜਰੀ ॥੧੩॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਪੈ ਅਬੈ ਪੁਕਾਰੌ ॥ ਛਿਨ ਮੈ ਤੁਮੈ ਖੂਾਰ ਕਰਿ ਡਾਰੌ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਬੈਨ ਜਾਤ ਭੀ
 ਤਹਾਂ ॥ ਹਜਰਤਿ ਰੰਗ ਮਹਲ ਮਹਿ ਜਹਾਂ ॥੧੪॥ ਉਦੈਪੁਰੀ ਤਿਹ ਸੰਗ ਲਖਾਈ ॥ ਤਬ ਲੋ ਨਾਰਿ ਪੁਕਾਰਿ
 ਸੁਨਾਈ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਤਬ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਕਵਨ ਕਰਤ ਇਹ ਸੋਰ ਦੁਆਰੇ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਦੈਪੁਰੀ
 ਤਬ ਯੋ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਿ ਚਿੱਤ ਕੈ ਮਾਂਹਿ ॥ ਸਤੀ ਭਯੋ ਚਾਹਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਹੋਨ ਦੇਤ ਇਹ ਨਾਹਿ ॥੧੬॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਤਬ ਹਜਰਤਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਯਾਕੋ ਮਨੈ ਕਰੋ ਜਿਨਿ ਜਾਰੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜਨ ਸੰਗ ਅਮਿਤ ਕਰਿ ਦਏ ॥
 ਤਾਕਹੋ ਪਕਰਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾਸੋ ਮਾਨਿਕੈ ਸੰਗ ਪਿਯਰਵਹਿ ਲਜਾਇ ॥
 ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਇਹ ਛਲ ਛਲਯੋ ਸਵਤਿਹਿ ਦਿਯੋ ਜਰਾਇ ॥੧੮॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
 ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਸਠਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੪॥੩੨੫੫॥ ਅਫਜੂ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾਜ ਜਗ ਮਾਤ ਕੋ ਰਹੈ ਦੇਹਰੋ ਏਕ ॥ ਜਾਹਿ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਵ ਸਭ ਬੰਦਤ ਆਨਿ ਅਨੇਕ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਤਹਾਂ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੋ ਧਨੁ ਤਾਕੇ ਘਰ ॥ ਭਾਨਕਲਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਭਣਿਜੈ ॥ ਤਾਕੇ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁੱਲਿ ਕਹਿੰਜੈ ॥੨॥ ਦਿਜਬਰ ਸਿੰਘ ਏਕ ਦਿਜ ਤਾ ਕੇ ॥ ਭਿਸਤ ਕਲਾ ਅਬਲਾ
 ਗਿ੍ਹ ਵਾਂ ਕੇ ॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥ ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਹਾਂ
 ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਭਵਨ ਜਾਹਿਰ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ਆਨਿ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮਠ ਉਚੀ ਧੁਜਾ ਬਿਰਾਜਹੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਪਤਤਾ ਤਾਂਹਿ ਸੁ ਦਾਮਨਿ ਲਾਜਹੀ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ
 ਏਸ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਜਾਨਿ ਸਿਵਾ ਕੋ ਭਵਨ ਸਦਾ ਸਿਰ ਨਜਾਵਹੀਂ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਇੱਛਾ ਕੋਉ
 ਕਰੈ ਸੋ ਸਭ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਬਾਤ ਸਭ ਜਗਤ ਇਹ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਭ ਕੋਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ
 ਐਸੋ ਤਹੱ ਭਯੋ ॥ ਅਬਯੋ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥ ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਬਾਨੀ ਤਹੱ ਭਈ ॥ ਸੋ ਦਿਜਬਰ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ
 ਲਈ ॥੭॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਇਹ ਮਰਿ ਹੈ ॥ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਕਿਯੋ ਨ ਉਬਰਿ ਹੈ ॥ ਜੋ ਕੋਉ ਸਾਤ ਪੂਤ
 ਹਜਾਂ ਮਾਰੈ ॥ ਤੋ ਅਪਨੋ ਯਹ ਰਾਵ ਉਬਾਰੈ ॥੮॥ ਦਿਜਬਰ ਸੁਨਿ ਬਚਨਨ ਗਿ੍ਹ ਆਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਤਨ
 ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਤ ਪੂਤ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਸਰਬ ਮੰਗਲਾ ਕੀ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥੯॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਪਿਤੁ
 ਹਨੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਕੰਠ ਆਪਨੇ ਮਾਰੇ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਾਟ ਜਬੈ ਤਿਨ ਲਈ ॥ ਠਾਢੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਤ
 ਭਈ ॥੧੦॥ ਵਹੈ ਹਾਬ ਅਪਨੇ ਅਸਿ ਲੀਨੇ ॥ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਕੀਨੇ ॥ ਰਾਵ ਬਚੈ ਕਹਿ ਤਾਹਿ
 ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕਰਿ ਕੰਠ ਆਪਨੇ ਮਾਰਯੋ ॥੧੧॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਹਨਿ ਪਤਹਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੁੰਡ
 ਅਪਨੇ ਕਟਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਰਾਵ ਚਕਯੋ ਕੌਤਕ ਜਬ ਲਹਯੋ ॥ ਸੋਈ ਖੜਗ ਹਾਬ ਮੈ ਗਹਯੋ ॥੧੨॥ ਸਾਤ ਪੂਤ
 ਹਮਰੇ ਹਿਤ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁਨੇ ਨਾਬ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਇਨ ਦੇਹ ਨੇਹ ਮਮ ਦਿਯੋ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਇਹ ਰਾਜ
 ਹਮਾਰੋ ਕਿਯੋ ॥੧੩॥ ਸੋਈ ਖੜਗ ਕੰਠ ਪਰ ਧਰਿਯੋ ॥ ਮਾਰਨ ਅਪਨੇ ਆਪੁ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਤਬ
 ਤਾਂਹਿ ਭਵਾਨੀ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ਬਾਨੀ ॥੧੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਇਨ ਕੋ ਲੇਹੁ ਜਿਯਾਇ ਨ ਨਿਜੁ ਬਧ

ਕੀਜਿਐ ॥ ਰਾਜ ਬਰਿਸ ਬਹੁ ਕਰੋ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਜੀਜਿਐ ॥ ਤਬ ਦੁਰਗਾ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਜਿਯਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ
 ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੇ ਢੀਠ ਤਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿਯੋ ॥ ਪਤਿ
 ਪੂਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਨ ਹਰਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਧ ਅਪਨੇ ਹੂੰ ਕੀਨਿ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਨਿ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਨਿਰਖਿ ਸੱਤਤਾ ਸਭਨ ਕੀ ਜਗ ਜਨਨੀ ਹਰਖਾਇ ॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਪਤਿ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਜੁਤ ਦਏ
 ਜਿਯਾਇ ॥੧੭॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੁਖਕਰਿ ਕਰਯੋ ਜੈਸੇ ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਪੁਰੀ ਚੱਤ੍ਰਦਸ ਕੇ ਬਿਖੈ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ
 ਤਿਹ ਹੋਇ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਾਤ ਪੂਤ ਮੂਏ ਜਿਯਰਾਏ ॥ ਅਪਨੀ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ
 ਬਡੀ ਆਰਬਲ ਹੋਈ ॥ ਐਸੇ ਕਰਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਈ ॥੧੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪੈਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੫॥੩੨੭੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰੋ ਬਡੇ ਸੂਰਤਿ ਕੋ ਨਰਪਾਲ ॥ ਜੁਬਨ ਕਲਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਜਾਕੇ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਪੂਤ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥ ਸਵਤਿਨ ਡਾਰਿ ਸਿੰਧੁ ਮੈ ਦਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਕਿ ਇਹ ਭਿਰਟੀ ਲੈ ਗਈ ॥
 ਇਹੈ ਖਬਰਿ ਰਾਜਾ ਕਹੁ ਭਈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਤਬ ਕੀਨਿ ॥ ਮਾਥੇ ਫੋਰਿ ਭੁੰਮਿ ਤਨ ਦੀਨਿ ॥ ਤਬ
 ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਤਾਪ ਮਿਟਾਯੋ ॥੩॥ ਰੀਤਿ ਕਾਲ ਕੀ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਉਚ
 ਨੀਚ ਕੇ ਸੀਸ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਏਕੈ ਬਚਤ ਕਾਲ ਤੇ ਸੋਊ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਅਰੁ ਬਚਤ ਨ ਕੋਊ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਜੇ ਉਪਜਯੋ ਸੋ ਬਿਨਸਯੋ ਜਿਯਤ ਨ ਰਹਸੀ ਕੋਇ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥੫॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰਿ ਸਭ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਹੁ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕਹ ਹਿਯੇ ਸੰਭਾਰਹੁ ॥ ਵਾ ਸੁਤ ਕੇ ਕਛੁ ਸੋਕ ਨ
 ਕੀਜੈ ॥ ਔਰ ਮਾਂਗਿ ਪ੍ਰਭੁ ਤੇ ਸੁਤ ਲੀਜੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਵਰ ਤੁਮਾਰੇ ਧਾਮ ਮੈ ਹੈ ਹੈ ਪੂਤ ਅਪਾਰ ॥ ਵਾ ਕੇ
 ਸੋਕ ਨ ਕੀਜਿਐ ਸੁਨ ਸੁੰਦਰਿ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਯੋ ਤਿਹ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਸੁਤ
 ਸੋਕ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਅਵਰ ਪੂਤ ਕੀ ਆਸਾ ਭਏ ॥ ਚੌਬਿਸ ਬਰਿਸ ਬੀਤਿ ਕਰਿ ਗਏ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁੰਦਰ
 ਨਰ ਇਕ ਪੇਖਤ ਤਬ ਅਬਲਾ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਬਿਸਰਿ ਤਾਹਿ ਤਬ ਹੀ ਗਈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾ

ਕੌ ਲਿਯੋ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਰਜੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੋ ਹਿੰਦੈ
 ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਬੋਲਿ ਜਾਰ ਪ੍ਰਤਿ ਸਕਲ ਸਿਖਾਰੀ ॥ ਲਰਿਕਾ ਹੁਤੇ ਜੋਗਿਯਹ ਹਰਿਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਜਾਨਿ ਨ ਮੋ ਬਧ
 ਕਰਿਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੋ ਬਾਲਕ ਜੋਗੀ ਹਰਜੋ ਹੈ ਭਿਰਟੀ ਕੇ ਭੇਸ ॥ ਮੈ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਕਵਨ ਸੁਤ ਬਸਤ
 ਕਵਨ ਸੇ ਦੇਸ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਾਰ ਸੰਗ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਈ ॥ ਆਪ ਰਾਵ ਸੋ ਜਾਇ ਜਤਾਈ ॥ ਜੋ
 ਬਾਲਕ ਮੈ ਪੂਤ ਗਵਾਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਆਜੁ ਖੋਜ ਤੇ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ
 ਬੋਲਿ ਨਿਕਟਿ ਤਬ ਲਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਪੂਤ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੧੩॥ ਸਕਲ
 ਬ੍ਰਿਥਾ ਅਪਨੀ ਤੁਮ ਕਹੋ ॥ ਹਮਰੇ ਸਭ ਸੋਕਨ ਕਹੋ ਦਹੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋ ਕਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਰਾਜਪੂਤ ਹੈ ਰਾਜ
 ਕਮਾਯੋ ॥੧੪॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਮੈ ਕਹਾਂ ਬਖਾਨੋ ॥ ਬਾਲਕ ਹੁਤੇ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਜੋਗੀ ਕਹਜੋ ਸੁ ਤੁਮ
 ਤਨ ਕਹਿ ਹੋ ॥ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਤਿਹਾਰੋ ਦਹਿ ਹੋ ॥੧੫॥ ਇਕ ਦਿਨ ਯੋ ਜੋਗੀਸ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸਹਰ ਬਡੋ
 ਉਜਿਆਰੋ ॥ ਹੈ ਭਿਰਟੀ ਮੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਬਾਲਕ ਸੁਤ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥੧੬॥ ਹੈ ਭਿਰਟੀ ਜਬ ਹੀ ਮੈ
 ਯਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਲੋਗ ਆਗੇ ਤੇ ਗਯੋ ॥ ਤੋਹਿ ਡਾਰਿ ਬਗਲੀ ਮਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਔਰੈ ਦੇਸ ਪਜਾਨੋ ਕੀਨੋ ॥੧੭॥
 ਚੇਲਾ ਅਵਰ ਭੱਛ ਤਬ ਲਜਾਏ ॥ ਤਾਹਿ ਖੁਇ ਕਰਿ ਨਾਥ ਰਿਝਾਏ ॥ ਭੱਛਨ ਕਾਜਿ ਔਰ ਕੋਊ ਧਰਿਯੋ ॥ ਰਾਵ
 ਪੂਤ ਲਖਿ ਮੋਹਿ ਉਬਰਿਯੋ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਬਚਨ ਨੈਨਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੇਖਤ ਸੁਤ
 ਜਾਰ ਕਹਿ ਲਿਯੋ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਾਲਕ ਹੁਤੇ ਪੂਤ ਤਬ ਹਰਿਯੋ ॥ ਮੋਰੇ ਭਾਗ ਸੁ ਜਿਯਤ
 ਉਬਰਿਯੋ ॥ ਕੋਨਹੂੰ ਕਾਜ ਦੇਸ ਇਹ ਆਯੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਆਜੁ ਖੋਜਤੇ ਪਾਯੋ ॥੨੦॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾਕੋ ਗਰੇ
 ਲਗਾਵੈ ॥ ਦੇਖਤ ਰਾਵ ਚੁੰਬਿ ਮੁਖ ਜਾਵੈ ॥ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਸੇਜ ਡਸਵਾਈ ॥ ਤਾਸੋ ਰੈਨਿ ਬਿਰਾਜਤ ਜਾਈ ॥੨੧॥
 ਆਠੋ ਜਾਮ ਧਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖੈ ॥ ਪੂਤ ਪੂਤ ਮੁਖਤੇ ਤਿਹ ਭਾਖੈ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਨਿਸਿ ਭਈ ਕਮਾਵੈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ
 ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਾਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੬॥੩੨੬੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੭**

{੧੦੫੦}

{੧੦੫੦}

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਂਸ ਬਰੈਲੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬੀਰ ਬਡੋ ਧਨ ਰਾਵ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਵ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੇ ਆਈ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਸੁਹਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਅਟਕਿ ਤਵਨ ਪਰ ਗਯੋ ॥
 ਰਾਨਿਨ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਭ੍ਰਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਹੁਤੋ ਜਾਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾਸੋਂ
 ਬਿਧੀ ਰਾਜਾ ਕੋ ਡਰ ਡਾਰਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥
 ਰਾਜਾ ਕੋ ਹਿਯ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਰਾਜ ਦੇਉਂ ਠਹਰਾਯੋ ॥੪॥ ਅਬ ਮੈ ਰਾਜ ਦੇਤ ਹੋਂ ਤੇ ਕੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ
 ਕਰਿਯਹੁ ਤੁਮ ਮੋ ਕੋ ॥ ਜੋ ਮੈ ਤੁਮੈਂ ਕਹੋਂ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਯਾ ਰਾਜਾ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥੫॥ ਮਨ ਬੀਸਕ ਇਕ
 ਬਿਸਹਿ ਮੰਗੈਯੈ ॥ ਸਭ ਭੋਜਨ ਕੇ ਬੀਚ ਡਰੈਯੈ ॥ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਆਨ ਸਭ ਖੈਹੈ ॥ ਛਿਨਕਿਕ ਬਿਖੈ ਮ੍ਰਿਤਕ
 ਹੂ ਜੈਹੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ਲੀਜੈ ਰਾਜੁ ਛਿਨਾਇ ॥ ਆਪੁ ਦੇਸ ਪਤਿ ਹੂਜਿਯੈ ਮੋਹਿ
 ਸਹਿਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜਾਰ ਕਾਜ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਨਿਵਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ॥
 ਸਭ ਭੋਜਨ ਭੀਤਰ ਬਿਖੁ ਡਾਰੀ ॥ ਸਭਹਿਨ ਬੇਸੁ ਸਹਿਤ ਖਾਰੀ ॥੮॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਭੱਛਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ॥ ਘਰਿਕਿਕ
 ਬਿਖੈ ਮੌਤ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਜਿਯਤ ਬਚੇ ਤੇ ਤਿਨ ਗਹਿ ਘਾਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਜਾਨ ਨਹਿ ਪਾਏ ॥੯॥ ਤਿਨ
 ਕੋ ਮਾਰਿ ਰਾਜ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕਿਯੋ ॥ ਹਾਥ ਠਾਢ ਕੀਨੇ ਤਿਹ ਘਾਯੋ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰਜੋ
 ਤਿਹ ਆਨਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੧੦॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨੇ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੋ ਬਧ ਕਰਿ ਦੀਨੇ ॥ ਔਰ ਸੂਰਮਨ
 ਕੋ ਬਧ ਕਿਯੋ ॥ ਰਾਜ ਜਾਰ ਅਪਨੇ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋ ਚੰਚਲਾ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਕੋ
 ਮਾਰਿ ॥ ਰਾਜ ਜਾਰ ਕੋ ਲੈ ਦਿਯੋ ਐਸੇ ਖੇਲਿ ਖਿਲਾਰਿ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਸਠਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੭॥੩੩੦੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੱਛਿਮ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਰਨ ਮੰਡਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿੰਹ ਪੂਜਤ ਆਠੋ ਜਾਮ ॥੧॥
 ਵਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਬੱਲਿਭਾ ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਸੁਭ ਕਾਰਿ ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਏਕ ਪਾਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਬਿਧਿ ਜਾਨੁ ਬਨਾਈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਅਟਕ ਰਾਵਕੀ ਭਈ ॥ ਰਾਨੀ

{੧੦੫੧} ਬਿਸਰਿ ਹਿਦੈ ਤੇ ਗਈ ॥੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਰਹੀ ਅਧਿਕ ਹੀ ਖੀਝਿ ॥ ਵਾ ਬੇਸ੍ਰਾ ਪਰਿ {੧੦੫੧}
 ਰਾਵ ਕੀ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਅਤਿ ਰੀਝਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਖਬਰੈ ਏ ਗਈ ॥ ਬੇਸ੍ਰਨ ਰੀਝਿ ਰਾਵ ਕੀ
 ਭਈ ॥ ਅਬਲਾ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਈ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੀ ਪੁਰੀ ਸੁਹਾਈ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਕ੍ਰੋਧਿਤ
 ਭਈ ਧਾਰਿ ਬਦਨ ਮੈ ਮੌਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਅਟਕੇ ਬੇਸ੍ਰਨ ਭਏ ਹਮੈਂ ਸੰਭਰਿ ਹੈ ਕੌਨ ॥੬॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਜਤਨ ਕਛੂ
 ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾਤੇ ਇਨ ਬੇਸ੍ਰਨ ਕੌ ਮਰਿਯੈ ॥ ਲਖਤ ਰਾਵ ਕੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਨਾਉਂ ॥ ਛਲਿ ਸੌ ਬਡੇ ਕਲੇਸ ਮਿਟਾਉਂ
 ॥੭॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬੇਸ੍ਰਨ ਸੌ ਕੀਨੀ ॥ ਲਛਮੀ ਬਹੁਤ ਸਭਨ ਕਹੌ ਦੀਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਤ ਜਿਹੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਹਮਾਰੋ ॥ ਸੌ ਹਮ ਕੌ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ॥੮॥ ਇਹ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਫੂਲ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥
 ਜਾ ਸੌ ਕਰਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੈ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਨੀ ਕਰਤ ਤਾਹਿ ਰਖਵਾਰੀ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਰਾਨੀ ਬੇਸ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਲੀਨੀ
 ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਸੁਖ ਕਿਯੇ ਤਿਨ ਤੇ ਗੀਤਿ ਗਵਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਨਿੱਤ
 ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਈ ॥ ਕਛੂ ਰਾਨਿਨ ਤੇ ਸੰਕ ਨ ਧਰਈ ॥ ਸਭ ਬੇਸ੍ਰਨ ਤੇ ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਜਿਯ ਮੈ ਪਛੁਤਾਵੈ
 ॥੧੧॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬੇਰੀ ਏਕ ਬੈਠਿ ਸੁਖ ਕੀਜੈ ॥
 ਦੂਜੀ ਨਾਵ ਬੇਸਵਨ ਦੀਜੈ ॥੧੨॥ ਹਮ ਤੁਮ ਬੈਠਿ ਨਾਵ ਸੁਖ ਕੈ ਹੈ ॥ ਇਨ ਬੇਸ੍ਰਨ ਤੇ ਗੀਤ ਗਵੈ ਹੈ ॥ ਜੋ
 ਸੁੰਦਰਿ ਇਨ ਤੇ ਲਖਿ ਲਿਜਿਯਹੁ ॥ ਤਾਸੌ ਭੋਗ ਰਾਵ ਤੁਮ ਕਿਜਿਯਹੁ ॥੧੩॥ ਯੌ ਸੁਨਿ ਰਾਵ ਅਨੰਦਿਤ ਭਯੋ ॥
 ਤ੍ਰਿਯਨ ਸਹਿਤ ਬੇਸ੍ਰਨ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਆਮੂ ਜਹਾਂ ਬਹੁਤ ਨਦ ਭਾਰੋ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਅਸਟਮ ਸਿੰਧੁ ਸਵਾਰੋ ॥੧੪॥
 ਨੀਕੀ ਨਾਵ ਰਾਨਿਯਨ ਲਈ ॥ ਬੇਰੀ ਬੁਰੀ ਬੇਸ੍ਰਨ ਦਈ ॥ ਅਪਨੇ ਰਾਵ ਤੀਰ ਬੈਠਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ
 ਕਛੂ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਅਤਿ ਧਨੁ ਦੀਨੇ ॥ ਬੇਰਿਯਾਰ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੀਨੇ ॥ ਜਹਾਂ ਬਹੁਤ ਆਮੂ
 ਨਦ ਭਾਰੋ ॥ ਬੇਸ੍ਰਨ ਤਹੀਂ ਬੋਰਿ ਤੁਮ ਡਾਰੋ ॥੧੬॥ ਅਰਧ ਨਦੀ ਨਵਕਾ ਜਬ ਗਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਫੋਰਿ ਮਲਾਹਨ
 ਦਈ ॥ ਸਭ ਬੇਸ੍ਰਾ ਬੂਡਨ ਤਬ ਲਾਗੀ ॥ ਭਰੁਵਨਿ ਦਸੌ ਦਿਸਨ ਕਹੌ ਭਾਰੀ ॥੧੭॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਸਕਲ ਗੁਚਕਿਯਨ
 ਖਾਂਹੀ ॥ ਠੋਰ ਨ ਰਹੀ ਭਾਜਿ ਜਿਤ ਜਾਂਹੀ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਨੀ ਤਬ ਕਰਈ ॥ ਇਨ ਮੂਏ ਰਾਜਾ ਇਹ ਮਰਈ

॥੧੮॥ ਰਾਵ ਸੁਨਤ ਇਨ ਕਹੈ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਸਖਿਯਨ ਕਹਯੋ ਬੋਰਿ ਗਹਿ ਡਾਰਹੁ ॥ ਅਮਿਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਹਤ ਕਹੂੰ ਜਾਂਗੀ ॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕਹੀਂ ਗੁਚਕਿਯਨ ਖਾਂਗੀ ॥੧੯॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਤੰਬੂਰਾ ਬਹੇ ॥ ਭਕੁਆ ਬਹੇ ਜਾਤਿ ਨਹਿ ਕਹੇ ॥ ਭਰੂਅਨਿ ਕਹੂੰ ਪੁਕਾਰਤ ਜਾਹੀਂ ॥ ਬੇਸ੍ਰਨ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀਂ ॥੨੦॥ ਡੂਬਿ ਡੂਬਿ ਭਰੂਆ ਕਹੂੰ ਮਰੇ ॥ ਭਰੂਅਨਿ ਉਦਰ ਨੀਰ ਸੋਂ ਭਰੇ ॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਏਕ ਜਿਯਤ ਨਹਿ ਬਾਚੀ ॥ ਐਸੀ ਮਾਰ ਕਿਰੀਚਕ ਮਾਚੀ ॥੨੧॥ ਗੁਚਕਿ ਖਾਤ ਬੇਸ੍ਰਾ ਜੇ ਗਈ ॥ ਟੰਗਰਨਿ ਪਕਰਿ ਬੋਰਿ ਸੋਊ ਦਈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਕੇ ਪਹੁਚੈ ਤਿਨ ਖੈਚ ਨਿਕਾਰੈ ॥੨੨॥ ਜੋ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕਾਢਨ ਕਹੋ ਗਯੋ ॥ ਬੂਡਤ ਵਹੂ ਨਦੀ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਧਾਰ ਧਾਰ ਭਰੂਅਨਿ ਇਕ ਕਰਹੀਂ ॥ ਬੂਡਿ ਬੂਡਿ ਸਰਿਤਾ ਮੋ ਮਰਹੀਂ ॥੨੩॥ ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਬੇਸ੍ਰਾ ਸਭ ਹਾਰੀ ॥ ਕਿਨਹੀ ਪੁਰਖ ਨ ਐਚਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਭਰੂਆ ਮਰਿ ਭਰੂਅਨਿ ਜੁਤ ਰਹੇ ॥ ਇਕ ਸੋ ਸਾਠਿ ਤਾਇਫੇ ਬਹੇ ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦਸ ਦਸ ਮਨ ਤਿਲਕੈਂ ਭਈ ਖਟ ਮਨ ਭਈ ਇਜਾਰ ॥ ਬੂਡਿ ਮਰੀਂ ਬੇਸ੍ਰਾ ਸਕਲ ਕੋਊ ਨ ਸਕਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸਮੁਝਾਵਤ ਭਈ ॥ ਪਤਿ ਤੁਮ ਕਛੂ ਸੋਕ ਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥ ਇਨ ਰਨਿਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰਹੁ ॥੨੬॥ ਔਰ ਬੇਸ੍ਰਾ ਬੋਲਿ ਪਠੈਯਹੁ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਨ ਸੰਗ ਕਮੈਯਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕੋ ਰਾਖਯੋ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਹੋਇ ਸੁੰਦਰੀ ਕਈ ਹਜਾਰਾ ॥੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੂੜੁ ਰਾਵ ਚੁਪ ਹੈ ਰਹਯੋ ਸਕਯੋ ਨ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਅਖਾਰੇ ਸਾਠਿ ਸਤ ਰਾਨੀ ਦਏ ਸੰਘਾਰਿ ॥੨੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਸਠਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੮॥੩੩੩੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਿਜ ਮਹਿ ਏਕ ਅਹੀਰਨਿ ਰਹੈ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਤਾਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਅਤਿ ਉੱਤਮ ਤਿਹੋਂ ਅੰਗ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾਕੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਅਹੀਰਿਕ ਤਹਾਂ ॥ ਲਾਰੀ ਲਗਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਉਹਾਂ ॥ ਜਬ ਸੋਯੋ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਜਾਨੈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਾਸੋਂ ਪਤਿ ਸੋਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਕਰਿ ਅਤਿ ਦੁਖ ਖੋਯੋ ॥ ਰੰਗੀ ਰਾਮ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਯੋ ॥ ਫਿਰਿ ਘਰ ਚਲਯੋ ਦਾਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੩॥ ਜਾਗਤ

ਹੁਤੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਖਿ ਲੀਨੇ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹੱ ਦੀਨੇ ॥ ਖਾਰੀ ਹੁਤੀ ਸੁ ਐਚਿ ਮੰਗਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਲਕਾ ਕੇ
 ਨਿਕਟ ਬਿਛਾਈ ॥੪॥ ਪਿਯ ਕੇ ਅੰਗ ਅਲਿੰਗਨ ਕਰਿਯੋ ॥ ਆਸਨ ਤਿਹ ਖਾਰੀ ਪਰ ਧਰਿਯੋ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ
 ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਅਧਿਕ ਤਾਸੋ
 ਕਿਯੋ ॥ ਅਧਰਪਾਨ ਕਰਿਕੈ ਕਰਿ ਜਾਰਿ ਬਿਦਾ ਦਿਯੋ ॥ ਸੋਤ ਰਹਯੋ ਮੂਰਖ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਧਰ ਖਾਰੀ
 ਪਰ ਕਸ ਇਨ ਕਰਮ ਕਮਾਇਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਉਰ ਚਿਮਟਯੋ ਪਿਯ ਸੋ ਰਹਯੋ ਕੇਲ ਜਾਰ ਤਨ ਕੀਨ ॥ ਖਾਰੀ
 ਦਈ ਉਠਾਇ ਪੁਨਿ ਜਾਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਇਕ ਸੌ ਉਨਹੱਤਰਵੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੬੯॥੩੩੪੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੮
ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਲਵਲ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਸਰਬ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਸਿੰਹ ਭਜਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਕਲਾ ਸੁ ਬੀਰ ਤਾਂਹਿ ਬਰਨਾਰੀ ॥ ਮਥਿ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਨੁ ਸਾਤ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਤਿ ਅਧਿਕ ਤਿਹ
 ਸੋਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਰਾਵਤ ਸਿੰਘ ਬਿਲੋਕਤ ਭਈ ॥ ਹਰਿ ਅਰਿ ਬਸਿ ਰਾਨੀ ਹੈ ਗਈ ॥
 ਸਹਚਰਿ ਪਠੈ ਬੁਲਾਯੋ ਜਬੈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋਂ ਕਿਯ ਤਬੈ ॥੩॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਜਾਰ ਨਿਤਿ ਆਵੈ ॥ ਵਾ ਰਾਨੀ
 ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਦਾਸੀ ਏਕ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮੀਤ ਤਿਹ ਰਹਯੋ ਲੁਭਾਈ ॥੪॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ
 ਜਾਰ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਚੇਰੀ ਕੋ ਲਖਿ ਰੂਪ ਲੁਭਾਯੋ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਤਾਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਤ
 ਭਯੋ ॥੫॥ ਕੇਲ ਬਿਨਾ ਰਾਨੀ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਤਾਕੋ ਪੈਂਡ ਬਿਲੋਕਨ ਆਈ ॥ ਕਹਾਂ ਰਹੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹਿ ਆਏ ॥
 ਕਾਹੂ ਬੈਰਿਨਿ ਸੌ ਉਰਝਾਏ ॥੬॥ ਸੁਧਿ ਭੂਲੀ ਕਿਯੋ ਕਿਨੂੰ ਭੁਲਾਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਰਹਯੋ ਪੈਂਡ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸ
 ਦਿਯੋ ਕਿਨਹੂੰ ਤਿਹ ਆਈ ॥ ਭੇਟ ਭਈ ਕੋਊ ਭਾਮਿਨਿ ਭਾਈ ॥੭॥ ਆਵਤ ਹੈਂ ਕਿ ਆਇ ਕਰ ਗਏ ॥ ਆਵਹਿਗੋਂ
 ਕਿ ਰੂਪ ਕੇ ਰਏ ॥ ਮਿਲਿ ਹੈ ਯਾਰ ਆਇ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਬਡੀ ਬਾਰ ਲਗਿ ਬਾਰ ਲਗਾਈ ॥੮॥ ਯੋ ਚਿਤ ਚਿੰਤ
 ਤਹਾਂ ਪਗੁ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮੀਤ ਚੇਰਿਯਹਿ ਰਮਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸਿਰ ਪਗ ਲਗੇ ਕੋਪ ਤਬ ਭਈ ॥ ਜਾਇ ਖਬਰਿ ਰਾਜਾ
 ਤਨ ਦਈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਘਰ ਖੋਏ ਬੈਠਯੋ ਕਹਾਂ ਪਰੀ ਧਾਮ ਤਵ ਧਾਰ ॥ ਖੜਗ ਹਾਥ ਗਹਿ ਦੇਖ ਚਲਿ ਆਖੈ

ਦੇਉ ਪਸਾਰਿ ॥੧੦॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਚੇਰੀ ਭਏ ਤਾਕੋ ਰਮਤ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੋ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਸਕਯੋ ਨ ਮੂੜੁ
 ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੧॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੈ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ਸੋ ਛਲ ਕੀਨ ॥ ਜਾਰ ਤਵਨ ਚੇਰੀ ਸਹਿਤ ਪਠੈ ਧਾਮ ਜਮ
 ਦੀਨ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੋ ਸੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ**
ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੦॥੩੩੫੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੰਘਰਾਰੀ ਰੰਘਰੋ ਬਸੈ ਕੰਚਨ ਸਿੰਘ ਸੁ ਨਾਮ ॥ ਸਾਹਿਬ ਦੇਈ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੈ ਜਾਹਿ ਸੰਤਾਵੈ ਕਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤਾਹਿ ਜਾਰਨੀ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਦੇਸ ਛੇਰਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧੈ
 ਹੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕਮਾਇ ਤੁਮੈ ਧਨ ਲਯੈ ਹੋ ॥੨॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਐਸੇ ਬਚ ਕਹਯੋ ॥ ਲਾਗਿ ਧਾਮ ਕੋਨੇ ਸੋ ਰਹਯੋ ॥
 ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਬ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੩॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋਨਾ ਸੋ ਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥
 ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਸੋ ਜਾਵੈ ॥ ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥੪॥
 ਜੋ ਪਤਿ ਹੋਤ ਆਜੁ ਘਰ ਮਾਂਹੀ ॥ ਕਯੋ ਹੇਰਤ ਤੈ ਮਮ ਪਰਛਾਂਹੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹੀ ਆਜੁ ਹਜਾਂ ਮੇਰੋ ॥ ਅਬ ਹੀ
 ਸੀਸ ਫੋਰਤੋ ਤੇਰੋ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਅਤਿ ਰਤਿ ਤਾਸੋ ਮਾਨਿਕੈ ਦੀਨਿ ਜਾਰ ਉਠਾਇ ॥ ਆਪੁ ਅਧਿਕ ਪੀਟਤ ਭਈ
 ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੋਕ ਉਪਜਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਮੇਰੋ ਆਜੁ ਧਰਮੁ ਇਨ ਖੋਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਂਝ ਨ ਹੋਯੋ ॥ ਅਬ
 ਹੋ ਟੂਟਿ ਮਹਲ ਤੇ ਪਰਿਹੋ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋ ॥੭॥ ਕੈਧੋ ਅੰਗ ਅਗਨਿ ਮੈ ਜਾਰੋ ॥ ਕੈਧੋ ਪਿਯ
 ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥ ਮੇਰੋ ਧਰਮ ਲੋਪ ਸਭ ਭਯੋ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ
 ਮੁਖ ਤੇ ਬਚਨ ਜਮਧਰ ਲਈ ਉਠਾਇ ॥ ਉਦਰ ਬਿਖੈ ਮਾਰਨ ਲਗੀ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਖਰਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਐਸੇ ਨਿਰਖਿ ਤਵਨ ਪਤਿ ਧਯੋ ॥ ਜਮਧਰ ਛੀਨ ਹਾਥ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਘਾਇ ਤੁਮ ਹਮੈ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ
 ਅਪਨੇ ਉਰ ਮਾਰੋ ॥੧੦॥ ਤੇਰੋ ਧਰਮ ਲੋਪ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥ ਦਸਸਿਰ ਬਲ ਸੋ
 ਸਿਯ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਤਯਾਗ ਨਹਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੁਨੁ ਅਬਲਾ ਮੈ ਆਪਨੇ ਕਰਤ ਨ
 ਹਿਯ ਮੈ ਰੋਸੁ ॥ ਜਾਰ ਜੋਰ ਭਜਿ ਭਜਗਯੋ ਤੇਰੋ ਕਛੂ ਨ ਦੋਸੁ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**

ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੧॥੩੩੬੭॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੭
ਚੌਪਈ ॥ ਐਡੇ ਰਾ ਇਕ ਭਾਟ ਭਣਿਜੈ ॥ ਗੀਤ ਕਲਾ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹਿਜੈ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇ ਤਿਨ ਬੀਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥
 ਤਬੈ ਚਿੱਤ ਤੇ ਭਾਟ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥੧॥ **ਜਾਰ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਬਾਂਧਿ ਖਾਟ ਤਰ ਨਿਜੁ ਪਤਿਹਿ ਹਮ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥
 ਤੌ ਮੈ ਜਾਨੋ ਸਾਚੁ ਤੂੰ ਹਿਤੁ ਹਮਾਰੀ ਆਇ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਐਡੇ ਰਾਇ ਏਕ ਦਿਨ ਆਯੋ ॥ ਦੁਖਿਤ ਨਾਰਿ ਹੈ ਬਚਨ
 ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਕੌ ਰੋਗ ਨਾਥ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਤਾਤੇ ਖੀਝਤ ਚਿੱਤ ਹਮਾਰੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਬੈਦ ਮੈ ਤਵ ਨਿਮਿਤਿ
 ਰਾਖਯੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥ ਤਾਂਤੇ ਤੁਰਤੁ ਕਰਾਇਯੈ ਅਪਨ ਇਲਾਜ ਬਨਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਐਡੇ ਰਾਇ ਤਬੈ ਯੋ
 ਕਿਯੋ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਬੋਲਿ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਜਾ ਗਦ ਕੌ ਗਦਹਾ ਕਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਰੋਗ ਬਡੋ ਪਰਹਰਿਯੈ
 ॥੫॥ ਬੈਦ ਤਬੈ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬਡੋ ਰੋਗ ਇਹ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਜਾ ਕੌ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰ
 ਹੋਵੈ ਤੌ ਹੋਈ ॥੬॥ ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਆਪੁ ਲੈ ਪੀਜੈ ॥ ਔਰ ਆਪਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਦੀਜੈ ॥ ਖਾਟ ਤਰੇ ਬਾਂਧੇ ਤੁਮ
 ਰਹੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਪਰੇ ਕਬਿੱਤਨ ਕਹੋ ॥੭॥ ਏਕ ਬੀਰ ਇਕ ਠੋਰ ਬੁਲੈ ਹੋ ॥ ਇਸੀ ਖਾਟ ਉਪਰ ਬੈਠੈ ਹੋ ॥ ਮੱਲ
 ਜੁੱਧ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਤਨ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਤੌ ਤਵ ਰੋਗ ਬਡੋ ਪਰਹਰਿ ਹੈ ॥੮॥ ਮੂੜ ਬਾਤ ਇਹ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਦੇਹ
 ਅਰੋਗ ਸਰੋਗ ਪਛਾਨੀ ॥ ਆਪੁ ਮੰਗਾਇ ਮਦ੍ਯ ਤਬ ਪਿਯੋ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਅਬਲਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ॥੯॥ ਨਿਜੁ ਕਰ
 ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਪਿਵਾਯੋ ॥ ਬਪੁ ਔਧੋ ਤਰ ਖਾਟ ਬੰਧਾਯੋ ॥ ਆਖੈ ਦੋਊ ਮੁੰਦਿ ਕਰਿ ਲਈ ॥ ਜਾਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਰੁੜਿਤ
 ਭਈ ॥੧੦॥ ਭਾਟ ਪਰਯੋ ਤਰ ਕਬਿਤ ਉਚਾਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਵਹੈ ਤੰਤ੍ਰ ਜੋ ਬੈਦ ਬਨਾਯੋ ॥
 ਤਾਂ ਤੇ ਦੇਵ ਹਮਾਰੈ ਆਯੋ ॥੧੧॥ ਭੋਗੁ ਜਾਰ ਅਬਲਾ ਸੌ ਕਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਕੋ ਸੁਖ ਦਿਯੋ ॥ ਉਛਲਿ
 ਉਛਲਿ ਰਤਿ ਅਧਿਕ ਕਮਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਭਾਟ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਉਤਰਿ ਖਾਟ ਤੇ ਖੋਲਿ ਦ੍ਰਿਗ
 ਦਿਯੋ ਨ ਕੀਨੋ ਸੋਗੁ ॥ ਭਾਟ ਪਛਾਨਯੋ ਸਾਚੁ ਜਿਯ ਅਬ ਮੈ ਭਯੋ ਅਰੋਗ ॥੧੩॥ ਬਾਂਧਿ ਖਾਟ ਤਰ ਭਾਟ ਕੌ ਤਾ ਕਰ
 ਤੇ ਮਦ ਪੀਯ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਸੌ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਪੀਯ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੨॥੩੩੮੧॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੭

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਇ ਨਿਰੰਜਨ ਚੋਪਰੋ ਜਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਅਨੂਪ ॥ ਲੋਕ ਸਕਲ ਨਿਰਖੈ ਤਿਸੈ ਰਤਿ ਕੋ ਜਾਨਿ ਸਰੂਪ ॥੧॥
 ਸਹਰ ਬਸੈਂ ਬਹਲੋਲ ਪੁਰ ਜਾਕੋ ਰੂਪ ਅਮੋਲ ॥ ਸੂਰਾ ਸਕਲ ਸਰਾਹੀ ਨਾਮ ਖਾਨ ਬਹਲੋਲ ॥੨॥ ਜਬ ਸੰਗੀਤ
 ਕਲਾ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਗਯੋ ਬਹਲੋਲ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਬ ਹੀ ਚਿੱਤ ਤੇ ਦਈ ਪਠਾਨੀ ਡਾਰਿ ॥੩॥ ਬਨਿਜ ਕਲਾ
 ਬਾਲਾ ਹੁਤੀ ਲੀਨੀ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਵਾ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਬਨਿਜ ਕਲਾ ਚਲਿ ਕੈ ਤਿਤ ਆਈ ॥ ਜਹਾ ਕਲਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਹਾਈ ॥ ਜਬੈ ਖਾਨ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ॥ ਏ ਸੁਨਿ
 ਬਾਤ ਨਾਰਿ ਵਹ ਢਰੀ ॥੫॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਅਬਲਾ ਉਰਝਾਈ ॥ ਇਹੈ ਬਾਤ ਪਿਯ ਸੁਨਤ ਸੁਹਾਈ ॥ ਮੈ
 ਇਕ ਬਾਗ ਬਨਾਯੋ ਭਲੋ ॥ ਮੁਹਿ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਚਲੋ ॥੬॥ ਅਬ ਲੋ ਮੈ ਕਤਹੂੰ ਨਹਿ ਗਈ ॥ ਪੈਂਡ ਅਪੈਂਡ
 ਨ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੋ ਮੁਖ ਮੈ ਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਕਛੂ ਨ ਮੋਕਹੱ ਭਾਯੋ ॥੭॥ ਪਤਿ ਤਿਹੱ
 ਕਹਯੋ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜੈਯਹੁ ॥ ਯਾਕੋ ਬਾਗ ਦੇਖਿ ਫਿਰਿ ਐਯਹੁ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਪ੍ਰਾਤ ਜਬ ਭਈ ॥ ਤਿਸੀ ਖਾਨ
 ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਗਈ ॥੮॥ ਤਾਹੀ ਬਾਗ ਨਿਰੰਜਨ ਗਯੋ ॥ ਪਾਵਤ ਤਹਾਂ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਅਧਿਕ ਤਹਾਂ
 ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਈ ॥ ਜਹਾਂ ਹਵੇਲੀ ਖਾਨ ਬਨਾਈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਕਸੀ ਤਿਹ ਖਾਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹੀ ਭੋਗ
 ਕਮਾਇ ॥ ਬਦਨ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੀ ਗਯੋ ਸੰਕਿ ਰਹੀ ਮੁਖ ਨਜਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਰੰਜਨ
 ਧਰੀ ॥ ਬਨਿਜ ਕਲਾ ਕੀ ਨਿੰਦਯਾ ਕਰੀ ॥ ਮੁਹਿ ਕਹਿ ਸੰਗ ਨ ਮੋਰੇ ਭਈ ॥ ਪੈਂਡ ਚੂਕਿ ਪਰ ਘਰ ਮੈ ਗਈ
 ॥੧੧॥ ਮੋਕੋ ਪਕਰਿ ਪਠਾਨਨ ਲੀਨੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਬਹੁ ਮੋਸੋ ਕੀਨੋ ॥ ਤਵ ਬਲੁ ਚਲੈ ਤੋ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰੋ ॥
 ਨਹਿ ਕਾਜੀ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੋ ॥੧੨॥ ਯਾ ਮੈ ਚੂਕ ਨ ਤੇਰੀ ਭਈ ॥ ਪੈਂਡਿ ਚੂਕਿ ਪਰ ਘਰ ਮੈ ਗਈ ॥ ਪੈਠਾਨਨ
 ਤੋ ਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤੋਰੇ ਸੰਗ ਕੀਨੋ ॥੧੩॥ ਭਲੋ ਭਯੋ ਤੂੰ ਘਰਿ ਫਿਰਿ ਅਈ ॥ ਪਕਰਿ ਤੁਰਕਨੀ
 ਕਰਿ ਨਹਿ ਲਈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਧਾਮ ਮਲੇਛਨ ਆਵੈ ॥ ਧਰਮ ਸਹਿਤ ਫਿਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥ ਤੁਮ ਪਤਿ
 ਮਾਥ ਨ ਅਪਨੋ ਧੁਨੋ ॥ ਮੇਰੀ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹੱ ਸੁਨੋ ॥ ਸਕਲ ਕਥਾ ਮੈ ਤੁਮੈ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਭ੍ਰਮਹਿ
 ਮਿਟਾਉਂ ॥੧੫॥ ਜਬ ਮੈ ਭੂਲ ਧਾਮ ਤਿਹੱ ਗਈ ॥ ਤਬਹਿ ਪਕਰਿ ਤੁਰਕਨ ਮੁਹਿ ਲਈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਤਿਨ

{੧੦੫੭}

{੧੦੫੭}

ਸੋ ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤੁਮੈਂ ਨ ਸੂਝਤ ਨਾਥ ਹਮਾਰੋ ॥੧੬॥ ਐਸੇ ਕਹਿੰ ਹੋਹਿ ਤੂੰ ਤੁਰਕਨਿ ॥ ਮੋ ਕੋ ਲਗੇ ਲੋਗ
ਮਿਲਿ ਘੁਰਕਨਿ ॥ ਕੈ ਤੂੰ ਹੋਹਿ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥ ਨਾਤਰ ਦੇਤਿ ਠੋਰ ਤੁਹਿ ਮਾਰੀ ॥੧੭॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤਬ
ਮੈ ਤਾ ਸੋ ਚਰਿਤ ਭਾਂਤਿ ਐਸੇ ਕਿਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਭਗ ਤੇ ਨਖ ਸਾਥਿ ਕਾਢਿ ਸੋਨਤ ਦਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਅਲਿੰਗਨ ਖਾਨ
ਸਾਥ ਹਸਿ ਮੈ ਕਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰੋ ਮੁਖ ਤੇ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਮੈ ਉਚਰਿਯੋ ॥੧੮॥ ਰਤਿ ਆਈ ਹੈ ਮੋਹਿ ਸੁ ਮੈ
ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਹੋ ॥ ਤੁਮੈ ਸਾਥ ਬਹਲੋਲ ਨ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਹੋ ॥ ਸੰਗ ਮਨੁਛ ਦੈ ਮੋਹਿ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਦਿਵਸ
ਤੀਸਰੇ ਮੋਕੋ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥੧੯॥ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚ ਮੋਹਿ ਖਾਨ ਤਬ ਤਜਿ ਦਿਯੋ ॥ ਕਾਮਭੋਗ ਤਹ ਸੰਗ
ਨ ਮੈ ਐਸੇ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਕੋ ਮੈ ਮਿਲੀ ਤਹਾਂ ਤੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਅਬ ਤੁਮ ਕਜੋਹੂ ਮੋਕੋ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ਕੈ
॥੨੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚ ਮੂੜ ਤਬ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਯੋ ਬਾਲ ਕੋ ਆਈ
ਭਗਹਿਫੁਰਾਇ ॥੨੧॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਹੱਤਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੩॥੩੪੦੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਕਲ ਗੜੁ ਮੋਕਲ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਰੋ ॥ ਪਿਤਰ ਮਾਤ ਪੱਛਨ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਸੁਰਤਾ ਦੇ ਤਿਹੱ ਸੁਤਾ ਭਣਿਜੈ ॥
ਜਾ ਸਮਰੂਪ ਕਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਅਪਨੋ ਤਵਨ ਸੁਯੰਬਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਭ ਭੂਪਨ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਸਟ
ਤੁਰੈ ਜੋ ਹਜਾਂ ਚੜ੍ਹਿਆਵੈ ॥ ਸੋਈ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਹੱ ਪਾਵੈ ॥੨॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸਤ ਗਾੜੁਨ ਕੋ ਬਲ ਜੋ ਨਰ ਕਰ ਮੈ
ਧਰੈ ॥ ਕਾਸਟ ਤੁਰੈ ਹੈ ਸੁਾਰ ਤੁਰਤੁ ਇਹ ਮਗੁ ਪਰੈ ॥ ਲੀਕ ਬਡੀ ਲਹੁ ਬਿਨੁ ਕਰ ਛੁਏ ਜੋ ਕਰੈ ॥ ਹੋ ਸੋਈ ਨ੍ਰਿਪਬਰ
ਆਜੁ ਆਨ ਹਮ ਕੋ ਬਰੈ ॥੩॥ ਜਹੱ ਪੇਰੋ ਸਾਹ ਹੁਤੇ ਤਹੀ ਖਬਰੈ ਗਈ ॥ ਅਚਰਜ ਕਥਾ ਸੁਨਿ ਮੋਨ ਸਭਾ ਸਭ ਹੀ
ਭਈ ॥ ਤਬ ਹਜਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਹਜਰਤ ਕੋ ਭ੍ਰਮੁ ਸਬ ਹੀ ਤਬੈ ਮਿਟਾਇਯੋ ॥੪॥ ਦੂਭੁ ਜਰ
ਲਈ ਮੰਗਾਇ ਬਰੋ ਤਾਕੋ ਸੁ ਕਿਯ ॥ ਨਹਰਿ ਖੋਦਿ ਬੇਰਿਯਾ ਕੋ ਬੋਲਿ ਤੁਰੰਗ ਲਿਯ ॥ ਲਹੁ ਦੀਰਘ ਤਟ ਲੀਕੈ ਕਾਢਿ
ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜੀਤਿ ਆਪੁ ਲੈ ਦਈ ਹਜਰਤਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ॥੫॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੪॥੩੪੦੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਗਜਨਦੇਵ ਰਾਜਾ ਬਡੇ ਗਜਨੀ ਕੋ ਨਰਪਾਲ ॥ ਕਮਲ ਕੁਰੰਗ ਸਾਰਸ ਲੱਜੈ ਲਖਿ ਤਿਹੱ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲ ॥੧॥ ਤਹਾਂ ਦੁਰਗ ਦੁਰਗਤਿ ਬਡੇ ਤਹ ਪਹੁਚੈ ਕਹੁ ਕੋਨ ॥ ਜੋਨਿ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨਾ ਪਰੈ ਚੀਟੀ ਕਰੈ ਨ ਗੋਨ ॥੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਚਪਲ ਕਲਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਸੂਰਜ ਲਖੀ ਚੰਦ੍ਰ ਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋਬਨ ਖਾਂ ਤਿਹ ਦੁਰਗ ਕੋ ਘੇਰਾ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਕਜੋਹੂੰ ਨ ਸੋ ਟੂਟਤ ਭਯੋ ਸਭ ਕਰਿ ਰਹੇ ਉਪਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋਬਨ ਖਾਂ ਤਹੱ ਬੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਏ ॥ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਆਜੁ ਹਜਾਂ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਤੇ ਦੁਰਗ ਤੋਰਿ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੫॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਨ ਸੈਨ ਸੰਗ ਲਿਯੋ ॥ ਤਵਨ ਦੁਰਗ ਪਰ ਹੱਲਾ ਕਿਯੋ ॥ ਗੜ੍ਹ ਕੇ ਲੋਗ ਤੀਰ ਤੇ ਜਾਈ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਈ ॥੬॥ ਗੋਲੀ ਅਧਿਕ ਦੁਰਗ ਤੇ ਛੂਟੀ ॥ ਬਹੁਤ ਸੂਰਮਨਿ ਮੂੰਡੀ ਛੂਟੀ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਗਏ ਬੀਰ ਰਨ ਮਾਂਹੀ ॥ ਤਨ ਮੈ ਰਹੀ ਨੈਕ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੂਝੇ ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਸਾਜ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੋਰ ਛੋਕੇ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਮੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀਨ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਤੋਰੇ ॥੮॥ ਲਗੇ ਜ਼ਾਨ ਗੋਲੀਨ ਕੇ ਖੇਤ ਜੂਝੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੇਤੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥ ਭਰੇ ਲਾਜ ਕੇਤੇ ਹਠੀ ਕੋਪਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾੜੇ ਗੜੈ ਘੇਰਿ ਆਏ ॥ ਹਠੀ ਖਾਨ ਕੋਪੇ ਲੀਏ ਸੈਨ ਧਾਏ ॥ ਇਤੇ ਸੂਰ ਸੋਹੈ ਉਤੈ ਵੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈਕੈ ਨਹੀ ਪੈਗੁ ਭਾਜੈ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛੋਰਿ ਖੇਤ ਪਗ ਨਾ ਟਰੇ ਭਿਰੇ ਸੂਰਮਾ ਚਾਇ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਗਾੜੇ ਗੜਹਿ ਘੇਰਿ ਲਿਯੋ ਭਟ ਆਇ ॥੧੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਕਿਤੇ ਗੋਲਿ ਗੋਲਾ ਮਹਾ ਬਾਨ ਛੋਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਗਰਬ ਧਾਰੀਨ ਕੇ ਗੁਬ ਤੋਰੇ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ਕਹਾਂ ਲੋ ਬਖਾਨੇ ॥ ਉਡੀ ਜਾਨ ਮਾਖੀਰੁ ਕੀ ਮਾਖਿ ਮਾਨੇ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੱਜੁ ਬਾਨ ਬਿਛੁਅਨ ਭਏ ਬੀਰ ਲਰੇ ਰਨ ਮੰਡ ॥ ਲਗੀ ਤੁਪਕ ਕੀ ਉਰ ਬਿਖੈਂ ਜੂਝੇ ਖਾਂ ਬਲਵੰਡ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਂ ਜਬਹੀ ਰਨ ਜੂਝੇ ॥ ਔ ਭਟ ਮੁਏ ਜਾਤ ਨਹਿ ਬੂਝੇ ॥ ਭੱਜੇ ਸੁਭਟ ਆਵਤ ਭਏ ਤਹਾਂ ॥ ਜੋਬਨ ਖਾਨ ਖੇਤ ਮੈ ਜਹਾਂ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਂ ਕੋ ਸੁਨਿ ਮੁਏ ਸੰਕਿ ਰਹੇ ਸਭ ਸੂਰ ॥ ਬਿਨ ਸਜਾਰੇ ਸੀਤਲ ਭਏ ਖਾਏ ਜਨਕ ਕਪੂਰ ॥੧੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਚਪਲਕਲਾ ਜੋਬਨ

ਖਾਂ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕਾਮ ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਪੱਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ਬਿਸਿਖ ਸੋ ਬਾਂਧਿ
 ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਦੀਨੋ ਧਨੁਜ ਚਲਾਇ ਧਨੁਖ ਦ੍ਰਿੜ ਸਾਂਧਿ ਕਰਿ ॥੧੬॥ ਸੁਨੋ ਕੁਅਰ ਜੂ ਅਬ ਜੋ ਤੁਮ ਮੋਕੋ ਬਰੋ ॥
 ਤੋ ਮੈ ਦੇਉਂ ਬਤਾਇ ਰਾਜ ਗੜ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਯਾਹ ਮੋਸੋਂ ਕਰਿਬੋ ਠਹਰਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਤੈਸੇਹਿ ਪਤਿਯਾ ਸਰ
 ਸੋਂ ਬਾਂਧਿ ਚਲਾਇਯੋ ॥੧੭॥ ਬਯਾਹ ਕੁਅਰ ਤਾਸੋਂ ਕਰਿਬੋ ਠਹਰਾਇਯੋ ॥ ਵੈਸੇਹਿ ਪਤਿਯਾ ਸਰ ਸੋਂ ਬਾਂਧਿ
 ਬਗਾਇਯੋ ॥ ਗੜੁ ਗਾੜੇ ਕੇ ਮਾਂਝ ਪਰਯੋ ਸਰ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਅੰਕ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਲਿਯੋ ਉਰ ਲਾਇ
 ਕਰਿ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਸਿਖ ਪਹੁਚਯੋ ਮੀਤ ਕੋ ਪਤਿਯਾ ਲੀਨਿ ਸੰਗ ॥ ਆਖੈਂ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਭਈ ਨਿਰਖਤ
 ਵਾ ਕੇ ਅੰਗ ॥੧੯॥ ਚਪਲਕਲਾ ਸੋਂ ਜਬ ਕੁਅਰ ਬਯਾਹ ਬਦਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਵੈਸਹਿ ਸਰ ਸੋਂ ਬਹੁਰਿ ਲਿਖਿ
 ਪਤਿਯਾ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਤਿਯਾ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਲਿਖਿ ਡਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਕੁਅਰ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥
 ਪ੍ਰਥਮੈ ਬਾਰਿ ਬੰਦ ਇਹ ਕੀਜੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਯਾ ਗੜੁ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੨੧॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਘੇਰੋ ਯਾ
 ਗੜੁ ਕੋ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਹਜਾਂ ਤੇ ਜੋ ਨਰ ਨਿਕਸੈ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥ ਆਵੈ ਜੋ ਜਨ ਪਾਸ ਬੰਦ ਤਿਹ ਕੀਜਿਯੋ ॥
 ਹੋ ਬਹੁਰੋ ਦੁਰਗ ਛੁਰਾਇ ਛਿਨਕ ਮੋ ਲੀਜਿਯੋ ॥੨੨॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਤਿਹੋ ਗੜੁ ਕੋ ਘੇਰਾ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਜੋ ਜਨ
 ਤਹੋ ਤੇ ਨਿਕਸੈ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ ਬੰਦ ਪ੍ਰਥਮ ਤਾਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰੋ ਦੁਰਗ ਛਿਨਾਇ
 ਛਿਨਕ ਭੀਤਰ ਲਿਯੋ ॥੨੩॥ ਲੀਨਿ ਦੁਰਗ ਛਿਨਾਇ ਗਜਨਿ ਸਹ ਘਾਇ ਕੈ ॥ ਲਯੋ ਕੁਅਰਿ ਕਹੋ ਜੀਤਿ ਪਰਮ
 ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਪ੍ਰੇਮ ਉਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ਸੁ ਕੀਨਿ ਭੋਗ
 ਭਰਿ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹਨ ਕੇ ਭਈ ॥ ਅਬਲਾ ਔਰ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ
 ਹਸਿ ਬਚਨਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਬਡੋ ਮੂਰਖ ਇਹ ਰਾਵ ਹਮਾਰੋ ॥੨੫॥ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਥਮ ਪਿਤਾ ਕਹੋ ਘਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ
 ਆਪਨੋ ਰਾਜ ਗਵਾਯੋ ॥ ਤਾਸੋਂ ਮੂੜੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਿਕਟ ਮ੍ਰਿਤੁ ਜਨ ਆਈ ॥੨੬॥ ਪਿਤਾ
 ਹਨਤ ਜਿਹੋ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਆਗੇ ਕਿਯਾ ਨਾਥ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਅਪਨੋ ਰਾਜੁ ਗਵਾਯੋ ॥
 ਤਾਸੋਂ ਮੂਰਖ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ ॥੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋਬਨ ਖਾਂ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਮਨ ਮੈ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ॥ ਬਡੋ ਮੁਨਾਰ

ਉਸਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਮੈ ਦਈ ਚਿਨਾਇ ॥੨੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ** {੧੦੬੦}
ਇਕ ਸੌ ਪਚਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੫॥੩੪੩੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਅੜਿਲ ॥ ਜਗਬੰਦਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਡੇ ਸੁ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਧਨੁ ਜਾਕੇ ਧਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਮਤੀ ਸੁ ਬੀਰ
ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਭ ਤਾਹਿ ਭਨਿੱਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਸਸਿ ਕੋ ਜਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਦਨ ਕੀ ਦਿੱਜਿਯੈ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾਕੋ ਨਾਥ ਵਿਲਾਇਤ
ਗਯੋ ॥ ਆਵਤ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਅਬਲਾ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੀ ਨਹਿ ਪ੍ਰਭਾ
ਨਿਹਾਰੀ ॥੨॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਅਧਿਕ ਉਪਾਇ ਬਨਾਏ ॥ ਤਹ ਹੀ ਰਹੇ ਨਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਲਾਲ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ
ਬਾਲ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਸਭ ਧਨ ਲੈ ਸੰਗ ਤਹੀਂ ਸਿਧਾਈ ॥੩॥ ਚੰਦ੍ਰਭਾਨ ਜਾਟੂ ਬਟਿਹਾਯੋ ॥ ਲੂਟਨਮਾਲ ਬਾਲ
ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਜੋ ਕਰ ਚੜ੍ਹਯੋ ਛੀਨਿ ਸਭ ਲੀਨੇ ॥ ਰੰਚ ਕੰਚ ਤਿਹੱ ਰਹਨ ਨ ਦੀਨੇ ॥੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਜਬੈ ਮਾਲ
ਕੋ ਲੂਟਿ ਕੈ ਕੈ ਸਿਧਾਏ ॥ ਤਬੈ ਕੂਕਿ ਕੈ ਨਾਰਿ ਬੈਨਯੋ ਸੁਨਾਏ ॥ ਸੁਨੋ ਬੈਨ ਭਾਈ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੋ ॥ ਰਹੋ ਹਜਾਂ
ਨਹੀ ਦੂਰਿ ਕੋ ਪੈਂਡ ਲੀਜੋ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਇਹ ਬਾਤ ਨਾਥ ਸੁਨਿ ਲੈ ਹੈ ॥ ਤੁਮਤੇ ਜਾਨ ਏਕ ਨਹਿ ਦੈ ਹੈ ॥
ਲੈ ਹੈ ਛੀਨਿ ਤਰੇ ਕੇ ਘੋਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਰਹਯੋ ਜਿਯਬ ਜਗ ਥੋਰਾ ॥੬॥ ਇਨ ਇਹ ਬਾਤ ਚਿੱਤ ਨਹਿ ਆਨੀ ॥
ਮੂੜ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਰਗਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਯਾਕੋ ਨਾਥ ਹਮਰ ਕਾ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਸਹੱਸ ਸ੍ਵਾਰ ਕੋ ਏਕ ਸੰਘਰਿ ਹੈ ॥੭॥
ਲੂਟਿ ਸਕਲ ਧਨੁ ਜਬੈ ਸਿਧਾਏ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਰ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥ ਕਟਿ ਸੌ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨੀ ॥
ਕਸਿਸਿ ਕਮਾਨ ਕਰੇਰੀ ਕੀਨੀ ॥੮॥ ਅਰੁਨ ਤੁਰੰਗ ਅਰੂੜਿਤ ਭਈ ॥ ਪਵਨ ਗਵਨ ਤੇ ਸੀਘ੍ਰ ਸਿਧਈ ॥
ਜਾਇ ਸ੍ਵਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹੰਸੁ ਹਕਾਰੋ ॥ ਕੈ ਧਨੁ ਦੇਹੁ ਕਿ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੋ ॥੯॥ ਸਭਹਿੰਨ ਕੋਪ ਬੈਨ ਸੁਨਿ ਕੀਨੇ ॥
ਤਾਕੋ ਅਧਿਕ ਗਾਰਿਯਨ ਦੀਨੇ ॥ ਤੋ ਤੇ ਮੂੜੁ ਕਹਾ ਹਮ ਡਰਿਹੈ ॥ ਸਹੱਸ ਸ੍ਵਾਰ ਏਕਲ ਤੇ ਟਰਿਹੈ ॥੧੦॥
ਗਹਿ ਧਨੁ ਹਾਥ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਉਠਵਨੀ ਕਰੀ ॥ ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਕਰਿ ਕੋਪ ਚੱਲਯੋ ॥ ਬੀਸ
ਜ਼ਾਨ ਬਿਚ ਹੈ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੧੧॥ ਬਹੁਰਿ ਤਾਨ ਧਨੁ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਬੀਸ ਘੋਰਯਨ ਘਾਯੋ ॥ ਏਕਹਿ
ਬਾਰ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਮਨੋ ਮੁਨਾਰਾਗਏ ॥੧੨॥ ਤੀਜੀ ਬਹੁਰਿ ਉਠਵਨੀ ਕਰੀ ॥ ਛੋਡਿਯੋ

ਬਾਨ ਨੈਕੁ ਨਹਿ ਡਰੀ ॥ ਤੀਸ ਬੀਰ ਇਕ ਬਾਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਮਾਨੋ ਪਵਨ ਪੱਤ੍ਰ ਸੇ ਝਾਰੇ ॥੧੩॥ ਏਕ
 ਬਾਨ ਜਬ ਬਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ਬੀਸ ਤੀਸ ਛਿਤ ਪੈ ਭਟ ਡਾਰੈ ॥ ਚਪਲ ਤੁਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ਚਤੁਰਿ ਧਵਾਵੈ ॥ ਏਕ
 ਘਾਇ ਤਨ ਲਗਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥ ਜਲ ਮੋ ਜਨੁਕ ਗੰਗੇਰੀ ਝਮਕੈ ॥ ਘਨ ਮੈ ਮਨੋ ਦਾਮਿਨੀ ਦਮਕੈ ॥
 ਏਕੈ ਬਾਨ ਬੀਸ ਭਟ ਗਿਰੇ ॥ ਬਖਤਰ ਰਹੇ ਨ ਜੇਬਾਂ ਜਿਰੇ ॥੧੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਹੁਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਕਰਿ ਬਾਲ ਇਕ
 ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਾਜ ਬਿਚ ਕਰਿ ਹੈ ਬਾਨ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥ ਤਰਫਰਾਇ ਛਿਤ ਮਾਂਝ ਸੁਭਟ ਬਿਨੁ ਸੁਪਿ
 ਭਏ ॥ ਹੋ ਆਏ ਜਗਤ ਨ ਮਾਂਝ ਨ ਨਿਜੁ ਜਨਨੀ ਜਏ ॥੧੬॥ ਸਹਸ ਸੂਰਮਾ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਏ ਸੰਘਾਰਿ
 ਕੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਾਨ ਰਿਸਿ ਭਰਜੋ ਸੁ ਤਿਨੈ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਚਾਬੁਕ ਮਾਰਿ ਤੁਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਤਿਹੱ ਹਨਯੋ ਨ ਬਾਨ ਤੁਰੰਗਹਿ ਘਾਇਯੋ ॥੧੭॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਬਾਲ ਸੂਰਮਾ ਬਸਿ ਕੀਏ ॥ ਸਭ ਸੂਰਨ
 ਕੇ ਸੀਸ ਸਕਲ ਬੁਕਚਾ ਦੀਏ ॥ ਜਹ ਤੇ ਧਨੁ ਲੈ ਗਏ ਤਜੇ ਤਹੱ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਨਾਰਿ
 ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥੧੮॥ ਏਕ ਸਦਨ ਤੇ ਛੋਰਿ ਤੁਰੈ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਭਾਨ ਜਾਟੂ ਕੋ ਕਰਿ ਅਪਨੋ ਲਿਯੋ ॥
 ਚੋਰ ਬ੍ਰਿਤਿ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਤਬੈ ਤਿਨ ਤਜਾਗਿਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਦੁਪਤਿ ਕੇ ਜਾਪ ਬਿਖੈ ਅਨੁਰਾਗਿਯੋ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਚੰਦ੍ਰਭਾਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਕਰਿ ਤਹ ਤੇ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਜਹਾਂ ਆਪਨੋ ਪਤਿ ਹੁਤੇ ਤਹਾਂ ਗਈ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥੨੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਖਕਰਿ ਕਰਮ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਕੀਨੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਜੀਤਿ ਬੈਰਿਯਨੁ ਲੀਨੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਿਲੀ ਨਾਥ
 ਸੋ ਜਾਈ ॥ ਪਿਯ ਕੋ ਮੱਦੁ ਦੇਸ ਲੈ ਆਈ ॥੨੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਿਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੬॥੩੪੫੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਮੈਨਲਤਾ ਅਬਲਾ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥ ਬਡੇ ਸਾਹੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਤਾ ਕੇ ਕੋ ਪਟਤਰ ਕਹਿ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮੈਨਲਤਾ ਇਕ ਬਡੇ ਜਹਾਜ ਮੰਗਾਇਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਬਹੁ
 ਦਿਨ ਕੋ ਬੀਚ ਡਰਾਇਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਨਾਥ ਕੋ ਧਾਮ ਆਪੁ ਤਿਤ ਕੋ ਚਲੀ ॥ ਹੋ ਲੀਨਿ ਅਪੁਨੇ ਸੰਗ ਪਚਾਸਿਕ ਸੁਭ
 ਅਲੀ ॥੨॥ ਜਬ ਸਮੁੰਦ੍ਰੁ ਮੈ ਗਈ ਤਬੈ ਤਿਨ ਯੋ ਕਿਯੋ ॥ ਸਾਠਿ ਹਾਥ ਕੋ ਬਾਂਸ ਮੰਗਾਇ ਤਬੈ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾਸੋਂ

ਬੈਰਕ ਬਾਂਧੀ ਬਡੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਵਾ ਅੰਚਰਾਂ ਕੇ ਸੰਗ ਦਈ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਹੇਰਿ ਆਗਿ ਕਹ ਜਿਯਨ
 ਅਚੰਭਵ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਜਨੁਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਦੂਸਰੇ ਸਸਿ ਵਯੋ ॥ ਜਯੋ ਜਯੋ ਤਾਕੋ ਬੈਠਿ ਮਲਾਹ ਚਲਾਵਹੀ ॥
 ਹੋ ਮੱਛ ਕੱਛ ਸੰਗ ਹੇਰਿ ਚਲੇ ਤਹੁ ਆਵਹੀ ॥੪॥ ਚਾਲਿਸ ਕੋਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ਜਹਾਜ ਜਬਾਇਯੋ ॥ ਮੱਛ ਕੱਛ ਸਭ
 ਅਧਿਕ ਹਿੰਦੈ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥ ਯਾ ਫਲ ਕੋ ਹਮ ਅਬਹੀ ਪਕਰਿ ਚਬਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁਨੇ ਧਾਮ ਸਕਲ
 ਚਲਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੫॥ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਰੁ ਜੀਵ ਬਹੁਤ ਮਿਲਿ ਜੋ ਧਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਲੁ ਸੋ ਅਧਿਕ ਰਤਨ ਆਵਤ
 ਭਏ ॥ ਮੈਨਲਤਾ ਤਬ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਬੁਝਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਮੱਛ ਕੱਛ ਚਕਿ ਰਹੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥੬॥ ਤਿਨ
 ਕੇ ਠਟਕਤ ਬਾਰਿ ਤਹਾਂ ਤੇ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਜੀਵ ਤਹੀ ਸਭ ਰਹੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਭਯੋ ॥ ਮਨਿ ਮਾਨਿਕ ਤਬ ਲੀਨੇ
 ਬਾਲ ਉਠਾਇਕੈ ॥ ਹੋ ਜਲ ਜੀਵਨ ਕਹੁ ਐਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਇਕੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੋਟ ਦੂਰ ਕਰਿ ਮਤਸ ਦ੍ਰਿਗ
 ਬੰਧਯੋ ਆਪਨੋ ਗਾਉ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾਕੋ ਪਰਯੋ ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਨਾਉ ॥੮॥ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਤਿਹ ਭੁੰਮਿ ਤੇ ਕਾਢੇ
 ਰਤਨ ਅਨੇਕ ॥ ਰੰਕ ਸਭੈ ਰਾਜਾ ਭਏ ਰਹਯੋ ਨ ਦੁਰਬਲ ਏਕ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੭॥੩੪੬੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸੁਮੇਰ ਦੇਵਿ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੁ ਸਵਾਰੀ ॥ ਜੋਤਿ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ
 ਸੋਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨੁ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਕੋਰਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹੁ ਸਵਤਿ ਸੁਨਿੰਜੈ ॥ ਬੈਰ ਭਾਵ ਤਿਨ ਮਾਂਝ
 ਭਨਿੰਜੈ ॥ ਸੋ ਰਾਨੀ ਕੋਊ ਘਾਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਸੋ ਤਿਹ ਸੂਰਗ ਪਠਾਵੈ ॥੨॥ ਦੁਹਿਤਾ ਬੋਲਿ
 ਨਿਕਟ ਤਿਹ ਲਈ ॥ ਸਿੱਛਾ ਇਹੈ ਸਿਖਾਵਤ ਭਈ ॥ ਜਰਿਯਾ ਖੇਲ ਕੂਕ ਜਬ ਦੀਜੋ ॥ ਨਾਮ ਸਵਤਿ
 ਹਮਰੀ ਕੋ ਲੀਜੋ ॥੩॥ ਬੋਲਿ ਸਵਾਰੀ ਸੁਤਾ ਖਿਲਾਈ ॥ ਕੋਰਿ ਕੁਅਰਿ ਪਰ ਕੂਕ ਦਿਰਾਈ ॥ ਰਾਨੀ
 ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤਬ ਭਈ ॥ ਚੜਿ ਝੰਪਾਨ ਮਾਰਨ ਤਿਨ ਗਈ ॥੪॥ ਸਵਤਿਨ ਖਬਰਿ ਐਸ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥
 ਚੜਿ ਰਾਨੀ ਹਮਰੇ ਪਰ ਆਈ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਗ੍ਰਿਹਨ ਆਗਿ ਲੈ ਦੀਨੀ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਬਾਟ ਸੂਰਗ ਕੀ
 ਲੀਨੀ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਇਨ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸਵਤਨਿ ਦਈ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਅਪਨੋ ਕਿਯੋ

ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਿਵਾਰਿ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ**
ਅਠਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੮॥੩੪੭੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਸਾਹੁ ਬਧੂ ਪੱਛਿਮ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਕਾਮਵਤੀ ਤਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥
 ਬਰਖ ਬੀਤਿ ਗੇ ਗਿ੍ਹ ਨ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥੧॥ ਸੁਧਿ ਪਤਿ ਕੀ ਅਬਲਾ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥ ਸਾਮਾਨਨਿ ਕੀ ਤਿਨ
 ਗਤਿ ਲੀਨੀ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਨਹਿ ਠੋਰ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਜੋ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੨॥ ਤਬ ਲੋ ਨਾਥ ਤਵਨ
 ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਏਕ ਦੂਤਿਯਹਿ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕੋਊ ਮਿਲਾਇ ਮੋਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਜੈ ॥ ਜੋ ਚਾਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਸੋਊ
 ਲੀਜੈ ॥੩॥ ਵਾਕੀ ਨਾਰਿ ਦੂਤਿਯਹਿ ਭਾਈ ॥ ਆਨਿ ਸਾਹੁ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਮਿਲਾਈ ॥ ਸਾਹੁ ਜਬੈ ਤਿਨ ਬਾਲ
 ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਇਹੈ ਬਚਨ ਤਤਕਾਲ ਬਖਾਨਯੋ ॥੪॥ ਕਜੇ ਨਹਿ ਚਲਤ ਧਾਮ ਪਤਿ ਮੋਰੇ ॥ ਬਿਛੁਰੇ ਬਿਤੇ
 ਬਰਖ ਬਹੁ ਤੋਰੇ ॥ ਅਬਹੀ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਸਭਹੀ ਸੋਕ ਹਮਾਰੋ ਟਾਰੋ ॥੫॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਯੋ
 ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਸਾਹੁ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥ ਨਿਜੁਪਤਿ ਕੋ ਲੈ
 ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਾਜ ਕਵਨ ਆਈ ਹੁਤੀ ਕਹੱ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਨ ਕੀਨ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਨਾ
 ਲਖਯੋ ਚਲਿ ਘਰ ਗਯੋ ਮਤਿ ਹੀਨ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**

ਇਕ ਸੌ ਉਨਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੭੯॥੩੪੭੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਨੈਨੋਤਮਾ ਨਾਰਿ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥ ਜਾਨਯੋ ਜਬ ਪ੍ਰੀਤਮ ਢਿਗ
 ਆਯੋ ॥ ਭੇਦ ਸਹਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਪੀਯ ਕਿਯੋ ਪਰਦੇਸ ਪਖਾਨ ਗਏ ਕਤਹੂੰ ਉਠਿ
 ਬੰਧਵ ਦੋਊ ॥ ਹੋਂ ਬਿਲਲਾਤ ਅਨਾਥ ਭਈ ਇਤ ਅੰਤਰ ਕੀ ਗਤਿ ਜਾਨਤ ਸੋਊ ॥ ਪੂਤ ਰਹੇ ਸਿਸ ਮਾਤ ਪਿਤਾ
 ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਆਵਤ ਹਜਾਂ ਘਰ ਖੋਊ ॥ ਬੈਦ ਉਪਾਇ ਕਰੋ ਹਮਰੋ ਕਛੁ ਆਂਧਰੀ ਸਾਸੁ ਨਿਵਾਸ ਨ ਕੋਊ ॥੨॥
 ਭੇਸ ਮਲੀਨ ਰਹੋਂ ਤਬ ਤੇ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਬਯੋਗਨਿ ਸੀ ਬਿਹਰੋ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ
 ਬਿਸਾਰਿ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸਸਿ ਦਾਰੁਨ ਸੂਰਜ ਪਸਚਮ ਅਸਤ ਭਏ ਹੈਂ ॥ ਬੈਦ ਉਪਾਇ ਕਰੋ

ਕਛੁ ਆਇ ਮਮੇਸ ਕਹੂੰ ਪਰਦੇਸ ਗਏ ਹੈਂ ॥੩॥ ਪ੍ਰਾਸ ਸੌ ਪ੍ਰਾਤ ਪਟਾ ਸੇ ਪਟੰਬਰ ਪਜਾਰੀ ਪਰੀ ਪਰਸੇ ਪ੍ਰੀਤਪਾਰੇ ॥ ਪਾਸ ਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੁਪਯੋਗ ਸੀ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰੇਤ ਸੇ ਪਾਨਿ ਪਰੋਸਨਿ ਹਾਰੇ ॥ ਪਾਸ ਪਰੋਸਨਿ ਪਾਰਧ ਸੀ ਪਕਵਾਨ ਪਿਸਾਚ ਸੇ ਪੀਰ ਸੇ ਪਜਾਰੇ ॥ ਪਾਪ ਸੌ ਪੌਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਰੈ ਜਬ ਤੇ ਗਏ ਪੀਯ ਪ੍ਰਦੇਸ ਪਜਾਰੇ ॥੪॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪੀਯ ਚਲੇ ਪਰਦੇਸ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਰਹੀ ਜਕਿ ਕੈ ॥ ਪਲਕੈਂ ਨ ਲਗੈਂ ਪਲਕਾ ਪੈ ਪਰੈ ਪਛੁਤਾਤ ਉਤੈ ਪਤਿ ਕੌ ਤਕਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪ੍ਰਾਤ ਪਖਾਰਿ ਸਬੈ ਤਨੁ ਪਾਕ ਪਕਾਵਨ ਕਾਜ ਚਲੀ ਥਕਿ ਕੈ ॥ ਪਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਿਯੋ ਤਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਪਾਵਕ ਪਾਕ ਗਯੋ ਪਕਿ ਕੈ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਾਰਿ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਭੀਤਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਮੋਹਿ ਬੁਲਾਵਤ ਹੈ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਲਗਨਿ ਮੋਹਿ ਪਰ ਲਾਰੀ ॥੬॥ ਤਾ ਕੇ ਪਾਸ ਤੁਰਤੁ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਪਲਟਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਪਾਯੋ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੦॥੩੪੮੫॥ ਅਫਸੂ ॥੭**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਸਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਰਹੈ ਤਾ ਕੌ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸ੍ਰਰਗ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਭਏ ਤਾ ਕੀ ਰਹੈ ਜੁਹਾਰ ॥੧॥
ਅੜਿਲ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਸਦਨ ਮਦਨ ਜੁਤ ਆਵਈ ॥ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਅਮੋਲ ਸੁ ਬੋਲ ਕਮਾਵਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭੇਵ ਨ ਕੋਊ ਸਕੈ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਬਖਾਨੈ ਆਨਿ ਕੈ ॥੨॥ ਸਵਤਿ ਤਵਨ ਕੀ ਹੁਤੀ ਭੇਦ ਤਿਨ ਪਾਇਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਤਬ ਹੀ ਜਾਇ ਜਤਾਇਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਰਾਵ ਏ ਬਚਨ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰੁਪਿਤ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਅਸਿ ਤੀਛਨ ਗਹਿ ਪਾਨ ਜਾਤ ਤਿਤ ਕੋ ਭਯੋ ॥੩॥ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਬਚ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੱ ਟਰਿ ਆਗੈ ਲਿਯੋ ॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਪਤਿ ਕੋ ਐਸੇ ਉੱਤਰ ਦਿਯੋ ॥ ਮੁਖ ਬੋਲੈ ਭੈਯਾ ਕੇ ਜੌ ਮੈ ਘਰ ਗਈ ॥ ਹੋ ਕਹੋ ਕਹਾ ਘਟ ਤੀਯਾ ਮੈ ਤੁਮਰੀ ਭਈ ॥੪॥ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਜਾ ਕੌ ਕਹਿ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਬਖਾਨਿ ਹੈ ॥ ਤਾ ਸੌ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਠਾਨਿ ਹੈ ॥ ਕਹੀ ਸਵਤਿ ਕੀ ਸਵਤਿ ਨ ਉਪਰ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਇਨ ਮਹਿ ਰਹਤ ਸਿਪਰਧਾ ਹਿਯੇ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥੫॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਜਿਹੱ ਗਹੋ ਸੁ ਜਾਰ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥ ਸਾਂਧਿ ਖਨਤ ਗਹਿ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਬਿਨੁ ਨੈਨਨ ਕੇ

ਲਹੇ ਕੋਪ ਨਹਿ ਠਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਅਰਿ ਕੀ ਅਰਿ ਪਰ ਕਹੀ ਨ ਉਰ ਮੋ ਆਨਿਯੈ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਾ ਮੈ ਕਹੋ
 ਕਹਾ ਹੈ ਗਈ ॥ ਮੁਖ ਬੋਲੈ ਭੈਯਾ ਕੇ ਗਈ ॥ ਤੋਰ ਸਵਤਿ ਮੈ ਕਛੁ ਨ ਬਿਗਾਰਜੋ ॥ ਕਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤੈਂ ਝੂਠ
 ਉਚਾਰਜੋ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਰਾਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਆਇਯੋ ॥ ਮੈ ਨ ਸੇਜ ਤੁਮਰੀ ਤੇ ਪਕਰਿ
 ਮੰਗਾਇਯੋ ॥ ਇਤੋ ਕੋਪ ਸੁਨਿ ਸਵਤਿ ਨ ਚਿਤ ਮੋ ਧਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਬੈਰ ਕੈਸੋਈ ਹੋਇ ਨ ਬ੍ਰਿਖਾ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥੮॥
ਚੌਪਈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਕਾ ਜਾਨੈ ॥ ਰਿਪੁ ਕੀ ਕਹੀ ਰਿਪੁ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਸਾਚ ਰਾਵ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਕਹਯੋ ॥
 ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਲਹਯੋ ॥੯॥ ਕਹੋ ਭਯੋ ਮੈ ਇਹ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰਜੋ ॥ ਤੇਰੋ ਕਛੁ ਨ ਕਾਜ ਬਿਗਾਰਜੋ ॥
 ਕੈ ਤਹਕੀਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸਿਰ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੧੦॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਹ ਕਛੁ ਨ ਕਹਿਯੈ ॥
 ਸਾਚ ਝੂਠ ਮੇਰੋ ਹੀ ਲਹਿਯੈ ॥ ਲਹਿ ਸਾਚੀ ਮੁਹਿ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰਜੋ ॥ ਝੂਠੀ ਜਾਨਿ ਚੋਰ ਕਰਿ ਮਾਰਜੋ ॥੧੧॥
 ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਰਾਨੀ ਤੂ ਸਾਚੀ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥ ਤੋ ਪਰ ਝੂਠ ਸਵਤਿ ਇਨ ਕਹਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ
 ਆਜੁ ਸਾਚੁ ਕਰਿ ਲਹਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਸਜਾਨੀ ਬਚਨ ਸੀਸ ਰਹੀ ਨਿਹੁਰਾਇ ॥ ਸੁਘਰ ਹੋਇ
 ਸੋ ਜਾਨਈ ਜੜੁ ਕੇ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥੧੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜੋ ਚਤੁਰੋ ਨਰ ਹੋਇ ਸੁ ਭੇਵ ਪਛਾਨਈ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ
 ਅਭੇਦ ਕਹਾ ਜਿਯ ਜਾਨਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹੋਹੂੰ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ਹੋ ॥ ਹੋ ਯਾ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਕੇ
 ਘਾਇ ਹੋ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੂਰਖ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸਾਚੀ ਕੋ ਝੂਠੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਝੂਠੀ ਕੋ ਸਾਚੀ
 ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਨਹਿ ਜਾਨਯੋ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਇਕਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੧॥੩੫੦੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਵਹੈ ਸਵਤਿ ਤਾਕੀ ਹੁਤੀ ਜਾਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸੁਰਪਤਿ ਸੇ ਨਿਰਖਤ ਸਦਾ ਮੁਖ ਛਬਿ ਭਾਨ ਕੁਮਾਰਿ
 ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭਾਨਕਲਾ ਐਸੇ ਬਹੁ ਬਰਖ ਬਿਤਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਸਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਬਾਤ ਗਈ ਜਿਯ ਆਇ
 ਕੈ ॥ ਸੋਤ ਰਾਵ ਤਿਹੋਂ ਸੰਗ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਫਿਰਿ ਆਈ ਘਰ ਮਾਂਝ ਦੁਹੁਨ ਕੋ ਘਾਇ ਕੈ ॥੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਖੜਗ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਦੁਹੁਅਨ ਚਾਰਿ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਮੈ ਇਹ ਜੜੁ ਸੋ ਭੇਦ

ਬਤਾਯੋ ॥ ਇਨ ਮੋਹੂ ਝੂਠੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥੩॥ ਸਵਤਿ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਕੋ ਘਾਈ ॥ ਪੋਛਿ ਖੜਗ ਬਹੁਰੋ ਘਰ ਆਈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭਏ ਪ੍ਰਾਤ ਯੋ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥ ਰੋਇ ਪ੍ਰਾਤ ਭੇ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਬੈਠੇ ਕਹਾਂ ਰਾਵ ਜੂ ਮਾਰੇ ॥ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਸਬਹੀ ਬਿਧਿ ਖੋਏ ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬੈਠ ਸਕਲ ਭ੍ਰਿਤ ਰੋਏ ॥੫॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਵ ਤ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੋਕਹ ਸਾਥ ਰਾਵਕੇ ਜਾਰਹੁ ॥ ਮੋਰੇ ਛੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰਹੁ ॥੬॥ ਤਬ ਤਾ ਪੈ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਭ ਆਏ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਢਾਰੋ ॥ ਆਜ ਉਚਿਤ ਨਹਿ ਜਰਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮਰਯੋ ਸਿਸੁ ਸੁਤ ਰਹਯੋ ਤੈ ਜਰਿ ਹੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ॥ ਜਿਨਿ ਐਸੋ ਹਠ ਕੀਜਿਯੈ ਰਾਜ ਬੰਸ ਤੇ ਜਾਇ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਨ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਜਰਨ ਨਿਮਿਤਿ ਉਠਿ ਤਬੈ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਰਾਨੀ ਗਹਿ ਲਈ ॥ ਰਾਜ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਤਿਹ ਸੁਤ ਦਈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਐਸ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਰਾਖੀ ਰਹੀ ਛੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸਿਰ ਢਾਰ ॥੧੦॥੧॥ *ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਖਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੨॥੩੫੧੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬*
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਬਟਾਲਾ ਮੋ ਬਸੈ ਮੈਂਗਲ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ॥ ਮਦ ਪੀਵਤ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਹੈ ਸਦਾ ਰਹਤ ਅੱਗਯਾਨ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਹੀ ਦਿਵਸ ਤੀਜ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਸਭ ਅਬਲਨਿ ਆਨੰਦੁ ਬਢਾਯੋ ॥ ਝੂਲਤਿ ਰੀਤਿ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗਾਵਹਿੰ ॥ ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਕੋਕਿਲਾ ਲਜਾਵਹਿੰ ॥੨॥ ਉਤ ਘਨ ਘੋਰ ਘਟਾ ਘੁਹਰਾਵੈਂ ॥ ਇਤਿ ਮਿਲ ਰੀਤਿ ਚੰਚਲਾ ਗਾਵੈਂ ॥ ਉਤ ਤੇ ਦਿਪਤ ਦਾਮਿਨੀ ਦਮਕੈਂ ॥ ਇਤ ਇਨ ਦਸਨ ਕਾਮਨਿਨ ਝਮਕੈਂ ॥੩॥ ਰਿਤ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰਿਨ ॥ ਜਾਕਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਨ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾਕੀ ਛਬਿ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੪॥ ਸੋ ਝੂਲਤ ਤਿਨ ਖਾਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਲਗੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕੁਟਨੀ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਮੰਗਾਈ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਹ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ **ਕਬਿਤੁ ॥** ਆਈ ਹੁਤੀ ਬਨਿ ਏਕ ਬਾਲਾ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਸਮ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਂਝ ਦੀਪਮਾਲਾ ਜਨੁ ਵੈ ਗਈ ॥ ਬਿਛੁਆ ਕੀ ਬਿਝਕ ਸੋਂ ਬੀਛੁ ਸੋ ਡਸਾਇ ਮਾਨੋ ਚੇਟਕ

ਚਲਾਇ ਨਿਜੁ ਚੇਰੋ ਮੋਹਿ ਕੈ ਗਈ ॥ ਦਸਨ ਕੀ ਦਿਪਤ ਦਿਵਾਨੇ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਨੇ ਨੈਨਨ ਕੀ ਕੋਰ ਸੋ ਮਰੋਰਿ
 ਮਨੁ ਲੈ ਗਈ ॥ ਕੰਚਨ ਸੇ ਗਾਤ ਰਵਿ ਥੋਰਿਕ ਚਿਲ ਚਿਲਾਤ ਦਾਮਨੀ ਸੀ ਕਾਮਨੀ ਦਿਖਾਈ ਆਨਿ ਦੈ ਗਈ
 ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਮੁਹਿ ਤਿਹ ਤੂੰ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨਿ ਕੈ ਰਤਿ
 ਕਰੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਬ ਤੇ ਲਖੀ ਬਨਾਇ ॥
 ਚੁਭਿ ਚਿਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਰਹੀ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥੮॥ ਮੋ ਤੇ ਛਬਿ ਨ ਕਹੀ ਪਰੈ ਸ੍ਰੀ ਰਿਤੁ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥
 ਜੀਭਿ ਮਧੁਰ ਹੈ ਜਾਤ ਹੈ ਬਰਨਤ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥੯॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਆਖਿ ਰਸ ਗਿਰਜੋ ਤਾਂਤੇ ਆਂਬ ਪ੍ਰਗਟਤ ਭਏ
 ਜਿਹਵਾ ਰਸ ਹੂ ਤੇ ਜਰਦਾਲੂ ਲਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥ ਮੁਖ ਰਸ ਹੂ ਕੋ ਮਧੁ ਪਾਨ ਕੈ ਬਖਾਨਿਯਤ ਜਾ ਕੇ ਨੈਕ ਚਾਖੇ ਸਦਾ
 ਜੀਯਤ ਰਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥ ਨਾਕ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਨਿਸਿਰਾਟ ਨਿਸਿ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ਜਾ ਕੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਜੋਨ ਚਹਿਯਤੁ
 ਹੈ ॥ ਦਾਂਤਨ ਤੇ ਭਯੋ ਦਾਖ ਦਾਰਿਮ ਬਖਾਨਿਯਤ ਅਧਰ ਤੇ ਭਯੋ ਤਾਂਹਿ ਉਖ ਕਹਿਯਤੁ ਹੈ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਕੁਟਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਏ ਧਾਈ ॥ ਤਾਂਹਿ ਝੁਲਾਵਨ ਕੇ ਮਿਸੁ ਲਜਾਈ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਆਨ ਖਾਂਨ ਗਹਿ ਲੀਨੇ ॥
 ਚਕਿ ਚਿਤ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨੋ ॥੧੧॥ ਤੁਮਰੇ ਇਹੀ ਨਿਮਿਤਿ ਮੈ ਆਈ ॥ ਅਬ ਫੂਲਨ ਮੁਹਿ ਦਈ
 ਦਿਖਾਈ ॥ ਅਬ ਮੁਹਿ ਜਾਨ ਧਾਮ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਪਰਸੋ ਬੋਲਿ ਕਲੋਲ ਕਰੀਜੈ ॥੧੨॥ ਅਤਿ ਮਦ ਪਾਨ ਖਾਨ
 ਤੁਮ ਕੀਜਹੁ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਮੋਕਹੱ ਸੁਖ ਦੀਜਹੁ ॥ ਪਰਸੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਮੈ ਐਹੋ ॥ ਤੁਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਢਿਗ
 ਸ੍ਰੋਹੋ ॥੧੩॥ ਯੋ ਕਰਿ ਬੋਲ ਖਾਨ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥ ਪਰਸੋ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਕੀਨੀ ॥ ਤਬ ਰਿਤ ਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਚਲਿ
 ਆਈ ॥ ਵਾ ਦੁਹਿਤਾ ਢਿਗ ਸੇਜ ਬਿਛਾਈ ॥੧੪॥ ਸੋਏ ਲੋਗ ਧਾਮ ਉਠਿ ਗਈ ॥ ਸਿਮਰਤ ਖਾਨ ਘਰੀ
 ਸੋ ਭਈ ॥ ਨਿਸੁ ਸਿਗਰੀ ਤਿਹੱ ਕਹੱ ਜਗਵਾਯੋ ॥ ਖੋਜਤ ਤਾਂਹਿ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥੧੫॥ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਦੁਹਿਤਾ
 ਲਖਿ ਧਰੀ ॥ ਦ੍ਰਿੜੁ ਗਹਿ ਜਾਂਘ ਦੋਊ ਰਤਿ ਕਰੀ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਰਹੀ ਪਠਾਨੀ ॥ ਮਦ ਪੀਏਂ ਜੜੁ ਕਛੂ
 ਨ ਜਾਨੀ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾਸੋਂ ਰਮਯੋ ਰੁਤਿਸ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਨਿ ॥ ਮਦ ਉਤਰੇ ਤਿਹ ਤਜਿ
 ਦਿਯੋ ਅਪਨੀ ਸੁਤਾ ਪਛਾਨਿ ॥੧੭॥ ਧੰਨਜ ਛੱਤ੍ਰਿਜਾ ਕੋ ਧਰਮ ਸ੍ਰੀ ਰਿਤਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਸੰਗ ਸੁਤਾ ਕੇ ਕੈ ਮੁਝੈ

ਗੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਉਬਾਰਿ ॥੧੮॥ ਏਕ ਮਦੀ ਦੂਜੈ ਤਰੁਨ ਤੀਜੇ ਅਤਿ ਧਨ ਧਾਮ ॥ ਪਾਪ ਕਰੇ ਬਿਨ ਕਜੋ ਬਚੈ ਬਚੈ
ਬਚਾਵੈ ਰਾਮ ॥੧੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੩॥੩੫੨੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਂਡਵ ਕੇ ਪਾਂਚੋ ਸੁਤ ਸੂਰੇ ॥ ਅਰਜੁਨ ਭੀਮ ਜੁਪਿਸਟਰ ਰੂਰੇ ॥ ਨਕੁਲ ਅਵਰ ਸਹਦੇਵ ਭਨਿਜੈ ॥
ਜਾ ਸਮ ਉਪਜਯੋ ਨ ਕਲਿ ਕਹਿੰਜੈ ॥੧॥ ਬਾਰਹ ਬਰਖ ਬਨਬਾਸ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਸੋਈ ਬਰਖ ਤ੍ਰੈਦਸੋ ਆਯੋ ॥
ਦੇਸ ਬਿਰਾਟ ਰਾਜ ਕੇ ਗਏ ॥ ਸੋਊ ਬਰਖ ਬਿਤਾਵਤ ਭਏ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਬੈ ਕ੍ਰੀਚਕਹਿ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਦੇਖੀ
ਨੈਨ ਪਸਾਰਿ ॥ ਗਿਰਜੋ ਮੂਰਛਨਾ ਹੈ ਧਰਨਿ ਮਾਰਿ ਕਰਜੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਪ੍ਰਗਟ ਭਗਨਿ ਤਨ ਭੇਦ
ਜਤਾਯੋ ॥ ਮਿਲਨ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਕੇ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਪਠੈ ਸਦੇਸਨ ਦਈ ॥ ਕਰ ਤੇ ਪਕਰਿ ਕਰੀਚਕ ਲਈ ॥੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਕਰਿ ਕੋ ਅਧਿਕ ਬਲੁ ਅੰਚਰ ਗਈ ਛੁਰਾਇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਹੇਰਿ ਸ੍ਰਾਨ ਕੋ ਭੱਜਤ ਮ੍ਰਿਗੀ ਅਕੁਲਾਇ
॥੫॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਅਤਿ ਕੋਪ ਕਰੀਚਕ ਕਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਹੁਤੇ ਜਹਾਂ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਪਾਦ ਪ੍ਰਹਾਰ ਦ੍ਰੁਪਦਿਯਹਿ
ਕਿਯੋ ॥ ਪਾਂਚੋ ਨਿਰਖਿ ਪੰਡਜਨ ਲਿਯੋ ॥੬॥ ਅਤਿਹੀ ਕੋਪ ਭੀਮ ਤਬ ਭਰਿਯੋ ॥ ਰਾਜੈ ਮਨੇ ਨੈਨ ਸੌ ਕਰਿਯੋ ॥
ਬੋਲਿ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਨਿਕਟ ਸਿਖਾਈ ॥ ਯੋ ਕ੍ਰੀਚਕ ਸੌ ਕਹੋ ਬਨਾਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਚਤੁਰਿ ਦ੍ਰੁਪਦਜਾ ਅਤਿ ਹੁਤੀ
ਅਰੁ ਪਤਿ ਕਹਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਏਕ ਬਚਨ ਭਾਖਯੋ ਹੁਤੇ ਬੀਸਕ ਕਹੀ ਸੁਨਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਦ੍ਰੁਪਦੀ ਯੋ ਕ੍ਰੀਚਕ
ਸੌ ਕਹੀ ॥ ਤੁਮ ਪੈ ਅਧਿਕ ਰੀਝਿ ਮੈ ਰਹੀ ॥ ਸੁੰਨਿਸਾਲ ਨਿਸਿ ਕੋ ਤੁਮ ਐਯਹੁ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਬ ਕਮੈਯਹੁ
॥੯॥ ਸੁੰਨਿਸਾਲ ਭੀਮਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੀਚਕ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੈ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਪਕਰਿ ਟਾਂਗ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥
ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਾਂਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥੧੦॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਕ੍ਰੀਚਕ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਕੇਸ ਦ੍ਰੁਪਦੀ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ ਧਰੇ ॥ ਯਾਹਿ
ਅਗਨਿ ਕੇ ਬੀਚ ਜਰੈ ਹੈਂ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਤਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਹੈਂ ॥੧੧॥ ਗਹਿ ਕੈ ਕੇਸ ਤਾਂਹਿ ਲੈ ਚਲੇ ॥ ਕ੍ਰੀਚਕ
ਬੀਰ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕੋਪ ਭੀਮ ਅਤਿ ਭਰਿਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਾਰ ਬ੍ਰਿਛ ਕਰਿ ਧਰਿਯੋ ॥੧੨॥ ਜਾ ਕੋ
ਕੋਪਿ ਬ੍ਰਿਛ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥ ਤਾਕੋ ਮੁੰਡ ਚੌਬਿ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥ ਕਾਹੂੰ ਪਕਰਿ ਟਾਂਗ ਤੇ ਘਾਵੈ ॥ ਕਿਸੂ ਕੇਸ ਤੇ ਐਚਿ

ਬਗਾਵੈ ॥੧੩॥ ਕਨਿਯਾ ਬਿਖੈ ਕ੍ਰੀਚਕਨ ਧਾਰੈ ॥ ਬਰਤ ਚਿਤਾ ਭੀਤਰ ਲੈ ਡਾਰੈ ॥ ਸਹੱਸ ਪਾਂਚ ਕ੍ਰੀਚਕ ਸੰਗ
 ਮਾਰਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਯੋ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਇਕ ਸੌ ਚੌਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੪॥੩੫੪੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੀ ਭਾਰਜਾ ਅਕਬਰ ਬਾਦ ਮੰਝਾਰ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਰੀਝੈ ਨਿਰਖਿ ਸ੍ਰੀ ਰਨ ਰੰਗ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਕਬਰ ਆਖੇਟ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹੱ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥
 ਤਾਹਿ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਦੇਹਿ ਮਿਲਾਈ ॥੨॥ ਤਬ ਚਲ ਸਖੀ ਭਵਨ ਤਿਹੱ ਗਈ ॥ ਵਾ ਕੋ ਭੇਦ ਜਤਾਵਤ ਭਈ ॥
 ਸੋ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਆਈ ॥ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਗ੍ਰਿਹ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥੩॥ ਹਜਰਤਿ ਜਬੈ ਭਵਨ ਤਿਹੱ ਆਯੋ ॥
 ਤਾ ਅਬਲਾ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਤਿਨ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਾਹ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੇ ॥੪॥ ਕਹੌ
 ਤੋ ਅਬੈ ਡਾਰਿ ਲਘੁ ਆਉਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਉਂ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਐਂਚਿ
 ਕਿਵਰਿਯਾ ਦਈ ॥੫॥ ਪਤਿ ਕਹੱ ਜਾਇ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਸੰਗ ਕਰਿ ਨਾਥ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥ ਅਤਿ ਤਬ
 ਕੋਪ ਬਨਿਕ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਛਿੱਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ਹਾਥ ਮੈ ਲਯੋ ॥੬॥ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਪਨਹੀ ਸਿਰ ਝਾਰੈ ॥ ਲੱਜਤ ਸਾਹ ਨਹਿ
 ਬਚਨ ਉਚਾਰੈ ॥ ਜੂਤਿਨ ਮਾਰਿ ਭੋਹਰੇ ਦਿਯੋ ॥ ਵੈਸਹਿ ਦੈ ਦਰਵਾਜੇ ਲਿਯੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਕੁਟਵਾਰ
 ਕੇ ਭਈ ਪੁਕਾਰੂ ਜਾਇ ॥ ਕਾਜੀ ਮੁਫਤੀ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚੀ ਆਇ ॥੮॥ ਚੋਰ ਜਾਰ ਕੈ ਸਾਧ ਕੋਉ ਸਾਹੁ ਕਿਯੋ
 ਪਤਿਸਾਹ ॥ ਆਪਨ ਹੀ ਚਲਿ ਦੇਖਿਯੈ ਏ ਕਾਜਿਨ ਕੇ ਨਾਹ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਭਾਖਿ ਭਜਿ ਗਏ ॥
 ਹੇਰਤ ਤੇ ਅਕਬਰ ਕਹੱ ਭਏ ॥ ਹਜਰਤਿ ਲੱਜਿਤ ਬਚਨ ਨਹਿ ਬੋਲੈ ॥ ਨਜਾਇ ਰਹਯੋ ਸਿਰ ਆਂਖਿ ਨ ਖੋਲੈ ॥੧੦॥
 ਜੇ ਕੋਈ ਧਾਮ ਕਿਸੀ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥ ਕਯੋ ਨਹਿ ਐਸ ਤੁਰਤ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ॥ ਜੇ ਕੋਉ ਪਰ ਨਾਰੀ ਸੌ ਪਾਰੈ ॥ ਪਨਹੀ
 ਇਹਾਂ ਨਰਕ ਤਿਹੱ ਆਗੈ ॥੧੧॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਹਜਰਤਿਹਿ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਿਸੂ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਗਯੋ ॥ ਜੈਸਾ
 ਕਿਯ ਤੈਸਾ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਪਚਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੫॥੩੫੫੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

{੧੦੭੦} ਦੋਹਰਾ ॥ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰਜਾ ਅਚਲਕਲਾ ਤਿਹੱ ਨਾਉਂ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਾਕੇ ਰਹੈ ਬਸਤ ਦਜਾਲ ਪੁਰ {੧੦੭੦}
ਗਾਂਉ ॥੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਵਿ ਜਬ ਹੀ ਅਸਤਾਚਲ ਗਏ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਚੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਗਟਏ ॥ ਜਾਰਿ ਦੀਵਟੈਂ
ਤਸਕਰ ਧਾਏ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਾਕਿ ਭਵਨ ਕਹੱ ਆਏ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਠਾਢ ਭਏ ਤਿਹੱ ਬਾਲਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਖੜਗ
ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਕੈ ਧਨੁ ਦੇਹਿ ਬਤਾਇ ਕੈ ਨਹਿ ਤੁਹਿ ਦੇਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਐਸੇ ਸੁਨਿ
ਪਾਯੋ ॥ ਕਛੁਕ ਧਾਮ ਕੇ ਦਰਬੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਹਯੋ ਮੈ ਦਰਬੁ ਦਿਖਾਉਂ ॥ ਜੋ ਮੈ ਦਾਨ ਜੀਵ ਕੇ ਪਾਉਂ
॥੪॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਆਜੁ ਸੰਘਾਰਤ ਮੋਕਹ ਸੰਗ ਚੱਲੋਂ ਬਹੁ ਮਾਲ ਬਤਾਉਂ ॥ ਰਾਖਿ ਮਹਾਬਤਿਖਾਨ ਗਏ
ਸਭ ਹੀ ਇਕ ਬਾਰ ਸੁ ਤੇ ਹਰਿ ਲਜਾਉਂ ॥ ਪੂਤਨ ਪੋਤ੍ਰਨ ਲੋ ਸਭ ਕੋ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਆਜੁ ਦਰਿਦ੍ਰ ਬਹਾਉਂ ॥
ਲੀਜਹੁ ਲੂਟਿ ਸਭੈ ਤੁਮ ਤਾਕਹੱ ਮੈ ਅਪਨੋ ਨਹਿ ਪਾਨ ਛੁਆਉਂ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤਸਕਰ ਤੇ ਭਏ ॥
ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੰਗ ਤਹਾਂ ਲੈ ਗਏ ॥ ਜਹ ਕੋਠਾ ਦਾਰੂ ਕੋ ਭਰਿਯੋ ॥ ਤਹੀ ਜਾਇ ਤਸਕਰਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨਿ ਬਾਨ ਸੋ ਬਾਂਧਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹੱ ਕੋ ਦਈ ਚਲਾਇ ॥ ਕਾਲ ਸਭਨ ਤਿਨ ਕੋ ਹੁਤੇ ਪਰਯੋ ਤਹੀ ਸਰ
ਜਾਇ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਸਕਰ ਜਾਰਿ ਮਸਾਲੈਂ ਪਰੇ ॥ ਦਾਰੂ ਬਿਖੈ ਅੰਗਾਰੇ ਝਰੇ ॥ ਸਭ ਤਸਕਰ ਤਬ
ਹੀ ਉਡਿ ਗਏ ॥ ਭੂਚਰ ਤੇ ਖੇਚਰ ਸੋ ਭਏ ॥੮॥ ਦਾਰੂ ਉਡਤ ਚੋਰ ਉਡਿ ਗਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਫਿਰਤ ਗਗਨ
ਮੋ ਭਏ ॥ ਦਸ ਦਸ ਕੋਸ ਜਾਇ ਕਰਿ ਪਰੇ ॥ ਹਾਡ ਗੋਡ ਨਹਿ ਮੂੰਡ ਉਬਰੇ ॥੯॥ ਏਕੈ ਬਾਰ ਚੋਰ ਉਡ
ਗਏ ॥ ਜੀਵਤ ਏਕ ਨ ਬਾਚਤ ਭਏ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਤਿਹੱ ਮਾਰਯੋ ॥ ਛਲ ਭੇ ਅਪਨੋ ਧਾਮ ਉਬਾਰਯੋ
॥੧੦॥ ਇਹ ਛਲ ਸਭ ਚੋਰਨ ਕਹੱ ਘਾਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਧਾਮ ਆਪਨੇ ਆਈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਸਨ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ
ਹੋਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਬਚਤ ਨ ਕੋਈ ॥੧੧॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
ਇਕ ਸੌ ਛਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੬॥੩੫੬੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਮਕਲਾ ਕਾਮਨਿ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਭੀਤਰਿ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨ ਆਗਯਾ
ਮਾਨੈ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਮਾਤ ਕੋਪ ਚਿਤ ਠਾਨੈ ॥੧॥ ਕੁਬੁਧਿ ਬਿਖੈ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਦਰਬੁ

ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਗੁੰਡਨ ਸਾਥ ਕਰੈ ਗੁਜਰਾਨਾ ॥ ਕਰਤ ਕੁਬਿਰਤਿ ਪਿਯਤ ਮਦ ਪਾਨਾ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਦੁਤਿਯ
 ਸੁਭ ਕਾਰੀ ॥ ਜੂਪ ਰਹਿਤ ਨ ਕਛੁ ਦੁਰਚਾਰੀ ॥ ਤਾ ਸੌ ਨੇਹ ਮਾਤ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਬੇਗਿ ਸੰਘਾਰੋ ਚਹੈ ॥੩॥
 ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਬ ਸੋ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਸੋਤ ਛਾਪਰੀ ਮਾਂਝ ਤਕਾਯੋ ॥ ਟਟਿਆ ਦੂਰ ਆਗਿ ਦੈ ਦਈ ॥ ਸੁਤ
 ਕੋ ਮਾਤ ਜਰਾਵਤ ਭਈ ॥੪॥ ਮਾਤ ਪੂਤ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਜਰਾਯੋ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਸਭ ਜਗਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਆਗਿ
 ਲਗਾਇ ਪਾਨਿ ਕੋ ਧਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਈ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੭॥੩੫੭੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਕੰਚਨ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਟਜਾ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿਵਾਨ ਤਾਂਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਭਰਤਾ ਏਕ ਪ੍ਰਥਮ ਤਿਨ
 ਕਿਯੋ ॥ ਰੁਚਯੋ ਨ ਡਾਰਿ ਫਾਂਸ ਹਨਿ ਦਿਯੋ ॥੧॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਔਰ ਪਤਿ ਕਰਿਯੋ ॥ ਸੋਊ ਨ ਰੁਚਯੋ
 ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਯੋ ॥ ਮਾਸ ਬਿਖੈ ਔਰੈ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋਊ ਦੈ ਕੈ ਬਿਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਯੋ ॥੨॥ ਚੌਥੋ ਨਾਥ ਨਾਇਕਾ
 ਕੀਨੋ ॥ ਤਾਕਹ ਹਨਿ ਪੰਚਮ ਕਹ ਲੀਨੋ ॥ ਛਠਏਂ ਮਾਰਿ ਸਪਤਵੈ ਘਾਯੋ ॥ ਅਸਟਮ ਕੈ ਸੰਗ ਨੇਹ ਲਗਾਯੋ
 ॥੩॥ ਕਰਮ ਕਾਲ ਸੋਊ ਨਹਿ ਭਾਯੋ ॥ ਜਮਧਰ ਭਏ ਤਾਂਹਿ ਤਿਨ ਘਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਪ੍ਰਿਗ ਜਾਨਿ ਜਗਤ ਤਿਹ
 ਕਰਿਯੋ ॥ ਹਾਹਾਕਾਰ ਸਭਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥੪॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਿਨ ਮਾਰੇ
 ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਅਬ ਹੋ ਜਰੋ ਨਾਥ ਤਨ ਜਾਈ ॥ ਇਨ ਸਭਹੂੰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਈ ॥੫॥ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਰਿ
 ਪਾਨ ਚਬਾਏ ॥ ਲੋਗ ਸਭਨ ਕੋ ਕੂਕਿ ਸੁਨਾਏ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਹਾਥਿ ਸਿਧੋਰੋ ਗਹਯੋ ॥ ਜਰਿਬੋ ਸਾਥ ਨਾਥ ਕੇ ਚਹਯੋ
 ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਪਤ ਨਾਥ ਨਿਜ ਕਰਨ ਹਨਿ ਕਿਯੋ ਸਤੀ ਕੋ ਭੇਸ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਦੇਖਤ ਤਰੁਨਿ ਪਾਵਕ
 ਕਿਯੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ॥੭॥ ਸਪਤ ਨਾਥ ਨਿਜੁ ਹਾਥ ਹਨਿ ਅਸਟਮ ਕੋ ਗਰ ਲਾਇ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਦੇਖਤ ਜਰੀ ਢੋਲ
 ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ**
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੮॥੩੫੭੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੂਪਕਲਾ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਸੁਤਾ ਸਾਹ ਕੀ ਏਕ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਦਾਸੀ ਰਹੈ ਅਨੇਕ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਮਿਸਰੀ ਕੋ ਹੀਰਾ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥ ਡਬਿਯਾ ਬਿਖੈ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਜਹ ਸਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਬਹਲ ਬੈਠਿ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਈ ॥੨॥ ਅਰਧ ਬਜਾਰ ਬਿਖੈ ਜਬ ਗਈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨਰ ਇਕ ਬਿਲੋਕਤ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਗਾਡੀ ਕੇ ਸਾਬ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਰਜਨੀ ਪਰਿ ਗਈ ॥ ਸੂਰਜ ਛਪਯੋ ਚੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿ ਭਈ ॥ ਬਹਲ ਬਿਖੈ ਗਹਿ ਬਾਂਹ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿਹ ਸੰਗ ਉਪਜਾਯੋ ॥੪॥ ਜਯੋ ਜਯੋ ਬਹਲ ਹਿਲੋਰੇ ਖਾਵੈ ॥ ਉਛਰੇ ਬਿਨਾ ਕਾਜ ਹੂ ਜਾਵੈ ॥ ਲਖੈ ਲੋਗ ਗਾਡੀ ਕਰ ਮਾਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕੋਉ ਬਿਚਾਰੈ ॥੫॥ ਭਾਖਿ ਬੈਨ ਤੇ ਬਹਲ ਧਵਾਈ ॥ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਭਰਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਬਾਮ ਸੋ ਕੀਨਿ ॥ ਬੀਚ ਬਜਾਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨਿ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਇਹ ਚੰਚਲਾ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਬੈਠੇ ਜਹਾਂ ਨੀਕੀ ਸਭਾ ਬਨਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਿਸਰੀ ਕੋ ਹੀਰਾ ਕਰ ਲਿਯੋ ॥ ਲੈ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਹਾਜਰ ਕਿਯੋ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਤਿਹ ਕਛੂ ਨ ਚੀਨਿ ॥ ਤੀਸ ਹਜਾਰ ਰੁਪੈਯਾ ਦੀਨਿ ॥੮॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਸਾਹਹਿ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਉਠੀ ਸਭਾ ਆਵਤ ਸੋਉ ਭਈ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਸਹਸ੍ਰ ਆਪੁ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨਿ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਸਹਸ੍ਰ ਮੀਤ ਕੋ ਦੀਨਿ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਛਲਿ ਮੀਤ ਸੋ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਕਮਾਇ ॥ ਧਾਮ ਆਨਿ ਪਹੁਚਤ ਭਈ ਸਕਯੋ ਨ ਕੋਉ ਪਾਇ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੋ ਨਵਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੮੯॥੩੫੮੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਗ ਚੰਚਲਾ ਗਈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨਿਸਿਰਾਜ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾਂ ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ਉਹਾਂ ॥੧॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਤੇ ਬਾਰਿ ਭਿਰਾਉਂ ॥ ਅਪਨੀ ਝਾਟੈ ਸਭੈ ਮੁੰਡਾਉਂ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹੋਡ ਸਕਲ ਤੁਮ ਹਾਰਹੁ ॥ ਨਿਜੁ ਨੈਨਨ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥੨॥ ਯੋ ਕਹਿਕੈ ਸੁਭ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਇਹ ਬਚਨ ਚੰਚਲਾ ਪਾਯੋ ॥੩॥ ਬੈਠ ਝਰੋਖਾ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥ ਰਾਜਾ ਰਹੇ ਰੂਪ ਉਰਝਾਈ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਇਹ ਕੋ ਜੋ ਪਾਉਂ ॥ ਜਨਮ ਸਹਸ੍ਰ ਲਗੇ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ॥੪॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਹਿਤ ਰਸ ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥

ਅਬਲਾ ਤਬ ਮੁਰਛਿਤ ਹੂੈ ਗਈ ॥ ਪਾਨਿ ਪਾਨਿ ਉਚਰਤ ਮੁਖ ਭਈ ॥੫॥ ਉਠ ਕਰਿ ਆਪੁ ਰਾਵ ਤਬ
 ਗਯੋ ॥ ਤਾਕਹ ਪਾਨਿ ਪਯਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਪਾਨਿ ਪਿਏਂ ਬਹੁਰੇ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥ ਰਾਜੈ ਫਿਰਿ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਲਈ
 ॥੬॥ ਜਬ ਸੁਧਿ ਮੈ ਅਬਲਾ ਕਛੁ ਆਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਮਚਾਈ ॥ ਦੋਊ ਤਰੁਨ ਨ ਕੋਊ ਹਾਰੈ ॥
 ਯੋ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰੈ ॥੭॥ ਬਹੁਰਿ ਬਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਵ ਤੁਮ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥
 ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਝਾਂਟਿ ਨ ਮੁੰਡੀ ਜਾਈ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥੮॥ ਹਸਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬਚਨ ਯੋ ਠਾਨਯੋ ॥
 ਮੈ ਅਪੁਨੇ ਜਿਯ ਸਾਚ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਹਮ ਸੋ ਝੂਠ ਉਚਾਰੀ ॥ ਹਮ ਮੁੰਡੈਗੇ ਝਾਂਟਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥੯॥
 ਤੇਜ ਅਸਤੁਰਾ ਏਕ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਨਿਜ ਕਰ ਗਹਿਕੈ ਰਾਵ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਾਂਕੀ ਮੁੰਡਿ ਝਾਂਟਿ ਸਬ ਡਾਰੀ ॥ ਦੈਕੈ
 ਹਸੀ ਚੰਚਲਾ ਤਾਰੀ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਾਨਿ ਭਰਾਯੋ ਰਾਵ ਤੇ ਨਿਜੁ ਕਰ ਝਾਂਟਿ ਮੁੰਡਾਇ ॥ ਹੋਡ ਜੀਤ ਲੇਤੀ
 ਭਈ ਤਿਨ ਅਬਲਾਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ
 ਸੌ ਨਬੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੦॥੩੬੦੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਲਹੌਰ ਛਤ੍ਰਿਜਾ ਰਹੈ ॥ ਰਾਇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਤਾਂਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥
 ਦੇਵ ਜਨਨਿ ਕੋ ਲਖਿ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਮੁਗਲ ਤਿਹ ਨ੍ਰਾਤ ਕੈ ਰੀਝਯੋ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਗਿਰਯੋ
 ਮੂਰਛਨਾ ਹੂੈ ਧਰਨਿ ਬਿਰਹਾ ਤਨ ਗਯੋ ਮਾਰਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਧਾਮ ਆਨ ਇਕ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਬਾਤ ਸਭੈ
 ਤਿਹ ਤੀਰ ਜਤਾਈ ॥ ਜੋ ਮੋ ਕੋ ਤੂੰ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥ ਅਪੁਨੇ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥੩॥ ਤਬ ਸੋ ਸਖੀ ਧਾਮ
 ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥ ਮਾਤਾ ਤੋਰਿ ਬੁਲਾਵਤ ਤੋ ਕੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਠੈ ਦਯੋ ਹਜਾਂ ਮੋ ਕੋ
 ॥੪॥ ਯੋ ਜਬ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਤਿਹ ਕਹਿਯੋ ॥ ਮਿਲਬ ਸੁਤਾ ਮਾਤਾ ਸੋ ਚਹਿਯੋ ॥ ਡੋਰੀ ਬਿਖੈ ਤਾਂਹਿ ਬੈਠਾਰਯੋ ॥
 ਦਰ ਪਰਦਨ ਦ੍ਰਿੜ ਐਚਿ ਸਵਾਰਯੋ ॥੫॥ ਤਾ ਕੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਛੁ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਕੁਟਨੀ ਚਹੈ ਜਹਾਂ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥
 ਮਾਤ ਨਾਮ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਧਾਮ ਮੁਗਲ ਕੇ ਆਈ ॥੬॥ ਪਰਦਾ ਤਹੀਂ ਉਘਾਰਾ ਜਾਈ ॥
 ਤਾਸ ਬੇਗ ਜਹ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥ ਬਹਿਯਾ ਆਨਿ ਮੁਗਲ ਤਬ ਗਹੀ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਰਹੀ ॥੭॥

ਮੇਰੇ ਧਰਮ ਲੋਪ ਅਬ ਭਯੋ ॥ ਤੁਰਕ ਅੰਗ ਸੋ ਅੰਗ ਭਿਟਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਉਂ ॥ ਜਾਤੇ ਛੂਟਿ ਮੁਗਲ ਤੇ ਜਾਉਂ ॥੮॥ ਅਬ ਆਇਸੁ ਤੁਮਰੇ ਜੋ ਪਾਉਂ ॥ ਸਭ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਉਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਇ ਤੁਮ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋਂ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ਕੇਲ ਕਰੋਂ ਤਵ ਸੰਗ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਗਿ੍ਹ ਬਸੋਂ ਹੈ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਅਰਧੰਗ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਬਚਨ ਤਹਾਂ ਤੇ ਗਈ ॥ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਆਗਿ ਲਗਾਵਤ ਭਈ ॥ ਕੁਟਨੀ ਸਹਿਤ ਮੁਗਲ ਕੋ ਜਾਰਯੋ ॥ ਬਾਲ ਆਪਨੋ ਧਰਮ ਉਬਾਰਯੋ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੋ ਇਕਆਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੧॥੩੬੧੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਜਿਹ ਰੂਪ ॥ ਗਾਨਕਲਾ ਤਾਕੀ ਸਖੀ ਰਤਿ ਕੇ ਰਹੈ ਸਰੂਪ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਤਾ ਸੋਂ ਹਿਤ ਭਾਰੋ ॥ ਦਾਸੀ ਤੇ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਡਾਰੋ ॥ ਜੈਸੇ ਕਰੈ ਰਸਾਇਨ ਕੋਈ ॥ ਤਾਂਬੇ ਸੋਂ ਸੋਨਾ ਸੋ ਹੋਈ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਨਾ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਰਾਵ ਜੂ ਆਵਈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਨਿਸ ਦਿਨ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਵਈ ॥ ਦਾਸ ਏਕ ਪਰ ਸੋ ਦਾਸੀ ਅਟਕਤਿ ਭਈ ॥ ਹੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰਿ ਤਬੈ ਚਿਤ ਤੇ ਦਈ ॥੩॥ ਤਿਲ ਚੁਗਨਾ ਪਰ ਗਾਨਕਲਾ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰਿ ਤੁਰਤ ਚਿਤ ਤੇ ਦਈ ॥ ਜੋ ਦਾਸੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖੁ ਕੋਉ ਠਾਨਈ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਿਗ ਪ੍ਰਿਗ ਤਾ ਕੋ ਸਭਹੀਂ ਲੋਗ ਬਖਾਨਈ ॥੪॥ ਸੰਗ ਦਾਸੀ ਕੈ ਦਾਸ ਕਹਯੋ ਮੁਸਕਾਇਕੈ ॥ ਸੰਗ ਹਮਾਰੇ ਚਲੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਕਰਿ ਜੀਹੈਂ ਕਛੂ ਨ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਗਾਨਕਲਾ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ਕੀਜਿਯੈ ॥੫॥ ਉਠ ਦਾਸੀ ਸੰਗ ਚਲੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਿ ਨ ਰਹੀ ਲੱਜਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋ ਦਾਸੀ ਸੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਵਈ ॥ ਹੋ ਅੰਤ ਸ੍ਰਾਨ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਵਈ ॥੬॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਮੈ ਚਾਰਿ ਕੋਸ ਮਾਰਗ ਚਲਯੋ ॥ ਜੋ ਕੰਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦ੍ਰਪ ਹੁਤੋ ਸਭ ਹੀ ਦਲਯੋ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਤੇ ਹੀ ਪੁਰ ਆਵ ਹੀਂ ॥ ਹੋ ਗਾਨਕਲਾ ਤਿਲ ਚੁਗਨ ਨ ਪੈਂਡੋ ਪਾਵ ਹੀ ॥੭॥ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰਮਿਤ ਤੇ ਭਏ ਹਾਰਿ ਗਿਰਿ ਕੈ ਪਰੈ ॥ ਜਨੁਕ ਘਾਵ ਬਿਨੁ ਕੀਏ ਆਪ ਹੀ ਤੇ ਮਰੈ ॥ ਅਧਿਕ ਛੁਧਾ ਜਬ ਲਗੀ ਦੁਹਨਿ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ

ਤਬ ਦਾਸੀ ਸੌ ਦਾਸ ਕਹਯੋ ਦੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥੮॥ ਗਾਨ ਕਲਾ ਤੁਮ ਪਰੇ ਸੁ ਬੁਰਿ ਅਪੁਨੀ ਕਰੇ ॥ ਖਰਿ ਕੋ ਟੁਕਰਾ
 ਹਾਬ ਹਮਾਰੇ ਪੈ ਧਰੇ ॥ ਦਾਸ ਜਬੈ ਖੈਬੇ ਕੋ ਕਛੂ ਨ ਪਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤਬ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਢਾਇਯੋ
 ॥੯॥ ਮਾਰ ਕੂਟਿ ਦਾਸੀ ਕੋ ਦਯੋ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪ ਲਗਯੋ ਫਲ ਚੁਗਨ ਮਹਾਂਬਨ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬੇਰ ਭੱਖਤ
 ਤਾ ਕੋ ਹਰਿਜੱਛ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਤਿਲ ਚੁਗਨਾ ਕੋ ਪਕਰਿ ਭੱਛ ਕਰਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੧੦॥ ਬਹਤ ਬਹਤ ਦਾਸੀ ਸਰਿਤਾ
 ਮਹਿ ਤਹਿ ਗਈ ॥ ਜਹਾਂ ਆਇ ਸ੍ਵਾਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਿਕਸਤ ਭਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਨਿਕਾਰਿ
 ਕੈ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਸਕਯੋ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦਾਸੀ ਕਾਢ ਨਦੀ ਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਬੈਠ
 ਤੀਰ ਐਸੇ ਬਚ ਕਿਯੋ ॥ ਕਿਹੋ ਨਿਮਿਤਿ ਕੈ ਹਜਾਂ ਤੈ ਆਈ ॥ ਸੋ ਕਹਿਯੈ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਜਤਾਈ ॥੧੨॥
 ਜਬ ਤੁਮ ਅਖੇਟਕਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਭਯੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀਂ
 ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਨ ਗਹਿਰੇ ਮੋ ਆਈ ॥੧੩॥ ਜਬ ਮੈ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਿਖਾਤੁਰ ਭਈ ॥ ਪਾਨਿ ਪਿਵਨ
 ਸਰਿਤਾ ਢਿਗ ਗਈ ॥ ਫਿਸਲਯੋ ਪਾਵ ਨਦੀ ਮੋ ਪਰੀ ॥ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਤੁਮਹਿ ਨਿਕਰੀ ॥੧੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੀਚ ਸੰਗ ਕੀਜੈ ਨਹੀ ਸੁਨਹੋ ਮੀਤ ਕੁਮਾਰ ॥ ਭੇਡ ਪੂਛਿ ਭਾਦੋਂ ਨਦੀ ਕੋ ਗਹਿ ਉਤਰਯੋ ਪਾਰ
 ॥੧੫॥ ਪਾਨਿ ਉਦਰ ਤਾਂਕੋ ਭਰਯੋ ਦਾਸ ਨਦੀ ਗਯੋ ਡਾਰਿ ॥ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰਾਨਨ ਅਬਲਾ ਭਈ ਸਕਯੋ ਨ
 ਨ੍ਰਿਪ ਬੀਚਾਰਿ ॥੧੬॥ ਫਲ ਭੱਛਤ ਜੱਛਨ ਗਹਯੋ ਨਾਸ ਦਾਸ ਕੋ ਕੀਨ ॥ ਦਾਸਿਨ ਕੇ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਮਤਿ
 ਕਰਿਯਹੁ ਮਤਿ ਹੀਨ ॥੧੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਬਾਨਵੇ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੨॥੩੬੨੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਰਦਸਿ ਕਲਾ ਏਕ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਚੋਰਨ ਕੀ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਜਹਾਂ ਕਿਸੂ ਕਾ ਦਰਬੁ
 ਤਕਾਵੈ ॥ ਹੀਂਗ ਲਗਾਇ ਤਹਾਂ ਉਠਿ ਆਵੈ ॥੧॥ ਹੀਂਗ ਬਾਸ ਤਸਕਰ ਜਹੋ ਪਾਵੈ ॥ ਤਿਸੀ ਠੋਰ ਕਹ
 ਸਾਂਧਿ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਰਹੈ ਸਾਹੁ ਇਕ ਭਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸਿਕਲਾ ਤਾਹੁ ਸੋ ਬਿਹਾਰੀ ॥੨॥ ਹੀਂਗ ਲਗਾਇ
 ਤ੍ਰਿਯ ਚੋਰ ਲਗਾਏ ॥ ਕਰਤੇ ਕੇਲ ਸਾਹੁ ਚਿਤ ਆਏ ॥ ਤਾ ਸੌ ਤੁਰਤ ਖਬਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੀ ॥ ਮੀਤ ਤਿਹਾਰੀ

ਮਾੜਾ ਹਰੀ ॥੩॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਤਬ ਸਾਹੁ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥ ਅਰਧ ਆਪਨੋ ਦਰਬੁ ਉਬਾਰਜੋ ॥ ਦੁਹੁਅਨ ਤਾਹਿ
 ਹਿਤੁ ਕਰਿ ਮਾਨਜੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਨਜੋ ॥੪॥ ਅਰਧ ਬਾਂਟਿ ਚੋਰਨ ਤਿਹੱ ਦੀਨੋ ॥ ਆਧੋ ਦਰਬੁ
 ਸਾਹੁ ਤੇ ਲੀਨੋ ॥ ਦੁਹੁਅਨ ਤਾਂਹਿ ਲਖਜੋ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਮੂਰਖ ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰੀ ॥੫॥ ਚੋਰ ਲਾਇ
 ਪਾਹਰੂ ਜਗਾਏ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੇ ਦੋਊ ਭੁਲਾਏ ॥ ਤਸਕਰ ਕਹੈ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥ ਸਾਹੁ ਲਖਜੋ ਮੋਰੀ
 ਹਿਤਕਾਰੀ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥ ਵਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਾ ਕੋ ਲਖੈ ਜਾ
 ਕੇ ਸਜਾਮ ਸਹਾਇ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਤਿਰਾਨਵੇ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੩॥੩੬੩੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵਨਰਾਨ ਹੰਦੂਰ ਕੇ ਰਾਜਾ ਏਕ ਰਹੈ ॥ ਨਾਰਾ ਕੇ ਹੋਛਾ ਘਨੋ ਸਭ ਜਗ ਤਾਂਹਿ ਕਹੈ ॥੧॥ ਏਕ ਦਿਸਾਰਿਨਿ
 ਸੌ ਰਹੈ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਤਿਨ ਨ ਬੁਲਾਯੋ ਧਾਮ ਕੋ ਆਪੁ ਗਯੋ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜਬ ਆਖੋ
 ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਦਿਸਾਰਿਨਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੌ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਭੇਦ ਬਖਾਨਿਯੋ ॥ ਖਾਤ ਬਿਖੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗਹਿ
 ਤਿਨ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਪਕਰਿ ਪਾਨੁਹੀ ਹਾਬ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥
 ਬਨੀ ਨ ਤਾ ਸੌ ਪਤਿ ਸੌ ਭੇਦ ਜਤਾਇਯੋ ॥ ਪਨਿਨ ਮਾਰਿ ਖਤ ਡਾਰਿ ਉਪਰ ਕਾਂਟਾ ਦਏ ॥ ਹੋ ਚਿਤ ਮੋ ਤ੍ਰਾਸ ਬਿਚਾਰਿ
 ਪੁਰਖੁ ਤ੍ਰਿਯ ਭਜਿ ਗਏ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸਬੈ ਖੋਜਨ ਨ੍ਰਿਪ ਲਾਗੇ ॥ ਰਾਨਿਨ ਸਹਿਤ ਸੋਕ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥
 ਖਤਿਯਾ ਪਰੇ ਰਾਵਜੂ ਪਾਏ ॥ ਤਹੱ ਤੇ ਕਾਢਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਏ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
 ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਚੌਰਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੪॥੩੬੪੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੌਕੋਟੀ ਮਰਵਾਰ ਕੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਰੇਸ ॥ ਜਾਕੀ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਸਭ ਰਘੁਬੰਸੀਸੂਰ ਦੇਸ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਨਮਤੀ ਤਿਹ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੀਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਬਿਤਨ ਪ੍ਰਭਾ ਦੂਜੀ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥
 ਜਾ ਸਮ ਲਖੀ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਖਾਨੀ ॥੨॥ ਕਾਬਲ ਦਰੋ ਬੰਦ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਐਸੇ ਖਾ ਮੀਰ ਪਠਯੋ ॥ ਅਵਰੰਗ
 ਬੋਲਿ ਜਸਵੰਤਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਤਵਨੈ ਠੋਰ ਭੇਜਿ ਕੈ ਦੀਨੋ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਛੋਰਿ ਜਹਾਂਨਾਬਾਦ ਤਹਾਂ ਜਸਵੰਤ

ਗਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਯਾਕੀ ਭਯੋ ਸੰਘਾਰਤ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਆਇ ਮਿਲਯੋ ਤਾ ਕੋ ਸੋ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਓਹੰਡ
 ਬੰਗਸਤਾਨ ਪਠਾਨ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥੪॥ ਜੀਵ ਅਨਮਨੋ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਤਾਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਸੁਰ ਪੁਰ ਗਯੋ ॥ ਦੁਮਤਿ ਦਹਨ ਅਧੁਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤਹ ਆਇਕੈ ॥ ਹੋ ਤਰੁਨਿ ਇਤਯਾਦਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਸਭ ਜਰੀ ਬਨਾਇਕੈ
 ॥੫॥ ਡੀਕ ਅਗਨਿ ਕੀ ਉਠੀ ਰਾਨਿਯਨ ਯੋ ਕਿਯੋ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਿ ਸਪਤ ਪ੍ਰਦਛਿਨ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਕੂਦਿ
 ਕੂਦਿ ਕਰਿ ਪਰੀ ਨਰੇਰ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਗੰਗ ਕੇ ਮਾਂਝ ਅਪਛਰਾ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਤਨਕਲਾ
 ਦੁਤਿ ਮਾਨ ਮਤਿ ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥ ਦੁਰਗ ਦਾਸ ਸੁਨਿ ਗਤਿ ਤਿਸੈ ਰਾਖਯੋ ਕੋਟਿ ਇਲਾਜ ॥੭॥ ਮੇੜਤੇਸ
 ਥਾਰੇ ਉਦਰ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਮਮ ਬੈਨ ॥ ਮੈ ਨ ਮਿਲੋ ਹਜਰਤਿ ਤਨੈ ਜਾਸਾਂ ਅਪਨੇ ਐਨ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਹਾਡੀ
 ਪਤਿ ਸੋ ਨਹਿ ਜਰੀ ॥ ਲਰਿਕਨ ਕੀ ਆਸਾ ਜਿਯ ਧਰੀ ॥ ਛੋਰਿ ਪਿਸੌਰ ਦਿੱਲੀ ਕੋ ਆਏ ॥ ਸਹਰ ਲਹੌਰ ਪੂਤ
 ਦੋ ਜਾਏ ॥੯॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਮੋ ਗਈ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਐਸੀ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥ ਸੋਊਅਨ ਕਹਯੋ ਇਨੈ ਮੁਹਿ
 ਦੀਜੈ ॥ ਤੁਮ ਮਨਸਬ ਜਸਵੰਤ ਕੋ ਲੀਜੈ ॥੧੦॥ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਸਊਅਨ ਨਹਿ ਦਯੋ ॥ ਹਜਰਤਿ ਸੈਨ ਪਠਾਵਤ
 ਭਯੋ ॥ ਰਨ ਛੋਰੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਨਰ ਕੋ ਭੇਸ ਸਭੈ ਤੁਮ ਧਾਰੋ ॥੧੧॥ ਖਾਨ ਪੁਲਾਦ ਜਬੈ ਚੜਿ ਆਏ ॥
 ਤਬ ਰਨਿਯਨ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਹਮੈ ਨ ਗਜ ਸੈਨਾ ਮੋ ਦੀਜੈ ॥ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਰਾਖਿ ਕਰਿ ਲੀਜੈ ॥੧੨॥
 ਨਾਵਨ ਕੋ ਸੁ ਭਵਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥ ਬਾਲਨ ਸਹਿਤ ਦੇਸ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥ ਰਜਪੂਤਨ ਰੂਮਾਲ ਫਿਰਾਏ ॥ ਹਮ ਮਿਲਨੇ
 ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਆਏ ॥੧੩॥ ਤਿਨਕੋ ਕਿਨੀ ਨ ਚੋਟਿ ਚਲਾਈ ॥ ਇਹ ਰਾਨੀ ਹਜਰਤਿ ਪਹ ਆਈ ॥ ਤੁਪਕ ਤਲੇ
 ਤੇ ਜਬੈ ਉਬਰੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਪਰੇ ॥੧੪॥ ਜੈਨੈ ਸੂਰ ਸਰੋਹੀ ਬਹੈ ॥ ਜੇਬੋ ਟਿਕੈ ਨ ਬਖਤਰ ਰਹੈ ॥
 ਏਕੈ ਤੀਰ ਏਕ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਏਕੈ ਘਾਇ ਏਕ ਗਜ ਭਾਰਾ ॥੧੫॥ ਜਾ ਪਰ ਪਰੈ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ
 ਬਹੇ ਬਿਰਛ ਪਰ ਆਰਾ ॥ ਕਟਿ ਕਟਿ ਸੁਭਟ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰਹੀ ॥ ਚਟਪਟ ਆਨਿ ਅਪਛਰਾ ਬਰਹੀ ॥੧੬॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਨ ਛੋਰੈ ਰਘੁਨਾਥ ਸਿੰਘ ਕੀਨਿ ਕੋਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸਾਹ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਬਾਹਤ ਭੇ ਹਬਿਯਾਰ ॥੧੭॥
ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਕਹੂੰ ਧੋਪ ਬਾਂਕੈ ਕਹੂੰ ਬਾਨ ਛੂਟੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਨੀਨ ਕੇ ਬੱਕੜੂ ਟੂਟੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਗਜਾਰਾਜ

{੧੦੭੮}

{੧੦੭੮}

ਜੂਝੇ ॥ ਕੱਟੇ ਕੋਟਿ ਜੋਧਾ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੧੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਖਾਇ ਟਾਂਕ ਆਫੂਐਂ ਰਾਜ ਸਭ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥
 ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਸਰਾਬ ਪਾਨ ਕਰਿ ਅਤਿ ਲਰੇ ॥ ਸਾਹ ਝਰੋਖਾ ਤਰੈ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਨ ਛੋਰਾ ਸੁਰਲੋਕ
 ਗਏ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੯॥ ਰਨ ਛੋਰਹਿ ਰਘੁਨਾਥ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਰਿਸਿ ਭਰਜੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਰੈ ਧਵਾਇ ਜਾਇ
 ਦਲ ਮੈ ਪਰਜੇ ॥ ਜਾਕੋ ਬਹੈ ਸਰੋਹੀ ਰਹੈ ਨ ਬਾਜ ਪਰ ॥ ਹੋ ਗਿਰੈ ਮੂਰਛਨਾ ਖਾਇ ਤੁਰਤ ਸੋ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥੨੦॥
 ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਔਰੰਗ ਸਾਹ ਤਿਨੈ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ॥ ਘੇਰਹੁ ਇਨ ਕੋ ਜਾਇ ਦਲਹਿ ਆਇਸ ਦਯੋ ॥ ਜੋ ਐਸੇ ਦੋ
 ਚਾਰ ਔਰ ਭਟ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਬੰਕ ਲੰਕ ਗੜ੍ਹ ਜੀਤਿ ਛਿਨਿਕ ਮੇ ਲਜਾਵਹੀਂ ॥੨੧॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਕਰਿ ਮਹਾਂ
 ਬੀਰ ਸੂਰਾ ਧਏ ॥ ਠਿਲਾ ਠਿਲੀ ਬਰਛਿਨ ਸੋਂ ਕਰਤ ਤਹਾਂ ਭਏ ॥ ਕੜਾਕੜੀ ਮੈਦਾਨ ਮਚਾਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥
 ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਬਜਾਇ ਕਰਿ ॥੨੨॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਮੱਚਤ ਤਹੱ ਭਯੋ ॥ ਲੈ ਰਘੁਨਾਥ
 ਸੈਨ ਸਮੁਹਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਖੇਤਿ ਮੰਡਿ ਸੂਰਮਾ ਹਕਾਰੇ ॥੨੩॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਸਸਤ੍ਰੁ
 ਸੂਰਮਾ ਧਾਏ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਿਲੋਕਨ ਆਏ ॥ ਜਾ ਪਰ ਦੋਇ ਕਰੰਧਰ ਧਰੈ ॥ ਏਕ ਸੁਭਟ ਤੇ ਦੋ ਦੋ ਕਰੈ
 ॥੨੪॥ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ਸਰੋਹੀ ਬਹੀ ॥ ਤਾਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਸੰਗ ਨਹਿ ਰਹੀ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲਗਯੋ ਕੁਹਕਤੋ ਬਾਨਾ ॥
 ਪਲਕ ਏਕ ਮੈ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥੨੫॥ ਜਾ ਕੇ ਘਾਇ ਗੁਰਜ ਕੋ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਹ ਤਜਿ ਭਾਗਯੋ ॥
 ਹਾਹਾਕਾਰ ਪਖਰਿਯਾ ਕਰਹੀਂ ॥ ਰਾਠੋਰਨ ਕੇ ਪਾਲੇ ਪਰਹੀਂ ॥੨੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਆਨਿ ਪਰੇ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਰਠੋਰ
 ਚਹੂੰ ਦਿਸਿ ਤੇ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਬੀਰ ਕਰੋਰਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਤੋਰਿ ਸੁ ਹਾਥਨ ਕੇ ਹਲਕਾ ਹਨਿ ਦੀਨੇ ॥ ਰੁੰਡ ਪਰੇ
 ਕਹੂੰ ਤੁੰਡ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਝੁੰਡ ਹਯਾਨ ਕੇ ਜਾਤ ਨ ਚੀਨੇ ॥ ਕੰਬਰ ਕੇ ਬਹੁ ਟੰਬਰ ਅੰਬਰ ਅੰਬਰ ਛੀਨਿ ਦਿਗੰਬਰ ਕੀਨੇ
 ॥੨੭॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੁਭਟ ਬਹੁ ਮਾਰੇ ॥ ਰਘੁਨਾਥੋ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਾਮਿ ਕਾਜ ਕੇ ਪ੍ਰਨਹਿ
 ਨਿਬਾਹਿਯੋ ॥ ਹਡਿਯਹਿ ਪੁਰੇ ਜੋਧ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਤਿ ਬਰ ਕੈ ਭਾਟੀ ਜੁਝਯੋ ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਯੋ
 ਅੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਕਾਲ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੨੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੋ ਪਚਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੫॥੩੬੬੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਪੁਰੀ ਨਗਰੀ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਅਪ੍ਰਤਿਮਕਲਾ ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥ ਅੰਜਨ ਰਾਇ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬ
 ਹੀ ॥ ਹਰ ਅਰਿ ਸਰ ਮਾਰਯੋ ਤਿਹੋਂ ਤਬ ਹੀ ॥੧॥ ਤਾਕੋ ਧਾਮ ਬੋਲਿ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ
 ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਿਨਿ ਮਿਤਿ ਲਖਿ ਪਤਿ ਹਨੈ ਤੁਮਾਰੋ ॥੨॥ **ਤ੍ਰਿਯੋ ਵਾਚ** ॥ ਤੁਮ
 ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਬਢਾਵੈ ॥ ਹਮ ਸੋ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਮੈ ਤੁਹਿ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ
 ਸੋਕ ਮਿਟੈਹੋਂ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਤੇ ਸੋ ਰਮੋ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਹੋਂ ਪਗਨ
 ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਜੋਗ ਭੇਸ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਕਾਨ ਮੈ ਧਰੋ ॥ ਮੂਕ ਮੰਤ੍ਰ ਕਛੁ
 ਯਾਹਿ ਸਿਖਾਵਹੁ ॥ ਜਾ ਤੇ ਯਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕਹਾਵਹੁ ॥੫॥ ਤਬ ਤਿਨ ਜਾਰ ਕਾਮ ਸੋਊ ਕਿਯੋ ॥ ਮੂਕ ਮੰਤ੍ਰ ਰਾਜਾ
 ਕੋ ਦਿਯੋ ॥ ਆਪਨ ਤਾ ਕੋ ਗੁਰੂ ਕਹਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਰਾਵ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੬॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਅੰਤਹ ਪੁਰ ਆਏ ॥
 ਤਬ ਰਾਨੀ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਗੁਰ ਜੁ ਭ੍ਰਮਾਵੈ ਰਾਇ ਨ ਭ੍ਰਮਿਯੈ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਗੁਰ ਕਰੈ ਸੁ ਛਮਿਯੈ ॥੭॥
 ਜੋ ਗੁਰ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਵੈ ॥ ਸੋਕ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਨ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜੋ ਕੁਪਿ ਕਰੈ ਖੜਗ ਕੇ ਵਾਰਾ ॥ ਜੋ ਸਿਖ
 ਭ੍ਰਮਤ ਲਹੈ ਸੋ ਮਾਰਾ ॥੮॥ ਜਿਨ ਨੈ ਮੰਤ੍ਰ ਕਛੁ ਜਿਹ ਦਿਯੋ ॥ ਤਿਨ ਗੁਰ ਮੋਲ ਸਿੱਖ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਭਗਨਿ ਮਾਤ
 ਜੋ ਰਮਤ ਨਿਹਰਿਯੈ ॥ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇ ਰੋਸ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭਾ ਪਰਬ ਭੀਤਰ ਸੁਨੀ ਜਮ ਕੀ
 ਕਥਾ ਰਸਾਲ ॥ ਬਯਾਸਾਸਨਿ ਸੁਕ ਬੱਕਤ੍ਰ ਤੇ ਸੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋਂ ਉਤਾਲ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਮ ਰਾਜਾ ਰਿਖਿ ਏਕ
 ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਮਾਤ ਭਗਨਿ ਰਿਖਿ ਬਾਲ ਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਰਿਖਿ
 ਚਲਿ ਅਪੁਨੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਰਮਤ ਪੁਰਖ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਧਰਮ ਬਿਚਾਰਿ ਨ ਤਿਹ ਕਛੁ ਕਹਿਯੋ ॥ ਤਿਹ
 ਪਗ ਮਾਥ ਛੁਆਵਨ ਚਹਿਯੋ ॥੧੨॥ ਸਿਰ ਮੈ ਚਰਨ ਛੁਅਤ ਧਰ ਰਹਿਯੋ ॥ ਧੰਨਯ ਧੰਨਯ ਤਾਕੋ ਜਮ ਕਹਿਯੋ ॥
 ਮੈ ਹੋਂ ਕਾਲ ਜਗਤ ਜਿਹ ਘਾਯੋ ॥ ਤੇਰੋ ਧਰਮ ਬਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥੧੩॥ ਸੁਨਤ ਹੁਤੋ ਤੈਸੋ ਤੁਹਿ ਦੇਖਯੋ ॥ ਧਰਮ
 ਸਕਲ ਤੁਮਰੋ ਅਵਰੇਖਯੋ ॥ ਤੇਰੇ ਬਿਖੈ ਕਪਟ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਯੋ ਮੈ ਲਹਯੋ ਸਾਚੁ ਮਨ ਮਾਂਹੀ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਨਿਰਖ ਸੱਤਤਾ ਬਿਪ੍ਰ ਕੀ ਮਨ ਮੈ ਮੋਦ ਬਢਾਇ ॥ ਜਿਯਨ ਮੁਕਤਿ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯੋ ਕਾਲ ਦਾਨ ਬਰ ਦਾਇ ॥੧੫॥

ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਰਿ ਜਾਰਹਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਖਾਟ ਡਸਵਾਇ ਕੈ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥੧੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਲੋ ਆਪ ਰਾਵ ਜੂ ਆਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਰਮਤ ਜਾਰ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਥਾ ਸੰਭਾਰਿ ਵਹੈ ਚੁਪ
 ਰਹਿਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਕੋਪ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹਿਯੋ ॥੧੭॥ ਚਰਨ ਛੁਅਨ ਤਾ ਕੇ ਚਿਤ ਚਹਿਯੋ ॥ ਵੈਸਹਿ ਜਾਰ
 ਭਜਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹਿਯੋ ॥ ਤਬ ਯੋ ਜਾਰ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਸੀਸ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੧੮॥ ਜੜ੍ਹ
 ਜਾਨਯੋ ਮੁਹਿ ਗੁਰੂ ਭ੍ਰਮਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਰਤਿ
 ਕਰਿ ਮਾਥ ਟਿਕਾਵਤ ਭਈ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਰਤਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਮਾਥ ਟਿਕਾਇ ॥ ਧਨ
 ਦੀਨੋ ਸਭ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਛਯਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੬॥੩੬੮੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਰਨ ਰੰਗ ਮਤੀ ਇਕ ਕਹਿਯੈ ॥ ਤਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਰਾਨੀ ਲਹਿਯੈ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ
 ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਏਕ ਦੁਰਗ ਤਿਨ ਬਡੋ ਤਕਾਯੋ ॥ ਯਹੈ ਰਾਨਿਯਹਿ ਮੰਤ੍ਰ
 ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਡੋਰਾ ਪਾਂਚ ਸਹੰਸ੍ਰ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤਾਂ ਮੈ ਪੁਰਖ ਪਾਂਚ ਸੈ ਡਾਰੇ ॥੨॥ ਕਛੂ ਆਪ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਜਤਾਯੋ ॥
 ਏਕ ਦੂਤ ਦੁਰਗਿਸਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਠਉਰ ਕਬੀਲਨ ਕੋ ਹਜਾਂ ਪਾਉਂ ॥ ਮੈ ਤੁਰਕਨ ਸੋ ਖੜਗ ਬਜਾਉਂ ॥੩॥
 ਤੇ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਭੂਲਿ ਏ ਗਏ ॥ ਗੜ੍ਹ ਮੈ ਪੈਠਨ ਡੋਰਾ ਦਏ ॥ ਕੋਟ ਦੁਾਰ ਕੇ ਜਬੈ ਉਤਰੇ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਪਰੇ ॥੪॥ ਸਮੁਹ ਭਯੋ ਤਿਨਸੈ ਸੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲਯੋ ਸੋ ਖੇਦਿ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੁਰਗਤਿ
 ਦੁਗ ਲਿਯੋ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹੁਕਮ ਸੁ ਅਪਨੋ ਕਿਯੋ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਸਤਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੭॥੩੬੯੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਖ ਕੁਅਰਿ ਸੁੰਦਰਿਕ ਭਨਿਜੈ ॥ ਏਕ ਰਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਰਹਿਜੈ ॥ ਏਕ ਬੋਲਿ ਤਬ ਸਖੀ
 ਪਠਾਈ ॥ ਸੋਤ ਨਾਥ ਸੋ ਜਾਤ ਜਗਾਈ ॥੧॥ ਤਾਹਿ ਜਗਾਤ ਨਾਥ ਤਿਹ ਜਾਗਯੋ ॥ ਪੂਛਨ ਤਵਨ
 ਦੂਤਿਯਹਿ ਲਾਗਯੋ ॥ ਯਾਹਿ ਜਾਤ ਲੈ ਕਹਾਂ ਜਗਾਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਯੋ ਤਿਹ ਸਾਥ ਜਤਾਈ ॥੨॥ ਮੋਰੇ

ਨਾਥ ਜਨਾਨੇ ਗਏ ॥ ਚੌਕੀ ਹਿਤਹਿ ਬੁਲਾਵਤ ਭਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਲੈਨੇ ਇਹ ਆਈ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਸੌ ਮੈ
 ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੋਤ ਜਗਾਯੇ ਨਾਥ ਤਿਹ ਭੁਜ ਤਾ ਕੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲਾਯੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਸੌ ਸਕਯੋ ਨ ਜੜੁ ਕਛੁ ਚੀਨ ॥੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ
 ਸੌ ਅਠਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੮॥੩੬੯੮॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਤਨ ਸੈਨ ਰਾਨਾ ਰਹੈ ਗੜਿ ਚਿਤੌਰ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤਨ ਮੈ ਜਾ ਸਮ ਕਹੌ ਜਗ ਨਾਹਿ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਧਿਕ ਸੁਆ ਤਿਨ ਏਕ ਪੜਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਸਿੰਗਲਾ ਦੀਪ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਏਕ ਪਦਮਿਨੀ
 ਆਨੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥੨॥ ਜਬ ਵਹ ਸੁੰਦਰਿ ਪਾਨ ਚਬਾਵੈ ॥ ਦੇਖੀ ਪੀਕ ਕੰਠ ਮੈ ਜਾਵੈ ॥
 ਉਪਰ ਭਵਰ ਭ੍ਰਮਹਿ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਨੈਨ ਜਾਨ ਦੋਊ ਬਨੇ ਕਟਾਰੇ ॥੩॥ ਤਾ ਪਰ ਰਾਵ ਅਸਕਤਿ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥
 ਰਾਜ ਕਾਜ ਸਭਹੀ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕੌ ਜੀਵੈ ॥ ਬਿਨੁ ਹੇਰੇ ਤਿਹ ਪਾਨਿ ਨ ਪੀਵੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਰਾਘੋ ਚੇਤਨਿ ਦੋ ਹੁਤੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਤਾਹਿ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਤਿਹ ਬਸਿ ਭਯੋ ਐਸੋ ਕਿਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਪ੍ਰਥਮ ਬਨਾਈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਜਾਈ ॥ ਜੰਘਹੁ ਤੇ ਤਿਲ ਤਿਹ ਲਿਖਿ ਡਰਯੋ ॥ ਅਤਿਭੁਤ
 ਕਰਮ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਕਰਯੋ ॥੬॥ ਜਬ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਬੈਠਿ ਸਭਾ ਕਛੁ ਕਾਜ ਸਵਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਿਲਹਿ
 ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬਹੀ ॥ ਭਰਮ ਬਢਯੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤਬਹੀ ॥੭॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਨ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਗਹਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਇਨ ਰਾਨੀ
 ਸੌ ਕਾਜ ਬਿਗਾਰਯੋ ॥ ਦਿਬਯ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਇਨ ਕੇ ਕਤ ਹੋਈ ॥ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਲਖੈ ਨ ਕੋਈ ॥੮॥ ਜਬ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਾਹ ਤਨੈ ਤਿਨ ਪੂਤ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਚਿਤਉਰ ਪਦਮਿਨਿ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਾਨ ਸੁਨੀ
 ਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥੯॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਪਦਮਿਨਿ ਜਬ ਸਹ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਸੰਗ ਚੜੁਤ
 ਤਿਤ ਕੌ ਕਰੀ ॥ ਗੜਹਿ ਗਿਰਦ ਕਰਿ ਜੁੱਧ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿਨ ਕਰਯੋ ॥ ਹੋ ਜੈਨਲਾਵਦੀ ਤਬੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਰਿਸਿ ਭਰਯੋ
 ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਿਜੁ ਕਰਿ ਲਾਇ ਆਂਬ ਤਿਨ ਖਾਏ ॥ ਗੜੁ ਚਿਤੌਰ ਹਾਥ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਸਾਹ
 ਦਗਾ ਯੋ ਕਿਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਕੈ ਲਿਖੋ ਪਠੈ ਇਕ ਦਿਯੋ ॥੧੧॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨਾ ਜੀ ਮੈ ਅਤਿ ਹਾਰੋ ॥ ਅਬ ਛੋਡਤ ਹੋ ਦੁਰਗ

{੧੦੮੨} ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਏਕ ਸ੍ਵਾਰ ਸੌ ਮੈ ਹਜਾਂ ਆਉਂ ॥ ਗੜਿਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਘਰਹਿ ਉਠਿ ਜਾਉਂ ॥੧੨॥ ਰਾਨਾ ਬਾਤ ਤਬੈ {੧੦੮੨}
 ਯਹ ਮਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਏਕ ਸ੍ਵਾਰ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹੱ ਗਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਕਰਿ
 ਲਯੋ ॥੧੩॥ ਜੋ ਜੋ ਦ੍ਵਾਰ ਉਤਰਤ ਗੜੁ ਆਵੈ ॥ ਤਹੀ ਤਹੀ ਸਿਰਪਾਉ ਬੰਧਾਵੈ ॥ ਸਪਤ ਦ੍ਵਾਰ ਉਤਰਤ ਜਬ
 ਭਯੋ ॥ ਤਬਹੀ ਪਕਰਿ ਨਰਾਧਿਪ ਲਯੋ ॥੧੪॥ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸਾਹਿ ਛਲ ਕੀਨਿ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਚੀਨਿ ॥
 ਜਬ ਲੰਘਿ ਸਬ ਦ੍ਰੁਗ ਦ੍ਵਾਰਨ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਬਾਂਧਿ ਤਵਨ ਕੋ ਲਜਾਯੋ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਰਾਨਾ ਛਲ
 ਸੌ ਗਹਯੋ ਕਹਯੋ ਹਨਤ ਹੈ ਤੋਹਿ ॥ ਨਾਤਰ ਅਪਨੀ ਪਦੁਮਿਨੀ ਆਨਿ ਦੀਜਿਯੈ ਮੋਹਿ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ
 ਪਦੁਮਿਨਿ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਗੌਰਾ ਬਾਦਿਲ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਯੋ ਕਹਯੋ ਮੁਰਿ ਕੀਜੈ ॥
 ਹਜਰਤਿ ਸਾਬ ਜ੍ਯਾਬ ਯੋ ਦੀਜੈ ॥੧੭॥ ਅਸਟ ਸਹੱਸ ਪਾਲਕੀ ਸਵਾਰੋ ॥ ਅਸਟ ਅਸਟ ਤਾ ਮੈ ਭਟ ਡਾਰੋ ॥
 ਗੜੁ ਲਗਿ ਲਿਆਇ ਸਭਨ ਤਿਨ ਧਰੋ ॥ ਤੁਮ ਹਜਰਤਿ ਸੌ ਐਸ ਉਚਰੋ ॥੧੮॥ ਏਕ ਬਸਤ੍ਰ ਹਮਰੋ ਤੁਮ
 ਲੀਜੈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਲਕੀ ਮੋ ਧਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਭਵਰ ਗੁੰਜਾਰਤ ਜੈਹੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਲੋਕ ਨਹਿ ਪੈਹੈ ॥੧੯॥
 ਤਬ ਗੌਰੈ ਬਾਦਿਲ ਸੋਈ ਕਿਯੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰ ਪਦੁਮਿਨੀ ਦਿਯੋ ॥ ਗੜੁ ਕੇ ਲਹਤ ਡੋਰਿਕਾ ਧਰੀ ॥ ਪਦੁਮਿਨਿ
 ਅੱਗ੍ਰ ਪਾਲਕੀ ਕਰੀ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਦੁਮਿਨਿ ਕੇ ਪਟ ਪਰ ਘਨੇ ਭਵਰ ਕਰੈ ਗੁੰਜਾਰ ॥ ਲੋਗ ਸਭੈ ਪਦੁਮਿਨਿ
 ਲਖੈ ਬਸਤ੍ਰ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾ ਮੈ ਡਾਰਿ ਲੁਹਾਰਿਕ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਸਤ੍ਰ ਤਵਨ ਪਰ
 ਦਯੋ ॥ ਛੈਨੀ ਔਰ ਹਬੋਰਾ ਲਏ ॥ ਵਾ ਬਢਈ ਕੇ ਕਰ ਮੋ ਦਏ ॥੨੨॥ ਦੂਤ ਦਿਲੀਸਹਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥
 ਗਿ੍ਰਹ ਆਵਤ ਪਦੁਮਿਨੀ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਰਾਨਾ ਸਾਬ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿਲਿ ਆਉਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਉਂ ॥੨੩॥
 ਯੋ ਕਹਿ ਬਢੀ ਤਹਾ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕਟਤ ਬੇਰਿਯੈ ਭਯੋ ॥ ਤਿਹੱ ਪਾਲਕੀ ਪ੍ਰਥਮ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਇਹ ਤੇ
 ਓਹਿ ਡੋਰੀ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥੨੪॥ ਇਕ ਤੇ ਨਿਕਰਿ ਅਵਰ ਮੋ ਗਯੋ ॥ ਅਨਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਨਿਕਸਤ ਭਯੋ ॥ ਇਹ
 ਛਲ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋ ਜਾਈ ॥ ਤਬੈ ਦੁਰਗ ਮੈ ਬੱਜੀ ਬਧਾਈ ॥੨੫॥ ਗੜੁ ਪਰ ਜਬੈ ਬਧਾਈ ਭਈ ॥ ਸਊਅਨ
 ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈਂ ਲਈ ॥ ਜਾ ਪਰ ਪਹੁੰਚਿ ਖੜਗ ਕਹੱ ਝਾਰਯੋ ॥ ਏਕੈ ਘਾਇ ਮਾਰਹੀ ਡਾਰਯੋ ॥੨੬॥ ਧੁਕਿ

ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਕਰਵਤਨ ਬਿਰਛ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਮਰੇ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਨ ਦਿਖਯਤ ਤਾਜਿਯਨ ਚਰੇ ॥੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੈਨਲਾਵਦੀ ਸਾਹ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਦਯੋ ਭਜਾਇ ॥ ਰਤਨ
 ਸੈਨ ਰਾਨਾ ਗਏ ਗੜ੍ਹ ਇਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥੨੮॥ ਗੋਰਾ ਬਾਦਿਲ ਕੋ ਦਿਯੋ ਅਤਿ ਧਨ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ॥ ਤਾ
 ਦਿਨ ਤੇ ਪਦਮਿਨਿ ਭਏ ਬਾਢੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥੨੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਖਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਇਕ ਸੌ ਨਿੰਨਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੧੯੯॥੩੭੨੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਗਤਿ ਦੇਸ ਏਸੂਰ ਬਡੋ ਦੂਗਤਿ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਸੁੰਦਰ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ॥੧॥
ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਭਜੈ ਮੁਖ ਜਾਸੁ ਪਿਯਾ ॥ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ
 ਔਰ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਕਹੱ ਜਗਤ ਕਹੈ ॥੨॥ ਬਿਸੁਨਾਥ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਹੈ ॥ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾਹਿ
 ਕਬੈ ਨ ਚਹੈ ॥ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਿਤੀਤ ਕਰੈ ਇਹ ਕੇ ॥ ਕਬਹੂੰ ਗਿ੍ਹ ਜਾਤ ਨਹੀ ਤਿਹ ਕੇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾ
 ਪਰ ਸੱਤ੍ਰੁ ਤਵਨ ਕੋ ਧਾਯੋ ॥ ਦੂਗਤਿ ਸਿੰਘ ਦਲੁ ਲੈ ਸਮੁਹਾਯੋ ॥ ਮਚਯੋ ਜੁੱਧ ਅਤਿ ਬੱਜੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ
 ਬਿਲੋਕਤ ਸਾਰੇ ॥੪॥ ਉਮਡੇ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਜਿਮਿ ਗਾਜਹਿੰ ॥ ਦੋਉ ਦਿਸਨ ਜੁਝਉਆ ਬਾਜਹਿੰ ॥ ਗੋਮੁਖ ਸੰਖ
 ਨਿਸਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥੫॥ ਤੁਰਹੀ ਨਾਦ ਨਫੀਰੀ ਬਾਜਹਿੰ ॥ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਉਤੰਗ
 ਬਿਰਾਜਹਿੰ ॥ ਮੁਰਲੀ ਝਾਂਝ ਭੇਰ ਰਨ ਭਾਰੀ ॥ ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਹਠੇ ਹਕਾਰੀ ॥੬॥ ਜੁਗਨਿ ਦੈਤ ਅਧਿਕ
 ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਗੀਧ ਸਿਵਾ ਫਿਕਰਹਿੰ ਅਭਿਮਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਹਿੰ ਅਰੁ ਗਾਵਹਿੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਡਮਰੂ ਡਮਕਾਵਹਿੰ
 ॥੭॥ ਅਚਿ ਅਚਿ ਰੁਧਰ ਡਾਕਨੀ ਡਹਕਹਿੰ ॥ ਭਖਿ ਭਖਿ ਅਮਿਖ ਕਾਕ ਕਹੂੰ ਕਹਕਹਿੰ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗੀਧ ਮਾਂਸੁ
 ਲੈ ਜਾਹੀ ॥ ਕਛੁ ਕਛੁ ਸਬਦ ਬਿਤਾਲ ਸੁਨਾਹੀ ॥੮॥ ਝਮਕੈਂ ਕਹੂੰ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਭਭਕਹਿੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ
 ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਭਟ ਭਾਰੇ ॥ ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਬਡੇ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥੯॥ ਠਿਲਾ ਠਿਲੀ ਬਰਛਿਨ
 ਸੌ ਮਾਚੀ ॥ ਕਢਾ ਕਢੀ ਕਰਵਾਰਿਨ ਰਾਚੀ ॥ ਕਟਾ ਕਟੀ ਕਹੂੰ ਭਈ ਕਟਾਰੀ ॥ ਧਰਨੀ ਅਰੁਨ ਭੇਸ ਭਈ ਸਾਰੀ
 ॥੧੦॥ ਕਾਢੇ ਦੈਤ ਦਾਂਤ ਕਹੂੰ ਫਿਰੈਂ ॥ ਬਰਿ ਬਰਿ ਕਹੂੰ ਬਰੰਗਨ ਬਰੈਂ ॥ ਭੀਖਨ ਭਏ ਨਾਦ ਕਹੂੰ ਭਾਰੇ ॥

ਭੈਰਵਾਦਿ ਛਬਿ ਲਖਿਨ ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਕਭਕਾਹਿੰ ਘਾਯਲ ਕਹੂੰ ਕਹਕੈਂ ਅਮਿਤ ਮਸਾਨ ॥ ਬਿਕਟਿ
 ਸੁਭਟ ਚਟਪਟ ਕਟੇ ਤਨ ਬਿਨ ਬਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੈਰਵ ਕਹੂੰ ਅਧਿਕ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ
 ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥ ਭਾਂ ਭਾਂ ਬਜੈਂ ਭੈਰ ਕਹੂੰ ਭੀਖਨ ॥ ਤਨਿ ਧਨੁ ਤਜਹਿੰ ਸੁਭਟ ਸਰ ਤੀਖਨ ॥੧੩॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥
 ਚਾਬਿ ਚਾਬਿ ਕਰਿ ਓਸਠ ਦੁਬਹਿਯਾ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਬੱਜੂ ਬਾਨ ਬਿਛੁਅਨ ਕੇ ਬਿਨਨ ਲਗਾਵਹੀਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ
 ਗਿਰੈਂ ਨ ਮੋਰੈਂ ਨੈਕੁ ਮਨ ॥ ਹੋ ਤਨਿਕ ਤਨਿਕ ਲਗਿ ਗਏ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰ ਤਨ ॥੧੪॥ ਮੋਰਿ ਬਾਗ ਬਾਜਨ
 ਕੀ ਨੈਕ ਨ ਭਾਜਹੀਂ ॥ ਖਰੇ ਖੇਤ ਕੇ ਮਾਂਝ ਸਿੰਘ ਜਜੋਂ ਗਾਜਹੀਂ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹੈ ਗਿਰੇ ਖੰਡਿਸਨ ਖੰਡ ਕਰਿ ॥
 ਹੋ ਖੰਡੇ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰ ਗਏ ਭਵਸਿੰਧੁ ਤਰਿ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਕਭਕਾਹਿੰ ਘਾਯਲ ਕਹੂੰ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰ ॥
 ਤਰਫਰਾਹਿੰ ਲਾਗੇ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਛੱਤ੍ਰਨ ਧਾਰਿ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਭਟ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵਹਿੰ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ
 ਅਸਿਨ ਅਰਿਨ ਬ੍ਰਿਣ ਲਾਵਹਿੰ ॥ ਚਟ ਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਕਟਿ ਮਰੇ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਐਨ ਅਪੱਛਰਾਂ ਬਰੇ ॥੧੭॥
ਅੜਿੱਲ ॥ ਦੁਗਤਿ ਸਿੰਘ ਕੇ ਸੂਰ ਸਕਲ ਭਾਜਤ ਭਏ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੂਝੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੰਦੇਸਾ ਅਸ ਦਏ ॥ ਸੁਨਿ ਬਿਸੁਨਾਬ
 ਪ੍ਰਭਾ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਚਕਿ ਗਈ ॥ ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਜਰਬੇ ਕਹੰ ਉਦਿਤ ਭਈ ॥੧੮॥ ਜੋ ਧਨੁ ਤਾ ਕੇ ਹੁਤੋ
 ਸੁ ਦਿਯੋ ਲੁਟਾਇਕੈ ॥ ਚਲੀ ਜਰਨ ਕੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਬ ਜਿਤ ਗਏ ਤਹੀ ਮੈ ਜਾਇਹੋਂ ॥
 ਹੋ ਜਿਯਤ ਨ ਆਵਤ ਧਾਮ ਮਰੇ ਤੇ ਪਾਇਹੋਂ ॥੧੯॥ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸੁਨਾਬ ਪ੍ਰਭਾ ਜਰਬੇ ਤੇ ਡਰਿ ਗਈ ॥ ਮਰਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਸੁਨਿ ਕਾਨ ਅਧਿਕ ਪੀਟਤ ਭਈ ॥ ਤਬਲੋ ਅਰਿਨ ਬਿਦਾਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਇਕੈ ॥ ਹੋ ਹੇਰਿ ਸਤੀ ਕੀ ਭੀਰਿ
 ਰਹਯੋ ਬਿਸਮਾਇ ਕੈ ॥੨੦॥ ਜਬ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥ ਬਿਰਹ ਤਿਹਾਰੇ ਬਾਲ ਅਗਨਿ ਮੋ
 ਜਰਿ ਮਰੀ ॥ ਤਬ ਪਿਯ ਤਬਹੀਂ ਤਹਾ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਰਲ ਤੁਰੰਗਨ ਮਾਂਝ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥੨੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ਲੋ ਮੂਰਖਨ ਦੀਨੀ ਚਿਤਾ ਜਰਾਇ ॥ ਜਿਯਤ ਮਰੇ ਪਤਿ ਕੀ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਨਹਿ ਲਈ ਬਨਾਇ
 ॥੨੨॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਲੈ ਲੈ ਨਾਮੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪੀਟਤ ਭਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਕਾਰਨ ਇਹ ਬਾਲ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਜਿਯ
 ਦਯੋ ॥ ਬਰਤ ਬਾਲ ਕੋ ਅਬ ਹੀਂ ਐਚਿ ਨਿਕਾਰਿਹੋਂ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਜਰਿ ਯਾਹੀ ਸੰਗ ਸੂਰਗ ਸਿਧਾਰਿਹੋਂ ॥੨੩॥

{੧੦੮੫}

{੧੦੮੫}

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਤੁਰੰਗ ਅਗਨਿ ਮੈ ਡਾਰੋਂ ॥ ਜਰਤ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕਹੁ ਐਂਚਿ ਨਿਕਾਰੋਂ ॥ ਕੈ ਹਮਹੂੰ ਯਾਹੀ ਚਿਤ
ਜਰਿ ਹੈਂ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਦੋਊ ਪਜਾਨੋ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖੜਗ ਕਾਢ ਕਰ ਮੈ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਨ ਪਕਰਜੋ
ਕੋਇ ॥ ਕੈ ਕਾਢੋਂ ਇਹੋ ਕੈ ਜਰੋਂ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥੨੫॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਖੜਗ ਕਾਢਿ ਕਰ ਮਾਂਝ ਧਵਾਵਤ
ਹੈ ਭਯੋ ॥ ਜਰਤ ਜਹਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਚਿਤਾ ਮੈ ਪਤਿ ਰਾਯੋ ॥ ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਤੇ ਐਂਚਿ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ
ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨਿ ਪਾਵ ਬਹੁਰਿ ਅਪਨੋ ਦਿਯੋ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਤਨ ਕਹਿ ਉਠੇ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ
ਸਭ ਸੂਰ ॥ ਮਰੇ ਸੂਰਗ ਬਾਸਾ ਤਿਨੈ ਜੀਵਤ ਬਾਚਾ ਪੂਰ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥
ਤਾਂਹਿ ਜਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪੁ ਬਚਾਯੋ ॥ ਮਰਤ ਹੁਤੀ ਜੀਵਤ ਸੋ ਭਈ ॥ ਜੀਵਤ ਹੁਤੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੈ ਗਈ ॥੨੮॥
ਅਬ ਹਮ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੱਤ ਨ ਲਯੈਹੈ ॥ ਵਾਹੀ ਕੇ ਹੈਕੈ ਬਸਿ ਜੈਹੈ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਇ ਬਨਾਉਂ ॥ ਯਾ
ਸੋ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮਿਟਾਉਂ ॥੨੯॥ ਦੇਖਹੁ ਇਹੋ ਰਾਵਹਿ ਕਯਾ ਕਹਿਯੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਸਮੁਝਿ ਮੋਨਿ ਹੈ ਰਹਿਯੈ ॥
ਜੋ ਲੈ ਮੂਰਤਿ ਜਾਰ ਕੀ ਜਰੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਇਤੀ ਇਨ ਕਰੀ ॥੩੦॥ ਯਹ ਲੈ ਮੂਰਤਿ ਜਾਰ ਕੀ ਜਰੀ ॥
ਹੈ ਹੈ ਅਰਧ ਜਰੀ ਹੁੰ ਪਰੀ ॥ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਇਹ ਰਾਵ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਅਬਹੀ ਯਾ ਕੋ ਜਿਯ ਤੇ ਮਾਰੈ ॥੩੧॥ ਯੋ
ਜਬ ਬੈਨ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਹੇਰਨ ਤਵਨ ਚਿਤਾ ਕਹੋ ਆਯੋ ॥ ਅਰਧਜਰੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਲਹਿ ਲੀਨੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਜੁ ਬਢੀ ਹੁਤੀ ਤਜਿ ਦੀਨੀ ॥੩੨॥ ਤਬ ਬਾਨੀ ਨਭ ਤੇ ਇਹ ਹੋਈ ॥ ਉਡਗ ਪ੍ਰਭਾ ਮਹਿ ਦੋਸੁ ਨ ਕੋਈ ॥
ਬਿਸੁਸਿ ਪ੍ਰਭਾ ਯਹਿ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਚਿਤ ਤੁਮਰੋ ਡਹਕਾਯੋ ॥੩੩॥ ਜਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮ ਤਨ ਜਰਜੋ
ਨ ਗਯੋ ॥ ਤਵਨਿ ਬਾਲ ਅਸਿ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥ ਜਿਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਯਾਸੋ ਰੁਚਿ ਬਾਢੈ ॥ ਜੀਯਤ ਹਮੈ ਛੋਰਿ
ਕਰਿ ਛਾਡੈ ॥੩੪॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਸਾਚੀ ਹੀ ਸਾਚੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਉਡਗ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਅਤਿ
ਹਿਤ ਕੀਨੋ ॥ ਵਾ ਸੋ ਤਯਾਗਿ ਨੇਹ ਸਭ ਦੀਨੋ ॥੩੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਉਡਗਿੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਭਾ ਭਏ ਰਾਜ ਕਰਜੋ ਸੁਖ
ਮਾਨ ॥ ਬਿਸੁਸਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸੰਗ ਦੋਸਤੀ ਦੀਨੀ ਤਯਾਗਿ ਨਿਦਾਨ ॥੩੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੦॥੩੭੬੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੂਮ ਸਹਰ ਕੇ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਲੀਖਾਂ ਨਾਮ ॥ ਕਿਧੋ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕਿਧੋ ਆਪ ਹੀ ਕਾਮ
 ॥੧॥ ਅਤਿ ਜੋਬਨ ਤਾਂ ਕੇ ਦਿਪੈਂ ਸਭ ਅੰਗਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਦਿਨ ਆਸਿਕ ਦਿਨਪਤਿ ਰਹੈ ਨਿਸੁ ਆਸਿਕ
 ਨਿਸਨਾਥ ॥੨॥ ਸਹਸਾਨਨ ਸੋਭਾ ਭਨੈਂ ਲਿਖਤ ਸਹਸ ਭੁਜ ਜਾਹਿ ॥ ਤਦਿਪ ਜਲੀਖਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਰਨਿ ਨ
 ਆਵਤ ਤਾਹਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਿਸਰ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਭਣਿਜੈ ॥ ਯੂਸਫ ਖਾਂ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ
 ਤਿਹ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਚਟ ਦੈ ਲਾਜ ਬਸਤ੍ਰ ਕੋ ਫਾਰੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਆਪਿ ਕਰੀ
 ਕਰਤਾਰ ॥ ਪੈਰੀਬਰ ਅੰਬਰ ਤਿਸੈ ਕਹਤ ਸੁ ਬੁੱਧਿ ਬਿਚਾਰਿ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤ ਸਕਲ ਰਿਸਿ ਧਾਰੈ ॥
 ਹਮ ਕਜੋਹੂੰ ਯੂਸਫ ਕੋ ਮਾਰੈ ॥ ਹਮਰੋ ਰੂਪ ਕਰਜੋ ਘਟ ਕਰਤਾ ॥ ਯਾ ਕੋ ਰੂਪ ਦੁਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥੬॥ ਤਾਂ
 ਕੋ ਲੈ ਅਖੇਟ ਕਹਿ ਗਏ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਸੰਘਾਰਤ ਭਏ ॥ ਅਧਿਕ ਪਜਾਸ ਜਬ ਤਾਹਿ ਸੰਤਾਯੇ ॥
 ਏਕ ਕੂਪ ਭ੍ਰਾਤਾਨ ਤਕਾਯੇ ॥੭॥ ਤਹ ਹਮ ਜਾਇ ਪਾਨਿ ਸਭ ਪੀਯੈ ॥ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਸੁਖੀ ਹੂੰ ਜੀਯੈ ॥
 ਯੂਸਫ ਬਾਤ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਜਹ ਵਹ ਕੂਪ ਹੁਤੇ ਤਹ ਗਯੋ ॥੮॥ ਚਲਿ ਬਨ ਮੈ ਜਬ ਕੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥
 ਗਹਿ ਭਇਯਨ ਤਾਂ ਮੈ ਤਿਹ ਡਾਰਯੋ ॥ ਘਰ ਯੋ ਆਨਿ ਸੰਦੇਸੋ ਦਯੋ ॥ ਯੂਸਫ ਆਜੁ ਸਿੰਘ ਭਖਿ ਲਯੋ ॥੯॥
 ਖੋਜਿ ਸਕਲ ਯੂਸਫ ਕੋ ਹਾਰੇ ॥ ਅਸੁਖ ਭਏ ਸੁਖ ਸਭੈ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਸੌਦਾਗਰ ਆਯੋ ॥ ਕੂਪ ਬਿਖੈ
 ਤੇ ਤਾਕਹੱ ਪਾਯੋ ॥੧੦॥ ਤਾਕਹੱ ਸੰਗ ਅਪੁਨੇ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥ ਬੇਚਨ ਸਾਹ ਰੂਮ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੋਲ
 ਕੋਊ ਨਹਿ ਲੇਵੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਕਾਢਿ ਸਕਲ ਧਨੁ ਦੇਵੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬੈ ਜਲੀਖਾਂ ਯੂਸਫਹਿ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਯੋ
 ਜਾਇ ॥ ਬਸੁ ਅਸੁ ਦੈ ਤਾ ਕੋ ਤੁਰਤ ਲਿਯੋ ਸੁ ਮੋਲ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗਯੋ ਤਾ ਕੋ ਧਨੁ
 ਦਿਯੋ ॥ ਯੂਸਫ ਮੋਲ ਅਮੋਲਕ ਲਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੇਤੀ ਤਿਹ ਪਾਰਯੋ ॥ ਬਡੋ ਭਯੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ
 ॥੧੩॥ ਚਿੱਤ੍ਰਸਾਲ ਤਾਕੋ ਲੈ ਗਈ ॥ ਨਾਨਾ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦਿਖਾਵਤ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਯੂਸਫਹਿ ਜਬੈ ਰਿਝਾਯੋ ॥
 ਤਬ ਤਾ ਸੋ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੧੪॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਜੁ ਕਰੈ ਰਤਿ ਦੋਊ ॥ ਹੈਂ ਨ ਇਹਾਂ ਠਾਢੇ ਜਨ ਕੋਊ ॥
 ਕਵਨ ਲਖੈ ਕਾਸੋ ਕੋਊ ਕਹਿ ਹੈ ॥ ਹਜਾਂ ਕੋ ਆਨਿ ਰਮਤ ਹਮ ਗਹਿਹੈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਤੁਮ

{੧੦੮੭} ਹੂੰ ਤਰੁਨ ਦੁਹੂੰਅਨ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸੰਕ ਤਯਾਗਿ ਰਤਿ ਕੀਜਿਯੈ ਕਤ ਜਕਿ ਰਹੇ ਕੁਮਾਰ ॥੧੬॥ ਤੈਂ ਜੁ ਕਹਤ {੧੦੮੭}
 ਨਹਿ ਕੋਊ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਆਂਧਰ ਜਜੋਂ ਤੈਂ ਬਚਨ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸਾਖੀ ਸਾਤ ਸੰਗ ਕੇ ਲਹਿ ਹੈਂ ॥ ਅਬ ਹੀ ਜਾਇ
 ਧਰਮ ਤਨ ਕਹਿ ਹੈਂ ॥੧੭॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਧਰਮਰਾਇ ਕੀ ਸਭਾ ਜਬੈ ਦੋਊ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ਕਹਾਂ ਬਦਨ ਲੈ ਤਾਸੋਂ
 ਉਤਰ ਦਿਯਾਇ ਹੈਂ ॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਤੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰਈ ॥ ਹੋ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਮੋ ਕੋ
 ਡਾਰਈ ॥੧੮॥ ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਪਰਮੇਸ੍ਰੁ ਇਹੀ ਗਤਿ ਤੇ ਭਏ ॥ ਦਸ ਰਾਵਨ ਕੇ ਸੀਸ ਇਹੀ ਬਾਤਨ ਗਏ ॥
 ਸਹੱਸ ਭਗਨ ਬਾਸਵ ਯਾਹੀ ਤੇ ਪਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਮਦਨ ਅਨੰਗ ਕਹਾਇਯੋ ॥੧੯॥ ਇਨ
 ਬਾਤਨ ਤੇ ਚੰਦ੍ਰ ਕਲੰਕਿਤ ਤਨ ਭਏ ॥ ਸੁੰਭ ਅਸੁੰਭ ਅਸੁਰਿੰਦ੍ਰ ਸਦਨ ਜਮ ਕੇ ਗਏ ॥ ਇਹੀ ਕਾਜ ਕ੍ਰੀਚਕ
 ਕ੍ਰੀਚਕਨ ਖਪਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਧਰਮਰਾਟ ਦਾਸੀ ਸੁਤ ਬਿਦੁਰ ਕਹਾਇਯੋ ॥੨੦॥ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਵ ਸੰਗ ਭੋਗ
 ਮੋ ਤੇ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥ ਸਿਵ ਸਨਕਾਦਿਕ ਕੋਟਿ ਕਹੈਂ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਭੱਜਿ ਚਲਯੋ ਬਾਲ
 ਠਾਢੀ ਲਹਯੋ ॥ ਹੋ ਗਹਿਕੈ ਕਰ ਸੋਂ ਐਚਿ ਤਾਹਿ ਦਾਮਨ ਗਹਯੋ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਰ ਦਾਮਨ ਪਕਰਯੋ
 ਰਹਯੋ ਗਯੋ ਸੁ ਯੂਸਫ ਭਾਜਿ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾਸੋਂ ਨ ਭਯੋ ਰਹੀ ਚੰਚਲਾ ਲਾਜਿ ॥੨੨॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਅਵਰ
 ਕਥਾ ਜੋ ਭਈ ਕਹਾਂ ਲੋ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਬਾਤ ਬਢਨ ਕੀ ਕਰਿ ਚਿਤ ਹੀ ਮੈ ਰਾਖਿਯੈ ॥ ਤਰੁਨ ਭਯੋ ਯੂਸਫ
 ਅਬਲਾ ਬ੍ਰਿਧਿਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਕੇ ਚਿਤ ਤੇ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਨਹਿ ਗਈ ॥੨੩॥ ਮਾਰਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਯੂਸਫ
 ਤਹ ਇਕ ਦਿਨ ਆਇਯੋ ॥ ਪੂਛਨ ਕੇ ਮਿਸੁ ਤਾਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਇਯੋ ॥ ਬਾਜ ਤਾਜ ਜੁਤ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਰਹ
 ਬਾਲਾ ਜਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਸੋ ਅੰਤਰ ਬਸਿ ਰਹਯੋ ਜੁ ਯਾ ਤੇ ਉਬਰਿਯੋ ॥੨੪॥ ਹੇਰਿ ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਚਕ੍ਰਿਤ ਯੂਸਫ
 ਭਯੋ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਮਨੋਰਥ ਹੁਤੋ ਵਹੈ ਤਾ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਬਾਜ ਕੋ ਜਾਰਿ ਜਲੀਖਾਂ ਤਿਹ ਛਰਯੋ ॥ ਹੋ ਮਿੱਤ੍ਰ
 ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਜੋਂ ਪਾਰਿ ਤਬੈ ਤਾ ਕੋ ਬਰਯੋ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਿਹ ਪਾਛੇ ਬਾਲਾ ਪਰੈ ਬਚਨ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਇ ॥
 ਸਭ ਛਲ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਛਲੈ ਸਿਵ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋਊ ਹੋਇ ॥੨੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੧॥੩੭੮੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

{੧੦੮੮} ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਬਡੇ ਕਾਸਿਕਾਰ ਕੇ ਨਾਥ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਸਦਨ ਅਧਿਕ ਚੜ੍ਹਤ ਦਲ ਸਾਥ {੧੦੮੮}
 ॥੧॥ ਚਪਲ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਸਬ ਸੁੰਦਰ ਤਿਹ ਅੰਗ ॥ ਕੈ ਅਨੰਗ ਕੀ ਆਤਮਜਾ ਕੈ ਆਪੈ ਆਨੰਗ ॥੨॥
 ਸੁੰਦਰ ਐਠੀ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤਬਹੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਚਿਰ ਲੋ ਕਿਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩॥ ਚੋਪਈ ॥
 ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਤਾਸੋਂ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਛੈਲਿਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਜੋ ਭਾਵੈ ॥ ਏਕੈ ਸਦਨ ਮਾਂਝ ਤਿਹ ਰਾਖਯੋ ॥ ਕਾਹੂ ਸਾਥ
 ਭੇਦ ਨਹਿ ਭਾਖਯੋ ॥੪॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬਜਾਹਿ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਲੇਨ ਤਿਹ ਅਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾ
 ਸੋ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਸੋਇ ਰਹਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਤਾਂਤੇ ਭਈ ॥ ਛੋਰਿ ਸੰਦੂਕ ਜਾਰ
 ਪੈ ਗਈ ॥ ਅਧਿਕ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਬ ਤਾਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਚਿਰ ਲਗੇ ਕਮਾਯੋ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ
 ਬਲਵੰਤ ਭਯੋ ਭੋਗ ਨ ਚਿਰ ਲੋ ਕੀਨ ॥ ਆਪ ਨ ਕਛੁ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ਕਛੁ ਨ ਤਰੁਨਿ ਸੁਖ ਦੀਨ ॥੭॥ ਚੋਪਈ ॥
 ਸੋ ਤਰੁਨੀ ਕੋ ਪੁਰਖ ਰਿਝਾਵੈ ॥ ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਲਗੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਐਚਿ ਆਪੁ ਸੁਖ ਲੇਵੈ ॥ ਅਪਨੋ ਸੁਖ
 ਅਬਲਾ ਕੋ ਦੇਵੈ ॥੮॥ ਐਸੇ ਬਲੀ ਕੈਸ ਕੋਊ ਹੋਈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਰੀਝਤ ਕੋਈ ॥ ਜੋ ਚਿਰ ਚਿਮਟਿ ਕਲੋਲ
 ਕਮਾਵੈ ॥ ਵਹੈ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਵੈ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਿਮਟਿ ਚਿਮਟਿ ਤਿਹ ਮੀਤ ਸੋ ਗਰੇ ਗਈ
 ਲਪਟਾਇ ॥ ਸ੍ਰਵਨ ਚਟਾਕੋ ਨਾਥ ਸੁਨਿ ਜਾਗਯੋ ਨੀਂਦ ਗਵਾਇ ॥੧੦॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਅਤਿ ਰਤਿ ਕਰੀ ਜੈਸੀ
 ਕਰੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਹੀ ਸੋਇ ॥੧੧॥ ਚੋਪਈ ॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਸਹਿਤ
 ਸ੍ਰੈ ਗਈ ॥ ਪਰੇ ਪਰੇ ਤਿਹ ਨਾਥ ਤਕਈ ॥ ਪਕਰੇ ਕੇਸ ਛੁਟੇ ਲਹ ਲਹੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਰਪ ਗਾਰਰੂ ਗਹੇ ॥੧੨॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੰਗਰੇਜੀ ਗਹਿ ਕੈ ਛੁਰੀ ਤਾਕੀ ਗ੍ਰੀਵ ਤਕਾਇ ॥ ਤਨਿਕ ਦਬਾਈ ਇਹ ਦਿਸਾ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਨਿਕਸੀ
 ਜਾਇ ॥੧੩॥ ਚੋਪਈ ॥ ਛੁਰਕੀ ਭਏ ਜਾਰ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਤਨ ਕਛੁ ਨ ਜਤਾਯੋ ॥ ਤਾਕੋ ਤਪਤ
 ਰੁਧਿਰ ਜਬ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕੋਪਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਜਾਗਯੋ ॥੧੪॥ ਛੁਰਕੀ ਵਹੈ ਹਾਥ ਮੈਂ ਲਈ ॥ ਪਤਿ ਕੇ ਪਕਰਿ
 ਕੰਠ ਮੋ ਦਈ ॥ ਅਜ ਜਯੋਂ ਤਾਹਿ ਜਬੈ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਬਾਰਿ ਦੁਹਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਮੋਰੇ ਨਾਥ ਬਿਰਕਤ ਹੈ ਬਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਜਾਨ ॥ ਬਾਰਿ ਸਕਲ ਘਰ ਉਠਿ ਗਏ ਸੰਕਾ ਛਾਡਿ ਨਿਦਾਨ ॥੧੬॥

{੧੦੮੯}

{੧੦੮੯}

ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਉਪਾਇ ਬਨੈਯੈ ॥ ਖੋਜਿ ਨਾਥ ਬਨ ਤੇ ਗਿ੍ਹ ਲਯੈਯੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਪਾਨਿ ਮੈ ਪੀਵੈ ॥ ਬਿਨੁ ਦੇਖੈ ਨੈਨਾ ਦੇਉ ਸੀਵੈ ॥੧੭॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਖੋਜਿ ਖੋਜਿ ਬਨ ਲੋਗ ਸਭੈ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਵ ਨਾਥ ਨ ਹਾਥ ਕਹੂੰ ਅਏ ॥ ਆਇ ਨਿਕਟਿ ਤਾ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਸਮੁਝਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਭੂਲੇ ਲੋਕ ਅਜਾਨ ਮਰਮ ਨਹਿ ਪਾਵਹੀਂ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਦੋਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੨॥੩੮੦੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੭**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਗੁਆਹਟੀ ਕੋ ਰਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਰਾਜਾਨ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਲੇਤ ਛਿਨਾਇ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਨ ਇਕ ਬਿਵਤ ਜਗਜ ਕੋ ਕੀਨੋ ॥ ਏਕ ਲੱਛ ਰਾਜਾ ਗਹਿ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋ ਇਕ ਔਰ ਬੰਦ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰੈ ॥ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਮੇਧ ਜੱਗਜ ਕਰਿ ਬਰੈ ॥੨॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੋਟ ਲੋਹਾ ਕੋ ਰਾਜੈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਤਾਂਬੂ ਕੋ ਦੁਰਗ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤੀਜੋ ਅਸਟ ਧਾਤ ਗੜ੍ਹ ਸੋਹੈ ॥ ਚੌਥ ਸਿੱਕਾ ਕੋ ਕਿਲੋ ਕਰੋਹੈ ॥੩॥ ਬਹੁਰਿ ਫਟਕ ਕੋ ਕੋਟ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜਿਹ ਲਖਿ ਰੁੱਦ੍ਰਾਚਲ ਸਿਰ ਨਿਜਾਯੋ ॥ ਖਸਟਮ ਦੁਰਗ ਰੁਕਮ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਰ ਕੋਹੈ ॥੪॥ ਸਪਤਮ ਗੜ੍ਹ ਸੋਨਾ ਕੋ ਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਲੰਕ ਬੰਕ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਮਧਜ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੈ ॥ ਆਨਿ ਨ ਮਾਨੈ ਜੋ ਤਿਹੱ ਗਹੈ ॥੫॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ਹਾਥ ਤਿਹ ਆਵੈ ॥ ਤਬ ਵਹੁ ਸਭ ਰਾਜਾ ਕਹੱ ਘਾਵੈ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹਸ ਰਾਨਿਯਨ ਬਰੈ ॥ ਨਰਾਮੇਧ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਰਨ ਕਰੈ ॥੬॥ ਇਕ ਰਾਨੀ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ਦੁਰਾਵਤਿ ਉਗ੍ਰੇਸੁ ਜਿਆਰਾ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਤਾਹਿ ਜੀਤਿ ਕੈ ਲਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਹੋਨ ਜੱਗਜ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਰਾਜਾ ਭਏ ਪਤਿਯਾ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਹਾਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਦੀਨੀ ਤਹਾ ਪਠਾਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੈਠੇ ਕਹਾਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਸੌ ਡੀਠਿ ਹਮਾਰੀ ਲਾਰੀ ॥ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਛੁਰੈਯੈ ॥ ਹਮ ਸਭਹਿਨਿ ਬਰਿ ਘਰ ਲੈਜੈਯੈ ॥੯॥ ਯੋ ਜਬ ਬੈਨ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਗਰੁੜ ਚੜੇ ਗਰੁੜਾਧੂਜ ਆਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕੋਟ ਲੋਹਾ ਕੋ ਤੋਰਯੋ ॥ ਸਮੁਹਿ ਭਯੋ ਤਾ ਕੋ ਸਿਰ ਫੋਰਯੋ ॥੧੦॥ ਬਹੁਰੋ ਦੁਰਗ ਤਾਂਬੂ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥ ਅਸਟ ਧਾਤ ਪੁਨਿ ਗੜ੍ਹ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਿਕਾ ਕੋ ਕੋਟ ਛਿਨਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਫਟਕ ਕੋ ਕਿਲੋ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਰੁਕਮ

ਕੋਟ ਕੋ ਲਾਗਯੋ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸਕਲ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਜਾਗਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸੈਨ ਲੀਨਿ ਸੰਗ ਆਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕਰਿ
 ਨਾਦਿ ਬਜਾਯੋ ॥੧੨॥ **ਅਤਿਲ** ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਖੜਗ ਪਖਰਿਯਾ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਮਹਾਂ ਖੇਤ ਮੈ ਖੱਤ੍ਰੀ ਖਿੰਗ
 ਨਚਾਵਹੀਂ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹੈ ਗਿਰੇ ਖਗਿਸ ਕੇ ਸਰ ਲਗੇ ॥ ਹੋ ਚਲੇ ਖੇਤ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕ੍ਰੋਧ ਅਤਿਹੀ ਜਗੇ ॥੧੩॥
ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਮਾਨੀ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਹੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੋ ਬਾਂਧਿ ਕੈਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਨਿ ਮਾਂਗੈ
 ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਕੂਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਚਾਰਿ ਓਰਾਨ ਤੇ ਆਨ ਢੂਕੈ ॥੧੪॥ ਕਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਾਨ ਲੈ ਕੈ ਪਧਾਰੈ ॥ ਕਿਤੇ
 ਬਾਢ ਵਾਰੀ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਮਾਰੈ ॥ ਕਿਤੇ ਹਾਂਕ ਕੂਕੈ ਕਿਤੇ ਹੂਹ ਛੋਰੈ ॥ ਕਿਤੇ ਛਿਪੁ ਛੱਤ੍ਰੀਨ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਤੋਰੈ ॥੧੫॥
 ਭਏ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਤੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਢਵਾਰੀਨ ਕੋ ਬਾਢਿ ਦੈ ਕੈ ॥ ਹਠਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰੋਧੀ ਭਟਿ ਬ੍ਰਿਣਤ
 ਘਾਯੋ ॥ ਭਜੈ ਸੂਰਮਾ ਰੁਕਮ ਕੋਟੈ ਗਿਰਾਯੋ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੁਕਮ ਕੋਟ ਕੋ ਜੀਤਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਪਹੂਚਯੋ ਜਾਇ ॥
 ਜਹਾਂ ਦੁਰਗ ਕਲਧੋਤ ਕੋ ਰਾਖਯੋ ਦੂਗਤ ਬਨਾਇ ॥੧੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਤਹੀ ਜਾਇ ਲਾਗੋ ਮਚਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੇ ॥
 ਮਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀਨ ਕੋ ਛੋਭ ਬਾਢੇ ॥ ਕਿਤੇ ਫਾਂਸ ਫਾਂਸੇ ਕਿਤੇ ਮਾਰਿ ਛੋਰੇ ॥ ਫਿਰੈ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ ਛੂਛ ਘੋਰੇ ॥੧੮॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਸੁਭਟ ਸਾਮੁਹੇ ਮਰੈ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਕਿਤੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੈ ॥ ਬਰਤ ਬਰੰਗਨਿਨ ਜੁ ਨਰ
 ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਲਰਿ ਲਰਿ ਮਰੈ ਨ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰੈ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੀਤਿ ਸਭ ਸੂਰਮਾ ਰਾਜਾ ਦਏ
 ਛੁਰਾਇ ॥ ਨਰਕਾਸੁਰ ਕੋ ਘਾਇਯੋ ਅਬਲਾਂ ਲਈਂ ਛਿਨਾਇ ॥੨੦॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ਦਏ ਛੁਰਾਇ ॥
 ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਾਥ ਸਭ ਹੂੰ ਕਰੇ ਨਰਕਾਸੁਰਹਿ ਹਨਾਇ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੋਰਹ ਸਪਤ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਸਭ ਕੋਟ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਆਨਿ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਦੁਰਗ ਬਨਾਯੋ ॥੨੨॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥
 ਗਿ੍ਹ ਕਾਹੂ ਕੇ ਚੌਪਰਿ ਮੰਡਤ ਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਹੂ ਸੋ ਫਾਗ ਮਚਾਵਤ ਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਗਾਵਤ ਗੀਤਿ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲ ਸੁ
 ਬਾਲ ਕਹੂੰ ਦੁਲਰਾਵਤ ਹੈ ॥ ਗਨਿਕਾਨ ਕੇ ਖਜਾਲ ਸੁਨੈ ਕਤਹੂੰ ਕਹੂੰ ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਬਨਾਵਤ ਹੈ ॥ ਸੁਭ ਚਿੱਤ੍ਰਨ ਚਿੱਤ
 ਸੁਬਿੱਤ ਹਰੇ ਕੋਊ ਤਾ ਕੋ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਨ ਪਾਵਤ ਹੈ ॥੨੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿੰਨਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੩॥੩੮੩੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਕੈਲਾਸਮਤੀ ਰਹੈ ਰਾਨੀ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਤੇ ਜਗਤ ਨਰੇਸ ਬਿਧਿ ਸੀਖੀ ਜੁੱਧ ਸੁਧਾਰ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘ ਸੁ ਬੀਰ ਨਾਥ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰੂਪ ਬੇਸ ਭਾਖਤ ਜਗ ਵਾ ਕੇ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹੱ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥
 ਨਿਸਿਸਿ ਦਿਨਿਸਿ ਨਿਰਖਤ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਬੈਰਿਯਨ ਬਿਦਾਰੈ ॥ ਸਾਹ ਕੇ ਰੋਜ ਪਰਗਨੇ
 ਮਾਰੈ ॥ ਏਕ ਜਹਾਜ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵੈ ॥ ਲੂਟਿ ਲੂਟਿ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਲੇਵੈ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਲੂਟਿ ਫਿਰੰਗੀ ਲਏ
 ਸਕਲ ਇਕੱਠੇ ਭਏ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਜੂ ਜਹਾਂ ਤਹੀ ਸਭ ਹੀ ਗਏ ॥ ਸਭੈ ਲਗੇ ਦੀਵਾਨਿ ਪੁਕਾਰੇ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ
 ਹਮਰੋ ਨਜਾਇ ਕਰੋ ਇਹੱ ਹਨੋ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥੪॥ **ਸਾਹ ਬਾਚ** ॥ ਕਹੋ ਲੂਟਿ ਕਿਨ ਲਏ ਤਿਸੀ ਕੋ ਮਾਰਿਯੈ ॥
 ਤਾਹੀ ਕੋ ਇਹ ਠੋਰ ਸੁ ਨਾਇ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥ ਤਾ ਪੈ ਅਬ ਹੀ ਅਪਨੀ ਫੌਜ ਪਠਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮਰੋ ਸਭ
 ਹੀ ਮਾਲ ਦਿਲਾਇ ਹੈ ॥੫॥ **ਫਿਰੰਗੀ ਵਾਚ** ॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਹਾਂ ਕਮਛੁਯਾ ਕੋ ਭਵਨ ਤਿਸੀ ਠੋਰ ਕੇ ਰਾਇ ॥ ਅਧਿਕ
 ਫਿਰੰਗੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਲੀਨੋ ਮਾਲ ਛਿਨਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੇ ਜਬ ਹਜਰਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਫੌਜੈ ਅਤਿ ਹੀ
 ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਉਮਡਿ ਅਨੀ ਚਲਿ ਆਵੈ ਕਹਾਂ ॥ ਰਾਜਤ ਭਵਨ ਕਮਛੁਯਾ ਜਹਾਂ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਬ
 ਲੋ ਸਿੰਘ ਸੁ ਬੀਰ ਲੋਕ ਦਿਵ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਦਯੋ ਜਰਾਇ ਨ ਲੋਗਨ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਅਨਮਨੋ ਰਾਵ ਕਛੁਕ
 ਦਿਨ ਦੂੈ ਰਹਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਸਾਜ ਲੈ ਹਾਥ ਆਪੁ ਅਸਿ ਕੋ ਗਹਯੋ ॥੮॥ ਜਬ ਲਗਿ ਰਾਜਾ ਨਾਇ ਤਬ ਲਗੇ ਜਾਇ
 ਹੋ ॥ ਇਨ ਬੈਰਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਖੜਗ ਮਚਾਇ ਹੋ ॥ ਸਕਲ ਬੈਰਿਯਨ ਘਾਇ ਪਲਟਿ ਘਰ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ
 ਕਰਿ ਹੋ ਜਾਇ ਪ੍ਰਨਾਮ ਪਤਿਹਿ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚ ਸੂਰ ਸਭੈ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਭਨ ਹਾਥਨ ਲਏ ॥ ਕਛੁ ਭਟ ਦਲਹਿ ਦਿਖਾਏ ਲਾਯਾਏ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਡੀ ਫੌਜ ਮਹਿ ਆਨਿ ਦਏ
 ਸਭ ਘਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥ ਦਸ ਸਹੱਸ੍ਰ ਨਿਸਿ ਕੋ ਲਿਯ ਬੈਲ ਮੰਗਾਇ ਕੈ ॥ ਦੂੈ ਦੂੈ ਸੀਗਨ ਬੰਧੀ ਮਸਾਲ ਜਰਾਇ
 ਕੈ ॥ ਇਹੱ ਦਿਸਿ ਦਲਹਿ ਦਿਖਾਇ ਆਇ ਓਹਿ ਦਿਸਿ ਪਰੀ ॥ ਹੋ ਬਡੇ ਬਡੇ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਇ ਮਾਰਿ ਕ੍ਰੀਚਕ ਕਰੀ
 ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਦੂਜੋ ਦਿਵਸ ਪਹੁਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਭਰਿ ਗੌਨੈ ਪਨਿਯਨ ਕੀ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਲੋਗ ਖਜਾਨੋ
 ਜਾਨਿ ਟੂਟਿ ਤਾਪੈ ਪਰੇ ॥ ਹੋ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਤੇ ਉਨ ਬਾਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਧਨ ਜੁਤ ਹਰੇ ॥੧੨॥ ਦਿਨ ਦੂਜੋ ਗਯੋ ਦਿਵਸ

ਤੀਸਰੇ ਆਇਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਦੁੰਦਭਿ ਇਕ ਠੋਰ ਬਜਾਇਯੋ ॥ ਲੋਗ ਦਰਬ ਲੈ ਭਜੇ ਜੁ ਤਿਹੱ ਮਗੁ ਆਇਯੋ ॥
 ਹੋ ਲੂਟਿ ਧਨੀ ਸਭ ਲੀਏ ਨ ਜਾਨਿਕ ਪਾਇਯੋ ॥੧੩॥ ਦਿਵਸ ਚੜ੍ਹਥੇ ਦੀਨੀ ਆਗਿ ਲਗਾਇਕੈ ॥ ਆਪੁ ਏਕਠਾਂ
 ਬਿਰ ਭਈ ਦਲਹਿ ਦੁਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਲੋਗ ਬੁਝਾਵਨ ਲਾਗਏ ॥ ਹੋ ਜੋ ਪਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੇ ਮਾਰਿ ਅਬਲਾ
 ਦਏ ॥੧੪॥ ਦਿਵਸ ਪਾਂਚਏ ਅਪਨੀ ਅਨੀ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਮੱਧਿ ਸੈਨ ਕੇ ਪਰੀ ਮਸਾਲੈਂ ਜਾਰਿ ਕੈ ॥ ਮਾਰਿ ਕੂਟਿ
 ਨ੍ਰਿਪ ਸੈਨ ਨਿਕਸਿ ਆਪੁਨ ਗਈ ॥ ਹੋ ਪਿਤਾ ਪੂਤ ਸਿਰ ਤੇਗ ਪੂਤ ਪਿਤੁ ਕੇ ਦਈ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੈਨਿ ਸਮੈਂ
 ਤਿਨਹੀ ਬਿਖੈ ਮਾਚਯੋ ਲੋਹ ਅਪਾਰ ॥ ਭਟ ਜੂਝੇ ਪਿਤੁ ਪੂਤ ਹਨਿ ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਮਾਰ ॥੧੬॥ ਰੈਨਿ ਸਮੈਂ ਤਵਨੈ
 ਕਟਕ ਲੋਹ ਪਰਯੋ ਬਿਕਰਾਰ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਘਾਯਲ ਭਏ ਸੁਮਾਰ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਿਤੁ ਲੈ ਖੜਗੁ
 ਪੂਤ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪੂਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਝਾਰਯੋ ॥ ਐਸੋ ਲੋਹ ਪਰਯੋ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਸਭ ਘਾਯਲ ਭੇ ਭੂਪ ਸੁਮਾਰਾ
 ॥੧੮॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਦਿਵਸ ਖਸਟਮੋ ਜਬੈ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਦੋ ਦੋ ਮਰਦ ਲੋ ਖਾਈ ਗਈ ਖੁਦਾਇ ਕੈ ॥
 ਗਾਡਿ ਸੂਰੀ ਜਲ ਉਪਰ ਦਏ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਦਯੋ ਖਲਨ ਸੋਂ ਜੁੱਧ ਖਿੰਗ ਖੁਨਸਾਇ ਕੈ ॥੧੯॥ ਪਰਾਬੰਧਿ
 ਕਰਿ ਫੌਜ ਦੋਊ ਠਾਢੀ ਭਈ ॥ ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰਿ ਮਾਰਿ ਚਿਰ ਲੋ ਦਈ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਛੇ ਕਟਕ
 ਲਗਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪਛੇ ਪਖਰਿਯਾ ਪਰੇ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਸੋਰਹੱ ਸਹੱਸ ਸੁਾਰ ਜੁਝੇ
 ਬਰਬੀਰ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਅਬਲਾ ਪਰੀ ਹਨੇ ਤੁਪਕ ਕੈ ਤੀਰ ॥੨੧॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਜਬੈ ਸਪਤਵੇਂ ਦਿਵਸ ਪਹੂਚਯੋ
 ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਸਭ ਪਕਵਾਨਨ ਮੋ ਦਈ ਜਹਰ ਡਰਾਇ ਕਰਿ ॥ ਖਲਨ ਖੰਡ ਕਛੁ ਚਿਰ ਲੋ ਲੋਹ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਔਰ ਠੋਰ ਚਲਿ ਗਈ ਨਿਸਾਨੁ ਦਿਵਾਇ ਕੈ ॥੨੨॥ ਮਾਰਿ ਪਰਨ ਤੇ ਰਹੀ ਸਿਪਾਹਿਨ ਯੋ ਕਿਯੋ ॥ ਸਰਕਿ
 ਸਰਕਿ ਕਰ ਸਕਤਿਨਿ ਕਰ ਤਿਹ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਝੂਮਿ ਪਰੇ ਚਹੁੰ ਓਰ ਦੁਰਗ ਕੇ ਦੁਆਰ ਪਰ ॥ ਹੋ ਲਈ ਮਿਠਾਈ
 ਛੀਨਿ ਗਠਰਿਯੈਂ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੈਠਿ ਬੈਠਿ ਸੋਂ ਸੋਂ ਪੁਰਖ ਜੁ ਜੋ ਮਿਠਾਈ ਖਾਂਹਿ ॥ ਮਦ ਬਿਖੁ
 ਕੇ ਤਿਨ ਤਨ ਚਰੈ ਤੁਰਤੁ ਤਰਫਿ ਮਰਿ ਜਾਂਹਿ ॥੨੪॥ ਚਾਰਿ ਪਾਂਚ ਘਟਿਕਾ ਬਿਤੇ ਬਾਲ ਪਰੀ ਅਸਿ ਧਾਰ ॥
 ਜੋ ਬਿਖੁ ਤੇ ਘੁਮਤ ਹੁਤੇ ਸਭ ਹੀ ਦਏ ਸੰਘਾਰਿ ॥੨੫॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿਲਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਦਯੋ ਸੁ ਦੂਤ ਪਠਾਇ

ਕੈ ॥ ਚਲੀ ਆਪਨੀ ਆਛੀ ਅਨੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤੁਪਕ ਚੋਟ ਕੋ ਜਬੈ ਸੈਨ ਲਾਂਘਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ
ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਕਢਿ ਲਈ ॥੨੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ਸੈਨਾ ਦਈ ਖਪਾਇ ॥ ਜੀਤਿ ਜੁੱਧ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ
ਗਈ ਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੨੭॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਜਗਤੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸੀਖੇ ਚਰਿਤ ਅਨੇਕ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਕੇ ਬੀਰ ਸਭ
ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ਏਕ ॥੨੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੪॥੩੮੫੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪ ਬਡੀ ਗੁਜਰਾਤਿ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਬਿਜੈ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਨਿਯਤ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਏਕ ਤਹਾਂ
ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਤਾਂ ਤਨ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਲਾਰੀ ॥੧॥ **ਅਤਿੱਲ** ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੀ ਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ
ਕੈ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਚਿਰ ਲੋ ਅਤਿ ਰੁਚ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਉਰ ਜਾਇ ਨ ਛੋਰਜੋ ਭਾਵਈ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ
ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਕਰਤ ਸੁਹਾਵਈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਨੀ ਮੀਤਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਬਾਗਹਿ ਗਈ ਲਵਾਇ ॥ ਕਾਮ
ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਰਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੩॥ ਜਹਾਂ ਬਾਗ ਮੋ ਜਾਰ ਸੌ ਰਾਨੀ ਰਮਤ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ
ਕੌਤਕ ਨਿਮਿਤਿ ਤਹ ਹੀ ਨਿਕਸਜੋ ਆਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲਖਿ ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਡਰਪਾਨੀ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਏ ਇਹ
ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਯਹੁ ॥੫॥ **ਅਤਿੱਲ** ॥ ਇਕ
ਗਡਹਾ ਮੈ ਦਯੋ ਜਾਰ ਕੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਤਖਤਾ ਪਰ ਬਾਘੰਬਰ ਡਾਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਆਪੁ ਜੋਗ ਕੋ ਭੇਸ ਬਹਿਠੀ
ਤਹਾਂ ਧਰ ॥ ਹੋ ਰਾਵ ਚਲਜੋ ਦਿਯ ਜਾਨ ਨ ਆਨਜੋ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰ ॥੬॥ ਰਾਇ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਰੂਪ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ
ਮੈ ਭਯੋ ॥ ਕਵਨ ਦੇਸ ਕੋ ਏਸ ਭਯੋ ਜੋਗੀ ਕਹਜੋ ॥ ਯਾ ਕੇ ਦੋਨੋ ਪਾਂਇਨ ਪਰਿਯੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਆਇਸੁ ਕੋ
ਲੀਜਿਯੈ ਚਿਤ ਬਿਰਮਾਇ ਕੈ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਾਂ ਕੇ ਢਿਗ ਆਯੋ ॥ ਜੋਗੀ ਉਠਜੋ ਨ ਬੈਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥
ਇਹ ਦਿਸਿ ਤੇ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਪ੍ਰਭ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਸੁ ਜੋਰ ਕਰ ਲਯੋ ॥੮॥ ਨਮਸਕਾਰ ਜਬ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕਿਯੋ ॥
ਤਬ ਜੋਗੀ ਮੁਖ ਫੇਰਿ ਸੁ ਲਿਯੋ ॥ ਜਿਹੋ ਜਿਹੋ ਦਿਸਿ ਰਾਜਾ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਤਹੋ ਤਹੋ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਆਖਿ ਚੁਰਾਵੈ
॥੯॥ ਯਹ ਗਤਿ ਦੇਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਕਿ ਰਹਜੋ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹ ਕਹਜੋ ॥ ਯਹ ਮੋਰੀ ਪਰਵਾਹਿ ਨ

ਰਾਖੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਨ ਮੁਖ ਤੇ ਭਾਖੈ ॥੧੦॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਰਾਜਾ ਕਰਿ ਹਾਰਜੇ ॥ ਕਜੇਹੂੰ ਨਹਿ ਰਾਨੀਯਹਿ
 ਨਿਹਾਰਜੇ ॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਇਕ ਬਚਨ ਬਖਾਨੇ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਨ ਬੋਲਿ ਪਛਾਨੇ ॥੧੧॥ ਬਾਤੈਂ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ
 ਕੋਊ ਕਰੈ ॥ ਜੋ ਇੱਛਾ ਧਨ ਕੀ ਮਨ ਧਰੈ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਹਮ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਏਕੈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ ਪਛਾਨੈ ॥੧੨॥
 ਬਾਤੈਂ ਕਰਤ ਨਿਸਾ ਪਰਿ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭ ਸੈਨ ਬਿਦਾ ਕਰ ਦਈ ॥ ਹੂੰ ਏਕਲ ਰਹਜੇ ਤਹ ਸੋਈ ॥ ਚਿੰਤਾ
 ਕਰਤ ਅਰਧ ਨਿਸਿ ਖੋਈ ॥੧੩॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਸੋਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਲਹਿ ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤਹਿ ਉਚਰਯੋ ॥ ਕਰ ਭੇ
 ਟੂੰਬਿ ਜਗਾਇ ਭੋਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਯੋ ॥ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਏ ਯਹੈ ਲਿਖਿ ਖਾਤ ਪਰ ॥ ਹੋ ਸੂਰਗ ਦੇਖਿ ਭੂਅ ਦੇਖਿ
 ਸੁ ਗਏ ਪਤਾਰ ਤਰ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭਈ ਪ੍ਰਾਤ ਰਾਜਾ ਸੁਧਿ ਲਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਨ ਤਹਾਂ ਬਿਲੋਕਤ ਭਯੋ ॥ ਗਡਹਾ
 ਪਰ ਕੋ ਲਿਖਯੋ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਜੁਤਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯਾ ਜੋਗੀ ਸੂਰਲੋਕ ਲਖਿ
 ਬਹੁਰਿ ਲਖਯੋ ਯਹ ਲੋਕ ॥ ਅਬ ਪਤਾਰ ਦੇਖਨ ਗਯੋ ਹੂੰ ਕੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨਿਸੋਕ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਿੱਧਜ ਸਿੱਧਜ ਸਭ
 ਤਾਂਹਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬਚਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਤੇ ਗਡਹਾ ਪੂਜਾਯੋ
 ॥੧੭॥ ਗਡਹਾ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੈ ॥ ਸੂਰਗ ਛੋਰਿ ਜੋ ਪਯਾਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥
 ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰੋ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ
 ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੫॥੩੮੭੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਘਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਸਿੰਘ ਬਿਸੇਸੂਰ ਰਾਵ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਇਸਕਮਤੀ ਤਾਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥
 ਖੋਜਿ ਲੋਕ ਚੌਦਹੂੰ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਜਲ ਬਲ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ
 ਕਿੰਨ੍ਹਨੀ ਹੇਰਿ ਰਹਤ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ॥੨॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਨੌ ਜੋਬਨ ਰਾਇਕ ਸੁਤ ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਰਮੋਂ ਤਵਨ
 ਕੇ ਸੰਗ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪਠੈਂ ਅਲੀ ਇਕ ਲੀਨੋ ਭਵਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਕਰੀ ਹਰਖ
 ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਇਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਕਾਮ ਕੇਲ ਉਪਜਾਇਯੋ ॥
 ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਲਯੋ ਲੁਭਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਹਾਵ ਭਾਵ

ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦਿਖਾਏ ਮੀਤ ਕੋ ॥ ਛਿਨ ਭੀਤਰਿ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ਤਵਨ ਕੇ ਚੀਤ ਕੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਲਲਤਾ ਉਰ
ਗਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਨਵ ਜੋਬਨ ਰਾਇ ਲਯੋ ਲਲਚਾਇ ਕੈ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਵਤ ਜੋਬਨ ਰੈਨਿ ਦਿਨ
ਇਸਕ ਮਤੀ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ਹੈ ਪ੍ਰਮੁਦਿਤ ਸਰਬੰਗ ॥੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਪੌਢਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ
ਪ੍ਰਜੰਕ ਲਲਾ ਕੇ ਲੈ ਸੁੰਦਰਿ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ ਗਾਵੈ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਆਸਨ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਰਮੈ ਲਪਟਾਵੈ ॥
ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਬਨਵੰਤ ਜੁਬਾ ਦੋਊ ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸੋਕ ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਕੇ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ
ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥੭॥ ਕੋਕ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ਸੁਭ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਅਮੋਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਬਾਰਹਿ ਬਾਰ
ਰਮੈ ਰੁਚਿ ਸੋ ਦੋਊ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਕੀ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥ ਬੀਰੀ ਚਬਾਇ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਸੁ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਮਿਲੈ
ਮੁਸਕਾਵੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਬੀਰ ਜੁਟੇ ਰਨ ਮੈ ਸਿਤ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੰਨ
ਮੈ ਭਈ ॥ ਬਿਸਰਿ ਲੋਕ ਕੀ ਲੱਜਾ ਗਈ ॥ ਨੇਖੇ ਨੇਹ ਨਿਗੋਡੋ ਲਾਗੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖਿ ਦੋਊ ਭਾਗੋ ॥੯॥
ਏਕ ਦਿਵਸ ਤ੍ਰਿਯ ਮੀਤ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸੋਤ ਸੰਗਿ ਸਵਤਨਿਨ ਤਕਾਯੋ ॥ ਭੇਵ ਰੱਛ ਪਾਲਨ ਕੋ ਦੀਨੋ ॥ ਤਿਨ ਕੋ
ਕੋਪ ਆਤਮਾ ਕੀਨੋ ॥੧੦॥ ਰੱਛਪਾਲ ਕ੍ਰੁੱਧਿਤ ਅਤਿ ਭਏ ॥ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਤਹੀ ਤੇ ਗਏ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਤਾ
ਕੋ ਗਹਿ ਲੀਨੇ ॥ ਬਿਵਤ ਹਨਨ ਦੁਹੁੰਅਨ ਕੋ ਕੀਨੇ ॥੧੧॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੋ ਰੱਛਕੋ ਬਾਤ
ਹਮਾਰੀ ॥ ਮੀਤ ਮਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਮਰਿ ਜੈਹੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮਰੈ ਰਾਜਾ ਕੋ ਛੈਹੈ ॥੧੨॥ ਦੋ ਕੁੱਕਟ ਕੁੱਕਟੀ ਮੰਗਵਾਈ ॥
ਸਖਿਯਹਿ ਬੋਲ ਤਿਨੈ ਬਿਖੁ ਖੁਆਈ ॥ ਨਿਕਟ ਆਪਨੇ ਦੁਹੁੰਅਨ ਆਨੋ ॥ ਮੂੜੁ ਰੱਛਕਨ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨੋ ॥੧੩॥
ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰਿ ਕੁੱਕਟ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਕੁਕਟੀ ਕੋ ਬਿਨੁ ਬਧ ਬਧ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਾਸ ਕੁਕਟੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਪਲਕ ਬਿਖੈ
ਕੁਕਟੋ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥੧੪॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ** ॥ ਸੁਨਹੁ ਲੋਗ ਮੈ ਤੁਮੈਂ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਰੇ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਗਵਾਊਂ ॥ ਮੋਹਿ
ਮਰੇ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਜੈਹੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਕਹੋ ਹਾਬ ਕਾ ਐਹੈ ॥੧੫॥ ਹੋਂ ਰਾਜਾ ਜੋ ਜਿਯਤ ਉਬਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤੁਮਰੀ ਸਦਾ
ਪਾਲਨਾ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁਤ ਸੂਰਗ ਸਿਧੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਮ ਧਨ ਤੇ ਵੈ ਜਿਯਤੇ ਜੈਹੈਂ ॥੧੬॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਜੋਂ
ਨ ਦਰਬੁ ਅਤਿ ਲੀਜੈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਜਿਯਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕੀਜੈ ॥ ਜੜਨ ਕੁਕਟ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ

ਰਾਨੀਯਹਿ ਨ ਮਾਰਜੋ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਸਕ ਮਤੀ ਇਹੋ ਛਲ ਭਏਂ ਕੁਕਟ ਕੁਕਟਿਯਹਿ ਘਾਇ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਜੋ ਪ੍ਰਿਯ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਡਰ ਜੜ੍ਹਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਿਨ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਰਾਨੀ ਮਰਤ ਮੀਤ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਰਾਨੀ ਮਰੈ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਹਮਰੇ ਕਹਾਂ ਹਾਥ ਧਨੁ ਐ ਹੈ ॥੧੯॥ ਅਤਿ ਹੀ ਲੋਭ ਰੱਛਕਨ ਕਿਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੰਗ ਭੇਦ ਨਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਸਹਿਤ ਜਾਰ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨ ਮਾਰਜੋ ॥ ਧਨ ਕੇ ਲੋਭ ਬਾਤ ਕੇ ਟਾਰਜੋ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਠਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੬॥੩੮੯੬॥ ਅਫਜ਼ੂ ॥ੳ**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋਚ ਬਿਹਾਰ ਕੇ ਬੀਰ ਦੱਤ ਤਿਹੋ ਨਾਮ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਬਸਤੁ ਇੰਦ੍ਰਪੁਰ ਗ੍ਰਾਮ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੁਸਕਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਕਾਮਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹੋ ਸੋਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਜੋ ਪੁਰ ਚਹੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ਮਾਰੈ ॥ ਅਕਬਰ ਕੀ ਕਛੁ ਕਾਨਿ ਨ ਧਾਰੈ ॥ ਦੇਸ ਤਲੱਟੀ ਬਸਨ ਨਹਿ ਦੇਵਹਿ ॥ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਸੌਦਾਗ੍ਰਨ ਲੇਵਹਿ ॥੩॥ ਅਕਬਰ ਸਾਹਿ ਕੋਪ ਅਤਿ ਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਪੈ ਬੈਰਿਨ ਓਘ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜੋਰਿ ਸੈਨਿ ਸੂਰਾ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਪਹਿਰਿ ਕੋਚ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਏ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਕੋਚ ਬਿਹਾਰ ਕੇ ਨਿਕਟ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਐਸੇ ਪਠੀ ਰਣ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ॥੫॥ ਕੈ ਹਮ ਕੋ ਮਿਲੁ ਆਇ ਕੈ ਪਤੀਆ ਲਿਖੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਕੈ ਪਗੁ ਪਰੁ ਕੈ ਅਨਤ ਟਰੁ ਕੈ ਲਰੁ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸੰਭਾਰਿ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਯੋ ਪਰਿਯੋ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲਤ ਭਯੋ ਧੀਰ ਨ ਧਰਿਯੋ ॥ ਮੁਸਕਮਤੀ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਬਾਂਧਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਈ ॥੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤੇ ਸੈਨਿ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਮਾਰੇ ਸੂਰਬੀਰ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਜਾਇ ਭਵਾਨੀ ਕੇ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦਲਦਲ ਏਕ ਤਕਾਇ ਕੈ ਦਯੋ ਦਮਾਏ ਜਾਇ ॥ ਸੁਨਤ ਨਾਦ ਸੂਰਾ ਸਭੈ ਤਹੀਂ ਪਰੇ ਅਰਗਾਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਧਾਏ ਫਸਿ ਫਸਿ ਤੇ ਗਏ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਰੁਨਿ ਤੁਰਤ ਤੇ ਲਏ ॥ ਸਕਲ ਕਾਲਿਕਾ ਕੀ ਬਲਿ ਦੀਨੇ ॥ ਬਾਜ ਤਾਜ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਛੀਨੇ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਭ੍ਰਿਤ ਤਿਹੋ ਭੀਤਰ ਪਠਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਸੌ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ

{੧੦੯੭}

{੧੦੯੭}

ਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਗਹਿਰ ਬਨ ਭੀਤਰ ਤਿਨ ਤੁਮ ਲਜਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਧਸੇ ਨਿਰਖਿ ਪਰਬਤ ਮੋ ਮੋਹਿ ਜਤਾਇਯੋ ॥੧੧॥
 ਸੁਨਤ ਮਨੁਖ ਇਹ ਬਾਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤਹੱ ਗਯੋ ॥ ਤੁਮੈ ਬਤਾਵਤ ਰਾਹ ਭਾਖਿ ਲਜਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਸਕਲ ਸੂਰ ਚਿਤ
 ਮਾਂਝ ਅਧਿਕ ਹਰਖਤ ਭਏ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਲਹਯੋ ਸਕਲ ਬਨ ਮੈ ਗਏ ॥੧੨॥ ਧਸਯੋ ਕਟਕ ਬਨ ਮਾਂਝ
 ਦੂਤ ਲਖਿ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਭੇਦ ਦਯੋ ਰਾਨੀ ਕਹੱ ਤਬ ਤਿਨ ਆਇ ਕੈ ॥ ਬੰਦਦ੍ਵਾਰ ਪਰਬਤ ਕੇ ਕਰਿ ਦੋਊ ਲਿਏ ॥
 ਹੋ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਨਾਕ ਜਾਨ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਦਿਏ ॥੧੩॥ ਬਿਮਨ ਭਏ ਬਹੁ ਬੀਰ ਭਾਜਿ ਰਨ ਤੇ ਚਲੇ ॥ ਸੈਯਦ
 ਮੁਗਲ ਪਠਾਨ ਸੇਖ ਸੂਰਾ ਭਲੇ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਹਬਿਯਾਰ ਭੇਖ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਰ ਹੀਂ ॥ ਹੋ ਲੀਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਿ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ ਹੀਂ ॥੧੪॥ ਭੱਜੇ ਬੀਰ ਤਹ ਤੇ ਇਕਠਾਂ ਉਤਰਤ ਭਏ ॥ ਮੁਸਕਮਤੀ ਰਾਨਿਯਹਿ ਨਿਰਖਿ ਸਭਹੀ
 ਲਏ ॥ ਕਾਟਿ ਨਦੀ ਤਿਹ ਉਪਰ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਾਜ ਤਾਜ ਰਾਜਨ ਜੁਤ ਦਏ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥
 ਮਾਰਿ ਫੌਜ ਇਕ ਦੀਨੋ ਦੂਤ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਜੈਨ ਖਾਨ ਜੂ ਬਰੋ ਸੁਤਾ ਕੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹਮੈ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਸੰਗ
 ਨ ਰਨ ਕੀਨਿ ਬਨੈ ॥ ਹੋ ਸਭ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਅਰ ਮੋਰ ਰੁਚਿਤ ਯੋਹੀ ਮਨੈ ॥੧੬॥ ਜੈਨ ਖਾਨ ਮੂਰਖ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚ ਫੂਲਿ
 ਗਯੋ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਲੈ ਸੰਗ ਭਲੇ ਤਿਤ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਬਜਾਹਿ ਅਬੈ ਘਰ ਆਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਇਨੈ
 ਬਾਂਹ ਅਪਨੀ ਹਜਰਤਹਿ ਮਿਲਾਇ ਹੋਂ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਦਾਰੂ ਬਹੁ ਲਿਯੋ ॥ ਤਰੈ ਬਿਛਾਇ ਭੂਮਿ
 ਕੇ ਦਿਯੋ ॥ ਉਪਰ ਤਨਿਕ ਬਾਰੂਅਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਜਰਿ ਜਾਤ ਨ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੧੮॥ ਏਕ ਲੌਡਿਯਾ
 ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਖਾਰਨ ਪਰ ਕਹਿ ਸੁਤਾ ਬਿਠਾਈ ॥ ਪਠਯੋ ਮਨੁਖ ਖਾਨ ਅਬ ਆਵੈ ॥ ਯਾਹਿ ਬਜਾਹਿ ਧਾਮ
 ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੧੯॥ ਸੈਨ ਸਹਿਤ ਮੂਰਖ ਤਹੱ ਗਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਜਾਨਯੋ ਜੜੁ
 ਆਯੋ ॥ ਦਾਰੂਅਹਿ ਤੁਰਤੁ ਪਲੀਤਾ ਦਯਾਯੋ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲਗੇ ਪਲੀਤਾ ਸੂਰ ਸਭ ਭ੍ਰਮੇ ਗਗਨ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ॥
 ਉਡਿ ਉਡਿ ਪਰੇ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮੈ ਬਚਯੋ ਏਕਉ ਨਾਹਿ ॥੨੧॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਨ ਚੰਚਲਾ ਲੀਨੋ ਦੇਸ ਬਚਾਇ ॥
 ਜੈਨਖਾਨ ਸੂਰਨ ਸਹਿਤ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ਉਡਾਇ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੭॥੩੯੧੮॥ ਅਫਜੂ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਰਾਵ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਿਕਾ ਅਚਪਲ ਦੇਵੀ ਨਾਮ ॥ ਬਯਾਹੀ ਏਕ ਨਰੇਸ ਕੋ ਜਾ ਕੇ ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਾ ਜਤਨ ਕਰਤ ਬਹੁ ਭਯੋ ॥ ਪੂਤ ਨ ਧਾਮ ਬਿਧਾਤੈ ਦਯੋ ॥ ਤਰੁਨ ਅਵਸਥਾਹਿ ਸਕਲ ਬਿਤਾਯੋ ॥
 ਬਿਰਧਾਪਨੋ ਅੰਤ ਗਤਿ ਆਯੋ ॥੨॥ ਤਬ ਤਰੁਨੀ ਰਾਨੀ ਸੋ ਭਈ ॥ ਜਬ ਜੁਾਨੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਗਈ ॥ ਤਾ ਸੋ ਭੋਗ
 ਰਾਵ ਨਹਿ ਕਰਈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਅਤਿ ਅਬਲਾ ਜਿਯ ਜਰਈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੋ ਦੋਸਤੀ ਰਾਨੀ ਕਰੀ
 ਬਨਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋ ਕਰੈ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾ ਕੋ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਠਹਰਾਯੋ ॥
 ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਉਡਾਯੋ ॥ ਭਾਇ ਭਾਇ ਕਹਿ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥
 ਜੋ ਯਾ ਤੇ ਮੋਕੋ ਸੁਤ ਹੋਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਪੂਤ ਲਖੈ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਦੇਸ ਬਸੈ ਸਭ ਲੋਗ ਰਹੈ ਸੁਖ ॥ ਹਮਰੋ ਮਿਟੈ ਚਿੱਤ
 ਕੋ ਸਭ ਦੁਖ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਾ ਸੋ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਾਰਿ ਸਭੈ ਚਿੱਤ
 ਤੇ ਦਈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਗਈ ਨੈਨ ਨੈਨ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਫਸਤ ਹਿਰਨ ਜਜੋਂ ਹਿਰਿਨਿ ਬਿਲੋਕਿ ਬਨਾਇ
 ਕੈ ॥੭॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਜਾ ਜੂ ਦਿਵਕੇ ਲੋਕ ਗੇ ॥ ਨਸਟ ਰਾਜ ਲਖਿ ਲੋਗ ਅਤਿ ਆਕੁਲ ਹੋਤ ਭੇ ॥ ਤਬ
 ਰਾਨੀ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦਯੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪੂਤ ਨ
 ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਭਏ ॥ ਰਾਜਾ ਦੇਵ ਲੋਕ ਕੋ ਗਏ ॥ ਰਾਜ ਇਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੇ ਕਰੇ ॥ ਯਾ ਕੇ ਸੀਸ ਛੱਤ੍ਰ ਸੁਭ ਢਰੇ
 ॥੯॥ ਮੇਰੋ ਭ੍ਰਾਤ ਰਾਜ ਇਹ ਕਰੇ ॥ ਅੱਤ੍ਰ ਪੱਤ੍ਰ ਯਾ ਕੇ ਸਿਰ ਢਰੇ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਆਗਯਾ ਸਭ ਕੈਹੈ ॥ ਜਹਾਂ ਪਠੈਯੈ
 ਤਹੋਂ ਤੇ ਜੈ ਹੈ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਨੀ ਐਸੋ ਬਚਨ ਕਹਿ ਦਯੋ ਜਾਰ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕਿਯਾ ਫੇਰਿ
 ਛੱਤ੍ਰ ਦੈ ਸਾਜ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਸਭ ਪਾਂਇ ਲਗਾਏ ॥ ਗਾਂਉ ਗਾਂਉ ਚੌਧਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੈ ਸਿਰਪਾਉ
 ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੇ ॥ ਆਪੁਨ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੋ ਕੀਨੇ ॥੧੨॥ ਮੇਰੋ ਰਾਜ ਸੁਫਲ ਸਭ ਭਯੋ ॥ ਸਭ ਧਨ ਰਾਜ ਮਿਤ੍ਰ
 ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਅਰੁ ਮੋ ਮੈ ਭੇਦ ਨ ਹੋਈ ॥ ਬਾਲ ਬ੍ਰਿਧ ਜਾਨਤ ਸਭ ਕੋਈ ॥੧੩॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਬੈਠਿ ਸਦਨ ਮੈ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਨਸਟ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਰਾਜ ਭ੍ਰਾਤ
 ਕੋ ਦਯੋ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਰੀਝੀ ਅਧਿਕ ਹੇਰਿ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨੰਗ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਤਾ ਤੇ ਦਯੋ ਇਹ

ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥੧੫॥ ਨਸਟ ਹੋਤ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜਿ ਲਖਿ ਕਿਯੋ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਦਾਨ ॥ ਲੋਗ ਮੂੜ ਐਸੇ ਕਹੈ ਸਕੈ
ਨ ਭੇਦ ਪਛਾਨ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਆਠ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੮॥੩੯੩੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਾਰਾ ਨਗਰੀ ਕੋ ਰਹੈ ਭਰਥਰਿ ਰਾਵ ਸੁਜਾਨ ॥ ਦੋ ਦ੍ਰਾਦਸ ਬਿਦਯਾ ਨਿਪੁਨ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭਾਨਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਪਿੰਗੁਲ ਦੇਇ ਪ੍ਰਾਨਨਿ ਤੇ ਪਜਾਰੀ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਸੋਹੈ ॥

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸੁਤਾ ਢਿਗ ਕੋ ਹੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਭਾਨਮਤੀ ਕੀ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਜਲ ਬਲ ਰਹੀ ਸਮਾਇ ॥ ਦੇਵ

ਦਿਵਾਨੇ ਲਖਿ ਭਏ ਦਾਨਵ ਗਏ ਬਿਕਾਇ ॥੩॥ ਔਰ ਪਿੰਗੁਲਾ ਮਤੀ ਕੀ ਸੋਭਾ ਲਖੀ ਅਪਾਰ ॥ ਗੜਿ ਚਤੁਰਾਨਨ

ਤਵਨ ਸਮ ਔਰ ਨ ਸਕਯੋ ਸੁਧਾਰ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਇਹ

ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਬੋਰਿ ਸੋਨਤਹਿ ਪਠਾਏ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਸਿੰਘ ਭਰਥਰ ਹਰਿ ਘਾਏ ॥੫॥ ਬਸਤ੍ਰ ਭ੍ਰਿਤ

ਲੈ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਉਚਰਯੋ ਆਜੁ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਉਦਿਤ ਜਰਨ ਕੋ ਭਈ ॥ ਹਾਇ ਉਚਰਿ

ਪਿੰਗੁਲ ਮਰਿ ਗਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ ਤਵਨ ਸਰਾਹੀਯਹਿ ਕਰਤ ਅਗਨਿ ਮੈ ਪਜਾਨ ॥ ਧੰਨਯ ਧੰਨਯ

ਅਬਲਾ ਤੇਈ ਬਧਤ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੭॥ **ਅਝਿੱਲ ॥** ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ ਜਬ ਭਰਥਰਿ ਘਰਿ ਆਇਯੋ ॥ ਹਾਇ

ਕਰਤ ਪਿੰਗੁਲਾ ਮਰੀ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਧੂਰਿ ਹਾਇ ਰਾਜਾ ਕਹੈ ॥ ਹੋ ਪਠੈ ਬਸਤ੍ਰ ਜਿੰਹ ਸਮੈ

ਸਮੇ ਸੋਨਾ ਲਹੈ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਕੈ ਮੈ ਆਜੁ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰੋ ॥ ਹੂ ਜੋਗੀ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਜਾਰੋ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੇਰੋ ਜਿਯਬੋ

ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ਜਾ ਕੇ ਨਾਰਿ ਪਿੰਗੁਲਾ ਨਾਹੀ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜੋ ਭੂਖਨ ਬਹੁ ਮੇਲ ਕੇ ਅੰਗਨ ਅਧਿਕ ਸੁਹਾਂਹਿ ॥

ਤੇ ਅਬ ਨਾਗਿਨ ਸੇ ਭਏ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਤਨ ਖਾਂਹਿ ॥੧੦॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਬਾਂਕ ਸੀ ਬੀਨ ਸਿੰਗਾਰ ਅੰਗਾਰ ਸੇ ਤਾਲ

ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੇ ॥ ਜ਼ਾਲ ਸੀ ਜੋਨਿ ਜੁਡਾਈ ਸੀ ਜੇਬ ਸਖੀ ਘਨਸਾਰ ਕਿ ਸਾਰ ਕਿ ਆਰੇ ॥ ਰੋਗ ਸੇ

ਰਾਗ ਬਿਰਾਗ ਸੋ ਬੋਲਬ ਬਾਰਿਦ ਬੁੰਦਨ ਬਾਨ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਬਾਨ ਸੇ ਬੈਨ ਭਲਾ ਜੈਸੇ ਭੂਖਨ ਹਾਰ ਨ ਹੋਹਿ ਭੁਜੰਗਮ

ਕਾਰੇ ॥੧੧॥ ਬਾਂਕ ਸੇ ਬੈਨ ਬਿਲਾਪ ਸੇ ਬਾਰਨ ਬਜਾਧ ਸੀ ਬਾਸ ਬਯਾਰ ਬਹੀ ਰੀ ॥ ਕਾਕ ਸੀ ਕੋਕਿਲ ਕੂਕ

ਕਰਾਲ ਮਿਨਾਲ ਕਿ ਬਜਾਲ ਘਰੀ ਕਿ ਛੁਰੀ ਰੀ ॥ ਭਾਰ ਸੀ ਭੋਨ ਭਯਾਨਕ ਭੂਖਨ ਜੋਨ ਕੀ ਜ਼ਾਲ ਸੌ ਜਾਤ
 ਜਰੀ ਰੀ ॥ ਬਾਨਸੀ ਬੀਨ ਬਿਨਾ ਉਹਿ ਬਾਲ ਬਸੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕਿ ਅੰਤ ਸਖੀ ਰੀ ॥੧੨॥ ਬੈਰੀ ਸੀ ਬਜਾਰ ਬਿਲਾਪ
 ਸੌ ਬੋਲਬ ਬਾਨ ਸੀ ਬੀਨ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਿਥਾਰੇ ॥ ਜੰਗ ਸੇ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਦੁਖੰਗ ਅਨੰਗ ਕਿ ਅੰਕ ਸੁਆਂਕ ਕਿਆਰੇ ॥
 ਚਾਂਦਨੀ ਚੰਦ ਚਿਤਾ ਚਹੂੰ ਓਰ ਸੁ ਕੋਕਿਲ ਕੂਕ ਕਿ ਹੂਕ ਸੀ ਮਾਰੇ ॥ ਭਾਰ ਸੇ ਭੋਨ ਭਯਾਨਕ ਭੂਖਨ ਫੂਲੇ ਨ
 ਫੂਲ ਫਨੀ ਫਨਿਯਾਰੇ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹੌਂ ਹਠਿ ਹਾਬ ਸਿੰਧੌਰਾ ਧਰਿ ਹੌਂ ॥ ਪਿੰਗੁਲ ਹੇਤ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਜਰਿ
 ਹੌਂ ॥ ਜੌ ਇਹ ਆਜੁ ਚੰਚਲਾ ਜੀਯੈ ॥ ਤਬ ਭਰਬਰੀ ਪਾਨਿ ਕੌ ਪੀਯੈ ॥੧੪॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਤਬ ਤਹੌਂ ਗੋਰਖਨਾਥ
 ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹਯੋ ਅਦੇਸੁ ਸੁ ਨਾਦ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਰਾਨੀ ਦਈ ਜਿਵਾਇ ਸਰੂਪ ਅਨੇਕ ਧਰਿ ॥
 ਹੋ ਸੁਨਹੋ ਭਰਬਰਿ ਰਾਵ ਲੇਹੁ ਗਹਿ ਏਕ ਕਰ ॥੧੫॥ **ਭਰਬਰਿ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਾਂਹਿ ਗਹੌਂ ਕੌਨੈ ਤਜੌਂ ਚਿਤ
 ਮੈ ਕਰੈ ਬਿਬੇਕ ॥ ਸਭੈ ਪਿੰਗੁਲਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਰਾਨੀ ਭਈ ਅਨੇਕ ॥੧੬॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਯੌ ਕਹਿ ਗੋਰਖਨਾਥ ਤਹਾਂ
 ਤੇ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥ ਭਾਨਮਤੀ ਕੋ ਚਿਤ ਚੰਡਾਰ ਇਕ ਹਰ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਜਾ ਕੌ ਦਿਯੋ ਭੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ
 ਰਾਨੀ ਨੀਚ ਕੇ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਦੂਤਮਤੀ ਦਾਸੀ ਹੁਤੀ ਤਬ ਹੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥
 ਪਠੈ ਦੇਤ ਭੀ ਨੀਚ ਸੌ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਦੂਤੀ ਤਹੌਂ ਤੇ ਫਿਰਿ ਆਈ ॥ ਯੌ ਪ੍ਰਛੋ
 ਰਾਨੀ ਤਿਹੌਂ ਜਾਈ ॥ ਕਹੁ ਅਲਿ ਮੀਤ ਕਬੈ ਹਜਾਂ ਐ ਹੈਂ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟੈ ਹੈਂ ॥੧੯॥ **ਅੜਿੱਲ ॥**
 ਕਹੁ ਨ ਸਹਚਰੀ ਸਾਚੁ ਸਜਨੁ ਕਬ ਆਇ ਹੈ ॥ ਜੋਰਿ ਨੈਨ ਸੌ ਨੈਨ ਕਬੈ ਮੁਸਕਾਇ ਹੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ
 ਜਾਉਂ ਲਲਾ ਸੌ ਤੌਨ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਕਹੋ ਸਖੀ ਮੁਹਿ ਮੀਤ ਕਬੈ ਹੈਂ ਕਵਨ ਦਿਨ ॥੨੦॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਜ ਮੁਤਿਯਨ
 ਗੁਹੌਂ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਅਪਨੇ ਲਲਾ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਲੇਉਂ ਰਿਝਾਇ ਕੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਤਨ ਹੋਇ ਨ ਮੋਰੋਂ ਨੈਕ ਮਨ ॥
 ਹੋ ਕਾਸੀ ਹੁੰ ਕਰਵੱਤ ਲਿਯੋ ਪ੍ਰਿਯ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਤਨ ॥੨੧॥ ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਕਬ ਗਰੇ ਹਮਾਰੇ ਲਾਗਿ ਹੈਂ ॥ ਤਬ
 ਹੀ ਸਭ ਹੀ ਸੋਕ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗਿ ਹੈਂ ॥ ਚਟਕ ਚਟਕ ਦੈ ਬਾਤੈਂ ਮਟਕਿ ਬਤਾਇ ਹੈਂ ॥ ਹੋ ਤਾ ਦਿਨ ਸਖੀ ਸਹਿਤ
 ਹਮ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥੨੨॥ ਜੌ ਐਸੇ ਝਰ ਮਿਲੈ ਸੱਜਨ ਸਖਿ ਆਇ ਕੈ ॥ ਮੋਮਨ ਕੌ ਲੈ ਤਬ ਹੀ ਜਾਇ

ਚੁਗਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਤਿ ਕਰੋ ਨ ਛੋਰੋ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਬੀਤੈ ਮਾਸ ਪਚਾਸਨ ਜਾਨੋ ਏਕ ਦਿਨ ॥੨੩॥
 ਮਚਕਿ ਮਚਕਿ ਕਬ ਕਹਿ ਹੈ ਬਚਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਲਚਕਿ ਲਚਕਿ ਉਰ ਸਾਥ ਚਿਮਟਿ ਹੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ
 ਲਪਟਿ ਮੈ ਜਾਉ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਅੰਗ ਤਨ ॥ ਹੋ ਮੇਲ ਮੇਲ ਕਰਿ ਰਾਖੋ ਭੀਤਰ ਤਾਹਿ ਮਨ ॥੨੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਖੰਜਨ
 ਹੂੰ ਨ ਬਦਯੋ ਕਛੁ ਕੈ ਕਰਿ ਕੰਜੁ ਕੁਰੰਗ ਕਹਾਂ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਚਾਰੁ ਚਕੋਰ ਨ ਆਨੇ ਹ੍ਰਿਦੈ ਪਰ ਝੁੰਡ ਝੱਖੀਨਹੁੰ ਕੇ
 ਝੜਕਾਰੇ ॥ ਮੈਨ ਰਹਯੋ ਮੁਰਛਾਇ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖਿ ਸਾਰਸ ਭੇ ਸਭ ਦਾਸ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਅੰਤਕ ਸੋਚਨ ਧੀਰਜ ਮੋਚਨ ਲਾਲਚੀ
 ਲੋਚਨ ਲਾਲ ਤਿਹਾਰੇ ॥੨੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤਹੱ ਗਈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ
 ਸਿਖਾਵਤ ਤਿਹੱ ਭਈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਮਲੀਨ ਉਤਾਰਿ ਭਲੇ ਪਹਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਹੱ ਲਜਾਵਤ ਤਿਹੱ ਭਈ ਸੁ ਭੇਸ ਬਨਾਇ
 ਕੈ ॥੨੬॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਜਬ ਮੀਤ ਤਰੁਨਿ ਤਿਨ ਪਾਇਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਗਰੇ ਲਗਾਇਯੋ ॥ ਆਸਨ
 ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਵਨ ਸਖੀ ਕੋ ਦਾਰਿਦ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥ ਦਿਜਿਕ ਦ੍ਰੁਗਾ ਕੀ
 ਪੂਜਾ ਕਰੀ ਰਿਝਾਇਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਏਕ ਅਮਰ ਫਲ ਪਾਇਯੋ ॥ ਤਿਨਿ ਲੈ ਕੈ ਭਰਬਰਿ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥
 ਹੋ ਜਬ ਲੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਅਕਾਸ ਨ੍ਰਿਪਤ ਤਬ ਲੋ ਜਿਯੋ ॥੨੮॥ ਦੁਰਗ ਦੱਤ ਫਲ ਅਮਰ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰ ਪਰਯੋ ॥ ਭਾਨਮਤੀ
 ਕੋ ਦੇਉਂ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਮਨਹਿ ਬਿਚਾਰ ਕਿ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਦੀਜੀਯੈ ॥ ਹੋ ਸਦਾ ਤਰੁਨ ਸੋ ਰਹੈ
 ਕੇਲ ਅਤਿ ਕੀਜੀਯੈ ॥੨੯॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤ ਜਦਿਨ ਸਖਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਸਭ ਵਾਰਿ ਬਹੁਰੁ
 ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥ ਮੋ ਮਨ ਲਯੋ ਚੁਗਾਇ ਪ੍ਰੀਤ ਮਹਿ ਆਜੁ ਸਭ ॥ ਹੋ ਰਹੈ ਤਰੁਨ ਚਿਰੁ ਜਿਯੈ ਦਿਯੋ ਫਲ ਤਾਂਹਿ
 ਲਭ ॥੩੦॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਚਿਤ ਰਾਨੀ ਹਰ ਲਯੋ ॥ ਅਬਲਾ ਮਨੁ ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਦਯੋ ॥ ਵਹੁ ਅਟਕਤ ਬੇਸ੍ਰਾ
 ਪਰ ਭਯੋ ॥ ਫਲ ਲੈ ਕੈ ਤਾ ਕੇ ਕਰ ਦਯੋ ॥੩੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰਹੀ ਤਰੁਨਿ ਸੋ ਰੀਝਿ ਅੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਨਿਰਖਿ ॥
 ਚਾਰੁ ਕੀਏ ਚਖ ਰਹੈ ਸਰੂਪ ਅਮੋਲ ਲਖਿ ॥ ਫਲ ਸੋਈ ਲੈ ਹਾਥ ਰੁਚਿਤ ਰੁਚਿ ਸੋਂ ਦਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਬ ਲੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਅਕਾਸ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਬ ਲੋ ਜਿਯੋ ॥੩੨॥ ਲੈ ਬੇਸ੍ਰਾ ਫਲ ਦਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਰੂਪ ਹੇਰਿ ਬਸਿ ਭਈ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਤਿ
 ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਲੈ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਹਾਥ ਚਿੰਤ ਚਿਤ ਮੈ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਯਹ ਸੋਈ ਦ੍ਰੁਮ ਜਾਹਿ ਜੁ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੩੩॥

ਅੜਿਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹੱ ਲੀਨੋ ਸੋਧ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਹ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੋ ਪੂਛੁ ਜੋ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਚ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ਯਹ ਫਲ ਤੈ ਕਹ ਤੇ ਲਹੁ ਜੋ ॥ ਹੋ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਤਿਨ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਯੋ ਕਹੁ ਜੋ ॥੩੪॥ ਤੁਮ ਅਪਨੋ ਚਿਤ ਜਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਕਰ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਏਕ ਚੰਡਾਰ ਮੋਹਿ ਕਰਿ ਮਨੁ ਲਿਯੋ ॥ ਤਵਨ ਨੀਚ ਮੁਹਿ ਉਪਰ ਰਹੁ ਜੋ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਦਿਯ ਤਿਨ ਮੁਹਿ ਦੁਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੩੫॥ ਮੈ ਲਖਿ ਤੁਮਰੋ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹਰਅਰਿ ਸਰ ਤਨ ਬਧੀ ਸੁ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥ ਸਦਾ ਤਰੁਨਿ ਤਾ ਕੋ ਫਲੁ ਹਮ ਤੇ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮਕੇਲ ਮੁਹਿ ਸਾਬ ਹਰਖ ਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥੩੬॥ ਤੁਮ ਤਿਹੱ ਤ੍ਰਿਯ ਜੁ ਦੁਯੋ ਫਲ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਲੈ ਦਿਯੋ ਚੰਡਾਰਹਿ ਅਤਿ ਹਿਤੁ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਉਨ ਮੁਹਿ ਮੈ ਤੁਹਿ ਦਿਯੋ ਸੁ ਬਿਰਹਾ ਕੀ ਦਹੀ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਵਾਨੀ ਹੈ ਰਹੀ ॥੩੭॥ ਹੋ ਤਵ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸਿਗਰੇ ਕੀ ਸੰਗਯਾ ਦਈ ਭੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਅਮਰ ਅਜਰ ਫਲ ਤੁਮਕੋ ਦੀਨੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਤਾਂਤੇ ਮਦਨ ਸੰਤਾਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਮਰੋ ਪ੍ਰਹਰਿ ॥੩੮॥ ਧੰਨਯ ਧੰਨਯ ਤਾਕੋ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਤਾਕੇ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਬੇਸ੍ਰਾ ਹੁੰ ਗਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੩੯॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤੋ ਮੀਤ ਜਵਨ ਦਿਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਤਵਨ ਘਰੀ ਕੇ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਤਾ ਸੋ ਅਧਿਕ ਬਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਤਤਛਿਨ ਦਰਪ ਕੰਦੂਪ ਕੋ ਸਕਲ ਨਿਵਾਰਿਯੈ ॥੪੦॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬਾਲ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਲਾਲ ਕਛੂ ਹਸਿ ਕੈ ਅਸ ਬੈਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੈ ਅਟਕੀ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਮੋ ਪਰ ਐਸੇ ਨ ਸੁੰਦਰ ਅੰਗ ਹਮਾਰੇ ॥ ਜੀਬੋ ਘਨੋ ਸਿਗਰੋ ਜਗ ਚਾਹਤ ਸੋ ਨ ਰੁਚੁ ਜੋ ਚਿਤ ਮਾਂਝਿ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਆਨਿ ਜਰਾਰਿ ਦੁਯੋ ਹਮ ਕੋ ਫਲੁ ਦਾਸ ਭਏ ਹਮ ਆਜੁ ਤਿਹਾਰੇ ॥੪੧॥ **ਬੇਸ੍ਰਾ ਬਾਚ** ॥ ਨੈਨ ਲਗੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮ ਸੋ ਤਬ ਤੇ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ॥ ਭੋਨ ਭੰਡਾਰ ਸੁਹਾਤ ਨ ਮੋਕਹ ਸੇਵਤ ਹੁੰ ਬਿਝ ਕੋ ਬਰਰਾਉਂ ॥ ਜੇਤਿਕ ਆਪਨੀ ਆਰਬਲਾ ਸਭ ਮੀਤ ਕੇ ਉਪਰ ਵਾਰਿ ਬਹਾਉਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਬਾਤ ਜਰਾਰਿ ਸੁਨੋ ਫਲ ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਮੋਲ ਪਿਯਾ ਕਹੱ ਲਜਾਉਂ ॥੪੨॥ ਤੈ ਜੁ ਦਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਫਲ ਥੋ ਦਿਜ ਤੇ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ਲੀਯੋ ॥ ਸੋਊ ਲੈਕਰ ਜਾਰ ਕੋ ਦੇਤ ਭਈ ਤਿਨ ਰੀਝਿ ਕੈ ਮੋ ਪਰ ਮੋਹਿ ਦੀਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹੋ ਅਟਕੀ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ

ਤਨ ਕੋ ਤਨਿ ਕੈ ਨਹਿ ਤਾਪ ਕੀਯੋ ॥ ਤਿਹੱ ਖਾਹੁ ਹਮੈ ਸੁਖ ਦੇਹ ਦਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰੋ ਜੁਗ ਚਾਰ ਜੀਯੋ ॥੪੩॥
ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥ ਅਤਿੱਲ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਕੋ ਮੈ ਜੁ ਫਲੁ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਦੈ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਚੰਡਾਰ ਜੁ
 ਧ੍ਰਮ ਨ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਤਾ ਕੋ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਨੀ ਸੀ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦਯੋ ਬੇਸੁਹਿ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ
 ਕੈ ॥੪੪॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਆਧਿਕ ਆਪੁ ਭਖਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੈ ਫਲ ਆਧਿਕ ਰੂਪਮਤੀ ਕਹੱ ਦੀਨੋ ॥ ਜਾਰ ਕੈ ਟੂਕ ਹਜਾਰ
 ਕਰੇ ਗਹਿ ਨਾਰਿ ਭਿਟਯਾਰ ਤਿਨੈ ਬਧਿ ਕੀਨੋ ॥ ਭੋਨ ਭੰਡਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਸਭੈ ਕਛੁ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮੁ ਹਿੰਦੈ ਦ੍ਰਿੜ ਚੀਨੋ ॥
 ਜਾਇ ਬਸਯੋ ਤਬਹੀ ਬਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਕੋ ਤਯਾਗ ਜੁਗੋਸ ਕੋ ਲੀਨੋ ॥੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਨ ਭੀਤਰ ਭੇਟਾ ਭਈ
 ਗੋਰਖ ਸੰਗ ਸੁਧਾਰ ॥ ਰਾਜ ਤਯਾਗ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਯੋ ਭਰਥਰਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੪੬॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਰੋਵਤ ਹੈਂ ਸੁ ਕਹੂੰ
 ਪੁਰ ਕੇ ਜਨ ਬੋਰੇ ਸੇ ਡੋਲਤ ਜਯੋਂ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਫਾਰਤ ਚੀਰ ਸੁ ਬੀਰ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਜੂਝੇ ਹੈਂ ਖੇਤ ਮਨੋ ਜੁਝਿਯਾਰੇ ॥
 ਰੋਵਤ ਨਾਰਿ ਅਪਾਰ ਕਹੂੰ ਬਿਸੰਭਾਰਿ ਭਈ ਕਰਿ ਨੈਨਨ ਤਾਰੇ ॥ ਤਯਾਗ ਕੈ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਸਭੈ ਮਹਾਰਾਜ ਸਖੀ
 ਬਨ ਆਜੁ ਪਧਾਰੇ ॥੪੭॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ਭਰਥਕੁਮਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਛਕੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਕਹੂੰ ਹਾਰਗਿਰੈਂ
 ਕਹੂੰ ਬਾਰ ਲਸੈਂ ਕਛੁ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਰਹੀ ਤਨ ਮੈ ॥ ਝਖ ਕੇਤਕੇ ਬਾਨਨ ਪੀੜਿਤ ਭੀ ਮਨੁ ਜਾਇ ਰਹਯੋ ਮਨ ਮੋਹਨ
 ਮੈ ॥ ਮਨੋ ਦੀਪਕ ਭੇਦ ਸੁਨੇ ਸੁਰ ਨਾਦ ਮ੍ਰਿਗੀ ਗਨ ਜਾਨੁ ਬਿਧੀ ਬਨ ਮੈ ॥੪੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ
 ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਹਾਰਤ ਭਈ ਅਨੇਕ ॥ ਬਨ ਹੀ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਤ ਭਯੋ ਮਾਨਯੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥੪੯॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਬਨ
 ਮੈ ਗਏ ਗੋਰਖ ਗੁਰੂ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਹੁਤ ਭਾਂਤਿ ਸਿਛਯਾ ਦਈ ਤਾਹਿ ਸਿਖਯ ਠਹਰਾਇ ॥੫੦॥ **ਭਰਥਰੀ ਬਾਚ** ॥
 ਕਵਨ ਮਰੈ ਮਾਰੈ ਕਵਨ ਕਹਤ ਸੁਨਤ ਕਹ ਕੋਇ ॥ ਕੋ ਰੋਵੈ ਕਵਨੈ ਹਸੈ ਕਵਨ ਜਰਾ ਜਿਤ ਹੋਇ ॥੫੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਹਸਿ ਗੋਰਖ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਭਰਥਹਰਿ ਰਾਜ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੱਤਿ ਝੂਠ ਮੂਓ ਹੰਕਾਰਾ ॥
 ਕਬਹੂੰ ਮਰਤ ਨ ਬੋਲਨਹਾਰਾ ॥੫੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਲ ਮਰੈ ਕਾਂਯਾ ਮਰੈ ਕਾਲੈ ਕਰਤ ਉਚਾਰ ॥ ਜੀਭੈ ਗੁਨ ਬਖਯਾਨ
 ਹੀਂ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਤ ਸੁਧਾਰ ॥੫੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਲ ਨੈਨ ਹੈ ਸਭਨ ਨਿਹਰਈ ॥ ਕਾਲ ਬਕੱਤੁ ਹੈ ਬਾਕ ਉਚਰਈ ॥
 ਕਾਲੈ ਮਰਤ ਕਾਲ ਹੀ ਮਾਰੈ ॥ ਭੂਲਾ ਲੋਗ ਭਰਮ ਬੀਚਾਰੈ ॥੫੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਲ ਹਸਤ ਕਾਲੈ ਰੋਵਤ ਕਰਤ

ਜਰਾ ਜਿਤ ਸੋਇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਉਪਜਤ ਸਭੈ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਧ ਹੋਇ ॥੫੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਲੈ ਮਰਤ ਕਾਲ
 ਹੀ ਮਾਰੈ ॥ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਪਿੰਡ ਅਵਾਰਾ ਪਾਰੈ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੂਓ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ਏਕ ਨ ਮਰਜੋ ਸੁ ਬੋਲਨ ਹਾਰਾ ॥੫੬॥
 ਆਸਾ ਕਰਤ ਸਕਲ ਜਗ ਮਰਈ ॥ ਕੌਨ ਪੁਰਖੁ ਆਸਾ ਪਰਹਰਈ ॥ ਜੋ ਨਰ ਕੋਊ ਆਸ ਕੋ ਤਜਾਰੈ ॥ ਸੋ
 ਹਰਿ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਸੌ ਲਾਰੈ ॥੫੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਆਸਾ ਕੀ ਆਸਾ ਪੁਰਖੁ ਜੋ ਕੋਊ ਤਜਤ ਬਨਾਇ ॥ ਪਾਪ ਪੁੰਨਜ
 ਸਰ ਤਰਿ ਤੁਰਤੁ ਪਰਮ ਪੁਰੀ ਕਹ ਜਾਇ ॥੫੮॥ ਜਜੋਂ ਸਮੁੰਦਹਿ ਗੰਗਾ ਮਿਲਤ ਸਹੰਸ ਧਾਰ ਕੈ ਸਾਜ ॥ ਤਜੋਂ
 ਗੋਰਖ ਰਿਖਿਰਾਜ ਸਿਉ ਆਜੁ ਮਿਲਜੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ॥੫੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਾਤੇ ਮੈ ਬਿਸਥਾਰ ਨ ਕਰੋਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ
 ਤੇ ਅਤਿ ਚਿਤ ਡਰੋਂ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਕਥਾ ਨ ਅਧਿਕ ਬਢਾਈ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਤਹ ਲੇਹੁ ਬਨਾਈ ॥੬੦॥ ਗੋਰਖ ਸੌ
 ਗੋਸਟਿ ਜਬ ਭਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਦੁਰਮਤਿ ਸਭ ਗਈ ॥ ਸੀਖਤ ਗਯਾਨ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ॥ ਜਲ ਹੈ ਜਜੋਂ ਜਲ
 ਮੈ ਮਿਲਿ ਗਯੋ ॥੬੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਮੁੰਡ ਭਰਥਰਿ ਘ੍ਰਿਤ ਚੁਅਤ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਤਾਸੋਂ ਬਚਨ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਲਗੇ ਕਟਾਛ ਰਾਜ ਤੇ ਖੋਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਤੁਹਿ ਕਰ ਲਾਗੇ ਤੈਂ ਕਜੋਂ ਮੂਢ ਨ ਰੋਵਹੀਂ ॥੬੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਬਹੁਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਭਰਥਰਿ ਦੇਸ ਆਪਨੇ ਗਏ ॥ ਚੀਨਤ ਏਕ ਚੰਚਲਾ ਭਈ ॥
 ਨਿਕਟ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਚਲਿ ਗਈ ॥੬੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਰਨਿਯਨ ਐਸੋ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਲਿਖੇ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਰੋਦਨ ਕਰਤ ਰਹੀ ਚਰਨ ਲਪਟਾਇ ॥੬੪॥ **ਸੌਰਠਾ** ॥ ਮਾਸਾ ਰਹਯੋ ਨ ਮਾਂਸ ਰਕਤ ਰੰਚ ਤਨ ਨਾ ਰਹਯੋ ॥
 ਸ੍ਰਾਸ ਨ ਉਡਯੋ ਉਸਾਸ ਆਸ ਤਿਹਾਰੈ ਮਿਲਨ ਕੀ ॥੬੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋਗ ਕਿਯੋ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥
 ਅਬ ਤੁਮ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੌ ਘਰ ॥ ਜੋ ਸਭਹਿਨ ਹਮ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ ਬਨ ਓਰ ਸਿਧਾਰੋ ॥੬੬॥
ਭਰਥਰਿ ਬਾਚ ॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੇ ਰਾਨੀ ਜੋਬਨ ਭਰੀ ਅਧਿਕ ਤਬੈ ਗਰਬਾਂਹਿ ॥ ਤੇ ਅਬ ਰੂਪ ਰਹਿਤ ਭਈ ਰਹਯੋ
 ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਂਹਿ ॥੬੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਬਲਾ ਹੁਤੀ ਤਰੁਨਿ ਤੇ ਭਈ ॥ ਤਰੁਨਿ ਜੁ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਧ ਹੈ ਗਈ ॥ ਬਿਰਧਨਿ
 ਤੇ ਕੋਊ ਲਹੀ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਇਹੈ ਅਸਚਰਜ ਆਵੈ ॥੬੮॥ ਜੇ ਰਾਨੀ ਜੋਬਨ ਕੀ ਭਰੀ ॥ ਤੇ ਅਬ ਭਈ
 ਜਰਾਕੀ ਧਰੀ ॥ ਜੇ ਅਬਲਾ ਸੁੰਦਰਿ ਗਰਬਾਂਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹਯੋ ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਂਹੀਂ ॥੬੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੇ

ਮਨ ਮੈ ਗਰਬਤ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰਿ ॥ ਤੇ ਅਬ ਜੀਤਿ ਜਰਾ ਲਈ ਸਕਤ ਨ ਦੇਹ ਸੰਭਾਰਿ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਜੇ ਜੇ ਤ੍ਰਿਯਾਂ ਤਬੈ ਗਰਬਾਂਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਰਹਯੋ ਗਰਬ ਕਛੁ ਨਾਹੀਂ ॥ ਤਰੁਨੀ ਹੁਤੀ ਬਿਰਧ ਤੇ ਭਈ ॥ ਠੋਰੈ ਠੋਰ
 ਔਰ ਹੂੰ ਗਈ ॥੧੧॥ ਕੇਸਨ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਤ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਜਟਨ ਜਾਨੁਵੀ ਬਹੀ ॥ ਕੈਯੋ ਸਕਲ ਦੁਖਦ
 ਸੌ ਧੋਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੇਤ ਬਰਨ ਕਚ ਹੋਏ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੁਕਤਨ ਹੀਰਨ ਕੇ ਬਹੁਤ ਇਨ ਪਰ ਕੀਏ ਸਿੰਗਾਰ ॥
 ਤਾਂ ਤੇ ਤਿਨ ਕੀ ਛਬਿ ਭਏ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ਬਾਰ ॥੧੩॥ ਜੇ ਤਬ ਅਤਿ ਸੋਭਿਤ ਹੁਤੇ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹਾਰੇ ਕੇਸ ॥
 ਨੀਲ ਮਨੀ ਕੀ ਛਬਿ ਹੁਤੇ ਭਏ ਰੁਕਮ ਕੇ ਭੇਸ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੈਯੋ ਸਕਲ ਪੁਹਪ ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਾਤੇ ਕਚ
 ਸਿਤ ਭਏ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਜੋਨਿ ਅਧਿਕਯੋ ਪਰੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸਕਲ ਸਯਾਮਤਾ ਹਰੀ ॥੧੫॥ **ਅਝਿੱਲ** ॥
 ਇਕ ਰਾਨੀ ਤਬ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥ ਮੁਹਿ ਗੋਰਖ ਕਹਿ ਗਏ ਸੁਪਨ ਮੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਜਬ ਲੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਏ ਜਿਯਤ ਰਾਜ ਤਬ ਲੋ ਕਰੋ ॥ ਹੋ ਜਬ ਏ ਸਭ ਮਰਿ ਜੈਹੈਂ ਤਬ ਪਗ ਮਗ ਧਰੋ ॥੧੬॥ ਸੁਨਿ ਰਨਿਯਨ ਕੇ ਬਚਨ
 ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਕਰੁਣਾ ਭਈ ॥ ਤਿਨਕੇ ਭੀਤਰ ਬੁੱਧਿ ਕਛੁਕ ਅਪੁਨੀ ਦਈ ॥ ਜੇ ਕਛੁ ਪਿੰਗੁਲ ਕਹਯੋ ਮਾਨ ਸੋਈ ਲਿਯੋ
 ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਜੋਗ ਘਰ ਬੈਠਿ ਦੋਊ ਅਪਨੇ ਕਿਯੋ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਨਿ ਰਾਨਿਯਨ ਕੋ ਬਚਨ ਰਾਜੁ ਕਰਯੋ ਸੁਖ
 ਮਾਨਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਪਿੰਗੁਲਾ ਕੇ ਮਰੇ ਬਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਨੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੦੯॥੪੦੧੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਗਧ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਵ ਇਕ ਸਰਸ ਸਿੰਘ ਬਡਭਾਗ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸੈ ਸੂਰ ਸਭ ਰਹੈਂ ਚਰਨ ਸੌ ਲਾਗਿ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਚਲ ਕੁਅਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿੰਹ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥
 ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁਰਾਜੈ ॥੨॥ **ਅਝਿੱਲ** ॥ ਏਕ ਰਾਵ ਕੋ ਕ੍ਰਿੱਤ ਅਧਿਕ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੇ ॥ ਇਕ ਦਿਨ
 ਤਾਂਹਿ ਬਿਲੋਕ ਗਈ ਰਾਨੀ ਸੁ ਤੇ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕ੍ਰੋਰਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤਾ
 ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਜਬੈ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਲਖਯੋ ਸੱਜਨ ਘਰ ਆਇਯੋ ॥ ਚੰਚਲ ਕੁਅਰਿ ਬਚਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਸੁਨਾਇਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਰੋ ਤੁਮ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਹੀ ਦੀਜੈ ਸੋਕ ਮਿਟਾਇ ਕਰਿ

॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਰਮਯੋ ਚਹਤ ਮੋਸੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਯਾ
 ਸੋ ਮੈ ਕਰਿਹੋ ॥ ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਬੀਚ ਤਬ ਪਰਿਹੋ ॥੫॥ ਨਾਂਹਿ ਨਾਂਹਿ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੇਸੋਂ ਰਮਤ ਮੈ
 ਨਹੀ ਰਾਨੀ ॥ ਐਸੇ ਖਜਾਲ ਬਾਲ ਨਹਿ ਪਰਿਯੈ ॥ ਬੇਗਿ ਬਿਦਾ ਹਜਾਂ ਤੇ ਮੁਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥੬॥ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਪਿਯਰਵਾ
 ਜਜੋਂ ਕਰੈ ॥ ਤਜੋਂ ਤਜੋਂ ਚਰਨ ਚੰਚਲਾ ਪਰੈ ॥ ਮੈ ਤੁਮਰੀ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਮਦਨ ਤਾਪ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ
 ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੈ ਰਾਨੀ ਤੁਹਿ ਰੰਕ ਕੇ ਚਰਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਮੋ ਸੋਂ ਤਰੁਨ ਕਜੋਂ ਨਹਿ ਕਰਤ ਬਨਾਇ
 ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਅਧਿਕ ਮੋਲ ਕੇ ਰਤਨੁ ਜੁ ਕਜੋਂ ਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਭੇ ਰਾਖਿ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥
 ਤਾਂਹਿ ਗਰੇ ਸੋਂ ਲਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਨਿਧ ਨਵੋਂ ਕਿਵਾਰ ਨ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਤੁਮਰੀ
 ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਦਿਵਾਨੀ ਮੈ ਭਈ ॥ ਤਬ ਤੇ ਸਕਲ ਬਿਸਾਰਿ ਸਦਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਸਿਰ ਨਜਾਇ
 ਰਹੀ ਤਵ ਪਾਂਇ ਪਰ ॥ ਹੋ ਕਾਮਕੇਲ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਕਰੋ ਲਪਟਾਇ ਕਰਿ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਬਾਤ
 ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਪਾਂਇਨ ਸੋਂ ਰਾਨੀ ਲਪਟਾਨੀ ॥ ਮਾਨ ਹੇਤ ਬਚ ਮਾਨਿ ਨ ਲਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਅਬਲਾ ਕੇ ਭਯੋ
 ॥੧੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਨ ਮੂਰਖ ਮੈ ਤੇ ਕੇ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿਹੋ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਨਿਜ ਪੇਟ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਿਹੋ ॥ ਯਹੈ
 ਕੂਪ ਤਵ ਕਾਲ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਹਮ ਸੋਂ ਆਨਿ ਅਬੈ ਰਤਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾ
 ਕੀ ਕਹੀ ਨ ਮੂਰਖ ਮਾਨੀ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਤਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਿਸਾਨੀ ॥ ਫਾਂਸ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਡਾਰਿ
 ਕੂਪ ਮਹਿ ਦਿਯੋ ॥੧੩॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਪਰਯੋ ਕੂਪ ਤਿਹੋਂ ਤਾਂਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਤਬੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਅਸ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਯਾਰੇ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯਾ ਕੀ ਇਤਨੀ ਆਰਬਲਾ ਬਿਧਨਾ
 ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪਰਿ ਕੂਏ ਮਰਯੋ ਕਯਾ ਕੋਊ ਕਰੈ ਉਪਾਇ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋਂ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੦॥੪੦੨੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
 ਦੋਹਰਾ ॥** ਨੈਪਾਲੀ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਰੁਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਜਾਕੇ ਘਨੇ ਸਦਨ ਭਰੇ ਸਭ ਸਾਜ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹੋਂ ਅਧਿਕੁਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਤ੍ਰਿਯ ਰਹੈ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਤਤ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭ ਦੁਹਿਤਾ

ਤਿਹ ॥ ਜੀਤਿ ਲਈ ਸਸਿ ਅੰਸ ਸਕਲ ਜਿੰਹ ॥੨॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਤਾ ਕੋ ਜਬ ਗਯੋ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਜੋਬਨ
 ਝਮਕਯੋ ॥ ਆਨਿ ਮੈਨ ਤਿਹੋਂ ਜਬੈ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਕੋ ਸਮੋ ਨ ਪਾਵੈ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕੰਜਮਤੀ ਇਕ
 ਸਹਚਰਿ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਸੋ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੋ ਤੈਂ ਮੁਹਿ ਆਨ ਮਿਲਾਇ
 ਦੈ ॥ ਹੋ ਜਵਨ ਬਾਤ ਤੁਹਿ ਰੁਚੈ ਸੁ ਮੋ ਸੋ ਆਇ ਲੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੰਜਮਤੀ ਤਿਹੋਂ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਅਤਿ ਆਤੁਰ
 ਸੁਨਿ ਬੈਨ ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਗਈ ਤਯਾਗ ਤੁਰਤੁ ਨਿਜ ਐਨ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੋ ਦਿਯੋ ਤੁਰਤੁ
 ਤਿਹ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਰਮੀ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹੋਂ ਸਾਬ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੇ ਨ ਛੋਰਹਿੰ ਏਕ ਛਿਨ ॥
 ਹੋ ਜਨੁਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਰਾਂਕ ਸੁ ਪਾਈ ਆਜੁ ਇਨ ॥੬॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾ ਕੇ ਗਰੇ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਆਸਨ
 ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੀਏ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਟੂਟਿ ਖਾਟ ਬਹੁ ਗਈ ਨ ਛੋਰਯੋ ਮੀਤ ਕੋ ॥ ਹੋ ਤਿਹ ਕਰ ਦਿਯੋ ਉਠਾਇ
 ਸੁ ਅਪਨੇ ਚੀਤ ਕੋ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਤਰੁਨੀ ਅਤਿ ਰਸੀ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਫਾਂਸ ਜਯੋ ਫਸੀ ॥ ਮਨ
 ਮੈ ਕਹਯੋ ਇਸੀ ਕੋ ਬਰਿਹੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋਂ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਰ ਦਿਯੋ
 ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪੁ ਸੋਇ ਆਂਗਨ ਰਹੀ ਖਾਟ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥ ਚਮਕਿ ਠਾਢਿ ਉਠ ਭੀ ਪਿਤੁ ਆਯੋ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ॥
 ਹੋ ਅਧਿਕ ਰੋਇ ਗਿਰਿ ਪਰੀ ਤੋਨ ਹੀ ਖਾਟ ਤਰਿ ॥੯॥ **ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾਹਿ ਤਬੈ ਪੂਛਯੋ ਨ੍ਰਿਪ
 ਆਈ ॥ ਕਯੋ ਰੋਵਤ ਦੁਹਿਤਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਜੋ ਆਗਯਾ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਸੁ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਤੈਂ ਕੋਪੀ ਜਿਹੋਂ ਪਰ ਤਿੰਹ
 ਹਰਿਹੋਂ ॥੧੦॥ **ਸੁਤਾ ਬਾਚ** ॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ॥ ਜਾਨਕ ਰਾਵ ਰਾਂਕ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਹੋਂ ਨਹਿ ਜੋਗਯ
 ਹੁਤੀ ਪਿਤੁ ਤਾਂ ਕੇ ॥ ਤੈਂ ਗਿ੍ਹ ਦਯੋ ਸੁਪਨ ਮੈ ਜਾਂ ਕੇ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਾਨੁਕ ਆਗਿ ਜਰਾਇ ਕੈ ਲਈਂ ਭਾਵਰੈ
 ਸਾਤ ॥ ਬਾਂਹ ਪਕਰਿ ਪਿਤੁ ਤਿਹੁ ਦਈ ਸੁਤਾ ਦਾਨ ਕਰਿ ਮਾਤ ॥੧੨॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਮੈ ਤਿਹੋਂ ਹੁਤੀ ਨ ਜੋਗ ਜਾ
 ਕੋ ਮੁਹਿ ਰਾਜੈ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਭਈ ਸੁ ਸੋਗ ਰੋਵਤ ਹੋਂ ਭਰਿ ਜਲ ਚਖਨ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਬ ਮੋਰੇ ਪਰਮੇਸਰ
 ਓਊ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਭਾਖੋ ਜਨ ਕੋਊ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲਗਤ ਤਵਨ ਕੋ ਬਰਿ ਹੋਂ ॥ ਨਾਤਰਿ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿ ਹੋਂ
 ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਜਿੰਹ ਮੁਹਿ ਦਿਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਕਰਕੈ ਭਈ ਮੈ ਤਾਹੀ

ਕੀ ਨਾਰਿ ॥੧੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕੈ ਮਰਿਹੈ ਬਿਖ ਖਾਇ ਕਿ ਵਾਹੀ ਕੋ ਬਰੋ ॥ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਮੁਖ ਨਾਥ ਕਟਾਰੀ
 ਹਨਿ ਮਰੋ ॥ ਕੈ ਮੋ ਕੋ ਵਹ ਦੀਜੈ ਅਬੈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਹਮਰੀ ਆਸਾ ਤਜਹੁ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥੧੬॥
 ਕਹਿ ਕਹਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਮੂਰਛਨਾ ਹੈ ਗਿਰੀ ॥ ਜਨੁ ਪ੍ਰਹਾਰ ਜਮਧਰ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਨਾ ਮਰੀ ॥ ਆਨਿ ਪਿਤਾ
 ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕਹਿ ਧਾਇ ਪਈ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੭॥ ਜੋ ਸੁਪਨੇ
 ਤੈ ਬਰਜੋ ਸੁ ਹਮੈ ਬਤਾਇਯੈ ॥ ਕਰਿਯੈ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ਮਨੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇਯੈ ॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਪਸਾਰਿ ਪਿਤਾ
 ਕੀ ਓਰ ਚਹਿ ॥ ਕਛੁ ਕਹਬੇ ਕੋ ਭਈ ਗਈ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਕਹਿ ॥੧੮॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ ਚਿਰੁ ਲੋ ਬਚਨ
 ਸੁਨਾਇਯੋ ॥ ਛੈਲੁ ਕੁਅਰ ਕੋ ਸਭਹਿਨ ਨਾਮ ਸੁਨਾਇਯੋ ॥ ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਸੁ ਮੁਹਿ ਜਾ ਕੋ ਦਿਯੋ
 ॥ ਹੋ ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਨਾਥ ਮਾਨਿ ਕੈ ਮੈ ਲਿਯੋ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਬ ਰਾਵ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਇਹ
 ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਸੁਤਾ ਬੀਚਾਰਜੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਚਹੈ ਵਹੈ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥ ਤਿਹੋ ਕਰਿ ਰਾਵ ਰਾਕ ਤੇ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥
 ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਬੋਲਿ ਤਵਨ ਕਹ ਲਿਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦਿਯੋ ॥ ਰੰਕ ਹੁਤੇ ਰਾਜਾ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਲੇਤ
 ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਭਯੋ ॥੨੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਲਿਖੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਬੇਦ ਬਿਧਨ ਸੋ
 ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਇਹ ਛਲ ਛਲਜੋ ਸੁਧਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਮੂਰਖ
 ਸਮਝਜੋ ਚਿੱਤ ਧਰਿ ॥੨੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਤਿਹ ਛੈਲਨੀ ਛੈਲ ਬਰਜੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਮੁਖ ਬਾਏ
 ਸਭ ਕੋ ਰਹਜੋ ਲਹਜੋ ਨ ਭੇਦ ਬਨਾਇ ॥੨੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੋ ਗਿਆਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੧॥੪੦੫੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਬੁਖਾਰਾ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਰਾਵ ਮੁਚਕੰਦ ॥ ਸੂਰਤ ਕੇ ਭੀਤਰ ਗੜਜੋ ਜਨੁ ਦੂਜੋ ਬਿਧਿ ਚੰਦ ॥੧॥
 ਹੁਸਨ ਜਹਾਂ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰਮਤੀ ਰਹੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹੋ ਸੁਭ ਕਾਰ ॥੨॥ ਏਕ
 ਪੂਤ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭ ਕਰਨ ਸੁਜਾਨੁ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਜਹਾਨ ॥੩॥ ਚਲਨ ਚਾਤੁਰੀ
 ਕੇ ਬਿਖੈ ਚੰਚਲ ਚਾਰੁ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਜਨੁਕ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਕਾ ਗੜਿ ਬਿਧਿ ਔਰ ਨ ਕੀਨ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਰੁਨ

ਭ੍ਰਾਤ ਭਗਨੀ ਭੇ ਦੋਊ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਮਰਿ ਗਯੋ ਸੋਊ ॥ ਹੁਸਨਜਹਾਂ ਬਿਧਵਾ ਰਹਿ ਗਈ ॥ ਪਤਿ ਬਿਨੁ
 ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਈ ॥੫॥ ਮਿਲਿ ਸਾਊਅਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਤ ਤਰੁਨ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਮਨ
 ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਨ ਕੀਜੈ ॥ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਸੁਤ ਕੀ ਛਬਿ ਜੀਜੈ ॥੬॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤਿ ਜਬ ਗਏ ॥ ਰਾਜ
 ਕਰਤ ਸੁਖ ਸੌ ਤੇ ਭਏ ॥ ਸੁਤ ਸੁੰਦਰ ਮਾਤਾ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਨਰੀ ਗੰਧੂਬੀ ਨਾਗਨੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਤ ਆਇ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨੂਨੀ ਹੇਰਿ ਰਹਤ ਉਰਝਾਇ ॥੮॥ ਹੇਰਿ ਕੁਅਰ
 ਕੀ ਛਬਿ ਸਭੈ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਮਨਿ ਮੋਤੀ ਕੁੰਡਲ ਕਨਕ ਦੇਤ ਤਵਨ ਪਰਿ ਵਾਰਿ ॥੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਐਸੋ ਕੁਅਰ ਏਕ ਦਿਨ ਜੋ ਸਖਿ ਪਾਇਯੈ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਇਹ ਉਪਰ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥ ਉਰ ਭਏ ਲੇਹਿ
 ਲਗਾਇ ਨ ਨਜਾਰੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਅਮਿਤ ਸਜਨ ਕੀ ਜੀਜਿਯੈ ॥੧੦॥ ਜਿਕੋ ਤਰੁਨਿ
 ਪੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕੁਅਰ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੈ ॥ ਉਡ ਲਪਟੋਂ ਇਹ ਸੰਗ ਯਹੈ ਚਿੱਤ ਮੈ ਕਹੈ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਇਹ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਹਿ
 ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਜੁਗ ਕ੍ਰੋਰਿ ਸੁ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੧੧॥ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਹਿ
 ਆਇ ਕੈ ॥ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਦ੍ਰਿਗ ਰਹੈ ਕਛੂ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਨ ਬਿਧੀ ਦਿਵਾਨੀ ਤੇ ਭਈ ॥ ਹੋ ਲੋਕ
 ਲਾਜ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿ ਚਿਤ ਤੇ ਗਈ ॥੧੨॥ ਨਰੀ ਸੁਰੀ ਕਿਨ ਮਾਂਹਿ ਆਸੁਰੀ ਗੰਧੂਬੀ ॥ ਕਹਾਂ ਕਿੰਨੂਨੀ ਕੂਰ
 ਜੱਛਨੀ ਨਾਗਨੀ ॥ ਲਛਮਿ ਆਦਿ ਦੁਤਿ ਹੇਰਿ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੈ ਦੀਏ ਸੁ ਜਾਤ ਬਿਕਾਇ
 ਕੈ ॥੧੩॥ ਰਹੀ ਚੰਚਲਾ ਰੀਝਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨਨ ਲੋ ਧਨ ਧਾਮ ਦੇਤ ਸਭ ਵਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹਸਿ
 ਹਸਿ ਕਹੈ ਕੁਅਰ ਜੋ ਇਕ ਦਿਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰ ਨ ਨਜਾਰੋ ਕਰਿਯੈ ਹਿਯੇ ਲਗਾਇਯੈ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਮਤੀ ਬਹਿਨਿ ਤਾ ਕੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਛਬਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਰੀਝਤ ਭਈ ਨਿਹਾਰਿ ॥੧੫॥
ਚੌਪਈ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਯੋ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਕਿਹੋ ਬਿਧਿ ਮੋ ਸੌ ਕੁਅਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਲਾਜ ਮਨ ਮਹਿ
 ਜਬ ਧਰੈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੈ ॥੧੬॥ ਲਾਜ ਕਰੈ ਅਰੁ ਚਿਤ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਜੋਹੂੰ ਕੁਅਰ ਹਾਥ ਨਹਿ
 ਆਵੈ ॥ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਬ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਧਰਮ ਕੁਅਰ ਕੋ ਟਾਰਯੋ ॥੧੭॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਰੂਪ ਆਪਨੋ

ਕਰਿਯੋ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਜ ਮੋਤਿਨ ਜਰਿਯੋ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਚਾਰੁ ਤਨ ਧਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਸਸਿ ਤੀਰ ਬਿਰਾਜਤ
 ਤਾਰੇ ॥੧੮॥ ਪਾਨ ਚਬਾਤ ਸਭਾ ਮੈ ਆਈ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕੋ ਲਯੋ ਲੁਭਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ
 ਦਿਖਾਏ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਿਨਾ ਸਾਇਕਨ ਘਾਏ ॥੧੯॥ ਹੇਰਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰੀਝਿ ਛਬਿ ਗਯੋ ॥ ਘਾਇਲ ਬਿਨਾ ਸਾਇਕਨ
 ਭਯੋ ॥ ਆਜੁ ਨਿਸਾ ਇਹੋ ਬੋਲ ਪਠੈ ਹੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮੈ ਹੋ ॥੨੦॥ ਬੀਤਯੋ ਦਿਵਸ ਨਿਸਾ
 ਜਬ ਭਈ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਇ ਕੁਅਰ ਵਹੁ ਲਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹੋ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ
 ਪਾਯੋ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾਸੋਂ ਕੁਅਰਿ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਭਗਨਿ ਕੇ ਭੇਦ ਕੇ ਸਕਤ
 ਨ ਭਯੋ ਪਛਾਨਿ ॥੨੨॥ **ਸੋਰਠਾ** ॥ ਰਮਤ ਭਯੋ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਾਯੋ ਨ ਕਛੂ ॥ ਛੈਲੀ ਛਲਯੋ ਨਿਦਾਨ
 ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਯਾ ਰਾਵ ਕੇ ॥੨੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੇ ਭੂਖਨ ਜਬ ਧਰੈ ॥ ਨਿਸੁਦਿਨ ਕੁਅਰ ਕਲੋਲੈਂ ਕਰੈ ॥
 ਜਬ ਭਗਨੀ ਕੇ ਭੂਖਨ ਧਰਈ ॥ ਲਹੈ ਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਰਈ ॥੨੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੨॥੪੦੭੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜਾ ਖੰਡ ਬੁੰਦੇਲ ਕੋ ਰੁੱਦ੍ਰਕੇਤ ਤਿਹੋ ਨਾਮ ॥ ਸੇਵ ਰੁੱਦ੍ਰ ਕੀ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਕਰਤ ਆਠਹੁ ਜਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਤੁ ਕ੍ਰਿਤਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ॥ ਔਰ ਨ ਬਾਲ ਰੂਪ ਸਮ ਵਾਂਕੀ ॥ ਤਾਸੋਂ ਨੇਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਭਾਰੋ ॥
 ਨਿਜੁ ਮਨ ਕਰ ਤਾ ਕੇ ਦੈ ਭਾਰੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ੍ਰ ਸਰੂਪ ਅਤਿ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੀ ਏਕ ॥ ਲਹਿ
 ਨ ਗਈ ਰਾਜਾ ਬਡੇ ਚਹਿ ਚਹਿ ਰਹੇ ਅਨੇਕ ॥੩॥ ਇੰਦ੍ਰਕੇਤੁ ਛੜੀ ਹੁਤੇ ਚੱਛਮਤੀ ਲਹਿ ਲੀਨ ॥ ਅਪਨੋ ਤੁਰਤ
 ਨਿਕਾਰਿ ਮਨੁ ਬੇਚਿ ਤਵਨ ਕਰ ਦੀਨ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰੁ
 ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਐਸੋ ਛੈਲ ਕੈਸਹੂੰ ਪੈਯੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਗਰੇ ਲਗੈਯੈ ॥੫॥ ਏਕ ਸਖੀ ਕਹੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥
 ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੇ ਸਦਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਹਿਚਰਿ ਤਾਹਿ ਤੁਰਤੁ ਲੈ ਆਈ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰ ਕਹੋ ਦਯੋ ਮਿਲਾਈ ॥੬॥
ਅੜਿੱਲ ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤ ਕੁਅਰ ਜਬ ਪਾਇਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿੜੁ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰਿ ਤਾਂ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਇਯੋ ॥ ਅਧਰਨ
 ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ਸੁ ਆਸਨ ਬਹੁ ਕੀਏ ॥ ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰਿ ਸਭੈ ਦੀਏ ॥੭॥ ਸਿਵ ਮੰਦਰਿ ਮੈ ਜਾਇ

{੧੧੧੧}

{੧੧੧੧}

ਭੋਗ ਤਾ ਸੌਂ ਕਰੈ ॥ ਮਹਾਂਰੁੱਦ੍ਰ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਛੁ ਚਿਤ ਮੈ ਧਰੈ ॥ ਜਜੋਂ ਜਜੋਂ ਜੁਰਿਕੈ ਖਾਟ ਸੁ ਘੰਟ ਬਜਾਵਹੀਂ ॥
 ਹੋ ਪੂਰਿ ਤਵਨ ਧੁਨਿ ਰਹੈ ਨ ਜੜੁ ਕਛੁ ਪਾਵਹੀਂ ॥੮॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਪੂਜਤ ਸਿਵ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਆਇਕੈ ॥ ਸੁਤਾ
 ਸਹਚਰੀ ਪਿਤੁ ਪ੍ਰਤਿ ਦਈ ਉਠਾਇਕੈ ॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਕੇ ਤੀਰ ਸਖੀ ਤੁਮਯੋ ਕਹੋ ॥ ਹੋ ਹਮ ਪੂਜਾ ਹਜਾਂ ਕਰਤ
 ਘਰੀ ਦ੍ਰੈ ਤੁਮ ਰਹੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸ੍ਰੀ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਹਮਰੀ ਸੁਤਾ ਬਨਾਇ ॥ ਘਰੀ ਦ੍ਰੈਕ ਹਮ ਬੈਠਿ
 ਹਜਾਂ ਬਹੁਰਿ ਪੂਜ ਹੈ ਜਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਉਤੈ ਮੀਤ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਪ੍ਰੀਤੁ ਪਜਾਈ ॥
 ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੁਵਤਿ ਸੇਜ ਚਰਕਾਵੈ ॥ ਏਕ ਹਾਥ ਤਨ ਘੰਟ ਬਜਾਵੈ ॥੧੧॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੌਂ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਜੜੁ ਧੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੀ ਚੀਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਦੁਹਿਤਾ ਕਸ ਕਰਮ ਕਮਾਯੋ ॥੧੨॥
 ਤਾ ਸੌਂ ਭੋਗ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਕੀਨੇ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਕਹੱ ਦੀਨੇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਆਲਿੰਗਨ ਕੀਨੇ ਤਿਨ ॥
 ਭੇਦ ਨ ਲਹਯੋ ਮੂੜੁ ਰਾਜੈ ਇਨ ॥੧੩॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਾ ਸੌਂ ਬਹੁ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਛੋਰ ਦੁਾਰ ਕਹੱ ਦਿਯੋ ॥
 ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਿਤਾ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਜਾਰ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥ ਯਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਮੋਹਿ ਗਹਿ ਲੈਹੈ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਹਮੈ ਜਮ ਪੁਰੀ ਪਠੈਹੈ ॥ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਬਰਹਰਿ ਕੰਪਾਵੈ ॥ ਜਜੋਂ ਕਦਲੀ ਕਹੱ ਬਾਤ ਡੁਲਾਵੈ ॥੧੫॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਾਰ ਬਾਰ ॥ ਮੋਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਰਾਖਿ ਅਬ ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਹਕ ਮੁਹਿ ਨ ਅਜਾਏਂ ਕੀਜੈ ॥ ਮੋਰੇ ਮੂੰਡਿ ਕਾਟ
 ਨ੍ਰਿਪ ਦੈਹੈ ॥ ਕਾਪਰਦੀ ਕੇ ਕੰਠ ਚੜ੍ਹੈਹੈ ॥੧੬॥ **ਸੁਤਾ ਬਾਰ ॥ ਚੌਪਈ ॥** ਤਿਨ ਕਹਯੋ ਤਰੁਨ ਨ ਚਿੰਤਾ ਕਰੋ ॥
 ਧੀਰਜ ਚਿੱਤ ਆਪਨੇ ਧਰੋ ॥ ਤੇਰੋ ਅਬ ਮੈ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਰਿਹੋ ॥ ਪਿਤ ਹੇਰਤ ਤੋ ਕੋ ਪਤਿ ਕਰਿਹੋ ॥੧੭॥ ਆਪੁ
 ਪਿਤਾ ਤਨ ਜਾਇ ਉਚਰੀ ॥ ਮੋ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਧਿਕ ਸਿਵ ਕਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਪਕਰਿ ਮੋਹਿ ਪਤਿ ਦੀਨੇ ॥
 ਹਮ ਪਰ ਅਧਿਕ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕੀਨੇ ॥੧੮॥ ਚਲਹੁ ਪਿਤਾ ਤਹੱ ਤਾਂਹਿ ਦਿਖਾਊਂ ॥ ਤਾ ਸੌਂ ਬਹੁਰਿ ਸੁ ਬਜਾਹ
 ਕਰਾਊਂ ॥ ਬਾਂਹਿ ਪਕਰਿ ਰਾਜਾ ਕੋ ਲਜਾਈ ॥ ਆਨਿ ਜਾਰ ਸੌਂ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਈ ॥੧੯॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਤਾ
 ਕੋ ਪਿਤੁ ਕਹਯੋ ॥ ਕਰ ਸੌਂ ਕਰ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਗਹਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਛੁ ਅਧਿਕ ਸਿਵ ਕੀਨੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਰ ਉਤਮ
 ਤੁਹਿ ਦੀਨੇ ॥੨੦॥ ਤੁਮ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੁ ਸਿਵਜੁ ਕੀਨੀ ॥ ਹਮਹੂੰ ਆਜੁ ਤਾਹਿ ਤੁਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਬੋਲਿ ਦਿਜਨ

ਕਹੱ ਬਜਾਹ ਕਰਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂੜ੍ਹ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਹੱ ਚੰਚਲਾ ਬਜਾਹ
 ਜਾਰ ਸੌ ਕੀਨ ॥ ਪਿਤੁ ਹੁੰ ਲੈ ਤਾ ਕੌ ਦਈ ਸਕਯੋ ਨ ਛਲ ਜੜ ਚੀਨ ॥੨੨॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੩॥੪੦੯੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥ ਚਾਂਦਾ ਸਹਰ ਬਸਤ ਜਹੱ ਭਾਰੋ ॥ ਧਰਨੀ ਤਲ ਮਹਿ ਅਤਿ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਬਿਸੁਨ ਕੇਤ ਰਾਜਾ ਤਹੱ
 ਰਹਈ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬੁੰਦੇਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਜਾ ਮਹਿ ਬਸਤ ਸਦਾ
 ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਜਿਯ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਜਾਰ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹੱ ॥ ਕਹੁੰ ਨ ਤਰੁਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਸਮ ਜਿਹੱ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਤਿਨ ਇਕ ਤਰੁਨ ਬਿਲੋਕਿਯੋ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨਿ ॥ ਲੀਨੋ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਰਮਤ ਭਈ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ॥੩॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਿ ਕਰਤ ਰਸ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਭਹੁੰ ਤਜਿ ਦਈ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥
 ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾਕੇ ਉਰ ਜਾਵੈ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨਿ ਬਾਢੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਅਪਾਰ ॥
 ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਹੇਰਿ ਹੇਰਿ ਮੁਖ ਯਾਰ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਮਾਤ
 ਪਿਤਾ ਤੇ ਚਿਤ ਮੈ ਡਰੈ ॥ ਪਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹਯੋ ਸੰਗਿ ਕਰ ਲੀਜੈ ॥ ਅਵਰੈ ਦੇਸ ਪਯਾਨੋ ਕੀਜੈ ॥੬॥ ਦ੍ਰੈ
 ਬਾਜਨ ਆਰੁੜ੍ਹਿਤ ਹੁੰ ॥ ਪਿਤੁ ਕੋ ਸਕਲ ਖਜਾਨੋ ਲੈਹੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਤੇ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿਹੈ ॥ ਸਕਲ ਦ੍ਰੁਪ
 ਕੰਦ੍ਰੁਪ ਕੋ ਹਰਿ ਹੋ ॥੭॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਤਬ ਤਾਂਹਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਤਾ ਕੌ ਬਚਨ ਸੱਤਯ ਕਰਿ ਮਾਨਯੋ ॥ ਪਿਤੁ
 ਕੋ ਲੇਤ ਖਜਾਨਾ ਭਈ ॥ ਚਾਂਦਾ ਛੋਰਿ ਦੱਛਿਨਹਿ ਗਈ ॥੮॥ ਲੇਖਤ ਇਹੈ ਭਵਨ ਮੈ ਭਈ ॥ ਹੋ ਤੀਰਥ
 ਨ੍ਰੈਬੇ ਕੋ ਗਈ ॥ ਮਿਲਿਹੋ ਤੁਮੈ ਜਿਯਤ ਜੋ ਆਈ ॥ ਜੋ ਮਰਿ ਗਈ ਤ ਰਾਮ ਸਹਾਈ ॥੯॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਕਲ
 ਦਰਬੁ ਸੰਗ ਲੈਕੈ ॥ ਉਧਰਿ ਚਲੀ ਤਾ ਸੌ ਹਿਤ ਕੈਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਦ੍ਰੁਪ ਕੰਦ੍ਰੁਪ
 ਕੋ ਸਭਹੀ ਹਰੈ ॥੧੦॥ ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਬਹੁਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਸਬ ਹੀ ਖਾਇ ਖਜਾਨੋ ਗਏ ॥ ਭੂਖੀ ਮਰਨ
 ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਲਾਗੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਛੋਰਿ ਪ੍ਰੀਤ ਮਹਿ ਭਾਗੀ ॥੧੧॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਹਰ ਚਾਂਦਾ ਮੈ ਪਹੁਚੀ
 ਆਇਕੈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਪਗਨ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇਕੈ ॥ ਮੈ ਜੁ ਤੀਰਥਨ ਧਰਮ ਕਰਯੋ ਸੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਅਰਧ

ਪੁੰਨਜ ਦੈ ਮੋਹਿ ਅਸੀਸਾ ਦੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਐਸੇ ਬਚਨ ਰੀਝਿ ਰਾਜਾ ਰਹਯੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਦੁਹਿਤਾ
 ਕੋ ਨਾਰਿ ਸਹਿਤ ਕਹਯੋ ॥ ਤੀਰਥ ਸਕਲ ਅਨੁਾਇ ਮਿਲੀ ਮੁਹਿ ਆਇਕੈ ॥ ਹੋ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਪਨ ਦਯੋ
 ਮਿਟਾਇਕੈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੋਗ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਿ ਜਾਰ ਤਜਿ ਤਹੀ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ॥ ਭੇਦ ਮੂੜ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾ ਲਹਯੋ
 ਲਈ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ॥੧੪॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਦਸ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੪॥੪੧੧੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੱਛਿਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਸੰਭਾ ਨਾਮ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਔਰੰਗਸਾਹ ਜਾਂ ਸੌ ਸਦਾ ਲਰਤ ਰਹਤ ਰਨਧੀਰ ॥੧॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਭਾਪੁਰ ਸੁ ਨਗਰ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਸੰਭਾ ਜੂ ਜਹਾਂ ॥ ਇਕ ਕਵਿ ਕਲਸ ਰਹਤ ਗਿ੍ਰਹ
 ਵਾਂਕੇ ॥ ਪਰੀ ਸਮਾਨ ਸੁਤਾ ਗਿ੍ਰਹ ਤਾਂਕੇ ॥੨॥ ਜਬ ਸੰਭਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥
 ਯਾਕੌ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਗਹਿ ਤੋਰੌ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਨੀ ਹਮ ਨਾ ਕਛੁ ਛੋਰੌ ॥੩॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਤਰੁਨਿ
 ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਬਾਤ ਜਤਾਈ ॥ ਆਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਦਨ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੋ ॥੪॥
 ਤਰੁਨਿ ਕੁਅਰਿ ਮਨ ਮੈ ਯੌ ਕਹੀ ॥ ਹਮਰੀ ਬਾਤ ਧਰਮ ਕੀ ਰਹੀ ॥ ਹਾਂ ਭਾਖੌ ਤੌ ਧਰਮ ਗਵਾਉਂ ॥ ਨਾਹਿ ਕਰੇ
 ਬਾਂਧੀ ਘਰ ਜਾਉਂ ॥੫॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਤਨ ਐਸ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥ ਧਰਮ ਰਾਖਿ ਮੂਰਖ ਕਹ ਮਰਿਯੈ ॥ ਨਾਹਿ ਨਾਮੁ
 ਪਾਪੀ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈ ॥ ਖਾਟਿ ਉਠਾਇ ਮੰਗਾਇ ਪਠੈਹੈ ॥੬॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕਹਿਯੋ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਸੁਨਿ ॥ ਪੂਜਨ
 ਕਾਲਿ ਜਾਉਗੀ ਮੈ ਮੁਨਿ ॥ ਤਹੌ ਹੀ ਆਪ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਐਯਹੁ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੁਹਿ ਸਾਬ ਕਮੈਯਹੁ ॥੭॥
 ਭੋਰ ਭਯੋ ਪੂਜਨ ਸਿਵ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹੁੰ ਤਹਾਂ ਬੁਲਾਵਤ ਭਈ ॥ ਉਤੈ ਦੁਸਮਨਨ ਦੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੰਭਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ
 ਸ੍ਰਾਨ ਕੀ ਘਾਯੋ ॥੮॥ ਜਬਹੀ ਫੌਜ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਧਈ ॥ ਅਬਲਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਹਿ ਲਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਤਾ
 ਕੋ ਲਲਚਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰਨ ਤਾ ਸੌ ਚਿਤ ਭਾਯੋ ॥੯॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨਕਲਾ ਤਰੁਨੀ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਕਟਾਛ
 ਦਿਖਾਇ ॥ ਮੂੜ ਮੁਗਲ ਕੋ ਆਤਮਾ ਛਿਨ ਮੈ ਲਯੋ ਚੁਰਾਇ ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੈਫ ਤਬ ਤਾਹਿ
 ਪਿਵਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਂਹਿ ਗਰੇ ਲਪਟਾਈ ॥ ਦੋਉ ਏਕ ਖਾਟ ਪਰ ਸੋਏ ॥ ਮਨ ਕੇ ਮੁਗਲ ਸਕਲ ਦੁਖ

{੧੧੧੪}

{੧੧੧੪}

ਖੋਏ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਰਖਿ ਮੁਗਲ ਸੋਯੋ ਪਰਯੋ ਕਾਢਿ ਲਈ ਕਰਵਾਰਿ ॥ ਕਾਟਿ ਕੰਠ ਤਾ ਕੋ ਗਈ ਅਪਨੋ ਧਰਮ ਉਬਾਰਿ ॥੧੨॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਚੀਨਿ ਸਕਤ ਨਹਿ ਕੋਇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰਾਦਿ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁਰਪਤਿ ਕੋਉ ਹੋਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੰਦ੍ਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੫॥੪੧੨੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗੀ ਇਕ ਗਹਬਰ ਬਨ ਰਹਈ ॥ ਚੇਟਕ ਨਾਥ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਪੁਰ ਤੇ ਨਿਤਿ ਖਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤ੍ਰਾਸ ਸਭਨ ਚਿਤ ਆਵੈ ॥੧॥ ਤਹਾਂ ਕਟਾਛ ਕੁਅਰਿ ਇਕ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਜਗਤ ਤੇ ਰਹਈ ॥ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਭ ਕਹਈ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਅਧਿਕ ਡਰੁ ਪਾਵੈ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਿਹ ਨਿਤ ਖਵਾਵੈ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਤ੍ਰਾਸ ਅਤਿ ਧਰੈ ॥ ਮੇਰੋ ਭੱਛ ਜੁਗਿਸ ਮਤਿ ਕਰੈ ॥੩॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਜਾਰੇ ॥ ਐਸੋ ਜਤਨ ਕਯੋ ਨਹੀ ਕਰਿਯੈ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਉਬਾਰਿ ਜੋਗਿਯਹਿ ਮਰਿਯੈ ॥੪॥ ਰਾਜਾ ਤਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਅਭਰਨ ਸਕਲ ਅੰਗ ਮੈ ਧਾਰਯੋ ॥ ਬਲਿ ਕੀ ਬਹੁਤ ਸਮੱਗੀ ਲਈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜੋਗੀ ਪਹਿ ਗਈ ॥੫॥ ਭੱਛ ਭੋਜ ਤਿਹ ਪ੍ਰਥਮ ਖਵਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਦਯ ਲੈ ਬਹੁਰਿ ਪਿਵਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁ ਹਸਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਹੋਆਈ ਹਿਤ ਭਜਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੁਮ ਭੱਛਤ ਪੁਰਖ ਸੋ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਤਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਧਿਕ ਰੁਚ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਰੋ ਲਪਟਾਇ ॥੭॥ ਜਬ ਜੋਗੀ ਐਸੇ ਸੁਨਯੋ ਫੂਲ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ॥ ਆਜ ਬਰਾਬਰ ਸੁਖ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਤਲ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੮॥

ਚੌਪਈ ॥ ਭਰ ਭਰਾਇ ਠਾਢਾ ਉਠ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨਿਯਹਿ ਸੰਗ ਆਪੁਨੇ ਲਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾਂ ਮਨ ਮੈ ਹਰਖਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੯॥ ਬਡੋ ਕਰਾਹ ਬਿਲੋਕਤ ਭਯੋ ॥ ਸਾਤ ਭਾਂਵਰਿਨ ਤਾਂ ਪਰ ਲਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਪਕਰਿ ਤਾਂਹਿ ਤਹ ਡਾਰਯੋ ॥ ਜੀਵਤ ਹੁਤੇ ਭੁੰਜਿ ਕਰਿ ਮਾਰਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਪਨੋ ਆਪੁ ਬਚਾਇਕੈ ਭੁੰਨਿ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਨ ॥ ਲੀਨੀ ਪ੍ਰਜਾ ਉਬਾਰਿਕੈ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੋਲਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੬॥੪੧੩੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

{੧੧੧੫}

{੧੧੧੫}

ਦੋਹਰਾ ॥ ਫੈਲਕ੍ਰੁਸ ਪਤਿਸਾਹ ਕੇ ਸੂਰ ਸਿਕੰਦਰ ਪੂਤ ॥ ਸੰਬਰਾਰਿ ਲਾਜਤ ਨਿਰਖਿ ਸੀਰਤਿ ਸੂਰਤਿ ਸਪੂਤ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਬ ਹੀਂ ਤਿਨ ਧਰਿਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜੰਗ ਜੰਗਿਰ ਸੋ ਕਰਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੇਸ ਛੀਨਿ ਕਰਿ ਲੀਨਿ ॥
 ਨਾਮੁ ਸਿਕੰਦਰ ਸਾਹ ਕੋ ਕੀਨਿ ॥੨॥ ਬਹੁਰਿ ਸਾਹ ਦਾਰਾ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਹਿੰਦੁਸਤਾਂ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਪਧਾਰਯੋ ॥ ਕਨਕਬਜਾ
 ਏਸੂਰ ਕੋ ਜਿਨਿਯੋ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਭਯੋ ਤਾਂਹਿ ਤਿਹੋ ਝਿਨਿਯੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਰੂਮੀਨ ਕੀ ਕੀਯੋ ਬਯਾਹ
 ਬਨਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਨੋਜਿਸ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਹੁਰਿ ਦੇਸ ਨੈਪਾਲ ਪਯਾਨੋ
 ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਕਸਤੂਰੀ ਕੇ ਮ੍ਰਿਗਨ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਗਹਿ ਲਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬੰਗਾਲਾ ਕੀ ਦਿਸਿ ਆਪੁ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥
 ਹੋ ਆਨਿ ਮਿਲਯੋ ਸੋ ਬਚਯੋ ਅਰਿਯੋ ਤਿਹੋ ਮਾਰਿਯੋ ॥੫॥ ਜੀਤ ਬੰਗਾਲਾ ਛਾਜ ਕਰਨ ਪਰ ਧਾਇਯੋ ॥ ਤਿਨੈ
 ਜੀਤਿ ਨਾਗਰ ਪਰ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇਯੋ ॥ ਏਕ ਪਾਦ ਬਹੁ ਹਨੇ ਸੂਰਸਾਵਤ ਬਨੇ ॥ ਹੋ ਜੀਤਿ ਪੂਰਬਹਿ ਕਿਯੋ
 ਪਯਾਨੋ ਦੱਛਿਨੇ ॥੬॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਝਾਰ ਖੰਡਿਯਨ ਝਾਰਿ ਚਮਕਿ ਚਾਂਦਿਯਨ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਬਿਦ੍ਰੁਭ ਦੇਸਿਯਨ ਬਾਰਿ
 ਖੰਡਿ ਬੁੰਦੇਲ ਬਿਦਾਰਯੋ ॥ ਖੜਗ ਪਾਨ ਗਹਿ ਖੇਤ ਖੁਨਿਸਿ ਖੰਡਿਸਨ ਬਿਹੰਡਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਮਾਰੂਸਟ੍ਰ ਤਿਲੰਗ ਦ੍ਰੋੜ
 ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਖੰਡਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੂਰਬੀਰ ਸੁੰਦਰ ਸਰਸ ਮਹੀਦਈ ਮਹਿ ਇਸਨ ਗਹਿ ॥ ਦੱਛਨਹਿ ਜੀਤਿ ਪੱਟਨ
 ਉਪਟਿ ਸੁ ਕਿਯ ਪਯਾਨ ਪੁਨਿ ਪਸਚਿਮਹਿ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਰਬਰੀਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਬਾਹੁ ਸਾਲੀਨ ਬਿਹੰਡਯੋ ॥
 ਗਰਬ ਅਰਬ ਕੋ ਦਾਹਿ ਸਰਬ ਦਰਬਿਨ ਕੋ ਦੰਡਯੋ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬ ਰਿਪੁ ਚਰਬਿ ਜਰਬਿ ਛਿਨ ਇਕ ਮੈ ਮਾਰੇ ॥
 ਹੋ ਹਿੰਗੁਲਾਜ ਹਬਸੀ ਹਰੇਵ ਹਲੱਬੀ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੮॥ ਮਗਰਬੀਨ ਕੋ ਜੀਤਿ ਸਰਬ ਗਰਬਿਨ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸਰਬ
 ਚਰਬਿਯਨ ਚਰਬਿ ਗਰਬਿ ਗਜਨੀ ਕੋ ਗਾਰਯੋ ॥ ਮਾਲਨੇਰ ਮੁਲਤਾਨ ਮਾਲਵਾ ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਦੁੰਦਭਿ ਜੀਤ
 ਪ੍ਰਤੀਚੀ ਦਿਸਿ ਜੈ ਕੋ ਦਿਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੀਨਿ ਦਿਸਾ ਕੋ ਜੀਤਿ ਕੈ ਉੱਤਰ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨ ॥ ਸਭ ਦੇਸੀ ਰਾਜਾਨ
 ਲੈ ਦੈ ਕੈ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ॥੧੦॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਸਭ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਸੈਨ ॥ ਜੋਰਿ ਸਿਕੰਦਰਿ ਸੇ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰ
 ਸਰਸ ਸਭ ਐਨ ॥੧੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਉੱਤਰਾ ਪੰਥ ਕੋ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਬੱਜੇ ਘੋਰ ਬਾਦਿੜੁ ਭੇਰੀ ਨਗਾਰੇ ॥
 ਪ੍ਰਿਥੀ ਚਾਲ ਕੀਨਿ ਦਸੋ ਨਾਗ ਭਾਰੇ ॥ ਭਯੋ ਸੋਰ ਭਾਰੇ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਜਾਰੇ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਜਾਇ ਬਲਖ

ਕੌ ਮਾਰਜੋ ॥ ਸਹਰ ਬੁਖਾਰਾ ਬਹੁਰਿ ਉਜਾਰਜੋ ॥ ਤਿਬਿਤ ਜਾਇ ਤਬਲ ਕੌ ਦੀਨੋ ॥ ਜੀਤਿ ਦੇਸ ਅਪਨੇ ਬਸਿ ਕੀਨੋ ॥੧੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਾਸਮੀਰ ਕਸਿ ਕਾਰ ਕਬੁਜ ਕਾਬਲ ਕੌ ਕੀਨੋ ॥ ਕਸਟਵਾਰ ਕੁਲੂ ਕਲੂਰ ਕੈਠਲ ਕਹੱ ਲੀਨੋ ॥ ਕਾਂਬੋਜ ਕਿਲਮਾਕ ਕਠਿਨ ਪਲ ਮੈ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥ ਹੋ ਕੋਟਿ ਚੀਨ ਕੇ ਕਟਕ ਹਨੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਰਾਰੇ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਹੁਰਿ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਕੀ ਦਿਸਿ ਕੌ ਕਿਯੋ ਪਜਾਨ ॥ ਲੈ ਲੌਡੀ ਰਾਜਾ ਮਿਲਜੋ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰਹਿ ਆਨਿ ॥੧੫॥ ਜੀਤਿ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਕੌ ਬਸਿ ਕੀਨੀ ਦਿਸਿ ਚਾਰਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਮੁੰਦ ਮਾਪਨ ਨਿਮਿਤ ਮਨ ਮੈ ਕੀਯੋ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਵੁਲੰਦੇਜਿਯਨ ਜੀਤਿ ਅੰਗਰੇਜਿਯਨ ਕੌ ਮਾਰਜੋ ॥ ਮਛਲੀ ਬੰਦਰ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਹੁਗਲਿਯਹਿ ਉਜਾਰਜੋ ॥ ਕੋਕ ਬੰਦਰ ਕੌ ਜੀਤਿ ਗੁਆ ਬੰਦਰ ਹੁੰ ਲੀਨੋ ॥ ਹੋ ਹਿਜਲੀ ਬੰਦਰ ਜਾਇ ਬਿਜੈ ਦੁੰਦਭਿ ਕਹੱ ਦੀਨੋ ॥੧੭॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਮਾਪਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਕੌ ਗਯੋ ॥ ਜੀਤਿ ਰਸਾਤਲ ਸਾਤ ਸੂਰਗ ਕੋ ਮਗ ਲਿਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸਾਬ ਹੁੰ ਲਰਯੋ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿਕੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਿਥੀਤਲ ਮਾਂਝ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਆਨਿਕੈ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲੋਕ ਚੌਦਹੁੰ ਬਸਿ ਕੀਏ ਜੀਤਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਭ ਲੀਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰੂਸ ਕੇ ਦੇਸ ਕੀ ਓਰ ਪਯਾਨੋ ਕੀਨ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਰੂਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਸੋ ਭਾਜਾ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਸੁਨਯੋ ਸਿਕੰਦਰ ਆਯੋ ॥ ਆਨਿ ਅਗਮਨੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੦॥ ਤਹਾਂ ਜੁੱਧ ਗਾੜੋ ਅਤਿ ਮਾਚਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਬ੍ਰਿਣ ਏਕ ਸੁਭਟ ਨਹਿ ਬਾਚਯੋ ॥ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਇਕ ਜਤਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੈਤ ਹੁਤੋ ਇਕ ਤਾਂ ਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੨੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੁਹੱਨ ਪੋਸਤੀ ਤਨ ਧਰੇ ਆਵਤ ਭਯੋ ਬਜੰਗ ॥ ਜਨੁਕ ਲਹਰਿ ਦਰਿਯਾਵ ਤੇ ਨਿਕਸਯੋ ਬਡੋ ਨਿਹੰਗ ॥੨੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਕਬਹੂੰ ਕਰ ਕੋ ਬਲ ਕਰੈ ॥ ਹਾਬ ਭਏ ਹੀਰਾ ਮਲਿ ਡਰੈ ॥ ਜਹਾਂ ਕੂਦਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਤੌਨੈ ਠੋਰ ਕੂਪ ਪਰਿ ਜਾਵੈ ॥੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਗਦਾ ਕਰ ਮੈ ਧਰੈ ਔਰਨ ਫਾਂਸੀ ਪ੍ਰਾਸ ॥ ਪਾਂਚ ਸਹੱਸ੍ਰ ਸੂਰ ਤੇ ਮਾਰਤ ਤਾ ਕੌ ਤ੍ਰਾਸੁ ॥੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਾ ਕੌ ਐਚ ਗਦਾ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੌ ਮੂੰਡ ਫੋਰ ਹੀ ਡਾਰੈ ॥ ਰਿਸ ਭਰਿ ਪਵਨ ਬੇਗਿ ਜਜੋ ਧਾਵੈ ॥ ਪੱਤ੍ਰਨ ਜਜੋ ਛੱਤ੍ਰਿਯਨ ਭਜਾਵੈ ॥੨੫॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਬੀਰ ਖਪਾਏ ॥ ਮੋ ਪਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਏ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮਨ ਹਜਾਂ ਧਰਿਯੈ ॥ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥ ਇਨਹੀ ਕੋ ਭਰਿਯੈ ॥੨੬॥ ਮੱਤ ਕਰੀ ਤਾ ਕੇ ਪਰ ਡਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਤਿਨ ਐਚਿ

ਗਦਾ ਸੋਂ ਮਾਰਜੋ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਸੁਭਟ ਤਵਨ ਪਰ ਧਾਵੈ ॥ ਏਕ ਚੋਟ ਜਮਲੋਕ ਪਠਾਵੈ ॥੨੭॥ ਰਨ ਤੇ ਏਕ ਪੈਗ ਨਹਿ ਭਾਜੈ ॥ ਠਾਢੇ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮੈ ਗਾਜੈ ॥ ਅਧਿਕ ਰਾਵ ਰਾਜਨ ਕੋ ਮਾਰਜੋ ॥ ਕਾਂਪਿ ਸਿਕੰਦਰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨ ਨਾਥ ਮਤੀ ਤਰੁਨਿ ਸਾਹ ਚੀਨ ਕੇ ਦੀਨ ॥ ਸੋ ਤਾ ਪਰ ਧਾਵਤ ਭਈ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਕੀਨ ॥੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਹਿਲੇ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੋ ਮਾਰੈ ॥ ਬਰਛਾ ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਤਨ ਝਾਰੈ ॥ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਗਿਰਜੋ ਭੂਮਿ ਜਾਨੁਕ ਹਨਿ ਡਾਰਜੋ ॥੩੦॥ ਭੂ ਪਰ ਗਿਰਜੋ ਠਾਢਿ ਉਠਿ ਭਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪਕਰਿ ਕੰਠ ਤੇ ਲਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਬਦਨ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਚੀਨੋ ॥ ਮਾਰਿ ਨ ਦਈ ਰਾਖਿ ਤਿਹ ਲੀਨੋ ॥੩੧॥ ਤਾਕਹੋ ਪਕਰਿ ਰੂਸਿਯਨ ਦਯੋ ॥ ਆਪੁ ਉਦਿਤ ਰਨ ਕੋ ਪੁਨਿ ਭਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਰਿ ਅਮਿਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਦੂਮ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥੩੨॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਕਟਿ ਮੈ ਭਟ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰ ਭਰੇ ਹੈ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਯ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਕਬਹੂੰ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੇ ਨ ਟਰੇ ਹੈ ॥ ਭੀਰ ਪਰੇ ਨਹਿ ਭੀਰ ਭੇ ਭੂਪਤਿ ਲੈ ਲੈ ਭੱਲਾ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਅਰੇ ਹੈ ॥ ਤੇ ਇਨ ਬੀਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਧੀਰ ਸੁ ਹਾਂਕਿ ਹਜਾਰ ਅਨੇਕ ਹਰੇ ਹੈ ॥੩੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਬ ਹੀ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰ ਡਰਿਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਅਰਸਤੂ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥ ਬਲੀ ਨਾਸ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਉਪਜਾਯੋ ॥੩੪॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਕਹੋ ਤੇ ਹਜਾਂ ਤੇ ਭਾਜਿਯੈ ॥ ਰੂਸ ਸਹਰ ਕੇ ਭੀਤਰ ਜਾਇ ਬਿਰਾਜਿਯੈ ॥ ਗੋਲਬਜਾਬਾਨੀ ਸਭਹੀ ਕੋ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥ ਹੋ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡਨ ਕੇ ਕੋਟ ਉਸਾਰਿ ਹੈ ॥੩੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਲੀਨਾਸ ਜੋਤਕ ਬਿਖੈ ਅਧਿਕ ਹੁਤੇ ਪਰਬੀਨ ॥ ਧੀਰਜ ਦੀਯਾ ਸਿਕੰਦਰਹਿ ਬਿਜੈ ਆਪਨੀ ਚੀਨ ॥੩੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਲੀਨਾਸ ਹਜਰਤਿਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਆਪੁ ਕਮੰਦਹਿ ਡਾਰੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨਾ ਜੀਤਿ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥ ਅਮਿਤਿ ਸੁਭਟ ਧਾਵਹਿੰ ਮਿਲਿ ਕੋਈ ॥੩੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਸਿਕੰਦਰ ਏ ਬਚਨ ਕਰਜੋ ਤੈਸੋ ਈ ਕਾਮ ॥ ਕਮੰਦ ਡਾਰਿ ਤਾ ਕੇ ਗਰੇ ਬਾਂਧ ਲਿਯਾਯੋ ਧਾਮ ॥੩੮॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਭੋਜਨ ਸਾਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਖਵਾਇਯੋ ॥ ਬੰਧਨ ਤਾ ਕੇ ਕਾਟਿ ਭਲੇ ਬੈਠਾਇਯੋ ॥ ਛੂਟਤ ਬੰਧਨ ਭਜਯੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਆਨਿ ਲੌਡਿਯਹਿ ਬਹੁਰਿ ਸਿਕੰਦਰ ਕੋ ਦਯੋ ॥੩੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਿਕੈ ਹਜਰਤਿ ਰਹਯੋ ਲੁਭਾਇ ॥ ਲੈ ਅਪੁਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰੀ

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਇ ॥੪੦॥ ਬਹੁਰਿ ਜਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੁਨਯੋ ਗਯੋ ਤਵਨ ਕੀ ਓਰ ॥ ਕਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚੇਰੀ ਲਈ ਔਰ ਬੇਗਮਨ ਛੋਰਿ ॥੪੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਰੈਨਿ ਕੋ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਦਿਵਸ ਬੈਰਿਯਨ ਖੜਗ ਬਜਾਵੈ ॥ ਐਸੀ ਤਹੁਨਿ ਕਰਨ ਜੋ ਪਰਈ ॥ ਤਿਹੱ ਤਜਿ ਔਰ ਕਵਨ ਚਿਤ ਕਰਈ ॥੪੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਠਾਨੀ ॥ ਚੇਰੀ ਤੇ ਬੇਗਮ ਕਰਿ ਜਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸੰਗ ਆਪੁਨੇ ਲਯੋ ॥ ਆਬਹਯਾਤ ਸੁਨਯੋ ਤਹੱ ਗਯੋ ॥੪੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਹੱ ਤਾ ਕੋ ਚਸਮਾ ਹੁਤੋ ਤਹੀ ਪਹੂਚੋ ਜਾਇ ॥ ਮਕਰ ਕੰਟ ਜਹੱ ਡਾਰਿਯੈ ਮਛਲੀ ਹੋਇ ਬਨਾਇ ॥੪੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਵ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰ ਬਤਾਯੋ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਹ ਸਿਕੰਦਰ ਪਾਯੋ ॥ ਅਜਰ ਅਮਰ ਮਨੁੱਖਜ ਜੋ ਹੈ ਹੈ ॥ ਜੀਤਿ ਸੁ ਲੋਕ ਚੋਦਹੁੰ ਲੈਹੈ ॥੪੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਯਾ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ਕਛੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਇ ॥ ਜਿਤਯੋ ਜਰਾ ਤਨ ਜੜੁ ਰਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਯੋ ਨ ਜਾਇ ॥੪੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰੰਭਾ ਨਾਮ ਅਪਸਰਾ ਦਈ ਪਠਾਇਕੈ ॥ ਬਿਰਧ ਰੂਪ ਖਗ ਕੋ ਧਰਿ ਬੈਠੀ ਆਇਕੈ ॥ ਏਕ ਪੰਖ ਤਨ ਰਹਯੋ ਨ ਤਾ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਾ ਤਨ ਲਹਯੋ ਨ ਜਾਇ ਘ੍ਰਿਣਾ ਜਿਯ ਠਾਨਿਯੈ ॥੪੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬੈ ਸਿਕੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਪੀਵਨ ਲਗਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਗਲਤ ਅੰਗ ਪੰਛੀ ਤਬੈ ਨਿਰਖਿ ਉਠਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ॥੪੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪੂਛਯੋ ਤਾਹਿ ਪੰਛਿਯਹਿ ਜਾਈ ॥ ਕਯੋ ਤੈਂ ਹਸਯੋ ਹੇਰਿ ਮੁਹਿ ਭਾਈ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਵਹੁ ਮੋਹਿ ਬਤੈਯੈ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟੈਯੈ ॥੪੯॥ **ਪੰਛੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਪੱਛ ਏਕ ਤਨ ਨਾ ਰਹਯੋ ਰਕਤ ਨ ਰਹਯੋ ਸਰੀਰ ॥ ਤਨ ਨ ਛੁਟਤ ਦੁਖ ਸੌ ਜਿਯਤ ਜਬ ਤੇ ਪਿਯੋ ਕੁਨੀਰ ॥੫੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭਲਾ ਭਯੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਯਹ ਪੀਹੈ ॥ ਹਮਰੀ ਭਾਂਤਿ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਜੀਹੈ ॥ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਸਿਕੰਦਰ ਡਰਿਯੋ ॥ ਪਿਯਤ ਹੁਤੋ ਮਧੁ ਪਾਨ ਨ ਕਰਿਯੋ ॥੫੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਛਲ ਛੈਲ ਛੈਲੀ ਛਲਯੋ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਕਾਲ ਤਬਹੀਂ ਭਯੋ ਪੂਰਨ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੫੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੱਤ੍ਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੭॥੪੧੮੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬** **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮਸਹਦ ਕੋ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇਤ ਰਣ ਧੀਰ ॥ ਦੁਾਰ ਪਰੇ ਜਾਕੇ ਰਹੈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਬੀਰ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਸਸਿ ਧੁਜ ਅਰੁ ਰਵਿਕੇਤੁ ਪੂਤ ਤਾ ਕੇ ਭਏ ॥ ਜਿਨ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਨ ਲੋਕ ਤਿਹੁੰ ਠਏ ॥ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਨ ਅਧਿਕ

ਜਗਤ ਮੈ ਛਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਹੈ ਤਾ ਕੇ ਸਸਿ ਸੂਰ ਰਹੇ ਮਿਡਰਾਇ ਕੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨ ਕੇਤੁ ਮਤੀ ਰਹੈ
ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਲ ਅਪਾਰ ॥ ਅਧਿਕ ਤੇਜ ਤਾ ਕੇ ਰਹੈ ਕੋਊ ਨ ਸਕਤਿ ਨਿਹਾਰਿ ॥੩॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੰਗ ਮਤੀ ਹੁਤੀ
ਤਾ ਕੀ ਔਰ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਬਸਿ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਭਯੋ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਦਈ ਬਿਸਾਰਿ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਖ
ਰਾਨੀ ਤਬ ਭਈ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹੈ ਗਈ ॥ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਛਲ ਸੋ ਗਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਰਾਜਯ ਪੂਤ
ਅਪੁਨੇ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥੫॥ ਸੋਵਤ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕਰਿ ਏਕ ਧਾਮ ਮੈ ਦਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੰਗ
ਮਤੀ ਜਿਯ ਮਾਰੀ ॥ ਸਭਹਿਨ ਲਹਤ ਰਾਵ ਕਹਿ ਜਾਰੀ ॥੬॥ ਭਯੋ ਸੂਰ ਰਾਜਾ ਜੂ ਮਰਿਯੋ ॥ ਹਮ ਕੋ ਨਾਥ
ਨਾਥ ਬਿਨੁ ਕਰਿਯੋ ॥ ਯਾ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਦਾਹ ਦੈ ਲੀਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਕੇਤ ਕੋ ਰਾਜਾ ਕੀਜੈ ॥੭॥ ਰਾਜਾ ਮਰਯੋ ਪ੍ਰਜਾ
ਸਭ ਜਾਨਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਕਛੁਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਆਤਪੱਤ੍ਰ ਸਸਿਪੁਜ ਪਰ
ਦਾਰਯੋ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਬਲਾ ਪਿਯ ਗਹਯੋ ॥ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲਹਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕਹਿ
ਕਰਿ ਸਵਤਿ ਜਰਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਕੋ ਦੀਨੀ ਠਕੁਰਾਈ ॥੯॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਅਠਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੮॥੪੧੯੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੀਰ ਏਕ ਮੁਲਤਾਨ ਮੈ ਸਰਫ ਦੀਨ ਤਿਹੋ ਨਾਉਂ ॥ ਖੁੰਟਾਗੜ ਕੇ ਤਟ ਬਸੈ ਬਾਦਰਹੀਮਹਿ ਗਾਂਉ ॥੧॥
ਅੜਿਲ ॥ ਏਕ ਸਿੱਖਯ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਪੀਰ ਮੰਗਾਇਕੈ ॥ ਆਨੀ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ
ਚਪਲਾਂਗਮਤੀ ਜਿਹੋ ਜਗਤ ਬਖਾਨਈ ॥ ਹੋ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ਸਭੈ ਪਹਿਚਾਨਈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕ
ਦਿਨਨ ਭੀਤਰ ਤਵਨ ਤਯਾਗੇ ਪੀਰ ਪਰਾਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਚਪਲਾਂਗਮਤੀ ਬਚੀ ਪਾਛੇ ਜਿਯਤ ਜਵਾਨ ॥੩॥ ਰਾਇ ਖੁਸਾਲ
ਭਏ ਕਰੀ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਨਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੋ ਰਮੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੪॥ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ
ਰਾਇ ਖੁਸਾਲ ਤਿਹੋ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾਂ ਸੋ ਰਮੈ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੫॥ ਰਮਤ
ਰਮਤ ਤ੍ਰਿਯ ਤਵਨ ਕੋ ਰਹਿ ਗਯੋ ਉਦਰ ਅਧਾਨ ॥ ਲੋਗਨ ਸਭਹਨ ਸੁਨਤ ਹੀ ਐਸੇ ਕਹਯੋ ਸੁਜਾਨ ॥੬॥ ਅੜਿਲ ॥
ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਗ੍ਰਿਹ ਪੀਰ ਹਮਾਰੇ ਆਵਈ ॥ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਮੇ ਸੋ ਅਧਿਕੁਪਜਾਵਈ ॥ ਏਕ ਪੂਤ ਮੈ ਮਾਂਗਿ ਤਬੈ

ਤਾਂਤੇ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਮੋ ਪਰ ਸੁਤ ਮੋਕੋ ਦਿਯੋ ॥੭॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਪ੍ਰਸੂਤ ਪੂਤ ਤਾਕੇ ਭਯੋ ॥
 ਸੱਤਿ ਪੀਰ ਕੋ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਸਭਹੂੰ ਲਯੋ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਅਬਲਾਹਿ ਖਾਦਿਮਨੁਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ
 ਕਿਨਹੂੰ ਮੂਰਖ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਈਸ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੧੯॥੪੨੦੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਸਫ ਖਾਂ ਉਮਰਾਵ ਕੇ ਰਹਤ ਆਠ ਸੈ ਤ੍ਰੀਯ ॥ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਰੁਚਿ ਮਾਨੇ ਘਨੇ ਅਧਿਕ ਮਾਨ ਸੁਖ
 ਜੀਯ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਰੋਸਨ ਜਹਾਂ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਨੁ ਕੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥ ਆਸਫ ਖਾਂ ਤਾ
 ਸੌ ਹਿਤ ਕਰੈ ॥ ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯ ਰਸ ਤਾਕੇ ਨਹਿ ਢਰੈ ॥੨॥ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਸਾਹੁ ਕੇ ਇਕੁ ਸੁਤ ॥ ਤਾਕੇ ਰੂਪ ਦਿਯੋ
 ਬਿਧਨਾ ਅਤਿ ॥ ਇਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਂਹਿ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਲਾਗੀ ਲਗਨ ਨੇਹ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ॥੩॥ ਸਖੀ ਏਕ
 ਤਿਨ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜਾਨਿ ਹੇਤ ਕੀ ਕੈ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮੀਤ ਸੌ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਹਮਰੀ ਓਰ ਨਿਹਾਰਤ
 ਰਹਿਯਹੁ ॥੪॥ **ਸਵੈਯਾ ॥** ਸੀਸੇ ਸਰਾਬ ਕਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕਿ ਮੱਤ ਕਿਯੋ ਮਦਰਾ ਕੇ ਸੇ ਪਜਾਰੇ ॥ ਬਾਨਨ
 ਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਬਾਰਨ ਸੇ ਤਰਵਾਰਨ ਸੇ ਕਿ ਬਿਖੀ ਬਿਖਿਯਾਰੇ ॥ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਕਜਰਾਰਨ ਕੇ ਦੁਖਟਾਰਨ ਹੈਂ ਕਿਯੋ
 ਨੀਂਦ ਨਿਦਾਰੇ ॥ ਨੇਹ ਜਗੇ ਕਿ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮੀਤ ਕੇ ਨੈਨ ਸਖੀ ਰਸਿਯਾਰੇ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਚੰਦ
 ਚਾਂਦਨੀ ਰਾਤਿ ਸੱਜਨ ਜੋ ਪਾਇਯੈ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾਕੇ ਅੰਗ ਰਾਰੇ ਲਪਟਾਇਯੈ ॥ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਂਉਂ
 ਨ ਛੋਰੋਂ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਬੀਤਹਿੰ ਬਰਸ ਪਚਾਸਨ ਜਾਨੋ ਏਕ ਦਿਨ ॥੬॥ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਂਉਂ ਪਿਯਾ
 ਕੇ ਪਾਇਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਿਰਖਿ ਦੋਊ ਨੈਨ ਰਹੋ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਅਧਰਨ ਕੇ ਪਾਨ ਅਜਰ ਹੈ ਜਗ
 ਰਹੋ ॥ ਹੋ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਕਾਹੂ ਸੌ ਕਹੋ ॥੭॥ ਮਰਿ ਕੈ ਹੋਇ ਚੁਰੈਲ ਲਲਾ ਕੋ ਲਾਗਿ ਹੋ ॥ ਟੂਕ
 ਕੋਟਿ ਤਨ ਹੋਇ ਨ ਤਿਹ ਤਜਿ ਭਾਗਿ ਹੋ ॥ ਬਿਰਹ ਸੱਜਨ ਕੇ ਬਧੀ ਦਿਵਾਨੀ ਹੈ ਮਰੋਂ ॥ ਹੋ ਪਿਯ ਪਿਯ ਪਰੀ
 ਕਬਰ ਕੇ ਬੀਚ ਸਦਾ ਕਰੋਂ ॥੮॥ ਕਾਜੀ ਜਹਾਂ ਅਲਹ ਹੈ ਨਜਾਇ ਚੁਕਾਇ ਹੈ ॥ ਸਭ ਰੂਹਨ ਕੇ ਅਪੁਨੇ ਨਿਕਟ
 ਬੁਲਾਇ ਹੈ ॥ ਤਹਾਂ ਠਾਢੀ ਹੈ ਜੁਾਬ ਨਿਡਰ ਹੈ ਮੈ ਕਰੋਂ ॥ ਹੋ ਇਸਕ ਤਿਹਾਰੇ ਪਰੀ ਨ ਕਾਨਿ ਕਛੂ ਧਰੋਂ ॥੯॥

ਨਿਰਖਿ ਲਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਦਿਵਾਨੇ ਹਮ ਭਏ ॥ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੇ ਦਏ ਸਖੀ ਬਿਕਿ ਕੈ ਗਏ ॥ ਕਰਿਯੈ ਵਹੈ ਉਪਾਇ ॥
 ਜੁ ਮਿਲਿਯੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਭ ਸਖਿ ਤੇਰੋ ਦਾਰਿਦ ਦੇਉਂ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਲਖਿ ਆਤੁਰ ਤਾ
 ਕੋ ਸਖੀ ਚਲੀ ਤਹਾਂ ਤੇ ਧਾਇ ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮਾਨਨੀ ਦੀਨਿ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ॥੧੧॥ ਅੜਿਲ ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ
 ਮੀਤ ਕੁਅਰ ਜਬ ਪਾਇਯੋ ॥ ਸਕਲ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੁੰਦਰਿ ਸੋਕ ਮਿਟਾਇਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ਤਰੁਨਿ ਤਾ
 ਕੀ ਭਈ ॥ ਹੋ ਆਸਫ ਖਾਨ ਬਿਸਾਰਿ ਹਿੰਦੈ ਤੇ ਦੇਤ ਭੀ ॥੧੨॥ ਕਿਯ ਬਿਚਾਰ ਚਿਤ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪਿਯ ਕਉ
 ਪਾਇਯੈ ॥ ਆਸਫ ਖਾਂ ਕੇ ਘਰ ਤੇ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਜਾਇਯੈ ॥ ਭਾਖਿ ਭੇਦ ਤਾ ਕੋ ਗਿ੍ਹ ਦਿਯੋ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਹਿ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਰਿ ਗਿਰੀ ਜਨੁਕ ਮਰਿ ਕੈ ਗਈ ॥ ਡਾਰਿ
 ਸੰਦੂਕਿਕ ਮਾਂਝ ਗਾਡਿ ਭੂਅ ਮੈ ਦਈ ॥ ਕਾਢਿ ਸੱਜਨ ਲੈ ਗਯੋ ਤਹਾਂ ਤੇ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਲੈ ਅਪੁਨੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੀ
 ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਕਛੁ ਤਾ ਕੋ ਸਕਯੋ ਪਛਾਨਿ ॥ ਜਾਨਯੋ ਪ੍ਰਾਨਨ
 ਛਾਡਿ ਕੈ ਕਿਯੋ ਸੁ ਭਿਸਤ ਪਯਾਨ ॥੧੫॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਦੋਇ ਸੌ ਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੦॥੪੨੧੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥੮
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਈਸਫ ਜੈਯਨ ਮੌਰਹੈ ਸੰਮਨ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ॥ ਤੁਮਨ ਪਠਾਨਨ ਕੇ ਤਿਸੈ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ਆਨਿ ॥੧॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜਮਤੀ ਤਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਬਸੀ ਰਹੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਨਿਤਿ ਜਿਯ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਤਨ ਤਾਹਿ
 ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਪਸੁਪਤਿ ਰਿਪੁ ਨਿਰਖਤ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਦੀ ਖਾਨ ਤਹਾਂ ਹੁਤੋ ਇਕ ਪਠਾਨ ਕੋ
 ਪੂਤ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਦਿਪੈ ਨਿਰਖਿ ਰਹਤ ਪੁਰਹੂਤ ॥੩॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਗਿ੍ਹ ਲਿਯੋ
 ਬੁਲਾਇਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਰਮੀ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਲੋਕਹਿ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਜਾਇ
 ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਖੜਗ ਹਾਥ ਗਹਿ ਰਾਵ ਪਹੂਚਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥੪॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰਿ ਖੜਗ ਬਿਲੋਕ ਅਧਿਕ ਅਬਲਾ
 ਡਰੀ ॥ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਕੇ ਬੀਚ ਇਹੈ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ॥ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤਤਕਾਲ ਮੀਤ ਕੋ ਮਾਰਿਕੈ ॥ ਹੋ ਟੂਕ ਟੂਕ
 ਕਰਿ ਦਿਯੋ ਦੇਗ ਮੈ ਡਾਰਿਕੈ ॥੫॥ ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਤਰ ਆਗ ਦਈ ਔਟਾਇਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸਗਲ ਤਿਹ ਭਖਿ

{੧੧੨੨}

{੧੧੨੨}

ਗਈ ਮਾਂਸੁ ਬਨਾਇਕੈ ॥ ਸਗਰੋ ਸਦਨ ਨਿਹਾਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਾਜਾ ਰਹਯੋ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਦਾਇਕਹ ਹਨਯੋ ਝੂਠ ਇਨ ਮੁਹਿ ਕਹਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਭਖਿ ਗਈ ਭੇਦ ਦਾਇਕਹ ਘਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਤੇ ਸਾਚੀ ਰਹੀ ਇਹ ਛਲ ਛਿੱਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੧॥੪੨੨੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਬਲ ਮੈ ਅਕਬਰ ਗਏ ਏਕ ਬਿਲੋਕਯੋ ਬਾਗ ॥ ਹਰੀ ਭਈ ਆਖੈ ਨਿਰਖਿ ਰੋਸਨ ਭਯੋ ਦਿਮਾਗ ॥੧॥ ਭੋਗਮਤੀ ਇਕ ਭਾਮਿਨੀ ਅਕਬਰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਹਿ ॥ ਤਾਕੀ ਸਮ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਰੂਪਵਤੀ ਕਹੂੰ ਨਾਹਿ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਗੁਲਮਿਹਰ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਤਾਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸਮਾਨ ਕਹੋ ਕਿਹੂੰ ਰਾਖੀਐ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਆਸੁਰੇਸ ਦਿਨ ਨਾਥ ਕਿ ਸਸਿ ਕਰਿ ਮਾਨਿਯੈ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਭੋਗਮਤੀ ਨਿਰਖਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਬਸਿ ਹੈ ਗਈ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੇ ਬਿਚਾਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਏਕਹਿ ਦੂਤਨ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਖੀ ਗੁਲਮਿਹਰ ਕੋ ਦੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਤਵ ਦੈ ਹੋ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸਖੀ ਭਈ ॥ ਤਤਛਿਨ ਦੌਰਿ ਤਹਾਂ ਹੀ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਸਮੁਝਾਯੋ ॥ ਆਨ ਹਿਤੁ ਕਹੂੰ ਮੀਤ ਮਿਲਾਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ ਮੀਤ ਸੁਭ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੋ ਪਾਇ ॥ ਰਸ ਤਾ ਕੇ ਰਸਤੀ ਭਈ ਅਕਬਰ ਦਯੋ ਭੁਲਾਇ ॥੭॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਮੈ ਕਰੀ ਰਹੂੰ ਮੀਤ ਕੇ ਸਾਥ ॥ ਅਕਬਰ ਘਰ ਤੇ ਨਿਕਸਿਯੈ ਕਛੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਹਯੋ ਮੀਤ ਸੌ ਨਾਰਿ ਤਵਨਿ ਸਮਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਹਯੋ ਪਿਯ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਕਰਿ ॥ ਆਪੁਨ ਮੈ ਸ੍ਰੈ ਇਕ ਦੂਮ ਮਾਂਝ ਗਡਾਇ ਹੋ ॥ ਹੋ ਤਹ ਤੇ ਨਿਕਸਿ ਸੱਜਨ ਤੁਮਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇ ਹੋ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੀਤ ਬਿਹੱਸਿ ਯੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਐਹੋਂ ਕਿਹੂੰ ਭਾਂਤਿ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤਨਿਕ ਭਨਕ ਅਕਬਰ ਸੁਨਿ ਲੈਹੈ ॥ ਮੁਹਿ ਤੁਹਿ ਕੋ ਜਮਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਅਕਬਰ ਬਪੁਰੋ ਕਹਾਂ ਛਲਹਿ ਛਲਿ ਡਾਰਿ ਹੋਂ ॥ ਭੇਦ ਪਾਇ ਨਿਕਸੌਰੀ ਤੁਮੈਂ ਬਿਹਾਰਿ ਹੋਂ ॥ ਯਾ ਮੂਰਖ ਕੇ ਸੀਸ ਜੂਤਿਯਨ ਝਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਿਲਿਹੋਂ ਤੁਹਿ ਪਿਯ ਆਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਰਿ ਕੈ ॥੧੧॥ ਜਾਨਿਕ ਬਡੇ ਚਿਨਾਰ

ਤਰੇ ਸੋਵਤ ਭਈ ॥ ਲਖਿ ਅਕਬਰ ਸੌ ਜਾਗਿ ਨ ਟਰਿ ਆਗੇ ਗਈ ॥ ਜਾ ਦ੍ਰੁਮ ਕੀ ਮੁਹਿ ਛਾਹਿ ਅਧਿਕ ਨੀਕੀ
 ਲਗੀ ॥ ਹੋ ਪੌਢਿ ਰਹੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ਨ ਤਜਿ ਨਿੰਦਾ ਜਗੀ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਆਪੇ ਅਕਬਰ ਬਾਂਹ ਗਾਹਿ ਜੋ
 ਮੁਹਿ ਆਇ ਜਗਾਇ ॥ ਹੋ ਇਹ ਹੀ ਸੋਈ ਰਹੋ ਪਨ੍ਹਿੰਨ ਤਾਂਹਿ ਲਗਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਐਸੀ ਬਾਤ ਸਾਹ
 ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਲੈ ਪਨਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਚਲਾਈ ॥ ਜੂਤੀ ਵਹੈ ਹਾਬ ਤਿਨ ਲਈ ॥ ਬੀਸਕ ਝਾਰਿ ਅਕਬਰਹਿ
 ਗਈ ॥੧੪॥ ਹਜਰਤਿ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਭਰਿਯੋ ॥ ਵਹੈ ਬ੍ਰਿਛ ਮਹਿ ਗਡਹਾ ਕਰਿਯੋ ॥ ਤਾ ਮੈ ਐਚਿ ਤਰੁਨਿ
 ਵਹ ਡਾਰੀ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਕਛੂ ਬਿਚਾਰੀ ॥੧੫॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤਾਂਹਿ ਬ੍ਰਿਛ ਮਹਿ ਡਾਰਿ ਆਪੁ ਦਿੱਲੀ ਗਯੋ ॥
 ਆਨਿ ਉਕਰਿ ਦ੍ਰੁਮ ਮੀਤ ਕਾਢ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਮਿਲੀ ਤਰੁਨਿ ਪਿਯ ਸਾਬ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ਬਰਿ ॥ ਹੋ ਅਕਬਰ
 ਕੇ ਸਿਰ ਮਾਂਝ ਜੂਤਿਯਨ ਝਾਰਿ ਕਰਿ ॥੧੬॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੨॥੪੨੪੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਧਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਆਪੁ ਹਾਬ ਜਨੁ ਕੀਸ ਸਵਾਰੋ ॥ ਕੂਰਕੇਤ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥
 ਛੱਤ੍ਰਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਗ ਕਹਈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਆਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਜਨੁ ਕਰਨ ਸਵਾਰੋ ॥
 ਤਾ ਸਮ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਨਾਹੀ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਕਹੈ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੀਰਾਮਨਿ ਇਕ ਸਾਹੁ
 ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਤਿਹ ਠੋਰ ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਭੀਤਰ ਬਿਖੈ ਤਾ ਸਮ ਹੁਤੋ ਨ ਔਰ ॥੩॥ ਛੱਤ੍ਰਮਤੀ ਤਿਹ ਲਖਿ ਛਕੀ
 ਛੈਲ ਛਰਹਰੋ ਜਾਨ ॥ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਸਮ ਤਵਨ ਕੀ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਨਹਿ ਆਨ ॥੪॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ
 ਰਾਨੀ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਯੋ ਮੀਤ ਮੁਸਕਾਇ ਸੰਕ ਤਯਾਗਿ ਮੋਕੋ ਭਜਹੁ ॥੫॥ ਅੜਿਲ ॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਤਿਹ
 ਕਹਯੋ ਨ ਤਿਨ ਬਚ ਮਾਨਿਯੋ ॥ ਪਾਇ ਰਹੀ ਪਰ ਮੂੜ ਨ ਕਿਛੁ ਕਰਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਹਾਇ ਭਾਇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ
 ਦਿਖਰਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਰਮਯੋ ਨ ਤਾ ਸੌ ਮੂਰਖ ਹਰਖੁਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥੬॥ ਕਰਮ ਕਾਲ ਜੋ ਲਾਖ ਮੁਹਰ ਕਹੁੰ
 ਪਾਇਯੈ ॥ ਲੀਜੈ ਹਾਬ ਉਚਾਇ ਤਯਾਗਿ ਨਹਿ ਜਾਇਯੈ ॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਸੌ ਨੇਹ ਭਯੋ ਲਹਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਵਹੁ
 ਕਹੈ ਸੁ ਕਰਿਯੈ ਸੰਕ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥੭॥ ਭਜੁ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕਹਯੋ ਨ ਤਿਹ ਤਾ ਕੋ ਭਜਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਹਿਤ ਮਾਨਿ

ਨ ਤਿਹੱ ਤਾਸੋਂ ਸਜਯੋ ॥ ਨਾਂਹਿ ਨਾਂਹਿ ਸੋ ਕਰਤ ਨਾਸਤਕੀ ਤਹੱ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਤਬ ਅਬਲਾ ਕੇ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਚਿਤ
 ਮੈ ਛਯੋ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਰੁਨੀ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥ ਕਠਿਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਾਥ ਮੈ ਧਰੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਮਕਿ
 ਤੇਗ ਸੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਛਿਤ ਉਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥੯॥ ਟੂਕ ਅਨੇਕ ਤਵਨ ਕੋ ਕੀਨਿ ॥ ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਕੇ ਭੀਤਰ
 ਦੀਨੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਬੋਲਿ ਧਾਮ ਮੈ ਲਯੋ ॥ ਭੱਛ ਭਾਖਿ ਆਗੇ ਧਰਿ ਦਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਦਰਾ ਮਾਂਝ
 ਚੁਆਇ ਤਿਹੱ ਮਦ ਕਰਿ ਪਜਾਯੋ ਪੀਯ ॥ ਲਹਿ ਬਾਰੁਨਿ ਮੂਰਖਿ ਪਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਸਮਝਯੋ ਜੀਯ ॥੧੧॥ ਹਾਡੀ
 ਤੁਚਾ ਗਿਲੋਲ ਕੈ ਦੀਨੀ ਡਾਰਿ ਚਲਾਇ ॥ ਰਹਤ ਮਾਂਸੁ ਦਾਨਾ ਭਏ ਅਸੂਨ ਦਯੋ ਖਵਾਇ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਤਾਸੋਂ ਰਤਿ ਜਿਨ ਜਾਨਿ ਨ ਕਰੀ ॥ ਤਾ ਪਰ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਤਿਹੱ ਮਾਂਸੁ ਖਵਾਯੋ ॥
 ਮੂਰਖ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ
 ਸੋ ਤੇਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੩॥੪੨੫੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨਕੇਤ ਰਾਜਾ ਬਡੋ ਜੁਨਾਗੜ੍ਹ ਕੋ ਈਸ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੋ ਰਾਜ ਧੋ ਅਲਕਿਸ ਕੈ ਜਗਦੀਸ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਰਾਖਯੋ ਜਿਨ ਕਰਿ ਪਿਯ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ
 ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਨਿਰਖਿ ਦੁਤਿ ਲੱਜੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਵਲ ਕੁਅਰ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਰਹੈ
 ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਰੀਝ ਰਹੀ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ਕਲਾ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਨਵਲ ਕੁਅਰਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਹਿਯੋ
 ਲਲਚਾਇਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਜੁ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲ ਪਠਾਇਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਰਮੀ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਕਾਮ ਰੀਤਿ ਜੁਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਧਿਕ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ
 ਚਖੁ ਚਾਰਿ ਦੋਊ ਮੁਸਕਾਵਹੀਂ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਜਾਂਹਿ ਨ ਛਿਨ ਇਕ ਛੋਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਕਰਿ ਅਧਰਨ ਕੋ ਪਾਨ
 ਕੁਚਾਨ ਮਰੋਰਹੀਂ ॥੫॥ ਚੋਰਾਸਿਯਨ ਆਸਨਨ ਕਰਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਮਚਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ
 ਕੈ ॥ ਕੋਕਸਾਰ ਕੇ ਭੇਦ ਉਚਰੈ ਬਨਾਇ ਕਰ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਬਲਿ ਜਾਂਹਿ ਦੋਊ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਏਕ ਦਿਵਸ ਇਮਿ ਜਾਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਤੈਂ ਕਹਯੋ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜਿਨਿ ਤਵ ਨਾਥ ਬਿਲੋਕੈ ਆਈ ॥ ਦੁਹੰਅਨ

{੧੧੨੫}

{੧੧੨੫}

ਹਨੇ ਕੋਪ ਉਪਜਾਈ ॥੭॥ **ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਵ ਤਨ ਭੇਦ ਜਤਾਉਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਢਢੋਰੋ ਨਗਰ ਦਿਵਾਉਂ ॥
 ਦੈ ਦੁੰਦਭਿ ਪੁਨਿ ਤੋਹਿ ਬੁਲੈਹੋਂ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਮਚੈਹੋਂ ॥੮॥ **ਅਤਿਲ** ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਕਰਿ ਮੀਤਹਿ
 ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋਂ ਕਹੀ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਸਿਵ ਮੋ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਹੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥
 ਹੋ ਸੋਹਉਂ ਤੁਮਰੇ ਤੀਰ ਕਹੋਂ ਅਬ ਆਇ ਕਰਿ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਦਿਨ ਏਕ ਸਭਾਰਾ ਹੂੈ ਹੈ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਮੇਰੇ
 ਗ੍ਰਿਹ ਐ ਹੈ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਵੈ ॥ ਕੂਕਿ ਅਧਿਕ ਸਭ ਪੁਰਹਿ ਸੁਨਾਵੈ ॥੧੦॥ ਜਬ ਤੁਮ ਐਸ
 ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਲੈਯਹੁ ॥ ਤਬ ਉਠ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਐਯਹੁ ॥ ਭੇਦ ਕਿਸੁ ਔਰਹਿ ਨਹਿ ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਭੋਗ ਸਮੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਕੋ ਭਯੋ ਲਹਿਯਹੁ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੁਰਤੁ ਆਨਿ ਮੋਕੋ ਭਜਯਹੁ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਸੁਖ ਧਾਮ ॥ ਪਲਯੋ ਪਰੋਸੋ ਹੋਇ
 ਸੁਤ ਮੋਹਨ ਰਖਿਯਹੁ ਨਾਮ ॥੧੨॥ ਯੋ ਕਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਬਚਨ ਗ੍ਰਿਹ ਤੇ ਦਿਯੋ ਉਠਾਇ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਜਾਰ
 ਕੋ ਲੀਨਿ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਿ ਬਹੁਤ ਦਮਾਮੋ ਦਿਯੋ ॥
 ਕੂਕਿ ਕੂਕਿ ਪੁਰ ਸਕਲ ਸੁਨਾਇਸਿ ॥ ਭੋਗ ਸਮੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਆਇਸਿ ॥੧੪॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥
 ਭੋਗ ਸਮੋ ਰਾਨੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਜੋ ਸਿਵ ਬਚਨ ਕਹਯੋ ਸੋ ਹੂੈ ਹੈ ॥ ਪਰਯੋ ਪਰੋਸੋ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਦੈ ਹੈ ॥੧੫॥ ਆਵਤ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਾਰ ਡਰਪਾਨੋ ॥ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਯੋ ਬਚਨ ਬਖਾਨੋ ॥ ਨਿਰਾਪ੍ਰਾਧ ਮੋਕੋ ਤੈਂ ਮਾਰਯੋ ॥ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕਛੂ ਨ ਤੋਰਿ
 ਬਿਗਾਰਯੋ ॥੧੬॥ ਸਿਵ ਬਚ ਸਿਮਰਿ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਂ ਭਯੋ ॥ ਪੀਠਿ ਫੇਰਿ ਗ੍ਰਿਹ
 ਕੋ ਜਬ ਧਯੋ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਅਪਨੋ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਰਾਜਾ ਕਹਯੋ ਸਿਵ ਸੁਤ ਦੀਨੋ
 ਧਾਮ ॥ ਪਲੋ ਪਲੋਸੋ ਲੀਜਿਯੈ ਮੋਹਨਿ ਰਖਿਯੈ ਨਾਮ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਦੈ
 ਦੁੰਦਭਿ ਪੁਨਿ ਰਾਵ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕੂਕਿ ਕੈ ਪੁਰਹਿ ਸੁਨਾਇਸਿ ॥ ਮਿਤਵਾ ਕੋ ਸੁਤ ਕੈ ਠਹਰਾਇਸਿ ॥੧੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਾਖਤ ਜਾਰ ਕੋ ਸੁਤ ਸੁਤ ਕਹਿ ਕਹਿ ਧਾਮ ॥ ਸਿਵ ਬਚ ਲਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਚੁਪ ਰਹਯੋ ਇਹ
 ਛਲ ਛਲਯੋ ਸੁ ਬਾਮ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਚੌਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੪॥੪੨੭੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥ੳ**

ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਰਾਣਸੀ ਨਗਰਿਕ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲਖੇ ਪਾਪ ਸਭ ਭਾਜੈ ॥ ਬਿਮਲ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਹਈ ॥
 ਸਭ ਦੁਰਜਨ ਕੇ ਦਲ ਕੇ ਦਹਈ ॥੧॥ ਸੁਨਤ ਕੁਅਰ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਇਕ ਸੁਤ ਬਰ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਤਾਕੇ ਭੀਤਰ
 ਘਰ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਰਬੁ ਆਪਨੇ ਵਾਰੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਚਖੁਚਾਰੁ ਮਤੀ
 ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਤਾ ਅਪਾਰ ॥ ਕੈ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਕੈ ਰਤਿ ਕੋ ਅਵਤਾਰ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜਬ ਚਖੁਚਾਰੁ
 ਮਤੀ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਯਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਕਜੋ ਹੁੰ ਐਸੋ ਛੈਲ ਜੁ ਇਕ ਛਿਨ ਪਾਇਯੈ ॥
 ਹੋ ਕਰੋ ਨ ਨਜਾਰੋ ਨੈਕ ਸਦਾ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਹਚਰਿ ਏਕ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਤਾ ਕੇ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥
 ਮੋ ਕੋ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇਯੈ ਕਰਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦੀਜੈ ਸਖੀ ਮਿਲਾਇ ਸੱਜਨ ਮੁਹਿ ਚਾਹਿਯੈ ॥
 ਜਾ ਕੇ ਬਿਰਹ ਬਿਸੇਖ ਭਏ ਹਿਯਾ ਦਾਹਿਯੈ ॥ ਜਿਯ ਆਵਤ ਉਡਿ ਮਿਲੋ ਸੰਕਿ ਕੋ ਛੋਰਿਕੈ ॥ ਹੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ
 ਕਾਨਿ ਕਰੋਰਿਕ ਓਰਕੈ ॥੬॥ ਸਜਾਨੀ ਸਖੀ ਬਿਸੇਖ ਭੇਦ ਤਿਹ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਆਨਿ ਪ੍ਰਿਯਾ ਕਹੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਯੋ
 ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਅੰਗ ਦਿਵਾਨੀ ਸੀ ਭਈ ॥ ਹੋ ਬਿਰਹ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਮਾਂਝ ਮਗਨ ਹੁਕੈ ਗਈ
 ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਜੋ ਯੋ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੈ ਮੇਰੋ ਮਨੁ ਆਜੁ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਹੋ ਹੁੰ ਐਸ ਜਤਨ ਕਛੁ
 ਕਰਿਹੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਛੋਰਿ ਤੋਹਿ ਕੋ ਬਰਿਹੋ ॥੮॥ ਜੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋ ਮਿਤ੍ਰੁ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋਰ ਪਿਤਾ ਤੇ ਨੈਕ ਨ
 ਡਰਿਯਹੁ ॥ ਸੂਰਜ ਨਾਮ ਆਪਨੋ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋਹਿ ਬਜਾਹਿ ਲੈ ਧਾਮ ਸਿਧਰਿਯਹੁ ॥੯॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਿਜੁ
 ਪਿਤਾ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਪਕਰਿ ਬਾਂਹ ਤੇ ਮਿਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਸੂਰਜ ਇਹ ਆਹੀ ॥ ਚਾਹਤ ਹੈ ਤਵ ਸੁਤਾ
 ਬਜਾਹੀ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪ੍ਰਤੰਗਯਾ ਲੀਜਿਯੈ ਯਾ ਕੀ ਅਥੈ ਬਨਾਇ ॥ ਪੁਨਿ ਮੋਕੋ ਇਹ ਦੀਜਿਯੈ ਸੁਨੁ
 ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੧੧॥ ਜਬ ਲੋ ਇਹੋ ਇਹੋ ਘਰ ਰਹੈ ਚੜੈ ਨ ਸੂਰਜ ਅਕਾਸ ॥ ਜਬ ਇਹ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਚੜੈ
 ਜਗ ਮੈ ਹੋਇ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੱਤਯ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਇਹ ਜਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖਯੋ ਕਛੁ ਅਗਯਾਨੀ ॥
 ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਇਕ ਪੜਿਯੋ ॥ ਦੈ ਦਿਨ ਲਗੇ ਸੂਰਜ ਨਹਿ ਚੜਿਯੋ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੰਤ੍ਰੁਨ ਸੋ ਅਭਿ ਮੰਤ੍ਰੁ
 ਕਰਿ ਬਰਿਯਾ ਦਈ ਉਡਾਇ ॥ ਨਿਸੁ ਨਾਇਕ ਸੋ ਜਾਨਿਯੈ ਗਗਨ ਰਹਯੋ ਬਹਰਾਇ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ

{੧੧੨੭}

{੧੧੨੭}

ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੱਤ੍ਯ ਸੂਰਜ ਕਰਿ ਤਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤੁਰਤੁ ਬਯਾਹਿ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹੱ ਦੀਨੀ ॥
 ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਚੀਨੀ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ
 ਸੌ ਪੱਚੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੫॥੪੨੮੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਲਨੇਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਾਲਕੋਸ ਪੁਰ ਗਾਂਉ ॥ ਮਾਨ ਸਾਹ ਇਕ ਚੋਧਰੀ ਬਸਤ ਸੁ ਤਵਨੈ ਠਾਉਂ ॥੧॥
 ਰੁਸਤਮ ਦੇਈ ਤਵਨ ਕੀ ਰਹਤ ਸੁੰਦਰੀ ਨਾਰਿ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਭ ਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਹਿਤਕਾਰਿ ॥੨॥
 ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਉਮਰਾਵ ਕੀ ਕਰਤ ਚਾਕਰੀ ਨਿੱਤਿ ॥ ਸਾਹਜਹਾਂ ਕੇ ਧਾਮ ਕੋ ਰਾਖੈ ਦਰਬੁ ਅਮਿੱਤਿ ॥੩॥ ਭਾਂਗ
 ਪਿਯਤ ਬਹੁ ਚੋਧਰੀ ਔਰ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਘੁਮਤ ਰਹੈ ਲੋਗ ਹੱਸੈ ਬਹੁ ਆਇ ॥੪॥ **ਚੋਪਈ ॥**
 ਲੋਕ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਤਾਂਹਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਸਾਹ ਕਛੁ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥ ਜੋ ਨਰ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਵੈ ॥
 ਤਾ ਕਹੱ ਸੁਧਿ ਕਹੋ ਕਬ ਆਵੈ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਸਾਹ ਕਰੀ ਚਿੱਤ ਮਾਂਝ ਸੁ ਚਿੰਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸਭ ਧਨ
 ਇਨ ਕੋ ਹਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹਜਰਤਿ ਹੂੰ ਕੋ ਦਰਬੁ ਸਦਨ ਹਰਿ ਲਯਾਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਸਭ ਸੋਫਿਨ ਕੋ
 ਮੂੰਡ ਮੂੰਡ ਕੈ ਖਾਇ ਹੋਂ ॥੬॥ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਖਜਾਨਾ ਸਭ ਲਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਦਰਬੁ ਧਰੋ
 ਹਰਿ ਧਰਤ ਭਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਤਿਬ ਕੋ ਭੇਸ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਹਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਨੀ ਕਚਹਰੀ ਭੀਤਰ ਦਈ ਪਠਾਇ
 ਕੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਲੋਗਨ ਸਹਿਤ ਲੀਨੋ ਦਰਬੁ ਚੁਰਾਇ ॥ ਭਰਿ ਬੈਲੀ ਠਿਕਰੀ ਧਰੀ ਮੁਹਰੈ
 ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਮਾਨ ਸਾਹ ਬਹੁ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਘੁਮਤ ਘੁਮਤ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋ
 ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬ ਲੋ ਕਹਯੋ ਅਤਿਬ ਇਕ ਠਿਕਰੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਾਜੁ ਹਮਾਰੋ ਆਜੁ ਚੋਧਰੀ ਕੀਜਿਯੈ ॥੯॥
 ਦਯੋ ਏਕ ਘਟ ਫੋਰਿ ਬਹੁਤ ਠਿਕਰੀ ਭਈ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਉਠਾਇ ਅਤਿਬ ਕੇ ਕਰ ਦਈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਤਬੈ
 ਅਤੀਤ ਨਿਰਖ ਤਾ ਕੋ ਲਈ ॥ ਹੋ ਏਕ ਕਚਹਰੀ ਮਾਂਝ ਸ੍ਰਾਪ ਤਰੁਨੀ ਦਈ ॥੧੦॥ ਠੀਕ੍ਰਨ ਹੀ ਕੋ ਦਰਬੁ
 ਸਕਲ ਚੈ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਹਜਰਤਿ ਲੋਗਨ ਸਹਿਤ ਨ ਕਛੁ ਧਨ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਕਾਜਿ ਕਰੋਰਿ ਕੁਤੁਵਾਰ ਖਜਾਨੋ
 ਜਬ ਲਹਯੋ ॥ ਹੋ ਸੱਤਿ ਸ੍ਰਾਪ ਭਯੋ ਕਹਯੋ ਅਤਿਬ ਜੈਸੋ ਦਯੋ ॥੧੧॥ ਸਭ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਅਮਲੀ

{੧੧੨੮}

{੧੧੨੮}

ਗਯੋ ॥ ਮੁਹਰੈਂ ਲਈ ਨਿਕਾਰਿ ਠੀਕਰੀ ਦੈ ਭਯੋ ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਓਹਿ ਦੇਸ ਅਤਿਬ ਕੋ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਮਸਲਾ
 ਇਹ ਮਸਹੂਰ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਵਾ ਕੇ ਖਾਨਾ ਨੈ ਲਿਖਯੋ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਕੇ ਬਨਾਇ ॥
 ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਇਕ ਅਤਿਬ ਨੈ ਸਭ ਧਨ ਗਯੋ ਗਵਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਬੀਸਵੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੬॥੪੩੦੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਮਾਲਵਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਮਦਨ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਇ ॥ ਗੜ੍ਹਿ ਤਾ ਸੌ ਰਾਜਾ ਬਿਧਿਹਿ ਔਰ ਨ ਸਕਯੋ
 ਬਨਾਇ ॥੧॥ ਨਾਮ ਰਹੈ ਤਿਹੱ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਮਾਲ ਮਤੀਯ ॥ ਮਨਸਾ ਬਾਚਾ ਕਰਮਨਾ ਬਸਿ ਕਰਿ
 ਰਾਖਯੋ ਪੀਯ ॥੨॥ ਪੂਤ ਤਹਾਂ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਨਾਮ ਰਾਇ ਮਹਬੂਬ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤਨ ਮੈ ਗੜ੍ਹਯੋ
 ਬਿਧਾਤੈ ਖੂਬ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਅਮਿਤ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਿਹ ਮੁਖ ਨਿਰਖ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲੱਜੈ ॥ ਸੁੰਦਰ
 ਸਮ ਤਾਂ ਕੀ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਰੂਪਵੰਤ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥੪॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਵਹੁ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥
 ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਹਿੰਦੈ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਆਜੁ ਬੋਲਿ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਕੈ ਉਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਯੈ
 ॥੫॥ ਲਹਿ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਹਿਤੁ ਬੁਲਾਈ ॥ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਾਂਹਿ ਸਮਝਾਈ ॥ ਮੇਰੀ ਕਹੀ ਮੀਤ ਸੌ
 ਕਹਿਯਹੁ ॥ ਜੌ ਮੁਰਿ ਆਸ ਜਿਯਨ ਕੀ ਚਹਿਯਹੁ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੁਨਿ ਆਤੁਰ ਬਚ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਸਖੀ
 ਗਈ ਤਹੱ ਧਾਇ ॥ ਤਾਂਹਿ ਭਲੇ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ਇਹ ਉਹਿ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਮਨ ਭਾਵੰਤਾ
 ਮੀਤੁ ਕੁਅਰਿ ਜਬ ਪਾਇਯੋ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਲੋਲ ਅਮੋਲ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਜਾਂਹਿ ਤਰੁਨ
 ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮਕੇਲ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਤਬ ਲੋ ਰਾਜਾ ਗਿਰੂ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਇਯੋ
 ॥ ਆਦਰ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕਰਿ ਮਦਰਾ ਪਜਾਇਯੋ ॥ ਗਿਰਯੋ ਮੱਤ ਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਖਾਟ ਪਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ
 ਤਬ ਹੀ ਤੁਰਤਹਿ ਲਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਛਤਿਯਾ ਉਪਰ ਅਪਨੀ ਪੀਠਿ ਧਰਿ ॥
 ਕਾਮਕੇਲ ਦ੍ਰਿੜ ਕਿਯ ਨਿਜੁ ਮੀਤੁ ਬੁਲਾਇ ਕਰਿ ॥ ਮਦਰਾ ਕੇ ਮਦ ਛਕੇ ਨ ਕਛੁ ਰਾਜੈ ਲਹਯੋ ॥ ਹੋ ਲੇਤ
 ਪਸਾਰੇ ਭਯੋ ਨ ਕਛੁ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਯੋ ॥੧੦॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਮੂੜ ਰਾਵ

ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਾਇਕੈ ॥ ਇਹੋ ਛਲ ਛੈਲੀ ਛੈਲ ਸੁ ਛਲਿ ਪਤਿ ਕੋ ਗਈ ॥ ਹੋ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹੋ
 ਕਥਾ ਤਬੈ ਪੂਰਨ ਭਈ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਈਸਵੋ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੭॥੪੩੧੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਰਹਈ ॥ ਬੀਰਜ ਸੈਨ ਜਾਕੋ ਜਗ ਕਹਈ ॥ ਬੀਰਜ ਮਤੀ ਤਵਨ
 ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰ ਕੋ ਰੂਪ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਰਤਿ
 ਕੀ ਛਬਿ ਲਾਜੈ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਜਾਈ ॥ ਲਾਜ ਸਾਜ ਤਜਿ ਰਹਤ ਬਿਕਾਈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਦਨ ਜਾ ਕੋ ਰਹੈ ਨਜਾਇ ਚਲਤ ਸਿਰ ਝਾਰਿ ॥੩॥
ਅੜਿਲ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਰਾਇ ਅਖੇਟ ਸਿਧਾਇਯੋ ॥ ਉਚ ਧੌਲਹਰ ਠਾਢਿ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਪਾਇਯੋ ॥
 ਤਰੁਨਿ ਸਾਹੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਹੇਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਤਹੀ ਠਾਢਿ ਇਕ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇਸਿ ॥ ਡੇਰਿ ਬਡੀ ਕੀ ਗੁਡੀ ਚੜਾਇਸਿ ॥ ਤਾ ਮੈ ਇਹੈ ਸੰਦੇਸ ਪਠਾਵਾ ॥
 ਭੇਦ ਚਿਤ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਵਾ ॥੫॥ **ਕਬਿੱਤ ॥** ਤਾਜੀ ਕੂੰ ਤੁਰਾਇ ਕੈ ਅਸਾੜੀ ਓੜਿ ਰਾਹ ਪੌਣਾ ਜਾਲਿਮ
 ਜਵਾਲ ਦੁਹਾਂ ਨੈਨਾਂ ਨੂੰ ਨਚਾਵਣਾ ॥ ਅੰਜਨ ਦਿਵਾਇ ਬਾੜ ਬਿਸਿਖ ਚੜਾਇ ਕੈ ਖੁਸਾਲੀ ਨੂੰ ਬੜਾਇ ਨਾਲੇ
 ਕੈਫਾਂ ਨੂੰ ਚੜਾਵਣਾ ॥ ਬਦਨ ਦਿਖਾਣਾ ਸਾਨੂੰ ਛਾਤੀ ਨਾਲਿ ਲਾਣਾ ਅਤੇ ਨੈਣਾ ਨਾਲਿ ਨੈਣ ਜੋੜਿ ਵੇਹਾ ਨੇਹੁ
 ਲਾਵਣਾ ॥ ਬਾਚੇ ਪੱਤ੍ਰ ਆਣਾ ਮੈ ਹੀ ਮਿਲੇ ਬਜਾਂ ਨ ਜਾਣਾ ਸਾਂਈ ਯਾਰੋ ਜੀ ਅਸਾਡੇ ਪਾਸ ਆਵਣਾ ਹੀ ਆਵਣਾ
 ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਗੁਡਿਯਾ ਬਿਖੈ ਸੰਦੇਸ ਲਿਖਿ ਦੀਨਿ ਕੁਅਰਿ ਪਠਾਇ ॥ ਤਨਿਕ ਬਾਰ ਲਾਰੀ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪਹਿ
 ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਪਤਿਯਾ ਛੇਰਿ ਲਖੀ ਪ੍ਰਿਯ ਕਹਾਂ ॥ ਇਹ ਪਠਯੋ ਤਰੁਨੀ ਲਿਖਿ ਉਹਾਂ ॥
 ਯਾ ਗੁਡਿਯਾ ਪਰ ਬੈਠਹੁ ਧਾਈ ॥ ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਹੁ ਚਿੰਤ ਮੈ ਰਾਈ ॥੮॥ ਕੈ ਗੁਡਿਯਾ ਉਪਰ ਚੜਿ
 ਆਵਹੁ ॥ ਨਾ ਤਰ ਟਾਂਗ ਤਰੇ ਕਰਿ ਜਾਵਹੁ ॥ ਜੋ ਤੁਹਿ ਗਿਰਨ ਧਰਨ ਪਰ ਦੇਉਂ ॥ ਸ੍ਰਰਗ ਸਾਚ ਕਰਿ ਬਾਸ
 ਨ ਲੇਉਂ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮਾਤ੍ਰੁ ਪੱਛ ਸਤ ਸਪਤ ਪਿਤੁ ਪਰੈਂ ਨਰਕ ਕੁਲ ਸੋਇ ॥ ਜੋ ਗੁਡਿਯਾ ਤੇ ਭੂਮਿ ਪਰਿ

ਪਤਨ ਤਿਹਾਰੋ ਹੋਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੁਮ ਯਾ ਕੋ ਪਿਯ ਡੋਰਿ ਨ ਜਾਨਹੁ ॥ ਸਗੂਆ ਕੈ ਯਾ ਕੋ
 ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ਤੁਮਰੋ ਬਾਲ ਬਿਘਨ ਨਹਿ ਹੈ ਹੈ ॥ ਯਾ ਮੈ ਦੇਖਿ ਪਾਵ ਧਰਿ ਲੈ ਹੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੰਤ੍ਰ
 ਸਕਤਿ ਤੇ ਮੈ ਕਿਯਾ ਸਗੂਆ ਯਾਹਿ ਬਨਾਇ ॥ ਸੰਕ ਤਯਾਗਿ ਕਰਿ ਆਇਯੈ ਸੁਨੁ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਇ ॥੧੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੀ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ ਕੀ ਸੰਕ ਸਗਲ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਹਯ ਤੇ ਉਤਰਿ ਡੋਰਿ
 ਪਰ ਚੜਯੋ ॥ ਆਨੰਦ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੈ ਬਢਯੋ ॥੧੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕੁਅਰ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਤੀਰ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ
 ਕੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੋ ਕੀਯੋ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਹ ਤਬ ਲਗੇ ਦੁਾਰ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਤਬੈ
 ਤਰੁਨਿ ਸੋ ਬਾਤ ਕਹੀ ਪਿਯ ਨੈਨ ਭਰਿ ॥੧੪॥ ਅਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤੁਮਰੋ ਸਾਹ ਹਮੈ ਗਹਿ ਮਾਰਿ ਹੈ ॥ ਇਹੀ ਧੌਲਹਰ
 ਉਪਰ ਤੇ ਮੁਹਿ ਡਾਰਿ ਹੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਸਭੈ ਪਸੁਰਿਯਾ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤੁਹਿ ਭੇਟੇ ਹਮ ਆਜੁ ਇਹੈ ਫਲ
 ਪਾਇ ਹੈ ॥੧੫॥ ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਕਛੂ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਹਮਾਰੋ ਚਰਿਤ ਅਬੈ ਹੀ
 ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਬਾਰ ਤਿਹਾਰੋ ਏਕ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਹਮ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹਸਤ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਇ ਹੈ ॥੧੬॥
 ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਹੁੰਡੀਆ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਪਕਰਿ ਕਾਨ ਤੇ ਪਤਿ ਕੋ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੇਖ
 ਭੇ ਬਾਂਧਯੋ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਕਿਯੋ ਸੰਦੇਸ ਉਠਾਇ ਕਰਿ ॥੧੭॥ ਸਾਹ ਨਿਰਖ
 ਤੇ ਗੁਡਿਯਾ ਦਈ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੰਦਿਸੁ ਦਿਯੋ ਉਡਾਇ ਕੈ ॥ ਪਿਯਹਿ ਨਿਰਖਿ ਤੇ ਮੀਤ
 ਦਯੋ ਪਹੁਚਾਇ ਘਰ ॥ ਹੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੂ ਜੜ ਸਕਯੋ ਬਿਚਾਰ ਕਰਿ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ
 ਨਿਰਖਿਤਿ ਪਤਿਹਿ ਗੁਡਿਯਾ ਦਈ ਚੜਾਇ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਬੰਧੇ ਬਜੰਤੁ ਬੇ ਬਾਜਤ ਭਏ ਬਨਾਇ ॥੧੯॥ ਬਿਹੱਸਿ
 ਨਾਰਿ ਨਿਜ ਨਾਥ ਸੋ ਕਹਯੋ ਪਿਯਹਿ ਪਹੁਚਾਇ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਹਮਾਰੋ ਸਾਹ ਇਹ ਦਏ ਦਮਾਮੋ ਜਾਇ ॥੨੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਮੀਤ ਸਦਨ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਾਰ ਨ ਬਾਂਕਨ ਪਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਭੇਦ ਅਭੇਦ
 ਨ ਚੀਨੇ ॥ ਕਬਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪੂਰਨ ਤਬ ਕੀਨੇ ॥੨੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਅਠਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੮॥੪੩੩੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਪਲਵਲ ਦੇਸ ਛੱਤ੍ਰਿਨੀ ਰਹੈ ॥ ਬੁੱਧਿਮਤੀ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਜਬ ਤਨ ਤਾਂਹਿ ਬਿਰਧਤਾ ਆਇਸ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇਸ ॥੧॥ ਦੈ ਸੰਦੂਕ ਜੂਤਿਯਨ ਭਰੇ ॥ ਮੁਹਰਨ ਕੇ ਕੁਲਿ ਸੁਨਤ ਉਚਰੇ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪਉਤ੍ਰ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਤਾ ਕੇ ॥ ਉਦਿਤ ਭਏ ਸੇਵਾ ਕਹ ਵਾ ਕੇ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹੈ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਨਹੀਂ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿੰ ਬਨਾਇ ॥ ਆਇਸੁ ਮੈ ਸਭ ਹੀ ਚੱਲੈ ਦਰਬੁ ਹੇਤ ਲਲਚਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੋ ਆਗਯਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ਸੁ ਮਾਨੈ ॥ ਜੂਤਿਨ ਕੋ ਮੁਹਰੈ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਆਜੁ ਕਾਲਿ ਬੁਢਿਯਾ ਮਰਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਸਭਹੀ ਦਰਬੁ ਹਮਾਰੋ ਹੈ ਹੈ ॥੪॥ ਜਬ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਕੁਟੰਬ ਸਭਾਵੈ ॥ ਤਬ ਬੁਢਿਯਾ ਯੋ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਜਿਯਤ ਲਗੇ ਇਹ ਦਰਬੁ ਹਮਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਲੀਜਿਯਹੁ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥੫॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਰੋਗਨੀ ਭਈ ॥ ਕਾਜੀ ਕੁਟਵਾਰਹਿ ਕਹਿ ਗਈ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਸੁਤ ਬਹੁਰਿ ਖਜਾਨੋ ਲੈ ਹੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੁਤ ਜਬ ਲਗੇ ਕਰੈ ਨ ਪ੍ਰਥਮ ਬਨਾਇ ॥ ਤਬ ਲੋ ਸੁਤਨ ਨ ਦੀਜਿਯਹੁ ਹਮਰੋ ਦਰਬੁ ਬੁਲਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਿਤਿਕ ਦਿਨਨ ਬੁਢਿਯਾ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਹਿਦਨ ਖੁਸਾਲੀ ਭਈ ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਜੋ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰੈ ਹੈ ॥ ਪੁਨਿ ਇਹੋ ਬਾਂਟਿ ਖਜਾਨੋ ਲੈ ਹੈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਰਮ ਧਰਮ ਤਾ ਕੇ ਕਰੇ ਅਤਿ ਧਨ ਸੁਤਨ ਲਗਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੰਦੂਕ ਪਨ੍ਹੀਨ ਕੇ ਛੋਰਤ ਭੇ ਮਿਲਿ ਆਇ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੇਵ ਕਰਾਈ ॥ ਸੁਤਨ ਦਰਬੁ ਕੋ ਲੋਭ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਅੰਤ ਨ ਕਛੁ ਕਰ ਆਯੋ ॥ ਛਲ ਬਲ ਅਪਨੋ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਤੀਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੨੯॥੪੩੪੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਲਨੇਰ ਕੇ ਦੇਸ ਮੈ ਮਰਗਜ ਪੁਰ ਇਕ ਗਾਂਉ ॥ ਸਾਹ ਏਕ ਤਿਹ ਠਾਂ ਬਸਤ ਮਦਨ ਸਾਹ ਤਿਹੋ ਨਾਂਉ ॥੧॥ ਮਦਨਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਆਪੁ ਮਦਨ ਠਠਕੇ ਰਹੈ ਤਿਹੋ ਰਤਿ ਰੂਪ ਬਿਚਾਰ ॥੨॥ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਤਹਾਂ ਹੁਤੇ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ॥ ਸਗਲ ਗੁਨਨ ਭੀਤਰ ਚਤੁਰ ਸੁੰਦਰ ਮਦਨ ਸਰੂਪ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚੇਲਾ ਰਾਮ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਲਹਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਤਬੈ ਮਦਨ ਤਨ ਗਹਿਯੋ ॥ ਤਰੁਨਿ ਤਦਿਨ ਤੇ ਰਹੀ

ਲੁਭਾਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸਜਨ ਛਬਿ ਰਹੀ ਬਿਕਾਈ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦੂਤੀ ਪਠੈ ਤਾਹਿ ਗਿ੍ਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਯੋ ॥
 ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕਮਾਇਯੋ ॥ ਸੋਇ ਸਾਹ ਜਬ ਜਾਇ ਤਬ ਤਾਂਹਿ ਬੁਲਾਵਈ ॥ ਹੋ ਤਾਂਹਿ ਭਏ
 ਰਸ ਰੀਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਵਈ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਰੁਨੀ ਉਠਤ ਸਾਹ ਹੂ ਜਾਗਯੋ ॥ ਪੂਛਨ ਤਾਹਿ ਆਪੁਯੋ
 ਲਾਗਯੋ ॥ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਕਹੌ ਤਰੁਨਿ ਬਤਾਵਹੁ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੌ ਭਰਮੁ ਮਿਟਾਵਹੁ ॥੬॥ ਸੁਨਹੁ ਸਾਹ ਮੈ
 ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਕੌ ਭਰਮ ਉਤਾਰੋ ॥ ਮੋਹੂ ਟੂਟਿ ਕੈਫ ਜਬ ਗਈ ॥ ਲੇਤ ਤਬੈ ਪਸਵਾਰਨ
 ਭਈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਐਸ ਨਿਸਾ ਕਰਿ ਸਾਹ ਕੀ ਦੀਨਿ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਇ ॥ ਤੁਰਤੁ ਮੀਤ ਪੈ ਚਲਿ ਗਈ ਯਾਰ
 ਭਜੀ ਲਪਟਾਇ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੦॥੪੩੫੨॥ ਅਫਜੂ ॥੬**

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਬਾਵਨੀ ਕੇ ਰਹੈ ਮਾਲਵ ਨਾਮ ਗਵਾਰ ॥ ਮੈਨਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤਰੁਨਿ ਜਾਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥੧॥
 ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ਪੁਸਟ ਅੰਗ ਸਭ ਠੋਰ ॥ ਦਿਰਘ ਪੁਸਟ ਤਾ ਸਮ ਤਰੁਨਿ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਗ ਮੈ ਔਰ ॥੨॥
ਅੜਿਲ ॥ ਫੌਜਦਾਰ ਇਕ ਗਾਂਉ ਤਵਨ ਕੇ ਆਇਯੋ ॥ ਪਜਾਸ ਘਾਮ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਦੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥ ਪਾਨਿ
 ਚਹਯੋ ਜਟਿਯਾ ਤਿਨ ਦਯੋ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਤਵਨਿ ਕੋ ਰੂਪ ਰਹਯੋ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੩॥ ਚਿਤ ਮੈ ਕਿਯਾ
 ਬਿਚਾਰ ਜੁ ਯਾ ਕੋ ਪਾਇਯੈ ॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਯਾ ਤੇ ਭਜਿ ਕੈ ਉਪਜਾਇਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਬਲੀ ਸੋ ਹੈ ਹੈ ਸਭ ਜਗ
 ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਕੇ ਡੀਲ ਸਮਾਨ ਨ ਔਰ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਫੌਜਦਾਰ ਇਕ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕੇ ਦਈ
 ਪਠਾਇ ॥ ਨਿਸਾ ਕਰੀ ਧਨੁ ਦੈ ਘਨੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਤਹਾਂ
 ਕੌ ਜਾਤ ਭੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਤਾਹਿ ਤਰੁਨਿ ਸਮੁਝਾਤ ਭੀ ॥ ਪਲਟਿ ਪਿਯਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਯੋ ਸਮੁਝਾਇ
 ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਿਲਿ ਹੈ ਤੁਮ ਸੌ ਆਜੁ ਸੁ ਰਾਤੀ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥ ਫੌਜਦਾਰ ਪਰ ਨਾਰਿ ਵਹੈ ਅਟਕਤ ਭਈ ॥ ਅਰਧ
 ਰਾਤ੍ਰਿ ਤਿਹੌ ਤੀਰ ਮਿਲਨ ਕੇ ਹਿਤ ਗਈ ॥ ਫੂਲ ਪਾਨ ਮਦ ਪਾਨ ਸੇਜ ਸੁਭ ਕੌ ਰਚਯੋ ॥ ਹੋ ਭਜੀ ਸਿਗਰ ਨਿਸੁ
 ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁ ਰਤਿ ਐਸੀ ਮਚਯੋ ॥੭॥ ਨਿਸੁ ਸਿਗਰੀ ਕੋ ਕੇਲ ਤਰੁਨਿ ਦ੍ਰਿੜ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਕੇ ਦਏ

ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਹੱਸਿ ਪਿਯ ਮੈ ਇਕ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ਹੋ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੋ ਮਾਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਆਇ ਹੋ ॥੮॥ ਦੁਹੰ ਹਾਥ ਦ੍ਰਿੜ ਬਦਨ ਧਰਤ ਭੀ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬਾਇ ਭਈ ਮੁਰ ਰਾਯੋ ਦਈ ਉਡਾਇ ਕੈ ॥ ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਰਾਖਤ ਕਹਾਉਂ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਹੋ ਦੇਖਹੁ ਲੋਗ ਸਭਾਇ ਪਿਯਾ ਮੁਰ ਮਰਤ ਹੈ ॥੯॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਜਜੋ ਉਹ ਚਹਤ ਕਿ ਹਾਇ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਮੋਰ ਆਨਿ ਕੋਊ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰੈ ॥ ਤਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਲੇਈ ॥ ਨਿਕਸਨ ਸ੍ਰਾਸ ਨ ਬਾਹਰ ਦੇਈ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸ੍ਰਾਸਾਕੁਲ ਹੈ ਭੂਮਿ ਮੂਰਛਨਾ ਹੈ ਗਿਰਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਆਨਿ ਧਰਯੋ ਆਖਿਨ ਹਿਰਯੋ ॥ ਜਿਯਤ ਕਛੂ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਿ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮਲਿ ਦਲਿ ਚੂੜਨ ਸੋ ਪਿਯ ਦਯੋ ਖਪਾਇ ਕੈ ॥੧੧॥ ਅਰਧ ਦੁਪਹਰੀ ਜਿਨ ਕਰ ਪਿਯਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਠਾਢੇ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਮੂੰਦਿ ਮੂੰਦਿ ਮੁਖ ਨਾਕ ਹਹਾ ਕਹਿ ਕੈ ਰਹੀ ॥ ਹੋ ਬਾਤ ਰੋਗ ਪਤਿ ਮਰੇ ਨ ਬੈਦ ਮਿਲਯੋ ਦਈ ॥੧੨॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਸਭਹਿਨ ਦੇਖਤ ਪਤਿ ਕੋ ਮਾਰਯੋ ॥ ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਸਿਯਨ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪਤਿ ਕੇ ਬਯੋਗ ਸਦਨ ਤਜਿ ਗਈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰਹਤ ਜਾਇ ਗ੍ਰਿਹ ਭਈ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਇਕਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੧॥੪੩੬੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਕ ਰਾਜਾ ਮੁਲਤਾਨ ਕੋ ਬਿਰਧ ਛੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਨਾਮ ॥ ਬਿਰਧ ਦੇਹ ਤਾਕੋ ਰਹੈ ਜਾਨਤ ਸਿਗਰੋ ਗ੍ਰਾਮ ॥੧॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨਹਿ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਬਿਰਧ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਬ ਔਰ ਬਯਾਹੀ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਆਹੀ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਬਡਡਯਾਛ ਮਤੀ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਜਿਹੋ ਲਖਿ ਮਦਨ ਬਕਿਤ ਹੈ ਰਹੈ ॥ ਸੋ ਰਾਨੀ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਭਈ ॥ ਮਦਨ ਕੁਮਾਰ ਨਿਰਖਿ ਕਰ ਗਈ ॥੩॥ ਤਾ ਦਿਨ ਤੇ ਹਰ ਅਰਿ ਬਸ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਭੂਲਿ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਂਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਯੋ ॥੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਰੁਨ ਪੁਰਖ ਕੋ ਤਰੁਨਿ ਜਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵਈ ॥ ਤਨਿਕ ਨ ਛੋਰਯੋ ਚਹਤ ਗਰੇ ਲਪਟਾਵਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਗਨ ਹੈ ਰਹਤ ਸੱਜਨ ਕੇ ਰੂਪ ਮੈ ॥ ਹੋ ਜਨੁ ਧਨੁ ਚਲਯੋ ਹਰਾਇ ਜੁਆਰੀ ਜੂਪ ਮੈ ॥੫॥ ਬਿਰਧ ਛੱਤ੍ਰ ਤਬ ਲਗੇ ਪਹੁਚਯੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ॥ ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਦੁਰਾਇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹਿਤ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ॥ ਤਰੇ ਖਾਟ ਕੇ ਬਾਂਧਿ ਤਾਂਹਿ ਦ੍ਰਿੜ ਰਾਖਿਯੋ ॥

ਹੋ ਟਰਿ ਆਗੇ ਨਿਜੁਪਤਿ ਕੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਨਿਯਤ ਰਾਵ ਬਿਰਧ ਤੁਮ ਭਏ ॥ ਖਿਲਤ
 ਅਖੇਟ ਹੁਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਆਨ ਜਰਾ ਗਹਿ ਲੀਨੇ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਸਭ ਕਛੁ ਤਜਿ ਦੀਨੇ ॥੭॥ ਸੁਨਿ
 ਤ੍ਰਿਯ ਮੈ ਨ ਬਿਰਧ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਜਰਾ ਨ ਆਨਿ ਬਯਾਪਕ ਭਯੋ ॥ ਕਹੈ ਤੁ ਅਬ ਹੀ ਜਾਉਂ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰੋ
 ਰੋਝ ਰੀਛੁ ਝੰਖਾਰਾ ॥੮॥ ਯੋ ਕਹਿ ਬਚਨ ਅਖੇਟਕ ਗਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਟਾਰ ਜਾਰ ਕੋ ਦਯੋ ॥ ਨਿਸੁ ਭੇ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟਕ
 ਆਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜੁ ਕਛੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੌ ਬੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੨॥੪੩੭੪॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਬਿਚੱਛਨ ਪੁਰ ਬਿਖੈ ਸਿੰਘ ਬਿਚੱਛਨ ਰਾਇ ॥ ਮਤੀ ਬਿਚੱਛਨ ਭਾਰਜਾ ਜਾਂਹਿ ਬਿਚੱਛਨ ਕਾਇ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਰਵਰ ਕੂਪ ਜਹਾਂ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥ ਬਾਇ ਬਿਲਾਸ ਭਲੀ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥ ਸਰਿਤਾ ਨਿਕਟਿ
 ਨਰਬਦਾ ਬਹੈ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਇੰਦ੍ਰ ਬਕਿਤ ਹੈ ਰਹੈ ॥੨॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬਾਲ ਹੁਤੀ ਬ੍ਰਿਖ ਭਾਨ ਕਲਾ ਇਕ ਰੂਪ
 ਲਸੈ ਜਿੰਹ ਕੋ ਜਗ ਭਾਰੀ ॥ ਖੇਲ ਅਖੇਟਕ ਆਵਤ ਹੂੰ ਇਨ ਰਾਇ ਕਹੂੰ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਐਚਿ ਬਰਜੋ ਗਹਿ
 ਕੈ ਬਹੀਯਾਂ ਤਿਨ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਇਨ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਬਿਨੁ ਆਗਿ ਜਰੀ ਮੁਖ ਨਜਾਇ ਰਹੀ ਨ ਉਚਾਵਤ
 ਨਾਰੀ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤਾ ਸੌ ਬਯਾਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਬ ਕੀਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੋ ਰਸੁ ਲੀਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ
 ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਔਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੋ ਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਬਿਚਛਨ ਮਤੀ ਕੋਪ ਭਰੀ
 ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਪੀਤ ਬਰਨ ਤਨ ਕੋ ਭਯੋ ਪਾਨ ਚਬਾਵਤ ਨਾਹਿ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਆਜੁ ਹਨਿ
 ਡਰਿਹੋ ॥ ਨਾਥ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਨੈਕ ਨ ਟਰਿਹੋ ॥ ਇਨ ਦੁਹੂੰ ਮਾਰਿ ਪੂਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੈਹੋ ॥ ਪਾਨੀ ਪਾਨ ਤਬੈ ਮੁਖ
 ਦੈਹੋ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦਾਬਿ ਖਾਟ ਤਰ ਗਈ ਗੁਡਾਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਥਹਿ ਭੋਜਨ ਮੈ ਮਕਰੀ ਖ੍ਰਾਇ
 ਕੈ ॥ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਵਹ ਮਰਜੋ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਯੋ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਾਰਿ ਬਾਰਿ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸਵਤਿ ਕਹੋ ਗਹਿ ਲਿਯੋ
 ॥੭॥ ਇਨ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗੁਡਿਯਨ ਕਿਯਾ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੁਰ ਪਤਿ ਮਰਜੋ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਯਾ
 ਕੁਤਿਯਾ ਕੀ ਅਬਹੀਂ ਕ੍ਰਿਆ ਉਘਾਰਿ ਹੋ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਥਮ ਮੁੰਡਿ ਕੈ ਮੁੰਡ ਬਹੁਰਿ ਇਹ ਮਾਰਿ ਹੋ ॥੮॥ ਲਏ ਪ੍ਰਜਾ

ਸਭ ਸੰਗ ਤਹੀ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਜਹਾਂ ਖਾਟ ਤਟ ਗਾਡਿ ਦੋਊ ਗੁਡਿਯਨ ਗਈ ॥ ਸਭਨ ਲਹਿਤ ਖਨ ਭੂਮਿ
 ਲਏ ਤੇ ਕਾਢਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੂੰਡਿ ਸਵਤਿ ਕੇ ਮੂੰਡ ਨਾਕ ਪੁਨਿ ਬਾਢਿ ਕੈ ॥੯॥ ਮੂੰਡਿ ਮੂੰਡ ਕਟਿ ਨਾਕ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹੱ
 ਮਾਰਿਯੇ ॥ ਉਹਿ ਬਿਧਿ ਪਤਿ ਹਨਿ ਇਹੱ ਛਲ ਯਾਂਕਹ ਟਾਰਿਯੇ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਭੇਦ ਨਾਹਿ ਕਿਨਹੂੰ ਲਹਯੇ ॥
 ਹੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਰੁ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਨ ਮੈ ਕਹਯੇ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੩॥੪੩੮੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਟੋਕ ਟੋਡਾ ਬਿਖੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਲਾ ਇਕਬਾਲ ॥ ਕਟਿ ਜਾਕੀ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਸੀ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਨੈਨ
 ਬਿਸਾਲ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਸੈਨ ਤਹਾਂ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਸੁਨਿਯਤ ਜਾਕੇ ਘਰ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਦੇਵੇਸ ਲੱਜਾਵੈ ॥੨॥ ਐਂਡੋਰਾਇ ਭਾਟ ਕੇ ਸੁਤ ਤਹੱ ॥
 ਤਾਕੈ ਰੂਪ ਨ ਸਮ ਕੋਊ ਮਹਿ ਮਹੰ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਕੇ ਰੂਪ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਕਾਂਇ ਕੰਚਨ ਸਿਰ ਨਜਾਵੈ
 ॥੩॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਨ ਤਰੁਨੀ ਨਰ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਮਨ ਮੈ ਯੋਂ ਕਹਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿੰ
 ਬੁਲਾਊਂ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਬ ਕਮਾਊਂ ॥੪॥ **ਅਕਿੱਲ ॥** ਪਰਮ ਪਾਟ ਕੀ ਝੁਲਨਿ ਏਕ ਸਵਾਰਿ ਕੈ ॥
 ਤਾ ਪਰ ਝੁਲਤਿ ਭਈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਯਾਂਹੀ ਚੜ੍ਹਿ ਪੀਰੀ ਪਰ ਪਿਯਹਿ ਬੁਲਾਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ
 ਗੇ ਘਰ ਕੋ ਤਾਹਿ ਬਹਾਇ ਹੋਂ ॥੫॥ ਯਾ ਪੀਰੀ ਕਹੱ ਦੈਹੋਂ ਤਰੇ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਰੇਸਮ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜ ਡੋਰੈਂ ਚਾਰ
 ਲਗਾਇ ਕੈ ॥ ਜੋ ਯਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਕਬਹੂੰ ਲਹਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਜਾਨਿ ਪੀਂਘ ਚੁਪਿ ਰਹਿ ਹੈ ਕਹਾਂ ਰਿਸਾਇ
 ਹੈ ॥੬॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਪੀਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਤਰੇ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਡੋਰਹਿ ਖੈਚਿ ਪ੍ਰੀਤਮਹਿ ਲੇਤ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥ ਰਾਨੀ
 ਸੰਗ ਤਿਹੱ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵਾ ਦੇਤ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਜਾਨਿ ਕੇਲ ਕੀ ਸਮੈਂ ਸਖੀ ਸਭ ਜਾਂਹਿ ਟਰਿ ॥੭॥ ਤਵਨ ਭਾਟ
 ਕੋ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ ਲੇਤ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਗ੍ਰਿਹ ਰਹਨ ਨ ਦੇਹਿੰ ਬਹਾਇ ਕੈ ॥ ਐਂਚਿ ਐਂਚਿ ਤਿਹ ਲੇਤ
 ਨ ਛੋਰਤ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਹੋ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸੋਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਏਕ ਦਿਨ ॥੮॥ ਰਾਵ ਨ ਲਹਯੋ ਚੇਰਿਯਨ
 ਭਾਟ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥ ਬਿਨ ਰਾਨੀ ਕੇ ਕਹੇ ਸੁ ਜਾਰ ਮੰਗਾਇਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਤਿਹੱ ਕਹਿ ਤਸਕਰ ਜਾਗਤ

ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਯਾਹਿ ਨ ਦੈਹੋ ਜਾਨਿ ਕਾਢਿ ਅਸਿ ਕਰ ਲਯੋ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਗਤ ਸਭ ਜਗੇ ਪਕਰਿ ਤਾ ਕੋ
 ਲਿਯੋ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੇ ਤੀਰ ਬਾਂਧਿ ਠਾਢੇ ਕਿਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਸੋਰ ਤ੍ਰਿਯ ਉਠੀ ਨੀਂਦ ਤੇ ਜਾਗਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਾਜਾ
 ਤੇ ਡਰਪਾਇ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਹਿਤ ਤਜਾਗ ਕੈ ॥੧੦॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥** ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਆਯੋ ਹੁਤੋ ਤੋਹਿ ਹਨਨ
 ਇਹ ਚੋਰ ॥ ਅਬ ਹੀ ਯਾ ਕੋ ਮਾਰਿਯੈ ਹੋਨ ਨ ਦੀਜੈ ਭੋਰ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਚਨ ਚੋਰ ਸੁਨ
 ਪਾਇਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਕਹਿ ਸਾਚ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਯਹ ਰਾਨੀ ਮੋਰੇ ਸੰਗ ਰਹਈ ॥ ਅਬ ਮੋਕੋ ਤਸਕਰ ਕਰਿ
 ਕਹਈ ॥੧੨॥ **ਅੜਿੱਲ ॥** ਜਾਰ ਚੋਰ ਕੋ ਬਚਨ ਨ ਸਾਚੁ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੋਭ ਤੇ ਬਕਤ ਸਭਨ ਪਰ
 ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਇਨ ਕੇ ਕਹੇ ਨ ਕੋਪ ਕਿਸੂ ਪਰਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਰਾਵ ਬਚਨ ਯਹ ਸਾਚੁ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ
 ॥੧੩॥ ਸਾਚੁ ਸਾਚੁ ਸੁਨਿ ਰਾਵ ਬਚਨ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੋਭ ਤੇ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਇਨ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ
 ਯਾ ਤਸਕਰ ਕਹੋ ਅਬ ਹੀ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਇਹੀ ਭੋਹਰਾ ਭੀਤਰ ਗਹਿ ਕੈ ਡਾਰਿਯੈ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁ
 ਤਾਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਇਯੋ ॥ ਭੂਲ ਜਬੈ ਵਹੁ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਇਯੋ ॥ ਜਿਯ ਲੱਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਚੋਰ ਤਿਹੋਂ
 ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰੀਤ ਪਛਾਨੀ ਚਿਤ ਨ ਮਾਰਿ ਤਿਹੋਂ ਰਾਖਿਯੋ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਚੌਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੪॥੪੩੯੯॥ ਅਫਸੂੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਹੁਤੋ ਕਸਟਵਾਰ ਕੇ ਦੇਸ ॥ ਅਛਲ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਤਰੁਨਿ ਸੁੰਦਰਿ ਜਾਕੇ ਕੇਸ ॥੧॥
 ਬੱਜ੍ਰਕੇਤੁ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥ ਨਵੈਂ ਬਜਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਜਿਨ ਦ੍ਰਿੜ ਪੜੇ ਸੁਧਾਰਿ ॥੨॥
 ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੁਤ ਤਵਨ ਕੋ ਨਿਰਖਯੋ ਅਛਲ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਅਬ ਹੀ ਰਤਿ ਯਾ ਸੋ ਕਰੋਂ ਯੋਂ ਕਹਿ ਭਈ ਸੁਮਾਰੁ ॥੩॥
ਅੜਿੱਲ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਤਹ ਚਤੁਰਿ ਪਹੂਚੀ ਆਇ ਕੈ ॥ ਅਛਲ ਮਤੀ ਕੋ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੋ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸੀਚਿ ਸੀਚਿ
 ਕੈ ਬਾਰਿ ਜਗਾਵਤ ਜਬ ਭਈ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਚਿੱਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਲਹਿ ਗਈ ॥੪॥ ਕੁਅਰਿ ਚਿੱਤ ਕੀ
 ਬਾਤ ਸਕਲ ਮੁਹਿ ਭਾਖਿਯੈ ॥ ਪੀਰ ਪਿਯਾ ਕੀ ਗੂੜ ਨ ਮਨ ਮੈ ਰਾਖਿਯੈ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਰੁਚੈ ਸੁ ਮੋਹਿ
 ਕਹੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹੈ ਪ੍ਰਾਨੁ ਹਿਤੁ ਜਿਨਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥ ਕਹਾ ਕਹੋਂ ਸਖਿ ਤੋਹਿ ਕਹਨ ਨਹਿ ਆਵਈ ॥

ਹੇਰਿ ਮੀਤ ਕੋ ਰੂਪ ਹੀਯਾ ਲਲਚਾਵਈ ॥ ਕੈ ਵਾ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਮੋਰ ਜਿਯਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਇਯੈ ॥੬॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੈ ਸਖਿ ਮੋਹਿ ਵਹੈ ਕਾਰਜ ਕਰੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਤ ਤਵ ਹੇਤ ਨ ਹਿਯਾ ਮੈਂ ਮੈ ਡਰੈ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਚਿਤ ਚੁਭੈ ਸੁ ਹਮੈ ਬਤਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਰੋਇ ਰੋਇ ਕਰਿ ਨੀਰ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਇਯੈ ॥੭॥ ਸੁਨਹੁ ਮਿੱਤ੍ਰਨੀ ਆਜੁ ਜੁਗਨਿ ਮੈ ਹੋਇ ਹੈ ॥ ਹੇਤ ਸੱਜਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਆਪਨੇ ਖੋਇ ਹੈ ॥ ਪਿਯ ਦਰਸਨ ਕੀ ਭੀਖਿ ਮਾਂਗਿ ਕਰਿ ਲਯਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਲਲਾ ਕੋ ਰੂਪ ਸਖੀ ਬਲਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੮॥ ਬਸਤ੍ਰ ਭਰੋਹੈ ਆਜੁ ਸੁਭੰਗਨ ਮੈ ਕਰੈ ॥ ਆਖਿਨ ਕੀ ਚਿਪਿਯਾ ਅਪਨੇ ਕਰ ਮੈ ਧਰੈ ॥ ਬਿਰਹ ਮੁੱਦ੍ਰਿਕਾ ਕਾਨਨ ਦੁਹੁ ਸੁਹਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਪਿਯ ਦਰਸਨ ਕੀ ਭਿੱਛੁ ਮਾਂਗ ਅਘਾਇ ਹੈ ॥੯॥ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਮਨ ਮੈ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਨੇਹ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਕੈ ਗਈ ॥ ਚਲਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਈ ਤਵਨ ਪਹਿ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਹਯੋ ਕੁਅਰਿ ਸੋ ਤਾਹਿ ਕਹਯੋ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਹਿ ਭੇਦ ਸਮਝਾਇ ਕੈ ਲੈ ਗਈ ਤਹਾਂ ਲਿਵਾਇ ॥ ਜਹਾਂ ਕੁਅਰਿ ਠਾਢੀ ਹੁਤੀ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥੧੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਛੈਲ ਕੁਅਰ ਕੋ ਜਬੈ ਕੁਅਰਿ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥ ਜਨੁਕ ਨਵੈ ਨਿਧਿ ਮਹਾਂ ਨਿਧਨ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਰਹੀ ਤਰੁਨਿ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹੋ ਸਾਥ ਰਮੀ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥੧੨॥ ਏਕ ਕੁਅਰਿ ਤਬ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਯੋਂ ਕਹੀ ॥ ਲਪਟਿ ਤਿਹਾਰੀ ਨਾਰਿ ਏਕ ਨਰ ਸੋ ਰਹੀ ॥ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਇਯੋ ॥ ਹੋ ਅਛਲ ਮਤੀ ਯਹ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥੧੩॥ ਪਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪਗਿਯਾ ਦਈ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਯੋ ਸਖੀ ਬਵਰੀ ਭਈ ਗਈ ਵਹੁ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਲਰਿਕਨ ਕੀ ਸੀ ਖੇਲ ਕਰਤ ਤਿਹੋ ਠਾਂ ਭਈ ॥ ਹੋ ਦੁਤਿਯ ਸਖੀ ਲੈ ਪਾਗ ਚਲਾਇ ਬਹੁਰਿ ਦਈ ॥੧੪॥ ਜਬ ਵੁਹਿ ਦਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਤੋ ਵੁਹਿ ਦਿਸਿ ਡਾਰਹੀ ॥ ਲਰਿਕਨ ਕੋ ਗਿੰਦੂਆ ਜਿਮਿ ਪਾਗ ਉਛਾਰ ਹੀ ॥ ਧੂਰਿ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਨਾਥ ਕੇ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਲਹਿਹਾਇਲ ਤਿਨ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਦਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥੧੫॥ ਜਬ ਲਗਿ ਪਗਿਯਾ ਲੇਨ ਰਾਇ ਚਲਿ ਆਇਯੋ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਨੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸਦਨ ਪਹੁਚਾਇਯੋ ॥ ਮਤਵਾਰੀ ਉਨ ਭਾਖਿ ਅਧਿਕ ਮਾਰਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਟਾਰਿ ਸਕਲ ਚਿਤ ਕੀ ਦਈ ॥੧੬॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਗਹਿ ਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਰ ਰਾਖਿਯੋ ॥ ਆਪੁ ਬਚਨ ਤਾ ਕੋ ਐਸੀ

ਬਿਧਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਮਤਵਾਰੇ ਮੂਰਖ ਸਿਸਿ ਕੋ ਨਹਿ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਹੋਨ ਹਾਰ ਮੁਹਿ ਭੀ ਇਨ ਕਛੁ ਨ ਉਚਾਰਿਯੈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਪਾਗ ਉਤਾਰਿ ਕੈ ਦੀਨੀ ਪ੍ਰਥਮ ਚਲਾਇ ॥ ਜਾਰ ਉਬਾਰਯੋ ਜੜ ਛਲਯੋ ਚੇਰੀ ਲਈ ਬਚਾਇ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੈਂਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੫॥੪੪੧੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਤਿੱਬਤ ਕੋ ਇਕ ਰਾਇ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਕਬਿਤਿ ਕਾਬਿ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਕਲਾ ਤਿਹੱ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸਨ ਕੀ ਪਜਾਰੀ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਤੀ ਬਿਚੱਛਨ ਪਾਤ੍ਰ ਤਹ ਤਵਨ ਸਹਰ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ॥ ਰੂਪ ਬਿਖੈ ਤਾ ਸੀ ਤਰੁਨਿ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਮੈ ਨਾਹਿ ॥੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੁਜਰਾ ਕੋ ਬੇਸ੍ਰਾ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮਸਤ ਹੈ ਝੁਲੈ ॥ ਨਿਜੁ ਤਨ ਕੀ ਤਾ ਕੋ ਸੁਧਿ ਭੁਲੈ ॥੩॥ ਚਿਤ ਮੈ ਚਿੰਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਕਰੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਸ ਸਦਾ ਮਨ ਧਰੈ ॥ ਕਿਹੱ ਬਿਧਿ ਮੋ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੋ ਦਿਨ ਮੋਹਿ ਕਹੋ ਕਬ ਆਵੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਵ ਨ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਈ ਤ੍ਰਿਯ ਮਨ ਮੈ ਲਲਚਾਇ ॥ ਜਤਨ ਕਾ ਕਰੋ ਜੋ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਭਜੈ ਬਨਾਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਦੀਵਾਨ ਲਗਾਵੈ ॥ ਤਵਨ ਸਮੈ ਤਰੁਨੀ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥ ਹਾਥ ਜੋਰਿ ਠਾਢੀ ਹੈ ਰਹਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਆਸਕੀ ਜਜੋਂ ਨਿਰਬਹਈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨਯੋ ਆਸਿਕ ਭਈ ਮੋ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਬਨਾਇ ॥ ਕਵਨ ਪ੍ਰਭਾ ਯਾ ਕੋ ਲਗੀ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ਰਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਆਸਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਮੁਹਿ ਲਖਿ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹੈ ਗਈ ॥ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਬਿਹਾਰੋ ॥ ਲੋਕਨ ਔਪਰਲੋਕ ਬਿਚਾਰੋ ॥੮॥ ਅਧਿਕ ਜਤਨ ਤਰੁਨੀ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋ ਕਜੋਂ ਹੂੰ ਨ ਬਿਹਾਰੀ ॥ ਔਰ ਜਤਨ ਤਬ ਹੀ ਇਕ ਕਿਯੋ ॥ ਸਾਤ ਗੁਲਨ ਦੇਹੀ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥੯॥ ਸਾਤ ਗੁਲਨ ਦੇ ਮਾਂਸ ਜਲਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕੁਰੰਧ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਹਿ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥ ਜੋ ਭਾਖਯੋ ਸੋਈ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੁ ਤੁਮ ਕਹੋ ਸੋ ਮੈਂ ਕਰੋ ਨਿਜੁ ਤਨ ਗੁਲਨ ਨ ਖਾਹੁ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭਾਮਿਨੀ ਮੋ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਹੁ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਗੁਲ ਖਾਏ ਰਾਜਾ ਢੁਰਿ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹੱ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਜਾਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੀ ਸੁਧਿ

ਬੁਧਿ ਹਰਿ ਲੀਨੀ ॥੧੨॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਹੂੰ ਰਾਜਾ ਬਸਿ ਕੀਨਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਦੀਨਿ ॥ ਰਾਇ ਸਕਲ ਰਾਨਿਯੈ
 ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਰਾਖਯੋ ਕਰਿ ਨਾਰੀ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਭ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਰਾਇ ਕੇ ਚਿਤ ਤੇ ਦਯੋ ਬਿਸਾਰਿ ॥
 ਗੁਲ ਖਾਏ ਰਾਜਾ ਬਰਯੋ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੪॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛੱਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੬॥੪੪੩੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਮਾਉਂ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਰਾਇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਸੱਤ੍ਰਨ ਦੇਤ ਖਪਾਇ ॥੧॥
 ਅੜਿਲ ॥ ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਜੂ ਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਬਡੇ ਸੁਭਟਨ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨ
 ਉਪਾਇ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਿਯੈ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਸਭਹੀ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਾਤ੍ਰ ਤਹਾਂ ਨਾਚਤ
 ਹੁਤੀ ਭੋਗਮਤੀ ਛਬਿ ਮਾਨ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਇ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰੀ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਯੋ ਆਨਿ ॥੩॥ ਅੜਿਲ ॥
 ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੌ ਮੁਹਿ ਜਾਇ ਤਾਹਿ ਬਿਰਮਾਇ ਹੋ ॥ ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਤੇ ਐਚਿ ਦੋਨ ਮੋ ਲਯਾਇ ਹੋ ॥ ਜੋਰਿ ਕਠਿਨ
 ਤੁਮ ਕਟਕ ਤਹਾਂ ਚੜ੍ਹਿ ਆਇਯੋ ॥ ਹੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕੈ ਸਹਰ ਸਕਲ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੪॥ ਯੋ ਕਹਿ ਬੇਸ੍ਰਾ
 ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਤਹ ਕੋ ਗਈ ॥ ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਕੇ ਸਹਰ ਬਿਖੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਹਾਵ ਭਾਵ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ
 ਦਿਖਾਏ ਆਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭਜਯੋ ਮੇਦਨੀ ਸਾਹ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥੫॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੇਦਨੀ ਸਾਹ ਆਪਨੇ
 ਬਸਿ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲੈਕਰਿ ਸਾਬ ਦੋਨ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥ ਬਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਜੋਰਿ ਕਟਕ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥
 ਹੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕਰਿ ਨਗਰ ਸਿਰੀ ਕੋ ਲੈ ਗਯੋ ॥੬॥ ਮੱਤ ਪਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਯੋ ਨ ਕਛੁ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ॥ ਸਿਰੀ
 ਨਗਰ ਕੋ ਲੂਟਿ ਕੂਟਿ ਕੈ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਉਤਰਿ ਗਯੋ ਮਦ ਜਬ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਹੋ ਪੀਸ ਦਾਂਤ
 ਚੁਪ ਰਹਯੋ ਬਾਤ ਕਰ ਤੇ ਗਈ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹੋ ਛਲ ਸੌ ਰਾਜਾ ਛਲਯੋ ਕਰੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਜੀਤ ॥
 ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਲਹਿ ਸਕਤਿ ਯਹ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਰੀਤ ॥੮॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
 ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੈਂਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੭॥੪੪੩੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰਜਕੇਤ ਰਾਜਾ ਇਕ ਨਾਗਰ ॥ ਸਗਲ ਜਗਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਉਜਾਗਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਛਟ ਛੈਲ ਕੁਅਰਿ ਤਾ

ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਬਸਿ ਕਰਿ ਰਾਖਯੋ ਪਿਯ ॥੧॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਚੜ੍ਹਯੋ ਅਖਿਟ ਬਰ ॥ ਸੰਗ
 ਲਈ ਸਹਚਰੀ ਅਮਿਤ ਕਰਿ ॥ ਜਬ ਬਨ ਗਹਿਰ ਬਿਖੈ ਪ੍ਰਭ ਆਯੋ ॥ ਸ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਬਹੁ ਮ੍ਰਿਗਨ ਗਹਾਯੋ ॥੨॥
 ਕਹਯੋ ਕਿ ਜਿੰਹ ਆਗੈ ਮ੍ਰਿਗ ਆਵੈ ॥ ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵੈ ॥ ਪਹੁਚਿ ਸੁ ਤਨ ਤਿਹੱ ਕੇ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰਹੀ ॥
 ਗਿਰਨ ਪਰਨ ਤੇ ਕਛੂ ਨ ਡਰਹੀ ॥੩॥ ਅੜਿਲ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਮ੍ਰਿਗਿਕ ਨਿਕਸਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਰਾਨੀ
 ਪਾਛੇ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਕੈ ॥ ਭਜਤ ਭਜਤ ਹਰਿਣੀ ਪਤਿ ਬਹੁ ਕੋਸਨ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਤ ਲਹਿ
 ਤਾ ਕੋ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ॥੪॥ ਤਾਜਿਹਿ ਤਾਜਨ ਮਾਰਿ ਪਹੁੰਚਯਾ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਏਕ ਬਿਸਿਖ ਹੀ ਮਾਰਯੋ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਬਨਾਇ
 ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਇਹ ਚਰਿਤ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਤਨ ਬਿਧੀ ਗਿਰਤ ਭਈ ਭੂਮਿ
 ਪਰ ॥੫॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਭਟ ਜਿਮਿ ਚੇਤਿ ਤਰੁਨਿ ਉਠ ਠਾਢਿ ਭਈ ॥ ਘ੍ਰਮਤ ਘਾਇਲ ਨਜਾਇ ਸੱਜਨ ਤਟ ਚਲਿ
 ਗਈ ॥ ਉਤਰਿ ਹਯਨ ਤੇ ਤਹੱ ਦੋਊ ਰਮੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਲੋ ਤਿਹੱ ਠਾਂ ਸਿੰਘ ਨਿਕਸਿਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥੬॥
 ਨਿਰਖਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਰੂਪ ਤਰੁਨਿ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਲਾ ਕੇ ਕੰਠ ਭਏ ਅਬਲਾ ਗਈ ॥ ਢੀਠ ਕੁਅਰ ਧਨੁ
 ਤਨਯੋ ਨ ਤਨਿਕ ਆਸਨ ਡਿਗਿਯੋ ॥ ਹੋ ਹਨਯੋ ਸਿੰਘ ਤਿਹੱ ਠੋਰ ਬਿਸਿਖ ਬਾਂਕੋ ਲਗਯੋ ॥੭॥ ਮਾਰਿ ਸਿੰਘ ਰਾਖਯੋ
 ਤਿਹ ਭਜਯੋ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹੱ ਰਮਯੋ ਤਰੁਨਿ ਸੁਖ
 ਪਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਅਬਲਾ ਹੁੰ ਰਹੀ ਬਿਕਾਇ ਕਰਿ ॥੮॥ ਚਿਤ ਚਿੰਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੀ ਇਸੀ ਸੰਗ ਜਾਇ
 ਹੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੋ ਦਰਸੁ ਨ ਬਹੁਰ ਦਿਖਾਇ ਹੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੋ ਐਸੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਾ ਤੇ ਜਸਉਂ
 ਰਹੈ ਅਪਜਸ ਨ ਸੁਨੀਜਿਯੈ ॥੯॥ ਏਕ ਸਖੀ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਯੋ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹਰਿਨ ਹੇਤੁ ਤ੍ਰਿਯ ਡੂਬੀ ਕਹਿਯਹੁ
 ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਜਾਤ ਤਿਹ ਕੋ ਭਈ ॥ ਹੋ ਜੁ ਕਛੂ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹੱ ਕਹਯੋ ਖਬਰਿ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਦਈ
 ॥੧੦॥ ਆਪੁ ਕੁਅਰ ਕੇ ਸਾਬ ਗਈ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਬੂਡੀ ਨਾਰਿ ਰਹਯੋ ਸਿਰੁ ਨਜਾਇ ਕੈ ॥
 ਚੰਚਲਾਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਨਰ ਕੋਊ ਲਹੈ ॥ ਹੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਅਰੁ ਬੇਦ ਭੇਦ ਐਸੇ ਕਹੈ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ
 ਕੋ ਤਰੁਨ ਸੰਗ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੈ ਭੋਗਤ ਭਯੋ ॥ ਇਨ ਜੜ੍ ਕਛੂ ਨ ਬਾਤ ਲਹਿ ਲਈ ॥ ਜਾਨੀ ਡੂਬਿ

ਚੰਚਲਾ ਗਈ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ**

ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੮॥੪੪੫੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਸਿਰੋਜ ਬਿਖੈ ਹੁਤੇ ਰਾਜਾ ਸੁਭ ਸਰੂਪ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਮੈ ਅਤਿ ਚਤੁਰ ਨਰ ਸਿੰਘ ਰੂਪ ਅਨੂਪ

॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਾ ਕੇ ਚਾਰਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੁਭ ਕਾਰੀ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਰਾਨੀ ਔਰ ਬਜਾਹਿ

ਜੋ ਆਨੀ ॥ ਸੋਊ ਗਰਭਵਤੀ ਹੈ ਬਜਾਨੀ ॥੨॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾਹੂ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਬੀਰਮਤੀ ਤਿਹੋਂ ਜਯੋ ॥

ਬਯਾਘੁ ਕੇਤੁ ਤਿਹੋਂ ਨਾਮ ਧਰਤ ਭੇ ॥ ਦਿਜਨ ਦਰਿਦੁ ਖੋਇ ਕੈ ਕੈ ਦੇ ॥੩॥ ਚਾਰੋਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ॥

ਇਹੈ ਸੋਕ ਅਬਲਾ ਕੇ ਭਾਰੀ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਉਨ ਚਾਰੋਂ ਕੋ ਘਾਵੈ ॥ ਤਬ ਸੁਤ ਰਾਜ ਪਾਂਚਵੈ ਪਾਵੈ ॥੪॥

ਜੇਸਟ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਨ ਮਨੁਖ ਪਠਾਯੋ ॥ ਯੋ ਕਹਿਯਹੁ ਤੁਹਿ ਰਾਇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਆਵਤ ਜਬ ਭਯੋ ॥

ਤਬ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੋਠਰੀ ਦਯੋ ॥੫॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਤੇ ਦੁਤਿਯ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਵਹੀ ਖੜਗ ਭੇ ਤਾਂ ਕਹੋਂ ਘਾਯੋ ॥

ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਦੁਹੁ ਬੁਲੈ ਕੈ ॥ ਡਾਰਤ ਭਈ ਭੋਹਰੇ ਘੈ ਕੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਚਾਰਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਥਮੇਂ ਹਨੇ

ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਬਿਨਤੀ ਕਰੀ ਨੈਨਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ॥੭॥ ਸੁਨ ਰਾਜਾ ਤਵ ਪੁੱਤ੍ਰ

ਦੋ ਲਰੇ ਰਾਜ ਕੇ ਹੇਤੁ ॥ ਜੁਝਿ ਮਰੇ ਛਿਤ ਪਰ ਪਰੇ ਤਬ ਮੈ ਭਈ ਅਚੇਤੁ ॥੮॥ ਅਸਿਨ ਭਏ ਅਤਿ ਜੁੱਧ

ਕਰਿ ਜਬ ਜੁਝੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ॥ ਬਸਤੁ ਫਾਰਿ ਦੈ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਵ ਤਬਹੀ ਭਏ ਫਕੀਰ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ

ਪੂਤ ਪੂਤ ਕਹਿ ਰੋਯੋ ॥ ਸੁਧਿ ਸਭ ਛਾਡਿ ਭੂਮਿ ਪਰ ਸੋਯੋ ॥ ਪੱਚਏ ਕਹ ਟੀਕਾ ਕਰਿ ਪਰਿਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ

ਜੜੁ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ**

ਉਨਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੩੯॥੪੪੬੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਸ ਕਲਿੰਜਰ ਕੇ ਨਿਕਟ ਸੈਨ ਬਿਚੱਛਨ ਰਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰੁਚਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਰੁਨਿ ਜਾ ਕੀ ਅਤਿ ਸੁਭ

ਕਾਇ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸਪਤ ਔਰ ਰਾਨੀ ਤਿਹੋਂ ਰਹਈ ॥ ਤਿਨਹੁੰ ਸੌ ਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਰਬਹਈ ॥ ਬਾਰੀ ਬਾਰੀ

ਤਿਨੈ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਰੁਚਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਜੋ ਰਾਨੀ ॥ ਸੋ ਮਨ ਭੀਤਰ

ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਕਹਯੋ ਜਤਨ ਕਿਯਾ ਕਰਿਯੈ ॥ ਜਾਤੇ ਇਨ ਰਨਿਯਨ ਕੋ ਮਰਿਯੈ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਰਾਨਿਯਨ ਸੋ ਅਤਿ ਨੇਹ ਬਢਾਇਯੋ ॥ ਐਸੀ ਕਰੀ ਪਰੀਤਿ ਜੁ ਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਇਯੋ ॥ ਧੰਨਯ ਧੰਨਯ ਰੁਚਿ
 ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹੋ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਿਨ ਕਲਿ ਮੈ ਸਵਤਿਨ ਸੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਰਾਖਿਯੋ ॥੪॥ ਨਦੀ ਤੀਰ ਇਕ ਰਚਯੋ
 ਤ੍ਰਿਨਾਲੈ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪ ਕਹਯੋ ਸਵਤਿਨ ਸੋ ਬਚਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸਖੀ ਹਮ ਤਹਾਂ ਸਕਲ ਮਿਲਿ ਜਾਇ
 ਹੈ ॥ ਹੋ ਹਮ ਤੁਮ ਮਨ ਭਾਵਤ ਤਹੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਹੈ ॥੫॥ ਲੈ ਸਵਤਿਨ ਕੋ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਨਾਲੈ ਮੋ ਗਈ ॥ ਰਾਜਾ
 ਪੈ ਇਕ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਦੇਤ ਭੀ ॥ ਨਾਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਅਧਿਕ ਤਹੀਂ ਤੁਮ ਆਇਯੋ ॥ ਹੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਰਾਨਿਨ
 ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਇਯੋ ॥੬॥ ਸਵਤਿ ਸਖਿਨ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਹਾਂ ਸਭ ਲਯਾਇ ਕੈ ॥ ਰੋਕਿ ਦੂਰਿ ਪਾਵਕ ਕੋ ਦਯੋ ਲਗਾਇ
 ਕੈ ॥ ਕਿਸੂ ਕਾਜ ਕੇ ਹੇਤ ਗਈ ਤ੍ਰਿਯ ਆਪੁ ਟਰਿ ॥ ਹੋ ਇਹ ਛਲ ਸਭ ਰਾਨਿਨ ਕੋ ਦਿਯਾ ਜਰਾਇ ਕਰਿ ॥੭॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦੌਰਤ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹੋ ਆਈ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਬਹੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਤਾਈ ॥ ਬੈਠੋ ਕਹਾਂ ਦੇਵ ਕੇ ਹਰੇ ॥
 ਤੇਰੇ ਹਰਮ ਆਜੁ ਸਭ ਜਰੇ ॥੮॥ ਤੁਮ ਅਬ ਤਹਾਂ ਆਪੁ ਪਗੁ ਧਾਰਹੁ ॥ ਜਰਤ ਅਗਨਿ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯਨ ਉਬਾਰਹੁ ॥
 ਬੈਠਨ ਸੋ ਕਛੁ ਹੇਤੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਕਾਨ ਧਰਿ ਲੀਜੈ ॥੯॥ ਵੈ ਉਤ ਜਰਤ ਤਿਹਾਰੀ ਨਾਰੀ ॥ ਤੁਮ
 ਰਹੇ ਬੈਠ ਗਰਬ ਕਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਰਾਇ ਉਠਹੁ ਤਿਨ ਐਚ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਸਾਚ ਝੂਠ ਮੁਰ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੦॥
 ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਮੁਰਖ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਤਜਿ ਬਿਲੰਬ ਅਬਿਲੰਬ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਭਸਮ
 ਰਾਨਿਯਨ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਖਿਨ ਸਹਿਤ ਸਵਤੈਂ ਜਰੀ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰੀ ਕਾਇ ॥ ਯਾ
 ਕੋ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਤਾਵੈ ਜਾਇ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੋ ਚਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੦॥੪੪੭੩॥ ਅਫਸੂੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਕਿਲਮਾਖਨ ਇਕ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਘਰ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਰੂਪ
 ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰਿਨ ਕੋ ਮਨ ਲੱਯੈ ॥੧॥ ਸੁਭਟਕੇਤ ਇਕ ਸੁਭਟ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਜਾ ਕੇ ਬਨੇ ਬਤੀ ਸੋ
 ਲੱਛਨ ॥ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਲਗਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਰਵਿਨ ਲਯੋ ਜਨੁ ਕੋਟਿ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ

ਜਬ ਵਹੁ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਕਸਿ ਅੰਗ ਤਵਨ ਕੇ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹੂੰ ਬਾਲ ਗਿਰਤ
 ਭੀ ਭੂਮਿ ਪਰ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਸੁਭਟ ਰਨ ਮਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ਬਾਨ ਕਰਿ ॥੩॥ ਪਾਂਚਿਕ ਬੀਤੀ ਘਰੀ ਬਹੁਰਿ ਜਾਗ੍ਰਤ
 ਭਈ ॥ ਨੈਨਨ ਸੈਨ ਬੁਲਾਇ ਸਹਚਰੀ ਢਿਗ ਲਈ ॥ ਤਾ ਕਹੱ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਕਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਯਾਗਹੁ
 ਹਮਰੀ ਆਸ ਕਿ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ਦੈ ॥੪॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹੱ ਕਹਯੋ ਸਕਲ ਸਖਿ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਤਹਤੇ ਕਿਯਾ
 ਪਯਾਨ ਤਹਾਂ ਪਗੁ ਠਾਨਿਯੋ ॥ ਬੈਠਯੋ ਜਹਾਂ ਪਿਯਰਵਾ ਸੇਜ ਡਸਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਇਸਕ ਮੰਜਰੀ ਤਹੀ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇਕੈ
 ॥੫॥ ਬੈਠਯੋ ਕਹਾਂ ਕੁਅਰ ਸੁ ਅਬੈ ਪਗੁ ਧਾਰਿਯੈ ॥ ਲੂਟਿ ਤਰੁਨਿ ਮਨ ਲੀਨੇ ਕਹਾ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ
 ਤਾ ਕੀ ਚਲਿ ਸਕਲ ਮਿਟਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹਯੋ ਮਾਨਿ ਜਿਨਿ ਜੋਬਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਤਾਇਯੈ ॥੬॥ ਬੇਗਿ ਚਲੇ ਉਠਿ ਤਹਾਂ
 ਨ ਰਹੋ ਲਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬਿਰਹ ਤਪਤ ਤਾ ਕੀ ਕਹੱ ਦੇਹੁ ਬੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਰੂਪ ਭਯੋ ਤੋ ਕਹਾ ਐਠ ਨ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥
 ਹੋ ਧਨ ਜੋਬਨ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਪਾਹੁਨੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥੭॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕੋ ਪਾਇ ਅਧਿਕ ਅਬਲਨ ਕੋ ਭਜਿਯੈ ॥ ਯਾ
 ਜੋਬਨ ਕੋ ਪਾਇ ਜਗਤ ਕੇ ਸੁਖਨ ਨ ਤਜਿਯੈ ॥ ਜਬ ਪਿਯ ਹੂੰ ਹੋਂ ਬਿਰਧ ਕਹਾ ਤੁਮ ਲੇਹੁਗੇ ॥ ਹੋ ਬਿਰਹ ਉਸਾਸਨ
 ਸਾਬ ਸਜਨ ਜਿਯ ਦੇਹੁਗੇ ॥੮॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕੋ ਪਾਇ ਜਗਤ ਸੁਖ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕਹ ਪਾਇ ਪਰਮ
 ਰਸ ਠਾਨਿਯੈ ॥ ਯਾ ਜੋਬਨ ਕਹ ਪਾਇ ਨੇਹ ਜਗ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਹਕ ਜਗ ਕੇ ਮਾਂਝ ਨ ਜਿਯਰਾ ਦੀਜਿਯੈ ॥੯॥
 ਨੇਹ ਬਿਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਹੂੰ ਗਏ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਖੜਗ ਦਾਨ ਬਿਨ ਕੀਏ ਨ ਜਗ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਨੇਹ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜੁ ਕਿਯੋ
 ਆਜੁ ਲੋ ਗਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਬ ਨਾਰਿ ਨਿਹੁਰਾਇਯੈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਧੁਰੀ ਮੂਰਤਿ ਮਿੱਤ
 ਕੀ ਬਸੀ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚੀਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਿਕਾਸੇ ਜਾਹਿ ਨਹਿ ਨੈਨਾ ਭਏ ਰੰਗੀਨ ॥੧੧॥ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕੇ ਨੈਨ ਦੋਊ
 ਚੁਭੇ ਚਿਤ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ॥ ਸੇਲਨ ਜਜੋਂ ਸਰ ਕੈਂ ਪਰੇ ਨਾਹਿ ਨਿਕਾਰੇ ਜਾਂਹਿ ॥੧੨॥ ਨੈਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਪਾਰਧੀ ਮਨ ਮੈ
 ਕਿਯਾ ਨਿਵਾਸ ॥ ਕਾਢਿ ਕਰੇਜਾ ਲੇਹਿ ਜਨੁ ਯਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ॥੧੩॥ ਨੈਨ ਪਿਯਾ ਕੇ ਪਾਲਨੇ ਕਰਿ ਰਾਖੇ
 ਕਰਤਾਰ ॥ ਜਿਨ ਮਹਿ ਜਨੁ ਝੂਲਹਿ ਘਨੇ ਹਮ ਸੇ ਬੈਠਿ ਹਜਾਰ ॥੧੪॥ ਨੈਨ ਰਸੀਲੇ ਰਸ ਭਰੇ ਝਲਕ ਰਸਨ
 ਕੀ ਦੇਹਿ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਚਮਕਿ ਚੁਰਾਏ ਲੇਹਿ ॥੧੫॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਭਯੋ ਸਕਲ ਤਨ ਪੀਰ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰਿ

ਨ ਚੀਰ ਕੀ ॥ ਬਹੁਜੋ ਰਕਤ ਹੈ ਨੀਰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯਾ ਕੀ ਪੀਰ ਤੇ ॥੧੬॥ **ਅਤਿੱਲ** ॥ ਪਰਦੇਸਿਨ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਹੀ ਕਾਹੂੰ
 ਨਹਿ ਕਰਨੀ ॥ ਪਰਦੇਸਿਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕਹੀ ਨਹਿ ਬਾਤ ਉਚਰਨੀ ॥ ਪਰਦੇਸਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਥ ਕਹੋ ਕਯਾ ਨੇਹ ਲਗੈਯੈ
 ॥ ਹੋ ਟੂਟਿ ਤਰਕ ਦੈ ਜਾਤ ਬਹੁਰਿ ਆਪਨ ਪਛੁਤੈਯੈ ॥੧੭॥ ਪਰਦੇਸੀ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੀ ਏਕੈ ਪਲ ਨੀਕੀ ॥ ਪਰਦੇਸੀ
 ਸੌ ਬੈਨ ਭਲੀ ਭਾਖੀ ਹਸਿ ਹੀ ਕੀ ॥ ਪਰਦੇਸੀ ਕੇ ਸਾਥ ਭਲੇ ਪਿਯ ਨੇਹੁ ਲਗਾਯੋ ॥ ਹੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇ
 ਬ੍ਰਿਥਾ ਜੋਬਨ ਨ ਬਿਤਾਯੋ ॥੧੮॥ ਹਮ ਸਾਹੁਨ ਕੇ ਪੂਤ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕੋਉ ਹੋਇ ਸਕਲ
 ਅਖਿਯਨ ਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਕਹੋ ਕੁਅਰਿ ਹਮ ਸਾਥ ਨੇਹ ਕਰਿ ਕੈ ਕਸ ਕਰਿਹੋ ॥ ਹੋ ਹਮ ਜੈ ਹੈ ਉਠਿ ਕਹੀ ਬਿਰਹ
 ਬਾਂਧੀ ਤੁਮ ਜਰਿਹੋ ॥੧੯॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ** ॥ ਹਮ ਨ ਤਜੈ ਪਿਯ ਤੁਮੈਂ ਕੋਟਿ ਜਤਨਨ ਜੋ ਕਰਿਹੋ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਬਾਤ
 ਅਨੇਕ ਕਛੁ ਕੀ ਕਛੁ ਉਚਰਿਹੋ ॥ ਹਮ ਰਾਚੀ ਤਵ ਰੂਪ ਰੀਝਿ ਮਨ ਮੈ ਰਹੀ ॥ ਹੋ ਇਸਕ ਤਿਹਾਰੇ ਜਰੀ ਜੁਗਿਨਿ
 ਹੈ ਹੈ ਕਹੀ ॥੨੦॥ ਕਸਿ ਕਰਿ ਰਹੇ ਗੁਮਾਨ ਬੇਗਿ ਉਠ ਕੈ ਚਲੋ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਬਨਾਇ ਭੇਖ ਸਜਿ ਹੈ ਭਲੋ
 ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਸਖੀ ਆਜੁ ਜੁ ਪਿਯਹਿ ਨ ਪਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਬੀਸ ਬਿਸੁ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਤਰਫਿ ਮਰਿ ਜਾਇ ਹੈ ॥੨੧॥
 ਸੁਨਤ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਬਚਨ ਕੁਅਰ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ॥ ਸਖੀ ਜਿਤੈ ਲੈ ਗਈ ਚਲਯੋ ਤਿਤ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਜਹੋ
 ਬੀ ਸਾਜਿ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਹਾਬਨ ਸੇਜਿਯਾ ਫੂਲਨ ਕਹੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੨੨॥ ਲਏ ਗੁਰਜ ਕਹੋ ਹਾਥ ਕੁਅਰ
 ਆਵਤ ਭਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਾਨੀ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਭਯੋ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ
 ਕਾਮ ਕਲਾ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਚਾਇ ਕਰਿ ॥੨੩॥ ਤਬ ਲਗਿ ਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਕਸਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥
 ਕਰਯੋ ਗਦਾ ਕੋ ਘਾਇ ਸੁ ਕੁਅਰ ਰਿਸਾਇ ਕਰਿ ॥ ਏਕ ਚੋਟਿ ਭੋ ਮਾਰਿ ਜਬੈ ਰਾਜਾ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਤਬ ਅਬਲਾ
 ਤਿਨ ਚਰਿਤ ਕਹੋ ਜਿਹੋ ਬਿਧਿ ਕਿਯੋ ॥੨੪॥ ਗਿਰੇ ਮਹਲ ਕੇ ਤਰੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਉਠੀ ਉਚ ਸੁਰ
 ਭਏ ਕੂਕ ਕਹੋ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰੋਦਨ ਅਧਿਕ ਧਰਨਿ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੀ ॥ ਹੋ ਮਰਯੋ ਹਮਾਰੋ ਰਾਜ ਦੈਵਗਤਿ
 ਕਾ ਕਰੀ ॥੨੫॥ ਮਰਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਲੋਗ ਪਹੁੰਚਯੋ ਆਇ ਕੈ ॥ ਖੋਦਿ ਮਹਲ ਤੇ ਦੇਖੈ ਕਹਾ ਉਚਾਇ ਕੈ ॥
 ਟੂਟਿ ਟਾਟਿ ਸਿਰ ਗਯੋ ਨ ਇਕ ਅਸਤੁ ਉਬਰਯੋ ॥ ਹੋ ਦੇਖਹੁ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹਾ ਇਹੋ ਠਾਂ ਕਰਯੋ ॥੨੬॥

ਧਾਮ ਤਰੇ ਦਬਿ ਮਰਜੋ ਸਭਨ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਮੂੜ ਪਛਾਨਿਯੋ ॥ ਪਰਜਾ ਪਟਕਨ
ਬਾਂਧਿ ਸਿਰਨ ਪਰ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ ਨਿਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਜੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੨੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ
ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ
॥੨੪੧॥੪੫੦੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥ੳ**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਭਟਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਦੱਛਨ ॥ ਛਤ੍ਰਕੇਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਰੂਪ ਮੰਜਰੀ ਤਾਕੀ ਰਾਨੀ ॥
ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੈ ਜਾਨੀ ॥੧॥ **ਅਕਿੱਲ ॥** ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਜਗਤ ਮੈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ
ਸੂਰਜ ਕੈ ਮਦਨ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਜੋ ਤਰੁਨੀ ਤਾ ਕਹੱ ਭਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਈ ॥ ਹੋ ਲੋਗ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਸੁ ਸਕਲ
ਬਿਸਾਰਈ ॥੨॥ ਇਕ ਛਬਿ ਮਾਨ ਮੰਜਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਸਾਹੁ ਕੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਜਗ ਕੇ ਮਾਂਝ ਪ੍ਰਗਟਿ ਛਬਿ ਮਾਹ
ਕੀ ॥ ਛਤ੍ਰਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਜਬ ਤਵਨਿ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਾਨੁਕ ਤਾਨਿ ਕਮਾਨ ਮਦਨ ਸਰ ਮਾਰਿਯੋ ॥੩॥ ਨਿਰਖਿ
ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਮਦਨ ਕੇ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਹੀ ਗਈ ॥ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ
ਰਹੀ ਬਿਸਮਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਫੂਲ ਪਰ ਭਵਰ ਰਹਜੋ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਹੇਰਿ ਪਾਨਿ ਬਹੁਰੋ
ਕਰੈ ॥ ਰਹੈ ਚਖਨ ਕਰਿ ਚਾਰਿ ਨ ਇਤ ਉਤ ਕੋ ਟਰੈ ॥ ਆਸਿਕ ਕੀ ਜਜੋਂ ਠਾਢਿ ਬਹੁਤ ਹੈ ਚਿਰ ਰਹੈ ॥ ਹੋ ਮੋਹਿ
ਭਜੈ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਚਿੱਤ ਮੈ ਯੋ ਚਹੈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਤਵਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲਹਜੋ ॥ ਮੁਹਿ ਉਪਰ ਅਟਕੀ
ਤ੍ਰਿਯ ਯੋ ਚਿਤ ਮੈ ਕਹਜੋ ॥ ਜੋ ਇੱਛਾ ਇਹ ਕਰੈ ਸੁ ਪੂਰਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਮਾਂਗੈ ਰਤਿ ਦਾਨ ਤੋ ਸੋਈ ਦੀਜਿਯੈ
॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਇਹ ਸਭ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਨਹਿ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਬਿਨੁ
ਅਬਲਾ ਅਕੁਲਾਈ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥੭॥ ਹਮ ਬੇਧੇ ਤਵ ਬਿਰਹ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਮੋਰਿ ਬਿਨਤਿ
ਸੁਨਿ ਲੇਹੁ ਸ੍ਰਵਨਿ ਧਰਿ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਮੋ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤਿ ਪਿਯ ਮੋਰ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥੮॥
ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਪੱਤ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਪ੍ਰਥਮ ਨਾਥ ਕਹੱ ਮਾਰੈ ॥
ਤਿੰਹ ਪਾਛੈ ਮੁਹਿ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈ ॥੯॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹਜੋ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸਮਝਾਈ ॥ ਸੁ ਕਛੁ ਕੁਅਰਿ ਸੌ ਸਖੀ ਜਤਾਈ ॥

ਜੋ ਤੂੰ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਹੁ ਕਹੱ ਮਾਰੈਂ ॥ ਤੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੈਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਮੋ ਸੋਂ ਕਹਜੇ ਪ੍ਰਥਮ
ਨਾਥ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰਿ ਹੈ ਧਾਮ ਬਸਹੁ ਤੁਮ ਆਇ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਤਰੁਨਿ
ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥ ਮੈ ਇਹ ਪ੍ਰਥਮ ਸਾਹੁ ਕੋ ਮਾਰੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਹੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ
ਬਿਹਾਰੈਂ ॥੧੨॥ ਵਾ ਰਾਜਾ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਹਿਤ ਭੋਗ ਕਮਾਇਸਿ ॥ ਗਹਿ ਦ੍ਰਿੜ ਦੁਹੂੰ
ਜਾਘ ਮਹਿ ਧਰੈਂ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਸੋਂ ਰਤਿ ਕਰੈਂ ॥੧੩॥ ਅੜਿਲ ॥ ਰਮਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਦੇਖਿ ਸਾਹੁ ਕ੍ਰੁਧਿਤ
ਭਯੋ ॥ ਗਹਿ ਕਰਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮੁਹਿ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਨਾਗਰਿ ਕੁਅਰਿ ਅਧਿਕ ਮਨ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਹੋ
ਗਹਿਰ ਨਦੀ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਪਕਰਿ ਤਿਹੋਂ ਡਾਰਯੋ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨਾਰਿ ਸਾਹੁ ਕਹੱ ਮਾਰਯੋ ॥ ਆਪੁ
ਰੋਇ ਸੁਰ ਉਚ ਪੁਕਾਰਯੋ ॥ ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਭੂਮ ਪਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਲੋਗਨ ਸੋਂ ਯੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੫॥ ਫਿਸਲਯੋ
ਪਾਂਵ ਨਦੀ ਪਤਿ ਪਰੇ ॥ ਹਾ ਹਾ ਦੈਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਧਰੇ ॥ ਤਰਿਯਾ ਹੁਤੇ ਨ ਮਰੇ ਬੁਡਿ ਕਰਿ ॥ ਕਹ ਗਤਿ ਕੀਨ
ਬਿਲੋਕਹੁ ਮੁਰ ਹਰਿ ॥੧੬॥ ਹੋਂ ਕਿਸਹੂੰ ਫਿਰਿ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖੈਹੋਂ ॥ ਬੈਠਿ ਇਕਾਂਤ ਤਪਸਯਾ ਕੈਹੋਂ ॥ ਜੋ ਕਹਿ ਜਾਤ
ਸਦਨ ਇਕ ਭਈ ॥ ਰੈਨਿ ਪਰੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ਭਵਨ
ਕਿਵਾਰ ਚੜਾਇ ॥ ਲੋਗ ਲਹੈਂ ਤਪਸਾ ਕਰੈ ਸਦਨ ਨ ਬਦਨ ਦਿਖਾਇ ॥੧੮॥ ਅੜਿਲ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕਹ
ਮਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥ ਲੋਗ ਲਖੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਂਝ ਤਰੁਨਿ ਇਸਥਿਤ ਭਈ ॥ ਕਿਸੂ ਨਾਥ ਕੇ ਸੋਕ ਨ ਬਦਨ
ਦਿਖਾਵਈ ॥ ਹੋ ਬੈਠੀ ਗ੍ਰਿਹ ਕੇ ਮਾਂਝ ਗੁਬਿੰਦ ਗੁਨ ਗਾਵਈ ॥੧੯॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਬਜਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੨॥੪੫੧੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਘਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਘਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹੋਂ ਕੋ ਹੈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਰਾਨੀ
॥ ਜਾਨੁਕ ਛੀਰ ਸਿੰਧ ਮਥਿ ਆਨੀ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਾਰਿ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਰਹੈਂ ਸਸਿ ਕੀ ਸੋਭ ਸਮਾਨ ॥
ਇੰਦ੍ਰ ਕੇਤੁ ਤਿਨ ਕੋ ਤਨੁਜ ਰਵਿ ਕੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੨॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਬਾਮ ਕੇ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹਿ ॥ ਤਾਂਹਿ
ਚਿਤੈ ਚੋਗੁਨ ਚਪੈ ਸੋਚਿ ਪਚੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੩॥ ਸੋਤਨੀਨ ਕੋ ਸੁਤ ਸਹਿਤ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਲਖਿ ਨੈਨ ॥ ਬੁਡੀ

{੧੧੪੭}

{੧੧੪੭}

ਸੋਚ ਸਰ ਮੈ ਰਹੈ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖੈ ਬੈਨ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਾਂ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਰਹਤ ਸੋਊ
 ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਤਾ ਸੌ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਕਰੀ ਬਡਾਈ ॥੫॥ ਜਬ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ
 ਗਿਹੁ ਆਵੈ ॥ ਬਿਖਿ ਭੋਜਨ ਲੈ ਤਾਂਹਿ ਖਵਾਵੈ ॥ ਜਿਯ ਤੈ ਖੋਇ ਤਵਨ ਕੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਜਾਇ
 ਉਚਾਰਯੋ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਾੜ੍ਹੇ ਅਮਲੀ ਨਾ ਹੁਤੇ ਗਾੜ੍ਹ ਰਹੈ ਹਠਵਾਨ ॥ ਸੋਫੀ ਥੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਤ ਲੋ ਪਲ ਮੈ
 ਤਜੈ ਪਰਾਨ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਕਰਿ ਭਾਰੋ ॥ ਉਠਤ ਗਿਰਤ ਪਤਿ ਭਏ ਉਚਾਰੋ ॥
 ਬਰਬਰ ਕਰਤ ਕਹੈ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਤਉ ਬਚਨ ਤੁਤਰਾਤ ਸੁਨਾਵੈ ॥੮॥ ਕਹੋ ਤੁ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਬੈਨ ਸੁਨਾਉਂ ॥
 ਰਾਜ ਨਸਟ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਉਂ ॥ ਭਾਨ ਛਟਾ ਤਵ ਸੁਤ ਬਿਖਿ ਦਜਾਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਧਾਵਤ ਹਜਾਂ ਆਈ ॥੯॥
 ਮੇਰੋ ਨਾਮੁ ਨ ਤਿਹ ਕਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਨਿਜੁ ਸੁਤ ਕੀ ਰੱਛਾਉਂ ਕੀਜੈ ॥ ਜੋ ਸੁਨਿ ਭਾਨਛਟਾ ਇਹ ਜਾਵੈ ॥ ਚਿਤ ਕੋ
 ਹਿਤ ਹਮ ਸੌ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥੧੦॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਉਠਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੂਤ ਛਿਤ ਪਰਯੋ ਨਿਹਾਰਾ
 ॥ ਰੋਵੈ ਲਾਗ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਇਸਿ ॥ ਦੈ ਦੈ ਪਾਗ ਧਰਨਿ ਪਟਕਾਇਸਿ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੂਰ ਨ ਥੋ ਕੈਫੀ
 ਨ ਥੋ ਜਿਯਤ ਰਹੈ ਐਠਾਇ ॥ ਭਖਤ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਮਰਯੋ ਬਿਖਿਹਿ ਨ ਸਕਯੋ ਪਚਾਇ ॥੧੨॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਗਹਿ
 ਕੇਸ ਤੇ ਰਾਨੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਸਾਚੁ ਝੂਠ ਸਮਝਯੋ ਨ ਕਛੁ ਜਮ ਪੁਰ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੧੩॥ ਸੁਤ ਮਾਰਯੋ ਸਵਤਿਹ
 ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਕਿਯਾ ਪਜਾਰ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਲਹਿ ਨਾ ਸਕੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥੧੪॥ **ਰਾਨੀ ਬਾਚ** ॥
 ਰਾਜ ਨਸਟ ਤੇ ਮੈ ਡਰੀ ਸੁਨੁ ਮੇਰੇ ਪੁਰਹੂਤ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਸਵਤਿ ਕੋ ਤਉ ਤਿਹਾਰੋ ਪੂਤ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਰਾਵ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਸਤਿਵੰਤੀ ਠਹਰਾਵਾ ॥ ਤਾਸੌ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਇਸਿ ॥
 ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸਭ ਕੋ ਬਿਸਿਰਾਇਸਿ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੌ ਤੇਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੩॥੪੫੩੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਪਦਮ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥ ਦੁਰਜਨਾਂਤ ਦੁਖ ਹਰਨ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਕੁਅਰਿ ਤਵਨ
 ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਬਿਧਿ ਸੁਨਾਰ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥ ਸੁੰਭ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕੋ ਸੁਤ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ

ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਰੂਪ ਕਹਤ ਜਗ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਹੈ ਰਹਤ ਥਕਿਤ ਮਗ ॥੨॥ ਜਾਤ ਜਿਤੈ ਰਿਤੁ
 ਪਤਿ ਜਿਮਿ ਭਯੋ ॥ ਹੈ ਉਜਾਰਿ ਪਾਛੇ ਬਨ ਗਯੋ ॥ ਪੁਰ ਜਨ ਚਲਹਿੰ ਸੰਗ ਉਠਿ ਸਬ ਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਸੇ ਨਾਹਿ
 ਪੁਰ ਕਬ ਹੀ ॥੩॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਜਾਤ ਕੁਅਰ ਮਗ ਭਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਰਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾਂਬੁਦ ਗਯੋ ॥ ਲੋਗਨ ਨੈਨ ਲਗੇ
 ਤਿਹ ਬਾਟੈਂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਬਿਸਿਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹੁ ਚਾਟੈਂ ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿੰਹ ਜਿੰਹ ਮਾਰਗ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਾਤ ਕੁਅਰ ਚਲਿ
 ਸੋਇ ॥ ਨੈਨ ਰੰਗੀਲੇ ਸਭਨ ਕੇ ਭੂਮ ਛਬੀਲੀ ਹੋਇ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਿਖਯੁਜ ਨਗਰ ਸਾਹ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਨਾਗਰਿ
 ਕੁਅਰਿ ਨਾਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ ਕੇ ॥ ਨਾਗਰਿ ਮਤੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਨਗਰਨ ਕੇ ਨਾਗਰਿਨ ਕਹ ਮੋਹੈ ॥੬॥ ਤਿਨ
 ਵਹੁ ਕੁਅਰਿ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਹਿ ਪਾਵਾ ॥ ਛੋਰਿ ਲਾਜ ਕਹ ਨੇਹੁ ਲਗਾਵਾ ॥ ਮਨ ਮੈ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਹੈ ਝੂਲੀ ॥ ਮਾਤ
 ਪਿਤਾ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧਿ ਝੂਲੀ ॥੭॥ ਜਵਨ ਮਾਰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥ ਤਹੀ ਕੁਅਰਿ ਸਖਿਯਨ ਜੁਤ ਗਾਵੈ
 ॥ ਚਾਰੁ ਚਾਰਿ ਕਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਹਸੈ ਹਕਾਰੈ ॥੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਖਾਂਸੀ ਖੁਰਕ ਛਿਪਤ
 ਛਪਾਏ ਨਾਹਿੰ ॥ ਅੰਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਜਗ ਰਹਿੰ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਕਲ ਕੇ ਮਾਹਿੰ ॥੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰ ਬਾਤ ਇਹ ਭਈ
 ਨਗਰ ਮੈ ॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਸੁ ਗਈ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥ ਤਹੱ ਤੇ ਹਟਕਿ ਮਾਤ ਪਿਤੁ ਰਾਖੀ ॥ ਕਟੁ ਕਟੁ ਬਾਤ ਬਦਨ
 ਤੇ ਭਾਖੀ ॥੧੦॥ ਰਾਖਹਿੰ ਹਟਕਿ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੇਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਰੱਛ ਕਰੇਹੀਂ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ
 ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਰੋਵਤ ਹੀ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਗਵਾਵੈ ॥੧੧॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਅਰੀ ਬਰੀ ਯਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਸੁਦਿਨ ਹੋਤ ਖਰੀ ਖਰੀ
 ॥ ਜਲ ਸਫਰੀ ਕੀ ਰੀਤਿ ਪੀਯ ਪਾਨਿ ਬਿਛੁਰੇ ਮਰਤ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਬਨਿਤਾ ਬਿਰਹਿਨ ਭਈ ਪੰਥ ਬਿਰਹ
 ਕੇ ਲੋਹਿ ॥ ਪਲਕ ਬਿਖੈ ਪਿਯ ਕੇ ਨਿਮਿਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਚਟਕ ਦੈ ਦੋਹਿ ॥੧੩॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਲਿਖੀ ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤ੍ਰੀ ਸਖੀ
 ਬੋਲਿ ਆਛੀ ॥ ਲਗੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਲਾ ਭਏ ਰਾਮ ਸਾਛੀ ॥ ਕਹਯੋ ਆਜੁ ਜੋ ਮੈ ਨ ਤੋ ਕੋ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਘਰੀ ਏਕ ਮੈ ਵਾਰਿ
 ਪ੍ਰਾਨਾਨਿ ਡਾਰੋ ॥੧੪॥ ਕਰੋ ਬਾਲ ਬੇਲੰਬ ਨਾ ਆਜੁ ਐਯੈ ॥ ਇਹਾਂ ਤੇ ਮੁਝੈ ਕਾਢਿ ਲੈ ਸੰਗ ਜੈਯੈ ॥ ਕਬੈ ਮਾਨੁ ਮਾਨੀ
 ਕਹਾਂ ਮਾਨ ਕੀਜੈ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਕੇ ਦਾਨ ਦੀਜੈ ॥੧੫॥ ਰਚੀ ਬਾਲ ਲਾਲਾ ਸਭੈ ਰੂਪ ਤੇਰੇ ॥ ਮਿਲੋ ਆਜੁ
 ਮੋਕੋ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰੇ ॥ ਕਹਾ ਮਾਨ ਮਾੱਤੇ ਫਿਰੋ ਐਠ ਐਠੇ ॥ ਲਯੋ ਚੋਰਿ ਮੇਰੇ ਕਹਾਂ ਚਿੱਤ ਬੈਠੇ ॥੧੬॥ ਕਰੋ ਹਾਰ

ਸਿੰਗਾਰ ਬਾਗੋ ਬਨਾਵੋਂ ॥ ਕੀਏ ਚਿਤ ਮੈ ਚੌਪਿ ਬੀਰੀ ਚਬਾਵੋਂ ॥ ਉਠੋ ਬੇਗਿ ਬੈਠੇ ਕਹਾਂ ਪ੍ਰਾਨ ਮੇਰੇ ॥ ਚਲੋ ਕੁੰਜ ਮੇਰੇ ਲਗੈ ਨੈਨ ਤੇਰੇ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਚਨ ਬਿਕਾਨੇ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਕਹੈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ਮੰਦਮਤਿ ਰਸ ਕੇ ਉਮਗਿ ਤਰੰਗ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਮਤਿ ਮੰਦ ਉਚਾਰੀ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜ੍ਹ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਬਚਨ ਮਾਨ ਗਿ੍ਹ ਤਾਹਿ ਨ ਗਯੋ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕਹੋ ਭਜਤ ਨ ਭਯੋ ॥੧੯॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿੱਲ** ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹੈ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿ ਆਵਈ ॥ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਰੈ ਜੁ ਤਾਹਿ ਨ ਰਾਵਈ ॥ ਜੋ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਰ ਸੇਜ ਭਜਤ ਹੈ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਪਾਪ ਕੁੰਡ ਕੇ ਮਾਹਿ ਪਰਤ ਸੋ ਧਾਇ ਕਰਿ ॥੨੦॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਪੁਨਿ ਕੁਅਰ ਐਸ ਉਚਰਤ ਭਯੋ ॥ ਬਨਿ ਤਨਿ ਸਜਿਨ ਸਿੰਗਾਰ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਗਯੋ ॥ ਬਾਲ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸਹਿਤ ਮਿਤ੍ਰ ਹਨਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੧॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹੈ ਜੋ ਤਰੁਨਿ ਮੁਹਿ ਭਜਿ ਕਹੈ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਭਜੈ ਜੋ ਨਾਹਿ ਜਨ ਨਰਕ ਪਰੈ ਪੁਨਿ ਜਾਇ ॥੨੨॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਕੁਅਰਿ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਸੁ ਕਰ ਭੀਤਰ ਲਈ ॥ ਪਿਤੁ ਕੇ ਉਰ ਹਨਿ ਕਾਢਿ ਮਾਤ ਕੇ ਉਰ ਦਈ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਨਿਜ ਪਾਨ ਪਿਤਾ ਕੇ ਕੋਟਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਭੀਤਿ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਤੀਰ ਜਾਤ ਭੀ ਗਾਡ ਕਰਿ ॥੨੩॥ ਪਹਿਰ ਭਗੋਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਭਈ ॥ ਸੁਤ ਕੀ ਇਹੋ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿ ਬਾਤ ਪਿਤ ਤੇ ਦਈ ॥ ਰਾਇ ਪੂਤ ਤਵ ਮੋਰਿ ਨਿਰਖਿ ਛਬਿ ਲੁਭਯਿਯੋ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਮੇਰੋ ਤਾਤ ਬਾਧਿ ਕਰਿ ਬੱਧਿ ਕਿਯੋ ॥੨੪॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰਿ ਗਾਡਿ ਭੀਤਿ ਤਰ ਰਾਖਿਯੋ ॥ ਬਚਨ ਅਚਾਨਕ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਰਾਇ ਨਯਾਇ ਕਰਿ ਚਲਿ ਕੈ ਆਪਿ ਨਿਹਾਰਿ ਯੈ ॥ ਹੋ ਨਿਕਸੇ ਹਨਿਯੈ ਯਾਹਿ ਨ ਮੋਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥੨੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਤਿ ਮਾਰੇ ਕੀ ਜਬ ਸੁਨੀ ਮੋਰਿ ਮਾਤ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ॥ ਮਾਰਿ ਮਰੀ ਜਮਧਰ ਤਬੈ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀਅਸਿ ਪਜਾਨ ॥੨੬॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੇ ਬਚਨ ਬਜਾਕੁਲ ਉਠਯੋ ਰਿਸਾਇ ॥ ਭੀਤਿ ਤਰੇ ਤੇ ਸਾਹੁ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਿਕਾਸਯੋ ਜਾਇ ॥੨੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਟੂਕ ਬਿਲੋਕਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਰਹਯੋ ॥ ਸਾਚੁ ਭਯੋ ਜੋ ਮੁਹਿ ਇਨ ਕਹਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁਤ ਕੋ ਪਕਰਿ ਕਾਟਿ ਸਿਰ ਡਾਰਯੋ ॥੨੮॥ **ਅੜਿੱਲ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਤ ਪਿਤੁ ਮਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥

ਛਲਯੋ ਮੂੜ੍ਹ ਮਤਿ ਰਾਇ ਜਵਨ ਨਹਿ ਨਜਾਇ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸੁਨੀ ਨ ਐਸੀ ਕਾਨ ਕਹੂੰ ਆਗੇ ਨਹਿ ਹੋਈ ॥ ਹੋ
 ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀ ਬਾਤ ਜਗਤ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥੨੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਆਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੪॥੪੫੬੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਇਕ ਨਗਰੀ ॥ ਖੰਭਾਵਤਿ ਸਭ ਜਗਤ ਉਜਗਰੀ ॥ ਰੂਪ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹ
 ਕੇਰਾ ॥ ਜਾਕੈ ਦੁਸਟ ਨ ਬਾਚਾ ਨੇਰਾ ॥੧॥ ਮਦਨ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਸੀ ਛਬਿ ਲਗਤਿ
 ਜਵਨ ਕੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਨੈਨ ਦੇਉ ਹਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਸੁਕ ਨਾਸਾ ਕੋਕਿਲ ਬਚ ਦੀਨੇ ॥੨॥ ਰਾਜਾ ਪਿਯਤ ਅਮਲ
 ਸਭ ਭਾਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਭੋਗਤ ਨਾਰੀ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜਾਵੈ ॥ ਪਜਾਲੇ ਪੀ ਪਚਾਸਇਕ
 ਜਾਵੈ ॥੩॥ **ਅੜਿੱਲ ॥** ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਨਿਯਨਿ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵਈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਨ ਗਨਨਾ
 ਆਵਈ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਤਿ ਕਰੈ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰਮੈ ਰਹੈ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥੪॥
 ਸ੍ਰੀ ਰਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਤ੍ਰਿਯਿਕ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਜਗਤ ਕੇ ਮਾਂਝ ਧਨਵੰਤੀ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜਾਵਿੱਤ੍ਰੀ ਜਾਇਫਰ
 ਨ ਸਾਹੁ ਚਬਾਵਈ ॥ ਹੋ ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਨ ਭੂਲਿ ਭਾਂਗ ਕੋ ਖਾਵਈ ॥੫॥ ਸਾਹੁ ਆਪੁ ਕੋ ਸਜਾਨੋ ਅਧਿਕ
 ਕਹਾਵਈ ॥ ਭੂਲਿ ਭਾਂਗ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਘੋਟਿ ਚੜਾਵਈ ॥ ਪਿਯੈ ਜੁ ਰਾਨੀ ਭਾਂਗ ਅਧਿਕ ਤਾ ਸੌ ਲਰੈ ॥ ਹੋ ਕੌਡੀ
 ਕਰਤੇ ਦਾਨ ਨ ਸੋਕਾਤਰ ਕਰੈ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਪਿਯਤ ਭਾਂਗ ਕਾਹੁ ਜੋ ਹੇਰੈ ॥ ਠਾਢੇ ਹੋਤ ਨ ਤਾਕੇ ਨੇਰੈ ॥
 ਭਯੋ ਸਦਨ ਤਿਹ ਕਹੈ ਉਜਾਰਾ ॥ ਜਾਕੈ ਕੁੰਡਾ ਬਜੈ ਦੁਆਰਾ ॥੭॥ ਤਾਕੇ ਹੋਤ ਉਜਾਰਿ ਕਹੈ ਘਰ ॥ ਭਾਂਗ
 ਅਫੀਮ ਭਖਤ ਹੈ ਜੋ ਨਰ ॥ ਸੋਫੀ ਸਕਲ ਬੁਧਿ ਬਲ ਰਹੈ ॥ ਅਮਲਿਨ ਕੋ ਕਛੁ ਕੈ ਨਹਿ ਕਹੈ ॥੮॥ ਯਹ
 ਰਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਸੁਨੀ ॥ ਗਈ ਪਾਸ ਹਸਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥ ਕਹਾਂ ਬਕਤ ਹੈ ਪਰਯੋ ਮੰਦ ਮਤਿ ॥ ਬਾਹਨ ਸੋਫਿ
 ਸੀਤਲਾ ਕੀ ਗਤਿ ॥੯॥ **ਛੰਦ ॥** ਅਮਲ ਪਿਯਹਿ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਅਧਿਕ ਇਸਤ੍ਰੀਯਨ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਅਮਲ ਸੂਰਮਾ
 ਪਿਯਹਿ ਦੁਜਨ ਸਿਰ ਖੜਗ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ਅਮਲ ਭਖਹਿ ਜੋਗੀਸ ਧਯਾਨ ਜਦੁਪਤਿ ਕੋ ਧਰਹੀ ॥ ਚਾਖਿ ਤਵਨ
 ਕੋ ਸ੍ਰਾਦ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਕਯਾ ਕਰਹੀ ॥੧੦॥ **ਸਾਹੁ ਬਾਚ ॥** ਅਮਲ ਪਿਯਤ ਜੇ ਪੁਰਖ ਪਰੇ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਉੰਘਾਵਤ ॥

{੧੧੫੧}

{੧੧੫੧}

ਅਮਲ ਜੁ ਘਰੀ ਨ ਪਿਯਹਿੰ ਤਾਪ ਤਿਨ ਕਹੱ ਚੜਿ ਆਵਤ ॥ ਅਮਲ ਪੁਰਖੁ ਜੋ ਪੀਯੈਂ ਕਿਸੂ ਕਾਰਜ ਕੇ ਨਾਹੀ ॥
 ਅਮਲ ਖਾਇ ਜੜੁ ਰਹੈਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੈ ਕੈ ਘਰ ਮਾਹੀਂ ॥੧੧॥ **ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ** ॥ ਸਜਾਨੇ ਸੋਚਿਤ ਰਹੈਂ ਰਾਜ ਕੈਫਿਯੈ
 ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਸੂਮ ਸੰਚਿਧਨ ਰਹੈਂ ਸੂਰ ਦਿਨ ਏਕ ਲੁਟਾਵੈਂ ॥ ਅਮਲ ਪੀਏ ਜਸੁ ਹੋਇ ਦਾਨ ਖੰਡੇ ਨਹਿ ਹੀਨੇ ॥
 ਅੰਤ ਗੁਦਾ ਕੇ ਪੈਂਡ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਜਿਯ ਦੀਨੇ ॥੧੨॥ ਭਾਂਗ ਪੁਰਖ ਵੈ ਪਿਯਹਿੰ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਕੀ ਜੇ ਕਰਹੀਂ ॥
 ਭਾਂਗ ਭਖਤ ਵੈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੂ ਕੀ ਆਸ ਨ ਧਰਹੀਂ ॥ ਅਮਲ ਪਿਯਤ ਤੇ ਬੀਰ ਬਰ ਤਜਿਨ ਤ੍ਰਿਨ ਮਸਤਕ ਪਰ ॥
 ਤੇ ਕਜਾ ਪੀਵਹਿੰ ਭਾਂਗ ਰਹੈਂ ਜਿਨ ਕੇ ਤਕਰੀ ਕਰ ॥੧੩॥ **ਅਤਿੱਲ** ॥ ਸਦਾ ਸਰੋਹੀ ਉਪਰ ਕਰ ਜਿਨ ਕੇ ਰਹੈ ॥
 ਸਿਰ ਮੋ ਖਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁ ਤਿਹੱ ਕਟੁ ਬਚ ਕਹੈ ॥ ਨਿੰਬੂਆ ਟਿਕ ਕਰਿ ਰਹੈਂ ਮੁੰਛਿ ਐਸੇ ਕੀਏ ॥ ਹੋ ਤੇ ਨਰ
 ਪੀਵਹਿ ਭਾਂਗ ਕਹਾਂ ਪਸੁ ਤੈਂ ਪੀਏ ॥੧੪॥ ਅਗੰਜਾਨ ਜੋ ਗੰਜਤ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਨਰ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਤਾਪ ਤੁਟਿ ਜਾਇੰ
 ਨਿਰਖਿ ਜਿਹੱ ਖੜਗ ਕਰ ॥ ਤੇ ਪੀਵਤ ਹੈਂ ਭਾਂਗ ਅਧਿਕ ਜਿਨ ਜਸ ਲਏ ॥ ਹੋ ਦਾਨ ਖਾਂਡ ਕੈ ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਰਿ
 ਜਗ ਤੇ ਗਏ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੇ ਨਰ ਕੈਫਨ ਕੋ ਪਿਯਤ ਤੈਂ ਕਜਾ ਪਿਯਹਿੰ ਅਜਾਨ ॥ ਕਰ ਤਕਰੀ ਪਕਰਤ
 ਰਹਯੋ ਕੱਸੀ ਨ ਕਮਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥੧੬॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਸਾਹੁ ਰਿਸਿ ਭਰਿਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੱ ਕਟੁ
 ਬਚਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਭੇ ਕੀਏ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤੈਂ ਕਯੋ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥੧੭॥ **ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ** ॥
 ਕਹੋਂ ਸਾਹੁ ਤੈਂ ਸਾਚ ਉਚਰਉਂ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਤਉ ਅਧਿਕ ਜਿਯ ਡਰਉਂ ॥ ਜੋ ਕੁਲ ਰੀਤਿ ਬਡਨ ਚਲਿ ਆਈ ॥
 ਸੋ ਮੈ ਤੁਹਿ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਤ ਸੁਨਾਈ ॥੧੮॥ **ਛਪੈ ਛੰਦ** ॥ ਦਿਜਨ ਦਾਨ ਦੀਬੋ ਦ੍ਰੁਜਾਨ ਸਿਰ ਖੜਗ ਬਜੈ ਬੋ ॥
 ਮਹਾਂ ਦੁਸਟ ਕਹੱ ਦੰਡਿ ਦਾਰਿਦ ਦੀਨਾਨ ਗਵੈ ਬੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਸਾਥ ਕੇਲ ਚਿਰ ਲੋ ਮਚਿ ਮੰਡਬ ॥ ਖੰਡ
 ਖੰਡ ਸਨ ਖੇਤ ਖਲਨ ਖੰਡਨ ਸੋ ਖੰਡਬ ॥ ਅਮਲ ਨ ਪੀ ਏਤੀ ਕਰੈਂ ਕਯੋਂ ਆਯੋ ਮਹਿ ਲੋਕ ਮਹਿ ॥ ਸੁਰ ਅਸੁਰ
 ਜੱਛ ਗੰਧੂਬ ਸਬੈ ਤਿਹੱ ਨਰ ਕੋ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਹਹਿੰ ॥੧੯॥ **ਛੰਦ** ॥ ਸੋ ਨਰ ਪਿਯਤ ਨ ਭਾਂਗ ਰਹੈ ਕੋਡੀ ਮਹਿ
 ਜਿਹੱ ਚਿਤ ॥ ਸੋ ਨਰ ਅਮਲ ਨ ਪਿਯੈ ਦਾਨ ਭੇ ਨਹਿ ਜਾ ਕੋ ਹਿਤ ॥ ਸਜਾਨੇ ਅਧਿਕ ਕਹਾਇ ਕਾਕ ਕੀ ਉਪਮਾ
 ਪਾਵਹਿੰ ॥ ਅੰਤ ਸ੍ਰਾਨ ਜਯੋਂ ਮਰੈਂ ਦੀਨ ਦੁਨਿਯਾ ਪਛੁਤਾਵਹਿੰ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅੰਤ ਕਾਕ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਮਰੈਂ ਮਨ

{੧੧੫੨}

ਭੀਤਰ ਪਛੁਤਾਂਹਿ ॥ ਖੰਡਾ ਗਹਜੋ ਨ ਜਸ ਲਿਯੋ ਕਛੂ ਜਗਤ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ॥੨੧॥ **ਸਾਹ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥** ਸੁਨ {੧੧੫੨}
 ਸਾਹੁਨਿ ਤੈਂ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਸੋਫਿਨ ਸੌਂ ਅਮਲਿਨ ਕਹ ਠਾਨਤ ॥ ਸੋਫੀ ਰੰਕ ਦਰਬੁ ਉਪਜਾਵੈ ॥ ਅਮਲੀ
 ਨ੍ਰਿਪ ਹੂੰ ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥੨੨॥ **ਤ੍ਰਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਛੰਦ ॥** ਜੇ ਅਮਲਨ ਕਹੱ ਖਾਇੰ ਖਤਾ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਖਾਵੈਂ ॥
 ਮੂੰਡਿ ਅਵਰਨਹਿ ਜਾਹਿੰ ਆਪੁ ਕਬਹੂੰ ਨ ਮੂੰਡਾਵੈਂ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੋਰ ਛਿਨ ਇਕ ਮਹਿੰ ਲੇਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਮਿਨਨਿ ਭੋਗ ਭਾਵਤ ਮਨ ਦੇਹੀਂ ॥੨੩॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਭਜਹਿੰ ਬਾਮ ਕੈਫਿਯੈ ਕੇਲ ਜੁਗ ਜਾਮ
 ਮਚਾਵਹਿੰ ॥ ਹਰਿਣਾ ਜਿਮਿ ਉਛਲਹਿੰ ਨਾਰਿ ਨਾਗਰਿਨ ਰਿਝਾਵਹਿੰ ॥ ਸੋਫੀ ਚੜਤਹਿ ਕਾਂਪਿ ਧਰਨਿ ਉਪਰ
 ਪਰੈ ॥ ਹੋ ਬੀਰਜ ਖਲਤ ਹੈ ਜਾਹਿ ਕਹਾਂ ਜੜੁ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥੨੪॥ ਬੀਰਜ ਭੂਮਿ ਗਿਰਿ ਪਰੈ ਤੱਕੈ ਮੁਖ ਬਾਇ
 ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰ ਕੀ ਓਰ ਰਹੈ ਸਿਰੁ ਨਜਾਇ ਕੈ ॥ ਸਰਮਨਾਕ ਹੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਚਨ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਹੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ
 ਕੇਲ ਕੀ ਸਮੈਂ ਨ ਪਸੁ ਕੌਡੀ ਲਹੈ ॥੨੫॥ ਤਮਕਿ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹਿੰ ਤੁਰੈ ਪਰ ਦਲਹਿ ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ
 ਗਿਰਹਿੰ ਤਉ ਸਾਮੁਹਿ ਹਬਿ ਧਾਵੈਂ ॥ ਅਸਿ ਧਾਰਨ ਲਗ ਜਾਹਿੰ ਨ ਚਿਤਹਿ ਡੁਲਾਵਹੀਂ ॥ ਹੋ ਤੇ ਨਰ ਬਰਤ
 ਬਰੰਗਨਿ ਸੁਰਪੁਰ ਪਾਵਹੀਂ ॥੨੬॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੁਘਰ ਜਿਨ ਆਇ ਜਗਤ ਮੈ ਜਸ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਖਲਨ
 ਕਹੱ ਖੰਡਿ ਖੇਤ ਜੈ ਸਬਦ ਕਹਾਯੋ ॥ ਅਮਲ ਪਾਨ ਸੁਭ ਅੰਗ ਧਨਖ ਸਰ ਜਿਨ ਲਯੋ ॥ ਹੋ ਸੋ ਨਰ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤਿ
 ਜਗਤ ਭੀਤਰ ਭਯੋ ॥੨੭॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਖਾਏ ਪਾਨ ਅਮਲ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਪੀਯੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਖੇਲ ਅਖੇਟ ਨ ਸੁਖ
 ਨਿਰਧਨ ਕਹ ਦੀਯੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਨ ਸੌਂਧਾ ਲਾਇ ਰਾਗ ਮਨ ਭਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਕਰਜੋ ਨ ਭਾਮਿਨ ਭੋਗ ਜਗਤ ਕਜੋਂ
 ਆਇਯੋ ॥੨੮॥ ਨਾਦ ਗੰਧ ਸੁਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਜਿਨ ਨਰ ਰਸ ਲੀਏ ॥ ਅਮਲ ਪਾਨ ਆਖੇਟ ਦੂਜਨ ਦੁਖਿਤ
 ਕੀਏ ॥ ਸਾਧੁ ਸੇਵਿ ਸੁਭ ਸੰਗ ਭਜਤ ਹਰਿ ਜੂ ਭਏ ॥ ਹੋ ਤੇ ਦੈ ਜਸ ਦੁੰਦਭੀ ਜਗਤ ਯਾ ਤੇ ਗਏ ॥੨੯॥ ਚਤੁਰਿ
 ਨਾਰਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ ਸਮੁਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹਿ ਨ ਸਮੁਝਯੋ ਉਠਯੋ ਰਿਸਾਇ ਕਰਿ ॥ ਗਹਿ ਕੈ ਤਰੁਨਿ
 ਤੁਰੰਤ ਤਰਲ ਤਾਜਿਨ ਮਰਯੋ ॥ ਹੋ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਠਾਢੇ ਚਰਿਤ ਤਹੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਰਯੋ ॥੩੦॥ ਛਿਤ ਪਰ ਖਾਇ
 ਪਛਾਰ ਪਰੀ ਮੁਰਛਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਹਿ ਸਾਹੁ ਲਈ ਉਰ ਲਾਇ ਕਰਿ ॥ ਲਾਖ ਲਹੇ ਤੁਮ ਬਚੇ ਕਹੋ

ਕਯਾ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਕਹਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸਹਿਤ ਭੋਜਨ ਸਭ ਕਹੱ ਦੀਜਿਯੈ ॥੩੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਤਬੈ ਭੋਜਨ ਕਰਾ
 ਨਾਨਾ ਬਿਧਨ ਬਨਾਇ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭਹੀ ਲਏ ਬੁਲਾਇ ॥੩੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਂਤਿ ਪਾਂਤਿ ਲੋਗਨ
 ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਯੋ ॥ ਇਤੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਨੇਹ ਲਗਾਇਸਿ ॥ ਬਾਤਨ ਸੋ ਤਾਕੋ ਉਰਝਾਇਸਿ
 ॥੩੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭੋਜਨ ਤਿਨੈ ਖਵਾਇਯੋ ਭਾਂਗ ਭੋਜ ਮੈ ਪਾਇ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਪਤਿ ਕੇ ਸਹਿਤ ਛਲ ਸੋ ਗਈ
 ਸੁਵਾਇ ॥੩੪॥ ਭਾਂਗ ਖਾਇ ਰਾਜਾ ਜਗਯੋ ਸੋਫੀ ਭਯੋ ਅਚੇਤ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭਏ ਤਿਹੋ ਨਾਰਿ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ਬਨਯੋ
 ਸੰਕੇਤ ॥੩੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲੋਗ ਜਿਵਾਇ ਬਚਨ ਇਮਿ ਭਾਖਾ ॥ ਸਿਗਰੋ ਦਿਵਸ ਰਾਇ ਹਮ ਰਾਖਾ ॥ ਸਾਂਝ
 ਪਰੇ ਰਾਜਾ ਘਰ ਐਹੈ ॥ ਤੁਮਹੂੰ ਤਬੈ ਬੁਲਾਇ ਪਠੈਹੈ ॥੩੬॥ ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਮਿਲਯੋ ਜਾਨ ਪਯਾਰਾ ਲਗੇ
 ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਂਧ ਫਾਂਧੇ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਟ ਜੈਸੇ ॥ ਲਯੋ ਮੋਹਿ ਰਾਜਾ ਮਨੋ ਮੋਲ ਲੀਨੋ ॥ ਤਹੀ ਭਾਵਤੋ ਭਾਮਿਨੀ
 ਭੋਗ ਕੀਨੋ ॥੩੭॥ ਰਹਯੋ ਸਾਹੁ ਡਾਰਯੋ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮਨੋ ਲਾਤ ਕੇ ਸਾਬ ਸੈਤਾਨ ਮਾਰਯੋ ॥ ਪਸੂ ਹਾਂ
 ਨ ਭਾਖੈ ਉਠੈ ਨਾ ਉਘਾਵੈ ॥ ਇਤੈ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰਾਜ ਬਾਂਕੋ ਬਜਾਵੈ ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਪਾਲਕੀ ਕੇ ਤਰੇ
 ਬਾਂਧਿ ਡਾਰਿ ਕਰ ਦੀਨ ॥ ਜੁ ਕਛੂ ਧਾਮ ਮਹਿ ਧਨ ਹੁਤੋ ਘਾਲਿ ਤਿਸੀ ਮਹਿ ਲੀਨ ॥੩੯॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਆਪੁ
 ਦੌਰਿ ਤਾਂਹੀ ਪਰ ਚੜੀ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਰਮੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਸਾਬ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਲੈ ਨਾਰੀ ਕਹੱ ਰਾਇ
 ਆਪਨੇ ਘਰ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਸੂਮ ਸੋਫਿਯਹਿ ਬਾਂਧਿ ਪਾਲਕੀ ਤਰ ਲਯੋ ॥੪੦॥ ਜਬ ਪਹੁਚੇ ਦੋਊ ਜਾਇ ਸੁਖੀ ਗ੍ਰਿਹ
 ਨਾਰਿ ਨਰ ॥ ਕਹਯੋ ਕਿ ਦੇਹੁ ਪਠਾਇ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹੁ ਘਰ ॥ ਬੱਧੇ ਸਾਹੁ ਤਿਹ ਤਰੇ ਤਹੀ ਆਵਤ ਭਏ ॥ ਹੋ
 ਜਹੱ ਰਾਜਾ ਧਨ ਸਹਿਤ ਬਾਲ ਹਰਿ ਲੈ ਗਏ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਤੀ ਰੈਨਿ ਭਯੋ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥ ਤਬੈ ਸਾਹੁ
 ਦੁਹੂੰ ਦ੍ਰਿਗਨ ਉਘਾਰਾ ॥ ਮੋਹਿ ਪਾਲਕੀ ਤਰ ਕਿਹ ਰਾਖਾ ॥ ਬਚਨ ਲਜਾਇ ਐਸ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥੪੨॥ ਮੈ
 ਜੁ ਕੁਬੋਲ ਨਾਰਿ ਕਹੱ ਕਹੇ ॥ ਤੇ ਬਚ ਬਸਿ ਵਾਂ ਕੇ ਜਿਯ ਰਹੇ ॥ ਲਛਮੀ ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਜੁਤ ਹਰੀ ॥ ਮੋਰੀ
 ਬਿਧਿ ਐਸੀ ਗਤਿ ਕਰੀ ॥੪੩॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਫਲਤ ਭਾਗ ਹੀ ਸਰਬਦਾ ਕਰੋ ਕੈਸਿਯੈ ਕੋਇ ॥
 ਜੋ ਬਿਧਨਾ ਮਸਤਕ ਲਿਖਾ ਅੰਤ ਤੈਸਿਯੈ ਹੋਇ ॥੪੪॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ਜਬ ਸਾਹੁ ਨਜਾਇ ਮਸਤਕ

ਰਹਜੋ ॥ ਦੂਜੇ ਮਨੁਖ ਨ ਪਾਸ ਭੇਦ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਜੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਚੀਨਿ ਪਸੁ ਨਾ ਲਈ ॥ ਹੋ ਲਖਜੋ ਦਰਬੁ ਲੈ ਨੁਨ ਤੀਰਥਨ ਕੋ ਗਈ ॥੪੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪੈਂਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੫॥੪੬੦੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਪੂਰਬ ਦਿਸਿ ਇਕ ਤਿਲਕ ਨ੍ਰਿਪਤ ਬਰ ॥ ਭਾਨ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਘਰ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਨ ਇਕ ਸੁਤ ਗਿ੍ਹ ਵਾ ਕੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਛਬਿ ਤੁੱਲਿ ਨ ਤਾਕੇ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜੇਤਰੁਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਕਹ ਵਾਰਈ ॥ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਤਨ ਬਿਧੀ ਮਗਨ ਹੂ ਝੁਲਹੀ ॥ ਹੋ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪਤਿ ਸੁਤ ਕੀ ਸਭ ਸੁਧ ਭੂਲਹੀ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਛੇਮ ਕਰਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਕੀ ਸੁਤਾ ਰਹੈ ਸੁਕੁਮਾਰਿ ॥ ਉਰਝਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮੈ ਘਨੀ ਨਿਰਖਤ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰਿ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੂਰਨਿ ਮੰਜਰੀ ਅਟਕੀ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਰੁਕਮ ਮੰਜਰੀ ਸਹਚਰਿ ਲਈ ਹਕਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਨਿਜੁ ਮਨ ਕੋ ਤਿਹ ਭੇਦ ਸਕਲ ਸਮੁਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਪਹਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥੪॥ ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਮੁਹਿ ਕਹਜੋ ਕੁਅਰਿ ਕਰਿ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਭਜੋ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥ ਭੂਪ ਤਿਲਕ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਚਿਤ ਮਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਮਨਸਾ ਪੂਰਨ ਮੋਰਿ ਸੱਜਨ ਕਰਿ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥ **ਕੁਅਰ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥** ਇਕ ਠਾਂ ਸੁਨੇ ਅਨੂਪਮ ਹਮ ਹੈ ॥ ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਲੀਨੇ ਦੂ ਹੈ ਹੈ ॥ ਰਾਹੁ ਸੁਰਾਹੁ ਨਾਮ ਹੈ ਤਿਨਕੇ ॥ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਬਨੇ ਹੈ ਜਿਨਕੇ ॥੬॥ ਜੋ **ਤਾਂ ਤੇ** ਦੂ ਹੈ ਹਰਿ ਲਜਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਇ ਮੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕਹਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹਮ ਸੰਕ ਤਯਾਗ ਤੁਹਿ ਬਰਹੀ ॥ ਭੂਪ ਤਿਲਕ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਰਹੀ ॥੭॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਜਬ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਚੰਡਾਰਿਨਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਵਾ ॥ ਕਰ ਮੋ ਧਰਤ ਬੁਹਾਰੀ ਭਈ ॥ ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਕੇ ਮਹਲਨ ਗਈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਘਰ ਮੋ ਧਸੀ ਐਸੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥ ਰਾਹੁ ਸੁਰਾਹੁ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਤਹੀ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ ॥੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬੰਧੇ ਹੁਤੇ ਜਹੋ ਦੂ ਹੈ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੈ ॥ ਜਹਾਂ ਨ ਚੀਟੀ ਪਹੁਚੈ ਪਵਨ ਨ ਸੰਚਰੈ ॥ ਤਹੀ ਤਰੁਨਿ ਇਹੋ ਭੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਭੇ ਛੋਰਾ ਬਾਜ ਬਨਾਇ ਕਰਿ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਛੋਰਿ ਅਗਾਰਿ ਪਛਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ॥ ਆਨਨ ਬਿਖੈ ਲਗਾਮੀ ਡਾਰੀ ॥ ਹੂ ਅਸਵਾਰ ਚਾਬੁਕਿਕ

{੧੧੫੫}

ਮਾਰਿਸਿ ॥ ਸਾਹੁ ਝਰੋਖਾ ਭਏ ਨਿਕਾਰਿਸਿ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਭਏ ਪਰੀ ਤੁਰੰਗ ਕੁਦਾਇ ॥ {੧੧੫੫}
 ਸੰਕਾ ਕਰੀ ਨ ਜਾਨ ਕੀ ਪਰੀ ਨਦੀ ਮੋ ਜਾਇ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਝਰਨਾ ਮਹਿ ਤੇ ਬਾਜ ਨਿਕਾਰਿਸਿ ॥ ਗਹਿਰੀ
 ਨਦੀ ਬਿਖੈ ਲੈ ਡਾਰਿਸਿ ॥ ਜਿਯ ਅਪਨੇ ਕਾ ਲੋਭ ਨ ਕਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਰਾਹੁ ਅਸੁ ਕਹ ਹਰਾ ॥੧੩॥ ਜਬ
 ਬਾਜੀ ਹਜਰਤਿ ਕੋ ਗਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਬਿਸਮੈ ਜਿਯ ਭਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਨ ਸਕਤ ਪ੍ਰਵੇਸ ਪਵਨ ਕਰਿ ॥ ਤਹ ਤੇ
 ਲਯੋ ਤੁਰੰਗਮ ਕਿਨ ਹਰਿ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰਾਤ ਬਚਨ ਹਜਰਤਿ ਇਮ ਕਿਯੋ ॥ ਅਭੈ ਦਾਨ ਚੋਰਹਿ ਮੈ ਦਿਯੋ ॥ ਜੋ
 ਵਹ ਮੋਕਹੱ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਬੀਸ ਸਹੱਸ੍ਰ ਅਸਰਫੀ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥ ਅਭੈ ਦਾਨ ਤਾ ਕੋ ਮੈ ਦਯਾਯੋ ॥ ਖਾਈ
 ਸਪਤ ਕੁਰਾਨ ਉਚਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਸੇਰਸਾਹ ਕਹੱ ਸਿਜਦਾ ਕਰਾ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਪੁਰਖ ਭੇਖ ਕਹੱ ਪਹਿਰ ਤ੍ਰਿਯ ਭੂਖਨ ਸਜੇ ਸੁਰੰਗ ॥ ਸੇਰਸਾਹ ਸੋਂ ਇਮਿ ਕਹਾ ਮੈ ਤਵ ਹਰਾ ਤੁਰੰਗ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਜਬ ਹਜਰਤਿ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਹਰਖਤ ਭਯੋ ਕੋਪ ਮਿਟਿ ਗਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਉਪਮਾ ਬਹੁ ਕੀਨੀ ॥
 ਬੀਸ ਸਹੱਸ੍ਰ ਅਸਰਫੀ ਦੀਨੀ ॥੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਸਿ ਹਜਰਤਿ ਐਸੇ ਕਹਾ ਸੁਨੁ ਤਸਕਰ ਸੁੰਦੰਗ ॥ ਸੋ ਬਿਧਿ
 ਕਹੋ ਬਨਾਇ ਮੁਹਿ ਕਿਹੱ ਬਿਧਿ ਹਰਾ ਤੁਰੰਗ ॥੧੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਆਇਸੁ ਇਮਿ ਪਾਵਾ ॥ ਮੁਹਰ
 ਰਾਖਿ ਮੇਖਨ ਲੈ ਆਵਾ ॥ ਸਰਿਤਾ ਮੋ ਤ੍ਰਿਣ ਗੂਲ ਬਹਾਇਸਿ ॥ ਰੱਛਪਾਲ ਤਾ ਪਰ ਡਹੱਕਾਇਸਿ ॥੨੦॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਦੀ ਭੀਤਰ ਪਰੀ ਜਾਤ ਭਈ ਤਰਿ ਪਾਰਿ ॥ ਸਾਹਿ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਲਾਗਤ ਭਈ ਸੁਧਾਰਿ
 ॥੨੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਘਰਿਯਾਰੀ ਘਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਵਹ ਮੇਖਿਕ ਤਹਾਂ ਲਗਾਵੈ ॥ ਬੀਤਾ ਦਿਵਸ
 ਰਜਨਿ ਬਡਿ ਗਈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾਂ ਪਹੁਚਤ ਭਈ ॥੨੨॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤੈਸਹਿ ਛੋਰਿ ਤੁਰੰਗ ਝਰੋਖਾ ਬੀਚ
 ਕਰਿ ॥ ਜਲ ਮੋ ਪਰੀ ਕੁਦਾਇ ਜਾਤ ਭੀ ਪਾਰ ਤਰਿ ॥ ਸਭ ਲੋਕਨ ਕੋ ਕੌਤਕ ਅਧਿਕ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ
 ਸੇਰਸਾਹ ਸੋਂ ਬਚਨ ਕਹੇ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥੨੩॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਸੋਂ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਜ ਮੁਰਿ ਕਰ ਪਰਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਅਸੁ
 ਤਵ ਨਿਰਖਤ ਇਹ ਛਲ ਸੋਂ ਹਰਯੋ ॥ ਸੇਰਸਾਹਿ ਤਬ ਕਹਯੋ ਕਹਾ ਬੁਧਿ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਹਾ ਥੋ ਜਹਾਂ ਤਹੀ
 ਸੁਰਾਹਾ ਹੁੰ ਗਯੋ ॥੨੪॥ ਸਾਹੁ ਸਹਿਤ ਸਭ ਲੋਗ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਿ ਬਰ ॥ ਦਾਂਤ ਦਾਂਤ ਸੋਂ ਕਾਟਿ ਕਹੈ ਹੈ ਦਯੋ

ਕਰ ॥ ਕਹੈ ਹਮਾਰੀ ਮਤਿਹਿ ਕਵਨ ਕਾਰਨ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਹਾ ਤਸਕਰ ਹਰਯੋ ਸੁਰਾਹਾ ਹਮ ਦਯੋ ॥੨੫॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੂਰਨ ਮੰਜਰੀ ਬਾਜ ਹਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਦਏ ਬਨਾਇ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਨ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ
 ॥੨੬॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਂ ਕੋ ਭਜੈ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥ ਸੇਰ ਸਾਹਿ ਦਿਲੀਸ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ
 ॥੨੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਯਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ**

ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੬॥੪੬੩੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਰ ਤਿਲਕ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਨਾਰਿ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਤਿਨਕੀ ਹਮ ਤੇ ਕਹਿ
 ਨ ਪਰਤ ਛਬਿ ॥ ਰਤਿ ਤਿਹੱ ਰਹਤ ਨਿਰਖਿ ਰਤਿ ਪਤਿ ਦਬਿ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰਤਾਨ ਸਿੰਘ ਤਿਹੱ ਪੂਤਾ ॥ ਜਨੁ
 ਬਿਧਿ ਗੜਾ ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨ ਭਯੋ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਬ ਪਿਤ ਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥੨॥
 ਕਾਸਮੀਰ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਰਹਤ ਬਲ ॥ ਰੂਪ ਮਾਨ ਧਨ ਮਾਨ ਰਣਾ ਚਲ ॥ ਤਾਕੇ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥
 ਸਕਲ ਗੁਨਨ ਕੇ ਭੀਤਰ ਗੁਨੀ ॥੩॥ ਬੋਲਿ ਦਿਜਬਰਨ ਘਰੀ ਸੁਧਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰੀ ਸਗਾਈ ॥
 ਅਧਿਕ ਸੁ ਦਰਬੁ ਪਠੈਦਿਯ ਤਾ ਕੋ ॥ ਬਜਾਹ ਬਿਚਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ਵਾ ਕੋ ॥੪॥ ਸੁਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹਿ ਜਬੈ ਤਿਨ
 ਦਿਯਾਇਸਿ ॥ ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਸਤ੍ਰਨ ਸਭ ਛਾਇਸਿ ॥ ਘਰ ਘਰ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਗਾਵਤ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿਤ੍ਰ
 ਬਜਾਵਤ ॥੫॥ ਸਕਲ ਬਜਾਹ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕਰਹਿ ਤੇ ॥ ਅਧਿਕ ਦਿਜਨ ਕਹੱ ਦਾਨ ਕਰਹਿ ਵੇ ॥ ਜਾਚਕ ਸਭੈ
 ਭੂਪ ਹ੍ਰੈ ਗਏ ॥ ਜਾਚਤ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਾਹੂ ਭਏ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਕਲ ਰੀਤਿ ਕਰਿ ਬਜਾਹ ਕੀ ਚੜ੍ਹੇ ਜਨੇਤ ਬਨਾਇ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਕੁਅਰ ਬਨਿ ਪ੍ਰਭਾ ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਇ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਸਮੀਰ ਭੀਤਰ ਪਹੁਚੇ ਜਬ ॥ ਬਾਜਨ
 ਲਗੇ ਬਦਿੱਤ੍ਰ ਅਮਿਤ ਤਬ ॥ ਨਾਚਤ ਪਾਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ਅਨੂਪਾ ॥ ਕੰਚਨਿ ਹੁਰਕੁਨਿ ਰੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥੮॥ ਹਾਟ ਪਾਟ
 ਸਭ ਬਸਤ੍ਰਨ ਛਾਏ ॥ ਅਗਰ ਚੰਦਨ ਭੇ ਮਗੁ ਛਿਰਕਾਏ ॥ ਸਭ ਘਰ ਬਾਂਧੀ ਬੰਦਨ ਵਾਰੈ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਸੁਹਾਵਤ
 ਨਾਰੈ ॥੯॥ ਅਗੂਆ ਲੇਨ ਅਗਾਊਂ ਆਏ ॥ ਆਦਰ ਸੌ ਕੁਅਰਹਿ ਗਿ੍ਹ ਲਜਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤੇ ਕਰੈ ਬਡਾਈ ॥
 ਜਾਨੁਕ ਰਾਂਕ ਨਿਧਨਿ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੧੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਬ ਜਸ ਤਿਲਕ ਮੰਜਰੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਬਜਾਹਿ

{੧੧੫੭}

{੧੧੫੭}

ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਦਾਜ ਅਮਿਤ ਧਨ ਦਿਯੋ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਕੈ ਦਏ ॥ ਹੋ ਬਿਰਜਵਤੀ ਨਗਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੇ ਆਵਤ ਭਏ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਸਦਨ ਉਤਾਰੇ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈਹੈ ਲਖਿ ਹੈ ਜਬ ਤਾਰੇ ॥ ਕੁਅਰਿ ਸਾਹ ਕੇ ਪੂਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਿਹੋ ਤਨ ਤਾਨਿ ਮਦਨ ਸਰ ਮਾਰਾ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਰਖਿਤ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ਛਬਿ ਮਨ ਮੈ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸੰਗ ਨ ਜਾਇ ਹੋ ਇਹੈ ਹਮਾਰੋ ਯਾਰ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੋਲਿ ਲਿਯਾ ਤਾਕੋ ਅਪੁਨੇ ਘਰ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਤਾ ਸੋ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਲਏ ॥ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਸੋ ਆਸਨ ਦਏ ॥੧੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬਿਹੱਸਿ ਬਿਹੱਸਿ ਦੋਊ ਕੁਅਰ ਕਲੋਲਨ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਕੋਕਨ ਕੇ ਮਤ ਕੋ ਉਚਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਕਰਹਿ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਜਾਂਹਿ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥੧੫॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਸੈ ਜਾਂਹਿ ਬਹੁਰਿ ਉਠਿ ਰਤਿ ਕਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚਾਤੁਰਤਾ ਮੁਖ ਤੇ ਉਚਰੈ ॥ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਮਿਲੈ ਨ ਕੋਊ ਹਾਰ ਹੀ ॥ ਹੋ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰ ਹੀ ॥੧੬॥ **ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ** ॥ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਬਿਨੁ ਦਾਮਨ ਇਹ ਹਾਥ ਬਿਕੈਹੋ ॥ ਧਾਇ ਸੁਤਾ ਤਬ ਕੁਅਰ ਹੱਕਾਰੀ ॥ ਤਵਨ ਪਾਲਕੀ ਭੀਤਰ ਡਾਰੀ ॥੧੭॥ ਦਿਵਸਰਾਜ ਅਸਤਾਚਲ ਗਯੋ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਿ ਤੇ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਭੇਦ ਪਛਾਨਯੋ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾਰਨ ਕੀ ਸਮਝੀ ਪਰਛਾਹੀ ॥੧੮॥ ਅਨਤ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਲੈ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥ ਭੇਦ ਨ ਪਸੁ ਪਾਵਤ ਕਛੁ ਭਯੋ ॥ ਧਾਇ ਭੇਦ ਸੁਨਿ ਅਤਿ ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਮੋਰੀ ਸੁਤਾ ਕਰੀ ਬਿਧਿ ਰਾਨੀ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਸੁਤ ਸਾਹ ਕੇ ਸਦਨ ਰਹੀ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਘਾਲ ਪਾਲਕੀ ਧਾਇ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸੈਂਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੭॥੪੬੫੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਦੀ ਨਰਬਦਾ ਕੋ ਰਹੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਿਤ੍ਰਰਥ ਨਾਮ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਏਸ ਜਿਹੋ ਜਪਤ ਆਠਹੂੰ ਜਾਮ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਭਾ ਦਿਪਤਿ ਕਿਰਣਾ ਧਰ ॥ ਚਾਰਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ ਕੇ ਸੁੰਦਰ ਅਤਿ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਚਿਤ੍ਰਕੇਤ ਬਚਿਤ੍ਰ ਧੁਜ ਸਸਿ ਧੁਜ ਰਵਿ ਧੁਜ

ਸੂਰ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰ ਧੁਨਿ ਰਹਤ ਜਗਤ ਮੈ ਪੂਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਵਲ ਸਾਹ ਇਕ ਰਹਤ ਨਗਰ
 ਤਿਹੋ ॥ ਸਸਿ ਆਭਾ ਵਤਿ ਦੁਹਿਤਾ ਘਰ ਜਿਹੋ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾ ਜਨਿਯਤ ਜਾ ਕੀ ਜਗ ॥ ਸੁਰ ਆਸੁਰ ਬਕਿ
 ਰਹਤ ਨਿਰਖ ਮਗ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਾਰਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਤਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਭੇ ਚਿਤ
 ਬਿਖੈ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਨਿਰਧਾਰ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਦੂਤਿਕ ਤਹਾਂ ਪਠਾਇਸਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹੋ
 ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਭੁਰਾਇਸ ॥ ਇਹੀ ਭਾਂਤਿ ਚਾਰੋ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥ ਚਾਰੋ ਚਲਿ ਤਾਂ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਏ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਅਧਿਕ ਚਤੁਰ ਮਤਿਵਾਨ ॥ ਚਾਰਹੁ ਪਠਯੋ ਸੰਦੇਸ ਲਿਖਿ ਚਿਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਕ ਆਨ
 ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜੁਦੋ ਜੁਦੋ ਲਿਖਿ ਚਹੁੰਨ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਿਸੂ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕਿਸੂ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸਖੀ ਭਏ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਸਿਖਾਇਸਿ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਇਸਿ ॥੮॥ **ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਬਾਚ ਸਖੀ ਸੌ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਿਮਿ
 ਜਿਮਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਆਇ ਹੈ ਉੱਤਮ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਪਗਨ ਖਰਾਕ ਤੈ ਕੀਜਿਯੋ ਮੇਰੈ ਦੁਾਰ ॥੯॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਆਯੋ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਪਾਂਇਨ ਕੋ ਖਟ ਕੋ ਕਿਯੋ ਆਨਿ ਸਖੀ ਤਿਹ ਦੁਾਰ ॥੧੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਹਾ ਹਾ ਪਦ ਤਬ ਤਰੁਨਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਹਾਬਨ ਕੋ ਛਤਿਯਾ ਪਰ ਮਾਰੋ ॥ ਕੋਊ ਆਹਿ ਦੁਾਰ ਮੁਰਿ
 ਠਾਢਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਮੁਹਿ ਬਾਢਾ ॥੧੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕਹਯੋ ਜਤਨ ਇਕ ਕਰੋ ॥ ਚਾਰਿ ਸੰਦੂਕ ਹੈ
 ਇਕ ਮੈ ਪਰੋ ॥ ਏਕ ਸੰਦੂਕ ਮਾਂਝ ਰਹਿਹੋ ਦੁਰਿ ॥ ਜੈ ਹੈ ਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਬਿਮੁਖ ਘਰ ॥੧੨॥ ਇਮਿ ਸੰਦੂਕ
 ਭੀਤਰ ਤਿਹ ਡਾਰੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹਕਾਰੋ ॥ ਪਗ ਖਟਕੋ ਸਹਚਰਿ ਤਬ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸੰਦੂਕ
 ਡਾਰਿ ਤਿਹੋ ਦੀਨੋ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਾਰਿ ਸੁਤ ਚਹੁੰ ਸੰਦੂਕਨ ਡਾਰਿ ॥ ਤਿਨ ਪਿਤੁ ਗ੍ਰਿਹ
 ਪਜਾਨੋ ਕਿਯੋ ਉੱਤਿਮ ਭੇਖ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਾਰਿ ਸੰਦੂਕ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਕਰ ॥ ਪਹੁਚਤ ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਕੇ ਦਰ ਪਰ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਵਾਰਿ ਨਦੀ ਤਿਨ ਡਾਰਯੋ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਵਾਰਿ
 ਸੰਦੂਕ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਪਰ ਦਏ ਨਦੀ ਮੈ ਡਾਰਿ ॥ ਸਭ ਛਤ੍ਰਿਨ ਛਿਨ ਮੋ ਛਲਾ ਕੋਊ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ॥੧੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਸਭ ਲੋਕ ਬਖਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ॥ ਭੂਪ ਭਗਤਿ ਤਿਹੋ ਅਧਿਕ

ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਰ ਦਰਬੁ ਇਤੋ ਜਿਨ ਵਾਰਯੋ ॥੧੭॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ
 ਜਿਤੋ ਧਨ ਵਾਰਯੋ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਤਿਤੋ ਤਿਹੋ ਦੀਜੈ ॥ ਮੰਤ੍ਰਿਨ ਕਹਾ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮॥ ਚਾਰਿ ਸੰਦੂਕ
 ਅਸਰਫੀ ਦੀਨੀ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਸਭਹੀ ਸੋ ਲੀਨੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਚਾਰੋ ਪੂਤ ਡੁਬਾਈ ॥ ਲੈ ਧਨੁ ਅਮਿਤ ਬਹੁਰਿ
 ਘਰ ਆਈ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹੋ ਛਲ ਸੋ ਸੁਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਚਾਰੋ ਦਏ ਡੁਬਾਇ ॥ ਆਨਿ ਧਾਮ ਬਹੁਰੋ ਬਸੀ
 ਹਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਖਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਅਠਤਾਲੀਸ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੮॥੪੬੭੬॥ ਅਫਜ਼ੁ ॥ੳ**
ਚੌਪਈ ॥ ਬੱਤਿਸੁ ਲੱਛਨ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤਟ ਅਮਰਾਵਤਿ ਕੋ ਹੈ ॥ ਸੈਨ ਸੁਲੱਛਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹ
 ਸੁਭ ਮਤਿ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥੧॥ ਮੰਜ੍ਰਿ ਬਿਚੱਛਨਿ ਨਾਰਿ ਤਵਨਿ ਬਰ ॥ ਪੜ੍ਹੀ ਬਜਾਕਰਨ
 ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੋਕ ਸਰ ॥ ਸੋਭਾ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੀ ਸੋਹਤ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹਤ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਤਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥ ਜਨੁ ਔਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਯਾ ਜਗ ਮੋ ਬਨੋ ॥ ਬਿਤਨਕੇਤ ਤਿਹੋ ਨਾਮ ਕੁਅਰ
 ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਨ ਕਤਹੁੰ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥੩॥ ਨੈਨ ਹਰਿਨ ਕੇ ਹਰੇ ਬੈਨ ਪਿਕ ਕੇ ਹਰੇ ॥
 ਜਨੁਕ ਸਾਨਿ ਪਰ ਬਿਸਿਖ ਦੇਉ ਬਾਢਿਨ ਧਰੇ ॥ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਲਗਤ ਨ ਕਾਢੇ ਜਾਤ ਹੈ ॥ ਹੋ ਖਟਕਤ ਹਿਯ
 ਕੇ ਮਾਂਝ ਸਦਾ ਪਿਯਰਾਤ ਹੈ ॥੪॥ ਨਿਰਖਿ ਤਵਨ ਕੋ ਰੂਪ ਤਰੁਨਿ ਮੋਹਿਤ ਭਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ
 ਤਯਾਗਿ ਤਬ ਹੀ ਦਈ ॥ ਆਸਿਕ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਂਤਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਕਯੋ ਨ ਧੀਰਜ ਬਾਂਧਿ ਸੁ ਲਿਯੋ
 ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਭੇਦਿ ਪਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਖਵਾਇਸਿ ॥
 ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਾ ਸੋ ਚਿਤ ਚਹਾ ॥ ਲਾਜਿ ਬਿਸਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਤਿਹ ਕਹਾ ॥੬॥ ਬਿਤਨਕੇਤ ਜਬ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥
 ਭੋਗ ਨ ਕਿਯੋ ਨਾਕ ਐਠਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਅਬਲਾ ਮੈ ਤੋਹਿ ਨ ਭਜਿ ਹੋ ॥ ਨਾਰਿ ਆਪਨੀ ਕੋ ਨਹਿ ਤਜਿ ਹੋ ॥੭॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਉਪਾਇ ਕੋਟਿਕ ਕਰਹੁੰ ਲਛਿਕ ਕਰਹੁੰ ਇਲਾਜ ॥ ਧਰਮ ਆਪਨੋ ਛਾਡਿ ਤੁਹਿ ਤਉ ਨ ਭਜਹੋ ਆਜ
 ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਰਾਨੀ ਜਤਨ ਕੋਟਿ ਕਰਿ ਰਹੀ ॥ ਏਕੈ ਨਾਹਿ ਮੂੜੁ ਤਿਹ ਗਹੀ ॥ ਕੋਪ ਭਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਜਿਯ

{੧੧੬੦}

{੧੧੬੦}

ਭਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਬਾਂਧਿ ਭੋਹਰੇ ਡਾਰੋ ॥੯॥ ਤਾਂਕੋ ਬਾਂਧਿ ਭੋਹਰਾ ਡਾਰਾ ॥ ਮੂਆ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਜਗਤ ਉਚਾਰਾ ॥
 ਸੌਦਾ ਕਾਜ ਕਹਯੋ ਕਹੂੰ ਗਯੋ ॥ ਚੋਰਨ ਮਾਰਿ ਲੂਟਿ ਧਨ ਲਯੋ ॥੧੦॥ ਭੇਸ ਅਨੂਪ ਤਰੁਨਿ ਤਿਨ ਧਰਾ ॥
 ਅਭਰਨ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੈ ਕਰਾ ॥ ਬਿਤਨਕੇਤ ਕੇ ਢਿਗ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਨਿਹੋਰਤ ਭਈ ॥੧੧॥
ਅੜਿਲ ॥ ਰੀਵ ਅੰਚਰਾ ਡਾਰਿ ਰਹੀ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ਕੈ ॥ ਪਕਰਿ ਕੁਅਰ ਕੇ ਪਾਂਇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥
 ਏਕ ਬਾਰ ਡਰ ਡਾਰਿ ਆਨਿ ਪਿਯ ਰਤਿ ਕਰੇ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਕਾਮ ਕੇ ਤਾਪ ਹਮਾਰੋ ਅਬ ਹਰੇ ॥੧੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮ ਕੋਟਿ ਤੁਮ ਧਰੇ ॥ ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਪਾਂਇ ਕਿ ਨ ਪਰੇ ॥ ਤੇ ਕੋ ਤਉ ਨ ਭਜੋ ਨਿਲੱਜ
 ਤਬ ॥ ਕਹਿ ਦੈਹੋ ਤਵ ਪਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਬਿਧਿ ਸਬ ॥੧੩॥ ਅਧਿਕ ਜਤਨ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੀ
 ਲਾਤਨ ਜੜੁ ਮਾਰੀ ॥ ਚਲੁ ਕੂਕਰੀ ਨਿਲੱਜ ਮੂੜੁ ਮਤਿ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਚਾਹਤ ਮੇ ਸੋ ਕਤ ॥੧੪॥ ਕੁਬਚਨ
 ਸੁਨੇ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ਬਿਮਨ ਮਨ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਜਾਗਾ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ॥ ਜਿਹ ਪਤਿ ਕੇ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਰੈ ॥
 ਤੋ ਮੈ ਜੋ ਸੋਈ ਤੁਹਿ ਮਾਰੈ ॥੧੫॥ ਯੋ ਕਹਿਕੈ ਤਿਹੋ ਪਕਰਿ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਾਥ ਹਕਾਰਯੋ ॥
 ਭੂਤ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ਦਿਖਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਅਤਿ ਚਿਤ ਚਿੰਤ ਉਪਜਾਈ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ
 ਜੋ ਤਸਕਰਨ ਹਨਯੋ ਸਾਹ ਕੇ ਪੂਤ ॥ ਸੋ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਹੇਰਹੁ ਹੈ ਕਰਿ ਭੂਤ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨ੍ਰਿਪ
 ਤਬ ਕਹੀ ਗਾਡਿ ਇਹੋ ਡਾਰੋ ॥ ਯਾਹਿ ਨ ਰਾਖੇ ਤੁਰਤੁ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਪਾਵਕ ਭਏ ਪਲੀਤਾ ਜਰਿਯਹਿ ॥ ਸਾਹੁ
 ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਡਰਿਯਹਿ ॥੧੮॥ ਹਾਹਾ ਸਬਦ ਬਹੁਤ ਕਰਿ ਰਹਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਮੂੜੁ ਨ
 ਲਹਯੋ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਕਾ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ ਸੁਧਾਰਯੋ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਰਿ ਭੂਤ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੧੯॥ ਤਰੁਨਿਨ ਕਰ
 ਹਿਯਰੋ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਚੋਰਿ ਸਦਾ ਚਿਤ ਲੀਜੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਛੁ ਬਿਸੁਾਸ ਨ ਕਰਿਯੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਤੇ ਜਿਯ ਅਤਿ ਡਰਿਯੈ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ**
ਉਨਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੪੯॥੪੬੯੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਅਜਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹੋ ਕੋ ਹੈ ॥ ਅਜਿਤ ਮੰਜਰੀ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾ

ਕੇ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਜਿਨ ਬਸਿ ਕੀਨਾ ਪਿਯ ॥੧॥ ਭੁਜੰਗ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥ ਪੜ੍ਹੀ ਕੋਕ
 ਬਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥ ਭਾਗਵਾਨ ਸੁੰਦਰਿ ਅਤਿ ਗੁਨੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਲਖੀ ਨ ਕਾਨਨ ਸੁਨੀ ॥੨॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ
 ਬ੍ਰਿਖਭਯੁਜ ਇਕ ਤਹਿੰ ॥ ਰੂਪ ਸੀਲ ਸੁਚਿ ਬ੍ਰਤਤਾ ਜਾ ਮਹਿੰ ॥ ਤੇਜਮਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਅਲਖ
 ਕਰਮ ਲਖਿ ਤਾਂਹਿ ਰਿਸਯੋ ਰਤਿ ॥੩॥ ਵਹੈ ਕੁਅਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥
 ਹਿਤੂ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥ ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਤਿਹੱ ਤੀਰ ਪਠਾਇਸਿ ॥੪॥ **ਅਤਿਲ** ॥ ਪਵਨ ਭੇਸ
 ਕਰਿ ਸਖੀ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜਾਇਯਹੁ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਬਿਨਤੀ ਤਾਂਹਿ ਰਿਝਾਇਯਹੁ ॥ ਕੈ ਅਬਹੀ ਤੈਂ ਹਮਰੀ
 ਆਸ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ਸੱਜਨ ਕੋ ਦੀਜਿਯੈ ॥੫॥ ਪਵਨ ਭੇਸ ਹੈ ਸਖੀ ਤਹਾਂ ਤੇ ਤਹ ਗਈ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਬੋਧ ਕਰਤ ਤਾਕੋ ਭਈ ॥ ਉੱਤਿਮ ਭੇਸ ਸੁਧਾਰਿ ਲਜਾਈ ਤਿਹੱ ਤਹਾਂ ॥ ਹੋ ਭੁਜੰਗ ਮਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ
 ਬਹਿਠੀ ਥੀ ਜਹਾਂ ॥੬॥ ਉਠਿ ਸੁ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਲੀਨ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ਕਰਿ ॥ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰਿ ਚੁੰਬਨ ਹਰਖ
 ਉਪਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਭਜਾ ਪਰਮ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਪਯਾਰੋ ਸਾਜਨ ਪਹਿਚਾਨ ਕੈ
 ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਭਜਯੋ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਇਹੀ ਬਿਖੈ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਤਹੀ ਨਿਕਸਿਯੋ
 ਆਇ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਿਤੁ ਆਵਤ ਅੰਚਰ ਮੁਖ ਡਰਾ ॥ ਲਾਗਿ ਗਰੇ ਰੋਦਨ ਬਹੁ ਕਰਾ ॥ ਕਹਯੋ ਦਰਸ
 ਬਹੁ ਦਿਨ ਮੋ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੋਰ ਉਮਗਿ ਹਿਯ ਆਯੋ ॥੯॥ ਜਬ ਤੇ ਮੈ ਸਸੁਰਾਰਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਜਾਇ
 ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਈ ॥ ਤਬ ਤੇ ਅਬ ਮੈ ਤਾਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਉਪਜਾ ਮੋਹ ਅਪਾਰਾ ॥੧੦॥ ਅਜਿਤ ਸਿੰਘ
 ਜਬ ਯੋ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥ ਰੋਦਨ ਕਰਤ ਗਰੇ ਮਿਲਿ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਘਾਤ ਭਲੀ ਕਰ ਆਈ ॥ ਸੁਖੀ ਦਯੋ ਗਿ੍ਰਹ
 ਮੀਤ ਪਠਾਈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਿਤੁ ਕੇ ਅੰਚਰ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਆਖੈ ਲਈ ਦੁਰਾਇ ॥ ਮੋਹਿਤ ਭਯੋ ਰੋਵਤ ਰਹਯੋ
 ਮੀਤ ਦਿਯਾ ਪਹੁਚਾਇ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਾਸ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੦॥੪੭੦੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਕਟ ਕਰਨ ਇਕ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਜਨੁਕ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਾਛ ਕੁਅਰਿ

ਬਨਿਤਾ ਤਿਹੋਂ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਲਗਤ ਜਿਹੋਂ ॥੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਲਜਾਛ ਸੁਤਾ ਤਵਨਿ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ
 ਅਪਾਰ ॥ ਗੜ੍ਹਿ ਤਾ ਸੀ ਤਰੁਨੀ ਬਹੁਰਿ ਗੜ੍ਹਿ ਨ ਸਕਾ ਕਰਤਾਰ ॥੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਧੁਜ ਤਹ ਇਕ
 ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਕਿਰਨ ਧਰ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਜਨਿਯਤ ਜਾ ਕੋ ਜਗ ॥ ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਜਿਹੋਂ
 ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਮਗ ॥੩॥ ਅੜਿਲ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਨ ਉਪਬਨ ਇਕ ਦਿਨ ਚਲੀ ॥ ਲੀਨੇ ਬੀਸ ਪਚਾਸ
 ਸਹਚਰੀ ਸੰਗ ਭਲੀ ॥ ਉਠਤ ਕਨੂਕਾ ਧੂਰਿ ਉਠਾਏ ਪਾਂਇ ਤਨ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਚਲੇ ਹੈ ਸੰਗ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਸਕਲ ਮਨ
 ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛ ਧੁਜ ਕੁਅਰ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਗਈ ਲਲਚਾਇ ॥ ਠਗ ਨਾਇਕ ਸੇ ਨੈਨ ਦੈ ਠਗ ਜਿਉ
 ਰਹੀ ਲਗਾਇ ॥੫॥ ਅੜਿਲ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ ਬਰ ॥ ਅੰਗ ਅਨੰਗ ਤਬਹੀ ਗਯੋ
 ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਕਰ ਖਾਇ ਬਸਾਇ ਨ ਕਛੂ ਤਿਹੋਂ ॥ ਹੋ ਪੰਖ ਨ ਬਿਧਨਾ ਦਏ ਮਿਲੈ ਉਡਿ
 ਜਾਇ ਜਿਹੋਂ ॥੬॥ ਯੋ ਲਿਖਿ ਏਕ ਸੰਦੇਸਾ ਤਾਹਿ ਪਠਾਇਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕਹਿ ਭੇਦ ਤਿਸੈ ਲਲਚਾਇਯੋ ॥
 ਡਾਰਿ ਲਯੋ ਡੋਰਾ ਮਹਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਕਛੂ ਲਹਯੋ ॥ ਹੋ ਪਰੀ ਲੈ ਗਈ ਤਾਂਹਿ ਸੁਤਹਿ ਤਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਰੋਇ ਪੀਟਿ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤੁ ਹਾਰਾ ॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਸੋਧ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਧੂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਪਰੀ
 ਹਰਤ ਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਹੋਂ ਭਈ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖੀ ਤਿਹੋਂ ਸੋਧ ਕਰੀਜੈ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਹੋਂ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ਖੋਜਿ
 ਬਕੇ ਨਰ ਨਗਰ ਨਦੀ ਮੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ਜੀ ਮੈ ॥੯॥ ਏਕ ਬਰਖ ਰਾਖਾ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ॥ ਦੁਤਿਯ
 ਕਾਨ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਸੁਨਾ ਨਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਨ ਤਨ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੀ ॥੧੦॥
 ਅੜਿਲ ॥ ਨਟ ਆਸਨ ਕਰਿ ਪ੍ਰਥਮ ਬਹੁਰਿ ਲਲਿਤਾਸਨ ਲੇਈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰੀਤਿ ਬਿਪਰੀਤਿ ਕਰੈ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੁਖ
 ਦੇਈ ॥ ਲਲਿਤਾਸਨ ਕੋ ਕਰਤ ਮਦਨ ਕੋ ਮਦ ਹਰਹਿ ॥ ਹੋ ਰਮਯੋ ਕਰਤ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਤ੍ਰਾਸ ਰੰਚ ਨ ਕਰਹਿ ॥੧੧॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਭਾਮਾ ਭਜਤ ਪਾਯੋ ਅਧਿਕ ਅਰਾਮੁ ॥ ਛਿਨ ਛਿਨ ਛਤਿਯਾ ਸੋਂ ਲਗੈਂ ਤਜਤ ਨ ਆਠੇ
 ਜਾਮ ॥੧੨॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬਿਕਟ ਕਰਨ ਇਕ ਦਿਵਸ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਇਯੋ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾ ਤਿਹੋਂ ਪੀਯ ਪਿਤਹਿ
 ਦਿਖਰਾਇਯੋ ॥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਸਿਰੁ ਨਜਾਇ ਕਹਯੋ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਪਰੀ ਡਾਰਿ ਇਹੋਂ ਗਈ ਹਮਾਰੇ ਆਜੁ

ਘਰ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਿਹੱ ਤਾਤ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੋਨ ਸੁਨਾ ਸੋ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਨੁਖ ਸੰਗ ਦੈ ਗਿ੍ਹਰ
 ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜੁ ਪਾਯੋ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਇਕਯਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੧॥੪੭੨੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਹੰਸਧੁਜਾ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਸੁਖਗਮਤੀ ਤਾਕੀ
 ਰਾਨੀ ਇਕ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹਤ ਬਨਿਤਾਨਿਕ ॥੧॥ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਸੁਖਮਤੀ ਸੁਨੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ
 ਅਬਲਾ ਗੁਨੀ ॥ ਜੋਬਨ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਜਤ ॥ ਜਿਹ ਮੁਖਿ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜਤ ॥੨॥ ਨਾਗਰ ਕੁਅਰ
 ਨਗਰ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥ ਕਰਤ ਸਿਕਾਰ ਕੈਸਹੂੰ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੁਹਿਤਾ ਗਿ੍ਹਰ
 ਤਰ ਹੂੰ ਧਾਯੋ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਿਤ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ॥ ਮਦ ਕਰਿ ਮੱਤ ਰਹੀ ਛਬਿ ਤਰ ਦਬਿ ॥ ਪਾਨ
 ਪੀਕ ਤਾ ਕੇ ਪਰ ਡਾਰੀ ॥ ਮੋਸੌ ਕਰੈ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਯਾਰੀ ॥੪॥ ਨਾਗਰ ਕੁਅਰ ਪਲਟਿ ਤਿਹੱ ਲਹਾ ॥ ਤਾਂਹਿ ਬਿਲੋਕ
 ਉਰਝਿ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥ ਨੈਨਨ ਨੈਨ ਮਿਲੇ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ॥ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਮਿਟੇ ਸਭ ਮਨ ਕੇ ॥੫॥ ਰੇਸਮ ਰਸੀ ਡਾਰਿ
 ਤਰ ਦੀਨੀ ॥ ਪੀਰੀ ਬਾਂਧਿ ਤਵਨ ਸੌ ਲੀਨੀ ॥ ਐਚਿ ਤਾਹਿ ਨਿਜ ਧਾਮ ਚੜ੍ਹਾਯੋ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਹੱ
 ਪਾਯੋ ॥੬॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਪਿਯ ਧਾਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ਲਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਤਬ ਹੀ ॥ ਦੁਤਿ
 ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਅਵਲੋਕਿਤ ਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਠਗ ਕੀ ਠਗ ਜਯੋ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਪੌਢਿ ਰਹੈ ਉਠਿ ਕੇਲ
 ਕਰੈ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਅਨੰਗ ਕੋ ਤਾਪ ਹਰੈ ॥ ਉਰ ਲਾਇ ਰਹੀ ਪਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਯੋ ॥ ਜਨੁ ਹਾਬ ਲਗੇ ਨਿਧੰਨੀ
 ਧਨ ਜਯੋ ॥੮॥ ਮਦਨੋਦਿਤ ਆਸਨ ਕੋ ਕਰਿਕੈ ॥ ਸਭ ਤਾਪ ਅਨੰਗਹਿ ਕੋ ਹਰਿ ਕੈ ॥ ਲਲਿਤਾਸਨ ਬਾਰ
 ਅਨੇਕ ਧਰੈ ॥ ਦੋਊ ਕੋਕ ਕੀ ਰੀਤਿ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰੈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਰੈ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ
 ਅਪਾਰ ॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਰਸ ਪਰੋ ਰਹੀ ਨ ਕਛੁ ਸੰਭਾਰ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕੇਲ ਦੋਊ ਮਿਲਿ ਕਰੈ ॥
 ਪਲਟਿ ਪਲਟਿ ਪ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰੈ ॥ ਹੇਰਿ ਰੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਲਿ ਜਾਈ ॥ ਛੈਲਨਿ ਛੈਲ ਨ ਤਜਯੋ ਸੁਹਾਈ ॥੧੧॥
 ਤਬ ਤਹੱ ਤਾਹਿ ਪਿਤਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਿਯ ਮੈ ਦੁਖ ਪਯੋ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਕਹੀ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥

ਜਾ ਤੇ ਪਤਿ ਪਿਤੁ ਤੇ ਇਹ ਲੀਜੈ ॥੧੨॥ ਆਪਿ ਪਿਤਾ ਕੇ ਆਗੂ ਗਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥
 ॥ ਬਿਜਿਯਾ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਹੁ ਖਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਬੁੱਧਿ ਤਾਕੀ ਸਭ ਗਈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਜਿਯਾ ਖਾਏ ਤੇ
 ਤਿਸੈ ਰਹੀ ਨ ਕਛੁ ਸੰਭਾਰ ॥ ਆਨਿ ਹਮਾਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਧਸਾ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਮੈ ਹੇਰਿ
 ਤਿਸੈ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਕਛੁ ਭੋਜਨ ਖੈਬੇ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਅਬ ਸੁ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਜੁ ਮੁਹਿ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਜਿਯਤ ਤਜੋਂ ਕੈ ਜਿਯ
 ਤੇ ਮਾਰੋਂ ॥੧੫॥ ਜੋ ਚਲਿ ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਸਮਨ ਹੂ ਆਵੈ ॥ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਵੈ ॥ ਨਰਕ ਬਿਖੈ ਤਾ ਕੋ
 ਜਮ ਡਾਰੈ ॥ ਭਲਾ ਨ ਤਾਕਹ ਜਗਤ ਉਚਾਰੈ ॥੧੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਆਵੈ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ਚਲਿ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੋਂ
 ਜਾਨਿ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਕਹੈ ਸੁ ਕੀਜਿਯੈ ਭੂਲਿ ਨ ਕਰਿਯੈ ਹਾਨਿ ॥੧੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਕੋ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥
 ਨਿਕਟ ਆਪਨੇ ਤਿਹੋਂ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਵਹੈ ਤਵਨ ਕਹੋਂ ਦੀਨੀ ॥ ਜਾ ਸੋ ਰਤਿ ਆਗੇ ਜਿਨ ਕੀਨੀ ॥੧੮॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੈ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੋ ਦਈ ਚਿਤ ਮੈ ਭਯੋ ਅਸੋਗ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਕਛੁ ਨਾ ਲਹਾ ਗੂੜ ਅਗੂੜ ਪ੍ਰਯੋਗ ॥੧੯॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਾਵਤ ਪਤਿ ਭਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਪਿਤੁ ਕਹੋਂ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ
 ਪਾਯੋ ॥ ਲੈ ਨਾਗਰ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਵਨੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੨॥੪੭੪੨॥ ਅਫਸੂ ॥ ॐ
 ਚੌਪਈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਜੀਯੋ ਨਾਮ ਤਾਹਿ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਮਾਨਿਕ ਚੰਦ ਤਵਨ ਕਹ ਬਰਾ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਾ ॥੧॥ ਵਹ ਜੜੁ ਏਕ ਜਾਟਨੀ ਸੋ ਰਤਿ ॥ ਕਛੁ ਨ ਜਾਨਤ ਮੂੜੁ ਮਹਾ ਮਤਿ ॥
 ਲੰਬੋਦਰ ਪਸੁ ਕੇ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਗਰਧਭ ਜੋਨਿ ਡਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨॥ ਲੋਗਨ ਤੇ ਅਤਿ ਤਵਨ ਲੱਜਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ
 ਧਾਮ ਨ ਤਾਕੋ ਲਜਾਵੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਔਰ ਗਾਂਵ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਖੀ ॥ ਸਸਿ ਸੂਰਜ ਤਾ ਕੇ ਸਭ ਸਾਖੀ ॥੩॥ ਬਾਜ ਅਰੂੜਿ
 ਤਹਾਂ ਹੂ ਜਾਵੈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੀ ਲਾਜੈ ਨ ਲੱਜਾਵੈ ॥ ਜੀਯੋ ਜਿਯ ਭੀਤਰ ਅਤਿ ਜਰੈ ॥ ਬਾਢੀ ਏਕ ਸਾਬ ਰਤਿ ਕਰੈ
 ॥੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਅੱਸੁ ਅਰੂੜੁ ਹੈ ਗਾਂਵ ਤਵਨ ਮੋਂ ਜਾਤ ॥ ਜੀਯੋਮਤੀ ਤਿਹ ਬਾਢੀਅਹਿ ਅਪਨੇ ਧਾਮ
 ਬੁਲਾਤ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਹੋਡ ਨਨਦ ਸੋ ਪਰੀ ॥ ਬਿਹਸਿਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿਨ ਉਚਰੀ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ

ਹੋਂ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ਕਥਾ ਪਯਾਰੇ ॥੬॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਕਹਯੋ ਭੋਗ ਕਮੈ ਹੋਂ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ
 ਤਾਂ ਤੇ ਕਰਵੈ ਹੋਂ ॥ ਜੀਯੋਮਤੀ ਤਬਹੁੰ ਤੁਮ ਜਨਿਯਹੁ ॥ ਮੋਰੀ ਸਾਚ ਕਹੀ ਤਬ ਮਨਿਯਹੁ ॥੭॥ ਯੋ ਕਹਿ ਬਚਨ
 ਨ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪਤਿ ਗਯੋ ਜਬ ਹੀ ਅਨਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਬ ਬਾਢੀ ਤਿਹੱ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹੱ
 ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥੮॥ ਜਾਟਿਨਿ ਭੋਗਿ ਜਬੈ ਜੜ ਆਯੋ ॥ ਆਨ ਰਮਤ ਲਖਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਧਯੋ ॥ ਕਰ ਤੇ ਪਕਰਿ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ॥੯॥ ਜਾਰ ਏਕ ਉਠਿ ਲਾਤ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਗਿਰਤ ਭਯੋ ਪਸੁ
 ਪ੍ਰਿਥੀ ਮੰਝਾਰੀ ॥ ਦੇਹਿ ਛੀਨ ਤੇ ਉਠਿ ਨ ਸਕਤ ਭਯੋ ॥ ਜਾਰ ਪਤਰਿਯੋ ਭਾਜਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥੧੦॥ ਉਠਤ ਭਯੋ
 ਮੂਰਖ ਬਹੁ ਕਾਲਾ ॥ ਪਾਂਇਨ ਆਇ ਲਗੀ ਤਬ ਬਾਲਾ ॥ ਜੋ ਪਿਯ ਮੁਰ ਅਪਰਾਧ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
 ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੋ ॥੧੧॥ ਜਿਨ ਨਿਰਭੈ ਤੁਹਿ ਲਾਤ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਵਹਿ ਆਗੇ ਮੈ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਭੂਅ ਗਿਰੇ
 ਜਵਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਖਾਇ ਲੋਟਨੀ ਕਛੁ ਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਨਰ ਤੁਮ ਤੇ ਨਾ ਡਰਾ ਲਾਤਨ ਕਿਯਾ
 ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਤਾ ਕੇ ਆਗੇ ਹੇਰੁ ਮੈ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰੀ ਨਾਰਿ ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਮੇਰੋ ਤਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਸਰ
 ਅਨੰਗ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹੱ ਮਾਰਾ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਮੋਹਿ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਬਲ ਸੋ ਦਾਬਿ ਰਾਨ ਤਰ ਦੀਨਾ ॥੧੪॥ ਮੋਰ
 ਧਰਮ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੁ ਬਚਾਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਦਰਸੁ ਤਿਹਾਰੋ ਪਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਅਬ ਇਹ ਠੋਰ ਨ ਆਤੇ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਜਾਰ
 ਭਜਿ ਜਾਤੇ ॥੧੫॥ ਅਬ ਮੁਰਿ ਏਕ ਪਰੀਛਾ ਲੀਜੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਦੂਰਿ ਚਿੱਤ ਭ੍ਰਮੁ ਕੀਜੈ ॥ ਮੂੜੁ ਜਰਤ ਜੋ ਦਿਯਾ
 ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਹਸਿ ਹਸਿ ਮੁਹਿ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰੋ ॥੧੬॥ ਪਾੜੁ ਏਕ ਤਟ ਮੂੜੁਯੋ ਜਾਈ ॥ ਜਾ ਮੈ ਰਾਖ ਤੇਲ
 ਕੋ ਆਈ ॥ ਪਿਯ ਮੁਰ ਚਿਤ ਤੋਸੋਂ ਅਤਿ ਡਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਲਘੁ ਅਤਿ ਹੀ ਮੈ ਕਰਾ ॥੧੭॥ ਲਘੁ ਕੇ ਕਰੇ ਪਾੜੁ
 ਸਭ ਭਰਾ ॥ ਬਾਕੀ ਬਚਤ ਮੂੜੁ ਭੂਅ ਪਰਾ ॥ ਤੁਮਰੋ ਤ੍ਰਾਸ ਅਧਿਕ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਡਰਤ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰਾਨਾ
 ॥੧੮॥ ਵਹੀ ਤੇਲ ਭੇ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਪਤਿ ਦੇਖਤ ਜਿਹੱ ਲਘੁ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜੁ ਕਛੁ ਨ ਜਾਨਾ ॥
 ਸੀਲਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹ ਮਾਨਾ ॥੧੯॥ ਰੀਝਿ ਬਚਨ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਮੈ ਤੇਰੋ ਸਤ ਸਾਚੁ ਨਿਹਾਰੋ ॥
 ਅਬ ਚੇਰਾ ਮੈ ਭਯੋ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਕਹੋਂ ਸੁ ਕਰੋਂ ਕਾਜ ਬਹੁ ਹਾਰਾ ॥੨੦॥ ਮੂੜੁ ਭਏ ਤੈਂ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਚਮਤਕਾਰ

{੧੧੬੬}

{੧੧੬੬}

ਇਹ ਹਮੈ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਪਟੁਕਾ ਡਾਰਿ ਰੀਵ ਪਗ ਪਰਾ ॥ ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਲਗਿ ਨਾਕ ਰਗਰਾ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਏਕ ਰਿਸਾਲੂ ਨਿਰਖਯੋ ਆਂਖਿਨ ਐਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥ ਕੈ ਹਮ ਆਜੁ ਬਿਲੋਕਯੋ ਸਾਚ ਕਹਤ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿਤ੍ਰ ॥੨੨॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਤੂੰ ਕਹੈ ਜੁ ਮੁਹਿ ਸੋਈ ਕਰੋ ॥ ਹੂੰ ਕਰ ਦਾਸ ਨੀਰ ਤਵ ਭਰੋ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ
 ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਭੇਦ ਕਛੁ ਮੂਰਖ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥੨੩॥ ਬਿਹਸਿ ਨਾਰਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ
 ਕਰੁ ਨਾਥ ਸਬਾਰਾ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦਿਜ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਵਾਵੇ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸੇਜ ਹਮਾਰੀ ਆਵੇ ॥੨੪॥ ਕਛੁ
 ਨ ਲਖਾ ਦੈਵ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਕਹੋ ਕਿਯਾ ਸਵਾਰੇ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਦਿਜ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਵਾਏ ॥ ਬਹੁਰਿ
 ਨਾਰਿ ਕੀ ਸੇਜ ਸਿਧਾਏ ॥੨੫॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੀ ਵਹੈ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ॥ ਜੀਤਿ ਹੋਡ ਨਨਦੀ ਤੇ ਲੀਨੀ ॥
 ਤੇਲ ਮੂਤ੍ਰ ਕਹਿ ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਦੰਡ ਪਤਿ ਤੇ ਕਰਵਾਯੋ ॥੨੬॥ ਅਧਿਕ ਹਰੀਫ ਕਹਾਵਤ ਹੁਤੇ ॥
 ਭੂਲਿ ਨ ਭਾਂਗਹਿ ਪੀਵਤ ਸੁ ਤੋ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿਗਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਵਹਿ ਤ੍ਰਿਯ
 ਡਹਕਾਯੋ ॥੨੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਪਿਯ ਲਖਤ ਕਮਾਯੋ ॥ ਜਾਰਿ ਮੂਤ੍ਰ ਭੇ ਦੀਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਭੋਜ ਉਲਟੇ
 ਤਾ ਪਰ ਕਰਿ ॥ ਪਤਿ ਜਾਨੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤ੍ਰਿਯਾ ਘਰ ॥੨੮॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
 ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਤਿਰਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੩॥੪੭੭੦॥ ਅਫਜੂ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਏਕ ਠੋਰ ਇਕ ਸੁਨੀ ॥ ਪਾਤ੍ਰਕਲਾ ਨਾਮਾ ਬਹੁ ਗੁਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਦਿਪਤਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥
 ਰੰਭਾ ਕੋ ਨਿਰਖਤ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਬਿਸਨਕੇਤ ਇਕ ਰਾਇ ਤਹਾਂ ਕੋ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜਾਨਿਯਤ ਜਹਾਂ ਕੋ ॥
 ਬਿਸਨਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਲਾ ਜਨੁ ਭਈ ਨਿਸਾਕਰ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਿਸਨਕੇਤ ਬੇਸ੍ਰਾ ਭਏ
 ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ॥ ਬਿਸਨਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਸਦਨ ਭੂਲਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਜਾਇ ॥੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਨੀ ਸਖੀ
 ਪਠੀ ਬੇਸ੍ਰਾ ਪਹਿ ॥ ਦੈ ਧਨੁ ਅਧਿਕ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ਕਹਿ ॥ ਬਿਸਨਕੇਤ ਕੋ ਜੋ ਤੂੰ ਮਾਰੈ ॥ ਬਿਸਨਮਤੀ ਦਾਰਿਦ
 ਤਵ ਟਾਰੈ ॥੪॥ ਸਹਚਰਿ ਜਬ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਚੁਪ ਰਹੀ ॥ ਧਨ ਸਰਾਫ ਕੇ ਘਰ
 ਮੈ ਰਾਖੋ ॥ ਕਾਮ ਭਏ ਦੀਜੈ ਮੁਹਿ ਭਾਖੋ ॥੫॥ ਸੂਰਜ ਛਪਾ ਰੈਨਿ ਹੂੰ ਆਈ ॥ ਤਬ ਬੇਸ੍ਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥

ਬਸਤ੍ਰ ਅਨੂਪ ਪਹਿਰਿ ਤਹੱ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਂਹਿ ਰਿਝਾਵਤ ਭਈ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਨ੍ਰਿਪ {੧੧੬੭}
 ਸੰਗ ਸੁ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ਕੈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੀ ਤਿਹੱ ਸਾਬ ਤਰੁਨਿ ਲਪਟਾਇ ਕੈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜਬ ਗਈ ਉਠੀ ਤਬ
 ਜਾਗਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਰਾਜਾ ਕੀ ਚਿਤ ਤੇ ਤਯਾਗਿ ਕਰਿ ॥੭॥ ਲੈ ਜਮਧਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਿ
 ਕੈ ॥ ਉਠਿ ਰੁਦਨ ਕਿਯ ਆਪਿ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਸਭ ਜਨ ਆਇ ਕਹਾ ਕਾਰਨ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਤਸਕਰ
 ਕੋਊ ਸੰਘਾਰਿ ਅਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਗਯੋ ॥੮॥ ਧੂਮ ਨਗਰ ਮੋ ਪਰੀ ਸਕਲ ਉਠਿ ਜਨ ਧਏ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੱ
 ਆਨਿ ਸਕਲ ਨਿਰਖਤ ਭਏ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਿਰਹਿ ਧਰਨਿ ਮੁਰਛਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਧੂਰਿ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਗਿਰਹਿ
 ਧਰਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੯॥ ਬਿਸਨਮਤੀ ਹੂੰ ਤਹਾਂ ਤਬੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਇ ਕਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਖਾਕੁਲਿ
 ਅਧਿਕ ਭੀ ॥ ਲੂਟਿ ਧਾਮ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੋ ਲਿਯਾ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਿਸੀ ਕਟਾਰੀ ਸਾਬ ਉਦਰ ਤਿਹੱ ਫਾਰਿ ਕੈ ॥੧੦॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਟਾਰੀ ਕਾਢਿ ਸੋਊ ਹਨਨ ਲਗੀ ਉਰ ਮਾਂਹਿ ॥ ਬਾਂਹ ਸਹਚਰੀ ਗਹਿ ਲਈ ਲਗਨ ਦਈ ਤਿਹ
 ਨਾਹਿ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਰਿ ਪਤਿ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਮਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰ
 ਅਪਨੇ ਕੋ ਦੀਨਾ ॥ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨਾ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਅਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੪॥੪੭੮੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੌਲਾ ਕੀ ਗੁਜਰਾਤਿ ਮੈ ਬਸਤ ਸੁ ਲੋਕ ਅਪਾਰ ॥ ਚਾਰਿ ਬਰਨ ਤਿਹੱ ਠਾਂ ਰਹੈ ਉਚ ਨੀਚ ਸਰਦਾਰ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਤੀ ਲਹੌਰ ਤਹਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਨੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਬੁਧਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗੁਨੀ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਬ
 ਤਾਂਹਿ ਬਰਤ ਭਯੋ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਯੋ ॥੨॥ ਤਿਹ ਵਹੁ ਛਾਡਿ ਪਿਤਾ ਗਿ੍ਹ ਆਯੋ ॥ ਔਰ
 ਠੌਰ ਕਹੱ ਆਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਮਲਕ ਨਾਮ ਤਿਹੱ ਕੇ ਘਰ ਰਹਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਚਹਾ ॥੩॥
ਅੜਿਲ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗੁ ਕਮਾਇਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਿਹੱ ਸਾਬ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥
 ਜਬ ਤਿਹੱ ਰਹਾ ਅਧਾਨ ਤਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਯੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਤਿਹੱ ਨਾਥ ਤਹੀ ਕੋ ਮਗੁ ਲਿਯੋ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਬਿਨੁ ਪਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੁਰ ਤਨ ਅਧਿਕ ਅਕੁਲਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਆਈ ॥

ਤੁਮ ਬਿਨੁ ਮੋ ਤੇ ਰਹਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥੫॥ ਤ੍ਰਿਯ ਆਏ ਪਤਿ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਸੋਂ ਲਪਟਾਯੋ ॥
 ਤਬ ਤਾਸੋਂ ਐਸੇ ਤਿਨ ਕਹਾ ॥ ਤੁਹਿ ਤੇ ਗਰਭ ਨਾਥ ਮੁਹਿ ਰਹਾ ॥੬॥ ਤੁਮਰੇ ਪੀਯ ਪ੍ਰੇਮ ਮੈ ਪਾਰੀ ॥ ਇਸਕ
 ਤਿਹਾਰੇ ਸੋ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਮੋ ਤੇ ਰਹਾ ਨ ਗਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੋਰ ਮਿਲਨ ਪਥ ਲਯੋ ॥੭॥ ਅਬ ਜੋ
 ਕਹੋਂ ਕਰੋਂ ਮੈ ਸੋਈ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹੋਂ ਜਿਯ ਸੁਖ ਹੋਈ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਚਹੋਂ ਤੋਂ ਮਾਰੋ ॥ ਆਪਨ ਤੇ ਮੁਹਿ
 ਜੁਦਾ ਨ ਡਾਰੋ ॥੮॥ ਯਹ ਜੜੁ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਹਰਖਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਯਾ ਕਹੋਂ ਹਮ ਤੇ
 ਰਹਾ ਅਧਾਨਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਐਸੇ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਵ ਮਾਸਨ ਬੀਤੇ ਸੁਤਾ ਜਨਤ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯ
 ਸੋਇ ॥ ਜੜ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਲਖੀ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਕੋਇ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਪਚਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੫॥੪੭੯੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਭਨਿਯਤ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮੰਜਰੀ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਨ ਨ ਸੁਨੀ ਨ ਆਂਖਿਨ
 ਹੇਰੀ ॥ ਜੈਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਕੇਰੀ ॥੧॥ ਅਘਟ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਠਾਂ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਬਿਧਨਾ
 ਸਾਜਾ ॥ ਵਾਂ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਵਹੀ ਕਹੋਂ ਸੋਹੀ ॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਮੋਹੀ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ
 ਕਿੰਨ੍ਹਨੀ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਬਾਰਿ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਿਹੋਂ ਰਾਇ ਕੇ ਅਟਕਤ ਭਈ ਨਿਹਾਰਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਆਖੇਟਕ
 ਸੋ ਤਾ ਕੇ ਅਤਿ ਹਿਤ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਮਹਿ ਰਾਖਤ ਨਹਿ ਚਿਤ ॥ ਜਾਤ ਹੁਤੋ ਬਨ ਮ੍ਰਿਗ ਉਠਿ ਧਾਵਾ ॥ ਤਾਂ ਪਾਛੇ
 ਤਿਨ ਤੁਰੈ ਧਵਾਵਾ ॥੪॥ ਜਾਤ ਜਾਤ ਜੋਜਨ ਬਹੁ ਗਯੋ ॥ ਪਾਛਾ ਤਜਤ ਨ ਮ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਗਹਿਰ
 ਬਨ ਤਹੋਂ ਇਕ ਲਹਾ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥੫॥ ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਜਹਾਂ ਦੂਮ ਭਾਰੇ ॥ ਨਿੰਬੂ ਕਦਮ
 ਸੁ ਬਟ ਜਟਿਯਾਰੇ ॥ ਨਾਰੰਜੀ ਮੀਠਾ ਬਹੁ ਲਗੇ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਸਨ ਸੋ ਪਗੇ ॥੬॥ ਪੀਪਰ ਤਾਰ ਖਜੂਰੈਂ
 ਜਹਾਂ ॥ ਸੇਂਬਨ ਸਾਰ ਸਿਰਾਰੀ ਤਹਾਂ ॥ ਜੁਗਲ ਜਾਮਨੂੰ ਜਹਾਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਨਰਿਯਰ ਨਾਰ ਨਾਰੰਗੀ ਰਾਜੈਂ ॥੭॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਰਗਿਸ ਔਰ ਗੁਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਫੁਲੇ ਜਿਹ ਠੋਰ ॥ ਨੰਦਨ ਬਨ ਸੋਂ ਨਿਰਖਿਯੈ ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਔਰ
 ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸਰਿਤਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਜਿਹੋਂ ਬਨ ਮੈ ॥ ਝਰਨਾ ਚਲਤ ਲਗਤ ਸੁਖ ਮਨ ਮੈ ॥ ਸੋਭਾ ਅਧਿਕ

ਨ ਬਰਨੀ ਜਾਵੈ ॥ ਨਿਰਖੇ ਹੀ ਆਭਾ ਬਨਿ ਆਵੈ ॥੯॥ ਤਹੋ ਹੀ ਜਾਤ ਭਯਾ ਸੋ ਰਾਈ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨ
 ਬਰਨੀ ਜਾਈ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਲੈ ਤਹਾਂ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤਜਾ ਨਿਰਖਤ ਜਹਾਂ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਦਾਨਵਨ
 ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਿਹੋ ਬਨ ਸੇਵਤ ਨਿੱਤਯ ॥ ਸਦਾ ਬਸਾਯੋ ਰਾਖ ਹੀ ਤਾਹਿ ਚਿੱਤ ਜਯੋ ਮਿੱਤਯ ॥੧੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੱਛ
 ਗੰਧੂਬੀ ਅਤਿ ਉਨਮਦਾ ॥ ਸੇਵਤ ਹੈ ਤਿਹੋ ਬਨ ਕੋ ਸਦਾ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੋ ਚਿਤ ਲਜਾਵੈ ॥ ਨਟੀ ਨ੍ਰਿਤਕਾ
 ਕੋਨ ਗਨਾਵੈ ॥੧੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਿਨਕੀ ਦੁਤਿ ਤਿਨਹੀ ਬਨੀ ਕੋ ਕਬਿ ਸਕਤ ਬਤਾਇ ॥ ਲਖੇ ਲਗਨ ਲਾਰੀ
 ਰਹੈ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਇ ॥੧੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਕੋ ਜਬ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਅਤਿਹਿ ਬਿਸਮ
 ਹੂੈ ਰਹਾ ॥ ਚਿਤ ਭਰਿ ਚੌਪ ਡੀਠ ਇਮਿ ਜੋਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੇ ਸਾਬ ਚਕੋਰੀ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾ ਰਾਜਾ
 ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਅਟਕਿ ਰਹੀ ਵੈ ਬਾਲ ॥ ਲਲਨਾ ਕੇ ਲੋਇਨ ਨਿਰਖਿ ਸਭਹੀ ਭਈ ਗੁਲਾਲ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਅਟਕਤ ਭਈ ਲਾਲ ਲਖਿ ਬਾਲਾ ॥ ਜੈਸੇ ਮਨਿ ਲਾਲਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹਯੋ ਚਹਤ ਕਛੁ ਤਉ ਲੱਜਾਵੈ ॥ ਚਲਿ
 ਚਲਿ ਤੀਰ ਕੁਅਰ ਕੇ ਆਵੈ ॥੧੬॥ ਕੈ ਕੁਰਬਾਨ ਲਲਾ ਮਨ ਡਾਰੈ ॥ ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਪਟੰਬਰ ਵਾਰੈ ॥ ਫੂਲਪਾਨ
 ਕੋਉ ਲੈ ਆਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੋ ਰੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਅਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਰੀਝਿ
 ਰਹੀ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥ ਭੂਖਨ ਚੀਰ ਪਟੰਬੁ ਸਭ ਦਏ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਵਾਰਿ ॥੧੮॥ ਜਾਨੁ ਕੁਰੰਗਨਿ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਰੀਝਿ
 ਰਹੀ ਸੁਨਿ ਕਾਨ ॥ ਤਯੋ ਅਬਲਾ ਬੇਧੀ ਸਕਲ ਬਧੀ ਬਿਰਹ ਕੇ ਬਾਨ ॥੧੯॥ ਸਭ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਰਾਇ ਛਬਿ
 ਦਿਤਿਯਾਦਿਤਿ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਕਿੰਨ੍ਹਨਿ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਜਾ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਸਭ ਨਾਰਿ ॥੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਅਬਲਾ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਜੋਰਿ ਡੀਠ ਨ੍ਰਿਪ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਕੈ ਹਮ ਆਜੁ ਇਹੀ ਕਹੋ ਬਰਿ ਹੈ ॥ ਨਾਤਰ ਇਹੀ ਛੇਤ੍ਰ
 ਪਰ ਮਰਿ ਹੈ ॥੨੧॥ ਕਹਤ ਦੈਤਜਾ ਹਮਹੀ ਬਰਿ ਹੈ ॥ ਦੇਵਸੁਤਾ ਭਾਖੈ ਹਮ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਹਜਾ ਕਹਤ
 ਹਮ ਲੈ ਹੈ ॥ ਨਾਤਰ ਪਿਯ ਕਾਰਨ ਜਿਯ ਦੈ ਹੈ ॥੨੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬੀ ਕਿੰਨ੍ਹਨੀ ਲਖਿ ਛਬਿ ਗਈ
 ਬਿਕਾਇ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨੈਨਨ ਰਹੀ ਲਗਾਇ ॥੨੩॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਰੂਪ ਬਿਸਨ ਕੋ ਧਰਾ ॥
 ਏਕਨ ਰੂਪ ਬ੍ਰਹਮ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਧਾਰਯੋ ॥ ਇਕਨ ਧਰਮ ਕੋ ਰੂਪ ਸੁਧਾਰਯੋ ॥੨੪॥

ਏਕੈ ਭੇਸ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋ ਕਿਯਾ ॥ ਏਕਨ ਰੂਪ ਸੂਰਜ ਕੋ ਲਿਯਾ ॥ ਏਕਨ ਭੇਸ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਧਾਰਯੋ ॥ ਮਨਹੁ ਮਦਨ
 ਕੋ ਮਾਨ ਉਤਾਰਯੋ ॥੨੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸਾਤ ਕੁਮਾਰੀ ਚਲੀ ਭੇਸ ਇਹ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਵਾ ਰਾਜਾ ਕਹ ਦਰਸਨ
 ਦੀਯਾ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸਾਤ ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਹਮਰੀ ਏ ਬਰੁ ਅਬੈ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਪੁਨਿ ਕਰਹੁ ਜੀਤਿ ਖਲ ਦਲ
 ਸਭੈ ॥੨੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਉਨ ਰੂਪ ਨਿਹਰਾ ॥ ਸਟਪਟਾਇ ਪਾਂਇਨ ਪਰ ਪਰਾ ॥ ਧਕ ਧਕ ਅਧਿਕ
 ਹਿ੍ਦੈ ਤਿਹੱ ਭਈ ॥ ਚਟਪਟ ਸਕਲ ਬਿਸਰਿ ਸੁਧਿ ਗਈ ॥੨੭॥ ਧੀਰਜ ਧਰਾ ਜਬੈ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਪੁਨਿ
 ਪਾਂਇਨ ਲਪਟਾਨਾ ਧਾਈ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਭਾਗ ਹਮਾਰੇ ਭਏ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਏ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਪਾਪੀ ਤੇ ਧਰਮੀ ਭਯੋ ਚਰਨ ਤਿਹਾਰੇ ਲਾਗਿ ॥ ਰੰਕ ਹੁਤੇ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ਧੰਨਜ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ॥੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਮੈ ਸੁਈ ਕਰੋ ਜੁ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਭਾਖੋ ॥ ਚਰਨਨ ਧਯਾਨ ਤਿਹਾਰੇ ਰਾਖੋ ॥ ਨਾਥ ਸਨਾਥ ਅਨਾਥਹਿ ਕਿਯਾ ॥
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਦਰਸਨ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ॥੩੦॥ ਯੋ ਬਚ ਸੁਨਿ ਲੋਪਿਤ ਤੇ ਭਈ ॥ ਹੈ ਕਰ ਸਾਤ ਕੁਮਾਰੀ ਗਈ ॥
 ਚਲਿ ਕਰਿ ਤੀਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਈ ॥ ਕਹਯੋ ਆਜੁ ਮੁਹਿ ਬਰੋ ਇਹਾਂਈ ॥੩੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯੋ ਜਬ ਤਿਨ
 ਉਚਰੇ ਬਚਨ ਕਛੁ ਨ ਲਹਾ ਅਗਯਾਨ ॥ ਤਿਨ ਕਹ ਤੁਰੰਤੁ ਬਰਤ ਭਯੋ ਬਚ ਕਰਿ ਸੁਰਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥੩੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਠੋਰ ਬਧਾਈ ਬਾਜੀ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਜਹਾਂ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ਜੱਛ ਕਿੰਨ੍ਹਾ ਜਹਾਂ ਸੁਹਾਵੈ ॥
 ਉਰਗਿ ਗੰਧੂਬੀ ਗੀਤਨ ਗਾਵੈ ॥੩੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹੱ ਛਲ ਸੋ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਪਤ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਠੋਰ ॥
 ਯਹ ਪ੍ਰਸੰਗ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਚਲੀ ਕਥਾ ਤਬ ਔਰ ॥੩੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸੁੰਦਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੱ ਭਜਯੋ ਸੁਧਾਰਿ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕ੍ਰੀੜਤ ਭਈ ਕੋਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ॥੩੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਛਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੬॥੪੮੨੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਨੀਲਕੇਤ ਰਾਜਾ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਪੁਹਪਵਤੀ ਜਿਹ ਨਗਰੁਜਿਯਾਰੋ ॥ ਮੰਨ੍ਰਿ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤਵਨ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥
 ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਅਲਿਗੁੰਜ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹੱ ॥ ਛਬਿ ਜੀਤੀ ਸਸਿ ਪੁੰਜਨ ਕੀ
 ਜਿਹੱ ॥ ਤੇਜ ਅਪਾਰ ਕਹਾ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਜਨੁਕੀਸ ਬਨਾਈ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਤਿਲਕੁ ਕੁਅਰ ਇਕ

ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਵਾਹੀ ਕਹੱ ਛਾਜਾ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ ॥ ਲਖਿ ਛਬਿ ਭਾਨ ਰਹਤ ਉਰਝਾਈ ॥੩॥ **ਬਿਜੈ ਛੰਦ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਲਿਗੰਜ ਮਤੀ ਸਖਿ ਪੁੰਜ ਲਿਏ ਇਕ ਕੁੰਜ ਬਿਹਾਰਨ ਆਈ ॥ ਰੂਪ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕਿ ਮਹੀਪ ਕੋ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਰਹੀ ਉਰਝਾਈ ॥ ਦੇਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਸਕੁਚੈ ਜਿਯ ਮੈ ਤਉ ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਦ੍ਰਿਗ ਬਾਂਧਿ ਢਿਠਾਈ ॥ ਧਾਮ ਗਈ ਮਨ ਹੁਆਂ ਹੀ ਰਹਯੋ ਜਨੁ ਜੂਪ ਹਰਾਇ ਜੁਆਰੀ ਕੀ ਨਜਾਈ ॥੪॥ ਧਾਮਨ ਜਾਇ ਸਖੀ ਇਕ ਸੁੰਦਰਿ ਨੈਨ ਕੀ ਸੈਨਨ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਢਿ ਦਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਧਨ ਵਾ ਕਹੱ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਸੌ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੀ ਮਨੁ ਹਾਰਿ ਕਰੀ ਭੁਜ ਹਾਬ ਧਰੀ ਬਹੁਤੈ ਘਿਘਿਯਾਈ ॥ ਮੀਤ ਮਿਲਾਇ ਕਿ ਮੋਹੂ ਨ ਪਾਇ ਹੈਂ ਜਿਯ ਜੁ ਹੁਤੀ ਕਹਿ ਤੋਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ ਜੋਗਿਨ ਹੈਂ ਬਸਿ ਹੋਂ ਬਨ ਮੈ ਸਖਿ ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜ੍ਹੈ ਹੋਂ ॥ ਅੰਗਨ ਮੈ ਸਜਿ ਹੋਂ ਭਗਵੇ ਪਟ ਹਾਬ ਬਿਖੈ ਗਭੂਆ ਗਹਿ ਲੈ ਹੋਂ ॥ ਨੈਨਨ ਕੀ ਪੁਤਰੀਨ ਕੇ ਪਾੜਨ ਬਾਕੀ ਬਿਲੋਕਨਿ ਮਾਂਗਿ ਅਘੈ ਹੋਂ ॥ ਦੇਹਿ ਛੁਟੇ ਕਜੋਂ ਨ ਆਯੁ ਘਟੇ ਪਿਯ ਐਸੀ ਘਟਾਨ ਮੈ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੋਂ ॥੬॥ ਏਕਤੁ ਬੋਲਤ ਮੋਰ ਕਰੋਰਿਨ ਦੂਸਰੇ ਕੋਕਿਲਕਾ ਕੁਹਕਾਰੈਂ ॥ ਦਾਦਰ ਦਾਹਤ ਹੈਂ ਹਿਯ ਕੋ ਅਰੁ ਨਾਨੀ ਪਰੈਂ ਛਿਤ ਮੇਘ ਫੁਹਾਰੈਂ ॥ ਝਿੰਗੂ ਕਰੈਂ ਝਰਨਾ ਉਰ ਮਾਂਝ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਿ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਚਮਕਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਇਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਪਿਯ ਆਸ ਲਗੇ ਨਹਿ ਆਜੁ ਪਧਾਰੈਂ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਅਤਿ ਬਜਾਕੁਲ ਜਬ ਕੁਅਰਿ ਸੁਘਰਿ ਸਹਚਰਿ ਲਹੀ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਕੈ ਬਾਤ ਬਿਹੱਸਿ ਐਸੇ ਕਹੀ ॥ ਚਤੁਰਿ ਦੂਤਿਕਾ ਤਹ ਇਕ ਅਬੈ ਪਠਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਤਿਲਕ ਕੁਅਰ ਕੋ ਭੇਦ ਮੰਗਾਇਯੈ ॥੮॥ ਸੁਨਤ ਮਨੋਹਰ ਬਾਤ ਅਧਿਕ ਮੀਠੀ ਲਗੀ ॥ ਬਿਰਹਿ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ਼ਾਲ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਜਿਯ ਜਗੀ ॥ ਚਤੁਰਿ ਸਖੀ ਇਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ਮੀਤ ਤਨ ॥ ਹੋ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ਮੁਹਿ ਰਾਖਿ ਜਾਨਿ ਪਿਯ ਪ੍ਰਾਨ ਧਨ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਚਤੁਰਿ ਤਹਾ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ ॥ ਜਹ ਮਨਿ ਤਿਲਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚੜ੍ਹਾ ਆਖੇਟਕਹਿ ਬਨਾਇ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਹਚਰਿ ਤਹਾ ਪਹੁੰਚਿਤ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗਮਨ ਜਹਾਂ ਸੁਨਿ ਲਈ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਸੁਭ ਸਜੇ ਸਿੰਗਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਨਿਸਪਤਿ ਸੋਭਿਤ ਜੁਤ ਤਾਰਾ ॥੧੧॥ ਸੀਸ ਫੂਲ ਸਿਰ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਰਾ ॥ ਕਰਨ ਫੂਲ ਦੁਹੂੰ ਕਰਨ ਸੁ ਧਾਰਾ ॥ ਮੋਤਿਨ ਕੀ ਮਾਲਾ ਕੋ ਧਰਾ ॥ ਮੋਤਿਨ ਹੀ ਸੋ

{੧੧੭੨}

{੧੧੭੨}

ਮਾਂਗਹਿ ਭਰਾ ॥੧੨॥ ਸਭ ਭੂਖਨ ਮੋਤਿਨ ਕੇ ਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਮਹਿ ਬੱਜ੍ਹ ਲਾਲ ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਨੀਲ ਹਰਿਤ
 ਮਨਿ ਪ੍ਰੋਈ ਭਲੀ ॥ ਜਨੁ ਤੇ ਹਸਿ ਉਡਗਨ ਕਹ ਚੱਲੀ ॥੧੩॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਮਹਿ
 ਅਧਿਕ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਰਹਾ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜੱਛ ਗੰਧੂਬਜਾ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸੁਰੀ ਪਰੀਜਾ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਚਿੱਤਿਯੋ ਇਹ ਪੂਛੀਯੈ ਕਿਯੋ ਆਈ ਇਹ ਦੇਸ ॥ ਸੂਰਸੁਤਾ ਕੈ ਚੰਦ੍ਰਜਾ ਕੈ ਦੁਹਿਤਾ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧੫॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਚਲਯੋ ਚਲਯੋ ਤਾ ਕੇ ਤਟ ਗਯੋ ॥ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਤਿੰਹ ਅਤਿ ਰੀਝਤ ਭਯੋ ॥ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਰਹਿਯੋ
 ਉਰਝਾਈ ॥ ਕਵਨ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਇਹ ਜਾਈ ॥੧੬॥ ਮੋਤਿਨ ਮਾਲ ਬਾਲ ਤਿਨ ਲਈ ॥ ਜਿੰਹ ਭੀਤਰਿ
 ਪਤਿਯਾ ਗੁਹਿ ਗਈ ॥ ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਜੈਸੀ ਮੁਝਹਿ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਤੈਸਿਯੈ ਤਿੰਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸਹਸ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੧੭॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਬਾਲ ਬਿਲੋਕਿ ਛਬਿ ਮੋਹਿ ਰਹਾ ਸਰਬੰਗ ॥ ਸੁਧਿ ਗਿਰੁ ਕੀ ਬਿਸਰੀ ਸਭੈ ਚਲਤ ਭਯੋ
 ਤਿਹ ਸੰਗ ॥੧੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਾਲ ਮਾਲ ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਪਤਿਯਾ ਛੋਰਿ ਬਾਚਿ ਸਿਰ ਝਾਰਾ ॥ ਜੋ
 ਸਰੂਪ ਦੀਯੋ ਬਿਧਿ ਯਾ ਕੇ ॥ ਤੈਸੀ ਸੁਨੀ ਸਾਤ ਸਤ ਵਾ ਕੇ ॥੧੯॥ ਕਿਹੋ ਬਿਧਿ ਵਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੋ ॥
 ਸਫਲ ਜਨਮ ਕਰਿ ਤਦਿਨ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਜੋ ਐਸੀ ਭੇਟਨ ਕਹੁ ਪਾਉ ॥ ਇਨ ਰਾਨਿਨ ਫਿਰਿ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਉ ॥
 ॥੨੦॥ ਵਹੀ ਬਾਟ ਤੇ ਉਹੀ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਵਨਿ ਤਰੁਨਿ ਕਹੁ ਰਬਹਿ ਚੜਾਯੋ ॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਆਵਤ
 ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਅਬਲਾ ਮਗਹਿ ਨਿਹਾਰਤ ਜਹਾਂ ॥੨੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਤਯਾਗਿ ਕਰਿ ਭੇਖ ਅਤਿਬ
 ਬਨਾਇ ॥ ਤਵਨਿ ਝਰੋਖਾ ਕੇ ਤਰੇ ਬੈਠਯੋ ਧੁੰਆ ਲਗਾਇ ॥੨੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਭਿੱਛਾ ਲੈ ਆਵੈ ॥
 ਤਾਕਹਿ ਅਪਨੇ ਹਾਥ ਜਿਵਾਵੈ ॥ ਨਿਸਿ ਕਹਿ ਲੋਗ ਜਬੈ ਸੁੈ ਜਾਂਹੀ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਭੋਗ ਕਮਾਹੀ ॥
 ॥੨੩॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੁਅਰਿ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਲੀਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਲੋਗ ਬਿਸੁਾਸਿਤ ਕੀਏ ॥ ਅਤਿਬ ਲੋਗ ਕਹਿ
 ਤਾਂਹਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਰਾਜਾ ਕਰਿ ਕੋਊ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥੨੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਬਚਨ ਕੋਠਰ
 ਬਖਾਨਤ ਭਈ ॥ ਕੋਪ ਬਹੁਤ ਰਾਜਾ ਤਬ ਭਯੋ ॥ ਬਨ ਬਾਸਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਿ ਦਯੋ ॥੨੫॥ ਸੁਨ ਬਨਬਾਸ
 ਪ੍ਰਗਟਿ ਅਤਿ ਰੋਵੈ ॥ ਚਿਤ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਕਲ ਦੁਖ ਖੋਵੈ ॥ ਸਿਧਿ ਕਾਜ ਮੋਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕੀਨਾ ॥ ਤਾਤ ਹਮੈ ਬਨਬਾਸਾ

ਦੀਨਾ ॥੨੬॥ ਸਿਵਕਨ ਸੰਗ ਇਮਿ ਰਾਜ ਉਚਾਰੋ ॥ ਏਹ ਕੰਨਯਾ ਕਹਿ ਬੇਗਿ ਨਿਕਾਰੋ ॥ ਜਿਹੋ ਬਨ ਹੋਇ
 ਘੋਰ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਤਿਹ ਇਹ ਛਡ ਆਵਹੁ ਤਤਕਾਲਾ ॥੨੭॥ ਲੈ ਸੇਵਕ ਤਿਤ ਸੰਗ ਸਿਧਾਏ ॥ ਤਾਕਹਿ
 ਬਨ ਭੀਤਰ ਤਜਿ ਆਏ ॥ ਵਹ ਰਾਜਾ ਆਵਤ ਤਹ ਭਯੋ ॥ ਤਹੀ ਤਵਨਿ ਤੇ ਆਸਨ ਲਯੋ ॥੨੮॥ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ
 ਰਤਿ ਪ੍ਰਥਮ ਤਵਨ ਸੋ ਕਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਹੈ ਆਰੂੜਤ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਕੀਨਾ ॥ ਨਗਰ
 ਅਪਨ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲੀਨਾ ॥੨੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ
 ਸਤਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੭॥੪੮੫੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਹੰਸਾਧੁਜ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਿਹੋ ਅਤਿ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਕੇਸੋਤੰਮਾ ਧਾਮ
 ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥ ਹੰਸਮਤੀ ਤਿਹੋ ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥ ਪੜ੍ਹੀ ਬਯਾਕਰਨ
 ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥ ਤਾ ਸਮ ਅਵਰ ਨ ਕੋਊ ਜਗ ਮੈ ॥ ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਰਵਿ ਮਗ ਮੈ ॥੨॥
ਅੜਿਲ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਵਹ ਬਾਲ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜਿਹੋ ਸਮ ਅਵਰ ਸੁੰਦਰੀ ਕਹੂੰ ਨ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥
 ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਰਾਜਈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰ ਅਰੁ ਸੂਰ ਮਦਨ ਛਬਿ ਲੱਜਈ ॥੩॥ ਰੂਪ ਕੁਅਰ
 ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਜਬੈ ਅਬਲਾ ਲਹਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਨਿਰਖਾ ਕਹੂੰ ਨ ਕਹੂੰ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹਾ ॥ ਜਬ ਵਹ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮਹਿ
 ਬੈਠਤ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਭ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਕਹੋ ਲੇਤ ਚੁਰਾਇ ਕੈ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸਖੀ
 ਬੁਲਾਈ ॥ ਸਿਖੈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਪਾਸ ਪਠਾਈ ॥ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤਿਹੋ ਹਜਾਂ ਲਯਾਵਹੁ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗਹੁ ਜੋਈ
 ਸੋਈ ਪਾਵਹੁ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਬਯਾਕੁਲ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਜਬੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਮਤਿ ਨ ਕੁਅਰਿ ਮਰਿ ਜਾਇ
 ਇਹੈ ਜਿਯ ਮਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਚਲੀ ਸਕਲ ਡਰ ਡਾਰਿ ਪਹੁਚੀ ਜਾਇ ਤਹੋ ॥ ਹੋ ਬੈਠੇ ਸੇਜ ਸਵਾਰਿ ਤਵਨ ਕੇ
 ਮਿੱਤ੍ਰ ਜਹੋ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋ ਤਹੋ ਲਯਾਈ ॥ ਬਾਤ ਮਿਲਨ ਕੀ ਤਿਹੋ ਨ ਜਤਾਈ ॥
 ਤਬ ਵਹੁ ਧਾਮ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਨਿਰਖਤ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਤਾ ਕੋ ਕਹੀ ਆਨਿ ਮੋਕੋ ਭਜੁ ॥
 ਲਾਜ ਸਾਜ ਸਭ ਹੀ ਅਬ ਹੀ ਤਜੁ ॥ ਮਿਥਨ ਭੇਦ ਜਬ ਮੀਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਧਰਮ ਛੁਟਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥੮॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਅਧਿਕ ਕਹਾਇ ਜਗ ਜਨਮ ਰਾਜ ਗਿ੍ਹ ਪਾਇ ॥ ਢੀਠ ਰਮਿਯੋ ਮੋ ਸੋ ਚਹੈ ਅਜਹੂੰ ਨ ਨਿਲਜ ਲਜਾਇ ॥੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤੁਹਿ ਮੈ ਨਿਰਖਤ ਛਬਿ ਭਈ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਬਹੀ ਤਜ ਦਈ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਤਵ ਦੁਤਿ ਲਖਿ ਮੁਰ ਜੀਯ ਬਿਕਾਨਾ ॥੧੦॥ ਸੁਨ ਤਰੁਨੀ ਮੈ ਤੋਹਿ ਨ ਭਜੋ ॥ ਧਰਮ ਆਪਨੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਤਜੋ ॥ ਜਬ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਨੰਦ ਮੁਹਿ ਜਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਮਿਸ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਬਤਾਯੋ ॥੧੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਪਰ ਭੂਲਿ ਨ ਦੀਜਹੁ ਪਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਨਹਿ ਕੀਜਿਯਹੁ ਤਾਸੋਂ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੧੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਤੁਮਰੇ ਮੈ ਕਰਮ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਕਹਿਹੋਂ ਰਾਜਾ ਪਾਸ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤੋਹਿ ਸਦਨ ਤੇ ਪਕਰਿ ਮੰਗੈ ਹੋਂ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਸਾਸਨਾ ਦਿਵੈ ਹੋਂ ॥੧੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਰਦਾ ਤੁਮਰੇ ਫਾਰਿਹੋਂ ਤੁਮਰੇ ਪਿਤਾ ਹਜੂਰਿ ॥ ਤੋਕਹੋਂ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰਿ ਹੋਂ ਕੂਕ੍ਰਨਿ ਕੀ ਜਜੋਂ ਕੂਰ ॥੧੪॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਗਈ ਨਾਮੁ ਕੁਤਿਯਾ ਸੁਨਿ ॥ ਕੋਪ ਕਿਯਾ ਅਤਿ ਹੀ ਮਾਥੇ ਧੁਨਿ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਇਸੀ ਕਹੋਂ ਅਬੈ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿਸ੍ਰ ਯਾ ਕੇ ਕਹੁ ਮਾਰੋਂ ॥੧੫॥ ਜਿਨ ਤੁਹਿ ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੋਸੋਂ ਨ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਕੈ ਜੜੁ ਆਨਿ ਅਬੈ ਮੁਹਿ ਭਜੋ ॥ ਨਾਤਰ ਆਸ ਪ੍ਰਾਨ ਕੀ ਤਜੋ ॥੧੬॥ ਮੁਰਖ ਤਿਹ ਰਤਿ ਦਾਨ ਨ ਦੀਯਾ ॥ ਗਿ੍ਹ ਅਪਨੇ ਕਾ ਮਾਰਗ ਲੀਯਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਕਿਯਾ ਧਿਕਾਰਾ ॥ ਪਾਇਨ ਪਰੀ ਲਾਤ ਸੋਂ ਮਾਰਾ ॥੧੭॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕ੍ਰੁਪਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਇਹੋਂ ਜੜੁ ਮੁਹਿ ਰਤਿ ਦਾਨ ਨ ਦੀਯਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਕਰਿ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿਸ੍ਰ ਯਾ ਕੇ ਕਹੁ ਮਾਰੋਂ ॥੧੮॥
ਅੜਿਲ ॥ ਤਮਕਿ ਤੇਗ ਕੋ ਤਬ ਤਿਹੋਂ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਪੁਰਖ ਕਹੋਂ ਮਾਰਿ ਠੋਰ ਹੀ ਡਾਰਿਯੋ ॥ ਐਚਿ ਤਵਨ ਕੀ ਲੋਥਿ ਦੀਯਾ ਤਰ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਾਂ ਪਰ ਰਹੀ ਬੈਠਿ ਕਰਿ ਆਸਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥੧੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਪਮਾਲਾ ਕਰ ਮਹਿ ਗਹੀ ਬੈਠੀ ਆਸਨ ਮਾਰਿ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਲੀਨਾ ਨਿਕਟ ਹਕਾਰਿ ॥੨੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਹੰਸ ਕੇਤ ਤਬ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਨਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੁਤਾ ਤਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਡਰਾਨਾ ॥ ਕਹਿਸਿ ਕੁਅਰਿ ਇਹੋਂ ਕਸਿ ਤੁਹਿ ਕਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਪਰਾਧ ਯਾ ਕੋ ਜਿਯ ਹਰਾ ॥੨੧॥ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਮੁਹਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਮਿਸ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹੋਂ ਰੂਪ ਕੁਅਰ ਤੈਂ ਮਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਸਭ ਕਾਜ ਤਿਹਾਰੋਂ ਸਰਿ ਹੈਂ ॥੨੨॥

{੧੧੭੫}

{੧੧੭੫}

ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਯਾਕੋ ਗਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥ ਸਾਧੋਂ ਮੰਤ੍ਰ ਬੈਠ ਯਾਂ ਪਰ ਮੈ ॥ ਜੋ ਜਾਨਹਿ ਸੋ ਕਰਹੁ ਅਬੈ ਤੈਂ ॥੨੩॥ ਹੰਸਕੇਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋਪ ਭਰਾ ਤਬ ॥ ਬਚਨ ਸੁਤਾ ਕੋ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥ ਹਜਾਂ ਲਜਾਵਹੁ ਤਿਹੱ ਮਿਸ੍ਰ ਪਕਰਿ ਕੈ ॥ ਜੋ ਐਸੋ ਗਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਰਿ ਕੈ ॥੨੪॥ ਸੁਨਿ ਭ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਉਤਾਇਲ ਧਾਏ ॥ ਤਿਹੱ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਗਹਿ ਲਜਾਏ ॥ ਤਾ ਕਹੱ ਅਧਿਕ ਜਾਤਨਾ ਦਿਯਾ ॥ ਕਰਮ ਚੰਡਾਰ ਬਿੱਪ੍ਰ ਹੂੈ ਕਿਯਾ ॥੨੫॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਮਿਸ੍ਰ ਅਚੰਭੋ ਰਹਾ ॥ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਹਾ ॥ ਮੈ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਮ ਨ ਐਸਾ ਕਿਯਾ ॥ ਤਵ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹੱ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਦਿਯਾ ॥੨੬॥ ਤਬ ਲਗਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਹੱ ਆਈ ॥ ਦਿਜਬਰ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਲਪਟਾਈ ॥ ਤੁਮ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੋ ਹਮਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਬਿਧਿ ਮੈ ਜਾਪ ਕਮਾਯੋ ॥੨੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਵ ਆਇਸੁ ਹਮ ਮਾਨਿ ਮਨੁੱਛ ਕਹੱ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਬਹਿ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਜਪਾ ਸੁ ਸਿਧਿ ਨ ਕਛੁ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਤਾ ਤੇ ਹਮ ਰਿਸਿ ਠਾਨਿ ਸੁ ਕਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਤਿ ਦਯੋ ॥੨੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਬ ਕਿਹੱ ਕਾਜ ਮੁਕਰਿ ਤੈਂ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਹਮਹਿ ਦ੍ਰਿੜਯੋ ॥ ਅਬ ਕਯੋ ਨ ਕਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਤੀਰਾ ॥ ਸਾਚ ਕਹਤ ਕਸ ਲਾਗਤ ਪੀਰਾ ॥੨੯॥ ਮਿਸ੍ਰ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਹੁੰ ਓਰ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜਗਦੀਸ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਕਰਿ ਉਪਦੇਸ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਹਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਫਾਂਸੀ ਤਿਹੱ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਦਿਯਾ ਹੰਸਕੇਤ ਰਿਸਿ ਮਾਨਿ ॥ ਹੰਸਮਤੀ ਕਹੱ ਜਿਹੱ ਸਿਖਯੋ ਐਸੋ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਧਾਨ ॥੩੧॥ ਜਿਹੱ ਨਾ ਭਜਾ ਤਿਹ ਘੈ ਹਨਾ ਇਹ ਛਲ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਮਾਰਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕ੍ਰੁਧਿਤ ਕਿਯਾ ਹੰਸਮਤੀ ਬਰ ਨਾਰਿ ॥੩੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੮॥੪੮੮੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੁੱਦ੍ਰਕੇਤ ਰਾਜਾ ਹੁਤੇ ਰਾਸਟ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਨਾਹ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨਰੇਸ ਨਹਿ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਮਾਹਿ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕਲਾ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਬਸਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਜਿਹ ਅੰਤਰ ਜਿਯ ॥ ਜਾ ਕੇ ਰੂਪ ਤੁੱਲਿ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਏਕੈ ਘੜੀ ਬਿਧਾਤਾ ਸੋਊ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਦੋਇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾਤੇ ਭਏ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸਿ ॥ ਤੀਨਿ

ਭਵਨ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯਤ ਜਾਂ ਕੋ ਤੇਜ ਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ॥੩॥ ਅੜਿਲ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਕੇਤ ਸੁਭ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਥਮ ਕੋ ਜਾਨਿਯੈ ॥
 ਬਯਾਘ੍ਰਕੇਤ ਦੂਸਰ ਕੋ ਨਾਮ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਦਿਤ ਜਗ ਮੈ ਭਏ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਸੂਰ ਸਸਿ ਪ੍ਰਗਟ
 ਦੁਤਿਯ ਤਿੰਹ ਪੁਰ ਵਏ ॥੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਜੋਬਨ ਝਮਕਾ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਲਰਿਕਾਪਨ ॥
 ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਬਹੁ ਬਿਧਨ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਚਾਕਰ ਪ੍ਰਜਾ ਆਪਨੇ ਪਾਰੇ ॥੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਦੇਸ ਲੈ ਬਹੁ
 ਜੀਤੇ ਅਰਿਰਾਜ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸਿਰ ਸੋਭਿਤ ਭਏ ਦਿਨ ਮਨ ਜਯੋ ਨਰ ਰਾਜ ॥੬॥ ਰੂਪ ਕੁਅਰ ਘਟਿ ਪ੍ਰਥਮ ਮੈ ਦੂਸਰ
 ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਤੇ ਆਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸੇਵਤ ਜਾਂਹਿ ਹਜਾਰ ॥੭॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਐਸੋ ਕਿਸੀ ਨ ਦੇਸ ਜੈਸੋ ਲਹੁ
 ਸੁੰਦਰ ਕੁਅਰ ॥ ਕੈ ਦੂਸਰੋ ਦਿਨੇਸ ਕੈ ਨਿਸੇਸ ਅਲਿਕੇਸ ਯਹਿ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਮਾਤ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੀ ਲਖਿ
 ਛਬਿ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਸਾਤ ਤਵਨ ਸਬ ॥ ਰਮਯੋ ਚਹਤ ਲਹੁ ਸੁਤ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਰਾਨੀ ਬਯਾਪੀ ਅਧਿਕ
 ਅਨੰਗਾ ॥੯॥ ਤਿਹੱ ਤਬ ਚਹਾ ਨਾਥ ਕਹੱ ਮਰਿਯੈ ॥ ਪੁਨਿ ਟੀਕਾ ਕੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੰਘਰਿਯੈ ॥ ਕਵਨ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਕਹੱ ਕਹਾਂ
 ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਲਹੁ ਸਿਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰ ਕਹੱ ਢਾਰੋ ॥੧੦॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸਿਵਧੁਜਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਸੋਂ ਕਰਿ ਮੱਤ
 ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਟੀਕਾ ਕੋ ਪੂਤ ਹਕਾਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਤਾਹੁ ਕਹੱ ਪਜਾਰਾ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਤਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਥਮ
 ਸੁਵਾਇ ਕਰਿ ਕਾਢਿ ਲਿਆ ਅਸਿ ਹਾਥ ॥ ਪੂਤ ਹੇਤ ਮਾਰਾ ਤਿਨੈ ਹਾਥ ਆਪਨੇ ਸਾਥ ॥੧੨॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮਾਰਿ
 ਪੂਤ ਪਤਿ ਰੋਇ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਪਤਿ ਸੁਤ ਸੁਤ ਪਤਿ ਮਾਰਿ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਮਦ ਕੇ ਮਹਾ ਮੱਤ ਏ ਭਏ ॥ ਆਪੁਸ ਮੈ
 ਕੋਪਿਤ ਤਨ ਤਏ ॥੧੩॥ ਉਦਿਤ ਦੋਊ ਆਹਵ ਕਹੱ ਭਏ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੋਪ ਤਨ ਤਏ ॥ ਅਸਿ ਲੈ ਪਿਤੁ
 ਸੁਤ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰਾ ॥ ਪੂਤ ਕਾਢਿ ਪਿਤੁ ਸੀਸ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੧੪॥ ਮੈ ਠਾਢੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਛੁਟਿ ਨ
 ਗਏ ਨੈਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਦਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਇਨ ਤੇ ਅਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਾਲ ਦੁਹੰਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥੧੫॥ ਅਬ ਹੋਂ ਦੈਵ
 ਕਹੋ ਕਾ ਕਰੋ ॥ ਉਰ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋ ॥ ਬਾਨਪ੍ਰਸਥ ਹੈ ਬਨਹਿ ਸਿਧੈ ਹੋ ॥ ਲਹੁ ਸੁਤ ਕੇ ਸਿਰ ਛੱਤ੍ਰ
 ਢੁਰੈ ਹੋ ॥੧੬॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੂਤ ਪਤਿ ਕੋ ਬਧ ਕੀਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਰਾਜ ਲਹੁ ਸੁਤ ਕਹੱ ਦੀਨਾ ॥ ਬਹੁਰੋ ਭੇਖ ਅਤਿਬ
 ਕੋ ਧਾਰੀ ॥ ਪੰਥ ਉੱਤਰਾ ਓਰ ਸਿਧਾਰੀ ॥੧੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਹਾ ਜਾਇ ਤਪੱਸਾ ਕਰੀ ਸਿਵਕੀ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥

{੧੧੭੭}

{੧੧੭੭}

ਭੂਤ ਰਾਟ ਰੀਝਤ ਭਏ ਨਿਰਖਿ ਨਿਠੁਰਤਾ ਨਾਰਿ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਰੰਬਜੂਹ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਕੈ ਕਹਾ ॥ ਜੋ ਤਵ ਬਯਾਪਿ
 ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਰਹਾ ॥ ਦੇਹੁ ਤ ਪਿਤਾ ਇਹੈ ਬਰ ਪਾਉਂ ॥ ਬਿਰਧਾ ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਹੈ ਜਾਉਂ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਰਧਾ
 ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਭਈ ਬਰੁ ਦੀਨਾ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਿ ॥ ਤੁਚਾ ਪੁਰਾਤਨ ਛਾਡਿ ਕਰਿ ਜਯੋ ਅਹਿ ਕੁੰਚਰੀ ਡਾਰਿ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਬਿਰਧਾ ਤੇ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਭਈ ॥ ਤਬ ਚਲਿ ਤਿਸੀ ਨਗਰ ਕਹੱ ਗਈ ॥ ਜਹੱ ਖੇਲਤ ਸੁਤ ਚੜਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥
 ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥੨੧॥ ਏਕ ਮ੍ਰਿਗੀ ਕਾ ਭੇਸ ਧਰਾ ਤਬ ॥ ਤਨ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਡਿ ਸੁੰਦਰ ਸਬ ॥
 ਖੇਲਤ ਹੁਤੇ ਅਖਿਟ ਸੁਤ ਜਹਾ ॥ ਹਰਨੀ ਹੈ ਨਿਕਸਤ ਭੀ ਤਹਾ ॥੨੨॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਤਿਹੱ ਸੁਤ ਹੈ ਡਾਰਾ ॥
 ਸੰਗੀ ਕਿਸੂ ਨ ਓਰ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਏਕਲ ਜਾਤ ਦੂਰਿ ਭਯੋ ਤਹਾ ॥ ਥੋ ਬਨ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਹਾ ॥੨੩॥
 ਸਾਲ ਤਮਾਲ ਜਹਾ ਦੂਮ ਭਾਰੇ ॥ ਨਿੰਬੂ ਕਦਮ ਸੁ ਬਟ ਜਟਿਯਾਰੇ ॥ ਸੀਬਰ ਤਾਰ ਖਜੂਰੈ ਭਾਰੀ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਬਨ
 ਜਨੁ ਈਸ ਸੁਧਾਰੀ ॥੨੪॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਾਇ ਤਹੱ ਗਈ ਭੁਲਾਈ ॥ ਉੱਤਮਾਂਗਨਾ ਭੇਸ ਬਨਾਈ ॥ ਆਨਿ ਅਪਨ
 ਤਿਹੱ ਰੂਪ ਦਿਖਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਮੋਹਿਤ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੨੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਕਿੰਨੂਨਿ ਕਵਨ
 ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਕੋ ਜਿਯ ਧਾਰਿਯੈ ॥ ਗੰਧਰਬੀ ਅਪਸਰਾ ਕਵਨ ਇਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਰਵੀ
 ਸਸੀ ਬਾਸਵੀ ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੬॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਨਿਰਖ ਤਹ ਰਹਾ ਲੁਭਾਇ ਕੈ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਚਲਿ
 ਤਾਂਹਿ ਤੀਰ ਤਿਹ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਇਨ ਤੇ ਕਵਨਿ ਤੁਅ ॥ ਹੋ ਕਵਨ ਸਾਚੁ ਕਹਿ ਕਹਿਯੋ
 ਸੁ ਤਾਂ ਤੈ ਏਸ ਭੁਅ ॥੨੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਮੈ ਤੋਰਿ ਛਬਿ ਨਿਰਖਤ ਗਯੋ ਲੁਭਾਇ ॥ ਅਬ ਹੀ ਹੈ
 ਅਪਨੀ ਬਸਹੁ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਆਇ ॥੨੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਆਧ ਬਿਰ ਨਾਂਹਿ ਨਾਂਹਿ ਤਿਨ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਲਰੀ
 ਨਿਰੋਡੀ ਲਗਨ ਜਾਤ ਨਹਿ ਭਾਖਿਯੋ ॥ ਅੰਤ ਕੁਅਰ ਜੋ ਕਹਾ ਮਾਨਿ ਸੋਈ ਲਿਯੋ ॥ ਹੋ ਪਤਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰਿ
 ਲਹੁ ਸੁਤ ਛਲਿ ਪਿਯ ਕਿਯੋ ॥੨੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ**
ਉਨਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੫੯॥੪੯੧੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਮਸਤਕਰਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਗਿਸ੍ਰੀ ॥ ਤੇਜ ਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਤਪਸ੍ਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਜਰਾਛਮਤੀ ਤਿਹੱ

ਦਾਰਾ ॥ ਪਾਰਬਤੀ ਕੋ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰਾ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮਸਤਕਰਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸਿਵ ਪੂਜਾ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਕੇ ਧਯਾਨ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਪਗੁ ਪਰੈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਪਸਾ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਤਾਵਈ ॥ ਹੋ ਰਾਨੀ
 ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੂਲਿ ਨ ਕਬਹੀ ਆਵਈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਏਕ ਪੁਰਖ ਸੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਠਾਨਿ ਕੈ ॥ ਰਮਤ ਭਈ ਤਿਹ
 ਸੰਗ ਅਧਿਕ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕੈ ॥ ਸੋਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨਾ ਮਹਿ ਸਿਵ ਦਰਸਨ ਦਿਯੋ ॥ ਹੋ ਬਚਨ ਆਪਨੇ ਮੁਖ
 ਤੇ ਹਸਿ ਮੁਹਿ ਯੋਂ ਕਿਯੋ ॥੩॥ **ਸਿਵ ਬਾਚ** ॥ ਇਕ ਗਹਿਰੇ ਬਨ ਬਿਚ ਤੁਮ ਏਕਲ ਆਇਯੋ ॥ ਕਰਿ
 ਕੈ ਪੂਜਾ ਮੋਰੀ ਮੋਹਿ ਰਿਝਾਇਯੋ ॥ ਜੋਤਿ ਆਪਨੇ ਸੋਂ ਤਵ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ਹੋਂ ॥ ਹੋ ਤੁਹਿ ਕਹੋਂ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤਿ
 ਸੁ ਜਗਹਿ ਦਿਖਾਇ ਹੋਂ ॥੪॥ ਤਾਤੇ ਤਵ ਆਗਯਾ ਲੈ ਪਤਿ ਤਹਿ ਜਾਇ ਹੋਂ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਸਿਵ ਕੀ ਪੂਜਾ
 ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਇ ਹੋਂ ॥ ਮੋਕਹੋਂ ਜੀਵਤ ਮੁਕਤਿ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕਰਹਿੰਗੇ ॥ ਹੋ ਸਪਤ ਮਾਤ੍ਰ ਕੁਲ ਸਪਤ ਪਿਤਰ
 ਕੁਲ ਤਰਹਿੰਗੇ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਗਯਾ ਗਈ ਲੈ ਸਿਵਜੂ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਜਿਯਤ ਮੁਕਤਿ ਭੀ
 ਪਤਿ ਲਹਾ ਬਸੀ ਜਾਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ
 ਸੋਂ ਸਾਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੦॥੪੯੨੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੭**
ਚੌਪਈ ॥ ਅਹਿਯੁਜ ਏਕ ਰਹੈ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥ ਜਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਜਗ ਵਯੋ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਾਸੂਕਮਤੀ ਤਿਹੋਂ
 ਰਾਨੀ ॥ ਰਵੀ ਚੰਦ੍ਰਵੀ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰਾਨੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੋਤ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਜਿਯ ਮਾਹੀ ॥
 ਰਾਜਾ ਤੇ ਜਿਯ ਮਹਿ ਡਰ ਪਾਵੈ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਸੰਗ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਸੁੰਦਰੀ
 ਝਰੋਖਾ ਬੈਠਿ ਬਰ ॥ ਮਹਿਖਨ ਕੋ ਪਾਲਕ ਤਹ ਨਿਕਸਯੋ ਆਇ ਕਰਿ ॥ ਮੇਹੀਵਾਲ ਸੋਹਨੀ ਮੁਖ ਤੇ ਗਾਵਤੋ ॥
 ਹੋ ਸਭ ਨਾਰਿਨ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਚਲਾ ਚੁਰਾਵਤੋ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਨੀ ਸੂਤ ਨਾਦ ਧੁਨਿ ਮਾਰ ਕਰੀ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥
 ਰਮੋ ਮਹਿਖ ਪਾਲਕ ਭਏ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮਹਿਖ ਚਰਾਵਤ ਬੋ ਵਹੁ ਜਹਾਂ ॥
 ਰਾਨੀ ਗਈ ਰਾਤ੍ਰਿ ਕਹੋਂ ਤਹਾਂ ॥ ਦ੍ਰੈਕ ਘਰੀ ਪਾਛੇ ਪਤਿ ਜਾਗਾ ॥ ਅਸਿ ਗਹਿ ਕਰ ਪਾਛੇ ਤ੍ਰਿਯ ਲਾਗਾ ॥੫॥
 ਸਖੀ ਹੁਤੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ਸਜਾਨੀ ॥ ਤਿਨ ਇਹੋਂ ਬਾਤ ਸਕਲ ਜਿਯ ਜਾਨੀ ॥ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਐਸ ਲਹੈ ਹੈ ॥

{੧੧੭੯}

{੧੧੭੯}

ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਹ ਜਮ ਕੇ ਦੁਹੂੰ ਪਠੈ ਹੈ ॥੬॥ ਆਗੂ ਆਪਿ ਤਹਾਂ ਉਠਿ ਗਈ ॥ ਰਾਨੀ ਜਹਾਂ ਮਿਲਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥
 ਐਚਿ ਅੰਗ ਤਿਹੋਂ ਤਬੈ ਜਗਾਯਾ ॥ ਸਬ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯਾ ॥੭॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬਿਖੈ
 ਬੂਡਿ ਤਰੁਨੀ ਗਈ ॥ ਗਰੇ ਪਗਰਿਯਾ ਡਾਰਿ ਤਿਸੈ ਮਾਰਤ ਭਈ ॥ ਏਕ ਬਡੇ ਦੂਮ ਸੰਗ ਦਯੋ ਲਟਕਾਇ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰਿ ਤਰ ਨ੍ਰਾਤ ਭਈ ਤਹੋਂ ਜਾਇ ਕੈ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਅਹਿਯੁਜ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਰਾਤ
 ਮ੍ਰਿਤਕ ਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪੂਛਤ ਪਕਰਿ ਤਬੈ ਤਿਹੋਂ ਭਯੋ ॥ ਜਰਿ ਬਰਿ ਆਠ ਟੂਕ ਹੂੈ ਗਯੋ ॥੯॥
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਧਾਮਨ ਕਹੋਂ ਛੋਰਿ ਕੈ ਕਯੋ ਆਈ ਇਹ ਠੋਰ ॥ ਸਾਚੁ ਕਹੈ ਤੋ ਛਾਡਿ ਹੋਂ ਹਨੋ ਕਹੈ ਕਛੁ ਔਰ
 ॥੧੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਰਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰ ਲਿਯਾ ॥ ਪਤਿ ਪਾਂਇਨ ਤਰ ਮਸਤਕ ਦਿਯਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਹੁ
 ਪਿਯ ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਰਹੁ ਜੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੧॥ ਮੋਰੇ ਬਢੀ ਅਧਿਕ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ॥ ਧਯਾਨ
 ਧਰੋਂ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੋ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਪੂਤ ਦੇਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ॥ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਂਉ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥
 ਅੜਿਲ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੇਤ ਮੈ ਹਜਾਂ ਤਸਕਰ ਤਰ ਆਇ ਕੈ ॥ ਮੱਜਨ ਕਿਯਾ ਬਨਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਸਾਚ
 ਕਹਾ ਪਿਯ ਤੋਹਿ ਜਾਨਿ ਜਿਯ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਅਵਰੁ ਨ ਯਾ ਤੇ ਬਾਤ ਜੁ ਜਾਨ ਸੁ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਐਸੋ ਬਚਨ ਜਿਯ ਮਹਿ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ॥ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਹੂੈ ਅਸ ਹਠ ਕਿਯਾ ਸੁ ਧਰਨੀਤਲ ਮਹਿ ਧੰਨਜ
 ॥੧੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋ ਪੈ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਸਾਚ ਵਹੈ ਮੈ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸੁਤ ਹਿਤ
 ਜਿਨ ਕਿਯਾ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹਾਰੋ ਹਿਯਾ ॥੧੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਤੁਮਰੇ ਸਦਨ ਹੂੈ ਪੂਤ
 ਅਪਾਰ ॥ ਹਠੀ ਜਪੀ ਤਪੱਸੀ ਸਤੀ ਸੂਰਬੀਰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ॥੧੬॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤਾਂਹਿ ਭੋਗਿ ਫਾਸੀ ਸੋ ਬਹੁਰਿ
 ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਦਿਖਾਰਿਯੋ ॥ ਮੂੜੁ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਭਯੋ ਨ ਕਛੁ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾ ॥
 ਹੋ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹਿ ਨਾਰਿ ਮਗਨ ਹੂੈ ਮਨ ਰਹਾ ॥੧੭॥੧॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਖਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਇਕਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੧॥੪੯੪੦॥ ਅਫਜੁ ॥੬
 ਅੜਿਲ ॥ ਕਿਲਮਾਕਨ ਕੇ ਦੇਸ ਇੰਦ੍ਰਪੁਜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਿਲਮਾਕ ਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਿਹੋਂ ਬਸਤ ਘਰ ॥

{੧੧੮੦}

{੧੧੮੦}

ਪੁਨਿ ਮਾਸੂਕਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਭਈ ॥ ਹੋ ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਕਲਾ ਦੁਤਿਯ ਜਗ ਮੈ ਵਈ ॥੧॥ ਸੌਦਾ ਹਿਤ
 ਸੌਦਾਗਰ ਤਹ ਇਕ ਆਇਯੋ ॥ ਜਨੁ ਸਸਿ ਕੋ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਉਪਜਾਇਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਜੁਬਨ ਕੀ ਜੇਬ
 ਬਿਧਾਤੈ ਦਈ ਤਿਹੱ ॥ ਹੋ ਸੁਖ ਪਾਵਤ ਸੁਰ ਅਸੁਰ ਨਿਹਾਰੇ ਕ੍ਰਾਂਤਿ ਜਿਹੱ ॥੨॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਝਰੋਖੇ
 ਆਇਕੈ ॥ ਬੈਠਤ ਭੀ ਚਿਰ ਲਗੇ ਸੁ ਬੇਸ ਬਨਾਇਕੈ ॥ ਸਾਹੁ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਹ ਆਇ ਦਿਖਾਈ ਦੈ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਯਾ
 ਮਾਨਨਿ ਕੇ ਮਨਹਿ ਮਨੋ ਹਰਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ
 ਤਹਾਂ ਬਹੁਤ ਧਨ ਦਜਾਇ ਕਰਿ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਹਿ ਕਿਯੋ ਹੂੰ ਬਿਧਿ ਜੋ ਹਜਾਂ ਲਜਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਮਾਂਗੈ ਮੁਹਿ
 ਤੂੰ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਪਾਇ ਹੈ ॥੪॥ ਸੁਨਤ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਬਚਨ ਸਖੀ ਤਹ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਿਯ ਯਾ
 ਕਹੱ ਦਿਯਾ ਮਿਲਾਇ ਕੈ ॥ ਚੌਰਾਸੀ ਆਸਨ ਸੁ ਬਿਬਿਧ ਬੁਧਿ ਕੈ ਲੀਏ ॥ ਹੋ ਚਿਤ ਕੇ ਸੋਕ ਸੰਤਾਪ ਬਿਦਾ
 ਸਭ ਕਰ ਦੀਏ ॥੫॥ ਛੈਲ ਛੈਲਨੀ ਛਕੇ ਨ ਛੋਰਤ ਏਕ ਛਿਨ ॥ ਜਨੁਕ ਨਵੈ ਨਿਧਿ ਰਾਂਕ ਸੁ ਪਾਈ ਆਜੁ
 ਤਿਨ ॥ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਚਿਤ ਭਈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਸਦਾ ਬਸੋ ਸੁਖ ਸਾਥ ਪਿਯਰਵਾ ਪਾਇ ਕੈ ॥੬॥
 ਭੇਖ ਪੁਰਖ ਸਹਚਰਿ ਕਰਿ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਿਤੁ ਕੇ ਪਾਸ ਯੋ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬੁਡਿ ਮਰਾ
 ਤਵ ਸੁਤ ਹਮ ਆਂਖਿਨ ਸੋ ਲਹਾ ॥ ਹੋ ਬਹੁਤ ਨਦੀ ਮਹਿ ਗਯੋ ਨ ਕਰ ਕਿਨ ਹੂੰ ਗਹਾ ॥੭॥ ਸਾਹੁ ਸੁਨਤ
 ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਠਾ ਅਕੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਸਰਿਤਾ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰਤ ਆਤੁਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਲੋਟਤ ਲੋਟਤ ਭੂ ਪਰ ਇਤ
 ਤੇ ਉਤ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਮਾਲ ਮਤਾਹ ਲੁਟਾਇ ਅਤਿਬ ਹੈ ਜਾਤ ਭਯੋ ॥੮॥ ਵਹੀ ਸਖੀ ਯਾ ਪਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਤਵ ਪਿਤੁ ਹੈ ਕਰਿ ਅਤਿਬ ਸੁ ਬਨਹਿ ਪਧਾਰਿਯੋ ॥ ਮਾਲ ਮਤਾਹਿ ਲੁਟਾਇ ਜਾਤ ਬਨ ਕੋ ਭਯੋ ॥
 ਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਸੌਪਿ ਤੁਮ ਕਹੱ ਗਯੋ ॥੯॥ ਪਿਤੁ ਤੇ ਭਯੋ ਨਿਰਾਸ ਰਹਤ ਤਿਹੱ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥ ਦੇਸ
 ਮਾਲ ਸੁਖ ਪਾਇ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਹੀ ਗਯੋ ॥ ਕਾਜ ਕਰਤ ਸੋਈ ਭਯੋ ਕੁਅਰਿ ਜੋ ਤਿਹੱ ਕਹਯੋ ॥ ਹੋ ਇਹ ਛਲ
 ਸੇਤੀ ਛਲਾ ਸਦਾ ਤਾ ਕੇ ਰਹਯੋ ॥੧੦॥ ਅਪਨੋ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ਕੁਅਰਿ ਚਿਤ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਸੁਖ
 ਪਾਇ ਰਹਤ ਤਿਹੱ ਗ੍ਰਿਹ ਭਯੋ ॥ ਭੇਦ ਨ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਕਿਨੂੰ ਨਰ ਜਾਨਿਯੋ ॥ ਹੋ ਸਾਹੁ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੋ ਅਧਿਕ ਕੁਅਰਿ

ਰਸ ਠਾਨਿਯੋ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਾਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ**

ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੨॥੪੯੫੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਅਜੈ ਚੰਦ ਪੂਰਬ ਕੀ ਦਿਸਿ ਨ੍ਰਿਪ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਬਹੁ ਰਿਪੁ ॥ ਨਾਗਮਤੀ ਨਾਰੀ ਤਾ
ਕੇ ਘਰ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਛਟਾ ਬਰ ॥੧॥ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕੁੰਟ ਚਾਰਹੁ ਬਿਚ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥
ਅਤਿਹੀ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਰਾਜਤ ॥ ਜਾਨੁ ਦਿਵਾਕਰਿ ਦੁਤਿਯ ਬਿਰਾਜਤ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਬਲਾ ਤਾਂ ਕੋ ਰੂਪ
ਲਖਿ ਅਟਿਕ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ॥ ਪਤਿ ਕਹਿ ਦਿਯਾ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ਕਛੂ ਰਹੀ ਸੁਧਿ ਨਾਹਿ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥**
ਸਖੀ ਹੁਤੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ਸਯਾਨੀ ॥ ਤਿਨ ਯਹ ਬਾਤ ਸਕਲ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਭਾਖਿ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਗਈ ॥
ਸਭ ਤਿੰਹ ਬਾਤ ਬਤਾਵਤ ਭਈ ॥੪॥ ਜੁੱਧਕਰਨ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਨਾਗਮਤੀ ਤਬ ਭਈ ਖਿਸਾਨੀ ॥
ਜਾ ਮਹਿ ਮੈ ਅਪਨਾ ਮਨ ਦਿਯਾ ॥ ਉਹ ਜੜ੍ਹ ਹਮ ਮੈ ਚਿੱਤ ਨ ਕਿਯਾ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਇਹ ਹਮਰੀ ਸਭ
ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਹੈ ਕਾਂਹੂ ਪਾਸ ॥ ਅਜੈ ਚੰਦ ਰਾਜਾ ਅਬੈ ਹਮ ਤੇ ਹੋਇ ਉਦਾਸ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਪਤਿ ਔਰ
ਤ੍ਰਿਯਨ ਹਿਤ ਕੈ ਹੈ ॥ ਭੂਲ ਨ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਐ ਹੈ ॥ ਤਬ ਹੋਂ ਕਾਜ ਕਹੋ ਕਾ ਕਰਿ ਹੋਂ ॥ ਬਿਰਹਾ ਕੀ ਪਾਵਕ
ਮਹਿ ਬਰਿ ਹੋਂ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਛੂ ਹਨਿਯੈ ਯਾ ਕਹੋ ਆਜ ॥ ਸਾਮ ਡਾਰਿ ਯਾ ਕੇ ਇਸੈ
ਹਨੋ ਨ ਜਾਨਹਿ ਰਾਜ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਏਕ ਸਖੀ ਕਹੋ ਕਹਿ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਹਾਂ
ਪਠਾਯੋ ॥ ਜਬ ਆਵਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹ ਲਖਿ ਲੀਜੋ ॥ ਤਬ ਮਦ ਪੀ ਗਾਰੀ ਤਿਹੋਂ ਦੀਜੋ ॥੯॥ ਅਜੈ ਚੰਦ ਤਿਹੋਂ
ਠਾਂ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਆਪਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬੋਰੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਗਾਰਿਨ ਤਿਹੋਂ ਦੀਯੋ ॥ ਕੋਪਮਾਨ ਰਾਜਾ
ਕਹੋਂ ਕੀਯੋ ॥੧੦॥ ਨ੍ਰਿਪ ਇਹ ਕਹਾ ਅਬੈ ਗਹਿ ਲੇਹੂ ॥ ਡਾਰਿ ਇਸੀ ਧੌਲਰ ਤੇ ਦੇਹੂ ॥ ਤਬ ਸਖਿ ਭਾਜ
ਜਾਤ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥ ਜੁੱਧਕਰਨ ਕੋ ਗਿ੍ਹ ਬੋ ਜਹਾਂ ॥੧੧॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਰਾਨੀ ਤਬ ਭਈ ॥ ਸੈਨਾ ਕੋ ਆਗਯਾ
ਇਮ ਦਈ ॥ ਜਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਚੋਰ ਡਾਰਿ ਗਿ੍ਹ ਰਾਖੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹਨੋ ਆਜੁ ਯੋ ਭਾਖੀ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਯੋ
ਨ੍ਰਿਪ ਹੁੰ ਆਗਯਾ ਦਈ ਅਤਿ ਚਿਤ ਕੋਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸਖੀ ਸਹਿਤ ਵਹਿ ਮੂੜੁ ਕੋ ਅਬਹੀ ਦੇਹੁ ਉਡਾਇ ॥੧੩॥

{੧੧੮੨}

{੧੧੮੨}

ਚੌਪਈ ॥ ਆਇਸੁ ਦਿਯਾ ਤੋਪਖਾਨਾ ਕੋ ॥ ਇਹ ਘਰ ਪਰ ਛਾਡਹੁ ਬਾਨਾ ਕੋ ॥ ਅਬ ਹੀ ਯਾ ਕਹੋ ਦੇਹੁ ਉਡਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਮੁਖ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਵਹੁ ਆਈ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਚਾਕਰ ਬਚਨ ਤਹਾਂ ਪਹੁੰਚੇ ਜਾਇ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਬੁਝਿਯੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਦਿਯੋ ਉਡਾਇ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਬਿਧਨਾ ਸਿਰਜਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਘਰ ਤਜਿ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਉ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਜੁੱਧ ਕਰਨ ਕੋ ਘਾਇ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਮੂੜੁ ਕਛੁ ਭੇਵ ਸਕਾ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥੧੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਤਿਰਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੩॥੪੯੬੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚੱਛਨ ਸੈਨ ਕੇ ਮਤੀ ਸੁਲਛਨਿ ਨਾਰਿ ॥ ਦੱਛਨਿ ਕੋ ਰਾਜਾ ਰਹੈ ਧਨ ਕਰਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਿਰਹ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਕੇ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ॥ ਪੜੀ ਬਜਾਕਰਨ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥ ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕੀ ਬਿੱਦਯਾ ਧਰੈ ॥ ਬਹੁ ਪੰਡਿਤ ਉਸਤਤਿ ਜਿਹ ਕਰੈ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਿਹੋ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਬਨਾਯੋ ਆਪੁ ॥ ਤਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਥਾਪਿ ਕਰਿ ਸਕਾ ਨ ਦੂਸਰਿ ਥਾਪੁ ॥੩॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪੰਨਗੀ ਤਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਨਰੀ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਨਟੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਵੈਸੀ ਹੋਇ ॥੪॥ ਹਿੰਦੁਨਿ ਤੁਰਕਾਨੀ ਜਿਤੀ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਬਾਰਿ ॥ ਖੋਜਤ ਜਗਤ ਨ ਪਾਇਯਤ ਦੂਸਰਿ ਵੈਸੀ ਨਾਰਿ ॥੫॥ ਇੰਦੁਲੋਕ ਕੀ ਅਪਛਰਾ ਤਾਂਹਿ ਬਿਲੋਕਿਨਿ ਜਾਤ ॥ ਨਿਰਖਤ ਰੂਪ ਅਘਾਤ ਨਹਿ ਪਲਕ ਨ ਭੂਲਿ ਲਗਾਤ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਹੇਰਿ ਅਪਛਰਾ ਤਿਹੋ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸਖਿਨ ਮਾਂਝ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜੈਸੀ ਯਹ ਸੁੰਦਰਿ ਜਗਿ ਮਾਹੀਂ ॥ ਐਸੀ ਅਵਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥੭॥ **ਸਾਹ ਪਰੀ ਬਾਚ ॥ ਅੜਿਲ** ॥ ਜੈਸੀ ਯਹ ਸੁੰਦਰੀ ਨ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੂੰ ਜਗ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਤ ਜਿਹ ਰੂਪ ਚਰਾਚਰ ਹੇਰਿ ਮਗ ॥ ਯਾ ਸਮ ਰੂਪ ਕੁਅਰ ਜੋ ਕਤਹੂੰ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਰਿ ਕੈ ਕ੍ਰੋਰਿ ਉਪਾਇ ਸੁ ਯਾਹਿ ਰਿਝਾਈਐ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਰੀ ਸੁਨਤ ਐਸੇ ਬਚਨ ਸਭਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਜਾਇ ॥ ਯਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਪੁਰਖ ਇਹ ਦੈਹੈ ਖੋਜਿ ਮਿਲਾਇ ॥੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪਰੀ ਰਾਜ ਕੀ ਪਰੀ ਸਬਾਰਾਜਾ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲਤ ਭਈ ਸਖਿ ਸਹੱਸ ਸਿੰਗਾਰ

{੧੧੮੩}

{੧੧੮੩}

ਬਨਾਇਕੈ ॥ ਖੋਜਿ ਫਿਰੀ ਸਭ ਦੇਸ ਨ ਸੁੰਦਰ ਪਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਏਕ ਹੁਤੋ ਰਿਖਿ ਤਹੋ ਤਿਨ ਭੇਦ ਬਤਾਇਯੋ ॥੧੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਰਿਖਿਥੋ ਕਾਨਨ ਇਕ ਭੀਤਰ ॥ ਤਾ ਸਮ ਤਪੀ ਨ ਥੋ ਅਵਨੀ ਪਰ ॥ ਤਿਨਿਕ ਅਪਛਰਾ ਤਹਾਂ
 ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨਿ ਇਹੰ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੋ ਹੈ ਰੀ ਤੂੰ ਕਹੰ ਚਲੀ ਕਜੋ ਆਈ ਇਹ
 ਦੇਸ ॥ ਕੈ ਤੂੰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇੰਦ੍ਰ ਕੀ ਕੈ ਅਬਲਾ ਅਲਿਕੇਸ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਿਹੋ ਕਾਰਨ ਤੇ ਤੈਂ ਹਜਾਂ ਆਈ ॥
 ਕਹੁ ਕਵਨੈ ਕਿਹੋ ਕਾਜ ਪਠਾਈ ॥ ਸਾਚ ਕਹੇ ਬਿਨੁ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੋ ॥ ਨਾਤਰ ਸ੍ਰਾਪ ਅਬੈ ਤੁਹਿ ਕੈ ਹੋ ॥੧੩॥
ਅੜਿਲ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੁਨਿ ਚਲੀ ਅਪਛਰਾ ਧਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥
 ਚਿਤ ਮਹਿ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰ ਕੁਅਰ ਹੁੰ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਐਸੇ ਸੁੰਦਰ ਖੋਜਿ ਸੁ ਯਾਹਿ ਮਿਲਾਇਯੈ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਹਮ ਸੀ ਸਖੀ ਸਹਸ੍ਰਨ ਸੁੰਦਰਿ ॥ ਪਠੈ ਦਈ ਦਸਹੁੰ ਦਿਸਿ ਮੁਨਿ ਬਰ ॥ ਖੋਜਿ ਬਕੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥
 ਦੇਸ ਦੇਸ ਸਭ ਹੇਰਿ ਗਵਾਯੋ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਖੋਜਿ ਦੇਸ ਬਯਾਕੁਲ ਭਈ ਆਈ ਤੁਮਰੇ ਪਾਸ ॥ ਦੀਜੈ ਸੁਘਰ
 ਬਤਾਇ ਕਹੁੰ ਕਾਰਜ ਆਵਹਿ ਰਾਸ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਏਕ ਪੁਰਖ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਧਾਮ ਜਨਮ
 ਤਿਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਪਾਰ ਬਸਤ ਸੋ ॥ ਕੋ ਪਹੁਚੈ ਤਿਹ ਲਯਾਇ ਸਕਤ ਸੋ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਿਖਿ
 ਕੇ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਚਲਤ ਭਈ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ॥ ਸਪਤ ਸਿੰਧੁ ਕੇ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਉਹਿ ਪਾਰ
 ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁੰਦਰ ਸਦਨ ਹੁਤੋ ਜਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁੰਦਰਿ ਤਾਂਹੀ ਘਰ ॥ ਜਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ
 ਆਸ੍ਰਮ ਸੁਨਿ ਲਿਯਾ ॥ ਗਈ ਤਹਾਂ ਤਿਨ ਬਿਲਮ ਨ ਕਿਯਾ ॥੧੯॥ ਲੋਕੰਜਨ ਡਾਰਤ ਚਖੁ ਭਈ ॥ ਪਰਗਟ
 ਹੁਤੀ ਲੋਪ ਹੂੈ ਗਈ ॥ ਯਹ ਸਭਹੀ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕੇਉ ਨ ਪੁਰਖ ਬਿਚਾਰੈ ॥੨੦॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਸਿੰਘ ਦਿਲੀਪ ਸੁਧਾਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਬੈਠੇ ਜਹਾਂ ॥ ਲੋਕੰਜਨ ਦ੍ਰਿਗ ਡਾਰਿ ਜਾਤ ਭੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਹਾਂ ॥ ਹੇਰਿ ਤਵਨ ਕੀ
 ਪ੍ਰਭਾ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸੁਧਿ ਯਾ ਕੀ ਰੀ ਭੂਲਿ ਰਹੀ ਲਲਚਾਇ ਕਰਿ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਯਹ
 ਸੁਧਿ ਤਾਹਿ ਬਿਸਰਿ ਕਰਿ ਗਈ ॥ ਤਿਹੋ ਪੁਰ ਬਸਤ ਬਰਖ ਬਹੁ ਭਈ ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਵਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥
 ਮਨ ਮਹਿ ਤਰੁਨੀ ਅਧਿਕ ਲੱਜਾਈ ॥੨੨॥ ਜੋ ਯਹ ਬਾਤ ਪਰੀ ਸੁਨਿ ਪੈ ਹੈ ॥ ਮੋਕਹੋ ਕਾਢਿ ਸ੍ਰਾਗ ਤੇ ਦੈ

ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਕੋ ਕਰੋ ਉਪਾਈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਇਹ ਉਹਿ ਦੇਉਂ ਮਿਲਾਈ ॥੨੩॥ ਆਲਯ ਹੁਤੇ ਕੁਅਰ ਕੋ
 ਜਹਾਂ ॥ ਵਾ ਕੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਲਿਖਤ ਭਈ ਤਹਾਂ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਜਬੈ ਤਿਨ ਕੁਅਰ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ
 ਡਾਰਾ ॥੨੪॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਮਨ ਮੈ ਭਯੋ ਉਦਾਸ ਰਾਜ ਕੋ ਤਯਾਗਿ ਕੈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਹੋ ਬੈਠਿ ਰਹਤ ਅਨੁਰਾਗਿ
 ਕੈ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਦ੍ਰਿਗ ਨੈਨਨ ਰੁਹਰ ਬਹਾਵਈ ॥ ਹੋ ਕੋਟਿਨ ਕਰੈ ਬਿਚਾਰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਪਾਵਈ ॥੨੫॥ ਨਟੀ
 ਨਾਟਕੀ ਨ੍ਰਿਪਣੀ ਨ੍ਰਿਤਣਿ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਗਨੀ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਸਸੀ
 ਕਿ ਰਵਿ ਤਨ ਜੂ ਜਈ ॥ ਹੋ ਚੇਟਕ ਚਿੱਤ੍ਰ ਦਿਖਾਇ ਚਤੁਰਿ ਚਿਤ ਲੈ ਗਈ ॥੨੬॥ ਲਿਖਯੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਇਹ ਠੋਰ
 ਬਹੁਰਿ ਤਿਹੋ ਠਾਂ ਗਈ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਤੁਰਿ ਕੇ ਭਵਨ ਬਿਖੇ ਲਿਖਤੀ ਭਈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਜਬ ਤਿਨ ਚਿੱਤ੍ਰ
 ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਪਾਟ ਸਭ ਸਾਜ ਤਬੈ ਤਜਿ ਡਾਰਿਯੋ ॥੨੭॥ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰ ਕੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੁਅਰਿ ਅਟਕਤ
 ਭਈ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਧਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਭ ਜਿਯ ਤੇ ਗਈ ॥ ਬਢੀ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪੀਰ ਬਤਾਵੈ ਕਹੋ ਕਿਹੋ ॥ ਹੋ ਜੋ
 ਤਿਹ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰਿ ਮਿਲਾਵੈ ਆਨਿ ਤਿਹੋ ॥੨੮॥ ਮਤਵਾਰੇ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਕੁਅਰਿ ਬਵਰੀ ਭਈ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ
 ਕੀ ਸੁਧਿ ਤਬਹੀਂ ਤਜਿ ਕਰਿ ਦਈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਬਹੂੰ ਉਠੈ ਕਬੈ ਗੁਨ ਗਾਵਈ ॥ ਹੋ ਕਬਹੂੰ ਰੋਵਤ ਦਿਨ ਅਰੁ
 ਰੈਨਿ ਬਿਤਾਵਈ ॥੨੯॥ ਦਿਨ ਦਿਨ ਪਿਯਰੀ ਹੋਤ ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਜਾਵਈ ॥ ਅੰਤਰ ਪਿਯ ਕੀ ਪੀਰ ਨ ਪ੍ਰਗਟ
 ਜਤਾਵਈ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਪਾਰ ਪਿਯਾ ਤਾ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਹੋ ਆਨਿ ਮਿਲਾਵੈ ਤਾਹਿੰ ਇਤੋ ਦੁਖ ਕਿਹ ਕਹੈ ॥੩੦॥
 ਅਬ ਕਹੋਂ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕੁਅਰ ਕੀ ਕਛੁ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੁਘਰ ਚਿਤ ਲਾਇ ਸ੍ਰਵਨ ਇਤ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਰੋਤ
 ਰੋਤ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਸਭ ਸੱਜਨ ਬਿਤਾਵਈ ॥ ਹੋ ਪਰੈ ਨ ਤਾ ਕੇ ਹਾਥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਉਰਲਾਵਈ ॥੩੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਤੈ
 ਚਾਹ ਉਨ ਕੀ ਲਗੀ ਉਨ ਕੋ ਇਨ ਕੀ ਚਾਹ ॥ ਕਹੁ ਕੋਨੈ ਛਲ ਪਾਇਯੈ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਨਿਬਾਹ ॥੩੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਅਤਿਬ ਭੇਸ ਧਰਿ ਪਰੀ ਕੁਅਰ ਕੇ ਢਿਗ ਗਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਬਤਾਵਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਤੁਮ ਕੋ ਉਨਕੀ
 ਚਾਹ ਉਠੈ ਤੁਮਰੀ ਲਗੀ ॥ ਹੋ ਨਿਸੁਦਿਨੁ ਜਪਤ ਬਿਹੰਗ ਜਯੋ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੈਸੀ ਜਗੀ ॥੩੩॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਪਾਰ
 ਕੁਅਰਿ ਵਹ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਨੇਹ ਲਗਯੋ ਤੁਮ ਸੋਂ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੋਨ ਉਪਾਇ ਕਹੋ ਤਿਹ

{੧੧੮੫}

{੧੧੮੫}

ਲਜਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਸੁ ਕੁਮਾਰਿ ਸੁ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਪਾਇਯੈ ॥੩੪॥ ਮੁਹਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕੀ ਸੁਰਿਦ
 ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੀ ਸਮ ਜਾ ਕੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਨਿਰਖਤ ਭਈ ॥
 ਹੋ ਤਬ ਹੋ ਤੁਮਰੇ ਤੀਰ ਪਠਾਇ ਤੁਰਿਤ ਦਈ ॥੩੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮਿ ਫਿਰੀ ਤਾ ਸਮ ਕਹੂੰ
 ਨ ਨਾਰਿ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬਰਬੇ ਜੋਗ ਹੋ ਤੁਮਹੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੩੬॥ ਅੜਿਲ ॥ ਹੋ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਪਹਿ ਅਬ
 ਉਠਿ ਜਾਇ ਹੋ ॥ ਕੁਅਰਿ ਜੋਗ ਬਰ ਲਹਿ ਤੁਹਿ ਤਾਹਿ ਬਤਾਇ ਹੋ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਤਾਕਹੋ ਜਾਇ ਸਜਨ ਬਰਿ
 ਲੇਹੁਗੇ ॥ ਹੋ ਕਹਾ ਬਤਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਤਬੈ ਜਸੁ ਦੇਹੁਗੇ ॥੩੭॥ ਚੌਪਈ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਤਾ ਕੋ ਪਰੀ ਉਡਾਨੀ ॥
 ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਰਵੀ ਪਛਾਨੀ ॥ ਚਲਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ
 ॥੩੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਮੈ ਖੋਜਿ ਕਰਿ ਸੁਘਰ ਲਖਾ ਇਕ ਠੋਰ ॥ ਚਲਿ ਕਰਿ ਆਪੁ ਨਿਹਾਰਿਯੈ ਜਾ
 ਸਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਨ ਔਰ ॥੩੯॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਭ ਪਰੀ ਉਡਾਨੀ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਪਾਰ ਨਿਜ ਕਾਨੀ ॥
 ਜਬ ਦਿਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੪੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਕੁਅਰ
 ਕੀ ਅਟਕੀ ਪਰੀ ਨਿਹਾਰਿ ॥ ਯਹਿ ਸੁੰਦਰ ਹਮ ਹੀ ਬਰੈ ਡਾਰੀ ਕੁਅਰਿ ਬਿਸਾਰਿ ॥੪੧॥ ਚੌਪਈ ॥ ਹਾਇ
 ਹਾਇ ਵਹੁ ਪਰੀ ਉਚਾਰੈ ॥ ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡਿ ਧਰਨਿ ਸੋ ਮਾਰੈ ॥ ਜਿਹ ਨਿਮਿੱਤ ਹਮ ਅਸ ਸ੍ਰਮ ਕੀਯਾ ॥ ਸੋ ਬਿਧਿ
 ਤਾਹਿ ਨ ਭੇਟਨ ਦੀਯਾ ॥੪੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਬ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕਹੈ ਹੋ ਹੀ ਬਰਿ ਹੋ ਜਾਹਿ ॥ ਪੀਰ ਕੁਅਰਿ
 ਕੀ ਨਾ ਕਰੈ ਲਾਜ ਨ ਆਵਤ ਤਾਹਿ ॥੪੩॥ ਸੁਨੁ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਜੁ ਹਮ ਜਿਹ ਹਿਤ ਅਤਿ ਸ੍ਰਮ ਕੀਨ ॥ ਅਬ
 ਤੈਂ ਯਾਹਿ ਬਰਜੋ ਚਹਤ ਮਿਲਨ ਨ ਤਾਕਹੋ ਦੀਨ ॥੪੪॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਖਿ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਕਯਾ ਕਰੈ ॥ ਬਿਰਹ
 ਤਾਪ ਤਨ ਛਤਿਯਾ ਜਰੈ ॥ ਜਬ ਮੈ ਯਾਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਸੂਰਗ ਬਿਖੈ ਕੋ ਬਾਸ ਬਿਸਾਰਜੋ ॥੪੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਕਹਾ ਕਰੋ ਮੈ ਜਾਉ ਕਤ ਲਗੈ ਨਿਗੋਡੇ ਨੈਨ ॥ ਬਿਨੁ ਹੇਰੇ ਕਲ ਨਾ ਪਰੈ ਨਿਰਖਤ ਲਾਗਤ ਚੈਨ ॥੪੬॥ ਬਿਨੁ
 ਦੇਖੇ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਪਲਕ ਲਗਤ ਹੈ ਜਾਮ ॥ ਤਬ ਸਰਦਾਰ ਪਰੀ ਹੁਤੀ ਅਬ ਇਹ ਭਈ ਗੁਲਾਮ ॥੪੭॥ ਕਹਾ
 ਕਰੋ ਕਾ ਸੋ ਕਹੋ ਕਹੇ ਨ ਆਵਤ ਬੈਨ ॥ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਭਏ ਜਹਮਤੀ ਨੈਨ ॥੪੮॥ ਅੜਿਲ ॥ ਪਲਕ

{੧੧੮੬}

{੧੧੮੬}

ਨ ਇਤ ਉਤ ਜਾਇੰ ਨੈਨ ਐਸੇ ਲਗੇ ॥ ਪਿਯ ਦੇਖਨ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਊ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪਗੇ ॥ ਲਗਨ ਲਾਗਿ ਮੁਰਿ
 ਗਈ ਨਿਗੋਡਿ ਨ ਛੁਟਈ ॥ ਹੋ ਨੈਕੁ ਨਿਹਾਰੇ ਬਿਨੁ ਸਖਿ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੁਟਈ ॥੪੯॥ ਛੁਟਤ ਛੁਟਾਏ ਨਾਹਿ ਨਿਗੋਡੇ
 ਜਹ ਲਗੇ ॥ ਪਲਕ ਨ ਇਤ ਉਤ ਹੋਇੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਯ ਕੇ ਪਗੇ ॥ ਜਹਾਂ ਲਗੇ ਏ ਨੈਨ ਤਹੀਂ ਕੈ ਹੈ ਰਹੇ ॥ ਹੋ ਫਿਰਿ
 ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ਕਬਿਨ ਐਸੇ ਕਹੇ ॥੫੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਰਹਰਾਹਿ ਬਿਰ ਨਾ ਰਹਹਿੰ ਪਲਕ ਨਹੀ ਠਹਰਾਹਿੰ ॥
 ਜਹੱ ਲਾਗੇ ਏ ਲੋਇਨਾ ਫਿਰਿ ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿੰ ॥੫੧॥ ਨਿਰਖਿ ਨੈਨ ਮਹਬੂਬ ਕੇ ਨੈਨ ਗਡੇ ਤਿਨ ਮਾਹਿ ॥
 ਉਡੇ ਅਘਾਨੇ ਬਾਜ ਜਯੋਂ ਫਿਰ ਆਵਨ ਕੇ ਨਾਹਿ ॥੫੨॥ ਜਹਾਂ ਲਗੇ ਏ ਲੋਇਨਾ ਤਹ ਹੀ ਕੇ ਸੁ ਭਏ ॥ ਬਹਰੀ
 ਜਯੋਂ ਕਹਰੀ ਦੋਊ ਗਏ ਸੁ ਗਏ ਗਏ ॥੫੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜਿਤ ਲਾਗੇ ਏ ਨੈਨ ਸੁ ਤਿਤਹੀ ਕੇ ਭਏ ॥ ਕਰਿ
 ਹਾਰੀ ਹੋਂ ਜਤਨ ਨ ਭੂਲਿ ਇਤੈ ਅਏ ॥ ਛੁਟੀ ਬਾਤ ਮੁਰਿ ਕਰ ਤੇ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਕਰੋ ॥ ਹੋ ਮਦਨ ਤਾਪ ਤਨ ਤਈ
 ਸਦਾ ਜਿਯ ਮੈ ਜਰੋ ॥੫੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਰਹੀ ਸਖੀ ਸਬ ॥ ਲਗਨ ਨਿਗੋਡੀ ਲਾਗਿ ਗਈ
 ਜਬ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਪਰੀ ਉਪਾਇ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੋਂ ਜਾਇ ਉਚਾਰੋ ॥੫੫॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤੈਂ ਜਿਹ
 ਬਰ ਲਾਇਕ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪਰੀ ਲਗਹਿ ਸਭ ਪਾਇਕ ॥ ਅਬ ਤੁਹਿ ਬਰਜੋ ਚਹਤ ਹਮਰੀ ਪਤਿ ॥ ਕਹਾ ਤਿਹਾਰੇ
 ਆਵਤ ਹੈ ਮਤਿ ॥੫੬॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥ ਬਚਨ ਪਰੀ ਸੋਂ ਕਹੇ ਬਿਹੱਸਿ ਤਬ ॥ ਮੈ
 ਸਰਦਾਰ ਪਰਿਹਿ ਨਹਿ ਬਰਿਹੋਂ ॥ ਲਾਗਿ ਬਿਰਹ ਸੁ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਮਰਿਹੋਂ ॥੫੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਲਾਗ ਕੁਅਰਿ ਕੇ
 ਬਿਰਹ ਤਨ ਬਰਿਹੋਂ ਦਿਨ ਅਰੁ ਰੈਨਿ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਹੋਂ ਜੋ ਪਰੀ ਨੈਕ ਨ ਲਗਿ ਹੈਂ ਨੈਨ ॥੫੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਕਹਾ ਪਰੀ ਇਕ ਮੋਰ ਕਹਾ ਕਰੁ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤੈਂ ਰਾਜ ਪਰੀ ਬਰੁ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹੁ ਬਰਿ ਕਸ ਕਰਿ
 ਹੈਂ ॥ ਪਦਮਿਨਿ ਛਾਡਿ ਹਸਤਿਨੀ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥੫੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਾ ਸੋਂ ਮੇਰੋ ਹਿਤ ਲਗਾ ਵਹੈ ਹਮਾਰੀ ਨਾਰਿ ॥
 ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਪਦਮਿਨੀ ਪਰੀ ਨ ਬਰੋਂ ਹਜਾਰ ॥੬੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਰੀ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥ ਏਕ
 ਬਾਤ ਤਬ ਔਰ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਹਤ ਵਹੈ ਹੋਂ ਕਰੋਂ ॥ ਬਹੁਰੋ ਛਲਿ ਯਾਹੀ ਕਹੋਂ ਬਰੋਂ ॥੬੧॥ ਪ੍ਰਥਮ
 ਪਰੀ ਜੋ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਵਹੈ ਆਪਨੇ ਤੀਰ ਬੁਲਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਜੁ ਕਹਾ ਮੁਰ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤਬ ਤਵ

{੧੧੮੭}

ਦੈਵ ਧਾਮ ਧਨ ਭਰਿ ਹੈਂ ॥੬੨॥ ਯਾਹਿ ਕੁਅਰ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਈ ॥ ਹੋ ਯਾ ਪਰ ਜਿਯ ਤੇ ਉਰਝਾਈ ॥
 ਕਹਾ ਹਮਾਰਾ ਕਰੈ ਪਯਾਰੀ ॥ ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੀ ॥੬੩॥ ਅੜਿਲ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਇਹ ਪਰੀ ਫੂਲਿ
 ਮਨ ਮੈ ਗਈ ॥ ਸੁਘਰ ਕੁਅਰ ਕੇ ਪਾਸ ਜਾਤ ਤਬ ਹੀ ਭਈ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰ ਕਹਾ ਮੁਸਕਾਇ ਕੈ ॥
 ਹੋ ਕਰੋ ਬਿਨਤਿ ਜੋ ਕਹੋ ਕਛੁ ਸਕੁਚਾਇ ਕੈ ॥੬੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪਰੀ ਸੋ ਕੁਅਰ ਤੁਮੈਸ ਉਚਾਰਿਯਹੁ ॥ ਗਹਿ ਬਹਿਯਾਂ
 ਸਿਹਜਾ ਪਰ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰਿਯਹੁ ॥ ਰਮਯੋ ਚਹੈ ਤੁਮ ਸੋ ਤਬ ਤੁਮ ਯੋ ਭਾਖਿਯਹੁ ॥ ਹੋ ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਪਾਂਚਕ ਲਗਿ ਦ੍ਰਿੜ
 ਚਿਤ ਰਾਖਿਯਹੁ ॥੬੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਯਾਹ ਤਾ ਸੋ ਜੋ ਮੋਰ ਕਰਾਇਹੋ ॥ ਬਰਯੋ ਚਹੁ ਜੋ ਮੋਹਿ ਤੋ ਤਬਹੀ ਪਾਇਹੋ ॥
 ਤਾਂਹਿ ਬਰੇ ਬਿਨ ਮੈ ਨ ਤੋਹਿ ਕਯੋ ਹੂੰ ਬਰੋ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਉਰ ਅਬਹੀ ਮਰੋ ॥੬੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ
 ਭੇਦ ਕੁਅਰ ਦੈ ਤਾ ਕੇ ਢਿਗ ਗਈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਸਹਚਰਿ ਜਾਨਿ ਪਠੈ ਇਹ ਪੈ ਦਈ ॥ ਮੈ ਕਰਿ ਜਤਨ ਅਨੇਕ
 ਕੁਅਰਹਿ ਰਿਝਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਤੁਮ ਸੋ ਕਰਨ ਕਲੋਲ ਕਬੂਲ ਕਰਾਇਯੋ ॥੬੭॥ ਚੋਪਈ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਕਹੋ ਲੈ ਤਹੋ
 ਆਈ ॥ ਜਹਾਂ ਕੁਅਰ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥ ਤਹਾਂ ਕਪੂਰ ਅਰਗਜਾ ਮਹਕੈ ॥ ਬਾਂਧੀ ਧੁਜਾ ਧਾਮ ਪਰ ਲਹਕੈ
 ॥੬੮॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੀਨਾ ਕੁਅਰ ਮਿਲਾਈ ॥ ਬੈਠੇ ਦੋਉ ਸੇਜ ਪਰ ਜਾਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਜਬੈ ਸਖੀ ਟਰਿ ਗਈ ॥
 ਕਾਮ ਕਰਾ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਭਈ ॥੬੯॥ ਕਾਮ ਪਰੀ ਕਹੋ ਜਬੈ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਹਾਥ ਕੁਅਰ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਬਿਹੱਸਿ
 ਕੁਅਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਹੋ ਬਾਤ ਤੁਹਿ ਸੁਨਹੁ ਪਯਾਰੀ ॥੭੦॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮੋਹਿ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਮਿਲਾਵਹੁ ॥
 ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਮੁਰਿ ਸੰਗ ਕਮਾਵਹੁ ॥ ਪਹਿਲੇ ਬਰੋ ਵਹੈ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਵਹ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੈ ਯਾਰ ਹਮਾਰੀ ॥੭੧॥
 ਅੜਿਲ ॥ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ਬਹੁ ਜਤਨ ਨ ਤਿਹ ਰਤਿ ਵਹਿ ਦਈ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਬਖਾਨੀ ਕੁਅਰ ਵਹੈ ਮਾਨਤ ਭਈ ॥
 ਪੱਛਨ ਪਰ ਬੈਠਾਇ ਤਾਹਿ ਲੈਰੀ ਤਹਾਂ ॥ ਹੋ ਪਿਯ ਪਿਯ ਰਟਤ ਬਿਹੰਗ ਜਯੋ ਕੁਅਰਿ ਪਰੀ ਜਹਾਂ ॥੭੨॥ ਚਿਤ੍ਰ
 ਜਵਨ ਕੇ ਹੇਰਿ ਮੁਹੱਬਤਿ ਲਗਤ ਭੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦਰਸ ਪ੍ਰਤੱਛਿ ਜਬੈ ਪਾਵਤ ਭਈ ॥ ਕੁਅਰਿ ਚਹਤ ਜੋ ਹੁਤੀ ਬਿਧਾਤੈ
 ਸੋ ਕਰੀ ॥ ਹੋ ਬਨ ਬਸੰਤ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਝਰਿ ਝਰਿ ਭੀ ਹਰੀ ॥੭੩॥ ਚੋਪਈ ॥ ਜਬ ਦਰਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾ ਪਿਯ
 ਕਰਾ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੇ ਲੈ ਧਰਾ ॥ ਬਿਬਿਧਿ ਬਿਧਨ ਕੇ ਅਮਲ ਮੰਗਾਏ ॥ ਬੈਠਿ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਤੀਰ

{੧੧੮੭}

{੧੧੮੮}

{੧੧੮੮}

ਚੜਾਏ॥੭੪॥ ਤਾਹੂ ਕੇ ਬਹੁ ਕੈਫ ਪਿਵਾਈ ॥ ਬਹੁਰੇ ਲਯੋ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਈ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੀਏ ॥
 ਚਿਤ ਕੇ ਤਾਪ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਏ ॥੭੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੁਅਰਿ ਸੱਜਨ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਤ ਰੀਝ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਵਹਿ
 ਦਿਨ ਪੂਜਾ ਰੁਦ੍ਰ ਕੀ ਭੂਲਿ ਕਰੀ ਤਿਨ ਨਾਹਿ ॥੭੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ॥ ਏਕ ਬਿਵਤ
 ਮਨ ਮਾਹਿ ਪਕਾਈ ॥ ਇਕ ਦੁਰਬਲ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗਿ ਤਿਹੱ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਇਸਿ ॥੭੭॥
 ਅਪਨੀ ਠੋਰ ਤਾਹਿ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਿਨ
 ਤ੍ਰਿਯ ਤਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥੭੮॥ ਮੈ ਸਿਵ ਪੂਜਨ ਕਾਲਿ ਨ ਗਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸ੍ਰਾਪ ਰੁਦ੍ਰ ਮੁਹਿ ਦਈ ॥
 ਯਾ ਤੇ ਅਵਰ ਬਰਨ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਗੋਰ ਬਰਨ ਤੇ ਸਾਂਵਰ ਭਯੋ ॥੭੯॥ ਸਭ ਸਖਿਯਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾ ਜਬ ॥
 ਮਿਲਿ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਸਬ ॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਹਿ ਤਾਤ ਬਿਲੋਕਨ ਆਯੋ
 ॥੮੦॥ ਅਨਤ ਬਰਨ ਰਾਜੈ ਜਬ ਲਹਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਰਾਨੀ ਤਨ ਕਹਾ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਹ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ
 ॥ ਗੋਰੀ ਹੁਤੀ ਹੈ ਗਈ ਕਾਰੀ ॥੮੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਰਧ ਤਰੁਨਿ ਤੇ ਹੈ ਗਈ ਭਈ ਗੋਰਿ ਤੇ ਸਯਾਮ ॥ ਸਤਿ ਸ੍ਰਾਪ
 ਸਿਵ ਐਸੋਈ ਜਪੋ ਸਕਲ ਸਭ ਜਾਮ ॥੮੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਜਾ ਬਾਤ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਦੁਹਿਤਾ
 ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਬਿਰਹਮਤੀ ਮਿਤਵਾ ਸੰਗ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵਤ ਭਈ ॥੮੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਇਕ
 ਦਿਨ ਧਾਮ ਪਰੀ ਕੇ ਦੇਤ ਪਠਾਇਕੈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪੁ ਕਲੋਲ ਕਰਤ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥ ਅਰਧਾ ਅਰਧ ਬਜਾਵੈਂ
 ਤਾ ਸੌ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ॥ ਹੋ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ਰਾਜੈ ਕਛੁ ਇਨ ॥੮੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੪॥੫੦੫੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਪੂਰਬ ਦਿਸਿ ਰਥ ਚਿਤ੍ਰ ਨਰਾਧਿਪ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਿਥੀ ਤਲ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਾਧਿਪ ॥ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਮਤੀ ਤਾ
 ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਨਰੀ ਸੁਰੀ ਜਿੰਹ ਨਿਰਖਿ ਲੱਜਾਨੀ ॥੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਕੋਚ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਹੁਤੋ ਢਾਕਾ ਸਹਰ
 ਮੰਝਾਰ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦ੍ਰ ਨ ਹੋਇਗੋ ਭਯੋ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ॥੨॥ ਜਾਤ੍ਰਾ ਤੀਰਥਨ ਕੀ ਨਿਮਿਤ ਗਯੋ ਤਹੱ ਰਾਜ
 ਕੁਮਾਰ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚਲਾ ਸਿੰਗਾਰਿ ਯਹ ਨੌ ਸਤ ਸਾਜ ਸਿੰਗਾਰ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜਹਾਂ ਝਰੋਖਾ ਰਾਖਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ

{੧੧੮੯}

{੧੧੮੯}

ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਤਿਹੱ ਮਗ ਨਿਕਸਾ ਨ੍ਰਿਪ ਨੋ ਸਤ ਸਿੰਗਾਰਿ ਕੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ ਬੋਰੀ ਭਈ ॥
 ਹੋ ਘਰ ਬਾਹਰ ਕੀ ਸੁਧਿ ਛੁਟਿ ਕਰਿ ਸਿਗਾਰੀ ਗਈ ॥੪॥ ਨਿਕਸਿ ਠਾਢਿ ਭੀ ਨੋ ਸਤ ਕੁਅਰਿ ਸਿੰਗਾਰ ਕਰਿ ॥
 ਜੋਰਿ ਰਹੀ ਚਖੁ ਚਾਰਿ ਸੁ ਲਾਜ ਬਿਸਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਚਕਿ ਰਹਾ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਤੇਜ ਤਨ ॥ ਹੋ ਨਰੀ
 ਨਾਗਨੀ ਨਰੀ ਬਿਚਾਰੀ ਕੋਨ ਮਨ ॥੫॥ ਚਾਰੁ ਚਿੱਤ੍ਰਨੀ ਚਿਤ੍ਰੁ ਕਿ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਿਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ
 ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਜੋ ਐਸੀ ਭੇਟਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਆਠ ਜਨਮ ਲਗਿ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ
 ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਉਤੈ ਕੁਅਰ ਕਹੱ ਚਾਹਿ ਭਈ ਇਹੱ ॥ ਇਹ ਕੋ ਬਾਂਛਾ ਭਈ ਅਧਿਕ ਤਿਹੱ ॥ ਪ੍ਰਗਟ
 ਠਾਢ ਹੈ ਹੇਰਤ ਦੋਊ ॥ ਇਤ ਉਤ ਪਲ ਨ ਟਰਤ ਭਯੋ ਕੋਊ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਤ ਉਤ ਠਾਢੇ ਹੇਰਤ ਦੋਊ
 ਪ੍ਰੇਮ ਆਤੁਰ ਹੈ ਤੋਨ ॥ ਜਨੁ ਸਨਮੁਖ ਰਨ ਭਟ ਭਏ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕੋ ਕੋਨ ॥੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਲਾਗਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੁਹੱਨ
 ਕੀ ਭਈ ॥ ਅਥਯੋ ਸੂਰ ਰੈਨਿ ਹੈ ਗਈ ॥ ਰਾਨੀ ਦੂਤਿਕ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਸਜਨ ਸੋ ਨੇਹ ਜਤਾਯੋ
 ॥੯॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਸੋ ਪਤਿ ਕੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ॥ ਨਿਸਿ ਕਹੱ ਤਾਂਹਿ ਨ ਛਾਡਤ ਇਤ ਉਤ ॥ ਸੋਤ ਸਦਾ ਤਿਹੱ
 ਗਰੇ ਲਗਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਸੋ ਹਰਖ ਬਢਾਏ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਘਾਤ ਕੋਊ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਜਿਹੱ ਛਲ ਤਾ
 ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਰਾਜਾ ਸਦਾ ਸੋਤ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥ ਕਿਹੱ ਬਿਧਿ ਸੰਗ ਮਿਲੈ ਇਹ ਵਾ ਕੇ ॥੧੧॥ ਬਿਨਾ ਮਿਲੇ
 ਤਿਹੱ ਕਲ ਨਹਿ ਪਰਈ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਤ ਸੰਗ ਤੇ ਡਰਈ ॥ ਜਬ ਸੈ ਗਯੋ ਪਤਿਹਿ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਵਹੈ ਘਾਤ
 ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੨॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਰਾਨੀ
 ਕਹਾ ਰਾਵ ਸੋ ਸੋਈ ॥ ਯੋ ਭਜਿਯਹੁ ਜਯੋ ਜਗੈ ਨ ਕੋਈ ॥੧੩॥ ਚਿੱਤ੍ਰੁ ਕੋਚ ਤਿਹ ਠਾਂ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਰਾਜਾ
 ਰਾਨੀ ਜਾਨਿ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਂਘੈ ਗਹਿ ਲੀਨੀ ॥ ਬਲ ਸੋ ਐਚਿ ਆਪੁ ਤਰ ਕੀਨੀ ॥੧੪॥ ਤਬ
 ਨ੍ਰਿਪ ਜਗਾ ਕੋਪ ਕਰਿ ਭਾਰਾ ॥ ਚੋਰ ਚੋਰ ਕਹਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਜਗੀ ਹਾਥ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥
 ਯੋ ਜੜ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਦੀਨਾ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੀਰਥ ਨਿਮਿਤ ਆਯੋ ਹੁਤੇ ਯਹ ਢਾਕਾ ਕੋ ਰਾਇ ॥
 ਕਹਾ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪ ਪਦ ਪਰਸਿ ਬਹੁਰਿ ਅਨੈਹੋਂ ਜਾਇ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੁਮਰੇ ਪਗ ਪਰਸਨ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥

{੧੧੯੦}

{੧੧੯੦}

ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਆਯੋ ਇਹ ਰਾਜਾ ॥ ਤਿਹੋ ਨ ਹਨੋ ਇਹੋ ਬਹੁ ਧਨ ਦੀਜੈ ॥ ਚਰਨ ਲਗਾ ਪਤਿ ਬਿਦਾ ਕਰੀਜੈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਦਾ ਕਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰਬ ਦੈ ਤਾਂ ਕੋ ਚਰਨ ਲਗਾਇ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਮੂਰਖ ਛਲਾ ਸਕਾ
ਨ ਛਲ ਕੋ ਪਾਇ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਪੈਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੫॥੫੦੭੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥ੳ**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਮਤਿ ਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਾ ਬਰ ॥ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ਕਿਯੋ ਕਿਰਣਿ ਧਰ ॥ ਸਮਰਮਤੀ ਰਾਨੀ
ਗ੍ਰਿਹ ਤਾ ਕੇ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਰਨ ਖੰਭ ਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹੋ ॥ ਜੀਤਿ ਲਈ ਸਮਿ
ਅੰਸ ਕਲਾ ਜਿਹੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਭਾਨ ਜਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਰਹਤ ਦਬਿ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰਿਨ ਕੀ ਨਹਿ ਸਮ ਛਬਿ ॥੨॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਰੁਨਿ ਭਈ ਤਰੁਨੀ ਜਬੈ ਅਧਿਕ ਸੁਖਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਮਿਟਿ ਜਾਤ ਭਯੋ ਦੁੰਦਭਿ ਦਿਯੋ ਅਨੰਗ
॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਾਰਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤਾ ਕੇ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਅਤੁਲ
ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਹ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥੪॥ ਸਾਰਦੂਲ ਧੁਜ ਨਾਹਰ ਧੁਜ ਭਨ ॥ ਸਿੰਘਕੇਤ ਹਰਿ ਕੇਤ
ਮਹਾ ਮਨ ॥ ਚਾਰੋ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਸੱਤ੍ਰ ਸਕਲ ਜਿਹੋ ਆਨਾ ॥੫॥ ਚਾਰੋ ਕੁਅਰ ਪੜ੍ਹਨ ਕੇ
ਕਾਜਾ ॥ ਦਿਜ ਇਕ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ਰਾਜਾ ॥ ਭਾਖਯਾਦਿਕ ਬਯਾਕਰਨ ਪੜ੍ਹੇ ਜਿਨ ॥ ਔਗਾਹਨ ਸਭ ਕਿਯ
ਪੁਰਾਨ ਤਿਨ ॥੬॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਤਿਹੋ ਦਿਯਾ ॥ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਕਰਿ ਆਦਰ ਕਿਯਾ ॥ ਸੁਤਾ
ਸਹਿਤ ਸੁਤ ਸੌਪੇ ਤਿਹੋ ਘਰ ॥ ਕਛੁ ਬਿਦਯਾ ਦਿਜਿ ਦੇਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ॥੭॥ ਜਬ ਤੇ ਤਹੋ ਪੜ੍ਹਬੇ ਕਹ ਆਵੈ ॥
ਅਪਨੋ ਬਿਪ ਕਹੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥ ਜੋ ਸਿੱਖਯਾ ਦਿਜ ਦੇਤ ਸੁ ਲੇਹੀ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਪੰਡਿਤ ਕਹੋ ਦੇਹੀ ॥੮॥
ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਅਗਮਨੇ ਗਈ ॥ ਦਿਜ ਕਹੋ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਤ ਭਈ ॥ ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਪੂਜਤ ਥਾ ਦਿਜਬਰ ॥
ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹੋ ਸੀਸ ਨਜਾਇ ਕਰਿ ॥੯॥ ਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਕੁਅਰਿ ਮੁਸਕਾਨੀ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਪਾਹਨ
ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਪੂਜਤ ਕਿਹੋ ਨਿਮਿਤ ਤਿਹੋ ॥ ਸਿਰ ਨਾਵਤ ਕਰ ਜੋਰਿ ਕਾਜ ਜਿਹੋ ॥੧੦॥ **ਦਿਜ
ਬਾਰ** ॥ ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ ਠਾਕੁਰ ਏ ਬਾਲਾ ॥ ਪੂਜਤ ਜਿਨੈ ਬਡੇ ਨਰਪਾਲਾ ॥ ਤੈ ਅੱਗਯਾਨ ਇਹ ਕਹਾ ਪਛਾਨੈ ॥

ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕਹੋ ਪਾਹਨ ਜਾਨੈ ॥੧੧॥ **ਰਾਜਸੁਤਾ ਬਾਚ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥** ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ ਮਹਾਂ ਜੜੁ ਜਾ ਕੋ
 ਪ੍ਰਤਾਪ ਤਿਹੁ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਤਿਹੋ ਕੋ ਜਿਨ ਕੇ ਪਰਸੇ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥ ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ
 ਕੈ ਜਿਹੋ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਡਰਾਹੀ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਕੇ ਪਸੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਹੀ ॥੧੨॥
ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਜੀਵਨ ਮੈ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਭ ਰੂਪਨ ਮੈ ਸਭ ਭੂਪਨ ਮਾਹੀ ॥ ਸੂਰਜ ਮੈ ਸਸਿ ਮੈ ਨਭ ਮੈ ਜਹੋ
 ਹੇਰੋ ਤਹਾ ਚਿਤ ਲਾਇ ਤਹਾ ਹੀ ॥ ਪਾਵਕ ਮੈ ਅਰੁ ਪੋਨ ਹੁੰ ਮੈ ਪ੍ਰਿਥਵੀਤਲ ਮੈ ਸੁ ਕਹਾ ਨਹਿ ਜਾਹੀ ॥ ਬਯਾਪਕ
 ਹੈ ਸਭਹੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਕਛੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਨਾਹੀ ॥੧੩॥ ਕਾਗਜ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦਨ ਕੀ
 ਮਸੁ ਕੈਯੈ ॥ ਕਾਟਿ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਿਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂ ਕੋ ਲੇਖਨ ਕਾਜ ਬਨੈਯੈ ॥ ਸਾਰਸੂਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭ
 ਜੀਵਨ ਤੇ ਜੁਗ ਸਾਠਿ ਲਿਖੈਯੈ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤੁ ਹੈ ਨਹਿ ਕੈਸੇ ਹੁੰ ਸੇ ਜੜੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਠਹਰੈਯੈ ॥੧੪॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਏ ਜਨ ਭੇਵ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਪਾਵੈ ॥ ਪਾਹਨ ਮੈ ਹਰਿ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਜਿਹੋ ਕਿਹੋ ਬਿਧਿ ਲੋਗਨ ਭਰਮਾਹੀ ॥ ਗਿ੍ਹ
 ਕੋ ਦਰਬੁ ਲੂਟਿ ਲੈ ਜਾਹੀ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਗ ਮੈ ਆਪੁ ਕਹਾਵਈ ਪੰਡਿਤ ਸੁਘਰ ਸੁਚੇਤ ॥ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ
 ਕਰੈ ਯਾ ਤੇ ਲਗਤ ਅਚੇਤ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਆਸਾ ਧਨ ਧਾਰੈ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਮੁਖ ਤੇ
 ਉਚਾਰੈ ॥ ਅਧਿਕ ਡਿੰਭ ਕਰਿ ਜਗਹਿ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਦੁਾਰ ਦੁਾਰ ਮਾਂਗਤ ਨ ਲੱਜਾਵੈ ॥੧੭॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਨਾਕ
 ਮੁੰਦਿ ਕਰਿ ਚਾਰਿ ਘਰੀ ਠਾਢੇ ਰਹੈ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਸਿਵ ਹੈ ਏਕ ਚਰਨ ਇਸਬਿਤ ਕਹੈ ॥ ਜੋ ਕੋਊ ਪੈਸਾ ਏਕ
 ਦੇਤ ਕਰਿ ਆਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਦਾਂਤਨ ਲੇਤ ਉਠਾਇ ਸਿਵਹਿ ਬਿਸਰਾਇ ਕੈ ॥੧੮॥ **ਕਬਿੱਤੁ ॥** ਔਰਨ ਉਪਦੇਸ
 ਕਰੈ ਆਪੁ ਧਯਾਨ ਕੋ ਨ ਧਰੈ ਲੋਗਨ ਕੋ ਸਦਾ ਤਯਾਗ ਧਨ ਕੋ ਦ੍ਰਿੜਾਤ ਹੈ ॥ ਤੇਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਉਚ ਨੀਚਨ ਕੇ ਦੁਾਰ
 ਦੁਾਰ ਲਾਜ ਕੋ ਤਯਾਗਿ ਜੇਹੀ ਤੇਹੀ ਪੈ ਘਿਘਾਤ ਹੈ ॥ ਕਹਤ ਪਵਿੱਤ੍ਰੁ ਹਮ ਰਹਤ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰੁ ਖਰੇ ਚਾਕਰੀ ਮਲੇਛਨ
 ਕੀ ਕੈ ਕੈ ਟੂਕ ਖਾਤ ਹੈ ॥ ਬਡੇ ਅਸੰਤੋਖੀ ਹੈ ਕਹਾਵਤ ਸੰਤੋਖੀ ਮਹਾਂ ਏਕ ਦੁਾਰ ਛਾਡਿ ਮਾਂਗਿ ਦੁਾਰੇ ਦੁਾਰ ਜਾਤ
 ਹੈ ॥੧੯॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਸਿਵ ਬਨਾਏ ਪੂਜਿ ਕੈ ਬਹਾਇ ਆਏ ਆਇ ਕੈ ਬਨਾਏ ਫੇਰਿ ਮਾਟੀ ਕੇ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ॥
 ਤਾ ਕੇ ਪਾਂਇ ਪਰਜੋ ਮਾਥੇ ਘਰੀ ਦੈ ਰਗਰਜੋ ਐ ਰੇ ਤਾਂ ਮੈ ਕਹਾ ਹੈ ਰੇ ਦੈ ਹੈ ਤੇਹਿ ਕੋ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਲਿੰਗ ਕੀ

{੧੧੯੨}

ਤੂ ਪੂਜਾ ਕਰੈਂ ਸੰਭੁ ਜਾਨਿ ਪਾਇ ਪਰੈ ਸੋਈ ਅੰਤ ਦੈ ਹੈ ਤੇਰੇ ਕਰ ਮੈ ਨਿਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਦੈ ਹੈ ਕੀ ਤੂੰ ਆਪਨ {੧੧੯੨}
 ਚਬੈ ਹੈ ਤਾ ਕੋ ਯੋਗੀ ਤੋਹਿ ਮਾਰਿ ਹੈ ਰੇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਖਾਰ ਕੈ ॥੨੦॥ **ਬਿਜੈ ਛੰਦ** ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਸਿਵ ਤੂੰ ਜੋ ਕਹੈ
 ਪਸੁ ਯਾ ਤੇ ਕਛੁ ਤੁਹਿ ਹਾਥ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਤਿਰਜਕ ਜੋਨਿ ਜੁ ਆਪੁ ਪਰਾ ਹਸਿ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਹੁ ਕਾ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈ ॥
 ਆਪਨ ਸੋ ਕਰਿ ਹੈ ਕਬਹੂੰ ਤੁਹਿ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪਦਵੀ ਤਬ ਪੈ ਹੈ ॥ ਜਾਨੁ ਰੇ ਜਾਨੁ ਅਜਾਨ ਮਹਾਂ ਫਿਰਿ ਜਾਨ ਗਈ
 ਕਛੁ ਜਾਨਿ ਨ ਜੈ ਹੈ ॥੨੧॥ ਬੈਸ ਗਈ ਲਰਿਕਾਪਨ ਮੈ ਤਰੁਨਾਪਨ ਮੈ ਨਹਿ ਨਾਮ ਲਯੋ ਰੇ ॥ ਔਰਨ ਦਾਨ ਕਰਾਤ
 ਰਹਾ ਕਰ ਆਪੁ ਉਠਾਇ ਨ ਦਾਨ ਦਯੋ ਰੇ ॥ ਪਾਹਨ ਕੋ ਸਿਰ ਨਯਾਤ ਨ ਤੈ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੋ ਸਿਰ ਨਯਾਤ ਭਯੋ ਰੇ ॥
 ਕਾਮ ਹੀ ਕਾਮ ਫਸਾ ਘਰ ਕੇ ਜੜ ਕਾਲ ਹੀ ਕਾਲ ਕੈ ਕਾਲ ਗਯੋ ਰੇ ॥੨੨॥ ਦੈਕ ਪੁਰਾਨਨ ਕੋ ਪੜ੍ਹਿ ਕੈ ਤੁਮ ਫੂਲਿ
 ਗਏ ਦਿਜ ਜੁ ਜਿਯ ਮਾਰੀ ॥ ਸੋ ਨ ਪੁਰਾਨ ਪੜ੍ਹਾ ਜਿਹੋ ਕੇ ਇਹੋ ਠੋਰ ਪੜ੍ਹੇ ਸਭ ਪਾਪ ਪਰਾਹੀ ॥ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਇ
 ਕਰੋ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ਬਸੈ ਜਿਯਰਾ ਧਨ ਮਾਂਹੀ ॥ ਮੂਰਖ ਲੋਗ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰੈਂ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਹਮ ਮਾਨਤ ਨਾਹੀ
 ॥੨੩॥ ਕਾਹੇ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰੋ ਇਤਨੀ ਤੁਮ ਪਾਹਨ ਕੋ ਕਿਹ ਕਾਜ ਪੁਜਾਵੇ ॥ ਕਾਹੇ ਕੋ ਡਿੰਭ ਕਰੋ ਜਗ ਮੈ ਇਹ
 ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਵੇ ॥ ਝੁਠੇ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਉਪਦੇਸ ਕਰੋ ਜੋਉ ਚਾਹਤ ਹੋ ਧਨ ਲੈ ਹਰਖਾਵੇ ॥ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਨ ਮੰਤ੍ਰ
 ਦਿਯੋ ਸੁ ਦਿਯੋ ਬਹੁਰੋ ਹਮ ਕੋ ਨ ਸਿਖਾਵੇ ॥੨੪॥ **ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ** ॥ ਕਹਾ ਬਿੱਪੁ ਸੁਨੁ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥
 ਤੈਂ ਸਿਵ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰ ਜੁ ਦੇਵਾ ॥ ਇਨ ਕੀ ਸਦਾ ਕੀਜਿਯੈ ਸੇਵਾ ॥੨੫॥
 ਤੈਂ ਯਾ ਕੇ ਭੇਵਹਿ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜੁ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥ ਇਨਕੋ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਜਾਨਹੁ ॥ ਪਰਮ
 ਪੁਰਖ ਮਨ ਮਹਿ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥੨੬॥ ਹਮ ਹੈ ਕੁਅਰਿ ਬਿੱਪੁ ਬ੍ਰੁਤ ਧਾਰੀ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਸਭ ਕੇ ਹਿਤਕਾਰੀ ॥
 ਜਿਸੀ ਕਿਸੀ ਕਹੋ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰਿਪਨ ਤੇ ਦਾਨ ਕਰਾਵੈਂ ॥੨੭॥ **ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ** ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਤ ਸਿਖ
 ਅਪਨ ਕਰਨ ਹਿਤ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਭੇਟ ਲੈਤ ਤਾ ਤੇ ਬਿਤ ॥ ਸੱਤਿ ਬਾਤ ਤਾਕਹੋਂ ਨ ਸਿਖਾਵਹੁ ॥ ਤਾਂਹਿ ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ
 ਗਵਾਵਹੁ ॥੨੮॥ ਸੁਨਹੁ ਬਿੱਪੁ ਤੁਮ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇਤ ਜਿਹੋ ॥ ਲੂਟਿ ਲੇਤ ਤਿਹੋਂ ਘਰ ਬਿਧਿ ਜਿਹੋਂ ਕਿਹੋਂ ॥ ਤਾਕਹੋਂ ਕਛੁ
 ਗਜਾਨ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਮੂਰਖ ਅਪਨਾ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੨੯॥ ਤਿਹੋਂ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ਹੂ ਹੈ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਤੇ

ਕੌ ਬਰੁ ਦੈ ਹੈ ॥ ਜਬ ਤਾ ਤੇ ਨਹਿ ਹੋਤ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸਿਧਿ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਬਚਨ ਕਹਤ ਹੋਇਹ ਬਿਧਿ ॥੩੦॥ ਕਛੁ ਕ੍ਰਿਯਾ
 ਤੁਮ ਤੇ ਭਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਦਰਸ ਨ ਸਿਵਜੁ ਦਯੋ ॥ ਅਬ ਤੈਂ ਪੁੰਨਜ ਦਾਨ ਦਿਜ ਕਰੁ ਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਕੇ ਮੰਤ੍ਰੁਹਿ
 ਅਨੁਸਰੁ ਰੇ ॥੩੧॥ ਉਲਟੋ ਡੰਡ ਤਿਸੀ ਤੇ ਲੇਹੀ ॥ ਪੁਨਿ ਤਿਹੋਂ ਮੰਤ੍ਰੁ ਰੁਦ੍ਰ ਕੋ ਦੇਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਕੌ
 ਭਟਕਾਵੈਂ ॥ ਅੰਤ ਬਾਰ ਇਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਵੈਂ ॥੩੨॥ ਤੋ ਤੇ ਕਛੁ ਅੱਛਰ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਕੈ ਕਛੁ ਭੰਗ ਕ੍ਰਿਯਾ
 ਤੇ ਭਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਹਿ ਬਰੁ ਰੁਦ੍ਰ ਨ ਦੀਨਾ ॥ ਪੁੰਨਜ ਦਾਨ ਚਹਿਯਤ ਪੁਨਿ ਕੀਨਾ ॥੩੩॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਮੰਤ੍ਰੁ
 ਸਿਖਾਵਤ ਤਾ ਕੋ ॥ ਲੂਟਾ ਚਹਤ ਬਿੱਪੁ ਘਰ ਜਾਕੋ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਦਰਬ ਰਹਿਤ ਹੈ ਜਾਈ ॥ ਔਰ ਧਾਮ ਤਬ
 ਚਲਤ ਤਕਾਈ ॥੩੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੰਤ੍ਰੁ ਜੰਤ੍ਰੁ ਅਰੁ ਤੰਤ੍ਰੁ ਸਿਧਿ ਜੋ ਇਨ ਮਹਿ ਕਛੁ ਹੋਇ ॥ ਹਜਰਤਿ ਹੈ ਆਪਹਿ
 ਰਹਹਿ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਨ ਕੋਇ ॥੩੫॥ **ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਮਿੱਸ੍ਰ ਰਿਸਿ ਭਰਾ ॥ ਧਿਕ
 ਧਿਕ ਤਾਕਹਿ ਬਚਨ ਉਚਰਾ ॥ ਤੈਂ ਹਮਰੀ ਬਾਤਨ ਕਹੱ ਜਾਨੈ ॥ ਭਾਂਗ ਖਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੩੬॥ **ਕੁਅਰਿ**
ਬਾਚ ॥ ਸੁਨੋ ਮਿਸ੍ਰੁ ਤੁਮ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਅਹੰਕਾਰ ਕੇ ਬਚਨ ਪ੍ਰਮਾਨਤ ॥ ਭਾਂਗ ਪੀਏ ਬੁਧਿ ਜਾਤ ਨ ਹਰੀ ॥
 ਬਿਨੁ ਪੀਏ ਤਵ ਬੁਧਿ ਕਹੱ ਪਰੀ ॥੩੭॥ ਤੁਮ ਆਪਨ ਸਜਾਨੇ ਕਹੱ ਲਾਵਤ ॥ ਕਬ ਹੀਂ ਭੂਲਿ ਨ ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਵਤ ॥
 ਜਬ ਤੁਮ ਜਾਹੁੰ ਕਾਜ ਭਿੱਛਾ ਕੇ ॥ ਕਰਹੋ ਖੁਾਰ ਰਹਤ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਂ ਕੇ ॥੩੮॥ ਜਿਹੋਂ ਧਨ ਕੋ ਤੁਮ ਤਜਾਗ
 ਦਿਖਾਵਤ ॥ ਦਰ ਦਰ ਤਿਹੋਂ ਮਾਂਗਨ ਕਸ ਜਾਵਤ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜੁ ਰਾਜਨ ਕੇ ਪਾਸਨ ॥ ਲੇਤ ਫਿਰਤ ਹੋਂ ਮਿਸ੍ਰੁ
 ਜੂ ਕਨ ਕਨ ॥੩੯॥ ਤੁਮ ਜਗ ਮਹਿ ਤਿਯਾਰੀ ਕਹਲਾਵਤ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਕਹੱ ਤਜਾਗ ਦ੍ਰਿੜਾਵਤ ॥ ਜਾਕਹ
 ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਤਜਿ ਦੀਜੈ ॥ ਤਾਕਹ ਹਾਥੁ ਉਠਾਇ ਕਸ ਲੀਜੈ ॥੪੦॥ ਕਾਹੂ ਧਨ ਕੋ ਤਜਾਗ ਦ੍ਰਿੜਾਵਹਿ ॥
 ਕਾਹੂ ਕੋ ਕੋਊ ਗ੍ਰਿਹ ਲਾਵਹਿ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਦਰਬ ਠਗਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਦੁਾਰ ਦੁਾਰ ਡੋਲਤ ਇਹ ਪਜਾਸਾ ॥੪੧॥
ਅੜਿਲ ॥ ਬੇਦ ਬਯਾਕਰਨ ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਇਮ ਉਚਰੈਂ ॥ ਜਿਨਿ ਕਿਸਹੂ ਤੇ ਏਕ ਟਕਾ ਮੋ ਕੋ ਝਰੈ ॥ ਜੇ ਤਿਨ
 ਕੋ ਕਛੁ ਦੇਤ ਉਸਤਤਿ ਤਾ ਕੀ ਕਰੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਧਨ ਦੇਤ ਨ ਤਿਨੈ ਨਿੰਦ ਤਾਕੀ ਰਰੈ ॥੪੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿੰਦਿਆ
 ਅਰੁ ਉਸਤਤਿ ਦੋਊ ਜੀਵਤ ਹੀ ਜਗ ਮਾਂਹਿ ॥ ਜਬ ਮਾਟੀ ਮਾਟੀ ਮਿਲੀ ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥੪੩॥

{੧੧੯੪}

{੧੧੯੪}

ਅੜਿਲ ॥ ਦੇਨਹਾਰ ਦਾਇਕਹਿ ਮੁਕਤਿ ਨਹਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਅਨਦਾਇਕ ਤਿਹੱ ਪੁੱਤ੍ਰਨ ਪਿਤ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਧਨ ਕਰ ਪਰੈ ਸੁਜੱਸ ਤਾ ਕੋ ਕਰੈ ॥ ਹੋ ਜਾਤੇ ਕਛੂ ਨ ਲਹੈ ਨਿੰਦ ਤਿਹੱ ਉਚਰੈ ॥੪੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੁਹੰਅਨ ਸਮ ਜੋਊ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਨਿੰਦਯਾ ਉਸਤਤਿ ਸਮ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਹਮ ਤਾਹੀ ਕਹੱ ਬ੍ਰਹਮ ਪਛਾਨਹਿ ॥ ਵਾਹੀ ਕਹਿ ਦਿਜ ਕੈ ਅਨੁਮਾਨਹਿ ॥੪੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏ ਦਿਜ ਜਾ ਤੇ ਜਤਨ ਪਾਇ ਧਨ ਲੇਵ ਹੀਂ ॥ ਤਾ ਨਰ ਕਹੱ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਬਡਾਈ ਦੇਵ ਹੀਂ ॥ ਮਿਥਯਾ ਉਪਮਾ ਬਕਿ ਕਰਿ ਤਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰੈ ॥ ਹੋ ਘੋਰ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਅੰਤ ਦੋਊ ਪਰੈ ॥੪੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਧਨ ਕੇ ਕਾਜ ਕਰਤ ਸਭ ਕਾਜਾ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਨਾ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ਖਜਾਲ ਕਾਲ ਕੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜਿਨ ਇਹ ਚੋਦਹ ਲੋਕ ਬਨਾਯੋ ॥੪੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਬੇਦ ਬਯਾਕਰਨ ਪੜਤ ਨਰ ॥ ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰਨ ਉਪਦੇਸ ਕਰ ॥ ਇਹੀ ਦਰਬ ਕੇ ਲੋਭ ਦੇਸ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥ ਹੋ ਪਰੇ ਦੂਰਿ ਕਹੱ ਜਾਇ ਬਹੁਰਿ ਨਿਜੁ ਦੇਸ ਨ ਆਏ ॥੪੮॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਏਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਤੇ ਪੜਤ ਬਯਾਕਰਨ ਸਭੈ ਏਹੀ ਧਨ ਲੋਭ ਤੇ ਪੁਰਾਨ ਹਾਥ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ਧਨ ਹੀ ਕੇ ਲੋਭ ਦੇਸ ਛਾਡਿ ਪਰਦੇਸ ਬਸੇ ਤਾਤ ਅਰੁ ਮਾਤ ਕੇ ਦਰਸ ਹੂੰ ਨ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਉਚੇ ਦੂਮ ਸਾਲ ਤਹਾਂ ਲਾਂਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਜਹਾਂ ਤਿਨ ਮੈ ਸਿਧਾਤ ਹੈਂ ਨ ਜੀ ਮੈ ਨੈਕੁ ਡਰੇ ਹੈਂ ॥ ਧਨ ਕੇ ਅਨੁਗਾਰੀ ਹੈਂ ਕਹਾਵਤ ਤਯਾਰੀ ਆਪੁ ਕਾਸੀ ਬੀਚ ਜਏ ਤੇ ਕਮਾਊ ਜਾਇ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥੪੯॥ **ਬਿਜੈ ਛੰਦ** ॥ ਲਾਲਚ ਏਕ ਲਗੈ ਧਨ ਕੇ ਸਿਰ ਮੱਧਿ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟ ਸਵਾਰੈ ॥ ਕਾਠ ਕੀ ਕੰਠਿਨ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ਇਕ ਕਾਨਨ ਮੈ ਬਿਨੁ ਕਾਨਿ ਪਧਾਰੈ ॥ ਮੋਚਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਇਕ ਹਾਥਨ ਸੀਸ ਹੂ ਕੇ ਸਭ ਕੇਸ ਉਪਾਰੈ ॥ ਡਿੰਭੁ ਕਰੈਂ ਜਗ ਡਾਂਡਨ ਕੋ ਇਹ ਲੋਕ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਬਿਗਾਰੈ ॥੫੦॥ ਮਾਟੀ ਕੇ ਲਿੰਗ ਬਨਾਇ ਕੈ ਪੂਜਤ ਤਾ ਮੈ ਕਹੋ ਇਨ ਕਾ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ॥ ਜੋ ਨਿਰਜੋਤਿ ਭਯੋ ਜਗ ਜਾਨਤ ਤਾਹਿੰ ਕੇ ਆਗੇ ਲੈ ਜੋਤਿ ਜਗਾਈ ॥ ਪਾਂਇ ਪਰੇ ਪਰਮੇਸੂਰ ਜਾਨਿ ਅਜਾਨ ਬਡੇ ਕਰਿ ਕੈ ਹਠਤਾਈ ॥ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਸੁਚੇਤਨ ਕੋ ਚਿਤ ਕੀ ਤਜਿ ਕੈ ਚਟਦੈ ਦੁਚਿਤਾਈ ॥੫੧॥ ਕਾਂਸੀ ਕੇ ਬੀਚ ਪੜੈ ਬਹੁ ਕਾਲ ਭੁਟੰਤ ਮੈ ਅੰਤ ਮਰੈਂ ਪੁਨਿ ਜਾਈ ॥ ਤਾਤ ਰਹਾ ਅਰੁ ਮਾਤ ਕਹੂੰ ਬਨਿਤਾ ਸੁਤ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰਨ ਭਾਈ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਫਿਰੈਂ ਤਜਿ ਕੈ ਘਰ ਥੋਰੀ ਸੀ ਸੀਖਿ ਕੈ ਚਾਤੁਰਤਾਈ ॥ ਲੋਭ ਕੀ ਲੀਕ ਨ ਲਾਂਘੀ ਕਿਸੂ ਨਰ ਲੋਭ ਰਹਾ

ਸਭ ਲੋਗ ਲੁਭਾਈ ॥੫੨॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਏਕਨ ਕੋ ਮੂੰਡਿ ਮਾਂਡਿ ਏਕਨ ਸੋ ਲੇਹਿ ਡਾਂਡ ਏਕਨ ਕੇ ਕੰਠੀ ਕਾਠ ਕੰਠ
 ਮੈ ਡਰਤ ਹੈਂ ॥ ਏਕਨ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈਂ ਮੰਤ੍ਰ ਏਕਨ ਲਿਖਾਵੈਂ ਜੰਤ੍ਰ ਏਕਨ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰਨ ਪ੍ਰਬੋਧਯੋਈ ਕਰਤ ਹੈਂ ॥ ਏਕਨ ਕੋ
 ਬਿੱਦਯਾ ਕੇ ਬਿਵਾਦਨ ਬਤਾਵੈਂ ਡਿੰਭ ਜਗ ਕੋ ਦਿਖਾਇ ਜਜੋਂ ਕਜੋਂ ਮਾਤ੍ਰਾ ਕੋ ਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਮੈਯਾ ਕੋ ਨ ਮਾਨੈ ਮਹਾਂ
 ਕਾਲੈ ਨ ਮਨਾਵੈਂ ਮੂੜ ਮਾਟੀ ਕੋ ਮਾਨਤ ਤਾ ਤੇ ਮਾਂਗਤ ਮਰਤ ਹੈਂ ॥੫੩॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਚੇਤੁ ਅਚੇਤੁ ਕੀਏ ਜਿਨ ਚੇਤਨ
 ਤਾਂਹਿ ਅਚੇਤਨ ਕੈ ਠਹਰਾਵੈਂ ॥ ਤਾਂਹਿ ਕਹੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਕੈ ਮਨਿ ਮਾਨਿਕ ਕੇ ਘਟਿ ਮੋਲ ਬਿਕਾਵੈਂ ॥ ਜਾਨਤ ਹੈ ਨ ਅਜਾਨ
 ਬਡੇ ਸੁ ਇਤੇ ਪਰ ਪੰਡਿਤ ਆਪੁ ਕਹਾਵੈਂ ॥ ਲਾਜ ਕੇ ਮਾਰੇ ਮਰੈ ਨ ਮਹਾਂ ਲਟ ਐਂਠਹਿ ਐਂਠ ਅਮੈਂਠਿ ਗਵਾਵੈਂ ॥੫੪॥
ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਗਤਮਾਨ ਕਹਾਵਤ ਗਾਤ ਸਭੈ ਕਛੂ ਜਾਨੈ ਨ ਬਾਤ ਗਤਾਗਤ ਹੈ ॥ ਦੁਤਿਮਾਨ ਘਨੇ ਬਲਵਾਨ ਬਡੇ
 ਹਮ ਜਾਨਤ ਜੋਗ ਮਧੇ ਜਤ ਹੈ ॥ ਪਾਹਨ ਕੇ ਕਹੈਂ ਬੀਚ ਸਹੀ ਸਿਵ ਜਾਨੈ ਨ ਮੂੜ ਮਹਾਂ ਮਤ ਹੈ ॥ ਤੁਮ ਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਿ
 ਸੁਜਾਨ ਕਹੋ ਇਨ ਮੈ ਕਹਾਂ ਪਾਰਬਤੀ ਪਤਿ ਹੈ ॥੫੫॥ ਮਾਟੀ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵਤ ਹੈਂ ਜੜੁ ਯਾ ਤੇ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਕਾ
 ਸਿਧਿ ਐਹੈ ॥ ਜੋਨ ਰਿਝਾਇ ਲਯੋ ਜਗ ਕੋ ਤਵ ਚਾਵਰ ਡਾਰਤ ਰੀਝਿ ਨ ਜੈਹੈ ॥ ਯੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਇ
 ਸੁ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੈ ਹੈ ॥ ਅੰਤ ਉਪਾਇ ਕੈ ਹਾਰਿ ਹੈਂ ਰੇ ਪਸੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨ ਪੈਹੈ ॥੫੬॥ ਏਕਨ
 ਜੰਤ੍ਰ ਸਿਖਾਵਤ ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕਨ ਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਤਾਵੈਂ ॥ ਜੋ ਨ ਭਿਜੈ ਇਨ ਬਾਤਨ ਤੇ ਤਿਹ ਰੀਤਿ ਕਬਿੱਤ ਸਲੋਕ
 ਸੁਨਾਵੈਂ ॥ ਦਯੋਸ ਹਿਰੈਂ ਧਨ ਲੋਗਨ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਚੋਰੁ ਚਕੈਂ ਠਗ ਦੇਖਿ ਲਜਾਵੈਂ ॥ ਕਾਨਿ ਕਰੈਂ ਨਹਿ ਕਾਜੀ ਕੁਟਵਾਰ ਕੀ
 ਮੂੰਡਿ ਕੈ ਮੂੰਡਿ ਮੁਰੀਦਨ ਖਾਵੈਂ ॥੫੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰੈਂ ਜੇ ਹੈਂ ਅਧਿਕ ਅਚੇਤ ॥ ਭਾਂਗ ਨ ਏਤੇ
 ਪਰ ਭੱਖੈਂ ਜਾਨਤ ਆਪੁ ਸੁਚੇਤ ॥੫੮॥ **ਤੋਟਕ ਛੰਦ** ॥ ਧਨ ਕੇ ਲਗਿ ਲੋਭ ਗਏ ਅਨਤੈਂ ॥ ਤਜਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ
 ਸੁਤ ਬਾਲ ਕਿਤੈਂ ॥ ਬਸਿ ਕੈ ਬਹੁ ਮਾਸ ਤਹਾਂ ਹੀ ਮਰੈਂ ॥ ਫਿਰਿ ਕੈ ਗਿ੍ਹ ਕੇ ਨਹਿ ਪੰਥ ਪਰੈਂ ॥੫੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਧਨੀ ਲੋਗ ਹੈਂ ਪੁਹਪ ਸਮ ਗੁਨਿਜਨ ਭੋਰ ਬਿਚਾਰ ॥ ਗੁੰਜ ਰਹਤ ਤਿੰਹ ਪਰ ਸਦਾ ਸਭ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰ ॥੬੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਕੋਉ ਅੰਤ ਕਾਲ ਬਸਿ ਭਯਾ ॥ ਧਨ ਕੀ ਆਸ ਨਿਕਰਿ ਤਜਿ ਗਯਾ ॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਗਯਾ
 ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਇਹ ਆਸਾ ਕੋ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੬੧॥ ਏਕ ਨਿਰਾਸ ਵਹੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਕੀਨਾ ਇਹ ਸਕਲ

ਪਸਾਰਾ ॥ ਆਸਾ ਰਹਿਤ ਔਰ ਕੋਊ ਨਾਹੀ ॥ ਜਾਨ ਲੇਹੁ ਦਿਜਬਰ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥੬੨॥ ਲੋਭ ਲਗੇ ਧਨ ਕੇ ਦੇ
 ਦਿਜਬਰ ॥ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਸਭਨ ਕੇ ਘਰ ਘਰ ॥ ਯਾ ਜਗ ਮਹਿ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਦਿਖਾਵਤ ॥ ਤੇ ਠਗਿ ਠਗਿ
 ਸਭ ਕਹੋ ਧਨ ਖਾਵਤ ॥੬੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਆਸਾ ਕੀ ਆਸਾ ਲਗੇ ਸਭ ਹੀ ਗਯਾ ਜਹਾਨ ॥ ਆਸਾ ਜਗ ਜੀਵਤ
 ਬਚੀ ਲੀਜੈ ਸਮੁਝਿ ਸੁਜਾਨ ॥੬੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਸਗਲ ਜਗ ਰਾਯਾ ॥ ਆਸਹਿ ਉਪਜਾ ਆਸਹਿ
 ਭਯਾ ॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਤਰੁਨ ਬ੍ਰਿਧ ਹੂਆ ॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਲੋਗ ਸਭ ਮੂਆ ॥੬੫॥ ਆਸਾ ਕਰਤ ਲੋਗ ਸਭ
 ਭਏ ॥ ਬਾਲਕ ਹੁਤੇ ਬ੍ਰਿਧ ਹੂ ਗਏ ॥ ਜਿਤ ਕਿਤ ਧਨ ਆਸਾ ਕਰਿ ਡੋਲਹਿ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਧਨਾਸ ਕਲੋਲਹਿ
 ॥੬੬॥ ਪਾਹਨ ਕਹੁ ਧਨਾਸ ਸਿਰ ਨਯਾਵੈ ॥ ਚੇਤ ਅਚੇਤਨ ਕੋ ਠਹਰਾਵੈ ॥ ਕਰਤ ਪ੍ਰਪੰਚ ਪੇਟ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥
 ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਨਾ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥੬੭॥ ਕਾਹੂ ਕੋ ਸਿੱਛਾ ਸੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥ ਕਾਹੂ ਕੋ ਲੈ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥ ਕਾਹੂ ਪਠੈ
 ਤੀਰਥਨ ਦੇਹੀ ॥ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਦਰਬੁ ਮਾਂਗ ਸਭ ਲੇਹੀ ॥੬੮॥ ਜਿਹੋ ਨਰ ਕੋ ਧਨਵਾਨ ਤਕਾਵੈ ॥ ਜੋਨਿ ਸਿਲਾ
 ਮਹਿ ਤਾਂਹਿ ਫਸਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਡੰਡ ਤਿਹੋ ਮੁੰਡਿ ਚੁਕਾਰੀ ॥ ਕਾਫਿ ਦੇਤ ਤਾ ਕੇ ਪੁਨਿ ਮਾਹੀ ॥੬੯॥ ਇਨ
 ਲੋਗਨ ਧਨ ਹੀ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੀ ਕੀ ਨਾਹਿ ਪਯਾਸਾ ॥ ਡਿੰਭਿ ਜਗਤ ਕਹੋ ਕਰਿ ਪਰਚਾਵੈ ॥ ਲਛਿਮੀ
 ਹਰਿ ਜਯੋ ਤਯੋ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥੭੦॥ **ਦਿਜ ਬਾਚ** ॥ ਸੁਨੁ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਤੈਂ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਸਿਵ ਕਹੋ ਕਰਿ ਪਾਹਨ
 ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਬਿਪ੍ਰਨ ਕੋ ਸਭਹੀ ਸਿਰ ਨਯਾਵੈ ॥ ਚਰਨੋਦਕ ਲੈ ਮਾਥ ਚੜਾਵੈ ॥੭੧॥ ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਸਗਲ
 ਜਗ ਇਨ ਕੀ ॥ ਨਿੰਦਯਾ ਕਰਤ ਮੂੜ ਤੈਂ ਜਿਨ ਕੀ ॥ ਏਹੈਂ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਦਿਜਬਰ ॥ ਸਦਾ ਸਰਾਹਤ ਜਿਨ
 ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥੭੨॥ **ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ** ॥ ਸੁਨ ਮੂਰਖ ਦਿਜ ਤੈਂ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਪਰਮ ਜੋਤਿ ਪਾਹਨ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥
 ਇਨ ਮਹਿ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਤੈਂ ਜਾਨਾ ॥ ਤਜਿ ਸਯਾਨਪ ਹੂ ਗਯੋ ਅਯਾਨਾ ॥੭੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਲੈਨੋ ਹੋਇ ਸੁ ਲੈ
 ਦਿਜ ਮੁਹਿ ਨ ਝੁਠਾਇਯੈ ॥ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਇਯੈ ॥ ਇਨ ਲੋਗਨ ਪਾਹਨ ਮਹਿ ਸਿਵ
 ਠਹਰਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਮੂੜਨ ਲੀਜਹੁ ਲੂਟ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ਕੈ ॥੭੪॥ ਕਾਹੂ ਕਹੋ ਪਾਹਨ ਮਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਤ ਹੈ ॥
 ਜਲ ਡੂਬਨ ਹਿਤ ਕਿਸਹੁ ਤੀਰਥ ਪਠਾਤ ਹੈ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਧਨ ਹਰਿ ਲੇਤ ਜਤਨ ਅਨਗਨਿਤ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਟਕਾ

{੧੧੯੭}

{੧੧੯੭}

ਗਾਂਠਿ ਮਹਿ ਲਏ ਨ ਦੇਹੀ ਜਾਨ ਘਰ ॥੭੫॥ ਧਨੀ ਪੁਰਖ ਕਹੱ ਲਖਿ ਦਿਜ ਦੋਖ ਲਗਾਵਹੀ ॥ ਹੋਮ ਜਗਜ ਤਾਤੇ
ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਕਰਾਵਹੀ ॥ ਧਨਿਯਹਿ ਕਰਿ ਨਿਰਧਨੀ ਜਾਤ ਧਨ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਨ ਤਾ ਕੋ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵਤ
ਆਇ ਕੈ ॥੭੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਾਹੂ ਲੈ ਤੀਰਥਨ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਕਾਹੂ ਅਫਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਬਤਾਵੈ ॥ ਕਾਕਨ ਜਜੋਂ
ਮਿੰਡਰਾਤ ਧਨੂ ਪਰ ॥ ਜਜੋਂ ਕਿਲ ਕਿਲਾ ਮਛਰੀਯੈ ਦੂ ਪਰ ॥੭੭॥ ਜਜੋਂ ਦੈ ਸ੍ਰਾਨ ਏਕ ਹਡਿਯਾ ਪਰ ॥ ਭੂਸਤ
ਮਨੋ ਬਾਦਿ ਬਿੱਦਯਾਧਰ ॥ ਬਾਹਰ ਕਰਤ ਬੇਦ ਕੀ ਚਰਚਾ ॥ ਤਨ ਅਰੁ ਮਨ ਧਨ ਹੀ ਕੀ ਅਰਚਾ ॥੭੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਧਨ ਕੀ ਆਸਾ ਮਨ ਰਹੈ ਬਾਹਰ ਪੂਜਤ ਦੇਵ ॥ ਨਾ ਹਰਿ ਮਿਲਾ ਨ ਧਨ ਭਯੋ ਬ੍ਰਿਥਾ ਭਈ ਸਭ ਸੇਵ
॥੭੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਏ ਬਿੱਦਯਾ ਬਲ ਕਰਹਿ ਜੋਗ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਏ ਸੁਚੇਤ ਕਰਿ ਰਹਹਿ ਹਮਨਿ ਆਚੇਤ
ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਭਾਂਗ ਭੂਲਿ ਭੋਦੂ ਨਹਿ ਖਾਈ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਤਨ ਤੇ ਬਿਸੰਭਾਰ ਰਹਤ ਸਭ ਲਖਤ ਲੁਕਾਈ
॥੮੦॥ ਭਾਂਗ ਖਾਇ ਭਟ ਭਿੜਹਿ ਗਜਨ ਕੇ ਦਾਂਤ ਉਪਾਰਹਿ ॥ ਸਿਮਟਿ ਸਾਂਗ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ ਸਾਰ ਸਨਮੁਖ ਹੂੰ ਝਾਰਹਿ
॥ ਤੈਂ ਮੂਜੀ ਪੀ ਭਾਂਗ ਕਹੋ ਕਾ ਕਾਜ ਸਵਰਿਹੈ ॥ ਹੋ ਹੈ ਕੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਔਧੇ ਮੁਖ ਪਰਿ ਹੈ ॥੮੧॥
ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਮਿਸ੍ਰ ਸਿੱਛਾ ਇਨੀ ਕੇ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਝੂਠ ਤੇ ਰਾਖਿ ਕੈ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ ॥ ਇਤੋ ਝੂਠ ਕੈ ਔਰ
ਨੀਕੋ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥ ਕਹਾਂ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕੈ ਕੈ ਚਲਾਵੈ ॥੮੨॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰਈ ਨਰਕ ਕੇ ਬੀਚ ਜੈਹੋ ॥ ਕਿ ਚੰਡਾਲ
ਕੀ ਜੋਨਿ ਮੈ ਔਤਰੈਹੋ ॥ ਕਿ ਟਾਂਗੇ ਮਰੋਗੇ ਬਧੇ ਮ੍ਰਿਤੁਸਾਲਾ ॥ ਸਨੈ ਬੰਧੁ ਪੁੱਤ੍ਰਾ ਕਲੱਤ੍ਰਾਨ ਬਾਲਾ ॥੮੩॥ ਕਹੋ
ਮਿਸ੍ਰ ਆਗੇ ਕਹਾਂ ਜੁਾਬ ਦੈਹੋ ॥ ਜਬੈ ਕਾਲ ਕੇ ਜਾਲ ਮੈ ਫਾਂਸਿ ਜੈ ਹੋ ॥ ਕਹੋ ਕੌਨ ਸੋ ਪਾਠ ਕੈਹੋ ਤਹਾਂ ਹੀ ॥
ਤਉ ਲਿੰਗ ਪੂਜਾ ਕਰੋਗੇ ਉਹਾਂ ਹੀ ॥੮੪॥ ਤਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਐਹੈਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਐਹੈਂ ॥ ਜਹਾਂ ਬਾਂਧਿ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਤੋ
ਕੋ ਚਲੈ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਆਨਿ ਕੈ ਰਾਮ ਹੈ ਹੈਂ ਸਹਾਈ ॥ ਜਹਾਂ ਪੁੱਤ੍ਰ ਮਾਤਾ ਨ ਤਾਤਾ ਨ ਭਾਈ ॥੮੫॥ ਮਹਾਕਾਲ
ਜੂ ਕੋ ਸਦਾ ਸੀਸ ਨਿਯੈਯੈ ॥ ਪੁਰੀ ਚੋਦਹੂੰ ਤ੍ਰਾਸ ਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਸੈਯੈ ॥ ਸਦਾ ਆਨਿ ਜਾ ਕੀ ਸਭੈ ਜੀਵ ਮਾਨੈ ॥ ਸਬੈ
ਲੋਕ ਖਯਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨੈ ॥੮੬॥ ਨਹੀ ਜਾਨਿ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ॥ ਕਹਾਂ ਬਾਸ ਤਾ ਕੋ ਫਿਰੈ ਕੌਨ
ਭੇਖਾ ॥ ਕਹਾਂ ਨਾਮ ਤਾ ਕੋ ਕਹਾਂ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਕੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੮੭॥ ਨ ਤਾ ਕੋ ਕੋਊ ਤਾਤ

ਮਾਤਾ ਨ ਭਾਈ ॥ ਨ ਪੁੜਾ ਨ ਪੋੜਾ ਨ ਦਾਯਾ ਨ ਦਾਈ ॥ ਕਛੂ ਸੰਗ ਸੈਨਾ ਨ ਤਾ ਕੇ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਕਹੈ ਸੱਤਿ ਸੋਈ
 ਕਰੈ ਸੋ ਬਨਯਾਵੈ ॥੮੮॥ ਕਈਉਂ ਸਵਾਰੈ ਕਈਉਂ ਖਪਾਵੈ ॥ ਉਸਾਰੇ ਗੜ੍ਹੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੈ ਬਨਾਵੈ ॥ ਕਈ ਬਾਰ
 ਲੋ ਪੰਥ ਚਾਰੋਂ ਭ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਹੀ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੈ ਪਛਾਨਾ ॥੮੯॥ ਮੁਰੀਦ ਹੋਂ ਉਸੀ ਕੀ ਵਹੈ ਪੀਰ ਮੇਰੇ ॥
 ਉਸੀ ਕਾ ਕਿਯਾ ਆਪਨਾ ਜੀਵ ਚੇਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਕਾ ਕੀਆ ਬਾਲਿਕਾ ਮੈ ਕਹਾਵੋਂ ॥ ਉਹੀ ਮੋਹਿ ਰਾਖਾ ਉਸੀ ਕੇ
 ਧਿਆਵੋਂ ॥੯੦॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਦਿਜ ਹਮ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਮਾਨੈ ॥ ਪਾਹਨ ਮੈ ਮਨ ਕੇ ਨਹਿ ਆਨੈ ॥ ਪਾਹਨ ਕੇ
 ਪਾਹਨ ਕਰਿ ਜਾਨਤ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਬੁਰੇ ਲੋਗ ਏ ਮਾਨਤ ॥੯੧॥ ਝੂਠਾ ਕਹੋ ਝੂਠਾ ਹਮ ਕੈਹੈ ॥ ਜੋ ਸਭ ਲੋਗ ਮਨੈ
 ਕੁਰਰੈਹੈ ॥ ਹਮ ਕਾਹੂ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਰਾਖੈ ॥ ਸੱਤਿ ਬਚਨ ਮੁਖ ਉਪਰ ਭਾਖੈ ॥੯੨॥ ਸੁਨੁ ਦਿਜ ਤੁਮ ਧਨ ਕੇ
 ਲਬ ਲਾਗੇ ॥ ਮਾਂਗਤ ਫਿਰਤ ਸਭਨ ਕੇ ਆਗੇ ॥ ਅਪਨੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਨ ਲੱਜਾਵਹੁ ॥ ਇਕ ਟਕ ਹੂ ਹਰਿ ਧਯਾਨ
 ਨ ਲਾਵਹੁ ॥੯੩॥ **ਦਿਜ ਬਾਚ** ॥ ਤਬ ਦਿਜ ਬੋਲਾ ਤੈਂ ਕਯਾ ਜਾਨੈ ॥ ਸੰਭੂ ਕੇ ਪਾਹਨ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਜੋ ਇਨ
 ਕੇ ਕਰਿ ਆਨ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬ੍ਰਹਮ ਪਾਤਕੀ ਜਾਨੈ ॥੯੪॥ ਜੋ ਇਨ ਕਹ ਕਟੁ ਬਚਨ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ
 ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਬਿਧਿ ਡਾਰੈ ॥ ਇਨ ਕੀ ਸਦਾ ਕੀਜਿਯੈ ਸੇਵਾ ॥ ਏਹੈ ਪਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਦੇਵਾ ॥੯੫॥ **ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ** ॥
 ਏਕੈ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਹਮ ਮਾਨੈ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਕਹੋ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕਰਹੀ ॥ ਤਿਨ ਤੇ
 ਹਮ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਡਰਹੀ ॥੯੬॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਜਿਨ ਪੁਰਖ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮ੍ਰਿਤੁ ਜਾਨਿਯੈ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਿਨ
 ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਯਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥੯੭॥ ਜੇ ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਯਾਵੈ ॥
 ਤੇ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਨਹਿ ਜਾਵੈ ॥ ਤਿਨਕੇ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਸਭ ਘਰ ਮੋ ॥ ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਹੀ ਰਹਤ ਹੁਨਰ ਮੋ ॥੯੮॥
 ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਕਦਾ ਜਿਨ ਕਹਾ ॥ ਤਾ ਕੇ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਹੂ ਰਹਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰੂ ॥ ਜਿਨ
 ਕਾ ਆਵਤ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰੂ ॥੯੯॥ ਜਿਨ ਨਰ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕਹ ਧਯਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨਰ ਕਲਿ ਮੈ ਕਬਹੂ ਨ ਆਯੋ ॥
 ਯਾ ਜਗ ਮੈ ਤੇ ਅਤਿ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਭੋਗ ਕਰੈ ਬੈਰਿਨ ਕਹੋ ਘਾਵੈ ॥੧੦੦॥ ਜਬ ਤੋ ਕੋ ਦਿਜ ਕਾਲ ਸਤੈ ਹੈ ॥
 ਤਬ ਤੂੰ ਕੋ ਪੁਸਤਕ ਕਰ ਲੈਹੈ ॥ ਭਾਗਵਤ ਪੜ੍ਹੋ ਕਿ ਗੀਤਾ ਕਹਿ ਹੋ ॥ ਰਾਮਹਿ ਪਕਰਿ ਕਿ ਸਿਵ ਕਹੋ ਗਹਿ

{੧੧੯੯}

{੧੧੯੯}

ਹੋਂ ॥੧੦੧॥ ਜੇ ਤੁਮ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਠਹਰਾਏ ॥ ਤੇ ਸਭ ਡੰਡ ਕਾਲ ਕੇ ਘਾਏ ॥ ਕਾਲ ਡੰਡ ਬਿਨ ਬਚਾ ਨ ਕੋਈ ॥
 ਸਿਵ ਬਿਰੰਚ ਬਿਸਨਿੰਦ੍ਰ ਨ ਸੋਈ ॥੧੦੨॥ ਜੈਸਿ ਜੂਨਿ ਇਕ ਦੈਤ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਤਯੋਂ ਇਕ ਜੂਨਿ ਦੇਵਤਾ
 ਜਨਿਯਤ ॥ ਜੈਸੇ ਹਿੰਦੂਆਨੇ ਤੁਰਕਾਨਾ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸੀਸ ਕਾਲ ਜਰਵਾਨਾ ॥੧੦੩॥ ਕਬਹੂੰ ਦੈਤ ਦੇਵਤਨ
 ਮਾਰੈਂ ॥ ਕਬਹੂੰ ਦੈਤਨ ਦੇਵ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜਿਨ ਦੋਊ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹਮਾਰਾ ॥੧੦੪॥
ਅੜਿਲ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਦਿਨਿੰਦ੍ਰਹਿ ਜੋਨ ਸੰਘਾਰਿਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਕੁਬੇਰ ਜਲਿੰਦ੍ਰ ਅਹਿੰਦ੍ਰਹਿ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਪੁਰੀ ਚੋਦ੍ਰਹੂੰ
 ਚੱਕ੍ਰ ਜਵਨ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਗੁਰ ਕਰਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੧੦੫॥ **ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਚੋਪਈ** ॥
 ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬਿਪ੍ਰਹਿ ਕੋ ਸਮਝਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਮਿਸ੍ਰਹਿ ਅਸ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੇ ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤਾ
 ਕੇ ਪਾਪ ਸਕਲ ਸਿਵ ਹਰਿ ਹੈਂ ॥੧੦੬॥ ਜੇ ਨਰ ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਕਹੱ ਸਯੈ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸਕਲ ਪਾਪ ਕਾ ਛੈਹੈ ॥
 ਜੇ ਇਹੱ ਛਾਡਿ ਅਵਰ ਕਹੱ ਸਯੈ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਨਰ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਮਹਿ ਜੈ ਹੈ ॥੧੦੭॥ ਜੇ ਨਰ ਕਛੁ ਧਨ ਬਿਪ੍ਰਹਿ
 ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਆਗੇ ਮਾਂਗ ਦਸ ਗੁਨੇ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ਜੇ ਬਿਪ੍ਰਨ ਬਿਨੁ ਅਨਤਹਿ ਦੇਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਛੁ ਸੁਫਲੈ ਨਹਿ ਸੇਈ
 ॥੧੦੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਬੈ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਸਿਵ ਕੀ ਕਰ ਮੈ ਲਈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਦਿਜ ਕੇ ਮੁਖ ਕਸਿ
 ਕਸਿ ਕੈ ਦਈ ॥ ਸਾਲਿਗ੍ਰਾਮ ਭੇ ਦਾਂਤ ਫੋਰਿ ਸਭਹੀ ਦੀਏ ॥ ਹੋ ਛੀਨਿ ਛਾਨਿ ਕਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਮਿਸ੍ਰ ਕੇ ਸਭ ਲੀਏ
 ॥੧੦੯॥ ਕਹੋ ਮਿਸ੍ਰ ਅਬ ਰੁੱਦ੍ਰ ਤਿਹਾਰੋ ਕਹੱ ਗਯੋ ॥ ਜਿਹੱ ਸੇਵਤ ਥੋ ਸਦਾ ਦਾਂਤ ਛੈ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਜਿਹੱ ਲਿੰਗਹਿ
 ਕੋ ਜਪਤੇ ਕਾਲ ਬਤਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋ ਤੁਮਰੇ ਮੁਖ ਮਹਿ ਆਇਯੋ ॥੧੧੦॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਤਾ ਕੋ ਦਰਬ
 ਛੀਨਿ ਜੋ ਲਿਯੋ ॥ ਸੋ ਸਭ ਦਾਨ ਦਿਜਨ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਮਿਸ੍ਰ ਕਛੁ ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਹੂੰ ॥ ਦਾਨ ਦਸ ਗੁਨੇ
 ਆਗੈ ਫਰਹੂੰ ॥੧੧੧॥ **ਕਬਿੱਤੁ** ॥ ਔਰਨ ਕੋ ਕਹਤ ਲੁਟਾਵੋ ਤੁਮ ਖਾਹੁ ਧਨ ਆਪੁ ਪਹਿਤੀ ਮੈ ਡਾਰਿ ਖਾਤ ਨ
 ਬਿਸਾਰਿ ਹੈਂ ॥ ਬਡੇ ਹੀ ਪ੍ਰਪੰਚੀ ਪਰ ਪੰਚਨ ਕੋ ਲਿਏ ਫਿਰੈਂ ਦਿਨ ਹੀ ਮੈ ਲੋਗਨ ਕੋ ਲੂਟਤ ਬਜਾਰ ਹੈਂ ॥ ਹਾਬ
 ਤੇ ਨ ਕੌਡੀ ਦੇਤ ਕੌਡੀ ਕੌਡੀ ਮਾਂਗ ਲੇਤ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਕੈ ਕਹਤ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੈਂ ਬਿਭਚਾਰ ਹੈਂ ॥ ਲੋਭਤਾ ਕੇ ਜਏ ਹੈਂ ਕਿ
 ਮਮਤਾ ਕੇ ਭਏ ਹੈਂ ਏ ਸੂਮਤਾ ਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੈਯੋ ਦਰਿਦ੍ਰਾਵਤਾਰ ਹੈਂ ॥੧੧੨॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਪਹਤੀ ਬਿਖੈ ਬਿਸਾਰ ਨ

ਡਾਰਹਿੰ ॥ ਔਰਨ ਪਾਸ ਗਾਲ ਕੇ ਮਾਰਹਿੰ ॥ ਜਨਿਯਤ ਕਿਸੀ ਦੇਸ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਕੌਡੀ ਕੇ ਆਵਤ ਨਹਿ ਕਾਜਾ ॥
 ॥੧੧੩॥ ਜੋ ਇਨ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਸਿਧਿ ਹੋਈ ॥ ਦਰ ਦਰ ਭੀਖਿ ਨ ਮਾਂਗੈ ਕੋਈ ॥ ਏਕੈ ਮੁਖ ਤੇ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰੈ ॥
 ਧਨ ਸੌ ਸਕਲ ਧਾਮ ਭਰਿ ਡਾਰੈ ॥੧੧੪॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਏ ਜਿਨੈ ਬਖਾਨੈ ॥ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮਾ ਏ ਜਾਹਿ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥
 ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕੈ ਬਹੁਰਿ ਸਵਾਰੇ ॥੧੧੫॥ ਕੇਤੇ ਰਾਮਚੰਦ ਅਰੁ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ॥
 ਕੇਤੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸਿਵ ਬਿਸਨਾ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਏ ਕਵਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨੀ ਭਰਤ ਕਾਲ ਕੇ ਦੁਾਰੇ ॥੧੧੬॥
 ਕਾਲ ਪਾਇ ਸਭ ਹੀ ਏ ਭਏ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਾਲੋ ਹੈ ਗਏ ॥ ਕਾਲਹਿ ਪਾਇ ਬਹੁਰਿ ਅਵਤਰਿ ਹੈ ॥ ਕਾਲਹਿ
 ਕਾਲ ਪਾਇ ਸੰਘਰਿ ਹੈ ॥੧੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸ੍ਰਾਪ ਰਾਛਸੀ ਕੇ ਦਏ ਜੋ ਭਯੋ ਪਾਹਨ ਜਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਕਹਤ ਪਰਮੇਸ੍ਰ
 ਤੈ ਮਨ ਮਹਿ ਨਹੀ ਲੱਜਾਇ ॥੧੧੮॥ **ਦਿਜ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਦਿਜ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਭਰਭਰਾਇ
 ਠਾਢਾ ਉਠਿ ਭਯੋ ॥ ਅਬ ਮੈ ਇਹ ਰਾਜਾ ਪੈ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਹੀ ਬਾਂਧਿ ਕਰਿ ਤੋਹਿ ਮੰਗੈ ਹੈ ॥੧੧੯॥ **ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥**
 ਤਬ ਤਿਨ ਕੁਅਰਿ ਦਿਜਹਿ ਗਹਿ ਲਿਯਾ ॥ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਕੇ ਭੀਤਰ ਦਿਯਾ ॥ ਗੋਤਾ ਪਕਰਿ ਆਠ ਸੈ ਦੀਨਾ ॥
 ਤਾਂਹਿ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨਾ ॥੧੨੦॥ ਕਹੀ ਕੁਅਰਿ ਪਿਤੁ ਪਹਿ ਮੈ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤੈ ਮੁਹਿ ਡਾਰਾ ਹਾਥ ਬਤੈ
 ਹੈ ॥ ਤੇਰੇ ਦੋਨੋ ਹਾਥ ਕਟਾਉਂ ॥ ਤੋ ਰਾਜਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕਹਾਉਂ ॥੧੨੧॥ **ਦਿਜ ਬਾਚ ॥** ਇਹ ਸੁਨਿ ਬਾਤ ਮਿੱਸ੍ਰ
 ਡਰ ਪਯੋ ॥ ਲਾਗਤ ਪਾਂਇ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਸੋਊ ਕਰੋ ਤੁਮ ਜੁ ਮੁਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਤੁਮ ਨਿਜੁ ਜਿਯ ਤੇ ਕੋਪ
 ਨਿਵਾਰੋ ॥੧੨੨॥ **ਕੁਅਰਿ ਬਾਚ ॥** ਤੁਮ ਕਹਿਯਹੁ ਮੈ ਪ੍ਰਬਮ ਅਨੁਯੋ ॥ ਧਨ ਨਿਮਿਤਿ ਮੈ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਯੋ ॥
 ਪਾਹਨ ਕੀ ਪੂਜਾ ਨਹਿ ਕਰਿਯੈ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਪਰਿਯੈ ॥੧੨੩॥ **ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥** ਤਬ ਦਿਜ
 ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੋ ਧਯਾਯੋ ॥ ਸਰਿਤਾ ਮਹਿ ਪਾਹਨਨ ਬਹਾਯੋ ॥ ਦੂਜੇ ਕਾਨ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨਾ ॥ ਕਹਾ ਮਿੱਸ੍ਰ ਪਰ ਹਾਲ
 ਬਿਹਾਨਾ ॥੧੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਮਿਸਰਹਿ ਛਲਾ ਪਾਹਨ ਦਏ ਬਹਾਇ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਕੋ ਸਿੱਖਯ ਕਰਿ
 ਮਦਰਾ ਭਾਂਗ ਪਿਵਾਇ ॥੧੨੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਾਸਠਿ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੬॥੫੧੯੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥ ॐ**

ਚੌਪਈ ॥ ਰੂਪ ਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਸਕਲਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾਰਾ ॥
 ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥ ਤਹਿ ਇਕ ਬਸੈ ਤੁਰਕਨੀ ਨਾਰੀ ॥ ਤਿਹ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਮੈਨ ਦੁਲਾਰੀ ॥
 ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਛਬਿ ਨਿਰਖੀ ਜਬ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਤਰੁਨੀ ਤਾ ਪਰ ਤਬ ॥੨॥ ਰੂਪ ਸੈਨ ਪਹਿ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥
 ਲਗੀ ਲਗਨ ਤੁਹਿ ਸਾਬ ਜਤਾਈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਮੁਰਿ ਕਹਯੋ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥ ਨਾਬ ਸਨਾਬ ਅਨਾਬਹਿ ਕੈਯੈ ॥੩॥
 ਇਮਿ ਦੂਤੀ ਪ੍ਰਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਪਤਿ ਜਿਯਤ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਜੋ ਤੈ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ
 ਮਾਰੈ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਬਿਹਾਰੈ ॥੪॥ ਸੁਨਿ ਸਹਚਰਿ ਤਿਹ ਜਾਇ ਜਤਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਹਮ ਕੋ ਇਮਿ
 ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜੋ ਤੈ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਉਪਰਾਂਤ ਬਹੁਰਿ ਮੁਹਿ ਪਾਵੈ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਤ
 ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਰਾਖੀ ॥ ਔਰ ਨ ਕਿਸੀ ਔਰ ਤਹਿ ਭਾਖੀ ॥ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਕਾਜੀ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੇਵਤਹਿ
 ਘਾਯੋ ॥੬॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਲੈ ਰਾਜਾ ਕੇ ਹਾਜਿਰ ਕਿਯੋ ॥ ਤਵ ਨਿਮਿਤ ਕਾਜੀ ਮੈ ਘਾਯੋ ॥
 ਅਬ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੭॥ ਜਬ ਸਿਰ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ਲਯੋ ॥ ਮਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਅਧਿਕ ਡਰਪਯੋ ॥
 ਪਤਿ ਮਾਰਤ ਜਿਹੋ ਲਗੀ ਨ ਬਾਰਾ ॥ ਕਾ ਉਪਪਤਿ ਤਿਹੋ ਅੱਗੂ ਬਿਚਾਰਾ ॥੮॥ ਧਿਕ ਧਿਕ ਬਚ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ
 ਉਚਾਰਾ ॥ ਭੋਗ ਕਰਬ ਮੈ ਤਜਾ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਪਨਿ ਤੈ ਭਰਤਾ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਅਧਿਕ ਡਰ ਆਯੋ
 ॥੯॥ ਅਬ ਤੈ ਜਾਹਿ ਪਾਪਨੀ ਤਹੀ ॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਨਾਬ ਸੰਘਾਰਾ ਜਹੀ ॥ ਅਬ ਤੇਰੋ ਸਭ ਹੀ ਪ੍ਰਿਗ ਸਾਜਾ ॥
 ਅਬਹੀਂ ਲਗਿ ਜੀਵਤ ਨਿਰਲੱਜਾ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਹਿਤ ਮੇਰੇ ਜਿਨ ਪਤਿ ਹਨਾ ਕੀਨਾ ਬਡਾ ਕੁਕਾਜ ॥ ਜਮ
 ਧਰ ਮਾਰਿ ਨ ਮਰਤ ਹੈਂ ਅਬ ਲੋ ਜਿਯਤ ਨਿਲਾਜ ॥੧੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਏ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਈ ॥ ਲੱਜਿਤ
 ਭਈ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰਿ ਆਈ ॥ ਪਤਿ ਕੋ ਮੂੰਡ ਤਿਸੀ ਘਰ ਡਾਰਾ ॥ ਆਇ ਧਾਮ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਾ ॥੧੨॥
 ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਸਭ ਲੋਗ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕਾਜੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਿਖਾਏ ॥ ਸੋਨਤ ਧਾਰ ਪਰਤ ਜਿਤ ਗਈ ॥ ਸੋ ਮਗੁ
 ਹੂ ਕਰਿ ਖੋਜਤ ਭਈ ॥੧੩॥ ਜਹੋ ਜਹੋ ਜਾਇ ਸੋਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਤਿਹ ਹੇਰਤ ਜਨ ਚਲੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਹੋ ਸਭਹੂੰ
 ਲੈ ਠਾਢੋ ਕੀਨਾ ॥ ਜਹੋ ਨਿਜੁ ਹਾਬ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਦੀਨਾ ॥੧੪॥ ਮੂੰਡ ਕਟਯੋ ਸਭਹਿਨ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ

ਕਾਜੀ ਯਾਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾਕਹੱ ਬਾਂਧਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾਂ ॥ ਜਹਾਂਗੀਰ ਬੈਠਾ ਬੋ ਜਹਾਂ ॥੧੫॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ
 ਕਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਇਹ ਕਾਜੀ ਰਾਜੈ ਇਨ ਘਾਯੋ ॥ ਹਜ਼ਰਤਿ ਬਾਂਧਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਕਹੱ ਦੀਨਾ ॥ ਭੇਦ ਕਛੂ
 ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਨ ਚੀਨਾ ॥੧੬॥ ਮਾਰਨ ਕੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਈ ॥ ਆਖਿਨ ਹੀ ਮਹਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਤਾਈ ॥ ਮੁਰ ਜਿਯ
 ਰਾਖੁ ਕਹੈ ਸੋ ਕਰਿ ਹੋ ॥ ਲੈ ਘਟ ਸੀਸ ਪਾਨਿ ਕੋ ਭਰਿ ਹੋ ॥੧੭॥ ਤਬ ਸੁੰਦਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਅਬ
 ਮਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਾ ਹਮਾਰੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਛਾਡਿ ਹਾਥ ਤੇ ਦੀਨਾ ॥ ਖੂਨ ਬਖਸਯੋ ਮੈ ਇਹੱ ਕੀਨਾ ॥੧੮॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ
 ਛਾਡਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹੱ ਦੀਨਾ ॥ ਪੁਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਨ ਕੀਨਾ ॥ ਅਬ ਮੈ ਸੈਰ ਮਕਾ ਕੇ ਜੈ ਹੋ ॥ ਮਰੀ ਤ ਗਈ
 ਜਿਯਤ ਫਿਰਿ ਐ ਹੋ ॥੧੯॥ ਲੋਗਨ ਸੈਰ ਭਵਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥ ਆਪੁ ਪੈਂਡ ਤਿਹੱ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਲਿਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ
 ਰਾਜਾ ਡਰ ਪਾਨਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥੨੦॥ ਲੋਗ ਕਹੈ ਮਕਾ ਕਹੱ ਗਈ ॥ ਹੁਆਂ ਕੀ ਸੁਧਿ
 ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਲਈ ॥ ਕਹਾ ਬਾਲ ਇਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਕਿਹ ਛਲ ਸੋ ਕਾਜੀ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥ ਇਹ
 ਛਲ ਸਾਬ ਕਾਜਿਯਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹੱ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਾ ॥ ਇਨ ਕੀ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਕਹਾਨੀ ॥
 ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ**
ਸਤਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੭॥੫੨੧੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਪਾਵਤੀ ਨਗਰ ਦਿਸਿ ਦੱਛਿਨ ॥ ਚੰਪਤਿ ਰਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ॥ ਚੰਪਾਵਤੀ ਧਾਮ ਤਿਹ
 ਦਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰਾ ॥੧॥ ਚੰਪਕਲਾ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਅਧਿਕ
 ਵਹ ॥ ਜਬ ਤਿਹੱ ਅੰਗ ਮੈਨਤਾ ਭਈ ॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਗਈ ॥੨॥ ਹੁਤੇ ਬਾਗ ਇਕ ਤਹਾਂ
 ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸਰ ਨੰਦਨ ਕਹਾ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਹਾਂ ਗਈ ਵਹੁ ਕੁਅਰਿ ਮੁਦਿਤ ਮਨ ॥ ਲਏ ਸੁੰਦਰੀ ਸੰਗ
 ਕਰਿ ਅਨਗਨ ॥੩॥ ਤਹੱ ਨਿਰਖਾ ਇਕ ਸਾਹ ਸਰੂਪਾ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਮਾਂਝ ਅਨੂਪਾ ॥ ਰੀਝੀ ਕੁਅਰਿ
 ਅਟਕਿ ਗੀ ਤਬ ਹੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥੪॥ ਸਭ ਸੁਧਿ ਭੂਲਿ ਸਦਨ ਕੀ ਗਈ ॥ ਆਠ
 ਟੂਕ ਤਿਹ ਉਪਰ ਭਈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਐਬੇ ਕੀ ਬੁੱਧਿ ਨ ਆਈ ॥ ਤਹੀ ਉਧਰਿ ਤਿਹੱ ਸੰਗ ਸਿਧਾਈ ॥੫॥ ਸਹਚਰਿ

ਭੇਦ ਚਰਿਤ ਇਕ ਜਾਨਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਰੋਇ ਰੋਇ ਧੁਨਿ ਉਚ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਦੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਧਰਨਿ ਸੌ ਮਾਰੈ ॥੬॥ ਚੰਪਕਲਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਈ ॥ ਰਾਛਸ ਗਹੀ ਆਨਿ ਦੁਖ ਦਾਈ ॥ ਤਾਂਹਿ ਛੁਰੈਯੈ ਜਾਨ ਨ ਦੀਜੈ ॥ ਬੇਗਹਿ ਬਧ ਦਾਨਵ ਕੋ ਕੀਜੈ ॥੭॥ ਏ ਸੁਨਿ ਬੈਨ ਲੋਗ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਕਾਢੇ ਖੜਗ ਬਾਗ ਮੈ ਆਏ ॥ ਦੈਤ ਵੈਤ ਤਹੱ ਕਛੁ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਭੇ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਬਿਚਾਰਾ ॥੮॥ ਹਰਿ ਦਾਨਵ ਤਿਹੱ ਗਯੋ ਅਕਾਸਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤੇ ਭਏ ਨਿਰਾਸਾ ॥ ਰੋਇ ਪੀਟ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹੱ ਹਾਰੇ ॥ ਰਾਜਾ ਭਏ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਯਾਰੇ ॥੯॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਸਕਲ ਧਨ ਖਾਯੋ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਫਿਰਤ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਕੋ ਤਜਾਰੀ ॥ ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਦੇਸ ਕੋ ਭਾਰੀ ॥੧੦॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪਿਤੁ ਪਾਸ ਪਠਾਈ ॥ ਦਾਨਵ ਤੇ ਮੈ ਦੈਵ ਛੁਰਾਈ ॥ ਪਠੈ ਮਨੁੱਛੁ ਅਬ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਹੁ ॥ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਵਹੁ ॥੧੧॥ ਪੜ੍ਹਿ ਪੜ੍ਹੀ ਪਿਤ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਪਾਲਕੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਚੰਪਕਲਾ ਕਹੱ ਗਿ੍ਹ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੮॥੫੨੨੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਗੁਆ ਬੰਦਰ ਇਕ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਡੰਡ ਭਰਤ ਭੂਪਾਲਾ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਮੈ ਧਨ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਕੈ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਤਿਯ ਜਨੁ ॥੧॥ ਮਿੱਤ੍ਰਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਅਰਧੰਗਾ ॥ ਪੁੰਨ੍ਯਮਾਨ ਦੂਸਰ ਜਨੁ ਗੰਗਾ ॥ ਮੀਨਕੇਤ ਰਾਜਾ ਤਹ ਰਾਜੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਨਿਰਖਿ ਮੀਨ ਧੁਜ ਲਾਜੈ ॥੨॥ **ਅੜਿੱਲ ॥** ਸ੍ਰੀ ਝਖਕੇਤ ਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹੱ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਅਬਲਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੁੰ ਨ ਜਗ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਹੋ ਰੂਪ ਮਾਨ ਉਹਿ ਕੀ ਸੀ ਵਹੀ ਬਖਾਨਿਯਤ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਲਗਾਈ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਸਭ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਤਹ ਇਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸਾਹੁ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਜਿਹੱ ਸਮ ਦਿਤਿ ਆਦਿੱਤਿ ਨ ਜਾਯੋ ॥੪॥ **ਅੜਿੱਲ ॥** ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਰਹੀ ਬਕਿਤ ਸੁ ਤਾਂਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਹੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਸਖੀ ਪਠੀ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸ ਕੈ ॥ ਹੋ ਚਾਹ ਰਹੀ ਜਸ ਮੇਘ ਪਪਿਹਰਾ ਪਜਾਸ ਕੈ ॥੫॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨਜ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਈ ਮਨ ਭਾਵਨ ਕਹ ਪਾਇ ॥ ਸਹਚਰਿ ਕੋ ਜੁ ਦਰਿਦ੍ਰ ਬੋ ਤਤ ਛਿਨ
 ਦਿਯਾ ਮਿਟਾਇ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥
 ਰੈਨਿ ਸਗਰਿ ਰਤਿ ਕਰਤ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਪਲ ਚਾਰ ਪਛਾਨੀ ॥੭॥ ਪਿਛਲੀ ਪਹਰ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜਬ
 ਰਹੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਐਸੇ ਤਿਹੱ ਕਹੀ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਵੇ ਨਿਕਸਿ ਦੋਊ ਜਾਵੈ ॥ ਔਰ ਦੇਸ ਕੋਊ ਕਹੂੰ ਸੁਹਾਵੈ
 ॥੮॥ ਤੁਹਿ ਮੁਹਿ ਕਹੱ ਧਨ ਕੀ ਬੁਰ ਨਾਹੀ ॥ ਤੁਮਰੀ ਚਹਤ ਕੁਸਲ ਮਨ ਮਾਂਹੀਂ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਦੁਹੂੰ ਅਧਿਕ
 ਧਨੁ ਲੀਨਾ ॥ ਔਰੈ ਦੇਸ ਪਜਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥੯॥ ਚਤੁਰਿ ਭੇਦ ਸਹਚਰਿ ਇਕ ਪਾਈ ॥ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਦਈ
 ਆਗਿ ਲਗਾਈ ॥ ਰਨਿਯਨ ਰਾਨੀ ਜਰੀ ਸੁਨਾਈ ॥ ਰੋਵਤ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਧਾਈ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਕਹਾ
 ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਜਰਿ ਮਰੀ ॥ ਤੁਮ ਤਾਕੀ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਨ ਕਰੀ ॥ ਅਬ ਤਿਨਕੇ ਚਲਿ ਅਸਤਿ ਉਠਾਵੈ ॥ ਮਾਨੁਖ ਦੈ
 ਗੰਗਾ ਪਹੁਚਾਵੈ ॥੧੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਉਤਾਇਲ ਧਾਯੋ ॥ ਜਹੱ ਗ੍ਰਿਹ ਜਰਤ ਹੁਤੋ ਤਹੱ ਆਯੋ ॥ ਹਹਾ
 ਕਹਤ ਰਾਨੀਯਹਿ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਜਰਤਿ ਅਗਨਿ ਤੇ ਯਾਹਿ ਉਬਾਰਹੁ ॥੧੨॥ ਜਾਨੀ ਜਰੀ ਅਗਨਿ ਮਹਿ
 ਰਾਨੀ ॥ ਉਧਰਿ ਗਈ ਮਨ ਬਿਖੈ ਨ ਆਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਸੋਕ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਢਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਕਛੁ ਭੇਦ
 ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੩॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਇਹ ਰਾਨੀ ਕੋ ਧਰਮਾ ॥ ਜਿਨ ਅਸਿ ਕੀਨਾ ਦੁਖ ਕਰਿ ਕਰਮਾ ॥ ਲੱਜਾ ਨਿਮਿਤਿ
 ਪ੍ਰਾਨ ਦੈ ਡਾਰਾ ॥ ਜਰਿ ਕਰਿ ਮਰੀ ਨ ਰੋਰਨ ਪਾਰਾ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬੯॥੫੨੪੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਮੋਰੰਗ ਦਿਸਿ ਇਕ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਦਿਪਤ ਤੇਜ ਕੀ ਜ਼ਾਲਾ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇ ਤਿਹੱ ਨਾਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥
 ਕੋ ਅਬਲਾ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਪੂਰਬ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਅਨਗਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਜਾ
 ਕੇ ਚੜਤ ਅਮਿਤ ਦਲ ਸੰਗਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਬ ਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਆਯੋ ਸਾਹ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ
 ਕੇ ਸੰਗ ਇਕ ਪੁਤ੍ਰ ਪਜਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਕਹੈ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥ ਉਖ ਲਿਖਤ ਲੇਖਨ ਹੈ ਜਾਵੈ ॥੩॥ ਪੂਰਬ ਦੇ
 ਤਿਹੱ ਉਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟਿਕੀ ॥ ਲਗਯੋ ਕੁਅਰ ਸੌ ਨੇਹ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਨੁ

ਰੁਚੈ ਨ ਭੋਜਨ ਬਾਰਾ ॥੪॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਿਹੋਂ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਯੋ ॥ ਦੁਹੁੰਅਨ ਐਸੋ ਬਧਾ ਸਨੇਹਾ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਭਾਖਿ ਨ ਆਵਤ ਨੇਹਾ ॥੫॥ ਸਾਹੁ ਪੁਤ੍ਰੁ ਤਬ ਸਾਹੁ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸਦਾ ਰਹਬ ਜਿਯ ਧਾਰਯੋ ॥ ਪਿਤਾ ਸੰਗ ਕਛੁ ਕਲਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਚੜਿ ਘੋਰਾ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਨਿਮਿੱਤ ਨਿਜੁ ਪਿਤੁ ਸੋਂ ਕਲਹ ਬਢਾਇਕੈ ॥ ਚੜਿ ਬਾਜੀ ਪਰ ਚਲਾ ਦੇਸ ਕਹੋਂ ਧਾਇਕੈ ॥ ਪਿਤੁ ਜਾਨਯੋ ਸੁਤ ਮੇਰੋ ਦੇਸ ਅਪਨੇ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਗੇ ਗਿ੍ਹ ਰਾਨੀ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥੭॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਤਹੋਂ ਤੇ ਸਾਹੁ ਜਬੈ ਉਠਿ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਸ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥੮॥ ਮੈ ਇਕ ਮੋਲ ਨਿਪੁੰਸਕ ਆਨਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨ ਜਾਤ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਪਨੇ ਕਾਜ ਕਰੈ ਹੋਂ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮੈ ਹੋਂ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਰਾਜਾ ਕਹੀ ਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪੁਰਖ ਨਿਪੁੰਸਕ ਭਾਖਿ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਖਾ ਧਾਮ ਸੁਧਾਰਿ ॥੧੦॥ ਰਮਯੋ ਕਰਤ ਰਾਨੀ ਭਏ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਦਿਨ ਰੈਨਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਪੁੰਸਕ ਤਿਹ ਲਖੈ ਕਛੁ ਨ ਭਾਖੈ ਬੈਨ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋਂ ਸੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੦॥੫੨੫੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੋਪਈ ॥ ਤੈਲੰਗਾ ਜਹੋਂ ਦੇਸ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸਮਰ ਸੈਨ ਤਹੋਂ ਕੋ ਸਰਦਾਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਲਾਸ ਦੇਇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਛੈਲ ਪੁਰੀ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਮੱਦੁ ਦੇਸ ਕੋ ਬਾਸੀ ॥ ਰਾਨੀ ਨਿਰਖਿ ਲਗਨਿ ਤਿਹੋਂ ਲਾਗੀ ॥ ਜਾਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਕੀ ਤਾਹੁ ਸੋਂ ਲਾਗੀ ॥ ਛੂਟੈ ਕਹਾਂ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹ ਸੋਂ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਤਿਨ ਦ੍ਰਿੜ੍ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਯੋ ॥੩॥ ਬਹੁ ਦਿਨ ਭੋਗ ਤਵਨ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ॥ ਐਸ ਉਪਦੇਸ ਤਵਨ ਕਹ ਦਿਯਾ ॥ ਜੋ ਮੈ ਕਹੋਂ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਕੀਜਹੁ ॥ ਮੇਰੋ ਕਹਯੋ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ਲੀਜਹੁ ॥੪॥ ਕਹੁੰ ਜੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਯੋ ਲਖਿ ਪੈਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਲਿੰਗ ਲੈ ਐਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਕੁਪੀਨ ਬਿਖੈ ਦ੍ਰਿੜ੍ ਰਖਿਯਹੁ ॥ ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਨਰਹਿੰ ਨ ਭਖਿਯਹੁ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜਬ ਮੈ ਦੈਹੋਂ ਤੁਮੈਂ ਉਰਾਂਭੇ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਹਮ ਪਰ ਉਠਿਯਹੁ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ॥ ਕਾਢਿ ਕੁਪੀਨ ਤੇ ਹਮ ਪਰ ਲਿੰਗ ਚਲਾਇਯੋ ॥ ਹੋ

ਉਚ ਨੀਚ ਰਾਜਾ ਕਹ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇਯੋ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿੰਹ ਕੀਨਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ
 ਸੌਂ ਤਵਨੈ ਸਿਖ ਦੀਨਾ ॥ ਰਾਨੀ ਪ੍ਰਾਤ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਸੰਨਯਾਸੀ ਪਹਿ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥੭॥ ਸੰਨਯਾਸੀ
 ਜੁਤ ਸਖੀ ਗਹਾਈ ॥ ਰਾਜਾ ਦੇਖਤ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥ ਛੈਲ ਗਿਰਹਿ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਦੁਖਾਯੋ ॥ ਤੈਂ ਚੇਰੀ ਸੰਗ
 ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੮॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਤੇਜ ਮਨ ਤਯੋ ॥ ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਛੁਰਾ ਕਹ ਲਯੋ ॥ ਕਟਯੋ ਲਿੰਗ
 ਬਸਤ੍ਰ ਤੇ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਮੁਖ ਪਰ ਮਾਰਾ ॥੯॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਨੀ ਕਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਉਠਿ
 ਚਰਨਨ ਸੰਗ ਲਾਗੀ ॥ ਹਮ ਰਿਖਿ ਤੁਮਰੋ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਬਿਨੁ ਸਮੁਝੇ ਤੁਹਿ ਝੂਠ ਬਖਾਨਾ ॥੧੦॥ ਤਬ
 ਰਾਜੈ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਾਟਿ ਸੰਨਯਾਸੀ ਡਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਪ੍ਰਿਗ ਕੁਪਿ ਰਾਨਿਯਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥
 ਤੈਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਦੋਖ ਯਹ ਭਾਰਾ ॥੧੧॥ ਅਬ ਇਹ ਰਾਖੁ ਆਪਨੇ ਧਾਮਾ ॥ ਸੇਵਾ ਕਰਹੁ ਸਕਲ ਮਿਲਿ
 ਬਾਮਾ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਜਿਯੈ ਜਾਨ ਨਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਸਦਾ ਜਤੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਕੀਜੈ ॥੧੨॥ ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਕੋ ਮਾਨਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਾਬ ਤਾਹਿ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨਾ ॥ ਭੋਗ ਕਰੈ ਬਹੁ ਹਰਖ ਬਢਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਰਾਜੈ
 ਪਾਈ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਬਨਾਇ ਕੈ ਤਾਹਿ ਭਜਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥ ਜੀਵਤ ਲਗਿ ਰਾਖਾ ਸਦਨ
 ਸਕਾ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਛਾਨ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌਂ
 ਇਕਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੧॥੫੨੬੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸੁਗੰਧ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮਾ ॥ ਗੰਧਾਗਿਰ ਪਰਬਤ ਜਿੰਹ ਧਾਮਾ ॥ ਸੁਗੰਧ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਚੰਚਲਾ ॥
 ਹੀਨ ਕਰੀ ਸਸਿ ਕੀ ਜਿਨ ਕਲਾ ॥੧॥ ਬੀਰ ਕਰਨ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ਜਿਹੋ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਰਚਾ
 ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਧਨ ਕਰਿ ਸਕਲ ਭਰੇ ਜਿਹੋ ਧਾਮਾ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਦੁਤਿ ਲਖਿ ਸਭ ਬਾਮਾ ॥੨॥ ਸੌਦਾ ਨਿਮਿਤਿ
 ਤਹਾ ਵਹ ਆਯੋ ॥ ਜਾ ਕਹੋ ਨਿਰਖਿ ਰੂਪ ਸਿਰ ਨਯਾਯੋ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਸੁਨਾ ਨ ਸੂਰਾ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਸਾਚੇ
 ਭਰ ਪੂਰਾ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਲਖਿ ਮਨ ਮਹਿ ਰਹੀ ਲੁਭਾਇ ॥ ਮਿਲਿ ਬੇਕੇ ਜਤਨਨ ਕਰੈ ਮਿਲਯੋ
 ਨ ਤਾਸੋਂ ਜਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਾਏ ॥ ਬਹੁਤ ਮਨੁਖ ਤਿਹੋ ਠੋਰ ਪਠਾਏ ॥ ਬਹੁ ਕਰਿ

ਜਤਨ ਏਕ ਦਿਨ ਆਨਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥੫॥ ਬਹੁਤ ਦਰਬ ਤਾਕਹੱ ਤਿਨ ਦੀਨਾ ॥ ਤਾ
 ਕੇ ਮੋਹਿ ਚਿੱਤ ਕਹ ਲੀਨਾ ॥ ਇਹੱ ਬਿਧਿ ਸੌ ਤਿਹ ਭੇਵ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਾਹਮਨ ਕੇ ਤਿਹ ਭੇਸ ਧਰਾਯੋ ॥੬॥
 ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਗਿਆਨਾ ॥ ਕਿਯ ਉਪਦੇਸ ਪਤਿਹਿ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਜੈਸੋ ਪੁਰਖ ਦਾਨ ਜਗ ਦਯਾਵੈ ॥
 ਤੈਸੋ ਈ ਆਗੇ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੭॥ ਮੈ ਤੁਹਿ ਬਾਰ ਦਾਨ ਬਹੁ ਕੀਨਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਤਿ ਤੈਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਲੀਨਾ ॥ ਤੁਮ
 ਹੋਂ ਪੁੰਨਿ ਬਾਰ ਬਹੁ ਕੀਨੀ ॥ ਤਬ ਮੋ ਸੀ ਸੁੰਦਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨੀ ॥੮॥ ਅਬ ਜੋ ਪੁੰਨਯ ਬਹੁਰਿ ਮੁਹਿ ਕਰਿਹੋਂ ॥ ਮੋ
 ਸੀ ਤ੍ਰਿਯ ਆਗੇ ਪੁੰਨਿ ਬਰਿਹੋਂ ॥ ਧਰਮ ਕਰਤ ਕਛੁ ਢੀਲ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਦਿਜ ਕੋ ਦੈ ਜਗ ਮੋ ਜਸੁ ਲੀਜੈ ॥੯॥
 ਇਹ ਸੁਨਿ ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਮਨ ਆਈ ॥ ਪੁੰਨਯ ਕਰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਕੇ ਮਨ ਮਹਿ ਭਾਯੋ ॥ ਵਹੈ
 ਜਾਨਿ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੦॥ ਤਾ ਕਹੱ ਨਾਰਿ ਦਾਨ ਕਰਿ ਦੀਨੀ ॥ ਮੂੜੁ ਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨ ਚੀਨੀ ॥
 ਸੋ ਲੈ ਜਾਤ ਤਰੁਨਿ ਕਹ ਭਯੋ ॥ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਿ ਮੂਰਖ ਕੋ ਗਯੋ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੨॥੫੨੭੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨਰੇਸਾ ॥ ਜਿਹੱ ਕੋ ਡੰਡ ਭਰਤ ਸਭ ਦੇਸਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਮੰਜਰੀ ਤਿਹੱ ਕੀ
 ਦਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੇਵ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥ ਅਤਿਭੁਤ ਸੈਨ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹੱ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ
 ਉਪਜਯੋ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਜਗ ਮਗਾਤ ਤਿਹ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹੱ ਸਮ ਇੰਦ੍ਰ ਨ ਚੰਦ੍ਰ ਕੁਮਾਰਾ ॥੨॥ ਰਾਨੀ
 ਅਟਕਿ ਤਵਨ ਪਰ ਗਈ ॥ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਤ ਆਪਿ ਚਲਿ ਭਈ ॥ ਤਾਸੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਪਟ ਤਜਿ ਲਾਗੀ ॥
 ਛੁਟੈ ਕਹਾਂ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥੩॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਨਾ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਬਹੁ ਕਾਲ ਬਿਹਾਨਾ ॥
 ਸੁੰਦਰ ਔਰ ਤਹਾਂ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਕਹ ਭਾਯੋ ॥੪॥ ਵਹੈ ਪੁਰਖ ਰਾਨੀ ਕਹੱ ਭਾਇਸਿ ॥
 ਕਾਮ ਕੇਲ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਕਮਾਇਸਿ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹੱ ਠਾਂ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਰਮਤ ਨਿਰਖਿ ਰਾਨੀ ਕੁਰਰਾਯੋ
 ॥੫॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਖੜਗੁ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਰਾਖਿ ਜਾਰ ਕਹੱ ਮਾਰਯੋ ॥ ਆਪੁ ਭਾਜ ਪੁੰਨਿ ਤਹੱ
 ਤੇ ਗਯੋ ॥ ਤੇਜ ਭਏ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਨ ਤਯੋ ॥੬॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਅਸਿ ਤਾਂਹਿ ਪਠਾਈ ॥ ਤੋਹਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮੁਹਿ

ਤਜਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਛਿਮਾ ਕਰਹੁ ਇਹ ਭੂਲਿ ਹਮਾਰੀ ॥ ਅਬ ਦਾਸੀ ਮੈ ਭਈ ਤਿਹਾਰੀ ॥੭॥ ਜੋ ਆਗੇ ਫਿਰਿ
 ਐਸ ਨਿਹਰਿਯਹੁ ॥ ਮੋਹੁ ਸਹਿਤ ਮਾਰਿ ਤਿਹ ਡਰਿਯਹੁ ॥ ਭਲਾ ਕਿਯਾ ਤੁਮ ਤਾਂਹਿ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਆਗੇ ਰਾਹ
 ਮਿੱਤ੍ਰ ਮੁਹਿ ਡਾਰਾ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਤਿਯਾ ਬਾਚਤ ਮੂੜੁ ਮਤਿ ਫੂਲ ਗਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਹਾਂ ਆਵਤ
 ਭਯੋ ਭੇਦ ਪਛਾਨਯੋ ਨਾਹਿ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਠਾਂ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋ ਬਾਂਧਿ
 ਜਰਾਯੋ ॥ ਜਿਨ ਮੇਰੇ ਮਿਤਵਾ ਕਹੱ ਮਾਰਯੋ ॥ ਵਹੈ ਚਾਹਿਯਤ ਪਕਰਿ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੧੦॥ ਅਸ ਤ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਥਮ
 ਭਜਤ ਭੀ ਜਾ ਕੇ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪੁਨਿ ਮਾਰਯੋ ਤਾ ਕੇ ॥ ਇਨ ਅਬਲਨ ਕੀ ਰੀਤਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕੇ ਆਵਤ
 ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਤਿਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰੁ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੩॥੫੨੯੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਅੰਬਸਟ ਕੇ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਪਦਮਿਨਿ ਦੇ ਜਾਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹੱ ਪ੍ਰਭਾ ਭਨਿਜੈ ॥
 ਜਿਹ ਕੇ ਕੋ ਪਟ ਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਦਾਸ ਘਰ ਮਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸਯਾਮ ਬਰਨ ਕਹੁੰ ਨਾਰੀ ॥
 ਨਾਮਾਫਿਕ ਸੰਖਯਾ ਤਿਹ ਰਹੈ ॥ ਮਾਨੁਖ ਜੋਨਿ ਕਵਨ ਤਿਹੱ ਕਹੈ ॥੨॥ ਚੇਰੀ ਏਕ ਹੁਤੀ ਤਾ ਸੋ ਰਤਿ ॥ ਜਾ
 ਕੇ ਹੁਤੀ ਨ ਕਛੁ ਘਟ ਮਹਿ ਮਤਿ ॥ ਨਾਮਾਫਿਕ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮਨ ਖੋਲਿ ਮਚਾਯੋ ॥੩॥
 ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਗਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਚੇਰੀ ਰਮਤ ਦਾਸ ਸੰਗ ਜਹਾਂ ॥ ਲਟਪਟਾਇ ਦਾਸੀ ਤਬ ਗਈ ॥
 ਚਟਪਟ ਜਾਤ ਸਕਲ ਸੁਧਿ ਭਈ ॥੪॥ ਜਤਨ ਅਵਰ ਕਛੁ ਹਾਬ ਨ ਆਯੋ ॥ ਮਾਰਿ ਦਾਸ ਉਲਟੇ ਲਟਕਾਯੋ ॥
 ਹਰੇ ਹਰੇ ਤਰ ਆਗਿ ਜਰਾਈ ॥ ਕਾਢਤ ਹੈ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਿਮਿਯਾਈ ॥੫॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਬ ਦਾਸ
 ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਅਤਭੁਤ ਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਕਿਯੋ ਇਹ ਹਨਿ ਤੈਂ ਦਿਯ ਲਟਕਾਈ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਤਰ
 ਆਗਿ ਜਰਾਈ ॥੬॥ **ਚੇਰੀ ਬਾਚ** ॥ ਮਿਲਯੋ ਬੈਦ ਮੁਹਿ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਯਾ ਦਈ ਤਿਨ ਮੋਹਿ ਸੁਧਾਰਾ ॥
 ਮੈ ਇਹ ਕਰੀ ਚਿਕਤਸਾ ਤਾਂ ਤੇ ॥ ਲੀਜੈ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਿ ਯਾ ਤੇ ॥੭॥ ਖਈ ਰੋਗ ਇਹ ਕਹਯੋ ਰਾਜ ਮਹਿ ॥
 ਤਾ ਤੇ ਮਾਰਿ ਦਾਸ ਤੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ॥ ਕਰਿ ਮਿਮਿਯਾਈ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਖਵਾਵੈ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਦੋਖ ਦੂਰਿ ਹੈ ਜਾਵੈ ॥੮॥

ਤਿਹ ਨਿਮਿਤ ਯਾਕੋ ਮੈ ਘਾਯੋ ॥ ਮਿਮਿਯਾਈ ਕੋ ਬਿਵਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਭੱਛਨ ਕਰਹੁ ਤ ਕੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ
 ਛਾਡਿ ਆਜੁ ਹੀ ਦੀਜੈ ॥੯॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਬੈਦਨੀ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਮਨ
 ਮਹਿ ਕਹਯੋ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ॥ ਘਰ ਮਹਿ ਨਾਰਿ ਰੋਗ ਹਾ ਦੀਨੀ ॥੧੦॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਾ ॥
 ਤੇਰੋ ਗੁਨ ਹਮ ਆਜੁ ਪਛਾਨਾ ॥ ਪੱਛਿਮਿ ਦਿਸਿ ਹਮ ਸੁਨੀ ਬਨੈਯਤ ॥ ਹਮਰੇ ਦੇਸ ਨ ਢੂੰਢੀ ਪੈਯਤ ॥੧੧॥
 ਤੁਹਿ ਜਾਨਤ ਮੁਹਿ ਕਹਤ ਬਤਾਈ ॥ ਮਿਮਿਯਾਈ ਇਹ ਦੇਸ ਬਨਾਈ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਇਕ ਦਾਸ ਸੰਘਾਰਾ ॥
 ਹਮਰੋ ਰੋਗ ਬਡੋ ਤੈਂ ਟਾਰਾ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਹਤਰਿ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੪॥੫੩੦੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਦਰ ਬਸਤ ਹਬਾਸੀ ਜਹਾਂ ॥ ਹਬਸੀ ਰਾਇ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥ ਹਬਸ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥
 ਜਨੁ ਪੁਰ ਖੋਜਿ ਚੌਦਹੁ ਆਨੀ ॥੧॥ ਹਾਸਿਮ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕੋਉ ਨ ਕਹਾਂ ॥
 ਰਾਨੀ ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਉਰਝਾਨੀ ॥ ਬਿਰਹ ਬਿਕਲ ਹੈ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਜਤਨ ਅਨੇਕ ਬਨਾਏ ॥
 ਛਲ ਬਲ ਸੌ ਗਿ੍ਹ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਨਾ ॥ ਆਸਨ ਚੁੰਬਨ ਕੀਏ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਭਜਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹੁ ਗਰੇ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ॥ ਜਾਨੁ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਇ ਧਨ ਰਹਯੋ ਹੀਯ ਸੌ
 ਲਾਇ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਆਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੇਜ ਪਰ ਤਾਹਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਅਸਿ ਗਹਿ
 ਧਯੋ ਹਾਬ ਗਹਿ ਨਾਰੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੌ ਹਸਿ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥੫॥ ਤੈਂ ਰਾਜਾ ਇਹ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਬਿਨੁ
 ਬੂਝੇ ਅਸਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਬਾਤ ਜਾਨਿਯੈ ਯਾਂ ਕੀ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸੁਧਿ ਲੀਜੈ ਕਛੁ ਤਾ ਕੀ ॥੬॥ ਇਹ
 ਹੈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮੱਛਿੰਦਰ ਰਾਜਾ ॥ ਆਯੋ ਨਜਾਇ ਲਹਨ ਤਵ ਕਾਜਾ ॥ ਤਪੱਸਯਾ ਬਲ ਆਯੋ ਇਹ ਠੋਰਾ ॥ ਹੈ ਸਬ
 ਤਪਸਿਨ ਕਾ ਸਿਰ ਮੋਰਾ ॥੭॥ ਯਾ ਸੰਗ ਮਿੱਤ੍ਰਾਚਾਰ ਕਰੀਜੈ ॥ ਭੁਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਿਹੁ ਦੀਜੈ ॥ ਭਲੀ
 ਭਲੀ ਤੁਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਸਿਖੈ ਹੈ ॥ ਰਾਜ ਜੋਗ ਬੈਠੇ ਗਿ੍ਹ ਪੈਹੈ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਏ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਪਗ ਪਰਾ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਾਚਾਰ
 ਤਵਨ ਸੰਗ ਕਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਮਛਿੰਦ੍ਰਾ ਨਾਥ ਪਛਾਨਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਵ ਅਭੇਵ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥੯॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਨ

ਪੂਜਾ ਤਿਹੱ ਕਰੈ ॥ ਬਾਰੰਬਾਰ ਪਾਂਇ ਪਸੁ ਪਰੈ ॥ ਤਾਹਿ ਸਹੀ ਰਿਖਿਰਾਜ ਪਛਾਨਾ ॥ ਸੱਤਿ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕਰਿ
 ਜਾਨਾ ॥੧੦॥ ਤਾਹਿ ਮਛਿੰਦਰ ਕਰਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹ ਸੋਪਿ ਤਾਹਿ ਉਠਿ ਆਯੋ ॥ ਵਹ ਤਾ ਸੋ ਨਿਤਿ
 ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਮੂਰਖ ਬਾਤ ਨ ਰਾਜਾ ਪਾਵੈ ॥੧੧॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਜਾਰ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥ ਅਤਿ ਬਿਸਮੈ ਰਾਜਾ
 ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਢਿਗ ਆਈ ॥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਅਸ ਬਿਨੋ ਸੁਨਾਈ ॥੧੨॥ ਜਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਆਪਨਾ
 ਤਯਾਗਾ ॥ ਜੋਗ ਕਰਨ ਕੇ ਰਸ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਸੋ ਤੇਰੀ ਪਰਵਾਹਿ ਨ ਰਾਖੈ ॥ ਇਮਿ ਰਾਨੀ ਰਾਜਾ ਤਨ ਭਾਖੈ
 ॥੧੩॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਬ ਰਾਜ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦਰਸ ਸਫਲ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ੍ਹ ਕਛੂ ਨ
 ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਚੋਗੁਨ ਨੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੋ ਪਚਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੫॥੫੩੧੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥ੳ
ਚੋਪਈ ॥ ਸੰਕ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਜਤ ॥ ਜਨੁ ਸੰਕਰ ਕੋ ਲੋਕ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਸੰਕਰਸੈਨ ਤਹਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥
 ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥੧॥ ਸੰਕਰ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਨੁਕ ਆਪੁ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥
 ਰੁਦ੍ਰਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹੱ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਤਹਾਂ ਛਬੀਲ ਦਾਸ ਥੋ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਰੂਪਮਾਨ
 ਛਬਿ ਮਾਨ ਅਤਿ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤਾਂ ਪਰ ਅਟਕ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਭਈ ॥ ਆਠ ਟੂਕ ਵਾ ਪਰ ਚੈ ਗਈ ॥੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਲਗਨ ਨਿਗੋਡੀ ਲਗਿ ਗਈ ਛੁਟਤ ਛੁਟਾਈ ਨਾਹਿ ॥ ਮੱਤ ਭਈ ਜਨੁ ਮਦ ਪੀਆ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥੪॥
ਚੋਪਈ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਚਿਤ ਜੁ ਹੁਤੀ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਸਖੀ ਸੱਜਨ ਪਹਿ
 ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਤ ਭਈ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਤਬੈ ਛਬੀਲੋ ਛੈਲ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਆਇਯੋ ॥ ਰਮਜੋ
 ਤਰੁਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਕੁਅਰਿ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰ ਜਾਇ ਪਿਯਰਵਹਿ ਭੁਜਨ ਭਰਿ ॥ ਹੋ ਦ੍ਰਿੜ ਆਸਨ
 ਦੈ ਰਹਜੋ ਨ ਇਤ ਉਤ ਜਾਤ ਟਰਿ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਏਕ ਸੁਘਰ ਦੂਜੇ ਤਰੁਨਿ ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਸੁੰਦਰ ਮੀਤ ॥ ਬਸਜੋ
 ਰਹਤ ਨਿਸ ਦਿਨ ਸਦਾ ਪਲ ਪਲ ਚਿਤ ਜਿਮਿ ਚੀਤ ॥੭॥ **ਚੋਪਈ ॥** ਇਕ ਦਿਨ ਮਿਤਿ ਇਮਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥
 ਤਵ ਪਿਤ ਕੇ ਹੋ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਾਸਾਨਾ ॥ ਜੋ ਤੁਹਿ ਭਜਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਪਕਰਿ ਕਾਲ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੮॥

ਬਿਹੱਸਿ ਕੁਅਰਿ ਅਸ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੈਂ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਖ ਤੁਹਿ ਸੇਜ ਬੁਲਾਉਂ ॥
 ਤੋਂ ਮੈ ਤੁਮਰੀ ਯਾਰ ਕਹਾਉਂ ॥੯॥ ਰੋਮਨਾਸਨੀ ਤਾਹਿ ਲਗਾਈ ॥ ਸਕਲ ਸਮਸ ਤਿਹ ਦੂਰਿ ਕਰਾਈ ॥ ਕਰ
 ਮਹਿ ਤਾਂਹਿ ਤੰਬੂਰਾ ਦਿਯਾ ॥ ਗਾਇਨ ਭੇਸ ਸੱਜਨ ਕੋ ਕਿਯਾ ॥੧੦॥ ਪਿਤਿ ਬੈਠੇ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥
 ਭਲੇ ਭਲੇ ਗੀਤਾਨ ਗਵਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਨਾਦ ਰੀਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਗਾਇਨ ਇਹ ਕਹਯੋ
 ॥੧੧॥ ਸੰਕਰ ਦੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨ ਗਾਇਨ ਤੈਂ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤੁਮ ਨਿਤਿ
 ਐਯਹੁ ॥ ਇਹ ਠਾਂ ਗੀਤਿ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗੈਯਹੁ ॥੧੨॥ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਤਿਨ ਧਰਾ ॥ ਪ੍ਰਾਚੀ ਦਿਸਾ
 ਚਾਂਦ ਜਨ ਚਰਾ ॥ ਸਕਲ ਲੋਗ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਜਾਨੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਮੂੜੁ ਪਛਾਨੈ ॥੧੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਧਰੇ ਨਿਤਿ ਆਵਈ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰਿ ਸੋ ਕਾਮ ਕਲੋਲ ਕਮਾਵਈ ॥ ਕੋਊ ਨ ਤਾਕਹ
 ਰੋਕਤ ਗਾਇਨ ਜਾਨਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਹ ਮੂੜੁ ਨ ਸਕਹਿ ਪਛਾਨਿ ਕੈ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ
 ਛਲ ਸੋਂ ਤਾ ਸੋਂ ਸਦਾ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਕਰਤ ਬਿਹਾਰ ॥ ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਸਭ ਕੋ ਛਲੈ ਕੋਊ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰ ॥੧੫॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਕਰ ਦੇਵ ਨ ਤਾਂਹਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੀ ਗਾਇਨ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਅਤਿ ਸਜਾਨਪ ਤੇ ਕੈਫ
 ਨ ਖਾਵੈ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜੁ ਨਿਤਿ ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੬॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਚਤੁਰ ਕਹਾਇਸਿ ॥ ਭੂਲਿ ਭਾਂਗ ਭੌਂਦੁ
 ਨ ਚੜ੍ਹਾਇਸਿ ॥ ਅਮਲੀ ਭਲੋ ਖਤਾ ਜੁ ਨ ਖਾਵੈ ॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਸੋਫਿਨ ਕੋ ਜਾਵੈ ॥੧੭॥ ਸੰਕਰ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਹਿ
 ਅਸ ਛਲਾ ॥ ਕਹ ਕਿਯ ਚਰਿਤ ਸੰਕਰਾ ਕਲਾ ॥ ਤਿਹ ਗਾਇਨ ਦੁਹਿਤਾ ਕੀ ਗਾਨਿਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ
 ਅਭੇਦ ਨ ਜਾਨਿਯੋ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਛਿਹਤਰਿ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੬॥੫੩੩੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਅੜਿਲ ॥ ਸਹਰ ਮੁਰਾਦਾਬਾਦ ਮੁਗਲ ਕੀ ਚੰਚਲਾ ॥ ਹੀਨ ਕਰੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੀ ਕਲਾ ॥ ਰੂਪਮਤੀ
 ਤਾ ਕੀ ਸਮ ਸੋਈ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਤਿਹੋਂ ਸਮਾਨ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਨ ਔਰ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੂਸਰਿ ਏਕ
 ਤਿਸੀ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਤਿਹੋਂ ਸਮ ਹੋਤ ਨ ਤਾਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਇਹੋਂ ਜਾਨਿ ਰੋਸ ਜਿਯ ਠਾਨੋ ॥ ਔਰ ਪੁਰਖ

ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਯਰਾਨੇ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੈਸੇ ਵਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਹੁਤੀ ਸਵਤਿਨ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਿ ॥ ਤੈਸੇ ਈ ਤਿਨ
 ਖੋਜਿ ਨਰ ਤਿਹੱ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਪਯਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥ ਕਾਮ
 ਕੇਲ ਤਿਹੱ ਸੰਗ ਕਮਾਇਸਿ ॥ ਸਵਤਿਹੱ ਫਾਂਸਿ ਡਾਰਿ ਗਰ ਮਾਰਯੋ ॥ ਜਾਇ ਮੁਗਲ ਤਨ ਐਸ ਉਚਾਰਯੋ
 ॥੪॥ ਅਤਭੁਤ ਬਾਤ ਨਾਥ ਇਕ ਭਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖੁ ਹੈ ਗਈ ॥ ਐਸੀ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਨਹਿ ਹੇਰੀ ॥
 ਜੋ ਗਤਿ ਭਈ ਨਾਰਿ ਕੀ ਤੇਰੀ ॥੫॥ ਸੁਨਿ ਏ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਜੜੁ ਭਯੋ ॥ ਉਠਿ ਤਿਹੱ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਨ
 ਗਯੋ ॥ ਤਾਂ ਕੋ ਲਿੰਗ ਛੋਰਿ ਜੋ ਲਹਾ ॥ ਕਹਯੋ ਭਯੋ ਸੋਈ ਮੁਹਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਾ ॥੬॥ ਅਤਿ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਚਿਤ
 ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਬੁਡਿ ਸੋਕ ਸਾਗਰ ਮਹਿ ਗਯੋ ॥ ਏ ਇਲਾਹ ਤੈਂ ਇਹੱ ਕਸ ਕੀਨਾ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੋ ਮਾਨਸ
 ਕਰਿ ਦੀਨਾ ॥੭॥ ਯਹ ਮੋਕੋ ਥੀ ਅਧਿਕ ਪਯਾਰੀ ॥ ਅਬ ਇਹ ਦੈਵ ਪੁਰਖ ਕਰਿ ਡਾਰੀ ॥ ਦੂਸਰਿ ਨਾਰਿ
 ਇਸੈ ਦੈ ਡਾਰੁੰ ॥ ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਪਾਸ ਉਚਾਰੁੰ ॥੮॥ ਨਿਸਚੈ ਬਾਤ ਇਹੈ ਠਹਰਈ ॥ ਪਹਿਲੀ ਨਾਰਿ ਤਿਸੈ
 ਲੈ ਦਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜੁ ਕਛੁ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪੁਰਖ
 ਭਈ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਲਹਿ ਤਾਂਹਿ ਦਈ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਸਕਾ ਨ ਮੁੜੁ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖੁ ਭਈ ਠਹਿਰਾਈ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾਕਹੱ ਦਈ ਬਨਾਈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨ ਪੁਰਖਹਿ ਭੇਦ
 ਜਤਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੭॥੫੩੪੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਜਹਾਨਾਬਾਦ ਬਸਤ ਜਹੱ ॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਜੂ ਰਾਜ ਕਰਤ ਤਹੱ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਰਾਇ ਰੋਸਨਾ ਤਾ
 ਕੇ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੧॥ ਸਾਹਿਜਹਾਂ ਜਬ ਹੀ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਔਰੰਗਸਾਹ ਪਾਤਿਸਾਹ ਭਏ ॥
 ਸੈਫਦੀਨ ਸੰਗ ਯਾਕੋ ਪਯਾਰਾ ॥ ਪੀਰ ਅਪਨ ਕਰਿ ਤਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨॥ ਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਰੋਸਨਾ ਰਾਈ ॥
 ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਨ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਉਪਜਾਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸੰਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਪੀਰ ਅਪਨੋ ਠਹਿਰਾਯੋ
 ॥੩॥ ਔਰੰਗਸਾਹ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨੈ ॥ ਵਹੈ ਮੁਰੀਦ ਭਈ ਤਿਹੱ ਮਾਨੈ ॥ ਪੀਯ ਸਮੁਝਿ ਤਿਹ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥

ਪੀਰ ਭਾਖਿ ਸਭਹੁੰਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਪੀਰ ਗਯੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਨਾ ਤਿਹੱ ਪਰਤ ਨ
 ਛਿਨਕਰ ॥ ਰੋਗਨਿ ਤਨ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥ ਵਾ ਪਹਿ ਬੈਠਿ ਸਾਂਢਨੀ ਆਈ ॥੫॥ ਤਾਕੇ ਰਹਤ ਬਹੁਤ
 ਦਿਨ ਭਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਸਹਰ ਦਿਲੀ ਮਹਿ ਗਈ ॥ ਭਈ ਅਰੋਗਨਿ ਭਾਖਿ ਅਨਾਈ ॥ ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਕਿਨੂੰ
 ਨ ਪਾਈ ॥੬॥ ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਰੋਗ ਬਡਾ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਬੈਦਨ ਅਧਿਕ ਇਨਾਮ
 ਦਿਲਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਔਰੰਗ ਪਾਯੋ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਹਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੮॥੫੩੫੨॥ ਅਫਸ਼ੁੰ ॥੮
ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰੇਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਜਤ ॥ ਪ੍ਰੇਮਸੈਨ ਜਹੱ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਮੰਜਰੀ ਤਿਹੱ ਗ੍ਰਿਹ ਦਾਰਾ ॥
 ਜਾ ਸਮ ਦਿਤਿ ਨ ਅਦਿੱਤਿ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥ ਤਹਾ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਘਰ ਅਤਿ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਨ ਕਹੂੰ
 ਕਿਤ ॥ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਕਹਨ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਹੇਰੈ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਵੈ ॥੨॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹੱ ਕੀ ਦੁਤਿ ਲਹੀ ॥
 ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਕਹੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਉਂ ॥ ਨਾ ਤਰ ਹੈ ਜੋਗਿਨਿ ਬਨ ਜਾਉਂ ॥੩॥
 ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਆਈ ॥ ਬਨਿ ਠਨਿ ਬੈਠਿ ਚੰਚਲਾ ਜਹਾਂ ॥ ਲੈ ਆਈ
 ਸਹਚਰਿ ਤਿਹ ਤਹਾਂ ॥੪॥ ਆਤੁਰ ਕੁਅਰਿ ਤਾਹਿ ਲਪਟਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਜਯੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ਚਤੁਰ
 ਪਹਰ ਰਜਨੀ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਰਤ ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਕਹਾਨੀ ॥੫॥ ਅਟਕਿ ਗਈ ਅਬਲਾ ਤਿਹੱ ਸੰਗਾ ॥
 ਰੰਗਿਤ ਭਈ ਉਹੀ ਕੇ ਰੰਗਾ ॥ ਤਾਕਹੱ ਐਸ ਪ੍ਰਬੋਧ ਦ੍ਰਿੜਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਚਲਿ ਸੀਸ ਝੁਕਾਯੋ ॥੬॥
 ਜੋ ਮੁਹਿ ਭਯੋ ਸੁਪਨ ਸੁਨੁ ਰਾਈ ॥ ਸੇਵਤ ਰੁਦ੍ਰ ਜਗਾਇ ਪਠਾਈ ॥ ਆਠ ਬਰਿਸ ਹਮ ਸੌ ਤੁਮ ਸੇਵੋ ॥ ਰੈਨਿ
 ਦਿਵਸ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਖੇਵੋ ॥੭॥ ਪਟੀ ਬਾਂਧਿ ਦ੍ਰਿਗਨ ਦੁਹੂੰ ਸੇਵੋ ॥ ਆਠ ਬਰਿਸ ਲਗਿ ਜਗਹਿ ਨ ਜੇਵੋ ॥ ਉਪਜੈ
 ਪੂਤ ਧਾਮ ਬਿਨ ਸਾਸਾ ॥ ਸਕਲ ਖਲਨ ਕੋ ਹੈਹੈ ਨਾਸਾ ॥੮॥ ਕਿਲਬਿਖ ਏਕ ਨ ਤਵ ਤਨ ਰਹੈ ॥ ਮੁਹਿ ਸਿਵ
 ਸੁਪਨ ਬਿਖੈ ਇਮਿ ਕਹੈ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਧਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਸਫਲ ਕਾਜ ਸਭ ਹੋਇ ਤਿਹਾਰਾ ॥੯॥ ਰਾਜੈ ਸੱਤਿ
 ਇਹੀ ਦ੍ਰਿੜ ਕੀਨੀ ॥ ਪੱਟੀ ਬਾਂਧਿ ਦੁਹੂੰ ਦ੍ਰਿਗ ਲੀਨੀ ॥ ਆਠ ਬਰਸ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਸੇਯੋ ॥ ਚਿੱਤ ਜੁ ਹੁਤੋ ਸਕਲ

ਦੁਖ ਖੋਯੋ ॥੧੦॥ ਆਖੈਂ ਬਾਂਧਿ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਵੈ ॥ ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਕਾਹੂ ਜੋਵੈ ॥ ਉਤ ਰਾਨੀ ਕਹੱ ਜੋ ਨਰ ਭਾਵੈ ॥ ਤਾਂਹਿ ਤੁਰਤੁ ਗ੍ਰਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥੧੧॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੈ ਕੇਲ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ॥ ਜੋ ਨਰ ਰੁਚੈ ਚਿੱਤ ਤ੍ਰਿਯ ਵਾ ਕੇ ॥ ਬਾਤ ਕਰਤ ਪਤਿ ਸੋ ਇਤ ਜਾਵੈ ॥ ਉਤੈ ਜਾਰ ਤਰ ਪਰੀ ਠੁਕਾਵੈ ॥੧੨॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਚਹੈ ਵਹੈ ਤਹੱ ਆਵੈ ॥ ਖੈਚਿ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁ ਐਚਿ ਬਜਾਵੈ ॥ ਬਹੁ ਨਰ ਜਾ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਹੀ ॥ ਏਕੋ ਪੂਤ ਹੋਇ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਹੀ ॥੧੩॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਮਹਿ ਸੁਤ ਇਕ ਜਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਚ ਹਿਯੇ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥ ਆਗੈ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹੈ ਸੁ ਮਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜੁ ਪਛਾਨੈ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਉਨਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੭੯॥੫੩੬੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੮**

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਫਿਰੰਗਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਦਿਪਤ ਅਧਿਕ ਛਬਿ ਅੰਗਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਰਾਜ ਮੰਜਰੀ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰ ਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਨਾਥ ਜੋਗੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜੁਗਰਾਜ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹਾਂ ॥ ਜੋਗੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਬੈ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਸਦਨ ਚੰਚਲੈ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯਾ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ ਉਪਜਾਇ ॥ ਪਕਰਿ ਭੁਜਨ ਆਸਨ ਤਰੇ ਜਾਤ ਭਈ ਲਪਟਾਇ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਤਾਂਹਿ ਤਿਨ ਕਿਯਾ ॥ ਮੋਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਰਾਨੀ ਕੋ ਲਿਯਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਸੌ ਅਤਿ ਹਿਤ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕਹ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੪॥ ਤ੍ਰਿਯ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਚਿਤਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਹ ਰਾਜਾ ਕਹੱ ਚਹਿਯਤ ਮਾਰਾ ॥ ਲੈ ਇਹੱ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਕਛੂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਐਸਿ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥੫॥ ਸੋਵਤ ਸਮੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੱ ਮਾਰਜੋ ॥ ਗਾਡਿ ਤਾਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਰਾਜੈ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਆਪਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਲੀਨਾ ॥੬॥ ਜੋਗ ਭੇਸ ਧਾਰਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ॥ ਦੈ ਇਹ ਰਾਜ ਬਨਹਿ ਉਠ ਗਏ ॥ ਹਮਹੂੰ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਨਾਥ ਗਏ ਜਿਤ ਤਹੀ ਸਿਧੈ ਹੈਂ ॥੭॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਜੋ ਵਹੈ ਹਮ ਮਾਨਜੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂੜੁ ਨਹਿ ਚੀਨਾ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੱ ਚੰਚਲੈ ਕਿਯੋ ਆਪਨੋ ਕਾਜ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਡਾਰੀ ਪਗਨ ਦੈ ਜੋਗੀ ਕਹੱ ਰਾਜ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥**

ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਜੋਗਿਯਹਿ ਦਿਯਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਪਤਿ ਕੋ ਬਧ ਕਿਯਾ ॥ ਮੂਰਖ ਅਬ ਲਗਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈਂ ॥
 ਅਬ ਤਕ ਆਇਸੁ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ
 ਸੌ ਅੱਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੦॥੫੩੭੬॥ ਅਫਜੁ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਜੈ ਨਗਰ ਇਕ ਰਾਇ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਸ ਸਭ ਮਨਿਯਤ ॥ ਬਿਜੈ ਸੈਨ ਜਿਹ ਨਾਮ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਬਿਜੈਮਤੀ ਰਾਨੀ ਜਿਹ ਕੇ ਘਰ ॥੧॥ ਅਜੈਮਤੀ ਦੂਸਰਿ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾ ਕੇ ਕਰ ਨ੍ਰਿਪ
 ਦੇਹਿ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਬਿਜੈਮਤੀ ਕੇ ਸੁਤ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥੨॥ ਬਿਜੈਮਤੀ ਕੇ ਰੂਪ
 ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਨਹੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਪਜਾਰਾ ॥ ਅਜੈਮਤੀ ਕੀ ਸੁੰਦ੍ਰਿਨ ਕਾਂਯਾ ॥ ਜਿਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿੱਤ ਲੁਭਾਯਾ
 ॥੩॥ ਤਾਕੇ ਰਹਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਪਰਾ ॥ ਜੈਸੀ ਭਾਂਤਿ ਗੋਰ ਮਹਿ ਮਰਾ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਵੈ ॥
 ਤਾਂਤੇ ਤਰੁਨਿ ਅਧਿਕ ਕੁਰਰਾਵੈ ॥੪॥ ਆਗਯਾ ਚਲਤ ਤਵਨ ਕੀ ਦੇਸਾ ॥ ਰਾਨੀ ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥
 ਯਹ ਰਿਸਿ ਨਾਰਿ ਦੁਤਿਯ ਜਿਯ ਰਾਖੀ ॥ ਬੋਲਿਕ ਬੈਦ ਪ੍ਰਗਟ ਅਸਿ ਭਾਖੀ ॥੫॥ ਯਾ ਰਾਜਾ ਕਹੌ ਜੁ ਤੈ
 ਖਪਾਵੈ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਮੋ ਤੇ ਸੋ ਪਾਵੈ ॥ ਤਬ ਚਲਿ ਬੈਦ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਹਿ ਗਯੋ ॥ ਰੋਗੀ ਬਪੁ ਤਿਹ ਕੋ ਠਹਰਯੋ
 ॥੬॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੌ ਤੁ ਕਹੌ ਉਪਾਈ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਕਹਿ ਤਿਹ ਬਰੀ ਖਵਾਈ ॥ ਰੋਗੀ ਭਯੋ ਅਰੋਗੀ ਤਨ
 ਸੌ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਜੜੁ ਸੌ ॥੭॥ ਭੱਛਤ ਬਰੀ ਪੇਟ ਤਿਹ ਛੂਟਾ ॥ ਸਾਵਨ ਜਾਨੁ ਪਨਾਰਾ ਛੂਟਾ ॥
 ਦੂਸਰਿ ਬਰੀ ਬੰਭ ਕੇ ਕਾਜੈ ॥ ਜੋਰਾਵਰੀ ਖਵਾਈ ਰਾਜੈ ॥੮॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਪੇਟ ਛੁਟਿ ਗਯੋ ॥ ਯਾਤੇ ਬਹੁ
 ਬਿਹਬਲ ਨ੍ਰਿਪ ਭਯੋ ॥ ਸੰਨਯ ਭਯੋ ਇਹ ਬੈਦ ਉਚਾਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯ ਉਪਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੯॥ ਦਸ
 ਤੋਲੇ ਅਹਿਫੇਨ ਮੰਗਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਖਿ ਵਾ ਕੇ ਸੰਗ ਮਿਲਾਈ ॥ ਧੂਰਾ ਕਿਯਾ ਤਵਨ ਕੇ ਅੰਗਾ ॥ ਚਾਮ ਗਯੋ
 ਤਾ ਕੋ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥੧੦॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਰਾਜਾ ਜਬ ਕਰੈ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਬੈਦ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰੈ ॥ ਯਾਕਹੁ
 ਅਧਿਕ ਨ ਬੋਲਨ ਦੇਹੂ ॥ ਮੂੰਦਿ ਬਦਨ ਰਾਜਾ ਕੋ ਲੇਹੂ ॥੧੧॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਧੂਰੇ ਤਿਹ ਤਨ ਮਰੈ ॥ ਹਾਇ
 ਹਾਇ ਤਿਮਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਚੀਨੇ ॥ ਇਹ ਛਲ ਪ੍ਰਾਨ ਤਵਨ ਕੋ ਲੀਨੇ ॥੧੨॥

ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੱ ਮਾਰਾ ॥ ਅਪਨੇ ਛੱਤ੍ਰੁ ਪੁੱਤ੍ਰੁ ਸਿਰ ਢਾਰਾ ॥ ਸਭ ਸੋਅਨ ਕਹੱ ਦੇਤ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥
 ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ
 ਸੌ ਇਕਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੧॥੫੩੮੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਅਮੀਕਰਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਅਮਰ ਕਲਾ ਜਾਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਗੜ੍ਹ ਸਿਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥
 ਸੀਰਾਜੀ ਜਗ ਨਾਮ ਕਹਾਵੈ ॥੧॥ ਅਸੁਰਕਲਾ ਦੂਸਰਿ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜਾਮੈ ਜਿਯ ॥
 ਅਮਰਕਲਾ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਰਿਸਾਵੈ ॥ ਅਸੁਰ ਕਲਹਿ ਪਿਯ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥੨॥ ਏਕ ਬਨਿਕ ਕੋ ਲਯੋ ਬੁਲਾਈ ॥
 ਮਦਨ ਕ੍ਰੀੜ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਈ ॥ ਅਨੰਦ ਕੁਅਰ ਤਿਹੱ ਨਰ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਭਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੩॥
 ਅਸੁਰਕਲਾ ਕੋ ਨਿਜੁ ਕਰ ਘਾਯੋ ॥ ਮਰੀ ਨਾਰਿ ਤਬ ਪਤਿਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤਰ ਤਖਤਾ ਕੇ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਧਰਾ ॥ ਤਾ ਪਰ
 ਬਡੋ ਅਡੰਬਰ ਕਰਾ ॥੪॥ ਤਰ ਤਖਤਾ ਕੇ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਦੁਰਾਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਸਵਤਿ ਲੋਥ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੇ ਯਾਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਸਵਤਿ ਸੰਘਾਰੀ ਪਤਿ ਛਲਾ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਲਯੋ ਉਬਾਰਿ ॥
 ਭੇਦ ਕਿਸੁ ਪਾਯੋ ਨਹੀ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਅਮਰ ਕੁਮਾਰਿ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਬਯਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੨॥੫੩੯੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਪਲਾਊ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਧਨਿ ਭਰੇ ਸਕਲ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਕਿੰਨੁਮਤੀ ਤਿਹੱ ਰਾਜ
 ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਲਈ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਬਿਕ੍ਰਮ ਸਿੰਘ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹੱ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ
 ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹੱ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨਿਰਖਿ ਮਨ ਲੱਜੈ ॥੨॥ ਕਿੰਨੁਮਤੀ
 ਵਾ ਸੌ ਹਿਤ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਬੋਲਿ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਲਿਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਿਯਾ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਸੋਕ
 ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਦਿਯਾ ॥੩॥ ਰਾਨੀ ਭੋਗ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਕੇ ਰਸਿ ਕੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਤੁਮ
 ਹਮ ਕਹੱ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥ ਪਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਕਛੁ ਐਸ ਬਨਾਵਹੁ ॥੪॥ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਕਹਯੋ ਮੈ ਕਹੌ ਸੁ ਕਰਿਯਹੁ ॥
 ਭੇਦ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰ ਨ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥ ਰੁਦ੍ਰੁ ਭਵਨ ਪੂਜਨ ਤੁਮ ਜੈਹੌ ॥ ਤਬਹੀ ਹਿਤੁ ਹਿਤੁ ਕਹ ਪੈ ਹੌ ॥੫॥

{੧੨੧੭}

{੧੨੧੭}

ਪਤਿ ਤਨ ਭਾਖਿ ਦੇਹਰੇ ਗਈ ॥ ਤਹ ਤੇ ਜਾਤ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੰਗ ਭਈ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਪੁਰਖ ਭੇਦ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥
 ਅਸ ਰਾਜਾ ਤਨ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ॥੬॥ ਰਾਨੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਭਵਨ ਜਬ ਗਈ ॥ ਸਿਵਜੂ ਬਿਖੈ ਲੀਨ ਸੋ ਭਈ ॥
 ਤਿਨ ਸਾਜੁਜ ਮੁਕਤਿ ਕਹੱ ਪਾਯੋ ॥ ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਯੋ ॥੭॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਰੁਦ੍ਰ ਭਗਤਿ
 ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਖਾਨਨ ਲਾਗਾ ॥ ਦੁਖ ਕਰ ਕਰਮ ਕੀਆ ਜਿਨ ਦਾਰਾ ॥ ਪਲਿ ਪਲਿ
 ਪ੍ਰਤਿ ਤਾਂ ਕੇ ਬਲਿਹਾਰਾ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿਰਾਸੀ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੩॥੫੪੦੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਸੈਨ ਦੱਛਨੀ ਰਾਜਾ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇ ਰਾਨੀ ਸਿਰ ਤਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਔਰ ਨ ਦੂਜੀ ਰਾਨੀ ॥
 ਦੱਛਿਨਵਤੀ ਬਸਤ ਰਜਧਾਨੀ ॥੧॥ ਦੱਛਿਨੀ ਰਾਇ ਏਕ ਤਹੱ ਚਾਕਰ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਾਕਰ ॥
 ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲਿ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੨॥ ਰੂਪ ਤਵਨ ਕੋ ਦਿਪਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਿਹੱ
 ਆਗੇ ਕਜਾ ਸੂਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੋਭਾ ਕਹੀ ਨ ਹਮ ਤੇ ਜਾਈ ॥ ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯਾ ਲਖਿ ਰਹਤ ਬਿਕਾਈ ॥੩॥
 ਰਾਨੀ ਦਰਸ ਤਵਨ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਾ ਸੌ ਹਸਿ ਮਾਨੀ ॥ ਰਮਤ ਰਮਤ
 ਸਭ ਨਿਸਾ ਬਿਹਾਨੀ ॥੪॥ ਜੈਸੋ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪਾ ॥ ਤੈਸੋ ਹੀ ਤਾ ਕੋ ਹੁਤੋ ਸਰੂਪਾ ॥ **ਤਾ ਸੌ ਅਟਕ ਕੁਅਰਿ**
ਕੀ ਭਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿ ਕਰਿ ਗਈ ॥੫॥ ਤਾ ਸੌ ਹਿਤ ਰਾਨੀ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਸਾਥ ਹੇਤੁ ਤਜਿ
 ਦਯੋ ॥ ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੱ ਪਜਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਜਾਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥੬॥ ਮੱਤ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਧ
 ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਾਂਧਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਪ੍ਰਜਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜਾ ਕਹੱ ਚਾਕਰ ਪਹਿਚਾਨਾ
 ॥੭॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੀ ਏਕੈ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲੋਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥
 ਲੱਜਤ ਬਚਨ ਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਖਾਨੈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰੰਕ ਰਾਜ ਐਸੇ ਕਰਾ ਦਿਯਾ ਰੰਕ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਹੈ ਅਤੀਤ
 ਪਤਿ ਬਨ ਗਯੋ ਤਜਿ ਗਯੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਦੋਇ ਸੌ ਚੌਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੪॥੫੪੧੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਹੁਤੇ ਏਕ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸੈਨ ਨਾਮਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਪਾਲਨੀ ਧਾਮ ਤਾਂ ਕੇ ਸੁ ਬਾਮਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ
ਜਾ ਕੀ ਸਬੈ ਆਨਿ ਮਾਨੈ ॥ ਤਿਸੈ ਦੂਸਰੇ ਜਾਨ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥੧॥ ਸੁਧਾਸੈਨ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਭ੍ਰਿਤ ਤਾ ਕੇ ॥ ਰਹੈ
ਰੀਝਿ ਬਾਲਾ ਲਖੈ ਨੈਨ ਵਾ ਕੇ ॥ ਨ ਹੈਹੈ ਨ ਹੈ ਨਾ ਬਿਧਾਤਾ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਗੰਧੂਬੀ ਕੋ ਨ ਜਾਯੋ ॥੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਨਿਕ ਏਕ ਧਨਵਾਨ ਰਹਤ ਤਹੱ ॥ ਪ੍ਰਜਾਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਕਰਤ ਜਹੱ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਇਕ
ਕੰਨਯਾ ॥ ਧਰਨੀ ਤਲ ਕੇ ਭੀਤਰ ਧੰਨਯਾ ॥੩॥ ਸੁਧਾਸੈਨ ਤਿਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਹਰਿ ਅਰਿ ਸਰ ਤਾ ਕੇ ਤਨ
ਮਾਰਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਂਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸੋ ਨਰ ਧਾਮ ਨ ਵਾਂ ਕੇ ਆਯੋ ॥੪॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ
ਵਹ ਕਹੈ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਹਠਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰ ਗਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਦੂਤਕਾ ਤਹਾਂ ਪਠਾਵੈ ॥ ਕਿਯੋਹੂੰ ਧਾਮ ਮਿੱਤ੍ਰ
ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੫॥ ਜਜੋਂ ਜਜੋਂ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨ ਆਵੈ ਧਾਮਾ ॥ ਤਜੋਂ ਤਜੋਂ ਅਤਿ ਬਯਾਕੁਲ ਹੈ ਬਾਮਾ ॥ ਬਹੁ ਦੂਤਿਨ ਤੇ
ਧਾਮ ਲੁਟਾਵੈ ॥ ਪਲ ਪਲ ਪ੍ਰਤਿ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਪਠਾਵੈ ॥੬॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਸੁਧਾਸੈਨ ਸੌ
ਭਈ ਨ ਯਾਰੀ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ ਮੰਤ੍ਰ ਪਕਾਯੋ ॥ ਇਕ ਦੂਤੀ ਕਹੱ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥ ਚਲੀ ਚਲੀ ਸਹਚਰਿ
ਤਹੱ ਗਈ ॥ ਜਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਸੁਧਿ ਮਿਤਵਾ ਕੀ ਭਈ ॥ ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਤੇ ਸੋਤ ਜਗਾਯੋ ॥ ਚਲਹੁ ਅਬੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਹਿ
ਬੁਲਾਯੋ ॥੮॥ ਮੂਰਖ ਕਛੂ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਸਹਚਰਿ ਤਹਾਂ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲਯਾਈ ॥ ਬੈਠੀ ਸੁਤਾ ਸਾਹੁ ਕੀ
ਜਹਾਂ ॥ ਲੈ ਆਈ ਮਿਤਵਾ ਕਹੱ ਤਹਾਂ ॥੯॥ ਵਹਿ ਮੂਰਖ ਐਸੇ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਛਲ ਨ
ਪਛਾਨਾ ॥ ਰਾਨੀ ਅਟਕਿ ਸੁ ਮੁਹਿ ਪਰ ਗਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਹਮੈ ਬੁਲਾਵਤ ਭਈ ॥੧੦॥ ਤਾ ਕੇ ਸਾਬ ਭੋਗ ਮੈ
ਕਰਿ ਹੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਧਰਿ ਹੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪਨਾਰੀ ਕਹੱ ਅਧਿਕ ਰਿਝੈ ਹੋ ॥ ਜੋ ਮੁਖਿ ਮੰਗਿਹੋ ਸੋਈ ਪੈ
ਹੋ ॥੧੧॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਸੋ ਕੀਨਾ ਸੰਗਾ ॥ ਲਖਤ ਭਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਅਰਧੰਗਾ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥
ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਾ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ਮਨ ਮਾਹਿ ॥ ਹਰਖ
ਮਾਨ ਤਾ ਕੋ ਭਜਾ ਭੇਵ ਪਛਾਨਾ ਨਾਹਿ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੌ ਪਚਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੫॥੫੪੨੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਦਿਸਾ ਬਾਰੁਣੀ ਮੈ ਰਹੈ ਏਕ ਰਾਜਾ ॥ ਸੁ ਵਾ ਤੁੱਲਿ ਦੂਜੇ ਬਿਧਾਤੈ ਨ ਸਾਜਾ ॥ ਬਿਖਯਾ
 ਨਾਮ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਏਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰੀ ਆਸੁਰੀ ਨਾਗਿਨੀ ਤੁੱਲਿ ਕੇ ਹੈ ॥੧॥ ਪ੍ਰਭਾਸੈਨ ਨਾਮਾ ਰਹੈ ਤਾਹਿ ਤਾਤਾ ॥
 ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਮੈ ਬੀਰ ਬਾਂਕੋ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਆਯੋ ਬਡੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਸੁ ਬਿੱਦਯਾਧਿਕਾਰੀ
 ॥੨॥ ਪ੍ਰਭਾਸੈਨ ਆਯੋ ਜਹਾਂ ਬਾਗ ਨੀਕੋ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਹੇਰਿ ਤਾ ਕੀ ਬਢਯੋ ਨੰਦ ਜੀ ਕੋ ॥ ਤਹਾਂ ਬੋਲਿ ਸੂਰਹਿ ਰਬਹਿ
 ਠਾਢ ਕੀਨੇ ॥ ਪਿਯਾਦੇ ਭਯੋ ਪੈਂਡ ਤਾਕੇ ਸੁ ਲੀਨੇ ॥੩॥ ਜਬੈ ਬਾਗ ਨੀਕੋ ਸੁ ਤੌਨੈ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ
 ਚਿੱਤ ਮਾਹੀ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਛੂ ਕਾਲ ਈਹਾਂ ਅਬੈ ਸੈਨ ਕੀਜੈ ॥ ਘਰੀ ਦੂਕ ਕੋ ਗ੍ਰਾਮ ਕੋ ਪੰਥ ਲੀਜੈ ॥੪॥ ਖਰੇ
 ਬਾਜ ਕੀਨੇ ਘਰੀ ਦੂਕ ਸੋਯੋ ॥ ਸਭੈ ਆਪਨੇ ਚਿੱਤ ਕੋ ਸੋਕ ਖੋਯੋ ॥ ਤਹਾਂ ਰਾਜ ਕੰਨਯਾ ਬਿਖਯਾ ਨਾਮ ਆਈ ॥
 ਬਿਲੋਕਯੋ ਤਿਸੈ ਸੁੱਧਿ ਤੌਨੈ ਨ ਪਾਈ ॥੫॥ ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਯਾ ਹਿੰਦੈ ਯੋ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਸੈਨ ਕੋ ਸੋਵਤੇ ਜੋ
 ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਮੈ ਇਸੀ ਕੀ ਇਹੈ ਨਾਥ ਮੇਰੋ ॥ ਬਰੌਰੀ ਇਸੈ ਮੈ ਭਈ ਆਜੁ ਚੇਰੋ ॥੬॥ ਨ੍ਰਿਸੰਸੈ ਇਹੈ ਚਿੱਤ
 ਮੈ ਬਾਲ ਆਨੀ ॥ ਇਸੀ ਕੋ ਬਰੌ ਕੈ ਤਜੋ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਪੱਤ੍ਰੀ ਸੁ ਡਾਰੀ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ
 ਚਿੱਤ ਮਾਹੀ ਬਿਚਾਰੀ ॥੭॥ ਚਹਯੋ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਕੋ ਸੁ ਬਾਚੋ ਉਘਾਰੋ ॥ ਡਰੋ ਬੇਦ ਕੀ ਸਾਸਨਾ ਕੋ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਪਰੀ
 ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਕੋ ਜੁ ਕੋਊ ਉਘਾਰੈ ॥ ਬਿਧਾਤਾ ਉਸੈ ਨਰਕ ਕੇ ਮਾਂਝ ਡਾਰੈ ॥੮॥ ਰਹੀ ਸੰਕਿ ਲੀਨੀ ਤਊ ਹਾਥ ਪਾਤੀ ॥
 ਲਈ ਲਾਇ ਕੈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਜਾਨਿ ਛਾਤੀ ॥ ਕਬੈ ਹਾਥ ਮਾਂਹੀ ਛਿਪਾਵੈ ਉਘਾਰੈ ॥ ਮਨੋ ਨ੍ਰਿਧਨੀ ਦ੍ਰੁਬ ਪਾਯੋ ਨਿਹਾਰੈ
 ॥੯॥ ਤਬੈ ਚੰਚਲਾ ਚਿੱਤ ਮੈ ਯੋ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤਿਸੈ ਜਾਨਿ ਕੈ ਨਾਥ ਪਾਤੀ ਉਘਾਰੀ ॥ ਜੋਊ ਨਾਥ ਕੀ ਜਾਨਿ
 ਪਾਤੀ ਉਘਾਰੈ ॥ ਨ ਤਾ ਕੋ ਬਿਧਾਤਾ ਮਹਾਂ ਨਰਕ ਡਾਰੈ ॥੧੦॥ ਹੁਤੋ ਏਕ ਰਾਜਾ ਤਹਾਂ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭਾਸੈਨ
 ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕੋ ਹੰਤਕਾਰੀ ॥ ਤਿਨਿਛਿਆ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਕੇ ਮਾਂਝ ਕੀਨੀ ॥ ਸੁਈ ਲਿਖਯ ਕੈ ਪੱਤ੍ਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥
 ਬਿਖਯਾ ਨਾਮ ਜਾ ਕੀ ਸੁਪੁੱਤ੍ਰੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਿਸੀ ਓਰ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰਿਕੈ ਮਾਂਝ ਡਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭਾਸੈਨ ਆਯੋ ਜਬੈ ਜਾਨਿ
 ਲੀਜੋ ॥ ਬਿਖੈ ਲੈ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਮੈ ਤਾਸੁ ਦੀਜੋ ॥੧੨॥ ਰਹੀ ਪਤ੍ਰਿ ਕੋ ਬਾਚਿ ਕੈ ਚੌਕਿ ਚਿਤੈ ॥ ਕਿਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਇਕ
 ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਰੱਛ ਹਿਤੈ ॥ ਲਿਯੋ ਆਂਜਿ ਕੈ ਅੰਜਨੈਂ ਹਾਥ ਪਯਾਰੀ ॥ ਬਿਖਯਾ ਬਿਖਿ ਕੈ ਦੇਨ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਡਾਰੀ ॥੧੩॥

{੧੨੨੦}

{੧੨੨੦}

ਰਹੀ ਜਾਤ ਬਾਲਾ ਤਬੈ ਰਾਜ ਜਾਗੇ ॥ ਵਹੈ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਨੁਰਾਗੇ ॥ ਪਿਤਾ ਤੋਨ ਕੇ ਹਾਥ ਲੈਕੈ ਸੁ ਦੀਨੀ ॥
 ਸੁਨਯੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੈ ਭੂਪ ਚੀਨੀ ॥੧੪॥ ਜਬੈ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਛੇਰਿ ਕੈ ਭੂਪ ਬਾਚੀ ॥ ਇਹੈ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਲਿਖੀ ਮਿਤ੍ਰ
 ਸਾਚੀ ॥ ਬਿਖਯਾ ਬਾਚਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਉਸੀ ਕਾਲ ਦੀਜੇ ॥ ਘਰੀ ਏਕ ਬੇਲੰਬ ਰਾਜਾ ਨ ਕੀਜੇ ॥੧੫॥ ਬਿਖਯਾ ਰਾਜ
 ਕੰਨਯਾ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀਨੀ ॥ ਕਹਾ ਚੰਚਲਾ ਚੇਸਟਾ ਚਾਰੁ ਕੀਨੀ ॥ ਕਛੂ ਭੇਦ ਤਾ ਕੋ ਸੁ ਰਾਜੈ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਭਾਸੈਨ
 ਰਾਜਾ ਤਿਸੈ ਬਯਾਹਿ ਲਯਾਯੋ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ**
ਛਿਆਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੬॥੫੪੪੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਦੋਹਰਾ ॥ ਘਾਟਮ ਪੁਰ ਕੁਰਰੇ ਬਿਖੈ ਏਕ ਮੁਗਲ ਕੀ ਬਾਲ ॥ ਭ੍ਰਾਤਾ ਸਾਥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ਸੁ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਾਲ
 ॥੧॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸੌਦਾ ਨਿਮਿਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੱ ਗਯੋ ॥ ਖਾਟਿ ਕਮਾਇ ਅਧਿਕ ਧਨ ਲਯੋ ॥ ਨਿਸਿ ਕਹੱ ਧਾਮ
 ਭਗਨਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਕੰਠ ਲਾਗਿ ਤਿਨ ਮੋਹ ਜਤਾਯੋ ॥੨॥ ਅਪਨੀ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥ ਜੋ ਜੋ ਬਿਤਈ
 ਸੋ ਸੋ ਆਖੀ ॥ ਜੁ ਧਨ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ਖਾਟਿ ਕਮਾਯੋ ॥ ਸੋ ਭਗਨੀ ਕਹੱ ਸਕਲ ਦਿਖਾਯੋ ॥੩॥ ਮਰਿਯਮ ਬੇਗਮ ਤਾਕੋ
 ਨਾਮਾ ॥ ਭਾਈ ਕੌ ਮਾਰਾ ਜਿਨ ਬਾਮਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਦਰਬ ਛੀਨਿ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਆਪੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁ ਐਸੇ ਕੀਨਾ ॥੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਗਨੀ ਦਰਬ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਲੋਭ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਕੇ ਮਾਹਿ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਲੋ ਬੂਡਤ ਭਈ ਸੁਧਿ ਨ ਰਹੀ ਜਿਯ ਮਾਹਿ
 ॥੫॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਭ੍ਰਾਤਵਾਤ ਭਗਨੀ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਫਾਂਸੀ ਡਾਰਿ ਕੰਠ ਮਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਲੀਨਾ ਲੂਟਿ ਸਕਲ ਤਿਹ
 ਧਨ ਕੌ ॥ ਕਰਜੋ ਅਮੋਹ ਆਪਨੇ ਮਨ ਕੌ ॥੬॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭਏ ਰੋਵੈ ਤਬ ਲਾਗੀ ॥ ਜਬ ਸਭ ਪ੍ਰਜਾ ਗਾਂਵ ਕੀ ਜਾਗੀ ॥
 ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੰਧੁ ਤਬ ਸਭਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਮਰਜੋ ਆਜੁ ਇਹ ਸਾਂਪ ਚਬਾਯੋ ॥੭॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਤਾਂਹਿ ਗਡਾਯੋ ॥
 ਯੋ ਕਾਜੀ ਤਨ ਆਪੁ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਇਕ ਯਾ ਕੋ ਘੋਰੋ ॥ ਔਰ ਜੁ ਕਛੁ ਯਾ ਕੌ ਧਨੁ ਥੋਰੋ ॥੮॥ ਸੋ ਇਹ
 ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਪਠਾਵਨ ਕੀਜੈ ॥ ਫਾਰਖਤੀ ਹਮ ਕੌ ਲਿਖਿ ਦੀਜੈ ॥ ਕਬੁਜ ਲਿਖਾ ਕਾਜੀ ਤੇ ਲਈ ॥ ਕਛੁ ਧਨ ਮ੍ਰਿਤਕ
 ਤ੍ਰਿਯਾ ਕਹ ਦਈ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਭ੍ਰਾਤ ਹਤਿ ਲੀਨੀ ਕਬੁਜ ਲਿਖਾਇ ॥ ਨਿਸਾ ਕਰੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ
 ਕੀ ਸਭ ਧਨ ਗਈ ਪਚਾਇ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਸਤਾਸੀ**

ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੭॥੫੪੫੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਯੂਨਾ ਸਹਰ ਰੂਮ ਮਹਿ ਜਹਾਂ ॥ ਦੇਵ ਛੱਤ੍ਰ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਛੈਲ ਦੇਇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਇਕ ॥
ਪੜੀ ਬਯਾਕਰਨ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥੧॥ ਅਜਿਤ ਸੈਨ ਤਿਹ ਠਾਂ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥
ਰੂਪਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਪੂਰੋ ਪੁਰਖ ਜਗਤ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥
ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥ ਆਵਤ ਤਾਂਹਿ ਬਿਲੋਕਯੋ ਰਾਨੀ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸੋਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ
॥੩॥ ਜੋ ਇਹ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਹੋਤੇ ॥ ਤੋ ਤੁਮਰੇ ਲਾਇਕ ਬਰ ਕੋ ਥੋ ॥ ਅਬ ਮੈ ਅਸ ਕਹੱ ਕਰੋਂ ਉਪਾਉ ॥
ਐਸੋ ਬਰ ਤੁਹਿ ਆਨਿ ਮਿਲਾਉਂ ॥੪॥ ਅੜਿਲ ॥ ਤਨਿਕ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਧੁਨਿ ਜਬ ਅਸਿ ਕਾਨਨ ਪਰੀ ॥ ਦੇਖਿ
ਰਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਮੈਨ ਅਰੁ ਮਦ ਭਰੀ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਂਹਿ ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਜਤਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਬਲਿ
ਜਾਤੀ ਦਿਵਸ ਗਵਾਇਯੋ ॥੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਚਿੱਤ ਬ੍ਰਿਥਾ ਤਿਹ ਸਕਲ ਸੁਨਾਈ ॥
ਜੋ ਤਿਹੱ ਦੈ ਮਿਲਾਇ ਮੁਹਿ ਪਯਾਰੀ ॥ ਤੋ ਜਾਨੋ ਤੂੰ ਹਿਤੁ ਹਮਾਰੀ ॥੬॥ ਕਹਯੋ ਕੁਅਰਿ ਸਹਚਰਿ ਸੋਂ ਜਾਨਾ ॥
ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਕਾਨ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤਤਛਿਨ ਦੋਰ ਤਵਨ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਂਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਤ ਭਈ ॥੭॥
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਂਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਜਤਾਈ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਾਂਹਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਆਈ ॥ ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕਤ ਜਹਾਂ ॥
ਲੈ ਪਹੁਚੀ ਮਿਤਵਾ ਕਹੱ ਤਹਾਂ ॥੮॥ ਲਖਿ ਤਿਹ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਛੱਲਿਤ ਭਈ ॥ ਜਾਨੁਕ ਰਾਂਕ ਨਵੋ ਨਿਧਿ ਪਈ ॥
ਬਿਹਸਿ ਬਿਹਸਿ ਤਿਹੱ ਕੰਠ ਲਗਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੯॥ ਤਾ ਕੋ ਦੂਰ ਦਰਿਦ੍ਰ ਦਿਯਾ ਕਰਿ ॥
ਸੀਸ ਰਹੀ ਧਰ ਸਖੀ ਪਗਨ ਪਰ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੈ ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਲਹਯੋ ॥ ਕਹਾਂ ਕਹੋਂ ਤੁਹਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹਯੋ ॥੧੦॥
ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨੈਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਸਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਕਹੱ ਪੈਯੈ ॥ ਸੋਵੋਂ ਸਦਾ ਸੰਗ ਲੈ ਤਾ ਕੋ ॥ ਚੀਨਿ ਸਕੈ
ਕੋਊ ਨਹਿ ਵਾ ਕੋ ॥੧੧॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਸ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਯਾਰੇ ॥ ਤਾਂਹਿ ਛਪਾਇ
ਸਦਨ ਮਹਿ ਰਾਖਾ ॥ ਰਾਨੀ ਸੋਂ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥੧੨॥ ਰਾਨੀ ਜੋ ਤੁਮ ਪੁਰਖ ਸਰਾਹਾ ॥ ਤਾਕਹੱ ਸ੍ਰੀ ਬਿਸੁਨਾਥ
ਨ ਚਾਹਾ ॥ ਵਾ ਕੋ ਕਾਲਿ ਕਾਲ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਯਾ ਸਖਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਸੁਨਿ ਲਯੋ ॥੧੩॥ ਹਮ ਸਭਹਿਨ ਜੋ ਤਾਂਹਿ

{੧੨੨੨}

{੧੨੨੨}

ਸਰਾਹਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਿਸੁ ਬਿਸੁਨਾਥ ਨ ਚਾਹਾ ॥ ਜਨਿਯਤ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੀ ਲਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤਾਹਿ ਮ੍ਰਿਤੁ
 ਲੈ ਭਾਰੀ ॥੧੪॥ ਰਾਨੀ ਸੋਕ ਤਵਨ ਕੇ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਅੰਨ ਨ ਪਾਨੀ ਪਿਯੋ ॥ ਸਾਚ ਮਰਜੋ ਜਾਨਜੋ ਜਿਯ
 ਤਾ ਕੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋਯਾ ਕੋ ॥੧੫॥ ਜਸ ਤੁਮ ਸੁੰਦਰ ਯਾਹਿ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਭਯੋਨ ਹੈ ਹੈਰੈ ਨ ਬਿਚਾਰਜੋ ॥
 ਯਾ ਕੀ ਬਹਿਨਿ ਏਕ ਤਿਹ ਘਰ ਮੈ ॥ ਛਾਡਿ ਅਯੋ ਜਿਹ ਭ੍ਰਾਤ ਨਗਰ ਮੈ ॥੧੬॥ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਕਹੋ ਤੁ ਤਹ ਮੈ
 ਜਾਉਂ ॥ ਵਾ ਕੀ ਖੋਜਿ ਬਹਿਨਿ ਮੈ ਲਜਾਉਂ ॥ ਸੋ ਅਤਿ ਚਤੁਰਿ ਸਭਨ ਗੁਨ ਆਗਰਿ ॥ ਆਨਿ ਦਿਖਾਉਂ ਤੁਹਿ
 ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਗਰਿ ॥੧੭॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯਨ ਬਖਾਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਖਰਚੀ ਅਧਿਕ
 ਤਵਨ ਕਹੋ ਦਈ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਕਰਿਕੈ ਬਿਦਾ ਪਠਈ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਦਾ ਭਈ ਬਹੁ ਦਰਬ ਲੈ ਗਈ
 ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ॥ ਆਠ ਮਾਸ ਦੁਰਿ ਤਹੋ ਰਹੀ ਲਖੀ ਨ ਦੂਸਰ ਬਾਮ ॥੧੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਨਵਮੋ ਮਾਸ ਚੜਤ
 ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਤਾਕਹੋ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕੋ ਕਯੋ ॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਕਹੋ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਹੇਰਿ ਹਿਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ
 ॥੨੦॥ ਜੋ ਮੈ ਕਹੋ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥ ਇਹ ਸੋਪਹੁ ਤੁਮ ਅਪਨਿ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਰਾਜਾ ਸਾਥ ਨ ਭੇਦ ਬਖਾਨੋ ॥
 ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥੨੧॥ ਜੋ ਇਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ਲਹਿ ਲੈ ਹੈ ॥ ਭੂਲਿ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਲੈ ਯਾ
 ਕੋ ਕਰਿ ਹੈ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ॥ ਮੁਖ ਬਾਏਂ ਰਹਿ ਹੋ ਤੁਮ ਪਯਾਰੀ ॥੨੨॥ ਭਲੀ ਕਹੀ ਤੁਹਿ ਤਾਂਹਿ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਤਿਹੋ ਕੋ ਭਵਨ ਸੁਤਾ ਕੇ ਰਾਖਾ ॥ ਭੇਦ ਨ ਮੂਲ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਭਾਖਾ ॥੨੩॥
 ਚਹਤ ਹੁਤੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਸੁ ਭਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਸਹਚਰਿ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਤਾਕਹ ਪ੍ਰਗਟ ਧਾਮ ਮਹਿ ਰਾਖਾ ॥
 ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਭੇਦ ਕੋਊ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਭਾਖਾ ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਹ ਚੰਚਲਾ ਲਹਜੋ ਆਪਨੋ ਯਾਰ ॥
 ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਖ ਬਾਏਂ ਰਹੀ ਸਕਾ ਨ ਕੋਊ ਬਿਚਾਰ ॥੨੫॥ ਸੁਰ ਮੁਨਿ ਨਾਗ ਭੁਜੰਗ ਸਭ ਨਰ ਬਪੁਰੇ ਕਿਨ ਮਾਹਿ ॥
 ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਭੇਦ ਪਛਾਨਤ ਨਾਹਿ ॥੨੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਅਠਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੮੮॥੫੪੭੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਾ ਸਹਰ ਬਗਦਾਦ ਕੇ ਦੱਛਿਨ ਸੈਨ ਨਰੇਸ ॥ ਦੱਛਿਨ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਤਰੁਨਿ ਰਹਤ ਸੁ ਰਤਿ ਕੇ ਭੇਸ ॥੧॥

ਚੌਪਈ ॥ ਕਮਲ ਕੇਤੁ ਇਕ ਸਾਹੁ ਬਸਤ ਤਹਿ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਭਯੋ ਨ ਮਹਿ ਮਹਿ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ
 ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜਾਹਿਰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਮਹਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਕੁਅਰ ਕੇ ਰੂਪ ਬਿਲੋਕਾ ਨੈਨ ॥
 ਰਹੀ ਮਗਨ ਹੈ ਮੈਨ ਮਦ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸੁਧਿ ਐਨ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਤੁਰ ਸਹਚਰੀ ਕੁਅਰਿ ਹਕਾਰੀ ॥ ਆਨਿ
 ਕੁਅਰਿ ਤਨ ਕੀਅਸ ਜੁਹਾਰੀ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਭੇਦ ਸਕਲ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥ ਵਾ ਕੇ ਤੀਰ ਪਠਾਵਨ ਕਿਯੋ ॥੪॥ ਬਾਰ
 ਨ ਲਗੀ ਸਖੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰ ਤਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਤਾਈ ॥ ਤੇ ਪਰ ਅਟਕਤ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਛੂਟਹੁ
 ਕਸਬ ਲਗਨ ਲਗਿ ਗਈ ॥੫॥ ਅਬ ਵਹ ਧਾਮ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕੀਜੈ ॥ ਹਜਾਂ ਤੇ ਚਲਿ ਵਹਿੰ ਗ੍ਰਿਹ ਪਗੁ ਦੀਜੈ ॥
 ਉਠਹੁ ਕੁਅਰ ਜੂ ਬਿਲਮ ਨ ਲੈਯੈ ॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹੈਯੈ ॥੬॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧ ਤਾਕੋ ਮਨ ਲੀਨਾ ॥
 ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ ਕੁਅਰਿ ਕਹ ਦੀਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਤਾਂਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ
 ॥੭॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਨਿਸਿ ਸਕਲ ਬਿਹਾਨੀ ॥ ਕਰਤ ਕਾਮ ਕੀ ਕੋਟਿ ਕਹਾਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ
 ਕਰਿਕੈ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ ਸਭਹੀ ਕਹ ਹਰਿਕੈ ॥੮॥ ਭੋਰ ਭਯੋ ਰਜਨੀ ਜਬ ਗਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚਿਰਈ
 ਚੁਹਚਈ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਦੋਊ ਕੇਲ ਕਮਾਤੇ ॥ ਏਕਹਿ ਸੇਜ ਸੋਏ ਰਸ ਮੱਤੇ ॥੯॥ ਸੋਵਤ ਤਜਾਗਿ ਨੀਦਿ ਜਬ
 ਜਗੇ ॥ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਕੇਲ ਕਰਨ ਤਬ ਲਗੇ ॥ ਆਸਨ ਕਰਤ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਕੋਕਹੁੰ ਤੇ ਦਸ ਗੁਨ ਬਿਸਥਾਰਾ
 ॥੧੦॥ ਕੇਲ ਕਮਾਤ ਅਧਿਕ ਰਸ ਮਾਤੈਂ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਘਰ ਕੀ ਸੁਧਿ ਸਾਤੈਂ ॥ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਅਸ ਕਿਯਾ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਬ ਉਚਾਰਾ ॥੧੧॥ ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਪਯਾਰੇ ਤੁਮ ਮੋਰੀ ॥ ਦਾਸੀ ਭਈ ਆਜੁ ਮੈ
 ਤੋਰੀ ॥ ਮੇਰੇ ਤੋਟ ਦਰਬ ਕੀ ਨਾਹੀ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ਕਹੂੰ ਸਿਧਾਹੀਂ ॥੧੨॥ ਐਸੋ ਜਤਨ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਛੁ ਕਰਿਯੈ ॥
 ਅਪਨੇ ਲੈ ਮੁਹਿ ਸੰਗ ਸਿਧਰਿਯੈ ॥ ਅਤਿਬ ਭੇਸ ਦੋਊ ਧਰਿ ਲੈਹੈਂ ॥ ਇਕ ਠਾਂ ਬੈਠਿ ਖਜਾਨਾ ਖੈਹੈਂ ॥੧੩॥
 ਜਾਰ ਕਹਯੋ ਅਬਲਾ ਸੋ ਐਸੇ ॥ ਤੁਹਿ ਨਿਕਸੋਂ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਗ ਕੈਸੇ ॥ ਠਾਢੇ ਈਹਾਂ ਅਨਿਕ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਨਭਕੇ
 ਜਾਤ ਪਖੇਰੂ ਮਾਰੇ ॥੧੪॥ ਜੋ ਤੁਹਿ ਮੁਹਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਠੋਰ ਮਾਰਿ ਕਰ ਡਾਰੈ ॥ ਤਾ ਤੇ
 ਤੁਮ ਅਸ ਕਰਹੁ ਉਪਾਵੈ ॥ ਮੁਰ ਤੁਰ ਭੇਦ ਨ ਦੂਸਰ ਪਾਵੈ ॥੧੫॥ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਰਿ ਗਿਰੀ ਤਰੁਨਿ ਧਰਿ ॥ ਜਾਨੁਕ

ਗਈ ਸਾਚੁ ਦੈ ਕੈ ਮਰਿ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਹ ਨਾਥ ਉਚਾਈ ॥ ਬੈਦ ਲਏ ਸਭ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਈ ॥੧੬॥ ਸਭ
 ਬੈਦਨ ਸੌਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਯਾ ਕੋ ਕਰਹੁ ਕਛੁ ਉਪਚਾਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਰਾਨੀ ਮਰੈ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ
 ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥੧੭॥ ਬੋਲਤ ਭੀ ਇਕ ਸਖੀ ਸਿਯਾਨੀ ॥ ਜਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਰਤਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ
 ਬੈਦਨੀ ਹਮਾਰੇ ॥ ਜਿਹ ਆਗੇ ਕਯਾ ਬੈਦ ਬਿਚਾਰੇ ॥੧੮॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਚਾਰ
 ਕਰਾਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਬਚੈ ਬਿਲੰਬ ਨ ਲਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥੧੯॥ ਸੋਈ ਬਾਤ ਰਾਜੈ ਜਬ ਮਾਨੀ ॥
 ਬੋਲ ਪਠਾਈ ਵਹੈ ਸਯਾਨੀ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਭਾਖਾ ॥ ਤਾਂਹੀ ਕਹੈ ਬੈਦਨਿ ਕਰਿ ਰਾਖਾ ॥੨੦॥
 ਸਖੀ ਤਬੈ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਤਾਹਿ ਤਰੁਨਿ ਕਰਿ ਲਯਾਵਤ ਭਈ ॥ ਜਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥
 ਰਾਜਾ ਸੌਂ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੨੧॥ ਰਾਜ ਰੋਗ ਰਾਨੀ ਕਹੈ ਧਰਿਯੋ ॥ ਜਾਤਿ ਸਿਤਾਬੀ ਦੂਰਿ ਨ ਕਰਿਯੋ ॥
 ਆਠ ਬਰਸ ਲਗਿ ਰਹੈ ਜੁ ਕੋਈ ॥ ਯਾ ਕੋ ਦੂਰਿ ਦੁਖ ਤਬ ਹੋਈ ॥੨੨॥ ਸੋਈ ਸੱਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨੀ
 ॥ ਜਿਹੋ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੌਂ ਜਾਰ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤਾਕੇ ਧਾਮ ਬੈਦਨੀ ਰਾਖੀ ॥ ਜੋ ਨਰ ਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਭਾਖੀ ॥੨੩॥
 ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੇ ਸੋ ਰਹੈ ॥ ਭੋਗ ਕਰੈ ਤਰੁਨੀ ਜਬ ਚਹੈ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਆਠ ਬਰਸ
 ਲਗਿ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੨੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਚੰਚਲਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੈ ਛਲਾ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਆਠ ਬਰਸ
 ਮਿਤ੍ਰਹਿ ਭਜਯੋ ਸਕਯੋ ਨ ਮੂੜੁ ਬਿਚਾਰਿ ॥੨੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੌਂ ਨਵਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੬॥੧॥੫੫੦੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇਸ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਸੈਨ ਨਾਮ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਪੂਰਬ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ
 ਸਮ ਲਗਤ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥ ਰੂਪ ਸੈਨ ਛੱਤ੍ਰੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਤਾ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਕਹੂੰ ਨ ਕਹਾ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ
 ਤਿਹ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨਿਨ ਕੋ ਮਨੁ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਤਾਂਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ
 ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕੈਸੇ ਕੇਲ ਸੁ ਯਾ ਸੰਗ ਕਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰੋ ॥੩॥ ਮਿਤ੍ਰ ਜਾਨਿ ਇਕ
 ਹਿਤੁ ਹਕਾਰੀ ॥ ਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕੈ ਇਹ ਮੁਹਿ ਤੈਂ ਦੇਹਿ ਮਿਲਾਈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੁਹਿ ਨ

ਨਿਰਖਿ ਹੈਂ ਆਈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕੈ ਸਜਨੀ ਮੁਹਿ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਕਹੋ ਅਬ ਹੀ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥ ਨਾਤਰ ਰਾਨੀ ਮ੍ਰਿਤਕੁ
 ਕੋ ਬਹੁਰਿ ਨਿਰਖਿਯਹੁ ਆਇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਨਿ ਗਈ ਤਬ ਸਖੀ
 ਸਯਾਨੀ ॥ ਯਾ ਕੀ ਲਗਨ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਸੋ ਲਾਗੀ ॥ ਤਾਂਤੇ ਨੀਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਰੀ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਨਿਕ ਨ ਲਗੀ
 ਅਵਾਰ ਸੱਜਨ ਕੇ ਘਰ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਤ ਤਹੋ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥ ਜਹੋ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬੈਠੀ ਸੇਜ
 ਡਸਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਤਹੀ ਤਵਨ ਕਹ ਹਿਤੂ ਨਿਕਾਸਯੋ ਲਜਾਇ ਕੈ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਉਠਿ ਕਰਿ ਕੁਅਰਿ ਅਲਿੰਗਨ
 ਕਿਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕਮਾਯੋ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਚੜ੍ਹਾਯੋ
 ॥੮॥ ਜਬ ਮਦ ਕਰਿ ਮਤਵਾਰਾ ਕਿਯੋ ॥ ਭੁਜ ਤੇ ਪਕਰਿ ਸੇਜ ਪਰ ਦਿਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮਾਨਿ ਰੁਚਿ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥
 ਉਛਰਿ ਉਛਰਿ ਕਰਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੯॥ ਏਕ ਤਰੁਨ ਦੂਸਰ ਮਦ ਮੱਤੋ ॥ ਤੀਸਰ ਭੋਗ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਰਾਤੋ ॥
 ਦੁਹੰਅਨ ਮੱਧ ਹਾਰ ਕੋ ਮਾਨੈ ॥ ਚਾਰਹੁ ਬੇਦ ਭੇਦ ਇਹ ਜਾਨੈ ॥੧੦॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਕਹੋ ਪਾਵੈ ॥
 ਛਿਨ ਛਤਿਯਾ ਤੇ ਛੋਰਿ ਨ ਭਾਵੈ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਾਂਕਹ ਗਰੇ ਲਗਾਵੈ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੧॥
 ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਰੁਨੀ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਪਰਕੀਅ ਤੇ ਸ੍ਰਾਕੀਅ ਹੂ ਗਈ ॥ ਛਿਨ ਇਕ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਯੋ ਜਾਵੈ ॥ ਛੈਲਿਯਹਿ
 ਯਾਰ ਛਬੀਲੋ ਭਾਵੈ ॥੧੨॥ ਕੋਕਸਾਰ ਕੇ ਮਤਨ ਉਚਾਰੈ ॥ ਅਮਲ ਪਾਨ ਕਰਿ ਦ੍ਰਿੜੁ ਰਤਿ ਧਾਰੈ ॥ ਆਨ
 ਪੁਰਖ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਕਰਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰਹੀ ॥੧੩॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵੈ ॥ ਏਕ
 ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜ੍ਹਾਵੈ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਦੋਊ ਜਾਘਨ ਲੇਹੀ ॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਬਹੁ ਸੁਖ ਦੇਹੀ ॥੧੪॥
 ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਿਸਿ ਸਕਲ ਬਿਤਾਵੈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੈ ਉਠਿ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਆਸਨ ਕਹੋ ਲੈਕੈ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਚੁੰਬਨ ਕੈਕੈ ॥੧੫॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਰੁਨਿਯਹਿ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਿਨ ਕੇਲ ਮਚਾਯੋ ॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਹਸਿ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਕਹੋ ਜੁ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੋ ॥੧੬॥ ਜਬ ਤਰੁਨੀ ਸੰਗ ਦ੍ਰਿੜੁ ਰਤਿ
 ਕਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ ਭਰੀ ॥ ਰੀਝਿ ਤਰੁਨਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਭਈ ਮੈ ਦਾਸਿ ਤਿਹਾਰੀ
 ॥੧੭॥ ਅਬ ਜੋ ਕਹੋ ਨੀਰ ਭਰਿ ਲਜਾਊ ॥ ਬਾਰ ਅਨੇਕ ਬਜਾਰ ਬਿਕਾਊ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹੋ ਵਹੈ ਮੈ ਕਰਿਹੋ ॥

{੧੨੨੬}

ਔਰ ਕਿਸੂ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰਿਹੈ ॥੧੮॥ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਬਿਹੱਸਿ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਅਬ ਮੈ ਭਯੋ ਗੁਲਾਮ ਤਿਹਾਰਾ ॥
 ਤੋ ਸੀ ਤਰੁਨਿ ਭੋਗ ਕਹੱ ਪਾਈ ॥ ਪੂਰਨ ਭਈ ਮੋਰਿ ਭਗਤਾਈ ॥੧੯॥ ਅਬ ਇਹ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੈ ਮੇਰੇ ॥
 ਸੋ ਮੈ ਕਹਤ ਯਾਰ ਸੰਗ ਤੇਰੇ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਵ ਬਨੈਯੈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਤੋ ਕਹੱ ਸਦਾ ਹੰਢੈਯੈ ॥੨੦॥ ਅਬ
 ਤੁਮ ਐਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਜਾ ਤੇ ਮੋਹਿ ਸਦਾ ਤੁਮ ਪਾਵਹੁ ॥ ਭੇਦ ਦੂਸਰੋ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਲਹੈ ਨ ਸ੍ਰਾਨ
 ਨ ਭੂਸਨ ਆਵੈ ॥੨੧॥ ਰਾਨੀ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਐਸੀ ਜਬ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਹਸਿ ਕਰਿ ਪਿਯ ਸੌ ਤਬ ॥ ਰੋਮ ਨਾਸ
 ਤੁਮ ਬਦਨ ਲਗਾਵਹੁ ॥ ਸਕਲ ਨਾਰਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਵਹੁ ॥੨੨॥ ਰੋਮਾਂਤਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਬਦਨ
 ਸਾਬ ਲੈ ਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੇਸ ਦੂਰਿ ਜਬ ਭਏ ॥ ਤਾਕਹ ਬਸਤ੍ਰੁ ਨਾਰਿ ਕੇ ਦਏ ॥੨੩॥ ਬੀਨਾ ਦਈ ਕੰਧ
 ਤਾ ਕੇ ਪਰ ॥ ਸੁਨਨ ਨਮਿਤਿ ਰਾਖਯੋ ਤਾ ਕੋ ਘਰ ॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵੈ ॥ ਤਬ ਤੰਤ੍ਰੀ ਸੌ ਬੈਠਿ
 ਬਜਾਵੈ ॥੨੪॥ ਰਾਜ ਬੀਨ ਸੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਮਾਨੈ ॥ ਪੁਰਖ ਵਾਹਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਹੇਰਿ ਰੂਪ
 ਲਲਚਾਨਾ ॥ ਘਰ ਬਾਹਰ ਤਜਿ ਭਯੋ ਦਿਵਾਨਾ ॥੨੫॥ ਇਕ ਦੂਤੀ ਤਬ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ
 ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਇਸਿ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਤਾ ਸੌ ਮੁਸਕਾਈ ॥੨੬॥ ਜਿਨ ਤੋ ਕੋ
 ਰਾਜਾ ਯਹ ਬਰੈ ॥ ਹਮ ਸੋ ਨੇਹੁ ਸਕਲ ਤਜਿ ਡਰੈ ॥ ਮੈ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਲੈ ਤੁਹਿ ਸੈ ਹੋ ॥ ਚਿਤਕੇ ਸਕਲ ਸੋਕ ਕਹ
 ਖੂਹੋ ॥੨੭॥ ਜੋ ਤਾਂਪਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸਖੀ ਪਠਾਵੈ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੇ ਆਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸੋਤ ਨਿਹਾਰੈ
 ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਜਾਇ ਉਚਾਰੈ ॥੨੮॥ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਭੇਦ ਲਖਿ ਗਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਵਹਿ ਛੋਰਤ ਨਹਿ
 ਭਈ ॥ ਅਪਨੇ ਸੰਗ ਤਾਹਿ ਲੈ ਸੋਈ ॥ ਹਮਰੇ ਦਾਵ ਨ ਲਾਗਤ ਕੋਈ ॥੨੯॥ ਜਬ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਨਿ
 ਪਾਵੈ ॥ ਤਹ ਤਿਹ ਆਪੁ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਸੋਤ ਜਾਰ ਕੋ ਹੇਰੈ ॥ ਨਿਹਫਲ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਨਹਿ ਛੇਰੈ
 ॥੩੦॥ ਮਾਥੋ ਧੁਨਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਯੋ ਕਹਯੋ ॥ ਹਮਰੋ ਭੇਦ ਰਾਨਿਯਹਿ ਲਹਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾਹਿ ਸੰਗ ਲੈ ਸੋਈ ॥
 ਮੋਰੀ ਘਾਤ ਨ ਲਾਗਤ ਕੋਈ ॥੩੧॥ ਉਨ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਤਬ ਕਿਯੋ ॥ ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਸਖਿਯਨ ਸਭ ਦਿਯੋ ॥
 ਜੋ ਇਹ ਸੋਤ ਅਨਤ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਵੈ ॥ ਪਕਰਿ ਭੋਗਬੇ ਕਾਜ ਮੰਗਾਵੈ ॥੩੨॥ ਮੈ ਸੋਵਤ ਤਾ ਤੇ ਇਹ ਸੰਗਾ ॥

{੧੨੨੬}

{੧੨੨੭}

{੧੨੨੭}

ਅਪਨੇ ਜੋਰ ਅੰਗ ਸੋਂ ਅੰਗਾ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਸਭ ਭਾਖੀ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਨਾਰਿ ਨਾਹੋਂ ਤੇ ਰਾਖੀ ॥੩੩॥
 ਦਿਨ ਦੇਖਤ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਸੋਵਤ ਜੋਰ ਅੰਗ ਸੋਂ ਅੰਗਾ ॥ ਮੂਰਖ ਰਾਵ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਕੋਰੋ ਅਪਨੇ
 ਮੂੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੩੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਨੱਬੇ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੦॥੫੫੩੬॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਪਛਿਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਪਸਚਿਮ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥ ਪਸਚਿਮ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਾ
 ਕੇ ਘਰ ॥ ਰਹਤ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਲੋਭਿ ਕਰਿ ॥੧॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਰਾਨੀ ਕੋ ਰਹੈ ॥ ਜਗ ਤਿਹੋਂ ਦੁਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
 ਕਹੈ ॥ ਤਾ ਪਰ ਰੀਝਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਭਾਰੀ ॥ ਜਾਨਤ ਉਚ ਨੀਚ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥੨॥ ਤਹੋਂ ਇਕ ਹੁਤੋ ਰਾਇ
 ਦਿਲਵਾਲੀ ॥ ਜਾਨਕ ਦੂਸਰਾਂਸੁ ਹੈ ਮਾਲੀ ॥ ਮੋ ਪਹਿ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਉਰਝਿ ਰਹੀ ਦੁਤਿ ਹੇਰਤ
 ਰਾਨੀ ॥੩॥ ਤਾ ਸੋਂ ਅਧਿਕ ਸਨੇਹ ਬਢਾਯੋ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਗਿ੍ਰਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋ ਤਬਹੀ ਸੁਨਿ ਬਚ ਤਹੋਂ
 ਗਯੋ ॥ ਭੇਟਤ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਹੋਂ ਭਯੋ ॥੪॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਸੇਜ ਪਰ ਬੈਠਿ
 ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਜਬ ਮਦ ਸੋਂ ਮਤਵਾਰੇ ਭਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੋਕ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਗਏ ॥੫॥ ਏਕ ਸੇਜ ਪਰ ਬੈਠਿ
 ਕਲੋਲਹਿ ॥ ਰਸ ਕੀ ਕਥਾ ਰਸਿਕ ਮਿਲਿ ਬੋਲਹਿ ॥ ਚੁੰਬਨ ਅਰੁ ਆਲਿੰਗਨ ਕਰਹੀਂ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗਨ
 ਭਰਹੀਂ ॥੬॥ ਰਾਨੀ ਰਮਤ ਅਧਿਕ ਉਰਝਾਈ ॥ ਭੋਗ ਗਏ ਦਿਲਵਾਲੀ ਰਾਈ ॥ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਮੈ ਯਾਹੀ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥੭॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਮੇਰੇ ਕਿਹੋਂ ਕਾਜਾ ॥ ਮੋਕਹੋਂ ਨਹੀ ਸੁਹਾਵਤ ਰਾਜਾ ॥
 ਮੈ ਸਾਜਨ ਕੇ ਸਾਬ ਸਿਧੈ ਹੋ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਸਿਰ ਮਾਂਝ ਸਹੈ ਹੋ ॥੮॥ ਜਹਾ ਸਿੰਘ ਮਾਰਤ ਬਨ ਮਾਹੀ ॥
 ਸੁਨਾ ਦੇਹਰਾ ਏਕ ਤਹਾਂ ਹੀ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਝੰਪਾਨ ਤਿਹੋਂ ਠੋਰ ਸਿਧਾਈ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਤਹੀ ਸਹੇਟ ਬਤਾਈ ॥੯॥
 ਮਹਾਂ ਗਹਿਰ ਬਨ ਮੈ ਜਬ ਗਈ ॥ ਲਘੁ ਇੱਛਾ ਕਹੋਂ ਉਤਰਤ ਭਈ ॥ ਤਹੋਂ ਤੇ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥
 ਛਿਤ ਮੈ ਡਾਰਿ ਸੋਨ ਕੋ ਰੰਗਾ ॥੧੦॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਬ ਸਜਨ ਕੇ ਗਈ ॥ ਤਬ ਅਸ ਸਖੀ ਪੁਕਾਰਤ ਭਈ ॥
 ਲਏ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ਕਹੋਂ ਜਾਈ ॥ ਕੋਊ ਆਨਿ ਲੇਹੁ ਛੁਟ ਕਾਈ ॥੧੧॥ ਸੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥

{੧੨੨੮}

{੧੨੨੮}

ਤ੍ਰਸਤ ਭਏ ਅਸ ਕਰ ਨ ਉਚਾਯੋ ॥ ਜਾਇ ਭੇਦ ਰਾਜਾ ਤਨ ਦਯੋ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਸਿੰਘ ਰਾਨਿਯਹਿ ਗਯੋ ॥੧੨॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਧੁਨਿ ਸੀਸ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਾ ॥ ਹੋਨਹਾਰ ਭਯੋ ਹੋਤ ਸੁ ਕਹਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਲੈ
 ਰਾਨੀ ਕਹੋ ਜਾਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ
 ਇਕਯਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੧॥੫੫੪੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਸਿੰਘ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਭਾਰੋ ॥ ਉੱਤਰ ਦਿਸਿ ਕੋ ਰਹਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰੋ ॥ ਉੱਤਰ ਮਤੀ ਧਾਮ ਤਿੰਹ
 ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹਾਂ ਲਹੋਰੀ ਰਾ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਸਭ ਗੁਨਨ
 ਸਵਾਯੋ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਤਿੰਹ ਹੇਰਤ ਭਈ ॥ ਤਤਛਿਨ ਸਭ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਤਜਿ ਦਈ ॥੨॥ ਉਰ ਅੰਚਰਾ
 ਅੰਗਿਯਾ ਨ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ਕਹਬ ਕਛੂ ਹੈ ਕਛੂ ਉਚਾਰੈ ॥ ਪਿਯ ਪਿਯ ਰਟਤ ਸਦਾ ਮੁਖ ਰਹੈ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਜਲ
 ਅਖਿਯਾਂ ਤੇ ਬਹੈ ॥੩॥ ਪੂਛਨ ਤਾਹਿ ਰਾਇ ਜਬ ਆਵੈ ॥ ਮੁਹੋਂ ਨ ਭਾਖਿ ਉੱਤਰਹਿ ਦਯਾਵੈ ॥ ਝੂਮਿ ਝੂਮਿ
 ਝਟ ਦੈ ਛਿਤ ਝਰੈ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਿਯ ਸਬਦ ਉਚਰੈ ॥੪॥ ਅਤਭੁਤ ਹੇਰਿ ਰਾਇ ਹੈ ਰਹੈ ॥ ਸਖਿਯਨ ਸੌ
 ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੈ ॥ ਯਾ ਅਬਲਾ ਕੋ ਕਸ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਜਾ ਤੇ ਹਾਲ ਐਸ ਇਹ ਭਯੋ ॥੫॥ ਯਾ ਕੋ ਕੋਨ ਜਤਨ
 ਅਬ ਕਰੈਂ ॥ ਜਾ ਤੇ ਯਹ ਰਾਨੀ ਨਹਿ ਮਰੈ ॥ ਜੋ ਵਹ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਮੈ ਦੈ ਹੋਂ ॥ ਰਾਨੀ ਨਿਮਿਤਿ ਕਰਵਤਹਿ ਲੈ
 ਹੋਂ ॥੬॥ ਸਿਰ ਕਰਿ ਤਿਹੋਂ ਆਗੈ ਜਲ ਭਰੋਂ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਤਾ ਕੇ ਪਗ ਪਰੋਂ ॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਕਾ ਰੋਗ ਮਿਟਾਵੈ ॥
 ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਰਾਜ ਕਹ ਪਾਵੈ ॥੭॥ ਜੋ ਰਾਨੀ ਕਾ ਰੋਗੁ ਮਿਟਾਵੈ ॥ ਸੋ ਨਰ ਹਮ ਕਹੋਂ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਵੈ ॥
 ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਲੇਈ ॥ ਏਕ ਰਾਤ੍ਰਿ ਹਮ ਕਹ ਤ੍ਰਿਯ ਦੇਈ ॥੮॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਰਾਜ ਕਰਾਵੈ ॥
 ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਦੂਸਰ ਦਿਨ ਹਮ ਰਾਜ ਕਮਾਵਹਿ ॥ ਲੈ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰਿਯਹਿ ਬਜਾਵਹਿ ॥੯॥
 ਜਬ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਨ੍ਰਿਪ ਐਸ ਉਚਰਾ ॥ ਸਹਚਰਿ ਏਕ ਜੋਰ ਦੋਊ ਕਰਾ ॥ ਯੋ ਰਾਜਾ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁ
 ਮੈ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਯਾਰੇ ॥੧੦॥ ਏਕ ਬੈਦ ਤੁਮ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਇਹ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਵੈ ॥ ਸੋ
 ਛਿਨ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਦੁਖ ਹਰਿ ਹੈ ॥ ਰੋਗਨਿ ਤੇ ਸੁ ਅਰੋਗਨਿ ਕਰਿ ਹੈ ॥੧੧॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥

ਤਤਛਿਨ ਤਾਕਹੱ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਾ ॥ ਰਾਨੀ ਕੀ ਨਾਟਿਕਾ ਦਿਖਾਈ ॥ ਬੋਲਾ ਬੈਦ ਦੇਖਿ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧੨॥
 ਦੁਖ ਜੋਨੈ ਇਹ ਤਰੁਨਿ ਦੁਖਾਈ ॥ ਸੋ ਦੁਖ ਤੁਮ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਨ ਜਾਈ ॥ ਜਾਨ ਮਾਫ ਹਮਰੀ ਜੋ ਕੀਜੈ ॥ ਪਾਛੇ
 ਬਾਤ ਸਕਲ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥੧੩॥ ਜਾ ਰਾਨੀ ਕਹੱ ਕਾਮ ਸੰਤਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਨਹਿ ਇਹ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥
 ਤਾ ਤੇ ਯਾਹਿ ਰੋਗ ਗਹਿ ਲੀਨਾ ॥ ਹਮ ਤੇ ਜਾਤ ਉਪਾਵ ਨ ਕੀਨਾ ॥੧੪॥ ਯਹ ਮਦ ਮੱਤ ਮੈਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭਰੀ ॥
 ਤੁਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਇਹ ਸਾਬ ਨ ਕਰੀ ॥ ਅਬ ਯਹ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਜਬ ਪਾਵੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਰੋਗ ਦੂਰ ਹੂੈ ਜਾਵੈ ॥੧੫॥
 ਇਹ ਤੁਮ ਤਬ ਉਪਚਾਰ ਕਰਾਵੋ ॥ ਬਚਨ ਹਾਬ ਮੋਰੇ ਪਰ ਦਜਾਵੋ ॥ ਜਬ ਇਹ ਦੁਖ ਮੈ ਦੂਰ ਕਰਾਉਂ ॥
 ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਾਉਂ ॥੧੬॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਰਾਜੈ ਤਬ ਭਾਖੀ ॥ ਹਮਹੂੰ ਇਹ ਹਿਰਦੈ ਮਥਿ ਰਾਖੀ ॥
 ਪ੍ਰਬਮ ਰੋਗ ਤੁਮ ਜਾ ਹਿ ਮਿਟਾਵੋ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਾਵੋ ॥੧੭॥ ਪ੍ਰਬਮਹਿ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੇ
 ਲਿਯਾ ॥ ਪੁਨਿ ਉਪਚਾਰ ਤਰੁਨਿ ਕੋ ਕਿਯਾ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਗ ਮਿਟਾਯੋ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਰਾਨੀ ਜੁਤ
 ਪਾਯੋ ॥੧੮॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਇਹ ਛਲ ਤਿਹ ਦਿਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਭੋਗ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੰਗ ਕਿਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਨਾਹ ਨਾਹਿ
 ਛਲ ਪਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਆਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਛਲ ਰਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ ਛਲਾ ਰਮੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ
 ਸਾਬ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯਾ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਨਾਬ ॥੨੦॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ
 ਦਿਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਪਤਿ ਕਹ ਅਸਿ ਛਲਿ ਲਿਯੋ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਰਨਿਯਹਿ ਜਾਰ ਬਜਾਵੈ ॥ ਅਰਧ ਰਾਜ ਤਿਹ
 ਆਪੁ ਕਮਾਵੈ ॥੨੧॥ ਇਕ ਦਿਨ ਆਵੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭਜੈ ਜਾਰ ਕੋ ਬਾਮਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ
 ਰਾਜਾ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜਾਰ ਛੱਤ੍ਰ ਦਿਨ ਦੁਤਿਯ ਦੁਰਾਵੈ ॥੨੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਬਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੨॥੫੫੭੧॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਪੁਰੀ ਨਗਰੀ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਰਾਜ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਰਾਜਦੇਈ ਤਾਂ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਨਾਰੀ ॥ ਚੰਦ੍ਰ
 ਲਈ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਂ ਅਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹਿਤ ਰਹੈ ॥ ਸੋਈ ਕਰਤ ਜੁ ਰਾਨੀ ਕਹੈ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ
 ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਾਸਾਵੈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਕੀ ਆਗਯਾ ਸਭ ਮਾਨੈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਕਰਿ

ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਮਾਰਯੋ ਚਹਤ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਮਾਰੈ ॥ ਜਿਹ ਜਾਨੈ ਤਿਹ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰੈ ॥੩॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਏਕ ਠੌਰ
 ਤਿਹ ਆਈ ॥ ਤਿਹ ਪਰ ਰਹੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਰਝਾਈ ॥ ਚਹਤ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਕੇ ਤ੍ਰਾਸ
 ਤ੍ਰਾਸਾਵੈ ॥੪॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਇਹੈ ਚਿੱਤ ਅਪਨੇ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜੋ ਮੈ ਧਾਮ ਜਾਰ ਕੇ ਜਾਉਂ ॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਕਹੈ ਕਛੂ ਮਾਫ ਕਰਾਉਂ ॥੫॥ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਜਬ ਤਹ ਨ੍ਰਿਪ ਆਏ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਨੀ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥
 ਮੋ ਤੇ ਤਾਹਿ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਜਾਨੈ ॥ ਜਾ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰਾਇ ਤੁਮ ਠਾਨੈ ॥੬॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਰੋਖ ਮੋਹਿ ਭਯੋ ॥
 ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ॥ ਇਹ ਅਪਨੀ ਭਗਨਿਯਹਿ ਨ ਭਯੋ ॥ ਮੋ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਤਰ ਤੁਮ ਤਯੋ ॥੭॥ ਜੋ
 ਤੁਮ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਜੈ ਹੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮੈ ਹੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਧਾਮ ਜਾਰ ਕੈ ਜੈ ਹੋ ॥ ਤੇਰੇ ਫੂਲਿ ਡਾਰਿ
 ਸਿਰ ਐਹੋ ॥੮॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਤ ਮੁਹਿ ਯਹ ਲਿਖਿ ਦਯਾਵਹੁ ॥ ਜਿਹ ਜਾਨਹੁ ਤਿਹ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੋ
 ਤਿਹ ਹੋਹੁ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੋ ॥੯॥ ਜਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਨਾ ॥ ਜੋਰਿ ਰਹਾ ਨੈਨਨ
 ਸੌ ਨੈਨਾ ॥ ਚੁਪ ਹੂ ਰਹਾ ਕਛੂ ਨਹਿ ਕਹਯੋ ॥ ਕਵਨ ਭੇਦ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਨ ਲਹਯੋ ॥੧੦॥ ਮੋਰੀ ਲਗਨ ਉਤੈ
 ਲਗਿ ਗਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਅਸਿ ਬਾਤ ਠਟਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥ ਮੁਹਿ ਤੇ ਤਜੀ ਨ ਬੇਸ੍ਰਾ
 ਜਾਈ ॥੧੧॥ ਅਬ ਯਹ ਬਾਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਗਹੀ ॥ ਮੋਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬੇਸ੍ਰਾ ਸੰਗ ਲਹੀ ॥ ਵਾ ਬਿਨੁ ਮੋ ਸੌ ਰਹਯੋ
 ਨ ਜਾਈ ॥ ਤਾਹਿ ਭਯੋ ਕਰਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਈ ॥੧੨॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਫਿਰਿ ਰਾਨੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਤੁਹਿ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੇ ਗਯੋ ਸੁਨਿ ਪੈ ਹੋ ॥ ਤਬ ਮੈ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੌ ਕੈ ਹੋ ॥੧੩॥ ਅਬ ਤੁਮ ਹੂ ਨ੍ਰਿਯਾਤ
 ਪਿਯ ਗਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ ਹੋਤ ਨ ਭਏ ॥ ਜਬ ਭਜਿ ਹੈ ਜੁ ਲੋਗ ਇਹ ਬਾਮਾ ॥ ਹੂ ਹੈ ਪੂਤ ਤਿਹਾਰੇ ਧਾਮਾ
 ॥੧੪॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਯੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਭਲੀ ਬਾਤ ਰਾਨਿਯਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭੋਗ ਮਾਫ ਲਿਖਿ ਦਿਯੋ ॥
 ਆਪ ਗਵਨ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੇ ਕਿਯੋ ॥੧੫॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਬੇਸ੍ਰਾ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ
 ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਦ੍ਰਿੜ ਕਰਈ ॥ ਹ੍ਰਿਦੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਸੰਕ ਨ ਧਰਈ ॥੧੬॥ ਰਾਨੀ ਬੇਸ੍ਰਹਿ ਆਪੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਇਹ
 ਛਲ ਰਾਜਾ ਤੇ ਲਿਖਿਵਾਯੋ ॥ ਜਿਹ ਚਾਹੈ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਮਾਵੈ ॥੧੭॥ ਮੂਰਖ

ਭੇਦ ਨ ਰਾਜੈ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥ ਅਬਲਾ ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਬਨਯੋ ॥ ਪਤਿ ਤੇ ਭੋਗ ਮਾਫ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੌ ਤਿਰਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੩॥੫੫੮੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਅਨਦਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਆਨਦ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਅਨਦਾਵਤੀ ਸਦਨ ਤਿਹੱ ਬਾਲਾ ॥ ਜਗਤ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਲਾ ॥੧॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਬਿਧਨਾ ਤਿਹੱ ਕੀਨਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਰੂਪ ਨ ਦੂਸਰ ਦੀਨਾ ॥ ਆਖੋ ਪੁਰਖ ਏਕ ਤਬ ਬਨੋ ॥ ਰਾਨੀ ਤੇ ਸੁੰਦਰਿ ਥੋ ਘਨੋ ॥੨॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਤਿਹੱ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਦਨ ਬਾਨ ਤਾਂ ਕੇ ਤਨ ਮਾਰਾ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਮਨ ਮਾਰੀ ॥ ਘਰ ਬਾਹਰ ਕੀ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀ ॥੩॥ ਪਠੈ ਹਿਤੂ ਇਕ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹੱ ਸਾਬ ਕਮਾਵਾ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਆਸਨ ਤਿਹੱ ਦਏ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲਏ ॥੪॥ ਅਧਿਕ ਮਿੱਤ੍ਰ ਰਾਨੀ ਕਹੱ ਭਾਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਜਨਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਉਜਾਰਿ ਜਹਾਂ ਬਡ ਅਹੀ ॥ ਆਸਨ ਲਾਇ ਬੈਠਿਯੋ ਤਹੀ ॥੫॥ ਸਭਹੀ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜੈਯਹੁ ॥ ਦੂਮ ਤਰ ਬੈਠੇ ਧਯਾਨ ਲਗੈਯਹੁ ॥ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਤਹਾਂ ਹਮ ਐ ਹੈਂ ॥ ਤੁਮੈਂ ਧਾਮ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਲੈ ਜੈ ਹੈਂ ॥੬॥ ਮਾਨਿ ਜਾਰ ਸੋਈ ਬਚ ਲਯੋ ॥ ਭੇਖ ਅਤਿਬ ਕੋ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ॥ ਆਸਨ ਏਕ ਬ੍ਰਿਛ ਤਰ ਮਾਰਾ ॥ ਯੋ ਰਾਜਾ ਸੌ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥੭॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੀ ਸੁਪਨ ਮੈ ਪਾਯੋ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਮੇਰੇ ਗਿ੍ਰਹ ਆਯੋ ॥ ਪਾਂਵ ਸਾਬ ਤਿਨ ਮੋਹਿ ਜਗਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੮॥ ਤੁਮ ਰਾਜਾ ਜੂ ਸਾਬ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਏਕ ਰਖੀਸੂਰ ਬਨ ਮਹਿ ਸੁਨਾ ॥ ਤਾ ਸਮ ਭਯੋ ਨ ਹੈ ਕਹੂੰ ਮੁਨਾ ॥੯॥ ਰਾਜਾ ਸਹਿਤ ਜਾਇ ਤਿਹੱ ਲਯੈਯਹੁ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਬਰਖ ਸੰਗ ਲੈ ਸੁਯਹੁ ॥ ਨਿਹਸੰਸੈ ਘਰ ਮੈ ਸੁਤ ਹੋਈ ॥ ਜਾ ਮੈ ਬਾਤ ਨ ਦੂਜੀ ਕੋਈ ॥੧੦॥ ਮਹਾਂ ਜਤੀ ਤਿਹੱ ਮੁਨਿ ਕੋ ਜਾਨਹੁ ॥ ਕਹੂੰ ਨ ਬਿਨਸਾ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨਹੁ ॥ ਰੰਭਾਦਿਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਚਿਹਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਤਤੇ ਟਰਾ ਨ ਰਿਖਿ ਬ੍ਰਤਧਾਰੀ ॥੧੧॥ ਹਮ ਤੁਮ ਸਾਬ ਤਹਾਂ ਦੋਊ ਜਾਵੈਂ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਮੁਨਿਹਿ ਪਾਂਇ ਪਰ ਲਯਾਵੈਂ ॥ ਬਾਰਹ ਬਰਿਸ ਮੋਰਿ ਸੰਗ ਸੁਾਵਹੁ ॥ ਨਿਹਸੰਸੈ ਘਰ ਮੈ ਸੁਤ ਪਾਵਹੁ ॥੧੨॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਨ੍ਰਿਪ ਉਠਿ ਠਾਢੋ ਭਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ

ਤਵਨ ਬਨ ਗਯੋ ॥ ਜਹੱ ਛੈ ਬ੍ਰਿਛ ਗਗਨ ਤਨ ਰਹੇ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਜਾਤ ਨ ਕਹੇ ॥੧੩॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਰਾਵ
 ਤਹੱ ਗਯੋ ॥ ਹੇਰਤ ਤਵਨ ਮੁਨੀਸਹਿ ਭਯੋ ॥ ਨਾਰਿ ਸਹਿਤ ਪਾਂਇਨ ਤਿਹੱ ਪਰਿਯੋ ॥ ਚਿਤ ਮੈ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ
 ਬਿਚਰਿਯੋ ॥੧੪॥ ਜੋ ਸਿਵ ਸੁਪਨ ਸਮੈਂ ਕਹਿ ਗਯੋ ॥ ਸੋ ਹਮ ਸਾਚੁ ਦ੍ਰਿਗਨ ਲਹਿ ਲਯੋ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਕਰਿ ਇਹ
 ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਜਾਊਂ ॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਾਬ ਸੁਵਾਊਂ ॥੧੫॥ ਜਜੋਂ ਜਜੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਂਇਨ ਪਰ ਪਰੈ ॥ ਤਜੋਂ ਤਜੋਂ ਮੁਨਿ ਆਖੈ
 ਨ ਉਘਰੈ ॥ ਤਜੋਂ ਤਜੋਂ ਰਾਜ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਵੈ ॥ ਤਾਕਹ ਮਹਾਂ ਮੁਨੀ ਠਹਰਾਵੈ ॥੧੬॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਅਨਿਕ ਬਾਰ
 ਪਗ ਪਰਾ ॥ ਤਬ ਆਖੈਂ ਮੁਨਿ ਦੁਹੁੰ ਉਘਰਾ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਾ ਕਿਹੱ ਨਿਮਿਤਿ ਆਯੋ ॥ ਕਿਹ ਕਾਰਨ ਇਸਤ੍ਰੀ
 ਸੰਗ ਲਯਾਯੋ ॥੧੭॥ ਹਮ ਹੈਂ ਮੁਨਿ ਕਾਨਨ ਕੇ ਬਾਸੀ ॥ ਏਕ ਨਾਮ ਜਾਨਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਬਸਤ
 ਕਿਹੱ ਠੋਰਾ ॥ ਹਮ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਰਾਚੇ ਰਸ ਬੋਰਾ ॥੧੮॥ ਯਹ ਸੰਪਤਿ ਹਮਰੇ ਕਿਹ ਕਾਜਾ ॥ ਜੋ ਲੈ ਹਮੈਂ ਦਿਖਾਵਤ
 ਰਾਜਾ ॥ ਹਮ ਨਹਿ ਧਾਮ ਕਿਸੂ ਕੇ ਜਾਹੀਂ ॥ ਬਨਹੀ ਮਹਿ ਹਰਿ ਧਯਾਨ ਲਗਾਹੀਂ ॥੧੯॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਨ੍ਰਿਪ
 ਧਾਮ ਪਧਾਰੋ ॥ ਹਮਰੇ ਬਡੇ ਅਘਨ ਕਹ ਟਾਰੋ ॥ ਬਾਰਹ ਬਰਿਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਰਹਿਯੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਗ ਬਨਹੀ
 ਕੋ ਗਹਿਯੈ ॥੨੦॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਨਿਹੋਰਾ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉੱਤਰਿ ਰਿਖਿ ਦਿਯੋ ॥ ਹਮਰੋ ਕਹਾਂ
 ਧਾਮ ਤਵ ਕਾਜਾ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਪਕਰਤ ਪਗ ਰਾਜਾ ॥੨੧॥ ਹਮ ਕਹੱ ਸਿਵ ਤੁਹਿ ਆਪੁ ਬਤਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤ
 ਇਹਾਂ ਜਗਾਇ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮਾਨਿ ਸੰਭੁ ਕੋ ਕਹੋ ॥ ਬਾਰਹ ਬਰਖ ਹਮਾਰੇ ਰਹੋ ॥੨੨॥ ਸਿਵ ਕੀ ਸੁਨਤ
 ਭਯੋ ਜਬ ਬਾਨੀ ॥ ਤਬ ਮੁਨਿ ਸਾਬ ਚਲਨ ਕੀ ਮਾਨੀ ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਹੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਸਦਨ
 ਪਗ ਧਾਰਾ ॥੨੩॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਆਗੈ ਨ੍ਰਿਪ ਧਰਾ ॥ ਤਾਂਹਿ ਨਿਰਖਿ ਰਿਖਿ ਐਸ ਉਚਰਾ ॥ ਇਹ ਭੋਜਨ ਹਮਰੇ
 ਕਿਹ ਕਾਜਾ ॥ ਏ ਹੈ ਇਨ ਗ੍ਰਿਹਸਤਨ ਕੇ ਸਾਜਾ ॥੨੪॥ ਹਮ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਤਨ ਨੈਨ ਨ ਲਾਵਹਿੰ ॥ ਇਨ ਰਸ
 ਕਸਨ ਭੂਲ ਨਹਿ ਖਾਵਹਿੰ ॥ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਾਮ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਯੋ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ ॥੨੫॥ ਤਬ
 ਨ੍ਰਿਪ ਤਾਹਿ ਸਹੀ ਮੁਨਿ ਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਪਛਾਨਾ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਨੀ ਤਨ ਤਾਹਿੰ ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ
 ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੨੬॥ ਨਿਜੁ ਕਰ ਮੂਰਖ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੇ ਸਾਬ ਸੁਵਾਵੈ ॥ ਅਧਿਕ ਜਤੀ

ਤਾਕਹੱ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਜਾਨੈ ॥੨੭॥ ਜਬ ਪਤਿ ਨਹਿ ਹੇਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਨੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ ਠਾਨੈ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਖ਼ਾਰੀ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਰਤਿ ਕਰੀ ਪਯਾਰੀ ॥੨੮॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਇਕ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਉਪਰ ਏਕ ਤੁਲਾਈ ਡਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠੇ ਮੂਕਿਯੈਂ ਲਗਾਵੈ ॥ ਸੋ ਅੰਤਰ ਰਾਨਿਯਹਿ ਬਜਾਵੈ ॥੨੯॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਤਿਨ ਪਾਵਾ ॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਨ ਭੇਵ ਜਤਾਵਾ ॥ ਪਾਂਵਦ ਬੈਠਿ ਮੂਕਿਯਨ ਮਾਰੈ ॥ ਉਤ ਰਾਨੀ ਸੰਗ ਜਾਰ ਬਿਹਾਰੈ ॥੩੦॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਰਾਨੀ ਪਤਿ ਛਰਿਯੋ ॥ ਜਾਰ ਗਵਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦੇਖਤ ਕਰਿਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਸੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੩੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਚੌਰਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੪॥੫੯੨੦॥ ਅਫਸ੍ਰੀ ॥ੳ**

ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਚਲ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਨਰਵਰ ॥ ਅਵਰ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਾਕੀ ਨਹਿ ਸਰਬਰ ॥ ਚੰਚਲ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਸਮਦੇਵ ਨ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰਾ ॥੧॥ ਸੁੰਦਰਿਤਾ ਇਹ ਕਹੀ ਨ ਆਵੈ ॥ ਜਾ ਕੋ ਮਦਨ ਹੇਰਿ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਜੋਬਨ ਜੋਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹੱ ਧਰੀ ॥ ਮੈਨ ਸੁ ਨਾਰ ਭਰਤ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥੨॥ ਤਾ ਕੇ ਏਕ ਧਾਮ ਸੁਤ ਭਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਰਿਸ ਕੋ ਹੈ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਰਨਿਯਹਿ ਬਾਢਾ ਸੋਕ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਸਭ ਬਿਸਰਾ ਘਰ ਬਾਰਾ ॥੩॥ ਤਹ ਇਕ ਪੂਤ ਸਾਹ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿ ਕੋ ਜਨੁ ਜਾਯੋ ॥ ਜੈਸੋ ਤਿਹੱ ਸੁਤ ਕੋ ਥੋ ਰੂਪਾ ॥ ਤੈਸੋ ਈ ਤਿਹੱ ਲਗਤ ਸਰੂਪਾ ॥੪॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਸੋ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਲਾਜ ਸਾਜ ਤਜ ਹਿੰਦੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਯਾ ਸੋ ਕਾਮ ਭੋਗ ਅਬ ਕਰਿਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਛੁਰਕਿਆ ਮਰਿਯੈ ॥੫॥ ਜਬ ਵਹੁ ਕੁਅਰ ਰਾਹ ਤਿਹੱ ਆਵੈ ॥ ਚੰਚਲ ਦੇਖਨ ਕੋ ਤਿਹੱ ਜਾਵੈ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤਾ ਕੇ ਨਾਥ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਇਹੱ ਬਿਧਿ ਸੋ ਤਿਹੱ ਬਾਤ ਉਚਾਰੀ ॥੬॥ ਕਿਹੱ ਨਿਮਿਤਿ ਇਹੱ ਠਾਂ ਤੂੰ ਆਈ ॥ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਕਿਹੱ ਕਹੱ ਦ੍ਰਿਗ ਲਾਈ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤੁਮ ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥੭॥ ਜਸ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਸੋ ਧਰਿ ਰੂਪ ਦੁਤਿਯ ਜਨੁ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੁਮ ਮੁਰਿ ਢਿਗ ਸੇਜ ਸੁਵਾਵੋ ॥ ਹਮਰੇ ਚਿਤ ਕੋ ਤਾਪ ਮਿਟਾਵੋ ॥੮॥ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਇ

ਆਪੁ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਤਿਹ ਭਰੁਆਪਨ ਕਰਿਯੋ ॥ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਨ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥੯॥ ਭਰੂਆ ਕੀ
 ਕਿਰਿਯਾ ਕਹ ਕਰਿਯੋ ॥ ਚਾਰਿ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥ ਦੂਤੀ ਪਠਵਨ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚੀ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਦੂਤੀ
 ਕਰਿ ਰਚੀ ॥੧੦॥ ਤਾਹਿ ਸੇਜ ਕੇ ਨਿਕਟ ਸੁਵਾਵੈ ॥ ਭਲੇ ਭਲੇ ਭੋਜਨ ਤਿਹ ਖੁਵਾਵੈ ॥ ਕਹੈ ਸੁ ਸੁਤ ਮੁਰ ਕੀ
 ਅਨੁਹਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਯਾ ਸੰਗ ਹਮਰੋ ਪਜਾਰਾ ॥੧੧॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੋ ਭੋਜੁ ਖੁਰੈ ॥ ਰਾਨੀ ਝਝਕਿ ਤਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯ
 ਡਾਰੈ ॥ ਇਹ ਮੋਰੇ ਸੁਤ ਕੀ ਅਨੁਹਾਰਾ ॥ ਭਲੇ ਭਲੇ ਚਹਿਯਤ ਤਿਹ ਖੁਰਾ ॥੧੨॥ ਨਿਕਟਿ ਆਪਨੇ ਤਾਹਿ
 ਸੁਵਾਵੈ ॥ ਤਿਹ ਢਿਗ ਅਪਨੀ ਸੇਜ ਬਿਛਾਵੈ ॥ ਜਬ ਤਾਂ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੈ ਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਸੰਗ ਭੋਗ
 ਕਮਾਵੈ ॥੧੩॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰਮੈ ਜਾਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਦਲਿ ਮਲਿ ਤਾਂਹਿ ਕਰੈ ਸਰ ਬੰਗਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ
 ਭੋਗ ਕਮਾਈ ॥ ਸੋਇ ਰਹੈ ਤਜੋਂ ਹੀ ਲਪਟਾਈ ॥੧੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਗਈ ਜਾਰ ਪਹਿ ਰਾਨੀ ॥ ਸੋਵਤ ਜਗਾ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਮੁਖ ਚੁੰਬਨ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਪ੍ਰਿਗ ਬਚ ਹੈ ਕੋਪ ਉਚਾਰਾ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਮੈ ਇਹੋਂ ਬੋਲੀ ਪੂਤ ਕਹਿ ਯਾ ਸੰਗ ਅਤਿ ਮੁਰ ਪਜਾਰ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੁਖ ਚੁੰਬਤ ਹੁਤੀ ਸੁਤ ਕੀ ਜਨੁ ਅਨੁਹਾਰ ॥੧੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਾਚ ਇਹੈ ਜਿਯ ਆਈ ॥ ਪੂਤ ਜਾਨਿ ਚੁੰਬਨ ਮੁਖ ਧਾਈ ॥ ਕੋਪ ਜੁ ਬਢਾ ਹੁਤਾ ਤਜਿ ਦੀਨਾ ॥
 ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨਹਿ ਚੀਨਾ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਬੰਗਸਰਾਇ ਕਹੋਂ ਰਾਖਾ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ॥ ਦਿਨ ਕਹੋਂ
 ਪੂਤ ਉਚਾਰਈ ਨਿਸਿ ਕਹੋਂ ਭੋਗੈ ਬਾਮ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਦੋਇ ਸੌ ਪੰਚਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੫॥੫੬੩੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਗਸ ਸੈਨ ਬੰਗਸੀ ਰਾਜਾ ॥ ਸਦਨ ਭਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸਭ ਸਾਜਾ ॥ ਬੰਗਸ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥
 ਜਿਹ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥੧॥ ਤਹਾਂ ਬਸਤ ਇਕ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਗਤਿ ਮਾਨ
 ਉਜਾਰੀ ॥ ਤਾਹਿ ਮੰਗਲਾ ਦੇਈ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਨਹੀ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਾ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਆਇ ਗਯੋ
 ਬਨਿਜਾਰਾ ॥ ਮੋਤਿਨ ਲਾਦੇ ਉਸਟ ਹਜਾਰਾ ॥ ਔਰ ਦਰਬੁ ਕੀ ਤੋਟਿ ਨ ਕੋਈ ॥ ਲਖੈ ਸੁ ਰਹਤ ਰੀਝਿ ਕਰਿ
 ਸੋਈ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਜਬੈ ਮੰਗਲਾ ਦੇਵਿ ਸੁ ਸਾਹੁ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਇਹੈ ਆਪਨੇ ਚਿਤ ਮਹਿ ਚਤੁਰਿ

ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਕਰਤ ਭਈ ਮਿਜਮਾਨੀ ਸਦਨ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਭ੍ਰਾਤ ਵਤਨ ਤੋਂ ਆਯੋ ਦਿਯੋ ਉਡਾਇ ਕੈ ॥੪॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਜਨ ਕਰੇ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਰਹ ਤਰਹ ਕੇ ਆਨੇ ਅਮਲ ਛਿਨਾਇ ਕੈ ॥ ਆਨਿ ਤਵਨ ਢਿਗ
 ਰਾਖੇ ਕੰਚਨ ਬਾਰ ਭਰਿ ॥ ਹੋ ਸਾਤ ਬਾਰ ਮਦਿਯਨ ਤੇ ਮਦਹਿ ਚੁਆਇ ਕਰਿ ॥੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਜੋ ਤਿਨ ਭੋਜਨ
 ਬਿਜਿਯਾ ਪਾਨ ਕਰਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਪਿਯੋ ਮਦ ਬਡੇ ਬਡੇ ਪਜਾਲਾਨ ਭਰਿ ॥ ਜਬ ਰਸ ਮਸ ਭੇ ਤਰੁਨਿ ਤਬੈ ਐਸੋ
 ਕੀਯੋ ॥ ਹੋ ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਤੇ ਸਾਹੁ ਸੇਜ ਉਪਰਿ ਲੀਯੋ ॥੬॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਾ ਕਿ ਆਉ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਤਾਪ ਮਦਨ ਕੇ ਹਮ ਹਰੈ ॥ ਮੈ ਤਰੁਨੀ ਤੈਂ ਤਰੁਨ ਕਹਾਂ ਚਕਿਚਿਤ ਰਹਯੋ ॥ ਹੋ ਹਮ ਤੁਮ ਰਮਹਿ ਸੁ
 ਆਜੁ ਚੰਚਲਾ ਅਸ ਕਹਯੋ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸਾਹੁ ਤਵਨ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਮੰਗਲਾ ਭਈ
 ਖਿਸਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਹੇਤੁ ਬਿਸਾਰਾ ॥ ਅਰਧਾ ਅਰਧ ਚੀਰ ਤਿਹੱ ਡਾਰਾ ॥੮॥ ਲੂਟਿ ਲਯੋ ਤਾਂ ਕੋ
 ਸਭ ਹੀ ਧਨ ॥ ਘੋਰ ਅੱਪ੍ਰਾਧ ਕਿਯੋ ਪਾਪੀ ਇਨ ॥ ਯਾ ਕਹੱ ਚੀਰਿ ਮੱਤ ਗਜ ਡਾਰਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਪੁਰਖ ਨ ਕਰੀ
 ਨਿਵਾਰਾ ॥੯॥ ਵਾਰਸ ਭਈ ਆਪੁ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਮਾੜਾ ਲਈ ਮਾਰਿ ਤਾ ਕੋ ਜਿਯ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਭੋਗ ਨ ਕਿਯਾ ਤਿਸੈ ਕੋ ਮਾਰਾ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਛਲ ਮਾਰਾ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜੋ ਨ ਰਮਾ ਤਿਹ
 ਸੰਗ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬ ਹੀ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ ਸੋ ਛਯਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੬॥੫੬੪੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਜੈਸੂਰ ਖੱਤ੍ਰੀ ਇਕ ਰਹੈ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਤਾਕਹੱ ਜਗ ਕਹੈ ॥ ਸਮਸ ਦੀਨ ਦਿਲੀਸ ਦਿਵਾਨਾ ॥
 ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਰਾਵ ਅਰੁ ਰਾਨਾ ॥੧॥ ਲਛਿਮਨ ਸੈਨ ਧਾਮ ਸੁਤ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥ ਬੱਜ੍ਰਸੈਨ ਦੂਸਰੋ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥
 ਸਕੁਚਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੇ ॥੨॥ ਸੱਮਸਦੀਨ ਦਿਲੀਸ ਜੁਵਾਨਾ ॥
 ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਵਹੁ ਗਯੋ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਜਾਂ ਦਿਸ ਹੁਤੀ ਕੇਹਰੀ ਬਾਰਾ ॥੩॥
 ਤਹੀ ਦਿਲੀਸ ਆਪੁ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਜਹਾਂ ਸਿੰਘਨੀ ਚਿਤਵਤ ਭਯੋ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਲੀਏ ਅਪਨੇ ਸੰਗਾ ॥ ਔਰ
 ਲੀਏ ਅਨਗਨ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥੪॥ ਤਾ ਪਰ ਕਰੀ ਝੁਕਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਕੇਹਰਿ ਸਮੈ ਜਨਮ ਤਬ ਲਯੋ ॥ ਅਰਧ ਰਹਾ

ਤਨ ਮਾਤ ਕਖੂਤਰ ॥ ਅਰਧ ਹਨਾ ਕਰ ਗਜ ਮਸਤਕ ਪਰ ॥੫॥ ਤਹੋਂ ਇਕ ਭਾਟ ਕੋਤਕ ਅਸ ਲਹਾ ॥ ਹਜਰਤਿ
 ਸੁਨਤ ਦੋਹਰਾ ਕਹਾ ॥ ਸੁ ਮੈ ਕਹਤ ਹੋਂ ਸੁਨਹੁ ਪਜਾਰੇ ॥ ਜੋ ਤਿਨ ਸਾਹ ਨ ਚਿਤ ਤੇ ਟਾਰੇ ॥੬॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਸਿੰਘ ਸਾਪੁਰਸ ਪਦਮਿਨੀ ਇਨਕਾ ਇਹੈ ਸੁਭਾਉ ॥ ਜਜੋਂ ਜਜੋਂ ਦੁਖ ਗਾੜੇ ਪਰੈ ਤਜੋਂ ਤਜੋਂ ਆਗੇ ਪਾਂਉ ॥੭॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਭਾਟ ਜਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਹਜਰਤਿ ਬਚਨ ਸ੍ਰਵਨ ਇਹ ਧਾਰਾ ॥ ਜਬ ਅਪਨੇ ਮਹਲਨ ਮਹਿ ਆਯੋ ॥
 ਸਿਧਪਾਲ ਕਹੋਂ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੮॥ ਤਾ ਸੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਾਬ ਬਖਾਨਾ ॥ ਤੈਹੋਂ ਮੋਰ ਵਜੀਰ ਸਜਾਨਾ ॥ ਅਬ
 ਕਛੁ ਅਸ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ ॥ ਜਾ ਤੇ ਮਿਲੈ ਪਦਮਿਨੀ ਆਈ ॥੯॥ ਸਿਧਪਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥
 ਸੁਨ ਹਜਰਤਿ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥ ਸਭ ਅਪਨੀ ਤੁਮ ਸੈਨ ਬੁਲਾਵੋ ॥ ਮੋਹਿ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਪਠਾਵੋ ॥੧੦॥
 ਜੋ ਤੁਮਰੀ ਆਗਯਾ ਕਹ ਪਾਉਂ ॥ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਲੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਉਂ ॥ ਖੜਗ ਸਿੰਗਲਾਦੀਪ ਮਚੈ ਹੋਂ ॥ ਜਜੋਂ
 ਤਜੋਂ ਕੈ ਪਦਮਿਨਿ ਲੈ ਐ ਹੋਂ ॥੧੧॥ ਯੋ ਕਹਿ ਗਯੋ ਧਾਮ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕਨ ਬਾਜਾ ॥
 ਬੈਰੀ ਹੁਤੇ ਤਹਾਂ ਇਕ ਤਾ ਕੋ ॥ ਭੇਦ ਕਹਾ ਹਜਰਤਿ ਪੈ ਵਾ ਕੋ ॥੧੨॥ ਏਕ ਧਾਮ ਦੁਹਿਤਾ ਹੈ ਯਾ ਕੋ ॥ ਪਰੀ
 ਪਦਮਿਨੀ ਤੁੱਲਿ ਨ ਤਾ ਕੋ ॥ ਪਠੈ ਮਨੁੱਛ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਮੰਗਾਵਹੁ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਪਦਮਿਨੀ ਖੁਜਾਵਹੁ ॥੧੩॥
 ਹਜਰਤਿ ਸੁਨਤ ਜਬੈ ਸੇ ਭਏ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਦੂਤੀ ਤਹਾਂ ਪਠਏ ॥ ਚਤੁਰਿ ਚਿਤੇਰੀ ਰੂਪ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ
 ਕੀ ਜਾਨੁ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧੪॥ ਇਕ ਚਤੁਰਾ ਅਰੁ ਦੁਤਿਯ ਚਿਤੇਰੀ ॥ ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਦੁਤਿਯ ਮਦਨ ਜਨੁ ਕੇਰੀ ॥ ਗੋਰਬਰਨ
 ਅਰੁ ਖਾਏ ਪਾਨਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੜ੍ਹਾ ਚੰਦ ਅਸਮਾਨਾ ॥੧੫॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਚਿਤੇਰਨਿ ਗਈ ॥ ਲਿਖਿ ਲਯਾਵਤ
 ਪ੍ਰਤਿਮਾ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਜਬ ਲੈ ਕਰਿ ਕਰ ਸਾਹ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਤਾਨਿ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰੀ ॥੧੬॥ ਸਭ ਸੁਧਿ
 ਗਈ ਮੱਤ ਹੈ ਝੂਮਾ ॥ ਘਾਇ ਲਗੇ ਘਾਯਲ ਜਨੁ ਘੁੰਮਾ ॥ ਤਨ ਕੀ ਰਹੀ ਨ ਤਨਿਕ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਡਸਿ ਗਯੋ
 ਨਾਗ ਕੋਂਡਿਯਾਰਾ ॥੧੭॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕਰੀ ਸਾਹ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥ ਸਭ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਧਾਮ ਮਹਿ ਆਨੀ ॥ ਸਿਧਪਾਲ
 ਕੀ ਸੁਤਾ ਜਬਾਈ ॥ ਸਕਲ ਦੀਪ ਜਜੋਂ ਸਭਾ ਸੁਹਾਈ ॥੧੮॥ ਛਿਦ੍ਰ ਬੀਚ ਕਰਿ ਤਾਂਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਹਜਰਤਿ
 ਭਯੋ ਤਬੈ ਮਤਵਾਰਾ ॥ ਮਨ ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੋ ਤਨੁ ਰਹਯੋ ਪਛਾਨਯੋ ॥੧੯॥ ਹਜਰਤਿ

{੧੨੩੭}

{੧੨੩੭}

ਸਕਲ ਪਠਾਨ ਬੁਲਾਏ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਕੈ ਧਾਮ ਪਠਾਏ ॥ ਕੈ ਅਪਨੀ ਦੁਹਿਤਾ ਮੁਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮੀਚ ਮੂੰਡ ਪਰ ਲੀਜੈ ॥੨੦॥ ਸਕਲ ਪਠਾਨ ਤਵਨ ਕੇ ਗਏ ॥ ਹਜਰਤਿ ਕਹੀ ਸੁ ਭਾਖਤ ਭਏ ॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਧੰਨ ਭਾਗ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਗਿ੍ਹ ਆਵਹਿਗੇ ਸਾਹ ਸਬਾਰੇ ॥੨੧॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਐਸੇ ਜਬ ਸੁਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਮਸਤਕ ਧੁਨਾ ॥ ਦੈਵ ਕਵਨ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਗਿ੍ਹ ਅਸਿ ਉਪਜੀ ਸੁਤਾ ਦੁਖਾਰੀ ॥੨੨॥ ਜੋ ਨਹਿ ਦੇਤ ਤੁ ਬਿਗਰਤ ਕਾਜਾ ॥ ਜਾਤ ਦਏ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੀ ਲਾਜਾ ॥ ਮੁਗਲ ਪਠਾਨ ਤੁਰਕ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਅਬ ਲਗਿ ਗੀ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਨਾਹੀ ॥੨੩॥ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਅਬ ਲਗੇ ਨ ਭਈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕਾਢਿ ਤੁਰਕ ਕਹੱ ਦਈ ॥ ਰਜਪੂਤਨ ਕੇ ਹੋ ਤਿਹੱ ਆਈ ॥ ਪੁਤ੍ਰੀ ਧਾਮ ਮਲੇਛ ਪਠਾਈ ॥੨੪॥ ਹਾਡਨ ਏਕ ਦੂਸਰਨ ਖੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤੁਰਕਨ ਕਹੱ ਇਨ ਦਈ ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜੋ ਛੱਤ੍ਰੀ ਅਸ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ॥ ਕੁੰਭੀ ਨਰਕ ਦੇਹ ਜੁਤ ਜਾਵੈ ॥੨੫॥ ਜੋ ਨਰ ਤੁਰਕਹਿ ਦੇਤ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਪ੍ਰਿਗ ਜਗ ਤਿਹੱ ਕਰਤ ਉਚਾਰੀ ॥ ਲੋਕ ਪੁਲੋਕ ਤਾਹਿ ਕੋ ਜੈਹੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਸੁਤਾ ਤੁਰਕ ਕਹੱ ਦੈ ਹੈ ॥੨੬॥ ਹਾਡਿਯਨ ਸੁਤਾ ਤੁਰਕ ਨਹਿ ਦਈ ॥ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਤੁਰਕਨੀ ਨ ਭਈ ॥ ਕਛੁ ਰਜਪੂਤਨ ਲਾਜ ਗਵਾਈ ॥ ਰਾਨੀ ਤੇ ਬੇਗਮਾ ਕਹਾਈ ॥੨੭॥ ਅਬ ਮੈ ਧਰੋ ਇਹੈ ਨਿਜੁ ਬੁੱਧਾ ॥ ਮੰਡੋ ਬੀਰ ਖੇਤ ਮਹਿ ਕੁੱਧਾ ॥ ਪਹਿਰਿ ਕੋਚ ਕਰਿ ਖੜਗ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਆਜੁ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੋ ॥੨੮॥ ਤਬ ਕੰਨਯਾ ਨਿਜੁ ਪਿਤਾ ਹਕਾਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਸੋਂ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤਾਤ ਤਨਿਕ ਚਿੰਤਾ ਨਹਿ ਕਰੀਯੈ ॥ ਸਨਮੁਖ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸੋ ਲਰੀਯੈ ॥੨੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬੋਲ ਸਦਾ ਬਿਰ ਰਹੈ ਦਿਵਸਰੇ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਕਰੇ ਕਰਮ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਾਰਣ ਗਾਇ ਹੈ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮੋਕੋ ਦੀਜੈ ਆਹਵ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਦੁਹੁ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਲੀਜਿਯੈ ॥੩੦॥ ਖੜਗ ਹਾਥ ਜਿਨਿ ਤਜਹੁ ਖੜਗਧਾਰਾ ਸਹੋ ॥ ਭਾਜਿ ਨ ਚੱਲਿਯਹੁ ਤਾਤ ਮੰਡਿ ਰਨ ਕੋ ਰਹੋ ॥ ਪਠੇ ਪਖਰਿਯਾ ਹਨਿਯਹੁ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਮਾਰਿ ਅਰਿਨ ਕੋ ਮਰਿਯਹੁ ਹਮਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ਕਰਿ ॥੩੧॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਇਕ ਕਰਹੁ ਉਪਾਈ ॥ ਸਮਸਦੀਨ ਕਹੱ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਈ ॥ ਜਬ ਆਵੈ ਤਬ ਪਕਰਿ ਸੰਘਰਿਯਹੁ ॥ ਬਹੁਰੋ ਨਿਕਸਿ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥੩੨॥ ਸਿੱਧਪਾਲ ਤਬ ਐਸ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਭਲੀ ਬਾਤ ਇਨ ਸੁਤਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਅੰਤਹਪੁਰ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਆਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਪਠਾਨਨ ਐਸ

ਜਤਾਯੋ ॥੩੩॥ ਏ ਹੈ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਬਡੇ ਬਨਾਏ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਸੇ ਇਨ ਕੇ ਪਗ ਲਾਏ ॥ ਜੋ ਇਨ ਕਹਾ ਵਹੈ ਹਮ
 ਮਾਨਾ ॥ ਸਿਰਪਰ ਹੁਕਮ ਸਾਹ ਕੋ ਆਨਾ ॥੩੪॥ ਤਬ ਮਿਲਿ ਖਾਨ ਸਾਹ ਕੇ ਗਏ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਹਿੰਦੈ ਅਨੰਦਿਤ
 ਭਏ ॥ ਤੁਰਕਹਿ ਛੱਤ੍ਰਿਨ ਸੁਤਾ ਨ ਦਈ ॥ ਹਸਿ ਹੈਂ ਇਨੈ ਭਲੀ ਇਹ ਭਈ ॥੩੫॥ ਦੁਹਿਤਾ ਇਹੈ ਪਿਤਹਿ
 ਸਮੁਝਾਵੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਜਨਮੁ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥ ਅਬ ਲੋ ਐਸੀ ਬਾਤ ਨ ਭਈ ॥ ਤੁਰਕਨ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰਾਨੀ ਗਈ ॥੩੬॥
 ਤਾਂ ਤੇ ਮੋਹਿ ਨ ਦੀਜੈ ਤਾਤਾ ॥ ਮੰਡਹੁ ਜੁੱਧ ਹੋਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਤਾ ॥ ਚਲਿ ਹੈ ਕਥਾ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਪਠਾਨ
 ਕਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਨਾਹੀ ॥੩੭॥ ਪਹਿਰਹੁ ਕੋਚ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪੀ ਪੀ ਅਮਲ ਹੋਹੁ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਮਚਤ ਹੈ
 ਜੁੱਧ ਅਪਾਰਾ ॥ ਹੈ ਹੈ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੮॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸੰਗ ਹੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕਰਹੁ ਕੇਸਰੀ
 ਜਾਮਾ ॥ ਟਾਂਕਿ ਆਫੂਐਂ ਤੁਰੈ ਨਚਾਵੈ ॥ ਸਾਂਗ ਝਲਕਤੀ ਹਾਥ ਫਿਰਾਵੈ ॥੩੯॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤਯਾਗਿ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ
 ਆਸਾ ॥ ਬਾਹਹੁ ਖੜਗ ਸਕਲ ਤਜਿ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਵੈ ॥ ਰੇਤੀ ਮਾਂਝ ਚਰਿੱਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਵੈ
 ॥੪੦॥ ਹਜਰਤਿ ਜੋਰਿ ਤਹਾਂ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਸਕਲ ਬਜਾਹ ਕੇ ਸਾਜ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਿੰਧਪਾਲ ਕੇ ਜਬ ਘਰਿ ਆਏ ॥
 ਪੁਨਿ ਕੰਨਯਾ ਅਸ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥੪੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਗਿਰੂ ਆਵੈ ਜੋ ਸੱਤ੍ਰੁ ਨ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰਿਯੈ ॥ ਧਾਮ ਗਏ
 ਇਹੁ ਮਾਰਹੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਬਿਚਾਰਿਯੈ ॥ ਲਛਿਮਨ ਪੁੱਤ੍ਰਹਿ ਡਾਰਿ ਡੋਰਿ ਦਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਉਚਰਿ ॥ ਹੋ ਸੰਗ ਸਤ ਸੈ ਖਤਿਰੇਟਾ
 ਗਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰਿ ॥੪੨॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਜਬ ਤੇ ਜਾਤ ਧਾਮ ਤੇ ਭਏ ॥ ਤਬ ਤਾ ਕੇ ਮੰਦਰ ਮੋ ਅਏ ॥ ਲੁਭਦਮਾਨ
 ਹੈ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥ ਲਛਿਮਨ ਕਾਢਿ ਕਟਾਰੀ ਘਾਯੋ ॥੪੩॥ ਤਾਕਹੱ ਐਸ ਕਟਾਰੀ ਮਾਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹਜਰਤਿ
 ਬੈਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤਾਕਹੱ ਮਾਰਿ ਭੇਸ ਨਰ ਧਾਰੋ ॥ ਲੋਗਨ ਮਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥੪੪॥ ਮੋਹਿ ਅਮਲ ਕੇ
 ਕਾਜ ਪਠਾਵਾ ॥ ਤੁਮ ਤਨ ਇਹੱ ਬਿਧਿ ਆਪੁ ਕਹਾਵਾ ॥ ਧਾਮ ਆਵਨੇ ਕੋਈ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਜੋ ਆਵੈ ਸੋ ਜਾਨ
 ਗਵਾਵੈ ॥੪੫॥ ਇਹ ਛਲ ਲਾਂਘਿ ਡਿਵਢਿਯਨ ਆਯੋ ॥ ਚੋਬਦਾਰ ਨਹਿ ਕਿਨੀ ਹਟਾਯੋ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕੁਮਕ
 ਆਪਨੀ ਗਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਅਧਿਕ ਕੁਲਾਹਲ ਭਯੋ ॥੪੬॥ ਬਾਜੈ ਲਗੇ ਤਹਾਂ ਸਦਿਯਾਨੇ ॥ ਬਾਜਤ ਤਿਹੂੰ ਭਵਨ
 ਮਹਿ ਜਾਨੇ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਉਪੰਗ ਅਪਾਰੇ ॥੪੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਜੈ ਦਮਾਮਾ

ਜਬ ਲਗੇ ਸੁਨਿ ਮਾਰੂ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ॥ ਖਾਨ ਖਵੀਨ ਜਿਤੇ ਹੁਤੇ ਟੂਟਿ ਪਰੇ ਤਹ ਆਨਿ ॥੪੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਐਸੇ
 ਕਵਨ ਦ੍ਰੈਬਨੀ ਜਾਯੋ ॥ ਜਿਨੈ ਜੁਝਉਆ ਇਹਾਂ ਬਜਾਯੋ ॥ ਐਸਾ ਭਯੋ ਕਵਨ ਮਤਵਾਲਾ ॥ ਜਿਹ ਮੂਰਖਹਿ ਨ
 ਸੂਝਤ ਕਾਲਾ ॥੪੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿ ਖਾਨ ਸਭ ਧਾਏ ॥ ਬਾਂਧੇ ਚੁੰਗ ਚੌਪਤਨ ਆਏ ॥ ਸਮਸਦੀਨ ਲਛਿਮਨ
 ਜਹ ਘਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਸਕਲ ਸੈਨ ਮਿਲਿ ਆਯੋ ॥੫੦॥ ਲੋਦੀ ਸੂਰ ਨਯਾਜੀ ਚਲੇ ॥ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਸੂਰਮਾ
 ਭਲੇ ॥ ਦਾਓਜਈ ਰੁਹੇਲੇ ਆਏ ॥ ਆਫਰੀਦਯਨ ਤੁਰੈ ਨਚਾਏ ॥੫੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਾਵਨ ਖੇਲ ਪਠਾਨ ਤਹ
 ਸਭੈ ਪਰੇ ਅਰਿ ਰਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਨਾ ਬੰਧੇ ਗਨਨਾ ਗਨੀ ਨ ਜਾਇ ॥੫੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪਖਰਿਯਾਰੇ ਦ੍ਰਾਰਨ
 ਨਹਿ ਮਾਵੈ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਭਟ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵੈ ॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਆਂਧੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਹਾਬ ਪਸਾਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਈ
 ॥੫੩॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਰ ਨਗਰ ਮੈ ਪਯੋ ॥ ਜਨੁ ਰਵਿ ਉਲਟਿ ਪਲਟਿ ਹੂ ਗਯੋ ॥ ਜੈਸੇ ਜਲਧਿ ਬਾਰਿ ਪਰਹਰੈ ॥
 ਉਛਰਿ ਉਛਰਿ ਮਛਰੀ ਜਯੋ ਮਰੈ ॥੫੪॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਨਾਵ ਨਦੀ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਬਹੀ ਜਾਤ ਕੋਉ ਨਹਿ ਰਖਵਾਰਾ ॥
 ਤੈਸੀ ਦਸਾ ਨਗਰ ਕੀ ਭਈ ॥ ਜਨੁ ਬਿਨੁ ਸੱਕ ਸਚੀ ਹੂ ਗਈ ॥੫੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹਿ ਦਿਸਿ ਸਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ਚੜ੍ਹੇ
 ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਚੜ੍ਹੇ ਪਠਾਨ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸੰਤ ਚਿਤ ਦੈ ਸਭੈ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੫੬॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥
 ਜਬੈ ਜੋਰਿ ਬਾਨਾ ਅਨੀ ਖਾਨ ਆਏ ॥ ਇਤੈ ਛੋਭਿ ਛੱਤ੍ਰੀ ਸਭੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਚਲੇ ਬਾਨ ਐਸੇ ਦੁਹੁ ਓਰ ਭਾਰੇ ॥
 ਲਗੈ ਅੰਗ ਜਾ ਕੇ ਨ ਜਾਂਹੀ ਨਿਕਾਰੇ ॥੫੭॥ ਤਬੈ ਲਛਿਮ ਕੁਮਾਰ ਜੂ ਕੋਪ ਕੈਕੈ ॥ ਹਨੇ ਖਾਨ ਬਾਨੀ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ
 ਲੈਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ॥ ਬਿਰਾਜੈ ਕਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਕੇ ਕੇਤ ਜੈਸੇ ॥੫੮॥ ਪੀਏਂ ਜਾਨੁ ਭੰਗੈ ਮਲੰਗੈ
 ਪਰੇਹੈ ॥ ਕਹੁ ਕੋਟਿ ਸੌਂਡੀਨ ਸੀਸੈ ਝਰੇ ਹੈ ॥ ਕਹੁ ਉਸਟ ਮਾਰੇ ਸੁ ਲੈ ਭੂਮਿ ਤੋਪੈ ॥ ਕਹੁ ਖੇਤ ਖਾਂਡੇ ਲਸੈ ਨਗਨ
 ਧੋਪੈ ॥੫੯॥ ਕਹੁ ਬਾਨ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਐਸੇ ॥ ਬੁਐਂ ਕੋ ਕ੍ਰਿਸਾਨੈ ਕਢੇ ਈਖ ਜੈਸੇ ॥ ਕਹੁ ਲਹ ਲਹੈ ਪੇਟ ਮੈ
 ਯੋ ਕਟਾਰੀ ॥ ਮਨੋ ਮੱਛ ਸੋਹੈ ਬੰਧੇ ਬੀਚ ਜਾਰੀ ॥੬੦॥ ਕਿਤੈ ਪੇਟ ਪਾਟੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਬਾਜੀ ॥ ਕਹੁ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਫਿਰੈ
 ਛੂਛ ਤਾਜੀ ॥ ਕਹੁ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ਪੁਐ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾ ॥ ਕਹੁ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੈ ਬਿਤਾਲਾ ॥੬੧॥ ਕਹੁ ਦੈਤ ਕਾਢੇ
 ਫਿਰੈ ਦਾਂਤ ਭਾਰੇ ॥ ਬਮੈ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇਤੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੁ ਤਾਜਿ ਡਾਰੇ ਜਿਰਹ ਖੋਲ ਐਸੇ ॥ ਬਗੇ ਬਯੋਤ ਡਾਰੇ

ਸਮੈਂ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ॥੬੨॥ ਤਹਾਂ ਬਾਜ਼ ਹਾਬੀਨ ਕੀ ਸ੍ਰੋਨ ਧਾਰੈਂ ॥ ਪਰੈਂ ਜਜੋਂ ਫੁਹਾਰਾਨਹੂੰ ਕੀ ਫੁਹਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ
 ਸੋਂ ਜਾਨ ਦੂਜੇ ਭਯੋ ਹੈ ॥ ਜਹਾਂ ਕੋਟਿ ਸੂਰਾਨ ਸੂਰਾ ਖਯੋ ਹੈ ॥੬੩॥ ਤਹਾਂ ਕੋਟਿ ਸੌਡੀਨ ਕੇ ਸੁੰਡ ਕਾਟੇ ॥ ਕਹੂੰ
 ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਗਿਰੇ ਕੇਤ ਫਾਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਨਾਚੈਂ ਪਠੇ ਪਖਰਿਯਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮਾਰੂ ਬਾਜੈ ਉਠੈਂ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ॥੬੪॥
 ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਤਹਾਂ ਨਾਦ ਬਾਜੈਂ ॥ ਹਸੈਂ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਗਾਜੈਂ ॥ ਨਗਾਰੇ ਨਫੀਰੀ ਬਜੈਂ ਝਾਂਝ ਭਾਰੀ ॥
 ਹਠੇ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ਤਹਾਂ ਛੱਡੁਧਾਰੀ ॥੬੫॥ ਕਹੂੰ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈਂ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ॥ ਨਫੀਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਦੈਂ ਨਗਾਰੂ ॥
 ਕਹੂੰ ਬੇਨੁ ਔ ਬੀਨ ਬਾਜੈਂ ਸੁਰੰਗਾ ॥ ਰੁਚੰਗਾ ਮ੍ਰਿਦੰਗਾ ਉਪੰਗਾ ਮੁਚੰਗਾ ॥੬੬॥ ਝਰੋਖਾ ਤਰੇ ਜੋ ਮਚੀ ਮਾਰਿ ਐਸੀ ॥
 ਭਈ ਦੇਵ ਦਾਨ੍ਹਾਨ ਕੀ ਹੈ ਨ ਤੈਸੀ ॥ ਨ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਔ ਰਾਵਨੈ ਜੁਧ ਐਸੇ ॥ ਕਿਯੋ ਭੀ ਮਹਾਂ ਭਾਰਥੈ ਮੈ ਸੁ ਤੈਸੇ ॥੬੭॥
 ਤਹਾਂ ਬੀਰ ਕੇਤੇ ਖਰੇ ਗਾਲੁ ਮਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਨ ਛੋਡੈਂ ਕਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਨਾਰਿ ਕੇ ਭੇਸ ਕੋ ਸਾਜ ਲੈ ਕੈ ॥
 ਚਲੈ ਛੋਰਿ ਬਾਜੀ ਹਠੀ ਭਾਜ ਕੈ ਕੈ ॥੬੮॥ ਕਿਤੇ ਖਾਨ ਦੇਖੇ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮੈ ਖਿੰਗ ਖੱਡੀ
 ਲਤਾਰੇ ॥ ਜਹਾਂ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਹਠੀ ਪੂਤ ਘਾਏ ॥ ਤਹੀ ਗੋਲ ਬਾਂਧੇ ਚਲੇ ਸਿੱਧ ਆਏ ॥੬੯॥ ਜਬੈ ਸਿੱਧ ਪਾਲੈ ਪਠਾਨੋ
 ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਿਨੀ ਹਾਥ ਲੈ ਨ ਹਬਜਾਰੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਕਿਤੇ ਭਾਜਿ ਚਾਲੇ ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਪੁਰਾਨੇ ਪਲਾਸੀ ਮਨੋ
 ਬਾਇ ਡਾਰੇ ॥੭੦॥ ਹਠੇ ਜੇ ਜੁਝੇ ਸੇ ਸਭੈ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਦਿ ਕੈ ਕੋਟ ਕੇ ਮੱਧਿ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਂਧਿ ਲੈਕੈ
 ਕਿਤੇ ਛੋਰਿ ਦੀਨੇ ॥ ਕਿਤੇ ਜਾਨ ਮਾਰੇ ਕਿਤੇ ਰਾਖਿ ਲੀਨੇ ॥੭੧॥ ਤਿਸੀ ਕੋ ਹਨਾ ਖਗ ਜੋਨੈ ਉਚਾਯੋ ॥ ਸੋਈ
 ਜੀਵ ਬਾਚਾ ਜੁਈ ਭਾਜਿ ਆਯੋ ॥ ਕਹਾਂ ਲੋ ਗਨਾਉਂ ਭਯੋ ਜੁਧ ਭਾਰੀ ॥ ਲਖੇ ਲੋਹ ਮਾਚਾ ਕੁਪੇ ਛੱਡੁਧਾਰੀ ॥੭੨॥
 ਕਿਤੇ ਨਾਦ ਨਾਦੈਂ ਕਿਤੇ ਨਾਦ ਪੂਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਜਾਨ ਜੁਝੈਂ ਬਰੈਂ ਹੇਰਿ ਹੂਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਚਲਾਵੈਂ ॥
 ਕਿਤੇ ਆਨਿ ਗਾਜੈਂ ਕਿਤੇ ਭਾਜਿ ਜਾਵੈਂ ॥੭੩॥ ਜਬੈ ਸਿੱਧ ਪਾਲੈ ਸਭੈ ਖਾਨ ਮਾਰੇ ॥ ਲਏ ਛੀਨ ਕੈ ਤਾਜ ਬਾਜੀ
 ਨਗਾਰੇ ॥ ਹੁਤੇ ਦੂਰਿ ਬਾਸੀ ਤਿਤੇ ਖਾਨ ਆਏ ॥ ਘਿਰਜੋ ਸਿੱਧ ਪਾਲੈ ਕਰੀ ਮੱਤ ਨਜਾਏਂ ॥੭੪॥ ਜਿਤੇ ਖਾਨ ਭਾਜੇ
 ਤਿਤੇ ਫੇਰਿ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੈਂ ਹਠੀ ਸਿੱਧ ਜੁਕੇ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਇਗੋ ਛੱਡਿ ਜਾਨੇ ਨ ਦੇ ਹੈ ॥ ਇਹੀ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ
 ਛਿਪ੍ਰੁ ਤੁਹਿ ਆਜੁ ਛੈ ਹੈ ॥੭੫॥ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਐਸੇ ਭਰਜੋ ਕੋਪ ਸੂਰੋ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੌਡੀ ਮਹਾ ਲੋਹ ਪੂਰੋ ॥ ਦਯੋ

ਸੈਨ ਕੋ ਆਇਸੈ ਆਪੁਹੀ ਯੋਂ ॥ ਕਪੀ ਬਾਹਨੀ ਕੋ ਕਹਯੋ ਰਾਮਜੀ ਜਯੋ ॥੭੬॥ ਸੁਨੇ ਬੈਨ ਸੈਨਾ ਚਲੀ ਕੋਪ ਕੈ
 ਕੈ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ॥ ਜਿਤੇ ਖਾਨ ਆਏ ਤਿਤੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਖੇਦਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੀ
 ਓਟ ਡਾਰੇ ॥੭੭॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬਾਜੀ ਪਲਟੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੀਨ ਸੋ ਆਨਿ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਖੱਗ ਲੈ
 ਖਿੰਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਉਮੰਗੈਂ ॥ ਮਹਾਂਜੰਗ ਜੋਧਾ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈਂ ॥੭੮॥ ਘੁਰੈਂ ਘੋਰ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਮਾਰੂ ਨਗਾਰੇ ॥ ਮਚੇ ਆਨਿ
 ਕੈ ਕੈ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥ ਖੁਲੇ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਉਠੇ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਮਨੋ ਬਹਨਿ ਜ਼ਾਲਾ ਪੁਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੀ ॥੭੯॥
 ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਤਾਜ ਧਾਰੀ ਪਰੇ ਬਰਮ ਛੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਖੇਤ ਐਸੇ ॥
 ਕਹੂੰ ਚੋਰ ਸੋਹੈਂ ਮਨੋ ਹੰਸ ਜੈਸੇ ॥੮੦॥ ਕਹੂੰ ਕੇਤ ਕਾਟੇ ਲਸੈਂ ਭੂਮ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਯੁ ਤੋਰੇ ਮਹਾ ਬ੍ਰਿਛ ਜੈਸੇ ॥
 ਕਹੂੰ ਅਰਧ ਕਾਟੇ ਤੁਰੰਗੈਂ ਝਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਮਤੰਗੈਂ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥੮੧॥ ਕਿਤੇ ਡੋਬ ਡੂਬੇ ਗਿਰੇ ਘੂਮ ਘੂਮੈਂ ॥
 ਗਜੈਂ ਰਾਜ ਬਾਜੀ ਹਨੇ ਭੂਮਿ ਝੂਮੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਉਠਿ ਭਾਜੇ ਦੁਰੇ ਬੂਟ ਮਾਹੀ ॥ ਲਗੈਂ ਘਾਵ ਪੀਠਿ ਕਢੈ ਮੁੰਡ ਨਾਹੀ
 ॥੮੨॥ ਕਿਤਯੋ ਕੇਸੁ ਫਾਂਸੇ ਦੁਮੇ ਜਾਤ ਜੋਰੈਂ ॥ ਹਹਾ ਮੋਹਿ ਛਾਡੇ ਕਹੈ ਸੱਤ੍ਰ ਭੋਰੈਂ ॥ ਨਿਕਾਰੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈ ਨ ਪਾਛੈ
 ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਭੱਜੇ ਜਾਂਹਿ ਕਾਜੀ ਨ ਬਾਜੀ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥੮੩॥ ਕਿਤੇ ਖਾਨ ਤੋਰੇ ਨ ਘੋਰੇ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਛੋਰਿ ਜੋਰੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਭੇਸ ਧਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਦੈ ਅਕੋਰੈਂ ਨਿਹੋਰੈਂ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥ ਲਏ ਹਾਥ ਮੈ ਤੇਗ ਦੇਖੈਂ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥੮੪॥ ਕਿਤੇ ਜੀਵ ਲੈਕੈ
 ਸਿਪਾਹੀ ਸਿਧਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਚੁੰਗ ਬਾਂਧੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਕਿਤਯੋ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋਮੇ ਰਨਹਿ ਜ਼ਾਲ ਮਾਹੀ ॥ ਮਰੈਂ ਟੂਕ ਟੂਕ
 ਹੈ ਭਜੈ ਪੈਗੁ ਨਾਹੀ ॥੮੫॥ ਤਹਾਂ ਲੈ ਅਪਛਾਨ ਕੇਤੇ ਬਰੇ ਹੈਂ ॥ ਜਿਤੇ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁੱਧ ਕੈ ਕੈ ਮਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਨਰਕ
 ਬਾਸੀ ਤਿਸੀ ਕਾਲ ਹੂਏ ॥ ਜਿਤੇ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਭਜੇ ਜਾਤ ਮੂਏ ॥੮੬॥ ਕਿਤੇ ਭੀਰ ਜੋਧਾ ਮਰੇ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ
 ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ਬਿਨਾ ਬਾਨ ਡਾਰੇ ॥ ਕਿਤਯੋਂ ਅਗਮਨੈ ਆਨਿ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨ ਦੰਨਿ ॥ ਕਿਤਯੋਂ ਦੇਵ ਕੇ ਲੋਕ ਕੇ ਪੰਥ ਲੀਨਿ
 ॥੮੭॥ ਜਿਤੇ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਭੱਜੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਤੇ ਭੂਮਿ ਭੋਗੈ ਨਹੀ ਅਗਨਿ ਜਾਰੇ ॥ ਭਈ ਭੀਰ ਗਾਢੀ ਮਚਯੋ
 ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥ ਲਖੇ ਭੀਰ ਠਾਢੇ ਕੰਪੈਂ ਦੇਹ ਸਾਰੀ ॥੮੮॥ ਜਹਾਂ ਸਿੱਧਪਾਲੈ ਘਨੇ ਸਤ੍ਰ ਕੂਟੇ ॥ ਤਹਾਂ ਦੇਖਿ ਜੋਧਾਨ
 ਤੇ ਕੋਟ ਛੂਟੇ ॥ ਚਲੇ ਭਾਜਿ ਕੈ ਨਾ ਹਬਜਾਰੈ ਸੰਭਾਰਯੋ ॥ ਲਖੈਂ ਸਮਸਦੀਨਿ ਪਰਯੋ ਭੂਮਿ ਮਾਰਯੋ ॥੮੯॥ ਤਹਾਂ

ਭਾਟ ਢਾਢੀ ਖਰੇ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥ ਸੁਨਾਵੈਂ ਪ੍ਰਭੈ ਬੈਰ ਬਿੰਦੈ ਤ੍ਰਸਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਬਾਜੈਂ ਨਫੀਰੀ ਨਗਾਰੇ ॥ ਹਸੈਂ
 ਗਰਜਿ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥੯੦॥ ਜਬੈ ਖਾਨ ਜੂਝੈ ਸਭੈ ਖੇਤ ਮਾਹੀ ॥ ਬਡੇ ਐਠਿਮਾਰੇ ਬਚਯੋ ਏਕ ਨਾਹੀ ॥
 ਲਈ ਛੀਨਿ ਦਿੱਲੀ ਦਿਲੀਸੈ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਤਬੈ ਆਪਨੇ ਸੀਸ ਪੈਂ ਛੱਡੁ ਢਾਰਯੋ ॥੯੧॥ ਜਬੈ ਸਿੱਧਪਾਲੈ ਘਨੀ
 ਸੈਨ ਕੂਟੀ ॥ ਬਚੈ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈਕੈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਫੂਟੀ ॥ ਲਈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਸਿਰੈ ਛੱਡੁ ਢਾਰਯੋ ॥ ਪਰਯੋ ਪਾਸੁ ਬਾਂਚਯੋ ਅਰਯੋ
 ਸੋ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥੯੨॥ ਲਈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਹਿੰਦੈ ਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕਰਯੋ ਕਾਜਨੀ ਕੋ ਨ ਸਾਹੈ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਜਗਯੋ
 ਰੈਨਿ ਸਾਰੀ ਧਰਯੋ ਧਯਾਨ ਤਾ ਕੋ ॥ ਦਿਯੋ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਾਤ ਵਾ ਕੋ ॥੯੩॥ ਕਸਾਈਨ ਕੋ ਦਾਸ ਤਹ
 ਏਕ ਆਯੋ ॥ ਨਦੀ ਡਾਰਬੇ ਓਝਰੀ ਲੈ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਗਹਯੋ ਜਾਇ ਤਾ ਕੋ ਦਈ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ॥ ਧਰਯੋ ਜੈਨ ਆਲਾਵਦੀ
 ਨਾਮ ਤਾਹੀ ॥੯੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ ਹੀ ਰਾਜ ਤਵਨ ਕਹੱ ਦਯੋ ॥ ਸੁਤਨ ਸਹਿਤ ਬਨ ਮਾਰਗ ਲਯੋ ॥ ਬਦ੍ਰਕਾਸਿ
 ਮਹਿ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਅਤਿਬ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥੯੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਬਹੁ ਤਹ ਤਪਸਾ ਕਰੀ ਪ੍ਰਗਟ
 ਭਈ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਬਰੰਬੂਹ ਤਾ ਸੋਂ ਕਹਯੋ ਜੋ ਤੁਹਿ ਸੁਤਾ ਸੁਹਾਇ ॥੯੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਮੈਯਾ ਇਹੈ ਦਾਨ ਮੁਹਿ
 ਦੀਜੈ ॥ ਰੱਛਾ ਆਪੁ ਹਮਾਰੀ ਕੀਜੈ ॥ ਛਤ੍ਰਾਨੀ ਗਿ੍ਹ ਤੁਰਕ ਨ ਜਾਇ ॥ ਮੁਹਿ ਬਰ ਦੇਹੁ ਇਹੈ ਜਗ ਮਾਇ
 ॥੯੭॥ ਚਰਨਨ ਰਹੈ ਤਿਹਾਰੈ ਚਿੱਤਾ ॥ ਗਿ੍ਹ ਮਹਿ ਹੋਹਿ ਅਨਗਨਤ ਬਿੱਤਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਨ ਜੀਤਿ ਹਮੈ ਕੋਈ ਜਾਇ ॥
 ਤੁਮ ਮਹਿ ਰਹੈ ਮੋਰ ਮਨ ਮਾਇ ॥੯੮॥ ਜਗ ਮਾਤੈ ਐਸੇ ਬਰੁ ਦਿਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਹੱ ਰਾਜ ਅਸਾਮ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥
 ਅਬ ਲਗਿ ਰਾਜ ਤਹਾਂ ਤੇ ਕਰੈਂ ॥ ਦਿੱਲੀਪਤਿ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਧਰੈਂ ॥੯੯॥ ਜਿਨ ਕਹੱ ਰਾਜ ਭਵਾਨੀ ਦਿਯੋ ॥
 ਤਿਨ ਤੇ ਛੀਨਿ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਲਿਯੋ ॥ ਅਬ ਲੋ ਕਰਤ ਤਹਾਂ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਸਾਜਾ ॥੧੦੦॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਦਿਲਿਸ ਸੋ ਪਿਤਾ ਜੁਝਾਯੋ ॥ ਪੁਨਿ ਦੇਬੀ ਤੇ ਅਸ ਬਰ ਪਾਯੋ ॥ ਅੰਗ ਦੇਸ ਕੇ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਇਹ
 ਛਲ ਅਬਲਾ ਧਰਮ ਉਬਾਰਾ ॥੧੦੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ
 ਸੌ ਸਤਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੭॥੫੭੫੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿਯਤ ਏਕ ਸਾਹ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਝਿਲਮਿਲ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿਜੈ ॥

ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿੰਹ ਦਿਜੈ ॥੧॥ ਰੂਪ ਕੇਤ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਅਰੁ ਸੂਰਾ ਮਹਾਂ ॥ ਥਰਹਰ
 ਕੰਪੈ ਸੱਤ੍ਰੁ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਨਿਸਾਕਰ ॥੨॥ ਏਕ ਸਪੂਤ ਪੂਤ ਤਿਨ ਜਯੋ ॥ ਜਾਂ ਸੌ ਔਰ
 ਨ ਜਗ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਝਿਲਮਿਲ ਦੇ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਗਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਬਵਰੀ ਸੀ ਭਈ ॥੩॥ ਵਾ ਸੌ ਬਾਂਧਾ
 ਅਧਿਕ ਸਨੇਹਾ ॥ ਦੂਤੇ ਕਰੀ ਏਕ ਜਨੁ ਦੇਹਾ ॥ ਔਰ ਉਪਾਉ ਨ ਚਲਯੋ ਚਲਾਯੋ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਨਰ ਭੇਸ
 ਬਨਾਯੋ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਧਰਿ ਕਰਿ ਭੇਸ ਕਰੋਲ ਕੋ ਗਈ ਤਵਨ ਕੇ ਧਾਮ ॥ ਸਭ ਕੋ ਨਰ ਜਾਨੈ ਤਿਸੈ ਕੋਈ ਨ
 ਜਾਨੈ ਬਾਮ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੁਅਰਹਿ ਰੋਜ ਸਿਕਾਰ ਖਿਲਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਹਨਾਵੈ ॥ ਇਕੱਲੀ
 ਫਿਰੈ ਸੱਜਨ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਪਹਿਰੇ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਕਹੱ ਅੰਗਾ ॥੬॥ ਇਕ ਦਿਨ ਸਦਨ ਨ ਜਾਤ ਸੁ ਭਈ ॥ ਪਿਤ
 ਤਨ ਕਹੀ ਸੁਤਾ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਅਪਨੀ ਠਵਰ ਬਕਰਿਯਹਿ ਜਾਰਾ ॥ ਦੂਸਰ ਪੁਰਖ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥੭॥
 ਸਾਹ ਲਹਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਯੋ ਨਹੀ ਲਖਯੋ ਕਰੋਲਨ ਭਈ ॥ ਸੰਗ ਨਿਤ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੋ ਜਾਵੈ ॥
 ਬਨ ਉਪਬਨ ਭੀਤਰ ਭ੍ਰਮਿ ਆਵੈ ॥੮॥ ਬਹੁਤ ਕਾਲ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹੱ ਬਹੁ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥
 ਸੋ ਤਾਕਹੱ ਨਹਿ ਨਾਰਿ ਪਛਾਨੈ ॥ ਭਲੋ ਕਰੋਲ ਤਾਹਿ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥੯॥ ਇਕ ਦਿਨ ਗਏ ਗਹਿਰ ਬਨ ਦੋਉ ॥
 ਸਾਥੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਪਹੁਚਾ ਕੋਉ ॥ ਅਥਯੋ ਦਿਵਸ ਰਜਨੀ ਹੈ ਆਈ ॥ ਏਕ ਬ੍ਰਿਛ ਤਰ ਬਸੇ ਬਨਾਈ ॥੧੦॥
 ਤਹੱ ਇਕ ਆਯੋ ਸਿੰਘ ਅਪਾਰਾ ॥ ਕਾਢੇ ਦਾਂਤ ਬਡੇ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਤਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਡਰਪਾਯੋ ॥ ਸਾਹ
 ਸੁਤਾ ਤਿੰਹ ਧੀਰ ਬੰਧਾਯੋ ॥੧੧॥ ਤਬ ਤਿਹ ਤਾਕਿ ਤੁਪਕ ਸੌ ਮਾਰਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਦੇਖਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥
 ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਅਸ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮਾਂਗਹੁ ਜੋ ਜਿਯ ਰੁਚਤ ਤਿਹਾਰੇ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤਾ ਸੌ ਬ੍ਰਿਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥
 ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਮੈ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਤੋ ਸੌ ਮੋਰਿ ਲਗਨਿ ਲਗ ਗਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭੇਸ ਧਰਤ ਇਹ ਭਈ ॥੧੩॥
 ਅਬ ਤੁਮ ਹਮਰੇ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰੋ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਗ੍ਰਿਹ ਮਹਿ ਮੁਹਿ ਬਾਰੋ ॥ ਜਸਿ ਮੁਰਿ ਲਗਨ ਤੁਮੁ ਪਰ ਲਾਰੀ ॥
 ਤਸ ਤੁਮ ਹੋਹੁ ਮੋਰ ਅਨੁਰਾਰੀ ॥੧੪॥ ਆਨੰਦ ਭਯੋ ਕੁਅਰ ਕੇ ਚੀਤਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਿਲੀ ਰਾਮ ਕਹੱ ਸੀਤਾ ॥
 ਭੋਜਨ ਜਾਨੁ ਛੁਧਾ ਤਰੁ ਪਾਈ ॥ ਜਨੁ ਨਲ ਮਿਲੀ ਦਮਾਵਤਿ ਆਈ ॥੧੫॥ ਉਹੀ ਬ੍ਰਿਛ ਤਰ ਤਾ ਕੋ ਭਜਾ ॥

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਆਸਨ ਕਹੱ ਸਜਾ ॥ ਤਾਂਹਿ ਸਿੰਘ ਕੋ ਚਰਮ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਤਾ ਪਰ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥੧੬॥
 ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਅਪਛਰਾ ਧਰਾ ॥ ਕਹੀ ਕਿ ਰੀਝਿ ਮੋਹਿ ਇਹ ਬਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਤਾਹਿ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਲਜਾਯੋ ॥
 ਰੂਪਕੇਤੁ ਪਿਤੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਤਾ ਕੋ ਬਜਾਹਿ ਕੈ ਲੈ ਆਯੋ ਨਿਜੁ ਧਾਮ ॥ ਲੋਕ ਅਪਛਰਾ
 ਤਿਹ ਲਖੈ ਕੋਊ ਨ ਜਾਨੈ ਬਾਮ ॥੧੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਬਰਾ ਕਰੋਲ ਹੈ ਭਈ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ॥ ਸਭਹੂੰ ਸਿਰ ਰਾਨੀ
 ਭਈ ਇਹ ਬਿਧਿ ਛਲ ਕੇ ਸਾਥ ॥੧੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ
 ਸੌ ਅਠਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੮॥੫੭੬੯॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥ੳ**
ਚੌਪਈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜ ਇਕ ਰਹਤ ਭੁਆਲਾ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਬਾਲਾ ॥ ਤਾ ਸੀ ਦੂਸਰਿ ਜਗਮਹਿ
 ਨਾਰੀ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਿਰਖਿ ਲੱਜਾਹੀਂ ॥੧॥ ਸਾਹਿਕ ਹੁਤੇ ਅਧਿਕ ਧਨਵਾਨਾ ॥ ਜਾ ਸੌ ਧਨੀ ਨ ਜਗ ਮੇ
 ਆਨਾ ॥ ਅਛਲ ਦੇਇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਰਹਤ ਪੰਡਿਤਾ ਸਭ ਮਤਿ ਹਰਿ ਕਰਿ ॥੨॥ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜੁ ਕੋ ਹੁਤੇ
 ਪੁੱਤ੍ਰ ਇਕ ॥ ਪੜ੍ਹਾ ਬਜਾਕਰਨ ਅਰੁ ਸਾਸਤ੍ਰਨਿਕ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਮ ਨ ਕਹਬੇ ਆਵੈ ॥ ਲਿਖਤ ਉਖ ਲਿਖਨੀ
 ਹੈ ਜਾਵੈ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰ ਅਖੇਟਕ ਗਯੋ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਨਿਰਖਤ ਭਯੋ ॥ ਵਾ ਕੀ ਲਗੀ ਲਗਨ
 ਇਹ ਸੰਗਾ ॥ ਮਗਨ ਭਈ ਤਰੁਨੀ ਸਰਬੰਗਾ ॥੪॥ ਚਤੁਰਿ ਦੂਤਿ ਇਕ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਐਸ ਕੁਅਰ
 ਕਹ ਜਾਈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆਵਹੁ ॥ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ਭੋਗ ਮਚਾਵਹੁ ॥੫॥ ਤਬ ਵਹੁ ਸਖੀ ਕੁਅਰ
 ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਕਹੀ ਕੁਅਰਿ ਸੌ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਬਿਹਸਿ ਸਜਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ ਐਸ
 ਤੁਮ ਪਜਾਰੀ ॥੬॥ ਇਕ ਅਵਧੂਤ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਸੁਨਿਯਤ ਬਸਤ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਪਾਰਾ ॥ ਹੈ ਅਵਧੂਤ ਮਤੀ
 ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ॥ ਅਵਰ ਨ ਘੜੀ ਬਿਧਾਤਾ ਸਮ ਜਿੰਹ ॥੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਤੂੰ ਤਿਸੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਮੋਸੌ
 ਪਤਿ ਪਾਵੈ ॥ ਯੌ ਜੌ ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਬਨੈ ਹੈ ॥ ਤੌ ਮੋ ਸੌ ਨਹਿ ਭੋਗਨ ਪੈਹੈ ॥੮॥ ਯੌਰੀ ਸਖੀ ਜਾਇ ਤਿਹ ਕਹੀ ॥
 ਮਨ ਬਚ ਕੁਅਰਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਰਹੀ ॥ ਚਿਤ ਮੌ ਅਧਿਕ ਚਟਪਟੀ ਲਾਰੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਰੀ ॥੯॥
 ਸਮੁੰਦ ਪਾਰ ਜਾਯੋ ਨਹਿ ਜਾਵੈ ॥ ਤਉ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਸਾਜ ਤਹਾਂ ਚਲਿਬੇ ਕੋ ਕਰਾ ॥ ਤੀਰਥ

ਜਾਤ ਹੋਂ ਪਿਤਹਿ ਉਚਰਾ ॥੧੦॥ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਭ ਕੀਆ ਤਜਾਰਾ ॥ ਤਹ ਹੈ ਚਲੀ ਬਾਜ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਸੇਤੁ
ਬੰਧ ਰਾਮੇਸ਼ੁਰ ਗਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਤ ਭਈ ॥੧੧॥ ਤਹਤੇ ਹੈ ਜਹਾਜ ਅਸਵਾਰਾ ॥ ਗਈ
ਸਿੰਘਲਾਦੀਪ ਮੰਡਾਰਾ ॥ ਜਹ ਤਿਹ ਸੁਨਾ ਰਾਜ ਕੋ ਧਾਮਾ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਤਹ ਹੀ ਕੋ ਬਾਮਾ ॥੧੨॥ ਤਹ ਰੀ
ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਕੋ ਕਰਿਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੂਖਨ ਧਰਿਕੈ ॥ ਜਬ ਅਵਧੂਤ ਮਤੀ ਤਿਹ ਹੇਰਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਜਾਨਯੋ
ਕਹੂੰ ਕੇਰਾ ॥੧੩॥ ਨਿਰਖਤ ਕੁਅਰ ਮਦਨ ਬਸਿ ਭਈ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬਿਹਬਲ ਹੈ ਗਈ ॥ ਚਿਤ ਮਹਿ ਚਹਾ
ਇਸੀ ਕਹੋ ਬਰਿਹੋ ॥ ਨਾਤਰ ਘਾਇ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿਹੋ ॥੧੪॥ ਦੇਖੈ ਲਗੀ ਸੀਸ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਘਾਤ
ਇਹੈ ਕਰ ਆਈ ॥ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਇ ਜਾਤ ਤਹੋ ਭਈ ॥ ਸਿੰਘਨਿ ਜਾਨੁ ਮ੍ਰਿਗੀ ਗਹਿ ਲਈ ॥੧੫॥ ਝਟਕਿ ਝਰੋਖਾ
ਤੇ ਗਹਿ ਲਈ ॥ ਬਾਂਧਤ ਸਾਬ ਪ੍ਰਿਸਟ ਕੇ ਭਈ ॥ ਹਾ ਹਾ ਭਾਖਿ ਲੋਗ ਪਚਿਹਾਰੇ ॥ ਰਾਖਿ ਨ ਸਕੇ ਤਾਂਹਿ ਰਖਵਾਰੇ
॥੧੬॥ ਬਾਂਧਿ ਪ੍ਰਿਸਟਿ ਤਿਹ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥ ਏਕੈ ਬਾਨ ਮਿਲਾ ਸੋ ਘਾਯੋ ॥ ਤਾਕਹੋ ਜੀਤਿ ਧਾਮ ਲੈ ਆਈ ॥
ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ਪਠਾਈ ॥੧੭॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਾ ਕਾਜ ਸੁਈ ਮੈ ਕਿਯ ॥ ਅਪਨੋ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹੁ ਅਬ
ਪਿਯ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਜਾਹਿ ਮੋ ਕੋ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥ ਤਾ ਪਾਛੇ ਯਾ ਕਹੋ ਤੁਮ ਪਾਵੈ ॥੧੮॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਬਹੀ ਤਹੋ
ਆਯੋ ॥ ਤਾ ਸੋ ਪ੍ਰਥਮੈ ਬਜਾਹ ਕਰਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਜਾਹਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਦਿਖਯੋ ॥੧੯॥
ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਪਾਰ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਗਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਹਰਿ ਲਜਾਵਤ ਭਈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਮਨ ਭਾਵਤ ਪਤਿ ਕਰਿਯੋ ॥
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਰਿਯੋ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਦੋਇ
ਸੋ ਨਿੰਨ੍ਯਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੨੯੯॥੫੭੮੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੀਸੀ ਸਾਰਕੇਤ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾਸੋਂ ਬਿਧਿ ਦੂਸਰੋ ਨ ਸਾਜਾ ॥ ਸੀਸੈ ਸਾਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥
ਜਾ ਸਮ ਦੂਸਰ ਹੈ ਨ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥ ਤਾਸੋਂ ਅਧਿਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਨਿਸ ਦਿਨ ਰਹੈ ਤਰੁਨਿ ਮੈ ਚੀਤਾ ॥
ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਉਦਾਸ ਮਤਿ ਭਈ ॥੨॥ ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਕੀ ਓਰ ਨ ਹੇਰੈ ॥
ਭੂਲਿ ਨ ਜਾਤ ਕਿਸੀ ਕੇ ਡੇਰੈ ॥ ਰਾਨੀ ਔਰ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਵੈ ॥ ਨਾਥ ਮਿਲੇ ਬਿਨੁ ਮੈਨ ਸੰਤਾਵੈ ॥੩॥ ਮਿਲਿ

ਬੈਠੀ ਇਕ ਦਿਨ ਸਭ ਰਾਨੀ ॥ ਆਪੁ ਬਿਖੈਂ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਕਹਾਨੀ ॥ ਇਹ ਜੜ ਪਤਿ ਮਤਿ ਕਿਨ ਹਰਿ ਲਈ ॥
 ਕਹਾ ਭਯੋ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥੪॥ ਏਤੋ ਸੋਕ ਕਿਯੋ ਜਾ ਕੋ ਇਹੋ ॥ ਮਤਿ ਹਰਿ ਲਈ ਕਹਾਂ ਯਾ ਕੀ ਤਿਹੋ ॥
 ਹੈ ਹੈ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪਨ ਕੇ ਘਨੀ ॥ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਚਹਿਯਤ ਧਨੀ ॥੫॥ ਸਖੀ ਏਕ ਸਯਾਨੀ ਤਹੋ ਅਹੀ ॥
 ਤਿਹ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਕਹੀ ॥ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਕ ਮਿਟੈਹੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਤਿਹਾਰੇ ਸਾਬ ਮਿਲੈਹੋ ॥੬॥
 ਜਾਰਿਕ ਪਕਰਿ ਕੋਠਰੀ ਰਾਖਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੁਨਤ ਐਸ ਬਿਧਿ ਭਾਖਾ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਇਹ ਮੂੜ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਜੀਆ ॥
 ਜਿਹ ਅਬਿਬੇਕ ਬਿਬੇਕ ਨ ਕੀਆ ॥੭॥ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਔਰ ਸੋ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਬਾਤਨ ਸਾਬ ਪਤਿਹਿ ਉਰਝਾਵੈ ॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਜੁ ਕੋਠਰੀ ਛੋਰਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਸਾਚ ਝੂਠ ਤਬ ਆਪੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ਧੁਨਿ ਇਹ ਪਰੀ ॥
 ਤੁਰਤੁ ਕੁਠਰਿਯਾ ਜਾਇ ਉਘਰੀ ॥ ਹੇਰਾ ਜਬ ਵਹੁ ਮਨੁਛ ਬਨਾਈ ॥ ਤਬ ਐਸੇ ਤਿਹ ਕਹਾ ਰਿਸਾਈ ॥੯॥
 ਇਤੋ ਸੋਕ ਹਮ ਕੀਯੋ ਨਿਕਾਜਾ ॥ ਇਹ ਨ ਲਹਤ ਥੋ ਐਸ ਨਿਲਾਜਾ ॥ ਅਬ ਮੈ ਰਨਿਯਨ ਅਵਰ ਬਿਹਾਰੋ ॥
 ਰਾਨੀ ਮਰੀ ਨ ਫੇਰਿ ਚਿਤਾਰੋ ॥੧੦॥ ਔਰ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰਾ ॥ ਵਾ ਰਾਨੀ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਸਾਰਾ ॥
 ਇਹ ਛਲ ਤ੍ਰਿਯਨ ਨਰਿੰਦ੍ਰਹਿ ਛਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਤਭੁਤ ਇਹ ਕਰਾ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਖਾਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੦॥੫੮੦੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਇੱਛਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਇੱਛਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਇਸਟ ਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥
 ਇਸਟ ਦੇਵਕਾ ਰਹਤ ਦੁਲਾਰੀ ॥੧॥ ਅਜੈਸੈਨ ਖਤਰੇਟਾ ਤਹਾਂ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਧਾਮ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹਾਂ ॥ ਰਾਨੀ ਤਾ
 ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਜਨੁ ਲਗਯੋ ਕਟਾਰਾ ॥੨॥ ਉੜਦਾ ਬੇਗ ਨਿਪੁੰਸਕ ਘਨੇ ॥ ਪਠੈ ਦਏ ਰਾਨੀ
 ਤਹੋ ਤਨੇ ॥ ਗਹਿ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਏ ਤਹਾਂ ॥ ਤਰੁਨੀ ਪੰਥ ਬਿਲੋਕਤ ਜਹਾਂ ॥੩॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾਸੋ ਰਾਨੀ
 ਕਰਿ ॥ ਪੌਢੇ ਦੋਊ ਜਾਇ ਪਲਕਾ ਪਰ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹੋ ਗਏ ॥ ਸੋਵਤ ਦੁਹੂੰ ਬਿਲੋਕਤ ਭਏ
 ॥੪॥ ਭਰਭਰਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਜਗੀ ਦੁਖਾਤੁਰ ॥ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਦੁਪੱਟਾ ਪਤਿ ਮੁਖ ਪਰ ॥ ਜਬ ਲੋ ਕਰਤ ਦੂਰਿ ਨ੍ਰਿਪ
 ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਲੋ ਜਾਰਿ ਭਾਜਿ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੫॥ ਦੁਪੱਟਾ ਦੂਰਿ ਕਰਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬੈ ॥ ਪਕਰ ਲਿਯੋ ਰਾਨੀ ਕਹੋ

ਤਬੈ ॥ ਕਹਾਂ ਗਯੋ ਵਹੁ ਜੁ ਮੈ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਬਿਨੁ ਨ ਕਹੇ ਭ੍ਰਮ ਮਿਟੈ ਹਮਾਰਾ ॥੬॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਜਾਨ ਮਾਫ ਮੁਰ ਕੀਜੈ ॥
 ਬਹੁਰੋ ਬਾਤ ਸਾਚ ਸੁਨਿ ਲੀਜੈ ॥ ਬਚਨ ਦੇਹੁ ਮੇਰੇ ਜੋ ਹਾਥਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਲੇਹੁ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਨਾਥਾ ॥੭॥ ਭੈਰੋ ਨੇਤ੍ਰ
 ਤੋਰਿ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ॥ ਇਕ ਤੇ ਜਾਤ ਦੋਇ ਲਖ ਪਰੇ ॥ ਤੁਮ ਕਹੋ ਕਛੁ ਝਾਂਵਰੋ ਆਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਕੋ ਦਿਖਿ ਲਖਿ ਕਰਿ
 ਦੂ ਪਾਯੋ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਚਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਰਹਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋ ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਨਹਿ ਕਹਾ ॥ ਮੁਖ ਮੂੰਦੇ ਘਰ ਕੋ
 ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਕਰਮ ਰੇਖ ਕਹੋ ਦੋਸੁ ਲਗਾਯੋ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਤਿੰਨ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੧॥੫੮੦੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਰਠ ਸੈਨ ਏਕ ਭੂਪਾਲਾ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਛਿਤਾਲਾ ॥ ਸੋਰਠ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰ
 ਸਕਲ ਭਵਨ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਛੱਤ੍ਰ ਸੈਨ ਤਹੋ ਸਾਹ ਭਨਿਜੈ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਦੇਇ ਇਕ ਸੁਤਾ ਕਹਿਜੈ ॥ ਭੂਤ ਭਵਾਨ
 ਭਵਿੱਖਯ ਮਝਾਰੀ ॥ ਭਈ ਨ ਹੈ ਹੈ ਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਚੰਚਲਾ ਭਈ ॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ
 ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਗਈ ॥ ਛਤਿਯਾ ਕੁਚਨ ਤਬੈ ਉਠਿ ਆਏ ॥ ਮਦਨ ਭਰਤਿਯਾ ਭਰਤ ਭਰਾਏ ॥੩॥ ਅਭਰਨ ਸੈਨ
 ਕੁਅਰ ਤਿਨ ਲਹਾ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਕਛੁ ਜਾਤ ਨ ਕਹਾ ॥ ਲਾਰੀ ਲਗਨ ਛੂਟਿ ਨਹਿ ਗਈ ॥ ਸੁਕ ਨਲਨੀ ਕੀ
 ਸੀ ਗਤਿ ਭਈ ॥੪॥ ਤਾ ਸੋ ਲਗੀ ਲਗਨ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਕਿੰਹ ਬਿਧਿ ਬਰਨ ਸੁਨਾਉਂ ਬਾਤਾ ॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ
 ਤਾਕਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥ ਤਾ ਕੇ ਲਏ ਨਾਥ ਕਹੋ ਮਾਰਾ ॥ ਤਨ ਮੈ ਰਾਂਡ
 ਭੇਸ ਕੋ ਧਾਰਾ ॥ ਜਬ ਗ੍ਰਿਹ ਅਪਨੇ ਜਾਰ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਪ੍ਰਸੰਗ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੬॥ ਸੁਨਿ ਕੈ ਜਾਰ
 ਬਚਨ ਅਸ ਡਰਾ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਪ੍ਰਿਗ ਬਚ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਰਾ ॥ ਜਿਨ ਅਪਨੋ ਪਤਿ ਆਪੁ ਸੰਘਰਿਯੋ ॥ ਮੁਹਿ
 ਕਸ ਚਹਤ ਭਲਾਈ ਕਰਿਯੋ ॥੭॥ ਪਤਿ ਮਾਰਯੋ ਜਾ ਕੇ ਹਿਤ ਗਯੋ ॥ ਸੋ ਭੀ ਅੰਤ ਨ ਤਾ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ਐਸੋ
 ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਛੁ ਨਹਿ ਕਰਿਯੋ ॥ ਇਹ ਰਾਖੇ ਤੇ ਭਲੋ ਸੰਘਰਿਯੋ ॥੮॥ ਕਰ ਮਹਿ ਕਾਢਿ ਭਗੋਤੀ ਲਈ ॥ ਦੁਹੁ ਹਾਥ
 ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਦਈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਜਿਮਿ ਭੂਪ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਤਯੋਂ ਤਯੋਂ ਨਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰੈ ॥੯॥ ਦੂ ਦਿਨ ਭਏ
 ਨ ਪਤਿ ਕੇ ਮਰੈ ॥ ਐਸੀ ਲਗੇ ਅਬੈ ਏ ਕਰੈ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਜਿਯਬੋ ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਜਗ ਮਾਹੀ ॥ ਜਾਰ ਚੋਰ ਜਿਹ

ਹਾਥ ਚਲਾਹੀ ॥੧੦॥ ਮਰਜੋ ਨਿਰਖਿ ਤਿਹ ਸਭਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ਭਲਾ ਕਰਾ ਤੈਂ ਜਾਰ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਚਾਦਰ ਕੀ ਲੱਜਾ ਤੈਂ ਰਾਖੀ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਪੁੜੀ ਤੂੰ ਭਾਖੀ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਦੋਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੨॥੫੮੨੦॥ ਅਫਸੂੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਅਭਰਨ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਲਜਿਤ ਹੋਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਅਭਰਨ ਦੇਇ ਸਦਨ ਮਹਿ ਨਾਰੀ ॥ ਮਥਿ ਅਭਰਨ ਜਨੁ ਸਕਲ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੇਤੀ ਰਤ ॥ ਭੋਗਤ ਹੁਤੀ ਤਵਨ ਕਹ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਦ ਰਾਵ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਲੋਕਨ ਆਯੋ ॥੨॥ ਤਹ ਤੇ ਲਯੋ ਪਕਰਿ ਇਕ ਜਾਰਾ ॥ ਤੌਨੈ ਠੌਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਨਿ ਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਾਰੀ ॥ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਤੇ ਦਈ ਬਿਸਾਰੀ ॥੩॥ ਬੀਤਤ ਬਰਖ ਅਧਿਕ ਜਬ ਭਏ ॥ ਰਾਨੀ ਬਹੁ ਉਪਚਾਰ ਬਨਏ ॥ ਰਾਜਾ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਇਕ ਔਰੁਪਚਾਰ ਬਨਾਯੋ ॥੪॥ ਰਾਨੀ ਭੇਸ ਸੰਨਯਾਸਿਨਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਤਜਿ ਧਾਮ ਨਿਕਰਿ ਕਰਿ ॥ ਖੇਲਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖਿਟ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਏਕ ਹਰਿਨ ਲਖਿ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥੫॥ ਜੋਜਨ ਕਿਤਕ ਨਗਰ ਤੇ ਗਯੋ ॥ ਪਹੁਚਤ ਜਹ ਨ ਮਨੁੱਛ ਇਕ ਭਯੋ ॥ ਉਤਰਯੋ ਬਿਕਲ ਬਾਗ ਮੈ ਜਾਈ ॥ ਰਾਨੀ ਇਕਲ ਪਹੁਚੀ ਆਈ ॥੬॥ ਸੰਨਯਾਸਿਨਿ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਏ ॥ ਸੀਸ ਜਟਨ ਕੋ ਜੂਟ ਛਕਾਏ ॥ ਜੋ ਨਰੁ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਉਰਝਿ ਰਹੈ ਨਹਿ ਸੰਕ ਬਿਚਾਰੈ ॥੭॥ ਉਤਰਤ ਬਾਗ ਤਿਹੀ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ॥ ਉਹਿ ਰਾਜਾ ਤਨ ਭੇਟਨ ਹੁਈ ॥ ਨਿਰਖਤ ਰੂਪ ਉਰਝਿ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਯੋ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੋ ਇਹ ਕਹਯੋ ॥੮॥ ਕਵਨ ਰੂਪ ਰਾਨੀ ਤੁਮ ਹੋਜੂ ॥ ਕਿਧੋ ਅਪਛਰਾਂ ਸਾਚ ਕਹੋ ਜੂ ॥ ਕੈ ਤੁਮਹੋ ਰਤਿ ਪਤਿ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਕੈ ਨਿਸਿ ਪਤਿ ਕੀ ਅਹਹੁ ਕੁਮਾਰੀ ॥੯॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਚਰਚਾ ਕਰੀ ॥ ਬੇਦ ਬਯਾਕਰਨ ਕੋਕ ਉਚਰੀ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਚਿਤ ਤਾ ਕੋ ਹਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਬਿਨਾ ਘਾਇ ਘਾਯਲ ਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥੧੦॥ ਮਗਨ ਭਯੋ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਭੂਪਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਅਨੂਪਾ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਕਹੋ ਜੋ ਇਹ ਪਾਉਂ ॥ ਜਨਮ ਅਨੇਕ ਲਗੇ ਬਲਿ ਜਾਉਂ ॥੧੧॥ ਨ੍ਰਿਪਹੁ ਨਾਰਿ ਕਹ ਅਧਿਕ ਰਿਝਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਸੇਤੀ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਭਜੋਂ ਯਾਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥੧੨॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਰਮੈਂ ਮਿਲਿ ਦੋਊ ॥ ਔਰ ਨ ਲਖਤ ਹਮੈ ਹਜਾਂ ਕੋਊ ॥ ਕਜੋਂ ਤਰੁਨਾਪਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਤ ॥ ਰਾਨੀ ਹੈ ਕਜੋਂ ਨ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਤ ॥੧੩॥ ਅਸ ਤਨ ਸੁੰਦਰਿ ਧੂਰਿ ਨ ਲਾਵਹੁ ॥ ਜੋਬਨ ਬਾਲ ਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਗਵਾਵਹੁ ॥ ਬਿਰਧਾਪਨੋ ਆਇ ਜਬ ਜੈ ਹੈ ॥ ਇਹ ਜਵਾਨੀ ਕਹੋਂ ਤਬ ਪਛਤੈ ਹੈ ॥੧੪॥ ਇਹ ਜੋਬਨ ਕੋ ਕਹਾਂ ਗੁਮਾਨਾ ॥ ਜੋ ਕਾਹੂ ਪਰ ਬਿਰ ਨ ਰਹਾਨਾ ॥ ਆਉ ਕਰੈਂ ਦੋਊ ਭੋਗ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਕਹਾਂ ਕਰਤ ਯਾਂ ਕੋ ਭਰਵਾਸਾ ॥੧੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਧਨ ਜੋਬਨ ਕੋ ਕਹਾ ਗੁਮਾਨ ਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਸੁਖ ਹਮ ਕੋ ਦੈ ਤਰੁਨਿ ਆਪਿ ਸੁਖੁ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਬਿਰਧਾਪਨੁ ਐਹੈ ਤਰੁਨਾਪਨ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤਬ ਇਹ ਸਮੈਂ ਸੰਭਾਰਿ ਅਧਿਕ ਪਛੁਤਾਇ ਹੈ ॥੧੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਹੀ ਮੇਰੀ ਜੋ ਕਰੈਂ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਮੁਹਿ ਸਾਬ ਬਿਹਰੈਂ ॥ ਬਚਨ ਦੀਜਿਯੈ ਮੇਰੇ ਹਾਥਾ ॥ ਤੋਂ ਮੈ ਮਾਨੋ ਬਚ ਤੋਂ ਨਾਥਾ ॥੧੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਤ੍ਰਿਯਾ ਕੋ ਦੋਖ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੈ ਮੋਰਾ ਮਨ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਦੋਖ ਛਿਮਾਪਨ ਕੀਨ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਤਬੈ ॥ ਹੋ ਸੁਨੇ ਸੰਨਯਾਸਿਨਿ ਬੈਨ ਸ੍ਰਵਨ ਭੀਤਰ ਜਬੈ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਗਿਰੁ ਆਵੈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਜਾਵੈ ॥ ਰਾਨੀ ਭੇਸ ਸੰਨਯਾਸਿਨਿ ਧਰੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਰੈ ॥੧੯॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜੁ ਪਛਾਨੈ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਚਰਿਤ ਨਹੀ ਲਖਿ ਪਾਵੈ ॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੨੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੀਨਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੩॥੫੮੪੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਧੀਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੂਰੋ ॥ ਤੇਗ ਦੇਗ ਦੁਹੰਅਨਿ ਕਰਿ ਪੂਰੋ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲਿ ਮਲਿ ॥੧॥ ਬਿੱਧਯਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾਂ ਕੇ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹ ਤੇਜ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਰੋਜ ਬਿਲੋਕਨ ਆਵੈਂ ॥੨॥ ਤਾ ਕੋ ਲਗਯੋ ਏਕ ਸੰਗ ਨੇਹਾ ॥ ਜਜੋਂ ਸਾਵਨ ਕੋ ਬਰਿਸਤ ਮੇਹਾ ॥ ਚਤੁਰ ਕੁਅਰ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕਵਨ ਪੁਰਖ ਪਟ ਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੩॥ ਬਿੱਧਯਾ ਦੇਈ ਇਕ ਦਿਨ ਰਸਿ ਕੈ ॥ ਬੋਲਿ ਲਿਯਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਹੋਂ ਕਸਿ ਕੈ ॥ ਕਾਮ

ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਤਰੁਨੀ ਤਰੁਨ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੪॥ ਬਿਧੀਸੈਨ ਸੌ ਕਿਨਹਿ ਜਤਾਈ ॥
 ਤੋਰਿ ਸੁਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਰਤ ਹੈ ॥ ਤੇ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਡਰਤ ਹੈ
 ॥੫॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਥ ਤਿਸੀ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹ ਅਧਿਕ ਰਿਸੈਕੈ ॥ ਬਿੱਧਯਾ ਮਤੀ ਜਬੈ ਸੁਨਿ
 ਪਾਈ ॥ ਮੀਤ ਸਹਿਤ ਜਿਯ ਮੈ ਡਰ ਪਾਈ ॥੬॥ ਖੋਦਿ ਛਾਤ ਦੂ ਛੇਦ ਸਵਾਰੇ ॥ ਜਿਹ ਆਵਤ ਵੈ ਰਾਹ
 ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਹ ਮਗ ਹੂ ਬਿਸਟਾ ਦੁਹੁ ਕਰਾ ॥ ਦੂਤ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰਾ ॥੭॥ ਅੰਧ ਗਏ ਹੂ ਸੂਝ
 ਨ ਆਯੋ ॥ ਤਿਸੀ ਪੈਂਡ ਗ੍ਰਿਹ ਜਾਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕਾਮ ਕੈ ਗਈ
 ਕਹਾ ॥੮॥ ਬਿਸਟਾ ਰਹੀ ਦੁਹੁ ਕੇ ਲਗਿ ਕੈ ॥ ਸੁਘਰ ਗਯੋ ਤਿਹ ਕੇ ਸਿਰ ਹਗਿ ਕੈ ॥ ਘਰੀਕ ਲਗੀ ਧੋਵਤੇ
 ਬਦਨਨ ॥ ਬਹੁਰਿ ਗਏ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸਦਨਨ ॥੯॥ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਜੌ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਰਵਾਰ ਕਛੁ
 ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਪਾਰਾ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਉਲਟਿ ਤਿਸੀ ਕੋ ਮਰਿਯੋ ॥ ਬਿਸਟਾ ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਂਹਿ ਸਿਰ ਪਰਿਯੋ ॥੧੦॥
 ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯਹਿ ਉਬਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਬਿਸਟਾ ਕੋ ਡਾਰਯੋ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਭੂਪਤਿ ਨ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਭੇਦਦਾਇ ਕਹਿ ਪਕਰਿ ਪਛਾਰਾ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੈ ਚਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੪॥੫੮੫੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਸਹਰ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਪਾਲ ਰਾਜਾ ਥੋ ਤਹਾਂ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਮਤੀ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥
 ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥ ਫੂਲਮਤੀ ਦੂਸਰਿ ਤਿਹ ਸਵਤਿਨਿ ॥ ਜਨੁ ਤਿਹ ਹੁਤਾ ਆਂਖਿ ਮੈ ਸੌ
 ਕਨਿ ॥ ਤਾ ਸੌ ਤਾਹਿ ਸਿਪਰਧਾ ਰਹੈ ॥ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹਿ ਕਹੈ ॥੨॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਮਤੀ ਏਕ ਦਿਜ
 ਉਪਰ ॥ ਅਟਕੀ ਰਹੈ ਅਧਿਕ ਹੀ ਚਿਤ ਕਰਿ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਰੁਚਿ ਮਾਨ
 ਮਚਾਵੈ ॥੩॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਦੈ ਐਸਿ ਸਿਖਾਈ ॥ ਜਬਹੀ ਜਾਇ ਪ੍ਰਜਾ
 ਸਭ ਸੋਈ ॥ ਉਚ ਸਬਦ ਉਠਿਯਹੁ ਤਬ ਰੋਈ ॥੪॥ ਯੋ ਕਹਿ ਜਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਸੋਈ ॥ ਆਧੀ ਰਾਤਿ
 ਅੰਧੇਰੀ ਹੋਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਨਾਰਿ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਪਰੀ ਕਾਨ ਧੁਨਿ ਭਾਰੀ ॥੫॥ ਰਾਨੀ ਲਈ

ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ॥ ਹਾਥ ਬਿਖੈ ਅਪਨੇ ਅਸਿ ਕੋ ਧਰਿ ॥ ਦੋਊ ਚਲਿ ਤੀਰ ਤਵਨ ਕੇ ਗਏ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਪੂਛਤ ਤਿਹ ਭਏ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕੇ ਹੈ ਰੀ ਤੂੰ ਰੋਤ ਕਜੋਂ ਕਹਾਂ ਲਗਯੋ ਦੁਖ ਤੋਹਿ ॥ ਮਾਰਤ ਹੋਂ ਨਹਿ ਠੋਰ ਤੁਹਿ ਸਾਚ ਬਤਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਮੁਹਿ ਅਰਬਲਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਜਾਨਹੁ ॥ ਭੂਪਤਿ ਭੋਰ ਕਾਲ ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੈ ਰੋਵਤ ਦੁਖਿਯਾਰੀ ॥ ਸਭੈ ਬਿਛਰਿ ਹੈਂ ਨਿਸੁਪਤਿ ਪਜਾਰੀ ॥੮॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਚੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਕੀਜਿਯੈ ਸੋਈ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਯੋ ਕ੍ਰਿਯਾ ਇਕ ਕਰੈ ॥ ਤਬ ਮਰਬੇ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਬਰੈ ॥੯॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਮਤੀ ਦਿਜਬਰ ਕਹੱ ਦੇਹੁ ॥ ਡੋਰੀ ਨਿਜੁ ਕਾਧੇ ਕਰਿ ਲੇਹੁ ॥ ਦਰਬ ਸਹਿਤ ਤਿਹ ਗਿਰੁ ਪਹੁਚਾਵੈ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਕਟ ਕਾਲ ਨਹਿ ਆਵੈ ॥੧੦॥ ਫੂਲਿ ਦੇਇ ਜੁ ਦੁਤਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਘਰ ਮੈ ॥ ਤਿਹੱ ਦੇਵੈ ਚੰਡਾਰਹਿ ਕਰ ਮੈ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰਮਤੀ ਕਹੱ ਗ੍ਰਹ ਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਫੇਰਿ ਨ ਬਦਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਪ੍ਰਾਤ ਆਇ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ਵਹੈ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਨ ॥ ਇਕ ਰਾਨੀ ਦਿਜਬਰ ਦਈ ਦੁਤਿਯ ਚੰਡਾਰਹਿ ਦੀਨ ॥੧੨॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਮੂਢ ਨ ਸਕਯੋ ਬਿਚਾਰਿ ॥ ਦਈ ਦੋਊ ਤ੍ਰਿਯ ਪੁੰਨਯ ਕਰਿ ਜਿਯ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰਿ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੫॥੫੮੬੪॥ ਅਫਜੂੰ ॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੜਾਇਚਿ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹੱ ॥ ਧੁੰਧਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪ ਬਸਤ ਹੋਤ ਤਹੱ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਕੀ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਨ ਸੱਕ੍ਰਾਨੀ ॥੧॥ ਤਹਿਕ ਸੁਲੱਛਨ ਰਾਇ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕੋ ਤਿਹ ਪੂਤ ਪ੍ਰਮਨਿਯਤ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਸੁੰਦਰਤਾ ਘਨੀ ॥ ਮੋਰ ਬਦਨ ਤੇ ਜਾਤ ਨ ਭਨੀ ॥੨॥ ਤਾਸੋਂ ਬਧੀ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਜੈਸੀ ਭਾਂਤਿ ਰਾਮ ਸੋ ਸੀਤਾ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਸੰਕ ਤਯਾਗ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਮਚਾਵੈ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਖਬਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੱ ਭਈ ॥ ਭੇਦੀ ਕਿਨਹਿ ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਹਿ ਦਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹੱ ॥ ਭੋਗਤ ਹੁਤੀ ਜਾਰ ਕਹੱ ਤ੍ਰਿਯ ਜਹੱ ॥੪॥ ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਪਾਇ ਅਸ ਕਿਯਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਔਧ ਸਿਹਜਾ ਤਰ ਲਿਯਾ ॥ ਰਾਵ ਸਹਿਤ ਉਪਰਹਿ ਬਹਿਠੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਹੋਇ ਇਕਠੀ ॥੫॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਨ੍ਰਿਪ

ਸਾਬ ਬਨਾਈ ॥ ਮੂਰਖ ਕੰਤ ਬਾਤ ਨਹਿ ਪਾਈ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹਾ ਅਬਲਾ ਕਹੱ ਭਜਿਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਸਜਿਕੈ ॥੬॥ ਭੋਗ ਕਮਾਤ ਅਧਿਕ ਥਕਿ ਗਯੋ ॥ ਸੋਵਤ ਸੇਜ ਤਿਸੀ ਪਰ ਭਯੋ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਚੇਸਟ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜਾਗਿ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਾਗਿ ਖੋਜਿ ਨ੍ਰਿਪ ਘਰ ਥੱਕਾ ਜਾਰ ਨ ਲਹਯੋ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਭੇਦ ਦਿਖੋ ਜਿਹ ਜਾਨ ਤਿਹ ਝੂਠੇ ਹਨਯੋ ਗਵਾਰ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਛਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੬॥੫੮੭੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੮**
ਚੌਪਈ ॥ ਭੈਰੋਪਾਲ ਸੁਨਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਾਹੀ ਕਹੱ ਛਾਜਾ ॥ ਚਪਲਾਵਤੀ ਸੁਨੀ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰ ॥ ਹੁਤੀ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਹੁਨਰ ਕਰਿ ॥੧॥ ਅੱਦ੍ਰਪਾਲ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਰੋਸਾ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਕੋ ਜਾਹਿੰ ਭਰੋਸਾ ॥ ਸੁਘਨਾਵਤੀ ਸੁਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੀ ॥ ਰੋਸਨ ਭਯੋ ਜੋਤਿ ਸਸਿ ਵਾ ਕੀ ॥੨॥ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਲਏ ਸ੍ਰਾਨ ਸੀਚਾਨ ਹਜਾਰਾ ॥ ਚੀਤਾ ਔਰ ਜਾਰਿਯਨ ਲੀਨਿ ॥ ਸਜਾਹ ਗੋਸ ਨਹਿ ਜਾਹਿੰ ਸੁ ਚੀਨਿ ॥੩॥ ਲਗਰ ਝਗਰ ਜੁਰਰਾ ਅਰੁ ਬਾਜਾ ॥ ਬਹਰੀ ਕੁਹੀ ਸਿਚਾਨ ਸਮਾਜਾ ॥ ਬਾਸੇ ਔਰ ਬਸੀਨਿ ਘਨੀ ॥ ਚਿਪਕ ਧੂਤਿਯੈ ਜਾਹਿੰ ਨ ਗਨੀ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਖੇਲਿ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹੱ ਖੇਦਿ ਪਛਾਰਾ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬਰਾਹਿਕ ਆਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਤਿਹ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਯੋ ॥੫॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਾਹੀ ਕੇ ਦੇਸਾ ॥ ਹਾਂਕੇ ਤੁਰੰਗ ਪਵਨ ਕੇ ਭੇਸਾ ॥ ਸੁਘਨਾਵਤੀ ਲਖਾ ਜਬ ਤਾ ਕੋ ॥ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਤਹੀ ਤੇ ਵਾ ਕੋ ॥੬॥ ਧੌਲਰ ਤਰ ਕਮੰਦ ਲਰਕਾਈ ॥ ਲਯੋ ਤਿਸੈਂ ਤਿਹ ਪੈਂਡ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਅਤਿ ਰੁਚ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁਖ ਨ ਜਾਨਾ ॥੭॥ ਤਬ ਤਿਹ ਪਿਤ ਯੋਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸਾਬ ਉਚਾਰਾ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਉ ਸੁਤਾ ਕੇ ਜਾਹੀਂ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਹੋਇ ਖੁਸੀ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥੮॥ ਤਬ ਵੈ ਦੋਊ ਸੁਤਾ ਕੇ ਗਏ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਦੁਾਰ ਪਰ ਭਏ ॥ ਸੁਘਨ ਮਤੀ ਤਿਹ ਲਖਿ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਅਸਰਫੀ ਕਾਢਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੯॥ ਔਰ ਅਧਿਕ ਤਿਨ ਅਤਿਬ ਬੁਲਾਏ ॥ ਏਕ ਏਕ ਦੈ ਮੁਹਰ ਪਠਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਮਾਂਹਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਰ ਮੰਗਨਾ ॥ ਦੈ ਸਤ ਮੁਹਰ ਨਿਕਾਰਯੋ ਅੰਗਨਾ ॥੧੦॥ ਮੁਰ ਪਰ ਵਾਰ ਲਖਯੋ ਇਨ ਰਾਜਾ ॥ ਏਤੋ ਦਯੋ ਦਰਬ ਬਿਨੁ ਕਾਜਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਦੁਗੁਨ ਤਵਨ

ਕਹੱ ਦਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ਭਯੋ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਿਯ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਇਹ ਛਲ ਅਤਿਬ
 ਬਨਾਇ ॥ ਦੈ ਅਸਰਫੀ ਨਿਕਾਰਿਯੋ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਾ ਰਾਇ ॥੧੨॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਕੇ ਭੋਗ ਕਰਿ ਪਿਤ ਅਰੁ ਮਾਤ
 ਦਿਖਾਇ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਕਾਢਾ ਤਿਸੈ ਕਿਨੂੰ ਨ ਗਹਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਸਾਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੭॥੫੮੮੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥** ਕੋਚ ਬਿਹਾਰ ਸਹਰ ਜਹ ਬਸੈ ॥ ਅਮਰਾਵਤੀ ਪੁਰੀ ਕਹੱ ਹੱਸੈ ॥ ਬਿੱਧਕੇਤ ਤਿੰਹ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥
 ਕੇ ਰਾਜਾ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਫੁਟ ਬੇਸਰਿ ਦੇ ਤਹੱ ਦਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੇਵ ਨ ਦੇਵਕੁਮਾਰਾ ॥
 ਤਾ ਕੇ ਜਾਤ ਨ ਰੂਪ ਉਚਾਰਾ ॥ ਦਿਵਸ ਭਯੋ ਤਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੨॥ ਹਾਜੀ ਰਾਇ ਤਹਾਂ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥ ਇਸਕ
 ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਬ ਲਪੇਟਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਫੂਲਿ ਰਹੀ ਜਾਨੁਕ ਫੁਲਵਾਰੀ ॥੩॥ ਸ੍ਰੀ
 ਫੁਟਬੇਸਰਿ ਦੇ ਤਿਹ ਲਹਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਮਹਿ ਕਹਾ ॥ ਕੈ ਅਬ ਮਰੋਂ ਕਟਾਰੀ ਹਨਿ ਕੈ ॥ ਕੈ
 ਇਹ ਭਜੋਂ ਆਜੁ ਬਨਿ ਠਨਿ ਕੈ ॥੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਸਿ ਭੀਜਤ ਤਿਹ ਬਦਨ ਪਰ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰਬੰਗ ॥
 ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਢਰਯੋ ਲੂਟੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਨੰਗ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸੁਘਰਿ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਛਲ ਸੋ
 ਤਾਂਹਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਆਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਹਾਬ ਚਲਾਯੋ ਰਾਨੀ ॥ ਹਾਜੀ ਰਾਇ ਬਾਤ ਨਹਿ ਮਾਨੀ ॥੬॥ ਅਬਲਾ
 ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਕਯੋਹੁੰ ਨ ਭਜੀ ਤਾਂਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਗਿਰਿ ਭੂਮਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੁਰ
 ਕਰੇਜ ਡਾਇਨੀ ਨਿਹਾਰਾ ॥੭॥ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬਸਤ੍ਰ ਹੁਤੇ ਪਹਿਰਾਏ ॥ ਡਾਇਨ ਸੁਨਤ ਲੋਗ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥
 ਜਬ ਗਹਿ ਤਾਹਿ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਮਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਮਾਨਾ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਉਚਾਰਾ ॥੮॥ ਤਬ ਲਗਿ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ
 ਹੁੰ ਆਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਕਰੇਜ ਤ੍ਰਿਯ ਹਰਯੋ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਇਹ ਡਾਇਨਿ ਕਹੱ ਕਹਾਂ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਕੈ ਅਬ ਹੀ ਰਾਨਿਯਹਿ
 ਜਿਯਾਰੋ ॥੯॥ ਤਬ ਤਿਨ ਦੂਰਿ ਠਾਢ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀਏ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਚੁੰਬਨ ਤਿਨ ਲੀਏ ॥ ਰਾਜਾ ਲਖੈ ਕਰੇਜੋ
 ਡਾਰੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨਹਿ ਮੂੜੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥੧੦॥ ਸਭ ਤਬ ਹੀ ਲੋਗਾਨ ਹਟਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਸੋ ਭੋਗ
 ਮਚਾਯੋ ॥ ਰਾਖੈਂ ਜੁ ਮੁਰਿ ਕਹੀ ਪਿਯ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋਂ ਰਮੋਂ ਸਦਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੧੧॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਾ

ਸੌ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਧਾਇ ਭੇਸ ਦੈ ਦਯੋ ਨਿਕਰਿ ਕੈ ॥ ਭਾਖਤ ਜਾਇ ਪਤਿਹਿ ਅਸ ਭਈ ॥ ਦੇਇ ਕਰਿਜਵਾ ਡਾਇਨਿ ਗਈ ॥੧੨॥ ਦਿਤ ਮੁਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਕਰਿਜਵਾ ਭਈ ॥ ਪੁਨਿ ਵਹ ਅੰਤ੍ਰਯਯਾਨ ਹੈ ਗਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਹਮਰੀ ਆਈ ॥ ਕਯਾ ਜਨਿਯੈ ਕਿਹ ਦੇਸ ਸਿਧਾਈ ॥੧੩॥ ਸੱਤਿ ਸੱਤਿ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ **ਨ ਮੂੜ** ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬੋ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਬਜਾਈ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਯੋ ਆਖਿ ਚੁਕਾਈ ॥੧੪॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਹਯੋ ਨ ਕਿਯ ਤ੍ਰਿਯ ਤ੍ਰਾਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਜਾ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਖਾਯਾ ॥ ਠਾਢ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੜ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯਾ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਆਠ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੮॥੫੯੦੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਕਰਨਾਟਕ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹੱ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਰਨਾਟਕ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹੱ ॥ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇਈ ਗ੍ਰਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਤੇ ਲਿਯ ਰਵਿ ਸਸਿ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਸਾਹ ਬਸਤ ਬੋ ਨੀਕੋ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਸੁਖ ਉਪਜਤ ਜੀ ਕੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸੁਤਾ ਹੁਤੀ ਇਕ ਧਾਮਾ ॥ ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਜਿਹ ਬਾਮਾ ॥੨॥ ਸੁਤਾ ਅਪੂਰਬ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਹ ਸੀ ਕਹੁੰ ਕੋਉ ਨਹਿ ਬਾਮਾ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਸੁਤ ਕਹੱ ਬਜਾਹੀ ॥ ਬੀਰਜ ਕੇਤ ਨਾਮ ਤਿਹ ਆਹੀ ॥੩॥ ਜਬ ਵਹੁ ਬਜਾਹਿ ਤਾਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਸਦਨਨ ਲੈ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸਮ ਨਹਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੪॥ ਨਿਰਖਤ ਤਾਂਹਿ ਲਗਨ ਤਿਹ ਲਗੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖਿ ਤਬ ਹੀ ਤੇ ਭਗੀ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਕਮਾਵੈ ॥੫॥ ਸੰਗ ਤਾ ਕੇ ਬਹੁ ਬਧਾ ਸਨੇਹਾ ॥ ਰਾਂਝਨ ਔਰ ਹੀਰ ਕੋ ਜੇਹਾ ॥ ਬੀਰਜ ਕੇਤ ਕਹੱ ਯਾਦਿ ਨ ਲਜਾਵੈ ॥ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਕਹਿ ਤਾਂਹਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥੬॥ ਭੇਦ ਸਸੁਰ ਕੇ ਲੋਗ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਧਰਮ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿੰਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿਚਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂਰਖ ਲਹ ਹੀ ॥ ਭ੍ਰਾਤਾ ਜਾਨ ਕਛੁ ਨਹਿ ਕਹਹੀ ॥੭॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਦੈਕੈ ਬਿਖੁ ਮਾਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੌ ਰੋਦਨ ਕਰੈ ॥ ਲੋਗ ਲਖਤ ਸਿਰ ਕੇਸ ਉਪਰੈ ॥੮॥ ਅਬ ਮੈ ਧਾਮ ਕਵਨ ਕੇ ਰਹੋ ॥ ਮੈ ਪਿਯ ਸਬਦ ਕਵਨ ਸੌ ਕਹੋ ॥ ਨਜਾਇ ਨਹੀ ਹਰਿ ਕੇ ਘਰਿ ਭੀਤਰਿ ॥ ਇਹ ਗਤਿ ਕਰੀ

ਮੋਰਿ ਅਵਨੀ ਤਰ ॥੯॥ ਗਿ੍ਹ ਕੋ ਦਰਬ ਸੰਗ ਕਰਿ ਲੀਨਾ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਸੰਗ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥ ਧਰਮ ਭਾਇ
ਜਾ ਕੋ ਕਰਿ ਭਾਖਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਨਾਥ ਧਰਮ ਕਰਿ ਰਾਖਾ ॥੧੦॥ ਲੋਗ ਸਭੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਆਪੁ
ਬਿਖੈ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰੈ ਇਹ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜਾਂ ਕੀ ਦੈਵੈਸੀ ਗਤਿ ਧਾਰੀ ॥੧੧॥
ਤਾ ਤੇ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ਧਨ ਧਾਮਾ ॥ ਅਪੁਨੇ ਗਈ ਭਾਇ ਕੇ ਬਾਮਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਸਕਤ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥ ਗਈ
ਜਾਰ ਕੇ ਨਾਥ ਸੰਘਾਰਿ ਕੈ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ**
ਨੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੦੯॥੫੯੧੨॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਜੂ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥ ਗਾਰਵ ਦੇਸ ਬਸਤ ਹੈ
ਜਹਾਂ ॥ ਗੌਰਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬੋ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸ ਤਿਲਕ ਦੇਇ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਿਯੋ ਜਾ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥
ਸਾਮੁੰਦ੍ਰਕ ਲੱਛਨ ਤਾ ਮੈ ਸਬ ॥ ਛਬਿ ਉਚਾਰ ਤਿਹ ਸਕੈ ਕਵਨ ਕਬਿ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੋ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤਾ ॥
ਭੂਤਲ ਕੋ ਜਾਨੁਕ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥ ਅਧਿਕ ਤਰੁਨ ਕੋ ਤੇਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੩॥ ਜਬ
ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਤਬ ਤੇ ਭਈ ਅਧਿਕ ਮਤਵਾਰੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਨੈਨ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਤਬ
ਹੀ ਤੇ ਹੂ ਗਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥੪॥ ਤਬ ਤਿਹ ਬੋਲਿ ਲਿਯੋ ਅਪਨੈ ਘਰ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਕੀਨਾ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਕਰਿ ॥
ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿੰਹ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਬਲਾ ਅਧਿਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥੫॥ ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹੋ
ਗਯੋ ॥ ਤਤ ਛਿਨ ਡਾਰਿ ਮਹਲ ਤੇ ਦਯੋ ॥ ਮਰਿ ਗਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਰਾ ॥ ਜੋ ਜਨ ਅਰਧ ਉਰਧ
ਤੇ ਪਰਾ ॥੬॥ ਆਪ ਰੋਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਪਕਰਿ ਕਰਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਪਛਾਰਾ ॥ ਮੋਰੇ ਸਾਥ ਕਿਯੋ
ਬੋ ਸੰਗਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਭਯੋ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰ ਸਰਬੰਗਾ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਛਲ ਜਾਰ ਨਿਕਾਰਯੋ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕਹਿ
ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਮੂਰਖ ਕਿਨੂੰ ਸਕਾ ਨ ਨੈਕ ਬਿਚਾਰਿ ॥੮॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕੋ ਮਹਲ ਤੇ ਤਿਹ ਹਿਤ
ਦਯੋ ਗਿਰਾਇ ॥ ਯਾਰ ਬਚਾਯੋ ਆਪਨੋ ਨੈਕੁ ਨ ਰਹੀ ਲਜਾਇ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਦਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੦॥੫੯੨੧॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਰਹਸੈਨ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥ ਬਿਰਹ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ
 ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤ੍ਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਏਕ ਸੁਤ ਭਯੋ ॥ ਜਾਨਕ ਰਵਿ ਦੁਤਿਯੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ॥
 ਸੁੰਦਰਤਾ ਤਿਹ ਕਹੀ ਨ ਆਵੈ ॥ ਨਿਰਖਤ ਪਲਕ ਨ ਜੋਰੀ ਜਾਵੈ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਤਰੁਨਿ ਸਾਹ ਕੀ ਜਾਈ ॥
 ਜਾ ਕੀ ਛਬਿ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਕੈ ਸਸਿ ਤੇ ਰੋਹਨਿ ਇਹ ਜਈ ॥ ਆਗੇ ਹੂੰ ਹੈ ਨ ਪਾਛੇ ਭਈ ॥੩॥
 ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਜਬ ਤਵਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਮਦਨ ਬਾਨ ਤਨ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਯੋ ॥ ਲਗੀ ਅਟਕਿ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਛੁਟ
 ਗਈ ॥ ਤਬਹਿ ਤਰੁਨਿ ਮਤਵਾਰੀ ਭਈ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਦਰਬ ਲੁਟਾਈ ॥ ਅਨਿਕ ਸਖਿਨ ਕਹੱ
 ਰਹੀ ਪਠਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਜੋਂ ਹੂੰ ਨਹਿ ਆਏ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰੇ ਨ ਮਨ ਕੇ ਭਾਏ ॥੫॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਤਨ
 ਕੁਅਰਿ ਬਹੁ ਹਾਰੀ ॥ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਭਜੀ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਨਹਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਘਾਯਲ ਫਿਰੈ ਕੁਅਰਿ ਮਤਵਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮ੍ਰਿਗੀ
 ਬਿਸਿਖ ਤਨ ਮਾਰੀ ॥੬॥ ਰੋਵਤ ਕੁਅਰਿ ਕਹੂੰ ਉਠਿ ਗਾਵੈ ॥ ਨਾਚਤ ਕਬਹੂੰ ਬਚਨ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਮਿਲਾਇ
 ਦੇਇ ਮੁਹਿ ਕੋਈ ॥ ਜੋ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਦਯੋ ਤਿਹ ਸੋਈ ॥੭॥ ਏਕ ਸਖੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨਹੁ ਮਿੱਤ੍ਰੁਨੀ
 ਬਚਨ ਹਮਾਰੋ ॥ ਜੋ ਤੁਹਿ ਕੋ ਤਵ ਮਿੱਤ੍ਰੁ ਮਿਲਾਉਂ ॥ ਤਉ ਕਹਾਂ ਤੁਮਤੇ ਬਰ ਪਾਉਂ ॥੮॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ
 ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਵਾ ॥ ਜਨੁਕ ਬਹੁਰਿ ਬਪੁ ਮੈ ਜਿਯ ਆਵਾ ॥ ਨਿਧਨੀ ਅਧਿਕ ਮਨਹੁ ਧਨ ਪਾਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਆਯੋ ॥੯॥ ਜਾ ਸੋਂ ਲਗਨ ਕੁਅਰ ਕੀ ਹੁਤੀ ॥ ਤਾ ਸੋਂ ਭੇਸ ਧਾਰਿ ਕੈ ਸੁ ਤੀ ॥ ਰਾਜ ਗ੍ਰਿਹਨ ਮੈ
 ਕਿਯਾ ਪਿਆਨਾ ॥ ਭਾਖਤ ਭਈ ਬਚਨ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੧੦॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹਾਰੇ ਭਈ ॥ ਮੈ ਤਿਨ
 ਤੁਮਰੇ ਧਾਮ ਪਠਈ ॥ ਤੁਮ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਿੱਤ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਅਬ ਚਲਿ ਕੁਅਰ ਕਰੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੧੧॥ ਜਬ
 ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਲਯੋ ਨ ਪਨਹੀਂ ਪਾਂਇ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥
 ਆਯੋ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਕੇ ਦੁਾਰਾ ॥੧੨॥ ਦਿਯਾ ਬੁਝਾਇ ਦਯੋ ਆਗੇ ਤ੍ਰਿਯ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਅੰਧੇਰੇ ਘਰ ਪਿਯ ॥
 ਚਿਤ ਅਟਕਾ ਜਾ ਸੋਂ ਸੋ ਜਾਨੀ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਯਾ ਤਾ ਸੋਂ ਕਸਿ ਠਾਨੀ ॥੧੩॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥
 ਮੂਰਖ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਦਿਯਾ ਬੁਝਾਇ ਤ੍ਰਿਯ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਕਰਿ ਕੁਵਤਿ ਕਮਾਵੈ

॥੧੪॥ ਦੇਨ ਕਹਾ ਸੁ ਦੂਤਿਯਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਨ ਕੀਨਾ ॥ ਤਿਨ ਜੜੁ ਭੇਦ ਅਭੇਦ
 ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹੋ ਛਲ ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਗਯਾਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੧॥੫੯੩੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨਯਾਸ ਮਤੀ ਦਾਰਾ
 ਘਰ ॥ ਅਧਿਕ ਚਤੁਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਗੁਨਨ ਕਰਿ ॥੧॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਨਨ ਜਨਤ ਸੁਤ ਭਈ ॥ ਸਿੱਖਯਾ ਰਾਮ
 ਬਿਰਾਰੀ ਦਈ ॥ ਬਢਤ ਬਢਤ ਸੋ ਭਯੋ ਤਰੁਨ ਜਬ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਸੁੰਦਰਿ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਬ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੀ
 ਜਾਟ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਅਟਕਿ ਰਹੀ ਲਖਿ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਸਦਨ ਤਵਨ ਕੇ ਜਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਤਾਂਹਿ
 ਚਿਤ ਨਹਿ ਲਜਾਵੈ ॥੩॥ ਤਾ ਤੇ ਤਰੁਨਿ ਦੁਖਿਤ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਚਿੱਤ ਮੈ ਚਰਿੱਤ ਬਿਚਾਰੇ ਕਈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ
 ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਤਨ ਭੇਸ ਜੋਗ ਕੋ ਧਾਰਾ ॥੪॥ ਜੋਗ ਭੇਸ ਧਰਿ ਤਿਹ ਗ੍ਰਿਹ ਗਈ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ
 ਸਿਖਵਤ ਬਹੁ ਭਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਲਯੋ ਚੇਰਿ ਕਰਿ ਚਿੱਤਾ ॥ ਔਰ ਹਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਭ ਬਿੱਤਾ ॥੫॥ ਇਕ ਦਿਨ
 ਯੋ ਤਿਹ ਸਾਥ ਉਚਾਰੋ ॥ ਜਾਨਤ ਜੋਗੀ ਸਵਹਿ ਉਠਾਰੋ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਇਕੱਲ ਜੁ ਮੋ ਸੌ ਚੱਲੈ ॥ ਕੋਤਕ ਲਖਹੁ
 ਸਕਲ ਤੁਮ ਭਲੈ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਅਬ ਲਗਿ ਜਗਤ ਮਸਾਨ ਕੋ ਨਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ਨੈਨ ॥ ਅਬ ਜੁਗਿਯਾ ਕੇ ਹੇਤ
 ਤੇ ਦਿਖਿਹੈ ਭਾਖੇ ਬੈਨ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜਬ ਨਿਸੁ ਭਈ ਅਰਧ ਅੰਧਯਾਰੀ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਇਕੱਲੋ ਜੋਗੀ ਸਾਥ ਸਿਧੈ ਹੈਂ ॥ ਉਠਤ ਮਸਾਨ ਨਿਰਖਿ ਘਰ ਐਹੈ ॥੮॥ ਚਲਤ ਭਯੋ ਜੋਗੀ ਕੇ
 ਸੰਗਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਲਖਯੋ ਨ ਢੰਗਾ ॥ ਹੈ ਏਕੱਲੋ ਗਯੋ ਤਿਹ ਸਾਥਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਲਯੋ ਨ ਹਾਥਾ
 ॥੯॥ ਜਬ ਦੋਊ ਗਏ ਗਹਰ ਬਨ ਮਾਰੀ ॥ ਜਹ ਕੋਊ ਮਨੁਛ ਤੀਸਰੋ ਨਾਹੀ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਕੁਅਰ ਜੁ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥੧੦॥ **ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਚ ॥** ਕੈ ਜੜ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਆਸਾ ਤਜੁ ॥ ਕੈ ਰੁਚਿ
 ਮਾਨਿ ਆਉ ਮੁਹਿ ਕੋ ਭਜੁ ॥ ਕੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟਿ ਕਰੋ ਸਤ ਖੰਡਾ ॥ ਕੈ ਦੈ ਮੋਰਿ ਭਗ ਬਿਖੈ ਲੰਡਾ ॥੧੧॥ ਰਾਜ
 ਕੁਅਰ ਅਤਹੀ ਤਬ ਡਰਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿੰਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਕਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਵਾ ਕੋ ਛਲਿ ਗਈ ॥ ਰਾਇ

{੧੨੫੮}

{੧੨੫੮}

ਬਿਰਾਗਿਯਹਿ ਭੋਗਤ ਭਈ ॥੧੨॥ ਅੰਤ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਕਿਨੂੰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਧਨਾ ਸਿਰਜਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਯੋ ॥
 ਜਿਨ ਇਹ ਕਿਯੋ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰੋ ॥ ਵਹੈ ਪਛਾਨਿ ਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਰੋ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਬਾਰਹਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੨॥੫੯੪੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੂਰਨ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਸਦਨ ਆਠ ਸੈ ਬਾਲਾ ॥ ਬਿੱਸਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਇਕ
 ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਤ ਨ ਜਿਹ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥੧॥ ਨਾਇਨੇਕ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਰੂਪਮਾਨ ਗੁਨ
 ਮਾਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਤਾਕਹੁ ਪਕਰਿ ਸਦਨ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥੨॥ ਤਾ ਕੇ ਲੈ
 ਇਸਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਬਿਹਰੋ ॥ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਕੁਟੇਵ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥ ਅਵਰਨ ਸਾਥ
 ਰਮੈਂ ਲਪਟਾਈ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਅਰਧ ਨਿਸਾ ਜਬ ਭਈ ॥ ਜਾਰ ਧਾਮ ਨਾਇਨਿ ਵਹ ਗਈ ॥ ਚੌਕੀਦਾਰਨ
 ਗਹਿ ਤਾ ਕੋ ਲਿਯ ॥ ਨਾਕ ਕਾਟਿ ਕਰ ਬਹੁਰਿ ਛਾਡਿ ਦਿਯ ॥੪॥ ਨਾਇਨਿ ਕਟੀ ਨਾਕ ਲੈਕੈ ਕਰ ॥ ਫਿਰਿ
 ਆਈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਭੀਤਰ ਘਰ ॥ ਤਬ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਮ ਮੂੰਡਬੇ ਕਾਜਾ ॥ ਮਾਂਗਯੋ ਤੁਰਤੁ ਉਸਤਰਾ ਰਾਜਾ ॥੫॥
 ਤਬ ਤਿਨ ਵਹੈ ਉਸਤਰਾ ਦਿਯੋ ॥ ਜਾ ਪਰ ਬਾਢਿ ਨ ਕਬਹੂੰ ਕਿਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ਅਧਿਕ
 ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਗਹਿ ਤਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਓਰ ਚਲਾਯੋ ॥੬॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਹਿ ਉਠੀ ॥ ਕਾਟਿ ਨਾਕ
 ਰਾਜਾ ਜੁ ਸੁੱਟੀ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਹੇਰਨ ਤਿਹ ਧਾਯੋ ॥ ਸੋਨ ਪੁਲਤ ਲਖਿ ਮੁਖ ਬਿਸਮਾਯੋ ॥੭॥ ਹਾ ਹਾ ਪਦ
 ਤਬ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੈ ਨਹਿ ਐਸੋ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਤਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਚਤੁਰਈ ॥ ਰਾਜਾ ਮੂੰਡ
 ਬੁਰਾਈ ਦਈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੋ ਤਿਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਿਯਾ ਨ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਤਾਹਿ ਬੁਰਾਈ ਸਿਰ
 ਦਈ ਨਾਕ ਕਟਾਈ ਨਾਰਿ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤਿੰਨ ਸੌ
 ਤੇਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੩॥੫੯੫੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਦੱਛਿਨ ਸੈਨ ਸੁ ਦੱਛਿਨ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਜਾਨਤ ਥੋ ਨਿਕ ॥ ਸਦਨ ਸੁਦੱਛਿਨ ਦੇ
 ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਸਸਿ ਚੜ੍ਹਯੋ ਗਗਨ ਮੰਝਾਰਾ ॥੧॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਰਾਨੀ ਕੀ ਥੀ ਛਬਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਜਿਹ

ਰਹਤ ਭਾਨ ਦਬਿ ॥ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਆਸਕਤ ਤਾ ਪਰ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਅਲਿ ਪੰਖੁਰੀ ਕਮਲ ਕਰਿ ॥੨॥
 ਤਹਾਂ ਸਾਹ ਕੀ ਹੁਤੀ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਕੁਮਾਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਹ
 ਸੀ ਭਈ ਨ ਮਹਿ ਮਹਿ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਚਿਤ ਮਹਿ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਯੋ ਕਹਯੋ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਹੇਰਿ ਅਟਕਿ ਮਨ
 ਰਹਯੋ ॥ ਕੋਨ ਜਤਨ ਜਾ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਉਂ ॥ ਚਿਤ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਪਹਿਲੀ ਬਿਸਰਾਉਂ ॥੪॥ ਬਸਤ੍ਰ ਤਿਉਂਤਿਮ ਸਕਲ
 ਉਤਾਰੇ ॥ ਮੇਖਲਾਦਿ ਤਨ ਮੋ ਪਟ ਧਾਰੇ ॥ ਤਾਕੇ ਧੂਮ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪੁਰਖ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਯੋ
 ॥੫॥ ਕੇਤਿਕ ਦਿਵਸ ਬੀਤ ਜਬ ਗਏ ॥ ਲਖਨ ਨਗਰ ਨਿਕਸਤ ਨ੍ਰਿਪ ਭਏ ॥ ਭਾਖਾ ਸੁਨਨ ਸਭਨ ਕੀ
 ਕਾਜਾ ॥ ਅਤਿਬ ਭੇਸ ਧਰਿ ਨਿਕਸਯੋ ਰਾਜਾ ॥੬॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਅਤਿਬ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ
 ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨਿਹਰਿ ਕੈ ॥ ਕਹ ਭਯੋ ਰਾਜਾ ਮੂਰਖ ਮਤਿ ਕੋ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜਾਨਤ ਨਹਿ ਗਤਿ ਕੋ ॥੭॥ ਦੁਰਾਚਾਰ
 ਰਾਨੀ ਜੁ ਕਮਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਨਿਤਯ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਵੈ ॥ ਜੜ ਇਹ ਲਖਤ ਮੋਰਿ ਹਿਤ ਕਾਰਨਿ ॥ ਸੋ ਨਿਤ ਸੋਤ
 ਸੰਗ ਲੈ ਯਾਰਨਿ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਯਹ ਧੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਤਿਸੀ ਕਹੱ ਜਾਈ ॥ ਅਤਿਬ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਹਜਾਂ ਕੋ ਕਯਾ ਕਰੈ ॥ ਜੁ ਤੁਮ ਕਹਹੁੰ ਸੋ ਬਿਧਿ ਪਰਹਰੈ ॥੯॥ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਜੋਗ ਨ ਐਸੀ ਨਾਰੀ ॥
 ਚਹਿਯਤ ਹਨੀ ਕਿ ਤੁਰਤੁ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਭਲੋ ਨ ਗਵਨ ਕਰੋ ਤਾ ਕੇ ਛਿਨ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਤ ਜੁ ਨਿਸੁਦਿਨ
 ॥੧੦॥ ਇਨ ਕੇ ਜੋਗ ਏਕ ਤ੍ਰਿਯ ਅਹੀ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੇ ਜਾਈ ਕਹੀ ॥ ਜਯੋਂ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਰਖਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥
 ਤਯੋਂ ਵਹੁ ਨਾਰਿ ਤ੍ਰਿਯਨ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥੧੧॥ ਜੋ ਵਾ ਕੋ ਰਾਜਾ ਗ੍ਰਿਹ ਲਜਾਵੈ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਬ ਸਕਲ
 ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਲਖੇ ਤ੍ਰਿਯ ਸਭ ਦੁਰਿ ਜਾਹੀਂ ॥ ਜਿਮਿ ਉਡਗਨ ਰਵਿ ਕੀ ਪਰਛਾਹੀਂ ॥੧੨॥ ਜਬ ਰਾਜੈ
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਮਤੋ ਜਿਯ ਮਾਂਝ ਪਕਾਯੋ ॥ ਦੁਰਾਚਾਰਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਰਹਰੋਂ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਹ
 ਸੁਤਾ ਲੈ ਕਰੋ ॥੧੩॥ ਪ੍ਰਾਤੈਕਾਲ ਧਾਮ ਜਬ ਆਯੋ ॥ ਨੇਰੀ ਮਹਤਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਿਹ ਤਿਹ
 ਬਿਧਿ ਲਈ ॥ ਰਾਨੀ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਈ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਹ ਚੰਚਲਾ ਤਾ ਕੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਇ ॥
 ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਬ ਤੁਰਾਇ ਹਿਤ ਆਪਨ ਭਜਯੋ ਬਨਾਇ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**

ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਦਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੪॥੫੯੭੩॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਇਟਾਵਾ ਗੰਗ ਤੀਰ ਜਹੱ ॥ ਪਾਲ ਸੁਪੱਛਿਮ ਹੁਤੇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹੱ ॥ ਨਾਰਿ ਸੁ ਪੱਛਿਮਦੇ ਤਾ
 ਕੇ ਘਰ ॥ ਸੁਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਰੀ ਨ ਸਰਬਰ ॥੧॥ ਬਾਢੀ ਏਕ ਰਾਨਿਯਹਿ ਹੇਰਾ ॥ ਮਦਨ ਦੇਹ ਤਬ ਹੀ
 ਤਿਹ ਘੇਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਨੇਹ ਤਿਹ ਸਾਬ ਬਢਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿਤ ਤੇ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥੨॥ ਐਸੀ ਰਸਿਰੀ ਤਾ
 ਸੌ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਪਤਿ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਿਸਾਰੀ ॥ ਗੇਰੂ ਘੇਰਿ ਪਾਨ ਕਰਿ ਲਿਯੋ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਡਾਰਿ ਲਖਤ
 ਨ੍ਰਿਪ ਦਿਯੋ ॥੩॥ ਜਾਨਾ ਸੋਨ ਬਦਨ ਤੇ ਬਮਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਸੂਲ ਨ ਛਮਾ ॥ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਹੈ
 ਬੈਦ ਬੁਲਾਏ ॥ ਚਿਹਨ ਰੋਗ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਸੁਨਾਏ ॥੪॥ ਤਬ ਤਿਨ ਪੀ ਗੇਰੂ ਪੁਨਿ ਡਾਰਾ ॥ ਸੋਨ ਬਮਾ
 ਸਭਹੁੰਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਬ ਪਤਿ ਸੌ ਇਮਿ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਅਬ ਰਾਨੀ ਕਹੱ ਮਰੀ ਬਿਚਾਰੋ ॥੫॥ ਰਾਨੀ
 ਕਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਮੇਰੋ ਬਹੁਰਿ ਨ ਬਦਨ ਨਿਹਰਿਯਹੁ ॥ ਔਰ ਸਖੀ ਕਾਹੂ ਨ ਦਿਖੈਯੋ ॥ ਰਾਨੀ
 ਜਾਇ ਜਾਰ ਘਰਿ ਐਯੋ ॥੬॥ ਸਾਚ ਬਚਨ ਜੜੁ ਸੁਨਤ ਉਚਰਿਕੈ ॥ ਦਮ ਕਹ ਰੋਕਿ ਗਈ ਜਨੁ ਮਰਿਕੈ ॥
 ਆਂਸੁ ਪੁਲਿਤ ਅਖਿਆਂ ਪਤਿ ਭਈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਜਾਰ ਸਾਬ ਉਠਿ ਗਈ ॥੭॥ ਆਂਖਿ ਪੁੰਛਿ ਨ੍ਰਿਪ ਹੇਰੈ
 ਕਹਾ ॥ ਉਹਾਂ ਨ ਅੰਗ ਤਵਨ ਕੋ ਰਹਾ ॥ ਤਬ ਸਖਿਯਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਸੁ ਨ੍ਰਿਪ
 ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਗਈ ਸਦੇਹ ਸੂਰਗ ਕਹੱ ॥ ਛੋਰਿ ਗਈ ਹਮਕੋ ਕਤ ਮਹਿ ਮਹਿ ॥ ਮੂਰਖ ਸਾਚੁ
 ਇਹੈ ਲਹਿ ਲਈ ॥ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਸੁਰ ਪੁਰ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥੯॥ ਜੇ ਜੇ ਪੁੰਨਯਵਾਨ ਹੈ ਲੋਗਾ ॥ ਤੇ ਤੇ ਹੈਂ ਇਹ
 ਗਤਿ ਕੇ ਜੋਗਾ ॥ ਜਿਨ ਇਕ ਚਿਤ ਹੈ ਕੈ ਹਰਿ ਧਯਾਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥੧੦॥ ਇਕ
 ਚਿਤ ਜੋ ਧਯਾਵਤ ਹਰਿ ਭਏ ॥ ਦੇਹ ਸਹਿਤ ਸੁਰਪੁਰ ਤੇ ਗਏ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਪਾਈ ॥ ਮੂਰਖ
 ਸੱਤਿ ਇਹੈ ਠਹਰਾਈ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੰਦ੍ਰਹ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੫॥੫੯੮੪॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਸੁਨਾਰ ਗਾਂਵ ਸੁਨਿਯਤ ਜਹੱ ॥ ਰਾਇ ਬੰਗਾਲੀ ਸੈਨ ਬਸਤ ਤਹੱ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬੰਗਾਲਮਤੀ ਤਿਹ

ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚੱਤੁਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਬੰਗਦੇਇ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਔਰ ਸੁੰਦਰੀ ਸਮ ਨਹਿ
 ਜਾ ਕੇ ॥ ਤਿਨ ਇਕ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਕਾਮਦੇਵ ਕੇ ਬਸਿ ਭੀ ਤਬ ਹੀ ॥੨॥ ਸੂਰ ਸੂਰ ਕਹਿ ਭੂ
 ਪਰ ਪਰੀ ॥ ਜਨੁ ਗਜ ਬੇਲਿ ਬਾਵਕੀ ਹਰੀ ॥ ਸੁਛਬਿ ਰਾਇ ਸੁਧਿ ਪਾਇ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ
 ਮਾਨ ਮਚਾਇਸਿ ॥੩॥ ਬਧਿ ਰੀ ਕੁਅਰਿ ਸੱਜਨ ਕੇ ਨੇਹਾ ॥ ਜਿਮਿ ਲਾਗਤ ਸਾਵਨ ਕੋ ਮੇਹਾ ॥ ਸੂਰ ਸੂਰ
 ਕਹਿ ਗਿਰੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਆਈ ਸਖਿ ਸਭ ਘਰ ॥੪॥ ਮਾਤ ਮਰੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹੋ ਜਨਿਯਹੁ ॥
 ਤਾਤ ਨ ਜੀਹੈ ਕੁਅਰਿ ਪ੍ਰਮਨਿਯਹੁ ॥ ਜੇ ਮੈ ਕਹਤ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਛੋਰਿ ਕਫਨ ਮੁਖ ਨਹਿਨ ਨਿਹਰਿਯਹੁ
 ॥੫॥ ਤੁਮ ਕੋ ਤਾਤ ਮਾਤ ਦੁਖ ਹੈਹੈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਸੁਤਾ ਅਧੋਗਤਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਹਮਰੋ ਕਛੂ ਨ ਸੋਕਹਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥
 ਛਮਾ ਪਰਾਧ ਹਮਾਰੇ ਕਰਿਯਹੁ ॥੬॥ ਰਵਿ ਸਸਿ ਕੋ ਮੈ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਰਾ ॥ ਅਬ ਹੇਰੈਂ ਕਸ ਅੰਗਨ ਹਮਾਰਾ ॥
 ਸਾਸ ਘੂਟਿ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਸਖਿਯਨ ਲਪਿਟਿ ਬਸਤ੍ਰ ਮਹਿ ਲਈ ॥੭॥ ਬਕਰੀ ਬਾਂਧਿ ਸਿਰੀ ਮਧਿ
 ਦੀਨੀ ॥ ਛੋਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਦੁਹੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਬਚਨ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਸਲ ਕੇ ਮਾਂਝ ਬਕਰਿਯਹਿ
 ਜਾਰਾ ॥੮॥ ਗਈ ਜਾਰ ਸੰਗ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਿਨ੍ਹੀ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਮਰੀ ਜਾਰਿ
 ਜਨੁ ਦੀਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਚੀਨੀ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੌਲਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੬॥੫੯੯੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ਔਰੈ ॥ ਰਾਜਾ ਦੇਸ ਬੰਗਾਲਾ ਗੌਰੈ ॥ ਸਮਨ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਪਟਰਾਨੀ ॥ ਜਿਹ
 ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਕਿਨੀ ਬਖਾਨੀ ॥੧॥ ਪੁਹਪ ਪ੍ਰਭਾ ਇਕ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਿਧਾਤਾ ਤਸਿ ਨ ਸਵਾਰੀ ॥
 ਤਾ ਕੀ ਆਭਾ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਫੂਲਿ ਅਬਾਸੀ ਰਹੀ ॥੨॥ ਭੂਮਿ ਗਿਰੀ ਤਾ ਕੀ ਸੁੰਦਰਾਈ ॥ ਤਾਂ
 ਤੇ ਅਬਾਸੀ ਲਈ ਲਲਾਈ ॥ ਗਾਲੁਨ ਤੇ ਜੋ ਰਸ ਚੁਇ ਪਰਾ ॥ ਭਯੋ ਗੁਲਾਬ ਤਿਸੀ ਤੇ ਹਰਾ ॥੩॥ ਜੋਬਨ
 ਜਬ ਆਯੋ ਅੰਗ ਤਾਂ ਕੇ ॥ ਸਾਹ ਏਕ ਆਯੋ ਤਬ ਵਾਂ ਕੇ ॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਜਨ ਮਨਸਾ ਦੈ
 ਜਏ ਅਨੰਗਾ ॥੪॥ ਗਾਜੀ ਰਾਇ ਨਾਮ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ॥ ਕੰਕਨ ਜਾਨ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ॥ ਭੂਖਨ ਕੋ ਭੂਖਨ

ਤਿਹ ਮਾਨੋ ॥ ਦੂਖਨ ਕੋ ਦੂਖਨ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੫॥ ਪੁਹਪ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੋ ਜਬ ਲਹਾ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਐਸੇ ਕਰ
 ਕਹਾ ॥ ਐਸਿ ਕਰੋ ਮੈ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥ ਮੋਰਿ ਇਹੀ ਸੰਗ ਹੋਇ ਸਗਾਈ ॥੬॥ ਪ੍ਰਾਤਹਿਕਾਲ ਸੁਯੰਬਰ
 ਕਿਯਾ ॥ ਕੁੰਕਮ ਡਾਰਿ ਤਿਸੀ ਪਰ ਦਿਯਾ ॥ ਅਰੁ ਪੁਹਪਨ ਕੋ ਡਾਰਿਸਿ ਹਾਰਾ ॥ ਹੇਰਿ ਰਹੇ ਮੁਖ ਭੂਪ ਅਪਾਰਾ
 ॥੭॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਸਭਹੂੰ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਨਹਿ ਭੇਦ
 ਬਿਚਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਕੁਅਰਿ ਸਭਨ ਕਹੱ ਛਰਾ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੱਤ੍ਰਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੭॥੬੦੦੧॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਮਰਗਜ ਸੈਨ ਹੁਤੋ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਮਰਗਜ ਦੇਇ ਨਾਰਿ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ
 ਬਿਸਾਲਾ ॥ ਭਿਛਕ ਕਲਪਤਰੁ ਦੂਜਨਨ ਕਾਲਾ ॥੧॥ ਮੂੰਗੀ ਪਟਨ ਦੇਸ ਤਵਨ ਕੋ ॥ ਜੀਤਿ ਕਵਨ ਰਿਪੁ
 ਸਕਤ ਜਵਨ ਕੋ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਤਿਹੱ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਏਕ ਪੁਰਖ
 ਰਾਨੀ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤੇਜਮਾਨ ਗੁਨਮਾਨ ਸਵਾਯੋ ॥ ਪੁਹਪ ਰਾਜ ਜਨੁ ਮਧਿ ਪੁਹਪਨ ਕੇ ॥ ਚੋਰਿ ਲੇਤਿ ਜਨੁ
 ਚਿਤ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ॥੩॥ **ਸੋਰਠਾ ॥** ਰਾਨੀ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਸਦਨ ॥ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਅਧਿਕ
 ਬਢਾਇ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨਤ ਭਈ ॥੪॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਬ ਲਗਿ ਨਾਥ ਧਾਮ ਤਿਹ ਆਯੋ ॥ ਮਨਹਾਂ ਤਰ
 ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਰ ਛਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬੁਗਚਾ ਆਗੇ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥ ਤਾ ਕੇ ਜਾਤ ਨ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰੇ ॥੫॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਤਹੱ
 ਬੈਠਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰਹਾ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਲਹਾ ॥ ਜਬ ਹੀ ਉਠਿ ਅਪਨੇ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤ੍ਰਿਯ
 ਘਰ ਮੀਤ ਪਠਾਯੋ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਰਹ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੮॥੬੦੦੭॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੈ ਭਾਖਤ ਕਥਾ ॥ ਜਹੱ ਮਿਲਿ ਦੇਵ ਸਮੁੰਦ ਕਹੱ ਮਥਾ ॥ ਤਹਾ ਸੁਬ੍ਰਤ ਨਾਮਾ
 ਮੁਨਿ ਰਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਬ੍ਰਤੀ ਜਾਕਹੱ ਜਗ ਕਹੈ ॥੧॥ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਰਹੈ ॥ ਰੂਪ ਅਧਿਕ
 ਜਾ ਕੋ ਸਭ ਕਹੈ ॥ ਅਸਿ ਸੁੰਦਰਿ ਨਹਿ ਔਰੋਤਰੀ ॥ ਹੈ ਹੈ ਹੈ ਨ ਬਿਧਾਤਾ ਕਰੀ ॥੨॥ ਸਾਗਰ ਮਥਨ

ਦੇਵ ਜਬ ਲਾਗੇ ॥ ਮਥਯੋ ਨ ਜਾਇ ਸਗਲ ਦੁਖ ਪਾਗੇ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ
 ਦੇਵਤਿਯੋ ਬਚਨ ਹਮਾਰੇ ॥੩॥ ਜੋ ਬਿਧਿ ਧਰੈ ਸੀਸ ਪਰ ਝਾਰੀ ॥ ਪਾਨਿ ਭਰੈ ਜਲ ਰਾਸਿ ਮੰਝਾਰੀ ॥
 ਮੇਰੇ ਧੂਰਿ ਪਗਨ ਕੀ ਧੋਵੈ ॥ ਤਬ ਯਹ ਸੁਫਲ ਮਨੋਰਥ ਹੋਵੈ ॥੪॥ ਬ੍ਰਹਮ ਅਤਿ ਆਤੁਰ ਕਛੁ ਨ ਬਿਚਰਾ ॥
 ਝਾਰੀ ਰਾਖਿ ਸੀਸ ਜਲ ਭਰਾ ॥ ਦੇਖਹੁ ਇਹ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਰਿਤਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਦਿਖਾਯੋ ਕਰਤਾ
 ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ
 ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੧੯॥੬੦੧੨॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਮਿ ਭਾਰ ਤੇ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਪੈ ਦੁਖ ਰੋਇ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਰੀ ਬਿਸਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥
 ਤਾ ਤੇ ਭਏ ਕ੍ਰਿਸਨ ਜਗ ਦੇਵਾ ॥੧॥ ਮੁਰ ਦਾਨਵ ਕੋ ਕੰਸਵਤਾਰਾ ॥ ਕਰਤ ਪੂਰਬ ਲੋ ਦ੍ਰੋਹ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਵਾ
 ਕੇ ਕਰਤ ਹਨਨ ਕੇ ਦਾਵੈ ॥ ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਅਸੁਰਨ ਤਹਾਂ ਪਠਾਵੈ ॥੨॥ ਪ੍ਰਥਮ ਪੂਤਨਾ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੰਘਾਰੀ ॥
 ਪੁਨਿ ਸਕਟਾਸੁਰ ਦੇਹ ਉਧਾਰੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਕਾਸੁਰ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਬ੍ਰਿਖਭਾਸੁਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਖਨ ਉਪਾਰਯੋ ॥੩॥
 ਆਘਾਸੁਰ ਕੋ ਅਘ ਨਿਵਰਤ ਕਰਿ ॥ ਪੁਨਿ ਕੇਸੀ ਮਾਰਯੋ ਚਰਨਨ ਧਰਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹੋ ਚਰਿਤ
 ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਧਰਿ ਕਰਿ ਪਰ ਗਿਰ ਇੰਦ੍ਰ ਹਰਾਯੋ ॥੪॥ ਨੰਦਹਿ ਛੀਨਿ ਬਰਨ ਤੇ ਲਯਾਯੋ ॥ ਸੰਦੀਪਨ ਕੇ ਸੁਤਹਿ
 ਮਿਲਾਯੋ ॥ ਦਾਵਾਨਲ ਤੇ ਗੋਪ ਉਬਾਰੇ ॥ ਗੋਪਨ ਸੌ ਬ੍ਰਿਜ ਕਰੇ ਅਖਾਰੇ ॥੫॥ ਕੁਬਲਯਾ ਗਜ ਕੋ ਦਾਂਤ
 ਲਯੋ ਹਰਿ ॥ ਚਾਂਡੂਰਹਿ ਮੁਸਟਕਹਿ ਪ੍ਰਹਰਿ ਕਰਿ ॥ ਪਕਰਿ ਕੇਸ ਤੇ ਕੰਸ ਪਛਾਰਾ ॥ ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਸਿਰ ਛੱਡ੍ਰਹਿ
 ਢਾਰਾ ॥੬॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧੁ ਕੀ ਚਮੁੰ ਸੰਘਾਰੀ ॥ ਸੰਖ ਲਯੋ ਸੰਖਾਸੁਰ ਮਾਰੀ ॥ ਨਗਰ ਦ੍ਵਾਰਿਕਾ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥
 ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨਰੇਸਾ ॥੭॥ ਦੰਤਬੱਕ੍ਰ ਨਰਕਾਸੁਰ ਘਾਯੋ ॥ ਸੋਰਹ ਸਹੱਸ ਬਧੂ ਬਰਿ ਲਯਾਯੋ ॥ ਪਾਰਜਾਤ
 ਸੁਰ ਪੁਰ ਤੇ ਲਯਾਯਾ ॥ ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਖੇਲ ਦਿਖਾਯਾ ॥੮॥ ਪੰਡੂਨ ਕੀ ਜਿਨ ਕਰੀ ਜਿਤਾਰੀ ॥ ਦ੍ਰੁਪਦ ਸੁਤਾ
 ਕੀ ਲਾਜ ਉਬਾਰੀ ॥ ਸਭ ਕੌਰਵ ਕੇ ਦਲਹਿ ਖਪਾਈ ॥ ਸੰਤਹਿ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਈ ॥੯॥ ਸਭੈ ਸੁਚੁਨਤਾ
 ਜੋ ਕਰਿ ਜੈਯੈ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰੈਯੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਥੋਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਥਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੀ

॥੧੦॥ ਅਬ ਮੈ ਕਹਤ ਕਥਾ ਰੁਕਮਨੀ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਬਰਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋ ਧਨੀ ॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਦਿਜ ਹਾਥ
 ਪਠਾਈ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਮਹਾਰਾਜ ਤਨ ਜਾਈ ॥੧੧॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਬਜਾਹ ਬਦਯੋ ਸਿਸਪਾਲ ਭਏ ਸੁਈ ਜੋਰਿ
 ਬਰਾਤ ਬਿਯਾਹਨ ਆਏ ॥ ਹੋਂ ਅਟਕੀ ਮਧਸੂਦਨ ਸੋ ਜਿਨ ਕੀ ਛਬਿ ਹਾਟਕ ਹੇਰਿ ਹਿਰਾਏ ॥ ਚਾਤ੍ਰਕ ਕੀ ਜਿਮਿ
 ਪਜਾਸ ਘਟੈ ਨ ਬਿਨਾ ਘਨ ਸੇ ਘਨ ਸਜਾਮ ਸੁਹਾਏ ॥ ਹਾਰਿ ਗਿਰੀ ਨ ਹਿਰਜੋ ਹਿਯ ਕੇ ਦੁਖ ਹੇਰਿ ਰਹੀ ਨ
 ਹਹਾ ਹਰਿ ਆਏ ॥੧੨॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਪਤਿਯਾ ਬਾਚਿ ਚੜ੍ਹੇ ਹਰਿ ਰਥੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਲੂਟ ਲਯੋ ਮਨ ਮਥੈ ॥ ਉਤ
 ਸਿਸੁਪਾਲ ਜੋਰਿ ਦਲ ਆਯੋ ॥ ਕੁੰਦਨਪੁਰੀ ਨਗਰ ਨਿਯਰਾਯੋ ॥੧੩॥ ਭੇਦ ਕਹਾ ਰੁਕਮਿਨੀ ਬਿਪ੍ਰ ਸਜੋਂ ॥
 ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਸੇਤੀ ਕਹਿਯਹੁ ਯੋ ॥ ਜਬ ਮੈ ਗੋਰਿ ਪੂਜਬੇ ਐ ਹੋਂ ॥ ਤਬ ਤਵ ਦਰਸ ਚੰਦ੍ਰ ਸੋ ਪੈ ਹੋਂ ॥੧੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਹਮ ਕੋ ਭੁਜਾ ਭਰਿ ਲਿਜਿਯਹੁ ਰਬਹਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਰੀ ਲੈ ਕੀਜਿਯਹੁ ਦੁਸਟ ਸਭਨ
 ਕੋ ਘਾਇ ॥੧੫॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਰੁਕਮ ਬਜਾਹ ਕੀ ਸੋਜ ਬਨਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਕਵਾਨ ਮਿਠਾਈ ॥ ਫੂਲਜੋ
 ਫਿਰਤ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡੇ ਕੀ ਖਬਰਿ ਨ ਮਨ ਮੈ ॥੧੬॥ ਗੋਰਿ ਪੂਜਨੇ ਬਹਿਨਿ ਪਠਾਈ ॥
 ਤਹੋਂ ਤੇ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਦੁਸਟ ਲੋਗ ਮੁਖ ਬਾਇ ਰਹਤ ਭੇ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਕਹਤ
 ਭੇ ॥੧੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਚਲਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤਾ ਕੋ ਰਥੈ ਡਾਰਿ ਲੈਕੈ ॥ ਤਬੈ ਬੀਰ ਧਾਏ ਸਭੈ ਕੋਪ ਹੈਕੈ ॥ ਜਰਾਸਿੰਧੁ
 ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ॥ ਹਥੈ ਲੈ ਪਟੈਲੈ ਚਲੇ ਡਾਰਿ ਤੇਤੇ ॥੧੮॥ ਕਿਤੇ ਪਾਖਰੈਂ ਡਾਰਿ ਕੈ ਬਾਜਿਯੋ ਪੈ ॥
 ਕਿਤੇ ਚਾਰ ਜਾਮੇ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਜਿਯੋਂ ਪੈ ॥ ਮਘੇਲੇ ਧੱਧੇਲੇ ਬੁੰਦੇਲੇ ਚੰਦੇਲੇ ॥ ਕਛੁਹਾਹੇ ਰਠੋਰੇ ਬਘੇਲੇ ਖੰਡੇਲੇ ॥੧੯॥
 ਤਬੈ ਰੁਕਮ ਰੁਕਮੀ ਸਭੈ ਭਾਇ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚਲਯੋ ਸੈਨ ਬਾਂਕੀ ਹਠੀ ਗੋਲ ਕੈ ਕੈ ॥ ਤਹਾਂ ਬਾਨ ਤੀਖੇ ਛੁਟੇ ਓਰ
 ਚਾਰੂ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਜੋਧਾ ਬਜਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ॥੨੦॥ ਕਹੀਂ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈਂ ਸੰਖ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਨਾਫੀਰਿਯੋਂ
 ਔ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰਿ ਬਾਨਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਐਸੀ ॥ ਉਠੀ ਅਗਨਿ ਜ਼ਾਲਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੀ ॥੨੧॥ ਚਲੈਂ
 ਸੀਘ੍ਰਤਾ ਸੋ ਖਹੈਂ ਬਾਨ ਬਾਨੇ ॥ ਉਠੈ ਅਗਨਿ ਜ਼ਾਲਾ ਲਸੈਂ ਜਜੋਂ ਟਨਾਨੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਬਰਮੈਂ ਪਰੇ ਮਰਮ ਭੇਦੇ ॥
 ਕਹੂੰ ਮਾਂਸ ਕੇ ਰੀਧ ਲੈਗੋ ਲਬੇਦੇ ॥੨੨॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲਿੰਤ੍ਰਾਣ ਕਾਟੇ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲੀ ਕਾਟਿ ਰਤਨੈਂ

ਝਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰਹੀ ਹਾਥ ਹੀ ਮੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈਂ ਕਟਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇਂ ਜੂਝਿ ਕੈਕੈ ਪਰੇ ਭੂਮ ਮਾਰੇ ॥੨੩॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਕੈਕੈ ਚੰਦੇਲੇ
 ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਧੋ ਚੁੰਗ ਚੁੰਗੀ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰਯੋ ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੋ ਯੋ ॥ ਗੜੇ ਦਾਰ ਮਾਨੋ ਕਰੀ
 ਮੱਤ ਕੀ ਜਯੋ ॥੨੪॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਕੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਰੇ ਚੰਦੇਲੇ ॥ ਮਘੇਲੇ ਧੱਘੇਲੇ ਬਘੇਲੇ ਬੁੰਦੇਲੇ ॥ ਚੰਦੇਰੀਸ ਹੂੰ ਕੋ
 ਤਬੈ ਬਾਨ ਮਾਰਾ ॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮਿ ਪੈ ਨ ਹਬਯਾਰੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥੨੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਰਾ ਸਿੰਧੁ ਕਹਿ ਪੁਨਿ ਸਰ
 ਮਾਰਾ ॥ ਭਾਗਿ ਚਲਯੋ ਨ ਹਬਯਾਰ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਭਿਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਬਚੇ ਤੇ ਹਾਰੇ ॥ ਚੰਦੇਰਿਯਹਿ ਚੰਦੇਲ ਸਿਧਾਰੇ
 ॥੨੬॥ ਤਬ ਰੁਕਮੀ ਪਹੁਚਤ ਭਯੋ ਜਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੋਂ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਬਿਸਿਖ
 ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਹਾਰਯੋ ਵਹੈ ਕ੍ਰਿਸਨ ਨਹਿ ਹਾਰੇ ॥੨੭॥ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਠਾਨਿ ਕੈ ਕ੍ਰੂਧਾ ॥ ਮਾਂਡਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਸਨ
 ਸੋਂ ਜੁੱਧਾ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਤਬ ਸਯਾਮ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਗਿਰਯੋ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਜਾਨੁ ਸੰਘਾਰਾ ॥੨੮॥ ਸਰ ਸੋਂ ਮੂੰਡਿ ਪ੍ਰਥਮ
 ਤਿਹ ਸੀਸਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਲਯੋ ਰਥ ਸੋਂ ਜਦੁਈਸਾ ॥ ਭ੍ਰਾਤ ਜਾਨਿ ਰੁਕਮਿਨੀ ਛਡਾਯੋ ॥ ਲੱਜਤ ਧਾਮ ਸਿਸਪਾਲ
 ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੯॥ ਕਿਨੂੰ ਚੰਦੇਲਨ ਕੇ ਸਿਰ ਫੂਟੇ ॥ ਕਈਕ ਗਏ ਮੂੰਡ ਘਰ ਟੂਟੇ ॥ ਸਕਲ ਚੰਦੇਲੇ ਲਾਜ
 ਲਜਾਏ ॥ ਨਾਰਿ ਗਵਾਇ ਚੰਦੇਰੀ ਆਏ ॥੩੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਏ ਚੰਦੇਲ ਚੰਦੇਰਿਯਹਿ ਕਰ ਤੇ ਨਾਰਿ ਗਵਾਇ ॥
 ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਰੁਕਮਨੀ ਬਰਤ ਭਈ ਜਦੁਰਾਇ ॥੩੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੋਂ ਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੦॥੬੦੪੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਕ੍ਰਾਚਾਰਜ ਦਾਨਵਨ ਕੋ ਗੁਰ ॥ ਸੁਕ੍ਰਾਵਤੀ ਬਸਤ ਜਾਕੋ ਪੁਰ ॥ ਮਾਰਿ ਦੇਵ ਜਾ ਕੋ ਰਨ ਜਾਵੈ ॥
 ਪੜ੍ਹਿ ਸੰਜੀਵਨਿ ਤਾਹਿ ਜਿਯਾਵੈ ॥੧॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਇਕ ਸੁਤਾ ਤਵਨ ਕੀ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਛਬਿ ਹੁਤੀ ਜਵਨ ਕੀ ॥
 ਕਚਨਾਮਾ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦਿਜਬਰ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਸੁਕ੍ਰ ਕੇ ਤਬ ਘਰ ॥੨॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਅਧਿਕ ਹਿਤ ॥
 ਹਰਿ ਲੀਨੇ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਿਤ ॥ ਮੰਤ੍ਰਹਿ ਲੇਨ ਸੰਜੀਵਨ ਕਾਜਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਪਠਯੋ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜਾ ॥੩॥
 ਦੈਤ ਭੇਦ ਪਾਵਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਤਾ ਕੋ ਡਾਰਿ ਨਦੀ ਹਨਿ ਗਏ ॥ ਬਿਲਮ ਲਗੀ ਵਹ ਧਾਮ ਨ ਆਯੋ ॥ ਦੇਵਜਾਨਿ
 ਅਤਿ ਹੀ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥੪॥ ਭਾਖਿ ਪਿਤਾ ਤਨ ਬਹੁਰਿ ਜਿਯਾਯੋ ॥ ਦੈਤਨ ਦੇਖ ਅਧਿਕ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਨਿਤਿ

ਪ੍ਰਤਿ ਮਾਰਿ ਤਾਂਹਿ ਉਠਿ ਜਾਵੈ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਤਾਕੋ ਸੁਕ੍ਰ ਜਿਯਾਵੈ ॥੫॥ ਤਬ ਤਿੰਹ ਮਾਰਿ ਮੱਦਯ ਮਹਿ ਡਾਰਯੋ ॥
 ਬਚਤ ਭੁੰਜਿ ਨਿਜੁ ਗੁਰਹਿ ਖਵਾਰਯੋ ॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨ ਲਹਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਪਿਤੁ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹਾ
 ॥੬॥ ਅਬ ਲੋ ਕਚ ਜੁ ਧਾਮ ਨਹਿ ਆਯੋ ॥ ਜਨਿਯਤ ਕਿਨਹੂੰ ਅਸੁਰ ਚਬਾਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਿਤੁ ਤਿਹ ਬਹੁਰਿ
 ਜਿਯਾਵੈ ॥ ਹਮਰੇ ਮਨ ਕੋ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੈ ॥੭॥ ਤਬ ਹੀ ਸੁਕ੍ਰ ਧਯਾਨ ਮਹਿ ਗਏ ॥ ਤਿਹ ਨਿਜੁ ਪੇਟ ਬਿਲੋਕਤ
 ਭਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਜੀਵਨ ਕੋ ਤਿੰਹ ਦੈ ਕਰਿ ॥ ਕਾਢਤ ਭਯੋ ਉਦਰ ਅਪਨੋ ਫਰਿ ॥੮॥ ਕਾਢਤ ਤਾਹਿ ਸੁਕ੍ਰ ਮਰਿ
 ਗਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਲ ਕਚਹਿ ਜਿਯਯੋ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਦਯੋ ਮਦਰਾ ਕੋ ਤਿਹ ਤਹੱ ॥ ਤਾ ਤੇ ਪਿਯਤ ਨ ਯਾਕਹੱ
 ਕੋਊ ਕਹੱ ॥੯॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਪੁਨਿ ਐਸ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਯੋ ਕਚ ਤਨ ਤਜਿ ਲਾਜ ਉਚਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਮੋਸੋ
 ਤੈਂ ਕਰੁ ਰੇ ॥ ਹਮਰੇ ਮਦਨ ਤਾਪ ਕਹੱ ਹਰੁ ਰੇ ॥੧੦॥ ਤਿਨ ਰਤਿ ਕਰੀ ਨ ਤਾਂਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਬਯਾਪਿ ਰਹਯੋਂ ਤਿੰਹ
 ਜਦਪਿ ਅਨੰਗਾ ॥ ਦੇਵਜਾਨਿ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥ ਮੋਹਿ ਨ ਭਜਯੋ ਯਾਹਿ ਦੁਖ ਦਾਈ ॥੧੧॥ ਇਹ ਬਿਧਿ
 ਸ੍ਰਾਪ ਦੇਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਕਥਾ ਚੋਪਈ ਸੁ ਮੈ ਬਨਈ ॥ ਪਾਪੀ ਫੁਰੈ ਮੰਤ੍ਰ ਤਵ ਨਾਹੀ ॥ ਤੇ ਤੇ ਸੁਰ ਨ ਜਿਵਾਏ
 ਜਾਂਹੀ ॥੧੨॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜਿਯਾਯੋ ਤਾਂਹਿ ਕਸਟ ਕਰਿ ॥ ਰਮਯੋ ਨ ਸੋ ਸ੍ਰਾਪਯੋ ਤਬ ਰਿਸਿ ਭਰਿ ॥ ਪਿਤਾ ਭਏ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਇਹ ਕਚਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥੧੩॥ ਤਾਤ ਬਾਤ ਕਹੋਂ ਮੈ ਸੋ ਕਰੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਜੀਵਨ ਇਹ
 ਨਨੁਸਰੋ ॥ ਜਬ ਇਹ ਸੀਖਿ ਮੰਤ੍ਰ ਕਹੱ ਜੈਹੈਂ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਫਿਰਿ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈਂ ॥੧੪॥ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਫੁਰੈ ਸ੍ਰਾਪ ਇਹ
 ਦੀਜੈ ॥ ਮੇਰੋ ਬਚਨ ਮਾਨਿ ਪਿਤੁ ਲੀਜੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਸੁਕ੍ਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਨਿਫਲ ਕੋ ਸ੍ਰਾਪੁ ਦਿਵਾਯੋ
 ॥੧੫॥ ਤਾਂਹਿ ਮਰੇ ਬਹੁ ਬਾਰ ਜਿਯਾਯੋ ॥ ਤਬ ਸ੍ਰਾਪਯੋ ਜਬ ਭੋਗ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਗਤਿ ਕਿਨੂੰ ਨ
 ਪਾਈ ॥ ਜਿਨਿ ਬਿਧਨੈ ਇਹ ਨਾਰਿ ਬਨਾਈ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੧॥੬੦੫੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੋਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਪ੍ਰਭੁ ਔਰ ਬਖਾਨੋ ਕਥਾ ॥ ਐਹੈ ਚਿੱਤ ਹਮਾਰੇ ਜਥਾ ॥ ਛਜਕਰਨਨ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹੱ ॥
 ਸੁਛਬਿ ਕੇਤ ਇਕ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹੱ ॥੧॥ ਅਚਰਜ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਇਕ ਨਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ

{੧੨੬੭}

ਢਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਾਛਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿੰਹ ॥ ਛੀਨਿ ਕਰੀ ਸਸਿ ਅੰਸ ਸਕਲ ਜਿੰਹ ॥੨॥ ਜਬ ਬਰ ਜੋਗ ਭਈ {੧੨੬੭}
 ਵਹੁ ਦਾਰਾ ॥ ਸਾਹੁ ਪੂਤ ਤਨ ਕਿਯਾ ਪਿਯਾਰਾ ॥ ਕਾਮਕੇਲ ਤਿੰਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ ਤਾਹਿੰ
 ਰਿਝਾਵੈ ॥੩॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਨ ਭੇਦ ਕਿਸੂ ਨਰ ਭਾਖਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਤਾਹਿ ਧਾਮ ਅਸਿ ਰਾਖਾ ॥ ਜਹਾਂ ਨ ਪੰਛੀ ਕਰੈ
 ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਜਾਇ ਨ ਜਹਾਂ ਪਵਨ ਕੋ ਵੇਸਾ ॥੪॥ ਕੁਅਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬਿਨੁ ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਬੀਰ ਹਾਂਕਿ ਇਕ
 ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤਾ ਸੌ ਕਹਾ ਤਹਾਂ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥ ਲਜਾਹੁ ਸੱਜਨ ਕੀ ਖਾਟਿ ਉਚਾਈ ॥੫॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ
 ਤਹੱ ਬੀਰ ਸਿਧਯੋ ॥ ਖਾਟ ਉਚਾਇ ਲਜਾਵਤ ਭਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕੁਅਰਿ ਕੁਅਰ ਸੰਗ ॥ ਪਹੁਚਾਯੋ ਗ੍ਰਿਹ
 ਤਾਹਿੰ ਤਿਸੀ ਢੰਗ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤਾ ਗਯੋ ਸੁਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰੇਹੁ ॥ ਸੇਜ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਦਲਮਲੀ
 ਚਿਤ ਮਹਿ ਬਢਾ ਸੰਦੇਹ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥ ਸਹਰ ਢੰਢੇਰਾ ਐਸ ਦਿਲਾਯੋ ॥
 ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਹਪ ਖਰੀਦਨ ਆਵੈ ॥ ਮੁਹਿ ਨਿਰਖੇ ਬਿਨੁ ਲੇਨ ਨ ਪਾਵੈ ॥੮॥ ਪੁਹਪਨ ਸਮੇਂ ਬਿਕਨ ਜਬ ਭਯੋ ॥
 ਤਬ ਤਹੱ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਲੋਕਨ ਅਯੋ ॥ ਜੋਗੀ ਏਕ ਤਹਾਂ ਤਬ ਆਯੋ ॥ ਪੁਹਪ ਪਾਂਚ ਮਨ ਮੋਲ ਚੁਕਾਯੋ ॥੯॥
 ਆਇਸੁ ਫੂਲ ਮੋਲ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਪਾਛੇ ਗਹਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿੰਹ ਭਯੋ ॥ ਜਾਤ ਜਾਤ ਦੋਉ ਗਏ ਗਹਿਰ ਬਨ ॥
 ਜਹ ਲਖਿ ਜਾਤ ਤੀਸਰੋ ਮਨੁਛ ਨ ॥੧੦॥ ਤਬ ਜੋਗੀ ਸਰ ਜਟਾ ਉਘਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਭੀਤਰ ਤੇ ਨਾਰਿ
 ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾਂ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਸੋਯੋ ਤਾਪ ਮਦਨ ਕੋ ਹਰਿਕੈ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਸੋਇ
 ਸੰਨਯਾਸੀ ਗਯੋ ॥ ਜੂਟ ਜਟਨ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਛੁਰਯੋ ॥ ਤਹ ਤੇ ਪੁਰਖ ਏਕ ਤਿਹ ਕਾਢਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ
 ਸੌ ਕਰਿ ਗਾਢਾ ॥੧੨॥ ਨ੍ਰਿਪ ਠਾਢੇ ਇਹ ਚਰਿਤ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜੋਰਿ ਹਾਥ ਜੋਗਿਯਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਮੋ ਗ੍ਰਿਹ
 ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਐਯੋ ॥ ਜਬਾ ਸਕਤਿ ਭੋਜਨ ਕਰਿ ਜੈਯੋ ॥੧੩॥ ਪ੍ਰਾਤ ਗਯੋ ਸੰਨਯਾਸੀ ਤਿੰਹ ਘਰ ॥ ਭਗਵਾ
 ਭੇਸ ਸਕਲ ਤਨ ਮੈ ਧਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਨਾਈ ॥ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਸੋ ਜਾਨਯੋ ਜਾਈ ॥੧੪॥
 ਸੰਨਯਾਸੀ ਕਹੱ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗੇ ਧਰਿ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਰਾਜਾ ਆਯੋ ਘਰ ॥ ਤੀਨ ਥਾਲ ਭੋਜਨ ਕੇ ਭਰਿ ਕੈ ॥ ਆਗੇ
 ਰਾਖੇ ਬਚਨ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥੧੫॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਕਹੇ ਸੰਨਯਾਸੀ ॥ ਕਹਾ ਕਰਤ ਹੈਂ ਮੁਹਿ ਤਨ ਹਾਸੀ ॥

{੧੨੬੮}

ਏਕ ਮਨੁੱਛੁ ਹੈ ਇਤਨੋ ਭੋਜਨ ॥ ਖਾਯੋ ਜਾਇ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਮੋ ਤਨ ॥੧੬॥ ਏਕ ਥਾਰ ਭੋਜਨ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥ {੧੨੬੮}
 ਦੁਤਿਯ ਜਟਨ ਮੋ ਤਿੰਹ ਅਨੁਸਰੋ ॥ ਜਿੰਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਜਟਾ ਛੁਰਵਾਇ ॥ ਤਹ ਤੇ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਸੀ ਰਾਇ
 ॥੧੭॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਥਾਰ ਆਗੇ ਤਿਹ ਰਾਖਾ ॥ ਬਿਹੱਸਿ ਬਚਨ ਤਾ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਖਾ ॥ ਕੇਸ ਫਾਂਸ ਤੇ ਪੁਰਖ
 ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਯਹ ਭੋਜਨ ਤੁਮ ਤਾਕਹੱ ਖ਼ਾਰਹੁ ॥੧੮॥ ਜਿੰਹ ਤਿੰਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੇ ਸੁ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਤਾ
 ਸੋ ਬਚਨ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਤੀਨਿ ਥਾਰ ਆਗੇ ਤਿੰਹ ਰਾਖੇ ॥ ਤੀਨੋ ਭਖਹੁ ਯਾਹਿ ਬਿਧਿ ਭਾਖੇ ॥੧੯॥ ਦੁਹਕਰ
 ਕਰਮ ਲਖਯੋ ਪਿਤ ਕੇ ਜਬ ॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਭਈ ਚਿਤ ਮਾਂਝ ਕੁਅਰਿ ਤਬ ॥ ਜਾਰ ਸਹਿਤ ਵਹ ਬੀਰ ਬੁਲਾਯੋ
 ॥ ਆਪਨ ਸਹਿਤ ਭੋਜ ਵਹ ਖਾਯੋ ॥੨੦॥ ਤ੍ਰਾਸ ਚਿਤ ਮੈ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਨ ਰਾਜੈ ਸਭ ਚਰਿਤ
 ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਆਜੁ ਹਜਾਂ ਕਰਿਯੈ ॥ ਕਛੁਕ ਖੇਲਿ ਕਰਿ ਚਰਿਤ ਨਿਕਰਿਯੈ ॥੨੧॥ ਬੀਰ ਹਾਂਕਿ
 ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਾ ॥ ਪਿਤ ਜੁਤ ਅੰਧ ਤਿਨੈ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਨਿਕਰਿ ਕਰਿ ॥ ਭੇਦ ਸਕਾ
 ਨਹਿ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਰਿ ਕਰਿ ॥੨੨॥ ਅੰਧ ਭਏ ਤੇ ਲੋਗ ਸਭੈ ਜਬ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਨ੍ਰਿਪ ਤਬ
 ॥ ਆਛਿ ਬੈਦ ਕੋਉ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥ ਜੋ ਆਖਿਨ ਕੋ ਕਰੈ ਉਪਾਇ ॥੨੩॥ ਦੁਹਿਤਾ ਬੈਦ ਭੇਸ ਤਹ ਧਰਿਕੈ
 ॥ ਰੋਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਅਖਿਯਨ ਕੋ ਹਰਿ ਕੈ ॥ ਮਾਂਗਿ ਲਯੋ ਪਿਤ ਤੇ ਸੋਈ ਪਤਿ ॥ ਖਚਿਤ ਹੁਤੀ ਜਾ ਕੇ ਭੀਤਰ
 ਮਤਿ ॥੨੪॥ ਇਹ ਛਲ ਬਰਯੋ ਬਾਲ ਪਤਿ ਤੋਨੈ ॥ ਮਨ ਮਹਿ ਚੁਭਯੋ ਚਤੁਰਿ ਕੇ ਜੋਨੈ ॥ ਇਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨ
 ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਸਜਿ ਪਛੁਤਾਨਯੋ ਇਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥੨੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੋ ਬਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੨॥੬੦੮੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਭੱਦ੍ਰਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਦਲ ਮਲਿ ॥ ਸਹਰ ਭੇਹਰਾ ਮੋ
 ਅਸਥਾਨਾ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਭਰਤ ਦੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਨਾ ॥੧॥ ਕੁਮਦਨਿ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਜਨੁਕ ਜਗਦੀਸ
 ਸਵਾਰੀ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੀ ॥ ਫੂਲ ਰਹੀ ਜਨੁ ਕਰਿ ਫੂਲਵਾਰੀ ॥੨॥ ਪ੍ਰਮੁਦ ਸੈਨ ਸੁਤ ਗ੍ਰਿਹ
 ਅਵਤਰਿਯੋ ॥ ਮਦਨ ਰੂਪ ਦੂਸਰ ਜਨੁ ਧਰਿਯੋ ॥ ਜਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਅਟਕਿ ਰਹਤ ਲਖਿ ਰੰਕਰੁ

ਰਾਨੀ ॥੩॥ ਜਬ ਵਹ ਤਰੁਨ ਕੁਅਰ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥ ਠੋਰਹਿ ਠੋਰ ਅਵਰ ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਬਾਲਪਨੇ ਕਿ ਤਰੀਰੀ ਆਈ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਫਿਰੀ ਅਨੰਗ ਦੁਹਾਈ ॥੪॥ ਤਹ ਇਕ ਸੁਤਾ ਸਾਹ ਕੀ ਅਹੀ ॥ ਕੁਅਰ ਬਿਲੋਕ ਬਕਿਤ ਹੈ ਰਹੀ ॥ ਹੋਸ ਮਿਲਨ ਕੀ ਹਿੰਦੈ ਬਢਾਈ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥੫॥ ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਤਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਾਈ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਵ ਹੇਰਿ ਲੁਭਾਈ ॥ ਕਰਹੁ ਸੱਜਨ ਤਿਹ ਧਾਮ ਪਖਾਨਾ ॥ ਭੋਗ ਕਰੋ ਵਾ ਸੋ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੬॥ ਦੂਹੈਗੇ ਇਹ ਨਗਰ ਖੁਦਾਈ ॥ ਤਿਨ ਹਿੰਦੂਅਨ ਮੋ ਰਾਰਿ ਬਢਾਈ ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਦੁਹੂੰ ਜਿਯਨ ਤੇ ਮਾਰੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੇ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰੈ ॥੭॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਭੇਸ ਤੁਰਕ ਤ੍ਰਿਯ ਧਰਾ ॥ ਬਾਨਾ ਵਹੈ ਆਪਨੋ ਕਰਾ ॥ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤਹੋਂ ਕਿਯੋ ਪਯਾਨਾ ॥ ਜਹਾਂ ਨਿਮਾਜੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੁਗਾਨਾ ॥੮॥ ਜਬ ਹੀ ਪੜ੍ਹੀ ਨਿਮਾਜ ਤਿਨੋ ਸਬ ॥ ਸਿਜਦਾ ਬਿਖੈ ਸੁ ਗਏ ਤੁਰਕ ਜਬ ॥ ਤਬ ਤਿਹ ਘਾਤ ਭਲੀ ਕਰਿ ਪਾਈ ॥ ਕਾਟਿ ਮੂੰਡ ਦੁਹੂੰਅਨ ਕੇ ਆਈ ॥੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੋਊ ਖੁਦਾਈ ਮਾਰੇ ॥ ਰਮੀ ਆਨਿ ਕਰਿ ਸਾਬ ਪਯਾਰੇ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੀ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕਿਨਹੀ ਦੁਸਟ ਕਹਯੋ ਇਨ ਮਾਰਾ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰਿ ਖੁਦਾਇਨ ਦੁਹੂੰ ਕਹੋਂ ਬਰਯੋ ਆਨਿ ਕਰਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨ ਪਾਵਹੀਂ ਅਬਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿੱਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੇਈਸ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੩॥੬੦੯੫॥ ਅਫਜੂ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਕਥਾ ਉਚਾਰਨ ਲਾਗਾ ॥ ਜਾ ਕੇ ਰਸ ਰਾਜਾ ਅਨੁਰਾਗਾ ॥ ਸੂਰਤਿ ਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਇਕ ਸੂਰਤਿ ॥ ਜਾਨੁਕ ਦੁਤਿਯ ਮੈਨ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ॥੧॥ ਅਛਰਾ ਦੇਇ ਸਦਨ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥ ਅਪਸਰ ਮਤੀ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੨॥ ਸੁਰਿਦ ਸੈਨ ਇਕ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਹ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੂਸਰ ਭਯੋ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਉਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੩॥ ਚਤੁਰਿ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਭੇਸ ਕਰਿ ਤਿਹ ਲੈ ਆਈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿਯਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਜਿ ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਚੁੰਬਨ ਕੈ ਕੈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਗਿ੍ਹ ਜੈਬੋ ਤਿਨਹੂੰ ਸੁ ਭੁਲਾਯੋ ॥੫॥

ਸਖੀ ਭੇਸ ਕਹੱ ਧਾਰੇ ਰਹੈ ॥ ਸੁਈ ਕਰੈ ਅਬਲਾ ਜੋ ਕਹੈ ॥ ਰੋਜ ਭਜੈ ਆਸਨ ਤਿਹ ਲੈ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਤਾਕਹ ਸੁਖ ਦੈ ਕੈ ॥੬॥ ਪਿਤ ਤਿਹ ਨਿਰਖੈ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੀ ਤਿਹ ਸਖੀ ਪ੍ਰਮਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ
 ਜੜ੍ਹ ਕੋਈ ਨ ਲਹੀ ॥ ਵਾ ਕੀ ਤਾਂਹਿ ਖਵਾਸਿਨਿ ਕਹ ਹੀ ॥੭॥ ਇਕ ਦਿਨ ਦੁਹਿਤਾ ਪਿਤਾ ਨਿਹਾਰਤ ॥
 ਭਈ ਖੇਲ ਕੇ ਬੀਚ ਮਹਾ ਰਤ ॥ ਤਵਨ ਪੁਰਖ ਕਹੱ ਪੁਰਖ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥ ਭਰਤਾ ਕਰਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਿ ਕੈ
 ॥੮॥ ਬੈਠੀ ਬਹੁਰਿ ਸੋਕ ਮਨ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁਨਤ ਮਾਤ ਪਿਤ ਬਚਨ ਉਚਰਿਕੈ ॥ ਕਹੱ ਇਹ ਕਰੀ ਲਖਹੁ
 ਹਮਰੀ ਗਤਿ ॥ ਮੁਹਿ ਇਨ ਦੀਨ ਸਹਚਰੀ ਕਰਿ ਪਤਿ ॥੯॥ ਅਬ ਮੁਹਿ ਭਈ ਇਹੈ ਸਹਚਰਿ ਪਤਿ ॥
 ਖੇਲਤ ਦਈ ਲਰਿਕਵਨ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥ ਅਬ ਜੋ ਹੈ ਮੇਰੇ ਸਤ ਮਾਂਹੀ ॥ ਤੋ ਇਹ ਨਾਰਿ ਪੁਰਖ ਹੈ ਜਾਹੀ
 ॥੧੦॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਇਹੈ ਪੁਰਖ ਹੈ ਜਾਹੀ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਸਤ ਮੇਰੇ ਮਹਿ ਆਹੀ ॥ ਯਹ ਅਬ ਜੂਨਿ ਪੁਰਖ ਕੀ
 ਪਾਵੈ ॥ ਮਦਨ ਭੋਗ ਮੁਰਿ ਸੰਗ ਕਮਾਵੈ ॥੧੧॥ ਚੱਕ੍ਰਿਤ ਭਯੋ ਰਾਜਾ ਇਨ ਬਚਨਨ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ
 ਬਿਚਾਰ ਕਿਯੋ ਮਨ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਾਂ ਕਹਤ ਬੈਨਨ ਕਹ ॥ ਅਚਰਜ ਸੋ ਆਵਤ ਹੈ ਜਿਯ ਮਹਿ ॥੧੨॥
 ਜਬ ਤਿਹ ਬਸਤ੍ਰ ਛੋਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਲਹਾ ॥ ਨਿਕਸਯੋ ਵਹੈ ਜੁ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਾ ॥ ਅਧਿਕ ਸਤੀ ਤਾਕਹਿ ਕਰਿ
 ਜਾਨਾ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਨਹਿ ਮੂੜ੍ਹ ਪਛਾਨਾ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੪॥੬੧੦੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਸੁਨਹ ਪੁਰਾਤਨ ਗਾਥਾ ॥ ਕੀਨ ਮੋਹਨੀ ਅਜ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥ ਰਈਵਤ ਮਨ ਵਰ ਤਿਹਕਾਲਾ ॥
 ਨਾਮ ਸੁ ਚੰਦ੍ਰਕ ਹੁਤੇ ਨਿਰਪਾਲਾ ॥੧॥ ਤਪਸਾ ਉਗ੍ਰ ਕਰਤੁ ਸੁਊ ਭਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਨ ਤਾਹਿ ਬਰ ਗਯੋ ॥
 ਮਗ ਮੈ ਮਿਲੀ ਮੋਹਨੀ ਜਤਾਹਿ ॥ ਚਹਤਿ ਅਲਿੰਗਨ ਬਿਧਿ ਕੇ ਗਾਤਹਿ ॥੨॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਲਖ ਤਾਸ
 ਅਭਿਪ੍ਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹ ਗਯੋ ਸੁਛਿਪ੍ਰਾ ॥ ਬਿਕਲ ਭਈ ਵਹੁ ਬਰਨਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ਦੈਵ ਜੋਗ ਰੰਭਾ ਤਹ
 ਆਈ ॥੩॥ ਦੇਖਿ ਦਸਾ ਪੁਛਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਅਹੋ ਕਹੋ ਤੁਹ ਕਾਗਾਤਿ ਠਈ ॥ ਕਹੀ ਤੋਨ ਸਭ ਮਨ ਕੀ
 ਪੀਰਾ ॥ ਰੰਭਾ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੀਨੀ ਧੀਰਾ ॥੪॥ ਬਸਕਰ ਮਧਿ ਜਾਇ ਤਪੁ ਕਰੋ ॥ ਮਿਲਿ ਹੈ ਤੋਹਿ ਜੋਨ ਮਨ

ਧਰੋ ॥ ਕਰ ਤਪੁ ਬ੍ਰਹਮ ਭਵਨ ਸੋ ਭਈ ॥ ਨਿਰਖ ਕਮਲ ਭਵ ਆਨੰਦ ਭਈ ॥੫॥ ਦੁਰਬਾਸ਼ਾ ਰਿਖਿ ਦੀਨਿ
ਕਮੰਤ੍ਰਾ ॥ ਜਪਤ ਭਈ ਤਿਹ ਨਿਜ ਹਿਤ ਤੰਤ੍ਰਾ ॥ ਕਾਮਾ ਵਾਹਨ ਕੀਨਿ ਨਿਸ ਹੇਤੂ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਤੁ ਰਤ ਬਾਰ
ਚਰ ਕੇਤੂ ॥੬॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤਿਹ ਸਭਿ ਬਿਸ ਤਾਰਾ ॥ ਕਮਲਜ ਕੇ ਮਨ ਛੋਭਹਿ ਧਾਰਾ ॥ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮੋਹਨੀ
ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਵਾ ॥ ਅਜ ਮਾਧਵ ਪਾਦਾ ਬਜ ਧਿਆਵਾ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬਿਧਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਡਰ ਪਤੁ ਭਯੋ
ਹਰੀ ਸਿਮਰਤਿਹ ਬੇਰ ॥ ਸਹਿਤ ਸਹਾਇ ਬਸੰਤ ਕੇ ਗਯੋ ਕਾਮ ਮੁਖ ਫੇਰ ॥੮॥ **ਮੋਹਨੀਯੋ ਬਾਚ ॥ ਚੋਪਈ** ॥
ਉਦਿਤ ਮੋਹਨੀ ਕਹਬੇ ਭਈ ॥ ਕਾਮ ਮਹਾ ਰਣਵ ਮੈ ਬੁੜ ਗਈ ॥ ਮੋਸੀ ਪਾਇ ਤਿਯਾ ਨਰ ਕੋਈ ॥ ਕਰੈ
ਤਿਯਾਗ ਦੁਰਭਾਰੀ ਸੋਈ ॥੯॥ **ਬ੍ਰਹਮੋ ਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਤ ਗਵਨ ਕੀਜੈ ਭਵਨ ਮੁਹਿ ਸ੍ਰਿਸਟਾ ਜੀਅ
ਧਾਰ ॥ ਬੇਦ ਬਿਖੈ ਨਿੰਦਤ ਕਰਮ ਕੈਸੇ ਕਰੋ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਅੰਬਾ ਮੁਹਿ ਸੁਤ ਸੇਵਕ ਜਾਨ ॥
ਬਰੋ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੁਖ ਮਾਨ ॥ ਸੁਨਿ ਬਿਧਿ ਗਿਰਾ ਲੀਨ ਗਹਿ ਹਾਬਾ ॥ ਭਗਵਨ ਮੋ ਕੋ ਕਰੋ ਸਨਾਬਾ ॥੧੧॥
ਬ੍ਰਹਮਾ ਅਤਿ ਮਨ ਮੈ ਡਰ ਪਾਨਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਰਾ ਧਿਆਨਾ ॥ ਹੇ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਕਰੁਣਾ ਕਰ ਪਾਰੀ ॥
ਰਛਕ ਅਵਰ ਹਮਾਰੋ ਨਾਹੀ ॥੧੨॥ ਇਤੇ ਬੀਚ ਆਏ ਰਿਖ ਸਪਤਾ ॥ ਕਰ ਤਜਿ ਅਜ ਬੈਠੀ ਉਪ ਤਪਤਾ ॥
ਨਿਕਟਿ ਮੋਹਨੀ ਬਿਧਿ ਕੇ ਚੀਨੀ ॥ ਪੂਛਾ ਸਭਨ ਡੰਡਵਤ ਕੀਨੀ ॥੧੩॥ **ਬ੍ਰਹਮੋ ਬਾਚ ॥ ਚੋਪਈ** ॥ ਨਿਰਤ
ਗੀਤ ਪੂਰਬ ਕਰ ਹਾਰੀ ॥ ਪਿਤਾ ਨਿਕਟ ਜਿਮ ਬੈਠਿ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਰਿਖਿ ਜੁ ਤਹਿ ਸੇ ਕ੍ਰੋਧ ਤਿਹ ਭਯੋ ॥ ਅਸ
ਕਹ ਸ੍ਰਾਪ ਪਿਤਾ ਮੈ ਦਯੋ ॥੧੪॥ ਪੁਤ੍ਰੀ ਬਿਖੈ ਇਛ ਤੁਮ ਕੀਨੀ ॥ ਮੁਹਿ ਕੁਲਟਾ ਸੁਰਪੁਰ ਕੀ ਚੀਨੀ ॥ ਹੋਹ
ਅਪੂਜ ਤੀਨ ਹੀ ਕਾਲ ॥ ਦਰਪ ਤੋਰ ਹਰੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੋ ਸਤ੍ਰੋਤ ਪੁਨਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਤੁਹਿ
ਗ੍ਰਹਨ ਕਰੈ ਗੋ ਤਾਹਿ ॥ ਬਿਘਨ ਹਾਸੁ ਇਹ ਜਗਤ ਮੈ ਬਚਨ ਅੰਨਿਬਾ ਨਾਹਿ ॥੧੬॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਬਰਖ
ਬਰਖ ਸੁਰ ਪੂਜਾ ਹੋਈ ॥ ਤੁਮਰੀ ਜਗ ਮੈ ਕਰੈ ਨ ਕੋਈ ॥ ਸੱਤ ਸ੍ਰਾਪ ਹਮਰੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀਯਾ ॥ ਕਾਮਾ ਗਾਰ ਗਵਨ
ਕਹ ਲੀਯਾ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤੀਨ ਕਾਲ ਤ੍ਰਈ ਲੋਕ ਮੈ ਸਭਹੀ ਜੁਗ ਰਾਜਾਨ ॥ ਕਰ ਅਪੂਜਯ ਬ੍ਰਹਮੈ ਗਈ
ਰਹਾ ਮੋਨ ਮੁਖ ਠਾਨ ॥੧੮॥ ਸੁਨਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਸਮੈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਿਰਖ ਪੁਤ੍ਰ ਕੀ ਓਰ ॥ ਪੁਨਿ ਬਿਗਸਯੋ ਮੁਖ

ਸੇ ਕਹਾ ਅਹੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਗਤਿ ਘੋਰ ॥੧੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ** {੧੨੭੨}
ਤੀਨ ਸੌ ਪਚੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੫॥੬੧੨੭॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਸੈਨ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇਇ ਤਿਹ
ਨਾਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਤਾਕੇ ਭਵਨ ਭਈ ਇਕਬਾਲਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਿਖਰ ਅਗਨਿ
ਕੀ ਜ਼ਾਲਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲਤਾਨ ਕੁਅਰਿ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੨॥ ਜੋਬਨੰਗ ਤਾ
ਕੇ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਬਾਲਪਨ ਤਬਹੀ ਸਭ ਗਯੋ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਦਯੋ ਅਨੰਗ ਦਮਾਮਾ ॥ ਜਾਹਿਰ ਭਈ ਜਗਤ
ਮਹਿ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਭਾ ਕੁਅਰ ਤਹ ਆਵੈ ॥ ਦੂਰੇ ਭੀਰ ਬਾਰ ਨਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ਏਕ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨੀ
ਕੋ ਭਾਯੋ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮਦਨ ਰੂਪ ਧਰਿ ਆਯੋ ॥੪॥ ਸੋਈ ਕੁਅਰ ਤਰੁਨੀ ਕੋ ਭਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਬੋਲਿ
ਪਠਾਯੋ ॥ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੀ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਵਾਂ ਸੋ ॥ ਕੀਨੋ ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਯੰਬਰ ਤਾਂ ਸੋ ॥੫॥ ਜਬ ਹੀ ਬਯਾਹ ਤਵਨ
ਸੋ ਕਿਯੋ ॥ ਬਹੁਤਿਕ ਬਰਿਸ ਨ ਜਾਨੇ ਦਿਯੋ ॥ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਤਨ ॥ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਬਢਾਇ
ਅਧਿਕ ਮਨ ॥੬॥ ਭੋਗ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਤਾਂ ਸੰਗ ਕਯੋ ॥ ਤਾਕੇ ਬਲ ਸਭ ਹੀ ਹਰਿ ਲਯੋ ॥ ਜਬੈ ਨ੍ਰਿਧਾਤ
ਕੁਅਰ ਵਹ ਭਯੋ ॥ ਤਬਹੀ ਡਾਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਤੇ ਦਯੋ ॥੭॥ ਔਰਨ ਸਾਬ ਕਰੈ ਤਬ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਕਰੈ
ਕਾਮ ਕੀ ਰੀਤਾ ॥ ਪਤਿਹਿ ਤੋਰਿ ਖੋਜਾ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਆਪੁ ਅਵਰ ਸੋ ਕੇਲ ਮਚਾਰਾ ॥੮॥ ਬਿਰਹ ਰਾਇ
ਤਾ ਕੋ ਬੋ ਯਾਰਾ ॥ ਜਾਸੋ ਬਧਯੋ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਪਯਾਰਾ ॥ ਤਾ ਪਰ ਰਹੀ ਹੋਇ ਸੋ ਲਟਕਨ ॥ ਤਿਹ ਹਿਤ ਮਰਤ
ਪਯਾਸ ਅਰੁ ਭੂਖਨ ॥੯॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭਾਂਗ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਲਈ ॥ ਪੋਸਤ ਸਹਿਤ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਈ ॥ ਬਹੁ
ਰਤਿ ਕਰੀ ਨ ਬੀਰਜ ਗਿਰਾਈ ॥ ਆਠ ਪਹਰਿ ਲਗਿ ਕੁਅਰਿ ਬਜਾਈ ॥੧੦॥ ਸਭ ਨਿਸਿ ਨਾਰਿ ਭੋਗ
ਜਬ ਪਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਆਸਨ ਕਰਿ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਚਿਤ ਤੇ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭਹੀ
ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੧੧॥ ਦ੍ਰੈ ਘਟਿਕਾ ਜੋ ਭੋਗ ਕਰਤ ਨਰ ॥ ਤਾ ਪਰ ਰੀੜਤ ਨਾਰਿ ਬਹੁਤ ਕਰਿ ॥ ਚਾਰਿ
ਪਹਰ ਜੋ ਕੇਲ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੋ ਕਯੋ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਚਿਤ ਚੁਰਾਵੈ ॥੧੨॥ ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਤਿਨ ਤਰੁਨਿ ਬਜਾਈ ॥

ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਾਥ ਹੰਢਾਈ ॥ ਆਸਨ ਕਰੇ ਤਰੁਨਿ ਬਹੁ ਬਾਰਾ ॥ ਚੁੰਬਨਾਦਿ ਨਖ ਘਾਤ ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਚਤੁਰਾਸਨ ਕਰਿ ॥ ਭਜਯੋ ਤਾਂਹਿ ਤਰ ਦਾਬਿ ਭੁਜਨ ਭਰਿ ॥ ਚੁੰਬਨ ਆਸਨ ਕਰਤ
 ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਕੋਕ ਕਲਾ ਕੋਬਿਦ ਸਭ ਲੱਛਨ ॥੧੪॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਪੋਸਤ ਸਰਾਬ ਅਫੀਮ ਬਹੁ ਘੋਟਿ ਚੜ੍ਹਾਵਤ
 ਭੰਗ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਭਾਮਹਿ ਭਜਾ ਤਉ ਨ ਮੁਚਾ ਅਨੰਗ ॥੧੫॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਸਭ ਰੈਨਿ
 ਬਿਤਾਵਤ ॥ ਦਲਿ ਮਲਿ ਸੇਜ ਮਲਿਨ ਹੈ ਜਾਵਤ ॥ ਹੋਤ ਦਿਵਾਕਰ ਕੀ ਅਰੁਨਾਈ ॥ ਛੈਲ ਸੇਜ ਮਿਲਿ
 ਬਹੁਰਿ ਬਿਛਾਈ ॥੧੬॥ ਪੌਢਿ ਪ੍ਰਜੰਕ ਅੰਕ ਭਰਿ ਸੋਊ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਪਿਯਤ ਮਿਲਿ ਦੋਊ ॥ ਬਹੁਰਿ
 ਕਾਮ ਕੀ ਕੇਲ ਮਚਾਵੈ ॥ ਕੋਕ ਸਾਰ ਮਤ ਪ੍ਰਗਟ ਦਿਖਾਵੈ ॥੧੭॥ ਕੈਫਨ ਸਾਥ ਰਸਮਸੇ ਹੈ ਕਰਿ ॥ ਪੌਢਿ
 ਪ੍ਰਜੰਕ ਰਹਤ ਦੋਊ ਸ੍ਰੈ ਕਰਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਗੈ ਰਸ ਰੀਤਿ ਮਚਾਵੈ ॥ ਕਬਿਤ ਉਚਾਰਹਿ ਧੁਰਪਦ ਗਾਵੈ ॥੧੮॥
 ਤਬ ਲਗਿ ਬਿਰਹਨਟਾ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ॥ ਨਿਕਸਯੋ ਆਇ ਤਹਾਂ ਮੂਰਖ ਮਤਿ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਚਤੁਰ ਚਰਿੱਤ੍ਰ
 ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥ ਹਨਯੋ ਤਾ ਹਿ ਫਾਂਸੀ ਗਰ ਡਰਿ ਕੈ ॥੧੯॥ ਏਕ ਕੋਠਰੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਛਪਾਯੋ ॥ ਪਤਿਹਿ ਮਾਰਿ ਸੁਰ
 ਉਚ ਉਘਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਜਾ ਸਬਦ ਸੁਨਿ ਧਾਏ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਮੰਦਰਿ ਚਲਿ ਆਏ ॥੨੦॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਯੋ
 ਤਾ ਕੋ ਭਰਤਾਰਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਸਭਹੁੰਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਪੂਛਤ ਭਯੋ ਤਿਸੀ ਕਹੈ ਰਾਜਨ ॥ ਕਹਾ ਭਈ ਯਾ ਕੀ
 ਗਤਿ ਕਾਮਨਿ ॥੨੧॥ ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਮੈ ਕਛੂ ਨ ਜਾਨੋ ॥ ਰੋਗ ਯਾਹਿ ਜੋ ਤੁਮੈ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਕਸਮਾਤ੍ਰ ਯਾਕਹੈ
 ਕਛੁ ਭਯੋ ॥ ਜੀਵਤ ਹੁਤੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੈ ਗਯੋ ॥੨੨॥ ਅਰੁ ਜੋ ਅਬ ਮੋ ਮੈ ਕਛੁ ਸਤ ਹੈ ॥ ਅਰੁ ਜੋ ਸੱਤਯ ਬੇਦ
 ਕੋ ਮਤ ਹੈ ॥ ਅਬ ਮੈ ਰੁਦ੍ਰ ਤਪੱਸਯਾ ਕਰਿ ਹੋ ॥ ਯਾਹਿ ਜਿਯਾਉਂ ਕੈ ਜਰਿ ਮਰਿ ਹੋ ॥੨੩॥ ਤੁਮਹੂੰ ਬੈਠਿ
 ਯਾਹਿ ਅੰਗਨਾ ਅਬ ॥ ਪੂਜਾ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਸਿਵ ਕੀ ਸਬ ॥ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਇਹ ਘਰ ਲੈ ਜੈ ਹੋ ॥ ਪੂਜਿ ਸਦਾ
 ਸਿਵ ਬਹੁਰਿ ਜਿਵੈ ਹੋ ॥੨੪॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਅੰਗਨਾ ਬੈਠਾਏ ॥ ਨੇਬੀ ਮਹਤਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਏ ॥ ਲੈ ਸੰਗ
 ਗਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਹੈ ਤਿਹੋ ਘਰ ॥ ਰਾਖਯੋ ਥੋ ਜਹਾਂ ਜਾਰ ਛਪਾ ਕਰਿ ॥੨੫॥ ਤਿਹ ਘਰ ਜਾਇ ਪਾਟ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ
 ਦੈ ਕਰਿ ॥ ਰਮੀ ਜਾਰ ਕੇ ਸਾਥ ਬਿਹੱਸਿ ਕਰਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਜੁਤ ਬੈਠ ਲੋਗ ਦੁਾਰਾ ਪਰਿ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ

ਸਕਤ ਬਿਚਰਿ ਕਰਿ ॥੨੬॥ ਤੇ ਸਭ ਹੀ ਜਿਯ ਮੈ ਅਸ ਜਾਨੈ ॥ ਸੁਤਾ ਸਿਵਹਿ ਪੂਜਤ ਅਨੁਮਾਨੈ ॥ ਯਾ
 ਕੀ ਆਜੁ ਸੱਤਤਾ ਲਹਿ ਹੈ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਬਤਿਯਾਂ ਤਬ ਕਹਿ ਹੈ ॥੨੭॥ ਜੋ ਯਹ ਕੁਅਰਿ ਰੁਦ੍ਰ ਸੌ ਰਤ
 ਹੈ ॥ ਜੋ ਯਹ ਤਿਹ ਚਰਨਨ ਮੈ ਮਤ ਹੈ ॥ ਤੋ ਪਤਿ ਜੀਵਤ ਬਾਰ ਨ ਲਗਿ ਹੈ ॥ ਸਿਵ ਸਿਵ ਭਾਖਿ ਮ੍ਰਿਤਕ
 ਪੁਨਿ ਜਗਿ ਹੈ ॥੨੮॥ ਇਤ ਏ ਦੂਰ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਤ ॥ ਉਤ ਤ੍ਰਿਯ ਸੰਗ ਭੀ ਜਾਰ ਮਹਾ ਰਤ ॥ ਜਜੋਂ
 ਜਜੋਂ ਲਪਟਿ ਚੋਟ ਚਟਕਾਵੈ ॥ ਤੇ ਜਾਨੇ ਵਹ ਗਾਲੁ ਬਜਾਵੈ ॥੨੯॥ ਤਹਾਂ ਖੋਦਿ ਭੂ ਤਾਕੇ ਗਾਡਾ ॥ ਬਾਹਰ
 ਹਾਡ ਗੋਡ ਨਹਿ ਛਾਡਾ ॥ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਜਾਰ ਕਹ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਲੈ ਆਈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰਿ ਕੈ ॥੩੦॥
 ਜਬ ਮੈ ਧਯਾਨ ਰੁਦ੍ਰ ਕੇ ਧਰਿਯੋ ॥ ਤਬ ਸਿਵ ਅਸ ਮੁਰ ਸਾਥ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਬਰੰਬੂਹ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਮਨ ਭਾਵਤ ॥
 ਜੋ ਇਹ ਸਮੈਂ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਆਵਤ ॥੩੧॥ ਤਬ ਮੈ ਕਹਯੋ ਜਿਯਾਇ ਦੇਹੁ ਪਤਿ ॥ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਚਰਨਨ ਮਹਿ
 ਮੁਰ ਮਤਿ ॥ ਤਬ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਯੋ ਸਿਵ ਬਚ ॥ ਸੋ ਤੁਮ ਸਮਝਿ ਲੇਹੁ ਭੂਪਤਿ ਸਚ ॥੩੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਤਾਂ ਤੇ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਰੋ ਵਾਂ ਤੇ ਬੈਸ ਕਿਸੇਰ ॥ ਨਾਥ ਜੀਯੋ ਸ੍ਰੀ ਸੰਭੁ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਕੋਰ ॥੩੩॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਹਿੰਨ ਬਚਨ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨਾ ॥ ਸਿਵ ਕੇ ਸੱਤ ਬਚਨ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਸੁੰਦਰ
 ਜਿਯ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਤਾ ਸੌ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥੩੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਬੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੬॥੬੧੬੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਗਹਰਵਾਰ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਕਬੈ ਨ ਚਲਿਯਾ ਪੁਰੀ ਹਲਾਚਲ ॥ ਗੂੜ੍ਹ ਮਤੀ ਨਾਰੀ ਤਾ
 ਕੇ ਘਰ ॥ ਕਹੀ ਨ ਪਰਤ ਪ੍ਰਭਾ ਤਾ ਕੀ ਬਰ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੇ ਸਾਹ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ
 ਨੁਰਾਰੀ ॥ ਸੁਕਚਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਜਨੁ ਕਲਾ ਕਿਰਣਿਧਰ ॥੨॥ ਏਕ ਤਹਾਂ ਬੈਪਾਰੀ
 ਆਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਯੋ ॥ ਜਵੱਤ੍ਰਿ ਜਾਇਫਰ ਉਸਟੈ ਭਰੇ ॥ ਲੌਗ ਲਾਯਚੀ ਕਵਨ ਉਚਰੇ
 ॥੩॥ ਉਤਰਤ ਧਾਮ ਤਵਨ ਕੇ ਭਯੋ ॥ ਮਿਲਬੇ ਕਾਜ ਸਾਹ ਸੰਗ ਗਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਘਾਤ ਤਵਨ ਕੀ ਪਾਈ ॥
 ਸਕਲ ਦਰਬੁ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਚੁਰਾਈ ॥੪॥ ਮਾਤ੍ਰਾ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਸਕਲ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਦਈ ਬਹੁਰਿ ਤਹੋ ਆਗਿ ਪ੍ਰਜਾਰਿ ॥

ਰੋਵਤ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਜਰਜੋ ਧਾਮ ਕਹਿ ਤਾਂਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ ਸੁਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਚਨ ਸਾਹ ਦੈ
 ਧਾਏ ॥ ਘਰ ਕੋ ਮਾਲ ਨਿਕਾਸਨ ਆਏ ॥ ਆਗੇ ਆਇ ਨਿਹਾਰੈ ਕਹਾਂ ॥ ਨਿਰਖਾ ਢੇਰ ਭਸਮ ਕਾ ਤਹਾਂ
 ॥੬॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਤਾ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਯਹੈ ਪਿਤਾ ਦੁਖ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਮਾਰੇ ॥ ਅਪਨਿ ਗਏ ਕਾ ਸੋਕ
 ਨ ਆਵਾ ॥ ਯਾ ਕੋ ਲਗਤ ਹਮੈਂ ਪਛਤਾਵਾ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਸੁਤ ਕੋ ਅਸ ਸਾਹ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਭਯੋ ਜੁ
 ਲਿਖਯੋ ਹਮਾਰੇ ॥ ਤੁਮ ਯਾ ਕੋ ਕਛੁ ਸੋਕ ਕਰਹੁ ਜਿਨ ॥ ਦੈਹੋਂ ਦਰਬੁ ਜਰਜੋ ਜਿਤਨੋ ਇਨ ॥੮॥ ਭੇਵ ਅਭੇਵ
 ਕਛੁ ਨ ਜੜੁ ਪਾਯੋ ॥ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਇ ਬਹੁਰਿ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਕਰਮ ਰੇਖ ਅਪਨੀ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਕੀ ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਨੀ ॥੯॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਛਲ ਧਨ ਹਰਾ ॥ ਭੇਦ ਨ ਤਾ ਕੇ ਪਿਤੈ ਬਿਚਰਾ ॥ ਸਖਾਨਾ
 ਹੁਤੋ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਲਾਗੇ ਜਲ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੭॥੬੧੭੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਅਚਲਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਅਚਲ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਤਹੱਕੋਹੈ ॥ ਅਚਲ ਦੇਇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥
 ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤ੍ਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਅਚਲਮਤੀ ਦੂਸਰ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰਿ ਹੁਤੀ ਅਪਾਰਾ ॥
 ਤਾ ਸੌਂ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਨੇਹ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾਨਤ ਉਚ ਨੀਚ ਤਿਹ ਪਜਾਰਾ ॥੨॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਅਸ ਚਰਿਤ
 ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਖਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭਰਜੋ ਦਰਬ ਸੌਂ ਧਾਮਾ ॥ ਜਾਨਤ ਅਵਰ ਨ ਦੂਜੀ
 ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਜਬ ਸਭ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਸੁੈ ਜਾਹਿ ॥ ਜਾਗਤ ਰਹੈ ਏਕ ਜਨ ਨਾਹਿ ॥ ਦੀਪ ਜਰਜੋ ਧੌਲਰ ਜਬ
 ਲਹਿਯਹੁ ॥ ਤਬ ਤੁਮ ਅਸ ਰਾਜਾ ਸੌਂ ਕਹਿਯਹੁ ॥੪॥ ਮਾਯਾ ਗਡੀ ਮੋਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਨੋ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮੈ ਤੁਮੈਂ
 ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਛਲਾ ਦੇ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਲਿ ਦੈ ਕੈ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਲੈ ਜਾਹਿ ਕਾਢਿ ਮੁਹਿ ਲੈ ਕੈ ॥੫॥ ਅਛਲਾ ਦੇ ਜਬਹੀ
 ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਉਲਟਿ ਭੇਦ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਂਗੇ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਪਹਿ ਨਾਮ ਤਿਸੀ
 ਕਾ ਲੇਹੁ ॥੬॥ ਪ੍ਰਥਮੈ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ॥ ਦੁਗਨੋਂ ਦਰਬ ਦੇਨ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥ ਤਿਨ ਸਹੇਟ ਉਤ
 ਦੀਪ ਜਗਾਯੋ ॥ ਇਤਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਮਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੭॥ ਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਹਿ ਮਾਯਾ ਤੁਮ ਜਾਨੋ ॥ ਬਿਕਟ ਕੇਤਕੀ

ਗਡੀ ਪਛਾਨੋ ॥ ਅਪਨੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹੱ ਬਲਿ ਦੈ ਕੈ ॥ ਯਾ ਤੇ ਭਖਹੁ ਕਾਢਿ ਧਨ ਲੈ ਕੈ ॥੮॥ ਰਾਨੀ ਸਾਬ ਜਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਯੋ ॥ ਅਰਧਿਕ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬਚਨ ਤਹੱ ਹੋਯੋ ॥ ਮੁਹਿ ਮਾਯਾ ਕੋ ਘਰ ਹੀ ਰਾਖਹੁ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੈ ਅਪਨੀ ਬਲਿ ਭਾਖਹੁ ॥੯॥ ਜਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਰਾਜਾ ਲੋਭ ਦਰਬ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਨਾਰਿ ਕਹੱ ਬਲਿ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥੧੦॥ ਜਿਨਿਹੁ ਨਾਰਿ ਕੋ ਮਤੋ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਪਲਟਿ ਕਾਮ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਉਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦਰਬ ਤਾਂਹਿ ਬਹੁ ਦਜਾਇ ॥ ਨਾਰਿ ਤਿਸੀ ਕੋ ਹਨਯੋ ਬਜਾਇ ॥੧੧॥ ਬੁਰੀ ਬਾਤ ਜੋ ਕੋਈ ਬਨਾਵੈ ॥ ਉਲਟਿ ਕਾਮ ਤਾਹੀ ਕੇ ਆਵੈ ॥ ਜੈਸਾ ਕਿਯੋ ਤੈਸ ਫਲ ਪਾਯੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਹਨਤ ਥੀ ਆਪੁ ਹਨਾਯੋ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਈਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੮॥੬੧੮੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਬੰਭਕਰਨ ਇਕ ਬੰਡੂ ਦੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ॥ ਸਿੱਖਯ ਸਾਧੁ ਕੋ ਦੁਸਟਨ ਕੋ ਰਿਪੁ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸ੍ਰਾਨ ਏਕ ਥੋ ਆਛਾ ॥ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ਸਿੰਘ ਸੋ ਕਾਛਾ ॥੧॥ ਇਕ ਦਿਨ ਧਾਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਪਾਹਨ ਹਨਿ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਹਟਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਹੁਤੀ ਸ੍ਰਾਨ ਸੌ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਪਾਹਨ ਲਗੇ ਭਯੋ ਦੁਖ ਚੀਤਾ ॥੨॥ ਪਾਹਨ ਲਗੇ ਸ੍ਰਾਨ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਦੋਸ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੱ ਦਯੋ ॥ ਮਰਯੋ ਸ੍ਰਾਨ ਭਯੋ ਕਹਾ ਉਚਾਰਾ ॥ ਐਸੇ ਹਮਰੇ ਪਰੇ ਹਜਾਰਾਂ ॥੩॥ ਅਬ ਤੈਂ ਯਾ ਕੋ ਪੀਰ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਭਾਂਤਿ ਪੂਜਿ ਹੈਂ ਨਾਨਾ ॥ ਕਹਯੋ ਸਹੀ ਤਬ ਯਾਹਿ ਪੁਜਾਉਂ ॥ ਭਲੇ ਭਲੇ ਤੇ ਨੀਰ ਭਰਾਉਂ ॥੪॥ ਕੁਤਬ ਸਾਹ ਰਾਖਾ ਤਿਹ ਨਾਮਾ ॥ ਤਹੀਂ ਖੋਦਿ ਭੂਅ ਗਾਡਯੋ ਬਾਮਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਗੋਰ ਬਨਾਈ ਐਸੀ ॥ ਕਿਸੀ ਪੀਰ ਕੀ ਹੋਇ ਨ ਜੈਸੀ ॥੫॥ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪੁ ਤਹਾਂ ਤ੍ਰਿਯ ਗਈ ॥ ਸਿਰਨੀ ਕਛੂ ਚੜ੍ਹਾਵਤ ਭਈ ॥ ਮੰਨਤਿ ਮੋਰਿ ਕਹੀ ਬਰ ਆਈ ॥ ਸੁਪਨਾ ਦਿਯੋ ਪੀਰ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥੬॥ ਮੋਹਿ ਸੋਵਤੇ ਪੀਰ ਜਗਾਯੋ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁਨੀ ਕਬੁਰ ਬਤਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ ਇਹ ਠੋਰ ਪਛਾਨੀ ॥ ਜਬ ਹਮਰੀ ਮਨਸਾ ਬਰ ਆਨੀ ॥੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਪੁਰ ਮੈ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਜਯਾਰਤਿ ਸਕਲ ਲੋਗ ਮਿਲਿ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਸੀਰਨੀ ਚੜ੍ਹਾਵੈਂ ॥ ਚੁੰਬਿ ਕਬੁਰ ਕੂਕਰ ਕੀ ਜਾਵੈਂ ॥੮॥ ਕਾਜੀ ਸੇਖ ਸੈਯਦ ਤਹੱ ਆਵੈਂ ॥

{੧੨੭੭}

{੧੨੭੭}

ਪੜ੍ਹਿ ਫਾਤਯਾ ਸੀਰਨੀ ਬਟਾਵੈਂ ॥ ਧੂਰਿ ਸਮਸ ਝਾਰੂਅਨ ਉਡਾਹੀਂ ॥ ਚੂੰਮਿ ਕਬੁਰ ਕੂਕਰ ਕੀ ਜਾਹੀਂ ॥੯॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨੇ ਸ੍ਰਾਨ ਕੋ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਯੋ ਬਾਮ ॥ ਅਬ ਲਗਿ ਕਹੱ ਜਜਾਰਤਿ ਕਰੈਂ ਸਾਹੁ ਕੁਤਬ
 ਦੀ ਨਾਮ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੨੯॥੬੧੯੩॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਜਿਯਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਬਿੱਭ੍ਰਮਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹਕੋਹੈ ॥ ਬਜਾਘ੍ਰਮਤੀ ਤਾਕੇ ਘਰ
 ਦਾਰਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਯੋ ਤਾਂ ਤੇ ਉਜਿਯਾਰਾ ॥੧॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਹੁਤੀ ਏਕ ਪਨਿਹਾਰੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਬਾਰ ਭਰਤ ਬੀ
 ਦ੍ਵਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਕੰਚਨ ਕੇ ਭੂਖਨ ਲਹਿ ਕੈ ॥ ਡਾਰਿ ਦਏ ਘਟ ਮੋ ਕਰ ਗਹਿਕੈ ॥੨॥ ਉਪਰ ਜਲ ਤਾਕੇ ਤਰ
 ਭੂਖਨ ॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਨਰ ਸਮਝਯੋ ਤਿਹ ਦੂਖਨ ॥ ਬਹੁ ਪੁਰਖਨ ਤਾ ਕੋ ਜਲ ਪਿਯਾ ॥ ਕਿਨਹੂ ਜਾਨਿ ਭੇਦ ਨਹਿ
 ਲਿਯਾ ॥੩॥ ਰਾਨੀ ਹੂੰ ਤਿਹ ਘਟਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਤਰ ਸੁ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਕਾਹੂ ਬਾਤ ਲਖੀ
 ਨਹਿ ਗਈ ॥ ਭੂਖਨ ਜਾਤ ਨਾਰਿ ਹਰਿ ਭਈ ॥੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੦॥੬੧੯੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਰਹਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਦੱਛਿਨ ॥ ਬਿਰਹ ਸੈਨ ਤਹੱ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਬਿਰਹਾ ਦੇਇ ਸਦਨ
 ਮਹਿ ਬਾਲਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਸਿਖਰ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ਼ਾਲਾ ॥੧॥ ਇਸਕਾਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਿਹ
 ਸਮ ਛਬਿ ਦਿੱਜੈ ॥ ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਸਮ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਉਪਮਾ ਕਹੱ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਈ ॥੨॥ ਸੁੰਦਰਤਾ
 ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਐਸੀ ॥ ਸਚੀ ਪਾਰਬਤੀ ਹੋਇ ਨ ਤੈਸੀ ॥ ਮਾਲੁਮ ਸਕਲ ਜਗਤ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਜੱਛ ਗਾਂਧ੍ਰਬੀ
 ਭੀਤਰ ਪਜਾਰੀ ॥੩॥ ਕੰਚਨ ਸੈਨ ਦੈਤ ਤਹੱ ਭਾਰੋ ॥ ਬੀਰਜਮਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਕਰਾਰੋ ॥ ਨਿਹਕੰਟਕ ਅਸੁਰਾਨ
 ਕਰਯੋ ਜਿਨ ॥ ਸਮੁਹਿ ਭਯੋ ਸੋ ਬਲੀ ਹਨਯੋ ਤਿਨ ॥੪॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਅਰਧਿਰਾਤ੍ਰਿ ਵਹ ਆਵੈ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ
 ਨਿਤਿਪ੍ਰਤਿ ਭਖਿ ਜਾਵੈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਸੋਚ ਬਢਯੋ ਜਿਯ ਮੈ ਅਤਿ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਚਾਰ ਕਰਤ ਭੇ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥੫॥
 ਇਹ ਰਾਛਸ ਅਤਿ ਹੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮਾਨੁਖ ਭਖਤ ਰੈਨਿ ਦਿਨ ਨਾਨਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕਰਤ ਕਾਹੂ ਨਹਿ ਜਨ ਕੋ ॥

{੧੨੭੮}

{੧੨੭੮}

ਨਿਰਭੈ ਫਿਰਤ ਹੋਤ ਕਰਿ ਮਨ ਕੋ ॥੬॥ ਬੇਸ੍ਰਾ ਹੁਤੀ ਏਕ ਪੁਰ ਤਵਨੈ ॥ ਦਾਨਵ ਖਾਤ ਮਨੁਖ ਭੂਅ ਜਵਨੈ ॥
 ਸੋ ਅਬਲਾ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਆਈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਰਾਵ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਲੁਭਾਈ ॥੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ
 ਬੈਨਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਰਾਖਹੁ ਨਿਜੁ ਐਨਾ ॥ ਤੋ ਹੋ ਮਾਰਿ ਅਸੁਰ ਕਹੱ ਆਵੋ ॥ ਯਾ ਪੁਰ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਮਿਟਾਵੋ
 ॥੮॥ ਤਬ ਮੈ ਬਰੋ ਤੋਹਿ ਕੋ ਧਾਮਾ ॥ ਜਬ ਤੈ ਹਨੈ ਅਸੁਰ ਕਹੱ ਬਾਮਾ ॥ ਦੇਸ ਸਬੈ ਅਰੁ ਲੋਗ ਬਸੈ ਸੁਖ ॥
 ਮਿਟੈ ਪ੍ਰਜਾ ਕੇ ਚਿਤ ਕੋ ਸਭ ਦੁਖ ॥੯॥ ਬਲੀ ਆਠ ਸੈ ਮਹਿਖ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਭੱਛ ਭੋਜ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਯੋ ॥
 ਮਦਰਾ ਅਧਿਕ ਤਹਾਂ ਲੈ ਧਰਾ ॥ ਸਾਤ ਬਾਰ ਜੁ ਚੁਆਇਨਿ ਕਰਾ ॥੧੦॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਸਭ ਅੰਨ ਬਨਾਏ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਿਖੁ ਸਾਥ ਮਿਲਾਏ ॥ ਗਰਧਭਾਨ ਬਹੁ ਦਈ ਅਫੀਮੈਂ ॥ ਬਾਂਧੇ ਆਨਿ ਅਸੁਰ ਕੀ ਸੀਮੈਂ ॥੧੧॥
 ਆਧੀ ਰਾਤਿ ਦੈਤ ਤਹ ਆਯੋ ॥ ਗਰਧਭਾਨ ਮਹਿਖਾਨ ਚਬਾਯੋ ॥ ਭੱਛ ਭੋਜ ਬਹੁਤੇ ਤਬ ਖਾਏ ॥ ਭਰਿ ਭਰਿ
 ਪਜਾਲੇ ਮਦਹਿ ਚੜ੍ਹਾਏ ॥੧੨॥ ਮਦ ਕੇ ਪੀਏਂ ਬਿਸੁਧ ਹੂ ਰਹਾ ॥ ਆਨਿ ਅਫੀਮ ਗਰੋ ਤਿਹ ਗਹਾ ॥ ਸੋਇ
 ਰਹਾ ਸੁਧਿ ਕਛੂ ਨ ਪਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਪਛਾਨਿ ਘਾਤ ਕਹੱ ਧਾਈ ॥੧੩॥ ਆਠ ਹਜਾਰ ਮਨ ਸਿੱਕਾ ਲਯੋ ॥
 ਤਾ ਪਰ ਅਵਟਿ ਢਾਰਿ ਕਰਿ ਦਯੋ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਦੈਤ ਵਹੁ ਕਿਯੋ ॥ ਬਿਰਹਵਤੀ ਪੁਰ ਕੋ ਸੁਖ ਦਿਯੋ ॥੧੪॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਬਲਾ ਅਸੁਰ ਹਨਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਬਰਜੋ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਸੁਖ ਸੋ ਬਸੀ ਹ੍ਰਿਦੈ ਹਰਖ
 ਉਪਜਾਇ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੧॥੬੨੧੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਵਲੰਦੇਜ ਕੋ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਵਲੰਦੇਜ ਦੇਈ ਘਰ ਬਾਲਾ ॥ ਤਾ ਪਰ ਕੁਪਯੋ ਫਿਰੰਗ ਰਾਇ ਮਨ ॥
 ਸੈਨ ਚੜ੍ਹਾ ਲੈ ਕਰਿ ਸੰਗ ਅਨ ਗਨ ॥੧॥ ਨਾਮੁ ਫਿਰੰਗੀ ਰਾਇ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਿਹ ॥ ਅੰਗਰੇਜਨ ਪਰ ਚੜ੍ਹਤ ਕਰੀ
 ਜਿਹ ॥ ਅਨਗਨ ਲਏ ਚਮੁੰ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਉਮਡਿ ਚਲਯੋ ਜਲ ਗੰਗਾ ॥੨॥ ਵਲੰਦੇਜ ਦੇਈ ਕੇ ਨਾਬਹਿ ॥
 ਪ੍ਰਾਨ ਤਜੇ ਡਰਹੀ ਕੇ ਸਾਬਹਿ ॥ ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਦਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਤ੍ਰਾਸਤ ਰਾਜਾ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥੩॥ ਸ੍ਰਿਤਕ
 ਨਾਬ ਤਿਹ ਸਮੈਂ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਔਰ ਸੰਗ ਬਹੁ ਸੈਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਹੈ ਘਾਤ ਜਿਯ ਮਾਂਹਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਾਸਟ

ਪੁਤ੍ਰਿਕਾ ਲੱਛ ਸਵਾਰੀ ॥੪॥ ਲੱਛ ਹੀ ਹਾਥ ਬੰਦੂਕ ਸਵਾਰੀ ॥ ਦਾਰੂ ਗੋਲਿਨ ਭਰੀ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਡਿਵਢਾ ਚੁਨਤ
 ਭਈ ਤੁਪਖਾਨਾ ॥ ਤੀਰ ਬੰਦੂਕ ਕਮਾਨ ਅਰੁ ਬਾਨਾ ॥੫॥ ਜਬ ਅਰਿ ਸੈਨ ਨਿਕਟ ਤਿਹ ਆਈ ॥ ਸਭਹਿਨ
 ਗਈ ਪਲੀਤਾ ਲਾਈ ॥ ਬੀਸ ਹਜਾਰ ਤੁਪਕ ਇਕ ਬਾਰਾ ॥ ਛੁਟਗੀ ਕਛੂ ਨ ਰਹੀ ਸੰਭਾਰਾ ॥੬॥ ਜਿਮਿ ਮਖੀਰ
 ਕੀ ਉਡਤ ਸੁ ਮਾਖੀ ॥ ਤਿਮਿ ਹੀਂ ਚਲੀ ਬੰਦੂਕੈਂ ਬਾਖੀ ॥ ਜਾ ਕੇ ਲਗੇ ਅੰਗ ਮੋ ਬਾਨਾ ॥ ਤਤਛਿਨ ਤਿਨ
 ਭਟ ਤਜੇ ਪਰਾਨਾ ॥੭॥ ਤਰਫਰਾਹਿੰ ਗੋਰਿਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਪਛੁ ਸੁਤ ਓਰਨ ਜਨੁਕ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਰਬੀ ਸੁ ਨਾਗਪਤੀ
 ਅਰੁ ਬਾਜਾ ॥ ਜਮ ਪੁਰ ਗਏ ਸਹਿਤ ਨਿਜੁ ਰਾਜਾ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਕੂਟੇ ਕਟਕ ਹਜਾਰ ॥
ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੨॥੬੨੨੧॥ ਅਫਜੂ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਭੇਹਰੇ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਕਾਮਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਤ ਨਰ ॥ ਕਾਮਾਵਤੀ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥
 ਰੂਪਵਾਨ ਦੁਤਿਵਾਨ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਰਹੈ ਗਿ੍ਹ ਬਾਜਿਨ ॥ ਜਯੋ ਕਰਤ ਤਾਜੀ ਅਰੁ ਤਾਜਿਨ ॥
 ਤਹ ਭਵ ਏਕ ਬਛੇਰਾ ਲਯੋ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿਖਯ ਨ ਵੈਸੋ ਭਯੋ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਹੋਤ ਸਾਹ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਰੂਪ
 ਕੁਅਰ ਨਾਮਾ ਅਨੁਰਾਗੀ ॥ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਲਾ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥ ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੩॥ ਸੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਏਕ ਚੌਧਰੀ ਸੁਤ ਪਰ ॥ ਅਟਕਿ ਗਈ ਤਰੁਨੀ ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਕਰਿ ॥ ਮਿਜਮਾਨੀ ਛਲ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਭੋਜਨਹਿ ਭੁਜਾਯੋ ॥੪॥ ਕੀਨਾ ਕੈਫ ਰਸਮਸੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਤਰੁਨੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਚਰੀ ਤਬ ਹੀ ॥ ਅਬ
 ਤੈਂ ਗਵਨ ਆਇ ਮੇਰੋ ਕਰਿ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ ਅਬ ਹੀ ਹਮਰੋ ਹਰਿ ॥੫॥ ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨਿ ਪੁਰਖ
 ਉਚਾਰੀ ॥ ਯੋ ਨ ਭਜੋ ਤੁਹਿ ਸੁਨਹੁ ਪਯਾਰੀ ॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਕੇ ਉਪਜਯੋ ਬਾਜੀ ॥ ਸੋ ਦੈ ਪ੍ਰਥਮ ਆਨਿ ਮੁਹਿ ਤਾਜੀ
 ॥੬॥ ਤਬ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਬਿਚਾਰ ਅਸਿ ਕਿਯੋ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਜਾਇ ਤੁਰੰਗਮ ਲਿਯੋ ॥ ਐਸੋ ਕਰਿਯੈ ਕਵਨੁ
 ਪਚਾਰਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਪਰੈ ਹਾਥ ਮੋ ਪਯਾਰਾ ॥੭॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤਤ ਭੀ ਜਬੈ ॥ ਸ੍ਰਾਨ ਭੇਖ ਧਾਰਾ ਤ੍ਰਿਯ ਤਬੈ ॥
 ਕਰ ਮਹਿੰ ਗਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਇਕ ਲਈ ॥ ਬਾਜੀ ਹੁਤੇ ਜਹਾਂ ਤਹੁ ਗਈ ॥੮॥ ਸਾਤ ਕੋਟ ਤਹੁ ਕੂਦਿ ਪਹੁੰਚੀ ॥

{੧੨੮੦}

{੧੨੮੦}

ਦਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਾਨ ਕੀ ਸੂਚੀ ॥ ਜਿਹ ਜਾਗਤ ਪਹਰੂਅਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਕਰਿ ਡਾਰੈ ॥੯॥
ਅੜਿਲ ॥ ਏਕ ਪਹਰੂਅਹਿ ਮਾਰਿ ਦੁਤਿਯ ਕਹੱ ਮਾਰਿਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਤਿਯ ਮਾਰਿ ਚਤੁਰਥ ਕੋ ਸੀਸ ਉਤਾਰਿਯੋ ॥ ਪੰਚਮ
 ਖਸਟਮ ਮਾਰਿ ਸਪਤਵੇਂ ਹਤਿ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਅਸਟਮ ਪੁਰਖ ਸੰਘਾਰਿ ਛੋਰਿ ਬਾਜੀ ਲਿਯੋ ॥੧੦॥ ਪਰੀ ਨਗਰ ਮੈ
 ਰੋਰਿ ਜਬੈ ਤ੍ਰਿਯ ਹੈ ਹਰਜੋ ॥ ਪਠੈ ਪਖਰਿਯਾ ਕਛਿ ਕਛਿ ਕਹੈਂ ਕਹਾਂ ਪਰਜੋ ॥ ਬਾਟ ਘਾਟ ਸਭ ਰੋਕਿ ਗਹੋ ਇਹ
 ਚੋਰਿ ਕੋ ॥ ਹੋ ਧਰਿ ਲੀਜੈ ਇਹ ਹੋਨ ਨ ਦੀਜੈ ਭੋਰ ਕੋ ॥੧੧॥ ਜਿਤ ਜਿਤ ਧਾਵਹਿ ਲੋਗ ਹਰਜੋ ਹੈ ਕਹੈਂ ਕਿਸ ॥
 ਕੱਢੈਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨੈਂ ਦਿਖਿਯਤ ਧਾਵਤ ਦਸੋਂ ਦਿਸਿ ॥ ਅਸ ਕਾਰਜ ਜਿਹ ਕਿਯ ਨ ਜਾਨ ਤਿਹ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ
 ਜੀਤਿ ਤੁਰੰਗ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਲੀਜਿਯੈ ॥੧੨॥ ਬਹੁਤ ਪਹੁੰਚੇ ਨਿਕਟ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਫਿਰਿ ਮਾਰੇ ਤਿਨ ਵਹੈ
 ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਇ ਕੈ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਚਲਾਕੀ ਬਾਹੀ ਤੇਗ ਤਨ ॥ ਹੋ ਤਿਨ ਕੀ ਹੋਸ ਨ ਰਾਖੀ ਰਾਖੇ ਏਕ ਬ੍ਰਨ
 ॥੧੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕੂਦ ਕਿਯਾ ਜਾ ਕੇ ਪਰ ਵਾਰਾ ॥ ਇਕ ਤੇ ਤਾਂਹਿ ਦੋਇ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਹਨੇ
 ਪਖਰਿਯਾ ਮਨ ਤੈ ॥ ਦੈ ਦੈ ਗੇ ਹੁੈ ਇਕ ਇਕ ਤਨ ਤੈ ॥੧੪॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥ ਇਕ ਇਕ
 ਤੇ ਕਰਿ ਦੈ ਦੈ ਡਾਰੇ ॥ ਘੋਰਾ ਸਹਿਤ ਘਾਇ ਜੋ ਘਏ ॥ ਦੈ ਤੇ ਚਾਰਿ ਟੂਕ ਤੇ ਭਏ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ
 ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਬਿਦਾਰ ਬਹੁ ਨਦੀ ਤੁਰੰਗ ਤਰਾਇ ॥ ਜਹਾਂ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਹੁਤੇ ਤਹੀ ਨਿਕਾਸਜੋ ਆਇ ॥੧੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਬ ਤਿਹ ਆਨਿ ਤੁਰੰਗਮ ਦੀਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੀਯੋ ॥ ਜੋ ਪਾਛੇ ਤਿਨ ਫੌਜ ਨਿਹਾਰੀ ॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋਂ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥੧੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਬੁਰੇ ਕਰਮ ਹਮ ਕਰਜੋ ਤੁਰੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਹਰਜੋ ॥
 ਆਪੁ ਆਪੁਨੇ ਪਗਨ ਕੁਹਾਰਾ ਕੋ ਮਰਜੋ ॥ ਅਬ ਏ ਤੁਰੰਗ ਸਮੇਤ ਪਕਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਫਾਂਸੀ ਦੈਹੈਂ ਦੁਹੁੰ ਕਿ
 ਸੂਰੀ ਦਜਾਇ ਹੈ ॥੧੮॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਭਾਖਜੋ ਪਿਯ ਸੋਕ ਨ ਕਰੋ ॥ ਬਾਜ ਸਹਿਤ ਦੋਊ ਬਚੇ ਬਿਚਰੋ ॥
 ਐਸੋ ਚਰਿਤ ਅਬੈ ਮੈ ਕਰਿ ਹੋ ॥ ਦੁਸਟਨ ਡਾਰਿ ਸਿਰ ਛਾਰ ਉਬਰਿ ਹੋ ॥੧੯॥ ਤਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥
 ਦਲ ਕਹੱ ਮਿਲੀ ਅਗਮਨੇ ਜਾਇ ॥ ਕਹੀ ਹਮਾਰੋ ਸਤਰ ਉਬਾਰੋ ॥ ਔਰ ਗਾਂਵ ਤੇ ਸਕਲ ਨਿਹਾਰੋ ॥੨੦॥
 ਮਿਲਿ ਦਲ ਧਾਮ ਅਗਮਨੇ ਜਾਇ ॥ ਬਾਜ ਪਾਂਇ ਝਾਂਝਰ ਪਹਿਰਾਇ ॥ ਸਕਲ ਗਾਂਵ ਤਿਨ ਕਹੱ ਦਿਖਰਾਈ ॥

ਫਿਰਿ ਤਿਹ ਠੋਰਿ ਤਿਨੈ ਲੈ ਆਈ ॥੨੧॥ ਪਰਦਾ ਲੇਤ ਤਾਨਿ ਆਗੇ ਤਿਨ ॥ ਦੇਖਹੁ ਜਾਇ ਜਨਾਨਾ ਕਹਿ
 ਜਿਨ ॥ ਆਗੇ ਕਰਿ ਸਭਹਿਨ ਕੇ ਬਾਜਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਬਾਮ ਨਿਕਾਰਯੋ ਰਾਜਾ ॥੨੨॥ ਸੋ ਆਂਗਨ ਲੈ ਤਿਨੈ
 ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਆਗੇ ਬਹੁਰਿ ਕਨਾਤ ਤਨਾਵੈ ॥ ਆਗੇ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬਾਜ ਨਿਕਾਰੈ ॥ ਨੇਵਰ ਕੇ ਬਾਜਤ ਝਨਕਾਰੈ
 ॥੨੩॥ ਬਹੂ ਬਹੂ ਤਿਨਕੀ ਵਹੁ ਜਾਨੈ ॥ ਬਾਜੀ ਕਹੁ ਮੂਰਖ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ ਨੇਵਰ ਕੇ ਬਾਜਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥
 ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੪॥ ਦੁਹਿਤਾ ਬਹੂ ਤਿਨੈ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਨੇਵਰ ਕੀ
 ਕਾਨੈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਇਹ ਛਲ ਛਲੈ ਪੁਰਖ ਸਭ ਨਾਰੀ ॥੨੫॥ ਜਵਨ ਰੁਚਾ ਜਜੋਂ
 ਤਜੋਂ ਤਿਹ ਭਜਾ ॥ ਜਿਯ ਜੁ ਨ ਭਾਯੋ ਤਿਹ ਕੋ ਤਜਾ ॥ ਇਨ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਨੈ ਨ
 ਬਿਧਨਾ ਸਕਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੨੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ
 ਤੇਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੩॥੬੨੪੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੋ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਕ ਬਾਤਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੋ ਕਿਯ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ਪਸਚਿਮ ਦਿਸਾ ਹੁਤੀ ਇਕ
 ਨਗਰੀ ॥ ਹੰਸ ਮਾਲਨੀ ਨਾਮ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥ ਹੰਸ ਸੈਨ ਜਿਹ ਰਾਜ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਹੰਸ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਜੈ ॥
 ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨੁਜਿਯਾਰੀ ॥ ਜਾਹਿਰ ਲੋਕ ਚੌਦਹੁ ਪਯਾਰੀ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਦੁਤਿਮਾਨਾ ॥ ਬਹੁਰਿ
 ਜਿਯਤ ਜਿਹ ਨਿਰਖਿ ਸਸਾਨਾ ॥ ਜੋਬਨ ਭਯੋ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਜਬਹੀ ॥ ਬਹੁਤਨ ਸਾਥ ਬਿਹਾਰਤ ਤਬ ਹੀ ॥੩॥
 ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰਿ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸਾਥ ਕਰੀ ਬਹੁ ਰਾਰਿ ॥ ਲਾਤ ਮੁਸਟ ਕੇ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥
 ਸੋ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਨ ਸਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ॥੪॥ ਤਾ ਸੌ ਲਰਿ ਕਾਜੀ ਪਹਿ ਗਈ ॥ ਲੈ ਇਲਾਮ ਪਯਾਦਨ ਸੰਗ ਅਈ ॥
 ਐਚ ਪਤਿਹਿ ਲੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਈ ॥ ਕੋਤਵਾਰ ਕਾਜੀ ਜਿਹ ਠਾਈ ॥੫॥ ਪਯਾਦਨ ਸਾਥ ਦੁਰਪਤਿ ਬਿਰ ਕਰਿ ॥
 ਦਿਨ ਕਹੁ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰੁ ਅਪਨੇ ਘਰ ॥ ਤਾ ਸੰਗ ਕਰਿ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕੀ ਗਾਥਾ ॥ ਲੈ ਆਈ ਸਾਹਿਦ ਕਹਿ ਸਾਥਾ ॥੬॥
ਅੜਿੱਲ ॥ ਜਾਰ ਪਯਾਦਨ ਪਤਿ ਜੁਤਿ ਦੁਰੇ ਠਾਢਿ ਕਰਿ ॥ ਦੁਤਿਯ ਮਿਤ੍ਰੁ ਕੇ ਗਈ ਦਿਵਸ ਕਹ ਨਾਰਿ ਘਰ ॥
 ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥਿ ਕੀਯਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸਾਹਿਦ ਕੈ ਲਯਾਈ ਅਪਨੇ ਤਿਹ ਸਾਥ ਧਰਿ ॥੭॥

{੧੨੮੨}

{੧੨੮੨}

ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਾਂ ਲਗੇ ਮੈ ਕਹੋਂ ਉਚਰਿ ਕਰਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਈ ਸੁ ਬਹੁਤਨ ਕੇ ਘਰ ॥ ਸੰਗ ਸਾਹਿਦ ਸਭਹੀ ਕਰਿ ਲੀਨਿ ॥ ਸਕਲ ਰੁਜੁ ਕਾਜੀ ਕੇ ਕੀਨਿ ॥੮॥ ਤਿਹ ਅਪਨੀ ਅਪਨੀ ਤੇ ਮਾਨੈ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੇ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕਹਤ ਸੋ ਪੁਰਖ ਬਖਾਨਤ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥੯॥ ਸਭ ਸਾਹਿਦ ਜਬ ਨਜਰਿ ਗੁਜਰੇ ॥ ਏਕ ਬਚਨ ਵਹੁ ਤ੍ਰਿਯਾ ਉਚਰੇ ॥ ਤਬ ਕਾਜੀ ਸਾਚੀ ਇਹ ਕੀਨਿ ॥ ਦਰਬ ਬਟਾਇ ਅਰਧ ਤਿਹ ਦੀਨਿ ॥੧੦॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਾਂ ਕੇ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕਸ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਇਹ ਨਾਰਿ ਦਿਖਾਰਾ ॥ ਔਰਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕਹਾ ਬਖਾਨੈ ॥ ਆਪੁ ਆਪੁ ਮਹਿ ਤੇਊ ਨ ਜਾਨੈ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਹਾਂ ਲਖਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਮ ਕਰਿ ਕੈਸੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਸਭ ਆਪੁ ਮਹਿ ਸਕਾ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੪॥੬੨੫੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਸੈਨ ਇਕ ਰਾਜਾ ਦੱਛਨ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤਿਹ ਰਾਜਮਤੀ ਸੁਭ ਲੱਛਨ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਤਨ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਆਵਤ ਵਾਰ ਨ ਪਾਰਾ ॥੧॥ ਪਿੰਗਲ ਦੇ ਤਹ ਸਾਹ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਾ ਕੀ ਸਮ ਨਹਿ ਦੁਤਿਯ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਤਬ ਤੇ ਰੁਚਤ **ਖਾਨ ਨਹਿ** ਪਾਨੀ ॥੨॥ ਤਾਕੀ ਲਗਨਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਨ ਲਾਗੀ ॥ ਛੂਟੈ ਕਹਾਂ ਅਨੋਖੀ ਜਾਗੀ ॥ ਸਖੀ ਚੀਨਿ ਇਕ ਹਿਤੂ ਸਜਾਨੀ ॥ ਪਠੈ ਦਈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਰਜਧਾਨੀ ॥੩॥ ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਬਦਾ ਮਿਲਨ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਤਿਹ ਤਨ ਬਜਾਪਯੋ ਅਧਿਕ ਅਨੰਗਾ ॥ ਤਿਹ ਭੇਟਨ ਕੋ ਚਿਤ ਲਲਚਾਵੈ ॥ ਘਾਤ ਨ ਨਿਕਸਨ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਵੈ ॥੪॥ ਕਹਯੋ ਸਾਹੁ ਇਕ ਭੂਪ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਸਭ ਅੰਨਨ ਕੋ ਨਿਰਖ ਲਿਖਾਵਤ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਸਾਹੁ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਭਲੋ ਬੁਰੋ ਨਹਿ ਮੂੜ ਬਿਚਾਰਾ ॥੫॥ ਨਿਕਸਤ ਭਈ ਘਾਤ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਇ ॥ ਭੋਗ ਕੀਆ ਰਾਜਾ ਸੋ ਜਾਇ ॥ ਰਹਯੋ ਮੂੜੁ ਪਰ ਦੁਾਰ ਬਹਿਠੈ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ ਕਛੁ ਲਹਯੋ ਨ ਡਿਠੈ ॥੬॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਿ ਕੇਲ ਭੂਪ ਸੋ ਆਈ ॥ ਲਯੋ ਸਾਹੁ ਘਰ ਬਹੁਰਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਹਯੋ ਪ੍ਰਾਤ ਹਮ ਤੁਮ ਦੇਊ ਜੈ ਹੈ ॥ ਰਾਜਾ ਕਹਤ ਵਹੈ ਕਰਿ ਐ ਹੈ ॥੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਮੂਰਖ ਤਿਹ ਛਲਾ ਸਕਯੋ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਹਾ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਇਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਰਮੀ ਸੁਧਾਰਿ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**

ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੫॥੬੨੬੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥ ॐ
 ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਹਰ ਸਰੋਹੀ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਕ੍ਰਤਕਰਨ ਇਕ ਰਾਇ ॥ ਬੀਰ ਬਡੋ ਬਾਂਕੋ ਰਬੀ ਰਾਖਤ ਸਭ ਕੋ ਭਾਇ ॥੧॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਅਬਲਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਅਧਿਕ ਪੰਡਿਤਾ ਸਕਲ ਹੁਨਰ ਕਰਿ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਜਾਯੋ ॥
 ਤੇਜਵਾਨ ਬਲਵਾਨ ਸੁਹਾਯੋ ॥੨॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਰੂਪ ਅਨੰਗ ਧਰਜੋ ਹੈ ਜਾਨੀ ॥ ਕਹੱ ਲਗਿ
 ਪ੍ਰਭਾ ਕਰੈ ਕਵਨੈ ਕਬਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੂਰ ਸਸਿ ਰਹਤ ਇੰਦ੍ਰ ਦਬਿ ॥੩॥ ਛੈਲ ਛਬੀਲੋ ਕੁਅਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਆਪੁ
 ਘੜਾ ਜਾਨੁਕ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਜੋ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹਤ ਜਿਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰਜੋ ॥੪॥ ਨੈਨ
 ਫਬਤ ਮ੍ਰਿਗ ਸੇ ਕਜਰਾਰੇ ॥ ਕੇਸ ਜਾਲ ਜਨੁ ਫਾਂਸ ਸਵਾਰੇ ॥ ਜਾਂਕੇ ਪਰੈ ਗਰੇ ਸੋਈ ਜਾਨੈ ॥ ਬਿਨੁ ਬੂਝੈ ਕੋਈ
 ਕਹਾ ਪਛਾਨੈ ॥੫॥ ਜੇਤਿਕ ਦੇਤ ਪ੍ਰਭਾ ਸਭ ਹੀ ਕਬਿ ॥ ਤੇਤਿਕ ਹੁਤੀ ਤਵਨ ਭੀਤਰਿ ਛਬਿ ॥ ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ
 ਚਿਤਵਤ ਜੋ ਤਾਂਹਿ ॥ ਕਛੁ ਨ ਸੰਭਾਰ ਰਹਤ ਤਬ ਵਾਹਿ ॥੬॥ ਚੰਚਰੀਟ ਦੁਤਿ ਦੇਖਿ ਬਿਕਾਨੇ ॥ ਭਵਰ ਆਜੁ
 ਲਗਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਤੇ ਨੈਕ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਅਬ ਲਗਿ ਬਨ ਮੈ ਬਸਤ ਉਘਾਰੇ ॥੭॥ ਅੜਿਲ ॥
 ਚਤੁਰਾਨਨ ਮੁਖ ਚਤੁਰ ਲਖਿ ਯਾਹੀਂ ਤੇ ਕਰੈ ॥ ਸਿਖਿ ਬਾਹਨ ਖਟ ਬਦਨ ਸੁ ਯਾਹੀਂ ਤੇ ਧਰੈ ॥ ਪੰਚਾਨਨ ਯਾਂ ਤੇ ਸਿਵ
 ਭਏ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਸਹਸਾਨਨਹੁ ਨ ਸਕਾ ਪ੍ਰਭਾ ਕੋ ਸਿੰਧੁ ਤਰਿ ॥੮॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ
 ਨਿਹਾਰਤ ॥ ਲਾਜ ਸਾਜ ਧਨ ਧਾਮ ਬਿਸਾਰਤ ॥ ਮਨ ਮੈ ਰਹਤ ਮਗਨ ਹੈ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁ ਬਿਸਿਖ ਤਨ ਮ੍ਰਿਗੀ
 ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥੯॥ ਸਾਹਜੈਨ ਅੱਲਾਵਦੀਨ ਜਹੱ ॥ ਆਯੋ ਕੁਅਰ ਰਹਨ ਚਾਕਰ ਤਹੱ ॥ ਫੂਲਮਤੀ ਹਜਰਤਿ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥
 ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਇਕ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧੦॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਮਾਗ ਰੋਸਨ ਵਹ ਬਾਰੀ ॥ ਜਨੁ ਰਤਿ ਪਤਿ ਤੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥
 ਜਨੁਕ ਚੀਰਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਬਨਾਈ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਤਾ ਮੈ ਅਸਤਾਈ ॥੧੧॥ ਬੀਰਮ ਦੇ ਮੁਜਰਾ ਕਹੱ ਆਯੋ ॥ ਸਾਹੁ
 ਸੁਤਾ ਕੋ ਹ੍ਰਿਦੈ ਚੁਰਾਯੋ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਅਬਲਾ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਕੈਸਿਹੁੰ ਮਿਲਾ ਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਜਾਰੀ ॥੧੨॥
 ਕਾਮਾਤੁਰ ਭੀ ਅਧਿਕ ਬਿਗਮ ਜਬ ॥ ਪਿਤਾ ਪਾਸ ਤਜਿ ਲਾਜ ਕਹੀ ਤਬ ॥ ਕੈ ਬਾਬੁਲ ਗ੍ਰਿਹ ਗੋਰਿ ਖੁਦਾਉ ॥
 ਕੈ ਬੀਰਮ ਦੇ ਮੁਹਿ ਬਰ ਦਜਾਉ ॥੧੩॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਤਬ ਸਾਹ ਉਚਾਰੀ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬੀਰਮ ਕਰੁ ਪਜਾਰੀ ॥

ਬਹੁਰਿ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਕਰੋ ਨਿਕਾਹਾ ॥ ਜਿਹ ਸੋ ਤੁਮਰੀ ਲਗੀ ਨਿਗਾਹਾ ॥੧੪॥ ਬੀਰਮ ਤੀਰ ਵਜੀਰ ਪਠਾਯੋ ॥
 ਸਾਹ ਕਹਯੋ ਤਿਨ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹਮਰੇ ਦੀਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਦਿਲਿਸ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਜਾਵਹੁ
 ॥੧੫॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਕਹਾ ਨਹਿ ਮਾਨਾ ॥ ਕਰਯੋ ਆਪਨੇ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤੇ ਖਬਰਿ ਦਿਲਿਸ ਜਬ
 ਪਾਈ ॥ ਅਮਿਤਿ ਸੈਨ ਅਰਿ ਗਹਨ ਪਠਾਈ ॥੧੬॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਖਬਰਿ ਜਬ ਪਾਈ ॥ ਪਲਟਿ ਕਰੀ ਤਿਨ
 ਸਾਬ ਲਰਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭਾਰੀ ਭਟ ਘਾਏ ॥ ਤਹਾਂ ਨ ਟਿਕੇ ਤਵਨ ਕੇ ਪਾਏ ॥੧੭॥ ਕਾਂਧਲ ਵਤ ਰਾਜਾ
 ਬੋ ਜਹਾਂ ॥ ਬੀਰਮ ਦੇਵ ਜਾਤ ਭਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਕਾਂਧਲ ਦੇ ਆਗੇ ਜਹੱ ਰਾਨੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸਖਾਨੀ
 ॥੧੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਾਂਧਲ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਕੈ ॥ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਕੇ ਭੀਤਰ ਹਿਯੇ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥
 ਐਸੋ ਇਕ ਪਲ ਕੁਅਰ ਜੁ ਭੇਟਨ ਪਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਜਨਮ ਪਚਾਸਿਕ ਲੋ ਸਖੀ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਇਯੈ ॥੧੯॥
ਚੋਪਈ ॥ ਜਾਇ ਸਖੀ ਬੀਰਮ ਦੇ ਪਾਸਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਾਬ ਕਰੀ ਅਰਦਾਸਾ ॥ ਕੈ ਤੁਮ ਕਾਂਧਲ ਦੇ ਕੋ
 ਭਜੋ ॥ ਕੈ ਇਹ ਦੇਸ ਹਮਾਰੋ ਤਜੋ ॥੨੦॥ ਪਾਛੇ ਲਗੀ ਫੌਜ ਤਿਨ ਮਾਨੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਰਹਨ ਕੀ ਠੋਰ ਨ
 ਜਾਨੀ ॥ ਤਾ ਕੋ ਦੇਸ ਤਰੁਨ ਨਹਿ ਤਜੋ ॥ ਕਾਂਧਲ ਦੇ ਰਾਨੀ ਕਹੱ ਭਜੋ ॥੨੧॥ ਰਾਨੀ ਰਮੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਭੋਗਾ ॥
 ਚਿਤ ਕੇ ਦਏ ਤਯਾਗਿ ਸਭ ਸੋਗਾ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਲਿਖੋ ਸਾਹ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਬਾਂਚਿ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਯੋ
 ॥੨੨॥ ਲਿਖਿ ਸੁ ਲਿਖਾ ਮਹਿ ਯਹੈ ਪਠਾਈ ॥ ਔਰ ਬਾਤ ਦੂਜੀ ਨ ਜਨਾਈ ॥ ਕੈ ਬੀਰਮ ਕਹੱ ਬਾਂਧਿ
 ਪਠਾਵਹੁ ॥ ਕੈ ਮੇਰੇ ਸੰਗ ਜੁੱਧ ਮਚਾਵਹੁ ॥੨੩॥ ਰਾਨੀ ਬਾਂਧਿ ਨ ਬੀਰਮ ਦਯੋ ॥ ਪਹਿਰ ਕੋਚ ਦੁੰਦਭੀ
 ਬਜਯੋ ॥ ਨਿਰਭੈ ਚਲੀ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਸਾਜਤ ਸਭ ਸਾਜਾ ॥੨੪॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥
 ਬਜਯੋ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਮੰਡੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਬਹੈ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ ਕੇਤ ਫਾਟੇ ਗਿਰੇ ਛੱਤ੍ਰ ਟੂਟੇ ॥
 ਕਹੂੰ ਮਤ ਦੰਤੀ ਫਿਰੈ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥੨੫॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਜੂਝੈ ਪਰੇ ਹੈਂ ਮਤੰਗੈ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਗ ਮਾਰੇ ਬਿਰਾਜੈਂ ਉਤੰਗੈ ॥
 ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਡਾਰੇ ਪਰੇ ਬਰਮ ਫਾਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਖਾਂਡੇ ਲਸੈਂ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ॥੨੬॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਕਹਾਂ ਲੋ
 ਗਨਾਉਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋ ਸਭੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥੈ ਬਨਾਉਂ ॥ ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਕੈ ਅਲਪ ਤਾਂ ਤੇ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੋ ਕਾਨ ਦੈ ਕੈ ਸਭੈ

ਹੀ ਪਿਆਰੇ ॥੨੭॥ ਇਤੈ ਖਾਨ ਢੂਕੈ ਉਤੈ ਰਾਜ ਨੀਕੇ ॥ ਹਠੀ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ਸੁ ਗਾਢੇ ਅਨੀਕੇ ॥ ਲਰੇ ਕੋਪ
 ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਏਕੈ ਨ ਭਾਜਯੋ ॥ ਘਰੀ ਚਾਰਿ ਲੋ ਸਾਰ ਸੌ ਸਾਰ ਬਾਜਯੋ ॥੨੮॥ ਤਹਾ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਘਨੇ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥
 ਮ੍ਰਿਦੰਗੈ ਮੁਚੰਗੈ ਉਪੰਗੈ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਫੀਰਿਯੈ ਔ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਝਾਂਝ ਬੀਨਾ ਬੰਨੈ ਘੰਟ ਭਾਰੇ
 ॥੨੯॥ ਕਹੂੰ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਗਿਰੇ ਹੈ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਮਰੇ ਸ੍ਰਾਮਿ ਕੇ ਕਾਜ ਹੂੰ ਕੋ ਨਿਬਾਹੀ ॥ ਤਹਾਂ ਕੋਚ ਧਾਰੇ
 ਚੜ੍ਹੇ ਛੱਡ ਧਾਰੀ ॥ ਮਿਲੇ ਮੇਲ ਮਾਨੇ ਮਦਾਰੈ ਮਦਾਰੀ ॥੩੦॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੋਟੈ ਸੁ ਹਾਥੈ ਉਚਾਏ ॥ ਡਰੇ ਸੇਖ
 ਜੈਸੇ ਸਮਾਈ ਸਮਾਏ ॥ ਜੁਝੇ ਜ੍ਹਾਨ ਜੋਧਾ ਜਰੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈ ॥ ਮਨੇ ਪਾਨ ਕੈ ਭੰਗ ਸੋਏ ਮਲੰਗੈ ॥੩੧॥ ਬਹੈ
 ਬਾਨ ਐਸੇ ਬਚੈ ਬੀਰ ਕੌਨੈ ॥ ਲਰਯੋ ਆਨਿ ਜੋ ਪੈ ਗਯੋ ਜੁਝਿ ਤੌਨੈ ॥ ਤਹਾਂ ਜੋਜਨੰ ਪਾਂਚ ਭਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥
 ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬਿੰਦੈ ਬਿਚੇਤੰ ॥੩੨॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਬੀਨਾ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੋਗਨੀਯੈਂ ਖਰੀ ਗੀਤ
 ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਲੈ ਬਰੰਗਨਿ ਬਰੈਂ ਵੈ ਤਿਸੀ ਕੋ ॥ ਲਹੈਂ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁੱਧ ਜੁਝੋ ਜਿਸੀ ਕੋ ॥੩੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਜਬ
 ਹੀ ਸੈਨ ਜੁਝਿ ਸਭ ਗਈ ॥ ਤਬ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤਹਿ ਪਠਾਵਤ ਭਈ ॥ ਸੋਊ ਜੁਝਿ ਜਬ ਸ੍ਰਰਗ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ
 ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਹੱ ਔਰ ਪਠਾਯੋ ॥੩੪॥ ਸੋਊ ਗਿਰਯੋ ਜੁਝਿ ਰਨ ਜਬ ਹੀ ॥ ਤੀਜੇ ਸੁਤਹਿ ਪਠਾਯੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਸੋਊ
 ਜੁਝਿ ਜਬ ਗਯੋ ਦਿਵਾਲੈ ॥ ਚੌਥੇ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ਬਾਲੈ ॥੩੫॥ ਚਾਰੈਂ ਗਿਰੇ ਜੁਝਿ ਸੁਤ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਬਲਾ
 ਚਲੀ ਜੁੱਧ ਕੋ ਤਬ ਹੀ ॥ ਸੂਰ ਬਚੇ ਤੇ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇਸਿ ॥ ਲਰਨ ਚਲੀ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇਸਿ ॥੩੬॥ ਐਸਾ
 ਕਰਾ ਬਾਲ ਤਹੱ ਜੁੱਧਾ ॥ ਰਹੀ ਨ ਭਟ ਕਾਹੂੰ ਮਹਿ ਸੁੱਧਾ ॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਗੋਮੁਖ ਝਾਂਝਰ
 ਬਜਤ ਨਗਾਰਾ ॥੩੭॥ ਜਾ ਪਰ ਸਿਮਟਿ ਸਰੋਹੀ ਮਾਰਤਿ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਟਿ ਭੂਮ ਸਿਰ ਡਾਰਤਿ ॥ ਜਾ ਕੇ ਹਨੈਂ
 ਤਰੁਨਿ ਤਨ ਬਾਨਾ ॥ ਕਰੈਂ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਜਾਨਾ ॥੩੮॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਜ੍ਹਾਨ ਪਖਰਿਯਾ ਮਾਰੇ ॥ ਇਕ
 ਇਕ ਤੇ ਦੂ ਦੂ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਲਾਰੀ ਅਸਮਾਨਾ ॥ ਅਸਿ ਚਮਕੈਂ ਬਿਜੁਰੀ ਪਰਮਾਨਾ ॥੩੯॥
 ਕਾਟੇ ਸੁਭਟ ਸਰੋਹਿਨ ਪਰੇ ॥ ਜਨੁ ਮਾਰੁਤ ਬਰ ਬਿਰਛ ਉੱਪਰੇ ॥ ਗਜ ਜੁਝੇ ਮਾਰੇ ਬਾਜੀ ਰਨ ॥ ਜਨੁ ਕ੍ਰੀੜਾ
 ਸਿਵਕੋ ਯਹ ਹੈ ਬਨ ॥੪੦॥ ਰਨ ਐਸੋ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਕਿਯਾ ॥ ਪਾਛੇ ਭਯੋ ਨ ਆਗੇ ਹੂਆ ॥ ਖੰਡ ਖੰਡ

ਹੈ ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਪਰ ॥ ਰਨ ਜੂਝੀ ਭਵਸਿੰਧੁ ਗਈ ਤਰਿ ॥੪੧॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਬਾਜੀ ਪਰ ਭਈ ॥ ਤਉ ਨ
 ਛੋਰਿ ਅਯੋਧਨ ਗਈ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਗਏ ਭਖਿ ਤਾਮਾ ॥ ਬਾਗ ਮੋਰਿ ਤਉ ਭੱਜੀ ਨ ਬਾਮਾ ॥੪੨॥ ਪ੍ਰਥਮ
 ਚਾਰਉ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜੁਝਾਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਪੁ ਬੈਰੀ ਬਹੁ ਘਾਏ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਬਾਲ ਕੋ ਜਬੈ ਸੰਘਾਰਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਬੀਰਮ
 ਦੇ ਮਾਰਯੋ ॥੪੩॥ ਤਾ ਕੋ ਮਾਰਿ ਕਾਟਿ ਸਿਰ ਲਿਯੋ ॥ ਲੈ ਹਾਜਿਰ ਹਜਰਤਿ ਕੇ ਕਿਯੋ ॥ ਤਬ ਪਿਤ ਪੈਠ ਸੁਤਾ
 ਪਹਿ ਦੀਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਦੁਹਿਤਾ ਚੀਨਾ ॥੪੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਬ ਬੇਗਮ ਤਿਹ ਸੁਾਰ ਕੋ ਦੇਖਾ ਸੀਸ
 ਉਘਾਰਿ ॥ ਉਲਟਿ ਪਰਾ ਤਬ ਮੁੰਡ ਨ੍ਰਿਪ ਤਉ ਨ ਕਬੂਲੀ ਨਾਰਿ ॥੪੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੇਗਮ ਸੋਕ ਮਾਨ ਤਬ
 ਹੈ ਕੈ ॥ ਜਮਧਰ ਹਨਾ ਉਦਰ ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਲੀਨਿ ਦੀਨਾ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਮੋਕੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕ੍ਰਮ ਕੀਨਾ
 ॥੪੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੀਰਮ ਦੇ ਰਾਜਾ ਨਿਮਿਤਿ ਬੇਗਮ ਤਜੇ ਪਰਾਨ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਯਾ ਕਬਾ ਕੋ ਤਬ ਹੀ
 ਭਯੋ ਨਿਦਾਨ ॥੪੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੬॥੬੩੧੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਜਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਰਾਜ ਦੇਇ ਰਾਨੀ ਤਾਕੇ ਘਰ ॥ ਰੰਗਝੜ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ
 ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਬਢਤ ਬਢਤ ਅਬਲਾ ਜਬ ਬਢੀ ॥ ਮਦਨ ਸੁ ਨਾਰ ਆਪੁ
 ਜਨੁ ਗਢੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਚਰਚਾ ਭਈ ਜੋਈ ॥ ਪ੍ਰਚੁਰ ਭਈ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਸੋਈ ॥੨॥ ਮਾਤੈਂ ਕਹੀ ਸੁਤਾ
 ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਚੰਚਲਤਾ ਜਿਨ ਕਰੁ ਸੁੰਦ੍ਰੰਗਾ ॥ ਕਹਾ ਬਿਸੇਸ ਧੁਜਹਿ ਤੂੰ ਬਰਿ ਹੈਂ ॥ ਤਾ ਕੋ ਜੀਤਿ ਦਾਸ ਲੈ ਕਰਿ
 ਹੈਂ ॥੩॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਤਾਂ ਕਹ ਲਗਿ ਗਈ ॥ ਰਾਖੀ ਗੂੜ੍ਹ ਨ ਭਾਖਤ ਭਈ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਨਿਸਿ ਕੋ ਘਰ
 ਆਈ ॥ ਚਲੀ ਤਹਾਂ ਨਰ ਭੇਸ ਬਨਾਈ ॥੪॥ ਚਲਤ ਚਲਤ ਬਹੁ ਚਿਰ ਤਹ ਗਈ ॥ ਜਹਾਂ ਬਿਲਾਸਵਤੀ
 ਨਗਰਈ ॥ ਤਵਨ ਨਗਰ ਚਲਿ ਜੂਪ ਮਚਾਯੋ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਸਭਹੀਨ ਹਰਾਯੋ ॥੫॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਜੂਪੀ ਜਬ ਹਾਰੇ ॥
 ਮਿਲਿ ਰਾਜਾ ਕੇ ਤੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਇਕ ਹਜਾਂ ਐਸ ਜੁਆਰੀ ਆਯੋ ॥ ਕਿਸੂ ਪਾਸ ਨਹਿ ਜਾਤ ਹਰਾਯੋ ॥੬॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਨੇ ਬਚਨ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪਨ ਸਜਯੋ ਜੂਪ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਕਹਯੋ ਤਾਂਹਿ ਹਜਾਂ ਲੇਹੁ ਬੁਲਾਇ ॥

{੧੨੮੭}

{੧੨੮੭}

ਜਿਨ ਜੂਪੀ ਸਭ ਲਏ ਹਰਾਇ ॥੭॥ ਭ੍ਰਿਤ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਪਹੁੰਚੇ ਤਹਾਂ ॥ ਜੂਪਿਨ ਕੁਅਰਿ ਹਰਾਵਤ ਜਹਾਂ ॥ ਕਹਯੋ
 ਤਾਹਿ ਤੁਹਿ ਰਾਇ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਚਾਹਤ ਤੁਮ ਸੌ ਜੂਪ ਮਚਾਯੋ ॥੮॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਤੀਰ ਤਰੁਨਿ ਤਬ ਗਈ ॥ ਬਹੁ
 ਬਿਧਿ ਜੂਪ ਮਚਾਵਤ ਭਈ ॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬ ਤਿਨ ਭੂਪ ਹਰਾਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਨਾਯੋ ॥੯॥ ਜਬ
 ਨ੍ਰਿਪ ਦਰਬ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਹਾਰਾ ॥ ਸੁਤ ਉਪਰ ਪਾਸਾ ਤਬ ਢਾਰਾ ॥ ਵਹੈ ਹਰਾਯੋ ਦੇਸ ਲਗਾਯੋ ॥ ਜੀਤਾ ਕੁਅਰਿ
 ਭਜਯੋ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜੀਤਿ ਸਕਲ ਧਨ ਤਵਨ ਕੇ ਦੀਨਾ ਦੇਸ ਨਿਕਾਰਿ ॥ ਕੁਅਰ ਜੀਤਿ ਕਰਿ
 ਪਤਿ ਕਰਾ ਬਸੀ ਧਾਮ ਹੈ ਨਾਰਿ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਚਰਿਤ ਕੇ ਸਕਤ ਨ ਕੋਈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ
 ਬਿਸਨ ਸਿਵ ਖਟ ਬਦਨ ਜਿਨ ਸਿਰਜੀ ਕਰਤਾਰ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੈਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੭॥੬੩੨੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜਮਲ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਮਾਨਤ ਜਿਹ ਆਨਾ ॥ ਜਮਲਾ ਟੋਡੀ ਕੇ ਨਰਪਾਲਾ ॥
 ਸੂਰਬੀਰ ਅਰੁ ਬੁਧਿ ਬਿਸਾਲਾ ॥੧॥ ਸੋਰਠ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਦਾਨ ਸੀਲ ਜਾਕੇ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥
 ਪਰਜਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੀ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਸਮ ਨਹਿ ਜਾ ਕੀ ॥੨॥ ਬਿਸਹਰ ਕੇ ਇਕ ਹੁਤੇ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥
 ਆਯੋ ਗੜ੍ਹ ਜਮਲਾ ਕਿਹ ਕਾਲਾ ॥ ਛਾਛ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪੂਜਾ ਹਿਤ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਇਹੈ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬ੍ਰੁ
 ॥੩॥ ਠਾਢਿ ਪਰਜ ਦੇ ਨੀਕ ਨਿਵਾਸਨ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਨਿਰਖਾ ਦੁਖ ਨਾਸਨ ॥ ਇਹੈ ਚਿਤ ਮੈ ਕੀਅਸਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥
 ਬਰੋ ਯਾਹਿ ਕਰਿ ਕਵਨ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥੪॥ ਸਖੀ ਭੇਜਿ ਤਿਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥
 ਇਹ ਉਪਦੇਸ ਤਵਨ ਕਹ ਦਯੋ ॥ ਗੌਰਿ ਪੁਜਾਇ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਗਯੋ ॥੫॥ ਬਿਦਾ ਕੀਯਾ ਤਿਹ ਐਸ ਸਿਖਾਇ ॥
 ਆਪੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਕਹੀ ਜਤਾਇ ॥ ਮਨੀਕਰਨ ਤੀਰਥ ਮੈ ਜੈ ਹੋ ॥ ਨ੍ਰਾਇ ਧੋਇ ਜਮਲਾ ਫਿਰਿ ਐ ਹੋ ॥੬॥
 ਜਾਤ ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰਾ ਕਹ ਭਈ ॥ ਸਹਰ ਬੇਸਹਰ ਮੋ ਚਲਿ ਗਈ ॥ ਹੋਤ ਤਵਨ ਸੌ ਭੇਦ ਜਤਾਯੋ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ
 ਕੇ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੭॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਕੈ ਘਰ ਰਾਖੀ ॥ ਰੱਛ ਪਾਲਕਨ ਸੌ ਅਸ ਭਾਖੀ ॥ ਬੇਗਿ ਨਗਰ ਤੇ
 ਇਨੈ ਨਿਕਾਰਹੁ ॥ ਹਾਥ ਉਠਾਵੈ ਤਿਹ ਹਨਿ ਡਾਰਹੁ ॥੮॥ ਸੋ ਤਰੁਨੀ ਤਿਹ ਰਸ ਰਸਿ ਗਈ ॥ ਕਾਢਿ ਸਮਿੱਗ੍ਰੀ

ਸਿਗਰੀ ਦਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਥ ਲਹਾ ਮਨ ਭਾਵਨ ॥ ਸਕਾ ਚੀਨ ਕੋਊ ਪੁਰਖ ਉਪਾਵ ਨ ॥੯॥ ਕਾਢਿ ਦਏ
 ਸਭ ਹੀ ਰਖਵਾਰੇ ॥ ਲੋਹ ਕਰਾ ਜਿਨ ਤੇ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥ ਜਮਲੇਸੂਰ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਯੋ ਭਾਖੀ ॥ ਤੁਮਰੀ ਛੀਨਿ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ
 ਰਾਖੀ ॥੧੦॥ ਬੇਸਹਰਾ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਮੂੰਡ ਢੁਰਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਬਰਾ ਕੁਅਰਿ
 ਵਹੁ ਰਾਜਾ ॥ ਬਾਇ ਰਹਾ ਮੁਖ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅੱਠਤੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੮॥੬੩੩੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਗਰ ਬਿਭਾਸਾਵਤੀ ਮੈ ਕਰਨ ਬਿਭਾਸ ਨਰੇਸ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤੇਜ ਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ਕੋ ਜਾਨਤ ਸਗਰੋ ਦੇਸ ॥੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਮਤੀ ਬਿਭਾਸ ਤਵਨ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚੱਤ੍ਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥ ਸਾਤ ਸਵਤਿ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ਮਾਨ ॥
 ਜਾਨੁਕ ਸਾਤ ਰੂਪ ਕੀ ਖਾਨ ॥੨॥ ਆਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਬੈਰਾਗੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਤਿਆਗੀ ॥ ਸਜਾਮ ਦਾਸ
 ਤਾ ਕੋ ਭਨਿ ਨਾਮਾ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਨਿਰਖਿ ਰਹਤ ਤਿਹ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਮਤੀ ਬਿਭਾਸ ਤਵਨ ਰਸ ਰਾਚੀ ॥ ਕਾਮ
 ਭੋਗ ਮਿਤਵਾ ਕੇ ਮਾਚੀ ॥ ਗਵਨ ਕਰੋਂ ਤਾ ਸੌ ਮਨ ਭਾਵੈ ॥ ਸਵਤਿਨ ਸੋਕ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਆਵੈ ॥੪॥ ਅਹਿਯੁਜ
 ਦੇ ਝਖ ਕੇਤਮਤੀ ਭਨਿ ॥ ਪੁਹਪ ਮੰਜਰੀ ਫੂਲਮਤੀ ਗਨਿ ॥ ਨਾਗਰਿ ਦੇ ਨਾਗਿਨਿ ਦੇ ਰਾਨੀ ॥ ਨ੍ਰਿਤਮਤੀ
 ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਜਾਨੀ ॥੫॥ ਤਿਨ ਦਿਨ ਏਕ ਕਰੀ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥ ਨਿਵਤਿ ਪਠੀ ਸਭਹੀ ਘਰ ਰਾਨੀ ॥ ਬਿਖੁ
 ਕੋ ਭੋਜਨ ਸਭਨ ਖਵਾਇ ॥ ਸਕਲ ਦਈ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਇ ॥੬॥ ਬਿਖੁ ਕਹੋਂ ਖਾਇ ਮਰੀਂ ਸਵਤੈ ਸਬ ॥
 ਰੋਵਤ ਭਈ ਬਿਭਾਸਮਤੀ ਤਬ ॥ ਪਾਪ ਕਰਮ ਕੀਨਾ ਮੈ ਭਾਰੋ ॥ ਧੋਖੇ ਲਵਨ ਇਨੈ ਬਿਖੁ ਖੁਾਰੋ ॥੭॥ ਅਬ
 ਮੈ ਗਰੋਂ ਹਿਮਾਂਚਲ ਜਾਇ ॥ ਕੈ ਪਾਵਕ ਮਹਿ ਬਰੋਂ ਬਨਾਇ ॥ ਸਹਚਰਿ ਸਹਸ ਹਟਕਿ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥ ਮਾਨਤ
 ਭਈ ਨ ਤਿਨ ਕੀ ਕਹੀ ॥੮॥ ਵਹੈ ਸੰਗ ਬੈਰਾਗੀ ਲੀਨਾ ॥ ਜਾ ਸੌ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਹੋਂ ਕੀਨਾ ॥ ਲੋਗ ਲਖੈਂ
 ਤ੍ਰਿਯ ਗਰਬੇ ਗਈ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਬਾਤ ਜਾਨਿ ਨਹਿ ਲਈ ॥੯॥ ਮੂਰਖ ਰਾਇ ਬਾਇ ਮੁਖ ਰਹਾ ॥ ਭਲਾ ਬੁਰਾ
 ਕਛੁ ਤਾਹਿ ਨ ਕਹਾ ॥ ਨਾਰਿ ਜਾਰ ਕੇ ਸਾਥ ਸਿਧਾਈ ॥ ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਾਈ ॥੧੦॥ ਤ੍ਰਿਯ
 ਕੋ ਚਰਿਤ ਨ ਬਿਧਨਾ ਜਾਨੈ ॥ ਮਹਾਂ ਰੁਦ੍ਰ ਭੀ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੈ ॥ ਇਨ ਕੀ ਬਾਤ ਏਕ ਹੀ ਪਾਈ ॥ ਜਿਨ

ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ ਬਨਾਈ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ**
ਉਨਤਾਲੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੩੯॥੬੩੪੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਿਯਤ ਇਕ ਨਗਰੀ ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਬਿਸੁਕਰਮਾ ਨਿਜੁ ਹਾਥ ਸਵਾਰੀ ॥ ਨਾਮ ਅਲੂਰਾ ਤਾ ਕੇ
 ਸੋ ਹੈ ॥ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਰਚਿਤ ਤਿਹ ਮੋਹੈਂ ॥੧॥ ਭੂਪਭੱਦ੍ਰ ਤਿਹ ਗੜ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜਪਾਟ ਤਾਹੀ ਕਹੱ ਛਾਜਾ ॥
 ਰਤਨ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਕੁਰੂਪ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੨॥ ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟ ਨ ਰਾਜਾ
 ਜਾਵੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਕੋ ਰੂਪ ਡਰਾਵੈ ॥ ਅਵਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਘਰ ਰਹੈ ॥ ਤਾ ਸੌ ਬੈਨ ਨ ਬੋਲਾ ਚਹੈ ॥੩॥
 ਯਹ ਦੁਖ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਕੇ ਮਨੈ ॥ ਚਾਹਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੌ ਬਨੈ ॥ ਏਕ ਜਤਨ ਤਬ ਕਿਯਾ ਪਿਆਰੀ ॥
 ਸੁਨਹੁ ਕਹਤ ਹੋਂ ਕਥਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥੪॥ ਪੂਜਾ ਕਰਤ ਲਖਯੋ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥ ਤਬ ਤਨ ਸਜਾ ਸਕਲ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਜਾ
 ॥ ਮਹਾਰੁੱਦ੍ਰ ਕੋ ਭੇਸ ਬਨਾਇ ॥ ਅਪਨੈ ਅੰਗ ਬਿਭੂਤਿ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੫॥ ਕਰਤ ਹੁਤੋ ਰਾਜਾ ਜਪੁ ਜਹਾਂ ॥ ਸਿਵ
 ਬਨਿ ਆਨਿ ਠਾਢਿ ਭੀ ਤਹਾਂ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਰਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਈਸ ਜਾਨਿ ਪਗ ਪਰਾ ॥੬॥
 ਸੁਫਲ ਭਯੋ ਅਬ ਜਨਮ ਹਮਾਰਾ ॥ ਮਹਾਦੇਵ ਕੋ ਦਰਸ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਹਯੋ ਕਰੀ ਮੈ ਬਡੀ ਕਮਾਈ ॥ ਜਾ ਤੇ
 ਦੀਨੀ ਰੁੱਦ੍ਰ ਦਿਖਾਈ ॥੭॥ ਬਰੰਬ੍ਰਹ ਤਿਹ ਕਹਾ ਨਾਰਿ ਤਬ ॥ ਜੋ ਜੜੁ ਰੁੱਦ੍ਰ ਲਖਯੋ ਜਾਨਾ ਜਬ ॥ ਤੈਂ ਮੁਰਿ
 ਕਰੀ ਸੇਵ ਭਾਖਾ ਅਤਿ ॥ ਤਬ ਤੁਹਿ ਦਰਸੁ ਦਿਯੋ ਮੈ ਸੁਭ ਮਤਿ ॥੮॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਨਾਰਿ ਰਾਇ ਹਰਖਾਨਾ ॥
 ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜੁ ਕਛੁ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਚਰਨ ਰਹਾ ਲਪਟਾਈ ॥ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੯॥
 ਤਬ ਐਸਾ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯਾ ਉਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨਹੁ ਬਾਤ ਤੁਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਰਤਨਮਤੀ ਤੁਮਰੀ ਜੋ ਰਾਨੀ ॥ ਯਹ
 ਮੁਰਿ ਅਤਿ ਸੇਵਕੀ ਪ੍ਰਮਾਨੀ ॥੧੦॥ ਜੋ ਯਾ ਸੌ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਪਯਾਰਾ ॥ ਹੈ ਹੈ ਤੁਮਰੋ ਤਬੈ ਉਧਾਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ
 ਨਾਸ ਹੋਇਗੋ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨੋ ਤੂੰ ਭਗਤ ਹਮਾਰੋ ॥੧੧॥ ਯੋ ਕਹਿ ਲੋਕੰਜਨ ਦ੍ਰਿਗ ਡਾਰੀ ॥ ਭਈ ਲੋਪ
 ਨਹਿ ਜਾਇ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਮੂੜੁ ਰਾਵ ਤਿਹ ਰੁੱਦ੍ਰ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੁ ਪਸੂ ਨ ਜਾਨਾ ॥੧੨॥ ਤਬ ਤੇ
 ਤਾ ਸੌ ਕੀਆ ਪਯਾਰਾ ॥ ਤਜਿ ਕਰਿ ਸਕਲ ਸੁੰਦਰੀ ਨਾਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਛਲਾ ਚੰਚਲਾ ਰਾਜਾ ॥ ਆਲੂਰੇ ਗੜੁ

ਕੋ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੦॥੬੩੬੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਮਥੁਰਾ ਨਾਮ ਹਮਾਰੇ ਰਹੈ ॥ ਜਗ ਤਿੰਹ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਗੁਲਾਬੋ ਕਹੈ ॥ ਰਾਮਦਾਸ ਨਾਮਾ ਤਹ ਆਯੋ ॥
ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਤਿੰਹ ਮਦਨ ਸੰਤਾਯੋ ॥੧॥ ਬਹੁਤ ਬਰਿਸ ਤਾ ਸੌ ਵਹੁ ਰਹਾ ॥ ਪੁਨਿ ਐਸੇ ਤਿੰਹ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ
ਕਹਾ ॥ ਆਉ ਹੋਹਿ ਹਮਰੀ ਤੈ ਨਾਰੀ ॥ ਕਸਿ ਦੈਹੈ ਤੁਹਿ ਇਹ ਮੁਰਿ ਦਾਰੀ ॥੨॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਅਬਲਾ
ਤਿਨ ਭਾਖੀ ॥ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਾਖਿ ਨ ਕਾਹੂ ਆਖੀ ॥ ਜਬ ਮਥੁਰਾ ਆਯੋ ਤਿੰਹ ਧਾਮਾ ॥ ਤਬ ਅਸਿ ਬਚਨ
ਬਖਾਨਯੋ ਬਾਮਾ ॥੩॥ ਹਰੀ ਚੰਦ ਰਾਜਾ ਜਗ ਭਯੋ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋ ਭੀ ਮਰਿ ਗਯੋ ॥ ਮਾਨਧਾਤ ਪ੍ਰਭ ਭੂਪ
ਬਢਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋਊ ਕਾਲ ਖਪਾਯੋ ॥੪॥ ਜੋ ਨਰ ਨਾਰਿ ਭਯੋ ਸੋ ਮਰਾ ॥ ਯਾ ਜਗ ਮਹਿ ਕੋਊ ਨ
ਉਬਰਾ ॥ ਇਹ ਜਗ ਥਿਰ ਏਕੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਔਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਹ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਯਾ ਜਗ
ਮਹਿ ਸੋਈ ਜਿਯਤ ਪੁੰਨਯ ਦਾਨ ਜਿਨ ਕੀਨ ॥ ਸਿਖਿਯਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਜੋ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਦੀਨ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥**
ਯਹ ਉਪਦੇਸ ਸੁਨਤ ਜੜ ਢਰਿਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਾਰਿ ਸੌ ਬਚਨ ਉਚਰਿਯੋ ॥ ਜੋ ਉਪਜੈ ਜਿਯ ਭਲੀ ਤਿਹਾਰੈ
॥ ਵਹੈ ਕਾਮ ਮੈਂ ਕਰੋਂ ਸਵਾਰੈ ॥੭॥ **ਤ੍ਰਿਯ ਬਾਚ ॥** ਫਟਾ ਬਸਤ੍ਰ ਜਾਂ ਕਾ ਲਖਿ ਲੀਜੈ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਨਵੀਨ ਤੁਰਤ
ਤਿਹੋਂ ਦੀਜੈ ॥ ਜਾ ਕੇ ਘਰਿ ਮਹਿ ਹੋਇ ਨ ਦਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕਹ ਦੀਜੈ ਅਪਨੀ ਨਾਰਾ ॥੮॥ ਰਾਮਦਾਸ ਤਬ
ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਧਨ ਬਿਹੀਨ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਧਨ ਹੂੰ ਦੀਯਾ ਨਾਰਿ ਹੂੰ ਦੀਨੀ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜੁ
ਕਛੂ ਨ ਚੀਨੀ ॥੯॥ ਇਹ ਛਲ ਗਈ ਜਾਰ ਕੇ ਨਾਰਾ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਦਰਬ ਲੈ ਸਾਥ ਅਪਾਰਾ ॥ ਇਹ ਆਪਨ
ਅਤਿ ਸਾਧ ਪਛਾਨਾ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਕਾ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਾ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੧॥੬੩੭੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਸੁਕ੍ਰਿਤਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਸੁਭ ਲੱਛਨਿ ਦੇ ਨਾਰਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥
ਚੰਦ੍ਰਸੂਰ ਕੀ ਲਖਿ ਦੁਤਿ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਅਪਛਰਾ ਦੇਇ ਸੋ ਬਾਲਾ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਕਲ ਰਾਗ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥

ਕਹੀ ਨ ਜਾਤ ਤਵਨ ਕੀ ਸੋਭਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਜਸ ਰਵਿ ਲਖਿ ਲੋਭਾ ॥੨॥ ਤਹ ਇਕ ਆਇ ਗਯੋ ਸੌਦਾਗਰ ॥ {੧੨੯੧}
 ਪੂਤ ਸਾਥ ਤਿੰਹ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿੰਹ ਉਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਚਟਪਟ ਲਾਜ ਲੋਕ ਕੀ ਸਟਕੀ ॥੩॥
 ਚਤੁਰਿ ਜਾਨਿ ਤਹ ਸਖੀ ਪਠਾਈ ॥ ਜਯੋਂ ਤਯੋਂ ਤਹਾਂ ਤਾਹਿ ਲੈ ਆਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕੇਲ
 ਕਰਤ ਸਭ ਰਾਤਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥੪॥ ਬਾਢਾ ਬਿਰਹ ਦੁਹਨ ਕੇ ਐਸਾ ॥ ਹਮ ਤੇ ਭਾਖਿ ਨ ਜਾਈ ਕੈਸਾ ॥ ਏਕ
 ਛੋਰਿ ਇਕ ਅਨਤ ਨ ਜਾਵੈ ॥ ਪਲਕ ਓਟ ਜੁਗ ਕੋਟਿ ਬਿਹਾਵੈ ॥੫॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਬਦਾ ਸੰਕੇਤਾ ॥ ਲਾਗਯੋ
 ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਸੌ ਹੇਤਾ ॥ ਮੁਹਿ ਅਪਨੇ ਲੈ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨੋ ਤੈ ਯਾਰ ਹਮਾਰੋ ॥੬॥ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿ
 ਧਾਮ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਕੀਯਾ ਜਤਨ ਜੋ ਹਿਤੁ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਬਹੁਤ ਬਹੁ ਮੋਲ ਪਠਾਏ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਹੌ ਸਕਲ
 ਦਿਖਾਏ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਰਨਿਵਾਸਹਿ ਪਠੈ ਬਨਾਏ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਅਸ ਗਯੋ ਜਤਾਏ ॥ ਜੋ ਪਸੰਦ ਇਨ ਮੈ ਤੇ
 ਕੀਜੈ ॥ ਸੋ ਦੈ ਬਸਤ੍ਰ ਮੋਲ ਮੁਰਿ ਲੀਜੈ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰਾਨੀ ਮਾਲੁ ਦਿਖਾਇ ਬਹੁਰਿ ਲੈ ਕੁਅਰਿ ਦਿਖਾਯੋ ॥
 ਲਪਟਿ ਤਰੁਨਿ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਆਪਨੋ ਅੰਗ ਦੁਰਾਯੋ ॥ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਹੋ ਇਹ ਛਲ
 ਤਿਹ ਲੈ ਸਾਥ ਹਰੀਫ ਸਿਧਾਰਿਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਭਾਂਗ ਨ ਭੋਦੁ ਪਿਯਤ ਥੋ ਰਹਤ ਭਯੋ ਪਰਬੀਨ ॥ ਦੁਹਿਤਾ
 ਹਰੀ ਹਰੀਫ ਯੋ ਸਕਾ ਨ ਜੜ ਛਲ ਚੀਨ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਤੀਨ ਸੌ ਬਜਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੨॥੬੩੮੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਉੱਤਰ ਦਿਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਇਕ ਨਗਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜਾਵਤੀ ਉਜਗਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਸੈਨ ਤਹ
 ਰਾਜਾ ॥ ਜਾ ਕਹੌ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਅਤਿ ਲਾਜਾ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਬ੍ਰਿਜਰਾਜ ਮਤੀ ਤਿੰਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ
 ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਰੰਗਨਾ ਦੇ ਤਿੰਹ ਬਾਲਾ ॥ ਜਨੁ ਨਿਰਧੂਮ ਅਗਨਿ ਕੀ ਜ਼ਾਲਾ ॥੨॥ ਚਤੁਰਿ ਸਖੀ
 ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਮਿਲਿ ਐਸ ਉਚਾਰੈ ॥ ਜੈਸੀ ਇਹ ਹੈ ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਈ ॥ ਆਗੇ ਹੋਇ
 ਨ ਪਾਛੇ ਭਈ ॥੩॥ ਜਬ ਬਰੰਗਨਾ ਦੇਇ ਤਰੁਨਿ ਭੀ ॥ ਲਰਿਕਾਪਨ ਕੀ ਬਾਤ ਬਿਸਰਿਗੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ
 ਤਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਪਰ ਤਰੁਨਿ ਪ੍ਰਾਨ ਕਹੌ ਵਾਰਯੋ ॥੪॥ ਤਾ ਸੌ ਕਾਮ ਭੋਗ ਨਿਤ ਮਾਨੈ ॥ ਦੈ ਤੇ ਏਕ

ਦੇਹ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ॥ ਤਬ ਚਤੁਰਾ ਇਹ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਹੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰਯੋ ॥੫॥ ਮੋ ਕੋ
 ਸ੍ਰਾਪ ਸਦਾ ਸਿਵ ਦੀਨਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਨਮ ਤਿਹਾਰੇ ਲੀਨਾ ॥ ਸ੍ਰਾਪ ਅਵਧਿ ਪੂਰਨ ਹੈ ਹੈ ਜਬ ॥ ਪੁਨਿ ਜੈ ਹੋ
 ਹਰਿ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਤਬ ॥੬॥ ਇਕ ਦਿਨ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰਾ ਪਰ ਅਪਨੇ ਅੰਗਾ ॥ ਸ੍ਰਾਪ
 ਅਵਧਿ ਪੂਰਨ ਅਬ ਭਈ ॥ ਸੁਰ ਪੁਰ ਸੁਤਾ ਤਿਹਾਰੀ ਗਈ ॥੭॥ ਅਬ ਜੋ ਧਾਮ ਹਮਾਰੇ ਮਾਲਾ ॥ ਸੋ ਦੀਜੈ
 ਦਿਜ ਕੋ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਯਾਰ ਅਪਨ ਬ੍ਰਹਮਨ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਦਰਬ ਇਹ ਛਲ ਤਿਹ ਦਜਾਯੋ ॥੮॥ ਇਹ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਗੀ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਸਾਥਾ ॥ ਦੈ ਧਨ ਕਿਯਾ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸਭ ਅਸ ਲਖਿ ਲਈ ॥ ਸ੍ਰਾਪ
 ਮੁਚਿਤ ਭਯੋ ਸੁਰਪੁਰ ਗਈ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ
 ਤੇਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੩॥੬੩੯੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੋਰਠ ਦੇਸ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਦਿਜਬਰ ਸੈਨ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥ ਮਤੀ ਸੁਮੇਰ ਤਵਨ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥
 ਦੁਤਿਯ ਨ ਜਗ ਮੈ ਐਸਿ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥ ਸੋਰਠ ਦੇਈ ਸੁਤਾ ਇਕ ਤਾ ਕੇ ॥ ਔਰ ਅਬਲਾ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਵਾ
 ਕੇ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪਰਜਦੇ ਭਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਜਿਹਸੀ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰੀ ॥੨॥ ਦੋਊ ਸੁਤਾ ਤਰੁਨਿ ਜਬ
 ਭਈ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਕਿਰਨਿ ਸੂਰ ਸਸਿ ਵਈ ॥ ਐਸੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋਤ ਭੀ ਤਿਨ ਕੀ ॥ ਬਾਂਛਾ ਕਰਤ ਬਿਧਾਤਾ
 ਜਿਨ ਕੀ ॥੩॥ ਓਜ ਸੈਨ ਇਕ ਅਨਤ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਬਰ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਮੈਨ ਪ੍ਰਗਟਿਯੋ ਬਪੁ ਧਰਿ ॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ
 ਖੇਲਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਰੋਝ ਰੀਛ ਮਾਰੇ ਝੰਖਾਰਾ ॥੪॥ ਨਿਕਸਯੋ ਤਹਾਂ ਏਕ ਝੰਖਾਰਾ ॥ ਦ੍ਰਾਦਸ ਜਾ ਕੇ ਸੀਂਗ
 ਅਪਾਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਨਿਰਖਿ ਤੁਰੰਗ ਧਵਾਵਾ ॥ ਪਾਛੇ ਚਲਾ ਕੋਸ ਬਹੁ ਆਵਾ ॥੫॥ ਬਹੁਤ ਕੋਸ ਤਿਹ
 ਮ੍ਰਿਗਹਿ ਖਦੇਰਾ ॥ ਚਾਕਰ ਏਕ ਨ ਪਹੁਚਾ ਨੇਰਾ ॥ ਆਯੋ ਦੇਸ ਸੋਰਠੀ ਕੇ ਮਹਿ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਤਾ ਅਨੁਤ
 ਹੁਤੀ ਜਹਿ ॥੬॥ ਆਨਿ ਤਹੀ ਝੰਖਾਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਅਬਲਾ ਦੁਹੂੰ ਨਿਹਾਰਤਿ ਮਾਰਾ ॥ ਐਸਾ ਬਾਨ ਤਵਨ
 ਕਹੋ ਲਾਗਾ ॥ ਠੋਰ ਰਹਾ ਪਗ ਦ੍ਰੈਕ ਨ ਭਾਗਾ ॥੭॥ ਰਾਜਕੁਆਰੀ ਦੁਹੂੰ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਹ੍ਰਿਦੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਬਿਨੁ ਪੂਛੇ ਪਿਤੁ ਇਹ ਹਮ ਬਰਿ ਹੈ ॥ ਨਾਤਰ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿ ਹੈ ॥੮॥ ਤਬ ਲਗੁ ਭੂਪ

ਤ੍ਰਿਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਕੇ ਸਹਿਤ ਤਹਾਂ ਚਲਿ ਗਯੋ ॥ ਸੋ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਸੁਤਨ ਕਹੱ ਦੀਯੋ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਸੀਤ ਬਾਰਿ ਲੈ ਪੀਯੋ ॥੯॥ ਬਾਂਧਾ ਬਾਜ ਏਕ ਦੂਮ ਕੇ ਤਰ ॥ ਸੋਵਤ ਭਯੋ ਹੈ ਭੂਪ ਸ੍ਰਮਾਤੁਰ ॥ ਰਾਜ ਕੁਆਰਿਨ ਘਾਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਸਖਿਯਨ ਸੋ ਅਸ ਕਿਯਾ ਬਖਾਨਾ ॥੧੦॥ ਮਦਰਾ ਬਹੁ ਦੁਹੂੰ ਕੁਅਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਸਾਤ ਬਾਰ ਜੋ ਹੁਤੇ ਚੁਆਯੋ ॥ ਆਪਨ ਸਹਿਤ ਸਖਿਯਨ ਕੋ ਪਜਾਇ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਕਰਿ ਦਈ ਸੁਵਾਇ ॥੧੧॥ ਜਬ ਜਾਨਾ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਸੋਏ ਸਕਲ ਪਹਰੂਆ ਜਾਨੀ ॥ ਦੁਹੂੰ ਸਨਾਹੀ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਪਹਿਰਿ ਨਦੀ ਮੈ ਧਸੀ ਬਨਾਇ ॥੧੨॥ ਤਰਤ ਤਰਤ ਆਈ ਤੇ ਤਹਾਂ ॥ ਸੋਵਤ ਹੁਤੇ ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾਂ ॥ ਪਕਰਿ ਪਾਂਵ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ਜਗਾਇ ॥ ਅਜਾ ਚਰਮ ਪਰ ਲਿਯਾ ਚੜ੍ਹਾਇ ॥੧੩॥ ਭੂਪਤਿ ਲਿਯਾ ਚੜ੍ਹਾਇ ਸਨਾਈ ॥ ਸਰਿਤਾ ਬੀਚ ਪਰੀ ਪੁਨਿ ਜਾਈ ॥ ਤਰਤ ਤਰਤ ਅਪਨੋ ਤਜਿ ਦੇਸਾ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਈ ਤਿਹ ਦੇਸ ਨਰੇਸਾ ॥੧੪॥ ਜਬ ਕਛੁ ਸੁਧਿ ਸਖਿਯਨ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਯੋ ਹੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਮਦ ਸੋ ਭਈ ਜਾਨੁ ਮਤਵਾਰੀ ॥ ਭੂਬਿ ਮੁਈ ਦੋਊ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਵੈ ਦੋਊ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਗਈ ਅਧਿਕ ਹਿਯੇ ਹਰਖਾਤ ॥ ਅਜਾਚਰਮ ਪਰ ਭੂਪ ਬਰ ਦੁਹੂੰਅਨ ਚਲਾ ਬਜਾਤ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਆਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੪॥੬੪੦੬॥ ਅਫਜੂ ॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਹਰਿਦ੍ਵਾਰ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥ ਤੇਜਵਾਨ ਦੁਤਿਮਾਨ ਛਿਤਾਲਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸ ਰੰਗਮਤੀ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੂਸਰਿ ਬਿਧਿ ਨ ਬਨਾਈ ॥੧॥ ਜਬ ਵਹੁ ਤਰੁਨਿ ਤਰੁਨ ਅਤਿ ਭਈ ॥ ਭੂਪਸੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹਿ ਪਿਤ ਦਈ ॥ ਸਿਰੀ ਨਗਰ ਭੀਤਰ ਜਬ ਆਈ ॥ ਲਖਿ ਚੰਡਾਲਿਕ ਅਧਿਕ ਲੁਭਾਈ ॥੨॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਭੋਗ ਕਥਾ ਬਿਸਰਾਈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹ ਲੇਤ ਬੁਲਾਈ ॥ ਰਤਿ ਅਤਿ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਕਰਤ ਬਨਾਈ ॥੩॥ ਰਸਤ ਰਸਤ ਐਸੀ ਰਸਿ ਗਈ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਨਾਰਿ ਤਵਨ ਕੀ ਭਈ ॥ ਸਭ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਕਹਿ ਤਾਂਹਿ ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਸੋਵਤਿ ਸਮੈ ਭੂਪ ਕਹੱ ਘਾਯੋ ॥੪॥ ਪ੍ਰਾਤ ਜਰਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸਿਧਾਈ ॥ ਆਗੇ ਰਾਖਿ ਲਏ ਨਿਜੁ ਰਾਈ ॥ ਜਬੈ ਚਿਤਾ ਪਰ ਬੈਠੀ ਜਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਿਯ ਆਗਿ

ਲਗਾਇ ॥੫॥ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸਾ ਅਗਨਿ ਜਬ ਲਾਰੀ ॥ ਤਬ ਹੀ ਉੱਤਰਿ ਚਿਤਾ ਤੇ ਭਾਰੀ ॥ ਲੋਗਨ ਚਰਿਤ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਦੀਨੀ ਤਿਸੀ ਚੰਡਾਰਹਿ ਰਾਨੀ ॥੬॥ ਯੋ ਛਲਿ ਛੈਲ ਚਿਕਨਿਸਨ ਗਈ ॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਬਾਤ ਤਾਹਿ ਲਖਿ ਲਈ ॥ ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਮਨ ਹਰਖ ਬਢਾਯੋ ॥ ਚਾਹਤ ਹੁਤੀ ਸੋਈ ਪਤਿ ਪਾਯੋ ॥੭॥ ਤਬ ਤੇ ਆਜੁ ਲਗੇ ਉਹ ਦੇਸਾ ॥ ਮਾਰਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਪ੍ਰਥਮ ਨਰੇਸਾ ॥ ਕਾਠ ਤਰੇ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਜਰਾਵਤ ॥ ਭਾਖਿ ਸਕਤਿ ਨਹਿ ਬਾਤ ਲੱਜਾਵਤ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਕੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਬ ਰਾਜ ਕਰਾ ਤਿਹ ਠਾਂਵ ॥ ਆਜੁ ਲਗੇ ਚੰਡਾਲਿਯੇ ਭਾਖਤ ਤਿਨ ਕੋ ਨਾਵ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੫॥੬੪੧੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਦੋਲਾ ਕੀ ਗੁਜਰਾਤਿ ਬਸਤ ਜਹੱ ॥ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਇਕ ਹੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹੱ ॥ ਅੰਗਨਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਤਿਹੱ ਰਾਜੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਦਿਵੰਗਨਨ ਕੋ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੧॥ ਰਾਜਾ ਅਧਿਕ ਪੀਰ ਕਹੱ ਮਾਨੈ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜੜੁ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਤਹਾਂ ਸੁਬਰਨ ਸਿੰਘ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥੨॥ ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਹੁਤੇ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥ ਜਨੁਕ ਰੂਪ ਸੌ ਸਕਲ ਲਪੇਟਾ ॥ ਜਬ ਤੇ ਨਿਰਖਿ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਛਾਡਿ ਦਿਵਾਨੀ ਭਈ ॥੩॥ ਤਾ ਸੰਗ ਨੇਹ ਸਜਾ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ॥ ਜਾਨਿ ਬੁਝਿ ਹੈ ਗਈ ਅਜਾਨ ॥ ਦਈ ਸਹਚਰੀ ਤਹਿਕ ਪਠਾਇ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਤਿਹੱ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲਿਯਾ ਮੰਗਾਇ ॥੪॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥ ਪਾਨਿ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਭਾਂਗ ਘੁਟਾਈ ॥ ਪਾਨ ਕਿਯਾ ਦੁਹੁ ਬੈਠਿ ਪ੍ਰਜੰਕਹਿ ॥ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ਭਰਿ ਭਰਿ ਦ੍ਰਿੜੁ ਅੰਕਹਿ ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਜਬੈ ਟਨਾਨੇ ਕੈਫ ਕੇ ਆਏ ਅਖਿਯਨ ਮਾਹਿੰ ॥ ਕਰਹਿੰ ਬਿਲਾਸ ਪ੍ਰਜੰਕ ਚੜਿ ਹਸਿ ਹਸਿ ਨਾਰਿ ਔ ਨਾਹਿ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਆਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਅਬਲਾ ਕਹੱ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਰਿਝੈ ਕੈ ॥ ਆਪਨ ਪਰ ਘਾਯਲ ਕਰਿ ਮਾਰੀ ॥ ਮਦਨ ਮੋਹਨੀ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੭॥ ਅਧਿਕ ਬਢਾਇ ਨਾਰਿ ਸੌ ਹੇਤਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਾਂਧਤ ਭਏ ਸੰਕੇਤਾ ॥ ਯੁੰਈ ਕਾਲਿ ਪੀਰ ਕੀ ਐਯਹੁ ॥ ਡਾਰਿ ਭਾਂਗ ਹਲਵਾ ਮਹਿ ਜੈਯਹੁ ॥੮॥ ਸੋਫੀ ਜਬੈ ਚੂਰਮਾ ਖੈ ਹੈ ॥ ਜੀਯਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਭੈ ਹੈ ਜੈ ਹੈ ॥ ਤਹੀਂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਤੁਮਹੁੰ ਐਯਹੁ ॥ ਮੁਹਿ ਲੈ ਸੰਗ ਦਰਬ ਜੁਤ ਜੈਯਹੁ

{੧੨੯੫}

{੧੨੯੫}

॥੯॥ ਜਬ ਹੀ ਦਿਨ ਧੁੰਈ ਕੋ ਆਯੋ ॥ ਭਾਂਗਿ ਡਾਰਿ ਚੂਰਮਾ ਪਕਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਮੁਰੀਦਨ ਗਈ ਖੁਆਇ ॥
 ਰਾਖੇ ਮੂੜੁ ਮੱਤ ਕਰਿ ਸੁਆਇ ॥੧੦॥ ਸੋਫੀ ਭਏ ਜਬੈ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਦਰਬ ਹਰਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥
 ਦੁਹੰਅਨ ਲਿਯਾ ਦੇਸ ਕੋ ਪੰਥਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੈ ਸਾਜਨ ਕਹੱ ਸੰਥਾ ॥੧੧॥ ਭਯਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੋਫੀ ਸਭ ਜਾਗੇ ॥
 ਪਗਰੀ ਬਸਤ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਰਵਰ ਕਹੈ ਕ੍ਰੋਧ ਕਿਯ ਭਾਰਾ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਅਸ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਾ
 ॥੧੨॥ ਸਭ ਜੜੁ ਰਹੇ ਤਹਾਂ ਮੁਖ ਬਾਈ ॥ ਲੱਜਾ ਮਾਨ ਮੁੰਡ ਨਿਹੁਰਾਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਪਛਾਨਾ ॥
 ਸਰਵਰ ਕਿਯਾ ਸੁ ਸਿਰ ਪਰ ਮਾਨਾ ॥੧੩॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੋ ਸਕਤ ਨ ਕੋਊ ਪਾਇ ॥ ਸਭਨ
 ਲਖੇ ਕੈਸੇ ਛਲਾ ਅਸ ਕਰਿ ਗਈ ਉਪਾਇ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ
 ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਜਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੬॥੬੪੨੯॥ ਅਫਜੂ ॥ ॐ**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਹੈ ਕਬਿੱਤ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਅਬਲਾ ਕਿਯਾ ਚਰਿੱਤ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਦਿਨ ਹੀ
 ਮਹਿ ਛਲਾ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਯਾ ਸੁੰਦਰਿ ਕੀ ਕਲਾ ॥੧॥ ਇਸਕਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਇਸਕ ਸੈਨ ਰਾਜਾ
 ਤਹੱਕੋ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗਜਗਾਹਮਤੀ ਤਿੰਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਾ ਸਮ ਕਹੂੰ ਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥੨॥ ਇਕ ਰਨ ਦੂਲਹ ਸੈਨ
 ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਤਹ ॥ ਜਾ ਸਮ ਉਪਜਾ ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ
 ਕੋ ਬਨੋ ॥੩॥ ਸੋ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਮਾਰਤ ਰੀਛ ਰੋਝ ਝੰਖਾਰਾ ॥ ਇਸਕਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਰ
 ਨਿਕਸਾ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਲੋਕਿ ਨਗਰ ਕੀ ਬਿਗਸਾ ॥੪॥ ਅਸ ਸੁੰਦਰਿ ਜਿੰਹ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਗਰੀ ॥ ਕਸ ਹੂੰ ਹੈ ਤਿੰਹ
 ਨਾਰਿ ਉਜਗਰੀ ॥ ਜਿਹੋ ਤਿਹੋ ਬਿਧਿ ਤਿੰਹ ਰੂਪਿ ਨਿਹਰਿਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਅਤਿਬ ਇਹੀਂ ਹੂੰ ਮਰਿਯੈ ॥੫॥ ਬਸਤ੍ਰ
 ਉਤਾਰਿ ਮੇਖਲਾ ਡਾਰੀ ॥ ਭੂਖਨ ਛੋਰਿ ਬਿਭੂਤਿ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਭ ਤਨ ਭੇਖ ਅਤਿਬ ਕਾ ਧਾਰਾ ॥ ਆਸਨ
 ਆਨ ਦੂਰ ਤਿਹ ਮਾਰਾ ॥੬॥ ਕੇਤਿਕ ਬਰਸ ਤਹਾਂ ਬੀਤਾਏ ॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਦਰਸ ਨ ਪਾਏ ॥ ਕਿਤਕ
 ਦਿਨਨ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਚਤੁਰ ਭੇਦ ਸਭ ਗਯੋ ਬਿਚਾਰਾ ॥੭॥ ਤਰੁਨੀ ਖਰੀ ਸਦਨ ਆਨੰਦ ਭਰਿ ॥
 ਜਲ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਪਰਾ ਤਿੰਹ ਸੁੰਦਰਿ ॥ ਤਹੀ ਸੁਘਰ ਤਿਹ ਠਾਢ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨਿ ਗਯੋ ਸਭ ਭੇਦ ਸੁਧਾਰਾ

॥੮॥ ਤ੍ਰਿਯਹੁ ਤਾਂਹਿ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਲਖਾ ਜਬ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਾ ਚਿੱਤ ਭੀਤਰ ਤਬ ॥ ਇਹੁ ਜਨਿਯਤ ਕੋਈ
 ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਪਾਰਬਤੀਸ ਅਰਿ ਕੋ ਅਵਤਾਰਾ ॥੯॥ ਰਾਨੀ ਬੋਲਿ ਸੁਰੰਗਿਯਾ ਲੀਨਾ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਦਰਬ
 ਗੁਪਤ ਤਿਹ ਦੀਨਾ ॥ ਨਿਜੁ ਗਿ੍ਹ ਭੀਤਰਿ ਸੁਰੰਗਿ ਦਿਵਾਈ ॥ ਕਾਢੀ ਤਹੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਈ ॥੧੦॥ ਦੋਹਰਾ ॥
 ਸਖੀ ਤਿਸੀ ਮਾਰਗ ਪਠੀ ਤਹੀਂ ਪਹੁੰਚੀ ਜਾਇ ॥ ਗਹਿ ਜਾਂਘਨ ਤੇ ਲੈ ਗਈ ਚਲਾ ਨ ਭੂਪ ਉਪਾਇ ॥੧੧॥
 ਚੌਪਈ ॥ ਗਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਲੈ ਗਈ ਸਖੀ ਤਹੋਂ ॥ ਰਾਨੀ ਹੁਤੀ ਬਿਲੋਕਤਿ ਮਗ ਜਹੋਂ ॥ ਦਿਯਾ ਮਿਲਾਇ ਮਿੱਤ੍ਰ
 ਤਾ ਕੋ ਇਨ ॥ ਮਨ ਮਾਨਤ ਰਤਿ ਕਰੀ ਦੁਹੁ ਤਿਨ ॥੧੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਚੁੰਬਨ ਦੁਹੁ ਲੀਨਿ ॥ ਅਨਿਕ ਅਨਿਕ
 ਆਸਨ ਤ੍ਰਿਯ ਦੀਨਿ ॥ ਅਸ ਲੁਭਯਾ ਰਾਜਾ ਕੋ ਚਿੱਤਾ ॥ ਜਸ ਗੁਨਿ ਜਨ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ ਕਬਿੱਤਾ ॥੧੩॥ ਰਾਨੀ
 ਕਹਤ ਬਚਨ ਸੁਨੁ ਮੀਤਾ ॥ ਤੇ ਸੌ ਬਯਾ ਹਮਾਰਾ ਚੀਤਾ ॥ ਜਬ ਤੇ ਤਵ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਮਨ
 ਹਠ ਪਰਜੋ ਹਮਾਰਾ ॥੧੪॥ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਕਹੈ ਤੁਮੀ ਸੰਗ ਜਾਉਂ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨ ਲਜਾਉਂ ॥
 ਅਬ ਕਿਛੁ ਅਸਪਿਯ ਚਰਿਤ ਬਨੈਯੈ ॥ ਲੱਜੋ ਰਹੈ ਤੋਹਿ ਪਤਿ ਪੈਯੈ ॥੧੫॥ ਛੇਰਿ ਕਥਾ ਤਿੰਹ ਭੂਪ ਸੁਨਾਈ ॥
 ਨਿਜੁ ਨ੍ਰਿਪਤਾ ਕੀ ਕਥਾ ਜਤਾਈ ॥ ਮੈਹੋਂ ਰਾਸਟ੍ਰ ਦੇਸ ਕੋ ਰਾਜਾ ॥ ਤਵ ਹਿਤ ਭੇਸ ਅਤਿਬ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥੧੬॥
 ਨੇਤ੍ਰੁ ਲਗੇ ਤੁਮ ਸੌ ਹਮਰੇ ਤਬ ॥ ਤਵ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਲਖੇ ਜਲ ਮਹਿ ਜਬ ॥ ਤਵ ਮੁਰਿ ਜਬ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬੁ ਨਿਹਾਰਾ ॥
 ਗਯੋ ਮਾਰਿ ਤੁਹਿ ਮਦਨ ਕਟਾਰਾ ॥੧੭॥ ਮੁਹਿ ਲਖਿ ਧੀਰਜ ਨ ਤੁਮਰਾ ਰਹਾ ॥ ਸੁਰੰਗ ਖੋਦਿ ਸਖਿਯਨ ਅਸ
 ਕਹਾ ॥ ਸੋ ਗਹਿ ਮੁਹਿ ਗੀ ਤੀਰ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਚਹਤ ਜੁ ਥੋ ਸੋ ਭਈ ਪਜਾਰੀ ॥੧੮॥ ਦੁਹੂੰ ਬੈਠ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰੁ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਮੈ ਰਾਜਾ ਲਖਿ ਗਯੋ ਰਖਵਾਰਾ ॥ ਪਿਯ ਪਠਾਇ ਗਿ੍ਹ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥ ਲੋਨ ਲੇਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰ
 ਤਿਹਾਰੀ ॥੧੯॥ ਸੁਨਤ ਸ੍ਰਵਨ ਸਭ ਜਨ ਮਿਲਿ ਆਏ ॥ ਆਨਿ ਤਵਨ ਕਹੋਂ ਬਚਨ ਸੁਨਾਏ ॥ ਕਿਹ ਨਿਮਿਤ
 ਛਾਡਤ ਹੈਂ ਦੇਹੀ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰਿ ਸਨੇਹੀ ॥੨੦॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਦਿਜ ਮਾਰਿਯੋ ਮੁਹਿ ॥ ਲੋਨ ਲੇਉਂਗੀ
 ਸਾਚ ਕਹੂੰ ਤੁਹਿ ॥ ਜੋ ਧਨ ਹਮਰੇ ਧਾਮ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਸੋ ਸਭ ਗਾਡਿ ਗੋਰਿ ਮਹਿ ਡਾਰਹੁ ॥੨੧॥ ਹੋਰਿ ਰਹੇ
 ਸਭ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਪਰੀ ਭੋਹਰਾ ਭੀਤਰ ਰਾਨੀ ॥ ਆਸ ਪਾਸ ਲੈ ਲੋਨ ਬਿਥਾਰੋ ॥ ਜੋ ਧਨ ਹੁਤੇ ਗਾਡਿ

{੧੨੯੭}

{੧੨੯੭}

ਸਭ ਡਾਰੋ ॥੨੨॥ ਸੁਰੰਗਿ ਸੁਰੰਗਿ ਰਾਨੀ ਤਹ ਆਈ ॥ ਬੈਠੇ ਜਹਾਂ ਮੀਤ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ਤਾਕੋ ਸੰਗ ਲੈ ਤਹੀ
 ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਮੂੜ ਲੋਗ ਕਛੁ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੨੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੈਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੭॥੬੪੫੨॥ ਅਫਜੂ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਜਹੱ ਹਮ ਦਿਸਾ ਉੱਤਰਾ ਸੁਨੀ ॥ ਰਾਜਾ ਤਹਿਕ ਬਸਤ ਥੋ ਗੁਨੀ ॥ ਕਲਰੀਰਾਇ ਜਾਂਹਿ ਜਗ
 ਭਾਖਤ ॥ ਨਾਨਾ ਦੇਸ ਕਾਨਿ ਤਿਹ ਰਾਖਤ ॥੧॥ ਮੀਤਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
 ਲਾਜੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਏਕ ਲੱਛਿਮਨਿ ਦਾਸੀ ॥ ਦੁਰਬਲ ਦੇਹ ਘੜੀ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥੨॥ ਤਾ ਸੌ ਨਾਰਿ ਹੇਤੁ ਅਤਿ
 ਮਾਨੈ ॥ ਮੂੜੁ ਨ ਰਾਨੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪਛਾਨੈ ॥ ਗੁਪਤ ਲੇਤ ਦਾਸੀ ਸੁ ਛਿਮਾਹੀ ॥ ਬੁਰੀ ਬੁਰੀ ਤਿਹ ਦੇਤ ਉਗਾਹੀ
 ॥੩॥ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ਅਪਨੀ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂਰਖ ਤਾਹਿ ਜਸੂਸ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਪਰੈ ਬਾਤ ਤਾਕਹੱ ਜੇ ਸ੍ਰਵਨਨ ॥
 ਲਿਖਿ ਪਠਵੈ ਤਤਛਿਨ ਰਾਜਾ ਤਨ ॥੪॥ ਹੁਤੇ ਦੋਇ ਦਾਸੀ ਕੇ ਭਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਦੰਤ ਕਛੁ ਕਹਾ ਨ ਜਾਈ ॥
 ਸਯਾਮ ਬਰਨ ਇਕ ਦੁਤਿਯ ਕੁਰੂਪਾ ॥ ਆਖੈ ਜਾਨੁ ਸੁਰਨ ਕੇ ਕੂਪਾ ॥੫॥ ਬਗਲਗੰਧਿ ਤਿਨ ਤੇ ਅਤਿ ਆਵੈ ॥
 ਬੈਠਨ ਨਿਕਟ ਨ ਕੋਈ ਪਾਵੈ ॥ ਚੇਰੀ ਭ੍ਰਾਤ ਜਾਨਿ ਹਿਤ ਮਾਨੈ ॥ ਮੂੜੁ ਨਾਰਿ ਕਛੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੈ ॥੬॥
 ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੀ ਜਾਟਿ ਕੀ ਨਾਰਿ ॥ ਮੈਨ ਕਹਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ਉਚਾਰਿ ॥ ਜੌ ਤਿਹ ਨਾਮ ਚੇਰਿ ਸੁਨਿ ਪਾਵੈ ॥
 ਤਹ ਤੇ ਤਾਂਹਿ ਟੂਕਰਾ ਜਾਵੈ ॥੭॥ ਤਿਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਦਾਸੀ ਮੂੜੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਹਿ ਧਾਰੀ ॥
 ਭਾਇ ਖਰਚੁ ਕਛੁ ਮਾਂਗਤ ਤੇਰੇ ॥ ਗੁਹਜ ਪਠੈਯੈ ਕਰਿ ਕਰਿ ਮੇਰੇ ॥੮॥ ਤਬ ਚੇਰੀ ਐਸੋ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥
 ਡਾਰਿ ਦਰਬ ਭੇਜਨ ਮਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਭਾਇ ਨਿਮਿਤਿ ਖਰਚੀ ਪਠੈ ਦਈ ॥ ਸੋ ਲੈ ਨਾਰਿ ਦਰਬੁ ਘਰ ਗਈ ॥੯॥
 ਆਧੋ ਧਨ ਤਿਹ ਭ੍ਰਾਤਨ ਦੀਨਾ ॥ ਆਧੋ ਕਾਢਿ ਆਪਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲੀਨਾ ॥ ਮੂਰਖ ਚੇਰੀ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਇਹ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ
 ਅਠਤਾਲੀਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੮॥੬੪੬੨॥ ਅਫਜੂ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਗੌਰਿਪਾਲ ਇਕ ਸੁਨਾ ਨਰੇਸਾ ॥ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਸਕਲ ਤਿਹ ਦੇਸਾ ॥ ਗੌਰਾ ਦੇਈ ਨਾਰਿ ਤਿਹੱ

{੧੨੯੮}

{੧੨੯੮}

ਸੋਹੈ ॥ ਗੋਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹੱਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਤਾ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯਾ ਨੀਚ ਸੇਤੀ ਰਤਿ ॥ ਭਲੀ ਬੁਰੀ ਜਾਨਤ ਨ ਮੂੜੁ
ਮਤਿ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਭੇਦ ਭੂਪ ਲਖਿ ਲਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਜਾਰੁ ਤੁਰਤੁ ਭਜਿ ਗਯੋ ॥੨॥ ਗੋਰਾ ਦੇ ਇਕ ਚਰਿਤ
ਬਨਾਯੋ ॥ ਲਿਖਾ ਏਕ ਲਿਖਿ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਇਕ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਨ ਸੁਰੀਤਾ ॥ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਠਹਰਾਯੋ ਮੀਤਾ
॥੩॥ ਤਿਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਲਿਖਿ ਲਿਖਾ ਪਠਾਈ ॥ ਜਹਾਂ ਹੁਤੇ ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥ ਕੋ ਦਿਨ ਰਮਤ ਈਹਾਂ ਤੇ
ਰਹਨਾ ॥ ਦੈ ਕਰਿ ਪਠਿਵਹੁ ਹਮਰਾ ਲਹਨਾ ॥੪॥ ਸੋ ਪੱਤ੍ਰੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਰ ਆਈ ॥ ਜਾਨੀ ਮੋਰਿ ਸੁਰੀਤਿ
ਪਠਾਈ ॥ ਜੜੁ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਨੇਹ ਤਜਾਗਿ ਤਿਹ ਸਾਬ ਗਵਾਯੋ ॥੫॥ ਸੁਘਰ ਹੁਤੋ ਤੋ ਭੇਵ
ਪਛਾਨਤ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਘਾਤ ਸੱਤਿ ਕਰਿ ਜਾਨਤ ॥ ਮੂੜੁ ਰਾਵ ਕਛੁ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੁੰਡ
ਮੁੰਡਿ ਗੀ ਰਾਨੀ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੪੯॥੬੪੯੮॥ ਅਫਸੁੰ ॥੭**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਪ੍ਰਕਾਸੋਂ ॥ ਤੁਮਰੇ ਜਿਯ ਕਾ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸੋਂ ॥ ਉੱਗ੍ਰਦੱਤ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ਰਾਜਾ ॥
ਉਗ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਜਿਹ ਛਾਜਾ ॥੧॥ ਉੱਗ੍ਰਦੇਇ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਸਿਵ ਤਿਹੁੰ ਸਵਾਰੀ ॥
ਅਵਰਿ ਨ ਅਸਿ ਕੋਈ ਨਾਰਿ ਬਨਾਈ ॥ ਜੈਸੀ ਯਹ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਈ ॥੨॥ ਅਜਬ ਰਾਇ ਇਕ ਤਹੱ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥
ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਬ ਲਪੇਟਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਬ ਤਿਹ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਯੋ ॥੩॥
ਕਾਮ ਭੋਗ ਮਾਨਾ ਤਿਹ ਸੰਗਾ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਾ ਕੇ ਤਰ ਅੰਗਾ ॥ ਛਿਨ ਇਕ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਾ ਭਾਵੈ ॥ ਮਾਤ
ਪਿਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਵੈ ॥੪॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕਰੀ ਸਭਨ ਮਿਜਮਾਨੀ ॥ ਸੰਬਲਖਾਰ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਸਜਾਨੀ ॥
ਰਾਜਾ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੇ ਦੋਊ ਬਿਖਿ ਸੂਰਗ ਪਠਾਏ ॥੫॥ ਆਪੁ ਸਭਨ ਪ੍ਰਤਿ ਐਸ ਉਚਾਰਾ ॥ ਬਰ
ਦੀਨਾ ਮੁਹਿ ਕਹੋਂ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰਾ ॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਨਰਾਧਿਪ ਘਾਏ ॥ ਮੁਰ ਨਰ ਕੇ ਸਭ ਅੰਗ ਬਨਾਏ ॥੬॥ ਅਧਿਕ
ਮਯਾ ਮੋਂ ਪਰ ਸਿਵ ਕੀਨੀ ॥ ਰਾਜ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਸਭ ਮੁਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਸੁਤਾ ਕੇ
ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥੭॥ ਕਿਤਕ ਦਿਵਸ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਤਾਈ ॥ ਰੋਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਦੂਰਿ ਕਰਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਬਸਤ੍ਰ

ਸਕਲ ਦੈ ਵਾ ਕੋਂ ॥ ਬਰ ਆਨਜੋਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਰਿ ਤਾ ਕੋਂ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹਨਿ ਪੁਰਖ ਬਨ ਬਰਜੋ
 ਮਿੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯ ਸੋਇ ॥ ਰਾਜ ਕਰਾ ਇਹ ਛਲ ਭਏ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵਤ ਕੋਇ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਾਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੦॥੬੪੭੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਜਨਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਪੂਰਬ ॥ ਸਭ ਸਹਰਨ ਤੇ ਹੁਤੋ ਅਪੂਰਬ ॥ ਸਿੰਘ ਸੁਜਾਨ ਤਹਾਂ ਕੋ
 ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਬਿਧ ਨੈ ਔਰ ਨ ਸਾਜਾ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਨਵਜੋਬਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਘੜੀ ਨ ਜਿਹੋ ਸੀ
 ਬ੍ਰਹਮ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੈਂ ॥੨॥ ਇੰਦ੍ਰ ਧਾਮ
 ਹੈ ਐਸ ਨ ਨਾਰੀ ॥ ਜੈਸੀ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਅਸ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਸਾਹ ਸੁਪੂਤਾ ॥ ਜਿਹੋ ਲਖਿ ਪ੍ਰਭਾ
 ਲੱਜਤ ਪੁਰਹੂਤਾ ॥੩॥ ਯਹ ਧੁਨਿ ਪਰੀ ਤਰੁਨਿ ਕੇ ਕਾਨਨ ॥ ਤਬ ਤੇ ਲਗੀ ਚਟਪਟੀ ਭਾਮਨਿ ॥ ਜਤਨ
 ਕਵਨ ਸੌ ਆਜੁ ਸੁਧਾਰੁੰ ॥ ਉਹਿ ਸੁੰਦਰ ਕਹੋਂ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੁੰ ॥੪॥ ਨਗਰ ਢੰਢੋਰਾ ਨਾਰਿ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ
 ਕਹ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕੋਈ ਰਹੈ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤਕਾਲ ਭੋਜਨ ਸਭ ਖਾਵੈਂ ॥੫॥ ਰਾਜਹਿ
 ਬਾਤ ਕਛੂ ਨਹਿ ਜਾਨੀ ॥ ਨਿਵਤਾ ਦਿਯੋ ਲਖਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਮਾਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਕਵਾਨ ਪਕਾਏ ॥ ਉਚ
 ਨੀਚ ਸਭ ਨਿਵਤਿ ਬੁਲਾਏ ॥੬॥ ਭੋਜਨ ਖਾਨ ਜਨਾਵਹਿੰ ਬਿਗਸਹਿੰ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਰੇ ਹੈ ਨਿਕਸਹਿੰ ॥
 ਐਠੀ ਰਾਇ ਜਬਾਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਬੈਠਿ ਝਰੋਖੇ ਰਾਨੀ ਜਹਾਂ ॥੭॥ ਰਾਨੀ ਨਿਰਖਿ ਚੀਨ ਤਿਹ ਗਈ ॥ ਬਹੁ
 ਬਿਧਿ ਤਾਂਹਿ ਸਰਾਹਤ ਭਈ ॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਕਰਤੈ ਇਹ ਕੁਅਰ ਸਵਾਰਾ
 ॥੮॥ ਲੀਨਾ ਸਖੀ ਪਠਾਇ ਤਿਸੈ ਘਰਿ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਿਯ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰਿ ॥ ਏਕ ਤਰੁਨ ਅਰੁ
 ਭਾਂਗ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਚਾਰ ਪਹਰਿ ਨਿਸਿ ਨਾਰਿ ਬਜਾਈ ॥੯॥ ਐਠੀ ਸੌਂ ਬਧਿ ਗਯੋ ਸਨੇਹਾ ॥ ਜੋ ਮੁਹਿ ਕਹੇ
 ਨ ਆਵਤ ਨੇਹਾ ॥ ਭੇਦ ਸਿਖੈ ਤਿਹ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਨਰੇਸਹਿ ਘਾਯੋ ॥੧੦॥ ਪ੍ਰਾਤ ਚਲੀ ਜਰਬੇ
 ਕੇ ਕਾਜਾ ॥ ਦਰਬੁ ਲੁਟਾਵਤ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਲਾਜਾ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬੰਧੁ ਸਭ ਕੀ ਅਸਿ ਕਰੀ ॥ ਸਭਹੁ ਲਖਾ ਅਬਲਾ
 ਜਰਿ ਮਰੀ ॥੧੧॥ ਨਿਕਸਿ ਜਾਰਿ ਸੰਗ ਆਪੁ ਸਿਧਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖੈਂ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਨਾਰੀ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬੰਦ

ਕਰਤੀ ਅਸ ਭਈ ॥ ਮੂੰਡ ਮੂੰਡਿ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਗਈ ॥੧੨॥੧॥ *ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ*
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਯਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੧॥੬੪੮੯॥ ਅਫਜੂ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੋ ਭੂਪ ਇਕ ਕਹੌਂ ਕਹਾਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂ ਸੁਨੀ ਨ ਆਗੇ ਜਾਨੀ ॥ ਭੂਪ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰ ਸੈਨ ਇਕ
 ਸੋਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਸਮ ਨ ਨਰਾਧਿਪ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਧਾਮ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰਮਤੀ ਤਿੰਹ ਨਾਰੀ ॥ ਬਸਤ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ
 ਉਜਿਯਾਰੀ ॥ ਅਵਲ ਚੰਦ ਤਿੱਹ ਠਾਂ ਇਕ ਰਾਵਤ ॥ ਰਾਨੀ ਸੁਨਾ ਏਕ ਦਿਨ ਗਾਵਤ ॥੨॥ ਬਧਿ ਗਯੋ
 ਤਾ ਸੌ ਐਸ ਸਨੇਹਾ ॥ ਜਸ ਸਾਵਨ ਕੋ ਬਰਸਤ ਮੇਹਾ ॥ ਏਕ ਜਤਨ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਬਨਾਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਖੀ
 ਤਿੰਹ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥੩॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੀਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਪਿਯ ਕੋ ਰਸ ਲੀਨਾ ॥ ਰਾਜ
 ਪਾਟ ਸਭ ਹੀ ਸੁ ਬਿਸਾਰਯੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਹਾਥ ਬੇਚਿ ਜੀਯ ਡਾਰਯੋ ॥੪॥ ਸਭ ਅਤੀਤ ਗ੍ਰਿਹ ਨਿਵਤਿ
 ਪਠਾਏ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੈ ਤਿੰਹ ਪਹਿਰਾਏ ॥ ਆਪਹੁ ਬਸਤ੍ਰ ਭਗੌਹੇ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਤਿੰਹ ਸਾਥ
 ਨਿਕਰਿ ਕੈ ॥੫॥ ਚੋਬਦਾਰ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਹਟਾਈ ॥ ਸਭਹਿੰਨ ਕਰਿ ਜੋਗੀ ਠਹਰਾਈ ॥ ਜਬ ਵਹੁ ਜਾਤ
 ਕੋਸ ਬਹੁ ਭਈ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਪਾਛੈ ਸੁਧ ਲਈ ॥੬॥੧॥ *ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ*
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੨॥੬੪੯੫॥ ਅਫਜੂ ॥੭
ਚੌਪਈ ॥ ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਸਹਰ ਜਹੱ ਸੋਹੈ ॥ ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਨਰਿਸ ਤਹੱਕੋ ਹੈ ॥ ਇਸਕ ਪੇਚ ਦੇ ਤਾ ਕੀ
 ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮਹਿ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਕਾਜੀ ਬਸਤ ਏਕ ਤਹੱ ਭਾਰੋ ॥ ਆਰਫਦੀਨ ਨਾਮ
 ਉਜਿਯਾਰੋ ॥ ਸੁਤਾ ਜੇਬ ਤੁਲ ਨਿਸਾ ਤਵਨ ਕੀ ॥ ਸਸਿ ਕੀ ਸੀ ਦੁਤਿ ਲਗਤ ਜਵਨ ਕੀ ॥੨॥ ਤਹੱ ਗੁਲਜਾਰ
 ਰਾਇ ਇਕ ਨਾਮਾ ॥ ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਨਿਰਖਤ ਜਿਹੱ ਬਾਮਾ ॥ ਸੋ ਕਾਜੀ ਕੀ ਸੁਤਾ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਦਨ ਬਾਨ
 ਤਨ ਤਾਂਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੩॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਇਕ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਤਾਕਹੱ ਕਹਾ ਭੇਦ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਜੋ ਤਾਕਹੱ
 ਤੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਸੋਈ ਬਰੁ ਪਾਵੈ ॥੪॥ ਸਖੀ ਗਈ ਤਬ ਹੀ ਤਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲਾਇ
 ਦਯੋ ਤਿਨ ਸੁਭਮਤਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਦੁਹੂੰ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੫॥ ਅਸਰੀ

ਅਟਕਿ ਤਵਨ ਪਰ ਤਰੁਨੀ ॥ ਜੋਰਿ ਨ ਸਕਤ ਪਲਕ ਸੌ ਬਰਨੀ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿਹੱ ਪ੍ਰਭਾ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਧੰਨਜ
 ਜਨਮ ਕਰਿ ਅਪਨ ਬਿਚਾਰੈ ॥੬॥ ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਤਵਨ ਦਿਵਸ ਬਡਭਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਦਿਨ ਲਗਨ ਤੁਮਾਰੀ
 ਲਾਰੀ ॥ ਅਬ ਕਛੁ ਐਸ ਉਪਾਵ ਬਨੈਯੈ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਪਿਯ ਕੇ ਸੰਗ ਸਿਧੈਯੈ ॥੭॥ ਬੋਲਿ ਭੇਦ ਸਭ ਪਿਯਹਿ
 ਸਿਖਾਯੋ ॥ ਰੋਮਨਾਸ ਤਿਹ ਬਦਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਸਭਹੀ ਕੇਸ ਦੂਰ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਪੁਰਖ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ
 ॥੮॥ ਸਭ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਧਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਬ ॥ ਠਾਢਾ ਭਯੋ ਅਦਾਲਤਿ ਮੈ ਤਬ ॥ ਕਹਿ ਮੁਰਿ ਚਿਤ ਕਾਜੀ
 ਸੁਤ ਲੀਨਾ ॥ ਮੈ ਚਾਹਤ ਤਾ ਕੌ ਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥੯॥ ਕਾਜੀ ਕਾਢਿ ਕਿਤਾਬ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਦੇਖਿ ਦੇਖਿ ਕਰਿ ਇਹੈ
 ਉਚਾਰੀ ॥ ਜੋ ਆਵੈਂ ਆਪਨ ਹੈ ਰਾਜੀ ॥ ਤਾਕਹੱ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਛੁ ਕਾਜੀ ॥੧੦॥ ਯਹ ਹਮਰੇ ਸੁਤ ਕੀ
 ਭੀ ਦਾਰਾ ॥ ਹਮ ਯਾ ਕੀ ਕਰਿ ਹੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜੁ ਕਛੁ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ਨਿਰਖਿਤ ਸਾਹ ਮੁਹਰ
 ਕਰਿ ਦੀਨੀ ॥੧੧॥ ਮੁਹਰ ਕਰਾਇ ਧਾਮ ਵਹੱ ਗਯੋ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਆਵਤ ਭਯੋ ॥ ਜਬ ਦਿਨ ਦੁਤਿਯ
 ਕਚਹਰੀ ਲਾਰੀ ॥ ਪਾਤਸਾਹ ਬੈਠੇ ਬਡਭਾਰੀ ॥੧੨॥ ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਥੋ ਜਹਾਂ ॥ ਪੁਰਖ ਭੇਸ ਧਰਿ ਆਯੋ
 ਤਹਾਂ ॥ ਸੰਗ ਸੁਤਾ ਕਾਜੀ ਕੀ ਆਨੀ ॥ ਸਾਹ ਸੁਨਤ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੀ ॥੧੩॥ ਨਿਰਖਹੁ ਕਾਜਿ ਸੁਤਾ
 ਮੁਹਿ ਬਰਾ ॥ ਆਪਹਿ ਰੀਝਿ ਮਦਨਪਤਿ ਕਰਾ ॥ ਵਹੈ ਮੁਹਰ ਹਜਰਤਿਹਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਆਪੁ
 ਕਰਾਈ ॥੧੪॥ ਨਿਰਖਤ ਮੁਹਰ ਸਭਾ ਸਭ ਹੱਸੀ ॥ ਕਾਜਿ ਸੁਤਾ ਮਿਤਵਾ ਗ੍ਰਿਹ ਬਸੀ ॥ ਕਾਜੀ ਹੁੰ ਚੁਪ
 ਹੈ ਕਰਿ ਰਹਾ ॥ ਨਜਾਇ ਕਿਯਾ ਤੈਸਾ ਫਲ ਲਹਾ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਕਾਜੀ ਛਲਾ ਬਸੀ ਮਿੱਤ੍ਰ
 ਕੇ ਧਾਮ ॥ ਲਖਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚਤੁਰਾਨ ਕੇ ਹੈ ਨ ਕਿਸੀ ਕੇ ਕਾਮ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤ੍ਰਿਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੩॥੬੫੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਰਾਜ ਇਕ ਕਥਾ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਜਿਯ ਤੁਮਰੇ ਕੋ ਭਰਮ ਨਿਵਾਰੋਂ ॥ ਬਿਸਨਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ
 ਦੱਛਨ ॥ ਬਿਸਨ ਚੰਦ ਤਹ ਭੂਪ ਬਿਚੱਛਨ ॥੧॥ ਉਗ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤਹ ਸਾਹੁ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਕਵਨ ਭੂਪ ਪਟਤਰ ਤਿਹ
 ਦਿੱਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਨਝੂਮਕ ਦੇ ਤਿਹ ਬਾਲਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਲਯੋ ਜਾਤੇ ਉਜਿਯਾਲਾ ॥੨॥ ਸੁੰਭਕਰਨ ਕਹ ਹੁਤੀ ਬਿਵਾਰੀ ॥

ਸੋ ਦਿਨ ਏਕ ਨਿਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਚਾਹੀ ॥ ਜਤਨ ਬਕਯੋ ਕਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥ ਕੋਪ ਬਢਾ ਅਤਿ ਹੀ ਨਰ ਰਾਈ ॥੩॥
 ਦੇਖਹੁ ਇਹੁ ਅਬਲਾ ਕਾ ਹੀਯਾ ॥ ਜਿਹੱ ਕਾਰਨ ਹਮ ਅਸ ਛਲ ਕੀਆ ॥ ਰੰਕ ਛੇਰਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਨ
 ਭਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਭ੍ਰਿਤਨ ਕਹ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥੪॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਚਾਕਰ ਤਹ ਗਏ ॥ ਘੇਰਿ ਲੇਤ ਤਾ ਕੋ ਘਰ
 ਭਏ ॥ ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਕਹੱ ਹਨਾ ਰਿਸਾਈ ॥ ਭਾਜਿ ਗਈ ਤ੍ਰਿਯ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥੫॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਥ ਜਬ ਨਾਰਿ
 ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਵਨ ਜਤਨ ਰਾਜਾ ਕਹੱ ਮਰਿਯੈ ॥ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੋ ਬੈਰ ਉਤਰਿਯੈ
 ॥੬॥ ਲਿਖਿ ਪਤਿਯਾ ਪਠਈ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਬੈਠੇ ਹੁਤੇ ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾਂ ॥ ਜੋ ਮੋਕਹ ਰਾਨੀ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ॥
 ਤੋ ਮੁਹਿ ਭੂਪ ਆਜੁ ਹੀ ਬਰਹੁ ॥੭॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਬੋਲਿ ਪਠਾਈ ॥ ਪਰ ਕੀ ਤ੍ਰਿਯ ਰਾਨੀ ਠਹਰਾਈ ॥
 ਜਿਹੱ ਤਿਹੱ ਬਿਧਿ ਤਾ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਨੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਜੜੁ ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥੮॥ ਸੰਗ ਅਪਨੇ ਤਾ ਕੋ ਲੈ
 ਸੋਯੋ ॥ ਚਿਤ ਕੋ ਭਰਮੁ ਸਕਲ ਹੀ ਖੋਯੋ ॥ ਕਾਮਾਤੁਰ ਹੈ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਘਾਯੋ
 ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੱ ਮਾਰਿ ਵੈਸ ਹੀ ਡਾਰੀ ॥ ਤਾ ਪਰ ਤਜੋਂ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰੁ ਸਵਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਜਾਇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਤਨ
 ਜਲੀ ॥ ਨਿਰਖਹੁ ਚਤੁਰਿ ਨਾਰਿ ਕੀ ਭਲੀ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੈਰ ਲਿਯਾ ਨਿਜੁ ਨਾਹਿ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਕਹੱ ਦਿਯਾ
 ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਰੀ ਨਿਜੁ ਨਾਥ ਸੋ ਲੋਗਨ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਰਿ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੪॥੬੫੨੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਭੂਪ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨੀ ॥ ਕਿਨਹੁੰ ਲਖੀ ਨ ਆਗੇ ਚੀਨੀ ॥ ਰਾਧਾ ਨਗਰ ਪੂਰਬ ਮੈ
 ਜਹਾਂ ॥ ਰੁਕਮਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਦਲਗਾਹ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾ ਕੀ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਤੁੱਲਿ
 ਨ ਵਾਂ ਕੀ ॥ ਸੁਤਾ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੇਇ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਕਹਿੱਜੈ ॥੨॥ ਤਹਿਕ ਭਵਾਨੀ ਭਵਨ
 ਭਨੀਜੈ ॥ ਕੋ ਦੂਸਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹੰ ਦੀਜੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਏਸ੍ਰੁਰ ਤਹ ਆਵਤ ॥ ਆਨਿ ਗਵਰਿ ਕਹੱ ਸੀਸ
 ਝੁਕਾਵਤ ॥੩॥ ਭੁਜਬਲ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਆਯੋ ॥ ਭੋਜਰਾਜ ਤੇ ਜਨੁਕ ਸਵਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸਿੰਧੁਲਾ ਦੇ
 ਦੁਤਿ ਤਾ ਕੀ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਚੇਰੀ ਭੀ ਵਾਂ ਕੀ ॥੪॥ ਆਗੇ ਹੁਤੀ ਔਰ ਸੋਂ ਤਰੁਨੀ ॥ ਅਬ ਇਹ ਸਾਥ

ਜਾਤ ਨਹਿ ਬਰਨੀ ॥ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਤ ॥ ਸਹਚਰਿ ਪਠੀ ਤਹਾਂ ਹੈ ਆਰਤਿ ॥੫॥
 ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਤੈਂ ਪਰ ਮੈ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਸਭ ਹੀ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥ ਜੋ ਮੁਹਿ ਅਬ ਤੁਮ ਦਰਸ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਡਾਰਿ ਜਨੁ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਿਯਾਵੈਂ ॥੬॥ ਸੁਨਿ ਸਖੀ ਬਚਨ ਕੁਅਰਿ ਕੇ ਆਤੁਰ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਰਾਜਾ
 ਤਹਿ ਸਾਤਿਰ ॥ ਜੁ ਕਛੁ ਕਹਯੋ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਭੂਪ ਅਧਿਕ ਲਲਚਾਯੋ ॥੭॥ ਚਿੰਤ
 ਕਰੀ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਤਹੋਂ ਜੈਯੈ ॥ ਕਿਹ ਛਲ ਸੋ ਤਾ ਕੋ ਹਰਿ ਲਜੈਯੈ ॥ ਸੁਨਿ ਬਚ ਭੂਖਿ ਭੂਪ ਕੀ ਭਾਰੀ ॥
 ਤਬ ਤੇ ਅਧਿਕ ਚਟਪਟੀ ਲਾਰੀ ॥੮॥ ਭੂਪ ਸਖੀ ਤਬ ਤਹੀ ਪਠਾਈ ॥ ਇਸਥਿਤ ਹੁਤੀ ਜਹਾਂ ਸੁਖਦਾਈ ॥
 ਕਹਾ ਚਰਿਤ ਕਛੁ ਤੁਮਹਿ ਬਨਾਵਹੁ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਸਦਨ ਹਮਾਰੇ ਆਵਹੁ ॥੯॥ ਏਕ ਢੋਲ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋਰ ਮੰਗਾਵਾ
 ॥ ਬੈਠਿ ਚਰਮ ਸੋ ਬੀਚ ਮੜਾਵਾ ॥ ਇਸਥਿਤ ਆਪੁ ਤਵਨੁ ਮਹਿ ਭਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਧਾਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਗਈ
 ॥੧੦॥ ਇਹ ਛਲ ਢੋਲ ਬਜਾਵਤ ਚਲੀ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸਭ ਨਿਰਖਤ ਅਲੀ ॥ ਭੇਵ ਅਭੇਵ ਨ ਕਿਨਹੂੰ
 ਪਾਯੋ ॥ ਸਭਹੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਨ ਚੰਚਲਾ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮ
 ॥ ਢੋਲ ਢਮਾਕੋ ਦੈ ਗਈ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖਾ ਨ ਬਾਮ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੫॥੬੫੩੪॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਅਪੂਰਬ ॥ ਜੋ ਛਲ ਕਿਯਾ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਪੂਰਬ ॥ ਭੁਜੰਗ ਧੁਜਾ ਇਕ ਭੂਪ
 ਕਹਾਵਤ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਬਿੱਪਨ ਕਹੋਂ ਦਖਾਵਤ ॥੧॥ ਅਜਿਤਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿੰਹ ਰਾਜਤ ॥ ਅਮਰਾਵਤੀ
 ਨਿਰਖਿ ਜਿੰਹ ਲਾਜਤ ॥ ਬਿਮਲਮਤੀ ਤਾ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁਤਾ ਬਿਲਾਸ ਦੇਇ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੨॥ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ
 ਤਿਨ ਪੜ੍ਹੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹੋਂ ਸਮ ਪੜ੍ਹੈ ਨ ਦੂਸਰਿ ਨਾਰਾ ॥ ਗੰਗ ਸਮੁਦ੍ਰਹਿ ਜਹਾਂ ਮਿਲਾਨੀ ॥ ਤਹੀ ਹੁਤੀ ਤਿਨ
 ਕੀ ਰਜਯਾਨੀ ॥੩॥ ਨਿਰਖਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿੰਹ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥ ਰਜਯਾਨੀ ਐਸੀ ਤਿੰਹ ਅਹੀ ॥ ਉਚ ਧੌਲਹਰ ਤਹਾਂ
 ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਪਰ ਬੈਠਿ ਪਕਰਿਯਤ ਤਾਰੇ ॥੪॥ ਮੱਜਨ ਹੇਤ ਤਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਆਵਤ ॥ ਨ੍ਰਾਇ ਪੂਰਬਲੇ ਪਾਪ
 ਗਵਾਵਤ ॥ ਤਹ ਇਕ ਨ੍ਰਾਨ ਨਰਾਧਿਪ ਚਲੋ ॥ ਜੋਬਨਵਾਨ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੋ ॥੫॥ ਸੋ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥

ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਕੈ ਮੈ ਅਬ ਯਾਂਹੀਂ ਕਹੱ ਬਰਿ ਹੋਂ ॥ ਨਾਤਰ ਬੂਡਿ ਗੰਗ ਮਹਿ ਮਰਿ ਹੋਂ ॥
 ॥੬॥ ਏਕ ਸਖੀ ਲਖਿ ਹਿਤੂ ਸਿਯਾਨੀ ॥ ਤਾ ਸੋ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਤੈ ਮੁਝੈ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥
 ਮੁਖ ਮਾਂਗੈ ਜੇਤੋ ਧਨ ਪਾਵੈਂ ॥੭॥ ਤਬ ਸਖਿ ਗਈ ਤਵਨ ਕੇ ਗ੍ਰਹਾ ॥ ਪਰਿ ਪਾਂਇਨ ਅਸਿ ਦਿਯੋ ਸੰਦੇਹਾ ॥
 ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤੁਮਰੇ ਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਭੂਲਿ ਗਈ ਤਾਕਹਿ ਸੁਧਿ ਘਟ ਕੀ ॥੮॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਚਨ ਭਯੋ ਬਿਸਮੈ
 ਮਨ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਂਹਿ ਬਖਾਨੇ ਬੈਨਨ ॥ ਅਸ ਕਛੁ ਕਰਿਜੈ ਬਚਨ ਸਯਾਨੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਬਿਲਾਸ ਦੇ ਹੈ ਮੁਰ ਰਾਨੀ
 ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਤੁਮ ਨ੍ਰਿਪ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕੋ ਧਾਰਹੁ ॥ ਭੂਖਨ ਬਸਤ੍ਰ ਅੰਗ ਸੁਧਾਰਹੁ ॥ ਭੁਜੰਗ ਧੁਜਾ ਕਹੱ ਦੈ
 ਦਿਖਰਾਈ ॥ ਫੁਨਿ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਜਾਹੁ ਛਪਾਈ ॥੧੦॥ ਭੂਪਤਿ ਬਸਤ੍ਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਧਾਰੇ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਗਹਨਾ
 ਗੁਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਭੁਜੰਗ ਧੁਜਾ ਕਹੱ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥ ਨਿਜੁ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਗਯੋ ਲੁਕਾਈ ॥੧੧॥ ਨਿਰਖਿ ਭੂਪ
 ਤਿੰਹ ਰਹਾ ਲੁਭਾਇ ॥ ਵਹੈ ਸਖੀ ਤਹ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਨਿਰਖਿ ਤਾਹਿ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬਯਾਹ
 ਕੋ ਬਯੋਤ ਬਨਾਵਹੁ ॥੧੨॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਸਹਚਰਿ ਤਹ ਗਈ ॥ ਟਾਰਿ ਘਰੀ ਦੈ ਆਵਤ ਭਈ ॥ ਤਿਹੱ ਮੁਖ
 ਤੇ ਹੈ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨਹੁ ਸ੍ਰਵਨ ਦੈ ਭੂਪ ਹਮਾਰੇ ॥੧੩॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਅਪਨੀ ਤਿਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਬਹਿਨਿ
 ਤਵਨ ਕੀ ਲੀਜੈ ॥ ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਨ੍ਰਿਪ ਫੇਰ ਨ ਕੀਨੇ ॥ ਦੁਹਿਤਹਿ ਕਾਢਿ ਤਵਨ ਕਹ ਦੀਨੇ ॥੧੪॥ ਸੁਤਾ ਪ੍ਰਥਮ
 ਦੈ ਬਯਾਹ ਰਚਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੋ ਬਯਾਹਿ ਨਾਰਿ ਕਰਿ ਲਯਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਬਧਿ ਤਿੰਹ ਜੜੁ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਦੁਹਿਤਾ
 ਸਹਿਤ ਰਾਜ ਹਰਿ ਲਿਯੋ ॥੧੫॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਤਾ ਰਾਜਾ ਕੀ ਹਰੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨਾਸ ਤਿੰਹ ਤਨ ਕੀ ਕਰੀ ॥ ਬਹੁਰੋ
 ਛੀਨਿ ਰਾਜ ਤਿਨ ਲੀਨਾ ॥ ਬਰਿ ਬਿਲਾਸ ਦੇਈ ਕਹੱ ਕੀਨਾ ॥੧੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੋ ਛਪਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੬॥੬੫੫੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਕਥਾ ਬਖਾਨੋ ਔਰੈ ॥ ਜੋ ਭਈ ਏਕ ਰਾਜ ਕੀ ਠੋਰੈ ॥ ਸਹਰ ਸੁ ਨਾਰ ਗਾਂਵ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥
 ਸਬਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਦਲਬੰਠਨ ਦੇਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਜਿਹੱ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਜੋਰੀ
 ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਤਹੱ ਆਯੋ ॥ ਜਿੰਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਬਿਧ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਨਿਰਖਿ ਰੀਝਿ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹੀ ॥ ਜਿਹੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਜੁਗਿਯਾ ਕਹੋ ਪੈਯੈ ॥ ਉਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋ ਆਜੁ ਬਨੈਯੈ ॥੩॥
 ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬਿਨਾ ਬਦਰਾ ਗਰਜਾਏ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸ਼ਕਤਿ ਅੰਗਰਾ ਬਰਖਾਏ ॥ ਸੋਨ ਅਸਥਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਰ ਪਰੈ ॥
 ਨਿਰਖਿ ਲੋਗ ਸਭਹੀ ਜਿਯ ਡਰੈ ॥੪॥ ਭੂਪ ਮੰਤ੍ਰਿਯਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਬਿਪ੍ਰ ਪੁਸਤਕਨ ਦਿਖਾਯੋ ॥
 ਇਨ ਬਿਘਨਨ ਕੋ ਕਹੋ ਉਪਚਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਮਿਲਿ ਕਰਹੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥੫॥ ਤਬ ਲਗਿ ਬੀਰ ਹਾਂਕਿ
 ਤਿਨ ਰਾਨੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੋ ਕਹੋਵਾਈ ਬਾਨੀ ॥ ਏਕ ਕਾਜ ਉਬਰੈ ਜੋ ਕਰੈ ॥ ਨਾਤਰ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ
 ਮਰੈ ॥੬॥ ਸਭਹਿਨ ਲਖੀ ਗਗਨ ਕੀ ਬਾਨੀ ॥ ਬੀਰ ਬਾਕਯ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨੀ ॥ ਬਹੁਰਿ ਬੀਰ ਤਿਨ
 ਐਸ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁ ਮੈਂ ਕਹਤ ਹੋ ਸੁਨਹੁ ਪਯਾਰੋ ॥੭॥ ਜੋ ਰਾਜਾ ਅਪਨੀ ਲੈ ਨਾਰੀ ॥ ਜੁਗਿਯਹਿ ਦੈ ਧਨ ਸਹਿਤ
 ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਤਬ ਇਹ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਨਹਿ ਮਰੈ ॥ ਅਬਿਚਲ ਰਾਜ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਕਰੈ ॥੮॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਕ ਸੁਨਿ
 ਬਚ ਅਕੁਲਾਏ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਤਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਲੈ ਆਏ ॥ ਜੁਗਿਯਹਿ ਦੇਇ ਦਰਬੁ ਜੁਤ ਨਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ
 ਕੀ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਗਈ ਮਿਤ੍ਰ ਕੇ ਨਾਰਿ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਭਲਾ
 ਬੁਰਾ ਸਕਾ ਨ ਕੋਈ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ
 ਸੌ ਸਤਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੭॥੬੫੬੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਵਤ ਤੁਮਰੇ ਸੰਗਾ ॥ ਅਚਲਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ
 ਰਾਜਤ ॥ ਸੂਰ ਸਿੰਘ ਤਹੋ ਭੂਪ ਬਿਰਾਜਤ ॥੧॥ ਅੰਜਨ ਦੇਇ ਤਵਨ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਖੰਜਨ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ
 ਜਾਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਹੂੰ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਰੀ ਨਾਗਿਨਿ ਮਨ ਲਾਜੈ ॥੨॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਆਖੋ
 ਸੌਦਾਗਰ ॥ ਰੂਪਵੰਤ ਜਨੁ ਦੁਤਿਯ ਨਿਸਾਕਰ ॥ ਜੋ ਅਬਲਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਰਾਜ ਪਾਟ ਤਜਿ ਸਾਬ
 ਸਿਧਾਰੈ ॥੩॥ ਸੋ ਆਖੋ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਘਰ ਤਰ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਨਿਰਖਾ ਤਿਹ ਦ੍ਰਿਗ ਭਰਿ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ
 ਤਿਹ ਉਪਰ ਭੂਲੀ ॥ ਜਨੁ ਮਦ ਪੀ ਮਤਵਾਰੀ ਝੂਲੀ ॥੪॥ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਾਮ ਤਿਹ ਨਰ ਕੋ ॥ ਜਨੁਕਰਿ ਮੁਕਟ
 ਕਾਮ ਕੇ ਸਿਰ ਕੋ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਹ ਕੁਅਰਿ ਪਠਾਈ ॥ ਕਹਿਯਹੁ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਜਨ ਸੋ ਜਾਈ ॥੫॥ ਸਖੀ ਤੁਰਤੁ

ਤਿਨ ਤਹ ਪਹੁਚਾਯੋ ॥ ਜਸ ਨਾਵਕ ਕੋ ਤੀਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਕੁਅਰਿ ਤਿਨ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਮਨ ਬਚ ਰੀਝਿ
 ਰਹਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥੬॥ ਨਦੀ ਬਹਤ ਨ੍ਰਿਪ ਗ੍ਰਿਹ ਤਰ ਜਹਾਂ ॥ ਠਾਢ ਹੁਜਿਯਹੁ ਨਿਸਿ ਕਹੱ ਤਹਾਂ ॥ ਡਾਰਿ
 ਦੇਗ ਮੈ ਕੁਅਰਿ ਬਹੈ ਹੈ ॥ ਛਿੱਦ੍ਰ ਮੁੰਦਿ ਤਾ ਕੇ ਸਭ ਲੈ ਹੈ ॥੭॥ ਉਪਰ ਬਾਂਧਿ ਤੂੰਬਕਾ ਦੈ ਹੈ ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਤੁਹਿ ਤਾਹਿ ਮਿਲੈ ਹੈ ॥ ਜਬ ਤੁਬਰੀ ਲਖਿਯਹੁ ਢਿਗ ਆਈ ॥ ਕਾਢਿ ਭੋਗ ਦੀਜਹੁ ਸੁਖ ਦਾਈ ॥੮॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਦਿ ਤਾਸੋਂ ਸੰਕੇਤਾ ॥ ਦੂਤੀ ਗੀ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਜ ਨਿਕੇਤਾ ॥ ਡਾਰਿ ਦੇਗ ਮੈ ਕੁਅਰਿ ਬਹਾਈ ॥
 ਬਾਂਧਿ ਤੂੰਬਰੀ ਤਹੱ ਪਹੁਚਾਈ ॥੯॥ ਜਬ ਬਹਤੀ ਤੂੰਬਰੀ ਤਹੱ ਆਈ ॥ ਆਵਤ ਕੁਅਰਿ ਲਖਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥
 ਐਚਿ ਤਹਾਂ ਤੇ ਦੇਗ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਲੈ ਪਲਕਾ ਉਪਰ ਬੈਠਾਰੀ ॥੧੦॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰ
 ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜਾਈ ॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਤਾ ਸੋਂ ਕਰਿ ਭੋਗਾ ॥ ਭੇਦ ਨ ਲਖਾ ਦੂਸਰੇ ਲੋਗਾ ॥੧੧॥ ਇਹ
 ਬਿਧਿ ਤਾਸੋਂ ਰੋਜ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਪਠਾਵੈ ॥ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਨਿਤਿ
 ਪ੍ਰਤਿ ਅਪਨੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਵੈ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ
 ਅਠਾਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੮॥੬੫੭੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖੀ ਨ ਆਗੇ ਚੀਨੀ ॥ ਸੁੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥
 ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਸੁੰਦਰ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਜਨੁਕ ਜਗਦੀਸ ਸਵਾਰੀ ॥
 ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਐਸੀ ਹੁਤੀ ਰਾਇ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥੨॥ ਤਹਿਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਅਪਾਰਾ ॥
 ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨਾਕ ਜਿਹ ਸੂਆ ਰਿਸਾਨੇ ॥ ਕੰਜ ਜਾਨਿ ਦ੍ਰਿਗ ਭਵਰ ਭੁਲਾਨੇ
 ॥੩॥ ਕਟਿ ਕੇਹਰਿ ਲਖਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਵਤ ॥ ਤਾਤੇ ਫਿਰਤ ਮ੍ਰਿਗਨ ਕਹ ਘਾਵਤ ॥ ਸੁਨਿ ਬਾਨੀ ਕੋਕਿਲ
 ਕੁਰਰਈ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਜਰਤ ਕਾਰੀ ਹੈ ਗਈ ॥੪॥ ਨੈਨ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਜਲਜ ਲਜਾਨਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਲ ਮਹਿ
 ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥ ਅਲਕ ਹੇਰਿ ਨਾਗਿਨਿ ਰਿਸਿ ਭਰੀ ॥ ਚਿਤ ਮਹਿ ਲਜਤ ਪਤਾਰਹਿ ਬਰੀ ॥੫॥ ਸੋ ਆਯੋ
 ਰਾਜਾ ਕੇ ਪਾਸਾ ॥ ਸੌਦਾ ਕੀ ਜਿਯ ਮੈ ਧਰਿ ਆਸਾ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇ ਨਿਰਖਤ ਤਿਹ ਭਈ ॥ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਤਜਿ

ਬੌਰੀ ਹੈ ਗਈ ॥੬॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਵਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਿਯ ਜਸ ਮਨ ਭਾਵਾ ॥ ਤਹੋਂ ਇਕ ਹੁਤੀ
ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ ਚੇਰੀ ॥ ਹੇਰਿ ਗਈ ਜਸ ਹੇਰਿ ਅਹੇਰੀ ॥੭॥ ਪਾਵ ਦਾਬਿ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਜਗਾਯੋ ॥ ਧਾਮ ਤੋਰ
ਤਸਕਰ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਸੰਗ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਚਲਿ ਦੇਖਹੁ ਤਿਹ ਭੂਪ ਤਮਾਸਾ ॥੮॥ ਸੁਨਤ
ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਖੜਗ ਹਾਥ ਲੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਪਤਿ ਕੀ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥
ਅਧਿਕ ਧੁੰਮ ਤਹ ਦਿਯਾ ਜਗਾਈ ॥੯॥ ਸਭ ਕੇ ਨੈਨ ਧੂਮ ਸੋ ਭਰੇ ॥ ਅਸੂਆ ਟੂਟਿ ਬਦਨ ਪਰ ਪਰੇ ॥
ਜਬ ਰਾਨੀ ਇਹ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਲੰਘਾਇ ਹਿਯੇ ਹਰਖਾਨੀ ॥੧੦॥ ਆਗੇ ਸੋ ਕਰਿ ਕਾਢਾ ਜਾਰਾ ॥
ਧੂਮ ਭਰੇ ਦ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪ ਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਪੌਛਿ ਨੇਤ੍ਰ ਜਬ ਹੀ ਗਯੋ ਤਹਾਂ ॥ ਕੋਊ ਨ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ਉਹਾਂ ॥੧੧॥
ਉਲਟਿ ਤਿਸੀ ਚੇਰੀ ਕਹੋ ਘਾਯੋ ॥ ਇਹ ਰਾਨੀ ਕਹੋ ਦੋਸ ਲਗਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਆਗੇ
ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨਿਕਾਰਾ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ
ਸੌ ਉਨਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੫੯॥੬੫੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥੭**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥ ਜਿਹ ਛਲ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ॥ ਪੁਰਬ ਦੇਸ ਅਪੁਰਬ ਨਗਰੀ ॥
ਤਿਹੁ ਭਵਨ ਕੇ ਬੀਚ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥ ਸਿਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਰਾਜਾ ਤਹੋਕੋ ਹੈ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਸਿਵਰਤ ਸੋ ਹੈ ॥
ਭਾਵਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਣਿਜੈ ॥ ਮਨ ਮੋਹਨਿ ਦੇ ਸੁਤਾ ਕਹਿੰਜੈ ॥੨॥ ਸਾਹ ਮਦਾਰ ਪੀਰ ਤਹੋਂ ਜਾਹਿਰ ॥
ਸੇਵਤ ਜਾਹਿ ਭੂਪ ਨਰ ਨਾਹਰ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਰਾ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਸਹਿਤ ਲਏ ਸੰਗ ਦਾਰਾ ॥੩॥
ਅੜਿਲ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹੋ ਭਾਇਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਤਾ ਕਹ ਤਹੀ ਬੁਲਾਇਯੋ ॥ ਤਹੀ
ਕਾਮ ਕੇ ਕੇਲ ਤਰੁਨਿ ਤਾ ਸੋਂ ਕਿਯੋ ॥ ਹੋ ਹਸਿ ਹਸਿ ਕਰਿ ਆਸਨ ਤਾ ਕੋ ਕਸਿ ਕਸਿ ਲਿਯੋ ॥੪॥ ਪੀਰ ਚੂਰਮਾ
ਹੇਤ ਜੁ ਭੂਪ ਬਨਾਇਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਭਾਂਗ ਕੋ ਤਾ ਮਹਿ ਤਰੁਨਿ ਮਿਲਾਇਯੋ ॥ ਸਭ ਸੋਫੀ ਤਿਹ ਖਾਇ ਦਿਵਾਨੇ
ਹੈ ਪਰੇ ॥ ਹੋ ਜਾਨੁ ਪ੍ਰਹਾਰ ਬਿਨਾ ਸਿਗਰੇ ਆਪੇ ਮਰੇ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਸੋਫੀ ਭਏ ਸਭੈ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਕਰ
ਪਰੇ ਬੀਰ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਤ ਘਾਤ ਪਛਾਨਾ ॥ ਉਠ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੰਗ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥੬॥ ਸੋਫੀ

ਕਿਨੂੰ ਨ ਆਖਿ ਉਘਾਰੀ ॥ ਲਾਤ ਜਾਨੁ ਸੈਤਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ
ਲੈ ਮੀਤ ਸਿਧਾਯੋ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਾਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੦॥੬੫੯੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਜਸ ਕਿਯ ਸੁਤਾ ਪਿਤਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥ ਪ੍ਰਬਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ
ਅਤਿ ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਕਾਂਪਤ ਜਾਂ ਕੇ ਡਰ ਜਲ ਥਲ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਝਕਝੂਮਕ ਦੇ ਤਿਹ ਬਾਰਿ ॥ ਘੜੀ ਆਪੁ ਜਨੁ
ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਨਾਰ ॥ ਤਹ ਥੇ ਸੁਘਰ ਸੈਨ ਖਤਿਰੇਟਾ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਬ ਲਪੇਟਾ ॥੨॥ ਜਗੰਨਾਥ ਕਹੱ ਭੂਪ
ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲੱਤ੍ਰ ਸੰਗ ਲੈ ਆਯੋ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਕੇ ਨਿਰਖਿ ਦਿਵਾਲਾ ॥ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਭੂਪ ਉਤਾਲਾ
॥੩॥ ਹਮਰੋ ਪਾਪ ਪੁਰਾਤਨ ਗਯੋ ॥ ਸਫਲ ਜਨਮ ਹਮਰੋ ਅਬ ਭਯੋ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਕੇ ਪਾਯੋ ਦਰਸਨ ॥ ਔਰ
ਕਰਾ ਹਾਬਨ ਪਗ ਪਰਸਨ ॥੪॥ ਤਬ ਲਗ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਤਹੱ ਆਈ ॥ ਪਿਤਾ ਸੁਨਤ ਅਸ ਕਹਾ ਸੁਨਾਈ ॥
ਸੁਨਿ ਮੈ ਸੈਨ ਆਜੁ ਹਿਯਾਂ ਕਰਿ ਹੋ ॥ ਜਿਹ ਏ ਕਹੈ ਤਿਸੀ ਕਹੱ ਬਰਿਹੋ ॥੫॥ ਪ੍ਰਾਤ ਉਠੀ ਤਹੱ ਤੇ ਸੋਈ ਜਬ ॥
ਬਚਨ ਕਹਾ ਪਿਤ ਤੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਬ ॥ ਸੁਘਰਸੈਨ ਖੱਤ੍ਰੀ ਜੋ ਆਹੀ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਦੀਨੀ ਮੈ ਤਾਹੀ ॥੬॥ ਰਾਜੈ
ਬਚਨ ਸੁਨਾ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ॥ ਐਸ ਕਹਾ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਸੰਗ ਤਬ ॥ ਜਗੰਨਾਥ ਜਾਕਹੱ ਤੂੰ ਦੀਨੀ ॥ ਹਮ ਸੌ
ਜਾਤ ਨ ਤਾ ਸੌ ਲੀਨੀ ॥੭॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜੁ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਅਪਨਾ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥ ਜਗੰਨਾਥ
ਕੇ ਬਚਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਲੈ ਮੀਤ ਸਿਧਾਨਾ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਇਕਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੧॥੬੫੯੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਪੁਰਾਤਨ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਪੰਡਿਤ ਕਹਤ ਮਹਾਂ ਮੁਨਿ ॥ ਏਕ ਮਹੇਸੂ ਸਿੰਘ
ਰਾਜਾਨਾ ॥ ਡੰਡ ਦੇਤ ਜਾ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਨਾ ॥੧॥ ਨਗਰ ਮਹੇਸੂਵਤਿ ਤਹੱ ਰਾਜਤ ॥ ਅਮਰਾਵਤਿ ਜਹੱ
ਦੁਤਿਯ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਤਾਂ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਉਪਮਾ ਕਹੀ ॥ ਅਲਕਾ ਨਿਰਖਿ ਥਕਿਤ ਤਿਹ ਰਹੀ ॥੨॥ ਗਜ
ਗਾਮਿਨਿ ਦੇ ਸੁਤਾ ਭਨਿਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਪਟਤਰ ਮੁਖ ਦਿੱਜੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਪ੍ਰਭਾ ਬਖਾਨੀ ॥ ਥਕਿਤ

ਰਹਤ ਰਾਜਾ ਅਰੁ ਰਾਨੀ ॥੩॥ ਤਾਕੀ ਲਗਨ ਏਕ ਸੌ ਲਾਰੀ ॥ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਜਾਂ ਤੇ ਸਭ ਭਾਰੀ ॥ ਗਾਜੀ
 ਰਾਇ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਜਾਂ ਕੋ ਲਖਿ ਬਾਮਾ ॥੪॥ ਔਰ ਘਾਤ ਜਬ ਹਾਥ ਨ ਆਈ ॥
 ਏਕ ਨਾਵ ਤਬ ਨਿਕਟ ਮੰਗਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਿੰਹ ਰਾਖਾ ਨਾਮਾ ॥ ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਬਾਮਾ
 ॥੫॥ ਗਾਜੀ ਰਾਇ ਬੈਠਿ ਤਿਹ ਉਪਰ ॥ ਨਿਕਸਾ ਆਇ ਭੂਪ ਮਹਲਨ ਤਰ ॥ ਲੈਨੀ ਹੋਇ ਨਾਵ ਤੋ
 ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰੁ ਮੋਹਿ ਉੱਤਰ ਕਛੁ ਦੀਜੈ ॥੬॥ ਮੈ ਲੈ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਜਾਉਂ ॥ ਬੇਚੋ ਜਾਇ ਔਰ ਹੀ
 ਗਾਉਂ ॥ ਲੈਨੀ ਹੋਇ ਨਾਵ ਤਬ ਲੀਜੈ ॥ ਨਾਤਰ ਹਮੈਂ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥੭॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਬਾਤ ਨਹਿ
 ਪਾਈ ॥ ਬੀਤਾ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਹੈ ਆਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਬ ਦੇਗ ਮੰਗਾਇ ॥ ਬੈਠੀ ਬੀਚ ਤਵਨ ਕੇ ਜਾਇ
 ॥੮॥ ਛਿਦ੍ਰ ਮੂੰਦਿ ਨੌਕਾ ਤਰ ਬਾਂਧੀ ॥ ਛੋਰੀ ਤਬੈ ਬਹੀ ਜਬ ਆਂਧੀ ॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਾਤ ਦਿਵਾਨ ਲਗਾਯੋ ॥
 ਤਬ ਤਿਨ ਤਹੱ ਇਕ ਮਨੁਖ ਪਠਾਯੋ ॥੯॥ ਜੋ ਤੁਮ ਨਾਵ ਨ ਮੋਲ ਚੁਕਾਵਤ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਲੈ ਬਨਿਕ
 ਸਿਧਾਵਤ ॥ ਜਾਨਿ ਦੇਹੁ ਜੋ ਮੋਲ ਨ ਬਨੀ ॥ ਮੇਰੇ ਘਰ ਨਵਕਾ ਹੈ ਘਨੀ ॥੧੦॥ ਹਰੀ ਕੁਅਰਿ ਰਾਜਾ
 ਕੋ ਕਹਿ ਕੈ ॥ ਮੂਰਖ ਸਕਾ ਭੇਦ ਨਹਿ ਲਹਿ ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਤਾ ਕੀ ਜਬ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਬੈਠਿ ਰਹਾ ਮੁੰਡੀ
 ਨਿਹੁਰਾਈ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੨॥੬੬੧੦॥ ਅਠਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਕਥਾ ਬਚਿਤ੍ਰੁ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯ ਇਕ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ॥ ਗੁੱਲੋ ਇਕ ਖੱਤ੍ਰਾਨੀ
 ਆਹੀ ॥ ਜੇਠ ਮੱਲ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਹੱ ਬਜਾਹੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਔਰ ਪੁਰਖ ਇਕ ਭਾਯੋ ॥ ਨਿਜੁਪਤਿ ਸੇਤੀ ਹੇਤੁ
 ਭੁਲਾਯੋ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਿੰਹ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿੰਹ ਸਾਥ ਕਮਾਵੈ ॥੨॥ ਇਕ ਦਿਨ ਸੁਧਿ
 ਤਾਕੇ ਪਤਿ ਪਾਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾ ਸੰਗ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥ ਅਧਿਕ ਕਰੀ ਜੂਤਿਨ ਕੀ ਮਾਰਾ ॥ ਤਬ
 ਤਿਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਾ ॥੩॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੋ ਤਜਾਰੀ ॥ ਸਾਥ ਫਕੀਰਨ ਕੇ
 ਅਨੁਰਾਰੀ ॥ ਵਾਹਿ ਅਤਿਬ ਕਰਿ ਕੈ ਸੰਗ ਲੀਨਾ ॥ ਔਰੈ ਦੇਸ ਪਜਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥੪॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਦੇਸ

ਆਪੁ ਪਗੁ ਧਾਰੈ ॥ ਤਹੀਂ ਤਹੀਂ ਵਹੁ ਸੰਗ ਸਿਧਾਰੈ ॥ ਔਰ ਪੁਰਖੁ ਤਿੰਹ ਅਤਿਬ ਪਛਾਨੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੁ
 ਨ ਕੋਈ ਜਾਨੈ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤ੍ਰਿਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰੁ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੩॥੬੬੧੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਕਥਾ ਨਵੀਨ ॥ ਜਸ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਕਿਯ ਨਾਰਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਿੰਘ ਮਹੇਸੂ ਸੁਨਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥
 ਜਿਹ ਸਮ ਔਰ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥੧॥ ਨਗਰ ਮਹੇਸੂ ਵਤਿ ਤਿੰਹ ਰਾਜਤ ॥ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਜਾਂ ਕੋ ਲਖਿ ਲਾਜਤ ॥
 ਬਿਮਲਮਤੀ ਰਾਨੀ ਤਿਹ ਐਨ ॥ ਜਾ ਸਮ ਸੁਨੀ ਨ ਨਿਰਖੀ ਨੈਨ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇਇ ਤਿਹ ਬੇਟੀ ॥ ਜਾ
 ਸਮ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਨਹਿ ਭੇਟੀ ॥ ਅਧਿਕ ਤਵਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਿਹ ਦੁਤਿ ਨਿਰਖਿ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਲਾਜੈ ॥੩॥
 ਜਬ ਜੋਬਨ ਤਾ ਕੇ ਤਨ ਭਯੋ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮਦਨ ਦਮਾਮੋ ਦਯੋ ॥ ਭੂਪ ਬਜਾਹ ਕੇ ਬਿਵਤ ਬਨਾਇ ॥ ਸਕਲ
 ਪ੍ਰੋਹਿਤਨ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥੪॥ ਸਿੰਘ ਸੁਰੇਸੂ ਭੂਪ ਤਬ ਚੀਨਾ ॥ ਜਿਹ ਸਸਿ ਜਾਤ ਨ ਪਟਤਰ ਦੀਨਾ ॥ ਕਰੀ
 ਤਵਨ ਕੇ ਸਾਬ ਸਗਾਈ ॥ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਬਰਾਤ ਬੁਲਾਈ ॥੫॥ ਜੋਰਿ ਸੈਨ ਆਖੋ ਰਾਜਾ ਤਹ ॥ ਰਚਾ ਬਜਾਹ
 ਕੇ ਬਿਵਤਾਰੋ ਜਹ ॥ ਤਹੀਂ ਬਰਾਤ ਆਇ ਕਰਿ ਨਿਕਸੀ ॥ ਰਾਨੀ ਕੰਜ ਕਲੀ ਜਿਮਿ ਬਿਗਸੀ ॥੬॥ **ਦੋਹਰਾ ॥**
 ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੀ ਤਿੰਹ ਬਰ ਹੋਤ ਕੁਰੂਪ ॥ ਬਿਮਨ ਭਈ ਅਬਲਾ ਨਿਰਖਿ ਜਨੁ ਜਿਯ ਹਾਰਾ ਜੂਪ ॥੭॥
ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਹੁਤੋ ਸੰਗ ॥ ਸੁੰਦਰ ਹੁਤੇ ਸਕਲ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਈ ॥
 ਗਿਰੀ ਧਰਨਿ ਜਨੁ ਨਾਗ ਚਬਾਈ ॥੮॥ ਸੁਤਾ ਗਿਰੀ ਮੱਇਯਾ ਤਹ ਆਈ ॥ ਸੀਚਿ ਬਾਰਿ ਬਹੁ ਚਿਰੈ ਜਗਾਈ ॥
 ਜਬ ਤਾਂ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਉਲਟਿ ਗਿਰੀ ਜਨੁ ਲਗੀ ਹਵਾਈ ॥੯॥ ਪਹਿਰਿਕ ਬਿਤੇ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਿ
 ਆਈ ॥ ਰੋਇ ਮਾਤ ਸੌ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥ ਅਗਨਿ ਜਾਰਿ ਮੁਹਿ ਅਬੈ ਜਰਾਵੈ ॥ ਇਹੁ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਦਯਾਵੈ
 ॥੧੦॥ ਮਾਤਹਿ ਹੁਤੀ ਸੁਤਾ ਅਤਿ ਪਜਾਰੀ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਜਿਨਿ ਇਹ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਮਰਿ
 ਜਾਇ ॥ ਕਹਾ ਕਰੈ ਤਾ ਕੀ ਤਬ ਮਾਇੰ ॥੧੧॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਾ ਕਛੂ ਸੁਧਿ ਪਾਈ ॥ ਰੋਇ ਮਾਤ ਸੌ ਬਾਤ
 ਸੁਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਕਿਯੋ ਭਈ ॥ ਕਿਸੀ ਸਾਹ ਕੇ ਧਾਮ ਨ ਗਈ ॥੧੨॥ ਮੇਰੋ ਭਾਗ ਲੋਪ

ਹੈ ਗਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਨਮ ਭੂਪ ਕੇ ਲਯੋ ॥ ਅਬ ਐਸੇ ਕੁਰੂਪ ਕੇ ਜੈ ਹੋ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਸਭ ਰੋਤ ਬਿਤੈ ਹੋ ॥੧੩॥
 ਪ੍ਰਿਗ ਮੁਹਿ ਨਾਰਿ ਜੋਨਿ ਕਸ ਧਰੀ ॥ ਕਜੋ ਭੂਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮੋਤਰੀ ॥ ਮਾਂਗੀ ਦੇਤ ਨ ਮ੍ਰਿਤੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਅਬ ਹੀ
 ਕਰੋ ਦੇਹਿ ਕੇ ਘਾਤਾ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਮੁਖ ਮਾਂਗੇ ਜੋ ਪੁਰਖ ਕੇ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕਛੁ ਹੋਇ ॥ ਤੋ ਦੁਖਿਯਾ ਇਹ ਜਗਤ
 ਮੈ ਜਿਯਤ ਨ ਉਬਰੈ ਕੋਇ ॥੧੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਅਬ ਮੈ ਮਾਰਿ ਕਟਾਰੀ ਮਰਿ ਹੋ ॥ ਨਾਤਰ ਬਸਤ੍ਰ ਭਰੋਹੇ ਧਰਿ
 ਹੋ ॥ ਬਰੋਤ ਪੂਤ ਸਾਹ ਕੇ ਬਰੋ ॥ ਨਾਤਰ ਆਜੁ ਖਾਇ ਬਿਖੁ ਮਰੋ ॥੧੬॥ ਰਾਨੀ ਕੇ ਦੁਹਿਤਾ ਥੀ ਪਜਾਰੀ ॥
 ਸੁਈ ਕਰੀ ਜੋ ਤਾਹਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਚੇਰੀ ਕਾਢਿ ਤਵਨ ਕਹੱ ਦੀਨੀ ॥ ਭੂਪ ਸੁਤਾ ਕਰਿ ਤਿਨ ਜੜੁ ਚੀਨੀ ॥੧੭॥
 ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਹੱ ਦਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਨਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਲੈ ਚੇਰੀ ਵਹੁ ਭੂਪ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਜਾਨਯੋ
 ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਬਰਿ ਲਯਾਯੋ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਸਠਿ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੪॥੬੬੩੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਗਨਪਤਿ ਸਿੰਘ ਏਕ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥ ਗਨਪਾਵਤੀ ਹੁਤੋ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਤਾਬ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿੰਹ
 ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਲੱਜਾਨੀ ॥੧॥ ਮੁਹਕਮ ਸਿੰਘ ਏਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ਤਹ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜਾ
 ਦੁਤਿਯ ਨ ਮਹਿ ਮਹੰ ॥ ਰਾਨੀ ਜਬ ਤਾ ਕੇ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਗਿ੍ਹ ਬੋਲਿ ਕਮਾਯੋ ॥੨॥ ਤਬ ਲਗਿ
 ਆਇ ਗਯੋ ਰਾਜਾ ਤਹੰ ॥ ਜਾਰ ਹੁਤੋ ਭੋਗਤ ਤਾ ਕੋ ਜਹੰ ॥ ਨਿਰਖ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਹਾਰ
 ਤੋਰਿ ਅੰਗਨਾ ਮਹਿ ਡਾਰਾ ॥੩॥ ਬਿਹੱਸਿ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਉਚਾਰਾ ॥ ਖੋਜਿ ਹਾਰ ਤੁਮ ਦੇਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥
 ਆਨ ਪੁਰਖ ਜੋ ਹਾਬ ਲਗੈ ਹੈ ॥ ਤੋ ਹਮਰੇ ਪਹਿਰਨ ਤੇ ਜੈ ਹੈ ॥੪॥ ਖੋਜਤ ਭਯੋ ਜੜੁ ਹਾਰ ਅਯਾਨੋ ॥
 ਨੇਤ੍ਰ ਨੀਚ ਕਰਿ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਯੋ ॥ ਨਾਰਿ ਆਗੇ ਹੈ ਮੀਤ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਸਿਰ ਨੀਚੇ ਪਸੁ ਤਿੰਹ ਨ ਨਿਹਾਰਾ
 ॥੫॥ ਪਹਰਿਕ ਲਗੇ ਖੋਜਿ ਜੜੁ ਹਾਰੋ ॥ ਲੈ ਰਾਨੀ ਕਹੱ ਦਯੋ ਸੁਧਾਰੋ ॥ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤਾਹਿ ਠਹਰਾਯੋ ॥
 ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਕਰ ਨ ਛੁਆਯੋ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ
 ਤੀਨ ਸੌ ਪੈਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੫॥੬੬੩੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥॥**

ਚੌਪਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸਿੰਘ ਏਕ ਰਾਜਾਨਾ ॥ ਮਾਨਤ ਆਨਿ ਦੇਸ ਜਿਹ ਨਾਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਿਲਕੰਚਿਤ ਦੇ ਤਿਹ
 ਰਾਨੀ ॥ ਜਾਹਿ ਨਿਰਖਿ ਪੁਰਨਾਰਿ ਰਿਸਾਨੀ ॥੧॥ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਰਾਜਤ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪ੍ਰਿਥੀ ਜਨੁ
 ਸੂਰਗ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਨਗਰ ਪ੍ਰਭਾ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਰਾਜਾ ਅਰੁ ਰਾਨੀ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਚਿਤ
 ਚੌਪ ਮਤੀ ਤਿਹ ਕੰਨਯਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਨਾਰਿ ਨ ਉਪਜੀ ਅੰਨਯਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਜਾਤ ਨ ਉਪਮਾ ਕਰੀ ॥ ਰੂਪ
 ਰਾਸਿ ਜੋਬਨ ਤਨ ਭਰੀ ॥੩॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਕ ਹੁਤੇ ਅਪਾਰਾ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਨਿਕਸਾ ਨਿਮਿਤ ਸਿਕਾਰਾ ॥
 ਮ੍ਰਿਗ ਹਿਤ ਧਯੋ ਨ ਪਹੁਚਾ ਕੋਈ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਨਗਰ ਤਿਹ ਸੋਈ ॥੪॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰੋ ॥
 ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਅਸ ਕਰਾ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਐਸੋ ਛੈਲ ਏਕ ਦਿਨ ਪੈਯੋ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਜੈਯੋ ॥੫॥
 ਅਟਿਕ ਸਿੰਘ ਲਖਿ ਤੇਜ ਸਵਾਯਾ ॥ ਬਕਿਤ ਰਹੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਜਾਯਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯੋ ਮੰਗਾਇ ॥
 ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨੁਪਜਾਇ ॥੬॥ ਚਾਰਿ ਪਹਰ ਨਿਸੁ ਕਿਯਾ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ
 ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗਿ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵਹਿ ॥ ਏਕ ਸੇਜ ਦੋਊ ਬੈਠਿ ਚੜ੍ਹਾਵਹਿ ॥੭॥ ਕੈਫਹਿ ਹੋਤ ਰਸਮਸੇ
 ਜਬ ਹੀ ॥ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰਤ ਦੋਊ ਮਿਲ ਤਬ ਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਆਸਨ ਲੈਕੈ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ
 ਕੈ ਕੈ ॥੮॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਭਏ ਅਰੁ ਭੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਸੋਇ ਰਹੇ ਨਹਿ ਨੈਨ ਉਘਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਾਤਿ ਪਿਤਾ ਤਾ ਕੋ ਤਹ ਆਯੋ ॥
 ਜਾਇ ਸਹਚਰੀ ਤਿਨੈ ਜਗਾਯੋ ॥੯॥ ਵਹੈ ਸਖੀ ਤਹ ਬਹੁਰਿ ਪਠਾਈ ॥ ਯੋ ਕਹਿਯਹੁ ਰਾਜਾ ਸੋ ਜਾਈ ॥
 ਚੌਕਾ ਪਰਾ ਭੋਜ ਦਿਜ ਕਾਰਨ ॥ ਬਿਨੁ ਨੁਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤਹ ਨ ਸਿਧਾਰਨ ॥੧੦॥ ਬਸਤ੍ਰ ਤਾਰਿ ਕਰਿ ਇਹੀ
 ਅਨਾਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਤਾ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥ ਭੂਪ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਬਸਤ੍ਰ ਉਤਾਰੇ ॥ ਚਹਬੱਚਾ ਮਹਿ ਨੁਨ
 ਸਿਧਾਰੇ ॥੧੧॥ ਜਬ ਭੁਬਿਆ ਕਹੋ ਭੂਪਤਿ ਲੀਨਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਕਾਢਿ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕਹੋ ਦੀਨਾ ॥ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਰਿ ਫਿਰਿ
 ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਛੁ ਜੜੁ ਪਾਯੋ ॥੧੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸਜਾਨੋ ਭੂਪ ਕਹਾਤ ਬੋ ਭਾਂਗ ਨ ਭੂਲ
 ਚਬਾਇ ॥ ਇਹ ਛਲ ਛਲਿ ਅਮਲੀ ਗਯੋ ਪਨਹੀ ਮੁੰਡ ਲਗਾਇ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਾਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੬॥੬੬੫੨॥ ਅਫਜੂ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਜਸ ਛਲ ਕੀਨਾ ਨਾਰਿ ਸੁਰੰਗਾ ॥ ਛਿਤਪਤਿ ਸਿੰਘ ਏਕ ਭੂਪਤ ॥
 ਬਰ ॥ ਅਬਲਾ ਦੇ ਰਾਨੀ ਜਾਂ ਕੇ ਘਰ ॥੧॥ ਨਾਭਮਤੀ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿੰਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਗ ਅਸੁਰ ਮਨ
 ਮੋਹੈ ॥ ਪਦੁਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਤਿੰਹ ਰਾਜਤ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਿਰਖਿ ਤਿੰਹ ਲੱਜਤ ॥੨॥ ਬੀਰਕਰਨ ਰਾਜਾ ਇਕ
 ਔਰੈ ॥ ਭੱਦ੍ਰਾਵਤੀ ਬਸਤ ਬੋ ਠੋਰੈ ॥ ਐਠੀ ਸਿੰਘ ਪੂਤ ਤਿੰਹ ਜਾਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਮਦਨ ਜਿੰਹ ਰੂਪ ਬਿਕਾਯੋ ॥੩॥
 ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਖੇਲਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿੰਹ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰਾ ॥ ਨ੍ਰਾਵਤ ਹੁਤੀ ਜਹਾਂ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਰਿ ॥
 ਬਕਿਤ ਰਹਾ ਤਿੰਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ॥੪॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਿੰਹ ਉਪਰ ਅਟਕੀ ॥ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਉਤ ਤਿੰਹ ਸੁਧਿ
 ਘਟਕੀ ॥ ਰੀਝਿ ਰਹੇ ਦੋਨੋ ਮਨ ਮਾਹੀਂ ॥ ਕਛੂ ਰਹੀ ਦੁਹੰਅਨਿ ਸੁਧਿ ਨਾਹੀਂ ॥੫॥ ਤਰੁਨ ਗਿਰਾ ਜਬ ਚਤੁਰਿ
 ਨਿਹਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ ਹਾਬ ਨਾਭਿ ਪਰ ਧਰਾ ॥ ਅਰੁ ਪਦ ਪੰਕਜ ਹਾਬ ਲਗਾਈ ॥ ਮੁਖ ਨ ਕਹਾ ਕਛੂ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ
 ॥੬॥ ਦ੍ਰੈਕ ਘਰੀ ਤਿਨ ਪਰੇ ਬਿਤਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹੱ ਪੁਨਿ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਹਾਹਾ ਸਬਦ ਰਟਤ ਘਰ
 ਗਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਬ ਤੇ ਤਜਿ ਦਯੋ ॥੭॥ ਬਿਰਹੀ ਭਏ ਦੋਉ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਅਰੁ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ॥
 ਹਾਵ ਪਰਸਪਰ ਦੁਹੰਅਨ ਭਯੋ ॥ ਸੋ ਮੈ ਕਬਿਤਨ ਮਾਂਝ ਕਹਯੋ ॥੮॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਉਨ ਕੁੰਕਮ ਟੀਕੋ ਦਯੋ ਨ ਉਤੈ
 ਇਤ ਤੇ ਹੂੰ ਨ ਸੇਂਦੁਰ ਮਾਂਗ ਸਵਾਰੀ ॥ ਤਯਾਗਿ ਦਯੋ ਸਭ ਕੋ ਡਰਵਾ ਸਭ ਹੂੰ ਕੀ ਇਤੈ ਤਿਹ ਲਾਜ ਬਿਸਾਰੀ ॥
 ਹਾਰ ਤਜੇ ਤਿਨ ਹੇਰਬ ਤੇ ਸਜਨੀ ਲਖਿ ਕੋਟਿ ਹਹਾ ਕਰਿ ਹਾਰੀ ॥ ਪਾਨ ਤਜੇ ਤੁਮ ਤਾਂ ਹਿਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਾਨ ਤਜੇ
 ਤੁਮਰੇ ਹਿਤ ਪਜਾਰੀ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਉਤੈ ਕੁਅਰਿ ਕਹੱ ਕਛੂ ਨ ਭਾਵੈ ॥ ਹਹਾ ਸਬਦ ਦਿਨ ਕਹਤ ਬਿਤਾਵੈ ॥
 ਅੰਨ ਨ ਖਾਤ ਪਿਯਤ ਨਹਿ ਪਾਨੀ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਤਿੰਹ ਤਿਨ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥੧੦॥ ਕੁਅਰ ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਿਯ ਕੀ ਤਿਹ
 ਦਈ ॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਮੋਹਿ ਦਰਸ ਦੈ ਗਈ ॥ ਨਾਭਿ ਪਾਂਵ ਪਰ ਹਾਬ ਲਗਾਇ ॥ ਫਿਰਿ ਨ ਲਖਾ ਕਹੱ ਗਈ
 ਸੁਕਾਇ ॥੧੧॥ ਤਾ ਕੀ ਬਾਤ ਨ ਤਾਂਹਿ ਪਛਾਨੀ ॥ ਕਹਾ ਕੁਅਰ ਇਨ ਮੁਝੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਪੂਛਿ ਪੂਛਿ ਸਭ ਹੀ
 ਤਿਹ ਜਾਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਮਰਮੁ ਨ ਕੋਈ ਪਾਵੈ ॥੧੨॥ ਤਾ ਕੋ ਮਿਤ੍ਰ ਹੁਤੋ ਖਤਰੇਟਾ ॥ ਇਸਕ ਮੁਸਕ ਕੇ ਸਾਬ ਲਪੇਟਾ ॥
 ਕੁਅਰ ਤਵਨ ਪਹਿ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸੁਨਾਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਾਤ ਸਭ ਹੀ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥੧੩॥ ਨਾਭਮਤੀ ਤਿੰਹ ਨਾਮ ਪਛਾਨਾ ॥

ਜਿਹੋ ਨਾਭੀ ਕਹੋ ਹਾਥ ਛੁਆਨਾ ॥ ਪਦੁਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪਦ ਪੰਕਜ ਕਰ ਲਾਯੋ ॥੧੪॥
 ਦੋਊ ਚਲੇ ਤਹ ਤੇ ਉਠਿ ਸੋਊ ॥ ਤੀਸਰ ਤਹਾਂ ਨ ਪਹੁਚਾ ਕੋਊ ॥ ਪਦਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਥਾ ਜਹਾਂ ॥ ਨਾਭਮਤੀ
 ਸੁੰਦਰਿ ਥੀ ਤਹਾਂ ॥੧੫॥ ਪੂਛਤ ਚਲੇ ਤਿਸੀ ਪੁਰ ਆਏ ॥ ਪਦੁਮਾਵਤੀ ਨਗਰ ਨਿਯਰਾਏ ॥ ਮਾਲਿਨਿ ਹਾਰ
 ਗੁਹਤ ਥੀ ਜਹਾਂ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ ਕੁਅਰ ਜੁਤ ਤਹਾਂ ॥੧੬॥ ਏਕ ਮੁਹਰ ਮਾਲਿਨਿ ਕਹੋ ਦਿਯੋ ॥ ਹਾਰ ਗੁਹਨ
 ਹਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਤਾ ਮਹਿ ਗੁਹਿ ਡਾਰੀ ॥ ਜਿਸ ਹਾਥਨ ਲੈ ਪੜੇ ਪਯਾਰੀ ॥੧੭॥ ਤੈ
 ਜਿਹ ਹਾਥ ਨਾਭਿ ਕਹ ਲਾਯੋ ॥ ਔਰ ਦੁਹੁ ਪਦ ਹਾਥ ਛੁਹਾਯੋ ॥ ਤੇ ਜਨ ਆਜੁ ਨਗਰ ਮਹਿ ਆਏ ॥ ਤੁਮ ਸੋ
 ਚਾਹਤ ਨੈਨ ਮਿਲਾਏ ॥੧੮॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਤਿਯਾ ਜਬ ਚੀਨੀ ॥ ਛੋਰਿ ਲਈ ਕਰ ਕਿਸੂ ਨ ਦੀਨੀ ॥ ਬਹੁ
 ਧਨ ਦੈ ਮਾਲਿਨੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਲਿਖਿ ਪੱਤ੍ਰੀ ਫਿਰਿ ਤਿਨੈ ਪਠਾਈ ॥੧੯॥ ਸਿਵ ਕੋ ਦਿਪਤ ਦੇਹਰੋ ਜਹਾਂ ॥ ਮੈ
 ਐਹੋ ਆਧੀ ਨਿਸਿ ਤਹਾਂ ॥ ਕੁਅਰ ਤਹਾਂ ਤੁਮਹੁ ਚਲਿ ਐਯਹੁ ॥ ਮਨ ਭਾਵਤ ਕੋ ਭੋਗ ਕਮੇਯਹੁ ॥੨੦॥ ਕੁਅਰ
 ਨਿਸਾ ਆਧੀ ਤਹ ਜਾਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਆਗੇ ਤਹ ਆਈ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀ ਜੇਤਿਕ ਪਯਾਸਾ ॥ ਪੂਰਨਿ ਭਈ
 ਦੁਹੁ ਕੀ ਆਸਾ ॥੨੧॥ ਮਾਲਿਨਿ ਕੀ ਦੁਹਿਤਾ ਕਹਿ ਬਾਮਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਕਹ ਲਜਾਈ ਧਾਮਾ ॥ ਰਾਤਿ ਦਿਵਸ
 ਦੋਊ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੀ ਤਜਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੨੨॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ਆਯੋ ॥
 ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਨਹਿ ਜਾਤ ਬਤਾਯੋ ॥ ਸੂਕਰ ਕੇ ਸੇ ਦਾਂਤ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਿਰਖਤ ਕਰੀ ਰਦਨ ਦੈ ਭਾਜੈ ॥੨੩॥
 ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਸੁ ਧਾਰੇ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿਹ ਨਿਕਟ ਸਵਾਰੇ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਪਤਿ ਨਿਰਖਿ ਲੁਭਾਯੋ ॥
 ਭੋਗ ਕਰਨ ਹਿਤ ਹਾਥ ਚਲਾਯੋ ॥੨੪॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਬ ਛੁਰੀ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਨਾਕ ਕਾਟਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੀ ਡਾਰੀ ॥
 ਨਾਕ ਕੋਟੇ ਜੜੁ ਅਧਿਕ ਖਿਸਾਯੋ ॥ ਸਦਨ ਛਾਡਿ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੫॥ ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਜਬੈ ਜੜੁ ਗਯੋ ॥
 ਇਨ ਪਥ ਸਿਵ ਦੇਵਲ ਕੋ ਲਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਮ੍ਰਿਗਿਕ ਹਿਤੁ ਹਨਿ ਲਜਾਯੋ ॥ ਦੁਹੁਅਨ ਬੈਠਿ ਤਿਹੀ ਠਾਂ ਖਾਯੋ
 ॥੨੬॥ ਤਹੀ ਬੈਠਿ ਦੁਹੁ ਕਰੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਨ ਰਹੀ ਭੋਗ ਕੀ ਆਸਾ ॥ ਲੈ ਤਾ ਕੈ ਸੰਗ ਦੇਸ ਸਿਧਾਯੋ ॥
 ਇਕ ਸਹਚਰਿ ਕਹੋ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥੨੭॥ ਡਿਵਢੀ ਸਾਤ ਸਖੀ ਤਿਨ ਨਾਖੀ ॥ ਇਮਿ ਬਤੀਆਂ ਭੂਪਤਿ ਸੰਗ

ਭਾਖੀ ॥ ਪਤਿ ਤ੍ਰਿਯ ਗਏ ਦੋਊ ਨਿਸਿ ਕਹੱ ਤਹੱ ॥ ਆਗੇ ਹੁਤੇ ਸਦਾ ਸਿਵਜੂ ਜਹੱ ॥੨੮॥ ਦੁਹੂੰ ਜਾਇ ਤਹੱ
 ਕੀਏ ਪ੍ਰਯੋਗਾ ॥ ਤੀਸਰ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨਤ ਲੋਗਾ ॥ ਉਲਟਿ ਪਰਾ ਸਿਵਜੂ ਰਿਸ ਭਰਿਯੋ ॥ ਭਸਮੀ ਭੂਤ ਦੁਹੂੰ
 ਕਹੱ ਕਰਿਯੋ ॥੨੯॥ ਵਹੈ ਭਸਮ ਲੈ ਤਿਨੈ ਦਿਖਾਈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਭੱਛਨ ਹਿਤ ਤਿਨੈ ਜਗਾਈ ॥ ਭਸਮ ਭਏ ਸਭ
 ਹੀ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥ ਲੈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਘਰ ਨਾਰਿ ਸਿਧਾਨਾ ॥੩੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਸਠਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੭॥੬੬੮२॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਅੰਧਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸੈਨ ਬਿਦਾਦ ਭੂਪ ਤਿਹਕੋ ਹੈ ॥ ਮੂਰਖਿ ਮਤਿ ਤਾਕੀ ਬਰ ਨਾਰੀ ॥
 ਜਿਹਸੀ ਮੂਰਖ ਨ ਕਹੂੰ ਨਿਹਾਰੀ ॥੧॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਏ ॥ ਦੇਸ ਛੋਡਿ ਪਰਦੇਸ ਸਿਧਾਏ ॥
 ਔਰ ਭੂਪ ਪਹਿ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਨਜਾਇ ਕਰਤ ਤੈਂ ਨਹੀ ਹਮਾਰਾ ॥੨॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤੁਮ ਕਛੁ ਕਰਹੁ ਉਪਾਇ ॥
 ਜਾਂਤੇ ਦੇਸ ਬਸੈ ਫਿਰਿ ਆਇ ॥ ਚਾਰਿ ਨਾਰਿ ਤਬ ਕਹਯੋ ਪੁਕਾਰਿ ॥ ਹਮ ਐਹੈਂ ਜੜੁ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਸੰਘਾਰਿ ॥੩॥
 ਦ੍ਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਧਾਰੀ ॥ ਪੈਠਿ ਗਈ ਤਿਹ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰੀ ॥ ਦ੍ਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਜੋਗਯ ਕੇ ਧਾਰੋ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਭੀ ਤਿਹ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰੋ ॥੪॥ ਇਕ ਤ੍ਰਿਯ ਚੋਰੀ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਪਕਰਿ ਲਈ ਦੂਸਰਿ ਤ੍ਰਿਯ ਜਾਇ ॥
 ਦ੍ਰੈ ਤ੍ਰਿਯ ਜੋਗ ਭੇਸ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਚਰਿਤ ਬਿਚਰਿ ਕੈ ॥੫॥ ਭੂਪ ਕਹਾ ਸੂਰੀ ਇਹ ਦੀਜੈ ॥
 ਤੀਨੋ ਹੁਕਮੁ ਹਮਾਰੇ ਲੀਜੈ ॥ ਹਨਨਾਤ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰੈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈ ਅਤਿਬ ਪਧਾਰੇ ॥੬॥ ਜੋਗਿਨਿ
 ਨਾਰਿ ਕਹਾ ਅਸ ਕੀਜੈ ॥ ਦ੍ਰੈ ਮਹਿ ਇਕ ਜੋਗੀ ਕਹੱ ਦੀਜੈ ॥ ਐਹੈਂ ਇਹਾਂ ਅਰਸ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਜਾਨਤ ਕੋਈ
 ਨ ਤਾ ਕੀ ਘਾਤਾ ॥੭॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੇ ॥ ਯਾਹਿ ਨ ਸੂਰੀ ਦੇਹੁ ਕਹਾ ਰੇ ॥ ਸੂਰੀ ਏਕ
 ਅਤਿਬ ਕੋ ਦੀਜੈ ॥ ਤਸਕਰ ਦੂਰ ਇਹਾਂ ਤੇ ਕੀਜੈ ॥੮॥ ਚਲੀ ਖਬਰਿ ਆਵੈ ਇਹੱ ਕਹਾਂ ॥ ਬੈਠਿ ਬਿਦਾਦ
 ਨਰਾਧਿਪ ਜਹਾਂ ॥ ਅੰਧ ਨਗਰ ਕੇ ਤੀਰ ਲੋਗ ਸਭ ॥ ਅੱਛਰ ਕਛੁ ਨ ਪੜੇ ਤਿਨ ਗਰਧਭ ॥੯॥ ਔਰ ਕਛੁ
 ਜਾਨੈ ਨਹਿ ਬਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਪਸੂ ਮੂਰਖ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ਇਹ ਧੁਨਿ ਪਰੀ ਕਾਨ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਜਬ ॥ ਨਿਰਖਨ ਚਲਾ
 ਅਤਿਬਹਿ ਦ੍ਰੈ ਤਬ ॥੧੦॥ ਦਰਸ ਕਿਯਾ ਤਿਨ ਕੋ ਜਬ ਜਾਈ ॥ ਬਚਨ ਕਿਯਾ ਭੂਪਤਿ ਮੁਸਕਾਈ ॥ ਤੁਮ

ਸੂਰੀ ਕਾਰਨ ਕਿਹੋ ਲੇਹੁ ॥ ਸੋ ਮੁਹਿ ਭੇਦ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੇਹੁ ॥੧੧॥ ਜੋ ਹਮ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਿਯ ਪਾਤਾ ॥
 ਯਾ ਪਰ ਚੜਤ ਹੋਹਿ ਸਭ ਘਾਤਾ ॥ ਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਸੂਰਗ ਕੀ ਐ ਹੈ ॥ ਆਵਾ ਗਵਨ ਤੁਰਤ ਮਿਟਿ ਜੈ ਹੈ
 ॥੧੨॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਚਿਤ ਚੜਬੇ ਕੀ ਬਿਵਤ ਬਨਾਈ ॥ ਅਵਰ ਲੋਗ ਸਭ ਦਏ
 ਹਟਾਇ ॥ ਆਪੁ ਚੜਾ ਸੂਰੀ ਪਰ ਜਾਇ ॥੧੩॥ ਭੂਪ ਚੜਤ ਜੋਰੀ ਭਜਿ ਗਏ ॥ ਕਹੂੰ ਦੁਰੇ ਜਨਿਯਤ ਨਹਿ
 ਭਏ ॥ ਧਰਿ ਇਸਤ੍ਰਿਨ ਕੇ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਿਲਗੇ ਤਾਹੀ ਨਗਰ ਮੰਝਾਰਾ ॥੧੪॥ ਇਹ ਛਲ ਅਨਯਾਈ
 ਨ੍ਰਿਪ ਮਾਰਿ ॥ ਦੇਸ ਬਸਾਯੋ ਬਹੁਰਿ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਅੰਧ ਨਗਰ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥ ਇਹੋ ਛਲ ਹਨਾ ਹਮਾਰਾ
 ਰਾਈ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਸਠ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੮॥੬੬੬੭॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਗੜੁ ਕਨੋਜ ਕੋ ਜਹਾਂ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਅਭੈ ਸਿੰਘ ਤਹੋ ਭੂਪ ਭਨਿੰਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਚਖੁਚਾਰ ਮਤੀ ਤਿੰਹ ਨਾਰੀ ॥
 ਜਿਹ ਸਮ ਤੁੱਲਿ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥ ਤਾ ਕੋ ਨੇਹ ਏਕ ਸੌ ਲਾਗੋ ॥ ਜਾਂਤੇ ਲਾਜ ਛਾਡ ਤਨ ਭਾਗੋ ॥ ਅਘਟ
 ਸਿੰਘ ਤਿਹੋ ਨਾਮ ਭਨਿੰਜੈ ॥ ਕੋ ਦੂਜਾ ਪਟਤਰ ਤਿੰਹ ਦਿਜੈ ॥੨॥ ਨਿਤਿ ਪ੍ਰਤਿ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਬੋਲਿ ਪਠਾਵਤ ॥
 ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਿੰਹ ਸਾਬ ਕਮਾਵਤ ॥ ਤਬ ਲੋ ਤਹਾਂ ਨਰਾਧਿਪ ਆਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਨਾਯੋ ॥੩॥
 ਤੁਮਰੇ ਕੇਸ ਭੂਪ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਸਹੇ ਨ ਮੋ ਤੇ ਜਾਤ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਥਮਹਿ ਰੋਮ ਮੁੰਡਿ ਤੁਮ ਆਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਹਮਾਰੀ
 ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਹੁ ॥੪॥ ਜਬ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ਰੋਮ ਮੁੰਡਿਨ ਹਿਤ ॥ ਰਾਨੀ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਸੰਨਯ ਭਈ ਚਿਤ ॥ ਛਿਦ੍ਰ ਤਾਕਿ
 ਨਿਜੁ ਮੀਤ ਲੁਕਾਯੋ ॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੬੯॥੬੭੦੨॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਰਾਵ ਸੰਗ ਰਾਨੀ ॥ ਗਨਪਤਿ ਸਿੰਘ ਏਕ
 ਰਾਜਾ ਬਰ ॥ ਸਤ੍ਰੁ ਕੰਪਤ ਜਾ ਕੇ ਡਰ ਘਰ ਘਰ ॥੧॥ ਚੰਚਲ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ
 ਕਹੂੰ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਅਵਰ ਰਾਨਿਯਨ ਕੇ ਘਰ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਬਹੀ ਮੁਖ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਇਨ ਬਾਤਨ

ਤੇ ਜਰੀ ॥ ਪਤਿ ਬਧ ਕੀ ਇੱਛਾ ਜਿਯ ਧਰੀ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਕੋ ਧਰਿ ਕਰਿ ਭੇਸਾ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਕ੍ਰਿਯਾ
 ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥੩॥ ਅਪਨੀ ਨਾਰਿ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤਿਹ ਜਾਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਲੁਭਾਨਾ ॥ ਭਈ ਰੈਨਿ ਤਬ
 ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭੋਗ ਕ੍ਰਿਯਾ ਤਾ ਸੋ ਲਪਟਾਇ ॥੪॥ ਯੋ ਬਤਿਯਾਂ ਤਿਹ ਸਾਥ ਉਚਾਰੀ ॥ ਹੈ ਛਿਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ
 ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਮੁਹਿ ਨਿਰਖਤ ਤਾ ਸੋ ਲਪਟਾਵਤ ॥੫॥ ਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋ ਤਿਨ
 ਕਹੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅਤਿ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕਹੋ ਰਿਸਿ ਉਪਜਾਇ ॥ ਲਖਿਨ ਚਲਾ ਭੂਪਤਿ ਤਿਹ ਧਾਈ ॥ ਧਾਮ
 ਆਪਨਾਗਮ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ॥੬॥ ਨਿਜੁ ਤਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੀ ॥ ਗਈ ਸਵਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਆਗੇ
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੁਤੀ ਸੰਗ ਜਾ ਕੇ ॥ ਬੈਠੀ ਜਾਇ ਸੇਜ ਚੜਿ ਤਾ ਕੇ ॥੭॥ ਤਬ ਲਗਿ ਤਹਾਂ ਨਰਾਧਿਪ ਆਯੋ ॥ ਪੁਰਖ
 ਭੇਸ ਲਖਿ ਨਾਰਿ ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਜੋ ਬਾਤੈਂ ਮੁਹਿ ਯਾਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੋ ਅਖਿਯਨ ਹਮ ਆਜੁ ਨਿਹਾਰੀ ॥੮॥ ਕਾਢਿ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਨਨ ਤਿਹ ਧਯੋ ॥ ਰਾਨੀ ਹਾਥ ਨਾਥ ਗਹਿ ਲਯੋ ॥ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਸ ਤਹਾਂ ਨਰ ਧਾਰਾ ॥ ਤੈਂ ਜੜੁ ਯਾ
 ਕਹੋ ਜਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੯॥ ਜਬ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਨਿਜੁ ਨਾਰਿ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਉਤਰਾ ਕੋਪ ਹਿਯੈ ਥੋ ਧਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ
 ਇਸਤ੍ਰੀ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਸੁਨੁ ਮੁਰਖ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥੧੦॥ ਬਸਤ ਏਕ ਦਿਜਬਰ ਇਹ ਗਾਵੈਂ ॥
 ਚੰਦ੍ਰਚੁੜ ਓਝਾ ਤਿਹ ਨਾਵੈ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਡੰਡ ਤਿਹੋ ਪੂਛਿ ਕਰਾਵਹੁ ॥ ਤਬ ਅਪਨੋ ਮੁਖ ਹਮੈ ਦਿਖਾਵਹੁ ॥੧੧॥
 ਜਬ ਰਾਜਾ ਤਿਹ ਓਰ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਤਬ ਦਿਜ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਭੇਖ ਬਨਾਯੋ ॥ ਚੰਦ੍ਰਚੁੜ ਧਰਿ ਅਪਨਾ ਨਾਮ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ
 ਭਈ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੇ ਧਾਮ ॥੧੨॥ ਤਿਹ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਮ ਪੂਛਿ ਹਰਖਾਨਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰਚੁੜ ਤਿਹ ਕੋ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ਜਿਹ
 ਹਿਤ ਜਾਤ ਕਹੋ ਪਰਦੇਸਾ ॥ ਭਲੀ ਭਈ ਆਯੋ ਵਹੁ ਦੇਸਾ ॥੧੩॥ ਜਬ ਪੂਛਾ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਤ੍ਰਿਯ
 ਦਿਜ ਹੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਦੋਖ ਕਹੋ ਦੋਖ ਲਗਾਵੈ ॥ ਜਮਪੁਰ ਅਧਿਕ ਜਾਤਨਾ ਪਾਵੈ ॥੧੪॥ ਤਹ
 ਤਿਹ ਬਾਂਧਿ ਬੰਭ ਕੈ ਸੰਗ ॥ ਤਪਤ ਤੇਲ ਡਾਰਤ ਤਿਹ ਅੰਗ ॥ ਛੁਰਿਯਨ ਸਾਥ ਮਾਂਸੁ ਕਟਿ ਡਾਰੈਂ ॥ ਨਰਕ ਕੁੰਡ
 ਕੇ ਬੀਚ ਪਛਾਰੈਂ ॥੧੫॥ ਗਾਵਾ ਗੋਬਰ ਲੇਹੁ ਮਗਾਇ ॥ ਤਾ ਕੀ ਚਿਤਾ ਬਨਾਵਹੁ ਰਾਇ ॥ ਤਾ ਮੋ ਬੈਠਿ ਜਰੈ
 ਜੇ ਕੋਊ ॥ ਜਮਪੁਰ ਬਿਖੈ ਨ ਟੰਗਿਯੈ ਸੋਊ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਦਿਜ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗੋਬਰ ਲਿਯਾ

ਮੰਗਾਇ ॥ ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਤਾਂ ਮਹਿ ਜਰਾ ਸਕਾ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਛਲ ਪਾਇ ॥੧੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੦॥੬੭੧੯॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬਯਾਘ੍ਰਕੇਤ ਸੁਨਿਯਤ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥ ਬਯਾਘ੍ਰਵਤੀ ਨਗਰ
 ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਵਤੀ ਨਗਰ ਕੋ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਅਬਦਾਲ ਮਤੀ ਤ੍ਰਿਯ ਤਾਂ ਕੀ ॥ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਤੁੱਲਿ
 ਨ ਵਾ ਕੀ ॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤੇ ਸਾਹੁ ਸੁਤ ਆਛੇ ॥ ਜਨੁ ਅਲਿਪਨਚ ਕਾਛ ਤਨ ਕਾਛੇ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਸ੍ਰੀ
 ਜਸ ਤਿਲਕ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਧਨਵਾਨ ਚਤੁਰ ਪਹਿਚਾਨਿਯੈ ॥ ਜੋ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਾਂ ਕੋ
 ਛਿਨ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਈ ॥ ਹੋ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲਿ ਕਾਨਿ ਸਭੈ ਤਜਿ ਡਾਰਈ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਏਕ ਸਖੀ ਤਾ
 ਕੋ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਬੈਠਿ ਸਖਿਨ ਮਹਿ ਬਾਤ ਚਲਾਈ ॥ ਜਸ ਸੁੰਦਰ ਇਕ ਇਹ ਪੁਰ ਮਾਹੀਂ ॥ ਤੈਸੋ ਚੰਦ੍ਰ
 ਸੂਰ ਭੀ ਨਾਹੀਂ ॥੪॥ ਸੁਨਿ ਬਤਿਯਾਂ ਰਾਨੀ ਜਿਯ ਰਾਖੀ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਸੌ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਭਾਖੀ ॥ ਜੋ ਸਹਚਰਿ
 ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਆਈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਈ ਤਬ ਵਹੈ ਬੁਲਾਈ ॥੫॥ ਅਧਿਕ ਦਰਬੁ ਤਾ ਕੋ ਦੈ ਰਾਨੀ ॥ ਪੂਛੀ ਤਾਹਿ
 ਦੀਨ ਹੈ ਬਾਨੀ ॥ ਸੁ ਕਹੁ ਕਹਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁ ਤੈਂ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਿਯਾ ਚਹਤ ਤਿਹ ਦਰਸ ਅਪਾਰਾ ॥੬॥ ਤਬ ਚੇਰੀ
 ਇਮਿ ਬਚਨ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਨੀ ਜੁ ਕਹਾ ਹਮਾਰੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਸ ਤਿਲਕ ਰਾਇ ਤਿਹ ਜਾਨੋ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਤਾਕਹ
 ਪਹਿਚਾਨੋ ॥੭॥ ਜੁ ਤੁਮ ਕਹੌ ਤਿਹ ਤੁਮੈ ਮਿਲਾਉਂ ॥ ਮਦਨ ਤਾਪ ਸਭ ਤੋਰ ਮਿਟਾਉਂ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਨੀ
 ਪਗ ਪਰੀ ॥ ਪੁਨਿ ਤਾ ਸੌ ਬਿਨਤੀ ਇਮਿ ਕਰੀ ॥੮॥ ਜੋ ਤਾ ਕੋ ਤੈਂ ਮੁਝੈ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਜੋ ਧਨ ਮੁਖ ਮਾਂਗੈਂ ਸੋ
 ਪਾਵੈਂ ॥ ਤਹ ਸਖੀ ਗਈ ਬਾਰ ਨਹਿ ਲਾਰੀ ॥ ਆਨਿ ਦਿਯੋ ਤਾ ਕੋ ਬਡਭਾਰੀ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਰਾਨੀ ਤਾ
 ਕੋ ਪਾਇ ਤਿਹਿ ਦਾਰਿਦ ਦਿਯਾ ਮਿਟਾਇ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਆਖ ਬਚਾਇ ਉਹਿ ਲਿਯੋ ਗਰੇ ਸੌ ਲਾਇ ॥੧੦॥
ਚੌਪਈ ॥ ਦੋਊ ਧਨੀ ਔ ਜੋਬਨਵੰਤ ॥ ਕਰਤ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ ਬਿਗਸੰਤ ॥ ਇਕ ਕਾਮੀ ਅਰੁ ਕੈਫ ਚੜਾਈ
 ॥ ਰੈਨਿ ਸਕਲ ਰਤਿ ਕਰਤ ਬਿਤਾਈ ॥੧੧॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਵੈ ਲੇਹੀ ॥ ਆਪੁ ਬੀਚਿ ਸੁਖ ਬਹੁ
 ਬਿਧਿ ਦੇਹੀ ॥ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਨਖਨ ਕੇ ਘਾਤਾ ॥ ਰੈਨਿ ਬਿਤੀ ਆਯੋ ਹੈ ਪ੍ਰਾਤਾ ॥੧੨॥ ਰਾਨੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਤ

ਪਤਿ ਪਾਸ ॥ ਲਗੀ ਰਗੀ ਤਾ ਕੀ ਜਿਯ ਆਸ ॥ ਅਥਵਤ ਦਿਨ ਨ ਹੋਤ ਅੰਧਯਾਰੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਜੈ ਮੁਹਿ ਆਨਿ
ਪਯਾਰੋ ॥੧੩॥ ਜੋ ਰਹਿਓਂ ਰਾਜਾ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਮੋਹਿ ਰਾਖਿ ਹੈ ਬਿਰਧ ਨਿਰਾਸ ॥ ਸੰਗ ਕਹਾਂ ਯਾ ਕੇ ਸ੍ਰੈ
ਲੈਹੋਂ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਭੋਗ ਭੋਗਨ ਤੇ ਜੈਹੋਂ ॥੧੪॥ ਕਿਹ ਛਲ ਸੇਜ ਸਜਨ ਕੀ ਜਾਉਂ ॥ ਨਖ ਘਾਤਨ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ
ਛਪਾਉਂ ॥ ਬਿਰਧ ਭੂਪ ਤਨ ਸੋਤ ਨ ਜੈਯੈ ॥ ਐਸੋ ਕਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖੈਯੈ ॥੧੫॥ ਜਾਇ ਕਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ
ਅਸ ਗਾਥਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨਹੁ ਹਮਰੀ ਤੁਮ ਨਾਥਾ ॥ ਹਿਯੈ ਬਿਲਾਰਿ ਮੋਰ ਨਖ ਲਾਏ ॥ ਕਾਢਿ ਭੂਪ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ
ਦਿਖਾਏ ॥੧੬॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਮੈ ਆਜੁ ਨ ਤੁਮ ਸੰਗ ਸੋਇ ਹੋਂ ॥ ਨਿਜੁ ਪਲਕਾ ਪਰ ਪਰੀ ਸਕਲ
ਨਿਸੁ ਖੋਇ ਹੋਂ ॥ ਇਹਾਂ ਬਿਲਾਰਿ ਮੋਹਿ ਨਖ ਘਾਤ ਲਗਾਤ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤੁਹਿ ਮੂਰਖ ਰਾਜਾ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਤ ਹੈ
॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਤਜਿ ਸ੍ਰੈਬੋ ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਸਾ ॥ ਕਿਯਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੋਂ ਕਾਮ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਘਾਤ ਨਖਨ
ਕੀ ਨਾਹ ਦਿਖਾਈ ॥ ਬਿਰਧ ਮੂੜੁ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੋਂ ਇਕਹਤਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੧॥੬੭੩੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥ੳ
ਚੌਪਈ ॥ ਅਛਲ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥ ਕੰਚਨ ਦੇ ਤਾ ਕੇ ਘਰ ਨਾਰੀ ॥
ਆਪੁ ਹਾਥ ਲੈ ਈਸ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥ ਕੰਚਨ ਪੁਰ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮਾਵੈਂ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਕਹਾਵੈਂ ॥ ਅਰਿ
ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤਾ ॥ ਤੇਜ ਤ੍ਰਸਤ ਜਾ ਕੇ ਪੁਰ ਸਾਤਾ ॥੨॥ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਕਰ ਸੈਨਿਕ ਸਾਹ ॥ ਨਿਰਖਿ
ਲਜਤ ਜਾਂਕੋ ਮੁਖ ਮਾਹ ॥ ਜਬ ਰਾਨੀ ਤਾਕਹੱ ਲਖਿ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਠਹਰਾਯੋ ॥੩॥ ਯਾ
ਕਹੱ ਜਤਨ ਕਵਨ ਕਰਿ ਪਇਯੈ ॥ ਕਵਨ ਸਹਚਰੀ ਪਠੈ ਮੰਗਇਯੈ ॥ ਯਾਹਿ ਭਜੈ ਬਿਨੁ ਧਾਮ ਨ ਜੈਹੋਂ ॥
ਜਿਹੱ ਤਿਹੱ ਭਾਂਤਿ ਯਾਹਿ ਬਸਿ ਕੈਹੋਂ ॥੪॥ ਕਨਕ ਪਿੰਜਰੀ ਪਰੀ ਹੁਤੀ ਤਹੱ ॥ ਮਰਮ ਕੇਤ ਰਾਨੀ ਕੇ ਬਸਿ
ਮਹਿੰ ॥ ਬੀਰਰਾਧਿ ਤਿਹ ਤਹੀਂ ਪਠਾਈ ॥ ਸੇਜ ਉਠਾਇ ਜਾਇ ਲੈ ਆਈ ॥੫॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੋਂ ਜਬ
ਮਾਨਾ ॥ ਦ੍ਰੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਤੇ ਇਕ ਜਿਯ ਜਾਨਾ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਸੇਤੀ ਹਿਤ ਛੋਰੋ ॥ ਤਾਸੋਂ ਚਤੁਰਿ ਚੋਗੁਨੋ ਜੋਰੋ
॥੬॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਸੋਂ ਬਾਤ ਜਨਾਈ ॥ ਮੋਰੋ ਸਾਹ ਪੂਰਬਲੋ ਭਾਈ ॥ ਹਮ ਕੋ ਸ੍ਰਾਪ ਏਕ ਰਿਖ ਦਿਯਾ ॥

ਤਾਤੇ ਜਨਮ ਦੁਹੁੰ ਹਜਾਂ ਲਿਯਾ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਹਮ ਸੌ ਰਿਖਿ ਐਸ ਉਚਾਰਾ ॥ ਹੈ ਹੈ ਬਹੁਰਿ ਉਧਾਰ ਤੁਹਾਰਾ ॥
 ਮਾਤ ਲੋਕ ਬਹੁ ਬਰਿਸ ਬਿਭੈ ਹੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਦੋਊ ਸੂਰਗ ਮਹਿ ਐ ਹੋ ॥੮॥ ਹਮ ਤੁਮਰੇ ਘਰ ਬਹੁ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥
 ਅਬ ਰਿਖਿ ਸ੍ਰਾਪ ਅਵਧਿ ਹੈ ਆਯੋ ॥ ਏ ਬਚ ਭਾਖਿ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਘਰ ਆਈ ॥ ਸਾਹ ਪਰੀ ਜੁਤ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ
 ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਗਈ ਇਹ ਗਈ ਧੁਨਿ ਤੁਮ ਕਰਿਯਹੁ ॥ ਭੂਪ ਸੁਨਤ ਨਭ ਬਿਖੈਂ ਉਚਰਿਯਹੁ ॥ ਜਬ ਤਿਨ
 ਬਾਤ ਭੇਦ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥ ਭਲਾ ਕਹੌਰੀ ਪਰੀ ਬਖਾਨੀ ॥੧੦॥ ਸਾਹ ਸਹਿਤ ਭੂਪਤਿ ਪਹਿ ਜਾਇ ॥ ਕਹੀ
 ਜਾਤ ਹੈ ਰਾਨੀ ਰਾਇ ॥ ਇਹਿ ਬਿਧਿ ਭਾਖਿ ਲੋਪ ਹੈ ਗਈ ॥ ਗਈ ਗਈ ਬਾਨੀ ਨਭ ਭਈ ॥੧੧॥ **ਅੜਿਲ ॥**
 ਗਈ ਇਹ ਗਈ ਚਿਰ ਲੋ ਨਭ ਬਾਨੀ ਭਈ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਸਹਿਤ ਤਿਨ ਭੂਪ ਯਹੈ ਜਿਯ ਮੈ ਠਈ ॥ ਰਾਨੀ ਸੁਰਪੁਰ
 ਗਈ ਭ੍ਰਾਤ ਕੋ ਸਾਬ ਲੈ ॥ ਹੋ ਮੂਰਖ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਸਕਾ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥੧੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਮਿਲਿ ਸਭਹਿਨ
 ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥ ਗਈ ਸੂਰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰਿ ਤੁਮਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤ ਮੈ ਨਹਿ ਕਰੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ
 ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯ ਬਰੋ ॥੧੩॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਹੱਤਰ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੨॥੬੭੫੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਅਵਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਨਾਰਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗਾ ॥ ਜਲਜ ਸੈਨ ਇਕ ਭੂਪ
 ਭਨਿਜੈ ॥ ਸੁ ਛਬਿਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕਹਿਜੈ ॥੧॥ ਸੁ ਛਬਿ ਵਤੀ ਤਿਹੋ ਨਗਰ ਕਹਿਜਤ ॥ ਅਮਰਪੁਰੀ ਪਟਤਰ
 ਤਿਹ ਦੀਜਤ ॥ ਰਾਜਾ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਹੁਤੀ ਨ ਪਜਾਰੀ ॥ ਯਾ ਤੇ ਰਾਨੀ ਰਹਤ ਦੁਖਾਰੀ ॥੨॥ ਰਾਨੀ ਰੂਪ ਬੈਦ ਕੋ
 ਠਾਨਿ ॥ ਰਾਜਾ ਕੇ ਘਰ ਕਿਯਾ ਪਜਾਨ ॥ ਕਹਾ ਅਸਾਧ ਭਯਾ ਹੈ ਤੋਹਿ ॥ ਬੋਲਿ ਚਿਕਿਤਸਾ ਕੀਜੈ ਮੋਹਿ ॥੩॥
 ਧਾਵਤ ਤੁਮੈ ਪਸੀਨੇ ਆਵਤ ॥ ਰਵਿ ਦੇਖਤ ਦ੍ਰਿਗ ਧੁੰਧ ਜਨਾਵਤ ॥ ਰਾਜਾ ਬਾਤ ਸੱਤਯ ਕਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ਮੂੜ
 ਭੇਦ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥੪॥ ਮੂਰਖ ਭੂਪ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਤੇ ਬੋਲਿ ਉਪਾਇ ਕਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਬਿਖਡਾਰਿ
 ਔਖਦੀ ਬੀਚਾ ॥ ਛਿਨ ਮਹਿ ਕਰੀ ਭੂਪ ਕੀ ਮੀਚਾ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ
 ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੩॥੬੭੫੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸਹਰ ਦੌਲਤਾਬਾਦ ਬਸਤ ਜਹੱ ॥ ਬਿਕਟ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਹੁਤੇ ਤਹੱ ॥ ਭਾਨ ਮੰਜਰੀ ਤਾ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥
 ਜਿਹੱ ਸਮ ਕਰੀ ਨ ਪੁਨਿ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧॥ ਭੀਮਸੈਨ ਇਕ ਤਹ ਥੋ ਸਾਹਾ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਜਨੁ ਦੂਸਰ ਮਾਹਾ ॥
 ਸ੍ਰੀ ਅਫਤਾਬ ਦੇਇ ਤਿੰਹ ਨਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੨॥ ਤਿਨ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥
 ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਹੁਜਿਯੈ ਭਵਾਨੀ ॥ ਸੋਇ ਰਹੀ ਸਭ ਜਗਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਚਮਕਿ ਉਠੀ ਸੁਪਨੇ ਕਹੱ ਪਾਇ ॥੩॥
 ਕਹਾ ਦਰਸ ਮੁਹਿ ਦਿਯਾ ਭਵਾਨੀ ॥ ਸਭਹਿੰਨ ਸੌ ਭਾਖੀ ਇਮਿ ਬਾਨੀ ॥ ਜਿੰਹ ਬਰਦਾਨ ਦੇਉਂ ਤਿੰਹ ਹੋਈ ॥
 ਯਾ ਮਹਿ ਪਰੈ ਫੇਰਿ ਨਹਿ ਕੋਈ ॥੪॥ ਲੋਗ ਬਚਨ ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਪਗ ਲਾਗੇ ॥ ਬਰੁ ਮਾਂਗਨ ਤਾਂ ਤੇ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥
 ਹੈ ਬੈਠੀ ਸਭਹਿੰਨ ਕੀ ਮਾਈਂ ॥ ਯਹ ਸੁਨਿ ਖਬਰ ਨਰਾਧਿਪ ਪਾਈ ॥੫॥ ਏਕ ਨਾਰਿ ਇਹ ਨਗਰ ਭਨਿੱਜੈ ॥
 ਨਾਮ ਹਿੰਗੁਲਾ ਦੇਇ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਗਤ ਮਾਤ ਆਪੁ ਕੌ ਕਹਾਵੈ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਹੱ ਪਾਂਇ ਲਗਾਵੈ ॥੬॥ ਕਾਜੀ
 ਔਰ ਮੁਲਾਨੇ ਜੇਤੇ ॥ ਜੋਗੀ ਮੁੰਡਿਯਾ ਅਰੁ ਦਿਜ ਕੇਤੇ ॥ ਸਭ ਕੀ ਘਟਿ ਪੂਜਾ ਹੈ ਗਈ ॥ ਪਰਚਾ ਅਧਿਕ ਤਵਨ
 ਕੀ ਭਈ ॥੭॥ ਸਭ ਭੇਖੀ ਯਾਂ ਤੇ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਬਹੁ ਧਨ ਚੜਤ ਨਿਰਖਿ ਤਿੰਹ ਜਰੇ ॥ ਗਹਿ ਲੈ ਗਏ ਤਾਹਿ
 ਨ੍ਰਿਪ ਪਾਸਾ ॥ ਕਰਤ ਭਏ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਪਹਾਸਾ ॥੮॥ ਕਰਾਮਾਤ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਕੈ ਨ ਭਵਾਨੀ
 ਨਾਮੁ ਕਹਾਇ ॥ ਤਬ ਅਬਲਾ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਕਹਯੋ ਬਚਨ ਹਮਾਰਾ ॥੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥
 ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਸਜਿਦਿਹਿ ਅੱਲਹਿ ਘਰ ਭਾਖਹੀਂ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਲੋਗ ਪਾਹਨ ਕੌ ਹਰਿ ਕਰਿ ਰਾਖਹੀਂ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਜੌ
 ਮੁਹਿ ਏ ਪ੍ਰਬਮ ਬਤਾਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕਛੁ ਹਮ ਹੂੰ ਇਨੈ ਦਿਖਾਇ ਹੈ ॥੧੦॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ
 ਰਾਜਾ ਮੁਸਕਾਏ ॥ ਦਿਜਬਰ ਮੁੱਲਾਂ ਪਕਰਿ ਮੰਗਾਏ ॥ ਮੁੰਡਿਯਾ ਔਰ ਸੰਨਯਾਸੀ ਘਨੇ ॥ ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਜਾਤ
 ਨ ਗਨੇ ॥੧੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਭੂਪ ਬਚਨ ਮੁਖ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥ ਸਭਾ ਬਿਖੈ ਸਭਹਿੰਨ ਤਿਨ ਸੁਨਤ
 ਪਚਾਰਿਯੋ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਅਪੁ ਅਪਨੀ ਹਮੈਂ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਅਬ ਹੀ ਧਾਮ ਮ੍ਰਿਤੁ ਕੇ ਜਾਇਯੈ ॥੧੨॥
 ਸੁਨਿ ਰਾਜਾ ਕੇ ਬਚਨ ਸਭੈ ਬਯਾਕੁਲ ਭਏ ॥ ਸੋਕ ਸਮੁੰਦ ਕੇ ਬੀਚ ਬੂਡਿ ਸਭ ਹੀ ਗਏ ॥ ਨਿਰਖਿ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੀ
 ਓਰ ਰਹੇ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਕਰਾਮਾਤ ਕੋਈ ਸਕੈ ਨ ਤਾਹਿ ਦਿਖਾਇ ਕੈ ॥੧੩॥ ਕਰਾਮਾਤ ਨਹਿ ਲਖੀ

{੧੩੨੨}

{੧੩੨੨}

ਕ੍ਰੋਧ ਰਾਜਾ ਭਰਜੋ ॥ ਸਾਤ ਸਾਤ ਸੈ ਚਾਬੁਕ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਝਰਜੋ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਅਪੁ ਅਪੁਨੀ ਕਛੁਕ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥
 ਹੋ ਨਾਤਰ ਤ੍ਰਿਯ ਕੇ ਪਾਂਇਨ ਸੀਸ ਝੁਕਾਇਯੈ ॥੧੪॥ ਗਿ੍ਹ ਖੁਦਾਇ ਕੇ ਤੇ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥ ਨਾਤਰ
 ਇਨ ਸੇਖਨ ਕੋ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਇਯੈ ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਬਿਨੁ ਲਖੇ ਨ ਮਿੱਸ੍ਰਨ ਛੋਰਿ ਹੋ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਤੁਮਰੇ ਠਾਕੁਰ ਨਦਿ ਮਹਿ
 ਬੋਰਿ ਹੋ ॥੧੫॥ ਕਰਾਮਾਤ ਕਛੁ ਹਮਹਿ ਸੰਨ੍ਯਾਸੀ ਦੀਜਿਯੈ ॥ ਨਾਤਰ ਅਪੁਨੀ ਦੂਰਿ ਜਟਨ ਕੋ ਕੀਜਿਯੈ ॥ ਚਮਤਕਾਰ
 ਮੁੰਡਿਯੋ ਅਬ ਹਮਹਿ ਦਿਖਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਨਾਤਰ ਅਪੁਨੀ ਕੰਠੀ ਨਦੀ ਬਹਾਇਯੈ ॥੧੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਰੇਦਨ ਵੈ ਕਰਤੇ
 ਭਏ ਕਿਸੂ ਨ ਆਈ ਬਾਤ ॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਕੋ ਬਚਨ ਕਹਾ ਮੁਸਕਾਤ ॥੧੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਰਾਮਾਤ
 ਇਨ ਕਛੁ ਨ ਦਿਖਾਈ ॥ ਅਬ ਚਾਹਤ ਹੈ ਤੁਮ ਤੇ ਪਾਈ ॥ ਬਚਨ ਹਿੰਗੁਲਾ ਦੇਇ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੁਨੋ ਨਰਾਧਿਪ
 ਬੈਨ ਹਮਾਰੇ ॥੧੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਕਰਾਮਾਤਿ ਇਕ ਅਸ ਮੋ ਪ੍ਰਥਮ ਪਛਾਨਿਯੈ ॥ ਜਾਕੋ ਤੇਜੁ ਅਰੁ ਤ੍ਰਾਸ ਜਗਤ
 ਮੋ ਮਾਨਿਯੈ ॥ ਜੀਤ ਹਾਰ ਅਰੁ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਾਰ ਜਾ ਕੀ ਬਸਤ ॥ ਹੋ ਮੇਰੇ ਮਨ ਪਰਮੇਸੁਰ ਤਾਹੀ ਕੋ ਕਹਤ ॥੧੯॥
 ਦੁਤਿਯ ਕਾਲ ਮੋ ਕਰਾਮਾਤਿ ਪਹਿਚਾਨਿਯਤ ॥ ਜਿਨਕੇ ਚੌਦਹਲੋਕ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰ ਮਾਨਿਯਤ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਜਗ ਹੋਤ
 ਕਾਲ ਮਿਟ ਜਾਵਈ ॥ ਹੋ ਯਾ ਤੇ ਮੁਰ ਮਨ ਤਾਹਿ ਗੁਰੂ ਠਹਰਾਵਈ ॥੨੦॥ ਕਰਾਮਾਤ ਰਾਜਾ ਰਸਨਾਰਜੁ
 ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਭਲੋ ਬੁਰੇ ਜਾ ਤੇ ਜਗ ਹੋਤ ਪਛਾਨਿਯਤ ॥ ਕਰਾਮਾਤਿ ਚੌਥੀ ਧਨ ਭੀਤਰ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਹੋ ਹੋਤ ਰੰਕ
 ਤੇ ਰਾਵ ਧਰੇ ਤਿਹ ਮਾਨਿਯੈ ॥੨੧॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਕਰਾਮਾਤ ਇਨ ਮਹਿ ਨਹਿ ਜਾਨਹੁ ॥ ਏ ਸਬ ਧਨ ਉਪਾਇ
 ਪਹਿਚਾਨਹੁ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਇਨ ਮਹਿ ਜੋ ਹੋਈ ॥ ਦਰ ਦਰ ਭੀਖ ਨ ਮਾਂਗੈ ਕੋਈ ॥੨੨॥ ਜੋ ਇਨ ਸਭਹੂੰ
 ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਕਛੁ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਸੱਤਿ ਬਾਤ ਹਮ ਤੁਮਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਬ ਸੁ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਮਹਿ
 ਸੁਹਾਈ ॥੨੩॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨਾ ॥ ਅਧਿਕ ਦਿਯੋ ਤਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਦਾਨਾ ॥ ਜਗਤ ਮਾਤ ਤਿਨ
 ਤ੍ਰਿਯ ਜੁ ਕਹਾਯੋ ॥ ਤਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਿਜ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚਾਯੋ ॥੨੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਖਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੪॥੬੭੭੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਬੀਜਾਪੁਰ ਜਹੱ ਸਹਰ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਏਦਿਲਸਾਹ ਤਹੱ ਸਾਹ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਤਾਬ ਮਤੀ ਤਿਹ ਕੰਨ੍ਯਾਂ ॥

ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜੀ ਨਾਰਿ ਨ ਅੰਨ੍ਯਾਂ ॥੧॥ ਜੋਬਨਵੰਤ ਭਈ ਜਬ ਬਾਲਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀ ਨੈਨ ਬਿਸਾਲਾ ॥
 ਜੋਬਨ ਜੇਬ ਅਧਿਕ ਤਿਹ ਬਾਢੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਮਥਿ ਕਾਢੀ ॥੨॥ ਤਹੋਂ ਇਕ ਹੁਤੇ ਸਾਹੁ ਕੋ ਪੂਤ ॥
 ਸੂਰਤਿ ਸੀਰਤਿ ਬਿਖੈ ਸਪੂਤ ॥ ਧੂਮ੍ਰਕੇਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ਭਨਿਜੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿਜੈ ॥੩॥ ਬੇਗਮ
 ਕੀ ਤਾ ਸੋ ਰੁਚਿ ਲਾਰੀ ॥ ਜਾ ਤੇ ਨੀਂਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਰੀ ॥ ਦੇਖਿ ਗਈ ਜਬ ਤੇ ਤਿਹ ਧਾਮਾ ॥ ਤਬ ਤੇ ਔਰ
 ਸੁਹਾਤ ਨ ਬਾਮਾ ॥੪॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਸਭ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਹਮੈਂ ਸਾਹ ਸੁਤ ਜੁ
 ਤੈਂ ਮਿਲੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਧਨ ਮੁਖ ਮੰਗਿਹੈਂ ਸੋ ਪੈਹੈਂ ॥੫॥ ਸਖੀ ਪਵਨ ਕੇ ਭੇਸ ਸਿਧਾਈ ॥ ਪਲਕ ਨ ਬਿਤੀ ਸਾਹ
 ਕੇ ਆਈ ॥ ਸਾਹ ਪੂਤ ਕਹੋਂ ਕਿਯਾ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥ ਬੈਠੀ ਜਾਇ ਸੁਘਰਿ ਤਿਹ ਧਾਮਾ ॥੬॥ ਤੁਮਰੋ ਨਾਮ ਕਹਾ
 ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥ ਕਵਨ ਦੇਸ ਕੇ ਬਾਸੀ ਜਨਿਯਤ ॥ ਸਕਲ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਵਹੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕੁਅਰਿ
 ਕੀ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵਹੁ ॥੭॥ ਸੁਨਿ ਸਖਿ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਮ ਰਹੀ ॥ ਧੂਮ੍ਰਕੇਤੁ ਹਮ ਕੋ ਜਨ ਕਹੀ ॥ ਸੌਦਾ ਹਿਤ ਆਏ
 ਇਹ ਦੇਸਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਿਰਖਿ ਨਰੇਸਾ ॥੮॥ ਬਤਿਯਨ ਪ੍ਰਥਮ ਤਾਂਹਿ ਬਿਰਮਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਲੋਭ
 ਦਿਖਾਇ ॥ ਜਜੋਂ ਤਜੋਂ ਲੈ ਆਈ ਤਿਹ ਤਹਾਂ ॥ ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕਤ ਜਹਾਂ ॥੯॥ ਜੁ ਧਨ ਕਹਾ ਸੁੰਦਰ
 ਤਿਹੋਂ ਦੀਨਾ ॥ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ਮਿਤ੍ਰ ਸੋ ਲੀਨਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਖਾਟ ਚੜ੍ਹਿ ਦੁਹੁ ਚੜ੍ਹਾਈ
 ॥੧੦॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕੈਫ ਚੜ੍ਹਾਵਹਿ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਰੀਤ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਗਾਵਹਿ ॥ ਬਿਬਿਧ ਬਿਧਿਨ
 ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਨੈਕੁ ਨ ਕਰੈਂ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੧੧॥ ਛੈਲਿਹਿ ਛੈਲ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਈ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ
 ਰਾਖਤ ਕੰਠ ਲਗਾਈ ॥ ਜਬ ਕਬਹੂੰ ਆਖੇਟ ਸਿਧਾਵੈ ॥ ਏਕ ਅੰਬਾਰੀ ਤਾਹਿ ਚੜ੍ਹਾਵੈ ॥੧੨॥ ਤਹੀ ਕਾਮ
 ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਹੋਂ ਕਰੈਂ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੇ ਨੈਕੁ ਨ ਡਰੈਂ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜਾ ਚੜ੍ਹਾ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਮਿਹਰਿਯੈ
 ਅਪਾਰਾ ॥੧੩॥ ਬੇਗਮ ਸੋਊ ਸਿਕਾਰ ਸਿਧਾਈ ॥ ਏਕ ਅੰਬਾਰੀ ਤਾਹਿ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਏਕ ਸਖੀ ਤਿਹ ਚੜ੍ਹਤ
 ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਇ ਭੂਪ ਸੋ ਭੇਦ ਉਚਾਰਾ ॥੧੪॥ ਸੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੋ ਰਾਖੀ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟ
 ਨ ਭਾਖੀ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੋ ਜਬ ਗਜ ਨਿਕਟਾਯੋ ॥ ਤਬ ਤਾ ਕੋ ਪਿਤੁ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥੧੫॥ ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਬੇਗਮ

ਡਰਪਾਨੀ ॥ ਥਰਹਰ ਕੰਪਾ ਮਿੱਤ੍ਰ ਤਿੰਹ ਮਾਨੀ ॥ ਅਬ ਹੀ ਮੁਝੈ ਭੂਪ ਗਹਿ ਲੈ ਹੈ ॥ ਇਸੀ ਬਨ ਬਿਖੈਂ ਮਾਰਿ ਚੁਕੈ ਹੈ ॥੧੬॥ ਨਾਰਿ ਕਹੀ ਪਿਯ ਜਿਨ ਜਿਯ ਡਰੇ ॥ ਕਹੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤੁਮੈ ਸੋ ਕਰੇ ॥ ਕਰੀ ਰੂਖ ਕੇ ਤਰੈ ਨਿਕਾਰਾ ॥ ਲਪਟਿ ਰਹਾ ਤਾ ਸੋ ਤਹ ਯਾਰਾ ॥੧੭॥ ਆਪੁ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥ ਮਾਰੇ ਰੀਛ ਰੋਝ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਨਾ ॥ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਪਿਤਾ ਚੁਪ ਰਹਾ ॥ ਝੂਠ ਲਖਾ ਤਿੰਹ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਹਿ ਕਹਾ ॥੧੮॥ ਉਸੀ ਸਖੀ ਕੋ ਉਲਟਿ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਝੂਠ ਬਚਨ ਇਨ ਮੁਝੈ ਉਚਾਰਾ ॥ ਖੇਲਿ ਅਖੇਟ ਭੂਪ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਤਿਸੀ ਬਿਰਛ ਤਰ ਕਰੀ ਲਖਾਯੋ ॥੧੯॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਪਕਰਿ ਭੁਜਾ ਰਾਜ ਪਰ ਪਿਯ ਲਯੋ ਚੜਾਇ ਕੈ ॥ ਭੋਗ ਅੰਬਾਰੀ ਬੀਚ ਕਰੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਦੋਊ ਕੇਲ ਕਰਤ ਮੁਸਕਾਇ ਕਰਿ ॥ ਹੋ ਹਮਰੋ ਭੂਪਤਿ ਭੇਦ ਨ ਸਕਿਯੋ ਪਾਇ ਕਰਿ ॥੨੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਹਿਲੇ ਰੂਖ ਚੜਾਇ ਤਿਹ ਲੈ ਆਈ ਫਿਰਿ ਧਾਮ ॥ ਉਲਟਾ ਤਿਹ ਝੂਠਾ ਕਿਯਾ ਭੇਦ ਦਿਯਾ ਜਿਹ ਬਾਮ ॥੨੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੫॥੬੮੦੦॥ ਅਫਜੁੰ ॥ੳ**

ਚੌਪਈ ॥ ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਸਹਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਇਸਕ ਤੰਬੋਲ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਗਾਰਮਤੀ ਤਿਹ ਦਾਰਾ ॥ ਜਾ ਸੀ ਘੜੀ ਨ ਬ੍ਰਹਮੁ ਸੁਨਾਰਾ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗ ਜੋਬਨ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਦੁਤਿਯ ਰੂਪ ਕੀ ਰਾਸ ਜਗਤ ਮਹਿ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਜਲ ਬਲ ਮਹਿ ਜਾ ਕੀ ਜਾਨਿਯਤ ॥ ਹੋ ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਨਾਰਿ ਨ ਵੈਸੀ ਮਾਨਿਯਤ ॥੨॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਹ ਇਕ ਪੂਤ ਸਰਾਫ ਕੋ ਤਾ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਜੋਰਿ ਨੈਨਿ ਨਾਰੀ ਰਹੈ ਜਾਹਿ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਬਿਸੰਭਾਰ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੀ ॥ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਮਨ ਮੈ ਅਸ ਕਹੀ ॥ ਏਕ ਬਾਰ ਗਹਿ ਯਾਹਿ ਮੰਗਾਊਂ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਰੁਚਿ ਮਾਨ ਮਚਾਊਂ ॥੪॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਦਈ ਤਹਾਂ ਇਕ ॥ ਤਾਹਿ ਬਾਤ ਸਮੁਝਾਇ ਅਨਿਕ ਨਿਕ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਦੈ ਤਾਹਿ **ਬੁਲਾਈ** ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਲਿਆਈ ॥੫॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਮਾਨਤ ਕਿਸੀ ਨ ਨਰ ਕੋ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥ ਤਬ ਲਗ ਆਇ ਪਿਤਾ ਤਹ ਗਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਮਨ ਤਾ ਕੋ ਮਨ ਭਯੋ ॥੬॥ ਅਵਰ ਘਾਤ ਤਬ ਹਾਬ ਨ ਆਈ ॥

{੧੩੨੫}

{੧੩੨੫}

ਏਕ ਬਾਤ ਤਬ ਤਾਹਿੰ ਬਨਾਈ ॥ ਬੀਚ ਸਮਯਾਨਾ ਕੇ ਤਿਹ ਸਿਯਾ ॥ ਐਚਿ ਤਨਾਵ ਠਾਢ ਕਰਿ ਦਿਯਾ ॥੭॥
 ਉਪਰ ਅਵਰ ਸਮਯਾਨਾ ਡਾਰਾ ॥ ਵਾ ਕੇ ਜਾਇ ਨ ਅੰਗ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਆਗੇ ਜਾਇ ਪਿਤਾ ਚਲਿ ਲੀਨਾ ॥
 ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਦੇਉ ਕਰ ਕੀਨਾ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤਿਸ ਸਮਯਾਨਾ ਕੇ ਤਰ ਪਿਤੁ ਬੈਠਾਇਯੋ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ
 ਤਾ ਕੋ ਪੁਹਪ ਦਿਖਾਇਯੋ ॥ ਭੂਪ ਬਿਦਾ ਹੈ ਜਬੈ ਆਪੁਨੇ ਗਿ੍ਹ ਗਯੋ ॥ ਹੋ ਕਾਢਿ ਤਹਾਂ ਤੇ ਮਿੱਤ੍ਰ ਸੇਜ ਉਪਰ
 ਲਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਕਾ ਭੇਦ ਨਹਿ ਪਾਇ ॥ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਜਾਇ ਸਿਰ
 ਆਯੋ ਕੋਰ ਮੁੰਡਾਇ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਿਹੱਤਰਿ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੬॥੬੮੧੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਕਹਾਨੀ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਲਖੀ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਜਾਨੀ ॥ ਸਹਰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਬਸਤ
 ਜਹੱ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਜੱਛਕੇਤੁ ਰਾਜਾ ਤਹੱ ॥੧॥ ਗਿ੍ਹ ਮਦਮੱਤ ਮਤੀ ਤਿੰਹ ਨਾਰੀ ॥ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੇ ਧਾਮ
 ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਅੱਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੨॥ ਨਿਹਚਲ ਸਿੰਘ ਤਹਾਂ
 ਇਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਤਿਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤਿਹ ਪ੍ਰਬੀਨ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਮਦਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਘਾਇ
 ਜਨੁ ਮਾਰਾ ॥੩॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਰੁਚਿ ਦੁਹੂੰ ਬਢਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਤਨ ਚੁੰਬਨ ਕਰੈਂ ॥ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਸਨਨ ਧਰੈਂ ॥੪॥ ਤਬ ਤਹ ਆਇ ਗਯੋ ਪਿਤੁ ਵਾ ਕੋ ॥
 ਭੋਗਤ ਹੁਤੋ ਜਹਾਂ ਪਿਯ ਤਾ ਕੋ ॥ ਚਮਕਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਕੀਨਾ ॥ ਪਰਦਨ ਬੀਚ ਲਪਟਿ ਤਿੰਹ ਲੀਨਾ
 ॥੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਪਰਦਨ ਬੀਚ ਲਪੇਟਿ ਤਿੰਹ ਦਿਯਾ ਧਾਮ ਪਹੁਚਾਇ ॥ ਮੁਖ ਬਾਏਂ ਰਾਜਾ ਰਹਾ ਸਕਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਪਾਇ ॥੬॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਹੱਤਰਿ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੭॥੬੮੧੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੭**

ਚੌਪਈ ॥ ਨਵਤਨ ਸੁਨਹੁ ਨਰਾਧਿਪ ਕਥਾ ॥ ਕਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਜਥਾ ॥ ਤ੍ਰਿੰਬਕ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥
 ਤ੍ਰਿੰਬਕ ਦੱਤ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥੧॥ ਤ੍ਰਿੰਬਕਪੁਰ ਤਾ ਕੋ ਬਹੁ ਸੋਹੈ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਲੋਕਨ ਕਹੱ ਮੋਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਸਰੀਤਿ

ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਕੰਚਨ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਹਾਸ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਕੰਨਯਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜੀ ਨਾਰਿ ਨ ਅੰਨਯਾ ॥ ਏਕ ਚਤੁਰਿ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰਿ ਘਨੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਨਹਿ ਬਨੀ ॥੩॥ ਇਕ ਦਿਨ ਕੁਅਰਿ ਬਾਗ ਕੋ ਚਲੀ ॥ ਬੀਸ ਪਚਾਸ ਲਏਂ ਸੰਗ ਅਲੀ ॥ ਜਾਤ ਹੁਤੀ ਮਾਰਗ ਕੇ ਮਾਹੀ ॥ ਸੁੰਦਰ ਨਿਰਖਾ ਏਕ ਤਹਾਂਹੀ ॥੪॥ ਸੇਰ ਸਿੰਘ ਤਿਹ ਨਾਮ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਜਾਂਹਿ ਨਿਰਖਿ ਰਤਿ ਕੋ ਮਨ ਲੱਜਤ ॥ ਕਹੱ ਲਗਿ ਤਿਹੱ ਛਬਿ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਪ੍ਰਭਾ ਕੇਰ ਸੁਭ ਗ੍ਰੰਥ ਬਨਾਉਂ ॥੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਜਬ ਤੇ ਤਿਹ ਗਈ ਨਿਹਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਰਹੀ ਮੱਤ ਹੈ ਮਨ ਇਹ ਬਾਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਕੋਟਿ ਜਤਨ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਿ ਯਾਹਿ ਬੁਲਾਇਯੈ ॥ ਹੋ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਰਿ ਯਾ ਸੋਂ ਹਰਖ ਕਮਾਇਯੈ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਹੱ ਦਈ ਪਠਾਇ ॥ ਜਿਹੱ ਤਿਹੱ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਪੜ੍ਹਿ ਦੋਹਾ ਛੰਦ ਬਿਹਾਰਹਿ ॥ ਸਕਲ ਮਦਨ ਕੋ ਤਾਪ ਨਿਵਾਰਹਿ ॥੭॥ ਆਵਤ ਨੈਨ ਨਿਰਖਿ ਕਰਿ ਰਾਜਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਸਾਜਾ ॥ ਰੋਮ ਨਾਸ ਤਿਹੱ ਬਦਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਨਾਰਿ ਭੇਸ ਤਾਕਹੱ ਪਹਿਰਾਯੋ ॥੮॥ ਝਾਰੂ ਏਕ ਹਾਥ ਤਿਹੱ ਲਿਯੋ ॥ ਦੂਜੇ ਹਾਥ ਟੋਕਰਾ ਦਿਯੋ ॥ ਮੁਹਰਨ ਔਰ ਰੁਪੈਯਨ ਭਰੋ ॥ ਤਾਹਿ ਚੰਡਾਰੀ ਭਾਖਿਨਿ ਕਰੋ ॥੯॥ ਨ੍ਰਿਪ ਆਗੇ ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਨਿਕਾਰਯੋ ॥ ਮੂੜੁ ਭੂਪ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਾਢਿ ਖੜਗ ਤਿਹੱ ਹਨਤ ਨ ਭਯੋ ॥ ਜਾਨਿ ਚੰਡਾਰਿ ਤਾਹਿ ਨ੍ਰਿਪ ਗਯੋ ॥੧੦॥ ਜਿਨ ਇਹ ਮੋਰ ਅੰਗ ਛੁਹਿ ਜਾਇ ॥ ਮੁਝੈ ਕਰੈ ਅਪਵਿੱਤ੍ਰ ਬਨਾਇ ॥ ਤਾਹਿ ਪਛਾਨ ਪਕਰਿ ਨਹਿ ਲਯੋ ॥ ਲੈ ਮੁਹਰੈਂ ਸੁੰਦਰ ਘਰ ਗਯੋ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਹੱਤਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੮॥੬੮੨੭॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪ ਤ੍ਰਿਹਾਟਕ ਸੈਨ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਨਗਰ ਤਿਹਾੜੇ ਜਾਹਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਜਾਹਿ ਤ੍ਰਿਹਾਟਕ ਪੁਰੀ ਬਖਾਨੈ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਜੱਛ ਸਭ ਜਾਨੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਬੂਬ ਮਤੀ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਕਹੁੰ ਨ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਮ੍ਰਿਦੁਹਾਸ ਮਤੀ ਤਿਹ ॥ ਨਹਿ ਸਸਿ ਸਮ ਕਹਿਯਤ ਆਨਨ ਜਿਹ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਮਹਬੂਬ ਮਤੀ ਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਰਤਿ ॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਪਰ ਨਹਿ ਆਨਤ ਮਤਿ ॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਥ ਕਮਾਯੋ ॥ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾ

ਤੇ ਉਪਜਾਏ ॥੩॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਕੇ ਸਾਥ ਨ ਪ੍ਰੀਤਾ ॥ ਤਾਹਿ ਨ ਬੀਚ ਲਜਾਵਤ ਚੀਤਾ ॥ ਸੁਤਵੰਤੀ ਇਕ
 ਪੁਨਿ ਪਤਿ ਪ੍ਰੀਤ ॥ ਅਵਰ ਤ੍ਰਿਯਹਿ ਲਜਾਵਤ ਨਹਿ ਚੀਤ ॥੪॥ ਦੁਤਿਯ ਨਾਰਿ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਈ ॥ ਏਕ
 ਘਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਨਾਈ ॥ ਸਿਸੁ ਕੀ ਗੁਦਾ ਗੋਖਰੂ ਦਿਯਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥੫॥ ਬਾਲਕ
 ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥ ਰੋਵਤ ਧਾਮ ਮਾਤ ਕੇ ਗਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਾਤ ਮਾਤਾ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਭਲੀ ਭਲੀ ਧਾਯਾਨ
 ਮੰਗਾਯੋ ॥੬॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਾਲਹਿ ਦੁਖ ਦਿਯੋ ॥ ਆਪਨ ਭੇਸ ਧਾਇ ਕੋ ਕਿਯੋ ॥ ਕਿਯਾ ਸਵਤਿ ਕੇ ਧਾਮ
 ਪਜਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਨਾਰਿ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥੭॥ ਔਖਧ ਏਕ ਹਾਥ ਮੈ ਲਈ ॥ ਸਿਸੁ ਕੀ ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਤ ਕੋ ਦਈ ॥
 ਬਰੀ ਖਾਤ ਰਾਨੀ ਮਰਿ ਗਈ ॥ ਸੁਛ ਸੁਘਰਿ ਰਾਨੀ ਫਿਰਿ ਅਈ ॥੮॥ ਨਿਜੁ ਗਿਰੂ ਆਇ ਭੇਸ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯ
 ਧਰਿ ॥ ਜਾਤਿ ਭਈ ਅਪਨੀ ਸਵਤਿਨ ਘਰ ॥ ਸਿਸੁ ਕੋ ਕਾਢਿ ਗੋਖਰੂ ਡਾਰੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਸੁਘਰਿ ਤਿਹ ਸੁਤ ਕਰਿ
 ਪਾਰੋ ॥੯॥ ਇਹ ਛਲ ਸੋ ਸਵਤਿਨ ਕਹੰ ਮਾਰਾ ॥ ਸਿਸੁਹਿ ਜਾਨਿ ਸੁਤ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹੁ ਸੰਗ ਪੁਨਿ
 ਕਰਿ ਲਿਯ ਪਜਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਉਨਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੭੯॥੬੮੩੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਰਾਜਾ ਇਕ ਔਰ ਪ੍ਰਸੰਗਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਰੇਸੁਰ ਸੰਗਾ ॥ ਮ੍ਰਿਦਲਾ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਨਿਜੈ ॥
 ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਪਟਤਰ ਤਿਹ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਪ੍ਰਭਾ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀ ਲੋਕ
 ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਜੋ ਸਹਚਰਿ ਤਾ ਕੋ ਭਰਿ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਪਰੀ ਪਦੁਮਨੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਸੁ ਵਾਹਿ ਬਿਚਾਰਹੀਂ
 ॥੨॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਹਾਟਕਪੁਰ ਤਿਨ ਕੋ ਦਿਸਿ ਦੱਛਿਨ ॥ ਰਾਜ ਕਰਤ ਤੇ ਤਹਾਂ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਏਕ
 ਸਾਹ ਕੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਬਿਧਨਾ ਠਟਾ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ॥੩॥ ਬਜਾਘ੍ਰਕੇਤ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਛਤ੍ਰਿ ਜਾਤਿ ਰਘੁਬੰਸ
 ਭਨਿੰਜੈ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਜਾਨੁ ਅਵਤਾਰ ਅਨੰਗਾ ॥ ਐਸੋ ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੋ ਅੰਗਾ ॥੪॥ ਲਾਰੀ ਲਗਨ ਤਵਨ ਪਰ ਬਾਲਾ ॥
 ਸਖੀ ਪਠੀ ਇਕ ਤਹਾਂ ਰਸਾਲਾ ॥ ਸੋ ਚਲਿ ਗਈ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥ ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧਯੋ ਬਾਮਾ ॥੫॥
 ਜਾਤ ਭਈ ਤਾਕਹੱ ਲੈ ਤਹਾਂ ॥ ਮਾਰਗ ਕੁਅਰਿ ਬਿਲੋਕਤ ਜਹਾਂ ॥ ਨਿਰਖਤ ਨੈਨ ਗਰੇ ਲਪਟਾਈ ॥ ਸੇਜਾਸਨ

ਪਰ ਲਿਯੋ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥੬॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੀ ਤਵਨ ਸੌ ਕ੍ਰੀੜਾ ॥ ਕਾਮਨਿ ਕਾਮ ਨਿਵਾਰੀ ਪੀੜਾ ॥ ਨਿਸੁ ਦਿਨ
 ਧਾਮ ਬਾਮ ਤਿਹ ਰਾਖਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਭੇਦ ਨ ਭਾਖਾ ॥੭॥ ਤਬ ਲੋ ਬਜਾਹਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਤਾਤੈ ॥ ਭੂਲਿ
 ਗਈ ਵਾ ਕੋ ਵੈ ਬਾਤੈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਜਾਰੇ ਬਿਨੁ ਰਹਯੋ ਨ ਗਯੋ ॥ ਘਾਲਿ ਸੰਦੂਕਹਿ ਸਾਬ ਚਲਯੋ ॥੮॥ ਨਿਸੁ
 ਦਿਨ ਤਾ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥ ਸੋਵਤ ਰਹੈ ਨ ਭੂਪਤਿ ਪਾਵੈ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਬਹੀ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਗਾ ॥ ਰਨਿਯਹਿ
 ਛੋਰਿ ਜਾਰ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥੯॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਬਚਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਭਾਖਯੋ ॥ ਤੈ ਲੈ ਜਾਰ ਧਾਮ ਕਿਮਿ ਰਾਖਯੋ ॥ ਕੈ
 ਅਬ ਹੀ ਮੁਹਿ ਤਾਹਿ ਬਤਾਵੈ ॥ ਕੈ ਪ੍ਰਾਨਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਵੈ ॥੧੦॥ ਬਾਤ ਸੱਤਯ ਜਾਨੀ ਜਿਯ ਰਾਨੀ ॥
 ਮੁੜੈ ਨ ਨ੍ਰਿਪ ਛਾਡਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਭਾਂਗ ਘੋਟਨਾ ਹਾਥ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਫੋਰਿ ਨਰਾਧਿਪ ਕੋ ਸਿਰ ਡਾਰਾ ॥੧੧॥
 ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਲੋਗ ਜਬ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥ ਮਦ ਕਰਿ ਭੂਪ ਭਯੋ ਮਤਵਾਰਾ ॥ ਪਹਿਲ
 ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮ ਉਚਾਰਾ ॥੧੨॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੋ ਨਾਮਹਿ ਲਯੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੁਖਾਤੁਰ ਭਯੋ ॥ ਸੋਕ ਤਾਤ
 ਕੋ ਅਧਿਕ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਮੁੰਡ ਫੋਰਿ ਭੀਤਨ ਸੌ ਡਾਰਾ ॥੧੩॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਨਿਜੁ ਨਾਯਕ ਹਨਾ ਲੀਨਾ
 ਮਿੱਤ੍ਰ ਬਚਾਇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਰੇ ਕੇ ਨ ਸਕਾ ਛਲ ਪਾਇ ॥੧੪॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅੱਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੦॥੬੮੫੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥**
ਚੌਪਈ ॥ ਏਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਬਰ ॥ ਨਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਮਤੀ ਤਾਕੇ ਘਰ ॥ ਵਤੀ ਚਰਿਤ੍ਰਾ ਤਾ ਕੀ ਨਗਰੀ ॥
 ਤਿਹੁੰ ਭਵਨ ਕੇ ਬੀਚ ਉਜਗਰੀ ॥੧॥ ਗੋਪੀ ਰਾਇ ਸਾਹ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹੁੰ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਦੁਤਿਯ ਨ
 ਜਗ ਮਹਿੰ ॥ ਤਿਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਤਿਹ ਮਦਨ ਪ੍ਰਜਾਰਯੋ ॥੨॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ
 ਤਿਹ ਲਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਉਠਤ ਲਯੋ ਛਤਿਯਾ ਸੌ ਲਾਇ ॥ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕੀਨੋ ਰੁਚਿ ਠਾਨੀ ॥ ਕੇਲ ਕਰਤ ਸਭ
 ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥੩॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਈ ॥ ਏਕ ਸੇਜ ਚੜ੍ਹਿ ਦੁਹੁੰ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤਨ
 ਕਿਯੇ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕੋ ਮਾਨ ਨ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੪॥ ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਤਾ ਕੋ ਪਤਿ ॥ ਡਾਰਿ ਦਯੋ
 ਸੇਜਾ ਪਰ ਉਪਪਤਿ ॥ ਦੁਪੱਟਾ ਡਾਰਿ ਦਯੋ ਤਿਹ ਮੁਖ ਪਰ ॥ ਜਾਨਯੋ ਜਾਇ ਨ ਤਾਂ ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਨਰ ॥੫॥ ਸੋਵਤ

ਕਵਨ ਸੇਜ ਪਰ ਤੋਰੀ ॥ ਭਾਖੀ ਨਾਥ ਮਾਤ ਹੈ ਮੋਰੀ ॥ ਹਮ ਪਹਿ ਤੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਜਗਾਈ ॥ ਤੁਮੈ ਕਹਤ
 ਹੋਂ ਬਾਂਧਿ ਢਿਠਾਈ ॥੬॥ ਦੂਕ ਘਰੀ ਤੁਮ ਅਨਤ ਸਿਧਾਵਹੁ ॥ ਇਹ ਉਠਿ ਗਏ ਬਹੁਰਿ ਹਜਾਂ ਆਵਹੁ ॥
 ਅਬ ਜਾਗੈ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਰਿਸੈ ਹੈ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਲਖਿ ਇਕੱਤ੍ਰ ਚੁਪ ਹੈ ਹੈ ॥੭॥ ਤਿਨਿ ਇਹ ਬਾਤ ਸੱਤ੍ਰ ਕਰਿ
 ਮਾਨੀ ॥ ਜਾਤ ਭਯੋ ਉਠਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਜਬ ਉਠਿ ਮਾਤ ਗਈ ਲਖਿ ਲੈਯਹੁ ॥ ਤਬ ਹਮ ਕੋ ਤੁਮ
 ਬਹੁਰਿ ਬੁਲੈਯਹੁ ॥੮॥ ਇਮਿ ਕਹਿ ਬਾਤ ਜਾਤ ਜੜ੍ਹ ਭਯੋ ॥ ਤਾਂਹਿ ਚੜਾਇ ਖਾਟ ਪਰ ਲਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ
 ਤਨ ਕਰੋਂ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਤਿੰਹ ਪਿਤਾ ਨਿਵਾਸਾ ॥੯॥ ਤਿਸੀ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਤਾਂਹਿ ਸੁਵਾਯੋ ॥ ਤਾਤ
 ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੁਨਹੁ ਪਿਤਾ ਇਹ ਨਾਰਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਛਪੀ ਲਾਜ ਕੀ ਮਾਰੀ ॥੧੦॥
 ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਕਛੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਾ ਕੋ ਕਾਢਿ ਸੇਜ ਪਰ ਲੀਨਾ ॥ ਤਾ
 ਕੀ ਮਾਤ ਗਵਨ ਤਹੋਂ ਕੀਨਾ ॥੧੧॥ ਵੈਸਹਿ ਤਾਕਹ ਦਿਯਾ ਸੁਵਾਇ ॥ ਕਹੀ ਮਾਤ ਸੋਂ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ॥
 ਸੁਨਹੁ ਮਾਤ ਜਾਮਾਤ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਮੋ ਕੋ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤੇ ਪਜਾਰੋ ॥੧੨॥ ਯਾ ਕੋ ਨੈਨ ਨੀਂਦ ਦੁਖ ਦਿਯੋ ॥
 ਤਾਤੇ ਸੈਨ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹੈ ਕਿਯੋ ॥ ਮੈ ਯਾ ਕੋ ਨਹਿ ਸਕਤ ਜਗਾਈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਸੋਇ ਗਯੋ ਸੁਖਦਾਈ ॥੧੩॥
 ਸੁਨਿ ਬਚ ਮਾਤ ਜਾਤ ਭੀ ਉਠਿ ਘਰ ॥ ਲਯੋ ਸੇਜ ਪਰ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਭੁਜ ਭਰਿ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਭੋਗ
 ਕਮਾਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਧਾਮ ਕੋ ਤਾਂਹਿ ਪਠਾਏ ॥੧੪॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਇਹ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਚੰਚਲਾ ਪਿਯਹਿ ਦਯੋ
 ਪਹੁਚਾਇ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤ੍ਰਿਯਾਨ ਕੇ ਸਕਿਯੋ ਨ ਕੋਈ ਪਾਇ ॥੧੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿੱਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੋ ਇਕਯਾਸੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੧॥੬੮੬੬॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
 ਚੌਪਈ ॥** ਸੁਨਹੁ ਰਾਵ ਇਕ ਕਥਾ ਸ੍ਰਵਨ ਧਰਿ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਬਰ ॥ ਪੀਰ ਏਕ
 ਮੁਲਤਾਨ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਰੂਪਵੰਤ ਤਿੰਹ ਅਧਿਕ ਕਹਿੱਜੈ ॥੧॥ ਰੋਸਨ ਕਦਰ ਤਵਨ ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਥਕਿਤ ਰਹਿਤ
 ਜਿਹੋ ਨਿਰਖਤ ਬਾਮਾ ॥ ਜੋ ਨਿਰਖਤ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਐਚਿ ਜੂਤਿਯਨ ਮਾਰੈ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ ॥**
 ਏਕ ਨਾਰਿ ਤਿੰਹ ਪਤਿ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿ ਬਰ ॥ ਰਹੀ ਮੁਬਤਲਾ ਹੈ ਇਮਿ ਚਰਿਤ ਬਿਚਾਰਿ ਕਰਿ ॥ ਇਹ ਨਿਰਖੇ

ਬਿਨੁ ਚੈਨ ਨ ਮੋ ਕੋ ਪਲ ਪਰੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਨਿਰਖਤ ਹੋ ਤਾਹਿ ਤੁ ਰਾਰਿਹ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰੈ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਤਿਸੀ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥ ਬਹੁਤਕ ਭੇਟ ਅਸਰਫੀ ਲਜਾਈ ॥ ਜੇਵਰ ਦੀਨੇ ਜਰੇ ਜਰਾਇਨ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਸਕਤ
 ਅੰਤ ਕੋਈ ਪਾਇ ਨ ॥੪॥ ਸੁ ਸਭ ਦਈ ਤਿਹ ਸਾਥਿ ਕਹਾ ਇਮਿ ॥ ਸਾਥ ਖਾਦਿਮਾ ਬਾਨੋ ਕੇ ਤਿਮਿ ॥ ਏਕਹਿ
 ਆਸ ਹਜਾਂ ਮੈ ਆਈ ॥ ਸੁ ਮੈਂ ਕਹਤ ਹੋ ਤੁਮੈਂ ਸੁਨਾਈ ॥੫॥ ਗਿ੍ਹ ਅਪਨੇ ਹੀ ਮਦਰੋ ਚ੍ਰਾਇ ॥ ਖਾਨਾ ਅਨਿਕ
 ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਲਜਾਇ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਲੈ ਦੁਹੂੰ ਪਯਾਉਂ ॥ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਾਇ ਘਰਹਿ ਉਠਿ ਜਾਉਂ ॥੬॥ ਸੋਈ ਮਦ
 ਲੈ ਤਹਾਂ ਸਿਧਾਈ ॥ ਸਾਤ ਬਾਰ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਚੁਆਈ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਲੈ ਦੁਹੂੰ ਪਯਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਕਰਿ
 ਸੇਜ ਸੁਆਯੋ ॥੭॥ ਸੋਈ ਲਖੀ ਪੀਰ ਤ੍ਰਿਯ ਜਬ ਹੀ ॥ ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਤਿਹ ਪ੍ਰਤਿ ਤਬ ਹੀ ॥ ਤਾ ਕੇ ਧਰਿ
 ਛਤਿਯਾ ਪਰੁ ਚੂੜਨ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀਨਾ ਤਿਹ ਪ੍ਰਤਿ ਤਨ ॥੮॥ ਸੋਵਤ ਰਹੀ ਚੜੇ ਮਦ ਨਾਰੀ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ
 ਕੀ ਗਤਿ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਚੀਠੀ ਏਕ ਲਿਖੀ ਨਿਜ ਅੰਗਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਗਈ ਤਾ ਕੇ ਸਿਰ ਸੰਗਾ ॥੯॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ
 ਖਜਾਲ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਪਰਿ ਹੈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਬਿਧਿ ਐਸੀ ਗਤਿ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਤੁਮ ਤ੍ਰਿਯ ਐਸ ਨ ਕੀਜੈ ॥
 ਬੁਰੋ ਸੁਭਾਇ ਸਕਲ ਤਜਿ ਦੀਜੈ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਕੇਸ ਪਾਂਸ ਤੇ ਛੋਰਿ ਕੈ ਬਾਂਚਤ ਪਤਿਯਾ ਅੰਗ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ
 ਤੇ ਤ੍ਰਿਯ ਤਜਿ ਦਿਯਾ ਬਾਦ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੇ ਸੰਗ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਯਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੨॥੬੮੭੭॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਬਿਸਨ ਯੁਜਾ ਇਕ ਭੂਪ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਬਿਸਨ ਪੁਰੀ ਜਾਂ ਕੀ ਦਿਸਿ ਦੱਛਨ ॥ ਸ੍ਰੀ ਮਨਿ ਨੀਲਮਤੀ ਤਿਹ
 ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਸਕਲ ਭਵਨ ਮੋ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਅਛਲੀ ਰਾਇ ਏਕ ਤਹ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਨਿਛੱਤ੍ਰੀ ॥
 ਬਦਨ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਨ ਭਾਖੀ ॥ ਜਨੁ ਮੁਖ ਚੀਰ ਚਾਂਦ ਕੀ ਰਾਖੀ ॥੨॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਵਨ ਸੌ ਲਾਰੀ ॥
 ਜਾਂ ਤੇ ਨੀਦ ਭੂਖ ਸਭ ਭਾਰੀ ॥ ਜਿਯ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਰੋਗੀ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਸਭਹੀਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥੩॥ ਖੀਧ
 ਏਕ ਰਾਜਾ ਪਰ ਧਰੀ ॥ ਉਰ ਪਰ ਰਾਖਿ ਲੋਨ ਕੀ ਡਰੀ ॥ ਅਗਨਿ ਸਾਥ ਤਿਹ ਅਧਿਕ ਤਪਾਈ ॥ ਜੋ ਕਰ
 ਸਾਥ ਛੁਈ ਨਹਿ ਜਾਈ ॥੪॥ ਚਾਰੋਂ ਓਰ ਦਾਬਿ ਅਸ ਲਿਯਾ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਤਾਂਹਿ ਨ ਬੋਲਨ ਦਿਯਾ ॥ ਤਬ ਹੀ

ਤਜਾ ਗਏ ਜਬ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰੇ ਨ ਜਾਨਾ ॥੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਰਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੩॥੬੮੮੨॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨਹੁ ਚਰਿਤ ਇਕ ਅਵਰ ਨਰੇਸਾ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਇਕ ਝਾਰਖੰਡ ਕੇ ਦੇਸਾ ॥ ਕੋਕਿਲ ਸੈਨ ਤਵਨ
 ਕੋ ਨਾਮਾ ॥ ਮਤੀ ਕੋਕਿਲਾ ਵਾ ਕੀ ਬਾਮਾ ॥੧॥ ਬਦਲੀ ਰਾਮ ਸਾਹ ਸੁਤ ਇਕ ਤਹੱ ॥ ਜਿਹੱ ਸਮ ਸੁੰਦਰ
 ਕਹੂੰ ਨ ਜਗ ਮਹਿੱ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਭਰਿ ਤਾਹਿ ਬਿਲੋਕਾ ਜਬਹੀ ॥ ਰਾਨੀ ਭਈ ਕਾਮ ਬਸਿ ਤਬਹੀ ॥੨॥ ਕਾਮ
 ਭੋਗ ਤਿਹ ਸਾਬ ਕਮਾਵੈ ॥ ਮੂੜ ਨਾਰਿ ਨਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਲਜਾਵੈ ॥ ਜਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਬਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਚਿਤ
 ਮਹਿ ਧਰੀ ਨ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨੀ ॥੩॥ ਆਧੀ ਰੈਨਿ ਹੋਤ ਭੀ ਜਬ ਹੀ ॥ ਰਾਜਾ ਦੁਰਾ ਖਾਟ ਤਰ ਤਬ ਹੀ ॥
 ਰਾਨੀ ਭੇਦ ਨ ਵਾ ਕੋ ਪਾਯੋ ॥ ਬੋਲਿ ਜਾਰ ਕੋ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥੪॥ ਰੁਚਿ ਭਰਿ ਭੋਗ ਤਵਨ ਸੌ ਕਰਾ ॥
 ਖਾਟ ਤਰੇ ਰਾਜਾ ਲਹਿ ਪਰਾ ॥ ਅਧਿਕ ਨਾਰਿ ਮਨ ਮਹਿ ਡਰਪਾਈ ॥ ਕਰੋ ਦੈਵ ਅਬ ਕਵਨ ਉਪਾਈ ॥੫॥
 ਸੁਨੁ ਮੂਰਖ ਤੈ ਬਾਤ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਰੀ ਕਹੱ ਹਾਬ ਲਗਾਵੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰਿ ਜੈਸ ਮੁਰ ਰਾਜਾ ॥ ਤੈਸੋ
 ਦੁਤਿਯ ਨ ਬਿਧਨਾ ਸਾਜਾ ॥੬॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਜੋ ਪਰ ਨਰ ਕਹੱ ਪਿਯ ਬਿਨੁ ਨਾਰਿ ਨਿਹਾਰਈ ॥ ਮਹਾਂ ਨਰਕ
 ਮਹਿ ਤਾਹਿ ਬਿਧਾਤਾ ਡਾਰਈ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਛਾਡਿ ਨ ਤੁਮਹਿ ਨਿਹਾਰਿ ਹੋ ॥ ਹੋ ਨਿਜੁ ਕੁਲ ਕੀ ਤਜਿ
 ਕਾਨਿ ਨ ਧਰ ਮਹਿ ਟਾਰਿ ਹੋ ॥੭॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਜੈਸੋ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ ਮੇਰੋ ਬਰ ॥ ਤੁਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾ ਕੇ ਇਕ
 ਪਗ ਪਰ ॥ ਤਿਹ ਤਜਿ ਤੁਹਿ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਨ ਭਜਿ ਹੋ ॥ ਲੋਕ ਲਾਜ ਕੁਲ ਕਾਨਿ ਨ ਤਜਿ ਹੋ ॥੮॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ
 ਮੂਰਖ ਹਰਖਾਨਯੋ ॥ ਪਤੀਬ੍ਰੁਤਾ ਨਾਰੀ ਕਹੱ ਜਾਨਯੋ ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਧਰਿ ਪਲਕਾ ਪਰ ਨੱਚਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ
 ਜਾਰਿ ਨਾਰਿ ਜੁਤ ਬਚਾ ॥੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਰਾਸੀ**
ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੪॥੬੮੯੧॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੭
ਚੌਪਈ ॥ ਸੱਦਾ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਮਹਾਂ ਮਨਿ ॥ ਸਦਾ ਪੁਰੀ ਜਾਂ ਕੀ ਪੱਛਿਮ ਭਨਿ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਲੋਕ ਦੇ ਤਾ ਕੀ ਨਾਰੀ ॥
 ਜਨੁਕ ਚੰਦ੍ਰ ਤੇ ਚੀਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹੱ ਇਕ ਹੋਤ ਸਾਹ ਧਨਵਾਨਾ ॥ ਨਿਰਧਨ ਕਰਿ ਡਾਰਯੋ ਭਗਵਾਨਾ ॥

ਅਧਿਕ ਚਤੁਰਿ ਤਾ ਕੀ ਇਕ ਨਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਤਾਂ ਸੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੀ ॥੨॥ ਕਰਿ ਹੋ ਬਹੁਰਿ ਤੁਮੈ ਧਨਵੰਤਾ ॥
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤਾ ॥ ਆਪਨ ਭੇਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਧਾਰੋ ॥ ਰਾਜ ਬਾਟ ਪਰ ਹਾਟ ਉਸਾਰੋ ॥੩॥ ਏਕਨ
 ਦਰਬ ਉਧਾਰੋ ਦਿਯੋ ॥ ਏਕਨ ਤੇ ਰਾਖਨ ਹਿਤ ਲਿਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਆਪਨੀ ਪਤਿਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਸਕਲ
 ਧਨਿਨ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥੪॥ ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਸਾਹ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਜਾ ਕੇ ਘਰ ਸੁਨਿਯਤ ਧਨ ਮਹਾਂ ॥ ਸੁਤ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ
 ਨਹਿ ਕਰਤ ਬਿਸੁਆਸਾ ॥ ਰਾਖਤ ਦਰਬ ਆਪਨੇ ਪਾਸਾ ॥੫॥ ਸਾਹ ਸੁਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਤਕਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ
 ਕਰਿ ਤਾਹਿ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਸੁਤ ਮਾਲ ਕਹਾ ਤਵ ਖੈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਦਾਮ ਫਿਰਿ ਤੁਮੈ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥੬॥ ਸਾਹ ਮਾਲ
 ਕਹੂੰ ਅਨਤ ਰਖਾਇ ॥ ਸਰਖਤ ਤਾ ਤੇ ਲੇਹੁ ਲਿਖਾਇ ॥ ਮਾਤ ਪੂਤ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਤੁਮਹੀ ਚਹਹੁ ਤਬੈ
 ਧਨ ਆਵੈ ॥੭॥ ਬਚਨ ਬਹੁਰਿ ਤਿਨ ਸਾਹ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਔਰ ਭਲੋ ਨਹਿ ਜਾਨੋ ॥ ਮੇਰੋ ਸਕਲ ਦਰਬ
 ਤੈ ਲੇਹਿ ॥ ਸਰਖਤ ਗੁਪਤ ਮੁਝੈ ਲਿਖਿ ਦੇਹਿ ॥੮॥ ਬੀਸ ਲਾਖ ਤਾਂ ਤੇ ਧਨ ਲਿਯਾ ॥ ਸਰਖਤ ਏਕ ਤਾਂਹਿ
 ਲਿਖਿ ਦਿਯਾ ॥ ਬਾਜੂ ਬੰਦ ਬੀਚ ਇਹ ਰਖਿਯਹੁ ॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਸੌ ਭੇਵ ਨ ਭਖਿਯਹੁ ॥੯॥ ਦੈ ਧਨ ਸਾਹ
 ਜਬੈ ਘਰ ਗਯੋ ॥ ਭੇਖ ਮਜੂਰਨ ਕੋ ਤਿਨ ਲਯੋ ॥ ਧਾਮ ਤਿਸੀ ਕੇ ਕਿਯਾ ਪਯਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਤਿਨ ਮੂੜੁ ਨ
 ਜਾਨਾ ॥੧੦॥ ਕਹੀ ਕਿ ਏਕ ਟੂਕ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ॥ ਪਾਨਿ ਭਰਾਇ ਸਗਰ ਦਿਨ ਲੇਹੁ ॥ ਖਰਚਿ ਜਾਨਿ ਥੋਰੋ ਤਿਨ
 ਕਰੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਬਿਚਰੋ ॥੧੧॥ ਜਬ ਹੀ ਘਾਤ ਨਾਰਿ ਤਿਨ ਪਾਈ ॥ ਬਾਜੂ ਬੰਦ ਲਯੋ ਸਰਕਾਈ ॥
 ਅਪਨੀ ਕਬੁਜ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਲਈ ॥ ਸਤ ਕੀ ਡਾਰਿ ਤਵਨ ਮੈ ਗਈ ॥੧੨॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਕਹਿ ਦੇਹ
 ਰੁਪਇਯਾ ॥ ਪਠੈ ਦਯੋ ਇਕ ਤਹਾਂ ਮਨਇਯਾ ॥ ਏਕ ਹਜਾਰ ਤਹਾਂ ਤੇ ਲਯਾਵਹੁ ॥ ਆਨਿ ਬਨਿਜ ਕੋ ਕਾਜ ਚਲਾਵਹੁ
 ॥੧੩॥ ਤਿਨਿਕ ਹਜਾਰ ਨ ਤਾ ਕੋ ਦਿਯਾ ॥ ਜਿਯ ਮੈ ਕੋਪ ਸਾਹ ਤਬ ਕਿਯਾ ॥ ਬਾਂਧਿ ਲੈ ਗਯੋ ਤਾਕਹ ਤਹਾਂ ॥
 ਕਾਜੀ ਕੋਟਵਾਰ ਥੋ ਜਹਾਂ ॥੧੪॥ ਮੋ ਤੇ ਬੀਸ ਲਾਖ ਇਨ ਲਿਯਾ ॥ ਅਬ ਇਨ ਮੁਝੈ ਹਜਾਰ ਨ ਦਿਯਾ ॥ ਕਹੀ
 ਸਭੋ ਸਰਖਤ ਤਿਹ ਹੋਰੋ ॥ ਇਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਨਜਾਇ ਨਿਬੋਰੋ ॥੧੫॥ ਛੋਰਿ ਸਰਖਤਹਿ ਸਭਨ ਨਿਹਾਰੋ ॥
 ਰੁਪਯੋ ਸੌ ਇਕ ਤਹਾਂ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਸਾਚਾ ਤੇ ਝੂਠਾ ਤਿਹ ਕਿਯਾ ॥ ਸਭ ਧਨੁ ਹਰੋ ਕਾਢਿ ਤਿਹ ਦਿਯਾ ॥੧੬॥

ਬਹੁਰਿ ਬਚਨ ਤਿਨ ਨਾਰਿ ਉਚਾਰੇ ॥ ਮੈ ਨ ਰਹਤ ਹੋਂ ਗਾਂਵ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਭਈ ॥ ਸੋਫੀਯਹਿ ਕੂਟਿ ਭੰਗੋਰੀ ਗਈ ॥੧੭॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਨਿਰਧਨ ਤੇ ਧਨਵੰਤ ਭੀ ਕਰਿ ਤਿਹ ਧਨ ਕੀ ਹਾਨਿ ॥ ਸੋਫੀ ਕਹੋ ਅਮਲਿਨ ਛਰਾ ਦੇਖਤ ਸਕਲ ਜਹਾਂਨ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪਚਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੫॥੬੯੦੯॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਚਿਤ੍ਰਕੇਤ ਰਾਜਾ ਇਕ ਪੂਰਬ ॥ ਜਿਹ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਅਪੂਰਬ ॥ ਚਿਤ੍ਰਾਪੁਰੀ ਨਗਰ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਜਿਹ ਢਿਗ ਦੇਵ ਦੈਤ ਪੁਰ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਕਟਿ ਉਤਿਮ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰੀ ॥ ਸੂਰਜ ਮਤੀ ਤਿਹ ਧਾਮ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰਿ ਨਾਰਿ ਨ ਕੋਈ ॥ ਆਗੇ ਭਈ ਨ ਪਾਛੇ ਹੋਈ ॥੨॥ ਬਾਨੀ ਰਾਇ ਤਹਾਂ ਇਕ ਸਾਹਾ ॥ ਜਿਹ ਮੁਖੁ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਨਹਿ ਮਾਹਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਲਜਾਰ ਰਾਇ ਸੁਤ ਤਾ ਕੇ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਕੋਈ ਤੁੱਲਿ ਨ ਵਾ ਕੇ ॥੩॥ ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਤਾ ਕੋ ਲਖਿ ਰੂਪਾ ॥ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਮਨ ਮਾਹਿ ਅਨੂਪਾ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਤਹਾਂ ਲੈ ਆਈ ॥੪॥ ਮਿਲਤ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਸੌ ਸੁਖੁ ਪਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਿਲਿ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਚੁੰਬਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਲੀਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਕੇ ਆਸਨ ਕੀਏ ॥੫॥ ਤਬ ਲਗਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਹੋ ਆਯੋ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੁਤਾ ਹਿਯ ਮੈ ਦੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਇਹ ਦੁਹੁੰ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਜਾਰ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਢਾਰੋ ॥੬॥ ਦੁਹੁੰਅਨ ਕੇ ਫਾਸੀ ਗਰ ਡਾਰੀ ॥ ਪਿਤਾ ਸਹਿਤ ਮਾਤਾ ਹਨਿ ਡਾਰੀ ॥ ਫਾਂਸ ਕੰਠ ਤੇ ਲਈ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਬੋਲਿ ਲੋਗ ਸਭ ਐਸ ਉਚਾਰੀ ॥੭॥ ਇਨ ਦੁਹੁੰ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਧੀ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਨੀ ਜੁਤ ਪਵਨ ਅਰਾਧੀ ॥ ਬਾਰਹ ਬਰਿਸ ਬੀਤ ਹੈਂ ਜਬਹੀ ॥ ਜਗਿਹੈਂ ਛਾਡਿ ਤਾਰਿਯਹਿ ਤਬਹੀ ॥੮॥ ਤਬ ਲਗਿ ਤਾਤ ਦਿਯਾ ਮੁਹਿ ਰਾਜਾ ॥ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕਾ ਸਕਲ ਸਮਾਜਾ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਤਾ ਕੋ ਰਾਜ ਕਮੈਹੋਂ ॥ ਜਬ ਜਗ ਹੈਂ ਤਾ ਕੋ ਤਬ ਦੈਹੋਂ ॥੯॥ ਇਹ ਛਲ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕਹੋ ਘਾਈ ॥ ਲੋਗਨ ਸੌ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਨਾਈ ॥ ਜਬ ਅਪਨੋ ਦ੍ਰਿੜੁ ਰਾਜ ਪਕਾਯੋ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੀਸ ਫਿਰਾਯੋ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਇਹੋ ਭਾਂਤਿ ਹਨਿ ਦਿਯੋ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਸਕਤ ਨ ਕੋਈ ਪਛਾਨਿ ਕਰਿ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ ਕਾਜ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ**

ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਯਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੬॥੬੬੨੦॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਬੀਰਕੇਤੁ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥ ਬੀਰਪੁਰੀ ਤਿਹ ਨਗਰ ਕਹਿਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਿਨ ਦੀਪਕ ਦੇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਭਵਨ ਚਤੁਰਦਸ ਜਾਨੀ ॥੧॥ ਰਾਇ ਗੁਮਾਨੀ ਤਹੋ ਇਕ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਅਰ ਚਤੁਰਾ ਮਹਾਂ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਉਪਜਾ ਕੋਈ ਨ ਕਹਾਂ ॥੨॥ ਰਾਜ ਤਰੁਨਿ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਇਹੈ ਚੰਚਲਾ ਚਿੱਤ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਹੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਵਨ ਸੋ ਕੀਜੈ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਪਿਯ ਸੌ ਭੋਗ ਕਰੀਜੈ ॥੩॥ ਬੀਰਮਤੀ ਇਕ ਸਖੀ ਸਜਾਨੀ ॥ ਕਾਨਿ ਲਾਗਿ ਭਾਖਯੋ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਰਾਇ ਗੁਮਾਨੀ ਕੋ ਲੈ ਆਇ ॥ ਜਿਹੋ ਤਿਹੋ ਬਿਧਿ ਮੁਹਿ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ॥੪॥ ਸਖੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਸਭ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜਯੋ ਰਾਨੀ ਕਹਿ ਤਾਹਿ ਸੁਨਾਈ ॥ ਜਿਹੋ ਤਿਹੋ ਬਿਧਿ ਤਾਕਹੋ ਉਰਝਾਈ ॥ ਆਨਿ ਕੁਅਰਿ ਕੋ ਦਯੋ ਮਿਲਾਈ ॥੫॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਹ ਸਾਬ ਬਿਹਾਰੀ ॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਬੀਤੀ ਨਿਸੁ ਸਾਰੀ ॥ ਤਬ ਲਗਿ ਆਇ ਗਯੋ ਤਹੋ ਰਾਜਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਚੰਚਲਾ ਸਾਜਾ ॥੬॥ ਤੀਛਨ ਖੜਗ ਹਾਥ ਮਹਿ ਲਿਯੋ ॥ ਲੈ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ਮਹਿ ਦਿਯੋ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਤਾ ਕੇ ਅੰਗਾ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਰਾਜਾ ਕੇ ਸੰਗਾ ॥੭॥ ਚਲੋ ਭੂਪ ਇਕ ਚਰਿਤ ਦਿਖਾਉਂ ॥ ਗੌਸ ਮਰਾਤਿਬ ਤੁਮੈਂ ਲਖਾਉਂ ॥ ਰਾਇ ਚਰਿਤ ਕਛਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਰਾ ਤਿਹੋ ਮਿਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥੮॥ ਤਾ ਕੋ ਗੌਸ ਕੁਤੁਬ ਕਰਿ ਮਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਮੂੜ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤ੍ਰਸਤ ਹਾਥ ਤਾ ਕੋ ਨ ਲਗਾਯੋ ॥ ਪੀਰ ਪਛਾਨਿ ਜਾਰ ਫਿਰਿ ਆਯੋ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਪ੍ਰਥਮ ਭੋਗ ਤਾ ਸੌ ਕਿਯਾ ਬਹੁਰੋ ਦਿਯਾ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ਮੂੜੁ ਭੂਪ ਇਹ ਛਲ ਛਲਾ ਸਕਾ ਨ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੭॥੬੬੩੦॥ ਅਫਜ਼ੁੰ ॥** **ਚੌਪਈ ॥** ਮਾਰਵਾਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿਜੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗ ਮੋਹਨ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ॥ ਘੜੀ ਆਪੁ ਜਨੁ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਨਾਰ ॥੧॥ ਚੰਦ੍ਰਵਤੀ ਤਿਹ ਪੁਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਨਾਗ ਲੋਕ ਜਾ ਕੋ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥ ਹੋਡ ਪਰੀ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਨ ਮਾਂਹ ॥ ਬਚਨ ਕਹਾ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਨਰ ਨਾਂਹ ॥੨॥ ਐਸੀ ਕਵਨ ਜਗਤ ਮੈ ਨਾਰੀ ॥

ਕਾਨ ਨ ਸੁਨੀ ਨ ਨੈਨ ਨਿਹਾਰੀ ॥ ਪਤਿਹਿ ਢੋਲ ਕੀ ਢਮਕ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜਾਰ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਵੈ ॥੩॥
 ਕੇਤਕ ਦਿਨ ਬੀਤਤ ਜਬ ਭਏ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਬਚ ਸਿਮਰਨ ਹੂੰ ਗਏ ॥ ਅਸ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਰਿ ਪਤਿਹਿ ਦਿਖਾਉਂ ॥
 ਭਜੋ ਜਾਰ ਅਰ ਢੋਲ ਬਜਾਉਂ ॥੪॥ ਤਬ ਤੇ ਇਹੈ ਟੇਵ ਤਿਨ ਡਾਰੀ ॥ ਔਰਨ ਤ੍ਰਿਯ ਸੌ ਪ੍ਰਗਟ ਉਚਾਰੀ ॥
 ਮੈ ਧਰਿ ਸੀਸ ਪਾਨਿ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਭਰਿ ਲਜੈਹੋ ਜਲ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਕਾਜਾ ॥੫॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨੇ ॥
 ਤਾ ਕੋ ਅਤਿ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਜਾਨੇ ॥ ਨਿਜੁ ਸਿਰ ਕੈ ਰਾਨੀ ਘਟ ਲਜਾਵੈ ॥ ਆਨਿ ਪਾਨਿ ਪੁਨਿ ਮੁਝੈ ਪਿਲਾਵੈ
 ॥੬॥ ਇਕ ਦਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਪਿਯ ਸੋਤ ਜਗਾਈ ॥ ਲੈ ਘਟ ਕੋ ਕਰ ਚਲੀ ਬਨਾਈ ॥ ਜਬ ਤੁਮ ਢੋਲ ਢਮਕ
 ਸੁਨਿ ਲੀਜੋ ॥ ਤਬ ਇਮਿ ਕਾਜ ਰਾਜ ਤੁਮ ਕੀਜੋ ॥੭॥ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਯੋ ਜਬ ਢੋਲ ਬਜਾਯੋ ॥ ਜਨਿਯਹੁ ਰਾਨੀ
 ਡੋਲ ਧਸਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਢਮਾਕ ਸੁਨੋ ਜਬ ਗਾਢਾ ॥ ਜਨਿਯਹੁ ਤਰੁਨਿ ਕ੍ਰੂਪ ਤੇ ਕਾਢਾ ॥੮॥ ਤਹਿਕ
 ਲਹੋਰੀਗਾਇ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਜਾ ਸੰਗ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਹੇਤੁ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਲਯੋ ਤਿਸੀ ਕੋ ਤੁਰਤੁ ਮੰਗਾਇ ॥ ਭੋਗ ਕਿਯਾ
 ਅਤਿ ਰੁਚਿ ਉਪਜਾਇ ॥੯॥ ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਜਬ ਧਕਾ ਲਗਾਯੋ ॥ ਤਬ ਰਾਨੀ ਲੈ ਢੋਲ ਬਜਾਯੋ ॥ ਜਬ ਤਿਹ
 ਲਿੰਗ ਸੁ ਭਗ ਤੇ ਕਾਢਾ ॥ ਤ੍ਰਿਯ ਦਿਯ ਢੋਲ ਢਮਾਕਾ ਗਾਢਾ ॥੧੦॥ ਤਬ ਰਾਜੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥
 ਡੇਰਿ ਕ੍ਰੂਪ ਤੇ ਨਾਰਿ ਨਿਕਾਰੀ ॥ ਤਿਨ ਤ੍ਰਿਯ ਭੋਗ ਜਾਰ ਸੌ ਕੀਨਾ ॥ ਰਾਜਾ ਸੁਨਤ ਦਮਾਮੋ ਦੀਨਾ ॥੧੧॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਜਾਰ ਸੌ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥ ਬਹੁਰੋ ਢੋਲ ਢਮਾਕ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਭੂਪ ਕ੍ਰਿਯਾ ਕਛਹੂੰ ਨ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਕਹਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਿਯਾ ਇਨ ਨਾਰੀ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ
 ਅਠਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੮॥੬੯੪੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸਿੰਘ ਨਰਿੰਦ੍ਰ ਭੂਪ ਇਕ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬਰ ਵਤੀ ਨਗਰ ਜਾ ਕੋ ਘਰ ॥ ਸ੍ਰੀਮਦ ਮੋਕਲ ਦੇ ਤਿਹ
 ਨਾਰੀ ॥ ਬਿਧਿ ਸੁਨਾਰ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥੧॥ ਦੇਹ ਕ੍ਰੂਪ ਭੂਪ ਕੋ ਭਾਰਾ ॥ ਨਿਜੁ ਤ੍ਰਿਯ ਸਾਬ ਨ ਰਾਖਤ ਪਯਾਰਾ ॥
 ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਜੋਗਿਯਨ ਬੁਲਾਵੈ ॥ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਚਹੈ ਕਿ ਆਵੈ ॥੨॥ ਯਾ ਤੇ ਨਾਰਿ ਅਧਿਕ ਰਿਸਿ ਠਾਨੀ ॥
 ਸੁਨਤ ਜੋਗਿਯਨ ਕੀ ਅਸਿ ਬਾਨੀ ॥ ਐਸਾ ਕਛੁ ਉਪਾਇ ਬਨਾਉਂ ॥ ਭੂਪਤਿ ਸਹਿਤ ਆਜੁ ਇਨ ਘਾਉਂ ॥੩॥

ਦੇਉਂ ਆਪਨੇ ਮਿਤ੍ਰੁਹਿ ਰਾਜਾ ॥ ਜੋਗੀ ਹਨੋ ਭੂਪ ਜੁਤ ਆਜਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਹਿ ਇਨ ਮਾਰਿ ਦਿਖਾਉਂ ॥ ਮਿਤ੍ਰੁ
 ਸੀਸ ਪਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਉਂ ॥੪॥ ਜਬ ਰਾਜਾ ਨਿਸੁ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਬਹੁਰਿ ਜੋਗਿਯਨ ਬੋਲਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਤਿਮਿ
 ਤਿਮਿ ਨਾਰਿ ਫਾਂਸਿ ਗਰ ਡਾਰਿ ॥ ਭੂਪ ਸਹਿਤ ਸਭ ਦਏ ਸੰਘਾਰ ॥੫॥ ਭੂਪਤਿ ਮਾਰਿ ਖਾਟ ਤਰ ਪਾਯੋ ॥
 ਦੁਹੂੰ ਅਤੀਤਨ ਤਰੇ ਡਸਾਯੋ ॥ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪਰ ਮਿਤ੍ਰੁਹਿ ਰਾਖਾ ॥ ਬੋਲਿ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਸੋ ਇਮਿ ਭਾਖਾ ॥੬॥ ਜਬ
 ਰਾਜਾ ਨਿਸੁ ਕੋ ਗ੍ਰਿਹ ਆਯੋ ॥ ਦੁਹੂੰ ਜੋਗਿਯਨ ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅਤਭੁਤ ਨਾਗ ਤਹਾਂ ਇਕ ਨਿਕਸਾ ॥ ਰਾਵਲ
 ਹੇਰਿ ਤਵਨ ਕੋ ਬਿਗਸਾ ॥੭॥ ਸਾਂਪਹਿ ਮਾਰਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਲਿਯੋ ॥ ਫਰੂਆ ਬੀਚ ਡਾਰਿ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਘੋਟਿ
 ਭਾਂਗ ਜਿਮਿ ਦੁਹੂੰ ਅਨ ਪੀਯੋ ॥ ਅਤਿ ਅਸਥੂਲ ਦੇਹ ਕਹੋਂ ਕੀਯੋ ॥੮॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕ ਫੂਲਿ ਜਬ ਗਏ ॥ ਕੁੰਜਰ
 ਸੋ ਧਾਰਤ ਬਪੁ ਭਏ ॥ ਦੈ ਘਟਿਕਾ ਬੀਤੀ ਤਬ ਫੂਟੇ ॥ ਆਵਨ ਜਾਨ ਜਗਤ ਤੇ ਛੂਟੇ ॥੯॥ ਬਰਖ ਬਾਰਹਨ
 ਕੇ ਹੈ ਗਏ ॥ ਤਜਾਗਤ ਦੇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਭਏ ॥ ਸੂਰਗ ਲੋਕ ਕਹੋਂ ਕਿਯਾ ਪਜਾਨ ॥ ਤਜਾਗਿ ਆਪੁਨੀ ਦੇਹ
 ਪੁਰਾਨਿ ॥੧੦॥ ਭੂਪ ਨਿਰਖਿ ਚਕ੍ਰਿਤ ਚਿਤ ਰਹਾ ॥ ਮੁਹਿ ਸੇਤੀ ਐਸੀ ਬਿਧਿ ਕਹਾ ॥ ਹਮ ਤੁਮ ਆਵ ਸਾਂਪ
 ਦੋਉ ਖਾਂਹਿ ॥ ਦੇਹ ਧਰੋਂ ਸੁਰਪੁਰ ਕੋ ਜਾਂਹਿ ॥੧੧॥ ਯੋ ਕਹਿਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਸਾਂਪ ਚਬਾਯੋ ॥ ਮੈ ਡਰਤੇ ਨਹਿ ਤਾਹਿ
 ਹਟਾਯੋ ॥ ਬੋਰਾ ਭਖਯੋ ਉਡਾ ਨਹਿ ਗਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਤਨ ਸੁੰਦਰ ਇਹ ਭਯੋ ॥੧੨॥ ਦੇਹ ਪੁਰਾਤਨ ਤਜਾਗਨ
 ਕਰੀ ॥ ਔਖਧ ਬਲ ਨੋਤਨ ਤਨ ਧਰੀ ॥ ਦੇਹ ਭੂਪ ਕੀ ਠੋਰ ਜਰਾਵਹੁ ॥ ਯਾ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਵਹੁ ॥੧੩॥
 ਇਹ ਛਲ ਸਾਬ ਜੋਗਿਯਨ ਘਾਯੋ ॥ ਭੂਪਤਿ ਕੋ ਸੁਰਲੋਕ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਕੋ ਲੋਬਿ ਦਿਖਾਈ ॥ ਦੇਸ
 ਮਿਤ੍ਰੁ ਕੀ ਫੇਰਿ ਦੁਹਾਈ ॥੧੪॥ ਭੇਵ ਪ੍ਰਜਾ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਹਨਾ ਹਮਾਰਾ ਰਾਨਾ ॥ ਕਿਹ
 ਛਲ ਸੋ ਜੁਗਿਯਨ ਕੋ ਘਾਯੋ ॥ ਮਿਤ੍ਰੁ ਸੀਸ ਪਰ ਛੱਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ॥੧੫॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਗਰਬੀ ਰਾਇ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰੁ ਕੋ ਦਿਯਾ
ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੋ ਨਵਾਸੀ ਚਰਿਤ੍ਰੁ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੮੯॥੬੯੫੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪ ਸੁਬਾਹੁ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਾ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਸੁੰਦਰ ਬਹੁ ਗੁਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਬਾਹੁ ਪੁਰ ਤਾ ਕੋ ਸੋਹੈ ॥

{੧੩੩੭}

{੧੩੩੭}

ਜਿਹ ਸਮ ਔਰ ਨਗਰ ਨਹਿ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਸ੍ਰੀ ਮਕਰਧੁਜ ਦੇ ਤਿਹ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁੰਦਰਿ ਦੇਸ ਦੇਸ ਮੋ ਜਾਨੀ ॥
 ਤਿਹ ਸਮਾਨ ਨਾਰੀ ਨਹਿ ਕੋਊ ॥ ਪਾਛੇ ਭਈ ਨ ਆਗੇ ਹੋਊ ॥੨॥ ਤਿਨ ਦੇਖਾ ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਏਸਾ ॥ ਇਹ
 ਬਿਧਿ ਤੇ ਲਿਖਿ ਪਠਯੋ ਸੰਦੇਸਾ ॥ ਤੁਮ ਇਹ ਠੋਰ ਆਪੁ ਚੜ੍ਹਿ ਆਵਹੁ ॥ ਭੂਪਤਿ ਜੀਤਿ ਮੁਝੈ ਲੈ ਜਾਵਹੁ ॥੩॥
 ਅਕਬਰ ਸੁਨਤ ਬੈਨ ਉਠਿ ਧਯੋ ॥ ਪਵਨਹੁ ਤੇ ਆਗੇ ਬਢਿ ਗਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਨਾ ਆਯੋ ਨ੍ਰਿਪ ਜਬਹੀ ॥ ਪਤਿ
 ਸੋ ਬਚਨ ਬਖਾਨਾ ਤਬਹੀ ॥੪॥ ਤੁਮ ਹਜਾਂ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਭਾਜਿ ਨ ਜੈਯਹੁ ॥ ਰਨ ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ ਜੁੱਧ ਮਚੈਯਹੁ ॥
 ਮੈ ਨ ਤਜੋਗੀ ਤੁਮਰਾ ਸਾਥਾ ॥ ਮਰੇ ਜਰੋਗੀ ਤੁਮ ਸੋ ਨਾਥਾ ॥੫॥ ਇਤ ਭੂਪਤਿ ਕਹੋ ਧੀਰ ਬੰਧਯੋ ॥ ਉਤੈ
 ਲਿਖਾ ਲਿਖਿ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਆਈ ਸੈਨ ਸਾਹ ਕੀ ਜਬਹੀ ॥ ਰਹਾ ਉਪਾਇ ਕਛੂ ਨਹਿ ਤਬਹੀ ॥੬॥
 ਰਾਜਾ ਜੂਝਿ ਮਰਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥ ਭਾਜ ਚਲਤ ਭੀ ਪਰਜਾ ਤਬੈ ॥ ਰਾਨੀ ਬਾਂਧਿ ਤਬੈ ਤਿਨ ਲਈ ॥ ਇਹ ਛਲ
 ਧਾਮ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਗਈ ॥੭॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਨੱਬੇ ਚਰਿਤ੍ਰ
 ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੦॥੬੬੬੫॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਬਾਹੁਲੀਕ ਸੁਨਿਯਤ ਰਾਜਾ ਜਹੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਕੋਈ ਭਯੋ ਦੁਤਿਯ ਨਹਿ ॥ ਧਾਮ ਗੌਹਰਾ
 ਰਾਇ ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹ ਇਕ ਹੁਤਾ ਸਾਹ ਕਾ ਬੇਟਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ
 ਕੋਈ ਕਹੀ ਨ ਭੇਟਾ ॥ ਏਕ ਸੁਘਰ ਅਰੁ ਸੁੰਦਰ ਘਨੋ ॥ ਜਨੁ ਅਵਤਾਰ ਮਦਨ ਕੋ ਬਨੋ ॥੨॥ ਭੂਪ ਸੁਤਾ
 ਤਿਹ ਨਿਰਖਿ ਲੁਭਾਈ ॥ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਜਨੁ ਨਾਗ ਚਬਾਈ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥ ਗਾਜਿ
 ਰਾਇ ਕਹੋ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਈ ॥੩॥ ਜਬ ਤਿਨ ਲਖਾ ਸੱਜਨ ਘਰ ਆਯੋ ॥ ਕੰਠ ਗੌਹਰਾ ਰਾਇ ਲਗਾਯੋ ॥
 ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਤਵਨ ਸੋ ਭੋਗਾ ॥ ਦੂਰਿ ਕਰਾ ਜਿਯ ਕਾ ਸਭ ਸੋਗਾ ॥੪॥ ਭੋਗ ਕਰਤ ਭਾਯੋ ਅਤਿ
 ਪਿਆਰੋ ॥ ਛਿਨ ਨ ਕਰਤ ਆਪਨ ਤੇ ਨਜਾਰੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਪਿਲਾਵੈ ॥ ਸੁੱਭੁ ਸੇਜ ਚੜ੍ਹਿ ਭੋਗ
 ਕਮਾਵੈ ॥੫॥ ਤਬ ਤਹੋ ਤਾਤ ਤਵਨ ਕਾ ਆਯੋ ॥ ਤ੍ਰੁਸਤ ਦੇਗ ਮਹਿ ਤਾਂਹਿ ਛਪਾਯੋ ॥ ਰੋਜਨ ਮੁੰਦਿ ਹੋਜ
 ਮਹਿ ਧਰਾ ॥ ਏਕ ਬੁੰਦ ਜਲ ਬੀਚ ਨ ਪਰਾ ॥੬॥ ਪਿਤਹਿ ਤਾਲ ਤਤਕਾਲ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਬੀਚ ਬੇਰਿਯਨ

ਡਾਰਿ ਫਿਰਾਯੋ ॥ ਦੀਏ ਜਗਾਇ ਬੀਚ ਤਿਹੋ ਡਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਚੜ੍ਹੇ ਰੈਨਿ ਕੇ ਤਾਰੇ ॥੭॥ ਪਿਤਹਿ
 ਅਚੰਭਵ ਐਸ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸਮਾਧਾਨ ਕਰਿ ਧਾਮ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰਹਿ ਕਾਢ ਸੇਜ ਪਰ ਲੀਨਾ ॥ ਕਾਮ
 ਭੋਗ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਨ ਕੀਨਾ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ
 ਸੌ ਇਕਆਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੧॥੬੯੭੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਬਰਬਰੀਨ ਕੋ ਦੇਸ ਬਸਤ ਜਹੋ ॥ ਬਰਬਰ ਪੁਰ ਇਕ ਨਗਰ ਹੁਤੇ ਤਹੋ ॥ ਅਫਕਨ ਸੇਰ ਤਹਾਂ ਕਾ
 ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਦੁਤਿਯ ਨ ਸਾਜਾ ॥੧॥ ਪੀਰ ਮਹੰਮਦ ਤਹ ਇਕ ਕਾਜੀ ॥ ਦੇਹ ਕੁਰੂਪ ਨਾਬ
 ਜਿਹ ਸਾਜੀ ॥ ਧਾਮ ਖਾਤਿਮਾ ਬਾਨੋ ਨਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਰਾਜ ਦੁਲਾਰੀ ॥੨॥ **ਸੋਰਠਾ ॥** ਸੁੰਦਰਿ ਤਾ
 ਕੀ ਨਾਰਿ ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਕਾਜੀ ਰਹੈ ॥ ਤਬ ਤਿਨ ਕਿਯਾ ਬਿਚਾਰਿ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਬਧ ਯਾਂ ਕੋ ਕਰੋ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥**
 ਸਾਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਿਹ ਪੁਰ ਇਕ ਆਯੋ ॥ ਬਾਂਕੇ ਰਾਇ ਸਰੂਪ ਸਵਾਯੋ ॥ ਕਾਜੀ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹ ਲਹਾ ॥ ਬਰੋ ਇਸੀ
 ਕਹੋ ਚਿਤ ਯੋ ਕਹਾ ॥੪॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਹੁ ਧਾਮ ਬੁਲਾਵਤ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਦਰਬ ਲੁਟਾਵਤ ॥ ਯੋ ਕਹਿ
 ਸਭਹੁ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵੈ ॥ ਯਹ ਕਾਜੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਜਾਵੈ ॥੫॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਉਪਪਤਿਹਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਰਿ
 ਸਭ ਬਾਤ ਸਿਖਾਈ ॥ ਬੀਚ ਛਪਾਇ ਸਦਨ ਕੇ ਰਾਖਾ ॥ ਔਰ ਨਾਰਿ ਸੋ ਭੇਵ ਨ ਭਾਖਾ ॥੬॥ ਸਭ ਮਲੇਛ ਉਠਿ
 ਫਜਿਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਸਾਬ ਜਿਵਾਏ ॥ ਕਹਯੋ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਦੇਹੁ ਦੁਆਇ ॥ ਮਮ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ
 ਕਰੈ ਖੁਦਾਇ ॥੭॥ ਸਭਹੁ ਹਾਬ ਤਸਬਿਯੈ ਲੀਨੀ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦੁਆਇ ਤਵਨ ਕਹੋ ਦੀਨੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਤਨ ਕਰੀ ਸੁਨਾਇ ॥ ਤਵ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਕਰੈ ਖੁਦਾਇ ॥੮॥ ਲੈ ਦੁਆਇ ਤ੍ਰਿਯ ਧਾਮ ਸਿਧਾਈ ॥ ਮਾਰਿ ਕਾਜਿਯਹਿ
 ਦਿਯੋ ਦਬਾਈ ॥ ਕਰਿ ਕਾਜੀ ਲੈਗੀ ਤਿਹ ਤਹਾਂ ॥ ਪੜ੍ਹਤ ਕਿਤਾਬ ਮੁਲਾਨੇ ਜਹਾਂ ॥੯॥ ਪ੍ਰਜਾ ਨਿਰਖਿ ਤਾਕਹੋ
 ਹਰਖਾਨੀ ॥ ਸਾਚੁ ਕਿਤਾਬ ਆਪਨੀ ਜਾਨੀ ॥ ਹਮ ਜੋ ਯਾਂਕਹੋ ਦਈ ਦੁਆਇ ॥ ਯਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਕਰਾ ਖੁਦਾਇ
 ॥੧੦॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਜਿਯਹਿ ਘਾਈ ॥ ਬਰਤ ਭਈ ਅਪਨਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਇਹ ਛਲ ਬਰਾ ਆਪਨਾ ਪਜਾਰਾ ॥੧੧॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਅਤਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੀਨੀ ਹਮੈ

ਦੁਆਇੰ ॥ ਤਾਂਤੇ ਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਭਯੋ ਕੀਨੀ ਮਯਾ ਖੁਦਾਇ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਬਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੨॥੬੯੯੫॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਭੂਪ ਸੁ ਧਰਮ ਸੈਨ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਜਿੰਹ ਸਮਾਨ ਜਗ ਦੁਤਿਯ ਨ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਚੰਦਨ ਦੇ ਤਿੰਹ
 ਨਾਰਿ ਭਨਿਜੈ ॥ ਜਿੰਹ ਮੁਖ ਛਬਿ ਨਿਸਕਰ ਕਹੱ ਦਿੱਜੈ ॥੧॥ ਸੰਦਲ ਦੇ ਦੁਹਿਤਾ ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ
 ਜੱਛ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਭਾ ਤਨ ਮੋ ਤਿਨ ਧਰੀ ॥ ਮਦਨ ਸੁਨਾਰ ਭਰਤ ਜਨੁ ਭਰੀ ॥੨॥ ਨ੍ਰਿਪ
 ਸੁਤ ਏਕ ਸੁਘਰ ਤਿਨ ਹੇਰਯੋ ॥ ਮਦਨ ਆਨਿ ਤਾਕਾ ਤਨ ਘੇਰਯੋ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਹੱ ਦਈ ਪਠਾਈ ॥
 ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿਕੈ ਤਿਹ ਲਜਾਈ ॥੩॥ ਆਨਿ ਸੱਜਨ ਤਿਨ ਦਯੋ ਮਿਲਾਇ ॥ ਰਮੀ ਕੁਅਰਿ ਤਾ ਸੌ
 ਲਪਟਾਇ ॥ ਅਟਕ ਗਯੋ ਜਿਯ ਤਜਾ ਨ ਜਾਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਕੀਨੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥੪॥ ਤੋਪ ਬਡੀ
 ਇਕ ਲਈ ਮੰਗਾਇ ॥ ਜਿੰਹ ਮਹਿ ਬੈਠਿ ਮਨੁੱਛ ਤੇ ਜਾਇ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਕਰਿ ਤਾ ਮੋਂ ਬਰੀ ॥ ਮਿੱਤ੍ਰ
 ਭਏ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਰੀ ॥੫॥ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਸਖੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ ਕਹਾ ਸਮੁਝਾਈ
 ॥ ਤੋਪ ਬਿਖੈ ਮੁਹਿ ਡਾਰਿ ਚਲੈਯਹੁ ॥ ਇਹ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਪਹੁਚੈਯਹੁ ॥੬॥ ਜਬ ਸਹਚਰਿ ਐਸੇ
 ਸੁਨਿ ਲਈ ॥ ਦਾਰੂ ਡਾਰਿ ਆਗਿ ਤਿੰਹ ਦਈ ॥ ਗੋਰਾ ਜਿਮਿ ਲੈ ਕੁਅਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਜਮ
 ਨਿਕਟ ਨ ਆਯੋ ॥੭॥ ਜਾਇ ਪਰੀ ਨਿਜੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਘਰ ॥ ਪਾਹਨ ਜੈਸ ਹਨਾ ਗੋਫਨ ਕਰਿ ॥ ਨਿਰਖਿ
 ਮੀਤ ਤਿੰਹ ਲਿਯਾ ਉਠਾਈ ॥ ਪੋਛਿ ਅੰਗਿ ਉਰਸਾਬ ਲਗਾਈ ॥੮॥ **ਦੋਹਰਾ ॥** ਮੀਤ ਅਧਿਕ ਉਪਮਾ ਕਰੀ
 ਧੰਨਜ ਕੁਅਰਿ ਕਾ ਨੇਹ ॥ ਗੋਲਾ ਹੈ ਤੋਪਹਿ ਉਡੀ ਚਿੰਤਾ ਕਰੀ ਨ ਦੇਹਿ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਇਤੈ ਕੁਅਰਿ ਮਿਤਵਾ
 ਕੇ ਗਈ ॥ ਉਤੈ ਸਖਿਨ ਭੂਪਹਿ ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਦਾਰੂ ਡਾਰਿ ਅਨਲ ਹਮ ਦਈ ॥ ਤੋਪ ਬਿਖੈਂ ਤਰੁਨੀ ਉਡਿ
 ਗਈ ॥੧੦॥ ਰਾਨੀ ਭੂਪਤਿ ਸਹਿਤ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਕਵਨ ਦੈਵ ਗਤਿ ਕਰੀ ਹਮਾਰੀ ॥ ਖੇਲਤ ਆਗਿ ਕੁਅਰਿ
 ਇਨ ਦਈ ॥ ਤੋਪ ਬਿਖੈਂ ਤਾਂਤੇ ਉਡਿ ਗਈ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਤਿਰਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੩॥੬੯੯੬॥ ਅਫਸ੍ਰੰ ॥੭

ਚੌਪਈ ॥ ਅਛਲਾ ਪੁਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਅਛਲ ਸੈਨ ਤਿਹ ਨਾਮ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਤਹਿਕ ਸੁਧਰਮੀ ਰਾਇ
 ਸਾਹ ਭਨਿ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਭ ਸਾਹਨ ਕੀ ਥੋ ਮਨਿ ॥੧॥ ਚੰਪਾ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ
 ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਤਿਨ ਰਾਜਾ ਕਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਸੁਛਬਿ ਰਾਇ ਜਿਹ ਨਾਮ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਹਿਤੂ
 ਜਾਨਿ ਇਕ ਸਹਚਰਿ ਲਈ ਬੁਲਾਇਕੈ ॥ ਸੁਛਬਿ ਰਾਇ ਕੇ ਦੀਨੋ ਤਾਹਿ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਾ ਕ੍ਰੋਰਿ ਕਰਿ ਜਤਨ
 ਤਿਸੈ ਹਜਾਂ ਲਯਾਇਯੋ ॥ ਹੋ ਜਿਤਕ ਚਹੌਰੀ ਦਰਬੁ ਤਿਤਕ ਲੈ ਜਾਇਯੋ ॥੩॥ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰੀ ਬਚਨ ਸੱਜਨ
 ਕੇ ਗਿ੍ਹ ਗਈ ॥ ਜਿਮਿ ਤਿਮਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਤਹਾਂ ਲਯਾਵਤ ਭਈ ॥ ਮਿਲਤ ਛੈਲਨੀ ਛੈਲ ਅਧਿਕ ਸੁਖ ਪਾਇਯੋ ॥
 ਹੋ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਕੈਫਨ ਨਿਕਟ ਮੰਗਾਇਯੋ ॥੪॥ ਕਿਯਾ ਕੈਫ ਕੋ ਪਾਨ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਜੰਕ ਪਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਤਨ ਰਮੇ ਬਿਹੱਸਿ ਕਰਿ ਨਾਰਿ ਨਰ ॥ ਕੋਕ ਸਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਮਤ ਕੋ ਬਿਹੱਸਿ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਹੋ ਆਪੁ ਬੀਚ ਕੰਧਨ
 ਪਰ ਹਾਥਨ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥੫॥ ਅਧਿਕ ਜੋਰ ਤਨ ਦੋਊ ਤਹਾਂ ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੈ ॥ ਮਨ ਮੈ ਭਏ ਅਨੰਦ ਨ ਕਾਹੂੰ ਤੇ ਡਰੈ ॥
 ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਕਰ ਜਾਂਹਿ ਸੁ ਛਿਨਿਕ ਨ ਛੋਰ ਹੀਂ ॥ ਹੋ ਸਕਲ ਦ੍ਰੁਪ ਕੰਦ੍ਰੁਪ ਕੋ ਤਹਾਂ ਮਰੋਰ ਹੀਂ ॥੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਭੋਗ ਕਰਤ ਤਰੁਨੀ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥ ਕਰਤ ਕੇਲ ਰਜਨਿਯਹਿ ਬਿਤਾਯੋ ॥ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤਿ ਬੀਤ ਜਬ ਗਈ ॥
 ਪਾਛਿਲ ਰੈਨਿ ਰਹਤ ਸੁਧਿ ਲਈ ॥੭॥ ਕਹਾ ਕੁਅਰ ਉਠਿ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਸੰਗ ॥ ਕਬਹੂੰ ਛਾਡੁ ਹਮਾਰਾ ਤੈਂ
 ਅੰਗ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹਮੈ ਲਹਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਜਾਇ ਰਾਵ ਤਨ ਭੇਦ ਬਤੈ ਹੈ ॥੮॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ
 ਉਚਾਰਾ ॥ ਬੈਨ ਸੁਨੋ ਮਮ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਸਭਨ ਲਖਤ ਤੁਹਿ ਕੈਫ ਪਿਲਾਊਂ ॥ ਤਬੈ ਸਾਹ ਕੀ ਸੁਤਾ ਕਹਾਊਂ
 ॥੯॥ ਤਹੀਂ ਰਮੇ ਤਿਹਾਰੇ ਸੰਗਾ ॥ ਅਪਨੋ ਜੋਰਿ ਅੰਗ ਸੌ ਅੰਗਾ ॥ ਹਮੈਂ ਤੁਮੈ ਸਭ ਲੋਗ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਭਲੇ
 ਬੁਰੇ ਨਹਿ ਭੇਦ ਬਿਚਾਰੈ ॥੧੦॥ ਯੋਂ ਕਹਿ ਕੁਅਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨਾ ॥ ਪ੍ਰਾਤ ਭੇਸ ਨਰ ਕੋ ਧਰਿ ਲੀਨਾ ॥
 ਕੀਅਸ ਕੁਅਰ ਕੇ ਧਾਮ ਪਜਾਨਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੀ ਪਛਾਨਾ ॥੧੧॥ ਚਾਕਰ ਰਾਖਿ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ
 ਲਿਯੋ ॥ ਬੀਚ ਮੁਸਾਹਿਬ ਕੇ ਤਿਹ ਕਿਯੋ ॥ ਖਾਨ ਪਾਨ ਸਭ ਸੋਈ ਪਿਲਾਵੈ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਕੋਈ ਜਾਨਿ ਨ
 ਜਾਵੈ ॥੧੨॥ ਇਕ ਦਿਨ ਪਿਯ ਲੈ ਗਈ ਸਿਕਾਰਾ ॥ ਬੀਚ ਸੁਰਾਹੀ ਕੇ ਮਦ ਡਾਰਾ ॥ ਜਲ ਕੈ ਸਾਥ ਭਿਗਾਇ

ਉਛਾਰਾ ॥ ਚੋਵਤ ਜਾਤ ਜਵਨ ਤੇ ਬਾਰਾ ॥੧੩॥ ਸਭ ਕੋਈ ਲਖੈ ਤਵਨ ਕਹੱ ਪਾਨੀ ॥ ਕੋਈ ਨ ਸਮੁਝਿ ਸਕੈ
 ਮਦ ਗਿਆਨੀ ॥ ਜਬ ਕਾਨਨ ਕੇ ਗਏ ਮੰਝਾਰਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਸੌ ਬਾਲ ਉਚਾਰਾ ॥੧੪॥ ਤੁਮ ਕੇ ਲਗੀ
 ਤ੍ਰਿਖਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਸੀਤਲ ਲੇਹੁ ਪਿਯਹੁ ਇਹ ਪਾਨੀ ॥ ਭਰਿ ਪਜਾਲਾ ਲੈ ਤਾਹਿ ਪਜਾਰਾ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕਰਿ
 ਜਲ ਤਾਹਿ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧੫॥ ਪੁਨਿ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯਾ ਕਬਾਬ ਹਾਬਿ ਕਰਿ ॥ ਕਹਯੋ ਕਿ ਖਾਹੁ ਰਾਜ ਸੁਤ ਬਨ ਫਰ ॥
 ਤੁਮਰੇ ਨਿਮਿਤਿ ਤੋਰਿ ਇਨ ਆਨਾ ॥ ਭੱਛਨ ਕਰਹੁ ਸੁਦ ਅਬ ਨਾਨਾ ॥੧੬॥ ਜਬ ਮਯਾਨ ਸਮੇ ਭਯੋ ਜਾਨਯੋ ॥
 ਸਭ ਲੋਗਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਚਲੋ ਭੂਪ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥ ਹਮ ਸੇਵਾ ਕਰਿਹੈ ਜਗਨਾਥਾ ॥੧੭॥
 ਸਭ ਜਨ ਪਠੈ ਭੂਪ ਕੇ ਸਾਥਾ ॥ ਦੋਈ ਰਹੇ ਨਾਰਿਅਰੁ ਨਾਥਾ ॥ ਪਰਦਾ ਐਚਿ ਦਸੋਂ ਦਿਸਿ ਲਿਯਾ ॥ ਕਾਮ
 ਭੋਗ ਹਸਿ ਹਸਿ ਰਸਿ ਕਿਯਾ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੋਈ ਬਿਹਸਿ ਰਮਤ ਭਏ ਨਰ ਨਾਰਿ ॥ ਪ੍ਰਜਾ
 ਸਹਿਤ ਰਾਜਾ ਛਲਾ ਸਕਾ ਨ ਭੂਪ ਬਿਚਾਰਿ ॥੧੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ**
ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਚੌਰਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੪॥੧੦੧੫॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਦੇਵ ਛੱਤ੍ਰ ਇਕ ਭੂਪ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰ ਰਾਜਵਤੀ ਪੁਰ ਜਨਿਯਤ ॥ ਤਿਹੁ ਸੰਗ ਚੜ੍ਹਤ ਅਮਿਤਿ
 ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਉਮਡਿ ਚਲਤ ਜਿੰਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥੧॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਲਕੇਸਮਤੀ ਤਿੰਹ ਸੁਤਾ ਬਖਾਨਿਯੈ ॥
 ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪਾਤ੍ਰ ਕਿ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਮਾਨਿਯੈ ॥ ਕੈ ਨਿਸੁਪਤਿ ਸੁਰ ਜਾਇ ਕਿ ਦਿਨ ਕਰ ਜੂਜਈ ॥ ਹੋ ਜਿੰਹ ਸਮ ਹੈ
 ਹੈ ਨਾਰਿ ਨ ਪਾਛੇ ਹੈ ਭਈ ॥੨॥ ਤਹੱ ਇਕ ਰਾਇ ਸਜੁਲਫ ਸੁ ਛੱਤ੍ਰੀ ਜਾਨਿਯੈ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸੁਘਰ
 ਪਹਿਚਾਨਿਯੈ ॥ ਜਿੰਹ ਬਿਲੋਕਿ ਕੰਦੂਪ ਦੂਪ ਕਹ ਖੋਇ ਹੈ ॥ ਹੋ ਜਿੰਹ ਸਮ ਸੁੰਦਰ ਭਯੋ ਨ ਆਗੇ ਹੋਇ ਹੈ ॥੩॥
 ਰਾਜ ਸੁਤਾ ਇਕ ਦਿਨ ਤਿਹ ਰੂਪ ਨਿਹਾਰਿਕੈ ॥ ਰਹੀ ਮਗਨ ਹੈ ਮਨ ਮਹਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਬਿਚਾਰਿਕੈ ॥ ਅਬ ਕਸ ਕਰੋਂ
 ਉਪਾਇ ਜੁਯਾਹੀ ਕਹ ਬਰੋਂ ॥ ਹੋ ਬਿਨੁ ਸਾਜਨ ਕੇ ਮਿਲੇ ਅਗਨਿ ਭੀਤਰ ਜਰੋਂ ॥੪॥ ਹਿਤੂ ਸਹਚਰੀ ਸਮਝਿਕ ਲਈ
 ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹਿ ਤਿਹ ਭੇਦ ਕੁਅਰ ਤਨ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਜੁ ਮੈ ਤੁਮੈ ਕਛੁ ਕਹਯੋ ਸੁ ਮੀਤਹਿ ਆਖਿਯੋ ॥
 ਹੋ ਚਿਤ ਮਹਿ ਰਖਿਯਹੁ ਭੇਦ ਨ ਕਾਹੂ ਭਾਖਿਯੋ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਸਖੀ ਕੁਅਰ ਪਹਿ ਦਈ ਪਠਾਈ ॥ ਜਿੰਹ ਤਿਹ

ਭਾਂਤਿ ਪ੍ਰਬੋਧਿ ਲਜਾਈ ॥ ਰਾਜ ਸੁਤਹਿ ਤਿਨ ਆਨਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥ ਸਾਜਨ ਮਿਲਤ ਸਜਨਿ ਸੁਖ ਪਾਯੋ ॥੬॥ ਭਾਂਤਿ
 ਭਾਂਤਿ ਸੇਤੀ ਕਿਯ ਭੋਗਾ ॥ ਮਿਟ ਗਯੋ ਸਕਲ ਦੁਹਨ ਕੋ ਸੋਗਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕਰੈ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਨਿਜ ਪਤਿ
 ਕੋ ਤਜਿ ਕਰਿ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੭॥ ਚਤੁਰ ਚਤੁਰਿਯਾ ਦੋਈ ਕਲੋਲਹਿ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਬੈਨ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਬੋਲਹਿ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਕੀ ਕੈਫ ਮੰਗਾਵੈ ॥ ਏਕ ਪਲੰਘ ਪਰ ਬੈਠਿ ਚੜ੍ਹਾਵੈ ॥੮॥ ਆਸਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੇ ਲੋਹੀ ॥ ਆਲਿੰਗਨ
 ਚੁੰਬਨ ਦੋਈ ਦੋਹੀ ॥ ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਸਿ ਨਰ ਕੇਲ ਕਮਾਇ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਤਰੁਨੀ ਤਰ ਜਾਇ ॥੯॥ ਦੋਈ
 ਤਰੁਨ ਬਿਜਿਯਾ ਦੁਹੁ ਖਾਈ ॥ ਚਾਰਿ ਟਾਂਕ ਅਹਿਫੇਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ॥ ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਰਿ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰਤਿ ਕਿਯੋ ॥
 ਚੋਰਿ ਚੰਚਲਾ ਕੋ ਚਿਤ ਲਿਯੋ ॥੧੦॥ ਰਸਿਗੇ ਦੋਊ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਕਹੀ ਬਾਤ ਇਹ ਘਾਤ ਬਨਾਇ ॥ ਏਕ
 ਮੰਤ੍ਰ ਹਮ ਤੇ ਪਿਯ ਲੀਜੈ ॥ ਜਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਪਿਯਾਨਾ ਕੀਜੈ ॥੧੧॥ ਜਬ ਲਗੁ ਮੰਤ੍ਰ ਚਾਰ ਤੈਂ ਕਰ ਹੈ ॥ ਤਬ ਲਗਿ
 ਤੈਂ ਜਲ ਬੀਚ ਨ ਮਰ ਹੈ ॥ ਤੁਮਰੇ ਜਲ ਆਇ ਹੈ ਨ ਨੇਰੇ ॥ ਚਾਰਿ ਓਰ ਰਹਿ ਹੈ ਤੁਹਿ ਘੇਰੇ ॥੧੨॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਤਾ
 ਤੇ ਤਬ ਲਿਯੋ ॥ ਗੰਗਾ ਬੀਚ ਪਯਾਨਾ ਕਿਯੋ ॥ ਜਲ ਚਹੁ ਓਰ ਤਵਨ ਕੇ ਰਹਾ ॥ ਆਨਿ ਪ੍ਰਾਨ ਤਾ ਕੇ ਨਹਿ ਗਹਾ
 ॥੧੩॥ ਇਹ ਛਲ ਜਲ ਮਹਿ ਮੀਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤਨ ਬਚਨ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਹੋਂ ਪਿਤ ਪ੍ਰਾਤ ਸੁਯੰਬਰ ਕਰਿਹੋ ॥
 ਪਰਮ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਪੁਰਖ ਕੋਈ ਬਰਿਹੋ ॥੧੪॥ ਕਹੇ ਚਲੋ ਤੁਮ ਤਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਮਥਹੁ ਜਾਨਵੀ ਹੋਤ ਸਵਾਰੇ ॥ ਤਹੋ
 ਤੇ ਜੁਨਰ ਨਿਕਸਿ ਹੈ ਕੋਈ ॥ ਭਰਤਾ ਹੋਇ ਹਮਾਰੋ ਸੋਈ ॥੧੫॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਰਾਜਾ ਹਰਖਾਨੋ ॥ ਸਾਚੁ ਝੂਠ ਜੜ
 ਕਛੁ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥ ਜੋਰਿ ਪ੍ਰਜਾ ਦੈ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਸੁਰਸਰੀ ਮਥਨ ਸਕਾਰੇ ॥੧੬॥ ਬਡੇ ਦ੍ਰੁਮਨ ਕੀ ਮਥਨਿ
 ਸੁ ਧਾਰਿ ॥ ਮਥਤ ਭਏ ਸੁਰਸਰਿ ਮੋ ਡਾਰਿ ॥ ਤਨਿਕ ਬਾਰਿ ਕਹ ਜਬੈ ਡੁਲਾਯੋ ॥ ਨਿਕਸਿ ਪੁਰਖ ਤਹ ਤੇ ਇਕ
 ਆਯੋ ॥੧੭॥ ਨਿਰਖਿ ਸੱਜਨ ਕੋ ਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬਰਤ ਭਈ ਤਿਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਪਸੁ ਕਛੁ ਨ
 ਬਿਚਰਿਯੋ ॥ ਇਹ ਛਲ ਨਾਰਿ ਜਾਰ ਕਹੋ ਬਰਿਯੋ ॥੧੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੇ ਮਥਿ ਨੀਰਧਹਿ ਲਛਮੀ ਬਰੀ
 ਮੁਰਾਰਿ ॥ ਤੈਸਹਿ ਮਥਿ ਗੰਗਾ ਬਰਾ ਯਾਕਹੋ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਿ ॥੧੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਪੰਚਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੫॥੭੦੩੪॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬

ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਬ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਸਰਬ ਸਿੰਘੁ ਪੁਰ ਗੜ੍ਹ ਜਿਹ ਕੋਹੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਦਲ ਬੰਭੁ ਸੁਜਾਨ ਪੁੱਤ੍ਰੁ
 ਤਿਹ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਨ ਭਯੋ ਤੁੱਲਿ ਜਿਹ ॥੧॥ ਦੁਸਟ ਸਿੰਘ ਤਾ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਭਨਿ ॥ ਦੁਤਿਯ ਚੰਦ੍ਰ ਜਾਨਾ
 ਸਭ ਲੋਗਨ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਭਨਿਜੈ ॥ ਕਵਨ ਸੁਘਰ ਸਮ ਤਾਹਿ ਕਹਿੰਜੈ ॥੨॥ ਸ੍ਰੀ ਸਜੁਲਫ ਦੇ ਸਾਹ
 ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਨਹਿ ਦੇਵ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਨਿਰਖਾ ਤਿਹ ਜਬਹੀ ॥ ਲਗਰੀ ਲਗਨ ਨਿਗੋਡੀ
 ਤਬਹੀ ॥੩॥ ਹਿਤੂ ਜਾਨਿ ਸਹਚਰੀ ਬੁਲਾਈ ॥ ਭੇਦ ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਠੋਰ ਪਠਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਿਹ ਹਾਥ
 ਨ ਆਯੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਉਹਿ ਇਹ ਆਨਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥੪॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਬਹੁ ਜਤਨ ਥਕੀ ਕਰਿ ॥ ਗਯੋ ਨ
 ਮੀਤ ਕੈਸੇ ਹੂੰ ਤਿਹ ਘਰ ॥ ਬੀਰ ਹਾਂਕਿ ਇਕ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਸੋਤ ਸੇਜ ਤੇ ਗਹਿ ਪਟਕਾਯੋ ॥੫॥ ਟੰਗਰੀ
 ਭੂਤ ਕਬੈ ਗਹਿ ਲੇਈ ॥ ਕਬਹੂੰ ਡਾਰਿ ਸੇਜ ਪਰ ਦੇਈ ॥ ਅਧਿਕ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇ ਤਾਹਿ ਪਛਾਰਾ ॥ ਉਹਿ ਡਰਿ
 ਜਿਯਤੇ ਮਾਰਿ ਨ ਡਾਰਾ ॥੬॥ ਰੈਨਿ ਸਿਗਰ ਤਿਹ ਸੋਨ ਨ ਦਿਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਕਹ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਬਹੁ ਕਿਯੋ ॥
 ਚਲੀ ਖਬਰਿ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਿ ਆਈ ॥ ਭੂਤ ਨਾਸ ਕਰ ਲਏ ਬੁਲਾਈ ॥੭॥ ਭੂਤ ਹੰਤਾ ਇਕ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰੈ ॥
 ਬੀਸ ਮੰਤ੍ਰ ਪੜਿ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੈ ॥ ਕਿਸਹੁ ਪਕਰਿ ਚੀਰਿ ਕਰਿ ਦੇਈ ॥ ਕਾਹੂੰ ਪਕਰਿ ਰਾਨ ਤਰ ਲੇਈ ॥੮॥
 ਜਬ ਸਭ ਸਕਲ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਤਬ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਬੀਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਜੇ ਗੁਰ ਮੋਰ ਇਹਾਂ ਚਲਿ ਆਵੈ ॥
 ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਬ ਹੀ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ॥੯॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਰਾਜਾ ਪਗ ਪਰੇ ॥ ਬਹੁ ਉਸਤਤਿ ਕਰਿ ਬਚਨ ਉਚਰੇ ॥
 ਕਹਾਂ ਤੋਰ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤੈਯੈ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਭਾਂਤਿ ਤਾਂਹਿ ਹਜਾਂ ਲਯੈਯੈ ॥੧੦॥ ਜਵਨ ਪੁਰਖ ਕਾ ਨਾਮ
 ਬਤਾਯੋ ॥ ਨਾਰਿ ਤਿਸੀ ਕਾ ਭੇਸ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਠੋਰ ਭਾਖਤ ਭਯੋ ਜਹਾਂ ॥ ਬੈਠੀ ਜਾਇ ਚੰਚਲਾ ਤਹਾਂ
 ॥੧੧॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਤਹ ਭੂਪ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਖ ਤਰ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਯੋ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਤਾ
 ਕੋ ਬਿਰਮਾਯੋ ॥ ਅਪੁਨੇ ਧਾਮ ਤਾਹਿ ਲੈ ਆਯੋ ॥੧੨॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਤਾਕਹੁ ਦਰਸਾਯੋ ॥ ਬਚਨ ਤਾਹਿ ਇਹ
 ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਜੋ ਇਹ ਤ੍ਰਿਯ ਪਤਿਬਰਤਾ ਬਰੈ ॥ ਤਉ ਬਚੈ ਯਹ ਯੋ ਨ ਉਬਰੈ ॥੧੩॥ ਕਰਤ ਕਰਤ ਬਹੁ
 ਬਚਨ ਬਤਾਯੋ ॥ ਸਾਹੁ ਸੁਤਾ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਤਾਯੋ ॥ ਸੋ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਤਾਹਿ ਬਿਵਾਹਹੁ ॥ ਜੋ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤਹਿ ਜਿਖਾਯੋ

ਚਾਹੁ ॥੧੪॥ ਜੋ ਯਹ ਤਾਹਿ ਬਜਾਹਿ ਲਜਾਵੈ ॥ ਰੈਨਿ ਦਿਵਸ ਤਾ ਸੌ ਲਪਟਾਵੈ ॥ ਅਵਰ ਨਾਰਿ ਕੇ ਨਿਕਟ
 ਨ ਜਾਇ ॥ ਤਬ ਯਹ ਜਿਯੈ ਕੁਅਰ ਸੁਭ ਕਾਇ ॥੧੫॥ ਯਹੈ ਕਾਜ ਰਾਜਾ ਤੁਮ ਕੀਜੈ ॥ ਅਬ ਹੀ ਹਮਹਿ
 ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ॥ ਲੈ ਆਗਯਾ ਤਿਹ ਆਸ੍ਰਮ ਗਈ ॥ ਧਾਰਤ ਭੇਸ ਨਾਰਿ ਕਾ ਭਈ ॥੧੬॥ ਰਾਜ ਸਾਜ
 ਬਜਾਹ ਕੋ ਬਨਾਯੋ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਹਿਤ ਪੂਤ ਪਠਾਯੋ ॥ ਜਬ ਹੀ ਬਜਾਹ ਤਵਨ ਸੌ ਭਯੋ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਾਹਿ
 ਭੂਤ ਤਜਿ ਗਯੋ ॥੧੭॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਇਹ ਛਲ ਸੌ ਪਾਯੋ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਸੀ ਬਤਾਯੋ ॥ ਚੰਚਲਾਨ ਕੇ
 ਚਰਿਤ ਅਪਾਰਾ ॥ ਚਕ੍ਰਿਤ ਰਹਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਤਾਰਾ ॥੧੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ**
ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਛਯਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੬॥੧੦੫੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਸਿੰਘ ਇਕ ਭੂਪ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਪਿਰਥੀ ਪੁਰ ਤਿਹ ਨਗਰ ਪ੍ਰਮਨਿਯਤ ॥ ਲਾਲ ਮਤੀ ਰਾਨੀ
 ਤਿਹ ਸੋਹੈ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਰਿ ਭੁਜੰਗਨ ਮੋਹੈ ॥੧॥ ਸਿੰਘ ਮੇਦਨੀ ਸੁਤ ਕਾ ਨਾਮਾ ॥ ਬਕਿਤ ਰਹਤ ਜਾ ਕੌ ਲਖਿ
 ਬਾਮਾ ॥ ਅਧਿਕ ਰੂਪ ਤਾਕੋ ਬਿਧਿ ਕਰਿਯੋ ॥ ਜਨੁ ਕਰਿ ਕਾਮਦੇਵ ਅਵਤਰਿਯੋ ॥੨॥ ਚਪਲਾ ਦੇ ਤਹ ਸਾਹ
 ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਕਨਕ ਅਵਟਿ ਸਾਂਚੇ ਜਨੁ ਢਾਰੀ ॥ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਬ ਤਾਹਿ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਤਰੁਨਿ ਹੈ ਗਯੋ
 ਮਤਵਾਰਾ ॥੩॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਨਿਕਟਿ ਬੁਲਾਈ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥ ਜਬ ਤੈਂ ਚਪਲਮਤੀ
 ਕੌ ਲਜੈ ਹੈ ॥ ਮੁਖਿ ਮੰਗਿ ਹੈ ਜੋ ਕਛੁ ਸੋ ਪੈ ਹੈ ॥੪॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸਹਚਰਿ ਤਹੌ ਗਈ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਤਾਹਿ
 ਪ੍ਰਬੋਧਤ ਭਈ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ ਹਾਬ ਨ ਆਈ ॥ ਤਬ ਦੂਤੀ ਇਹ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥੫॥ ਤਵ ਪਿਤਿ ਧਾਮ
 ਜੁ ਨਏ ਉਸਾਰੇ ॥ ਚਲਹੁ ਜਾਇ ਤਿਹ ਲਖੈਂ ਸਵਾਰੇ ॥ ਯੋ ਕਹਿ ਡਾਰਿ ਡੋਰਿਯਹਿ ਲਿਯੋ ॥ ਪਰਦਨ ਡਾਰਿ ਚਹੁੰ
 ਦਿਸਿ ਦਿਯੋ ॥੬॥ ਇਹ ਛਲ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਡਹਕਾਈ ॥ ਸੰਗ ਲਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁਤ ਘਰ ਆਈ ॥ ਤਹੀਂ ਆਨਿ ਪਰਦਾਨ
 ਉਘਾਰਾ ॥ ਨਾਰਿ ਲਖਾ ਤਹ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰਾ ॥੭॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਇਹ ਠੋਰ ਨ ਭਾਈ ॥ ਇਨ ਦੂਤੀ ਹੋਂ ਆਨਿ
 ਫਸਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਜੋ ਮੁਝੈ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥ ਨਾਕ ਕਾਨ ਕਟਿ ਲੀਕ ਲਗੈ ਹੈ ॥੮॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਗਿਰੀ
 ਧਰਨਿ ਪਰ ॥ ਕੱਟੀ ਕਹਾ ਕਰ ਯਾਹਿ ਬਿਛੁਅ ਬਰ ॥ ਪ੍ਰਿਗ ਬਿਧ ਕੌ ਮੋ ਸੌ ਕਸ ਕੀਯਾ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰ ਨਹਿ

ਭੇਟਨ ਦੀਯਾ ॥੯॥ ਅਬ ਮੈ ਨਿਜੁ ਘਰ ਕੋ ਫਿਰਿ ਜੈ ਹੋ ॥ ਦੈ ਦਿਨ ਕੋ ਤੁਮਰੇ ਫਿਰਿ ਐਹੋ ॥ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰ ਲਖਿ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨ ਲਈ ॥ ਇਹ ਛਲ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡ ਤਿਹ ਗਈ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਸਤਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੭॥੭੦੬੨॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਸਗਰ ਦੇਸ ਸੁਨਿਯਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਸਗਰ ਸੈਨ ਰਾਜਾ ਇਕ ਤਹਾਂ ॥ ਸਗਰ ਦੇਇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਲਖਿ ਤਾਹਿ ਜੁ ਲੱਜੈ ॥੧॥ ਗਜਨੀ ਰਾਇ ਤਵਨ ਜਬ ਲਹਿਯੋ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਕੁਅਰਿ ਅਸ ਕਹਿਯੋ ॥ ਐਸੋ ਛੈਲ ਏਕ ਦਿਨ ਪੈਯੈ ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਪਲ ਪਲ ਬਲਿ ਜੈਯੈ ॥੨॥ ਸਖੀ ਏਕ ਤਿਹ ਤੀਰ ਪਠਾਇ ॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਲੀਯਾ ਬੁਲਾਇ ॥ ਅਪਨ ਸੇਜ ਪਰ ਤਿਹ ਬੈਠਾਰਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕਾ ਰਚਾ ਅਖਾਰਾ ॥੩॥ ਬੈਠਿ ਸੇਜ ਪਰ ਦੋਈ ਕਲੋਲਹਿੰ ॥ ਮਧੁਰ ਮਧੁਰ ਧੁਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਬੋਲਹਿੰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕਰਤ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਕੋ ਤਜਿ ਕਰ ਤ੍ਰਾਸਾ ॥੪॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਵਹਿੰ ॥ ਏਕ ਖਾਟ ਪਰ ਬੈਠ ਚੜ੍ਹਾਵਹਿੰ ॥ ਤਰੁਨ ਤਰੁਨਿ ਉਰ ਸੌ ਉਰਝਾਈ ॥ ਰਸਿ ਰਸਿ ਕਸਿ ਕਸਿ ਭੋਗ ਕਮਾਹੀ ॥੫॥ ਰਾਨੀ ਸਹਿਤ ਪਿਤਾ ਤਾ ਕੋ ਬਰ ॥ ਆਵਤ ਭਯੋ ਦੁਹਿਤਾ ਕੇ ਮੰਦਰ ॥ ਅਵਰ ਘਾਤ ਤਿਹ ਹਾਬ ਨ ਆਈ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਹਨਿ ਦਏ ਦਬਾਈ ॥੬॥ ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਕਹ ਆਗਿ ਲਗਾਇ ॥ ਰੋਇ ਉਠੀ ਨਿਜੁ ਪਿਯਹਿ ਦੁਰਾਇ ॥ ਅਨਲ ਲਗਤ ਦਾਰੂ ਕਹੁ ਭਈ ॥ ਰਾਨੀ ਰਾਵ ਸਹਿਤ ਉਡ ਗਈ ॥੭॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਕਹਾ ਚੰਚਲਾ ਕਾਜ ਕਮਾਯੋ ॥ ਆਪਨ ਰਾਜ ਦੇਸ ਕਾ ਕਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਸੁਯੰਬਰ ਸੌ ਤਿਹ ਬਰਾ ॥੮॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਿਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ ਸੌ ਅਠਾਨਵੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੮॥੭੦੭੦॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**
ਚੌਪਈ ॥ ਪਲਵਲ ਦੇਸ ਹੁਤਾ ਇਕ ਰਾਜਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਅਵਰ ਨ ਸਾਜਾ ॥ ਤੜਿਤਾ ਦੇ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਜਿਹ ਸਮ ਨ ਕਹਿੱਜੈ ॥੧॥ ਅਲਿਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਤਿਹ ਸੁਤਾ ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਵਾ ਕੇ ਪਹਿਚਨਿਯਤ ॥ ਤਿਹ ਠਾਂ ਇਕ ਸੌਦਾਗਰ ਆਯੋ ॥ ਜਿਹ ਸਮ ਬਿਧਿ ਦੂਜੋ ਨ ਬਨਾਯੋ ॥੨॥

ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਤਾਕੇ ਲਖਿ ਅੰਗਾ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚ ਰੀਝੀ ਸਰਬੰਗਾ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਲੀਅਸਿ ਬੁਲਾਇ ॥
 ਕਹਤ ਭਈ ਬਤਿਯਾਂ ਮੁਸਕਾਇ ॥੩॥ ਅਧਿਕ ਭੋਗ ਤਿੰਹ ਸਾਥ ਮਚਾਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਰਸ ਕੇਲ ਕਮਾਯੋ ॥
 ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲੀਨੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਤ੍ਰਿਯ ਕੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥੪॥ ਜਬ ਤ੍ਰਿਯ ਚਿਤ ਤਵਨੈ ਹਰ
 ਲਿਯੋ ॥ ਤਬ ਅਸ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕਿਯੋ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਦੋਈ ਬੋਲਿ ਪਠਾਏ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਨ ਸੌ ਬਚਨ
 ਸੁਨਾਏ ॥੫॥ ਮੈ ਅਬ ਲਗਿ ਨਹਿ ਤੀਰਥ ਅਨੁਾਈ ॥ ਅਬ ਤੀਰਥ ਕਰਿਹੋ ਤਹ ਜਾਈ ॥ ਜੋ ਆਇਸੁ ਤੁਮਤੇ
 ਮੈ ਪਾਉਂ ॥ ਤੀਰਥ ਨੁਾਇ ਸਕਲ ਫਿਰਿ ਆਉਂ ॥੬॥ ਪਤਿ ਕੁਰੂਪ ਹਮ ਕਹੱ ਤੁਮ ਦਿਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੈ
 ਉਪਾਇ ਇਮਿ ਕਿਯੋ ॥ ਜੋ ਮੁਰ ਪਤਿ ਸਭ ਤੀਰਥ ਅਨੈ ਹੈ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਧਿਕ ਕਾਇ ਹੈ ਜੈ ਹੈ ॥੭॥ ਲੈ ਆਗਯਾ
 ਪਤਿ ਸਹਿਤ ਸਿਧਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤੀਰਥਨ ਅਨੁਾਈ ॥ ਘਾਤ ਪਾਇ ਕਰਿ ਨਾਥ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਤਾ ਕੀ
 ਠੋਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬੈਠਾਰਾ ॥੮॥ ਅਪਨੇ ਧਾਮ ਬਹੁਰਿ ਫਿਰਿ ਆਈ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਹਿ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਜਤਾਈ ॥
 ਮੁਰ ਪਤਿ ਅਤਿ ਤੀਰਥਨ ਅਨੁਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਬਪੁ ਸੁੰਦਰ ਹੈ ਗਯੋ ॥੯॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਹਮ ਤੀਰਥ ਅਨੁਾਏ ॥
 ਅਨਿਕ ਬਿਧਵਤਨ ਬਿਪ੍ਰ ਜਿਵਾਏ ॥ ਤਾ ਤੇ ਦੈਵ ਆਪੁ ਬਰ ਦਿਯੋ ॥ ਮਮ ਪਤਿ ਕੋ ਸੁੰਦਰ ਬਪੁ ਕਿਯੋ ॥੧੦॥
 ਯਹ ਕਾਹੂ ਨਰ ਬਾਤ ਨ ਪਾਈ ॥ ਕਹਾ ਕਰਮ ਕਰਿਕੈ ਤ੍ਰਿਯ ਆਈ ॥ ਤੀਰਥ ਮਹਾਤਮ ਸਭਹੂੰ ਜਾਨਯੋ ॥
 ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨੂੰ ਪਛਾਨਯੋ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਤੀਨ**
ਸੌ ਨਿੰਨ੍ਯਾਨਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੩੯੯॥੧੦੮੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਘਾਟਮਪੁਰ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੱਜੈ ॥ ਨਾਰਿ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤ ਦੇਇ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਸੁਤਾ ਸੁਭੁਖਨ ਦੇ ਘਰ ਤਾ ਕੇ ॥
 ਨਰੀ ਨਾਗਨੀ ਤੁੱਲਿ ਨ ਵਾਂ ਕੇ ॥੧॥ ਅਤਿ ਕੁਰੂਪ ਤਿਹ ਨਾਥ ਪਛਨਿਯਤ ॥ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰਿ ਜਿੰਹ ਨਾਰਿ
 ਬਖਨਿਯਤ ॥ ਸੁੰਦਰ ਅਵਰ ਹੁਤੇ ਤਹ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥੨॥ **ਅੜਿਲ ॥** ਜਬ ਮੁਲਤਾਨੀ
 ਰਾਇ ਕੁਅਰਿ ਲਖਿ ਪਾਇਯੋ ॥ ਨਿਜੁ ਨਾਇਕ ਕਹੱ ਚਿਤ ਤੇ ਕੁਅਰਿ ਭੁਲਾਇਯੋ ॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ ਨਿਜੁ ਗਿ੍ਹਰ
 ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਚਨ ਕਹੇ ਪੁਨਿ ਭਾਂਗਿ ਅਫੀਮ ਚੜ੍ਹਾਇ ਕੈ ॥੩॥ **ਚੌਪਈ ॥** ਅਬ ਲਪਟਹੁ ਮੁਹਿ ਆਨਿ

ਪਿਯਾਰੇ ॥ ਹਮ ਰੀਝੀ ਲਖਿ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਨਾਹਿ ਨਾਹਿ ਤਿਨ ਦੁਬਿਰ ਬਖਾਨੀ ॥ ਆਖਰ ਕੁਅਰਿ ਕਹੀ ਸੋ
 ਮਾਨੀ ॥੪॥ **ਅਤਿਲ** ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਕੀ ਕੈਫ ਦਿਵਾਨੇ ਪੀ ਭਏ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਅਬਲਾ ਕੇ ਆਸਨ ਲੇਤ ਭੇ ॥
 ਅਮਿਤ ਭੋਗ ਤ੍ਰਿਯ ਪਾਇ ਰਹੀ ਉਰਝਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਨਿਰਖਿ ਸੱਜਨ ਕੇ ਨੈਨਨ ਗਈ ਬਿਕਾਇ ਕੈ ॥੫॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਾ ਸੌ ਰਤਿ ਪਾਇ ॥ ਆਸਨ ਸਾਬ ਗਈ ਲਪਟਾਇ ॥ ਰਸਿ ਗਯੋ ਮੀਤ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਈ ॥ ਬਾਤ
 ਭਾਖਿ ਤਿਹ ਘਾਤ ਬਨਾਈ ॥੬॥ ਸਾਜਨ ਆਜੁ ਤੁਝੈ ਮੈ ਬਰਿ ਹੋ ॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਕੇ ਨਿਜੁ ਕਰ ਬਧ ਕਰਿ ਹੋ ॥
 ਆਪਨ ਸਾਬ ਪ੍ਰਗਟ ਤੁਹਿ ਲਿਐ ਹੋ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਤੁਹਿ ਲਖਤ ਹੰਢੈ ਹੋ ॥੭॥ ਨਿਜੁ ਪਤਿ ਲੈ ਸਿਵ ਭਵਨ
 ਸਿਧਾਈ ॥ ਕਾਟਾ ਮੁੰਡ ਤਹਾਂ ਤਿਹ ਜਾਈ ॥ ਲੋਗਨ ਕਹਿ ਸਿਵ ਨਾਮ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਰੂਪ ਹੇਤੁ ਪਤਿ ਸੀਸ ਚੜ੍ਹਾਯੋ
 ॥੮॥ ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਅਧਿਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹੋ ਕਿਯੋ ॥ ਸੁੰਦਰ ਮੋਰ ਪਤਿਹਿ ਕਰ ਦਿਯੋ ॥ ਕੋਤਕ ਲਖਾ ਕਹਾ ਤਿਨ
 ਕਰਾ ॥ ਸਿਵ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਮ ਆਜੁ ਬਿਚਰਾ ॥੯॥ ਦੇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਤਿ ਦਈ ਦਬਾਈ ॥ ਤਾ ਕੋ ਨਾਥ ਭਾਖਿ ਗਿ੍ਹ
 ਲਜਾਈ ॥ ਭੇਦ ਅਭੇਦ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ਬਿਨੁ ਪਾਨੀ ਹੀ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਾਯੋ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ**
ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰਿ ਸੌ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੦੦॥੧੦੯੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਸੂਰਜ ਕਿਰਨਿ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਕਿਰਨਪੁਰ ਨਗਰ ਕਹਿਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਧਾਮ
 ਦੁਲਾਰੀ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਬਿਧਿ ਕਹੂੰ ਨ ਸਵਾਰੀ ॥੧॥ ਤਹਿਕ ਸਾਹ ਕੋ ਪੂਤ ਸੁਜਾਨਾ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੈਨ ਨਾਮਾ
 ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਕੁਅਰਿ ਵਾਂ ਕੀ ਛਬਿ ਲਹੀ ॥ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਥਕਿਤ ਹੈ ਰਹੀ ॥੨॥ ਪਠੈ ਸਹਚਰੀ
 ਲਿਯੋ ਬੁਲਾਇ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਮੰਗਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਤਾਂਹਿ ਪਿਵਾਯੋ ॥ ਅਧਿਕ ਮੱਤ ਕਰਿ
 ਗਰੇ ਲਗਾਯੋ ॥੩॥ ਮੱਤ ਕਿਯਾ ਮਦ ਸਾਬ ਪਜਾਰੋ ॥ ਕਬਹੂੰ ਕਰਤ ਨ ਉਰ ਸੌ ਨਜਾਰੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਰ
 ਸੌ ਲਪਟਾਵੈ ॥ ਚੁੰਬਿ ਕਪੋਲ ਦੋਊ ਬਲਿ ਜਾਵੈ ॥੪॥ ਰਸਿ ਗਯੋ ਮੀਤ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਭੋਗਤ
 ਲਪਟਾਇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਲੇਈ ॥ ਅਨਿਕ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਆਸਨ ਦੇਈ ॥੫॥ ਰਸਿ ਗਈ ਤਾ ਕੋ
 ਤਜਾ ਨ ਜਾਇ ॥ ਭਾਂਤਿ ਅਨਿਕ ਲਪਟਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ਯਾ ਸੰਗ ਕਹਾ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਜਾਉਂ ॥ ਅਬ ਅਸ

ਕਵਨ ਉਪਾਇ ਬਨਾਉਂ ॥੬॥ ਜਾਨਿ ਬੂਝਿ ਇਕ ਦਿਜ ਕਹੱ ਮਾਰਿ ॥ ਭੂਪ ਭਏ ਇਮਿ ਕਹਾ ਸੁਧਾਰਿ ॥ ਅਬ
 ਮੈ ਜਾਇ ਕਰਵਤਹਿ ਲੈ ਹੋਂ ॥ ਪਲਟਿ ਦੇਹ ਸੁਰਪੁਰਹਿ ਸਿਧੈ ਹੋਂ ॥੭॥ ਹੋਰਿ ਰਹਾ ਪਿਤੁ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥
 ਰਾਨੀਹੂੰ ਪਾਂਇਨ ਲਪਟਾਨੀ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਸਕਤਿ ਕਰਵਤ ਸਿਰ ਧਰਾ ॥ ਏਕ ਰੋਮ ਤਿਹ ਤਾਹਿ ਨ ਹਰਾ ॥੮॥
 ਸਭਨ ਲਹਾ ਕਰਵਤ ਇਹ ਲਿਯੋ ॥ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਬੰਦ ਐਸਾ ਤਿਨ ਕਿਯੋ ॥ ਆਪਨ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਧਾਮਾ ॥
 ਭੇਦ ਨ ਲਖਾ ਕਿਸੂ ਤਿਹ ਬਾਮਾ ॥੯॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਛਲਿ ਪਿਤੁ ਮਾਤ ਕਹੱ ਗਈ ਮਿੱਤ੍ਰ ਕੇ ਸੰਗ ॥
 ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਪੂਰਨ ਭਯੋ ਤਬਹੀ ਕਬਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੧੦॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ**
ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰਿ ਸੌ ਇਕ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੦੧॥੭੧੦੧॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਪਾਤਿਸਾਹ ਕਾਰੂੰ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਾ ਕੇ ਜਗ ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਜਿਹ ਧਨ ਭਰੇ ਚਿਹਲ
 ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਆਵਤ ਜਿਨ ਕਾ ਪਾਰ ਨ ਵਾਰਾ ॥੧॥ ਤਿਹ ਪੁਰ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਜਾਨੁਕ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ
 ਗੁਨਿਯਤ ॥ ਨਿਰਖ ਭੂਪ ਕਾ ਰੂਪ ਲੁਭਾਈ ॥ ਏਕ ਸਹਚਰੀ ਤਹਾਂ ਪਠਾਈ ॥੨॥ ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਤਵਨਿ ਕਾ
 ਨਾਮਾ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਭੀ ਔਰ ਨ ਬਾਮਾ ॥ ਸੋ ਕਾਰੂੰ ਕੀ ਛਬਿ ਲਖਿ ਅਟਕੀ ॥ ਬਿਸਰਿ ਗਈ ਸਭਹੀ ਸੁਧਿ
 ਘਟਕੀ ॥੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸਖੀ ਸਭੂਖਨ ਦੇ ਤਹੰ ਦਈ ਪਠਾਇ ਕੈ ॥ ਮੋਰੀ ਕਹੀ ਸੱਜਨ ਸੌ ਕਹਿਯਹੁ ਜਾਇ
 ਕੈ ॥ ਪ੍ਰਣਤਿ ਹਮਾਰੀ ਮੀਤ ਕਹਾ ਸੁਨਿ ਲੀਜਿਯੈ ॥ ਹੋ ਜਸਿ ਤਵ ਤ੍ਰਿਯ ਗ੍ਰਿਹ ਏਕ ਦੁਤਿਯ ਮੁਹਿ ਕੀਜਿਯੈ ॥੪॥
ਚੌਪਈ ॥ ਕੁਅਰ ਕੁਅਰਿ ਕੀ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਰਾਜ ਕੁਅਰਿ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਇਮਿ ਸਖਿ ਜਾਇ ਤਾਹਿ
 ਸੁਧਿ ਦਈ ॥ ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਰਿਸਾਕੁਲ ਭਈ ॥੫॥ ਤਤ ਛਿਨ ਸੁਰੰਗ ਧਾਮ ਨਿਜੁ ਦਈ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸਦਨ
 ਨਿਕਾਰਤ ਭਈ ॥ ਚਾਲਿਸ ਗੰਜ ਦਰਬ ਕੇ ਜੇਤੇ ॥ ਨਿਜੁ ਆਲੈ ਰਾਖੇ ਲੈ ਤੇਤੇ ॥੬॥ ਮੂੜੁ ਭੂਪ ਕਛੁ ਬਾਤ
 ਨ ਪਾਈ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਧਨ ਤ੍ਰਿਯ ਲਿਯਾ ਚੁਰਾਈ ॥ ਛੋਰਿ ਭੰਡਾਰ ਬਿਲੋਕੈ ਕਹਾਂ ॥ ਪੈਸਾ ਏਕ ਨ ਧਨ ਗ੍ਰਿਹ
 ਰਹਾ ॥੭॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਅਧਿਕ ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਲੋਗਨ ਲਿਯਾ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਦੁਖ ਕਹਾ
 ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਐਸਾ ਕਵਨ ਕੁਕਰਮ ਕਹੋ ਹਮ ਤੇ ਭਯੋ ॥ ਹੋ ਜਿਹ ਕਾਰਨ ਤੇ ਗ੍ਰਿਹ ਚਾਲਿਸ ਕਾ ਧਨ ਗਯੋ ॥੮॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਲੋਗਨ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਗਟ ਰਾਵ ਕੇ ਸਾਥ ਉਚਾਰੀ ॥ ਦਾਨ ਪੁੰਨਜ ਤੈ ਕਛੂ ਨ
 ਦਯੋ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਗਿ੍ਹ ਕੇ ਸਭ ਧਨ ਗਯੋ ॥੯॥ ਸੁਨਿ ਜੁਹਾਂਕ ਪਾਯੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ॥ ਧਾਵਤ ਭਯੋ ਅਮਿਤ
 ਲੈ ਦਲ ਤਬ ॥ ਛੀਨਿ ਲਈ ਤਾ ਕੀ ਸਭ ਸਾਹੀ ॥ ਕੁਅਰਿ ਬਸੰਤ ਨਾਰਿ ਕਰ ਬਜਾਰੀ ॥੧੦॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥
 ਇਹ ਚਰਿਤ੍ਰ ਤਿਨ ਚੰਚਲਾ ਸਕਲ ਦਰਬ ਹਰਿ ਲੀਨ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਕਾਰੂੰ ਹਨਾ ਨਾਥ ਜੁਹਾਂਕਹਿ ਕੀਨ ॥੧੧॥
ਚੌਪਈ ॥ ਲੋਗ ਆਜੁ ਲਗਿ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਗੜ੍ਹਾਰੰਜ ਆਜੁ ਲੋ ਬਖਾਨਤ ॥ ਐਸੇ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ
 ਕਰਾ ॥ ਕਾਰੂੰ ਮਾਰ ਜੁਹਾਂਕਹਿ ਬਰਾ ॥੧੨॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਆਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ**
ਚਾਰਿ ਸੌ ਦੋਇ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੦੨॥੭੧੧੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬
ਚੌਪਈ ॥ ਚਿੰਜੀ ਸਹਰ ਬਸਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ਚਿੰਗਸ ਸੈਨ ਨਰਾਧਿਪ ਤਹਾਂ ॥ ਗੌਹਰਮਤੀ ਨਾਰਿ ਤਿਹ ਕਹਿਯਤ ॥
 ਜਿਹ ਸਮ ਸੁਰ ਪੁਰ ਨਾਰਿ ਨ ਲਹਿਯਤ ॥੧॥ ਸਹਰ ਸੁਰੇਸ਼੍ਵਾਵਤੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾਕੋ ਨਿਰਖਿ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰ ਲਾਜੈ ॥
 ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਸਾਹ ਇਕ ਸੁਨਿਯਤ ॥ ਜਿਹ ਸਮਾਨ ਜਗ ਔਰ ਨ ਗੁਨਿਯਤ ॥੨॥ ਸਦਾ ਕੁਅਰਿ ਤਿਹ ਸੁਤਾ
 ਭਨਿਜੈ ॥ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰ ਲਖਿ ਜਾਹਿ ਅਰੁੱਝੈ ॥ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਦੁਤਿ ਜਾਤ ਨ ਕਹੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਫੂਲਿ ਚੰਬੇਲੀ ਰਹੀ ॥੩॥
 ਸਦਾ ਕੁਅਰਿ ਨਿਰਖਾ ਜਬ ਰਾਜਾ ॥ ਤਬ ਹੀ ਸੀਲ ਤਵਨ ਕਾ ਭਾਜਾ ॥ ਸਖੀ ਏਕ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਪਠਾਈ ॥
 ਯੋ ਰਾਜਾ ਤਨ ਕਹੁ ਤੈ ਜਾਈ ॥੪॥ ਮੈ ਤਵ ਰੂਪ ਨਿਰਖਿ ਉਰਝਾਨੀ ॥ ਮਦਨ ਤਾਪ ਤੇ ਭਈ ਦਿਵਾਨੀ ॥
 ਏਕ ਬਾਰ ਤੁਮ ਮੁਝੈ ਬੁਲਾਵੇ ॥ ਕਾਮ ਤਪਤ ਕਰਿ ਕੇਲ ਮਿਟਾਵੇ ॥੫॥ ਜੋ ਆਪਨ ਗ੍ਰਿਹ ਮੁਹਿ ਨ ਬੁਲਾਵਹੁ ॥
 ਏਕ ਬਾਰ ਮੇਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਹੁ ॥ ਮੇ ਸੰਗ ਕਰਿਯੈ ਮੈਨ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਹਮ ਕਹੋ ਤੇਰਿ ਮਿਲਨ ਕੀ ਆਸਾ ॥੬॥
 ਭੂਪ ਕੁਅਰਿ ਵਹੁ ਗ੍ਰਿਹ ਨ ਬੁਲਾਈ ॥ ਆਪੁ ਜਾਇ ਤਿਹ ਸੇਜ ਸੁਹਾਈ ॥ ਦੀਪ ਦਾਨ ਤਰੁਨੀ ਤਿਨ ਕੀਨਾ ॥
 ਅਰਘ ਧੂਪ ਰਾਜਾ ਕਹੋ ਦੀਨਾ ॥੭॥ ਸੁਭਰ ਸੇਜ ਉਪਰ ਬੈਠਾਯੋ ॥ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਮੰਗਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰਥਮ
 ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਸੌ ਇਨ ਪੀਜੈ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੁਝੈ ਮਦਨਕੁਸ ਦੀਜੈ ॥੮॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਇਹ ਭੂਪ ਨ ਮਾਨਾ ॥ ਜਮ
 ਕੇ ਡੰਡ ਤ੍ਰਾਸ ਤਰਸਾਨਾ ॥ ਕਹਯੋ ਨ ਮੈ ਤੋ ਸੌ ਰਤਿ ਕਰਿ ਹੋ ॥ ਘੋਰ ਨਰਕ ਮੇ ਭੂਲਿ ਨ ਪਰਿ ਹੋ ॥੯॥ ਤਿਮਿ

ਤਿਮਿ ਤ੍ਰਿਯ ਅੰਚਰਾ ਗਰਿ ਡਾਰੈ ॥ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਦ੍ਰਿਗ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨਿਹਾਰੈ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਮੁਹਿ ਭੂਪਤਿ ਭਜਿਯੈ ॥
 ਕਾਮ ਕ੍ਰਿਯਾ ਮੋਰੇ ਸੰਗ ਸਜਿਯੈ ॥੧੦॥ ਨਹਿ ਨਹਿ ਪੁਨਿ ਜਿਮਿ ਜਿਮਿ ਨ੍ਰਿਪ ਕਰੈ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਚਰਨ ਚੰਚਲਾ
 ਪਰੈ ॥ ਹਹਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਬਿਲਾਸਾ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀ ਪੁਰਵਹੁ ਆਸਾ ॥੧੧॥ ਕਹਾ ਕਰੋਂ ਕਹੁ ਕਹਾਂ
 ਪਧਾਰੋਂ ॥ ਆਪ ਮਰੋਂ ਕੈ ਤੁਝੈ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਮੁਹਿ ਭੋਗ ਨ ਕਰਈ ॥ ਤਾ ਤੇ ਜੀਅ ਹਮਾਰਾ ਜਰਈ
 ॥੧੨॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਆਸਨ ਔਰ ਅਲਿੰਗਨ ਚੁੰਬਨ ਆਜੁ ਭਲੇ ਤੁਮਰੇ ਕਸਿ ਲੈ ਹੋਂ ॥ ਰੀਝਿ ਹੈਂ ਜੋਨ ਉਪਾਇ ਗੁਮਾਨੀ
 ਤੈਂ ਤਾਹਿ ਉਪਾਇ ਸੋ ਤੋਹਿ ਰਿਝੈ ਹੋਂ ॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਸਰਾਬ ਖਵਾਇ ਤੁਮੈ ਤਬ ਆਪੁ ਚੜੈ ਹੋਂ ॥ ਕੋਟਿ
 ਉਪਾਵ ਕਰੋਂ ਕਜੇ ਨ ਮੀਤ ਪੈ ਕੇਲ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਜਾਨ ਨ ਦੈ ਹੋਂ ॥੧੩॥ ਕੇਤਿਯੈ ਬਾਤ ਬਨਾਇ ਕਹੋਂ ਕਿ ਨ ਕੇਲ
 ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਨ ਟਰੋਂਗੀ ॥ ਆਜੁ ਮਿਲੇ ਤੁਮਰੇ ਬਿਨੁ ਮੈ ਤਵ ਰੂਪ ਚਿਤਾਰਿ ਚਿਤਾਰਿ ਜਰੋਂਗੀ ॥ ਹਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ਸਬੈ
 ਘਰ ਬਾਰ ਸੁ ਏਕਹਿ ਬਾਰ ਬਿਸਾਰਿ ਧਰੋਂਗੀ ॥ ਕੈ ਕਰਿ ਪਜਾਰ ਮਿਲੋ ਇਕ ਬਾਰ ਕਿ ਯਾਰ ਬਿਨਾ ਉਰ ਫਾਰਿ
 ਮਰੋਂਗੀ ॥੧੪॥ ਸੁੰਦਰ ਕੇਲ ਕਰੋਂ ਹਮਰੇ ਸੰਗ ਮੈ ਤੁਮਰੋਂ ਲਖਿ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨੀ ॥ ਠਾਂਵ ਨਹੀ ਜਹਾਂ ਜਾਉਂ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ
 ਆਜੁ ਭਈ ਦੁਤਿ ਦੇਖ ਦਿਵਾਨੀ ॥ ਹੋਂ ਅਟਕੀ ਤਵ ਹੇਰਿ ਪ੍ਰਭਾ ਤੁਮ ਬਾਂਧਿ ਰਹੇ ਕਸ ਮੋਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਜਾਨਤ ਘਾਤ
 ਨ ਮਾਨਤ ਬਾਤ ਸੁ ਜਾਤ ਬਿਹਾਤ ਦੁਹੁੰਨ ਕੀ ਜੁਾਨੀ ॥੧੫॥ ਜੇਤਿਕ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੀ ਰੀਤਿ ਕੀ ਬਾਤ ਸੁ ਸਾਹ ਸੁਤਾ
 ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ਬਖਾਨੀ ॥ ਚੋਕ ਰਹਾ ਚਹੁੰ ਓਰ ਚਿਤੈ ਕਰਿ ਬਾਂਧਿ ਰਹਾ ਮੁਖ ਮੋਨ ਗੁਮਾਨੀ ॥ ਹਾਇ ਰਹੀ ਕਹਿ ਪਾਂਇ
 ਰਹੀ ਗਹਿ ਗਾਇ ਬਕੀ ਗੁਨ ਏਕ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਬਾਂਧਿ ਰਹਾ ਜੜੁ ਮੋਨਿ ਮਹਾ ਓਹਿ ਕੋਟਿ ਕਹੀ ਇਹ ਏਕ ਨ
 ਮਾਨੀ ॥੧੬॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਜਬ ਭੂਪਤਿ ਇਕ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਤਬ ਅਧਿਕ ਰਿਸਾਨੀ ॥ ਸਖਿਯਨ
 ਨੈਨ ਸੈਨ ਕਰਿ ਦਈ ॥ ਰਾਜਾ ਕੀ ਬਹਿਯਾਂ ਗਹਿ ਲਈ ॥੧੭॥ ਪਕਰਿ ਰਾਵਕੀ ਪਾਗ ਉਤਾਰੀ ॥ ਪਨਹੀ ਮੁੰਡ
 ਸਾਤ ਸੈ ਝਾਰੀ ॥ ਦੁਤਿਯ ਪੁਰਖ ਕੋਈ ਤਿਹ ਨ ਨਿਹਾਰੋਂ ॥ ਆਨਿ ਰਾਵ ਕੋ ਕਰੈ ਸਹਾਰੋਂ ॥੧੮॥ ਭੂਪ ਲੱਜਤ
 ਨਹਿ ਹਾਇ ਬਖਾਨੈ ॥ ਜਿਨਿ ਕੋਈ ਨਰ ਮੁਝੈ ਪਛਾਨੈ ॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਇਤ ਨ੍ਰਿਪਹਿ ਨ ਛੋਰੈ ॥ ਪਨਹੀ ਵਾਹਿ
 ਮੁੰਡ ਪਰ ਤੋਰੈ ॥੧੯॥ ਰਾਵ ਲਖਾ ਤ੍ਰਿਯ ਮੁਝੈ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਕੋਈ ਨ ਪਹੁਚਾ ਸਿਵਕ ਹਮਾਰੋਂ ॥ ਅਬ ਯਹ ਮੁਝੈ

ਨ ਜਾਨੈ ਦੈ ਹੈ ॥ ਪਨੀ ਹਨਤ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠੈ ਹੈ ॥੨੦॥ ਪਨਹੀਂ ਜਬ ਸੋਰਹ ਸੈ ਪਰੀ ॥ ਤਬ ਰਾਜਾ ਕੀ ਆਂਖਿ ਉਘਰੀ ॥ ਇਹ ਅਬਲਾ ਗਹਿ ਮੋਹਿ ਸੰਘਰਿ ਹੈ ॥ ਕਵਨ ਆਨਿ ਹਜਾਂ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿ ਹੈ ॥੨੧॥ ਪੁਨਿ ਰਾਜਾ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਖਾਨੇ ॥ ਮੈ ਤ੍ਰਿਯ ਤੋਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਅਬ ਜੂਤਿਨ ਸੌ ਮੁਝੈ ਨ ਮਾਰੇ ॥ ਜੋ ਚਾਹੋ ਤੋ ਆਨਿ ਬਿਹਾਰੇ ॥੨੨॥ ਸਾਹ ਸੁਤਾ ਜਬ ਯੋ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨੈਨ ਸੈਨ ਦੈ ਸਖੀ ਹਟਾਈ ॥ ਆਪੁ ਗਈ ਰਾਜਾ ਪਹਿ ਧਾਇ ॥ ਕਾਮ ਭੋਗ ਕੀਨਾ ਲਪਟਾਇ ॥੨੩॥ ਪੋਸਤ ਭਾਂਗ ਅਫੀਮ ਖਿਲਾਇ ॥ ਆਸਨ ਤਾਂ ਤਰ ਦਿਯੋ ਬਨਾਇ ॥ ਚੁੰਬਨ ਰਾਇ ਅਲਿੰਗਨ ਲਏ ॥ ਲਿੰਗ ਦੇਤ ਤਿੰਹ ਭਗ ਮੋ ਭਏ ॥੨੪॥ ਭਗ ਮੋ ਲਿੰਗ ਦਿਯੋ ਰਾਜਾ ਜਬ ॥ ਰੁਚਿ ਉਪਜੀ ਤਰੁਨੀ ਕੇ ਜਿਯ ਤਬ ॥ ਲਪਟਿ ਲਪਟਿ ਆਸਨ ਤਰ ਗਈ ॥ ਚੁੰਬਨ ਕਰਤ ਭੂਪ ਕੇ ਭਈ ॥੨੫॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਤਿੰਹ ਕੋ ਗਰੇ ਲਗਾਵਾ ॥ ਆਸਨ ਸੌ ਆਸਨਹਿ ਛੁਹਾਵਾ ॥ ਅਧਰਨ ਸੌ ਦੇਉ ਅਧਰ ਲਗਾਈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਕੁਚਨ ਸੌ ਕੁਚਨ ਮਿਲਾਈ ॥੨੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭੋਗ ਕਿਯਾ ਰਾਜਾ ਤਨ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਰੁਚਾ ਚੰਚਲਾ ਕੇ ਮਨ ॥ ਬਹੁਰੋ ਰਾਵ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯੋ ॥ ਅਨਤ ਦੇਸ ਕੋ ਮਾਰਗ ਲਿਯੋ ॥੨੭॥ ਰਤਿ ਕਰਿ ਰਾਵ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਦਿਯਾ ॥ ਐਸਾ ਚਰਿਤ ਚੰਚਲਾ ਕਿਯਾ ॥ ਅਵਰ ਪੁਰਖ ਸੌ ਰਾਵ ਨ ਭਾਖਾ ॥ ਜੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਿਯ ਸੋ ਜਿਯ ਮੋ ਰਾਖਾ ॥੨੮॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਕਿਤਕ ਦਿਨਨ ਨ੍ਰਿਪ ਚੰਚਲਾ ਪੁਨਿ ਵਹੁ ਲਈ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਾਨੀ ਕਰਿ ਰਾਖੀ ਸਦਨ ਸਕਾ ਨ ਕੋ ਛਲ ਪਾਇ ॥੨੯॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰਿ ਸੌ ਤੀਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੦੩॥੭੧੪੨॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁਨੁ ਨ੍ਰਿਪ ਔਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਖਾਨੇ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਿਯਾ ਚੰਚਲਾ ਜਾਨੇ ॥ ਅਨਦਾਵਤੀ ਨਗਰ ਇਕ ਸੋਹੈ ॥ ਰਾਇ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਤਹ ਕੋ ਹੈ ॥੧॥ ਸਿਵ ਦੇਈ ਤਿਹ ਨਾਰਿ ਬਿਚੱਛਨ ॥ ਰੂਪਵਾਨ ਗੁਨਵਾਨ ਸੁਲੱਛਨ ॥ ਰਾਜਾ ਆਪੁ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਵਤ ॥ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਪੜ੍ਹਿ ਇਸਤ੍ਰਿਯਨ ਸੁਨਾਵਤ ॥੨॥ ਸਿਵਾਮਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਸੁਨੀ ॥ ਅਧਿਕ ਬਿਹਸਿ ਕਰਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ॥ ਅਸ ਕਰਿ ਇਸੈ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਉਂ ॥ ਯਾਂਹਿ ਭਜੋ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਲਿਖਾਉਂ ॥੩॥ ਜਿਹ ਤਿਹ ਬਿਧਿ ਭੂਪਹਿ ਫੁਸਲਾਇ ॥ ਮਿਲਤ ਭਈ ਦਿਨਹੀਂ ਕਹੁ ਆਇ ॥ ਆਨਿ ਗਰੇ

ਤਾਂ ਕੇ ਲਪਟਾਈ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਕੇਲ ਰਚਾਈ ॥੪॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਜੱਦਪ ਤਿਹ ਭਜਾ ॥ ਤਉ ਨ ਤ੍ਰਿਯ ਆਸਨ ਤਿਹ ਤਜਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਉਰ ਸੋਂ ਉਰਝਾਨੀ ॥ ਨਿਰਖਿ ਭੂਪ ਕਾ ਰੂਪ ਬਿਕਾਨੀ ॥੫॥ ਭੋਗ ਕਮਾਇ ਗਈ ਡੇਰੈ ਜਬ ॥ ਸਖਿਯਨ ਸਾਥ ਬਖਾਨੇ ਇਮ ਤਬ ॥ ਇਹ ਰਾਜੈ ਮੁਹਿ ਆਜੁ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਦਿਨ ਹੀ ਮੋ ਸੰਗ ਭੋਗ ਕਮਾਯੋ ॥੬॥ ਸਾਸੁ ਸਸੁਰ ਜਬਹੀ ਸੁਨ ਪਾਈ ॥ ਔਰ ਸੁਨਤ ਭੀ ਸਗਲ ਲੁਗਾਈ ॥ ਆਜੁ ਰਾਜ ਯਾਸੋ ਰਤਿ ਮਾਨੀ ॥ ਬੁਝਿ ਗਏ ਸਭ ਲੋਗ ਕਹਾਨੀ ॥੭॥ ਪੁਨਿ ਸਿਵ ਦੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਉਚਾਰੋ ॥ ਮੈ ਦੇਖਤ ਥੀ ਹਿਯਾ ਤਿਹਾਰੋ ॥ ਬਾਤ ਕਹੇ ਮੁਹਿ ਏ ਕਿਯਾ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਚੁਪ ਕਰਿ ਹੈ ਕਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਲਰਿ ਹੈ ॥੮॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਦਿਨ ਕੋ ਐਸੋ ਕੋ ਤ੍ਰਿਯ ਕਰਮ ਕਮਾਵਈ ॥ ਦਿਖਤ ਜਾਰ ਕੇ ਧਾਮ ਨਾਰਿ ਕਿਮਿ ਜਾਵਈ ॥ ਐਸ ਕਾਜ ਕਰਿ ਕਵਨ ਕਹੋ ਕਿਮਿ ਭਾਖਿ ਹੈ ॥ ਹੋ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਕੀ ਬਾਤ ਚਿਤ ਮੋ ਰਾਖਿ ਹੈ ॥੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੈਨ ਸੁਨਤ ਸਭਹਿਨ ਸਚੁ ਆਯੋ ॥ ਕਿਨੂੰ ਨ ਤਹ ਇਹ ਕਥਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਐਸ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ਭੂਲਿ ਨ ਕਾਂਹੂੰ ਪਾਸ ਉਚਰਿ ਹੈ ॥੧੦॥ ਲੋਗਨ ਕਹੋ ਇਹ ਬਿਧਿ ਡਹਕਾਇ ॥ ਪਿਯ ਤਨ ਪੱਤ੍ਰੀ ਲਿਖੀ ਬਨਾਇ ॥ ਮੋ ਪਰ ਯਾਰ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਕੀਜੋ ॥ ਇਹ ਭੀ ਚਰਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਿ ਲੀਜੋ ॥੧੧॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰਿ ਸੌ ਚਾਰਿ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੦੪॥੭੧੫੩॥ ਅਫਸੁੰ ॥੬**

ਸਬੁਧਿ ਬਾਚ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੱਤਿ ਸੰਧਿ ਇਕ ਭੂਪ ਭਨਿੰਜੈ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਜੁਗ ਬੀਚ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਜਿੰਹ ਜਸ ਪੁਰੀ ਚੌਦਹੂੰ ਛਾਯੋ ॥ ਨਾਰਦ ਰਿਖਿ ਤਬ ਰਾਇ ਮੰਗਾਯੋ ॥੧॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜਾ ਭਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤਿਲਕ ਆਪੁ ਤਿਹ ਦਯੋ ॥ ਨਿਹਕੰਟਕ ਸੁਰ ਕਟਕ ਕਿਯਾ ਸਬ ॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਨਿਕਾਰ ਦਏ ਜਬ ॥੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਬਰਖ ਬਹੁ ਕਿਯਾ ॥ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹ ਦਾਨਵ ਭਵ ਲਿਯਾ ॥ ਦਸ ਸਹੱਸ੍ਰ ਛੂਹਨਿ ਦਲ ਲੈਕੈ ॥ ਚੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ਤਿੰਹ ਉਪਰ ਤੈਕੈ ॥੩॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਐਸੇ ਸੁਨਿ ਪਾਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹ ਦਾਨਵ ਚੜ੍ਹਿ ਆਯੋ ॥ ਬੀਸ ਸਹੱਸ ਛੋਹਨਿ ਦਲ ਲਿਯੋ ॥ ਵਾਂ ਸੌ ਜਾਇ ਸਮਾਗਮ ਕਿਯੋ ॥੪॥ ਸੂਰਜ ਕਹੋ ਸੈਨਾਪਤਿ ਕੀਨਾ ॥ ਦਹਿਨੇ ਓਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕਹੋ ਦੀਨਾ ॥ ਬਾਈ ਓਰ ਕਾਰਤਿਕੇ ਧਰਾ ॥ ਜਿੰਹ ਪੌਰਖ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਹਰਾ ॥੫॥ ਇਹ ਦਿਸ ਸਕਲ ਦੇਵ ਚੜ੍ਹਿ

ਧਾਏ ॥ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਤੇ ਦਾਨਵ ਮਿਲਿਆਏ ॥ ਬਾਜਨ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਬਾਜੇ ॥ ਦੋਊ ਦਿਸਿਨ ਸੂਰਮਾ ਗਾਜੇ ॥
 ॥੬॥ ਦੈ ਦੈ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਪੀ ਪੀ ਭਏ ਕੈਫ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਤੀਸ ਸਹਸ ਛੋਹਨਿ ਦਲ ਸਾਥਾ ॥ ਰਨ
 ਦਾਰੁਨੁ ਰਾਚਾ ਜਗਨਾਥਾ ॥੭॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਮਾਰੂ ਜਬ ਬਾਜੇ ॥ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹ ਦਾਨਵ ਰਨ ਗਾਜੇ ॥ ਤੀਛਨ
 ਬਾਨ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਬਹੀ ॥ ਜਾਹਿ ਲਗਤ ਤਿਹ ਮਾਂਝ ਨ ਰਹੀ ॥੮॥ ਧਾਵਤ ਭਏ ਦੇਵਤਾ ਜਬਹੀ ॥ ਦਾਨਵ
 ਭਰੇ ਰੋਸ ਤਨ ਤਬਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ॥ ਖੱਤ੍ਰੀ ਉਠੇ ਖਿੰਗ ਖੁਨਸਾਇ ॥੯॥ ਚਲੇ ਬਾਨ ਦੁਹੂੰ
 ਓਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬਿਛੁਆ ਬਰਛੀ ਬੱਜ੍ਰ ਹਜਾਰਾ ॥ ਗਦਾ ਗਰਿਸਟ ਜਵਨ ਪਰ ਝਰਹੀ ॥ ਸਯੰਦਨ ਸਹਿਤ ਚੂਰਨ
 ਤਿਹ ਕਰਹੀ ॥੧੦॥ ਜਾਕੇ ਲਗੇ ਅੰਗ ਮੈ ਬਾਨਾ ॥ ਕਰਾ ਬੀਰ ਤਿਹ ਸੂਰਗ ਪਜਾਨਾ ॥ ਮਚਯੋ ਬੀਰ ਖੇਤ
 ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲਾ ॥੧੧॥ ਝੂਮਿ ਝੂਮਿ ਕਹੀਂ ਗਿਰੇ ਧਰਨਿ ਭਟ ॥ ਜੁਦੇ ਜੁਦੇ ਕਹੀਂ ਅੰਗ
 ਪਰੇ ਕਟਿ ॥ ਚਲੀ ਸੋਨ ਕੀ ਨਦੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਬੈਤਰੁਨੀ ਜਿਨ ਕੋ ਲਖਿ ਲਾਜੈ ॥੧੨॥ ਇਹ ਦਿਸਿ ਅਧਿਕ
 ਦੇਵਤਾ ਕੋਪੇ ॥ ਉਹਿ ਦਿਸਿ ਪਾਵ ਦਾਨਵਨ ਰੋਪੇ ॥ ਕੁਪਿ ਕੁਪਿ ਅਧਿਕ ਹਿੰਦਨ ਮੋ ਭਿਰੇ ॥ ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਗੇ ਬਹੁਰਿ
 ਨ ਫਿਰੇ ॥੧੩॥ ਕੋਟਿਕ ਕਟਕ ਤਹਾਂ ਕਟਿ ਮਰੇ ॥ ਜੁਝੇ ਗਿਰੇ ਬਰੰਗਨਿਨ ਬਰੇ ॥ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਮਰੇ ਕਾਲ
 ਕੇ ਪ੍ਰੇਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਰਨ ਫਿਰੇ ਨ ਫੇਰੇ ॥੧੪॥ ਸੱਤਿ ਸੰਧਿ ਦੇਵਿਸ ਇਤ ਧਾਯੋ ॥ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹ ਉਹ ਓਰ
 ਰਿਸਾਯੋ ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਣ ਬਿਛੁਆ ਕੈ ਕੈ ਬ੍ਰਣ ॥ ਜੁਝਿ ਜੁਝਿ ਭਟ ਗਿਰਤ ਭਏ ਰਣ ॥੧੫॥ ਜੋਗਿਨਿ ਜੱਛ ਕਹੂੰ
 ਹਰਖਏ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚਤ ਕਹੂੰ ਭਏ ॥ ਕਹ ਕਹ ਕਹ ਕਲਿ ਹਾਸ ਸੁਨਾਵਤ ॥ ਭੀਖਨ ਸੁਨੈ ਸਬਦ ਭੈ ਆਵਤ
 ॥੧੬॥ ਫਿਰੈਂ ਦੈਤ ਕਹੂੰ ਦਾਂਤ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਬਮਤ ਸੋਨ ਕੇਤੇ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿਵਾ ਸਾਮੁਹਿ ਫਿਕਰਾਹੀ ॥
 ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਮਾਂਸ ਕਹੂੰ ਖਾਹੀ ॥੧੭॥ ਸਕਟਾਬਜੂਹ ਰਚਾ ਸੁਰ ਪਤਿ ਤਬ ॥ ਕ੍ਰੋਚਾਬਜੂਹ ਕਿਯੋ ਅਸੁਰਿਸ ਜਬ
 ॥ ਮਚਿਯੋ ਤੁਮਲ ਜੁੱਧ ਤਹੱ ਭਾਰੀ ॥ ਗਰਜਤ ਭਏ ਬੀਰ ਬਲ ਧਾਰੀ ॥੧੮॥ ਜੁਝਿ ਗਏ ਜੋਧਾ ਕਹੀਂ ਭਾਰੇ
 ॥ ਦੇਵ ਗਿਰੇ ਦਾਨਵ ਕਹੀਂ ਮਾਰੇ ॥ ਬੀਰ ਖੇਤ ਐਸਾ ਤਹੱ ਪਰਾ ॥ ਦੋਊ ਦਿਸਿ ਏਕ ਸੁਭਟ ਨ ਉਬਰਾ ॥੧੯॥
 ਜੋ ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮ ਕਰਿ ਕਥਾ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਡਰਾਉਂ ॥ ਤੀਸ ਸਹੱਸ ਛੂਹਨਿ ਜਹੱ ਜੋਧਾ ॥ ਮੰਡਯੋ

ਬੀਰ ਖੇਤ ਕਰਿ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥੨੦॥ ਪਤੀਅਨ ਸੌ ਪਤੀਅਨ ਭਿਰਿ ਮਰੇ ॥ ਸ੍ਵਾਰਨ ਕੇ ਸ੍ਵਾਰਨ ਛੈ ਕਰੇ ॥ ਰਬਿਯਨ
 ਤਹੁ ਰਬਿਯਨ ਕੌ ਘਾਯੋ ॥ ਹਾਥਿਨ ਦੰਤੀ ਸ੍ਵਰਗ ਪਠਾਯੋ ॥੨੧॥ ਦਲਪਤਿ ਸੌ ਦਲਪਤਿ ਲਰਿ ਮੁਆ ॥ ਇਹ
 ਬਿਧਿ ਨਾਸ ਕਟਕ ਕਾ ਹੁਆ ॥ ਬਚੇ ਭੂਪ ਤੇ ਕੋਪ ਬਢਾਈ ॥ ਮਾਂਡਤ ਭੇ ਹਠ ਠਾਨਿ ਲਰਾਈ ॥੨੨॥ ਰਨ
 ਮਾਂਡਤ ਭੇ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੈਤਰਾਟ ਅਰੁ ਦੇਵ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਰਸਨਾ ਇਤੀ ਨ ਭਾਖਿ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ
 ਤੇ ਅਤਿ ਡਰਪਾਉਂ ॥੨੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ** ॥ ਕਹਾਂ ਲੋ ਬਖਾਨੋ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਮੱਚਯੋ ॥ ਦੁਹੁ ਓਰ ਤੇ ਬੀਰ
 ਏਕੈ ਨ ਬੱਚਯੋ ॥ ਤਬੈ ਆਨਿ ਜੂਟੇ ਦੋਉ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਪਰਾ ਲੋਹ ਗਾੜ੍ਹੇ ਕੰਪੀ ਭੂਮਿ ਸਾਰੀ ॥੨੪॥ ਜੂਟੇ ਰਾਵ
 ਦੋਉ ਉਠੀ ਧੂਰਿ ਐਸੀ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੀ ਅਗਨਿ ਕੀ ਧੂਮ੍ਰ ਜੈਸੀ ॥ ਨ ਹਾਥੈ ਪਸਾਰਾ ਤਹਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਆਵੈ ॥
 ਕਛੂ ਭੂਮਿ ਆਕਾਸ ਹੇਰੋ ਨ ਜਾਵੈ ॥੨੫॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਤੀਸ ਸਹਸ ਛੂਹਨਿ ਦਲ ਜਬ ਜੂਝਤ ਭਯੋ ॥ ਦੁਹੁ ਨ੍ਰਿਪਨ
 ਕੇ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਤਬ ਹੀ ਭਯੋ ॥ ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਰਦਨੱਛਦ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀਂ ॥ ਹੋ ਜੋ ਜੀਯ ਭੀਤਰ ਕੋਪ ਸੁ ਪ੍ਰਗਟ
 ਦਿਖਾਰਹੀਂ ॥੨੬॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਬੀਸ ਬਰਿਸ ਨਿਸੁ ਦਿਨ ਰਨ ਕਰਾ ॥ ਦੁਹੁ ਨ੍ਰਿਪਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਟਰਾ ॥ ਅੰਤਕਾਲ
 ਤਿਨ ਦੁਹੁ ਖਪਾਯੋ ॥ ਉਹਿ ਕੌ ਇਹ ਇਹ ਕੌ ਉਹਿ ਘਾਯੋ ॥੨੭॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਜਬੈ ਛੂਹਨੀ ਤੀਸ ਸਾਹਸ੍ਰ
 ਮਾਰੇ ॥ ਦੋਉ ਰਾਵਈ ਰਾਵ ਜੂਝੇ ਕਰਾਰੇ ॥ ਮਚਯੋ ਲੋਹ ਗਾਢੋ ਉਠੀ ਅਗਨਿ ਜ਼ਾਲਾ ॥ ਭਈ ਤੇਜ ਤੌਨੇ ਹੁਤੇ ਏਕ
 ਬਾਲਾ ॥੨੮॥ ਤਿਸੀ ਕੋਪ ਕੀ ਅਗਨਿ ਤੇ ਬਾਲ ਹੈ ਕੈ ॥ ਹੱਸੀ ਹਾਥ ਮੈ ਸਸਤ੍ਰੁ ਔ ਅਸਤ੍ਰੁ ਲੈ ਕੈ ॥ ਮਹਾ ਰੂਪ
 ਆਨੂਪ ਤਾ ਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਤੇਜ ਤਾ ਕੋ ਸਸਉ ਸੂਰ ਲੱਜੈ ॥੨੯॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਚਾਰਹੁ ਦਿਸਾ ਫਿਰੀ ਜਬ
 ਬਾਲਾ ॥ ਜਾਨੋ ਨਾਗ ਰੂਪ ਕੀ ਮਾਲਾ ॥ ਐਸ ਨ ਕਤਹੁ ਪੁਰਖ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਨਾਥ ਕਰੈ ਜਿੰਹ ਆਪੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥੩੦॥
 ਫਿਰ ਜਿਯ ਮੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਬਰੋ ਜਗਤ ਕੇ ਪਤਿਹਿ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਤਾ ਤੇ ਕਰੋ ਦੀਨ ਹੈ ਸੇਵਾ ॥ ਹੋਇ
 ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਾਲਿਕਾ ਦੇਵਾ ॥੩੧॥ ਅਧਿਕ ਸੁਚਿਤ ਹੈ ਕੀਏ ਸੁਮੰਤ੍ਰਾ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਜੰਤ੍ਰਾ ॥
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਜਗ ਮਾਤ ਭਵਾਨੀ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਤਿਯਾਂ ਤਾਂਹਿ ਬਖਾਨੀ ॥੩੨॥ ਕਰਿ ਜਿਨਿ ਸੋਕ ਹਿੰਦੈ ਤੈ
 ਪੁੱਤ੍ਰੀ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਬਰਿ ਹੈਂ ਤੁਹਿ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਤਾ ਕਾ ਧਯਾਨ ਆਜੁ ਨਿਸਿ ਧਰਿਯਹੁ ॥ ਕਹਿ ਹੈਂ ਜੁ ਕਛੁ ਸੋਈ ਤੁਮ

ਕਰਿਯਹੁ ॥੩੩॥ ਜਬ ਅਸ ਬਰ ਤਿੰਹ ਦਿਯੋ ਭਵਾਨੀ ॥ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਭਈ ਜਗਤ ਕੀ ਰਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਪਵਿੱਤ੍ਰੁ
 ਨਿਸਿ ਹੈ ਛਿਤ ਸੋਈ ॥ ਜਿਹ ਠਾਂ ਔਰ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਈ ॥੩੪॥ ਅਰਧ ਰਾਤ੍ਰਿ ਬੀਤਤ ਭੀ ਜਬ ਹੀ ॥ ਆਗਯਾ
 ਭਈ ਨਾਥ ਕੀ ਤਬ ਹੀ ॥ ਸ੍ਰਾਸ ਬੀਰਜ ਦਾਨਵ ਜਬ ਮਰਿ ਹੈ ॥ ਤਿਹ ਪਾਛੇ ਸੁੰਦਰਿ ਮੁਹਿ ਬਰਿ ਹੈ ॥੩੫॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਹ ਆਗਯਾ ਜਬ ਭਈ ॥ ਦਿਨ ਮਨਿ ਚੜ੍ਹੇ ਰੈਨਿ ਮਿਟਿ ਗਈ ॥ ਸਾਜੇ ਸਸਤ੍ਰੁ ਚੰਚਲਾ ਤਬ
 ਹੀ ॥ ਰਨ ਕੋ ਚਲੀ ਸਾਥ ਲੈ ਸਬ ਹੀ ॥੩੬॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਜਹਾਂ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੋ ਪੁਰ ਹੁਤੇ ਤਿਤ ਕਹੱ ਕਿਆ ਪਯਾਨ ॥
 ਬਿਕਟ ਅਸੁਰ ਕੋ ਬੇੜਿ ਗੜ੍ਹ ਦਹ ਦਿਸ ਦਿਯੋ ਨਿਸਾਨ ॥੩੭॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਸੁਨਾ ਸ੍ਰਵਨ ਮਹਿ ਜਬ ਹੀ ॥
 ਜਾਗਾ ਅਸੁਰ ਕੋਪ ਕਰਿ ਤਬ ਹੀ ॥ ਐਸਾ ਕਵਨ ਜੁ ਹਮ ਪਰ ਆਯੋ ॥ ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਮੈ ਰਨਹਿ ਹਰਾਯੋ ॥੩੮॥
 ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਹਮ ਜੀਤਾ ॥ ਰਾਵਨ ਜਿਤਾ ਹਰੀ ਜਿਨ ਸੀਤਾ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਮੇ ਸੋ ਸਿਵ ਲਰਾ ॥ ਤਾਹਿ
 ਭਜਾਯੋ ਮੈ ਨਹਿ ਟਰਾ ॥੩੯॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਾਜ ਦਾਨਵ ਰਨ ਆਵਾ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸੰਖ ਬਜਾਵਾ ॥ ਕਾਂਪੀ
 ਭੂਮ ਗਗਨ ਘਹਰਾਨਾ ॥ ਅਤੁਲ ਬੀਰਜ ਕਿਹ ਓਰ ਰਿਸਾਨਾ ॥੪੦॥ ਇਤਿ ਦਿਸਿ ਦੂਲਹ ਦੇਈ ਕੁਮਾਰੀ ॥
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਾਜਿ ਰਥ ਕਰੀ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁਨ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਤਿੰਹ ਕਾਲਾ ॥ ਛਾਡਤ ਭੀ ਰਨ ਬਿਸਿਖ ਕਰਾਲਾ
 ॥੪੧॥ ਲਗੇ ਬਿਸਿਖ ਜਬ ਅੰਗ ਕਰਾਰੇ ॥ ਦਾਨਵ ਭਰੇ ਕੋਪ ਤਬ ਭਾਰੇ ॥ ਮੁਖ ਤੇ ਸ੍ਰਾਸ ਸ੍ਰਮਿਤ ਹੈ ਕਾਢੇ ॥
 ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਰਨ ਬਾਢੇ ॥੪੨॥ ਤਿਨਕਾ ਬਾਲ ਬਹੁਰਿ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਉਨਕਾ ਸੋਨ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਪਰਾ ॥
 ਅਗਨਿਤ ਬਢੇ ਤਬੈ ਤਹੱ ਦਾਨਵ ॥ ਭੱਛਤ ਭਏ ਪਕਰਿ ਕਰਿ ਮਾਨਵ ॥੪੩॥ ਜਬ ਅਬਲਾ ਕੇ ਸੁਭਟ ਚਬਾਏ ॥
 ਦੂਲਹ ਦੇ ਤਿੰਹ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਏ ॥ ਬੁੰਦਕਾ ਪਰਤ ਸੋਨ ਭੂਅ ਭਏ ॥ ਉਪਜਿ ਅਸੁਰ ਸਾਮੁਹਿ ਉਠਿ ਧਏ ॥੪੪॥
 ਪੁਨਿ ਅਬਲਾ ਤਿਨ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਸੋਨ ਕੇ ਤਹਾਂ ਪਨਾਰੇ ॥ ਅਸੁਰ ਅਨੰਤ ਤਹਾਂ ਤੇ ਜਾਗੇ ॥ ਜੂਝਤ
 ਭਏ ਪੈਗ ਨਹਿ ਭਾਗੇ ॥੪੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਜਬੈ ਓਰ ਚਾਰੋਂ ਉਠੇ ਦੈਤ ਬਾਨੀ ॥ ਕਏ ਕੋਪ ਗਾੜ੍ਹੇ ਲਏ ਧੂਲਿ
 ਧਾਨੀ ॥ ਕਿਤੇ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡੇ ਕਿਤੇ ਅਰਧ ਮੁੰਡੇ ॥ ਕਿਤੇ ਕੇਸ ਧਾਰੀ ਸਿਪਾਹੀ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ॥੪੬॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਉਠੇ ਤਿਤੇ
 ਬਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ਵੁਠੇ ਆਨਿ ਬਾਨਾਨ ਬਾਂਕੇ ਡਰਾਰੇ ॥ ਜਿਤੇ ਸ੍ਰਾਸ ਛੋਰੋਂ ਉਠੈ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਹਠੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ

ਕੈ ਕੈ ਪਧਾਰੇ ॥੪੭॥ ਤਿਤੇ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬਾਲਾ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਦੂਕੇ ਮਹਾਂ ਬਾਹੁ ਭਾਰੇ ॥ ਤਿਤਯੋਂ ਕਾ
ਗਿਰਾ ਆਨਿ ਕੈ ਸੋਨ ਭੂ ਪੈ ॥ ਉਠੇ ਨੇਕ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਭੀਮ ਰੂਪੈ ॥੪੮॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਤਿਨ ਕੀ ਭੂਮਿ ਜੁ ਮੇਜਾ
ਪਰਹੀਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਬਪੁ ਧਰਹੀਂ ॥ ਸੋਨ ਗਿਰੈ ਤਿਨ ਕੋ ਧਰ ਮਾਹੀ ॥ ਰਬੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਹੈ ਜਾਹੀਂ
॥੪੯॥ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਤ ਸ੍ਰਾਸਾ ਅਰਿ ਤਜੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਹੈ ਭੱਜੈਂ ॥ ਕਿਤਕ ਅਸੁਰ ਡਾਰਤ ਭੂਅ
ਲਾਰੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਨਿਕ ਦੈਤ ਤਨ ਧਾਰੈਂ ॥੫੦॥ ਤਿਨ ਤੇ ਤਜਤ ਅਸੁਰ ਜੇ ਸ੍ਰਾਸਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਦਾਨਵ ਹੋਹਿੰ
ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਕਿਤਕ ਮਰਤ ਕੈ ਤਰੁਨਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਦਸੋਂ ਦਿਸਿਨ ਮਹਿ ਅਸੁਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥੫੧॥ ਚਿਤ ਮੇਂ ਕਿਯਾ
ਕਾਲਕਾ ਧਯਾਨਾ ॥ ਦਰਸਨ ਦਿਯਾ ਆਨਿ ਭਗਵਾਨਾ ॥ ਕਰਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ਚਰਨਨ ਉਠਿ ਪਰੀ ॥ ਬਿਨਤੀ ਭਾਂਤਿ
ਅਨਿਕ ਤਨ ਕਰੀ ॥੫੨॥ ਸੱਤਿ ਕਾਲ ਮੈ ਦਾਸਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਅਪਨੀ ਜਾਨਿ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੀ ॥ ਗੁਨ ਅਵਗੁਨ
ਮੁਰ ਕਛੁ ਨ ਨਿਹਾਰਹੁ ॥ ਬਾਂਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰਹੁ ॥੫੩॥ ਹਮ ਹੈਂ ਸਰਨਿ ਤੋਰਿ ਮਹਾਂਰਾਜਾ ॥ ਤੁਮ
ਕਹੋ ਬਾਂਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜਾ ॥ ਜੋ ਤਵ ਭਗਤ ਨੈਕ ਦੁਖ ਪੈ ਹੈ ॥ ਦੀਨ ਦਿਯਾਲ ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਰਦੁ ਲਜੈ ਹੈ ॥੫੪॥
ਔ ਕਹੋ ਲਗਿ ਮੈ ਕਰੋ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਤੈਂ ਘਟ ਘਟ ਕੀ ਜਾਨਨਿ ਹਾਰਾ ॥ ਕਹੀ ਏਕ ਕਰਿ ਸਹੱਸ ਪਛਨਿਯਹੁ ॥
ਆਪੁ ਆਪਨੇ ਬਿਰਦਹਿ ਜਨਿਯਹੁ ॥੫੫॥ ਹੜ ਹੜ ਸੁਨਤ ਕਾਲ ਬਚ ਹਸਾ ॥ ਭਗਤ ਹੇਤ ਕਟਿ ਸੋਂ ਅਸਿ
ਕਸਾ ॥ ਚਿੰਤ ਨ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸੁਰ ਸੰਘਰਿ ਹੋਂ ॥ ਸਕਲ ਸੋਕ ਭਗਤਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੋਂ ॥੫੬॥ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਪਜੇ
ਬੇ ਜਹਾਂ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਕਾਲ ਚਲਿ ਤਹਾਂ ॥ ਚਹੂੰ ਕਰਨ ਕਰਿ ਸਸੜ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦੈਤ ਅਨੇਕ ਮਾਰ ਹੀ ਡਾਰੇ
॥੫੭॥ ਤਿਨ ਤੇ ਪਰਾ ਸੋਨ ਜੇ ਭੂ ਪਰ ॥ ਅਸੁਰ ਅਮਿਤ ਧਾਵਤ ਭੇ ਉਠਿ ਕਰਿ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਚਲਤ ਸ੍ਰਾਸ ਜੇ
ਛੂਟੇ ॥ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਰਨ ਕਹੰ ਉਠਿ ਜੂਟੇ ॥੫੮॥ ਤੇ ਸਭ ਕਾਲ ਤਨਿਕ ਮੋ ਮਾਰੇ ॥ ਚਲਤ ਭਏ ਭੂਅ ਰੁਧਿਰ
ਪਨਾਰੇ ॥ ਉਪਜਿ ਅਸੁਰ ਤਾਂਤੇ ਬਹੁ ਠਾਢੇ ॥ ਧਾਵਤ ਭਏ ਰੋਸ ਕਰਿ ਗਾਢੇ ॥੫੯॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਦਿਸਿ ਦਸੋਂ
ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਤਨ ਧਾਰੈਂ ॥ ਬਾਤ ਚਲਤ ਤਿਨ ਤੇ ਜੇ ਦੌਰੈ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਹੋਤ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਗਟੌਰੈ
॥੬੦॥ ਲਗੋ ਘਾਇ ਜੇ ਸੋਨ ਬਮਾਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਗਜ ਬਾਜੀ ਹੈ ਜਾਹੀਂ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਚਲਿਤ ਅਮਿਤ ਜੋ ਸ੍ਰਾਸਾ ॥

{੧੩੫੭}

ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰ ਕਰਤ ਪਰਗਾਸਾ ॥੬੧॥ ਅਨਗਨ ਕਾਲ ਅਸੁਰ ਤਬ ਮਾਰੇ ॥ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਪਰ ਮਨਹੁ ਮੁਨਾਰੇ ॥ {੧੩੫੭}
 ਮੇਧਾ ਤੇ ਗਜ ਬਾਜ ਉਠਾਹੀ ॥ ਸੋਨਤ ਕੇ ਦਾਨਵ ਹੈ ਜਾਹੀ ॥੬੨॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਉਠਿ ਕਰਹੀ ॥ ਮਾਰਿ
 ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਉਚਰਹੀ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰਨ ਕਿਯਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਦਸੋਂ ਦਿਸਨ ਹੂੰ ਕਹੋ ਭਰਿ ਡਾਰਾ ॥੬੩॥
 ਵਹੈ ਕਾਲਕਾ ਅਸੁਰ ਖਪਾਏ ॥ ਮਾਰਿ ਦੁਬਹਿਯਾ ਧੂਰਿ ਮਿਲਾਏ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਉਠੈ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ਬਾਨਾ ॥ ਤਿਨ
 ਤੇ ਧਰਤ ਅਸੁਰ ਤਨ ਨਾਨਾ ॥੬੪॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਦਾਨਵ ਜੇ ਭਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਨਿਕ ਅਸੁਰ ਹੈ ਗਏ ॥ ਤਾਹੀ
 ਤੇ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਹੈ ਕਰਿ ॥ ਜੁਧ ਕਰੈ ਆਯੁਧ ਤੇ ਲੈ ਕਰਿ ॥੬੫॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਵੈ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ
 ਪਾਂਇ ਟੂਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਜੇਤਿਕ ਗਿਰੈ ਭੂਮਿ ਟੂਕ ਹੈ ਕੈ ॥ ਤੇਤਈ ਉਠੈ ਆਯੁਧਨ ਲੈਕੈ ॥੬੬॥ ਤਿਲ ਤਿਲ
 ਕਰਿ ਭਟ ਜਿਤਕ ਉਡਾਏ ॥ ਤੇਤਕ ਟੂਕ ਅਸੁਰ ਬਨ ਆਏ ॥ ਤਿਨਕੇ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੇ ਕੀਏ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਬਹੁ
 ਦਾਨਵ ਭਵ ਲੀਏ ॥੬੭॥ ਕੇਤਿਕ ਤਹਾਂ ਸੁਭੈ ਦੰਤੀ ਰਨ ॥ ਸੀਚਹਿ ਸੁੰਡ ਬਾਰਿ ਤੇ ਸਭ ਤਨ ॥ ਦਾਂਤ ਦਿਖਾਇ
 ਤਜੈ ਚਿੰਘਾਰਾ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੈ ਨਿਰਖਿ ਅਸਵਾਰਾ ॥੬੮॥ ਕਹੂੰ ਭੇਰ ਭੀਖਨ ਭਭਕਾਰਹਿ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ
 ਬਾਜੀ ਰਨ ਡਾਰਹਿ ॥ ਕਿਤਕ ਸੂਰ ਸੈਹਥੀ ਫਿਰਾਵਤ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਕੇ ਸਨਮੁਖ ਧਾਵਤ ॥੬੯॥ ਕੇਤਿਕ ਬੱਜ੍ਯ
 ਬਰਛਿਯਨ ਲੈਕੈ ॥ ਧਾਵਤ ਅਸੁਰ ਕੋਪ ਤਨ ਤੈਕੈ ॥ ਕੋਪਿ ਕਾਲ ਪਰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸਲਭ ਦੀਪ
 ਅਨੁਹਾਰਾ ॥੭੦॥ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨ ਬਡੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਧਾਵਤ ਚੌਪਿ ਚੜੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਰਦਨਛਦ
 ਦੋਊ ॥ ਧਾਵਤ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪਰ ਸੋਊ ॥੭੧॥ ਬਾਜਹਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥ ਭੀਖਨ ਕਰਤ ਭੇਰ ਭਭਕਾਰਾ ॥
 ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਬੱਜੇ ਰਨ ॥ ਝਾਲਰਿ ਤਾਲ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ॥੭੨॥ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਕਹੀਂ ਰਨ ਬਾਜਤ ॥
 ਦਾਨਵ ਭਰੇ ਗੁਮਾਨਹਿ ਗਾਜਤ ॥ ਢੋਲਨ ਪਰ ਦੈ ਦੈ ਢਮਕਾਰੇ ॥ ਗਹਿ ਗਹਿ ਧਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੇ ॥੭੩॥
 ਦੀਰਘ ਦਾਂਤ ਕਾਢਿ ਕਈ ਕੋਸਾ ॥ ਧਾਵਤ ਅਸੁਰ ਹੀਏ ਕਰਿ ਜੋਸਾ ॥ ਮਾਰਨ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹੋ ਧਾਵੈ ॥ ਮਨੋ
 ਮਾਰਤ ਵੇਈ ਮਰਿ ਜਾਵੈ ॥੭੪॥ ਦਾਨਵ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਦਸੋਂ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਦੈਦੈ
 ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਅਰਿ ਦਾਂਤਿ ਡਰਾਰੇ ॥੭੫॥ ਚਾਹਤ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹੋ ਮਾਰੋ ॥ ਮਹਾਂ

ਮੂਰਖ ਨਹਿ ਕਰਤ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਜਿਨ ਸਭ ਜਗ ਕਾ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਤਾਂਹਿ ਚਹਤ ਤੇ ਮੂੜੁ ਸੰਘਾਰਾ ॥੭੬॥
 ਠੋਕਿ ਠੋਕਿ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਜੋਧਾ ॥ ਧਾਵਤ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪਰ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥ ਬੀਸ ਪਦੁਮ ਦਾਨਵ ਤਬ ਭਯੋ ॥ ਨਾਸ ਕਰਨ
 ਕਾਲੀ ਕੋ ਧਯੋ ॥੭੭॥ ਛੂਹਨਿ ਸਹਸ੍ਰ ਅਸੁਰ ਕੀ ਸੈਨਾ ॥ ਧਾਵਤ ਭਈ ਅਰੁਨ ਕਰਿ ਨੈਨਾ ॥ ਧਾਵਤ ਕੋਪ
 ਅਮਿਤ ਕਰਿ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕੇ ਖਟ ਪਟ ਉਡਿ ਗਏ ॥੭੮॥ ਏਕੈ ਪੁਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਹਿ ਗਈ ॥ ਖਟ ਪਟ ਹਯਨ
 ਪਗਨ ਉਡਿ ਗਈ ॥ ਜਨੁ ਬਿਧਿ ਏਕੈ ਰਚਾ ਪਯਾਰਾ ॥ ਗਗਨ ਰਚੇ ਦਸ ਤੀਨਿ ਸੁਧਾਰਾ ॥੭੯॥ ਮਹਾਂਦੇਵ
 ਆਸਨ ਤੇ ਟਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਤ੍ਰਸਤ ਬੂਟ ਮਹਿ ਦੁਰਾ ॥ ਨਿਰਖਿ ਬਿਸਨ ਰਨ ਅਧਿਕ ਡਰਾਨਾ ॥ ਦੁਰਾ ਸਮੁੰਦ
 ਕੇ ਬੀਚ ਲਜਾਨਾ ॥੮੦॥ ਕੜਾ ਕੜੀ ਮਾਚਾ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜਾ ਨਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਆਹਵ
 ਤਹੱ ਪਰਾ ॥ ਕਾਂਪੀ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਬਰਹਰਾ ॥੮੧॥ ਨਿਰਖਿ ਜੁੱਧ ਕਾਂਪਾ ਕਮਲੇਸਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਧਰਾ ਨਾਰਿ ਕਾ
 ਭੇਸਾ ॥ ਪਾਰਬਤੀਸ ਲਖਿ ਡਰਾ ਲਰਾਈ ॥ ਬਸਾ ਬਨ ਬਿਖੈ ਅਤਿਬ ਕਹਾਈ ॥੮੨॥ ਕਾਰਤਕੇਯ ਹੈ ਰਹਾ
 ਬਿਹੰਡਲ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਛਾਡਿ ਗ੍ਰਿਹ ਗਯੋ ਕਮੰਡਲ ॥ ਪੱਬ ਪਿਸਾਨ ਪਗਨ ਭੇ ਤਬ ਹੀ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਉੱਤਰ ਦਿਸਿ
 ਸਬ ਹੀ ॥੮੩॥ ਡਰੀ ਧਰਨਿ ਅੰਬਰਿ ਘਹਰਾਨਾ ॥ ਬਾਜਖੁਰਨ ਭੇ ਪੱਬ ਪਿਸਾਨਾ ॥ ਅੰਧ ਗੁਬਾਰ ਭਯੋ ਬਾਨਨ
 ਤਨ ॥ ਹਾਥ ਬਿਲੋਕਯੋ ਜਾਤ ਨ ਆਪਨ ॥੮੪॥ ਬਿਛੂਆ ਬਾਨ ਬੱਜ੍ਰ ਰਨ ਬਰਖਤ ॥ ਰਿਸਿ ਰਿਸਿ ਸੁਭਟ ਧਨੁਖ
 ਕਹੱ ਕਰਖਤ ॥ ਤਕਿ ਤਕਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਕੋਪ ਚਲਾਵੈ ॥ ਭੇਦਿ ਤ੍ਰਾਨ ਤਨ ਪਰੈਂ ਪਰਾਵੈ ॥੮੫॥ ਜਬ ਹੀ ਭਏ ਅਮਿਤ
 ਰਣ ਜੋਧਾ ॥ ਬਾਢ੍ਹੋ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਕੈ ਕ੍ਰੋਧਾ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਅਧਿਕ ਸੱਤ੍ਰੁ ਛਿਨ ਮਾਂਝ ਸੰਘਾਰੇ
 ॥੮੬॥ ਰਕਤ ਸੰਬੂਹ ਧਰਨਿ ਤਬ ਪਰਾ ॥ ਤਾਂਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨੁਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਏਕ ਏਕ ਸਰ ਸਬਹਿ ਚਲਾਏ ॥
 ਤਿਨ ਤੇ ਅਸੁਰ ਅਨਿਕ ਹੈ ਧਾਏ ॥੮੭॥ ਆਏ ਜਿਤਕ ਤਿਤਕ ਤਹੱ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੇ ਧਰਨਿ ਪਰ ਰਕਤ ਪਨਾਰੇ ॥
 ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਹਮ ਤੇ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰ ਨ ਕਰਾ ॥੮੮॥ ਡਗ ਮਗ ਲੋਕ ਚਤੁਰਦਸ
 ਭਏ ॥ ਅਸੁਰਨ ਸਾਥ ਸਕਲ ਭਰਿ ਗਏ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਸਭੈਂ ਡਰਪਾਨੇ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਕੀ ਸਰਨਿ ਸਿਧਾਨੇ
 ॥੮੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸਭੈ ਪੁਕਾਰਤ ਭਏ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਲੂਟਿ ਬਨਿਕ ਸੇ ਲਏ ॥ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਹਮ ਸਰਨ ਤਿਹਾਰੀ ॥

ਸਭ ਭੈ ਤੇ ਹਮ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੯੦॥ ਤੁਮ ਹੋ ਸਕਲ ਲੋਕ ਸਿਰਤਾਜਾ ॥ ਗਰਬਨ ਗੰਜ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥
ਆਦਿ ਅਕਾਲ ਅਜੋਨਿ ਬਿਨਾ ਭੈ ॥ ਨਿਰ ਬਿਕਾਰ ਨਿਰਲੰਬ ਜਗਤ ਮੈ ॥੯੧॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ
ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਪਰਮ ਜੋਗ ਕੇ ਤੱਤੁ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਵ ਨਿੱਤ੍ਯ ਸੁਯੰਭਵ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਹੱ ਜਾਤ ਨ
ਬੰਧਵ ॥੯੨॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਿਹੰਡ ਸੁਰਿਦਿ ਸੁਖਦਾਇਕ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦਾਨਵ ਕੇ ਘਾਇਕ ॥ ਸਤਿ ਸੰਧਿ ਸਤਿਤਾ
ਨਿਵਾਸਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਨਿਰਾਸਾ ॥੯੩॥ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅਰੂਪ ਅਭੇਸਾ ॥ ਘਟ ਘਟ ਭੀਤਰ ਕਿਯਾ
ਪ੍ਰਵੇਸਾ ॥ ਅੰਤਰ ਬਸਤ ਨਿਰੰਤਰ ਰਹਈ ॥ ਸਨਕ ਸਨੰਦ ਸਨਾਤਨ ਕਹਈ ॥੯੪॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਦਾ
ਪ੍ਰਭੂ ਏਕੈ ॥ ਧਰਿ ਧਰਿ ਮੂਰਤਿ ਫਿਰਤਿ ਅਨੇਕੈ ॥ ਸਭ ਜਗ ਕਹੱ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਰਮਾਯਾ ॥ ਆਪੈ ਏਕ ਅਨੇਕ
ਦਿਖਾਯਾ ॥੯੫॥ ਘਟ ਘਟ ਮਹਿ ਸੋਈ ਪੁਰਖ ਬਯਾਪਕ ॥ ਸਕਲ ਜੀਵ ਜੰਤਨ ਕੇ ਥਾਪਕ ॥ ਜਾ ਤੇ ਜੋਤਿ
ਕਰਤ ਆਕਰਖਨ ॥ ਤਾ ਕਹੱ ਕਹਤ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜਗ ਕੇ ਜਨ ॥੯੬॥ ਤੁਮ ਜਗ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਘਟਿ
ਘਟਿ ਕੀ ਮਿਤਿ ਜਾਨਨਹਾਰਾ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਵੈਰ ਨਿਰਾਲਮ ॥ ਸਭ ਹੀ ਕੇ ਮਨ ਕੀ ਤੁਹਿ ਮਾਲੁਮ ॥੯੭॥
ਤੁਮ ਹੀਂ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਬਨਾਯੋ ॥ ਮਹਾਂਰੁਦ੍ਰ ਤੁਮਹੀ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਤੁਮ ਹੀਂ ਰਿਖਿ ਕੱਸਪਹਿ ਬਨਾਵਾ ॥ ਦਿਤ
ਅਦਿਤਜਨ ਬੈਰ ਬਢਾਵਾ ॥੯੮॥ ਜਗ ਕਾਰਨ ਕਰੁਨਾ ਨਿਧਿ ਸ੍ਰਾਮੀ ॥ ਕਮਲ ਨੈਨ ਅੰਤਰ ਕੇ ਜਾਮੀ ॥ ਦਯਾਸਿੰਧੁ
ਦੀਨਨ ਕੇ ਦਜਾਲਾ ॥ ਹੂਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥੯੯॥ ਚਰਨ ਪਰੇ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰਿ ॥ ਤ੍ਰਾਹਿ
ਤ੍ਰਾਹਿ ਰਾਖਹੁ ਹਮ ਧੁਰ ਧਰ ॥ ਕਹੱ ਕਹੱ ਹਸਾ ਬਚਨ ਸੁਨ ਕਾਲਾ ॥ ਭਗਤ ਜਾਨਿ ਕਰਿ ਭਯੋ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ॥੧੦੦॥
ਰੱਛ ਰੱਛ ਕਰਿ ਸਬਦ ਉਚਾਰੋ ॥ ਸਭ ਦੇਵਨ ਕਾ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਨਿਜੁ ਭਗਤਨ ਕਹੱ ਲਿਯੋ ਉਬਾਰਾ ॥ ਦੁਸਟਨ
ਕੇ ਸੰਗ ਕਰਯੋ ਅਖਾਰਾ ॥੧੦੧॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਾਲ ਸ੍ਰੀ ਤਬ ਹੀ ॥ ਰਥ ਪਰ ਚੜ੍ਹਾ ਸਸਤ੍ਰੁ ਲੈ ਸਭ ਹੀ ॥
ਸਕਲ ਸੱਤ੍ਰੁਅਨ ਕੇ ਛੈ ਕਾਰਨ ॥ ਸਭ ਸੰਤਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਨ ॥੧੦੨॥ ਪ੍ਰਾਨ ਔਰ ਪਾਨਿਪ ਧਨੁ ਰਾਜਾ ॥
ਰਾਖਨ ਚੜ੍ਹਾ ਸੇਵਕਨ ਕਾਜਾ ॥ ਜਾ ਕੀ ਧੁਜਾ ਬਿਖੈ ਰਾਜਿਤ ਅਸਿ ॥ ਨਿਰਖਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਜਿੰਹ ਹੋਤ ਬਿਮਨ ਬਸਿ ॥੧੦੩॥
ਅਸਿਧੁਜ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਧਾਯੋ ॥ ਬੈਰਿ ਬਿੰਦ ਦਲ ਪ੍ਰਗਟ ਖਪਾਯੋ ॥ ਸਾਧੁਨ ਕੀ ਰੱਛਾ ਕਰਿ ਲੀਨੀ ॥

ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੈਨ ਤਿਲ ਤਿਲ ਖੈ ਕੀਨੀ ॥੧੦੪॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਗਜੀ ਰਥੀ ਬਾਜਿਯਨ ਬਿਦਾਰਾ ॥
 ਤਿੰਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ ਧਏ ॥ ਘੇਰਤ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਕਹੱ ਭਏ ॥੧੦੫॥ ਮਚਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਦਾਰੁਨ ॥
 ਕਟਿ ਕਟਿ ਗਏ ਬਾਜ ਅਰੁ ਬਾਰੁਨ ॥ ਜੰਬੁਕ ਰੀਧ ਮਾਂਸੁ ਲੈ ਗਏ ॥ ਰਨ ਤਜਿ ਸੁਭੱਟਨ ਭਾਜਤ ਭਏ ॥੧੦੬॥
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਸਾਜ ਕੋਪਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥ ਧਾਰਤ ਭਯੋ ਭੇਸ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਕੋਪ ਕਰਿ ਛੋਰੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕਨ
 ਕੇ ਸਿਰ ਫੋਰੇ ॥੧੦੭॥ ਹਕਾ ਹਕੀ ਮਾਚਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਪਠੈ ਦਏ ਬਹੁ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਤੁ ਧਾਮਾ ॥ ਬਾਜ ਖੁਰਨ ਭੂ
 ਆਕੁਲ ਭਈ ॥ ਖਟ ਪਟ ਭੂਮਿ ਗਗਨ ਉਡਿ ਗਈ ॥੧੦੮॥ ਏਕੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ਜਬੈ ਪਯਾਲਾ ॥ ਐਸਾ ਮਚਾ
 ਜੁੱਧ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੈ ਭਯੋ ਪ੍ਰਸੇਤਾ ॥ ਡਾਰਾ ਭੂਮਿ ਪੌਛਿ ਕਰਿ ਤੇਤਾ ॥੧੦੯॥ ਭੱਟਾਚਾਰਜ ਰੂਪ
 ਤਬ ਧਰਾ ॥ ਬਦਨ ਪ੍ਰਸੇਤ ਧਰਨਿ ਜੋ ਪਰਾ ॥ ਢਾਢਿ ਸੈਨ ਢਾਢੀ ਬਪੁ ਲਯੋ ॥ ਕਰਖਾ ਬਾਰ ਉਚਾਰਤ ਭਯੋ
 ॥੧੧੦॥ ਜਿੰਹ ਅਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੈ ॥ ਇਕ ਤੇ ਦੋਇ ਪੁਰਖ ਕੈ ਡਾਰੈ ॥ ਦ੍ਰੈਮਨੁਖਨ ਪਰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥
 ਦ੍ਰੈਤੇ ਹੋਤ ਛਿਨਿਕ ਮੋਂ ਚਾਰਾ ॥੧੧੧॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੀਨਾ ਘਮਸਾਨਾ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਦੈਤ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥
 ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਸੇਤ ਧਰਨਿ ਪਰ ਪਰਿਯੋ ॥ ਭੂਮ ਸੈਨ ਤਾ ਤੇ ਬਪੁ ਧਰਿਯੋ ॥੧੧੨॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਸੋਂ ਹੁੰਕਾਰਾ ॥
 ਤਿਨ ਤੇ ਅਮਿਤ ਗਨਨ ਤਨ ਧਾਰਾ ॥ ਢੋਲ ਪਟਹਿ ਇਕ ਤਾਲ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਨਾਵੈ ॥੧੧੩॥
 ਗੋ ਮੁਖ ਝਾਂਝਰ ਤੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਨਗਾਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਭੇਰ ਭਭਾਕਹਿ ਭੀਖਨ ॥ ਕਸਿਧਨੁ
 ਤਜਤ ਸੁਭਟ ਸਰ ਤੀਛਨ ॥੧੧੪॥ ਭਰਿ ਗੇ ਕੁੰਡ ਤਹਾਂ ਸੋਨਤ ਤਨ ॥ ਪ੍ਰਗਟੇ ਅਸੁਰ ਤਵਨ ਤੇ ਅਨਗਨ ॥
 ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਮਿਲਿ ਕਰਤ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਤ ਅਸੁਰ ਹਜਾਰਾ ॥੧੧੫॥ ਤਿਨਹਿ ਕਾਲ ਜਬ ਧਰਨਿ
 ਗਿਰਾਵੈ ॥ ਸੋਨ ਪੁਲਿਤ ਹੈ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ ਭਜਹੀਂ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੈਹਥੀ ਸਜਹੀਂ
 ॥੧੧੬॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਕਾਲ ਛਿਨ ਇਕ ਮੋਂ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਸੋਨਤ ਪਰਾ ਸਬੂਹਾ ॥
 ਸਾਜਤ ਭਏ ਅਸੁਰ ਤਬ ਬਿਯੂਹਾ ॥੧੧੭॥ ਦਾਰੁਨ ਮਚਾ ਜੁੱਧ ਤਬ ਝਟਪਟ ॥ ਉਡਿਗੇ ਬਾਜ ਖੁਰਨ ਭੂ
 ਖਟਪਟ ॥ ਹੈ ਗੇ ਤੇਰਹ ਗਗਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਏਕੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ਤਹਾਂ ਪਤਾਰਾ ॥੧੧੮॥ ਭੱਟਾਚਾਰਜ ਇਤੈ ਜਸੁ

ਗਾਵੈ ॥ ਢਾਢਿ ਸੈਨ ਕਰਖਾਹੁ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਤਿਮਿ ਤਿਮਿ ਕਾਲਹਿ ਬਢੈ ਗੁਮਾਨਾ ॥ ਚਹਿ ਚਹਿ ਹਨੇ ਦੁਬਹਿਯਾ
 ਨਾਨਾ ॥੧੧੯॥ ਤਿਨ ਤੇ ਮੇਦ ਮਾਂਸ ਜੋ ਪਰਹੀਂ ॥ ਰਬੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਤਨ ਧਰਹੀਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਭਏ ਅਸੁਰ
 ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਬਰਨਨ ਕਰੋਂ ਸੁਧਾਰਾ ॥੧੨੦॥ ਏਕੈ ਚਰਨ ਆਂਖਿ ਏਕੈ ਜਿਨ ॥ ਭੁਜਾ ਅਮਿਤ ਸਹਸ
 ਦੂ ਕੇ ਤਿਨ ॥ ਪਾਂਚ ਪਾਂਚ ਸੈ ਭੁਜ ਕੇ ਘਨੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਹਾਬਨ ਮੈ ਬਨੇ ॥੧੨੧॥ ਏਕ ਚਰਨ ਏਕੈ ਕੀ
 ਨਾਸਾ ॥ ਏਕ ਏਕ ਭੁਜ ਭ੍ਰਮਤ ਅਕਾਸਾ ॥ ਅਰਧ ਮੁੰਡ ਮੁੰਡਿਤ ਕੇਤੇ ਸਿਰ ॥ ਕੇਸਨ ਧਰੇ ਕਿਤਕ ਧਾਏ ਫਿਰਿ
 ॥੧੨੨॥ ਏਕ ਏਕ ਮਦ ਕੋ ਸਰ ਪੀਯੈਂ ॥ ਮਾਨਵ ਖਾਇ ਜਗਤ ਕੇ ਜੀਯੈਂ ॥ ਦਸ ਦਸ ਸਹਸ ਭਾਂਗ ਕੇ ਭਰਿ
 ਘਟ ॥ ਪੀ ਪੀ ਭਿਰਤ ਅਸੁਰ ਰਨ ਚਟਪਟ ॥੧੨੩॥ **ਦੋਹਰਾ** ॥ ਬੱਜ੍ਰ ਬਾਨ ਬਿਛੂਆ ਬਿਸਿਖ ਬਰਖੈਂ ਸਸਤ੍ਰ
 ਅਪਾਰ ॥ ਉਚ ਨੀਚ ਕਾਤਰੁ ਸੁਭਟ ਸਭ ਕੀਨਿ ਇਕ ਸਾਰ ॥੧੨੪॥ **ਚੌਪਈ** ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥
 ਲੈ ਲੈ ਅਮਿਤ ਜੁੱਧ ਕਾ ਸਾਮਾ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਕੋਪਤ ਭਯੋ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਸੁਰ ਅਨੇਕ ਬਿਦਾਰੇ ਤਬ ਹੀ ॥੧੨੫॥
 ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਜਬ ਹੀ ਰਿਸਿ ਭਰਾ ॥ ਘੋਰ ਭਯਾਨਕ ਆਹਵ ਕਰਾ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਸਿੰਘ
 ਨਾਦ ਕੀਨਾ ਤਤਕਾਲਾ ॥੧੨੬॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥ ਭੈਰਵ ਕਹੂੰ ਠਾਢ ਭੁੰਕਾਰੈਂ ॥ ਜੋਗਨਿ ਦੈਤ
 ਅਧਿਕ ਹਰਖਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਸਿਵਾ ਬੋਲੈਂ ਅਭਿਮਾਨੇ ॥੧੨੭॥ ਝਾਲਰਿ ਝਾਂਝਰ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗਾ ॥ ਪਟਹ ਨਗਾਰੇ
 ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗਾ ॥ ਡਵਰੁ ਗੁਡਗੁਡਿ ਕਹੂੰ ਉਪੰਗਾ ॥ ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਬਜਤ ਸੁਰੰਗਾ ॥੧੨੮॥ ਮੁਰਲੀ ਕਹੂੰ
 ਬਾਂਸੁਰੀ ਬਾਜਤ ॥ ਕਹੂੰ ਉਪੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਿਰਾਜਤ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਕਹੂੰ ਸਹਨਾਈ ॥ ਬਾਜਤ ਭੇ ਲਖਿ ਪਰੀ
 ਲਰਾਈ ॥੧੨੯॥ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗ ਬਜੈਂ ਤੁਰਹੀ ਰਨ ॥ ਭੇਰਨ ਕੇ ਭਭਕਾਰ ਕਰਤ ਗਨ ॥ ਹਾਥੀ ਘੋਰਨ ਕੇ ਦੁੰਦਭਿ
 ਰਨ ॥ ਉਸਟਨ ਕੇ ਬਾਜੇ ਰਨ ਮੂਰਧਨ ॥੧੩੦॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਸਰਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ਗਿਰਤ ਭਏ ਰਨ ਡੀਲ
 ਡਿਲਾਰੇ ॥ ਜੱਦਿਪ ਪ੍ਰਾਨ ਸਮੁਹ ਹੈ ਦਏ ॥ ਕਰਤੇ ਤਜਤ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨ ਭਏ ॥੧੩੧॥ ਚਲਤ ਭਈ ਸਰਿਤਾ ਸੋਨਤ
 ਤਹੱ ॥ ਜੁੱਧ ਭਯੋ ਕਾਲੀ ਅਸੁਰਨ ਜਹੱ ॥ ਸੀਸ ਕੇਸ ਜਹੱ ਭਏ ਸਿਵਾਰਾ ॥ ਸੋਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਬਹਤ ਹਰਾਰਾ ॥੧੩੨॥
 ਬਾਜ ਬ੍ਰਿਛ ਜਹੱ ਬਹੇ ਅਨੇਕੈ ॥ ਬਿਨੁ ਬ੍ਰਿਨ ਬੀਰ ਰਹਾ ਨਹਿ ਏਕੈ ॥ ਸੋਨ ਭਰੇ ਪਟ ਅਧਿਕ ਸੁਹਾਏ ॥ ਚਾਚਰਿ

ਖੇਲਿ ਮਨੋ ਘਰ ਆਏ ॥੧੩੩॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਜਹ ਮੂੰਡ ਪਖਾਨਾ ॥ ਸੋਭਿਤ ਰੰਗ ਭੂਮਿ ਮਹਿ ਨਾਨਾ ॥ ਬਹੇ ਜਾਤ
 ਜਹ ਬਿਛੁ ਤੁਰੰਗਾ ॥ ਬਡੇ ਸੈਲ ਸੇ ਲਸਤ ਮਤੰਗਾ ॥੧੩੪॥ ਮਛਰੀ ਤਨਕਿ ਅੰਗੁਰਿਯੈ ਸੋਹੈ ॥ ਭੁਜਾਂ ਭੁਜੰਗਨ
 ਸੀ ਮਨ ਮੋਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਗ੍ਰਾਹ ਸੇ ਖੜਗ ਝਮੱਕਹਿ ॥ ਭਕ ਭਕ ਕਰ ਕਹੂੰ ਘਾਇ ਭਭੱਕਹਿ ॥੧੩੫॥ **ਭੁਜੰਗ**
ਛੰਦ ॥ ਜਹਾਂ ਬੀਰ ਬੈਰੀ ਬਡੇ ਘੇਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਚੇ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ ਝਾਕਨੀ ਹਾਂਕ
 ਮਾਰੈ ॥ ਉਠੈ ਨਾਦ ਭਾਰੇ ਛੁਟੈ ਚੀਤਕਾਰੈ ॥੧੩੬॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲਿ ਤ੍ਰਾਣ ਕਾਟਾ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗੁਲਿ ਕਾਟਿ
 ਕੇ ਰਤਨ ਰਾਜੈ ॥ ਕਹੂੰ ਟੀਕ ਟਾਂਕੇ ਕੱਟੇ ਟੋਪ ਸੋਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋਹੈ ॥੧੩੭॥ ਜਿਤੇ ਸ੍ਰੋਨ
 ਕੇ ਬੁੰਦ ਭੂ ਪੈ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਤਿਤੇ ਦਾਨਵੋ ਰੂਪ ਬਾਂਕੇ ਧਰੇ ਹੈ ॥ ਹਠੀ ਓਰ ਚਾਰੋ ਬਿਖੇ ਆਨਿ ਢੂਕੇ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ
 ਕੈ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰਿ ਕੂਕੇ ॥੧੩੮॥ ਜਿਤੇ ਦੈਤ ਆਏ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ਬਹੇ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਭੂਮ ਹੂੰ ਪੈ ਪਨਾਰੇ ॥
 ਉਠੈ ਦੈਤ ਬਾਂਕੇ ਬਲੀ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈਕੈ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੈ ॥੧੩੯॥ ਹਠੀ ਬੱਧਿ ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਨ
 ਬਾਂਕੇ ॥ ਹਠੀਲੇ ਕਟੀਲੇ ਰਜੀਲੇ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਗਦਾ ਹਾਥ ਲੈਕੈ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥ ਲਰੇ ਆਨਿ ਕੈ ਪੈਗ ਦੈ ਕੈ
 ਨ ਭਾਜੇ ॥੧੪੦॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਮੈ ਖਿੰਗ ਖੱਤ੍ਰੀ **ਝਰੇ** ਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ
 ਉਸਟ ਮਾਰੇ ॥ ਬਿਰਾਜੈ ਕਹੂੰ ਨਗਨ ਖੰਡੇ ਕਟਾਰੇ ॥੧੪੧॥ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖਾਂਡੇ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਸੋਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ
 ਬਾਨੀ ਪਰੇ ਭੂਮਿ ਮੋਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਵਾਰ ਮਾਰੇ ਫਿਰੈ ਬਾਜ ਛੁਟੇ ॥ ਕਿਤੇ ਛੈਲ ਛੋਰੇ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਲੁਟੇ ॥੧੪੨॥ **ਚੌਪਈ** ॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਹਾਂ ਭਯੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖਤ ਦੇਵ ਦਾਨਵੀ ਬਾਮਾ ॥ ਕੇਤਿਕ ਕਰੀ ਕਰਨ ਬਿਨੁ ਭਏ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ
 ਦੁਸਟ ਨਿਧਨ ਕਹੂੰ ਗਏ ॥੧੪੩॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਮਹਾਂ ਸੁਰ ਕੂਕਹਿ ॥ ਕਾਢਿ ਕਾਢਿ ਦਾਂਤਨ ਕਹੂੰ ਢੂਕਹਿ ॥
 ਬਾਜਹਿ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ॥ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਜੁਝਾਰੇ ॥੧੪੪॥ ਜਿਹ ਤਨ ਕਾਲ ਬਿਸਿਖ ਕੀ ਮਾਰੈ ॥
 ਤਾਕਹੱਤਹੀ ਚੂਰਨ ਕਰਿ ਡਾਰੈ ॥ ਜਾ ਪਰ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ॥ ਤਿਹੱਕਾ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਹੀ ਡਾਰਤ ॥੧੪੫॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧਾ ॥ ਉਪਜਾ ਕਛੁਕ ਕਾਲ ਕੇ ਕੁੱਧਾ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਅਸੁਰ ਪਛਾਰੇ ॥ ਕਾਢਿ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਏਕ ਹਨਿ ਡਾਰੇ ॥੧੪੬॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਅਧਿਕ ਦਾਨਵ ਰਨ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹ੍ਰੈਗੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ॥ ਤਉ

ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਪਾਛੇ ਪਾਵ ਏਕ ਨਹਿ ਡਾਰਤ ॥੧੪੭॥ ਕੇਤਿਕ ਘੁਮਿ ਗਿਰਤ ਹੈ ਘਾਇਲ ॥
 ਪਰਤ ਭਏ ਭੂਪਰ ਹੈ ਹਾਇਲ ॥ ਤਉ ਜੁੱਧ ਕੋ ਤਜਾਗਿ ਨ ਭਜਹੀਂ ॥ ਜਬ ਲਗਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਾਨ ਨਹਿ ਤਜਹੀਂ
 ॥੧੪੮॥ ਗੁਰਜ ਗੋਫਨੈ ਕਿਤਕ ਸੰਭਾਰੈਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਕਸਿ ਕਸਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਤਮਕਿ ਰਨ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵੈਂ ॥
 ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਜੁਝਿ ਰਨ ਜਾਵੈਂ ॥੧੪੯॥ ਕਿਤਕ ਤਮਕਿ ਰਨ ਤੁਰੀ ਨਚਾਵਤ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਧੁਨਿ ਕਿਤਕ
 ਉਘਾਵਤ ॥ ਮੰਡਹਿ ਮਹਾਂਕਾਲ ਸੋ ਜੁੱਧਾ ॥ ਹੈ ਹੈ ਅਧਿਕ ਚਿਤ ਮਹਿ ਕੁੱਧਾ ॥੧੫੦॥ ਜੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਕੋਪਿ
 ਕਰਿ ਆਏ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤੇਤੇਈ ਖਪਾਏ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਮੇਦ ਮਾਂਸ ਭੂਅ ਪਰਾ ॥ ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਾਂਤੇ ਬਪੁ ਧਰਾ
 ॥੧੫੧॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤੇਈ ਦਏ ਖਪਾਇ ॥ ਸੋਨਤ ਸੋ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਹੀ ਛਾਇ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਠਿ
 ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਦਸੋਂ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥੧੫੨॥ ਕੇਤਿਕ ਕੀ ਬਾਹਨ ਕਟਿ ਡਾਰਾ ॥ ਕਰੇ ਰੁੰਡ ਬਿਨੁ ਮੁੰਡ
 ਹਜਾਰਾ ॥ ਕੇਤਿਕ ਚੀਰ ਅਧੋ ਅਧ ਡਾਰੇ ॥ ਨਾਚਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਤਵਾਰੇ ॥੧੫੩॥ ਜੇ ਤਿਨਕੇ ਸਿਰਿ ਬਹੀਂ
 ਕ੍ਰਿਪਾਨੈਂ ॥ ਅਰਧ ਅਰਧ ਹੈ ਜੁਝੇ ਜੁਝਾਨੈਂ ॥ ਗਜ ਬਾਜੀ ਲੋਟਤ ਕਹੂੰ ਭੂਪਰ ॥ ਸੁੰਭਨ ਸਬਦ ਸੁਨਾ ਅਵਨੀ ਤਰ
 ॥੧੫੪॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਕਹੂੰ ਘਾਯਲ ਰਨ ॥ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਈ ਹੋਇ ਬਿਮਨ ਮਨ ॥ ਝਮਕਤ ਕਹੀ ਅਸਿਨ
 ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਭਭਕਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੧੫੫॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਤਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਚਾ ਮਹਾਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਿਦਾਰੇ
 ਪਰੇ ਬੀਰ ਬਿੰਦੋ ਬਿਚੇਤੰ ॥ ਕਹੂੰ ਡਾਮਰੂ ਡਹ ਡਹਾ ਸਬਦ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸੁਨੇ ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੋ ਦੁਪ ਭਾਜੈ ॥੧੫੬॥
 ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਬਜੈਂ ਤਾਲ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਨ ਬੀਨਾ ਪਨੋ ਔ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਇ ਨਾਫੀਰਿਯੈ ਨਾਦ ਐਸੇ ॥
 ਬਜੈਂ ਘੋਰ ਬਾਜਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੇ ॥੧੫੭॥ ਕਹੂੰ ਛੈਨ ਤੂਰੈਂ ਨਗਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਂਸੁਰੀ ਬੀਨ ਬਾਜੈ ਸੁਰੰਗੈ ॥
 ਕਹੂੰ ਬਗਲ ਤਾਰੰਗ ਬਾਜੈ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਰਿ ਤਾਰੰਗ ਨੀਕੇ ਸੁਹਾਵੈਂ ॥੧੫੮॥ ਕਹੂੰ ਝਾਂਝ ਬਾਜੈਂ ਕਹੂੰ ਤਾਲ
 ਐਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੇਨ ਬੀਨਾ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਜੈਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਂਸੁਰੀ ਨਾਇ ਨਾਦੈ ਮ੍ਰਿਦੰਗੈ ॥ ਕਹੂੰ ਸਾਰੰਗੀ ਔ ਮੁਚੰਗੈ ਉਪੰਗੈ
 ॥੧੫੯॥ ਕਹੂੰ ਗਰਜਿ ਕੈ ਕੈ ਭੁਜਾਂ ਭੂਪ ਠੋਕੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੀ ਰਾਹ ਰੋਕੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਔ ਸਸਤ੍ਰ
 ਲੈ ਲੈ ਚਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਚਰਮਲੈ ਚੋਟ ਤਾਕੀ ਬਚਾਵੈਂ ॥੧੬੦॥ ਕਹੂੰ ਰੁੰਡ ਸੋਹੈਂ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਬਾਂਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਮਾਰੇ

ਬਿਦਾਰੇ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਗਜਾ ਰਾਜ ਜੂਝੇ ॥ ਕਹੂੰ ਉਸਟ ਕਾਟੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬੂਝੇ ॥੧੬੧॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ
 ਬਰਮੈਂ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਐਸੇ ॥ ਬਗੇ ਬਿਵਤਿ ਡਾਰੇ ਸਮੈ ਸੀਤ ਜੈਸੇ ॥ ਗਏ ਜੂਝਿ ਜੋਧਾ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੋਂ ॥ ਮਨੋ ਪਾਨ
 ਕੈ ਭੰਗ ਸੋਏ ਮਲੰਗੋਂ ॥੧੬੨॥ ਕਿਤੇ ਡਹ ਡਹਾ ਸਬਦ ਡਵਰੂ ਬਜਾਵੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਖਰੇ ਖੇਤ ਗਾਵੈਂ ॥
 ਹਸੈ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈ ਭੁਜਾਂ ਪਾਟ ਫਾਟੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਮੂੰਡ ਕਾਟੈਂ ॥੧੬੩॥ ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਚਾਰੁ ਚੀਰੈ
 ਬਨੈਕੈ ॥ ਬਰੈਂ ਜੁਾਨਿ ਜੋਧਾ ਜੁਝਯੋ ਜੁਾਨ ਪੈਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰਾਨ ਕੇ ਪਾਵ ਪੇਲੈਂ ॥ ਮਹਾਂ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਲਗੇ ਸੁੱਧ
 ਸੇਲੈਂ ॥੧੬੪॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਹੀ ਆਨਿ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਗੰਧੂਬੀ ਦੇਵਨੀ ਮੋਦ ਹੈਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ
 ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਅੰਚਲਾ ਕੋ ਬਨਾਵੈਂ ॥੧੬੫॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਯਾ ਨੱਚੈਂ ਤਾਲ ਦੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਪੁੱਤ੍ਰੀ
 ਹੱਸੈਂ ਮੋਦ ਹੈਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਚੰਚਲਾ ਅੰਚਲਾ ਕੋ ਬਨਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਹੀ ਗੀਤ ਗਾਵੈਂ ॥੧੬੬॥ ਲਰੈਂ ਆਨਿ
 ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥ ਗਿਰੇ ਪਾਕ ਸਾਹੀਦ ਯਾਕੀਨ ਹੈ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਕੇ ਨਚਾਵੈਂ ਤੁਰੰਗੋਂ ॥ ਕਹੂੰ ਜੰਗ
 ਜੋਧਾ ਬਿਰਾਜੈਂ ਉਤੰਗੋਂ ॥੧੬੭॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਨੈਤ ਬੀਰੇ ਉਠਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਮੈ ਖਿੰਗ ਖੱਤ੍ਰੀ ਨਚਾਵੈਂ ॥ ਕਹੂੰ
 ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦਾਂਤ ਚਾਬੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਮੂੰਛ ਐਠੈਂ ਕਿਤੇ ਪਾਗ ਦਾਬੈਂ ॥੧੬੮॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਜਬੈ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥
 ਮਚੇ ਲੋਹ ਗਾੜੇ ਪਰੀ ਮਾਰਿ ਭਾਰੀ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਕੈ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਉਚੱਕੈਂ ॥ ਲਗੇ ਦੇਹ ਮੋ ਘਾਇ ਗਾੜੇ ਭਭੱਕੈਂ
 ॥੧੬੯॥ ਕਹੂੰ ਕੁੰਡਲਾਕਾਰ ਮੁੰਡੈਂ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਲਖੇ ਮੁੰਡ ਮਾਲਾਹੁੰ ਕੇ ਮੁੰਡ ਲਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਘੁੰਮ ਘੁੰਮੈ ਪਰੇ ਬੀਰ
 ਭਾਰੀ ॥ ਮਨੋ ਸਿੱਧਯ ਬੈਠੇ ਲਗੈ ਜੋਗ ਤਾਰੀ ॥੧੭੦॥ ਤਹਾਂ ਸੋਨ ਕੀ ਕੂਲ ਘਾਰੀ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਲਖੇ ਅਸਟ
 ਨੱਦਯਾਨ ਕੇ ਦਰਪ ਭਾਜੈ ॥ ਤਹਾਂ ਬਿੰਦ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਨੇਕ ਜੈਸੇ ॥ ਲਸੈ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਮਹਾਂ ਸੈਲ ਕੈਸੇ ॥੧੭੧॥ ਧੁਜਾ
 ਬਿਛ ਤਾ ਮੋਂ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥ ਲਸੈ ਡੰਡ ਪੱਤ੍ਰੀ ਬਿਨਾ ਪੱਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ॥ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰ ਤਾ ਮੋਂ ਬਹੇ ਜਾਤ ਕਾਟੇ ॥ ਮਨੋ
 ਫੇਨ ਸੇ ਬਾਰਿ ਮੈ ਬਸਤ੍ਰ ਫਾਟੇ ॥੧੭੨॥ ਕਹੂੰ ਬਾਂਹ ਕਾਟੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਪੰਚ ਬੱਕ੍ਰਤਾਨ ਕੇ ਨਾਗ ਜੈਸੇ ॥
 ਚੜ੍ਹੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥ ਸਨਾਹੀਨ ਕੇ ਸੁਾਰ ਪਾਰੈਂ ਪਧਾਰੇ ॥੧੭੩॥ ਕਹੂੰ ਖੋਲ ਖੰਡੇ ਬਹੇ ਜਾਤ ਮਾਰੇ ॥
 ਮਨੋ ਏਕੋਠੇ ਕੱਛ ਮੱਛ ਹੈ ਪਧਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਪਾਗ ਛੂਟੇ ਬਹੇ ਜਾਤ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਤੀਸ ਬਯਾਮਾਨ ਕੇ ਨਾਗ ਜੈਸੇ ॥੧੭੪॥

ਝਖੀ ਝੁੰਡ ਜਾਮੇਂ ਕਟਾਰੀ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਲਖੇ ਖਿੰਗ ਬਾਂਕੇ ਬਲੀ ਨਾਗ ਲਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਕਾਟੇ ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈਂ ॥
 ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਹੇ ਜਾਤ ਬਸਤ੍ਰੈਂ ॥੧੭੫॥ ਹਲਾ ਚਾਲ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਤ ਢੂਕੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਮਹਾਂਕਾਲ
 ਜੂ ਕੇ ॥ ਕਿਤੇ ਕੋਪ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈਂ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕਿਤੇ ਸੰਖ ਔ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥੧੭੬॥ ਮਹਾਂ ਫੂਲਿ ਫੀਲੀ
 ਨਗਾਰੇ ਬਜੈ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਦੁੰਦਭੀ ਤਾਜਿਯੋਂ ਕੇ ਸੁਨੈ ਕੈ ॥ ਮਚੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਸੁ ਉਸਟੀ ਦਮਾਮੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਜ ਟੁੱਟੇ ਲਖੇ
 ਲਾਲ ਤਾਮੇ ॥੧੭੭॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਧਰੇ ਲਾਲ ਬਾਨੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਯਾਮ ਔ ਸੇਤ ਕੀਨੇ ਨਿਸਾਨੇ ॥ ਕਿਤੇ ਹਰਤਿ
 ਔ ਪੀਤ ਬਾਨੇ ਸੁਹਾਏ ॥ ਹਠੀ ਚੁੰਗ ਬਾਂਧੇ ਚਲੇ ਖੇਤ ਆਏ ॥੧੭੮॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਪੈਂ ਕਿਤੇ ਚੋਟ ਓਟੈਂ ॥
 ਸਭੈ ਆਨਿ ਜੂਝੈ ਭਜੈ ਕੋਟ ਕੋਟੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਔ ਸੈਹਥੀ ਖਿੰਗ ਖੇਲੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਔ ਪਰਸ ਲੈ ਪਾਂਵ ਪੇਲੈਂ ॥੧੭੯॥
 ਕਿਤੇ ਪਾਖਰੈ ਡਾਰਿ ਕੈ ਤਾਜਿਯੋਂ ਪੈ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਚਾਰੁ ਜਾਮੇ ਕਿਤੇ ਬਾਜਿਯੋਂ ਪੈ ॥ ਕਿਤੇ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਨਿਯੋਂ ਪੈ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥
 ਮਨੋ ਬਾਰਣੇਸੇ ਚੜ੍ਹੇ ਇੰਦ੍ਰ ਲਾਜੈਂ ॥੧੮੦॥ ਕਿਤੇ ਖੱਚਰਾਰੋਹ ਬੈਰੀ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਕਿਤੇ ਗਰਧਭੋ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰ ਗਾਜੈਂ ॥
 ਕਿਤੇ ਦਾਨਵੋ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਸੁ ਦੈਕੈ ਨਗਾਰੇ ॥੧੮੧॥ ਕਿਤੇ ਮਾਹਿਖੀ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਦੈਤ
 ਢੂਕੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਕਰਾ ਸੂਰ ਹੈ ਆਨਿ ਝੂਕੇ ॥ ਕਿਤੇ ਦਾਨਵੋ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਦੈਤ ਭਾਰੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਮਾਰ ਮਾਰੈ ਪੁਕਾਰੇ
 ॥੧੮੨॥ ਕਿਤੇ ਸਰਪ ਅਸਵਾਰ ਹੈ ਕੈ ਸਿਧਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਰ ਬਘਯਾਰ ਹੈ ਦੁਸਟ ਆਏ ॥ ਕਿਤੇ ਚੀਤਿਯੋਂ
 ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਿਤੇ ਚੀਤਰੋ ਪੈ ਚੜ੍ਹੇ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥੧੮੩॥ ਕਿਤੇ ਚਾਕ ਚੁੰਧਾ ਚੜ੍ਹੇ ਕਾਕ ਬਾਹੀ ॥ ਅਠੂਹਾਨ
 ਕੇ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬਾਨੀ ਚੜ੍ਹੇ ਬ੍ਰਿਧ ਗਿੱਧੈਂ ॥ ਮਨੋ ਧਯਾਨ ਲਾਗੇ ਲਸੈ ਸੁੱਧ ਸਿਧੈਂ ॥੧੮੪॥
 ਹਠੀ ਬੱਧਿ ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਨ ਬਾਂਕੇ ॥ ਰਜੀਲੇ ਕਟੀਲੇ ਹਠੀਲੇ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਭਰੇ ਕੋਪ ਭਾਰੇ ॥
 ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਅੱਭੁ ਜਜੋਂ ਚੀਤ ਕਾਰੇ ॥੧੮੫॥ ਬਡੇ ਦਾਂਤ ਕਾਢੇ ਚਲੇ ਕੋਪਿ ਭਾਰੇ ॥ ਲਏ ਹਾਥ ਮੈ ਪੱਬ ਪੱਤ੍ਰੀ
 ਉਪਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਸੂਆ ਹਾਥ ਲੀਨੇ ॥ ਮੰਡੇ ਆਨਿ ਮਾਰੂ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਕੀਨੇ ॥੧੮੬॥ ਹਠੀ ਹਾਂਕ ਹਾਂਕੈ
 ਉਠਾਵੈ ਤੁਰੰਗੈ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬਾਂਕੇ ਜਗੇ ਜੋਰ ਜੰਗੈ ॥ ਸੂਆ ਸਾਂਗ ਲੀਨੇ ਅਤਿ ਅੱਤ੍ਰੀ ਧਰੱਤ੍ਰੀ ॥ ਮਚੇ ਆਨਿ ਕੈ
 ਕੈ ਛਕੇ ਛੋਭ ਛੱਤ੍ਰੀ ॥੧੮੭॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬੀਰੈ ਲਰੈਂ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਮਨੋ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਚੈਂ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ॥ ਕਹੂੰ

ਸੂਰ ਸਾਂਗੈ ਪੁਐ ਭਾਂਤਿ ਐਸੇ ॥ ਚੜ੍ਹੈ ਬਾਂਸ ਬਾਜੀਗਰੈ ਜੁਨ ਜੈਸੇ ॥੧੮੮॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗੈ ਗਿਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੈ ॥
 ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀਨ ਕੇ ਬਰਮ ਬਸਤ੍ਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਟੋਪ ਟਾਂਕੇ ਗਿਰੇ ਟੋਪ ਟੂਟੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਅਭ੍ਰਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤਿ ਛੂਟੇ ॥੧੮੯॥
ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਬੀਰ ਖੇਤ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਮਾਚਤ ਭਯੋ ਆਨਿ ਤਿਹ ਕਾਲਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਛਹੂੰ ਤਬ
 ਕੋਪੇ ॥ ਪੁਹਮੀ ਪਾਂਵ ਗਾੜ੍ਹ ਕਰਿ ਰੋਪੇ ॥੧੯੦॥ ਮੋਹਨਾਸਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਮੋਹਿਤ ਕਰਿ ॥ ਬਰੁਣਾਸਤ੍ਰ ਭੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕਿਤਨ
 ਹਰਿ ॥ ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰ ਭੇ ਅਧਿਕ ਜਰਾਏ ॥ ਅਮਿਤ ਸੁਭਟ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਪਠਾਏ ॥੧੯੧॥ ਜਾ ਪਰ ਮਹਾਂਕਾਲ
 ਅਸਿ ਝਾਰਾ ॥ ਏਕ ਸੁਭਟ ਤੇ ਦੈ ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥ ਜੋ ਦੈ ਨਰ ਪਰ ਟੁਕ ਅਸਿਧਰਾ ॥ ਚਾਰਿ ਟੁਕ ਤਿਨ ਦੈ ਕੇ
 ਕਰਾ ॥੧੯੨॥ ਕੇਤਿਕ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਬਿਲਲਾਹੀ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਧ ਮਾਂਸੁ ਲੈ ਜਾਂਹੀ ॥ ਭੈਰਵ ਆਨਿ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰੈ ॥
 ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈ ॥੧੯੩॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਆਨਿਹੀ ਢੂਕੈ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਦਸੌਦਿਸਿ ਕੂਕੈ ॥
 ਮਹਾਂਕਾਲ ਪਰ ਜੇ ਬ੍ਰਿਣ ਕਰਹੀ ॥ ਕੁੰਠਿਤ ਹੋਇ ਧਰਨਿ ਗਿਰ ਪਰਹੀ ॥੧੯੪॥ ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਅਸੁਰ
 ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤੇ ਵੈ ਏਕ ਰੂਪ ਹੂ ਜਾਂਹੀ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਮੱਧਜ ਸਮਾਂਹੀ ॥੧੯੫॥
 ਜਿਮਿ ਕੋਈ ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਪਰ ਮਾਰੈ ॥ ਹੋਤ ਲੀਨ ਤਿਹ ਮਾਂਝ ਸੁਧਾਰੈ ॥ ਪੁਨਿ ਕੋਈ ਤਾਂਹਿ ਨ ਸਕਤ ਪਛਾਨੀ ॥
 ਆਗਿਲ ਆਹਿ ਕਿ ਮੋਰਾ ਪਾਨੀ ॥੧੯੬॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਏ ਸਸਤ੍ਰ ਜਬ ਲੀਨਾ ॥ ਅਸੁਰਨ ਕੋਪ ਅਮਿਤ ਤਬ
 ਕੀਨਾ ॥ ਕਾਂਪਤ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮੋਂ ਗਏ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਧਾਵਤ ਭਏ ॥੧੯੭॥ ਜੁਲ ਤਜੀ ਕਰਿ ਕੋਪ
 ਨਿਸਾਚਰ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਭਏ ਪਠਾਨ ਧਨੁਖਧਰ ॥ ਪੁਨਿ ਮੁਖ ਤੇ ਉਲਕਾ ਜੇ ਕਾਢੇ ॥ ਤਾਤੇ ਮੁਗਲ ਉਪਜਿ ਭੇ
 ਠਾਢੇ ॥੧੯੮॥ ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਤਨ ਤਿਨ ਸ੍ਰਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਸੈਯਦ ਸੇਖ ਭਏ ਰਿਸਵਾਰੇ ॥ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ
 ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਤਮਕਿ ਤੇਜ ਰਣ ਤੁਰੀ ਨਚੈ ਕੈ ॥੧੯੯॥ ਖਾਨ ਪਠਾਨ ਢੁਕੇ ਰਿਸਿ ਕੈਕੈ ॥ ਕੋਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਗਨ
 ਕਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੋ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਏਕ ਨ ਉਪਰਤ ਰੋਮ ਉਪਾਰਾ ॥੨੦੦॥ ਅਮਿਤ ਖਾਨ ਕਰਿ
 ਕੋਪ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਮਦ ਕਰਿ ਭਏ ਸਕਲ ਮਤਵਾਰੇ ॥ ਉਮਡੇ ਅਮਿਤ ਮਲੇਛਨ ਕੇ ਗਨ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਨਾਮ ਕਹਤ
 ਤੁਮ ਸੌ ਭਨਿ ॥੨੦੧॥ ਨਾਹਰ ਖਾਨ ਝੜਾਝੜ ਖਾਨਾ ॥ ਖਾਨ ਨਿਹੰਗ ਭੜੰਗ ਜੁਆਨਾ ॥ ਔਰ ਝੜੰਗ ਖਾਨ

ਰਨ ਧਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਸਸਤ੍ਰ ਕਰ ਲਏ ਸਿਧਾਯੋ ॥੨੦੨॥ ਬੈਰਮ ਖਾਨ ਬਹਾਦੁਰ ਖਾਨਾ ॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਨ ਬਡੋ
 ਸੁਰ ਗਯਾਨਾ ॥ ਰੁਸਤਮ ਖਾਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚਲੋ । ਲੀਨੇ ਅਮਿਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਭਲੋ ॥੨੦੩॥ ਹੱਸਨ ਖਾਨ ਹੁਸੈਨ
 ਖਾਨ ਭਨ ॥ ਖਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਲੈ ਮਲੇਛ ਗਨ ॥ ਸਮਸਖਾਨ ਸਮਸੇਰੋ ਖਾਨਾ ॥ ਚਲੇ ਪੀਸਿ ਕਰਿ ਦਾਂਤ ਜੁਆਨਾ
 ॥੨੦੪॥ ਆਵਤ ਹੀ ਕੀਏ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹੋ ਚਹਤ ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਸਰ ਚਲਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥
 ਟੂਕ ਸਹੰਸੂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥੨੦੫॥ ਡਾਰੇ ਸਤ ਸਤ ਟੂਕ ਪ੍ਰਿਥੀ ਕਰਿ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਮਿਤ
 ਸਰ ॥ ਇਕ ਇਕ ਸਰ ਤਨ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਪਠਾਨ ਸੁਭੂਮਿ ਮੰਝਾਰੇ ॥੨੦੬॥ ਕਾਟਿ ਨਿਹੰਗਕ ਰਾਖਾ
 ਦੂਧਰ ॥ ਮਾਰੇ ਅਮਿਤ ਝੜਾ ਝੜ ਖਾਂ ਸਰ ॥ ਖਾਨ ਭੜੰਗ ਬਹੁਰਿ ਰਨ ਮਾਰੇ ॥ ਦੇਖਤ ਚਾਰਨ ਸਿੱਧ ਹਜ਼ਾਰੇ
 ॥੨੦੭॥ ਨਾਹਰ ਖਾਂ ਗੈਰਤ ਖਾਂ ਮਾਰਾ ॥ ਬਲਵੰਡ ਖਾਨ ਕਾ ਸੀਸ ਉਤਾਰਾ ॥ ਸੇਰ ਖਾਨ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰਯੋ ॥
 ਬੈਰਮ ਖਾਂ ਗਹਿ ਕੇਸ ਪਛਾਰਯੋ ॥੨੦੮॥ ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਹਾਦੁਰ ਖਾਨਾ ॥ ਛਾਡੇ ਤਬੈ ਬਿਸਿਖ ਰਿਸਿ ਨਾਨਾ ॥
 ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੁਪ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੋ ॥ ਗਿਰਯੋ ਕਹਾਂ ਲੋ ਲਰੈ ਬਿਚਾਰੋ ॥੨੦੯॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੀ ਪਠਾਨੀ ਸੈਨਾ ॥
 ਮੁਗਲਨ ਪਰਾ ਮੱਧਿ ਕਛੁ ਭੈ ਨਾ ॥ ਛਿਨਕਿਕ ਮੋਂ ਬਹੁ ਸੁਭਟ ਗਿਰਾਏ ॥ ਜਾਨੁ ਇੰਦੂ ਪਰਬਤ ਸੇ ਘਾਏ ॥੨੧੦॥
 ਬੈਰਮ ਬੇਗ ਮੁਗਲ ਕੋ ਮਾਰਾ ॥ ਯੂਸਫ ਖਾਂ ਕਟਿ ਤੇ ਕਟਿ ਡਾਰਾ ॥ ਤਾਹਿਰ ਬੇਗ ਟਿਕਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਅੰਤ ਗਿਰਯੋ
 ਭਿਰਿ ਕੈ ਦੂ ਜਾਮਾ ॥੨੧੧॥ ਨੂਰਮ ਬੇਗ ਬਹੁਰਿ ਰਿਸਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਆਦਿਲ ਬੇਗਹਿ ਬਹੁਰਿ ਪ੍ਰਜਾਰਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸਿਤ
 ਭਈ ਮਲੇਛੀ ਸੈਨਾ ॥ ਆਯੁਧ ਸਕਾ ਹਾਬ ਕੋਈ ਲੈ ਨਾ ॥੨੧੨॥ ਭਜੇ ਪਠਾਨ ਮੁਗਲ ਹੂੰ ਭਾਜੇ ॥ ਸੈਯਦ
 ਆਨਿ ਦਸੌਦਿਸਿ ਗੱਜੇ ॥ ਫਿਰੇ ਪਠਾਨ ਬਿਮਨ ਜੇ ਭਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰਤ ਗਏ ॥੨੧੩॥ ਆਵਤ
 ਹੀ ਹੁਸੈਨ ਖਾਂ ਜੂਝਾ ॥ ਹਸਨ ਖਾਨ ਸਨਮੁਖ ਹੂੰ ਲੂਝਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਂ ਲਰਿ ਮਰਿਯੋ ॥ ਜਾਨਕ ਸਲਭ
 ਦੀਪ ਮਹਿ ਪਰਿਯੋ ॥੨੧੪॥ ਸੈਦ ਹੁਸੈਨ ਕੋਪ ਕਰਿ ਗਰਯੋ ॥ ਜਾਫਰ ਸੈਦ ਰਹਾ ਨਹਿ ਬਰਯੋ ॥ ਲੋਹ ਪ੍ਰਜੰਤ
 ਬਾਨ ਤਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਭਏ ਲੀਨ ਨਹਿ ਬਹੁਰਿ ਨਿਹਾਰੇ ॥੨੧੫॥ ਬਹੁਰੋ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਹੋ ਕਰਿ ਕੈ ॥ ਛਾਡੇ
 ਬਿਸਿਖ ਧਨੁਖ ਕੋ ਧਰਿ ਕੈ ॥ ਛੂਟਤ ਭਏ ਸਲਭ ਕੀ ਜਿਮਿ ਸਰ ॥ ਲੀਨ ਭਏ ਨਹਿ ਲਖੇ ਦ੍ਰਿਗਨ ਕਰਿ ॥੨੧੬॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰਿ ਸੈਯਦੀ ਸੈਨਾ ॥ ਸੇਖ ਫੌਜ ਭੱਜੀ ਬਿਨੁ ਚੈਨਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਜਬ ਭੱਜੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਬਿਸਿਖ
 ਕੋਪ ਨਹਿ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥੨੧੭॥ ਬਹੁਰੋ ਫਿਰੇ ਸੇਖ ਭਰਿ ਲਾਜਾ ॥ ਲੈਲੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਾਜਾ ॥ ਜਿਮਿ
 ਮ੍ਰਿਗ ਬਧ ਮ੍ਰਿਗ ਪਤਿ ਕੋ ਤਕਹੀ ॥ ਝਖਿ ਝਖਿ ਗਿਰਤ ਮਾਰਿ ਨਹਿ ਸਕਹੀ ॥੨੧੮॥ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਹਨਾ
 ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਸੇਖ ਉਜੈਨ ਹਨਾ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਸੇਖ ਅਮਾਨੁੱਲਹ ਪੁਨਿ ਮਾਰਯੋ ॥ ਸੇਖ ਵਲੀ ਕੋ ਸੈਨ ਸੰਘਾਰਯੋ
 ॥੨੧੯॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਂਇ ਸੁਭਟ ਕਹੂੰ ਕਰੇ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਰਨ ਮੋਂ ਕਹੂੰ ਝਰੇ ॥ ਭਖਿ ਭਖਿ ਉਠੈਂ ਸੁਭਟ
 ਕਹੂੰ ਕ੍ਰੁੱਧਾ ॥ ਦਾਰੁਨ ਮਚਯੋ ਐਸ ਤਹੂੰ ਜੁੱਧਾ ॥੨੨੦॥ ਕਹੂੰ ਕਬੰਧ ਫਿਰਤ ਸਿਰ ਬਿਨਾ ॥ ਕਹੂੰ ਸੁਭਟ ਗਹਿ
 ਦਾਂਤਨ ਤ੍ਰਿਨਾ ॥ ਰੱਛ ਰੱਛ ਕਹਿ ਤਾਂਹਿ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਜਿਨਿ ਹਮੈ ਸੰਘਾਰੈਂ ॥੨੨੧॥ ਕਹੂੰ ਆਨਿ ਡਾਕਿਨਿ
 ਡਹੱਕਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਨਚੇ ਬੈਤਾਲਾ ॥ ਬਰਤ ਫਿਰਤ ਬੀਰਨ ਕਹੂੰ ਬਾਲਾ
 ॥੨੨੨॥ ਏਕੈ ਅੱਛ ਏਕ ਹੀ ਬਾਹਾ ॥ ਏਕ ਚਰਨ ਅਰੁ ਅਰਧ ਸਨਾਹਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕੱਟ ਹਨਿ
 ਡਾਰੇ ॥ ਪਵਨ ਬਲੀ ਜਨੁ ਰੂਖ ਉਖਾਰੇ ॥੨੨੩॥ ਜਿਹ ਅਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਹੀ ਸਿਰ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਰਹੀ ਨ
 ਜੀਵ ਕਰਾ ਫਿਰਿ ॥ ਜਾਕਹ ਕਾਲ ਖੜਗ ਛੈ ਗਯਾ ॥ ਅਰਧੈ ਅਰਧ ਛਿਨਿਕ ਮਹਿ ਭਯਾ ॥੨੨੪॥ ਬਹੀ
 ਜਾਹਿ ਸਿਰ ਸਰਕਿ ਸਰੋਹੀ ॥ ਤਾ ਕਾ ਰਹਾ ਸੀਸੁ ਹੈ ਦੋਹੀ ॥ ਜਾ ਕੋ ਬਾਨ ਕਾਲਕਾ ਲਾਗਾ ॥ ਤਾਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਬਾਨ
 ਲੈ ਭਾਗਾ ॥੨੨੫॥ ਮਾਰੂ ਬਜਤ ਦੋਉ ਦਿਸਿ ਐਸੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਪ੍ਰਲੈਕਾਲ ਕੇ ਜੈਸੇ ॥ ਗੋਮੁਖ ਝਾਂਝਰ ਤੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥
 ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਹਜਾਰਾ ॥੨੨੬॥ ਘੋਰ ਆਯੁਧਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ॥ ਜਿਹ ਕੋ ਪਾਰ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਲਯੋ ॥
 ਜੇਤਿਕ ਅਸੁਰ ਮਲੇਛ ਉਪਜਾਏ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਛਿਨ ਬੀਚ ਖਪਾਏ ॥੨੨੭॥ ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਅਤਿ ਭਯੋ ॥
 ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਉਪਰਾਜਿ ਸੁਲਯੋ ॥ ਧੂਲੀ ਕਰਨ ਬਿਦਿਤ ਕੇਸੀ ਭਨ ॥ ਘੋਰ ਦਾੜ੍ਹ ਅਰੁ ਸੋਨਤ ਲੋਚਨ ॥੨੨੮॥
 ਗਰਧਭ ਕੇਤ ਮਹਿਖਧੁਜ ਨਾਮਾ ॥ ਅਰੁਨ ਨੇਤ੍ਰ ਉਪਜਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਅਸਿਧੁਜ ਨਿਰਖਿ ਅਸੁਰ ਉਪਜੇ ਰਨ ॥
 ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਦਾਨਵਨ ਕੇ ਗਨ ॥੨੨੯॥ ਅਸਿਧੁਜ ਕੋਪ ਅਧਿਕ ਕਹੂੰ ਕਰਾ ॥ ਸੈਨ ਦਾਨਵਨ ਕੇ ਰਨ ਹਰਾ ॥
 ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪਾਂਇ ਸੁਭਟ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੩੦॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੀ ਸੈਨ

ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ॥ ਕਾਂਪਤ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਜਿਯ ਮੋਂ ਤਬ ॥ ਅਮਿਤ ਅਸੁਰ ਰਨ ਔਰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥ ਤਿਨਕੋ ਕਹਤ ਨਾਮ
 ਬਿਨੁ ਸਾਸੇ ॥੨੩੧॥ ਰੀਧਧੁਜਾ ਕਾਕਧੁਜ ਰਾਛਸ ॥ ਉੱਲੂ ਕੇਤ ਬੀਯ ਬਡ ਡਾਪਸ ॥ ਅਸਿਧੁਜ ਕੇ ਰਨ ਸਮੁਹਿ
 ਸਿਧਾਏ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉਘਾਏ ॥੨੩੨॥ ਬਿਸਿਖਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੀ ਕੋਪਹਿ ਕਰਿ ॥ ਜਲਧਰ ਜੈਸ
 ਬਡੇ ਭੂਧਰ ਪਰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚਟਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੇ ॥੨੩੩॥ ਹੁਅੰ ਸਬਦ
 ਅਸਿਧੁਜਹਿ ਉਚਾਰਾ ॥ ਤਿੰਹ ਤੇ ਆਧਿ ਬਯਾਧਿ ਬਪੁ ਧਾਰਾ ॥ ਸੀਤ ਜੂਰ ਅਰ ਉਸਨ ਤਾਪ ਭਨ ॥ ਛਈ ਰੋਗ
 ਅਰੁ ਸੰਨਯਪਾਤ ਗਨ ॥੨੩੪॥ ਬਾਇ ਪਿਤਯ ਕਫ ਉਪਜਤ ਭਏ ॥ ਤਾਂਤੇ ਭੇਦ ਅਮਿਤ ਹੈ ਗਏ ॥ ਨਾਮ ਤਿਨੈ
 ਗਨ ਪ੍ਰਗਟ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਅਯੁਰ ਬੇਦਿਯਨ ਸਭਨ ਰਿਝਾਉਂ ॥੨੩੫॥ ਆਮਪਾਤ ਅਰੁ ਸੋਨਤ ਪਾਤ ॥ ਅਰਧ
 ਸਿਰਾ ਅਰੁ ਹ੍ਰਿਦੈ ਸੰਘਾਤ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਬਾਇ ਆਪਾਨ ਬਾਇ ਭਨਿ ॥ ਦੰਤ ਰੋਗ ਅਰੁ ਦਾੜ੍ਹ ਪੀੜ ਗਨ ॥੨੩੬॥
 ਸੂਖਾ ਜੂਰ ਤੇਇਯਾ ਚੌਬਾਯਾ ॥ ਅਸਟ ਦਿਵਸਯੋ ਅਰੁ ਬੀਸਾਯਾ ॥ ਡੇਢ ਮਾਸਿਯਾ ਪੁਨਿ ਤਪ ਭਯੋ ॥ ਦਾਂਤ
 ਕਾਢ ਦੈਤਨ ਪਰ ਯਯੋ ॥੨੩੭॥ ਫੀਲ ਪਾਂਵ ਪੁਨਿ ਜਾਨੂ ਰੋਗਾ ॥ ਉਪਜਾ ਦੇਨ ਦੁਸਟ ਦਲ ਸੋਗਾ ॥ ਖਈ
 ਸੁ ਬਾਦੀ ਭਈ ਮਵੇਸੀ ॥ ਪਾਂਡ ਰੋਗ ਪੀਨਸ ਕਟਿ ਦੇਸੀ ॥੨੩੮॥ ਚਿਨੱਗਿ ਪ੍ਰਮੇਵ ਭਰਿੰਦ੍ਰ ਦਖੂੜਾ ॥ ਪਥਰੀ
 ਬਾਇ ਫਿਰੰਗ ਅਧਨੇੜਾ ॥ ਗਲਤ ਕੁਸਟ ਉਪਜਾ ਦੁਸਟਨ ਤਨ ॥ ਸੇਤ ਕੁਸਟ ਕੇਤਿਨ ਕੇ ਭਯੋ ਭਨ ॥੨੩੯॥
 ਕੇਤੇ ਸੱਤ੍ਰ ਸੂਲ ਹੈ ਮਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਆਂਤ ਰੋਗ ਤੇ ਟਰੇ ॥ ਸੰਗ੍ਰਹਨੀ ਸੰਗ੍ਰਹ ਦੁਸਟਨ ਕਿਯ ॥ ਜੀਯਨ ਕੇ ਪੁਨਿ ਨਾਮ
 ਨ ਤਿਨ ਲਿਯ ॥੨੪੦॥ ਕੇਤੇ ਉਪਜ ਸੀਤਲਾ ਮਰੇ ॥ ਕੇਤੇ ਅਗਿਨਿ ਬਾਵ ਤੇ ਜਰੇ ॥ ਭਰਮ ਚਿੱਤ ਕੇਤੇ ਹੈ
 ਮਰੇ ॥ ਉਦਰ ਰੋਗ ਕੇਤੇ ਅਰਿ ਟਰੇ ॥੨੪੧॥ ਜਬ ਅਸਿਧੁਜ ਅਸ ਰੋਗ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥ ਅਧਿਕ ਸੱਤ੍ਰ ਤਾਪਤ ਹੈ
 ਤ੍ਰਾਸੇ ॥ ਜਾ ਕੇ ਤਨ ਗਦ ਦਈ ਦਿਖਾਈ ॥ ਤਿਨੋ ਜੀਯਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥੨੪੨॥ ਕੇਤਿਕ ਦੁਸਟ ਤਾਪ
 ਤਨ ਤਪੈਂ ॥ ਕੇਤਿਕ ਉਦਰ ਰੋਗ ਹੈ ਖਪੈਂ ॥ ਕਿਤਕਨ ਆਨਿ ਕਾਂਪਨੀ ਚਢੀ ॥ ਕੇਤਿਨ ਬਾਇ ਪਿੱਤ ਤਨ ਬਢੀ
 ॥੨੪੩॥ ਉਦਰ ਬਿਕਾਰ ਕਿਤੇ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਤਾਪਤਿ ਕਿਤਕ ਤਾਪ ਤਨ ਭਏ ॥ ਕਿਤਕਨ ਸੰਨਯਪਾਤ ਹੈ
 ਗਯੋ ॥ ਕੇਤਿਨ ਬਾਇ ਪਿੱਤ ਕਫ ਭਯੋ ॥੨੪੪॥ ਕੇਤਿਕ ਮਰੇ ਮੂੰਡ ਕੀ ਪੀਰਾ ॥ ਕਿਤਕ ਬਾਇ ਤੇ ਭਏ ਅਧੀਰਾ ॥

ਕੇਤਿਕ ਛਈ ਰੋਗ ਛੈ ਕਿਯੋ ॥ ਕੇਤਨ ਨਾਸ ਬਾਇ ਤੇ ਬਿਯੋ ॥੨੪੫॥ ਦਾੜ੍ਹ ਪੀੜ ਕੇਤੇ ਮਰਿ ਗਏ ॥ ਬਾਇ
 ਭਏ ਬਵਰੇ ਕਈ ਭਏ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਆਨਿ ਰੋਗ ਤਨ ਗ੍ਰਾਸਾ ॥ ਤਾਕਾ ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਹ ਤਜਿ ਨਾਸਾ ॥੨੪੬॥ ਚੌਪਈ ॥
 ਕਹਾ ਲਗੈ ਮੈ ਬਰਨ ਸੁਨਾਉਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਅਤਿ ਡਰਪਾਉਂ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਦਾਨਵਨ ਨਾਸਾ ॥ ਖੜਗਕੇਤ
 ਅਸੁ ਕਿਯਾ ਤਮਾਸਾ ॥੨੪੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਨ ਦਾਨਵ ਜਬ ਮਾਰੇ ॥ ਪੁਨਿ ਅਸਿਧੁਜ ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥
 ਜੋ ਇਨ ਕੋ ਹੈ ਹੈ ਰਨ ਨਾਸਾ ॥ ਮੁਝੈ ਦਿਖੈ ਹੈ ਕਵਨ ਤਮਾਸਾ ॥੨੪੮॥ ਤਿਨ ਕਹੋ ਦੀਨ ਐਸ ਬਰ ਦਾਨਾ ॥
 ਤੁਮ ਤੇ ਹੋਹਿ ਅਵਖਧੀ ਨਾਨਾ ॥ ਜਿਹ ਕੇ ਤਨ ਕੋ ਰੋਗ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਤਾਂਹਿ ਅਵਖਧੀ ਬੇਗ ਜਿਯਾਵੈ ॥੨੪੯॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਦਯੋ ਜਬੈ ਬਰਦਾਨਾ ॥ ਮਿਰਤਕ ਹੁਤੇ ਅਸੁਰ ਜੇ ਨਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਅਵਖਧੀ ਨਿਕਸੀ ॥
 ਅਪਨੇ ਸਕਲ ਗੁਨਨ ਕਹੋ ਬਿਗਸੀ ॥੨੫੦॥ ਜਾ ਕੇ ਦੇਹ ਪਿੱਤਯ ਦੁਖ ਦੇਈ ॥ ਸੋ ਭਖਿ ਜਰੀ ਬਾਤ ਕੀ
 ਲੇਈ ॥ ਜਿਹ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਾਇ ਸੰਤਾਵੈ ॥ ਸੋ ਲੈ ਜਰੀ ਪਿੱਤਯ ਕੀ ਖਾਵੈ ॥੨੫੧॥ ਜਾ ਕੀ ਦੇਹਹਿ ਕਫ ਦੁਖ
 ਲਯਾਵੈ ॥ ਸੋ ਲੈ ਕਫਨਾਸਨੀ ਚਬਾਵੈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰ ਭਏ ਬਿਨੁ ਰੋਗਾ ॥ ਮਾਂਡਤ ਭਏ ਜੁੱਧ ਤਜਿ ਸੋਗਾ
 ॥੨੫੨॥ ਅਗਨਿ ਅਸਤ੍ਰ ਛਾਡਾ ਤਬ ਦਾਨਵ ॥ ਜਾ ਤੇ ਭਏ ਭਸਮ ਬਹੁ ਮਾਨਵ ॥ ਬਾਰੁਣਾਸਤ੍ਰ ਤਬ ਕਾਲ
 ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਕਲ ਅਗਨਿ ਕੋ ਤੇਜ ਮਿਟਾਯੋ ॥੨੫੩॥ ਰਾਛਸ ਪਵਨ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਧਾਨਾ ॥ ਜਾ ਤੇ ਉਡਤ ਭਏ
 ਗਨ ਨਾਨਾ ॥ ਭੂਧਰਾਸਤ੍ਰ ਤਬ ਕਾਲ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਸਭ ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨ ਉਬਾਰਾ ॥੨੫੪॥ ਮੇਘ ਅਸਤ੍ਰ ਛੋਰਾ
 ਪੁਨਿ ਦਾਨਵ ॥ ਭੀਜਿ ਗਏ ਜਿਹ ਤੇ ਸਭ ਮਾਨਵ ॥ ਬਾਇ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕਾਲ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਭ ਮੇਘਨ ਤਤਕਾਲ
 ਉਡਾਯੋ ॥੨੫੫॥ ਰਾਛਸਾਸਤ੍ਰ ਰਾਛਸਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਾ ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਦੇਵਤਾਸਤ੍ਰ ਛੋਰਾ
 ਤਬ ਕਾਲਾ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਕੂਟਾ ਦਰਹਾਲਾ ॥੨੫੬॥ ਜੱਛ ਅਸਤ੍ਰ ਤਬ ਅਸੁਰ ਚਲਾਯੋ ॥ ਗੰਧੂਬਾਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕਾਲ
 ਬਗਾਯੋ ॥ ਤੇ ਦੋਊ ਆਪੁ ਬੀਚ ਲਰਿ ਮਰੇ ॥ ਟੁਕ ਟੁਕ ਹੈ ਭੂ ਪਰ ਪੁਨਿ ਝਰੇ ॥੨੫੭॥ ਚਾਰਣਾਸਤ੍ਰ ਜਬ ਅਸੁਰ
 ਸੰਧਾਨਾ ॥ ਚਾਰਣ ਉਪਜ ਠਾਢ ਭੇ ਨਾਨਾ ॥ ਸਿੱਧ ਅੱਸਤ੍ਰ ਅਸਿਧੁਜ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਮੁਖ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਤੋਰਾ
 ॥੨੫੮॥ ਉਰਗ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਅਸੁਰ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਉਪਜੇ ਸਰਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਖਗਪਤਿ ਅਸਤ੍ਰ ਤਜਾ ਤਬ

ਕਾਲਾ ॥ ਭੱਛਿ ਗਏ ਨਾਗਨ ਦਰਹਾਲਾ ॥੨੫੯॥ ਬਿੱਛੁ ਅਸਤ੍ਰ ਦਾਨਵਹਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਛੁਅਨ ਤਾ
 ਤੇ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਲਸਟਿਕਾਸਤ੍ਰ ਅਸਿਧੁਜ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥ ਸਭ ਹੀ ਡਾਂਕ ਅਨੂਹਨ ਤੋਰਾ ॥੨੬੦॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ
 ਅਸ ਅਸੁਰ ਚਲਾਏ ॥ ਖੜਗ ਕੇਤ ਪਰ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਏ ॥ ਅਸਤ੍ਰਨ ਸਾਥ ਅਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਛਏ ॥ ਜਾਂ ਕੌ ਲਗੇ ਲੀਨ
 ਤੇ ਭਏ ॥੨੬੧॥ ਲੀਨ ਹੈ ਗਏ ਅਸਤ੍ਰ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰਿ ਅਸੁਰ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਮਹਾ ਮੂਢ ਫਿਰਿ
 ਕੋਪ ਬਢਾਈ ॥ ਪੁਨਿ ਅਸਿਧੁਜ ਤਨ ਕਰੀ ਲਰਾਈ ॥੨੬੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖਤ
 ਦੇਵ ਦਾਨਵੀ ਬਾਮਾ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਅਸਿਧੁਜ ਕੌ ਕਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਹੇਰਿ ਮੋਨ ਹੈ ਰਹੈ ॥੨੬੩॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥
 ਮਹਾਰੋਸ ਕੈਕੈ ਹਠੀ ਫੇਰਿ ਗਾਜੇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਘੋਰ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਾਜੇ ॥ ਪ੍ਰਣੇ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਐਸੇ ॥ ਪ੍ਰਲੈ
 ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਜੈਸੇ ॥੨੬੪॥ ਬੱਜੇ ਸੰਖ ਐ ਦਾਨਵੀ ਭੇਰ ਐਸੀ ॥ ਕਹੈ ਆਸੁਰੀ ਬ੍ਰਿਤ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤ
 ਜੈਸੀ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਬਾਂਕੇ ਬਜਾਵੈ ॥ ਮਨੋ ਚਿੱਤ ਕੋ ਕੋਪ ਭਾਖੇ ਸੁਨਾਵੈ ॥੨੬੫॥ ਕਿਤੇ ਬੀਰ ਬੱਜ੍ਰਾਨ ਕੇ
 ਸਾਥ ਪੇਲੇ ॥ ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਮਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥ ਮੂਏ ਖਾਇ ਕੈ ਦੁਸਟ ਕੇਤੇ ਮਰੂਰੇ ॥ ਸੋਏ ਜਾਨੁ ਮਾਲੰਗ ਖਾਏ
 ਧਤੂਰੇ ॥੨੬੬॥ ਕਿਤੇ ਟੂਕ ਟੂਕੈ ਬਲੀ ਖੇਤ ਹੋਏ ॥ ਮਨੋ ਖਾਇ ਕੈ ਭੰਗ ਮਾਲੰਗ ਸੋਏ ॥ ਬਿਰਾਜੈ ਕਟੇ ਅੰਗ
 ਬਸਤ੍ਰੋਂ ਲਪੇਟੇ ॥ ਜੁਮੇ ਕੇ ਮਨੋ ਰੋਜ ਮੈ ਗੌਸ ਲੇਟੇ ॥੨੬੭॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ ਝਾਕਨੀ ਹਾਂਕ ਮਾਰੈ ॥ ਉਠੈ ਨਾਦ ਭਾਰੇ
 ਛੁਟੈ ਚੀਤਕਾਰੈ ॥ ਕਹੂੰ ਘੁੰਮਿ ਭੂ ਮੈ ਪਰੇ ਖੇਤ ਬਾਜੀ ॥ ਨਿਵਾਜੇ ਝੁਕੈਹੈ ਮਨੋ ਕਾਬਿ ਕਾਜੀ ॥੨੬੮॥ ਹਠੀ ਬੱਧਿ
 ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਬਾਂਕੇ ॥ ਚਲੇ ਕੋਪ ਕੈਕੈ ਹਠੀਲੇ ਨਿਸਾਂਕੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਬਰਮੈਂ ਗਿਰੇ ਮਰਮ ਛੇਦੇ ॥ ਕਹੂੰ ਮਾਂਸ
 ਕੇ ਗਿੱਧ ਲੈ ਗੇ ਲਬੇਦੇ ॥੨੬੯॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਬਜੰਤ੍ਰੀ ਝਰੇ ਹੈ ॥ ਕਹੂੰ ਖੰਡ ਖੰਡ ਹੈ ਸਿਪਾਹੀ ਮਰੇ ਹੈ ॥
 ਕਹੂੰ ਮੱਤ ਦੰਤੀ ਪਰੇ ਹੈ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਭੂਮਿ ਪੱਬੈ ਮਨੋ ਬੱਜ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥੨੭੦॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜਬੈ
 ਗਰਜਯੋ ਲਖਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਭੈ ਡਰਪਾਨੇ ॥ ਆਨਿ ਪ੍ਰਲੈ ਦਿਨ ਸੋ ਪ੍ਰਗਟਯੋ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਅਸਿਕੇਤੁ ਰਿਸਾਨੇ ॥
 ਫੂਕ ਭਏ ਮੁਖ ਸੂਖਿ ਗਈ ਬੁਕਿ ਛੋਰਿ ਹਬਯਾਰ ਕਰੋਰਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਕੇ ਬਦਰਾ ਸੁਨਿ ਮਾਰੁਤੁ ਕੀ
 ਘਰੈਂ ਭਹਰਾਨੇ ॥੨੭੧॥ ਡਾਕਿ ਅਚੈਂ ਕਹੂੰ ਸੋਨ ਡਕਾਡਕ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰੈ ॥ ਬਾਜਤ ਹੈ ਕਹੂੰ

ਤੌਰੁ ਡਮਾਂਡਮ ਭੈਰਵ ਭੂਤ ਕਹੂੰ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਜੰਗ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਬੱਜੈਂ ਕਹੂੰ ਭੀਖਨ ਸੀ ਰਨ ਭੇਰਿ ਭਕਾਰੈਂ ॥ ਆਨਿ
 ਅਰੇ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਚਟਾਪਟ ਕੋਪਿ ਕਟਾਕਟ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂ ॥੨੭੨॥ ਐਸੀ ਬਿਲੋਕਿ ਕੈ ਮਾਰਿ ਮਚੀ ਭਟ ਕੋਪ ਭਰੇ
 ਅਰਿ ਓਰ ਚਹੈਂ ॥ ਬਰਛੇ ਅਰੁ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਤਿਰਸੂਲ ਗਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਪੈ ਅਰਗਾਇ ਕੈ ਘਾਇ
 ਕਰੈਂ ਨ ਟਰੈਂ ਬਹੁ ਤੀਰ ਸਰੀਰ ਸਹੈਂ ॥ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਤਨ ਭੇ ਰਨ ਮੈ ਦੁਖ ਤੇ ਤਨ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਨ ਕਹੈਂ ॥੨੭੩॥
ਅੜਿਲ ॥ ਪੀਸਿ ਪੀਸਿ ਕਰਿ ਦਾਂਤ ਦੁਬਹਿਯਾ ਧਾਵਹੀਂ ॥ ਬਜ੍ਜ ਬਾਨ ਬਿਛੁਅਨ ਕੇ ਬਿਸਿਖ ਲਗਾਵਹੀਂ ॥ ਟੂਕ
 ਟੂਕ ਹੈ ਮਰਤ ਨ ਪਗੁ ਪਾਛੇ ਟਰੈਂ ॥ ਹੋ ਚਟਪਟ ਆਨਿ ਬਰੰਗਨਿ ਤਿਨ ਪੁਰਖਨ ਬਰੈਂ ॥੨੭੪॥ ਚਾਬਿ ਚਾਬਿ
 ਕਰਿ ਓਠ ਦੁਬਹਿਯਾ ਰਿਸਿ ਭਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਹੈ ਗਿਰੇ ਨ ਪਗੁ ਪਾਛੇ ਪਰੇ ॥ ਜੂਝਿ ਜੂਝਿ ਰਨ ਗਿਰਤ ਸੁਭਟ
 ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥ ਹੋ ਬਸੇ ਸੁਰਗ ਮੋ ਜਾਇ ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਇਕੈ ॥੨੭੫॥ **ਸਵੈਯਾ** ॥ ਕੋਪ ਘਨਾ ਕਰਿ ਕੈ ਅਸੁਰਾਰਦਨ
 ਕਾਢਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਕੋ ਰਨ ਧਾਏ ॥ ਹਾਂਕਿ ਹਬਯਾਰਨ ਲੈ ਉਮਡੇ ਰਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਪਗੁ ਦੈ ਨ ਪਰਾਏ ॥ ਮਾਰਹੀ
 ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰਿ ਹਠੀ ਘਨ ਜਜੋਂ ਗਰਜੇ ਨ ਕਛੁ ਡਰਪਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਕੀ ਰਿਤੁ ਮੈ ਘਨ ਬੁੰਦਨ ਜਜੋਂ ਸਰ
 ਤਜੋਂ ਬਰਖਾਏ ॥੨੭੬॥ ਧੂਲ ਜਟਾਯੁ ਤੇ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਸਬੈ ਉਮਡੇ ਕਰ ਆਯੁਧ ਲੈਕੈ ॥ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਕਰ
 ਬਾਨ ਮਹਾਂ ਹਠ ਠਾਨਿ ਬਡੀ ਰਿਸਿ ਕੈਕੈ ॥ ਚੋਪਿ ਚੜੇ ਚਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਬਰਿਯਾਰ ਬਡੇ ਦੋਉ ਨੈਨ ਤਚੈ ਕੈ ॥
 ਆਨਿ ਅਰੇ ਖੜਗਯੁਜ ਸੋ ਨ ਚਲੇ ਪਗੁ ਦੈ ਬਿਮੁਖਾਹਵ ਹੈ ਕੈ ॥੨੭੭॥ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਭਟ ਧਾਇ
 ਪਰੇ ਬਿਬਯਾਯੁਧ ਲੀਨੇ ॥ ਕੋਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਸੇ ਸਭ ਸਾਜਨ ਓਠਨ ਚਾਬਿ ਬਡੀ ਰਿਸਿ ਕੀਨੇ ॥ ਆਛੇ ਕੁਲਾਨ ਬਿਖੈ
 ਉਪਜੇ ਸਭ ਕੋਨਹੂੰ ਬਾਤ ਬਿਖੈ ਨਹਿ ਹੀਨੇ ॥ ਜੂਝਿ ਗਿਰੇ ਖੜਗਯੁਜ ਸੋ ਲਰਿ ਸ੍ਰੋਨਿਤ ਸੋ ਸਿਗਰੇ ਅੰਗ ਭੀਨੇ ॥੨੭੮॥
ਚੋਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੋਪ ਕਾਲ ਜਬ ਭਰਾ ॥ ਦੁਸਟਨ ਕੋ ਛਿਨ ਮੈ ਬਧ ਕਰਾ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥
 ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਛਿਨਿਕ ਮੋ ਟਾਰੇ ॥੨੭੯॥ ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕੋਪਾ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ॥ ਮਾਰਤ ਭਯੋ ਸੱਤ੍ਰੁਗਨ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ॥
 ਸਬ ਸਿਵਕਨ ਕਹੂੰ ਲਿਓ ਉਬਾਰਿ ॥ ਦੁਸਟ ਗਨਨ ਕੋ ਕਰਾ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥੨੮੦॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਨੇ ਦੁਸਟ ਜਬ
 ਕਾਲਾ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਧਰਨਿ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਨਿਜੁ ਹਾਥਨ ਦੈ ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ ਤਨਿਕ ਮਹਿ

ਮਾਰੇ ॥੨੮੧॥ ਦਾਨਵ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਢੂਕੇ ॥ ਮਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ਦਸੋਂ ਦਿਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੁਪਿ ਖੜਗ
 ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੈਨ ਪਲ ਬੀਚ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥੨੮੨॥ ਬਹੁਰਿ ਕੋਪ ਕਰਿ ਦੁਸਟ ਅਪਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਚਹਤ
 ਸੰਘਾਰਾ ॥ ਜਿਮਿ ਗਗਨਹਿ ਕੋਈ ਬਾਨ ਚਲਾਵੈ ॥ ਤਾਹਿ ਨ ਲਗੈ ਤਿਸੀ ਪਰ ਆਵੈ ॥੨੮੩॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ
 ਬਾਦਿਤ੍ਰ ਬਜਾਇ ॥ ਦਾਨਵ ਨਿਕਟ ਪਹੁੰਚੇ ਆਇ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਬ ਬਿਰਦ ਸੰਭਾਰੋ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰਿ ਦੋਖਿਯਨ
 ਮਾਰੋ ॥੨੮੪॥ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕਰਿ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਸਕਲ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰੁ ਕਲਿ
 ਬਹੁਰਿ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੈਨ ਅਸੁਰ ਕੇ ਸਕਲ ਗਿਰਾਯੋ ॥੨੮੫॥ ਬਰੁਣਾਸਤ੍ਰੁ ਦਾਨਵ ਤਬ ਛੋਰਾ ॥ ਜਾਂਤੇ ਪਾਵਕਾਸਤ੍ਰੁ
 ਕਹੱ ਮੋਰਾ ॥ ਬਾਸ਼ਾਸਤ੍ਰੁ ਤਬ ਕਾਲ ਚਲਾਯੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੈ ਜੁੱਧ ਮਚਾਯੋ ॥੨੮੬॥ ਦਾਨਵ ਨਿਰਖਿ ਠਾਢ
 ਰਨ ਬਾਸਵ ॥ ਪੀਵਤ ਭਯੋ ਕ੍ਰੂਪ ਦੈ ਆਸਵ ॥ ਕਰਿ ਕੈ ਕੋਪ ਅਤੁਲ ਅਸ ਗਰਜਾ ॥ ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਸਬਦ
 ਸੁਨਿ ਲਰਜਾ ॥੨੮੭॥ ਅਮਿਤ ਬਾਸਵਹਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬਰਮ ਚਰਮ ਸਭ ਭੇਦਿ ਪਧਾਰੇ ॥ ਜਨੁਕ ਨਾਰਾ
 ਬਾਂਬੀ ਧਸਿ ਗਏ ॥ ਭੂਤਲ ਭੇਦਿ ਪਤਾਰ ਸਿਧਏ ॥੨੮੮॥ ਅਮਿਤ ਰੋਸ ਬਾਸਵ ਤਬ ਕਿਯਾ ॥ ਧਨੁਖ ਬਾਨ
 ਕਰ ਭੀਤਰ ਲਿਯਾ ॥ ਅਮਿਤ ਕੋਪ ਕਰਿ ਬਿਸਿਖ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਫੋਰਿ ਦਾਨਵਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥੨੮੯॥ ਦਾਨਵ
 ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਦੇਵ ਪੂਜ ਰਨ ਮਾਂਝ ਭਜਾਏ ॥ ਭਜਤ ਦੇਵ ਨਿਰਖੇ ਕਲਿ ਜਬ ਹੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰੁ ਅਸਤ੍ਰੁ
 ਛੋਰੇ ਰਨ ਤਬ ਹੀ ॥੨੯੦॥ ਬਾਨਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਕਲਿ ਕਰੀ ॥ ਲਾਗਤ ਸੈਨ ਦਾਨਵੀ ਜਰੀ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਅਨੇਕ
 ਨਿਧਨ ਕਹੱ ਗਏ ॥ ਬਹੁਰਿ ਉਪਜਿ ਬਹੁ ਠਾਢੇ ਭਏ ॥੨੯੧॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕੁਪਿ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੇਧਿ ਦਾਨਵਨ
 ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਦਾਨਵ ਤਬੈ ਅਧਿਕ ਕਰਿ ਕ੍ਰੂਧਾ ॥ ਮੰਡਾ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਨ ਜੁੱਧਾ ॥੨੯੨॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਬ
 ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦਾਨਵ ਏਕ ਏਕ ਕਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਬਹੁ ਉਪਜਿਤ ਰਨ ਭਏ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਏ
 ॥੨੯੩॥ ਜੇਤਿਕ ਧਏ ਤਿਤਕ ਕਲਿ ਮਾਰੇ ॥ ਰਬੀ ਗਜੀ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਤੇ ਉਪਜਿ ਠਾਢ
 ਭੇ ਘਨੇ ॥ ਰਬੀ ਗਜੀ ਬਾਜੀ ਸੁਭ ਬਨੇ ॥੨੯੪॥ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦੈਤ ਅਨਿਕ ਮ੍ਰਿਤੁ ਲੋਕ
 ਪਧਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਬਹੁਰੋ ਧਨੁ ਧਰਾ ॥ ਸੌ ਸੌ ਬਾਨ ਏਕ ਇਕ ਹਰਾ ॥੨੯੫॥ ਸੌ ਸੌ ਏਕ ਏਕ ਸਰ ਮਾਰਾ ॥

ਸੌ ਸੌ ਗਿਰੀ ਸੌਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਸਤ ਸਤ ਅਸੁਰ ਉਪਜਿ ਭੇ ਠਾਢੇ ॥ ਅਸੀ ਗਦੀ ਕੌਚੀ ਬਲ ਗਾਢੇ ॥੨੯੬॥
 ਰੂਪ ਹਜਾਰ ਹਜਾਰ ਧਾਰਿ ਕਲਿ ॥ ਗਰਜਤ ਭਯੋ ਅਤੁਲ ਕਰਿ ਕੈ ਬਲ ॥ ਕਹ ਕਹ ਹਸਾ ਕਾਲ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥
 ਕਾਢੇ ਦਾਂਤ ਤਜਤ ਮੁਖ ਜ਼ਾਲਾ ॥੨੯੭॥ ਏਕ ਏਕ ਰਨ ਬਾਨ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸਹਸ ਸਹਸ ਦਾਨਵ ਕਹ ਘਾਯੋ ॥
 ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਦਾੜ੍ਹ ਗਹਿ ਚਾਬੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਪਾਂਵ ਤਰ ਦਾਬੇ ॥੨੯੮॥ ਕੇਤਨ ਪਕਰਿ ਭੱਛ ਕਰਿ ਲਯੋ ॥
 ਤਿਨ ਤੇ ਏਕ ਨ ਉਪਜਤ ਭਯੋ ॥ ਕਿਤਕਨ ਦ੍ਰਿਸਟਾਕਰਖਨ ਕਿਯੋ ॥ ਸਭਹਿਨ ਕੋ ਸੋਨਿਤ ਹਰਿ ਲਿਯੋ ॥੨੯੯॥
 ਸੌਨ ਰਹਿਤ ਦਾਨਵ ਜਬ ਭਯੋ ॥ ਦੈਤ ਉਪਰਾਜਨ ਤੇ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਸ੍ਰਮਿਤ ਅਧਿਕ ਹੈ ਛਾਡਤ ਸ੍ਰਾਸਾ ॥ ਤਾ
 ਤੇ ਕਰਤ ਦੈਤ ਪਰਗਾਸਾ ॥੩੦੦॥ ਪਵਨਾ ਕਰਖ ਕਰਾ ਤਬ ਕਾਲਾ ॥ ਘਟੇ ਬਢਨ ਤੇ ਅਰਿ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥
 ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਬ ਆਕਰਖਨ ਕਿਯਾ ॥ ਸਭ ਬਲ ਹਰਿ ਅਸੁਰਨ ਕਾ ਲਿਯਾ ॥੩੦੧॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਜੋ ਅਸੁਰ
 ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਤਿਹ ਤੇ ਅਮਿਤ ਦੈਤ ਤਨ ਧਾਰਤ ॥ ਬਾਚਾ ਕਰਖ ਕਾਲ ਤਬ ਕਯੋ ॥ ਬੋਲਨ ਤੇ ਦਾਨਵ ਰਹਿ
 ਗਯੋ ॥੩੦੨॥ ਦਾਨਵ ਜਬ ਬੋਲਹਿ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰਤ ਚਿੰਤ ਮੋ ਭਯੋ ॥ ਤਾਹੀ ਤੇ ਦਾਨਵ ਬਹੁ ਭਏ ॥
 ਸਨਮੁਖ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੇ ਧਏ ॥੩੦੩॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰਿ ਕੋਪ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬਰਿਯਾਰ ਡਰਾਰੇ ॥
 ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਬ ਗੁਰਜ ਸੰਭਾਰੀ ॥ ਬਹੁਤਨ ਕੀ ਮੇਧਾ ਕਢਿ ਡਾਰੀ ॥੩੦੪॥ ਤਿਨਕੀ ਭੂਅ ਮੇਜਾ ਜੋ ਪਰੀ ॥
 ਤਾਂਤੇ ਸੈਨ ਦੇਹ ਬਹੁ ਧਰੀ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਾਗਤ ਭਏ ਅਸੁਰ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੦੫॥
 ਤਿਨਕੇ ਫੋਰਿ ਮੂੰਡਿ ਕਲਿ ਡਰੇ ॥ ਤਾ ਤੇ ਮੇਧਾ ਜੋ ਭੂਅ ਪਰੇ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਅਸੁਰ ਜਗੇ ਰਨ ॥ ਸੂਰਬੀਰ
 ਬਰਿਯਾਰ ਮਹਾ ਮਨ ॥੩੦੬॥ ਪੁਨਿ ਕਰਿ ਕਾਲ ਗਦਾ ਰਿਸਿ ਧਰੀ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਖੋਪਰੀ ਤਿਲ ਤਿਲ ਕਰੀ ॥ ਜੇਤਿਕ
 ਟੂਕ ਖੋਪਰਿਯਨ ਪਰੇ ॥ ਤੇਤਿਕ ਰੂਪ ਦਾਨਵਨ ਧਰੇ ॥੩੦੭॥ ਕੇਤਿਕ ਗਦਾ ਪਾਨ ਗਹਿ ਧਾਏ ॥ ਕੇਤਿਕ
 ਖੜਗ ਹਾਬ ਲੈ ਆਏ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ਕੋਪਹਿ ਸਰਜੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਮਹਾਂਕਾਲ ਘਨ ਗਰਜੇ ॥੩੦੮॥ ਆਨਿ
 ਕਾਲ ਕਹ ਕਰਤ ਪ੍ਰਹਾਰਾ ॥ ਇਕ ਇਕ ਸੂਰ ਸਹਸ ਹਥਿਯਾਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਹ ਲਗਤ ਨ ਭਏ ॥ ਤਾਮਹਿ
 ਸਭੈ ਲੀਨ ਹੈ ਗਏ ॥੩੦੯॥ ਸਸਤ੍ਰ ਲੀਨ ਲਖਿ ਅਸੁਰ ਰਿਸਾਨੇ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੋਪਿ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ਅਮਿਤ

ਕੋਪ ਕਰਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਤ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਦਿਸਿ ਦਸੋ ਪ੍ਰਕਾਰਤ ॥੩੧੦॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕੀ ਸੁਨਿ ਧੁਨਿ ਕਾਨਾ ॥
 ਕੋਪਾ ਕਾਲ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਨਾਨਾ ॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਹਥਿਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਦੁਸਟ ਅਨਿਕ ਪਲ ਬੀਚ ਸੰਘਾਰੇ ॥੩੧੧॥
 ਤਿਨਤੇ ਮੇਦ ਮਾਂਸ ਜੋ ਪਰੋ ॥ ਤਾ ਤੇ ਬਹੁ ਅਸੁਰਨ ਤਨ ਧਰੋ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਹਿ ਸਮੁਹਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ਬਾਂਧੇ
 ਚੁੰਗ ਚੌਪਿ ਤਨ ਆਏ ॥੩੧੨॥ ਇਕ ਇਕ ਟੂਕ ਸਹਸ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਤਿਨਤੇ ਭਏ ਅਸੁਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥ ਤਿਨਕੇ
 ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਲੱਛਨ ॥ ਰੀਧ ਪਿਸਾਚ ਗਏ ਕਰਿ ਭੱਛਨ ॥੩੧੩॥ ਤੇ ਭੀ ਅਮਿਤ ਰੂਪ ਕਰਿ ਧਾਏ ॥ ਜੇ ਤਿਲ
 ਤਿਲ ਕਰਿ ਸੁਭਟ ਗਿਰਾਏ ॥ ਤਿਨਕੀ ਕਰੀ ਨਾਸ ਸਭ ਸੈਨਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕਰ ਰੰਚਕ ਭੈ ਨਾ ॥੩੧੪॥ ਮਾਰਿ
 ਮਾਰਿ ਜੋਧਾ ਕਹੂੰ ਗਾਜਹਿੰ ॥ ਜੰਬੁਕ ਰੀਧ ਮਾਂਸ ਲੈ ਭਾਜਹਿੰ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਕਿਲਕਾਰਹਿੰ ॥ ਡਾਕਨਿ
 ਝਾਕਿ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰਹਿੰ ॥੩੧੫॥ ਕੋਕਿਲ ਕਾਕ ਜਹਾਂ ਕਿਲਕਾਰਹਿੰ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਕੇ ਕੇਸਰਿ ਘਸਿ ਡਾਰਹਿੰ ॥
 ਜਾਨੁਕ ਢੋਲ ਬਡੇ ਡਫ ਸੋਹੈਂ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਾਨਵ ਮਨ ਮੋਹੈਂ ॥੩੧੬॥ ਬਾਨ ਜਾਨੁ ਕੁੰਕੁਮਾ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਮੂਠਿ ਗੁਲਾਲਨ
 ਬਰਛਾ ਭਾਰੇ ॥ ਢਾਲ ਮਨੋ ਡਫਮਾਲਾ ਬਨੀ ॥ ਪਿਚੁਕਾਰਿਯੈਂ ਤੁਫੰਗੈਂ ਘਨੀ ॥੩੧੭॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਘੋਰ
 ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਕਾਂਪਾ ਇੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰ ਕੋ ਧਾਮਾ ॥ ਪਸੁ ਪੰਛੀ ਅਤਿ ਹੀ ਅਕੁਲਾਏ ॥ ਛੋਡਿ ਧਾਮ ਕਾਨਨਹਿ ਸਿਧਾਏ
 ॥੩੧੮॥ ਬਾਜੀ ਕਹੂੰ ਘਾਇਲ ਭਭਕਾਵਤ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹ ਕਹੂੰ ਧਾਵਤ ॥ ਕਹੂੰ ਕਹਾਟ ਕਹੂੰ
 ਕਾਲ ਸੁਨਾਵੈ ॥ ਭੀਖਨ ਸੁਨੇ ਨਾਦ ਭੈ ਆਵੈ ॥੩੧੯॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਲੋਮਾ ਭੇ ਖਰੇ ॥ ਕਾਤਰ ਨਿਰਖਿ ਧਾਮ ਰਨ
 ਬਰੇ ॥ ਸੋਫੀ ਸੂਮ ਭਏ ਬਹੁ ਬਯਾਕੁਲ ॥ ਦਸੋ ਦਿਸਨ ਭਜਿ ਚਲੇ ਡਰਾਕੁਲ ॥੩੨੦॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਪਾਂਵ
 ਤੇ ਰੋਪੈਂ ॥ ਲੈ ਲੈ ਖੜਗ ਨਗਨ ਕਰਿ ਧੋਪੈਂ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੁਪਿ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸਾਧ ਉਬਾਰਿ ਦੁਸਟ ਸਭ ਮਾਰੇ
 ॥੩੨੧॥ **ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ** ॥ ਮਚੇ ਆਨਿ ਮੈਦਾਨ ਮੈ ਬੀਰ ਭਾਰੇ ॥ ਦਿਖੈ ਕੌਨ ਜੀਤੈ ਦਿਖੈ ਕੌਨ ਹਾਰੇ ॥ ਲਏ ਸੂਲ
 ਔ ਸੇਲ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਾਜੇ ਹਠੀ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥੩੨੨॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮੇਂ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥
 ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਾਂਕੇ ਰਥੀ ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥ ਲਏ ਸੂਲ ਔ ਸੇਲ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੇ ॥ ਮਚੇ ਕੋਪ ਕੈ ਕੈ ਹਠੀਲੇ ਰਜਯਾਰੇ ॥੩੨੩॥
 ਕਹੂੰ ਧੂਲ ਧਾਨੀ ਛੁਟੈਂ ਫੀਲ ਨਾਲੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਨਾਲੈਂ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਜ਼ਾਲੈ ॥ ਕਹੂੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਪ੍ਰਣੇ ਢੋਲ ਬਾਜੈਂ ॥

ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਗਾਜੈਂ ॥੩੨੪॥ ਕਹੂੰ ਘੋਰ ਬਾਦਿੱਤ੍ਰ ਬਾਜੈਂ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥
 ਕਹੂੰ ਖੇਤ ਨਾਚੈਂ ਪਠੇ ਪੱਖਰਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੋਹੈਂ ਡਿਰਾਰੇ ॥੩੨੫॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ਕਹੂੰ ਝੁਮੈ ਹਾਥੀ ॥
 ਕਹੂੰ ਫੈਂਟ ਭਾਥੀ ਜੁਝੇ ਬਾਂਧਿ ਸਾਥੀ ॥ ਕਹੂੰ ਗਰਜਿ ਠੋਕੈਂ ਭੁਜਾ ਭੂਪ ਭਾਰੇ ॥ ਬਮੈ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇਤੇ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ਮਾਰੇ ॥੩੨੬॥
ਚੌਪਈ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਸੁਰ ਜਬੈ ਚੁਨਿ ਮਾਰੇ ॥ ਅਮਿਤ ਰੋਸ ਕਰਿ ਔਰ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ਬਾਂਧੇ ਫੈਂਟ ਬਿਰਾਜੈਂ ਭਾਥੀ ॥
 ਆਗੇ ਚਲੇ ਅਮਿਤ ਧਰਿ ਹਾਥੀ ॥੩੨੭॥ ਸਾਬ ਲਏ ਅਨਗਨ ਪਖਰਾਰੇ ॥ ਉਮਡਿ ਚਲੇ ਦੈ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ॥
 ਸੰਖ ਝਾਂਝ ਅਰੁ ਢੋਲ ਬਜਾਇ ॥ ਚਮਕਿ ਚਲੇ ਚੌਗੁਨ ਕਰਿ ਚਾਇ ॥੩੨੮॥ ਡਵਰੂ ਕਹੂੰ ਗੁੜਗੁੜੀ ਬਾਜੈਂ ॥
 ਠੋਕਿ ਭੁਜਾ ਰਨ ਮੋਂ ਭਟ ਗਾਜੈਂ ॥ ਮੁਰਜ ਉਪੰਗ ਮੁਰਲਿਯੈ ਘਨੀ ॥ ਭੇਰ ਝਾਂਝ ਬਾਜੈਂ ਰੁਨ ਝੁਨੀ ॥੩੨੯॥ ਕਹੀ
 ਤੂੰਬਰੇ ਬਜੈਂ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬੇਨ ਬਾਂਸੁਰੀ ਕਹੂੰ ਹਜਾਰਾ ॥ ਸੁਤਰੀ ਫੀਲ ਨਗਾਰੇ ਘਨੇ ॥ ਅਮਿਤ ਕਾਨਰੇ ਜਾਤ ਨ
 ਗਨੇ ॥੩੩੦॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਜਬੈ ਸੰਗ੍ਰਾਮਾ ॥ ਨਿਕਸੀ ਦਿਨ ਦੂਲਹ ਹੈ ਬਾਮਾ ॥ ਸਿੰਘ ਬਾਹਨੀ ਧੁਜਾ
 ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਜਾਹਿ ਬਿਲੋਕਿ ਦੈਤ ਦਲ ਭਾਜੈ ॥੩੩੧॥ ਆਵਤ ਹੀ ਬਹੁ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ
 ਰਥੀ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ਕਾਟਿ ਦਈ ਕੇਤਿਨ ਕੀ ਧੁਜਾ ॥ ਜੰਘਾ ਪਾਂਵ ਸੀਸ ਅਰੁ ਭੁਜਾ ॥੩੩੨॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਤਨ
 ਸੁਭਟ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਛਾਰੇ ॥ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਕਿਤਨ ਪਛਾਰਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਸੈਨ ਤਿਲ ਤਿਲ
 ਕਰਿ ਡਾਰਾ ॥੩੩੩॥ ਝਮਕਤ ਕਹੀ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਭਭਕਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥ ਕੇਤਿਕ ਗਰਜਿ
 ਸਸਤ੍ਰੁ ਕਟਿ ਸਜਹੀਂ ॥ ਅਸਤ੍ਰੁ ਛੋਰਿ ਕੇਤੇ ਭਟ ਭਜਹੀਂ ॥੩੩੪॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰ ਕੇਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਬਿਕਰਾਰ
 ਬਿਚੇਤੇ ॥ ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਗਿਰੈਂ ਸ੍ਰੋਨ ਜਿਮਿ ਝਰਨਾ ॥ ਭਯੋ ਘੋਰ ਰਨ ਜਾਤ ਨ ਬਰਨਾ ॥੩੩੫॥ ਅਚਿ ਅਚਿ
 ਰੁਹਰ ਡਾਕਨੀ ਡਹਕੈਂ ॥ ਭਖਿ ਭਖਿ ਮਾਂਸ ਕਾਕ ਕਹੂੰ ਕਹੱਕੈਂ ॥ ਦਾਰੁਨ ਹੋਤ ਭਯੋ ਤਹ ਜੁੱਧਾ ॥ ਹਮਰੇ ਬੀਚ
 ਨ ਆਵਤ ਬੁੱਧਾ ॥੩੩੬॥ ਮਾਰੇ ਪਰੇ ਦੈਂਤ ਕਹੀਂ ਭਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਕਾਢਿ ਕਰਿ ਦਾਂਤ ਡਰਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਬਮਤ ਬਦਨ
 ਤੇ ਏਕਾ ॥ ਬੀਰ ਖੇਤ ਬਲਵਾਨ ਅਨੇਕਾ ॥੩੩੭॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਜਿਨ ਕੇ ਸਿਰ ਸੀਗਾ ॥ ਚੌਚੈਂ ਬਡੀ ਭਾਂਤਿ ਜਿਨ
 ਢੀਂਗਾ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਸੇ ਸਰ ਨੈਨ ਅਪਾਰਾ ॥ ਨਿਰਖ ਜਿਨੈ ਉਪਜਤ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰਾ ॥੩੩੮॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਤ੍ਰੈ ਲੋਕ ਅਤੁਲ

ਬਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਬਲ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਬਲਵਾਨ ਡਰਾਰੇ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਬਾਲ ਬਰਛਿਯਨ
 ਮਾਰੇ ॥੩੩੯॥ ਕੇਤਿਕ ਸੁਭਟ ਅਬਿਕੱਟੈ ਮਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਕਰਨ ਕੇਹਰੀ ਫਾਰੇ ॥ ਕੇਤਿਕ ਮਹਾਂਕਾਲ ਅਰਿ
 ਕੂਟੇ ॥ ਬਾਦਲ ਸੇ ਸਭਹੀ ਦਲ ਫੂਟੇ ॥੩੪੦॥ ਕੇਤੇ ਬੀਰ ਬਰਛਿਯਨ ਮਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕੇਤਿਕ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥
 ਕੇਤੇ ਹਨੇ ਖੜਗ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਲੋਹ ਕਟੀਲੇ ਸੂਰ ਅਪਾਰਾ ॥੩੪੧॥ ਕੇਤਿਕ ਸੂਲ ਸੈਹਬੀ ਹਨੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੁਘਰ
 ਸਿਪਾਹੀ ਬਨੇ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਪਰੇ ਸੁ ਬੀਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਚਾਲ ਮਨੋ ਗਿਰੇ ਮੁਨਾਰੇ ॥੩੪੨॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਗਿਰੇ
 ਬੀਰ ਰਨ ਭਾਰੇ ॥ ਜਨੁ ਨਗ ਇੰਦ੍ਰ ਬੱਜ੍ਰ ਭੇ ਮਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਜੂਝੇ ਹੈ ਘਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਗੋਸ ਕੁਤਬ ਸੇ ਬਨੇ ॥੩੪੩॥
 ਸੋਨੁ ਪੁਲਿਤ ਹੈ ਕਿਤੇ ਪਰਾਏ ॥ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲਿ ਮਨੋ ਘਰ ਆਏ ॥ ਭਾਜਤ ਭਏ ਬਿਮਨ ਹੈ ਐਸੇ ॥ ਦਰਬ ਹਰਾਇ
 ਜੁਆਰੀ ਜੈਸੇ ॥੩੪੪॥ ਜੇ ਜੂਝੇ ਸਨਮੁਖ ਅਸਧਾਰਾ ॥ ਤਿਨਕਾ ਪਲ ਮੋਂ ਭਯੋ ਉਧਾਰਾ ॥ ਇਹ ਜਗ ਤੇ ਬਿਲਖਤ
 ਨਹਿ ਭਏ ॥ ਚੜ੍ਹ ਬਿਵਾਨ ਸੁਰਲੋਕ ਸਿਧਏ ॥੩੪੫॥ ਸੋਫੀ ਜੇਤੇ ਭੱਜਤ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਤੇ ਲੈ ਬਡੇ ਨਰਕ ਮੋਂ
 ਡਾਰੇ ॥ ਸਾਮੁਹਿ ਹੈ ਜਿਨਿ ਦੀਨੇ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਨਰ ਬਰੀ ਬਰੰਗਨਿ ਨਾਨਾ ॥੩੪੬॥ ਕੇਤਿਕ ਬਿਧੇ ਬੱਜ੍ਰ ਅਰੁ
 ਬਾਨਾ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਧਰਨ ਪਰ ਨਾਨਾ ॥ ਮਹਾਂਰਬੀ ਬਾਨਨ ਕੋ ਬਾਂਧੇ ॥ ਗਿਰਿ ਗਿਰਿ ਪਰੇ ਰਹੇ ਪੁਨਿ
 ਸਾਂਧੇ ॥੩੪੭॥ ਸੂਰ ਬਡੇ ਰਨ ਮਚੇ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰਿ ਪਰੇ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ॥ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਕਰਿ
 ਸਕਲ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ ਦਮਾਮੋ ਭਾਰਾ ॥੩੪੮॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਹਥਿਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਨਿ ਬੀਨਿ ਬਾਨਨ
 ਤਨ ਮਾਰੇ ॥ ਝੁਕਿ ਝੁਕਿ ਹਨੇ ਸੈਹਬੀ ਘਾਇਨ ॥ ਜੂਝੈ ਅਧਿਕ ਦੁਬਹਿਯਾ ਚਾਇਨ ॥੩੪੯॥ ਕਹੀ ਪਰੇ ਹਾਬਿਨ
 ਕੇ ਸੁੰਡਾ ॥ ਬਾਜੀ ਰਬੀ ਗਜਨ ਕੇ ਮੁੰਡਾ ॥ ਝੁੰਡ ਪਰੇ ਕਹੀਂ ਜੂਝਿ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤੁਪਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੩੫੦॥
 ਬਹੁ ਜੂਝੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸਿਪਾਹੀ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਧੁਜਨੀ ਰਿਪੁ ਗਾਹੀ ॥ ਉਤ ਕੀਯ ਸਿੰਘ ਬਾਹਨੀ ਕੋਪੈ ॥ ਇਤ
 ਅਸਿਧੁਜ ਲੈ ਧਾਯੋ ਧੋਪੈ ॥੩੫੧॥ ਕਹੂੰ ਲਸੈਂ ਰਨ ਖੜਗ ਕਟਾਰੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਮੱਛ ਬੰਧੇ ਮਧਿ ਜਾਰੀ ॥ ਸਿੰਘ
 ਬਾਹਨੀ ਸੱਤ੍ਰੁ ਬਿਹੰਡੇ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਅਸੁਰ ਕਰਿ ਖੰਡੇ ॥੩੫੨॥ ਕਹੂੰ ਪਾਖਰੈਂ ਕਟੀ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਬਖਤਰ
 ਕਹੂੰ ਗਿਰੇ ਰਨ ਰਾਜੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਚਲਤ ਸੋਨਤ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਛੁਟਤ ਬਾਗ ਮੋ ਜਨੁਕ ਫੁਹਾਰਾ ॥੩੫੩॥ ਕਹੂੰ ਡਾਕਨੀ

ਸ੍ਰੋਨਤ ਪੀਯੈਂ ॥ ਝਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਮਾਂਸ ਭਖਿ ਜੀਯੈਂ ॥ ਕਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਫਿਰੈ ਕਹਕਾਤੀ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਡੋਲਤ {੧੩੭੮}
 ਮਾਤੀ ॥੩੫੪॥ ਹਸਤ ਫਿਰਤ ਪ੍ਰੇਤਨ ਕੀ ਦਾਰਾ ॥ ਡਾਕਨਿ ਕਹੂੰ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰਾ ॥ ਜੋਗਨਿ ਫਿਰੈ ਕਹੂੰ
 ਮੁਸਕਾਤੀ ॥ ਭੂਤਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਦ ਮਾਤੀ ॥੩੫੫॥ ਫਿਰਤ ਕਹੂੰ ਰਨ ਡਿਕਰਤ ਡਾਕਨਿ ॥ ਮਾਸ ਅਹਾਰ
 ਕਰਤ ਕਹੂੰ ਝਾਕਨਿ ॥ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਹਸੈ ਕਿਲਕਾਰੈਂ ॥ ਕਹੂੰ ਮਸਾਨ ਕਿਲਕਟੀ ਮਾਰੈਂ ॥੩੫੬॥ ਕਢੇ
 ਦੈਤ ਰਨ ਦਾਂਤ ਬਿਹਾਰਤ ॥ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਤਾਲੀ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ॥ ਉਲਕਾ ਪਾਤ ਹੋਤ ਆਕਾਸਾ ॥ ਅਸੁਰ
 ਸੈਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਭਯੋ ਨਾਸਾ ॥੩੫੭॥ ਬਹਤ ਅਮਿਤ ਰਨ ਪਵਨ ਪ੍ਰਚੰਡਾ ॥ ਦਿਖਿਯਤ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਖੰਡ
 ਖੰਡਾ ॥ ਕਾਕਨਿ ਕੁਹਕਿ ਮਾਨਵਤਿ ਤਾਤੀ ॥ ਫਾਗੁਨ ਜਾਨੁ ਕੋਕਿਲਾ ਮਾਤੀ ॥੩੫੮॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਸ੍ਰੋਨ
 ਕੁੰਡ ਭਰਿ ਗਯੋ ॥ ਦੂਸਰ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰ ਭਯੋ ॥ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰ ਤਹੂੰ ਹੰਸ ਬਿਰਾਜੈਂ ॥ ਅਨਤ ਸਾਜ ਜਲ ਜਿਯ
 ਸੇ ਰਾਜੈਂ ॥੩੫੯॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਦੰਤੀ ਕਹੂੰ ਭਏ ॥ ਤਿਲ ਤਿਲ ਪ੍ਰਾਇ ਸੁਭਟ ਹੈ ਗਏ ॥ ਸ੍ਰੋਨਤ ਧਾਰਿ ਬਹੀ
 ਇਕ ਬਾਰਾ ॥ ਭਈ ਧੂਰਿ ਰਨ ਕੀ ਸਭ ਗਾਰਾ ॥੩੬੦॥ ਨੇਜ ਬਾਜ ਬਹੁ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਪੋਏ ਬਰਾ ਸੀਖ
 ਭਟਿਯਾਰੇ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਭਟ ਰਨ ਹੈ ਰਹੇ ॥ ਜਿਨਕੇ ਘਾਵ ਸਰੋਹਿਨ ਬਹੇ ॥੩੬੧॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਅਮਿਤ
 ਕੋਪ ਕਰਿ ਕਾਲਾ ॥ ਕਾਢਤ ਭਯੋ ਦਾਂਤ ਬਿਕਰਾਲਾ ॥ ਛਿਪ੍ਰ ਹਨੇ ਛਿਨ ਮਾਂਝ ਛਤ੍ਰਾਲੇ ॥ ਸੂਰਬੀਰ ਬਲਵਾਨ
 ਮੁਛਾਲੇ ॥੩੬੨॥ ਦੁਹੂੰ ਅਧਿਕ ਰਨ ਕਿਯੋ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦਾਨਵ ਮਰਤ ਭਯੋ ਨਹਿ ਮਾਰਾ ॥ ਤਬ ਅਸਿਧੁਜ
 ਅਸ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰੋ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਤੇ ਦਾਨਵਹਿ ਸੰਘਾਰੋ ॥੩੬੩॥ ਸਰਬਾਕਰਖਨ ਕਿਯ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ॥
 ਉਪਜਨ ਤੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਸੁਰ ਤਬ ॥ ਆਗਯਾ ਬਹੁਰਿ ਕਾਲਿ ਕਹੂੰ ਦਈ ॥ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਨ ਭੱਛਨ ਕਰਿ ਗਈ
 ॥੩੬੪॥ ਏਕੈ ਅਸੁਰ ਤਬੈ ਰਹਿ ਗਯੋ ॥ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਅਧਿਕ ਚਿੱਤ ਮਹਿ ਭਯੋ ॥ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਸ ਕਰੋ
 ਉਪਾਵਾ ॥ ਅਬ ਕੋਈ ਚਲਤ ਨ ਮੇਰਾ ਦਾਵਾ ॥੩੬੫॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੀ ਜੇ ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਸੁ ਲਏ
 ਬਚਾਇ ॥ ਔਰ ਨ ਉਪਜਾ ਦੂਸ੍ਰ ਜਗ ਭਛਿਯੋ ਸਭੈ ਬਨਾਇ ॥੩੬੬॥ ਜੇ ਪੂਜਾ ਅਸਿਕੇਤੁ ਕੀ ਨਿਤ ਪ੍ਰਤਿ
 ਕਰੈਂ ਬਨਾਇ ॥ ਤਿਨ ਪਰ ਅਪਨੋ ਹਾਥ ਦੈ ਅਸਿਧੁਜ ਲੇਤ ਬਚਾਇ ॥੩੬੭॥

ਚੌਪਈ ॥

ਦੁਸਟ ਦੈਤ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਨ ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਠਾਨੀ ॥ ਬਲ ਅਪ ਬਲ ਅਪਨੋ ਨ
 ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਗਰਬ ਠਾਨਿ ਜਿਯ ਬਹੁਰਿ ਹੰਕਾਰਾ ॥੩੬੮॥ ਰੇ ਰੇ ਕਾਲ ਫੂਲਿ ਜਿਨਿ ਜਾਹੂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ
 ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਚਾਹੂ ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋ ਰਨ ਮਾਂਹੀ ॥ ਕੈ ਅਸਿਧੁਜ ਕੈ ਦਾਨਵ ਨਾਹੀ ॥੩੬੯॥ ਏਕ ਪਾਵ
 ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਨ ਭਾਜਾ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਦੈਤਨ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਆਂਤੋ ਗੀਧ ਗਗਨ ਲੈ ਗਏ ॥ ਬਾਹਤ ਬਿਸਿਖ
 ਤਉ ਹਠਿ ਭਏ ॥੩੭੦॥ ਅਸੁਰ ਅਮਿਤ ਰਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਨਿਰਖਿ ਖੜਗਧੁਜ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਬੀਸ
 ਸਹਸ੍ਰ ਅਸੁਰ ਪਰਬਾਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਛਾਡੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥੩੭੧॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪੁਨਿ ਜਿਯ ਮੈ ਕੋਪਾ ॥
 ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰਿ ਬਹੁਰਿ ਰਨ ਰੋਪਾ ॥ ਏਕ ਬਾਨ ਤੇ ਧੁਜਹਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸੱਤ੍ਰੁ ਕੋ ਸੀਸ ਉਡਾਯੋ
 ॥੩੭੨॥ ਦੁਹੂੰ ਬਿਸਿਖ ਕਰਿ ਦੈ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ॥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਛਿਨ ਇਕ ਮੈ ਬੱਕ੍ਰ ॥ ਚਾਰਹਿ ਬਾਨ ਚਾਰਿ
 ਹੂੰ ਬਾਜਾ ॥ ਮਾਰ ਦਏ ਸਭ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥੩੭੩॥ ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਕਾ ਕਾਟਸਿ ਮਾਥਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤੁ
 ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਥਾ ॥ ਦੁਤਿਯ ਬਾਨ ਸੋ ਦੋਉ ਅਰਿ ਕਰਿ ॥ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸਿਧੁਜ ਨਰ ਨਾਹਰ ॥੩੭੪॥
 ਪੁਨਿ ਰਾਛਸ ਕਾ ਕਾਟਾ ਸੀਸਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤੁ ਜਗਤ ਕੇ ਈਸਾ ॥ ਪੁਹਪਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਗਗਨ ਤੇ ਭਈ ॥
 ਸਭਹਿਨ ਆਨਿ ਬਧਾਈ ਦਈ ॥੩੭੫॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਲੋਗਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਦੁਸਟਨ ਦਾਹ ਗਰੀਬ
 ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਅਖਲ ਭਵਨ ਕੇ ਸਿਰਜਨ ਹਾਰੇ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੁਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ ॥੩੭੬॥

ਕਬਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੌਪਈ ॥

ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੈ ਰੱਛਾ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਇੱਛਾ ॥ ਤਵ ਚਰਨਨ ਮਨ ਰਹੈ ਹਮਾਰਾ ॥ ਅਪਨਾ
 ਜਾਨਿ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥੩੭੭॥ ਹਮਰੇ ਦੁਸਟ ਸਭੈ ਤੁਮ ਘਾਵਹੁ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਮੋਹਿ ਬਚਾਵਹੁ ॥
 ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮੋਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾ ॥ ਸੇਵਕ ਸਿੱਖਜ ਸਭੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥੩੭੮॥ ਮੋ ਰੱਛਾ ਨਿਜੁ ਕਰਦੈ ਕਰਿਯੈ ॥
 ਸਭ ਬੈਰਿਨ ਕੋ ਆਜ ਸੰਘਰਿਯੈ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ ਆਸਾ ॥ ਤੋਰਿ ਭਜਨ ਕੀ ਰਹੈ ਪਿਆਸਾ ॥੩੭੯॥

{੧੩੮੦} ਤੁਮਹਿ ਛਾਡਿ ਕੋਈ ਅਵਰ ਨ ਧਯਾਉਂ ॥ ਜੋ ਬਰ ਚਾਹੈ ਸੁ ਤੁਮਤੇ ਪਾਉਂ ॥ ਸੇਵਕ ਸਿੱਖਯ ਹਮਾਰੇ {੧੩੮੦}
 ਤਾਰਿਯਹਿ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸੱਤ੍ਰੁ ਹਮਾਰੇ ਮਾਰਿਯਹਿ ॥੩੮੦॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿਯੈ ॥ ਮਰਨ ਕਾਲ
 ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥ ਹੂਜੇ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕਰਿਯਹੁ ਰੱਛਾ ॥੩੮੧॥ ਰਾਖਿ
 ਲੇਹੁ ਮੁਹਿ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਪਿਆਰੇ ॥ ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਹੰਤਾ ॥ ਤੁਮਹੋ ਪੁਰੀ
 ਚਤੁਰਦਸ ਕੰਤਾ ॥੩੮੨॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸਿਵਜੂ ਅਵਤਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ
 ਕਰਿ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਸਕਲ ਕਾਲ ਕਾ ਕੀਯਾ ਤਮਾਸਾ ॥੩੮੩॥ ਜਵਨ ਕਾਲ ਜੋਰੀ ਸਿਵ ਕੀਯੋ ॥
 ਬੇਦ ਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੂ ਥੀਯੋ ॥ ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਲੋਕ ਸਵਾਰਾ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰਾ ॥੩੮੪॥
 ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਜੱਛਨ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੋਈ
 ਗੁਰੂ ਸਮਝਿਯਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥੩੮੫॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਸਹੀ ਕੋ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਨ ਆਪੁ ਸਵਾਰੀ ॥
 ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਸਿਵਗੁਨ ਸੁਖ ਦੀਯੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਪਲਮੋ ਬਧ ਕੀਯੋ ॥੩੮੬॥ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ
 ਜਾਨਤ ॥ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨਤ ॥ ਚੀਟੀ ਤੇ ਕੁੰਚਰ ਅਸਥੂਲਾ ॥ ਸਭ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਿ
 ਫੂਲਾ ॥੩੮੭॥ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਪਾਏ ਤੇ ਦੁਖੀ ॥ ਸੁਖ ਪਾਏ ਸਾਧੁਨ ਕੇ ਸੁਖੀ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨੈ ॥
 ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੈ ॥੩੮੮॥ ਜਬ ਉਦਕਰਖ ਕਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਧਰਤ ਤਬ ਦੇਹ
 ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਬ ਆਕਰਖ ਕਰਤ ਹੋ ਕਬਹੂੰ ॥ ਤੁਮ ਮੈ ਮਿਲਤ ਦੇਹ ਧਰ ਸਭਹੂੰ ॥੩੮੯॥ ਜੇਤੇ ਬਦਨ
 ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਧਾਰੈ ॥ ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਬੁਝਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ॥ ਜਾਨਤ ਬੇਦ
 ਭੇਦ ਅਰੁ ਆਲਮ ॥੩੯੦॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਲੰਭ ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਸੰਭ ॥ ਤਾ ਕਾ
 ਮੂੜੁ ਉਚਾਰਤ ਭੇਦਾ ॥ ਜਾ ਕੋ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਤ ਬੇਦਾ ॥੩੯੧॥ ਤਾ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਅਨੁਮਾਨਤ ॥ ਮਹਾਂ
 ਮੂੜੁ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਕੋ ਕਹਤ ਸਦਾ ਸਿਵ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਾ ਚੀਨਤ ਨਹਿ ਭਿਵ ॥੩੯੨॥
 ਆਪੁ ਆਪੁਨੀ ਬੁਝਿ ਹੈ ਜੇਤੀ ॥ ਬਰਨਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੁਹਿ ਤੇਤੀ ॥ ਤੁਮਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਇ ਪਸਾਰਾ ॥

{੧੩੮੧}

{੧੩੮੧}

ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸਜਾ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩੯੩॥ ਏਕੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੀ ਭੂਪਾ ॥
 ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਕੀਨੀ ॥ ਉਤਭੁਜ ਖਾਨਿ ਬਹੁਰਿ ਰਚਿ ਦੀਨੀ ॥੩੯੪॥ ਕਹੂੰ ਫੂਲਿ ਰਾਜਾ ਹੈ ਬੈਠਾ ॥
 ਕਹੂੰ ਸਿਮਟਿ ਭਯੋ ਸੰਕਰ ਇਕੈਠਾ ॥ ਸਗਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖਾਇ ਅਚੰਭਵ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਰੂਪ ਸੁਯੰਭਵ
 ॥੩੯੫॥ ਅਬ ਰੱਛਾ ਮੇਰੀ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥ ਸਿੱਖਯ ਉਬਾਰਿ ਅਸਿੱਖਯ ਸੰਘਰੋ ॥ ਦੁਸਟ ਜਿਤੇ ਉਠਵਤ
 ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਸਕਲ ਮਲੇਛ ਕਰੋ ਰਣਘਾਤਾ ॥੩੯੬॥ ਜੇ ਅਸਿਧੁਜ ਤਵ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਦੁਸਟ
 ਦੁਖਿਤ ਹੈ ਮਰੇ ॥ ਪੁਰਖ ਜਵਨ ਪਗੁ ਪਰੇ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਤਿਨਕੇ ਤੁਮ ਸੰਕਟ ਸਭ ਟਾਰੇ ॥੩੯੭॥ ਜੋ ਕਲਿ
 ਕੋ ਇਕ ਬਾਰ ਧਿਐਹੈ ॥ ਤਾ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਐਹੈ ॥ ਰੱਛਾ ਹੋਇ ਤਾਹਿ ਸਭ ਕਾਲਾ ॥ ਦੁਸਟ
 ਅਰਿਸਟ ਟਰੇਂ ਤਤਕਾਲਾ ॥੩੯੮॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਨ ਜਾਂਹਿ ਨਿਹਰਿਹੋ ॥ ਤਾ ਕੇ ਤਾਪ ਤਨਿਕ ਮਹਿ
 ਹਰਿਹੋ ॥ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਘਰ ਮੇਂ ਸਭ ਹੋਈ ॥ ਦੁਸਟ ਛਾਹ ਛੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥੩੯੯॥ ਏਕ ਬਾਰ ਜਿਨ
 ਤੁਮੈ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਤੇ ਤਾਹਿ ਉਬਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਕਹਾ ॥ ਦਾਰਿਦ ਦੁਸਟ ਦੋਖ
 ਤੇ ਰਹਾ ॥੪੦੦॥ ਖੜਗਕੇਤੁ ਮੈਂ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥ ਸਰਬ ਠੋਰ ਮੇ ਹੋਹੁ
 ਸਹਾਈ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਲੇਹੁ ਬਚਾਈ ॥੪੦੧॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹਮ ਪਰ ਜਗਮਾਤਾ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਾ ਪੂਰਨ
 ਸੁਭ ਰਾਤਾ ॥ ਕਿਲਬਿਖ ਸਕਲ ਦੇਹ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖਿਯਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਤਾ ॥੪੦੨॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ
 ਜਬ ਭਏ ਦਿਆਲਾ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪਾਵੈ ਸੋਈ ॥ ਦੂਖ ਨ ਤਿਸੈ
 ਬਿਆਪਤ ਕੋਈ ॥੪੦੩॥ **ਅੜਿਲ** ॥ ਸੁਨੈ ਗੁੰਗ ਜੋ ਯਾਂਹਿ ਸੁ ਰਸਨਾ ਪਾਵਈ ॥ ਸੁਨੈ ਮੂੜ ਚਿਤ ਲਾਇ
 ਚਤੁਰਤਾ ਆਵਈ ॥ ਦੂਖ ਦਰਦ ਭੋ ਨਿਕਟ ਨ ਤਿਨ ਨਰ ਕੇ ਰਹੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਯਾਕੀ ਏਕ ਬਾਰ ਚੋਪਈ ਕੋ ਕਹੈ
 ॥੪੦੪॥ **ਚੋਪਈ** ॥ ਸੰਬਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਭਣਿਜੈ ॥ ਅਰਧ ਸਹਸ ਫੁਨਿ ਤੀਨਿ ਕਹਿੰਜੈ ॥ ਭਾਦਵ ਸੁਦੀ
 ਅਸਟਮੀ ਰਵਿ ਵਾਰਾ ॥ ਤੀਰ ਸਤਦ੍ਰਵ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥੪੦੫॥੧॥ **ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ
 ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰਿ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥੪੦੫॥੭੫੫੮॥ ਅਫਜੁੰ ॥੬**

੧ੳ ਹੁਕਮ ਸੱਤਿ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਹ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਕਮਾਲੇ ਕਰਾਮਾਤ ਕ੍ਰਾਯਮ ਕਰੀਮ ॥ ਰਜਾ ਬਖਸ਼ ਰਾਜਕ ਰਹਾ ਕੋ ਰਹੀਮ ॥੧॥
 ਅਮਾਂ ਬਖਸ਼ੁ ਬਖਸ਼ਿੰਦ ਓ ਦਸਤਗੀਰ ॥ ਰਜਾ ਬਖਸ਼ੁ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਦਿਲ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥
 ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਖੂਬੀ ਦਿਹੋ ਰਹਨਮੂੰ ॥ ਕਿ ਬੇਗੁੰਨ ਬੇਚੁੰਨ ਚੁੰ ਬੇ ਨਮੂੰ ॥੩॥
 ਨ ਸਾਜੋ ਨ ਬਾਜੋ ਨ ਫਉਜੋ ਨ ਫਰਸ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦ ਓ ਐਸੁ ਅਰਸ ॥੪॥
 ਜਹਾਂ ਪਾਕ ਜ਼ਬਰਅਸਤੁ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥ ਅਤਾਮੇ ਦਿਹਦ ਹਮ ਚੁ ਹਾਜ਼ਰ ਹਜ਼ੂਰ ॥੫॥
 ਅਤਾ ਬਖਸ਼ ਦੋ ਪਾਕ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ॥ ਰਹੀਮ ਅਸਤੁ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਦਿਆਰ ॥੬॥
 ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਯਾਰ ਅਸਤੁ ਆਜ਼ਮ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ॥੭॥
 ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ੁਰੂਰ ਅਸਤੁ ਆਜਿਜ਼ ਨਿਵਾਜ਼ ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੋ ਗਨੀਮੁਲ ਗੁਦਾਜ਼ ॥੮॥
 ਸ਼ਰੀਅਤ ਪਰਸਤੋ ਫਜ਼ੀਲਤ ਮਆਬ ॥ ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸੋ ਨਬੀਉਲ ਕਿਤਾਬ ॥੯॥
 ਕਿ ਦਾਨਸ਼ ਪਯੋਹ ਅਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ੁਰੂਰ ॥ ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸ ਅਸਤੁ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੧੦॥
 ਸ਼ਨਾਸਿੰਦਏ ਇਲਮ ਆਲਮ ਖੁਦਾਇ ॥ ਕੁਸ਼ਾਇੰਦਏ ਕਾਰਿ ਆਲਮ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥੧੧॥
 ਗੁਜ਼ਾਰਿੰਦਏ ਕਾਰਿ ਆਲਮ ਕਬੀਰ ॥ ਸ਼ਨਾਸਿੰਦਏ ਇਲਮਿ ਆਲਮ ਅਮੀਰ ॥੧੨॥

ਦਾਸਤਾਨ ॥

ਮਰਾ ਐਤਬਾਰੇ ਬਰਈਂ ਕ੍ਰਸਮ ਨੇਸਤ ॥ ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹ ਅਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਯਕੇਸਤ ॥੧੩॥
 ਨ ਕ੍ਰਤਰਹ ਮਰਾ ਐਤਬਾਰੇ ਬਰੋਸਤ ॥ ਕਿ ਬਖਸ਼ੀ ਵ ਦੀਵਾਂ ਹਮਹ ਕਿਜ਼ਬ ਗੋਸਤ ॥੧੪॥
 ਕਸੇ ਕ੍ਰਉਲ ਕੁਰਆਂ ਕੁਨਦ ਐਤਬਾਰ ॥ ਹਮਾਂ ਰੋਜ਼ ਆਖਰ ਸ਼ਵਦ ਮਰਦ ਖੁਆਰ ॥੧੫॥
 ਹੁਮਾ ਰਾ ਕਸੇ ਸਾਖਹ ਆਯਦ ਬਜ਼ੇਰ ॥ ਬਰੋ ਦਸਤ ਦਾਰਦ ਨ ਜ਼ਾਗੋ ਦਲੇਰ ॥੧੬॥
 ਕਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਉਫਤਦ ਪਸੇ ਸ਼ੇਰਿ ਨਰ ॥ ਨ ਗੀਰਦ ਬੁਜ਼ੋ ਮੇਸ਼ ਆਹੂ ਗੁਜ਼ਰ ॥੧੭॥
 ਕ੍ਰਸਮ ਮੁਸਹਫੇ ਖੁਫੀਯਹ ਗਰਈਂ ਖੁਰਮ ॥ ਨ ਫ਼ਉਜੇ ਅਜ਼ੀਂ ਜ਼ੇਰ ਸੁਮ ਅਫਕੁਨਮ ॥੧੮॥
 ਗੁਰਸਨਹ ਚਿ ਕਾਰੇ ਕੁਨਦ ਚਿਹਲ ਨਰ ॥ ਕਿ ਦਹ ਲਖ ਬਰਆਯਦ ਬਰੋ ਬੇਖਬਰ ॥੧੯॥
 ਕਿ ਪੈਮਾ ਸ਼ਿਕਨ ਬੇਦਰੰਗ ਆਮਦੰਦ ॥ ਮਿਯਾਂ ਤੇਗ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ਆਮਦੰਦ ॥੨੦॥
 ਬ ਲਾਚਾਰਗੀ ਦਰ ਮਿਯਾਂ ਆਮਦਮ ॥ ਬ ਤਦਬੀਰ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ਆਮਦਮ ॥੨੧॥
 ਚੁ ਕਾਰ ਅਜ਼ ਹਮਹ ਹੀਲਤੇ ਦਰ ਗੁਜ਼ਸਤ ॥ ਹਲਾਲ ਅਸਤੁ ਬੁਰਦਨ ਬ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਦਸਤ ॥੨੨॥
 ਚਿ ਕ੍ਰਸਮੇ ਕੁਰਾਂ ਮਨ ਕੁਨਮ ਐਤਬਾਰ ॥ ਵਗਰਨਹ ਤੁ ਗੋਈ ਮਨ ਈਂ ਰਹਿ ਚਿ ਕਾਰ ॥੨੩॥
 ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਰੋਬਾਹ ਪੇਚ ॥ ਮਗਰ ਹਰਗਿਜ਼ੀਂ ਰਹਿ ਨਿਯਾਰਦ ਬਹੇਚ ॥੨੪॥
 ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਕ੍ਰਉਲੇ ਕੁਰਾਂ ਆਯਦਸ਼ ॥ ਨਜ਼ੋ ਬਸਤਨੋ ਕੁਸ਼ਤਨੋ ਬਾਯਦਸ਼ ॥੨੫॥
 ਬਰੰਗੋ ਮਗਸ ਸਿਖਾਹ ਪੋਸ਼ ਆਮਦੰਦ ॥ ਬ ਯਕ ਬਾਰਗੀ ਦਰ ਖਰੋਸ਼ ਆਮਦੰਦ ॥੨੬॥
 ਹਰਾਂਕਸ ਜ਼ਿ ਦੀਵਾਰ ਆਮਦ ਬਰੂੰ ॥ ਬਖੁਰਦਨ ਯਕੇ ਤੀਰ ਸ਼ੁਦ ਗਰਕ ਖੂੰ ॥੨੭॥
 ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਿਯਾਮਦ ਕਸੇ ਜ਼ੋ ਦਿਵਾਰ ॥ ਨ ਖੁਰਦੰਦ ਤੀਰੋ ਨ ਗਸ਼ਤੰਦ ਖੁਆਰ ॥੨੮॥
 ਚੁ ਦੀਦਮ ਕਿ ਨਾਹਰ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਜੰਗ ॥ ਚਸ਼ੀਦਨ ਯਕੇ ਤੀਰ ਤਨ ਬੇਦਰੰਗ ॥੨੯॥
 ਹਮ ਆਖਰ ਗੁਰੇਜ਼ਦ ਬਜ਼ਾਏ ਮੁਸਾਫ਼ ॥ ਬਸੇ ਖ਼ਾਨਹ ਖੁਰਦੰਦ ਬੇਰੂੰ ਗਜ਼ਾਫ਼ ॥੩੦॥

ਕਿ ਅਫ਼ਗਾਨ ਦੀਗਰ ਬਿਯਾਮਦ ਬਜੰਗ ॥ ਚੁ ਸੈਲੇ ਰਵਾਂ ਹਮ ਚੁ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥੩੧॥
 ਬਸੇ ਹਮਲਹ ਕਰਦੰਦ ਬ ਮਰਦਾਨਗੀ ॥ ਹਮ ਅਜ਼ ਹੋਸ਼ਗੀ ਹਮ ਜ਼ਿ ਦੀਵਾਨਗੀ ॥੩੨॥
 ਬਸੇ ਹਮਲਹ ਕਰਦਹ ਬਸੇ ਜ਼ਖਮ ਖੁਰਦ ॥ ਦੁ ਕਸ ਰਾ ਬਜਾਂ ਕੁਸ਼ਤ ਜਾਂ ਹਮ ਸਪੁਰਦ ॥੩੩॥
 ਕਿ ਆਂ ਖ਼ਾਜ਼ਹ ਮਰਦੂਦ ਸਾਯਹ ਦਿਵਾਰ ॥ ਬ ਮੈਦਾਂ ਨਿਯਾਮਦ ਬ ਮਰਦਾਨ ਵਾਰ ॥੩੪॥
 ਦਰੇਗਾ ਅਗਰ ਰੂਇ ਓ ਦੀਦਮੇ ॥ ਬ ਯਕ ਤੀਰ ਲਾਚਾਰ ਬਖਸ਼ੀਦਮੇ ॥੩੫॥
 ਹਮ ਆਖਰ ਬਸੇ ਜ਼ਖਮ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥ ਦੁ ਸੂਏ ਬਸੇ ਕੁਸ਼ਤਹ ਸੁਦ ਬੇਦਰੰਗ ॥੩੬॥
 ਬਸੇ ਬਾਨ ਬਾਰੀਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਗਸ਼ਤ ਹਮ ਚੂੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੩੭॥
 ਸਰੋਪਾਇ ਅੰਬੋਹ ਚੰਦਾਂ ਸੁਦਹ ॥ ਕਿ ਮੈਦਾਂ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਗੋਇ ਚੋਗਾਂ ਸੁਦਹ ॥੩੮॥
 ਤਰੰਕਾਰ ਤੀਰੋ ਤਰੰਕੇ ਕਮਾਂ ॥ ਬਰਾਂਮਦ ਯਕੇ ਹਾਇ ਹੂ ਅਜ਼ ਜਹਾਂ ॥੩੯॥
 ਦਿਗਰ ਸ਼ੋਰਸ਼ੇ ਕੈਬਰੇ ਕੀਨਹ ਕੋਸ਼ ॥ ਜ਼ਿ ਮਰਦਾਨਹ ਮਰਦਾਂ ਬਹੂੰ ਰਫ਼ਤ ਹੋਸ਼ ॥੪੦॥
 ਹਮ ਆਖਰ ਚਿ ਮਰਦੀ ਕੁਨਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਕਿ ਬਰ ਚਿਹਲ ਤਨ ਆਯਦਸ਼ ਬੇ ਸੁਮਾਰ ॥੪੧॥
 ਚਰਾਗੇ ਜਹਾਨੇ ਸੁਦਹ ਬੁਰਕ਼ਹ ਪੋਸ਼ ॥ ਸ਼ਬੇ ਸ਼ਹਿ ਬਰਆਮਦ ਹਮਹ ਜਲਵਹ ਜੋਸ਼ ॥੪੨॥
 ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਕੁਉਲੇ ਕੁਰਾਂ ਆਯਦਸ਼ ॥ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਬਰੋ ਰਹਿਨੁਮਾ ਆਯਦਸ਼ ॥੪੩॥
 ਨ ਪੇਚੀਦ ਮੂਏ ਨ ਰੰਜੀਦ ਤਨ ॥ ਕਿ ਬੇਹੂੰ ਖੁਦਆਵੁਰਦ ਦੁਸ਼ਮਨ ਸ਼ਿਕਨ ॥੪੪॥
 ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਪੈਮਾਂ ਸ਼ਿਕਨ ॥ ਕਿ ਦਉਲਤ ਪਰਸਤਅਸਤੁ ਈਂਮਾ ਫ਼ਿਕਨ ॥੪੫॥
 ਨ ਈਮਾਂ ਪਰਸਤੀ ਨ ਅਉਜ਼ਾਇ ਦੀਨ ॥ ਨ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਨਾਸ਼ੀ ਨ ਮਹੰਮਦ ਯਕੀਨ ॥੪੬॥
 ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਈਮਾਂ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨਦ ॥ ਨ ਪੈਮਾ ਖੁਦਸ਼ ਪੇਸ਼ ਪਸਤੀ ਕੁਨੱਦ ॥੪੭॥
 ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਰਾ ਜ਼ੱਰਹ ਐਤਬਾਰ ਨੇਸਤ ॥ ਚਿ ਕ਼ਸਮੇ ਕੁਰਾਨਅਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਯਕੇਸਤ ॥੪੮॥
 ਚੁ ਕ਼ਸਮੇ ਕੁਰਾਂ ਸਦ ਕੁਨਦ ਇਖਤਿਆਰ ॥ ਮਰਾ ਕ਼ਤਰਹ ਨਿਯਾਯਦ ਅਜ਼ੋ ਐਤਬਾਰ ॥੪੯॥

ਅਗਰ ਚੇ ਤੁਰਾ ਐਤਬਾਰ ਆਮਦੇ ॥ ਕਮਰ ਬਸਤਹੇ ਪੇਸ਼ਵਾ ਆਮਦੇ ॥੫੦॥
 ਕਿ ਫਰਜ਼ਅਸਤੁ ਬਰ ਸਰ ਤੁਰਾ ਈਂ ਸੁਖਨ ॥ ਕਿ ਕਉਲੇ ਖੁਦਾ ਅਸਤੁ ਕਸਮ ਅਸਤੁ ਮਨ ॥੫੧॥
 ਅਗਰ ਹਜ਼ਰਤੇ ਖੁਦ ਸਿਤਾਦਹ ਸ਼ਵਦ ॥ ਬ ਜਾਨੇ ਦਿਲੇ ਕਾਰ ਵਾਜ਼ਹ ਸ਼ਵਦ ॥੫੨॥
 ਸੁਮਾ ਰਾ ਚੁ ਫਰਜ਼ਅਸਤੁ ਕਾਰੇ ਕੁਨੀਂ ॥ ਬਮੁਜਬ ਨਵਿਸ਼ਤਹ ਸੁਮਾਰੇ ਕੁਨੀਂ ॥੫੩॥
 ਨਵਿਸ਼ਤਹ ਰਸੀਦੋ ਬਗੁਫ਼ਤਹ ਜੁਬਾਂ ॥ ਬੁਬਾਯਦ ਕਿ ਕਾਰ ਈਂ ਬਰਾਹਤ ਰਸਾਂ ॥੫੪॥
 ਹਮੂੰ ਮਰਦ ਬਾਯਦ ਸ਼ਵਦ ਸੁਖਨਵਰ ॥ ਨ ਸ਼ਿਕਮੇ ਦਿਗਰ ਦਰ ਦਹਾਨੇ ਦਿਗਰ ॥੫੫॥
 ਕਿ ਕਾਜ਼ੀ ਮਰਾ ਗੁਫ਼ਤਹ ਬੇਰੂੰ ਨਿਯਮ ॥ ਅਗਰ ਰਾਸਤੀ ਖੁਦ ਬਿਯਾਰੀ ਕਦਮ ॥੫੬॥
 ਤੁਰਾ ਗਰ ਬੁਬਾਯਦ ਬ ਕਉਲੇ ਕੁਰਾਂ ॥ ਬਨਿਜ਼ਦੇ ਸੁਮਾ ਰਾ ਰਸਾਨਮ ਹੁਮਾਂ ॥੫੭॥
 ਕਿ ਤਸ਼ਰੀਫ਼ ਦਰ ਕਸਬਹ ਕਾਂਗੜ ਕੁਨਦ ॥ ਵਜਾਂ ਪਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਬਾਹਮ ਸ਼ਵਦ ॥੫੮॥
 ਨ ਜ਼ਰਹ ਦਰੀਂ ਰਾਹਿ ਖਤਰਹ ਤੁਰਾਸਤ ॥ ਹਮਹ ਕੌਮ ਬੈਰਾੜ ਹੁਕਮੇ ਮਰਾਸਤ ॥੫੯॥
 ਬਿਯਾ ਤਾ ਬ ਮਨ ਖੁਦ ਜੁਬਾਨੀ ਕੁਨੇਮ ॥ ਬ ਰੂਏ ਸੁਮਾ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਕੁਨੇਮ ॥੬੦॥
 ਯਕੇ ਅਸਪ ਸ਼ਾਇਸ਼ਤਏ ਯਕ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਬਿਯਾ ਤਾ ਬਰੀਰੀ ਬ ਮਨ ਈਂ ਦਿਯਾਰ ॥੬੧॥
 ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਰਾ ਬੰਦਹੇ ਚਾਕਰੇਮ ॥ ਅਗਰ ਹੁਕਮ ਆਯਦ ਬ ਜ਼ਾਂ ਹਾਜ਼ਰੇਮ ॥੬੨॥
 ਅਗਰਚਿ ਬਿਆਯਦ ਬ ਫੁਰਮਾਨ ਮਨ ॥ ਹਜ਼ੂਰ ਤ ਬਿਯਾਯਮ ਹਮਹ ਜਾਨ ਤਨ ॥੬੩॥
 ਅਗਰ ਤੋ ਬ ਯਜ਼ਦਾਂ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਮਰਾ ਈਂ ਨ ਸੁਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥੬੪॥
 ਬੁਬਾਯਦ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸ਼ਨਾਸੀ ਕੁਨੀ ॥ ਨ ਗੁਫ਼ਤਹ ਕਸ਼ਾਕਸ਼ ਖਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨੀ ॥੬੫॥
 ਤੁ ਮਸਨਦ ਨਸ਼ੀਂ ਸਰਵਰੇ ਕ੍ਰਾਯਨਾਤ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ਬ ਅਸਤੁ ਇਨਸਾਫ਼ ਈਂ ਹਮ ਸਿਫਾਤ ॥੬੬॥
 ਕਿ ਅਜ਼ਬ ਅਸਤੁ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀਂ ਪਰਵਰੀ ॥ ਕਿ ਹੈਫ਼ ਅਸਤੁ ਸਦ ਹੈਫ਼ ਈਂ ਸਰਵਰੀ ॥੬੭॥
 ਕਿ ਅਜ਼ਬ ਅਸਤੁ ਅਜ਼ਬ ਅਸਤੁ ਫ਼ਤਵਹ ਸੁਮਾਂ ॥ ਬਜੁਜ਼ ਰਾਸਤੀ ਸੁਖਨ ਗੁਫ਼ਤਨ ਜ਼ਿਯਾਂ ॥੬੮॥

ਮ ਜਨ ਤੇਗ ਬਰ ਖੁੰਨ ਕਸ ਬੇਦਰੇਗ ॥ ਤੁਰਾ ਨੀਜ ਖੁੰਨ ਅਸਤ ਬਾ ਚਰਖ ਤੇਗ ॥੬੯॥
 ਤੁ ਗਾਫਲ ਮ ਸਉ ਮਰਦ ਯਜਦਾਂ ਹਿਰਾਸ ॥ ਕਿ ਓ ਬੇ ਨਿਆਜ ਅਸਤੁ ਓ ਬੇ ਸਿਪਾਸ ॥੭੦॥
 ਕਿ ਓ ਬੇ ਮੁਹਾਬਸਤੁ ਸ਼ਾਹਾਨ ਸ਼ਾਹ ॥ ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ਸੱਚਏ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ॥੭੧॥
 ਖੁਦਾਵੰਦ ਏਜਦ ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਨ ॥ ਕੁਨਿੰਦਸਤ ਹਰਕਸ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾਨ ॥੭੨॥
 ਹਮ ਅਜ ਪੀਰ ਮੋਰੋ ਹਮ ਅਜ ਫੀਲ ਤਨ ॥ ਕਿ ਆਜਜ ਨਿਵਾਜ ਅਸਤੁ ਗਾਫਲ ਸ਼ਿਕੰਨ ॥੭੩॥
 ਕਿ ਓ ਰਾ ਚੁ ਇਸਮ ਅਸਤੁ ਆਜਜ ਨਿਵਾਜ ॥ ਕਿ ਓ ਬੇ ਸਿਪਾਸ ਅਸਤੁ ਓ ਬੇ ਨਿਯਾਜ ॥੭੪॥
 ਕਿ ਓ ਬੇ ਨਗੁੰਨ ਅਸਤੁ ਵ ਓ ਬੇ ਚਗੂੰ ॥ ਕਿ ਓ ਰਹਿਨੁਮਾ ਅਸਤੁ ਓ ਰਹਿਨਮੂੰ ॥੭੫॥
 ਕਿ ਬਰ ਸਰ ਤੁਰਾ ਫਰਜ ਕਸਮੇ ਕੁਰਾਨ ॥ ਬ ਗੁਫਤਹ ਸੁਮਾ ਕਾਰ ਖੂਬੀ ਰਸਾਨ ॥੭੬॥
 ਬਿਬਾਯਦ ਤੁ ਦਾਨਸ ਪਰਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਸੁਮਾ ਚੇਰਹ ਦਸਤੀ ਕੁਨੀ ॥੭੭॥
 ਚਿਹਾ ਸੁਦ ਕਿ ਚੂੰ ਬੱਚਗਾਂ ਕੁਸਤਹ ਚਾਰ ॥ ਕਿ ਬਾਕੀ ਬਿਮਾਂਦ ਅਸਤੁ ਪੇਚੀਦਹ ਮਾਰ ॥੭੮॥
 ਚਿ ਮਰਦੀ ਕਿ ਅਖਗਾਰ ਖਮੋਸ਼ਾਂ ਕੁਨੀ ॥ ਕਿ ਆਤਸ ਦਮਾਰਾ ਬ ਦਉਰਾ ਕੁਨੀ ॥੭੯॥
 ਚਿ ਖੁਸ਼ ਗੁਫਤ ਫਿਰਦਉਸੀਏ ਖੁਸ਼ ਜੁਬਾਂ ॥ ਸ਼ਿਤਾਬੀ ਬਵਦ ਕਾਰ ਆਹਰ ਮਨਾ ॥੮੦॥
 ਕਿ ਮਾ ਬਾਰਗਹਿ ਹਜ਼ਰਤ ਆਯਮ ਸੁਮਾਂ ॥ ਅਜਾਂ ਰੋਜ ਬਾਸ਼ੀ ਵ ਸ਼ਾਹਿਦ ਸੁਮਾਂ ॥੮੧॥
 ਵਗਰ ਨਹਿ ਤੁ ਈਂ ਹਮ ਫਰਾਮੋਸ਼ ਕੁਨਦ ॥ ਤੁਰਾ ਹਮ ਫਰਾਮੋਸ਼ ਯਜਦਾਂ ਕੁਨਦ ॥੮੨॥
 ਅਗਰ ਕਾਰ ਈਂ ਬਰ ਤੁ ਬਸਤੀ ਕਮਰ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਾਸ਼ਦ ਤੁਰਾ ਬਹਿਰ ਵਰ ॥੮੩॥
 ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਨੇਕ ਅਸਤੁ ਦੀਂ ਪਰਵਰੀ ॥ ਚੁ ਯਜਦਾਂ ਸ਼ਨਾਸੀ ਬ ਜਾਂ ਬਰਤਰੀ ॥੮੪॥
 ਤੁਰਾ ਮਨ ਨ ਦਾਨਮ ਕਿ ਯਜਦਾਂ ਸ਼ਨਾਸ ॥ ਬਰਾਮਦ ਜ਼ਿ ਤੋ ਕਾਰਹਾ ਪੁਰ ਖਰਾਸ ॥੮੫॥
 ਸ਼ਨਾਸਦ ਹਮੀਂ ਤੋ ਨ ਯਜਦਾਂ ਕਰੀਮ ॥ ਨ ਖਾਹਦ ਹਮੀ ਤੋ ਬਦਉਲਤ ਅਜ਼ੀਮ ॥੮੬॥
 ਅਗਰ ਸਦ ਕੁਰਾਂ ਰਾ ਬਖੁਰਦੀ ਕਸਮ ॥ ਮਰਾ ਐਤਬਾਰੇ ਨ ਈਂ ਜ਼ਰਹ ਦਮ ॥੮੭॥

{੧੩੮੭}

ਹਜ਼ੂਰੇ ਨਿਯਾਇਮ ਨ ਈਂ ਰਹਿ ਸ਼ਵਮ ॥ ਅਗਰ ਸ਼ਹ ਬਖਾਹਦ ਮਨ ਆਂ ਜ਼ਾ ਰਵਮ ॥੮੮॥
 ਖੁਸ਼ਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਅਉਰੰਗਜ਼ੇਬ ॥ ਕਿ ਚਾਲਾਕ ਦਸਤੁ ਅਸਤੁ ਚਾਬੁਕ ਰਕੇਬ ॥੮੯॥
 ਚਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲਅਸਤੁ ਰਉਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਮੁਲਕਅਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰ ॥੯੦॥
 ਬ ਤਰਤੀਬ ਦਾਨਸ਼ ਬ ਤਦਬੀਰ ਤੇਗ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਦੇਗੋ ਖੁਦਾਵੰਦ ਤੇਗ ॥੯੧॥
 ਕਿ ਰਉਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ਅਸਤੁ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦੇ ਮੁਲਕ ਮਾਲ ॥੯੨॥
 ਕਿ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਬੀਰ ਅਸਤੁ ਦਰ ਜੰਗ ਕੋਹ ॥ ਮਲਾਯਕ ਸਿਫਤ ਚੂੰ ਸੁਰੱਯਾ ਸ਼ਕੋਹ ॥੯੩॥
 ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਅਉਰੰਗਜ਼ੇਬ ਆਲਮੀਨ ॥ ਕਿ ਦਾਰਾਇ ਦਉਰ ਅਸਤੁ ਦੂਰ ਅਸਤ ਦੀਨ ॥੯੪॥
 ਮਨਮ ਕੁਸ਼ਤਨਮ ਕੋਹੀਯਾਂ ਬੁਤ ਪਰਸਤ ॥ ਕਿ ਓ ਬੁਤ ਪਰਸਤੰਦੁ ਮਨ ਬੁਤ ਸ਼ਿਕਸਤ ॥੯੫॥
 ਬੁਬੀਂ ਗਰਦਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਪਸੇ ਪੁਸ਼ਤ ਅਫ਼ਤਦ ਰਸਾਨਦ ਜ਼ਿਯਾਂ ॥੯੬॥
 ਬੁਬੀਂ ਕੁਦਰਤੇ ਨੇਕ ਯਜ਼ਦਾਨ ਪਾਕ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਯਕ ਬ ਦਹਲਖ ਰਸਾਨਦ ਹਿਲਾਕ ॥੯੭॥
 ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੁਨਦ ਮਿਹਰਬਾਨ ਅਸਤੁ ਦੋਸਤ ॥ ਕਿ ਬਖਸ਼ਿੰਦਰੀ ਕਾਰ ਬਖਸ਼ਿੰਦਹ ਓਸਤ ॥੯੮॥
 ਰਿਹਾਈ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਦਿਹਦ ॥ ਜ਼ੁਬਾਂ ਰਾ ਬਸਿਫ਼ਤ ਆਸ਼ਨਾਈ ਦਿਹਦ ॥੯੯॥
 ਖਸਮ ਰਾ ਚੁ ਕੋਰੋ ਕੁਨਦ ਵਕ਼ਤ ਕਾਰ ॥ ਯਤੀਮਾਂ ਬੇਰੂੰ ਬੁਰਦ ਬੇ ਜ਼ਖਮ ਖਾਰ ॥੧੦੦॥
 ਹਰਾਂਕਸ ਕਜ਼ੋ ਰਾਸਤ ਬਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥ ਰਹੀਮੇ ਬਰੋ ਰਹਮਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੧੦੧॥
 ਕਸੇ ਖਿਜਮਤ ਆਯਦ ਬਸੇ ਦਿਲ ਵਜ਼ਾਂ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ੀਦ ਬਰ ਵੈ ਅਮਾਂ ॥੧੦੨॥
 ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਜ਼ਾਂ ਹੀਲਹ ਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥ ਅਗਰ ਰਹਿਨੁਮਾ ਬਰ ਵੈ ਰਾਜ਼ੀ ਸ਼ਵਦ ॥੧੦੩॥
 ਅਗਰ ਬਰ ਯਕ ਆਇਦ ਦਹੋ ਦਹ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਨਿਗਹਬਾਨ ਓਰਾ ਸ਼ਵਦ ਕਿਰਦਗਾਰ ॥੧੦੪॥
 ਤੁਰਾ ਗਰ ਨਜ਼ਰ ਹਸਤ ਲਸ਼ਕਰ ਵ ਜ਼ਰ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਨਿਗਾਹ ਅਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸ਼ੁਕਰ ॥੧੦੫॥
 ਕਿ ਓ ਰਾ ਗਰੂਰ ਅਸਤੁ ਬਰ ਮੁਲਕੁ ਮਾਲ ॥ ਵ ਮਾਰਾ ਪਨਾਹ ਅਸਤੁ ਯਜ਼ਦਾਂ ਅਕਾਲ ॥੧੦੬॥

{੧੩੮੭}

{੧੩੮੮}

{੧੩੮੮}

ਤੁ ਗਾਫ਼ਲ ਮ ਸੁਉ ਈਂ ਸਿ ਪੰਜੀ ਸਰਾਇ ॥ ਕਿ ਆਲਮ ਬਗੁਜ਼ਰਦ ਸਰੇ ਜਾ ਬਜਾਇ ॥੧੦੭॥
 ਬੁਥੀਂ ਗਰਦਸੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਕਿ ਬੁਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ਬਰ ਹਰ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾਂ ॥੧੦੮॥
 ਤੁ ਗਰ ਜ਼ਬਰ ਆਜ਼ਜ਼ ਖਰਾਸ਼ੀ ਮਕੁਨ ॥ ਕ਼ਸਮ ਰਾ ਬ ਤੇਸ਼ਹ ਤਰਾਸ਼ੀ ਮਕੁਨ ॥੧੦੯॥
 ਹਕੇ ਯਾਰ ਬਾਸ਼ਦ ਚਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕੁਨਦ ॥ ਅਗਰ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਰਾ ਬ ਸਦ ਤਨ ਕੁਨਦ ॥੧੧੦॥
 ਖਸਮ ਦੁਸ਼ਮਨੀ ਗਰ ਹਜ਼ਾਰ ਆਵੁਰਦ ॥ ਨ ਯਕ ਮੂਇ ਓ ਰਾ ਅਜ਼ਾਰ ਆਵੁਰਦ ॥੧੧੧॥੧॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਦੂਸਰੀ ਚੱਲੀ)

ਅਗੰਜੋ ਅਭੰਜੋ ਅਰੂਪੋ ਅਰੇਖ ॥ ਅਗਾਧੋ ਅਬਾਧੋ ਅਭਰਮੋ ਅਲੇਖ ॥੧॥
 ਅਰਾਰੋ ਅਰੂਪੋ ਅਰੇਖੋ ਅਰੰਗ ॥ ਅਜਨਮੋ ਅਬਰਨੋ ਅਭੂਤੋ ਅਭੰਗ ॥੨॥
 ਅਛੇਦੋ ਅਭੇਦੋ ਅਕਰਮੋ ਅਕਾਮ ॥ ਅਖੇਦੋ ਅਭੇਦੋ ਅਭਰਮੋ ਅਭਾਮ ॥੩॥
 ਅਰੇਖੋ ਅਭੇਖੋ ਅਲੇਖੋ ਅਭੰਗ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦਹੇ ਰੰਗ ਰੰਗ ॥੪॥
 ਹਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀਦੇਮ ਰਾਜਹਿ ਦਿਲੀਪ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਬੁਦਹ ਨਿਜ਼ਦ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥੫॥
 ਕਿ ਓਰਾ ਹਮੀ ਬੂਦ ਪਿਸਰੇ ਚਹਾਰ ॥ ਕਿ ਦਰ ਰਜ਼ਮ ਦਰ ਬਜ਼ਮ ਆਮੁਖਤਹ ਕਾਰ ॥੬॥
 ਬ ਰਜ਼ਮ ਅੰਦਰਾਂ ਹਮ ਚੁ ਅਜ਼ ਸ਼ੇਰ ਮਸਤ ॥ ਕਿ ਚਾਬਕ ਰਿਕਾਬਅਸਤੁ ਗੁਸਤਾਖ ਦਸਤ ॥੭॥
 ਚਹਾਰੋ ਸ਼ਹੇ ਪੇਸ਼ ਪਿਸਰਾਂ ਬੁਖਾਂਦ ॥ ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਕੁਰਸੀਏ ਜ਼ਰ ਨਿਸ਼ਾਂਦ ॥੮॥
 ਬਿ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਦਾਨਾਇ ਦਉਲਤ ਪਰਸਤ ॥ ਅਜ਼ੀ ਅੰਦਰੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਕਸ ਅਸਤ ॥੯॥
 ਸੁਨੀਦ ਆਂ ਚੁ ਦਾਨਾਇ ਦਾਨਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥ ਬ ਤਮਕੀਨ ਪਾਸਖ ਅਲਮ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੦॥
 ਬਿ ਗੁਫ਼ਤੰਦ ਖੁਸ਼ ਦੀਨ ਦਾਨਾਇ ਨਗਜ਼ ॥ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸ਼ਨਾਸਅਸਤੁ ਆਜ਼ਾਦ ਮਗਜ਼ ॥੧੧॥
 ਮਰਾ ਕੁਦਰਤੇ ਨੇਸਤ ਈਂ ਗੁਫ਼ਤਨੀਸਤ ॥ ਸੁਖਨ ਗੁਫ਼ਤਨੋ ਬਿਕਰ ਜਾਂ ਸੁਫ਼ਤਨੀਸਤ ॥੧੨॥
 ਅਗਰ ਸ਼ਹਿ ਬਿਗੋਯਦ ਬਿਗੋਯਮ ਜਵਾਬ ॥ ਨੁਮਾਯਮ ਬ ਤੋ ਹਾਲ ਈਂ ਬਾ ਸਵਾਬ ॥੧੩॥

ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਨ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾਂ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੧੪॥
 ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬ ਅਕਲ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨੇਮ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਬ ਕਾਰ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨੇਮ ॥੧੫॥
 ਯਕੇ ਰਾ ਦਿਹਦ ਫ਼ੀਲ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਮਸਤ ॥ ਹਮਹ ਮਸਤੀਓ ਮਸਤ ਜ਼ੰਜੀਰ ਬਸਤ ॥੧੬॥
 ਦਿਗਰ ਰਾ ਦਿਹਦ ਅਸਪ ਪਾਂ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਜ਼ਿ ਜ਼ਰ ਸਾਖਤਹ ਜ਼ੀਨ ਚੁੰ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੧੭॥
 ਸਿਯਮ ਰਾ ਦਿਹਦ ਸ਼ੁਤਰ ਸੇ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਹਮਹ ਨੁਕਰਹ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਜ਼ਰ ਨਿਗਾਰ ॥੧੮॥
 ਚੁਅਮ ਰਾ ਦਿਹਦ ਮੁੰਗ ਯਕ ਨੁਖਦ ਨੀਮ ॥ ਅਜ਼ਾਂ ਮਰਦ ਆਜ਼ਾਦ ਆਕਲ ਅਜ਼ੀਮ ॥੧੯॥
 ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਪੁਰ ਅਕਲ ਖਾਨਹ ਕਜ਼ਾਂ ॥ ਦਿਗਰ ਨੀਮ ਨੁਖਦਸ਼ ਬ ਬਸਤਨ ਅਜ਼ਾਂ ॥੨੦॥
 ਹਮੀ ਖਾਸ਼ਤ ਕੋ ਤੁਖਮ ਰੇਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥ ਖਿਰਦ ਆਜ਼ਮਾਯਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੨੧॥
 ਦਫ਼ਨ ਕਰਦ ਹਰਦੋ ਜ਼ਿਮੀਨ ਅੰਦਰਾਂ ॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਸ਼ੁਕਰ ਸਾਹਿਬ ਗਿਰਾਂ ॥੨੨॥
 ਚੁ ਸ਼ਸ਼ ਮਾਹਿ ਗੁਸ਼ਤੰਦ ਦਰਾਂ ਦਫ਼ਨਵਾਰ ॥ ਪਦੀਦ ਆਮਦਹ ਸਬਜ਼ਹੇ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੨੩॥
 ਬ ਰੇਜ਼ੀਦ ਦਹਿ ਸਾਲ ਤੁਖਮੇ ਕਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਪਰਵਰਦਹ ਓਰਾ ਬੁਰੀਦਨ ਅਜ਼ਾਂ ॥੨੪॥
 ਬਰੇਜ਼ੀ ਦਹੇ ਬੀਸਤ ਬਾਰਸ਼ ਅਜ਼ੋ ॥ ਬਸੇ ਗਸ਼ਤਹ ਖਰਵਾਰ ਦਾਨਹ ਅਜ਼ੋ ॥੨੫॥
 ਚੁਨਾ ਜ਼ਿਯਾਦਹ ਸ਼ੁਦ ਦਉਲਤੇ ਦਿਲ ਕਰਾਰ ॥ ਕਜ਼ੋ ਦਾਨਹ ਸ਼ੁਦ ਦਾਨਹਾਏ ਅੰਬਾਰ ॥੨੬॥
 ਖਰੀਦਹ ਅਜ਼ਾਂ ਨਕਦ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਫ਼ੀਲ ॥ ਚੁ ਕੋਹੇ ਰਵਾਂ ਹਮ ਚੁ ਦਰੀਆਇ ਨੀਲ ॥੨੭॥
 ਬਗੀਰਦ ਅਜ਼ੋ ਅਸਪ ਪਾਂ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਹਮਹ ਜ਼ਰ ਵ ਜ਼ੀਨੋ ਹਮਹ ਨੁਕਰਹ ਵਾਰ ॥੨੮॥
 ਖਰੀਦੰਦ ਸੇ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰੋ ਸ਼ੁਤਰ ॥ ਹਮਹ ਜ਼ਰਹ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਨੁਕਰਹ ਪੁਰ ॥੨੯॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਦਾਲ ਨਉ ਸ਼ਹਰ ਆਜ਼ਮ ਬੁਬਸਤ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜ਼ਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿਹਲੀ ਸ਼ੁਦ ਅਸਤ ॥੩੦॥
 ਦਿਗਰ ਦਾਨਹ ਰਾ ਬਸਤ ਮੁੰਗੀ ਪਟਨ ॥ ਚੁ ਦੋਸਤਾਂ ਪਸੰਦਅਸਤੁ ਦੁਸ਼ਮਨ ਫ਼ਿਕਨ ॥੩੧॥
 ਬਗੁਜ਼ਰੀਦ ਦਹ ਦੋ ਬਰ ਈਂ ਨਮਤ ਸਾਲ ॥ ਬਸੇ ਗਸ਼ਤ ਜੋ ਦਉਲਤੇ ਬੇ ਜ਼ਵਾਲ ॥੩੨॥

{੧੩੯੦}

ਚੁ ਬਿਨਸਸਤ ਬਰ ਤਖਤ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥ ਬਪੁਰਸਸ ਦਰਆਮਦ ਸਹੇ ਹਫਤ ਦੀਪ ॥੩੩॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਬਪੇਸ਼ੀਨ ਕਾਗਜ਼ ਬਿਯਾਰ ॥ ਚਿ ਬਖਸ਼ੀਦਅਮ ਮਨ ਬ ਪਿਸਰਾਂ ਚਹਾਰ ॥੩੪॥
 ਦਬੀਰੇ ਕਲਮ ਜਨ ਕਲਮ ਬਰ ਗਿਰਿਫਤ ॥ ਜਵਾਬੇ ਸੁਖਨ ਰਾ ਅਲਮ ਬਰ ਗਿਰਿਫਤ ॥੩੫॥
 ਬਗੁਫਤਾ ਚਿ ਬਖਸ਼ੀਦ ਏਸ਼ਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਬ ਕਾਗਜ਼ ਬੁਬੀਂ ਤਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨਸ਼ ਬਿਯਾਰ ॥੩੬॥
 ਬ ਕਾਗਜ਼ ਬੁਬੀਂ ਤਾ ਬਿਗੋਯਦ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥ ਚਿ ਬਖਸ਼ੀਦ ਸ਼ੁਦ ਬਖਸ਼ ਹਰਕਸ ਅਜ਼ਾਂ ॥੩੭॥
 ਚੁ ਬਿਸ਼ਨੀਦ ਸੁਖਨ ਅਜ਼ ਮਹੀਪਾਨ ਮਾਨ ॥ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਹ ਸਿਫਤ ਚੁੰ ਮਲਾਯਕ ਮਕਾਨ ॥੩੮॥
 ਬਯਾਰੀ ਮਰਾ ਪੇਸ਼ ਬਖਸ਼ੀਦਹ ਮਨ ॥ ਚਰਾਗੇ ਜਹਾਂ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੩੯॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਮੁਰਦੰਦ ਬਾਜ਼ੇ ਮੁਹਿੰਮ ॥ ਕਿ ਮਾ ਹਮ ਬਸਾਫ਼ੀਲ ਬਖਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥੪੦॥
 ਦਿਗਰ ਰਾ ਬਪੁਰਸ਼ੀਦ ਅਸਪਸ ਚਿ ਕਰਦ ॥ ਕਿ ਬਾਜ਼ੇ ਬਬਖਸ਼ੀਦੁ ਬਾਜ਼ੇ ਬਿਮੁਰਦ ॥੪੧॥
 ਸਿਆਮ ਰਾ ਬਪੁਰਸ਼ੀਦ ਸ਼ੁਤਰਾਂ ਨੁਮਾਂ ॥ ਕੁਜਾ ਤੋ ਬਬਖਸ਼ੀਦ ਏ ਜਾਨ ਮਾਂ ॥੪੨॥
 ਬਗੁਫਤਾ ਕਿ ਬਾਜ਼ੇ ਬਕਾਰ ਆਮਦੰਦ ॥ ਬਬਖਸ਼ ਅੰਦਰੁੰ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਆਮਦੰਦ ॥੪੩॥
 ਚੁਅਮ ਰਾ ਬਪੁਰਸ਼ੀਦ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਬਖਤ ॥ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਦੇਹੀਮ ਸਾਯਾਨ ਤਖਤ ॥੪੪॥
 ਕੁਜਾ ਗਸ਼ਤ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਤੁ ਮਾਰਾ ਫ਼ਹੀਮ ॥ ਯਕੇ ਦਾਨਹ ਮੁੰਗੋ ਦਿਗਰ ਨੁਖਦ ਨੀਮ ॥੪੫॥
 ਸ਼ਵਦ ਗਰ ਹੁਕਮ ਤਾ ਬਿਯਾਰੇਮ ਪੇਸ਼ ॥ ਹਮਹ ਫ਼ੀਲੁ ਅਸਪੋ ਅਜ਼ੋ ਸ਼ੁਤਰ ਬੇਸ਼ ॥੪੬॥
 ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਫ਼ੀਲੇ ਦੋ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਮਸਤ ॥ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਜ਼ਰ ਬਾਰੋ ਹਮਹ ਨੁਕਰਹ ਬਸਤ ॥੪੭॥
 ਹੁਮਾਂ ਅਸਪ ਪਾਂ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ਆਵਰੀਦ ॥ ਹੁਮਾਂ ਜ਼ਰਜ਼ੀਨ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਆਵਰੀਦ ॥੪੮॥
 ਹਮਹ ਖੋਦ ਖੁਫ਼ਤਾਨ ਬਰਗਸ਼ਤਵਾਂ ॥ ਬਸੇ ਤੀਰੁ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਕੀਮਤ ਗਿਰਾਂ ॥੪੯॥
 ਬਸੇ ਸ਼ੁਤਰ ਬਗਦਾਦ ਜ਼ਰ ਬਫ਼ਤ ਬਾਰ ॥ ਜ਼ਰੋ ਜਾਮਹ ਨੀਮ ਆਸਤੀਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥੫੦॥
 ਕਿ ਦਹਿ ਨੀਲੁ ਦਹਿ ਪਦਮ ਦੀਨਾਰ ਜ਼ਰਦ ॥ ਕਜ਼ੋ ਦੀਦਹ ਸ਼ੁਦ ਦੀਦਹੇ ਦੋਸਤ ਸਰਦ ॥੫੧॥

{੧੩੯੦}

ਕਿ ਯਕ ਮੁੰਗ ਯਕ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਕਾਮ ਸੁਦ ॥ ਕਿ ਮੁੰਗੀ ਪਟਨ ਸ਼ਹਰ ਓ ਨਾਮ ਸੁਦ ॥੫੨॥
 ਕਿ ਨੀਮੇ ਨੁਖਦਰਾ ਦਿਗਰ ਸ਼ਹਿਰ ਬਸਤ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਦਿਹਲੀ ਸੁਦ ਅਸਤ ॥੫੩॥
 ਖੁਸ਼ ਆਮਦ ਬ ਤਦਬੀਰ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥ ਖਿਤਾਬਸ਼ ਬ ਦੋ ਦਾਦ ਰਾਜਹ ਦਲੀਪ ॥੫੪॥
 ਕਿ ਪੈਦਾ ਅਜੋ ਮਰਦ ਸ਼ਾਹਨ ਸ਼ਹੀ ॥ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਤਖ਼ਤ ਅਸਤੁ ਤਾਜੋ ਮਹੀ ॥੫੫॥
 ਬਜ਼ੇਬਦ ਅਜੋ ਮਰਦ ਤਾਜੋ ਨਗੀਂ ॥ ਬਰਆਂ ਅਕਲੁ ਤਦਬੀਰ ਹਜ਼ਾਰ ਆਫ਼ਰੀਂ ॥੫੬॥
 ਸਿ ਓ ਅਸਤ ਬੇਅਕਲ ਆਲੂਦਹ ਮਗਜ਼ ॥ ਨ ਰਫ਼ਤਾਰ ਖੁਸ਼ਤਰ ਨ ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਨਗਜ਼ ॥੫੭॥
 ਹਮੀ ਖ਼ਾਸਤ ਕਿ ਓਰਾ ਬ ਸ਼ਾਹੀ ਦਿਹਮ ॥ ਜ਼ਿ ਦਉਲਤ ਖੁਦਸ਼ਰਾ ਅਗਾਹੀ ਦਿਹਮ ॥੫੮॥
 ਬਜ਼ੇਬਦ ਕਜ਼ੋ ਰੰਗ ਸ਼ਾਹਨਸ਼ਹੀ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਉਰ ਅਸਤ ਵ ਮਾਲਕ ਮਹੀ ॥੫੯॥
 ਖਿਤਾਬਸ਼ ਕਜ਼ੋ ਗਸ਼ਤ ਰਾਜਹ ਦਲੀਪ ॥ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਮਾਨੋ ਮਹੀਪ ॥੬੦॥
 ਸਿ ਪਿਸਰਾਂ ਦਿਗਰ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਦ ॥ ਨ ਦਾਨਸ਼ ਪਰਸਤੋ ਨ ਆਜ਼ਾਦ ਮਰਦ ॥੬੧॥
 ਕਿ ਓਰਾ ਬਰੋ ਜ਼ਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਨਿਸ਼ਾਦ ॥ ਕਲੀਦੇ ਕੁਹਨ ਗੰਜਰਾ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੬੨॥
 ਬਦੋ ਦਾਦ ਸ਼ਾਹੀ ਖੁਦ ਆਜ਼ਾਦ ਗਸ਼ਤ ॥ ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਦਲਕ਼ ਸ਼ ਰਵਾਂ ਸੁਦ ਬਦਸ਼ਤ ॥੬੩॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਰਾਰੇ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥੬੪॥
 ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਬਖ਼ਤ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨਮ ॥ ਜ਼ਿ ਤੇਗੋ ਖੁਦਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਨਮ ॥੬੫॥੨॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਤੀਸਰੀ ਚਲੀ)

ਖੁਦਾਵੰਦ ਦਾਨਸ਼ ਦਿਹੋ ਦਾਦਗਰ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਹੁਨਰ ॥੧॥
 ਅਮਾਂ ਬਖ਼ਸ਼ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦ ਓ ਦਸਤਗੀਰ ॥ ਕੁਸ਼ਾਯਸ਼ ਕੁਨੋ ਰਹਿਨੁਮਾਯਸ਼ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥
 ਹਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਨੇਕ ਮਰਦ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਦਉਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩॥
 ਖ਼ਸ਼ਮ ਅਫ਼ਕਨੋ ਸ਼ਾਹਿ ਚੀਂ ਦਿਲ ਫ਼ਰਾਜ਼ ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ਼ੋ ਗਨੀਮੁਲ ਗੁਦਾਜ਼ ॥੪॥

ਜਿ ਰਜਮੋ ਬ ਬਜਮੋ ਹਮਹ ਬੰਦਬਸਤ ॥ ਕਿ ਬਿਸਯਾਰ ਤੇਗ ਅਸਤ ਹੁਸਯਾਰ ਦਸਤ ॥੫॥
 ਨਿਵਾਲਹ ਪਿਆਲਹ ਜਿ ਰਜਮੋ ਬ ਬਜਮ ॥ ਤੁ ਗੁਫਤੀ ਕਿ ਦੀਗਰ ਯਲੇ ਸੁਦ ਬ ਬਜਮ ॥੬॥
 ਜਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ਹਮ ਚੁ ਆਮੁਖਤਹ ਸੁਦ ॥ ਤੁ ਗੋਈ ਕਿ ਦਰ ਸ਼ਿਕਮ ਅੰਦੋਖਤਹ ਸੁਦ ॥੭॥
 ਚੁ ਮਾਲਸ਼ ਗਿਰਾਨਸ਼ ਮਤਾਖਸ਼ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਮੁਲਕਸ਼ ਬਸੇ ਅਸਤ ਬਖਸ਼ਸ਼ ਕਰੀਮ ॥੮॥
 ਅਜ਼ੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਬ ਆਖਰ ਸੁਦ ਅਸਤ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਵਜ਼ੀਰਾਨ ਓ ਪੇਸ਼ ਪਸਤ ॥੯॥
 ਜਿ ਤੋ ਪਸ ਕਿਰਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਦਿਹਮ ॥ ਕਿਰਾ ਤਾਜ ਇਕਬਾਲ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਮ ॥੧੦॥
 ਕਿਰਾ ਮਰਦ ਅਜ਼ ਖਾਨਹ ਬੇਰੂੰ ਕੁਨਦ ॥ ਕਿਰਾ ਬਖਤ ਇਕਬਾਲ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਦ ॥੧੧॥
 ਬ ਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਕੁਸ਼ਾਦੋ ਦੁ ਚਸ਼ਮ ॥ ਬਗੁਫਤਾ ਸੁਖਨ ਸ਼ਾਹਿ ਪੇਸ਼ੀਨ ਰਸਮ ॥੧੨॥
 ਨ ਪਾਓ ਨ ਦਸਤੋ ਨ ਚਸ਼ਮੋ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥ ਨ ਹੋਸ਼ੋ ਨ ਹਿੰਮਤ ਨ ਹੈਬਤ ਕਸਾਂ ॥੧੩॥
 ਨ ਹਉਲੋ ਨ ਹਿੰਮਤ ਨ ਹੀਲਹ ਨ ਹੋਸ਼ ॥ ਨ ਬੀਨੀ ਨ ਬੀਨਾਖਰੀ ਹਰ ਦੁ ਗੋਸ਼ ॥੧੪॥
 ਹਰਾਂਕਸ ਕਿ ਹਸਤ ਆਜ਼ਮਾਯਸ਼ ਬਵਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਦਉਰ ਦੀਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹਸ਼ ਬਵਦ ॥੧੫॥
 ਅਜ਼ਬਮਾਂਦ ਦਾਨਾਇ ਦਉਰ ਈਂ ਜ਼ਵਾਬ ॥ ਸੁਖਨ ਬਾਜ਼ ਦੀਗਰ ਕੁਨਦ ਬਾ ਸਵਾਬ ॥੧੬॥
 ਬਕਿੰਗਸ਼ ਦਰ ਆਮਦ ਦਿਰੰਗਸ਼ ਗਰਿਫਤ ॥ ਜ਼ਵਾਬੇ ਸੁਖਨ ਰਾ ਬਰੰਗਸ਼ ਗਰਿਫਤ ॥੧੭॥
 ਚਪੋ ਰਾਸਤ ਸ਼ ਕਰਦ ਚਰਖੇ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥ ਬਰਾ ਵੁਰਦ ਸੁਖਨੇ ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ॥੧੮॥
 ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਹੁਸਯਾਰ ਆਜ਼ਾਦ ਮਗਜ਼ ॥ ਚਿਰਾਮੇ ਤੁ ਗੋਈ ਦਰੀਂ ਕਾਰ ਨਗਜ਼ ॥੧੯॥
 ਕਸੇ ਰਾ ਸ਼ਵਦ ਕਾਰ ਈਂ ਦਰ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਹਸਤ ਐਬਅਸਤ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹਾਂ ॥੨੦॥
 ਕਿ ਈਂ ਹਸਤ ਐਬੋ ਤੁ ਗੋਈ ਹੁਨਰ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਹਮਹ ਬਹਰ ਬਰ ॥੨੧॥
 ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਪੁਸ਼ਤੋ ਨ ਦੁਸ਼ਨਾਮ ਦਾਦ ॥ ਨ ਅੰਗੁਸ਼ਤਬਰ ਹਰਫ਼ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨਿਹਾਦ ॥੨੨॥
 ਨ ਆਰਾਮ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਆਜ਼ਾਰ ਦੋਸਤ ॥ ਜ਼ਵਾਬੇ ਗਦਾਰਾ ਅਦੂਰਾ ਬਪੋਸਤ ॥੨੩॥

ਨਵੀ ਸਿੰਦਹਰਾ ਜਾ ਨ ਹਰਫੇ ਨਿਹਦ ॥ ਸੁਖਨ ਰਾ ਬ ਹਕ ਜਾਇ ਸਰਫੇ ਦਿਹਦ ॥੨੪॥
 ਨ ਉਸਤਾਦ ਰਾ ਦਾਦ ਜਾਏ ਸੁਖਨ ॥ ਫਰਾਮੋਸਰੀ ਚੂੰ ਬ ਕਾਰੇ ਕੁਹਨ ॥੨੫॥
 ਬ ਬਦ ਮਸਲਿਹਤ ਕਸ ਨ ਦਾਦਨ ਦਿਗਰ ॥ ਬਿਹਸ ਨਾਮ ਓ ਚੂੰ ਤੁ ਗੋਯਦ ਹੁਨਰ ॥੨੬॥
 ਨ ਬੀਨਦ ਦਿਗਰ ਜਨ ਬ ਚਸਮੇ ਖੁਦਸ ॥ ਨ ਬਦ ਕਾਰ ਕਸ ਕਰਦ ਨਜ਼ਰੇ ਬਦਸ ॥੨੭॥
 ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਕਸ ਬਰ ਨ ਹਰਫੇ ਹਰਾਮ ॥ ਨਿਗਹ ਦਾਸਤ ਬਰ ਸੁਕਰ ਯਜ਼ਦਾਂ ਮੁਦਾਮ ॥੨੮॥
 ਨਜ਼ਰ ਰਾ ਬ ਬਦਕਾਰ ਦੀਗਰ ਬਬਸਤ ॥ ਸਨਾਸੀ ਤੁ ਤਹਕੀਕ ਓ ਕੋਰ ਹਸਤ ॥੨੯॥
 ਕਦਮ ਰਾ ਨ ਦਾਰਦ ਬ ਬਦਕਾਰ ਕਾਰ ॥ ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਪਸ ਪਾਉ ਪੁਸਤੇ ਬਰਾਰ ॥੩੦॥
 ਨ ਦਰਕਾਰ ਦੁਜਦੀ ਨ ਦਿਲ ਬਿਸਕਨੀ ॥ ਨ ਖਾਨਹ ਖੁਮਰਬਾਜ਼ ਨਹ ਰਹਜਨੀ ॥੩੧॥
 ਬਨਾਕਸ ਦੁਆਏ ਨ ਗੋਯਦ ਸੁਖਨ ॥ ਬ ਖਾਹਸ ਖਰਾਸੀ ਨ ਜੋਈ ਸੁਖਨ ॥੩੨॥
 ਬ ਬਦਕਾਰ ਕਸ ਦਰ ਨ ਦਾਦੰਦ ਪਾਇ ॥ ਕਿ ਓ ਪਾਇ ਲੰਗ ਅਸਤੁ ਗੋਈ ਬਜਾਇ ॥੩੩॥
 ਬ ਦੁਜਦੀ ਮਤਾਰਾ ਨ ਆਲੂਦਹ ਦਸਤ ॥ ਬ ਖੁਰਸੇ ਹਰਾਮੋ ਕੁਸਾਯਦ ਨ ਦਸਤ ॥੩੪॥
 ਬਖੁਦ ਦਸਤ ਖਾਹੰਦ ਨ ਗੀਰੰਦ ਮਾਲ ॥ ਨ ਰਈਯਤ ਖਰਾਸੀ ਨ ਆਜ਼ਜ਼ ਜਵਾਲ ॥੩੫॥
 ਦਿਗਰ ਜਨ ਨ ਖੁਦ ਦਸਤ ਅੰਦਾਖਤਨ ॥ ਰਈਯਤ ਖੁਲਾਸਹ ਨ ਬਰ ਤਾਖਤਨ ॥੩੬॥
 ਬਖੁਦ ਦਸਤ ਰਿਸ਼ਵਤ ਨ ਆਲੂਦਹ ਕਰਦ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਸਾਹਿ ਦੁਸਮਨ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩੭॥
 ਨ ਜਾਏ ਅਦੂਰਾ ਦਿਹਦ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥ ਬੁਬਾਰਸ ਦਿਹਦ ਤੇਗ ਤਰਕਸ ਖਤੰਗ ॥੩੮॥
 ਨ ਰਾਮਸ ਦਿਹਦ ਅਸਪ ਰਾ ਵਕਤ ਕਾਰ ॥ ਨ ਜਾਯਸ ਅਦੂਰਾ ਦਿਹਦ ਦਰ ਦਿਆਰ ॥੩੯॥
 ਕਿ ਬੇ ਦਸਤ ਓ ਹਸਤ ਗੋ ਪੁਰ ਹੁਨਰ ॥ ਬ ਆਲੂਦਰੀ ਦਰ ਨ ਬਸਤਨ ਕਮਰ ॥੪੦॥
 ਨ ਗੋਯਦ ਕਸੇ ਬਦ ਸੁਖਨ ਜੀਂ ਜੁਬਾਨ ॥ ਕਿ ਓ ਬੇ ਜੁਬਾਨਸਤ ਜਾਹਰ ਜਹਾਂਨ ॥੪੧॥
 ਸੁਨੀਦਨ ਨ ਬਦ ਸੁਖਨ ਕਸ ਰਾ ਬਗੋਸ ॥ ਕਿ ਓ ਹਸਤ ਬੇਗੋਸ ਗੋਈ ਬਹੋਸ ॥੪੨॥

ਕਿ ਪਸ ਪਰਦਹ ਚੁਗਲੀ ਸੁਨੀਦਨ ਨ ਕਸ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਖੁਦ ਸੁਨਾਸੀ ਕਿ ਗੋਈ ਸੁਹਸ ॥੪੩॥
 ਕਸੇ ਕਾਰ ਬਦਰਾਂ ਨ ਗੀਰੰਦ ਬੋਇ ॥ ਕਿ ਓ ਹਸਤ ਬੇ ਬੀਨੀਓ ਨੇਕ ਖੋਇ ॥੪੪॥
 ਨ ਹਉਲੇ ਦਿਗਰ ਹਸਤ ਜੁਜ਼ਬਾ ਖੁਦਾਇ ॥ ਕਿ ਹਿੰਮਤ ਵਰਾਂ ਰਾ ਦਰਾਰਦ ਜ਼ਿ ਪਾਇ ॥੪੫॥
 ਬ ਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਹਮਹ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥ ਕਿ ਕੋਸ਼ਸ ਕੁਨਦ ਪਾਇ ਬ ਤੀਰੇ ਤੁਫੰਗ ॥੪੬॥
 ਕਿ ਦਰ ਕਾਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਓ ਹਿੰਮਤ ਅਸਤ ॥ ਕਿ ਦਰ ਪੇਸ਼ ਗੁਰਬਾਇਓ ਆਜਜ਼ ਅਸਤ ॥੪੭॥
 ਨ ਹੀਲਹ ਕੁਨਦ ਵਕਤ ਦਰ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਨ ਹੈਬਤ ਕੁਨਦ ਦੁਸ਼ਮਨਾ ਬੇਸੁਮਾਰ ॥੪੮॥
 ਹਰਾਂ ਕਸ ਕਿ ਜ਼ੀਂ ਹਸਤ ਗਾਜ਼ੀ ਬਵਦ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾਂ ਰਜ਼ਮ ਸਾਜ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੪੯॥
 ਕਸੇ ਰਾ ਕਿ ਈਂ ਕਾਰ ਆਖਦ ਪਸੰਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਬਾਸ਼ਦ ਜਹਾਂ ਅਰਜ਼ਮੰਦ ॥੫੦॥
 ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖਨ ਦਉਰ ਦਾਨਾ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਆਕਲ ਸੁਨਾਸ ਅਸਤ ਪੋਜ਼ਸ ਪਜ਼ੀਰ ॥੫੧॥
 ਕਸੇ ਰਾ ਸੁਨਾਸਦ ਬ ਅਕਲੇ ਬਿਹੀ ॥ ਮਰੋ ਰਾ ਬਿਦਿਹ ਤਾਜੁ ਤਖਤੋ ਮਹੀ ॥੫੨॥
 ਬੁ ਬਖਸ਼ੀਦ ਓਰਾ ਮਹੀ ਤਖਤ ਤਾਜ ॥ ਗਰ ਓਰਾ ਸੁਨਾਸੀ ਰਈਯਤ ਨਿਵਾਜ਼ ॥੫੩॥
 ਬ ਹੈਰਤ ਦਰਆਮਦ ਬ ਪਿਸਰਾਂ ਚਹਾਰ ॥ ਕਸੇ ਗੋਇ ਗੀਰਦ ਹਮਹ ਵਕਤ ਕਾਰ ॥੫੪॥
 ਹਰਾਂ ਕਸ ਕਿਰਾ ਅਕਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਜਹਾਂ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੫੫॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਜੰਗ ॥੫੬॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਨੈਨ ਪਾਨ ॥ ਕੁਨਦ ਪੀਰ ਸਦ ਸਾਲਹ ਰਾ ਨਉ ਜਵਾਨ ॥੫੭॥੩॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਚੌਥੀ ਚੱਲੀ)

ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਅਸਤੁ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ॥ ਰਹਾਈ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਏ ਕਰੀਮ ॥੧॥
 ਦਿਲ ਅਫ਼ਜ਼ਾਇ ਦਾਨਸ ਦਿਹੋ ਦਾਦਗਰ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਹੁਨਰ ॥੨॥
 ਹਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਨੇਕ ਜਨ ॥ ਚੁ ਸੁਮਸ਼ਾਦ ਕੱਦੇ ਬ ਜੋਏ ਚਮਨ ॥੩॥

ਕਿ ਓਰਾ ਪਦਰ ਰਾਜਹੇ ਉਤਰ ਦੇਸ ॥ ਬ ਸ਼ੀਰੀਂ ਜੁਬਾਂ ਹਮ ਚੁ ਇਖਲਾਸ ਕੇਸ ॥੪॥
 ਕਿ ਆਮਦ ਬਰਾਏ ਹਮਹ ਗੁਸਲ ਗੰਗ ॥ ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ਹਮ ਚੁ ਤੀਰੇ ਤੁਫੰਗ ॥੫॥
 ਹਮੀ ਖਾਸਤ ਕਿ ਓਰਾ ਸ੍ਰਯੰਬਰ ਕੁਨਮ ॥ ਕਸੇ ਈਂ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਓ ਰਾ ਦਿਹਮ ॥੬॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਸੁਖਨ ਦੁਖਤਰੇ ਨੇਕ ਤਨ ॥ ਕਸੇ ਤੋ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਓ ਰਾ ਬਕੁਨ ॥੭॥
 ਨਿਸ਼ਾਦੰਦ ਬਰਕਾਖ ਓ ਹਫਤ ਖਨ ॥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਮਹੀ ਆਫਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੮॥
 ਦਹਾਨੇ ਦੁਹਲਰਾ ਦਹਨ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥ ਜਵਾਬੇ ਸੁਖਨ ਰਾ ਉਜਰ ਬਰ ਨਿਹਾਦ ॥੯॥
 ਕਿ ਈਂ ਰਾਜਹੇ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸੁਮਾਰ ॥ ਕਿ ਵਕਤੇ ਤਰੱਦਦ ਬਿਆਮੁਖਤਹਕਾਰ ॥੧੦॥
 ਕਸੇ ਤੋ ਪਸੰਦ ਆਯਦਤ ਈਂ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਬ ਦਾਮਾਦੀ ਆਯਦ ਹੁਮਾਂ ॥੧੧॥
 ਨੁਮਾਦੰਦ ਬ ਓ ਰਾਜਹਾਂ ਬੇਸੁਮਾਰ ॥ ਪਸੰਦਸ਼ ਨਿਯਾਮਦ ਕਸੇ ਕਾਰ ਬਾਰ ॥੧੨॥
 ਹਮ ਆਖਰ ਯਕੇ ਰਾਜਹੇ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ॥ ਪਸੰਦ ਆਮਦਸ਼ ਹਮ ਚੁ ਗੁਰਰਾ ਨਿਹੰਗ ॥੧੩॥
 ਹਮਹ ਉਮਦਹੇ ਰਾਜਹਾ ਪੇਸ਼ ਖਾਂਦ ॥ ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਦਉਰ ਮਜਲਸ ਨਿਸ਼ਾਂਦ ॥੧੪॥
 ਬਿ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਕਿ ਏ ਦੁਖਤਰੇ ਨੇਕ ਖੋਇ ॥ ਤੁਰਾ ਕਸ ਪਸੰਦ ਆਯਦ ਅਜ਼ੀਹਾਂ ਬਜੋਇ ॥੧੫॥
 ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਜੁੱਨਾਰ ਦਾਰਾਨ ਪੇਸ਼ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾਜਹੇ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ॥੧੬॥
 ਕਿ ਓ ਨਾਮ ਬਸਤਸ਼ ਬਛਤਰਾਮਤੀ ॥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਫਲਕ ਆਫਤਾਬੇ ਮਹੀ ॥੧੭॥
 ਅਜ਼ੀ ਰਾਜਹਾਂ ਕਸ ਨਿਯਾਮਦ ਨਜ਼ਰ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਅਜ਼ੀ ਹਾਂ ਬੁਬੀਂ ਪੁਰ ਗੁਹਰ ॥੧੮॥
 ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਰਾਜਹਾ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥ ਪਸੰਦਸ਼ ਨਿਯਾਮਦ ਕਸੇ ਦਿਲ ਨਗੀਂ ॥੧੯॥
 ਸ੍ਰਯੰਬਰ ਵਜ਼ਾਂ ਰੋਜ਼ ਮਉਕੂਫ ਗਸ਼ਤ ॥ ਕਿ ਨਾਜ਼ਮ ਬੁ ਬਰਖਾਸਤ ਦਰਵਾਜ਼ਹ ਬਸਤ ॥੨੦॥
 ਕਿ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗਰ ਸ਼ਾਹਿ ਜ਼ਰਗੀਂ ਸਿਪਹਰ ॥ ਬਰ ਅਉਰੰਗ ਬਰਆਮਦ ਚੁ ਰਉਸ਼ਨ ਗੁਹਰ ॥੨੧॥
 ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਹੇ ਰਾਜਹਾ ਖਾਸਤੰਦ ॥ ਦਿਗਰ ਗੁਨਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਆਰਾਸਤੰਦ ॥੨੨॥

ਨਜ਼ਰ ਕੁਨ ਬਰੋਏ ਤੁ ਏ ਦਿਲਰੁਬਾਇ ॥ ਕਿਰਾ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਦਰ ਬਿਯਾਯਦ ਬਜਾਇ ॥੨੩॥
 ਬ ਪਹਿਨ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਅੰਜਮਨ ॥ ਕਿ ਜ਼ਰ ਆਬ ਰੰਗ ਅਸਤੁ ਸੀਮਾਬ ਤਨ ॥੨੪॥
 ਰਵਾਂ ਗਸ਼ਤ ਦਰ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸੁਮਾਰ ॥ ਗੁਲੇ ਸੁਰਖ ਚੂੰ ਗੁੰਬਜ਼ੇ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੨੫॥
 ਬ ਦੁਜ਼ਦੀਦ ਦਿਲ ਰਾਜਹਾ ਬੇਸੁਮਾਰ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਦ ਜ਼ਿਮੀ ਚੂੰ ਯਲੇ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥੨੬॥
 ਬਿਜ਼ਦ ਬਾਂਗ ਬਰ ਵੈ ਕਿ ਖ਼ਾਤੂਨ ਖ਼ੇਸ਼ ॥ ਕਿ ਈਂ ਉਮਦਹੇ ਰਾਜਹਾ ਉੱਤਰ ਦੇਸ ॥੨੭॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਦੁਖਤਰ ਹਸਤ ਈਂ ਬਛਤਰਾਮਤੀ ॥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ਹਮ ਚੁ ਹੂਰੋ ਪਰੀ ॥੨੮॥
 ਸ੍ਰੁਜੰਬਰ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ॥ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਹ ਸਿਫ਼ਤ ਓ ਚੁ ਜ਼ਾਤਸ਼ ਮਲਕ ॥੨੯॥
 ਕਿਰਾ ਦਉਲਤ ਇਕ਼ਬਾਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥ ਕਿ ਈਂ ਮਾਹਰੋ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੩੦॥
 ਪਸੰਦ ਆਮਦ ਓਰਾ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥ ਕਿ ਰਉਸ਼ਨ ਤਬੀਯਤ ਸਲੀਖਤ ਮੁਦਾਮ ॥੩੧॥
 ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਬਰ ਵੈ ਵਕੀਲਸ ਗਿਰਾਂ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਰਉਸ਼ਨ ਜ਼ਮਾਂ ॥੩੨॥
 ਕਿ ਈਂ ਤਰਜ਼ ਲਾਲਾਇ ਬਰਗੇ ਸਮਨ ॥ ਕਿ ਲਾਇਕ਼ ਸੁਮਾਨ ਅਸਤ ਈਂ ਰਾ ਬਕੁਨ ॥੩੩॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਯਕੇ ਖ਼ਾਨਹ ਬਾਨੂ ਮਰਾਸਤ ॥ ਕਿ ਚਸ਼ਮੇ ਅਜ਼ੋ ਹਰਦੁ ਆਹੂ ਤਰਾਸਤ ॥੩੪॥
 ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਮਨ ਹਰਗਿਜ਼ ਨ ਕਰਦਮ ਕਬੂਲ ॥ ਕਿ ਕਉਲੇ ਕੁਰਾਨਸਤ ਕਸਮੇ ਰਸੂਲ ॥੩੫॥
 ਬ ਗੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਅਜ਼ੀਂ ਨਾ ਸੁਖਨ ॥ ਬਜ਼ੁੰਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਜ਼ਨੇ ਨੇਕ ਤਨ ॥੩੬॥
 ਕਸੇ ਫ਼ਤਹ ਮਾਰਾ ਕੁਨਦ ਵਕ਼ਤ ਕਾਰ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਰਾ ਸ਼ਵਦ ਈਂ ਦਿਯਾਰ ॥੩੭॥
 ਬ ਕੋਸ਼ੀਦ ਮੈਦਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥ ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਨ ਪੋਲਾਦ ਰੰਗ ॥੩੮॥
 ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਬਰ ਆਂ ਰਬ ਚੁ ਮਾਹੇ ਮੁਨੀਰ ॥ ਬੁਬਸਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੩੯॥
 ਬਮੈਦਾਂ ਦਰਆਮਦ ਜੁ ਗੁਰਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ॥ ਚੁ ਸ਼ੇਰ ਅਸਤ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨੋ ਦਿਲ ਦਲੇਰ ॥੪੦॥
 ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਖ਼ੁਫ਼ਤਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥ ਬਕੋਸ਼ੀਦ ਮੈਦਾਨ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥੪੧॥

{੧੩੯੭}

{੧੩੯੭}

ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾ ਕੁਨਦ ਕਾਰਜਾਰ ॥ ਕਿ ਲਸਕਰ ਬਕਾਰ ਆਮਦਸ ਬੇ ਸੁਮਾਰ ॥੪੨॥
 ਚੁਨਾ ਬਾਨ ਬਾਰੀਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥ ਬਸੇ ਮਰਦਮਾਂ ਮੁਰਦਹ ਸੁਦ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥੪੩॥
 ਸਹੇ ਨਾਮ ਗਜ ਸਿੰਘ ਦਰਆਮਦ ਬਜੰਗ ॥ ਚੁ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ਹਮ ਚੁ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥੪੪॥
 ਬਜੁੰਬਸ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥ ਯਕੇ ਗੁਰਜ ਅਜ ਫ਼ੀਲ ਪੈਕਰ ਬ ਦਸਤ ॥੪੫॥
 ਯਕੇ ਤੀਰ ਜਦ ਬਾਨੂਏ ਪਾਕ ਮਰਦ ॥ ਕਿ ਗਜ ਸਿੰਘ ਅਜ ਅਸਪ ਆਮਦ ਬ ਗਰਦ ॥੪੬॥
 ਦਿਗਰ ਰਾਜਹ ਰਨ ਸਿੰਘ ਦਰਆਮਦ ਬ ਰੋਸ ॥ ਕਿ ਪਰਵਾਨਹੇ ਚੁ ਦਰਆਮਦ ਬਜੋਸ ॥੪੭॥
 ਚੁਨਾ ਤੇਗ ਜਦ ਬਾਨੂਏ ਸ਼ੇਰ ਤਨ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਰਨ ਸਿੰਘ ਚੁ ਸਰਵੇ ਚਮਨ ॥੪੮॥
 ਯਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਬੇਰ ਦਿਗਰ ਜੋਧਪੁਰ ॥ ਖਰਾਮੀਦਹ ਬਾਨੋ ਚੁ ਰਖਸਿੰਦਹ ਦੁਰ ॥੪੯॥
 ਬਿਜਦ ਤੇਗ ਬਾ ਜ਼ੋਰ ਬਾਨੋ ਸਿਪਰ ॥ ਬ ਬਰਖੇਜ ਸ਼ੋਲਹ ਬਸੇ ਚੁ ਗੁਹਰ ॥੫੦॥
 ਸਿਯਮ ਰਾਜਹ ਬੁੰਦੀ ਦਰਆਮਦ ਦਲੇਰ ॥ ਚੁ ਬਰ ਬੱਚਹ ਆਹੂ ਚੁ ਗੁਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ॥੫੧॥
 ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਜਦ ਹਰ ਦੋ ਅਬਰੂ ਸਿਕੰਜ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚੁ ਸਾਖੇ ਤੁਰੰਜ ॥੫੨॥
 ਚੁਅਮ ਰਾਜਹ ਜੈ ਸਿੰਘ ਦਰਆਮਦ ਮੁਸਾਫ਼ ॥ ਬਜੋਸ ਅੰਦਰੀਂ ਸੁਦ ਚੁ ਅਜ ਕੋਹ ਕਾਫ਼ ॥੫੩॥
 ਹੁਮਾਂ ਖੁਰਦ ਸ਼ਰਬਤ ਕਿ ਯਾਰੇ ਚੁਅਮ ॥ ਜਿ ਜੈ ਸਿੰਘ ਪਸੇ ਯਕ ਨਿਆਮਦ ਕ਼ਦਮ ॥੫੪॥
 ਯਕੇ ਸ਼ਹਿ ਫ਼ਿਰੰਗੇ ਪਿਲੰਦੇ ਦਿਗਰ ॥ ਬ ਮੈਦਾਂ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਬਬਰ ॥੫੫॥
 ਸਿਯਮ ਸ਼ਾਹਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਚੁ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਚੁਅਮ ਸ਼ਾਹਿ ਹਬਸ਼ੀ ਚੁ ਮਗਰੇ ਦਰ ਆਬ ॥੫੬॥
 ਯਕੇ ਰਾ ਬਿਜਦ ਨੇਜ਼ਹ ਮੁਸ਼ਤੇ ਦਿਗਰ ॥ ਸਿਯਮ ਰਾ ਬ ਪਾਓ ਚੁਅਮ ਰਾ ਸਿਪਰ ॥੫੭॥
 ਚੁਨਾਮੇ ਬਿਅਫ਼ਤਦ ਨ ਬਰਖਾਸਤ ਬਾਜ਼ ॥ ਸੂਏ ਆਸਮਾਂ ਜਾਨ ਪਰਵਾਜ਼ ਸਾਜ਼ ॥੫੮॥
 ਦਿਗਰ ਕਸ ਨਿਆਮਦ ਤਮੰਨਾਇ ਜੰਗ ॥ ਕਿ ਪੇਸ਼ੇ ਨਿਆਮਦ ਦਿਲਾਵਰ ਨਿਹੰਗ ॥੫੯॥
 ਸ਼ਬੇ ਸ਼ਹਿ ਸ਼ਬਿਸਤਾ ਚੁ ਦਰਆਮਦ ਬਫ਼ਉਜ ॥ ਸਿਪਹ ਖ਼ਾਨਹ ਆਮਦ ਹਮਹ ਮਉਜ ਮਉਜ ॥੬੦॥

{੧੩੯੮}

ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗਰ ਰਉਸ਼ਨੀਅਤ ਪਨਾਹ ॥ ਬ ਅਉਰੰਗ ਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਅਉਰੰਗ ਸ਼ਾਹ ॥੬੧॥
 ਦੁ ਸੂਏ ਖਲਾਂ ਹਮਹ ਬਸਤੰਦ ਕਮਰ ॥ ਬ ਮੈਦਾਨ ਜੁਸਤੰਦ ਸਿਪਰ ਬਰ ਸਿਪਰ ॥੬੨॥
 ਬਗੁਰਰੀਦ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਮੁਸਾਫ਼ ॥ ਯਕੇ ਗਸ਼ਤ ਹਾਯਲ ਯਕੇ ਗਸ਼ਤ ਜਾਫ਼ ॥੬੩॥
 ਚਕਾਚਾਕ ਬਰਖਾਸਤ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥ ਖਤਾਖਤ ਦਰਆਮਦ ਹਮਹ ਰੰਗ ਰੰਗ ॥੬੪॥
 ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਜ਼ਿ ਤੋਪੋ ਜ਼ਿ ਤੇਗੋ ਤਬਰ ॥ ਜ਼ਿ ਨੇਜ਼ਹ ਵ ਨਾਚਖ ਵ ਨਾਵਕ ਸਿਪਰ ॥੬੫॥
 ਯਕੇ ਦੇਵ ਆਮਦ ਕਿ ਜ਼ਾਗੋ ਨਿਸ਼ਾਂ ॥ ਚੁ ਗੁਰਰੀਦ ਸ਼ੇਰ ਹਮ ਚੁ ਪੀਲੇ ਦਮਾਂ ॥੬੬॥
 ਕੁਨਦ ਤੀਰੋ ਬਾਰਾਂ ਚੁ ਬਾਰਾਂਨ ਮੇਗ ॥ ਬਰਖਸ਼ ਅੰਦਰੂੰ ਬਰਕ ਓ ਹਮ ਚੁ ਤੇਗ ॥੬੭॥
 ਬ ਜ਼ੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦਹਾਨੇ ਦੁਹਲ ॥ ਚੁ ਪੁਰ ਗਸ਼ਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਏ ਅਜ਼ਲ ॥੬੮॥
 ਹਰਾਂ ਕਸ ਕਿ ਪਰਰਾਂ ਸ਼ਵਦ ਤੀਰ ਸ਼ਸਤ ॥ ਬ ਸਦ ਪਹਿਲੂਏ ਪੀਲ ਮਰਦਾਂ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੬੯॥
 ਹੁਮਾਂਕਸ ਬਸੇ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਬਰ ਕਜ਼ਾਂ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦੇਵੇ ਚੁ ਕਰਖੇ ਗਿਰਾਂ ॥੭੦॥
 ਦਿਗਰ ਦੇਵ ਗਰਗਸ਼ਤ ਬਿਖਾਮਦ ਬਜੰਗ ॥ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ਹਮ ਚੁ ਪਰਰਾ ਪਿਲੰਗ ॥੭੧॥
 ਚੁਨਾ ਜ਼ਖਮ ਗੋਪਾਲ ਅੰਦਾਖਤ ਸਖਤ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦਾਨੋ ਚੁ ਬੇਖ ਅਜ਼ ਦਰਖਤ ॥੭੨॥
 ਦਿਗਰ ਕਸ ਨਿਖਾਮਦ ਅਜ਼ੋ ਆਰਜ਼ੋ ॥ ਕਿ ਆਖਦ ਬਜੰਗੋ ਚੁਨੀ ਮਾਹ ਰੋ ॥੭੩॥
 ਸ਼ਹੇ ਚੀਨ ਸਰਤਾਜ਼ ਰੰਗੀ ਨਿਹਾਦ ॥ ਬਲਾਏ ਗੁਬਾਰਸ਼ ਦਹਨ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੭੪॥
 ਸ਼ਬ ਆਮਦ ਯਕੇ ਫ਼ਉਜ਼ ਰਾ ਸਾਜ਼ ਕਰਦ ॥ ਜ਼ਿ ਦੀਗਰ ਵਜ਼ਹ ਬਾਜ਼ੀ ਆਗਾਜ਼ ਕਰਦ ॥੭੫॥
 ਕਿ ਅਫ਼ਸੋਸ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਹਾਤ ਹਾਤ ॥ ਅਜ਼ੀਂ ਉਮਰ ਵਜ਼ੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ੀ ਹਯਾਤ ॥੭੬॥
 ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਦਿਗਰ ਰਉਸ਼ਨੀਯਤ ਫ਼ਿਕਰ ॥ ਬਰ ਅਉਰੰਗ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਿਗਰ ॥੭੭॥
 ਸਿਪਹਿ ਸੂ ਦੁ ਬਰਖਾਸਤ ਅਜ਼ ਜ਼ੋਸ਼ ਜੰਗ ॥ ਰਵਾਂ ਸੁਦ ਬ ਹਰ ਗੋਸ਼ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥੭੮॥
 ਰਵਾਂਰਵ ਸੁਦਹ ਕੈਬਰੇ ਕੀਨਹ ਕੋਸ਼ ॥ ਕਿ ਬਾਜ਼ੂਏ ਮਰਦਾਂ ਬਰਆਵੁਰਦ ਜੋਸ਼ ॥੭੯॥

{੧੩੯੮}

ਚੁ ਲਸਕਰ ਤਮਾਮੀ ਦਰਆਮਦ ਬ ਕਾਮ ॥ ਯਕੇ ਮਾਂਦ ਓ ਰਾਸਤ ਸੁਭਟ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ॥੮੦॥
 ਬਿਗੋਖਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਰੁਸਤਮ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਿਕੁਨ ਯਾ ਬਿਗੀਰੀ ਕਮਾਂ ॥੮੧॥
 ਬਜਜ਼ਬ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਜ਼ਿਆਂ ॥ ਨ ਪੁਸ਼ਤੇ ਦਿਹਮ ਬਾਨੂਏ ਹਮ ਚੁਨਾ ॥੮੨॥
 ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਖੁਫ਼ਤਾਨ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥ ਬਕੋਸ਼ੀਦ ਚੁੰ ਸ਼ੇਰ ਮਰਦਾਂ ਨਿਹੰਗ ॥੮੩॥
 ਬ ਜਾਯਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਬ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ਕਰਦ ਬਾਰਸ਼ ਕਰੀਮ ॥੮੪॥
 ਚਪੋ ਰਾਸਤ ਓ ਕਰਦ ਖਮ ਕਰਦ ਰਾਸਤ ॥ ਗਰੇਵੇ ਕਮਾਂ ਚਰਖ ਚੀਨੀ ਬਖਾਸ਼ਤ ॥੮੫॥
 ਹਰਾਂਕਸ਼ ਕਿ ਨੇਜ਼ਹ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਮੁਸਤ ॥ ਦੁਤਾ ਗਸ਼ਤ ਮੁਸ਼ਤੇ ਹਮੀ ਚਾਰ ਗਸ਼ਤ ॥੮੬॥
 ਬਿਆਵੇਖਤ ਬਾ ਦੀਗਰੇ ਬਾਜ਼ ਪਰ ॥ ਚੁ ਸੁਰਖ ਅਜ਼ਦਹਾ ਬਰ ਹਮੀ ਸ਼ੇਰ ਨਰ ॥੮੭॥
 ਚੁਨਾ ਬਾਨ ਅਫ਼ਤਾਦ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਕੁਸ਼ਤ ਗਾਨਸ਼ ਸੁਦਹ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੮੮॥
 ਕੁਨਦ ਤੀਰ ਬਾਰਾਨ ਰੋਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥ ਕਸੇ ਰਾ ਨ ਗਸ਼ਤੀਦ ਮਕਸੂਦ ਕਾਮ ॥੮੯॥
 ਅਜ਼ੋ ਜੰਗ ਜੋ ਮਾਂਦਰੀ ਮਾਂਦਹ ਗਸ਼ਤ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰਦੋ ਦਰ ਆ ਪਹਿਨ ਦਸਤ ॥੯੦॥
 ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਰੂਮੀ ਸਿਪਰ ਦਾਦ ਰੋਇ ॥ ਦਿਗਰ ਸ਼ਾਹਿ ਪੈਦਾ ਸੁਦਹ ਨੇਕ ਖੋਇ ॥੯੧॥
 ਨ ਦਰ ਜੰਗ ਆਸੂਦਹ ਸੁਦ ਯਕ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰਦੋ ਚੁਨੀ ਕੁਸ਼ਤਗਾਂ ॥੯੨॥
 ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਬਰਖਾਸਤ ਹਰਦੋ ਬਜੰਗ ॥ ਬਿਆਵੇਖਤ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ਚੁੰ ਨਿਹੰਗ ॥੯੩॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਹਰਦੁ ਤਨ ਕੂਜ਼ਹਗਾਨੇ ਸੁਦਹ ॥ ਕਜ਼ਾਂ ਸੀਨਹ ਗਾਹੀਨ ਅਰਵਾ ਸੁਦਹ ॥੯੪॥
 ਬ ਰਖਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਮੁਸ਼ਕੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਬਸੇ ਬੰਗਸ਼ੀ ਬੋਜ਼ ਬੰਗੋ ਪਿਲੰਗ ॥੯੫॥
 ਕਿ ਅਬਲਕ਼ ਸਿਆਹ ਅਬਲਕ਼ੋ ਬੋਜ਼ ਬੋਰ ॥ ਬਰਖਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਤਾਊਸ ਮੋਰ ॥੯੬॥
 ਜ਼ਿਰਹ ਪਾਰਹ ਸੁਦ ਖੋਦ ਵ ਖੁਫ਼ਤਾ ਬਜੰਗ ॥ ਜ਼ਿ ਬਕਤਰ ਜ਼ਿ ਬਰਗਸ਼ਤਵਾਂ ਬਾ ਖੁਦੰਗ ॥੯੭॥
 ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾਂ ਸ਼ਵਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਜ਼ਿ ਬਕਤਰ ਜ਼ਿ ਜ਼ਿਰਹਾਂ ਬਰਾਰਦ ਸ਼ਰਾਰ ॥੯੮॥

ਬਰਖਸ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਨਿਹੰਗ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਗਸ਼ਤ ਸੁਮ ਹਮ ਚੁ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਿਲੰਗ ॥੯੯॥
 ਚੁਨਾ ਜ਼ਿਆਦਹ ਸੁਦ ਆਤਸ਼ੇ ਤੀਰ ਬਾਰ ॥ ਕਿ ਅਕਲ ਅਜ਼ ਮਗਜ਼ ਰਫ਼ਤ ਹੋਸ਼ ਅਜ਼ ਦਿਮਾਗ ॥੧੦੦॥
 ਚੁਨਾ ਆਵੇਖਤ ਹਰਦੋ ਹਮਹ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥ ਕਿ ਤੇਗ ਅਜ਼ ਮਿਯਾਂ ਗਸ਼ਤ ਤਰਕਸ਼ ਖਤੰਗ ॥੧੦੧॥
 ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਸੁਬਹ ਤਾਬ ਸ਼ਾਮ ॥ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਮੁਰਛਤ ਨ ਖੁਰਦੰਦ ਤਆਮ ॥੧੦੨॥
 ਜਿ ਖੁਦ ਮਾਦਹ ਸੁਦ ਹਰਦੁ ਦਰ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਯੀਆਨੋ ਚੁ ਬਾਜਾ ਪਿਲੰਗ ॥੧੦੩॥
 ਚੁ ਹਬਸ਼ੀ ਬੁਰਦ ਦੁਜ਼ਦ ਦੀਨਾਰ ਜ਼ਰਦ ॥ ਜਹਾਂ ਗਸ਼ਤ ਚੁੰ ਗੁੰਬਜ਼ੇ ਦੂਦ ਗਰਦ ॥੧੦੪॥
 ਸਿਖਮ ਰੋਜ਼ ਚੌਗਾਂ ਬਿਬੁਰਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਜਹਾਂ ਗਸ਼ਤ ਚੁੰ ਰਉਸ਼ਨਸ਼ ਮਾਹਿਤਾਬ ॥੧੦੫॥
 ਬੁ ਬਰਖਾਸਤ ਹਰਦੋ ਅਜ਼ੀਂ ਜਾਇ ਜੰਗ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਹਰ ਸੂਇ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥੧੦੬॥
 ਚੁਨਾ ਗਰਮ ਸੁਦ ਆਤਸ਼ੇ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਕਿ ਫ਼ੀਲੇ ਦੁ ਦਹ ਹਜ਼ਾਰ ਆਮਦ ਬ ਕਾਰ ॥੧੦੭॥
 ਬ ਕਾਰ ਆਮਦਹ ਅਸਪ ਹਫ਼ਤ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਹਮਹ ਜ਼ਾਨ ਸ਼ਾਇਸਤਹੇ ਨਾਮਦਾਰ ॥੧੦੮॥
 ਜ਼ਿ ਸਿੰਧੀ ਵ ਅਰਬੀ ਵ ਐਰਾਕ ਰਾਇ ॥ ਬਕਾਰ ਆਮਦਹ ਅਸਪ ਚੁੰ ਬਾਦੁ ਪਾਇ ॥੧੦੯॥
 ਬਸੇ ਕੁਸ਼ਤਹ ਸਰਹੰਗ ਸ਼ਾਇਸਤਹ ਸ਼ੇਰ ॥ ਬ ਵਕਤੇ ਤਰੱਦਦ ਬਕਾਰੇ ਦਲੇਰ ॥੧੧੦॥
 ਬ ਗੁਰਰੀਦਨ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਸਿਆਹ ॥ ਨਮੇ ਖੂਨ ਮਾਹੀ ਲਕੋ ਤੇਗ ਮਾਹ ॥੧੧੧॥
 ਬਜੰਗ ਅੰਦਰੁੰ ਗਉਗਹੇ ਗਾਜ਼ੀਯਾਂ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਤੰਗ ਸੁਦ ਅਜ਼ ਸੁਮੇ ਤਾਜ਼ੀਯਾਂ ॥੧੧੨॥
 ਸੁਮੇ ਬਾਦ ਪਾਯਾਂਨ ਫੌਲਾਦ ਨਾਲ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਗਸ਼ਤ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਿਲੰਗੀ ਮਿਸਾਲ ॥੧੧੩॥
 ਚਰਾਗੇ ਜਹਾਨੇ ਖੁਮੇ ਬਾਦਹ ਖੁਰਦ ॥ ਸਰੇ ਤਾਜ਼ ਦੀਗਰ ਬਿਰਾਦਰ ਸਪੁਰਦ ॥੧੧੪॥
 ਬਰੋਜ਼ੇ ਚਹਾਰਮ ਤਪੀਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਬ ਜ਼ਿਲਵਹ ਦਰ ਆਵੇਖਤ ਜ਼ਰੀਂ ਤਨਾਬ ॥੧੧੫॥
 ਦਿਗਰ ਰਵਸ਼ ਮਰਦਾਂਨ ਬਸਤੰਦ ਕਮਰ ॥ ਯਮਾਨੀ ਕਮਰ ਦਾਸਤ ਬਰ ਰੋ ਸਿਪਰ ॥੧੧੬॥
 ਬ ਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਬ ਜੋਸ਼ੀਦ ਜੰਗ ॥ ਬ ਰੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਪਿਲੰਗ ॥੧੧੭॥

ਚੁਅਮ ਰੋਜ਼ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਫੀਲ ॥ ਦੁ ਦਹਿ ਹਜ਼ਾਰ ਅਸਪੋ ਚੁ ਦਰਯਾਇ ਨੀਲ ॥੧੧੮॥
 ਬ ਕਾਰ ਆਮਦਹ ਪਿਆਦਹ ਸੀ ਸਦ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਜਵਾਂ ਮਰਦ ਸ਼ੇਰਾਨ ਅਜ਼ਮੂਦਹ ਕਾਰ ॥੧੧੯॥
 ਕੁਨਦ ਜ਼ੌਰ੍ਹੇ ਰਥ ਚਹਾਰੋ ਹਜ਼ਾਰ ॥ ਬ ਸ਼ੇਰ ਅਫਕਨੋ ਜੰਗ ਆਮੁਖਤਹ ਕਾਰ ॥੧੨੦॥
 ਕਿ ਅਜ਼ ਚਾਰ ਤੀਰ ਅਸਪ ਕੁਸ਼ਤਸ ਚਹਾਰ ॥ ਦਿਗਰ ਤੀਰ ਕੁਸ਼ਤਸ ਸਰੇ ਬਹਲਦਾਰ ॥੧੨੧॥
 ਸਿਯਮ ਤੀਰ ਜ਼ਦ ਹਰਦੋ ਅਬਰੂ ਸਿਕੰਜ ॥ ਕਿ ਮਾਰੇ ਬ ਪੇਚੀਦ ਜ਼ਿ ਸਉਦਾਇ ਗੰਜ ॥੧੨੨॥
 ਚਹਾਰਮ ਬਿਜ਼ਦ ਤੀਰ ਖਬਰਸ ਨਿਯਾਫਤ ॥ ਕਿ ਭਰਮਸ ਬ ਬਰਖਾਸਤ ਵ ਧਰਮਸ ਨ ਤਾਫਤ ॥੧੨੩॥
 ਬਿਜ਼ਦ ਚੁੰ ਚੁਅਮ ਕੈਬਰੇ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥ ਬਿ ਖੁਰਦੰਦ ਸ਼ਹਿਰਗ ਬਿਅਫਤਦ ਜ਼ਿਮੀਂ ॥੧੨੪॥
 ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਕਿ ਈਂ ਮਰਦ ਪਖ ਮੁਰਦਹ ਗਸਤ ॥ ਬਿਅਫਤਾਦ ਬੂਮ ਹਮ ਚੁਨੀ ਸ਼ੇਰ ਮਸਤ ॥੧੨੫॥
 ਕਿ ਅਜ਼ ਰਥ ਬਿਯਾਮਦ ਬਰਆਮਦ ਜ਼ਿਮੀ ॥ ਖਿਰਾਮੀਦਹ ਸੁਦ ਪੈਕਰੇ ਨਾਜ਼ਨੀ ॥੧੨੬॥
 ਬ ਯਕ ਦਸਤ ਬਰਦਾਸਤ ਯਕ ਪਿਯਾਲਹ ਆਬ ॥ ਬਨਿਜ਼ਦੇ ਸ਼ਹਿ ਆਮਦ ਚੁ ਪਰਗ ਉਕਾਬ ॥੧੨੭॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦ ਮਰਦ ॥ ਚਿਰਾ ਖੁਫਤਹ ਹਸਤੀ ਤੁ ਦਰ ਖੂਨ ਗਰਦ ॥੧੨੮॥
 ਹੁਮਾ ਜਾਨ ਜਾਨੀ ਤੁਅਮ ਨੌਜਵਾਂ ॥ ਬਦੀਦਨ ਤੁਰਾ ਆਮਦਮ ਈਂ ਜ਼ਮਾਂ ॥੧੨੯॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਬਾਨੂਏ ਨੇਕ ਬਖਤ ॥ ਚਿਰਾਤੋ ਬਿਯਾਮਦ ਦਰੀਂ ਜਾਇ ਸਖਤ ॥੧੩੦॥
 ਅਗਰ ਮੁਰਦਹ ਬਾਸ਼ੀ ਬਿਯਾਰੇਮ ਲਾਸ਼ ॥ ਵਗਰ ਜ਼ਿੰਦਹ ਹਸਤੀ ਬ ਯਜ਼ਦਾਂ ਸੁਪਾਸ ॥੧੩੧॥
 ਅਜ਼ਾਂ ਗੁਫਤਨੀਹਾਂ ਖੁਸ਼ ਆਮਦ ਸੁਖਨ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਨਾਜ਼ਨੀ ਸੀਮ ਤਨ ॥੧੩੨॥
 ਹਰਾਂਕਸ਼ ਕਿ ਖਾਹੀ ਬਿਗੋ ਮਨ ਦਿਹਮ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ੇਰ ਦਿਲ ਮਨ ਗੁਲਾਮੇ ਤੁਅਮ ॥੧੩੩॥
 ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਾਸ਼ੀ ਤੁ ਏ ਕਾਰ ਸਖਤ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਯਕ ਬਾਰ ਕੁਨ ਨੇਕ ਬਖਤ ॥੧੩੪॥
 ਬਿਜ਼ਦ ਪੁਸ਼ਤ ਪਾਓ ਕੁਸ਼ਾਦਸ਼ ਬ ਚਸ਼ਮ ॥ ਹਮਹ ਰਵਸ਼ ਸ਼ਾਹਾਨ ਪੇਸ਼ੀਨ ਰਸ਼ਮ ॥੧੩੫॥
 ਬਿਅਫਤਾਦ ਬਰ ਰਥ ਬਿਆਵੁਰਦ ਜਾਂ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਨਉਬਤਸ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਸ਼ਾਹੇ ਜ਼ਮਾਂ ॥੧੩੬॥

ਬਹੋਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦੁ ਚਸਮਸ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿਰਾ ਜਾਇ ਮਾਰਾ ਨਿਹਾਦ ॥੧੩੭॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਤੁਰਾ ਜ਼ਫ਼ਰ ਜੰਗ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਬਕਾਰੇ ਸੁਮਾ ਕਤ ਖੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥੧੩੮॥
 ਪਸ਼ੋਮਾਂ ਸ਼ਵਦ ਸੁਖਨ ਗੁਫ਼ਤਨ ਫ਼ਜ਼ੂਲ ॥ ਹਰਾਂਕਸ ਤੁ ਗੋਈ ਕਿ ਬਰ ਮਨ ਕਬੂਲ ॥੧੩੯॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਜਾਮ ਫੇਰੋਜ਼ਹ ਫਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਰੋਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥੧੪੦॥
 ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਿਦਿਹ ਤਾ ਸ਼ਵਮ ਤਾਜ਼ਹ ਦਿਲ ॥ ਕਿ ਗਉਹਰ ਬਿਆਰੇਮ ਆਲੂਦਹ ਗਿਲ ॥੧੪੧॥੪॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਪੰਜਵੀ ਚੱਲੀ)

ਤੁਈ ਰਹਿਨੁਮਾਓ ਤੁਈ ਦਿਲ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥ ਤੁਈ ਦਸਤਗੀਰ ਅੰਦਰ ਹਰ ਦੋ ਸਰਾਇ ॥੧॥
 ਤੁਈ ਰਾਜ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਦਸਤਗੀਰ ॥ ਕਰੀਮੇ ਖ਼ਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਦਾਨਸ਼ ਪਜ਼ੀਰ ॥੨॥
 ਹਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀਦਮ ਯਕੇ ਕਾਜ਼ੀਅਸ਼ ॥ ਕਿ ਬਰਤਰ ਨ ਦੀਦਮ ਕਜ਼ੋ ਦੀਗਰਸ਼ ॥੩॥
 ਯਕੇ ਖ਼ਾਨਹ ਓ ਬਾਨੂਏ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਕਿ ਕੁਰਬਾਂ ਸ਼ਵਦ ਹਰਕਸੇ ਨਾਜ਼ਦਾਂ ॥੪॥
 ਕਿ ਸੋਸਨ ਸਰੇ ਰਾ ਫ਼ਰੋ ਮੇਜ਼ਦਹ ॥ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰਾ ਦਾਗ ਬਰ ਦਿਲ ਸੁਦਹ ॥੫॥
 ਕਜ਼ਾਂ ਸੂਰਤੇ ਮਾਹਿ ਰਾ ਬੀਮ ਸੁਦ ॥ ਰਸ਼ਕ ਸੋਖਤਹ ਅਜ਼ ਮਿਯਾਂ ਨੀਮ ਸੁਦ ॥੬॥
 ਬਕਾਰ ਅਜ਼ ਸੂਏ ਖ਼ਾਨਹ ਬੇਰੁੰ ਰਵਦ ॥ ਬ ਦੋਸ਼ੇ ਜ਼ੁਲਫ਼ ਸ਼ੋਰ ਸੁੰਬਲ ਸ਼ਵਦ ॥੭॥
 ਗਰ ਆਬੇ ਬ ਦਰੀਆ ਬਸ਼ੋਯਦ ਰੁਖ਼ਸ਼ ॥ ਹਮਹ ਖ਼ਾਰ ਮਾਹੀ ਸ਼ਵਦ ਗੁਲ ਰੁਖ਼ਸ਼ ॥੮॥
 ਬਖ਼ੁਮ ਓ ਫ਼ਿਤਾਦਹ ਹੁਮਾ ਸਾਯਹ ਆਬ ॥ ਜ਼ਿ ਮਸਤੀ ਸੁਦਹ ਨਾਮ ਨਰਗਸ਼ ਸ਼ਰਾਬ ॥੯॥
 ਬਦੀਦਸ਼ ਯਕੇ ਰਾਜ਼ਹੇ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਜ਼ਾਹਰ ਜਹਾਂ ॥੧੦॥
 ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਰਾਜ਼ਹੇ ਨੇਕ ਬਖ਼ਤ ॥ ਤੁ ਮਾਰਾ ਬਿਦਿਹ ਜਾਇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤਖ਼ਤ ॥੧੧॥
 ਨ ਖੁਸ਼ਤੀ ਸਰੇ ਕਾਜ਼ੀ ਆਵਰ ਤੁਰਾਸਤ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਕਿ ਈਂ ਖ਼ਾਨਹ ਮਾ ਅਜ਼ ਤੁਰਾਸਤ ॥੧੨॥
 ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖਨ ਰਾ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥ ਨ ਰਾਜ਼ੇ ਦਿਗਰ ਪੇਸ਼ ਅਉਰਤ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੩॥

ਬ ਵਕਤੇ ਸੌਹਰ ਰਾ ਚੁ ਖੁਸ਼ ਖੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਖੁਦ ਦਸਤ ਸਰ ਓ ਬੁਰੀਦ ॥੧੪॥
 ਬੁਰੀਦਹ ਸਰ ਓਰਾ ਰਵਾਂ ਜਾਇ ਗਸ਼ਤ ॥ ਦਰਾਂ ਜਾ ਸਬਲ ਸਿੰਘ ਕਿ ਬਿਨਸ਼ਸਤਹ ਅਸਤ ॥੧੫॥
 ਤੁ ਗੁਫ਼ਤੀ ਮਰਾਂ ਹਮ ਚੁਨੀ ਕਰਦਹਅਮ ॥ ਬਪੇਸ਼ੇ ਤੁ ਈਂ ਸਰ ਮਨ ਆਵੁਰਦਹਅਮ ॥੧੬॥
 ਅਗਰ ਸਰ ਤੁ ਖਾਹੀ ਸਰ ਤੁਮੇ ਦਿਹਮ ॥ ਬ ਜਾਨੇ ਦਿਲੇ ਬਰ ਤੁ ਆਸ਼ਕ ਸੁਦਮ ॥੧੭॥
 ਕਿ ਇਮ ਸ਼ਬ ਕੁਨ ਆਂ ਅਹਿਦ ਤੇ ਬਸਤਈ ॥ ਬ ਗਮਜ਼ਹਿ ਚਸ਼ਮ ਜਾਨ ਮਨ ਕੁਸ਼ਤਈ ॥੧੮॥
 ਚੁ ਦੀਦਸ਼ ਸਰੇ ਰਾਜਹੇ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਬ ਤਰਸੀਦ ਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਬਦ ਨਿਸ਼ਾਂ ॥੧੯॥
 ਚੁਨਾ ਬਦ ਤੁ ਕਰਦੀ ਖੁਦਾਵੰਦ ਖੇਸ਼ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਚਿਯਾਰੀ ਅਜ਼ੀਂ ਕਾਰ ਬੇਸ਼ ॥੨੦॥
 ਜ਼ਿ ਤੇ ਦੋਸਤੀ ਮਨ ਬ ਬਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥ ਜ਼ਿ ਕਰਦਹ ਤੁ ਮਨ ਦਰ ਨਿਯਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥੨੧॥
 ਚੁਨੀ ਬਦ ਤੁ ਕਰਦੀ ਖੁਦਾਵੰਦ ਕਾਰ ॥ ਮਰਾ ਕਰਦਹ ਬਾਸ਼ੀ ਚੁਨੀ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ॥੨੨॥
 ਬਿਅੰਦਾਖਤ ਸਰ ਰਾ ਦਰਾਂ ਜਾ ਜ਼ਿ ਦਸਤ ॥ ਬਰੇ ਸੀਨਹ ਓ ਸਰ ਬਿਜ਼ਦ ਹਰ ਦੁ ਦਸਤ ॥੨੩॥
 ਮਰਾ ਪੁਸ਼ਤ ਦਾਦੀ ਤੁਰਾ ਹਕ਼ ਦਿਹਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਰੋਜ਼ ਮਉਲਾਇ ਕਾਜ਼ੀ ਸ਼ਵਦ ॥੨੪॥
 ਬਿਅੰਦਾਖਤ ਸਰ ਖਾਨਹ ਆਮਦ ਬੁਬਾਜ਼ ॥ ਬ ਆਂ ਲਾਸ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਬੁ ਖੁਸ਼ਪੀਦ ਦਰਾਜ਼ ॥੨੫॥
 ਬਿਅੰਦਾਖਤ ਬਰ ਸਰ ਜ਼ਿ ਖੁਦ ਦਸਤ ਖਾਕ ॥ ਬਿਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਖੇਜ਼ੇਦ ਯਾਰਾਨ ਪਾਕ ॥੨੬॥
 ਚਿ ਬਦਕਾਰ ਕਰਦ ਈਂ ਕਸੇ ਸੋਰ ਬਖ਼ਤ ॥ ਕਿ ਕਾਜ਼ੀ ਬ ਜਾਂ ਕੁਸ਼ਤ ਯਕ ਜ਼ਖਮ ਸਖਤ ॥੨੭॥
 ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਯਾਬੇਦ ਖੁੰਨਸ਼ ਨਿਸ਼ਾਂ ॥ ਹੁਮਾ ਰਾਹ ਰੀਰੰਦ ਹਮਹ ਮਰਦੁਮਾਂ ॥੨੮॥
 ਬ ਆਂ ਜਾ ਜ਼ਹਾਂ ਖਲਕ ਇਸਤਾਦਹ ਕਰਦ ॥ ਬਜਾਏ ਕਿ ਸਰ ਕਾਜ਼ੀ ਅਫ਼ਤਾਦਹ ਕਰਦ ॥੨੯॥
 ਬਿਦਾਨਿਸ਼ਤ ਹਮਹ ਅਉਰਤੇ ਮਰਦੁਮਾਂ ॥ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬ ਕੁਸ਼ਤ ਅਸਤ ਰਾਜਹ ਹੁਮਾਂ ॥੩੦॥
 ਗਿਰਫ਼ਤੰਦ ਓ ਰਾ ਬੁ ਬਸਤੰਦ ਸਖਤ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਏ ਜ਼ਹਾਂਗੀਰ ਬਿਨਸ਼ਸਤਹ ਤਖਤ ॥੩੧॥
 ਬਿ ਗੁਫ਼ਤੰਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਹਵਾਲਹ ਕੁਨਦ ॥ ਬ ਦਿਲ ਹਰ ਚਿ ਦਾਰਦ ਸਜ਼ਾਯਸ਼ ਦਿਹਦ ॥੩੨॥

ਬਿ ਫ਼ਰਮੂਦ ਜੱਲਾਦਰਾ ਸ਼ੋਰ ਬਖਤ ॥ ਕਿ ਈਂ ਸਰ ਜੁਦਾ ਕੁਨ ਬ ਯਕ ਜ਼ਖਮ ਸਖਤ ॥੩੩॥
 ਚੁ ਸ਼ਮਸ਼ੋਰ ਰਾ ਦੀਦ ਆਂ ਨਉਜਵਾਂ ॥ ਬ ਲਰਜ਼ਹ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਸਰਵੇ ਗਿਰਾਂ ॥੩੪॥
 ਬਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਮਨ ਕਾਰ ਬਦ ਕਰਦਹਅਮ ॥ ਬ ਕਾਰੇ ਸੁਮਾਂ ਤਉਰ ਖੁਦ ਕਰਦਹਅਮ ॥੩੫॥
 ਨਮੂਦਹ ਇਸ਼ਾਰਤ ਬਿ ਚਸ਼ਮੇ ਬਿਆਂ ॥ ਕਿ ਏ ਬਾਨੂਏ ਸਰਵਰੇ ਬਾਨੂਆਂ ॥੩੬॥
 ਬਹੁਕਮੇ ਸੁਮਾ ਮਨ ਖਤਾ ਕਰਦਹਅਮ ॥ ਕਿ ਕਾਰ ਈਂ ਬਬੇ ਮਸਲਹਤ ਕਰਦਹਅਮ ॥੩੭॥
 ਖਲਾਸਮ ਬਿਦਿਹ ਅਹਦ ਕਰਦਮ ਕ਼ਬੂਲ ॥ ਕਿ ਅਹਿਦੇ ਖੁਦਾ ਅਸਤ ਕਸਮੇ ਰਸੂਲ ॥੩੮॥
 ਗੁਨਹ ਬਖਸ਼ ਤੋ ਮਨ ਖਤਾ ਕਰਦਹਅਮ ॥ ਕਿ ਏ ਜ਼ਿਗਰ ਜ਼ਾਂ ਮਨ ਗੁਲਾਮੇ ਤੁਅਮ ॥੩੯॥
 ਬ ਗੁਫ਼ਤਾ ਗਰਈਂ ਰਾਜ਼ਹ ਪਾਂਸਦ ਕੁਸ਼ਮ ॥ ਨ ਕਾਜ਼ੀ ਮਰਾ ਜ਼ਿੰਦਹ ਦਸਤ ਆਮਦਮ ॥੪੦॥
 ਕਿ ਓ ਕੁਸ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤਹ ਚਿ ਈਂ ਰਾ ਕੁਸ਼ਮ ॥ ਕਿ ਖੂਨੇ ਅਜ਼ੀਂ ਬਰ ਸਰੇ ਖੁਦ ਕੁਨਮ ॥੪੧॥
 ਚਿ ਖੁਸ਼ਤਰ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਖਲਾਸੀ ਦਿਹਮ ॥ ਵ ਮਨ ਹਜ਼ਰਤੇ ਕਾਬਹ ਅੱਲਹ ਰਵਮ ॥੪੨॥
 ਬਗੁਫ਼ਤ ਈਂ ਸੁਖਨ ਰਾਵ ਕਰਦਸ਼ ਖਲਾਸ ॥ ਬ ਖਾਨਹ ਖੁਦ ਆਮਦ ਜਮੈ ਕਰਦ ਖਾਸ ॥੪੩॥
 ਬੁਬਸਤੰਦ ਬਾਰੋ ਤਯਾਰੀ ਕੁਨਦ ॥ ਕਿ ਏਜ਼ਦ ਮਰਾ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੪੪॥
 ਦਰੇਗ ਅਜ਼ ਕ਼ਬਾਖਲ ਜੁਦਾ ਮੇ ਸ਼ਵਮ ॥ ਅਗਰ ਜ਼ਿੰਦਹ ਬਾਸ਼ਮ ਬੁਬਾਜ਼ ਆਮਦਮ ॥੪੫॥
 ਮਤਾਏ ਨਕ਼ਦ ਜ਼ਿਨਸ ਰਾ ਬਾਰ ਬਸਤ ॥ ਰਵਾਨਹ ਸੂਏ ਕਾਬਹ ਅੱਲਹ ਸੁਦ ਅਸਤ ॥੪੬॥
 ਚੁ ਬੇਰੂੰ ਬਰਆਮਦ ਦੁ ਸੇ ਮੰਜ਼ਲਸ਼ ॥ ਬ ਯਾਦ ਆਮਦਹ ਖਾਨਹ ਜ਼ਾ ਦੋਸਤਸ਼ ॥੪੭॥
 ਬੁਬਾਜ਼ ਆਮਦਹ ਨੀਮ ਸ਼ਬ ਖਾਨਹ ਆਂ ॥ ਚਿ ਨਿਆਮਤ ਅਜ਼ੀਮੋ ਚਿ ਦਉਲਤ ਗਿਰਾਂ ॥੪੮॥
 ਬਿਦਾਨਿਸਤ ਆਲਮ ਕੁਜ਼ਾਂ ਜਾਇ ਗਸ਼ਤ ॥ ਚਿ ਦਾਨਦ ਕਿ ਕਸ ਹਾਲ ਬਰ ਸਰ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੪੯॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਪਿਆਲਹ ਫ਼ੋਰੋਜ਼ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰ ਵਕਤ ਤੁਅਮ ॥੫੦॥
 ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਖੁਸ਼ਤਰ ਦਿਮਾਰੋ ਕੁਨਮ ॥ ਕਿ ਰਉਸ਼ਨ ਤਬੈ ਚੁੰ ਚਰਾਰੋ ਕੁਨਮ ॥੫੧॥੫॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਛੀਵੀ ਚਲੀ)

ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦੇ ਦਿਲ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਰਹਿਨੁਮਾਇ ॥੧॥
 ਨ ਫ਼ਉਜੋ ਨ ਫ਼ਰਸੋ ਨ ਫ਼ਰਰੋ ਨ ਫ਼ੂਰ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦਹ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੨॥
 ਹਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀਦੇਮ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਰਉਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੩॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਕੈਸਰੋ ਸ਼ਾਹਿ ਰੂਮੀ ਕੁਲਾਹ ॥ ਦਰਖਸਿੰਦਹ ਸ਼ਮਸੋ ਚੁ ਰਖਸਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੪॥
 ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਰਉਸ਼ਨ ਬਰਆਮਦ ਸ਼ਿਕਾਰ ॥ ਹਮਹ ਯੂਜ਼ ਅਜ਼ ਬਾਜ਼ ਵ ਬਹਰੀ ਹਜ਼ਾਰ ॥੫॥
 ਬ ਪਹਿਨ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਬ ਨਖਜ਼ੀਰ ਗਾਹ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਗੋਰ ਆਹੂ ਬਸੇ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ॥੬॥
 ਦਿਗਰ ਸ਼ਾਹ ਮਗਰਬ ਦਰ ਆਮਦ ਦਲੇਰ ॥ ਚੁ ਰਖਸਿੰਦਹ ਮਾਹੋ ਚੁ ਗੁਰਰਿੰਦਹ ਸ਼ੇਰ ॥੭॥
 ਦੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਰ ਆਮਦ ਯਕੇ ਜਾਇ ਸਖਤ ॥ ਕਿਰਾ ਤੇਗ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ਨੇਕ ਬਖਤ ॥੮॥
 ਕਿਰਾ ਰੋਜ਼ ਇਕਬਾਲ ਯਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥ ਕਿ ਯਜ਼ਦਾਂ ਕਿਰਾ ਕਾਮਗਾਰੀ ਦਿਹਦ ॥੯॥
 ਬਜ਼ੁੰਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਦੁ ਸ਼ਾਹੇ ਦਿਲੇਰ ॥ ਕਿ ਬਰ ਆਹੂਏ ਯਕ ਬਰਆਮਦ ਦੁ ਸ਼ੇਰ ॥੧੦॥
 ਬਗੁਰਰੀਦਨ ਆਮਦ ਦੁ ਅਬਰੇ ਸਿਯਾਹ ॥ ਸਿਨਾਨੇ ਬਿਅੰਦਾਖਤ ਨੇਜ਼ਹ ਚੁ ਕਾਹ ॥੧੧॥
 ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾਨ ਪੱਰਰਾਂ ਸੁਦਹ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਆਸਮਾ ਪੁਰ ਜ਼ਿ ਕਰਗਸ਼ ਸੁਦਹ ॥੧੨॥
 ਚਕਾ ਚਾਕ ਬਰਖਾਸਤ ਨੇਕੇ ਸਿਨਾਂ ॥ ਯਕੇ ਰੁਸਤ ਖੇਜ਼ ਅਜ਼ ਬਰਆਮਦ ਜ਼ਹਾਂ ॥੧੩॥
 ਚੁ ਸੂਰੇ ਸਰਾਫ਼ੀਲ ਦਮ ਮੇਜ਼ਦਹ ॥ ਕਿ ਰੋਜ਼ੇ ਕਿਯਾਮਤ ਬਹਮ ਮੇਜ਼ਦਹ ॥੧੪॥
 ਗੁਰੇਜ਼ਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਬ ਅਰਬੀ ਸਿਪਾਹ ॥ ਬ ਗਾਲਬ ਦਰਆਮਦ ਹੁਮਾਂ ਗਰਬ ਸ਼ਾਹ ॥੧੫॥
 ਕਿ ਤਨਹਾ ਬਿਮਾਂਦਅਸਤ ਸ਼ਾਹੇ ਅਰਬ ॥ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਚੁ ਪੇਸ਼ੀਨ ਸ਼ਮਸ਼ ਚੁੰ ਗਰਬ ॥੧੬॥
 ਚੁ ਤਾਬਸ਼ ਨੁਮਾਨਦ ਸ਼ਵਦ ਦਸਤਗੀਰ ॥ ਚੁ ਦੁਜ਼ਦੇ ਸ਼ਵਦ ਵਕ਼ਤ ਸ਼ਬ ਰਾ ਅਸੀਰ ॥੧੭॥
 ਬੁ ਬਸਤੰਦ ਸ਼ਹਿਰਾ ਬੁਰਦ ਨਿਜ਼ਦ ਸ਼ਾਹ ॥ ਚੁ ਮਾਹ ਅਫ਼ਕਨੋ ਹਮ ਚੁ ਬੁਰਦੰਦ ਮਾਹ ॥੧੮॥

ਬ ਖਾਨਹ ਖਬਰ ਆਮਦਹ ਸ਼ਾਹਿ ਬਸਤ ॥ ਹਮਹ ਕਾਰ ਦੁਜ਼ਦੀ ਵ ਮਰਦੀ ਗੁਜ਼ਸਤ ॥੧੯॥
 ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬ ਮਜ਼ਲਸ਼ ਜ਼ਿ ਦਾਨਾਇ ਦਿਲ ॥ ਸੁਖਨ ਰਾਂਦ ਪਿਨਹਾਂ ਵਜਾਂ ਸ਼ਹਿ ਖਿਜ਼ਲ ॥੨੦॥
 ਚੁ ਬਿਸ਼ਨੀਦ ਈਂ ਖਬਰ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਬ ਬਸਤੰਦ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੨੧॥
 ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਜ਼ਰ ਬਫ਼ਤ ਰੂਮੀ ਕ਼ਬਾਇ ॥ ਬਜ਼ੀਂ ਬਰ ਨਿਸ਼ਸਤੋ ਬਿਆਮਦ ਬਜਾਇ ॥੨੨॥
 ਰਵਾਂ ਸ਼ੁਦ ਸੂਏ ਸ਼ਾਹਿ ਮਗਰਬ ਚੁ ਬਾਦ ॥ ਕਮਾਨੇ ਕ੍ਰਿਯਾਨੀ ਬ ਤਰਕਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥੨੩॥
 ਬਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਹੇ ਮਗਰਬ ਆਮਦ ਦਲੇਰ ॥ ਚੁ ਗੁਰਰੀਦਹ ਬਬਰੋ ਚੁ ਦਰਰਿੰਦਹ ਸ਼ੇਰ ॥੨੪॥
 ਦੁਆ ਕਰਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹਿ ਆਜ਼ਾਦ ਬਖਤ ॥ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਦੇਹੀਮੁ ਸਾਯਾਨ ਤਖਤ ॥੨੫॥
 ਮਰਾ ਕਾਹੀਯਾ ਆਮਦ ਅਜ਼ ਬਹਰਕਾਹ ॥ ਦੋ ਸੇ ਸਦ ਸਵਾਰੋ ਯਕ ਅਜ਼ ਸ਼ਕਲ ਸ਼ਾਹਿ ॥੨੬॥
 ਕਿ ਬਿਹਤਰ ਹੁਮਾਨਸਤ ਆਂ ਰਾ ਬਿਦਿਹ ॥ ਵਗਰ ਨਹ ਖੁਦਸ਼ ਮਉਤ ਬਰ ਸਰ ਬਿਨਿਹ ॥੨੭॥
 ਸੁਨੀਦੇ ਜ਼ਿ ਮਨ ਸ਼ਾਹਿ ਗਰ ਈਂ ਸੁਖਨ ॥ ਹੁਮਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬੇਖ ਬਰਕੰਦ ਬੁਨ ॥੨੮॥
 ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖਨ ਸ਼ਾਹਿ ਫੌਲਾਦ ਤਨ ॥ ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਬਰ ਖੁਦ ਚੁ ਬਰਗੋ ਸਮਨ ॥੨੯॥
 ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਈਂ ਕਾਹੀਯਾਂ ॥ ਨ ਦਾਨਮ ਮਗਰ ਸ਼ਾਹਿ ਬਾਸ਼ਦ ਜਵਾਂ ॥੩੦॥
 ਨ ਦਾਨਮ ਕਸੇ ਸ਼ਾਹਿ ਹਸਤਸ਼ ਜਵਾਂ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਿਰੀਰਦ ਜ਼ਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥੩੧॥
 ਜ਼ਿ ਪੇਸ਼ੀਨਹੇ ਸ਼ਹ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਬੁਖਾਂਦ ॥ ਸੁਖਨ ਹਾਇ ਪੋਸ਼ੀਦਹ ਬਾ ਓ ਬਿਰਾਂਦ ॥੩੨॥
 ਤੁ ਦੀਦੀ ਚੁਨਾ ਕਾਹੀਯਾਂ ਜੰਗ ਕਰਦ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ਮੁਲਕ ਯਜ਼ਦਾਂ ਬਰਾਵੁਰਦ ਗਰਦ ॥੩੩॥
 ਮੁਬਾਦਾ ਕੁਨਦ ਤਾਖਤ ਬਰ ਮੁਲਕ ਸਖਤ ॥ ਦਿਹਮ ਕਾਹੀਯਾਂ ਰਾ ਅਜ਼ਾਂ ਨੇਕ ਬਖਤ ॥੩੪॥
 ਹੁਮਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਮਹਿਬੂਸ਼ੀਯਾ ਪੇਸ਼ ਖਾਂਦ ॥ ਹਵਾਲਹ ਨਮੂਦਸ਼ ਕਿ ਓਰਾ ਨਿਸ਼ਾਂਦ ॥੩੫॥
 ਤੁ ਆਜ਼ਾਦ ਗਸ਼ਤੀ ਅਜ਼ੀ ਸਹਿਲ ਚੀਜ਼ ॥ ਬਿਰੀਰਏ ਬਿਰਾਦਰ ਤੁ ਅਜ਼ ਜਾਂ ਅਜ਼ੀਜ਼ ॥੩੬॥
 ਜ਼ਨੇ ਪੇਚ ਦਸਤਾਰ ਰਾ ਤਾਬ ਦਾਦ ॥ ਦਿਗਰ ਦਸਤ ਬਰ ਮੁਸ਼ਤ ਤੇਗਸ਼ ਨਿਹਾਦ ॥੩੭॥

{੧੪੦੭}

ਬਿਜਦ ਤਾਜੀਯਾਨਹ ਬ ਹਰ ਚਾਰ ਚਾਰ ॥ ਬਗੁਫਤਾ ਕਿ ਏ ਬੇ ਖਬਰ ਬੇ ਮੁਹਾਰ ॥੩੮॥ {੧੪੦੭}
 ਕਿ ਆਮਦ ਦਰੀਂ ਜਾ ਵਜਾ ਕਾਹ ਨੇਸਤ ॥ ਕਿ ਏਜਦ ਗਵਾਹ ਅਸਤ ਯਜਦਾਂ ਯਕੇਸਤ ॥੩੯॥
 ਦਰੋਗੇ ਮਰਾ ਬਰ ਗਫੂਰੇ ਗੁਆਹਸਤ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਮਾਰਾ ਪਨਾਹੇ ਖੁਦਾਸਤ ॥੪੦॥
 ਰਿਹਾਈ ਦਿਹਦ ਖੁਦ ਖੁਦਾਵੰਦ ਤਖਤ ॥ ਵਿਦਾ ਗਸਤ ਜੋ ਮੰਜਲੋ ਜਾਇ ਸਖਤ ॥੪੧॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਸਬਜ਼ ਪਾਨ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ੁਰੂਰ ਅਸਤ ਜ਼ਾਹਰ ਜਹਾਨ ॥੪੨॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਜਾਮ ਫੀਰੋਜ਼ਹ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਦਰ ਵਕਤ ਸ਼ਬ ਚੂੰ ਖੁਸ਼ੇ ਰੋਜ਼ ਜੰਗ ॥੪੩॥੬॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਸਤਵੀ ਚਲੀ)

ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦਰੇ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ਅਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਦਿਆਰ ॥੧॥
 ਤਬੀਅਤ ਬਹਾਲਸਤ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ॥ ਚੁ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲੋ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਕਮਾਲ ॥੨॥
 ਕਿ ਇਸਫੰਦ ਯਾਰ ਅਜ਼ ਜਹਾਂ ਰਖਤ ਬੁਰਦ ॥ ਨਸਬ ਨਾਮਹੇ ਖੁਦ ਬ ਬਹਿਮਨ ਸਪੁਰਦ ॥੩॥
 ਅਜ਼ਾਂ ਦੁਖਤਰੇ ਹਮ ਚੁ ਰੁਖਪਰ ਹੁਮਾਇ ॥ ਚੁ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਦਉਲਤ ਫ਼ਿਜ਼ਾਇ ॥੪॥
 ਚੁ ਬਹਮਨ ਸ਼ਹ ਅਜ਼ ਈਂ ਜਹਾਂ ਬੁਰਦ ਰਖਤ ॥ ਬ ਦੁਖਤਰ ਸਪੁਰਦੰਦ ਆਂ ਤਾਜ ਤਖਤ ॥੫॥
 ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬਰ ਤਖਤ ਹੂਮੀ ਹੁਮਾਇ ॥ ਕਿ ਬੁਸਤਾਂ ਬਹਾਰ ਅਸਤੁ ਸੂਰਤ ਫ਼ਿਜ਼ਾਇ ॥੬॥
 ਚੁ ਬੁਗਜ਼ਸਤ ਬਰ ਵੈ ਜ਼ਿ ਦਹ ਸਾਲ ਚਾਰ ॥ ਕਿ ਪੈਦਾ ਸੁਦਹ ਸਬਜ਼ਹੇ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੭॥
 ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਬ ਨੌਬਤ ਰਸੀਦ ॥ ਚੁ ਬੁਸਤਾਂ ਗੁਲੇ ਸੁਰਖ ਬੇਰੂੰ ਕਸੀਦ ॥੮॥
 ਬ ਹੁਸਨ ਆਮਦਸ਼ ਤੂਤੀਏ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥ ਚੁ ਮਾਹੇ ਕਿ ਬਰਖੁਦ ਕੁਨਦ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੯॥
 ਮਿਜ਼ਾਜ਼ਸ਼ ਜ਼ਿ ਤਿਫ਼ਲੀ ਬਰੂੰ ਦਰ ਰਸੀਦ ॥ ਜਵਾਨੀ ਜ਼ਿ ਆਗਾਜ਼ ਬਰਵੈ ਕਸੀਦ ॥੧੦॥
 ਵਿਦਾ ਸੁਦ ਅਜ਼ੋ ਹਾਲ ਤਿਫ਼ਲੀ ਮਿਜ਼ਾਜ਼ ॥ ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਦਰ ਆਮਦ ਬੁਬਾਜ਼ ॥੧੧॥
 ਕਿ ਬਿਨਸ਼ਸਤ ਬਰ ਤਖਤ ਸ਼ਾਹਨ ਸ਼ਹੀ ॥ ਬ ਕਲਮ ਅੰਦਰ ਆਵੇਖਤ ਕਾਗਜ਼ ਮਹੀ ॥੧੨॥

ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਬਚਹ ਗਉਹਰ ਨਿਗਾਰ ॥ ਕਿ ਬੁਰਦ ਅੰਦਰੂੰਨ ਸ਼ਬ ਵਕਤੇ ਗੁਬਾਰ ॥੧੩॥
 ਬਿਆਵੇਖਤ ਬਾ ਓ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥ ਕਿ ਸ਼ਿਕਮਸ਼ ਫ਼ਰੋਮਾਂਦ ਅਜ਼ ਤੁਖਮ ਸ਼ਾਹ ॥੧੪॥
 ਚੁ ਨੁਹ ਮਾਹ ਗਸ਼ਤਹ ਬ ਆਂ ਬਿਸਤਨੀ ॥ ਬਕੋਸ਼ਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਰਗੇ ਖੁਸ਼ਤਨੀ ॥੧੫॥
 ਤਵੱਲਦ ਸ਼ੁਦਸ਼ ਕੋਦ ਕੇ ਸ਼ੀਰ ਖਾਰ ॥ ਕਿ ਖੁਦ ਸ਼ਾਹਿ ਵ ਸ਼ਾਹ ਅਫ਼ਕਨੋ ਨਾਮਦਾਰ ॥੧੬॥
 ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਨ ਕਰਦੰਦ ਸਿਰਰੇ ਜ਼ਹਾਂ ॥ ਬ ਸੰਦੂਕ ਓਰਾ ਨਿਗਹ ਦਾਸ਼ਤ ਆਂ ॥੧੭॥
 ਜ਼ਿ ਮੁਸ਼ਕੋ ਫ਼ਿਤਰ ਅੰਬਰ ਆਵੇਖਤੰਦ ॥ ਬਰੋ ਉਦ ਅਜ਼ ਜ਼ਾਫ਼ਰਾਂ ਰੇਖਤੰਦ ॥੧੮॥
 ਬਦਸਤ ਅੰਦਰੂੰ ਦਾਸ਼ਤ ਓ ਰਾ ਅਕ਼ੀਕ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਸੰਦੂਕ ਦਰਯਾ ਅਮੀਕ ॥੧੯॥
 ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਓ ਰਾ ਕੁਨਦ ਜ਼ਾਮਹ ਚਾਕ ॥ ਨਜ਼ਰ ਦਾਸ਼ਤ ਬਰੁ ਸ਼ੁਕਰ ਯਜ਼ਦਾਨ ਪਾਕ ॥੨੦॥
 ਨਿਸ਼ਤੰਦ ਬਰ ਰੋਦ ਲਬੇ ਗਾਜ਼ਰਾਂ ॥ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਸੰਦੂਕ ਦਰੀਆ ਰਵਾਂ ॥੨੧॥
 ਹਮੀ ਖ਼ਾਸਤ ਕਿ ਓ ਰਾ ਬਦਸਤ ਆਵਰੰਦ ॥ ਕਿ ਸੰਦੂਕ ਬਸਤਹ ਸ਼ਿਕਸਤ ਆਵਰੰਦ ॥੨੨॥
 ਚੁ ਬਾਜ਼ੁ ਬਕੋਸ਼ਸ਼ ਦਰ ਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਦਸਤ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਮਤਾਏ ਗਿਰਾਂ ॥੨੩॥
 ਸ਼ਿਕਸਤੰਦ ਮੁਹਰਸ਼ ਬਰਾਏ ਮਤਾ ॥ ਪਦੀਦ ਆਮਦਹ ਜ਼ਾਂ ਚੁ ਰਖਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੨੪॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਗਾਜ਼ਰਾਂ ਖਾਨਹ ਕੋਦਕ ਚੁ ਨੇਸਤ ॥ ਖੁਦਾ ਮਨ ਪਿਸਰ ਦਾਦਈਂ ਹਮ ਬਸੇਸਤ ॥੨੫॥
 ਬਿਆਵੁਰਦ ਓਰਾ ਗਿਰਫ਼ਤ ਆਂ ਅਕ਼ੀਕ ॥ ਸ਼ੁਕਰ ਕਰਦ ਯਜ਼ਦਾਨ ਆਜ਼ਮ ਅਮੀਕ ॥੨੬॥
 ਕੁਨਦ ਪਰਵਰਸ਼ ਰਾ ਚੁ ਪਿਸਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਬ ਯਾਦੇ ਖੁਦਾ ਕ੍ਰਿਬਲਹ ਕਾਬਹ ਕਰੀਮ ॥੨੭॥
 ਚੁ ਬੁਗਜ਼ਸ਼ਤ ਬਰ ਵੈ ਦੁ ਸੇ ਸਾਲ ਮਾਹ ॥ ਕਜ਼ੋ ਦੁਖਤਰੇ ਖਾਨਹ ਆਵੁਰਦ ਸ਼ਾਹ ॥੨੮॥
 ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਵੈ ਹੁਮਾਏ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਬ ਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਪਿਸਰ ਗਾਜ਼ਰ ਕਰੀਮ ॥੨੯॥
 ਬਿਪੁਰਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਜ਼ਨ ॥ ਕੁਜ਼ਾ ਯਾਫ਼ਤੀ ਪਿਸਰ ਖੁਸ਼ ਖੋਇ ਤਨ ॥੩੦॥
 ਬਿਦਾਨੇਮ ਖ਼ਾਨੇਮ ਸ਼ਨਾਸੇਮ ਮਨ ॥ ਯਕੇ ਮਨ ਸ਼ਨਾਸ਼ਮ ਨ ਦੀਗਰ ਸੁਖਨ ॥੩੧॥

ਦਵੀ ਦੰਦ ਮਰਦਮ ਬੁਖਾਦੰਮ ਕਜੋ ॥ ਕਿ ਅਜ ਖਾਨਹੇ ਗਾਜ਼ਰਾਨਸ ਅਜੋ ॥੩੨॥
 ਬੁਖਾਦੰਦ ਓਰਾ ਬੁ ਬਸਤੰਦ ਸਖਤ ॥ ਬਿਪੁਰਸ਼ੀਦ ਓਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਬਖਤ ॥੩੩॥
 ਬਿਗੋਯਮ ਤੁਰਾ ਹਮ ਚੁ ਈਂ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਨੁਮਾਯਮ ਬ ਤੋ ਹਾਲ ਚੁੰ ਸਾਖਤਮ ॥੩੪॥
 ਕਿ ਸਾਲੇ ਫ਼ਲਾਂ ਮਾਹ ਦਰ ਵਕ਼ਤ ਸ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਈਂ ਕਾਰਰਾ ਕਰਦਅਮ ਮਨ ਤਮਾਮ ॥੩੫॥
 ਗਿਰਫ਼ਤੇਮ ਸੰਦੂਕ ਦਰੀਯਾ ਅਮੀਕ ॥ ਯਕੇ ਦਸਤ ਜੋ ਯਾਫ਼ਤਮ ਈਂ ਅਕ਼ੀਕ ॥੩੬॥
 ਬਦੀਦੰਦ ਗਉਹਰਿ ਗਿਰਫ਼ਤੰਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਸ਼ਨਾਸਦ ਕਿ ਈਂ ਪਿਸਰ ਹਸਤ ਆਂ ਹੁਮਾਂ ॥੩੭॥
 ਬਰੋ ਤਾਜ਼ਹ ਸੁਦ ਸ਼ੀਰ ਪਿਸਤਾਂ ਅਜੋ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਸੀਨਹ ਖੁਦ ਹਰਦੋ ਦਸਤਾਂ ਅਜੋ ॥੩੮॥
 ਸ਼ਨਾਸਦ ਅਜੋ ਹਰ ਦੁ ਲਬ ਬਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਨ ਕਰਦਸ਼ ਦਿਲ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥੩੯॥
 ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਰਫ਼ਤੰਦ ਜ਼ਉਜ਼ਹ ਫਲਾਂ ॥ ਮਰਾ ਖਾਬ ਦਾਦਹ ਬਜ਼ੁਰਗੇ ਹੁਮਾਂ ॥੪੦॥
 ਤੁਰਾ ਮਨ ਕਿ ਫ਼ਰਜੰਦ ਬਖਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥ ਚਰਾਗੇ ਕਯਾਰਾ ਦਰਖਸ਼ੀਦਹਅਮ ॥੪੧॥
 ਜ਼ਿ ਗੰਜੋ ਜ਼ਰ ਸ਼ ਗਉਹਰੋ ਤਖਤ ਦਾਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਿਸਰ ਰਾ ਖਾਨਹੇ ਖੁਦ ਨਿਹਾਦ ॥੪੨॥
 ਬ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਜ਼ਿ ਦਰੀ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਕਿ ਦਾਰਾਬ ਨਾਮਸ਼ ਅਜੋ ਸਾਖਤਮ ॥੪੩॥
 ਕਿ ਸ਼ਾਹੀ ਜ਼ਹਾਂ ਰਾ ਬਦੋ ਮੇ ਦਿਹੰਮ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਤਾਜ਼ ਇਕ਼ਬਾਲ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹੰਮ ॥੪੪॥
 ਮਰਾ ਖੁਸ਼ ਤਰ ਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ਸੂਰਤਸ਼ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਖੁਸ਼ ਸੂਰਤਸ਼ ॥੪੫॥
 ਕਿ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਚੁੰ ਖਬਰ ਯਾਫ਼ਤਸ਼ ॥ ਕਿ ਦਾਰਾਬ ਨਾਮੇ ਮੁਕ਼ਰਰਾ ਸੁਦਸ਼ ॥੪੬॥
 ਅਜ਼ਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸੁਦ ਸ਼ਾਹਿ ਦਾਰਾਇ ਦੀਨ ॥ ਹਕ਼ੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸਅਸਤੁ ਐਨੁਲ ਯਕ਼ੀਨ ॥੪੭॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਸੁਰਖ ਫਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਵਕ਼ਤੇ ਮੁਦਾਮ ॥੪੮॥
 ਬਿਦਿਹ ਪਿਯਾਲਹ ਫ਼ੇਰੋਜ਼ ਰੰਗੀਨ ਰੰਗ ॥
 ਕਿ ਮਾਰਾ ਖੁਸ਼ ਆਮਦ ਬਸੇ ਵਕ਼ਤ ਜੰਗ ॥੪੯॥੭॥

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਅਠਵੀ ਚੱਲੀ)

ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦਹੇ ਦਿਲ ਕਰਾਰ ॥ ਰਜਾ ਬਖਸ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੧॥
 ਕਿ ਮੀਰ ਅਸਤ ਪੀਰ ਅਸਤ ਹਰ ਦੋ ਜਹਾਂ ॥ ਖੁਦਾਵੰਦ ਬਖਸ਼ਿੰਦਹ ਹਰ ਯਕ ਅਮਾਂ ॥੨॥
 ਹਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਅਜੰਮ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਕਰੰਮ ॥੩॥
 ਕਿ ਸੂਰਤ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਹੁਸਨਲ ਤਮਾਮ ॥ ਹਮਹ ਰੋਜ਼ ਆਸ਼ਾਯਸ਼ੋ ਰੋਦ ਜਾਮ ॥੪॥
 ਕਿ ਸਰਹੰਗ ਦਾਨਸ਼ ਜ਼ਿ ਫ਼ਰਜ਼ਾਨਗੀ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਲਿਹਤ ਮਉਜ਼ ਮਰਦਾਨਗੀ ॥੫॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਬਾਨੂਏ ਹਮ ਚੁ ਮਾਹੇ ਜਵਾਂ ॥ ਕਿ ਕੂਰਬਾਂ ਸ਼ਵਦ ਹਰ ਕਸੇ ਨਾਜ਼ਦਾਂ ॥੬॥
 ਕਿ ਖੁਸ਼ ਰੰਗ ਖੁਸ਼ ਖੋਇ ਓ ਖੁਸ਼ ਜਮਾਲ ॥ ਖੁਸ਼ ਆਵਾਜ਼ ਖੁਸ਼ ਖੁਵਾਰਗੀ ਖੁਸ਼ ਖਿਆਲ ॥੭॥
 ਬ ਦੀਦਨ ਕਿ ਖੁਸ਼ ਖੋਇ ਖੁਬੀ ਜਹਾਂ ॥ ਜ਼ਿ ਹਰਫ਼ਾਤ ਕਰਦਨ ਖੁਸ਼ੋ ਖੁਸ਼ ਜੁਬਾਂ ॥੮॥
 ਦੁ ਪਿਸਰਸ਼ ਅਜ਼ਾਂ ਬੂਦ ਚੁੰ ਸ਼ਮਸ ਮਾਹ ॥ ਕਿ ਰਉਸ਼ਨ ਤਬੀਯਤ ਹਕੀਕਤ ਗਵਾਹ ॥੯॥
 ਕਿ ਗੁਸਤਾਖ ਦਸਤ ਅਸਤ ਚਾਲਾਕ ਜੰਗ ॥ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਤਰੱਦਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰੋ ਨਿਹੰਗ ॥੧੦॥
 ਦੁ ਪੀਲ ਅਫ਼ਕਨੋ ਹਮ ਚੁ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨ ਅਸਤ ॥ ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਵਗਾ ਸ਼ੇਰ ਰੋਈਂ ਤਨ ਅਸਤ ॥੧੧॥
 ਯਕੇ ਖੁਬ ਰੋਇ ਓ ਦਿਗਰ ਤਨ ਚੁ ਸ਼ੀਮ ॥ ਦੁ ਸੂਰਤ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਆਜ਼ਮ ਅਜ਼ੀਮ ॥੧੨॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਮਾਦਰੇ ਬਰਕਸ਼ ਆਸੁਫ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤ ॥ ਚੁ ਮਰਦਸਤ ਗੁਲ ਹਮ ਚੁਨੀ ਗੁਲ ਪਰਸਤ ॥੧੩॥
 ਸ਼ਬੰ ਗਾਹ ਦਰ ਖ਼ਾਬਗਾਹ ਆਮਦੰਦ ॥ ਕਿ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂ ਦਰ ਨਿਗਾਹ ਆਮਦੰਦ ॥੧੪॥
 ਬੁਖਾਦੰਦ ਪਸ ਪੇਸ਼ ਖੁਰਦੋ ਕਲਾਂ ॥ ਮਯੋ ਰੋਦ ਰਾਮਸ਼ ਗਿਰਾਂ ਰਾ ਹੁਮਾਂ ॥੧੫॥
 ਬਿਦਾਨਿਸ਼ਤ ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਤੀਯਸ਼ ਮਸਤ ਗਸ਼ਤ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਖੁਦ ਦਸਤ ਹਰ ਦੋ ਸ਼ਿਕਸਤ ॥੧੬॥
 ਬਿਜ਼ਦ ਹਰ ਦੋ ਦਸਤਸ਼ ਸਰੇ ਖੇਸ਼ ਜ਼ੋਰ ॥ ਬ ਜੁੰਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਬ ਕਰਦੰਦ ਸ਼ੋਰ ॥੧੭॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਏ ਮੁਸਲਮਾਨਾਨ ਪਾਕ ॥ ਚਿਰਾ ਚੁੰ ਕਿ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਜ਼ੀ ਜਾਮਹ ਚਾਕ ॥੧੮॥

ਬਿਖੁਰਦੰਦ ਮਯ ਹਰਦੁ ਆਂ ਮਸਤ ਗਸਤ ॥ ਗਿਰਫ਼ਤੰਦ ਸਮਸ਼ੇਰ ਫੌਲਾਦ ਦਸਤ ॥੧੯॥
 ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਆਂ ਬ ਈਂ ਆਂ ਜਦੰਦ ॥ ਬ ਦੀਦਹ ਮਰਾ ਹਰਦੁਈਂ ਕੁਸ਼ਤਹ ਅੰਦ ॥੨੦॥
 ਦਰੇਗਾ ਮਰਾ ਜਾ ਜਿਮੀ ਹਮ ਨ ਦਾਦ ॥ ਨ ਦਹਲੀਜ਼ ਦੋਜ਼ਖ ਮਰਾ ਰਹ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੨੧॥
 ਦੁ ਚਸ਼ਮੇ ਮਰਾ ਬੀਂ ਚਿ ਗਰਦੀਦਹ ਈਂ ॥ ਕਿ ਈਂ ਦੀਦਹੇ ਖੂਨ ਈਂ ਦੀਦਹ ਈਂ ॥੨੨॥
 ਬਿਹਜ਼ ਮਨ ਤਨੇ ਤਰਕ ਦੁਨੀਯਾ ਕੁਨਮ ॥ ਫ਼ਕੀਰੇ ਸ਼ਵਮ ਮੁਲਕ ਚੀਮੇ ਰਵਮ ॥੨੩॥
 ਬਿ ਗੁਫ਼ਤ ਈਂ ਸੁਖਨ ਰਾ ਕੁਨਦ ਜਾਮਹ ਚਾਕ ॥ ਰਵਾਂ ਸੁਦ ਸੂਏ ਦਸਤਖਤ ਚਾਕ ਚਾਕ ॥੨੪॥
 ਕਿ ਓ ਜਾ ਬ ਦੀਦੰਦ ਖੁਸ਼ ਖਾਬਗਾਹ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਅਸਤੁ ਬਰ ਗਾਉਂ ਬਾ ਜਨ ਚੁ ਮਾਹ ॥੨੫॥
 ਬਿ ਪੁਰਸੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਜਨ ॥ ਹਮਾਂਯੂ ਦਰਖਤੇ ਚੁ ਸਰਵੇ ਚਮਨ ॥੨੬॥
 ਕਿ ਹੂਰੇ ਪਰੀ ਤੋ ਚੁ ਨੂਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਕਿ ਮਾਹੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਾਂ ॥੨੭॥
 ਨ ਹੂਰੋ ਪਰੀਅਮ ਨ ਨੂਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਮਨਮ ਦੁਖਤਰੇ ਸ਼ਾਹਿਜਾ ਬੁਲਸਿਤਾਂ ॥੨੮॥
 ਬ ਪੁਰਸਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਪਰਸ਼ਤਸ਼ ਨਮੂਦ ॥ ਬਨਿਜ਼ਦਸ਼ ਜੁਬਾ ਰਾਂ ਬ ਫੁਰਸਤ ਕਸੂਦ ॥੨੯॥
 ਬ ਦੀਦਨ ਤੁਰਾ ਮਨ ਬਸ ਆਜ਼ੁਰਦਹ ਅਮ ॥ ਬਿਗੋਈ ਤੁ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਬਖਸ਼ੀਦਹ ਅਮ ॥੩੦॥
 ਬ ਹੰਗਾਮ ਪੀਰੀ ਜਵਾਂ ਮੇ ਸ਼ਵਮ ॥ ਬ ਮੁਲਕੇ ਹੁਮਾਂ ਯਾਰ ਮਨ ਮੇ ਰਵਮ ॥੩੧॥
 ਬਦਾਨਸ਼ ਤੁ ਦਾਨੀ ਵਗਰ ਈਂ ਵਫ਼ਾ ॥ ਬੁ ਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਬਦਤਰ ਈਂ ਬੇਵਫ਼ਾ ॥੩੨॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਬਗਿਰਦੇ ਚੁ ਚਾਹ ॥ ਕਜ਼ਾਂ ਜਾ ਅਜ਼ੋ ਬੂਦ ਨਖਜ਼ੀਰ ਗਾਹ ॥੩੩॥
 ਬਸੈਰੇ ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਆਮਦ ਸ਼ਿਕਾਰ ॥ ਚੁ ਮਿਨ ਕਾਲ ਅਜ਼ ਬਾਸ਼ਰੇ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੩੪॥
 ਕਿ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਪੇਸ਼ਸ਼ ਗਵਜ਼ਨੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਅਸਪਸ਼ ਚੁ ਬਾਦੇ ਨਸੀਮ ॥੩੫॥
 ਬਸੇ ਦੂਰ ਗਸ਼ਤਸ਼ ਨ ਮਾਂਦਹ ਦਿਗਰ ॥ ਨ ਆਬੋ ਨ ਤੋਸਹ ਨ ਅਜ਼ ਖੁਦ ਖਬਰ ॥੩੬॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਓ ਸ਼ਵਦ ਬਾ ਤਨੇ ਨਉਜ਼ਵਾਂ ॥ ਨ ਹੂਰੋ ਪਰੀ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾਂ ॥੩੭॥

{੧੪੧੨}

{੧੪੧੨}

ਬ ਦੀਦਨ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਆਸ਼ੁਫ਼ਤਹ ਗਸ਼ਤ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਖੁਦ ਖਬਰ ਰਫ਼ਤ ਵ ਅਜ਼ ਹੋਸ਼ ਦਸਤ ॥੩੮॥
 ਕਿ ਕ਼ਸਮੇ ਖੁਦਾ ਮਨ ਤੁਰਾ ਮੇ ਕੁਨਮ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਜਾਨ ਜਾਨੀ ਤੁ ਬਰਤਰ ਕੁਨਮ ॥੩੯॥
 ਉਜ਼ਰ ਕਰਦਉ ਚੂੰ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਬਾਰ ॥ ਹਮ ਆਖਰ ਬਗੁਫ਼ਤਨ ਵਜ਼ਾਂ ਕਰਦ ਕਾਰ ॥੪੦॥
 ਬੁਬੀਂ ਗਰਦਸ਼ੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜ਼ਮਾਨ ॥ ਕਿ ਖੂਨੇ ਸਿਤਾਦਸ਼ ਨ ਮਾਂਦਸ਼ ਨਿਸ਼ਾਨ ॥੪੧॥
 ਕੁਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹਿ ਕੈ ਖੁਸ਼ਰਵੇ ਜ਼ਮ ਜ਼ਮ ॥ ਕੁਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹਿ ਆਦਮ ਮਹੰਮਦ ਖਤਮ ॥੪੨॥
 ਫ਼ਰੇਦੂੰ ਕੁਜ਼ਾ ਬਹਿਮਨ ਇਸਫੰਦ ਯਾਰ ॥ ਨ ਦਾਰਾਬ ਦਾਰਾ ਦਰ ਆਮਦ ਸ਼ੁਮਾਰ ॥੪੩॥
 ਕੁਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹਿ ਇਸਕੰਦਰੋ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਯਕ ਹਮ ਨ ਮਾਂਦ ਅਸਤ ਜ਼ਿੰਦਹ ਬ ਜਾਹ ॥੪੪॥
 ਕੁਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹ ਤੈਮੂਰ ਬਾਬਰ ਕੁਜ਼ਾਸਤ ॥ ਹੁਮਾਂਯੂੰ ਕੁਜ਼ਾ ਸ਼ਾਹਿ ਅਕਬਰ ਕੁਜ਼ਾਸਤ ॥੪੫॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸੁਰਖ ਰੰਗੇ ਫ਼ਿਰੰਗ ॥ ਖੁਸ਼ ਆਮਦ ਮਰਾ ਵਕ਼ਤ ਜ਼ਦ ਤੇਗ ਜੰਗ ॥੪੬॥
 ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਖੁਦ ਰਾ ਪਯੋਹਸ ਕੁਨਮ ॥ ਬ ਤੇਗ ਆਜ਼ਮਾਈ ਸ਼ਕੋਹਸ ਕੁਨਮ ॥੪੭॥੮॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਨਾਵੀ ਚਲੀ)

ਕਮਾਲਸ਼ ਕਰਾਮਾਤ ਆਜ਼ਮ ਕਰੀਮ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹਾਕੋ ਰਹੀਮ ॥੧॥
 ਬ ਜਾਕਰ ਦਿਹੰਦ ਈਂ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਨ ॥ ਮਲੂਕੋ ਮਲਾਯਕ ਹਮਹ ਆਂ ਜਹਾਨ ॥੨॥
 ਹਿਕਾਯਤ ਸ਼ੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਫ਼ਿਰੰਗ ॥ ਚੁ ਬਾ ਜ਼ਨਿ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਪੁਸ਼ਤੇ ਪਲੰਗ ॥੩॥
 ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਬਰ ਬੱਚਹ ਗਉਹਰ ਨਿਗਾਰ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਹੁਮਾਂਯੂੰ ਜਵਾਂ ਉਸਤਵਾਰ ॥੪॥
 ਬ ਵਕ਼ਤੇ ਸ਼ਬ ਓ ਰਾ ਬੁਖਾਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਹੁਮਾਂਯੂੰ ਬੁ ਬਾਲਾਇ ਬੇਸ਼ ॥੫॥
 ਬ ਆਵੇਖਤ ਬਾ ਓ ਹਮਹ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਸ਼ਵਦ ਹੋਸ਼ ਹੈਬਤ ਹੁਨਰ ॥੬॥
 ਯਕੇ ਮੂਇ ਚੀਂ ਰਾ ਬੁਖਾਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਮੂਇ ਚੀਨੀ ਬਰਆਵੁਰਦ ਰੇਸ਼ ॥੭॥
 ਬਰੋ ਹਰ ਕਿ ਬੀਨਦ ਨ ਦਾਨਦ ਸੁਖਨ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਰੋਇ ਮਰਦੇ ਸ਼ੁਦਹ ਸ਼ਕਲ ਜ਼ਨ ॥੮॥

ਬਿਦਾਨੰਦ ਹਰਕਸ ਕਿ ਈਂ ਹਮ ਜਨ ਅਸਤੁ ॥ ਕਿ ਦਰ ਪੈਕਰੇ ਚੂੰ ਪਰੀ ਰੋਸ਼ਨ ਅਸਤ ॥੯॥
 ਬ ਦੀਦੰਦ ਓ ਰਾ ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਹਿ ॥ ਕਿ ਮਕ਼ਬੂਲ ਸੂਰਤ ਚੁ ਰਖਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੧੦॥
 ਬਿ ਪੁਰਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਬਖਤ ॥ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਸ਼ਾਹ ਅਸਤੁ ਸ਼ਾਯਾਨ ਤਖਤ ॥੧੧॥
 ਕਿ ਜਨ ਤੋ ਕਦਾਮੀ ਕਿਰਾ ਦੁਖਤਰੀ ॥ ਕਿ ਮੁਲਕੇ ਕਿਰਾ ਤੋ ਕਿਰਾ ਖ਼ਾਹਰੀ ॥੧੨॥
 ਬ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਰੂੰ ਬਹਰਹਮੰਦ ਆਮਦਸ਼ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਸ਼ਹੇ ਦਿਲ ਪਸੰਦ ਆਮਦਸ਼ ॥੧੩॥
 ਕਨੀਜ਼ਕ ਯਕੇ ਰਾ ਬੁਖਾਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥ ਸਬੰ ਗਾਹਿ ਬੁਰਦਸ਼ ਦਰੂੰ ਖਾਨਹ ਖੇਸ਼ ॥੧੪॥
 ਬਿ ਗੁਫ਼ਤਾ ਕਿ ਏ ਸਰਵ ਕ਼ਦ ਸੀਮ ਤਨ ॥ ਚਰਾਗੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੧੫॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਬਹਿਰ ਮਾਰਾ ਬ ਤਪਸ਼ੀਦ ਦਿਲ ॥ ਕਿ ਮਾਹੀ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਅਜ਼ ਆਬ ਗਿਲ ॥੧੬॥
 ਬੁਰੋਏ ਸ਼ਬਾ ਪੈਕ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਮਾਂ ॥ ਕਿ ਦਰ ਪੇਸ਼ ਯਾਰੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਾਂ ॥੧੭॥
 ਤੁ ਗਰ ਪੇਸ਼ ਓਰਾ ਬਿਯਾਰੀ ਮਰਾ ॥ ਕਿ ਬਖ਼ਸ਼ੇਮ ਸਰਬਸਤਹ ਗੰਜੇ ਤੁਰਾ ॥੧੮॥
 ਰਵਾਂ ਸੁਦ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖਨ ॥ ਬਿਗੋਯਦ ਸੁਖਨ ਰਾ ਜ਼ਿ ਸਰ ਤਾਬ ਬੁਨ ॥੧੯॥
 ਜੁਬਾਨੀ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸੁਨੀਦੀਂ ਸੁਖਨ ॥ ਬ ਪੇਚੀਦ ਬਰ ਖੁਦ ਜ਼ਿ ਪੋਸ਼ਾਕ ਜਨ ॥੨੦॥
 ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਕੁਨਾਨੀਦ ਅਸਬਾਬ ਖੇਸ਼ ॥ ਕਿ ਦੀਦਨ ਜ਼ਹਾਂ ਰਾ ਬ ਕਿਰਦਾਰ ਖੇਸ਼ ॥੨੧॥
 ਬ ਖਾਹਦ ਮਰਾ ਸ਼ਾਹਿ ਏ ਯਾਰ ਮਾ ॥ ਮਰਾ ਮਸਲਿਹਤ ਦਿਹ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮਾ ॥੨੨॥
 ਤੁ ਗੋਈ ਮਨ ਈਂ ਜਾ ਗੁਰੇਜ਼ਾ ਸ਼ਵਮ ॥ ਕਿ ਇਮ ਰੋਜ਼ ਅਜ਼ ਜਾਇ ਖੇਜ਼ਾ ਸ਼ਵਮ ॥੨੩॥
 ਨ ਤਰ ਸੀ ਇਲਾਜੇ ਤੁਰਾ ਮਨ ਕੁਨਮ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਵਜ਼ਾ ਚਾਰ ਮਾਹੇ ਨਿਹਮ ॥੨੪॥
 ਚੁ ਖੁਸ਼ਪੀਦ ਯਕ ਜਾਇ ਚੂੰ ਬੇ ਖਬਰ ॥ ਖਬਰ ਗਸ਼ਤ ਸੁਦ ਸ਼ਾਹ ਓ ਸ਼ੇਰ ਨਰ ॥੨੫॥
 ਦਹਾਨੇ ਕਨੀਜ਼ਕ ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖਨ ॥ ਬਜ਼ੁੰਬਸ਼ ਬਲਰਜ਼ੀਦ ਸਰ ਤਾਬ ਬੁਨ ॥੨੬॥
 ਬਿਯਾਮਦ ਕਜ਼ੋ ਜਾਇ ਓ ਖੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦ ॥ ਜ਼ਿ ਸਰਤਾ ਕ਼ਦਮ ਹਮ ਚੁ ਮਿਹਿਰਸ਼ ਤਪੀਦ ॥੨੭॥

ਬਿਦਾਨਦ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਖਬਰਦਾਰ ਸੁਦ ॥ ਬ ਰੋਜੇ ਅਜਾ ਈਂ ਖਬਰਦਾਰ ਸੁਦ ॥੨੮॥
 ਬਿ ਖੁਸ਼ਪੀਦ ਯਕ ਜਾ ਯਕੇ ਖਾਬ ਗਾਹ ॥ ਮਰਾ ਦਾਵ ਅਫ਼ਤਦ ਨ ਯਜ਼ਦਾਂ ਗਵਾਹ ॥੨੯॥
 ਜੁਦਾਗਰ ਬੁਬੀਨਮ ਅਜ਼ ਈਂ ਖਾਬ ਗਾਹ ॥ ਯਕੇ ਜੁਫ਼ਤ ਬਾਸ਼ਮ ਚੁ ਖੁਰਸ਼ੈਦ ਮਾਹ ॥੩੦॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਰੋਜ਼ ਗਸ਼ਤੋ ਬਿਖਾਮਦ ਦਿਗਰ ॥ ਹੁਮਾਂ ਖੁਫ਼ਤਹ ਦੀਦੰਦ ਯਕੇ ਜਾ ਬੁਬਰ ॥੩੧॥
 ਦਰੇਗਾ ਅਜ਼ਾਂ ਗਰ ਜੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਯਕੇ ਹਮਲਹ ਚੁੰ ਸ਼ੇਰ ਨਰ ਸਾਖਤਮ ॥੩੨॥
 ਦਿਗਰ ਰੋਜ਼ ਰਫ਼ਤਸ਼ ਸਿਖਮ ਆਮਦਸ਼ ॥ ਬ ਦੀਦੰਦ ਯਕ ਜਾਵ ਬਰ ਤਾਫ਼ਤਸ਼ ॥੩੩॥
 ਬ ਰੋਜ਼ੇ ਚੁ ਆਮਦ ਬ ਦੀਦੰਦ ਜੁਫ਼ਤ ॥ ਬ ਹੈਰਤ ਫ਼ਰੋ ਰਫ਼ਤ ਬਾ ਦਿਲ ਬਿਗੁਫ਼ਤ ॥੩੪॥
 ਕਿ ਹੈਫ਼ਅਸਤ ਆਂ ਰਾ ਜੁਦਾ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਕਿ ਤੀਰੇ ਕਮਾ ਅੰਦਰੂੰ ਸਾਖਤਮ ॥੩੫॥
 ਨ ਦੀਦੇਮ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਦੋਜ਼ਮ ਬਤੀਰ ॥ ਨ ਕੁਸ਼ਤਮ ਅਦੂਰਾ ਨ ਕਰਦਮ ਅਸੀਰ ॥੩੬॥
 ਸ਼ਸ਼ਮ ਰੋਜ਼ ਆਮਦ ਬ ਦੀਦਹ ਵਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਪੇਚਸ਼ ਦਰਆਵੇਖਤ ਗੁਫ਼ਤ ਅਜ਼ ਜੁਬਾਂ ॥੩੭॥
 ਨ ਦੀਦੇਮ ਦੁਸ਼ਮਨ ਕਿ ਰੇਜ਼ੇਮ ਖੂੰ ॥ ਦਰੇਗਾ ਨ ਕੈਬਰ ਕਮਾਂ ਅੰਦਰੂੰ ॥੩੮॥
 ਦਰੇਗਾ ਬ ਦੁਸ਼ਮਨ ਦਰ ਆਵੇਖਤਮ ॥ ਦਰੇਗਾ ਬ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ਰੇਖਤਮ ॥੩੯॥
 ਹਕੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸਦ ਨ ਹਾਲੇ ਦਿਗਰ ॥ ਕਿ ਮਾਖਲ ਬਸੇ ਗਸ਼ਤ ਓ ਤਾਬ ਸਰ ॥੪੦॥
 ਬੁਬੀਂ ਬੇ ਖਬਰ ਰਾ ਚਿ ਕਾਰੇ ਕੁਨਦ ॥ ਕਿ ਕਾਰੇ ਬਦਸ਼ ਇਖਤਯਾਰੇ ਕੁਨਦ ॥੪੧॥
 ਬੁਬੀਂ ਬੇ ਖਿਰਦ ਬਦ ਖਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥ ਕਿ ਬੇਆਬ ਸਰ ਖੁਦ ਤਰਾਸ਼ੀ ਕੁਨਦ ॥੪੨॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਜਾਮ ਸਬਜ਼ੇ ਮਰਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਸਤਹ ਮਨ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ਮ ਤੁਰਾ ॥੪੩॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਸਬਜ਼ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਖਸਮ ਅਫ਼ਕਨੀ ਵਕ਼ਤ ਹਸਤਸ਼ ਬ ਕਾਮ ॥੪੪॥੯॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਦਸਮੀ ਚਲੀ)

ਗਫ਼ੂਰੋ ਗੁਨਹ ਬਖਸ਼ ਗਾਫ਼ਲ ਕੁਸ਼ ਅਸਤ ॥ ਜਹਾਂ ਰਾ ਤੁਈਂ ਬਸਤੁ ਈਂ ਬੰਦਬਸਤ ॥੧॥

{੧੪੧੫}

{੧੪੧੫}

ਨ ਪਿਸਰੋ ਨ ਮਾਦਰ ਬਿਰਾਦਰ ਪਦਰ ॥ ਨ ਦਾਮਾਦੁ ਦੁਸ਼ਮਨ ਨ ਯਾਰੇ ਦਿਗਰ ॥੨॥
 ਸੁਨੀਦਮ ਸੁਖਨ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਕਿ ਰਉਸ਼ਨ ਦਿਲੋ ਨਾਮ ਬੁਰਦਸ਼ ਜੁਬਾਂ ॥੩॥
 ਕਿ ਨਾਮਸ਼ ਵਜ਼ੀਰਸਤ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ੁਰੂਰ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ ਅਸਤ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥੪॥
 ਕਿ ਪਿਸਰੇ ਅਜ਼ਾਂ ਬੂਦ ਰਉਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲਅਸਤ ਸਾਹਿਬ ਅਮੀਰ ॥੫॥
 ਕਿ ਰਉਸ਼ਨ ਦਿਲੇ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਨਾਮ ਬੂਦ ॥ ਅਦੂਰਾ ਜ਼ਿ ਮਰਦੀ ਬਰ ਆਵੁਰਦ ਦੂਦ ॥੬॥
 ਵਜ਼ੀਰੇ ਯਕੇ ਬੂਦ ਓ ਹੋਸ਼ਮੰਦ ॥ ਰਈਯਤ ਨਿਵਾਜ਼ ਅਸਤੁ ਦੁਸ਼ਮਨ ਗਜੰਦ ॥੭॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਦੁਖਤਰੇ ਹਸਤ ਰਉਸ਼ਨ ਚਰਾਗ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਅਜ਼ਾਂ ਬੂਦ ਰਉਸ਼ਨ ਦਿਮਾਗ ॥੮॥
 ਬ ਮਕਤਬ ਸਪੁਰਦੰਦ ਹਰ ਦੋ ਤਿਫਲ ॥ ਕਿ ਤਿਫਲਸ਼ ਬਸੇ ਰੋਜ਼ ਗਸ਼ਤੰਦ ਖਿਜ਼ਲ ॥੯॥
 ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਦਾਨਾਇ ਮਉਲਾਇ ਹੂਮ ॥ ਕਿ ਦਿਰਮਸ਼ ਬ ਬਖਸ਼ੀਦ ਆਂ ਮਰਜ਼ ਬੂਮ ॥੧੦॥
 ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਦਰ ਆਂ ਜਾਇ ਤਿਫਲੇ ਬਸੇ ॥ ਬੁਖਾਂਦੇ ਸੁਖਨ ਅਜ਼ ਕਿਤਾਬ ਹਰ ਕਸੇ ॥੧੧॥
 ਬਗਲ ਅੰਦਰ ਆਰੰਦ ਹਰ ਯਕ ਕਿਤਾਬ ॥ ਜ਼ਿ ਤਉਰੇਤ ਅੰਜੀਲ ਵਜ਼ਹੇ ਅਦਾਬ ॥੧੨॥
 ਦੁ ਮਕਤਬ ਕੁਨਾਨੀਦ ਹਫ਼ਤ ਅਜ਼ ਜੁਬਾਂ ॥ ਯਕੇ ਮਰਦ ਬੁਖਾਂਦੰਦ ਦੀਗਰ ਜ਼ਨਾਂ ॥੧੩॥
 ਕਿ ਤਿਫਲਾ ਬੁਖਾਂਦੰਦ ਮੁੱਲਾਂ ਖੁਸ਼ਸ਼ ॥ ਜ਼ਨਾ ਰਾ ਬੁਖਾਂਦੰਦ ਜ਼ਨੇ ਫ਼ਾਜ਼ਲਸ਼ ॥੧੪॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਦਰਮਿਯਾਂ ਬੂਦ ਦੀਵਾਰ ਅਜ਼ੀਂ ॥ ਯਕੇ ਆਂ ਤਰਫ਼ ਬੂਦ ਯਕੇ ਤਰਫ਼ ਈਂ ॥੧੫॥
 ਸਬਕ਼ ਬੁਰਦ ਹਰਦੋ ਜ਼ਿ ਹਰ ਯਕ ਹੁਨਰ ॥ ਇਲਮ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਕਰਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥੧੬॥
 ਸੁਖਨ ਹਰ ਯਕੇ ਰਾਂਦ ਹਰ ਯਕ ਕਿਤਾਬ ॥ ਜੁਬਾਂ ਫੁਰਸ਼ ਅਰਬੀ ਬਿਗੋਖਦ ਜਵਾਬ ॥੧੭॥
 ਇਲਮ ਰਾ ਸੁਖਨ ਰਾਂਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥ ਜ਼ਿ ਕਾਮਲ ਜ਼ਿ ਜਾਯਲ ਜ਼ਿ ਨਾਦਰ ਸਿਯਰ ॥੧੮॥
 ਕਿ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਇਲਮੋ ਅਲਮ ਬਰ ਕਸ਼ੀਦ ॥ ਬਹਾਰੇ ਜਵਾਨੀ ਬ ਹਰਦੋ ਰਸ਼ੀਦ ॥੧੯॥
 ਬਹਾਰਸ਼ ਦਰ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਬੋਸਤਾਂ ॥ ਬਜ਼ੁਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਸਹੇ ਚੀਸਤਾਂ ॥੨੦॥

ਬਰਖਸ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਚੀਨ ॥ ਬਖੂਬੀ ਦਰਆਮਦ ਤਨੇ ਨਾਜ਼ਨੀਨ ॥੨੧॥
 ਬਖੂਬੀ ਦਰ ਆਮਦ ਗੁਲੇ ਬੋਸਤਾਂ ॥ ਬ ਐਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦਿਲੇ ਦੋਸਤਾਂ ॥੨੨॥
 ਜ਼ਿ ਦੇਵਾਰ ਜੋ ਅੰਦਰੂੰ ਮੂਸ ਹਸਤ ॥ ਜ਼ਿ ਦੇਵਾਰ ਓ ਹਮਚੂੰ ਸੂਰਾਖ ਗਸ਼ਤ ॥੨੩॥
 ਬ ਦੀਦਨ ਅਜ਼ਾਂ ਅੰਦਰੂੰ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ॥ ਚਰਾਗੇ ਜਹਾਂ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੨੪॥
 ਚੁਨਾ ਇਸ਼ਕ ਆਵੇਖਤ ਹਰ ਦੋ ਨਿਹਾਂ ॥ ਕਿ ਇਲਮਸ਼ ਰਵਦ ਦਸਤ ਹੋਸ਼ ਅਜ਼ ਜਹਾਂ ॥੨੫॥
 ਚੁਨਾ ਹਰ ਦੁ ਆਵੇਖਤ ਬਾਹਮ ਰਗੋਬ ॥ ਕਿ ਦਸਤ ਅਜ਼ ਇਨਾ ਰਫ਼ਤ ਪਾਂ ਅਜ਼ ਰਕੇਬ ॥੨੬॥
 ਬਿ ਪੁਰਸੀਦ ਹਰ ਦੋ ਕਿ ਏ ਨੇਕ ਖੋਇ ॥ ਕਿ ਏ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾਂ ਮਾਹਿ ਰੋਇ ॥੨੭॥
 ਕਿ ਈਂ ਹਾਲ ਗੁਜ਼ਰਦ ਬ ਆਂ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ॥ ਬਿ ਪੁਰਸੀਦ ਅਖਵੰਦ ਵ ਅਖਵੰਦ ਜ਼ਨ ॥੨੮॥
 ਚਰਾਗੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਜਹਾਂ ॥ ਚਿਰਾ ਲਾਗਰੀ ਗਸ਼ਤ ਵਜ਼ਹੇ ਹੁਮਾਂ ॥੨੯॥
 ਚਿ ਆਜ਼ਾਰ ਗਸ਼ਤਹ ਬਿਗੋ ਜਾਨਮਾਂ ॥ ਕਿ ਲਾਗਰ ਚਿਰਾ ਗਸ਼ਤੀ ਏ ਜਾਨਮਾਂ ॥੩੦॥
 ਅਜ਼ਾਰਸ਼ ਬਿਗੋ ਤਾ ਇਲਾਜੇ ਕੁਨਮ ॥ ਕਿ ਮਰਜ਼ੇ ਸੁਮਾਰਾ ਖਿਰਾਜੇ ਕੁਨਮ ॥੩੧॥
 ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖਨ ਰਾ ਨ ਦਾਦਸ਼ ਜਵਾਬ ॥ ਫ਼ਰੋ ਬੁਰਦ ਹਰ ਦੋ ਤਨੇ ਇਸ਼ਕ ਤਾਬ ॥੩੨॥
 ਚੁ ਗੁਜ਼ਰੀਦ ਬਰਵੈ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਰੋਜ਼ ॥ ਬਰ ਆਮਦ ਦੁ ਤਨ ਹਰ ਦੁ ਗੇਤੀ ਫ਼ਰੋਜ਼ ॥੩੩॥
 ਬਰੋ ਦੂਰ ਗਸ਼ਤੰਦ ਤਿਫ਼ਲੀ ਗੁਬਾਰ ॥ ਕਿ ਮੁਹਰਸ਼ ਬਰ ਆਵੁਰਦ ਚੂੰ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥੩੪॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਫ਼ਾਜ਼ਲਸ਼ ਬੂਦ ਦੁਖਤਰ ਯਕੇ ॥ ਕਿ ਸੂਰਤ ਜਮਾਲ ਅਸਤ ਦਾਨਸ਼ ਬਸ਼ੇ ॥੩੫॥
 ਸ਼ਨਾਸੀਦ ਓ ਰਾ ਜ਼ਿ ਹਾਲਤ ਵਜ਼ਾਂ ॥ ਬਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਦਰੂੰ ਖਿਲਵਤਸ਼ ਖੁਸ਼ ਜੁਬਾਂ ॥੩੬॥
 ਕਿ ਏ ਸਰਵ ਕ਼ਦ ਮਾਹ ਰੋ ਸੀਮ ਤਨ ॥ ਚਰਾਗੇ ਫ਼ਲਕ ਆਫ਼ਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੩੭॥
 ਜੁਦਾਈ ਮਰਾ ਅਜ਼ ਤੁਰਾ ਕ਼ਤਰਹ ਨੇਸਤ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਦੁ ਕ਼ਾਲਬ ਬ ਗੁਫ਼ਤਨ ਯਕੇਸਤ ॥੩੮॥
 ਬ ਮਨ ਹਾਲ ਗੋ ਤਾ ਚਿ ਗੁਜ਼ਰਦ ਤੁਰਾ ॥ ਕਿ ਸੋਜ਼ਦ ਹਮਹ ਜਾਨ ਜ਼ਿਗਰੇ ਮਰਾ ॥੩੯॥

{੧੪੧੭}

ਕਿ ਪਿਨਹਾਂ ਸੁਖਨ ਕਰਦ ਯਾਰਾਂ ਖਤਾਸਤ ॥ ਅਗਰ ਰਾਸ ਗੋਈ ਤੁ ਬਰ ਮਨ ਰਵਾਸਤ ॥੪੦॥
 ਕਿ ਦੀਗਰ ਬਿਗੋਯਮ ਮਰਾ ਰਾਸਤ ਗੋ ॥ ਕਿ ਅਜ ਖੂਨ ਜਿਗਰੇ ਮਰਾ ਤੋ ਬਿਸੋ ॥੪੧॥
 ਸੁਖਨ ਦੁਜਦਰੀ ਕਰਦ ਯਾਰਾਂ ਖਤਾਸਤ ॥ ਅਮੀਰਾਂਨ ਦੁਜਦੀ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਖਤਾਸਤ ॥੪੨॥
 ਸੁਖਨ ਗੁਫਤਨੋ ਰਾਸਤ ਗੁਫਤਨ ਖੁਸ਼ ਅਸਤ ॥ ਕਿ ਹਕ ਗੁਫਤਨੋ ਹਮ ਚੁ ਸਾਫੀ ਦਿਲ ਅਸਤ ॥੪੩॥
 ਬਸੇ ਬਾਰ ਗੁਫਤਸ ਜਵਾਬੋ ਨ ਦਾਦ ॥ ਜਵਾਬੇ ਜੁਬਾਂ ਸੁਖਨ ਸ਼ੀਰੀ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੪੪॥
 ਯਕੇ ਮਜਲਸ ਆਰਾਸਤ ਬਾ ਰੋਦ ਜਾਮ ॥ ਕਿ ਹਮ ਮਸਤ ਸੁਦ ਮਜਲਸੇ ਓ ਤਮਾਮ ॥੪੫॥
 ਬ ਕੈਫ਼ਸ ਹਮਹ ਹਮ ਚੁਨਾ ਆਵੇਖਤੰਦ ॥ ਕਿ ਜ਼ਖਮੇ ਜਿਗਰ ਬਾ ਜੁਬਾਂ ਰੇਖਤੰਦ ॥੪੬॥
 ਸੁਖਨ ਬਾ ਜੁਬਾਂ ਹਮ ਚੁ ਗੋਯਦ ਮੁਦਾਮ ॥ ਨ ਗੋਯਦ ਬਜ਼ਜ਼ ਸੁਖਨ ਮਹਬੂਬ ਨਾਮ ॥੪੭॥
 ਦਿਗਰ ਮਜਲਸ ਆਰਾਸਤ ਬਾ ਰੋਦ ਚੰਗ ॥ ਜਵਾਨਾਨ ਸਾਇਸਤਹੇ ਖੂਬ ਰੰਗ ॥੪੮॥
 ਹਮਹ ਮਸਤ ਖੋ ਸੁਦ ਹਮਹ ਖੂਬ ਮਸਤ ॥ ਇਨਾਨੇ ਫਜ਼ੀਲਤ ਬਹੁੰ ਸੁਦ ਜ਼ਿ ਦਸਤ ॥੪੯॥
 ਹਰਾਂ ਕਸ ਕਿ ਅਜ ਇਲਮ ਸੁਖਨਸ ਬਿਰਾਂਦ ॥ ਕਿ ਅਜ ਬੇਖੁਦੀ ਨਾਮ ਹਰਦੋ ਬੁਖਾਂਦ ॥੫੦॥
 ਚੁ ਇਲਮੋ ਫਜ਼ੀਲਤ ਫਰਾਮੋਸ਼ ਗਸਤ ॥ ਬੁਖਾਦੰਦ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ਨਾਮ ਮਸਤ ॥੫੧॥
 ਹਰਾਕਸ ਕਿ ਦੇਰੀਨਹ ਰਾ ਹਸਤ ਦੋਸਤ ॥ ਜੁਬਾਂ ਖੁਦ ਕੁਸ਼ਾਜਿੰਦਹ ਅਜ ਨਾਮ ਓਸਤ ॥੫੨॥
 ਸ਼ਨਾਜ਼ਿੰਦ ਕਿ ਈਂ ਗੁਲ ਸੁਖਨ ਆਸ਼ਕ ਅਸਤ ॥ ਬ ਗੁਫਤਨ ਹੁਮਾਂਜੁੰ ਸੁਬਕ ਤਨ ਖੁਸ਼ ਅਸਤ ॥੫੩॥
 ਕਿ ਅਜ ਇਸ਼ਕ ਵ ਅਜ ਮੁਸ਼ਕ ਅਜ ਖਮਰ ਖੂੰ ॥ ਕਿ ਪਿਨਹਾਂ ਨ ਮਾਂਦ ਅਸਤ ਆਮਦ ਬਹੁੰ ॥੫੪॥
 ਬ ਸ਼ਹਰ ਅੰਦਰੂੰ ਗਸਤ ਸੁਹਰਤ ਪਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਸ਼ਾਹੋ ਵ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥੫੫॥
 ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖਨ ਸ਼ਹਿ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਬੁਖਾਂਦ ॥ ਜੁਦਾ ਬਰ ਜੁਦਾ ਹਰਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਨਿਸ਼ਾਂਦ ॥੫੬॥
 ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਓਰਾ ਬ ਦਰੀਯਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਯਕੇ ਸੁਦ ਹਮਹ ਮਉਜ ਬੀਮ ॥੫੭॥
 ਦੁ ਕਿਸ਼ਤੀ ਯਕੇ ਗਸਤ ਬ ਹੁਕਮੇ ਅਲਾਹ ॥ ਬ ਯਕ ਜਾ ਦਰਆਮਦ ਹੁਮਾ ਸ਼ਮਸ਼ ਮਾਹ ॥੫੮॥

{੧੪੧੭}

{੧੪੧੮}

ਬੁਥੀਂ ਕੁਦਰਤੇ ਕਿਰਦਗਾਰੇ ਅਲਾਹ ॥ ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਯਕੇ ਕਰਦ ਅਜ ਹੁਕਮ ਸ਼ਾਹਿ ॥੫੯॥
 ਦੁ ਕਿਸਤੀ ਦਰ ਆਮਦ ਬ ਯਕ ਜਾ ਦੁ ਤਨ ॥ ਚਰਾਗੇ ਜਹਾਂ ਆਫਤਾਬੇ ਯਮਨ ॥੬੦॥
 ਬਿ ਰਫਤੰਦ ਕਿਸਤੀ ਬ ਦਰੀਯਾਇ ਗਾਰ ॥ ਬ ਮਉਜ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਬਰਗੇ ਬਹਾਰ ॥੬੧॥
 ਯਕੇ ਅਜਦਹਾ ਬੂਦ ਆਂ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਸਤ ॥ ਬ ਖੁਰਦਨ ਦਰਆਮਦ ਵਜ਼ਾਂ ਕਰਦ ਜਸਤ ॥੬੨॥
 ਦਿਗਰ ਪੇਸ਼ ਤਰ ਬੂਦ ਕਹਰੇ ਬਲਾ ॥ ਦੁ ਦਸਤ ਸ਼ਸਤੁੰ ਕਰਦ ਬੇ ਸਰ ਨੁਮਾ ॥੬੩॥
 ਮਿਯਾਂ ਰਫਤ ਸ਼ੁਦ ਕਿਸਤੀਏ ਹਰ ਦੁ ਦਸਤ ॥ ਬਨੇਸ਼ੇ ਦਮਾਨਦ ਅਜੋ ਮਾਰ ਮਸਤ ॥੬੪॥
 ਗਿਰਫਤੰਦ ਓ ਰਾ ਬਦਸਤ ਅੰਦਰੂੰ ॥ ਬੁ ਬਖਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਬਿ ਖੁਰਦੰਦ ਖੂੰ ॥੬੫॥
 ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਸ਼ੁਦ ਅਜਦਹਾ ਬਾ ਬਲਾ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਿਆਮਦ ਬ ਹੁਕਮੇ ਖੁਦਾ ॥੬੬॥
 ਚੁਨਾ ਮਉਜ ਖੇਜ਼ਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਦੀਗਰ ਨ ਦਾਨਿਸਤ ਜੁਜ਼ ਯਕ ਕਰੀਮ ॥੬੭॥
 ਰਵਾਂ ਗਸ਼ਤ ਕਿਸਤੀ ਬ ਮਉਜੇ ਬਲਾ ॥ ਬਰਾਹੇ ਖਲਾਸੀ ਜ਼ਿ ਰਹਮਤ ਖੁਦਾ ॥੬੮॥
 ਬ ਆਖਰ ਹਮ ਅਜ ਹੁਕਮ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ॥ ਕਿ ਕਿਸਤੀ ਬਰਆਮਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਕਿਨਾਰ ॥੬੯॥
 ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਬਰਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤਹ ਲਬੇ ਆਬ ਦਰੀਯਾ ਯਮਨ ॥੭੦॥
 ਬਰਆਮਦ ਯਕੇ ਸ਼ੇਰ ਦੀਦਨ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥ ਬ ਖੁਰਦਨ ਅਜ਼ਾਂ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਕਬਾਬ ॥੭੧॥
 ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਬਰ ਆਮਦ ਜ਼ਿ ਮਗਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਖੁਰਮ ਹਰ ਦੁ ਤਨ ਰਾ ਬ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੭੨॥
 ਬਜਾਇਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਜ਼ਿ ਸ਼ੇਰੇ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥ ਗਜ਼ੰਦਸ਼ ਹਮੀ ਬੁਰਦ ਬਰ ਰੋਦ ਆਬ ॥੭੩॥
 ਬ ਪੇਚੀਦ ਸਰ ਓ ਖਤਾ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੇਰ ॥ ਬ ਦਹਨੇ ਦਿਗਰ ਦੁਸ਼ਮਨ ਅਫਤਦ ਦਿਲੇਰ ॥੭੪॥
 ਬ ਰੀਰਦ ਮਗਰ ਦਸਤ ਸ਼ੇਰੋ ਸ਼ਿਤਾਬ ॥ ਬ ਬੁਰਦੰਦ ਓ ਰਾ ਕਸ਼ੀਦਹ ਦਰ ਆਬ ॥੭੫॥
 ਬੁਥੀਂ ਕੁਦਰਤੇ ਕਿਰਦਗਾਰੇ ਜਹਾਂ ॥ ਕਿ ਈਂ ਰਾ ਬ ਬਖਸ਼ੀਦ ਕੁਸਤਸ਼ ਅਜ਼ਾਂ ॥੭੬॥
 ਬਿ ਰਫਤੰਦ ਹਰਦੋ ਬ ਹੁਕਮੇ ਅਮੀਰ ॥ ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦਹ ਵ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥੭੭॥

{੧੪੧੮}

ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਹਰਦੋ ਬ ਦਸਤੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਨ ਸ਼ਾਖਦ ਦਿਗਰ ਦੀਦ ਜੁਜ਼ ਯਕ ਕਰੀਮ ॥੭੮॥
 ਬ ਮੁਲਕੇ ਹਬਸ਼ ਆਮਦ ਆਂ ਨੇਕ ਖੋਇ ॥ ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦਹ ਦਿਗਰ ਖ਼ੂਬ ਰੋਇ ॥੭੯॥
 ਦਰ ਆਂ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਕਿ ਬਿਨਸ਼ਸਤ ਸ਼ਾਹ ॥ ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਸਬ ਰੰਗ ਜ਼ਰਰੀਂ ਕੁਲਾਹ ॥੮੦॥
 ਬ ਦੀਦੰਦ ਓ ਰਾ ਬੁਖਾਂਦੰਦ ਪੇਸ਼ ॥ ਬਿ ਗੁਫ਼ਤੰਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ੇਰ ਆਜ਼ਾਦ ਕੇਸ਼ ॥੮੧॥
 ਜ਼ਿ ਮੁਲਕੇ ਕਦਾਮੀ ਤੁ ਬਾ ਮਨ ਬਿਗੋ ॥ ਚਿ ਨਾਮੇ ਕਿਰਾ ਤੋ ਬ ਈਂ ਤਰਫ਼ ਜੋ ॥੮੨॥
 ਵਗਰਨਹ ਮਰਾ ਤੋ ਨ ਗੋਈਂ ਚੁ ਰਾਸਤ ॥ ਕਿ ਮੁਰਦਨ ਸ਼ਿਤਾਬ ਅਸਤ ਏਜ਼ਦ ਗਵਾਹਸਤ ॥੮੩॥
 ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਪਿਸਰੇਮ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਕਿ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ਅਸਤ ਈਂ ਨਉਜਵਾਂ ॥੮੪॥
 ਹਕੀਕਤ ਬ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਜ਼ਿ ਪੇਸ਼ੀਨਹ ਹਾਲ ॥ ਕਿ ਬਰਵੈ ਚੁ ਬੁਗਜ਼ਸ਼ਤ ਚੰਦੀਂ ਜ਼ਵਾਲ ॥੮੫॥
 ਬ ਮਿਹਰਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਬਗੁਫ਼ਤ ਅਜ਼ ਜ਼ੁਬਾਂ ॥ ਮਰਾਂ ਖਾਨਹ ਜਾਏ ਜ਼ਿ ਖੁਦ ਖਾਨਹ ਦਾਂ ॥੮੬॥
 ਵਜ਼ਾਰਤ ਖੁਦਸ਼ ਰਾ ਤੁਰਾ ਮੇ ਦਿਹਮ ॥ ਕੁਲਾਹੇ ਮੁਮਾਲਕ ਤੁ ਬਰ ਸਰ ਨਿਹਮ ॥੮੭॥
 ਬਗੁਫ਼ਤੰਦ ਈਂ ਰਾ ਵ ਕਰਦੰਦ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਵਜ਼ਾਂ ਬੁਦ ਰਉਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੮੮॥
 ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਨ ਸ਼ਨਾਸਦ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਦਵੀਦੰਦ ਬਰਵੈ ਬ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੮੯॥
 ਕਿ ਖੂਨਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੀਦ ਕਰਦੰਦ ਜ਼ੇਰ ॥ ਦਿਗਰ ਜਾ ਸ਼ੁਨੀਦੇ ਦਵੀਦੇ ਦਲੇਰ ॥੯੦॥
 ਬ ਹਰ ਜਾ ਕਿ ਤਰਕਸ਼ ਬਰੇਜ਼ੰਦ ਤੀਰ ॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤੇ ਅਦੂਰਾ ਬ ਕਰਦੇ ਅਸ਼ੀਰ ॥੯੧॥
 ਬ ਮੁੱਦਤ ਯਕੇ ਸਾਲ ਤਾ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥ ਦਰਿਖਸ਼ਿੰਦਹ ਆਮਦ ਚੁ ਰਖਸ਼ਿੰਦਹ ਮਾਹ ॥੯੨॥
 ਬੁ ਦੋਜ਼ੰਦ ਦੁਸ਼ਮਨ ਬ ਸੋਜ਼ੰਦ ਤਨ ॥ ਬ ਯਾਦ ਆਮਦਸ਼ ਰੋਜ਼ ਗਾਰੇ ਕੁਹਨ ॥੯੩॥
 ਬ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਯਕੇ ਰੋਜ਼ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਰਉਸ਼ਨ ਜ਼ਮੀਰ ॥੯੪॥
 ਬ ਯਕ ਬਾਰ ਮੁਲਕ ਤ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ ਗਸ਼ਤ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਮਸਤ ਮਸਤੀ ਹਮਹ ਹੋਸ਼ ਗਸ਼ਤ ॥੯੫॥
 ਤੁ ਆਂ ਮੁਲਕ ਪੇਸ਼ੀਨਹਰਾ ਯਾਦ ਕੁਨ ॥ ਕਿ ਸ਼ਹਰੇ ਪਦਰ ਰਾ ਤੁ ਆਬਾਦ ਕੁਨ ॥੯੬॥

ਨਿਗਹ ਦਾਸਤ ਅਜ ਫੁਉਜ ਲਸਕਰ ਤਮਾਮ ॥ ਬਸੇ ਗੰਜ ਬਖਸ਼ੀਦ ਬਰ ਵੈ ਮੁਦਾਮ ॥੯੭॥
 ਯਕੇ ਲਸਕਰ ਆਰਾਸਤ ਚੂੰ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥ ਜਿ ਖੰਜਰ ਵ ਗੁਰਜੋ ਵ ਬਕਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ॥੯੮॥
 ਜ਼ਿਰਹ ਖੋਦ ਖੁਫ਼ਤਾਨ ਬਰਗਸਤਵਾਨ ॥ ਜਿ ਸਮਸ਼ੇਰ ਹਿੰਦੀ ਗਿਰਾਂ ਤਾ ਗਿਰਾਨ ॥੯੯॥
 ਜਿ ਬੰਦੂਕ ਮਸਹਦ ਵ ਚੀਨੀ ਕਮਾਨ ॥ ਜ਼ਿਰਹ ਰੂਮ ਸਮਸ਼ੇਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ॥੧੦੦॥
 ਚਿ ਅਜ ਤਾਜ਼ੀ ਅਸਪਾਨ ਪੋਲਾਦ ਨਾਲ ॥ ਹਮਹ ਜ਼ਿਦਾਂਹ ਫਿਲਾਨ ਅਜ ਸ਼ਬ ਮਿਸਾਲ ॥੧੦੧॥
 ਹਮਹ ਸ਼ੇਰ ਮਰਦਾਂ ਵ ਜ਼ੋਰਾਵਰਾਂ ॥ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਅਫਕਨਾ ਰਾ ਬ ਸ਼ਫ ਅਫਕਨਾਂ ॥੧੦੨॥
 ਬ ਰਜ਼ਮ ਅੰਦਰੂੰ ਹਮ ਚੁ ਪੀਲ ਅਫਕਨ ਅਸਤ ॥ ਬਬਜ਼ਮ ਅੰਦਰੂੰ ਚਰਬ ਚਾਲਾਕ ਦਸਤ ॥੧੦੩॥
 ਨਿਸ਼ਾਂ ਮੇ ਦਿਹਦ ਨੇਜ਼ਹ ਰਾ ਨੋਕ ਖੂੰ ॥ ਕਸ਼ੀਦੰਦ ਅਜ ਤੇਗ ਜ਼ਹਿਰ ਆਬ ਗੂੰ ॥੧੦੪॥
 ਯਕੇ ਫੁਉਜ ਆਰਾਸਤਹ ਹਮ ਚੁ ਕੋਹ ॥ ਜੁਵਾਨਾਨ ਸ਼ਾਇਸਤਹੇ ਯਕ ਗਰੋਹ ॥੧੦੫॥
 ਬ ਪੋਸ਼ੀਦ ਦਸਤਾਰ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਬੁ ਬਸਤੰਦ ਸਮਸ਼ੇਰ ਜੁਸਤੰਦ ਤੀਰ ॥੧੦੬॥
 ਬ ਸਰਦਾਰੀਏ ਕਰਦ ਪੋਸ਼ੀਨਹ ਫੁਉਜ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਲਸਕਰ ਚੁ ਦਰੀਯਾਇ ਮਉਜ ॥੧੦੭॥
 ਯਕੇ ਗੋਲ ਬਸਤਹ ਚੁ ਅਬਰੇ ਸਿਯਾਹ ॥ ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਬੁਮੋ ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਮਾਹ ॥੧੦੮॥
 ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਲਸਕਰ ਚੁ ਬਰ ਵੈ ਹਦੂਦ ॥ ਸਲਾਹੇ ਦਿਗਰ ਤੀਰ ਤੇਗੋ ਨਮੂਦ ॥੧੦੯॥
 ਬਿ ਆਰਾਸਤ ਲਸਕਰ ਬ ਸਾਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥ ਹਮਹ ਖੰਜਰੋ ਗੁਰਜ਼ ਗੋਪਾਲ ਨਾਮ ॥੧੧੦॥
 ਬ ਬੁਰਦੰਦ ਅਕਲੀਮ ਤਾ ਰਾਜ ਸਖਤ ॥ ਬ ਬੁਰਦਨ ਸ਼ਹੇ ਬਾਦ ਪਾਖਾਨ ਰਖਤ ॥੧੧੧॥
 ਚੁਨਾ ਜੰਗ ਕਰਦੰਦ ਆਂ ਮੁਲਕ ਰਾ ॥ ਚੁ ਬਰਗੋ ਦਰਖਤਾਂ ਜ਼ਿ ਬਾਦੇ ਸਬਾ ॥੧੧੨॥
 ਬ ਕੁਸ਼ਤਨ ਅਦੂਰਾ ਕੁਸ਼ਾਯਦ ਬ ਪੇਸ਼ ॥ ਬ ਬੇਰੂੰ ਜ਼ਿ ਮੁਲਕਸ਼ ਹਮਹ ਰੂਹ ਰੇਸ਼ ॥੧੧੩॥
 ਪਰੀ ਚਿਹਰਏ ਹਮ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਨਿਯਾਦ ॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤਨ ਅਦੂਰਾ ਕਿ ਖੰਜਰ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੧੪॥
 ਬ ਹਰ ਜ਼ਾ ਦਵੀਦੇ ਬ ਕੁਸ਼ਤੇ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਹਰ ਜ਼ਾ ਰਸੀਦੇ ਬ ਬਸਤੇ ਅਜ਼ਾਂ ॥੧੧੫॥

ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਅਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਖੰਦਰਾਂ ॥ ਬ ਤੁੰਦੀ ਦਰਆਮਦ ਬਜਾਇਸ਼ ਹੁਮਾਂ ॥੧੧੬॥
 ਬ ਆਰਾਸਤਹ ਫ਼ਉਜ ਚੂੰ ਨਉ ਬਹਾਰ ॥ ਜ਼ਿ ਤੋਪੋ ਤੁਪਕ ਖੰਜਰੇ ਆਬਦਾਰ ॥੧੧੭॥
 ਬ ਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਫ਼ ਆਮਦ ਚੁ ਦਰਯਾ ਅਮੀਕ਼ ॥ ਜ਼ਿ ਸਰਤਾ ਕਦਮ ਹਮ ਚੁ ਆਹਨ ਗਰੀਕ਼ ॥੧੧੮॥
 ਬ ਆਵਾਜ਼ ਤੋਪੋ ਤਮਾਚਹ ਤੁਫੰਗ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਗਸ਼ਤ ਹਮ ਚੂੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੧੧੯॥
 ਬ ਮੈਦਾਂ ਦਰਆਮਦ ਕਿ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਬ ਯਕ ਦਸਤ ਚੀਨੀ ਕਮਾਂ ਦਸਤ ਤੀਰ ॥੧੨੦॥
 ਬ ਹਰਜਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਂ ਸ਼ਵਦ ਤੀਰ ਦਸਤ ॥ ਬ ਸਦ ਪਹਿਲੂਏ ਪੀਲ ਮਰਦਾਂ ਗੁਜ਼ਸ਼ਤ ॥੧੨੧॥
 ਚੁਨਾਂ ਮਉਜ ਖੇਜ਼ਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾਬ ਸੰਗ ॥ ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਤੇਗੋ ਨਿਹੰਗ ॥੧੨੨॥
 ਬ ਤਾਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਯਕੇ ਤਾਬ ਨਾਕ ॥ ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਯਕੇ ਖੂਨ ਖਾਕ ॥੧੨੩॥
 ਬਤਾਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਹਮਹ ਹਿੰਦ ਤੇਗ ॥ ਬਗੁਰਰੀਦ ਲਸ਼ਕਰ ਚੁ ਦਰੀਯਾਇ ਮੇਗ ॥੧੨੪॥
 ਬ ਚਰਖ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਬ ਚੀਨੀ ਕਮਾਨ ॥ ਬ ਤਾਬ ਆਮਦਸ ਤੇਗ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ॥੧੨੫॥
 ਗਰੇਵਹ ਬਰਆਵੁਰਦ ਚੰਦੀ ਕਰੋਹ ॥ ਬ ਲਰਜ਼ੀਦ ਦਰੀਯਾਬ ਦਰਰੀਦ ਕੋਹ ॥੧੨੬॥
 ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ॥ ਬਤਾਬਸ਼ ਦਰ ਆਮਦ ਚੁ ਤੇਗੋ ਯਮਾਂ ॥੧੨੭॥
 ਬਤੇਜ਼ ਆਮਦੋ ਨੇਜ਼ਹੇ ਬਾਂਸਤੀਂ ॥ ਬਜ਼ੁੰਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਤਨੇ ਨਾਜ਼ਨੀ ॥੧੨੮॥
 ਬਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਨਫ਼ਰ ਹਾਇ ਕੁਹਿਰ ॥ ਜ਼ਿ ਤੋਪੋ ਵ ਨੇਜ਼ਹ ਬਪੋਸ਼ੀਦ ਦਹਿਰ ॥੧੨੯॥
 ਬ ਜ਼ੁੰਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਕਮਾਨੋ ਕਮੰਦ ॥ ਦਰਖ਼ਸ਼ਾਂ ਸੁਦਹ ਤੇਗ ਸੀਮਾਬ ਤੁੰਦ ॥੧੩੦॥
 ਬ ਜ਼ੋਸ਼ ਆਮਦਹ ਖੰਜਰੇ ਖਾਰ ਖੂੰ ॥ ਜ਼ੁਬਾਂ ਨੇਜ਼ਹ ਮਾਰਸ਼ ਬਰਆਮਦ ਬਰੂੰ ॥੧੩੧॥
 ਬ ਤਾਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਲਕੋ ਤਾਬ ਨਾਕ ॥ ਯਕੇ ਸੁਰਖ ਗੋਗਿਰਦ ਸੁਦ ਖੂਨ ਖਾਕ ॥੧੩੨॥
 ਦਿਹਾ ਦਿਹ ਦਰਆਮਦ ਜ਼ਿ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥ ਹਯਾ ਹਯ ਦਰਆਮਦ ਨਿਹੰਗੋ ਨਿਹੰਗ ॥੧੩੩॥
 ਚਕਾ ਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਤੀਰੋ ਕਮਾਂ ॥ ਬਰਆਮਦ ਯਕੇ ਰੁਸਤ ਖੇਜ਼ ਅਜ਼ ਜਹਾਂ ॥੧੩੪॥

ਨ ਪੋਖਿੰਦਹ ਰਾ ਬਰ ਜ਼ਿਮੀ ਬੂਦ ਜਾ ॥ ਨ ਪਰਿੰਦਹ ਰਾ ਦਰ ਹਵਾ ਬੂਦ ਰਾਹਿ ॥੧੩੫॥
 ਚੁਨਾ ਤੇਗ ਬਾਰੀਦ ਮਿਆਨੇ ਮੁਸਾਫ਼ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਕੁਸ਼ਤਗਾਂ ਸ਼ੁਦ ਜ਼ਿਮੀ ਕੋਹਕਾਫ਼ ॥੧੩੬॥
 ਕਿ ਪਾਓ ਸਰ ਅੰਬੋਹ ਚੰਦਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ॥ ਕਿ ਮੈਦਾਂ ਪੁਰ ਅਜ਼ ਗੋਇ ਚਉਗਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ॥੧੩੭॥
 ਰਵਾ ਰਉ ਦਰਆਮਦ ਬ ਤੀਰੋ ਤੁਫੰਗ ॥ ਕਿ ਪਾਰਹ ਸ਼ੁਦਹ ਖੋਦ ਖੁਫ਼ਤਾਨ ਜੰਗ ॥੧੩੮॥
 ਚੁਨਾ ਤੇਗ ਤਾਬਸ਼ ਤਪੀਦ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਦਰਖਤਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ਖੁਸ਼ਕ ਵ ਦਰੀਯਾਇ ਆਬ ॥੧੩੯॥
 ਚੁਨਾ ਤੀਰ ਬਾਰਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ਹਮ ਚੁ ਬਰਕੁ ॥ ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਸ਼ੁਦ ਫ਼ੀਲ ਚੂੰ ਫਰਕ ਫਰਕ ॥੧੪੦॥
 ਬ ਹਰਬ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਵਜ਼ੀਰੇ ਚੁ ਬਾਦ ॥ ਯਕੇ ਤੇਗ ਮਾਖੰਦਰਾਨੀ ਕੁਸ਼ਾਦ ॥੧੪੧॥
 ਦਿਗਰ ਤਰਫ਼ ਆਮਦ ਬ ਦੁਖਤਰ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਬ ਰਹਿਨੇ ਯਕੇ ਤੇਗ ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ॥੧੪੨॥
 ਦਰਖਸ਼ਾਂ ਸ਼ੁਦਹ ਆਂ ਚੁਨਾ ਤੇਗ ਤੇਜ਼ ॥ ਅਦੂਰਾ ਅਜ਼ੋ ਦਿਲ ਸ਼ਵਦ ਰੇਜ਼ ਰੇਜ਼ ॥੧੪੩॥
 ਯਕੇ ਤੇਗ ਜ਼ਦ ਬਰ ਸਰੇ ਓ ਸਮੰਦ ॥ ਜ਼ਿਮੀਨਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਕੋਹੇ ਬਿਲੰਦ ॥੧੪੪॥
 ਦਿਗਰ ਤੇਗ ਓਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਕਰਦ ਨੀਮ ॥ ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਬੁਮਸ ਚੁ ਕਰਖੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥੧੪੫॥
 ਦਿਗਰ ਮਰਦ ਆਮਦ ਚੁ ਪ੍ਰਾਂ ਉਕਾਬ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਓਰਾ ਬ ਕਰਦਸ਼ ਖਰਾਬ ॥੧੪੬॥
 ਚੁਕਾਰੇ ਵਜ਼ੀਰਸ਼ ਬਰਾਹਤ ਰਸੀਦ ॥ ਦਿਗਰ ਮਿਹਨਤੇ ਸਿਯਮ ਆਮਦ ਪਦੀਦ ॥੧੪੭॥
 ਸਿਯਮ ਦੇਵ ਆਮਦ ਬ ਗਲਤੀਦ ਖੂੰਨ ॥ ਜ਼ਿ ਦਹਿਲੀਜ਼ ਦੋਜ਼ਖ ਬਰਆਮਦ ਬਰੂੰਨ ॥੧੪੮॥
 ਬ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਓਰਾ ਦੁ ਕਰਦੰਦ ਤਨ ॥ ਚੁ ਸ਼ੇਰੇ ਜਿਆਂ ਹਮ ਚੁ ਗੋਰੇ ਕੁਹਨ ॥੧੪੯॥
 ਚਹਾਰਮ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਸ਼ੇਰਾਂ ਬਜੰਗ ॥ ਚੁ ਬਰ ਬੱਚਹੇ ਗੋਰ ਗਰਗਾਂ ਪਿਲੰਗ ॥੧੫੦॥
 ਚੁਨਾ ਤੇਗ ਬਰ ਵੈ ਬਿਜ਼ਦ ਨਾਜ਼ਨੀ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਪੁਸ਼ਤ ਅਸਪਸ਼ ਦਰ ਆਮਦ ਜ਼ਿਮੀ ॥੧੫੧॥
 ਕਿ ਪੰਜਮ ਦਰਆਮਦ ਚੁ ਦੇਵੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਯਕੇ ਜ਼ਖਮ ਜ਼ਦ ਕਰਦ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੧੫੨॥
 ਚੁਨਾ ਤੇਗ ਬਰ ਵੈ ਜ਼ਦਆਂ ਖੂਬ ਰੰਗ ॥ ਜ਼ਿ ਸਰ ਤਾ ਕਦਮ ਆਮਦਹ ਜ਼ੇਰ ਤੰਗ ॥੧੫੩॥

ਸ਼ਸਮ ਦੇਵ ਆਮਦ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥ ਜ਼ਿ ਤੀਰੇ ਕਮਾਂ ਹਮ ਚੁ ਕਬਜ਼ਹ ਗੁਜ਼ਸਤ ॥੧੫੪॥
 ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਓਰਾ ਕਿ ਓ ਨੀਮ ਸੁਦ ॥ ਕਿ ਦੀਗਰ ਯਲਾਂ ਰਾ ਅਜ਼ੋ ਬੀਮ ਸੁਦ ॥੧੫੫॥
 ਚੁਨੀ ਤਾ ਬ ਮਿਕਦਾਰ ਹਫ਼ਤਾਦ ਮਰਦ ॥ ਬ ਤੇਗ ਅੰਦਰ ਆਵੇਖਤ ਖ਼ਾਸ ਅਜ ਨਬਰਦ ॥੧੫੬॥
 ਦਿਗਰ ਕਸ ਨਿਆਮਦ ਤਮੰਨਾਇ ਜੰਗ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਨਿਯਾਮਦ ਦਿਲਾਵਰ ਨਿਹੰਗ ॥੧੫੭॥
 ਬ ਹਰਬ ਆਮਦਸ਼ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਬ ਤਾਬਸ਼ ਤਪੀਦਨ ਦਿਲੇ ਮਰਦੁਮਾਂ ॥੧੫੮॥
 ਚੁ ਅਬਰਸ਼ ਤਗ ਅੰਦਾਖਤ ਦਉਰੇ ਯਲਾਂ ॥ ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਜ਼ਿਹੇ ਆਸਮਾਂ ॥੧੫੯॥
 ਬਤਾਬਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਨ ॥ ਦਰਖ਼ਸ਼ਾਂ ਸੁਦਹ ਤੇਗ ਹਿੰਦੀ ਯਮਨ ॥੧੬੦॥
 ਚਲਾ ਚਲ ਦਰਆਮਦ ਕਮਾਨੋ ਕਮੰਦ ॥ ਹਯਾ ਹਯ ਦਰਆਮਦ ਬ ਗੁਰਜੋ ਗਜ਼ੰਦ ॥੧੬੧॥
 ਚਕਾ ਚਾਕ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਤੀਰੋ ਤੁਫ਼ੰਗ ॥ ਜ਼ਿਮੀ ਲਾਲ ਸੁਦ ਚੁੰ ਗੁਲੇ ਲਾਲਹ ਰੰਗ ॥੧੬੨॥
 ਹਹਾ ਹੂ ਦਰਆਮਦ ਬ ਪਹਨ ਅੰਦਰੂੰ ॥ ਦਿਹਾ ਦਿਹ ਸੁਦਹ ਖੰਜਰੇ ਖਾਰ ਖੂੰ ॥੧੬੩॥
 ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਯਕੇ ਤਾਬ ਰੰਗ ॥ ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਦੁ ਚਾਲਾਕ ਜੰਗ ॥੧੬੪॥
 ਬਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਸਰਾਫੀਲ ਸੂਰ ॥ ਬਰਖ਼ਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਮਦ ਤਨੇ ਖ਼ਾਸ਼ ਹੂਰ ॥੧੬੫॥
 ਬ ਸ਼ੋਰਸ਼ ਦਰਆਮਦ ਜ਼ਿ ਤਨ ਦਰ ਖਰੋਸ਼ ॥ ਬੁ ਬਾਜ਼ੂਇ ਮਰਦਾਂ ਬਰਆਵੁਰਦ ਜੋਸ਼ ॥੧੬੬॥
 ਯਕੇ ਫ਼ਰਸ਼ ਆਰਾਸਤ ਸੁਰਖ ਅਤਲਸੇ ॥ ਬੁਖਾਦਨ ਚੁ ਮਕਤਬ ਜ਼ੁਬਾਂ ਪਹਿਲੂਏ ॥੧੬੭॥
 ਬ ਮਰਦਮ ਚੁਨਾ ਕੁਸ਼ਤ ਸੁਦ ਕਾਰਜ਼ਾਰ ॥ ਜ਼ੁਬਾਂ ਦਰ ਗੁਜ਼ਾਰਮ ਨਿਆਮਦ ਸੁਮਾਰ ॥੧੬੮॥
 ਗੁਰੇਜ਼ਾਂ ਸ਼ਵਦ ਸ਼ਾਹਿ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਬ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਲਸ਼ਕਰ ਗਿਰਾਂ ਤਾ ਗਿਰਾਂ ॥੧੬੯॥
 ਕਿ ਪੁਸਤਸ਼ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਦੁਖਤਰ ਵਜ਼ੀਰ ॥ ਬਿ ਬਸਤੰਦ ਓਰਾ ਕਿ ਕਰਦੰਦ ਅਸ਼ੀਰ ॥੧੭੦॥
 ਬਨਿਜ਼ਦੇ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਜੋ ਸ਼ਾਹ ਖੇਸ਼ ॥ ਬਿਗੁਫ਼ਤਹ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਨ ਵੇਸ਼ ॥੧੭੧॥
 ਬਿਗੋਯਦ ਕਿ ਈਂ ਸ਼ਾਹ ਮਾਯੰਦਰਾਂ ॥ ਬਿਬਸਤਹ ਬਿਯਾਵੁਰਦ ਨਿਜ਼ਦੇ ਸੁਮਾਂ ॥੧੭੨॥

ਅਗਰ ਤੋ ਬਿਗੋਈ ਬ ਜਾਂ ਈਂ ਬੁਰਮ ॥ ਵਗਰ ਤੋ ਬਿਗੋਈ ਬ ਜ਼ਿੰਦਾਂ ਦਿਹਮ ॥੧੭੩॥
 ਬਜ਼ਿੰਦਾਂ ਸਪੁਰਦੰਦ ਓਰਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਸਿਤਾਨਦ ਅਜ਼ੋ ਤਾਜ ਸ਼ਾਹੀ ਕਲੀਮ ॥੧੭੪॥
 ਸ਼ਹਨਸ਼ਾਹਰੀ ਯਾਫ਼ਤ ਹੁਕਮੇ ਰਜ਼ਾਕ ॥ ਕਸੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾ ਰਾ ਕੁਨਦ ਚਾਕ ਚਾਕ ॥੧੭੫॥
 ਚੁਨਾ ਕਰਦ ਸੁਦ ਕਸ਼ਦ ਮਿਹਨਤ ਕਸੇ ॥ ਕਿ ਰਹਮਤ ਬਬਖ਼ਸ਼ੀਦ ਜੋ ਰਹਮਤੇ ॥੧੭੬॥
 ਕਿ ਓ ਸ਼ਾਹ ਬਾਨੂ ਸੁਦੋ ਮੁਲਕ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਸ਼ਾਹੀ ਹਮੀ ਯਾਫ਼ਤ ਹੁਕਮੇ ਇਲਾਹ ॥੧੭੭॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਸਬਜ਼ ਆਬ ॥ ਕਿ ਬੇਰੁੰ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਪਰਦਹ ਨਕਾਬ ॥੧੭੮॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਬਜ਼ ਰੰਗੇ ਫ਼ਿਰੰਗ ॥ ਕਿ ਵਕ਼ਤੇ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਅਜ਼ ਰੋਜ਼ ਜੰਗ ॥੧੭੯॥੧੦॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥ (ਹਕਾਯਤ ਯਾਰਵੀ ਚੱਲੀ)

ਤੁਈਂ ਦਸਤਗੀਰ ਅਸਤ ਦਰ ਮਾਂਦਗਾਂ ॥ ਤੁਈਂ ਕਾਰਸਾਜ਼ ਅਸਤੁ ਬੇਚਾਰਗਾਂ ॥੧॥
 ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦਏ ਖੇ ਨਿਆਜ਼ ॥ ਜ਼ਿਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ਰਾ ਤੁਈਂ ਕਾਰਸਾਜ਼ ॥੨॥
 ਹਿਕਾਯਤ ਸੁਨੀਦੇਮ ਸ਼ਾਹੇ ਕਲਿੰਜਰ ॥ ਕੁਨਾਨੀਦ ਯਕ ਦਰ ਚੁ ਅਜ਼ ਕੋਹ ਮੰਜਰ ॥੩॥
 ਯਕੇ ਪਿਸਰ ਓ ਬੂਦ ਹੁਸਨਲ ਜਮਾਲ ॥ ਕਿ ਲਾਯਕ ਜਹਾਂ ਬੂਦ ਅਜ਼ ਮੁਲਕ ਮਾਲ ॥੪॥
 ਯਕੇ ਸ਼ਾਹਿ ਓ ਜਾਵੁ ਦੁਖਤਰ ਅਜ਼ੋ ॥ ਕਿ ਦੀਗਰ ਨ ਜ਼ਨ ਬੂਦ ਸਮਨ ਬਰ ਕਜ਼ੋ ॥੫॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਦੁਖਤਰੇ ਸ਼ਾਹਿ ਆਂ ਪਿਸਰ ਸ਼ਾਹ ॥ ਸੁਦ ਆਸ਼ੁਫ਼ਤਹ ਬਰ ਵੈ ਚੁ ਬਰ ਸ਼ਮਸ ਮਾਹ ॥੬॥
 ਬਿਗੋਖਦ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਮਾਰਾ ਬਿਕੁਨ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤ ਕਸੇ ਮਰਦ ਦੀਗਰ ਮਕੁਨ ॥੭॥
 ਸੁਨੀਦਮ ਕਿ ਦਰ ਸ਼ਾਹਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ॥ ਕਿ ਨਾਮੇ ਵਜ਼ਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹੇ ਵਜ਼ਾਂ ॥੮॥
 ਚੁਨਾਂ ਨਸਤ ਦਸਤੂਰ ਮੁਲਕੇ ਖੁਦਾ ॥ ਬਯਕ ਦਾਨ ਬੇਗਾਨ ਰੇਜ਼ਦ ਜੁਦਾ ॥੯॥
 ਬਿਗੀਰੰਦ ਸ਼ਾਹੀ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਤੁਰਗ ॥ ਬਪੇਸ਼ੇ ਗੁਰੇਜ਼ਦ ਚੁ ਅਜ਼ ਬਾਜ਼ ਮੁਰਗ ॥੧੦॥
 ਬਿਗੀਰਦ ਅਜ਼ੋ ਹਰਦੁ ਅਸਪੇ ਕਲਾਂ ॥ ਕਿ ਮੁਲਕੇ ਅਰਾਕਸ਼ ਬਿਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥੧੧॥

{੧੪੨੫}

ਬਿ ਬਖਸ਼ੀਦ ਓ ਰਾ ਬਸੇ ਜ਼ਰ ਦੁ ਫੀਲ ॥ ਕਿ ਬੇਹੂੰ ਬਿਆਵੁਰਦ ਦਰੀਯਾਇ ਨੀਲ ॥੧੨॥
 ਯਕੇ ਨਾਮ ਰਾਹੋ ਸੁਰਾਬੋ ਦਿਗਰ ॥ ਚੁ ਆਹੂ ਕਲਾਂ ਪਾਇ ਅਜ਼ੀਮੇ ਦੁ ਨਰ ॥੧੩॥
 ਅਰਾਸ ਅਸਪ ਹਰ ਦੋ ਅਜ਼ਾਂ ਮੇ ਦਿਹਦ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਤੁਰਾ ਖਾਨਹ ਬਾਨੂ ਕੁਨਦ ॥੧੪॥
 ਸੁਨੀਦ ਈਂ ਸੁਖਨਾਰਾ ਹਮੀ ਸੁਦ ਰਵਾਂ ॥ ਬਿਆਮਦ ਬ ਸ਼ਹਰ ਸ਼ਾਹ ਹਿੰਦੋਸਤਾਂ ॥੧੫॥
 ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਬਰ ਰੋਦ ਜਮਨਾ ਲਬਆਬ ॥ ਬਿ ਬੁਰਦੰਦ ਬਾਦਹ ਖੁਰਦੰਦ ਕਬਾਬ ॥੧੬॥
 ਪਸੇ ਦੋ ਬਰਆਮਦ ਸ਼ਬੇ ਚੂੰ ਸਿਆਹ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਆਬਸ ਬਸੇ ਪੁਸ਼ਤਕਾਹ ॥੧੭॥
 ਬਿ ਦੀਦੰਦ ਓਰਾ ਬਸੇ ਪਾਸਬਾਂ ॥ ਬਤੁੰਦੀ ਦਰਆਮਦ ਬਤਾਬਸ਼ ਹੁਮਾਂ ॥੧੮॥
 ਬਸੇ ਬਰ ਵੈ ਬੰਦੂਕ ਬਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ॥ ਚੁ ਬਾ ਬਰਕ ਅਬਰਸ਼ ਬਹਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ॥੧੯॥
 ਹਮੀਵਜ਼ਹ ਕਰਦੰਦ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਬਾਰ ॥ ਹਮ ਆਖਰ ਕੁਨਦ ਖਾਬ ਖੁਫ਼ਤ ਇਖਤੀਯਾਰ ॥੨੦॥
 ਬਿਦਾਨਦ ਕਿ ਖੁਫ਼ਤਹ ਸ਼ਵਦ ਪਾਸਬਾਂ ॥ ਬਪਖ ਮੁਰਦ ਸੁਦ ਹਮ ਚੁ ਜ਼ਖਮੇ ਯਲਾਂ ॥੨੧॥
 ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਓ ਜਾ ਬਿਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਕਿ ਬੁਨ ਗਾਹ ਅਜ਼ ਸ਼ਾਹ ਕਰਖੇ ਗਿਰਾਂ ॥੨੨॥
 ਘਰੀ ਰਾ ਬਿਕੋਬਦ ਘਰੀਯਾ ਘਰੀਯਾਰ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਮੇਖ ਕੋਬਦ ਬ ਪੁਸ਼ਤੇ ਦਿਵਾਰ ॥੨੩॥
 ਚੁਨਾ ਤਾ ਬਰਆਮਦ ਦਿਵਾਰੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਦੁ ਅਸਪਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਕਰਦ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੨੪॥
 ਯਕੇ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾ ਅਜ਼ੋ ਨੀਮ ਕਰਦ ॥ ਦਰੇ ਪਾਸਬਾਨੇ ਬਰ ਅਜ਼ ਨੀਮ ਕਰਦ ॥੨੫॥
 ਦਿਗਰ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾ ਜੁਦਾ ਗਸ਼ਤ ਸਰ ॥ ਸਿਯਮ ਰਾ ਬਿਕੁਸ਼ਤਨ ਸ਼ਵਦ ਖੂੰਨ ਤਰ ॥੨੬॥
 ਚੁਅਮ ਰਾ ਜੁਦਾ ਕਰਦ ਪੰਜਮ ਬਕੁਸ਼ਤ ॥ ਸ਼ਸ਼ਮ ਰਾ ਬ ਕੁਸ਼ਤੰਦ ਜਮਦਾਰ ਮੁਸ਼ਤ ॥੨੭॥
 ਸ਼ਸ਼ਮ ਚੌਕੀਅਸ ਕੁਸ਼ਤ ਆਮਦ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਕਿ ਹਫ਼ਤਸ਼ ਗਿਰਾਂ ਬੂਦ ਚੌਕੀ ਗਿਰਾਂ ॥੨੮॥
 ਕਿ ਹਫ਼ਤਮ ਹਮੀ ਕੁਸ਼ਤ ਜ਼ਖਮੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਦਸਤਸ਼ ਕੁਨਦ ਰਖਸ਼ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੨੯॥
 ਚੁਨਾ ਤਾਜ਼ੀਆਨਹ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾਜ਼ੀਅਸ਼ ॥ ਕਿ ਬਾਲਾ ਬਿਆਮਦ ਬ ਜ਼ਮਨ ਅੰਦਰਸ਼ ॥੩੦॥

{੧੪੨੫}

ਵਗਸਤਨ ਦਰਾਬੇ ਬ ਬੇਰੂੰ ਅਜ਼ਾਂ ॥ ਕਿ ਹੈਰਤ ਬਿਮਾਂਦੰਦ ਸ਼ਾਹੇ ਜਹਾਂ ॥੩੧॥
 ਕਿ ਦੰਦਾ ਖੁਰਦ ਦਸਤ ਅਜ਼ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹਿ ॥ ਬ ਹੈਰਤ ਹਮੀ ਰਫ਼ਤ ਆਲਮ ਪਨਾਹਿ ॥੩੨॥
 ਕਿ ਮਾਰਾ ਕੁਜਾ ਬੁਰਦ ਅਸਪੇ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਬਿ ਬਖਸ਼ੀਦ ਓ ਹਮ ਚੁ ਕਸਮੇ ਕਰੀਮ ॥੩੩॥
 ਦਰੇਗਾ ਅਗਰ ਰੂਇ ਓ ਦੀਦਮੇ ॥ ਬ ਸਦ ਗੰਜ ਸਰਬਸਤ ਬਖਸ਼ੀਦਮੇ ॥੩੪॥
 ਕਿ ਹੈਫ਼ਸਤ ਗਰੋ ਦੀਦਏ ਯਾਫ਼ਤਮ ॥ ਬ ਜਾਏ ਦਿਗਰ ਦਿਲ ਨਜ਼ੋ ਤਾਫ਼ਤਮ ॥੩੫॥
 ਕਿ ਦੀਦਾਰ ਬਖਸ਼ਦ ਅਗਰ ਓ ਮਰਾ ॥ ਕਿ ਸਦ ਗੰਜ ਸਰਬਸਤ ਬਖਸ਼ਮ ਵਰਾ ॥੩੬॥
 ਚੁ ਸੁਹਰਤ ਕੁਨਾਨੀਦ ਸ਼ਹਰ ਅੰਦਰੂੰ ॥ ਕਿ ਬਖਸ਼ੀਦ ਮਨ ਖੂੰਨ ਅਜ਼ ਖੁਆਰ ਖੂੰ ॥੩੭॥
 ਬਿ ਬਸਤੰਦ ਦਸਤਾਰ ਅਜ਼ ਜ਼ਾਮ ਜ਼ਰ ॥ ਬ ਪੇਸ਼ੇ ਸ਼ਹ ਆਮਦ ਚੁ ਜ਼ਰਰੀ ਸਿਪਰ ॥੩੮॥
 ਬਗੋਖਦ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਅਫ਼ਕਨੋ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਅਜ਼ ਰਾਹ ਰਾ ਮਨ ਬਿ ਬੁਰਦੰਦ ਰਾਹ ॥੩੯॥
 ਅਜ਼ਬਮਾਂਦ ਸਾਹਿਬ ਖਿਰਦ ਈਂ ਜਵਾਬ ॥ ਦਿਗਰ ਬਾਰ ਗੋਖਦ ਕਿ ਬਾ ਵੈ ਸਵਾਬ ॥੪੦॥
 ਕਿ ਨਕਲਸ਼ ਨੁਮਾਈਂ ਮਰਾ ਸ਼ੇਰ ਤਨ ॥ ਬ ਵਜਹੇ ਚਰਾ ਬੁਰਦ ਅਸਪੇ ਕੁਹਨ ॥੪੧॥
 ਨਿਸ਼ਸਤੰਦ ਅਜ਼ਾਂ ਵਜਹੇ ਬਰ ਰੋਦ ਆਬ ॥ ਬਿ ਬੁਰਦੰਦ ਬਾਦਹ ਬਖੁਰਦਨ ਕਬਾਬ ॥੪੨॥
 ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਅੱਵਲ ਬਸੇ ਪੁਸਤ ਕਾਹ ॥ ਦਗਾ ਮੇ ਦਿਹਦ ਪਾਸਬਾਂਨਾਨ ਸ਼ਾਹ ॥੪੩॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਪਸ ਬ ਕੋਸ਼ਸ਼ ਕੁਨਾਨੀਦ ਲਖਤ ॥ ਬ ਪੈਰਸ਼ ਦਰਾਂਮਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾਇ ਸਖਤ ॥੪੪॥
 ਵਜ਼ਾਂ ਬਿਸ਼ਕੁਨਾਨੀਦ ਓ ਗਿਰਦ ਸੁਦ ॥ ਬ ਦੀਦਨ ਅਜ਼ੋ ਸ਼ਾਹ ਪਖ ਮੁਰਦਹ ਸੁਦ ॥੪੫॥
 ਘੜੀ ਯਕ ਬਿਮਾਂਦੰਦ ਗਰੂਬ ਆਫ਼ਤਾਬ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਜਾ ਬਿਯਾਮਦ ਕੁਸ਼ਾਖਦ ਤਨਾਬ ॥੪੬॥
 ਲਗਾਮਸ਼ ਬਿਦਾਦੰਦ ਸ਼ਾਰੇ ਸੁਦਸਤ ॥ ਬਿਜ਼ਦ ਤਾਜੀਆਂਨਹ ਚੁ ਅਫ਼ਰੀਤ ਮਸਤ ॥੪੭॥
 ਚੁਨਾਂ ਅਸਪ ਖੇਜ਼ੀਦ ਬਰਤਰ ਜ਼ਿ ਸ਼ਾਹ ॥ ਜ਼ਿ ਬਾਲਾ ਬਿਯਾਮਦ ਬ ਦਰੀਯਾਇ ਗਾਹ ॥੪੮॥
 ਬ ਪੈਰਸ਼ ਦਰਾਂਮਦ ਜ਼ਿ ਦਰੀਯਾ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਪਾਰਸ ਹਮੀ ਗਸ਼ਤ ਹੁਕਮੇ ਕਰੀਮ ॥੪੯॥

{੧੪੨੭}

{੧੪੨੭}

ਫ਼ਰੋਦ ਆਮਦਸ਼ ਅਸਪ ਕਰਦਸ਼ ਸਲਾਮ ॥ ਬਿਗੋਖਦ ਸੁਖਨ ਸ਼ਾਹਿ ਅਰਬੀ ਕਲਾਮ ॥੫੦॥
 ਤੁ ਅਕਲਸ਼ ਚਰਾ ਗਸ਼ਤ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਮਾ ਰਾਹ ਬੁਰਦਨ ਤੁ ਦਾਦਨ ਸੁਰਾਹ ॥੫੧॥
 ਕਿ ਗੁਫ਼ਤਸ਼ ਚੁਨੀ ਤਾ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਰਖਸ਼ ॥ ਬ ਯਾਦ ਆਮਦੋ ਏਜ਼ਦੇ ਦਾਦ ਬਖਸ਼ ॥੫੨॥
 ਬਿ ਅਫ਼ਤਾਦ ਪੁਸ਼ਤ ਅਸਪਹਾ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਕਿ ਓ ਰਾ ਨ ਹਮ ਬਰ ਕੁਨਦ ਕਸ ਸ਼ਾਰ ॥੫੩॥
 ਬਿਜ਼ਦ ਮਰਦ ਦਸਤਾਰਹਾ ਪੇਸ਼ ਸ਼ਾਹ ॥ ਕਿ ਏ ਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹਾਂਨ ਆਲਮ ਪਨਾਹ ॥੫੪॥
 ਬਿਗੀਰਦ ਕਸੇ ਹਰ ਦੁ ਆਹੂ ਬੁਰਾਕ ॥ ਤੁ ਓ ਰਾ ਬਿਬਖਸ਼ੀਦ ਖ਼ੁਦ ਦਸਤ ਤਾਕ ॥੫੫॥
 ਚਰਾਮੇ ਕੁਨਦ ਕਾਰਹਾ ਬੇਖ਼ੁਦੀ ॥ ਕਿ ਰਾਹਾ ਅਜ਼ੋ ਮਨ ਸੁਰਾਹਾ ਤੁਈਂ ॥੫੬॥
 ਬਿ ਬੁਰਦਸ਼ ਅਜ਼ੋ ਅਸਪ ਹਰਦੋ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਵਜ਼ਾਂ ਰਾ ਬਿ ਬਖਸ਼ੀਦ ਹੁਕਮੇ ਰਹੀਮ ॥੫੭॥
 ਕਿ ਓ ਰਾ ਦਰਾਵੁਰਦ ਖ਼ਾਨਹ ਨਿਕਾਹ ॥ ਕਿ ਕਉਲੇ ਕੁਨਦ ਮੁਸਤਕੀਮ ਹੁਕਮਸ਼ਾਹ ॥੫੮॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਕੋਕਨਾਰ ॥ ਦਰੇ ਵਕ਼ਤ ਜੰਗਸ਼ ਬਿਖ਼ਾਮਦ ਬਕਾਰ ॥੫੯॥
 ਕਿ ਖ਼ੁਬਸਤ ਦਰ ਵਕ਼ਤ ਖ਼ਸ਼ਮ ਅਫ਼ਕਨੀ ॥

ਕਿ ਯਕ ਕੁਰਤਯਸ ਫ਼ੀਲ ਰਾ ਪੈਕਨੀ ॥੬੦॥੧੧॥ ਅਫ਼ਜ਼ੁੰ ॥

ਵਾਹਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥ (ਹਿਕਾਯਤ ਬਾਰਵੀ ਚਲੀ)

ਰਜ਼ਾ ਬਖਸ਼ ਬਖਸ਼ਿੰਦਏ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ॥ ਰਿਹਾਈ ਦਿਹੋ ਪਾਕ ਪਰਵਰਦਗਾਰ ॥੧॥
 ਰਹੀਮੋ ਕਰੀਮੋ ਮਕੀਨੋ ਮਕਾਂ ॥ ਅਜ਼ੀਮੋ ਫ਼ਹੀਮੋ ਜ਼ਮੀਨੋ ਜ਼ਮਾਂ ॥੨॥
 ਸੁਨੀਦਮ ਸੁਖਨ ਕੋਹ ਕੈਬਰ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਅਫ਼ਗਾਂ ਯਕੇ ਬੁਦ ਓ ਜਾ ਰਹੀਮ ॥੩॥
 ਯਕੇ ਬਾਨੂਏ ਬੁਦ ਓ ਹਮ ਚੁ ਮਾਹ ॥ ਕੁਨਦ ਦੀਦਨ ਸ਼ਰਿਸ਼ਤ ਗਰਦਨ ਜ਼ਿ ਸ਼ਾਹ ॥੪॥
 ਬ ਅਬਰੂ ਚੁ ਅਬਰੇ ਬਹਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ॥ ਬਮਿਯਗਾਂ ਚੁ ਅਜ਼ ਤੀਰ ਬਾਰਾਂ ਕੁਨਦ ॥੫॥
 ਰੁਖੇ ਚੁ ਖ਼ਲਾਸੀ ਦਿਹਦ ਮਾਹਿ ਰਾਂ ॥ ਬਹਾਰੇ ਗੁਲਿਸਤਾਂ ਦਿਹਦ ਸ਼ਾਹ ਰਾਂ ॥੬॥

{੧੪੨੮}

ਬ ਅਬਰੂ ਕਮਾਨੇ ਸੁਦਾਂ ਨਾਜ਼ਨੀਂ ॥ ਬ ਚਸਮਸ਼ ਜਨਦ ਕੈਬਰੇ ਕਹਰਗੀ ॥੭॥
 ਬ ਮਸਤੀ ਦਿਹਦ ਹਮ ਚੁਨੀਂ ਰੂਖ ਮਸਤ ॥ ਗੁਲਿਸਤਾਂ ਕੁਨਦ ਬੂਮ ਸ਼ੋਰੀਦ ਦਸਤ ॥੮॥
 ਖੁਸ਼ੇ ਖੁਸ਼ ਜਮਾਲੋ ਕਮਾਲੋ ਹੁਸਨ ॥ ਬ ਸੂਰਤ ਜਵਾਨਸਤ ਫਿਕਰੇ ਕੁਹਨ ॥੯॥
 ਯਕੇ ਹਸਨ ਖਾਂ ਬੂਦ ਓ ਜਾ ਫ਼ਗਾਂ ॥ ਬਦਾਨਸ਼ ਹਮੀ ਬੂਦ ਅਕਲਸ਼ ਜਵਾਂ ॥੧੦॥
 ਕੁਨਦ ਦੋਸਤੀ ਬਾ ਹਮਹ ਯਕ ਦਿਗਰ ॥ ਕਿ ਲੈਲੀ ਵ ਮਜ਼ਨੂੰ ਖਿਜ਼ਲ ਗਸ਼ਤ ਸਰ ॥੧੧॥
 ਚੁ ਬਾ ਯਕ ਦਿਗਰ ਹਮ ਚੁਨੀ ਗਸ਼ਤ ਮਸਤ ॥ ਚੁ ਪਾ ਅਜ਼ ਰਕਾਬੋ ਇਨਾ ਰਫ਼ਤ ਦਸਤ ॥੧੨॥
 ਤਲਬ ਕਰਦ ਓ ਖਾਨਏ ਖਿਲਵਤੇ ॥ ਮਿਖਾਂ ਆਮਦਸ਼ ਜੋ ਬਦਨ ਸ਼ਹਵਤੇ ॥੧੩॥
 ਹਮੀ ਜੁਫ਼ਤ ਖੁਰਦੰਦ ਦੁ ਸੇ ਚਾਰ ਮਾਹ ॥ ਖਬਰ ਕਰਦ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਨੇ ਨਿਜ਼ਦ ਸ਼ਾਹ ॥੧੪॥
 ਬਹੈਰਤ ਅੰਦਰਾਂਮਦ ਫ਼ਗਾਨੇ ਰਹੀਮ ॥ ਕਸ਼ੀਦਨ ਖਕੇ ਤੇਗ ਗਰਰਾਂ ਅਜ਼ੀਮ ॥੧੫॥
 ਚੁ ਖਬਰਸ਼ ਰਸੀਦੋ ਕਿ ਆਮਦ ਸ਼ੋਹਰ ॥ ਹੁਮਾਂ ਯਾਰ ਖੁਦ ਰਾ ਬਿਜ਼ਦ ਤੇਗ ਸਰ ॥੧੬॥
 ਹਮਹਿ ਗੋਸ਼ਤੋ ਦੇਗ ਅੰਦਰ ਨਿਹਾਦ ॥ ਮਸਾਲਖ ਬਿਅੰਦਾਖਤ ਆਤਸ਼ ਬਿਦਾਦ ॥੧੭॥
 ਸ਼ੋਹਰ ਰਾ ਖੁਰਾਨੀਦ ਬਾਕੀ ਬਿਮਾਂਦ ॥ ਹਮਹ ਨੌਕਰਾਂ ਰਾ ਜ਼ਿਆਫ਼ਤ ਕੁਨਾਦ ॥੧੮॥
 ਚੁ ਖੁਸ਼ ਗਸ਼ਤ ਸ਼ੋਹਰ ਨ ਦੀਦਸ਼ ਚੁ ਨਰ ॥ ਬਕੁਸ਼ਤਾਂ ਕਸੇ ਰਾ ਕਿ ਦਾਦਸ਼ ਖਬਰ ॥੧੯॥
 ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ ਸਬਜ਼ ਗੂੰ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਸਤ ਜੰਗ ਅੰਦਰੂੰ ॥੨੦॥
 ਲਬਾ ਲਬ ਬਕੁਨ ਦਮ ਬਦੱਮ ਨੋਸ਼ ਕੁਨ ॥ ਗਮੇ ਹਰ ਦੁ ਆਲਮ ਫਰਾਮੋਸ਼ ਕੁਨ ॥੨੧॥੧੨॥

{੧੪੨੮}